Reuerēdiſſimi in chriſto patris et dñi: dñi Hugonis de ſancto Charo: ſacroſancte eccleſię Romanę Tituli ſanctę Sabinę Cardinalis primi de ordine diui Dominici: Poſtilla ſuper Eſaiam Incipit. Expoſitio Ca. I.

Incipit liber Eſaię ꝓphetę. Capitulū. I.

a Viſio eſaie b filij āmos/ c quā d vidit ſup e iudā ⁊ f hierłm: g in diebꝰ ozię/ ioathā/ achaz et ezechię regū iuda. h Audite cęli ⁊ i auribus ꝑcipe k terra: l quoniā dominus locutus eſt. m Filios enutriui ⁊ ex/ n altaui: o ipſi aūt ſpreuerūt me.

A Viſio eſaię/ ꝓphetę. Hic eſt titulꝰ libri vſqꝫ ibi: Audite cęli. In quo breuiť oſtendiť/ de quibꝰ et qñ ꝓphetauit. Et ē ſenſus: Hic eſt vł incipit/ a Viſio .i. liber eſaię: i quo q̄ deo reuelāte viderat/ oſtendit. Vel ſic: a Viſio eſaię .i. intellectꝰ q̄ vētura ꝓuidit i ſpiritu eſaias/ hic ē .i. i hoc libro exp̄miť. Et huic expoſitiōi videť cōgruere Glo. illa. Viſionis tria ſūt genera. Primū corporale/ quo videmꝰ cęlū ⁊ terrā ⁊ cętera hmōi: vbi tñ aliq̄d aliud ſignificatur qđ nō videť: vt Exo. iij. a. ignis in rubo. Et Daniel. v. a. manꝰ ſcribentis in pariete. Secūdū ſpirituale/ quo videmus nō res ſed imagines i ſomnis: vt pharao/ Geñ. xlj. a. Et nabuchodonoſor/ Daniel. iiij. a. Vł in vigilia: vt Ezech. viij. d. qui vidit picturas beſtiarū in pariete templi/ ſedēs i domo ſua i babylone. Tertiū eſt intellectuale: qđ eſt in rōne/ quo creatorē cognoſcimꝰ: ⁊ ſpiritusancto reuelāte per lucē aut ꝑ elocutionē interiorē intelligimꝰ ſpūalia quęqꝫ: vt aīas ⁊ angelos ⁊ cętera hmōi q̄ non habent imagines/ nec imaginationē: ſed ratione ſiue ſolo intellectu cōprehenduntur. Videre eñ etiā ꝓ intelligere accipiť. Unde ſępe quęriť: Vides ne .i. intelligis. Vñ ꝓphę dicunť videntes .i. intelligētes. Amos. vij. et. j. Reg. ix. et multis alijs locis. b Filij amos/ ꝓphetę: nō illiꝰ q̄ fuit vnꝰ ex duodecim ꝓphetis. Iſte eñ ꝑmā ⁊ vltimā litterā habet ſui nomis aleph et ſade: ⁊ interpretať fortitudo vel robuſtꝰ: Ille aūt ꝑmā ⁊ vltimā litteram habet ain et ſamech: et interpretať ꝓplus grauis vel durus. Sunt autē eędē litterę .i. elemēta ain ⁊ ſamech qđ aleph ⁊ ſade: ſed differūt in ſono ⁊ figura: ſicut/ a/ ſ/ b. Iſte amos pater eſaię ꝓpheta fuit: aliter nō poneretur in principio ꝓphetię: ſicut dicūt hebręi: qui patres ⁊ auos et atauos ꝓphaꝝ: quorū noīa in ꝑncipio ꝓphetię ponunť/ aſſerūt fuiſſe ꝓphetas. Et forte iſte fuit ꝓpheta nō officio: ſed reuelatiōe: Multi eñ multa reuelata ſunt: quę nō annūciauerūt vel ſcripſerūt. c Quā vidit/ ſpūaliter in ſpūalibꝰ oculis: d Sup iudā: id eſt tribū iudę: e Et hierłm .i. tribū beniamin: de quibꝰ ꝑncipaliť ꝓphetauit eſaias. In hoc qđ dicit/ ſup/ innuit pōdus tribulatiōis qđ ꝓuidit eſaias venturū ſup duas tribus. Septuaginta ⁊ theodotion poſuerūt: cōtra iudā ⁊ hierłm: qꝛ nec ꝓſpera nec aduerſa voluit in titulo demōſtrare. f In

2. Paral. 26. diebus ozię/ qui et azarias diciť. iiij. Reg. xv. a. g Ioathan/ achaz/ ⁊ ezechię regū iuda. In diebꝰ iſtoꝝ ꝓphetauit eſaias ſucceſſiue: quędā in diebꝰ ozię: quędā i diebꝰ ioathan: quędā i diebꝰ achaz: quędā in diebꝰ ezechię: ⁊ i diebus manaſſe filij ezechię: ⁊ occiſus fuit ab ipſo. Hic dic̄ Glo. Hieronymi: Eſaiā/ oſee/ iohel et amos eodē tp̄e ꝓphaſſe ex regibꝰ qui in titulo ponunť/ ꝓmptū ē cognoſcere. Qđ falſum eſſe videť: qꝛ in titulo iohelis nō poniť aliq̄s rex. Rñſio. Loquiť Hieroꝰ ſcḋm regulā hebręoꝝ: q̄ dicūt ꝙ ꝓphę qui nō habēt noīa regū in titulis/ ꝓphauerūt ſub eiſdē regibꝰ ſb q̄bꝰ ꝓphauerūt ꝓphę q̄ eos antecedūt. h Audite cęli/ ⁊c̄. Finito titulo: in q̄/ q̄s ꝓpha/ ⁊ cuiꝰ filiꝰ/ ⁊ ꝯ quos/ ⁊ q̄ tp̄e ꝓphauit demōſtratū eſt: incipit narrationē ꝓphię ſuę: Primo inuocās cęlū ⁊ terrā in teſtimoniū ꝯ iudęos/ niſi ſe correxerint ad eius verba: ſic moyſes data vel recapitulata lege inuocauit cęlū ⁊ terrā in teſtimoniū ꝯ filios iſrł/ niſi fecerint legē ꝙ iuſte puniren̄t. Deut. xxxij. a. Audite cęli q̄ loquar: audiat ťra ꝟba oris mei. Diuidiť aūt h̄ capitulū i decē ꝑtes. In ꝑma inuocat eſaias in teſtimoniū ꝯ iudęos cęlū ⁊ terrā/ ꝙ iuſte puniendi ſint niſi fecerint qđ hortať. In ſecūda rep̄hēdit iudęos de igratitudine: ibi: Filios enutriui ⁊c̄. In tertia rep̄hēdit eos de obſtinatiōe peccādi: ibi: Ve genti peccatrici ⁊c̄. In q̄rta de impudētia peccādi: ibi: Audite vbū dñi ⁊c̄. In quīta arguit eos de diuini cultꝰ violatiōe: ibi: Quo mihi multitudinē victimaꝝ veſtraꝝ ⁊c̄. In ſexta ꝯſulit eis vt pęniteāt/ a malo caueāt/ ⁊ bonū faciāt: ibi: Lauamini mūdi eſtote ⁊c̄. In ſeptima ponit duos effectꝰ ſiue fructꝰ pęnitētię .ſ. purificationē a delictio i ꝑſenti: ⁊ ęternā retributionē in futuro: ibi: Si fuerint pctā vr̄a ⁊c̄. In octaua determiat q̄ pęnę ſequūť cōtēptores: ibi: Si volueritis ⁊c̄. In nona plāgit ciuitatē ꝑ ſcribaꝝ ⁊ phariſęoꝝ maliciā ⁊ auariciā deprauatā: ibi: Quō fctā eſt meretrix ciuitas ⁊c̄. In decima ⁊ vltia oñdit dñm de his oībꝰ ſe vindicatuꝝ: ibi: Propť hoc ait dñs ⁊c̄. Dic̄ ḡ: h Audite cęli: Exp̄ſſio ē/ ſic cū dr̄: Si hoīes tacerēt/ lapides clamarēt: Luc. xix. f. Vł eſt metonymia. h Audite cęli .i. angeli. i Et auribꝰ ꝑcipe ťra .i. hoīes. Vł h Cęli .i. maiores ſpūales intelligentes: audite/ ꝓphetiā meā: in q̄ inuenietis ꝓfunda myſteria q̄ poteritis mirari. i Et auribꝰ/ interioribꝰ ⁊ exterioribꝰ: k Percipe ťra .i. minores/ carnales/ ſenſibiles ꝓphetiā meā: qꝛ ibi inuenietis ſimplicē hiſtoriam/ quā q̄ſi lac ſugere poteritis. Eſt eñ viſio eſaię quaſi fluuius in quo peditare poteſt agnus/ ⁊ elephas natare. Et dicit Hieronymꝰ in quadā Glo. ꝙ eſaias cęlos pluraliter voluit dici: ſed ſingulariter intelligi: ſicut ſinglas ciuitates plurali numero thebas vel athenas dicimꝰ vel vocamꝰ. Et videť ꝙ male dicat: quia ſup Geñ. in ꝑncipio dicit Glo. Strabi/ ꝙ ſeptē ſunt cęli. Reſponſio. Singulariť voluit dici ꝓ cęlo empyreo: ſed pluraliť voluit intelligi ꝓ cōtentis in eo. Et poſſet aliq̄s dicere: Quid iubes audire cęlos: Quid loqueris de ſpū tuo falſa: Nō/ dicit ipſe: l Quoniā dñs locutꝰ ē: nō vob/ qꝛ idigni eſtis: ſed mihi: vt qđ audiui in ſpū referā vobis/ q̄ ſpiritū audire nō meremini. Loquiť aūt nobis dñs q̄ttuor modis: ſic dr̄ Prouer. j. c. Primo ꝑ p̄dicationē. Vñ: Vocaui et renuiſtis. Secūdo/ ꝑ beneficioꝝ exhibitionē. Vñ: Extēdi manū meā: ⁊ nō fuit q̄ aſpiceret. Tertio/ ꝑ internam inſpirationē. Vñ: Et deſpexiſtis oē cōſiliū meū. Quarto ꝑ flagelloꝝ correctionē. Vñ: Et icrepatiōes meas neglexiſtis. Itē loquiť nob ꝑ ſe/ ꝑ angelos/ ꝑ ꝓphetas/ ꝑ ap̄los/ ꝑ ſcripturas/ ꝑ creaturas. Quid aūt locutꝰ ē/ ſubdit. m Filios enutriui ⁊c̄ .i. iudęos q̄s adoptaui in filios/ ⁊ appellaui ꝑmogenitos: Exo. iiij. f. Filios enutriui .i. extra alios ſpecialiť nutriui/ dādo eis māna i deſerto: Exo. xvj. d. n Et exaltaui/ dādo eis legē i mōte ſinai: Exo. xx. Et miracula multa ꝓ eis faciēdo: et hoſtes eoꝝ eis ſubijciendo. o Ipſi autē ſpreuerūt me/ idola adorando: p̄cępta mea tranſgrediēdo: ꝓphetas meos cōtemnēdo ⁊ ꝑſequēdo. Quidā autē codices habēt: Filios genui: ſed non bene: qꝛ qui natus eſt ex deo nō peccat: vt dicit Glo. Unde. j. Ioh. vlt.

Dñs loqˀ nob q̄ttuor modis

Myſtice

Myſtice: a Viſio eſaię .i. chriſti: d Sup iudā ⁊ hieruſalē .i. cōtra clericos ⁊ laicos: vel cōtra ſęculares et clauſtrales. h Audite cęli .i. clerici vł clauſtrales. i Et auribus ꝑcipe terra .i. laici vel ſęculares. m Filios enutriui .i. clericos vel clauſtrales mihi in filios adoptaui. n Et exaltaui/ ſup omnes gentes dignitatū collatione: et beneficioꝝ amplitudine. Vñ. j. Pet. ij. b. Vos eſtis genus electū/ regale ſacerdotiū/ gēs ſancta/ ꝓplus acquiſitiōis. Sic exprobrať ingratitudo clericoꝝ. Similiť Hiere. v. b. Saturaui eos ⁊ męchati ſunt: in domo meretricis luxuriabanť. Et par. j. g. Magnificati ſūt ⁊ ditati/ incraſſati ſūt ⁊ impinguati ⁊ p̄terierūt ſmones meos peſſime. Iō aūt inuocat cęlū ⁊ terrā: vt armenť in vltionē contra inimicos chriſti. Unde Sap. v. c. Accipiet armaturā zelus ipſius: ⁊ armabit creaturam in vltionē inimicoꝝ

Vñ .i. Ioh. vlt. d. Scimꝰ qm̄ oīs q̄ natꝰ ē ex deo nō peccat.
a Cognouit bos poſſeſſorē ſuū: et aſinꝰ ꝑſepe dn̄i
ſui. Hoc exponit Iohēs Chryſ. ad litterā: de boue ⁊ aſino
q̄s duxit ioſeph ſecū in bethleē, qn̄ iuit vt ꝓfiteret dn̄o ibi:
bouē ad vendēdū: ⁊ aſinū ad portādū vxorē ꝑgnantē. Q. d.
ita feci eis: ⁊ ipſi bn̄fi/
ciȷ̄s ingrati neſcierūt
ſicꝫ bruta aīalia, vt itel/
ligerēt nutritiū ſuum.
Nec compat eos ca/
ni aīali ſagaciſſimo: q̄
pro paruo cibo tecta
dn̄oꝝ defēdit: ſed ſto/
lidioris ſenſus boui ⁊
aſino: quoꝝ alt̄ terrā vertit, alt̄ hoīes ſubuehit: Vñ et iumē/
ta appellant̄: q2 hoīes iuuāt. Glo. myſtice exponit: a Co/
gnouit, credēdo: b Bos .i. cōuerſi de iudeis: c Poſſeſ
ſorē ſuū .i. chriſtū dn̄m: d Et aſinꝰ .i. gentilis laſciuus ⁊
inmūdꝰ pus. e Preſepe dn̄i ſui .i. ꝯhūilitatē chriſti quā
nobis demōſtrauit, cū natꝰ ſtatim i ꝑſepio reclinari voluit: vt
feno carnis ſue reficeret vniuerſos credētes de gentibꝰ et iu/
deis. Iſ. xxxij. d. Beati q̄ ſeminatis ſup oēs aq̄s innectētes pe
dē bouis ⁊ aſini .i. affectū iudaici ⁊ gētilis ꝑpl̄i ſub iugo euāge
lij. f Iſrl̄ aūt .i. ſcribe ⁊ phariſei ⁊ ſacerdotes, clauē ſciē ⁊ le
gis habētes: Matth. xxiij. g Me nō cognouit, cui tot
⁊ tanta bn̄ficia cōtuli: h Et ppl̄us meꝰ .i. minores clerici
mei ꝑ fidem ⁊ obediētiam: i Nō intellexit .i. intelligere
noluit diē viſitatiōis ſue: ⁊ quātā penā paſſurꝰ ē ꝓ ingratitu/
dine ſua. Vł ſic: f Iſrl̄ aūt, quē enutriui: g Nō cogno/
uit ꝑ obediētiā, me: cuiꝰ diē vidit abraā ⁊ gauiſus eſt: Ioh.
viij. g. Cuiꝰ aduētū chorꝰ ꝓphaꝝ expectādo vaticinatꝰ eſt. h
Et ppl̄us meꝰ, quē exaltaui: i Nō intellexit, me ꝑ fidē.
Hiere. viij. c. Miluꝰ i celo cognouit tp̄us ſuū: turtur ⁊ hirū/
do ⁊ ciconia cuſtodierūt tp̄us aduētus ſui: ꝑpl̄us aūt meꝰ nō
cogn̄uit iudiciū dn̄i. Luc. xix. g. Nō relinquēt i te lapidē ſup
lapidē: eo ꝙ nō cognoueris tp̄us viſitatiōis tue. Iob. xij. b.
Interroga iumēta ⁊ docebūt te. Iſ. xxiij. a. Erubeſce ſidon ait
mare. k Ve genti ⁊c̄. Tertia pars in q̄ arguit iudeos de
obſtinatiōe peccādi, cōminās eis eternū ſuppliciū: q2 filiū dei
q̄ ſalutē attulit, recipe noluerūt: ⁊ ꝯtra flagella dn̄i ceruicē in/
durauerūt. Dicit ꝗ: k Ve .i. etnū ſuppliciū iminet: l Gen/
ti peccatrici, ex cōſuetudine: m Pplo graui iniq̄tate
pctōꝝ m̄ltitudine. n Semi nequā, cogitationū ⁊ affecti/
onū enormitate: q̄ ſunt q̄ſi ſemia mali opis. o Filijs ſce/
leratis, patrū maloꝝ imitatiōe. Ioh. viij. f. Vos ex patre
diabolo eſtis: ⁊ deſideria p̄ris vr̄i vult̄ facere. Alij interp̄tes
loco, ſemi nequā: poſuerūt, ſemi peſſimoꝝ .i. demonū:
vt nō ſemis parentū ſit vitiū: ſed malicie eoꝝ: q̄ ꝓpria volū/
tate dn̄m dereliquerūt ⁊ diabolo adheſerunt. Vnde ſequit̄:
p Dereliquerūt dn̄m: nō dn̄s ipſos: idola adorātes, filiū
dei nō recipiētes: q Blaſphemauerūt, verbis iniq̄e: r
Sanctū iſrl̄ .i. ſanctū ſanctoꝝ fide videntiū deū: hoc ē chri/
ſtū q̄ deū vidētes ſanctificat: hūc blaſphemauerūt iudei, di/
centes: Demoniū habes et ſamaritanꝰ es tu: Ioh. viij. f. Et
Ps. 77. nō habemꝰ regē niſi ceſarē: Ioh. xix. c. Et nōne hic ē filꝰ fa/
bri: Matth. xiij. g. Et in Ps. Nūq̄d poterit deꝰ pare mēſā i
deſerto? s Abalienati ſūt retroſū: penitētes de bono,
⁊ apoſtatātes de ꝓpoſito. Vñ q̄ dicebāt̄ ps ⁊ filij dei: Deut.
xxxij. a. de eis dicet̄ mō: Filij alieni mētiti ſūt mihi: filij alieni
inueterati ſunt et claudicauerūt a ſemitis ſuis. Cōtra hos dr̄
Luc. ix. g. Nemo mittēs manū ſuā ad aratrū ⁊ reſpiciēs re/
tro, aptꝰ eſt regno dei, habendo vel ꝑdicādo. Vñ vxor loth:
q2 reſpexit poſt tergū ſuū cū fugiſſet de ſodomis, cōuerſa ē in
effigiē ſalis: Gen. xix. e. Propt̄ h̄ dr̄ .ij. Pet. ij. d. Meliꝰ erat
illis nō cognoſcere viā iuſticie q̄ꝫ poſt agnitā retro cōuerti ab
eo qđ illis traditū ē ſancto mādato. Iō apl̄us poſterioꝝ obli
tus in anteriora ſe extēdit: Phil. iij. c. Et ſancta aīalia ibant
ante faciē ſuam ⁊ nō reuertebant̄ cū ambularent: Ezech. j. c.
Poſſunt aūt hec tria aptari tribꝰ peccatis cōuenienter .i. pec/
cato i deū: in ꝓximū: i ſeipſū: p Dereliquerūt dn̄m .i.
peccauerūt i deū: q Blaſphemauerūt ſanctū iſrl̄ .i.

Gl. ꝯhūilitatē

a Cognouit b bos poſſeſſorem c ſuum: d et e aſinus f ꝑſepē g domi/
ni ſui: h iſrael autem i me k non
cognouit: et populus meus
non intellexit. Ve genti pec
m catrici: populo graui iniq̄ta/
n te, o ſemini nequā, filijs ſcele/
p ratis. Dereliquerūt dominū:
q blaſphemauerūt r ſanctū iſrl̄:
s abalienati ſunt retrorſum.

ꝓximū a terrenis ſāctificatū: ⁊ a dei viſiōe eleuatū. s Ab/
alienati ſūt retrorſū: a ſeipſis, locū ſuū ⁊ ſtatū dimitten/
tes. Ecce ꝙ primo poſuit auctor q̄ternariū, dicēs: k Ve
genti peccatrici, pplo graui iniq̄tate, ſemi nequā,
filijs ſceleratis: per qđ innuit ꝙ oīa peccata ſub quaterna/
rio, cogitatiōis, locu/
tiōis, opis, cōſuetudi/
nis comprehendunt̄:
Poſtea ſubiūgit vnū
ternariū. p Dereli/
querūt dn̄m, blaſ/
phemauerūt ſan/
ctū iſrl̄, abaliena/
ti ſunt retrorſū: in
quo notat̄ ꝙ ſub ternario cōprehēdunt̄ peccata .i. cōcupiſcē/
tia oculoꝝ:

vltionē inimicoꝝ: induet ꝓ thorace iuſticiā: et accipiet ꝓ
galea iudiciū iuſtū: ſumet ſcutū inexpugnabile equitatē: acuet
aūt dirā irā in lanceā: ⁊ pugnabit cū illo ꝯ inſenſatos orbis
terraꝝ: ⁊ ſcādeſcet aq̄ maris i illos. Itē Sap. xvj. d. Creatu/ Myſtice
ra tua tibi factori deſeruiēs: excādeſcet in tormētū aduerſus
iniuſtos. Iudic. v. c. De celo dimicatū ē ꝯ eos: ſtelle manē/
tes i ordine ⁊ curſu ſuo, aduerſus ſiſarā pugnauerūt. a Co/
gnouit bos ⁊c̄. Duplex ē h̄ moralitas. Vna ē de exagge/
ratiōe ingr̄itudinis clericoꝝ vł clauſtraliū ꝑ cōparationē bru/
toꝝ. Et ē ſit̄e Hiere. viij. c. Attēdi ⁊ auſcultaui: nemo qđ bo/
nū ē loq̄t: nullꝰ ē q̄ agat penitētiā ſup pctō ſuo, dicēs: q̄d feci?
Et poſtea ſeq̄t: Miluꝰ i celo cognouit tp̄us ſuū: turt̄ ⁊ hirū/
do ⁊ ciconia cuſtodierūt tp̄us aduēt9 ſui: ꝑpl̄us aūt meꝰ nō co
gnouit iudiciū dn̄i. Alia moralitas: ꝙ laici q̄ ſūt q̄ſi boues et
aſini reſpectu clericoꝝ, meliꝰ cognoſcūt deū ⁊ eiꝰ voluntatē fa/
ciūt q̄ꝫ clerici vel clauſtrales, q̄ debēt eē ꝑpl̄us peculiar̄ dn̄i.
Vñ. Iſ. xxiij. a. Erubeſce ſidō ait mare. Sidon iterp̄tat̄ vena/
tio: ⁊ ſignificat clericos q̄ arcu ſacre ſcripture, ⁊ ſagitta ꝑdica/
tiōis debent venari laicos, ⁊ inficere mūdo ⁊ pctō. Per mare
aūt ſignificāt̄ laici: q̄ i fluctu ⁊ amaritudine ſecl̄i iuoluūt̄. Iſti
exēplo melioris cōuerſatiōis erubeſcentiā faciūt clericis. Vñ
Hiere. v. b. Forſitan paupes ſūt ⁊ ſtulti ignorātes viā dn̄i ⁊
iudiciū dei ſui: Ibo igit̄ ad optimates ⁊ loq̄r eis: Ipſi em̄ co
gnouerūt viā dn̄i ⁊ iudiciū dei ſui. Et ecce magis hi ſil̄ cōfre/
gerūt iugū, ruperūt vincula. Itē Deut. xxviij. d. Aduena q̄
morat̄ tecū in t̄ra, aſcēdet ſup te eritq̄ꝫ ſublimior: tu aūt deſcē/
des, ⁊ eris inferior. Ipſe fenerabit tibi: ⁊ tu non fenerabis ei.
Ipſe erit i caput: ⁊ tu eris i caudā. k Ve genti peccatri
ci, pplo graui iniq̄tate ⁊c̄. Per q̄ttuor clauſulas, q̄ttuor Quattuor ge/
genera pctōꝝ ꝯprehēdit .i. peccādi ꝯſuetudinē: peccati occul/ nera peccatoꝝ
tationē ſiue excuſationē: peccati defenſionē: exēpli ꝑniciē ſiue
peccati obſtinationē. Tria p̄ma grauia ſūt: ſ; q̄rtū ē grauiſſi
mū. Vñ Amos. ij. a. Sup tribꝰ ſceleribꝰ iuda ⁊ ſup q̄ttuor nō
cōuertā, eo ꝙ abiecerit legē dn̄i. Thren. j. e. Vigilauit iugū
iniq̄tatū meaꝝ i manu eiꝰ: cōuolute ſūt ⁊ ipoſite collo meo.
Eſt aūt grauitas m̄ltiplex. Prima grauitas motū. Ps. In Multiplex
populo graui laudabo te. Secūda grauitas pene vł tedij. ij. grauitas
Cor. j. b. Supra modū grauati ſumꝰ ſupra virtutē, ita vt te/ Ps. 34.
deret nos etiā viuere. Tertia grauitas culpe. Vñ Ps. Sic
onus graue grauate ſunt ſup me. Quarta grauitas malicie. Ps. 37.
Zach. vij. c. Aggrauauerūt aures ſuas ne audirēt legē. Quī/
ta grauitas accidie. Iob. vij. d. Et factꝰ ſū mihimetipſi grauis.
Sexta grauitas leḡ. Act. xv. c. Hoc ē onꝰ qđ neq̄ꝫ nos neq̄ꝫ
p̄res nr̄i portare potuimꝰ. Exo. xvij. c. Manꝰ moyſi erāt gra/
ues. Septia grauitas itelligētie. ij. Cor. x. c. Ep̄le inq̄ūt graues
ſūt ⁊ fortes. Octaua grauitas obduratiōis. Exo. vij. c. Ingra/
uatū ē cor pharaōis. Nona grauitas pigritie. Ps. Filij hoim Ps. 4.
vſq̄ꝫ q̄ graui corde. Decima grauitas oppſſiōis. Sap. ix. c. Corpꝰ
qđ corrūpit̄ aggrauat aīaꝫ. Vndecima grauitas diuitiaꝝ. Gen.
xiij. a. Erat abraā diues valde: Alia lr̄a, grauis valde. p De
reliq̄rūt dn̄m, ſupbiēdo. Hiere. ij. f. Oms̄ dereliq̄ſtis me
dic dn̄s. q Blaſphemauerūt ſanctū iſrl̄, malo exēplo
alios corrūpēdo. Ro. ij. d. Nomē dei blaſphemat̄ ꝑ vos int̄
gentes. Iſ. lij. b. Dn̄atores eiꝰ inique agūt dic dn̄s: ⁊ iugit̄ no
mē meū tota die blaſphemat̄. s Abalienati ſūt retror/
ſum, peccata p̄terita

☞ tia oculoꝝ: cōcupiſcētia carnis: ſupbia vitę. j. Joh. ij. c. Per
ſuperbiā derelinquit deꝰ: p cōcupiſcentiā carnis blaſphemat
p̄rimꝰ: p cōcupiſcentiā oculoꝝ alienat homo a ſeipſo. Pro/
pter iſtū ternariū & quaternariū maledictū/ dicit Amos. j. et
ij. Sup tribꝰ ſcelribꝰ & ſup quattuor nō conuertā eū. Item
p̄pter ternariū dicit
Cañ. iiij. b. ter: Ueni/
veni/ veni de libano.
Propter q̄ternarium
dr ibidem. vj. d. q̄ter:
Reuertere/reuertere/
reuertere/reuertere ſu
namitis. i. captiua. a
Sup quo. Oſtens
diuerſitate peccatorū
q̄ iudei peccauerunt:
oſtēdit eoꝝ obſtinati/

a Sup q̄uo percutiā vos vl/
b tra addentes p̄uaricationē:
c Omne caput languidum: et
d omnē cor merēs. A planta
e pedis vſq; ad verticem/ nō
f eſt in eo ſanitas. Uulnus et
g liuor & plaga tumens/ nō eſt
h circūligata/ nec curata medi
i camie/ neq; fota oleo. Ter/
k ra veſtra deſerta: ciuitates
l veſtrę ſuccēſę ſunt igni. Re/
m gionem veſtrā coram vobis
n alieni deuorant: et deſola/
o bit ſicut in vaſtitate hoſtili.

onē: q2 ad flagella dñi ſe nō correxerūt/ licz multiplicit flagel/
lati. Et hoc eſt: Sup quo. i. in q̄ p̄te/ vel q̄ genere p̄cuſſiōis/
vl' qua vtilitate: b Percutiā vos vltra. i. amplꝰ. q. d.
omni genere p̄cuſſiōis: & in omi p̄te p̄cuſſi vos: & nihil p̄fuit
ſed potꝰ obfuit: q2 vos eſtis/ c Addentes. i. multiplicā/
tes: d Preuaricationē. i. p̄ctm̄ maxie incorrigibilitat
& obſtinatiōis. Uñ Hiere. ij. f. Fruſtra p̄cuſſi filios vr̄os/ diſ/
Ps. 88. ciplinā nō recęperūt. Ps. Deſtruxiſti eum ab emūdatione.
Poſſet etiā dici: a Sup q̄ p̄cutiā vos vltra. i. p q̄ pec/
cato vos puniā. q. d. inopē me copia fecit. Uel ſic: a Sup
quo p̄cutiā vos vltra. i. qđ durꝝ malagma/ quā medicinā
mordacē apponā vobis vltra: Oēs artes meas exptus ſum:
& nihil p̄feci. Et q̄re hoc: Quia eſtis/ c Addētes p̄uari/
cationē: vt poſteritas nihil addere queat. Juxta illud: Nō
habet vlteriꝰ q̄d vr̄is moribꝰ addat poſteritas. Deinde oſtē/
dit plenꝰ eoꝝ incorrigibilitatē: q2 omni genere flagelli p̄cuſſit
eos: & i omi p̄te: et tn̄ nō correxerūt ſe/ ſed peiores effecti ſūt.
Et hoc eſt: e Oīne caput languidū/ p̄ infirmitate: g
Et oīne cor merēs/ p̄ dolore: i A plāta pedis vſq;
ad verticē: nō eſt i eo. i. p̄p̄lo/ vel corp̄e/ vel capite/ ſani/
tas. Uel ſicut dicit Glo. metaphorice loquit: per caput re/
ges & p̄ncipes: p cor p̄phas & legis doctores: p plantā pedis
accipit minores. i. plebē. Et q2 ſi caput dolet cętā mēbra do/
lent: Jta q2 p̄ncipes & doctores infirmi ſūt: ablata eſt a p̄p̄lo
medicina. Et h̄ eſt: e Oīne caput. i. oēs reges & p̄ncipes:
f Languidū: q2 laſſati & graſſati erāt p̄pter belloꝝ & ſedi/
tionū inſtantiā & multiplicitatē. g Et oīne cor. i. p̄phetę
& doctores & alij ſapiētes: h Merēs: q2 vidēt p̄p̄li deſtru/
ctionē: et ſua & alioꝝ p̄ctā plangūt. Uñ. j. i A plāta pe/
dis. i. a minoribꝰ: k Uſq; ad verticē. i. vſq; ad maiores:
l Nō ē in eo. i. in toto p̄p̄lo: m Sanitas/ mētis vel cor/
poris: q2 oēs p̄cuſſit dñs: & chaldei vl' romani a minimis vſq;
ad ſummos captiuauerūt/ vel vulnerauerūt/ vel occiderūt.
n Uulnꝰ/ qđ fit baculo: o Et liuor/ q̄ fit virgis: p Et
plaga tumēs/ q̄ fit gladio/ & aliq̄n baculo: q Nō eſt cir
cūligata/ pāniculis ad remediū tumorē inflaturę. r Nec
curata medicamie/ ad ſanandū liuorē: s Neq; fota
oleo/ ad leniēdū dolorē. Oleū ad vulnꝰ: medicamē ad liuorē:
ligatura refert ad plagā. q. d. oi genere flagelli p̄cuſſi fuerūt:
& nllo genere medicinę curati. Et ponit diſtincte ſpecies & no
mina plagaꝝ: vt oſtēdat eoꝝ plagas inſanabiles. Uñ dic Glo.
Hęc extremę. i. romanę captiuitati cōgruūt: vbi nullū fuit re/
mediū. t Terra vr̄a deſerta/ erit: ad litterā: qđ fuit fa/
ctum a babylonijs p̄mo/ & ſecūdo a romanis. x Ciuitates
vr̄ę ſuccēſę/ ſunt/ igni/ babyloniorꝝ vel romanoꝝ. z Re/
gionē veſtrā cora vobis alieni deuorant. i. ſamaritę
quos adduxit de aſſyria ſalmanaſar in terrā decem tribuum.
iiij. Regl. xvij. d. Uel/ alieni. i. romani qui omnino & irre/
parabilit quadrageſimoſecūdo anno poſt mortē domini iu/
deorū terrā vaſtauerūt & deſtruxerūt. a Et deſolabit/
terra veſtra: b Sicut in vaſtitate hoſtili. i. ſicut fieri
ſolet vaſtatio ab hoſtibus. Et eſt/ ſicut/ non nota ſimilitudi/

nis: ſed expreſſio veritatis. Similit in Ps. In cōuertendo Ps. 125.
dñs captiuitatē ſion: facti ſumꝰ ſicut cōſolati. i. vere cōſolati.
☞ Et derelinquet
✱ ſum/ peccata p̄terita iterando. Threñ. j. e. Expandit Myſtice
retę pedibus meis: cōuertit me retrorſum. a Sup quo/
membro: quia iam nō
habet in vobis noua
plaga locū. Uel/ Su/
per quo. i. quo mo/
do vel inſtructione.
b Percutiā vos C
vltra addentes p̄/
uaricationem/ poſt
correctionē domini.
Simile Hiere. ij. f.
Quid vultis mecum
iudicio contendere:
Omnes dereliquiſtis me/ dicit dominꝰ: Fruſtra p̄cuſſi filios
veſtros: diſciplinā nō recęperūt. Idem. v. a. Percuſſiſti eos
& non doluerūt: contriuiſti eos & renuerunt recipere diſcipli/
nā. c Omne caput languidum: et omne cor mę/
rens: A planta pedis vſq; ad verticem: non eſt in
eo ſanitas. Caput eccleſię/ cętus p̄latorum: cor eiꝰ/ cętus
doctorū vl' p̄dicatoꝝ: pedes eiuſdem/ plębicula. Cum dicit:
Omne caput languidū/ notat grauitas morbi ſpiritua/
lis & generalitas in p̄latis: p̄pter quod periclitat ſtatus ſub/
ditorū. Unde Hiere. vj. c. A minore vſq; ad maiorem oms
auaricię ſtudent: & a p̄pheta vſq; ad ſacerdotē omnes faciūt
dolum. Amos. ix. a. Percute cardinem. i. cardinales: & com/
mouebunt ſupliminaria: auaricia em̄ in capite omniū. Ideo
cor. i. doctores & p̄dicatores/ męrent/ videntes maliciam p̄/
latorum et periculū ſubditorum/ nec emendare valentes. j.
xxij. a. Recedite a me/ amare flebo: nolite incumbere vt cō/
ſolemini me ſup vaſtitate filię populi mei: dies em̄ interfecti/
onis & cōculcationis & fletuū a domino deo exercituū i valle
viſionis. Item. j. xix. b. Omnis ſementis irrigua ſiccabit:
areſcet & nō erit: & męrebūt piſcatores & lugebūt oēs i flumē
mittentes hamū: & expandētes rętę ſuper faciem aquarum.
n Uulnus & liuor &c. Triplex eſt genus vulneris ſpiri/ Triplex genus vulneris ſpūal
tualis: quo totus mūdus vulneratus eſt fere: qđ tangit hic
p̄pheta. Uulnus/ eſt cōcupiſcentia carnis/ quę violat car/
nis integritatē. o Et liuor/ cōcupiſcētia oculorū/ quę oīa
liuere. i. cōcupiſcere facit. Eccl. xiiij. b. Nequā eſt oculus li/
uidi: & auertens faciē ſuā: & deſpiciēs animā ſuā: Inſatiabilis
oculus cupidi in parte iniquitatis. p Et plaga tumēs/
eſt ſupbia vitę. De qua Naum. iij. d. Peſſima eſt plaga tua.
Hiere. xxx. b. Inſanabilis ē fractura tua/ peſſima plaga tua.
Cōtra hoc triplex vulnꝰ: triplex eſt remediū. Unū eſt in ex/
hortatiōe v̄bi: ſecundū in collatiōe ſubſidij: tertiū i inflictiōe
ſupplicij. q Non eſt circūligata/ faſcijs p̄ceptorum:
s Neq; fota oleo. i. largitiōe beneficioꝝ/ r Nec cura/
ta medicamine: id eſt terrore ſuppliciorū. Huic reſpōdet
qđ dicit Prouer. j. c. Uocaui/ verbi exhortatiōe & renuiſtis:
hoc eſt: Nō eſt circūligata. Extēdi manū meā/ b̄n̄ficiorū
largitiōe: & nō fuit qui aſpiceret: hoc eſt: Neq; fota oleo.
Deſpexiſtis oīne conſiliū meū: & increpatiōes meas neglexi/
ſtis: hoc eſt: Nec curata medicamie. t Terra vr̄a:
p̄adiſus/ eccleſia/ aīa/ clauſtrū: v Deſerta/ angelis/ filijs/
donis/ inſtitutis. Johel. ij. a. Quaſi hortus voluptatis terra
corā eo: et poſt eū ſolitudo deſerti. x Ciuitates veſtrę. i.
cōſciētię veſtrę/ vel eccleſię vr̄ę: y Succenſę ſūt igni.
Ps. Supcecidit ignis/ auaricię: & nō viderūt ſolē/ iuſticię. z Ps. 57.
Regionem veſtrā coram vobis alieni deuorāt. i.
demones vel peccata/ coram prelatis ſubditos interficiunt:
quia negligunt ipſos corrigere. Sic filij ſedechię coram eo
ſunt extincti: & poſtea ipſe excęcatus & ductus in babyloniā.
iiij. Regl. xxv. b. Sic diabolꝰ p̄mo extinguit corā p̄latis ſub/
ditos & excęcatos ducit in confuſionē. Uñ Baruch. vlt. g.
Sicut i cucumerario formido nihil cuſtodit: ita ſūt dij: id eſt
✱ p̄lati eoꝝ lignei

a Et derelinquetur/ ab hostibus/ vel a deo: b Filia ſion.i. templum vel hieruſalem: que dicitur filia ſion: quia erat in decliuo et defendebatur ab arce ſion: c Ut vmbraculum in vinea/ vindemiata. Et eſt vmbraculum domuncula quedam eleuata: de qua cuſtoditur vinea/ dum ſunt fructus in ea: ſed collectis fructibus derelinquitur: et nihil boni in ea remanet. d Et ſicut tugurium.i. domuncula in qua ſtat qui cucumeres cuſtodit: e In cucumerario.i. in horto vbi creſcunt cucumeres.q.d. propheta: ſicut caſule cuſtodum deſeruntur et deſtruuntur in hortis et vineis/ collectis fructibus: Sic erit de tota terra veſtra: quia relinquetur deſerta captiuatis hominibus: et ablatis bonis mobilibus.

a Et derelinquetur filia ſion vt b vmbraculum in vinea: et ſicut c tugurium in cucumerario: et ſicut f ciuitas que vaſtatur. Niſi do g minus exercituum reliquiſſet no h bis ſemen/ quaſi ſodoma fuiſ i ſemus: et quaſi gomorra ſimi k les eſſemus. Audite verbum l m domini principes ſodomorum: n percipite auribus legem dei o veſtri populus gomorre. Quo p mihi multitudinem victimarum q veſtrarum dicit dominus. Plenus ſum r holocauſta arietum et adipem s pinguium et ſanguinem vitulorum et agnorum et hircorum nolui.

Bland. hyſter. Ro.9.f.

f Et ſicut ciuitas que vaſtatur: ab hoſtibus. g Niſi dominus et cetera. Hic oſtendit ea que contra iudam et hieruſalem dicta ſunt/ eſſe referenda ad captiuitatem romanorum/ quia in apoſtolis reliquie iudeorum ſalue facte ſunt. Jo.x.e. et Ro.ix.f. Et dicuntur hec ex perſona prophete et fidelium ex eadem plebe: ne crederet aliquis quod dominus ita percuſſerit eos quod nulle reliquie remanſiſſent. Dicit ergo: Niſi dominus exercituum reliquiſſet nobis ſemen.i. apoſtolos et ſequaces eorum/ vnde alii orti ſunt. i Quaſi ſodoma fuiſſemus.i. muti a laude dei: et mortui in peccatis. Sodoma enim muta interpretatur. k Et quaſi gomorra ſimiles eſſemus.i. aſperi enormitate peccatorum. Gomorra enim interpretatur aſpera. Uel per ſemen intelligitur chriſtus: de quo dicitur.j.iiij.a. Erit germen domini in magnificentia. Ipſe enim eſt granum frumenti: quod mortuum fecit fructum multum: Joh.xij.d. Et eſt ſenſus: g Niſi dominus exercituum/ vel/ ſabaoth/ vel/ virtutum: ſecundum ſeptuaginta: h Reliquiſſet nobis ſemen/ vnde chriſtus naſceretur: i Quaſi ſodoma fuiſſemus: et quaſi gomorra ſimiles eſſemus.i. omnino conſumpti.q.d. niſi dominus voluiſſet vt ex nobis chriſtus naſceretur/ omnino conſumpſiſſet nos: ſicut penitus conſumpſit ſodomam et gomorram: Gen.xix.e. l Audite verbum et cetera. Quarta pars capituli vbi arguit propheta iudeos de peccati impudentia/ dicens: quod ſicut ſodomite ante euerſionem quinque ciuitatum/ aperte ſine pudore aliquo peccabant enormiter: ita et iudei et maxime principes. Unde Treni.iiij.a. Maior facta eſt iniquitas populi mei peccato ſodomorum: De quo dicitur Gen.xviij.c. Clamor ſodomorum venit ad me.i. peccati euidentia. Tunc enim peccatum eſt in clamore/ quando eſt in apparentia. Dicitur quod locus in quo ſodoma fuit/ vicinas arbores reddit infructuoſas: ſicut illud etiam peccatum innominatum facit vt non cadat ros in loco vbi fuerit notatum. Sed queritur quare propheta iſtas duas ciuitates nominet potius quam alias tres.ſ. adamam/ ſeboim/ ſegor. Reſponſio: Propter maioritatem: quia maiores erant et peiores. Uel propter myſterium: Per hoc enim ſignificat duo. Unum quod debent habere ſodomite/ et non habent.ſ. quod eſſent muti inter alios homines. Et aliud quod non debent habere/ et tamen habent.ſ. aſperitatem correctionis vel reprehenſionis/ ipſi aſperrime reprehendunt. Poteſt etiam intelligi de prelatis noſtris: qui ſunt muti a verbo predicationis. Unde Eſa.lvj.d. Canes muti non valentes latrare. Et aſperi in peccatis quibus exaſperant dominum. Unde Ezech.ij.c. Noli eſſe exaſperans/ ſicut domus iſrael exaſperans eſt. Dicit ergo: l Audite/ aure mentis: m Uerbum domini/ quod per me loquitur: n Principes ſodomorum.i. iudei et principes iuda ſimiles ſodomitis.i. ſine verecundia peccantes. o Percipite/ interiori auribus/ exterioribus: p Legem dei veſtri/ per creationem non per cultum. q Populus gomorre.i. vos iudei qui eſtis ſimiles gomorreis. Uel loquitur vlterius eſaias ad ſcribas et phariſeos ſimiles ſodomitis in hoc quod inuerecunde peccauerunt contra chriſtum/ clamantes: Crucifige/ crucifige eum: Luc.xxiij.c. ſicut ſodomite inuerecunde et publice dixerunt ad loth: Educ viros qui ingreſſi ſunt ad te/ vt abutamur eis. Et ſicut illi cogitauerunt conſilium peſſimum contra iuſtum loth: ita et iſti contra dominum. Unde Hiere.xviij.c. Uenite cogitemus cogitationes contra virum iuſtum. Tradunt autem hebrei eſaiam occiſum fuiſſe/ quia hoc dixerat: vel quia dixerat: Uidi dominum ſedentem ſuper ſolium excelſum. j.vj.a. Dicebant enim eum blaſphemaſſe et mentitum fuiſſe: quia moyſes dixit/ Exo.xxxiij.d. Non videbit me homo et viuet.

Eze.19.b.

r Quo mihi et cetera. Quinta pars vbi reprehendit eſaias iudeos de diuini cultus fruſtratione: ponens tres cauſas quibus ipſum cultum ſibi reddebant inutilem. Prima eſt: quia non bona intentione/ ſed propria libidine hoc faciebant: quia proni erant ad idolatriam. Et hoc notatur cum dicit: Nolui. Secunda eſt: quia peccatis plurimis erant irretiti. Unde dicit: Iniqui ſunt cetus veſtri. Tertia: quia offerebant de rapina. Unde dicit: Manus veſtre ſanguine plene ſunt. Dicit ergo in perſona domini propheta ad iudeos ſui contemporaneos: vel ad ſcribas et phariſeos chriſti contemporaneos: hec ſacrificia offerentes/ quando non erat tempus/ et mala intentione/ et de rapina. r Quo.i. ad quid offertis: s Mihi/ vobis irato: t Multitudinem victimarum veſtrarum: non mearum que offeditis: tali intentione/ tali tempore/ de tali re: v Dicit dominus: quem timendus eſt.q.d. ſi legem non obſeruatis/ ad quid hec offertis: x Plenus ſum.i. abundans: et iſtis non indigens. Unde Pſ. Si eſuriero non dicam tibi: meus eſt enim orbis terre et plenitudo eius. Uel/ Plenus ſum.i. tedio affectus: et faſtidiens ſacrificia veſtra: quia de rapina illa offertis. Uel ſic: quia licentiam peccandi vos emere putatis: vel quia tempore gratie hec offertis. y Holocauſta arietum et adipem pinguium et ſanguinem vitulorum et agnorum et hircorum nolui: vnde dicit Glo. Et ita vtens preterito/ oſtendit ſe dominus nunquam amaſſe ſacrificia iudeorum propter ſe/ ſed propter ſignificatum ad tempus ſuſtinuiſſe: et ne idolis immolarent: et vero ſacrificio impleto pro nihilo reputaſſe. Unde Glo. Hieronymi: Hec ſacrificia non queſiuit deus quaſi indigeret: ſed ne demonibus immolarent: et vt per carnalia et typica ſacrificia ad ſpirituale et verum ſacrificium peruenirent. In vniuerſo autem propter quatuor cauſas ſuſtinuit dominus hec ſacrificia:

Pſ.49.

Propter quatuor cauſas ſuſtinuit dominus legis ſacrificia

¶ propter myſterium ✻ prelati eorum lignei et argentei et inaurati. a Et derelinquetur filia ſion vt vmbraculum in vinea: et ſicut tugurium in cucumerario. Cucumerarium refert ad actiuos: tugurium ad contemplatiuos: dum iſti et illi deſinunt fructum facere/ contemptui habentur et a domino deſeruntur. Hiere.xxiij.g. Dereliquam vos et ciuitatem quam dedi vobis et patribus veſtris a facie mea: et dabo vos in opprobrium ſempiternum. g Niſi dominus exercituum.i. angelicarum virtutum: vel iuſtorum bene pugnantium contra carnem/ contra mundum/ contra diabolum. h Reliquiſſet nobis ſemen/ verbum dei: De quo j.xxvij.b. Qui egredientur a iacob: implebunt orbem ſemine. Luc.viij.b. Semen eſt verbum dei. i Quaſi ſodoma fuiſſemus.i. omnino extermi nati vel muti a laude dei. Uel effrontes.j.iij. Uel inhoſpitales: Sap.xix. Uel immiſcoes: Hiere.l. Uel libidinoſi: Hiere.v. Uel ocioſi: Ezech.xvj. k Et quaſi gomorra ſimiles eſſemus.i. aſperi et incorrigibiles. Treni.iiij.a. Maior eſt iniquitas populi mei peccato ſodomorum. Et Mich.vij.a. Qui optimus eſt in eis quaſi paliurus: et qui rectus eſt quaſi ſpina de ſepe. Hiere.xxiij.c. Facti ſunt mihi omnes ſodoma: et habitatores eius vt gomorra. l Audite principes ſodomorum.i. prelati muti: m Uerbum domini/ quod dicere debetis aliis. Et/ o Percipite.i. perfecte capite: corde/ ore/ ope. p Legem dei veſtri populus gomorre/ clerici incorrigibiles. r Quo mihi multitudinem victimarum veſtrarum/ non mearum que offendiſtis: v Dicit dominus/ quem timendus eſt. x Plenus ſum.i. nullo indigeo. Pſ. Domini eſt terra et plenitudo eius. Uel/ Plenus ſum.i. tedio affectus: quia non bene offertis. y Holocauſta arietum.i. penitentiam ſuperborum. s Et adipem pinguium.i. elemoſynas et orationes diuitum auarorum. a Et ſanguinem vitulorum et agnorum et hircorum.i. laborem et ſudorem luxurioſorum/ ſimulatorum/ fetentium peccatorum/ nolui. Ecci.xxxiiij.c. Dona iniquorum non probat altiſſimus: nec reſpicit in oblationes impiorum.

Pſ.23.

 ✻ Quis queſiuit

ꝓpter myſterij ſignificationē: ꝓpter offerentiū deuotionē: ꝓpter idolatrię euitationē: ꝓpter veri ſacrificij aſſuefactionē. a Cū veniretis ante cōſpectū meū .i. in atriū mūdorū: vbi homies tradebant hoſtias ſacerdoti: qui ducebat eas ad altare holocauſti. Tamē aliqui dicunt ꝙ vſqꝫ ad atriū ſacerdotum deducebāt
Al. †veneritis homies hoſtias ſuas.
b Quis queſiuit de manibꝰ veſtris/ pollutis: c hec/ſa
Hiere.6.c. crificia: d Et am
bularetis in atrijs meis: q.d. ego nō q̄ſiui hec. Ergo/ e Ne
Amos.5.f. offeratis vltra ſacrificiū fruſtra .i. inutiliter: qꝛ/ f Incē
ſum/ veſtrū/ abominatio ē mihi: qꝛ nō pura intentiōe offert̄ mihi. Glo. Audiant hoc hebionite: q̄ poſt chriſti paſſionē putant legē eſſe ſeruandā cū euāgelio: ⁊ aliter nō poſſe ſaluari. Audiāt hoc ⁊ eoꝝ ſocij: qui iſraelitico tm̄ generi cuſtodiēdā decernūt .i. qui dicūt ꝙ tm̄ cōuerſi de iudęis debēt legalia cū euāgelio obſeruare. b Neomeniā .i. feſtū nouę lunę: qd̄ celebrāt ī p̄ncipio mēſis. A neos qd̄ ē nouū et mene qd̄ ē luna. i Et ſabbatū/ qd̄ erat vnū de p̄cipuis feſtis: ſic mō dñica ē. k Et feſtiuitates alias: ſcꝫ encenia: Ioh.x.e. Et iubileum: Leuit.xxv.b. et cetera. l Nō feram .i. nō ſuſtinebo amplꝰ. Quare: Quia/ m Iniq̄ ſūt cętus veſtri: qꝛ nō ſpūales offertis hoſtias: ſed carnales et carnali intentiōe. Et ideo/ n Calendas vr̄as/ nō meas cui nō placent: o Et ſolēnitates veſtras/ nō meas: qꝛ male vtimini: p Odiuit aīa mea. Anthropoſpathos ē: qꝛ nō habet animā deꝰ: ſed nr̄o loquit̄ more: Et ponit̄ aīa ꝓ volūtate. q.d. oīno odiui. Siſr̄ Prouer.vj.c. Sex ſūt q̄ odit dñs: ⁊ ſeptimū deteſtat̄ aīa eius. q Facta ſūt mihi moleſtia/ oīa ſupra dicta. r Laboraui ſuſtinēs .i. expectās cōuerſionē veſtrā .j.xliij.d. Nō me inuocaſti iacob: nec laboraſti in me iſrael: nec obtuliſti mihi arietem holocauſti tui et victimis tuis nō glificaſti me: Verūtm̄ ſeruire me feciſti ī peccatis tuis: p̄buiſti mihi laborē ī iniq̄tatibꝰ tuis. Symmachꝰ dixit: Defeci miſerās .i. defeci a miſeratiōe. q.d. non potui vltra miſereri. s Et cū extēderitis/ ad cęlū/ manꝰ veſtras: qd̄ faciebāt/ ad litterā: q̄ſi imitātes moyſen: qui orauit cōtra amalech eleuatis manibꝰ: Exo.xvij.c. t Auertam oculos meos .i. reſpectū miſcđię: v A vobis/ iniquis. x Et cū multiplicaueritis orationē nō exaudiā .i. ad effectū nō audiā. Et quare hoc: y Manꝰ em̄ vr̄ę ſanguine plenę ſūt .i. peccato. Vn̄ in Pſ. Libera me de ſan-
Pſ.50. guinibꝰ .i. de peccatis. Et Oſee.iiij.a. Sanguis ſanguinē tetigit .i. peccatū peccato additū ē. Vel/ Manꝰ vr̄ę ſanguie ꝓphaꝝ/ plenę ſunt: ⁊ tandē ſanguie chriſti/ quē poſtea occidiſtis. Vn̄ Matth.xxiij.d. Filij eſtis eoꝝ q̄ occiderūt ꝓphetas: ⁊ vos implete mēſurā patꝝ vr̄oꝝ. z Lauamini ⁊c. Sexta ps in q̄ dat ꝓpħa iudęis conſiliū vt pęniteāt. Primo cauēdo a malo: deinde faciēdo bonū: Et ita poterūt eoꝝ orōnes exaudiri a dño. Igit̄/ z Lauami/ lauacro pęnitētię/ vł ſanguine chriſti/ vel aq̄ baptiſmi. a Mūdi eſtote .i. poſt lotionē in mūdicia pſeuerate: aliter em̄ nō valet lotio. Unde Ecci.xxxiiij.d. Qui baptiçat̄ a mortuo ⁊ iteꝝ tangit mortuū q̄d ꝓdeſt lauatio eiꝰ: Sic hō q̄ ieiunat ꝓ peccatis ſuis: ⁊ iterū eadē faciēs/ q̄d ꝓficit hūiliādo ſe: Orationē eiꝰ q̄s exaudiet: De lauacro pęnitētię dicit Hiere.iiij.d. Laua a malicia cor tuū hierl'm vt ſalua fias: vſqꝫquo morabunt̄ ī te cogitatiōes noxię: Figurat̄ autē hęc lotio in lege p mare ęneū: in quo ſacerdotes ī introitu tabnaculi lauabāt pedes ⁊ manꝰ .i. affectiōes ⁊ opa: Exo.xxx.b. et .iij. Regl.vij. De ſecūdo lauacro dr̄ Apoc.j.b. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is in

a Cūm †veniret̄ ante conſpe-
b ctū meū: q̄s q̄ęſiuit de ma-
c d nibus veſtris hęc vt ambu-
e laretis in atrijs meis: Nē of-
feratis vltra ſacrificium fru-
f g ſtra. Incēſum abōminatio
h eſt mihi. Neōmeniam ⁊ ſab-
i k bātum et feſtiuitātes alias
l m nōn ferā. Iniq̄ui ſunt cętus
n veſtri. Calēndas veſtras et
o p ſolennitātes veſtras odiuit
q anima mea: Factā ſunt mi-
r hi moleſta. Laborāui ſuſti-
s nēs. Et cū extēdēritis manꝰ
t vr̄as/ auertā oculos meos a
v x vōbis: ⁊ cū mūltiplicaueritꝭ
y orationē nō exaudiā. Mā-
nus em̄ vr̄ę ſanguine plenę
z a ſūt. Lauāmi/ mūdi ēſtote: au
b c fērte malū cogitātionū vr̄aꝝ
d e ab ōculis meis. Quiēſcite
f agere pueṙſe: diſcitē bn̄face-

ſanguine ſuo. De tertio dr̄ Zach.xiij.a. In die illa erit fons patēs domui dauid ⁊ habitātibꝰ ī hierl'm in ablutionē peccatoris ⁊ mēſtruatę. b Auferte malū/ opus: c Cogitationū vr̄aꝝ/ a cogitatiōibꝰ vr̄is. q.d. ſi malū cogitatis/ nō tm̄ ope pficiatis. d Ab oculis meis: non ſolū a cōſpectu
1.Regl.16. hoīm q̄ vidēt tm̄ ea q̄ parēt exteriꝰ: ſꝫ a meiſ q̄ video corda ⁊ renes:
Hiere.6.c. Hiere.xvij.b. Et in h̄ phibet conſenſū malę cogitatiōis. e Quieſcite agere puerſe: diſcite bn̄facere
ĵ.59.a. .i. declinate a malo: et facite bonū. In h̄ aūt
De pe.diſ.5. c.lauamini ꝙ dic̄/ q̄eſcite/ innuit ꝓpheta ꝙ labor eſt in pctōꝝ ppetratiōe. Vn̄ Hiere.ix.b. Vt inique agerent laborauerūt. Sap.v.b. Ambulauimꝰ vias difficiles: laſſati ſumꝰ ī via iniq̄tatis. In h̄ autē ꝙ dicit/ diſcite/ notat ꝙ nō hꝫ hō a natura ſua vt bn̄faciat: ſꝫ a doctrina et gr̄a. In q̄ cōfundit̄ ſupbia quorūdā: q̄ cōfiſi de ingenio naturali nolunt diſcere a magiſtro. Cōtra q̄s dr̄ .j.xxvj.b. ſm̄ aliā editionē: Omnis qui nō didicerit iuſticiā ſup terrā/ veritatē nō faciet: vbi nos habemꝰ: Miſereamur implo: ⁊ nō diſcet facere iuſticiā. Diſcit̄ aūt iuſticia opando iuſticiā: ſic aliq̄s diſcit citharicare citharicando: et natare natando. Vn̄ Ecci.j.d. Fili cōcupiſcens ſapientiā obſerua mādata: ⁊ deꝰ p̄bebit illam tibi. Et de hoc cōcludit Hieronymꝰ. Diſcenda eſt iuſticia: ⁊ magiſtroꝝ terenda ſunt limina. Unde Ecci.vj.d. Fili ſi videris ſenſatum euigila ad illū: et gradus oſtiorū illius cōterat pes
Act.8.f. tuꝰ. Unde eunuchꝰ dixit philippo: Quō poſſū intelligere/ niſi q̄s docuerit me: Et rogauit eū vt aſcenderet currū ⁊ doceret eū. Deinde ſpecificat ꝓpħa q̄ bona vult eos facere/ dicēs: Quęrite iudiciū.
Myſtice ✱ b Quis q̄ſiuit de manibꝰ vr̄is hęc vt ambularetis ī atrijs meis: q.d. nō ego. Hiere.vij.e. Nō p̄cepi in die q̄ eduxi vos de t̄ra ęgypti de v̄bo holocauſtomatū ⁊ victimaꝝ. e Ne offeratis vltra ſacrificiū fruſtra .i. inutile: qd̄ fit ſi in pctō offert̄. Hiere.vj.e. Holocauſtomata vr̄a nō ſunt accepta: ⁊ victimę vr̄ę nō placuerūt mihi. f Incēſū .i. orō veſtra: g Abominatio eſt mihi: qꝛ nō fit pura intētiōe: nec ī cordis puritate: ſine q̄ nll'a placet orō. Hiere.vj.e. Vt q̄d mihi thus de ſaba offertis: Amos.v.f. Non capiā odorē cętuū vr̄oꝝ: ſi obtuleritiſ holocauſtomata ⁊ munera nō ſuſcipiā: ⁊ vota pinguiū vr̄oꝝ nō reſpiciā. b Neomeniā ⁊ ſabbatū ⁊ feſtiuitates alias nō ferā. Malach.ij.a. Diſpgā ſup vultū vr̄m ſtercus ſolēnitatū vr̄aꝝ. Amos.v.f. Odiui ⁊ ꝓieci feſtiuitates vr̄as. m Iniq̄ ſūt cętꝰ vr̄i ⁊c. Cū multiplicaueritis orōnē nō exaudiā. Matth.vj.b. Orātes nolite multū loq̄ ſic ethnici faciūt: putant em̄ ꝙ in multiloquio ſuo exaudiant̄. Gregꝰ. Veracit̄ orare ē amaros cōpūctiōis gemitꝰ nō cōpoſita v̄ba reſonare. y Manꝰ em̄ vr̄ę ſanguie plenę ſūt .i. peccatiſ. Hiere.ij.g. In alis vr̄is inuētꝰ ē ſanguis aīaꝝ paupeꝝ ⁊ innocētū. z Lauami/ lachrymis pęnitētię: a Mūdi eſtote .i. ī mūdicia pſeuerate. Hiere.iiij.d. Laua a malicia cor tuum hierl'm vt ſalua fias: vſqꝫq̄ morabunt̄ ī te cogitatiōes noxię: b Auferte malū cogitationū vr̄aꝝ. Sap.j.a. Peruerſę cogitatiōes ſeparant a deo. Prouer.xv.c. Abomiatio dñi cogitatiōes malę. e Quieſcite agere puerſe/ puertēdo ius naturę/ ius legꝭ diuinę/ ius ꝑmiſſi/ ius officij .j.xxx.d. Si reuertami ⁊ q̄eſcatis ſalui eritiſ. f Diſcite bn̄facere. Nō dic̄ bn̄ loq̄: vł bn̄ diſputare: vł bn̄ itelligere: licꝫ hęc oīa bona ſint: ſꝫ ſine illo nulla ſūt. Ezech.xxxiij.g. Audiūt verba mea: ⁊ nō faciūt ea. ij. Timoth.iij.b. Semp diſcētes ⁊ nunq̄ʒ ad ſciētiā v̄itatis ꝑueniētes. Matth.xj.d. Diſcite a me qꝛ mitis ſum ⁊ hūilis corde.
✱ Quęrite iudiciū:

ß a Querite iudiciū.i.ſcientiā ⁊ modū iudicādi vos ⁊ ali/os: Sic ſalomō poſtulauit a dn̄o ſapiētiā ad iudicandū ꝓplm ſibi cōmiſſū.iij.Reg.iij.b.et.ij.Paral.j.c.Vel/ Querite iudiciū/a ſapiētib⁹.i.cōſiliū qualit̄ iudicetis diſcrete ⁊ ſine p̄cipitatiōe.Eccl.xxxij.d.Fili ſine ꝯſilio nihil facias:⁊ poſt factum nō penitebis.

87.diſ.c. deſēſiōis Job.xxix.c.Cauſam quā neſciebā diligen/tiſſime inueſtigabam. b Subuenite op/p̄ſſo/violenter.Pro/uer.xxiiij.b.Erue eos qui ducunt̄ ad morte:⁊ q̄ trabunt̄ ad interi/tū liberare ne ceſſes. c Judicate pupil lo.i.ſi cauſa ei⁹ iuſta ſit/ipſi i iudicio ſbue/nite:alit̄ nō:q2 p̄cipit̄

a re. Q̄uerite iudiciū/ſbuēnite
b
c oppreſſo/ iudicāte pupillo/
d defēndite viduam:et vēnite
e
f ⁊ arguite me dicit dōminus.
g
h Si fuērint peccata veſtra vt
i coccinum/quāſi nix dealba/
k bunt̄:et ſi fuērint rubra ſicut
l vermicul⁹/velūt lana alba
m erunt. Si voluēritis et au/

Exo.xxiij.a.Nō declinabis i iudiciū paupis.Et Leuit.xix.c.Nō iiuſte iudicabis:nec ꝯſide res pſonā paupis. d Defendite viduā/a violētia: e Et venite/in iudiciū cōtra me cū hec bona feceritis: f Et arguite me/q̄ſi ingratū ſi nō remunerauero vos: g Dic dn̄s/q̄ nō mentit̄:⁊ q̄ benign⁹ ē ⁊ potēs retribuere.Hieronym⁹.Ecce ordo p̄cipuus.Nō ſufficit lauacrū niſi adiūgat̄:Mūdi eſtote:vt poſt lauacrū aque/cordis habeāt puritatē.Beati em̄ mūdo corde:q̄m ipſi deū videbūt:Matth.v.a.Habita autē cordis puritate/adiūgit̄:Auferte malū cogitationū vr̄aꝝ.i.cauete ne mala cogitatio veniat in cor veſtrum:vel ſi veniat/non ꝑueniat ad effectū.Mich.ij.a.Ve q̄ cogitatis inutile ⁊ opamini malū i cubilib⁹ veſtris:in luce matutina faciūt illud.Or aūt tertio adiungit̄:Quieſcite agere ꝑuerſe:ſapit illud euangelij Joh.v.c.Ecce ſan⁹ factus es:iam noli peccare/ne deteri⁹ tibi aliq̄d cōtingat.Recedēs aūt a malo faciat bonū:querat iudiciū:ſubueniat oppreſſo:pupillū et viduam defendat.Et ſi hec fecerit/peccata q̄ ꝓus i modū coccini ſāguinea erāt/dimittent̄.Et hoc eſt q̄d ſequit̄: h Si fuerint peccata veſtra vt coccinū/ quaſi nix dealbabunt̄.i.cū hec feceritis vos qui eratis imūdi ⁊ inflāmati ad vitia:eritis

Pſ.50. frigidi ⁊ dealbati ſicut nix.Vn̄ Pſ.Aſpges me dn̄e hyſopo ⁊ mūdabor:lauabis me ⁊ ſup niuē dealbabor. k Et ſi fuerint rubra ſic̄ vermicul⁹/vnde fit purpura: l Velut lana alba erūt:de qua fit veſtis omni colore tingibilis.Et tangit hic duo p̄ncipia ex quib⁹ oritur om̄e peccatū.ſ.amor male accēdēs:et cōtra hoc dic̄:Quaſi nix dealbabunt̄.Et timor male hūilians:contra hoc dicit:Velut lana alba erūt.De hoc dicit̄ Daniel.vij.c.Antiquus dierū ſedit:veſtimentū eius candidū quaſi nix:et capilli capitis eius q̄ſi lana cādida.Apoc.j.c.Caput ei⁹ et capilli erāt candida q̄ſi lana alba ⁊ tanq̄ nix.Jdem ſunt veſtimēta ⁊ capilli chriſti.ſ.vniuerſi fideles:quib⁹ ornat̄ velut caput capillis:⁊ corp⁹ veſtimēto.Vn̄.j.xlix.e.Viuo ego dic̄ dn̄s/q2 omnib⁹ his velut ornamēto veſtieris.Matth.xvij.a.Reſplenduit facies eius ſicut ſol:⁊ veſtimēta ei⁹ facta ſūt alba ſic̄ nix.De his duob⁹

Pſ.79. principijs pctōꝝ dr̄ in Pſ.Jncenſa igni ⁊ ſuffoſſa.Et Hiere.xxxvj.g.Proijciet̄ cadauer eius p diē ad eſtū/⁊ ad gelu p noctē:quia tempore ꝓſperitatis cōſueuit cōcupiſcentia male inardeſcere:⁊ tempore aduerſitatis puſillanimitas nimis humiliari. m Si volueritis ⁊c̄.Octaua ps in qua oſtēdit remunerationē obedientium:et penas contemnentiū.Dicit ergo:Si volueritis/ bona dicta facere ⁊ a malo declinare: n Et audieritis me:id eſt obedieritis mihi: o Bona t̄re comedetis.i.bonis tēporalib⁹ abūdabitis.Ad litterā hoc ꝓmittebat eis dn̄s vt ſaltem ſic iudei auari inuitati bonis p̄ſentibus/obedirent.Vel/ o Bona terre/viuentiū: p Comedetis:id eſt eternis gaudijs ꝑfruemini. q Or ſi nolueritis/ obedire mihi et facere que predixi. r Et/ſic/me/mitē ⁊ miſericordē: s Ad iracūdiam ꝓuocaueritis:id eſt ad vindictam que videt̄ eſſe hominib⁹ ex iracundia: t Gladius/babyloniōꝝ vel romanoꝝ.Vel/gladius/dei.i.peſtilentia/mortalitas/fames/pena eterna:⁊ q̄cquid affligere poteſt: v Deuorabit vos/in p̄ſenti vel futuro.Deut.xxxij.f.Jnebriabo ſagittas meas ſanguine:⁊ gladius me⁹ deuorabit carnes.De hoc dicit̄ Job.xxxvj.b.Si audierint ⁊ obſeruauerit/cōplebūt dies ſuos i bono/⁊ annos

n dieritis me:bōna terre come
o
p dētis.Or ſi noluēritis ēt me
q ad irācundiam ꝓuocaueri/
r
s tis/ glādius deuōrabit vos:
t
v quia os dōmini locutū eſt.
x
y Quomōdo facta eſt mere/
z trix ciuitas fidēlis/plēna iu/
a
b dicij:Jūſticia habitāuit in
c
d ea:nūnc autem homicide.
e

ſuos in gloria:ſi autē nō audierint/trāſibūt p gladiū:et cōſument̄ i ſtulticia.Hiere.xlij.b.Si quieſcētes manſeritis i t̄ra hac/edificabo vos ⁊ nō deſtruā plantabo ⁊ nō euellā:Si aūt dixeritis vos:nō habitabim⁹ in t̄ra iſta:nec audiem⁹ vocē dn̄i dei nr̄i/dicētes:nequaq̄:ſ ad t̄rā egypti ꝑgem⁹:gladi⁹ quē vos formidatis/ibi cōprehēdet vos i t̄ra egypti.Per h̄ aūt q̄ dic̄:Si volueritis ⁊ ſi nolueritis/innuit q̄ i volūtate nr̄a ē obedire deo/vel nō obedire.Vnde Glo.Liberū arbitriū reſeruat̄ vt nō ex p̄ iudicio dei:ſed ex ſingulorū meritis p̄mia vel penas ſequi probet̄.Et reuera ita fiet: x Quia os dn̄i locutum eſt.i.verbū patris:de quo Can̄.j.a.Oſculet̄ me oſculo oris ſui.Vel ꝓpheta p quē deus loquitur:de quo Hiere.xv.d.Si ſepaueris p̄cioſum a vili:q̄ſi os meū eris.Prouer.xij.c.Labiū veritatis firmū erit in ꝑpetuū. y Quomō facta ⁊c̄.Nona ps in qua plangit ꝓpha ciuitatē hierl'm per ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ auariciā deprauatā.Et referunt̄ hec ad tempora eſaie:ſed ſpecialit̄ ad t̄pa chriſti:vt dicit Glo.q̄m iudei penit⁹ receſſerūt a deo/barrabā eligendo/⁊ filiū dei occidendo.Vn̄ admirans ꝓpha/ait:Quomō facta eſt meretrix/nō tā corpe fornicādo q̄ mēte recedēdo a deo: z Ciuitas/hieruſalem.Metonymia eſt. a Fidelis/olim: b Plena iudicij/veri.i.veris iudicib⁹ q̄ nullis munerib⁹ corrūpi poterāt. c Juſticia/de malefactorib⁹ ⁊ de iudiciorū executiōe: d Habitauit in ea/tanq̄ in domo ꝓpria:tēpore dauid ⁊ ſalomonis et ezechie regū iuda. e Nūc autē homicide:qui ꝓphetas et dominū ꝓphetarū occiderūt.Eſt aūt meretrix multiplex.ſ.cōcupiſcētia.Prouerb.vij.b.Occurrit illi mulier ornatu meretricio ad decipiendas animas.Jtem voluptas carnalis.Judic.xvj.a.Sanſon/id eſt ratio/abijt in gaçam:et vidit ibi mulierem meretricem. Multiplex meretrix

ß Jtē ſcientia

a Querite iudiciū/ vt iuſte iudicetis.Hiere.xxij.a.Facite iudiciū ⁊ iuſticiā:⁊ liberate vi oppſſū de manu calūniatoris:⁊ pupillū ⁊ viduā nolite cōtriſtare.Zach.vij.c.Judiciū verū iudicate:miſcd̄iā ⁊ miſeratiōes facite vnuſq̄ſq̄ cū fratre ſuo:et viduā ⁊ pupillū ⁊ aduenā ⁊ pauperē nolite calūniari:⁊ malū vir fratri ſuo nō cogitet i corde ſuo. b Subuenite oppſſo/violent̄: c Judicate pupillo/miſcd̄it̄: d Defendite viduā/a violētia.i.eccl'iā:cui⁹ vir mortu⁹ ē. e Et venite/cū hec feceritis: f Et arguite me/q̄ſi igratū ſi nō remunerauero vos: g Dicit dn̄s/q̄ nō mentit̄.Sic̄ Malach.iij.c.Jnferte omnē decimā i horreū meū:vt ſit cibus in domo mea:⁊ ꝓbate me ſup h̄ dicit dn̄s:ſi nō apuero vob cataractas celi:⁊ effudero vob b̄ndictionē vſq̄ ad abūdantiā. h Si fuerit pctā vr̄a vt coccinū.i.magna ⁊ manifeſta: i Quaſi nix dealbabunt̄/p gratiā refrigerātē a malo. k Et ſi fuerit rubra ſic̄ vermicul⁹/velut lana alba erūt/p gratiā calefacientē ad bonū.Johel.iij.d.Mūdabo ſanguinē eoꝝ q̄s nō mūdauerā ⁊ dn̄s cōmorabit̄ i ſiō. m Si volueritis/declinare a malo ⁊ facere bonū: n Et audieritis.i.obedieritis mādatis dn̄i. o Bona t̄re/viuentiū: p Comedetis/ſine fine/ſine faſtidio:reprobis eſurientib⁹.j.lxv.b.Ecce ſerui mei comedēt/⁊ vos eſurietis. y Quō facta ē meretrix ciuitas fidelis.i.eccl'ia vel religio: b Plena iudicij.i.diſcretiōis olim. c Juſticia/diſcipline/ d Habitauit in ea:nunc autē homicide/per odium.j.Joh.iij.c.Qui odit fratrem ſuū homicida eſt.Vel/homicide: Myſtice

id eſt fraudulēti.

☞ Item ſcientia ſecularis. Luc. xv. c. Filius iunior deuorauit
ſubſtantiã ſuã cũ meretricib⁹ viuẽdo luxurioſe. Itẽ idolatria.
Ezech. xvj. d. Fabricaſti tibi lupanar tuũ in capite oĩs vie ⁊
excelſũ tuũ feciſti ĩ oĩ platea: nec facta es q̃ſi meretrix faſtidio
augẽs ꝓciũ: ſed q̃ſi mulier adultera q̃ ſup virũ ſuũ inducit ali/
enos. Itẽ vanitas mũdialis. Apoc. ij. f. Habeo aduerſus te
pauca: qꝛ ꝑmittis mu/
lierem iezabel q̃ ſe di/
cit ꝓphetẽ docere ⁊
88. diſ. c. eijciẽs. i fi. ſeducere ſeruos meoſ.
Itẽ gentilitas. Ioſue
ij. a. Miſit ioſue fili⁹
nun de ſethim duos
viros exploratores ¶
Hiere. 5. g. abſcõdito: ⁊ dixit eis:
Ite et ꝯſiderate terrã
vrbẽq̧ hiericho. Qui ꝓgentes ingreſſi ſunt domũ mulieris
meretricis. Itẽ duo ꝓpli ſunt due meretrices. iij. Reg. iij. c.
Venerunt due mulieres meretrices ad regẽ. Itẽ hereticus.
Prouer. v. a. Fau⁹ diſtillãs labia meretric. Sequit: a Ar
gentũ tuũ. i. nitor ſacre doctrine/ puritas vite/ claritas fa/
me: b Verſũ eſt ĩ ſcoriã. i. ĩ ſordes praue doctrine: ĩ im/
mũdiciã vite ꝑuerſe: et in nigredinẽ male fame. c Vinum
tuũ. i. legis auſteritas: d Mixtũ eſt aq̃. i. cũ mollicie pha
riſeice traditiõis ⁊ heretice ꝑuerſiõis. Alij dicũt: Caupo/
nes tui miſcẽt vinũ aq̃. i. ſcribe ⁊ phariſei leg rigorẽ ſuis
blãdimẽtiſ emolliũt ⁊ eneruãt: qꝛ cũ lex ꝓcepit filijs parẽtib⁹
neceſſaria ꝓuidere: ſcribe ⁊ phariſei blãdiẽtes filijs vt cõmo/
di⁹ poſſẽt aliq̃d ab eiſ emũgere/ iſtruebãt q̃lit ſb ſpecie iuſticie
poſſent parẽtib⁹ victualia denegare. ſ. vt dicerẽt eis ſe oĩa vo/
uiſſe deo ꝓ ſe ⁊ ꝓ ipſis. Sup q̃ repɦẽdit eos dñs/ Matth.
xv. b. et Marci. vij. a. e Pricipes tui. i. ſcribe ⁊ phariſei
et ſacerdotes: quoꝝ ẽ ꝓpꝛĩ iudicare ⁊ regere. f Infideles/ a
fide. i. nõ credẽtes: vel a fidelitate. i. fallaces/ vl inobediẽtes.
g Socij furũ. i. ꝓncipes furti ⁊ rapine/ in h ꝙ ab illis mu/
nera accipiebãt: q̃ de lachrymis pauperũ cõgregãt diuitias.
Vel/ e Pricipes tui. i. reges ⁊ iudices ⁊ ſacerdotes q̃ ꝓꝑlo
ꝑerãt: g Socij furũ. i. ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ: a q̃b⁹ accipie/
bant munera q̃ paupib⁹ auferebãt. Et oñdit quõ: Quia h
Oẽs. i. tã hi q̃ꝫ illi: i Diligũt munera: qȯ pl⁹ ẽ q̃ꝫ accipe:
qꝛ pctm̃ ẽ ĩ volũtate ñ ĩ re. Munera dic pluralit: qꝛ ẽ mun⁹
a corde/ qȯ q̃rit hypocrita: ⁊ mun⁹ ab ore/ qȯ diligit vanagl̃ia:
et munus a manu/ qȯ diligit auaricia. Vñ ĩ. xxxiij. c. Beat⁹
q̃ excutit man⁹ ſuas ab oĩ munere. Cõtra acceptores muneꝝ
habes/ Geñ. xiiij. d. Leuo manũ meã ad dñm deũ excelſũ poſ
ſeſſorẽ celi et t̃re: ꝙ a filo ſubtegmis vſq̧ ad corrigiã calige
nõ accipiã ex oib⁹ q̃ tua ſũt. Exo. xxiij. a. Nõ accipies mune
ra q̃ excecãt etiã prudẽtes: ⁊ ſubuertũt ꝟba iuſtorũ. Numeri
xvj. c. Tu ſcis ꝙ nec aſellũ accepim ab eis. Deut. xvj. d. Nõ
accipies ꝑſonã nec munera: qꝛ munera excecãt oculos ſapiẽ/
tũ ⁊ mutant verba iuſtoꝝ. j. Reg. xij. a. Loq̃mini de me co/
rã dño ⁊ corã chriſto ei⁹: vtrũ bouẽ cuiuſq̧ tuleri aut aſinũ:
ſi quẽpiã calũniat⁹ ſũ: ſi opp̃ſſi aliquẽ: ſi de manu cuiuſq̧ mu
nus accepi. ij. Paral. xix. c. Non eſt apud deũ iniquitas: nec
ꝑſonaꝝ acceptio: nec cupido munerũ. Iob. xv. d. Ignis de/
uorabit tabernacula eoꝝ: q̃ libent accipiũt munera. Prouer.
xv. c. Qui odit munera viuet. Ecci. xx. d. Exenia ⁊ dona ex/
cecãt oculos iudicũ: ⁊ q̃ſi mut⁹ ĩ ore auertit correctiões eoꝝ.
ĩ. xxxiij. c. Beatus qui excutit manus ſuas ab omi munere.
Hiere. vj. c. A minore vſq̧ ad maiorẽ oẽs auaricie ſtudent.
j. Theſſal. iiij. c. Nulli⁹ aliq̃d deſideretis. Act. viij. d. Pecu/
nia tua tecũ ſit ĩ ꝑditionẽ: dicit petr⁹ ſimoni mago. Itẽ Act.
xx. g. Argentũ aut aurũ aut veſtẽ nulli⁹ cõcupiui: dixit pau/
lus epheſijs. Ecõtrario ꝓ datorib⁹ dr̃ Prouerb. xxij. b. Vi/
ctoriã ⁊ honorẽ acq̃rit qui dat munera. Itẽ Prouer. xxj. b.
Mun⁹ abſcõditũ extinguit iras: ⁊ donũ ĩ ſinu indignationẽ
maximã. Act. xx. g. Beati⁹ ẽ magis dare q̃ꝫ accipe. Sequit:
k Sequunt retributiões. i. iteratas tributiões: vel ob/
ſequioꝝ recõpẽſatiões: vl iniuriaꝝ vindicatiões. Vñ Sym/
mach⁹ dicit: Oẽs ſequunt viciſſitudines. i. eis impen
dunt obſequia a quib⁹ ſꝑant retributionẽ: cũ tñ dñs ꝑcipiat

a b Argẽntum tuum vẽrſum eſt
c in ſcoriam: vinúm tuũ mix/
d e tũm ẽ aqua. Principẽs tui
f g infidẽles ſõcij furũ. Omnẽs
h diligũnt munera: ſequũnt re
i k l tributiones. Pupillo non
m n iudicant: ⁊ cãuſa vidue nõn
o ingredit ad eos. Prõpter
p hoc ait domin⁹ dẽus exerci/
q r tuũ fõrtis iſrl: Hẽu ego cõ/
s ſolabor ſup hoſtib⁹ meis: ẽt
t vindicãbor de inimic meis.

Luc. xiiij. c. inuitare claudos ⁊ cecos ⁊ paupes/ a quib⁹ nul/
la ſperat retributio. Vel/ viciſſitudines/ vel/ vltiões/ vt
dicit Glo. vt ille ſit in culpa/ q̃ malũ ꝓ malo exigit: dentẽ pro
dente: oculũ ꝓ oculo: Exo. xxj. c. nõ audiens illud Pſ. Si Pſ. 7.
reddidi retribuẽtib⁹ mihi mala decidã merito ab ĩimic meis
inanis. Et Matth. v. f. Si q̃s ꝑcuſſerit te in dexterã maxillã:
ꝓbe illi ⁊ alterã. Etiã ĩ
lege dicit/ Leuit. xix.
d. Non q̃ras vltionẽ
nec memor eris iniu/
rie ciuiũ tuoꝝ. Sꝫ q̃d
eſt ꝙ dauid moriẽs di
xit ſalomoni. iij. Reg
ij. a. Memento quid
fecerit ioab. q. d. vin/
dica qȯ fecit. Rñſio:
Hoc dixit amore iuſticie/ nõ libidine vindicte: Iudex eñ nõ
exigit vltionẽ: ſꝫ facit iuſticiã. l Pupillo nõ iudicãt/ a q̃
nihil ſperãt. i. illi nõ aſſiſtũt ĩ iudicio licꝫ cauſã iuſtã habeat.
m Et cauſa vidue/ q̃ eſt ꝑſona miſerãda: n Nõ ingre/
dit ad eos. i. nõ dignant eã audire: qꝛ tenuis ẽ cauſa. Hie/
re. v. g. Cauſam vidue nõ iudicauerunt/ cauſam pupilli non
direxerũt: ⁊ iudiciũ paupis nõ iudicauerũt: o Propter
hoc ait dñs/ qui potens eſt ⁊ timẽdus ⁊ verax: p Deus
exercituũ: id eſt ſabaoth ſiue virtutũ. q Fortis iſrael:
id eſt fortẽ faciens iſrael. r Heu ego conſolabor ſup
hoſtib⁹ meiſ. q. d. dolẽs faciã qȯ facere me oportet. s Et
id eſt: t Vindicabor de inimic meis/ generalit ĩ iudi/
cio: ſpecialiter de ſcribis et phariſeis: De quib⁹ dr̃/ Matth.
xxiij. Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei. Et eiuſdẽ. xij. c. Generatio
mala ⁊ adultera ſignũ q̃rit. Ecce miſericordia dei ſimul ⁊ iu/
ſticia: qꝛ dolet parit ⁊ ꝯſolat de hoſtiũ vltione. Ezech. vj. c.
☞ Percute manũ Myſtice
✠ id eſt fraudulẽti. Ecci. xxxiiij. d. Panis egentiũ vita pau
peris ẽ: qui defraudat illũ homo ſanguinis eſt. Vel/ homi/
cide: id eſt demones. Ioh. viij. f. Ille homicida erat ab ini/
tio. a Argentũ tuũ: id eſt ꝓdicatores tui puri ⁊ ſonori.
b Verſum eſt in ſcoriã. i. rubigine peccatoꝝ ſunt infe/
cti. Thren. iiij. a. Filij ſiõ inclyti ⁊ amicti auro ꝑmo: quomõ
reputati ſũt in vaſa teſtea: Vel/ a Argentũ tuũ verſũ
eſt in ſcoriã: id eſt ſacrũ eloquiũ dei in ſcoriã ariſtotelis vel
hippocratis: vel quãdo ꝓ lucro/ aut ꝓ laude hũana dicit/ vel
docet. Thren. iiij. a. Quomõ obſcuratũ eſt aurum: mutatus
eſt color optimus. c Vinũ tuũ. i. dulcedo et rigor ſacre
ſcripture: d Mixtũ eſt aqua/ vane philoſophie/ ⁊ ex/
poſitionis adulatorie: De quib⁹ aquis dicit Prouer. xvij. c.
Qui dimittit aquas caput eſt iurgiorũ. e Principes
tui. i. doctores ⁊ ꝓlati: f Infideles/ talentũ dñi infide/
liter diſpẽſantes. g Socij furũ/ poſtillas et expoſitiões
alioꝝ ſumẽtes: ⁊ pro laude vel ꝓ munere ꝓdicantes. Hiere.
xxiij. f. Ecce ego ad ꝓphas dicit dñs: qui furant verba mea
vnuſquiſq̧ a ꝓximo ſuo: qui aſſumũt linguas ſuas/ et aiunt:
dic dñs. Mich. iij. d. Principes ei⁹ in munerib⁹ iudicabãt ⁊
ſacerdotes ei⁹ ĩ mercede docebãt: ⁊ ꝓphete ei⁹ ĩ pecunia di/
uinabãt. h Omnes diligũt munera. Prouer. xvij. d.
Munera de ſinu impi⁹ accipit/ vt ꝑuertat ſemitas iudicij. k
Sequunt retributiões: qꝛ amicoſ nõ putãt niſi q̃ donãt:
quoꝝ nõ os/ ſed man⁹ ꝯſiderãt: ⁊ quoꝝ marſupia exhauriũt
ſanctos iudicãt/ dicit Hiero⁹. Mich. iij. b. Hec dicit dñs ſup
ꝓphetas q̃ ſeducũt ꝓꝑlm meũ/ q̃ mordent dentib⁹ ſuis ⁊ ꝓdi/
cant pacẽ: et ſi q̃s nõ dederit in ore eoꝝ quippiã ſanctificant
ſup eũ ꝓliũ. l Pupillo nõ iudicant et cauſa vidue
nõ igredit ad eos. Ecci. iiij. b. In iudicãdo pupillis eſto
miſericors vt pat: et ꝓ viro matri eorũ: ⁊ eris altiſſimi filius
obediẽs: ⁊ miſerebit tui magis q̃ꝫ mater. r Heu ego cõ
ſolabor ſup hoſtib⁹ meis: ⁊ vindicabor de inimic
meis. Oleũ miſcet domin⁹ vino in ſanandis vulnerib⁹ ſau/
ciati. Et ꝑmo ponit oleũ miſericordie/ dicẽs: Heu. i. gemẽs
qȯ minat. Deinde ponit vinũ iuſticie/ dicẽs: Conſolabor
ſup hoſtib⁹ meis. Cõſolat eñ iuſticia de vindicta impio/
rũ. Deut. xxviij. g. Letabit dñs diſꝑdẽs vos atq̧ ſubuertẽs.
✠ Et cõuertã manũ

G Percute manū tuā ⁊ allide pedem tuū: ⁊ dic/heu ad oēs ab/
ominatiōes maloꝝ domꝰ iſrael. Oſee.xj.c. Quomō dabo te
ephraim: ꝓtegā te iſrl': quō dabo te: ſicut adama: ponā te vt ſe/
boim. Cōuerſū ē in me coꝛ meū: parit in me cōturbata ē pœni
tudo mea. Threñ.iij.d. Nō em̄ hūiliauit ex corde ſuo: ⁊ abie/
cit filios hoīm. a Et
conuertā manum
meā: id eſt extēdā/ b
Ad te/puniēdū: quā
patiendo diu ꝓlicataꝫ
tenui. c Et exco/
quā ad purū ſcori
am tuā. id eſt purga/
bo igne tribulationis
omnes ſordes vitioꝝ
G tuoꝝ. d Et aufe/
ram omē ſtannuꝫ
Al. iuſticiā tuū. i. hypocriſim: vl'
Al. ſceleratos falſā doctrinā ſcribaꝝ
⁊ phariſeoꝝ que verē
ſiſtis ē: vt ſeparato ſtan/
no ſimulatiōis ⁊ cōſumpta ſcoria falſitatis/purum remaneat
argentū diuinē eruditiōis: qđ fieri nō pōt abſq ꝫ igne charita/
tis vel tribulatiōis. Vñ Malach.iij.a. Ipſe quaſi ignis cō/
flans: ⁊ quaſi herba fullonū: ⁊ ſedebit cōflans ⁊ emūdans ar/
gentū: ⁊ purgabit filios leui. e Et reſtituā iudices tu/
os vt fuerūt ꝓꝰs/tpe moyſi ⁊ ioſue. f Et cōſiliarios
tuos/q̄ cōſilia dei accipiāt ⁊ ꝑplo cōmunicēt: g Sic an/
tiquitꝰ: Et factū ē h/ nō ſolū poſt captiuitatē babylonicā:
Al. †hircanū qñ dedit zorobabel ⁊ eſdram ⁊ alios q̄ vſq ꝫ ad †aduentū dñi
ꝑplo ꝓfuerūt: ſed etiā poſt aduentū dñi dedit apl'os et alios
eccleſiē doctores: q̄ et recta cōſilia ⁊ iudicia vera ꝑplo impen
dunt. Hiere.iij.c. Introducā vos in ſion: ⁊ dabo vobis pa/
ſtores ſm̄ coꝛ meū: ⁊ paſcent vos ſciā ⁊ doctrina. h Poſt
hec. i. illis reſtitutis: i Vocaberis ciuitas iuſti. i. ve/
ri chriſti: ꝑplī habitantis in te: k Urbs fidelis/in chriſto
credēs/ ⁊ verax exiſtēs. Zach.viij.a. Habitabo ī medio hie/
ruſalē: ⁊ vocabit hierl'm ciuitas veritatis: ⁊ mons dñi exerci/
tuū. Hiere.iij.f. In tpe illo vocabūt hierl'm ſoliū dñi: ⁊ con/
gregabunt ad eā oēs gentes in nomīe dñi in hierl'm. Et quō
fiet vrbs ſubdit: quia/ l Sion in iudicio redimet. i. a
peccatis: q꞉ licꝫ deꝰ miſericorditer dimittat peccata: tñ hoc fa/
cit cū diſcretiōe/pœnā aliquā infligendo. Hiere.x.d. Corripe
me dñe: verūtamē ī iudicio nō in furore tuo/ne forte ad nihi/
lū redigas me. o Et reducet/ iudices ⁊ cōſiliarij/ p Eā
in iuſticia: q̄ abducta fuerat ꝑ iniuſticiā. q Et cōteret/
dñs/ſceleſtos. i. ſceleratos. i. maiorībꝰ peccatis implicatos.
s Et peccatores/ minores: ſimul/in ꝓſenti ꝑ romanos:
vel in futuro ꝑ demones. Vel/ r Sceleſtos. i. peccātes in
deū. s Et pctōres. i. peccātes in ꝓximū: t Et qui
dereliquerūt dñm/in ſua malicia ꝑmanētes: v Cōſu/
ment/hic vel ī futuro. i. tanta erit eoꝝ pœna q ꝫ vellēt oīno cō
ſumi: et ſi poſſet fieri ꝯſumerent. Et merito: x Cōfundēt
eñi/ꝯfuſiōe ignominioſa/intꝰ et exterꝰ erubeſcēdo. y Ab
idolis q̄bꝰ ſacrificauerūt. i. ꝓpter pctm̄ idolatriē. Hie/
re.vj.d. Cōfuſi ſūt q꞉ abomiatiōnē fecerūt: qn̄ potīꝰ ꝯfuſiōe
non ſunt cōfuſi: et erubeſcere neſcierūt/ſalubriter in ꝓſenti: et
ideo erubeſcēt ꝯfuſibilit ī futuro. Oſee.x.b Cōfuſio ephraim
capiet/ et ꝯfundet iſrl' in volūtate ſua. z Et erubeſcetis
ſuꝑ hortis. i. ſuꝑ lucis volupruoſis: a Quos elegera/
tis/ad ſacrificandū idolis: ibi: b Cū fueritis velut quer/
cus. i. infructuoſi: c Defluētibꝰ folijs. i. amiſſis bonis
veſtris. q. d. tūc erubeſcetis qñ ablatis bonis vr̄is remanebi/
tis velut quercꝰ ſine folijs. Alij īterp̄tes dicūt: quaſi tere/
binthꝰ. Et ne forte ſꝑarent ſe recuꝑaturos amiſſa/ſubiūgit:
d Et velut hortꝰ/vel/ꝑadiſus: alia lr̄a: abſq ꝫ aqua. i.
ſicut hortꝰ carēs aq̄ ꝑpetua ariditate marceſcit: ita vos ſine
recuꝑatiōe oīa amittetis. Et ne iterū crederēt q ꝫ poſſent ſe de/
fendere/ſubdit: e Et erit fortitudo vr̄a/tpe captiuita/
tis: f Ut fauilla ſtupē/quē cito conſumit. q. d. nō pote/

a Et cōuertā manū meā ad te
b et excoquā ad purū ſcoriam
c tuā/ ⁊ auferā omē ſtannū tuū
d ⁊ reſtituā iudices tuos vt fu/
e erūt ꝓꝰs/ ⁊ cōſiliarios tuos
f ſicut antiquitꝰ. Poſt hec vo
g caberis ciuitas iuſti: vrbs fi/
h delis: Sion in iudicio redi/
i met: ⁊ reducet eā ī †iuſticia:
k Et cōteret †ſceleſtos ⁊ pecca/
l tores ſimul: et q̄ derelique/
v runt dñm/cōſument. Cōfun/
y dent eñi ab idolis quibꝰ ſa/
z crificauerūt: Et erubeſcetis
a ſuꝑ hortis quos elegeratis
b cū fueritis velut quercꝰ de/
c fluentibꝰ folijs: ⁊ velut †hor/
e tus abſq ꝫ aqua. Et erit forti/
f tudo veſtra vt fauilla ſtupē
g ⁊ opus veſtrū quaſi ſcintilla
h et ſuccendet vtrūq ꝫ ſimul/et
i nō erit qui extinguat.

ritis hoſtibꝰ reſiſtere/ſicut ſtupa nō reſiſtit igni. Symmachꝰ
dicit: Erit fortitudo vr̄a ſicut purgamentū ſtupē/
qđ vile eſt ⁊ cito cōſumit. g Et opꝰ veſtrū q̄ſi ſcintilla
ignis q̄ ſtatī vt paret deſinit. q. d. oīa munimina fortitudi/
nis vel idolatriē vr̄ē nullīꝰ momēti erūt. h Et ſuccēdet
vtrūq ꝫ ſil'. i. fortitu/
do ⁊ opus vr̄m ⁊ ido/
la vr̄a et hieruſalē. i
Et nō erit q̄ extin/
guat: ad litterā: vſq ꝫ
hodie iudēi legentes
ſacras lr̄as vl' ſcꝑtu/
ras ſūt velut quercꝰ
vel terebinthus/ ſm̄ Al. †paradiſus
Symmachū: vel ſicꝰ
ſm̄ euāgeliū/ Math.
xxj.b. in qua dñs po/
ma q̄ſiuit ⁊ non inue/
nit: et ideo ēterna ari/
ditate dānauit. Ipſi
quoq ꝫ iudēi folia ver/
borum. i. eloquētiā amiſerūt: Hortus eñi irriguus. i. ſcientia
ſcripturaꝝ/ vel ꝑadiſus diuerſaꝝ arboꝝ receſſit ab eis: qñ ſi/
ne grā ſpūali/nec etiā olera afferūt q̄ māducet infirmꝰ: vt di/
cit Ro.xiiij.a. Unde Zach.xi.a. Ululate quercꝰ baſan: qm̄
ſucciſus eſt ſaltus munitꝰ. Vox vlulatus paſtoꝝ: q꞉ vaſtata
eſt magnificentia eorum.
a Et cōuertā manū meā ad te/purgādū ⁊ puniēdū. Myſtice
c Et excoquā ad purū ſcoriā tuā: ⁊ auferā omne
ſtannū tuū. i. purgabo omnē imūdiciā tuā ⁊ ſimulationē q̄
ꝑ ſtannū deſignat. Ezech.xxij.d. Verſa ē oīs domꝰ iſrl' ī ſco
riā/ēs/ſtannū/plūbū ⁊ ferꝝ. Scoriā ꝑ auariciā: ēs ꝑ impatiē/
tiā: ſtannū ꝑ ſimulationē: plūbū ꝑ luxuriē inq̄nationē: ferꝝ ꝑ
oppſſionē. e Et reſtituā iudices tuos vt fuerūt ꝓꝰs
⁊ ꝯſiliarios tuos ſic antiquitꝰ. Poſt hec vocaberi
ciuitas iuſti. i. chriſti/vrbs fidelis. Thema ī ſynodo: l
Sion. i. eccl'ia q̄ videt nūc ꝑ ſpeculū ī ēnigmate: n Redi/
met/a peccati debito/ſanguie chriſti: m In iudicio/q̄ fi/
liꝰ dei iudicatꝰ fuit. o Et reducet eā/ꝓdicatores de regiōe
diſſilitudinis/ p In iuſticia: q꞉ ſi miſericors ſit dñs/nō tñ
oino dimittit opꝰ iuſticiē. Vñ Hiere.iij.d. Sāctꝰ ſū ego dic
dñs: et non iraſcar in ꝑpetuū: verūtñ ſcito iniq̄tatē tuā: q꞉ in
dñm deū tuū ꝓuaricata es. x Cōfūdent eñi ab idolis
quibꝰ ſacrificauerūt: et erubeſcetis ſuꝑ hortis q̄s
elegeratis. Auariciā notat ꝑ idola: luxuriā ꝑ hortos. De
his erubeſcēt ⁊ ꝯfundent maxie clerici ⁊ clauſtrales ī futuro.
Ro.vi.d. Quē fructū habuiſtis ī illis in q̄bꝰ nūc erubeſcitis: ⁊
b Cū fueritis velut quercꝰ defluētibꝰ folijs: ⁊ ve/
lut hortꝰ abſq ꝫ aq̄. Per quercū q̄ fert cibū porcoꝝ ſigni/
ficant praui doctores: q̄ꝝ folia defluūt: q꞉ verba eoꝝ ꝯtēpti/
bilia ſunt ꝓpter inhoneſtā vitā: q꞉ vt ait Gregꝰ: cuiꝰ vita de/
ſpicit/reſtat vt eiꝰ ꝓdicatio ꝯtēnat. Propt qđ dr̄ Eccl'i. xxx/
viij.d. Aurū tuū ⁊ argentū tuū cōfla: et ori tuo facito oſtia.
Aurū ⁊ argētū cōflāt/q̄ ꝓdicatiōis v̄bo exēplū boni opis co/
pulāt: ⁊ ſic pondꝰ et calorē ſuē ꝓdicatiōi dāt. Per hortū ſine
aqua ſignificat eccleſia ſine doctrina: q̄ olim fuit irrigua. Vñ
Cañ.iiij.d. Fons hortoꝝ puteꝰ aq̄ꝝ viuētiū q̄ fluūt impetu
de libano. e Et erit fortitudo vr̄a vt fauilla ſtupē:
q̄ ſtatim igne cōſumit. Eccl'i.xxj.b. Stupa collecta ſynagoga
peccātiū: ⁊ ꝯſūmatio eoꝝ flāma ignis. g Et opꝰ vr̄m q̄ſi
ſcintilla: et ſuccēdent vtrūq ꝫ/ ⁊ opus et opans. Eccl'i.
xxvij.a. Cōteret cū delinquēte delictū. Itē Eccl'i.xiiij.c. Oē
opus corruptibile ī fine deficiet: ⁊ q̄ opat illud ibit cū illo. i
Et nō erit q̄ extinguat: q꞉ ī ēternū ardebūt. Hiere.xxj.
d. Eruite vi oppſſū de manu calūniātis: ne forte egrediat vt
ignis indignatio mea ⁊ ſuccēdat: ⁊ nō ſit q̄ extinguat. Amos
v.b. Querite dñm ⁊ viuite: ne forte cōburat vt ignis domus
ioſeph ⁊ deuorabit ⁊ non erit q̄ extinguat bethel. Allegorice
aūt hec oīa poſſunt accipi de dogmatibꝰ prauis: q꞉ diſcipuli
⁊ magiſtri ſunt parit perituri: ⁊ opus eoꝝ cibꝰ ignis.

Verbū qđ vidit

Verbum qđ vidit eſaias ⁊c. Expo. Ca.II.
Terminata p̄ma viſione q̄ quattuor cōtinet ī vniuer/
ſo.ſ. beneficiorū dei cōmemoratione: ingratitudinis
populi exprobratione: ſuppliciorꝫ cōminatione: promiſſionū
cōſolationem: ponit auctor ſecūdā viſionem de verbo incar/
nādo. Et cū p̄cedens
A pphetia dicta ſit vi/
ſio: hec ꝓ ſui euiden/
tia et expſſione dicit
verbū: qꝛ de verbo ē.
Michee.4.a. Item in illa pphetia
p̄cedit cōminatio ad/
uerſorꝫ/cōſolationem
ꝓmiſſorꝫ: in hac ecō/
uerſo.

a Verbū qđ vi- Ca.II.
b dit eſaias filius amos
c ſup iudā et hieruſalē.
d Et erit in nouiſſimis diebus
e f p̄parat⁹ mons dom⁹ dñi in
g h i vertice montiū: et eleuabit
k ſup colleſ. Et fluēt ad eū oēſ
l m gentes: ⁊ ibūt ppli multi/ et
n o dicēnt: Venite/aſcēdam⁹ ad
p q r mōtē dñi: ⁊ ad domū dei ia/

In p̄cedenti quidē p̄mittit de excecatione iudeorum/
et ſubiungit de vocatiōe gentiū: in hac aūt p̄mo agit de vo
catiōe gentiū: ⁊ poſtea de pena iudeorꝫ: tandē de cōiunctiōe
vtriuſqꝫ ppli in vnā fidē ⁊ vnā eccleſiā: qđ notat hic verſicu/
lus: Verbū qđ vidit eſaias filius amos ſup iudā ⁊
hierl'm/ q̄ eſt finis p̄cedētis viſiōis ⁊ initiū hui⁹: ſcđm vnā ex/
poſitionē. Scđm aliā ꝟo expoſitionē eſt titul⁹ hui⁹ viſionis:
q̄ incipit ibi: Et erit in nouiſſimis dieb⁹. Scđm aliā glo/
ſam/non eſt titulus: ſed incipit hic viſio: Verbū qđ vidit
eſaias. In p̄cedenti capitulo egit ppha de peccatis iuda et
hierl'm eos redarguendo: in hoc agit de aduētu chriſti: et de
his q̄ facta ſunt in eo. Et cōgruus eſt ordo: qꝛ p chriſti aduē/
tū dimiſſa ſunt peccata. Diuidit autē hoc capitulū in q̄ttuor
partes. In p̄ma agit de aduentu chriſti ⁊ factis ei⁹. In ſecū/
da enumerat ppli iudaici peccata ꝓpter q̄ deſtructi fuerunt:
ibi: Proieciſti eīm pplm tuū. In tertia deſcribit iudeorꝫ
deſtructio ꝓueniēs ex peccatis eorꝫ: hortās eos ad fugā ſiue
ad refugiū: ibi: Ingredere ī petrā ⁊c. In quarta oſtēdit
ppha qꝫ in die captiuitatis nō ꝓderūt iudeis idola q̄ colue/
rūt: ſed potius impediēt ne fugere poſſint a facie inimicorū:
ibi: In die illa ꝓiciet hō oīa idola ⁊c. Dicit ergo: a
Verbū qđ vidit eſaias.i. res digna ꝟbo quā vidit eſai/
as.i. intellexit ſpū ꝓphetie. b Fili⁹ amos ſup iudā ⁊
hierl'm.i. de iuda ⁊ hieruſalē: hoc eſt de ſorte iude ⁊ de ſorte
beniamin: vel de duab⁹ tribub⁹ ⁊ de decē. Vel ſic de ꝟbo in/
carnato: a Verbū qđ vidit eſaias fili⁹ amos.i. futu/
rū viſibile intellexit: c Sup iudā ⁊ hierl'm.i. ꝓ iuda et
hierl'm: vel in iuda ⁊ hierl'm. Non dicit: eſt vel fuit vl' erit: vt
intelligat eternū: Cetera ꝟba audiunt ⁊ nō vident. De hoc
autē dicit Baruch.iij.d. In terra viſus eſt: ⁊ cum hominib⁹
cōuerſatus eſt. Et de hoc ſubdit ppheta: d Et erit ⁊c.
Et exponūt hoc iudei de ſuo meſſia/dicentes: qꝫ dominabit
omnib⁹ regnis. Sed qꝛ meſſias eorum iam venit.i. chriſtus:
ideo fabulis eorū p̄termiſſis/ veritati littere inſiſtamus. Et
erit in nouiſſimis diebus.i. in vltima etate: de qua dicit
apoſtol⁹.j. Corinth.x.c. Nos ſumus in quos fines ſeculorū
deuenerūt. Et Gal.iiij.a. Vbi venit plenitudo temporis/mi/
ſit deus filium ſuum ⁊c. De qua etiam dixit iacob filijs ſuis
Geñ.xlix.a. Cōgregamini vt annūciem que ventura ſunt vo
bis ī diebus nouiſſimis. Et de qua etiā dicit.j. Joh.ij.c. Fi/
lioli mei nouiſſima hora eſt. In qua etiā lapis exciſus de mō/
te ſine manib⁹/creuit in montē magnū: vt dicit Daniel.ij.e.
Igit erit ī his nouiſſimis dieb⁹. Nō dic/noctib⁹: pro/
pter lucē gratie et p̄dicationis: e Preparatus.i. a deo
p̄deſtinatus: Ro.j.a. f Mons domus dñi.i. chriſt⁹
in quo fundata eſt domus domini.i. eccleſia.j. Corinth.iij.c.
Fundamentū aliud nemo ponere pōt p̄ter id qđ poſitū eſt:
qđ eſt chriſtus ieſus. Et Matth.xvj.c. Et ſuper hanc petrā
Pſ.67. edificabo eccleſiā meā. De quo monte dicit Pſ. Mons dei
mons pinguis in q̄ bñplacitū eſt deo habitare in eo. g In
vertice montiū.i. excedens oēs ſanctos ſanctitate ⁊ gra/
tiarū omniū plenitudine: qꝛ de eius plenitudine nos omnes
accepim⁹: Joh.j.b. h Et eleuabit/euidētia miraculorꝫ:
i Sup colles.i. alios p̄dicatores. Mons igit ſingularit
chriſt⁹ ē: mōtes ꝟo ſūt angeli/patriarche/pphete/apli/mar
tyres: ⁊ alij ſancti qui miraculis effulſerūt. Colles ꝟo mino/
res ſancti/a mōtibus lumē intelligētie accipiētes. Vñ Cañ.
ij.b. Ecce iſte venit ſaliens in montibus tranſiliens colles.
k Et fluēt ad eū oēs gentes.i. cito ⁊ habēde fidei de/
ſiderio/ veniēt ad eū incarnatū/velociter/leuiter/abundāter:
ſine labore/hūiliter/ pacifice. Oēs dic.i. plures. Accōmoda
enim eſt diſtributio: ⁊
notat abundantiā/ nō
vniuerſitatem.j.lx.a.
Leua in circūitu ocu/
los tuos et vide: oēs
iſti cōgregati ſunt/ve/
nerūt tibi ⁊c. l Et
ibūt/ ad eū cū genti/
bus paſſib⁹ fidei: m
Populi multi.i. iudei multi. Nō dicit/oēs: qꝛ pauciores
crediderūt de iudeis qꝫ de gentib⁹. n Et dicēt/ad inuicē:
nō cōtenti ꝓpria ſalute: ſed hortātes ſeinuicē. o Venite:
mēte: p Aſcēdamus/fidei ꝯtēplatiōe: q Ad montē
dñi.i. ad chriſtū: r Et ad domū dei iacob.i. ad eccle/
ſiā que eſt dom⁹ iacob.i. populi chriſtiani p iacob ſignificati.
B Et docebit nos
Myſtice: d Et erit in nouiſſimis diebus/datis ad Myſtice
merendū.i. tpe gratie: e Preparat⁹ mons dom⁹ dñi.i.
chriſt⁹ ad refugiū captiuorꝫ: g In vertice mōtiū.i. excel
ſior angelis ⁊ pphis atqꝫ aplis. Vñ.j.xxxij.b. Ipſe ſup du/
ces ſtabit. h Et eleuabit ſup colles.i. ſup ſanctos mi/
nores: vt vix etiā modicū ab eis cōtingi in ꝯtemplatiōe poſ/
ſit. Maiorib⁹ ſanctis incūbit dñs: ⁊ in eis vel cū eis ludit: et
ſup minores trāſit/quos vmbra ꝓtectionis ſue defendit. Vñ
Cantī.ij.b. Iſte venit ſaliēs in mōtib⁹ trāſiliens colles. De
his mōtibus ⁊ collibus ⁊ vertice eorū.i. chriſto/ dic moyſes
Deut.xxxiij.b. in benedictiōe ioſeph: De vertice antiquorū
montiū: ⁊ de pomis colliū eternorꝫ: ⁊ de frugibus terre: et de
plenitudine ei⁹ bñdictio illi⁹/q̄ apparuit ī rubo/veniat ſup ca/
put ioſeph. k Et fluent ad eū oēs gentes: ⁊ ibunt
paſſib⁹ fidei/⁊ bonorꝫ operū: ppli multi.j.lx.a. Inundatio
camelorꝫ operiet te.i. abūdantia diuitū venientiū ad fidē. No/ Septē notā
tant aūt ſeptē in verbo fluēdi: q̄ cōpetūt penitētib⁹ fugiētib⁹ in ꝟbo fluē
ad chriſtū. Primū eſt impet⁹ feruoris: qꝛ cū feſtinatiōe ⁊ im
petu debent oīa obſtacula dirūpere ⁊ ad deū properare: qꝛ
neſcit tarda molimina ſpūſſancti grā: vt dicit Glo. ſuper illud
Actī.ij.a. Factus eſt repente de celo ſonus. Et Ezech.j.c.
Vbi erat impet⁹ ſpūs/illuc gradiebant. Et in Pſ. Fluminis
impet⁹ letificat ciuitatē dei. Secūdū eſt deſcēſus hūilitatis. Pſ.45.
Flumīa eīm ad loca hūilia.i. ad valles fluūt: ⁊ p ſolā hūilitatē
ad deū venit: ⁊ ſoli hūiles ad deū fluūt. Lucē.xiiij.c. Qui ſe
humiliat exaltabit/ vſqꝫ ad deū. Apocī.xiiij.a. Hi ſequunt
agnū quocūqꝫ ierit. Tertiū eſt abundantia q̄ notat in verbo
fluēdi: Debēt eīm penitētes ad deū reuertētes bonis abūda/
re opib⁹/⁊ toto corde/⁊ tota aīa ad deū cōuerti. Johel.ij.c.
Cōuertimini ad me in toto corde veſtro ⁊c. Quartū eſt deſi/
deriū. Debet eīm cor penitētis quodā fluxu liqueſcere ī deſi/
derio dei. Vñ Cantī.v.b. Aīa mea liquefacta eſt: vt dilectus
locut⁹ eſt. Quintū ⁊ ſextū ſūt ꝑmanētia ⁊ ꝓfectus. Sicut eīm
fluui⁹ alueum nō mutat/ſed in eo ſemp fluit: ſic penitentes in
ſua penitētia ꝑmanētes/debēt ſemp de bono ī meli⁹ ꝓficere.
Hinc ē qđ Sap.vij.c. dicit: Stabilis ſimul ⁊ mobilis. Sta/
bilis q̄dē ē ſpūs: qꝛ fac nos in bono pſeuerare: Mobilis ꝟo:
qꝛ fac nos pſeuerādo ꝓficere. Septimū ē aſſiduitas: flumīa
eīm fluūt aſſidue: ⁊ penitētes debēt aſſidue fluere elemoſynarꝫ
largitiōe: lachrymarꝫ effuſiōe: cordis deuotiōe. Seq̄t. n Et
dicēt: Venite aſcēdam⁹ ad montē dñi.i. celeſtē hieru
ſalē: r Et ad domū dei iacob.i. ad religionē. Ad mon/
tē dñi trib⁹ gradib⁹ aſcēdit. Prim⁹ ē pſeuerās penitētia: ſe/ Trib⁹ gradi aſcēdit ad mōtem domini
cūd⁹ ē pfecta miſcđia: terti⁹ ē vita ſolitaria. Et hos tres gra/
dus mōſtrauit nobis dñs. Nā p̄mo aſcendit in crucē: de qua
poſtea nō deſcēdit. Secūdo aſcēdit ī mōtē oliueti: vñ poſtea
nō deſcēdit. Tertio aſcēdit ī celū/ſubtractus oculis hūanis.
Ad domū dei iacob ſilr trib⁹ gradib⁹ aſcēdit. Prim⁹ ē abie/
ctio mūdi: ſecūd⁹ obliuio ſuorꝫ: terti⁹ depoſitio ſui. Sic etiā

debet vnuſq̄ſqꝫ

a Et docebit nos/ chriſt⁹: p ſe ⁊ p apl̄os/ cū fuerim⁹ i do/ mo iacob. b Vias ſuas. i. faciliora mādata: quib⁹ ad ipſū oēs gradiantur. c Et ambulabim⁹ i ſemitis ei⁹. i. artio/ rib⁹ ɔſilijs ⁊ ſuperogatiōib⁹. Ecce dn̄s docet largas vias mi ſericordię: ſed tu ambula p artiores ſemitas pn̄itētię. Hiere. vj. d. State ſup vias veſtras ⁊ videte: ⁊ i/ terrogate de ſemitis antiqͥs. i. de ɔſilijs q̄/ bus ambulauerūt antiq̄. Primū aūt vt di cit Hiero⁹/ diſcende ſunt vię p̄ceptorū: ⁊ poſtea ambulādū ē in ſemitis ɔſilioꝝ. Et q̄ſi qs q̄reret: Quare aſcēdendū ē i mō/ tē: Dic: d Quia de ſion. i. de mōte in q̄ eſt hieruſalē: in q̄ templū ⁊ religio ē: e Exibit lex. i. ſpūalis itelligētia legis. Ad litterā eīm ibi docuit dn̄s legē ſpūalit implēdā. Ibi docuit: q2 nō capit pire ꝓ/ phetā extra hierl̄m: Luc. xiij. g. Vel/ d De ſion. i. de p̄mitiua eccleſia q̄ ſemp i ſpecula fuit/ e Exibit lex. i. doctrina le gis p chriſtū ⁊ apl̄os. f Et v̄bū dn̄i. i. p̄dicatio euāgelij: g De hierl̄m: idē eſt qđ ſiō. h Et iudicabit gētes/ diſcer/ nendo credētes a nō credentib⁹/ vl̄ ſuper peccatis: quia pro diuerſitate meritorum erit diuerſitas ſuppli ciorum. i Et arguet/ icrepādo ⁊ corrigēdo: k Po/ pulos mltos. i. iudeos: vel oēs incredulos ſup infidelitate coꝝ. l Et/ ideo/ cōflabūt/ tā iudei q̄ gētiles: credētes ⁊ nō credētes. m Gladios ſuos i vomeres/ ad arandū trā. n Et lāceas ſuas i falces/ ad ſecandū prata. q. d. tanta erit pax tūc q̄ nō indigebūt gladijs aut lāceis/ aut ceteris bel licis inſtrumētis. o Nō leuabit gens ɔtra gentē gla/ diū/ ad pugnādū ɔ ſeinuicē. p Nec exercebūt vltra ad ꝑliū/ ſic pus. Et ſi q̄dē poſtea ꝑlia fuerit/ n̄ tn̄ tā grauia vt an̄. Euidēs ſignū ponit eſaias de aduētu chriſti: Nā an̄ chriſti na tiuitatē tāta fuit diſcordia vſq3 ad vigeſimūoctauū annū octa uiani cęſaris: ſb q̄ dn̄s nat⁹ ē ꝓhibet: vt nō eēt trāſit⁹ de ꝓui/ cia in ꝓuinciā: ſ nato dn̄o ceſſauerūt bella p duodeci annos. Vn̄ ⁊ i ei⁹ natiuitate cantauerūt angeli: Glīa i excelſis deo: ⁊ in trā pax hoīb⁹: Luc. ij. b. et agriculturę exercitatę fuerunt: Vn̄ fuit neceſſariū vt gladij i aratra ɔflarent. Vn̄ Mich. iiij. a. fere idē dr̄: Erit i nouiſſimo dieꝝ mōs dn̄i p̄pat⁹ in vertice mōtiū/ ⁊ ſblimis ſup colles: ⁊ fluēt ad eū gētes: ⁊ ꝓperabūt ppl̄i multi/ ⁊ dicēt: Venite aſcēdam⁹ ad montē dn̄i: ⁊ ad domū dei iacob: ⁊ docebit nos de vijs ſuis: ⁊ ibim⁹ i ſemit ei⁹: q2 de ſi/ on egredie lex: ⁊ verbū dn̄i de hierl̄m: et iudicabit int ppl̄os multos: ⁊ corripiet gētes fortes vſq3 i longinquū. Et cōcidēt gladios ſuos i vomeres: ⁊ haſtas ſuas in ligones. Nō ſumet gens aduerſ⁹ gentē gladiū: ⁊ nō diſcēt vltra belligerare ⁊c. S3 videt eſſe falſū h̄: q2 tpe antichriſti erit maxia pſecutio aduer ſus chriſtianos: ⁊ tribulatio q̄lis nō fuit a tpe noe: vt dic dn̄s Matth. xxiiij. b. Solutio. Verū ē: ſ regna oia habebūt pacē int ſe: ſic fuit tpe octauiani cęſaris qn̄ nat⁹ ē dn̄s. q Dom⁹ iacob. Vox eſt ꝓphę poſt vocationē gentiū ⁊ oſtēſionē chri ſti/ inuitātis ppl̄m ſuū q̄ ē de iacob ad fidē chriſti ſuſcipiēdā. Vn̄ dic: Dom⁹ iacob. i. oēs iudei. r Venite/ mecū paſſi/ bus fidei. s Et ābulem⁹/ de v̄tute i v̄tutē. t In lumie dei nr̄i. i. i fide vel doctrina chriſti: q̄ dic: Ego ſū lux mūdi:

Pſ. 35. Joh. viij. b. Pſ. In lumie tuo videbim⁹ lumē. v Proie/ ciſti eīm ⁊c. Secūda ps capituli: in q̄ enumerat peccata ppl̄i iudaici/ ꝓpter que ꝓijciēdus erat a dn̄o. Vidēs aūt in ſpiri/ tu duriciā cordis eorum ⁊ incorrigibilitatē/ ſubito conuertēs oculū mentis ad dn̄m

Aliter ab illo loco: v Proieciſti eīm ppl̄m tuū. Expo/ nit ſm quādā

Myſtice. debet vnuſq̄ſq3 aliū iuitare ad bonū: iuxta illud Exo. xxxvj. Cortina cortinā trahit. Et Apoc. xxij. d. Qui audit dicat ve ni. Deut. xxxiij. c. Vocabūt ppl̄os ad montē: ibi imolabūt vi ctimas iuſticię. Hiere. xxxj. a. Surgite ⁊ aſcēdam⁹ in ſion ad dn̄m deū nr̄m. Zach. viij. d. Vadāt hitatores vn⁹ ad alterū dicētes: Eam⁹ ⁊ depcemur faciē dn̄i: ⁊ q̄ram⁹ dn̄m exercituū: vadā ⁊ ego ⁊ venicēt ppl̄i mlti. Gen. xxxv. a. Mūdami ⁊ mu/

a cob: ⁊ docebit nos vias ſuas
b ⁊ ambulabim⁹ in ſemitis ei⁹:
c q2 de ſion exibit lex: ⁊ verbū
d dn̄i de hierl̄m. Et iudicabit
e gentes: ⁊ arguet ppl̄os mul/
f tos. Et cōflabūt gladios ſu/
g os i vomeres/ ⁊ lāceas ſuas
h in falces. Non leuabit gens
i contra gentē gladiū: nec ex/
k ercebuntur vltra ad ꝑlium.
l Dom⁹ iacob venite ⁊ ambu
m lem⁹ i lumine dei nr̄i. Pro/

tate veſtimēta v̄ra: ⁊ ſurgite aſcendam⁹ i bethel. i. in eccleſiā. Cōtra illos q̄ in cameris ⁊ i cellis dicūt horas canonicas: q2 in eccl̄ijs bn̄dicend⁹ ē dn̄s. Pſ. In eccl̄ijs bn̄dicite dn̄o. Et ibi iuenit dn̄s. Oſee. xij. b. Fleuit ⁊ rogauit eū: ⁊ i bethel in/ uenit eū. a Et docebit nos vias ſuas ⁊ ābulabim⁹ i ſemitis ei⁹: q2 de ſion ⁊c. Ecce ordo p̄dicatoris. Primo debet docere. Sc̄do ambulare: nō ſolū vias p̄ceptoꝝ/ ſ etiā ſe/ mitas cōſilioꝝ. Tertio p̄dicare. Prouer. v. c. Bibe aquā de ciſterna tua: ⁊ fluēta pu tei tui: deriuent fōtes tui foras: ⁊ i plateis aq̄s tuas diuide. Habeto eas ſol⁹/ nō ap/ petēdo laudes hoim de p̄dicatiōe tua. l Et ɔflabūt gladios ſuos ⁊c. Per gladios itelligunt v̄ba elimata ⁊ ſubtilia: p vomerē v̄ba groſſa ⁊ ędificātia. Gladiū q̄ ɔflare i vomeres ē cōuertere polita v̄ba in ędificationē. Sangar eīm plures occidit vomere q̄ aioth gladio: Judic. iij. a. et d. De h̄ dic apl̄s. j. Cor. ij. c. Sermo me⁹ et p̄dicatio mea non i pſuaſibilib⁹ hūanę ſapię v̄bis: ſ in oſtēſiōe ſpūs ⁊ virtutis: vt fides v̄ra nō ſit in ſapia hoim: ſed i v̄tute dei. Gladi⁹ aīaz a corpe ſepat: vomer v̄o trā facit fructificare. Et ſi qs gladiū loco vomeris ad v̄ſandū trā poneret/ ſtati frā geret ⁊ ſulcū tenuē ⁊ inutilē faceret. Sic p̄dicatio ſbtilis inuti/ lis iuenit. Et multi hodie vomeres i gladios cōflāt: q2 ſacrā doctrinam nimis ſubtiliāt: ⁊ verbis phoꝝ adornāt. Quibus dr̄ Johel. iij. b. ironice: Aſcēdāt oēs viri bellatores: cōcidite aratra v̄ra i gladios: ⁊ ligones v̄ros i lāceas. o Nō leua/ bit gens ɔtra gentē gladiū nec exercebūt vltra ad ꝑliū. Prophia ē de deſtructiōe litiū ⁊ cauſaꝝ aduocatoꝝ et legiſtaꝝ: q̄ nō q̄rūt niſi lites ⁊ bella. Vn̄ Pſ. Diſſipa gentes q̄ bella volūt. Et alibi. Tota die ɔſtituebāt ꝑlia. Aliqn̄ tn̄ ceſ ſabūt lites: q2 deſtruent legiſtę/ legib⁹ abutētes: q̄ ꝓpt pacē fa ctę fuerūt: ⁊ ipſi p eas faciūt lites ⁊ bella. Pſ. Auferens bella vſq3 ad finē trę: arcū ɔteret ⁊ ɔfringet arma. i. leges: ⁊ ſcuta. i. decreta ɔburet igni. Mich. iiij. b. Nō diſcēt vltra belligerare ⁊ ſedebit vir ſub⁹ vineā ſuā: ⁊ ſb⁹ ficū ſuā: ⁊ nō erit q̄ exterreat.

Contra dicētes horas canoni/ cas in cameris Pſ. 67.

Pſ. 67. Pſ. 139. Pſ. 45.

Eſt ꝑliū
- Bonum
  - Dei. Pſ. Dn̄s potens in ꝑlio. (Pſ. 23.)
  - Angeli. Apoc. xij. b. Michael ⁊ angeli ei⁹ ꝑ/ liabant cū dracōe.
  - Viri iuſti. Pſ. Bn̄dictus dn̄s de⁹ me⁹ q̄ docet man⁹ meas ad ꝑliū. (Pſ. 143.)
  - Animi. Ro. vij. d. Video aliam legē i mēbris meis repugnātē legi mētis meę. Gal. v. c. Ca/ ro ɔcupiſcit aduerſus ſpm̄: ⁊ ſpirit⁹ aduerſus carnē.
  - Eccl̄ię. Eph. vj. b. Nō eſt nob colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſanguinē ⁊c.
  - Prędicatoꝝ: qui nō ſcuto vl̄ gladio ſed lingua pugnāt. Judic. v. a. Noua bella elegit dn̄s: ⁊ portas hoſtiū ipſe ſubuertit.
  - Temptatoꝝ. Judic. iij. a. He ſūt gentes q̄s dn̄s dereliq̄t/ vt erudiret i eis iſrl̄/ ⁊ oēs q̄ nō nouerāt bella chananęorū: vt poſtea diſcerēt filij eoꝝ certare cū hoſtib⁹ ⁊ habere ɔſuetu/ dinē ꝑliādi.
- Malum
  - Judęorum. Can̄. j. b. Filij mr̄is meę pugnauerūt ɔ me.
  - Hereticorū. j. Cor. xv. d. Si ſm hoiem ad beſtias pugnaui ephesi: qđ mihi ꝓdeſt:
  - Tyrānorū. Judic. xi. a. In dieb⁹ illis pugnabāt filij am/ mō ɔ filios iſrl̄.
  - Aduocatoꝝ. Mich. ij. c. Ppl̄us me⁹. i. clerici i aduerſariū cōſurrexit: deſup tunicā palliū ſuſtuliſtis: ⁊ eos q̄ tranſi/ bāt ſimpliciter cōuertiſtis in bellū.
  - Carnis. Gal. v. c. Caro concupiſcit aduerſus ſpm̄. Pſ. Si exurgat aduerſū me prelium: in hoc ego ſpabo. (Pſ. 26.)
  - Diaboli. Apoc. xij. b. Draco pugnabat ⁊ angeli eius/ ⁊ non valuerūt.

q Domus ia/ cob venite ⁊ ambulem⁹ in lumie dei noſtri. Joh. xij. f. Dum lucē habetis credite in lucē. v Proieciſti eīm populū tuū domū iacob. i. clauſtra ⁊ religiones: q̄ ſūt in lucta cōtra vitia

¶ oculū mētis ad dn̄m/ait: a ¶ Proiecisti eīm.q.d.iō hortādi fuerunt iudei: ⁊ hortatus ium eos: quia duri et ceci ſunt. a ¶ Proiecisti populum tuum/ ſpecialiter.ſ.domum iacob/quōdam:cui deberēt eſſe ſimiles. Et merito ꝓiecisti: c ¶ Quia repleti ſunt/ iniq̄tate ⁊ idolis. d ¶ Et olim/in egypto: vel in terra ꝓmiſſiōis tēporibꝰ iudicū. Oſee.viij.a. Proiecit iſrl̄ bonū ⁊c̄. fecerūt ſibi idola vt interirēt: proiectꝰ eſt vitulus tuus ſamaria. e ¶ Et augures habuerūt/iudei: q̄ a garritu auiū futura p̄ſagiunt:quos ꝓhibuit dn̄s/Leuit.xix.f. Non augurabimini: nec obſeruabitis ſomnia. Et.ī. Nō declinetis ad magos/nec ab hariolis aliq̄d ſciſcitemi. Itē xx.a. Anima q̄ declinauerit ad magos ⁊ hariolos et fornicata fuerit cum eis/ponam faciem meā contra eam ⁊ interficiā illam. Idē ꝓhibet Deut.xviij.b.

a b Proiecisti eīm pplm tuū domū ia c d cob:q2 repleti ſt̄ vt olim:⁊ au e gures habuerūt ut philiſtijm f g et pueris alienis adheſerūt. h i k Repleta eſt t̄ra auro ⁊ argē l to:et nō ēſt finis theſaurorū m n ei9. Et repleta eſt t̄ra eiꝰ ēq̄s o ⁊ inumerabiles q̄drige eius.

f ¶ Et philiſtijm: vel vt paleſtini/alia littera: qui huic ſuperſtitioni maxime deſeruiūt. g ¶ Et pueris alienis/a cultu dei.i.pueris gentilibꝰ quos emebāt ad abutēdū. h ¶ Adheſerūt/libidinoſe. Hoc eīm vitio tam greci q̄ʒ latini diu laborauerūt: Et heu adhuc hodie multi laborant. Vn̄ Johel. iij.a. Poſuerūt puerū in ꝓſtibulo. Tamē Glo. exponit de romanis: qui abuſi ſunt pueris iudeorum. Unde ſm̄ Glo. ſic debet exponi littera: g ¶ Et pueris alienis/a deo ꝓpter peccati enormitatē: h ¶ Adheſerūt/romani victores ſuā in eis libidinē exercentes. i ¶ Repleta eſt terra: nō animi cupiditas: k ¶ Auro ⁊ argēto: ad litterā. l ¶ Et/tn̄/ nō eſt finis theſaurorꝫ eiꝰ.i.cupiditatꝭ theſaurorꝫ. Nā auarꝰ nō implebit pecunia: Eccl̄s.v.c. Et ſuggillat ad litterā hic auaricia romanorꝫ ⁊ iudeorꝫ: vt dicit Hieroꝰ. Grece eīm ⁊ latine teſtant hiſtorie: nihil vtraq̄ʒ gente auarius eſſe. Et etiā inter idola auaricia cōdemnat: Eph.v.b. Col.iij.a. m ¶ Et repleta eſt t̄ra eiꝰ.i.iudea/ n ¶ Equis/victorꝫ vl̄ iudeorꝫ. o ¶ Et inumerabiles q̄drige eiꝰ.i. multe. Et hoc eſt ꝯ p̄ceptū dn̄i/ Deut.xvij.d. Nō multiplicabit ſibi equos: nec reducet populū in egyptū equitatus numero ſubleuatꝰ. Equi eīm vt dicit Haimo/ dati ſunt ad iuuandū/non ad ſuperbiendū: vn̄ et iumenta dicunt: ⁊ ideo multitudo propter ſuperfluū ꝓhibet. p ¶ Et repleta eſt terra eius idolis: quia nimiam abundantiā ſequit idolatria. q ¶ Opus manuū ſuarꝫ adorauerunt.i.ſtatuas: quod fecerūt digiti eorꝫ. In hoc notat diligentiā factorꝫ ſiue artificū: q2 ſubtilioribꝰ operibꝰ faciendis ſolēt artifices digitos apponere. s ¶ Et icuruauit ſe hō/ a dignitate ſua ad adorandū lignū vel lapidē. t ¶ Et hūiliatus ē vir/q̄ videbat eſſe virtuoſus. v ¶ Nō ḡ dimittas eis: q2 tanta pctā cōmiſerūt. Et h̄ dic̄ ꝓpha nō pe̜nā optādo: ſed volūtatē ſuā diuine iuſticie cōformando. Vel p̄dictiue. v ¶ Nō dimittas eis.i.nō dimittes eis: q2 ipenitētes fuerūt. Septuaginta dicūt: Nō ḡ dimittā eis/i pſona dn̄i.

Aliter ⁂ nū ſm̄ quādā Glo. de romanis ⁊ chaldeis hoc mō: a ¶ Proiecisti/o dn̄e dicit ꝓpha: b ¶ Pplm tuū.ſ.domū iacob/ de t̄ra ꝓmiſſiōis: nec tn̄ remāſit t̄ra vacua. c ¶ Q2 repleti ſūt vt olim.i.t̄ra repleta ē vt p̄us/romanis vl̄ chaldeis loco iudeorꝫ. Et tāgit duplex hiſtoria. De vna dr̄.iiij.Regꝭ.xvij. d.q̄ captiuatꝭ decē tribubꝰ/rex aſſyriorū adduxit de babylōe et alijs ciuitatibꝰ hoīes q̄s poſuit i ſamaria ꝓ filijs iſrl̄. Alia legit i Eccliaſtica hiſtoria: q̄lit romani vēditꝭ iudeis ⁊ diſꝑſis ꝑ vniuerſā t̄rā poſſederūt ⁊ habitauerūt iudeā: ⁊ i tēplo i q̄ fuit quōdā religio dn̄i/ibi ſtatua hadriani ⁊ idolū iouis poſitū fuit. De q̄ Matth.xxiiij.b. Cū videritꝭ abominationē deſolationis: que dicta eſt a daniele ꝓpheta: Daniel.ix.g. ſtantē in loco ſancto: qui legit intelligat. e ¶ Et augures habuerūt/ chaldei vel romani habitātes in iudea: f ¶ Et philiſtijm: qui maxime in augurijs faciēdis inuigilauerūt. g ¶ Et pueris alienis.i.pueris iudeorū: h ¶ Adheſerūt/libidinoſe

chaldei vel romani. i ¶ Repleta eſt terra auro ⁊ argēto: et non eſt finis theſaurorū eius. Metonymia eſt: Terra ꝓ habitātibꝰ ponit. m ¶ Et repleta eſt terra eiꝰ: id eſt iudea/equis. o ¶ Et inumerabiles q̄drige eiꝰ.i. multe nimis. Sed ſic loquit: quia non eſt dignū numero: qd̄ contra deū eſt. p ¶ Et repleta eſt terra idolis/ que romani coluerūt vel chaldei: r ¶ Qd̄ fecerūt digiti eorū: id eſt qd̄ ipſi fecerūt cum magna diligentia. v ¶ Nō ergo dimittas eis. Glo. Hiero. Non maledicit eſaias ſed bene dicit: quia imp̄cat eis qd̄ iuſtū eſt: omne aūt iuſtū bonū ē. Sed de romanis meliꝰ intelligit/ne ꝓpheta contra populū ſuū videat imprecari. x ¶ Ingredere ⁊c̄. Tertia pars i qua deſcribit deſtructio ſiue pe̜na iudeorꝫ quā meruerūt ꝑ peccata prius enumerata. Et p̄mo exhortās

p q Et repleta ē t̄ra eiꝰ idolꝭ: opꝰ manuū ſuarꝫ adorauerūt/qd̄ r fecērūt digiti eorꝫ. Et incurs t uāuit ſe hō ⁊ hūmiliatꝰ ē vir. v x †Nō ḡ dimittās eis. Ingrēde y z rei petrā ⁊ abſcōdere i foſſa a humo a fācie timoris domib c ni: et a glōria maieſtatis eiꝰ.

C

Al.†Ne dimittā

eos ad fugam dicit: x ¶ Ingredere in petrā.i.in cauernis petrarū. z ¶ Et abſcōdere i foſſa humo.i.in ſpelūcis ⁊ in cauernis terre. b ¶ A facie timoris dn̄i.i.a facie romanorū vel babyloniorū: ꝑ quos ſe dn̄s mōſtrauit timendum ⁊ glorificandū. Vel p̄dictiue: x ¶ Ingredere.i.ingredieris: y ¶ In petrā.i.latebis in cauernis petrarū: z ¶ Et abſcondere.i.abſconderis: a ¶ In foſſa.i.in ſpelūcis: b ¶ A facie timoris dn̄i.i.p̄ timore babyloniorꝫ vel romanorꝫ: quos timēdos faciet tibi dominus. c ¶ Et a gloria maieſtatis eius.i.a p̄ſentia exercitus chaldeorum vel romanorū: ꝑ quos deus apparuit glorioſus ⁊ magnus: qui potenter ſe vindicauit de peccatoribꝰ. De hoc Hiere.xlviij.e. dr̄ ꝯtra moab. Relinq̄te ciuitates ⁊ habitate in petra habitatores moab: ⁊ eſtote q̄ſi colūba nidificās i ſūmo ore foramis.

¶ Oculi ſublimis ⁂ lucta cōtra vitia ſupplantāda: c ¶ Quia repleti ſūt vt olim.i.quia i vetuſtate antique cōſuetudinis ꝑmanſerūt ⁊ nunq̄ʒ ad nouitatem gratie ꝑuenerūt. Unde in vulgo dicit: Tales ſūt in hoc anno/quales fuerūt i p̄terito. e ¶ Et augures habuerūt vt philiſtijm.i. garritū ⁊ vaniloquiū ſectati ſunt vt ſeculares. g ¶ Et pueris alienis adheſerūt.i.ſatellitibus demonū: qui habēt pueros ſuos/ſicut chriſtus: qui dicit.ī.viij.d. Ecce ego ⁊ pueri mei quos dedit mihi dominꝰ. Malach.ij.c. Habuerūt filiā dei alieni.i.auariciā filiam diaboli. i ¶ Repleta ē t̄ra/eccleſie vel religiōſis: k ¶ Auro ⁊ argento/materiali: ad litterā. l ¶ Et/tamē/non eſt finis theſaurorꝫ eius: q2 creſcente pecunia creſcit auaricia: more ignis: qui creſcit creſcētibus lignis. Baruch.iij.b. Argentum theſauriçant ⁊ aurū in quo cōfidunt hoīes: ⁊ nō eſt finis acquiſitiōis eorꝫ. m ¶ Et repleta ē t̄ra eiꝰ equis: et inumerabiles quadrige eiꝰ/ad litterā. Et quid inde ſequat adiungit: p ¶ Et repleta ē t̄ra eiꝰ idolis.i.pctis/ vel p̄latis: q̄ ſpeciē ſine ꝟitate p̄latiōis tenēt. Zach.xj.d. O paſtor ⁊ idolū. Sap.xiiij.b. Adinuētio idolorꝫ corruptio vite ē. Itē Sap.xv.a. Umbra picture labor ſine fructu: effigies ſculpta ꝑ varios colores: cuiꝰ aſpectꝰ dat iſenſato ꝯcupiſcētiā. x ¶ Ingredere i petrā.i.cōfuge ad chriſtū: De q̄ dicitur.ī. Corinth.x.a. Petra aūt erat chriſtꝰ. Et in Ps. Petra refugiū herinacijs.i.pe̜nitētibꝰ. z ¶ Et abſcōdere/ꝑ iugē memoriā: a ¶ In foſſa humo.i.i carne chriſti in cruce foſſa. Vn̄ Ps. Foderūt manꝰ meas ⁊ pedes meos. Et Exo.xxxiij.d. Ps.103. Ponā te in foramine petre ⁊ ꝓtegā dextera mea. Cantꝭ.ij. Ps.21. d. Veni colūba mea in foraminibꝰ petre.i.in vulneribꝰ chriſti: ⁊ in cauerna macerie.i.i plaga lateris. Hiere.xlviij.e. Relinq̄te ciuitates ⁊ habitate i petra habitatores moab: ⁊ eſtote q̄ſi colūba nidificās i ſūmo ore foramis. b ¶ A facie timoris dn̄i: ⁊ a glīa maieſtatis eiꝰ.i.ab ira iudicij: ad qd̄ timēdꝰ veniet: cū poteſtate magna ⁊ maieſtate: Matth.xxiiij.c. Hiere. xv.c. A facie manꝰ tue ſolꝰ ſedebā: q̄m cōminatiōe repleſti me.

⁂ Oculi ſublimis hominis

a Oculi ſublimis hoīs.i. ſupbia potentis que maxime in oculis notaṫ. b Humiliati ſūt/romanis vel chaldeis vaſtantibꝰ iudeam.i. humiliabunṫ. c Et incuruabiṫ altitudo viroꝝ.i.nobilitas generis:qꝛ neqꝫ diuitie/neqꝫ nobilitas ſaluauit quenqꝫ:ſed vna omibus captiuitas ſupuenit: Sic fiet in die iudicij.

Hiere.xiij.a. Et tuli lumbare:dicit Glo. In captiuitatem: ⁊ ſignificat ꝙ ꝓpha in typum dñi populum liberat:ſed nihilominꝰ poſtea peccat:et deos alienos ſequiṫ:ad extremū in dei filiū manū mittit:Ergo iudei ī vltima captiuitate coluerūt idola. Sol. Verū eſt ꝙ iudei poſt reditum de babylonia idola coluerūt:ſed tēpore machabeoꝝ oīno deſtructa fuit idolatria ī iudeis: Unde manifeſtū eſt ꝙ in romana captiuitate que vltima dr/nō coluerṫ iudei idola. Vel dic ꝙ Glo. vocat deoſ alienos/ꝑncipes ⁊ potētes:quoꝝ auxilio vtebanṫ iudei: qui etiam dij vocāṫ/iuxta illud: Primꝰ in orbe deos fecit timor. Vel dic ꝙ ī vltima captiuitate ñ leguṫ iudei ī canone biblie idola coluiſſe.

Vñ Sap.vj.b. Non ſubtrahet pſonam cuiuſqꝫ deꝰ qui eſt dñator omniū:nec verebitur magnitudinē cuiuſqꝫ:qm̄ puſillū ⁊ magnum ipſe fecit. d Exaltabiṫ autem ſolus dñs.i. excelſus ⁊ potens apparebit malis humiliatis. e In die illa: qua per romanos vel chaldeos ſe vindicabit de iudeis. f Quia dies dñi exercituū: id eſt angelicarū virtutū:veniet ſupple/

Al. nō habet exceſſū

a b Oculi ſublimis hoīs hūmi-
c liati ſunt: ēt incuruabiṫ alti-
d tudo viroꝝ. Exāltabiṫ autē
e f ſolus dñs in diē illa: qꝛ dieſ
g dñi exercituū ſūper omnem
h ſupbū ⁊ excelſū: ēt ſup oēm
i k arrogantē: ēt humiliabiṫ ēt
ſuper omnes cedros libani
l ſublimes ⁊ erectas: ēt ſuper
m omnes quercus baſan:ēt ſuper oēs montes excelſos:
n ēt ſup oēs colles eleuatos:
o ēt ſup omnē turrim excelſaꝫ
et ſup omnē murū munitū/
p ēt ſup omnes naues tharſis
q ēt ſuper omne qꝺ viſu pul-
r chrū eſt. Et incuruabiṫ om-
s nis ſublimitas hoim ēt hu-
miliabiṫ altitudo virorū: et
t ēleuabitur dñs ſolus in die
v illa: Et idōla penitus con-
x terentur. Et introibunt in
y z ſpēlūcas petrarum :ēt ī vo-
a ragines terre ā facie formi-

B

g Sup omnē ſupbū/cōprimendū ⁊ humiliandū. h Et ſup omnē arrogantē. Supbū dic ꝗ ſe reputat ſup alios: Arrogantē/qui aſcribit ſibi qꝺ nō habet. Vel/ſupbū ⁊ arrogantē/ſpecialiṫ intelligit: vt dicit Glo. ſacerdotes ⁊ ſcribas ⁊ phariſeos:ꝗ ꝑ romanos cū alijs captiuati fuerūt. i Et humiliabiṫ/omis ſupbus ⁊ arrogans:qꝛ ſupbis reſiſtit dñs: Iaco.iiij.b. Et ꝗ ſe exaltat humiliabiṫ: Luc.xviij.c. k Et ſup oēs cedros libani ſublimes ⁊ erectas/veniet dies dñi.i. ſup omēs ſupbos: ſublimes nobilitate/et erectos ſupbia. De ꝗbus dicit Ps.

Ps.18. Vox dñi ꝯfringētis cedros. l Et ſup oēs quercus baſan.i.ſup oēs luxurioſos:ꝗ porcis.i. demonibꝰ fructū ferūt. Baſan/regio ē arabie:cui rex og impauit/vbi magne quercꝰ ſūt. m Et ſup oēs montes excelſos.i. ſup oēs ſuperbiores. n Et ſup oēs colles eleuatos.i. minꝰ ſuperbos. o Et ſup omnē turrim excelſam: et ſup oēm murū munitū. Ad litterā: Aduenietibꝰ romanis ⁊ turres et muri ciuitatꝭ iudee funditꝰ ſunt euerſi: non a tito ⁊ veſpaſiano:ſed ab elio hadriano. Nā titus reſeruauit turres ꝗſdā ī ſignū victorie ſue:faſelū/hippicū ⁊ mariamne: vt appareret ꝙ fuit magnificū ſimiles eis euertere. p Et ſup omnes naues tharſis.i. cuiuſlibet maris. Gen.j.a. Cōgregationes aquarū appellauit maria: vt dicit Haimo. Ad litteram: tanta fuit vindicta dñi ꝑ romanos: vt non ſolū habitatores terre iudee:ſed etiā maritimi captiui ducerenṫ. Vñ Ioſephꝰ dicit: Aduenietibꝰ romanis ꝗ in portibꝰ erant cōprehēſi ſūt et naues eoꝝ ſuccēſe. Et nota ꝙ tharſis quãqꝫ ſyrū eſt:et tunc eſt nomē regiōis vel ciuitatis. Quãqꝫ hebraicū:et tūc eſt nomen cōmune maris.i. cuiuſlibet ꝯgregatiōis aquaꝝ: vt hic. q Et ſup omne qꝺ viſu pulchrū eſt.i. templū qꝺ valde pulchrū erat:et ſup ꝟgines ⁊ iuuenes pulcherrimos. Vñ

Ps.77. Threñ.2.b. Ps. Iuuenes eoꝝ comedit ignis:et virgines eorū nō ſūt lamētate.q.d.occidit oīne qꝺ viſu pulchrū erat ī tabernaculis filie ſion. r Et incuruabiṫ ois ſublimitas hominū .i. potētia ⁊ nobilitas iudeoꝝ humū ſapientiū. Chryſoſtomus. Quid ꝓdeſt ei quem mores ſordidāt generatio clara: Aut ꝗd nocet generatio vilis illi quē mores adornāt: Et ita aurū de terra naſciṫ/ſed tñ nō eſt terra:et aurum eligiṫ: terra autē ꝯtēniṫ. Et ita meliꝰ eſt vt in te gloriēṫ parētes:ꝙ vt tu glorieris in parētibꝰ. Iꝺ dicit dñs Matth.iij.b. Nolite dicere prē habemꝰ abraā. s Et humiliabiṫ altitudo viroꝝ/ꝗ ſe reputabāt altos ⁊ potētes. t Et eleuabiṫ dñs ſolus ī die illa:cū dederit inimicos ſuos in captiuitatem. v Et idola penitꝰ ꝯterenṫ. Glo. Hoc factū eſt ī captiuitate chaldeoꝝ:qñ iudeoꝝ idola cōminuta ſūt:et metalla eorū redacta ī maſſam ⁊ aſportata ī babyloniā: In vltima eñi captiuitate nō leguṫ iudei idola coluiſſe. Sed ꝯ Sup illud

x Et introibūt/hoies cū idolis. y In ſpelūcas petrarū. Gloſa hoc ad vtrūqꝫ.i.ad vtranqꝫ captiuitatē: vel ad idola et hoies referṫ. z Et ī voragines terre.i.in hiatꝰ ꝗ fiūt ꝓpter ſiccitatē: vel in ꝑcipitijs terre hiantis vbi latitabāt. a A facie formidis dñi.i. imiſſe a dño ꝑ romanos vel chaldeos. Et a glia

a Oculi ſublimis hoīs humiliati ſūt.i. humiliabunṫ in iudicio. Ps. Oculos ſupboꝝ humiliab. c Et incuruabiṫ altitudo viroꝝ.i. ꝑncipes ⁊ potentes.j. v.d. Deſcēdēt fortes eiꝰ ⁊ ſublimes ⁊ glioſi ad eum: ⁊ incuruabiṫ hō ⁊ humiliabiṫ vir: ⁊ oculi ſublimiū deꝑmenṫ: et exaltabiṫ dñs ī iudicio:et deus ſctūs ſctificabiṫ in iuſticia. f Dies dñi exercituū ſup oēm ſupbū: ⁊ ſup oēm arrogātē. Specialiṫ fit cōminatio iudicij ꝯ ſupboſ. Vñ Malach.vltꝭ. a. Ecce dies veniet ſuccēſa ꝗſi caminꝰ:et erūt omēs ſupbi et oēs faciētes impietatē vt ſtipula ⁊ inflāmabit eos. Soph.j. d. Vox diei dñi amara ſup ciuitates munitas ⁊ ſup angulos excelſos. k Et ſup oēs cedros libani ſublimes et erectas.i.ſup oēs ſupbos. l Et ſup oēs quercus baſan.i. ſup oēs luxurioſos. Eſt aūt cedrus multiplex.ſ. deitas chriſti.iij. Regꝭ.iiij.d. Diſputauit ſalomon ſup lignis a cedro ꝗ eſt ī libano vſqꝫ ad hyſopū ꝗ egrediṫ de pariete.i. vſqꝫ ad humanitatē chriſti. Itē btā ꝟgo. Eccl.xxiiij.b. Quaſi cedrꝰ exaltata ſū ī libano. Itē angelꝰ. Ezech.xxxj.c. Cedri nō fuerūt altiores eo. Itē ꝯtēplatiuꝰ.j.xlj.c. Dabo in ſolitudinē cedrū. Itē apparētia ſanctitatꝭ. Ezech.xvij.a. Aqla grandis tulit medullā cedri. Itē vir nobilis. Amos.ij.c. Ego exterminaui amorreū cuius altitudo cedroꝝ altitudo:et fortis ipſe ꝗſi quercus. Item vir pfectꝰ.iij. Regꝭ.vi. Operuit domū ſalomon tabulis cedrinis.i. viris ſctis. Itē ſupbꝰ. Ps. Vox dñi ꝯfringentis cedros. Itē malus ꝑnceps. Ps. Vidi impiū ſuperaltatū ⁊ eleuatū ſicut cedros libani. Itē ꝑlatꝰ. Zach.xj.a. Vlula abies:qꝛ cecidit cedruſ. Itē crux dñi: in ꝗ ꝗttuor ligna fuerūt:ꝗ ſignificāt ꝗttuor ꝟtutes.ſ. cypreſſus/palma/cedrꝰ/oliua. Vñ ꝟſus. In cruce palma/ſimul cypreſſus/cedrus/oliua. Datqꝫ pedē cedrus/ trūcū cypſſus/ oliua Dat tituli tabulā/brachia palma duo. n Et ſup oēs colles eleuatos.i. ſup ſupbos ⁊ ambitioſos eleuatos ī dignitatibꝰ. Hiere.iiij.f. Vidi mōtes ⁊ ecce mouebāṫ: ⁊ oēs colles ꝯturbati ſūt. Naū.j.b. Mōtes cōmoti ſṫ ab eo:et colles deſolati ſūt. Eccj.xvj.c. Cōmouebūṫ mōtes ſil' ⁊ colles ⁊ fūdamēta terre. p Et ſup naues tharſis.i. ſup auaros ⁊ curioſos. q Et ſup oē qꝺ viſu pulchꝝ ē ⁊c. Ecce ī hac ſerie tāgit eſaias oia deſiderabilia mūdi ꝓpꝭ ꝗ peccant hoieſ. Per cedros ſublimes/ſignificaṫ nobilitas generꝭ:per quercꝰ baſan/delitie corpis:per montes excelſos/ dignitas ſeculi: ꝑ colles eleuatos/ambitio honoꝝ:per turrim excelſam/potētie fortitudo:ꝑ murū

Myſtice
Ps.17.
Cedrus multiplex
Ps.28.
Ps.36.

ꝟ vel chaldeos. a Et a glīa maieſtatꝭ eiꝰ.i.a glioſa ⁊ glo/
rificāda maieſtate eius: qui ꝑus quaſi impotēs ꝯtemnebaꝛ.
b Cū ſurrexerit.i.ſurrexiſſe ſe mōſtrauerit: ꝙ videbaꝛ doꝛ
mire ꝑus. c Percutere terrā/ꝑ romanos vel chaldeos.
Hic diꝛ Glo. Bede: Edificauit ſalomō rex ī hierlm aſtaroth
idolum ſidonioꝝ. iij.
Reg. xj.b. vbi ni fal/
loꝛ palam oſtēditur ꝙ
ſalomon nunꝗ̄ ꝑfecte
F.51.d. penituit: qꝛ idola que
Et.toia edificauerat nō dele/
uit. Idē diꝛ Glo. ſu/
per illud. iiij. Reg.
xxiij.c. Excelſa ꝗ̄ nō
Al.tſciſſuras abſtulit. Amb. tñ in li
bꝛo ꝙ inſcribiꝛ de apo
Luc.23.e. logia dauid. Et Hie
roꝰ. ſuꝑ Ezech. xliij.c
ibi: Oſtēde domui iſ/
rael templū: dicūt ꝯtrariū. Ego aūt nemīnē iudico/ ſꝫ credo
ſi penituit ſaluꝰ erit. d In die illa ⁊c̄. Quarta ꝑs: in ꝗ̄
oſtēdit ꝓpha ꝙ tp̄e captiuitatꝭ non ſolū nō ꝓderūt iudeis ido
la ſed potiꝰ nocebūt: qꝛ impediēt eos fugere volētes ne poſ/
ſint fugere: vñ ꝓijcient ea fugientes. Et ħ eſt: In die illa/
captiuitatꝭ babylonis: e Proijciet hō.i.iudeus/humā
ſapiēs. f Idola argēti ſui ⁊ ſimulacra auri ſui: ꝗ̄ de
auro ⁊ argēto ſuo: i Fecerat ſibi: in qbꝰ ꝯfidebat: et ꝗ̄ li/
benꝛ retineret cū eſſent ꝓcioſa. k Ut adoraret talpas:
id ē idola nō vidētia ſicut talpe. l Et veſptiliones.i.ido
la ꝗ̄ nō vident vt veſptiliones ꝗ̄ lucē fugiūt: Nō eni eſt cre/
dendū ꝙ fecerint idola his aīalibꝰ ſimilia. m Et ingre/
dieꝛ fiſſuras/vel/ſciſſuras petrarū ⁊ ī cauernas ſa/
xoꝝ a facie formidinis dñi.i.imiſſe a dño: vel a ꝑſentia
chaldeoꝝ vel romanoꝝ: ꝑ quos oſtendiꝛ dñs formidandus.
n Et a glīa maieſtatꝭ eiꝰ.i. a glioſa magnitudine eius.
o Cū ſurrexerit ꝑcutere terrā: ꝑ romanos vꝫ chaldeos.
p Quieſcite ꝗ̄.q.d. hec euenient vob niſi qeſcatꝭ a malicia:
Quieſcite ꝗ̄ ab homie cuiꝰ ſpūs ī naribꝰ eiꝰ.i.a chꝛi/
ſto ꝗ̄ ſpirat ⁊ viuit vt aliȷ̄ hoieſ.q.d. nolite dicere puꝝ hoieꝫ:
r Quia excelſus.i.ſuper hoiem: s Reputatꝰ ē ipſe
Ps.112. a deo pr̄e/ab angelis/ab oībꝰ ſc̄tis. Vñ Ps. Excelſus ſuper
oēs gētes dñs ⁊c̄. Hebꝛeū tñ nō excelſus ſꝫ excelſū ſignificat:
qꝛ chꝛiſtꝰ ipſa altitudo ē nō tm̄modo altꝰ. Vꝫ ſic: p Quie
ſcite ab hoie.i.a blaſphemia hoīs. q Cuiꝰ ſpūs ī na/
ribꝰ eius.i.ꝗ̄ futura ab eterno ꝑuidit. Hoīe eni naris ꝑui/
ſio deſignaꝛ. Vñ Glo. Gregꝭ. ſuꝑ Job. xxxix.c. Gloꝛia nari
um eius terroꝛ. Spūs igiꝛ chꝛiſti in naribꝰ eius eſſe dꝛ: vt ꝑ/
ſciētia eius deſigneꝛ: qꝛ queꝗ̄cūꝗ̄ ſe ſcire in natura humanita
tis innotuit/hec ſola deitate ꝑſciuit: excelſus inferioꝛibꝰ ven
tura deſuꝑ ꝑſciuit: qꝛ de celeſtibꝰ ad ima venit.
Myſtice ✱ foꝛtitudo: per murū munitū/ſapia ſecularis: per naues thar/
ſis/tpales diuitie: per pulchꝛ viſu/coꝛpis pulchꝛitudo. Di/
es aūt dñi veniet ſuper eos: qui iſta appetunt ſupꝛa modum.
d In die illa.i.moꝛtis vel iudiciȷ̄. e Proijciet hō.i.
ꝓijciēda cognoſcet. f Idola.i.falſa dogmata. g Argē
ti ſui.i.eloquētie vane. h Et ſimulacra auri ſui.i.ficti/
onēs ſapie ſue. Sic ꝗ̄ venit ad theologiā debet ꝓijcere idola
argēti ſui: ⁊ ſimulacra auri ſui.i.eloquētiā ⁊ ſapiam mūdi: vt
recipiat ſapiam dei. j. Corꝭ. iij.d. Si ꝗ̄s videꝛ inꝛ vos ſapieſ
eſſe in ħ ſeculo/ſtultꝰ fiat vt ſit ſapiēs. Neꝗ̄ eni heliſeꝰ infu/
dit oleū niſi ī vaſa vacua. Job. xlj.d. dꝛ de behemoth: Ster/
net ſibi aurū quaſi lutū.i.ſapiam huiꝰ mūdi. Geñ. ij.b. diciꝛ:
Auꝝ euilath.i.dolētiū/optimū ē. De ꝗ̄ dꝛ Apoc. iij.d. Sua/
deo tibi emere a me aurū ignitū. i Que fecerat ſibi vt
adoraret talpas ⁊ veſptiliones. Per talpas ꝗ̄ nō vi/
dent ⁊ terrā comedūt ⁊ in terra laborāt/ſignificantur auari ꝗ̄
de terra ſola loquunꝛ. Joh. iij.d. Qui de terra ē/de terra lo/
quiꝛ. j. xxix.a. De humo audieꝛ eloquiū tuum. Per veſpti/
liones ꝗ̄ lucē odiūt/ſignificanꝛ hypocrite: ꝗ̄ videri in lumine
nolūt: qꝛ ꝗ̄ male agit/odit lucē: Joh. iij.c. Leuitꝭ. xj.c. Vpu/

a dinis dñi: et a glīa maieſtatꝭ
b eiꝰ: cū ſurrexerit ꝑcutere ter/
c ram. In die illa ꝓijciet hō
d idola argenti ſui et ſimula/
e cra auri ſui ꝗ̄ fecerat ſibi vt
f adoraret talpas et veſptilio
g nes. Et ingredieꝛ ī fiſſuras
h petrarū et ī cauernas ſaxoꝝ
i a facie formidinis dñi et a glīa
k
l
m
n
o maieſtatꝭ eiꝰ cū ſurrexerit ꝑ/
p cutere terrā. Quieſcite ꝗ̄ ab
q hoie cuiꝰ ſpūs ī naribꝰ eiꝰ ē:
r qꝛ excelſus reputatꝰ eſt ipſe.
s
t Ecce eni ¶ Ca. III
dñator dñi exercitu
v um auferet a hieru/
x ſalē et a iuda validū et foꝛ/
y tē: Omnē robur panis ⁊ oē
z

pam ⁊ veſptilionē ⁊ oē qđ de volucribꝰ gradiꝛ ſuꝑ quattuoꝛ
pedes erit abominabile.i.clauſtralis libenꝛ eqtās. Veſptilio
alas habet vt auis: ⁊ pedes vt animal: et nunc graditur cum
beſtijs/nūc cū auibꝰ volat: ſic hypocrita nūc ꝯtēplatiui ſpe/
ciē induit/nūc boni actiui ſctitatē aſſumit. m Et igredie/
tur fiſſuras petra/
rū et in cauernas
ſaxoꝝ.i. ꝯſiderabūt
exempla ſctōꝝ/ vt eoſ
imitenꝛ: ꝗ̄ ſignificanꝛ
ꝑ ſaxa ꝓpt̄ ꝯſtātie im/
mobilitatē. Unde. j. A
xxxiij.c. Munimēta
ſaxoꝝ ſublimitas eiꝰ.
Et Job. xxxix.d. dꝛ ꝺ
aqla: In arduis po/
nit nidū ſuū: ⁊ ī ꝑrup/
tis petrarū ſilicibꝰ cō
moraꝛ. p Quie/
ſcite ꝗ̄ ab hoie cuiꝰ ſpūs ī naribꝰ eiꝰ.i.ꝗ̄ diſcernit odoꝛē
celeſtiū a fetoꝛe ſtercoꝝ.i.tpaliū. Hō moꝛtuus nō habet ſpi/
ritū ī naribꝰ.i.grām iſtā diſcernēdi. Cantꝭ. vij.b. Naſus tuꝰ
ſicut turrꝭ libani ꝗ̄ reſpicit ꝯ damaſcū. r Quia excelſus
reputatꝰ ē ipſe/corā deo: licet vilis mūdo habeaꝛ.
Ecce eni dñatoꝛ dñs. Tertiū ca/ ¶ Expo. Ca. III
pitulū ē: in ꝗ̄ adhuc ꝓpha cōminaꝛ iudeis: Sꝫ cū ꝑ/
cedētia dicta ſint de vtraꝗ̄ captiuitate.ſ.babylonica
et romana: et de die iudiciȷ̄: iſtud qđ hic diciꝛ ad vtrāꝗ̄ cap/
tiuitatē referꝛ/ſed nō ad diem iudiciȷ̄. Referꝛ aūt ad paſſionē
dñi: qꝛ que hic dicunꝛ ablata iudeis/ poſt paſſionē dñi abla/
ta ſunt eis: partim hiſtoꝛice/partim myſtice. Sicut eni eſaias
vidit ſpū ꝓphetico ea ꝗ̄ iudei erant paſſuri a romanis ⁊ chal/
deis: ita vidit ꝗ̄ dñs erat paſſurꝰ a iudeis: et vtrunꝗ̄ ad ſen/
ſum hiſtoꝛicū ꝑtinet. Diuidiꝛ aūt ħ capitulū in duas partes.
In ꝑma agiꝛ de miſeria iudeoꝝ. In ſcđa de moderno ⁊ vlti/
mo iudicio: ibi: Stat ad iudicādū dñs. Prima ꝑs diui/
diꝛ in qnꝗ̄ particulas. In ꝑma determinat ꝓpha ꝙ iminente
obſidione amittēt iudei oēs bellatoꝛes ſuos. In ſcđa oſtēdit
eos paſſuros penuriā victus ⁊ veſtitꝰ: et ꝓphas ⁊ ſapientes
amiſſuros: ibi: Omne robur panis ⁊c̄. In tertia oſtēdit
eos habituros adinuicē magnā ſeditionē: et electuros princi
pes ꝑ familiaritatē: ibi: Tumultuabiꝛ puer ꝯtra ſenē.
In quarta oſtēdit eos impudenter peccaſſe/vt ſodoma: ibi:
Ruit hierlm ⁊ iudaſ cōcidit. In quinta agit de ſcribis
et phariſeis populū ſpoliātibꝰ: et de effeminatis ꝑncipibꝰ: et
adulatoꝛibꝰ eoꝝ: ibi: Populū meū exactoꝛes ſui ſpo
liauerūt. Dicit ꝗ̄: t Ecce eni.q.d. ideo moneo vt quie
ſcatis ab hoie cuiꝰ ſpūs in naribꝰ eius: qꝛ cito vindicabit ſe
ꝗ̄ſi in ꝓximo ⁊ palam. Ecce eni dñatoꝛ dñs exercitu/
um ⁊c̄. cui nemo reſiſtere poteſt: Job. ix.b. v Auferet a
hieruſalē.i.a tribu beniamin. x Et a iuda.i.a tribu iu/
de. Vel/ v A hieruſalē.i.a ſacerdotibꝰ. x Et a iuda
.i.a ꝑncipibꝰ. Vel/ v A hieruſalē.i. a decem tribubus.
x Et a iuda.i.a duabꝰ tribubꝰ. y Validū ⁊ foꝛtē.i.
oēs foꝛtes bellatoꝛes ꝑ chaldeos vel ꝑ romanos. a Om/
ne robur panis ⁊ omne robur aque.i.oēm cibū ⁊ po/
tū. In obſidiōe eni ſic artati ſūt iudei inedia vt matres filios
ſuos deuoꝛarēt. Vñ Threñ. iiij.b. Manꝰ mulieꝝ miſericoꝛ/
ꝟ dium coxerūt filios
Myſtice v Auferet/dñs/a hieruſalē.i.a religioſis. Myſtice
x Et a iuda.i.a ſecularibꝰ: vel a clericis ⁊ laicis. y Vali/
dū/ad patiendū. z Et foꝛtē/ad opandū: qꝛ iam nullus ta/
lis īueniꝛ nec ī clauſtro nec ī ſeculo. Vñ Threñ. j.c. Abſtulit
dñs oēs magnificos meos de medio mei. Vꝫ ſic: v Aufe/
ret/dñs/a hieruſalē ⁊ a iuda.i.a iudeis. y Validū ⁊
foꝛtē.i.chꝛiſtū/in ꝗ̄ ſolo eoꝝ ꝯfoꝛtatio erat. a Et oē ro/
bur panis: ⁊ oē robur aque.i.cibū ꝑfectū ſacre ſcriptu/
re: ꝗ̄ dꝛ panis/qꝛ ꝯfirmat. Ps. Et panis coꝛ hoīs ꝯfirmat. Ps.103.
Aqua/qꝛ lauat ⁊ refrigerat. Cātꝭ. iiij.d. Fons hoꝛtoꝝ puteꝰ
aquarū viuētiū. Joh. iiij.b. Qui biberit ex aqua quā ego da
✱ bo ei: non ſitiet in eternū.

b dium coꝛerūt filios ſuos: facti ſunt cib⁹ earū in ꝯtritione filię
ſion. i. in obſidione hieruſalē: quę dicit filia ſion qꝛ defende/
bat ab arce ſion. a Et fortē ⁊ virū bellatorē: vt nemo
poſſit reſiſtere hoſtib⁹ viſibilibus ⁊ inuiſibilib⁹ q̄ vſq hodie
ſeuiūt: nec eſt etiā apud iudęos q̄ ſciat prudent legē defende
re: et ꝓ eius defenſio/
ne ſapienter pugnare:
Modo enī oēs ſtulti
ſunt meritis ſuis exi/
gentib⁹: q̄ antiq̄t⁹ fue/
rūt ſcī ⁊ ſapientes.
b Et iudicem: qꝛ
poſt captiuitatē roma
nā habuerunt iudices
romanos: et etiā ante chꝛiſti paſſionē habuerūt q̄nq; quoꝝ
p̄mus fuit ꝯponi⁹/ ſcđs marc⁹/ terti⁹ anni⁹ rufus/ q̄rt⁹ va/
leri⁹ gracch⁹/ q̄nt⁹ poti⁹ pilat⁹. c Et ꝓphaꝫ. Vn̄ Pſ. Iā
nō ē ꝓpha ⁊ nos nō cognoſcet ampli⁹. d Et hariolū: qui
aliq̄ñ vere hariolat: vt balaam: Numeri. xxiij. Et vt diuini
q̄nq; vrbium philiſtinoꝝ: quoꝝ ꝯſilio arca dn̄i remiſſa eſt. j.
Reg. vj. q. d. eſaias: et veros prophetas et falſos auferet
dn̄s a iudęis. e Et ſenē/ tam ętate q̄ moꝛib⁹: quē ſeptua/
ginta trāſtulerūt preſbyterū. i. ſapiētē: Nā in antiq̄s eſt ſapi
entia: Iob. xij. b. Et gloꝛia ſenū canicies: Iuxta illud Sap.
iiij. b. Cani ſunt ſenſus hoīs. Et Prouer. xvj. d. Coꝛona di/
gnitatꝪ ſenect⁹. Itē. xx. d. Dignitas ſenū caniciesꝪ. EccꝪ. xxv.
a. Coꝛona ſenū ī multa peritia. Sol⁹ etiā abraā pſbyt. i. ſenex
appellat⁹ eſt: Gen̄. xxv. a. q̄ tn̄ paucioꝛib⁹ ānis vixit q̄ multi
q̄ fuerūt ab adam vſq ad ipſū. Roboam q̄ꝫ regnū ꝑdidit: qꝛ
pſbyteros audire noluit. iij. Reg. xij. b. f Principē ſup
q̄nq̄ginta: a pte totū. i. oēm p̄ncipē tā decanos q̄ q̄nq̄ge/
narios q̄ centuriones q̄ chiliarchos abſtulit eis dn̄s. Vel/
Principē ſup q̄nq̄ginta. i. ſacerdoteꝫ q̄ pctā dimittit:
Nam q̄nq̄genari⁹ numer⁹ eſt remiſſiōis. Vn̄ ⁊ q̄nq̄geſimus
pſalm⁹ ponit: Miſerere mei de⁹. Et ann⁹ q̄nq̄genari⁹ iubile
us erat. i. remiſſionis: LeuitꝪ. xxv. b. g Et honorabi/
lem vultu. i. viſu ⁊ habitu: q̄ ſola reuerētia vult⁹ honorari
ſolet: vt ſenex ⁊ ſacerdos. Vn̄ LeuitꝪ. xix. f. Coram cano ca/
pite aſſurge: ⁊ honora vultū ſenis. h Cōſiliariū: q̄ dabat
ꝯſilia: vt ipſo ablato oīa incōſulte ꝑcipitēt. i Et ſapien/
tē de architectꝪ. i. p̄ncipē artificū: ſicut fuit beſeleel: Exo.
xxv. d. k Et prudētē eloquij myſtici. i. doctoꝛē qui
prudēt ſciebat exponere eloquiū myſticū. Theodotion trāſ/
tulit/ incantatoꝛē: Septuaginta/ auditoꝛē. i. examiatoꝛē
q̄ tunc erat neceſſari⁹. i. ſacerdotē cui⁹ erat audire ⁊ diſcerne/
re quo ſpū ꝓpha nou⁹ loqueret. Siq̄dē ſtatutū erat ī lege: vt
ſi q̄s ꝓpha nou⁹ ſurgeret int ipſos/ adduceret ad ſacerdotem
q̄ examinaret eū quo ſpū loqueret: Deut. xviij. Et hūc vo/
cant ſeptuaginta auditoꝛē. i. examiatoꝛē. Et hūc etiā cū alijs
abſtulit dn̄s iudęis. Ezech. vij. g. Lex peribit a ſacerdote: et
ꝯſiliū a ſapiētib⁹. Similis peſtis legit facta a nabuchodono
ſoꝛ. iiij. Reg. xxiiij. c. Trāſtulit vniuerſos p̄ncipeſ ⁊ oēs foꝛ
tes exercit⁹ ⁊ oēm artificē ⁊ incluſoꝛem: nihilq; relictū eſt ex/
ceptis paupib⁹ terrę. l Et dabo pueros/ non ętate tn̄
ſed moꝛib⁹ ⁊ ſenſu. m Principes eoꝝ: q̄lis fuit robo/
am: qui ſecutus eſt cōſiliū iuuenū. iij. Reg. xij. b. et tn̄ erat
q̄draginta q̄nq; annoꝝ cum regnare cępit: vt legit. iij. Reg.
xiiij. f. Vel q̄draginta vnius: vt legit. ij. Paral. xij. d. Salo/
mon aūt duodecim annoꝝ erat: nec tn̄ iuuenis eſt dictus/ qꝛ
ſapiens. Daniel q̄ꝫ ante iudiciū puer: ſed poſt iudiciū preſ/
byter et ſenex dictus eſt: quia ſapiens. Inde eſt q̄ aplus epi/
ſcopum eligi iubet nō neophytum. j. Timoth. iij. b. n Et
effęminati. i. laſciui/ fluxi/ imbecilles/ molles/ et delitioſi:
vel viſu fęminarū abutētes. Vn̄ ſeptuaginta trāſtulerūt: illu/
ſoꝛes: q̄les fuerūt illi q̄ vxoꝛē leuitę illuſerūt: IudicꝪ. xix. f.
o Dn̄abunt eis/ vt tyrāni. Vn̄ EccꝪs. x. c. Vę terrę cui⁹
rex puer ē. Et cū ſupius loqueret ꝓpha in pſona ſua: hic loq̄/
tur in perſona dn̄i pro maioꝛi auctoꝛitate et certitudine/ vt
magis timerent iudęi. p Et coꝛruet populus/ pueris
regnantibus: quia vbi non eſt gubernatoꝛ/ coꝛruet populus:

a robur aq̄ ēt fortē ⁊ virū bel/
b latorē ēt iudicē ēt ꝓpham et
c d hariolū ⁊ ſenē: p̄ncipēꝫ ſup
e f q̄nq̄ginta ēt honoꝛabilē vul
g h tu et cōnſiliariū ēt ſapientē
i k de architectꝪ ēt prudētē elo/
l quij myſtici. Et dabo pue/
m n ros principēs eoꝛum/ ēt effę
o minati dōminabunt eis. Et
p q cōrruet popul⁹ vir ād virū:

Prouerb. xj. b. q Vir ad virum: id eſt vir cōtra virum.
Vnuſq̄ſq ad ꝓximū ſuū.
bo ei: non ſitiet in ęternū. Illis igit auferet robur panis ⁊ Myſtice
aquę: qui ſacrę ſcripturę documētū non ꝯuertūt in aię nutri/
mentū. Et de talib⁹ dicit Aggei. j. b. Comediſtis ⁊ nō eſtis
ſaturati: bibiſtis ⁊ nō
eſtis inebꝛiati: operui
ſtis vos ⁊ nō eſtis ca/
lefacti. Iudęi etiā ad/
huc habent panem et
aquas: ſed ſine foꝛtitu
dine ⁊ ſine roboꝛe: Le
gunt enī ſcripturas et
non intelligūt: tenent
mēbꝛanas: ſed chꝛiſtū ibi ſcriptū non vident. Lacte alunt vt
paruuli: nō ſolido cibo: qꝛ foꝛtitudinē ꝑdiderūt. Infirmi ſunt
et olera comedūt: ſicut dicit Roma. xiiij. a. Ezech. iiij. d. Cō
terā baculū panis hieruſalē: ⁊ comedēt panem in pondere et
in ſollicitudine: et aquā in mēſura ⁊ ī anguſtia bibēt. LeuitꝪ.
xxvj. d. Trademini hoſtiū manib⁹ poſtq̄ ꝯfręgero baculum
panis vrī: ita vt decē mulieres in vno clibano coquant pa/
nes: et reddāt eos ad pondus: ⁊ comedetis ⁊ nō ſaturabimi/
ni. a Et foꝛtē ⁊ virū bellatoꝛē. i. pręlatū ⁊ doctoꝛem
qui debet foꝛtiter pręliari pręlia dn̄i/ impugnādo vitia ī ſub/
ditis: et eos ꝯtra tyrannos ⁊ hęreticos ac dęmones defendē/
do. Cui⁹ foꝛtitudo deſcribit. j. Timoth. iij. a. Et Titū. j. b.
Opoꝛtet epiſcopū irrephenſibilē eſſe/ vnius vxoꝛis virū/ ſo/
bꝛiū/ oꝛnatū/ prudentē/ pudicū/ hoſpitalē/ doctoꝛem. b Et
iudicem/ ſuꝑpſitus p̄mo: et poſtea alioꝝ: Iuxta illud Pſ.
Iuſticia ⁊ iudiciū pręparatio ſedis tuę. j. Coꝛ. xj. g. Si noſ/ Pſ. 88.
metipſos diiudicarem⁹ ⁊c. c Et ꝓpham. i. p̄dicatoꝛē: q̄
mala futura malis ꝓnūciat. Sed multi ſūt pſeudo ꝓphetę: q̄
ꝓphetant bonū vbi non eſt. Vn̄ Hiere. xxiij. d. Nolite audi/
re verba ꝓphetarū qui ꝓphetāt ⁊ decipiūt vos: viſionē coꝛ/
dis ſui loquunt/ ⁊ nō de oꝛe dn̄i. Itē Thren̄. ij. e. Prophe/
tę tui viderūt tibi falſa ⁊ ſtulta: nō aperiebant iniq̄tatē tuam
vt te ad pęnitētiā ꝓuocarēt: ꝓuiderūt autē tibi aſſūptiones
falſas. d Et hariolū: q̄ ſibi ꝓuidet ī futurū. e Et ſe/
nem/ pſbyterū ſenioꝛem: non tā ętate q̄ moꝛib⁹. f Prin/
cipem ſuper q̄nq̄ginta. i. ſacerdotem vel pęnitentiariū
q̄ eſt miniſter abſolutiōis ⁊ remiſſionis. Epiſcopus enī ſi ha/
bet vnū pęnitentiariū/ habet decē legiſtas ⁊ officiales. Legi
tur. iiij. Reg. j. c. q̄ duo q̄nq̄genarij combuſti ſunt ⁊ terti⁹
euaſit. Primus q̄nq̄genari⁹ eſt ſacerdos ſciens ⁊ nō faciens:
Secūdus eſt ſciens: ſ nō docens. Terti⁹ eſt faciēs et docēs:
Et iſte ſol⁹ euadit a cōmuni cōbuſtiōe: qꝛ vita ſimul ⁊ doctri/
na requiritur in ſacerdote: et maxime ī epiſcopo: vnde ⁊ duo
coꝛnua habet in mitra. g Et honoꝛabilē vultu: id eſt
viros religioſos qui ſolo habit⁹ intuitu honoꝛant. h Et
conſiliariū ⁊ ſapiētem de architectis: id eſt ieſū chꝛi/
ſtum: qui fuit angelus conſilij: et fabꝛi fili⁹ appellat: Matth.
xiij. g. Qui fundamentū poſuit vt ſapiens architect⁹: Pro/
uerb. xj. b. Vbi non eſt gubernatoꝛ populus coꝛruet: ſal⁹ au/
tem vbi multa conſilia. k Et prudentem eloquij my
ſtici: id eſt doctoꝛem vel auditoꝛē. Primus q̄dem beatus ē
quia ſapit: ſecūdus/ qui ſapientem audit. Hi iam non ſunt in
eccleſia: id eſt qui vere doceat vel audiat ſapientiā. Vn̄ EccꝪ
xxj. c. Os prudentis quęrit in eccleſia: ⁊ verba illius cogita/
bunt in coꝛdib⁹ ſuis. ij. Timoth. vltꝪ. a. Erit tp̄s cū ſanā do/
ctrinā non ſuſtinebūt: ſed ad ſua deſideria coaceruabunt ſibi
magiſtros prurientes aurib⁹. l Et dabo pueros/ ſenſu et
moꝛib⁹. m Principes eoꝝ. i. pręlatos eccleſię. EccꝪs. x.
c. Vę tibi terra cuius rex puer eſt ⁊c. Oſee. xiij. c. Dabo ti/
bi regem in furoꝛe meo. n Et effęminati dn̄abuntur
eis. i. molles ⁊ in moꝛes fęmineos ꝯfoꝛmati. Oſee. iiij. c. Cū Al. ꝯfracti
meretricib⁹ ꝯuerſabāt: ⁊ cū effęmiatis ſacrificabāt. Glo. i. ſa/
cerdotib⁹ cybelis mrīs deoꝝ. Prouer. xviij. b. Aię effęmia/
toꝝ eſuriēt. p Et coꝛruet ppl's/ ī pctī/ ī infernū ꝓpī defe/
ctū doctrinę. Prouer. xj. b. Vbi nō eſt gubnatoꝛ/ coꝛruet po
pulus ⁊c. j. v. d. Duct⁹ ē ppl's me⁹ in captiuitatē eo q̄ nō ha/

buit ſcientiā. Prouerb.

a vnūſqſqꝫ ad ꝑrimum ſuū.
b c d e Tūmultuabiť pūer ꝯtra ſe/
nē: ēt ignobilis ꝯtrā nobilē:
f Apphēndet enī vir frēꝫ ſuū
g h dōmeſticū pr̄is ſui/ ēt dicet:
i Vēſtimētum tibi ē: p̄nceps
k ēſto noſter: rūina autem hec
l m n ſūb manu tua. Rn̄dēbit in
o p diē illa dicēns: Nōn ſū me/
q r dicus: ēt ī domo mea nō ēſt

s t paniſ nēcꝫ veſtimētū. Nōli/
te ꝯſtituere me p̄ncipē ppl̄i.
v x y z Rūīt hieruſalē ⁊ iūdaſ ꝯci/
dit: qꝛ lingūa eoꝝ ⁊ ādiuen/
tiones eorum contra dn̄m:
a vt prouōcarent oculos ma/
b ieſtatis eius. Agnitiō vul/
tus eorum reſpondebit eis:
c ēt pctm̄ ſuū q̄ſi ſodoma pre/
dicauerūt nec abſconderūt.

a Vnuſq̄ſqꝫ ad ꝑmū ſuū/ quē debet diligere vt ſeipſum: Leuit. xix. d. b Tumultuabiť. i. ſine cauſa ⁊ ratione litigabit/ et ſine reuerentia etatis: vñ ſequiť. c Puer ꝯtra ſenē/ etate vel morib⁹. d Et ignobilis/ genere vel vita: e Cōtra nobilē/ tumultuabiť. Ad lraꝫ eñi: vt dicit Joſeph⁹: in obſidione romanoꝝ iudei qui venerant hieruſalē ad ſolēnitatē nō poterāt exire: et inde erat tumult⁹ adinuicē. Erāt aūt in tres partes diuiſi obſeſſi. Alij tegebant templū ⁊ turres circūſtātes q̄s ad munitionē templi ꝯſtruxerāt. Alij mediū vrbis tenebāt: alij ſuburbia: vt pelliparij/ et hmōi vulg⁹. f Apprehēdet enī vir frēm ſuū ⁊c. Hic oſtēdit eſaias iudeoſ electuros p̄ncipes ꝑ familiaritatē ⁊ amorē priuatū. Et tangitur hic ſeditio que fuit inť eoſ in romana obſidione. Cōtinua ſic: Reuera tumult⁹ erit: Apprehēdet enī vir frēm ſuū .i. familiarē et cognatū ſuū. Et apprehēdet: g Domeſticū pr̄is ſui. i. vernaculū/ quē nutriuit pať ſu⁹ in domo ſua. h Et dicet/ ei: i Veſtimentū tibi ē: ideo/ p̄nceps eſto noſter. In h̄ innuiť penuria veſtit⁹. q. d. Tu poteris nobis ꝓuidere in veſtib⁹: ideo eſto p̄nceps noſter. Et ita in electione p̄ncipis nō cōmunē ſed ꝓpriā vtilitatē querebat q̄libet. k Ruina aūt hec. i. penuria. l Sub manu tua/ ſit: id eſt ſub defenſione tua. q. d. releua hāc penuriā noſtrā. m Reſpondebit/ elect⁹ in p̄ncipē. n In die illa. i. in die electionis ſue/ o Dices/ electorib⁹ ſuis: p Nō ſum medicus. i. non ſufficio v̄ris mederi miſerijs nec poſſū iuuare. q Et i domo mea nō eſt panis necꝫ veſtimentū. i. non poſſum ſuccurrere vobis contra penuriā vict⁹ ⁊ veſtit⁹. t Nolite ꝯſtituere me p̄ncipē populi/ cū nō poſſum ei ſubuenire i ſuis neceſſitatib⁹. v Ruit hieruſalē. Quarta pars p̄ine partis in q̄ ꝓpheta arguit eos de impudētia peccandi: et ponit p̄teritū ꝓ futuro more ꝓphetico dicēs: Ruit hieruſalē. i. ſors vel trib⁹ beniamin: vel etiā ipſa ciuitas beniamin: vel ipſa ciuitas hieruſalē ꝑ romanos. x Et iudas cōcidit. i. trib⁹ iuda vel ꝓuincia. Et fuit cā hui⁹ ruine mors chriſti ⁊ apl'oꝝ: cꝫuis romani q̄ntū ad ſe ꝑ negato tributo venerit i obſidionē. Et h̄ ē: y Quia lingua eoꝝ: qua blaſphemauerūt dn̄m dicētes: Demonium habes: Joh. viij. f. Vel qb⁹ dixerūt: Crucifige/ crucifige eum: Luc. xxiij. c. z Et adinuētiōes eoꝝ cōtra dn̄m/ māſuetū ⁊ piū. i. noui cult⁹ ydoloꝝ: vel falſe ꝓphetie q̄s fingebāt: vt d̄r Hiere. xxiij. Vel falſa teſtimonia ꝯ ipſuꝫ: vt eſt illud Matth. xxvj. f. Hic dixit: poſſum deſtruere templū ⁊c. fuerūt ſupple. a Vt prouocarēt oculos maieſtatiſ ei⁹. i. reſpectū miſcd'ie ꝯuerterēt in irā ad puniēdū eos. b Agnitio vult⁹ eoꝝ rn̄debit eis. i. cognoſcēt ꝓpť pctā ſua hec ſibi ꝯtigiſſe: vel aū oculos mētis pctā ſua ſemꝑ habebūt/ q̄ accuſabunt eos: ⁊ arguet eos ꝯſciētia: qꝛ chriſtū i carne vidētes credere noluerť. Pſ.
Pſ. 49. Arguā te ⁊ ſtatuā ꝯ faciē tuā. c Et pctm̄ ſuū quaſi ſodoma p̄dicauerūt nec abſcōderūt. i. inuerecūde ⁊ publice corā oībus peccauerūt/ polluti vitio ſodomitico. Unde Hiere. xxiij. c. In ꝓphetis hieruſalē vidi ſimilitudinē adulterij. Hic dicit Interl'. Scd'a poſt naufragiū tabula ē impietatem ⁊ pctm̄ abſcondere. Sed ꝯ. Alia Glo. quā quidā habēt dicit: Prima tabula poſt naufragiū eſt īnocētia: ſcd'a ē penitentia: Nō ergo abſcōdere impietatē eſt ſcd'a tabula. Itē ſuper illud Ezech. xvj. f. Porta ꝯfuſionē tuā: dicit Glo. Secūda tabula cū peccauerit ē erubeſcere: Nō ḡ abſcōdere peccatū. Itē. j. Joh. j. d. Si ꝯfiteamur pctā nr̄a fidelis ē de⁹ vt remittat. Ibi Glo. Prima ſpes ſalutiſ ē ꝯfeſſio: ſed abſcōdere impietatē debem⁹ ante ꝯfeſſionē: ergo abſcondere impietatē nō eſt ſcd'a tabula: imo p̄ma. Sol'. Qd' d̄r p̄ma vel ſcd'a tabula/ ſumptū eſt a ſimilitudie naufragātiū: vbi naue fracta ſaluanť naufragi ſuꝑ tabulas nauis. Similiť in naufragio ſpirituali prima tabula educēs a naufragio culpe originaľ eſt innocētia baptiſmaľ: et reſpectu huius: penitētia ꝯtinens tres ſuas ꝑtes
Myſtice
buit ſciam. Prouer. xxviij. b. Regnātib⁹ impijs ruine hominum. a Vnuſq̄ſqꝫ ad ꝑmū ſuum: tumultuabiť puer ꝯ ſenē: et ignobilis ꝯtra nobilē. Planū ē h̄ i capl'iſ et i electiōib⁹: vbi inuidie ⁊ ꝯtētiōes ⁊ parū boni ē. Jaco. iij. d. Ubi ē zel⁹ ⁊ ꝯtētio: ibi incōſtātia ⁊ oē op⁹ malū. f Apphēdet eñi vir frēm ſuū. Hoc frequēť accidit his tꝑib⁹ i eccl'ia: Nā raro q̄ſ eligiť i p̄latū niſi rōne ſanguis aut nobilitatiſ aut diuitiarū: vt poſſit eccl'iaꝫ ab hoſtib⁹ corꝑalib⁹ ⁊ a debit' liberare: et de aīab⁹ q̄ ſūt i eccl'ia cura nulla eſt. Et id̄ ꝯqueriť dn̄s ꝑ Hiere. xij. c. Paſtores multi demoliti ſūt vineā meā: cōculcauerūt ꝑtē meā: dederūt portionē meā deſiderabilē in deſertū ſolitudis: poſuerť eā i diſſipationē ⁊c. Judic'. ix. a. dixit abimelech q̄ volebat fieri rex: Conſiderate qꝛ os v̄m ⁊ caro v̄a ſū. Et fact⁹ ē rex. Et q̄d accidit inde: Ipſe eñi occidit ſichimitas q̄ fecerūt eū regē: ⁊ ipſe pariť occubuit. Abacuk. ij. c. Ve q̄ edificat ciuitatē in ſanguib⁹: ⁊ p̄parat vrbē in iniq̄tate. p Nō ſū medic⁹/ aīarū. q Et i domo mea. i. i mēte mea r Nō ē panis/ ſpūaľ doctrine. s Necꝫ veſtimētū/ v'tutū. t Nolite cōſtituere me p̄ncipē ppl̄i. Hoc modo deberet ſe excuſare q̄libet elect⁹ in p̄latū: ſiue ad curā paſtoralē. Tria ſūt neceſſaria p̄lato: vita. ſ. ſciētia ⁊ doctrina. Vita/ veſtimētū h̄ꝫ v'tutū ⁊ operū: De qb⁹ d̄r Eccs. ix. b. O i tꝑe ſint veſtimēta tua cādida. Apoc'. xvj. c. Btūs q̄ cuſtodit veſtimēta ſua ne nud⁹ ambulet. Scientia/ habet panē: De quo d̄r Threñ. iiij. a. Paruuli petierť panē ⁊c. Doctrina/ habet medicinā. Vñ Hiere. viij. g. Nunq̄d reſina nō eſt i galaad: aut medic⁹ nō eſt ibi: Quare ḡ non eſt obducta cicatrix filie ppl̄i mei: Dicat igiť electus ⁊ rn̄deat veritatē. p Nō ſū medic⁹: nō habeo artē medicādi infirmis. i. doctrinā. Luc'. iiij. d. Medice cura teipſū. q Et i domo mea nō eſt panis. i. in corde meo nō eſt ſciētia q̄ ſufficiat ad paſcēdū. Leuit'. xxiiij. a. Accipies ſimilā. i. purā et merā ſcientiā: et coques ex ea/ igne celi ⁊ charitatiſ/ duodecim panes/ aplicā doctrinā: q̄ ſinguli habebunt duas decimas. s Necꝫ veſtimētū/ v'tutū ⁊ operū. q. d. deeſt mihi ſciētia/ vita/ doctrina. Ergo: t Nolite me ꝯſtituere p̄ncipē ppl̄i. Hinc eſt q̄ hieremias cū mitteret ad p̄dicandū excuſando ſe ꝓpť defectū hoꝝ triū/ dixit: A a a dn̄e deus ⁊c. Hec tria tāgit Ecc⁹. xxvij. b. Hō ſctūs i ſapia manet vt ſol: q̄ clar⁹ ē ⁊ fulgid⁹ ⁊ calid⁹. Sic p̄lat⁹ debet eſſe clar⁹ ꝑ ſciētiā: fulgid⁹ ꝑ doctrinā: calid⁹ ꝑ bonā vitā. Et tūc ē bon⁹ paſtor: de q̄ dicit dn̄s Hiere. iij. e. Dabo vobis paſtores iuxta cor meū: et paſcēt vos ſciētia ⁊ doctrina. Hic dicit Glo. Hiero. Nō ſtatim iudicio multitudis acq̄eſcam⁹: ſed electi ad p̄ncipatū/ mēſurā nr̄am. i. vires et v'tutes nr̄as nouerim⁹: qꝛ de⁹ ſuꝑbis reſiſtit: humilib⁹ aūt dat grām: Jaco. iiij. b. Multi eſuriētes ⁊ nudi: cū nec ſp̄uales cibos nec chriſti tunicā. i. ſapientiā ⁊ v'tutē habeāt: alijs veſtimēta ꝓmittūt ⁊ alimoniā: et vlceroſi ſe eſſe medicos iactāt/ nō timētes qd' d̄r: Ne queras iudex fieri: niſi valeaſ v'tute irrūꝑe iniq̄tateſ: Eccl'i. vij. a. v Ruit hierl'm ⁊ iudas ꝯcidit. i. ꝑijt ꝯtēplatio pacis: ⁊ ceſſauit ꝯfeſſio laudis. y Quia lingua eoꝝ ⁊ adiuētiones eoꝝ. i. locutiōes ⁊ leges ⁊ cauſe religioſoꝝ contra deū: qꝛ ꝓpť h̄ perijt q̄es ꝯtēplatiōis ⁊ veritas ꝯfeſſiōis. Vñ Pſ. i ꝑſona eccl'ie. Saluū me fac dn̄e q̄m defec' ſctūs ⁊c. b Agnitio vultus eoꝝ Pſ. 11.

Al. tem
Tria ſūt neceſſaria p̄lato
Hiere. 1. b.

Per ſuas partes eſt ſecunda tabula educens a naufragio peccati actualis. Hec iterum tabula tres partes habet: Cōtritionē/ confeſſionem/ſatiſfactionē. In contritione eſt dolor: in con/ feſſione pudor: in ſatiſfactione labor: et hec tria vna tabula ſunt: et qōlibet per ſe quoq; dicit̄ tabula. Per h̄ patet ſolutio: Nam inocētia.i. baptiſmus/prima tabula eſt ſimpliciter: penitentia eſt ſecūda: cuius pars eſt confeſſio/ vbi ē erubeſcentia. Et ita cū dicit̄: Erubeſcere eſt ſecūda tabula: id eſt cōfeſſio erubeſcens. Similiter per tres partes penitentię abſcondit̄ peccatum ne videatur a deo ad puniendum: Et ita cū dicit̄: Abſcondere impietatem eſt ſecunda tabula: idē eſt ac ſi diceret̄: penitētia eſt ſecūda tabula. Ergo cū hec faciant: a Vę.i. ęterna damnatio: eſt/ b Animę eorū/ non ſolū corpori. c Qm̄ reddita ſunt eis mala/ ſua.i. pęna pro peccatis eorū reddita eſt eis iam in p̄ſcientia dei q̄ non fallitur. Uel preteritū ponit̄ pro futuro more ꝓphetico. d Dicite iuſto. Vox eſt ꝓphetę ad lectores. q.d. merito ſuo punient̄ iudei: Ergo o vos lectores: Dicite iuſto: id ē chriſto: cui omne iudiciū datum eſt: Ioh.v.d. e Qm̄ bene/ iudicauit iudęos. Uel/ d Dicite iuſto qm̄ bn̄.i. laudate chriſtum de iuſto iudicio iudęorum. Et dicite impio: f Qm̄ fructū adinuentionū ſuarū comedet.i. mercedē pctōꝝ ſuoꝝ recipiet impius. Gal.vj.b. Quę ſeminauerit hō hec et metet. Prouer.j.d. Comedēt fructū vię ſuę ſuiſq; ꝯſilijs ſaturabūt̄. Ps. Da illis ſm opa eoꝝ: et ſm neq̄ciā ad/ iuētionū ipſoꝝ. Septuagita. Vę aię eoꝝ: qm̄ cogitauert̄ cōſiliū peſſimū ꝯ ſemetipſos/ dicētes: Alligemus iuſtū qm̄ inutilis eſt nobis: et ꝯtrarius eſt opibus nr̄is: Sap.ij.c. Et reuera comedet impius fructū adinuentionū ſuarū: quia/ g Vę/ impio in malū.i. in ęternū duraturū in pęnis. h Retributio enī manuū eius fiet ei/ a dn̄o: qui reddet vnicuiq; iuxta opera ſua. Uel ſic poteſt legi littera. d Dicite iuſto/ ſi quis eſt inter iudęos: e Qm̄ bene/ erit ei: qn̄ alij damnabunt̄. f Qm̄ fructū adinuentionū ſuarū comedet.i. mercedē pro laboribus ſuis recipiet. Et poſtea ſequitur: Vę impio ꝛc. l Populū meū ꝛc. Quinta pars: vbi agit ꝓpha de ſcribarū et phariſęoꝝ auaricia q̄ populū ſpoliabāt/ et de adulatoribus eius. Dicit ḡ: Populū meum/ quē ſpecialit̄ mihi adoptaui. k Exactores ſui/ nō doctores vel rectores: ſed ſcribę et phariſęi: l Spoliauerūt: exigētes p̄mitias et decimas nimis auare. Et nota q̄ exactio ſolet dici rei alienę violēta et importuna extorſio. Hic aūt ſm Hiero. dicit̄ exactio p̄mitiarū et decimarū et alioꝝ beneficioꝝ eccl̄iaſticoꝝ acceptio ſine remuneratiōe ſpūali. Sic enī ſubditi p̄latis debēt carnalia: ita p̄lati ſubditis ſpūalia debent. Un̄.ij. Theſſal.iij.b. Neq; panē gratis mādicauimus ab aliquo: ſ; in labore et fatigatiōe nocte et die laborantes ne quenq; vr̄m grauaremus. Et poſtea ſubdit: Cū eſſemus apud vos denūciabamus vobis: qm̄ ſi qs non vult opari/ non māducet. Itē Deut.xxv.a. Nō alligabis os bouis triturātis in area fruges tuas. Ergo ſi n̄ triturat i area.i. ſi nō docet et p̄dicat i ipſa eccl̄ia/ nō pcipiat fructus eius. Itē.j. Cor.ix.b. Si nos vobis ſpūalia ſeminauimus/ magnū ē ſi nos carnalia vr̄a metamus: Ergo ſi nō ſeminamus metere non debemus. Itē in eodē. Qui altario deſeruiūt: cū altario pticipant̄. Ergo q̄ nō deſeruiūt nō debēt pticipare. Itē Gen.iij.d. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo: nō alieno. Itē Prouerb.vlt.d. dr̄ de forti muliere: Panē ocioſa nō comedit. Igit̄ prelati et clerici pticipātes eccl̄iaſtica bn̄ficia: ſi nō docēt et p̄dicāt in ipſa eccl̄ia: exactores ſūt et ſpoliatores et viliores muliere. Un̄ Michęę.iij.a. Audite p̄ncipes iacob: et duces domus iſrael: q̄ violent̄ tollitis pelles eoꝝ deſup eos. Ezech.xxxiiij.a. Vę paſtoribus iſrl̄ q̄

a b c d e f Vę animę eoꝝ: qm̄ reddita ſunt eis mala. Dicite iuſto quoniā bn̄: qm̄ fructū adinuentionū ſuarū comedet. g h Vę impio i malum: Retributio i enī manuū eius fiet ei. k l Populū meū exactores ſui ſpoliauerūt: m n et mulieres dn̄atę ſūt o p eis. Popule meus q̄ beatū te dicunt/ ipſi tē decipiunt: et q viam greſſuum tuorum diſſipant. r Stāt ad iudicandum s dn̄s et ſtat ad iudicādos populos. t Dominus ad iudiciū v veniet cum ſenibus populi x ſui et principibus eius.

paſcebāt ſemetipſos. Loquit̄ autē hic eſaias in pſona dn̄i: cū prius loqueret̄ in pſona ſua. Sequit̄: m Et mulieres.i. effęminati: dominatę ſunt eis. Uel/ m Mulieres: id eſt vxores eoꝝ. n Dn̄atę ſūt eis: habētes p̄ncipatū. Un̄ Porphyrius hereticus dicebat: q̄ mulier poterat ordinari in diaconiſſam: et legere euāgeliū in eccleſia: et adminiſtrare quędā eccleſiaſtica ſacramenta et p̄dicare: et poſſe habere curā aīarū: et dn̄ari in clero: et abbatiſſā habere ptātem ſup ſacerdotes: cū tn̄ dicat apoſtolus: Mulieres i eccleſia taceāt. j. Cor.xiiij.g. o Popule meus.q.d. exactores ita te ſpoliāt: palpantes vitia cum deberēt corrigere: ſed ne credas eis: q2 ꝓplus meus es. Et h̄ eſt: Popule meus q̄ beatū te dicūt/ adulātes tibi vt aliq̄d accipiat. p Ipſi te decipiūt/ blandis verbis ꝓmittētes veniā pctōꝝ ꝓpter largam oblationē. De q̄bus dr̄ Hiere.vj.d. et.viij.d. Curabāt ꝯtritionē filię populi mei cū ignominia dicētes: Pax pax/ cū nō eſſet pax. q Et viā greſſuū tuoꝝ diſſipant.i. rectitudinē operū tuoꝝ male laudādo peruertūt. Unde Eccl̄i.xj.d. Ne laudes hoīem i vita ſua.i. dū viuit: ne p placētiā laudis amittat fructū laboris. r Stat ad iudicandū ꝛc. Secunda pars capituli: in q̄ agit ꝓpha de p̄ſenti iudicio atq; futuro: vt ſic ſaltē iudęos deterreat a pctō. Dicit ḡ: Stat ad iudicandū dn̄s/ q̄ſi iratus et paratus reddere vnicuiq; iuxta opa ſua: et paratus iuuare pugnantes. Un̄ et Stephanus vidit eū ſtantē: Act.vij.g. Nec dicit: ſedet dn̄s q̄ſi iam iudicās in p̄ſenti: ſed ſtat ad iudicandū/ adhuc penitētię locū et ſpacium penitendi reſeruās. Uel/ Stat ad iudicandū dn̄s.i. ad puniendū iudęos per chaldęos et romanos.q.d. iam in proximo eſt vt fiat. De vtroq; enī iudicio legit̄: et vtrūq; ad ſenſū hiſtorię ptinet. s Et ſtat ad iudicādos pplos/ diſcernens merita ſinguloꝝ et exhortās ad pugnādū: quia ſtare pugnantiū eſt. Sed ne crederet aliq̄s q̄ ſemp ſtaturus ſit dn̄s: et nunq; in iudicio ſeſſurus: Iō ſubdit: t Dn̄s ad iudiciū veniet/ nō ſolus ſ; cū magno et honeſto comitatu. v Cū ſenibus ppli ſui.i. cū patriarchis et ꝓphetis. Un̄ Prouer.vlt.c. Nobilis in portis vir eius qn̄ ſederit cū ſenatoribus terrę. x Et p̄ncipibus eius.i. apl̄is: De q̄bus dr̄: Conſtitues eos p̄ncipes ſup oēm trā. Nec ſolū ꝓphę/ patriarchę et apl̄i cū eo ſedebūt in iudicio: ſ; oēs q̄ ꝓ chriſto mūdū reliq̄rūt. Mat.xix.d. Amē dico vobis q̄ vos

Myſtice

Hs nitio vultus eoꝝ rn̄debit eis.i. ꝯſcientię vermis mordebit eos. Unde Hiere.ij.d. Arguet te malicia tua: et auerſio tua increpabit te. Oſee.v.b. Rn̄debit arrogātia iſrael in facie eius. Naum.iij.b. Reuelabo pudenda tua in facie tua. Sap.iiij.d. Venient in agnitiōe pctōꝝ ſuoꝝ timidi: et traducent illos ex aduerſo iniq̄tates illoꝝ. i Populū meum exactores ſui ſpoliauerūt.i. p̄lati q̄ deberēt eſſe populi protectores et nutritores/ facti ſūt exactores et raptores. Ezech.xxxiiij.b. Facti ſunt greges mei in rapinā: et oues meę in deuoratione omniū beſtiarū agri: eo q̄ nō eſſet paſtor: neq; enī q̄ſiert paſtores gregē meū: ſ; paſcebāt paſtores ſemetipſos: et gregē meū non paſcebāt. o Popule meus q̄ beatū te dicūt ipſi te decipiūt. Hoc ꝯtra ꝯfeſſores et p̄dicatores vitia palpātes et attenuātes.j.ix.c. Et erūt q̄ beatificant populū iſtū ſeducētes: et qui btificant̄ precipitati. Prouerb.xxiiij.c. Qui dicūt impio iuſtus es maledicent eis populi: et deteſtabunt̄ eos tribus: qui aūt arguunt eū laudabunt̄ et ſuper eos veniet bn̄dictio. Item Prouerb.xxix.a. Homo qui blandis fictiſq; ſermonibus loquitur amico ſuo/ rete expandit pedibus eius. r Stat ad iudicandū dn̄s: et ſtat ad iudicādos pplos/ bonos et malos: hos ſaluās/ illos damnans. Frequenter fit mentio de die iudicij in ſacra ſcriptura

ad reprimendam

¶ dico vobꝫ ꝙ vos q̄ ſecuti eſtis me ⁊c. a ¶ Vos eni. Vox dn̄i vl' ꝓphe ī pſona dn̄i cōminātis ſe venturū ad iudiciū ꝓncipalit' ꝯ ſcribas ⁊ phariſeos q̄ ꝑplm ſpoliauerāt. q.d. Cito veniā ꝯtra vos o ſcribe ⁊ phariſei ad iudiciū. a ¶ Vos eni depaſti eſtis vineā meā. i. domū iſrl': violent' decimas ⁊ ꝑmitias exigendo: dic' Glo. Hiero. Ex q̄ videt' ꝙ oēs violent' exigētes decimas ſint exactores.

Al. ⁊ affligitis Al. ⁊ cōfūditis Rñſio. Scribe ⁊ phariſei erāt d' ſimeon: ſolis aūt leuitis debebāt decime: ⁊ iō exactores vocant' ⁊ raptores exigētes qḋ nō erat ſuū. Vn̄ ſequit' b ¶ Et rapina paupis/ cenſu vel ſpū: q̄ nō poterat ſoluere nec ſe defēdere.

a Vōs eni depaſti eſtis vineā b meā ⁊ rāpina paupis ī dōmo c vīa. d Q̄uare e atteritis pōpulū f meū ⁊ fāciēs g paupū h cōmōlitis dic' dn̄s ēxercituū: i Et dixit k dn̄s de': l Prō eo ꝙ eleuatę ſūt filię ſiōn/ m ēt ābulauerūt n exteto cōllo/ ēt nutib' o ocłoꝝ p ibāt ēt plaudebāt ēt ābulaq bant pedib' ſuis ⁊ cōpōſito r gradu icēdebāt: s dēcaluabit t dominus vērticē v filiarū ſion: ēt dn̄s crinem earum nux dabit. y In diē illa z āuferet dominus a ōrnamentum calciab mētoꝝ ēt lūnulas c et tōrques

c ¶ In domo vīa/ eſt. Amos. iij. c. Neſcierūt facere rectū dicit dn̄s: theſaurizātes iniquitatem ⁊ rapinā in ędib' ſuis. Hiere. xij. c. Paſtores multi demoliti ſūt vineā meā/ ꝯculcauerūt ptē meā. Et Hiere. ij. g. In alis tuis inuēt' ē ſanguis aiarū pauperū. Una ala p̄lati eſt potētia ad defendēdū ſubditos: altera eſt opulētia ad ſuccurrēdū. At ipſi ꝑ ꝑmā opꝑmūt: ꝑ ſcdam ſupbiūt ⁊ luxuriant'. Pręlati ſiq̄dē ſi ſubditi egēt: n̄ ſolū remittere ſibi iura debita tenēt':

Job. 21. d. ſ etiā neceſſaria ꝓuidere. Propt' h̄ eni dictū ē ter petro: Paſce agnos meos. i. paſce ꝟbo/ paſce exēplo/ paſce tpali ſubſidio. d ¶ Quare atteritis/ vl' affligitis/ o ꝓncipes: e ¶ Populū meū. i. mihi ſeruiētē/ duris exactiōib': f ¶ Et facies pauperū. i. orphanoꝝ ⁊ viduarū: g ¶ Cōmolitis. i. fame attenuatis/ auferēdo ſua: Michęę. iij. a. Comederūt carnē populi mei: ⁊ pellē deſup excoriauerūt: ⁊ oſſa eoꝝ ꝯfregerūt ⁊ cōciderūt ſicut ī lebete. Septuagīta dicūt pro cōmolitis/ ꝯfunditis. Et dic' h̄ Hiero'. Niſi q̄ꝫ ꝓncipes cū paupes delinquētes publice arguāt ⁊ ꝯfūdāt/ diuitib' peiora peccātib' nec nutū faciūt. In q̄rū domib' rapina pauperū ē: dū ecclię opes ſibi theſaurizāt: ⁊ ī delitijs abutūt': quę ad ſuſtētationē pauperꝫ dant' ſibi reſuāt vl' ꝓpinq̄s diſtribuūt: ⁊ alioꝝ iopiā ſuas vl' ſuoꝝ diuitias faciūt. Ecce ſm Hiero. vir eccliaſtic' nec retinere aliq̄d pōt d' p̄rimonio crucifixi p̄ter neceſſaria: nec parētib' dare niſi vt ceteris paupib': qḋ ſi fac'/ rapina pauperis in domo ſua ē. Vn̄ ſup illḋ Mat. xxviij. c. Dederūt pecuniā militib'/ dic' Glo. Hiero. Qui reb' ecclię abutūt' ī alijs reb' q̄b' ſuā expleāt volūtatē: ſiles ſūt ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ ⁊ ſacerdotū redimētiū mēdaciū ⁊ emētiū ſāguinē ſaluatoris. h ¶ Dic' dn̄s exercituū. i. āgelicaꝝ ꝟtutū: quē timere debēt': q2 h̄ꝫ ꝑtātē q̄n voluerit vīdicare. i ¶ Et dixit dn̄s de'. Uerba ſūt ꝓphetę arguētis mulieres de ſupfluis ornamentis/ q̄ ex petulantia faciebāt: q̄ ab hoſtib' diripiēda minat'. Et merito: q2 ꝓpt' illa hābēda: viri bona paupū dir.piebāt. Metaphorice aūt ꝑ iſtas mulieres: ciuitates ītelligunt' ⁊ oppida iudeę pulchra ⁊ bn̄ munita: q̄ deſtruēda ꝑdixit ꝓpha. Et nihilomin' ꝯ mulieres loq̄t' eſaias. Et h̄ ē: i ¶ Et dixit dn̄s de': q̄ oia ſcit ⁊ pōt. k ¶ Pro eo ꝙ eleuatę ſūt/ i ſupbiā. l ¶ Filię ſion. i. minores ciuitates ⁊ vici ⁊ oppida: q̄ in libro Joſue. xv. filię noiant'. Vel/ Filię ſion. i. vxores ſcribarū ⁊ phariſeoꝝ ⁊ cęterę mulieres ob q̄rū delitias ⁊ luxū viri earū paupes expoliabāt. m ¶ Et ābulauerūt/ devico ī vicū: n ¶ Extēto collo: in q̄ notat' ſupbia. Job. xv. c. Cucurrit aduerſus deū extēto collo. o ¶ Et nutib' oculoꝝ ibāt/ circūſpiciēdo iuuenes ꝑ plateas: qḋ ſignū ē laſciuię ⁊ luxurię. Ezech. vi. c. Cōtriui cor eoꝝ fornicās: ⁊ ocłos eoꝝ fornicātes. Nume. xv. d. Loq̄re filijs iſrl': ⁊ dices ad eos: vt faciāt ſibi fimbrias ꝑ q̄tuor āgulos palłioꝝ ponētes ī eis vittas hiacynthinas: q̄s cū viderīt recordent' oīm mādatoꝝ dn̄i: nec ſequāt' cogitatiōes ſuas: ⁊ oculos per res varias fornicātes. Eccl. xxvi. b. Fornicatio mulieris in excellētia oculoꝝ ⁊ in palpebris illius agnoſcet'. ij. Pet. ij. c. Oculos habētes plenos adulterij: ⁊ inceſſabilis delicti pellicientes aias inſtabiles. p ¶ Et plaudebant/ manib' ludendo. q ¶ Et ambulabāt pedibus ſuis/ tripudiādo ⁊ impingēdo: vt etiā inceſſu ſuo vidētes al-

licerēt ad pctm̄. r ¶ Et cōpoſito gradu. i. ornatę rapina pauperum: s ¶ Incedebant. Prouer. vi. b. Vir inutilis gradit' ore puerſo/ annuit oculis/ terit pede/ digito loquitur. Propter hoc ergo: t ¶ Decaluabit dominus: cui non pōt ꝯdici. v ¶ Verticē filiarū ſion: vt ꝓ ornatu ſit ignominia caluitij. Turpe ē eni mulierē h̄re caluitiū. Vn̄. j. Cor. xi. a. Si turpe ē mulieri tonderi vel decaluari: velet caput ſuum. x ¶ Et dn̄s crinē earū nudabit. Hiere. xlviij. f. Oē caput caluitiū: ⁊ oīs barba raſa erit: ī cūctis manib' colligatio: ⁊ ſup omne dorſū ciliciū. In h̄ notat' amiſſio oīm deſiderabiliū: ī ſcd'o aſꝑitas pęnaꝝ: in tertio impotētia bn̄ opandi. Amos. viij. c. Inducā ſup oē dorſum vr̄m ſaccū: ⁊ ſup oē caput vr̄m caluitiū. Michęę. j. d. Decaluare ⁊ tōdere ſup filios delitiarū tuarū: dilata caluitiū tuū ſicut aq̄la. Ita d'r clerico q̄ puā coronā h̄ꝫ. Vn̄. j. xxviij. a. Vę coronę ſupbię. Alia lr̄a h̄ꝫ: Et dn̄s crinē eoꝝ denudabit ꝑ pęnā inflictā a chaldęis/ vel romanis/ vel ī die iudicij reuelabit: q̄n dn̄s illumiabit abſcōdita tenebrarū: ⁊ manifeſtabit ꝯſilia cordiū. j. Cor. iiij. a. Et Mat. x. c. Nihil optū qḋ nō reueletur ⁊c. y ¶ In die illa: romanę vel babylonicę deſolatiōis. z ¶ Auferet dn̄s ornamētū calciamētoꝝ: quę erāt picturata. Et ꝯgrue incipit ab ornatu pedū: vt cōmodi' rn̄deat ei qḋ ſup' dixerat: Ambulauerūt extēto collo. Qui eni ſic ambulat nō reſpicit ad pedes ſuos: ⁊ iō ſepe offendēs pedib' mlta calciamēta terit. b ¶ Et lunulas: expoſitio ē. i. calciamēta lunulis picturata vel feneſtrata: vel ē nomē ornamēti facti ad modū lunę cornicłatę qḋ deferebāt mulieres ī capite. c ¶ Et torq̄s. i. ornamēta colli vſq3 ad pect' depēdentia. Et monilia. Glo.

¶ ad repmēdā ſupbiā ꝑſūptoꝝ. Vn̄ Leuit. j. d. iuſſū eſt vt ſacerdos veſiculā gutturis auis imolatę ⁊ plumas ꝓijceret ꝓpe altare ad oriētalē plagā. Per altare ītelligit' mēs hūana: ꝑ plagā oriētalē dies iudicij: ꝑ veſiculā gutturis accipit' ſupbia d' doctrina: ꝑ plumas vanitas laudis ex bona ꝯuerſatiōe nata. Ad oriētalē igit' plagā altaris veſicula ⁊ pluma ꝓijcit': cū ſupbia ⁊ vanitas ꝑ ꝯſiderationē iudicij in mente reiſ̄cat'. Myſtice a ¶ Vos eni depaſti eſtis vineā meā ⁊ rapina paupis ī domo vīa/ ⁊c. Hoc d'r p̄latis rapacib' ⁊ auaris: q̄ nō curātes aias/ burſas euacuāt ſubditoꝝ: ⁊ pl' diligūt burſā vnā q̄ꝫ mille aias. De q̄b' d'r Oſee. v. a. Audite h̄ ſacerdotes: q2 vob' iudiciū ē: q̄m laque' facti eſtis ſpeculatiōi. Prouer. xxj. a. Rapinę ipioꝝ detrahēt eos: q2 noluerūt facere iudiciū. d ¶ Quare atteritis ppl'm meū/ o ꝓncipes. f ¶ Et facies pauperꝫ cōmolitis/ o p̄lati. Pricipes ꝑplm dei atterūt: ſ p̄lati facies eoꝝ cōmoliūt: q2 qḋ principes ꝑ violentiā nō accipiūt: p̄lati per calūniam rapiūt. Amos. viij. a. Audite hoc qui ꝯteritis paupem: ⁊ deficere facitis egenos terrę. Principes ſunt q̄ſi leones/ qui vi rapiūt: ſed prelati ſūt quaſi leonum catuli qui dētib' deterrēt. Johel. j. b. Gens aſcēdet ſup terrā meā fortis et inumerabilis: dentes ei' vt dētes leonis: et molares ei' vt catuli leonis. y ¶ In die illa: q̄ iam ē. z ¶ Auferet dn̄s/ a iuda ⁊ hierlm. i. a laicis ⁊ clericis: a ſecularib' ⁊ clauſtralib'. a ¶ Ornamēta calciamētoꝝ. i. exēpla ſctōꝝ/ q̄ in ſolitudine nō ſūt attrita: Deut. xxix. a. Quib' calciari iubent' q̄ comeſturi ſūt carnes agni: Exo. xij. b. Quib' ⁊ calciāt' p̄dicatores: Eph. vlt. c. Calciati pedes in p̄parationē euāgelij pacis. Vn̄ Cant. vij. a. Q̄ pulchri ſūt greſſus tui ī calciamētis filia ꝓncipis. Tūc pulchri ſunt greſſus doctoris: q̄n qḋ docet ꝟbo mōſtrat exēplo. b ¶ Et lunulas. i. bona naturalia: q̄ nō a ſe ſ a ſole iuſticię lumē habēt. Luna q̄nto ꝓpinq̄or ē ſoli: tāto minor apparet: ⁊ mēs hūana quāto ꝓpinq̄or ē deo: tāto minor ē ſuo iudicio. Eccl. xliij. a. Lumiare qḋ minuit' in ꝯſūmatione mēſis ſm nomē ei' eſt creſcēs mirabilit' in ꝯſūmatiōe. c ¶ Et torques: qḋ ē ornamētū colli. i. bonā doctrinā ⁊ fortē. Job

xxxix. c. Nunq̄d p̄bebis

B

tia. a Et monilia. Glo. i. q̄libet ornamēta. Hoc enim erat antiq̄ꝰ nomē generale muliebriū ornamētoꝝ/ſic dicta: qꝛ oīa ornamēta mulieꝝ adinuēta ſūt ad aliq̄d monēdū. Verbi grā. Ornamētū capit̄ monet verecūdiā: ornamētū pector̄ caſtimoniā: et ſic d̄ alijs. Nūc aūt monile reſtrīgit̄ ad ornamētū pector̄: qd̄ firmaculū appellat̄: qꝛ monet caſtitatē. b Et armillas: ornamenta brachioꝝ/ ab armo ſic dicta: vel armis ſcd̄m Iſid. ornamēta. ſ. data ob victoriam in armis factā. c Et mitraſ/ ornamēta capit̄. d Et diſcrimialia. i. pectineſ ad diſcriminandū crines vel capillos. e Et perichelidaſ. i. ornamēta i extremitatibꝰ veſtimētoꝝ: ſicut mō fit in dalmatic̄ et capis seric̄: a peri qd̄ ē circū/ et chelon qd̄ ē mēbꝝ: q̄ſi ornamēta depēdētia viſq̄ ad talos. Vñ dic̄ Glo. Perichelidas ornamēta talorum armillis ſimileſ.

et mōnilia et ārmillas ēt mitraſ ꝛ diſcrimiālia ꝛ periſchelidas ꝛ mūrenulas ꝛ ōlfactoriola ꝛ iāures ꝛ ānuloſ ēt gēmas ī frōte pēdētes et mūtatoria ꝛ pālliola ꝛ linthēamia et ācus ꝛ ſpēc̄la et ſyndōneſ ꝛ vittās ꝛ thēriſtra. Et ērit ꝓ ſuaui odore fētor et ꝓ çōna fūnicul' et ꝓ criſpānti crine cāluitium et pro fāſcia pectorali cilicium. Pūlcherrimi q̄z viri tui gládio cádent ēt fortes tui in prelio. Et mērebunt ātq̄ lugebunt pōrte eiꝰ ꝛ dēſolata i tērra ſedebit.

f Et murenulas. i. ornamēta colli q̄ loꝝ/armillis ſimileſ. auro ꝛ argēto texūt̄. Sūt aūt q̄dā catenę ꝟgul' aureis ꝛ argēteis ꝟmiculatę: de q̄bus d̄r Cant̄. j. c. Murenulas aureas faciemꝰ tibi/ꝟmiculatas argēto. g Et olfactoriola. i. vaſa modica in q̄bꝰ muſcum ꝛ alia odoromēta ferebāt i ſinu: vt odore ſuaui allicerēt accedētes ad ſe: ꝛ fetorē nō ſentirēt ex calore ꝛ ſudore naſcētē. h Et inaures/ornamenta aurium. i Et anulos/ornamēta digitoꝝ. k Et gēmas ī frōte pēdētes: q̄ dabāt̄ egregijs mulieribꝰ ad decorē capitis: ſic̄ i frōte eq̄rū depēdet aliq̄d tale ad decorē. l Et mutatoria: diuerſa veſtimentoꝝ genera. m Et palliola: q̄bus humeri tegūt̄ ꝛ pectus. n Et lintheamia/lectoꝝ: vel camiſias nimis delicatas ꝛ tenues. o Et acus/aureas vel argēteas ad tenēdū peplū. p Et ſpecula/ad vidēdū facies. q Et ſyndoneſ/ſubtilia velamia: q̄ circa collū ꝛ ſup caput portāt nobiles mulieres. r Et vittas/pepla. ſ Et theriſtra. i. veſtes muliebres tenuiſſimas ꝛ viſui puias: eſtati idoneas/ ꝛ inde noiat̄: theros enī eſtas d̄r. t Et erit ꝓ ſuaui odore/vnguētoꝝ. v Fetor/ſudoꝝ vel ſtercoꝝ. x Et ꝓ çona/aurea vel argētea vel ſerica: y Funicul'/reſtium. z Et ꝓ criſpāti. i. ꝓ torto ꝛ reflexo crine: a Caluitiū/ capit̄ deturpatio. b Et ꝓ faſcia pectorali/q̄ vbera caſtigant̄ ne exuberēt: c Ciliciū/vel ſaccꝰ. Ad l̄ram hęc oīa ornamenta diripiēda a chaldęis vel romanis p̄dixit eſaias. Vel metaphorice ꝑ mulieres intelligit ciuitates ꝛ oppida: et munitiones earum intelligit ornamenta/ quę penitus amiſerūt iudęi. d Pulcherrimi q̄z viri tui/o hierl'm/ ꝛ iuuenes fortes ꝛ nobiles: e Gladio/romanoꝝ vel chaldęorū: f Cadēt/occiſi. g Et fortes tui. i. bellatores ꝛ defēſoreſ tui. h In p̄lio/cadent. Hiere. xj. d. Iuuenes morient̄ in gladio. Amos. iiij. c. Percuſſi i gladio iuuenes vr̄os viſq̄ ad captiuitatē eq̄rū vroꝝ. i Et merebūt/exteriꝰ. k Atq̄ lugebūt/interius. l Portę eiꝰ. i. ſacerdotes ꝛ iudices et ꝑncipes q̄ ſedebāt i portis ad iudicia decernēda: ſm̄ p̄ceptū moyſi/ Deut̄. xvj. d. m Et deſolata/vrbs penitꝰ euerſa: ꝛ plębs eiecta: n In terra ſedebit. Hiere. xiiij. a. Luxit iudęa ꝛ portę eius corruerūt.

Myſtice ✠ xxxix. c. Nūq̄d p̄bebis eq̄ fortitudinē: aut circūdabis collo eiꝰ hinnitū. i. p̄dicationē: Hinnitꝰ collo circūdat̄: q̄ñ p̄dicator ſua p̄dicatiōe ornat̄. Prouer. j. a. Audi fili mi diſciplinā p̄ris tui. i. chriſti: ꝛ ne dimittas legē mr̄is tuę. i. eccl'ię: vt addat̄ grā capiti tuo: ꝛ torques collo tuo. a Et monilia/ q̄ pectꝰ abſcōdūt: ꝛ vtrāq̄ ptē tunicę ꝯtingūt/caſtitatē ꝛ ꝯcordiā p̄latoꝝ ꝛ p̄dicatoꝝ ſignificāt. Cant̄. vij. a. Iūcturę feminū tuoꝝ ſic̄ monilia q̄ fabricata ſūt manu artific̄. i. chriſti: q̄ ſolꝰ caſtimoniā ꝛ ꝯcordiā p̄latoꝝ opat̄. b Et armillas/ornamēta brachioꝝ. i. bona opa: q̄s eliezer. i. chriſtꝰ dedit rebeccę. i. eccl'ię i ſpōſalibꝰ: Geñ. xxiiij. c. Ornamētū aureū prudēti doctrina: ꝛ q̄ſi brachiale eſt in brachio dextro. Eccl̄. xxj. d. c Et mitras. i. timorē mort̄: ꝛ timorē iudic̄ q̄ capillos capitiſ. i. cogitatiōes ꝛ affectiōeſ mēt̄ aſtrīgit d Et diſcriminalia. i. diſcretionē ſiue prudētiā: q̄ decernit cogitatōes ꝛ affectiōes mēt̄. e Et perichelidas/ornamēta taloꝝ. i. ꝑſeuerātiā viſq̄ ad finē. Quę recte dicūt̄ eē ſimiles armillis: qꝛ finis debet rn̄dere ꝑncipio: qd̄ ē offerre caput ꝛ caudā in ſacrificio dn̄i: h̄ ſignificat tunica talar̄ ioſeph. f Et murenulas. i. ſapiāz ꝛ eloquētiā ꝓpt̄ mixturā auri ꝛ argēti. g Et olfactoriola. i. bonā famā: Iux̄ illd̄ apl'i: Prouidēteſ bona n̄ tm̄ corā deo ſ̄ etiā corā hoibꝰ. Ro. 12. d. h Et iaures. i. obediētiā in ꝑſpis ꝛ aduerſis. Prouer. xxv. b. Inaur̄ aurea ꝛ margarita fulgēſ q̄ arguit aurē obediētē. i Et anulos. i. fidē ꝑfectā. Vñ iudaſ/thamar. i. chriſtꝰ aię pęnitēti ꝓ arrabone dedit anulū fidei/ ꝛ baculū diſcretiōiſ/ ꝛ armillā bonę opationis: Et filꝰ ꝓdigꝰ cū ſtola recepit anulū ꝛ calciamēta. Luc̄. xv. e. k Et gēmaſ i frōte pēdētes. i. ſpē ꝛ patiētiā. Prouer. xvij. b. Gēma gratiſſima expectatio ꝓſtolāt̄. l Et mutatoria/varietatē ꝟtutū vel operū: ſiue ꝓfectū de ꝟtute in ꝟtutē: vt dic̄ Glo. q̄ ſignificat̄ ꝑ h̄ q̄ ęzechiel nunc in domū/ nūc in agrū ducit̄: et moyſes nūc in tabernaculū/nūc extra: et ſponſa nūc i agrū/nūc i lectū. Sic p̄latꝰ nūc i lecto ꝯtēplatiōis q̄eſcere debet: nūc i agro actiōis laborare debet. Sic iacob nūc ad liam/nūc ad rachel itrabat. m Et palliola/exēpla ſanctę ꝯuerſatiōis: qd̄ heliaſ aſcēdēs reliq̄t heliſeo. iiij. Reḡ. ij. c. n Et lītheamia/ latas deliciaſ ꝯtēplatiōiſ. o Et acus/memoriā duplic̄ aduētꝰ chriſti. Acus enī in capite ꝑforat̄: ꝛ in cauda ꝑforat: Et chriſtꝰ in p̄ aduētu ꝑforatꝰ fuit in cruce: i ſcd̄o ꝑforabit. In p̄ habēſ glutinū amor̄: i ſcd̄o aculeū timor̄. p Et ſpecula. i. ꝯſiderationē ꝓprię fragilitat̄ ꝛ ꝓximi. Iob. v. d. Viſitās ſpēz tuā nō peccab. Vñ in itroitu tabnaculi factū ē labiū d̄ ſpecul' mulieꝝ: Exo. xxxviij. a. q Et ſyndoneſ. i. cordiſ ꝛ corpis mūdiciā: q̄ labore magno acq̄rit̄. Prouer. vlt̄. c. Syndonē fec̄ mulier fort̄ ꝛ vendidit: ꝛ cingulū tradidit chananęo. r Et vittas. i. verecūdiā. ſ Et theriſtra. i. carniſ mortificationē. Vñ Geñ. xxiiij. g. ſm̄ ſeptuagita. Rebecca viſo iſaac opuit ſe theriſtro: qꝛ ꝑ carnis mortificationē opiēda ſt̄ peccā. Et thamar aſſūpſit theriſtrū mutato habitu vt poſſet dormire cū iuda: Geñ. xxxviij. c. Ecce vigitiunū ornamēta femiaꝝ vel ciuitatū vel eccl'iarū vel aiarū: q̄ oia ꝑ pcm̄ auferūt̄: Ezech. xvj. b. Vnxi te oleo/ ꝛ veſtiui te diſcoloribꝰ: et calciaui te hiacyntho: ꝛ cīxi te byſſo: ꝛ īdui te ſb̄tilibꝰ. i. theriſtro: ꝛ ornaui te ornamēto: ꝛ dedi armillas i manibꝰ tuis: et torquē circa collū tuū: ꝛ dedi inaurē ſup os tuū: ꝛ circulos auribꝰ tuis: ꝛ coronā decor̄ i capite tuo: et ornata es auro ꝛ argēto: ꝛ veſtita es byſſo ꝛ polymito et mult̄ coloribꝰ: Similā ꝛ mel ꝛ oleū comediſti: ꝛ decora facta es vęhemēt̄ nimis: ꝛ ꝓfeciſti i regnū: et egreſſū ē nomē tuū in gentes ꝓpt̄ ſpēz tuā: qꝛ ꝑfecta eraſ i decore meo quē poſuerā ſup te: et habēs fiduciam in pulchritudie tua: fornicata es i noie tuo. t Et erit ꝓ ſuaui odore/ꝟtutū: v Fetor/vitioꝝ. x Et ꝓ çona/ꝟitat̄: y Funicul'/mēdacij. Iob. xij. d. Balteū regū diſſoluet: ꝛ ꝑcinget fune renes eoꝝ. z Et ꝓ criſpāti crine/ſcīārū cogitationū. a Caluitiū. i. deturpatio mētis. Vel z Pro criſpāti crine caluitiū. i. ꝓ ꝟtute vitiū. b Et ꝓ faſcia pectorali. i. ꝓ caſtitate amiſſa: c Ciliciū. i. pnię luctus. d Pulcherrimi q̄z viri tui gladio cadēt. Ezech. xxxiij. c. Iuſticia iuſti n̄ liberabit eū. Expoſi. Cā. IIII

Et apphēdēt ſeptē mulieres viꝝ vnū ꝛc. Quartū capl'm ē: in q̄ ꝓpha p̄ deſcribit ſtatū iudęę pꝰ captiuitatē babylonicā/ dicēſ/ q̄ captiuat̄ decē tribubꝰ ꝛ duabꝰ tāta fuit paucitas viroꝝ: ꝛ multitudo mulierū: q̄ ſeptē mulieres rogabāt virū vnū vt eſſent eiꝰ. Et bn̄ potuit ita eſſe: qꝛ mulieres nō ſic ducūt̄ in captiuitatē/nec occidunt̄ in p̄lio ſic̄ viri. Diuidit̄ autē h̄ capl'm i tres ptes. In p̄ma oñdit pauciſſimos viros i iudęa remāſiſſe poſt captiuitatē. In ſcd̄a oñdit fidē chriſti ꝑ orbē diſſeminādā poſt excidiū ciuitat̄. Et ad l̄raz agit de illis q̄ redieꝛt de captiuitate babylonica: ex q̄bꝰ q̄ſi ex germie multiplicatū ē genꝰ iudęoꝝ: ibi: In die illa erit ꝛc. In tertia agit de ablutiōe baptiſmi et refrigerio ac ſecuritate pnię: ibi: Si abluerit dn̄s ꝛc.

a ET apprē/ Ca.IIII
b hēdēt ſeptē mlieres
c virūm vnū in diē il/
d e f la dicentēs: Panē noſtrum
g comedemus: ēt veſtimentis
h noſtris operiemur: tāntum/
modo inuocet nomē tuū ſu/
i per nos: āufer opprobrium
k l noſtrū. In diē illa ērit ger/
m mē domini i magnificentia ⁊
n o gloriā/ et frūctus terre ſūb/
p limis: ⁊ ēxultatio his qui ſal
q uati fuerint de iſrael. Et ērit
omnis qui relictus fuerit in
r ſiōn: ⁊ rēſiduus in hieruſalē
s t v ſanctus vocabit ōmnis qui
x ſcriptus eſt in vita in hiēru/
y z ſalem. Si āblueritdn̄s ſor/
a b des filiārū ſion: ēt ſanguinē
c d e hiērlm lāuerit de mēdio eiꝰ/

Dicit ꝙ: Ita cadent gladio pulcherrimi viri tui o iuda ⁊ hie/ruſalem: et ſedebit ciuitas in terra deſolata. a Et apprehendent.i.firmiter ad ſe capient. b Septē mulieres virū vnū: q̄ remāſerit a captiuitate. d In die illa/ poſt captiuitatē babylonicā cū incuruata fuerit altitudo viroꝝ: e Dicētes/ illi: f

A Panē nr̄m comedemꝰ ⁊ veſtimētis noſtris operiemur: tm̄modo inuocet nomē tuū ſup nos vt dicam vxores tue. i Aufer opprobriū nr̄m.i.opprobrium ſterilitatis: alia lr̄a.q.d. nihil reqrimꝰ a te: nec victū/ nec veſtimētū tuū niſi ꝙ auferas a nob opprobriū ſterilitatꝭ. k In die illa ⁊c̄. Scd̄a pars ō fide chriſti diſſeminād a p orbe/ pꝰ deſtructionē hieruſalē factam p romanos. Vl' agit ad lr̄az de reliquijs q̄ redierūt de captiuitate babylonica/ in iudeā. In die illa: pꝰ egreſſū ō babylonia. l Erit germē dn̄i.i.pauci q̄ redierūt de captiuitate babylonica: ex quibus q̄ſi ex ſemine mltiplicati ſūt iudei ſub eſdra ⁊ neemia et zorobabel. m In magnificētia. Hoc fuit tp̄e machabeoꝝ: qꝛ tunc fuerūt tante potentie ac nobilitatꝭ ꝙ etiam romani voluerūt hr̄e fedus cum eis ⁊ amicitiā. n Et gloria: propt̄ victorias hoſtiū quas frequent faciebāt: ⁊ miracula que ꝓpt̄ eos faciebat dn̄s. o Et fructꝰ terre ſublimis.i.genꝰ iudeoꝝ erit ſublime poſt reditū de babylonia. p Et exultatio his q̄ ſaluati fuerint de iſrael.i.q̄ redierit ō captiuitate. q Et erit ois q̄ relictꝰ fuerit i ſion et reſiduus i hieruſalē.i.q̄ non fuerit ductus in captiuitatē vel redierit: t Sanctꝰ vocabit/ reſpectu aliaꝝ gentiū ꝓpter cultū vnius dei. v Omnis q̄ ſcriptus eſt in vita i hieruſalē.i. ois cuiꝰ generatio ⁊ vite ꝓceſſio ſcripta eſt in annalibꝰ iudeoꝝ: ſm̄ qd̄ legitur.j.Eſdre.ij.d. de quibuſdā qui vſurpabāt ſibi officiū ſacerdotū: et nō potuert inuenire genealogiā ſuā: et ideo eiecti ſūt a ſacerdotio. y Si abluerit ⁊c̄. Tertia pars: in q̄ agit de ablutione baptiſmi: vel de correctiōe iudeoꝝ ad lr̄az p captiuitatē babylonicam. Correcti eni ⁊ emēdati redierūt de babylonia. Quia igit ſimplicit dixerat: Exultatio erit hiſ q̄ ſaluati fuerint de iſrael: addit ꝯditionē: ſi correcti fuerint prius ⁊ flagellati a dn̄o. Et h̄ eſt: Si abluerit dn̄s/ aq̄ tribulatiōis. z Sordes.i.vitia ⁊ pctā. a Filiarū ſion.i.ciuitatum iude. Vel iudeos vocat filias ſion propter mollicie animi et carnalitatē eoꝝ. b Et ſanguinē.i.pctm̄ vel homicidia. c Hieruſalem lauerit de medio eius in ſpiritu iudicij et ſpiritu ardoris.i.labore

Myſtice Myſtice a Et apphēdēt ſeptē mlieres.i.ſeptē dona ſpūſſcti: vel vniuerſitas ꝟtutū: vel vniuerſitas tribulationū. c Virum vnum.i.chriſtū. De quo Zach.vj.c. dicitur:
Pſ.13.et.52. Ecce vir oriens nomē eius. Et Pſ. Nō eſt qui faciat bonū non eſt vſq; ad vnum.ij.Corꝭ.xj.a. Deſpondi vos vni viro virginem caſtam exhibere chriſto. d In die illa.i.in die conceptionis ſue: quia nullū alium inuenerūt in quo quieſcerent. Unde Joh.j.e. Sup quem videris ſpiritū deſcendentē ⁊ manētē/ ipe ē q̄ baptizat i ſpūſctō. In oibꝰ alijſ hoſpitiū tribulatiōis: ſed in chriſto ſolo manſionē q̄ret. Fuit eni ſpūs i ꝓphetꝭ ⁊ i alijs iuſtꝭ: ſ; qꝛ hoies erāt: et iō pctōres: i eis fuit ſ; n̄ māſit. Quieſcit eni ſpūſſctūs i boniſ opibꝰ. Un̄.ſ.xxviij.c. Hec reques mea: reficite laſſū. Laborat aūt i nr̄is pctis.ſ.xliij.d. Seruire me feciſti i pctiſ tuiſ: p̄buiſti mihi laborē i iniq̄tatibꝰ tuis. Eph.iiij.g. Nolite ꝯtriſtare ſpm̄ſctm̄ i q̄ ſignati eſtꝭ. e Dicētes: panē nr̄m comedemꝰ.i. volūtatem pr̄is faciemus: q̄ eſt panis ſpūſſcti ſicut ⁊ chriſti. Joh.iiij.e. Meꝰ cibꝰ vt faciā volūtatē pr̄is mei. g Et veſtimētis nr̄is operiemur.i.bonis opibꝰ vel ſmōe p̄dicatiōis: q̄ ſingule harū mulierū ornant/ cū veracit alijs p̄dicant. h Tm̄modo inuocet nomē tuū ſup nos.i.ſup chriſtianos nr̄os q̄ nr̄a gaudēt ihabitatiōe: vt a te chriſto dicantur chriſtiani. i Aufer opprobriū nr̄m: ne amplꝰ fetore vitioꝝ expulſo a cordibꝰ hoim: ſepe cogam mutare hoſpitiū.q.d. ſepe ſuſcipiūt nos hoies ⁊ ſepe abijciūt p pctā mortalia/ vl' moleſtāt p venialia: qd̄ eſt facere moleſtā ꝯtumeliam ſpūiſctō. Aliter. d In die illa.i. in tp̄e grē q̄ illuxit mūdo ſol iuſticie: a Apphēdēt ſeptē mulieres virū vnū.i.ſeptē eccleſie qbꝰ ſcpſit iohānes i apocalypſi: p q̄s ſignificant oēs eccl'ie. B
c Virū vnū.i.chriſtū vera fide: in quē p p̄dicationē aploꝝ firmit crediderūt. e Dicētes: panē nr̄m comedemꝰ.i. corpe ⁊ ſanguie chriſti reficiemur: q̄ eſt panis viuꝰ q̄ de celo deſcēdit: Joh.vj.e. g Et veſtimētꝭ nr̄is operiemur.i. ornamētꝭ ꝟtutū induemur. h Tm̄modo inuocet nomē tuū ſup nos.i.vt oēs dicamur noie tuo.i. vocemur ieſus.i. ſaluati.i.vt oēs pcipiamꝰ rē tui nois.i.ſalutē. i Aufer opprobriū nr̄m: qd̄ patimur a iudeis tanq̄ ſine deo ⁊ ſine lege viuētes. Judei eni añ aduētū chriſti reputabāt gētiles q̄ſi canes imūdos. Et h̄ opprobriū petūt ſibi auferri: qd̄ reuera ablatū ē cū chriſtū apphēdert p fidē. Un̄ Eph.ij.d. Jā nō eſtꝭ hoſpites ⁊ aduene/ ſed eſtis ciues ſctoꝝ et domeſtici dei. Dicunt aūt dona mulieres: ꝓpter fecūditatē/ ꝓpter pietatē/ ꝓpt̄ ſollicitudinē/ ꝓpt̄ mollicie.i.qꝛ fecūdū et piū ⁊ ſollicitū ⁊ mollē.i.mitē faciūt animū cui inſūt. Vel ſic: d In die illa.i.i die reſurrectiōis. a Apphēdēt ſeptē mulieres .i.ſeptē dotes glie. c Virū vnū.i.chriſtū: vel quēlibet in vnitate fidei pmanētē. Vel ſic: d In die illa/ notabili.i.i die reſurrectiōis generaꝭ. a Apphēdēt.i.vtilit ⁊ inamiſſibiliter prendēt. b Septē mulieres.i.vniuerſe aie fideles. c Virū vnū.i.chriſtū dn̄m: pfecta viſiōe/ pfecta dilectione/ pfecta ſecuritate. e Dicētes: non tam voce q̄ re. f Panē nr̄m comedemꝰ.i.chriſto duce pfruemr̄. g Et veſtimētꝭ nr̄is operiemur.i.corpibꝰ nr̄iſ glificatꝭ.ſ.corpoꝝ dotibꝰ induemur. h Tm̄modo inuocet nomē tuū ſup nos: vt a ieſu.i.a ſaluatore/ ſaluati: a deo/ dij: a pr̄e filij i eternū dicamur: qd̄ q̄tidie petimꝰ: Mat.vj.b. Scilicet nomē tuū: panē nr̄m q̄tidianū da nob hodie. i Aufer opprobriū nr̄m/ mortalitatꝭ ⁊ corruptibilitatꝭ qd̄ pctō ꝯtrimꝰ. k In die illa.i.generalis reſurrectiōis. l Erit germē dn̄i.i. marie filiꝰ: De q̄ Ezech.xxxiiij.g. Suſcitabo eis germē iuſtū noiatū. m In magnificētia ⁊ glia: qꝛ veniet ad iudiciū cū ꝟtute magna ⁊ maieſtate: Mat.xxiiij.c. o Et fructus terre/ idē eſt qd̄ germē dn̄i.i. marie filꝰ: o Sublimis/ ad dexterā pr̄is collocatꝰ ſup oēs hoies ⁊ angelos. Pſ.
De fructu vētris tui ponā ſup ſedē tuaz. p Et exultatio Pſ.131.
erit his q̄ ſaluati fuerit ō iſrl'.i.oibꝰ q̄ i eū crediderūt finalit ⁊ pfecte: alijs aūt ꝯfuſio ⁊ triſticia.j.lxv.c. Serui mei letabunt: ⁊ vos ꝯfūdemi: ſerui mei laudabūt p̄ exultatiōe cordis: ⁊ vos clamabitꝭ p̄ dolore cordis. q Et erit ois q̄ relictꝰ fuerit.i.abiectꝰ a nō credētibꝰ. r In ſion.i.i eccl'ia. s Et reſiduus i hierl'm.i.i eccl'ia dn̄i ꝯtēplāte/ ⁊ pacꝭ viſiōe pfruente. t Sctūs vocabit/ poſt mortē ad lr̄am: vt ſctūs iohānes/ ſctūs petrꝰ. v Ois q̄ ſcriptꝰ ē in vita.i. i libro vite p p̄deſtinationē. x In hierl'z.i.i celeſti patria. Lucꝭ.x.c. Gaudete qꝛ noia vr̄a ſcpta ſūt i celo. De h̄ libro ō Exo.xxxij.g. et Eccꝭ.xxiiij.c. Philꝭ.iiij.a. Apoc.xx.d. y Si abluerit dn̄s/ aq̄ baptiſmi vel lachrymaꝝ. z Sordes.i. vitia vel pctā. a Filiarū ſion.i.aiarum q̄ ſūt eccl'ie filie. b Et ſanguinē.i.pctm̄. c Hierl'm.i.iudeoꝝ/ ſcribaꝝ et phariſeoꝝ: q̄ ꝓphās ⁊ dn̄m ꝓpharū occiderūt. d Lauerit p pniam. Un̄.ſ.j.c. Lauami mūdi eſtote. e De medio eiꝰ.i.ō corde: vt nō ſolū nō faciat: ſed etiā nō cogitet vl' affectet peccatū.

ardorꝭ.i.labore captiuitatꝭ babylonice iuſto iudicio dei fcē. c Et creauit dñs.i.creabit: d Sup oēm locū mōtis ſion / ⁊ vbi inuocatꝰ eſt.i.ſup oēm iudeā vbi dñs inuocatꝰ ē. f Nubē p diem / ad refrigeriū nimij caloris. g Et fumū ⁊ ſplēdorē ignis flāmātis i nocte / ad illuminādū tenebras noctꝭ. Tangit illud quod habetis Exo.xiiij. de nube ⁊ igne in ducatu iudeoꝝ reuertentiū de egypto. q.d. ſicut p nubē ꝓtexit iudeos ab egyptijs ⁊ duxit p deſertū: ita ꝓteget eos qui redierint de babylonica captiuitate. i Sup omnē eni gloria ꝓtectio / q̄ ꝓtegit iudeos poſt reditū.i.glorioſior erit illa protectio q̄ proteget machabeos q̄ȝ illa q̄ ꝓtexit iudeos in exitu de egypto. Et oñdit quō. k Et.i.qꝛ. l Tabernaculū erit i vmbraculū diei ab eſtu / caloris vel pſecutiōis. o Et i ſecuritatē ⁊ i abſconſionē a turbine aeris vel impetu pſecutiōis. p Et a pluuia: id eſt a ⁊ maiori perſecutione.

a i ſpū iudicij b et ſpū ardoris. c Et creauit dñs d ſuper oēȝ locū mōtꝭ ſion / e ⁊ vbi inuocatꝰ ē f nubē p diē g et fumū et ſplen h dorē ignis flāmātis i nocte. i Sup oēm enī glīā k ꝓtectio: et l tabernaculū m erit i vmbraculū n diei ab eſtu: o ⁊ i ſecuritatē ⁊ p abſcōſionē a turbine et a plu[uia].

C Antabo (Ca. V. (uia) dilecto meo canticum patruelꝭ mei vinee ſue:

Al. ī maiori

Myſtice ✻ cret pctm̄. a In ſpū iudicij.i. diſcretiōis q̄ datꝛ in baptiſmo q̄ fideles ab infidelibꝰ diſcernunꝛ. b Et ſpū ardoris .i.feruētꝭ charitatꝭ q̄ ſanguinē ſuū fudit: ⁊ pctā noſtra tulit. Lucꝭ.xij.f. Ignē veni mittere i terrā ⁊c. Uel a In ſpū iudicij.i. pnīa ſibi iniūcta iudicio ſacerdotꝭ q̄ iudicat p ſpmſācrū. b Et ſpū ardoris.i. tribulatiōe ⁊ ꝯtritiōe cordis ⁊ cōpaſſiōe corpis qbꝰ purgāꝛ electi. Uñ Ecc̄i.xxvij.a. Uaſa figuli ꝓbat fornax. Mat.iij.c. Ego vos baptiço in aqua in penitentiā: ipe vos baptiçabit in ſpūſctō ⁊ in igne. Ipe enī ē quaſi ignis conflans et quaſi herba fullonum: Malach.iij.a. c Et creauit.i.creabit dñs tūc qñ hec fiet: d Sup oēȝ locū mōtꝭ ſion.i.in omi ecc̄ia: q̄ mons eſt in ꝯtēplatiōe ⁊ eminētia vite. e Et vbi inuocatꝰ ē / a fidelibꝰ adiutor in tribulatiōe / ꝯſiliariꝰ in dubitatione / cōſolator in deſolatione. f Nubē p diē.i.obūbratiōnē ſpūs in ꝓſperis / ne eleueꝛ p elationē. g Et fumū / cōpunctiōis: vnde emanāt gutte lachrymarū. h Et ſplēdorē ignis flāmātis in nocte.i. ꝯſolationē illuminātē in aduerſitate / ne deijciaꝛ p deſperationē aut puſillanimitatē. Nubē igiꝛ creat dñs p diē / dū refrigeriū pſtat ſuis in ꝓſperitate: fumū in nocte / dū compūctionē excitat in aduerſitate. Uñ Pſ. Per diem ſol non vret te: Pſ.120.
neq̄ȝ luna p noctē. Sic filijs iſrael exeūtibꝰ de egypto factū ē in figura. Uñ Exo.xiij.d. Dñs aūt p̄cedebat eos ad oſtendēdū viam p diē in colūna nubis: et p noctē in colūna ignis: vt dux eſſet itineris vtroq̄ȝ tpe: nunq̄ȝ defuit colūna nubis p diē nec colūna ignis p noctē corā pplō. Eſt aūt nubes multiplex. Nubes multiplex
Caro chriſti. I.xix.a. Ecce aſcēdet dñs ſup nubē leuē ⁊c. Pſ. Pſ.103.
Qui ponis nubē aſcēſū tuū ⁊c. Itē ſcptura. Pſ. Tenebroſa Pſ.17.
aq̄ in nubibꝰ aeris. Itē grā. Matth.xvij.a. Adhuc eo loquēte: ecce nubes lucida obumbrauit eos. Item p̄dicator.I.v.b. Mādabo nubibꝰ meis ne pluant ſup eā imbrem. Itē ſupbꝰ. Prouerb.xxv.c. Nubes ⁊ ventus ⁊ pluuie nō ſequētes: vir glīoſus et ꝓmiſſa nō cōplens. Itē hypocrita. Jude.d. Nubes ſine aq̄ que a ventꝭ circūferꝛ. Item pctm̄. Threñ.iij.e. Oppoſuiſti nubē ne trāſiret orō. Itē ꝟbū detractiōis. Ecc̄s.xi.b. Qui ꝯſiderat nubes nunq̄ȝ metet. i Sup oēm enī gloriā / eccl̄ie / ꝓtectio / chriſti.i.magꝭ gloriaꝛ ecc̄ia in ꝓtectione chriſti q̄ȝ in aliq̄ alio. k Et tabernaculū / dei.i.eccleſia. m Erit / tutū / in vmbraculū diei.i.ſub ꝓtectiōe dei. n Ab eſtu / auaricie. o Et i ſecuritatē ⁊ abſcōſionē a turbine / ſupbie q̄ pacem eccleſie turbat. p Et a pluuia / carnalis ꝯcupiſcētie q̄ vigorē ſpūs emollit. De his tribꝰ diciꝛ Matth.vij.d. Deſcēdit pluuia ⁊ venerūt flumina et flauerūt venti ⁊c. Uel p eſtū intelligiꝛ pſecutio hoīs: p turbinē ſuggeſtio demonis: p pluuiā tēptatio carnis. Et ab his oībꝰ ꝓtegit dñs. Uñ Ecc̄i.xxxiiij.c. Ocl̄i dñi ſup timētes eū: ꝓtector potētie / firmamētū ꝟtutꝭ / ⁊ tegimē ardoris / vmbraculū meridiani / deꝑcatio offēſiōis ⁊ adiutoriū caſus / exaltās aīas ⁊ illumināns oculos / dans ſanitatē et vitā et bñdictionē.

a Antabo dilecto ⁊c. Quintū (Expoſi. Ca. V capitulū ē: in cuiꝰ p̄ncipio ꝓmittit ſe ꝓpha cantaturū canticū a q̄dā patruele ſuo inuentū.i.a chriſto qui de eadē tribu fuit de qua Eſaias.i. de regia / licet in linea obliq̄. Iſte patruelis.i.cōſanguineꝰ eſaie de vinea ſua.i.ſynagoga carmē cōpoſuit: qd̄ patet p h / q̄ ea q̄ hic dicūꝛ de vinea / dicit chriſtꝰ Matth.xxj.d. in parabola vinee ſub eadē metaphora. Et ſicut h qd̄ faciendū ſit agricolis querit ꝓpha: ita et ibi chriſtꝰ: et eſt ſententia reſpōſionis / q̄ malos male perdet: et vineā ſuā locabit alijs agricolis. Et notādum q̄ carmē iſtud ꝓprie carmē lugubre ſiue carmen elegiacū dr̄. Eſt enī cāticū exultatiōis: A
Al. ⁊ de vinea ſua
qd̄ ꝓprie dr̄ cāticū: Et ē cāticū meroris: qd̄ improprie dr̄ cāticū: qd̄ dauid p̄mo iuenit q̄ fuit patruelis eſaie: et cātauit in morte ſaul ⁊ ionathe.ij.Reg.i.d. ⁊ docuit filios iſrꝭ: ⁊ adhuc cantaꝛ i ecc̄ia: Montes gelboe ⁊c. Chriſtꝰ etiā illō cātauit: qñ vidēs ciuitatē fleuit ſup illā dicēs: Quia ſi cognouiſſes ⁊ tu: Luc.xix.f. Itē notādū q̄ h nomē patruelis nō dic h patruelitatē ꝓprie: vt ita dicā: ſ ꝓpinq̄tatē. Dauid enī vel chriſtus nō fuit filꝰ patrui eſaie / ſ remotꝰ ꝯſanguineꝰ. Diuidiꝛ aūt h capitulū i decē ptes. Primo arguit ꝓpha iudeos iniq̄tatꝭ ⁊ iniuſticie / p metaphorā vinee praue: q̄ bñ culta n̄ ſolū bonos fructꝰ nō facꝭ / ſ qd̄ peiꝰ ē / malos: ⁊ iō cōminaꝛ eis vaſtitatē / oſtēdēdo q̄ntꝭ expēſis eos coluerit dñs / et tñ ſteriles pmāſerūt. Secūdo redarguit eos d̄ cupiditate domoꝝ ⁊ ampliatiōe poſſeſſionū: ibi: Ue q̄ ꝯiūgitꝭ domū ⁊c. Tertio redarguit eos de ebrioſitate: ibi: Ue q̄ ꝯſurgitis mane. Quarto minaꝛ eis pen̄ā multiplicē et captiuitatē ꝓpꝛ negligētiā vel cōtēptū legiſ: ibi: Propterea ductꝰ eſt captiuꝰ ppl̄s meꝰ: qꝛ nō habuit ſciētiā. Quīto redarguit eos d̄ ꝑtinacia mala: ibi: Ue q̄ trahitꝭ iniq̄tatē ⁊c. Sexto redarguit eoſ de ꝑuerſitate iudicij: ibi: Ue q̄ dicitꝭ malū bonū ⁊c. Septimo redarguit eos de arrogātia: ibi: Ue q̄ ſapiētes eſtꝭ in oculis vr̄is ⁊c. Octauo redarguit eoſ de iactātia male fortitudinis q̄ ē ad inebriādū: ibi: Ue q̄ potētes eſtis ad bibendū ⁊c. id ē eſſe vos iactatꝭ. Nono redarguit eos de ꝑuerſitate iuſticie ꝓpꝛ munera: ibi: Qui iuſtificatis impiū ꝓ muneribꝰ ⁊c. Decimo ⁊ vltimo cōcludit eos perpetuo arſuros: ⁊ mlt̄a alia ſupplicia paſſuros ꝓpꝛ p̄dictas iniq̄tates: ibi: Propꝛ hoc ſic deuorat ſtipulā ⁊c. Cōparans ḡ ꝓpha ſynagogā vinee electe et bñ culte ꝓpꝛ mlt̄a bñficia ſibi ipēſa / dicit: q Cātabo dilecto meo.i. pplō iudaico quē ego diligo: ſi forte moueaꝛ ⁊ reſipiſcat a malicia ſua: Uel deo prī q̄ me diligit: et quē ego diligo: ſic dr̄ Cant.vij.d. Ego dilecto meo ⁊ ad me cōuerſio eiꝰ. Et loq̄ꝛ ſic vulgariꝛ dici ſolet: Si vos nō vultꝭ audire / ſaltē ego cātabo crucifixo: ita eſaias dic iudeiſ: ex q̄ me nō vultꝭ audire / ego cātabo dilecto meo.i. deo prī. s Cāticū.i.carmē lugubre. t Patruelꝭ mei.i.cōſāguinei mei.i.chriſti vꝭ dauid: q̄ d̄ eodē genere fuit d̄ q̄ ego: q̄ illō cāticū adiuenit. Cāticū dico factū / De vinea ſua: vꝭ datiue: v Uinee ſue.i.ad vtilitatē vinee ſue ſi ipſa vellet.i. ſynagoge. Uñ.I.eodē.b. Uinea enī dñi ſabaoth domꝰ iſrꝭ ē.
✻ Uinea facta ē. Modo
q Cantabo ⁊c. Scðm Gloſas explanationē metaphore ſuꝑ lrāȝ planiꝰ ⁊ pleniꝰ ꝓſeq̄mur. Dicit ḡ ꝓpha ex pſona ſua: Scðm Glo.
Cātabo / alte ⁊ aperte dicēdo: r Dilecto meo.i. pplō iudaico. s Cāticū patruelis mei.i. qd̄ cōpoſuit patruelis meꝰ.i.chriſtꝰ: qd̄ patet i pabola vinee / Mat.xxj.d. Et notauit illō eē lugubre cū vidēſ ciuitatē fleuit ſup illā dicēſ: Quia ſi cognouiſſes ⁊ tu: Lucꝭ.xix.f. Uel illō cōpoſuit: qꝛ mēti ꝓphe inſpirauit. Cāticū dico factū vel cōpoſitū a dilecto meo: v Uinee ſue.i.d̄ vinea ſua: vꝭ ad ꝓfectū vinee ſue.i.ſynagoge.
✻ Uinea facta ē. Huiuſq̄ȝ
Moraliter q Cantabo dilecto meo canticū ⁊c. Moraliter
dicit doctor vel p̄dicator q̄libet.i.euāgeliū chriſti ad honorē eius / et eccleſie ſue vtilitatē: corde / ore / ope / ꝯcordiꝛ p̄dicabo.
✻ Uinea facta ē dilecto

§ a Uinea facta ē. Modo incipit cāticū: et poſſēt eſſe ꝟba ꝓphe ſm metaphorā: vel poti⁹ dei p̄ris ſm metaphore explanationē. Dicit ḡ ꝓpha: vel de⁹ pater: Uinea facta ē dilecto meo/ acq̄ſitiue. i. ad honorē dilecti mei. i. chriſti. Uel ablatiue. i. a dilecto meo: q̄ eā p ſe ⁊ p ꝓphas ⁊ p̄triarchas plātauit. Deinde oſtēdit vbi ſita fuit h̄ vinea: nō in q̄cūq̄ loco: ſed/ c In cornu. i. in eleuato āgulo collis: vbi mlta ⁊ optia vina naſci ſolent. Cornu dico d Filio olei. i. pinguedis vel fertilitat̄.

Al. ⁊ ſepſit — Al. ſorech — Hiere. 2. d. — Matth. 21. d.

a Uineā facta ē dilecto meo i b cornu filiō olei. c Et ⁊ ſepiuit d eā ēt lapides ēlegit ex illā ēt e f g plātauit vineā ⁊ electā. Et h i edificauit turrim i medio ei⁹: et k l m n torcular extruxit i ea. Et ⁊ expectauit vt faceret vuas: et o p q fecit labruſcas. Nūc ḡ ha r bitatores hierl'm ēt viri iuda s t iūdicate int̄ me ⁊ vineā meā.

Proprietas eni ē hebraici ſermōis: vt res dicat̄ fili⁹ illi⁹ rei i q̄ plurimū abūdat: vt crudel' q̄libet dr̄ fili⁹ martis: ⁊ māſuet⁹/ fili⁹ pac̄. Et q̄ iſta metaphora ſic debeat exponi patet p alias editiōes. Symmach⁹ eni dic̄: In medio oliuaꝝ: Septuaginta: i loco pingui. Ul' ſic lege. a Uinea facta ē dilecto meo. i. a dilecto meo. c In cornu. i. in potētia ⁊ robore. Dilecto/ dico/ d Filio olei. i. miſcdie: Sic d petro ⁊ paulo dr̄: Hi ſūt duo filij olei: Zach. iiij. d. Et de helia ⁊ enoch dr̄ Apoc. xj. a. Hi ſūt due oliue. Uel d Filio olei. i. pleno

Ps. 44. gr̄a ſpūſſcti. Uñ Ps. Unxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo letície. Ecce i cornu p̄tās: in oleo miſcdia deſignat̄. j. Reg. xvj. a. Imple cornu tuū oleo: ⁊ veni vt mittā te. Sed mltoꝝ cornu aridū ē et rigidū: q2 oleū nō habet. Michee. iiij. d. Cornu tuū ponā ferreū: ⁊ vngulas tuas ponā ereas: ⁊ cōminues ꝑplos mltos. e Et ſepiuit eam/ vel ſepſit ſm Hiero. et haymonē qui grāmaticus dr̄: maceria vel ſepe. i. cuſtodia angeloꝝ ⁊ ꝓpharū. f Et lapides. i. hoies nociuos: vel idola lapidea: et oīa diuinū cultū impedientia. g Elegit ex illa. i. abiecit cū electu q̄dā. i Et plantauit vineā electā/ ex oibus gentib⁹. Uñ. j. Pet. ij. b. Uos eſtis gen⁹ electū. Alia editio habet. Uineā ſorech: qd̄ eſt gen⁹ vitis optime ⁊ vberrime ꝑpetuis fructib⁹. Et talis fuit ſynagoga in p̄ncipio. Uñ Hiere. ij. d. Ego plātaui te vineā electā: oīe ſemē verū: quō cōuerſa es i prauū vinea aliena? m Et edificauit turrim i medio ei⁹. i. domūculā i alto ad cuſtodiēdū: ⁊ fruct⁹ reponendos. n Et torcular extruxit i ea/ ad eliquandū vinū ex acinis: ne diſpendiū eſſet extra vineā torcular querere. o Et expectauit/ poſt tot labores ⁊ expēſas. p Ut faceret vuas. i. naturales ⁊ bonos racemos. q Et fec̄ labruſcas. i. prauos ⁊ degeneres racemos: q̄ oriunt̄ ex vinea inculta ⁊ ſilueſtri: et maxime in labris viarū/ vbi vinee nō colunt̄: vñ ex labris labruſce dicunt̄.

Scdm Glo. a Uinea facta ē. Hucuſq̄ fuit titul⁹ cātici patruelis: Modo ꝓſequit̄ ꝓpha in cantico ſuo: quō patruelis ſu⁹. i. chriſtus vineā ſuā plātauit: ⁊ diligent̄ excoluit: ⁊ cū deberet facere vuas/ fecit labruſcas. Et nota q̄ patruelis in ꝓpria ꝑſona nō ꝓſequit̄ metaphorā de vinea ſua/ ſed introducit̄ pater ei⁹ loquēs. Et q̄ſi dicat pr̄: Fili⁹ me⁹ plātauit vineā ſuā: ⁊ diligent̄ excoluit ⁊ muniuit: et expectauit vt faceret vuas: ⁊ inuenit labruſcaſ. Et h̄ ē: Uinea facta ē dilecto meo/ dic̄ de⁹ pr̄. i. chriſto. De q̄: Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹: Matth. iij. d. et. xvij. a. c In cornu. i. i potētia ⁊ robore. Cornu eni talia deſignat. Un Zacharias. Erexit cornu ſalutis nob: Luc. j. g. Plebs ḡ iudaica facta ē i cornu. i. in potētia: q2 iudeis de⁹ dedit tātā potētiā expugnādi alias gētes: vt vn⁹ vinceret mille ⁊ duo fugarēt decē milia: ſicut dr̄ Deut. xxxij. e. b Dilecto/ dico/ filio olei. i. pleno gr̄a ſpūſſcti. Joh. j. b. Plenū gr̄e ⁊ veritat̄. e Et ſepiuit eā. i. cuſtodia angelorum muniuit eā. f Et lapides. i. idola lapidea. g Elegit: id eſt diligent̄ abiecit. h Ex illa. i. extra illā. i Et plātauit/ p ꝓphas inſtruendo in lege. k Uineā. i. ſynagogā. l Electā/ ex cunctis gentibus. Et nota q̄ in hac Interliñ. tria ſolēt diſtingui. ſ. electio/ ſubelectio/ p̄electio. Electio facta ex omib⁹ gentib⁹/ ſiue ex omib⁹ populis: ſubelectio/ ex iudeis: preelectio/ ex leuit̄. Ex omib⁹ eni populis electi ſūt iudei: ex iudeis ſubelecti ſūt leuite: ex leuitis p̄electi ſūt aaronite. Electa igit̄ eſt hec vinea i iudeis ex gentib⁹: ſubelecta in leuit̄ ex iudeis: p̄electa i aaronit̄ ex leuit̄. m Et edificauit turrim i medio ei⁹. i. templū in ſupcilio montis edificatū. n Et torcular extruxit i ea. i. altare/ vbi fundebatur ſanguis hoſtiarū: ſicut in torculari eliquat̄ vinū de vuis. o Et expectauit: vel expectaui/ ſm Hiero. et baymonē: p Ut faceret vuaſ. i. fruct⁹ bonoꝝ opeꝝ. q Et fecit labruſcas. Septuaginta/ ſpinas. i. p̄ctā ⁊ opa mala. Unde hebraice dr̄ buſin: qd̄ ſonat amaritudinē vitioꝝ. r Nunc ergo ⁊c̄. Hic fili⁹ verba reſumit: ⁊ ꝯſtituens iudices int̄ ſe ⁊ vineā ſuā ipſos iudeos vt eis ꝯ ſeipſos nolētib⁹ ferre ſniaꝫ/ ipſemet ꝓferat. Silit̄ nathan ꝯſuluit a dauid ſub metaphora rapiētis ouē vnicā vicino ſuo: et ipſe audita cā tulit ꝯ ſeipſū neſciēs ſniam dicēs: Fili⁹ mortis ē hō iſte. ij. Reg. xij. b. Eodē modo dñs a iudeis ꝯſuluit ſententiā ꝯtra malos cultores vinee: Matth. xxj. d. Et ipſi dixert̄: Malos male ꝑdet ⁊c̄. Tñ Marc. xij. a. videt̄ dñs ipe tuliſſe ſniaꝫ: et vtrūq̄ veꝝ ē. Et h̄ ē qd̄ dicit: q2 feci qd̄ debui vinee mee. Nūc ḡ habitatores hieruſalē ⁊ viri iuda: audita rōne mea cui nō ꝯdicit vinea: t Iudicate int̄ me ⁊ vineā meā/ creatione ⁊ bñficioꝝ largitiōe.

Al. ⁊ expectaui

* Quid eſt qd̄ vltra

Moraliter * a Uinea facta ē dilecto meo i cornu filio olei. i. eccleſia vel mēs humana facta ē chriſto i miſcdia vberi: que aliq̄ñ dr̄ ager: q2 paſcit chriſtū fructib⁹ bonoꝝ operū. Dicit̄ vinea: q2 letificat ipſum vino cōpūctiōis/ et inebriat nectare ſancte p̄dicatiōis. Uñ Prouer. x. a. Fili⁹ ſapiēs letificat patrē. Hinc eſt q̄ de mēte hois pigri dr̄ Prouer. xxiiij. d. Per agrū hois pigri trāſiui: et p vineā viri ſtulti: et ecce totū ⁊c̄. Dicit̄ etiā hort⁹: q2 delitias ꝯtēplatiōis ꝓſtat. Uñ Prouer. viij. d. Delitie mee ſūt eē cū filijs hoim. Cant. v. a. Ueniat dilect⁹ me⁹ i hortū ſuū ⁊c̄. e Et ſepiuit eā/ ſepe vtriuſq̄ diſcipline. ſ. verborū et ꝟberū. De q̄ dr̄ Eccs. x. b. Qui diſſipat ſepē mordebit eū coluber. Eccl. xxviij. d. Sepi aures tuas ſpinis ⁊ noli audire liguā nequā. Itē Eccl. xxxvj. d. Ubi nō eſt ſepes diripiet̄ poſſeſſio. Ezech. xxij. g. Queſiui de eis virū q̄ int̄poneret ſepē ⁊ ſtaret oppoſit⁹ ꝯ me ꝓ terra ne diſſiparē eā ⁊ nō iueni. j. lviij. d. Uocaberi' edificator ſepiū auertēs ſemitas iniq̄tatū. f Et lapides elegit ex illa. i. p̄ctā dura q̄ mētē lapidāt diligēt̄ p ꝯfeſſionē eiecit a corde. j. lxij. d. Preparate viā ꝑplo: planū facite iter: et eligite lapides ⁊ leuate ſignū ad ꝑplos. Hiere. l. d. Colligite de via lapides: ⁊ redigite i aceruos. i Et plātauit vineā electā. i. oēm animā fidelē: vel eccl'iam quā dñs ſibi elegit/ radicari fecit i terra viuētiū. Cant. viij. d. Uinea fuit pacifico i ea q̄ h3 ꝑplos: tradidit eā cuſtodib⁹: vir affert ꝓ fructu ei⁹ mille argenteos. Itē Cant. j. b. Poſuert̄ me cuſtodē in vineis: vineā meā nō cuſtodiui. m Et edificauit turrim i medio ei⁹: ⁊ torcular extruxit i ea. Turris ſignificat ꝯtēplationē: torcular pn̄iam. Et p h̄ inſinuat ꝓpha q̄ ꝯtēplatiuis neceſſaria eſt pn̄ia. Uñ Exo. xxxvj. b. ſup cortinas poſita ſūt ſaga cilicina. Et d h̄ dr̄ Hiere. xxxj. d. Statue tibi ſpeculā: pone tibi amaritudies. Et Joh. xv. a. Oēm palmitē in me nō ferētē fructū tollet eū: ⁊ oēꝫ q̄ fert fructū purgabit eū vt fructū pl⁹ afferat. o Et expectauit vt faceret vuas ⁊ fecit labruſcas. Uue q̄ latent in vinea ſunt opa bona q̄ puro corde ſūt facta: Labruſce q̄ i alto viatorib⁹ eminēt ⁊ amare ſt̄/ ſignificāt opa hypocritarū: q̄ bona vident̄/ ſ; gehēnam generāt amaritudinē. Hiere. xxxj. e. Oīs hō q̄ comederit vuā acerbā dētes ei⁹ obſtupeſcēt. r Nūc ḡ hītatores hierl'm. i. viri clauſtrales. s Et viri iuda. i. ſeculares. t Iudicate int̄ me ⁊ vineā meā. Uerba ſūt chriſti: q̄ nō erubeſcit ſubire iudiciū ſeruoꝝ ſuoꝝ cū ſit ipe iuſtiſſim⁹: in q̄ ꝯfundit ſupbiā multoꝝ: q̄ etiā vix a ſuperiorib⁹ ſuis iudicari volūt. Job. xxxj. b. Si ꝯtēpſi ſubire iudiciū cū ſuo meo ⁊ ācilla mea cū diſceptarēt aduerſū me:

* Quid eſt qd̄ vltra

✱ a Quid eſt qđ vltra/ſupdicta: b Debui facere vi/neę meę.i.ſynagogę: et nõ feci: q.d. ſi q̃d minꝰ feci vineę meę dicite: c An ꝙ expectaui/ bñ colẽdo. d Ut fa/ceret vuas/q̃ſi bñ culta. e Et fecit labruſcas/q̃ſi in/culta: q.d. nunq̃d ħ feci vltra q̃ꝫ debui: qꝛ eam tamdiu ſuſti/nui: Et ꝓponiꝭ inter/rogatio iſta ironice. Simile.ij.Corꝭ.xij.d. Quid enĩ minꝰ habui ſtis ceteris eccleſijs: niſi ꝙ egoipſe nõ grauaui vos: donate mihi hãc iiuriã. Et Mich. vj.a. Popule meꝰ q̃d feci tibi: aut q̃d moleſtus fui tibi: Reſpõde mihi: quia eduxi te de terra egypti et de domo ſeruitutĩ liberaui te: et miſi ante faciem tuã moyſen et aaron ꝛ mariã.

B

Quid eſt qđ vltra debui facere vineę meę ꝛ non feci ei: An ꝙ expectaui vt faceret vuas et fecit labruſcas. Et nunc oſtendam vobis quid ego faciã vineę meę: Auferam ſepẽ eiꝰ et erit in direptionem: diruã maceriã eius et erit in conculcationem: et ponam eam deſertam: Nõ putabitur et nõn fodietur: ꝛ aſcendent ſuper eam vepreſ et ſpinę: et nubibus mandabo ne pluant ſuper eam imbrem. Uinea enim domini exercituũ domus iſrael ẽ: et viri iuda delectabile germen eius. Expectaui vt faceret iudiciũ/et ecce iniq̃taſ: et iuſticiam/et ecce clamoꝛ.

dꝭ ꝙ duę tribꝰ meliores erãt: vel minꝰ male q̃ꝫ decẽ. Sed ꝯ Hiere.iij.d. Juſtificauit aiam ſuã auerſatrix iſrꝭ compatione puaricatricꝭ iuda. Jtem Ezech.xvj.f. Samaria dimidiũ pctõꝝ tuoꝝ nõ peccauit: ſed viciſti eas ſcelerib' tuis: ꝛ iuſtificaſti ſorores tuas ĩ oĩbꝰ abomĩatiõibꝰ tuis. Et loquiꝭ ꝓpheta duabꝰ tribubꝰ. Solꝭ. Diſtinguẽda ſunt tpa et nulla erit ꝯrietas. Tpe eſaię duę tribus meliores erãt q̃ꝫ decẽ vel minus male: qꝛ et ſi idola coluiſſe legãꝭ: tñ ſemp habuerũt ſecũ viros religioſos et ſacerdotes ꝛ leuitas. Tpe ꝟo hieremię et ezechielis qñ iã captiuatę erãt decẽ tribꝰ: nec tñ ꝓpꝭ ħ ſe correxerũt duę tribꝰ peiores erãt. Ul' certe iõ dꝛ iuda delectabile germẽ dei: qꝛ ex eo chriſtꝰ natꝰ ẽ. Uñ Hiere.xxiij.a. Suſcitabo dauid germen iuſtũ ꝛc. Septuagita iterpꝭteſ vbi nos habemꝰ/delectabile germẽ dicũt/nouella plantatio dilectiſſima: vt dicit Hieroꝰ. Et alia editio hꝫ/nomẽ delectabile. Seqꝭ adhuc ĩ pſona dñi: b Expectaui vt faceret iudiciũ/iuſtũ d ſeipſa ꝛ d alijs: Et ħ ẽ qđ ĩ in metaphora dixerat: Uuas. d Et ecce iniq̃tas: ꝛ ħ ẽ qđ dixerat: Et fecꝭ labruſcas. e Et iuſticia .i. expectaui vt faceret.i. vt chriſtũ ſuſciperet qđ iuſtũ erat. f Et ecce clamoꝛ/dicẽtiũ: Tolle/tolle/crucifige eũ: Joh.xix c. Uel clamorẽ ꝓ iuſticia fecerꭞ: vt dicꝭ Hieroꝰ: qꝛ chriſtũ interfecerꭞ: cuiꝰ ſanguis ad dñꝫ clamat ꝯ eoſ. Uñ Geñ.iiij.b. Uox ſanguis frĩs tui abel clamat ad me. Et Job.xvj.d. Terra ne opiaſ ſãguinẽ meũ: neq̃ꝫ iueniat ĩ te locũ latẽdi clamor meꝰ.

Al. ſabaoth

Al. ꝛ vir

f Et nũc/ q̃ſi q̃nquidẽ exq̃ nõ vultꝭ dare ſñiaꝫ/ ego dabo. Et ħ eſt: Et nũc.i. poſt tot et tanta bñficia mea: g Oſtẽdã vobis/ obmuteſcẽtibus: h Quid ego/ipſe ꝛ nõ aliꝰ: cui nemo reſiſtere põt: Job.ix. b. et Roma.ix.d. i Faciã vineę meę.i.ſynagogę. Ecce k Auferã ſepẽ eiꝰ.i. fortia caſtra eiꝰ: q̃bꝰ terra cuſtodiebaꭞ: vel auxilia angeloꝝ ad lr̃am. Uñ in euãgelio nazareoꝝ dꝛ ꝙ p annũ ante obſidionẽ romanoꝝ auditę ſũt in ãere voces angeloꝝ dicentiũ: migremꝰ ab his ſedibꝰ. l Et erit ĩ direptionẽ/gentibꝰ.i. babylonijs ꝛ romanis: q̃ in oẽm regionẽ diſpiert eos. Jta minaꭞ eis/ vt q̃ deũ p bñficia nõ ſenſerũt ſentiant p ſupplicia. Uel iõ minaꭞ pęnã/ vt ꝯuertanꭞ ad penitẽtiã: vt dicit Hieroꝰ. m Diruã maceriã eius: et erit ĩ ꝯculcationẽ/babylonijs ꝛ romanis. Jdeꝫ eſt qđ.ſ. ſed repetitio ꝯfirmatio eſt: ſicut dicit ioſeph pharaoni: Geñ. xlj.d. Qđ vidiſti ſcđo: ad eandẽ rem ptinẽs ſomniũ firmitatiſ ẽ indiciũ/eo ꝙ fiat ſmo dei ꝛ velociꝰ impleaꭞ. o Et ponã eã deſertã. Uñ dꝛ Matth.xxiij.d. Relinqueꭞ vob domꝰ vr̃a deſerta. p Non putabiꭞ/ falce verbi dei. Et alludit metaphorę: qꝛ falce putanꭞ vineę. q.d. in tanta miſeria erit ꙩ nullus corripiet eã reſecãdo ſupflua.i. vitia ꝛ pctã. q Et non fodieꭞ.i. admonitiõe timoris/ aut cõminatiõe pęnarũ nõ humiliabiꭞ: vt de corde auariciam ꝛ cetera pctã reijciat. r Et aſcendẽt ſup eã vepres ꝛ ſpinę.i. opieꭞ ꝛ opprimeꭞ multitudiẽ pctõꝝ maioꝝ ꝛ minoꝝ. Uepres enĩ maiora: ſpinę minora pctã ſũt. s Et nubibꝰ.i. ꝓphetis et p̃dicatoribꝰ: q̃ terrã eccleſię pluũt doctrinis/ coruſcant miraculis/ tonãt minis. t Mandabo ne pluãt ſup eam/vineã: v Jmbrẽ/doctrinę. q.d. auferam eis ꝓphas et p̃dicatores: nec habebũt q̃ eos doceat. Et ħ impletũ eſt poſt aſcẽſionem dñi: qñ nec ꝓphas habuerũt iudęi/ ꝛ apl'os repulerũt. De q̃bus dꝛ.j.lx.b. Qui ſũt iſti q̃ vt nubes volant. Eccꝭ.xj.a. Si replete fuerint nubes ĩmbrẽ ſup terrã effundẽt. Hoc ſignificatũ fuit.iij. Regꝭ.xvij.a. qñ helias tribꝰ annis ꝛ mẽſibꝰ ſex clauſit cęlũ ne plueret. De hac cõminatiõe dꝛ Leuitꝭ.xxvj. c. Ponã vobis cęlũ ferreũ/ ꝛ terrã ęneã. Deuꭞ.xxviij.c. Erit cęlũ ſup caput tuũ ęreum: ꝛ terra ſubꭞ te ferrea. Hiere.iij.b. Prohibitę ſunt ſtillę pluuiarũ: et ſerotinus imber non fuit. Ezech.iij.g. Linguã tuã adherere faciã palato tuo ꝛ eriſ mutus. Amos.iiij.b. Ego ꝓhibui a vobis imbrẽ cũ adhuc eẽnt tres mẽſes vſq̃ꝫ ad meſſem. Aggei.j.c. Propꭞ ħ ꝓhibiti ſũt ſup vos cęli ne darẽt rorẽ: ꝛ terra ꝓhibita ẽ ne daret germen ſuum. Deinde exponit ꝓpha metaphorã/ dicẽs: x Uinea enĩ. q.d. hoc faciã vineę meę.i. ſynagogę. Uinea enĩ dñi exercituũ.i. angelicarũ virtutũ: y Domꝰ iſrael eſt.i. decẽ tribꝰ: q̃ poſt diuiſionẽ regni ſibi ħ nomẽ retinuerũt ꝓpꭞ maioritatẽ. ꝫ Et viri iuda.i. duę tribꝰ: a Delectabile germẽ eiꝰ.i. dei. Et dicunꭞ duę tribꝰ delectabile germen dei: qꝛ ſeparꝭ alijs tribubꝰ/ poſtea pullulauerũt ꝛ numero et merito ꝛ religione vt germẽ. Uel cõpatiõe decẽ tribuũ quę vitulos coluerꭞ ĩ dan et ĩ bethel: vt dicit alia Jnterꝭ. ex q̃ vi/

✱ a Quid ẽ qđ vltra debui facere vineę meę ꝛ nõ feci: Nihil. Plãtauit eã ꝟbo p̃dicatiõis/ rigauit eã ſãguie paſſiõis/ ſepiuit eã cuſtodia ãgeloꝝ/ paxillauit eã exẽplis ſctõꝝ/ ſtercorauit eã multitudiẽ bñficioꝝ/ putauit eã falce flagelloꝝ. Hiere.ij.a. Quid iuenerꭞ ĩ me p̃reſ vr̃i iniq̃tatiſ: qꝛ elõgauerꭞ a me: Michęę.vj.a. Popule meꝰ q̃d feci tibi ꝛc. f Et nũc oſtẽdã vob q̃d ego faciã vineę meę.i. eccl'ię/ vel aię tã igratę. k Auferã ſepẽ eiꝰ.i. diſciplinã meã/ vel angeloꝝ cuſtodiã: qđ ſatꝭ iam videꭞ impletũ. l Et erit ĩ direptionẽ: demõibꝰ/ hereticꝭ ꝛ tyrãnis: q̃ꝝ p̃mi aiaꝫ: ſcđi fidẽ: tertij ſubaꝫ diripiũt. Eccꝭ.xxxvj.d. Ubi nõ eſt ſepes diripieꭞ poſſeſſio. m Diruã maceriã eiꝰ.i. ſepẽ hũilitatꝭ ꝛ patiẽtię. n Et erit ĩ ꝯculcationẽ/ p̃dictꝭ hoſtibꝰ. Pſ. Ut q̃d deus deſtruxiſti maceriã eiꝰ. Job.xxx.b. Quaſi rupto muro ꝛ aperta ianua irruerꭞ ſup me. p Nõ putabiꭞ.i. ñ corripieꭞ cũ peccauerit. Hęc ẽ ira magna dei. Ezech.xvj.c. Auferꭞ zelꝰ meꝰ a te ꝛ q̃eſcã/ nec iraſcar ampliꝰ eõ ꙩ nõ fuerꭓ recordata dierũ adoleſcẽtię tuę. Oſee.iiij.c. Nõ viſitabo ſup filias vr̃as cum fuerit fornicatę: ꝛ ſup ſpõſas vr̃as cũ adulterauerit: qm̃ ipſi cũ meretricibꝰ ꝯuerſabãꭞ. q Et nõ fodieꭞ.i. nõ hũiliabiꭞ. r Et aſcẽdẽt ſup eã vepres ꝛ ſpinę.i. opp̃meꭞ multitudiẽ ꝛ magnitudiẽ pctõꝝ.j.xxxij.c. Sup humũ ꝓplĩ mei ſpinę ꝛ vepres aſcẽdẽt. Oſee.x.b. Lappa ꝛ tribulꝰ aſcendet ſup aras eoꝝ. s Et nubibꝰ mãdabo ne pluãt ſup eã imbrẽ/ doctrinę: De q̃ Job.xxxviij.c. Quis dedit vehemẽtiſſimo imbri curſũ: ꝛ viam ſonãtis tonitrui vt plueret ſup terrã: x Uinea dñi ſabaoth domꝰ iſrꝭ eſt: ꝛ viri iuda delectabile germẽ eiꝰ. Domꝰ iſrꝭ/ ſꭞ laici oculis fidei deũ videtes. Uiri iuda/ ſꭞ clerici deũ corde/ ore/ ope viriliꭞ ꝯfitẽtes. Oſee.iiij.d. Si fornicariſ tu iſrꝭ ñ delinq̃t ſaltẽ iuda. Sꝫ heu iã ẽ ęuerſo. Hiere.iij.d. Juſtificauit aiaꝫ ſuã auerſatrix iſrꝭ cõpatiõe p̃uaricatricꝭ iuda. b Expectaui/ dãs exẽplũ patiẽtię: c Ut faceret iudiciũ/ non pctm̃. d Et ecce iniq̃tas. Eccꝭ.viij.c. Pctõr eo ꙩ cẽties facꭞ malũ ꝛ p patiẽtiã ſuſtẽtaꭞ: ego cognoui ꙩ erit bonũ timẽtibꝰ deũ. Roma.ij.a. Jgnoraſ qꝛ benignitas dei ad pñiam te adducit: Eccꝭ.xv.d. Nemini mãdauit deꝰ impie agere: ꝛ nemi dedit ſpaciũ peccãdi. Seqꭞ

Moraliter

Pſ.79.

Ue qui ꝯiungitis. Scõa

Secūda pars a ¶Ve q̄ ꝯiūgitis ⁊c̄. Scđa pars capituli: in q̄ poſt ↄ̄canti/
Al. ꝑpeccatū cū vinee inuehit̄ in vineā: primo redarguēs auariciā ſpeciali
ter in iudeis/ ⁊ generalit̄ in oib⁹. Vn̄ Glo. Hiero. Hoc ſpe/
cialit̄ ad iudeos/ q̄ auariſſimi ſūt: generalit̄ ad omēs auaros:
qui alioꝝ neceſſitatem ſuam faciūt voluptatem. Hoc etiam
referẗ ad clericos q̄ ſu
doꝛe pauperū oꝛnant
C eq̄s phaleris. Quib⁹
dictū eſt. ſ. iij. c. Ra/
pina pauperū in do/
Al. ꝑhabitatis mo veſtra eſt. Dicit̄
etiā ꝯtra eos q̄ vniunt
dignitateſ/ vel domoſ
Al. ꝑdicit dn̄s religioſas/ vel eccleſi/
as/ vel ꝓbēdas. Dicit
ḡ: a ¶Ve/ tpale et et/
nū: b ¶Qui ꝯiun
gitis domū ad do
mū: ad lr̄am. c ¶Et
agrū agro copu/
latis/ auare ⁊ iniuſte
ampliādo poſſeſſiōeſ.
d ¶Vſq̄ ad termi/
nū loci. i. q̄diu locuſ

a b Ve q̄ꝯiūgitiſ domū ad do
c mū et agrū agro copulatis
d e vſq̄ ad terminū loci. Nūn/
q̄d ꝑhabitabit̄ vos ſoli i me/
f dio terre: In aurib⁹ meis ſūt
g hec domini exercituū. Niſi
h dom⁹ multe deſerte fuerint
i k grandes ⁊ pulchre: et abſq̄
l habitatoꝛe. Decē eni iuge/
ra vinearū facient lagūcu/
m lā vnā: et trigintā modij ſe/
mentis/ faciēt modios tres.
n o p Ve q̄ conſurgitis mane ad

ē. Vn̄ Symmach⁹ ⁊ Theodotion dicūt: Donec nō ſit loc⁹.
Et ſeptuaginta: Vt auferat̄ ꝓximo locū. Etiā ſupꝛa mare ſi
poſſent edificarēt: q̄ etiā deficiēte terra nō impleẗ auaricia.
Oſee. v. c. Facti ſūt ꝓncipes iuda q̄ſi aſſumētes terminū. q.
d. terra terminū habet: ſed auaricia nō habet. e ¶Nunq̄d
habitabit̄ ſoli i medio terre: omib⁹ alijs excluſis: q. d.
nunq̄d ꝓpt̄ vos ſolos tāta terra creata ē: Eccs. iiij. c. Ve ſoli.
f ¶In aurib⁹ meis ſūt hec ⁊c̄. Huc uſq̄ fuerūt v̄ba dn̄i
a ꝓncipio cantici: modo reſūmit ꝓpha verbū dicens: f ¶In
aurib⁹ meis ſūt hec/ v̄ba: g ¶Dn̄i exercituū. i. q̄ loq̄/
tur et locut⁹ eſt dn̄s exercituū: hec. ſ. v̄ba: h ¶Niſi dom⁹
multe deſerte fuerint/ poſt captiuitatē. i ¶Grādes et
pulchre/ ad delectationē oculoꝝ conſtructe. k ¶Et abſq̄
habitatoꝛe. Apoſiopiſis ē. q. d. nō requieſcet ira mea donec
iſta fiant. Vn̄ Soph. j. c. Edificabūt domos ⁊ non habita/
būt i eis ⁊ plātabūt vineas ⁊ nō bibēt vinū earū. Amos. iij.
d. Percutiā domū hyemalē cum domo eſtiua. Luc. xxj. a.
quibuſdā dicentib⁹ de tēplo q̄ bonis lapidib⁹ ⁊ donis oꝛna/
tū eſſet/ dixit ieſus: Hec q̄ videtis: venient dies in q̄bus non
relinqueẗ lapis ſup lapidē qui non deſtruat̄. l ¶Decē eni
iugera vinearū faciēt lagūculā vnā: et nō plus. Alij
dicūt bathū vnū. Et eſt bathus menſura eiuſdem quātitatis
cui⁹ ephi: Ezech. xlv. d. ſ. decima pars choꝛi: ſ3 differt: quia
ephi ē mēſura aridoꝝ: ⁊ bathus liq̄doꝝ. Vn̄ v̄ſus Hay. Eſt
bath⁹ i liq̄dis: in ſiccis choꝛ⁹ ⁊ ephi. m ¶Et triginta mo/
dij ſemēt̄ faciēt modios tres: vl̄ ephi/ alia lr̄a. q. d. in/
uanū multiplicat̄ agros ⁊ vineas: q̄ tanta ſterilitas veniet
vobis: vt de decē iugerib⁹ nō habeat̄ niſi quātū haberi ſolet
de vno: et ſemētis q̄ ſolet multiplicari in t̄ra bn̄ culta minueẗ
intantū: vt de choꝛo non recipiatur niſi ephi. i. de triginta
modijs tres. Choꝛus eni triginta modios habet/ ephi tres.
Vn̄ ephi decima ps ē choꝛi. Iugerū v̄o d̄r tantū ſpaciū t̄re
quātū pōt vnū iugū boum arare vna die: et inde iugera per
iuga diſtinguūt̄. Vn̄ alia editio habet ꝓ decē iugera: decē iu
Iſidoꝛus dicit Iugerū cōſtat longitudine cc. xl pedū: la/ titudine. c. xx.
ga. Habet aūt iugerū centū viginti pedes in longitudie. Si/
milē cōminationē habem⁹ Aggei. j. b. Semiaſt̄ multū ⁊ in/
tuliſtis parū. Et Michee. vj. d. Tu ſemiabis ⁊ non metes:
tu calcabis oliuā/ ⁊ non vngeris oleo: ⁊ vindemiabis/ ⁊ vinū
nō bibes. Amos. v. c. Domos q̄dro lapide edificabit̄ ⁊ non
habitabit̄ i eis: vineas amātiſſimas plātabit̄/ ⁊ nō bibet̄ vi
nū earū. Aggei. ij. c. Cū accederet̄ ad aceruū vigīti modio/
rū ⁊ fierēt decē: ⁊ intraret̄ ad toꝛcular vt exꝓmeret̄ q̄nq̄gita
lagenas ⁊ fiebāt viginti. Deut. xxviij. d. Semētē multā iaci/
Tertia pars es in terrā: ⁊ modicū ꝯgregabis. n ¶Ve q̄ ⁊c̄. Tertia pars
vbi arguit eos de ebꝛietate/ vel poti⁹ de ebꝛioſitate/ dicens:
Ve/ multiplex/ eternū et tpale. o ¶Qui ꝯſurgit̄. i. coꝛde

et coꝛpe ſurgit̄. p ¶Mane/ tpis vel etat̄. q ¶Ad ebꝛie
tatē ſectādā. i. multiplicādā. r ¶Et potandū vſq̄ ad
veſperā/ tempis vel etatis. s ¶Vt vino/ nimio repleti.
t ¶Eſtuet̄/ ad oia vitia. q. d. captiuitas vobis iminet: ⁊ vos
luxurie vacat̄. Eleganẗ aūt h̄ ſequiẗ poſt p̄dicta: q̄ ex affluē
tia opū ſequiẗ laxatio
renum mediāte gula.
Prouer. xx. a. Luxu/
rioſa reſ ē vinū. Eph.
v. d. Nolite inebꝛiari
vino in q̄ eſt luxuria.
Hiero⁹. Nr̄is p̄latis
hec dicūẗ: q̄ de mane
bibūt vſq̄ ad veſpas:
q̄ delitijs occupati ex
creatur̄ nō intelligūt
creatoꝛē: nec ꝯſiderāt
opa ei⁹. Eccs. x. c. Ve
tibi t̄ra cui⁹ rex puer ē:
et cui⁹ ꝓncipes mane
comedūt. Leuit. x. b.
Vinū et oē q̄d iebꝛia/
re pōt nō bibet̄ q̄n in/
trabit̄ i tabnaculū. v

q r ebꝛietātē ſectandam et potā
s dū vſq̄ ad veſperā vt vinō
t v eſtūet̄. Cithāra ⁊ lyra ⁊ tym
panū ⁊ tibia ⁊ vinū in cōui/
x uijs v̄ris/ et op⁹ dn̄i nō reſpi
y citis: nec opa manuū ei⁹ ꝯſi/
z deratis. Propterea duct⁹ ē
captiuus populus meus:
a b quia non habuit ſciēntiam:
c et nobiles eius interierūt fa/
d me: et multitudo eius ſiti ex/
e f aruit. Propterea dilāta/
g uit infernus ānimam ſuam:

B 11. q. 5. c. de q̄ dicitis

¶Cithara ⁊ lyra ⁊ tympanū ⁊ tibia ⁊ vinū i ꝯuiuijs
v̄ris: i augmētū luxurie oīm ſenſuū: nā i muſic̄ inſtrumēt̄
audit⁹: i vino ceteri q̄ttuoꝛ delectāẗ. Vinū eni aſpex ⁊ frigi/
dū ē ad tactū: dulce ad guſtū: odoꝛiferū ad olfactū: albū vel
rubeū ad viſum. Prouerb. xxiij. d. Ne intuearis vinū q̄n fla
ueſcit: cū ſplēduerit in vitro coloꝛ ei⁹: ingrediẗ em̄ blāde: ſ3 in
nouiſſimo moꝛdebit vt coluber. x ¶Et opus dn̄i nō re/
ſpicitis. i. decē tribuū captiuitatē: vel voſipſos q̄re creati ſi
tis: vel q̄d dn̄s factur⁹ ſit vobis ꝓuidere negligitis. y ¶Nec
opa manuū ei⁹ ꝯſideratis. i. vinū ⁊ ceteras creaturas q̄
ad viſum hois date ſūt nō ad luxū: ad neceſſitatē nō ad volu/
ptatē. Eccl. xxxj. d. Vinū in iocūditate creatū eſt nō in ebꝛie
tate. Vel/ Opa manuū ei⁹ nō ꝯſideratis. i. paupes q̄s
dn̄s fecit non reſpicitis: vel fixuras clauoꝝ in manib⁹ eius.
Amos. vj. a. Ve q̄ opulenti eſtis in ſion: ⁊ ꝯfiditis in monte
ſamarie: Qui doꝛmit̄ in lectis eburneis: ⁊ laſciuit̄ in ſtratis
v̄ris: Qui comedit̄ agnū de grege: ⁊ vituloſ de medio armē
ti: q̄ canitis ad vocē pſalterij/ bibētes vinū i phialis: ⁊ opti/
mo vnguēto delibuti: ⁊ nihil patiebanẗ ſup ꝯtritiōe ioſeph. i.
chꝛiſti. z ¶Propterea ⁊c̄. Quarta ps: vbi ꝓpẗ pctā enu/ Quarta pars
merata minaẗ eis ꝓpha captiuitatē: et ꝓpter negligentiā leḡ
dei/ dicens: Propterea duct⁹ eſt captiu⁹ pp̄ls me⁹. i.
ꝓpe ē vt ducat̄. Et exponiẗ h̄ d̄ duplici captiuitate iudeoꝝ. ſ.
materiali facta a romaniſ ⁊ ſpūali facta a diabolo. Et vtrāq̄
tāgit Interl̄. Et q̄d de iudeis h̄ d̄r: totū intelligiẗ et de his q̄
ſecl̄i delitijs occupāẗ. Et ſb̄diẗ cā: a ¶Quia nō habuit. i.
hře noluit/ vel ꝯtēpſit: b ¶Sciētiā/ futuri iudicij: vel p̄ſen
tis ſtat⁹: vel filij dei/ dicit Hiero⁹. Hiere. viij. d. Cōfuſi ſunt
ſapiētes ꝑterriti ⁊ capti ſūt: verbū eni dn̄i ꝓiecerūt: ⁊ ſapia
nulla ē in eis. Oſee. iiij. b. Cōticuit pp̄ls me⁹: eo q̄ nō habuit
ſciētiā. Sap. xiij. a. Vani ſūt oēs hoies: in q̄b⁹ nō ſubeſt ſcia
dei. c ¶Et nobiles ei⁹ iterierūt fame/ materiali/ vl̄ verbi
dei: q̄ nō in ſolo pane viuit hō: ſ3 in oī v̄bo q̄d ꝓcedit de oꝛe
dei: Deut. viij. a. Math. iiij. a. d ¶Et multitudo ei⁹ ſiti
exaruit/ realiẗ: vl̄ ſiti doctrie ſpūalis. De q̄ Ps. Sup aquā Ps. 22.
refectiōis educauit me. Amos. viij. d. Mittā famē in t̄rā: nō
famē panis/ nec ſitim aq̄: ſ3 audiēdi v̄bū dei. Ezech. xiiij. d.
Immittā i eā famē et iterficiā de ea hoiez ⁊ iumētū. i. clericū
⁊ laicū. Greg⁹ ſup Iob. j. Nobiles nō ſiti ſ3 fame iterijſſe aſ/ Greg⁹ li. 1. moꝛal. ca. 21.
ſerit ꝓpha: q̄ p̄lati eoꝝ dū totos ſe exterioꝛi itelligētie dede/
rant q̄d de intimis diſcutiēdo māducarēt nō habebāt: Mul/
titudo vero ſiti exaruit: quia dū vulg⁹ vite ſue ſtudiū deſerit
iam nec fluēta hiſtoꝛie exq̄rit. e ¶Propterea: q̄ nobiles
interierūt fame: et multitudo exaruit ſiti: quia pp̄ls non habu
it ſcientiā: f ¶Dilatauit infernus. i. diabolus. g ¶Ani/
mā ſuā. i. affectū deuoꝛādi. Non eni habet aiam diabolus:
ſed ſm̄ humanam

ſed ſm humanā cōſuetudinē loquit̄ ꝓpheta/ eo ꝙ inſatiabi/
lis ſit infernus vel diabolus: et nunq̄ mortuoꝝ multitudine
complet̄. Prouer.xxx.c. Tria ſunt inſatiabilia: ⁊ quartū qḋ
nunq̄ dicit ſufficit: Infernꝰ ⁊ os vuluę: ⁊ terra q̄ nunq̄ ſatiat̄
aqua: ignis ꝟo nunq̄ dicit ſufficit. Itē Prouer.xxvij.c. In/
fernus ⁊ ꝑditio nunq̄

et aperuit os ſuū abſq̄ vllo
termino. Et deſcendent for/
tes eius et ſublimes eius
glorioſiq̄ eius ad eum. Et
incuruabitur homo ⁊ humi/
liabit̄ vir et oculi ſublimiū
deprimēt̄. Et exaltabit̄ dn̄s
exercituū in iudicio: ⁊ deus
ſctūs ſanctificabit̄ i iuſticia.
Et paſcent̄ agni iuxta ordi/
nem ſuū: et deſerta in vber/
tate vſa aduenę comedēt.

implebūtur. a Et
apuit os ſuū abſq̄
vllo termīo. i. inſa/
(Et ꝓplus eiꝰ) tiabiliter: ac ſi exꝓmat
affectū deuorādi. q.d.
ꝓpauit infernꝰ ſe ⁊ di/
latauit os ſuū/ad recipi/
endū mltitudinē iudę/
oꝝ in ꝓmo occidē/
doꝝ: cum hieruſalem
capiet̄. Abacuk.ij.b.
Dilatauit īfernꝰ aīam
ſuam: ⁊ ipſe q̄ſi mors
et non adimplebitur.
(Al. tea) b Et deſcēdent/
ad infernū: c For/
tes eius: id eſt prin/
cipes populi: d Et ſublimes eius: id eſt ſuperbi:
e Glorioſiq̄ eiꝰ. i. nobiles: f Ad eum. i. ad infernum
deſcendēt interfecti a romanis. g Et/tūc/incuruabit̄/a
ſupbia ſua: h Homo. i. minores: i Et humiliabit̄
vir. i. maiores: q2 tūc omnes intelligēt ſe mortales: imo ſen/
tient moriētes/q̄ mō efferunt̄ tanq̄ nunq̄ morituri. k Et
oculi ſblimiū depment̄. i. ſupbi ⁊ elati hūiliabūt̄. l Et
exaltabit̄/tūc cū ꝑdicta fuerint impleta. m Dn̄s exerci/
tuū/q̄ ꝑus deſpiciebat̄ ⁊ iiuſtꝰ videbat̄: n In iudicio/fu/
turo q̄ om̄s malos dānabit: vl' in p̄ſēti q̄ malos iuſte punit et
affligit: ⁊ i q̄ excelſus apparet q̄ malū inultū nō derelinq̄t. Vn̄
(Ps.118.) Ps. Iuſtꝰ es dn̄e ⁊ rectū iudiciū tuū. o Et deꝰ ſanctꝰ/
in ſe ⁊ alios ſanctificās: p Sanctificabit̄. i. ſanctꝰ demō/
ſtrabit̄: q In iuſticia/facta de iudęis. Ecci.xviij.a. Deꝰ
ſolꝰ iuſtificabit̄: ⁊ manet inuictꝰ rex i ęt̄nū. r Et/tūc iudęis
a terra expulſis: paſcent̄ agni. i. gentiles māſueti: ad litte/
rā. s Iuxta ordinē ſuū. i. vnuſq̄ſq̄ i loco ſuo: ⁊ i t̄ra ſibi
data: t Et deſerta/ꝑus tpe captiuitatis: v In vber/
tatē verſa/poſt gentiliū inhabitationē. x Aduenę. i. gē/
tiles: y Comedēt/ea: ad litterā. Deut̄.xxviij.d. Fructꝰ t̄rę
(Myſtice) tuę comedet ꝓplus quē ignoras. Myſtice: Sacrā ſcripturā
a iudęis deſertā/ ꝑdicit ꝓpha gentibꝰ eſſe dandā ⁊ ſpūaliter
intelligēdā. Vn̄ Matth.xxj.d. Auferet̄ a vobis regnū dei: ⁊
dabit̄ gēti facienti fructꝰ eiꝰ. Et Iob.v.a. de eodē ꝓplo iudaico
dicit̄: Cuiꝰ meſſem famelicꝰ comedet. i. ꝓplus gētilis. z Vę
(Quinta pars) qui trahitis ⁊c. Quīta ps in q̄ redarguit ꝓpha iudęos de
ꝓtinacia mala: ⁊ ſpeālit̄ inuehit̄ ꝯ p̄ncipes iudęoꝝ q̄ ꝓphas
irridebāt/dicētes: Feſtinet ⁊ veniat dies dn̄i/quē vos tota die
ꝑdicitis vētuꝝ: ⁊ faciat dn̄s ea q̄ vos minamī. Plebicula ꝟo
nō ita irridebat ꝓphas: ⁊ iō nō ita inuehit̄ in eas ꝓpha eſaias.
Dic̄ g̃: z Vę/tpale ⁊ ęt̄nū vob o p̄ncipes: a Qui trahit̄
iniq̄tatē i funiculis vanitat̄. i. iiq̄tatē iiq̄tati q̄ſi funicu/
lū funiculo cōnectit̄: ⁊ ſic trahit̄ lōgā reſtē. b Et q̄ſi vin/
culū plauſtri pctī. Septuagita: q̄ſi corrigiā. q.d. ſic
pctā vob adherēt/ſic vincula ſūt annexa plauſtro. Peccatū
dr̄ funiculꝰ i ingreſſu: q2 de facili pōt rūpi. Funis dr̄ i ꝓgreſſu:
(Ps.118.) q2 tūc fortꝰ ſtringit. Vn̄ Ps. Funes pctōꝝ circūplexi ſunt
me. Et Prouer.v.d. Funibꝰ pctōꝝ ſuoꝝ ꝯſtringit̄. Vinculū
plauſtri dicit̄ ductū in cōſuetudinē: q2 tūc difficillime rūpit̄.
Vn̄ Hieroꝰ. Merito i funiculis vanitatis iniq̄tas trahit̄: q2
peccata peccatis cōnectunt̄ ⁊ inania ſunt in p̄ncipio vt fila
araneaꝝ: ſed ſi exire poſtea voluerimꝰ tāq̄ vinculis ſolidiſſi/
mis tenemur. j.lix.a. Loquūt̄ vanitates/ꝯceperūt laborē/pe/
pererūt iniq̄tatē/oua aſpidū ruperūt: ⁊ telas araneaꝝ texue/
(Diabolus ſeptē habet currus) rūt. Diabolꝰ ſeptē habet currus ad eq̄tandū. Primū trahūt
leones. i. ſupbi. Secūdū trahūt gryphes. i. īuidi. Tertiū tra/
hūt dracones. i. iracūdi. Quartū trahunt bubali. i. accidioſi.

Quintū trahunt hericij. i. auari. Sextū trahūt vrſi. i. guloſi.
Septimū trahūt aſini. i. luxurioſi. De his curribꝰ/Exo.xv.
a. Currꝰ pharaonis ⁊ exercitū eiꝰ ꝓiecit in mare pęnitētię vl'
baptiſmi. Ecci.xxxiij.a. Precordia fatui q̄ſi rota carri: ⁊ q̄ſi
axis ꝟſatilis cogitatꝰ illiꝰ. Itē vę vobis p̄ncipes/ c Qui

Vę qui trahitis iniquitatē i
funiculis vanitat̄: et q̄ſi vin
culū plauſtri pctī. Qui di/
citis: feſtinēt/ et cito veniat
opꝰ eiꝰ vt videamꝰ: ⁊ appro/
piet ⁊ veniat cōſilium ſancti
iſrł/⁊ ſciēmꝰ illud. Vę qui di
citis malū bonū/ ⁊ bonū ma
lū: ponentes tenebras lucē
⁊ lucem tenebras: ponentes
amarum in dulce/⁊ dulce in
amarum. Vę qui ſapientes

dicitis/irridendo ꝓ/
phetas: d Feſtinet
⁊ cito veniat opus
eiꝰ/vel/dies. i. capti/
uitas quam ꝑdicitis
vos ꝓphę: e Vt vi
deamꝰ/ſi verū ſit qḋ
ꝑdicitis. f Et ap/
propiet et veniat
cōſiliū ſancti iſrł: (11.q.3.c. ve qui dicitis)
qḋ vos ſoli cōtempla/
mini. Et eſt ironia: q2
nō credebāt h. g Et
ſciemꝰ illud/ q̄ mō
nō credimꝰ: Falſi em̄
ꝓphę decipiebāt eos.
Vnde Hiere.xxiij.d.
In prauitate cordis
ſui dixerūt: nō veniet ſup vos malū: Quis em̄ affuit conſilio
dn̄i ⁊ vidit ⁊ audiuit ſmonē eiꝰ: h Vę q̄ dicit̄ ⁊c. Sexta (Sexta pars)
ps vbi arguit ꝓpha iudęos de ꝑuerſione iudicij: ⁊ ſpecialiter
inuehit̄ i ſcribas ⁊ phariſęos q̄ barrabā tanq̄ bonū liberaue/
rūt: ⁊ chriſtū tāq̄ malū crucifixerūt. Dic̄ g̃: h Vę/mltiplex
vob oībꝰ: i Qui dicit̄/ꝟbo vel facto: k Malū. i. iniu/
ſtū/ vl' barrabā: l Bonū. i. iuſtū: ⁊ iō liberaſt̄ eū. m Et
bonū. i. chriſtū/vl' iuſtū quęlibet/malū: ⁊ iō poſtulaſtis eū
crucifigi. Et ſic eſt/malū ⁊ bonū maſculini generis. n Po/
nētes tenebras. i. barrabā tenebroſū pctis: o Lucē/cū
dicit̄ eū bonū. p Et lucē. i. chriſtū/q̄ dic̄: Ego ſū lux mūdi:
Ioh.viij.b. q Tenebras. i. tenebroſū/cū iudicat̄ eū cru/
cifigi tanq̄ peccatorē. r Ponētes amarū. i. barraban
peccatoꝝ amaritudine imbutū: s Dulce. i. ſine pctis. t Et
dulce. i. chriſtū ꝟtutū dulcedine plenū: v Amaꝝ. i. ama/
ritudine pctōꝝ reſpſū. Secūdo legit̄ de chriſto ⁊ diabolo ſic:
h Vę qui dicitis. i. facto oſtēditis: k Malū. i. diabolū/
bonū: m Et bonū. i. chriſtū/q̄ dic̄: Ego ſū paſtor bonꝰ:
Ioh.x.c. malū. q.d. vę vobis q̄ honorē impēdendū chriſto/
impēditis diabolo. n Ponētes tenebras. i. diabolū qui
eſt nox ⁊ tenebrę: ſed trāſfigurat ſe in angelū lucis. ij. Cor.
xj.c. o Lucē. i. chriſtū: q̄ ē lux vera illumināś omnē hoiem
veniētē i hūc mūdū: Ioh.j.a. p Et lucē. i. chriſtū: q Te
nebras. i. diabolū: q2 chriſtū q̄ſi diabolū ihonorat̄: r Po
nētes amaꝝ. i. diabolū: s Dulce. i. chriſtū: t Et dulce
. i. chriſtū/amaꝝ: q2 chriſtū ⁊ doctrinā eiꝰ q̄ſi amaꝝ abomi/
namini: ⁊ opa diaboli q̄ſi dulcia diligit̄. Et ſic iteꝝ/malū ⁊ bo
nū ſūt maſculini generis. Tertio legit̄ vt ſint neutri generis h
mō. h Vę q̄ dicit̄ malū. i. vitiū hoīs:/ l Bonū: vt aua
riciā/pietatē: ꝓdigalitatē largitatē. m Et bonū malū: vt
pauptatē ⁊ abſtinētiā: ⁊ hmōi q̄ſi mala vituperātes. n Po/
nētes tenebras/falſitat̄: o Lucē/veritat̄. p Et lucē/
veritat̄: q Tenebras/falſitat̄: vt falſi doctores q̄ ꝑdicāt ꝙ
hꝫ plures ꝓbēdas ſimplicit̄ ē licitū. r Ponētes amaꝝ
. i. peccatū/in dulce: t Et dulce. i. opus ꝟtutis/in ama/
rū. Vn̄ aūt ꝓueniat hęc ꝑuerſio iudicij/dicit̄ Prouer.xxvij.
a. Aīa ſatiata calcabit fauū: aīa ꝟo eſuriēs etiā amarū ꝓ dul/
ci ſumet. i. ꝓpter nimiā famē peccādi. Peccata q̄ i ſe amariſ/
ſima ſūt dulcia reputant̄: ⁊ virtutū opa amara. De hmōi di/
cit̄ Prouer.xxiiij.c. Qui dicūt impio iuſtꝰ es/maledicēt eis
ꝓplī. Itē Prouer.xvij.c. Qui iuſtificat impiū ⁊ cōdēnat iu/
ſtū: abomiabilis eſt vterq̄ apud deū. x Vę q̄ ſapiētes
eſtis ⁊c. Septima ps in q̄ ꝓpha arguit iudęos de arrogā/ (Septima pars)
tia: ⁊ ſpeālit̄ ſcribas ⁊ phariſęos: q̄ ſe iactabāt ſciētiā leḡ hꝫe.
Dicit g̃: x Vę/temporale ⁊ ęternū vobis ſcribę ⁊ phariſei:
y Qui/deſpecta dei ſcientia: z Sapiētes eſtis in ocu
lis veſtris: non dei. i. veſtra ſupba reputatiōe/ nō dei iudi/
cio. Et corā vobiſmetipſis

cio. a ¶ Et corā vobiſmetipſis prudētes/nō corā deo.
Cōtra illud Prouer.iij.a. Nō ſis ſapiēs ī oculis tuis apud
temetipſū. Itē Prouer.xxvj.b. Vidiſti hoīem ſapientē ſibi
videri: magis illo ſpē habebit inſipiēs. Itē Ro.xij.d. Noli/
te prudētes eē apud voſmetipſos. Differt aūt ſapiētia a pru
dētia: vt dic̄ Hiero⁹:
qꝛ ſapiētia ē diuinarū
hūanarūqꝫ rerꝫ cogni
tio: prudētia vo hūa/
narꝫ tm̄/ſm ſtoicos: q̄
ſic ſapiētiā ⁊ prudētiā
deſcribunt. b ¶ Ve
q̄ potētes eſti ꝛc̄.
F
Octaua pars Octaua ps in qua ar/
guunt iudei de iactan
tia puerſe fortitudinis
ad potandū: vl' myſti/
Al. †flamma ce ad peccādū. Vinū
eni qōlibet vitiū eſt q̄
ſcribe ⁊ phariſei ebrij
inebriabāt pplm faci/
entes eū barrabā po/
ſtulare ⁊ ieſū crucifigi:

a eſtis in oculis veſtris: et cō/
rā vobiſmetipſis prudētes.
b c Ve qui potentes eſtis ad bi
d e bendum vinū: et viri fortes
f g ad miſcendā ebrietatē. Qui
h iuſtificatis impiū p̄ muneri/
i k bus: et iuſticiā iuſti auferſtis
l m ab eo. Propt̄ hoc ſicut de/
uorat ſtipulā †lingua ignis/⁊
n calor flāme exurit: ſic radix
eorū quaſi fauilla erit/et ger/
men eorū vt puluis aſcēdet:

De q̄ vino dr̄ Prouer.iiij.c. Comedūt panē īpietatis: ⁊ vinū ini/
quitatis bibūt. Amos.ij.c. Vinū damnatorꝫ bibebāt ī domo dei
ſui. Abacuck.ij.c. Ve q̄ potū dat amico ſuo/miſcēs fel ſuū ⁊ i/
ebriās vt videat nuditatē ei⁹. Leuitici.x.b. dixit dn̄s ad aarō:
Vinū ⁊ oē qđ iebriare pōt nō bibetis tu ⁊ filij tui qn̄ itrabitis ī
tabernaculū teſtimonij ne moriamini. Numeri.vj.a. Vir ſiue
mlier cū fecerit votū vt ſctificent: ⁊ ſe voluerit ꝯſecrare dn̄o:
vino ⁊ oī qđ iebriare pōt/abſtinebūt. Prouer.vlti.a. Noli
regib⁹ o lamuel: noli regib⁹ dare vinū. Et dic̄ Hiero⁹ cauſā:
Ne obliuiſcant ſapiaꝫ/ne q̄ plus pſit ceteris vitijs ⁊ ira p̄cipue
inebriati noceāt ſbditis ſuis. Dic̄ g̃: b ¶ Ve/tpale ⁊ eṫnū vob
oib⁹: c ¶ Qui potētes eſtis.i. vos eē iactatis: d ¶ Ad bi/
bēdū vinū/matiale vl' ſpūale: qđ dr̄ a Hiero. vinū dracōis.
e ¶ Et viri fortes.i. q̄ iactatis vos viros fortes eē: f ¶ Ad mi/
ſcēdā ebrietatē.i. ad miſcēda diuerſa vina ī vētre: vl' ī cali/
ce vſqꝫ ad ebrietatē. Quidā eni vinū vino tēꝑant loco aq̄. Ab
dias.j.f. Bibēt oēs gētes iugit: ⁊ bibēt ⁊ abſorbebūt: ⁊ erūt
q̄ſi nō ſint.ſ. ebrij. Heſter.j.b. Vinū p̄cipuū ⁊ abūdans po/
nebat: nec erat q̄ nolētes cogeret ad bibendū. Ecce ſextū ve
qđ cōminat⁹ ē eſaias iudeis. Primū ē auaricie: ſecūdū luxu/
rie: tertiū ſupbie. Cōtra illa tria.j. Joh.ij.c. Omne qđ eſt in
mūdo/aut ē cōcupiſcētia carnis/aut cōcupiſcētia oculorꝫ/aut
ſupbia vite. Quartū ē malicie cōtra ſpm̄ſanctū. Quītū eſt p̄/
ſumpte ſapiētie ꝯ filiū. Sextū eſt miſere potētie cōtra patrē.
Nona pars Sequit: g ¶ Qui iuſtificaſtis ꝛc̄. Nona ps in q̄ arguūt
iudei de puerſiōe iuſticie ꝓpter munera. Et eſt h̄ ſpeāliter ꝯ
malos ⁊ cupidos aduocatos: q̄ nō cauſarꝫ merita: ſꝫ munera
penſant. De quib⁹ dicit.j.x.a. Ve q̄ condūt leges iniquas ⁊
ſcribētes iniuſticiā ſcripſerūt vt oppꝛimerēt ī iudicio paupe/
rē: ⁊ vim facerēt cauſe hūiliū ppl'i mei: vt eſſent p̄da viduarꝫ ⁊
pupillorꝫ: qđ facietis ī die viſitōis. Prouer.xvij.d. Munera
de ſinu impi⁹ accipit: vt puertat ſemitas iudicij. Deut.xxvij
d. Maledict⁹ q̄ puertit iudiciū aduene/pupilli ⁊ vidue. Itē ī
eodē: Maledict⁹ q̄ accipit munera vt pcutiat animā ſanguis
innocētis: Et dicet ois pplus/amē. Dicam⁹ igit cū ꝓpheta:
Ve vobis/ g ¶ Qui iuſtificatis impiū/ quē iuſticiā ſiue
iuſtā cauſā hꝛe dicitis: h ¶ Pro munerib⁹/ etiā modicis.
Vn̄ Ezech.xiij.d. Violabāt me ad pplm meū ꝓpter pugillū
hordei ⁊ fragmē panis: vt interficerēt aias q̄ nō moriuntur.
i ¶ Et iuſticiā iuſti.i. illud qđ iuſte adiudicaret ei: k ¶ Au
fertis ab eo/iudiciū puertendo: vel iniuſtā cauſam fouēdo.
Decima pars l ¶ Propter hoc ꝛc̄. Ultima ps in qua infert ꝓpħa iu/
deos ⁊ oēs eis cōſimiles arſuros ppetuo ꝓpter p̄dictas ini/
quitates: ⁊ ꝓpter cōtemptū legis: ⁊ blaſphemiā chriſti. De
qb⁹ ſubdit: Propter hoc.i. ꝓpt̄ p̄dictas iniqtates ⁊ dicē/
das: m ¶ Sicut deuorat ſtipulam lingua ignis/et
calor flāme exurit: nec ex toto cōſumit: n ¶ Sic radix

eorū quaſi fauilla erit: ⁊ germen eorꝫ vt puluis aſ/
cendet: qui in aſcenſu euaneſcit. q.d. et patres et filij eorum
penitus deſtruent. In hoc aūt q̄ dicit/deuorat: notat pene
acerbitas. In hoc q̄ dicit/exurit: notat pene ꝑpetuitas. In
hoc q̄ dicit/radix ⁊ germē: notat puniendorꝫ vniuerſitas: vel

o Abiecerūt enim legem dn̄i
p exercituum: et eloquiū ſan/
q cti iſrael blaſphēmauerunt.
r s Ideo iratus eſt furor dn̄i in
t †populū ſuū: et extendit ma/
v nū ſuā ſup eum/ et percuſſit
x eum. Et cōturbati ſunt mon
y tes: et facta ſunt morticina
eorum quaſi ſtercus in me/
z dio platearum. In his om/
nib⁹ nō eſt auerſus furor ei⁹:
a ſed adhuc man⁹ ei⁹ extenta.

peccatorum diuerſi/
tas: Nā p radicē pec/
cata cordis: p germen
peccata operis acci/
piunt. De hoc dicit
Malach.iiij.a. Erūt
oms ſupbi ⁊ oms faci/ Al. †pplo ſu
entes impietatē ſtipu
la: et inflammabit eos
dies veniēs dicit dn̄s
exercituū: q̄ nō derelin/
quet eis radicē ⁊ ger/
mē. Naū.j.c. Conui/
uiū parit potantiū cō i.9.c.et.10.
ſumet q̄ſi ſtipula ari/
ditate plena. Job.xxj
c. Erūt ſicut palee an̄
faciē venti: et ſicut fa/
uilla quā turbo diſpgit. Itē Job.xv.d. Ignis deuorabit ta/
bernacula eorꝫ q̄ libenter munera accipiūt. Et merito ita pu/
nient. o ¶ Abiecerūt eni legē dn̄i exercituū.i. legem
nouā: p ¶ Et eloquiū ſancti iſrl'.i. legē vel chriſtū ſan/
ctificantē iſrl': q ¶ Blaſphemauerūt/dicētes: Samari/
tan⁹ es tu: ⁊ demoniū habes: Joh.viij.f. Et mlta talia. De
hoc dr̄ Hiere.vj.c. Ecce verbū dn̄i factū ē eis ī opprobriū:
et nō ſuſcipiunt illud. Et.ij.par.e. Verba mea nō audierunt
et legē meā ꝓiecerūt. Zach.vij.c. Noluerūt attēdere ꝛc̄: et
cor ſuū poſuerūt vt adamantē ne audirēt legē ⁊ verba q̄ mi/
ſit dn̄s exercituū in ſpū ſuo ſancto p manū ꝓphetarū priorū:
nō tm̄ p nos. r ¶ Ideo.i. ꝓpter peccata principū/dicit Hie/
ronym⁹: qui abiecerunt legem euāgelij: et blaſphemauerūt
ſanctum dn̄i ſermonē/vl' ipſū dn̄m: s ¶ Irat⁹ eſt furor dn̄i
ī populo ſuo/vel/in pplm ſuū: ſm Hieronymū ⁊ Ray.
.i. dn̄s ꝓuocat⁹ ē ad vindicandū ſe de populo ſuo. Noie eni
furoris dei/ nō paſſio vl' pturbatio intelligit/q̄ oino aliena eſt
a deo: ſ grauis vindicta. Vn̄ Pſ. Dn̄e ne furore tuo arguas Pſ.6.et.37.
me. Et Hiere.x.d. Corripe me dn̄e verūtamē ī iudicio .i. in
pena p̄ſenti: et nō in furore tuo.i. in gehenna. t ¶ Et exten/
dit manū ſuā ſup eum/grauiter pcuſſur⁹. Qđ factū ē/qn̄
miſit babylonios ⁊ romanos. Extenſio eni man⁹ longinqui/
tatē hoſtiū veniētiū deſignat. Sile Soph.ij.c. Extēdet ma
nū ſuā ſup aqlonē ⁊ pdet aſſur. v ¶ Et pcuſſit eū/p baby/
lonios ⁊ romanos: x ¶ Et cōturbati ſūt mōtes.i. malo/
res p̄ magnitudine malorꝫ. Interlin. dicit/ hypbolice. Ergo
ꝓpheta exceſſit hic veritatē: ergo locutus eſt falſum. Solu/
tio. In auctorib⁹ ⁊ poetis accipit hypbole ꝓ exceſſu verita/
tis: ſed in ſacra ſcriptura ſumitur ꝓ exceſſu opinionis hoīm.
Et eſt ſenſus: ſimplicit null⁹ crederet q̄ h̄ poſſet accidere. Si/
mile Naum.j.b. Montes cōmoti ſunt ab eo: ⁊ colles deſo/
lati ſunt. Hiere.iiij.f. Vidi mōtes/⁊ ecce cōmouebant: ⁊ om
nes colles cōturbati ſunt. y ¶ Et facta ſunt morticina
eorum quaſi ſtercus in medio platearū/ proſtrata a
romanis. Et dicit futura quaſi p̄terita ꝓphetali certitudine.
Et nota duo p hoc q̄ dicit/ quaſi ſtercus.ſ. quia corpora eo
rum remanebunt inhumata ⁊ incondita: et ideo fetentia. De
hoc dicit Hiere.viij.a. Non ſepelient/in ſterquiliniū ſup fa/
ciē terre erunt. Itē Hiere.ix.f. Cadet morticinū homis q̄ſi
ſtercus ſuper faciē regionis. Item Hiere.xvj.a. Morient ⁊
non plangent: ⁊ non ſepelient: in ſterquiliniū ſuper faciē terre
erūt. Soph.j.d. Effundet ſanguis eorꝫ ſicut hum⁹: ⁊ corpo/
ra eorum ſicut ſtercora. z ¶ In his omnib⁹ nō eſt auer
ſus furor eius.i. domini: qꝛ ipſi non ſunt auerſi a malicia
ſua. a ¶ Sed adhuc man⁹ eius extenta/ quaſi adhuc
pcuſſura. q.d. nō ſufficit dn̄o deſtructio iudeorꝫ a babylonijs
et romanis facta: ſed ampli⁹ puniet eos. Sic patet hodie: qꝛ
adhuc ſūt ī ſubiectiōe

adhuc ſunt in ſubiectiõe ⁊ ĩ vilitate maxima: ⁊ in fine eterna/
liter cruciabunť. Exo. iij. g. Extẽdã manũ meã ⁊ ꝑcutiã egy/
ptũ in cũctis mirabilib⁹ meis. a Et/quia eloquiũ dñi blaſ/
phemauerunt: eleuabit ſignũ/vocationis: quo cõgrega/
bit romanos ꝯtra iudeos: b In natiõib⁹ ꝓcul.i. in re/
gione romanorũ. Nõ
eñi de babylonijs põt
intelligi: q2 babylonia
nõ ita remota eſt a iu/
dea. Vñ cũ aduentũ
B babyloniorũ minatur
dñs/alijs verbis ſolet
vti. c Et ſibilabit
ad eũ.i. ad romanũ
exercitũ cõgregandũ.
d De finib⁹ terre.i.
inſpirabit ei vt veniat
ꝯ iudeos. Et hẽ ſignũ
vocatiõis. Sed ſi dñs
inſpirauit romanis vt
venirẽt: ergo aduent⁹
eorũ fuit a deo: ꝗ fuit
mortale peccatũ: ergo

a Et eleuabit ſignũ in nationi
b c bus ꝓcul: ⁊ ſibilabit ad eum
d e de finibus terre: et ecce feſti/
f nus velociter veniet. Non
eſt deficiens neq3 laborans
g h in eo: non dormitabit neq3
i k dormiet/ neq3 ſoluet cingu/
l m lũ renũ ei⁹: neq3 rumpet cor/
n rigia calciamẽti eius. Sagit
o te eius acute: et oĩs arcus
p eius extenti. Vngule equorꝫ
q eius vt ſilex: et rote eius q̃ſi
r s impetus tempeſtatis. Rugi/
t tus eius vt leonis: rugiet vt
v catuli leonum. Et frendet et
x y tenebit predã ⁊ amplexabit
z a ⁊ nõ erit qui eruat: ⁊ ſonabit
b c ſuper eum in die illa ſicut ſo
d e nitus maris. Aſpiciemus in
f terrã: ⁊ ecce tenebre tribula/
g h tionis/ ⁊ lux obtenebrata eſt
in caligine eius.

mala actio fuit a deo: qđ cõcedũt multi/ ſ3 alij negant. Et ſm
illos dicendũ: qđ dñs nõ inſpirauit romanis vt venirẽt: ſ3 in/
ſpirauit eis tantã maliciã eſſe iudeorꝫ/ ꝙ digni eſſent amitte/
re terrã ſuam/et ꝙ dñs ꝓiecerat eos: et ipſi moti ſunt ad im/
pugnandũ eos/nõ amore iuſticie: ſed ꝓpria cupiditate. Vel
dicit inſpiraſſe vt venirẽt: q2 eo ꝑmittẽte venerũt/ ⁊ miſtri vl/
Exo. 10. g. tiõis fuerũt: Scđm quẽ modũ dicit de⁹ induraſſe pharaonẽ.
e Et ecce feſtin⁹ velocit' veniet/roman⁹ exercitus ꝑce/
pto ſigno: nõ ſua ſ3 dei tract⁹ potẽtia: q̃ iudeos q̃s ſolebat ꝓ/
tegere/deſeruerat: et ĩ hoc cõfidebãt/ ⁊ nõ ĩ ſua potẽtia. Aba/
cuk. j. c. Volabũt q̃ſi aquila feſtinãs ad comedendũ. Thren.
iiij. d. Velociores fuerũt ꝑſecutores nrĩ aqlis celi. f Non
eſt deficiẽs neq3 laborãs/aliqs: g In eo/exercitu: lic3
viã lõgiſſimã venirẽt. Vñ mirari põt ꝗ legit hiſtoriã romano/
rũ: ꝙ in tã breui tpe romani ĩ iudeã venerũt: ⁊ vrbes ⁊ oppi/
da ei⁹ ꝑter hierlm tã cito deſtruxerũt. h Nõ dormitabit/
exercit⁹ veniẽs ꝓ deſiderio cito veniẽdi: i Neq3 dormiet/
nocte ardore ꝓliandi. k Neq3 ſoluet cingulũ renũ ei⁹/
nocte vel die: vt ſp ſint pati ad pugnã: l Neq3 rũpet/ve/
tuſtate vł violẽtia: m Corrigia calciamẽti ei⁹. Ad lra3
plus ſolito durabãt oĩa/ne impedirent in itinere. Deinde de/
ſcribit ꝓpha q̃litatẽ armorꝫ: n Sagitte ei⁹ acute/vt nihil
reſiſtere poſſit eis. o Et oĩs arc⁹ eius extẽti/nõ fracti
vel remiſſi/vł ꝓ nimio labore curuati. p Vngule equorꝫ
ei⁹ vt ſilex.i. duri ⁊ ĩfatigabiles/etiã vt ſine ferris poſſẽt ire.
Vñ Amos. vj. d. Nũquid currere queũt ĩ petris eq̃: q Et
rote.i. curr⁹ ei⁹: r Quaſi impet⁹ tẽpeſtatis/ ad por/
tãdas machinas ⁊ victualia ⁊ arma. Naũ. iij. a. Vox flagelli
⁊ vox impet⁹ rote/ ⁊ equi fremẽtis/ ⁊ quadrige feruẽtis/ ⁊ eq̃/
tis aſcẽdentis/ ⁊ micãtis gladij/ ⁊ fulgurãtis haſte/ ⁊ multitu/
dinis interfecte/ ⁊ grauis ruine: nec eſt finis cadauerꝫ. s Ru
gitus ei⁹ vt leonis/erit. Metaphorã ſeruat: q2 rugire ꝓ/
prie leonis eſt/nõ hoĩs. Sed ĩ h̃ notať crudelitas romano/
rũ. t Rugiet vt catuli leonũ.i. nõ tã ad pugnãdũ q̃3 ad
deuorãdũ ⁊ ꝑdendũ veniet vt leo. v Et frẽdet/ex nimia fe
ritate: x Et tenebit ꝑdã/iudeos ⁊ ſpolia eorꝫ. y Et am/
plexabit.i. cupide ꝓuabit: z Et nõ erit q̃ eruat/iude/
os de manib⁹ romanorꝫ. Naũ. ij. d. Leo cepit ſufficiẽt catulis
ſuis: ⁊ necauit leenis ſuis: ⁊ ĩpleuit ꝑda ſpelũcas ſuaſ. a Et
ſonabit/ſtrepit⁹ victorꝫ veniẽtiũ: c In die illa/notabili
⁊ timẽda: b Sup eũ.i. ꝓplm iudaicũ. d Sic ſonit⁹ ma
ris: qđ nulli parcit: ⁊ cui null⁹ põt reſiſtere: ita fuerũt iudeis
romani. Et qñ hec fiẽt: tunc/ e Aſpiciem⁹ ĩ terrã/q̃ſi vi
cti ⁊ cõfuſi/nõ auſi aſpicere ĩ celũ: cui⁹ habitatorẽ.i. deũ offen
dim⁹. Et annumerat ſe ꝓpha eis/q̃ſi cõpatiẽdo eis: vt licenti⁹
arguat/ ⁊ ꝓnũciet mala futura: ⁊ vt nobis/exẽplũ daret. f Et
ecce tenebre tribulatiõis.i. deſꝑatiõis: g Et lux/ſpei

quã in dño ante habuim⁹: h Obtenebrata eſt ĩ caligi/
ne eius/tribulatiõis. Aſpiciam⁹ ⁊ nos terrã.i. incolatũ ter/
renũ: ⁊ nõ eſt ĩ eo niſi tenebre tribulatiõis ⁊ miſerie ⁊ culpe: ⁊
lucerna religionis obtenebrata eſt/ vel fere extincta. Hiere.
iiij. f. Aſpexi t'rã ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihili: ⁊ celos.i. religio/
ſos ⁊ nõ erat lux ĩ eis.
Apocl. vj. c. Ecce ter
remot⁹ fact⁹ ẽ magn⁹:
⁊ ſol fact⁹ ẽ niger tãq̃3
ſacc⁹ cilicin⁹: ⁊ luna.i.
eccłia tota facta eſt vt
ſanguis: ⁊ ſtelle celi.i.
viri religioſi/ vel do/
ctores eccleſie cecide/
runt de celo ſup terrã
ꝑ cupiditatẽ et amorẽ
terrenorum.

i In anno q̃ Ca. VI.
mortu⁹ eſt rex ozias:

Expo. Ca. VI.

In anno ⁊c.
Eſaias nõ ſic
ceteri ꝓphete
cõfundit ordinẽ viſio/
nũ: ſed ꝓſequiť ⁊ ordi
nat eas ſm ordinẽ regũ ſ3 q̃b⁹ vidit eas: ĩ nullo cõfundẽs or/
dinẽ viſionũ. Precedẽtia eñi vidit ſub ozia rege iuda: hãc ſčo A
viſionẽ vidit ſub ioathã filio ozie. Et fuit hec viſio imagina/
ria: cuiuſmodi ſolẽt videre infirmi vigilãtes: vel etiã ſani dor/
miẽtes. Tali etiã viſiõe vidit petrus aĩalia in diſco.i. aĩaliũ
imagines: Act. x. b. Sic eſaias ꝓuidit ĩ ſpũ filiũ dei incarnã/
dũ: ſedentẽ q̃ſi ſup ſoliũ excelſum/vt dñm ⁊ iudicẽ futurꝫ. Di/
uidiť aũt hoc capitulũ in octo ꝑticulas. In ꝓma ſe dicit ꝓpha
vidiſſe dñm in forma regnãtis aſſiſtẽtib⁹ angelis vt miſtris.
In ſecũda agit de cõmotiõe ſupliminariũ tẽpli ⁊ incẽdio ei⁹:
ibi: Et cõmota ſũt ſupliminaria ⁊c. In tertia deplorat
ſilẽtiũ ſuũ ⁊ ĩmũdorꝫ cohabitationẽ: ibi: Ve mihi ⁊c. In
quarta demõſtrat ſe purgatum tactu carbonis ſumpti de al/
tari miſterio angeli: ibi: Et volauit vn⁹ ⁊c. In q̃nta ꝗrẽti
dño quẽ mitteret ad iudeos/ offert ſe eſaias: ibi: Et audiui
vocẽ dñi ⁊c. In ſexta ꝓdicit cecitatẽ ſiue excecationẽ iu/
deorũ: ibi: Audite audientes ⁊c. In ſeptima determĩat
quãtũ ſit duratura hec cecitas.ſ. vſq3 ad vaſtationẽ romano/
rũ: ibi: Vſq3 q̃ dñe ⁊c. In octaua ꝓdicit de cõuerſiõe reli/
quiarꝫ: ibi: Et adhuc ĩ ea decimatio. Notandũ aũt ẽ ad Tres erãt man/
litteralẽ intelligentiã dicẽdorꝫ: ꝙ in tẽplo ſalomonis erãt tres ſiões in templo
mãſiões. Superior q̃ habebat ſexagita cubitos ĩ altitudine: et ſalomonis.
media ⁊ inferior: quarꝫ vtraq3 habebat triginta cubitos ĩ alti/
tudine: ⁊ totidẽ ĩ latitudinẽ. Et erãt ibi duo tabulata.ſ. ꝓmũ ⁊
ſecũdũ. Primũ erat q̃ſi tectũ ĩferiorꝭ mãſiõis: ⁊ q̃ſi pauimẽ/
tũ medie. Secũdũ tabulatũ erat ſilr q̃ſi tectũ medie mãſiõis
⁊ q̃ſi paulmẽtũ ſupme. Vidit igiť eſaias dñm ſedentẽ ſup ſo/
liũ magnũ: qđ erat in ſecũdo tabulato: cui⁹ tibie ⁊ pedes de/
pendẽtes ꝑtingebãt vſq3 ad ꝓmũ tabulatũ. Superior ps cor/
poris erigebať ſupius in tertia mãſiõe: Et ita gľia dñi reple/
bat ſecũdã mãſionẽ totã: ⁊ ſupmã ĩ pte. In ĩferiori ſčo mãſiõe
vidit eſaias angelos diſcurrẽtes ⁊ dño miſtrãtes. Vidit etiã
ĩ media mãſiõe duos ſeraphim dño aſſiſtẽteſ altrinſec⁹ q̃ſi col
laterales/habẽtes alas ſenas: ⁊ vterq3 duas capitales: duas
laterales: ⁊ duas pedales. Duas ſuperiores extẽdebãt ex trãſ/
uerſo añ faciẽ dñi ne videri poſſet. Duas ĩferiores extẽdebãt
ſilr añ pedes dñi ne videri poſſent. Duab⁹ medijs volabãt.i.
tanq3 ad volandum expãdebãt: et ideo media ps dñi.i. pe/
ctus ⁊ vẽter poterãt videri. Et h̃ eſt qđ dicit: i In anno
quo mortu⁹ ẽ rex ozias/ſub quo ꝑcedẽtia viſa ſũt: ꝗ etiã
azarias dicit. iiij. Regł. xv. a. et. ij. Parał. xxvj. Qui cũ vi/
diſſet maxios eſſe reddit⁹ ſacerdotij/voluit ſibi vſurpare ſa/
cerdotiũ cũ regno. Sed cũ intraſſet templũ decima die ſeptẽ/
bris/ vicẽ ſũmi ſacerdotis miſtratur⁹/ et thuribulũ aureũ te/
neret in manu/ ⁊ intraſſet ſanctaſanctorꝫ: fact⁹ eſt terremotus
ꝑ totã ciuitatẽ:

Myſtice: i In anno quo mortuus eſt ozias: Myſtice

 vidi dñm ſedentẽ

¶ ꝑ totam ciuitatē ⁊ etiā extra: ita ꝙ ꝑticula mōtis gion auulſa deſtruxit oīs hortos ei⁹/ q̄s fecerat extra ciuitatē: qꝛ hō de/licat⁹ erat: ⁊ ipſe ꝑcuſſus ē lepra in fronte ⁊ etiā ꝑ totū corp⁹. Sciēs aūt ſibi hoc ꝓ vſurpatiōe ſacerdotij accidiſſe/ ſeceſſit extra ciuitatē in ſecretā quādā habitatiōnē ſuā: et ioathā fili⁹ eius negocia regni interim adminiſtrauit ꝓ ipſo: ⁊ poſt ipſū regnauit ſimpliciter. In anno/ igit/ quo mortu⁹ eſt rex/ uſe/ oȝias: a Uidi/ dicit eſaias/ dn̄m: id eſt filiū in forma hūana: ſm quā ꝓprie dicit/ dn̄s noſter: ⁊ nos ſerui ei⁹ emptícij: qꝛ ſm eā ꝓprio ſanguīe nos redemit: re/gnāte filio ei⁹ ioathā/ q̄ fecit rectū in con/ſpectu dn̄i: vt dicit.iiij. Reg/.xv.g.et.ij. Paral.xxvj.a. b ¶Super ſoliū.i.ſuꝑ thronū regiū: c ¶Excelſū/ in ſe: d ¶Et eleuatū/ loco: qꝛ ſuꝑ ſecundū tabulatū. Ul' excelſū dic̄ ꝓpt̄ ꝑmū tabulatū: qȯ erat tectum in fine mā̄ſiōis vſqꝫ ad qȯ deſcē/debāt pedes dn̄i. Et eleuatū dicit/ ꝓpter ſecūdū tabulatū: ſuꝑ qȯ erat illud ſoliū i quo ſedebat dn̄s. e ¶Et plena erat dom⁹.i.media man/ſio/ ⁊ etiā tertia: f ¶A maieſtate ei⁹.i.a ſplēdore maieſtatis eius: qꝛ ꝑter maieſtatē dn̄i nihil vidit ꝓpha in tota media mā/ſione ⁊ ſuꝑma: ſed ſplēdor dn̄ice maieſtatis totā irradiabat ⁊ implebat. g ¶Et ea q̄ ſub ipſo/ dn̄o: h ¶Erāt/ i inferiori māſione.ſ.angeli miſtrātes: i ¶Replebāt templū.i.infe/riorē māſionē templi quā intrabāt aliq̄n ſacerdotes vbi erat arca. Hebre⁹ aūt ſic legit h': g ¶Et ea q̄ ſub ipſo erāt.i. veſtes ⁊ tapetas/ a ꝑmo tabulato vſqꝫ ad pauimētū depēdē/tes: i ¶Replebāt tēplū.i.īferiorē māſionē tēpli. Aliq̄ etiā dicūt ꝙ pedes dn̄i deſcēdebāt vſqꝫ ad pauimētū: Et de ipſis dicit: Et ea q̄ ſub ipſo erāt replebāt templū. Scd̄m iſtos oportet dicere ꝙ ſoliū in q̄ ſedebat dn̄s erat ſupra ꝑmū tabulatū: ⁊ ita pedes ⁊ tibie dependētes replebāt inferiorem māſionē: media ps corꝑis q̄ſi pectus ⁊ venter replebāt me/diā: collū ⁊ caput eleuabant ſuꝑ ſecūdū tabulatū i tertia man ſione. Sed prior expoſitio cōmunior eſt. k ¶Seraphin/ duo vel plures: ſm Hiero. l ¶Stabāt ſuper illud/ tem/plū.i.ſuper inferiorē partē templi: in quo erāt aliq̄ angeli dn̄o miſtrātes.i.i ſecūdo tabulato/ q̄ſi dn̄o collaterales. m ¶Sex ale vni/ erant: n ¶Et ſex ale alteri: due capitales: due pedales/ ⁊ due collaterales: vt dictū eſt. o ¶Duab⁹ vela/bāt faciē ei⁹/ dei/ nō ſuā: dicit Glo. Hiero. In hebreo tamē habet: velabant faciē ſui: qȯ pōt intelligi tā ſingulare qꝫ plurale. Et pōt referri ad dn̄m vel ſeraphin. Et ſm iudeos refert ad ſeraphin: vt intelligat ꝙ ſeraphin faciē ſuā et pedes ſuos velabāt/ nō dn̄i. Et iō ipſi dicūt blaſphemaſſe eſaiā/ cū dixit: Uidi dn̄m: cū etiā ipſi ſeraphin velarent faciē ſuā ne viderent dn̄i maieſtatē. Hanc opinionē iudeorꝫ reprobat illa Interliū. Hieronymi/ q̄ dicit: ꝙ velabāt faciē dei/ nō ſuā.q.d. Hiero⁹: Multe arguūt iudei eſaiam de blaſphemia: qꝛ nō eſt intelligendū ꝙ ſeraphin velarent faciē ſuā: ſed dn̄i. Iudei po/nūt ſedē dei in medio cenaculo templi: angelos i inferiori: glo/riā.i.radios lucis in ſuꝑiori: ſeraphin in medio cenaculo cum dn̄o. Sequit: p ¶Et duab⁹ velabāt pedes ei⁹.i.dn̄i: q ¶Et duab⁹ volabāt.i. duas medias expēdebāt q̄ſi ad volandū. r ¶Et clamabāt alter ad alterū.i. clamādo ſeſe mutuo reſpiciebāt.i.ꝑ huiuſmodi mutuū reſpectū ad cla/mādum ſeſe inuitabant: s ¶Et dicebant/ in lingua ſua: ¶ Sanctus/ pater:

Myſtice ❧ vidi dn̄m ſedentē ſuꝑ ſoliū excelſum et eleua/tū.i. ſuꝑ angelos in quib⁹ ſedet/ et ꝑ quos iudicia ſua exercet ⁊ diſcernit. Uel ꝑ ſoliū excelſum ⁊ eleuatū intelligit eccleſia: vel beata maria in qua ſedit dn̄s ⁊ quieuit. De quo ſolio di/cit Hiere.xiiij.d. Solij glorie tue recordare ne irritū facias fedus tuū nobiſcū. Cañ.iij.d. Ferculū fecit ſibi rex ſalomon de lignis libani. Oȝias rex leproſus diabol⁹ eſt: quo regnāte nihil vidit eſaias: ſed eo mortuo videre poſſum⁹ dominū in ſua maieſtate: et cognoſcere myſteria. e ¶Et plena erat

Al'.nō h3 † ⁊ plena erat dom⁹ a maieſtate eius

al. † Seraphim

B

a b vidi dominū ſedentē ſuper
c d ſolium excelſum et eleuatū:
e f † ⁊ plena erat dom⁹ a maie/
g ſtate eius: et eā que ſub ipſo
h erānt replebāt templū. † Se/
i k raphin ſtabant ſuper illud:
l m n ſex ale vni: et ſex ale alteri.
o Duab⁹ velabāt faciē ei⁹: et
p duabus velabāt pedes ei⁹:
q r ⁊ duab⁹ volabāt. Et clamā/
s bāt alter ad alterꝫ/ ⁊ dicebāt:

domus.i.eccleſia: de qua Prouerb.xiiij.a. Sapiēs mulier edificat domū ſuā: inſipiens extructā manib⁹ deſtruet. f ¶A maieſtate ei⁹. Hiere.xxiij.e. Celū ⁊ terrā ego impleo: g ¶Et ea q̄ ſub ipſo erāt.i.angelorꝫ agmina/ vel ſanctorꝫ aīe: i ¶Replebāt tēplū.i.eccl'iā: qꝛ ex his cōſtat eccl'ia.j.Cor/.iij.c. Neſcitis qꝛ tēplū dei eſtis: k ¶Se/raphin ſtabant ſuper illud: ſex ale vni/ ⁊ ſex ale alteri. Seraphin ſunt ꝑ/lati vel doctores: Interꝑtat eñ ardentes ſiue incēdētes: vel incēdiū: vl' initiū oris. Et ꝑ has interꝑretatiōes ſignificant tria/ q̄ ꝑlato vl' doctori ſūt neceſſaria ad h' vt of/ficiū ſuū bn̄ exeq̄t.ſ. ꝙ ardeat ardore cha/ritatis in ſe: ⁊ incēdat alios igne: h' eſt ex/emplo ſanctitatis: ⁊ habeat os initiatū.i. ſanctū ꝑ veritatē doctrine: Joh.v.f. Ille erat lucerna ardens et lucens. Seraphin ordo ſublimior eſt in celo: ſic ꝑlati et do/ctores ſummū locū obtinēt in eccl'ia. Se/raphin ſtant ſuꝑ tēplū.i.ꝑlati ⁊ doctores ſuꝑ eccleſiā: ſic excubie/ vl' ſic gall⁹.j.xxj.c. Suꝑ cuſtodiā meā ego ſū ſtans totis noctib⁹. Itē.lxij.b. Suꝑ muros tuos hieruſalē ꝯſtitui cuſtodes ⁊c. Abacuck.ij.a. Suꝑ cuſtodiā meam ſtabo ⁊c. Luc/.ij.b. Paſtores erant in regione eadē ⁊c. Boni eñ paſtores vigilāt in regione eadē in qua dn̄s natus ē: qꝛ eo fine ⁊ ea intentiōe officiū ꝑlatiōis exequunt/ qua nat⁹ eſt dn̄s.i. ad ſalutē ꝓpl'i/ ⁊ ſolo intuitu cha/ritatis. Sed multi vigilant ſuꝑ gregē ſuū/ vel etiā ſuꝑ alienū: qꝛ docēt ⁊ monēt ad bene viuendū: ſed nō in eadē regione q̄ natus eſt dn̄s: qꝛ non ad ſalutē ꝓpl'i: ſed cauſa inanis glorie/ vel cōmodi tꝑalis hoc faciūt. De quib⁹ dic̄ dn̄s Matth.vj.a. Amē dico vob' receꝑūt mercedē ſuā. m ¶Sex ale vni ⁊c. Sex ale ſūt ſex partes officij paſtoralis: q̄s tāgit Ezech.xxx/iiij.a. Gregē meū nō paſcebat/: qȯ īfirmū fuit nō ꝯſolidaſtis: qȯ egrotū fuit nō ſanaſt/: et qȯ ꝯfractū nō alligaſt/: ⁊ qȯ abie/ctū ē nō reduxiſt/: ⁊ qȯ ꝑierat nō q̄ſiſtis. Itē Zach.xj.d. Su/ſcitabo paſtorē in ꝑra q̄ derelicta nō viſitabit: diſꝑſa nō q̄ret: cōtrita nō ſanabit: id qȯ ſtat nō enutriet: ſꝫ carnes pinguiū co/medet: ⁊ vngulas eorꝫ diſſoluet. Et ſtatim infert: O paſtor ⁊ idolū. Itē tria iſtorꝫ notant.j. Theſſal'.v.c. Corripite inq̄e/tos/ cōſolamini puſillos/ ſuſcipite infirmos. Alia tria notant Joh.xxj.d. vbi dꝛ petro ter: Paſce oues meas. Paſce inqꝫ verbo: paſce exemplo: paſce tꝑali ſubſidio. Itē ſex ale ꝑlati ſunt ſex oꝑa miſcdie: Matth.xxv.c. Uñ verſus: Ueſtio po/to cibo tectū do viſito ſoluo. Erāt autē ale ſeraphin ⁊ a dex/tris ⁊ a ſiniſtris: ꝑ qȯ innuit ꝙ iſtas ſex ꝑtes officij paſtoralis debent exequi circa ſubditos/ tā in aduerſitate qꝫ in ꝓſperita/te. Iſti ſeraphin: id eſt ꝑlati ⁊ doctores/ duabus alis velant faciē dn̄i/ et duab⁹ pedes/ ⁊ duab⁹ volāt: quia ſecreta deita/tis ⁊ que ante mūdū fuerūt/ nobis non reuelant: qȯ eſt velare faciē: quia beſtia que tetigerit montē lapidabit: Exo.xix.b. Et Prouerb.xxv.d. Perſcrutator maieſtatis opprimetur a gloria. Item pedes velare eſt de fine mūdi ⁊ de humanitate quedam infima ſub ſilentio preterire. Medijs alis volare eſt media predicare/ dehortari a vitijs/ et ad virtutes inui/tare/ fidem ⁊ mores docere. Et hoc ſignificatur Geñ.xxix.a. vbi legit ꝙ iacob venit in terram orientalem: ⁊ vidit puteum in agro: ex quo pecora adaquabant: ⁊ poſtea os eius grandi lapide claudebat. Jacob ſignificat ꝑlatum: puteus ſacram ſcripturam: ager eccleſiam: pecora ſubditos. Puteus igitur claudit quādoqꝫ/ ne bos vel aſinus in eo cadat: quādoqꝫ ape/ritur vt pecora adaquent: id eſt ſubditi doceant. Exod.xxj.d. Si quis aperuerit ciſternā ⁊ foderit foueam: et nō operue/rit eam: cecideritqꝫ bos vel aſinus in eam/ dominus ciſterne reddet precium iumentorꝫ. r ¶Et clamabant alter ad alterum. Per hoc notat ꝙ doctores ⁊ ꝑlati debent eſſe cō/cordes in ꝑdicatiōe: ⁊ ſubditi vnanimes in fide. Unde Cañ.iiij.c. dicit ſpōſus ad ſpōſam: Uulneraſti cor meū ſoror mea ſponſa: vulneraſti cor meū in vno oculorꝫ tuorū.i. in concor/dia ⁊ vnitate ꝑlatorum: ⁊ in vno crine colli tui.i.in vnitate et concordia ſubditorꝫ.

☞ a Sanctus/pater: b Sanctus/filius: c Sanctus/ ſpūſanctꝰ: d Dn̄s deus exercituū: nō dn̄i vel dij: ſed vnꝰ dn̄s ⁊ vnꝰ deus.q.d.dicēdo tertio/ſanctꝰ:trinitatē pſonarū ⁊ equalitatē innuūt. Addēdo/dn̄s deus/ſingulariter: vnitatē eſſentie i trinitate demōſtrāt. Per h̄ etiā qḋ dr̄/ dn̄s exercituum: chriſti hūanitaſ declaraꝶ:ſm quam venit expugnaturꝰ fortem armatū: Luc̄.xi.c. De q̄ dic̄ Pſ. Dn̄s ꝯtutū ipſe ē rex glie.i. ipſe chriſtus hō eſt rex glie:q2 deus. e Plena ē ōis terra/ nō tm̄ iudea: f Glia eiꝰ.i.chriſti glioſa noticia. Vñ cū olim diceret: Notꝰ i iudea deꝰ: Nūc dr̄: Dn̄e dn̄s nr̄ q̄ admirabile ē nomen tuū i vniuerſa tra. Et Cañ.j.a. Oleū effuſū nomē tuū. Oſee vlt.c. Erit q̄ſi oliua glia eiꝰ. Ita fiebat ibi ſic̄ fit in ecclesijs i feſtis diebꝰ:q2 duo ꝓcinūt ⁊ chorꝰ ꝓſequiꝶ q̄ſi reſpōdēs: Ita i hac viſiōe duo ſeraphin aſſiſtentes maieſtati ꝓcinebāt:ſctūs ſctūs ſctūs: ⁊ m̄ltitudo angeloꝝ q̄ erat ſb throno inferꝰ reſpōdēs ꝓſequebaꝶ. S3 cū ꝑ hāc vocē/ſanctꝰ/ tertio dictā/ deſigneꝶ trinitas pſonaꝝ: ⁊ ꝑ/dn̄s deꝰ/eſſentie vnitas: mirū eſt quare in eccleſia pariſienſi vltimū ſanctꝰ adiūgiꝶ cū dn̄s deꝰ: Niſi forte ꝑ hoc innuat/ꝙ cū quolibet/ſanctꝰ/debet intelligi/dn̄s deus: vel ne q̄ternitas pſonaꝝ videaꝶ eſſe ſi ſub q̄ttuor diſtinctionibꝰ diceret/ſanctus/ſanctꝰ/ſanctꝰ/dn̄s deꝰ.

Apoc̄.4.c.

Luc̄.xi.c.

Pſ.23.

Pſ.75.

Pſ.8.

a Sānctus ſānctus ſānctus b c dōminꝰ deus exercituū:ple d e na ēſt omnis terra glōria eiꝰ. f g Et cōmōta ſunt ſupērlimi h naria cardinum a vōce cla i mantis: ⁊ dōmꝰ implēta eſt k l fumo. Et dixi: Vē mihi quia m n tācui: qūia vir pollutus la o p bijs ego ſum: ēt in mēdio po q puli polluta labia habentis r ego habito: ēt rēgē dominū s t exercituū vidi oculis meis.

Secūda pars g Et cōmota ſūt ⁊c̄. Secūda ps vbi templi incendiū et cōmotio ſupliminariū eiꝰ ꝓphetaꝶ. Et exponiꝶ ad lr̄am ꝟſus iſte. Dū em̄ clamarēt duo ſeraphin dn̄o aſſiſtētes/clamaret ⁊ multitudo angeloꝝ ſtantiū ſub ſolio i inferiori māſione: viſum eſt eſaie ꝙ ad eoꝝ clamorē cōſtingerent ſupliminaria tēpli: ⁊ tota domus impleret fumo. Et hec viſio ꝓphetia fuit euerſiōis tēpli ꝑ romanos:q2 tunc vidit eſaias in ſpū chriſtū venturū i mūdū: ⁊ iudeos nō recepturos eū: ⁊ ideo ꝑituros. Et hoc eſt: g Et cōmota ſunt/ad clamorē angeloꝝ.i.cōfracta: h Supliminaria cardinū.i.in quibꝰ voluebanꝶ cardines tēpli. i A voce clamātis.i. ꝓpter vocē multitudinis angeloꝝ clamātiū laudes deo. Vl̄ clamātiū:trāſeamꝰ ab his ſedibꝰ/iminente euerſione romanoꝝ: vt legiꝶ in euāgelio naçareoꝝ. k Et domꝰ.i.templū: l Impleta eſt fumo.i.emiſſiōe ignis: Fumꝰ em̄ vapor eſt ignis:ꝑ qḋ ſignificaꝶ vicina tēpli euerſio ꝑ romanos: vt dic̄ Glo. Hieronymi. m Et dixi/mortuo ocia: ⁊ auditis angeloꝝ laudibꝰ: ⁊ ꝓuiſa templi euerſiōe: n Ve mihi/pene ⁊ culpe: o Quia tacui/ a laude dei/ audiens angelos laudantes: ⁊ a redargutione ꝑpl̄i vidēs eū peccare. Et q̄re tacuiſti: p Quia vir pollutus labijs ego ſum: ⁊ ideo indignꝰ laudare deū vl̄ videre:q2 nō eſt ſpecioſa laus i ore pctōris: Ecc̄i.xv.c. Sed q̄re pollutꝰ es eſaia: q Et.i.q2/ r In medio ꝑpl̄i polluta labia habētis/qbꝰ idola laudāt: ego habito. Ecce quāta fuit hūilitas eſaie/qui venialiter peccauerat: vt dicūt: ⁊ populus mortaliter: et tamen nō plus vel grauius populū accuſat q̄ ſe: nobis dans exemplū hūilitatis. Innuit etiā ꝙ noxia eſt peccatoꝝ cohabitatio:q2 qui tangit picem inquinabiꝶ ab ea: ⁊ q̄ cōmunicat ſuperbo/iduit ſuperbiā: Ecc̄i.xiij.a. s Et/tamē q̄uis indignus/ t Regem dn̄m exercituū vidi ocl̄is meis/cordis/nō carnis: dicit Hieronymꝰ. Cū pondere ꝓnūciandū ē hoc/dic̄ Interlin̄.ad explicandā ⁊ amplificandā miſcōiā ⁊ maieſtatē dei ⁊ hūiliationē ꝓphete.q.d. ita pollutꝰ erā/ ⁊ tm̄ mihi indigno oſtēdit deꝰ miſericors maieſtatē ſuā. Sic abraā/poſtq̄ vidit dominū ⁊ vocē eiꝰ audiuit: ſe puluerē ⁊ cinerē eſſe cōfeſſus eſt: Geñ.xviij.d. Sic rebecca viſo iſaac/deſcēdit de camelo ſupbie ⁊ opuit ſe pallio penitētie: Geñ.xxiiij.g. Quia quātacūq̄ ſit hōis dignitas vileſcit in comparatiōe dei. Vñ Iob.xxv.b. Nūq̄d iuſtificari poteſt homo comparatus deo: aut apparere mūdus natꝰ de muliere: Ecce luna etiā nō ſplendet/ ⁊ ſtelle nō ſunt mūde in cōſpectu eius: quāto magis homo putredo ⁊ filꝰ hōis vermis. Sed quomō dicit eſaias: Vidi regem dn̄m oculis meis: cum dicatur Ioh̄.j.b. Deum nemo vidit vnq̄. Et ipſe dn̄s dicat/ Exod̄. xxxiij.d. Non videbit me homo ⁊ viuet. Et.j. Timoth.vj.c. Quē nullus hominū vidit:ſed nec videre pōt. Et Chryſ. ſuꝑ Ioh̄.j. Si ꝓphete ipſam vidiſſent naturam nequaq̄ eam differenter ꝯſideraſſent: Simplex em̄ ē ⁊ infigurabilis/nō ſedet/nec ſtat nec ambulat: hec em̄ corpoꝝ ſunt: Qualiꝶ autē eſt/ipſe nouit ſolus. Et hoc oñdit/ ꝑ Oſee.xij.c. vbi diciꝶ: Ego viſiones multiplicaui.q.d.nō hoc qḋ erā apparui. Et poſtea addidit. Ipſū qḋ eſt deus/nō ſolū ꝓphete:ſed neq̄ angeli/neq̄ archangeli viderūt:ſed ſi interrogaueris eos/de ſubſtantia quidem nihil reſpōdent:ſed glia in excelſis deo. Et ſi a cherubin vel ſeraphin vis diſcere myſticā ſanctimonij melodiā/ mortui melodiā audies. Qualiꝶ em̄ creabilis natura videre poterit qḋ increabile ē: Tūc angelis viſus ē filꝰ q̄n carnē tuā iduit: apparuit i carne/viſus ē angelis. Et poſtea obijcit. Qualiꝶ q̄ dn̄s dic̄: Angeli eoꝝ ſꝑ vidēt faciē pr̄is mei q̄ i celis eſt: Matth. xviij.b. Et reſpōdet. Quid em̄ ⁊ faciē h3 deꝰ ⁊ i celis ꝯſcribiꝶ: Nequaq̄: ſ ſic̄ dr̄: Beati mūdo corde/qm̄ ipſi deū videbūt: eā que ſm mentē eſt viſionē/aut q̄ in nob̄ poſſibilis ē: ita ⁊ in angelis dicere ē:qm̄ ꝓpꝶ purā ⁊ inſontē naturā nihil aliud q̄ deū imaginaꝶ: Propterea ipſe ait: Nullꝰ nouit patrē niſi filius: Matth.xj.d. Quid igiꝶ: Oēs i ignorātia ſumꝰ: Abſit. S3 ita nullus nouit vt filꝰ. Vñ Ioh̄.x.c. Sic̄ nouit me pr̄: ⁊ ego agnoſco patrē. Ecce videꝶ dicere Chryſ.ꝙ nec angeli nec ꝓphete deū vidēt in ſubſtātia ſua. Sed hoc videꝶ innuere Glo. Hieronymi:q̄ dic̄: Certe nō i natura ſua:ſed in ſubiecta creatura viſus eſt a ꝓphetis. Sed contra/ ſuper illud.ꝑ. xxxviij.a. Diſpone domui tue: dicit Glo. ꝙ ꝓphete videbant in libro pꝛeſcientie dei. Solutio. Triplex eſt viſio: ſicut dicit Glo.ſuper .ij. Corinth .xij.de raptu pauli. Corpalis/ qua videꝶ deus corporalibus oculis in ſubiecta creatura. Et hoc modo vidit eum abraam/ iſaac/ ⁊ iacob/ ⁊ moyſes: vt dicit Hieronymꝰ ☞

Matth.5.a.

24.q.5.c. q̄ negligūt

☙ concordia ſubditorū. g Et cōmota ſunt ſuperliminaria cardinū a voce clamātis: ⁊ domꝰ impleta eſt fumo. Myſtice: Supliminaria ſūt obſtacula/aditū paradiſi obſtruentia: id eſt rhomphea originale decretum dei: q̄ cōmota ſūt: id eſt amota de medio ad vocē chriſti clamātis in cruce: Conſummatū ē. Quā amotionē ſignificat ſciſſio veli: Matth.xxvij.f. k Et domus/dei: id eſt eccleſia: l Impleta eſt fumo.i.enigmatica fidei cognitiōe. Vel/ k Domus.i.ſynagoga: l Impleta eſt fumo/ ignorantie et infidelitatis. Moraliter: Superliminaria ſunt ratio et voluntas: cardines ſunt deteſtatio mali ⁊ electio boni: domꝰ eſt mens humana: vox clamātis ꝓdicatio verbi dei. Superliminaria igiꝶ cōmouenꝶ ad vocem clamantis: ⁊ domus impleꝶ fumo: quia ad ꝓdicationē ꝟbi dei/ratio et voluntas mouenꝶ ad electionē boni ⁊ deteſtationem mali: ⁊ mens cōpunctione repletur. Amos.ix.a. Percute cardinem et cōmouebuntur ſupliminaria. Iob.xxij.b. Circa cardines celi pambulat. Poſſunt etiam dici cardines/cardinales.j. Reḡ.ij.b. Domini ſunt cardines terre: ⁊ poſuit ſuꝑ eos orbem. Amos viij.a. Stridebūt cardines celi in die illa dicit dominꝰ deus. n Ve mihi quia tacui: quia vir pollutus labijs ego ſum. Ecce fructus ꝓdicationis: ſc3 recognitio proprie vilitatis. Vidit eſaias dominum: ⁊ ſtatim ſuam infirmitatem cognouit. Idem ſignificatur Geñ.xxiiij.g. vbi legitur ꝙ rebecca conſpecto iſaac ſtatim deſcendit de camelo: et operuit ſe pallio. Iob vlt̄.a. Auditu auris audiui te: nunc autem oculus meꝰ videt te: idcirco ipſe me reprehendo et ago penitētiam in fauilla et cinere. Ezech.xliij.c. Fili hominis oſtende filijs iſrael templum: et erubeſcent ab iniquitatibus ſuis.

Myſtice

Iob.19.f.

Moraliter

☙ Volauit ad me

a b Et volauit ad me vnus de
c d ſeraphin/ ⁊ in manu eius cal
e f culus quem forcipe tulerat
g h de altari: et tetigit os meum
i k et dixit: Ecce tetigi hoc labia
l m tua/ ⁊ auferet iniquitas tua: ⁊
n o p q pctm̄ tuū mundabit. Et au

☞ cit Hieronym⁹ in originali ſuper locum iſtum. Item imaginaria qua videtur deus oculis cordis ſub figura imaginaria: ſicut vidit eſaias hic: et Daniel. vij. et Ezechiel. j. Item intellectualis/ que longe purior eſt: qua de⁹ ceteręq; res incorporeę/ non per imaginē aut figuram: ſed purę mentis intuitu mira dei reuelatione videntur. Sic vidit paulus raptus ad tertium celum. ij. Corinth. xij. a. Hec tertia viſio eſt in patria perfecte: in via imꝑfecte: et in paucis ſanctis. Prima viſio non eſt ꝓphetia: neq; ſecūda ſimpliciter: ſed tertia perficit ꝓphetiam/ qua viſa primo vel ſecūdo modo intelligunt. Unde Daniel. x. a. Intelligentia opus eſt in viſione: Non enim balthaſar qui vidit manum ſcribentem ꝓpheta fuit: ſed daniel/ qui quid ſignificaret ꝑ dei reuelationem intellexit. Que reuelatio fit duobus modis: per illuminationem mentis: aut per locutionem ſpiritus ad ſpiritum. Dicimus ergo ꝙ ꝓphetę non vident deū in natura ſua: ſicut dic̄ Chryſoſtom⁹: ſed in ſubiecta creatura/ vt moyſes: vel imaginarie/ vt eſaias. Et iuxta hāc viſionem vident quodāmodo intellectuali viſione: non tamē in natura ſua/ ſed i gloria: quod qualiter fiat neſcit niſi qui ꝑcipit. Et quod dicit hic Glo. ꝙ eſaias vidit dominū oculis cordis: exponitur. i. viſione imaginaria que fit oculis cordis/ non carnis. Item qd̄ dicit Glo. j. xxxviij. dicendum ꝙ magiſtralis eſt Glo. Uel ꝙ legere in libro preſcientię non eſt videre deū in ſubſtantia: ſed per illuminationē/ aut ſpiritus ad ſpiritū locutionem ꝓuidere futura. Qd̄ autē dicit Chryſoſtomus: Nec angeli nec archangeli vidēt deū i natura ſua: intelligendū eſt plene: ſicut videt filius patrem ⁊ pater filium: vt patet in verbis eius. Sequit: a Et volauit ad me ⁊c̄.

Quarta pars Quarta pars vbi oſtendit ꝓpheta ſe purgatum tactu carbonis: et miniſterio angeli ad ſe miſſi. Uidebat enim eſaię dum hoc aſpiceret ꝙ vn⁹ angelus de altari holocauſti accipiebat lapidem vel carbonem ignitum: ⁊ tangebat labia eius illo lapide ignito ⁊ immūdiciā amouebat. Et hoc eſt: a Et volauit/ ſponte: b Ad me/ purgandum: c Unus de ſeraphin. i. vn⁹ de angelis illi⁹ ordinis qui huic officio mācipatus eſt: vnde ⁊ nomen accepit/ ſeraphin: quod interpretat ardētia. Quidā libri habēt: Un⁹ de ſeraphim/ per m. Et tunc exponit vnus de angelis aſſiſtentibus maieſtati. Multi enim aſſiſtebant ei/ nō ſolum duo: vt dicit Hieronym⁹ in originali ſuper locum iſtum. Hoc modo multi putant duos eſſe ſeraphim qui clamabant alter ad alterū: cū ⁊ de plurib⁹ poſſint ſinguli clamare ad ſingulos. Et Septuaginta editio magis ſignificet plurimos eſſe ꝗ interpretati ſunt: Seraphim ſtabāt i circuitu ei⁹: qd̄ ſi de duob⁹ diceret/ nō in circūitu ſed ex vtraq; parte dixiſſent. Notandū ꝙ ſeraphin ſcriptum per/ n/ nomen eſt ordinis: ⁊ eſt neutri generis: nec habet ſingulare: ſcriptum vero per/ m/ maſculini generis eſt ⁊ pluralis numeri: et poteſt dici de duobus vel tribus/ vel pluribus illius ordinis: et ſm̄ hoc habet ſingulare ſeraph: qd̄ dicit de quolibet angelo illius ordinis. Similiter cherubin per/ n/ neutri generis ⁊ pluralis numeri eſt: nec habet ſingulare/ ⁊ nomē eſt ordinis: ſcriptum per/ m/ maſculini generis eſt/ ⁊ pluralis numeri: et nomen plurium: et habet ſingulare cherub quod eſt maſculini generis. d Et in manu eius/ ſeraph qui eſt miſſus ad me: e Calculus/ carbo/ vel lapis ignitus. Septuaginta dicūt/ carbunculus lapis: ꝗ ꝓpter flammeū colorem igneus appellat. f Quem/ calculū: g Forcipe/ fabrili habente duo brachia. h Tulerat de altari/ holocauſtorꝫ: quod erat in templo/ in quo erat iugis ignis: in quo eſaias videbat iſta imaginarie. i Et tetigit/ illo calculo: k Os meū/ pollutū: l Et dixit/ mihi: m Ecce tetigi hoc/ calculo: n Labia tua/ vt purgent: nō ꝙ actualiter aduſſerit angelus labia ei⁹: ſed ſic ei videbat ⁊ dolorem ſentiebat in labijs: per quem mundatū eſt peccatū ſilentij ei⁹. Hieremias vero qꝫ puer erat ⁊ pene imunis ab omi peccato/ ſolius manus dei tactu purgatur. o Et auferet/ ſic/ iniquitas tua: ⁊ peccatū tuū/ non populi indigni: qui non confitet ſicut tu: p Mundabit/ per tactū calculi. Differūt autē iniquitas ⁊ peccatū ſm̄ Interlin. qꝛ iniquitas eſt in alios: peccatū i nos. Peccauerat em̄ i alios: quia eos peccantes nō corripuerat. Et in ſe: quia audiēs laudantes angelos/ a laude dei ſiluerat. Et nota ꝙ hebreus hieronymi qui eū inſtruxerat de traditiōib⁹ iudeorū aliter exponit hanc viſionem ꝗ Hieronym⁹: vt dicit hic quedam Glo. que non eſt ſumpta de originali: ſed de quadā epiſtola eius. Dic̄ em̄ ille hebreus ſe nunꝗ legiſſe ſeraphin niſi hic: et nullū ꝓphetam niſi eſaiā vidiſſe ſeraphin circa dominū cōſiſtentia. Refert etiā hoc quod hic dicit ad captiuitatem chaldeorum: in quo differt a hieronymo: ꝗ hoc refert ad captiuitatē romanorū. Item dicit ꝑ duodecim alas duorū ſeraphin/ intelligi vndecim reges: ꝗ ab ozia ſub quo ortus eſt eſaias regnauerunt vſq; ad ſedechiam/ qui vltimus regnauit: ⁊ godoliam duodecimū qui non fuit rex/ ſed nabuchodonoſor cōſtituerat eum ſuper terrā: quem inter epulas interfecit hiſmael: Hiere. xlj. a. Ex his duodecim regibus dicit tm̄ quattuor fuiſſe iuſtos. ſ. oziam/ ⁊ ioathan/ ⁊ ezechiam/ ⁊ ioſiam. Hi ſignificant per quattuor alas que volabant clamātes: Sanctus/ ſanctus ſanctus domin⁹ deus: ꝗ ꝑ ſingulas captiuitates laudabāt et glorificabant deū. Quattuor alij velabant faciē ꝓpter peccata ſua. Alij quattuor velabāt pedes: qꝛ ducti ſunt in captiuitatem. Motionem ſupliminariū/ ⁊ fumū domus dicit ſignificare euerſionem hieruſalē/ et incendiū templi: ſicut hieronymus calculum et vſtionem labiorum dicit ſignificare paſſionem eſaię: qui ſub manaſſe interfectus eſt: et tunc plene purgatus eſt a peccato ſilentij. Per forcipē qua de altari calculus ſumptus eſt/ dicit ſignificari conſilium ſacerdotū qui conſuluerūt manaſſe impio vt eſaiā ſerra occideret. Sequit. q Et audiui ⁊c̄.

Quinta pars vbi offert ſe eſaias ſpontaneus ad mittendum tanꝗ purgatus a domino/ et penitens de ſilentio ſuo. Et proſequit eſaias viſionem ſuam. Uiderat enim dominū in throno ſedentē: ⁊ duos vel plures ſeraphim ei aſſiſtētes: ⁊ ei⁹ laudibus inſiſtentes: ⁊ viderat vnū de ipſis ad ſe purgandū miſſum. Et poſt hec omnia/ audiuit vocē domini quaſi deliberantis: ⁊ querentis quem nunciū poſſet mittere in legationem ſuā. Et ſtatim eſaias qui prius quaſi pollutus ſiluerat quaſi iam purgatus: et ideo idoneus ad eundum: ⁊ ſponte ſe obtulit ad explendam hanc legationē: ⁊ domin⁹ acquieſcens dixit ei: Uade ⁊ dices populo ſcelera ſua: Quinta pars

☞ Et hoc eſt:

✲ a Et volauit ad me vnus de ſeraphin: ⁊ i manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari. Unus de ſeraphin: vnus de doctoribus vel prelatis eſt: qui volat inter celum ⁊ terram per deſiderium eternorum et contemptū terrenorum: ⁊ ad purgandum peccatores velociter currit. Iob. xxxix. d. dicit de aquila: In petris manet: in preruptis ſilicibus cōmoratur atq; inacceſſis rupibus: inde contemplat eſcam: et delonge oculi eius proſpiciunt: Pulli eius lambūt ſanguinē: ⁊ vbicūq; cadauer fuerit. i. peccator: ſtatim adeſt. Matth. xxiiij. c. Ubicūq; fuerit corpus illuc cōgregabunt ⁊ aqle. Calculus ē verbū de paſſione chriſti totū ignitum. Hiere. xxiij. f. Nonne verba mea quaſi ignis: Et Ps̄. Ignitum eloquiū tuum vehementer. Sed nota ꝙ an- Ps̄. 118.
gelus dicit illud habere in manu/ non in ore: quia doctor paſſionem chriſti/ nō tm̄ ore ꝑdicare debet: ſed ⁊ opere demonſtrare: ſicut fecit egregius ꝑdicator ⁊ doctor gentium: Gal. vj. d. Ego ſtigmata dn̄i ieſu in corpore meo porto. Apoc. ij. e. Uincenti dabo manna abſconditū: et dabo illi calculum ignitum: ⁊ in calculo nomen nouum ſcriptum quod nemo nouit niſi qui accipit. Forceps/ ſtudiū ⁊ oratio: actiua et cōtemplatiua: doctrina ⁊ vita. Altare chriſtus eſt: quod vidit iohānes Apoc. viij. a. plenum calculis ignitis quibus poſſunt peccata purgari. Unde Ps̄. Carbones ſucceſſi ſunt ab eo. Ps̄. 17.

✲ Et audiui vocē

a b diūi vocem domini dicētis:
c d Quē mittā/ et q̄s ibit nobis?
e f Et dixi: Eccē ego ſum: mit/
g h tē me. Et dixit: Uāde: et di/
i k cēs populo huic: Audite au
l m diētes et nolite intelligere:
n o et vidēte viſionē ⁊ nolite co/
p q gnoſcere. Excēcā cor popu/
r s li huius ⁊ aures eius aggrā/
t v ua ⁊ oculos eius claude: ne
x y z fortē videat oculis ſuis ⁊ au
a ribus ſuis audiat ēt corde
b ſuo intelligat ⁊ cōuertatur et
c d ſanem eū. Et dixi: Uſq̄quo
e f dn̄e? Et dixit: Donec deſo/
g lent ciuitates abſq̄ habita/
h tore: et domus ſine homine:
i k et terra relinquetur deſerta:

B. Et hoc eſt: a Et audiui/ aure cordis: b Uocē domi/ ni dicentis: Quē mittam/ ad p̄dicandum. Nō cogit: ſed voluntatē querit: que ſola meretur premiū. c Et quis ibit nobis? acquiſitiue: id eſt ad noſtram gloriam/ non ad ſuam iactantiam. Et nota q̄ dicit: mittā: et/ nobis. Per mittam em̄ eſſentie vnitas: p nobis demonſtratur perſonarum trinitas. Simile dicitur Gen. i. d. Faciamus hominem ad imaginem ⁊ ſimilitudinem noſtrā. Faciamus ⁊ noſtrā/ pluralitatem dicit perſonarum: imaginē ⁊ ſimilitudinem/ eſſentie vnitatē ſignificat. Simile Joh. x. f. Ego et pater vnum ſumꝰ. Unū propter nature vnitatem: ſumus propter pſonarum diuerſitatem. d Et dixi/ quaſi purgatus ab angelo: e Ecce ego ſum/ paratꝰ. Sed quid eſt hoc? Hieremias. j. b. ſe excuſat/ dicens: A a a domine deus: ecce neſcio loqui: q2 puer ego ſum. Et moyſes Exod. iiij. d. Obſecro domine nō ſum eloquens: mitte quem miſſurus es. Solutio Gregorij. Ibi humilitas: hic deuotio cōmendatur. f Mitte me. q. d. nō irem niſi mitteres me: quia quomō p̄dicabunt niſi mittantur? Roma. x. c. g Et dixit/ dominus eſaie: h Uade/ et ego mitto te: i Et dices populo huic/ duro et incredulo. k Audite ⁊c̄. Et nota q̄ eſaias neſciens quid dominus p eum vellet nūciare populo/ putans q̄ bona/ vltro ſe obtulit ad eūdum: Sed videns q̄ dominus per eum triſte nūciat populo. ſ. Excēca cor populi huiꝰ: ⁊ aures eiꝰ aggraua: poſtea iubente eo: Clama ne ceſſes. j. xl. b. nō ſtatim acquieuit: ſed queſiuit: Quid clamabo? Similiter petrus p̄mo audacter aſſeruit: Non te negabo: ſed poſtea querēte domino: Petre amas me? Joh. xxi. e. memor negatiōis ſue/ non ſtatim reſpondit: amo/ ſed tu ſcis domine. Similiter Hieremie cui dictum eſt. xxv. d. Accipe calicem et potionabis omnes gētes ⁊c̄. libenter accepit tunc: cum ꝟo audiuit: primo ꝓpinabis hieruſalē: reſpondit: Decepiſti me domine: Hiere. xx. b. Nos aūt dicimꝰ nō temeritatē eſſe ſ; obediētie q̄ ſe obtulerit. Sequitur: k Audite ⁊c̄. Sexta pars in qua p̄dicit eſaias iudeorū excecationē ⁊ īdurationē: q2 audiētes chriſtū dn̄m p̄dicantē non intellexerūt: ⁊ vidētes nō cognouerūt. Et hoc p̄uidēs eſaias ī ſpiritu dic: Audite. Permiſſiue loquitur/ nō impatiue/ dic Glo. Uel potius p̄dictiue: quod patet p trāſlationem Septuaginta: quam ponit lucas Actū. vlt. f. dicēs: Aure audietis: et nō intelligetis. Et ſic facilior ē littera: k Audite/ vos iudei: id eſt audietis: l Audientes/ auribus carnis chriſtū p̄dicantem. m Et nolite intelligere: id eſt non intelligetis: quia noletis: n Et videte viſionem. i. deū ī homine mihi reuelatum/ videbitis hominē corporaliter. o Et nolite cognoſcere: id eſt non cognoſcetis eum deū: ⁊ hoc erit ex veſtra propria voluntate. p Excēca. Poſſet dici q̄ eſſent ꝟba domini ad ꝓphetā/ ſub hoc ſenſu: Excēca: id eſt p̄dica excecandū. Sed Glo. vult q̄ ſint verba ꝓphete ad dominū. Uidens em̄ eſaias nimiā obſtinationem iudeorum/ nō motus libidine vindicte: ſed accenſus amore iuſticie/ ſciens q̄ excecatis iudeis plenitudo gentiū illuminata ſubintraret ad fidem/ precando qd̄ iuſtum eſt/ nō tamē imprecando dicit ad dominū/ Excēca: q̄ſi ſi vis totū mundum ſaluari: qd̄ ⁊ ego volo: excēca cor populi huiꝰ/ tanq̄ nequā. Si enim hic populus excecatꝰ fuerit/ gētes illuminabuntur. Nec enim eſt dei crudelitas ſed miſericordia/ infidelibꝰ excecatis humiles illuminare. Unde Matth. xxiij. d. Quotiens volui congregare filios tuos ⁊c̄. Roma. xi. d. Concluſit deus omnia ſub peccato vt omnium miſereatur ⁊c̄. Uel predictiue: p Excēca: id eſt excecabis: q Cor populi huius/ non quidem impertiendo maliciam: ſed non conferendo gratiam. r Et aures eius/ interiores: s Aggraua: id eſt aggrauabis: id eſt aggrauari peccato permittes: t Et oculos eius/ interiores: v Claude/ oſtio peccatorū: id eſt claudi permittes. Ita fiet domine/ x Ne forte videat/ veritatem: y Oculis ſuis/ interioribus: z Et auribus ſuis/ interioribus/ audiat. a Et/ id eſt/ corde ſuo intelligat/ ſpiritualiter veritatem: b Et conuertatur/ ad me intelligendo: c Et ſanem eum/ cōuerſū a peccatis ſuis. Et eſt hic metaplaſmꝰ: quia modo loquitur deus cū p̄us loqueretur ꝓpheta.

Ag.i.c. in ſeptuag. Glo. byſſum

Matth.13.b. Mar.4.b. Luc.8.b. Ro.2.b. Act.28.f.

Matth.26.d.

Sexta pars

B

Per hoc aduerbiū/ forte: notatur libertas arbitrij conuertēdi ſe ad dominum. q. d. poſſet videre ⁊ intelligere ⁊ cōuertere ſe ſi vellet: ⁊ ſic ſanaretur. Ab hoc loco ſumitur illud Joh. xij. f. Iterum dixit eſaias: Excecauit dominus oculos eorum et indurauit cor eorum vt non videant oculis et intelligant corde: et conuertantur et ſanem eos. Et illud Roma. xi. b. Excecati ſunt: ſicut ſcriptum eſt: Dedit illis deus ſpiritum compunctionis/ oculos vt non videant: ⁊ aures vt non audiant. Et illud Actū. xxviij. f. Bene ſpiritusſanctus locutus eſt per p eſaiam ꝓphetam ad patres noſtros/ dicens: Uade ad populū iſtum ⁊ dic ad eos: Aure audietis ⁊ non intelligetis: et videntes videbitis ⁊ non perſpicietis: Incraſſatū eſt cor populi huius ⁊ auribus grauiter audierunt ⁊ oculos ſuos compreſſerūt: ne forte videant oculis ⁊ auribus audiant ⁊ corde intelligant et conuertantur et ſanem eos. d Uſq̄quo domine. Septima pars in qua oſtendit eſaias quātum duratura ſit cecitas iudeorum. ſ. vſq̄ ad deſtructionē romanorū. Dolens igitur ꝓpheta de populo ſuo/ dicit: Et dixi: Uſquo domine/ excecabitur populus. i. q̄diu durabit eiꝰ excecatio? e Et dixit/ dominus: vel ipſe ꝓ dn̄o: f Donec deſolentur ciuitates abſq̄ habitatore: id eſt vſq̄ quo tota iudea deſtructa fuerit a romanis: et iudei diſperſi p vniuerſum orbem.. Quod factum eſt per titum ⁊ veſpaſianū quadrageſimoſecūdo anno poſt aſcenſionem domini: ⁊ poſtmodum per elium hadrianum ſeptem annis poſt: qui funditus templum ⁊ ciuitatem quā pauperes reedificauerant/ deſtruxit: ⁊ triginta iudeos ꝓ vno denario vendidit: audiens q̄ ipſi dominū vendiderant ꝓ triginta denarijs. Et hoc eſt qd̄ dicit: f Donec deſolentur ciuitates/ iudee: id eſt ſole fiant: g Abſq̄ habitatore/ deo vel homine. h Et domus ſine homie/ iudeo: i Et terra/ iuda: k Relinquetur deſerta/ ſine cultoribus et ſine cultu ⁊ ſine ſemine.

Septima pars

Et longe faciet

a Et audiui vocem dicentis: Quem mittam ⁊c̄. Hic duo notabilia occurrūt. Primū ē: q2 eſaias p̄us dixit: Ue mihi quia tacui: quia vir pollutus labijs ego ſum: et poſt audiuit: quem mittam: quia nullus eſt idoneus vt mittatur ad p̄lationis vel predicationis officium/ niſi prius defectꝰ ſuos cognouerit ⁊ defleuerit: ⁊ vt humilitatē in ſe cuſtodiat: et alijs melius compati ſciat. Unde et petrus prius cecidit/ ⁊ caſum fleuit: ⁊ tunc demū dictū eſt ei: Paſce agnos meos: Joh. xxi. d. Secundū eſt q̄ eſaias prius purgatur ⁊ poſtea mittitur ad p̄dicandum: In quo notatur q̄ nullus debet p̄dicationis vel p̄lationis officium aſſumere/ niſi prius purgatꝰ fuerit. Unde ⁊ dn̄s p̄us inſufflauit in diſcipulos ſuos/ dicēs: Accipite ſpiritūſanctū: et poſtea dixit: Quorum remiſeritis peccata/ remittuntur eis: Joh. xx. e. Tamē vitandus eſt error hereticorū qui occaſione huius auctoritatis dicunt/ q̄ p̄lati et ſacerdotes mali non poſſint cōficere: nec alia officia clauiū exercere: q2 nō vite ſed ordini annexus ē vſus clauiū: ſ; vita debet ſubeſſe vt fūdamētū. Cetera nō mutantur.

Myſtice

Et factū eſt

ꝟ a Et longe faciet dñs / a terra iuda: b Hoīes / .i. iudeos humū ſapientes. c Et multiplicabit / numero nō merito t̄ra iuda .i. ſynagoga: d Que derelicta fuerat / a deo. Et vbi: e In medio t̄re / vbi captiua tenebit: ſic modo patet: quia in parua domūcula iudeorum ſunt multi pueri. Et ꝙuis ita deſolāda ſit iudea: tamē aliqui ſaluabunt: id eſt apoſtoli: ⁊ qui in primitiua eccleſia cōuerſi ſunt ad fidem: Et in fine credentes antichriſtū eſſe verū meſſiam / cōuenient in iudeam: et p̄dicantibus helia et enoch / pauci boni cōuertent ad fidem. Unde dicit. j. x.

a et lōnge faciet dominus hō/
b mines: et multiplicabitur
c que derelicta fuerat in mē/
d e dio terre: Et adhuc i ea de/
f g cimatio: et conuertet et erit
h i in oſtenſionem ſicut tere/
k binthus: et ſicut quercus
l m que expandit ramos ſuos.

Ro.9.f. c. Reliquie iſrael ſalue fient: id eſt pauci: vt dicant reliquie a paucitate: non ſolum ab extremitate. Et hoc eſt quod ſequit:

Octaua pars f Et adhuc ⁊c. Octaua pars vbi oſtendit aliquos de iudeis eſſe ſaluādos. Tamē hec littera tripliciter legit. Primo ſic: Et adhuc in ea decimatio: id eſt licȝ ita deſolanda ſit terra: tamen adhuc erit in ea: id eſt in iudea decimatio: id eſt adhuc in ea ſaluabitur aliqua pars: ſed modica. Et de hac Interliñ. Reliquie iſrael ſalue fient .i. apoſtoli: et pauci tempore antichriſti. Et ideo vocat eos decimationē: quia cedent in partē domini ſicut decime. g Et conuertet / illa modica pars ad dominū. h Et erit in oſtenſionem ſicut terebinthus / que eſt arbor nigra et rara: qua viſa homines mirant: Ita viſis reliquijs conuerſis / chriſtiani mirabūtur. k Et ſicut quercus que expandit ramos ſuos: ad cuius vmbrā fugiunt peregrini: maxime cum ſola eſt iuxta viam: Sic chriſtiani videntes reliquias conuerti ad dominū / fugiunt ad ipſos: vt fiāt vnum ouile ⁊ vnus paſtor: ſicut dicit domin⁹ / Ioh. x. c. n Semen ſanctum erit id quod ſteterit in ea / terra: id eſt apoſtoli et alij fideles qui fidē chriſti per totū mūdum diſſeminauerint. De quo ſemine dictum eſt. ſ. j. c. Niſi dominus ſabaoth reliquiſſet nobis ſemen ⁊c. Secūdo exponit. Ita deſolabit iudea / f Et / tamē / adhuc erit in ea decimatio: id eſt illa modica pars que remanebit iterum decimabitur .i. in predam ⁊ captiuitatem ducet. De hac lectione nulla eſt Glo. ſed habet ex Hieronymo: qui gloſat illud quod ſequit: g Et conuertet ⁊ erit in oſtenſionē: id eſt rurſum in depredationē: vt quaſi miraculum oſtendatur. i Sicut terebinthus / que rara eſt. k Et ſicut quercus / arida ⁊ ſine folijs ⁊ ſine fructu. l Que / terebinthus: m Expandit ramos ſuos. Ecci. xxiiij. b. Ego quaſi terebinthus expādi ramos meos. n Semen ſanctū erit id quod ſteterit in ea / temporibus antichriſti p fidem: ⁊ non cadet p infidelitatem. Tertio legit ſine / tamē: hoc modo: vt ſit aggrauatio cōminationis. f Et adhuc / erit / in ea decimatio: id eſt adeo vaſtabit per titū et veſpaſianū ꝙ vix decima pars ſuperit in ea: id eſt in iudea vel in toto orbe. Et iterum illa decimatio conuertet poſt euerſionem factam a tito ⁊ veſpaſiano .i. cōueniet in hieruſalē: Nam qui latuerāt in ſpelūcis exierant ⁊ ſuſcitauerunt muros ciuitatis iterum reedificātes eam ſub elio hadriano. Sed cum elius hadrianus poſuiſſet imaginem ſuam in templo vbi ſteterant duo ſeraphin / non valentes iudei ſuſtinere tantā ignominiā / confregerūt eam. Et ideo elius hadrianus quicquid edificauerant euertit funditus: et compulit omnes tranſfretare / dato edicto / ne quis iudeus trāſmarinas partes habitaret. Et hoc eſt: g Et conuertet: id eſt conueniet vel erigetur iterū contra hadrianum: h Et erit in oſtēſionem: id eſt digito oſtendet quaſi locus deſertus. Ul' meliꝰ: Erit in oſtenſionē / imp̄cationis: vt imprecando dicat: Sic cōtingat tibi ſicut contigit iudee. i Sicut terebinthus / ⁊ ſicut quercus que expandit ramos ſuos: Hoc eſt quod dictū eſt. ſ. j. g. Cum fueritis ſicut quercus defluentibus folijs. n Semē ſanctū erit id quod ſteterit in ea. Hoc nō mutat.

Et factum eſt in diebus ⁊c. Expo. Ca. VII.

Proſequit pp̄heta que vidit ſub achaz filio ioathan / ſub quo pauca vidit: q2 nō niſi ſedecim annis regnauit. Fuit autē iſte achaz peſſimus idolatra: cuiꝰ meritis exigentibus finitimi reges terrā iuda ſepe depopulati ſunt. De quo plenius legit iiij. Regl. xvj. et. ij. Paral. xxviij. Iſte achaz vnum de filijs ſuis idolo conſecrauit traijciens p ignem in valle tophet. Alium filium eius .ſ. zachariam occidit phacee rex iſrael pugnans cōtra achaz. Poſtea rex ſyrie ⁊ rex iſrael confederati obſederunt hieruſalē: et cum diceret eſaias achaz ne timeret: ⁊ vt peteret a dño ſignū liberationis ſue: nolens acquieſcere / miſit nunciū ſuum ad theglathphalaſar regem aſſyriorum vt iuuaret eum. Qui intrauit ſyriam ⁊ vaſtauit eam: ⁊ ideo redijt raſin rex ſyrie: quē occidit theglathphalaſar. Quo audito occurrit ei achaz in damaſcum cum muneribus: videnſq3 altare damaſci / miſit exemplar vrie ſacerdoti hieruſalē: et fecit ibi ſimile. Et de altari eneo moyſi quod erat iuxta altare ſalomonis fecit horologiū ſuum: clauſitq3 ianuas templi vt magis placeret regi aſſyriorum. Sub hoc achaz vidit eſaias ea que dicunt in hoc capitulo: ⁊ onus babylonis: de quo dicit. j. xiij. Alia decem onera vidit ſub ezechia filio achaz. Et notandū ꝙ iſte achaz finalem litteram habet / z / ad differentiā achab regis iſrael viri iezabel: qui habet finalem litteram in nomine ſuo / b. Diuiditur autē hoc capitulū in quattuor partes. In prima deſcribitur coniuratio regis ſyrie et regis iſrael contra iudam: ſuper quod rex iuda ⁊ populus eiꝰ nimis p̄timuit. Secūdo mittitur eſaias ⁊ filius eius ad conſolandum regem iuda: qui ad maiorē conſolationē deſcribit tempus captiuitatis ſyrie et iſrael: ibi: Et dixit dominus ad eſaiam. Tertio iubetur achaz petere ſignū a domino: quo nolēte petere / dat tamē a pp̄heta de chriſto naſcituro: ibi: Et adiecit dominus loqui ad achaz. Quarto cōminat pp̄heta vaſtationē ⁊ ſolitudinem iuda per chaldeos et aſſyrios: ibi: Et erit in die illa ſibilabit dominus ⁊c. Continuans igit dicenda dictis dicit: o Et factum eſt in diebus achaz filij ioathan filij ozie regis iuda. Hoc refert ad quēlibet triū. p Aſcendit raſin rex ſyrie. Aſcendit dicit ꝓpter ſitum terre iuda: ad quā ex omni parte venientes oportet aſcendere: ⁊ etiā illis qui tranſeunt mare / videt ꝙ per magnos montes aſcendant: ⁊ in reditu videt ꝙ deſcendant. Unde conijcit ꝙ aqua ſit ſperica. q Et phacee filius romelie rex iſrael .i. decē tribuū. r In hieruſalē ad p̄liandū contra eam et nō potuerūt

n Semē ſanctū erit id quod
ſteterit in ea.
o Et factum (Ca. VII.
eſt in diebus achaz fi/
lij ioathan filij ozie re/
p gis iuda / aſcēndit raſin rex
q ſyrie: et phācee filius rome/
r lie rex iſrael in hiēruſalem

A

Myſtice ✻ a Factum eſt in diebus ⁊c. Hieruſalem eſt eccleſia militans: filia ſion: id eſt eccleſie triumphantis. p Raſin rex ſyrie / diabolus eſt: rex ſuper omnes filios ſuperbie: Iob. xlj. d. q Phacee rex ſamarie / ſimilit diabolꝰ ē: rex ſuper oēs cuſtodes pecunie. Per ſyriā ergo ⁊ ſamariam ſignificant ſuperbia ⁊ auaricia: que ſemper hieruſalem: id eſt eccleſiā impugnant. Item raſin interpretat varietas vel pictura: ⁊ ſignificat hypocritas. Phacee interpretat aperiens vel oris apertio: ⁊ ſignificat aduocatos: qui habent os apertum ad litigandum. Hi obſident et impugnant eccleſiam. j. ix. d. Omnis hypocrita eſt ⁊ nequam / Ecce raſin: Et vniuerſum os locutum eſt ſtulticiam / Ecce phacee. Hieremie. ix. a. Omnes adulteri ſunt ⁊ cetus p̄uaricatorū: ⁊ extenderūt linguam ſuā quaſi arcum mendacij et non veritatis. Et parum poſt: Omnis amicus fraudulenter incedit: q̄ ad hypocritas: et vir fratrē ſuū deridebit ⁊ veritatē nō loquet: quo ad aduo/

✻ catos: Docuerūt

ꝯtra eam: ⁊ non potuerunt debellare eam: quia dominus auxiliatus eſt ei. Hic phacee ante alia vice/centum viginti milia bellatorum de iuda ꝑcuſſerat: et ducenta milia mulierū ⁊ puerorū ⁊ puellarū cum infinita p̄da duxerat in ſamariā: vt legit̄.ij. Paral.xxviij.a.et ideo modo confidentius aſcendebat cum rege ſyrorū. b Et nunciauerūt/homines de tra: c Domui dauid: id eſt regi iuda et p̄ncipibus/dicentes: d Requieuit ſyria ſup ephraim: id eſt rex iſrl̄ et rex ſyrie q̄ diu adinuicem pugnauerunt contra ſe/ nunc quieſcunt ⁊ pacifici facti ſunt/ vt vnanimiter pugnarent contra iudam. e Et cōmotum eſt cor eius: id eſt regis ⁊ principū iuda: f Et cor populi eius/propter hunc nunciū. g Sicut mouent ligna ſiluarū a facie venti: Infructuoſa dicit Interlin. que videtur eſſe myſtica: ſed eſt litteralis.q.d. ſi boni eſſent non timerent/ ſed conſtantes in domino ſperarent.

a ad ꝑliandum contra eam: ēt
nō potuerūt debellare eam.
b c Et nunciauerūt dōmui da/
d uid/dicentes: Requieuit ſyria
e ſup ephraim: ⁊ cōmotum eſt
f cor eius ⁊ cor populi eiꝰ/ ſic
g mouent ligna ſiluarū a facie
h vēti. Et dixit dn̄s ad eſaiā:
i Egredere in occurſuz achaz
k tu ⁊ qui derelictꝰ eſt iaſub fi/
l liꝰ tuꝰ/ad extremū aquedu
m ctꝰ piſcine ſupioris i viā agri
n fullōis/ ⁊ dicēs ad eū: Uide
o p vt ſileas. Noli timere et cor
q r tuū ne formidet a duabꝰ cau
dis titionū fumigātiū iſtorū
s t i irā furoris raſin regis ſyrie ēt
v x filij romelie: eo ꝙ ꝯſiliū inie/
y rit ꝯ te ſyria i malū/ ⁊ ephrā/
z a im ēt filius romelie/dicētes:

h Et dixit dominus. Secūda pars in qua mittit̄ eſaias ad regem iuda conſolandum quem inuenit circūeuntem muros ciuitatis: ⁊ reſpicientem ſi eſſet in eis aliquid reparandū. Erant autē in hieruſalē propter fontiū ⁊ puteorum inopiam due ciſterne ſiue piſcine cōmunes: vna infra menia ciuitatis que dicit̄ inferior: alia extra menia que dicit̄ ſupior: ex qua influebat aqua in inferiorem: ⁊ iuxta illam habitabant fullones ꝓpter aquarum copiam. Iuxta illam erat achaz/quādo eſaias venit ad ipſum. Forte conſiderabat qualit̄ poſſet cauere ne exercitꝰ auferrent ei illam ciſternam. Et hoc eſt quod tangit̄ hic: h Et dixit dn̄s ad eſaiam/per angelū/vel inſpirationem/ vel voce facta in aere. i Egredere/de ciuitate: k In occurſum achaz/tu ⁊ q̄ derelictus eſt iaſub filius tuus. Hoc dicit: quia vt dicūt hebrei: eſaias duos filios habuit: iſtū iaſub ⁊ rapſacen/ qui cum quadā die intraſſet ad regem iuda: nō honorauit eum rex ſm̄ nobilitatē ſuā: q̄ nobilis erat genere: ⁊ ideo iratus abijt ad regē aſſyriorum: qui fecit eum principē exercitus ſui. Et ideo dicit̄ iaſub derelictus a fratre ſuo. ſ. l Ad extremū aqueductꝰ piſcine ſupioris: que erat extra ciuitatem: p quem veniebat aqua in piſcinā inferiorē. m In via agri fullonis.i. ꝑ quā itur ad agrum fullonū. Uel melius: ꝑ quā de agro fullonū itur in ciuitatē. Iuxta illā partē piſcine qua eſt via in ciuitatē erat tunc achaz: vbi poſtea rapſaces ex p̄cepto ſennacherib populum dei blaſphemauit.ī.xxxvj. Erat autem illa collectio aquarū pluuialiū ſicut ſtagnū ꝓpter fontiū raritatem/ q̄ de facili nō habent̄ in mōtibꝰ. n Et dices ad eū: Uide.i.attēde: o Ut ſileas.i. cordis pauorē ne prodas blaſphemādo vel murmurādo cōtra dominū: ⁊ alienū auxiliū implorādo. p Noli timere/ nō capi vel captiuari: q Et cor tuū ne formidet/ mala q̄ iā paſſus es alias: ex quibus ipſe timebat grauiora.q.d. depone formidinē cordis q̄ formidas vinci/ſicut alſ victus es. r A duabꝰ caudis titionū fumigantiū iſtorꝝ.i. a duobꝰ regibus iſtis.ſ.phacee ⁊ raſin. Qui recte cōparant̄ duabꝰ caudis titionū fumigātiū: q̄ regna eorꝝ cito termināda erāt: ſic titio fumigās i cauda/cito ꝯſumēdꝰ eſt. Fumigatio enī caude/indiciū eſt cōſumptiōis ꝓpinque. Et ita fuit: Nā theglathphalaſar interfecit raſin: ſicut legit̄.iiij. Reg.xvj.b.et finitū eſt regnū ſyrie: q̄ trāſlatū ē ad regnū aſſyriorū. Itē oſee interfecit phacee ⁊ regnauit ꝓ eo nouē annis: ⁊ obſeſſus a ſalmanaſar rege aſſyriorū captus eſt/ ⁊ ductus cū decē tribubꝰ vltra mōtes caſpios. iiij. Reg. xvij.a.et tūc finitū ē regnū iſrl̄. Ergo nō ē finitū ſub phacee: quare ḡ vocat̄ cauda titionis fumigans: Reſpō/ſio. Quia cito poſt ipſum finitū eſt regnū eius: vel q̄ ipſe fuit vltimꝰ rex iſrl̄/mortuꝰ i regno ſuo: Oſee enī viuꝰ trāſlatus eſt in ꝑſas ⁊ medos: ⁊ ibi mortuꝰ eſt. Nō formidet inq̄ cor tuū/ s In ira.i. ab ira: t Furoris raſin.i. furētis raſin/regis ſyrie v Et filij romelie.i.phacee. Et ſbdit cauſā q̄re nō debeat timere: x Eo ꝙ cōſiliū inierit contra te ſyria in malū/ſi p̄ficeret̄: y Et ephraim.i. decē tribꝰ: quorꝝ p̄mꝰ rex fuit de tribu ephraim.ſ. Hieroboā: et ideo ſic noiate ſūt. z Et filiꝰ romelie: id eſt phacee: nomē tacet ex deſpectu. a Dicētes/ adinuicem: ꝟ Aſcēdamꝰ

* catos. Docuerūt enī linguā ſuā loqui mendaciū. De his duobꝰ dicit̄.iij. Reg.xxj.d. Adductis duobus viris filijs diaboli/fecerūt eos ſedere contra naboth: q̄ interp̄tat̄ ꝓphetia. Chryſ. ſup Matth.j. Si q̄s velit in ſtathera ſermones nr̄os ponderare/in decē talētis verborꝝ huiꝰ vite/vix inuenit centū denarios verborꝝ ſpūaliū. Achaz aūt cōuertēs interp̄tat̄ vel app̄hēdens: ⁊ ſignificat p̄latos malos q̄ ſe libēter cōuertūt ad munera capiēda. Recte igit̄ dicit̄ ꝙ in diebꝰ achaz/raſin rex ſyrie/⁊ phacee rex ſamarie aſcēderūt i hierl̄m ad ꝑliandū cōtra eam: q̄ talis p̄latus/tales aduocat in eccleſiā. a Et nō potuerūt debellare eā: q̄ veritas ⁊ hūilitas ſemꝑ in aliquibꝰ manēt. Matth.xxviij.d. Uobiſcū ſū oībꝰ diebꝰ vſq̄ ad ꝯſūmationē ſeculi. iij. Reg.xix.d. Derelinquā mihi i iſrl̄ ſeptē milia virorꝝ quorꝝ genua nō ſūt curuata añ baal: ⁊ omē os q̄d nō adorauerit eū oſculās manū. d Requieuit ſyria ſup ephraim.i.ſupbia in diuitibꝰ requieſcit: vl̄ i clericis/q̄ ſibi ⁊ alijs debēt eſſe fructificātes. e Et cōmotū ē cor eius: ⁊ cor ppl̄i eiꝰ: q̄ ex ſupbia clericorū ⁊ maxie p̄latorꝝ cōturbāt̄ corda p̄ncipū: ⁊ humiliū ſbditorꝝ. Un̄ Prouer.xxix.a. In mltiplicatiōe iuſtorꝝ letabit̄ vulgꝰ: cū aūt ipij ſūpſerit p̄ncipatū gemet pp̄ls. i Egredere in occurſū achaz tu ⁊ q̄ derelictꝰ ē iaſub filiꝰ tuus ad extremū aq̄ductꝰ piſcine ſupioris in via agri fullōis. In h̄ loco achaz ſignificat tyrannos ⁊ malos p̄ncipes: Eſaias ⁊ filiꝰ eiꝰ typū gerit p̄latorꝝ: q̄ audacter debēt occurrere tyrānis: ⁊ ſe opponere murꝝ ꝓ domo dn̄i et ꝓ grege ſuo. Exod.vij.c. Ecce pharao egredit̄ ad aq̄s: ⁊ ſtabis in occurſū eiꝰ. iij. Reg.xviij.a. dixit dn̄s ad heliā: Uade ⁊ oſtēde te achab vt dem pluuiā ſup faciē terre. Sed q̄ hodie nō fit ita/cōquerit̄ dn̄s/Ezech.xiij.a. Non aſcendiſtis ex aduerſo: neq̄ oppoſuiſtis murū ꝓ domo iſrl̄ vt ſtaretis i ꝑlio i die dn̄i. Aq̄ductꝰ ē ſacra ſcriptura. Eccl̄.xxiiij.d. Ego q̄ſi aq̄ductꝰ exiui de paradiſo. Eius extremū ē eterna gloria: piſcina ſupior/nouū teſtamētū: piſcina inferior/vetꝰ teſtamentū. Cañ.vij.b. Oculi tui ſic piſcine i eſebō. Ager fullonis ē eccl̄ia: fullo chriſtꝰ: via agri fullōis/ penitētia vbi aīe veſtimēta candidant̄. Malach.iij.a. Ipſe ē q̄ſi ignis cōflans: et q̄ſi herba fullonū: et ſedebit ꝯflās ⁊ emūdās argētū: ⁊ purgabit filios leui. Occurrere igit̄ achaz ad extremū aq̄ductꝰ piſcine ſupioris i via agri fullonis ē ꝑ documēta ſacre ſcpture ꝓ eccleſia tyrānis reſiſtere/vt ad vltimū eterna glīa habeat̄. p Noli timere ⁊ cor tuū ne formidet a duabꝰ caudis titionū fumigantiū iſtorꝝ. Titiones fumigātes ſūt potētes huiꝰ ſeculi/igne libidinis ⁊ cupiditatꝭ cōbuſti: fumū crudelitatꝭ a ſe iugit̄ emittētes. Caude eorū ſūt famuli eorū/a q̄bꝰ nullo mō timēdū ē. Eccl̄.xlviij.b. de heliſeo: Nō ptimuit p̄ncipē: ⁊ potētia nemo vicit illū. ſ.lj.d. Quis tu vt timeas ab hoie mortali: ⁊ a filio hois q̄ q̄ſi fenū ita areſcet: Amos.iiij.d. Facti eſtis q̄ſi torris raptus

* de incēdio. Aſcēdamꝰ

Myſtice

a Aſcendamus ad iudã et ſu/
b c ſcitemus eum: ꝛ †euellamus
d eum ad nos: ꝛ ponamus re/
e gem in medio eius filium tã/
f beel. Hec dicit dominꝰ deꝰ:
g h Non erit iſtud/ ꝛ non ſtabit:
i ſed caput ſyrie damaſcꝰ: et
k caput damaſci raſin. Et ad/
l huc ſexaginta ꝛ qnqꝫ anni: ꝛ
m n deſinet ephraim eẽ populꝰ:
o et caput ephraim ſamaria: et
p q caput ſamarie filiꝰ romelie.
r Si nõ crediderit(is)/ nõ †ꝑma/
s nebitis. Et adiecit dominꝰ
loqui ad achaz/ dicẽs: Pe/
t v te tibi ſignum a domino deo
x tuo in ꝓfundum inferni ſiue
y in excelſum ſupra. Et dixit
z a achaz: Non petam: et non
b c temptabo dominũ. Et dixit:

¶ a Aſcendamus ad iudam: quia in montanis ẽ. Dicit: Aſcendamus/ b Et ſuſcitemus eum/ quaſi dormientẽ ꝛ quieſcentẽ. q. d. nimis diu quieuit. c Et euellamus eũ ad nos: id eſt trahamus in noſtram poteſtatem: vel captiuũ ducamus nobiſcum. d Et ponamus regem in medio eius: id eſt ĩ iuda: e Filium tabeel/ alicuiꝰ vilis eiꝰ ſic vocati. q. d. cõſtituamꝰ ibi aliquem ſeruum viliſſimũ regem/ qui nobis ſeruiat ſub tributo. Vel q̃ntum ad nominis interpretationem: ponamus ibi idolũ dei noſtri: ita ꝙ cultor eius ibi regnet. Tabeel em̃ interpretat̃ bonꝰ deꝰ. f Hec dicit dominus deus. Verba ſunt ꝓphete ad achaz. g Non erit iſtud/ qđ ipſi minant̃: h Et non ſtabit: id eſt nõ fiet cõſiliũ eorũ. q. d. nõ debes timere minas duorũ regũ: qꝛ dominꝰ deus dicit ꝙ nõ fiet conſiliũ eoꝝ. i Sed caput ſyrie. i. metropolis ſyrie tñ erit damaſcus/ et non iuda. k Et caput damaſci: id eſt rex damaſci tñ erit raſin/ ꝛ non iuda. l Et adhuc ſexaginta ꝛ quinqꝫ anni/ ſunt futuri. m Et deſinet ephraim: id eſt decẽ tribꝰ/ n Eſſe populus: i. ĩ t̃ra ſua: qꝛ ducti fuerũt ĩ ꝑſas ꝛ medos. o Et caput ephraim ſamaria: id eſt tũc ſamaria deſinet eſſe metropolis. p Et caput ſamarie: id eſt rex ſamarie deſinet eſſe/ q Filius romelie: id eſt phacee. q. d. nõ timeas minas regũ: quia non fiet vt dicũt: ſed potius regna eorum cito finient̃ vſqꝫ ad ſexagintaqnqꝫ annos. ſ. Interim aũt cõtenti erũt finibus ſuis: ꝛ damaſcus erit metropolis ſic̃ eſt: ꝛ raſin rex damaſci ſicut eſt: ꝛ ſamaria metropolis ephraim ſicut eſt: ꝛ phacee rex eiꝰ ſicut eſt: ſed poſt ſexagintaquinqꝫ annos deficiet regnũ eius oĩno. Sed quomõ ẽ hoc verum: quia a primo anno regni achaz vſqꝫ ad captiuitatem decem tribuũ/ non fuerunt niſi viginti duo anni: Achaz em̃ tñ ſedecim annis regnauit. iiij. Regũ. xvj. a. Et anno ſexto regni ezechie filij achaz fuerunt captiuate decem tribus. iiij. Reg. xviij. c. Reſponſio. Iſti ſexagintiqnqꝫ anni incipiũt cõputari a viceſimoquĩto anno regni ozie: quia tunc primo inceperũt ſuperbire decẽ tribus ꝛ aſpirare ad regnũ duaꝝ tribuũ: quia viſum eſt eis ꝙ dñs dereliquiſſet eos: qui regẽ eoꝝ ꝑcuſſerat lepra. Propter hoc iſti ſexagintiqnqꝫ incipiũt cõputari a viceſimoqnto anno regni ozie: vt dicit Hieronymus: qñ lepra ꝑcuſſus fuit: vt legit̃. iiij. Reg. xv. a. Et tũc ioathan cepit adminiſtrare regnũ: ꝛ regnauit vigintiſeptẽ annis ozia viuente: et pꝰ mortẽ eiꝰ vixit ſedecim ãnis. iiij. Reg. xv. g. Poſt quẽ achaz regnauit alijs ſedecim. ij. Paral. xxviij. a. Cõgrega hos oẽs ſimul cum ſex annis ezechie: ꝛ habes ſexagintaquinqꝫ. Sequit̃: r Si nõ crediderit(is) non ꝑmanebitis. Septuaginta: Nõ intelligetis: qua ſepe vtit̃ Augꝰ. q. d. ꝓpheta: ita fiet de ſyris ꝛ ſamaritanis: Et ideo vos o due tribus cauete vobis ne ſimiliter fiat de vobis: quia ſi non credideritis que ꝑdico vobis/ non ꝑmanebitis in terra v̄ra: imo captiuabimini ſic̃ alij. s Et adiecit dñs ꝛc.

Tertia pars Tertia pars vbi iubet̃ rex petere ſignũ ſue liberationis a dño. Dic̃ igit̃: Et adiecit dñs loq̃ ad achaz/ ꝑ eſaiã/ dicẽs: t Pete tibi/ acquiſitiue: ſignum/ liberatiõis vl' victorie. v A dño deo tuo: qui tibi auxiliũ pollicet̃ ꝑ me: non ab idolis petas que tu adoras: x In ꝓfundum inferni. i. de ꝓfundo inferni: y Siue in excelſum ſupra: id eſt ſiue de excelſo celo. q. d. in optione tua pono vt aliquis egrediat̃ de inferno qui certificet te de liberatione tua: vt moyſes in tranſfiguratiõe dñi: vl' vt aliquis deſcendat de celo: id eſt de paradiſo: vt helias qui cum moyſe apparuit in tranſfiguratione domini: Matth. xvij. a. Vel ſic: In optione tua pono vt hiatu terre pateat obſcuritas inferni: vl' reſeratione aeris pateat ſerenitas celi empyrei: vt qꝛ verbis non credis/ viſo ſigno credere cogaris. Primum ſignum ad mortem domini: ſecundũ ad aſcẽſionem refertur. Qui em̃ deſcendit/ ipſe eſt ꝛ q̃ aſcẽdit: Eph. iiij. b. Ro. x. b. et Deut. xxx. c. Ne dixeris in corde tuo: quis aſcendet ĩ celum/ id eſt chriſtũ deducere: hoc eſt/ aſcẽſionem chriſti negare: Aut quis deſcẽdet ĩ abyſſum: hoc eſt chriſtum de mortuis euocare. i. mortẽ chriſti negare. Moyſes accepit ſignũ de terra cõtra pharaonẽ/ ranas/ locuſtas/ cyniſes/ ꝛ cynomyiam: Exod. viij. Accepit ꝛ de celo grandinẽ et ignẽ: Exo. ix. c. Et tenebras triũ dierũ: Exo. x. f. Joſue accepit ſignũ de celo: qñ ſol ꝛ luna ſteterũt ꝯtra gabaon ꝛ hailon: Joſue. x. c. Ezechias ſil'r accepit ſignũ de celo: qñ ſol regreſſus ẽ decẽ lineis. j. xxxviij. b. et. iiij. Reg. xx. b. Plerıqꝫ etiã putant ſaulẽ accepiſſe ſignũ de terra/ ꝛ de ꝓfundo inferni: qñ ꝑ incantatricẽ vidit ſamuelẽ. j. Reg. xxviij. b. Jonas quoqꝫ de abyſſo ꝛ mortis faucibꝰ liberatus/ ſignũ inferni ꝛ dedit et accepit: Jone. ij. et Matth. xij. c. Hinc inoleuit conſuetudo iudeis etiã a tẽpore abraã petere ſigna a deo. Vñ. j. Corinth. j. d. Signa iudei petũt. z Et dixit achaz/ ad eſaiã: a Nõ petã/ ſignũ hoc vel illud: b Et non temptabo dominũ. q. d. nolo petere ſignũ ne videar dominũ temptare. Sed non ex hũilitate dixit hoc: ſed potius ex ſuperbia ꝛ infidelitate. Timuit em̃ ne dominus in ſigno dato clarificaret̃: ꝛ idola ſua vilificarent̃: Qđ patet ex altera tr̃ſlatiõe: que habet: Et non exaltabo dñm. q. d. nolo petere/ ne in ſigno dato exaltet̃ deus. c Et dixit/ eſaias ad ꝑp̃lm: qꝛ achaz nõ vult audire:

¶ Audite ergo domus
⁂ de incẽdio.

Myſtice a Aſcẽdamꝰ ad iudã et ſuſcitemꝰ eũ: ꝛ euellamꝰ eũ ad nos: ꝛ ponamꝰ regẽ ĩ medio eiꝰ filiũ tabeel. Ad hoc maxime conat̃ diabolꝰ: vt iudã. i. cõfeſſionẽ euellat de eccleſia: et ponat in medio eius regẽ filiũ tabeel. i. ꝑlatũ guloſum et luxurioſum: cuiꝰ cura tota ſit de carne: et talis hodie bonꝰ ꝑlatus reputat̃. Tabeel em̃ interp̃tat̃ bonus deus. Daniel. xiiij. b. Non videt̃ tibi bel eſſe viuens deꝰ: An nõ vides quot ꝛ quãta comedat ꝛ bibat quotidie: i Caput ſyrie damaſcus: et caput damaſci raſin. Syria interp̃tat̃ ſublimis: hec ẽ ſupbia: damaſcꝰ/ ſaccꝰ cilicij: hec ẽ vita aſpa: raſin/ pictura: hec ẽ hypocriſis. Caput igit̃ ſyrie ẽ damaſcꝰ: qꝛ ex aſperitate vite naſcit̃ ſepe ſupbia. Et caput damaſci raſin: qꝛ hypocriſis vl' vana glĩa ſepe ẽ caput ꝑnitẽtie talis. o Et caput ephraim ſamaria. i. caput auaricie ꝑlatio: p Et caput ſamarie filiꝰ romelie. i. caput ꝑlatorũ eſt ambitio. Romelia em̃ interpretat̃ ſublime tonitruũ laboratiũ: ꝛ ambitio laborare facit ꝛ ſublime tonare. i. ad curiã appellare. Hoc ẽ em̃ ſublime tonitruũ/ ad papam appellatio. t Pete tibi ſignũ a dño deo tuo in ꝓfundũ inferni ſiue in excelſum ſupra. Signũ de inferno ẽ timor gehẽne: ſignũ de celo/ ſpes glorie. Sed achaz. i. ꝑncipes huius mũdi nõ voluit hec ſigna petere: ſed de terra aurũ ꝛ argẽtũ: Matth. xij. c. Magiſter volumꝰ a te ſignũ videre. Qui reſpõdens dixit illis: Generatio mala ꝛ adultera ſignũ q̃rit: et ſignũ nõ dabit̃ ei niſi ſignum ione ꝓphete. Pſ. Fac mecum Pſ. 85.
ſignum in bono vt videãt qui oderũt me et confundant̃. Ibi
Glo. Signũ in bono eſt reſurrectio. Itẽ Pſ. Turbabuntur Pſ. 64.
bunt̃ gentes ꝛ timebunt qui habitãt terminos a ſignis tuis. Luc. xxj. c. Erunt ſigna in ſole ꝛ luna. i. in chriſto et eccleſia.

⁂ Ecce virgo cõcipiet

B

Al. fauellamꝰ

Al. ſtelligeti

a Audite ergo domus dauid.i.trib⁹ iuda. b Nũ/
quid parũ vobis eſt moleſtos eſſe hominib⁹: id eſt
ppheris: quorum dicta ⁊ facta cõtemnitis: d Quia mo/
leſti.i.oneroſi: e Eſtis ⁊ deo meo/nõ veſtro/inuidẽtes
glorię ⁊ ſignis eius. Uel ſic: b Nũquid parum vobis
eſt moleſtos: id eſt
infeſtos ⁊ odioſos: c
Eſſe hominib⁹: id
eſt decẽ tribub⁹ ⁊ ſy/
rijs. d Quia mo
leſti eſtis: id eſt eſſe
vultis: et deo meo
q.d. nõ ſufficit vobis

a Audite ergo domuſ dauid. b Nũquid parũ vobis eſt mõ/ c d lestos eſſe hominib⁹: q2 mõ/ e f leſti eſtis ⁊ deo meo: g Prõ/pter hoc dabit dñs ipſe h i vobis ſignum: k Ecce virgo l m concipiet et pariet filiũ: et n o ⁊vocabit nomẽ ei⁹ emanuel.

q illi vos odiũt/niſi ⁊ deus vos odiat. f Propter hoc:
quia ita odioſi eſtis deo ⁊ hominib⁹. g Dabit domin⁹
ipſe/p ſe/nõ per aliũ: h Uobis/acquiſitiue: i Signũ/
ſalutis ⁊ liberationis. Sed videt q hoc: q moleſti erant deo
et hominib⁹/ nõ deberet eſſe cauſa ſigni dandi: ſed potius nõ
dandi. Reſponſio. In populo iuda erant quidã boni.ſ.mino/
res: alij erant peſſimi: vt achaz ⁊ cõplices eius. Loquit ergo
ppheta ad eũdem populũ p diuerſis: iuxta ſecundã regulã
Ps.77. Ticonij: vt i Ps. Cũ occideret eos qrebãt eũ.i.cũ occideret
quoſdã/quidã qrebãt eum. Similit e hic: Primo dirigit ſer/
mo ad minores: poſtea qſi ex indignatiõe cõuertit ſe ppheta
ad maiores. Unde ſic intelligẽda e littera: Quãquidẽ achaz nõ
vult petere a deo ſignũ liberatiõis ſuę. a Ergo.i.ſalte: au/
dite dom⁹ dauid.i. vos imitatores dauid Et ſtatim cõuer
tit ſmonẽ ad maiores nolẽtes audire: vel ad totũ populũ p
ipſis. b Nũquid parũ eſt vobis/maioribus et incre/
dulis: c Moleſtos eſſe homib⁹: quia moleſti eſtis
⁊ deo meo: q.d. nũquid parũ eſt vobis moleſtare homies:
id eſt decẽ trib⁹ ⁊ ſyros: vl' pphetas quorũ verba deſpicitis:
niſi etiã moleſtetis deũ meũ/inuidẽtes glorię ⁊ ſignis ei⁹: q2
nõ vultis petere ſignũ/ne in ipſo glorificet deus. Deinde cõ
uertit ſermo ad minores: vl' ad totum populũ p minoribus.
f Propter hoc.i. q2 maiores nolũt petere ſignũ/imo mo/
leſtant deũ ⁊ pphetas ei⁹. g Dabit dñs ipſe/et nõ ali⁹:
h Uobis/minorib⁹/nõ illis ſuperbis ⁊ incredulis: i Si/
gnũ/ſalutis ⁊ liberatiõis. Et notant hic tria p hoc pnomen
ipſe.ſ. dñi liberalitas: operis ſublimitas: operantis pſentia/
litas. Unde ſenſus e: g Dñs ipſe/ſine alicui⁹ petitiõe vl' me/
rito: nõ p aliũ ſed p ſeipſũ pſens/ h Dabit vobis ſignũ/
nõ qualecũq: ſed inauditũ ⁊ nouũ: ſed mirabile vl' inenarra/
bile: ſed excellẽs: qd null⁹ poſſet dare niſi ſol⁹ de⁹. k Ecce
vgo cõcipiet/vgo: l Et pariet/vgo: m Filiũ/dei/ve/
rũ deũ ⁊ vex hoiem/nõ filios: vt dic Heluidi⁹ heretic⁹: ꝯtra
quẽ ſcribit epiſtolã Hiero⁹ de vginitate vginis ppetuo ꝯſer/
uata. n Et vocabit/vgo/ o Nomẽ ei⁹ emanuel: qd
interptat nobiſcũ de⁹: qd patebit in deſtructiõe duorũ regũ.
Et ſic tangit vtraq chriſti natura. Alia lra habet: Et voca
bis/o tu iuda.i.inuocabis i piculis: nomẽ ei⁹/vt te liberet:
nomẽ ei⁹ dico/emanuel. Et ſm hãc litterã/ꝯiunctim legit:
nomẽ ei⁹ emanuel.i. h nomẽ iuocab i auxiliũ.i. rem hui⁹
nomis.i. chriſtũ deũ verũ ⁊ hoiem verũ. Aliqui libri habent
vocabit: ſ male: Matth.ij.d. Qui ponit/vocabit: mag
ſequit ſenſũ q verba. Hebrę⁹ habet/alma: vbi nos habem⁹
virgo. Qd dupliciter ſumit in hebraico: p adoleſcẽtula/⁊ ſic
accipiũt hic icreduli iudei: ⁊ p apocrypha.i. abſcõdita: qd e
periphraſis vginũ. Unde beata virgo erat i cõclaui/qñ angel⁹
venit ad eã. Itẽ hoc nomẽ/alma/lingua punica vginẽ ſonat:
⁊ lingua latina ſanctã: ⁊ iudei pene omnib⁹ linguis vtunt. Unde
Cant.iij.d. vbi nos habem⁹: Ferculũ fecit ſibi ſalomon: he
phorion breus habet/φοριοp fecit ſibi ſalomon: qd eſt grecũ. Et ita
ſicut ibi ſumit nomẽ grecũ: ita ppheta hic poſuit hoc nomẽ
alma/put eſt punicũ vel latinũ: vel ad minus put eſt hebrai/
cũ in ſecũda ſignificatione.i. p2o apocrypha: et ſic ſumit hic
Hieronym⁹. Quidã hebreox exponũt de ezechia: cuius tpe
deſtructa eſt ſamaria: ſm qs idẽ eſt ac ſi diceret ipſi achaz:
Ecce alma.i. vxor tua adoleſcentula/cõcipiet ⁊ pariet filiũ.ſ.
ezechiã: quo regnãte deſtruent iſti duo reges quos tu times/

⁊ eorum regna. Sed hãc expoſitionẽ improbat Hieronym⁹
p computationẽ annox: q2 cũ edita eſt hec pphetia/iam erat
ezechias ad minus nouẽ annox. Qd patet ſic: Achaz regna/
uit ſedecim annis.iiij. Reg.xvj.a. cui ſucceſſit ezechias: qui
erat vigintiquinq annox/cũ regnare cepiſſet.iiij. Reg.xviij.
a. Ergo primo anno
regni achaz/erat eze/
chias nouem annox:
⁊ tũc fuit edita hec p/
phetia. Ergo nõ põt Matth.i.d.
intelligi de ezechia na Luc.i.c.
ſcituro. Sed reſpõdẽt Al. ⁊vocabis
iudei ⁊ dicũt cõceptũ
⁊ partũ ⁊ infantiã ezechię p eodẽ accipi.i. pro nouitate regni
eius. Unde ſm eoſdẽ ſenſus eſt: O tu achaz vxor tua pepe/
rit tibi filiũ: et in nouitate regni eius fiet deſtructio duorũ re/
gum/qui modo te infeſtant. Sed manifeſtũ eſt omnib⁹ q hec
expoſitio violẽta e ⁊ extorta: qd patet p h qd dr: Ecce alma
cõcipiet.i. in pſenti. Ideo alij iudei qrũt alias cauillatiões:
⁊ dicũt eſaiã h pphetaſſe de qdã filio ſuo naſcituro q dictur⁹
eſt emanuel/ali⁹ a iaſub ⁊ rapſace. Et e ſm eos ſenſus: Ecce.i.
i pſenti: alma.i. vxor mea cõcipiet ⁊c. Sz qd ſignũ fuit hoc ⁊
qd miraculũ/ſi vxor eſaię q iã habuerat aliũ vel alios filios
dr paritura? Ad hoc reſpõdent iudei: q in hoc fuit mirabile
ſignũ/q vxorem ſuã pdixit cõcepturã et pariturã maſculũ: et
tempus ⁊ nomẽ pueri pſignauit: ſicut mirabile fuit q angel⁹
conceptionẽ iohannis baptiſtę/⁊ natiuitatẽ/⁊ nomen pdixit.
Unde dicũt q idem e ac ſi diceret eſaias populo: vl' domin⁹
eſaię: Predico tibi in ſignũ liberationis q vxor tua vel mea
pariet filiũ quem vocabis emanuel: iuxta morẽ grecorũ: qui
reges ſuos ſic vocant. Sed dicitur hoc iudeis: Falſo dicit
Alma concipiet: q2 vxor eſaię/nec erat apocrypha: id eſt ab/
ſcõdita: nec adoleſcentula/qd ſonat in hebreo: nec virgo/ qd
ſonat lingua punica: nec ſctã/ qd ſonat lingua latina. Sz ite/
rum obijciunt nobis iudei ex littera cõſequẽti/dicẽtes: Uos
chriſtiani non attẽditis niſi locũ vnũ: ſed attendite qd ſequit
in textu.ſ.viij.a. Adhibui mihi teſtes fideles/ vriã ſacerdotẽ
⁊ zachariã filiũ barachię: ⁊ acceſſi ad pphetiſſam: ⁊ concepit
⁊ peperit filiũ. Et dixit dominus: Uoca nomẽ eius: accelera
ſpolia detrahe/feſtina predari: quia anteq ſciat puer vocare
patrem ſuũ ⁊ matrẽ ſuam/auferet fortitudo damaſci: ⁊ ſpolia
ſamarię: Et ita vt dicunt planum eſt ſignũ hoc q vxor eſaię
cõceptura erat filium ⁊ paritura: et puer ſic vocandus/eo q
in infantia illius pdicta duo regna deſtruenda erant. Item ex
circũſtantia litterę ſic obijciunt nobis: Domin⁹ debuit dare
ſignum liberationis a duobus regibus: ⁊ vos chriſtiani dici/
tis: q hoc fuit ſignum: Ecce virgo concipiet ⁊c: ſcdm
quod exponit de chriſto veſtro. Sed ſignũ conſolatiõis po/
puli ⁊ liberationis ab iminenti periculo debuit pcedere rem
ſignatam: ſed iſtud ſubſecutũ eſt liberationem illam fere per
mille annos: ergo non fuit ſignũ liberationis illius: ſed ſigni/
ficatum illius oratiõis/ Ecce virgo cõcipiet/ debuit eſſe
ſignũ illius liberationis: ergo male exponitis illud de chriſto
veſtro. Sed ad primũ dicendũ/q nõ eſt probabile q ppheta
adhiberet teſtes ſui cõcubit⁹ cũ vxore ſua. Preterea illud qd
ſequit in textu nullo mõ conuenit filio eſaię.ſ.viij.b. Et erit
extenſio alarũ eius implens latitudinẽ terrę tuę o emanuel:
Terra enim iuda nunq fuit illius. Ad ſecundũ dicimus q ſi/
gnũ qñq pcedit rem ſignatã/ vt flos fructũ: quãdoq comi/
tatur/ vt fum⁹ ignem: quãdoq ſequit/vt cinis ignem. Sic in
baptiſmo Cornelij res pceſſit ſacramentũ.i. gratia ⁊ remiſſio
peccatorũ baptiſmum: Act.x. Et circũciſio abrae ſignum
fuit iuſticię ipſi⁹ quã pus acceperat: Geñ.xvij. Item/Exo.
iij.c. dixit dñs moyſi: Ego ero tecum et hoc habebis ſignũ
q miſerim te: cum eduxeris populũ meũ de egypto: imola/
bis deo ſup montẽ iſtum. Ecce imolatio fuit ſignũ miſſionis
moyſi: ⁊ tñ ſecuta e miſſionẽ. Sed h facile ſoluũt iudei. Legũt
em ſic litterã.
k Ecce virgo cõcipiet ⁊ pariet filiũ: ⁊ vocabit Myſtice
nomẽ eius emanuel. Hic nõ poteſt poni dulci⁹ myſteriũ
q ipſe ſenſus

¶ eñ ſic litterã. Hoc habebis ſignum ꝙ miſerim te.ſ. viſionem
rubi ardẽtis ⁊ nõ combuſti/ oſtenſã. Et poſtea inchoãt aliũ
verſũ hic: Cũ eduxeris populũ meũ de egypto/ imolabis deo
ſuper montẽ iſtum. Sed probat multis exemplis ꝙ ſignum
ſequit rem frequẽter. Deut.xviij.d. Hoc habebis ſignũ: qḋ
in nomine domini ꝓpheta ille ꝓdixerit ⁊ nõ euenerit: hoc do
min⁹ non eſt locutus: Hic neceſſe eſt ꝙ ſignum ſequat rem.
Itẽ Hiere.xxviij.c. Cũ venerit verbũ eius/ tũc ſciet ꝓpheta
quẽ miſit dñs i veritate. Item Hiere.xliiij.g. Et hoc vobis
ſignum ꝙ viſitem ſuper vos: ecce ego tra/
dam pharaonem. Itẽ Ezech.xxxiij.g. Cũ
venerit quod ꝓdictũ eſt: ecce enim veniet:
tunc ſciẽt q꞉ ꝓphetes fuerit inter eos. Itẽ
j.Regũ.x.a. Hoc tibi ſignũ ꝙ vnxit te de⁹
in principẽ: cum abieris a me inuenies du/
os viros. Ecce aperte ſequit ſignum rem ſi/
gnatã. Sed forte dicet iudeus/ ꝙ aliquid ſecuturum erat an/
nexum illi ſigno.ſ. ꝙ ſauli populus iſrael ſubijceret plene. Si/
militer ⁊ hic: Ecce virgo concipiet: quia hoc ſic fuit ſi/
gnum future liberationis corporalis: et etiam fuit ſignum
future liberatiõis ſpiritualis. Item probatur iudeis ꝙ iſtud
Ecce virgo concipiet: etiã ſm quod ipſi exponunt/ non
fuit ſignũ liberationis niſi ſequens rem. Certum eſt enim ꝙ
liberatio ab obſidione duorũ regum facta eſt ſub achaz: ergo
oportuit ꝙ iſte puer cuius cõceptio et natiuitas fuit ſignum
ꝓdicte liberatiõis naſceret ſub achaz ad minus vl' ante: alio/
quin ſignum non ꝓcederet rem: Sed vt legit.iiij.Regũ.xvi.
a. decimoſeptimo anno phacee qui regnauit viginti annis/
cepit regnare achaz/ q̃ regnauit ſedecim annis. Ergo p⁹ mor/
tẽ phacee regnauit achaz duodecim annis: Et poſt achaz re/
gnauit ezechias quinqȝ annis añ deſtructionẽ ſamarie: q꞉ in
ſexto anno ei⁹ deſtructa eſt.iiij.Regũ.xviij.c. Ergo puer iſte
de q̃ loquũt iudei/ nat⁹ ẽ ſub achaz ⁊ viuẽte phacee: q꞉ aliter
nõ eſſet ſignũ liberatiõis ꝓdicte: erat decẽ ⁊ octo vl' ad min⁹
decẽ ⁊ ſeptẽ annoꝝ qñ ſamaria deſtructa ẽ. Ergo tũc poterat
loq̃ ⁊ vocare patrẽ ſuũ ⁊ matrẽ ſuã. Ergo falſo ſequit i textu:
Anteq̃ȝ ſciat puer vocare patrẽ ſuũ ⁊ matrẽ ſuã: auferet for/
titudo damaſci: ⁊ ſpolia ſamarie corã rege aſſyrioꝝ. Ergo aut
ꝓpheta falſũ dixit: aut ille nõ erat nat⁹ añ liberationẽ. Et ita
res ꝓceſſit ſignũ ſm eos: qḋ ẽ incõueniẽs eis. Forte dicunt
iudei ꝙ nõ appellat hic liberatio amotio obſidionis: ſed de/
ſtructio regũ ⁊ regnorũ eorũ: quia tũc certe fuerũt due trib⁹
ꝙ plene liberate ſunt ab illis: et ita non oportuit ꝙ puer iſte
naſceret ante amotionẽ obſidionis/ vel viuente phacee: ſed
longe poſt: ita ꝙ in deſtructiõe ſamarie neſciebat loqui. Sed
probat eis ꝙ iſta expoſitio nõ poteſt ſtare: quia hoc ſignum
datũ eſt populo obſeſſo ad conſolationẽ obſidionis: ſed non
conſolaret niſi ꝓcederet amotionẽ obſidionis: ergo ꝓceſſit.
Et ita oportet ꝙ puer ante mortẽ phacee natus fuerit: ⁊ ita
in deſtructione ſamarie fuit magnus ⁊ eloquens. Item ꝓ ni/
hilo daret achaz optio tanti ſigni de celo dandi vl' de terra:
niſi dñs aliquid magni voluiſſet p hoc oſtẽdere. Preterea in
E.6.c. fine ꝓcedentis viſionis dixit domin⁹ eſaie: Exceca cor popu
li hui⁹ ⁊ oculos claude/ ne forte oculis ſuis videat. Et reuera
ꝓphetia eſaie maxime vbi loquit de incarnatione verbi/ ſic
excecat iudeos ꝙ nihil penitus intelligunt: et ideo aperta eſt
ꝓphetia de beneficio incarnationis. Oportet igitur vt oſtẽ/
damus quomõ fuit ſignũ liberationis hieruſalẽ a duobus re/
gibus/ cũ hoc lõge poſt fuerit ſubſecutũ. Dicim⁹ ergo ꝙ do/
minus quãdoqȝ plus dat q̃ȝ petatur: vt patet i ſalomone.iij.
Regũ.iij.b. qui petijt ſapientiã: ⁊ date ſunt ei potentia et di/
uitie maxime cum ſapientia. Sic dictũ fuerat achaz vt pete/
ret ſignum liberationis/ ſ; noluit. Et dominus quaſi largiſſi/
mus ꝓmittit domui dauid: hoc eſt omnib⁹ bonis ꝓteritis ꝑ/
ſentibus ⁊ futuris ſignum liberationis eterne/ quod plus eſt.
Unde facit quẽadmodum ſi aliquis malus ſeruus ⁊ ꝯtumax
recedat a domino ſuo: et dominus alij ſeruo beniuolo plura
dona ꝓmittit/ vt ſic ſeruus fugitiuus confundat. Receſſerat
enim achaz a domino quaſi ſeruus malus/ nolens petere ſi/

a Butyrũm et mel come/
b det: ut ſciat reprobare
c malũ et eligere bonum:

gnum liberatiõis ſue: Et ideo dominus quaſi largus ꝓmittit
populo ſimplici longe melius: ſcȝ ſpiritualem liberationẽ fu/
turã per chriſtũ/ qui de illo populo naſciturus eſt: ⁊ ſic p con/
ſequẽs ꝓmittit corporalẽ liberationẽ. Cum enim ꝓmittit de
genere illorum chriſtum naſciturum/ aperte dat intelligi: ꝙ
interim nõ extirpabit genus illorum. Et ita quaſi duplex cõ/
cluſio ſequit ex hac ꝓmiſſione: Ecce virgo concipiet ⁊
pariet ⁊c. Prima talis eſt. Promitto vobis meſſiã de ve/
ſtro genere naſciturũ qui vos liberabit: ergo interim non de/
ſtruemini. Secũda talis ẽ: Promitto vobis
ſpiritualem liberationẽ: ergo non debetis du
bitare de corporali/ que minor ẽ. Itẽ ſignũ
corporalis liberatiõis iudeoꝝ ẽ nr̃ emanuel:
q̃ ⁊ ꝓceſſit ⁊ ſecut⁹ eſt eã. Inquãtũ deus pre/
ceſſit: inquantum homo ſubſecutus eſt. Pla/
nũ eſt ergo quod dicit: Ecce virgo conci
piet. Prophetali certitudine demonſtrat futurũ quaſi pre/
ſens: et ideo dicit/ Ecce: qḋ eſt aduerbiũ demonſtratiuum
ad oculum: quia verbum inuiſibile prius/ viſibile per carnis
aſſumptionem predicit. Et hoc eſt illud nouum de quo dicit
Hiere.xxxi.d. Nouum creabit domin⁹ ſuper terram: femina
circũdabit virum. Maledicti iudei legunt hoc diuiſim/ hoc
modo: Ecce virgo.i. illa que eſt virgo: concipiet/ ſed nõ
manens virgo: ſicut dicit: album erit nigrum. Sed ſm hoc
nulla eſt nouitas: quia hoc modo multe virgines adhuc pa/
rient. Unde Hieronym⁹ ſic obijcit eis in originali: Si aliqua
deflorata concipit: que eſt nouitas/ vel quod ſignum? Item:
quare dicit: Ipſe domin⁹ dabit vobis ſignũ? Talis eñ cõ/
ceptio eſt vſitata. Si dicas ꝙ in hoc fuit nouitas ꝙ mulier in
defloratione concepit. Hoc non dicunt iudei: qui exponunt
de vxore eſaie: vel de vxore achaz. Preterea de quacũqȝ ex/
ponant/ non eſt nouũ hoc: quia ambe filie loth in defloratiõe
ſua conceperũt: Geñ.xix.g. Dimittam⁹ igitur in ſua cecitate
iudeos: ⁊ nos litterã noſtrã ꝓſequamur. Ecce/ admiratiue:
Uirgo cõcipiet/ de ſpũſancto: Et/ vgo/ pariet filiũ/ dei
⁊ ſuũ: Et vocabit/ ipſa/ vl' vocabis/ o tu iuda: nomẽ ei⁹/
emanuel.i. verũ deũ ⁊ verũ hominẽ credẽs: ⁊ ipſũ i periculis
inuocabis. a Butyrum ⁊ mel comedet.i. omnẽ cibũ
infantilem homini idoneum: in quo verus homo demõſtrat:
Ita tñ: b Ut/ i ipſa infãtia/ c Sciat reprobare malũ:
id eſt omnes peccatores: d Et eligere bonũ: id eſt om/
nes bonos: quod fiet in die iudicij manifeſte: quãdo ſepara/
bit hedos ab agnis: Matth.xxv.c. Et quotidie facit/ licȝ oc/
culte: ⁊ ab eterno fecit vt deus. Hieronym⁹. His verbis per/
cipimus ſaluatoris infantiã/ diuinã in eo nõ minuiſſe ſapien/
tiam: Quis dicat Lucẽ.ij.g. Puer autẽ ꝓficiebat etate ⁊ ſa/
pientia apud deum ⁊ homines: vt veritas humani corporis
probaret. Infantia enim non ꝓiudicat diuine ſapientie. Uel
ſic: a Butyrum ⁊ mel comedet: id eſt omnẽ cibum
infantilem ⁊ virilem. Per butyrum quod de lacte fit/ infanti/
lis cibus intelligit: per mel/ cibus virilis.q.d. ſic erit infans
ꝙ etiã erit vir: quia ꝑfectus ſcientia et virtute: et nõ ſolũ tunc
erit infãs ⁊ vir/ imo etiã de⁹. b Ut ſciat reprobare ma/
lum ⁊ eligere bonũ.i. habeat tũc diſcretionẽ boni ⁊ mali:
¶ quod nõ poteſt
⁂ q̃ȝ ipſe ſenſus littere. a Butyrum et mel come/
det. Butyrũ/ pinguedo boni operis: mel dulcedo cõtempla/
tionis. Item/ butyrum myſteriũ incarnationis: mel/ dulcedo
deitatis. Hec comedit chriſtus: quia hec in fomentũ mem/
brorum conuertit: et in delectationẽ ipſorum. Geñ.xviij.a.
Tulit abraam butyrum et lac et vitulum quẽ coxerat: et po/
ſuit corã eis. Cantẽ.v.a. Comedi fauũ cũ melle meo. De hy/
pocrita ſo di Iob.xx.c. Nõ videat riuulos fluminis torrẽ/
tis mellis et butyri. Hoc ẽ flumen paradiſi in quo balneant
electi. Pſ. Fluminis impet⁹ letificat ciuitatẽ dei. Iob.xxix. Pſ.45.
a. Quis mihi tribuat vt ſim iuxta mẽſes ꝓſtinos ſm dies qb⁹
de⁹ cuſtodiebat me? Qñ lauabã pedes meos butyro ⁊ petra
fundebat mihi riuos olei. Uerba ſũt eccłie. b Ut ſciat re/
probare malũ et eligere bonũ/ in mẽbris ſuis. Ad hoc
⁂ enim eſt tota

ꝯ quod nō poteſt eſſe in puro homine. Et hoc erit ſignū mira/
bile tue liberatiōis: quia anteq̄ naſcat̄ vel concipiat̄ puer iſte
ad inuocationem nominis illius liberaberis. Et hoc eſt: a
Quia anteq̄ ſciat puer/ ſciētia creata: b Reproba/
re malum et eligere bonū: id eſt anteq̄ deus fiat homo:
c Derelinquet terra quā tu deteſtaris. i. ſyria ⁊ ſama
ria. d A facie. i. a pñſentia: e Duorū regū ſuorum:
quia ſexto anno ezechie capta fuit ſamaria a ſalmanaſar rege
aſſyriorū. iiij. Reg. xviij. c. Et ſic due tribus plene liberate
fuerūt a duob⁹ regib⁹ quos timebant. Nā raſin regem ſyrie
iā occiderat theglath/
phalaſar pater ſalma/
naſar: vt legit̄. iiij. Re
gū. xvj. b. Sed ne ſu/
perbirent due tribus
quaſi oino ſecure/ ꝑ/
dicte cōſolationi ſub/
iungit eſaias cōmina/
tionē/ dicens: f Ad
ducet domin⁹ ſup
te ⁊ ſuper populū
tuum/ ⁊ ſuper do/
mū patris tui dies:
tribulatiōis ⁊ captiui/
tatis. g Qui. i. q̄les tā mali. ſ. h Nō venerūt vob/ a die/
bus ſeparatiōis ephraim a iuda. i. decē tribuū a dua/
bus tribub⁹ ſb roboā. iij. Reg. xij. Et hi dies. i. hec tribula/
tio veniet: i Cū rege aſſyriorū. i. cū nabuchodonoſor rege
chaldeorū: q̄ venit comitatus multitudine aſſyriorum ⁊ egy/
ptiorū: cū quo etiā venerūt medi ⁊ perſe. q. d. O achaz ema/
nuel liberabit te et populū tuū a duobus regibus: ſed ne glo/
rieris in hoc: q2 grauius flagellū inducet ſup te et ſup domū
tuam. ſ. oppreſſionē egyptiorum primo: deinde aſſyriorum: ⁊
vltimo chaldeorū. Primo eñ pharao nechao rex egypti oc/
cidit piū ioſiā regē iuda: quo mortuo/ populus terre ſecundū
filiū eius. i. ioachaz conſtituit regem: quē etiā pharao nechao
vinculatū tranſtulit in egyptū: et primogenitū ioſie. i. helia/
chim conſtituit regem ſibi tributariū: ⁊ vertit nomē eius io/
akim in ſignū ſeruitutis. Qui ſeruiuit ei in tributo vſq3 quo
inualuit nabuchodonoſor: qui fecit eum tributariū ſibi: ⁊ po/
ſtea interfecit: ⁊ ſubſtituit ei filium eius iechoniam: qui etiam
poſtea cum matre ſua ſe tradidit nabuchodonoſor: et ductus
eſt in babylonē: ſubſtituto in regnū patruo ſuo mathathia:
cui⁹ nomē nabuchodonoſor mutauit in ſignū ſeruitutis/ ⁊ vo
cauit eum ſedechiam: quem etiā poſtea excecauit ipſe nabu/
chodonoſor: ⁊ cecū duxit in babyloniā: ⁊ ibi turpiter expira/
uit. Et hec fuit cōſummatio captiuitatis incepte a pharaone
nechao rege egypti. Et hoc eſt qđ cōminatur eſaias achaz
et populo eius. Verūtamen ſciendum et in multis locis ne/
ceſſariū eſt ſcire ꝙ chaldei ſepe dicunt̄ aſſyrij: Et hoc duplici
de cauſa. Prima eſt: q2 aſſyrij a chaldeis originē habuerūt:
Nā aſſur filius arphaxat de chaldea venit in terrā illā quā a
nomie ſuo denoiauit aſſyriā. Et etiā ab iſto aſſur initiū habuit
regnū chaldeorū. Unde. j. xxiij. c. Ecce terra chaldeorū talis
popul⁹ nō fuit: aſſur fundauit eam. Ab iſto ergo aſſur chaldei
aſſyrij: ⁊ aſſyrij chaldei dicunt̄. Secūda cauſa eſt: q2 regnum
chaldeorū fuit de regno aſſyriorū: Nā cū rex aſſyriorū haberet
monarchiā omniū circūadiacentiū regionū/ nabuchodono/
ſor erat vnus de guerrarijs militib⁹ eius ſtrenuiſſim⁹ et dile/
ctiſſimus regi: ⁊ petijt ab eo chaldeā vt eſſet rex ſub eo ibi: q̄
dedit ei. Poſtmodū vero nabuchodonoſor potentior fact⁹ eſt
monarcha ſuo ⁊ famoſior: ita vt nomen eius obfuſcaret: Un̄
ſucceſſores nabuchodonoſor monarche fuerūt: et ideo chal/
dei dicunt̄ aſſyrij hic in textu: Nā cū deberet dicere cū rege
chaldeorū/ dixit/ cū rege aſſyriorū. Et dicit Glo. i. nabuchodo
noſor: cū quo venerūt medi ⁊ pſe/ egyptij ⁊ chaldei. Hiero⁹.
vero in originali legit locū iſtū/ ⁊ de nabuchodonoſor ſicut dixi
mus/ et de ſennacherib/ dicens hoc modo: O domus dauid
auſculta que dico: vt/ c Derelinquat terra/ ſyrie ⁊ ſa/
marie: d A facie duorū regū/ q̄s tu vehemētiſſime re/

a Quia anteq̄ ſciat puer re/
b probare malū et eligere bo/
c nū: derelinquet terra quā tu
d e deteſtaris a facie duorū regū
f ſuorum. Adducet dominus
ſuper te et ſuper populū tuū
⁊ ſuper domū patris tui dies
g h qui non venerunt a diebus
ſeparatiōis ephraim a iuda
i k cum rege aſſyriorum. Et erit
l in die illa ſibilabit dominus
m muſce que eſt in extremo flu
n minū egypti: ⁊ api que eſt in
o terra aſſur: et venient et req/
p eſcent omnes in torrentibus
q valliū: et in cauernis petra/
rum et in omnibus frutetis
⁊ in vniuerſis foraminibus.

formidas. f Adducet dñs ſup te ⁊ ſup domū pris
tui dies/ q̄s nūq̄ habuiſti ex eo tpe q̄ decē trib⁹ a duab⁹ tri/
bub⁹ ſeparate ſūt: ⁊ regnū i ſamaria hre ceperūt. Adducet aūt
ipſos. i. tpa/ i Cū rege aſſyriorū. i. ſennacherib: vt illis ſe/
patis atq3 ſubuerſis ab angelo: tu emanuelis pñſentia liberabe
ris. Un̄ ſenſus eſt: Duo reges deſtruent̄: ⁊ dñs adducet ſup
te ſennacherib: ſed nō ꝓualebit tibi: imo virtute emanuelis tu
liberaberis: ⁊ ipſe ꝓſternet̄. Et ita factū legit̄. j. xxxvij. g. Sz
q2 oppſſio iudee cepit a pharaōe nechao q̄ occidit ioſiam: iō
eſaias de illo ꝓſequit̄/ ꝑmo dicēs: k Et erit i die illa/ nota
dño et notabili et ti/
mēda tibi. l Sibila
bit dñs: id ē inſpira/
bit: m Muſce q̄ ē
in extremo flumi/
nū egypti. i. popu/
lo egyptiaco inbelli ⁊
immūdo ſanguini ido
latrie iſidiēti. Egypt⁹
eñ coluit oia mōſtra
deorum. Sibilabit
dicit. i. inſpirādo con/
gregabit populū egy/
ptiacum: ſicut muſce
congregant̄ ad ſiblū. Per hoc ꝙ dic/ in extremo fluminū/
notat̄ ꝙ etiā viliſſimi et vltimi veniāt ꝯtra iudā. Fluminū
etiā dicit pluralit̄: q2 nilus in ſeptē brachia diuidit̄: ⁊ de vl/
timo veniēt i iudeam. n Et/ ſibilabit/ api q̄ eſt in terra
aſſur. i. aſſyrijs ⁊ chaldeis nimiū ferocib⁹ ⁊ iaculis potētib⁹:
qđ notat̄ ꝑ aculeū apis. Sed ſi inſpirauit illis dñs vt venirēt
cōtra iudā/ inſpirauit eis malā voluntatē: q2 ipſi mala intenti
one venerūt: ⁊ veniēdo peccauerūt. Solutio. Dñs inſpira/
uit eis. i. oñdit eis maliciā iudeorū ⁊ offenſā dei cōtra ipſos:
q̄ agnito/ ipſi moti cupiditate tre eorū lucrāde/ venerūt cōtra
eos. Et poſtea ꝓſequit̄ metaphorā ſuā ꝓpha: o Et ve/
nient et requieſcent omnes/ egyptij/ chaldei et aſſyrij:
p In torrentibus vallium/ terre tue. In torrentib⁹
dicit propter metaphoram: quia in his locis muſce et apes
morantur: et quia exercitus libenter iuxta aquas caſtrame/
tatur. q Et in cauernis petrarum et in omnibus
frutetis: ⁊ in vniuerſis foraminibus. Iſta ſunt con/
grua muſcis et apibus. Et ne crederet iuda ꝙ aduentus eo/
rum eſſet pacificus: ſubdit ꝙ erit moleſtus nimis/ comparās
regem aſſyriorū. i. nabuchodonoſor nouacule acute: quia iu/
deam cito ſubuertit: ſicut nouacula cito pilos radit. Et ꝙ rex
aſſyriorū dicat̄ hic nabuchodonoſor: patet ꝑ Hieronymū: q̄
dic: Rex aſſyriorū qui in Hiere. xlvj. d. columba dei vocat̄.
Ibi enim nabuchodonoſor vocatur columba dei: quia ſer/
uiuit deo in expugnando tyrū: propt̄ qđ egyptus data eſt ei
ꝯ in remunerationē
※ eñ eſt tota doctrina ⁊ exhortatio chriſti: vt mala fugia/ Myſtice
mus et bonū eligamus. Pš. Declina a malo ⁊ fac bonum. Pš. 36.
k In die illa ſibilabit domin⁹ muſce que eſt in ex
tremo fluminū egypti: ⁊ api que eſt in terra aſſur.
Muſca eſt curarū importunitas. Exod. viij. f. Venit muſca
grauiſſima in domos pharaonis. Glo. id eſt inſolentes cure
carnaliū deſideriorū. Flumina egypti ſunt vanitas mundi et
voluptas carnis. Muſca moratur in extremo fluminū: quia
importunitas curarum ſiue mentis anxietas adiuncta eſt vo/
luptati ⁊ vanitati vſq3 ad finem. Prouerb. v. a. Fauus diſtil/
lans labia meretricis: nouiſſima autē illius amara q̄ſi abſin/
thiū. Item/ Prouerb. xiiij. b. Riſus dolore miſcebit̄: ⁊ extre
ma gaudij luctus occupat. Apis que habet in ore mel: et in
cauda aculeū/ eſt adulator vl' proditor: que eſt in terra aſſur:
id eſt in curia potentū vbi regnat proditio ſimul ⁊ adulatio.
Sed iam domin⁹ ſibilabit illis: id eſt curarū importunitati/
ꝓditioni ⁊ adulationi: o Et venient ⁊ requieſcent/
modo: p In torrentibus vallium et in cauernis
petrarū. i. in clauſtris monachorū: ⁊ in capitalis canonicorū.
Iob. xxx. a. In deſertis habitabūt torrentiū ⁊ i cauernis tre.
※ In die illa radet

¶ in remuneratione: vt legit̃ Ezech. xxix. d. Alij dicūt ꝙ vocat̃
colūba dei ꝓpt̃ fraudulētā ſimplicitatē ⁊ ꝓpt̃ nimiā libidinē:
vel ꝓpt̃ ſignū colūbe qḋ habebat in vexillo ſuo. Dicit ergo:
a In die illa / notabili ꝑuiſa a dn̄o / timēda iudeis. b Ra
det dn̄s in nouacula acuta / vel / cōducta: alia littera.
d In his q̄ trās flumē ſunt i rege aſſyriorū / caput
⁊ pilos pedū ⁊ barbā vniuerſam. Sic ordina litterā.
a In die illa / iam ꝑuiſa: b Radet dn̄s. i. cito euellet:
c In nouacula a/
cuta. ſ. in rege aſſy
riorꝝ: in his q̄ trās
Al. ⁊ cōducta flumen ſunt. i. vltra
euphratē / quē tranſi/
re oportet venientes
de babylone in iudeā:
e Caput. i. ꝑncipes.
f Et pilos pedū. i.
ſubditos: g Et bar
bam vniuerſam. i.
oīs iuuenes fortes ⁊
pulchros. Summa eſt: Per nabuchodonoſor ⁊ aſſyrios qui
vltra euphraten habitāt / cito ⁊ funditus euertet dominus to/
tam iudeam a maiore vſq; ad minorē nulli parcens. Deinde
oſtēdit ꝓpheta quāta erit ſolitudo iudee poſt illam deſtructi/
onē: tāta. ſ. ꝙ homo de magna numeroſitate gregū ⁊ armen/
torum nō habebit niſi vaccam vnam et duas oues: quarum
lacte paſcat̃ ⁊ lana veſtiatur. Et quia pauca erūt tunc aīalia
⁊ tanta fertilitas in paſcuis ꝙ vna vacca et due oues ſufficiēt
ad paſcendū domū vnam / ita abūdabūt in lacte. Et hoc eſt:
h Et erit in die illa / poſt ſubuerſionē vrbis ⁊ captiuitatē
iuda: i Nutriet hō / relictus in iudea: k Vaccā boū:
vnā tm̄ / qꝛ paup. Vaccā boū dicit: qꝛ talis eſt modus loquē/
di apud hebreos: vel impregnatā a bobus: vel vitulos duos
habentē: l Et duas oues / vnde paſcat̃ ⁊ veſtiat̃. m Et
ꝑ vbertate lactis / vni⁹ vacce ⁊ duarꝫ ouiū: qꝛ multa erāt
paſcua ⁊ pauca aīalia. n Comedet butyrum / qḋ fit de
pinguedine lactis: nec fit niſi vbi maxīe abūdat lac. o Bu/
tyrū enim ⁊ mel / ſilueſtre vel agreſte ꝑ inopia panis: p
Mādu͡cabit oīs hō qui relictus fuerit / a nabuchodo/
noſor / q In medio terre. i. in iudea q̄ eſt quaſi vmbilic⁹
Ps. 73. totius terre. Unde de dn̄o dicit̃ in Ps. Operatus eſt ſalutē
in medio terre. i. i hierl̄m. Et tāgit eſaias hic hiſtoriā quam
habemus planius ⁊ plenius Hiere. xxxix. et. xl. et. xlj. ſcꝫ ꝙ
poſt euerſionē vrbis nabuçardā ꝑnceps militie nabuchodo/
al. ⁊ archimagirū noſor quē ⁊ archimagiſtrꝝ ſeptuagita vocāt. i. ꝑncipē cocorꝝ. i.
mareſchalcū / paupes reliquit in iudea / q̄ vineas ⁊ agros co/
lerēt: ⁊ ꝑfecit eis godoliā / qui dicebat: Seruite regi babylo/
nis ⁊ bn̄ erit vobis. In illo tp̄e tanta fuit ſolitudo in iudea vt
illi q̄ remāſerāt / nec greges ouiū haberēt / nec armēta boum.
Et tanta fuit extirpatio vinearum: ꝙ tunc vix poterat inue/
niri vna vitis ad plantandum: ita etiā ꝙ ſingule vites ſingu/
lis argenteis emebant̃. Et hoc eſt qḋ ſubdit̃: r Et erit in
die illa / poſt captiuitatē: s Oīs loc⁹ / in q̄: vel / t Ubi
fuerint mille vites mille argēteis / emēt̃: ſingl'e vites
ſingulis argenteis. Iſte noīatiu⁹ / oīs locus / ꝑponit̃ tm̄ vt
ſequēs relatio locū habeat. Et ē ſenſus: In omi loco vbi fuit
copia vineaꝝ: erit tāta cariſtia vini / et tāta raritas vinearū: ꝙ
vna vitis vno argēteo emet̃ / q̄ valet decē denarios vſuales.
¶ Et in ſpinas

Myſtice ✠ a In die illa radet dn̄s in nouacula acuta ⁊c.
Nouacula diabol⁹ ē: cui⁹ miniſterio reſecat domin⁹ ſuꝑflua.
d In his qui trans flumē ſunt. i. in iuſtis: qui flumina
babylōis tranſierūt. i. diuitias ⁊ delitias cōtēpſerūt. Et i hoc
ſeruit diabolus dn̄o / licet inuitus. Job. xl. d. Nūquid feriet
tecum pactū: et accipies eum ſeruū ſempiternū: Nouacula
dū innouat incidit: ſic diabolus dū ꝑmittit īnouationē infert
īciſionē. Primis em̄ parentibus ꝓmiſit innouationem im/
mortalitatis: et intulit vulnus infelicitatis. Sic hodie mul/
tis ſuggerit innouationē religionis: ⁊ infert vulnus perditio/
Ps. 51. nis. Ps. Sicut nouacula acuta feciſti dolum. e Caput/

a In die illa radet domin⁹ in
b nouacula ⁊ acuta in his qui
c
d trans flumē ſunt in rege aſ/
e ſyriorum / caput et pilos pe/
f
g dum et barbam vniuerſam.
h Et erit in die illa: nutriet hō
i
k vaccam boum: ⁊ duas oues
l
m et pre vbertate lactis comē/
n
o det butyrum. Butyrum em̄
p et mel manducabit omnis
⁊ homo qui relictus fuerit in
q medio terre. Et erit in die il/
r
s la: omnis locus vbi fuerint
t mille vites / mille argenteis:

mens: capilli / cogitationes: pedes affectus: pili pedum / mul/
titudo deſideriorū. Barba / operādi virilitas ⁊ docendi auc/
toritas. Cogitationū aūt quedā ſūt bone: quedā male: ideo
raſio capitis quādoq; ſumit̃ i bono: quādoq; i malo. In bo/
no abiectio malarū cogitationū. Job. j. d. Surrexit iob ⁊ ſci/
dit veſtimēta ſua: ⁊ tōſo capite corruēs in t̃rā adorauit. Hinc
ē ꝙ leuite iubēt̃ radere oēs pilos carnis ſue: Numeri. viij. b.
id eſt omnes carnales cogitationes reſecare. In malo ſumi/
tur. i. amotio bonarū
cogitationū que men/
tem ornant / vt capilli
caput. Matth. x. d.
Veſtri aūt capilli ca/
pit' oēs numerati ſūt. Al. nō hꝫ ⁊ hō
Similiter raſio pilorꝫ
pedū quādoq; in bo/
no ſumitur. i. abiectio
malorū deſideriorū:
quādoq; in malo. i. re/
motio ſanctorū deſi/
deriorꝝ. Itē ꝑ pilos aliquādo accipit̃ aſperitas penitētie. Vn̄
iohānes legit̃ veſtit⁹ pilis camelorꝝ: Matth. iij. a. et Marci.
j. a. Et de pilis caprarꝫ fiebat oblatio in lege domini: Exod.
xxxv. c. Item raſio barbe in bono. i. ꝑſumptionis de viribus
ſuis amputatio. Unde legit̃ Hiere. xlj. b. ꝙ hiſmael interfe/
cit octoginta viros raſos barba: ⁊ ſciſſis veſtis vſq; ad nates:
munera ⁊ thus habētes in manibus vt offerrēt in domū do/
mini. Item raſio barbe in malo / extirpatio virilitatis bn̄ ope/
randi / vel bene docendi. Vn̄. j. Paral̃. xix. a. Anon pueros
dauid decaluauit ⁊ raſit. ij. Reg. x. a. Raſit dimidiā partē
barbe eorū: ⁊ ꝑſcidit veſtes eorū medias vſq; ad nates. Ubi
Glo. Diabol⁹ quorūdā ꝑdicatorꝝ ſmonē ⁊ cōuerſationē cō/
maculat: ⁊ ꝑſcidit veſtes vſq; ad nates / cū turpia facta reue/
lat. De hoc dī Hiere. xlviij. f. Super omne caput caluitiū: et
omnis barba raſa erit. Sic ergo: c Dn̄s in nouacula
acuta. i. miniſterio diaboli ⁊ membrorū eius: b Radet /
capita iuſtorū. i. reſecat ſuꝑfluas cogitatiōes: f Et pilos
pedū. i. motus illicitos / malas affectiōes: vel ſuꝑfluas poſ/
ſeſſiōes. Vn̄ Ps. Sicut nouacula acuta fec̄ dolū. Ibi Glo. Ps. 51.
Mali pilos radūt ſctis: qꝛ ſuꝑflua rapiūt / vt ſint filij chore. i.
caluarie. Barbam etiā radit. i. ꝑſumptionē tollit: i his q̄ ſūt
trans flumen. i. vltra fluxum diuitiarū vl' delitiarū hui⁹ mū/
di: ita ꝙ euphrates. i. frugifer diuidat inter iuſtos et impios.
Job. xxviij. a. Lapidē q̄ꝫ caliginis et vmbrā mortis diuidit
torrens a populo peregrināte. Itē quia nouacula innouat et
incidit: ſimiliter ⁊ dominus ꝑ diabolū ſuos innouat: ⁊ malos
punit / exponit̃ i malo ſic: b Radet dn̄s / ꝑmiſſiue. c In
nouacula acuta. i. miniſterio diaboli: e Caput. i. mētē
bonis cogitatiōibus. f Et pilos pedū. i. aſperitatē pe/
nitentie pſeuerantē. g Et barbā: id eſt fortitudinē bone
cōuerſationis vel ſancte ꝑdicationis. h In die illa nu/
triet homo vaccā boum ⁊ duas oues. i. mentis forti/
tudinem ⁊ ſimplicitatē duplicē: interiorē ⁊ exteriorem. Vac/
ca em̄ fetū fortem facit: ⁊ ideo mentis fortitudinem ſignificat
que forte opus parit. Hanc vaccā debet homo nutrire non
duas: quia debet affligere carnem et animā roborare. ij. Co/
rinth. xij. c. Virtus in infirmitate perficit̃. Nutrit̃ autem hec
vacca operādo / ⁊ ſtudendo. Prouerb. xxx. d. Stellio manib⁹
nititur: ⁊ morat̃ in edibus regis. i. ſimplex homo bonis ope/
ribus exercitat̃: et in ſtudio ſanctarū ſcripturarū conuerſat̃.
Itē vna vacca ē vna parochia: in qua ſūt vix due oues: id eſt
duo innocentes: ſed multi lupi / qui nec lac / nec lanā miniſtrāt.
Ezech. xxxiiij. b. Facti ſunt greges mei in rapinam: et oues
mee in deuoratione omniū beſtiarum. o Butyrū em̄
⁊ mel mādu͡cabit oīs homo: id eſt allegorica ⁊ morali
intelligētia reficiet̃. Mel em̄ optimū ē i fundo: ſic allegoria.
Butyrū optimū eſt i ſuꝑmo: ſic tropologia illa melior eſt q̄
in ſuꝑficie littere videri pōt. v Mille vites mille argē/
teis / ement̃. Mille vites / mille eccl'ie ſūt: mille argētei / mille
ꝑdicatores ſunt: qꝛ niſi ſingule ſingulos ꝑdicatores habeāt:
✠ Et in ſpinas

a Et i ſpinas ⁊ i vepres erũt/ vinee ⁊ loca vineaꝝ.i.vbi erãt vites/ibi erũt ſpine et vepres. b Cũ ſagittꝭ ⁊ arcu ingredient illuc.i.i agros et vineas viſẽdas ꝑ timore latronũ. c Vepres eñ ⁊ ſpine/ vbi latitant latrũculi: d Erũt i vniuerſa terra/iuda: e Et oẽs mõtes/tales erunt: f Qui.i.q ipſi/ g In ſarculo ſarient/ relictis cãpeſtribꝰ. Nam metu hoſtiũ in mõtibꝰ habitantes eos excolẽt ꝓpriis manibꝰ vitam miſeram ſuſtentãtes: cetera terra erit deſerta et plena vepribus ⁊ i paſcua boum. h No veniet illuc.i. in montes: i Terror ſpinarũ ⁊ veprũ.i.hoſtiũ. Vl ad litterã: ſpine ⁊ vepres terribiles nõ erũt in mõtibus ꝓpter culturã. k Et erit/ cetera terra: l In paſcua/ vl' i paſcuã/ ſm haymonẽ. m Bouis/ tñ: nõ i habitationẽ hoim. n Et in cõculcationem pecoris/ minoris.ſ.capre vl' ouis.

Et. ipaſcuã

A

a ⁊ in ſpinãs ⁊ in vepres erũt.
b Cũ ſagittis et arcu ingredi-
c ent illuc. Vepreſ eñ ⁊ ſpine
d erũt i vniuerſa terra. Et oẽs
e mõtes qui i ſarculo ſarient:
f nõ veniet illuc terror ſpinaꝝ
g ⁊ vepriũ: ⁊ erit i paſcua bõ-
h uis ⁊ i cõculcationẽ pecorꝭ.

Ca. VIII

o Et dixit dñs
p ad me: Sume
q tibi librũ grandẽ: et
r ſcribe in eo ſtilo homis: velo-
s citer ſpolia detrahe/ cito pre-
t dare. Et adhibui mihi teſtes
u fideles: vriam ſacerdotem ⁊
x çachariã filiuz barachie. Et
y acceſſi ad ꝓphetiſſam: ⁊ cõ-
z cepit ⁊ peperit filium. Et di-
a xit dñs ad me: Voca nõ-
b mẽ eius/ accelera ſpolia de-
c trahe/ feſtinã ꝑdari: quia an-
d teq̃ ſciat puer vocare patrẽ

Myſtice ⁂ a Et i ſpinas ⁊ i vepres erũt. Prouer.xxiiij.d. Per agꝝ hois pigri trãſiui: ⁊ per vineã viri ſtulti: ⁊ ecce totũ repleuerãt vrtice: operuerãt ſupficiẽ eius ſpine. b Cũ ſagittis ⁊ arcu ingredient illuc.i.in ecclĩas paſtores intrare deberẽt/ cũ ifatigabili ꝑdicatiõe q̃ p arcũ deſignat: ⁊ cũ auctoritatibꝰ ſacre ſcripture: quibus corda peccatorũ perfodiantur: ita vt q̃ſi quidam ſanguis deuotiõis eliciat/ vl' ſanguis pctõꝝ p foramẽ cõfeſſiõis. c Et oẽs mõtes q̃ in ſarculo ſarient nõ veniet illuc terror ſpinaꝝ ⁊ vepriũ. Mõtes ſunt viri religioſi: q̃ ſi ſarculo doctrine ſpũalis vel penitẽtie ſarirent: nõ timerẽt carnaliũ motuũ punctiões/ vel demonũ temptationes. Sed heu hodie deficit ſarculus in clauſtris/ vbi quõdam ſtudiũ doctrine ſpũalis fuit: et ideo vepres et ſpine abũdant ibi.

Et dixit dñs ad me ⁊c. Expo. Ca. VIII. Loquẽs eſaias ad regẽ ⁊ populũ/ ꝑdixit partũ virginis/ cũ ait: Ecce ꝟgo cõcipiet. Et infãtiã ſaluatoris/ cũ dixit Butyꝝ ⁊ mel comedet. Et diuinã eiꝰ naturã oñdit/ cũ ait: Vt ſciat reprobare malũ ⁊ eligere bonũ. Hic iterũ partũ virginis deſcribit ſub alio enigmate. Et q̃ſi dñs diceret eſaie: Accipe magnã chartã et ſcribe i ea nomẽ pueri naſcituri characteribus nõ ignotis: neq̃ ſcribas h nomẽ emanuel: ſed pro illo hanc circumlocutionem: Velociter ſpolia detrahe/ cito predare. Hec ẽ eñ circumlocutio pueri naſcituri. Et ſunt iſta ꝟba patrꝭ ad filiũ: ⁊ ad ꝓphetã ſimilit: ſ aliter ⁊ alit. Scdm qd ad filiũ dirigunt/ ſignificatiue tenent: ſm qd ad ꝓphetã/ materialiter: ⁊ ſimul ⁊ ſemel tenent ſic ⁊ ſic. Diuidit autẽ hoc capitulũ in quinq̃ partes. Primo/ partus virginis ⁊ nomen pueri naſcituri/ deſcribit. Secũdo/ vaſtitas ſyrie et ſamarie p aſſyrios futura ꝑdicit: ibi: Et adiecit dominꝰ loqui ad me. Tertio iubet ſolus deus timeri et venerari: qd quia non fecerũt iudei/ fuit illis in lapidẽ offenſionis ⁊ petrã ſcãdali: ibi: Dominũ exercituũ ſanctificate. Quarto iubet ꝓpheta claudere ꝓphetiã iudeis indignis: ibi: Liga teſtimoniũ. Quinto exhortat ꝓpheta populũ iuda vt nõ credat ſyris ⁊ ſamaritanis de ſciſcitãdo phytones ⁊ incãtatores: ibi: Et cũ dixerint ad vos ⁊c. Dic g̃ ꝓpheta: o Et dixit dominꝰ/ deus pater: p Ad me/ p angelũ vel inſpirationẽ. q Sume tibi/ nõ populo incredulo: r Librũ grandẽ.i.magnã ſcedulam: s Et ſcribe in eo ſtilo homis.i.more hominũ: vt intelligi poſſit. Abacuk.ij.a. Explana viſũ ſup tabulas/ vt pcurrat q̃ legerit. In hoc aũt q dic/ Scribe ſtilo homis: monet ꝓpheta vt non vſq̃quaq̃ explanet/ ne oibꝰ pateat: ſ ſic ſcribat vt rõnalis hõ intelligat: ⁊ beſtialis nõ videat. Dicit aũt liber hic q̃ ſumi iubet grãdis: nõ quãtitate: q2 i modica ſcedula poſſet ſcribi ad litterã q̃ hic

iubent ſcribi: ſ dignitate ⁊ ſignificatiõe: vt dic Glo.i.ꝓpt ptũ virginis q̃ in eo deſcribit. Siĩe dic moyſes/ Exo.iij.a. Vadã ⁊ videbo viſionẽ hãc magnã.i.magna ſignificantẽ. Hoc inq̃ ſcribe: t Velocit ſpolia detrahe/ cito ꝑdare. Glo. Hoc ẽ nomẽ pueri.i.circũlocutio nois: p quã iſinuat q̃lis ſit futurꝰ puer qui naſciturus de ꝟgine prophetat. Talis.ſ.qui diabolo ſpolia.i.homĩes quos captiuos tenebat ſurripiet ⁊ reducet. Et ſunt verba patris ad filiũ dicentis. t Velociter ſpolia: id eſt hoies captiuos: v De trahe/ diabolo: x Cito predare/ diabolũ: id eſt ꝑdaꝫ quã violenter rapuit ⁊ iniuſte/ ei diripe. Nec ad h faciendũ angelos vl' ꝓphas mitte: ſed tuipſe deſcende. Ecce hec tota orõ ſignificatiue tenet/ ꝓut ſũt ꝟba pris ad filiũ: Prout ꝟo ẽ circũlocutio nomis pueri naſcituri: qd iubet ꝓpha ſcribere/ tenet materialit. y Et adhibui/ ego eſaias: 5 Mihi teſtes fideles/ huiꝰ rei.i.huiꝰ myſteriĩ mihi reuelati. a Vriã ſacerdotẽ ⁊ çachariã filiũ barachie.ij. Paral.xxiiij.e. dr fuiſſe filiꝰ ioiade. Forte binomiꝰ fuit. Sꝫ quõ teſtis fidelis fuit vrias ſacerdos/ quẽ cõſtat tpe achaz ſb q̃ hec dicta ſũt/ fuiſſe peſſimũ ⁊ idolatrã: ⁊ ad ꝑceptũ achaz feciſſe in tẽplo altare ſiĩe altari damaſci: vt legit.iiij.Regꝭ.xvi c. Itẽ quõ huiꝰ rei teſtis fuit çacharias filiꝰ barachie/ quẽ lõge ante interfecerat ioas rex iudã int templũ ⁊ altare: vt legit.ij. Paral.xxiiij.f. Cuiꝰ mortẽ exprobrat dñs iudeis/ Matth.xxiij.d. Sꝫ p h patet q myſtice loquit eſaias: ⁊ q iſti teſtes myſtici ſũt.i.lex p vriã ſacerdotẽ deſignata: ⁊ ꝓphia p çachariã figurata: q̃ natiuitati dñi atteſtant. Vñ ⁊ i trãſfigurãtiõe dñi/ cũ ipſo apparuit moyſes ⁊ helias: Matth.xvij.a. b Et acceſſi/ p fidẽ ⁊ intelligẽtiã mihi datã a dño: c Ad ꝓphetiſſam.i.beatã virginẽ: quã nemo ambigit ꝓphetiſſam fuiſſe. d Et cõcepit/ ope ſpũſſancti: e Et pepit filiũ/ nõ filios. f Et dixit dñs ad me/ dic eſaias: g Voca/ o tu eſaia: h Nomẽ eiꝰ.i.pueri naſcituri: i Accelera ſpolia.i. hoies: k Detrahe/ diabolo. Hieronimꝰ ponit hãc litteram: Accelera ſpolia detrahe: q̃ videt verior. Nam aliter eſſent plura noia q̃ ſ. eodẽ: Velocit ſpolia detrahe/ cito ꝑdare. l Feſtina ꝑdari/ iſernũ. Iteratio nois ẽ ſignũ ꝯfirmatiõis. Nec ſolũ itelligit p h inferni ſpoliatio: ſ etiã deſtructio ſyrie facta p theglathphalaſar.iiij.Reg.xvi. Et deſtructio ſamarie facta p ſalmanaſar.iiij.Regꝭ.xvij. Vñ ꝯtinuãdũ ẽ qd ſeqt: Vere feſtinabit ſpolia detrahere: Quia anteq̃ ſciat ⁊c. Vel ſic ꝯtinua.q.d. aliqs ad ꝓphaꝫ: Quare tantũ loqueris de iſto puero: Ideo.ſ. m Quia anteq̃ ſciat/ ſcia creata: n Puer vocare patrẽ/ putatiuũ ioſeph: Et matrẽ

Myſtice: q Sume tibi librũ grãdẽ ⁊c. Eſaias/ theologie doctor. Hic liber grãdis ẽ bibliotheca ⁊ quãtitate ⁊ difficultate ⁊ dignitate. Zach.v.a. Ecce ego video volumẽ volãs/ lõgitudo eiꝰ viginti cubitoꝝ: ⁊ latitudo eiꝰ decẽ cubitoꝝ. s Et ſcribe i eo ſtilo hois. Nõ dic angeli vl' aſini/ q̃ nimis ſbtiles vl' nimis hebetes. Pſ. Ligua mea calamꝰ ſcribe velocit ſcribẽtis. Abacuk.ij.a. Scribe viſũ ⁊ explana eũ ſup tabulas: vt pcurrat q̃ legerit eũ: q2 adhuc viſus ẽ ꝓcul. Apocꝭ.x.c. Vade ⁊ accipe librꝝ aptũ de manu angeli ſtãtis ſup mare ⁊ ſup ẽrã. o Et dixit dñs ad me: Sume tibi librũ ⁊c. Eſſet bona lectio icipiẽtꝭ i theologia. Sꝫ mltĩ dimittũt pmũ ꝟbũ: q2 nõ expectãt vt dñs eis dicat vt icipiãt: ſ ſeipſos igerũt: Cõtra illud/ Iaco.iij.a. Nolite plures magrĩ fieri frẽs mei. t Velociter ſpolia detrahe/ cito ꝑdare.i. aias hoim q̃s diabolꝰ depdat illi feſtinãt ſurripe. Prouer.xxiiij.b. Erue eos q̃ ducunt ad mortẽ: ⁊ q̃ trahunt ad iteritũ liberare

Myſtice

Pſ.18

⁂ ne ceſſes

a b ſuum et mãtrẽ ſuam/ aũferet
c d fortitũdo damaſci/ et ſpõlia
ſamarię corã rege aſſyriorũ.
e Et adiẽcit dñs loqui ad me
f adhuc dicẽs: Prõ eo ꝙ ab/
g iecit pplus iſte aquãs ſiloe
h q̃ vadũt cũ ſilẽtio/ ⁊ aſſũpſit
i magis raſin/ ẽt filiũ romelie:
k l Prõpter hoc ẽcce adducet
m n dõmin⁹ ſup eos aquãs flu/
o minis fortes et multas/ rẽgẽ
p aſſyriorꝫ ⁊ õmnẽ gloriã ei⁹:
q r Et aſcẽdet ſupẽr oĩs riuos
s t eius/ et fluẽt ſupẽr ⁊ omnes ri
v pas ei⁹: ⁊ ibit pẽr iudã inun/
x dans/ ⁊ trãnſiẽs vſq ad col/
y lum veniet. Et erit extẽnſio
z alarũ eius implẽns latitudi/
nẽ terrę tuę o emanuel. Cõ/
a gregãmini populi/ et ⁊ vince/

☞ ſeph: a ¶Et matrẽ ſuã/ mariã. i. anteq̃ de⁹ fiat hõ/ carnẽ ſumẽs de ỽgine: b ¶Auferet a theglathphalaſar. iiij. Regũ. xvj. c ¶Fortitudo damaſci/ metropolis ſyrię: d ¶Et ſpolia ſamarię corã rege aſſyriorꝫ. i. ꝑ ſalmanaſar

Secunda pars regẽ aſſyriorꝫ. iiij. Regl. xvij. e ¶Et adiecit dñs. Secũda ps vbi ꝓdicit vaſtitas ſyrię ⁊ ſamarię ꝑ aſſyrios facienda. Dic igitur Eſaias: Et adiecit dñs loq̃ ad me

B id eſt iterũ mihi dixit: f ¶Pro eo ꝙ abiecit pplus iſte. i. decem tribus: g Aq̃s ſiloe q̃ vadũt cum ſilentio. i. reges iuda pacificos ⁊ benignos: qñ relicto roboaꝫ filio ſalomõis/ adhęſerunt hieroboaꝫ ſeruo eius. iij. Regl. xij. Metaphorice loq̃t eſaias: ⁊ ſatis vrbane. Siloe eñ eſt fons ad radicẽ montis ſion: vt dicit Hiero⁹ in originali: Et idẽ quędã Glo. j. xxij. c. ſup illud: Cõgregabo aq̃s piſcinę inferioris. Licꝫ quidã dicãt eſſe ad radicẽ mõtis libani. Nec habet fons ille aquas iuges ſup terrã fluẽtes: ſed certis temporib⁹ ebulliẽtes ⁊ aliqñ ſub terra latẽter fluẽtes. Sꝫ ſiue appareãt ſiue nõ/ cũ ſilentio vadũt: et ideo ꝑ illas aquas metaphorice deſignant reges iuda: qui qñqꜫ boni/ qñqꜫ mali/ qñqꜫ fortes/ qñqꜫ debiles fuerũt: ⁊ quiete ⁊ legitime regnauerũt cõparatiõe regũ iſrl. h ¶Et aſſũpſit magis raſin/ regẽ ſyrię: i ¶Et filiũ romelie. i. phacee regẽ ſamarię: qui cõtra iudam cõfęderationẽ fecerũt ad inuicem. Ergo qꜫ decẽ tribus ſeparauerunt ſe a regibus iuda/ cõminat eis dominus. Sed nõne ipſe voluit hanc ſeparationẽ: ⁊ ꝓdixit ꝑ ꝓphetam ſuũ haiam ſilonitẽ. iij. Regl. xj. f. vbi ſic dicit: Hęc dicit dñs deus iſrael: ecce ego ſcindam regnum de manu ſalomonis: et dabo tibi decẽ trib⁹. Reſpõſio. Reuera domin⁹ voluit illã ſeparationẽ/ ⁊ bene: ſed decem tribus voluerũt eã/ male: ⁊ ideo domin⁹ cõminat eis: Sicut dñs bene voluit paſſionẽ ſuã: quã iudęi ⁊ iudas male voluerũt. k ¶Propt hoc: qꜫ reliq̃rũt reges iuda: ⁊ adhęſerũt alijs. l ¶Ecce: i. i breui: m Adducet dñs ſup eos/ ꝑmittẽdo: vel maliciã decẽ tribuũ reuelãdo: n ¶Aq̃s fluminis. i. exercitũ ſennacherib: dic Glo. cũ impetu veniẽtis. Sꝫ h̄ videt falſũ: qꜫ nõ ſennacherib ſed ſalmanaſar terrã decẽ tribuum legit deſtruxiſſe. iiij. Regl. xvij. Sennacherib ỽo terrã duarꝫ tribuũ deſtruxit ꝑter hieruſalẽ: vt legit. iiij. Regl. xix. Propt hoc dicũt hebręi ꝙ ſẽnacherib ⁊ ſalmanaſar nomia ſũt eiuſdẽ. Sed cõtra eos ẽ qḋ legit Tobię. j. c. ſcꝫ ꝙ mortuo ſalmanaſar regnauit ſennacherib filius eius. Solutio. Reuera ſalmanaſar deſtruxit ſamariã/ nõ ſennacherib: ſed Glo. hic dicit exercitũ ſennacherib: qꜫ exercit⁹ q̃ ꝓus fuit ſalmanaſar ſtatim p⁹ fuit ſennacherib: qꜫ iã forte erat cũ pr̃e ſuo: ⁊ ita vtriuſqꜫ erat exercit⁹. Hieronym⁹ i originali in hoc loco non nomiat ſennacherib: ſed regem aſſyriorũ ſine ꝓprio nomie. Planũ eſt ergo qḋ dicit: Propter hoc ecce adducet domin⁹ ſup eos aquas fluminis fortes et multas: ſcꝫ/ o ¶Regem aſſyriorũ/ ſalmanaſar: p ¶Et omnẽ gloriã eius. i. exercitũ ſuũ in quo gloriabat: cuius multitudine terrã ſamarię occupans inundationi fluminis cõparat. q ¶Et aſcendet/ rex aſſyriorum: r ¶Sup oĩs riuos eius. i. ſuper oĩs ꝓncipes ſamarię: qui hoſtibus debuerãt reſiſtere. s ¶Et fluet. Metaphorã fluuij ꝓſequit: id eſt leuiter ⁊ ſine obſtaculo curret: t ¶Super omnes ripas eius. i. ſup oĩs terras ſamarię: v ¶Et ibit ꝑ iudã inundans. Cum eñ ſalmanaſar obſedit ſamariã/ eius exercitus euagatus eſt in iudam: ⁊ multos ibi cępit. Vel melius: Captiuatis decem tribubus/ ſennacherib aſcendit in iudã: et multas ibi cępit ciuitates. Unde qḋ dicitur: Et aſcendet ſuper oĩs riuos eius: referendũ eſt ad ſalmanaſar et ad captiuitatẽ decẽ tribuũ. Qḋ ỽo ſequit: Et ibit ꝑ iudam: iundãs/ refert ad ſennacherib vehemẽter opprimentẽ duas tribus. Uñ ſuper hoc/ ibit: debet poni illa Glo. exercit⁹ ſennacherib. Et tunc nulla eſt obiectio: ſed littera plana. x ¶Et tranſiens vſqꜫ ad collũ veniet. i. fere vſqꜫ ad ſuffocationem. q. d. totam terrã fere cõculcabit vſqꜫ ad hieruſalẽ: quã ſi cępiſſet/ totã iudęã ſuffocaſſet. Elegans eſt metaphora. Cum eñ quis vſqꜫ ad collũ mergitur/ imminet ei periculum ſubmerſio/ nis: ſed nondum ſubmerſus eſt. y ¶Et erit extenſio alarum. i. ꝓncipũ/ eius: z ¶Implẽs latitudinem terrę tuę o emanuel. i. iudęę: in qua chriſt⁹ natus eſt. a ¶Cõgregamini ⁊c. Prophetauerat eſaias liberationẽ duarꝫ tribuũ a duob⁹ regibus per inuocationẽ nominis pueri naſcituri: hic inſultat ☞ irriſorie duobus ⁂ ne ceſſes.

Al.⁊ vniuerſ

Al.⁊ vincimi

Myſtice e ¶Et adiecit dñs loq̃ ad me: Pro eo ꝙ abiecit pplus iſte aq̃s ſiloe quę vadũt cũ ſilẽtio: ⁊ aſſũpſit magl raſin ⁊ filiũ romelię ⁊c. Aq̃ ſiloe ſt doctrina ſiue ſciẽtia theologię: in qb⁹ ſe cęc⁹ lauit: ⁊ viſũ recepit: Joh. ix. b. Quę ſine ſtrepitu ⁊ clamore fluũt. iij. Regl. vj. a. Malleus ⁊ ſecuris ⁊ omne ferramentũ nõ ſunt audita in domo dñi cũ ędificaret. Hoc ẽ ꝯtra clamoſos ⁊ improbos diſputatores. Et. j. xlij. a. dr̄ de chriſto q̃ fuit ver⁹ magiſter theologię: Judiciũ proferet gentib⁹: nõ clamabit nec accipiet ꝑſonã: nec audiet vox eius foris. Multi hodie abijciũt aquas ſiloe. i. theologiã: ⁊ aſſumũt raſin/ picturam varietatis: id eſt doctrinã decretaliũ: quę quodam verborũ ſuco pingunt: et quotidie variant: ⁊ filiũ romelie. i. magiſtrũ frangentẽ laborantes/ non nutrientẽ audiẽtes: qui magis ſtudet ad nouitatem q̃ ad vtilitatem. ij. Timoth. iiij. a. Erit tempus cum ſanam doctrinã non ſuſtinebũt/ ſed ad ſua deſideria coaceruabunt ſibi magiſtros prurientes auribus: et a veritate quidem auditũ auertẽt: ad fabulas aũt vanas cõuertent. k ¶Propt hoc adducet domin⁹/ in eccleſiã: n ¶Aquas fluminis fortes ⁊ multas. i. aduocatos inſtabiles male ad ſuũ terminũ terminantes: ſed ad alienum ſemꝑ fluentes. Apocl. xvij. d. Aquas quas vidiſti/ ſup quas meretrix ſedet: populi ſunt ⁊ gentes. o ¶Regem aſſyriorũ. i. demonẽ ſupbię: p ¶Et omnẽ gloriã/ pompã ſociorũ: ⁊ phaleras equorũ: varietatem veſtimentorũ: diuerſitatẽ ferculorũ: et huiuſmodi in quib⁹ diabolus gloriat. q ¶Et aſcendet ſup omnes riuos eius. i. ſuper pręlatos: s ¶Et fluet ſuper omnes ripas eius. i. ſuper omnes ſubditos. Et ſicut vitium omnes implicat ſubditos et ꝓlatos: ita ſupplicium omnes cruciabit. j. xxx. f. Erit ſpiritus domini ſicut torrens inundans vſqꜫ ad mediũ colli. Jrẽ. xxiiij. a. Erit ſicut populus ſic ſacerdos. Beatus Berñ. Et vtinam nõ peior q̃ populus ſit ſacerdos: imo ſicut aqua inundans ꝓfundior eſt ſuper riuum q̃ ſuper ripã: ſic maius eſt vitiũ ꝓlatorum hodie: et ſo maius erit ſuppliciũ. Sap. vj. a. Judiciũ duriſſimũ in his qui pręſunt fiet: exiguo enim conceditur miſericordia: potentes autẽ potenter tormenta patient: fortioribus autẽ fortior inſtat cruciatio. v ¶Et ibit per iudam: id eſt ꝑ clericos: x ¶Jnundans ⁊ tranſiens vſqꜫ ad collum veniet: id eſt vſqꜫ ad doctores/ q̃ ſunt collũ eccleſię. Cantl. iiij. b. Sicut turris dauid collum tuũ quę ędificata eſt cũ ꝓpugnaculis. y ¶Et erit extenſio alarum eius implens latitudinẽ terrę tuę o emanuel. i. eccleſię: quã tu domine ꝓprio ſanguine cõparaſti. Alę diaboli ſuperbia ⁊ luxuria ſũt: quę implent totam terrã emanuel. i. eccleſiã. Oſee. iiij. d. Ligauit eum ſpiritus in alis ſuis: ⁊ confundent a ſacrificijs ſuis. a ¶Cõgregamini populi ⁊ vincemini. Cõſolatio eſt ⁂ quã dñs cõſolat

a mini: ⁊ audite vniuerſe pro/
b cul tre: Cõfortamini ⁊ vin/
c cemini: accingite voſ et vin
d cemini: inite conſiliũ et diſſi/
e pabit: loquimini verbũ ⁊ nõ
f fiet: quia nobiſcum deus.
g Hec enim ait dominus ad
h me: Sicut i manu forti eru/
i diuit me dñs ne irem i via
k ppli huiꝰ/ dicens: Nõ dica/
l tis cõiuratio. Omnia enim
m que loquitur populus iſte/
n cõiuratio eſt. Et timorẽ eius
o ne timeatis/ neqꝫ paueatis.
p Dominũ exercituum ipſum
q ſanctificate: ⁊ ipſe pauor ve
r ſter ⁊ ipſe terror veſter: ⁊ erit
s vobis in ſanctificationẽ: in
t lapidẽ autẽ offenſionis ⁊ pe/
v trã ſcandali duabꝰ domibꝰ
x iſrl'/ et in laqueũ ⁊ in ruinam
y habitantibus hieruſalem: Et
z offendent ex eis plurimi et
a cadẽt ⁊ cõterent ⁊ irretient ⁊
b capient. Ligã teſtimoniũ/ ſi/
c gnã legẽ in diſcipulis meis:

Irriſorie duobus illis regibus/ dicẽs: vt colligãt vndiqꝫ auxi/
lia: ⁊ cõgregent magnũ exercitũ: ⁊ tamẽ vincent. Et hoc eſt:
Cõgregami ppli/ ſyrie ⁊ ſamarie cõtra iudã: a Et au/
dite vniuerſe ꝓcul terre/ nõ ſolũ vicine. b Cõforta/
mini/ ad inuicẽ: c Et vincemi/ quis miti/ quis fortes/
quis accincti. d Ac
cingite vos/ armis
⁊ gladijs: e Et tn̄/
vincemini. Hiero/
nymꝰ ⁊ Hay/ dicunt: (Al. ⁊ vincimini)
Vincemini ⁊ venlet ⁊
neuter dicit/ vincimi.
f Inite cõſilium/
qualiter ⁊ qñ aſcenda/
tis cõtra iudã: g Et
diſſipabit/ ab ema/ (C)
nuel. Pſ. Dominus (Apo.32.)
diſſipat ꝯſilia gentiũ. (Al. os bytoñs)
Et Job. v. c. Cõſilia
prauorum diſſipat.
h Loquimi ver/
bũ/ qd dixiſtis. ſ. vij.
b. Ponamus regem
in medio eius filiũ ta/
beel. i Et non fiet/ ita: k Quia nobiſcũ deus/
contra quem nihil poteſtis. Roma. viij. f. Si deus ꝓ nobis/
quis contra nos? Hec eſt interpretatio emanuel: qui duas tri/
bus liberauit/ ⁊ nõdũ natꝰ. Et vere dico: ꝙ nõ fiet. l Hec
eñ/ que dixi: m Ait dominus/ qui non poteſt mentiri:
n Ad me ipſum/ non ad aliũ ꝗ mihi retulerit. o Sicut
in manu forti ⁊c. Poſt inſultationẽ duorũ regum/ arguit
ꝓpheta populũ ſuũ/ ſuper eo ꝙ nõ credidit ei: ne iret poſt deos
alienos: ſicut credidit ipſe ꝓpheta deo: qui erudiuit eũ ne ipſe
iret poſt deos alienos. Et hoc eſt: Sicut in manu forti. i.
perfecta virtute ⁊ opere. p Erudiuit me dominus ne
irem in via populi huiꝰ/ nequã: quia praua eſt. Dominꝰ
dico/ q Dicens: Non dicatis cõiuratio/ facta eſt cõ
tra nos. q. d. non timeatis cõiurationẽ duorũ regũ aduerſus
iudã: ſicut illi timent qui non adhibent fidem deo ꝓmittenti
liberationẽ. r Omnia eñ que loquit populus iſte
de iuda: s Coniuratio eſt/ contra me. i. quicquid loquũt
eſt ac ſi cõtra me cõiuraſſent. Cõiuratio eñ ẽ cõſenſus mul/
torum in malũ. Vel/ Omnia ꝗ loquit populus iſte cõ
iuratio eſt. i. de nullo alio loquit niſi de cõiuratione duorũ
regũ: Et hoc facit ex nimio timore. Unde ſequit: t Et ti/
morẽ eius/ populi cõiurantis cõtra me: eo ipſo eñ ꝙ non
credit mihi ꝓmittenti liberationẽ cõiurat contra me. Vel ſic:
Et timorẽ eius. ſ. coniurationis duorũ regum: v Ne
timeatis/ o tu eſaia ⁊ qui tecũ ſunt: neqꝫ paueatis: Du/
plicem timorẽ dehortat humanũ/ ⁊ mũdanũ. Deinde hortat
timorẽ ſanctũ: quo ſolus dñs timet/ dicens: x Dominũ
exercituũ. i. angelicar virtutũ ⁊ iuſtor in hoc mũdo/ qſi in
campo certamis viuentiũ. y Sanctificate/ in vobis. i.
ſanctos vos ei ꝓparate: ſicut ipſe ſanctꝰ ẽ: Leuit. xix. a. Sã/
cti eſtote: qꝛ ego ſanctꝰ ſum. Vel/ ſanctificate. i. ſanctũ ꝓdi/
cate/ ꝟbo ⁊ facto. z Et ipſe pauor vr̄ ⁊ ipſe terror vr̄
ſit. q. d. nullo genere timoris aliqd timeatis/ niſi ipſũ. Mat/
thei. x. c. Nolite timere eos qui occidunt corpus: animam
aũt nõ poſſunt occidere: ſed potiꝰ timete eũ ꝗ põt ⁊ animã et
corpꝰ ꝑdere in gehennã. j. Pet. iij. c. Timorẽ eor ne timue/
ritis vt nõ cõturbemi: dñm aũt chriſtũ ſanctificate in cordibꝰ
veſtris. Multi tñ terra operiũt eũ i cordibꝰ ſuis: ⁊ multi cru
cifigunt. Heb. vj. a. Ruſum crucifigentes ſibimetipſis filiũ
dei ⁊ oſtentui habẽtes. a Et erit vobis in ſanctifica/
tionẽ. i. cõfirmabit vos in bono qui ei creditis. b In la/
pidẽ autẽ offenſiõis. i. in impactionẽ: c Et petram
ſcandali. i. in ruinã erit: d Duabꝰ domibꝰ iſrl'. i. dua/
bus gentibꝰ cõiuratis contra iudã. i. ſyrie ⁊ ſamarie. Et dicit
ſyria domus iſrl': qꝛ erat cõiurata cũ rege iſrl'. Vel/ duabꝰ
domibꝰ iſrl'. i. infidelibꝰ de duabus ⁊ decẽ tribubꝰ. Et dicit
chriſtꝰ lapis offenſiõis: qꝛ ad ipſũ offenderũt ⁊ offendũt ad/
huc iudei qſi ad obicẽ in via plana. Ex hoc loco ſũpſit aplus
teſtimoniũ ꝙ chriſtꝰ factꝰ eſt iudeis quidẽ ſcandalũ/ gentibꝰ
aũt ſtulticia. j. Cor. j. d. Vel/ duabꝰ domibꝰ iſrl'. i. duabꝰ
familijs. ſ. ſãmai ⁊ hellel: ex qbꝰ ſcribe ⁊ phariſei. Hi duo par
ante chriſtũ nati ſunt
in iudea: quorũ tradi/
tiones pullulauerunt
tpe alexãdre regine/ ꝗ
fauebat eis ꝓpter reli/
gionẽ eor ſupficialẽ.
Uñ tpe illiꝰ ceperunt
ꝓdicare ⁊ docere po/
pulũ par ante chriſti
natiuitatẽ: ⁊ populus
cepit acquieſcere eis.
Unde multos relique
runt magiſtros ſecte
ſue. e Et erũt in la
queũ et in ruinam
habitantibus hie/
ruſalẽ/ ꝓcipue quia
chriſtũ nõ receperũt.
Et eſt ꝓphetia de de/
ſtructiõe facta ꝑ romanos. Uñ ſeqt: f Et offendẽt/ in la/
pidẽ chriſtũ ꝑ infidelitatẽ: g Ex eis plurimi/ nõ oẽs: qꝛ
reliqe iſrl' ſalue fiẽt. j. x. e. h Et cadẽt/ ruina eterna ⁊ tpali.
i Et cõterent/ gladio romanor ⁊ fame. k Et irretient
funibꝰ pctõr: Prouer. v. d. Vel funibus materialibꝰ. l Et
capientur/ a romanis. Vel/ Offendent/ corde: cadent/
locutiõe: conterent/ opatione: irretientur/ conſuetudine:
capientur/ morte. Et qꝛ ita offendẽt iudei in lapidem chri/
ſtũ: O tu eſaia/ m Liga teſtimoniũ. i. ꝓphetiã ſiue viſi/
onẽ quã tibi oſtẽdi ne iudei legẽtes intelligant. n Signa
legẽ/ veterẽ ne intelligat a iudeis cecis. q. d. claude ⁊ abſcõ/
de ſub figuris teſtimonia ꝗ ſunt in lege ⁊ ꝓphetis de incarna/
tione: ita tñ ꝙ apias ea/ o In diſcipulis meis. i. aplis
meis: vl' ꝑ eos alijs bonis. Vl' ſic: m Liga teſtimoniũ. i.
librũ iſtũ quẽ tibi ſcribere ꝓcepi/ claude ſub inuolutris et ve/
laminibꝰ figurarũ. n Signa legẽ/ veterẽ: vt lateat qſi ſub
ſigillo clauſa iudeos indignos. Legẽ dico exiſtentẽ/ o In
diſcipulis meis. Et nota ꝙ ſignari duobus modis ſumit.
Primo mõ dicit aliqd ſignari. i. ſb ſigillo claudi: ſic ſignant
littere/ vl' aliqd i arca. Et de hoc mõ ſignãdi dr̄ Job. xiiij. d.
Signaſti qſi i ſacculo peccata mea. Qd hoc mõ ſignatũ ẽ/ ab
aliquibꝰ ſcit: ab aliquibꝰ ignorat. Sic ꝓphia ⁊ lex ſignata eſt
iudeis: ꝗ vidẽt corticẽ lr̄e exteriꝰ: ſed intꝰ medullã ſpũalis in/
telligẽtie nõ vidẽt. Uñ. j. xxix. d. Erit vob viſio oim ſic ꝟba
libri ſignati. Et licꝫ ita ſit ſignata ꝓphia ⁊ lex iudeis: tñ patet
ꝓphis ⁊ aplis ⁊ alijs ſanctis viris ꝗ ſũt qſi ſecretarij ſummi
regis. Et hoc ẽ: m Liga teſtimoniũ. i. inuolue ꝓphetiã
i inuolutris figurar: vt iudei legẽtes nõ itelligãt. n Signa
legẽ. i. claude iudeis: vt aperiri poſſit/ o In diſcipulis
meis. i. diſcipulis meis/ ⁊ ꝑ eos alijs. Secũdo mõ dr̄ ſignari
aliqd/ qñ mediãte
qua dñs cõſolat ſuos de diſſipatiõe ꝯſilior ⁊ viriũ ꝑſe/ (Myſtice)
cutorũ. Prouerb. xxj. d. Nõ eſt ſapiẽtia: nõ eſt prudẽtia/ nõ
eſt ꝯſiliũ ꝯtra dñm. Job. v. c. Qui diſſipat cogitatiões mali/
gnorũ ne poſſint implere manꝰ eor qd ceperãt. o Sicut
i manu forti erudiuit me ⁊c. In manu forti erudit dñs
qñ ꝑagit flagello tpalis afflictiõis vt corrigat: ſic i manu forti
erudit/ qñ ꝑcutit aliquẽ vt aliꝰ corrigat exẽplo illiꝰ: ſic catulꝰ
ꝟberat vt leo hũiliet. Naũ. iij. b. Proijciã ſup te abomina/
tiões ⁊ ꝯtumelijs te afficiã ⁊ ponã te i exẽplũ: ⁊ erit ois ꝗ vi/
derit te reſiliet a te. Prouer. xix. d. Flagellato peſtilẽte ſtultꝰ
ſapiẽtior erit. Eccl. xlij. a. Seruo peſſimo latꝰ ſanguiare ſup
mliere nequã. i. corã mliere nequã bonũ ẽ ſignũ. Judic. xiiij.
c. De comedẽte exiuit cibꝰ: ⁊ de forti egreſſa ẽ dulcedo. De co
medẽte exit cibꝰ/ qñ de tyrãno paupes deuorãte ꝑcuſſo/ fortit
trahit dulc̃ iſtructio ad correctionẽ alior. f Et offẽdẽt ex

aliquid: q̄ſi mediante ſigillo noua forma q̄ſi character ei im-
primit̄. Nā ſignare ē characterē ſiue ſignū rei imprimere. Et
ſic ꝓprie cera ſignat̄.i.ſigillat̄. Hoc mō dicit̄ ſigillū vel ſigna-
tū illud qḋ imprimit̄ aīe.ſ. gratia vel ſpūalis intelligentia le-
Pſ.4. gis: Iuxta illud: Signatū eſt ſup nos lumē vultus tui dñe.i.
gratia tua luminoſa quaſi ſigillū impſſa
eſt menti noſtre. Sic etiam ſponſus dicit
ſponſe Cañ.viij.b. Pone me ſicut ſigna-
culū ſuper cor tuum: vt ſignaculū ſuper
brachiū tuū. Gregori⁹. Dominū ſicut ſi-
B gnaculū ſup cor ponimus/cum ea que di-
Heb.2.c. cit/mēte penſam⁹: ſuper brachiū/cum ea
que fecit bñ operādo imitamur. Et atten
de ꝙ littere melius legunt̄ in cera ꝗ̄ in ſi-
gillo: ſic melior eſt inſtructio ꝑ facta ꝗ̄ ꝑ
verba. Et ſm̄ hoc ſic exponit̄ littera: Li-
ga teſtimoniū.i.ꝓphetiā tuam iudeis
claude: Signa legē.i.imprime: in diſ-
cipulis meis/quaſi ſigillum in cera: vt
ſicut melius legunt̄ littere in cera ꝗ̄ in ſi-
gillo: ſic melius in eoꝝ vita legi valeat ꝗ̄
in ipſa lege. Et de hoc dī Hiere.xxxij.g.
Agri pecunia ement̄ ⁊ ſcribentur in libro
⁊ imprimet̄ ſignū. Item Hiere.xxxi.f.
Dabo legē meā in viſceribus eoꝝ: ⁊ in corde illoꝝ ſcribā eam.
ij.Cor.iij.a. Epiſtola noſtra vos eſtis ſcripta in cordib⁹ no-
ſtris: q̄ ſcit̄ ⁊ legit̄ ab omnib⁹ hominib⁹/manifeſtati: qm̄ epi-
ſtola eſtis chriſti miniſtrata a nobis ⁊ ſcripta non atramento
ſed ſpiritu dei. Alia trāſlatio habet: Signa legē/veterem:
in doctrinis meis.i.in nouo teſtamēto qḋ eſt manifeſtius
ꝗ̄ vetus. Ea eñ que exarata ſūt obſcure in veteri teſtamēto:
quaſi in ſigillo manifeſtata ſūt in nouo/quaſi littere ī cera. Et
nota ꝙ licꝫ tranſitus iſte p̄dictis modis cōuenienter legat̄: tñ
ſm̄ Hieronymū pōt legi facili⁹: qui ſic dīc: Liga teſtimo-
niū/veteris inſtrumēti: ⁊ trade/diſcipulis meis. Vl' certe
legit̄ lex ⁊ ꝓphete vſqꝫ ad iohannē: Matth.xj.b. Vñ vult ꝙ
duob⁹ mōis legat̄. Primo ſic: Liga.i.alliga/teſtimoniū.i.
vet⁹ īſtrumētū diſciplis meis: ſigna legē/tradēdo eā/diſci-
plis meis. Secūdo mō legit̄ ſic: Liga teſtimonium: ſi-
gna legē ī diſciplis meiſ.i.claude iudeiſ teſtimōia īcarna
tiōis: q̄ ſūt ī lege ⁊ ꝓpheti vſqꝫ ad diſcipulos meos.i. aplos
q̄ tūc ſignata aperuerūt. a Expectabo: q̄ſi q̄ legē p̄cipis
ſignari ⁊ abſcondi iudeis: eo ꝙ nō expectant aduentū chriſti:
ego acquieſcens mandato domini: Expectabo dñm.i.
ieſū emanuel quē ꝓmittis venturū: q̄ erit nobis in ſanctifica-
tionē: b Qui abſcondit faciē ſuā a domo iacob.i.
cognitionē ſuā nō dedit iudeis incredulis. Et nō ſolū expe-
ctabo eū ad primū aduentū: ſed/ c Et p̄ſtolabor eū: ad
ſecūdū. Mich.vij.b. Ego aūt ad dñm aſpiciā: ⁊ expectabo
deum ſaluatorē meū. Abacuk.ij.a. Si morā fecerit expecta
eū: q̄ veniēs veniet. Sed ne arrogantia ſibi poſſet aſcribi: ſi
tanqꝫ ſolus videretur expectare dominū: ideo alios aſſociat
ſibi dicens: d Ecce ego/p̄ſtolabor ⁊ expectabo/ſupple:
e Et pueri mei.i.ceteri ꝓphete pueri ⁊ domino ſeruiētes:
f Quos dedit mihi domin⁹.i.quos mihi addidit qua-
ſi ſocios. g In ſignū ⁊ in portentū iſrael.i. vt mecū
p̄dicent ⁊ ſigna ⁊ portenta faciāt iſraeli.j.xx.a. Sicut ambu-
lauit ſeru⁹ me⁹ eſaias nudus ⁊ diſcalciat⁹/ triū annoꝝ ſignū
⁊ portentū erit ſup egyptū ⁊ ſuper ethiopiā. Ezech.xxiiij.g.
Eritqꝫ ezechiel vobis in portentū. Zach.iij.c. Audi ieſu ſa-
cerdos magne ⁊ amici tui qui habitāt corā te: q̄ viri porten-
dētes ſunt. Quidā exponūt hoc de duobus filijs eſaie/iaſub
⁊ emanuel: ſed falſo vt dicit Hieronym⁹. Aplus ad Heb.ij.
c. adducit hanc auctoritatem ex ꝑſona domini: Ecce ego ⁊
pueri mei.i.apoſtoli qui in portentū ſapiētie huius ſeculi ⁊
ſupbie iudeorū fuerūt. Vñ Ezech.xij.b. Fili hominis porten-
tū dedi te domui iſrael. Apoſtoli etiā in portentū erant: quia
p̄dicabant deū mortuū: vel q̄ eorū ſapientiā ⁊ eloquētiā mi-
rabant̄ oms: vel q̄ pure viuebant. Et ne aliquis dubitaret
de his/ſubdit: h A dño exercituū.i.angelicarū virtutū
⁊ iuſtorū hominū: i Qui habitat in mōte ſion.i.cui⁹

a expectabo dominū q̄ abſcō-
b dit faciem ſuam a domo ia-
c cob: ⁊ p̄ſtolabor eum. Ecce
d e f ego et pueri mei quos dedit
g mihi dominus in ſignum et
h in portentū iſrael a domino
i exercituū qui habitat in mō-
k te ſion. Et cum dixerint ad
l m vos: querite a phytonibus
n ⁊ a diuinis qui ſtrident in in-
o cantatiōibus ſuis: Nūquid
p q r nō popul⁹ a deo ſuo reqret
s t viſionē ꝓ viuis ac mortuis:

templū eſt in mōte ſion: vl' in eccleſia fiet hoc. k Et cum
dixerint ⁊c̄. Quinta ps vbi eſaias monet diſcipulos ſuos Quinta pars
vel alios ꝓphetas ⁊ amicos ſuos: vt cū ſyri ⁊ decē tribus di-
xerint eis ꝙ non credant eſaie/ ſed cōſolant idola vel phyto-
nes: ne acquieſcāt eis/ſed reſpondeāt: nō eſt q̄renda veritas
a talibus: q̄ ſtridēt. Et hoc eſt: Et cum
dixerint/ſyri ⁊ decē trib⁹: l Ad vos
o diſcipli ⁊ ꝓphe: m Querite a phy-
tonib⁹/non ab eſaia arrepticio et pati-
enti mētis alienationē. n Et a diui-
nis q̄ ſtrident ī incantatiōib⁹ ſuis/
ꝓpter diſſona murmura quaſi inſaniētes.
Septuaginta dicūt: Qui de t̄ra loquūt̄:
qui de ventre clamitant.i.in quib⁹ diabo-
lus loquit̄/ nō inſtrumētis lingue ſed int⁹
in vētre: vñ ventriloqui dicuntur. Hay-
mo. Duo ſūt genera diuinādi: quoꝝ alte-
rū art̄ ē: alterū nature. Et ponit verſus
Lucani libro.vj. Auribus incertū feralis
ſtrideat vmbra ⁊c̄. Act.xvj.d. vbi paulus
liberauit puellam habentē ſpm̄ phytonē:
dicit Beda/ de phytonica diuinatiōe. In
libro Regū inuenit̄ vbi rogāte ſaule/phy 1.Reg.28.
toniſſa vel animam ſamuelis/ vel potius
ꝓ ea ſpm̄ imundū euocauit ab iferis. Qḋ ē gen⁹ magice ar-
tis/ab apolline phytio repertū eſt: ⁊ ab eius cognomie dicit̄
ſic vocatū. Cui etiā nomē hebreū ꝯuenit: q̄ phytō os abyſſi
dī. Itē ſup eundē locū dīc Raban⁹. Phyton nomē maligni
ſpiritus ē/ꝑ quē phytoniſſe hoc agūt: vt mortuos ad locuti-
onē ⁊ diuinationē ſuſcitēt. Hieronym⁹ dicit: ꝙ phyton idem
eſt qḋ vētriloqu⁹.i.hō habēs diabolū loquentē ī ventre. Cū
ergo hec dixerint vobis/reſpōdete. o Nūquid nō po-
pul⁹/fidelis: q A deo ſuo/viuo ⁊ vero: r Requiret
viſionē.i.certificationē: s Pro viuis ac mortuis.i.lo
co deoꝝ veſtroꝝ viuorū vel mortuoꝝ: Tangit ritū gentiliū
quorūdā: qui colebāt homies viuos vel demones: ⁊ iſtos ap
pellāt deos viuos. Alij vel ijdem colebāt homies mortuos/
effigiātes in aliq̄ materia eoꝝ imagines: ſicut legit̄ de nino:
⁊ iſtos appellāt deos mortuos. Vñ ſenſus eſt: o Nūquid
nō.i.nōne: p Populus/fidelis: q A deo ſuo/viuo ⁊
vero/nō a mītis ⁊ falſis: r Requiret viſionē.i.cōſiliū:
s Pro viuis/dijs: t Ac mortuis.i.loco viuoꝝ et mor
tuoꝝ deoꝝ quos vos cōſulitis. Alia littera habet: Pro vi-
uis a mortuiſ. Et ē ſenſus: o Nūq̄d nō.i.nōne: p Po
pul⁹/fidelis: r Reqret a deo ſuo viſionē.q.d. ſic cum
vos q̄ratis reſpōſa: s Pro viuis.i.de viuis: t A mor-
tuis.i.a ſimulacris q̄ nō viuūt. q.d. cū vos de viuis cōſuli-
tis mortuos: cur nō poti⁹ ⁊ vos deū viuū ⁊ verū: Hanc le-
ctionē approbat Hieronym⁹: q̄ ſic dicit: Hoc ſcire debetis ꝙ
vnaqueqꝫ gens ꝓprios colit deos: ⁊ de viuoꝝ ſalute mortuos
ſciſcitat̄. Poſſet etiam ſic legi: o Nūquid nō.i.nonne: p
Populus/infidelis: q A deo ſuo/nō vero: r Reqret
viſionem.i.conſilium: Et poſtea q̄ſi irriſorie ſubdit ꝓpha:
s Pro viuis/requirūt conſilia: t A mortuis: id eſt a
ſimulachris ſimilibus mortuis: quod facere ridiculum eſt.
De hac lectione
eis plurimi/ ⁊ cadent/ ⁊ cōterent̄/ ⁊ irretient̄/ et Myſtice
capient̄. Per q̄ttuor iſta tangit̄ ꝯſummatio peccatoꝝ q̄ in
q̄ternario eſt. Offendēt cogitatiōe: cadent cōſenſu: cōterent̄
ope: irretient̄ cōſuetudine: capient̄ in morte. d Ecce ego
⁊ pueri mei q̄s dedit mihi dñs ī ſignū ⁊ ī portentū
iſrl'.i.iuſti ⁊ hūiles poſiti ſūt in exemplū diuitib⁹: vt diſcant
q̄d ſibi īmineat/ex q̄ iuſti ita affligunt̄. Prouer.xj.d. Si iuſt⁹
in terra recipit: quāto magis impius ⁊ peccator: j. Pet.iiij.
d. Tempus eſt vt incipiat iudiciū a domo dei: Si autē ꝑmū
a nobis/quis finis illoꝝ qui nō credunt dei euāgelio: k Et
cum dixerint ad vos/ querite a phytonibus ⁊c̄.
Phytones ſunt vocati ventriloqui: qui tractant de eis que
ad ventrē pertinent. Eccs.vj.c. Omnis labor hominis in ore
ipſius.j.xxix.a. De terra loqueris: et de humo audiet̄ elo-
quiū tuū: et erit q̄ſi phytonis de t̄ra vox tua: ⁊ de humo elo-
quiū tuū muſitabit.

¶ De hac lectiõe non facit mentionē aliq̄ Glo. a ¶ Ad legē magis/ recurrite pro cõſilio in qua inuenit̄ veritas: b ¶ Et ad teſtimoniū/ ſacre ſcripture: qđ non fallit. Iſtud/ magis/ tenetur electiue/ non comparatiue. Argumentum q̄ in ſacra ſcriptura eſt reſponſio ad omnia neceſſaria. j. Pet. iij. c. Parati reddere rationem omni poſcenti de ea q̄ in vobis eſt fide ⁊ ſpe. Luc. xvj. f. Dixit lazarum. Et. j. g. Habent moyſen ⁊ ꝓphetas/ ipſos audiāt. Nõ dixit/ Gratianum vel Alpinianum. c ¶ Q̄ ſi non dixerint/ increduli. i. ſyri/ vel decē trib⁹: d ¶ Iuxta verbum hoc: id eſt iuxta conſiliū tuū faciemus. i. ſi dixerint nõ iuxta verbū hoc faciem⁹: hoc ē/ ſi nõ acquieuerint tibi: vt nõ requirant conſiliū a lege et non ab idolis: hec incõmoda incurrent. e ¶ Nõ erit eis matutina lux. i. ꝓſperitas vel liberatio a captiuitate: vl' agnitio veritatis quam negligit. i. chriſtus. De qua Apoc. ij. g. Dabo ei ſtellam matutinā. f ¶ Et tranſibit/ lux. i. g ¶ Per eam/ terrā vel cõgregationē: ſed nõ faciet in eis morā: quia nõ fruent̄ ea. h ¶ Et corruet/ cõgregatio in damnationē. i ¶ Et eſuriet/ pane materiali in obſidione/ vel in captiuitate: vel pane ſpūali tempore chriſti: iuxta ꝓphetiā Amos. viij. d. Mittā famē in terrā non famē panis/ neq̄ ſitim aque: ſed audiendi verbum dei. k ¶ Et cū eſurierit/ fame corporali i obſidiõe: vl' ſpūali tēpore chriſti: l ¶ Iraſcet̄/ murmurās ꝯ deū. Vñ Pſ. Si vero

Pſ. 58.

ñ fuerit ſaturati ⁊ murmurabūt. m ¶ Et maledicet/ blaſphemando: n ¶ Regi ſuo. i. ſennacherib vl' nabuchodonoſor. o ¶ Et deo ſuo. i. diabolo vl' idolo: ⁊ paternis traditionib⁹: cõtra illud Exo. xxij. d. Principē populi tui non maledices. p ¶ Et ſuſpiciet ſurſum/ ſi vndecūq̄ veniat ei conſiliū et auxiliū. q ¶ Et ad terrā intuebit̄/ ꝑ cõfuſione ⁊ dolore. r ¶ Et ecce tribulatio ⁊ tenebre/ cõfuſionis ⁊ deſperationis. s ¶ Et diſſolutio: id eſt formido diſſoluens: t ¶ Et anguſtia/ famis ⁊ ſitis ꝑmens. v ¶ Et caligo pſequēs: id eſt cecitas indurati cordis. x ¶ Et nõ poterit auolare. i. effugere: y ¶ De anguſtia/ ſua. i. quā meritis ſuis patiet̄. Et ſic ad litterā p̄dicit eſaias grauiſſimā iudeoꝝ tribulationē tempore captiuitatis babylonice vel romane. ō. v. g. De hoc: Aſpiciem⁹ in terrā: ⁊ ecce tenebre tribulationis ⁊ lux obtenebrata eſt in caligine eius. Daniel. ix. g. Finis eius vaſtitas: et poſt finem belli ſtatuta deſolatio.

Myſtice ✠ quiū tuū muſitabit. A talib⁹ vult diabol⁹ requiri cõſiliū: Sed/ a ¶ Ad legē magis ⁊ ad teſtimoniū: Vñ moyſes in dubijs recurrebat ad tabernaculū teſtimonij: ſaul autē ad phytoniſſā. j. Regl. xxviij. e ¶ Nõ erit eis matutina lux.

Duodeci pene reproborum

Hic enumerat eſaias duodeci penas reproboꝝ. Prima ē q̄ deū nõ videbūt: Et h̄ ē: Nõ erit eis matutina lux. i. xxvj. b. In terra ſanctoꝝ geſſit iniq̄: et nõ videbit gloriam dñi. Secūda eſt ſcrutiniū cõſcientiaꝝ: Et hoc eſt. f ¶ Et trāſibit ꝑ eā. Soph. j. c. Scrutabor hierl'm i lucernis. Tertia ē ſynderesis extinctio: Et hoc ē: h ¶ Corruet. Iob. xxj. b. Lucerna impioꝝ extinguet̄. Quarta eſt oīs boni defect⁹ cū appetitu anxio: Et hoc eſt: i ¶ Eſuriet. i. lxv. b. Serui mei comedēt ⁊ vos eſurietis. Quinta eſt q̄ iraſcent̄ ſibimet: Et hoc eſt: l

Pſ. 111.

¶ Iraſcet̄. Pſ. Peccator videbit ⁊ iraſcet̄ dētib⁹ ſuis fremet ⁊ tabeſcet. Sexta eſt blaſphemia dei q̄ maxima pena ē: q2 ex maximo dolore cõſciētie venit: Et hoc eſt: m ¶ Maledicet regi ſuo ⁊ deo ſuo. Apoc. xvj. d. Grādo magna ſicut talentū deſcēdit de celo in homies: ⁊ blaſphemauerūt homies deū ꝓpter plagā grādinis: qm̄ magna facta eſt vehemēter. Septima eſt deſperatio oīs auxilij: Et hoc eſt: p ¶ Et ſuſpiciet ſurſum: ⁊ ad terrā intuebit̄. i. vndiq̄ circūſpiciet et nullū adiutorē inueniet: ſicut fur deꝑhēſus in furto/ qui ducit̄ ad ſuſpendiū. Hiere. ij. e. Quõ cõfundit̄ fur qñ deprehēdit̄:

ad lēgem magis et ād teſtimoniū. Q̄ ſi nōn dixerint iuxtā verbum hoc: non ērit eis matutina lux: et trānſibit pēr eam ⁊ cōrruet et eſuriēt: ⁊ cum eſuriērit irāſcet̄: ⁊ mālědicet rēgi ſuo et deō ſuo: Et ſuſpiciēt ſurſum/ ⁊ ād terram intuebit̄: ⁊ eccē tribulatio ⁊ tenebre/ et diſſolūtio/ et angūſtia/ et cāligo pſequēs: ⁊ non pōterit auolare de anguſtia ſua. ¶ Ca. IX.

P Rimō tpe alleuiāta ē

ſic cõfuſi ſunt dom⁹ iſrael. Octaua eſt oīs creature impugnatio: Et hoc eſt: r ¶ Et ecce tribulatio/ cū pondere. Sap. v. c. Armabit creaturā in vltionē inimicoꝝ: ⁊ pugnabit cum illo orbis terrarū contra inſenſatos. Nona ē tenebroſitas cõtra gloriā mūdi: in qua voluerūt eſſe iudei: Et hoc eſt: r ¶ Et tenebre/ exteriores et interiores. j. Regl. ij. b. Et impij i tenebris conticeſcent. Decima eſt timor nimius: quia ꝑſentia pene timores nõ excludit: Et h̄ eſt: s ¶ Et diſſolutio. i. formido diſſoluens. Sap. v. a. Videntes turbabūt̄ timore horribili. Undecima ē vermis cõſcientie int⁹ anguſtians: Et hoc eſt: t ¶ Et anguſtia. i. vlt. g. Vermis eoꝝ nõ morietur. Duodecima eſt cecitas indurati cordis: Et hoc eſt: v ¶ Et caligo pſequens. Iob xx. d. Oēs tenebre abſcondite in occultis eius. Et oēs iſte pene eterne erūt: Et hoc eſt qđ ſequit̄: x ¶ Et non poterit auolare ab anguſtia ſua. Prouer. xj. b. Iuſtus de anguſtia liberatus eſt: ⁊ tradet̄ impius ꝓ eo.

A
15. diſ. c. ſi.

P Rimo tempore ⁊c̄. Adhuc ¶ Expo. Ca. IX. eſt ꝓphetia de chriſti natiuitate ⁊ p̄dicatione eius: et de duplici captiuitate decem tribuū: quaꝝ poſterior grauior fuit. iiij. Regl. xvij. Priorem fecit theglathphalaſar: qui duas tribus et dimidiā trans iordanē et multos de tribu çabulon ⁊ tribu neptalim in aſſyriā captiuauit. iiij. Regl. xv. Secūdam fecit ſalmanaſar filius eius: qui ſeptē trib⁹ ⁊ dimidiam reſiduas captiuauit. iiij. Regl. xvij. Deinde venit fili⁹ eius ſennacherib/ ⁊ terrā duarū tribuū vſq̄ ad hierl'm vaſtauit. Et hoc tangit eſaias in p̄ncipio hui⁹ capituli. Et q2 libertas ſpūalis ꝑ p̄dicationē ibi incipit vbi captiuitas inceperat: ſcz in terra çabulon ⁊ neptalim: ideo ꝓpheta confundit ſimul ꝓphetiam de captiuitate ⁊ chriſti p̄dicatione: De cuius natiuitate ⁊ paſſione poſtea ſubiūgit/ cū dicit: Paruul⁹ nat⁹ eſt nobis ⁊c̄. qđ iudei de eorum meſſia exponunt. Diuidit̄ aūt hoc capitulū quo ad litterā in ſeptē partes. In p̄ma agit̄ de initio captiuitatis decem tribuū ⁊ cõſummatiõe: ibi: Primo tempore ⁊c̄. In ſecūda de interfectiõe exercit⁹ ſennacherib ⁊ liberatione hieruſalē: ibi: Popul⁹ qui ambulabat ⁊c̄. In tertia de aduentu meſſie: ibi: Paruul⁹ eñi natus eſt nobis ⁊c̄. In quarta oſtendit decem tribus tranſgreſſas fuiſſe decretū ſiue mandatū de rege faciēdo: ibi: Verbū miſit domin⁹ ⁊c̄. In quinta agit̄ de arrogantia iſrael et ſyrorum: qui ſimul cõfederati erant contra iudam: ibi: Et ſciet oīs popul⁹ ephraim. In ſexta agit̄ de deſtructione iſrl' ⁊ ſyroꝝ: ibi. Et eleuabit dñs hoſtes raſin ⁊c̄. In ſeptima agit̄ de ſeditiõe duaꝝ ⁊ decē tribuū adinuicē: ibi: Vir fratri ſuo nõ parcet ⁊c̄. Myſtice/ vero i p̄ma parte agit̄ de ꝑfidia iudeoꝝ. In ſecūda de illuminatiõe gentiū: ibi: Popul⁹ q̄ ambulabat ⁊c̄. In tertia de natiuitate chriſti: ibi: Paruul⁹ eñi nat⁹ ē ⁊c̄. In q̄rta oſtēdit ꝓpheta q̄ iudei filium dei ad ſe miſſum recipere noluerūt: quem gentes receperūt: ibi: Verbū miſit domin⁹ in iacob ⁊c̄. In quita agit̄ de exterminatiõe hereticorū et arrogantiū ſub typo ſyrie ⁊ ſamarie: ibi: Et ſciet oīs pplus ⁊c̄. In ſexta agit̄ de diſſenſiõe ⁊ diſcordia ſupboꝝ adinuicē: ibi: Vir fratri ſuo nõ parcet ⁊c̄. Primo autē litterā pſequamur. Dicit ergo: 3 ¶ Primo tpe/ captiuitatis decē tribuū. i. in initio captiuitatis prime: a ¶ Alleuiata eſt terra çabulon et terra neptalim. i. malis

3 ¶ Primo tpe ⁊c̄. Nūc exponam⁹ capitulū ſm̄ qđ ꝓpheta ē de chriſto: q̄ expoſitio ⁊ litt̄alis ſimul ē ⁊ myſtica. 3 ¶ Primo tpe. i. i initio p̄dicatiõis chriſti: a ¶ Alleuiata ē/ ab onere peccatorū. Secūda expoſitio

Vl' ſic vt de eiſdē agat̄: 3 ¶ Primo tempore: id ē prima chriſti predicatione: a ¶ Alleuiata eſt/ a ſarcina peccatoꝝ: Aliter

 Terra çabulon

neptalim.ſ. malis habitatoribus quos habebat euacuata eſt. Quaſi enim magno pondere onerata erat terra/ dum malos habitatores habebat. Vel/ alleuiata.i.leuiter percuſſa: qd dicit: quia non generalis ſed particularis fuit illa captiuitas. b Et nouiſſimo/ tempore.ſ.in aduentu ſalmanaſar: c Aggrauata eſt.i.grauiter pcuſſa.ſ.generali captiuitate. Vel/ aggrauata eſt.i.iudeis expulſis/ alienis gentibus inhabitata. Rex enim aſſyriorū introduxit nouos colonos illuc: qui primo dicti ſunt chutei: poſtea ſamarite vel ſamaritani. Matth.4.c.

inde/ aggrauata eſt via maris trans iordanem galilee gentiū: id eſt p captiuitatē aliarū tribuū que remanſerant captiuitas cōſummata eſt. Sequit: f Populus qui ambulabat/ vel/ ſedebat/ ſm Hieronymū: g In tenebris/ aduerſitatis et miſerie: id eſt iuda quem infeſtabat ſennacherib: h Vidit lucem magnā/ pſperitatis et cōſolationis: quādo exercitus ſennacherib exterminatus eſt ab angelo: quia tunc lux leticie magne orta eſt populo hieruſalem. i Habitantibus in regione vmbre mortis: id eſt ipſis iudeis qui iam erant quaſi mortui fame et miſeria et timore. k Lux orta eſt eis: id eſt leticia magna de exterminatiōe

a terra ſabulon et terra nepta-
b lim et nouiſſimo aggrauata
c d e eſt via maris trans iorda-
f nem galilee gentium. Po-
g pulus q ambulabat in tene-
h bris vidit lucem magnam:
i habitātibus in regione vm-
k l bre mortis lux orta eſt eis.

d Via maris: id ē terra ſabulon et neptalim maritima: q ē/ e Trans iordanē galilee gentiū: id ē galilee populoſe: q.ſ. ppter multitudinē populi ſiue gentiū inhabitātiū dicit galilea gentiū. Vel vt dicit Beda: Due ſunt galilee. Una in tribu neptalim vicina tyriis: in qua erant viginti oppida: que dedit ſalomon hiram regi tyri.iij. Regl. ix.c. que dicta eſt galilea gentiū: nō q gentiles eam habitauerint: ſed q ceſſit in dominiū regis gentilis. Iudei enim ibi habitātes tributarij fuerūt hiram gentili: ſed paruo tpe: q hiram dimiſit terrā illā: q diſplicuit illi: vn vocauit eā chabul: vt legit.iij. Regl.ix.c. Altera fuit circa tyberiadem et ſtagnū geneſareth i tribu ſabulon: q dicta eſt galilea iudeorū. Verius aūt vna ſola galilea fuit quā influebat iordanis: ſed illa ps vbi erāt viginti oppida q dedit ſalomō hiram dicta ē galilea gentiū: alia aūt ps dicta eſt galilea iudeorū. Sed cū eſaias hāc pphetiā dixerit in hieruſalē: quō dicit/ trans iordanē/ cū ſabulon et neptalim nō ſint trās iordanē ſed citra: Legit enim Ioſue.j.c. et.xxij.b. q ruben et gad et dimidia tribus manaſſe tm habuerunt ſortes vltra iordanem: et omnes alie tribus citra. Ideo hebreus ſic diſtinguit: Nouiſſimo aggrauata eſt via maris trans iordanē.i.terra trans iordanē p quam itur ad mare. Et iterū: aggrauata ē via maris/ galilee gentiū i.ſra galilee gentiū maritima. Hec expoſitio extorta videt: Alij ſic diſtinguūt litterā: Nouiſſimo aggrauata eſt via maris trans iordanē.i.terra vltra iordanem. Et poſtea ſequitur: Populus gentiū etc. Hec expoſitio falſa videtur. Alij ſic exponunt et melius: Nouiſſimo aggrauata ē via maris.i.ſra ſabulon et ſra neptalim maritima: que eſt/ trans iordanē galilee gentiū.i.vltra reflexionē quā facit iordanis: que reflexio mare galilee et mare tyberiadis et ſtagnū geneſareth appellat. Sed q nō cōſtat q terra ſabulon et terra neptalim ſint vltra illā reflexionē: ideo aliter exponūt alij dicētes: q hec dictio/ trans et vltra/ qnq ponit in ſcriptura ſm ſitum hieruſalem: qnq ſm contrariū ſitum.i. ſm ſitum terre que eſt trans iordanem. Verbi cauſa. Ioſue.j.c.ſic legit: Rubenitl et gadditis et dimidie tribui manaſſe ait ioſue: Uxores veſtre et filij veſtri ac iumēta vra manebūt in terra quā tradidit vobis moyſes trans iordanē: vos autē tranſite armati ante fratres veſtros. Conſtat q ioſue qn hoc dixit/ nōdum tranſierat iordanem: nec erat in terra promiſſionis: et tamen ſic dixit ac ſi eſſet in terra pmiſſionis. Et ita trans ponit ſm ſitum hieruſalē. Item Ioſue.xxij.b.dicit ſic: Benedixit ioſue rubenitis et gadditis et dimidie tribui manaſſe et dimiſit eos: qui reuerſi ſunt in tabernacula ſua. Dimidie autē tribui manaſſe poſſeſſionē moyſes dederat in baſan: et idcirco medie que ſupfuit dedit ioſue ſortem inter ceteros fratres ſuos trans iordanem ad occidentalē eius plagā: Cōſtat q ioſue erat in terra pmiſſionis qn hoc dixit: et q iſta dimidia tribus manaſſe habuit ſortem in terra pmiſſiōis: ita trans ponit ſm ſitū contrariū.i.ſm ſitū baſan. Similiter et hic cum dicit Nouiſſimo aggrauata eſt via maris trans iordanem galilee gentiū/ reſpectu aſſyriorū venientiū ad grauādū terrā ſabulon et neptalim trans iordanē. Eſt igitur ſumma ſm veritatem littere/ q primo quedā pars decē tribuū ē captiuata ſ.due tribus et dimidia: et tot de ſabulō et neptalim: q inſimul cū alijs poſſent facere tres tribus. Et de

ab onere peccatorum: a Terra ſabulon et terra neptalim: id eſt terra illarū duarum tribuū que dicit galilea: vbi chriſtus primo pdicauit: et apoſtolos pmo vocauit: Matth.iiij.c. Unde Ps. Principes ſabulon et principes neptalim duces eorum. Ubi etiā aquam in vinum conuertit: Ioh.ij.b. b Et nouiſſimo/ tempore: id eſt in finali etate: De q dr.j.Ioh.ij.c. Filioli mei nouiſſima hora ē. Et.j. Corinth.x.c. In quos fines ſeculorū deuenerūt. c Aggrauata eſt: id eſt facta grauida germie fidei: et fecunda fructibus bonorum operū. d Via maris trans iordanē galilee gentiū: id eſt predicta terra vltra reflexionem iordanis: que mare galilee et mare tyberiadis et ſtagnū geneſareth appellat. Vel/ trans/ reſpectu aſſyriorum. Et ſic exponit de grauitate aurea: de qua dicit in Ps. In populo graui laudabo te. Et eſt cōueniens ordo. Primo enim alleuiat terra mentis ab onere peccatorum: et poſtea fecundat frugibus bonorū operum. Vel poteſt legi de grauitate plumbea: De qua dicit in Ps. Filij hominū vſq quo graui corde: Et eſt ſenſus/ q domino pdicante quidam crediderunt: et ita bene aggrauati ſunt.i.in bono fecundati. Alij credere noluerunt: et ita cōtemptu magis peccauerūt: et ita fuerūt aggrauati: id eſt ſarcina peccatorū plus q ante onerati. Quibus dicit dominus/ Matth.xj.c. Ve tibi corozaim: ve tibi bethſaida: quia ſi in tyro et ſidone etc.

Secunda expoſitio
Ps.67.
Ps.54.
Ps.4.

Aliter

a Terra ſabulon et ſra neptalim/ p chriſti pdicationem. b Et nouiſſimo: id eſt poſt modicū tēpus: c Aggrauata eſt via maris: id eſt pdicta terra: que eſt e Trans iordanem galilee gentiū: id eſt vt prius: id eſt retro abierūt a fide quā ſuſceperāt: et ita grauius peccauerunt. Item chriſtus duo habet tempora. Tempus miſericordie in primo aduentu: Tempus iuſticie in ſecūdo. In primo facta eſt alleuiatio: in ſecūdo aggrauatio. Sed quis alleuiabit: Zabulon/ fluxus noctis: id eſt ille cui pſens vita vt nox fluit: et futura quaſi vt dies iā apparet. Roma.xiij.d. Nox pceſſit dies aūt appropinquabit. Et neptalim/ compatio: id ē ille qui caduca manſuris compans: iſta eligit/ et illa cōtemnit. j.Corinth.ij.d. In doctrina ſpiritus ſpiritualibus ſpūalia cōparantes. Iudicl.v.c. Zabulon et neptalim obtulerūt animas ſuas morti in regione morome.i. excelſa.i. p celo/ non pro terra. Via maris: eſt voluptas et pſperitas pſens que ducit ad amaritudinē ſine fundo: que in pncipio pulchra videtur: ſed nouiſſimo aggrauat trans iordanem galilee gentiū: id poſt deſcenſum tranſmigrationis facte: id eſt tempore mortis. Prouerb.v.a. Fauus diſtillās labia meretricis: id eſt mūdi: nouiſſima autē illius amara qſi abſinthiū. f Populus qui ambulabat in tenebris/ culpe et ignorantie ante chriſti pdicationem. h Vidit lucem magnam: id eſt chriſtum qui dicit: Ego ſum lux mundi: Ioh.viij.b. Vel eius pdicationem: que quaſi ſol oriens illam terrā ſabulon et neptalim pmo illuminauit. i Habitātibus in regione vmbre mortis: id eſt in limbo inferni. k Lux: id eſt chriſtus: l Orta eſt eis: id eſt ad eorum vtilitatem: quia chriſtus poſt mortē ad infernum deſcēdit: et qui in limbo erant/ illuminati

gna de exterminatiõe aſſyrioꝝ. a Multiplicaſti gentē .i. exercitū ſennacherib. Vox ē ꝓphetę vł ꝑli obſeſſi ad domi-nū. b Nō magnificaſti leticiā / ſennacherib / vel exer-citus eius: quia non fecerūt qđ volebant / imo mortui cecide-runt. Et ideo iudęi obſeſſi / c Letabunt corā te / egredi-entes de hieruſalē ad detrahēdū ſpolia oc-ciſorū: e Sicut q̄ letant in meſſe: id eſt ſicut letant meſſo-res in fertili meſſe. f Sicut exultāt vi-ctores capta p̄e-da / quādo iam nullus repugnat: g Qñ diuidunt ſpolia: hoſtiū inter ſeinuicē.

Alnſ hyſ vi- ctores capta p̄da

a Multiplicāſti gentem / non b magnificāſti leticiam. c Letā-d bunt cōram te / ſicūt qui le-e tant in meſſe: ſicūt exultant f victores capta p̄da qñ diui-g dūt ſpolia. h Jugū em̄ oneris i eiꝰ / ⁊ virgā hūmeri eiꝰ / et ſcē-k ptrū exāctoris eiꝰ ſupāſti / ſi-l cūt i die madian. m Quia oīs n violēta p̄datio cū tumultu: o ⁊ veſtimēntū mixtū ſanguīe p erit in cōbuſtionem ēt cibus q ignis. r Pāruulꝰ em̄ natus s ē nōbis ēt filꝰ dātꝰ ē nōbis: t v x y z

Nam em̄ fugiente ſennacherib cū paucis / diuiſerūt ſibi iu-dęi ꝑus obſeſſi ſpolia exercitus iam incinerati cū gaudio ma-gno. h Jugū em̄ oneris eiꝰ .i. oneroſū iugū ſennache-rib: i Et virgā humeri eius .i. poteſtatē eius: k Et ſceptrū .i. imperiū: l Exactoris eius .i. ſennacherib iniuſte exigentis ⁊ imponentis tributū terrę iuda: m Su-peraſti / o emanuel: n Sicut in die madian .i. tam fa-cile ⁊ ſine ſanguīe: ſicut a gedeone victi ſunt madianitę: Ju-dicꝰ .vij. f. q. d. iſta victoria nō fuit facta viribus iudęorū: ſed dei potentia: ſicut madianitę fuerūt victi nō viribus gedeo-nis: ſed dei potentia. Et reuera nō hominū: ſed dei potentia factū eſt hoc: o Quia oīs violenta p̄datio .i. quę fit vi hominū: p Cum tumultu / fit et ſanguinis effuſione pugnantiū adinuicem. q Et veſtimentū / pugnantium: r Mixtū ſanguine / occiſorū. Sed hoc veſtimentū pu-gnantiū: s Erit in combuſtionē et cibus ignis: q̄ꝛ exercitꝰ totꝰ incineratꝰ fuit. Vel ſic: q Et veſtimētū .i. corpa exercitꝰ ſennacherib / quibꝰ q̄ſi veſtimēto aīę ſūt indu-tę. r Mixtū ſanguīe .i. cruētata ſanguīe iudęoꝝ q̄s occi-derūt. s Erit in cōbuſtionē ⁊ cibꝰ ignis / materialis ⁊ infernalis. Huculq; bñ legūt iudęi ad litterā: ſed qđ ſequit / Paruulꝰ em̄ natꝰ eſt nobis ⁊c̄. nō poſſūt legere niſi de meſſia. Vñ dicūt ꝙ iſtud nō cōtinuat ad p̄cedens. Nos ꝟo de meſſia .i. de chriſto exponimꝰ / ꝑ quē exercitus ſennacherib extermiatꝰ fuit: ⁊ ꝑplus iudaicꝰ liberatꝰ. Et cōtinuat ſic: Jta fiet vt p̄dixi / dicit eſaias: ⁊ hoc debetis credere: q̄ꝛ multo ma-ius bñficiū ꝯferet vobis dñs. v Paruulꝰ em̄ natꝰ eſt .i. naſcet more ꝓphetico. x Nobis / acq̄ſitiue ſm̄ carnē. y Et filꝰ / dei: z Datꝰ ē / a patre / a Nobis / ſaluādis. Par-uulus dicit: q̄ꝛ maxia fuit hūilitas ꝙ factus ē hō. Phil. ij. a. Exinaniuit ſemetipſū / formā ſerui accipiēs. Datꝰ dicit: quia ſola gratia

Secunda expoſitio

erāt / illumiati ſunt ⁊ liberati. Etiā q̄ in ꝓfundo erāt / eius claritatē ꝑceperūt: ſed eius deitatē non viderūt. Hieroꝰ. Jn vmbra mortis ſunt: qui adhuc in peccatis viuūt. Jn regione vmbrę mortis ſunt: q̄ iam cū opibꝰ mortuis ad inferna deſcē-derūt. Sed nūquid tales illumiati ſunt i deſcēſu chriſti: Jta quodā mō / ſicut expoſitū ē. Dicit aūt peccatū vmbra mor-tis: q̄ꝛ ſicͭ vmbra reſpōdet corpi cuiꝰ ē / ⁊ aſſimilat ei: ita pctm̄ reſpōdet pęnę / ⁊ ei ęquipat. Quę ęq̄parātia cōſiſtit i quinq;. Primo: q̄ꝛ iuxta quātitatē culpę / erit quātitas pęnę. Deut. xxv. a. Pro menſura peccati erit ⁊ plagaꝝ modꝰ. ī. xxvij. b. Jn mēſura cōtra mēſurā cū abiecta fuerit / aīa .ſ. a corpe / iudi-cabit eā. Matth. vij. a. Jn q̄ menſura mēſi fueritꝭ / remetiet vobis. Apocꝭ. xviij. b. Quātū glorificauit ſe ⁊ i delitijs fuit: tantū date ei tormētū et luctū. Secūdo: q̄ꝛ ſicͭ i pctō ē ignis culpę: ita in inferno erit ignis pęnę. De ꝑmo igne dicit Pſ.

Pſ.57. Supcecidit ignis ⁊ nō viderūt ſolē. De ſecūdo dicit. ī. vlt. g. Jgnis eoꝝ nō extinguet. Tertio: ſicut i peccato ē aculeꝰ cō-ſciētię remordētis: ita i inferno. ī. vlt. g. Vermis eoꝝ nō mo-riet. Quarto: q̄ꝛ ſicut pctōꝛ hic ſe auertit a deo: ita in inferno deus auertit ſe a pctōꝛe ne videat ab eo. ī. xxvj. b. Jn terra ſanctoꝝ iniqua geſſit: nō videbit gloriā dei. Quinto: ſicut in peccato ſunt tenebrę interiores: ita i inferno ſūt tenebrę exte-riores. Matth. xxij. b. Ligatis manibꝰ ⁊ pedibꝰ mittite eū in tenebras exteriores. a Multiplicaſti gētem .i. gētiles noticia tua. Vox ꝓphę vł apłoꝝ ad chriſtū. b Nō magni-ficaſti leticiā / nob de ſalute iudęoꝝ: q̄ſi dicāt apłi ⁊ ꝓpha: Nob dediſti leticiā de gētiū conuerſiōe: ſ nō magnificaſti eā: q̄ꝛ et ſi lętemur de gentiū cō-uerſiōe / dolemꝰ tñ de iudęoꝝ auerſiōe. Be-atus Bern. a Mul-tiplicaſti gentē / de-ricoꝝ: ſ / b Nō ma-gnificaſti leticiā: laicorum. Job. xij. d. Qui multiplicat gen-tes ⁊ ꝑdit eas: ⁊ ſubuerſas i integrū reſtituit. Prouer. xxix. c. Jn multiplicatiōe impioꝝ mł̄tiplicabunt ſcelera. Sap. iiij. a. Multigena impioꝝ mł̄titudo nō erit vtilis. c Letabunt: apłi ⁊ p̄dicatores: d Corā te / o chriſte ⁊c̄. Vox ꝓphę. e Sicͭ q̄ letant in meſſe .i. ſicut meſſores gentiū / quas in fide col-ligūt p̄dicando: tandē in horreū dñi recōdendas. Lucꝭ. x. a. Meſſis quidē multa: oparij vero pauci. Joh. iiij. e. Leuate oculos vr̄os ⁊ videte regiōes / q̄ꝛ iā albę ſūt ad meſſē. f Sicͭ exultāt victores capta p̄da / qñ diuidūt ſpolia: ita exultāt apłi: q̄ carnē ⁊ mūdū ⁊ diabolū vicerūt / capta p̄da ge-neris hūani a diabolo ablati: Qui diuidunt ſpolia: q̄ꝛ alios paſtores / alios doctores de ꝯuerſis fecerūt. Eph. iiij. c. Com-parant aūt p̄dicatores meſſoribꝰ ⁊ militibꝰ: q̄ꝛ ſicut meſſores i colligēda meſſe multū laborāt: ſ poſtmodū de frugū multi-tudine multū gaudēt: ⁊ ſicut milites i pugna multū laborāt ⁊ poſtmodū habita victoria multū gaudēt: Sic p̄dicatores in colligēda meſſe ecclię ⁊ defenſiōe eiuſdē multū laborāt: ſed poſtmodū de acq̄ſitiōe ⁊ cōuerſiōe peccatoꝝ multū gaudēt. Joh. xvj. e. Mulier cū parit triſticiā hꝫ q̄ꝛ venit hora eiꝰ: cū aūt peperit pueꝝ nō meminit p̄ſſurę ꝓpt gaudiū q̄ꝛ natꝰ ē hō in mūdū. Job. xxxviij. d. Nūq̄d capies lęnę p̄dā / aut animā catulorū eiꝰ implebis: Lęna / eccleſia: aīa catuloꝝ / deſideriū apłoꝝ. h Jugū em̄ oneris eiꝰ .i. diaboli dñationē: i Et virgā humeri eiꝰ .i. diaboli poteſtatē: k Et ſceptrū .i. imperiū: l Exactoris eiꝰ .i. ipſiꝰ q̄ eſt exactor peſſimus / exigēs a nobis cū vſura nūmū peccati: quē ꝑmis parētibꝰ cō-modauit. m Supaſti / o chriſte: n Sicͭ i die madiā .i. ita facile ſicut ꝑ gedeonem madianitas viciſti: Judicꝭ. vij. f. Habet diabolꝰ iugū / ꝟgā / ⁊ ſceptrū: ſicͭ chriſtꝰ. Jugū diaboli / luxuria ē. Eccl. xxvj. b. Sicͭ boū iugū qđ mouet: ita ⁊ mlier nequā. Virga diaboli / ſupbia: qua diſcipulos ſuos ꝑcutit .i. ſuperbos. Ezech. vij. c. Floruit ꝟga: germiauit ſupbia: iniq̄-tas ſurrexit in virga impietatis. Prouer. xiiij. a. Jn ore ſtul-ti virga ſupbię. Sceptrū diaboli / auaricia: exactor diabolꝰ. Job. xxxix. a. de onagro. Clamorem exactoris nōn audit. Zach. ix. b. Non tranſibit ſup eos vltra exactor. Habet et chriſtus iugum / virgā / ⁊ ſceptrū. Jugum / euāgelij doctrina. Matth. xj. d. Jugū meū ſuaue ē. Virga / vitę diſciplina. Pſ. Virga directiōis / ꝟga regni tui. Sceptrū / crux quā ſup hu-meꝝ portauit. Joh. xix. c. Et baiulās ſibi crucē exiuit in eum q̄ dicit caluarię locū. o Quia oīs violēta p̄datio cū tumultu: auferet ei .q. d. genꝰ humanum qđ diabolꝰ prēda-tus eſt fraudulēter: auferet ei dñs violēter .i. potēter: ⁊ ipſum ⁊ mēbra eiꝰ cū tumultu detrudet in infernū. Vñ tam de ipſo q̄ꝫ de mēbris eius dicit in Pſ. Perijt memoria eoꝝ cū ſoni-tu. q Et veſtimentū mixtū ſanguine .i. peccatores quibꝰ diabolus quaſi veſte circūdat: quoꝝ manꝰ ſanguine .i. peccato plenę ſunt: s Erit in combuſtionē / gehennę: t Et cibus ignis / ęt̄ni. Job. xx. d. Deuorabit eū ignis q̄ nō ſuccēdit: affliget relictꝰ i tabernaculo ſuo. v Paruulꝰ em̄ natꝰ ē nobis / ſaluādis .i. naſcet ſm̄ carnē paruulꝰ: ſm̄ deitatē imenſus: y Et filius / dei: z Datꝰ eſt nobis / a deo patre ſola gratia. Datus inq; exemplū cōuerſationis: in ꝑciū redemptiōis

B 2.q.7.c. nos ſi

Pſ.44.

Pſ.9.

ꝗ: ſola gratia nõ meritis noſtris factus eſt hõ. a Et factꝰ eſt pncipatꝰ ſup humerũ eiꝰ. i. crux in qua principaliter triũphauit: et ꝓpter quam deus exaltauit illum ꝛ donauit illi nomẽ qḋ ẽ ſup oĩe nomẽ: Phil. ij. b. q. d. licꝫ ſit futurꝰ deus: tñ crucẽ ſuis humeris ẽ portaturꝰ. Joh. xix. c. Exiuit baiulãs ſibi crucẽ. j. xxij. f. Da bo clauẽ dauid. i. cru/ cem ꝑ quã aperuit ia/ nuã celi/ ſup hũeꝛ eiꝰ. c Et vocabit no/ mẽ eiꝰ/ bis ſex noĩbꝰ q̃ ſequũt/ ꝑter ꝑmiſſa noĩa. i. emanuel/ acce/ lera ſpolia detrahe/ fe ſtina ꝑdari. Vocabit tunc/ d Admirabilis: ꝗ: inauditũ eſt/ ꝛ admiratiõe dignũ ꝙ deꝰ factus eſt hõ. e Cõſiliariꝰ/ dator cõſilij boni. Agite penitentiã: Matth. iiij. c. Si vis ꝑfectꝰ eſſe vade ꝛ vende oĩa q̃ habes: ꝛ veni ſequere me: Matth. xix. c. f Deꝰ/ creator omniũ. g Fortis/ cui nemo põt reſiſtere: Job. ix. b. Fortẽ armatũ fortiter ſuꝑans: Luc. xj. c. h Pater futuri ſeculi/ qḋ eternũ: nõ tñ ꝑſentis/ qḋ caducũ ꝛ tranſitoriũ eſt. Joh. xviij. g. Regnũ meũ nõ ẽ de hoc mũdo. i Princeps pacis. i. mediator dei et hoim. j. Timoth. ij. b. Qui nos recõciliauit deo ꝛ angelis eiꝰ. Eph. ij. c. Ipſe ẽ pax noſtra qui fecit vtraq; vnũ. Septuaginta nominũ maieſtate ꝑterriti/ nõ fuerũt auſi de puero dicere apte ꝙ deꝰ appellaret: ꝛ ideo ꝓ his ſex nomibꝰ poſuerũt/ angelꝰ ꝯſilij: et ne ptolomeꝰ cui trãſferebãt bibliã/ plures deos crederet/ cum plura noĩa audiret: ꝛ ne ſanctũ darẽt canibꝰ ꝛ margaritas porcis: ſi ita apte myſteriũ incarnatiõis filij dei gentibꝰ demõſtrarẽt. k Multiplicabit eiꝰ imperiũ. i. fideles q̃ eiꝰ ſuberũt imperio/ multiplicabunt ꝛ merito ꝛ numero ꝑ ꝑdicationẽ aplõrũ ꝛ ſucceſſoꝝ eoꝝ. Vñ Pſ. Et dñabit a mari vſq; ad mare. i. ab inferno vſq; ad purgatoriũ: ꝗ: vtrũq; in poteſtate eiꝰ ẽ: et a flumie vſq; ad termios orbis terraꝝ. i. ab homibꝰ huiꝰ vite fluxibilis vſq; ad ſanctos ſtabiles ꝛ firmos: quibus finita eſt oĩs terrenitas. l Et pacis/ eius ꝛ ſuoꝝ: m Non erit finis/ licꝫ quãdoq; tribulent. De pace eternitatis planũ eſt. n Sup ſoliũ dauid. i. ſup iudeos: ad litterã: vel potius in hũilibꝰ qualis fuit dauid. o Et ſup regnũ eiꝰ/ qḋ in captiuitate babylonica fuerat diſſipatũ. i. ſup hieruſalẽ vbi erat caput regni: ſedebit. Hiere. iij. f. Erit hierlm ſoliũ dñi: et cõgregabunt ad illã oĩs gentes in noĩe dñi. q Vt cõfirmet illud. i. firmũ ꝛ ſtabile faciat. r Et corroboret in iudicio ꝛ iuſticia. i. iuſto iudicio. Vl' In iudicio/ diſcretiõis. Et iuſticia/ opis. v Ammodo. i. a tpe icarnatiõis: x Et vſq; in ſempiternũ. i. in ſecula ſeculorũ. Et q̃s faciet iſta oĩa: Rñdet ꝓpha: y Zelus dñi exercituum faciet hoc. i. charitas dei/ nõ merita hoim. i. dñs. Sola eñ charitate non meritis hominũ mittet in carnem filiũ/ ꝑ quem omnia hec fiet. Roma. v. b. Cõmendat aũt deꝰ i nobis charitatẽ ſuã: qm̃ cũ adhuc peccatores eſſemꝰ ſm̃ tempꝰ chriſtꝰ ꝓ nobis mortuꝰ eſt. j. Joh. iiij. b. In hoc apparuit charitas dei in nobis qm̃ filiũ ſuũ vnigenitũ miſit i mũdũ vt viuamꝰ ꝑ eũ. Hic terminat ꝓphetia de emanuel. Et nota ꝙ q̃nq; de cauſis dicit chriſtus ſedere ſup ſoliũ dauid. Prima ẽ: ꝗ: filiꝰ eius eſt ſm̃ carnẽ. Pſ. De fructu ventris tui ponã ſup ſedem tuã. Secũda eſt: ꝗ: ſimilis eſt in pietate. j. Reg. xxij. a. Cõuenerũt ad dauid oĩs q̃ erant in anguſtia conſtituti ꝛ oppſſi ere alieno ꝛ amaro animo: ꝛ factus eſt eorũ princeps. Tertia eſt: ꝗ: ſilis eſt in humilitate. j. Reg. xxiiij. c. vocat ſe canem mortuũ ꝛ pulicẽ vnũ. Quarta eſt: ꝗ: ſilis in mãſuetudine que cõſiſtit in tolerãtia cõtumeliaꝝ. ij. Reg. xvj. c. Quinta eſt: ꝗ: ſimilis in golie. i. diaboli expugnatione. j. Regum. xvij. f. 3 Verbũ miſit dñs ꛝc. Quarta ps vbi oſtẽdit ꝓpheta decẽ tribꝰ fuiſſe trãſgreſſas ꝑceptũ dñi de faciẽdo rege de iuda: qui omni iſraeli imparet: vt legit Gen. xlix. b. in benedictione iude. Et Judic. xx. c. vbi dicit: Judas ſit princeps veſter. Et. j. Reg. xvj. c. in vnctione dauid facta ꝑ ſamuelem.

De ſacra vnc. c. vnico

Pſ. 71.

Pſ. 131.

Quarta pars

a ꝛ factꝰ eſt principatus ſuper
b humerũ eiꝰ: ꝛ vocabit nomẽ
c d e eiꝰ admirabilis/ ꝯſiliariꝰ/ deꝰ/
f g fortis/ pr̃ futuri ſeculi/ princeps
h i pacis. Multiplicabit eiꝰ imperiũ/
k l m ꝛ pacis nõ erit finis: Sup
n o ſoliũ dauid ꝛ ſup regnũ eiꝰ
p q ꝛ ſedebit vt cõfirmet illud ꝛ
r s corroboret in iudicio ꝛ iuſticia
t v x ãmodo ꝛ vſq; i ſempiter-
y nũ: Zelꝰ dñi exercituũ faciet
z 3 hoc. Verbũ miſit dñs i iacob:

Sed hoc ꝑceptũ ꝑterierũt decem tribus/ quãdo abiecto roboam filio ſalomonis/ hieroboã ſeruũ eius ſibi regem cõſtituerũt. Et h ẽ: Verbũ miſit dñs i iacob. i. ꝑceptũ dedit populo iudaico: vt. ſ. ſꝑ facerẽt reges de tribu iuda: q̃ toti iſrl imparent. Et cecidit ꝑciũ redẽptiõis: in viaticum ꝑegrinatiõis: ꝛ dabitur in futuro in premiũ remuneratiõis. Ergo fratres ſequamur exemplũ: ſoluamꝰ ꝑciũ: comedamꝰ viaticũ: expectemꝰ ꝑmiũ. a Et ꝗuis ſit filius dei/ tñ factꝰ ẽ principatꝰ. i. crux ꝑ quã vel i q̃ meruit principatũ. b Super humerũ eiꝰ. j. xxij. f. Dabo clauẽ domꝰ dauid. i. crucẽ ꝑ quã apta eſt ianua ꝑadiſi ſup humerũ eiꝰ. Job. xl. d. Nũquid pones circulũ i naribus eius/ aut armilla ꝑforabis maxillã eiꝰ: Armilla. i. virtute crucis ꝑforauit chriſtꝰ maxillã diaboli. i. extraxit eos qui erãt in faucibꝰ inferni: non impios qui iam ſunt in ventre diaboli. c Et vocabit nomẽ eiꝰ admirabilis: ꝗ: deus ꝛ homo: paruulꝰ ꝛ imenſus: mortalis ꝛ imortalis: cõtinens ꝛ cõtentus. Gen. xxxij. g. Quid q̃ris nomẽ meũ qḋ ẽ mirabile: Et Pſ. Dñe dñs nr̃ q̃ admirabile ẽ nomẽ tuũ i vniuerſa tra. e Cõſiliariꝰ/ dei pr̃is: ꝛ omniũ iuſtoꝝ ſciẽs cõſilia. Prouer. viij. b. Ego ſapiẽtia habito in cõſilio: ꝛ eruditis interſũ cogitatiõibus. f Deꝰ/ creator omniũ vbiq; ꝑſens. g Fortis/ vbiq; potens/ cui nemo reſiſtere poteſt. Job. ix. b. et. xlj. a. h Pater futuri ſeculi. i. ſine fine beniuolꝰ: futurũ ſeculũ ꝓmittẽs/ ꝛ ꝑſens cõtemnere docens. j. Joh. ij. c. Nolite diligere mũdũ: neq; ea que in mũdo ſũt. Prouer. xx. c. Hereditas ad quã feſtinat in principio: in fine bñdictiõe carebit. Itẽ Prouer. xiij. b. Subſtãtia feſtinata minuet: que aũt paulatim colligit manu multiplicabit. i Princeps pacis: ꝗ: nos deo patri ꝛ angelis eius recõciliauit. Mich. v. b. Et erit iſte pax aſſyrijs cum venerit in terrã noſtrã. Ecce ſex nomia chriſti: Admirabilis i incarnatiõe: cõſiliarius in ꝑdicatiõe: deus in miraculoꝝ operatione: fortis in paſſiõe: pater futuri ſeculi in reſurrectiõe et aſcẽſione: princeps pacis in ſpũſſancti miſſiõe. k Multiplicabit eius imperiũ. i. fideles: quibꝰ imꝑabit ꝑ aplõrũ ꝛ ſucceſſoꝝ eoꝝ ꝑdicationẽ. l Et pacis/ eius ꝛ ſanctorũ: m Nõ erit finis: ꝗ: licꝫ aliq̃ exteriꝰ tribulent/ interiꝰ continua pace fruunt. Joh. xiiij. d. Pacẽ relinquo vobis/ pacem meã do vobis. Hic relinquo pacẽ pectoris: ibi do pacẽ eternitatis: que exuperat omnẽ ſenſum: Phil. iiij. b. n Sup ſoliũ dauid ꝛ ſup regnũ eiꝰ. i. ſup eccleſiã: q̃ ſignificat ꝑ ſoliũ ꝛ regnũ dauid: p Sedebit/ i pace: vt nõ oporteat eum ſurgere ad pugnandũ: ſicut modo. Hiere. iij. f. Erit hieruſalẽ ſolium domini: ꝛ cõgregabunt ad illam omnes gentes in nomie domini. q Vt confirmet illud/ in fide. r Et Corroboret/ in ope: s In iudicio/ diſcretiõis: t Et iuſticia/ executionis. Multi eñ bene iudicant: ſed male exequunt. Iſti ſũt confirmati in iudicio: ſed nõ ſunt corroborati i iuſticia. Pſ. Juſticia ꝛ iudiciũ ꝑparatio ſedis eiꝰ. Et alibi. Beati qui cuſtodiũt iudiciũ ꝛ faciunt iuſticiam in omni tempore. v Ammodo. i. a tempore incarnationis: x Et vſq; in ſempiternũ. Et q̃d faciet hoc: Merita hominũ: Non/ y Zelus: id eſt charitas/ domini exercituũ faciet hoc. Titũ. iij. b. Nõ ex operibus iuſticie que fecimus nos: ſed ſm̃ miſericordiã ſuam ſaluos nos fecit. Zach. j. c. Zelatus ſum hieruſalẽ et ſion celo magno: et ira magna ego iraſcor ſuper gentes opulentas. 3 Verbũ: id eſt chriſtũ vel euangeliũ/ vel ꝑceptũ. Matth. xxj. d. Nouiſſime miſit filiũ ſuum dicens: forſitan verebunt filiũ meũ: Agricole aũt videntes filium eius: dixerunt intra ſe: Hic eſt heres: venite occidamus eum: et hereditem ꝰ hereditatẽ eius: et apprehenſum eum eiecerunt extra vineã ꝛ occiderũt eũ. a Miſit dominꝰ in iacob: id eſt in eccleſiã: que priorẽ populũ ſupplantauit. Et cecidit

Secunda expoſitio

Al. nõ hꝫ ꝛ ſedebit

Pſ. 8.

Pſ. 88.
Pſ. 105.

a τ cẽcidit i iſrl̃. Et ſciẽt omis
b popul⁹ ephraim ẽt habitãn/
c tes ſamariã in ſupbiã τ ma/
d gnitudine cordis/dicẽntes:
e Lateres ceciderũt: ſed qua/
f dris lapidib⁹ ędificãbim⁹:
g ſycõmoros ſucciderũt / ſed
h cẽdros imutabim⁹. Et eleũa
i bit dñs hoſtes raſin ſup eũ:
k et inimicõs eius in tumũltũ
l ṽtẽt. Syriã ãb oriẽte ẽt phi/
m liſtijm ab occidẽte/ et deuo/
n rabũt iſrl̃ tõto ore. In õmib⁹
o his nõ ẽſt auerſus furor ei⁹:
p ſed ãdhuc manus eius extẽ/
q ta: ẽt popũlus non eſt reuer/
r ſus ad pcũtientẽ ſẽ: τ dõmi/
s nũ exercituũ nõ tinqſierunt.

imparent. a Et cecidit in iſrl̃.i. fruſtratũ τ caſſum τ ir/ ritũ fuit in decẽ tribub⁹: quę domũ dauid abiecerũt τ hiero/ boã de ephraim elegerũt.iiij. Reg.xij.e. Decẽ trib⁹ dicunt iſrael: qz maioris dignitatis ſe reputabãt: qz plures erãt. b Et/ ideo/ ſciet oĩs popul⁹ ephraim.i.decẽ tribuũ: q̃ dĩ ephraim: qz p̃m⁹ eoꝝ rex.i. hierobã fuit de

Quinta pars

tribu ephraim. Et h̃ ẽ q raſin τ ſyri q̃ ante fuerunt amici eorum/ qñq̃ ꝯtra eos pugna/ bãt: vt in ſequẽtibus oſtendet. c Et/ p id eſt: d habitan/ tes ſamariã/ ciuita/ tẽ metropolim ephra/ im: vel regionẽ q̃ trãſ/ greſſi ſũt mãdatũ dñi. e In ſupbia τ ma gnitudine cordis.i. ex arrogãtia et cõfidentia multitudi/ nis armatoꝝ: τ ſocietatis ſyroꝝ ꝯ iudam: f Dicẽtes/ hoc: g Lateres.i. infirmi τ debiles reges iuda. h Ceciderũt in man⁹ hoſtiũ: q̃ eos ſibi ſubiugauerũt ad temp⁹: i Sed quadris lapidib⁹.i. viris fortibus τ ſolidis: k Edifi/ cabimus/ terram iudam.q.d. iudęi de tribu iuda debiles τ infirmi aliquotiẽs ceciderunt/ τ poſtea reſurgebant: ſed nos poſtq̃ eos ſubiugauerim⁹ nobis/ p̃ficiem⁹ eis reges magni/ ficos τ robuſtos: ſicut ſunt quadri lapides: q̃ ita tenebũt eos q decętero nõ leuabunt caput. l Sycomoros ſucci/ derunt/ viri de iuda.i. infructuoſos τ fatuos.ſ. hoſtes ſuos philiſtijm qui aliq̃n eis p̃fuerũt. n Sed cedros imuta bim⁹.i. inuincibiles ex nobis eis p̃ficiem⁹ p̃ncipes/ quos nõ poterũt ſuccidere. Vel hoſtes/ nominatiui caſus: ſucciderũt ſycomoros.i. reges i iuda iſructuoſos: ſ nos cedros.i. reges fortes p̃ficiem⁹ i iuda/ q̃s philiſtijm vl̃ alij hoſtes nõ poterũt vincere. o Et eleuabit dñs hoſtes τc̃. Prophetia ẽ

Sexta pars

contra raſin: quẽ ꝓpheta cõminat deſtruendũ p aſſyrios: qđ impletũ eſt tẽpore achaz regis iuda: ad cuius p̃ces aſcendit theglathphalaſar rex aſſyrioꝝ: τ vaſtauit damaſcũ: τ trãſtu/ lit habitatores eius in aſſyriam: τ raſin interfecit: vt legit.iiij. Reg.xvj.b. Licet Interliñ. quędam videat velle q hoc fe/ cerit ſennacherib. Sed illa Interliñ. nõ reſpicit hoc factum: ſed extendit vltra ad factũ ſequẽs: quia cũ decem trib⁹ ſupbe loquerent cõtra iudam: quia cõfęderati erant cũ ſyris: aſſyrij primo ſubiugauerunt ſibi ſyros tempore theglathphalaſar: vt dictũ eſt: τ poſtea adiunxerũt eos ſecũ ad deſtruendũ de/ cem tribus tẽpore ſalmanaſar τ ſennacherib.iiij. Reg.xvij. Et hoc ẽ: o Et eleuabit dñs hoſtes raſin.i. aſſyrios: p Super eũ.ſ. raſin τ ſup ſyriã: q Et inimicos ei⁹.i. aſſyrios: r In tumultũ/ belli: ſ Vertet/ cõtra eum vt excitent τ cõminuant eũ. t Syriã ab oriente τc̃. Vox eſt ꝓphetę/ τ cõſtruit cũ eo qđ ſupra dixit: Et ſciet oĩs po pul⁹ ephraim/ hoc.ſ. qđ dñs adducet ſup eũ/ ſyriam ab oriente/ q̃ ante amica erat: v Et philiſtijm ab occi/ dẽte: τ deuorabũt iſrl̃.i. decẽ trib⁹: x Toto ore/ more ferarũ. Et hoc impletũ eſt: q̃n theglathphalaſar cępit ſyros τ trãſtulit ſecũ.iiij. Reg.xvj.b. Et poſtea cũ illis filius eius ſalmanaſar irruit in decẽ tribus.iiij. Reg.xvij.a. Sed Glo. Haymonis dicit hic: q hoc fecit ſennacherib. Sed haymo/ nis opinio fuit q theglathphalaſar τ ſalmanaſar τ ſennache/ rib vnus rex fuit tot nominib⁹ nũcupatus. Vel forte hoc di/ cit: quia ſennacherib iam erat magnus/ τ erat cum patre ſuo ſalmanaſar iam ſene in exercitu/ quaſi dux τ dñs eius. y In omnib⁹ his/ cõminatiõibus: z Nõ eſt auerſus furor eius: id eſt dei: a Sed adhuc man⁹ eius extenta/ ad pcutiendũ. b Et.i. quia: c Populus nõ eſt reuer/ ſus/ p pęnitẽtiã: d Ad pcutientẽ.i. corrigentẽ: e Se/ flagellis τ minis. f Et dominũ exercituũ nõ inq̃ſi/ erũt/ etiã flagellati.q.d. ꝓpheta: tot τ tanta cõminat⁹ eſt do/ min⁹ decẽ tribub⁹/ τ ſępe flagellauit eas: nec tñ ſunt conuerſę

ad dñm p pęnitẽtiã. Vñ dñs p Hiere.ij.f. Sine cauſa pcuſſi filios vr̃os diſciplinã nõ recęperũt. Itẽ.v.a. Percuſſiſti eos τ non doluerũt: attriuiſti eos τ renuerũt accipere diſciplinã. Aggei.ij.c. Percuſſi vos vento vrẽte τ aurugine τ grãdine: τ nõ fuit in

plantauit. a Et cecidit in iſrl̃.i. fru/ ſtratũ eſt/ i hereticos τ hypocritas qui deũ videre ſe iactãt. Itẽ

Secunda expoſitio

Verbũ miſit dñs in iacob: τ cecidit in iſrl̃.i. mandatũ qđ dedit laicis/ fruſtratũ eſt in clericis. Vel qđ datum eſt ſubditis/ fit irritũ i p̃latis.j. Eſdre ix.a. Man⁹ p̃ncipũ τ magiſtratuũ fuit i hac

I.ſ.f.j.10.a.

Al. tetigerũt

tranſgreſſiõe p̃ma.ſ. quia duxerant vxores alienigenas. Hie/ re.v.b. Ibo ad optimates terrę τ loquar eis: τ ecce hi magis fregerũt iugum/ ruperũt vincula. b Et ſciet omnis po pulus ephraim.i. heretici et hypocritę qui ſe dicunt fru/ ctuoſos. c Et habitantes ſamariã: id eſt qui ſe legem cuſtodire dicũt. e In ſuperbia τ magnitudine cor/ dis/ dicẽtes: Lateres ceciderũt.i. infirmi τ imbecilles de eccleſia ceciderũt. i Sed quadris lapidib⁹ ędifi/ cabim⁹/ eccleſias noſtras. l Sycomoros/ ficus fatu/ as.i. infructuoſos τ fatuos chriſtianos: m Succiderũt/ hoſtes eoꝝ. n Sed cedros.i. fortes τ altos vita τ ſcien/ tia viros ex nobis/ imutabim⁹. Ita dicũt heretici/ deſpici/ entes eccleſię ſimplicitatẽ. Sic etiã dicũt quidã arrogãtes in p̃latione poſiti: Parui homĩes τ infirmi olim fuerũt i eccl̃ia noſtra canonici: ſed nos nobiles τ potentes canonicabim⁹ q̃ defendent eccleſiã τ iura eius. De quib⁹ dicit Abacuk.ij.c. Vę qui ędificat ciuitatẽ in ſanguinib⁹: τ p̃parat vrbẽ in iniq̃/ tate. Mich.iij.d. Vę qui ędificatis ſion i ſanguinib⁹: τ hieru/ ſalẽ i iniquitate. Amos.v.c. Domos quadro lapide ędifica/ bitis: τ nõ habitabitis in eis. Threñ.iij.b. Cõcluſit vias me/ as lapidib⁹ quadris. Tales eñ viã dñi cõcludũt. Amos.vj. a. Vę qui opulenti eſtis in ſion: τ cõfiditis in monte ſamarię: optimates capita ꝓploꝝ ingredientes pompatice domũ dñi. o Et eleuabit dñs hoſtes raſin ſup eũ: τ inimicos eius in tumultũ vertet. Raſin interp̃tat pictura ſiue va/ rietas: τ ſignificat ſciẽtiã ſecularẽ: cui⁹ hoſtes fuerũt apl̃i im/ periti/ ignobiles: q̃s dñs exaltauit ad deſtruendã ſapientiã hui⁹ mũdi.j. Corinth.j.d. Videte vocationẽ veſtrã fratres: qz non multi ſapiẽtes ſm carnẽ: nõ multi potentes: nõ multi nobiles: ſed quę ſtulta ſũt mũdi elegit deus vt confundat ſa/ pientes: et infirma mundi elegit deus vt fortia confundat: τ ignobilia mundi τ cõtemptibilia elegit deus/ τ ea quę nõ ſũt/ vt ea quę ſunt deſtrueret: τ non gloriet omnis caro in cõſpe/ ctu eius. t Syriã ab oriente et philiſtijm ab occi/ dente/ adducet domin⁹ contra ſamariã/ ſupple: τ deuora/ bunt iſrael toto ore τc̃. Syria: id eſt ſuperbia/ ab oriente venit: quãdo quis de bonis ſuis ſuperbit/ vel de generis no/ bilitate quibus debuiſſet humiliari. Philiſtijm/ potione ca/ dens.i. luxuria ab occidente venit.i. a delitijs carnis quę occi derunt τ occident. Et hęc duo.ſ. ſuperbia et luxuria/ iſrael: id eſt clerum toto ore deuorãt. Iohel.j.d. Ignis comedit ſpe/ cioſa deſerti: τ flãma ſuccẽdit oĩa ligna ſiluarũ. y In oĩb⁹ his/ plagis vel minis: z Nõ ẽ auerſus furor ei⁹.i. dei. a Sed adhuc man⁹ ei⁹ extẽta: ad pcutiẽdũ. b Et.i. qz/ c Popul⁹ nõ ẽ reuerſus/ p pęnitentiã: d Ad pcutiẽ/ tẽ ſe: ſic medic⁹ pcutit ęgrũ vt ſanet eũ. Iob.v.c. Ipſe vul/ nerat τ medet: pcutit τ man⁹ ei⁹ ſanãt. f Et dñm exerci/ tuũ nõ inq̃ſierũt/ etiã flagellati vt ſanaret eos: in quo eoꝝ incorrigibilitas innuit.ſ.j.b. Super quo percutiã vos vltra addentes p̃uaricationem: Ezech.xxiiij.c. Multo labore ſu/ datum eſt: et nõ exiuit de ea nimia rubigo eius neq̃ p ignem.

 Et diſpdet dñs

☙ ⁊ nõ fuit in vobis q̃ reuerteret ad me. a Et/ideo/diſperdet dñs ab iſrl̃ caput ⁊ caudã.i.principẽ ⁊ pplm̃.Glo. Et ipſe text⁹ aliter exponit: Ita/ p caput accipiens pncipes: p caudã ,pphetas:quoꝝ cõſilio ſe regebãt pncipes/ſicut auis ſe regit cauda. Caudã dico/ b Incuruantẽ/ḃ qd iuſtũ ẽ: c Et refrenãtẽ/pplm a bono: Uel/Deprauantem/ vba legis. Diſpdet inq̃ domi/nus caput ⁊ caudam: d In die vna.i.ſil. Poſtea exponit ſe ,ppheta oſtẽdẽs qd appellauit caput: ⁊ quid caudã. e Longeu⁹ ⁊ honorabilis.i.pnceps longe lateq; honorãd⁹/vl̃ diu viuẽs. f Ipſe eſt caput.i. ipſum dixi caput. g B Et ppha docẽs mendaciũ ipſe eſt cauda/ tegẽs pudenda pncipis ⁊ ppli mẽdacijs ⁊ adulatiõib⁹. De qua dr̃ Apoc. xij.a. Ecce draco magn⁹ rufus habes capita ſeptẽ et cornua decẽ: ⁊ in capitib⁹ ſuis ſeptẽ diademata: ⁊ cauda eius trahebat tertiã partẽ ſtellaꝝ cęli: ⁊ miſit eas in terrã. i Et erũt q̃ btificãt/adulãdo: k Populũ iſtũ/infęlicẽ: l Seducẽtes/falſis ,pmiſſionib⁹. m Et q̃ beatificant.ſ. pncipes ⁊ pplus: n Precipitati/ſimul in ,pfundũ pęnę tpalis vel ęternę.q.d.falſi ,pphetę q̃ fouebãt pncipes ⁊ pplm in peccatis ſuis ,pmittentes ,pſpera: ⁊ ipſi pncipes et pplus cũ illis pariter puniunt.ſ.iij.c. Populus me⁹ q̃ beatũ te dicũt ipſi te decipiũt. Oſee.iiij.b. Peccata ppli mei comedẽt: et ad iniq̃tatẽ ſubleuabũt aias eoꝝ. o Propt hoc:q2 nõ reuertunt ad dñm p pęnitentiã poſt tot cõminatiões: p Sup adoleſcẽtulis ei⁹.i. hui⁹ ppli: q Nõ delectabit/vel/non lętabit dñs.i.non faciet lętũ pplm iſtũ ſup iuuenibus ſuis. Uel/Sup adoleſcẽtulis ei⁹ nõ lętabit dñs.i.cõtriſtabit eos: vel nõ placebũt ei: q2 etiã adhuc adoleſcẽtes dediti erãt omni ſpurcitię/credẽtes illis pſeudo,pphetis. r Et pupilloꝝ eius ⁊ viduaꝝ nõ miſerebit/dñs qn oẽs tradat hoſtib⁹. s Quia oĩs.i.pnceps/pplus ⁊ ,ppheta: t Hypocrita eſt ⁊ nequã: aliud ſimulãs ⁊ aliud agẽs/,pmittens caſtitatẽ ⁊ laſciuiens: pferens paupertatem ⁊ marſupiũ replens: Uerba ſunt Hieronymi. v Et vniuerſum os/principũ ſcʒ ⁊ ppli ⁊ pſeudo,pphaꝝ: x Locutũ eſt ſtulticiã:q2 ipſi ,pphetę dicebãt: Nolite timere:q2 bñ faciet vobis dñs: ⁊ ipſi credebãt eis: ⁊ idẽ adinuicẽ loquebant. Et iõ/ y In omnib⁹ his/flagellis ⁊ cõminationib⁹: z Nõ eſt auerſus: a pplo. a Furor ei⁹.i.dei. b Sed adhuc man⁹ eius extenta/nõ ceſſans ferire ⁊ forti⁹ pcuſſura. Uel/ y In omnib⁹ his/flagellis dñi: z Nõ eſt auerſus furor eius.i. ppli a pctis ſuis: b Sʒ adhuc man⁹ ei⁹ extẽta/ad malefaciẽdũ. c Et pplus nõ ẽ reuerſus/p pęnitẽtiã: d Ad pcutiẽtẽ ſe.i.ad dñm corripiẽtẽ ſe ⁊ vbis ⁊ vberib⁹. Amos. iiij.c. Percuſſi vos vẽto vrẽte ⁊ nõ rediſtis ad me dic dñs. Et merito extẽta ẽ adhuc man⁹ dñi ad pcutiendũ pplm iſtũ: e Succẽſa ẽ eñi q̃ſi ignis impietas/eoꝝ: vl̃ ipſi impij ad male opandũ. f Uepres ⁊ ſpinã vorabit.i.ipſos aſperos ⁊ ſpinoſos peccat.q.d. eoꝝ impietas erit eis cauſa omimode deſtructiõis: ſic poſt ignẽ nihil remanet. h Et ſuccendet i denſitate.i.in copia arboꝝ inutiliũ: i Salt⁹.i. pplus iſte cõpabilis agro inculto/ q2 ſpinoſus. Uel ideo ſaltus dicit: q2 in eo habitãt beſtię.i.dęmones ⁊ peccata. ĩ.xxxiij.b. Spinę cõgregatę igni cõburent. k Et cõuoluet/ ſalt⁹.i.pplus infructuoſus ⁊ incult⁹ igne ſuppoſito. l In ſupbia fumi.i.i altitudine ſiue in eleuatiõe fumi: q̃ quãto alti⁹ ſurgit: tanto citi⁹ euaneſcit: ſic eſt ſupbia ſęculi.q.d.iſte pplus inaniter ſupbiet: ſʒ cito deficiet. Et hoc ideo: q2/ m In ira

Al. ſdeprauãtẽ

Al. lętabitur

a Et diſpẽrdet dñs ab iſrl̃ ca-
b put ⁊ caudam incuruantẽ et
c d refrenãntẽ in diẽ vna. Lon-
e f gẽuus ⁊ honorabilis ipſẽ eſt
g caput: ⁊ ppbetã docẽs men-
h i daciũ/ipſe ẽſt cauda. Et ẽrũt
k qui beatificant pŏpulũ iſtũ
l m ſedũcentes ⁊ qũi beatificant
n o p̃cipitãti. Prŏpter hoc ſup
p q adŏleſcẽtulis ei⁹ nõ dẽlecta
r bit dñs: et pupillŏꝝ eius et
s viduaꝝ nõ miſerebit. Qũia
t oĩs hypŏcrita eſt ⁊ nequã: ⁊
v x vniuẽrſũ os locũtũ ẽ ſtulti-
y z ciã. In õib⁹ his nõn ẽ auer-
a b ſus furŏr ei⁹: ſʒ ãdhuc man⁹
c ei⁹ extenta: ⁊ pplũs nõ ẽ re-
d uerſus ãd pcutientẽ ſe. Suc
e cẽnſa eſt eñi q̃ſi ignis impie-
f g tas: vẽpres ⁊ ſpinã vŏrabit.
h Et ſuccẽndetur in denſitate
i k ſaltũs: ⁊ cõuŏluet in ſupbia
l m fumi. In irã dñi exercituum
n o ɔtũrbata ẽ tra: ẽt erit pplus

dñi exercituũ.i.angelicaꝝ virtutũ: n Cõturbata ẽ terra/ decẽ tribuũ. o Et erit popul⁹ q̃ſi eſca ignis/ materialis vel infernalis. Et nota q eſt ignis materialis.ſ.j.b. Ciuitates veſtrę ſuccẽſę ſunt igni. Item infernalis.ĩ.vlt.g. Ignis eoꝝum nõ extinguet. Item ſpũſſanctus. Exo.xij.b.

Multiplex ignis

☙ Si qd reſiduũ

a Et diſpdet dñs ab iſrl̃ caput ⁊ caudã incuruantẽ ⁊ deprauantẽ i die vna.i.ſimul. Caput eſt mal⁹ plat⁹: in quo ſũt oculi ad vidẽdũ: ⁊ lingua ad loquẽdũ: ſʒ non hʒ man⁹ ad opandũ. Cauda eſt curia ei⁹ ſiue familia ei⁹: q̃ ei⁹ pudenda velat ⁊ celat: q̃ tota vertit circa terrã: q̃ eſt incuruãs/cũ facit bonũ malo fine: deprauãs/ cũ fac malũ apte. Tales parit diſpdet dñs ab eccl̃ia: etſi nõ i pſẽti/ tñ i futuro. Cauda leonis verberat eũ ⁊ animat ad prędã: ſic platũ malũ familia ſua animat ad rapinã. ĩ.xix.c. Nõ erit opus ęgypto q faciat caput ⁊ caudã incuruantẽ ⁊ refrenantẽ: q2 iã eſt i iſrl̃.i.i eccl̃ia ⁊ i clauſtris talis cauda ẽ. e Longeu⁹ ⁊ honorabilis.i. platus lõge lateq; honorat⁹. f Ipſe ẽ caput/ vidẽs ⁊ loquẽs ſʒ nihil opans. g Et ppha docẽs mẽdaciũ.i.familia q̃ ,pphetat dño ſuo mẽdaciũ: h Ipſe ẽ cauda/q̃ velat turpitudinẽ plati. i Et erũt q̃ beatificãt pplm iſtũ/ infęlicẽ: l Seducẽtes/ blãditijs ⁊ adulatiõib⁹. m Et q̃ beatificant.i. adulatiõib⁹ delectant: n Precipitati/in peccatũ: ⁊ de peccato i infernũ. Matth.xv.b. Si cęcus cęco ducatũ pſtet: ambo i foueã cadũt. Ezech.xiij.c. Ue q̃ cõſuũt puluillos ſub omĩ cubito man⁹. o Propt hoc ſup adoleſcẽtulis ei⁹ nõ delectabit dñs. Hiero⁹. Ideo in iuuenib⁹ nõ delectat dñs: q2 vę ciuitati cui⁹ rex iuuenis ẽ: Eccs x.c. r Et pupilloꝝ ei⁹ ⁊ viduaꝝ nõ miſerebit dñs.i. illi q̃ deũ patrẽ ⁊ chriſtũ ſpõſũ ñ habẽt/miſcdiã nõ ipetrabũt a dño: s Quia oĩs hypocrita ẽ ⁊ nequã: ⁊ vniuerſũ os locutũ ẽ ſtulticiã.i. oĩs hęretic⁹ ẽ hypocrita ⁊ nequã: aliud ſimulãs exteri⁹: ⁊ aliud machinãs interius: ⁊ q̃cq̃d loquit ſtulticia ẽ. Iob.xiij.c. Nõ veniet i ɔſpectu ei⁹ oĩs hypocrita. ĩ.xxxiij.b. Cõterriti ſũt i ſion pctõres: ⁊ timor poſſedit hypocritas. ĩ.xxxij.b. Stult⁹ fatua loquet. y In oĩb⁹ his nõ ẽ auerſus furor ei⁹: ſʒ adhuc man⁹ ei⁹ extẽta: et pplus nõ ẽ reuerſ⁹ ad pcutiẽtẽ ſe: ſic pat pcutit filiũ vt reuertat ad ſe. e Succẽſa ẽ eñi q̃ſi ignis ipietas.i. impij ſuccẽdent igne ęterno ,p impietate ſua. f Uepres ſcʒ/⁊ ſpinã.i. ipſos duros ⁊ aſpos pctõres: g Uorabit/ ignis gehẽnę/q̃s pus vorauerat ignis culpę. Ecci.xvj.a. In ſynagoga peccantium exardebit ignis: et in gente incredula exardeſcet ira. ĩ.xxxiij.b. Spinę congregatę igni cõburent. Abacuk.ij.c. Laborabunt ppli i multo igne: et gentes in vacuum et deficient. Item de iſtis ſpinis dicitur.ij.Reg.xxiij. a. Preuaricatores q̃ſi ſpinę euellent vniuerſi q̃ nõ tollũt manib⁹: ⁊ ſi q̃s eas tangere voluerit armabit ferro ⁊ ligno lãceato igneq; ſuccẽſę ɔburent vſq; ad nihilũ: h Et ſuccẽdet i dẽſitate ſalt⁹.i.pplus inutilis ⁊ infructuoſus ſuccẽdet i multitudine.i.,p multitudine pctõꝝ. Matth.iij.c.et.vij.c. Oĩs arbor q̃ non facit fructũ bonũ excidet ⁊ i ignẽ mittet ⁊ ardet. Ezech.xxj.g. Propheta ad ſaltũ agri meridiani: ⁊ dices ſaltui meridiano: ecce ego ſuccẽdã i te ignẽ: ⁊ ɔburã i te lignũ viride: ⁊ oẽ lignũ aridũ. k Et cõuoluet i ſupbia fumi.i. fum⁹ cõbuſtiõis ei⁹ aſcẽdet. Apoc.xix.a. Fum⁹ ei⁹ aſcẽdit in ſęcula ſęculoꝝ. ĩ.xiiij.g. Ab aqlone fum⁹ veniet. m In ira dñi exercituũ cõturbata eſt tra/ aię vel eccl̃ię. o Et erit popul⁹ q̃ſi eſca ignis/ culpę primo et: poſtea pęnę.

Secũda expoſitio

ſ.ſ.f.et.10.a

Vir fratri ſuo

¶ Si quid reſiduum eſt igne combureti. Item deus. Deut. iiij.d. Deus tuus ignis cōſumens eſt. Item charitas. Luc. xij.f. Ignem veni mittere i terrā: ꝛ quid volo niſi vt ardeat? Item euangeliū. Hiere.v.d. Dedi verba mea in ore tuo in ignem: et populū iſtum in ligna. Item tribulatio purgans. Malach.iij.a. Ipſe ē quaſi ignis conflans ꝛc. Itē angel⁹: Heb. j.c. Qui facis ange/ los tuos ſpirit⁹: ꝛ mi/ niſtros ſuos flammā ignis. Item vindicta dei. Iob. j.c. Ignis dei cecidit de celo: et tactas oues pueroſq̄

.j.ſ.a.j.10.a. cōſūpſit. Hi ſt ignes boni. Sunt ꝛ mali: ſcꝫ

Ignis in malo ignis auaricie. Mich vj.c. Adhuc ignis in domo impij. Item fo mes pcti. Ps. Vox

a q̄ſi eſca ignis. Uir frātri ſuo
b non parcet: et declinābit ad
c dexterā ꝛ eſūriet: ꝛ comēdet
e ad ſiniſtrā et nōn ſaturabit.
f Unūſq̄ſq̄ carnē brachij ſui
g vorabit: Manāſſes ephrai/
h ꝛ ephrāim manaſſen: ꝛ ſimūl
k ipſi cōtra iudā. In ōib⁹ his
l non ēſt auerſus furor eius:
m ſed adhūc manus eius ex/ tenta.

¶ Capitulū. X.

Ps.18. domini intercidētis flammā ignis.i. ardorem fomitis. Item

Ps.57. iracūdia. Ps. Supcecidit ignis ꝛ non viderūt ſolem. Item carnis cōcupiſcentia. Prouerb.vj.d. Nūquid poteſt homo abſcōdere ignē in ſinu ſuo/ vt veſtimēta illius nō ardeāt? Itē pſecutio iuſtorū. Iudic.ix.b. Egrediat ignis de rhamno.i. de antichriſto: vel de q̄libet malo tyranno: vt cōſumat habi/ tatores ſichem. Itē temptatio demonū. Eph.vj.c. In om/ nibus ſumētes ſcutū fidei: in q̄ poſſitis omnia tela nequiſſimi ignea extinguere. a ¶ Uir fratri ſuo non parcet ꝛc.

Septima pars Septima pars in qua agit de diſſenſione duarum tribuum ꝛ decem adinuicem in obſidione romanoꝝ propter inopiam victus/ que tanta erit/ q̄ etiā ſi nō haberēt ad inuicē diſſenſi/ onem: adhuc non poſſent ſe defendere ꝑpter indigentiā cibi. Nocte eñ adinuicē dimicabāt: ꝛ de die vnanimit cōtra ho/ ſtes. Et hoc eſt: Uir fratri ſuo nō parcet/ obſeſſus a ro/ manis q̄n raperet eius victum ſi poſſet. b ¶ Et declina/ bit ad dexterā/ querēdo victum. c ¶ Et eſuriet/ non in/ ueniens quid comedat. d ¶ Et comedet ad ſiniſtrā: id eſt occulte/ ne aliquis videat q̄ auferat ei cibū ſuū. e ¶ Et nō ſaturabit: quia parū habebit. f ¶ Unuſquiſq̄ carnē brachij ſui vorabit/ p̄ nimia fame. Sed hoc non legit ali/ cubi factū in obſidiōe romanorū: iō exponit Interlin. aliter: Unuſquiſq̄ carnē brachij ſui vorabit.i. ꝓximū ſuū q̄ eū defēdebat q̄ſi deſeuiēs inſurget. g ¶ Manaſſes eph/ raim ꝛ ephraim manaſſen/ vorabit: q̄ de vno p̄re ꝛ vna matre nati fuerūt. In q̄ oñdit diſſenſiōis magnitudo: i ¶ Et ſimul ipſi cōtra iudā: quis inter ſe diſcordes: tamen ad impugnandū iudā cōcordes. k ¶ In oīb⁹ his/ plagis vl' minis: l ¶ Nō eſt auerſus furor ei⁹.i. vindicta dei vitia cōſumēs: m ¶ Sed adhuc manus eius extenta/ ad ꝑcutiendum/ ſicut illi ad peccādum.

Secunda expoſitio a ¶ Uir fratri ſuo nō parcet. Ad litterā impletū eſt hoc hodie i oculis nris. Hiere.ix.b. Unuſquiſq̄ a ꝓximo ſuo ſe cuſtodiat: ꝛ in omni fratre ſuo nō habeat fiduciā: quia oīs frat ſupplantās ſupplantabit: ꝛ oīs amic⁹ fraudulēter incedet. Mich.vij.a. Oēs in ſanguine inſidiant: vir fratrē ſuū venat ad mortē. b ¶ Et declinabit ad dexterā/ iuſticiā ſimu/ lando. c ¶ Et eſuriet/ iiuſticiā cogitādo. d ¶ Et comedet ad ſiniſtrā.i. delectabit in malicia ſua: e ¶ Et non ſatu rabit: q2 quāto pl⁹ opat malū: tāto ampli⁹ cupit illud. Pro/ uerb.xiij.d. Uēter impioꝝ inſaturabilis. Oſee.iiij.b. Come/ dēt ꝛ nō ſaturabunt: fornicati ſūt ꝛ nō ceſſauerūt. f ¶ Unuſ/ quiſq̄ carnē brachij ſui vorabit. Os robuſtior ꝛ ſoli/ dior ps corpis eſt: ꝛ carne tegit/ alioq̄n areſceret: ſic ꝛ robur ſpūale niſi carnis tegat infirmitate/ vel ſupinduta humilitate ſubſiſtere nō pōt. Carnē ergo brachij ſui vorat: q̄ fortitudinē ſuā magnificat ꝛ oſtētat: ꝛ hic ficū ſuā decorticat: ſicut dicit Iohel.j.b. Gens aſcēdet ſup terrā meā/ fortis ꝛ inumerabi/ lis ꝛc. poſuit vineam meam in deſertum ꝛ ficū meā decorti/ cauit ꝛc. Ibi Greg⁹. Facta arrogātiū humanis oculis oſtē/ ſa: vnde placere appetunt/ inde ſiccantur. g ¶ Manaſſes ephraim/ vorabit: h ¶ Et ephraim manaſſen: ꝛ ſimul ipſi contra iudā.i. obliuio ſpūalis oppugnat abundantiā temporalē: ꝛ abundātia temporalis impugnat obliuionē ſpi/ ritualē. Et hec duo ſi/ mul.i. obliuio ꝛ abun/ dantia/ deſtruūt ꝯfeſ/ ſionē ꝛ pcti ꝛ laudis. Sap.xvij.a. Dū pu/ tant ſe latere in obſcu/ ris peccatꝭ/ tenebroſo obliuionis velamento diſperſi ſunt pauētes horrēde. k ¶ In om/ nibus his non eſt auerſus furor ei⁹: ſed adhuc manuſ eius extenta/ ad ꝑ/ cutiēdum: ſicut illi ad peccandū. 9.q.3.c.aliorū

A

n V ¶ E q̄ui condunt leges
o iniq̄s: ꝛ ſcribēntes in/ iuſticiā ſcpſerūt vt op
q primērēt i iudicio pāupes: ꝛ
r vim facērēt cauſe hūiliū ppli
s mei: vt eſſēnt vidue p̄da coꝝ
t et pūpillos diriperēt. Q̄uid
x facietis in diē viſitationis et calamitatis delōge veniēt? :
y Ad cūi⁹ confugietꝭ auxiliū:
z ꝛ vbi derēlinq̄tis glīā vīam:

V ¶ E qui condūt ꝛc. Supra octauo capitulo cōminatus eſt ꝓpheta ſamai et hel/ lel ex quib⁹ ſcribe ꝛ phariſei duxerūt originem: eo q̄ legi dei ſuas traditiōes p̄ponebāt: Adhuc in p̄ma parte hui⁹ capituli inuehit cōtra eoſdem ſcribas ꝛ phariſeos imp̄cando eis/ vel potius p̄dicēdo damnationē eternam. Diuidit autē hoc capitulū in ſex partes. In prima redarguit ꝓpheta ſcri/ bas et phariſeos de falſa doctrina ꝛ auaricia/ qua populum opprimebant. In ſecūda agit de ſennacherib/ reprehendens eum de crudelitate et exceſſu in flagellando iudeos: ibi: Ve aſſur. In tertia agit de eius exterminatione: ibi: Et erit cū impleuerit domin⁹. In quarta agit de reditu diſperſoꝝ: ibi: Et erit in die illa/ non adijciet. In quinta deſcribit aduentū ſennacherib: ibi: Noli timere populus meus. In ſexta et vltima repetit de exterminatiōe ſennacherib: ibi: Ecce dominator domin⁹ ꝛc. Dicit ḡ ꝓpheta cōtra ſcri bas ꝛ phariſeos: n ¶ Ve/ tpale ꝛ eternū illis/ qui cōdunt leges iniquas. Nec ſolum condunt: ſed/ o ¶ Et ſcribē/ tes iniuſticias ſcripſerūt.i. traditiōes iiuſtas: quib⁹ eli/ minat lex dei: p ¶ Ut opprimerēt in iudicio/ iniuſto: q Paupes: ad litterā. r ¶ Et vim facerēt cauſe hūiliū populi mei.i. cauſe pauperū/ ꝑuertendo iudiciū/ ꝛ iuſticiā denegādo. Et bene dic/ vim facerēt: q2 ipſa cauſa allegat ꝓ pauperib⁹: ꝛ tamē ſuccumbūt. Prouerb.xxij.d. Non facias violentiā pauperi/ quia pauper eſt: neq̄ conteras egenum in porta. s ¶ Ut eſſent vidue.i. bona earum/ preda coꝝ: t ¶ Et pupillos diriperēt/ qui non habent defenſorem: et ideo magis peccant. Amos.ij.b. Cōterunt ſup puluerē terre capita paupeꝝ ꝛc. Eccli.xiij.c. Uenatio leonis onager i here/ mo: ſic paſcua diuitū paupes. Ezech.xxij.f. Principes eius in medio ei⁹ q̄ſi lupi rapiētes predā ad effundendū ſanguinē: ꝛ ꝑdendū aīas ꝛ auare ſectādo lucra: ꝓphete autē ei⁹ liniebāt eos abſq̄ tēperamēto. Deinde ꝓpha ꝓuidēs calamitatē coꝛ/ pale ꝛ eternā/ q̄ſi cōdolendo exclamat. v ¶ Quid facietꝭ o ſcribe ꝛ phariſei ꝛ cōplices vrī. x ¶ In die viſitatiōis/ ſi/ ue/ vltionis/ et calamitatis delōge veniētis/ a ſenna/ cherib: vel a romanis: vel i die iudicij lōge ante p̄dicti? Sic Oſee.ix.a. Quid facietꝭ i die ſolēni/ i die feſtiuitatꝭ dñi.i. i die iudicij q̄n dñs faciet feſtū ſuū ꝛ cōuiuiū magnū? Uñ.j.xxv.c. Faciet dñs exercituū oīb⁹ ꝓplis i mōte h̄ ꝯuiuiū pinguiū/ cō/ uiuiū vindemie/ cōuiuiū pinguiū medullatoꝝ vindemie defe/ cate. y ¶ Ad cui⁹ cōfugietis auxiliū/ q̄ deū creatorē oīm offēdiſtis? Soph.j.d. Argentū ꝛ auꝝ eoꝝ nō poterit eos li/ berare i die furoris dñi. z ¶ Et vbi derelinquetꝭ gliaꝫ veſtrā? q.d. nihil ꝓficiēt vob delitie ꝛ diuitie ꝛ honores in q̄b⁹ gloriabamini. Uñ Sap.v.b. Quid nob ꝓfuit ſuperbia aut diuitiarū iactantia quid contulit nobis? Oſee.iiij.b. Glo riam meam in ignominiā cōmutaſtis. Et bene dicit: derelin quetis: quia homo cum interierit non ſument omnia: neq̄ Ps.48.

deſcendet cum eo

deſcendet cum eo gloꝛia eius. j. Timoth. vj. b. Nihil intuli/
mus in hunc mundū: haud dubiū quia nec auferre quid poſ/
ſumus pͥter peccatū: ſed peccatū non eſt quid. a Ne in/
curuemini ſub vinculo / captiuitatis hoſtiū: b Et cū
interfectis cadatis. q. d. ꝓpheta iudeis: vos fugietis ad
auxilium aſſyꝛioꝝ ne
capiamini vel interfi/
ciamini a ſyꝛis: ſꝫ ideo
capiemini et interfici/
j. co. d. emini poſtea ab aſſy/
ȝ. 5. ſ. ct. 9. d. rijs vel romanis. Et
tangit hoc ꝙ achaȝ ti/
B moꝛe phacee regꝭ iſrl̄
a3. q. 5. c. ſi. ꝛ raſin regꝭ ſyꝛie fugit
ad auxiliū theglath/
phalaſar. iiij. Regū.
Al. teius xvj. b. c Sup om/
nibus his non eſt
auerſꝰ / a populo: d
Furoꝛ eiꝰ. i. dei. e
Al. ſolripiat Sed adhuc manꝰ
eius extenta / ad ꝑ/
cutiendū: etiā in hoſti/
li terra punit eos do/
minus. Et ponit hec
clauſula quater ꝓpter
quattuoꝛ genera pec/
catoꝝ / coꝛdis / oꝛis / opis / ꝛ cōſuetudinis. f Ve aſſur ꝛc.

a ne incuruemini ſub vinculo
b et cum interfectis cadatis.
c Super omnibus his nō eſt
d auerſus furoꝛ eius: ſed ad/
e huc manus eius extēta. Ve
f aſſur: Virga furoꝛis mei et
g baculus ipſe eſt. In manu
h
i
k eoꝛum indignatio mea: ad
l gentem fallacē mittam eū / et
m contra populum furoꝛis mei
n mandabo illi / vt auferat ſpo
o
p lia ꝛ diuidat p̄dā: ꝛ ponat
q
r illum in conculcationē qua/
s ſi lutum platearū. Ipſe aūt
t non ſic arbitrabit: ꝛ coꝛ eius
v non ita eſtimabit: ſed ad cō/
x terēdū erit coꝛ eiꝰ ꝛ ad inter/
netionē gentiū nō paucarū.
5 Dicet ēm̄: Nūquid non pͥn/
a cipes mei ſimul reges ſunt:
b Nūquid non vt carchamis
c ſic chalanno: ꝛ vt arphat / ſic
d
e emath: Nūquid non vt da/
f
g maſcus / ſic ſamaria: Quo/
h modo inuenit manꝰ mea re/
i gna idoli: ſic ꝛ ſimulacra eo/
rum de hieruſalē ꝛ de ſama/
k ria. Nūquid nō ſicut feci ſa/
marie ꝛ idolis eius: ſic faciā
hieruſalē ꝛ ſimulacris eius:

Secunda pars Secūda pars vbi cōminaꝫ dominus ſennacherib ꝛ populo. Cuius enim ſingula dicantur ſingulariter. ſ. Ve aſſur. i. aſſyꝛio: intelligendū eſt tamē ꝙ cōminaꝫ tam regi ꝙ̄ popu/lo. Qḋ ex eo poteſt ꝑpendi ꝙ ſtatim ſubdit pluraliꝫ. In ma/nu eoꝝ idignatio mea. Poſt cōminationē vo ſtatim ad/iungit obiectionē contra ſe / loquens in ꝑſona domini. q. d. ei: Aſſyꝛius erat miniſter vindicte tue: tu miſeras eum ad flagel/landū populū contumacē. Vtiqꝫ dicit dominus: ſed ipſe ex/ceſſit modū: Ego quidē miſerā eum vt flagellaret in virga et baculo: ꝛ ipſe occidit in gladio. Ego miſerā eum in nomine meo: ſed ipſe hoc fecit ſub nomine ſuo et ſibi aſcripſit / non mihi. Et ita diſtinguēda eſt duplex cauſa cōminationis. ſ. qꝛ in vindicando modū exceſſit: et quia ſibi aſcripſit victoꝛiam. Itē diſtinguēdus eſt duplex exceſſus. Vnus i flagello: alius in numero: quia non miſerat eum dominus niſi ad flagellan/das decem tribus: ꝛ ipſe captiuauit ꝛ decem tribus ꝛ gentes circūſtantes / idumeos / moabitas: ꝛ multas alias gētes i hie/ruſalē obſedit: ꝛ multa mala i iudea fecit. Et vtraqꝫ diſtinctio habeꝫ ex littera. Dic ḡ dn̄s: f Ve aſſur. i. aſſyꝛio / tam re/gi ꝙ̄ populo: quia ꝑditio eius iminet. g Virga furoꝛis mei / in qua coꝛrigo: h Et baculus / in quo flagello / ipſe eſt. q. d. Ego miſi eum vt virgā ꝛ vt baculum / nō vt gladiū. i In manu eoꝝ. i. aſſyꝛioꝝ / regis ꝛ populi: k Indi/gnatio mea / contra iudeos implebitur. l Ad gentem fallacē / decē tribuū: que inter me ꝛ idola claudicant: vt le/giꝫ. iij. Regꝭ. xviij. d. Que ſe facturā ꝑcepta mea mētita eſt: Exo. xix. b. mittam eum. Sed quomodo miſit eum do/minus / cum eius actio tota ſimpliciter fuerit mala: Solutio. Miſit eum. i. inſpirādo notificauit ꝙ iudei digni erant flagel/latione: ꝛ indigni dei defenſione. Quo ꝑcepto ſtatim habuit voluntatē eundi cōtra illos: nō vt flagellando coꝛrigeret: ſed diripiendo occideret. Et ita in tribus exceſſit. Pꝛimo: quia miſſus fuit vt flagellaret i baculo / ꝛ ipſe occidit i gladio. Se/cundo: qꝛ miſſus fuit vt tm̄ decē tribꝰ flagellaret / et ipſe etiā mltas gētes captiuauit. Tertio: qꝛ miſſus fuit vt ſb dei noīe vindicaret / ꝛ ipſe ſibi victoꝛiā arrogauit. m Et cōtra po/pulū furoꝛis mei. i. cōtra iſrael / cui iratꝰ ſū / mittā eum. n Mandabo illi. ſ. aſſyꝛio: o Vt auferat ſpolia / iſrael / nō vt occidat: p Et diuidat p̄dā / inter ſe: q Et po/nat illum / populū: r In cōculcationē quaſi lutū platearū. j. xlj. g. Adducet magiſtratus quaſi lutū ꝛ velut plaſtes cōculcās humū. Auguſtinꝰ. Iudei attenuandi ſunt ꝛ vilificandi ꝛ depauperandi / non tamē interficiendi: quia iſte de interfectiōe ꝛ omnimoda deſtructiōe arguiꝫ. Per hoc patet ꝙ grauiter peccāt qui iudeos eleuant / ꝛ faciunt ꝑpoſitos ſup chꝛiſtianos. s Ipſe autē non ſic arbitrabiꝫ: vt. ſ. fla/gellet ad coꝛrectionē decem tribuū tm̄. Vnde notaꝫ exceſſus in flagello et numero.
t Et coꝛ eius non ita eſtimabit. q. d. modū ire mee exceſſit ꝛ etiā in gentes pluri/mas de quibꝰ nō mā/daueram furoꝛem ſuū extendit. Et vere non ſic eſtimauit: v Sꝫ ad cōterēdū. i. om/nino deſtruendū po/pulū: x Erit coꝛ eius. i. cogitatio ꝛ vo/lūtas: y Et ad in/ternetionem gen/tiū non paucarū: C
de quibus non habue/rat mandatū. Hiero/nymus. Sic philoſo/phi / ſic heretici / ſic ꝑ/ſecutoꝛes nomīs chꝛi/ſtiani / cū deus eis ali/quos verberandos ꝑmittit: in omnes ſeuiunt: nec verberare ſed occidere cupiūt: ꝛ paucis ſuperatis i oēs audaciā ſumūt. 5 Dicet ēm̄: ſennacherib. a Nūquid nō pͥncipes mei ſimul reges ſūt: q. d. nūqḋ reges ſūt pͥncipes et barones mei ꝛ vaſalli mei mihi ſuiētes: Multos ēm̄ reges ſecū duxe/rat ſennacherib / quos ſubiugauerat ſibi. Similiꝫ dic̄ diabo/lus ꝙ reges et pꝛincipes ſūt ſui ꝛ ſeruiunt ſibi. Abacuk. j. c. Ipſe de regibus triūphabit ꝛ tyꝛanni ridiculi eius erūt. Iob xl. c. Huic montes herbas ferunt. i. reges et pͥncipes et ꝑlati: Om̄s beſtie agri ludunt ibi: id eſt omnes diuites ꝛ raptoꝛes. b Nūquid nō vt carchamis / ſeruit mihi: c Sic cha/lanno. Septuaginta dicūt / chalanne: vt dic̄ Hieronymꝰ: ciuitates ſunt gentiliū q̄s ſubuerterat: ꝛ habitatoꝛes ſibi ſub/iugauerat ꝛ ſecū ducebat. d Et vt arphat / cepi: e Sic emath. i. antiochiā. f Nūquid nō vt damaſcꝰ / ſeruit mihi: g Sic ſamaria: qꝛ decē tribubꝰ captiuatis / miſit ſal/manaſar de terra ſua hītatoꝛes i ſamariā / q̄ ei tributarij erāt. Hic dicit Glo. Haymo. Damaſcꝰ metropolis eſt i ſyꝛia quā cōdidit eliecer ſeruus abꝛaā. Sed ꝯtrariū dicitur Geñ. xv. ꝙ filꝰ eius damaſcꝰ cōdidit eā: ꝛ a noīe ſuo denomiauit. Solu/tio. Dicendū ꝙ patri attribuit gloꝛiā / qḋ fecit filꝰ. Vel meliꝰ ꝙ pater incepit: ſed filꝰ cōpleuit. Et ſi ab alijs legaꝫ alicubi cōdita / referendū ē ad eꝰ repationē. h Quō inuenit ma/nus mea regna idoli: Vox ē ſennacherib admirātis ſuā potentiā. q. d. quō potui tot regna ſupare: ꝛ eoꝝ idola amoue/re: A ſingulis ēm̄ regnis q̄ obtinebat ſennacherib / amouebat idola: ꝛ ponebat ſua / q̄ adoꝛarent in ſignū victoꝛie. Vel le/ge / quō / nō interrogatiue: ſed ſimilitudinarie hoc mō: Quō inuenit manus mea regna idoli. i. ſicut ſupaui regna a quibus amoui idola ſua / ꝛ poſui mea: i Sic ꝛ ſimulacra eoꝝ de hierl̄m ꝛ de ſamaria / amouebo / ſupple: ꝛ ponam mea. Plene dicta cōpleuit: Oēs ēm̄ ciuitates decē tribuū et iuda ꝛ beniamin pͥter hieruſalē depͣdatus eſt: ꝛ etiā inferioꝛē partē ipſius quā tradidit ei ſobna ſcriba. j. xxij. k Nū/quid non ſicut feci ſamarie ꝛ idolis eius: ſic faciā hieruſalē ꝛ ſimulacris eius: id eſt ſicut cepi ſamariam cū idolis ſuis: ſic capiā hieruſalē que eoſdem deos veneraꝫ: Sꝫ hoc nō ꝑmiſit dn̄s ꝓpter ezechiā. Carchamis interpͣtaꝫ ciuitas cōgregatiōis: ꝛ ſignificat clauſtrales. Chalanne inter/pͣtaꝫ oēs nos: ꝛ ſignificat ſeculares. Qñ ſeculares reſiſtūt tē/ptatiōibꝰ / quibꝰ clauſtrales ſuccūbūt: tūc nō eſt chalanne ſic̄ carchamis / ſed melioꝛ. Itē arphat interpͣtaꝫ ſanitas vel ſal/uatio: ꝛ ſignificat ꝑdicatoꝛes ꝛ doctoꝛes: qui alios ſaluant et ſanant. Emath

ſanant. Emath interp̄tat̄ acceptio eoꝝ / vł indignans ri/gide: ⁊ ſignificat penitentes / quoꝝ accepta eſt penitentia. Dum igit̄ penitētes ꝓualēt / vbi doctores ſuccumbūt: tūc nō eſt emath ſicut arphat / ſ; mlto melioꝛ. Itē damaſcus īterp̄tat̄ ſacc⁹ ſanguinis: ⁊ ſignificat homicidas. Samaria interp̄tat̄ cuſtodia: et ſignificat auaros. Eſt igitur ſamaria vt damaſcus: quia auari ſimiles ſūt homicidis. Eccl. xxx/iiij. d. Qui aufert ī ſudoꝛe panē: quaſi qui occidit ꝓximū ſuum: Qui effūdit ſanguinē: ⁊ qui fraudē facit mercennario / fratres ſunt. a Et erit cum impleuerit ⁊c. Tertia pars vbi de extermi/natione ſennacherib agit ꝓpheta / dicens:

Tertia pars

B Et erit cum imple/uerit dominus / ꝑ ſennacherib: b Cūcta opera ſua in mōte ſion ⁊ in hie/ruſalem: id eſt quando ꝑ ipſum dominus fecerit quicquid facere diſpoſuerit: Tunc / c Viſitabo: id eſt vindicabo. Perſonā mutat moꝛe ꝓphetico: ⁊ cum debuit dicere / viſita/bit: dixit / viſitabo / in perſona domini: vt curraṫ in meli⁹. d Super fructū magnifici: id eſt ſuperbi: e Coꝛdis: id eſt ſuper opera de coꝛde ꝓcedentia: f Regis aſſur: id eſt ſennacherib: g Et ſuper gloꝛiā altitudinis ocu/loꝝ eius: id eſt ſup̄ gloꝛiā ſuperbie eius: que in oculis ei⁹ denotat̄. Et loquit̄ ꝓpheta quaſi vulgariter: Sic pater caſti/gans filium / cum virga ꝑcuſſerit: ad pacificādum filiū ſuum: coꝛam ipſo ꝓijcit virgam in ignem: ſic dominus diabolum ⁊ tyrannos / cum ꝑ eos iuſtos ꝑcuſſerit / deijciet in ignem eter/num. Ezech. xxi. g. Mucro / mucro: euagina te ad occiden/dum: limia te vt interficias. Et poſt. Reuertere ad vaginam tuam in locū in quo creatus es: in terra natiuitatis tue iudi/cabo te: et effundam ſuper te indignationem meā: in igne fu/roꝛis mei ſufflabo in te. Soph. ij. d. Extēdet manū ſuam ſu/per aquilonē ⁊ perdet aſſur. Iob. xl. d. Spes eius fruſtabit̄ eum: ⁊ vidētibus cūctis ꝓcipitabit̄. h Dixit enim / ſenna/cherib: i In foꝛtitudine man⁹ mee. i. potentie mee nō dei / ego feci. Ecce hic notat̄ tertia cauſa ſue deſtructiōis. ſ. arrogantia qua ſibi aſcripſit victoꝛiā iudeoꝝ: et aliarū gen/tium. k Et in ſapiētia mea intellexi / ꝙ iudei vincen/di erant ⁊ deſtruendi. Ipſe mentit̄: imo dominus inſpirando notificauit ei. l Et abſtuli termīos populoꝝ: id eſt tranſtuli in meū dominiū. m Et ꝓncipes eoꝝ de/p̄datus ſum. i. captiuos duxi. n Et detraxi quaſi potens in ſublimi. i. in ſolio: o Reſidētes / velut re/ges quietos ⁊ pace fruētes. p Et inuenit quaſi nidū manus mea foꝛtitudinē populoꝝ. i. impotentes ſe tu/eri contra me: ſicut pulli auiū non poſſūt ſe defendere cum capiunt̄ in nido. Eſt autē nidus multiplex.

Multiplex nidus

Nidus:
- Quiete ꝯſciētie. Iob. xxix. c. In nidulo meo mo/riar.
- Celeſtis patrie. Iob. xxxix. d. Nūquid ad ꝓceptū tuū eleuabit̄ aquila: ⁊ in arduis ponet ni/dū ſuū:
- Vilitātis eccleſie. Ps. Et turtur nidū vbi reponat pullos ſuos. (Ps. 83.)
- Dignitatis mūdane. Abdias. i. b. Si exaltat⁹ fue/ris vt aqla: ⁊ ſi int̄ ſidera poſueris nidū tuū: inde detrahā te dicit dñs. Nūeri. xxiiij. d. Robuſtū ē habitaculū tuū: ſ; ſi ī petra poſueris nidū tuū: ⁊ fueris electus de ſtirpe cin ꝗdiu poteris ꝑmane/re: Aſſur eñ capiet te. i. ſupbia.
- Adulatoꝝ blanditie. Tob. ij. b. Ex nido hyrundinū cadentibus ſtercoꝛibus excecatus eſt tobias.

Proſequēs aūt ꝓpheta metaphoꝛā nidi / ſubiūgit: q Et ſic colligunt̄ oua que derelicta ſunt / in nido a matre: r Sic: id eſt ſine cōtradictione: s Vniuerſam terrā: id eſt habitato/res ei⁹: t Ego cōgregaui: et mihi ſubiugaui / deficien/tibus regibus eoꝝ.

a Et ērit cum impleuerit domi
b nus cūctā opera ſua in mōte
c ſion et in hieruſalē: viſitābo
d e ſup̄ frūctū magnifici cōꝛdis
f g rēgis aſſur: ⁊ ſupēr gloꝛiam
altitudinis oculoꝝ eius. Di
h i xit ēnim: In foꝛtitūdine ma/
k nus mee feci / et in ſapiēntia
l mea intellexi: Et abſtūli ter/
m minos populoꝝ ⁊ ꝓncipēs
eoꝝ dep̄edat⁹ ſum: et de/
n trāxi quaſi potens in ſubli/
o p mi reſidēntes: Et inuēnit q̄ſi
nidum manus mea foꝛtitu/
q dinem populoꝝ: et ſicūt col
ligunt̄ oua q̄ derelicta ſunt:
r s ſic vniuērſam terrā egō con/
t v gregaui: ⁊ nō fūit qui moue/
x y ret pēnnam et apēriret os et
5 †ganniret. Nūqūid gl̄iabit̄
ſecuris contra eum qui ſecat
a in ea: aut exāltabit̄ ſerra con
b tra eum a quo trahit̄? Quō/
c modo ſi elēuet̄ virga contra
d eleuantē ſe: ⁊ exāltet̄ bacul⁹
e qui vtiq; lignū ē. Prōpter
f hoc mittēt dñatoꝛ dñs exer/
g h cituū in pingūib⁹ eius tenūi/
i k tatē: et ſūbt⁹ glōꝛia ei⁹ ſuccē/
l ſa ārdebit q̄ſi ꝯbuſtio ignis:

Alij dicunt vuas pro ouis: ſed falſo: ſicut di/cit Haymo. v Et nō fuit qui moue/ret / cōtra me / x Pē/nam: id eſt manum ſuam. y Et aperi/ret os et ganniret / vel / mutiret: alia lit/tera. Hieronym⁹. Gā/nire eſt vulpiū: vel vt alij dicūnt / auiū. q. d. cum caperent̄ non au/debāt flere vł gemere. Moꝛaliter: Omia bona eccleſie diripit diabolus ſine cōtradi/ctione: quia nō eſt qui moueat pennam bene operando: vel aperiat os deuote oꝛādo: vel ganniat coꝛde gemēdo. 5 Nūquid gloꝛiabit̄ ⁊c. Dixerat domin⁹: Ve aſſur: Et triplicē cau/ſam ſubiūxerat: quia. ſ. miſerat eum ad verberandū populū / ⁊ ipſe occidit: et quia miſerat eum tm̄ ad decem tribus / ⁊ ipſe extendit manū ſuam etiā ad alias nationes: quia miſerat eum tanq; nunciū ſuum / et ipſe aſcripſit ſibi factū vt actoꝛ vel do/minus: Ideo nunc quaſi in ſuggillationē ſuperbie eius com/parat eum ſecuri / ⁊ ſerre / ⁊ virge / ⁊ baculo: que tm̄ inſtrumen/ta ſunt. q. d. dominus: pro nihilo gloꝛiabit̄ ſennacherib: quia non fuit niſi inſtrumentū vltionis: ſicut ſecuris inſtrumentū eſt ſectionis / nihil per ſe agens: ſed per ſecantem in ea. Unde ſicut ridiculum eſſet ſi ſecuris gloꝛiaret̄ de ſectione facta: ita ridiculū eſt ſi ſennacherib gloꝛiat̄ in vltione facta. Et hoc eſt: 5 Nūquid gloꝛiabit̄ ſecuris contra eū qui ſecat in ea: quaſi fecerit ſectionem per ſe? Quaſi dicat / nō: quia ridi/culum eſſet. a Aut exaltabitur ſerra contra eum a quo trahit̄? q. d. non. b Quomodo. i. quēadmodum: c Si eleuet̄ virga cōtra eleuantem ſe / ad aliquē per/cutiendum. d Et exaltet̄ baculus qui vtiq; lignū eſt: et ideo nihil poteſt: ſic ſennacherib eleuatur et gloꝛiatur cōtra dominū. Sennacherib interp̄tat̄ tollens deſerta / vel eleuās deſertionem. Iohel. i. d. Ignis comedit ſpecioſa de/ſerti. Nota ſennacherib. i. diabolus dicitur hic virga / bacu/lus / ſecuris / ⁊ ſerra. Virga ad puniendum peccata cogitatio/nis: Baculus ad puniendū peccata locutionis: Securis ad puniendū peccata opis: Serra ad puniendū p̄ctā ꝯſuetudi/nis. Vł iō diabol⁹ dr̄ ſecuris: ſerra ⁊ ſ̄ga: q2 ꝑ illū infructuoſe arboꝛes ſuccidunt̄: diuidunt̄ ⁊ ſerrant̄ īcreduloꝝ duricia: ⁊ ꝑ/cutiūt̄ ſ̄ga q̄ nō recipiūt diſciplinā. e Propt̄ hoc: q2 ita gl̄iat̄ ſennacherib / dic̄ ꝓpheta: f Mittet dominatoꝛ dñs exercituū. i. angelicarū ꝟtutū / cui nihil poteſt reſiſte/re cum angeli ſeruiant ei. g In pinguibus: id eſt in ꝓn/cipibus ⁊ bellatoꝛibus eius: h Tenuitatem / per ange/lum: quia vna nocte centū octogintaquinq; milia interfecit: ⁊ coꝛpoꝛa eoꝝ ne coꝛrumperent ciuitatem: incinerauit veſti/bus remanentibus illeſis. Unde iudei venientes mane / ſum/mitate veſtium arrepta / puluerem excutiebant: vt dicitur. i. xxxvij. g. et iiij. Regl. xix. g. i Et ſubtus: id eſt ſub ve/ſtibus: k Gloꝛia eius: id eſt multitudo exercitus ſenna/cherib in qua gloꝛiat̄: iuxta illud Prouerb. xiiij. d. Multi/tudo populi gloꝛia regis. l Succenſa ardebit quaſi combuſtio ignis: id eſt ſicut illud quod comburitur igni. Hebꝛei dicunt ꝙ michael archangelus / cui tunc cōmiſſa erat cuſtodia iudeoꝝ: ſicut dicit̄ Daniel. x. c. fecit hoc. Vñ ſequit̄:

Al. † mutiret 21. diſ. c. ī ſeriori 23. q. 5. c. ſi.

Moꝛaliter

Et erit lumen

a Et erit lumen iſrael: id eſt angelus cuſtos iudeoꝝ: qui
eos illuminabat docendo q̄d agere deberēt. b In igne. i.
ad modū ignis eos combureret: c Et ſanctus eius: id eſt
angelus adiutor iſrael: d In flāma: id eſt ad modū flam/
me incinerans exercitū ſennacherib. e Et ſuccendet
⁊ deuorabit ſpina
eius: id eſt minores
de exercitu: f Et ve
E preſ: id eſt maiores:
g In die vna: id
eſt ſimul: h Et glo
ria ſaltus eius: id
eſt pncipes exercitus:
i Et carmeli eiꝰ:
id eſt reges ⁊ quicūqꝫ
nobiliores: k Ab
anima vſqꝫ ad car
nem conſumet: id
eſt in anima ⁊ corpore
punietur. Uel ſic: e Et
ſuccēdet ⁊ deuo/
rabit ſpina eius: id eſt diuitiarū copia. f Et vepres:
id eſt potētia pungēs: g In die vna: id eſt ſimul: h Et
gloria ſaltus eius: id eſt multitudo exercitus infructuo/
ſa: i Et carmeli eiꝰ. i. exercitus numeroſus ⁊ infructuo/
ſus ſic ligna ſiluaꝝ. k Ab anima vſqꝫ ad carnē cōſu/
met: id eſt puniet. l Et erit/ ſennacherib: m Terro/
re profugus: Percuſſo em̄ exercitu ſuo/ pterritus fugit in
terrā ſuam cū paucis. ſ. decē/ vt dicunt hebrei: ⁊ ibi interfectꝰ
eſt a duobus filijs ſuis/ dum adoraret deū ſuū in templo. j.
xxxvij. g. n Et reliquie ligni ſaltus eius: id eſt exer/
citus infructuoſi ⁊ innumerabilis vt ligna ſiluaꝝ. o Pre
paucitate numerabunt: quia tm̄ decē cū eo fugerūt. q
Et puer ſcribet eos: id ſcribere poterit: qꝛ nullus adeo
puer eſt q̄ nō poſſit facere. j. que apud hebreos ſignificat de/
cem. Et ꝑ hoc innuit ꝓpheta q̄ tm̄ decem fugerunt cum eo.

Myſtice Myſtice. In hoc facto incendiū peccatoꝝ ſignificat: qui/
bus dicet: Ite maledicti ī ignem eternū: Matth. xxv. d. Et
ſicut corpora aſſyrioꝝ combuſta fuerunt: ſed ſpolia remanſe
runt: ſic reprobi igne eterno comburent: ſed exempla eorum
remanent ad inſtructionē iuſtorum. Unde Numeri. xvj. c.
precepit dominus thuribula chore ⁊ dathan abſorptorum a
terra/ produci in laminas et affigi altari/ in ſignum et moni/
mentū filijs iſrael. Prouer. xix. d. Peſtillente flagellato par/
uulus ſapientior erit. a Et erit lumen iſrael in igne:
hoc in ſecundo aduentu. i. dominus qui eſt lux bonis/ erit ar/
dor malis. j. vlt. c. Ecce dominꝰ in igne veniet reddere indi/
gnationē ſuperbis. Item. j. xxxiij. b. Quis ex vobis poterit
habitare cum igne deuorante: e Et ſuccendet ⁊ de/
uorabit ſpina eius: id eſt in die iudicij deuorabunt igne
eterno reprobi qui fuerūt ſpina ꝑ auariciā: f Et vepres/
per maliciā: h Et gloria ſaltus/ per inanē gloriā: i Et
gloria carmeli/ ꝑ luxuriā. Carmelus em̄ intepretat mollis.
l Et erit terrore ꝓfugus/ diabolus: quia nō poterit de
cetero impetere iuſtos: ſed cum ſuis p̄cipitabit in infernum.
n Et reliquie ligni ſaltus eius pre paucitate nu/
merabunt. Reliquie diaboli ſūt iuſti: quos ipſe reliquit in/
uitus: q̄ pauci ſūt reſpectu maloꝝ. Matth. xx. b. Multi ſūt
vocati pauci ṽo electi. p Et puer ſcribet eos/ in libro
vite. Ille inqꝫ puer/ q̄ dr̄ Luc. x. c. Gaudete/ qꝛ noīa veſtra
ſcripta ſūt in celis. De q̄ etiā puero dr̄. ſ. ix. b. Puer natꝰ eſt
Puer multiplex nob. Nota ē puer chriſtꝰ. ſ. ix. b. Puer natꝰ ē nobis: Scōm
ſeptuaginta. Itē moyſes. Ioh. vj. a. Eſt puer vnꝰ hic qui hꝫ
quinqꝫ panes. Itē apoſtoli. ſ. viij. d. Ecce ego ⁊ pueri mei ⁊c.
Ioh. xxj. b. Pueri nūq̄d pulmētariū habetis: Itē humilis.
Matth. xviij. a. Niſi cōuerſi fuerit ⁊ efficiamini ſic paruuli
nō intrabitis in regnū celoꝝ. Itē idiota. Heb. v. d. Ois q̄
lactis eſt particeps/ expers eſt ſermōis iuſticie: paruulus em̄
eſt. Item inuidus. Iob. v. a. Paruulū occidit inuidia. Item

a b c d et ērit lumen iſrael in ignē/ et
ſanctūs eiꝰ i flāmma: Et ſuc
e cendētur et deuorabit ſpina
f g eius: et veprēs ī diē vna/ et
h i glōria ſaltus eius ēt carmeli
k eius ab āīa vſqꝫ ad carnē cō
l m ſumet. Et ērit terrōre profu/
n gus/ et rēliquie ligni ſaltus
o eius pre pāucitate numera/
p bunt/ et pūer ſcribet eos. Et
q r ērit in die illa/ non ādijciet
s reſiduū iſrael: ⁊ hi qūi fuge/
t rint de domo iacob inniti ſu
v per eō qui percutit eos: ſed
x innitēt ſup dominū ſanctū
y z iſrael. In veritāte reliqūie
a ꝯuērtent: reliq̄e inqꝫ iacob
b c ad dn̄m fōrtē. Si ēm̄ fuerit
d pplus tūꝰ iſrl̄ q̄ſi arena ma/
e f ris/ reliqūie cōuērtent ex eo.

ſeruꝰ. j. xlij. a. Ecce ſeruꝰ meꝰ: ſuſcipiā eū. Illa littera: Ecce
puer meus quē elegi poſui ſuper eū ſpiritū meū. Itē ſtultus.
Eccs. x. c. Ue tibi terra cuiꝰ rex puer eſt. Itē philoſophus.
j. Corinth. xiij. c. Cum eſſem paruulus loquebar vt paruus.
q Et erit in die illa ⁊c. Quarta pars in qua agit de re/ Quarta pars
ditu ſiue cōgregatio/
ne diſperſorum iſrael.
Captiuatis enim de/
cem tribubꝰ multi eua
ſerunt qui latuerant in
ſpelūcis: ⁊ in diuerſis
regionibꝰ aufugerūt:
non audentes reuerti
in trā iuda ꝓpt inimi/
citias q̄ fuerant ſemp
int iſrael et iuda. Sed
ezechias cōbuſto exer
citu ſennacherib/ mi/ Ro. 9. h
ſit epiſtolas ad oēs
diſperſos vt ſecure ve
nirent ⁊ ipſe reciperet
eos quaſi fratres. Necqꝫ em̄ reliquie decem tribuū audebant
redire in terrā ſuam: quia ibi erant aſſyrij in quibus nolebant
confidere: quia cum ꝑus fuiſſent eorum amici/ poſtea facti ini
mici infeſtarūt eos. Et hoc eſt quod tangit hic: Et erit in
die illa/ fugato ſennacherib ⁊ exercitu eius cōbuſto. r No
adijciet reſiduū iſrael: id eſt pauci de decem tribubus
remanentes. s Et hi qui fugerint de domo iacob:
id eſt de decem tribubus in hieruſalē ad ezechiā: et due tri/
bus ſimiliter. t Inniti: id cōfidere: v Super eo qui
percutit eos: id eſt ſuper aſſyrio qui de amico factus inimi
cus infeſtauit eos tempore achaz regis iuda: qui obſeſſus a
phacee rege iſrael: ⁊ raſin rege ſyrie/ miſit ad theglathphalaſ
ſar regem aſſyriorum: qui cepit captiuare decem tribus: ⁊ ra/
ſin interfecit. iiij. Reg. xvj. b. x Sed innitet ſup do/
minū ſanctū iſrael: id eſt q̄ ſanctificat iſrael: quaſi dece/
tero non cōfident in aſſyrijs due tribus: neqꝫ illi qui de decē
remanſerūt: ſed confident in domino deo ſuo. Qꝛ autē multi
de decem tribubus remanſerint/ patet: qꝛ domino p̄dicante
multi de tribu zabulon/ ⁊ multi de tribu neptalim legunt cō/
uerſi ad eum: vt dictū eſt. ſ. ix. a. Et etiā apoſtoli de illis fue/
runt. Unū in Ps. dicit: Principes zabulon ⁊ pncipes nepta/ Ps. 67.
lim. Sed hec non eſt multū cogens ratio: quia tempore cyri
cum eſdra multi alij de decem tribubus redierunt in iudeam.
y In veritate: id eſt vero corde: z Reliquie: id eſt illi
pauci qui de decē tribubus a captiuitate remanſerāt. a Cō
uertent reliquie inqꝫ iacob. i. decem tribuū: ⁊ etiam illi
qui de duabꝰ tribubus apoſtatauerant. b Ad dn̄m for
tem/ qui poteſt liberare ſperantes in ſe. c Si enim: id eſt
bene dico. i. pauci. Si em̄. i. q̄uis: d Fuerit populus
tuus iſrael quaſi arena maris. i. multus et innumera/
bilis. e Reliquie: id eſt pauci ⁊ parui: f Cōuertent
ex eo/ ad dominū. Scōm ioſephū exponit hoc de captiui/
tate romanorum: quia tunc innumerabili multitudine occiſi:
pauci in apoſtolis ⁊ eorum ſequacibus ſaluati ſunt. Myſti/ Myſtice
ce/ eſt ꝓphetia de ſecūdo aduētu dn̄i: qn̄ ad p̄dicationē helie
⁊ enoch aliq̄ iudeoꝝ cōuertent ad chriſtū: Iuxta illud Ma/
lach. vlt. b. Ecce ego mittā vobis heliam ꝓphetam anteqꝫ
veniat dies domini magnus ⁊ horribilis: ⁊ conuertet corda
patrum ad filios: et cor filioꝝ ad patres eorum. Deut. iiij.
c. Nouiſſimo tempore reuerteris ad dominū deum tuum.
Mich. v. a. Dabit dominus eos vſqꝫ ad tempus in quo par/
turiens pariet: et reliquie fratrū eiꝰ cōuertent ad filios iſrael.
Moraliter/ aūt qui mūdū diligūt ſimiles ſūt arene maris Moraliter
in multitudine: in amaritudine: ī ſterilitate: ī mobilitate: quoꝝ
reliquias aſſumit deus. Unde Ps. Pater meus et mater Ps. 26.
mea dereliquerūt me: dominꝰ aūt aſſumpſit me. Qḋ figura/
tum eſt ī puero egyptio. j. Reg. xxx. d. quē egrotantem reli/
querat dn̄s ſuus: ⁊ dauid aſſumpſit eum: et fecit eū ducē ſui.

Cōſummatio abbreuiata

a Cōſūmatio abbreuiata in/
b c undābit iuſticiam. Cōnſum
mationē eni ⁊ abbreuiatio/
d nem dn̄s dēus exercituū fa/
ciet in medio omnis terrę.
e Prōpter hoc hęc dicit dn̄s
f g dēus exercituū: Nōli time/
h re populus meus hābitatoꝛ
i ſion ab aſſur: In ṽgā enim
k per cutiet te/et bāculū ſuum
l leuabit ſuper te in viā ęgyp
m ti. Adhūc eni paululū mo/
dicumq̄ꝫ/⁊ conſūmabit indi
gnatio mea ⁊ furoꝛ meus ſu
n per ſcelus eoꝛum. Et ſūſcita
o p bit ſūper eum dominus ēx/
q r ercituum flāgellū iūxta pla/
s gam madian i petra oꝛeb/ēt
t virgam ſuam ſūper mare:
v x et lēuabit eam in viā ęgypti.
y z Et ērit in die illa/āuferetur
onus eius de humero tuo/et
iugum eius de collo tuo: et
a b cōmputreſcet iugum ā fa/
c cie olei. Vēniet in† aioth:
d e trānſibit in magron/āpud
f magmas cōmmendabit va/
g ſa ſua. Tranſiērunt curſim:
h i †gābaa ſedeſ nr̄a. Obſtūpu
k it rama: gābaa ſaulis fugit:

a Conſūmatio abbreuiata. i. abbreuiatio ꝯſūmata. i. exterminatio exercitus ſennacherib breui ſpacio vnius noctis facta. b Inūdabit iuſticiā. i. faciet abūdare iuſticiam in iudęis: q̄ viſo tanto miraculo plene ꝯuerſi ſūt ad dn̄m. Vel/ Inūdabit iuſticiā. i. manifeſtabit abūdantiā iuſticię dei. Vel ſic: a Cōſūmatio abbreuiata. i. ꝑfectio euangelij in duob⁹ mādatiſ charitatiſ cōpꝛehēſa: in q̄bus tota lex pendet et ꝓphetę. b Inūdabit iuſticiā. i. abundantioꝛ erit q̄ꝫ iuſticia legiſ. Matth. v. c. Niſi abūdauerit iuſticia vr̄a plus q̄ꝫ ſcribarū ⁊ phariſęoꝝ nō intrabitis in regnū cęloꝛum. Euāgeliū dicit abbreuiatio ⁊ ꝯſūmatio: qꝛ ꝯſūmā legis i breui colligit: et qđ deerat apponit. Vel ꝯſūmationē abbreuiatā vocat tp̄s dn̄icę ꝑdicationiſ. i. ſpaciū triū annoꝝ ⁊ dimidij: in quo breuit implera ſūt oīa quę de chꝛiſto longo tp̄e ante ꝑdicta fuerunt. Et ſic exponit Glo. Hay. Et ē ſenſus: a Cōſūmatio abbreuiata: id eſt tp̄s dn̄icę ꝑdicatiōis: b Inūdabit iuſticiā. i. faciet inūdare. i. abūdare iuſticiā. Vel ꝯſūmationē abbreuiatā vocāt triduū moꝛtis chꝛiſti: i q̄ dn̄s breuit ꝯſūmauit liberationē generis hūani: Et ſic exponit alia Glo. Et ē ſenſus: a Cō/ſūmatio abbreuiata. i. triduū paſſiōis chꝛiſti: i q̄ ſal⁹ humani generis breuit ꝯſūmata ē: Vñ i cruce dixit: Cōſūmatū ē: Ioh. xix. f. b Inūdabit iuſticiā. i. inūdātē. i. ſupabūdātē demōſtrabit chꝛiſti iuſticiā. Nā iniuſte occiſus/iuſte diabolū ⁊ moꝛtē vicit: ñ potētia/ꝫ iuſticia: Et q̄ ſolo ꝟbo mūdū redimere poterat/moꝛte pꝛopꝛia redemit. Vel ſic expone. a Conſūmatio abbreuiata. i. chꝛiſti doctrina ꝯſūmans leges ⁊ abbreuians. Vnde Matth. v. b. Non veni ſoluere legem ſed adimplere. Roma. ix. f. Verbū conſūmans et abbreuians i equitate: quia verbum breuiatū faciet dn̄s ſuper terrā. b Inūdabit iuſticiam: id eſt vbiq̄ꝫ manifeſtabit iuſticiā: quia in omnē terram exiuit ſonus ꝑdicationis apoſtoloꝝ. c Conſūmationē enim ⁊ abbreuiationē: vt ſupꝛa expoſitum eſt. d Dn̄s deus exercituū faciet in medio oīs terrę: id eſt i hieruſalē quę dicit vmbilic⁹ terrę. Vnde Ps. Operat⁹ eſt ſalutē in medio terrę. Vel certe verbum patris ingenitum ⁊ imenſum/intra vteri virginalis anguſta viſcera clauſum/poteſt dici conſūmatio abbreuiata vel verbum abbreuiatū: qđ inūdauit iuſticiam/quando ſe iohāni baptiſtę ſubdidit baptiçandū. Matth. iij. d. Sic decet nos adimplere omnē iuſticiam. i. xxviij. f. Conſūmationē et abbreuiationē audiui a dn̄o deo exercituū. Soph. j. d. Conſūmationē cum feſtinatione faciet dn̄s cunctis habitantibus terram. e Pꝛopter hoc. ſ. vt non timeat ęcechias: f Hęc dicit dn̄s deus exercituū: id eſt angelicarum virtutum: cui nihil impoſſibile eſt vel occultū. g Noli timere ⁊c. Quinta pars: in qua deſcribit pꝛopheta aduētum ſennacherib in hieruſalē. Captis enim cunctis ciuitatib⁹ iudę et beniamin: et etiam parte hieruſalē inferioꝛe/reuerſus eſt in ęgyptum vadēs contra tharachā regē ęthiopię: Cūq̄ꝫ iterum rediret ad hieruſalem capiendā/ciuitates iudę quę remanſerant et erant in via venientib⁹ de ęgypto in hieruſalē: cępit ⁊ ſubuertit/hieruſalem autem non cępit. Vnde conſolādo dicit ꝓpheta. g Noli timere populus meus/cultu et fidei religione. h Habitatoꝛ ſion ab aſſur: id eſt a ſennacherib. i In virga enim percutiet te/ depꝛędando/ſed non penitus deſtruendo: quia hieruſalē nunq̄ꝫ cępit. k Et baculū ſuū leuabit ſuper te: ſed non percutiet te: l In via ęgypti: id eſt in illa parte iuda quę eſt inter hieruſalē et ęgyptum. Omnes eni illas ciuitates exterminauit veniens de ęgypto. Et bene dico: Noli timere: m Adhuc eni paululū modicūq̄ꝫ ⁊ conſūmabit indignatio mea ⁊ furoꝛ meus ſuper ſcelus eoꝛū: id eſt ęgyptioꝝ ⁊ aſſyrioꝝ. Completum eſt hoc longo tempe poſt: ſcilicet decioquarto anno ęcechię. Et hoc ꝑdixit ꝓpheta tempoꝛe achaç: qui ſedecim ānis regnauit ante ęcechiam. Sed paululū dicit hoc tempus cōparatiōe ęternitatis: reſpectu cuius omnia ſęcula mométanea ſt̄. Similiter. i. xxvj. d. Abſcondere modicū ad momētum/ donec pertranſeat indignatio mea. Et. liiij. b. Ad punctum in modico dereliqui te. Et Apoc. vj. c. Dictum eſt illis vt requieſcerēt adhuc tempus modicū/ donec impleatur numer⁹ ꝯſeruoꝝ eoꝝ. n Et ſuſcitabit/ dicit ꝓpheta: o Super eum. i. ſennacherib: p Dn̄s exercituū. i. angelicarū virtutū. q Flagellū. i. indignationē et vltionē. r Iuxta plagā madian in petra oꝛeb. i. vbi oꝛeb occiſus eſt: Iudic. vij. g. q. d. ſine leſione et laboꝛe iudęoꝝ exterminabit ſennacherib ⁊ exercit⁹ eius: ſic madianitę victi ſunt a gedeone ſine ſanguine iudęoꝝ. Et verum eſt h̄: qꝛ ipſe ſennacherib interfect⁹ fuit a duob⁹ filijs ſuis/dū oꝛaret i templo ſuo: ⁊ exercit⁹ ꝑcuſſus ab angelo. i. xxxvij. g. s Et virgam ſuam. i. potentiā ſuā leuabit ſennacherib. t Sup mare/rubꝝ. q. d. anteq̄ꝫ veniat ſup te/ aggredietur tharacham regem ęthiopię: et tranſitur⁹ mare rubꝝ leuabit virgā ſuam ſup ęgyptū: et ſic cū mlto exercitu reuertet ꝯ hieruſalē. v Et leuabit eam. i. potentiā ſuam. x In via ęgypti: qꝛ deſtruet omnes ciuitates iudęę q̄ ſunt in via qua itur in ęgyptū de hieruſalem. Et hoc qꝛ ſperaſti in ęgyptijs: vt dicit Interl. Hiero. y Et erit in die illa: cū ab ęgypto redierit ſennacherib. z Auferet onus ei⁹ de humero tuo ⁊ iugū ei⁹ de collo tuo. i. ſeruit⁹ et oppſſio/occiſo exercitu ab angelo. a Et cōputreſcet iugū a facie olei. i. iniq̄ dn̄atio eius deficiet a ꝑſentia miſcōię dei: q̄ per angelū ſuū exercitū eius interficiet. Myſtice b A facie olei. i. a ꝑn̄tia chꝛiſti: De q̄ Cāt. j. a. Oleū effuſū nomē tuū. a Cōputreſcet iugū/diaboli ⁊ pctī. Vñ. i. lxiiij. a. Vtinā dirūperes cęlos et deſcēderes: a facie tua montes defluerēt. Moꝛalit/ On⁹ ⁊ iugū diaboli. i. pctm̄/qđ collū pctōꝛiſ onerat ⁊ īclinat: cōputreſcet a facie olei. i. elemoſynę. Eccī. iij. d. Ignē ardētē extinguit aq̄: ⁊ elemoſyna reſiſtit pctīs. Luc. xj. f. Date elemoſynā ⁊ ecce oīa mūda ſūt vob. De h̄ iugo dicit Hiere. xxx. b. Cōterā iugū ei⁹ ď collo tuo ⁊c. Threñ. j. e. Vigilauit iugū iniq̄tatū mearū in manu ei⁹: ꝯuolutę ſūt ⁊ impoſitę collo meo. Deinde viā ſennacherib de ęgypto vſq̄ꝫ in nobe deſcribit eſaias: ac ſi ꝑſens eſſet dicens: c Veniet in in aioth. Hęc fuit ꝑma dieta. Deinde/ d Trāſibit i magron/feſtinant: volēs ibi manere. e Apud magmas/ciuitatē ſic dictā. f Cōmendabit vaſa ſua. i. machinas et ſarcinas ſuas q̄ſi cito reditur⁹. g Trāſierūt curſim/ꝑdictas ciuitates. i. trāſibūt curſim depoſit̄ ſarcinis. Pręteritū ꝓ futuro ponit moꝛe ꝓphetico: Et venientes gabaa dixerūt: h Gabaa ſedes nr̄a. i. in gabaa q̄eſcem⁹ ⁊ reficiemur. i Obſtupuit rama/ciuitas iude/audiēs q̄ tam pꝛopinquus eſſet exercit⁹ aſſyrioꝝ. k Gabaa ſaulis fugit:
e aduentu aſſyrioꝝ

F
j. 28. f.
Matth. 22. d.
Ps. 18.
Ps. 73.
Quinta pars
Iudic. 7. g.
Al. † naioth
G
Al. † gabee
Myſtice
Moraliter

aduentu aſſyriorum audito. Gabaa ſaulis: ciuitas in qua tem/
pore ſaulis fuit ſedes regia. Uel dr̄ ſic ad differētiā: quia due ſūt
ciuitates huius noīs. a Hinni voce tua. i. nimio vlula/
tu more equorū. b Filia gallim. Filiā gallim dicit ciui/
tatem conditam a gallim ⁊ poſſeſſam. Item gallim eſt nomē
montis: in quo erat ci/
uitas que dicitur filia
gallim. Aliqui dicunt
filiam gallim hieruſa/
lem ꝓpter nois interp̄
Al. tgebin tationem: Gallim enī
interp̄tat̄ tranſmigra/
tio eorum: ⁊ ſic innuit ꝓ
pheta trāſmigrationē
Al. ter futuram. Uel Filia
gallim. i. ciuitates et
terra iuda/ per quam
trāſiet: ⁊ hinniet p̄ ti/
more exercitus/ ſicut

a Hini voce tua filiā gallim:
b c d attende laiſa paupcula ana/
e thoth. Migrauit medemēa
f g habitatores †gabin: cōforta/
h mini: adhuc dies ē vt i nobe
i ſtetur. Agitabit manū ſuā
k l ſuper montē filie ſion †col/
m n lem hieruſalem. Ecce dn̄a/
o tor dn̄s exercituū cōfringet
p q lāgunculam in terrore: et ex
r celſi ſtatura ſuccidentur: et
s t ſublimes humiliabuntur: et
v x ſubuertentur condenſa ſal/
y z tus eius ferro: et libanus cū
a excelſis cadet. Ca. XI
b c d e f g ET egredietur virgā
de radice ieſſe ⁊ flos
de radice eius aſcēdet:

hinnit equus. c Attende laiſa/ ciuitas iude. i. diligent̄
declina impetum currentis exercitus. d Paupercula
anathoth: alia modica ciuitas: attende diligenter impetū
hoſtiū. e Migrauit medemena/ ciuitas alia/ iam fu/
git pre timore. f Habitatores gabin/ illius ciuitatis q̄
eſt in montibus ſita: g Cōfortamini. q. d. vos q̄ habitatis
in collibus arripite arma: quia etiā vobis non eſt ſecuritas. Ita le/
git lr̄am Hieronymus. Alit̄ legit hay. e Migrauit medeme/
na: non medenna ſm̄ Hay. i. iam fugit ſolo auditu ꝓterrita.
f Habitatores gabin/ etiam iam fugerūt. Et poſtea lo/
quitur ſennacherib/ exhortans milites ſuos ad laborem vig:
et conſolans eos quia ſufficit dies ad veniendū in nobe: et po
nant ibi nocte tentoria: ⁊ mane veniāt i hierl̄m. Et dicūt he/
brei ꝙ ſennacherib audierat ab auguribus ⁊ diuinis ſuis: ꝙ illa
vice nō caperet hierl̄m/ niſi illa die videret eā: et iō feſtinabat
exercitū: vel potius vt mane veniēs ex improuiſo maiorē ſtragē
faceret: ⁊ ita ſm̄ Haymo. incipit hic verſus. Confortami/
ni: dicit ſennacherib ad exercitum ſuum: h Adhuc dies
eſt vt in nobe ſtetur. q. d. adhuc magna hora diei eſt: vt
bene veniamus in nobe: et ibi ꝑnoctemus. Dicit Glo. Hay.
Nobe ciuitas eſt in iudea: de qua fuit ieſbi/ vnus de triginta
p̄ncipibus dauid. Sed contra. ij. Reg. xxj. c. dicit̄: Deficiē/
te dauid ieſbi de nobe niſus eſt ꝑcutere dauid: quō ergo fuit
vnus de triginta p̄ncipibus dauid: Immo ibi expſſe dicit̄: ꝙ
fuit de genere arapha philiſteus aduerſarius dauid: quē interfecit
abiſai. Preterea. ij. Reg. xxiij. vbi numerant̄ principes da/
uid/ non ponit̄ iſte ieſbi de nobe. Forte binomius fuit: et ibi
ſub alio noīe numeratur. Deinde loquit̄ ꝓpheta de ſennache
rib dicens: i Agitabit manū ſuam/ ſicut minantes ſo
lent facere. k Super montem filie ſion. i. ſuper ipſā
arcem. l Collem hieruſalē. i. et ſuper hieruſalē. Sion
enim mons eſt: in cuius colle eſt hieruſalē/ et arx ſiue turris ſu/
Sexta pars perius. m Ecce dn̄ator ⁊c̄. Sexta pars: in qua repetit
ꝓpheta de extermiatione ſennacherib/ ad maiorem iudeorū
cōſolationē. Dicit ꝙ ꝓphetice: m Ecce: id eſt in proximo:
n Dn̄ator dn̄s exercituū confringet lagunculā
in terrore. i. exercitum ſennacherib in puluerem rediget: ſicut
laguncula lutea: i cuius ꝯfractione terret̄ qui iuxta ē: ſic ſen/
nacherib territus fuit in ꝯfractione exercitus ſui. r Et ex
celſi ſtatura. i. ſuperbi principes exercitus ſennacherib:
s Succident̄/ a vita vel a terra ſua. t Et ſublimes:
id eſt reges ⁊ alij maiores de exercitu. v Humiliabunt̄:
id eſt deijcientur in mortem. x Et ſubuertent̄ ꝯdenſa
ſaltus. i. multitudo exercitus: y Ferro. i. angeli ꝑcuſſiōe
ſicut ſaltus ſucciditur ferro. z Et libanus cum excel/
ſis cadet. i. ipſe ſennacherib cum ſuis principibus occide/
tur: non ibi/ ſed poſtea in terra ſua cecidit gladio filiorum
ſuorum. De hac expoſitione nulla eſt Glo. niſi hec ꝯiunctio:
ſed: poſita ſuper illud: Ecce dominator: que reuera mittit ad
hāc expoſitionē. Gloſe exponūt de chriſti paſſione: ⁊ iudeo/
rū deſtructiōe facta ꝑ romanos hoc modo. m Ecce/ certi/

tudinis ſignū eſt. n Dn̄ator dn̄s exercituū. i. deus pa/
ter. o Confringet. i. cōfractioni exponet. p Lagun/
culam. i. carnem chriſti fictilem ⁊ terream ſicut noſtra eſt.
q In terrore: quia terremotus factus eſt magnus: et oēs per/
territi ſunt iudei. Et nos ſimilit̄ debemus terreri: quia ſi deus Ro. 8. f.
ꝓprio filio ſuo nō pe/
percit: quomodo par
cet nobis: Et ſi in viri
di hec facta ſunt: i ari/
do qd fiet: Luc. xxiij
e. Et qd dicitur h: cō/
fringet dn̄s/ habet ſi
mile Matth. xxvj. e.
Percutiam paſtorem
et diſpgent̄ oues gre/
gis. Et exponitur ſi/ A
militer: Percutiam. i.
percuſſioni exponam.
Zach. xiij. c. dicitur:
Percute paſtorem: Et eſt vox patris ad iudeum: non ꝙ ac/
tionem eius preceperit: quia mala fuit: ſed paſſionē chriſti p̄
cepit quia bona fuit. Uel percute permiſſiue vel predictiue.
r Et excelſi. i. iudei cōtumaces ⁊ ſuperbi. s Succidē
tur/ a terra ſua per romanos. t Et ſublimes. i. princi/
pes phariſeorum ⁊ ſcribe: v Humiliabunt̄: et ideo deijci/
ent̄. x Et ſubuertent̄ ꝯdenſa ſaltus eius. i. populus hie/
ruſalem: que ſic vocatur ꝓpter multitudinē populi. y Fer/
ro/ romanorum. z Et libanus. i. templum de lignis libani
edificatū. a Cum excelſis. i. cum ſacerdotibus cadet. Or
autem noīe libani accipiatur templū: dicit̄ Zach. xj. a. Ape/
ri libane portas tuas: ⁊ deuoret ignis cedros tuas.
ET egredietur ⁊c̄. Non tenet ordi Expo. Ca. XI
nē hiſtorie eſaias: ſed prepoſterādo ꝓcedit more ꝓ/
phetico. In fine enī precedentis capituli/ egit de paſ
ſione dn̄i ⁊ deſtructione iudeorum: in hoc agit d natiuitate dn̄i:
et vocatione gentium. Et diuidit̄ hoc capitulū in q̄nq ꝑtes.
In prima agit de chriſti natiuitate: ⁊ plenitudine donorum eius.
In ſecūda de iuſto iudicio eius: ibi: Non ſm̄ viſionem
oculorum iudicabit. In tertia/ de pacifica ⁊ concordi coha
bitatione conuerſorū ad fidē: ibi: Habitabit lupus cum
agno. In quarta/ de chriſti paſſione/ et diſperſione iſrael
ꝯgreganda ad fidē: ibi: In die illa radix ⁊c̄. In q̄nta/ de
predicatione apoſtolorum: per quam facta eſt cōgregatio: ibi:
Et leuabit ſignū ⁊c̄. Hebrei ꝟo hoc capitulū exponūt
de ioſia rege iuda ſanctiſſimo: qui deſtructionē idolatrarum
quā ezechias inceperat ꝯſūmauit: et oſſa pſeudo ꝓphetarum
combuſſit: per quos idolatria fuerat exaltata. Et ſm̄ hoc di/
uiditur capitulū in tres partes. In prima agit de ioſia ⁊ ſan/
ctitate eius: et quō reuocauit illos qui de decem tribubus re
manſerant. In ſecūda agit de reditu duarum tribuū a capti/
uitate babylonica: ibi: Et erit in die illa adijciet dn̄s ⁊c̄
In tertia agit de deſolatione egypti facta per alexandrū ma
gnū ⁊ reditu iudeorum qui erāt ibi in captiuitate: ibi: Et deſo/
labit dn̄s linguam maris egypti ⁊c̄. Dicit ergo: Ita
cadet ſennacherib: et poſtea: b Egredietur. i. orietur:
c Uirga. i. ioſias qui malis fuit virga corrigēdo ⁊ flagellā/
do. d De radice ieſſe. i. de ſtirpe dauid. e Et flos:
id eſt ipſemet ioſias: qui fuit flos bonis cōſolādo ⁊ reficiēdo:
f De radice eius. i. ieſſe. g Aſcēdet/ in ſolium regni.
Et requieſcet ſup eū
b Et egredietur ⁊c̄. Aliā expoſitionē quā p̄ncipalit̄ exponūt Secūda
gloſule: et q̄ vtilior eſt ꝓſequamur. b Et egredietur vir/ expoſitio
ga de radice ieſſe: id eſt glorioſa virgo naſcetur de ſtirpe
dauid. e Et flos de radice eius aſcēdet: id eſt chri/
ſtus de eadem ſtirpe orietur. Ex hoc loco/ vt dicit Hieronymus/
ſumptum eſt illud Matth. ij. d. Nazareus vocabit̄ ⁊c̄. Nec
eſt ocioſū: vt dicit Origenes ſup Numeri. xvij. ꝙ virga di/
citur exire/ et flos aſcendere: quia qui de celo venit ſup omēs
eſt: Joh. iij. d. Et nemo aſcendit i celum/ niſi qui deſcēdit de
celo filius hoīs q̄ eſt in celo: Joh. iij. b. j. xix. a. Aſcēdet dn̄s ſup
nubem leuem.

a Et requieſcet ſup eũ.i.ioſiam. b Spũs dñi: in q̃ exp̄mit̃ eius ſanctitas: quia vbi ſpiritus dñi/ibi libertas.ij. Cor.iij.d. c Spũs ſapiẽtie ⁊ intellectus: quia ſapiens ⁊ intelligẽs fuit. d Spũs ↄſilij ⁊ fortitudinis: q̃ magni conſilij ⁊ fortitudinis fuit. e Spũs ſciẽtie et pietat. q̃ ſciens et pius fuit. f Et repleuit eũ ſpũs timoris dñi: q̃ i oĩb⁹ timorat⁹ fuit: vt patet iiij.Reg.xxij.⁊.xxiij.

a et requieſcet ſuper eum ſpi-
b ritus domini: ſpiritus ſapiẽ-
c tie et intellectus: ſpiritus cõ-
d ſilij et fortitudinis: ſpiritus
e ſcientie et pietatis: et reple-
f bit eum ſpiritus timoris dñi.

Nõ ẜm vi-
Secũda ⁂ expoſitio nubem leuẽ. Sed mirũ videt̃ ꝙ de radice dicit̃ flos aſcendere/cum potius de ramo naſcat̃. Sed in h̃ ↄfutat̃ hereſis quorundã: qui dicebãt chriſtũ de virgine carnẽ non aſſumpſiſſe: ſed de celeſti ethere ſibi corp⁹ feciſſe: et ſic ſe in vterũ v̄ginis trãſtuliſſe/et poſtea natũ eſſe. Sed plene ↄuincit eos eſaias: q̃ flos de radice egreſſus eſt. Eliminat̃ etiã hereſis alioꝝ: q̃ dicunt ꝙ in adam reſeruata fuit quedam particula carnis ſue incorrupta: que per ſucceſſionẽ trãſfuſa eſt de vno in alterũ totalit̃ vſq̃ in virginẽ: et de illa formata ẽ caro chriſti. Sed apte mentiunt̃: q̃ ſic nõ aſcendiſſet flos de radice ieſſe: ſed õ virga tm̃. Dicit̃ aũt virga glorioſa virgo: q̃ gracilis ꝓpt̃ rerum et ſpũs pauꝑtatẽ: modica per humilitatẽ: recta ꝑ charitatem: plana per peccati imunitatẽ: flexibilis per compaſſionem: cortice tecta per ſolitudinis amorẽ: arcens canes.i. demones a nobis per deuotã orõnẽ: erecta ſurſum per iugẽ cõtemplationẽ. Hec eſt virga que deuorauit ſerpẽtes magoꝝ/Exo.vij.b. Hec ẽ virga ſup cui⁹ caput adorauit iacob: Gen. xlvij.g. Hec ẽ virga que diuiſit mare rubꝝ vt tranſirẽt liberi filij iſrael ad terrã ꝓmiſſiõis: Exo.xiiij.d. Hec eſt virga aaron q̃ frõduit et floruit ⁊ fructũ fec̃ parit̃: Numeri.xvij.c. Hec eſt virga que fecit aquas de petra fluere vt biberẽt filij iſrael et ceſſaret murmuratio: Numeri.xx.b. Hec eſt v̄ga q̃ ꝑcuſſit duos duces moab.i.ſuꝑbiã ⁊ luxuriã. Nũeri.xxiiij.c. Orietur ſtella ex iacob: ⁊ ↄſurget virga de iſrael: ⁊ ꝑcutiet du-
Pſ.22. ces moab. Hec eſt virga que cõſolat̃ peccatores. Pſ. Virga tua ⁊ baculus tuus: ipſa me conſolata ſunt. Hec eſt virga cuius ſummitate tetigit angelus panes ⁊ carnes gedeonis: ⁊ aſcendit ignis de petra et cõſumpſit oĩa: Iudic.vj.d. Et tu ſi tetigeris hanc virgã affectu pie oratiõis/exibit ignis charitatis de chriſto ⁊ conſumet omnia conſumẽda in te. Hec ẽ virga odorifera. Cant.iij.c. Que eſt iſta que aſcendit ꝑ deſertum ſicut virgula fumi ex aromatib⁹ myrrhe et thuris: et vniuerſi pulueris pigmentarij. Hec eſt virga aurea cui⁹ ſummitatẽ heſter deoſculans/grata effecta eſt regi: Heſter.v.a. Hec eſt virga qua menſuratũ eſt templũ: Ezech.xl.a. Et tu ſi vis eſſe de templo/neceſſe habes hac virgã mẽſurari. Hec eſt virga decoris/cui virga funiculi ſociat̃. Zach.xj.b. Aſſũpſi mihi duas virgas: vnam vocaui decorẽ/et alterã funiculũ. Hec eſt virga que ſola dat̃ p̄dicatorib⁹ ad portandũ ſecũ in via. Marci.vj.b. Precepit eis ieſus/ne q̃d tollerent ĩ via niſi virgam. Hec eſt virga que data eſt iohãni ad metiendũ templum. Apoc.xj.a. Datus eſt mihi calamus ſimilis vir-
Pſ.2. ge. Hec eſt virga ferrea terribilis demonibus. Pſ. Reges eos in virga ferrea ⁊c. Hec virga lignea eſt ⁊ fertilis hominibus. Nũeri.xvij.c. Ingreſſus moyſes iuenit germinaſſe virgam aaron in domo leui.i.zacharie. Hec eſt virga aurea et delectabilis angelis. Heſter.xv.d. Tulit rex virgam aureã et poſuit ſuper collum eius ⁊ oſculat⁹ eſt eam. Et vt breuiter concludam: Hec eſt virga que ſola omnes regit ⁊ dirigit in
Pſ.44. regnũ filij ſui. Vnde Pſ. Virga directiõis: virga regni tui. Iudeus de ſuo meſſia hoc exponens/pro eodem accipit virgam ⁊ florem. Sic ⁊ quedam Glo. chriſtum/⁊ virgam ⁊ florem accipiunt. In virga nanq̃ regnantis potentia: in flore virtutum fragrantia deſignatur. Ipſe fuit virga tumidis: q̃ contumaces ⁊ rebelles compeſcuit. Vnde Hiere.j.c. Virgã vigilantem ego video. Flos fuit manſuetis/odore gratie modo reficiens: et fructum glorie in futuro ꝓmittens. Cant.ij. a. Ego flos campi ⁊ lilium conuallium. Sequitur: a Et requieſcet ſuper eum ſpirit⁹ dñi: id eſt chriſtum: trãſitiue vel intrãſitiue: id eſt ſpirit⁹ qui eſt dñs: i quo eſt libertas: ij. Cor.iij.d. Quia ſpiritus eſt deus: Ioh.iiij.d. qui in ſolo chriſto pleniſſime reqeuit: quia manſit ⁊ nunq̃ receſſit. Ioh. j.c. Super quem videris ſpiritũ deſcendentẽ ⁊ manentẽ: ipſe eſt q̃ baptizat. Itẽ quia in eo gratia nec creſcere nec decreſcere potuit: quia nõ ad mẽſuram dedit ei dñs ſpiritum: Ioh.iij.d. Vl' quia ſine oĩ moleſtia cuiuſcũq̃ peccati: quia pctm̃ non fecit: nec inuent⁹ eſt do- 1.Pet.2.d.
lus in ore eius.j.Pet.ij.c. In alijs autem fum⁹ vel ſtillicidiũ vl' mala vxor expellũt ſpiritũ de domo ſua vel moleſtãt: Prouerb.xxvij.c. Tñ legit̃ Numeri.xj.f. Cũ requieuiſſet in eis ſpũs ꝓphetauerũt/nec vltra ceſſauerũt. Et Zach.vj.b. Qui ingrediunt̃ terram aquilonis: reqeſcere fecerũt ſpm̃ meum in terra aqlonis. Sed non eſt hec requies plena: quia non habet illa que diximⁿ que in ſolo chriſto fuerũt. Vel in ipſo requieuit ſpũs dñi: quia in ipſo ſolo habitauit plenitudo deitat' corporalit̃: Col.ij.b. In euãgelio nazareorũ qd̃ hebraice ſcp̄tũ eſt ita habetur. Factũ eſt cũ aſcẽdiſſet dñs de aqua: deſcẽdit fons omnis ſpũs: et requieuit ſuper eum/et dixit ei: Expectabam te fili in oĩbus ꝓphetis: vt venires ⁊ requieſcerẽ in te: tu eñ es requies mea: tu es fili⁹ meus p̄mogenit⁹ q̃ regnas ĩ ſempiternũ. Fuerunt autem iſti nazarei: illi primi fideles ad opus quoꝝ fecerũt apl'i collectas in hieruſalẽ: quib⁹ erat cor vnũ ⁊ aĩa vna: Act.iiij.f. Qui de geſtis dñi euangeliũ ſcripſerũt veriſſimũ: ſed ꝓpter ſacramẽtũ noſtrũ non eſt receptũ cũ alijs. Hi ſpecialit̃ dicebant̃ nazarei a ieſu nazareno: generalit̃ oẽs fideles dicebãt̃ diſcipuli: q̃ nõdũ erat iuentũ nomẽ chriſtiani: qd̃ poſtea iuentũ eſt antiochie. Alio modo dicunt̃ nazarei: ẜm legẽ que habet̃ Numeri.vj.a. Deinde q̃lis vel quis ſit ille ſpũs q̃ in eo reqeuit: oſtẽdit ꝑ effectũ multiplicẽ. c Spũs ſapiẽtie.i.dator/et intellect⁹: d Spũs cõſilij.i.dator/et fortitudinis: e Spũs ſcientie/dator et pietatis: f Et repleuit eũ ſpũs timoris dñi/dator.i.quo timet̃ dñs. Hanc expoſitionẽ innuit Glo. Hiero. que dic̃: Sicut ſermo dei.i.fili⁹ dei: lux ⁊ vita ⁊ reſurrectio vocatur. Lux: Ioh.j.a.et.viij.b. Vita: Ioh.xiiij.a. Et reſurrectio: Ioh.xj.c. Sic ſpũs ſapiẽtie ⁊ intellect⁹: cõſilij ⁊ fortitudinis: ſciẽtie ⁊ pietatis ⁊ timoris dñi: non ꝙ diuerſus ſit iuxta differẽtias nominũ: ſed vn⁹ ⁊ idẽ eſt fons cunctarũ virtutum. Vñ.j.Cor.xij.a. Diuiſiões grãrũ ſũt/idem aũt ſpũs. Deinde infert Hiero⁹. in Glo. Sine chriſto q̃ nec ſapiẽs q̃s ẽ/nec intelligẽs/nec ↄſiliari⁹/nec fort/nec erudit⁹/nec pi⁹/nec timore dñi plen⁹. Hi ſt̃ ſeptẽ oculi ĩ lapide vno: Zach.iij.d. He ſunt ſeptẽ mulieres q̃ apph̄endũt virũ vnũ.Iſ.iiij.a. He ſunt ſeptẽ lucerne candelabri: Exo.xxxvij.c. He ſunt ſeptẽ ſtelle in dextera filij hoĩs: quẽ vidit iohãnes veſtitũ podere: Apoc.j.d. He ſunt ſeptẽ lampades ardẽtes ante thronum: Apoc.iiij.b. He ſunt ſeptẽ cornua: et ſeptẽ oculi agni occiſi et ſeptẽ ſpũs miſſi in oẽm terrã: Apoc.v.b. Vel intrãſitiue. c Spũs ſapiẽtie ⁊ intellect⁹.i.ſpũs q̃ eſt ſapia: et ſpũs q̃ eſt intellect⁹.i.ſapiẽtia ⁊ intelligẽtia ſpũalis: non mũdana: nõ diabolica: nõ aĩalis. d Spũs ↄſilij ⁊ fortitudinis: id ẽ cõſiliũ ⁊ fortitudo ſpũalis: nõ carnal': de q̃ dictũ ẽ.Iſ.v.e. Ve q̃ fortes eſtis ad miſcendã ebrietatẽ. e Spũs ſciẽtie et pietat.i.ſciẽtia ⁊ pietas ſpũalis/nõ mercẽnaria vel carnalis. f Et replebit eũ ſpũs timoris dñi.i.timor ſpiritualis nõ ſeruilis. De q̃ Ro.viij.c. Nõ accepiſtis ſpm̃ ſeruituris iterũ in timore/ſed accepiſtis ſpm̃ adoptiõis: in q̃ clamamus abba pater. Sed quõ fuit chriſt⁹ plen⁹ timore: Conſtat eñi ꝙ timorẽ initialẽ non habuit: q̃ ꝑfecta charitas foras mittit timorẽ.j.Ioh.iiij.d. Itẽ filialẽ timorẽ q̃ aliq̃s timet offendere prẽm: vel ſeꝑari ab eo: conſtat ꝙ neutrum iſtorũ timuit chriſt⁹: ergo nõ habuit filialẽ timorẽ: q̃ nullũ: Quõ ergo repleuit eũ ſpũs timoris dñi: Sol'. Ad h̃ dicũt quidam ꝙ repletus fuit ſpũ timoris dñi in mẽbris ſuis: timore initiali

 ⁂ in imꝑfectis: filiali

☞ a Non ſm viſionē oculoꝝ iudicabit.i. ſm faciē/ſed
ſm veritatē.q.d. Nō accipiet in iudicio pſonā. b Neq̃
ſm auditū auriū arguet.i. ꝓpter auditū tm̄ non ꝓcedet
ad increpationē vel ꝯdēnationē aliquoꝝ. c Sed iudica
bit ī iuſticia paupes: ſine pſonarū acceptiōe. d Et ar/
guet ī eq̃tate pro
māſuetis terrę: id
eſt increpabit ⁊ corri/
piet oppſſores humi/
liū: et h̄ in eq̃tate faci/
et.i. in iuſticia dulcore
miſcðię temperata.
f Et pcutiet terrā
.i. terrenos.i. malos.
g Virga oris ſui.i. eq̃tate iudicij.i. recte iudicabit ⁊ incre
pabit eos. h Et ſpū labioꝝ ſuoꝝ interficiet impiū:
id eſt indignat⁹ ꝯtra idolatras interficiet eos. k Et erit iu
ſticia cingulum lumborum eius: id eſt caſtus ⁊ iuſtus
erit ex omni parte: ſicut cingulum totum hominem circum/
dat. m Et fides cinctoriū renū ei⁹.i. fidel' erit ī oib⁹.

a Nōn ſm viſionē oculoꝝ iu/
b dicabit: neq̃ ſm auditū au/
c riū arguet: ſed iudicabit in
d iuſticia paupes/ et arguet in
e eq̃tate ꝓ māſuetis terrę: Et
f g percutiet terram virgā oris
h ſui: et ſpiritu labiorum ſuo/
i rum interficiet impium. Et
k l erit iuſticia cingulū lūborū
m n ei⁹/ ⁊ fides cīctoriū renū ei⁹.

☞ Habitabit lupus
Secūda expoſitio ☞ in impfectis: filiali in pfectis. Pro nihilo g̃ excipit Glo.
timorē ſeruilē: quia iſtum timorē habet in plurib⁹: niſi forte
dicatur q̃ illi qui timēt ſeruilr̄/non ſunt mēbra niſi putrida.
Vl' poteſt dici q̃ timor filialis tertiū vſum habet.ſ. revereri:
et quo ad hunc vſum pleniſſime fuit in chriſto. Qualr̄ autē
Greg⁹ li.1. inter ſe differant hęc ſeptē dona vel ꝯueniant: dic̄ Greg⁹. ſup
moꝛl.ca.32. Job.j. vbi agit de ſeptē filijs ei⁹ hoc modo. Sapia de eťno/
rū ſpe mentē reficit: intellect⁹ de auditis cor illuſtrat: cōſiliū
ratione animū implet ꝓhibens eſſe p̄cipitē: fortitudo confi/
dentiam contra aduerſa trepidanti dat: ſciētia ignorantiā pel
lit: pietas opera miſcðię docet: timor dum mentē premit ne
de p̄ſentib⁹ ſuperbiat/ſpe futuroꝝ ꝯfortat. Et ita minor ē ſa/
piētia ſi intellectu careat: inutilis intellect⁹ ſine ſapiētia. Vi/
le ē cōſiliū ſine fortitudine: fortitudo ſine moderamīe ratiōis
in p̄ceps ruit. Nulla ē ſciētia ſine pietate: pietas ſine ſciētię
diſcretiōe quomodo miſereat̄ ignorat. Timor ſine alijs ni/
hil valet: quia ad oīa trepidans/ab oībus bonis opibus tor/
pet. Tn̄ hęc melius in diſputatiōe diſcutiēda ſunt. Sequit̄:
a Non ſm viſionē oculoꝝ iudicabit.i. in iudicando
non accipiet nec accepit perſonam. Act̄.x.c. Nunc cognoui
quia non eſt pſonarū acceptor deus: ſed in omni gente qui ti/
met eū acceptus eſt illi. Unde audacter arguens honoratos
in populo dicebat: Vę vobis ſcribę et phariſęi: Mat.xxiij.
b Neq̃ ſm auditū auriū arguet.i. nō ſm qđ ſonant
verba exterius reſpondet: ſed ſm cor ⁊ intentionē loquentis
iudicat de verbis. Unde phariſęis dicētibus: Magiſter ſci/
mus quia verax es ⁊c̄. rn̄dit: Quid me temptatis hypocri/
tę: Matth.xxij.b. Similiter phariſęos rep̄hendētes aplos
de hoc q̃ in ſabbato ambulātes p ſata ſpicas manib⁹ ꝯfrica/
bant/arguit dicens: Non legiſtis quid fecerit dauid qn̄ eſu/
rijt ⁊c̄. Matth.xij.a. Per hoc aperte oſtēdit ꝓpheta q̃ non
eſt purus homo: ſed deus ⁊ homo: qui non ſm viſa ⁊ audita
exterius iudicat: ſed ſm corda loquentiū: qđ ſolius dei ē: q̃
ipſe ſol⁹ videt corda hominū.j. Reg̃.xvj.b. Et Hiere.xvij.
b. Prauū eſt cor hoīs ⁊ inſcrutabile: ⁊ quis cognoſcet illud?
Ego dn̄s ſcrutans corda ⁊ probans renes. c Sed iudi
cabit in iuſticia pauperes/ſpū: quorum eſt regnū cęlo/
rū: Matth.v.a. d Et arguet/iniq̃s ⁊ ſupbos: e Pro
māſuetis terrę: quos ipſi infeſtāt.q.d. ideo arguet iniq̃s:
quia infeſtant manſuetos in terra: ſicut arguit ſcribas ⁊ pha/
riſęos/qui rep̄hendebant apoſtolos de hoc q̃ māducabant
panē nō lotis manib⁹. Vn̄ ipſis dicētib⁹ ei: Quare diſcipuli
tui trāſgrediunt̄ traditiones ſeniorū: Non eni lauant man⁹
ſuas cum panem māducant: Ipſe autē reſpondēs/ait illis:
Quare ⁊ vos trāſgredimini mandatū dei propt̄ traditiones
veſtras: Matth.xv.a. f Et percutiet terram: id eſt ter/
renos corrigendo: ⁊ amorem terrenorum ab eis amouendo.
g Virga oris ſui: id eſt doctrina euangelij: q̄ pro illa par
te ſui dicitur virga: qua cōminat̄ ſeueritatē iudicij. Illa eni

ſpecialr̄ baculat hominē ⁊ incutit timorē: ⁊ ideo dicit̄ virga:
Vt eſt illud: Iā ſecuris ad radicē arboris poſita ē: Matth.
iij.c. h Et ſpiritu labioꝝ ſuoꝝ interficiet impium:
id eſt ſpirituali doctrina ꝓcedente de labijs ſuis ad litteram.
Vel myſtice: i Interficiet impiū: id ē impietatē in eo:
id eſt tollet ab eo im/
pietatē: et nō erit im/
pi⁹. Vn̄ Prouer.xij. 2.Theſſal.2.
a. Verte impios ⁊ nō
erunt. Et Pſ. Incre †Pſ.9.
paſti gentes et perijt
impius: id eſt ī eo im/
pietas. Ecce nūc chri
ſtus habet in ore vir/
gam: quia ſola cōminatione pcutit: ſed in futuro habebit in
manu: quādo actu pcutiet/ dicēs: Ite maledicti in ignē eťer/
num: Matth.xxv.d. Unde Eccl̄.xliij.b. Vox tonitrui eius
verberauit terram. Vel per virgam poteſt ſentētia iudicij ac
cipi. Et eſt ſenſus: f Percutiet terram.i. amatores ter
renoꝝ: qui nimio affectu vniti ſūt terrę: ⁊ quaſi terra effecti.
g Virga oris ſui: id eſt ſentētia iudicij quam ipſemet ꝓ/
feret. Soph.j.d. In igne cęli eius deuorabit̄ omnis terra: q̃
ꝯſūmationē cum feſtinatiōne faciet cunctis habitantib⁹ ter/
ram. h Et ſpiritu labioꝝ ſuoꝝ: id eſt regula pręcepti
ſui: i Interficiet impium: id eſt antichriſtū: ſm apo/
ſtolum.ij. Theſſal̄.ij.b. Tunc reuelabit̄ ille iniquus/quē dn̄s
ieſus interficiet ſpiritu oris ſui. Et ſi michael eum īterficiat:
vt quidam dicunt: tn̄ in michaele hoc faciet dn̄s. k Et
erit/impio percuſſo: id eſt antichriſto: l Iuſticia cin/
gulū lumborū eius: id eſt tunc omnes iuſti adhęrebunt
ei/ſicut cingulum adhęret lumbis viri. m Et fides cin/
ctorium renū eius: id eſt omnes fideles ita aſtricti erunt
ei/ſicut cinctoriū ſtricte adhęret corpori.q.d. Mortuo anti/
chriſto omnes iuſti ⁊ omnes fideles adhęrebūt chriſto inſe/
parabiliter in gloria. Unde.j.xlix.c. Viuo ego dicit dn̄s: q̃
his omnibus velut ornamēto veſtieris: ⁊ circūdabis tibi eos
quaſi ſponſa. Vel ſic: k Et erit/pcuſſo impio: id eſt amo/
ta impietate: id eſt impijs iuſtificatis: l Iuſticia cingu
lū lumborū eius: id eſt impij iuſtificati adhęrebūt ei bn̄
operando ⁊ caſte viuendo: q̄ fact⁹ eſt nobis ſapientia ⁊ iuſti/
cia ⁊ ſanctificatio ⁊ redemptio.j. Cor̄.j.d. m Et fides:
id eſt fideles. n Cinctoriū renū eius: id eſt adhęrebūt
ei/ſicut cinctoriū adhęret renibus ex oī parte. Hiere.xiij.b.
Sicut adhęret lumbare ad lūbos viri: ſic agglutinaui mihi
omnē domū iſrael: ⁊ omnē domū iuda dicit dn̄s: et erunt mi/
hi in populū/⁊ in nomen/⁊ in laudem/ et in gloriam. Nota.
Sunt lumbi corpis/⁊ lumbi mētis. Et cingulū horū eſt du/
plex caſtitas: quę maxime p iuſticiam acq̃ritur ⁊ cuſtoditur.
Luc̄.xij.e. Sint lūbi veſtri p̄cincti. Eph.vlt̄.c. State ſuc/
cincti lumbos veſtros in veritate.j. Pet.j.c. Succincti lum
bos mentis veſtrę/ſobrij ⁊ perfecti ſperate in eā q̄ offert̄ vob
gratiā.j.xxxij.c. Accingite lumbos veſtros ſup vbera. Non
poteſt intelligi de lumbis corpis: quia non ſunt ſuper vbera:
imo ſub. Similr̄ ſunt renes corpis ⁊ ſunt renes cordis. Cin/
ctorium renum corporis/eſt aſperitas diſciplinę: cinctorium
renum cordis/eſt fides: quia ſpiritualis fornicatio eſt idola/
tria. Unde Pſ. Vre renes meos ⁊ cor meum. Threñ.iij.b. Pſ.25.
Miſit in renibus meis filias pharetrę ſuę. Moraliter. Moraliter
k Et erit iuſticia ⁊c̄. Quaſi pro eodem hic accipit̄ iuſti/
cia et fides: quia iuſtus ex fide viuit: Abacuk.ij.a. Et lumbi
et renes/prędicatores ⁊ doctores: in quib⁹ debet eſſe vis ge/
nerandi filios ſpirituales/ non carnales. Hi debent habere
cingulum iuſticię/ne male faciant: ⁊ cinctorium fidei/ne male
cogitent. Unde Job.xl.a. Accinge ſicut vir lumbos tuos.
Ibi Greg⁹. Qui cingit lūbos carnis/pręcipitur pręcingere
lumbos mentis: ne qui contempſit luxuriam ruat ī ſuperbi/
am. Unde iſta duo maxime pręcipiunt̄ prędicatorib⁹.ſ. caſti/
tas ⁊ humilitas: vt ſint caſti ⁊ humiles. Sed certe ꝓ plurib⁹
ipſi ſūt illuſores. Vn̄ dicit dn̄s p Pſ. Lumbi mei impleti ſt̄ Pſ.37.
illuſiōib⁹: ⁊ ideo nō eſt ſanitas in carne mea.i. in plębe mea.
☞ Deinde oſtendit

ß a Habitabit lupus cũ agno. i. illi ꝙ remãſerãt de decẽ tribubꝰ habitabunt cũ duabꝰ. Per agnũ eni intelligunt due tribꝰ: que nunꝗ̃ leſerũt decẽ. Per lupũ ſ͛o intelligunt decem tribꝰ: ꝙ ſemꝑ ſpoliauerũt ⁊ infeſtauerũt duas. Sed tẽꝑe ezechie ceperunt pacifice habitare cũ duabꝰ innocenter viuẽdo. Ezechias eni ſicut dictum ẽ ſupra. x. reuocauit in iuda illos ꝙ remãſerãt a captiuitate decem tribuũ. Et maxime tꝑe ioſie ceperũt eſſe/ vl' fuerũt pacifici. Et iõ bene dicit Habitabit lupus cũ agno: ⁊ nõ econuerſo: q2 illi de iſrael habitauerũt in iuda cũ duabꝰ tribubꝰ.

B

j. 65. d.

Habitabit lupꝰ cũ agno/ et pardus cũ hedo accubabit. Uitulus ⁊ leo et ouis ſimul morabũt: ⁊ puer puulꝰ minabit eos. Uitulus et vrſus paſcentur: ſimul requieſcent catuli eorũ: ⁊ leo quaſi bos comedet paleas. Et †delectabitur infans ab† vbere: ſup foramina aſpidis et in †cauernis reguli qui ablactatꝰ fuerit manum ſuam mittet.

c Et pardus cũ hedo accubabit: vitulus ⁊ leo ⁊ ouis ſimul morabunt. Idẽ eſt qđ ſupra: ſed ꝑ diuerſa aĩalia/ diuerſa eorꝝ vicia ſignificant. Per lupũ/ rapacitatẽ: ꝑ pardũ varietatẽ: ꝑ vitulũ/ luxuriã: ꝑ leonẽ/ ſuꝑbiã: ꝑ vrſũ/ caſtrimagiã: per agnum ſ͛o ⁊ hedũ/ ſignificant due tribꝰ: in qbꝰ aliq boni/ aliqui mali fuerũt. i Et puer puulꝰ minabit eos. i. ioſias: ꝙ puer ad lr̃am fuit. i. octo ãnoꝝ cũ regnare cepit. iiij. Reg. xxij. a. Uel puer ꝓpt͛ innocẽtiã: paruulꝰ ꝓpt͛ hũilitatẽ dr̃. m Uitulus ⁊ vrſus paſcent: ſimul requieſcẽt catuli eoꝝ. i. iudei de iſrael ⁊ familie eoꝝ multi in eodẽ hoſpitio morabuntur. r Et leo quaſi bos comedet paleas. i. decẽ tribꝰ ꝙ ſolebãt depdari vicinos ſuos/ erũt ↄtẽti laboribꝰ ſuis. v Et delectabit infans ab vbere. i. gaudent ablactabit. i. ſic mirabile ẽ ſi infans gaudent ablactet: ita mirabile fuit ꝙ dñs ꝑ tribulationẽ ſeꝑauit decẽ tribꝰ ab vbere idolatrie in ꝙ ipſi gaudebant tempore ioſie: quia nullus eorum erat idolatra. y Sup foramina aſpidis: ⁊ i cauernis reguli ꝙ ablactatꝰ fuerit manũ ſuã mittet. i. ſup ſepulchra pſeudo ꝓphetarũ ſimilit͛ iſrael

Sc̃da expoſitio ✻ Deinde oñdit ꝓpha bona ꝙ ↄtingẽt ex p̃ſentia floris aſcẽſuri ex radice ieſſe/ dicens: a Habitabit lupꝰ cũ agno. i. ꝙ ꝓus erat ſanguinariꝰ ⁊ ſeuerꝰ/ exuẽs lupinã rabiẽ induit agni mãſuetudinẽ. Glo. Interl. nõ dic: agnꝰ habitabit cũ lupo: ſ͛ ecõuerſo: q2 nõ agnꝰ depoſita mãſuetudie aſſimilabit lupo i ferocitate: ſ͛ lupꝰ depoſita feritate aſſimilabit agno i ſimplicitate. Ad hũc modũ ſatis elegant ⁊ exꝗſite mat͛ auguſtini cõuerſa ad fidẽ/ cũ exponeret ei ſomniũ ſuũ/ dixit: Fili videbas hac nocte in ſomnis ꝙ ſederes mecũ directe i eadẽ linea. Ad quã ille: Elegãs ẽ inq̃t ſomniũ tuũ mat͛: q2 hodie ãnuẽte deo reſipiſces a ſecta chriſtianoꝝ erronea: et ita ſedebis mecũ in eadẽ linea. i. eris mecũ in eadẽ ſentẽtia. Nõ inq̃t fili mi dictũ eſt mihi ꝙ ego tecũ ſederẽ ſ͛ tu mecum. Et ita factũ eſt poſtea: ꝙ ipſe baptizatꝰ eſt: ⁊ fuit cũ mr̃e ſua in eadẽ fidei ſentẽtia. Uel ſic: a Habitabit lupus. i. ſaulus factus paulus. b Cũ agno. i. cũ anania ſimplici ⁊ mãſueto: Act. ix. c. quem priꝰ ꝑſeꝗbat ad mortem/ ⁊ ↄformabit ſe illi. Uel ſ͛m aliam Glo. a Habitabit lupus. i. ſaulus prius rapax: b Cũ agno. i. cum petro mãſueto/ ↄformãdo ſe illi. Unde Gen. xlix. d. Beniamin lupꝰ rapax: mane comedet p̃dã: ⁊ veſpere diuidet ſpolia. Et ſatis ↄgrue mãſuetudo agni attribuit petro: Nã ei ſpecialit͛ cõmendati ſũt agni: Joh. xxi. d. Sic maria virgo/ iohanni virgini cõmendata eſt: Joh. xix. e. q2 ſimilia ſimilibꝰ congaudẽt. Hebrei intelligũt hoc de meſſia quem expectant/ dicẽtes: ꝙ veniente eo/ venient ad cumulũ felicitatis ⁊ iocũditatis/ quã fabulant ſe habituros poſt mille annos: ferocia animalia/ vt leones/ ⁊ pardi/ ⁊ vrſi/ ⁊ lupi mãſueſcent vſq3 adeo/ vt manſuetis animalibꝰ ſine leſione cohabitẽt. Sed Hieroꝰ ſuggillat eos dicens: Si omnia ad litteram accipiẽda ſunt: quõ rebus incorporeis: id eſt iuſticia et veritate poſſunt circũdari renes dñi: c Et pardus cũ hedo accubabit: id eſt ſuperbꝰ depoſita varietate/ cũ humili penitente habitabit in eccleſia ſicut humiliatꝰ. Sic hedus accipitur in bono. Unde dicit Hieroꝰ ꝙ hedus imolabatur in paſcha quãdo agnus non inueniebat. Aliquãdo accipitur in malo pro peccatore/ non penitente. Matth. xxv. c. Statuet oues a dextris: hedos autem a ſiniſtris. d Uitulus: id eſt prius vorax et recubãs: nũc autem carnẽ ſuam mortificãs. e Et leo. i. nobilis ⁊ ferox prius: nũc humiliatus ⁊ manſuetus. f Et ouis. i. innocens paup. g Simul/ in eccleſia: h Morabunt/ effecti ſimiles. Ũñ Ps. Qui habitare fac vnius moris i domo. i. in eccleſia vel in clauſtro: que eſt arca noe. Gen. vij. b. vbi diuerſa aĩalia pacifice habitabãt. Et diſcꝰ petri. Act. x. b. Job. xxx. d. Frat͛ fui draconũ ⁊ ſociꝰ ſtruthionũ: Cõtra illos ꝙ nõ poſſũt pati diſcholos. Ouis ⁊ leo ſimul morati ſt: qñ cecilia ouis argumẽtoſa cũ valeriano ꝙ eã de mr̃imonio impetebat/ pacifice habitauit: ⁊ eum ad fidẽ inclinauit. i Et puer puulus. i. petrus piſcator et andreas et alij: vel chriſtꝰ/ de ꝙ. Is. ix. b. Paruulus datus eſt nobis. k Minabit. i. ducet. l Eos/ i viã pacis. m Uitulus/ innocens nũc: prius ceruicoſus. n Et vrſus/ nũc ſobrius: ꝓus guloſus. o Paſcent/ verbo dei. p Simul requieſcẽt/ in eccleſia. q Catuli eorũ. i. familie eoꝝ paſti lacte ſimplicis doctrine. r Et leo: id eſt rex. s Quaſi bos. i. ruſticus: t Comedet paleas. i. ſimplicẽ intellectũ hiſtorie. q. d. Reges ⁊ p̃ncipes humilit͛ ⁊ attente audiẽt p̃dicationẽ verbi dei/ ſicut ⁊ ppl̃i. Uel ad lr̃am. r Leo. i. nobiles ⁊ magni. s Quaſi bos comedet paleas. i. ꝙſi ruſticus ꝗdam comedet panẽ durum et palea tũ: non cibaria delicata. Is. xxx. e. Paſcet in poſſeſſione tua agnꝰ ſpacioſe tauri tui ⁊c. Is. lxv. d. Lupus ⁊ agnꝰ paſcentur ſimul: leo ⁊ bos comedẽt paleas. i. magnus ph̃s ſicut et ſimplex ⁊ ignarꝰ/ pſalmos ruminabit: quemadmodũ auguſtinꝰ/ cyprianꝰ/ ⁊ dionyſiꝰ: ⁊ ceteri philoſophi ↄuerſi ad fidẽ.

Mystice Myſtice: Prophetia ẽ hic d̃ vocatiõe gentiũ: ⁊ vnanimi cohabitatiõe i eccl̃ia cũ iudeis. v Et delectabit/ vel/ ablactabit infans. Fecerat ꝓpha longã digreſſionẽ oñdens ea que futura ſũt tempe floris aſcẽſuri de radice ieſſe: adhuc de bñficijs eius ꝓſequit ꝑ ſimile pueri ludentis: cuiꝰ ludus erit ꝙ ablactatꝰ ab vbere/ ponet manũ ſuã in cauerna aſpidis ⁊ reguli: ꝙ ſolo viſu vel flatu ſolẽt aues et hoĩes eneruare: nõ eni nocebũt ei. Per aſpidẽ ⁊ regulũ ĩtelligẽs diabolũ ꝙ flatu ſuggeſtiõis ſue mltos necare ſolet. Per cauernas eoꝝ intelligit corpa obſeſſoꝝ: vl' venenoſa corda pctõꝝ: i qbꝰ ꝙſi i cauernis ꝓprijs habitãt demones. Sz dñs manu v͛tutis ſue ⁊ p̃dicatiõis tã ꝑ ſe ꝙ̃ ꝑ aplos extraxit foras ſine oĩ leſiõe. Et h̃ ẽ: Et delectabit/ vel/ ablactabit infans. i. chriſtꝰ inocẽs ⁊ humilis/ vel apl̃i malicia paruuli/ ſenſu pfecti. j. Cor. xiiij. d. x Ab vbere. i. ab amore tpaliũ: vel a carnalibꝰ deſiderijs. y Sup foramia aſpidis. i. ſup corda pctõꝝ que ſunt habitacula diaboli. z Et i cauernis reguli. i. in cauernoſis cordibꝰ pctõꝝ vbi latebat diabolꝰ. a Qui ablactatꝰ fuerit. i. a lacte tpaliũ ſepatꝰ. b Manũ ſuã. i. operoſam ⁊ efficacẽ predicationẽ ſuã: c Mittet/ ad extrahẽdum diabolũ de ✻

Moraliter Moraliter v Delectabitur infans ab vbere ⁊c. Per vbera intelligũt bona tpalia: i qbꝰ pueri delectant: qbꝰ lactata fuit eccl̃ia adhuc infans: qñ reges dederũt tpales diuitias ⁊ terrenas poſſeſſiões. Ũñ. Is. xlix. f. Erũt reges nutricij tui ⁊ regine nutrices tue. Itẽ. lx. c. Suges lac gẽtiũ: ⁊ mãmilla regũ lactaberis/ dic dñs eccl̃ie ꝙſi infantule. Et ſatis ↄgrue ꝑ vbera accipiunt tpalia: q2 ſic mat͛ cũ vult ablactare puerum: ponit aliqđ amarũ ſup vbera: ita dñs multã amaritudinẽ ſup poſuit tpalibꝰ/ et adhuc nr̃a ĩfantula. i. eccl̃ia nõ põt ablactari: et iõ non eſt ꝙ extrahat regulũ vel aſpidẽ de cauerna ſua. Ueruntñ qui ablactatꝰ ẽ/ audact͛ ponit manũ ſuã/ y Sup foramia aſpidis ⁊ i cauernis reguli/ et extrahit eos: h̃ ✻ eſt p̃dicator aut

al. tablactabit
Al. tvberibꝰ
Al. tcauerna

ꝓphãrũ ſilii iſrl'/miſit manũ ſuã ioſias:et extraxit oſſa eoꝝ et
cõbuſſit.iiij.Reg.xxiij.d.ſm ꝙ ꝓpheta uerat abdo.iij.Reg.
xiij.a. Per ablactatũ eni intelligit ioſias:q̃ oĩno ab idolatria
imunis fuit:vel illi q̃ ſecũ fuerũt de reliquijs iſrl'. Per aſpidẽ
venenoſam ⁊ regulũ qui iuxta ſe herbas cõburit/ intelligunt
pſeudo ꝓphete:q̃ viro/
rẽ fidei in iudeis de/
ſtruebãt:⁊ ad idolatri
am ꝯuertebãt. Unde
Thꝛeñ.iiij.a. Lamie
Al. toperiẽtes nudarũt mãmas lac/
taverũt catulos ſuos:
Ro.15.c. id ẽ pſeudo ꝓphete do
cuerũt idolatriã iude/
os. Per foramĩa ⁊ ca
uernas/intelligunt ſe
pulchꝛa eoꝝ. Verba
dñi: a Nõ nocebũt/pſeudo ꝓphete. b Et nõ occi/
dent/iudeos ꝯuertẽdo ad idolatriam. c In vniuerſo
mõte ſctõ meo.i.in vniuerſa terra iuda/q̃ eſt montuoſa:q2
ioſias exterminauit ab ea oẽs idolatras. d Quia reple/
ta ẽ terra/iuda/ e Sciẽtia dñi.i. lege dñi. f Sic aq̃
maris opiẽtis:vel opiẽtes alueũ ſuũ/ſiue fũdũ aluei ſui:
ſm Hay.q.d.abũdant replebit ſcientia dñi. Legit eni.iiij.
Reg.xxiij.a.ꝙ ioſias aſcẽdit ĩ templũ:et ꝯgregatis cũctis vi/
ris iuda ⁊ ſenib9 ⁊ ſacerdotib9 ⁊ oĩ populo/fecit legi oĩa ver/
ba libꝛi repti in templo:et ꝑcuſſit ipſe ⁊ oĩs ꝓls pactũ cum
dño:⁊ oẽm idolatriã exterminauit. g In die illa.ſ.qñ hec
facta fuerũt:erit/ h Radix ieſſe.i.ioſias in q̃ ſtirps ieſſe
radicata ẽ. i Qui ſtat in ſignũ ꝓploꝝ.i.ſtabit in ſignũ
et exemplũ recõciliationis ⁊ fidei. l Ipſũ gentes dep/
cabunt.ſ.tharacha rex ethiopie/ ne ꝑmitteret regẽ egypti
trãſire ꝑ ethiopiã ad impugnãdũ ſe. Qḋ fecit ioſias ꝓpt qḋ
occiſus ẽ dũ reſiſteret nechao regi egypti. iiij. Reg.xxiij.f.
et.ij. Paral.xxxv.d. m Et erit ſepulchꝝ ei9/in q̃ ſepult9
fuit/glioſũ:q2 eo ꝓ tãta fidelitate ⁊ amicitia ĩterfecto/fons
iuxta quẽ occiſus eſt in campo magedon ſiccat9 eſt ſtatim:et
olea q̃ iuxta fontẽ erat ſtatim aruit. o Et erit in die illa.
Scḋa pars capli ſm hãc expoſitionẽ:in q̃ agit ꝓpha de re/
ditu iudeoꝝ a captiuitate babylonica: et ḋ his q̃ facta fuerũt
poſt regreſſũ eoꝝ vſq3 ad tp̃s machabeoꝝ fere. Dicit ḡ: Et
erit ĩ die illa/completo tp̃e captiuitatis babylonice regnãte
ſc3 cyro. p Adijciet dñs ſcḋo manũ ſuã.i.op9 miſe/
ricoꝛdie ſue. q Ad poſſidẽdũ reſiduũ ꝓpli ſui.i.ad
reuocãdũ reſiduũ ꝓpli ſui in t̃rã iuda/vt eũ poſſideat. Secũ/
do diẽ/reſpectu liberatiõis facte ſb ezechia/inſfecto exercitu
ſennacherib. Reſiduũ dico: r Qḋ reliquet ab aſſyrijs
.i.a babylonijs nõ occiſũ. t Et ab egypto.i.ab egyptijs
q̃ venerũt cũ nabuchodonoſoꝛ ĩ hieruſalẽ. v Et a phe/
tros. Dicũt ꝙ phetros fuit fili9 abrae ex cethura: a q̃ terra
ſic dicta ẽ. x Et ab ethiopia/⁊ ab elam/⁊ a ſennaar/
⁊ ab emath:hec eſt antiochia. y Et ab inſul' maris/
occidẽtalis. Hi oẽs venerũt cũ nabuchodonoſoꝛ ad deſtruẽ
dam hieruſalẽ:et ad oẽs has regiones iudei capti ducti ſũt:
ſed maxima ps ĩ babylonẽ. Sed cyrus ad oẽs regiões miſit
epl'as: vt q̃cũq3 h̃ret iudeum captiuũ/dimitteret eum liberũ
abire in hieruſalẽ.

Myſtice ✻ dũ diabolũ de cauerna ſua. Iob.xxvj.d. Obſtetricãte ma/
nu eius/educt9 eſt coluber toꝛtuoſus. a Non nocebũt/
ei aſpis ⁊ regulus. b Et non occidẽt/ aliquẽ. c In
vniuerſo mõte ſctõ meo.i.in eccl'ia. d Quia reple/
ta ẽ terra ſciẽtia dñi.i.doctrina euãgelij. f Sic aque
maris opientis.i.ſicut terra replet aqua:vel aque maris ope
rientis terrã fluctib9. Verbũ eni replẽdi ꝯſtruit cũ genitiuo
et ablatiuo.q.d. ꝓpha: Hec oĩa bona euenient puero nato:q2
oĩs t̃ra replebit ſciẽtia ei9. Abacuk.ij.c. Replebit t̃ra vt co/
gnoſcat gloꝛiã dñi:q̃ſi aque opiẽtes mare. Compat aũt ſciẽ/
tia dñi aque maris ⁊ nõ dulci:q2 ventrẽ.i.mentẽ bibẽtis amari/
ficat. Apoc.x.d. Ezech.iij.a. Et vide q2 cũ vſq3huc ꝓpha/
uerit obſcure ⁊ metaphoꝛice de chꝛiſto:nunc in fine ꝓphetie

a Nõ nocebũt et nõ occidẽt ĩ
b c vniuerſo mõte ſctõ meo: q2
d e rẽpleta ẽ terra ſciẽtiã dñi ſi/
f g cũt aq̃ maris opiẽtis. In diẽ
h illa rãdix ieſſe q̃ ſtãt ĩ ſignũ
i k l ꝓploꝝ: ipſũm gẽtes depca/
m n bunt;et erit ſepulchꝝ ei9 glõ
o p rioſũ. Et ẽrit ĩ die illa/ãdijci
q et dñs ſecũdo manũ ſuã ãd
poſſidendũ reſiduũ ꝓpli ſui:
r s qḋ rẽlinquet ab ãſſyrijs ⁊ ãb
t v egypto ⁊ ã phetros ⁊ ãb ethi
x opia/et ab elam et a ſennaar
y ⁊ ab emath ẽt ab inſul' maris.

ſue aperit qḋ obſcure ſub metaphoꝛa dixerat. Vñ.ſ.v.b.cũ
multa dixiſſet de ſynagoga ſub metaphoꝛa vinee:ĩ fine totũ
aperuit dicẽs: Vinea dñi ſabaoth dom9 iſrl' ẽ.
✻ ẽ:ꝑdicatoꝛ aut doctoꝛ q̃ aĩo ſepat9 ẽ ab amoꝛe tpaliũ/pe/ Moraliter
nit9 ĩtẽdit v̂bo ⁊ exẽplo ꝯuerſiõi pctõꝝ:⁊ expulſiõi demonũ
de coꝛdib9 eoꝝ:et ib ẽ
delectatio ſua:qḋ ſup
oĩa placet deo. Vñ
Greg9. Nullũ ſacrifi
ciũ adeo placet deo/ſi
cut zelus aĩarũ. De h
dicit Zach.vj.b. Ec/
ce q̃ egrediunt in ter/
rã aq̃lonis reqeſcere
fecerũt ſpm̃ meũ in ter
ra aq̃lonis. In terraz
aq̃lonis egrediunt:q̃
in mũdũ exeũt ad ꝑdicãdũ:et hi ſpm̃ dñi reqeſcere faciũt in
t̃ra aq̃lonis/cũ pctõres ꝯuertũt ad dñz. S3 certe tales opoꝛ/
tet eſſe ꝑus ablactatos: vt dictũ eſt. Vñ.j.xxviij.c. Quẽ do/
cebit ſciaz:⁊ quẽ ĩtelligere faciet auditũ: Ablactatos a lacte:
auulſos ab vberib9. Regul9 aũt ⁊ aſpis ḋr diabol9:q2 regu/
lus aues volantes interficit: aſpis aĩalia terreſtria necat: ſic
diabol9 aues volãtes.i.clauſtrales aliq̃n interficit/et tũc ẽ re/
gul9:⁊ aĩalia terreſtria.i.ſeculares/⁊ tũc ẽ aſpis. g In die
illa ⁊c. Adhuc ꝓpha pſequit metaphoꝛã floris:quã ſatis ape/
ruit vbi dixit: Repleta ẽ terra ſcĩa dñi/oſtẽdẽs ꝙ nõ loq̃bat
de floꝛe arboris:ſ3 de ꝓle v̂gis:nũc eundẽ quẽ pri9 floꝛẽ vo/
cauit/vocat radicẽ ieſſe/dicẽs: In die illa/ꝑuiſa a dño.i.in
die paſſiõis:erit ſupple/ h Radix ieſſe.i.chꝛiſt9 hõ:q̃ dic
Apoc.vlt.d. Ego radix ieſſe. i Qui ſtat: id eſt ſtans.
k In ſignũ ꝓploꝝ.i.ĩ cruce: vt oĩa trahat ad ſeipſũ:ſic ip
ſe dixit Ioh.xij.c. Si exaltat9 fuero a t̃ra oĩa trahã ad meip
ſũ.q.d. In die illa ſtabit dñs eleuat9 ĩ cruce: vt h ſit ſignũ po
puli/ꝙ collectur9 ẽ eos de q̃ttuoꝛ ptib9 mũdi:q̃ ꝑ q̃ttuoꝛ bra
chia crucis deſignant. Vel/ſtabit ĩ ſignũ ꝓploꝝ.i.in cruce
q̃ſi ſignũ poſitũ ad ſagittas blaſphemãtiũ. Thꝛeñ.iij.b. Te
tẽdit arcũ ſuũ ⁊ poſuit me q̃ſi ſignũ ad ſagittã. Vel/ſtabit ĩ
ſignũ ꝓploꝝ.i.in cruce ſignãs ꝑ h ꝙ null9 intrabit in celũ
niſi ꝑ crucẽ:q2 hec ẽ ſcala iacob/attigẽs a t̃ra vſq3 ad celũ: et
dñs inix9 ẽ ſcale: Geñ.xxviij.c. Vñ Mat.x.d. Qui nõ acci/
pit crucẽ ſuã ⁊ ſequit me:nõ eſt me dign9. Vel/ſtabit in ſi/
gnũ ꝓploꝝ.i.ĩ cruce q̃ſi pugnatur9 ꝓ ꝓplis: ſic ſtephanus
vidit eũ ſtantẽ: Act.vij.g. Vel/ Stabit ĩ ſignũ ꝓploꝝ
.i.in diſcretionẽ:q2 boni credũt ei:mali v̂o ꝯdicũt ei. Vñ ſy/
meon Luc.ij.e. Hic poſit9 ẽ in ruinã ⁊ reſurrectionẽ mltoꝝ
⁊ ĩ ſignũ cui ꝯdicet. De h ſigno crucis.ſ.ḋr Nume.xxj.c. Fac
ſerpẽtẽ eneũ ⁊ pone eũ ꝓ ſigno. Et.j.lxij.d. Trãſite ꝑ poꝛ/
tas:ꝑpate viã ꝓplo:planũ facite iter:et eligite lapides:et ele/
uate ſignũ ad ꝓplos. Septuagita ponũt hanc l'ram. Erit ra/
dix ieſſe/⁊ q̃ exurget regere gentes/in eũ gẽtes ſperabũt. Et
hãc l'raz ponit apl's: Roma.xv.c. l Ipſũ gẽtes depca/
bunt:p9 reſurrectionẽ ⁊ aſcẽſionẽ. m Et erit ſepulchꝝ
ei9/in q̃ iacuit: n Glioſũ:q2 honoꝛabit ab homib9. Glo.
Hiero. Septuagita. Qui ꝯſurget vt ſit ꝑnceps gẽtiũ:in ip/
ſũ gentes ſpabũt:et erit requies ei9 honoꝛ.i.moꝛs ei9 glioſa:
que reqes ḋr:q2 ꝑ eam in ipſo reqeſcim9 ⁊ viuim9 vita gr̃e:et
tandẽ viuem9 vita gloꝛie. o Et erit ĩ die illa/ cũ ſteterit
ieſus in ſignũ ꝓploꝝ.i. poſtq̃ ſteterit in cruce ⁊ reſurrexerit:
p Adijciet dñs ſcḋo manũ ſuã.i. v̂tutẽ ſuã. q Ad
poſſidẽdum reſiduũ ꝓpli ſui:q̃ ſupfuit tantis cladibus.
r Qḋ reliquet/nõ occiſũ. s Ab aſſyrijs/⁊ ab egy/
pto/⁊ a phetros/⁊ ab ethiopia/⁊ ab elam/⁊ a ſenna
ar/⁊ ab emath/⁊ ab iſul' maris/occidẽtal':ne tm̃ videatur
oꝛientales ſignare. Apl'i eni in toto oꝛbe ꝑdicauerũt euãge/
liũ:et de oĩb9 illis gentib9 aliquos ꝯuerterũt. Vñ Pſ. In Pſ.18.
oẽm t̃rã exiuit ſon9 eoꝝ. Scḋo aũt diẽ:q2 ꝑmo ꝑ ſe laboꝛa/
uit ⁊ poſtea ꝑ apl'os: Vl'iõ:q2 ꝑmo apl'os cũ paucis poſſedit:
poſtea multa milia iudeoꝝ per apoſtolos acquiſiuit. Vel ſe/
cũdo.i.ĩ ꝑdicatiõe helie ⁊ enoch:ad quã reliq̃e iſrl' ſalue fiet.
✻ Et leuabit dñs ꝑ

a Et lēuabit ſignū ī nātiōes:
b et ɔgrēgabit ꝓfugoſ iſrł:Et
c d diſpērſos iuda collīget a q̄t
e f g tuōr plagis terre: ēt auferet
h i k ȝelus ēphraim ⁊ hōſtes iu
l da pēribunt. Ephraim non
emulabit iudā: ⁊ iudas non
m pugnabit ꝯ ephraim. Et vō
labūt in humeros philiſtijm
n o p māre ſimūl ꝑdābunt filioſ
q r s ōriētł. Idūmea ⁊ moab ꝑcē
ptū manꝰ†eorū/ēt filij āmon
t obediētes erūt. Et dēſolabit
v x dn̄s linguā marł egypti: ⁊ lē
uabit manū ſuā ſuper flumē
y z in fōrtitudine†ppli ſui: ēt ꝑ
a b cutiet eū in ſēptē riuis: itā vt
c trāſeāt ꝑ eū calciati. Et ērit

abire in hieruſalē. Et h̄ eſt qd̄ ſequit: a Et leuabit/dn̄s p cyrū. b Signū in natiōes. i. decretū de licētia redeūdi data iudeis. Quo audito ɔgregati ſūt iudei: ſic in exercitibꝰ ɔgregant diſpſi ad vexilli eleuationē. d Et cōgregabit ꝓfugos iſrł. i. decē tribuū. e Et diſpſos iuda. i. duarū tribuū: f Colliget a q̄ttuor plagis terre. i. de oi terra in q̄ erāt diſpſi: exceptis illis q̄ erāt inclusi intra mōtes caſpios: ⁊ tn̄ de illis alīq̄ redierūt. h Et auferet ȝelus. i. odiū: i Ephraim. i. decē tribuū ꝯ iudā. k Et hoſtes iuda. i. decē tribꝰ: l Peribūt/inq̄ntū hoſtes: q2 recōciliabūt: et ſic ꝑibit hoſtilitas ī illis. Siłe Prouer. xij. a. Verte impioſ ⁊ nō erūt/impij/ſupple. m Et volabūt ī humeros philiſtijm. i. robur et fortitudinē t̄re philiſtijm venient occupabūt. ſ. accon/⁊ tyrū/⁊ aſcalonē/⁊ gaȝā: q̄ ſūt ꝑnci- (Al. ſacharon) pales t̄re philiſtinorū ciuitates. In hūeros aūt dic: q2 graues ⁊ onerosi eis fuert: ⁊ etiā tributū impoſuert eis. n Per mare ſił ꝑdabūt filios oriētł. i. ſbiugatſ philiſteis cū eiſ q̄ erāt periti ī mari ſubiugabūt ſibi orietaleſ. Aliq̄ ſic pūctāt: m Volabūt in humeros philiſtijm p mare. Idē eſt ſenſꝰ. i. adiutorio ⁊ labore philiſteoꝝ velocit currēt p mare: ⁊ ſic/ o Simul. i. cū philiſteis: vel ſic philiſteoſ: p Predabūt filios oriētł. i. oriētales. Nā philiſtei ſūt occidētales reſpectu hierłm: r Idumea ⁊ moab ꝑceptū manꝰ eorū. i. idumei ⁊ moabite/ad eoꝝ nutū implebūt oia ꝑcepta iudeoꝝ: nō expectāteſ etiā vocē ꝑcepti: ſ ad ſolū nutū digiti faciēt iuſſa ſibi. s Et filij āmon obediētes erunt/eis. t Et deſolabit. Tertia ps: in q̄ agit de deſolatiōe egypti facta p grecos: licet Glo. dicat p romanos. Nuſq̄ em̄ legit ꝙ romani egyptū deſtruxerint: ſ de alexandro magno legit in hiſtoria grecoꝝ. Et q2 nilus impediebat eū/ diuiſit illū p ſeptē alueos/ita ꝙ pedites libere tranſire poterāt. Poſtmodū ꝓ regnāte octauiano auguſto: et nato dn̄o: regnū egypti deſtructū ē: mortua cleopatra: ⁊ diuiſū in ſeptē ꝑncipes: et tūc romani ampliauerūt alueos q̄s fecerat alexāder: et tunc pene exiccatꝰ ē nilus oino: ita vt ſiccſ pedibꝰ trāſirēt. Dicit ḡ t Et deſolabit dn̄s/p alexādrū magnū. v Linguā maris egypti. i. mediū marſ egypti. Mos ē loq̄ndi: vt q2 lingua ē in medio oris: iō linguā marſ dic mediū eiꝰ. x Et leuabit manū ſuā ſup flumē. i. ſup regnū egypti. Vel ad lr̄az ſup nilū. y In fortitudie ppli ſui/adducēdo romanos/dicit Glo. ſed meliꝰ ē/adducēdo grecos. z Et ꝑcutiet eū. i. nilū. a In ſeptē riuis. i. p ſeptē alueos diuidet eū. b Ita vt tranſeāt per eū calciati. i. pedites ſiccis pedibus. c Et erit via reſiduo populo meo qui relinquetur ab aſſyrijs: id eſt a babylonijs. Tangit hiſtoriam que tangitur. ij. xxx. Et Hiere. xlij. Quia cum iudei cōtra cōſilium hieremie deſcendiſſent in egyptū: venit nabuchodonoſor et captiuauit illos in terram ſuam. Sed forte aliqui pauci remanſerunt in egypto: Et de illis dicitur hic: ❧ Et erit via/de egypto

(Secūda expoſitio) a Et leuabit dn̄s/ p apl'os. b Signū crucł/ in q̄ eſt victoria: vt ſciāt oēs in q̄ diabolꝰ victꝰ ē: ⁊ ī q̄ pōt vinci. Vn̄ ⁊ ſignū crucł in fronte facimꝰ ad ignominiā diaboli q̄ in ea victus ē: et gl'iā chriſti q̄ ī ea vicit. c In natiōes. i. in oēs gentes. d Et cōgregabit ꝓfugos iſrł: ⁊ diſpſos iuda colliget/ad fidei vnitatē. g A q̄ttuor plagł terre. i. ex oi pte mūdi. Et h̄ videt impletū ī die pentecoſtes. Vn̄ Actł. ij. a. Erāt aūt in hieruſalē habitātes iudei viri religioſi ex oī natiōe q̄ ſub celo ē: Ex quibꝰ crediderūt ī vna die tria milia: Actſ. ij. g. Et alia die quinq̄ milia: Actł. iiij. a. h Et auferet ȝelus. i. odiū: i Ephraim/cōtra iudā. k Et hoſtes iuda. i. eccłie ꝯfitētis laudes chriſti. l Peribūt/ in bono vel in malo. Haymo. Qn̄ eſaias h̄ dicebat int duas et decē tribꝰ erat diſcordia inexorabilis: Credēteſ aūt in chriſtū pacificate ſūt ⁊ ī fide chriſti ⁊ vnitate charitatł vniti. Ezech. xxxvij. e. Ecce ego aſſumā lignū ioſeph qd̄ ē in manu ephraim: et tribꝰ iſrł que iūcte ſūt ei: ⁊ dabo illud eis parit cū ligno iuda: ⁊ faciā eos ī lignū vnū: et erūt vnum in manu eiꝰ. (Al. telꝰ) Et poſtea exponit ſe ꝓpha diceſ: Ecce ego aſſumā filios iſrł ō medio natiōnū ad q̄s abierūt: ⁊ cō- (Al. ſpūs) gregabo eos vndiq̄: et adducā eos ad humū ſuā: et faciam eos gentē vnā ī t̄ra ī montibꝰ iſrł: ⁊ rex vnꝰ erit oibꝰ imꝑans: ⁊ nō erūt vltra due gēteſ: nec diuident ampliꝰ ī duo regna. m Et volabūt ī humeros philiſtijm. ſ. apłi. i. celeri deſiderio ⁊ feruēti affectu venient vſq̄ ad t̄rā philiſtijm: ⁊ ſup humeros eoꝝ aſcēdēt. i. eos chriſti iugo ſbijciēt. n Per mare. i. p m̄ltas amaritudies: q̄s ipſi apłi ſuſtinerūt. Vel/ Per mare/baptiſmi. o Sił. i. ɔcordit. p Predabūt. i. diabolo auferēt. q Filios oriētł. i. chriſti. De q̄ Luc. j. g. Viſitauit noſ oriēſ ex alto. Zach. vj. c. Ecce vir oriēs nomē eiꝰ. Huiꝰ filij ſt oēs ꝑdeſtinati ad vitā. Job. j. a. Erat iob. i. dolēs/magnꝰ int oēs oriētaleſ. Ecce h̄ habemꝰ ꝙ ꝑdicatores debēt volare. Vn̄. j. lx. b. Qui ſt iſti q̄ vt nubeſ volāt. Sȝ ꝑmo debēt eē ſuſpēſi a t̄ra. i. ab amore t̄renoꝝ. Job. vij. c. Suſpēdiū elegit aīa mea. Secūdo debēt alas mouere. i. v̄tuteſ opibꝰ agitare. Debēt etiā ɔtinue mouere: ne ſi ad modicū ceſſent/cadāt. Actſ. xx. f. Per trienniū nocte ⁊ die nō ceſſaui monēs cū lachrymis vnumquēq̄ vr̄m. Itē cū auiditate debēt volare. Job. xxxix. d. De longe oculi eiꝰ ꝓſpiciūt: et vbicūq̄ fuerit cadauer ſtati adeſt. Itē debēt volare ī humeros pctōꝝ nō in aures: q2 ad h̄ debet eſſe ꝑdicatio/vt bn̄ opari faciat: nō vt aures demulceat. j. xl. a. Loq̄mini ad cor hieruſalē. Eccł. xxij. a. Muſica ī luctu importuna narratio: flagella ⁊ doctrina in oī tēpe ſapia. r Idumea ⁊ moab ꝑceptū manꝰ eiꝰ/vel/eoꝝ/ facient. s Et filij āmon obediētes erūt/eis. i. apl'is. Per iſtas tres gētes/oēs pctōres itelligunt. Idumea/ ſanguinea interꝑtat: ⁊ ſignificat luxurioſos. Moab ex pr̄e: ⁊ ſignificat ſupbos. Ammon/ppl's iniquꝰ: vł ppl's inutil: ⁊ ſignificat auaros. Oēs iſti faciūt ꝑceptū manus: id eſt cum vident ꝑdicatorē mōſtrare exēplo qd̄ ꝑdicat v̄bo/credūt ⁊ obediūt. Oſee xij. c. Ego viſionē multiplicaui: ⁊ in manu ꝓphetarū aſſimilatꝰ ſum. t Et deſolabit dn̄s linguā marł egypti. i. ſicut idumei ⁊ moabite ⁊ āmonite credent aplis: ita ⁊ egyptij q̄ ſup omēs laudabāt idola. Myſtice: linguā maris (Myſtice) egypti/eſt ſapiētia mundi: quaȝ dn̄s deſolauit: quia per ꝑdicationē crucis ſtultam monſtrauit. j. Corſ. j. c. Nonne ſtultam fecit deus ſapientiā huius mūdi: Item linguam egypti deſolabit dn̄s: quando linguam blaſphemā vel vaniloquā in linguam pſalmodiantē/et peccata confitenteȝ cōmutat. j. xix. c. Erunt q̄nq̄ ciuitates in terra egypti: loquentes lingua chanaan: id eſt cōmutata. Et hec mutatio dextere excelſi. (Pſ. 76.) x Et leuabit manū ſuam ſuper flumen/diuitiarum. y In fortitudine ſpiritus ſui/vel/populi ſui: hoc facit dn̄s: quando virtute gratie ſue: quā infundit populo ſuo: facit diuitias diſtribui: et pauperibꝰ erogari. z Et percutiet eum in ſeptem riuis: id eſt ſpiritu ſeptiformis gratie. b Ita vt tranſeant per eum calciati: id eſt predicatores: qui habent pedes anime calciatos exemplis ſanctoꝝ: ne forte offendant ad lapidem: id eſt ad duriciā pctōꝝ. Cant. vij. a. Q̄ pulchri ī calciamētł greſſus tui filia ꝑncipis. Exo. xij. b. Calciamēta habebitł ī pedibꝰ veſtris. Hiere. ij. e. Prohibe pedē tuū a nuditate: c Et erit via/ p totū orbē:

Reſiduo pplo meo

ꝟ a Et erit via/de egypto in hierl'm. b Reſiduo ppl'o meo q̄ relinquet ab aſſyriis/i egypto. i.a babylonijs. d Sic fuit iſrl'/via ꝑ mare rubꝝ ſine impedimento: Sap. xix.b. e In die q̄ aſcendit de terra egypti/in iudeā: q̄ in montib⁹ eſt reſpectu egypti.

gas moleſtias preſſurarū. Et tu o eccleſia poſtq̄ fueris dila/tata ⁊ a preſſuris liberata: grāꝝ actiōib⁹ ꝓſeq̄ris dn̄m libera/torē tuū: ſicut filij iſrael poſt trāſitū maris rubri. Et hoc eſt: f Et dices: o tu eccleſia ꝑcuſſo flumine egypti. i. ſupera/ta eloq̄ntia ⁊ ſapientia mundi: ⁊ ſiccato fluxu voluptatum.

Secūda ⁂ expoſitio b Reſiduo popu/lo meo: id eſt predi/catoribus non fugien/tibus ſed fugantibus ⁊ capientibus pecca/tores. c Qui re/linquetur ab aſſy/rijs: id eſt deſpiciet a ſuperbis. d Sicut fuit iſrael in die q̄ aſcendit de terra egypti: id eſt ſicut fe/cit mirabilia dn̄s an/te filios iſrael aſcendentes de terra egypti: quia mare diuiſit et egyptios ſubmerſit: ita facit ante predicatores: quia ma/re: id eſt peccatores diuidit a mundo vel a peccatis: et om/nes egyptios: id eſt demones ſubmerſit mari diuiſo. Unde Abacuk. iij. d. Uiam feciſti in mari equis tuis: id eſt predi/catorib⁹ tuis: in luto aquarū multarū. Micheȩ. vij. c. Iux/ta dies antiquos ſm̄ diē egreſſiōis tuȩ de terra egypti/oſten/dam ei mirabilia.

a via reſiduo populo meo q̄ b relinquet ab aſſyrijs: ſicut c d e fuit iſrael in diē qua aſcen/dit de terra egypti.

A f g h i k l m n

Et dices i Ca. XII die illa: Cōfitebor ti/bi dn̄e qm̄ iratus es mihi: cōuerſus ē furor tu/o us/et conſolatus es me. Ec/p ce deus ſaluator meus: fi/q r ducialiter agam et nō time/s bo. Quia fortitudo mea et t v laus mea dn̄s: et factus eſt x y mihi in ſalutem. Haurietis z aquas in gaudio de fontib⁹ a ſaluatoris: et dicetis i illa die:

b In die illa/iocū/da ⁊ deſiderabili. i Cōfitebor tibi: id ē laudabo te. k Dn̄e corde/ore/opere. l Qm̄ irat⁹ es mihi .i. iuſte me afflixiſti/q2 peccaui. Ecce ſimul ꝯfeſſio laudis ⁊ pecca/ti. Et eſt argumentū q̄ grāȩ ſunt agendȩ de aduerſis. Tob. xiij. b Ego aūt ꝯfitebor illi in tra captiuitatis meȩ. Job. v. c. Btūs hō q̄ corripit a dn̄o. Idē. vj. b. Qui cepit ipſe me ꝯterat ſoluat manū ſuā et ſuc/cidat me: et hȩc mihi ꝯſolatio vt affligēs me dolore nō par/cat. Et. xiij. c. Etiā ſi occiderit me in ipſo ſperabo. ij. Cor. xij. c. Libent gloriabor in infirmitatib⁹ meis. Ps. Letati ſu/mus ꝓ dieb⁹ q̄b⁹ nos humiliaſti/ānis q̄bus vidimus mala. n Cōuerſus ē furor tuus/ira. ſ. in clemētiā: vindicta in miſericordiā. o Et ꝯſolat⁹ es me: pctā mea ꝯfitentē: et flagella tua patient ſuſtinentem. Ps. Cōuertere dn̄e ⁊ eripe aīam meā. Johel. ij. c. Quis ſcit ſi ꝯuertat ⁊ ignoſcat de⁹ et relinquat poſt ſe bn̄dictionē. Micheȩ. vij. b. Irā dn̄i porta/bo qm̄ peccaui ei donec cauſam meā iudicet: ⁊ educat me in lucē. Et nota q̄ eſt ꝯfeſſio pctī. Iaco. vlt. d. Cōfitemini al/terutrū pctā vr̄a/vt ſaluemini. Confeſſio fidei. Matth. x. d. Qui cōfitebit me corā hominibus confitebor et ego eū coram patre meo qui in celis eſt. Cōfeſſio laudis. Ps. Cōfitebun/tur celi mirabilia tua dn̄e. Cōfeſſio ꝓſumptionis. Titū. j. d. Cōfitent ſe noſſe deū: factis aūt negāt. Cōfeſſio grāꝝ actio/nis. Tob. xiij. c. Cōfitere dn̄o i bonis tuis: ⁊ bn̄dic deū celi. Cōfeſſio iudicij. Mat. vij. c. Tūc ꝯfitebor illis q2 nunq̄ no/ui vos. Verſus. Laus/pctā/fides/ꝓſumptio/grāꝝ/iudex. Sed nūq̄d ꝑ nunciū aut ꝑ epl'am ꝯſolatio iſta facta ē? Non: ſed ꝑ ꝓpriā ꝑſonā. Un̄ ſequit: p Ecce de⁹ ſaluator me/us. q. d. Iam ꝟbū caro factū eſt: et inuiſibilis de⁹ viſibilis hō. Micheȩ. vij. b. Expectabo deum ſaluatorē meū. Exo. xv. a. Iſte deus meus ⁊ glorificabo eum. q Fiducialit agam. i. dabo elemoſynā quȩ eſt fiducia coram deo. Tob. iiij. b. Fiducia magna eſt coram ſūmo deo elemoſyna oibus facientib⁹ eam. Luc. xj. f. Date elemoſynā: ⁊ ecce oīa mūda ſunt vobis. Vel in fide agam oīa: quia ſine fide impoſſibile ē placere deo: Heb. xj. a. Et bene cōmendat fidem. i. opus: q2 fides ſine opib⁹ mortua eſt: Iaco. ij. d. r Et nō timebo: quid faciat mihi hō: quia qui mund⁹ eſt q̄d timeat nihil eſt. Et merito nō timebo: s Quia fortitudo mea. i. auctor et cauſa meȩ fortitudinis. t Et laus mea. i. materia et cauſa meȩ laudis: v Dn̄s/non diuitiȩ/non delitiȩ/nō ho/nores. ij. Reg. xxij. a. Dn̄s petra mea ⁊ robur meum ⁊ ſal/uator meus. Hiere. xvij. b. Sana me dn̄e ⁊ ſanabor: ſaluum me fac ⁊ ſaluus ero: qm̄ laus mea tu es. x Et factus eſt mihi in ſalutem: id ē incarnat⁹ et paſſus eſt ꝓ ſalute mea. y Haurietis aquas in gaudio/o fideles: aquas doc/trinȩ: aquas viuas ſalientes in vitam eternam: Joh. iiij. b. De quibus dicitur. j. lv. a. Omēs ſitientes venite ad aquas. z De fontib⁹ ſaluatoris: id eſt aplīs ⁊ alijs ſanctis do/ctorib⁹: q̄ ſūt duodecim fontes in helim: Exo. xv. d. Nō de fluminib⁹ babylonis. i. de ſapiētib⁹ hui⁹ mūdi: De q̄b⁹ dr̄. j. Cor. j. c. Perdā ſapientiā ſapientiū: ⁊ prudentiā prudentiū reprobabo. Hiere. ij. d. Quid tibi i via egypti vt bibas aq̄s turbidas? ⁊ q̄d tibi i via aſſyrioꝝ vt bibas aq̄s fluminis? Itē in eodē. c. Duo mala fecit ppl's me⁹: me dereliq̄rūt fontē aq̄ vi/uȩ: et foderūt ſibi ciſternas diſſipatas q̄ ꝯtinere nō valēt aq̄s. a Et dicetis in illa die/hauſta aq̄ de fontib⁹ ſaluatoris.

⁂ Confitemini dn̄o laudes

Ar. i dn̄s
Exo. 15. a.
Ps. 117.
Ps. 89.
Ps. 6.
Multiplex cōfeſſio
Ps. 88.
Joh. 1. b.

Expoſitio Capituli. XII

Et dices in die illa ⁊c. In ꝑcedēti capitulo egit ꝓpheta de reditu iudeoꝝ a captiuitate babylonica: et de hoſtiū ſuoꝝ ſubiugatiōe: In hoc capitulo inuitat eos ꝓpheta ad laudandū deum: ⁊ gratias referendū ꝓ libera/tione ⁊ hoſtiū ſubiugatione: ſicut moyſes trāſito mari rubro et pharaone ſubmerſo dixit filijs iſrael: Cantemus dn̄o ⁊c. Exo. xv. a. Diuidit aūt hoc capitulū in duas partes. In p̄/ma inuitat ꝓpheta liberatos ad laudandum deum qui libe/rauit eos. In ſecūda hortat eos ad ꝑdicandū alijs ea q̄ dn̄s fecit pro ipſis: vt ⁊ ipſi laudent: ibi: Notas facite in po/pulis ⁊c. Et oſtendit ꝓpheta multas rationes in lr̄a ipſa q̄/re laudandus eſt deus i hoc facto. Primo/quia corripit: ibi: Qm̄ iratus es mihi. Secūdo/quia conſolat correctos: ibi: Et conſolatus es me. Tertio/quia ſaluat: ibi: Ecce deus ſaluator meus. Quarto/quia docet: ibi: Haurie/tis aquas ⁊c. Loquit autem ꝓpheta in hoc cantico/nunc ad iudeos: nūc ad gentes ſpecialit: nūc ad omnes gentes ge/neralit. Primo igitur loquens ad iudeos: q2 dixerat q̄ dn̄s percutiet nilum: ⁊ diuidet in ſeptē riuis: vt pateat via libera redeūtib⁹ de egypto: adiūxit: f Et/iō o tu iſrl': g Di/ces in die illa: cum ꝑcuſſa egypto redieris. i Confite/bor tibi dn̄e/cōfeſſione laudis. l Qm̄ irat⁹ es/iuſte: m Mihi/peccāti. i. preſſuras ⁊ miſerias inflixiſti: ſed tn̄ nō occidiſti: imo/ n Cōuerſus ē furor tuus/de vindicta i miſericordiā. o Et ꝯſolat⁹ es me/liberādo ⁊ hoſtes me/os dejiciēdo. p Ecce de⁹ ſaluator me⁹/q̄ talit me libe/rauit. q. d. in hoc facto apparet q̄ ipſe ē dn̄s et ſaluator me⁹. q Fiducialit agā/ꝯtra hoſtes. r Et nō timebo/eos. s Quia fortitudo mea ⁊ laus mea dn̄s: nō idola vel mūdus. q. d. ideo nō timebo hoſtes: quia ꝯfido in dn̄o/q̄ dat mihi fortitudinē ⁊ victoriā: vn̄ laudo eum. x Et fact⁹ eſt mihi i ſalutē. i. ſaluabit me ab hoſtiū ꝑſecutiōe ⁊ a captiui/tate. y Haurietis. Conuertit ꝓpheta ſermonē ad iudeos liberatos dicēs: Haurietis aquas in gaudio/iā liberati: z De fontib⁹ ſaluatoris: nō de flumine egypti vel baby/lonis: ſed de fontib⁹ hieruſalē/vbi colit deus: q̄ ſaluabit vos. a Et dicetis in illa die/poſt reditum vr̄m/alter ad alterū:

ꝟ Confitemini dn̄o

Myſtice Myſtice f Et dices ⁊c. Dixerat dn̄s ꝑ ꝓphetā: Per/cutiā egyptū in ſeptē riuis. i. delebo oia vitia mūdi: vt libere trāſeāt ꝑdicatores mei ꝑ egyptū: ſic libere trāſierūt filij iſrl' ꝑ mare rubꝝ. Hic aūt ꝯuertit dn̄s ſmonē ad eccl'iā. q. d. ſic li/berꝝ curſū habebūt ꝑdicatores mei ꝑ egyptū/me parāte eis viā: ⁊ amouēte offendicula: ⁊ ſic habebūt pacē ⁊ q̄etē p⁹ lon/

℟ a Cõfitemini dño/eũ laudãdo ⁊ vos accuſando. b Et inuocate nomẽ eiꝰ/ſoluꝰ: vt ſaluet ⁊ cuſtodiat vos. d No
2.ªda pars tas ⁊c. Secũda pars: vbi iuitat eos ⁊ hortat̃ ꝑdicare aliȷ̃s magnalia dei/dicens: Notas facite in populis/multis/ f Adinuẽtiões eiꝰ .i. mirabilia eiꝰ q̃ adinuenit ad nr̃am liberationẽ. g Memẽtote qm̃ excelſũ est nomẽ eiꝰ: id ẽ memorie commẽdate celſitudinẽ virtutis q̃ ſic vos liberauit. h Cãtate .i. laudes canite/dño: i Qm̃ magnifice fecͭ/vos liberãdo. k Annũciate hoc i vniuerſa terra: vt oẽs laudent ⁊ glorificẽt eum vobiſcũ. m Exulta/ corde. n Et lauda/ore. o Habitatio ſion .i. o tu ſion q̃ es habitatio dei: ⁊ q̃ es modo habitata/lauda eũ. p Quia magnꝰ i medio tui/eſt modo: q Sctũs iſrael .i. deꝰ ſctificãs iſrael.

B

1 Paral. 16. b. Ps. 104.

Cõfitẽmini dño ⁊ inuocate nõmẽ eiꝰ. Notas facite i põpulis ádiuentiões eiꝰ: mẽmẽtote qm̃ excelſũ ẽ nomẽ eiꝰ. Cãtáte dño qm̃ mágnifice fecit: ãnũciáte h̃ in vniuerſa terra. Exũlta ⁊ láuda hábitatio ſion: qꝛ mágnꝰ i medio tui ſánctꝰ iſrael. Ca. XIII.

Myſtice a Cõfitemini dño/laudes ⁊ pctã. b Et inuocate: corde/ore/et ope. c Nomẽ eiꝰ .i. ieſũ: vt ſaluet vos. Johel. ij. g. Roma. x. c. Oĩs q̃ inuocauerit nomen dñi ſaluus erit. d Notas facite/ꝑdicãdo. e In pplis: nõ ſolũ in populo. f Adinuẽtiões eiꝰ/nõ vias. Adinuẽtiões eiꝰ ſũt verbi incarnatio/impaſſibilis paſſio: ꝙ deꝰ eſſet hõ: mat̃ virgo/ꝟbũ infans/panis eſuriẽs/fons ſitiẽs/via feſſa/vita moriẽs/⁊ hmõi: q̃ magno ſtudio adinuenit in ſalutẽ humani generis. Ũñ Ps. Annũciate inter gentes ſtudia eiꝰ .i. noua q̃ ſtudẽdo adiuenit. De q̃ Hiere. xxxj. d. Nouũ faciet dñs ſuꝑ terrã: femina circũdabit virũ. Uel/ Adinuẽtiões eiꝰ .i. nouos modos veniẽdi ad eũ. g Memẽtote qm̃ excelſũ eſt nomẽ eiꝰ. Ũñ Ps. Excelſus ſuꝑ oẽs gẽtes dñs. Et alibi: Excelſus dñs ⁊ humilia reſpicit. h Cãtate dño .i. ad honorẽ dñi. i Qm̃ magnifice fecit: qꝛ mortem morte vicit: ⁊ carnẽ nr̃am i celo vexit/mortuos ſuſcitauit/aquam in vinũ mutauit: ⁊ hmõi. k Annũciate hoc/o apli/o ꝑdicatores. l In vniuerſa terra: nõ ſolũ pariſiꝰ. m Exulta/tibi: n Et lauda/aliȷ̃s deũ tuũ: o Habitatio ſion .i. o eccłia q̃ es habitatio dei. Et reuera habitatio: p Quia magnꝰ i medio tui: nõ i angulo: quia veritas nõ q̃rit angulos: qꝛ lignũ vite ẽ i medio paradiſi: Geñ. ij. b. q Sctũs iſrł .i. q̃ ſanctificat iſrł .i. clericos: ſ; ipſi nolũt qꝛ t̃rã diligũt.

Ps. 9.

Ps. 112. Ps. 137.

O

Nus babylonis ⁊c. Expoſitio Capi. XIII. Enumerat̃ tribulatiõibꝰ q̃s paſſi ſũt iudei et a dño liberati. Dicto etiã cantico in laudẽ dei: qꝛ deſolatio hoſtiũ deſolatiſ ſolet eſſe ſolatiũ: iõ ad ꝯſolationẽ iudeoꝝ ſubdit eſaias de tribulatiõibꝰ gentiũ q̃ eos grauit̃ afflixerũt circiter vndecim per ordinẽ ſm̃ ꝙ grauius afflixerũt: Ũñ p̃ agitur de onere babylonis: q̃ plꝰ ⁊ grauiꝰ infeſtauit eos: Nec ſolum ab eſaia ſed etiã a hieremia ⁊ ezechiele ⁊ aliȷ̃s ꝓphetiſ dicta ẽ harũ gentiũ deſolatio i ꝯſolationẽ iudeoꝝ. Myſtice autem ꝑdicit̃ h̃ mũdi ⁊ amatoꝝ eiꝰ deſolatio ſempit̃na. Diuiditur aũt h̃ caplm̃ in q̃ttuor ptes. In p̃ma deſcribit ꝓpha multitudinẽ ⁊ fremitũ medoꝝ ⁊ pſarũ obſidẽtiũ babylonẽ: et ſtuporẽ et metũ babylonioꝝ. In ſcđa agit de ꝯtritiõe t̃re et habitãtiũ raritate: ibi: Ecce dies dñi veniet ⁊c. In tertia deſcribit ferocitatẽ ⁊ imiſericordiã medoꝝ ⁊ pſarũ: q̃ nec etiã infantibꝰ parcẽt: ibi: Oĩs q̃ inuẽtꝰ fuerit ⁊c. In q̃rta dic̃ vaſtitatẽ ⁊ ſolitudinẽ babylonis irreꝑabilẽ: ſic̃ fuit deſtructio ſodome et gomorre: ibi: Et erit babylon ⁊c. Et nota ꝙ babylonia nomen eſt terre: babylon/nomẽ eſt ciuitatiſ: babel nomẽ eſt turris/ vbi ꝯfuſũ eſt labiũ ꝯſtruẽtiũ ipſã: Geñ. xj. b. Que habebat i altitudĩe tria milia paſſuũ: q̃ faciũt duas leucas: murꝰ aũt ciuitatiſ q̃drus erat: et q̃libet latꝰ habebat ſedecim milia paſſuũ in longitudĩe: q̃ faciũt q̃dragitaduas leucas/et duas ptes vniꝰ. Hec erat metropolis chaldeoꝝ. Hãc regnãte balthaſar nepote nabuchodonoſoꝛ deſtruxerũt fundꝰ/cyrus et dariꝰ reges pſidis ⁊ medie: ſic̃ legit̃ Daniel. v. Quã deſtructionẽ longe ante ꝓuidẽs eſaias i ſolatiũ gẽtiſ ſue ait: r Onus .i. oppſſio ⁊ miſeria. s Babylonis/ et babylonie. t Qđ vidit eſaias filꝰ amos .i. ꝓuidit in ſpũ futurũ. v Suꝑ mõtẽ caliginoſũ .i. ſuꝑ babylonem quondã ſuꝑbã/modo tenebris tribulationiſ vel fumo incẽdiȷ̃ caliginoſam. Hoc ẽ qđ ſequit̃: et diuertens ſermonẽ ad pſas ⁊ medoſ q̃ſi p̃ſtantes vel p̃ſentes eoſ videret/ait: x Leuate/ o medi et pſe y Signũ/ victorie .q.d. ponite vexilla vr̃a in turribꝰ babylonis vt victores.

A

O

Nus bábylonis: qđ vidit éſaias filius amos. Super montem caliginoſum léuate ſignũm: et éxaltate vocẽ: léuate manum et ingrẽdient̃ portas dúces. Egõ mándaui ſanctificátis meis: ẽt vocaui fortes meos in irã mea:

3 z Et exaltate vocẽ/victorie. a Leuate manũ/ vr̃as hoſtes babylonis ꝯtra ipſã adiuuãdo. b Et ingredient̃ portaſ babylonis. c Duces/perſarũ ⁊ medorũ .i. cyrꝰ et dariꝰ. Et reuera ita erit: qꝛ/ d Ego/dic̃ ꝓpha in pſona dñi: e Mãdaui: id eſt inſpiraui. f Sanctificatiſ meis .i. cyro ⁊ dario ꝯfirmatis in regnũ: vel ad fortiter preliandũ. Uel Sanctificatiſ .i. reſpectu babylonioꝝ ſanctis: vt venirent et caperent ciuitatem. g Et vocaui fortes meos: id ẽ medos ⁊ pſas: q̃bꝰ dedi fortitudinẽ: q̃bꝰ nõ poterit reſiſtere: h In ira mea/ſuꝑ voſ effũdẽda: vt vĩdictã ꝺ vob accipiãt.

℟ Exultãtes in gloria

Myſtice r Onus babylonis ⁊c. Babylon/interp̃tatur ꝯfuſio: et ſignificat mundũ: qui linguas/gentes ⁊ opera confundit. Cuiꝰ rex eſt nabuchodonoſor: id eſt diabolus: qui dicit cuilibet chriſtiano: qđ olim dixit chriſto: Hec omnia tibi dabo: ſi procidẽs adoraueris me: Matth. iiij. b. Onus aũt/babylonis: id eſt miſerias huius mũdi/non videt niſi eſaias: qui interp̃tatur ſalutaris dñi: id eſt iuſtus qui mũdũ fugit quia agnoſcit. Naum. iij. b. Omnis qui viderit te/reſiliet a te. v Super montẽ caliginoſũ leuate ſignũ/ crucis o ꝑdicatores: id eſt diuitibꝰ ⁊ potentibꝰ huius mũdi myſterium crucis predicate. Mons quidem caliginoſus eſt aceruus diuitiarum vel dignitas ſecularis: que mentis oculos faciunt caligare. Judicũ. ix. c. Umbras montium vides quaſi capita hominũ: et hoc errore deciperis: ſcilicet exemplo maiorũ: q̃ vmbras huiꝰ mũdi q̃ſi rem ſolidã amplectunt̃. Hiere. xiij. c. Date gloriã deo veſtro antequã cõtenebreſcat: ⁊ antequã offendant pedes veſtri ad mõtes caliginoſos. Job. xl. c. Huic montes herbas ferunt. Ad litterã: ſuper montem caliginoſum ſignum leuatur: quãdo diues vel prepotẽs aliquis crucẽ vltramarinã vel penitẽtie ſuꝑ humeros ſuos leuat 3 z Et exaltate vocẽ/ꝑdicãdo altiſ ⁊ ꝓ altis nõ ꝓ terrenis. Hoc nõ faciũt illi: de q̃bꝰ dr̃ in Ps. Poſuerũt in celũ os ſuũ ⁊ lingua eoꝝ trãſiuit i terra: q.ſ. loq̃ incipiũt de deo: ſ; ſtatim trãſeũt ad terrena: q̃rũ os corpis de celo loquit̃: ſed lingua cordis .i. intẽtio terrã lingit: qꝛ ꝓ lucro ꝑdicãt nõ pro deo. J. xxix. a. De t̃ra loq̃ris: ⁊ de humo audiet̃ eloquiũ tuũ. a Leuate manũ/bona opa faciẽdo: nõ ꝓ mũdo ſ; ꝓ deo. Ps. Eleuatio manuũ mearum ſacrificiũ veſptinũ. Et alibi. Opera manuũ nr̃arũ dirige ſuꝑ nos. Exo. xvij. c. Cum leuabat moyſes manꝰ vincebat iſrael: ſi aũt paululũ remiſiſſet ſupabat amalech. Nõ enĩ ſufficit vocĩ exaltatio niſi ſeq̃t manuũ eleuatio. b Et/ tũc/ingredient̃ portas .i. aurem et cor ꝑplĩ. c Duces .i. ꝑdicatores. Illa enĩ ꝑdicatio libent̃ ſuſcipit̃: q̃ vite ſctitate iuuat̃. Ũñ. ſ. xi. d. Idumea ⁊ moab ꝓceptũ manꝰ eoꝝ. d Ego mandaui ſctificatiſ meis/ ſctiſ ꝑdicatoribꝰ vt veniãt i babylonẽ. Uł/ Mãdaui .i. mãdata q̃ facerẽt/⁊ poſtea ꝑdicarẽt dedi. g Et vocaui fortes meos/ad officiũ ꝑdicãdi: ſic̃ paulũ ⁊ alios. h In ira mea .i. vt ꝑdicarẽt irã meã mũdo. Ezech. xxx. c. Fortiſſimi gẽtiũ adducẽt̃ ad diſꝑdẽdã t̃rã .i. t̃renitatẽ i hoibꝰ. Cantiꝗ. iij. c. En lectulũ ſalomonis ſexaginta fortes ambiũt ex fortiſſimis iſrł.

Ps. 72.

Ps. 140. Ps. 89.

c 5 ℟ Exultãtes i gloria

a Exultātes ī glīa mea/ nō in foꝛtitudine ſua. q.d. vic/toꝛiam ⁊ deſtructionem babylonis mihi aſcribunt non ſibi. b Vox multitudis/ exercit⁹ medoꝝ ⁊ ꝑſarū veniēt' audita ē. c In mōtib⁹/ babylonis. d Quaſi ppl'oꝝ frequētiū.i.multoꝝ. e Vox ſonit⁹ regū gētiū ꝯgregatarū.i.cyri ⁊ darij et alioꝝ q̄ cū eis veni/ent audita eſt. Sic de/ſcribit eſaias multitu/dinē ⁊ impetū exerci/tus veniēt' q̄ſi ꝑſens viderit. g Dñſ exercituū/ a q̄ ē ois poteſtas: Roma. xiij.a. h Precepit.i.iſpi/rauit. i Militię belli.i. medis ⁊ ꝑſis militib⁹ bellicoſis/ vt veniāt ꝯ babylonem.

a exultātes in glīa mea. Vōx
b c d multitudis ī mōntib⁹ quaſi
e ppl'oꝝ frequētiū: vōx ſonit⁹
f regū gētiū ꝯgrēgatarū. Dñſ
g h exērcituū ꝑcēpit militię bēl/
i k li: vēniētib⁹ d̄ terra ꝓcul. A
l ſūmitāte cęli dñs ēt vaſa fu/
m n rorīſ ei⁹ vt diſpdāt ōēꝫ terrā.
o p q Vlůlate qꝛ ꝓpē ē dies dñi
r s quaſi vāſtitas a dño veniet.

Militię dico/ k Venietib⁹ de terra ꝓcul: et iō nō ꝑcent: qꝛ nulla noticia/ nulla affinitas erit int' eos et babylonē. l A ſumitate cęli: id ē a finib⁹ terrę.i.ab oriēte/ vbi videt' cęlū terrā tāgere: ac ſi eſſet ibi finis mūdi. m Dñs/ veniet ī miniſtriſ vindicte ſuę: n Et pro id eſt: et eſt expoſitio ei⁹ qd̄ dixerat dñs veniet: et vaſa furoꝛis eius/ veniēt ſimiliter: a ſummitate cęli.i. ab oriēte.i.cyrus ⁊ dari⁹ cū bellatoꝛib⁹ ſuis/ ꝑ q̄s dñs explebit furorē ſuū ꝯ babylonē. o Vt diſpdat oēm terram babylonię: q̄ oib⁹ t'ris videbat' dñari. Deinde ꝯuertit ſmonē ſuū ꝓpha ad babylonios dicēs: q Vlulate/ babylonij ꝑ timoꝛe. r Quia ꝓpe ē dies dñi/ in q̄ vlciſcet' ſe dñs de vob. s Quaſi vaſtitas a dño veniet. Sic ꝯſtrue: Vaſtitas veniet q̄ſi vaſtitas a dño. q.d. magna erit vaſtitas qꝛ a dño: q̄ potes ē ⁊ foꝛt': ⁊ null⁹ ei ꝯdicere pōt. t Propter hoc: qꝛ vaſtabit' babylon. v Oēs man⁹/ babyloniop. x Diſſoluent'/ ꝑ timoꝛe. y Et oē coꝛ hoīs/ tā magni q̄ꝫ parui. z Cotabeſcet.i. deficiet q̄ſi tabidum. a Et ꝯterent'/ ꝑ nimio doloꝛe. b Toꝛſiones/ ventris. c Et doloꝛes/ alioꝝ mēbroꝝ. d Tenebūt/ eos ad l'raꝫ: qñ obſidebunt' a medis ⁊ ꝑſis. e Quaſi ꝑturiētes dolebūt.i.incōpabilit'. Maxima eni eſt iliaca paſſio: ⁊ maxim⁹ ē doloꝛ mulier' ꝑturient': et ita per h̄ innuit q̄ꝫ maxia erit anguſtia eoꝝ. f Vnuſq̄ſq꜄ ad ꝓrimū ſuū ſtupebit/ ꝑ nimia miſeria: vidēs eū in eidē toꝛmēt': nec potit eū iuuare. g Facies cōbuſtę vult⁹ eoꝝ.i.nigrę pꝛę nimio doloꝛe. Vel ad l'raꝫ/ ſuccēſa ciuitate multi fuerūt cōbuſti ī ea. De hac materia multi alij ꝓphetę dixerūt. Hiere.xxx.a. Cōuerſę ſūt vniuerſę facies ī auruginē. Ezech.vij.e. In oī facie ꝯfuſio. Johel.ij.b. Oēs vult⁹ redigent' in ollam. Nañ.ij.c. Facies omniū ſic nigredo ollę. h Ecce dies ⁊c. Hic incipit agere de d̄ſtitiōe terrę ⁊ habitantiū in ciuitate: qꝛ vel interficientur: vel fugiēt ꝑ timoꝛe. Ecce/ q̄ſi non differet dñs hāc vindictā: qꝛ/ Ecce dies dñi.i.captiuitat' ⁊ deſtructiōis babylonię ꝑpat⁹ a dño: i Veniet/ cito. k Crudelis/ pa/tiētib⁹. l Et indignatiōis plen⁹ ⁊ irę furoꝛiſq꜄/ ſm eſtimationē maloꝛum: quę q̄ſi infinita ⁊ ineſtimabilia erunt. m Ad ponendā terrā/ babylonię: n In ſolitudinē ſempiternam hominū et omnis boni. o Et peccatoꝛes eius: id eſt habitatoꝛes eius: qui quaſi ſingulariter peccatoꝛes erant.

Myſtice a Exultātes ī glīa mea/ nō ī ſua.ij. Coꝛ'.x.d. Qui gloriat'/ in dño glīet'.ī.xlij.b.et.xlviij.b. Glīā meā alteri nō dabo. b Vox m'titudis in mōtib⁹ q̄ſi ppl'oꝝ frequētiū.i.vox multitudis ꝑdicatoꝝ ſimul ⁊ pploꝝ ꝯſona audiet': qꝛ qd̄ illi dicēt vniformit': iſti faciēt ꝯcoꝛdit'. Vñ.j.Coꝛ'.j.b. Idipſū dicat' oēs. e Vox ſonit⁹ regū.i.doctoꝛū q̄ debēt regere eccl'iaꝫ dei/ audiet' ꝯſona. f Gentiū cōgregatarū.i.diſcipuloꝝ ſilit'. Nā ſi doctoꝛes ꝯcoꝛdarēt ī vita ⁊ in doctrina/ ⁊ diſcipl'i ꝯcoꝛdarēt: qꝛ rotę ſequūt' aīalia q̄cūq꜄ vadūt. Ezech.j.e. Cū ambularent aīalia: āmbulabāt ⁊ rotę parit' iuxta ea: ⁊ cū eleuarent' a terra aīalia/ eleuabant' ſimul ⁊ rotę. Et.j.f. Audiebā ſonū alarū q̄ſi ſonū aq̄ꝝ multarū: q̄ſi ſonum ſublimis dei cū ambularēt. Modo non ambulāt/ imo iacent aīalia: ⁊ iō nō audit' ſon⁹ eoꝝ vt ſon⁹ dei ſublimis: ſed vt ſon⁹ dei terreni. g Dñs exercituū pręcepit militię belli: deſtruere babylonē.i. ꝑdicatoꝛib⁹ indutiſ armatura apl'i.i. munitiōe v'tutū. Eph.vj.b. Induite voſ armaturā dei: vt poſſit' ſtare aduerſus inſidias diaboli. k Venientibuſ de terra ꝓcul. Illi de terra ꝓcul veniūt: q̄ a ſe oēm t'renitatē abijciunt: et tales deſtruūt babylonem. Prouer.vlt'.b. Procul ⁊ de vltimis finib⁹

t v Pröpt' h̄ ōēs man⁹ diſſōluē
x tur: ēt oē coꝛ hoīs ꝯtābeſcet
y z ꝯtērent'. Tōꝛſiōes ⁊ dōloreſ
a b tēnebūt/ q̄ſi ꝑturiētes dole/
c d būt. Vnuſq̄ſq꜄ ad ꝓrimū ſu
e f um ſtupebit/ fācies cōbuſtę
g h vult⁹ eoꝝ. Eccē dies dñi vē/
i k niet crūdel' ⁊ īdignātiōis ple
l m nus ⁊ irę furoꝛiſq꜄ ād ponē/
n o dā terrā ī ſōlitudinē: ēt pctō/

B

Nañ.2.c.

ꝑciū eius. Hiere.x.b. Dñs eleuat nebulas.i. ꝑdicatoꝛes ab extremitatib⁹ terrę. l A ſūmitate cęli dñs.i. a ſinu pātiſ venit fili⁹ in vterū virgis. Vñ Ps. A ſūmo cęlo egreſſio ei⁹. Ps.18. n Et vaſa furoꝛis ei⁹.i.ꝑdicatoꝛes veniēt a ſūmitate cęli. o Vt diſpdat/ dñs ꝑ eos. p Oēm terrā.i.oēꝫ terrenā ſapiam: ꝯ dei ſapiaꝫ ſe erigētē.ij.Coꝛ'.x.b. q Vlulate/ pctōꝛes pęnitēdo/ cōfitendo/ gemēdo. r Quia prope eſt dies dñi.i.iudicij vel moꝛtiſ. Johel.ij.a. Vlulate in mōte ſctō meo: cōturbent' omēs habitatoꝛes terrę: qꝛ veniet dies dñi: quia ꝓpe ē dies tenebrarū. Ezech.xxx.a. Vlulate vę/ vę/ diei: qꝛ iuxta ē dies: ⁊ appropinq̄bit dies dñi/ dies nubis. s Quaſi vaſtitas a dño veniet: id ē magna: nl'li parcēs. Johel.j.d. A/ a/ a/ diei: qꝛ ꝓpe ē dies dñi: ⁊ q̄ſi vaſtitas veniet a potēte. Apoc'.viij.d. Vę/ vę/ vę/ habitātib⁹ ī terra. Ter dicit vę: qd̄ rñdet tribus a.i.triplici culpę triplex pęna. Pctō in deū/ carētia viſiōis dei: pctō in ꝓrimū: ignis inextinguibilis: pctō in ſeipſū/ vermis īmoꝛtal'. t Propter hoc oēs man⁹ diſſoluent'/ pauoꝛe: qꝛ nulli⁹ opa digna iuſticia dei repient'. Vñ Ps. Non iuſtificabit' in ꝯſpectu tuo oīs viuēs. Job.ix.d. Si lot⁹ fuero q̄ſi aq̄s niuis: et ſi fulſerint velut mūdiſſimę man⁹ meę: tñ ſoꝛdib⁹ intīges me: ⁊ abominabunt' me veſtimēta.i.opa mea me reddēt abomiabilē.ī.lxiiij.c. Oēs iuſticię nr̄ę q̄ſi pān⁹ mēſtruatę. y Et oē coꝛ hoīs ꝯtabeſcet/ in die iudicij.i.deficiet ꝑ timoꝛe. a Et ꝯteret'/ ꝯſciētia mali cōmiſſi vel boni omiſſi. Ezech.vij.e. Oēs man⁹ diſſoluēt: ⁊ oīa genua fluēt aq̄s. Itē Ezech.xxj.b. Tabeſcet oē coꝛ: ⁊ diſſoluent' vniuerſę man⁹.i.ꝯtēplatiui ⁊ actiui. b Toꝛſiōes.i.ꝯſciētię remoꝛſiōes. c Et doloꝛes/ coꝛpis. d Tenebūt/ eos q̄ modo doloꝛes expellūt a ſe: ⁊ gaudia vana amplectunt'. Prouer.xiiij.b. Extrema gaudij luct⁹ occupat. e Quaſi ꝑturiētes dolebūt: Tunc vellēt parere bona opa: ſ; nō poterūt: qꝛ nō erit tūc ꝑtus pariēdi.i.merēdi.ī.xxxvij.a. Dies tribulatiōis ⁊ anguſtię ⁊ coꝛrectiōis ⁊ blaſphemię dies hec: qꝛ venerunt filij ad partū: et virtus nō eſt pariēdi. f Vnuſq̄ſq꜄ ad ꝓrimū ſuū ſtupebit/ ꝑ nimia miſeria. q.d. vn⁹ nō ꝯſolabit' alterū in inferno vel ī iudicio. g Facies cōbuſtę vult⁹ eoꝝ/ igne gehēnę: quē ſibi ſuccēdert male viuēdo.ī.l.d. Ecce vos oēs accendētes ignē accincti flāmis āmbulate ī lumie ignīſ vr̄i: ⁊ ī flāmis q̄s ſuccēdiſt' vob. Ezech.xxx.e. Dabo ignē in ęgypto: quaſi ꝑturiens dolebit. Thren.iiij.b. Denigrata eſt ſup carbones facies eoꝝ: ⁊ non ſunt cogniti in platęis. h Ecce dies dñi veniet crudelis/ peccatoꝛib⁹: ſed ſuauis elect'. l Et indignatiōis plenus ⁊ irę furoꝛiſq꜄: quia non erit tp̄s pęnitētię: ſ; pęnę indignatiōis ꝯtra ſupbos: irę contra iracūdos: furoꝛis ꝯtra iuidos. m Ad ponendā terram: quę pondere pctōꝝ grauabat'/ in ſolitudinē. o Et pctōꝛes eius ꝯterēdos de terra: Hoc eſt: cū dñs venerit ad iudiciū ponet terram: id eſt terrenos in ſolitudinem infernalē: et pctōꝛes cōteret: id eſt coꝛpus et animam puniet.

Triplici culpę reſpōdet triplex pena

Ps.141.

Qm̄ ſtellę cęli

℣ catores erãt. a Côterêdos de terra.i.ꝯtritiõe expellẽ/ dos. b Quĩ ſtelle celi.i.ꝑncipes babyloniȷ. c Et ſplẽ dor earũ.i.ſapia eoꝝ q̃ ſplendebãt. d Nõ expãdent lu mẽ ſuũ.i.ꝯſiliũ ſuũ ſup babylonẽ. e Obtenebrat⁹ ẽ ſol .i.balthaſar rex babylonis/aduenientib⁹ medis ⁊ perſis amiſit decorẽ regie dignita/ tis. f In ortu ſuo .i.i ꝑncipio regni ſui: q꞉ parũ regnauit. Vl' tangit ꝙ balthaſar di/ em natalitiũ celebra/ bat:et ſubito vidit ma nũ in pariete ſcriben/ tem: Mane/ thetel/ phares:et ꝑ nimio ti/ more obſtupuit quaſi mortuus:ſicut legitur Daniel'.v. Et hoc ẽ: e Obtenebrat⁹ eſt ſol:id ẽ obſtupefact⁹ eſt rex balthaſar viſa manu: f In or/ tu ſuo.i.in die natalitiȷ ſui. g Et luna.i. regina vxor.ſ. vel mater ſua. h Nõ ſplẽdebit i lumine ſuo.i.nullum poterit dare ꝯſiliũ. Vel metaphorice loquit꞉q꞉ afflicti viden tur omĩa tenebroſa. Vel ꝑ h̄ innuit ꝙ tant⁹ erit exercit⁹ ꝙ pre multitudine pulueris non poterũt videre ſolẽ vel lunã. i Et viſitabo/dñs dicit vindicãdo: k Sup orbis mala.i. babylonis ſic dicte꞉ ꝓpt multitudinẽ populi ⁊ magnitudinez ei⁹. Vel eſt ibi vrbis antonomaſice. l Et/viſitabo/côtra impios/babylonios. m Iniq̃tatẽ eoꝝ.i.eos puniã ꝓpt impietatẽ ⁊ iniq̃tatez ipſoꝝ. n Et requieſcere.i.ceſſare: o Faciã ſupbiã infideliũ.i. chaldeoꝝ. p Et arro/ gantiã fortiũ.i.babylonioꝝ q̃ ſe fortes iactabãt: q Hu/ miliabo/ꝑ medos ⁊ perſas.q.d.ita faciã/ vt q̃ ſupbit humi/ liet. In hoc em̃ ꝙ dñs vnũ punit:dat exemplũ aliȷs:vt ſibi caueãt ab illo malo. r Precioſior.i.rarior: s Erit vir auro/poſt deſtructionẽ babylonis. t Et hõ/in terra re/ manẽs ꝓcioſior erit/ v Mũdo obrizo.i.auro rubro ⁊ ru tilãte.q.d. Tanta erit ſtrages babylonioꝝ ꝙ p⁹ deſtructionẽ ciuitatis rari⁹ inuenieẗ hõ in babylonia q̃ aurũ obrizũ:qđ ra ro inuenit꞉ Et ponitur ꝓcioſũ ꝓ raro. Similit꞉.j. Reg.iȷ.a. Sermo dñi erat ꝓcioſus.i.raro inueniebat. x Sup hoc celũ turbabo:nõ ꝙ celũ aĩam habeat ⁊ turbari poſſit:ſed hyꝑbolice magnitudinẽ idignatiõis dñi oñdit ꝓpha ꝯ baby/ lonios. y Et mouebit terra de loco ſuo:nõ ſolũ hoĩes .i.captiui moueri videbunt. Vel forte imminẽte captiuitate babylonis facta ſũt tonitrua magna: ⁊ terremot⁹ magn⁹. Et hoc/ z Propt indignationẽ dñi exercituum/ꝯ ba/ bylonem. a Et ꝓpter diem ire furoris eius.i.ꝓpter furorem eius in die illa manifeſtãdũ. b Et erit/babylon: c Quaſi damula fugiẽs.i. multũ velocit꞉ q꞉ medis et perſis intrãtib⁹ ciuitatẽ/oẽs babyloniȷ q̃ poterãt fugiebant. d Et q̃ſi ouis/errabũda q̃ fugit lupũ. e Et nõ erit q̃ ꝯgreget/ fugientes. f Vnuſq̃ſq₃ ad pplm ſuũ ꝯuer tet/eoꝝ q̃ venerãt i auxiliũ balthaſar. g Et ſinguli/ q̃ a babyloniȷs captiui tenebãt. h Ad terrã ſuã/ de q̃ orti ſt: i Fugiẽt/in ipſo ſtrepitu captiuitatis ciuitatis. Vel de licen/ Tertia pars tia cyri et dariȷ. k Ois q̃ iuẽt⁹ fuerit ⁊c. Tertia pars in q̃ deſcribit ferocitatẽ medoꝝ ⁊ pſarũ/dicẽs: Ois q̃ iuẽt⁹ fuerit/in babylone de auxiliatorib⁹ balthaſar: l Occidet/ a pſis ⁊ medis. m Et ois q̃ ſupuenerit.i.q̃ reſiſtere volu/ erit. n Cadet i gladio/hoſtiũ. Vel forte balthaſar ob/ ſeſſus mãdauit amicis ſuis vbiq₃ vt venirẽt ei i auxiliũ: q̃ ve/ nientes ⁊ vidẽtes mltitudinẽ exercit⁹ hoſtiũ:quidã fugerũt: q̃dã gladio hoſtiũ corruerũt. o Infantes eoꝝ.i.babylo/ niorũ. p Allidentur/ad parietem. q In ocul' eoꝝ: ſicut ipſe rex babylonis occidit filios ſedechie in oculis eius: Hiere.vlt.b. Hic deſcribit aperte crudelitatem hoſtium.

Al. tea

Ezech.32.b.

Al. vrbis

Al. impietatẽ

C

a res ei⁹ ꝯtẽrẽdos d' terra:qm̃
b ſtelle celi ⁊ ſplẽdor earum
c
d nõ ẽxpãdẽt lumẽ ſuũ.Ob/
e
f tẽnebrat⁹ ẽ ſol in ortu ſuo:ẽt
g luna nõn ſplẽdebit i lumine
h
i ſuo.Et viſitãbo ſup orbis
k
l mala:ẽt ꝯ ipios iniq̃tãtẽ eo/
m
n rũ.Et rẽqeſcere fãciã ſupbiã
o
p infideliũ:⁊ ãrrogãtiã fortiũ
q
r hũmiliabo. Prẽcioſior ẽrit
s
t vir auro:⁊ hõ mũdõ obrizo.
v
x Sũp h̄ celũ turbabo:⁊ mõ/
y
z uebit terra de loco ſuo:prõ/
pter indignationẽ dñi exer/
a cituũ: ẽt ꝓpt diẽ ire furoris
b
c ei⁹. Et ẽrit q̃ſi dãmula fugi/
d
e ens:ẽt q̃ſi ouis ẽt nõ erit qui
f ꝯgreget. Vnũſq̃ſq₃ ad po/
g pulũ ſuũ ꝯuertet: ẽt ſinguli
h ãd terram ſuã fugiẽt:Om/
i
k nis qũi inuentus fuerit õcci
l
m detur:ẽt oĩs q̃ ſupuenerit cã/
n
o det in gladio. Infantẽs eo/
p
q rum ãllident in õculis eoꝝ:

℣ Diripient dom⁹

Myſtice. b Quĩ ſtelle celi ⁊ ſplẽdor earũ nõ expãdẽt lumẽ

ſuũ. Ad lraz i die iudiciȷ/null⁹ erit ſplẽdor eaꝝ nec vltra reſpe/ ctu ſplẽdoris diuini ⁊ electoꝝ.j.lx.d. Nõ erit tibi ſol ãpli⁹ ad lu/ cẽdũ ꝑ diẽ:nec ſplẽdor lune illumiabit te:ſ₃ erit tibi dñs in lucẽ ſempiťnã. Vel ad vſũ ⁊ neceſſitatẽ:q꞉ tũc nõ erit neceſſari⁹ ſplẽ dor earũ:tñ ad decorẽ erũt/ſicͣ dicͭ Aug⁹:que fuerũt ad neceſſi/ tatẽ/erũt ad honeſtatẽ. Vel ad lraz: appropin/ quãte die iudiciȷ/obſcu rabunt luminaria celi. Vñ Johel'.iȷ.g. Sol ꝯuertet in tenebras ⁊ lu na i ſanguinẽ anteq₃ ve niat dies dñi magn⁹ et horribil'. Mat.xxiiȷ.c. Sol obſcurabit et luna nõ dabit lumẽ ſuũ ⁊ ſtel le cadẽt d' celo. Vel my ſtice ꝓphia ẽ tpis inſtãt꞉: b Stelle celi.i.ꝑdica tores. c Et ſplẽdor eaꝝ.i.ꝯuerſatio eoꝝ. d Nõ expãdẽt lumẽ ſuũ.i.lucẽ doctrine ſue. e Obtenebrat⁹ ẽ ſol i ortu ſuo.i. ꝑlat⁹ in ꝓmotiõe ſua. g Et luna.i.eccl'ia. h Nõ ſplẽde/ bit i lumie ſuo/qđ olim habuit. Michee.iȷ.c. Occũbet ſol ſup ꝓphas ⁊ obtenebrabit ſup eos dies. Johel'.iȷ.c. Sol ⁊ luna obtenebrati ſt꞉ ⁊ ſtelle retraxẽt ſplẽdorẽ ſuũ. Apoc.vj.d. Sol fact⁹ ẽ niger tot⁹ q̃ſi ſacc⁹ cilicin⁹:⁊ luna tota facta ẽ vt ſanguis: et ſtelle ceciderunt de celo ſup terrã. i Et viſitabo ſup orb mala.i.vindicabo in pctõres vt eos ꝯuertã. l Et ꝯtra im/ pios iniq̃tatẽ eoꝝ/viſitabo vt p'. n Et/ſic/reqeſcere.i. ceſſare. o Faciã ſupbiã infideliũ.i.demonũ. p Et ar/ rogantiam fortiũ.i.demonũ/humiliabo. Nam cũ deus pctõres h̄ corrigit:dolet diabol⁹: q꞉ ſic flagellat a dño. Unde Sap.xiȷ.d. Cũ das nobis diſciplinã:inimicos nros multiplici ter flagellas. Ex ira aũt magna ẽ cum h̄ flagella ſubtrahit dñs pctõꝝ. Vñ Oſee.iiȷ.c. Nõ viſitabo ſup filias vr̃as cũ fuerint fornicate. Ezech.xvj.c. Auferet zel⁹ me⁹ a te ⁊ q̇eſcã:nec iraſcar ãpli⁹. De electis aũt d' i Ps. Viſitabo in v̄ga iniq̃tates eoꝝ:et Ps.88. in verberib⁹ pctã eorũ:miſcdiã autẽ meam nõ diſpgam ab eis. r Precioſior erit vir auro:⁊ hõ mũdo obrizo.i.inſtan te die iudiciȷ:pauci inuenient fideles pſeuerãtes i bono tãta erit tribulatio. Vñ Luce.xviiȷ.b. Putas cũ venerit fili⁹ hoĩs iueni et fidẽ in t̃ra꞉ Mat.xxiiȷ.b. Erit tũc tribulatio magna q̃lis nõ fuit ab iĩtio mũdi neq₃ fiet:⁊ niſi breuiati fuiſſẽt dies illi: nõ fie/ ret ſalua oĩs caro. x Sup h̄ celũ turbabo:⁊ mouebitur terra d' loco ſuo:q꞉ tũc erit terremot⁹ magn⁹:⁊ v̄tutes celoꝝ mouebunt꞉ Mat.xxiiȷ.c. z Propt indignationem dñi exercituũ:⁊ ꝓpt diẽ ire furoris ei⁹/quẽ reprob demõſtra/ bit. b Et erit q̃ſi damula fugiẽs/leonẽ: d Et q̃ſi ouis fugiẽs lupũ babylon.ſ.i.amatores mũdi.i.vidẽtes culpas ſuas q̃s nõ videre negligũt: Damula eni grece d' dorchas:qđ ẽ vi/ dere/⁊ impotẽs ſe defendere:ſic ouis impotẽs eſt ꝯ lupũ. Ps. Sic oues i inferno poſiti ſũt/mors depaſcet eos. e Et non Ps.48. erit q̃ ꝯgreget/eos ad defenſionẽ ꝯ diabolũ ante mortẽ niſi dñs. De q̃ d' Hiere.x.d. A dño greſſus hoĩs dirigũt. Et Pro Prouer.20.d. uer.xvj.b. Cor hoĩs diſponit viã ſuã:ſ₃ dñi ẽ dirigere greſſ⁹ ei⁹. f Vnuſq̃ſq₃ ad pplm ſuũ ꝯuertet:q꞉ ſiles in culpa/ſiles erũt i pena. Luxurioſi cũ luxurioſis/auari cũ auaris/ſupbi cũ ſup/ bis erũt i inferno.j.xxiiȷ.d. Cõgregabũt i ꝯgregatiõe vni⁹ faſcis i lacũ. Mat.xiȷ.d. Colligite ꝑmũ zizania ⁊ alligate ea i faſcicu los ad cõburẽdũ. g Et ſinguli ad t̃rã ſuã fugiẽt.i.reuer/ tent ad corp⁹ ſuũ vñ exiert. Vñ Ps. Exibit ſpũs ei⁹ ⁊ reuertet Ps.145. i t̃rã ſuã. k Ois q̃ inuẽt⁹ fuerit/i babylone.i.i pctõ i morte. l Occidet.i.morte ẽťna dãnabit. Eccl.xj.d. Si ceciderit lig/ nũ ad auſtꝝ aut ad aq̃lonẽ:i q̃cũq₃ loco ceciderit ibi erit. Jõ d' Hiere.lj.a. Fugite d' medio babylõis: vt ſaluet vn⁹q̃ſq₃ aĩaz ſuã. m Et ois q̃ ſupuenerit.i.reſiſtere deo voluerit. n Cadet i gladio/iudicial' ſnĩe. De q̃ Job.xix.d. Fugite a facie gladiȷ qm̃ vltor iniq̃tatũ ẽ gladi⁹. o Infãtes eoꝝ.i.diſcipuli hereticoꝝ ⁊ imitatores maloꝝ/ p Allidẽt i ocul' eoꝝ.i.i ocul' ingroꝝ.

⁂ Diripient dom⁹

¶ a Diripient domꝰ eoꝝ .i. opes ⁊ vtenſilia domorum. b Et vxores eoꝝ violabunt / ab hoſtibus corā eis: hic erit dolor ſup dolorē. Et reuera ita fiet ⁊ cito: q2 / c Ecce ego ſuſcitabo ſuper vos / o babylonij. d Medos / et perſas: etiā inſpirando eis vt veniāt ꝯ vos. e Qui argētū nō querāt / accēſi deſiderio occidēdi: ita ꝙ de ſpolijs nō curabunt. Et hoc dīc ne putarent babylonij ꝙ poſſēt ſe redimere argēto. f Nec aurū velint / ſ₃ magꝭ mortem vīam. g Sed ſagittꝭ puulos interficiēt: ⁊ lactātibuſ. (Al. †parcet) vterꝭ nō miſerebūtur. (Al. nō h₃ †ciuitas) q. d. tm̄ delectabunt in ruina vīa: ꝙ nulli etati vl' ſexui parcent. (Gen. 19. c.) l Et ſup filios / vīos / nō parcet oculus eoꝝ: ita crudeles erūt vob.

Quarta pars. m Et erit ⁊c. Quarta ps vbi oñdit deſtructionē babylonis fore ꝑpetuā. Et erit / ſuſcitatꝭ medis ⁊ perſis. n Babylon .i. babylonia. o Illa ciuitas glīoſa i regnis / olim. p Inclyta .i. nobilis ſup oēſ gētiū ciuitates. q In ſupbia chaldeoꝝ .i. de q̄ chaldei ſuperbiebāt: verſa erit: r Sic ſubuertit dn̄s ſodomā ⁊ gomorrā .i. irrepabilit. Uel ſic: q In ſupbia chaldeoꝝ .i. ꝓpt ſupbiā chaldeorū / ꝟſa erit .i. ſubuertet. r Sic ſubuertit dn̄s ſodomā ⁊ gomorram / irrepabiliter ⁊ miſerabilit. s Nō habitabit vſq̄ i finē / incluſiue .i. nunq̄ habitabit decetero ab hoīb9. t Et nō fūdabit vſq̄ ad generationē ⁊ generationē .i. nunq̄ redificabit. v Nec ponet ibi tentoria arabs .i. vltra nō venient illuc mercatores de arabia ad nūdinas. x Nec paſtores requieſcēt ibi: q̄ gregem dn̄i paſcūt. q. d. Tāta erit vaſtitas babylonie: ꝙ arabes qui in ſolis caſulis habitāt: q̄ſ ſecū portāt q̄rētes paſcua ꝓpt greges qbꝰ abūdāt / etiā nō inuenīēt ibi paſcua ad greges ſuos. z Sed requieſcēt ibi beſtie: q̄ amāt ſolitudinē. a Et replebunt domꝰ eoꝝ .i. babylonioꝝ: b Draconibꝰ: qui ſūt ſup oēs beſtias ſeuiores. Uñ Augꝰ. ait: ꝙ ꝓprie morāt in aqs: ⁊ aliqñ ꝓdeūteſ de ſpelūcis ferunt i aera / motu ſuo ipſū ꝯcitātes: qbꝰ nō ſūt maiora aīalia ſup trā. c Et habitabūt ibi ſtruthiones / a pte totū .i. aues ſolitudinē amātes. d Et piloſi ſaltabunt / vel / ſtabūt ibi / ⁊ rñdebūt / ſibi adinuicē. Haymo. Piloſi ſt ſilueſtres hoies hiſpidi: q̄ incubones vel ſatyri dicūt .i. aīalia formā hoīs habētia ſup duos pedes ambulantia / et baculo ſe defendentia. j. xxxiiij. Glo. Greg. Qui alij noie piloſi figurant: niſi hi q̄s greci faunos: latini ꝟo incubos vocāt: q̄rū nimirū forma ab humana effigie incipit: et beſtiali extremitate terminat. Alij dicūt ꝙ ſūt demones: q̄ tali effigie hoies ſimplices decipiunt: ſic q̄dā de ipſis piloſis dixit btō antonio: vt legit in vita bti pauli p̄mi heremite: quā trāſtulit Hieroꝰ. Uñ Haymo. Piloſi deriſoriū genꝰ demonū: q̄ parue fidei hoieſ ducūt in paludes: ⁊ cū cachinno diſcedūt. Et h̄ verꝰ videt. Uñ ſeptuagita trāſtulerunt: Et demones ſaltabūt ibi: ⁊ rñdebūt / ſibi adiuicē. e Ibi vlule i edibꝰ eiꝰ. Ulule ſt q̄dā aues magnitudis coruine / macuſ reſpſe: q̄ roſtro i palude fixo / horrēdū ſtridūt: hñtes vocē ſimilē vlulatui lupoꝝ: vñ ⁊ nomē accepert.

¶ Et ſirene in delubris

Myſtice. ✻ a Diripient domꝰ eoꝝ .i. ꝯuēticula eoꝝ. b Uxores eoꝝ violabunt .i. praua ſapia ⁊ ꝑuerſa doctrina eoꝝ deſtruet: q̄ ꝯcepit dolorē ⁊ peperit iniq̄tatē. (Ps. 7.) c Ecce ego ſuſcitabo ſup vos / q̄ terrena amatꝭ. d Medos .i. demones. e Qui argētū non q̄rāt / nec aurū velint: ſ₃ animas tm̄. Gen. xiiij. d. Da mihi aīas: cetera tolle tibi. g Sed ſagittꝭ .i. acutꝭ ⁊ occultꝭ ſuggeſtiōibꝰ. h Paruulos / ſenſu: i Interficiēt. Job. v. a. Paruulū occidit iuidia: que

a b diripiēt domꝰ eoꝝ: ⁊ vxo-
c res eoꝝ violabūt. Ecce ego
d ſuſcitabo ſup eos medos q̄
e f argētū nō querant nec aurū
g velint: ſed ſagittꝭ paruulos
h i k interficiēt: ⁊ lactātibꝰ vteris
l nō miſerebunt: et ſup filios
m nō†parcet oculꝰ eoꝝ. Et erit
n o babylon illa†ciuitas glīoſa i
p q regniſ inclytā i ſupbia chal-
r deoꝝ: ſicut ſubuertit dn̄s ſo-
s domā ⁊ gomorrā. Nō habi-
t tabit vſq̄ i finē: et nō funda
bit vſq̄ ad generationē ⁊ ge
v nerationē. Nec ponet ibi tē-
x y toria arabs: nec paſtores re
z quieſcēt ibi: ſed requieſcēt ibi
a beſtie: ⁊ replebunt domꝰ eo-
b c rū draconibꝰ. Et habitabūt
d ibi ſtruthiōes: et piloſi† ſal-
tabunt ibi et reſpondebunt:
e ibi vlule in edibus eius:

ē vna de ſagittꝭ diaboli. ij. Paral. xxxv. d. Joſias vulneratꝰ ē a ſagittarijs pharaonis. k Et lactātibꝰ vteris nō miſerebunt .i. hereticꝭ vel adulatoribꝰ alios decipiētibꝰ. Prouerb. j. b. Fili ſi te lactauerint pctōres: ne acquieſcas eis. Threñ. iiij. a. Lamie nudauerūt māmas lactauerūt catulos ſuos. l Et ſuper filios nō parcet oculus eoꝝ .i. ſup diſcipulos vel imitatores eoꝝ. Ul' i bono: Medi (Moraliter) ſunt p̄dicatores: q̄ menſurāt alijs doctrinā predicatiōis ſue ſm̄ capacitatē eoꝝ. Uñ Luc. xij. e. Quis putas eſt fidelis diſpēſator ⁊ prudēs quem cōſtituit dn̄s ſuper familiā ſuā: vt det il (Al. ſtabūt) lis in tpe tritici mēſurā. Hoſ medos ſuſcitat dominꝰ ſup mūdū: cū mittit eos ad p̄dicādū. Hi non querūt aurū vel argentū ad lrām: ſed ſalutē aīaꝝ. Uñ paulus. ij. Cor. xij. e. Non q̄ro vīa ſed vos. Uel nō querēt argentū ſplendētis eloquētie: nec aurū mūdane ſapie. g Sed ſagittꝭ .i. acutis auctoritatibꝰ ſacre ſcripture. i Interficiēt / ſalubrit. h Paruulos .i. pctōres: vt mortui pctō viuāt chriſto. k Et lactātibꝰ vteris nō miſerebūt / q̄n arguant ad ſalutē. Hiere. xlviij. b. Maledictꝰ q̄ ꝓhibet gladiū ſuū a ſanguine. l Et ſup filios nō parcet oculus eoꝝ. q. d. nec ſeni nec iuueni parcent: q̄n audact vbi peccatū viderint rephēdant. Baruch. iiij. c. Adduxit dn̄s ſup illos gentē de longinq̄: gentē improbā ⁊ alterꝰ lingue: q̄ nō ſt reueriti ſenē: nec puerorū miſerti ſunt. m Et erit babylon illa .i. mūdus. o Ciuitas glorioſa in regnis .i. p̄latiōibꝰ. p Inclyta in ſuperbia chaldeoꝝ .i. in gloria mūdana: vnde pctōres ſupbiunt: verſa i luctū ⁊ miſeriā. r Sicut ſubuertit dn̄s ſodomā ⁊ gomorrā .i. ſubito ⁊ irrepabilit. Tranſibit eni mūdꝰ et cōcupiſcētia eiꝰ. j. Joh. ij. c. Et. j. Cor. vij. f. Preterit figura huiꝰ mūdi. s Nō habitabit vſq̄ i finē. Apoc. xviij. c. Ue / ve / ve / ciuitas illa magna babylon: ciuitas illa fortis: qm̄ vna hora venit iudiciū tuū. Soph. ij. d. Hec eſt illa ciuitaſ glorioſa habitās in ꝯfidentia: que dicebat in corde ſuo: Ego ſum: et extra me non ē alia amplius: quō facta eſt in deſertū. t Et nō fūdabit vſq̄ ad generationē ⁊ generationē. Clauſtrales ꝓprietarij redificāt babylon ꝯ ꝓpheciā iſtā: et hiericho ꝯ illud Joſue intēdictū. vj. d. Maledictꝰ q̄ redificauerit hiericho. j. xiiij. e. Perdā babylonis nomē ⁊ reliqaſ ⁊ ꝓgeniē ⁊ germē: et ponā eam in poſſeſſionē hericij .i. monachi. v Nec ponet ibi tētoria arabs: q̄ interptat occidētalis .i. iuſtꝰ cui mūdus occidit: et q̄ habet occaſū ſuū ſemꝑ p̄ oculis: nō queret habitationē in mūdo: dicēs cū aplo: Nō habemꝰ h̄ manētē ciuitatē / ſed futurā inq̄rimꝰ: Heb. xiij. c. x Nec paſtores / q̄ gregē dn̄i paſcūt: y Requieſcēt ibi .i. doctores vel p̄dicatores: q̄ gregē dn̄i debēt paſcere ꝟbo doctrine ⁊ exēplo bone vite. z Sed requieſcēt ibi beſtie .i. p̄lati ⁊ p̄dicatores cupidi ⁊ ambitioſi: q̄ potiꝰ beſtie q̄ꝫ paſtores dicēdi ſūt: q2 nō paſcunt gregem dn̄i ſed deuorant. Ideo clamat Ps. Ne tradas (Ps. 73.) beſtijs animas confitētes tibi. Ezech. xxxiiij. b. Diſperſe ſunt oues mee: eo ꝙ non eſſet paſtor: et facte ſunt in deuorationem omniū beſtiarū. a Et replebunt domus eorum: id eſt prelatoꝝ ſecularium: id eſt ſeculariter viuentiū. b Draconibꝰ .i. detractoribꝰ venenatꝭ: De qbꝰ Deut. xxxij. c. Fel draconū vinū eoꝝ. c Et habitabūt ibi ſtruthiōes .i. hypocrite: q̄ a terra nō eleuant / cū pēnas hr̄e videāt. Job. xxxix. b. Penna ſtruthiōis ſimilis ē pēnis herodij ⁊ accipitris. d Et piloſi ſaltabunt ibi: id eſt diuites auari qui ſunt toti piloſi. j. Reg. xix. c. pellis piloſa ponitur ad caput ſtatue. j. xxxiiij. c. Piloſus clamabit alter ad alterum. Gregꝰ. Piloſus alter ad alterum clamat: cum perpetrata malicia ad perpetrandam maliciam prouocat. e Ulule in edibꝰ eius .i. deriſores.

✻ Et ſirene in delubris

a ¶Et ſirene ī delubꝛis voluptatꝫ.i.in tēplis vbi voluptates ſuas faciebāt ⁊ deū maxie offendebāt. Hieroꝰ. Sirene ſūt ſerpētes criſtati ⁊ alati. Uel vt aliꝗ dicūt: piſces marini in ſpecie mulieb:i: vlꝫ poꝛtēta diaboli: q̄ dulci cantu decipiūt hoīes huiꝰ ſeculi/naufragiū nō clauſis auribꝰ trāſeūtes: ſic fecꝫ vlyxes.

Amos.ix.c. Cōcutiā in oībꝰ gentibꝰ domū iſrael: ſicut cōcutiꝫ triticū in cribꝛo. e ¶Et a ſeruitute dura/chaldeoꝝ. f ¶Qua ante ſeruiſti/captiuꝰ in babylonia. In illa inquā die erit h/q:/ h ¶Sumes pabolā iſtā: nō ſimplicē hiſtoriā: quia myſteriū habet ꝯtra regē babylonis: i ¶Et dices: Quō ceſſauit ⁊c̄.

Myſtice ✻ a ¶Et ſirene ī delubꝛis voluptatis.i. adulatoꝛes ī domibꝰ ꝓlatoꝝ. Matth.xj.a. Ecce q̄ mollibꝰ veſtiūtur ī domibꝰ regū ſꝫ. Iohānes ⁊ helias veſtiti pilis cameloꝝ habitabāt in deſ'tis.

A

Al. faciā ¶Expoſi. Ca. XIIII

Prope ē vt veniat ⁊c̄. Verſꝰ iſte pōt eē ꝯcluſio oneris p̄dicti/⁊ q̄ntū ad hiſtoꝛiā et q̄ntū ad myſteriū: qꝺ inuit q̄dā Interlꝫ. modica. Et ſm̄ h̄ capitulū incipit infra Miſerebiꝫ eni ⁊c̄. Pōt etiā eſſe ꝑncipiū ꝓmiſſiōis: q̄ ꝓmittiꝫ ꝓplo redeūti de captiuitate poſt euerſionē babylonis lꝫalis vel myſtice.i. hereſis vel gloꝛie mūdi: q̄ facta fuit in ꝑmo aduētu chꝛiſti: et plenius fiet in ſcꝺo. Et ſm̄ h̄ hic incipit capitulū: et hoc innuit Glo. marginalis: vbi euerſa babylone ꝓmittit deꝰ collectionē fideliū in eccleſia futurā. Et notādū ꝙ onus babylonis/de q̄ actū eſt in capitulo p̄cedenti/ adhuc ꝯtenditur in partem huius capituli. Sed inter partē oneris p̄miſſam ⁊ eam q̄ ſequiꝫ/interponit ꝓpheta ꝓmiſſionē dn̄i de reditu iudeoꝝ a captiuitate babylonica. Diuidiꝫ autem h̄ capitulū in tres partes. In ꝑma poniꝫ ꝓphetia de reditu iudeoꝝ in terram ſuā. In ſecūda poniꝫ parabola ſiue lamentatio nabuchodonoſoꝛ: ibi: Quō ceſſauit ⁊c̄. In tertia poniꝫ cōminatio ſolitudinis ⁊ vaſtitatis babylonis: ibi: Et cōſurgā ſup eos ⁊c̄. Dicit ergo: b ¶Prope ē vt veniat tp̄s eiꝰ.i. captiuitatꝭ ⁊ deſolatiōis babylonie ⁊ ꝯſolatiōis iudeoꝝ. d ¶Et dies eiꝰ nō elongabunꝫ.i. tempꝰ ſiue dies in q̄ babylonia deſtruetur cito veniet. f ¶Miſerebiꝫ eni dn̄s iacob.i. duarū tribuū deſerta babylonia: quia pꝛimo anno habuerūt licētiā redeūdi: vt legiꝫ. j. Eſdre.j.a. g ¶Et eliget adhuc de iſrael.i. de decē tribubꝰ aliq̄s qui redierīt cū ꝫoꝛobabel ⁊ aliꝗs ducibꝰ iuda: vt legiꝫ. j. Eſdre.ij. h ¶Et requieſcere eos faciet/vel/faciā ſup humū ſuā.i. in iudea dabo eis pacē ⁊ ꝓſperitatē poſt reditū. i ¶Adiūgeꝫ aduena.i. gentilis. k ¶Ad eos.i. ad iudeos redeuntes: Maxime eni dilecti erant a gentibꝰ circa babylonē: q̄ꝝ multi venerūt cum eis/videntes eos cū magna leticia ⁊ ꝓſperitate redire: cū eſſent ſerui eoꝝ: et aliꝗ gentiles qui remanebāt amplexabanꝫ ⁊ oſculabanꝫ eos. Et h̄ eſt qꝺ ſequitur: l ¶Et adherebit domui iacob/tenēs ꝑ veſtimentū ⁊ depēdēs ad collū: ſicut mos eſt amicoꝝ a ſeinuicē deſcedentiū. Uel/ Adherebit domui iacob.i. ibit cū eis ī iuda remāſurus. m ¶Et tenebūt eos.i. aduenas gentiles. n ¶Populi.i. iudei qui pꝛius captiui fuerūt/affectu nō captiuitate. o ¶Et adducēt.ſ. iudei. p ¶Eos.i. aduenas gentiles. q ¶In locū ſuū.i. in iudeā ſecū. r ¶Et poſſidebit eos domꝰ iſrael.i. iudei. s ¶Sup terrā dn̄i.i. in terra iuda q̄ eſt terra dn̄i ſpecialiꝫ veneratiōe cultꝰ. t ¶In ſeruos ⁊ ācillas: ad lrām. v ¶Et erūt/iudei. x ¶Capientes eos q̄ ſe ceperant/pꝛius. y ¶Et ſubijciēt/ſibi: exactoꝛes ſuos. Hoc fuit impletū tp̄e neemie/vel tp̄e aſueri: q: heſter mltos capi fecit: Heſter.v. Ulꝫ tp̄e holofernis. Iudith.xiij.et.xiiij. maxime autē tp̄e machabeoꝝ. a ¶Et erit in die illa/poſt reditū de captiuitate: ⁊ hoſtiū ſubiectione. b ¶Cū requiē dederit tibi deꝰ/o iacob ⁊ iſrael. c ¶A laboꝛe tuo.i. a violentia ⁊ moleſtia qua tractꝰ es in captiuitatē. d ¶Et a ꝯcuſſiōe tua.i. a vexatiōe qua moꝛe tritici ꝯcutiebarꝫ. Uñ

a Et ſirene in delubꝛis voluptatis. ¶Ca. XIIII

b c Prope eſt vt veniat d tp̄s eiꝰ: et dies eius e f nō elongabunꝫ. Miſerebiꝫ g enim dn̄s iacob/⁊ eliget adh huc de iſrael: ⁊ requieſcere eos i faciet ſup humū ſuā. Adiūk l geꝫ aduena ad eos: et adhem rebit domui iacob. Et tenen o būt eos pōpuli: et adducent p q eos in locum ſuū. Et poſſir ſ debit eos domus iſrael ſut per terram dn̄i ī ſeruos ⁊ anv x cillas: et erunt capiētes eos y qui ſe ceperant: et ſubijcient z a exactoꝛes ſuos. Et erit ī die b illa cum requiē dederit tibi c d deus ā laboꝛe tuo: et a cone cuſſiōe tua et a ſeruitute duf g ra q̄ua ante ſeruiſti/ſumēs h parabolam iſtam contra rei gem babylonis/et dices: k Quomō ceſſauit exactoꝛ:

Quō admiratiue ponitur. Et eſt ſcꝺa parſ vbi ponitur lamentatio nabuchodonoſoꝛ. Uel ponitur admiratio iudeoꝝ ſuper deſtructiōe nabuchodonoſoꝛ et babylonie. Unde poteſt eſſe vox ꝓphete vel iudeoꝛum admirantiū. Quomodo ceſſauit exactoꝛ/tributoꝛū: id eſt nabuchodonoſoꝛ: ℟ Quieuit — Secūda pars

B

Myſtice b ¶Pro — Myſtice

pe eſt/deo cui omnia p̄ſentia ſunt. c ¶Ut veniat/tempus incarnatiōis/tempus miſerēdi/tp̄s gr̄e/tp̄s plenitudinis/tēpus acceptabile. d ¶Et dies eiꝰ.i. iudiciꝗ vlꝫ ruine hereticoꝝ. e ¶Nō elongabunꝫ. Deut.xxxij.c. Iuxta ē dies ꝑditiōis. Uñ quidā demon ī obſeſſo requiſitꝰ q̄ñ cecidit: rn̄dit: heri. Et q̄rēs dixit: Mētirꝭ. Et demon ait: Nō me ītelligis. Si ſcires eternitatē: totū tp̄s ab initio mūdi reputares q̄ſi vnā hoꝛā. f ¶Miſerebiꝫ eni dn̄s iacob.i. ꝓplī noui vitia ſupplātātꝭ. g ¶Et eliget adhuc ꝺ iſrlꝫ/apl'os deū vidētes: et ſequꝫces eoꝝ h ¶Et requieſcere eos faciet ſup humū ſuā .i. eccliā vlꝫ t'rā viuētiū: ꝑ q̄ete pectoꝛꝭ: ⁊ poſtea q̄ete eternitatꝭ. Et iō diꝫ requieſcere: ñ q̄eſcere/ad notādū duplicē q̄etē. Et notā ꝙ q̄ eligit/melioꝛa accipit ⁊ plura relinq̄t: Sic dn̄s Mat. xx.b. Multi ſꝫ vocati/pauci ꝟo electi. Ioh.xv.c. Ego voſ elegi. i ¶Adiūgeꝫ aduena ad eos.i. gētilꝫ credētibꝰ de iudeis/vera fide ſociabiꝫ. l ¶Et adherebit domui iacob/ glutino charitatꝭ. Pſ. Mihi adherere deo bonū ē. Et alibi Innocētes ⁊ recti adheſerūt mihi. m ¶Et tenebūt eos.i. aduenas veniētes ad fidē. n ¶Ppl'i/iudei ꝑus credētes: vlꝫ apl'i o ¶Et adducēt eoſ ī locū ſuū.i. ī eccliā: eoſ fide ⁊ moꝛibꝰ inſtruēdo. r ¶Et poſſidebit eos domꝰ iſrlꝫ.i. ecclia ſcā. s ¶Sup t'rā dn̄i ī ſuos ⁊ ācillas.i. legi dei obediētes in vtroq̄ ſexu. v ¶Et erūt capiētes/vīculis fidei: ⁊ retibꝰ p̄dicatiōis. x ¶Eos q̄ ſe ceꝑant.i. ſophiſmatibꝰ deceperāt. y ¶Et ſubijciēt/ſeruituti dei/ſiue pn̄ie. z ¶Exactoꝛes ſuos.i. eos q̄ oīa cā lucri faciūt. a ¶Et erit ī die illa cū requiem dederit tibi deꝰ/o ecclia: c ¶A laboꝛ tuo: q̄ ꝯ hereticos ⁊ tyrānos ⁊ q̄ſlibet malos pugnaſti. d ¶Et a ꝯcuſſione tua.i. a tēptatiōe diabolica: q̄ ꝯcutiūꝫ fideles ꝟ triticū: Lucꝭ.xxij.c. Simon ecce ſathanas expetiuit vos vt cribraret ſicꝫ triticū. e ¶Et a ſeruitute dura/falſi dogmatis vel pcti. Ioh.viij.d. Qui facꝫ pctm̄: ſeruꝰ ē pcti. Gregꝰ. Quid ī hac vita laboꝛioſiꝰ q̄ȝ t'renis deſiderijs eſtuare: Hiere.xvj. c. Seruietꝭ dijs alienis q̄ nō dabūt vobis requiē. Ab h̄ laboꝛe ⁊ onere liberat dn̄s eos qui ad ſe fugiunt. Matth.xj.d. Uenite ad me omnes qui laboꝛatis ⁊ onerati eſtis: ⁊ ego reficiā vos. Apocꝭ.xiiij.c. Amodo iā dicit ſpiritus: vt requieſcāt a laboꝛibꝰ ſuis f ¶Qua añ/ꝯuerſionē/ g ¶Seruiſti/mūdo/carni/diabolo. h ¶Sumes pabolā iſtā ꝯtra regē babylonis.i. ꝯtra hereticū vel diabolū/m'grm erroꝛis vel ꝯfuſiōis: i ¶Et dices/admirādo. k ¶Quō ceſſauit exactoꝛ/penarū antichꝛiſtꝰ diabolus: q̄ exigit vſq̄ ad nouiſſimū q̄drātē a debitoꝛibꝰ ſuis.i. a pctōꝛibꝰ: q̄ dicūt: Dimitte nobis debita nr̄a ⁊c̄. Matth.vj.b. Et recte exactoꝛ ꝺr diabolus: q: cū impꝛobitate debitū exigit: vel q: nō debitū exigit: vel q: ꝓ modico talēto plūbi exigit talētū auri.i. ꝓ modica delectatiōe tp̄ali penā eternā: vel q: a nō debitoꝛibꝰ exigit q: ſepe iuſtoſ iiuſte affligit. Uñ. j. Petꝫ.iiij.d. A domo dei in- ✻ cipit iudiciū. Et

Pſ.72.
Pſ.24.

a Quieuit tributū: qđ exigebat a nobis. Sic ſolutio q̄/
ſtiōis vł admiratiōis. ſ. b Cōtriuit dñs: ꝑ medos ⁊ ꝑſas:
c Baculū impiorū. i. nabuchodonoſoꝛ: ꝑ quē dñs bacu
lauit ipioſ. d Uirgā dñantiū intrāſitiue. i. nabuchodo/
noſoꝛ. De q̄. ſ. x. b. Uirga furoꝛis mei aſſur. e Cedentē
populos/ multos: ſꝫ
iudeos maxime. f
In indignatione/
ſua vel dñi. g Pla
ga inſanabili: quā/
tum i ſe fuit: quia nū/
q̄ꝫ voluit eos liberari:
vel quia multos occi/
dit. h Subijcien/
Al. †exultauit tem in furoꝛe/ ſuo/
gentes/ libidine do/
minandi. k Perſe/
quentem crudeli/
ter: non ꝫelo iuſticie
ſed libidīe vindicte vel
Al. †ſubter te dñandi. Deinde oſtē/
dit leticiā oīm ꝑploꝝ
de ꝯfractiōe ⁊ ꝯtritio/
ne nabuchodonoſoꝛ. l Cōqeuit/ a laboꝛe ⁊ tributo. m Et
ſiluit/ a fletu ⁊ gemitu: n Oīs terra: q̄ ſeditiōe plena erat
regnāte nabuchodonoſoꝛ. o Gauiſa eſt/ in moꝛte nabu/
chodonoſoꝛ/ coꝛde. p Et exultabit/ coꝛpoꝛe. q Abie/
tes q̄ꝫ. i. nobiles ⁊ potentes ab eo oppreſſi. r Letate ſūt
ſup te. i. ſup ꝯtritiōe tua o nabuchodonoſoꝛ. s Et cedri
libani. i. ꝑncipes diuerſaꝝ gentiū ab illo afflicti: vel filij eo/
rū quoꝝ pr̄es interfecit/ letati ſunt dicentes: t Ex q̄ doꝛ/
miſti/ ſomno moꝛtis vtriuſqꝫ: q2 vt dicit Glo. moꝛs moꝛtis
dicit̄ h̄ doꝛmitio: alibi autē vel raro vł nunq̄ꝫ dicit̄ moꝛs im/
Pſ. 126. pioꝝ doꝛmitio/ ſed bonoꝝ tm̄. Un̄ Pſ. Cū dederit dilectis
ſuis ſomnū. Et Cant. v. a. Ego doꝛmio ⁊c̄. Et Joh. xj. b.
Laꝫarus amicꝰ noſter doꝛmit. Act. vij. g. de btō ſtephano:
Obdoꝛmiuit i dño. v Nō aſcēdit/ in regnum. x Qui
ſuccidat. i. occidat. y Nos: q2 ſatellites ⁊ regnū eiꝰ cū
eo coꝛruerūt. Nec ſolū t̄ra gauiſa ē de moꝛte nabuchodono
ſoꝛ: Un̄ ſubdit: z Infernꝰ. i. habitatoꝛes inferni vel diabo
lus q̄ ꝑpoſitꝰ ē inferni. a Subtus: q2 ſub terra ē: vt dicit
Glo. Haymonis. b Cōturbatꝰ ē. i. cōmotus/ cū gaudio
ſurgens: c In occurſū aduentꝰ tui: o nabuchodono/
ſoꝛ. Haymo. Si hec nō ſūt facta: fieri tn̄ potuerūt. Un̄ inuit
q̄ ꝓpħa h̄ loquit̄ hyꝑbolice. Glo. Hiero. Infernꝰ in quo vi/
ſus ē diues a laꝫaro: Luc. xvj. f. Un̄ dñs vinctos ſuos eruit:
Zach. ix. c. Et vinctū diabolū dimiſit. Sꝫ ꝫ. Diues erat in
inferno dānatoꝝ: vn̄ nullū eduxit dñs/ ſꝫ tm̄ d̄ limbo: vbi erāt
iuſti expectātes dñꝫ. Sol. Aliqn̄ ſumit̄ large infernꝰ: vt com
ꝑhēdat etiā limbū. Gen̄. xxxvij. g. Deſcēdā ad filiū meū lu/
gēs i infernū: et ſic accipit̄ h̄ in Glo. Aliqn̄ ſtricte: ꝑ ſolo in/
ferno dānatoꝝ: et ſic accipit̄ in Luca. d Suſcitabit tibi:
o nabuchodonoſoꝛ infernꝰ: e Gigātes. i. terrenos ꝑnci/
pes q̄s oppſſiſti: vt occurrant tibi in deriſionē ⁊ ꝯtemptum.
f Oēs ꝑncipes terre/ q̄s interfeciſti. i. aīe eoꝝ ꝯſolate in
moꝛte ⁊ i pena tua. g Surrexerūt de ſolijs ſuis. i. d̄ lo/
cis penarū ſuaꝝ. h Oēs ꝑncipes nationū/ q̄s afflixi/
ſti: i Uniuerſi r̄ndebūt tibi/ inſultādo ꝓ eo q̄ oppſſi/
ſti eos. k Et dicēt tibi: o nabuchodonoſoꝛ. l Et tu
vulneratꝰ es/ moꝛte gemia. m Sic ⁊ nos: q̄s occidiſti
coꝛpalit̄. o Nr̄i ſimil̄ effectꝰ es/ i pena vel i moꝛte: q̄ te
q̄ſi deū ſupra hoīes adoꝛari faciebas. p Detracta ē ad
iferos ſupbia tua. i. tu ꝓpt̄ ſupbiā tuā/ q̄ ſubiect̄ gētibus
letabar̄. q Cōcidit cadauer tuū. i. coꝛpꝰ tuū in moꝛtē.
r Subt̄ te ſternet̄ tinea/ q̄ ſup regū pectoꝛa recūbebas.
s Et opimētū tuū erūt v̄mes: q̄ ꝑuſ habebas coopꝛtoꝛia
auro ⁊ gēmis ⁊ ſerico decoꝛata. q. d. in carne tua ⁊ ſup ⁊ ſubt̄
erūt v̄mes: q̄ mō tāt̄ delitijs nutrit̄. Uult etiā ꝑ h̄ ꝓpħa q̄litatē
pene etne mōſtrare. Un̄ Glo. Hiero. Putredo/ tinea et ope/
rimētū v̄miū/ pene etne ſūt: q̄s gignit ꝓpria ꝯſcia: vel ſuppli/

a quieuit tributū: Cōtriuit dñs
b baculū ipioꝝ vgāꝫ dñantiū
c cēdētē pp̄los i indignatiōne
d plāga inſanabili: ſubijciētē i
e f furoꝛe gētes: pērſequētē cru
g h deliter. Cōnquieuit ēt ſiluit
i k oīnis terra: gāuiſa eſt ēt †ex/
l m ultabit: ābietes quoq̄ꝫ letāte
n o ſunt ſuper te/ ⁊ cēdri libani.
p q Ex qūo doꝛmiſti nōn aſcen/
r s dit qūi ſuccidat nōs. Infēr/
t v nus †ſubtūs cōnturbatus ē
x y z a b
c in ōccurſum aduentus tui:
d e †ſūſcitabit tibi gigātēs. Om
f g nēs pꝛincipes terre ſurrēxe/
h runt de ſolijs ſuis: ōmēs ꝑn
i cipes nationū. Uniuerſi re/
k ſpondebunt/ ēt dicent tibi:
l m Et tū vūlneratus es ſicūt et
n o nos: nōſtri ſimilis effectꝰ es.
p †Dētracta eſt ad iferos ſup
q bia tua/ cōcidit cādauer tu/
r um. Sūbter te ſternet̄ tinea:
s et ōpimētum tuū erūt v̄meſ.

ciorꝫ materia: que ex ꝓprijs pctīs naſcit̄. Sicut eñi q̄diu hu/
moꝛ eſt in cadauere/ vermes naſcuntur ex putredine: ſic ex ip/
ſa materia peccatoꝛū ſupplicia gignunt̄. Et eſt argumentum:
q̄ ſi eſſet aliquis i inferno ſine peccato/ nullam penā ſentiret.
Quō cecidiſti
cipit iudicium. Et Myſtice
Ezech. ix. c. A ſāctua/
riō meo icipite. Pro Al. †ſuſcitauit
diuerſitate enim pcti
diſponit̄ oꝛdo iudicij:
vt q̄ minꝰ deliquerūt
ante purget̄. Nouiſ/
ſima autē oīm iimica
moꝛs deſtruet̄. i. dia/
bolꝰ. j. Coꝛ. xv. d. a
Quieuit/ aliquantu
lū/ tributum/ pcti. Al. †Deiecta
Zach. ix. b. Nō trāſ/
ibit per eos vltra exa/
ctoꝛ. b Contriuit
dñs baculū impi/
oꝛum. i. diabolū vel
antichriſtū. c Ce/
dētē pp̄los: q̄ nō volūt ſuſtinere leue iugū dñi. d Uirgā
dñantiū. i. diabolū vel antichriſtū: ꝑ quē quaſi ꝑ baculum
flagellat dñs ipios/ ⁊ ſupbos iugit̄ in inferno: ⁊ q̄tidie i pctīs
ſuggerendo ⁊ inſidiādo. f In idignatiōe/ ſua vel dñi: q̄
vult occidere nō coꝛrigere. g Plaga iſanabili. i. moꝛte
etna. h Subijciētē/ ſibi vł pctō. i In furoꝛe ſuo gē
tes. i. gētilit̄ viuētes. k Perſequētē crudelit̄/ oēs: ſed
ꝑcipue iuſtoſ ad ſubuertēdū: ⁊ q2 gaudet i penis bonoꝝ. Un̄
Hieroꝰ. infra in q̄dā Glo. Oīs diaboli pena reꝫes eſt per
ꝯtrāū. i. v̄ba q̄ ſignificāt requiē dicta de diabolo ſonāt i penā
ꝑ ꝯtrāū. l Cōnqeuit. i. mēte et coꝛpe q̄euit a pctō m Et
ſiluit/ a malo v̄bo. n Oīs terra. i. ecclīa a ſtabilitate ⁊ fer
tilitate ſic dicta. Eccs. j. a. Generatio ꝑterit ⁊ generatio ad/
uenit: terra aūt i etnū ſtat. Zach. j. c. Oīſ t̄ra habitabit̄ ⁊ q̄e
ſcet. o Gauiſa ē/ coꝛde i eiꝰ dānatiōe. p Et exultabit/
coꝛpe i dñi v̄tute. Pſ. Letabit̄ iuſtꝰ cū viderit vīdictā. Pro Pſ. 57.
uer. xj. b. In ꝑditiōe impioꝝ erit laudatio. Job. xxij. c. Uide
būt iuſti ⁊ letabūt̄: ⁊ inocēs ſubſānabit eos. q Abieteſ q̄ꝫ
. i. pctōꝛes ifructuoſi. r Letate ſūt ſup te. i. ſup pena tua
o diabole vł antichriſte. s Et cedri libani. i. ꝑncipes ſe/
culi. De quibꝰ Pſ. Cōteret dñs cedros libani. Uel viri ſcti. Pſ. 28.
De q̄bꝰ Pſ. Opuit montes vmbꝛa eiꝰ: ⁊ arbuſta eiꝰ cedros Pſ. 79.
dei. t Ex q̄ doꝛmiſti/ vīctꝰ i cruce. v Nō aſcēdit qui
ſuccidat nos. i. occidat. Uicto eñi foꝛti ⁊ eiꝰ vaſis direpti
ſatellites coꝛruert̄. Un̄ Mat. xxv. d. Ite maledicti i ignē et/
nū ⁊c̄. z Infernꝰ ſubtꝰ. i. diabolꝰ q̄ ꝑeſt infer̄: vel habita
toꝛes eiꝰ. b Cōturbatꝰ ē. i. i amaritudinē v̄ſus. c In
occurſū aduētꝰ tui/ ad eos. d Suſcitauit tibi gigā/
tes. i. terrenos ꝑncipes. f Oēs ꝑncipes terre ſurrexe
rūt de ſolijs ſuis: q̄ſi ꝯſolati i penis eiꝰ: q2 vt dicit Glo.
Hiero. Solatiū ē maloꝝ: hr̄e ſocioſ penaꝝ. h Et oēs ꝑn
cipes nationū r̄ndebūt tibi/ iſultādo dicētes: l Et tu
q̄ imoꝛtalis ⁊ deꝰ videbar̄. m Uulneratꝰ es. i. in inferno
deiectus n Sic ⁊ nos/ nr̄i ſimilis effectꝰ es/ in penis.
Uel vulneratꝰ fuit diabolꝰ ꝑ moꝛtē chꝛiſti: q2 eiꝰ potētia fuit
diminuta ⁊ malicia religata. Un̄ Pſ. Tu humiliaſti ſicꝰ vul/ Pſ. 88.
neratū ſupbū. p Deiecta ē ad iferos ſupbia tua: id
ē tu ꝓpt̄ ſupbiā tuā: ⁊ oēs ſupbi ibidē erūt ꝓpt̄ ſupbiā. q Cō
cidit cadauer tuū. i. coꝛpꝰ pctīs moꝛtuū. r Subt̄ te
ſternet̄ tinea. i. pena gehēne ꝓ cultura. s Et opimētū
tuū erūt v̄mes/ ꝯſciētie. ſ. vlt̄. g. Uermis eoꝝ non moꝛiet̄
et ignis eoꝝ nō extinguet̄. Hec ē pena ꝯtinua oīm maloꝛum.
Job. xxj. c. Simul i puluere doꝛmiēt: ⁊ operient eos v̄mes.
Eccj. x. b. Cum moꝛietur homo hereditabit ſerpentes ⁊ be/
ſtias ⁊ vermes. Eccj. xix. a. Putredo ⁊ v̄mes hereditabunt
illum: ⁊ extollet̄ in exemplum maius. Judith vlt̄. c. Dabit
ignē ⁊ vermes in carnes eoꝝ: vt vrantur vſq̄ꝫ in ſempiternū.
Quō cecidiſti lucifer

a Quō cecidiſti de celo.i.ď ſolio potentie tue. c Lucifer.i.o nabuchodonoſoꝛ alijs regib⁹ glorioſioꝛ:ſicut lucifer alijs ſtellis eſt ſplendidioꝛ. d Qui mane oriebaris.i.in pncipio regni tui q̄ſi lucifer i mane ſplendidus apparuiſti:ſed non fuit ꝯſūmata gloria eius:qd̄ notat ꝓpha p p̄teritū impfectum. e Coꝛruiſti i t̄rā/moꝛtu⁹: f Qui vulnerabas gentes.i.opp̄mebas. Septuaginta dicūt: Contrit⁹ eſt in terra qui mittebat ad oēs gētes. g Qui dicebas in coꝛde tuo/ante caſum tuū. i In celū cōſcendā.i.in regnū iudeorū. k Sup aſtra celi exaltabo ſolīū meū.i.ſup iudeos:q̄ vt aſtra celi dei cognitiōe fulgebāt:quia celeſtia ſecreta alijs celata eis erāt reuelata.q.d.iactant nabuchodonoſoꝛ: Cū ſubiugo mihi oēs alias gentes:ſubiugabo mihi iudeos: qd̄ ꝛ ita fec̄:qꝛ alijs gentib⁹ captiuat̄/iudeos captiuauit. Uel ꝑ nimia ſupbia excecatus dicebat in coꝛde ſuo: Cū ſubiecero mihi terram:quid reſtat/niſi vt celum ꝯſcendā ꝛ ſim deus:et ita exponit Haymo. m Sedebo in monte teſtamēti in laterib⁹ aq̄lonis.i.in monte ſion/ vbi eſt templū in q̄ ē arca ꝛ tabula teſtamenti. Et ad litteram hieruſalē ſita erat in latere montis ex parte aq̄lonis. o Aſcendam ſup altitudinē nubiū.i. ſcribarum ꝛ phariſeoꝝ vel ꝓphetarum. p Similis ero altiſſimo.i.habebo ꝓphetas ſicut ille: vl̄ altiſſimo illoꝝ filijs ero in ſcīa:ita dicebat nabuchodonoſoꝛ. Et reſpōdet ꝓpheta. q Ueruntn̄ ad infernū detraberis:id ē ad vltimū a tanta altitudine. Et non ſolū in infernū: ſed/ r In ꝓfundum laci.i.in penas īfimas ꝛ peſſimaſ. Quāto eni grad⁹ altioꝛ:tanto caſus grauioꝛ/dicit Haymo. Abdias.j.b. Si int̄ ſidera poſueris nidū tuū/ inde detrabaꝫ te. s Qui te viderint/ in penis. t Ad te inclinabunt/mentis intuitu/ aſpicientes te deoꝛſum in pꝛofundo inferni:quia ſicut fuit in nequitia ſuperioꝛ:ſic erit in penis inferni inferioꝛ ꝛ deiectioꝛ. v Tecꝫ pꝛoſpicient: id eſt ꝓcul aſpicient.q.d.ita eris in ꝓfundiſſimo inferni: ꝙ alij non poterunt te videre/niſi inclinent ſe dicentes. x Nūquid iſte ē vir:non de⁹ vt putabat/dicēs: Similis ero altiſſimo: y Qui conturbauit terram/ bellis et oppꝛeſſionibus. z Qui concuſſit regna/multa ſibi ſubiugādo:et eoꝛum reges occidendo. a Qui poſuit oꝛbem deſertum/ꝑ magna parte. b Et vrbes eius deſtruxit/ omnino ſubuertendo. d Uinctis eius:id eſt de toto oꝛbe fere collectis. e Non aperuit/ nabuchodonoſoꝛ/ carcerem. In quo notatur vt dicit Haymo: īmenſa eius crudelitas: qui non modo catenis onerabat captiuos vt dimitteret ſic ire p ciuitatē

24.q.5.c.quidā & luciferiani

B Al. fedi

a Q̄uomodo cecidiſti dē celo lūcifer q̄ māne oriebarīs: c Cōꝛruiſti in terram qūi vulnerabas gētes: qūi dicebas in cōꝛde tuo: In celum cōnſcendam:ſūp aſtra ꝛ celi ēxaltabo ſolium meum: ſedēbo in monte teſtamenti in lāterib⁹ aquilonis. Aſcēndaꝫ ſuper altitudinē nubium: ſimilis ēro altiſſimo: Uēruntn̄ ad infernū detraberis in pꝛōfundum laci. Qūi te viderint:ād te inclinabuntur tēcꝫ pꝛoſpicient. Nūnquid iſte eſt vir qūi cōturbauit terraꝫ:qui cōncuſſit regna: qui pōſuit oꝛbē deſertum/ ēt vrbes eius dēſtruxit/ vinctis ēius nōn aperuit carcerem:

Myſtice ✻ a Quomodo cecidiſti lucifer/in exoꝛdio mundi creatus int̄ alios angelos glorioſus. Unde Ezech.xxviij.c. Ois lapis pꝛecioſus operimentū tuum. b De celo/ empyreo. d Qui mane oriebaris:et mō occidiſti: e Coꝛruiſti in terram:id eſt ſub terra in infernū. f Qui vulnerabas gentes:per te et p tuos. Apoc̄.xij.b. Pꝛoiect⁹ eſt dꝛaco ille magn⁹ ſerpens antiqu⁹ qui vocat̄ diabolus:et ſathanas qui ſeducit vniuerſū oꝛbē/ꝛ ꝓiect⁹ eſt in terram:ꝛ angeli eius miſſi ſunt cum illo. g Qui dicebas/ante caſum/ h In coꝛde tuo: in celum conſcendam/ ad dei equalitatem. k Super aſtra celi:id eſt ſuper angelos qui ſteterunt: De quibus Job. xxxviij.a. Cum me laudarent ſimul aſtra matutina: ꝛ iubilarent omnes filij dei. l Exaltabo ſoliū meū.q.d.ero rex eoꝝ. m Sedebo in monte teſtamenti:id eſt i eccleſia. De q̄ Matth.v.b. Non poteſt abſcondi ciuitas ſup̄ montē poſita. n In lateribus aquilonis: id eſt in frigido gelicidio iniquitatis aut infidelitatis. Unde Hiere.j.c. Ab aq̄lone pandetur omne malum.j.xlij.a. Dicam aquiloni da: id eſt euome quos abſoꝛbuiſti:id eſt redde captiuos. o Aſcendam ſup altitudinem nubiū:id eſt ſup coꝛda electoꝝ ꝛ maxime pꝛedicatoꝛum. De qb⁹ Iſ.v.b. Mandabo nubib⁹ meis ne pluant ſuper eam imbrē. Judas nubes fuit cū alijs apoſtolis:ſ3 vitio ſuo diabolum aſcenſoꝛem accepit: et factus eſt nubes ſine aqua. De quib⁹ dicit̄ in Canonica Jude.d. Nubes ſine aqua q̄ a ventis circūferunt̄. p Similis ero altiſſimo.i.vt ſicut ille pꝛophetas et apoſtolos habeam. Hi ſūt pſeudo pꝛophete et falſi apoſtoli:qui transfigurant ſe in apoſtolos chꝛiſti: qui lolium ſuperſeminant/pꝛelatis doꝛmientibus et nolentibus reſiſtere: vt dicit Hiero⁹. Unde Matth.xiij.c. Simile factum eſt regnū celoꝛum homini qui ſeminauit bonū ſemē i agro ſuo: Cū autem doꝛmirent hoīes:id eſt pꝛelati humū ſapientes: venit inimicus eius ꝛ ſupſeminauit ꝫizania in medio tritici. q Ueruntn̄ ad infernū detraberis in ꝓfundū laci. Un̄ Ezech.xxviij.d. Peccaſti ꝛ eieci te de mōte ſctō dei: et perdidi te o cherub. Hec omnia dicunt electi admirantes ꝙ ita fracta ſit potentia diaboli in aduentu chꝛiſti: Nam videntes ꝙ pꝛius in pace poſſidebat totum mūdum tanꝗ̄ foꝛtis armatus cuſtodiens atriū ſuū:non putabāt eū vnꝗ̄ frangendum:nunc autem audientes ꝙ foꝛtioꝛ eo ſuguenit et ſpolia ei⁹ diſtribuit:admirādo ꝛ gaudendo dicūt hec. s Qui te viderint/in penis coꝛdis intuitu. t Ad te inclinabuntur:id eſt humiliabunt̄. v Tecꝫ pꝛoſpiciēt/in ꝓfundo penarum.q.d.ad conſiderationē ſuperbie ꝛ ruine tue erudiantur ꝛ humiliabunt̄. Pꝛouerb.xix.d. Peſtilēte flagellato ſtultus ſapiētioꝛ erit.ij. Pet.ij.a. Si deus angelis peccantib⁹ nō pepercit:ſed rudentib⁹ inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos in iudicium reſeruari ꝛc̄. x Nunquid iſte eſt vir:non deus:vt ipſe mentitus eſt/dicens: Et ero ſimilis altiſſimo. Uir ſiue homo dicitur diabolus ab euentu:quia hominē deuicit. Matth.xiij.d. Inimicus homo hoc fecit. y Qui ꝯturbauit terram/viuentiū/dicēs Ero ſimilis altiſſimo. Uel terrenos/quib⁹ dicit̄: Terra es ꝛ in terram ibis: Geñ.iij.d. Uel eccleſiā quā cōturbare nō ceſſat ꝯtentiones ꝛ lites ꝛ diſcoꝛdias i capitulis ꝛ in electionib⁹ ꝯcitando. Matth.xiij.c. Inimicus homo ſupſeminauit ꝫizania. z Qui ꝯcuſſit regna.i.coꝛda iuſtoꝝ ſe ꝛ alios bn̄ regentiū: de quibus dicit̄ Pꝛouerb.xxi.a. Sicut diuiſiones aquarū:ita coꝛ regis in manu dn̄i. Sap.iij.a. Juſtoꝝ aīe in manu dei ſt̄. Et nota ꝙ dic̄/cōcuſſit:nō ſubruit vl̄ ſubuertit: qꝛ dn̄s iuſtos cōcuti pmittit ad ꝓbationē et ꝓfectū virtutū: ſ3 nō ſubrui vel ſubuerti. Luc̄.xxij.c. Ecce ſathanaſ expetiuit voſ vt cribraret ſic̄ triticū. Pſ̄. Mei aūt pene moti ſt̄ pedeſ: pene effuſi ſt̄ greſſus mei. Ps.72. a Qui poſuit deſertū oꝛbē.i.totū mūdū fecit habitationē beſtiarū.i.demonū ꝛ vitioꝝ: fugat̄ ꝯtutib⁹ ꝛ ſctis vir̄. b Et vrbes eius.i.eccleſias: c Deſtruxit/vel/ſubuertit: vt ſpelūcas latronū:et ſynagogas diaboli faceret. Mat.xxj.b. Dom⁹ mea/dom⁹ oꝛonis vocabit̄: vos aūt feciſt̄ illā ſpelūcā latronū. Joh.ij.c. Nolite facere domū pr̄is mei/domū negociatiōis. d Uinctis eius.i.pctōꝛib⁹ vincul̄ pctōꝝ ſuoꝝ ꝯſtrict̄. e Non apuit carcerē/limbi vel pcti. De qb⁹ dic̄ dn̄s.j.xlix.c. Dedi te in fed⁹ pp̄li vt ſuſcitares terrā: ꝛ poſſideres hereditates diſſipatas:ꝛ diceres his q̄ vincti ſūt exite:et his q̄ in tenebꝛis reuelamini. Et Pſ̄. Dirupiſti dn̄e vincl̄a mea. Et alibi. Dn̄s ſoluit cōpeditos. Ps.115. Ps.145. Soluūt etiā apl̄i ꝛ p̄lati miniſterio officij/ſmone dn̄i/teſtimonio ſcͥpturarū/exhoꝛtatione. Unde Mat.xviij.c. Quecunꝗ̄ ſolueritis ſuper terram ſoluta erunt et in celis.

Luc.11.c.

✻ Omēs reges gentiū

¶ ret ſic ire per ciuitatē ſcḋm morem orientaliū: ſed in tenebroſo carcere īcludebat: vt nec etiā euilmeradath filio ſuo aperiret. a ¶ Omnes reges gentiū / vniuerſi dormierūt ī glīa vnuſquiſq; in domo ſua. q. d. omnes alij reges ſepulti ſunt honorifice in glorioſis ſepulchris vt reges: ⁊ null⁹ extra. eius fuit de ſepulchro ſuo. e ¶ Tu aūt ꝓiect⁹ es de ſepulchro tuo / a proprio filio. g ¶ Quaſi

credidit gubernādas: qui ſe bene regūt ⁊ ſubditos. b ¶ Uniuerſi dormierūt. i. poſt ſomnū ſuū ꝯeuerūt. c ¶ In gloria / cęleſti: d ¶ Unuſquiſq; in domo ſua. i. in manſione quā bene viuendo parauit. Apud patrem eni manſiōes multę ſunt: quia pro varietate meritoꝝ eſt varietas manſionū. Ioh. xiiij. a. In domo patris mei māſiōes multę ſūt. Eccl. xliiij. c. Corpora ſanctorū in pace ſepulta ſunt: quāto mag⁹ corda. e ¶ Tu aūt / o diabole cum mēbris tuis: f ¶ Proiect⁹ es de ſepulchro tuo: id eſt de cęlo empyreo in infernū: de gloria in miſeriam: de requie in laborē: de refrigerio in ignem. g ¶ Quaſi ſtirps inutilis: id eſt nulli bono idoneus / niſi incendio ſempitˀno.

a Omēs reges gentiū vniuerſi dormierūt ī glīa ⁊ vnuſq̄ſq;
c in domo ſua: tu autem pro-
f iectus es de ſepulchro tuo
g quaſi ſtirps iutilis ⁊ ſic ſanie
k pollut⁹ et obuolut⁹ cum his q̄
l interfecti ſūt gladio ⁊ deſcē-
m derunt ad fundamenta laci.

n Quaſi cadauer putridū nō
p habebis ꝯſortiū: neq; cū eis
q in ſepultura. Tu eni terram
s tuā diſperdidiſti: tu ꝑplm tu
t um occidiſti. Nō vocabit in
v eternū ſemen peſſimorum.
x Preparate filios eius occi
a ſioni ī iniqtate patrū eorū.

E

Al. ⁊ vir ſtirps inutilis / ſolo incēdio dign⁹: q̄ in radice naſcēs arborē / affert ſterilitatē. h ¶ Sicut ſanie pollut⁹: id ē ſanguine occiſoꝝ.

Al. nō habet ſicut ſanie

Uel Sic ſanie pollut⁹ dic: q: nō ē ꝑmiſſus in ſepulchro ſuo donec putrefact⁹ eēt: ſed adhuc ſanie defluente extract⁹ eſt de ſepulchro. Dicunt eni hebręi: et etiā tangitur Daniel. iiij. f. ꝙ nabuchodonoſor ꝓpt ſupbiā ſuā / eiectus ē a regno a dño: ⁊ ꝑ ſeptē annos ita ſenſu ꝑuatus ē ꝙ videbat ei ꝙ eſſet brutū aial: in ꝑma parte bos: in media equ⁹: in vltima leo. In qb⁹ ſeptē annis regnauit euilmeradach fili⁹ eius: q̄ nimis crudelis fuit ꝑ̄plo. Uñ nabuchodonoſor reſtituto ī regno ſuo / accuſat⁹ ē erga eū euilmeradach: q̄ ipſū poſuit in carcerē cū ioachin. Mortuo ꝟo nabuchodonoſor regnauit euilmeradath: ⁊ timēs ꝙ pater ſu⁹ iteꝝ rediret ad regnū / de ꝯſilio ioachin extraxit corp⁹ nabuchodonoſor de ſepulchro: ⁊ diuiſit corp⁹ eius trecētis vulturib⁹ / cuiq; tribuens portionē ſuā: ⁊ poſtea ꝑmiſit eoſ auolare dicēs: Nō redibit p̄ me⁹ ī regnū ſuū donec iſtę aues ſimul fuerint ꝯgregatę. Et h̄ tāgit h̄. Dicūt tū q̄dā ꝙ h̄: Sic ſanie pollut⁹: nō ē text⁹: ſed Interliñ. Ubi eni nos habemus: q̄ſi ſtirps inutilis / trāſtulit ꝯq̄la: ſic ſanies polluta. i ¶ Et obuolut⁹ cū his q̄ interfecti ſūt gladio. i. ſicut interfecti ſepeliunt cū veſtib⁹ ſanguinolētis: ita ⁊ tu. Et in h̄ notat ꝙ diuiſū fuit corpus ei⁹. l ¶ Et deſcēderunt / q̄ ſūt interfecti gladio / m ¶ Ad fun-

Ps. 87. damēta laci. i. ad fundū inferni. De q̄ dicit: Poſuerūt me
Ps. 27. in lacu inferiori. Et alibi. Aſſimilabor deſcendētib⁹ in lacum.

Sed tu / n ¶ Quaſi cadauer putridū: qḋ oēs abominātur ⁊ fugiūt. o ¶ Nō habebis ꝯſortiū / in inferno: q: inferi⁹ eris. p ¶ Neq; cū eis ī ſepultura. i. nō eris ſoci⁹ eis in ſepultura q̄s occidiſti. q. d. ſepultis oib⁹ q̄s occidiſti: tu ſol⁹ inſepult⁹ abijceris. Haymo. Uel ſi oēs aię requiē q̄n̄q; accipiant: tu nunq̄ accipies. Ubi videt innuere ꝙ aię in inferno aliq̄n reqeſcāt a pęna: ſicut dicūt vetulę de illis q̄ ſunt in purgatorio ꝙ a nona ſabbati vſq; ad ſecūdā feriā reqeſcūt. Sed haymo loquit ꝑ hypotheſim. q ¶ Tu eni terrā tuā diſꝑdidiſti / nō tm̄ alienā. q. d. ita fiet / ⁊ merito: q: ſupbia tua regnū tuū deſtruetur. s ¶ Tu populū tuū occidiſti / nimis opprimēdo. t ¶ Nō vocabit in ęternū. i. nunq̄ reuocabitur in ſtatū pṙiſtinū nabuchodonoſor / licet ſemel fuerit reuocatus: Uel regnū ei⁹ nunq̄ reuocabit in ꝑſtinū ſtatū. q. d. potētia eius ⁊ regnū ei⁹ oīno perijt ſine repatiōe: Quia / v ¶ Semē peſſimoꝝ / ē: vel ſemē peſſimū / ſcḋm Septuagita. Haymo. Non ꝙ ſemē ꝑ ſe malū ſit: deus eni fecit oia bona: ſed ab his q̄ volūtate ſunt peſſimi / ortū eſt ſemē malū: qḋ voluntate fit / nō natura. Uñ dicit Daniel. xiij. f. Semē chanaan ⁊ nō iuda / ſpecies decępit te. x ¶ Prepate filios ⁊c. Huc uſq; fuit ſermo ⁊ inſultatio occiſoꝝ q̄ ſunt in inferno inſultantiū nabuchodonoſor: nūc eſt vox ꝓphetę loquentis ad perſas et medos: qui balthaſar occiderūt: vel ad hoies de regno nabuchodonoſor. Dicit ergo: Preparate. i. ꝑparatos ſcitote. y ¶ Filios ei⁹: id eſt nabuchodonoſor: z ¶ Occiſioni in iniquitate patrū eorum. ſ. nabuchodonoſor et euilmeradath: ꝓpt quorū peccata: quę imitat⁹ ē balthaſar / occiſus eſt. Septuaginta. Semē peſſimū ꝑpara filios tuos occiſioni in peccatis patris tui. Et videtur dirigi ſermo ¶ ad euilmeradath vel ad

Myſtice a ¶ Omnes reges gentiū. i. ſancti ꝑlati: quib⁹ de⁹ genteſ

Sap. iiij. a. Multigena impioꝝ multitudo nō erit vtilis. h ¶ Pollutus ⁊ obuolutus. Pollutus peccatoꝝ magnitudine: obuolutus peccatoꝝ multitudine. k ¶ Cum his qui interfecti ſunt / ſpūalit̄ / k ¶ Gladio / tuo: id eſt ſuggeſtione tua. l ¶ Et deſcenderūt ad fundamenta laci: id eſt in profundum inferni. Matth. xxv. d. Ite maledicti in ignem ęternum ⁊c. Apoc. xij. c. Proiectus eſt accuſator fratrū noſtrorum. Prouerb. xiiij. d. In malicia ſua expelletur impius. n ¶ Quaſi cadauer putridum / ꝯſuetudine peccatoꝝ. o ¶ Non habebis conſortium: neq; cum eis in ſepultura / inferni: quia tu magiſter / ⁊ illi diſcipuli. Et altera quidem eſt pęna auctoris: altera diſcipuli. Luc. xij. f. Cui plus cōmittitur: ab eo plus exigitur. Iob. xx. a. Si aſcenderit vſq; in cęlum ſuperbia eius: ⁊ caput eius nubes tetigerit: quaſi ſterquilinium in fine perdetur: et qui eum viderant / dicent: vbi eſt. Sepulchrū maloꝝ duplex eſt: Unū viuentiū / mundus: alterum mortuorum / infernus. De primo. ſ. xxij. c. Quid tu hic aut quaſi quis hic: quia excidiſti tibi hic ſepulchrū. De ſecūdo dicit Luc. xvj. f. Mortuus eſt diues ⁊ ſepultus eſt in inferno. Similit ſepulchrum bonoꝝ duplex eſt. Unū viuentiū / ſecretum ꝯſciētię: alterum defunctoꝝ / reqes glorię. De primo Iob. iij. d. Gaudent vehement cum inuenerint ſepulchrum: id eſt quietem ꝯſcientię. De ſecūdo dicit ſ. xj. c. Et erit ſepulchrum eius glorioſum. De vtroq; / Gen. xlix. d. Sepelite me cū patrib⁹ meis in ſpelunca duplici. Qui non ſepelit in primo ſepulchro / nō ſepeliet in ſecūdo. Hęc ē regula: quia qui non habet pacem ꝯſcientię / non habebit qete glorię. q ¶ Tu eni terrā tuā. i. ꝯſciētiā ꝓpriā. r ¶ Diſperdidiſti. i. diuerſimode ꝑdidiſti. s ¶ Tu populū / dñi occidiſti: non deo ſeruans viuos: ſed pęnę tuę preparans ſocios. t ¶ Nō vocabit in ęternū. i. nomē ſuę potētię nō durabit in ęt̄nū: vl̄ nūq̄ reuocabit ad priſtinā dignitatē. Irreparabilis eni eſt caſus eius. v ¶ Semē peſſimoꝝ: vel peſſimū / eſt. q. d. iō non vocabit in ęternū: q: ipſe eſt ſemen peſſimoꝝ. Et dicit diabolus ſemen peſſimoꝝ: nō q: ſeminet a peſſimis: ſed quia in eis ipſe ſeminat ʒiʒania vitioꝝ: Chriſtus autē ſeminat triticū virtutū. Matth. xiij. c. Dñe: nōne bonū ſemē ſeminaſti in agro tuo: vñ ergo habet ʒiʒania: Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit. x ¶ Prepate filios ei⁹. ſ. diaboli. i. malas cogitatiōes / mala deſideria / mala opa ex diaboli ſuggeſtione nata. z ¶ Occiſioni. i. pęnę ęternę. a ¶ In iniqtate patrū eoꝝ / diaboli: ⁊ liberi arbitrij ei cōſentienti / ex quo diabolus generat predictos filios nequam. Sap. iiij. b. Ex iniquis oēs filij q̄ naſcunt teſtes ſunt neqtię aduerſus parētes in interrogatiōe ſua. Uel filij diaboli ſunt imitatores eius: q̄ preparati ſūt occiſioni ęternę. Iob. xxvij. c. Si multiplicati fuerint filij eius / in gladio erūt. Hiere. xij. a. Congrega eos q̄ſi gregē ad victimā ⁊c. Oſee. ix. c. Ephraim deducet ad interfectionē filios ſuos. Septuaginta dicūt: Pro iniqtate pr̄is tui. Qḋ quidā nō intelligētes draconem q̄ habitat in mari quem hebręi appellāt leuiathan / volūt eſſe ¶ patrē diaboli:

Duplex eſt ſepulchrū maloꝝ

Duplex eſt ſepulchrū bonoꝝ

ad euilmeradach vel ad balthaſar: Fere idē eſt ſenſus: ſ alia pūctatio lr̄e. a Nō ↄſurgēt/filij nabuchodonoſor ī regnū. b Nec hereditabūt terrā/p̄ris ſui. c Neqꝫ implebūt faciē orbis ciuitat/vel/ciuitatū.i.babylonis q̄ ē orbis ciuitatū.q.d.nō multiplicabūt filij nabuchodonoſor ciuitates ſic p̄res eoꝝ.

tunc eſt ibi: Et conterā: vt dicit alia Interl. et tūc eſt littera plana ſm hoc. Uel poſſet littera ſic diſtingui. q Jurauit dn̄s exercituū dicēs: ſi non vt putaui ita erit.q.d.ita erit de babylone vt diſpoſui: s Et/etiam/quō mēte tractaui/de aſſyrijs: v Sic eueniet.ſ.vt conteram aſſyriū.i.ſennacherib et exercitū ei⁹. y In terra mea et in montib⁹.i.in terra montuoſa: conculcē eum. Et ſm h ibi incipit onus aſſyrioꝝ: Et quō mēte tractaui ꝛc. Fere omēs lectiōes ad eundem ſenſum referunt.

In h enī ↄcordāt oēs hiſtorię ꝙ occiſo balthaſar null⁹ poſt ipſū ď ſemine nabuchodonoſor regnauit: qꝛ deleta ē oīs ei⁹ ꝓgenies ꝓpt̄ iniq̄tatē p̄ris. De inde loquēs ī perſona dn̄i eſaias oſtēdit q̄re nō ↄſurgēt in regnum filij nabuchodonoſor qꝛ medi ꝛ pſę vel dn̄s ꝑ illos oīno diſꝑdet eos. Et h ē.

a Nō ↄſurgent nēc heredita- b būt terrā: nēqꝫ implebūt faci- c em orbis ciuitatū. d Et ↄſurgā e ſup eos dic dn̄s exercituū: ꝛ f ꝑdā g babylonis nomē ꝛ reli- h qas ꝛ i ꝓgeniē ꝛ k germē dicit l dn̄s. Et m ponā eā in poſſeſſio n nē hericij/ꝛ i paludes aq̄rū: o et ſcōpabo eam in ſcopa te- p rens/dicit dn̄s exercituum. q Jurauit dn̄s exercituum di- r cēns: Si non vt putaui ita s erit: ꝛ quomodo mēnte trac- t tauī ſic v eueniet: vt x contēram y aſſyrium in terra mea z et in mōtibus meis conculcē eū:

d Et ↄſurgā: et ita erit: ꝛ ꝑ qꝛ: cōſurgā ī cyro ꝛ dario. e Sup eos/filios nabuchodonoſor deſtruēdos. f Dic dn̄s exercituū/ cui nihil eſt difficile. Sed q̄re nō dic ꝓpha: Et ↄſurgēt cyrus ꝛ dari⁹ ſup eos: Rn̄det Glo. Hiero. Qꝛ nō ē ꝑfecta hois victoria.i.nō ē ī hoīe vel ab hoīe vt vincat. g Et ꝑdā babylonis nomē: vt nō vocet ampli⁹ dn̄a regnoꝝ. h Et reliq̄as.i.filios. i Et ꝓgeniē.i.nepotes ꝛ ꝓnepotes. k Et germē vt vltra nō pullulēt ī vrbib⁹ dn̄i. l Dic dn̄s/q̄ nō mētit: et q̄ pōt facere qō minat. m Et ponā eā in poſſeſſionē hericij/ꝛ ceterarū beſtiarū. n Et ī paludes aq̄rū: qꝛ tūc redacta ē in lacū paluſtrē.q.d.adeo deſolabo eā ꝛ redigam in ſolitudinē/vt nō habitēt ibi niſi monſtra ꝛ ferę. Poſtea ꝙo q̄dā rex pſarū potētiſſim⁹ fec ibi ꝑatū ferarū venabiliū ↄcludēs ambitū ciuitat muro: int⁹ includēs diuerſa genera ferarū: qō tangit Glo. Haymo. Nihil ē inq̄t ī ea niſi venatio regia ꝛ coctilib⁹ mur ꝑ⁹ ānos plurimos refect̄ īcluſa. Uenationē tn̄ regiā appellāt q̄dā leones/alij vrſos/alij piloſos: ſ meli⁹ intelligit ſic ꝑdixim⁹. o Et ſcopabo eā in ſcopa terēs.i.reliq̄ t̄rę adeq̄bo domos ꝛ turres planādo: ita ꝙ poſſit ſcopari ad ſili̅tudinē pauimēti. Uel/Scopabo eā ī ſcopa terēs/ſordes pctōꝝ auferendo: vt nihil remaneat ibi niſi heric⁹. p Dic dn̄s exercituū.i.angelicaꝝ ꝟtutū. q Jurauit dn̄s exercituū.i.firmit ſtatuit.q.d.his cōpletis cōplebit iuramētū dn̄i. r Dicēs: ſi nō vt putaui.i.ſtatui vl decreui/ita erit: s Et quō.i.quemadmodū. t Mente tractaui: id eſt ꝑordinaui: ſic eueniet. Apoſiopiſis eſt: et ſupplet: nō amplius credatis mihi ſi non fecero h.q.d.alit nō pōt fieri ſupple manēte decreto dei: qꝛ illud ↄtingēs erat. x Ut ↄterā aſſyriū.i.exercitū ſennacherib. y In terra mea.i.in terra iuda. z Et ī montib⁹.i.in terra iuda q̄ eſt montuoſa: cōculcem/vel/ↄculcabo eum. Quaſi per exēplū ꝓbat ꝙ poterit facere dn̄s qō cōminat babyloni: qꝛ deſtruxit aſſyrios q̄ tot ꝛ tanti erāt. Un̄ hebręus habet ꝟba ꝑteriti tpis: vbi nos habem⁹ ꝟba futuri: et ſic legit: Si nō ita fuit vt ego putaui: ꝛ nō ita euenit vt ego venturū tractaui/nō credat mihi ſup h qō cōminor babyloni. Notādū aūt ꝙ ſm diuerſas Glo. diuerſimode legit h lr̄a ꝛ pūctat: Scōm Glo. Hiero. ibi icipit on⁹ aſſyrioꝝ: Jurauit dn̄s ꝛc. Un̄ dic: Huc uſqꝫ de babylone ꝛ regib⁹ eius ꝛ populis: nunc de ſennacherib ꝛ quę īminebāt ſuper aſſyrios qui ſamariā iudęamqꝫ vaſtauerūt p̄ter hieruſalē: et in ſuperbiā ↄtra dn̄m elati: vnde
ī.37.g. vna nocte centum octogintaquinqꝫ milia de eis ab angelo ſunt percuſſa: Et hoc in terra iuda/ꝛ in montib⁹ eius: ſic dn̄s ꝑdixerat. Scōm hoc ſic lege lr̄am. q Jurauit dn̄s exercituū.i.firmiter ſtatuit. r Dicēs: ſi nō vt putaui ita erit/ꝛ quō mēte tractaui ſic eueniet: decętero nō credat mihi.ſ.vt cōterā aſſyriū/q̄ſi hoc tractaui et hoc eueniet vt conteram aſſyriū in terra mea: ꝛ in montib⁹ conculcē eum: ſicut expoſitū eſt ſm aliam Glo. de onere babylonis vſqꝫ ibi: Sic eueniet. Et ibi terminat Apoſiopiſis: vt dicit Interl. Et poſtea incipit onus aſſyrioꝝ: Et

Et auferet ꝯ patrez diaboli: ſm illud Joh. viij.f. Mendax eſt ꝛ pater ei⁹. Ipſi intelligūt/ ei⁹.i.mēdacis: et debēt intelligere/ei⁹.i.mēdacij. Myſtice a Nō ↄſurgent/de morte ad vitam/de pęna ad gloriā/de pctō ad pęnam. b Nec hereditabūt terrā/ſanctoꝝ: de q̄ dicit ī.xxvj.b. In terra ſctōꝝ iniq̄ geſſit: nō videbit gloriam dn̄i. c Neqꝫ implebūt faciē orbis/vel/vrbis ciuitat.i.mūdi: q̄ eſt ciuitas non ꝑ ciuiū vnitate: ſed ꝑ habitātiū multiplicitate. Mens em̄ ꝛ conſcientia cuiuſlibet ciuitas eſt. De q̄ dicit: Niſi dn̄s cuſtodierit ciuitatē ꝛc. d Et ↄſurgam Ps.126.
ſup eos.i.ſup diabolū ꝛ filios eius. f Dicit dn̄s exercituū: cui nihil impoſſibile. g Et ꝑdā babylonis nomen.i.mūdi vel peccati noīationē. Eph.v.a. Fornicatio et oīs īmūdicia non noīet in vobis. h Et reliq̄as.i.mūdanos mores et geſtus ſeculares. i Et ꝓgeniē ꝛ germē/babylonis.i.opus malū ꝛ voluntatē. Contra clauſtrales etiam qui volunt noīari noīb⁹ dignitatū quas in ſeculo habuerunt: et ad ea quę reliq̄rūt cogitatiōes reflectūt: et inde ſępe loquunt: et de parētela ꝛ ſuis operib⁹ gloriantur. g Perdam/inquit/babylonis nomē.i.dignitat in ſeculo habite noīationē. Oſee.ij.d. Auferam de ore eius noīa baalim. Zach.xiij.a. Diſꝑdā noīa idoloꝝ ď terra. Ezech.xvj.a. In die ortus tui/in religionē/nō eſt ꝑciſus vmbilicus tuus.i. generis nobilitas quę totiens noīat. h Et reliq̄as.i.diuitias ī ſeculo derelictas. i Et ꝓgeniē.i.parētes ꝛ nepotes. k Et germen.i.redditus qui quolibet āno germināt. Job xviij.d. Nō erit ſemē ei⁹ neqꝫ ꝓgenies ī ꝑplo ſuo: nec vllę reliquię ī regionib⁹ ei⁹. l Dicit dn̄s/q̄ pōt facere. m Et ponā eā in poſſeſſionē hericij.i.in punctionē auaricię. n Et ī paludes aq̄rū: q̄ſi in ſordes luxurię.q.d. habitatores hui⁹ mūdi erūt auari ꝑūgitiui.i.luxurioſi/īmūdi. His enī duob⁹ vitijs maxima ps mūdi occupat. Prouer.xxx.b. Sanguiſugę duę ſūt filię dicētes: affer/affer. Hiero⁹. Cū viderim⁹ aliquē diuitiaꝝ dimerſū luto: vl vt Septuaginta interpretati ſūt baratro: hoc eſt ꝓfunda voragine: ꝛ cenoſa palude circūdari: nō dubitem⁹ eū appellari habitatorē babylōis. o Et ſcopabo eam in ſcopa terēs.i.in fine mūdi mūdabo eam igne purgatorio: qui malos auferet ꝛ bonos purgabit. De quo dicit Ps. Ignis in cōſpectu ei⁹ exardeſcet et Ps.49.
in circūitu ei⁹ tempeſtas valida. Luc.iij.d. Cui⁹ ventilabrū in manu eius: et purgabit aream ſuam. p Dicit dn̄s exercituū: cui credendū ē: ꝛ qui timendus eſt. q Jurauit dn̄s exercituū dicens: Si non vt putaui ita erit: ꝛ quō mēte tractaui ſic eueniet.q.d. ſic fiet vt diſpoſui. x Ut conteram aſſyrium: id eſt ſuperbum diabolum et membra eius. y In terra mea: id eſt in eccleſia. z Et in montib⁹ meis ↄculcē eū.i.in ſanct̄ ꝛ excelſis ꝑdicatorib⁹: et q̄b⁹ dicit Luc.ix.a. Dedit illis ꝟtutē ꝛ ꝑtātē ſup oīa demonia. Ezech.xxxix.a. Super montes iſrael cades tu rex.ſ.ꝛ oīa agmina tua. Apoc.xiiij.d. Calcat⁹ ē lacus extra ciuitatē: ꝛ exiuit ſanguis de lacu vſqꝫ ad frenos eq̄ꝝ. Judic.v.c. Conculca anima mea robuſtos. Et nota in terra cōterit diabol⁹.i.ī bonis actiuis. In mōtib⁹ ↄculcat.i.ī ↄtēplatiuis.

 ꝯ Et auferet ab

B a Et auferet ab eis.i.a iudeis. b Iugū ei⁹.i.ſenna/
cherib. c Et on⁹ illi⁹.i.grauis afflictio aſſyrioꝝ. d Ab
humero eoꝝ.i.iudeoꝝ: e Tollet: vt nō ſeruiāt eis am/
pli⁹. f Hoc ꝯſiliū qđ cogitaui:ibi: Si non vt puta/
ui ⁊c. g Sup oēs terrā/aſſyrioꝝ/vel oīm q̄ ſubiecti ſūt ſen/
nacherib:qui tūc erat
monarcha oriētis. h
Et hec eſt manus
extēta ſuper vni/
uerſas gentes. q.
d. ꝓpheta: modo ſen/
nacherib ſubiugat ſi/
bi oēs gētes:ſ; cito ter
minabit ei⁹ ptās. k
Dñs eñ exercitu/
um decreuit: ⁊ q̄s
poterit īfirmare/de/
cretū ei⁹:q.d.nullus.
G m Et man⁹ ei⁹.i.
dñi. n Extēta ad
ꝑcutiēdū ſenacherib.

a b c d Et auferet ab eis iugū ei⁹: et
e f on⁹ illi⁹ ab humero eoꝝ tol/
g h let. Hoc ꝯſiliū qđ cogitaui
ſup oēs terrā: et hec ē manus
i extēta ſup vniuerſas gētes.
k Dñs eñ exercituū decreuit:
l m ⁊ q̄s poterit īfirmare: Et man⁹
n o ei⁹ extēta/et q̄s auertet eam:
p In ānō quo mortuus ē rex
q achaz: factū eſt onus iſtud.
r Ne leteris philiſtea omis tu:
s qm̄ cōminuta ē virga ꝑcuſ/
t ſoris tui. De radice eni co/
v x y z lubri egredietur regul⁹ et ſemē
ei⁹ abſorbēs volucrē. Et pa
a ſcent pmogeniti pauperū:
b c d et paupes fiducialit requie/
e ſcēt: et interire faciā in fame
f g radicē tuā ⁊ reliq̄as tuas in/
h i terficiam. Ulula porta/clā/
k l ma ciuitas/ pſtrāta eſt phili/
m n ſtea oīs. Ab aq̄lone eni fum⁹

o Et q̄s auertet eā: Nemo. Uel alit ſm Glo. f hoc ē
ꝯſiliū qđ cogitaui/de aſſyriis et chaldeis deſtruēdis. g
Sup oēs terrā.i.ad ꝓtegēdū ⁊ ꝯſolādū oēs terrā quā ipſi
deſolabāt ⁊ turbabāt. h Hec ē man⁹/mea/extēta ſup
vniuerſas gētes.i.ad ꝓtegēdū oēs gētes q̄s ipi diripiebāt.
Et h ita erit. k Dñs eñ exercituū decreuit: ⁊ q̄s po/
terit īfirmare:q.d.null⁹ m Et man⁹ ei⁹.i.dñi. n Ex
tēta/ad ꝑcutiēdū chaldeos ⁊ aſſyrios. o Et q̄s auertet
eā: Nemo. p In ānō ⁊c. Duo onera pmiſit ꝓpheta:
vnū babylonioꝝ:alterū aſſyrioꝝ in ꝯſolationē iudeoꝝ:q2 illi
pncipalit iudeos captiuauerūt. Nā aſſyrij decē trib⁹:babylo
nij duas. Decetero pdicit onera aliarū gētiū:q̄ nō impugna
uerūt pncipalit ꝑplm dei:ſ; hoſtes ipſi⁹ iuuerūt:ſic dr̄ de idu/
meis q̄ inſtiterūt euerſiōi hieriꝫ. Letabāt etiā gētes de deſtru
ctiōe hieruſalē ⁊ iudeoꝝ:et iō ꝯtra eos īuehit ꝓpha: Primo
ꝯ philiſteos q̄ captiuati ſūt ex pte a ſennacherib:qñ p⁹ vaſta
tionē decē tribuū vaſtauit iudeā totā pter hieruſalē: poſtea
oīno captiuati ſūt a chaldeis. Premiſſa vidit eſaias ſub ozia
ioathan/et achaz:q̄ ſequūt vidit ſub ezechia:ſ; q̄ plurimas
habuit viſiones et reuelationes: cū pauca viderit ſub achaz
merit ei⁹ impediētib⁹. Nā ꝓpt pctā pncipū claudit de⁹ orā
ꝓpharū: Mādat eni nubib⁹ ſuis ne pluāt ſup nefandā terraz
imbrē ſuū. Cōminat q̄ ꝓpha philiſteis exultantib⁹ de morte
achaz/dicēs q ezechias fili⁹ ei⁹ mlto mag affliget eos. Et h
eſt: In ānō q̄ mortu⁹ ē rex achaz/impi⁹: q Factū ē
on⁹ iſtud.i.viſio hui⁹ oneris oñſa ꝓphete/ q̄ regnāte impio
nō poterat fieri. r Ne leteris philiſtea oīs tu/de mor/
te achaz.i.nlla de q̄nq; ꝓuinciis tuis letet. Tu/diſcretiue po
nit.q.d.q̄cūq; alia gens letet: tu ne leteris inde. s Qm̄ cō/
minuta eſt virga ꝑcuſſoris tui.i. de h q achaz ꝑcuſſor
tuus mortu⁹ ē. t De radice enim colubri.i. de ſtirpe
achaz q̄ philiſteos momordit ſ; non abſorbuit: v Egre/
dietur regul⁹.i.ezechias:q̄ erit vobis vt regul⁹ ſiue baſiliſc⁹
rex ſerpentū:q2 nocētior ē oī ſerpēte:q2 ſerpēs tm̄ morſu no/
cet: regul⁹ vō viſu ⁊ flatu interficit hoies/ et etiā aues volan
tes:ita ezechias plus afflixit philiſteos q̄ achaz. x Et ſe/
mē ei⁹.ſ.colubri.i.ezechias. y Abſorbēs volucrē: vel
volātes: ſm ſeptuagīta.i.ſupbos philiſteos:ſic baſiliſc⁹ ſo/
lo flatu vel viſu occidit aues volātes. z Et paſcent.i. re/
creabunt cū te abſorbuerit regul⁹. a Primogeniti pau
perū.i.iudei humiles: De q̄b⁹ dr̄ Exo.iiij.f. Fili⁹ me⁹ pri/
mogenit⁹ iſrl. b Et paupes.i.iudei humiles. c Fidu
cialit.i.ſine pauore: d Requieſcēt/i terra ſua ſub ezechia
defendēte eos. e Et iterire faciā i fame radicē tuā.i.
fortitudinē ſiue fortes tuos. g Et reliq̄as tuas.i.illos q̄
relinq̄nt nō interfecti ab ezechia: h Interficiā/p aſſyrios ⁊
chaldeos/ne q̄d de malo ſemie germinet. i Ulula porta
.i.q̄ habitatis i portis ciuitatū philiſtinoꝝ/vbi ſolēt nobiles cō
uenire vlulate. k Clama ciuitas/philiſtinorū. Quare:
Quia/ l Proſtrata eſt/ab aſſyriis iam in dei pſciētia:

philiſtea omis.q.d.oēs philiſtei maiores ⁊ minores plo/
rate miſeriā que eueniet vob p ſennacherib. m Ab aq̄lo/
ne eni fum⁹ veniet/ex hinnitu eq̄rū/⁊ anhelitu eq̄tū/⁊ pul
uere peditū. Et ſic expmit mltitudinē exercit⁹ veniētis. Uel
notat q ciuitates philiſtinoꝝ cōburēt aſſyrij.q.d.ab aq̄lone
veniēt q̄ ſuccēdēt ciui
tates vīas

B a Et auferet ab
eis iugū ei⁹: ⁊ on⁹ il Myſtice
li⁹ ab humero eo/
rū tollet.i. culpa et
pena Culpa eni iugū
diaboli eſt: ſ; pena eſt
on⁹ ſuppoſitū.ſ.ix.a.
Iugū oneris ei⁹ ⁊ vgā
humeri ei⁹ ⁊ ſceptrū
exactoris eius ſupaſti.
Nota. Eſt on⁹ culpe.
Ps. Et ſic on⁹ graue †Ps.57.
grauate ſunt ſup me.
Itē on⁹ cure. Hiere.
xvij.d. Nolite onera portare ſabbato. Itē on⁹ pene. Gal.vj.
b. Unuſq̄ſq; on⁹ ſuū portabit. Itē on⁹ opulētie. Mat.xj.d.
Uenite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati eſtis. f hoc ē ꝯſiliū
qđ cogitaui ſup oēs trā: vt.ſ.auferā iugū et on⁹ diaboli
ab ecclia. h Et hec ē man⁹/mea/extēta/i cruce. i Sup
vniuerſas gētes/ꝓtegēdas ⁊ liberādas ⁊ remunerādas.
Ps. Extēdit manū ſuā in retribuēdo. k Dñs eni exerci/ Ps.54.
tuū decreuit/ita facere. l Et q̄s poterit īfirmare/decretū
illud: m Et man⁹ ei⁹ extēta/ad ꝑcutiēdū hoſtē: ⁊ ad re/
munerādū amicū. o Et q̄s auertet eā: Nemo. Iob.ix.
b. Si interoget/q̄s rñdere poterit ei: Uel q̄s dicere poterit: cur
ita facis: De⁹ cui⁹ ire nemo reſiſtere pōt:ſ; q̄ curuāt q̄ portāt
orbē. Itē Iob.xxiij.c. Ipſe ſol⁹ ē ⁊ nemo pōt auertere cogi/
tationē ei⁹. p In ānō q̄ mortuus ē rex achaz.i.ꝯtē/
tio vel poſſeſſio vel pctm̄. q Factū eſt on⁹ iſtud.i.hui⁹
oneris viſio:qđ añ occultū erat. Hō eni dū ē i pctō ꝯtētiōib⁹
vacās/poſſeſſiōib⁹ implicat⁹:nō pōt videre on⁹ tēptationis
qđ ſibi iminet. r Ne leteris philiſtea oīs tu:qm̄ cōmi/
nuta ē vga ꝑcuſſoris tui. Philiſtea interptat potiōe ca/
dēs: ⁊ ſignificat pctōrē/maxie potatorē:q̄ potiōe cadit:nō ſo
lū i domo:ſ; frequēt a domo:quē dñs aliqñ flagellat vt filiū
i virga viſitās iniq̄tatē eius:aliqñ ſubtrahit manū ſuā ex ira
totū reſeruās i futurū. Et de h gaudet miſer pctōr: Et iō dr̄:
Ne leteris philiſtea omis tu/ciuitas pctōrum. Ex hoc:
s Qm̄ cōminuta ē virga ꝑcuſſoris tui.i.q2 pi⁹ pr̄ ⁊ ſa
piēs mgr̄ amouit a te flagellū ſuū. t De radice eni co/
lubri.i.de mala cogitatiōe. v Egredietur regul⁹.i.mal⁹
ꝯſenſus. x Et ſemē ei⁹.i.malū op⁹. y Abſorbēs vo
lucrē.i.aiaꝫ pēnis vtutū volātē. z Et paſcent pmoge
niti pauperū/ſpū:q̄ ponūt i deo ſpem ſuā/ non in mūdo.
b Et paupes/ſpū. c Fiducialit requieſcēt: hic reqe
pectoris: ⁊ i futuro reqe ētnitatis. Ps. In pace i idipſū: dormi Ps.4.
am ⁊ requieſcā. Paupes ſūt oēs q̄ diuitias tpales ſibi ſbijciūt:ſ;
pmogeniti paupū/ſūt q̄ eas oīno abijciūt. Illi requieſcēt i ſpe:
iſti aūt paſcunt interiori iocunditate. e Et interire faciā
in fame/vbi dei. Amos.viij.d. Ecce ego mittā nō famē pa/
nis ⁊c. f Radicē tuā.i.illos in q̄b⁹ radicat⁹ es p obſtina/
tionē. Uel e Interire faciā fame.i.defectu oīs boni:q̄
ē fames iferni. f Radicē tuā.i.fortitudinē tuaꝫ. g Et
reliq̄as tuas.i.oēs iugū dñi abijciētes. h Interficiaz
ētnalit vel tempalit:ne q̄d d malo ſemie germinet. i Ulu/
la porta.i.oēs q̄ habitatis i porta q̄nq; ſenſuū.i.q̄ quiq; ſen
ſuū ſeq̄mi voluptates/vlulate ꝓpt miſerias que vos manēt.
k Clama ciuitas.i.ecclia/ſiue clauſtrū/ſiue aia: vbi debet
eſſe ciuiū vnitas/p dolore q̄ iminet. Soph.j.c. Uox clamo/
ris a porta piſciū ⁊ vlulatus a ſcda. l Proſtrata ē phili/
ſtea oīs.i.tot⁹ mūd⁹ ad terrena ē inclinat⁹/calice babylonis
iebriat⁹: Hiere.lj.a. Et vino i q̄ ē luxuria: Eph.v.d. m Ab
aq̄lone eni.i.a diabolo:q̄ ligat aq̄s ne fluāt. Prouer.xxv.
d. Uent⁹ aq̄lo diſſipat pluuias. n Fum⁹ veniet.i.ſugge/
ſtio excecās ⁊ incēdēs.

tates vias. Vel fumũ vocat famã ſennacherib: q̃ velox erat vt vent⁹: vel exercitũ ei⁹ q̃ cito defecit p̃ ſupbia vt fum⁹/ vel q: ꝓuocat lachrymas. a Et nõ eſt q̃ effugiat agmen ei⁹. i. exercitũ ſennacherib/ tãta erit multitudo. b Et q̃d rñdebit nũcijs gẽt. i. angel' ꝓuincialib⁹/ q̃ pręſũt ꝓuincijs ⁊ gẽtib⁹ ſingulis mirãtib⁹ cur ſola ſion euaſerit exercitũ ſennacherib/ cũ oẽs aliẽ ꝓuincię ſint deſtructę ab eo: Hoc. ſ. rñdebitur eis: c Quia dñs fũdauit ſion: ⁊ iõ ñ timuit aſſyrios.

A d Et i ipõ/ dño/ e Sperabũt paupe res ppli ei⁹. i. humiles iudei ⁊ oppreſſi. q. d. q: ſperabũt i dño ⁊ nõ in virib⁹ ſuis vel i aliq̃ alio hoie/ iõ ſaluabunt.

a venict: ẽt nõ ẽ q̃ effugiat ag-
b mẽ ei⁹. Et q̃d rñdebit nũcijs
c gẽtis: Quia dñs fũdauit ſi-
d e on: ⁊ i ipſo ſperabũt paupes
ppli ei⁹. Ca. XV.
f g O Nus moab. Quia
h nocte vaſtata eſt ar:
i k moab ↄticuit: q: nocte va-

Vel nũcios gẽt vocat hoies a diuerſis ꝓuincijs miſſos i hierl'z/ vt ↄſulerẽt ſup aduẽtu ſennacherib quẽ timebãt: Sic accidit poſtea alia vice cũ chaldei obſediſſet hierl'z: audierũt q egyptij veniebãt ↄ eos: ⁊ relicta vrbe iuerũt eis obuiã. Quo audito miſerũt oẽs gẽtes circũſtantes ad hieremiã q̃d facturi eſſet. Qui hieremias audito v̄bo nũcioꝝ accepit retoꝛtas ligaturas ⁊ circũligauit collo ſuo: ⁊ cuiuſlibet nũcioꝝ ſiñt/ dicẽs: Nũciate eis q̃ miſerũt vos q ita vinculati trahent. Ita legit Hiere. xxvij. a. Siliť eſaias rñdit nũcijs philiſteoꝝ ⁊ aliaꝝ gẽtiũ q oẽs capiẽt: ⁊ ſola hierl'm ſaluabit: ⁊ ita ſt v̄ba eſaię ad dñs: Quid rñdebit nũcijs gẽt/ ſi q̃ſierit ſup aduẽtu ſennacherib: Cui dñs. Quia dñs fũdauit ſion: ⁊ i ipſo ſperabũt paupes ppli ei⁹. q. d. h̃ rñdebis eis: q ſola hierl'm q̃ ſpat i dño liberabit: ⁊ oẽs alij capiẽt.

Myſtice ✱ ſtio excęcãs ⁊ incẽdẽs. Hiere. j. c. Ollã ſuccẽſã ego video: et facies ei⁹ a facie aqlonis: et dixit dñs ad me: ab aqlone pandet oẽ malũ. Ecc'i. xliij. c. Frigid⁹ vent⁹ aqlo flauit: ⁊ gelauit cryſtallus ab aq̃. a Et nõ eſt q̃ effugiat agmẽ ei⁹: id ẽ multitudinẽ ſuggeſtionũ diaboli: quia nemo ẽ ſine pctõ: nec infans vni⁹ diei: Job. xv. b. alia lr̃a. Eccõ. vij. c. Nõ eſt hõ iuſt⁹ in terra q̃ faciat bonũ ⁊ nõ peccet. b Et q̃d rñdebit nũcijs gẽt. i. angel' q̃ pręſũt ciuitatib⁹/ admirãtib⁹ ſuper mũdi deſolatiõe ⁊ eccl'ię exaltatiõe: Hoc. ſ. c Quia dñs fũdauit ſion. i. eccl'iam ſup fũdamẽtũ prudẽtię/ iuſticię/ fortitudis/ tempantię: qõ eſt chriſt⁹. Vnde. j. Cor'. iij. c. Fũdamẽtũ aliud nemo põt ponere p̃ter id qõ poſitũ eſt: qõ eſt chriſt⁹ ieſus. Sed fatui ędificãt ſup arenã. i. ſup amoꝛem tpaliũ: et iõ ad modicę tẽptatiõis flatũ corruũt. d Et i ipſo ſperabũt paupes ppli ei⁹. i. fideles humiles: ⁊ iõ ſaluãt. Prouer. xxviij. d. Qui ſperat i dño ſaluabit. Ecc'i. xxxj. b. Btũs diuef q̃ inuẽt⁹ ẽ ſine macula: ⁊ q̃ p⁹ aurũ nõ abijt ⁊c̃.

O Nus moab ⁊c̃. Expoſitio Capituli. XV. Prophetat eſaias on⁹ moabitarũ eadẽ de cauſa q̃ ⁊ philiſteoꝝ: q: ſ. inſultauerãt ꝑplo dei ab hoſtib⁹ captiuato: Immo peioꝛes fuerãt moabitę q̃ philiſtei: q: multi de iuda tpe obſidiõis ↄfugerãt ad eos tanq̃ ad vicinos ſuos: et ipſi vel eos occiderũt vel hoſtib⁹ tradiderũt: Vñ grauiorẽ indignationẽ dei ↄ ſe ſuſcitauerũt. Iõ vaſtauit eos dñs p̃mo p aſſyrios: et poſtea p chaldęos. Idcirco on⁹ eoꝝ p̃dicit eſaias in ſolatiũ iudeoꝝ/ dicẽs: f Onus moab/ hoc ẽ qõ ſeqt. i. hęc ẽ viſio eſaię de onere. i. de deſtructiõe moab. Fuit eni moab fili⁹ loth: cui⁹ ꝓgenies moabitę: ⁊ ꝓuincia moab vocata eſt: in q̃ eſt/ ar/ ciuitas metropolis moabitarũ: quę modo dicit ariopolis. i. ciuitas arioꝛũ ſiue artopol. i. ciuitas artonioꝝ ꝓpt abũdantiã frugũ: et fluui⁹ q̃ pręterfluit ciuitatẽ dicit arnon. Et bñ dicit onus moab: g Quia nocte vaſtata ẽ ar/ ciuitas metropolis in dei p̃ſciẽtia. Vel cito vaſtabit moab. i. tota ꝓuincia moabitarũ. i Cõticuit/ p̃ doloꝛe nõ auſa loq̃ vel rebellare: quia nocte. i. ſubito vaſtat⁹ eſt murus. i. munitio ar. Vel ideo dicit nocte vaſtari ar ⁊ murũ ei⁹: q: moab de inceſtu filię nocte ↄcept⁹ ẽ: Gen. xix. g. Vel p

hoc exp̃mit ꝓpha magnitudinẽ doloꝛis moabitarũ de vaſtatione ar. m Aſcẽdit. i. aſcẽdet. n Dom⁹/ regia: id ẽ ciuitas nobilis vbi erat dom⁹ regia. o Et dibon/ alia ciuitas nobilis. Vel/ Dibon/ ciuitas ẽ nobilis in q̃ erat dom⁹ regia: Et eſt argumẽtũ q illi de ciuitate ⁊ de domo regis aſcenderunt ad idola ad ploꝛandum. p Ad excelſa: id ẽ ad phana idoloꝝ q̃ erant in excelſis. q In planctũ. i. ad ploꝛandũ et plangendũ mala ſua: vbi prius ↄſueuerunt aſcẽdere ad imolãdũ. Vñ ſeptuaginta ponunt hanc lr̃am: Vbi ara ẽ ibi aſcẽdetis ad ploꝛandũ. r Sup nabo ⁊ ſuper medaba moab vlulabit. i. ſup euerſiõe iſtarũ nobiliũ ciuitatũ/ tota ꝓuincia moabitarũ vehemẽter planget. v In cũctis capitib⁹ ei⁹. i. moab/ x Caluitiũ: ⁊ oĩs barba radet. Ad lr̃am: antiq̃ ⁊ maxime oꝛiẽtales capita radebãt et barbas in afflictiõe ſua i ſignũ doloꝛis. Vnde Job. j. d. audita moꝛte filioꝛũ tonſo capite coꝛruit in terrã. Hiere. xlviij. f. Omne caput caluitium ⁊ oĩs barba raſa erit. z In triuijs eius: id eſt in publico: vbi ſolebant conuenire veſtiti veſtibus precioſis ad oſtẽtationẽ. a Accincti ſunt ſacco/ pęnitentię ſicut niniuitę: Jone. iij. c.

Hiere. 48. f.
Ezech. 7. c.

B

l ſtatus ẽ mur⁹/ moab ↄticuit.
m n Aſcẽdit domus ẽt dibon
o p ad excelſa in planctum/ ſu-
q r s per nabo et ſuper medaba
t moab vlulabit. In cunctis
v x y capitibus eius caluitium: ẽt
omis barba radetur. In tri-
z a uijs eius accincti ſũt ſacco:

Sup tecta eius domoꝛũ

Myſtice f Onus moab. Moab/ interp̃tat ex pr̃e vl' aqua paterna: et ſignificat diabolũ vel hereticũ vel philoſophũ: q̃ ex deo patre nati ſunt. Ar/ interp̃tat aduerſari⁹: et ſignificat ſapiẽtiã ſecularẽ: quę aduerſaria eſt deo p abuſum. Vnde Roma. viij. b. Sapiẽtia carnis inimica eſt deo. Murus ar/ ſunt dialectica argumẽta. Onus ergo moab nihil aliud ẽ q̃ hereticoꝝ ſeu philoſophoꝝ ſubuerſio in bono ſiue in malo. Deuaſtatio ar/ deſtructio ſecular' ſapientię. Vaſtatio muri eſt euacuatio philoſophicę rõnis: q̃ vaſtata fuit q̃n virgo pepit. Ipſa eni ſic arguit. Peperit: g cum viro ↄcubuit. Vñ Abdias. c. Perdã ſapiẽtes de idumęa: ⁊ prudentiaꝫ de monte eſau. j. Cor'. j. c. Stultã fecit de⁹ ſapiaꝫ hui⁹ mundi. j. xxix. c. Peribit ſapiẽtia a ſapiẽtib⁹ ei⁹: et intellect⁹ prudentiũ eius abſcondet. Et h̃ ẽ: f On⁹ moab/ ſubuerſiõis philoſophoꝝ ⁊ hereticoꝝ p̃uiſio. g Quia nocte/ culpę vel ignoꝛãtię. h Vaſtata ẽ ar. i. ſciẽtia ſecular'. Iõ/ i Cõticuit moab. i. heretic⁹ vel ph̃s nõ auſus ampli⁹ rebellare ↄ doctoꝛes eccl'ię. k Quia nocte/ culpę vel ignoꝛantię: l Vaſtat⁹ ẽ mur⁹. i. rõnes philoſophicę q̃b⁹ ſapiẽtes hui⁹ mũdi ſe muniũt. j. Reg'. ij. b. Impij in tenebris ↄticeſcent. Hiere. viij. c. Dñs de⁹ nr̃ ſilere nos fecit ⁊c̃. m Aſcẽdit ſup ſe ↄtẽplãdo vel bñ opando. n Dom⁹/ regia. i. anima ſuos mot⁹ bñ regẽs. o Et dibon/ ſufficiẽs meroꝛ. i. aia pęnitẽs ⁊ ꝓ pctis ſuis mẽrens. p Ad excelſa/ v̄tutum. q In planctũ/ pro peccatis ſuis ⁊ alienis: vt iam nõ habeat ſolum irriguũ inferius ſed ⁊ ſupius. Et h̃ eſt bonus aſcenſus. r Super nabo: qõ interp̃tatur ſeſſio vel ꝓphetia: s Et ſuper medaba: qõ interp̃tat de ſaltu: t Moab vlulabit. i. ſup mg̃ris ſedentib⁹ ocioſis ⁊ infructuoſis peccatoꝛes clamabũt ad min⁹ in die iudicij: q: p ipſos potuerũt ↄuerti ſi feciſſent officiũ ſuũ. Prouerb. xj. d. Qui abſcondit frumẽta maledicet in populis. Luc'. xix. d. Serue nequam: quare nõ dediſti pecuniã meam ad mẽſam: v In cunctis capitibus eius: id eſt in p̃latis ⁊ mg̃ris eoꝝ. x Caluitium: quia omnis oꝛnat⁹ eloquẽtię auferetur ab eis. y Et omnis barba radet. i. q̃cq̃d virilitatis videbant habere: falſũ eſſe oſtẽdet. Amos. viij. c. Inducam ſuper oẽm doꝛſũ vr̃m ſaccũ: ⁊ ſup oẽ caput vr̃m caluitiũ. z In triuijs ei⁹: id ẽ ꝓ diuerticulis erroꝝ q̃s fingebãt/ vel i publico: a Accincti ſũt ſacco/ pęnitẽtię coꝛã oib⁹ ſuũ erroꝛẽ fatẽtes: et miſcdiã faciẽtes. Job. xvj. c. Saccũ cõſui ſup cutem meam:

 ✱ et operui cinere

ꝟ a Sup tecta eiꝰ/domoꝝ/ꝗ plana ſūt in paleſtina. b Et i plateiſ/ciuitatū. c Oiſ vlulatꝰ.i.oīmodꝰ vlulatꝰ/deſcē dit i fletū. Alia lr̄a. Sup tecta eiꝰ et in plateis omis vlulat/moab.ſ. et ſic/deſcendit in fletum.q.d. aſcen/ dit moab ad excelſa/vt ante idola ploret:ſed ibi nō inueniens auxiliū/deſcēdit ad fle tū in t̄rā vel ad domū ſuā vt ibi ploraret. e Clamabit eſebon et eleale/ciuitates ꝓ uincię moab. g Uſq3 iaſa/ciuitatē vbi fini/ tur ꝓuīcia moab: h Audita ē vox eo/ rū.q.d.a ꝑncipio ꝓ/ uincię qđ ē i eſebon vſ/ q3 ad t̄minū q̄ ē i iaſa vbiq3 clamor ē/vbiq3 luctꝰ. Et poſſet aliq̄s

Sup tecta eiꝰ ⁊ i plateis eius
oīs vlulatꝰ deſcēdit i fletū.
Clamabit eſebon et eleale:
vſq3 iaſa audita ē vox eoꝝ.
Sup h̄ expediti moab vlu/
labūt/aīa eius vlulabit ſibi.
Cor meū ad moab clama/
bit: vectes eiꝰ vſq3 ad ſegor
vitulā cōternātē. Per aſcē
ſum enim luith flens aſcen/
dit: et in via oronaim cla/
morē contritionis leuabūt.
Aque enim nemrim deſer/
tę erunt: quia aruit herba/
defecit germen/ viror omnis
interijt. Scdm magnitudi/
nem operis ⁊ viſitatio eoꝝ.
Ad torrētē ſalicū ducēt eū:

dicere: Iſte clamor nō erit niſi i mulierib9 ⁊ puul̄:q̄ ꝓ modico clamāt:imo dic̄ ꝓpha:i fortiſſimis bellatorib9 q̄ nō ꝯſueuērt cōpati vel dolere. Et h̄ ē: i Sup h̄/malū moab: k Expe diti moab.i.moabitę fortes bellatores ab vxorib9 ⁊ puul̄ expediti: l Ululabūt.i.gemēt ꝓ nimio dolore. m Aīa eiꝰ.i.moab. n Ululabit ſibi/ſoli:nō habēs cui exꝓmat dolorē ſuū cū ꝯſolatiōis habendę:quia vnuſq̄ſq3 nō ſufficiet ſibi. Uel/Ululabit ſibi.i.ꝓ dāno ſuo nō ꝓ alio. o Cor meū ad moab clamabit/dic̄ ꝓpha ex cōpaſſiōe: q2 licet ꝓpl̄m dei affixerit:tn̄ q2 creatura dei/ miſerādꝰ ē etiā hoſtis. p Uectes eiꝰ.i.fortitudo moab:vl̄ termini eiꝰ deſti erūt: q Uſq3 ad ſegor/ciuitatē puulā:q̄ eſt i fine moab. Segor dico/ r Uitulā ꝯternātē.i.luxurioſā et laſciuā. Aliq̄ li/ bri habēt ꝯſternātē a ꝯſternor ꝯſternaris:qđ eſt paueſco/cis. Uñ Ouidiꝰ. Cōſternant̄ eq̄. Sed Haymo dic̄ q3 falſa ē lr̄a: et debet eſſe ꝯternātē.i.ter ſe mouētē:ſic dictā/q2 tertio terrę motu corruit:vt dicūt hebręi poſt ſubuerſionē aliarū quat/ tuor ciuitatū:cui pepcerat dñs q̄diu fuit ibi loth. Sed vt di/ cit Hieroꝰ: Loth timēs frequētē terręmotū illiꝰ terrę:egreſ/ ſus de ſegor māſit i mōte:⁊ tūc ſubuerſa ē ſegor tertio terrę motu:et iō d̄r ꝯternās.i.tertio ſe mouēs/vel tertio motu ru/ ens. Uitula ꝓpt̄ luxuriā. Uel dicit̄ vitula ꝯternans.i.robuſta q̄ſi triū annoꝝ:tūc eni bos fortꝭ ē qñ triū ānoꝝ eſt. Uñ dicit̄ vitula trima.i.triū annoꝝ. Et pōt itelligi q3 robuſta māſiſſet: ſi pꝰ liberationē ſuā nō peccaſſet:ſ3 peccauit ꝓ luxuriā:⁊ iō d̄r vitula ꝯternās. Uel forte d̄r vitula ꝯternās q̄ſi mouēſ ſe huc atq3 illuc ꝓpt̄ laſciuiā ⁊ adipis abūdātiā. Hoīes eni illiꝰ ciui/ tatꝭ ꝓpt̄ laſciuiā ⁊ t̄paliū abūdātiā ꝑ oīa illicita diſcurrebāt:⁊ iō corruerūt. Et h̄ inuit ꝓpha cū dic̄: Segor vitulā ꝯternātē. Deinde deſcribit ꝓpha q̄lit̄ ⁊ ꝑ q̄ loca ducti ſūt moabitę cap tiui in t̄rā aſſyrioꝝ. s Per aſcēſū eni luith/collis ſiue mōtis moab. t Flēs aſcēdit/moab captiuꝰ. v Et i via oronaim/ciuitatꝭ iuxta illū mōtē. x Clamorē cō/ tritiōis leuabūt/moabitę tracti in captiuitatē.q.d.ꝓpha: flentes et per ardua loca trahent̄ in captiuitatē in terrā aſſy/ rioꝝ ſiue chaldęoꝝ:⁊ cū venerint ad oronaim/ibi multū cla/ mabūt. y Aquę eni nēꝛim deſertę erūt.i.ſteriles.i.to/ ta moab ita ſterilꝭ erit ſicut ē terra iuxta nēꝛim. Eſt aūt nēꝛim oppidū ſupra mare/habēs fontes multos ⁊ aq̄s multas: ſed ſalſas ⁊ amaras:⁊ iō terra ſterilis ē ibi. Et reuera ſterilis erit moab. a Quia aruit:p̄teritū pro futuro:id ē areſcet. b Herba/in tota terra moab: c Defecit: id ē deficiet. d Germē.i.q̄cq̄d germinādo de terra ſolet erūpe: e Ui/ ror oīs/arboꝝ/vineaꝝ/pratoꝝ/⁊ hmōi: f Interijt/ꝓ ni/ mia ſiccitate:q̄ mat̄ eſt ſterilitatꝭ. g Scdm magnitu/ dinē opis.i.pcti moabitarū. h Et viſitatio.i.vltio eo/ rū.q.d.ꝓpha:non erit h̄ crudelitas q3 ita affligent̄ moabitę: ſed potiꝰ executio iuſticię:q2 ſm quātitatē pcti erit afflictio eoꝝ:ſic d̄r de babylone/Apocꝭ.xviij.b. Q̄tū gl̄ificauit ſe ⁊ i delitijs fuit:tātū date ei tormētū ⁊ luctū. i Ad torrētē ſa/ licū ⁊c. Huc uſq3 dixit ꝓpha de captiuitate moabitarū per

aſſyrios:modo incipit de illa q̄ ꝑ chaldęos poſtea facta fuit. Torrentē ſalicū vocat ꝓpha euphratem abūdantē ſalicib9:ꝑ quē ducti fuerūt moabitę captiui i babylonē. Uel forte flu/ mē babylonis vocat torrētē ſalicū:q2 ibi abūdāt ſalices. Uñ Pſ. Sup flumia babylonis illic ſedimꝰ ⁊ fleuimꝰ/dū recor/ Pſ.136. daremur ſion: In ſali cib9 ⁊c. Et h̄ eſt: Ad torrētē ſalicū.i. in babylonē cuiꝰ torrenſ Al. taronaim abūdat ſalicibus. k Ducent/babyloniȷ̄. l Eū.i.moab capti/ uum. Et vere ita erit: ꝟ Oñ circūiuit ⁂ et opui cinere car/ Myſtice nē meā. a Sup te/ ꝟ cta eiꝰ.i.ſup dogma/ Al. teos ta erroꝝ:in q̄bꝰ ſe ſub limeſ putabāt. b Et i plateis.i.i lata via inferni q̄ incedebāt. c Oīs vlula/ tus deſcēdit/ꝑ humilitatē: d In fletū cōpunctiōis:q2 plorabunt et cōpungent̄ pro falſa doctrina ſua ⁊ mala vita. Hiere.xlviij.f. Sup oīa tecta moab ⁊ i plateis eiꝰ oīs plan/ ctus. e Clamabit eſebon/cogitatio. f Et eleale/aſ cenſio.i.ipſi cogitationē ſuā ⁊ aſcēſionē fuiſſe vanam clama/ būt i ꝯfeſſiōe. g Uſq3 iaſa/qđ interꝓtat̄ factū vel māda/ tū. h Audita ē vox eoꝝ.i.ꝯfitebunt̄ ſe erraſſe i facto:⁊ ꝯ mādatū dñi. i Sup hoc expediti/moab. l Ulula būt.i.fortes expediti ab oīb9 impedimētꝭ ſeculi plorabūt ꝓ errorib9 ſuis p̄teritꝭ. m Aīa eiꝰ/nō ſolū oculꝰ corpis: n Ululabit ſibi/nō mūdo.i.ad vtilitatē ſuā ñ ad mūdi gl̄ā. Iob.xiiij.d. Caro eiꝰ dū viuet dolebit:⁊ aīa illiꝰ ſup ſemetipſo lugebit. Cāt.iiij.b.alia lr̄a: Ibimꝰ ad mōtē myrrhę. o Cor meū ad moab clamabit/cōpatiēdo/docēdo/corrigēdo/ ad pęnitētiā ꝓuocādo.ȷ̄.xvj.c. Uent̄ meꝰ ad moab q̄ſi citha/ ra ſonabit. p Uectes eiꝰ.i.illi q̄ fortes ⁊ robuſti erant in moab:itelligētes ſuū errorē:ꝑuenīēt/ q Uſq3 ad ſegor/ paruulā ſcientia.i.ſe nihil aut modicum ſcire fatebunt̄. Uel p Uectes eiꝰ.i.forteſ moab:ꝑuenīēt/ q Uſq3 ad ſegor paruulā.i.humiliabūt ſe ad pęnitētiā:vt nō robuſti/ſ3 fragi/ les ſibi videant̄:⁊ inde ad bonā fortitudinē ꝑuenient:qđ per vitulā ꝯternantē.i.trium annoꝝ ſignificat̄. Uñ abraam p̄cipit̄ vitulū/hircū/arietē triū ānoꝝ imolare.i.ꝑfectū ſacri/ ficiū facere. s Per aſcēſū eni luith flēs aſcendit:ad montē dei oreb.i.ꝑ h̄ q3 lachrymę deſcēdūt ad genas/aſcen/ dit pęnitēs ad deū. Uñ Eccȷ̄.xxxv.c. Nonne lachrymę vi/ duę ad maxillā deſcēdūt:⁊ exclamatio eiꝰ ſup deducētē eas: A maxilla eni aſcēdūt vſq3 in cęlum. Hiere.xxxj.b. In fletu venīēt:⁊ i miſcōia reducā eos:⁊ adducā eos ꝑ torrētes aq̄ꝝ in via recta ⁊ nō impingēt. v Et i via oronaim.i.i fora/ mine ingroris/qđ ē ꝯfeſſio: x Clamorē ꝯtritiōis leua/ būt.i.cordis cōtriti/dicētes: Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribula/ tus cor ꝯtritū ⁊ humiliatū deꝰ non deſpiciet. Et hoc fiet iō: y Aque eni nērim:qđ interꝓtat̄ pardi/vl̄ ꝑuaricatores/ ꝫ Deſertę erunt.i.doctrinę hęreticoꝝ vel phoꝝ:qui ſi/ miles ſūt pardis ⁊ ꝑuaricatorib9/derelinquēt̄ ab oīb9. Hie/ re.xlviij.f. Aquę nemrim peſſimę erunt:et auferā de moab ait dñs. a Quia aruit herba/defecit germē/⁊ oīs viror interijt.i.q̄cq̄d i eoꝝ doctrina vel ſermōe pulchrum vel viride videbat̄/totū exaruit ꝑ doctrinę eccl̄iaſticę calorē. Hiere.xiiij.a. Cerua i agro pepit ⁊ reliq̄t/ q2 nō erat herba. Iohel.j.d. Oēs beſtię agri q̄ſi area ſitiēs imbrē/ſuſpexerūt ad te:qm̄ exiccati ſūt fontes aq̄rū:⁊ ignis deuorauit ſpecioſa deſerti. Apocꝭ.viij.b. Omne fęnum viride combuſtum eſt. g Scdm magnitudinē opis ⁊ viſitatio eoꝝ.i. ſm quātitatē pcti erit ⁊ quātitas vltiōis. Deut̄.xxv.a. Pro mē/ ſura pcti erit ⁊ plagarū modꝰ.ȷ̄.xxvij.b. In mēſura ꝯ mēſu/ rā/cū abiecta fuerit iudicabit eā. i Ad torrētē ſalicum ducēt eū/pctōrē chaldęi.i.dęmōes. Torrens turbidꝰ eſt et raptim fluit/et lutū trahit.i.ad mare duc̄:ſic mūdi pompa. ⁂ Salices ſūt amatores

a Qm̄ circuiuit clamor/ euntiū ĩ captiuitatē. b Terminū moab.i.totū moab a termio vſq; ad terminū. Et h̄ aſcēdit: c Vſq; ad gallim/ oppidū. d Vlulat⁹ ei⁹.i. moab euntis in captiuitatē. e Et vſq; ad puteū helim/ q̄ eſt ali⁹ termin⁹. f Clamor ei⁹.i.moab. Et merito vlula

Al. fit circuibit

bit moab: g Quia aq̄ dibon/ ciuitatis nobilis: vbi p̄mū fuit luxus et delectatio magna ꝓpt amenitatē fontiū. h Replete ſūt ſanguie/ moabitarū iterfectoꝝ ibi. Et poſſet aliq̄s q̄rere: quō erit h̄: Et r̄ndet ꝓpha ĩ pſona dñi. Ita erit ſine dubio: i Ponã eni ſup dibon additamēta/ doloris ꝛ miſerię. l His q̄ fugerunt de moab/ ad dibon: q: ibi fugerūt multi credentes ibi ſaluari: ſ; ibi interfecti ſūt: qđ fuit cumul⁹ ꝛ additamētū doloris. m Leonē.i.hoſtē ſeuiētē: vl' beſtiã deuorãtē ĩmittã his q̄ fugerint ad dibon vel ĩ deſerta. n Et reliquijs terrę: id ē his q̄ remãſerũt aſſyrijs/ ĩmittã chaldęos.q.d. quos nō deſtruxerīt aſſyrij/ deſtruēt chaldęi vel beſtię deuorabūt.

a qm̄ circuiuit clamor termi-
b nū moab. Vſq; ad gallim
c vlulat⁹ ei⁹/ et vſq; ad puteū
d e f helim clamor ei⁹: q: aque di
g h bon replete ſunt ſanguine.
i k Ponã eni ſup dibon addi-

Mystice A Salices ſūt amatores mūdi ſteriles ꝛ paluſtres: q̄ ĩ fine mūdi dicturi ſūt illud: Sap.v.b. Quid nob ꝓfuit ſupbia aut diuitiaꝝ iactãtia q̄d ꝯtulit nob: Trãſierũt illa oĩa tanq̄ vmbra. a Qm̄ circuiuit clamor/ p̄dicatiōis. b Terminū moab.i.oēs fines mūdi. c Vſq; ad gallim vlulatus ei⁹ ꝛ vſq; ad puteū helim clamor ei⁹. Gallim interp̄tatur vituli vel arenarū cumuli: vñ ſignificãt luxuriã ꝛ auariciam. Helim/ interp̄tat̃ arietes ſiue fortes: et ſignificat ſupbiã. Vlulat⁹ igit̃ penitētū ꝛ clamor p̄dicãtiū debet circuire gallim.i.luxurię ꝛ auaricię t̃minos: et puteū helim.i.ſupbię ꝓfūditatē. g Quia aq̄ dibon.i.lachrymę ſufficient̃ merētiū pctã ſua. h Replete ſūt ſanguie.i.memoria pctōrum ſuoꝝ: vel recordatiōe dnicę paſſiōis. i Ponã eni ſuper dibon.i.ſup penitētes ſufficient̃ pctã ſua merētes. k Additamēta/ ꝯtutū. l His q̄ fugerint d̃ moab.i.d̃ mūdo ĩ clauſtrū. m Leonē/ de tribu iuda tutorē eoꝝ ꝛ p̄ncipem: vt nō timeãt aliū leonē: qui circuit rugiēs q̄rēs quē deuoret.j.Pet.v.b. Et nō ſolū clauſtralib⁹ dabit̃ leo p̄nceps: Sed/ n Et reliquijs terrę.i.bonis ſecularib⁹: qui ſi nō corpore tñ mēte ſeculū reliq̄rūt. Expoſitio Ca. XVI

Mitte agnū dñe ꝛc̃. Iō ꝓphete vix p̄nt intelligi: q: pſonas ꝛ numeros ꝛ terrã mutãt/ ſubito d̃ re ad aliã rē trãſeūtes: ſ̄m qđ a ſp̄ũſctō tãgit̃ cor eoꝝ. Cū eni loq̄ret̃ eſaias de captiuitate moab: ſubito ꝯuertit oculum ad natiuitatē chriſti/ de moab naſcituri.i. de ruth moabitidę ad ꝯſolationē moabitarū: q̄rū deſtructionē p̄dixerat. Sed h̄ mag' ad myſteriū reſpic̃. Ad euidētiã aūt l'ralis ĩtelligētię notãdū q̄ dauid ſbiugauit ſibi moab/ imponēs eis tributū cētū miliū agnoꝝ: et cētū miliū arietū cū vellerib⁹ ſuis: qđ longo tp̄e p⁹ mortē dauid reddiderūt moabitę regib⁹ iſrl': ſ; tp̄e iorã reg' iſrl' filij achab negauerūt ſibi: ſic legit̃.iiij.Reg'.iij. Sʒ poſtea captiuat' decē tribub⁹ a ſalmanaſar/ coacti ſūt moabitę reddere p̄dictū tributū regib⁹ iuda. Et h̄ē qđ d̃r in p̄ncipio capituli: iuxta ſenſū l'ralem. Diuidit̃ aūt h̄ capl'm in q̄nq; ptes. In p̄ma oñdit̃ q̄ moab rediget̃ in ſeruitutē filioꝝ iſrl': ſic quondã fuerat. In ſc̄da monet ꝓpha moabitas vt p̄beant refugiū ꝛ latibulū apud ſe filijs iſrl' fugiētib⁹ a facie chaldęorū: ibi: Ini ꝯſiliū ꝛc̃. In tertio oñdit cauſã q̄re debeãt h̄ facere: q:.ſ.dñs liberauit eos de manu ſennacherib: quē vehemēt̃ timebãt: ibi: Finit⁹ ē eni puluis. In q̄rta agit d̃ deſtructiōe moabitarū ꝛ cauſa deſtructionis ꝛ ſupbia eoꝝ: ibi: Audiuim⁹ ſupbiã moab. In q̄nta oñdit ſe cōpati miſerijs eoꝝ/ q̄ tãtę erūt: ibi: Sup hoc plorabo ꝛc̃. Dirigēs ḡ ꝓpha ſmonē ad dñm: cui⁹ ꝟtute ſcit h̄ oĩa fieri/ dic̃. o Emitte agnū dñe ꝛc̃.i.fac vt moabitę mittãt agnos ſiue agnorū tributū iudęis ſicut ſolēt. Agnū dico: r Dñatorem terrę.i.qui dabat̃ in ſignū dñij terrę: qđ habebãt iudęi ſup

moab. Vel/ Dñatorē.i.ad dñatorē terrę.ſ. ad ęzechiã regē: ſic habēt hebręi: q̄ dicūt p̄poſitionē ſępe deficere apud eos. s De petra deſerti.i.ab illo loco ſic dicto: vnde mittebãt agni iudęis: vel illuc vſq; ibãt iudęi ad recipiēdū tributū agnoꝝ. t Ad mōtē filię ſion.i.ad hieruſalē: quę ē in ꝓcliuo montis: et filia ſion dicit̃: q: ab ea deſēdit̃. Et poſſent reſpōdere moabitę eſaię:

l tamēta his q̄ fugerit de mo-
m n ab leonē et reliquijs terre.
o p q r s Mitte Ca. XVI agnū dñe domina-
torem terrę de petra
t deſerti ad montez filię ſion.

A ſ; Quicq̄d tu

Al. nō hyſtorice Myſtice

Myſtice o Emitte agnū ꝛc̃. Loquit̃ h̄ ꝓpha de p̄mo aduētu chriſti ad ꝯſolationē oīm: ſed ſpecialiter moabitaꝝ: de q̄ꝝ ꝓgenie ipſū naſcituꝝ ꝓpherat.q.d. Moab ne deſperes licet captiuãd⁹ ſis: ſ; age penitētiã: q: d̃ ꝓgenie tua naſcet̃ chriſt⁹: q̄ liberabit oēs gētes. Exp̄mēs ḡ eſaias deſideriū antiq̄ꝝ d̃ aduētu chriſti.j.lxiiij.a. Vtinã dirūpes cęlos ꝛc̃. Cant'.j.a. Oſculet̃ me oſculo oris ſui. Aggei.ij.b. Veniet deſiderat⁹ cūctis gentib⁹: dicit: o Emitte agnū: q̄ tollit pctã mūdi: Joh.j.d. Cui⁹ occiſiōe liberati ſūt filij iſrl' d̃ manu pharaonis: Exo.xij.a. q Dñe/ de⁹ pr̃. r Dñatorē terrę.i.q̄ dñet̃ eccl'ię: q̄ dixit: Data ē mihi oĩs ptãs ĩ cęlo ꝛ in terra: Mat.vlt'.d. Eccleſia d̃r terra ꝓpter firmitatē. Ps. Qui firmauit terrã ſup ſtabilitatē ſuã. Eccs.j.a. Generatio p̄terit. Propt̃ fęcunditatē. Geñ.j.a. Germinet terra. s De petra deſerti.i. de ruth gētili. Gentes eni lapides ꝓ deo colebãt: ꝛ iō a deo deſerti erãt: ꝛ lapides vocabantur. Luc̃.iij.b. Potēs ē de⁹ d̃ lapidib⁹ iſtis ſuſcitare filios abrahę. Item Luc̃.xix.f. Si hi tacuerint lapides clamabūt. Ruth moabitis nupſit booz: Ruth.iiij.d. Ex q̄ genuit obeth p̄rem ieſſe/ p̄rem dauid: de cuius ſemie ꝟgo maria ꝓceſſit mat̃ chriſti: q̄ ſic ꝓ vtroq; ꝓp'o venit: ſic de vtroq; naſci voluit. Vel Petra deſerti/ d̃r ꝟgo maria: de q̄ exciſus ē lapis paruus ſine manib⁹: q̄ creuit in montē magnū: Daniel'.ij.e. De q̄ d̃r Prouerb.xxx.c. Tria mihi ſūt difficilia: ꝛ quartū penitus ignoro: Viã aq̄lę in cęlo: viã colubri ſup petrã. Coluber diabolus ē: cui⁹ triplex ē veſtigiū. Luxuria/ ſuperbia/ auaricia. Veſtigiū luxurię ñ fuit ĩ hac petra: q: ꝟgo fuit ꝛ mēte ꝛ corpore. Vñ dixit: Quō fiet iſtud: qm̄ virū non cognoſco.i.me nō cogniturã ꝓpono: Luc̃.j.d. Veſtigiū ſupbię ñ fuit ĩ ea: q: humilis: Vñ r̄ndit. Ecce ãcilla dñi: Luc'.j.d. Veſtigiū auaricię nō fuit in ea: q: paup voluñtarie. Vñ nec vnq̄ legit̃ cōqueſta filio de paupᵗate ſua/ licet paup̄rima fuerit. Hęc merito d̃r petra: q: ſup ipſã poſita ſūt fūdamēta eccl'ię. Vñ Eccī.xxvj.d. Fūdamēta ęt̃na ſup petrã ſtabilē: ꝛ mãdata dei ĩ corde mulier' ſanctę. Elegãt̃ aūt d̃r petra deſerti.i.refugiū pctōris: q̄ deſert⁹ ē a mūdo. Vñ Ps. Petra refugiū herinacijs: vl' leporib⁹ alia l'ra.i.timidis. Prouer.xxx.d. Lepuſculus plebs ĩualida: q̄ collocat in petra cubile ſuū. De hac igit̃ petra dicit ꝓpha: o Emitte.i.ex te viſibilit̃ mitte/ p Agnū/ chriſtū manſuetū: de q̄ Apoc'.xiiij.a. Vidi et ecce agn⁹ ſtabat ſuper montē ſion: ꝛ cū eo centū q̄draginta quattuor milia habētes nomē ei⁹ ꝛc̃. q Dñe/ deus pater: vel potius/ de⁹ trinitas. r Dñatorē terrę.i.rectorē ꝛ dñatorē eccleſię.j.Timoth.vlt'.c. Apoc'.xix.c. Rex regū ꝛ dominus dñantiū. s De petra deſerti/ de ꝟgine maria pctōꝝ receptatrice t Ad montē filię ſion.i.in hieruſalē ad litterã: vbi plus p̄dicauit/ plura miracula fecit/ vbi paſſus/ vbi mortu⁹/ vbi ſepult⁹/ vbi reſurrexit/ vbi aſcēdit/ vbi genus humanū redemit: ſicut ſcriptū eſt: Operatus eſt ſalutē ĩ medio terrę. Vel/ Ad montem filię ſion.i. ad eccleſiam ꝯgregandam/ ꝯfirmandam/ multiplicãdã/ ſanctificãdã/ glorificãdã: quę d̃r mons ꝓpt̃ eminentiã ſanctę ꝯuerſatiōis: et ſion ꝓpt̃ altitudinē ꝯtēplatiōis. Moraliter: vox eſt eccl'ię clamantis ꝓ ſubditis. o Emitte agnum domine dominatorem terrę de petra deſerti ad montem filię ſion.i.da nobis domine prelatum manſuetū ꝛ humilem qui dñetur nobis. Talis eni prelatus corripit ad ſalutē. Vñ Ps. Quia bñplacitū eſt dño in populo ſuo:

Ps. 103. Ps. 103. Ps. 75. Moraliter Ps. 149.

❡ Quicq̃d tu dicas/non reddem⁹ tributũ iudeis:q₂ fortes sum⁹
nec timem⁹ duas tribus. Immo dicit ipſe. a Et.i. quia:
b Erit/ħ qđ ſequit: c Sicut auis fugiẽs/accipitrem
vel ſerpentẽ venientem ad nidum vt deuoret pullos eius: vel
quẽcunq₃ ſtrepitũ. e Et pulli de nido auolãtes/ ne
capiant vel occidant.
b Sic erunt filie
moab:id ẽ ciuitates
moabitarũ/ vel moa/
bite fragiles et imbel/
les vt femine. i In
trãſceſu arnon/flu
uij/qui eſt termin⁹ mo
abitarũ ⁊ amorreoꝝ:
per quẽ trãſierũt mo/
abite in captiuitatez.
q.d. ꝓpha: Sic auis
citiſſime fugit ad ſtre/
pitũ modicũ/vel a fa/

a b c d e f g h i k l m n o p q r s Et erit:ſicut auis fugiẽs/ẽt
pulli de nido auolantes:ſic
erũt filie moab i trãſceſu ar/
non. Ini cõſiliũ/ cõge ↄci/
liũ/põne q̃ſi noctẽ vmbrã tũ
am i meridie. Abſcõnde fu/
giẽtes/ ẽt vagos nẽ prodas.
Habitabunt apud te ꝓfugi
mei. Moab eſto latibulũ eo
a rũ a facie vaſtatoris: Finit⁹
b ẽſt eni puluis/ↄſũmat⁹ ẽ mi/
c d e ſer/ defecit qui concũlcabat
f terram. Et prepãrabitur in
g miſericordia ſoliũm:ẽt ſede/
h i k l bit ſũp illõ in veritate in tã/
m bernaculo dauid iũdicans
n o ẽt querens iudicium et vẽlo
p citer reddenſ qũod iuſtũ eſt.

cie accipitris:ſic cito trãſſerent in captiuitatẽ filij moab. Iõ
autem cõparat eſaias moabitas pullis auiũ:quia habitãt in
Secũda ps cauernis montiũ. k Ini ↄſiliũ. Secũda pars: in q̃ mo/
net ꝓpheta moabitas/ vt iudeos fugiẽtes ad ſe recipiãt ⁊ oc/
cultent. Sciendũ eni ẽ q̃ terra iuda capta eſt a chaldeis trib⁹
annis anteq₃ moab: Unde cũ terra iuda contermina ſit terre
moab que cauernoſa ẽ: iminente obſidione chaldeoꝝ/ multi
iudei euadẽtes de hieruſalẽ ⁊ de alijs villis/fugerũt ad eos.
Qđ p̃uidens eſaias i ſpiritu/monet eos vt recipiãt fugienteſ
dicẽs: k Ini cõſiliũ/o moab. l Coge cõciliũ.i.ↄgre
ga ſapiẽtes tuos moab:⁊ quere conſiliũ de recipiẽdo filios
iſrael fugientes. m Pone q̃ſi noctẽ/obſcurã in qua ni/
hil videtur: n Umbrã tuã.i.abſconſionẽ tuã. o In
meridie.i.in aperta perſecutione filioꝝ iſrael.q.d. prebe ſe/
curam abſconſionẽ et ꝓtectionẽ filijs iſrael ad te fugiẽtib⁹ in
tribulatione ſua a facie chaldeoꝝ. p Abſcõde/ apud te:
q Fugientes/ iudeos. r Et vagos/de loco in locum
nuſq₃ ſecuritatẽ habẽtes. s Ne ꝓdas/hoſtib⁹. t Ha/
bitabũt.i.habitẽt vaſtata hieruſalẽ. v Apud te/ o mo
ab. x Profugi mei.i.iudei me colẽtes:quia affinis es.
y Moab eſto latibulum eoꝝ.i.iudeoꝝ. a A facie
vaſtatoris/aſſyrij vel chaldei. b Finit⁹ ẽ eni puluis.
Tertia pars Tertia ps vbi ponit rõnẽ q̃re debeãt ħ facere:q₂.ſ. dñs libe/
rauit eos de manu ſennacherib:quẽ ad p̃ces eſaie et ezechie
exterminauit. Et poſſent rñdere etiã moabite eſaie: Nõ aude
mus recipe iudeos ꝓt ſennacherib. Immo ſecure poteſtis.
b Finit⁹ ẽ eni puluis.i.infinit⁹ exercit⁹ ſẽnacherib i pul/
uere eſt redactus. c Cõſũmat⁹ eſt miſer.i.occiſus ẽ ſen
nacherib:q̃ miſeros faciebat: d Defecit.i.occubuit gla/
dio filioꝝ ſuoꝝ. e Qui cõculcabat terrã/vaſtando.i.
ſennacherib. f Et ꝓpabit.i.firmabit. g In miſericor
dia.i.miſericorde in ezechia. h Soliũ/dauid ſeu regnũ
iuda. i Et ſedebit/ezechias. k Sup illud i verita/
te/iudicãs ⁊ reddens vnicuiq₃ iuxta meritũ ſuũ. l In ta/
bernaculo dauid/qđ corruerat:⁊ ſuſcitatũ eſt. m Iu/
dicãs/iuſte. n Et querẽs iudiciũ.i. cauſam iudicij.
o Et velocit reddẽs/ſine friuola dilatione. p Qđ iu
ſtũ ẽ/cuilibet/ſiue bono/ſiue malo/ſine ꝑſonarũ acceptiõe.
❡ Audiuim⁹ ⁊c. Quarta

* populo ſuo:⁊ exaltauit mãſuetos in ſalutẽ. Et alibi. Supue/
Ps.89. nit mãſuetudo ⁊ corripiemur. Ideo p̃fecit dñs moyſen ſyna/
goge:q₂ fuit mitiſſim⁹ hominũ qui morabant in t̃ra: Et pe/
trum eccleſie q̃ ſimilit fuit mitiſſim⁹. a Et erit/ oĩs q̃ fu/
gerit de moab.i. de mũdo ⁊ laqueis ei⁹. c Sicut auis/
pennata ṽtutib⁹. d Fugiẽſ/accipitrẽ.i.diabolũ. Hiere.
xlviij.d. Eſtote q̃ſi colũba nidificãs in ſũmo foramie petre.
Ps.123. Ps. Anima nr̃a ſicut paſſer erepta ẽ de laqueo venãtiũ: La
que⁹ ↄtrit⁹ ẽ ⁊ nos liberati ſum⁹. e Et pulli.i.ſicut pulli:
g Auolãtes/citiſſime: f De nido/ vpupe:q̃ nidificat in
ſtercorib⁹.i.de carne:q̃ mollis ẽ et imũda ſic nid⁹. Iſta duo
maxie tenẽt hoĩes i pctõ: vanitas mũdi ⁊ voluptas carnis.

b Sic erũt filie moab.i.aĩe peccatrices. i In trãſcẽ/
ſu arnon.i.in trãſitu de vitijs ad ṽtutes: de mũdo ad clau/
ſtrũ: de clauſtro ad celũ: qđ fit p illuminationẽ gr̃e vel ſcẽ do/
ctrine. Uñ Arnon/interp̃tat illuminatio. Oſee.xj.d. Leo.i.
chriſt⁹ vł p̃dicator/rugiet ⁊ formidabũt filij maris.i.pctõreſ:
et auolabũt q̃ſi aues
ex egypto:⁊ q̃ſi colũ/
ba de t̃ra aſſyrioꝝ. k
Ini ↄſiliũ/o moab
.i.pctõr:ñ mũdi q̃ cõ/
ſulit vanitatẽ:ñ carniſ B
q̃ ↄſulit luxuriã:ñ dia/
boli q̃ ↄſulit iniq̃tatẽ:
ſ chriſti q̃ eſt angel⁹
magni cõſilij.ſ.ix.b.
Qui ↄſulit paupertatẽ.
Mat.xix.c. Si vis
pfect⁹ eſſe/vade ⁊ ven
de oĩa q̃ habes et da
paupib⁹:⁊ veni ſeq̃re me. Aſpitatẽ. Mat.iiij.c. Agite penitẽ
tiã. Hũilitatẽ. Matth.xj.d. Diſcite a me:q₂ mitiſ ſũ ⁊ hũilis
corde. Ecce tria cõſilia: De q̃b⁹ dicit ſalomon Prouer.xj.b.
Sal⁹ vbi mlta ↄſilia. Prouer.viij.b. Ego ſapia i cõſilijs ha
bito. Ecc̃i.xxxij.d. Sine ↄſilio nihil facias. Ps. Terribilis i Ps.65.
ↄſilijs ſup filios hoim. Et alibi. Cõſiliũ meũ cogitauerũt re/ Ps.61.
pellere. l Coge ↄciliũ/o tu p̃dicator.i.ẽ vagis ⁊ errãtib⁹
eccliã dei conſtrue. Et tu pctõr: m Pone q̃ſi noctẽ vm/
brã tuã i meridie.i.refrigeriũ ⁊ q̃etẽ:quã q̃ris in tenebris
huius mũdi/ſtatue tibi in fide chriſti.q.d.nõ quere quietẽ in
mũdo/ſed in chriſto.ſ.ij.c. Ingredere in petram: abſconde/
re in foſſa humo. Cantſ.ij.d. Ueni colũba mea in foraminib⁹
petre/i cauerna macerie. Ps. Abſcõdes eos in abſcõdito fa/ Ps.30.
ciei tue a ↄturbatiõe hoim. Ioh.xvij.g. Hec locut⁹ ſũ vob
vt in me ſolũ pacem habeatis: in mũdo preſſurã habebitis.
Uel ſic: Pone q̃ſi noctem vmbram tuam in meri/
die.i.refrigeriũ qđ habes in ꝓſperitate/ reputa aduerſitatẽ
vel obſcuritatẽ. p Abſconde fugiẽtes/ mũdũ/ carnẽ/
diabolũ.i.abſcõdere eos i deo doce. Colſ.iij.a. Uita vr̃a ab/
ſcõdita ẽ cũ chriſto in deo. r Et vagos/pri⁹ p vanos er/
rores. s Ne ꝓdas/diabolo:vł mũdo vel carni eos incõ
ſultos deſerẽdo. t Habitabũt apud te/pane ſane do/
ctrine reficiẽdi: x Profugi mei.i.pctõres q̃ me fugerãt
et de eccleſia egreſſi erãt:ſenſum mũdi vel diaboli vel ſuũ ſe/
quẽtes/nõ doctrinã vel ↄſiliũ chriſti.j. Regſ.xxij.a. Dixit
dauid ad regẽ moab: Maneat oro te pater me⁹ ⁊ mater mea
vobiſcũ donec ſciã quid faciat mihi de⁹. y Moab eſto
.i.eris: z Latibulũ eoꝝ a facie vaſtatoris/ antichri/ De antichriſto
ſti/vel diaboli: Cũ eni antichriſt⁹ vel diabol⁹ ceperit deſeui
re i ſctõs/ipſi latebũt i mũdo nõ audentes publice apparere.
b Finit⁹ eſt eni puluis.i.ptãs diaboli ſeu antichriſti/cito
termiabit. c Conſũmat⁹ ẽ miſer/diabol⁹ vel antichri/
ſtus. Miſer i ſe:⁊ faciẽs miſeros ↄſentiẽtes ſibi. Et põt itel/
ligi de vtroq₃ aduẽtu chriſti:q₂ in pmo diabol⁹ in pte cõmi/
nut⁹ eſt:in ſecũdo penit⁹ cõſũmat⁹. d Defecit qui cõ/
culcabat terrã.i.eccliã p ſe q̃etẽ mẽtſ turbãdo:p hereticoſ
fidẽ impugnãdo:p tyrãnos bona eius diripiẽdo:p falſos fra
tres bonos mores corrũpendo. Corrũpũt eni bonos moreſ
colloquia mala.j.Corſ.xv.d. f Et p̃pabit in miſeri
cordia/dei/ſoliũ/chriſto in cordib⁹ pctõꝝ ↄſũmato diabo
lo in primo aduentu vel ſecũdo. i Et ſedebit ſuper il/
lud in veritate/excluſa falſitate diaboli/⁊ vanitate mũdi.
l In tabernaculo dauid:id eſt i ecclia: vbi chriſtus ha/
bitat modo quaſi i expeditiõe. m Iudicans/iudicio di/
ſcretiõis:ſed occulte modo. n Et querens iudicium
diſcuſſionis aperte in ſecundo aduentu. o Et velociter
reddens/facta diſcuſſiõe. p Quod iuſtum eſt/bonis
et malis. Dicens malis: Ite maledicti in ignem eternum. Et
bonis: Uenite benedicti patris mei: Matth.xxv. Iohel.
iij.b. Cito velocit reddã viciſſitudinẽ vobis ſup caput veſtꝝ.
Deinde ponit ꝓpha vocẽ ſctõꝝ q̃ de errore ⁊ vanitate mũdi
* ſaluati ſunt. Audiuim⁹

℣ a Audiuimꝰ ⁊c. Quarta ps vbi oñdit cauſā deſtrūctiōis
Quarta pars moab.i.ſuperbiā ſuā: qua noluit receptare iudeos fugientes:
ſed potiꝰ interfecit vel hoſtibꝰ tradidit: et ꝓpter h̄ deſtructꝰ ē:
p̄mo ab aſſyriis: ⁊ poſtea a chaldeis. Et h̄ ē: Audiuimus
a ſpūſctō. b Supbiā moab/ q̄ tumeſcēs noluit recipe iu
deos fugientes c

Hiere.48.c Supbꝰ ē valde/ pu
tans oībꝰ ꝑualere: li
cet modicꝰ ꝑplſ ſit: ꝓ
pter terre munitionē.
d Supbia eiꝰ/ q̄ tu
met. e Et arrogā
tia eiꝰ/ q̄ ſibi attribuit
geſta ſua. Vl' ſupbia
elatio ē bis q̄ h̄z: Ar
rogātia/ de bis q̄ nō
h̄z ſ; h̄re fingit. f Et
idignatio eiꝰ/ q̄ ali
os vilipēdit.

a Audiuimꝰ ſūpbiā moab: ſū
b perbus ē valde. Sūpbia eiꝰ
c et ārrogātia eiꝰ ⁊ indignātio
d eiꝰ/ plūs q̄ꝫ fortitudo eiꝰ. Jd
e circō vlūlabit mōab ad mo
f ab: vniūerſus vlūlabit. His
g qūi letanꝭ ſūp muros cocti
h laterꝭ/ lōq̄mini plāgaſ ſuas/
i k l m n o p q r

s qm̄ ſūburbana eſebon dē
t ſerta ſunt: et vinēa ſabama.
v Dñi gēntiū ēxciderunt: flā
x gella eiꝰ vſq; ād iaçer ꝑuene
y rūt: ērrauerūt i dēſerto ꝓpā
z gines eius: rēlictę ſūt/ trāns
a ierūt mare. Sūp h̄ plōrabo
b in fletu iāçer: ⁊ vineā ſaba
c d e f g h i k

Prouerb. xxi. d. Su
perbus ⁊ arrogās vo
catur indoctꝰ: q̄ in ira
opaꝭ ſupbiā. h Jd
circo vlulabit/ i in
ferno. k Moab
ad moab. i. pctōꝛ ad
pctōꝛē. l Vniuer
ſus/ moab/ m Ulu
labit/ ꝑ nimio dolo
re/ dicēs: Nos inſen
ſati vitā illoꝝ putaba
mus inſaniā: ⁊ finē il C

g pl' q̄ꝫ fortitudo eiꝰ.i. ſup fortitudinē ſuā
ſupbit. Haymo. Precipitata audacia plus audet q̄ꝫ poſſit.
Sap. xv. d. Oēs inſipiētes ⁊ infelices ſupra modū aīe ſuę ſu
perbi ſunt. h Jdcirco.i. qꝛ ꝯtra deū ⁊ hoīes ſic ſupbit:
i Ululabit.i. ꝑ dolore clamabit: k Moab ad moab
.i. vnꝰ ad aliū petens auxiliū. Et ne credas q̄ h̄ fiat in aliqua
parte moab: ſequiꝭ: l Vniuerſus/ moab: m Ulula
bit.i. dolēs ⁊ timēs clamabit. n His/ moabitꝭ: o Qui
letanꝭ.i. ꝯfidūt ⁊ gloriankꝭ. p Sup muros cocti late
ris.i. ſup munitiōe muroꝝ latericioꝝ. q Loq̄mini pla
gas ſuas.i. tribulatiōes ſuas q̄s paſſuri ſūt o vos ꝓphetę:
dicit dñs/ vel eſaias aliis ꝓphetꝭ. Vel forte moabitę miſerāt
nūcios ſuos ad eſaiā ſciſcitātes de ſtatu ſuo: et dixit ad eos
eſaias: q̄ diceret moabitꝭ: q̄ pro nihilo ꝯfidebāt in firmitate
muroꝝ ſuoꝝ: qꝛ mors ⁊ captiuitas iminebat eis: quā euade
re nō poterāt. s Qm̄ ſuburbana eſebon/ ciuitatꝭ no
bilis: q̄ eſt in introitu terrę moabitarū.i. oppida et vici et vil
lę ad eā ptinētes: t Deſerta ſūt/ a multitudīe ꝑplī.i. cito
erūt deſtructa: et iō ipſa pōt timere. v Et vinea ſaba
ma.i. ciuitas ſabama vineis abūdās etiā balſamitꝭ vt dicūt:
vel populoſa/ plures hoīes q̄ꝫ vinea palmites habēs: ſupple
deſerta eſt. x Dñi gentiū.i. aſſyrii vel chaldei/ fere oībꝰ
gentibꝰ imꝑantes. y Exciderūt flagella eiꝰ.i. palmites
vinū: vel habitatores ſabama. a Uſq; ad iaçer/ ciuitatē
q̄ eſt i alio termio moab: b Peruenerūt/ dñi gentium:
id ē principes aſſyrioꝝ vel chaldeoꝝ. q. d. totā moab deſtru
xerūt. Et vtiꝭ preterito ꝓ futuro ꝓphetali certitudīe. c Er
rauerūt i deſerto/ dñi gentiū intrātes vniuerſā terrā mo
ab: vel moabitę fugiētes ꝑ deſertū: e Propagines eiꝰ
.i. fugitiui moabitę. Metaphorā vineę ꝓſequiꝭ. f Reli
ctę ſūt/ vites exciſis flagellis.i. habitatoribꝰ ſabama vel ꝑn
cipibꝰ moab. g Trāſierūt mare/ moabitę captiui ducti
in babylonē.i. euphraten fluuiū magnū: qꝛ ſm̄ hebreos/ ois
ꝯgregatio aq̄rū dr̄ mare. Vel/ x Dñi gētiū trāſierunt
Quinta pars mare.i. euphratē/ veniētes ad deſtruēdā moab: vel ipſa de
ſtructa/ in terrā ſuā reuertētes. b Sup hoc ⁊c. Quinta
pars: vbi oñdit ꝓpha ſe cōpati moabitꝭ ſup noua eoꝝ deſo
latiōe/ dicēs: Super hoc/ malo.i. ſuper tanta deſolatione:
i Plorabo i fletu.i. abūdanꝭ totꝰ affluēs in lachrymis.
q. d. nimia erit calamitaſ: ⁊ multo fletu digna. Plorabo inq̄ꝫ
deflens: k Jaçer ⁊ vineā ſabama.i. deſtructionē eoꝝ.
℣ Jnebriabo te lachryma
* ſaluati ſūt. a Audiuimꝰ/ dum adhuc in errore ⁊ vanitate
mūdi eſſemꝰ. b Supbiā moab.i. mūdanoꝝ ⁊ heretico
rū/ ſimplicitatē eccleſię ⁊ bonorū ꝯuerſationem irridentium.
c Supbus eſt valde/ mūdus/ diabolus/ hereticus: ꝯtra
dñm/ os ſuū in celum ponēs: ꝓphetis detrahēs/ ſanctos de
ridens/ moyſen et dauid homicidas vocans: ioſue ſanguina
riū: obiiciens illud Joh. x. b. Omnes quotq̄t ante venerunt
fures ſūt ⁊ latrones. Sed nō intelligit miſer: quia chriſtꝰ mi
ſit illos: nec ante chriſtū venerūt/ ſed poſt ipſū: Juxta illud
Joh. i. d. Qui poſt me venit ante me factꝰ eſt. Vel nō vene

rūt ꝓpria auctate: ſed ab illo miſſi fuerūt. Vñ Mat. xxiii. d.
Ecce ego mitto ad vos ꝓphas ⁊ ſapiētes ⁊ ſcribas. d Sup
bia eiꝰ: q̄ eſt i corde eiꝰ. e Et arrogātia eiꝰ: q̄ ē in ore.
f Et idignatio eiꝰ: q̄ ē in ope. g Plus q̄ꝫ fortitudo
eiꝰ: qꝛ vltra vireſ ſuas ſupbit corde/ minaꝭ ore/ ⁊ oſtētat ope.
loꝝ ſine honore: Ecce quō cōputati ſunt inꝭ filios dei: ⁊ inꝭ
ſctōs ſors illoꝝ ē: ergo errauimꝰ a via ꝟitatis: Sap. v. a. Vñ
ſequiꝭ et ꝯcluſio ē vera. Jbi hereticoꝝ diuerſitas ſup falſita
te ſua vlulabit. Jbi phoꝝ vanitas ſup vanitate ſua plorabit:
Jbi chriſtianoꝝ ꝑuerſitas ſup iniq̄tate ſua clamabit: ꝑ angu
ſtia ſpūs gemētes: vt dr̄ Sap. v. a. n His q̄ letanꝭ ſu
per muros cocti laterꝭ.i. qui glorianꝭ in delitiis carnis.
q Loq̄mini/ o prelati/ o predicatores/ o doctores eccleſię:
r Plagas ſuas: plagas culpę q̄s patiunꝭ in mūdo: pla
gas pęnę q̄s paſſuri ſūt in inferno: plagas.i. labores peniten
tię q̄s expedit ſuſtinere modo: De q̄bꝰ dr̄ Prouerb. xx. d. Li
uor vulnerꝭ abſterget mala: ⁊ plagę in ſecretioribꝰ ventris.
Sed heu hodie nullus plagas ſuas aliis loquiꝭ/ ſed potiꝰ vi
res ſuas: et iō multi moriunꝭ in pctīs ſuiſ. Hiere. xiiii. b. Gla
dio ⁊ fame ꝯſumā eos: Et dixi: A/ a/ a/ dñe deꝰ: prophetę di
cūt eis: Nō videbitꝭ gladiū: ⁊ fames i vob̄ nō erit: ſed pacē
verā dabit vob̄ i loco iſto. Et dixit dñs ad me: Falſo ꝓphetę
vaticinanꝭ in noīe meo: nō miſi eos: et multi i gladio ⁊ fame
ꝯſumenꝭ. Prophetę illi et ꝑplī q̄bꝰ ꝓphetāt erūt ꝓiecti i viis
hierlm̄. Murꝰ cocti laterꝭ dr̄ caro igne luxurię ⁊ auaricię co
cta: q̄ quāto plꝰ lauaꝭ: tāto ſordidior iueniꝭ. Geñ. xi. a. Veni
te/ faciamꝰ lateres/ ⁊ coq̄mꝰ eoſ igni. Habuerūtq; lateres ꝓ ſa
xis.i. carnis mollicię ⁊ imūdiciā ꝓ duricia penitētię ⁊ mūdi
cia vitę. Naū. iii. c. Jntra i lutū ⁊ calca: ſubigēs tene laterē.
s Qm̄ ſuburbana eſebon deſerta ſūt: ⁊ vinea ſa
bama. Eſebon interpraꝭ cingulū merorꝭ: hic ē habitꝰ mo
nachoꝝ. Suburbana eiꝰ ſūt hoſpitalitas/ elemoſyna/ ꝯſiliū/
cōpaſſio/ viſitatio ifirmoꝝ/ ꝯſolatio miſeroꝝ ⁊ hmōi: q̄ oīno
deſerta ſūt: qꝛ nō iā vt monachi h̄ faciūt: ſ; vt tyrāni ruſticos
excoriāt. Sabama interpraꝭ/ attollēs altitudinē: et ſignificat
epōs vel abbates: q̄ ꝓ ſapia ſua ſe magnificāt ⁊ attollūt/ nō
curātes q̄ vinea eoꝝ.i. eccl'ia deſ'ta ē oī bono. x Dñi gētiū
.i. apl'ici viri/ hereticorū ⁊ iniq̄rū mallei y Exciderūt/ falce
p̄dicatiōis: z Flagella eiꝰ.i. rōnes hereticoꝝ: vel prauas
ꝯſuetudies monachoꝝ: q̄bus tota eccl'ia flagellaꝭ. a Uſq;
ad iaçer ꝑuenerūt.i. vſq; ad fortiſſimas rationes eoꝝ in
quibus ꝯfidūt. Jaçer eñ interpraꝭ fortitudo eoꝝ. J. xliii. c.
Ne memineritis prioꝝ: ⁊ antiq̄ ne intueamini: ecce ego facio
noua. Leuitꝭ. xxvi. b. Comedetis vetuſtiſſima veterū: et ve
tera nouis ſuꝑuenientibꝰ ꝓiicietis. i. Joh. ii. a. Chariſſimi:
nō mandatū nouū ſcribo vob̄: ſed verꝰ mādatū q̄d habuiſtis
ab initio. c Errauerūt/ monachi: d Jn deſerto clau
ſtri neſciētes regulā quā vouerūt. e Propagines eiꝰ.i.
ꝓpagatę ꝯſuetudines: f Relictę ſunt in clauſtro: ⁊ vites
.i. benedicti ⁊ auguſtini inſtitutiones exciſę ſunt. Hiere. v. c.
Auferte propagines eius: quia non ſunt dñi: preuaricatio
ne eñ preuaricata eſt in me domus iſrael: ⁊ domus iuda/ ait
dñs: id ē canonici auguſtini ⁊ monachi benedicti g Trāſ
ierunt mare: id eſt mundū dimiſerūt/ et tñ adhuc in maris
fluctibus ſubmerguntur. Pſ. Veni in altitudinem maris: et Pſ. 68.
tempeſtas dimerſit me. b Super hoc plorabo in fle
tu iaçer ⁊ vineam ſabama.i. fortem regulam benedicti:

 * et dulces ꝯſtitutiōes

☙ a Inebꝛiabo te lachꝛyma mea eſebon ⁊ eleale.i.la chꝛymaſ copioſaſ ſup captiuitatẽ ⁊ deſtructionẽ viaꝝ effũdã.
b Qm̃ ſup vindemiã tuã ⁊ ſup meſſem tuam vox calcãtium.i.aſſyrioꝝ vel chaldeoꝝ bona tua diripiẽtium:
d Irruit/ſubito. e Et auferet leticia ⁊ exultatio ď carmelo. Nota carmelꝰ mons ẽ fertiliſſimꝰ: nec ẽ i moab: ſ; int phenicẽ et paleſtinã: in q̃ helias oꝛauit. iij. Reg/.xviij.g. et.iiij. Reg/.i. Et ponit ſẽpe ꝓ q̃libꝫ fertilitate: ſic h. q. d. Fertilitas tua o moab q̃ ſolebat tibi eſſe cauſa leticie ⁊ exultatiõis auferet tibi. f Et in vineis vindemiandis. g

a ma. Inebꝛiabo te lachꝛyma mea eſebon et eleale: qm̃ ſu-
b per vindemiã tuã ⁊ ſup meſ-
c d ſem tuã vox calcãtiũ irruit.
e Et auferet leticia et exulta-
f g tio ď carmelo/⁊ i vineiſ nõ ex-
h ultabit neq̃ iubilabit. Vinũ
i k i toꝛculari ñ calcabit q̃ calca-
l re ꝯſueuerat: vocẽ calcantiũ
m abſtuli. Sup h venẽ meꝰ ad
n o moab q̃ſi cithara ſonabit:
p q et viſcera mea ad muꝝ cocti
r s laterꝭ. Et erit cũ apparuerit
t v qd laboꝛauit moab ſup ex-
x y z celſis ſuis: ingredietꝛ ad ſctã
a ſua vt obſecret/⁊ nõ valebit.
b c Hoc verbum qd locutꝰ eſt
d e f dñs ad moab ex tũc: Et nũc

Nõ exultabit/moab. h Neq̃ iubilabit.i.nõ cãtabit canticũ ſolitũ. i Vinũ in toꝛculari nõ calcabit/moab. k Qui calcare ꝯſueuerat: ſed hoſtes pedibꝰ eq̃rũ cõculcabũt. l Vocẽ calcãtiũ abſtuli. Hieroꝰ.i. celeuma: qd cãtare ſolẽt vindemiatoꝛes expletꝭ vindemijs. Hiere.xlviij.e. Nequaq̃ calcatoꝛ vue ſolitũ celeuma cantabit. Tñ celeuma ꝓpꝛie ẽ cantꝰ nautarũ videtiũ poꝛtũ. m Super hoc/infoꝛtunio moab: n Venẽ meꝰ.i.coꝛ meũ cõpatiẽs: o Ad moab/deſtructũ ex cõpaſſiõe. p Quaſi cithara ſonabit/plãgẽdo ⁊ ꝯſolãdo. Cithara eni ſuo ſonitu mẽtes audiẽtiũ letas/letioꝛes fac: triſtes/triſtioreſ. Et iõ hac metaphoꝛa vtitꝛ eſaias: vt moabitas ad fletũ ⁊ gemitũ ꝓuocet. q Et viſcera mea.i.coꝛdis mei interioꝛa ſonabunt: r Ad murũ cocti laterꝭ.i.ad fragilẽ ciuitatẽ de lateribꝰ factã ob lapidũ raritatẽ: vel ꝓpt maioꝛẽ firmitatẽ.q.d.ꝓpha: cõcoꝛditꝛ ⁊ oꝛdinate ſic cithara in ſonãdo: ſic ego cõpatiendo et ꝯdolẽdo loquar ad moab/ipſũ ad pẽnitẽtiã ꝓuocãdo. Et foꝛte alludit ꝯſuetudini moabitarũ: q̃ in funeribꝰ ſolebãt congregare cithaređos: vt cantarẽt lugubꝛe ⁊ lamẽtabile carmẽ. s Et erit/h.i. t Cũ apparuerit/ vanũ eſſe: v Qd laboꝛauit moab/fruſtra. x Sup excelſis ſuis: id ẽ in mõtibꝰ vel in tectꝭ/ſiue in domatibꝰ ſuis: q̃ idolis ꝑparauit. y Ingredietꝛ ad ſctã ſua.i.ad idola ſua q̃ ſctã putabat. z Vt obſecret/ea ꝓ liberatiõe ſua. a Et nõ valebit.i. nõ ꝓderit ei. Lr̃a iuoluta ẽ: ſ; ſenſus eſt: Cũ moab ingreſſus fuerit ad idola ſua ⁊ oꝛauerit ea ꝓ liberatiõe ſua: nec valebit ab eis hr̃e auxiliũ: tũc apparebit vanũ eſſe qd laboꝛauit in tectis ⁊ domatibꝰ ⁊ mõtibꝰ imolãdo idolis. b Hoc vbũ ⁊c. Breuis epilogꝰ eſt. Et ẽ ſenſus. Hoc/qd p̃dixi: ẽ/ c Verbũ qd locutꝰ ẽ dñs/ꝑ me: non ego ex me. e Ex tũc.i.a pñcipio onerꝭ moab. d Ad moab.i.ↄ moab. f Et nũc locutꝰ ẽ dñs.q.d.adhuc parũ locutꝰ eſt ꝑ me ↄ moab: q̃ſi cõcludẽs eiꝰ deſolationẽ/dicẽs: In tribꝰ ⁊c. Hieroꝰ.pꝛoemio reddit epilogũ: qd eni ibi ceꝑat: hic eſt cõpletũ: vt omne qd dixit/vnũ verbũ.i. vna ſentẽtia ſit. Vel alitꝛ exponit Hieroꝰ: ſic: c Verbũ qd locutꝰ ẽ dñs ad moab.i.ↄ moab. e Ex tũc.i.ex q̃ creatꝰ ẽ moab: ex tũc eñ odit eũ dñs: qd patet ꝑ h qd dixit Deutꝛ.xxiij.a. Moabite ⁊ ãmonite nõ intrabũt eccliã dñi. Ex tũc cepit loq̃ ↄ moab ſ; nõ ꝯſũmauit. Itẽ tertio modo exponit Hieroꝰ. b Hoc vbũ qd locutus ẽ dñs ad moab ex tũc.i.ex quo p̃ſciuit ea q̃ futura erant moabitis.i.ab eterno: ex tũc/locutꝰ eſt ꝑ ſe. f Et nũc ☙ locutus ẽ dñs ꝑ me

* et dulces conſtitutiões auguſtini: que deſtructe ſũt. Hiere.ix.a. Quis dabit capiti meo aquam: ⁊ oculis meis fontẽ lachꝛymarum: et ploꝛabo die ac nocte interfectos filie populi mei. a Inebꝛiabo te lachꝛyma mea eſebon ⁊ eleale: id eſt flumine lachꝛymarũ ſubmergã cogitationes ſuperbas. Eſebon eni congregatio meroꝛis: et eleale aſcenſio intꝛpꝛetatur. b Qm̃ ſup vindemiã tuã ⁊ ſup meſſem tuam/o moab.i.o heretice/vel pctoꝛ. c Vox calcantiũ/

mũdũ. d Irruit.i. vox p̃dicatoꝝ mũdũ deſpiciẽtiũ/dicẽtiũ: e Auferetꝛ leticia ⁊ exultatio de carmelo: q̃ intꝛpꝛatꝛ ſciẽtia circũciſiõis.i.abũdãtia tpaliũ de eccleſia: vnde tota leticia ⁊ exultatio ẽ hodie. Hiere.ij.b. Induxi vos i terram carmeli: vt comederetiſ fructꝰ eiꝰ: et optima illiꝰ: ⁊ ingreſſi ꝯtamiaſtiſ terrã meam. Amos.ix.a. Si abſcõditi fuerint i vertice carmeli: inde ſcrutans auferã eos. f Et i vineis.i.i multitudine vinearũ: ad lr̃am. g Nõ exultabit: neq̃ iubilabit/eccliã. i Vinũ i toꝛculari nõ calcabit q̃ calcare cõſueuerat. Ad lr̃am: clerici et monachi: q2 nõ habebũt vineas. l Vocẽ calcãtiũ abſtuli.i.cantũ ⁊ gaudium vindemiarũ. Hiere.xlviij.e. Nequaq̃ calcatoꝛ vue ſolitũ celeuma cantabit. m Sup hoc venẽ meꝰ: id ẽ coꝛ meũ: o Ad moab.i.ad pctõꝛes ꝯuerſũ. p Quaſi cithara ſonabit/plãgẽdo ꝓ eis ⁊ lugẽdo ⁊ dulcitꝛ icrepãdo. Hiere.xlviij.f. Coꝛ meũ ad moab q̃ſi tibia eris reſonabit. Tibia oꝛi apponitꝛ vt ſonet: hec ẽ p̃dicatio oꝛis. Cithara manu ꝑcutitꝛ: hec ẽ p̃dicatio opis: q̃ dulciꝰ reſonat ⁊ efficaciꝰ. j. Reg/.xvj.d. Dauid ꝑcutiebat manu citharã: et ſaul leuius habebat. q Et viſcera mea: id eſt coꝛdis interioꝛa. r Ad murũ cocti laterꝭ.i.ad vacantes delitijs carnis ſonabũt ꝯdolẽdo et cõmonẽdo. Nota q̃ ẽ ventꝛ/dei patiẽtia.ij. xlvj.a. Audite me domus iacob ⁊ omne reſiduũ domꝰ iſrael qui poꝛtamini a meo vtero: ⁊ geſtamini a mea vulua. Item ventꝛ/eccleſie baptiſmꝰ.j.xlix.a. De ventre mr̃iſ mee recoꝛdatus ẽ nois mei. Itẽ venter/aie triplex memoꝛia. Joh. vij.f. De ventre eiꝰ fluent aq̃ viue. Item intellectus. Hiere.iiij.e. Ventrẽ meũ doleo: ventrẽ meũ doleo: ſenſus coꝛdis mei turbati ſũt i me. Itẽ ventꝛ/gule. Phil.iij.d. Quoꝝ deꝰ ventꝛ eſt: ⁊ gloꝛia i ꝯfuſiõe. Itẽ ẽ cithara ſuauitas oꝛonis. Apoc/.v.c. Vigintiq̃ttuoꝛ ſeniõꝛes ceciderũt coꝛã agno/habẽtes ſinguli citharas ⁊ phialas aureas plenas odoꝛamẽtoꝛũ q̃ ſũt oꝛones ſctõꝝ. Itẽ cithara/ꝯſonãtia p̃dicatiõiſ.j.xxx.g. In citharis ⁊ tympaniſ ⁊ bellis p̃cipuis expugnabit eoſ/dñs aſſyrioſ. Itẽ cithara/puritas ꝯfeſſiõis. Ps̃. Cõfitemi dño i cithara. Itẽ cithara/diuine laudis. Job.xxx.d. Verſa ẽ i luctũ cithara mea: ⁊ organũ meũ in vocẽ flentiũ. Itẽ cithara/moꝛtificatio carniſ.j.xxiij.d. Sume citharã/circũi ciuitatẽ meretrix obliuiõi tradita. Apoc.xiiij.a. Vocẽ quã audiui ſic cithaređoꝝ citharizãtiũ i citharſ ſuis. Itẽ cithara/illicite voluptatiſ.j̃.v.c. Cithara ⁊ lyra ⁊ tympanũ ⁊ tibia ⁊ vinũ i ꝯuiuijſ vr̃iſ ⁊ opꝰ dñi nõ reſpicitiſ. Et.j.xxiiij.b. Cõticuit dulcedo cithare: amara erit potio bibẽtibꝰ illã. Job.xxj.b. Tenent tympanũ ⁊ citharã: ⁊ gaudẽt ad ſonitũ oꝛgani. Et nota q̃ nulla cithara ſonitũ reddit ſine ꝯcauitate: ſic oiſ p̃dicta cithara ſonitũ habet ab hũilitate s Et erit cũ apparuerit.i.cũ manifeſtũ fuerit vanũ eſſe. v Qd laboꝛauit moab.i. hereticꝰ vel phs curioſus. x Sup excelſis ſuis.i.i dogmatibꝰ ⁊ i tractatibꝰ ſuis q̃ reputant excelſa. y Ingredietꝛ ad ſctã ſua.i.ad vba euãgelij: q̃ conabitꝛ facere ſua: z Vt obſecret/p̃dicãdo. a Et nõ valebit: q2 nõ ꝑmittetꝛ ei ſtatim p̃dicare. Deutꝛ.xv.d. Non opaberis in p̃mogenito bouis. j. Timoth.iij.b. Non neophytũ: ne in ſuperbiam elatus/in iudicium incidat diaboli. Vel ſic: t Cũ apparuerit/vanum eſſe: v Qd laboꝛauit ingredietꝛ ad ſctã ſua.i.ad eccleſie ſacramẽta reuertetꝛ. z Vt obſecret/q̃tenꝰ recipiatꝛ. a Et nõ valebit.i.nõ ſtatim obtinebit: q2 nõ ſtatim recipiendus ẽ: ſ; ad tps extra eccleſiã dimittendus: vt examinetꝛ et humilietꝛ. b Hoc vbũ qd locutꝰ ẽ dñs ad moab.i. ad hereticum vel phm curioſum: vel quemlibet peccatoꝛeꝫ. e Ex tũc.i.a p̃ncipio ꝑ ꝓphaſ/ꝑ ſe/ꝑ aplos. f Et nũc/etiã:
* Locutus eſt dñs ꝑ doctoꝛes

Hiere.48.c.

B

Multiplex venter

Multiplex cithara

Ps̃.32.

ꝟ locutꝰ eſt dñs/ꝑ me/dicēs: b In tribus annis ⁊c. Hieroꝰ h̄ ponit tres expoſitiōes. Et p̄mo ponit quādā q̄ vi/ deṫ eſſe falſa: cuꝰ ſūma ē/ꝙ tertio āno poſt mortē achaz ↄſū/ mata ē captiuitas moab: Nā ſm̄ h̄ p̄us fuit vaſtata moab q̄3 decē tribus et duc. Cuiꝰ ↄtrū dicit̄.ſ̄.eodē in Glo. Hay. ibi: Moab eſto latibulū.

a locutꝰ eſt dñs/dicēs: In tri/
b bꝰs ānis q̄ſi āni mercēnarij
c d e auferet glia moab ſup oi po
f pulo multo: et relinquet in
g eo ſicut racemus paruus et
modicus/nequaq̄3 multꝰ.

Capitulum XVII.

Dic eni ꝙ ante vaſta/ ta ē hierl̄m ab aſſyrijs et poſt a chaldeis/q̄3 moab. Sed qdā ſol/ uunt ⁊ dicūt ꝙ moab bis vaſtata fuit: p̄mo ab aſſyrijs: ſcdo a chal deis. Et dicūt ꝙ de p̄/ ma loquit̄ h̄ Hieroꝰ. d̄ ſecūda loquit̄ Hay mo ſupra. Sed ſi qs inſpiciat ſupra interliñ. haymonis: vtraq̄3 vaſtatio moab fu/ it poſt vaſtationē decē tribuū. Unde meliꝰ credo ꝙ Hiero/ nymꝰ recitādo ponit dictā expoſitionē. Scdam expoſitionē ponit Hieronymꝰ verā: cuꝰ ſūma ē/ꝙ tertio āno ab euerſiōe hierl̄m ꝑ chaldeos factā/vaſtata eſt moab a chaldeis. Terti/ am etiam expoſitionem ponit Hieroꝰ: cuius ſūma eſt/ꝙ per tres ānos durauit vaſtatio moab. Nō eni primo vel ſecūdo āno vaſtari potuit: ſ; i tertio āno ↄſūmata ē eiꝰ vaſtitas: Et ſm̄ h̄/tribꝰ/nō d̄r in reſpectu ad mortē achaz vl' ad euerſionē hieruſalē: vt intelligat̄ tertio anno poſt mortē achaz vel poſt euerſionē hierl̄m/vaſtata moab: ſ; tribꝰ ānis q̄ſi paruo tp̄e. Et h̄ ē: b In tribꝰ ānis: et nō pluribꝰ: q̄ ſūt/ c Quaſi āni mercēnarij. i. breues: ſicut ānꝰ mercēnarij breuis ē re/ ſpectu mercedis: licet magnus ſit reſpectu deſiderij habēde mercedis. d Auferet glia moab ſup oi pplo mlto. i. i paucis ānis ⁊ breuibꝰ tollet multitudo ppl'i de moab ab aſſy rijs. Uel b In tribꝰ ānis/pꝰ euerſionē hierl̄m q̄ ſūt pau ci. c Quaſi anni mercēnarij auferetur/a chaldeis. d Gloria moab ſup oi pplo multo/q̄ ducet̄ in captiui tatē: ita ꝙ pauciſſimi remanebūt. f Et relinquet in eo .i. in moab. g Sic racemꝰ p̄uus ⁊ modicꝰ nequaq̄3 multꝰ. i. ſic pauci racemi remanēt poſt vindemiatores in vi/ nea: ita ex multitudine moab/pauci effugient hoſtes qui re/ maneant in moab.

* a Locutus eſt dominus/per doctores ⁊ p̄dicatores: et loquit̄ q̄tidie dicēs ꝑ illos. b In tribus ānis: qui ſunt/ c Quaſi āni mercēnarij. i. breues. d Auferet glia moab. i. mūdi ſiue generis humani. e Sup omi pplo. i. glia mūdi cito deſtruet̄. ſ. tribꝰ ānis: Quorū p̄mꝰ ē tp̄s ante le gē: ſcdm tp̄s ſub lege: tertiꝰ tp̄s ſub gr̄a. Nos ſumꝰ in tertio āno: cuꝰ ps maxima iā ptrāſijt. j. Cor. x. c. Nos ſumꝰ in q̄s fines ſeculorū deuenerūt. f Et relinquet in eo. i. i mun/ do vel i genere humano: g Sic racemꝰ paruꝰ ⁊ modi cus nequaq̄3 multꝰ: q2 i mūdo de tāta multitudie pauci ſūt boni: pui dignitate: modici p̄tāte: nō multi numeroſitate.

O Nus damaſci ⁊c. Sic di/ xímꝰ ſupra: eſaias ordinat onera gētiū ſm̄ qd̄ mag' peccauerūt i affligēdo iudeos: Uñ poſt onꝰ moabi/ tarū ponit onꝰ ſyrorū: q̄ nō ſolū iudeis i ſuis afflictiōibꝰ inſul/ tabāt: ſ; etiā decē tribubꝰ adherētes/mlta mala fecerūt i iuda: ſic legitur. iiij. Reg. xv. Dicit̄ aūt onꝰ damaſci ⁊ nō ſyrie: q2 damaſcus metropolis ſyrie erat: ſic. ſ̄. xiij. dictū eſt: Onꝰ ba bylonis/nō babylonie. Dicta ē aūt damaſcꝰ a damaſco filio elieçer ſerui abraā q̄ eā ↄdidit vel ampliauit. Interp̄tat̄ aūt damaſcꝰ vt dic̄ Haymo/ſūdēs ſanguinē vl' bibēs ſāguinē/vl' oſculū ſāguis/vl' poculū ſāguis: q2 ibi cain occidit abel: Gen. iiij. b. Itē interp̄tat̄ ſāguis cilitij: q2 hi q̄ multū ſāguinē effu/ derāt/penitētiā magnā agere debuerāt: qd̄ ſignificat̄ ꝑ cilitiū: ſ; q2 h̄ nō fecerūt/captiuati ſūt et trāſlati i terrā theglathphala/ ſar. iiij. Reg. xvj. b. quā captiuitatē p̄dicit h̄ eſaias. Diuidit̄ aūt h̄ capl'm in q̄ttuor ptes. In p̄ma p̄dicit deſtructionē ſy/ rie. In ſcda tāgit illd̄ qd̄ legit̄. iiij. Reg. xix. et. ij. Paral. xxx. ſ. ꝙ pꝰ captiuitatē ſyrorū/ezechias rex iuda ↄuocauit reliqas decem tribuū in hieruſalem: qui fugerāt a facie aſſyriorū: ⁊ la/ tebant in ſpeluncis ⁊ deſertis: ibi: In die illa inclinabit̄ homo. In tertia oñdit ꝙ aſſyrij veniētes i t̄rā decē tribuū: vel in ſyriam/ſm̄ quoſdā: deſtruxerunt ſegetes: ⁊ q̄cqd ipſi laborauerāt in terra: ibi: Propterea plātab ⁊c. In q̄rta cōminat̄ ſennacherib et exercitui eius: que3 ↄtra hieruſalē ↄgrega uit: ibi: Ue multitu dini ⁊c. Dicit ergo: b On⁹ damaſci. Titulus ē capituli. q. d. hec eſt viſio d̄ one/ re ⁊ afflictiōe ſyrie: cu ius metropolis eſt da maſcus. i Ecce. i. cito. Et loquit̄ ac ſi p̄/ ſens viderit. k Damaſcus deſinet eſſe ciuitas/potēs et nobilis vt ante. Non eni legit̄ ꝙ theglathphalaſar deſtru xerit eam: ſed ꝙ ciues eius trāſtulit cyrenē. iiij. Reg. xvj. b. Uel fore deſtruxit licet non ſit ſcriptū: ſed poſtea edificata ē vſq̄3 hodie. l Et erit/damaſcꝰ: m Sicut aceruꝰ lapi dū i ruina. i. tm̄ d̄ ea remanebit ruina lapidū ⁊ murorū ⁊ do morū ⁊ turriū. o Derelicte ciuitates aroer gregibꝰ erūt. Duobꝰ modis videt̄ hoc exponere haymo in duabus gloſis. Primo ſic: o Ciuitates aroer. i. regionis ſyrie: vbi mlte ſūt ciuitates/derelicte/ab hoībꝰ: p Gregibꝰ erūt/i paſcua. r Et requieſcēt ibi/beſtie ⁊ greges/expul/ ſis hoibus. s Et nō erit q̄ exterreat/beſtias. Uel non erit latro q̄ exterreat homies/tanta erit ſolitudo. Scdo ſic: o Ciuitates/ſyrie: derelicte gregibus/beſtiarū vel pecorū: q Erūt aroer. i. mirica: que ē herba ifructuoſa na/ ſcens in deſertis et ſaxoſis locis. q. d. omnes ſyri infructuoſi erunt ⁊ deſolati: ita ꝙ vbi erant prius ciuitates: ibi creſcent mirice. Dicunt etiam q̄dam ꝙ ex hac arbore odia maleficis artibus concitant̄. In quo notat̄ ꝙ ſyri maleficijs ſuis ↄtra ſe iram dei concitauerunt. r Et requieſcent ibi/gre/ ges beſtiarum vel pecorum. s Et non erit qui exter/ reat/ibi greges paſcentes et excubantes. q. d. tanta erit ſo/ litudo: vt nec etiam latro timendus ſit ibi. t Et ceſſabit adiutoriū/ſyrorū.

b O Nus damaſci. Ec/
i k cē damaſcus deſinet
l eſſe ciuitas: et erit ſic
m n aceruꝰ lapidū i ruina. Dere
o licte ciuitates aroer gregibꝰ
p q erūt: ⁊ requieſcēt ibi/et non
r s t erit q̄ exterreat. Et ceſſabit

A

Myſtice/de vocatiōe gētiū: h On⁹ damaſci. i. ſuer/ ſio ethnicorū: q̄ an aduentū chriſti amici erāt ſanguis ⁊ cru/ delitatis/et opa digna plāctu ⁊ ſacco agebāt. i Ecce da/ maſcus deſinet eſſe ciuitas/malignantiū. q. d. gentes cōuerſe ad fidem non erūt vnanimes amplius priſtina ↄuer/ ſatione ⁊ errore. Prouerb. xij. a. Uerte impios ⁊ non erunt. De hac ciuitate dicitur Oſee. xj. c. Ego deus ⁊ non homo et ciuitatem non ingrediar. Apoc. xviij. c. Ue ve ciuitas il/ la magna babylon. l Et erit/grex fidelis collectus ex mul/ tis conuerſis. m Sicut aceruus lapidum/viuorum: ex quibus conſtructa eſt ciuitas bonorū. j. Pet. ij. a. n In ruina/vitiorum ⁊ errorum: vel in execatione iudeorum: q2 in conuerſione gentium excecati ſūt iudei. Roma. xj. c. Ce/ citas ex parte contigit in iſrael: donec plenitudo gentium in/ traret. De hoc aceruo dicit̄ Hiere. l. d. Colligite de via ꝑ/ ditionis/lapides: id eſt duros peccatores: ⁊ redigite in acer/ uos/congregationis. Sic et Gen. xxxj. f. legitur: ꝙ iacob et laban fecerūt aceruum lapidum in ſignū federis: Quod ex/ ponitur de ↄfeſſoribus. o Derelicte ciuitates aroer: id eſt gentes prius infructuoſe/vt mirice. p Gregibus/ eccleſiaſticis: q Erunt/in paſcua: quia multi de gentibus conuerſis fuerunt poſtea magni doctores: qui pauerunt gre ges fidelium pane ſacri eloquij. r Et requieſcent ibi/ paſtores/vel greges mente pacata. Soph. ij. d. Erit funicu/ lus maris requies paſtorum/et caule pecorum. s Et nō erit qui exterreat/greges eccleſiaſticos: quia dominꝰ int̄ eos erit: et paſtore preſente/non timebunt lupos. Luc. xij. d. Nolite timere puſillus grex: quia cōplacuit patri veſtro dare vobis regnum. t Et ceſſabit adiutorium/dei:

Myſtice

* Ab ephraim. i. a ſcribis

¶ adiutorium/ſyrorum: a ¶Ab ephraim: id eſt a decem tribubus quas ſyri ſolebant iuuare ↄtra duaſ tribus. b ¶Et regnum a damaſco/ ceſſabit. d ¶Et reliquie ſyrie ſic glia filioꝝ iſrl' erūt .i. ſic decē tribꝰ captiuate ſunt vſqꝫ ad reliquas modicas: ſic ⁊ ſyri erūt. Uel ſic vituli aurei in qbꝰ gl'iabant filij iſrl' captiuabunt ab aſſyrijs: ita ⁊ reliqe ſyrie captiuabunt a chaldeis. Haymo dic ꝙ ironice loquit eſaias ꝓ ignominia ſyroꝝ. q.d. ſic filij iſrl' in captiuitatē ducti ſūt: quia ſpem ſuā nō in deo/ ſ i hoibꝰ poſuerūt: ſic ⁊ ſyri q ꝓmittebāt auxiliū eis vt ſeparēt eos a cultu dei: qd ⁊ fecerūt: et iō ambo ignominioſe captiuati ſūt. e ¶Dic dn̄s exercituū/ q potēs ē ita facere. f ¶Et erit in die illa: cū ſyria vaſtata fuerit ab aſſyrijs: et damaſcus deſierit eſſe ciuitas: g ¶Attenuabit glia iacob .i. decē tribuū: que i auxilio ſyroꝝ gl'iabant. Uel ſic: f ¶Et erit i die illa/ notabili ⁊ terribili: g ¶Attenuabit glia iacob .i. deſtruet ſyria ⁊ damaſcꝰ/ i qbꝰ gl'iabant iudei. h ¶Et pinguedo carnis eiꝰ .i. fortitudo fiducie eiꝰ: i ¶Emarceſcet .i. debilitabit amiſſis ſyris. k ¶Et erit ⁊c. Tres ponit ſimilitudines eiuſdē ſentētie/ ad oñdēdū ꝙ pauci de ſyris ⁊ de decē tribubꝰ remanebūt. Prima ſumit a meſſe: ſecūda a vinea: tertia ab olea. q.d. ſicut rariſſime ſpice fugiūt manꝰ meſſorū: et pauci racemi manꝰ vindemiatoꝝ: et pauce oliue poſt excuſſionē olee: ſic pauci remanebūt i damaſco. Primo eni ꝑ aſſyrios vaſtata fuit ⁊ pauci remāſert: ⁊ alij trāſlati fuert cyrenē: q̄ eſt regio vltra egyptū: poſtea vaſtata fuit a chaldeis: ⁊ tūc pauciores remāſert. Et h̄ ē: k Et erit/ ſyria: l ¶Sic ↄgregans in meſſe/ illud: m ¶Qd reſtiterit/ poſt meſſores. n ¶Et brachiū eiꝰ .i. ſyria in cuiꝰ fortitudie ↄfidebat iacob: o ¶Spicas leget .i. paucos q remanebūt colliget. p ¶Et erit ſicut q̄rēs ſpicas i valle raphaim: q̄ eſt fertiliſſima i t̃ra ꝓmiſſiōis: ꝑ qd inuit ꝓpha ꝙ mlti erāt i ſyria ſ pauci remanebūt. s ¶Et relinqt in eo/ brachio .i. i ſyria: vel in eo iacob. t ¶Quaſi racemꝰ .i. pauci: ſic pauci racemi relinquūt pꝰ vindemiatores. v ¶Et ſic excuſſio olee duarū aut triū oliuaꝝ in ſūmitate rami/ ſiue q̄ttuor aut q̄nqꝫ/ i cacumibꝰ eiꝰ .i. olee: ita erit/ x ¶Fructꝰ eiꝰ .i. ſyrie. y ¶Dic dn̄s exercituū: q oīa ſcit: ⁊ oīa pōt .i. ſic olea excuſſa/ duas aut tres/ q̄ttuor aut q̄nqꝫ/ aut plures oliuas retinet i ſūmitate ramoꝝ vbi nō pn̄t capi: ita i ſyria nulli fructꝰ aut ſegetes: vel etiam hoīes qui poſſint capi remanebunt.

¶ In die illa ⁊c. Scda ps

Myſtice ✻ a ¶Ab ephraim .i. a ſcrib ⁊ phariſeis: q ſꝑ ſūt ↄ̄rij ꝑplo dei. b ¶Et regnū/ diaboli vel pcti ceſſabit. c ¶A damaſco .i. a gēte q̄ pciꝰ ſanguinē diligebat. Roma. vj.b. Nō regnet pctm̄ in vrō mortali corpe vt obediatis ↄcupiſcentijs eius. d ¶Et reliqe ſyrie .i. gētiū ↄuerſarū. e ¶Sic glia filiorū iſrl' erūt .i. ſic filij iſrl' ꝓus fuerūt gl'ioſi/ durāte regno eorū ⁊ ſacerdotio: ita gētes ↄuerſe gl'ioſe erunt/ ablato a iudeis regno ⁊ gētibꝰ tradito: ſic dr Mat. xxj.d. Auferet a vob regnū dei ⁊ dabit genti faciēti fructꝰ eiꝰ. Heb. vij.b. Tranſlato ſacerdotio/ neceſſe ē vt leg' trāſlatio fiat. e ¶Dic dn̄s exercituū .i. ꝑ ꝓphetā h̄ ꝓmittit: et ideo fiet. f ¶Et erit i die illa .i. in tpe vocatiōis gentiū p̄dicātibꝰ aplis. g ¶Attenuabit glia iacob .i. iudeoꝝ q glorioſi erant i toto orbe. h ¶Et pinguedo carnis eiꝰ emarceſcet .i. nō habebūt ꝓphetā/ neqꝫ ſigna/ neqꝫ v̄tutes/ neqꝫ regnū/ neqꝫ ſacerdotiū vt ꝓus: ſ oē corpꝰ marceſcet. Oſee. iij.b. Dieſ mltos ſedebūt filij iſrl' ſine rege ⁊ ſine ꝓncipe ⁊ ſine ſacrificio ⁊ ſine altari ⁊ ſine ephot ⁊ ſine theraphin. Ezech. xxj.f. Tu aūt ꝓphane ipie dux iſrl': cuiꝰ venit dies i tpe iniq̄tatꝭ ꝓ̄finita: aufer cydarim: tolle coronā. k ¶Et erit ſic ↄgregās i meſſe ⁊c. Per tres

Al.⁊et pingues carnes eiꝰ marceſcent

a adiutoriū āb ephraim/ ēt re-
b gnum a dāmaſco: ⁊ rēliquie
c ſyrie ſic gl'iā filiorū iſrl' erūt:
d dicit dn̄s ēxercituū. Et ērit i
e die illa/ āttenuabitur gl'ia ia-
f cob: ⁊ ēt pinguedo carnis eiꝰ
g ēmarceſcet: Et ērit ſic ↄgrē-
h gans i meſſe qd rēſtiterit/ et
i brāchiū eiꝰ ſpicās leget. Et
k ērit ſicūt q̄rēs ſpicas i vālle
l raphaim: ēt reliquet i eo q̄ſi
m rācemꝰ ēt ſic excuſſio olee du-
n arū aut triū oliuarū in ſum-
o mitate rami: ſiue q̄ttuor aut
p q̄nqꝫ: i cacuminibꝰ eius frū-
q ctus eiꝰ/ dicit dn̄s deꝰ iſrael.

ſimilitudies oñdit ꝓpha: ꝙ vocatꝭ gentibꝰ remanebūt pauci iudei de magna multitudie: q etiā excecati i infidelitate erūt ſicut paupes: q poſt vindemiatores colligūt racemos remanentes: et poſt meſſores ſpicas: et poſt excuſſiones olearum oliuas: hoc eſt viles ⁊ abiecti ⁊ paupes erunt: ⁊ pauciſſimos de gentibꝰ ad legem ſuam ↄuertēt. Unde dn̄s Matth. xxiij.b. Ue vobis ſcribe ⁊ phariſei q circūitꝭ mare ⁊ aridam vt faciatis vnum ꝓſelytū. Et h̄ eſt ꝙ dicit: Et erit/ iacob .i. iudei ↄuerſi ad fidē. l ¶Sic ↄgregās in meſſe qd reſtiterit .i. ſicut pauper colligēs qd remanet poſt meſſores. **B** n ¶Et brachiū eiuſ .i. iacob. o ¶Spicas leget .i. pauciſſimos de gentibus q relinquent ab apoſtolis colligent ad ſe ad obſeruandū legalia cum eis. p ¶Et erit/ iacob. q ¶Sic querēs ſpicas .i. reliqas gentiū nō ↄuerſas ab aplis. r ¶In valle raphaim .i. in l'rali ⁊ carnali intelligentia leg'. Alij exponūt ⁊ meliꝰ vt credo de iudeis ↄuerſis ad fidē. Et eſt ſenſus: ꝙ ſic pauce ſpice remanēt poſt meſſionē: et pauci racemi poſt vindemiatores: ⁊ pauce oliue poſt olearū excuſſionē: ita pauci iudei cōuerſi ſūt ad fidē/ reſpectu gentiū ↄuerſarū: vel reſpectu iudeoꝝ nō ↄuerſoꝝ: ſm ꝙ dicit Matth. xx.b. Multi ſūt vocati: pauci v̄o electi. Et hoc eſt: k ¶Et erit/ iacob .i. iudei ↄuerſi. l ¶Sic ↄgregās i meſſe qd reſtiterit/ poſt meſſores .i. pauci paupes ⁊ humiles. n ¶Et brachiū eiꝰ .i. iacob. o ¶Spicas leget .i. veſtigia meſſoꝝ .i. aploꝝ ſequet: ſic ille q colligit ſpicas poſt meſſores. r ¶In valle raphaim .i. in veritate l'r̃e ⁊ humilitate cordis: nō in mōte ſupbie. Ruth. ij.a. Uadā in agrū ⁊ colligam ſpicas q̄ fugiūt manꝰ metentiū. Auctoritates ſacre ſcripture dicunt ſpice: q̄rū ſtipes hiſtoria eſt: folliculꝰ allegoria: grana tropologia: ariſte ſubtiles anagoge. Item racemi dicūtur auctoritates ſacre ſcripture: q2 inebriāt ⁊ letificāt mētem. Similit ⁊ oliue: q2 oleū pietatꝭ nobis miſtrant. De his dicit Leuit. xix.b. Cū meſſueris ſegetes terre tue: nō tondebis vſqꝫ ad ſolū ſupficiē t̃re: nec remanentes ſpicas colliges: neqꝫ i vinea tua racemos et grana decidētia ↄgregabis: ſed paupibꝰ carpēda dimittes. Michee. vij.a. Factꝰ ſum quaſi q colligit i autūno racemos vindemie. s ¶Et relinquet i eo .i. in iacob .i. i ꝑplo iudaico: t ¶Quaſi racemꝰ .i. pauci fideles. v ¶Et ſic excuſſio olee duarū aut triū oliuaꝝ in ſūmitate rami/ ſiue q̄ttuor aut q̄nqꝫ/ i cacumibꝰ eiꝰ fructꝰ eiꝰ .i. ſic olea excuſſa paucaſ retinet oliuas: ita ꝑcuſſo ꝑplo iudeoꝝ ⁊ excecato/ oliua .i. ſynagoga q̄ ſb moyſe habuerat ſexcēta tria milia armatoꝝ: vt legit Nūe. ij.g. et xxvj.g. Et ſb dauid numerāte ioab q̄ſi īfinita milia. ij. Reg'. vlt.b. paucos fructꝰ ſaluatori obtulit. Uñ Oſee. ix.c. Quaſi vuas i deſerto inueni iſrl': q̄ſi ꝓma poma ficulnee i cacumine eiꝰ vidi p̄res eoꝝ. Et nota ꝙ duarū dic ꝑ ſe: in q ſignificat paulū ⁊ barnabā: de quibꝰ dixit ſpūſſcūs Act. xiij.a. Segregate mihi ſaulum ⁊ barnabā in opus ad qd aſſumpſi eoſ. In hoc ꝙ dicit/ trium oliuarū/ ſignificat vt dicit Hieroꝰ petrum/ iacobum/ et iohannē: qui in monte dn̄m transfiguratū cōſpexerūt: Matth. xvij.a. Et archiſynagogi filiam ſuſcitari viderūt: Matth. ix.c. et Marc. v.c. et Luc. viij.f. Ideo aūt hos qnqꝫ ſepatim tangit/ ad oſtēdendū ꝙ ſepati ab alijs fuerunt aliqua ſpeciali p̄rogatiua. y ¶Dicit dn̄s deus iſrael/ qui mentiri neſcit nec valet. Item quattuor ⁊ quinqꝫ dixit: vt oſtenderet illas paucas oliuas fore p̄dicatores euāgelice ⁊ moſaice legis. Et ita innuit propheta quattuordecim apoſtolos: vndecim a dn̄o electos: et matthiā iude ſubſtitutum: et paulum ⁊ barnabam. Et merito hic numerus ſeorſum poſitus eſt: ad oſtendendum illos quaſi quadam p̄rogatiua ſegregatos: quaſi domini ſecretarios ſpeciales.

✻ In die illa excecationis

☞ a In die illa ꝛc. Scđa ps vbi oñdit ꝙ pᵒ captiuitatē ſyrię
Scđa pars et ſamarię ezechias ꝯuocauit ī hieruſalē reliq̄as decē tribuū:
ſic legit. iiij. Reg. xix. et. ij. Paral. xxx. a. Dic̄ ḡ: In die illa
deleta ſyria: et captiuatis ſyris ac decē tribubᵒ. b Inclina/
bit. i. hūiliabit/ c Hō. i. iudeᵒ factᵒ rōnabil' relicta idolatria.

d Ad factorē ſuū .i. ad deū/ debitū cul/ tū exhibēdo. e Et oculi eiᵒ/ interiores et exteriores. f Ad ſctm̄ iſrl' reſpiciet: id eſt ad templū. g Et nō inclinabit/ adorādo. h Ad altaria/ idolorum. i Que fecerūt manus eiᵒ/ in dan ꝛ ī bethel: vbi erāt vituli aurei q̄s fecit hieroboā.

C

a In die illa inclinabit homo
b ad factorē ſuū: et oculi eiᵒ ad
c ſanctū iſrl' reſpiciet: et nō in/
d clinabit ad altaria q̄ fecerūt
e manᵒ eiᵒ: et q̄ opati ſūt digi/
f ti eiᵒ: nō reſpiciet lucoſ et de
g lubra. In die illa erūt ciui/
h tates fortitudis eiᵒ derelictę
i ſic aratra: et ſegetes q̄ dereli
k ctę ſunt a facie filioꝝ iſrl'. Et

iij. Reg. xij. g. k Et q̄ opati ſt digiti eiᵒ: diligētiā no/
tat: illō eni diligēt facimᵒ/ vbi digitos apponimᵒ. l Nō re/
ſpiciet/ hō relictᵒ ab aſſyriiſ reuerſus ī hierl'z. m Lucos ꝛ
delubra: in q̄bᵒ ſolebat idolis ſacrificare. i. luxuriā exercere.
n In die illa/ qñ aſſyrij vaſtauerīt nō ſolū ſyriā ꝛ damaſcū
ſ ꝛ trā decē tribuū: vl' qñ romani q̄dragesimoſecūdo āno pᵒ
paſſionē dñi deſtruxerūt hierl'm. o Erūt ciuitates for/
titudinis eius. i. fortes ciuitates iſrael: p Derelictę/ ab
hoīb' timore aſſyrioꝝ vel romanoꝝ: q Sic aratra/ amor/
reoꝝ. r Et ſegetes que derelictę ſunt/ ab amorreis.
s A facie filioꝝ iſrl'. q. d. ſicut olim amorrei veniētibᵒ fi/
liis iſrael p̄ timore dimittebāt aratra in cāpis ꝛ fugiebant: vt
legit Joſue. vj. et. vij. Sic modo decem tribᵒ ita territę erūt
in aduētu theglathphalaſar: ꝙ non ſūt auſi munire ciuitates
fortes ꝛ oppida: ſ ipſis dimiſſis fugiūt. t Et eris deſerta/
plebs decē tribuū. Et merito: v Quia oblita es dei ſal/
uatoris tui: id ē dei q̄ eduxit te de egypto: ꝛ ſaluauit ab ex/
ercitu pharaōis. x Et fortl' adiutoris tui/ ꝯ egyptios ꝛ
amalechitas ꝛ amorreos ꝛ oēs alios inimicos. y Nō es
recordata: vt eū coleres ſolū. Vñ Hiere. viij. c. Miluᵒ in
celo cognouit tps ſuū: turtur ꝛ hirūdo ꝛ ciconia cuſtodierūt
tps aduētᵒ ſui: pp'ls aūt meᵒ nō cognouit iudiciū dñi. Ḡ. j. a.
Cognouit bos poſſeſſorē ſuū: ꝛ aſinᵒ p̄ſepe dñi ſui: iſrael aūt
nō cognouit me. z Propterea plantabis ꝛc. Tertia
Tertia pars pars vbi oñdit ꝙ aſſyrij veniētes ī terrā decē tribuū/ ſegeteſ
et q̄cq̄d erat in terra vaſtauerūt. Quidā tñ intelligūt h̄ de ter
ra ſyroꝝ: ſ gloſę exponūt de terra decē tribuū. Loquēſ ergo
ironicę ꝓpha ad decē tribᵒ ait: Propterea/ q: oblita es dei
tui: a Plātabis plātationē fidelē. q. d. an ꝓpterea
q: oblita es dei plātabis plantationē fidelē: q. d. nō. b Et
ꝓ ſed. c Germē alienū ſemiabis. Plātationē fidelem
vocat q̄ reddit fructū cultori ſuo: Germē alienū dic̄ qō alius
colligit nō cultor. Sic fuit h̄: q: iſrl'itę plātauerūt vineas ꝛ ſe/
getes: et aſſyrij collegerūt fructū. Vel fidelis plātatio pōt di
ci: q̄ ſm laborē cultoris reddit fructū multiplicē ꝛ bonū: Ger
mē alienū d̄r fructus degenerās ꝛ prauᵒ. Alia lr̄a habet: in/
fidelem: et tūc ſic legit lr̄a. z Propterea. i. q: oblita es
dei: a Plātabis plātationē infidelē. i. quā nō colli/
ges. b Et germē alienū/ a te: qō aliᵒ colliget. d Se/
miabis/ o tu iſrl': vel o tu ſyre/ ſm alios. e In die plāta
tionis tuę labruſca. i. ꝑ vite bona plātata/ naſcet labru/
ſca: id eſt vitis ſilueſtris ꝛ inutilis. g Et mane ſemē tu/
um florebit. i. nimis cito ꝛ feſtinant'/ ꝛ iō inutilit': q: iminē/
te frigore ꝯcidūt flores ꝛ fructᵒ perit. h Ablata ē meſ/
ſis/ ab hoſtibᵒ. i. auferet. i In die hereditatl'. i. cū de/
beret recondi in horrea: ꝛ poſſideri ſic hereditas. k Et do
lebis grauit'/ ſup h̄: Vel dolebit grauit'/ q̄ ſemiauit. ſ. vt
ſit metaplaſmᵒ. i. mutatio perſonę: que frequēs eſt in ꝓphetſ.
☞ Vę multitudini ꝛc. Quarta
Myſtice a In die illa/ excecatiōis iudeoꝝ et vocatiōe gētiū: b In
clinabit. i. hūiliabit ꝑ fidē. c Hō/ gentiliſ ꝯuerſus. d Ad
factorē ſuū. i. deū/ reiectiſ idol' et pctis. e Et oculi eiᵒ. i.

gētilis ꝯuerſi. f Ad ſctm̄ iſrl' reſpiciet. i. ad deū ſctificā/
tē fideles fide videntes eū. g Et nō iclinabit ad altaria
q̄ fecerūt manᵒ eiᵒ: et q̄ opati ſūt digiti eius. i. ad idola
vel pctā. Oſee. viij. c. Multiplicauit ephraim altaria ad pec/
cādū ꝛc. l Nō reſpiciet lucos ꝛ delubra: in q̄bus ante
peccauit. Unde dictū ē loth/ Geñ. xix. d. Salua aīam tuā: noli reſpicere pᵒ tergū: nec ſtes in oī circa regiōe: ſ incredula vxor eiᵒ reſpexit pᵒ ſe: ꝛ verſa ē in ſtatuā ſalis. Iſidorᵒ. Delubra dicunt a diluēdo: id ē tēpla habētia fōtes ꝑ lucos. Per delubra itelligit oē ꝑuerſū dogma: ꝛ oiſ mala plātatio. De qua d̄r Mat. xv. b.

t eris deſerta q: oblita es dei
v ſaluatorl' tui et fortis adiu/
x toris tui non es recordata.
y Propterea plātabis plāta
z tionem †fidelem: et †germen
a alienū ſemiabis. In die plā
b tationis tuę labruſca: et ma/
c ne ſemen tuum florebit. Ab
d lata eſt meſſis in die here/
e ditatis: et †dolebis grauiter.

Al. infidelē
Al. ſemen
B
Al. dolebit

Oīs plātatio quā ñ plātauit pr̄ meᵒ eradicabit. n In die illa
vocatiōis gētiū. o Erūt ciuitates fortitudis eiᵒ dereli/
ctę. i. iudei excecabūt: ꝛ a dño deſerēt. q Sic aratra ꝛ ſege
teſ q̄ derelictę ſūt a facie filioꝝ iſrl'. Septuagita planiᵒ.
Sic dereliq̄rūt amorrei ꝛ euei aratra ꝛ ſegeteſ a facie filioꝝ iſrl'.
Aratra amorreoꝝ ꝛ eueoꝝ. i. clericoꝝ ꝓpt' pctā amaricātiū: ꝛ la
pides. i. auctoritates colligētiū: ſt' ſecularia negocia/ et redditᵒ
tpales: q̄ ipſi dereliq̄rūt a facie filioꝝ iſrl'. i. p̄dicatoꝝ. iiij. Reg.
xix. d. Cū veniſſet heliaſ ad eū. i. ad heliſeū/ miſit palliū ſuū ſup
illū: q̄ ſtatim relictiſ bobᵒ cucurrit poſt heliā ꝛc. Et reuerſus ab
eo tulit par boū ꝛ mactauit illud: ꝛ ī aratro boū coxit carnes.
Eſt etiā aliud aratrū boū qō nō eſt dimittēdū. ſ. officiū p̄dica/
tiōiſ. De q̄ d̄r Eccī. xxxviij. c. Qui tenet aratrū/ ꝛ q̄ gl'iat' ī ia/
culo: ſtimulo boues agitat. Luc. ix. g. Nemo mittēs manū ſuā
ad aratrū: ꝛ reſpiciēs retro aptᵒ ē regno dei: habēdo vel p̄di/
cando. Job. j. c. Boues arabāt/ ꝛ aſinę paſcebant iuxta eos.
Oſee. x. c. Arabit iudas ꝛ confringet ſibi ſulcos iacob. t Et
eris deſerta/ a doctrina/ a gr̄a/ a gl'ia. v Quia oblita es
ſaluatorl'/ dei/ tui. i. chriſti quē lex ꝛ ꝓphę nūciabāt. x Et
fortl' adiutorl' tui/ ꝯ demōes ꝛ pctā. y Nō es recorda
ta. i. ingrata. z Propterea plātab plātationē infide
lē: q̄ ad te: q̄ ñ credis deū trinū ꝛ vnū. b Et germē alienū
.i. doctrinā ꝑuerſam: d Semiabis/ in terrā malā. i. ī ſyna/
gogā ſathanę: dicēdo vnū deū nō trinū: chriſtū ex hoīe/ nō ex
deo natū. Alia lr̄a: a Plātab plātationē fidelē. i. doctri/
nā verā q̄ ad alios. b Et ſemē alienū: qō alius comedet:
d Semiabis: ſicut hodie multi faciūt: q̄ bona ꝛ vera docēt
et p̄dicāt ꝛ alios ſatiāt/ ꝛ ipi fame moriunt. Deut. xxviij. d. Vi
neā plātab ꝛ fodies: ꝛ vinū nō bibes. Job. xxiiij. b. Int' acer/
uos eoꝝ meridiati ſt' q̄ calcatiſ torcularibᵒ ſitiūt. Michee. vj.
d. Tu ſemiabis ꝛ nō metes: tu calcab oliuā ꝛ nō vngeriſ oleo: ꝛ
muſtū ꝛ vinū nō bibes. e In die plātatiōis tuę labru/
ſca/ blaſphemię ꝯ chriſtū. g Et mane ſemē tuū florebit:
id ē ante tps: et iō nō valebit. h Ablata ē meſſis/ doctri/
nę ſpūal': ꝛ gr̄ę ſpūal'. i In die hereditatl'. i. ī futuro cum
deberet vt hereditas poſſideri. k Et/ iō/ dolebit grauit':
cū videbit gentilē ꝓp'lm ſibi p̄latū. Vñ apl's Roma. ix. a. Tri/
ſticia mihi magna ē ꝛ ꝯtinuᵒ dolor cordi meo: q: vellet ſi poſ/
ſet fieri cū ramis oleaſtri radicē ſaluari. i. iudeos cū gentibus.
Pōt etiā h̄ dici ꝯ illos: q̄ in ipſo initio ꝓmotiōis vel ꝯuerſiōiſ
ſuę degenerāt: vel ꝯ illos q̄ ꝑ tpali laude vel lucro docēt aut p̄/
dicāt. e In die plātatiōis tuę. i. ꝓmotiōis vl' p̄dicatiōiſ:
f Labruſca/ auaricię vel ianiſglię. Hiere. xij. c. Semiauerīt
triticū ꝛ meſſuerīt ſpinas. g Et mane ſemen tuū flore/
bit. j. xviij. c. Añ meſſē totᵒ efflorauit ꝛ imatura ꝑfectio germi/
nauit. Prouer. xx. c. Hereditas ad quā feſtinat' in p̄ncipio: in
nouiſſimo bñdictiōe carebit. Itē Prouer. xxviij. c. Vir fidel'
mlt'ū laudabit': q̄ aūt feſtinat ditari nō erit inocēs. h Abla
ta ē meſſis. i. fructᵒ p̄dicatiōis tuę. i In die hereditatl'
.i. ī die q̄ reſtituet heredibᵒ hereditaſ ętna. k Et doleb gra
uiter/ q̄ pro laude vel ꝑ lucro modico tuā hereditatē vendi/
diſti: q̄ alios inebriaſti ꝛ ſatiaſti: ꝛ tu ieiunus ꝛ ſitiēs remāſiſti.
Vę multitudini ꝓploꝝ

ſ a Ve multitudini ⁊c. Quarta ps: vbi cōminaṫ ſennache-
Quarta pars rib ⁊ exercitui eius quem exterminauit. iiij. xxxvij. g. angelus
dn̄i. Et hoc facit eſaias in conſolationē ſyroꝝ ⁊ decem tribu-
um: quos vtroſq; aſſyrij captiuauerūt. Dicit ergo: Ve / tpa-
le ⁊ eternū. b Multitudini populoꝝ multoꝝ / venien-
tiū cū ſennacherib ꝯ
hieruſalem. iiij. xxxvij.
Al. † multitudo Venientium dico: c
Et multitudo ma
ris ſonātis. i. cū ma
gno ⁊ multo fremitu ⁊
impetu ſicut mare in-
undans. d Et tu-
mult⁹ turbarū / ve-
nientiū cū ſennache-
rib. e Sicut ſoni
tus aq̄rū multarū
.q.d. cum tanta mlti-

a Ve † mltitudini ppl̄oꝝ mul-
b toꝝ vt multitudo maris ſonā-
c tis: et tumult⁹ turbarū ſicut
d ſonit⁹ aq̄rū multarū. Sona-
e būt ppl̄i ſicut ſonit⁹ aq̄rū in-
f undātiū et increpabit eū et
g fugiet pcul. Et rapieṫ ſicut
h puluis mōtiū a facie venti:
i et ſicut turbo corā tēpeſtate.
k In tpe veſpi / et ecce turba-
l tio: i matutino / et non ſubſi-
m ſtet. Hec eſt ps eoꝝ q̄ vaſta-
n uert nos: et ſors diripientiū
o nos. ¶ Capi. XVIII
p
q Ve terre cymbalo ala-
r rū que e trās flumē

tudine veniet: vt ſon⁹ exercit⁹ compeṫ ſonitui maris ⁊ aquaꝝ multarū. f Sonabūt populi / venientes cū ſennacherib. g Sicut ſonit⁹ aq̄rū inundātiū: que nihil audiūt: nec audire aliq̄d ſinūt. h Et increpabit / dn̄s / eū. i. ſennacherib dn̄m ⁊ auctorē tanti exercitus occidēdo exercitū totum. i Et fugiet / ſennacherib. k Procul / in niniuen extermi- nato exercitu. l Et rapieṫ / ſennacherib. i. cito fugiet a hieruſalē. Vel / Rapieṫ. i. cito de mūdo tolleṫ: q2 poſt q̄dragin ta dies a pprijs filijs ē occiſus. iiij. xxxvij. g. Vel ſic: Rapieṫ / exercit⁹. m Sic puluis mōtiū / rapiṫ: n A facie venti. i. cito ⁊ raptim ꝯſumenṫ / redacti i cinerē: ⁊ eoꝝ ſpolia detrahenṫ a iudeis. o Et ſicut turbo / q̄ de terra ſubito conſurgit. p Coram tempeſtate / ventoꝝ. q In tpe veſperi. i. in extrema parte noctis: tunc eni interfect⁹ eſt exercitus: r Et ecce turbatio / multitudinis: angelo pcutiente. s In matutino / ſimiliṫ turbatio: q2 ſennacherib vidēs exterminatū exercitū turbat⁹ eſt valde. t Et nō ſubſiſtet / exercit⁹ vel ſennacherib: q2 licet fugeret in niniuen cū decem ſocijs: ibi ē interfect⁹ a filijs. v Hec ē ps eoꝝ q̄ vaſtauerūt nos / mala. ſ. ſupra dicta / dicit ppha aſſocians ſe iudeis deſolatis gratia compaſſionis. x Et ſors diripientium nos: ſors dicitur quia nulli parata eſt.

Myſtice ※ a Ve mltitudini ppl̄oꝝ multoꝝ / nō credētiū ⁊ eccleſiam pſequētiū. c Et multitudo maris ſonātis: cui nemo reſiſtere pōt: ⁊ q̄ cūcta opprimere ⁊ occupare conatur vt mare. d Et tumult⁹ turbarū / eccleſiā turbātiū. e Sicut ſonit⁹ aq̄rū multarū: q̄rum vn⁹ fluct⁹ allidit alium. Apoc. xvij. d. Aq̄s quas vidiſti vbi meretrix ſedet: populi ſūt ⁊ gētes ⁊ lingue. f Sonabūt ppl̄i ſic ſonit⁹ aq̄rū multarū / inundātiū / ꝯcordiṫ cōtra bonos. Hiere. lj. f. Sonabūt fluct⁹ eoꝝ q̄ſi aq̄ multe. iiij. xxiij. a. Erubeſce ſidon ait mare. Job. xxviij. b. Et mare loquiṫ: nō eſt mecū. ſ. ſapiētia.
Ps. 92. Hic ē ſonit⁹ maris. Ps. Eleuauerūt flumia vocē ſuā: eleuauerūt flumia fluct⁹ ſuos. h Et increpabit dn̄s eū / diabolum vel antichriſtū auctorē ſeditiōis. i Et fugiet pcul a ꝑplo dei. Zach. iij. a. Increpet dn̄s in te ſathan. Nau. j. a. Dn̄s i tempeſtate ⁊ turbine vie eius: ⁊ nebule puluis pedum ei⁹ increpās mare ⁊ exiccās illud. l Et rapieṫ: vt religeṫ in abyſſo: Apoc. xx. a. m Sic puluis mōtiū / fragilitas ſupboꝝ. n A facie vēti. i. impetu tribulatiōis. o Et ſic turbo corā tēpeſtate / diuine ſentētie. q In tpe veſperi. i. in die iudicij: cum diceṫ ei ⁊ ſuis: Ite maledicti ⁊c. Mat. xxv. d. Job. xxj. c. Erūt q̄ſi palee ante faciē venti: ⁊ ſicut fauilla quā turbo diſpgit. Itē Job. xxvij. d. Nocte opprimet eū tēpeſtas: tollet eū vent⁹ vrēs ⁊ velut turbo rapiet eū de loco ſuo. Prouer. x. d. Quaſi tēpeſtas trāſiēs nō erit impius. Hiere. xxiij. d. Ecce turbo dn̄ice indignatiōis egredietur: et tēpeſtas erūpēs ſup caput impioꝝ veniet. r Et ecce turbatio / diaboli ⁊ ſuoꝝ ex ꝯſciētia pcti in veſpe mortis. s In matutino / reſurrectiōis ſimiliter turbatio ex terrore iudicij: ⁊ magnitudine ſupplicij. t Et nō ſubſiſtet / i miſerijs. Septuagita: Et nō erit. q. d. ad ſtatū priſtinū nō redi-

bit. Vn̄ Origenē ponit Hiero⁹ Glo. Quō q̄ penitebit diabol⁹ ⁊ archāgelicū faſtigiū ſuſtinebit: Al. † eugenis v Hec ē ps eoꝝ q̄ vaſtauerūt nos. ſ. interit⁹ etn⁹. x Et ſors diripientiū nos / dicēt ſcti vidētes reprobos reprobari. Job. xx. d. Hec eſt ps hoīs impij a deo: ⁊ hereditas verboꝝ ei⁹ a dn̄o. Hiere. xiij. d. Hec eſt ſors tua: parſq; mēſure tue a me dicit dn̄s.

¶ Expo. Ca. XVIII.

V E terre cymbalo ⁊c. Sic decē tribus ex ꝯfidētia auxilij ⁊ ꝯſilij ſyroꝝ min⁹ ſperauerṫ i dn̄o: ſic due trib⁹ ex ꝯfidentia egyptioꝝ. Vn̄ ſic in pcedēti capitulo pdicta ē deſtructio ſyroꝝ: q2 pmittēdo ꝯſiliū ⁊ auxiliū decē tribub⁹ / retraxerūt eas a ſpe ⁊ cultu dei ſui: ita pdiciṫ h deſtructio egyptioꝝ: q2 pmittebāt ꝯſiliū ⁊ auxiliū duab⁹ tribub⁹: vt eas a ſpe et cultu dei retraherēt. Et nota q nō preponiṫ h titulus: On⁹ egypti: ſic ſupra poſitū eſt onus damaſci: q2 in ſequēti caplo iterū ⁊ pleni⁹ agit ppha de deſtructiōe egypti: et ibi poniṫ titulus. Vn̄ qd h diciṫ de egypto: q̄ſi anticipatio eſt. Compat aūt ppha egyptū cymbalo alarū: vt dic Haymo pṗ nilū: q̄ p abrupta mōtiū deſcēdēs: ſonitū ſimilē ſonitu alarū grandium auiū volantiū dabat anteq; diuidereṫ ab alexādro in ſeptem riuis. Et q2 ſon⁹ alarū ſimilis ē ſonāti cymbalo: ideo dic cymbalo alarū. Vel q2 cymbalū acutū ſonū habet ⁊ velocē: et magis exp̄miṫ ei⁹ velocitas ex eo q addiṫ alarū: ideo non ſolū cymbalo / ſed cymbalo alarū cōparaṫ egypt⁹ p velocitate ⁊ impetu nili. Vel q2 ſicut auis cito trāſuolat: ita nilus cito ſegetes generat. Al' p cymbalū alaꝝ itelligiṫ auxiliū qd egyptij pmittebāt duab⁹ tribub⁹: Juxta illud Ps. Sub vmbra Ps. 16. alaꝝ tuaꝝ ptege me. Et nota q nil⁹ q̄ ⁊ geon diciṫ Gen. ij. b. vocaṫ flumē ethiopie ⁊ flumen egypti: quia de paradiſo veniens per vtranq; terram fluit: et de ethiopia deſcēdit in egyptum. Diuidiṫ autem hoc capitulū in tres partes. In pma cōminaṫ ppha egyptijs: oſtendens eorum turbationē ⁊ timorem audito aduentu nabuchodonoſor contra eos: Vnde nūcios miſerunt ad duas tribus: vt eis ferrent auxilium: quib⁹ hieremias impoſuit collis eorū catenas ligneas dicēs: Ite ⁊ dicite dn̄is veſtris: q ita duceṅ captiui ⁊ ligati ab aſſyrijs. Et hoc habes Hiere. xxvij. a. In ſecūda parte oſtendit propheta egyptios ſimul ⁊ duas tribus a dn̄o derelictas: et ideo totaliter ab aſſyrijs deſtruēdos: ibi: Ego quieſcam. In tertia promittit populo iudaico q vaſtata egypto non ſperabit vltra in vmbra egyptioꝝ: ſed in dn̄o: ibi: In tempore illo ⁊c. Dicit ergo: y Ve / tempale ⁊ eternū z Terre cymbalo alarū. i. egypto: que in vmbra alarum ſuarū pmittit auxilium duabus tribubus: cui⁹ fluui⁹ velox ē vt volat⁹ auiū ⁊ ſtrepitū fac vt cymbalū. a Que / terra / ē trās flumen ethiopie / reſpectu hierl'm. i. vltra nilū q̄ de ethiopia venit i egyptū. Interl.

Myſtice y Ve cymbalo alarum ⁊c. Hebreus exponit hoc de gog: qui veniet de vltra ethiopiam de terra auibus plena. Haymo et hieronym⁹ de egyptijs ad litteram / vt diximus: Greg⁹ / de antichriſto: et Hiero⁹ / de hereticis myſtice: qui mittunt nuncios per vniuerſum orbem portantes volumina falſorū dogmatū: Qui cymbalo comparaṫ: q2 alijs predicando ſeipſos conſumūt ⁊ damnant: Juxta illud j. Cor. xiij. a. Si linguis hominū loquar ⁊ angelorū / charitatē autem non habeam / factus ſum velut es ſonans aut cymbalum tinniens. Cymbalo autem alarum comparaṫ propṫ leuitatē ⁊ ſuperbiā eorū. Dicit ergo: y Ve / eternū. z Terre cymbalo alarū. i. terrenis hereticis ſeu falſis doctorib⁹. Matth. xxiij. b. Ve vob ſcribe ⁊ phariſei hypocrite qui clauditis regnū celorum ante hoīes: vos eni nō intratis nec introeūtes itrare ſiniṫ. a Que ē trās flumē ethiopie. i. peior q̄ ethiopia ※

egyptū. Interliñ. dicit/ Trās flumē ethiopię.i.vltra ri/uos nili: notans φ alexander magn⁹ qñ cepit egyptū diuiſit nilū in ſeptē riuos: vt poſſet eū trāſuadare. Vñ.ſ.xj.d.dicit: Leuabit dñs manū ſuā ſup flumē in fortitudine ſpūs ſui: et ꝑcutiet eū in ſeptē riuis. a Qui/ egyptus.i.egyptiac⁹ populus: vt fiat relatio ratione ſuppoſiti. b Mittit i mare.i.ꝑ mare: c Legatos: id eſt nūcios ad duas tribus/ vt eis ferant auxiliū. Vel/ in mare.i.ad cyp̄r ꝛ ad alias inſulas maris vt veniāt eis in auxiliū. d Et in vaſis papyri ſup aquas.i. in nauib⁹ de papyro factis: que tante ma/

Al. ſ papyreis

Al. nō hȳ Ad nōē nois dñi exercituū montem ſion

a ethiopię: qui mittit i mare le/
b gatos ꝛ in vaſis ꝑpapyri ſup
c aq̄s. Ite angeli veloces ad
d e gentē cōuulſā et dilaceratā:
f ad populum terribilē/ poſt
g quem non eſt alius: ad gen/
h tem expectantem ꝛ cōculca/
i tam: cui⁹ diripuerūt flumi/
k na terram eius: ꝑAd montē
l
m
n
o
p q

r nominis domini exercituū
s montē ſion. Oms habitato/
t res orbis q̄ morami in terra:
v cū eleuatū fuerit ſignū i ꝑmō/
x tibus/ videbitis: et clangorē
y tubę audietis: quia hec dicit
z dñs ad me: Ego quieſcam ꝛ
a conſiderabo in loco meo: ſi/
b cut meridiana lux clara eſt:
c
d
e

gnitudinis eſt ſm hiſtoriā alexādri: vt dicit haymo/ vt naues de ipſo fiāt. Vel vaſa papyrea vocat chartas de papyris factas/ quas mittebāt ꝑ legatos/ vl' pixides papyreas in quib⁹ littere portabanť: q̄s haymo vocat capſulas indiculorū.i.litterar̄ indicantiū volūtatē mittentiū. Itē vocat eas capſulas vehiculor̄.i.curſarior̄. Mittet inq̄ dicēs: e Ite angeli.i. nūcij: f Veloces.i.velociter: g Ad gentē/ iudaicā.i. ad duas trib⁹: h Cōuulſam/ a deo ꝛ partim a terra ſua: i Et dilaceratā/ ab aſſyrijs: q̄ totā iudeā fere p̄ter hierl'm deſtruxerāt: k Ad pp̄lm terribilē/ hoſtib⁹ ſuis quondā qñ deū habebat ꝓtectorē. l Poſt quē nō eſt ali⁹.i.cuius potentię null⁹ popul⁹ eſt comparādus: m Ad gente expectantē/ auxiliū dei: vel auxiliū noſtrū.q.d.nos iuuamus eos: ꝛ ideo ipſi debent nos iuuare. n Et cōculcatā/ a diuerſis gentib⁹. o Cui⁹ diripuerūt flumia terrā eius.i.cui⁹ terrā flumia.i.reges ꝛ p̄ncipes hoſtes eor̄ diripuerūt/ nūc aſſyrij/ nūc egyptij/ nūc chaldei. q Ad mōtē nomis ꝛc. Exponit ꝓpheta ad quā terrā nūcij mittanť: vel ipſimet egyptij exponūt: Quaſi querētib⁹ nūcijs: Quo ibim⁹? Et ipſi dicūt: q Ad mōtē nois dñi exercituū: id eſt ad hieruſalē mōtuoſam: vbi inuocatū eſt nomē dñi exercituū.i.angelicarū virtutū.ſ. r Montē ſion/ vbi erat turris fortiſſima: que dicit arx dauid. Deinde ſubdit ꝓpheta in ꝑſona dñi: s Oms habitatores orbis q̄ morami in terra: cū eleuatum fuerit ſignū.i.vexillū victorię aſſyrior̄. v In mōtib⁹/ vl' in natiōib⁹/ egyptior̄: x Videbitis/ hoc qd ego p̄dico vobis: vel hoc qd aſſyrij facient egyptijs: vel qd dominus cogitauit ſup egyptū. Sed videť φ male dicat/ in mōtibus egypti: qꝛ dicit Deuť.xj.b. Terra illa nō eſt ſicut terra de qua egreſſi eſtis: ſed eſt montuoſa: Et cōſtat φ ipſi egreſſi erāt de egypto: ergo egyptus non habet mōtes. Solutio. Egreſſi erāt de terra geſſen vbi nō ſūt montes: tamē in alia p̄te habet montes egyptus. y Et clangorē tubę audietis/ incipiētibus pugnare aſſyrijs contra egyptios. Et poſſet aliquis dicere eſaię: Quō ſcis hoc? Et reſpondet: a Quia hec dicit dñs/ qui nō mentiť/ ad me: b Ego quieſcā.i.ceſſabo a ꝓtectiōe egyptior̄: ꝛ duarū tribuū ad quas mittūt. c Et cōſiderabo/ finē rei: ſic ille q̄ nō curat. d In loco meo.i.in cęlo.q.d.ſine labore meo perdā eos. Deuť.xxxij.c. Cōſiderabo nouiſſima eor̄. Contra h̄ videť dicere.ſ.xxvj.d. Ecce egredieť dñs de loco ſancto ſuo: vt viſitet iniquitatē habitatoris terrę ꝯ eū. Item Mich.j.a. Ecce dñs egredieť de loco ſuo: ꝛ deſcēdet ꝛ calcabit ſup excelſa terrę. Solutio. Dr̄ dñs egredi de loco ſuo.i.de miſcdia/ qñ punit grauiť: dr̄ manere i loco ſuo/ qñ nō ꝓtegit: qꝛ nō laborat: et ita dr̄ hic: e Sicut meridiana lux clara eſt: ita ſupple dñs cōſiderabit finē rei q̄ ꝑluſtrat vniuerſa: ꝛ cōſpicit multo clari⁹ q̄ ſol. Eccī.xxiij.c. Oculi dñi mlto pl⁹ lucidiores ſunt

Myſtice
pię.i.peior q̄ ethiopia. Dic em̄ epicurus ethiops/ nihil eſſe diuinā ꝓuidentiā: ꝛ voluptatē ſummū bonū eſſe. Sꝫ iſto peior eſt heretic⁹/ q̄ recipit ꝓuidentiā: ſed auctorē accuſat q̄ſi errando inutilia fecerit. a Qui/ heretic⁹ vl' falſus doctor: b Mittit in mari.i.in mūdo: c Legatos.i. diſcipulos ſuos. d Et i vaſis papyri ſup aq̄s.i.cū libris ſuis erroneis: q̄ in vaſis papyreis ſup aq̄s portari dicunť: qꝛ cito eor̄ doctrina deſtrueť: ſic libri cito obſcuranť et deleńť q̄ ſt vicini aq̄s. Nota: Eſt ala multiplex. Teſtamētū. Exo. xxv.b. Facies duos cherubin expandētes alas et opientes oraculū.ſcj. Regl.vj.c. Quinq̄ cubitorū ala cherub vna: ꝛ q̄nq̄ cubitor̄ ala cherub altera.i. decem cubitos habētes a ſummitate alę vſq̄ ad ſummitatē alę alterius. Itē ala/ ꝓtectio. Ps. In tegmine alar̄ tuar̄ ſperabūt. Matth.xxiij.d. Quoties volui cōgregare filios tuos/ quēadmodū gallina congregat pullos ſuos ſub alas ꝛ noluiſti. Itē ala/ cōtemplatio.ſ.vj.a. Seraphin ſtabant ſup illud: ſex alę vni ꝛ ſex alę alteri.i.ſex p̄tes cōtemplatiōis.i. vacatio/ cogitatio/ meditatio/ viſio/ exultatio/ raptus. Verſus. Exulto video meditor vaco/ cogito/ rapt⁹. Alię ſex alę ſūt ſex p̄tes actiuę. Verſus. Viſito caſtigo miſeror rego p̄dico pugno/ cōtra demones/ cōtra hereticos/ ꝯtra tyrānos. Itē ala/ ꝟtus. Job.xxxix.c. Nūquid ꝑ ſapiētiā tuā plumeſcit accipiter: expādens alas ſuas ad auſtrū? Itē ala/ ſecularł potētia. Ezech.xvij.a. Aq̄la grādis magnar̄ alar̄: lōgo mēbror̄ ductu: plena plumis ꝛ varietate venit ad libanū. Itē ala/ opatio mala. Zach.v.d. Ecce duę mlieres egrediētes: ꝛ ſpūs i alis ear̄.i.ſupbia i opib⁹ ear̄. Itē ala/ ſupſtitio. Job.xxxix.c. de ſtruthiōe. Cū viderit tēp⁹ alas i altū erigit. Itē ala/ turba ſocior̄ vl' ꝯſanguineor̄. Hiere.ij.g. de hierl'm. In alis tuis iuent⁹ ē ſanguis aiar̄ pauper̄ ꝛ inocentū. Oſee.iiij.d. Ligauit eū ſpūs in alis ſuis. Deinde ꝓpheta cōuertit ſermonē ad nūcios hereticor̄: q̄ transfigurāt ſe i apl'os lucis: ſicut caput eor̄ in angelū lucis: vt diciť.ij.Corł.xj.c. dicens ironice: e Ite angeli.i.hereticor̄ nūcij: f Veloces: ad malū: g Ad gentē ꝯuulſā/ a deo/ hereſib⁹: i Et dilaceratā/ ſchiſmatib⁹: k Ad pp̄lm terribilē/ blaſphemijs. l Poſt quē nō ē ali⁹. Hiero⁹. Qꝛ oē pctm̄ cōpatū blaſphemię/ leui⁹ ē. Cōtra. Hiere.vj.b. Ois calūnia. Glo.q̄ nullū peccatū mai⁹ ē. Solutio. Blaſphemia i deū: calūnia in p̄ximū idē ſunt. m Ad gentē expectantē/ falſa ꝓmiſſa hereticor̄: n Et cōculcatā/ a demōib⁹. Vñ.ſ.lj.g. Qui dixerūt aię tuę incuruare vt tranſeam⁹. o Cui⁹ diripuerūt flumia/ babylonis.i.ſupbia/ auaricia/ luxuria.j.Job.ij.c. Oē qd ē in mūdo ꝛc. p Terrā ei⁹.i.animā ꝛ bona ei⁹. q Ad montē nomis dñi exercituū montē ſion: Expoſitio ē p̄cedentiū: Dicūt em̄ heretici ſe eccleſiā dei/ ꝛ habere virtutū eminētiā. Vñ Ps. Quō dicitł aię meę trāſmigra in montē ſic paſſer. s Oēs habitatores orbis q̄ morami in t̄ra.q.d. oms gentes attēdite ſignū heretice prauitatis ne decipiami. t Cū eleuatū fuerit ſignū/ hereticorū: v In mōtib⁹.i.in regib⁹ ꝛ p̄latis: ſic fuit t̄pe valentini et hilarij: qñ imp̄ator ꝛ papa ꝛ fere oēs epi heretici erāt. x Videbitis/ mira. y Et clangorē tubę.i.p̄dicatiōis heretice: z Audietis/ vbiq̄ libera voce. Vel clangorē tubę dicit p̄dicationē ſanctor̄: qꝛ tūc cōtra hereticos ſurrexerūt. Hiere.vj.a. Cōfortami filij beniamin i medio hierl'm: ꝛ thecua que interp̄tať ſonitus aut ꝑcuſſio/ clangite buccina: ꝛ ſup bethacaren q̄ interp̄tať ſterilis: vl' dom⁹ eruditiōis ſtulticię: leuate vexillū: qꝛ malū viſum eſt ab aquilone et cōtritio magna. a Quia hec dicit dñs/ qui oia nouit/ ad me: b Ego quieſcā ꝛ cōſiderabo/ q̄ fiūt in eccl'ia: d In loco meo.i.q̄ eſt locus me⁹. Ps. Fact⁹ eſt i pace loc⁹ eius: ꝛ habitatio ei⁹ i ſion. e Sicut meridiana lux clara ē: ſic dñs illumia

B Multiplex ala

Al. ſ nationib⁹

Ps. 35.

Ps. 10.

Ps. 75.

C

a ⁊ ſicut nubes roꝛis i die meſſis. b Ante meſſem eñ c totus d effloꝛuit: ⁊ e imatura perfectio f germinauit: et g p̄cident̄ ramuſculi h ei⁹ i falcibus: ⁊ que k derelicta fuerint abſcindent̄: l et excutiet̄/ ⁊ m reliquent̄ ſimul n auib⁹ montiū ⁊ o beſtijs terre: ⁊ p eſtate ꝑpetua q erūt ſup eū r volucres: et oēs beſtie terre s ſup eū hyemabūt. t In tempoꝛe illo v deferet̄ x mun⁹ y dn̄o z exercituū a populo diuulſo a ⁊ dilacerato/ b a pplo terribili

¶ lucidioꝛ eſt ſup ſolē: circūſpiciētes oēs vias hoim. Prouer. xvj.a. Oēs vie hoim patent oculis ei⁹. a Et ſic nubes roꝛis.i. roꝛē emittēt: b In die meſſis/ grata eſt: ſupple meſſoꝛib⁹ fatigatꝭ/ q̄b⁹ refrigeriū p̄ſtat: ⁊ ſtipulā arētē humectādo fac̄ ſecabilē: ſic ſmo me⁹ ꝯ egyptū/ oīb⁹ ī me credētib⁹ erit gratus: ⁊ aſſyrijs quibus a me victoꝛia data eſt. c Ante meſſem. Metaphoꝛice loquit̄ ꝓpheta de egypto ad ſimilitudinē meſſis et arboꝝ: q̄ cū floꝛent ante temp⁹ inutiles ſūt/ ⁊ p̄cidunt̄ tm̄ ad cōburendū: ita egypt⁹ in p̄ncipio floꝛuit: ſed anteq̄ ꝑueniret ad ꝑfectionē/ ꝓſꝑitas eius p̄ciſa eſt ⁊ trāſlata in aſſyrios.

Ar. †natiuitat̄ Et hoc eſt: Ante meſſem eñ.i. ante tempus †maturitatis: d Totus/ egyptiac⁹ ꝓplus: e Effloꝛuit.i. ꝓſpere habuit: vel floꝛidū auxiliū duab⁹ tribub⁹ ꝓmiſit/ ſed nō fructuoſum. f Et imatura ꝑfectio germiauit/ ante tempus debitū: et ideo inutilis fuit: q2 ꝓdeſſe non potuit. Vel/ imatura ꝑfectio germiauit.i. ſicut imaturi fructus cito coꝛrūpunt̄: ita egyptij ante tempus cōſummate ꝓſꝑitatis p̄ciſi a t̄ra ſua/ omi miſerie ⁊ coꝛruptiōi ſubiecti erūt. g Et p̄cident̄ ramuſculi ei⁹.i. habitatoꝛes egypti.i. inutiles a terra ſua: h Falcib⁹/ aſſyrioꝝ eos captiuantiū. i Et que derelicta fuerint/ ab aſſyrijs: k Abſcindent/ a chaldeis. l Et excutient/ de terra ſua: m Et relinquent ſimul auib⁹ montiū: ⁊ beſtijs terre/ deuoꝛādi poſtq̄ occiſi fuerint.q.d. nō ſepelient̄. o Et eſtate ꝑpetua erūt ſup eū/ ꝓplm.ſ. occiſum: q Volucres/ comedētes cadauera eoꝝ. r Et oēs beſtie t̄re ſup eū hyemabūt. Hyperbolic⁹ ſermo. Nō eñ oms beſtie ſup eū hyemauerūt: ſed ſignificat occiſionē egyptioꝝ imenſam foꝛe: ⁊ multitudinē beſtiaꝝ maximā ſuꝑuenturā: quib⁹ eſtate ⁊ hyeme.i. ꝑ totū annū cadauera occiſoꝝ ſufficiāt in eſcā. s In tempoꝛe illo ⁊c̄.

Tertia pars Tertia ps vbi ꝓpheta cōuertit ſermonē ad populū iuda ꝓmittens eis bona: qḋ.ſ. vaſtata egypto nō ſperabunt vltra in vmbꝛa egypti: ſed fidei ⁊ bonoꝝ operū munera offerēt dn̄o: qḋ impletū eſt ſeptuageſimo anno poſt captiuitatē ſm̄ ꝓphetiā Hiere. xxv.c. ſb̄ zoꝛobabel ⁊ alijs ducib⁹.j. Eſdre.j. Et hoc eſt: In t̄pe illo/ vaſtata egypto regnāte cyro ⁊ dario: poſt ſeptuaginta annos captiuitatis iuda: vt legit̄ in p̄ncipio Eſdre. t Deferet mun⁹/ fidei ⁊ bonoꝝ opeꝝ: x Dn̄o exercituū.i. deo celi. Vel/ mun⁹/ vaſa et vtēſilia templi/ q̄ cyr⁹ reddidit eis/ q̄ aſpoꝛtauerat nabuchodonoſoꝛ. y A populo/ iuda: z Diuulſo/ a terra ſua in babylonē. a Et dilacerato/ ab hoſtib⁹ multis: b A populo terribili/ quōdam hoſtibus/ qñ dominus erat cum eis.

¶ Poſt quē nō fuit

Myſtice ✠ ſic dn̄s illuminat ⁊ viuificat vniuerſa. Vñ Ps. Nec eſt
Ps.18. q̄ ſe abſcondat a caloꝛe ei⁹. a Et ſicut nubes roꝛis in die meſſis/ refrigerat meſſoꝛes fatigatos: ſic dn̄s habitatoꝛes eccl̄ie refrigerat cōſolādo: quo p̄ſente ꝑ gratiā vel cōſolationē cūcta floꝛeſcūt i bonū. c Ante meſſem.i. ante cōſūmationē ſeculi: qñ triticū recōdet̄ i hoꝛrea dn̄i: ⁊ palee tradent̄ igni inextinguibili. d Totus.ſ. oīs habitatoꝛ egypti: e Effloꝛuit: q2 nūc eſt eſtas maloꝝ/ nūc floꝛēt: ſed cito decidet flos eoꝝ.j. xxviij.a. Erit flos decidens glie exultatiōs ei⁹: q̄ eſt ſup verticē vallis pinguiū q̄ſi tēꝑaneū añ maturitatē. f Et imatura ꝑfectio germiauit.i. vita eoꝝ q̄ ſe añ temp⁹ maturitatis ꝑfectos reputāt ⁊ oſtēdūt: germiat ſic granum vitiatū ex humoꝛe libidinis et ardoꝛe ambitiōis. Propter qḋ dicit apl̄us Phil.iij.c. Quicūq̄ ꝑfecti ſum⁹ h̄ ſentiam⁹.ſ. nos imꝑfectos eē. Vñ dn̄s dixit diſcipulis: Luc. xvij. c. Cū feceritis oīa q̄ p̄cepta ſunt vobis/ dicite: ſerui inutiles ſum⁹: qḋ debuim⁹ facere fecim⁹. Hoc ē ꝯ nouicios p̄dicatoꝛes ⁊ imaturos doctoꝛes. Job.viij.c. Humect⁹ videt̄ añq̄

veniat ſol: ⁊ i oꝛtu ſuo germē eius egredie̅t. Sap.iiij.b. Cōfringent̄ rami incōſūmati: ⁊ fructus illoꝝ inutiles ⁊ acerbi ad mādūcandū ⁊ ad nihilū apti. g Et/ ideo/ p̄cident̄ ramuſculi ei⁹/ heretici vel inutiles ⁊ imaturi magri. h Falcib⁹/ eccl̄iaſticis.q.d. ſeparabunt̄ ab alijs ne modicū fermēti totā maſſā coꝛrūpat.j. Coꝛ.v.b. Et Joh.xv.a. Omnē palmitē i me nō ferentē fructū tollet eum: ⁊ omnē q̄ fert fructū purgabit eū vt fructum plus afferat. (Ar. ſilia) Cañ.ij.d. Capite nobis vulpes puulas.i. hereticos: que demoliunt̄ vineas.i. eccleſias. i Et q̄ derelicta fuerint/ a deo: k Abſcindent̄/ a coꝛpe eccleſie ſeu a cōſoꝛtio angeloꝝ ⁊ electoꝝ i die iudicij. l Et excutient̄/ vt puluis: vel palea a grano. m Et relinquēt ſimul auibus montiū/ q̄ comedūt ſemē ſecus viā ſeminatū: Matth. xiij.a. n Et beſtijs terre.i. demonib⁹ deuoꝛādi. De q̄b⁹ Ps. Ne tradas beſtijs aias ꝯfitētes tibi. o Eſtate perpetua.i. in ꝓſperitate: p Erūt ſup eū volucres.i. ſu- Ps.73.
ꝑbe cogitatiōes/ vel demones. r Et oms beſtie terre ſup eū hyemabūt.i. i aduerſitate cū eo erūt.q.d. ⁊ in proſperis ⁊ i aduerſis huiuſmodi homies demones deuoꝛabūt. Apoc.xix.c. Vidi vnū angelū ſtantē in ſole: ⁊ clamabat voce magna dicēs omnib⁹ auibus q̄ volabāt ꝑ mediū celi: Venite et cōgregami ad cenā magnā: vt manducetis carnes regū/ ⁊ carnes tribunoꝝ/ ⁊ carnes foꝛtiū/ ⁊ carnes equoꝝ/ ⁊ ſedentium in ipſis/ ⁊ carnes hominū liberoꝝ ⁊ ſeruoꝝ ⁊ puſilloꝝ ⁊ magnoꝝ. s In t̄pe illo ⁊c̄.i. t̄pe grē: t̄pe plenitudinis: t̄pe recōciliatiōis: t Deferet mun⁹ fidei/ boni opis/ volūtarie pauptat̄/ ꝓmpti martyrij. x Dn̄o exercituū a pplo diuulſo ⁊ dilacerato/ a pplo t̄ribili p⁹ quē nō fuit ali⁹/ a gēte expectāte ⁊ coculcata: cui⁹ diripiūt flumia t̄rā ei⁹. Ecce deſcptio martyꝝ: q̄ ſeipſos dn̄o obtulerūt hoſtiā viuā/ ſctāꝫ ⁊ deo placētē. Vñ Laurēti⁹ dixit: Ego me obtuli deo ſacrificiū in odoꝛē ſuauitat̄: iuxta obſecrationē apl̄i: Ro.xij.a. Obſecro vos frēs ꝑ dei miſcdiā/ vt exhibeat̄ coꝛpa vr̄a hoſtiā viuā fide: ſanctā ſpe: deo placentē charitate. Martyres dicunt̄ ꝓplus qui ſub vna lege vixerūt. Act.iiij.f. Multitudinis aūt credentiū erat vnum ⁊ aīa vna. Diuulſus a parētib⁹/ a mūdo/ a carne ſeꝑatus. Deut.xxxiij.a. Qui dixerunt patri ſuo ⁊ matri ſue/ neſcio vos: ⁊ fratribus ſuis ignoꝛo illos: ⁊ neſcierūt filios ſuos: hi cuſtodierūt eloquiū dn̄i. Dilaceratus diuerſis generib⁹ toꝛmētoꝝ. Heb.xj.g. Alij ludibria ⁊ verbera experti inſuꝑ ⁊ vincula ⁊ carceres: lapidati ſūt/ ſecti ſunt/ temptati ſunt/ in occiſiōe gladij moꝛtui ſūt: Circuierunt in melotis/ in pellibus caprinis/ egentes/ anguſtiati/ afflicti: quib⁹ dignus nō erat mūdus. Terribilis hoſtibus: id ē demonibus et tyrannis. Cant.vj.c. Terribilis vt caſtroꝝ acies oꝛdinata. Job.xxxix.c. Gloꝛia nariū eius terroꝛ. Numeri.xxiij.d. Ecce populus vt leena cōſurget: ⁊ quaſi leo erigēt. Poſt quem non eſt alius.i. deſpectus.j. Coꝛinth.iiij.c. Tanq̄ purgamēta hui⁹ mūdi facti ſum⁹ omniū peripſima. Gens expectans futurā beatitudinē/ cōtemnēs p̄ſentē. Ps.
Expectās expectaui dn̄m. Vl̄ expectās i futuro gloꝛiā ⁊ ho- Ps.39.
noꝛem: in p̄ſenti miſeriā ⁊ cōfuſionem. Ps. Improperiū ex- Ps.68.
pectauit coꝛ meū ⁊ miſeriā. Act.xx.e. Ecce ego alligat⁹ ſpū vado hieruſalē: que in ea mihi ventura ſunt ignoꝛans: niſi q̄ ſpūſſanct⁹ ꝑ omnes ciuitates ꝓteſtat̄ mihi/ dicēs: qm̄ vincula ⁊ tribulatiōes me manēt. Conculcata/ oppꝛobrijs/ iniurijs/ verberibus. Job.ix.c. Terra tradita eſt i manus impij. Vel cōtinue poteſt legi de gentibus cōuerſis: s In tēpoꝛe illo.i. i tēpoꝛe gratie: t Deferet/ ſpontanee/ v Mun⁹ coꝛdis/ oꝛis ⁊ man⁹: x Dn̄o exercituū/ nō idolis/ vt p̄us. y A populo diuulſo/ ab eccleſia ⁊ a deo p̄us: a Et dilacerato/ moꝛib⁹ hereticoꝝ. b A pplo terribili.i. hor-
✠ ribili blaſphemijs

a Poſt quē nō fuit ali⁹/tā terribilis/tā timēd⁹/tā potēs olim: b A gēte expectāte/dei auxiliū/ dicit Hai. Ul' falſa pmiſſa egyptioꝝ/dicit Hiero⁹. c Et cōculcata/a diuerſis gentib⁹: d Cui⁹ diripuerūt flumia terrā ei⁹.i.cui⁹ terrā reges ⁊ pncipes diuerſaꝝ gentium diripuerūt et vaſtauerūt.

rum. o Et cōcurrere faciā/pmittendo: p Egyptios aduerſus egyptios: ciues cōtra ciues: populū cōtra populū. Nam alij volebant ſe tradere aſſyrijs: alij volebant rebellare. Et pugnabit

e Ad locum.i. vſq; ad locū: f Nomis dñi exercituum.i. montē ſion: qz vſq; ad hierl'm vaſtauerūt aſſyrij totā iudeā. Ul' ſic cōſtrue: Deferet munus a populo/ iuda/ dño ad locū nomis dñi exercituū montē ſion.i. ad hieruſalē vbi inuocatum eſt nomen domini.

a poſt quem non fuit alius a b gente expectante et c conculcata/ d cui⁹ diripuerunt flumina terram eius e ad locum f nominis domini exercituū montem ſion.

g O Nus egy- Ca. XIX.

pti. h Ecce dñs i aſcendet ſup nubem leuem/ k ⁊ ingredietur l egyptum: et mouebuntur ſimulacra m egypti a facie eius: n et cor egypti tabeſcet in medio eius. o Et cōcurrere faciā p egyptios aduerſ⁹ egyptios:

Myſtice: g Onus egypti.i. mūdi tenebris peccatorū et ignorātie obuoluti: et miſerie multimode merore cōfecti. h Ecce dñs/dei filius: i Aſcendet ſup nubē leuem.i. aſſumet carnē/omnis peccati pondere imunem: k Et ingredietur egyptū.i. mūdū ſic naſcēdo de virgine. Uel ad litterā/in

Myſtice * [ter]ribili blaſphemijs ⁊ cōtumelijs pus. a Poſt quē nō fuit ali⁹/tā tribilis: b A gēte expectāte/falſa pmiſſa hereticoꝝ tūc: nūc aūt dei miſericordiā. c Et cōculcata/ a demonib⁹ ⁊ peccatis: d Cui⁹ diripuerūt flumia/ vitioꝝ vel tribulationū/terrā ei⁹. e Ad locū nois dñi exercituū montē ſion.i. eccleſiā militantē: in eminentia virtutū et arce cōtemplationis poſitam. Expo. Ca. XIX.

O Nus egypti ⁊c. Licz in pcedenti capitulo egerit ppheta de deſtructiōe egypti: tñ nō pmiſit hūc titulū/On⁹ egypti/ſicut hic facit: qz nō ex intentiōe pſequēdi deſtructionē egypti poſitū ē illud capitulū: ſʒ tm rōne oſtendēdi cauſā euerſiōis ei⁹. Eadē eñ cauſa pdicit euerſionē egypti ppha q̄ pdixit euerſionē ſyrie: ⁊ iō poſt on⁹ ſyrie ponit illud capitulū imediate. In h aūt capitulo pſequit deſtructionē egypti p aſſyrios: ⁊ iō pponit titulus: On⁹ egypti. Diuidit aūt h capitulū i quinq; ptes. In pma agit de aduētu aſſyrioꝝ i egyptū: ⁊ turbatiōe ac diſſenſiōe egyptioꝝ. In ſecūda de ſiccatiōe nili ⁊ aquaꝝ egypti.i. cōtritiōe ⁊ merore eorū q̄ de labore terre ⁊ aque viuūt: vt ſunt agricole ⁊ piſcatores: ibi: Et areſcet aqua. In tertia de cōfuſiōe ⁊ irriſione pncipū ⁊ ſapientū pharaonis: quoꝝ ꝯſilio regebat egyptus q̄ hāc miſeriā nō puiderūt ⁊ pcauerūt: ibi: Stulti pncipes thaneos. In quarta de ingreſſu filioꝝ iſrl' i egyptū: ⁊ edificatiōe templi tpe machabeoꝝ: ibi: In die illa erūt quinq; ciuitates. In quita de pace egyptioꝝ ⁊ aſſyrioꝝ ⁊ iudeoꝝ p⁹ aduētū dñi/qñ oēs.i. egyptij ⁊ aſſyrij ⁊ iudei pari ꝯditiōe romanis ſeruierūt: ibi: In die illa erit via de egypto ⁊c. Dicit ḡ: g Onus egypti. Titul⁹ capituli eſt.q.d. hec eſt viſio de deſtructione egypti. In hebreo dicit/maſſa egypti.i. pōd⁹ grauiſſimū. Alij/ aſſumptio egypti.i. captiuitas vl' tranſlatio. Septuaginta/viſio egypti.i. viſio eſaie de onere egypti. h Ecce/ in pximo vel ſine dubio: i Dñs aſcēdet ſup nubē leuē.i. ſup exercitū aſſyrioꝝ velociſſimū ⁊ ſupbū. k Et ingrediet egyptū/ſic p aſſyrios.q.d. nō p angelū pcutiet dñs egyptū ſicut exercitū ſennacherib: ſed p aſſyrios. Haymo. Aſcēdet dñs inſpirādo ⁊ in bello vires miſtrādo: vt pcuterēt egyptū q̄ ſeduxerat pplm ſuū. Sed cōſtat q̄ aſſyrij peccauerūt ⁊ veniēdo ⁊ pugnādo: ergo dñs iſpirauit eis peccatū ⁊ miſtrauit vires ad peccādū. Solutio. Quātū ad ſubſtātiā actiōis inſpirauit et miſtrauit vires vt h facerēt: qz ois actio eſt a deo: ſed nō vt ſic facerēt.i. ex cupiditate vel ſuperbia: Sicut pcepit hebreis vt aſportarēt vaſa egyptioꝝ: ſed non vt ſic aſportarent.i. ex cupiditate. Subſtantia eñ facti fuit in pceptio: qualitas in pmiſſo. Hec ē reſpōſio ſm illā opinionē q̄ dicit: Ois actio ē a deo. Uel inſpirauit aſſyrijs dñs.i. inſpirando reuelauit maliciā egyptioꝝ q̄ meruerāt deſtrui ⁊ ipotentiā reſiſtēdi. Quo cognito/ipſi moti cupiditate terre venerūt ⁊ pugnauerūt: ⁊ ideo peccauerūt ex ſe/ nō ex deo: Hec alia opinio. l Et mouebuntur ſimulacra egypti a facie ei⁹.i. dñi venientis p aſſyrios: qz ipſi cōfregerūt omnia idola egypti: ⁊ aſportauerūt aurū ⁊ argentū. n Et cor egypti tabeſcet in medio eius: id eſt ſapientes ⁊ conſiliarij eius deficient pre timore aſſyrio-

egyptū/cū ioſeph et maria matre eius. Matth.ij.c. Angel⁹ dñi apparuit in ſomnis ioſeph/dicēs: Surge ⁊ accipe puerū ⁊ matrē eius: ⁊ fuge in egyptū. Sed quare dicit: Aſcēdet ſup nubē: cū.i.lxiiij.a. dicat: Utinā dirūpes celos ⁊ deſcēderes. Et Pſ. Inclinauit celos ⁊ deſcēdit: Solutio. Aſcēdere dicit ſup nubē: qz caro ei oino ſubdita fuit. Uel aſcendere.i. in noticiā venire. Uel ab effectu: qz naturā humanā quā aſſumpſit aſcēdere fecit. Pſ. Qui ponit nubē aſcēſum ſuum. Eccl.xliij.c. Medicina oium i feſtinatiōe nebule. De hac nube dr.iij. Regl.xviij.g. Nubecula aſcēdebat de mari. Glo. naſcēte chriſto. Apoc.xiiij.c. Uidi ⁊ ecce nubē cādidā: ⁊ ſup nubē ſedentē ſimilē filio homis habentē in capite ſuo coronā aureā: ⁊ in manu ſua falcē acutā. Eſt aūt nubes quadruplex bona ⁊ q̄druplex mala. Prima bona/caro chriſti/ vt hic: Aſcēdet dñs ſup nubē leuē. Itē ſacra ſcriptura. Pſ. Tenebroſa aqua in nubib⁹ aeris. Et alibi. In colūna nubis loq̄bat ad eos. Item obumbratio ſpūs ne cor eleuet in pſperis: ſicut filijs iſrael nubes erat in die: et ignis illumiatiōis in nocte: Exo.xiij.d. Ezech.i.b. Uidi ⁊ ecce nubes magna ⁊ ignis inuoluens: ⁊ ſplendor i circūitu eius. Matth.xvij.a. Adhuc loquēte eo: ecce nubes lucida obumbrauit eos. Quarta nubes eſt pdicator/coruſcans miraculis/ tonans minis/ pluens doctrinis. S.v.b. Mandabo nubibus meis ne pluant ſuper eam imbrē.i.xlv.b. Rorate celi deſuper ⁊ nubes pluant iuſtum. Item prima nubes mala eſt ſupbus. Prouerb.xxv.b. Nubes ⁊ ventus ⁊ pluuie non ſequētes/vir glorioſus ⁊ promiſſa non implens. Secunda hypocrita. Canon. Jude.d. Hi ſūt nubes ſine aqua q̄ a vento circūferunt. Tertia verbū detractiōis. Eccs.xi.b. Qui obſeruat ventū nunq; ſeminat: ⁊ qui conſiderat nubes nunq; metet. Quarta eſt peccatum. Thren.iij.e. Opoſuiſti nubē ne tranſeat oratio. Et recte dicit/ onus egypti/chriſti incarnatio.i. tenebraꝝ euacuatio contra erroneos: quia ipſe eſt lux mūdi: Joh.viij.b. Unde S.ix.a. Habitātibus in regiōe vmbre mortis/ lux orta ē eis. Itē merores cōſolatio/cōtra accidioſos: quia ipſe eſt gaudiū mūdi: Luc.ij.b. Nolite timere: ecce euangelizo vobis gaudiū magnū. Prouer.x.a. Fili⁹ ſapiēs letificat patrē. Itē anguſtiaꝝ exterminatio/ cōtra inuidos ⁊ auaros: qz ipſe ē charitas.i. Joh.iiij.c. Deus charitas eſt. Pſ. Ambulabā in latitudine. Glo. Ambroſij.i. i charitate. Patulū cor oportet eſſe tūc qd recipit illū q̄ celū implet ⁊ terrā: Hiere.xxiij.b. l Et mouebunt ſimulacra egypti: qz chriſto intrante egyptū: oia idola corruerūt: vl' demones i eis obmutuerūt. Uel Mouebuntur ſimulacra egypti.i. deſtruet idolatria mūdi chriſto veniēte in mūdū. Uñ magi a demonib⁹ edocti: vel iuxta pphetiā balaā intelligētes natū filium dei/ qui magicā artē deſtrueret/venerūt in bethleē ⁊ puerū adorauerūt. m A facie eius.i. a pſentia chriſti. n Et cor egypti tabeſcet in medio ei⁹.i. ſapiētes mūdi obſtupeſcent: quia coꝝ ſapiētia deſtruet.i.xxix.e. Peribit ſapiētia a ſapiētibus eius: ⁊ intellect⁹ prudētiū abſcondet. Abdias.i.c. Perdā ſapientes de idumea ⁊ prudentiā de mōte eſau. o Et concurrere faciā egyptios aduerſus egyptios: id ē ſeparabo fide ⁊ merito hos ab illis/credētes a nō credentibus.

Myſtice

Pſ.17.

Pſ.103.

Quadruplex nubes bona

Pſ.17.

Pſ.98.

Quadruplex nubes mala

Pſ.118.

¶ rebellare. a ¶Et pugnabit vir/ egyptius: b ¶Contra fratrē ſuū: ꝛ vir cōtra amicū ſuum: ciuitas aduerſus ciuitatē/ adinuicē diſcordātes/illis rebellare volētib⁹: aliis ſe tradere ſine bello cupiētibus. g ¶Regnū aduerſus regnū.i.vna pars regni aduerſus aliā: Et ideo ſtare nō poterit:qꝛ oīne regnū in ſe diuiſū deſolabit. Matth.xij.b. Et regnū vocat trā vnius ꝑncipis: qꝛ antiquit⁹ qlibet ꝑnceps vocabat rex. i ¶Et dirūpet ſpūs egypti i viſceribus eius.i. diuidet volūtas egypti in cōtraria cū dolore magno: ſicut illi quoꝝ viſcera dirumpunt. l ¶Et cōſiliū eius/ ꝙ rebellare conat/vel cogitat. m ¶Precipitabo.i.irritū faciā vel ſtultū. n ¶Et/tūc deficiēte ꝯſilio: o ¶Introgabūt ſimulacra ſua/qre hec fiāt: vel qs erit exit⁹: p ¶Et diuinos ſuos/ꝗ ꝑ aſtroꝝ curſus: vł ꝑuatos demones de futuris diuinabāt: q ¶Et phytones ſuos/ ꝗ ꝛ ventriloqui dicunt:in quoꝝ ventre demones loquunt. r ¶Et hariolos/ꝗ in arie ꝛ garritu auiū futura ꝑdicūt:ſupple/ꝛ nō rñdebūt eis. Ita fuit ad litterā/vł eē potuit: ꝙ venientib⁹ aſſyriis/egyptij interrogauerūt ſimulacra ꝛ diuinos ſup exitu rei: ꝛ faciēte dño/nullū dederūt rñſū. s ¶Et tradā.q.d.nihil ꝓderit eis hec interrogatio: qꝛ cū hec fecerint tradā ꝑmiſſiue: t ¶Egyptū in manu dñoꝝ crudeliū.i.aſſyrioꝝ ꝛ chaldeoꝝ ꝛ grecoꝝ ꝛ romanoꝝ. Multis eñi dñis ꝛ crudelib⁹ tradita ē egypt⁹. Primo aſſyriis:poſtea chaldeis: tertio grecis:qrto romanis/antonio ꝛ cleopatra ſuperatis ab auguſto. Primi crudeles:ſecūdi crudeliores: tertij crudeliſſimi fuerūt:ſup oēs/romani fuerūt potētiores. v ¶Et rex fortis.i. ſennacherib vł nabuchodonoſor vł alexāder vł auguſt⁹: x Dñabit eoꝝ ait dñs de⁹ exercituū. Glo.cui⁹ dicere ē facere. Sꝫ ipſe h dixit anteqꝫ fieret: ꝗ añ fec ꝙꝫ fieret. Sol. Cui⁹ dicere ē facere.i.ꝗ de facili fac qcqd facit vt qs loquit: vł cui⁹ dicere ē facere qñ vult: vł cui⁹ dicere itrinſecū ē facere. z ¶Et areſcet ꝛc. Secūda ps vbi agit ꝓpha de ariditate nili: ꝛ ſterilitate egypti: ꝛ deſolatiōe habitātiū/dicēs: Et areſcet aqua de mari.i. mariotide.i. lacu quodā vtiliſſimo egyptiis: non ſolū in piſcib⁹/verūetiā in gēmis ꝛ multis aliis margarit. Dicit etiā lac⁹ paluſtris a mari ꝛ otis:qd eſt pal⁹. a ¶Et fluui⁹.i.nilus: b ¶Deſolabit atqꝫ ſiccabit.i. habitatores egypti ex ſiccatiōe nili deſolabunt. c ¶Et deficiēt flumia/cetera: vł nilus ſeptēflu⁹.i.i ſeptē riuis diuiſus. d ¶Et attenuabunt/ꝑmo: e ¶Et ſiccabunt/tandē: f ¶Riui aggerū/ꝗ de turbidis aquis nili implebant. g ¶Calam⁹.i.canna ſiue arundo: h ¶Et iūcus/cui⁹ vſus magn⁹ eſt apud egyptios:qꝛ de ipſo fit charta ꝗ dī papyr⁹: Vñ ſeptuaginta trāſtulerūt/papyr⁹:ꝗ videt hře medullā: ꝛ nō eſſe vacua: ꝛ tñ eſt vacua/fragilis ꝛ cito marceſcēs. Vñ Caſſiod. Silua nilotica:arbor ſine ramis: nem⁹ ſine frondib⁹:paludū decora ceſaries: herbis durior: virgultis mollior: vacuitate plena:plenitudine vacua. i ¶Marceſcet/ꝓpter aq̄ defectū. k ¶Nudabit alue⁹/ab aqs vel iūcis ꝛ herbis. l ¶Riui a fonte ſuo/nudabūt.i.areſacto capite/riui ſiccabūt. Hiero⁹. Metaphorice i flumine ſiccato/regnū deſolatū itellige:in riuis ſiccatis/ duces deſolati:in calamo ꝛ iunco quoꝝ fertiliſſima ē egypt⁹/intelligit abūdātia ꝗ tūc deficiet. Haymo dicit: ꝙ hyperbolice loquit ꝓpheta: vt imēſitas tribulatiōis appellet ſiccatio fluminū ꝛ ariditas calamoꝝ ꝛ iūcoꝝ/ quoꝝ magnus vſus eſt apud egyptios. Vel ad litterā forte fuit: Sepe eñi ꝑ pctōres elemēta deſeuiūt: vt legit Sap.xiiij.et.xv.et.xvj.et xvij. Et ita forſitan venictib⁹ aſſyriis vł romanis vł chaldeis fōtes ꝛ riui ſiccati ſūt. m ¶Et ois ſemētis irrigua/ꝑus vł

ꝛ pugnabit vir contra fratrē ſuū/ et vir cōtra amicū ſuū: ciuitas aduerſus ciuitatem: regnū aduerſus regnū: ꝛ dirumpet ſpūs egypti in viſcerib⁹ ei⁹: ꝛ cōſiliū ei⁹ ꝑcipitabo: et iterrogabūt ſimulacra ſua ꝛ diuinos ſuos/ꝛ phytōnes ſuos/ꝛ hariolos: ꝛ tradā egyptū i manu dñoꝝ crudeliū: et rex fortis dñabit eoꝝ ait dñs de⁹ exercituū. Et areſcet aqua de mari: ꝛ fluuius deſolabit atqꝫ ſiccabit: ꝛ deficiēt flumia: Et attenuabūt ꝛ ſiccabunt riui aggerū. Calamus et iuncus marceſcet: nudabit alueus riui a fonte ſuo. Et ois ſementis irrigua ſiccabit: areſcet ꝛ nō erit. Et merebūt piſcatores: et lugebūt oēs mittētes hamū i flumē

irrigata aqs egypti: n ¶Siccabit/ꝓ defectu humoris. o ¶Areſcet/penitus: p ¶Et nō erit/ſemētis: qꝛ penitus deficiet/cū nō habeat humorē. q ¶Et merebūt.i.flebūt: r ¶Piſcatores: quoꝝ lucrū eſt in aquis. s ¶Et lugebunt/ ſiccitatē aquaꝝ: t ¶Oēs mittētes hamū in flumē. Hieronym⁹.i.in aquas turbidas: vbi piſcis nō poteſt videre hamū: ꝛ ita decipit ꝛ capit.

Myſtice a ¶Et pugnabit vir/ cōuerſus ad fidē/gladio verbi dei. b ¶Contra fratrem ſuū/non cōuerſum. c ¶Et vir/cōuerſus: d ¶Contra amicū ſuum/nō cōuerſum. e ¶Ciuitas/nō cōuerſa: f ¶Aduerſus ciuitatem/cōuerſam: g ¶Regnum/malorum: h ¶Aduerſus regnū/ bonoꝝ. Vñ Matth.x.d. Non veni pacē mittere in terrā/ſed gladiū: Veni eñi ſeparare hominē aduerſus patrē ſuū: ꝛ filiā aduerſus matrē ſuam. Luc.xxj.c. Surget gens cōtra gentē: ꝛ regnū aduerſus regnū. Hiere.ix.b. Vnuſqſqꝫ a fratre ſuo ſe cuſtodiat. Ezech.xxxviij.g. Gladius vniuſcuiuſqꝫ in fratrē ſuū dirigetur. ij. Paral.xv.b. Pugnabit gens cōtra gentē: ꝛ ciuitas cōtra ciuitatē: quia dñs cōturbabit eos. i ¶Et dirumpet ſpūs egypti.i.ſapientiū mūdi. k ¶In viſcerib⁹ ei⁹: ꝛ conſilium eius ꝑcipitabo/ vt non magna de ſe ſentiāt: ſed ſpūali gladio ſeparati a mūdo mente ꝛ morib⁹ cognoſcant ſuū cōſiliū antiquū ꝑcipitatū et euacuatū eſſe a dño. Hic eſt primus gradus ꝑfectionis/ſui erroris cognitio: ſecūdus eſt/ eiuſdē deſertio. n ¶Et interrogabūt ſimulacra ſua: ꝛ diuinos ſuos: ꝛ phytōes ſuos: ꝛ hariolos. Ad lrā/ in aduētu dñi in mundū ſiue in egyptū/obmuteſcētib⁹ demonib⁹ ꝛ nullis ꝓrſus dātib⁹ reſponſū/ querebāt obſtinati qre hec fierent. Et hodie multi interrogant ſimulachra/nomiales theologos: qui habēt nomen ꝛ ſcientiā theologie ſine re: et diuinos.i. decretiſtas/ qui mentē pape diuināt: et phytones.i.phyſicos/ qui de ventre loquunt: et hariolos/qui aras erigūt/ vt balaam.i. ꝑdicatores vanos: Et omnes hi i veris conſiliis deficiūt. Job.xij.c. Adducet dominus cōſiliarios in ſtultū finem: ꝛ iudices in ſtuporem. s ¶Et tradā egyptum.i.mundū: t ¶In manu dñoꝝ crudeliū.i.demonū/qui torquebūt mūdanos/ vt diſcant nō blaſphemare: ſicut dicit.j.Timoth.j.d. Vel maloꝝ ꝑlatorum. v ¶Et rex fortis dñabit eoꝝ.i.diabolus: De ꝗ dicit/Luc.xj.c. Cū fortis armat⁹ cuſtodit atriū ſuū/in pace ſūt oia que poſſidet. y ¶Ait dñs de⁹ exercituū: cui⁹ dicere facere ē. Vñ Ps. Dixit ꝛ facta ſūt. z ¶Et areſcet aq̄ de mari.i.deficiet ſcīa ſecularis/que in ſe amara eſt: ꝛ ad amaritudinē ꝑducit eternā. Ps.32. a ¶Et fluui⁹.i.diabol⁹ a ꝗ fluūt oia mūdana. b ¶Deſolabit atqꝫ ſiccabit/i aduētu dñi. Nau.j.a. Increpās mare ꝛ exiccās illud. Et.j.xliiij.d. Qui dico ꝓfūdo deſolare ꝛ flumia areſaciā. c ¶Et deficiēt flumia/ vitioꝝ ꝗ ꝑus inundabāt. Oſee.iiij.a. Nō eſt miſcdia/ꝛ nō ē veritas/ ꝛ nō ē ſcia dei in terra: maledictū ꝛ mendaciū ꝛ homicidiū ꝛ furtū ꝛ adulteriū inundauerūt. d ¶Et attenuabunt riui aggerū.i.diuitie ꝛ glia diuitū.j.Joh.ij.c. Trāſit mūd⁹ ꝛ cōcupiſcētia ei⁹. g ¶Calam⁹ ꝛ iūcus.i.ſermo hereticoꝝ vacu⁹: ꝛ hypocritarū viror/marceſcet. Job.viij.b. Nūqd virere pōt ſcirpus abſqꝫ humore: ꝛc. k ¶Nudabit alue⁹ riui a fōte ſuo: et ois ſementis irrigua ſiccabit.i.ois hereticoꝝ doctrina deſtruet. q ¶Et merebūt piſcatores/egypti.i.heretici ꝗ ſunt contrarij piſcatoribus euangelij. Matth.iiij.d. Venite poſt me faciam vos fieri piſcatores hoim. Hiere.xvj.c. Ecce ego mittā piſcatores mltos ꝛ piſcabunt eos. r ¶Et lugebūt oēs mittēs hamū/occulte deceptiōis: s ¶In flumē/ peruerſe ꝑdicatiōis.

Secunda pars

B

☞ ⁊ capit. a ¶Et expādentes rete ſup faciem aquarū emarceſcēt.q.d.et minores piſcatores q̄ piſcant̄ hamo:et maiores q̄ piſcant̄ retibꝰ/ plorabūt ꝓpter fluminū ſiccitatē. d ¶Cōfundent̄ q̄ operantur linū: q̄ꝛ vbi nō eſt aq̄ non creſcit linū. f ¶Plectētes/illud.i.purgātes vl̄ cōponētes:

vel iuuenē laſciuientē ⁊ indigentē freno.q.d.ita emarceſcent ſapiētes egypti/aduenientibus aſſyrijs vl̄ chaldeis/ꝙ nullum conſiliū erit vtile ibi:qđ ſenibus vel iuuenibꝰ cōuenire poſſit.

✻ uerſe p̄dicationis. ☞ In die illa a ¶Et expandētes rete/apte et publice falſa loquētes. Myſtice

Siue/plectētes ad faciendū veſtes ſacerdotū idoloꝝ: vel ſagenas ad capiendū piſces. g ¶Et texētes ſubtilia/ veſtimenta vel vaſcula diuerſi generis ex iūco: vl̄ retia ex lino. h ¶Et erūt irrigua eiꝰ.i.egypti. i ¶Flactētia. Haymo dicit.i.arentia: k ¶Oēs q̄ faciebāt lacunas: id ē viuaria: l ¶Ad capiendos piſces:merebūt/ſupple ꝓpter ſiccitatē aq̄rū. m ¶Stulti p̄ncipes ⁊c. Tertia ps

a mē: ⁊ expāndētes rete ſup fa-
b ciē aquarū emārceſcēt. Con
c fūndent̄ qūi operantur linū:
d plectēntes et texēntes ſubti-
e lia. Et ērūt irrigua eiꝰ flactēn
f tia: oēs qūi faciebāt lacunas
g ad cāpiēdos piſces. Stūlti
h p̄rincipēs thaneos: ſapiētēs
i ꝯſiliarij pharaonis dedērūt
k conſiliū inſipiēs. Qūō dicc-
l tis pharaoni/ filiꝰ ſapiēntiū
m ego: filiūs regum antiquoꝝ:
n Ubi nūnc ſūt ſāpiētes tui:

x Annūciēnt ⁊ indicēt tibi q̄d
y cogitāuerit dn̄s exercituum
z ſūp egyptū. Stūlti facti ſūt
a p̄ncipes thaneos/ emārcue-
b rūt p̄ncipēs mēpheos: decē-
c perūt egyptū angūlū ꝑpl'oꝝ
d eius. Dn̄s miſcūit in medio
e eius ſpm̄ vērtiginis: ⁊ errāre
f fecerunt egyptūm in ōmni
g ope ſuo/ ſicut errat ebrius et
h vomēs. Et nōn erit egypto
i opus qđ faciāt/caput ⁊ cau-
k dā incūruantē ⁊ refrenantē.
l
m
n

b ¶Sup faciē aq̄rū egyptiacaꝝ.i.in ſynagoga ſathane/ extrahētes deceptorū greges: c ¶Emarceſcēt/veritate euāgelij vbiq̄ꝫ p̄dicata. Et hoc eſt cōtra falſos p̄dicatores: qui verbis ſuis decipiunt auditores. Prouer. xxix. a. Hō qui blādis fictiſq̄ꝫ ſermonibꝰ loquit̄ cū amico ſuo: rete expandit pedibꝰ eiꝰ. d ¶Confundent̄/ ignominioſe: e ¶Qui operātur linum /ſimulate ſanctitatis. f ¶Plectētes ⁊ texētes ſubtilia/argumenta ad decipiēdū ſimplices. Hoc ē ꝯ ſubtiliātes theologos: qui dimittūt groſſā veritatē ꝓ ſubtili vanitate. h ¶Et erūt irrigua eiꝰ flactētia.i.florēs doctrina hereticoꝝ vl̄ mūdanoꝝ arefiet florēte doctrina chriſti. k ¶Oēs q̄ faciebāt lacunas.i. tractatus vanos: l ¶Ad capiēdos piſces:id eſt curioſos auditores. Hieroꝰ. Qđ nos iuxta ſenſum piſces interp̄tati ſumꝰ: loco piſciū ⁊ in hebreo ⁊ in cūctis interpretibꝰ ponūt̄ aie: vt ab hiſtoria trahamur ad tropologiā. m Stulti principes thaneos.i.heretici vel hypocrite/ vilitatē et hūilitatē exteriꝰ p̄tendētes. Thanis em̄ mādans hūilia/ vel mādatū hūilitatis interp̄tat̄. o ¶Sapiētes ꝯſiliarij pharaonis.i.diaboli q̄ diſſipator eſt eccl'ie militātis/ ⁊ diuulſus ab eccl'ia triūphāte: p ¶Dederūt conſiliū inſipiēs.ſ.vt plus corpꝰ q̄ꝫ animā curēt: p̄ſentia futuris p̄ponere/dicētes: j.xxij.d. Comedamꝰ ⁊ bibamꝰ: cras em̄ moriemur. Sap.ij. b. Uenite fruamur bonis q̄ ſūt. q ¶Quō dicetis pharaoni/ o heretici ⁊ hypocrite: r ¶Filiꝰ ſapientiū ego: filiꝰ regū antiquoꝝ.i. ego habeo ſcientiā ſc̄pturaꝝ cū ſapiētia ſeculari: aut cū vite ſanctitate: Nā ſtultā fecit deꝰ ſapiētiā hꝰ mūdi.j. Cor.j.c. t ¶Ubi nūc ſūt ſapiētes tui/ o pharao: q̄ ꝯtēnebāt eccl'ie ſimplicitatē.j. Cor.j.c. Ubi ſcriba: vbi cōquiſitor huiꝰ ſeculi. x ¶Annūciēt ⁊ indicēt tibi q̄d cogitauerit dn̄s exercituū ſup egyptū.i.qđ ſit facturꝰ i cōſummatiōe ſeculi. Hoc nolūt ipſi cogitare necdū annūciare q̄d fiet in fine amatoribꝰ mūdi. a ¶Stulti facti ſūt p̄ncipes thaneos/heretici/hypocrite/falſi theologi: q̄ putabant̄ ſapiētes. b ¶Emarcuerūt p̄ncipes mēpheos.i. legiſte ⁊ decretiſte/ſoli eloquētie ſtudētes. Mēphis em̄ interp̄tat̄ os vel ex ore. Oſee.ix.b. Egyptus cōgregabit eos ⁊ mēphis ſepeliet eos.i.eloquētia oris eoꝝ erit cauſa eterne ꝯfuſiōis ⁊ ꝑpetue ſepulture eoꝝ. d ¶Deceperūt egyptū/iſti ſapientes.i.mūdū. e ¶Angulū ꝑpl'oꝝ eiꝰ.i.regnū mūdane ſapie: vl̄ romā/vbi ꝑpl'i ex oī pte mūdi cōueniūt. f ¶Dn̄s miſcuit in medio eiꝰ ſpm̄ vertiginis.i.pmiſit ſapiētes huiꝰ mūdi infatuari. Un̄ Ro.j.c. Euanuerūt in cogitationibꝰ ſuis: et obſcuratū ē inſipiēs cor eoꝝ: dicētes em̄ ſe eē ſapiētes/ ſtulti facti ſt̄. h ¶Et errare fecerūt/ſapiētes/ i ¶Egyptū.i.mūdū. k ¶In omi ope ſuo ſic errat ebriꝰ ⁊ vomēs/q̄ habet rationē ſine vſu: ⁊ dolorē cū ignominia. Abacuk.ij.d. Bibe tu ⁊ cōſopire: ⁊ circūdabit te calix dextere dn̄i: ⁊ vomitꝰ ignominie ſup gloriā tuā. Job.xij.d. Palpabūt q̄ſi in tenebris ⁊ nō i luce: ⁊ errare eos faciet q̄ſi ebrios. l ¶Et nō erit egypto opus qđ faciat caput ⁊ caudā icuruantē et refrenantē. Caput ē p̄latus: cauda regēs turpidinē eſt aduocatꝰ eius: incuruās ⁊ refrenās ē officialis. S.ix.c. Diſpdet dn̄s ab

Tertia pars ubi oſtēdit ꝙ aduenietibꝰ chaldeis vel romanis/oīa magorū cōſilia egypti defecerūt/dicēs: Stulti/erūt: ſupple eo tpe: n Principes thaneos/ciuitat̄ metropolis egypti: i q̄ moy-
Pſ.77. ſes multa ſigna fecit. Un̄ Pſ. Corā patribꝰ eoꝝ fecit mirabilia in tra egypti in cāpo thaneos. o ¶Sapiētes cōſiliarij pharaonis/ regis egypti: p ¶Dederūt cōſiliū inſipiens.i.inutile: q̄ꝛ nihil ꝓfuit omē conſiliū eoꝝ: qui ſapientes erāt opinione omniū egyptiorū. Deinde cōuertens ſermonē ſuū ꝓpha ad cōſiliarios pharaonis/irridendo inuehit̄ in eos dicēs: q ¶Quō dicetis pharaoni: filius ſapientiū ego/ſū: ſupple: s ¶Filius regū antiquoꝝ.i.qua fronte audetis hoc dicere de cetero: Hoc em̄ dicebat vnuſq̄ſq̄ꝫ pharaoni: ego ſum filius ſapientū vt cōmendaret cōſiliū ſuū: vel q̄ſi iure hereditario ſe faceret cōſiliariū pharaonis/ eo ꝙ pat̄ eiꝰ fuiſſet cōſiliariꝰ eiꝰ. Et aliꝰ dicebat: Filiꝰ regū antiq̄ꝝ ego ſū.q.d.tu debes ꝯ aſſyrios vl̄ romanos viriliter pugnare: q̄ꝛ ego q̄ iuuo te filiꝰ ſū regū. Hieroꝰ. Egyptij heroas.i.ſemideos magnos auctores ſue gētis fuiſſe iactāt.ſ. iſim deā magnā: et oſirim maritū eiꝰ ⁊ typhonē. t ¶Ubi nūc ſūt/in neceſſitate hac. v ¶Sapiētes tui/o pharao ⁊ egypte: x ¶Annūcient ⁊ indicēt tibi/ſi poſſūt: y ¶Quid cogitauerit dominꝰ exercituū/ cui tu nō potes reſiſtere: z ¶Sup egyptū/facere. a ¶Stulti facti ſūt p̄ncipes thaneos/ qui putabant̄ ſapiētes.q.d. nō poſſunt hoc indicare: q̄ꝛ ſtulti facti ſunt p̄ncipes thaneos.i. eoꝝ ſtulticia innotuit q̄ p̄us ſapientia credebat̄: b ¶Emarcuerūt.i. defecerunt p̄ timore: c ¶Pricipes mēpheos/ciuitat̄ illiꝰ: q̄ olim magicꝫ artibꝰ dedita erat. Un̄ Hiere.ij.c. Filij mēpheos ⁊ thaneos cōſtuprauerūt te vſq̄ꝫ ad verticē. d ¶Deceperūt egyptū/p̄ncipes p̄dicti. Egyptū dico/ e ¶Angulū ꝑpl'oꝝ eiꝰ. Mo-re hebraico loquit̄: q̄ regnū vocāt angulū ꝑpl'oꝝ: q̄ꝛ ſicut angulꝰ duos parietes cōiungit ſub vno lapide angulari: ita regnū diuerſos hoīes ſb vno rege/ ⁊ ſb vno iure viuēdi. Ul' angulū ꝑpl'oꝝ egypti vocat memphi ꝓpt̄ firmitatē eiꝰ. f Dn̄s miſcuit in medio eiꝰ.i.egypti: g ¶Spm̄ vertiginis.i. erroris: vl̄ infirmitatē ꝓpter quā parit̄ hō alienationē mētis: in qua oīa vident̄ volui i gyrū. Et ſic factū eſt egyptijs p̄ timore exercitꝰ aſſyrioꝝ/ vel chaldeoꝝ/ vl̄ romanoꝝ. Uel/ſpm̄ vertiginis/vocat angelū q̄ p̄eſt illi infirmitati: ſicut dr̄ ſpiritꝰ luxurie/ vel ſpūs ſupbie. h ¶Et errare fecerūt egyptū/ſapiētes ſui: k ¶In omi ope ſuo: ſicut errat ebriꝰ ⁊ vomēs.i.neſciebant q̄d facerēt/ſic neſcit ebrius: ⁊ erāt in magna anguſtia/ſic vomēs. l ¶Et nō erit egypto opꝰ.i.nō erit ꝯſiliū i egypto: m ¶Qđ faciat caput et caudā.i.qđ habeat p̄ncipiū aut finē. Et qđ faciat/ n ¶Incuruantē aut refrenantē.i. qđ deceat ſenē incuruatū ſenio:

G a In die illa/captiuitatis egypti p aſſyrios vel chaldeos
vl' romanos/qn̄ miſcebit dn̄s ſpm̄ vertiginis i medio egypti.
b Erit egypt⁹ q̄ſi mlieres.i.egyptij erūt infirmi timidi
ꝛ imbelles. c Et ſtupebūt/admirādo factū iopinatū: d
Et timebūt a facie cōmotiōis man⁹ dn̄i exercituū
.i.a ſupplicio vindicte
cōmote a dn̄o p ſen/
nacherib vl' nabucho/
donoſoꝛ vl' romanos.
Manū dico: e Quā
ipſe mouebit/dn̄s/
ſup eā.i.ſup egyptū.
Manū dicit vindictā
ſumptā de egyptijs p
aſſyrios vel chaldeos
vel romanos. f Et
erit t̄ra iuda egy/
pto i pauorē/nimis
.i.egyptij ita timidi erūt ꝙ iudeos ſibi ſbiectos timebūt:ne.ſ.
inſurgāt cum aduerſarijs cōtra eos. i Ois q̄ illi⁹.i.terre
iude: k Fuerit recordat⁹/de egyptijs: l Pauebit
a facie cōſilij dn̄i exercituū: qḋ ipſe cogitauit ſup
eā/egyptū.i. vt deleret p aſſyrios ꝛ chaldeos ꝛ romanos.q.
d.tūc recordabunt egyptij ſibi hec mala accidiſſe: qꝛ iudeos
a cultu dn̄i retraxerūt/pmittēdo eis auxiliū ꝛ ꝯſiliū. m In
die illa. Quarta ps vbi agit de deſcēſu iudeoꝝ in egyptū ꝛ
edificatiōe templi. Dicūt em̄ quidā ꝙ onias nōdū ſacerdos/
magni onie fili⁹/ppter diſcordias ꝛ diſſenſiōes q̄ erāt i iuda
cū magna mltitudine iudeoꝝ deſcēdit i egyptū:ꝛ i heliopoli
templū edificauit iuxta ſimilitudinē templi qḋ erat i hierl'm/
volēs implere ad litterā hoc vaticiniū eſaie:ſed faciens cōtra
illud p̄ceptū dn̄i/ Deut.xij.a. Nō edificabitis mihi altare p
oēs vrbes veſtras:ſ i loco quē elegero. Et h̄ē: m In die
illa/ poſt deſcēſum onie in egyptū ꝛc. Ita exponit May.in
quadā Glo. Facili⁹ poſſet exponi ꝛ familiari⁹ littere. Notā/
dū igit ꝙ ſub iechonia multi de duabus tribubus ad conſiliū
hieremie tradiderūt ſe nabuchodonoſoꝛ:ꝛ trāſlati ſunt in ba/
bylonē. Et hec trāſlatio dicit ꝓprie trāſmigratio babylonis.
Poſt ſub ſedechia capta eſt hierl'm/et due trib⁹ captiuate in
babylonē: q̄ ꝓprie dicit captiuitas babylonica: multi tamē
remāſerūt cū hieremia in hierl'm: quibus nabuçardan p̄fecit
godoliā/ quē poſtea hiſmael interfecit: propter qḋ timentes
iudei deſcēderūt in egyptū cōtra cōſiliū hieremie: qui tamē
cōpatiens eis iuit cū eis. Et hi quinq ciuitates habitauerūt:
quaꝝ vna dicit heliopolis:alie quattuoꝛ iuxta rinocorulā flu
uiū ſite ſunt. Et ſm̄ hoc ſic legit l'ra: m In die illa/capti/
uatis.ſ.duab⁹ tribub⁹ ꝛ mortuo godolia: n Erūt quinq
ciuitates in terra egypti loquētes lingua chana/
nea.i.ſyra:que lingue chananee valde vicina eſt. Scḋm Io/
ſephū lingua chananea p hebrea accipit:qꝛ chanaan ē in t̄ra
ꝓmiſſiōis. Quidā tn̄ dicūt nabuchodonoſoꝛ ſyros ꝛ arabes
trāſtuliſſe in illas ciuitates:ꝛ eos vſq hodie linguā ꝓpriā re/
tinuiſſe. q Et iurātes p dn̄m exercituū/nō per idola:
q.d.cultores dei erūt illi/nō idoloꝝ. Deut. vj.a.et.x.d. Do/
minū deū tuū timebis:ꝛ illi ſoli ſerui es/ac p nomen illi⁹ iura/
bis. Matth.v.e. Reddes dn̄o iuramēta tua. r Ciuitas
ſolis vocabit vna.i.heliopolis. Helios em̄ ſol dr̄:ꝛ po/
lis ciuitas. s In die illa/cū reliquie habitabūt i illis ci/
uitatib⁹: t Erit altare dn̄i in medio terre egypti.i.
in heliopoli qḋ edificauit onias: q̄ cū reliquijs duarū tribuū
deſcendit in egyptū. Unde non fuit ille onias de quo agit.ij.
Machab.iiij.e.quē occidit andronic⁹ antiochie ad ſugeſtio/
nem menelai.

Myſtice ✠ iſrael caput ꝛ caudam incuruantē ꝛ refrenantem. Quere
ſ.j.b. Oe caput languidū ꝛ oē coꝛ merēs:a plāta pedis
vſq ad verticē nō eſt in eo ſanitas. a In die illa/qn̄ dn̄s
miſcuerit ſpm̄ erroris in medio mūdi: b Erit egyptus
q̄ſi mlieres.i.molles ꝛ effeminati. Ociū/mollicies veſtiū/
balnea/ vnguenta/ cōpoſitio capillorum:iſta ſunt ſigna mu/
lierum:que hodie etiam in clericis manifeſte videntur. Mū/

a In die illa erit egyptus q̄ſi
b mulieres/ ꝛ ſtupebūt ꝛ time/
c bunt a facie cōmotionis ma/
d nus dn̄i exercituū: quā ipſe
e mouebit ſup eam: et erit ter/
f ra iuda egypto i pauorem.
g h i k Ois qui illi⁹ fuerit recorda/
l tus/ pauebit a facie conſilij
dn̄i exercituū:qḋ ipſe cogita
m n uit ſup eā. In die illa erunt
o quinq ciuitates in terra egy/
p pti loquēs ligua chananea
q ꝛ iurantes p dominū exerci/
r tuū : Ciuitas ſolis vocabit
s t vna. In die illa erit altare
v domini i medio t̄re egypti:

quid ḡ mulieres ſūt: Naū.iij.c. Ecce pplus tuus/mulieres i
medio ppl'i tui. c Et ſtupebūt ꝛ timebūt/mulieres egy/
pti: d A facie cōmotiōis man⁹ dn̄i exercituū.i.a p̄/
ſentia vindicte dn̄i: e Quā ipſe mouebit ſup eā/egy/
ptū. f Et erit terra iuda.i. ſcia ſcripturaꝝ/lex/ pphete/
euāgelia: g Egy/
pto.i.mūdo: h In
pauorē/vel/feſtiui/
tatē:alia l'ra.i.qn̄ he/
retici vel mūdani ſapi
entes ſuū cognoſcent
errorem: tunc gaude/
būt parit et pauebūt/
vidētes veritatē ſcri/
pture. Hiero⁹. De/
li⁹ ē vt reoꝛ ꝓpriū re/
p̄hēdere errorē ꝙ dū
erubeſco impitiā i er/
rore manere. Ubi trāſtuli: Erit t̄ra iuda egypto i feſti/
uitatē: in hebreo legit/ aggo: qḋ interp̄tari pōt feſtiuitas:
vt aggeus feſtiu⁹ :ꝛ timoꝛ:et hoc meli⁹.q.d. meli⁹ eſt in pa/
uorē ꝙ in feſtiuitatē. Terra iuda religio eſt:quā vidētes ſecu
lares pauēt/ dicētes: Si religioſi fratres tot et tanta ſuſtinēt
pro regno dei: quid erit de nobis: Ezech.xliij.c. Fili homis
oſtēde domui iſrael templū: vt cōfundant ab iniqtatib⁹ ſuis.
Zach.iij.c. Audi ieſu ſacerdos magne tu ꝛ amici tui q̄ habi/
tant corā te:qꝛ viri portendētes ſunt.ſ.viij.d. Ecce ego ꝛ pu
eri mei quos donauit mihi dn̄s in ſignū ꝛ portentū in iſrael.
i Ois q̄ illi⁹ fuerit recordat⁹ pauebit a facie ꝯſilij
dn̄i exercituū:qḋ ipſe cogitauit ſup eā.i.heretic⁹ vel
peccatoꝛ/cū errorē ſuū intellexerit/ad recordationē viri eccle/
ſiaſtici pauebit. m In die illa/poſt dn̄i paſſionē: n Erūt
quinq ciuitates.i.quinq ſenſus homis/viſus/audit⁹/guſt⁹/
olfactus/tactus. o In terra egypti.i.in mūdo: p Lo
quētes lingua chananea.i.lingua cōmutata de malo in
bonū: vel de bono in meli⁹/implentes illud apl'i/Eph.iiij.g.
Ois ſermo mal⁹ de ore veſtro nō ꝓcedat:ſed ſi qs bon⁹ ē ad
edificationē fidei: vt det gratiā audiētib⁹. q Et iurātes
p dn̄m exercituū.i. recordātes dei omīpotētis/nō demo/
nū. Hi ſunt q̄ de vitijs tranſeūt ad virtutes:vel de virtute in
virtutē/donec videāt deū deoꝝ in ſion. Hiero⁹. Ocul⁹ laſci/
uiens:auris prurīēs:olfactus odorib⁹ ſeruiēs:guſtus ſapori/
bus gaudēs:tact⁹ imūdus:lingua loquit egyptiaca/nō cha/
nanea. Et ꝙ ocul⁹ loquit/habet Thren.ij.f. Nō taceat pu/
pilla oculi tui. Ierē.iij.f. Oculus me⁹ afflict⁹ ē nec tacuit. De
aure ꝙ loquit/ Iob.xxix.b. Auris audiēs beatificabat me:ꝛ
oculus videns teſtimoniū reddebat mihi. De olfactu.ſ.ij.d.
Quieſcite ab hoīe cui⁹ ſpūs in narib⁹ ei⁹. De tactu: Prouer.
vj.b. Terit pede digito loqt. De guſtu: Iob.iij.c. Quōdā
vincti parit ſine moleſtia nō exaudierūt vocē exactoꝝ.i.gule
ſiue ventris. Et nota ſpūaliter idem eſſe quinq ciuitates ſo/
domorum: Gen̄.xiiij.a. quinq ciuitates philiſtinoꝝ.j. Re/
gū.vj.a. quinq ciuitates egyptioꝝ/vt hic:quinq iuga boū
emptoꝝ: Luc.xiiij.d. quinq viri mlieris ſamaritane: Ioh.
iiij.c. quinq reges quos ſuſpendit/ Ioſue.x.c.quinq reges
q̄s captiuos duxerūt alij q̄ttuoꝛ reges: Gen̄. xiiij.b. quinq
virgines fatue: Matth.xxv.a.quinq fratres diuitis: Luc.
xvj.g. Ecōtrario ſūt quinq libri moyſi:quinq ſtole beniamin:
Gen̄.xlv.f.quinq prudentes v̄gines: Matth.xxv.a.quinq
talēta tradita bono ſeruo: Matth.xxv.b. quinq panes dn̄i:
Ioh.vj.a.quinq cubiti altaris moyſi: Exo.xxxviij.a.quinq
cortine tabernaculi: Exod.xxvj.b.quinq cubiti alaꝝ cheru/
bin.iij. Reg.vj.c.quinq portic⁹ piſcine hierl'm: Ioh.v.a.
quinq verba apl'i.j. Cor.xiiij.d. r Ciuitas ſolis vo/
cabit vna/de quinq.ſ.viſus:qui ſolis bn̄ficio cōſūmat. Ci/
uitas etiā ſolis dici pōt aīa iuſti/clauſtrū/eccleſia: quā verus
ſol illuſtrat radijs gratiaꝝ. s In die illa/poſt dn̄i paſſi/
onē: t Erit altare dn̄i.i.fides: ſup quā oīa bona ſancti/
ficant dn̄o: v In medio terre egypti.i.in medio mū/
di. Uel p altare illud intelligit oīa altaria:q̄ poſt dn̄i paſſionē
fuerūt in eccleſijs

Al'.ꝛfeſtiuitatē
Quarta pars
Al'.ꝛchanaan
Pſ.83.

nem menelal. a Et titulꝰ dñi iuxta terminū eiꝰ.i. templū dñi ad dorſū altaris/ꝗ̃ erat ſb diuo. Dicit aūt tēplū illud titulus triūphalis: q̃ſi ſignū triūphi dñi quē habuit in educēdo filios iſrł de egypto. Uel forte aliquē titulū ꝑconialē vel memorialē iuxta altare poſuit onias. Sed de hoc nihil dicūt Glo. ad litterā: ſed totū ad myſteriū referūt. Sciendum tñ eſt ꝙ eſt titulꝰ ꝑconialis: q̃ ſolet ſcribi ī portis nobiliū ciuitatū vł in clypeis victorum. Exo.xxiiij.a. Edificauit altare moyſes ad radicē montis ⁊ duodecim titulos ꝑ duodecim tribꝰ iſrł. Item titulꝰ memorialis: qui fit in memoriā mortuorū ſup ſepulchra eorū. Geñ.xxxv.c. Hic eſt titulus monumenti rachel.

Multiplex titulus

Gl. in

B

a b ⁊ titulus dñi iuxtā terminū
c d eius: ⁊ ērit in ſignūm ⁊ teſti-
e moniū dōmino exercituū in
f g tērra egypti. Clamābūt eñ
h i ad dōminū a faciē tribulātł:
k ⁊ mittēt eis ſaluatorē ⁊ ꝓpu-
l gnatorē q̃ liberet eos. Et cō-
gnoſcet dominꝰ ab egypto:
m ⁊ cōgnoſcent egyptij domi-
n o nū in diē illa: et cōlent eū in

p q hoſtijs et ī mūneribꝰ: ⁊ vōta
r vouebūt domino et ſōluēt.
s Et ꝑcūtiet dominꝰ egyptum
t v plāga ⁊ ſanābit eam: ⁊ reuēr
x y tent ad dōminū: et plācabit
z a eis ⁊ ſanābit eos. In diē illa
b c ērit via dē egypto in aſſyri-
d e os: et intrābit aſſyriꝰ ī egy-
f g ptū: ēt egyptiꝰ in aſſyrios ⁊
h i ſerūiēt egyptij aſſūr. In diē

Item titulus triumphalis arcus: in quo depingitur triumphus habitus vel erectus in ſignum triumphi. Ioh. xix.d. Scripſit autem et titulum pilatus et poſuit ſuper crucem. Item titulus gratificationis. Geñ.xxviij.d. Erexit iacob lapidem in titulū. Item titulus primordialis: qui preponitur libris: vt Pſ. dauid: vel Onꝰ egypti. Item titulus euāgelice doctrine/ vel operationis bone: vt hic. Itē titulꝰ inanis glorie.ij. Regł.xviij.d. Uocauit titulū noie ſuo: ⁊ appellat manꝰ abſalon. Itē titulꝰ adulationis. Ezech.xxix.d. Cū viderint os hominis.i. forte opꝰ/ſtatuent iuxta illud titulū. Itē titulus idolatrie. Leuitł.xxvj.a. Nec titulos erigetis: nec inſignē lapidē. Item titulꝰ ſupbie. Numeri.xxxiij.g. Confringite titulos. c Et erit/ altare vel titulꝰ ſiue templū: d In ſignū ⁊ teſtimoniū dño exercituū in tra egypti.i. ꝙ iudei colunt dñm: q̃ ei altare ⁊ templū edificauerūt i egypto. g Clamabūt eñ/iudei: h Ad dñm/nō ad idola: i A facie tribulātł/nabuchodonoſor vł antiochi epiphanes: ſm ꝑmā expoſitionē. k Et mittet eis ſaluatorē et ꝓpugnatorē q̃ liberet eos: cyrū ⁊ dariū: vel potꝰ iudā machabeū. l Et cognoſcet dñs ab egypto.i. a iudeis q̃ erūt in egypto: et etiā a multꝭ egyptijs ad iudaiſmū cōuerſis. Uñ ſequit: m Et cognoſcent egyptij dñm i die illa/cū iudei fuerint liberati per cyrū vel iudā machabeū. o Et colēt eū in hoſtijs/pacificis: vel ꝓ peccato. p Et in muneribꝰ/q̃ gratis offerebant dño: vel que ſibi inuicē mittebāt iudei q̃ erāt in hierlm ⁊ i egypto. q Et vota vouebūt dño ⁊ ſoluēt/ne ſint rei votoꝝ. s Et ꝑcutiet dñs egyptū plaga/ꝑ antiochū: q̃ fere totā deſtruxit ꝑter q̃ttuor ciuitates: vel ꝑ romanos. v Et ſanabit eā: ⁊ reuertent/egyptij.i. iudei q̃ erāt in egypto: ⁊ etiā q̃dā egyptij cōuerſi cū eis/ad dñm: z Et placabit vł placebit eis/dñs: vł cōuerſio eoꝝ: a Et ſanabit eos/dñs.i. a tribulatiōibꝰ liberabit. b In die illa.

Quinta pars

Quīta ps vbi agit de cōcordia nationū in aduentu dñi: ante eñ nimia erat diſcordia. Nā alexander magnꝰ qui monarcha extiterat: in morte ſua q̃ttuor reges inſtituit: ſub quibꝰ fuerūt alij octo reges: ita ꝙ quelibet regio ſuum regulū habebat: et erant ita diſcordes ꝙ nullū omnino cōmertiū fiebat de vna gente ad aliam: et cōtingebat ꝙ iudea que erat quaſi media: modo erat ſub aſſyrijs: modo ſub egyptijs: modo ſub ſyris: modo ſub alijs: vt legitur.j. Machab. viij.et.ix. Sed circa aduentum domini tanta fuit pax ſub auguſto octauiano ꝙ cōmertia fiebāt adinuicē: ⁊ aſſyrij ⁊ egyptij ꝯcordes erāt ſub romano imperatore: ⁊ iudaicus populus tertiꝰ erat ſub eodē ſimilit ſeruiēs. Et h eſt: b In die illa/notabili.i. expectata.i. in aduētu domini: c Erit via de egypto in aſſyrios: quorū regio erat ab euphrate vſq; ad tigrim: vnde ſyria pars eſt aſſyrie. e Et intrabit aſſyrius in egyptū: q.d. tutus erit trāſitus de vno regno ad aliud. f Et egyptius in aſſyrios/intrabit/ vel tranſibit ſecurus. g Et ſeruient egyptij aſſur: nō ꝙ poſt aduentū domini ⁊ dominiū romanoꝝ egyptij fuerint ſubiugati aſſyrijs: ſed q2 ſyri milites erant cū romanis q̃ cuſtodiebāt egyptū: ⁊ ita egyptij gr̃a romanorū ſuierūt ſyris: Uel forte vtraq; gēs ſibijnuicē ſuiebat reciprocādo commertia mutua. i In die illa/ꝑ aduētu dñi/ dñātibꝰ romanis toti mundo.

Erit iſrael fuerūt in eccleſijs ꝑ vniuerſum mūdum diſperſis. a Et titulꝰ dñi/ſupſcriptus cruci litteris hebraicł grecis ⁊ latinis: Ieſus naçarenꝰ rex iudeoꝝ. Ioh.xix.d. b Iuxta terminū eiꝰ.i. fidei vel mūdi. Itē titulus dñi iuxta terminū mūdi eſt euangelica ſiue apoſtolica doctrina: q̃ eſt vſq; ad terminos orbis terrarū. Unde Pſ. In omnē terram exiuit ſonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis terre verba eoꝝ. Item titulus dñi iuxta terminū fidei eſt operatio bona/ vł imitatio paſſiōis dñi: q̃ iuxta extēſionē fidei extēdi debet. c Et erit/ altare vł titulꝰ: d In ſignū ⁊ teſtimoniū/cruci paſſiōis reſurrectiōis: e Dño exercituū.i. chriſto: q̃ dñat exercitibꝰ angeloꝝ. f In tra egypti.i. omniū gentiū q̃ hic nomine egypti accipiunt/ ꝓpter tenebras ignorantie ⁊ culpe in quibꝰ erāt. Clericus titulū habet in capite.ſ. tonſurā/in ſignū abiectionis tēporaliū. Leuitł.xx.d. Ego dñs qui ſepaui vos a cetis populis. Sepate g̃ ⁊ vos immūdū ab imundo ne polluatis aīas veſtras. Papa titulum ſeruitutis habet i ſigillo. Principes titulū in ſigillis iuxta terminos poſſeſſionū ſuarū. Uerbi gratia: Rex anglie/dñs hybernie/dux normannie ⁊c. Paulus titulum hūilitatis habet in tredecim epiſtolis: in quartadecima nullū habet. Chriſtꝰ etiā titulū habet in femore: Rex regū ⁊ dñs dominātiū: Apocł.xix.c. g Clamabūt eñ/apoſtoli et martyres in cordibꝰ ſuis: h Ad dominū/ qui clamorē cordis exaudit: i A facie tribulātis.i. a ꝑſentia ꝑſecutiōis ⁊ tribulatiōis: que tēpore apłoꝝ et martyꝝ inualuit: ⁊ inualebit tēpore antichriſti. Iudicł.iij.b. Clamauerūt filij iſrael ad dñm: qui ſuſcitauit eis othoniel.i. dei reſponſum. k Et mittet eis ſaluatorem ⁊ ꝓpugnatorē q̃ liberet eos.i. auxiliū dñi: qui quotiēs auxiliat in tribulatiōe: totiēs mittit quodāmodo a patre. l Et cognoſcet dñs ab egypto.i. a mūdo cognitione fidei. m Et cognoſcēt egyptij.i. ſanctoꝝ ꝑſecutores: n Dñm in die illa/cū fuerint ꝟtute dñi ſupati ⁊ ideo ꝯuerſi ⁊ liberati. Hiere.xxxj.f. Et gētes oēs cognoſcēt me dicit dñs a minimo vſq; ad maximū: q2 ꝓpitiabor iniquitatibꝰ eoꝝ. o Et colent eum in hoſtijs/ ſpūalibus.i. oratione ⁊ deuotiōe. p Et in muneribꝰ.i. gratuitis oblationibꝰ. q Et vota vouebūt dño. Glo. ſicut in baptiſmo: r Et ſoluēt/ ne ſint rei. Pſ. Uouete ⁊ reddite dño deo veſtro. Eccſ.v.a. Si q̃d vouiſti deo ne moreris reddere: diſplicet eñ ei īfidelis ⁊ ſtulta ꝓmiſſio. s Et ꝑcutiet dñs egyptū.i. martyres qui pauloante fuerāt de mūdo: t Plaga/martyrij: v Et ſanabit eā/in generali reſurrectiōe: vel ī ipſa paſſiōe martyrij/illos pro plaga coronādo ⁊ eterna ſanitate fouēdo. x Et reuertent/ꝑ penitentiā egyptij.i. peccatores q̃ a deo receſſerāt: y Ad dñm/qui patiēter expectat pctōres ⁊ clemēter ſuſcipit penitētes. z Et placabit eis/veniā tribuendo. a Et ſanabit eos/a peccatis eoꝝ: in ꝑſenti ꝑ gratiā: ⁊ i futuro a corruptiōe mortalitatł ꝑ gloriā. b In die illa.i. in aduentu dñi: c Erit via.i. liber trāſitꝰ: d De egypto in aſſyrios/ cōuertendos ꝑdicatione egyptioꝝ q̃ ꝑmo crediderūt. e Et intrabit aſſyriꝰ/cōuerſus: in egyptū/ iā ꝯuerſā: vt eos q̃ ibi remāſerāt īfideles ꝯuertat: ⁊ tādē veniāt parit ī iudeā. g Et ſuiēt egyptij/ꝯuerſi/ h Aſſur: id eſt aſſyrijs ꝑdicādo vt lucrifaciat chriſto. i In die illa/

Myſtice

Al. tegyptus

Pſ.18.

Pſ.75.

 qñ hec fient

¶ a ¶Erit iſrl' terti' egyptio ⁊ aſſyrio.q.d.nō erit ſb illis vł ſub iſtis vt pꝰus: ſed cū illis ſeruiet romanis. c ¶Bn̄dictio in medio tr̄e.i.in hierl'm/ vł in iudea: q̄ eſt mediū mūdi: et media int̄ egyptios ⁊ aſſyrios. Erit ꝑpł'o/ d ¶Cui bn̄dixit dn̄s exercituū/ a q̄ pꝰ maledicebat̄.i.maledictꝰ reputabat̄:
e ¶Dicēs/ hoc qđ ſequit: f ¶Bn̄dictꝰ ppł's meꝰ egypti.i. ꝑpłus egyptiꝰ: vt.ſ.ſit ꝑpłus dei q̄ prius erat ꝑpłus egypti. g ¶Et opus manuū mearū aſſyrio/ ſit/ acq̄ſitiue.i. aſſyriꝰ ſit opꝰ manuū meaꝝ: q꞉ i eiꝰ cōuerſione ꝑcipue clementiā ſuam dominꝰ demōſtrauit. h ¶Hereditas autē mea iſrl'/ ſpecialiter: q꞉ ibi natꝰ eſt dn̄s: ibi nutritus: ibi paſſus: ibi mortuꝰ: ibi reſurrexit: aſcēdit: ⁊ oīa redēptiōis noſtre myſteria conſummauit. Ad litterā/ has tres regiones.i.egyptū/ aſſyriā/ iudeā bn̄dicendas ꝑdicit eſaias: q꞉ ꝑ omibꝰ/ monachis ⁊ heremitis ⁊ religionibꝰ multis abūdauerūt: vt legit̄ in vitaſ patrū: ⁊ in vita pauli quā ſcripſit Hieroꝰ. Aliq̄ ſic legūt hāc litterā: f ¶Bn̄dictꝰ populꝰ meus egypti.i. quē eduxi de egypto.i.ꝑpłus iſraeliticꝰ. g ¶Et opus manuū mearū aſſyrio/ ſit.i.i exercitu aſſyrioꝝ quē ꝑ angelū interfecit ſil' centū octogintaquinq̄ milia. h ¶Hereditas aūt mea iſrl'. Hoc n̄ mutat̄. Prior lr̄a melior ē: q꞉ de hac nulle ſūt gloſe.

Mystice ✱ qn̄ hec fiet/ a ¶Erit iſrael.i.iudei credētes in chriſtū: b ¶Tertiꝰ egyptio ⁊ aſſyrio/ in ꝑdicatiōe fidei: vt eos ad rectitudinē fidei ꝑfecte cōuertat. Sicut em̄ fermentū in ſuum ſaporem totā maſſam traijcit: ita iudei credētes amaritudinē infidelitat̄ illoꝝ i ſaporē recte fidei trāſtulerūt. Et bn̄ potuerūt hoc facere: q꞉/ c ¶Bn̄dictio in medio terre/ erit.i. gens iudaica q̄ eſt in medio terre bn̄dicet̄: d ¶Cui bn̄dixit dn̄s exercituū/ iā i apl'is et alijs fidelibꝰ: q꞉ de ſion exibit lex ⁊ verbū dn̄i de hierl'm.ſ.ij.a. e ¶Dicēs: Bn̄dictꝰ populꝰ meus egypti/ qui pꝰus erat maledictꝰ ante cōuerſionē. g ¶Et opus manuū mearū aſſyrio: vł/ aſſyrius/ ſit ſpecialit̄: q꞉ in ipſo maxime clemētiā ſuā demōſtrauit dn̄s. h ¶Hereditas aūt mea iſrl'/ q̄ mente recta deū cōſpicit: q̄ ſolus pōt dicere: Dn̄s ꝑs mea: Numeri. xviij.c. Hiere.x.c. Iſrael virga hereditat̄ eiꝰ. Zach.viij.c. Sic eratis maledictio i gētibꝰ: ſic ſaluabo vos ⁊ erit̄ bn̄dictio. Eſt aūt bn̄dictio

Multiplex benedictio tp̄alis abundantie. Gen̄.xxvij.f. In pinguedine tr̄e erit bn̄dictio tua. Itē bn̄dictio gratie. Ps̄.20. Ps̄. Preueniſti eū in bn̄dictionibꝰ dulcedinis. Itē bn̄dictio glorie. Ps̄.64. Ps̄. Bn̄dices corone anni benignitatis tue. Item bn̄dictio blaſphemie. Iob.ij.c. Ps̄.9. Bn̄dic deo ⁊ morere. Itē bn̄dictio adulatiōis. Ps̄. Laudat̄ peccator in deſiderijs aīe ſue: ⁊ iniquus bn̄dicit̄.

IN anno quo ingreſſus ¶Expo. Ca.XX. eſt ⁊c̄. In capitulo precedenti ꝓphauit eſaias euerſionē egypti: q꞉ ꝓmiſſione ſui auxilij auerterat duas tribꝰ a ſpe ⁊ a cultu dei: ꝓpter qđ eſaias ſepe ꝓphauit eis.i. duabus tribubꝰ euerſionē egypti: vt ſic auerteret eas a cōfidētia ⁊ amore egyptioꝝ. Et cū ſepe ꝓphaſſet h̄ eſaias ṽbo/ voluit dn̄s vt idē ꝓpharet facto. Vn̄ ꝑcepit ei vt tribꝰ diebꝰ ambularet nudꝰ corā hieroſolymitis et diſcalciatꝰ ꝑ ciuitatē: q̄ſi hoc ipſo facto diceret: Sic me vidiſtis corā vobis incedentē nudū ⁊ miſerū: ſic erūt egyptij calamitoſi ⁊ erūnoſi tribꝰ annis: q꞉ diē ꝓ anno dedit mihi deꝰ. Diuidit̄ autē h̄ capitulū in duas ptes. In p̄ma determīat tp̄s i q̄ ꝑcepit hec dn̄s eſaie.ſ. tpe q̄ rex aſſyrioꝝ miſit thartā p̄ncipē militie ſue ad ſbuertēdā açotū/ ciuitatē philiſtinoꝝ vnā de quinq̄ p̄ncipalibꝰ. In ſecūdā exponit parabolā facti ſui hieroſolymitis.i.qđ ſignificet q̄ nudꝰ ⁊ diſcalciatꝰ ambulauit: ibi: Et dixit dn̄s ⁊c̄. Nota

Al. t Haimo q̄ hic ponit expoſitor opiniōes diuerſas. † Hieroꝰ. dicit regē aſſyrioꝝ ſenomiū.i.ſex nominū: ⁊ vocatū theglathphalaſar/ et ſalmanaſar/ et ſennacherib/ ⁊ aſaraddon/ et phul/ ⁊ ſargon.

Al. t aſſyrius

a illa erit iſrael tertius egyptio
b
c et aſſyrio: benedictio in me
d dio terre: cui benedixit domi
e nus exercituū/ dicēns: Be
f nedictus populꝰ meus egy
g pti: ⁊ opus manuū meaꝝ aſ
h † ſyrio: hereditas autē mea
iſrael. ¶Ca.XX.

A

i IN anno q̄ ingreſſus ē
k thartan in açotū/ cū miſiſſet
l eū ſargon rex aſſyrioꝝ: ⁊ pu
m gnaſſet ꝯtra açotū ⁊ cepiſſet
n eā: in tpe illo locutꝰ ē dn̄s in
o manu eſaie filij amos/ dicēs:
p Vade ⁊ ſolue ſaccū de lūbiſ
q tuiſ: ⁊ calciamēta tua tolle de
r pedibꝰ tuis. Et fec̄ ſic: vadēs
s nudꝰ ⁊ diſcalciatꝰ Et dixit dn̄s
t
v
x
y

Nō em̄ veriſimile fuit q̄ in tam breui tpe.ſ.decē annis ſex reges fuiſſent in aſſyria. Alij cōcedūt q̄ ſex ibi fuerint reges ſibi ſuccedētes: qđ magis videt̄ velle hiſtorie: quoꝝ vnꝰ fuit ſargon/ q̄ miſit thartan p̄ncipē militie ſue ſubuertere açotū: q̄ ſubuerſa ꝑcepit dn̄s eſaie h̄ qđ dictū ē. Dic igit̄: i ¶In anno q̄ igreſſ' ē thartan/ dux exercitꝰ regis aſſyrioꝝ. k ¶In açotū/ ciuitatē potētiſſimā paleſtinoꝝ. l ¶Cū miſiſſet euꝫ ſargō rex aſſyriorum et pugnaſſet contra açotum et cepiſſet eāꝫ: in tpe illo locutꝰ eſt dn̄s in manu eſaie filij amos.i. ope verbis concordāte. Non em̄ verbis ſolū: ſed etiā factis loquūt̄ ꝓphe: o ¶Dicēs: Vade ⁊ ſolue ſaccū de lūbis tuis.i.ciliciū. Hic em̄ eſt habitꝰ ꝓphe plangētis peccata ꝑpł'i. Solue/ dic̄.i.laxa: vt.ſ.appareret ciliciū q̄ erat indutꝰ. Vel/ ſolue.i.exue: ſc̄m Hieronymū. r ¶Et calciamēta tua tolle de pedibꝰ tuis. Sil'r dictū eſt moyſi/ Exo.iij.b. Solue calciamēta de pedibꝰ tuis: locus em̄ i q̄ ſtas tr̄a ſancta ē. t ¶Et fecit ſic: vadēs nudus et diſcalciatꝰ/ tribꝰ diebꝰ. Hieroꝰ. Mira obediētia/ ſolo cilicio induebat̄ vir nobiliſſimꝰ: vt hebrei tradūt: cuius filiā rex manaſſes accepit in cōiugē: nō erubuit nudus incedere: nihil honeſtiꝰ iudicās q̄ȝ deo obedire. y ¶Et dixit dn̄s. Secūda pars vbi oſ̄dit

Secunda pars

Mystice ¶In anno ⁊c̄. Myſtice: Sargō q̄ iterp̄tat̄ p̄nceps horrorū/ diabolꝰ ē: q̄ mūdi delitias exhortat̄: Cui ſilis ē achab/ q̄ vineā naboth i hortū olex ṽtere cupiebat.iij. Regl'.xxj. Thartā iterp̄tat̄ turr̄ vł ſupfluꝰ vł elōgās: ⁊ ſignificat oēſ malos ꝯ deū munitoſ: ⁊ alios falſis ſuggeſtiōibꝰ a deo elōgāteſ. Açotꝰ iterp̄tat̄ ignis generatiōis: ⁊ ſignificat oēs illos q̄ libidini vacāt. Tales em̄ defacili expugnat rex aſſyriorū.i.diabolꝰ. Eo tpe/ eſaias.i.q̄libet iuſtꝰ iduit̄ ſolo cilicio: vt plāgat eos q̄ ꝑ libidinē a diabolo capiunt̄. Et diſcalciatꝰ incedit: vt calcet ſup ſerpētes ignitos.i. oīa q̄ inflāmāt ad pctm̄: q̄ ſunt in heremo huiꝰ vite: ⁊ in ſe extinguat ignē libidinis q̄ alij vulnerati a diabolo capiunt̄. Et h̄ ē: i ¶In anno q̄ ingreſſus ē thartā.i. diaboli ſatellites. k In açotū.i.i mūdū igne libidinis accēſū. l ¶Cū miſiſſet eū ſargon rex aſſyrioꝝ.i.diabolꝰ rex ſupboꝝ. Iob.xlj.d. Ipſe ē rex ſup oēs filios ſupbie. m ¶Et pugnaſſet ꝯ açotū ⁊ cepiſſet eā/ ꝓ maxima pte. n ¶In tpe illo locutꝰ ē dn̄s i manu eſaie filij amos: q꞉ veri ꝑdicatores q̄ ſūt miſſi a dn̄o/ meliꝰ factis q̄ȝ ṽbis loquunt̄/ cū pctōres a diabolo capiūt̄. Nota: Eſt annꝰ culpe. Luc'.xiij.b. Ecce anni tres ſūt/ cordis/ oris/ opis: ex q̄ veniēs q̄ro fructū i ficulnea hac: ⁊ nō inuenio. Itē annꝰ penitētie.i.lxj.a. Vt ꝑdicarē annū placabilē dn̄o. Itē annꝰ iuſticie.ſ.xvj.d. In tribꝰ annis q̄ſi anni mercennarij auferet̄ gl'ia moab. Itē annꝰ gr̄e. Iob.iij.a. Nō cōputet̄ i diebꝰ anni: nec numeret̄ in mēſibꝰ. Itē annꝰ gl'ie. Ps̄. Et annos eťnos in mēte habui. In p̄mo viuūt pctōres: in ſecūdo incipiētes: i tertio ꝓficiētes: in q̄rto appropīquātes: i quito ꝑueniētes. o ¶Dicēs: Vade/ aio. p ¶Et ſolue/ facto/ q ¶Saccū de lūbis tuis/ vt appareat in exemplū alijs et ſignū doloris. r ¶Et calciamēta tua.i. opa mortua: s ¶Tolle de pedibꝰ tuis.i. de affectibꝰ/ nō ſolū de manibꝰ. In h̄ ſignificat̄ q̄ nullꝰ intrabit tr̄ā ſanctā ad quā intēdūt ſancti/ niſi nudꝰ a corruptiōe mortalitatis/ et habitu penitentie.iiij.Regl'.ij.b. Helias exutus ē pallio: id eſt onere peccati. Hoc idē ſignificatū ē/ Exo.iij.b. vbi dictū eſt moyſi: Solue calciamēta de pedibꝰ tuis: locꝰ em̄ in q̄ ſtas tr̄a ſancta ē. t ¶Et fecit ſic/ hilarit̄/ celerit̄/ libēter: in quo ꝑfecta obediētia innuit̄: q꞉ nō ſolū ꝑceptū: ſꝫ ſic ꝑceptū fuit dr̄ feciſſe/ vere/ obediēter. v ¶Vadēs nudꝰ/ veſtibꝰ penitētie: ⁊ corruptiōe mortalitat̄: vł nudatꝰ ꝓpa mūdi. x ¶Et diſcalciatus/ opibꝰ mortuis. y ¶Et dixit dn̄s: Sicut ambulauit ſeruus meus

Multiplex annꝰ

Ps̄.76.

da pꝰ vbi oñdit dñs qd ſignificet ꝙ eſaias nudꝰ ambulauit.ſ.
ꝙ egyptij nudi ⁊ diſcalciati ducerent captiui. Et h̄ ē. Et dixit
dñs/hieroſolymitis: a Sic ābulauit ſeruꝰ meꝰ eſaias
nudꝰ ⁊ diſcalciatꝰ: triū annoꝝ ſignū ⁊ portētū erit
ſup egyptū ⁊ ſup ethiopiā/captiuādaſ.i.dies qbꝰ eſaias
nudꝰ ambulauit/ſigni
ficāt tres annos capti
uitatiſ future ſup egy/
ptū ⁊ ethiopiā: non ꝙ
tribꝰ annis iuerit nudꝰ
eſaias: ſꝫ dies ꝓ anno
ponit: ſic ezechieli pꝰ
ꝙ̄ dormierat.xl. diebꝰ
B ſup vnū latus: et.xxx.
diebꝰ ſup aliud latus/
ſcḋm dñi iuſſionē: in ſi/
gnū.lxx. annoꝝ capti/
uitatis iudee: ſtatim di/
ctū eſt ei: Diē pro an/
no dedi tibi: Ezech.

a minꝰ: Sicut ambulauit ſer/
uus meus eſaias nudus et
b diſcalciatus: triuꝫ annorum
ſignum ⁊ portentum erit ſup
egyptū et ſup ethiopiā: Sic
c
d minabit rex aſſyrioꝝ captiui
e tatē egypti ⁊ trāſmigrationē
f
g ethiopie: iuuenē ⁊ ſenem/nu
h
i dā et diſcalciatā diſcoopertis
k natibꝰ ad ignominiā egypti.

iiij.b. c Sic minabit rex aſſyrioꝝ captiuitatē egy
pti ⁊ trāſmigrationē ethiopie.i.tribꝰ anniſ erūt i capti/
uitate egyptij ⁊ ethiopes nudi ⁊ miſeri: ſic eſaias nudꝰ ambu/
lauit tribꝰ diebꝰ. f Iuuenē ⁊ ſenē/minabit captiuos rex
aſſyrioꝝ de egypto ⁊ ethiopia. g Nudā ⁊ diſcalciatā
diſcoopertiſ natibꝰ/minabit: k Ad ignominiā egypti
demōſtrandā egyptioꝝ ⁊ ethiopū captiuitatē. l Et time/
būt/iudei egyptijs ⁊ ethiopibꝰ captiuatis. m Et cōfun/
dent ab ethiopia ſpe ſua.i. in q̄ ſperabāt cū viderint eā cō
fuſā. o Et ab egypto glīa ſua.i.i cuiꝰ auxilio gl'iabant.
p Et dicet habitator inſule huiꝰ i die illa.i.tre ꝓmiſ/
ſiōis: q̄ dr̄ inſula: q̄ ab oibꝰ gentibꝰ circūſtātibꝰ ꝓmebat: ſic
inſula a fluctibꝰ maris. r Heccine erat ſpes nr̄a/tā fra/
gilis/tā infirma q̄ ſe iuuare nō pōt: s Ad q̄s cōfugimꝰ i
auxiliū vt liberarēt nos a facie regis aſſyrioꝝ/ q̄ ſe
liberare nō poſſūt. t Et quō effugere poterimꝰ nos:
cū hi capti ſunt.q.d.nō poterimus.

Myſtice ✻ uit ſeruꝰ meꝰ eſaias nudꝰ ⁊ diſcalciatꝰ/tribꝰ die/
bus/ſupple: b Triū annoꝝ ſignū ⁊ portētū erit ſuper
egyptū ⁊ ſup ethiopiā.i. triduū nuditatiſ q̄rūlibet iuſtoꝝ
ſignū ē eternitatis pene maloꝝ: q̄ p tres annos eternitas in/
telligit: q̄ ſoli trinitati nota eſt. Vñ Numeri.xiiij.f. Annꝰ ꝓ
die cōputabit malis i inferno. Sed penitēti h̄ ecōtra. Ezech.
iiij.b. Diē ꝓ anno dedi tibi. Iō dr̄.j.lxj.a. Vt ꝑdicarē annū
Duplex nuditas placabilē dñō: ⁊ diē vltiōis deo nr̄o. Nota: Eſt nuditas bo/
na/reuelatio pctōꝝ i ꝯfeſſiōe. Mich.j.c. Sup h̄ plāgā ⁊ vlu/
labo: vadā diſcalciatꝰ/⁊ nudꝰ: faciā planctū velut draconū.j.
xlvij.a. Diſcoopi humerū/reuela crura/ trāſi flumina. Itē eſt
nuditas mala/ carētia virtutū. Apocl.xvj.c. Beatꝰ q̄ cuſto/
dit veſtimēta ſua ne nudꝰ ambulet.ij. Cor.v.a. Habitationē
noſtrā q̄ de celo ē ſupindui cupiētes: ſi tn̄ veſtiti/nō nudi iue/
niamur. Iob.xiiij.b. Hō cū mortuꝰ fuerit ⁊ nudatꝰ atq; cōſū
ptus/ vbi q̄ſo ē: Exo.xxxij.f. Vidēs moyſes ꝑplm̄ ꝙ nudatꝰ
eſſet: ſpoliauerat eū aaron ꝓpter ignominiā ſordis. c Sic
minabit rex/aſſur.i. diabolꝰ: cū regina/ d Aſſyrioꝝ.i.ſup
bia: e Captiuitatē egypti ⁊ trāſmigrationē ethio/
pie.i. pctōres i infernū. f Iuuenē ⁊ ſenē.i. robuſtū ma/
licia ⁊ iueteratū dieꝝ maloꝝ. g Nudā/ꝟtutibꝰ: h Et diſ
calciatā/bonis affectiōibꝰ: i Diſcoopertis natibꝰ.i. tur/
pitudine ꝯſcie reuelata: Daniel.vij.c. k Ad ignominiā
egypti.i. ad ꝯfuſionē maloꝝ. Nihil em̄ opertū qḋ nō reueleꝫ:
et occultū qḋ nō ſciat: Matth.x.c.ij. Regl.x.a. Anon.i. gr̄e
inutilis/ꝑſcidit veſtes nuncioꝝ dauid vſq; ad nates. Glo.ibi.
Diabolꝰ turpia facta q̄ ꝑſuadet i oculis hoīm reuelat. l Et
timebūt/timore: m Et ꝯfundent/pudore: n Ab ethi/
opia ſpe ſua: ⁊ ab egypto glīa ſua.i. ſperantes ⁊ glīātes
i mūdo: timore ⁊ pudore affligent. Prouer.xxv.c. Dēs pu/
tridꝰ ⁊ pes laſſus q̄ ſpat i infideli. Prouer.xj.b. Expectatio
ſollicitoꝝ ꝑibit. Prouer.x.d. Expectatio iuſtoꝝ leticia: ſpes
aūt ipioꝝ ꝑibit. Hiere.xvij.a. Maledictꝰ hō q̄ ꝯfidit i hoīe:
⁊ ponit carnē brachiū ſuū. p Et dicet h̄itator iſule hꝰ.i.

eccl'ie q̄ ꝑſecutionū fluctibus tundit inceſſant.j.xlij.c. Ponā
flumia.i. doctrinā currentē/i inſulas: ⁊ ſtagna.i. doctrinā ſtan
tē/arefaciā. q In die illa/generalis ꝑſecutiōis: vl' poſt diē
iudicij. r Heccine erat ſpes nr̄a ad q̄s cōfugimꝰ in
auxilium vt liberarent nos a facie regl aſſyrioꝝ.i.
diaboli. t Et quō
effugere poterimꝰ
nos: q.d. nullo mō.j.
xxxj.a. Ve q̄ deſcēdūt
in egyptū ad auxiliū i
equis ſperantes.
Expo. Ca.XXI.

l
m Et timebūt et cōfundent ab
n
o ethiopia ſpe ſua: et ab egy/
p pto glīa ſua. Et dicet habi/
q tator inſule huiꝰ in diē illa:
r Heccine erat ſpes nr̄a: ad
s quos cōfugimꝰ in auxiliū vt
liberarent nos a facie regis
t aſſyriorum: et quō effugere
poterimꝰ nos: Ca.XXI.
v O Nus deſerti maris.

O Nus deſerti
maris. Supra
xiij.⁊.xiiij. egit
ꝓpha de onere babylo
nis: Hic repetit de eo
dem/ vt addat de mō
euerſiōis ⁊ a qbꝰ faci/ A
enda erat. Spūs em̄
ſanctus ſp tāgit corda ꝓphaꝝ: nec ad oīa ſp: vt dic Hieroꝰ et
Gregꝰ. Sup tetigit cor eſaie/reuelās ei euerſionē babylōis: ⁊
ſtatī eā ꝑdixit in ſolatiū iudeoꝝ: ⁊ h̄ ſpū cōcitante forte tūc de
mō vel tpe euerſiōis nihil oñdit ei: ⁊ ideo nihil dixit de h̄: Sꝫ
mō tetigit: ⁊ ideo nūc repetit/vt oñdat modū euerſiōis ⁊ tps.
Et eſt ſūma ſic narrat Oroſiꝰ: ꝙ cyrus ⁊ darīꝰ cū diu baby/
lonē obſediſſent ⁊ cape nō valerēt: q̄ erat inexpugnabilis/co
ꝙ icredibilis eēt ſpiſſitudo ⁊ altitudo muroꝝ: ⁊ aq̄s abūdās:
q̄ ꝑ mediā ciuitatē fluebat euphrates/igrediēs ꝑ arcū ſb mu/
ro. Accidit aūt vt balthaſar rex babylonis i feſto cuiuſdā dei
ſui paruipēdēs obſidionē/ſolēne cōuiuiū fecerat: vbi vt maio
res eēnt delitie/fecit afferri vaſa aurea ⁊ argētea: q̄ auꝰ ſuꝰ na
buchodonoſor aſportauerat de tēplo hierl'm: ⁊ bibit i eiſ ipe ⁊
ſatellites ⁊ ꝯcubine eiꝰ: vt legit h̄ i Glo. ⁊ Daniel.v. Inferāt
aūt ꝯuiuio cyrꝰ ⁊ darīꝰ q̄ pacificati erāt balthaſar i dolo: cui ⁊
fecerāt †hominiū tanq̄ꝫ in pace volētes recedere ab eo. Et h̄ Al. †homagiū
ipſū erat ei ad glīā ꝙ hoīes ſui q̄ ſe ei tradiderāt cū eo epula/
bant i feſto dei ſui ad mēſam ſuā. Vidētes aūt cyrus ⁊ darīꝰ/
balthaſar ⁊ cōuiuas eiꝰ inebriatos/ nacta oportunitate occi/
derūt eū. Exercitꝰ aūt eoꝝ iā occupauerāt ciuitatē/ q̄ latēter
intrauerāt ſub muro ꝑ fluuiū/quē longe an̄ neſciētibꝰ babylo/
nijs extenuauerāt in diuerſa brachia diuidēdo: ⁊ ſic capta eſt
babylon. In q̄ patet admirāda dei ꝓuidētia: q̄ oīa regna ꝯ ſe
inuicē ſuꝑbiētia ꝑ ſeipſa deſtruxit. Primo decē tribꝰ q̄ ꝯ dei
volūtatē in ſyris ſꝑauerūt: ⁊ vtriq; captiuati ſunt ab aſſyrijs.
Itē due tribꝰ i egyptijs ⁊ ethiopibꝰ ſꝑauerūt: ⁊ ipſi q̄ꝫ capti
uati ſūt ab aſſyrijs ⁊ chaldeis. Aſſyrij q̄ꝫ/ q̄ de ſe ꝑſūpſerūt
a chaldeis ꝑierūt. Chaldei ꝟo ⁊ babylōij ꝯ dñm erecti: medis
⁊ ꝑſis ſubiugati ſūt. Medi ꝟo ⁊ ꝑſe pꝰ ab alexādro victi ſub/
iugati ſūt ei: Qui cū ſe tanq̄ꝫ deū extuliſſet/veneno enectꝰ eſt:
et regnum eius in plures partes ſciſſum: et poſtea a romanis
ſubiugatū. Romanū ꝟo imperiū qḋ carnes ſanctoꝝ q̄ſi den/
tibꝰ ferreis lacerauit/ex magna pte iā ꝑijt: vt dic Haymo. In
fine aūt ex toto ꝑibit/cū regnū chriſti illuxerit: vt tangit Da/
niel.vij. et.ij. Theſſal.ij. Diuidit aūt h̄ capitulū in ſex ptes.
In ꝑma oñdit babylonis deſtructio ꝑ medos ⁊ ꝑſas. In ſe/
cūda ponit plāctꝰ ꝓphe ſup deſolatiōe babylonis: ibi: Pro/
pterea repleti ſūt lumbi mei dolore. In tertia agit de
deſcꝑtiōe exarata i pariete quā vidēs balthaſar ꝑtimuit: ibi:
Pone mēſā ⁊c. De q̄ plenꝰ agit Daniel.v. In q̄rta agit
de aduētu medoꝝ ⁊ ꝑſaꝝ ad deſtructionē babylonis ſub me/
taphora aſini ⁊ cameli: ibi: Et vidit currū duoꝝ eq̄tū.
In q̄nta agit de idumea cōquerēte ꝙ nō ſit reuerſa de capti/
uitate iudeis reuertētibꝰ/cū eēnt de eodē genere.i. de abraā:
ibi: Onꝰ duma. In ſexta monet hiſmaelitas compati iu/
deis qui captiui ducent: alioquin cū ipſis captiuabunt: ibi:
Onus in arabia ⁊c. Vocans ergo babylonē mare ꝓpter
multitudine populi: vt dicit Hieronymꝰ: quia ad eā ex omni
parte mūdi cōfluebant populi ferētes mercimonia ſua ſuper
mare: dicit q̄: v Onꝰ deſerti
Myſtice: v Onꝰ deſerti maris.i. mūdi q̄ mare dicit:
ſ 5 ✻ quia amarū eſt

a Sic̄ turbines ab aphrico ve
b c d niūt/de deſerto venit/de ter
e f ra horribili. Viſio dura nū
g h ciata eſt mihi. Qui incredu
i k lus eſt infideliter agit: et qui
l depopulator ē vaſtat. Aſcē
m n de elā: obſide medeba: oēm
o p gemitū ei⁹ ceſſare feci. Pro

q r pterea repleti ſūt lumbi mei
s dolore: āguſtia poſſedit me/
t ſicut anguſtia parturientis.
v x y Corrui cū audire: cōturbat⁹
z 7 ſū cū videre. Emarcuit cor
a b c meū/tenebre ſtupefecerūt me.
d e Babylon dilecta mea poſi
f ta ē mihi in miraculū. Pone

☞ mare. Dicit ergo: Onus deſerti maris.i.hec ē viſio oneris babylonis ſic dicte ꝓpter multitudinē ꝑplī: ⁊ deſtructionē futurā q̄ ab homib⁹ deſeret/ iam deſerta a deo. Vñ Hiere.lj.d. dicit de babylone: Deſertū faciet dñs mare eius. Deinde introducit babylonem loquentē. a Sicut turbines ab aphrico veniūt/vēto.ſ. collaterali auſtro: vbi ē tra medorum ⁊ pſarū: Vox babylonis: ſic/ſupple mihi vaſtitas/ c De deſerto venit: id ē de terra medorū ⁊ pſarum: que tūc erāt quaſi deſertū reſpectu babylonie: e De terra horribili.i. de media ⁊ pſide quorū domini crudeliſſimi fuerūt babylonijs. f Viſio dura.i. captiuitas futura ⁊ deſtructio ciuitatis: g Nūciata ē mihi/a deo/dic̄ babylō: vl' ꝓpha/ſm aliā Glo. h Qui icredul⁹ ē.i. ifidelis.ſ. cyr⁹ vl' dari⁹: q̄ i dolo cōtra iuramentū balthaſar dominū ſuū occiderūt: i Infideliter agit/in dolo balthaſar occidendo: tamen domino ꝑmittente ob merita eius. k Et qui depopulator eſt: id eſt cyrus qui crudelior et fortior fuit: l Vaſtat: id eſt vaſtabit me dicit babylon. Deinde ſubiungit vox dñi loquētis ad pſas ⁊ medos: vt veniant ad deſtructionē babylonis. m Aſcende elam: pſidis regionis ciuitas metropolis eſt: cui⁹ rex fuit cyrus. n Obſide medeba/babylonē: ciuitas ſimilr̄ eſt i media.q.d. o pſe ⁊ medi nolite timere aſcēdere equos ⁊ obſidere babylonē. o Omnē gemitū eius.i. babylonis: p Ceſſare feci.i. faciam: vt tantis afflicta ſit malis: vt ꝫ vos gemere nō audeat. Vel/ gemitū ei⁹.i. q̄ alios gemere faciebat/opprimēdo eos ceſſare faciā.q.d. ita deſolabit babylon ꝙ de cetero nō faciet gemere

Secunda pars aliquos. q Propterea ⁊c̄. Secūda pars vbi oſtēdit ꝓpheta ſe cōpati babylonijs/licꝫ inimici ei⁹ eſſent: in quo exprimit ꝓpheta magnitudinē afflictiōis eorum: qꝛ nō eſt cōſuetū compati inimicis/ niſi cū fuerint in maxia anguſtia cōſtituti. Et h̄ ē: Propterea.i. ꝓpt durā viſionē q̄ nūciata ē de babylōe: r Repleti ſūt lūbi mei dolore.i. ita doleo ſic ille q̄ patir̄ dolorē lūborum: q̄ fere itolerabilis ē. s Anguſtia poſſedit me/ꝓpt tantā miſeriā q̄ īminet babylōi: t Sic anguſtia parturiētis/q̄ maxia ē. v Corrui/vl' horrui/ſic hō qui videt an̄ ſe cadere aliquē infectū vl' mltitudinē occiſorum: corrui/ i trā/vl' i triſticiā: x Cū audire/miſeriā babylōis futurā. y Cōturbat⁹ ſū cū videre/in ſpū viſionē durā. z Emarcuit cor meū/ſic herba euulſa marceſcit/ꝓſtinū viroré amittēs. a Tenebre/anguſtie: b Stupefecerūt me.i. mentē meā/vt pene neſcirē q̄d cernerē ſtupefact⁹ ex ꝑuiſiōe tāte miſerie babylōis. Vl'/tenebre ſtupefecerūt me.i. oculi mei p̄ lachrymis caligauerūt. c Babylon dilecta mea/ quōdā: vel nūc etiā inquātū creatura dei: vel q̄ ad illos qui bñficiū impenderūt iudeis captis in babylone: q̄d ꝑuidit eſaias i ſpū. d Poſita ē mihi/eſaie: e In miraculū/ ſtuporis ⁊ admiratiōis: qꝛ cito ſubuerſa eſt/licꝫ inexpugnabi/

Tertia pars lis. f Pone mēſam. Tertia pars vbi agir̄ de deſcriptiōe exarata in pariete: ⁊ pōt eſſe vox dñi ad ꝓphetā/dicētis: Pone mēſam.i. ꝑdic ponendā. Vel ad cyrū et dariū quib⁹ loquir̄ q̄ſi vni: qꝛ vn⁹ ꝑncipalior erat: vel qꝛ vnanimes erāt in h̄ facto. Et eſt ſenſus: Pone menſam.i. fac poni mēſam vt milites darij comedāt: ⁊ auena der̄ equis: et exercit⁹ ꝑparer̄.

☞ Cōtemplare in

Myſtice ⁂ qꝛ amarū ⁊ tēpeſtuoſū et ꝑiculoſum: vbi maior deuorat minorem: ſicut in mari maior piſcis deuorat minorē. j.lvij. d. Impij quaſi mare feruens q̄d quieſcere nō poteſt. Deſertū etiā dicir̄: quia ab omni bono deſtitutū: Nā bona mundi nō ſunt vera bona/ſed falſa. Item in deſerto habitant ſerpentes ⁊ latrones: ⁊ in mūdo temptatiōes ⁊ ꝑſecutiōes. a Sicut turbines/tempeſtatū: b Ab aphrico veniūt/qui eſt ventus lenis et pluuioſus: ⁊ ſignificat ꝓſperitatem/a qua temptatiōes grauiſſime veniūt. c De deſerto.i. de mūdo: d Venit/turbo temptationū. Job.j.d. Repente ventus vehemēs irruit a regione deſerti: ⁊ cōcuſſit quattuor angulos domus. e De terra horribili.i. de mūdo: qui viris ſanctis horribilis eſt. f Viſio dura nūciata eſt mihi.i. cuilibet viro iuſto: cui oſtēdit domin⁹ ꝙ intolerabilis et moleſta ſit mūdi amaritudo: et quātis temptationib⁹ mūdus ſit plen⁹: Sicut beato benedicto qui totū mūdū vidit collectū ante oculos ſuos: ⁊ ſic beato antonio/qui totum mundū plenū laqueis vidit/⁊ dixit: Domine quis poterit euadere iſtos laqueos? Et dictū ē ei: Sola hūilitas. Al. turbatus

B

b Qui incredulus eſt.i. qui non cōfidit in dño: vel qui nō vult acquieſcere cōſilio. i Infideliter agit. Abacuk ij.a. Qui incredul⁹ ē nō eſt aīa ei⁹ recta i ſemetipſo. k Et qui depopulator eſt vaſtat: vtpote malus ꝑnceps: vel malus ꝑlatus.q.d. tā ſubditi ꝙ dñi mali ſunt: ⁊ ideo culpa eſt ſingulorum: ꝙ tempeſtate in mūdo opprimuntur. m Aſcēde elam: obſide medeba. Elam interꝑtar̄ deſpiciens: ⁊ ſignificat nobiles ⁊ potētes qui alios deſpiciūt. Prouer.j.a. Sapientiā atqꝫ doctrinā ſtulti deſpiciūt. Medeba interpretar̄ fames antiqua: ⁊ ſignificat diuites mūdi qui ſemꝑ eſuriūt diuitias. Eccs.v.b. Auarus non implebitur pecunia: et qui amat diuitias fructū nō capiet ex eis. His dñs ironice dicit: Aſcende elam: obſide medeba.i. aſcēdite ſuperbi: et ſeuite diuites quātū vultis ⁊ valetis: qꝛ/ o Omnē gemitū ei⁹.i. mūdi ꝑſecutionē que facit pauꝑes gemere: p Ceſſare feci.i. cito faciā/oppreſſores damnādo/⁊ oppreſſos glorificādo. Job.xxiiij.b. De ciuitatib⁹ fecerūt viros gemere: ⁊ aīe vulneratorum clamabūt: ⁊ de⁹ iultū abire nō patir̄. Nota:

Eſt gemit⁹ ꝑene.j.lj.d. Gaudiū ⁊ leticiā tenebūt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemit⁹. Itē eſt gemit⁹ penitētie. Roma.viij.e. Spirit⁹ poſtulat ꝓ nobis gemitib⁹ inenarrabilib⁹. Itē eſt gemit⁹ cure mūdane. Job.xxvj.b. Ecce gigantes gemūt ſub aq̄s. Itē eſt gemitus cōpaſſionis. Ps. A voce gemit⁹ mei adheſit os meū carni mee. q Propterea repleti ſūt lūbi mei dolore/nō voluptate/dicit iuſt⁹ afflictis cōpatiēs: s Anguſtia poſſedit me ſic anguſtia parturiētis. Vbi ē mō talis cōpaſſio q̄ etiā de afflictiōe inimicorum naſcir̄. Job.xxx.d. Flebā quōdā ſuꝑ eo qui afflictus erat: ⁊ cōpatiebar̄ aīa mea paupi. Mich.iiij.c. Dole ⁊ ſatage filia ſion q̄ſi parturiēs. v Corrui/in trā vel i triſticiā: x Cū audire/gemitū afflictorum y Cōturbat⁹ ſū cū videre/miſerias pctōrum. z Emarcuit cor meū/p̄ dolore. Ps. Defectio tenuit me ꝓ pctōrib⁹ derelinquētib⁹ legē tuā. a Tenebre/anguſtie: b Stupefecerūt me. Job.j.d. Tūc ſurrexit iob ⁊ ſcidit tunicā ſuā: ⁊ rōſo capite corruēs in trā adorauit. c Babylon dilecta mea poſita ē mihi i miraculū.i. mūd⁹ ꝯfuſiōe plen⁹ poſit⁹ eſt iuſtis i miraculū: quō tā cito ꝑijt. Trāſit eñ mūd⁹ ⁊ cōcupia ei⁹. j. Joh.ij.c. Suꝑ h̄ admirar̄ iuſti/quō tādiu durauit mūdus q̄ tot⁹ i maligno poſit⁹ ē. j. Joh.v.d. Hoc eēt bonū thema de maria magdalena. Miraculū eñ ē ſignū diuine potētie ꝑt ꝯſuetū curſū nature: ⁊ magdalena ſignū ē diuine clemētie/ꝑt ꝯſuetū curſū grē. Ipſa fuit ꝑmo babylō.i. ꝯfuſiōe plena: poſtea fuit dilecta: qꝛ ꝑ grāꝫ ab oī pctō mūdata. Luc̄. vij. g. Remittunr̄ ei pctā multa: qm̄ dilexit multū. Hec ē facta in miraculū pctōrum vt nemo deſꝑet. Oſee.ij.c. Dabo eis vinitores ex eodē loco: et vallē achor ad apiendā ſpē. Vinitores ex eodē loco ſūt ꝑdicatores q̄ i mūdo peccatores fuerūt: q̄ dant̄ a dño peccatorib⁹ ad aperiendā ſpem. Vallis achor magdalena profunda peccatrix/turbata ad penitentiā: Achor enim interꝑtar̄ turbatio. f Pone mēſam. Sermo ad ſacerdotes vl' ſcholares. O ſacerdos in ſpecula eccleſie poſitus ventura mūdo annūcies: pone menſam ſacre ſcripture populo famelico.

Marginalia: Abacuk.2.a. (beside "que tūc erāt quaſi de/"); Job.3.d. (beside "ſertū reſpectu babylo/"); Al. tmede (beside "horribili"); Multiplex gemitus (beside "Eſt gemit⁹ ꝑene"); Ps.101. (beside "eſt gemitus cōpaſſionis"); Ps.118. (beside "cor meū/p̄ dolore").

a b mēſā/ cōtēplarē i ſpecula:
c d comedētes ⁊ bibētes ſurgi/
e f te p̄ncipes arripite clypeū.
g h Hec ēm dixit mihi domin⁹:
i k Uade ⁊ pone ſpeculatorē: ⁊
l m quodcūqꝫ viderit annūciet.
n o Et vidit currū duoꝝ equitū/
p aſcēnſorē aſini et aſcenſorē
q cameli: ⁊ cōtemplat⁹ eſt dili/
r genter multo intuitu. Et clā/
s mauit leo: Sup ſpeculam
t dñi ego ſum ſtans iugiter ꝑ
v diem: et ſuper cuſtodiā meā
ego ſum ſtans totis noctib⁹.

☞ b Cōtemplare in ſpecula. i. fac vt ſpeculator videat qñ tempus erit vt exercit⁹ ingrediat̃ ciuitatē. c Comedētes ⁊ bibētes ſurgite/ de mēſa: f Principes. i. o cyre ⁊ dari: g Arripite clypeū. i. arma. Uel meli⁹ pōt exponi vt ſint verba dñi vel ꝓphete ad balthaſar/ ꝓuidētis cōuiuiū qđ factur⁹ erat: ⁊ qđ inde accidere debebat. Cū em̄ comederēt in mēſa cyrus ⁊ darius/ videtes manū ſcribentē in pariete: mane/ thechel phares: ⁊ audientes expoſitionē danielis/ ex h̄ ſumpta audacia/ ſtati in ipſo ꝯuiuio baltbaſar occiderunt. Et h̄ ē: a Pone mēſam/ o balthaſar. i. fac ſolēne cōuiuiū. b Cōtemplare in ſpecula. i. manū ſcribentem in pariete: vbi ꝓuidit mortem ſuā: ſicut in ſpecula ꝓuidet̃ aduētus hoſtiū. c Comedentes ⁊ bibētes ſurgite p̄ncipes. i. dari ⁊ cyre cū balthaſar comedētes/ ſurgite de mēſa poſtqꝫ comederit̃. g Arripite clypeū. i. armate vos ⁊ interficite regē. Alij alit̃ expoſuerūt/ dicētes: ꝙ balthaſar cū eſſet obſeſſus/ credens ꝙ magnū auxiliū veniebat ei/ fecit p̄ncipib⁹ ſuis cōuiuiū magnū. Qđ audiētes cyr⁹ ⁊ dari⁹ eſtimātes ipſū ⁊ p̄ncipes ei⁹ eē ebrios: nocte ipſa itrauerūt ciuitatē ⁊ occidert̃ balthaſar. Hebrei ꝟo dicūt ꝙ balthaſar in p̄mo cōflictu cū cyro ⁊ dario habuit victoriā: ⁊ ideo letus fecit cōuiuiū: ſed ipſa nocte medi ⁊ pſe collectis militib⁹ intrauerūt ciuitatē/ diuiſo ꝑ̄us euphrate i multos riuulos: ⁊ ſic occiderūt balthaſar. Et ē ſenſus: a Pone mēſā/ o babylon/ dic̄ dñs/ vl' ꝓpha vl' balthaſar: b Cōtemplare i ſpecula. i. pone ſpeculatorē q̄ ꝯſideret ne cyr⁹ ⁊ dari⁹ redeāt. Qui ſpeculator dixit: c Comedētes ⁊ bibētes/ cū balthaſar: e Surgite/ a mēſa: f Pricipes arripite clypeū. q. d. hoſtes redeūt/ armate vos ad pugnā. Et ꝟe ita eueniet. h Hec em̄ dixit mihi dñs/ dic̄ ꝓpha: i Uade ⁊ pone ſpeculatorē/ temetipſum o eſaia: vel intellectū tuū qui cōtemplet̃ in ſpeculo diuino q̄ ventura ſūt babyloni. l Et quodcūqꝫ viderit/ ſpeculator: m Annūciet/ aliqs nuncijs. n Et vidit/ ſpeculator: id eſt eſaias ſpiritu ꝓphetie: o Currū duoꝝ equitū. i. bigā quā duo eq̄ trahere ſolēt: in qua erāt duo equites. i. cyrus ⁊ dari⁹. p Aſcēſorē aſini ⁊ aſcenſorē cameli: id ē ſpeculator vidit alteꝝ aurigarum p̄dicti currus ſedentem in aſino: et alterum ſedentē in camelo: qui ꝓ equis currū trahebāt. Uel vnū ⁊ eundē aurigā vidit qui mō ſup aſinū: mō ſup camelū aſcēdebat. Et hanc expoſitionē innuit Interliñ. Glo. marginalis aliter: vt ſit duplex viſio/ ſic: n Et vidit/ ſpeculator: o Currū duoꝝ equitū. i. regnū medoꝝ/ ⁊ regnū pſaꝝ: que cōiuncta erāt adinuicē ſic due rote i curru iūgūt̃/ ſiue i biga. Et poſtea vidit idem ſpeculor/ p Aſcenſorē aſini ⁊ aſcenſorem cameli/ cyrum qui mortuo dario auūculo ſuo/ aſcēdit ſuper vtrūqꝫ regnum: ⁊ habuit monarchiā. Per aſinum intelligit ꝓpheta regnū pſarum: quod ante cyrum ignobile fuit ⁊ nullius dignitatis. Per camelū regnum medoꝝ: qđ ſemꝑ potētiſſimū fuit. Hūc igit̃ aſcenſorem vidit ꝓpheta cum medis et pſis venientē contra babylonem/ cum dario auūculo ſuo. Et hi ſunt duo equites. ſ. aſinus ⁊ camelus: duo regna eorū. q Et cōtemplatus eſt diligenter/ ſpeculator/ multo intuitu. r Et clamauit leo. i. ſpeculator quem vocat leonem: vel ꝓpter animi audaciam: vel quia ſicut leo in eminenti poſit⁹ ſpeculat̃ ſiqua fera exeat de latibulis nemorum in quā poſſit ruere: ita ꝓpheta in excelſo mentis poſitus: diligenter cōtemplat⁹ eſt que ventura erant babyloni. Ul' ideo: quia ſicut rugitus leonis cunctis feris terribilis eſt: ita huius clamor ꝓphete babylonijs terribilis fuit. Et quia locutus eſt de ſpeculatore in tertia pſona/ ne putaret̃ ꝙ eſſet alius et non ipſe: quaſi exponens ꝙ ipſe eſt ſpeculator ille/ dicit. s Super ſpeculā domini ego/ eſaias: t Sum ſtans iugiter ꝑ diem: id eſt in lumine domini iugiter cōſtitutus: id eſt in mentis acie paratus audire ⁊ loqui quicqđ p̄ceperit mihi domin⁹. v Et ſuper cuſtodiā meā ego ſum ſtans totis noctibus. i. firmus ⁊ diligēs vt me cuſtodiā ab omi peccato: vt ſim dignus audire ⁊ loqui verbū domini. Et quaſi aliqs q̄reret: Quid vidiſti de ſpecula domini: Reſpondet:

☞ Ecce iſte lo famelico. Pſ. Paraſti in conſpectu meo menſā aduerſus eos qui tribulant me. b Cōtemplare in ſpecula: id eſt circūſpice vndiqꝫ vt bon⁹ ſpeculator inſidias inimici. Ezech. iij. d. Fili hominis ſpeculatorem dedi te domui iſrael: ⁊ audies de ore meo verbū: ⁊ annūciabis eis ex me. c Comedētes/ ſacram ſcripturā/ quo ad difficilia: d Et bibentes/ quo ad facilia: e Surgite/ de cathedris ad opus et p̄dicationem: f Principes. i. doctores. Pſ. Surgite poſtqꝫ ſederitis qui manducatis panem doloris: id eſt panē ſacre ſcripture: q̄ dolere facit de peccatis. Notabilit̃ aūt dic̄/ Comedētes ⁊ bibētes: q: p̄mo debēt ipſi p̄dicatores refici ⁊ ſatiari cibo ſacre ſcpture: ⁊ inebriari vino ſpiritualis itelligētie vl' ſciētie: qꝫ ſurgāt ad p̄dicandū vl' docendū. Sꝫ heu hodie mlti more colūbe paſcētis pullos ſuos/ grana integra portāt in gutture: ⁊ nihil in ventrē anime traijciunt. De quibus/ Iob. xxiiij. b. Inter aceruos eoꝝ meridiati ſūt: qui calcatis torcularib⁹ ſitiunt. g Arripite clypeum/ ſacre doctrine quo defendatis alios. Prouerb. xxx. a. Omis ſermo dei ignit⁹ clypeus eſt. Hic eſt clypeus quē ioſue. i. doctor eleuans in manibus ſuis deuicit hoſtes. Ioſue. viij. d. Dixit domin⁹ ad ioſue: Leua clypeū qui in manu eſt contra vrbem hai. i. mundū quoniā tradidi tibi eam. Talis em̄ doctor qui facit quod p̄dicat/ fructum multū facit in mūdo. h Hec em̄ dixit mihi domin⁹/ ꝑ ſe inſpirando/ vel ꝑ alios cōſulendo. i Uade/ muta locū vel ſtatū: k Et pone ſpeculatorē/ animū tuū in eminentia vite vel cōtemplationis. l Et quodcūqꝫ viderit annūciet/ tibi vt facias illud. Multis annūciat ſpeculator proprius. i. cōſcientia ꝓpria: ꝙ malus eſt ſtatus eorum vl' ꝑiculoſus: ſed ipſi quaſi ſurdi nō audiūt: vl' ſe nō audire diſſimulāt. ſ. xliij. b. Educ foras populū cecū ⁊ oculos habentē: ſurdum et aures ei ſunt. Nota: Eſt ſpeculator in mūdo chriſtus: in eccleſia p̄latus: in anima intellectus. n Et vidit currum duorum equitū. Currus/ ſacra ſcriptura eſt: due rote/ duo teſtamēta: duo equites/ chriſtus ⁊ moyſes. p Aſcenſorē aſini ⁊ aſcēſorem cameli. Aſinus eſt populus gentilis: aſcenſor eius chriſt⁹. Un̄ Zach. ix. c. et Matth. xxi. a. Ecce rex tu⁹ venit tibi iuſt⁹ ⁊ ſaluator: ipſe pauꝑ ⁊ aſcēdēs ſuꝑ aſinū. Camel⁹ eſt iudaic⁹ ꝑplus gibboſus ⁊ tortuoſ⁹: aſcēſor ei⁹ diabol⁹. q Et ꝯtēplat⁹ ē diligēter multo intuitu. Speculator em̄ debet diligēter cōſiderare vtrūqꝫ aſcēſorē ad ſui ⁊ alioꝝ inſtructionē. i. diabolū ⁊ chriſtū. Illū quō aſcēdere voluit i celū/ et corruit i infernū. ſ. xiiij. d. Iſtū/ qualiter aſcēdit in crucē: vbi mortu⁹ eſt ꝑp̄ ſalutē mūdi. Ruth. iij. a. Nota locū in q̄ dormiat booz. i. chriſt⁹. r Et clamauit leo. i. chriſtus qui clamauit p̄dicādo. Ioh. vij. d. Clamabat ieſus docēs i templo et dicens: Et me ſcitis: ⁊ vnde ſim ſcitis. Item clamauit/ lazarum ſuſcitando: Ioh. xi. f. Hec cum dixiſſet voce magna clamauit: Lazare veni foras. Itē clamauit moriēdo. Heb. v. b. Cū clamore ⁊ lachrymis offerēs exaudit⁹ ē. Uel/ clamauit vt leo. i. p̄dicator nihil times vt leo. Prouer. xxviij. a. Iuſt⁹ q̄ſi leo cōfidens abſqꝫ terrore erit. Itē. xxx. d. Leo fortiſſimus beſtiaꝝ ad nulli⁹ pauebit occurſum. s Sup ſpeculā dñi ego ſum ſtās iugiter ꝑ diem: ⁊ ſuꝑ cuſtodiā meā ego ſū ſtās totis noctib⁹. Idē eſt ſpecula dñi ⁊ cuſtodia ſpeculatoris. ſ. p̄latio vel magiſteriū: in q̄ p̄lat⁹ vel

doctor debet

Marginalia: Quarta pars. — Myſtice. — Al. ⁊ vt. — Pſ. 22. — Abacuk. 2. a. — Pſ. 126.

¶ a Ecce iſte venit aſcenſor vir bige equitū.i.cyrus
pnceps duo⁊ regno⁊ futur⁹: vt dictū ē: qui veniebat cū da/
rio ad deſtructionē babylonis. b Et reſpondit/ſpecula/
tor ſiue leo q̄ ſupra clamauerat: c Et dixit/alijs. Uel ſic:
b Et rn̄dit/ dn̄s mihi eſaie poſito i ſpecula: c Et dixit/
mihi eſaie v̄ba ei⁹ audire cupiēti. d Ce/
cidit cecidit babylon.i.cadet. Gemi
natio aūt cōfirmatio eſt veritatis. g Et
Hiere.51.a. oīa ſculptilia deo⁊ ei⁹ cōtrita ſunt
Apoc.14.b. in terra. Nam templo belis ſubuerſo et
igne cōcremato a cyro ⁊ dario/ oīa idola
confracta fuerūt ⁊ tota ciuitas deſtructa.
Sed de idolis ſpecialiter meminit ꝓpha:
Ar.⁊filij q⁊ in ipſis ꝯfidebāt: ⁊ q⁊ fuerūt cauſa de/
ſtructiōis. Deinde cōuertit ꝓpha ſermo/
nē ſuū ad hierl'm: q̄ ſemꝑ fuit m̄l'tis tribu/
latiōibus triturata ſic̄ meſſis in area: vel
duris increpatiōibus ꝓpha⁊. Et hoc eſt:
Ar.⁊quid b Tritura mea ⁊ filia aree mee.i.
Ar.⁊qui tēpli i area orne iebuſei ꝯſtructi.ij. Pa/
ral.iij.a.i. hierl'm meis increpatiōib⁹ tri/
turata: ⁊ multis tribulationib⁹ flagellata:

a Ecce iſte venit aſcenſor vir
b bige equitum. Et reſpondit
c d et dixit: Cecidit cecidit ba/
e f g bylon ⁊ omnia ſculptilia de/
orum eius contrita ſunt in
h i terra. Tritura mea ⁊ filia aree
k mee: que audiui a domino
l exercituū deo iſrl' annūciaui
m n vobis. On⁹ dūma. Ad me
o clamat ex ſeir: Cuſtos q̄ de
p nocte: cuſtos q̄d de nocte.

ſicut meſſis in area. k Que audiui a dn̄o exercituū
deo iſrl': qui neſcit mētiri: l Annūciaui vobis/vt ca/
ueatis vobis.q.d.nō ſunt verba mea q̄ locut⁹ ſum vobis:ſed
domini qui neſcit fallere vel mentiri: et ideo credere debetis.
Quinta pars m Onus duma ⁊c̄. Quīta ps in qua ponit̄ querimonia
idumeo⁊ de dn̄o: q̄ nō ſunt reuerſi de captiuitate babyloni/
ca cū iudeis cū eſſent de eodē genere: vel implorantiū auxi/
liū dei. Et loquit̄ hic ꝓpha a ſimili viatoris ſolliciti de ꝑficiē/
da via ſua/et ante lucē ſurgere diſponētis: qui cū poſt mediā
noctē euigilauerit/querit a vigile ciuitatis quota ſit hora no/
ctis: cui cuſtos nō vult reſpōdere ſine muneris interuētu: ſed
q̄ſi in ſuggillatiōe ei⁹ dicit: Uenit mane: ⁊ poſtea/venit nox:
ſi queritis a me certificari de hora: querite munus q̄d detis
mihi: aliter nō reſpōdebo. Et nota q̄ duma ⁊ idumea idē eſt:
ſcʒ regio filiorū eſau/ qui ⁊ ſeir ⁊ edom dictus eſt: a quo dicti
ſunt idumei. Or autē dicit̄ q̄ idumea regio eſt ſaraceno⁊.i.
hiſmaelita⁊/dicit̄: q⁊ multi eo⁊ habitauerūt in idumea: Ara/
bia v̄o ꝓprie ē regio ſaraceno⁊. Itē nota q̄ ſeir nomē eſt re/
giōis idumee ⁊ ipſi⁹ eſau. Dic̄ ḡ: m On⁹ duma.i.viſio de
onere duma ſiue idumee/ hec ē: n Ad me clamat ex ſe/
ir.i. ꝑplus idumeo⁊ q̄ eſt ex ſeir.i.ex eſau/ vel ex idumea ad/
huc captiuus/ videns duas tribus liberari: ⁊ ſe in captiuitate
retineri. o Cuſtos q̄d de nocte.i.o deus cuſtos ꝑpl'i tui:
q̄ de nocte.i. de captiuitate liberaſti ꝑpl'm tuū. p Cuſtos
q̄d de nocte.i.cur de nocte.i.de captiuitate nō liberas nos
ꝯtribules eo⁊. Ita oportet ſuppleri/ꝑmo affirmationē ⁊ ſecū/
do negationē: q⁊ l'ra deciſa ē hic.q.d. cū liberauer̄ duas tri/
bus q̄re nō liberas nos? Et ſic ꝑmo ponit̄/q̄: ⁊ poſtea/q̄d. Ul'
pōt legi vtrobiq̄/q̄/hoc mō: o Cuſtos qui de nocte/ca/
ptiuitatis ⁊ tribulatiōis liberaſti duas tribus. p Cuſtos
qui de nocte/ nō liberas nos cōtribules eorum: ſupple mi/
ſerere noſtri. Uel vtrobiq̄/quid/ hoc mō: o Cuſtos q̄d
de nocte.i.quare de captiuitate duas trib⁹ liberas: p Cu/
ſtos q̄d de nocte.i.q̄re nō liberas nos de captiuitate ſil'r:
¶ Dixit cuſtos.
Uel ſic lege litterā plani⁹: o Cuſtos q̄d de nocte.i.o
de⁹ q̄ oīa cuſtodis/quātū reſtat adhuc de nr̄a aduerſitate? p
Cuſtos q̄d de nocte.i.o de⁹ q̄re n̄ libas nos d̄ captiuitate?
Dixit cuſtos.
Myſtice doctor debet firmiter ſtare ꝑ animi conſtantiā: ⁊ intenti/
onis rectitudinē: non ſedere per pigritiam aut auariciam: vt
heli.j.Reg.iiij. Heli ſedebat ſuper ſellam contra viam ſpe/
ctans: et cecidit de ſella retrorſum: et fractis ceruicibus mor/
tuus eſt. Debet ibi ſpeculari vndiq̄/ſurſum gaudia paradiſi:
deorſum ſupplicia inferni: ſiniſtrorſū miſerias mūdi/dextror/
ſum gaudia mūdi q̄ vana ſint et cito tranſeāt: ante beneficia
chriſti: retro peccata cōmiſſa. Uel ante vilitatē originis: retro
incertitudinē mortis: interius temptatiōes carnis ⁊ ſuggeſti/

ones diaboli: exterius ꝑſecutiones mūdi. Hec omnia debet
conſiderare p̄latus ⁊ doctor/vt ea annūciet ſubditis. Hiere.
xxxj.d. Statue tibi ſpeculā: pone tibi amaritudines: dirige
cor tuū. Abacuk.ij.a. Suꝑ cuſtodiā meā ſtabo: ⁊ figā gradū
ſuper munitionē: ⁊ ꝯtemplabor vt videā q̄d dicat̄ mihi. Sta/
re autē debet iugit̄ ⁊ ꝑ diē ꝓſperitatis: et
totis noctib⁹ aduerſitatis: vt nec extollat̄
ꝑ ꝓſperitatē: nec frangat̄ ꝑ aduerſitatem.
Sunt em̄ multi q̄ neſciūt eſſe p̄lati in ꝓ/
ſperitate: q⁊ ſuꝑbiūt. Alij ſūt neſciūt i ad/
uerſitate ꝑeſſe: q⁊ fragiles ſunt. Pauci ſūt
qui vtrobiq̄ bn̄ ſe habeāt. Leuit̄.viij.g.
Die ac nocte manebitis in tabernaculo:
obſeruātes cuſtodias dn̄i ne moriamini.
a Ecce iſte venit aſcēſor vir bige
equitū.i. eccleſie ex iudeis et gentibus.
Aſcēſor eius chriſt⁹: equites eius marty/
res: equi p̄dicatores. Abacuk.iij.d. Uiā
feciſti in mari equis tuis: in luto aquarum
multarū. Job.xxxix.c.dicit̄ de hypocri/
ta: Deridet equū ⁊ aſcenſorē ei⁹. b Et
reſpōdit/leo q̄ ſupra clamauit: ⁊ dixit:
d Cecidit/in culpa: e Cecidit/in pena. Uel d Ceci/
dit/in aīa: e Cecidit/in corꝑe. f Babylon.i.mūd⁹.i.
amatores mūdi: q̄ ſūt arbores autūnales bis mortue: vt dr̄ i
Canonica Jude.d. g Et omnia ſculptilia deo⁊ ei⁹
cōtrita ſunt in terra.i.falſa dogmata hereticorū/ philoſo
phorū/curioſorū docto⁊: acuto acumine dialectice ſculpta ⁊
fuco rhetorico colorata: vl' ſimulacra babylōis/p̄lati nomine
ten⁹. Zach.xj.d. O paſtor ⁊ idolū derelinquens gregem. Ē.
xix.a. Ingrediet̄ domin⁹ egyptū ⁊ corruēt ſimulacra egypti.
h Tritura mea.i.eccleſia multis tribulatiōibus ⁊ exhor/
tatiōibus triturata. i Et filia aree mee.i.triūphantis
eccleſie: que iam totaliter triturata/ſolū grana retinens/pale/
as dimiſit igni inextinguibili cōburēdas. Math.iij.c. Cui⁹
ventilabrū in manu ſua: ⁊ ꝑmūdabit aream ſuā: ⁊ congrega/
bit triticū in horreum: paleas autē comburet igni inextingui
bili. j.xxviij.g. Nō i ꝑpetuū triturās triturabit illū: nec vexa/
bit eum rota plauſtri: nec in vngulis ſuis cōminuet eum. k
Que audiui a domino exercituū deo iſrael annū/
ciaui vobis/dicit leo.i.chriſtus. Joh.xv.b. Omnia que/
cūq̄ audiui a patre meo nota feci vobis. Uel p̄dicator: q̄ au/
dita a domino/nō ſomniata a corde ſuo/debet dicere ⁊ annū/
ciare. Hiere.xxiij.e. Propheta qui habet ſomniū narret ſom
niū: ⁊ qui habet ſermonē meū loquat̄ ſermonem meū vere.
m Onus duma: quod interpretat̄ ſilentium: ⁊ ſignificat
mūdum: id eſt mūdi amatores: qui ſilent deo/ ⁊ tamē clamāt
mundo. Unde Ps̄. Quoniā tacui inueterauerunt oſſa mea Ps̄.31.
dum clamarē tota die. Unde congrue ſequit̄: n Ad me
clamat ex ſeir: id eſt peccatores de mundo. Hiere.xlix.e.
Clamor in mari rubro auditus eſt vocis eorū. o Cuſtos
qui de nocte/ culpe liberas in ꝑmo aduentu per gratiam.
p Cuſtos qui de nocte/ pene liberas in ſecūdo aduentu
per gloriā. Imꝑfecta eſt locutio: quia qui adhuc in mūdo ſūt
perfecte loqui nō poſſunt. Auguſtin⁹. Una die ⁊ duabus no/
ctibus in ſepulchro fuit dominus: vt vna luce diuinitatis ſue
noſtram geminā noctem auferret. Ps̄. Dominus cuſtodiat Ps̄.120.
introitum tuum et exitum tuum: ex hoc nunc et vſq̄ in ſecu/
lum. j.Reḡ.xviij.d. Omnis iſrael ⁊ iuda diligebat dauid:
Ipſe enim egrediebatur et ingrediebatur ante ipſos. Joh.
viij.f. Nonne bene dicimus nos: quia ſamaritanus es tu?
Item nota q̄ eſt nox p̄ſentis vite. Job.xvij.c. Noctē ver/ Multiplex nox
terunt in diem. Item nox culpe. Ps̄. Lauabo ꝑ ſingulas no Ps̄.6.
ctes lectum meū.i.conſcientiā meā. Item nox miſerie. Ps̄.
Probaſti cor meū: et viſitaſti nocte. Item nox temporis. j. Ps̄.16.
Theſſal'.v.b. Qui dormiūt/nocte dormiunt: ⁊ qui ebrij ſunt
nocte ebrij ſunt. Item nox ignorantie. Ps̄. Dies diei eru/ Ps̄.18.
ctat verbum: et nox nocti indicat ſcientiam. Item nox gra/
tie. Ps̄. Et nox ſicut dies illuminabit̄: ſicut tenebre ei⁹ ita ⁊ Ps̄.138.
lumen eius. Et Nox illuminatio mea. Item nox mortis.
Job.ix.a. Uenit

B Dixit cuſtos: Venit mane ꝛ nox: Si q̃ueritis/ q̃uerite: cõuertimini ꝛ venite. Onus in arabia: In ſaltu ad veſperã dormietis in ſemitis dodanim. Occurrẽtes ſitiẽnti ferte aquam qui habitatis terram auſtri: cum panibus occurrite fugienti. A facie eñ gladioꝝ fugerũt a facie gladij iminẽtis/ a facie arcus extenti/ a facie grauis prelij: quoniã hec dicit domin⁹ ad me: Adhuc in vno anno q̃ſi in anno mercẽnarij/ ꝛ auferet oĩs gloria cedar: et reliquie numeri ſagittarioꝝ fortium de filijs cedar imminuent: s Domin⁹ enim deus iſrael lo h cutus eſt.

F a Dixit cuſtos.i.reſpõdit dñs cuſtos ſuorum: b Venit mane.i.temp⁹ liberatiõis duaꝝ tribuũ: c Et nox.i. temp⁹ tribulatiõis vi̾e: qꝛ remanebitis in captiuitate. d Si q̃ueritis/ me mõ in aduerſitate: e Querite/ in pſperita/te.q.d. improperãdo eis: ꝙ diu fuiſtis i pſperitate nõ clamaſtis ad me: ideo non exau/diã vos mõ clamãtes in aduerſitate. Tamẽ/ f Cõuertimini/ ad me pẽnitendo/ ꝛ idola relinquẽdo: g Et/ ſic/ venite.i. venieſ de captiuitate.

Aliter a Dixit cu/ſtos: Si q̃ritis/ me ore: e Querite/ corde. f Cõuerti/mini/ ad me toto cor/de/ idola reliquẽteſ. g Et venite/ bona ope/ratiõe: et ſic exaudiã vos.

Sexta pars b Onus in arabia ꝛc. Sex/ta ps in q̃ p̄dicit on⁹ arabũ: qui et ſaraceni dicunt/ ab hiſma/ele ꝛ cedar filio ei⁹ deſcendẽtes: q̃ meli⁹ a matre ſua agar aga/reni dicerent: ſ; maluerũt ipſi vocari ſaraceni/ q̃ſi ſare liberi ꝛ nõ agar ancille ſint filij. Hi cũ debuiſſent dare panẽ ꝛ aquã iudeis fugiẽtibus a facie chaldeoꝝ/ panẽ dantes ſubtraxerũt aquã/ vt ſiti mag' exardeſcerẽt ꝛ perirẽt. Quapꝛopter ꝛ ipſi ducti ſunt in captiuitatẽ/ ſecũdo anno a captiuitate duaꝝ tri/buũ. Sꝫ q̃rit q̃re mutet mod⁹ loquẽdi: Supra eñ dictũ ẽ p totũ/ Onus babylonis: on⁹ egypti: ꝛ ſic de alijs/ p genitiuũ: hic aũt non dicit/ onus arabie: ſed/ onus in arabia. Ad qḋ di/cendũ/ ꝙ duplex eſt arabia. Inferioꝛ q̃ ſtatim occurrit poſt iordanẽ: ꝛ hec eſt maxima. Et ſupioꝛ q̃ eſt modica. In inferi/oꝛi habitabãt ſaraceni: ꝛ qꝛ non in tota hac arabia/ ſed in pte fuit h onus: ideo pmutat titul'. Vñ dr̃: Onus in arabia: id ẽ in parte arabie h ẽ.i. hec ẽ viſio de onere i arabia futuro. Deinde alloquẽs dñs vel pphẽta iudeos ad loca nemoroſa arabie inferioris fugiẽtes/ ait: i In ſaltu.i. in ſiluis arabie inferioris: k Ad veſperã/ occũbente ſole et poſt laborẽ fuge: l Dormietis/ o iudei fugientes: m In ſemitis dodanim: locus ẽ int̃ iudeã ꝛ arabiã: ꝛ interp̃tat i ppinq̃s vel cognatos.q.d. in via q̃ ducit ad ppinquos ꝛ cognatos.i. ad ſaracenos fugiẽtes dormietis. Per hoc qḋ dic/ i ſemit'/ innuit ꝙ nõ recta ꝛ publica via fugiebãt: ſ; p diuerticula. Dein/de cõuertit dñs vl' ppha ſmonẽ ad ſaracenos/ hortãs eos vt ipſi iudeis fugiẽtib⁹ ꝛ ſiti arẽtib⁹/ ferẽtes aquã occurrerent. Ipſi ẽo doloſe panẽ ſine aq̃ obtulerũt: vt ex comeſtiõe mag' ſitirẽt: vt ita perirẽt. Nolebãt eñ eoſ occidere apte: qꝛ nõ ha/bebãt cũ eis aptas inimicitias. Et hoc eſt: O hiſmaelite/ n Occurrẽtes/ pplo meo: o Sitienti/ pꝛter laborẽ vie: p Ferte aquam/ in ſaltu: vbi venit fugiẽs a facie chaldeoꝝ: q Qui habitatis terrã auſtri.i. plagã meridianã reſpe/ctu hierlm. r Cũ panib⁹ occurrite fugiẽti/ ad vos.q.d. nõ ſolũ aquã ſed panẽ ꝛ aquã ferte ei: qꝛ laſſus erat ꝛ ſitiẽs: et ideo pane ꝛ potu idigebat. t A facie eñ gladioꝝ/ chal/deoꝝ: v Fugerũt/ ad auxiliũ veſtrũ: et ideo debetis eis occurrere ꝛ ſuccurrere. x A facie gladij/ babylonioꝝ: y Imminẽtis/ ſup ceruices eoꝝ. z A facie arc⁹ extẽti: clamitaꝝ: q̃ ſ̃t optimi ſagittarij. a A facie grauis p̄lij.q.d. nõ ſolũ fame pterriti fugerũt: ſ; multos cecidiſſe viderũt: ꝛ p⁹ multã occiſionẽ nõ valẽtes ampli⁹ reſiſtere fugerũt. Et ne deſpiciat' miſeros: qꝛ cito veniet dies vĩa: eo ꝙ noluiſt' ſuc/currere iudeis: b Qm̃ hec dicit dñs/ qui mẽtiri neſcit: c Ad me/ cui debetis credere. d Adhuc i vno anno quaſi i anno mercẽnarij.i. poſt vnũ annũ a captiuitate duaꝝ tribuũ: q̃ cito trãſiet ſicut ann⁹ mercẽnarij expectantis finẽ anni pꝛter mercedẽ habendã: pꝛter quã temp⁹ breue vi/det: ſicut iacob ſeruiẽti p rachel: Geñ.xxix.d. Vel q̃ſi mercẽ/narij dicit: qꝛ ſicut mercẽnarius deſiderat finẽ anni: ita vicini hiſmaelitaꝝ deſiderabãt eoꝝ captiuitatẽ quibus nocuerant. Poſt annũ inq̃/ e Auferet oĩs gloria cedar.i. ſarace/noꝝ: qui deſcenderũt de cedar filio hiſmaelis. f Et reli/quie numeri ſagittarioꝝ fortiũ de filijs cedar imi/nuent.i. ſaraceni relicti ab aſſyrijs q̃ ſagittarij ſũt: ſic hiſma/el pater eoꝝ: qꝛ in ſolitudine morant cum feris/ a babylonijs captiuabunt. Et reuera ita erit. g Dñs eñ de⁹ iſrl' / ſpeci/aliter/ h Locutus eſt/ qui mentiri non poteſt.

Myſtice ※ Job.ix.a. Venit nox q̃n nemo põt ope/rari. Itẽ nox triſticie. Job.vij.a. Noctes la/borioſas enumeraui mihi. Itẽ nox futuri iudicij. Matth.xxv.a Media nocte clamor fact⁹ ẽ: ecce ſpõſus ve/nit. Item nox inferni. Job.xxvij.d. Nocte oppꝛimet eũ tẽpeſtas. Itẽ nox diabol⁹. Job.iij.a. Noctẽ illã tenebroſ⁹ turbo poſ/ſideat. Glo. Apoſtatã angelũ. a Dixit cuſtos/ cuilibet no/ſtrũ loquẽs p ſe/ p ſcripturas/ p creaturas/ p angelos/ p p̄dica/tores. b Venit mane/ pſpitatis: c Et nox/ aduerſita/tis. d Si q̃ritis/ me i aduerſitate: e Querite/ i pſpitate. Multi dñm q̃rũt i aduerſitate: ꝛ i pſpitate fugiũt ab eo. Sꝫ tales nõ audit dñs. Hiere.ij.f. Verterũt ad me tergũ ꝛ nõ fa/ciẽ: i tpe afflictiõis dicẽt: ſurge ꝛ libera nos. Itẽ.ĩ.xxvj.c. Dñe in anguſtia reqſierũt te: i tribulatiõe murmuris doctrina tua eis. Vel/ b Venit mane/ iuuẽtutis: c Et nox/ ſenectu/tis. d Si q̃ritis/ in ſenectute: e Querite/ in iuuentute. Ps. Veſpe ꝛ mane ꝛ meridie narrabo. Eccſ.xj.c. Mane ſe/mina ſemẽ tuũ: ꝛ veſpe non ceſſet man⁹ tua. Ps.54. f Cõuertimini/ malũ declinãdo: g Et venite/ bonũ opãdo. h On' i ara/bia: q̃ interp̃tat veſp vel occidẽs: ꝛ ſignificat gloriã mũdi q̃ ẽ in occaſu ꝛ i veſpa ſua.ĩ.xxviij.a. Ve corone ſupbie ebrijs ephraim: ꝛ flori decidẽti glie exultatiõis ei⁹. Illis q̃ q̃rũt gliã mũdi ẽ on⁹ illud. i In ſaltu.i. i deſitate pctõꝝ. k Ad veſperã/ in declinatiõe vite: ſiue/ ad veſpã/ ſenectutis. l Dormiet'. Eph.v.d. Surge q̃ dormis: ꝛ exurge a mortuiſ. m In ſemitis dodanim.i. in via dãnatiõis. Dedan eñ interp̃tat iudiciũ. Hiere.xlix.b. Deſcẽdite in voraginẽ habi/tatores dedan. Ezech.xxv.c. Qui ſũt in dedan gladio cadẽt. n Occurrẽtes ſitiẽti ferte aquã. Hoc dr̃ platis et do/ctoꝛib⁹/ vt pctõꝛib⁹ occurrãt ꝛ ſuccurrãt cũ aq̃ doctrine/ ꝛ pa/ne ſacre ſcp̃ture: nõ expectãtes vt ipſi veniãt ad eoſ. Et h̃ eſt: Occurrẽtes/ nõ expectãtes: ſitiẽti/ nõ ebꝛio vt multi faciũt. p Ferte aquã/ baptiſmi: vel refrigerãtis doctrine. Nõ dic vinũ vl' oleũ/ ne ſe excuſarẽt. Matth.x.d. Quicũq; potũ de/derit vni ex minimis iſtis calicẽ aq̃ frigide tm̃ i noie diſcipli: amẽ dico vobis: nõ pdet mercedẽ ſuã. q Qui habitatis terrã auſtri.i. clauſtrũ ſancti iacobi: vbi lumen ſcie ꝛ feruoꝛ charitatis. r Cũ panib⁹/ vbi dei/ ꝛ exẽpli boni: s Oc/currite fugiẽti/ a peccato.i. pẽnitẽti. t A facie eñ gla/dioꝝ.i. v̾ſutie hereticoꝝ/ doctrine phariſeoꝝ/ blaſphemie in deoꝝ: v Fugerũt/ ad auxiliũ ꝛ ꝯſiliũ vr̃m. x A facie gla/dij.i. extremi iudicij/ iminẽtis. Job.xix.d. Fugite a facie gladij: qm̃ vltor iniq̃tatũ ẽ gladi⁹. z A facie arc⁹ extẽti: Ps.59. Idẽ dic Ps. Dediſti metuẽtib⁹ te ſignificatiõꝫ vt fugiãt a fa/cie arc⁹.i. futuri iudicij ſẽtẽtia. Que appellat gladi⁹ ꝛ arc⁹. Gla/di⁹ qꝛ illos q̃ pꝛpe ſũt ferit.i. ſenes/ q̃ iã ſ̃t pꝛpe mortẽ. Et arc⁹: qꝛ remotos pcutit.i. iuuenes q̃ vident adhuc multũ remoti eẽ a morte. Matth.iij.b. Progenies viperaꝝ: qs vob demõſtra/uit fugere a vẽtura ira? a A facie grauis p̄lij: qꝛ tũc pu/gnabit tot⁹ orbis ꝯ inſenſatos. Sap.v.d. b Qm̃ hec dic dñs ad me: Adhuc i vno ãno q̃ſi i anno mercẽna/rij auferet oĩs glia cedar.i. glia pctõꝝ cito euacuabit. f Et reliq̃e numeri ſagittarioꝝ fortiũ de filijs cedar iminuent.i. dogmata hereticoꝝ cito ad nihilũ redigent. g Dñs eñ de⁹ iſrl'.i. fideliũ/ deũ fide vidẽtiũ h Locu/tus ẽ/ p ſcp̃turas/ p creaturas/ p inſpirationẽ/ p p̄dicationẽ.

Onus vallis

Onus vallis viſionis ꝛc. Expo. Ca.XXII.
Poſt onera gentiū circūſtantiū/ponit onus hierl'm
factū a nabuchodonoſor. De hoc loquunt principaliter
Hieremias/ Ezechiel/ Johel/ Micheas/ Sophonias. Di
uidit aūt hoc capitulū in ſeptē partes. In p̄ma deſcribit de/
ſtructio ei⁹. In ſecū/
A da oſtēdit compaſſio
prophete: ibi: Pro/
pterea dixi ꝛc. In
tertia agit de aduentu
Al. †omnis hoſtiū: ibi: Dies eñ
interfectiōis ꝛ cō/
culcatiōis. In q̄rta
ponit p̄paratio hiero
ſolymitaꝝ ad defendē
Al. †tui mortui dū ſe: ibi: Et cōgre/
gaſtis aq̄s piſci/
ne ꝛc. In quīta oſtē
dit impenitētia eoꝝ dē: ibi: Et vocabit dñs ꝛc. In ſexta
oſtēdit depoſitio ſobne: ꝛ ſbſtitutio heliachim: ibi: Hec dic
dñs de⁹ exercituū ꝛc. In ſeptima p̄dicit deſtructio ſacer/
dotū leuitici: ibi: In die illa dicit domin⁹ ꝛc. Dicit ḡ:
a Onus vallis viſiōis. i. viſio de onere ſiue de deſtru/
ctione hieruſalē/ hec eſt. Et dicit hieruſalē vallis deſpectiue:
ꝓpter idolatrie vilitatem: ſicut ꝛ caſtellum deſpectiue dicta
eſt: Matth. xxj. a. Ite in caſtellum quod contra vos eſt. Vel
quia tunc erat in loco humili/ licet modo ſit in monte. Vel
ꝓpter partē inferiorem: quā ſobna p̄poſitus templi tradidit
aſſyrijs. Viſiōis autē dicit: quia alonge poteſt videri/ vel vi/
dere: vel quia ꝓphete ibi vident viſiones. b Quidnā
quoq; tibi eſt/ o hieruſalē: c Quia aſcendiſti ꝛ tu/
inter alios: d In tecta. i. ad excelſa ad adorandū ꝛ ſacrifi/
candum idolis: q. d. quicq̄d alie gētes faciant/ quid ad te de
cultura idolorum: Et tangit morē paleſtine/ vbi domus pla/
ne ſunt deſuper: ꝛ ibi adorabant ſolē ꝛ lunā ꝛ alia idola que
ibi poſuerant: ſic et in principio tangitur cauſa deſtructionis
eorum. Vel hoc dicit: quia veniente nabuchodonoſor aſcen/
derūt iudei ſuper tecta: vt clarius audiret clamor eoꝝ/ vel ad
defendendū ſe. e Clamoris plena/ idolatrarū: vel occi/
ſorum animalium f Vrbs frequens: id eſt populoſa.
g Ciuitas exultans/ tempore dauid ꝛ ſalomonis: h
Interfecti tui non interfecti gladio: nec mortui in
bello: ſed fame ꝛ peſte. Duobus enim annis fuit obſeſſa ci/
uitas: et ideo multi fame perierūt. Thren. iiij. b. Meli⁹ fuit
occiſis gladio q̄ interfectis fame: quoniā iſti extabuerunt. l
Cuncti p̄ncipes tui fugerūt ſimul/ nocte de hieruſalē/
pforato muro. m Durecq; ligati ſunt/ capti a chaldeis.
n Omñs qui inuenti ſunt/ cum p̄ncipibus/ vel in vrbe:
o Vincti ſunt parit/ ꝛ ducti ad nabuchodonoſor in reb/
latha: p Procul fugerūt: id eſt fugere voluerunt: ſed
capti fuerūt in cāpis hierichontinis. Legit eñ Hiere. xxxix.
a. ꝙ ſedechias ꝑ foramen muri nocte cum principib⁹ aufugit:
ſed in campis hiericho capti ſūt ꝛ ducti ad nabuchodonoſor
in reblatha: q̄ filios ſedechie ante ipſū occidi fecit: ꝛ ipſi ocu/
los eruit: et excecatum ſecum in babylonē duxit. Principes
ꝟo qui cum ſedechia aufugerant/ aut occiſi fuerunt/ aut dure
ligati in babylonē ducti ſunt. q Propterea dixi ꝛc.

Secunda pars Secūda pars vbi oſtendit fletus ꝛ compaſſio ꝓphete ſuper
malis futuris iudeis. Et loquit alijs ꝓphetis qui eum ſuper
hoc volebāt cōſolari. q Propterea: q: fugerūt p̄ncipes:
r Dixi/ ego eſaias: s Recedite a me/ ꝓphete cōſolan
tes: t Amare flebo/ vaſtitatē populi mei. v Noli/
te incumbere vt cōſolemini me ſuꝑ vaſtitate filie
populi mei: id eſt ſuper deſtructionē hieruſalem: quā vo/
cat filiā: quia nihil virilitatis habebat ſed mollicie mulierē.
Dies eñ interfectiōis

Myſtice Myſtice: a Onus vallis viſionis. Predicit onus
eccleſie ꝑ hereticos/ ꝑ tyrānos/ ꝑ falſos fratres. Primi enim
fidem impugnant: ſecūdi res eccleſie diripiunt: tertij mores
corrumpūt. Dicit autē vallis viſionis eccleſia/ quo ad illos

a Onus vāl/ Ca.XXII
b lis viſionis. Quidnā
c q̄z tibi eſt: quia āſcen/
d diſti et tu in tēcta clāmoris
e plena: vrbs frēquēs/ ciuitās
f exultans: Intērfecti tui nōn
g interfecti gladio: nēc mortui
h in bello. Cūncti principes
i tui fugerunt ſimul: dūrecq;
k ligati ſunt. Omnes qūi in/
l uenti ſunt/ vincti ſūnt pari/
m ter: procūl fugerunt. Prō/
n pterea dixi: recēdite a me: a/
o māre flebo. Nōlite incum/
p bere vt cōſolemini me ſuper
q vaſtitate filie populi mei.

qui excelſi ſunt ꝑ ſcientiā: ſed deiecti ꝑ vitam. Et talibus p̄di/
cit onus: Luc. xij. f. Seruus ſciens voluntatē domini ſui et
nō faciens/ plagis vapulabit multis. b Quidnā quocq;
tibi eſt/ o eccleſia: c Quia aſcēdiſti ꝛ tu/ que deberes
humiliari exemplo dñi: d In tecta clamoris plena. i.
in faſtigia ſeculi/ ſtre/
pitu et ambitione et
cōtentione plena. Vel
in hereticoꝝ et philo/
ſophorum/ iuſtiniani
ꝛ vlpiani dogmata li/
tigioſa: ꝛ multitudine
deceptionum plena:
f Vrbs frequēs: B
id eſt populoſa. i. pue/
ris ꝛ ſeruis ꝛ mulieri/
bus plena/ paucos ha
bens viros. g Ci/
uitas exultās/ ſupbie flatu: ꝛ hereticorū vl' philoſophoꝝ:
iuſtiniani et vlpiani ſcientia/ ſanctiora et altiora ſe inueniſſe
gloriantes. Poteſt etiā legi de religioſis. Boni eñ religioſi
ſūt in mōte viſiōis. i. i eminētia vite et i altitudine cōtempla/
tionis: Mali ſunt i valle viſionis vbi ſordes confluūt. Iſtis
p̄dicit onus pene eterne: quia grauius omnib⁹ punient. Te/
cta clamoris plena/ ſunt fora cauſarum: vbi frequēter vident
monachi. Vrbs frequēs/ eſt clauſtrum/ olim a domino et an/
gelis frequēter viſitatum: nūc ciuitas exultās. i. laſciuiens et
gaudens in poſſeſſionū multiplicatione. Huic ergo dicitur:
b Quidnā q̄z tibi eſt/ o religio: c Quia aſcēdiſti
et tu/ ſic ꝛ alij: d In tecta. i. in magna ꝛ ſumptuoſa edifi/
cia: e Clamoris plena: quia fere totus mūdus clamat
contra eos ſuꝑ magnitudine et ſumptuoſitate edificiorum.
ſ. v. c. Ve qui cōiungitis domū ad domū. Hiere. xxij. d. Ve
qui edificat domū ſuam in iniuſticia. f Vrbs frequēs/
cauſis ꝛ litigijs: g Ciuitas exultans/ in vanitatib⁹ mū/
di. h Interfecti tui/ morte anime: i Non interfe/
cti gladio/ temptationis diaboli: vel gladio verbi dei: qui
interficit ad ſalutem. k Nec mortui in bello: quia non
reſiſtunt: ſed ſtatim cedunt/ vl' temptatiōes ꝓueniunt. Unde
Thren. j. b. Abierūt abſq; fortitudine ante faciē ſubſequētis.
l Cuncti p̄ncipes tui fugerūt ſimul/ in cauernas ꝛ in
curias. i. prelati omnes/ q: non paſtores ſed mercennarij ſūt:
et non curant de ouibus. Joh. x. b. Mercennarius autem et
qui nō ē paſtor/ cui⁹ nō ſūt oues ꝓprie/ videt lupū venientē ꝛ
dimittit oues ꝛ fugit: ꝛ lupus rapit ꝛ diſpergit oues: mercē/
narius autem fugit quia mercēnarius eſt/ ꝛ nō ptinet ad eum
de ouibus: ſed de lacte ꝛ de lana. m Durecq; ligati ſūt/
duriſſimis vinculis peccatorū: que ſolui aliqua correctione
non poſſunt. Hiere. xxx. c. Inſanabilis eſt dolor tuus ꝓpter
multitudinem iniquitatis tue: ꝛ propter dura peccata tua feci
hec tibi: dicit dominus ad hieruſalem. Item Sap. vj. a. Iu/
dicium duriſſimum fiet his qui preſunt: et potentes potenter
tormenta patient. n Omnes qui inuenti ſunt/ in cul/
pa: o Vincti ſunt/ in pena/ pariter. Sap. xviij. b. Si/
mili pena ſeruus cū domino afflictus eſt: ꝛ popularis homo
regi ſimilia paſſus. p Procul fugerunt/ a deo per
peccatū: vel in infernū per ſuppliciū. q Propterea: q:
fugerunt: r Dixi/ compatiendo: s Recedite a me:
cōſolatores doloſi. Job. xvj. a. Cōſolatores oneroſi omnes
vos: qui ſcȝ in terra queritis conſolationem. Luc. vj. d. Ve
vobis diuitibus qui habetis hic conſolationem veſtram. t
Amare flebo/ peccata aliorum/ damnationē multorum. ij.
Corinth. xj. g. Quis infirmat ꝛ ego nō infirmor: quis ſcan/
dalizat ꝛ ego non vror: Sic ſamuel plangebat ſaul. j. Regū
xv. g. Et chriſtus hieruſalē: Luc. xix. f. v Nolite incū/
bere vt cōſolemini me ſuꝑ vaſtitate filie ꝑpli mei.
Ecce viſcera materna boni paſtoris. Hiere. ix. a. Quis dabit
capiti meo aquā: ꝛ oculis meis fontē lachrymarum: et plora/
bo die ac nocte interfectos filie ꝑpli mei. Hiere. xxxj. c. Vox
in excelſo audita eſt lamētatiōis ꝛ flet⁹ ꝛ luct⁹: rachel plorātis
filios ſuos: ꝛ

a Dies eñ interfectiõis ꝛc. Tertia ps vbi agit de ad⸗
Tertia pars uẽtu hoſtiũ: ꝛ oſtẽdit cauſam quare fleat incõſolabilit. Dies
eñ interfectiõis/ iminet ꝑplo iudaico: b Et cõculca
tiõis: qḋ cõgruit antiq̃ vocabulo/ qḋ ẽ hiebus: qḋ interptat
cõculcatio: nõ huic nomini hieruſalẽ/ qḋ interptat viſio pa⸗
cis. c Et fletuũ/
quo ad reſiduos. d
A dño deo exer⸗
cituũ/ oꝛitur: e In
Al. nõ hȝ ta
valle viſiõis/ nõ in
monte viſiõis: id eſt i
hieruſalẽ deſpecta et
idolatrię iclinata. Se⸗
ptuaginta ꝓ fletuũ di
cũt erroꝛ: nõ ꝗ flet⁹
et erroꝛ ſint a dño/ di⸗
cit Hiero⁹. i. cauſa fle
tus ꝛ erroꝛis: ſed occa
ſiõe ſcripturarũ quas
dedit eis legẽdas/ na⸗
ſcitur erroꝛis occaſio.

a Diẽs eñ inťfectiõis ꝛ ꝯcul⸗
b cãtionis ꝛ flẽtuũ a dño dẽo
c exercituũ in vãlle viſionis.
d
e
f Scrũtans murũ ꝛ mãgnifi⸗
g
b cus ſuper montem: et ẽlam
i ſũmpſit pharetrã/ et cũrrum
k
l hominis equitis: ꝛ pariẽtem
m nũdauit clypeus: Et erũnt
n
o electę valles tuę plẽnę qua⸗
p drigarũ/ et equĩtes põnẽt ſe⸗
q
r des ſuas in poꝛta: et reuẽla⸗
bit operimentũ iudę. Et vi⸗
s dẽbis in diẽ illa armẽmẽta⸗
t
v
x riũ domus ſaltus: et ſciſſũ⸗
ras ciuitatis dauid videbi⸗
y tis: quia mũltiplicatę ſũt. Et
z
a congrẽgaſtis aquãs piſcinę
b inferioꝛis: et dõmos hierl̃m
c
d numẽraſtis ꝛ deſtrũxiſtis do
e mos ad mũniẽdũ murũ. Et
f
g lãcũ fecistis inter duõs mu⸗
h roſ: et aquã piſcinę veteris:

f Scrutãs murũ. i. faciens ſcrutari: g Et magnific⁹
ſup montẽ/ extitit nabuchodonoſoꝛ. i. ſup ciuitatẽ: vel ſup
templũ qḋ fecit euerti. Nabuçardan eñ etiã fundamẽta mu⸗
roꝝ fecit euerti ne amplius poſſet reędificari. h Et elam
ſumpſit pharetrã. i. elamitę ſagittarij q̃ cũ nabuchodono
ſoꝛ venerũt. k Et currũ hois eq̃tis. i. in q̃ fuerũt eq̃tes:
vel quem ducũt equi/ nõ boues. l Et parietẽ nudauit
clypeus. i. elamitę accęperũt clypeos pẽdẽtes ad parietes
domoꝝ ſuaꝝ: vt venirent cũ nabuchodonoſoꝛ. Uel ſic: Cly⸗
peus. i. chaldęi clypeati. i. armati nudauerũt parietẽ templi:
auferẽdo lamias aureas quib⁹ erat veſtit⁹. n Et erũt ele⸗
ctę valles tuę. i. olim delectabiles: o Plenę quadri⸗
garũ/ chaldęoꝝ/ q̃s nõ poterat capere ciuitas. p Et equi
tes/ q̃ poterant intrare ciuitatẽ: q Ponent ſedes ſuas
in poꝛta/ ciuitatis ne aliq̃s poſſet exire. r Et reuelabit
opimentũ iudę. i. templũ gentib⁹ ꝛ pollutis antea opertũ
ꝛ clauſũ. Nã Leuitl̃. xvj. a. et Numeri. iij. b. ꝑcipit vt null⁹
videret ſancta nuda/ vel ingrederet templũ niſi ſacerdos. Sȝ
chaldęi capta ciuitate/ intrauerunt templũ ꝛ diſcooperuerũt
ſancta. s Et videbis/ o vallis ſion: t In die illa/
captiõis hierl̃m: v Armamẽtariũ dom⁹ ſalt⁹/ euerſũ.
Dom⁹ ſalt⁹ dr̃ quędã dom⁹ quã fecit ſalomon. iij. Regl̃. vij.
a. ſic dicta: qꝛ erat de lignis libani: vel qꝛ in circũitu ei⁹ erant
arboꝛes cõſitę quaſi eſſet ſalt⁹. Erat aũt inferioꝛ pars in imo
lapidea/ i qua reponebant ſpecies aromaticę: ſupioꝛ erat de
lignis: ꝛ ibi reponebant arma: ꝛ vocabat illa ps armamẽta⸗
riũ dom⁹ ſalt⁹. x Et ſciſſuras ciuitatis dauid vide⸗
bitis. i. hierl̃m/ vel turris ſion: q̃ dr̃ ciuitas dauid: qꝛ expu⸗
gnauit eã. ij. Regl̃. v. b. y Quia mltiplicatę ſũt/ ſciſſu⸗
Quarta pars rę. i. mltę factę ſũt. z Et cõgregaſtl̃ ꝛc. Quarta ps in q̃
ponit ꝑparatio iudęoꝝ ad ſe defendẽdũ. Et qꝛ hierl̃m penu⸗
riã aquę ſuſtinebat/ vnicũ fontẽ habẽs. i. ſiloe ad radicẽ mon
tis ſion: ideo fecerant duas ciſternas ad colligẽdas aq̃s plu⸗
uiales. Unã extra muros: q̃ dicebat inferioꝛ: de q̃ ſumebant
illi q̃ erãt in ſuburbio/ ꝛ adaquabant pecoꝛa: quã poterãt eis
hoſtes auferre. Aliã i ſupioꝛi pte ciuitatl̃: q̃ dr̃ ſupioꝛ: quã nõ
poterãt hoſtes auferre. Ueniẽte aũt exercitu chaldęoꝝ ad ob⸗
ſidendũ hierl̃m/ cõgregauerũt iudęi aquas piſcinę iferioris ꝑ
occultos meat⁹ ſubť murũ ciuitatl̃/ et fecerũt eas currere inť
duos muros ciuitatl̃ q̃b⁹ cingebat ciuitas. Et facta obſidiõe
diſtribuebat aq̃ ſm̃ numeꝝ familię dom⁹. Et h̃ eſt qḋ dic: z
Et cõgregaſtis. i. cõgregabitl̃ intra ciuitatẽ: a Aquas
piſcinę iferioꝛis/ i lacũ vnũ ꝑ occultos meat⁹ vos iudęi. b
Et domos hierl̃m. i. familias domoꝝ: c Numeraſtl̃. i.
numerabitl̃: vt numero et mẽſura diſpẽſet eis aq̃. d Et de⸗
ſtruxiſtl̃ domos/ q̃ erãt i ſburbio: e Ad muniẽdũ muꝝ/
ciuitatl̃ ꝯ hoſtes: f Et lacũ feciſtis. i. facietis: g Inter
duos muros/ q̃b⁹ ciuitas cingebat: vt ibi flueret aq̃ piſcinę
inferioꝛl̃ q̃ erat extra muros. h Et aquã piſcinę vetis:
q̃ diu nõ habuerat aq̃s reſtauraſtis. Ueterẽ piſcinã vocat ci⸗
ſternã quãdã quę fuerat iuxta templũ: quã ꝑmiſerant ſiccari:
quia duę ſufficiebant: ſed in obſidione reſtaurauerũt eam.

Et nõ ſuſpexiſtis
filios ſuos: ꝛ nolentis conſolari ſup eos quia non ſunt.

Myſtice
a Dies eñ inter⸗
fectiõis/ ſuperboꝛũ:
b Et cõculcatio⸗
nis/ luxurioſoꝛũ: c
Et fletuũ/ auaroꝛũ:
d A dño deo exer
cituũ in valle viſi
onis/ in malis religi⸗
oſis/ ꝛ i malis theolo
gis. Hiere. vij. g. Nõ
vocabit amplius to⸗
phet: q̃ interptat oꝛis
operculũ: vel oꝛis ꝓ⸗
tectio: ſed vallis inter⸗
fectionis. f Scru⸗
tans murũ. i. hęreti
coꝝ/ tyrannoꝝ/ falſoꝝ fratrũ munitiões. Soph. j. c. Scruta
boꝛ hierl̃m in lucernis. Threñ. iij. e. Scrutemur vias nr̃as ꝛ
quęramus vt reuertamur ad dñm. g Et magnific⁹ ſup
montẽ/ dñs. i. ſup oẽs potẽtes ꝛ ꝑlatos malos magnã pęnã
inferẽs. S. ij. c. Dies dñi ſup omnẽ turrim excelſã: ꝛ ſup omnẽ
murũ munitũ. h Et elam: qḋ interpretat deſpiciẽs: vel
aſcẽſus. i. religioſus q̃ mũdũ deſpexit: vel ꝑlatus q̃ cathedrã
ꝑlationis aſcendit: i Sumpſit pharetrã. i. officiũ ve⸗
natoꝛis. De qua Ps. Parauerũt ſagitas ſuas in pharetra. Ps. 10.
Hiere. lj. b. Acuite ſagittas: implete pharetras. Uel phare⸗
trã coꝛ plenũ ſagittis detractiõis. Hiere. v. d. Pharetra ei⁹
quaſi ſepulchꝛũ: vnde nõ exit niſi fetoꝛ. Ul' pharetrã luxurię.
Eccl. xxvj. c. Cõtra omnẽ ſagittã aperiet pharetrã. k Et
currũ homis equitis. Hoc planũ eſt ad litterã: qꝛ ꝑlati
etiã religioſi iam equitant vt comites/ vel vt milites. Deut.
xvij. d. Cum fuerit cõſtitut⁹ rex nõ multiplicabit ſibi equos
ne reducat populũ in ęgyptũ equoꝝ multitudine ſubleuat⁹.
l Et parietẽ/ ecclesię/ m Nudauit clype⁹/ vbi dei: qꝛ
ꝑlati ſunt milites: ideo eccleſia nudata eſt verbo dei. n Et
erunt electę valles tuę plenę quadrigaꝝ. i. clauſtra
erũt plena pompa ſeculari. p Et equites ponẽt ſedes
ſuas i poꝛta. i. nobiles pl⁹ erudiri i eq̃s ꝙ i littis fiet iudi⸗
ces alioꝝ in eccleſia. Leuitl̃. xj. d. Omẽ de volucrib⁹ qḋ gra
dit ſup quattuoꝛ pedes imundũ eſt. Threñ. j. d. Uidit om̃s
gentes ingreſſas in ſanctuariũ tuũ: de quib⁹ ꝑceꝑas ne intra⸗
rent eccleſiam tuã. r Et reuelabit opimentũ iudę. i.
peccata quę ꝑ confeſſionẽ operuerãt male viuendo/ aperta fa
ciunt poſt ꝓmotionẽ ſuã. s Et videbis in die illa ar
mamentariũ domus ſaltus/ euerſum. i. ſtudiũ eccleſię
vbi armant clerici ꝯtra hereticos. Uel/ domus ſaltus: ad
litterã: eſt dom⁹ religioſoꝛũ in ſaltu poſita. x Et ſciſſu⸗
ras ciuitatis dauid videbitis: quia multiplicatę
ſunt. i. ſchiſmata eccleſię quę multiplicata ſũt nimis. z Et
cõgregaſtis aquas piſcinę inferioꝛis: non ſupioꝛis/
dic Glo. Piſcina ſupioꝛ ſapiẽtia dei: piſcina inferioꝛ ſapiẽtia
mũdi. Hãc om̃s fere libẽti⁹ cõgregãt ꝙ ſupioꝛẽ. Hiere. ij. c.
Duo mala fecit ꝑplus me⁹: me dereliquerũt fontẽ aquę viuę
ꝛ foderũt ſibi ciſternas diſſipatas q̃ cõtinere nõ valẽt aquas.
b Et domos hierl̃m numeraſtis. i. mãſiones cęleſtes
paruipendẽdo numerabiles feciſtis/ q̃ ſunt inumerabiles. Et
ponit numerare ꝓ ꝯtẽnere: qꝛ paupis ẽ numerare pec⁹. Ille
cõtemnit: q̃ cęlo tpalia ꝑfert. d Et deſtruxiſtl̃ domos. i.
eccleſias: e Ad muniẽdũ murũ: id eſt ad faciẽdũ caſtra.
Mich. ij. a. Domos rapuerũt ꝛ calũniabant virũ. f Et la
cũ feciſtis inter duos muros. Per lacũ cupiditas intel
ligit: vbi nõ ẽ aq̃ gratię q̃ extinguat ignẽ auaricię. Per duos
muros duo teſtamẽta. Lacũ igitur inter duos muros faciũt:
qui doctrinã vel ꝑdicationẽ ad lucrũ tpale cõuertũt. h Et
aquã piſcinę veterl̃. i. doctrinã veterl̃ teſtamẽti neglexiſtl̃.

Et nõ ſuſpexiſtis

B a Et nõ ſuſpexiſtis ad eum qui fecerat eam: id eſt ad deũ in quo ſolo ſperandum erat. b Et operatorem eius/ aque.ſ. c De longe nõ vidiſtis.i. ante vltionẽ non ꝓuidiſtis: ſed omnia neglexiſtis. Et ita redarguit hic iudeos in duobus: ⁊ q: deũ oĩno obliuioni tradiderant: ⁊ quia ꝓus recurrebãt ad cõſiliũ hũanũ ꝙ̃ ad domini auxiliũ. d Et vocabit domin⁹.

ſingularitate: n Tabernaculũ.i. ſepulchꝛũ. o Ecce.i. ſed in ꝓximo: p Dñs/ cui nõ põt cõtradici. q Aſportari te faciet/ captiuũ. Cũ em̃ tradidiſſet inferiorẽ partẽ ciuitatis ſennacherib: poſtea extermiato exercitu aſſyꝛioꝝ voluit redire ad iudeos: ſed iudei noluerũt eũ recipe. Quẽ inueniẽtes aſſyrij captiuũ duxerũt in babylonẽ.

Quinta pars Quita pars vbi agit de ĩpenitẽtia iudeoꝝ:
Al. ✝vocauit q.d. tempoꝛe obſidionis vocabit dominus ad fletũ ꝑ hieremiã: et vos ſuggillando eum ridebitis: Cũ em̃ nabuchodonoſoꝛ obſediſſet ciuitatem/ miſit domin⁹ hieremiã ad
i. Coꝛ. 15. d. ſedechiã ⁊ ꝓncipes ei⁹
De. pe. diſ. 2. c. vt pꝛniterẽt/ ⁊ ipſe mi
ſi em̃ ꝟ. petr⁹ q̃z ſererek eoꝛũ: Ipſi ꝟo vilipẽdẽtes ⁊ deſperãtes dixerũt: Comeda
Al. ✝vox mus ⁊ bibamus: cras em̃ moꝛiemur. Et hoc eſt: Et vocabit dñs deus exercituũ.i. angelicaꝝ ꝟtutũ. Sic vocat domin⁹ quotienſcũqꝫ aliquid potẽter facturus eſt. e In die illa/ obſidionis: f Ad fletum/ oculoꝝ: quibus deũ frequẽter offenderant: g Et ad planctũ/ manuũ cõplodendo vnam ad alteram: quibus multa mala fecerãt: h Et ad caluitium/ capitis qd ſepe compſerãt: i Et ad cingulũ ſacci/ circa lumbos: q̃ multis illuſiõibus ſepe repleti fuerãt. Ita vocabit eos dñs ꝑ ꝓphetas ad vniuerſalẽ penitentiã. Sed ipſi totum cõtrariũ fecerunt: Unde ſequit: k Et ecce gaudiũ/ contra doloꝛem: m Et leticia/ contra triſticiam: ad quę vocauit dñs. n Occidere vitulos et iugulare arietes: in hoc gaudebãt. o Comedere carnes ⁊ bibere vinũ: in hoc lętabant/ dicẽtes: p Comedam⁹ ⁊ bibamus: q.d. ad quid affligemus nos cũ nõ poſſumus euadere: ⁊ ſicut dicunt iſti ꝓphę: Melius eſt vt dũ viuimus/ delitijs affluamus ne omnia amittam⁹: q Cras em̃ moꝛiemur. q.d. oĩa finient moꝛte. Et ita blaſphemabãt cõtra dñm. Ũn̄ ſubiũgit ꝓpha in ꝑſona dñi. r Et reuelata eſt/ hęc blaſphemia: in aurib⁹ meis. Meis dico: s Domini exercituũ: q̃ poſſum cũ voluero vindicare. t Si dimittet iniquitas hęc vobis/ o iudei blaſphemãtes. Apoſiopiſis ẽ. q.d. nõ dimittet: v Donec moꝛiamini.i. nunq̃: x Dicit/ mihi/ y Dñs de⁹ exercituũ: cui oĩno credendũ ẽ: q: mẽtiri neſcit. z Hęc dicit dñs. Sexta pars in qua ꝑdicit depoſitio ſobnę ſummi ſacerdotis/ ſm̃ quoſdã: ſm̃ alios ſecũdi a ꝓmo ⁊ ſummo ſacerdote: Qui aduenięte ſenacherib tradidit ei ſuburbiũ ciuitatis: ⁊ ſeipſum poſuit in manu eius. Qd ꝓuidens eſaias in ſpiritu/ ꝑdicit eius depoſitionẽ ⁊ heliachim ſubſtitutionẽ. Et hoc ẽ: y Hęc dicit dñs de⁹ exercituũ/ mihi eſaię: a Uade/ o eſaia: b Et igredere ad eũ qui habitat i tabernaculo/ dñi.ſ. c Ad ſobnã ꝓpoſitũ templi: in quo putabat ſe diu moraturũ ⁊ moriturũ: et ideo fecerat ſibi excidi ſepulchꝛũ ibi: d Et dices ei.i. ſobnę: e Quid tu hic/ facis in domo domini: q.d. tu nõ es dignus manere in templo dñi. f Aut quaſi q̃s hic.i. quare ita ſedes hic q̃ſi diu moraturus: Uel ſic: e Quid tu hic.i. quare manes hic in domo dñi: f Aut quaſi q̃s hic.i. quaſi manes hic/ ac ſi eſſes aliq̃s.i. alicuius valoꝛis: g Quia excidiſti tibi hic.i. i ciuitate: h Sepulchꝛũ/ nõ timẽs captiuitatẽ: vł putans te hic moꝛiturũ. i Excidiſti in excelſo memoꝛiale: vt plurib⁹ appareret ⁊ diceret: hoc eſt ſepulchꝛũ ſobnę. Et in h̃ redarguit ipſũ de ſupbia ⁊ ſupſtitiõe. k Diligẽter: in hoc de curioſitate. l In petra: in hoc de ſumptuoſitate: m Tibi: in hoc de

a et nõ ſuſpexiſtis ad eum qui b fecerat eam/ et operatoꝛẽ ei⁹ c de longe nõ vidiſti. Et ✝vocabit dominus deus exercituum in diẽ illa ad fletum/ ⁊ ad planctũ/ et ad caluitiũ/ et ad cingulũ ſacci: ⁊ ecce gaudium et leticia: occidere vitulos ⁊ iugulare arietes: comẽdere carnes et bibere vinum: Comẽdamus et bibamus: cras enim moꝛiemur. Et reuelata eſt in auribus meis ✝domini exercituum.

t Si dimittẽtur iniquitas hęc vobis/ donec moꝛiamini: dicit dñs de⁹ exercituũ. Hęc dicit domin⁹ de⁹ exercituũ: Uade et ingrẽdere ad eũ q̃ habitat in tabernaculo/ ad ſobnam pꝛepoſitum templi: et dices ei: Quid tu hic/ aut quaſi quis hic: Quia excidiſti tibi hic ſepulchꝛũ: excidiſti i excelſo memoꝛiale diligent in petra tibi tabernaculũ. Ecce domin⁹ aſpoꝛtari te faciet: ſic aſpoꝛtat gallus gallinaci⁹:

r Sicut aſpoꝛtat gallus gallinaci⁹: id eſt facile ⁊ ſine labore ⁊ reſiſtẽtia. Gallus gallinaci⁹ E

a Et nõ ſuſpexiſtis ad eũ/ q̃ fecerat eã.i. ad deũ datorẽ legis. Pſ. Supcecidit ignis cupiditatis: ⁊ nõ viderũt ſolẽ iuſticię. Et alibi: Oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terrã. b Et opatorẽ ei⁹.i. chꝛiſtũ qui legẽ fecit ⁊ docuit c De longe non vidiſtis.i. ante Myſtice Al. ✝ad eum ✝Pſ. 57. ✝Pſ. 16.

moꝛtẽ ad deũ nõ cogitaſtis: q̃ñ moꝛiunt hoĩes tũc ꝓmo incipiũt cogitare ad deũ. d Et vocabit dñs deus exercituũ/ ꝑ ꝑdicatoꝛes: e In die illa/ dũ licet opari ad ſalutẽ: f Ad fletũ/ cõtra cõcupiſcẽtiã oculoꝝ: g Et ad plãctũ/ cõtra ſupbiã vitę: h Et ad caluiciũ/ ꝯ laſciuiã capilloꝝ: i Et ad cingulũ ſacci/ ꝯ cõcupiſcẽtiã carnis. k Et ecce/ i ꝑſenti ⁊ in manifeſto: l Gaudiũ/ coꝛdis: m Et leticia/ coꝛpis: n Occidere vitulos ⁊ iugulare arietes: comedere carnes ⁊ bibere vinũ. Sic Sap. ij. b. Uenite fruamur bonis q̃ ſunt ⁊ vtamur creatura tanq̃ i iuuentute celerit: vino p̃cioſo ⁊ vnguẽtis nos impleam⁹. p Comedamus et bibam⁹: cras em̃ moꝛiemur. q.d. dum ſum⁹ in h̃ ſeculo/ delitijs affluam⁹: futurũ em̃ temp⁹ ſine ſenſu erit: vt dicit epicurus. Eccle. iij. d. Quis nouit ſi ſpũs filioꝛũ adã aſcendat ſurſum: ⁊ ſi ſpũs iumẽtoꝝ deſcẽdat deoꝛſũ: Et depꝛehendi nihil eſſe meli⁹ q̃ꝫ hoĩem lętari in ope ſuo. j. Coꝛ. xv. c. Si moꝛtui nõ reſurgũt: neqꝫ chꝛiſt⁹ reſurrexit. Manducem⁹ ⁊ bibam⁹: cras em̃ moꝛiemur. r Et reuelata eſt in aurib⁹ meis dñi exercituũ/ hęc blaſphemia. Et q̃s reuelat domino: Uox peccati/ clamoꝛ ſceleris. Geñ. iiij. b. Uox ſanguis fratris tui clamat ad me de terra. Itẽ Geñ. xviij. c. Clamoꝛ ſodomoꝝ ⁊ gomoꝛreoꝛũ multiplicat⁹ eſt. Jaco. v. a. Ecce merces opařioꝝ viroꝝ q̃ meſſuerũt regiões vřas/ q̃ fraudata ẽ a vob clamat: ⁊ clamoꝛ eoꝝ i aure dñi ſabaoth itroiuit. t Si dimittet iniq̃tas hęc vobis donec moꝛiami/ viuẽtes/ aut cũ eis ad inferos deſcẽdatis. x Dicit dñs exercituũ: de quo Pſ. Cognoſcet dñs iudicia faciẽs. Pſ. 9.
a Uade: o ꝑdicatoꝛ: b Et igredere ad eũ q̃ habitat in tabernaculo/ dñi: c Ad ſobnã ꝓpoſitũ tepli.i. ad ꝑlatũ ſonolẽtũ ⁊ negligentẽ. d Et dices ei: Quid tu h/ i eccřia facis: Rñdet Hiere. xi. c. Quid ẽ q̃ dilect⁹ me⁹ i domo mea facit ſcelera mřta: f Aut q̃ſi q̃s hic.i. vt ſtatua q̃ nõ ẽ q̃s ſed q̃ſi q̃s. Zach. xj. d. O paſtoꝛ ⁊ idolũ derelinquẽs gregẽ. g Quia excidiſti tibi hic.i. i eccřia: h Sepulchꝛ.i. ſetidã ꝯuerſationẽ. i Excidiſti i excelſo memoꝛiale diligẽter i petra tabernaculũ tibi: turrim vł caſtrũ aliqd vt ſcribat nomẽ ei⁹ in mũdo/ nõ in cęlo. Hiere. xvij. b. Recedẽtes a te i t̃ra ſcribent. Pſ. Uocauerũt noĩa ſua i t̃ris ſuis. Pſ. 48.
Hi ſũt de q̃b⁹ dr̃ Geñ. xi. a. Uenite faciam⁹ nob ciuitatẽ ⁊ turri cui⁹ culmẽ ꝑtingat i cęlũ: ⁊ celebꝛem⁹ nomẽ noſtrũ anteq̃ꝫ diuidamur in vniuerſas t̃ras. Bñ dicit ꝑtingat i cęlũ: q: hmõi ędificia clamãt ꝯ eos vſqꝫ i cęlũ. Abacuk. ij. c. Peccauit aĩa tua: q: lapis de pariete clamabit: ⁊ lignũ qd int iũcturas ędificioꝝ ẽ rñdebit. Et ſequit: Ue q̃ ędificat ciuitatẽ i ſanguib⁹. o Ecce dñs aſpoꝛtari te faciet: ſic aſpoꝛtat gallus gallinaci⁹. Gallus

gallinacius d:qui ducit pullos ad modum gallinę deuirat⁹.
a Et q̄ſi amictū/leuit̄ ſuper humeros leuatum: b Sic
ſubleuabit te/dn̄s/ vel aſſyri⁹ ducēs in captiuitatē. q.d.ei
eſaias:noli laborare de excisione ſepulchri: q: ſubito tranſfe/
ret dn̄s ſacerdotiū tuū ⁊ teipſum in captiuitatē. c Coro/
nās coronabit te/
dn̄s/ tribulatiōe: q̄
quondā habebas co/
ronā pontific̄ſ. i. vittā
hiacynthinā ⁊ laminā
aureā ī fronte pendē/
tē:in q̄ ſcptū erat/ſan/
ctū dei nomē tetragrā
maton: Exo.xxviij.f.
f Et loco hui⁹ duplicis
coronę/ tribulatiōe et
anguſtia coronaberiſ:
vt ſic alios excellebas
honore: ita excedes

a et q̄ſi amictū ſic ſublēuabit
b te. c Corōnās cōronabit te
d tri e bulatiōe f quaſi pilā g mittēt te
in terrā latā ⁊ ſpacioſam: h ibi
i morierī: et ibi erit curr⁹ glīę
k tuę: ⁊ ignominia domus dn̄i
l tui. Et expellā te de m ſtatione
n tua: et de miſterio tuo depo/
o nā te. Et erit ī die illa: p voca/
q bo ſuū meū heliachim filiū
r helchię: et induā illū tunica
s tua: t et cingulo tuo ɔfortabo
v cū/ et ptātē tuā dabo i man⁹
x ei⁹/ y ⁊ erit q̄ſi pr̄ hābitātib⁹ hie
z ruſalē ⁊ domui iuda. Et dā
a bo clauē dom⁹ dauid b ſuper
c humer ei⁹: ⁊ apiēt/ et nō erit
d q̄ claudat: e et claudet/ f et non

tribulatiōe. f Quaſi pilā: quę facile ima petit: ⁊ ab vno
pijcit̄ ad aliū: g Mittet te/dn̄s/in terrā latā ⁊ ſpacio
ſam: ibi morierī. q.d. ſic oēs vndiq; pcutiūt pilam: ſic oēſ
vndiq; pcutiēt ⁊ pijciēt te: q: ipſe ſolus duct⁹ ē captiu⁹ ab aſ/
ſyrijs. Et notat in h̄ eſaias: q̄ ſicut pila in loco decliui et ſpa/
cioſo ſtare nō pōt: ita pp̄ls iudaicus cui p̄fuit ſobna in orbis
terminos diſperget̄. i Et ibi erit curr⁹ glīę tuę/ q̄ an/
te q̄ſi inclyt⁹ ferebarī: Et loquit̄ ironice. k Et ignomi/
nia dom⁹ dn̄i tui. i. ſplēdor dom⁹ dn̄i vertet̄ tibi ī ignomi
niā: q: honoratior fuiſti ī domo dn̄i: ideo maior erit ignomi/
nia ⁊ ɔfuſio tua ī captiuitate. l Et expellā te/dicit dn̄s:
m De ſtatiōe tua. i. de loco in q̄ diu ſtare putas. n Et
de miniſterio tuo deponā te. i. ptātē ⁊ officiū miniſtrā/
di auferā tibi. o Et erit ī die illa/poſt tuā depoſitionē: et
hieruſalem liberationem: exterminato exercitu ſennacherib:
p Vocabo/p ſortē vel p oraculū/vel p inſpirationē/vel p
electionē ad ſummū ſacerdotiū: q Seruū meum helia/
chim filiū helchię: q̄ erat vn⁹ de vigintiq̄ttuor ſacerdoti
bus: ⁊ poſt ſobnā fact⁹ eſt ſumm⁹ pontifex: quia iuſtus erat.
r Et induā illū tunica tua/hiacynthina. s Et cingu
lo tuo: qd̄ erat ad modū reticuli/d̄ q̄ttuor colorib⁹ p̄cioſis:
Exo.xxix.a. t Confortabo eū. i. cingam: quia fortior
eſt homo cinctus q̄ diſcinct⁹. v Et poteſtatē tuā/ſum/
mi ſacerdotij: x Dabo in manus ei⁹: et erit q̄ſi pat̄
ɔpuſione/dilectiōe ⁊ miniſterij ſollicitudine: tu autem fuiſti
lupus rapiens bona eoꝝ. z Habitātib⁹ hieruſalez et
domui iuda. i. populo ⁊ familię regis: vel maiorib⁹ ⁊ mi/
norib⁹. a Et dabo clauē dom⁹ dauid. i. templi cuius
neceſſaria dauid p̄eparauit. b Sup humerū eius. Sic
eni ad ſanctū dionyſiū claues eccleſię ſūt argētee: ita tūc erat
clauis templi aurea: quā ſumm⁹ ſacerdos ferebat ſup hume/
rū: q̄ſi erat indut⁹ pontificalib⁹ indumentiſ/in ſignū dignitatiſ.
c Et aperiet/ſancta ſanctoꝝ. d Et nō erit q̄ claudat/
p̄eter ipſum. e Claudet/ ⁊ nō erit q̄ aperiat. q.d. ſū/
mus ſacerdos erit cui licebat tm̄ intrare ad ſancta ſctōꝝ ī die
expiatiōis: et ita

Myſtice gallinaci⁹. Gallus eſt bon⁹ p̄latus: q̄ gallinas. i. ſubditorū
aīas cuſtodit/ ⁊ imp̄gnat. De p̄mo Job.xxxviij.d. Quis de/
dit gallo intelligētiā: Gall⁹ p̄o gallinaci⁹ q̄ generare nō pōt/
eſt p̄lat⁹ q̄ p̄dicare neſcit ⁊ pullos ducit alienos. De q̄ Eccī.
xx.a. Cōcupiſcentia ſpadonis deuirginauit iuuenculā. Qui
portat̄ ad forū pedib⁹ ligatis ⁊ capite verſo in t̄rā: ſic ⁊ mal⁹
p̄latus p̄cipitat̄ in gehennā/pedib⁹ affectuū ligatis ⁊ capite
verſo. Matth.xxij.b. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ pijcite eum
in tenebras exteriores. a Et q̄ſi amictū ſic ſubleua/
bit te: vt.ſ. opiret pallio doctrinę pudēda ſubditoꝝ. Ezech.
xvj.a. Expādi amictū meū ſup te: ⁊ operui ignominiā tuā.
Vel/ Quaſi amictū. i. cito mutabilē. b Subleuabit
Pſ.101. te/in dignitate. Pſ. Sicut amictū mutab eos ⁊ mutabunt.
c Coronans/in p̄ſenti. d Coronabit te/ in futuro.
e Tribulatiōe/multiplici: q: ɔtempſiſti coronā ſpineam

chriſti. f Quaſi pilā mittet te ī terrā latā ⁊ ſpacioſā.
Pila ludus eſt: quę pijcit̄ de vno ad aliū: ſic malus p̄lat⁹ pi/
la demonū eſt: de quo ludunt inter ſe/ vnus alij iaciēdo. De/
mon ſuperbię iacit eū demoni auaricię: et hic iacit eū demo/
ni gulę: et ille ſtatim pijcit eum demoni luxurię: et ita mittūt
eum in terram latā et
ſpacioſā/ quę duc̄ ad
mortez. Amos.iiij.a.
Proijciemini ī armon
dicit dn̄s: qd̄ iterp̄tat̄
anathema merोris.
h Ibi morierī/ et/
naliter. Amos.vij.d.
Et tu in terra polluta Job.12.c.
morierī. i Et ibi erit Apocī.3.b.
currus glīę tuę: q̄
ſicut ferebaris de ma/
nerio in maneriū: ita
portaberis in inferno
de ſupplicio in ſuppliciū. Job.xxiiij.c. Ad calorē nimiū trāſ/
eat ab aquis niuiū. k Et ignominia domus dn̄i tui:
id eſt ſplendor glorię domus dn̄i: quā male rexiſti vertet̄ tibi
in ignominiā. l Et expellā te de ſtatione tua. i. de p̄/
latione in qua ſtas ocioſus: cū deberes diſcurrere p̄dicando:
Juxta illud Prouer.vj.a. Fili ſi ſpopōderis p amico tuo:
defixiſti apud extraneū manū tuā: illaqueat⁹ es verbis oris
tui. Fac ergo fili mi qd̄ dico/ ⁊ teipſum libera: diſcurre/feſti/
na/ſuſcita amicū tuū. n Et de miniſterio tuo depo/
nā te: vera depoſitione: quia falſa poſitione poſitus fuiſti.
o Et erit in die illa/tuę depoſitiōis: p Vocabo ſer
uū meū heliachim filiū helchię. i. chriſtū filiū dei pr̄iſ.
Heliachim eni interp̄tat̄ de⁹ reſurgēſ: vel dei reſurrectio: vn̄
ſignificat chriſtū: qui a morte reſurrexit. Helchias interp̄tat̄
pater dn̄i. Vel heliachim. i. pctōr ɔuerſus ad dn̄m: ⁊ de pec/
catore effect⁹ p̄dicator: ⁊ chriſti imitator. r Et induā il/
lū tunica tua. i. veſte ſacerdotali: in qua erāt malagranata
cum tintinnabulis. Chriſt⁹ eni habuit opa cū doctrina. Vn̄
Actī.j.a. Cępit ieſus facere ⁊ docere. s Et cingulo tuo
ɔfortabo eū. i. pauptate diſtinguēte int̄ heredeſ regni ⁊ nō
heredes. v Et ptātē tuā/docendi populū. x Dabo
in manus ei⁹: nō tm̄ in ore. Marci.j.c. Stupebāt ſup do
ctrina ei⁹: erat eni docēs eos q̄ſi ptātē habēs: ⁊ nō ſicut ſcri/
bę. Nota. Eſt tunica pſeuerantię. Gen̄.xxxvij.a. Fecit ei pat̄ Tunica
ſu⁹ tunicā talarē. Itē tunica dignitatī. Exo.xxxix.d. Fecerūt multiplex
& tunicā ſuphumeralis totā hiacynthinā. j. Timoth.iij.a.
Qui epatū deſiderat/bonū op⁹ deſiderat. Phil.iij.d. Nra
ɔuerſatio ī cęlis ē. Itē tunica mortalitatiſ. Gen̄.iij.d. Fecit
dn̄s adę ⁊ vxori ei⁹ tunicas pelliceas. Itē tunica fidei. Joh.
vlt̄.b. Petr⁹ vt audiuit q: dn̄s ē: tunica p̄cinxit ſe. Itē tunica
charitatis. Joh.xix.d. Erat tunica incōſutilis deſup ɔtexta
p totū. Itē tunica mūdanę ſollicitudis. Cātī.v.b. Expolia/
ui me tunica mea: quō induar illa: Itē tunica doloſitatis.ij.
Regī.xx.c. Joab indut⁹ erat tunica ſtricta. Itē tunica ɔſcię
remordēt̄. In epl̄a Judę.g. Odiētes eā q̄ carnalis ē macu/
latā tunicā. Itē eſt cingulū dignitatiſ: vt hic: et.j.xxij.b. Nō Cingulū
eſt cingulū vltra tibi. Itē cingulū caſtitatis. Pſ. Accingere multiplex
gladio tuo ſup femur tuū potētiſſime. Exo.xxxix.c. Fec̄ cin/ Pſ.44.
gulū de byſſo retorta. Itē cingulū pęnitētię.ſ. eodē.d. Vo/
cauit ad cingulū ſacci. Et q: ſobna h̄ nō habuit/pdidit cingu/
lū dignitatiſ. Itē cingulū iuſticię.ſ.xj.a. Et erit iuſticia cin/
gulū lūboꝝ ei⁹. Itē cingulū exultatiōis. Pſ. Exultatiōe col Pſ.64.
les accinget̄. Itē cingulū pecunię. Prouer.vlt̄.c. Et cingulū
tradidit chananęo. i. campſori. Seq̄t̄: y Et erit quaſi pr̄
habitātib⁹ hierl̄m ⁊ domui iuda. i. ɔtēplatiuis et acti/
uis. a Et dabo clauē dom⁹ dauid. i. crucē q̄ cęlū apit̄:
vel pniam vel ſciam ſiue doctrinā. b Sup humerū ei⁹.
ſ.ix.b. Fact⁹ eſt p̄ncipat⁹ ei⁹ ſup humerū ei⁹. c Et apiet:
cęlum bonis: et non erit q̄ claudat. e Claudet/malis:
f Et nō erit q̄ apiat. Apocī.iij.b. Hęc dicit ſanct⁹ ⁊ ve/
rus: q̄ habet clauē dauid q̄ aperit ⁊ nemo claudit: claudit et
nemo aperit.

G expiatiōis: et ita licebat ei ſoli apire ⁊ claudere oſtiū. Minores vero ſacerdotes nō intrabāt in ſctā, ad altare incēſi. Etiam licebat aliqñ minorib⁹ ſacerdotib⁹ intrare in ſctāſctōꝝ: qñ. ſ. deferebaī arca, ad inuoluēdā arcā ⁊ vtēſilia, ne viderenī nuda: vt legiī Numeri. iiij. a Et figā illū paxillū. i. firmiter ſtabiliā eū in ſacerdotio: ſicut paxill⁹ firmiī figiī terrę. b

G
Al. fideliū
Al. domui

In loco fideli. i. in tēplo vbi fideles cōueniūt: ⁊ vbi fideliter depoſita ſeruanī. Vel In loco fideli. i. in miſterio ſummi ſacerdotij: vbi tātū fideles ꝯſtitui debēt: q̄ ⁊ dn̄o et ꝓplo fidelitatem ſeruent: vt moyſes.

a erit q̄ aperiat. Et figā̊m illū
b paxillū i lōco fideli: ēt erit i
c ſoliū glię dom⁹ pr̄is ſui: ⁊ ſuſ
d pēdā ſup eū oēm gl̄iā dom⁹
e pr̄is ei⁹: Vāſoꝝ diuerſa ge
f g nera: oē vaſ paruulū a vāſiſ
h crateraꝝ vſq̧ ād oē vas mu
i ſicoꝝ. In diē illa dicit dn̄s
k ēxercituū āuferet pāxill⁹ qui
l m fix⁹ fuerat i lōco fideli: ēt frā
n o p getur ēt cadet, ⁊ pēribit qđ
q r pēpēderat in eo, q2
s dōmin⁹ locutus eſt.
t O nus tyri (Ca. XXIII

Metaphorice aūt vocat eſaias heliachim paxillū i loco fideli: q2 i paxillo ad lr̄az inuēta ſuſpēdebāī, do nec veniret q̄ ꝑdiderat: ⁊ dicebaī ſtaur⁹ ꝓprio noīe: vñ reſtauratio: ſic heliachim portabat fideliī onus dom⁹ dn̄i. c Et erit i ſoliū glię dom⁹ pr̄is ſui. i. ſedebit i gl̄ioſa ſede familię pr̄is ſui aaron. i. i ſede pōtificali: Vel gl̄ioſe ⁊ honorabiliī admiſtrabit i domo pr̄is ſui. i. i tēplo: Vel ipſe ſedebit i ſede pontificali: ſicē modo qñ aliq̄s eſt bon⁹ eps, tota ꝓgenies ꝓpī ipſū honoraī. d Et ſuſpēdā ſup eū oēz gl̄iā dom⁹ patris ei⁹. i. ad doctrinā ⁊ regimē ei⁹ oēs alios attēdere faciā: et ipſe oēs alios gl̄ioſe portabit. e Vaſoꝝ diuerſa genera, ſuſpēdā ſup eū. f Oē vas pūulū, ſuſpēdā ſup eū. g A vaſis craterarū, in qb⁹ reponebanī oblata: in qb⁹ libabanī offerēda. h Vſq̧ ad oē vas muſicoꝝ, in qb⁹ cantabaī: vt ſūt organa ⁊ pſalteriū, ⁊ hmōi. q. d. oim vaſorū tēpli maioꝝ ⁊ minoꝝ cuſtos erit ⁊ dn̄s. Per q̄ vaſa metaphorice intelligit hoīes: q̄s oēs maiores ⁊ minores ipſe ſuſtētauit: vt paxillus vaſa maiora ⁊ minora ſuſtentat. i In die

Septima ps

illa. Septima ps: vbi ꝓphetat deſtructionē ſacerdotij leuitici. Nā tpe captiuitatꝭ babylonicę poſt mortē ſedechię, nullus fuit ſumm⁹ ſacerdos. Et h̄ ē: In die illa, poſt captiuitatem babylonicam. k Dicit dn̄s exercituū: cuius dicere facere eſt. l Auferetur paxillus qui fixus fuerat in loco fideli: id eſt ſummus ſacerdos qui erat in tēplo. o Et frangetur ⁊ cadet: id ē deficiet ſumm⁹ ſacerdos: q Et peribit quod pependerat in eo: id eſt multi qui in eo ꝯfidebant: ⁊ ad eius doctrinā ſperabāt, peribūt. s Quia dn̄s locut⁹ ē: qui mētiri nō pōt.

Myſtice ✠ Multiplex clauis

nemo apit. Nota clauis ē crux: vt h. et Joh. xix. c. Baiulās ſibi crucem. Item clauis, ſciētia. Luc. xi. g. Vę vobis legiſperiti: qui tuliſtis clauem ſcientię. Itē clauis, poteſtaſ. Mat. xvj. c. Tibi dabo claues regni cęlorum. a Et figam illū paxillum in loco fideli: id eſt in eccleſia: vbi eſt conuentus fidelium. Hoc fuit quādo chriſtus erectus fuit i cruce: ⁊ quando bonus pręlatus eligitur in eccleſia. Unde. s. xi. c. Erit radix ieſſe ⁊ qui ſtat in ſignum populorum. Eccſ. xiiij. d. Beatus qui requieſcit iuxta domū illius: ⁊ in parietibus eius figens palum. Figere ibi palum, eſt habere iugem memoriaz crucifixi. Numeri. xxi. c. Fac ſerpentem ęneum ⁊ pone eum pro ſigno: qui percuſſus aſpexerit eum viuet. c Et erit in ſolium glorię domus patris ſui: id eſt caput erit ecclię. Eph. j. d. Omnia ſubiecit ſub pedib⁹ ei⁹ ⁊ ipſum dedit caput ſuper omnē eccleſiam quę eſt corpus ipſius. d Et ſuſpendam ſuper eum omnē gloriam domus patris eius: id eſt omnes electos qui ſunt gloria eccleſię, attendere faciam ad doctrinaz ⁊ imitationē ei⁹. Luc. iiij. d. Sedit ieſus ⁊ oim in ſynagoga oculi erant intendentes in eum. Itē Luc. xix. g. Omniſ populus ſuſpenſus erat audiens illum. e Vaſorum diuerſa genera: omne vas paruulū a vaſis craterarū vſq̧ ad omne vas muſicorum. Diuerſa genera vaſorum, ſunt diuerſa genera miniſtrorum. Vas paruulum, frater minor. Vas craterarum, frater prędicator. Vas muſicorū, frater ciſtercięſis: qui laudāt aſſidue. Oēs iſti pēdēt a chriſto. Eccſ. ij. b. Feci mihi cantores ⁊ cantatrices: cyphos ⁊ vrceolos. ij. Timoth. ij. c. In magna domo nō ſolū ſūt vaſa aurea ⁊ argētea ſ; et lignea. i In die illa. i. in nouiſſimis tpib⁹. l Auferet paxill⁹. i. chriſt⁹ crucifix⁹: q̄ fix⁹ ē: n In loco fideli. i. in eccleſia gētiū. i. cū plenitudo gentium intrauerit, ⁊ antichriſt⁹ venenerit: in ꝑdicatione helię ⁊ enoch, iudei cōuertenī ad fidē. Malach. vlt. b. Apoc. xj. a. o Et frangetur: id eſt refrigeſcet charitas multorum: Matth. xxiiij. b. p Et cadet, i infidelitatē: r Qđ pepēderat i eo. i. multi fideles tiore mortiſ deficiēt a fide. s Quia dn̄ſ locut⁹ ē. Mat. xxiiij. b. Multi pſeudo ꝓphę ſurgēt ⁊ ſeducēt mltos. Vel, m Paxill⁹. i. bon⁹ ꝑlat⁹ l Auferet, ab ecclia i In die illa. i. in tpe iſto. s. iij. a. Dabo pueros ꝑncipes eoꝝ. Eccſ. x. b. Eſt malū qđ vidi ſb ſole: ⁊ q̄ſi ꝑ errorē egrediēſ a facie ꝑncipiſ: ſtltū poſitū i dignitate ſblimi: ⁊ diuiteſ ſedere deorſū. o Et frāgeī qđ pepēderat i eo. Prouer. xxix. c. Cū ꝓphetia defecerit, diſſipabiī ꝓpls. Zach. xj. d. Ecce ego ſuſcitabo paſtorē in t̄ra: q derelicta nō viſitabit: diſꝑſa nō quęret: ⁊ ꝯtrita nō ſanabit: et id qđ ſtat nō enutriet: carnes pinguiū comedet ⁊ vngulas eorū diſſoluet. O paſtor ⁊ idolum derelinquēs gregem. Item Zach. xiij. c. Percute paſtorē ⁊ diſꝑgenī oues gregis.

A

O nus tyri ⁊c. Poſt onus (Expoſi. Ca. XXIII. hieruſīm, poniī on⁹ tyri. Nā cū nabuchodonoſor captiuaſſet duas trib⁹, tyrus q̄ debuit ꝯdolere ⁊ cōpati poti⁹ inſultauit eis: qđ fuit cā ſubuerſiōis ei⁹. Erat aūt tunc tpis tyrus inſula. i. ciuitas i mari ſita, nō ꝯtigua terrę, ſed vndiq̧ mari concluſa: eratq̧ ciuitas mercimonijs copioſa: et ditiſſima. Unde ꝑ opulētia euanuit in elationē: opp̄mēs circūſtātes natiōes ⁊ vicinas ciuitates: et iō miſſus ē a dn̄o nabuchodonoſor ad ſubuertēdū eā. i. inſpiratū eſt ei, vt eā ſubuerteret in vindictā ſupbię ⁊ inſultatiōis. Et cū vellet nabuchodonoſor eā facere ꝯtiguā terrę: fecē ꝓijci terrā ⁊ lapides i mare, vt illō impleret: et fruſtrat⁹ labore ſuo defecit: ⁊ poſtea nauigio eā cępit: ⁊ q̄s īuenit i ea, ſecū duxit. Multi vero vidētes ſe nō poſſe reſiſtere ei, nauigio aufugerūt in ęgyptum ⁊ i moab ⁊ alias regiones vicinas: Unde iratus nabuchodonoſor omnes naues quę tyro venerant in auxilium ſuccendit et tyrum ſubuertit. Quę poſt ſeptuaginta annos iterū rędificata eſt: ⁊ iterum euerſa ab alexandro magno. Qui veniēs ad mare, illud qđ nabuchodonoſor incęperat: voluit conſūmare. Unde tranſiens in ęgyptum, magnam partem exercitus reliquit ibi. Euerſa igitur ęgypto rediens alexander cum magna multitudine, continuauit tyrum terrę: ⁊ obtinuit eam et ſubuertit, ⁊ ciues ſecum duxit. Hic agitur de prima ſubuerſione tyri quam fecit nabuchodonoſor in ſolatium duarū tribuū. Erat aūt tyrus ciuitas chananęoꝝ. Vñ Matth. xv. b. Egreſſus ieſus inde ſeceſſit in partes tyri ⁊ ſidonis: ⁊ ecce mulier chananęa: quę diciī Marc. vij. c. ſyrophenīſſa: id eſt tyrophenīſſa. Diuiditur autem hoc capitulum in duas partes. In prima parte agitur de euerſione ⁊ deſolatione tyri. In ſecūda ꝓphetat eſaias rędificationē eiuſdē p⁹ ſeptuaginta ānos: ibi: Et erit i die illa. De hac materia agiī Hiere. xlvij. Ezech. xxvj. et. xxvij. et. xxviij. et Johel. iij. Amos. j. et Zach. ix. Dicit ḡ: t On⁹ tyri. i. viſio d̄ euerſiōe tyri. Hęc eſt. Ululate naues

Myſtice t Onus tyri. Tyrus interpretaī anguſtia: et ſignificat peccatores: qui quocunq̧ ſe vertant ad quemcunq̧ angulum ꝯſciētię, ibi inueniunt ſpinas ⁊ tribulos peccatorum pungentium: Vel ſignificat mūdum qui plenus eſt anguſtijs ⁊ preſſuris. Joh. xvj. g. In mundo preſſuras, in me autem pacem habebitis. Horum onus prędicit hic. ✠ Ululate naues maris.

Myſtice

a Ululate naues marꝭ: q᷑ vaſtata ē domꝰ vñ venire ꝯſueuerāt: de terra cethim reuelatū eſt eis. b c d e f Tacete q̄ habitatis ī inſula: negociatio ſidonis. g h i Trāſfretātes mare repleuerūt te ī aq̄s multꝭ: ſemē k l m nili meſſis flumiſ fruges eiꝰ: n o et facta ē negociatio gentiū. p q r

s Erubeſce ſidon ait mare fortitudo maris dicēs: Nō parturiui/ et nō peperi/ et nō enutriui iuuenes: nec ad incremētum perduxi ꝟgines. t v x y z a b c Cum auditum fuerit in egypto/ dolebūt cum audierint de tyro. Trāſite maria: vlulate qui habitatis in inſula. d e f g h

Hec eſt/ a Ululate naues marꝭ .i. negociatores plāgite euerſionē tyri ciuitatꝭ mercimonijs plene. In greco dr̄ aptiꝰ: Ululate naueſ carthagiſ .i. vos carthaginēſeſ q̄ ad tyꝝ venire ꝯſueuiſtis cū negociatiōib᷒: vt dr̄ Ezech. xxvij. Carthago enī fuit colonia tyrijs .i. ab eis cōſtructa ⁊ culta. Tñ ꝓprie dr̄ colonia terra ab hoſtibꝰ vi capta: a q̄ tranſlati ſūt coloni indigene et alienigene introducti. b Quia vaſtata ē .i. vaſtabit. c Domus: id eſt tyrus. d Uñ venire ꝯſueuerāt/ nobis aurū et argentū/ ⁊ hmōi negociatio. e De terra cethim .i. de grecia q̄ eſt int̄ tyrū ⁊ carthaginē. f Reuelatū eſt eis .i. carthaginenſibꝰ ꝙ tyrus vaſtata eſt. g Tacete o tyrij. h Qui habitatis in inſula .i. in tyro: que eſt/ i Negociatio ſidonis: q᷑ ſidonij frequent̄ veniebāt tyrū cū negociatiōib᷒: ſimilit̄ ⁊ carthaginēſes ⁊ greci ⁊ egyptij: vt legit̄ Ezech. xxvij. Dicit etiā Haymo/ ꝙ tyrꝰ colonia fuit ſidonis. Qḋ forte iō dicit: q᷑ negociatores tyri ꝑ maxima pte erāt de ſidone: vt dicit Hieroꝰ in Glo. Uel q᷑ ſidonij eā ꝯſtruxerūt: vt dicūt auctores. k Trāſfretātes mare .i. ſidonij/ carthaginēſes/ greci: et maxime egyptij. l Repleuerūt te: o tyre diuitijs. Te dico exiſtētē/ m In aquis multꝭ .i. in medio maris. n Semē nili meſſis flumis fruges eiꝰ: Sic ꝯſtrue. Semē nili flumis .i. ſemē iactū in t̄ra a nilo flumine irrigata/ ē. o Meſſis et fruges eiꝰ .i. tyri. q.d. Ex his q̄ ſeminant̄ in egypto quā nilus irrigat ⁊ fecundat/ habet tyrꝰ meſſē ⁊ fruges. q Et facta ē/ tyrus: r Negociatio gentiū .i. ab oībꝰ gentibꝰ frequētat̄ cauſa negociatiōis: q᷑ ditior oībus erat. s Erubeſce ſidon/ q̄ tyrū edificaſti: et ideo quaſi coloniā tuā defendere debuiſti. t Ait mare .i. marini negociatores. Sidon dico/ v Fortitudo marꝭ .i. habitatio in mari: erubeſce inquā/ x Dicēs: Nō parturiui ⁊ nō peperi ⁊ nō enutriui iuuenes: nec ad incremētū ꝑduxi virgines. q.d. nihil ꝓfuit mihi parturiſſe ⁊ peperiſſe ⁊ nutriuiſſe iuueneſ ⁊ ꝟgines: q᷑ tyrus filia mea ſine defenſiōe capta ē: ⁊ iuuenes ⁊ ꝟgines ante occiſe q̄ȝ ad ꝑfectā etatē veniſſent. d Cū auditū fuerit in egypto/ que vicina ei erat: ⁊ amicitia ei copulata cauſa mercimonij: e Dolebūt/ egyptij. f Cū audierit
aliꝰ in eplis de tyro/ ꝙ ſubuerſa ē: idē ſe paſſuros intelligentes. Nā tua res agit̄: paries cū ꝓximꝰ ardet. g Trāſite maria/ dicit ꝓpheta o vos tyrij q̄ naues habetis. h Ululate qui habitatis in inſula: id eſt in tyro: quia remanētes captiuādi ſūt nō habētes naues ad fugiēdū: nec potentiā ad reſiſtēdū.

Nunq̄d non hec

Myſtice a Ululate naues marꝭ .i. diuites curioſi: q̄ habetis exterius latitudinē glorie: ſed interiꝰ fetorē ꝯſciētie. Jaco. v. a. Agite nūc diuites: plorate vlulātes in miſerijs veſtris q̄ aduenient vobis. j. xliij. c. Detraxi vectes vniuerſos: ⁊ chaldeos in nauibꝰ ſuis gloriātes. Alia editio habet: Ululate naues tharſis: qḋ interꝑtat̄ exploratio gaudij: et ſignificat gaudiū mūdi: qḋ vertet̄ in lachrymas. Prouerb. xiiij. b. Riſus dolore miſcebit̄ ⁊ extrema gaudij luctꝰ occupat. Job. xx. a. Scio a ꝓncipio ex q̄ poſitꝰ fuit hō ſuꝑ terrā: ꝙ laus impiorū breuis ſit: et gaudiū hypocrite adinſtar pūcti. b Quia vaſtata ē domꝰ .i. mūdꝰ. d Uñ venire ꝯſueuerāt. Nō dicit q̄d: vt intelligat̄ ꝙ q̄cq̄d de mūdo vel in mūdo eſt nihil eē. Hiere. iiij. f. Aſpexi terrā ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihili: et celos ⁊ nō erat lux in eis. e De terra cethim .i. de mūdo in malicia cōgelato: q̄ ſine periculo trāſiri nō pōt: ſic mare congelatū: qḋ interꝑtat̄ cethim. f Reuelatū eſt eis ꝙ tyrus .i. mūdus deſtructꝰ eſt. Ipſe enī mūdus ſue deſtructionis nūcius eſt: quia nihil ē in mūdo ſtabile. j. Cor. vij. f. Preterit figura huius mūdi. j. Joh. ij. c. Mūdus tranſit ⁊ ꝯcupiſcētia eiꝰ. Sap. v. c. Impij ſpes tanq̄ȝ lanugo q̄ a vēto tollit̄: ⁊ tāq̄ȝ ſpuma gracilis q̄ a ꝓcella diſpergit̄: ⁊ tāq̄ȝ fumꝰ q̄ a vento diffuſus ē: et tanq̄ȝ memoria hoſpitꝭ vnius diei ꝑtereuntis. g Tacete q̄ habitatꝭ in inſula .i. penitentiam agite: ⁊ a mūdi deſiderijs q̄ſcite/ q̄ habitatis in mūdo amaritudinis fluctibꝰ vndiq̄ȝ ꝯcuſſo. Uñ. j. xlj. a. Taceāt ad me inſule: ⁊ gentes fortitudinē mutēt: accedāt ⁊ tūc loquāt̄. Uos dico: i Negociatio ſidonis .i. negociatores de mūdo: vbi ſūt peſſimi venatores. ſ. demones q̄ venant̄ homines ad mortē. Unde Pš. Aia noſtra ſicut paſſer erepta ē de laqueo venātiū. Ezech. xxxij. g. Ibi ꝓncipes aqlonis oēſ ⁊ vniuerſi venatores. k Tranſfretātes mare .i. trāſeūtes mundū .i. religioſi. l Repleuerūt te/ o tyre .i. o mūde diuitijs ⁊ mercimonijs. Ipſi dico exiſtētes/ m In aquis multis .i. in diuitijs multis. Ezech. xxxj. b. Eleuati ſunt rami eius pre aquis multis .i. pre diuitijs multis. Dimittamꝰ de negociatiōibꝰ religioſoꝝ: quia deo ⁊ hoībus odioſe ſunt et abominabiles. Oſee. xj. d. Circūdedit me ephraim in negociatiōe: ⁊ in dolo domus iſrael. n Semen nili .i. delectationes mūdi. o Meſſis fluminis .i. fluentes diuitie ſeculi: ſunt/ p Fruges eius .ſ. mūdi: quia mūdus iſta duo querit: diuitias ⁊ delitias. Naū. iij. b. Cuius diuitie mare/ aque muri eiꝰ. j. Joh. ij. c. Omne qḋ eſt in mūdo: aut eſt ꝯcupiſcētia carnis/ aut ꝯcupiſcentia oculoꝝ/ aut ſuꝑbia vite. q Et facta ē negociatio gentiū .i. mūdi negociatores gentes ſunt .i. gentiliter viuētes. s Erubeſce ſidon ait mare. Ante chriſti aduentū diabolus oēs venabat̄ ad mortem: ſed chriſto incarnato/ miſit ipſe venatores ſuos q̄ venati ſunt multos ad vitam: qḋ videns mūdus inſultat ei. Erubeſce ſidon .i. diabole venator peſſime: t Ait mare .i. mūdus penitens. Uel ſidon peccator: mare peccatū/ prius dulce poſt amarum. Igit̄ s Erubeſce ſidon .i. peccator. t Ait mare .i. peccatū. Roma. vj. d. Quem fructū habuiſtis tunc in illis: in quibus nūc erubeſcitiſ: Uel/ s Erubeſce ſidon .i. clerice. t Ait mare .i. laicus melius viuens. Ezech. xvj. f. Porta ꝯfuſionē tuam que viciſti ſorores tuas peccatis/ ſceleratiꝰ agens ab eis: Juſtificate enī ſūt a te: Ergo confundere ⁊ porta ignominiā tuam. Uel/ s Erubeſce ſidon .i. ꝓlate negligens. t Ait mare .i. ſubditꝰ diligens. Uel s Erubeſce ſidon: id ē clauſtralis torpens. t Ait mare .i. ſecularis penitentiā faciens. Uel s Erubeſce ſidon .i. barbate comedens. t Ait mare .i. puer abſtinens. v Fortitudo maris .i. amatores mundi qui fortes ſūt ad faciendum malum: x Dicent/ in die iudicij. y Non parturiui/ bona cogitatione. z Non peperi/ bona oꝑatione. a Non enutriui/ bona ꝯſuetudine. b Iuuenes/ animi virtutes. c Nec ad incrementum perduxi virgines .i. anime et corpis vires. Iſti iuuenes cum iſtis virginibus coeuntes generant bonos filios .i. bona opa. Sed in multis ante pereūt vel perimuntur ab hoſtibus q̄ȝ ad incrementū vel fructum ducant̄. Threñ. j. f. Uirgines mee et iuuenes mei abierunt in captiuitatē: bonis operibus ſteriles. d Cum auditū fuerit in egypto .i. in mundo ꝙ paſſa eſt tyrus .i. ꝙ peccator vel diues aliquis mortuus ē. e Dolebunt/ ⁊ timebūt alij diuites et peccatores. Prouerb. xix. d. Peſtilente flagellato ſtultus ſapientior erit. Et xxj. b. Multato peſtilente ſapiētior erit paruulꝰ. g Trāſite maria .i. mundi ſollicitudines amaritudine plenas/ amatores mundi. h Ululate qui habitatis in inſula: id eſt in mundo. Apocꝭ. viij. d. Ue/ ve/ ve/ habitantibꝰ in terra.

Pš. 123.

B

Nunq̄d non hec

a Nũq̇d nõ hec vr̃a ẽ:q̃ gl'iã
b baƭ a dieb⁹ p̃ſtinis i antiq̇ta/
c te ſua: Dũcent eã lõnge pẽ/
d des ſui ãd pegrinãdũ. Quiſ
g cõgitauit h̃ ſup tyrũ q̃uon/
i dã coronatã: cui⁹ negocia/
k tores p̃ncipes: inſtitorẽs ei⁹
l inclyti terre: Dñs ẽxercituũ
m cogitauit h̃/ vt dẽtraheret ſu
n perbiã oĩs gl'ie: ẽt ad ignĩ/
niã deduceret vniuerſos in/
o clytos t̃re. Trãnſi terrã tuã

a Nũq̇d nõ hec vr̃a ẽ/ciuitas: b Que gl'iabaƭ a dieb⁹ p̃ſtinis i antiq̇tate ſua. i. q̃ ceter̃ antiq̃or ⁊ diutur/nior erat: c Ducẽt eã. i. eos q̃ in ea repti fuerint. d Lõ/ge. i. in chaldeã. e Pedes ſui ad pegrinãdũ: q̃ olim nauigabat p mare ad ſpatiãdũ vel negociadum. g Quis cogitauit hoc ſup tyrũ quondaƺ co/ronatã/ tanq̃ reginã aliarũ ciuitatũ: vel co ronatã mult̃ ciuitati/bus q̃ erant ĩ circũitu ei⁹ q̃ſi corona ei⁹: q. d. Nullus poſſet h̃ cogi tare/ q̃ tam nobilis ci/uitas tam cito ⁊ ſubi/to deſtrui poſſet. i Cuius negociato res p̃icipes/ inter alios negociatores: k Inſtitores eius inclyti terre. i. in oĩ terra: l Dñi exer cituũ cogitauit hoc. Rñſio ẽ facte interrogationi. m Ut detraheret ſupbiã oĩs gl'ie/tyri: q̃ ꝯ dñm ſupbiẽdo gl'ia/baƭ. n Et ad ignominiã deduceret vniuerſos in/clytos terre: q̃ frequẽtabãt tyrũ. o Trãſi terrã tuaƺ q̃ſi flumẽ/ qð citiſſime nauigio trãſiƭ. p Filia mar̃. i. o tyre. q. d. ſicut fluui⁹ cito trãſiƭ: ita tyr⁹ cito trãſfereƭ de terra ſua in captiuitatẽ. q Nõ eſt cingulũ vltra tibi. i. potẽ tia reſiſtẽdi. Cingulo eñi lũbi reſtringunƭ: in q̃b⁹ ẽ fortitudo viri. Uel/ Nõ ẽ cingulũ vltra tibi. i. ad tãtã diſſolutionẽ deueniſti/ vt cingulũ nõ portes: vt diſſolutio exterior nota ſit interioris diſſolutiõiſ ſiue libidinis. Et h̃ iõ fiet: q̃/ s Ma nũ ſuã. i. vindictã: t Extẽdit/ dñs. v Sup mare/ ſic/ cãdũ ⁊ implẽdũ: vt ꝯtigua ſis t̃re o tyre. x Et ꝯturbabit dñs/ y Regna/ egyptior ⁊ moabitarũ ⁊ alior ĩ circũitu. Tyro eñi euerſa/ alia regna timore turbata ſt̃. Regnũ q̃ƺ egy pti p ſubuerſiõe tyri datũ ẽ nabuchodonoſor: Ezech. xxix. d. ƺ Dñs mãdauit. i. nabuchodonoſor inſpirauit. a Ad uerſus chanaan. i. tyrũ que eſt in terra chanaan. b Ut ꝯtereret fortes ei⁹/ chanaan p nabuchodonoſor. c Et dixit/ dñs tibi o tyre: d Nõ adijcies vltra vt glorie ris/ in diuitijs ⁊ mercimonijs vt p̃us. e Calũniã ſuſti/nẽs. i. accuſata ab omib⁹ q̃ſi ſupba. f Uirgo filia ſido/nis. i. tyre colonia ſidonior. Uirgo dic̃. i. ſterilis ĩ bonis opi bus: vel delicata vt v̇gines eſſe ſolẽt. Uel virgo quondã: nũc aũt turpitudini ⁊ voluptati tradita. g In cethim. i. ĩ gre/ciam. h Cõſurgẽs/ cupiẽs vitare plagã. i Trãſfreta . i. trãſfretabis. Et loquitur de his qui nauigio aufugerunt. k Ibi q̃ƺ. i. in grecia. l Nõ erit req̇es tibi: q̃ capieƭ a nabuchodonoſor: q̃ miſit ĩ greciã poſt illos q̃ de tyro fuge/rãt. Et reuera ſic erit: q̃/ m Ecce t̃ra chaldeor. Me/tonymia ẽ. n Tal' pp'ls nõ fuit. i. tã fort̃/ tã crudel'. Hie/re. vj. f. Ecce pp'ls venit de terra aq̇lonis: ⁊ gens magna cõ/ſurget a finib⁹ terre: ſagittã ⁊ ſcutũ arripiet: crudelis eſt ⁊ nõ miſerebiƭ. o Aſſur fũdauit eã/ hõ fortiſſim⁹ et potẽtiſ/ſimus. p Eam. i. niniuẽ quã fũdauit nemroth. Geñ. x. b.

In captiuitatem

Myſtice a Nunq̇d nõ hec vr̃a ẽ/ ciuitas. ſ. tyr⁹. i. mũd⁹ anguſti/ans. Heb. xiij. c. Nõ habem⁹ h̃ manẽtẽ ciuitatẽ: ſ; futurã in/q̇rim⁹. b Que gl'iabaƭ a dieb⁹ priſtinis ĩ antiq̇ta/te ſua. Amatores mũdi glorianƭ in vetuſtate vite/ ⁊ gener̃ antiq̇tate. Uñ. ẽ. xix. b. Quõ dicet̃ pharaoni fili⁹ ſapiẽtum ego: fili⁹ regũ antiq̇rũ. Cõtẽptores mũdi gaudẽt ĩ nouitate penitẽtie: ⁊ in eis q̃ ſpectãt ad vitã ẽtnã. Jaco. j. b. Glorieƭ fraƭ humilis ĩ exaltatiõe ſua: diues aũt ĩ humilitate ſua. Hie re. ix. g. In h̃ glorieƭ q̃ gloriaƭ: ſcire ⁊ noſſe me. ij. Cor̃. x. d. Qui gl'iaƭ in dño glorieƭ. c Ducẽt eã lõge pedes ſui . i. affect⁹ animi. f Ad pegrinãdũ/ a dño ſine coactione. Thren. j. b. Paruuli ei⁹ ducti ſt̃ ĩ captiuitatẽ añ faciẽ ſbſeq̄ntis

p q̃ſi flumẽ filia mãr̃: nõ ẽ cin
q gũlũ vltrã tibi. Mãnũ ſuã
r ẽxtẽdit ſũp mare: et ꝯtũrba/
s bit rẽgna. Dñs mãdãuit ad
t uẽrſ⁹ chanaã/ vt ꝯtẽreret for
v tes ei⁹/ ẽt dixit: Nõ ãdijcies
x vltra vt glorier̃ cãlũniã ſu/
y ſtinẽs v̇gõ filia ſidonis. In
ƺ cẽthim cõnſurgẽſ trãſfreta:
a ibi q̃ƺ nõn erit requies tibi.
b Eccẽ terra chaldeor/ tãl' po
c pul⁹ ñ fuit: ãſſur fũdauit ẽã.

C

g Quiſ cogitauit hoc ſup tyrũ. i. ſup mũdũ q̃ eẽt tã ci/to caſur⁹. h Quondã coronatã/ florib⁹ ſine fructu. Uñ ĩ. xxviij. a. Ue corone ſuperbie ebrijs ephraim: flori decidẽti. Hiere. xlviij. b. Date florẽ moab: q̃ florẽs egredieƭ. i Cu/ius negociatores p̃icipes/ inſtitores ei⁹ inclyti ter re/ nõ celi. i. illi q̃ terre na cupiũt ⁊ celeſtia nõ curãt: q̃les ſunt hodie etiã principes eccl'ie: negociatores p̃bẽda/rũ/ emptores diſpẽſa/tionũ. Ezech. xxviij. b. Acq̇ſiſti aurũ ⁊ ar/gẽtũ in theſaur̃ tuis ĩ multitudie ſapie tue: et in negociatione tua multiplicaſti tibi forti tudinẽ. Zach. vlt̃. d. Nõ erit vltra merca/tor ĩ domo dñi in die illa. Apoc̃. xviij. d. Oĩa pĩguia ⁊ p̃clara p̃erũt a te: ⁊ ãpli⁹ illa iã nõ inueniẽt mercatores hoĩm: q̃ di/uites facti ſũt ab ea lõge ſtabũt ꝓpƭ timorem tormẽtor eius. l Dñſ exercituũ cogitauit hoc: q̃ nullũ timet. m Ut detraheret ſupbiã oĩs gl'ie: ⁊ ad ignominiã dedu/ceret vniuerſos iclytos terre: nõ celi. Job. xx. a. Si aſ/cẽderit vſq̃ ad celũ ſupbia ei⁹: ⁊ caput ei⁹ nubes tetigerit: q̃ſi ſterq̇liniũ in fine pdeƭ. Oſee. iiij. b. Gl'iã eor in ignĩminiã cõmu tabo. Abacuk. ij. c. Replet⁹ ẽ ignominia p gl'ia. o Trãſi terrã tuã quaſi flumẽ filia mar̃. i. aĩa delicata ⁊ dedica ta mũdo. Terra ſtat: flumẽ fluit. Igiƭ terrã trãſit q̃ſi flumẽ: q̃ mũdo ſic vtiƭ: vt ſemp ſe cogitet trãſiturũ. Uñ. ẽ. xvj. a. Po/ne q̃ſi noctẽ vmbrã tuã in meridie. j. Cor̃. vij. e. Qui vtunƭ h̃ mũdo tanq̃ nõ vtentes ſint: p̃terit enim figura huius mũdi. q Nõ eſt cingulũ/ caſtitat̃/ vl' iuſticie/ vl' ꝯſtãtie. r Ul tra tibi. Prouerb. vlt̃. c. Sindonẽ. i. carnis mortificationẽ fecit/ ⁊ vẽdidit alijs v̇bo ⁊ exẽplo: ⁊ tradidit cingulũ chana/neo. i. mutabili. s Manũ ſuã extẽdit ſup mare. i. tribu lationẽ ſup mũdũ. x Et ꝯturbabit regna/ dñs. i. reges ⁊ p̃ncipes ĩ morte. Naũ. j. a. Increpãs mare. i. mũdũ p t̃pales tribulatiões: et exiccãs illud in morte: ⁊ oĩa flumĩa. i. diuitias trãſitorias ⁊ caducas ad deſertũ deducẽs: q̃ ĩ morte ſaltẽ de/ſerunƭ inuite. ƺ Dñs mãdauit aduerſus chanaan. i. aduerſus mũdũ p l'ras euãgelij: q̃rũ portitor fuit paul⁹ q̃ ſigil lũ habuit. Gal'. vj. d. Stigmata ieſu iugiƭ porto ĩ corpe meo: Et alij ſcti ſiliƭ. b Ut ꝯtereret fortes ei⁹. i. in corpore et aĩa v̇teret. j. Cor̃. j. d. Infirma mũdi elegit de⁹ vt ꝯfũdat for tia. c Et dixit/ dñs: d Nõ adijcies vltra vt glier̃ ĩ iudicio futuro. e Calũniã ſuſtinẽs. i. accuſatione interi⁹ a ꝯſcientia: exteri⁹ ab oĩ creatura. f Uirgo filia ſidonis . i. aĩa ſterilis: mũdanorũ gaudior venatrix. Oſee. v. c. Calũ/niã patiẽs ẽ ephraim: fract⁹ ẽ iudicio: q̃ñ cepit abire poſt ſor des. i. p⁹ t̃palia ⁊ diuitias t̃pales. g In cethim: qð ĩterp̃taƭ mare ꝯgelaſcẽs. i. in mũdi pompã que videƭ firma: ſ; cito ſol/uiƭ vt glacies. h Cõſurgẽs: corde/ ore/ ⁊ ope/ affectu ⁊ effe ctu ſurgẽs. i Trãſfreta. i. trãſi. k Ibi q̃ƺ nõ erit req̇/es tibi. Michee. ij. c. Surgite ⁊ abite q̃ nõ habet̃ h̃ requiẽ. Hiere. xlv. a. Laboraui cũ gemitu meo ⁊ requiem nõ inueni. Nota Glõ. Hieronymi. Sepe videm⁹ q̇ſdam a ꝓpoſito ſuo trãſire ad aliud: a militia ad negociationẽ: a cauſis ad arma: mutãt iduſtriã/ vt mutẽt ĩfelicitatẽ: ſ; deo diſpẽſante oĩa eue/niũt ꝯtraria: vt p miſerias coacti: nõ in ſe/ ſed in dño creatore ꝯfidãt. m Ecce terra chaldeor. i. q̃ſi demonũ ferociũ: vel q̃ſi vberũ: q̃ p̃ri⁹ blandiunƭ/ poſtea decipiũt: ita mund⁹. n Talis pp'ls nõ fuit. Job. xlj. d. Nõ eſt p̃tãs ſup terraƺ q̃ cõpareƭ ei: q̃ fact⁹ ẽ vt nullũ timeret: ſ; ipſe poſtea fecit ſe vt oẽs timeat. o Aſſur. i. dirigẽs. i. lucifer. p Fundauit eã/ mũdi pompã: q̃ p̃m⁹ peccauit/ ⁊ p̃mũ hoĩem peccare fec. Sap. ij. d. Inuidia diaboli intrauit mors in orbem terrarum.

In captiuitatẽ verã

B a In captiuitatem traduxerũt/chaldei. c Robu/ ſtos ei⁹.i.tyri. d Suffoderũt domos ei⁹.i. tyri:non ſolũ murũ. f Poſuerũt eã in ruinã.i. diruerũt eam. g Ululate naues marꝪ.i.plorate naute. h Quia de uaſtata ẽ fortitudo vr̃a.i.tyr⁹ q̃ erat vob̃ i ꝑſidiũ ꝯ oẽs.

Secũda ps i Et erit i die illa/ p⁹ euerſionẽ. k In obliuiõe erꝪ o tyre ſeptuagita ãnis/ deſerta ⁊ deſolata. m Sicut dies regis vnius/ ſunt in obliuione poſt tot annos quantumcũq; bonus extiterit/etiã ſi vixerit i regno:qđ nũq; legiꝉ: vt dicit Haimo. n

B Poſt ſeptuaginta autẽ annos erit tyro/ reedificate. p Quaſi canticum meretricis / que ab amatoribus derelicta

a In cãptiuitatẽ trãduxerunt
b c robuſtos ei⁹:ſuffoderũt do/
d e f mus ei⁹: poſuerũt eã in rui/
g nã. Ululate naues marꝪ: qꝛ
h deuaſtata eſt fortitudo vr̃a.
i k Et ẽrit i die illa: i obliuione
l eris o tyre ſeptuagita ãnis:
m n ſic dies regꝪ vni⁹. Põſt ſep
o tuaginta aũt ãnos ẽrit tyro
p q q̃ſi cãnticũ meretricis. Sũ/
r me citharam: circũi ciuita/
s tẽ mẽretrix obliuiõi tradita.
t v Bñ cãne: frẽquẽta canticũ
x y vt mẽmoria tui ſit. Et ẽrit p⁹
z ſeptuaginta ãnos: viſitãbit
a b dñs tyrũm ⁊ rẽducet eã ad
c †merces ſuaſ: ⁊ rũrſũ †forni/
d cabiꝉ cũ vniuẽrſis regniſ ẽrẽ
e ſup faciẽ terrẽ: ⁊ ẽrũt nego/
ciatiões ei⁹ et †mercedes ei⁹ Al. †mercedes
f ſctificate dño. Nõn ꝯdenꝉ Al. †erit cũ
g h nẽq; reponentur: quia his
qui habitauerũt coram do/
i mino ẽrit negociatio eius vt
k mãnducent in ſaturitatem:
et veſtiant vſq; ad vetuſtatẽ.

ſolet cantilenas componere: ⁊ preteritas delitias in ſui con/ ſolationem cõmemorare/ ſic tyrus euerſa. Uel loquitur ſm cõſuetudinẽ aliquarũ regionũ: vbi qñ aliqs cõmittit crimen ꝓpt qđ mittiꝉ in exiliũ: tũc vxor ei⁹ cũ filijs ad oſtium princi/ pis cantat cũ muſico inſtrumẽto carmẽ lugubre de viro ſuo: vt ſic pnceps mot⁹ pietate reuocet eũ: ſic tyr⁹ poſt ſeptuagi/ ta ãnos depcabiꝉ vt recõciliet dño. q Sume citharaꝫ ⁊c̃. Uſq; huc actũ ẽ de ſubuerſiõe tyri: Que ſequnꝉ ꝑtinẽt ad reuerſionẽ. Et ꝓſequiꝉ eſaias metaphorã meretric̃: dãs tyro ꝯſiliũ vt peniteat: ⁊ ſic penã euadat: ſicut fecit ionas ni niuitꝪ. Et hẽ: q Sume citharã: circũi ciuitatẽ/cãtãdo ⁊ recordãdo miſerias tuas. s Meretrix obliuioni tra/ dita/a dño amatore tuo quõdã. t Bñ cane/laudes dei: corde/ore/⁊ ope. v Frequẽta cãticũ/dñi. x Ut me moria tui ſit/apud deũ.q.d.ita facies poſt ſeptuagita an/ nos. y Et erit poſt ſeptuagita ãnos: viſitabit dñſ tyrũ/vt curet eã a lãguore captiuitatꝫ: ſic hieruſalẽ deſolatã totidẽ annis: Hiere.xxv.c. b Et reducet eã ad mer/ ces ſuas.i.ad mercimonia ſua reſtituet ſic pri⁹ c Et rur ſum fornicabitur.i. negociabiꝉ. d Cum vniuerſis regnis terre ſup faciẽ ẽre. Qđ iõ đr: qꝛ negociatio vix aut nũq; eſt ſine fornicatiõe corꝑali vel ſpũali. Eccꝫ.xxvj.d. Difficile exuiꝉ negociãs a negligẽtia: ⁊ nõ iuſtificabiꝉ caupo a pctis labiorꝫ. UlꝪ qꝛ mercatores oib⁹ exponũt merces ſuaſ: ſic meretrices ſeipſas. e Et erũt negociatiões ei⁹ et mercedes ei⁹ ſctificate dño.i.i vſus dñi date. Dicit eni Hiero⁹: q filijs iſrꝉ reuerſis de captiuitate ſub zorobabel et neemia/ tyrij nõ lõgo tpe p⁹ reuerſi/cũ eis amicitia ꝯiũcti ſꝉ: nec tñ diuitias retinebãt: ſꝫ in hierꝉm dño offerebãt: qꝫ ps in tẽplũ ornãdũ: ps cedebat i vſũ ſacerdotũ: ⁊ ſic erãt mercedeſ eorꝫ ſctificate dño. f Nõ ꝯdẽꝉ.i. recõdẽꝉ auare: g Ne q; reponẽꝉ/ſub lapide ad faciẽdos theſauros: h Quia his q habitauerũt corã dño.i.ſacerdotib⁹ iudeorꝫ q ſer uiebãt i tẽplo: i Erit negociatio ei⁹/in vſũ: k Ut mã ducẽt in ſaturitatẽ: ⁊ veſtiant vſq; ad vetuſtatẽ.i. ſufficienꝉ mittẽt tyrij miſtris tẽpli in hieruſalẽ ad comedẽdũ et induẽdũ poſt reuerſionẽ eorꝫ.

Myſtice ⁊c̃ a In captiuitatẽ/verã: pmo pctĩ/⁊ poſtea ĩferni. b Tra duxerũt/demones. c Robuſtos ei⁹.i. tyrãnos mũdi. d Suffoderũt/occultꝫ ſuggeſtiõib⁹. e Domos ei⁹.i. ꝯſciẽtias. f Poſuerũt eã in ruinã: vt de pctõ ruat i pec catũ: de pctõ in infernũ: qꝛ nõ erat fũdata ſupra firmã petrã. Mat.vij.d. g Ululate naues marꝪ.i. diuites curioſi. h Quia vaſtata eſt fortitudo vr̃a.i. cito deſtrueꝉ glia mundi. Ezech.xxvj.d. Stupebũt naues i die pauoris tui: ⁊ turbabũꝉ iſule i mari. Oſee.xj.d. Ipſe rugiet ⁊ formidabũt filij marꝫ. i Et erit i die illa/mortꝫ vel iudicij. k In ob/ liuiõe erꝪ o tyre/corã dño,i.o pctõr. l Septuagita an nis.i. vſq; ad pfectã pniaꝫ. n Poſt ſeptuagita ãnos/ pacta pnia ſufficiẽti. o Erit tyro.i.aie peniteti: p Qua ſi canticũ meretricꝪ.i.carmẽ amatoriũ ſuper recõciliatiõe ſua cũ vero ſpõſo: a q receſſerat p pctm̃. Oſee.j.a. Sume tibi vxorem fornicariaꝫ ⁊ fac tibi filios fornicationis. Deinde dat conſilium ꝓpha qua/ liter peniteat vt iudici um dei euadat/dicẽs: q Sume citharaꝫ habẽtẽ chordas bene tẽſas: ⁊ bene ſiccas.i. carnis mortificationẽ cũ exercitio ꝟtutũ: vt oẽs afflictiões ꝯſonẽt in laudẽ dei. r Cir/ Al. †merces cũi ciuitatẽ/ eccꝉie p orõnẽ ⁊ pegrinatio/ nẽ: ne adit⁹ aliqs hoſti vel aliqđ imũdũ in ea remaneat. s Mere trix obliuioni tra/ dita/ pus ab amato/ re tuo.i.deo t Bñ cane/laudes dei: corde/ore/ope. v Frequẽta cãticum orõnis/ꝯfeſſiõis/⁊ laudis. Ps. Septies i die laudẽ dixi tibi. Ps.118. x Ut memoria tui ſit/apud deũ. Aug⁹. Quidecĩ ſũt gra dus pnie: hic aũt nouẽ tm̃ ponũꝉ. Debet eẽ volũtaria pnia: qđ notaꝉ: ibi: Sume. Itẽ apta ſiue notoria: h p citharã. Itẽ integra: h p circũi. Itẽ accuſatoria: h p ciuitatẽ. Itẽ verecũ/ da: h p meretrix. Itẽ diſcreta: h p obliuioni tradita. Itẽ deuo ta: h p bñ cane. Itẽ frequẽs: h p frequẽta cãticũ. Itẽ pſeuerãſ: h p vt memoria ſit tui. y Et erit poſt ſeptuagita ãnos .i. trãſacto tpe pfecte pnie. z Uiſitabit dñs/ vt ver⁹ medi cus cũ vnguẽtꝪ grãrũ. a Tyrũ.i. aiaꝫ penitẽtẽ. b Et re ducet eã ad merces ſuas.i. ad virtutes pſtinas: qꝛ pnia ablata omĩa reſtituit. c Et rurſum fornicabitur/recidi/ uãdo. d Cũ vniuerſis regnis terre.i. cũ diabolo ⁊ mer catorib⁹ ei⁹ q pctã ſuggerũt ꝓ delitijs. e Et erũt/iterũ/ne gociatiões ei⁹ ſctificate dño.i.i vſũ pauperꝫ diſtribute. Eccꝫ.xij.a. Bñfac iuſto ⁊ iuenies retributionẽ magnã: Etſi nõ ab ipſo: certe a dño. f Nõ ꝯdenꝉ neq; reponenꝉ/ in terra vbi fures effodiũt ⁊ furanꝉ: vbi erugo et tinea demoliꝉ: Mat.vj.c. Eccꝫ.xxix.b. Perde pecuniã ꝓpt fratrẽ ⁊ amicũ: et nõ abſcõdas illã ſub lapide i pditionẽ. h Quia hiſ qui habitauerũt corã dño.i. verꝫ paupib⁹. i Erit nego/ ciatio ei⁹/aie penitẽtꝫ. k Ut mãducẽt i ſaturitatẽ et veſtianꝉ vſq; ad vetuſtatẽ.i.in omni vita ſua.ꝫ.lviij.c. Frãge eſuriẽti panẽ tuũ: ⁊ ſi viderꝫ nudũ/operi eũ.

Ecce dñs nudabit ⁊c̃. Expoſi. Capi.XXIIII Sic dic Hiero⁹/q h capꝉm pcedẽtib⁹ ꝯtinuat p⁹ ſpe/ cialẽ ſinglꝉarũ gentiũ correctionẽ.i.iudee/babylonis/ philiſtijm/moab/damaſci/iſrꝉ/egypti/deſerti maris/idumee/ arabie/vallis viſiõis et tyri: agit ꝓpha de generali toti⁹ mũdi euerſiõe: Et pus oñdit q̃ ſint ipſorꝫ pctã ⁊ tormẽta: ſcđo quõ celũ et ẽra tranſibũt: et quõ pctõres i infernũ deducenꝉ: ibiq; punienꝉ vſq; i diẽ iudicij: qñ reuertenꝉ reſumpturi corꝑa: vt i eis eẽnaliꝉ puniãnꝉ. Nec eſt ꝗrẽda aliq̃ hiſtoria vel allego/ ria: qꝛ de die iudicij apta eſt ꝓphetia. Et ẽ quarta regula Ti/ conij/q̃ de ſpecie ⁊ genere agiꝉ/voce vel pſona ñ mutata. He/ breus ꝟo exponit h capꝉm de euerſiõe idumee: qꝛ cũ alie gen tes iudeos captiuos ducerẽt ipſi emebãt eos: ⁊ maxie eis ad/ uerſarij erãt odio pris ſui eſau i iacob i filios ꝯtinẽtes: et ideo eſaias eorꝫ captiuitatẽ diligẽti⁹ ⁊ diffuſi⁹ exequiꝉ. Diuiditur aũt h capꝉm i q̃nq; ptes. In pma pte cõminaꝉ eſaias penam idumeis: qꝛ trãſgreſſi ſũt legẽ ⁊ pactũ dñi. In ſcđa exequiꝉ đ pena eorꝫ: ibi: Propꝉ hoc maledictio ⁊c̃. In tertia oſtẽ/ diꝉ gaudiũ iudeorꝫ/et de pena ⁊ miſeria idumeorꝫ: ibi: Pro/ pter hec i doctriniſ. In q̃rta oñſa culpa penã exaggerat: ibi: Ue mihi ⁊c̃. In q̃nta agiꝉ de pena demonũ ⁊ ſupborũ cõmuniꝉ: ibi: Et erit i die illa ⁊c̃. De hac expoſitiõe Glo. nullã faciũt mentionẽ: Nos autẽ pmo ꝓſeq̃mur breuiꝉ. Di/ cit ergo: Ecce.i.

cit q̄: a Ecce.i.in ꝓximo ⁊ i aperto: b Dn̄s/cui nihil ē
impoſſibile. c Nudabit terrã/idumeoꝝ habitatoribus
ſuis ⁊ cultu ac fructibꝰ. d Et diſſipabit eã.i.euerti faci/
et: vt q̄ ipſi occultauerant i cauernis/hoſtes diripiãt. Cauer/
noſa eni eſt idumea.

a b c d e f g Ecce dn̄s (Ca. XXIIII) nudabit terrã ⁊ diſſi/pabit eã ⁊ affliget fa/
h ciē eiꝰ ⁊ diſpgēt habitatores
i eiꝰ. Et erit ſic pp̄ls: ſic ſacer/
k dos: et ſic ſuꝰ/ſic dn̄s eiꝰ: ⁊ ſi
l cut ancilla/ſic dn̄a eius: ſic
m n emēs/ſic ille q̄ vendit: ſic fe/nerator/ſic is q̄ mutuũ acci/
o p pit: ſic q̄ repetit/ſic q̄ debet.
q Diſſipatiõe diſſipabit terra
r s et direptione ꝑdabit: Dn̄s
t v eni locutꝰ ē verbũ h̄. Luxit ⁊
x y defluxit terra ⁊ infirmata ē:
z a defluxit orb̄ ⁊ infirmata ē al/
b c titudo ppl̄i t̄re: ⁊ terra iter/
fecta ē ab habitatoribꝰ ſuis:
d e q̄ trãſgreſſi ſũt leges/muta/
f uerũt ius/ diſſipauerũt fedꝰ
g ſempit̄nũ. Propt̄ h̄ maledi
h i k ctio vorabit terraꝫ: ⁊ pecca/
l bũt habitatores eiꝰ: idcirco iſã/

A c Et affliget faci/em eius.i.eos q̄ ſunt
ſup faciem eius.ſ.diui
tes ⁊ potentes: qui ap
Al. ⁊ diſperdet parent ſup alios. f
Et diſperget/in di/
uerſa loca. g Ha/
bitatores eius/cõ/
munit̄ maiores ⁊ mi/
nores. h Et erit ſi
cut pp̄ls/ſic ſacer/
dos: ⁊ ſic ſeruꝰ/ſic
dn̄s eiꝰ: ⁊ ſicut an/
cilla/ſic dn̄a eius:
ſic emens/ſic ille q̄
vendit: ſic fenerator/ſic is q̄ mutuũ accipit: ſic q̄
repetit/ſic qui debet.q.d.nulla erit apud hoſtes accep/
tio ꝑſonarũ: q̄ nõ deferẽt maiori ſic nec minori. In oĩ gente
maior ē ſacerdos ꝑplo: dn̄ſ/ſeruo: dn̄a/ãcilla: vendēs/emēte:
fenerator/mutuãte: creditor/ debitore. Prouer. xxij.a. Qui
accipit mutuũ ſeruꝰ ē fenerãt̄ſ. Sꝫ oēs hi ſimili afflictiõe eq̄/
bunt: q Diſſipatiõe diſſipabit terra: ⁊ direptio/
ne ꝑdabit: q̄ſi nõ ab vno hoſte ſed a pluribꝰ diſſipabunt ⁊
diripient habitatores edom ⁊ bona eoꝝ. Et h̄ ſine dubio fiet:
Dn̄s eni locutꝰ ē v̄bũ h̄. v Luxit.i.lugebit ꝑ dolore.
x Et defluxit.i.defluet i lachrymas. y Terra/edom.i.
habitatores eiꝰ. z Et infirmata ē.i.infirmabit̄.i.ꝑori fe/
licitate ꝑuabit̄: ſic infirmꝰ ꝑori ſanitate. a Defluxit orb̄.i.
edom: q̄ ſibi videt̄ orbis ſic babylon.ſ̄.xiij. b Et īfirma/
ta ē altitudo ppl̄i terre/edom.i.ꝑncipes idumeoꝝ q̄ ſibi
alti videbãt̄. c Et terra īterfecta ē ab habitatoribꝰ
ſuis.i.ꝓpt̄ pctã habitatorũ/terra graui vulnere ꝑcutiet̄ ſte/
rilitat̄. d Quia trãſgreſſi ſunt leges/moyſi et natu/
re. e Mutauerũt ius/bone ꝯſuetudinis. f Diſſipa/
uerũt fedus ſempit̄nũ.i.pactũ qd̄ in ſempit̄nũ debuert̄
ſeruare. Dn̄s eni terrã eueorũ q̄ habitauerũt in ſeir/ tradidit
filijs eſau ad habitãdũ/ tali pacto: vt nihil de terra filioꝝ iſrl̄
ſibi vendicarẽt: nec illi de terra idumeoꝝ. Vn̄ egreſſis filijs
iſrael de egypto: nec vnũ paſſũ pedis de terra eoꝝ voluit eis
dn̄s dare: Deut̄.ij.b. Et ita fuit pactũ int̄ eoſ: qd̄ ipſi idumei
trãſgreſſi ſũt: Vn̄ ⁊ dauid ſurrexit ꝯ eos ⁊ tributarios eos fec̄
ſibi ⁊ ſucceſſoribꝰ ſuis vſq̄ ad achaz: et tũc iterũ pactũ diſſi/
pauerũt: et pro hac diſſipatione vallati ſũt a chaldeis. Et h̄ ē
Secũda pˢ qd̄ ſequit̄: g Propt̄ hoc. Secũda pars vbi agitur de pe
na eoꝝ: g Propter hoc.i.huiꝰ pacti diſſipationē: ⁊ leg̃.
trãſgreſſionē. h Maledictio vorabit terrã/edom.i.
ꝓpt̄ eoꝝ maliciã deſtruet̄. k Et peccabũt habitatoreſ
eiꝰ.i.idumee. l Idcirco inſanient cultoreſ eiꝰ.i.ſtupebũt
pre nimietate

Myſtice a Ecce dominꝰ ⁊c̄. Nũc myſtice ⁊ ꝓphetice de die iudi/
cij exponamꝰ: ſic Glo. exponũt. a Ecce.i.cito ⁊ euident̄.
b Dn̄s: cuius ire nemo reſiſtere põt: Job.ix.b. c Nu/
dabit terrã/habitatoribꝰ ſuis/ vl̄ terrenos: ſic cepe: nudan/
tur tunicis ſuis vt oibꝰ pateãt eoꝝ ꝯſciẽtie. Daniel̄.vij.c. Iu/
diciũ ſedit: ⁊ libri apti ſunt.j.Cor̄ſ.iiij.a. Nolite ante tp̄s iu/
dicare quſq̄ veniat dn̄s q̄ ⁊ illumiabit abſcõdita tenebraꝝ: ⁊
manifeſtabit ꝯſilia cordiũ. d Et diſſipabit eã.i.i meliꝰ
cõmutabit ꝑ ignē q̄ precedet faciē iudicij veniẽtis. Vn̄ Apoc.
xxi.a. Vidi celũ nouũ ⁊ terrã nouã. ij. Pet̄.iij.c. Adueniet
dies dn̄i vt fur: in quo celi magno impetu tranſiẽt: ⁊ elemẽta
calore ſoluent̄. e Et affliget faciē eiꝰ/igne cõburendo:
vt q̄ſi aurũ coctũ/clariorē ⁊ puriorē reddat. Septuaginta ꝓ
affliget/dicũt/reuelabit: vt ꝓcedãt mortui de ſepulchris.
f Et diſpget habitatores eiꝰ/ in diuerſa loca: bonos in
celo: maloſ i inferno recludẽſ. Vl̄ ſic. b Dn̄ſ nudabit t̄rã
.i.t̄renoſ/pctã eoꝝ detegẽdo/ d Et diſſipabit eã/t̄rore ad

iudiciũ vocãdo. e Et affliget faciē eiꝰ/pudore opa mi/
ſericordie improperãdo f Et diſpget habitatores eiꝰ:
ſn̄iam dãdo: hos ſaluãs/illoſ ꝯdẽnãs. h Et erit ſic pp̄ls
ſic ſacerdos: bonꝰ ꝑplꝰs cũ bono ſacerdote ad dexteram
ſublimãdus i gl̄ia: ma
lus ꝑpl̄s cũ malo ſacer
dote detrudẽdus i ge
henna: oēs ſimul ſine
ꝑſonaꝝ acceptiõe. Vl̄
ꝓ bonis remunerabũ
tur i celis: ꝓ mal̄ pu/ Al. ⁊ infecta
nient̄ in inferno. Oſee
iiij.b. Et erit ſic ꝑpl̄s:
ſic ſacerdos. Sap.vj.
b. Nõ verebit̄ magni
tudinē cuiuſq̄. i Et
ſic ſeruꝰ: ſic dn̄ſ eiꝰ. B
Sap.xviij.b. Simili
pena ſeruꝰ cũ dn̄o ſuo
afflictꝰ ē: ⁊ ꝑplaris bõ
regi ſimilia paſſus. k Sic ancilla/ſic dn̄a eiꝰ: ſicut
emēs/aĩam hoĩs.i.diabolꝰ: l Sic ille q̄ vendit.i.hõ q̄
diabolo vendit aĩaꝫ ſuã ꝓ momẽtanea voluptate. m Sic
fenerator/ bonꝰ. Prouerb.xix.c. Fenerat̄ dn̄o q̄ miſeret̄
paupis: n Sic is q̄ mutuũ accipit.i.paup. o Sic
q̄ repetit.i.creditor. p Sic q̄ debet.i.debitor. Hiero.
Nulla diuerſitas erit int̄ nobilē ⁊ ignobilē/ſacerdotē ⁊ laicũ/
ſuũ ⁊ dn̄z: Oēs eni ex eq̄ ſtabũt añ tribunal chriſti.ij.Cor̄ſ.
v.b. Nec erit acceptio ꝑſonarũ apud deũ: Roma.ij.b. Vn̄
Job.iij.c. Paruus ⁊ magnꝰ ibi ſũt: ⁊ ſeruꝰ nõ timet dn̄m ſu/
um. Moralit̄. Sacerdos/ratio: ꝑpl̄s/cogitationũ multitu/ Moraliter
do: dn̄s/liberum arbitriũ: ſeruꝰ/membra corporis: dn̄a/ aĩa:
ancilla/caro: emēs/ſpũs: vendēs/corpꝰ: repetēs/ ſynderesis:
debēs/q̄libet inferior vis. Iſta oĩa remunerabunt̄ parit̄: vel
punient̄. q Diſſipatiõe diſſipabit terra.i.igne iudi/
cij cõcremabit̄. Soph.j.d. In igne celi mei deuorabit̄ oĩs
terra. In omnibꝰ geminatiõibꝰ nota eſt ꝯfirmatiõis. Vel ſic:
q Diſſipatiõe diſſipabit terra.i.terrena opa ad nihilũ
redigent̄: vt abolita imagine t̄reni hoĩs/imago ꝑmaneat ce/
leſtis. Caro eni ⁊ ſanguis regnũ dei nõ poſſidebũt: q̄ morta/
le h̄ induet imortalitatē.j.Cor̄ſ.xv.f. r Et direptiõe ꝑ/
dabit̄/a dn̄o.i.in aĩa ⁊ corpe ad īferos detrahet̄.j.xxxiij.a.
Ve q̄ ꝑdaris: nõne ⁊ ipſe ꝑdaberis: Et reuera h̄ fiet. s Dn̄s
eni locutꝰ ē/p ꝓphas. t Verbũ hoc/ durũ malis: ſua/
ue bonis. v Luxit.i.lugebit. x Et defluxit.i.defluet
in igne. y Terra.i.terreni. Hiere.iiij.f. Lugebit terra: et
merebũt celi. Oſee.iiij.a. Lugebit ⁊ infirmabit̄ oĩs q̄ habi/
tat i ea. z Et infirmata ē.i.infirmabit̄. Prouer. xiiij.b.
Extrema gaudij luctꝰ occupat. a Defluxit orb̄/vt me/
tallũ: vel vt torrēs: aut ſic cera. Ps̄. Sic fluit cera a facie ig/ Ps̄. 67.
nis: ſic pereãt pctõres a facie dei. b Et īfirmata ē altitu
do ppl̄i terre/q̄ ſibi fortes videbant̄/ infirmiſſimi appare/
bũt: q̄ a paupibꝰ quos mõ ꝯculcãt ꝯculcabunt̄. Soph.j.d.
Vox diei dn̄i amara/ tribulabit̄ ibi fort̄ſ. Itē in eodem.iij.d.
Ecce ego interficiã oēſ q̄ te afflixerũt i tp̄e illo. c Et terra
interfecta ē/vel/infecta ab habitatoribꝰ ſuis.i.terre/
ni alij ab alijs.q.d.merito ſuperbi deſtruent̄ in iudicio: q̄ in
ꝑſenti interficiunt ſe mutuo: maiores/minores. d Quia
trãſgreſſi ſũt legeſ/nature/ſcp̄ture/gr̄e. Soph.iij.a. Pri
cipes eiꝰ q̄ſi leones rugiẽtes: iudices eiꝰ lupi veſpe/nõ relin/
q̄bãt i mane: ꝓphete eiꝰ veſani viri īfideles: ſacerdotes eius
polluert̄ ſctm̄/ iiuſte egerũt ꝯ legē. e Mutauert̄ ius/ap/
ꝓbate ꝯſuetudis vel iuſti iudicij. f Diſſipauert̄ fedus
ſempit̄nũ. Oſee.viij.a. Trãſgreſſi ſũt fedꝰ meũ: ⁊ legē me/
am ꝑuaricati ſt̄. g Propt̄ hoc maledictio/ diuine ſn̄ie:
i Vorabit t̄rã.i.terrenos: cũ dicet̄: Ite maledicti i igneꝫ
et̄nũ: Mat.xxv.d. Sic in ꝑncipio deꝰ bn̄dixit oĩ creature: ſic
i fine maledicet his q̄ t̄reni ſũt. Hiere.xxiij.b. A facie maledi
ctionis luxit t̄ra. k Et peccabũt habitatores eiꝰ/non
ꝑegrini obliti patrie. Apoc.viij.d. Ve/ ve/ ve/ habitãtibꝰ in
terra. l Ideoq̄ inſanient cultores eius.i.amatores
mũdi ſtupebũt

pꝛe nimietate deſolatiõis eoꝝ: a Et relinquẽt/ab hoſtib⁹/ b Hoïes pauci/i idumea: qꝛ fere oẽs aut moꝛtui aut captiui ducti ſũt a chaldeis. c Luxit.i.lugebit. d Uindemia/deficiẽs:i.erit cauſa luct⁹. e Infirmata ẽ vitis.i.infirmabit ſterilitate. f Ingemuerunt oẽs q̃ letabant codre: ꝓpt ſterilitatẽ et deſolationez terre. g Ceſſabit/vel/ceſſauit gaudiũ tympanoꝝ: q̃euit ſonitus letãtiũ: cõticuit dulcedo cithare.i. oẽ gaudiũ ⁊ ſigna gaudij.i.inſtrumẽtoꝝ muſicoꝝ ſuauitas ceſſabit. k Cũ gaudio nõ bibẽt vinũ ſicut ante. l Amara erit potio bibẽtib⁹ illã.i. pꝛe nimio doloꝛe potio que in ſe dulcis erat/videbit eis amara. m Attrita ẽ ciuitas vanitatis.i. terra edom vanitati

Al. Ceſſauit

Al. triſtico

a nient cultoꝛes ei⁹: ⁊ relinquẽ
b tur hoïes pauci. Luxit vin
c d dẽmia: infirmata ẽ vitis: ingẽ
f muerũt oẽs q̃ letabant coꝛ
g de. †Ceſſabit gaudiũ tympa
h noꝝ: q̃euit ſonit⁹ letãtiũ: cõn
k ticuit dulcedo cithare: Cũm
l †gaudio ñ bibẽt vinũ: ãma
ra erit potio bibẽtib⁹ illam.
m Attritã eſt ciuitas vanitatis:
n o clauſa ẽ ois dom⁹ nullo in
p troeunte. Clamoꝛ ẽrit ſuper
q r vino i plateis: dẽſerta ẽ ois
s t leticia: trãſlatũ eſt gaudium

idolatrie dedita. Quã vocat ciuitatẽ qꝛ modica erat: vl' quia vnanimes i idolatria erãt. n Clauſa ẽ omis dom⁹/idumee: nullo introeunte. q.d. nullus habitatoꝛ remanſit in edom: et iõ dom⁹ erãt clauſe. p Clamoꝛ erit ſup vino .i.ſup defectu vini. r In plateis/ciuitatũ: s Deſerta ẽ ois leticia: trãſlatũ eſt gaudiũ terre/edom.i.leticia ꝓſa ẽ in triſticiã: ⁊ gaudiũ in doloꝛẽ. Pꝛope eni leticia triſticie: ⁊ gaudiũ doloꝛi ꝯtiũ eſt. v Relicta ẽ in vrbe ſolitudo.i. vrbes remanebũt deſerte abſq; habitatoꝛe. y Et calamitas oppꝛimet poꝛtas.i. iudices ſedẽtes i poꝛta. z Quia hec erũt i medio terre/q̃ ꝑdicta ſũt: nõ i angulo.q.d. flagellũ h vniuerſalit totã idumeã oppꝛimet. a In medio ppl'oꝝ.i. idumeoꝝ. b Quõ ſi pauce oliue q̃ remãſerũt excutiant ex olea: ⁊ racemi cũ fuerit finita vindemia: hi leuabũt vocẽ ſuã atq; laudabũt.i. ſic pauce oliue remanẽt poſt excuſſionẽ olee: ⁊ pauci racemi finita vindemia: ſic pauci remanebũt i edom poſt deſtructionẽ factã a chaldeis: et illi pauci tũc laudabũt dñm q̃ ſaluauit eos. f Cũ glificat⁹ fuerit dñs.i. cũ glioſus apparuerit vindicãdo ſe de idumeis: tunc/ g Hinniẽt d mari.i. incredibili leticia letabũt/ſic illi q̃ liberãt d mari. Ul'/hinniẽt de mari.i. q̃ habitãt i inſul' gaudebũt d deſtructiõe idumeorũ: ⁊ d h q ipſi nõ ſũt diſpſi ⁊ capti cũ eis. i Pꝛopt hec ⁊c. Tertia ps vbi oñdit gaudiũ iudeoꝝ ſup deſtructiõe idumeoꝝ: qꝛ affligebãt eos. Pꝛopt hec/q̃ euenient idumeis o vos iudei. k In doctrinis: vel alia lra/in laudatiõib⁹: glificate dñz.i. docete cultũ vni⁹ dei: ⁊ ei⁹ gliam ꝑdicate q̃ vos cultoꝛes ſuos libauit: l In iſul' maris nomẽ dñi dei iſrl'/ꝑdicate ⁊ glificate. n A finib⁹ tre laudes audiuim⁹ gliã iuſti.i. dñi iuſte punientis idumeos. Uox ẽ eoꝝ q̃ ſup laudãtes leuabãt vocẽ ſuã: vl' ꝓphe ſe cõnumerãtis alijs letãtib⁹ ⁊ laudãtib⁹ deũ d afflictiõe idumeoꝝ. Septuagita. Ab alis tre poꝛtẽta audiuim⁹: ſpes iuſto: ⁊ dicẽt: ve ꝑuaricatoꝛib⁹. Seq̃t

Tertia pars

Et dixi ego eſaias

Myſtice ✱ mũdi ſtupebũt i die iudicij: cũ videbũt paupes q̃s ꝯculcabãt i glia cũ angelis ⁊ ſe i pena cũ demonib⁹. Sap. v.a. Uidẽtes turbabũt timoꝛe ⁊c. a Et relinquẽt hoïes pauci/cũ dño alijs detractis i baratꝝ cũ diabolo. Mat.xx.b. Multi ſũt vocati pauci ꝟo electi. c Luxit videmia.i. amatoꝛ ⁊ potatoꝛ vini in toꝛculari gehenne calcãdi. Uñ Apoc.xiiij.d. Mitte falcẽ tuã acutã et vindemia botros vinee tre: qñ mature ſunt vue eius. e Infirmata ẽ vitis.i. amoꝛ ſeculi. De cui⁹ vindemia dr Deut.xxxij.e. Uua eoꝝ vua fellis ⁊ botr⁹ amariſſimus. Oſee.x.a. Uitis frondoſa iſrl' fruct⁹ adeq̃t⁹ ẽ ei. f Ingemuerũt oẽs q̃ letabant coꝛde: qꝛ riſus doloꝛe miſcebit: ⁊ extrema gaudij luct⁹ occupat: Pꝛouer.xiiij.b. g Ceſ-

ſabit gaudiũ tympanoꝛũ/q̃bus vtebant voluptuoſe in ꝯuiuijs ſuis. S.v.c. Cithara ⁊ lyra ⁊ tympanũ ⁊ vinũ in ꝯuiuijs vr̃is: ⁊ opus dñi nõ reſpicit'. h Quieuit.i. quieſcet: ſonit⁹ letãtiũ. i Conticuit.i. cõticeſcet/dulcedo cithare: cũ gaudio nõ bibent vinũ: vt ꝑus. Job.xxi.b.

y x terre. Relicta ẽ in vrbe ſoli
y tudo: ⁊ calamitas oppꝛimet
z poꝛtas. Quia hec erũt i me
a dio terre: i mẽdio populoꝝ.
b Quõ ſi pauce oliue q̃ remã
ſerũt excutiant ex olea ⁊ ra
cemi cũ fuerit finita vinde
c d mia: hi lẽuabunt vocẽ ſuã
e f atq; laũdabũt: cũ glõꝛificat⁹
g h fuerit dñs hinniẽnt de mãri.
i k Pꝛõpter h in dõctrinis glo
l m rificate dñm: in inſũlis maris
n o nõmẽ dñi dei iſrl'. A finibũs
p q terre lãudes ãudiuim⁹/gliãz

Tenẽt tympanũ ⁊ citharã: ⁊ gaudẽt ad ſonitũ oꝛgani: ducũt in bonis dies ſuos: ⁊ in pũcto ad inferna deſcendũt. Ezech.xxvi.c. Conq̃ſcere faciam multitudinez cantoꝛũ tuoꝝ: et ſonit⁹ cithararũ tuaꝝ nõ audiet amplius. Amos. viij.c. Cõuertã oẽs feſtiuitates vr̃as in luctũ: et oĩa cãtica vr̃a i plãctũ. Apoc.xviij.g. Uox citharedoꝝ ⁊ muſicoꝝ rũ ⁊ tibia canẽtiũ nõ audiet in ea amplius. l Amara erit potio bibẽtib⁹ illã.i.

C

vinũ mũdane iocũditatis i nimietate potatũ/cã erit amaritudinis ſempiẽne. Eccl.xxxi.d. Amaritudo aĩe vinũ multũ potatũ. Johel.j.b. Qui bibit' vinum in dulcedie expgiſcimini ebrij ⁊ vlulate. m Attrita ẽ ciuitas vanitatis.i. atteret mũd⁹ in q̃ oĩa ſũt vana. Eccs.j.a. Uanitas vanitatũ: ⁊ oĩa vanitas. Uel hõ van⁹: de q̃ Ps. Uniuerſa vanitas ois hõ viuẽs. n Clauſa eſt ois dom⁹.i. claudet. o Nullo introeũte: que mõ marmoꝛe ⁊ eboꝛe ⁊ ſynopide decoꝛant. Uel dom⁹ inferni claudet: nec intrabit aliq̃s deceтero nec exibit. Uel dom⁹ paradiſi claudet: qꝛ nemo deceтero introibit. Mat.xxv.a. Que parate erãt intrauerũt cũ eo ad nuptias: et clauſa ẽ ianua. p Clamoꝛ/doloꝛis: q Erit ſup vino erroꝛis. r In plateis.i.i via lata q̃ ducit ad moꝛtẽ: non in anguſta q̃ ducit ad vitã: Mat.vij.b. s Deſerta ẽ ois leticia/mũdi t Trãſlatũ eſt gaudiũ tre/i celũ. Sap.x.d. Juſti tulerũt ſpolia impioꝝ. v Relicta eſt in vrbe/mũdi. x Solitudo/ꝑti. y Et calamitas oppꝛimet poꝛtas.i. iudices vel ꝑlatos. S.xiiij.g. Ulula poꝛta/clama ciuitas. z Quia hec erũt i medio tre/i medio pplo rũ.i.i cõmuni toti⁹ oꝛb: vel i hierlm: q̃ eſt vt dicũt vmbilic⁹ terre: vbi ſm q̃ſdã opinionẽ iudicabit dñs mũdũ ſup mõtẽ ſion: ex q̃ aſcẽdit/i aere ſedẽs. Sic eni i nube aſcẽdit: ita i nube veniet: Act.j.b. b Quõ ſi pauce oliue q̃ remãſerũt excutiãt ex olea: ⁊ racemi cũ fuerit finita videmia. Septuaginta plant⁹. Quõ ſi q̃s excutiat oliuã/ſic excutiet eos.i. ſic pauci erũt electi p⁹ ſeparationẽ maloꝝ. Per oliuas itelligũt ꝯfeſſoꝛes: ꝑ racemos martyres. Uel ꝑ oliuas/ inocẽtes: ꝑ racemos penitẽtes. S.xvij.b. Relinquet in eo q̃ſi racemus: ⁊ ſic excuſſio olee q̃ſi duarũ aut triũ oliuarũ in ſũmitate rami. c Hi/pauci electi. d Leuabũt vocẽ ſuã/libere. e Atq; laudabũt/dñz. Ps. Bti q̃ hitãt i domo tua dñe: i ſecl'a ſecl'oꝝ laudabũt te. Argumẽtũ q laus vocal' erit i celo.j.lj.b. Gaudiũ ⁊ leticia iuenient in ea: grãꝝ actio ⁊ vox laudis. f Cũ glificat⁹ fuerit dñs.i. glioſus apparuerit i iudicio. g Hinniet.i. ineffabili leticia letabũt liberati. h De mari.i. de mũdo amaro ⁊ tẽpeſtuoſo. i Pꝛopt hec i doctrinis glificate dñz: nõ vos. Uñ Ps. Nõ nob dñe ñ nob ſ noi tuo da gliã.j.Coꝛ.vj.d. Glificate ⁊ poꝛtate deũ i coꝛpe vr̃o. Baruch.ij.d. Aĩa q̃ triſtis ẽ ſup magnitudie mali dabit gliã deo. Et qꝛ officiũ ꝑdicatiõis ſepe ꝯcomitat tribulationis inundatio: Sequit: l In inſulis maris.i. i coꝛdib⁹ vr̃is fluctib⁹ tribulationũ vndiq; ꝯcuſſis. m Nomẽ dñi dei iſrl'/glificate equalit/libent/letant ſuſtinẽdo: ⁊ inde grãs referẽdo. n A finib⁹ terre. Uox electoꝝ i die iudicij: p Audiuim⁹/ꝑdicari. o Laudes/dei. q Gliã iuſti .i. chꝛiſti ſuos iuſtificãtis. Ps. In oẽm trã exiuit ſon⁹ eoꝝ ⁊c.

Ps.38.

Ps.83.

Ps.113.

Ps.18.

☙ a Et dixi/ ego eſaias alijs laudantibus/ et hęc dicentibus.
b Secretū meū mihi: ſecretū meū mihi: aliqd ſupre/
uelatū ē mihi: qđ narrare nō ſufficio p̄ nimio ſtupore viſio/
Quarta pars nis. Vñ cōpatiēdo ſubiūgit: d Ve mihi. Quarta ps vbi
pęnā eoꝝ exaggerat ꝓpt culpę exaggerationē. q. d. dolor eſt
mihi ſuper afflictione
grauiſſima idumęoꝝ: q
oſtēſa eſt mihi: nec tñ
iniuſte vel ſine cauſa
affligenꝶ ita: quia/ e
Preuaricantes/
Hiere. 48. g. corde: f Preuari
cati ſūt/ opere: legez
ſcriptam et legem na/
turalē. g Et prę/
Al. ꝛ voce uaricatione tranſ
Al. ꝛ explicuerit greſſorū p̄uarica/
ti ſunt. Exaggera/
tio culpę eſt: vt oſten/
daꝶ euidēs iuſticia do
mini punientis. Dif/

a iuſti. Et dixi: Secretū meū
b mihi: ſecretū meū mihi. Vę
c mihi. Pręuaricātes p̄uarica
d ti ſūt ⁊ p̄uaricatiōe traſgreſſo
e rū p̄uaricati ſūt. Formido ⁊
f fouea ⁊ laqueꝰ ſup te: q habi
g tator es t̃rę. Et erit q fugerit a
h ꝛfacie formidis cadet i foueā
i et q ſe ꝛexplicuerit de fouea/
k tenebiꝶ laq̄o: qꝛ cataractę d
l excelſis apte ſūt: ⁊ ꝯcutienꝶ
m fūdamēta terrę. Cōfractiōe
n cōfringeꝶ t̃ra: ꝯtritiōe ꝯtereꝶ
o terra: cōmotiōe cōmouebiꝶ
p terra: agitatiōe agitabiꝶ ter/
q ra ſic ebrıꝰ/ ⁊ auferęꝶ q̄ſi tab/
r naculū vniꝰ noctꝭ. Et graua
s bit eā iniq̄tas ſua: ⁊ corruet:
t ⁊ nō adijciet vt reſurgat. Et
v erit in die illa: viſitabit dñs
x ſup militiā cęli in excelſo: et
y ſup reges t̃rę q ſūt ſup t̃rā.
z

fert tranſgreſſio ⁊ p̄uaricatio: quia traſgreſſio ꝓprie legis na/
turalis eſt: pręuaricatio legis ſcriptę. Et diciꝶ pręuaricatio a
varicibus quę ſunt venę tibiarū/ ob nimiū laborem itineris
recuruatę ⁊ diſtortę. Et ideo/ h Formido ⁊ fouea ⁊ la/
queus ſup te: q habitator es terrę/ edom. Aggraua/
tio pęnę eſt/ ſicut p̄ceſſit aggrauatio culpę. q. d. ſi p̄mū eua/
ſerint: incident in ſecūdum: et ſi ſecūdū euaſerint/ incidēt i ter
tiū. Unde ſubdit: m Et erit q fugerit a facie formi/
dinis cadet in foueā. i. qui fugerit primū: cadet in ſecun/
dum. o Et q ſe explicuerit de fouea. i. explicare vo/
luerit. p Tenebiꝶ laqueo: et ita nō euadet. Formidinē
dicit timorem hoſtiū ante captionē: foueam captionē: laque/
um carceres ⁊ cōpedes: q Quia cataractę de excel/
ſis apertę ſūt. Septuaginta. Feneſtrę cęli apte ſunt vt de
ſpiceret dñs. q. d. omniū miſeriarū diluuiū deſcēdet ſup eoſ:
tonitrua/ nix/ grando/ ⁊ fulgura de cęlo miſſa. s Et cōcu/
tienꝶ fūdamēta terrę. i. motus terrę magni erūt. t Cō/
fractione confringeꝶ terra: q̄ſi volēs abſorbere idumę/
os. v Contritione contereꝶ terra. i. habitatores eius.
x Cōmotione cōmouebiꝶ terra: agitatiōe agitabi/
tur terra/ ſicut ebrıꝰ: non ꝙ terra edom in puluerē vel in
nihilum redigaꝶ: ſed quia habitatores ita ſtupefacti erūt: vt
neſciant qđ faciāt ſicut ebrius. z Et auferęꝶ q̄ſi tabna/
culū vniꝰ noctꝭ. i. ſubito deſtrueꝶ edom. a Et graua/
bit eā iniq̄tas ſua. i. g̃uamē faciet ei iniq̄tas ſua. b Et
corruet: ⁊ nō adijciet vt reſurgat. i. nō reſtaurabiꝶ ad
Quinta pars p̄ſtinū ſtatū. d Et erit i die illa. Quīta ps vbi agiꝶ cōiꝶ
de pęna demonū ⁊ ſupboꝝ. Et erit i die illa/ qñ dñs ſic af
fliget idumęos. e Viſitabit dñs/ vindicādo: f Sup mili
tiā cęli i excelſo. i. ſup p̄ncipes edom ſupbos ⁊ elatos: g
Et ſup reges t̃rę edō h Qui ſꝶ ſup t̃rā. i. q p̄ſꝶ ꝓ̄ſo t̃rę.
☙ Et ꝯgregabunꝶ

Myſtice ※ a Et dixi: dīc eſaias. b Secretū meū mihi: qꝛ ñ poſſū
aut ſufficio exp̄mere alijs gaudiū p̄patū electꝭ/ qđ nec oculꝰ
vidit nec i cor hōis aſcēdit. ȷ. lxiiij. b. Oculꝰ ñ vidit deꝰ abſq̄
te q̄ p̄paraſti expectātibꝰ te. c Secretū meū mihi: qꝛ nō
valeo exp̄mere ſupplicia reproboꝝ. ij. Corꝭ. xij. a. Audiuit ar
Secretum multiplex cana v̄ba q̄ nō licet hoī loq. Nota. Eſt dei ſecretū vnitas in
trinitate. j. Corꝭ. ij. c. Spūs oīa ſcrutaꝶ etiā ꝓfunda dei. Itē
diuinitas i hūanitate. ȷ. xlv. c. Vere tu es deꝰ abſcōditꝰ. Itē
locꝰ maieſtatꝭ i cęlo. j. Timoth. vj. c. Qui habitat lucē inac/
ceſſibilē. Itē ſinꝰ p̄ris. Iob. xxviij. c. Trahiꝶ ſapīa de occul/
tis. i. filꝰ d ſinu p̄ris. Itē myſteriū icarnatiōis. ȷ. liij. c. Gene
Ps. 50. rationē eiꝰ q̄ſ enarrabit: Itē ꝓfūditas ſcp̄turę. Ps. Incerta
et occulta ſapīę tuę manifeſtaſti mihi. Itē ſignificatio futu/
roꝝ. Apocꝭ. xiij. b. Agnꝰ q occiſus eſt ab origine mūdi. Sed
quia miſerandus eſt hoſtis: Sequiꝶ: d Ve mihi. q. d. cō/
doleo illis q̄bus tot ⁊ tanta ſupplicia ſūt pręparata. e Prę
uaricantes p̄uaricati ſunt: ⁊ p̄uaricatiōe traſgreſ/
ſoꝝ p̄uaricati ſunt. Quater ponitur verbum p̄uaricatio/
nis: vnde innuiꝶ quadruplex p̄uaricatio. Prima/ cordis: ſe/
cūda/ oris: tertia/ operis: quarta ꝯſuetudinis. Et ſtatim ſub/
iungitur alius ternarius peccatoꝝ. h Formido/ auaricię
i Fouea/ luxurię. k Et laqueꝰ/ ſuperbię. l Sup te
q habitator es ter
B rę. i. Iob. ij. c. Om/
ne qđ eſt i mūdo/ aut
eſt concupiſcētia car/
nis/ aut concupiſcētia
oculoꝝ/ aut ſuperbia
vitę. Hiere. xlviij. g.
Pauor ⁊ fouea ⁊ laq̄/
us ſuper te o habita/
tor moab. m Et erit
qui fugerit a facie
formidinis. i. auari
cię: n Cadet i fo/
ueam/ luxurię. o
Et q ſe explicue/
rit d fouea/ luxurię:
p Tenebiꝶ laqueo/ ſupbię. iij. Regꝭ. xix. c. Quicūq̄ fu/
gerit gladiū aſabel/ occidet eum hieu: ⁊ quicūq̄ fugerit gla/
dium hieu/ interficiet eum heliſęus. q Quia cataractę
de excelſis apte ſunt. i. quia a deo data eſt diabolo ⁊ mi
litibus eius/ licentia maliciam exercēdi: ita ꝙ vix p̄mittat ali
quem effugere. Et loquiꝶ a ſimili alicuꝰ de alto ꝓſpicientis
qualiꝶ poſſit inimicos ſuos decipere. Sunt enī cataractę oc/
cultę venę aquarū ſupioꝝ vel inferioꝝ: quibꝰ apertis exeunt
aquę. Unde ſenſus ē: Ita vix euadet aliq̄s: qꝛ cataractę. i. co
pioſa ⁊ abūdās ꝑſecutio. r De excelſis aptę ſūt. i. per
miſſa eſt a deo diabolo ⁊ mēbris eius. s Et concutienꝶ
fūdamēta terrę. i. p̄ncipes ſeculi. Qui recte fūdamēta ter/
rę dicunꝶ: quia toti fundati ſunt in terra: et quia p̄munꝶ a mū
do: non ipſi p̄munt mūdū p ꝯtemptū. Vñ Iob. ix. b. Sub q
curuantur qui portant orbem. t Confractiōe confrin/
geꝶ terra. i. terreni. v Cōtritiōe contereꝶ terra: cō/
motiōe cōmouebiꝶ terra: agitatione agitabiꝶ ter/
ra. Ecce q̄druplex pęna reddiꝶ quadruplici peccato ſuperiꝰ
numerato: cordis/ oris/ opis/ et ꝯſuetudinis. Repetitio autē
eiuſdem vocabuli: ſignificat diploidē contritiōis: animę. ſ. et
corporis. De qua Hiere. xvij. c. Duplici contritiōe contere
eos dñe. ȷ. xxx. c. Subito dum non ſperaꝶ veniet ꝯtritio eius
et cōminueꝶ ſicut lagena figuli cōteriꝶ contritiōe perualida.
y Sicut ebrius/ qui neſcit qđ agat: ſic omnes qui in mū/
do ſunt/ maloꝝ multitudine ebrij quid agāt ignorāt. z Et
auferęꝶ quaſi tabernaculū vniꝰ noctis/ qđ a viatore
transferꝶ: ita ꝙ nullum remanet veſtigiū: ſic pręterit figura
huius mūdi. j. Corꝭ. vij. e. Vñ Sap. v. c. Impij ſpes tanq̄
memoria hoſpitis vnius diei prętereūtis. a Et graua/
bit eā iniq̄tas ſua: quę pondere ſuo in infernū demergit.
Unde Zach. v. c. ſedit iniq̄tas ſuper talentum plumbi. Ps.
Iniquitates meę ſupgreſſę ſunt caput meū: ⁊ ſicut onus gra Ps. 37.
ue grauatę ſunt ſup me. b Et corruet/ in infernū. c Et
nō adijciet vt reſurgat/ i ſtatū p̄ſtinū. Amos. v. a. Vir/
go iſrael cecidit: nec adijciet vt reſurgat. d Et erit in die
illa. i. iudicij. e Viſitabit dñs/ grauiꝶ puniēdo. f Su/
per militiā cęli i excelſo. i. ſup ꝓphetas antichriſti: ⁊ ſup
demones q diſcurrūt p iſtū aerē. Vñ. ȷ. xxxiiij. a. Inebriatus
eſt in cęlo gladius meꝰ. Et Iob. iiij. d. et. xxv. b. Aſtra nō ſūt
mūda in ꝯſpectu eius: ⁊ in angelis ſuis reperit prauitatem.
g Et ſup reges t̃rę q ſꝶ ſup t̃rā. i. ſup aerias p̄tātes re
ctores tenebrarū harū: Eph. v. b. Vel ſup quoſlibet terrena
amātes. Apocꝭ. xvij. c. Decē cornua q̄ vidiſti/ reges ſūt q re/
gnū nōdū acceperūt: ſꝫ p̄tātē tanq̄ reges vna hora accipent
poſt beſtiā. Nota. Eſt militia cęli bona. Lucꝭ. ij. b. Facta eſt
cū angelo multitudo cęleſtꝭ exercitꝰ. Itē militia cęli mala: vt
h. Itē militia terrę bona. Iob. vij. a. Militia eſt vita hominis
ſuper terram. ij. Timoth. ij. a. Labora ſicut bonus miles
chriſti: et nemo militans deo implicat ſe negocijs ſecularibꝰ.
※ Item militia terrę mala.

ꝟ a Et ꝯgregabunt in ꝯgregatiõe vniꝰ faſcl̃ in lacū .i. ſimul recludent in carcerē. c Et claudent ibi i carcere .i. carcer claudet ne poſſint euadere. d Et poſt multos dies viſitabunt / in bono vel i malo. e Et erubeſcet luna: ⁊ ꝯfūdet ſol .q.d. confundi poſſent ⁊ erubeſcere elemēta ꝓpt facinꝰ idumeoꝝ. f Cū regnauerit dñs exercituū in mõte ſion et i hieruſalē .i. regnās apparuerit iu/deis liberatiſ ⁊ reductiſ i hierl̃m. g Et i cõſpectu ſenū ſuoꝝ fuerit gl̃ificatꝰ / de afflictiõe idumeoꝝ et liberatiõe iudeoꝝ.

a b Et ꝯgregabūt in ꝯgregatio/ c ne vniꝰ faſcl̃ i lacū: ēt clau/ d dent ibi i carcere: ēt poſt mľ/ e tos dies viſitabunt. Et ēru/beſcet luna et ꝯfūdet ſol / cū f regnauerit dñs exercituū in mõte ſion ⁊ i hieruſalē: ⁊ i cõ g h ſpēctu ſenū ſuoꝝ fūerit glo/rificatꝰ.

Myſtice ✱ Itē militia terre ma/la. Jaco. iiij. d. Unde bella ⁊ lites in vobis: nõne ex ꝯcupiſcē/tijs vr̃is q̃ militāt i mēbris vr̃is? Sequit: a Et ꝯgrega/būt / ipi pariť colligati. b In ꝯgregatiõe vniꝰ faſcis i lacū / iferni: vt ſimiles ſint i pena: q̃ ſimiles fuerūt i culpa. Luxurioſi erūt i vno faſciculo: auari i alio: ſupbi in alio. Un̄ Mat. xiij. d. Colligite ꝑmū ziʒania ⁊ alligate per faſciculos ad cõburēdū. Sic eni in celo multe ſunt manſiones electoꝝ: Joh. xiiij. a. ſic in inferno ſūt multe mãſiões reproboꝝ: et tñ vnꝰ ē denariꝰ: Mat. xx. b. Sed diuerſimode habet a mľtis. Aliť punit in ea luxurioſus / aliť auarꝰ / aliť ſupbꝰ: et ſm ꝙ ma/gis peccauit: magiſ paſſibilis ē: ⁊ magiſ torquet. Et hec ē di/uerſitas mãſionū inferni. Nota eſt faſciculꝰ pnie. Cant. j. d.

Faſciculꝰ quadruplex Faſciculꝰ myrrhe dilectꝰ meꝰ mihi int vbera mea cõmorabi/tur. Itē faſciculꝰ glie. j. Reg. xxv. e. Erit aĩa dñi mei cuſtodi/ta q̃ſi i faſciculo viuētiū. Itē faſciculꝰ culpe. j. lviij. b. Solue faſciclos deꝑmētes. Itē faſciculꝰ pene: vt h̃: Et Mat. xiij. d. Per ꝑmū venit ad ſecundū: ꝑ tertiū ad q̃rtū. Per ꝑmū diſ/ſoluit tertiꝰ: ꝑ ſecūdū quartꝰ. c Et claudent ibi i car/cere / infernali vſq₃ ad diē iudicij. Apoc. xx. a. Ligauit eū ꝑ ãnos mille: ⁊ miſit eū i abyſſū: ⁊ clauſit ⁊ ſignauit ſup illum. d Et poſt mľtos dies viſitabunt .i. ab inferiſ vocabū/tur: vt receptiſ corpibꝰ ſtatim ad penas ꝑpetuas retrudant. Hoc nimis ſbtiliauit Origenes / vt dicūt: et Sap. xj. d. Ni/hil odiſti eoꝝ q̃ feciſti: poſt mille annos ꝑmittēs veniã oibꝰ dãnatiſ / etiã demonibꝰ. Sed ꝯuincit Mat. xxv. d. Ibūt im/pij i ſuppliciū ēťnū. Qḋ eni ēťnū eſt / oi fine caret. Eccl̃. xlj. a Nõ eſt in inferno accuſatio vite. e Et erubeſcet luna: ⁊ ꝯfūdet ſol .i. vincētur maiori lumie / qḋ eſt chriſtus ieſus. Apoc. xxj. g. Ciuitas nõ eget ſole nec luna vt luceāt i ea: nã claritas dei illumiabit eã: et lucerna eiꝰ ē agnꝰ. Eccl̃. xvij. d. Quid lucidiꝰ ſole: ⁊ h̃ deficiet. Cõtra. j. xxx. f. Erit lux lune ſic lux ſolis: ⁊ lux ſolis ſeptēplicit erit. Sol. Erit i ſe / deficiet in cõpatiõe: erit ad honeſtatē / deficiet ad neceſſitatē. Uel ꝑ ꝓſo/popeiã loquit eſaias: Erubeſcet luna ⁊ ꝯfundet ſol .i. viſis neq̃tijs hoim i die iudicij: q̃ oibꝰ patebunt / erubeſcere poſſent: q: talibꝰ dñis ſeruierūt. Mat. v. g. Qui ſolē ſuū ori/ri facit ſup bonos ⁊ malos. Hebreꝰ dič. Illi q̃ coluerūt ſolem ⁊ lunã / erubeſcēt ⁊ ꝯfundent. Et qñ erit h̃ determinat / dicēs: f Cū regnauerit dñſ exercituū i mõte ſion ⁊ i hierl̃z / cele/ſti .i. pacto iudicio cū regnū eiꝰ oibꝰ apparuerit. g Et i ꝯſpe/ctu ſenū ſuoꝝ: ꝑiarchaꝝ / ꝓphaꝝ ⁊ apľoꝝ: h Fuerit gl̃i/ficatꝰ: q: illi veniēt cū eo ad iudiciū. S. iij. c. Dñs ad iudiciū veniet cū ſenibꝰ ꝑpľi ſui ⁊c̃. Prouer. vlť. c. Nobil' i portiſ vir eiꝰ: cū ſederit cū ſenatoribꝰ ťre. Nũe. xj. d. Cõgrega mihi ſeptua/gita viroſ d̃ ſenioribꝰ ꝑpľi q̃ſ tu noſti ꝙ ſenes ꝑpľi ſint ac mgr̃i. Apoc. iiij. b. Et ſup thronos vigintiq̃ttuor ſeniores ſedētes.

Expoſi. Capi. XXV

D Omine deꝰ ⁊c̃. Uiderat ꝓpha i ſpū interitū reproboꝝ ⁊ ꝑmiū electoꝝ: vide/rat q̃z chriſtū venturū ad iudiciū cū ſenatoribꝰ ⁊ glo/rificãdū i cõſpectu eoꝝ: viderat etiã cõfuſionē lumiariū i die iudicij. Un̄ ꝯſiderata magnitudine viſionis: in laudē cantici ꝓrūpit ꝑ magnitudie reuelatiõis ſibi facte. Preuidit etiã in ſpū deſtructionē hieruſalē: ꝑ quã oſtēdit iuſticia eius: q: non parcit eis: licet ſint ꝑpľs peculiariſ: et ſup hoc etiã quaſi ꝯgra/tulans iuſticie dei / ꝓrumpit in canticū ꝑ totū capitulū. Un/de dicit: i Dñe deꝰ meꝰ exaltabo te / ꝑdicãdo magni/tudinē tuam. n Et ꝯfitebor noi tuo / laudãdo / ⁊ grati/as referēdo o Qm̃ feciſti mirabilia: iudeos ita grauit pu/niendo: ꝙ nunq̃ʒ tam mirabiliter vindica/uit ſe de aliqua gen/te / ſicut de iudeis. p Cogitatiões an/tiquas .i. ab antiquo ꝯceptas. q Fide/les .i. in veritate cõ/pletas. r Amen .i. vere: qm̃ hebreū eſt: vt dič Hieroꝰ. Et ſumit triplicit. Primo noialit. Apoc. iij. c. Hec dič amē teſtis fidel'. Uerbalit. Deut. xxvij. d. Dicet ois populꝰ amē .i. fiat. Aduerbialit: Iurãdi. Joh. vj. f. Amē amē dico vob. Tpis. Ro. ix. a. Qui ē ſup oĩa bñdictꝰ deꝰ in ſecľa amē .i. ſine fine. Deinde cãm cãtici ⁊ laudis / et q̃ ſint mi/rabilia / q̃ cogitatiões antiq̃ / apit / dicēſ: s Quia poſuiſti: q̃ſi d̃e feciſti mirabilia: q: poſuiſti / t Ciuitatē / hierl̃m: v In tumultū / vľ i tumulū / ruine: vñ exponit ſe. x Ur/bē fortē i ruinã / ꝑ chaldeos: tñ Hieroꝰ. exponit / ꝑ romanoſ.

A

Al. tes tu

Rificatꝰ. Capi. XXV

i k l m n o p q r s t v x y

D Omine deuſ meus exaltabo te: ēt con/fitebor noi tuo: qm̃ feciſti mirabilia: cõgitatiõeſ antiq̃s fideles ãmen. Quia poſuiſti ciuitatem in tumul/tum: vrbem fortē in ruinaʒ.

Al. tumulū

Amē ſumit triplicit

ꝟ Domū alienoꝝ

Myſtice i Dñe deus .q.d. quia tot et tanta reuelaſti mihi de die iudicij ⁊ aduentu chriſti: Iõ / Dñe / q̃ timendus es. k Deus / q̃ honorãdus. l Deus / qui diligendus. m Exaltabo te / apud hoies magnitudinē tuam ꝑdicãdo: quia in te maior eſſe non potes. n Et ꝯfitebor noi tuo: id eſt ꝟtuti tue / gratias referēdo. o Qm̃ feciſti mirabi/lia / retribuēdo vnicuiq₃ iuxta opa ſua. Job. xxxvij. a. Tona/bit deus in voce ſua mirabilit: qui facit magna ⁊ inſcrutabi/lia. Alia noua mirabilia fecit .ſ. deū hoiez / verbū infantē / ma/trē virginē / mortuū imortalē. De quibus Job. ix. b. Qui fa/cit magna ⁊ inſcrutabilia ⁊ mirabilia quoꝝ non eſt numerꝰ. Et Pſ. Cantate dño canticū nouū: q: mirabilia fecit. Item mirabilia fecit: quia humanum genus de ſeruitute diaboli liberauit: Et pro huiuſmodi cantandum eſt ei. Hiere. xx. d. Cantate dño / laudate dñm: quia liberauit animã pauperis de manu malorum. Eccl̃. xliij. d. Benedicentes dñm lauda/te ⁊ exaltate illum quantū poteſtis: maior eſt enim omni lau/de: Exaltantes autem eum replebimini virtute. p Cogi/tationes antiquas / feciſti: id eſt eternas. q Fideles: id eſt in veritate impletas. De quibus dicitur Roma. viij. f. Quos predeſtinauit / hos ⁊ vocauit: quos vocauit / hos ⁊ iu/ſtificauit: ⁊ quos iuſtificauit / hos ⁊ magnificauit. r Amē: id eſt vere ita erit. s Quia poſuiſti / iam in preſcientia: t Ciuitatem: id eſt mundum: De qua Apoc. xviij. c. Ue / ve / ve / ciuitas illa magna babylon: ciuitas illa fortis: q̃/niam vna hora venit iudiciū tuū. v In tumultum / rui/ne ⁊ diſcordie. Nunc eſt in tumultu diſcordie: in die iudicij erit in tumultu ruine. Uel / in tumulū mortuoꝝ. Mundus enim nihil aliud eſt q̃ʒ tumulus vel ſarcophagꝰ plenus cada/ueribus mortuorum. Quid enim eſt homo peccator niſi ca/dauer fetidum? Apoc. xviij. a. Cecidit cecidit babylon ma/gna: et facta eſt demonioꝝ habitatio: ⁊ cuſtodia omis ſpiri/tus immūdi. j. Joh. ij. c. Omne quod eſt in mundo: aut eſt cõcupiſcentia oculorum / aut concupiſcētia carnis / aut ſuper/bia vite. Uel / s Poſuiſti ciuitatē / hieruſalē. v In tumulum / diſcordie. x Urbem fortem: id ē eccleſiã: De qua. j. xxvj. a. Urbs fortitudinis nr̃e ſion. Illã poſuiſti / y In ruinam / grauiſſimam peccatoꝝ. Michee. iij. d. Si/on quaſi ager arabitur: et hieruſalem quaſi aceruus lapidum erit: et mons templi in excelſa ſiluarum: vt non ſit ciuitas: .i. ciuiū vnitas: ſ ciuiū diſcors varietaſ. Uel / x Urbē for/tē .i. hieruſalē. y In ruinã / ꝑ romanoſ ꝓpť mortē chriſti.

Myſtice

Pſ. 97.

✱ Domū alienoꝝ

¶ a ¶ Domū alienoꝝ.i.iudeoꝝ a deo alienatoꝝ.(Un̄ Pſ.
Pſ.17. Filij alieni mētiti ſūt mihi) ſupple hūiliaſti vel poſuiſti i tu/
mulū. b ¶ Ut nō ſit ciuitas/ amplꝰ i eodē ſtatu vel i eo/
dem loco. Ciuitas eni euerſa a nabuchodonoſoꝛ/ reſtituta eſt
a neemia et a ieſu magno ſacerdote: euerſa a romanis/ reſtitu
ta ē ab elio hadriano:
ſ nō in eodē loco/ nec
in ſtatu pſtino: poſtea
etiā deſtructa ē fūditꝰ
B ab elio: et poſtea reſti
tuta ē/ vbi modo ē: et
neſcit a q̄: vn̄ iā non ē
oino eadē ciuitas. c
¶ Et i ſempiternū nō
edificet/ qualis prius
et vbi ante. d ¶ Sup
hoc.i.ſup hac vindi/
cta iudeoꝝ: e ¶ Lau
dabit te ppl's foꝛ/
tis: Medi/ pſe/ chal/

a domū alienoꝝ vt nō ſit ciui/
b c tas/ et i ſempiternū nō edifice
d e tur. Sup h laudabit te ppl's
f g foꝛt: ciuitas gētiū robuſtaꝝ
h timebit te: Quia factus es
k fortitudo paupi/ fortitudo
l m egeno i tribulatiōe ſua/ ſpes
n o a turbie/ vmbraculū ab eſtu
p q Spūs eni robuſtoꝝ quaſi
turbo impellēs parietē. Sic
r s eſtus in ſiti/ tumultum alie/
t v norum humilabis: et quaſi
calore ſub nube torrēte ꝓ/
x y pagines fortium marceſce/
z re facies. Et faciet dominꝰ
a exercituū omnibus popu/
b c lis in monte hoc cōuiuium
d pinguium: cōuiuium vin/
e demie: pinguium medulla/
f torum: vindemie defecate.

m ¶ Spes a turbie/
impetus iudaici ppli.
n ¶ Umbraculū.i.
ꝓtectio o ¶ Ab eſtu
.i.ꝯ eſtū moꝛtis: vt nō Al. ꝓpagines
deficeret: ſed die ter/
tia reſurgeret. Eccl.
xxxiiij.c. Protectoꝛ
potentie: firmamentū
ſtutis/ tegimē ardoꝛis
vmbraculū meridiāi.
Un̄ in cruce dixit mo
riēs: Pater/ in manus L
tuas cōmēdo ſpm̄ me
um: Luc. xxiij.f.

dei et cetere gentes videntes dei iuſticiā in puniēdo iudeos: et
poſtea miſericoꝛdiā i reducēdo eos de captiuitate. g ¶ Ciui
tas gentiū robuſtarū timebit te: videns vltionē in iu/
deos. i ¶ Quia factꝰ es fortitudo pauperi: fortitu/
do egeno.i.populo iuda: quem de ſeruitute babylonica li/
beraſti. l ¶ In tribulatione ſua/ quā paſſi ſūt in captiui/
tate. m ¶ Spes a turbine.i.ab aduētu nabuchodonoſoꝛ
ſubito et impetuoſe venientis. n ¶ Umbraculū ab eſtu:
tribulatiōis et anguſtie captiuitatis: vel infeſtationis tobie et
ſanaballath poſt reditum de captiuitate: Neemie.iij.et.iiij.
p ¶ Spiritus eni robuſtoꝝ.i.ſupbia chaldeoꝝ: vel tobie
et ſanaballath/ fuit eis/ q ¶ Quaſi turbo impellens pa
rietem: non ſubuertēs: quia dum iudei edificarēt: tobias et
ſanaballath infeſtauerūt eos: ſed nō oino impedierūt: ſic tur/
bo licet noceat parieti impellēdo/ tn̄ non diruit ſubuertendo.
r ¶ Sicut eſtus in ſiti.i. ſupbia tobie et ſanaballath fuit eis
ſicut eſtus in ſiti. Eſtus enim laborē ſitis augmētat: ſic illi la/
borem iudeoꝝ quē habuerūt de babylonia redeūdo: et quem
ſuſtinebāt edificando/ augmētauerūt infeſtādo. Opoꝛtebat
eni ꝙ iudei vna manu edificarēt: et alia tenerēt gladium ad
pugnādū: vt legit Neemie.iiij.c. s ¶ Tumultū alienoꝝ:
id ē tobie et ſanaballath. t ¶ Humiliabis: qꝛ ipſis cogitati/
bus impedire opus/ reuelabat ꝯſiliū eoꝝ neemie: q̄ faciebat
armari iudeos: et fruſtrabat eorum conſiliū: vt legit neemie
iiij.b. v ¶ Et q̄ſi caloꝛe ſub nube toꝛrente.i. vrentes.
x ¶ Propagines fortiū.i. vires et conſilia illoꝛū duorum:
y ¶ Marceſcere facies.i.languere vel deficere: eo ꝙ non
poſſent iudeos ab edificio impedire. z ¶ Et faciet dn̄s ex
ercituū.i.angelicarū virtutum. a ¶ Omnibꝰ populis:
id eſt multis: b ¶ In monte hoc.i.in hieruſalē. c ¶ Con
uiuiū pinguiū: conuiuiū vindemie.i. quale fit poſt
collectā vindemiā: ſcilicet/ e ¶ Pinguium medullato/
rum/ vindemie defecate.i.puriſſime/ ſiue fece.q.d. op/
timum vinum et optimas carnes habebunt in illo conuiuio.
¶ Hoc fuit qn̄ iudith

Myſtice ✠ a ¶ Domū alienoꝝ/ humiliaſti.i.iudeoꝝ qui prius dome/
ſtici/ facti ſunt alieni. b ¶ Ut non ſit ciuitas/ dn̄i. c ¶ Et
in ſempiternū nō edificet/ vt prius. Michee.iij.d. Si/
on quaſi ager arabit: et hieruſalē quaſi aceruus lapidū erit.
d ¶ Super hoc.i.iudeoꝝ vindicta. e ¶ Laudabit te po
pulus/ gentiū conuerſarū. Uel/ Populꝰ.i.ꝯgregatio ſan/
Pſ.57. ctoꝝ. Pſ. Letabit iuſtus cum viderit vindictā. f ¶ Fortis
in fide et i ſuſtinēda ꝓ chriſti noie paſſiōe. g ¶ Ciuitas gē
tiū robuſtarū.i.eccleſia. h ¶ Timebit te/ timoꝛe bono.
Pſ.18. De q̄ Pſ. Timoꝛ dn̄i ſanctꝰ. Et Eccl.b. Initiū ſapiētie ti/
moꝛ dn̄i. i ¶ Quia factꝰ es fortitudo paupi.i. chꝛi/
ſto. De q̄ dr̄ Zach.ix.c. Ecce rex tuus veniet tibi māſuetus.
Hebreus habet hebion: qđ ſonat pauper. k ¶ Fortitudo
egeno.i.chꝛiſto: qui dicit Mat.viij.c. Uulpes foueas ha/
bent et volucres celi nidos: filꝰ aūt hoīs nō habet vbi caput

ſuū reclinet. Paup ē qui parū habet in pera: inops q̄ eſt ſine
ope amicoꝝ. Chꝛiſtꝰ et paup et inops: qꝛ nec res/ nec amicos
habuit in mūdo. Pſ. Inops et paup ſum ego. l ¶ In tri/ Pſ.85.
bulatiōe ſua/ paſſiōis. Eccl.xxxv.d. Specioſa miſericoꝛ/
dia dei in tpe tribulatiōis: q̄ſi nubes pluuie in tpe ſiccitatis.

p ¶ Spūs eni robuſtoꝝ.i.iudeoꝝ ſupboꝝ fuit/ q ¶ Qua
ſi turbo impellēs parietē.i.chꝛiſtū in paſſiōe imobilē.
Chꝛiſtꝰ paries ipulſus dr̄ q̄ ad carnē. Cant.ij.c. En ipſe ſtat
poſt parietē nr̄m. r ¶ Sic eſtꝰ in ſiti. Recta cōparatio. Eſtꝰ
foꝛis vrit/ ſitis intꝰ: ſic iudei et oēs mali exteriꝰ vrunt p labo/
rem: et interiꝰ p cupiditatē. Iohel.ij.b. Oēs vultꝰ redigent
in ollā: que ē exteriꝰ nigra: et interiꝰ bullit. Boni ꝟo etſi exte/
rius ſint nigri p laborē: interiꝰ ſunt foꝛmoſi p ꝟtutē. Cant.j.
b. Nigra ſum ſed foꝛmoſa. s ¶ Tumultū alienoꝝ.i.iu/
deoꝝ ꝯtra chꝛiſtū tumultuātiū. t ¶ Humiliabis/ dn̄e p ro
manos: vel i die iudicij. v ¶ Et q̄ſi caloꝛe ſub nube toꝛ
rente ꝓpagines fortiū marceſcere facies.i. ſic vites
moꝛiuntur vredine ꝓueniēte ex caloꝛe exiſtēte ſub nube: ſic
facies deficere iudeoꝝ fortitudinē. Zach.x.b. Erūt q̄ſi fortes
ꝯculcātes lutū viarū in ꝓlio. z ¶ Et faciet dn̄s exercitu/
um oibꝰ ppl'is.i.electis ex oi ꝓplo. b ¶ In mōte hoc.i.i
eccl'ia triūphāte. c ¶ Cōuiuiū pinguiū.i.oimode btitu
dinis. Un̄ Pſ. Satiaboꝛ cū apparuerit gl'ia tua. d ¶ Cōui/ Pſ.16.
uiū vindemie.i.oimode iocūditatis. Pſ. Toꝛrēte volup/ Pſ.35.
tatis tue potabis eos. e ¶ Pinguiū medullatoꝝ.i.in/
terioꝝ gaudioꝝ. f ¶ Uindemie defecate.i.iocunditatis
puriſſime ſine fece triſticie. Ibi eni erit gaudiū merū ſine tri
ſticia: ſic vinū dr̄ merū ſine aq̄. Nota eſt ꝯuiuiū eccl'ie mili/ Quadruplex cōuiuiū
tantis.ſ.gr̄e. De q̄ Prouer.ix.a. Immolauit victimas ſuas
et miſcuit vinū: et ꝓpoſuit mēſā ſuā. Apoc.iij.d. Si q̄s aperu/
erit mihi intrabo et cenabo cū illo et ipſe mecū. Itē eſt ꝯuiuiū
eccl'ie triūphātis.ſ.glie. Luc.xxij.c. Et ego diſpono vob ſic
diſpoſuit mihi pr̄ meꝰ regnū: vt edatis et bibatis ſup mēſā meā i
regno meo. Octo tāgūt i hac auctate/ q̄ faciūt ꝯuiuiū lauda/ Octo faciūt cōuiuiū laudabile
bile. Primū/ nobilitas iuitatoꝛis: Ego. Secūdū/ oꝛdiara diſ
poſitio ferculoꝝ: Diſpono. Tertiū/ honeſtas ꝯuiuarū: Uob.
Quartū/ hilaritas vultꝰ: Sic diſpoſuit mihi. Luc.xv.d. de
filio reuertēte. Quintū/ auctas iuitātis: Pr̄ meꝰ. Sextū/ fecū
ditas mēſe: Ut edatis et bibatis ſup mēſā meā. Septimū/ amēni
tas loci: In regno. Octauū/ ſecuritas: Meo. O q̄ glioſū ē
intereſſe illi ꝯuiuio. Heſter.j.a. Tertio āno iperij ſui fec rex
aſſuerꝰ grāde ꝯuiuiū cūctis pncipibꝰ et pueris ſuis fortiſſimis
pſarū et medoꝝ inclytis et pfectis. In pmo ē refectio: in ſcđo ſa/
tietas. Un̄ Pſ. Satiaboꝛ cū apparuerit gl'ia tua. In vtroq̄ Pſ.16.
ebꝛietas. De pmo Cant.v.a. Comedite amici et bibite et in/
ebꝛiamini chariſſimi. De ſecūdo dr̄ i Pſ. Inebꝛiabūtur ab Pſ.35.
vbertate domꝰ tue: et toꝛrēte voluptatis tue potabis eos. In
vtroq̄ ē adeps et pinguedo.i. interioꝛ et exterioꝛ craſſitudo.
Adeps pmi/ intētio bona: pinguedo/ opatio bona. Pſ. Sic Pſ.62.
adipe et pinguedie repleat aīa mea. Adeps ſecūdi/ ſtola aīe:
pinguedo/ ſtola coꝛpis. Hiere.xxxj.c. Inebꝛiabo aīas ſacer
dotū pinguedine. Itē ē ꝯuiuiū mūdi ꝓſperitas: vbi tria fer/
cula comedūt/ diuitie/ delitie/ et honoꝛes. Eccl.xiij.a. Si ha
bes/ ꝯuiuet tecū et euacuabit te et ipſe nō dolebit ſup te. Itē ē
ꝯuiuiū iferni. Prouer.ix.d. In pſūdis iferni ꝯuiue eiꝰ. Seqt

✠ Et p̄cipitabit dn̄s

a Et ꝓcipitabit i mōte iſto fa-
b c ciē vinculi colligati ſup oēs
d e ppl'oſ: ꝛ telā quā ordit' ē ſup
f g vniuerſas natiões/ ꝓcipitā-
h bit mortē i ſempitnū. Et au-
feret dñs deꝰ oēs lachrymā
i k ab oī facie: et opprobriū po-
l puli ſui auferet de vniuerſa
m n terra: qꝛ dñs locutꝰ ē. Et di-
o p cent i die illa: Ecce deus nr̄
q r iſte: expectauimꝰ eū: et ſal-
s uabit nos. Iſte dñs: ſuſti-
t v nuimꝰ eū: et exultabimꝰ et le-
x y tabimur i ſalutari eiꝰ: qꝛ req̄-
5 a eſcet manꝰ dñi i mōte iſto.
b c Et triturabit moab ſub eo/ ſi-
d cut terunt palee i plauſtro.
e f Et extēdet manꝰ ſuas ſub eo
g ſic extēdit natās ad natādū:
h i et hūiliabit gloriā eiꝰ cū alli-
k ſiōe manuū eiꝰ. Et munimē-
l ta ſublimiū murorꝝ tuorꝝ ꝯci-
m n dent/ et humiliabūt ꝛ detra-
o hēt ad trā vſq ad puluerē.

Hoc fuit qñ iudith occidit holofernē in obſidione bethulie: Tūc eni hieroſolymite ꝓ gaudio fecerūt ꝯuiuiū ſplēdidū ꝛ ſolenne. a Et ꝓcipitabit i monte iſto .i. in hieruſalē .i. in bethulia q̄ ꝑtinebat ad hieruſalē. c Faciē vinculi colligati ſup oēs pplos .i. holofernē: qui fere oēs pplos ſubiugauerat nabuchodonoſor. d Et telā quā ordit' ē/ holofernes vel nabuchodonoſor .i. imperium ſiue ptātem ſuper oēs pplos q̄s collegerat ſibi ſubiugādo ſicut mulierā fila colligunt̄ ad texendā telā. f Super vniuerſas nationes ꝓcipitabit mortē in ſempiternū .i. ipſū holofernē q̄ miſſus erat cā mortis. h Et auferet dñs deꝰ oēs lachrymā ab oī facie .i. futurē ꝛ oppſſionē holofernis ab oī pplo q̄ faciebat eos lachrymari. k Et opprobriū ppli ſui/ iudaici. l Auferet de vniuerſa tra: eos de captiuitate liberādo: ꝛ eorꝝ iīmicos demoliēdo. Et reuera ita erit: m Quia dñs locutꝰ ē: q̄ nō pōt mētiri. n Et dicēt/ iudei. o In die illa/ liberatiōis ſue. p Ecce deus nr̄ iſte: q̄ liberauit nos/ ꝛ iīmicos nr̄os deleuit. q Expectauimꝰ eū/ patienter/ vt ſaluaret nos. r Et ſaluabit nos/ ꝓmiſſa cōplēdo. s Iſte dñs/ admirabilis et demōſtrabilis. t Suſtinuimꝰ eū/ ſperādo in eū. v Et exultabimꝰ/ nō fraudati a ſpe nr̄a. x Et letabimur i ſalutari eiꝰ .i. in ſaluatiōe eiꝰ q̄ ſaluauit nos. Exultabimꝰ corpe: letabimur mente. 5 Quia requieſcet manꝰ dñi .i. effectꝰ potētie ſue manifeſtus erit. a In mōte iſto .i. in hieruſalē. b Et triturabit moab ſub eo .i. ſub eiꝰ cuſtodia ꝛ auxilio: d Sicut terunt̄ palee i plauſtro/ ritu paleſtine: vbi ſerratis plauſtris terunt̄ palee: vt eas aīalia faciliꝰ paſcāt ꝛ ruminēt. Hoc factū fuit ſub machabeis: q̄ moabitas oīno ſbiugauerūt: q̄ ſp fuerūt maxime iudeis infeſti: qꝛ vicini erāt. e Et extēdet/ moab/ f Manꝰ ſuas ſub eo .i. ſub dño/ q̄ſi titubans. g Sic extēdit natās/ totū corpus: ad natandū. Scđm vulgarē modū loquendi loquit̄ h' eſaias. Dicit̄ eni vulgarit̄: Ego ꝑcutiā te/ ita ꝙ faciam te totū extēdere: ſic rana ꝑcuſſa. q.d. multū fortiter ꝑcutiet dñs moabitas ꝑ machabeos. h Et hūiliabit/ dñs/ i Gloriam eiꝰ .ſ. moab .i. ipſos moabitas ſupbos ꝛ glioſos. k Cū alliſione manuū eiꝰ: ita ꝙ allidēt manꝰ ad inuicē: ſic faciūt valde dolētes. l Et munimēta ſublimiū murorꝝ tuorꝝ .i. ciuitatū tuarū muratarū a moab. Metaplaſmꝰ ē. m Ꝯcident ꝛ hūiliabunt̄ et detrahēt ad trā vſq ad puluerē/ ꝑ cōbuſtionē.

Myſtice vero. a Et ꝓcipitabit/ dñs/ b In mōte iſto .i. i hierlm. c Faciē vinculi colligati ſuper omnes pplos .i. antichriſtū oēs colligātē ſibi. d Et telā/ praue ſocietatiſ. e Quā ordit' ē/ minis/ ꝓmiſſis/ miraculis. Vel ſic: a Precipitabit/ dñs i die iudicij. c Faciē vinculi colligati ſuper omnes populos .i. neceſſitatē moriendi. d Et .i. telā quā orditꝰ ē/ adam peccando. f Sup vniuerſas natiōes: qꝛ oēs induti ſūt illa tela. Itē vinculū ē fomes: facies vinculi ꝓmꝰ morꝰ/ q̄s ꝓcipitabit dñs i die iudicij: tela ē miſeria humani generis: ſtamē eiꝰ qđ ſp ſtat inuariabile/ ē neceſſitas moriēdi. Subtegmē ſiue trama eiꝰ/ ē pena q̄tidiana: q̄ variat̄ ꝛ mouet̄ vt trama. Quilibet veſtē habet d' hac tela: De qua Iob .vij. b. Dies mei velocius tranſierūt q̄ a texente tela ſuccidit̄: quia ſiue homo dormiat ſiue vigilet/ ſemꝑ tendit ad defectum. Item .j. xxxviij. c. Preciſa eſt velut a texente vita mea. Itē diabolꝰ orditus eſt telam peccati: quia primus peccauit: acceſſit adam ꝛ intexuit poſt ipſū: et poſt adā oēs peccatores intexunt vſq ad finem ſeculi: et tunc fient eis veſtes de tela ſua. j. lix. a. Telas aranearū texuerūt: ꝛ tele eorum non erunt in veſtimētū. Glo. ſanctorꝝ: quia ibi non texuerunt: aut per confeſſionē detexuerunt. Et tu ſi texuiſti in hac tela/ detexe educēdo filum poſt filum: id peccatū poſt peccatum. Nam ſi ſcindere volueris in groſſo/ cito reſartiet diabolus: qui ꝛ telam ordiuit ꝛ texentes conducit. g Precipitabit mortem in ſempiternu: vt amplius non ſit diſſolutio anime ꝛ corpis. j. Cor. xv. d. Nouiſſime deſtruet̄ inimica mors. h Et auferet dominus deꝰ oēm lachrymam .i. cauſaꝫ omnis lachryme. i Ab oī facie/ ſctōꝝ. Apoc. vij. d. et. xxj. a. Abſterget dñs omnem lachrymā ab oculis eorꝝ. j. lj. d. Gaudiū ꝛ leticiā obtinebunt: et fugiet dolor et gemitus. k Et opprobrium populi ſui: id eſt ſeruitutem diaboli l Auferet de vniuerſa terra/ ſanctorum. m Quia dñs locutus eſt: qđ ita fiat. Oſee. xiij. d. Ero mors tua o mors. n Et dicent/ liberati: o In die illa/ abſorpta morte. p Ecce deus noſter iſte: admirabilis: ad oculū demōſtrabilis. Deus/ contra arriū: noſter/ contra donatum: iſte/ contra manicheū. q Expectauimus eum/ in proſperis: verbis eius credendo. r Et ſaluabit nos/ ꝓmiſſa complendo. s Iſte dñs/ noſter eſt ſuple. t Suſtinuimus eum/ in aduerſis patiendo. v Et/ ſic/ exultabimus/ corpore de faucibus mortis erepti. x Et letabimur/ mente ab omni peccato mūdati. y In ſalutari eius: id eſt in chriſto. Eccl. ij. b. Metuentes dñm ſuſtinete miſericordiam eius: et ne deflectatis ab illo ne cadatis. 5 Quia requieſcet manus dñi: id eſt potentia diuinitatis: que ante in membris eius laborabat. a In monte iſto: id eſt in eccleſia ſanctorū. Nota manus dñi: eſt patris filius. Pſ. Emitte manū tuam de alto: eripe me ꝛc. Itē Aperiente te manū tuam omnia implebunt̄ bonitate. Item manus dñi/ miſericordia. Pſ. Cum ceciderit iuſtus non collidetur: quia dñs ſupponit manum ſuam. Item manus dñi/ vindicta. Iob. xiij. c. Manū tuam longe fac a me. b Et triturabit moab .i. minuet̄ diaboli potētia. c Sub eo: id eſt ſub chriſto. d Sicut palee terunt̄ in plauſtro .i. in extremo iudicio. Amos. ij. d. Stridā ſup eos ſicut ſtridit plauſtrū. j. xlj. d. Poſui te q̄ſi plauſtrū triturās nouū habēs roſtra ſerrātia. Si igit̄ chriſtꝰ plauſtrū triturās ē/ caue ne ſis palea: qꝛ palee cōburent̄ igne inextinguibili: Matth. iij. c. e Et extēdet manꝰ ſuas ſub eo .i. ſub chriſto. g Sic extēdit natās ad natādū. Qui natat extēdit ſe totū: ſimilit̄ q̄ ꝓmit̄ a dorſo cū furca totꝰ extēdit̄: ita diabolꝰ ꝛ mēbra eiꝰ in gehēna totalit̄ extēdent̄ patiēdo: q̄ modo totalit̄ extendunt̄ in culpa delectādo. Natās extēſiōe manuū crucē exꝓmit: in q̄ notat̄ ꝙ diabolus fuit a dño crucifixꝰ. Ioſue. viij. f. Regē q̄ꝫ hai .i. ꝯfuſiōis ſuſpēdit i patibulo h Et hūiliabit/ dñs: i Gloriā eiꝰ .i. diaboli. k Cū alliſione manuū eius .i. operū ꝛ potētie eiꝰ. Oēs eni mali ꝛ opa eorꝝ cū diabolo in fine ꝑdent̄. ſ. j. g. Erit fortitudo vr̄a quaſi fauilla ſtupe. Eccl. xiiij. c. Omē opus corruptibile i fine deficiet: et qui opat̄ illud ibit cū illo. l Et munimēta murorꝝ tuorū ſublimiū ꝯcident/ in infernū. Sublimes muri diaboli ſūt potentes ꝛ tyranni ſeculi: Munimēta eorꝝ ſunt ſatellites eiꝰ q̄ vna in baratrū cōcidēt in die iudicij: cū dicetur eis: Ite maledicti in ignē eternū: Matth. xxv. d. n Et humiliabunt/ in inferno qui mō gloriant̄ in mundo. o Et detrahent ad terrā vſq ad puluerē: q̄ modo detrahūt alios ad pctm̄. Et notāt hic tria: caſus/ vilitas/ violētia reproborꝝ.

In die illa ꝛc. In ꝓma

Apoc. 7. d. et 21. a.
Al. tepe/ cubimus
Al. ſaluauit
B
Al. ſin
Pſ. 145.
Pſ. 103.
Pſ. 36.

In die illa ⁊c. In pma ¶Exposi. Ca. XXVI
parte hui⁹ capituli agit de gaudio qd̄ habuerūt iu/
dei destructis moabit. tpe machabeoꝝ: Fecerūt eni
ꝯuiuiū magnū: vt legit in libro machabeoꝝ. In scd̄a parte
agit de destructiōe hierusalē futura: primo p chaldeos: secū/
do per romanos: ibi:
A Quia incuruabit
habitātes. Sed qm̄
q̄ sequūt nō possūt ex
poni ad lr̄am/ licet ali/
Al. nō hz ⁊ sion qui fabulent: totū ca/
pitulū iuxta Glo. my/
stice de ecclesia/ et de
his q̄ fient in die iudi/
cij exponem⁹. Et diui
dit h̄ capl'm in q̄ttuor
partes. In pma poni
tur gaudiū saluādorū
in die iudicij deū lau/
dantiū. In scd̄a d̄ hu/
miliatiōe maloꝝ: ibi:
Quia incuruabit
⁊c. In tertia agit de
pace ⁊ salute bonorū:
ibi: Domie dabis
pacē nobis ⁊c. In

a b c d e i In diē ¶Ca. XXVI
illa cātabit canticū
istud in terra iuda:
f g h Urbs fortitudis nr̄e sion sal
uator/ ponet i eā mur⁹ ⁊ an/
i k l temurale. Apite portas et i/
m n grediet gens iusta/ custodi/
o p ens veritatē. Vet⁹ error ab/
q r ijt: seruab pacē: pacē quia i
s t te sperauim⁹. Sperastis in
v dn̄o in seculis eternis: in dn̄o
y deo forti i ppetuū. Quia in/
curuabit habitātes i excelso:
z ciuitatē sublimē hūiliabit.
a Hūmiliabit eā vsq̄ ad ter/
rā: detrahet eā vsq̄ ad pul/
b uerē. †Cōculcauit eā pes pes
c d paupis gressus egenoꝝ. Sē
e f mita iusti recta ē: rect⁹ callis
g iusti ad ābulādū. Et i semita
h iudicioꝝ tuoꝝ dn̄e sustinui/
i mus te/ nomen tuum ⁊ me/
k moriale tuū in desiderio ani
l m me. Aīa mea †desiderauit
n te in nocte: sed ⁊ spiritu meo
o p in precordijs meis dē ma/
q r ne vigilabo ad te. Cum fece
s t ris iudicia tua in terra/ iusti/
ciam discēt habitatores or/
v bis. Misereamur impio:

qrta de triūpho sctoꝝ in p̄senti: ⁊ gl'iosa resurrectiōe eorūdē
in futuro: ibi: Uiuēt mortui ⁊c. Dicit ḡ: a In die illa/
cū moab. i. diabol⁹ fuerit hūiliat⁹ in inferno cū corpe suo: b
¶Cātabit/ a sanct. c ¶Canticū istud/ qd̄ sequit: d ¶In
terra iuda. i. in eccl'ia ꝯfitēte dn̄o laudes. e ¶Urbs forti/
tudis nr̄e: hoc ē cāticū: et ē vox iustorū ⁊ h̄ et in futuro di/
cētiū: Urbs fortitudis nr̄e sion saluator. f ¶O sion. i.
o eccl'ia militās. g ¶Saluator. i. christ⁹ q̄ sperātes in se sal/
uat: est/ e ¶Urbs fortitudis nr̄e. i. munimētū et ꝓtectio
nr̄a. q. d. nō i nr̄is virib⁹: s; i christo ꝯfidim⁹: qr̄ q̄cq̄d fortitu/
dinis habem⁹ ab eo ē. h ¶Ponet in ea mur⁹ ⁊ antemu/
rale. Simplex relatio: i ¶In ea/ vrbe. i. eccl'ia: h ¶Ponet
a christo/ k ¶Mur⁹. i. nouū testamētū: l ¶Et antemura/
le. i. vet⁹ testamētū. Uel k ¶Mur⁹/ apl'i et ceteri sancti mo/
derni: l ¶Et añmurale/ patriarche et ꝓphe et ceteri sancti
antiqui: qui omnes sunt viui lapides: de quib⁹ factus est du/
plex murus ecclesie: sicut i hierusalem ad litterā duplex fuit
muroꝝ clausio. Uel/ k ¶Murus/ operatio. l ¶Antemu/
rale/ fides. Uel/ k ¶Murus/ prelati. l ¶Antemura/
le/ principes: qui primos ictus debent sustinere. Uel sic: e
¶Urbs fortitudinis nostre sion saluator ponetur in
ea murus ⁊ antemurale: Et tūc murus diuinitas chri/
sti: antemurale humanitas eius. Uñ Zach. ij. b. Ero eis ait
dn̄s mur⁹ ignis in circūitu. Prouerb. xviij. b. Turris fortis/
sima nomē dn̄i. Deinde vidēs ꝓpha votū cātātiū/ dic ad an
gelos q̄ sūt custodes eccl'ie. m ¶Apite portas/ celi. i. opa
ṽtutū: vel portas vite q̄ sūt fides/ charitas/ humilitas/ ⁊ cete
re ṽtutes: sicut porte mort. st̄ iniq̄tas/ infidelitas/ ⁊ cetera vi
tia. Qui liberat de port; mort; pōt ingredi portas vite: et q̄
has nō fuerit igressus/ nō pōt iuenire vnā portā: que est im/
mediat⁹ introit⁹ in celū: q̄ est christ⁹: ad quā venit p illā: de
Ps. 117. q̄ Ps. Hec porta dn̄i iusti intrabūt p eā. Joh. x. b. Ego sū
ostiū. Igit o angeli/ o doctores: apite portas vite: n ¶Et i/
grediet gens iusta. i. faciēs iusticiā. o ¶Custodiēs ve/
ritatē/ vite/ iusticie/ doctrine. q. d. O angeli coopamini iust;
et corroborate eos i opib⁹ ṽtutū: vt possint venire ad chri/
stū. Audiēs aūt ppl's fidelis hāc iussionē dn̄i de ei⁹ auxilio cō
fidēs rn̄det: Bonū est ita fieri: qr̄/ p ¶Uet⁹ error. i. cultus
idoloꝝ: vel vet⁹ ꝯuersatio: q ¶Abijt/ a nob. Uñ Cant. ij.
c. Surge ꝓpera amica mea ⁊ veni: iam eni hyems trāsijt: im/
ber abijt ⁊ recessit: flores apparuerūt i terra nr̄a. Et id̄ o dn̄e:
r ¶Seruab pacē/ pectoris in p̄senti. s ¶Pacē/ eternitat; i
futuro: q̄ est pax sup pacē: que exupat oēm sensū: Phil. iiij.
b. De q̄ Joh. xiiij. d. Pacē relinq̄ vobis: pacē meā do vob.
Uel/ Pacē pacē. i. q̄etē corpis ⁊ aīe. Et repetitio ꝯfirma/
tio ē. Et hāc hz ille/ de q̄ d̄r: Hō hō filioꝝ isrl': Leuit. xxiiij. c.
vt duplex hō duplicē pacem ꝯsequat. Uel/ Pacē ad deum:
pacē ad ꝓximū. j. Paral. xij. a. Pax pax tibi o dauid. Hanc
pacē seruat nob dn̄s vt thesaurū charissimū: De q̄ d̄r Eph.
ij. d. Ueniēs euāgelizauit pacē vob q̄ longe fuistis: ⁊ pacem
bis q̄ ꝓpe. Et merito.
t ¶Quia in te spe/
rauimus/ nō in mū/
do. Et respōdet: Ue/ Al. ⁊ Cōculcab
re/ v ¶Sperasti in B
dn̄o i secul eternis:
id ē sp: vel/ in dn̄o: q̄
est etn⁹. x ¶In dn̄o
deo forti i ppetuū
et id̄ nō estis ꝯfusi: qr̄
spes nō ꝯfundit: Ro/
ma. v. a. Eccl. ij. b. Al. ⁊ desideraū
Quis spauit i dn̄o: et
ꝯfusus est: Et reuera
fortis ē dn̄s. y ¶Quia
incuruabit habi/
tātes i excelso. i. de/
mones: vel q̄slibet su/
pbos: qr̄ q̄ se exaltat
hūiliabit: Luc. xviij.
c. z ¶Ciuitatē sub/
limē. i. romā vel hierl'm: dic Hiero⁹. vel mūdū/ hūiliabit
p chaldeos. a ¶Humilabit eā vsq̄ ad terraz: detra/
het eā vsq̄ ad puluerē: per titū ⁊ vespasianū: qr̄ occidit
ꝓphas: Mat. xxiij. d. b ¶Cōculcabit eā pes pes pau
peris. i. christi quē iniuste dānauerūt: q̄ dicit: Ego sū paup ⁊ Ps. 68.
dolēs. c ¶Gressus egenoꝝ. i. aplo̅ꝝ: q̄s expulerūt iudei
de finib⁹ suis: q̄ dn̄i pauptatē imitātes/ p̄uilegiū virtut. eius
ꝯsecuti sūt: q̄ sup hierusalē puluerē pedum suoꝝ excusserūt.
Mat. x. b. Act. xviij. b. q. d. ꝓpha: abiectio christi ⁊ aplo/
rū erit causa ꝯculcatiōis hierusalē. d ¶Semita iusti. i. do
ctrina christi vel vita. e ¶Recta ē/ recte ducēs ad patriam.
Osee. vlt. d. Recte vie dn̄i ⁊ iusti ābulabūt i eis. f ¶Rect⁹
callis iusti ad ābulādū: Inculcatio ē: vel illd̄ ad p̄cep/
ta: istud ad ꝯsilia refert. g ¶Et i semita iudicioꝝ tuorū
dn̄e. i. in doctria euāgelij: i q̄ st̄ oīa iudicia tā noui q̄ȝ veter;
testamēti: h Sustinuim⁹ te. i. patiēt expectauim⁹ ambu/
lātes i ea. Et ē vox sāctoꝝ i die iudicij. Et nota q̄ ambulat p
semitā/ vitat dispēdiū strate: sic sancti ambulantes p semitas
ꝯsilioꝝ/ vitauerūt dispēdia etnoꝝ suppliciorꝝ. i ¶Nomen
tuū ⁊ memoriale tuū. i. memoria tui noiabilis. k ¶In
desiderio aīe/ nr̄e fuit. q. d. toto desiderio memoriam tui
habuim⁹ expectātes te. Eccl. xlix. a. Memoria iosue i cōpo/
sitione odoris. Osee. v. c. Memoriale tuū sicut vinū libani.
Deide sequit vox ꝓphete: l ¶Aīa mea: licet nō caro: que
ꝯcupiscit aduersus spm̄: Gal. v. c. m ¶Desiderauit te i no
cte/ aduersitat. Uñ Cant. iij. a. In lectulo meo p noctē q̄si/
ui quē diligit aīa mea. Greg⁹. Quāto grau⁹ patit q̄s absen/
tiā dei: tāto feruēti⁹ q̄rit eū. n ¶Sed ⁊ spū meo in p̄cor
dijs meis d̄ mane/ ꝓsperitat;: q ¶Uigilabo ad te/ p/
merendū. q. d. oī tpe desideraui te: et cogitaui ad te. Uel sic:
l ¶Aīa mea. i. inferior portio rōnis: m ¶Desiderauit te
i nocte/ pcti. Uñ Ps. Lauabo p singulas noctes lectū me Ps. 6.
um. n ¶Sed et spū meo. i. supiori pte rōnis. o ¶In p̄/
cordijs meis. i. i intimis desiderijs. p ¶De mane/ etne:
q ¶Uigilabo ad te. Uñ Ps. De⁹ de⁹ me⁹ ad te de luce vi Ps. 62.
gilo. Uñ aīe/ nox ⁊ desideriū recte ꝯiūgunt: spūi ṽo mane et
vigilia. r ¶Cū feceris iudicia tua. i. vltiōes i die iudicij.
s ¶In terra. i. in terrenis. t ¶Justiciā discēt habita/
tores orb. i. q̄ fuerūt habitatores mūdi/ vt pegrini: tūc co/
gnoscēt iustū quē mō reputāt iniustū. Ps. Cognoscet dn̄s iu Ps. 9.
dicia faciēs. j. xxviij. e. Sola vexatio tm̄modo itellectū dabit
auditui: sine aliq̄ mgr̄o. Deide sequit vox dn̄i ad ꝓphetam:
v ¶Misereamur impio. q. d. O esaia tu dic; q̄ impij nō
discēt iusticiā/ donec fecero vltiōes in die iudicij: et ita tacite
me iuitas: vt flagellē impios in p̄senti: vt sic discant iusticiā:
Sed poti⁹ misereamur

Sed poti⁹/ miſereamur īpio.i.incredulo vel cuilibet iniq̄:
vt ſic diſcāt clementiā meā.q.d.dñs: meli⁹ ē miſereri/ ꝗ̄ fla/
gellare. Et rñdet ꝓpha. Ita tu miſereberis impio.i.ꝑces ei a
flagellis: a Et nō diſcet iuſticiā facere.i. nō aget pe/
nitētiā.q.d.quō poterit noſſe tuā iuſticiā/ expertus tm̄ tuā cle/
mentiā: Eccſ.viij.b.
Quia nō ꝓfert cito ꝯ
malos ſnīa: abſq̄ vllo
timore filij hoīm ꝑpe
trāt mala. Sap.xj.b.
Cū audirēt ꝑ ſua tor/
mēta bn̄ ſecū agi/ cō/
memorati ſt̄ dn̄m ad/
mirātes i finē exit⁹.i.
C fines afflictionis. b
Al. tin In terra ſctōꝝ.i.in
corꝑe ſctōꝝ: q2 aīe ni/
hil mali pōt facere. c
Iniq̄ geſſit: et ideo
iuſtū eſt vt ſentiat tuā
iuſticiā. Et rñdet dñs:
Verū eſt: d Et/ iō/
nō videbit gl'iam
dñi.i. dn̄m glorioſū in
deitate: videbit aūt in

a ēt non diſcet iuſticiā facere.
b c In tērra ſctōꝝ iniq̄ gēſſit: et
d e nō vidēbit gl'iam dñi. Dñe
f g ēxaltet man⁹ tua ꝛ ñ vidēāt:
h i vidēāt et ꝯfundant zelātes
k l m ppl'i: ēt ignis hōſteſ tuoſ de/
n o uoret. Dñe dab pacē nob:
p q oīa ēm̄ opa nr̄a ōpat⁹ es†no
r s bis. Dñe de⁹ nōſter/ dñi pōſ
t v x ſedeſt nos ābſq̄ te: tm̄ in tē
y z a recōrdemur nois tui. Mō/
b c riētes nō viuāt: gigātēs nō
d e rēſurgāt. Proptērea viſitā/
f g ſti ēt ꝯtriuiſti ēos: ēt ꝑdidiſti

hūanitate.q.d.dñs: ſufficit ei ad penā ꝙ non videbit me re/
gnantem in gloria cū ſanctis meis: ꝛ ideo parco ei in ꝑſenti.
Et rñdet ꝓpheta. e Dñe exaltet man⁹ tua.i.potentia
tua in iudicio. f Et nō videāt/ impij gl'iā tuā.q.d.idipſū
approbo ꝙ impij nō videāt gloriā dei. Et rñdet dñs: Immo/
g Videāt/ me exaltatū in iudicio et gloriā meorū. h Et
ꝯfūdant zelātes ppl'i.i.inuidētes mihi ꝛ meis.q.d. vide
būt lumē iudicantiſ: ſed nō eos illumināti. Zach.xij.c. Aſpi/
ciēt ad me quē ꝯfixerūt. Apoc.j.b. Videbit eū oīs ocul⁹ et q̄
eū pupugerūt: ꝛ tūc plagēt ſe ſuꝑ eū oēſ trib⁹ tre: nō trib⁹ celi.
Hiero⁹. An nō videbit impius pietatiſ mee clemētiā: que eſt
gloria mea: Quid eni eſt glorioſi⁹ ꝗ̄ tēꝑantia animi i po/
teſtate vlciſcēdi/ que eſt clemētia: Et rñdet ꝓpheta: Ita fiat
dñe. i Et ignis/ iuidie vel gehēne: k Hoſtes tuos:
id eſt oēs impios: deuoret.q.d.non ſolū ꝯfundant de tua
viſiōe: ſed ꝛ deuorent igne gehēne. Et cum hoc fuerit factū:
Tertia pars tunc/ l Dñe dab pacē nobis: que exuꝑat omnē ſenſū:
Phil.iiij.b. Que poſt oīa retribuēda eſt bonis. Et vere da/
bis gratuito: non reddes merito. m Oīa eni opa nr̄a.i.
bona merita. n Opat⁹ es nob/ vel in nobis/ ꝓpt̄ que
dabis pacē. Phil.ij.b. Deus opat in nobis velle ꝛ ꝑficere ꝓ
bona volūtate. Ro.ix.c. Nō eſt volentis neq̄ currētis: ſ; dei
miſerentiſ. Tn̄ liberꝝ arbitriū coopat gratie. Vn̄.j. Corſ.xv.
b. Nō ego ſed gratia dei mecū. Deinde loquit ꝓpheta in ꝑ/
ſona iudeoꝝ ꝯuerſoꝝ ad fidem/ poſt paſſionem dñi dicens:
o Dñe/ oīm: et ideo timēde. p Deus/ et ideo adorande:
q Noſter/ et ideo diligēde. r Dñi.i.idola vel demones
eis aſſiſtētes: s Poſſedeſt nos/ q̄ſi ſuos. t Abſq̄
te/ q̄ es ſolus verus dñs ꝛ verus de⁹. Hiere.xvj.c. Abierūt
poſt deos alienos ꝛ ſeruierūt eis. v Tm̄ in te/ viuētes et
manentes fide/ ſpe et charitate. x Recordemur nois
tui.q.d.nihil aliud petim⁹/ niſi vt poſt errores digni ſimus
recordari nois tui.i.a tuo noīe noīari.ſ. vt a chriſto/ chriſtia/
ni dicamur. Et q2 ſuꝑius videbat ꝓpheta ꝓuocaſſe dn̄m ad
non miſerendū impijs/ ne intelligat de oībus impijs/ tam pe
nitentib⁹ ꝗ̄ impenitētib⁹: Iō ſubdit: y Moriētes non
viuāt.q.d.non dixi dñe q̄n miſerearis penitentib⁹: ſed mo/
riētes.i.in peccatis ꝑſeuerātes: z Nō viuāt/ vita glorie:
quia non vixerunt vita gratie. a Gigantes.i.de fortitu/
dine operū ſuoꝝ vel corpoꝝ magnitudīe ſuꝑbiētes: b Nō
Ps.1. reſurgāt/ in iudicio ad gloriā. Vn̄ Ps. Nō reſurgūt impij
in iudicio. Vel/ Nō reſurgāt.i.non reſurgēt in ꝑſenti ꝑ pe
nitentiā: ꝛ ideo nō viuent in futuro ꝑ gloriā. Eccj.xvj.a. Nō
exorauerūt ꝓ pctīs ſuis antiqui gigantes. c Propte/
rea.i.q2 ſūt mortui in pctō/ ꝛ fortes i malo: d Viſitaſti.i.

viſitabis ꝯdemnādo eos. e Et cōtriuiſti.i.ꝯteres.i.cor/
pore ꝛ aīa ſimul teres. f Eos/ in pctō mortuoſ. g Et ꝑ/
didiſti.i.ꝑdes. h Omnē memoriā eoꝝ/ de terra viuē/
tiū. Prouerb.x.b. Nomē impioꝝ putreſcet. Ps. Perijt me Ps.9.
moria eoꝝ cū ſonitu. Et merito h̄ facies dñe: q2 ſepe indulſi/
ſti eis: nec tamē corre/
xerunt ſe. Et hoc eſt:
i Indulſiſti dñe
genti/ peccatrici. k
Indulſiſti gēti/ ſe/
pius.i. dediſti tpſ ad
penitendū. l Nū/
q̄d gl'ificat⁹ es/ ab
eis ꝑ verā ꝯfeſſionē:
Nā ꝯfeſſio pctōꝝ glo B
ria dei eſt. Joſue.vij.
c. Fili confitere ꝛ da
gloriā deo. m Elō/
gaſti oēs termios
terre. omnes natio/
nes.q.d.non indulſi/ Al. † Salutes.
ſti eis expectando: ſed Et nō habet
iniq̄tatem eorū ꝓlon/ † iuſticiam
gaſti: q2 quāto diuti⁹
vixerūt: tanto magis

h ōēm memoriā coꝝ. Indulſi
i k ſti dñe gēti: indulſiſti genti:
l m Nunq̄d gl'ificat⁹ es: Elōgā/
n ſti oēs termioſ terre. Dñe in
o anguſtia reqſierūt te: i tribu/
p latione murmuris dōctrina
q tua eis. Sicut q̄ ꝯcepit cum
r āppropinquerit ad partum
dolēſ clamat i dolorib⁹ ſuis:
s ſic facti ſumus: a faciē tua
t v dñe: ꝯcepimuſ ēt q̄ſi parturi
x y uim⁹ ꝛ pēperim⁹ ſpm̄ † ſalutiſ.
z Iuſticiā nō fecim⁹ in terra:
a iō nō cēcideſt hitatores tre.

peccauerūt. Eccſ.viij.c. Non ſit bonū impio nec ꝓlongent
dies eius: ſed quaſi vmbra trāſeāt: q2 nō timent faciem dñi.
n Dñe in anguſtia ꝛc. Supra poſuerat in dubio dñs
an deberet impijs miſereri: et oſtendit ꝓpheta ꝙ non: Hic au
tem ꝓbat ꝙ non ſolū debet non miſereri: imo debet etiā eos
flagellare in ꝑſenti: q2 ſic couertent ad eū. Et h̄ eſt: n Dñe
in anguſtia requiſierūt.i.requirent/ te.q.d.percute eos
et flagella: q2 aliter non req̄rent te. Unde Ps. Imple facies Ps.82.
eorum ignominia et q̄rēt nomē tuū dñe. Oſee.vj.a. In tri/
bulatione ſua mane.i.cito ꝯſurgēt ad me. Hiere.ij.f. In tpe
afflictionis ſue dicēt: ſurge ꝛ libera nos. o In tribulati/
one murmuriſ.i.in flagellatiōe ex qua ſolet fieri murmur:
ſiue que facit murmurare: id ē ſubmiſſe clamare: Juxta illud
Heb.xij.d. Omnis diſciplina in ꝑſenti quidē videtur nō eē
gaudij ſed meroris. p Doctrina tua eis.i.eruditio tua
erit in eis per flagella.q.d.nō poſſunt erudiri niſi ꝑ flagella.
Hiere.vj.b. Scōm aliā editionē. Per omne flagellū erudie/
ris hieruſalē. Naū.ij.b. Gemētes vt colūbe/ murmurāteſ in
cordib⁹ ſuis. Et ꝙ tribulatio faciat clamare ad dn̄m/ oſtēdit
ꝓpha ꝑ ſimile mulieriſ: que ante partū ludit/ appropinquante
partu clamat: ſic hoīes in ꝓſperitate ſūt in ludis: in aduerſi/
tate clamāt ad dn̄m. Et h̄ ē: q Sic que ꝯcepit.i.ſic mu
lier grauida. r Cū appropinquerit ad partū: dolēſ
clamat i dolorib⁹ ſuis: ſic facti ſum⁹ a facie tua dñe
.i.a.vindicta que ſolet in facie denotari.q.d.ſicut mulier in
partu clamat: ſic nos in anguſtia req̄rim⁹ te. Michee.iiij.c.
Dole ꝛ ſatage filia ſion q̄ſi ꝑturiēs. t Cōcepim⁹/ ꝑ volū/
tatē. v Et q̄ſi ꝑturiuim⁹/ ꝑ deliberationē. x Et pe/
pim⁹/ ꝑ opis exhibitionē. y Spm̄ ſalutiſ.i.timorē: qui ē
initiū ſapie qua viuificat ſpūs. Septuagita. Propt timorē
tuū dñe ꝯcepim⁹ ꝛ ꝑturiuim⁹ ꝛ pepim⁹/ ſpm̄ ſalutiſ tue fecim⁹
ſuꝑ terram.i.ex ꝯſideratiōe timoris bonū ꝓpoſitū ꝯcepimuſ
et ope ꝑfecim⁹. Alij incipiunt verſum ibi. s A facie tua
dñe.i.a memoria paſſiōis tue. Et eſt vox martyrū ꝛ penitē
tiū ꝛ oīm in agone poſitoꝝ. t Cōcepim⁹/ corde creden/
do. v Et q̄ſi ꝑturiuim⁹/ ore ꝯfitēdo. x Et pepim⁹:
ope exhibēdo. y Spm̄ ſalutiſ.i.audaciā ſubeūdi martyri
um ꝓpt̄ chriſtū. Et tn̄/ z Iuſticiā non fecim⁹ in terra.
Vox eſt humilitatiſ iuxta documētū dñi/ Lucſ.xvij.c. Cum
oīa bn̄feceritiſ: dicite ſerui inutiles ſum⁹: qḋ debuim⁹ facere
fecim⁹. a Iō nō ceciderūt habitatores terre.i.tyrā/
ni terrenoꝝ amatores: ſed ꝑualuerūt nob corꝑ⁹ occidēdo. Si
milit poſſum⁹ ꝛ nos dicere: z Iuſticiā nō fecim⁹ i ter/
ra.i.in carne nr̄a. a Ideo nō ceciderūt habitatores
terre.i.mot⁹ carnales qui in carne nr̄a habitant: Juxta ma/
i ledictionē dñi:

ledictionē dñi. Geñ. iij. c. Maledicta terra in ope tuo: ſpinas ⁊
Quarta pars tribulos germinabit tibi. a Viuēt mortui tui. i. reſurgēt
martyres. Apoc. xiiij. c. Bt̃i mortui q̄ ī dño moriūtur. b In/
terfecti mei. i. ſocij mei in paſſione martyrij: c Reſur/
gēt / a morte: Ipſe eñi ſerrat⁹ fuit: et iō aſſociat ſe alijs mar/
tyrib⁹. Daniel. xij. a.

Multi q̄ dormierunt in puluere terre euigi labūt: alij ī vitā eter/ nā ⁊c̃. Deinde ɔuertit ſermonē ad ipſoſ martyres dicēs: d Expgiſcimini / o martyres a ſomno mortiſ: e Et laudate / dñz. f Qui habitatiſ in puluere: iam puluiſ facti. Et reuera debēt
Michee. i. a. martyres laudare te o domine: g Quia ros luciſ ros tuus

a Viuēt mortui tui / interfecti
b c d e mei reſurgēt. Expergiſcimi/
f ni ⁊ laudate q̄ habitatiſ i pul/
g uere: q2 ros lucis ros tu⁹: et
h terrā gigātū detrahes i rui/
i k nā. Vade ppl's me⁹ intra in
l m cubicula tua: claude oſtia
n o tua ſup te: abſcōdere modi/
p cū ad momētū donec ptrāſe
q at indignatio mea. Ecce eni
r s dñſ egrediet de loco ſuo: vt

t v viſitēt iniq̄tātez habitatoris
x terre ɔ eū: ⁊ reuelabit terra
y z ſanguinē ſuū: et nō opiet vl
tra interfectos ſuos.

a In diē Ca. XXVII
b illa viſitabit dñs in
c d e gladio ſuo duro et
f grandi et forti / ſup leuiathā
g h ſerpentē vectem ⁊ ſuper le/
i k l uiathan ſerpentez tortuoſū:
m n et occidet cetū q̄ui ī mari ē.

.i. miſcdia tua fidē irrigās eſt pducēs eos ad opationē ⁊ ſuſti/
nentiā pſſurarū / ſic ros ſemē pducit ad fructū. Septuaginta.
Reſurgant mortui. i. reſurgēt de ſepulchris: ⁊ letabunt q̄ ſūt
in terra: ros eñi tuus ſanitas eoꝝ: qđ hebreus dicit: orat p/
pheta vt iuſti reſurgāt: ſupra orauit ne impij ſurgāt. b Et
terrā gigātū. i. corpa ſupboꝝ cū aiabus eoꝝ. i Detra/
hes i ruinā / inferni. Deinde ſequit vox dñi ad martyres di
cētis: k Vade ppl's me⁹ itra i cubicula tua. i. ſepul/
chra. m Claude oſtia tua. i. ſepulchroꝝ tuoꝝ. n Su
per te / ſepultū. o Abſcōdere modicū ad momētū:
in ſepulchris vſq̄ ad iudiciū: qđ modicū ⁊ momētū eſt com/
paratiōe eternitatiſ. p Donec ptranſeat indignatio
mea. i. tribulatio ſctōꝝ / qua videor idignari eis. Vel / Indi
gnatio mea. i. ptās maloꝝ in ſctōs a me pmiſſa. Vel pōt
eſſe vox dñi ad viuētes q̄ adhuc pro chriſti noie patiunt: et
dicit: k Vade ppl's me⁹ / de virtute in virtutē. l In/
tra in cubicula tua. i. ſecretū cōſcie: vbi clauſo oſtio orat
dñs: Mat. vj. a. m Claude oſtia tua. i. q̄nq̄ ſenſus ne
introeāt latrones q̄ occidāt te ſi inueniāt dormientē: ſic hiſ/
boſeth. ij. Reg'. iiij. c. n Sup te / vt null⁹ videat te niſi ſol⁹
de⁹ q̄ videt in abſcōdito. o Abſcōdere modicum ad
momētū. i. fruere bono ɔſcientie ad temp⁹ / dū manes ī car/
cere corpis / ī exilio mūdi. Prouer. xxviij. d. Cū ſurrexerint
impij hoies abſcōdent. Et vbi: Et ð2. ſ. ij. c. Ingredere in
petrā ⁊ abſcōdere i foſſa humo. ĩ. liiij. b. Ad pūctū in modi/
co dereliq̄ te: ⁊ i miſeratiōib⁹ magnis ɔgregabo te. q Ec
ce eni / in primo ⁊ manifeſte i die iudicij. r Dñs egre/
dietur. i. egredi videbit malis: s De loco ſuo. i. de mi/
ſericordia ⁊ pietate. Michee. j. a. Ecce dñs egrediet de loco
ſuo ⁊ deſcēdet ⁊ calcabit ſup excelſa tre. Modo aūt ſtat dñs
ī loco ſuo. Vñ. ſ. xviij. b. Ego q̄eſcā ⁊ ɔſiderabo ī loco meo
ſicut meridiana lux clara ē: ⁊ ſicut nubes roris in die meſſis.
t Vt viſitet / vindicando: v Iniquitatē habitato/
ris terre. i. amatoris terrenorū: contra eum. In primo
egreſſu viſitauit dñs pctōres vt medic⁹ īfirmos: Mat. ix. b.
In ſcđo viſitabit pctōres vt iudex fures ĩcarceratos: vel ho
micidas ɔuictos. x Et reuelabit terra. i. terreni / terre
adherētes. y Sāguinē ſuū. i. pctm̄ ſuū: q2 non poterūt
occultare. z Et nō opiet vltra interfectos ſuos: id
eſt martyres q̄s occiderūt. Deut. xxxij. f. Sāguinē ſeruorū
ſuoꝝ vlciſcet. Job. xvj. d. Terra ne opias ſanguinē meum: ⁊
nō lateat in te clamor meus. Expoſitio Capi. XXVII

In die illa ⁊c̃. Sup egit pphā ð die iudicij: ⁊ pmio
btōꝝ / ⁊ ſupplicio reproborū: nunc pmo agit de pena
diaboli: quē diuerſis vocat noib⁹: p h̄ inuēs ei⁹ ɔſu/
tias mltiformeſ. In ſcđa pte capli agit ð deſtructiōe hierlm
facta p romanos: q2 pphās ⁊ aplos et dñm eoꝝ occidit: ibi:
In die illa vinea meri ⁊c̃. In tertia agit de vniuerſali
deſtructiōe toti⁹ iudee: ab euphrate vſq̄ ad riuocorulaz: ibi:

Et erit ī die illa. Et ē h̄ lra ⁊ myſteriū idem ſicut. ſ. Dicit
ergo: a In die illa / extremi iudicij. b Viſitabit dñſ
deus pater / non vt medicus. Job. x. c. Viſitatio tua cuſtodi/
uit ſpiritū meum: ſed vt iudex iratus. Soph. j. c. Viſitabo
ſuper viros defixos in fecibus ſuis. c In gladio ſuo. i.
in filio p quē iudica/
bit: quia omne iudici/
um dedit pater filio:
Job. v. d. d Duro
impijs. e Et grā/
di / vt oēs cōprehen/
dat. f Et forti / vt
null⁹ reſiſtat. Vel / c A
In gladio. i. in ſen/
tētia terribili. d Du
ro / itolerabili. e Et
grādi / ineuitabili. f
Et forti / inuincibili.
Job. xix. d. Fugite a
facie gladij: q̄m vltor
iniq̄tatū ē. g Su/
per leuiathā ſerpentē vectē: ⁊ ſup leuiathā ſerpē/
tem tortuoſū: ⁊ occidet cetū qui in mari ē. i. diabolū
qui ē in cordib⁹ pctōꝝ. Qui dicit leuiathan. i. additamentū:
q2 pctm̄ pctō / ſuggeſtionē ſuggeſtioni / deceptionē deceptio/
ni accumulat. Vl' p antiphraſim: q2 cū ſe addere pmis parē/
tib⁹ pmiſit / pmiſſū minuit. De q̄ Job. xl. d. An extrahere po
teris leuiathan hamo: Serpens dicit ſuggeſtionē venenoſā
infundendo. Unde Job. xx. c. Occidet eum lingua vipere.
Apoc'. xij. b. Proiectus eſt draco ille magn⁹ ſerpens anti/
qu⁹. Vectis dicit dure flagellādo. ſ. x. b. Ve aſſur: virga fu/
roris mei. Itē vectis dicit obſtinate ſupbiendo. Pš. Super Pš. 73.
bia eoꝝ q̄ te oderunt aſcendit ſemp. Item quia rigidus ⁊ in/
flexibilis. Job. xlj. c. Indurabit cor eius q̄ſi malleatoris in/
cus. Item tortuoſus dicit callide decipiendo. Job. xxvj. d.
Obſtetricāte manu eius educt⁹ eſt coluber tortuoſus. Item
cetus dicit pctōres abſorbēdo. Job. xl. c. Abſorbebit fluuiū
.i. fluidos pctōres ⁊ non mirabit: et habet fiduciā q̄ influat
iordanis in os eius. i. iuſti vel religioſi. Jonas. ij. a. abſorpt⁹
eſt a ceto. Grego⁹. in moral'. Draco vt fertur in terra ſerpit /
in aquis natat / in aere volat. Inde diabolus / et ſerpens / ⁊ ce/
cus ⁊ leuiathan appellat. Serpens: quia auariciaz ſuggerit:
Geñ. iij. c. Terram comedes omnib⁹ dieb⁹ vite tue. Cetus:
quia luxuriam mouet. Leuiathan: quia ſuperbiaz exhortat.
Et his trib⁹ reddunt p ordinē tres ablatiui pcedētes. Viſita
bit gladio duro ſup ſerpentē. i. auaros duros: gladio grandi
ſup cetum. i. luxurioſos qui multi ſunt: gladio forti ſuper le/
uiathan. i. ſuperbos elatos. Hebreus exponit h̄ de deſtru/
ctione idumeoꝝ ⁊ aſſyrioꝝ ⁊ tyroꝝ in vltimo tpe. Per leuia/
than ſerpentē vectē / itelligit edom ſiue eſau: qui fuit pater ⁊
pncipiū idumeoꝝ. Per leuiathan ſerpentē tortuoſū / intelli/
git ſennacherib: qui fuit rex aſſyrioꝝ. Per cetū qui eſt in ma
ri / intelligit baram regem tyri q̄ eſt inſula maris. Sed Glo.
de h̄ nihil tangunt: et ideo pmaz expoſitionē proſequamur.
In die illa. Scđa ps
Moraliter ⁊ myſtice ſimul. a In die illa / notabi/ Moraliter et myſtice
li extremi iudicij. b Viſitabit dñs: id eſt animaduertet.
c In gladio ſuo duro: id ē in ſentētia inflexibili. e Et
grandi: id eſt vniuerſali. De quo Job. xix. d. Fugite a fa/
cie gladij: quoniā vltor iniquitatū ē gladius. Apoc'. j. d. De
ore ipſius gladius acut⁹ ex vtraq̄ parte exibat. f Et for/
ti: id eſt inſuperabili. Item duro contra molliciem luxurio/
ſorum: et grandi contra parcitatem auarorum: forti contra
debilitatem ſuperborum. g Super leuiathan: id eſt
diabolum caput ſuperborum. h Serpentem / patrem
auarorum. i Vectem / regem oppreſſorum. k Et ſu/
per leuiathan ſerpentem tortuoſum / ducem fraudu/
lentorum. l Et occidet / dñs. m Cetum: id eſt dia/
bolum. n Qui in mari eſt: id eſt in mundo ſalſo ⁊ aua/
ro. ĩ. lvij. d. Impij quaſi mare feruēs: qđ quieſcere nō pōt.
* In die illa. i. poſt pmū

ß a In die illa. Scd̄a pars: vbi agiť de deſtructiōe hieruſa
Secūda p̄s lē: futura p romanos ꝓpter mortē dn̄i et diſperſionē apl̄oꝝ a
iudea. b Vinea meri. i. ꝓpl̄s iudeoꝝ qui olim in ꝓphetis
et alijs ſanctis vinū puriſſimū fuit: nūc corruptū et pūgitiuū.
c Cantabit ei. i. dn̄o cāticū doloris. Et vere doloris erit
canticū: qꝛ/ d Ego
dn̄s q̄ ſeruo eam/
a furib⁹ ꝛ ab aduerſis
Al. t obſeruo oibus. Vel/ Obſer/
uo. i. expecto dans lo
cum p̄nitētię e Re
pente. i. in die iudicij
q̄ ſbito veniet vt fur.
f Propinabo ei:
B calicē irę abūdāť. ī. lj.
f. Bibiſti d̄ manu dn̄i
calicē irę eius: vſq; ad
fundū calicis ſoporis
bibiſti: ꝛ potaſti vſq;
ad fęces. g Ne for
Al. t ad te viſiteť cōtra eā/
aliq̄ dura aduerſitate.
h Nocte ꝛ die. i.
ſemp. i Seruo eā
ne vaſtet eam aper de ſilua et alię beſtię. q. d. iūgiť ſeruo eā:
ne tribulatione preſſa deficiat: Et iō ſeruo: qꝛ/ k Indig/
natio nō eſt mihi/ contra eam. q. d. patiēs ſum ꝛ manſue/
tus: et ideo nō iraſcor ei quotiēs peccat. Sic legiť remiſſiue.
Glo. legit interrogatiue ſic. Indignatio non eſt mihi:
q. d. iugiter ſeruo eam: ꝛ tn̄ ipſa non vult cōuerti: nunq̄d igiť
indignatio nō ē mihi: Quaſi totiens irritat⁹ ab ea: nūq̄d indi
gnabor ei. q. d. ſic: l Quis dabit me ſpinā ꝛ veprem
in p̄lio. q. d. iniq̄tas eius me mitem ꝛ miſericordē/ faciet du
rum ꝛ crudelē ſibi: vt pugnē ꝯtra eam. m Gradiar ſup
eā/ ꝯculcādo eam quā ante ſeruaui. n Succedā eā pa/
riter. i. deſtruam. o An poti⁹ tenebo fortitudinē me
am: vt non deſtruam eā/ vincens iram meā: q. d. quid faciā:
feriā an parcā: Et eſt q̄ſi altercatio iuſticię et miſcdię. Iuſti/
cia vult ferire: miſcdia vult parcere. Vn̄ qd̄ ſequitur/ vox eſt
miſcdię. p Faciet pacē mihi: pacē faciet mihi: Et
ideo parcendū eſt ei. Pacis gemiatio/ certitudis eſt ꝯfirma/
tio. Vel ꝓpť duplicē populū/ iſrl̄ ꝛ iuda geminať. q Qui
egredienť impetu a iacob: florebit et germinabit
iſrl̄ ꝛ implebūt faciē orbis ſemine. Hebręus exponit
hoc de multiplicatiōe gentis ſuę/ dicēs: q gentes cū magna
feſtinatione trāſibūt ad ritū eoꝝ: florētes diuitiarū ꝛ prolis
multiplicatione: et tūc iſrael. i. ꝓpl̄s iudaicus germiabit. i. cre
ſcet ꝛ multiplicabiť ꝛ exaltabiť. Et ꝯſtruiť lr̄a ſic: p Faci
et pacē mihi: pacē faciet mihi. i. mlťi pacē faciēt mihi.
q Qui/ poſtea/ egredienť a iacob. i. a iudea. t Et flo
rebit ꝛ germinabit iſrl̄. i. multiplicabiť ꝛ diuitijs ꝛ nume
ro pſonarū ꝓpl̄s iudeoꝝ. y Et implebūt faciē orb ſe/
mine. i. colent ꝛ inhabitabūt ꝛ populabūt terrā. z Nun/
q̄d iuxta plagā pcutiētis ſe pcuſſit eū. i. populū iudai/
cū dn̄s: q. d. nō ita grauiť afflixit dn̄s populū iudaicū vt ille
meruit. a Aut ſic occidit interfectos ei⁹. i. ꝓphas et
martyres: b Sic occiſus ē: tā crudeliť: Nō. Tn̄ qꝛ dn̄s
diu ſuſtinuit populū iudaicū nec ęgit pn̄iam: tandez puniuit
eos p romanos: menſurā tn̄ ꝛ modū non excedēs. Et hoc ē:
c In mēſura/ pęnę. d Cōtra mēſurā/ culpę. e Cū
abiecta fuerit/ vinea dn̄i. i. ꝓpl̄s iudaicus a corde ꝛ amore
dn̄i: f Iudicabit eā/ vindicādo p romanos. Et ne aliq̄s
crederet q dn̄s ſubito fecerit hoc: ꝛ ſine deliberatiōe/ ſubdit:
g Meditat⁹ ē/ dn̄s q̄d faciet ei: h In ſpū ſuo duro/
opiniōe patiētis. i Per diē ęſtus: vt dolor afflictiōis cu/
muleť aſperitate caloris. k Idcirco ſup hoc: q ita ma/
le tractauit ꝓpl̄s iudaicus amicos dn̄i: l Dimitteť ini/
q̄tas domui iacob: q. d. Non. m Et iſte ois fruct⁹
vt auferať pctm̄ ei⁹. q. d. meruit ne p hoc vt dimittať ei
pctm̄ ſuū: Minime. Sed tūc dimitteť ei pctm̄: n Cū po/
ſuerit oēs lapides altaris/ idoloꝝ. p Sic lapides
cineris alliſos. i. qn̄ deſtruxerit altaria ꝛ idola eorum. Ve
n Cū poſuerint/ romani. o Lapides altaris. i. tēpli.
p Sic lapides cineris alliſos. i. tūc dimitteť iudęis pec
catū d̄ morte chriſti ꝛ martyrū ei⁹ cū tēplū fuerit deſtructū p
romanos: qꝛ tūc mlťi ꝯuerſi ſt̄ ad fidē q Nō ſtabūt luci
ß et delubra

a In die illa vinēa meri cān/
b tabit ei. Egō dn̄s q̄ † ſeruo eā
c rēpēte ꝓpinābo ei: ne fōrte
d viſiteť ꝯtra eam: nōcte ꝛ die
e ſēruo eam: indignātio nō eſt
f mihi: Quis dabit me ſpinā
g et veprē In p̄lio grādiar ſu
h per eā: ſūccēdā eam pariter.
i An pōti⁹ tenebo fortitudinē
k meā: Fāciet pacē mihi: pacē
l faciet mihi. Qūi egredienť
m impētu † a iācob: florebit et
n gērminabit iſrl̄: ꝛ iplēbūt fa/
o ciē orbis ſemię. Nūq̄d iux/
p ta plagā pcutiētis ſe pcuſſit
q eū: Aūt ſic occidit interfec/
r tos ei⁹: ſic ōccīſus ē: In mē/
s ſūra ꝯtrā mēſurā cū ābiecta
t fuerit iūdicabit eā: Mēdi/
v tat⁹ ē i ſpū ſūo duro pēr diē
x ęſtus. Idcircō ſup h̄ dimit/
y tēť iniq̄tas domui iacob: et
z iſtē ois fruct⁹ vt auferať pec
a catū ei⁹. Cū † pōſuerit oēs la
b pidēs altaris ſicūt lapides ci
c neris alliſos: nō ſtābūt luci ꝛ

* a In die illa: Moraliter
id eſt poſt p̄mū aduen et myſtice
tū. b Vinea meri
. i. ꝯgregatio ſctōꝝ vi/
no grē inebriata. c
Cātabit ei/ canticū
nouū. d Ego dn̄s
q̄ ſeruo eā/ a ꝯſutia
demonū/ a fraudulen/
tia hereticoꝝ/ a violē/
tia tyrānoꝝ. Per me/
p angelos/ p p̄latos/ p C
doctores/ p p̄dicato/
res/ p p̄ncipes ſecula/ Al. † poſuerint
res. ī. lxij. b. Sup mu/
ros tuos hierlm̄ cōſti/
tui cuſtodes. e Re/
pente ꝓpinabo ei
. ſ. in p̄ſenti/ vt ī futuro parcā. Malis ecōtrio pcit ī p̄ſenti: vt in
futuro feriat. g Ne forte viſiteť ꝯ eā/ ī futuro. h No/
cte ac die ſeruo eā. i. ī aduerſitate ne decidat ī deſperatio
nē: ꝛ ī ꝓſpitate ne extollat ſe p p̄ſūptionē. Vn̄ Ps. Per diē
ſol n̄ vret te neq; luna p noctē. k Indignatio n̄ ē mihi:
qꝛ natura mā̄ſuet⁹ ſū. l Quis dabit me ſpinā ꝛ veprē
in p̄lio/ ꝯ pctōres: ī. xxviij. f. Peregrinū eſt op⁹ ei⁹ ab eo.
Thren̄. iij. d. Nō eni ex corde ſuo humiliauit ꝛ abiecit filios
hoim̄. Septuagita dicūt. Quis ponet me cuſtodē ſtupulę ī
agro. Ambitioſi nolūt eē cuſtodes aīaꝝ/ ſ agroꝝ. Hiere. iiij.
d. Quaſi cuſtodes agroꝝ facti ſt̄ ſup eā ī gyro. m Gra/
diar ſup eā/ ꝯculcādo. n Succedā eā pariť/ igne ge/
henne: q̄ ſuccēſa pri⁹ fuerat igne auaricię. Oſee. xiij. c. Ero
eis q̄ſi leena: ſic pardus ī via aſſyrioꝝ: occurrā eis q̄ſi vrſa.
o An poti⁹ tenebo fortitudinē meā. Vox p̄ris deli/
berantis an filiū mittat. q. d. deſtruā eos: an poti⁹ tenebo vt
non mittā in carnem: fortitudinē meam. i. filiū qui eſt dei
v̄tus ꝛ dei ſapia. ī. Cor. i. d: Nō tenebo: ſed mittā. p Fa/
ciet pacē mihi: pacē faciet mihi/ mittēdo p pniaz. Ge/
minatio pacis/ notat vtriuſq; ꝓpli/ iudaici. ſ. ꝛ gētilis recōcilia/
tionē. Vel pacē ad deū: ꝛ pacē ad ꝓximū. Eph. ij. c. Faci/
ens pacē ꝛ recōciliās ābos ī vno corpe deo. q Qui egre
dienť/ ad p̄dicādū. ſ. apl̄i. r Impetu/ deſiderij: vel ductu
ſpūſſcti. s A iacob. i. a iudea: Iuxta illud. ſ. ij. a. De ſi/
on exibit lex: ꝛ v̄bū dn̄i d̄ hierlm̄. y Et implebūt faciē
orbis ſemię/ v̄bi dei. Luc. viij. b. Semē ē v̄bū dei. Et tūc:
t Florebit/ fide. v Et germiabit/ ope. x Iſrael. i.
ꝓpl̄s iudaic⁹ ad chriſtū ꝯuerſus. Cāt. ij. c. Flores apparuerť
ī terra nr̄a: tp̄s putatiōis aduenit. z Nunq̄d iuxta pla
gā pcutiētis ſe pcuſſit eū. i. nunq̄d dn̄s ꝓplm̄ iudaicū ita
imiſericordiť occidit: ſic ipſi imiſericordiť chriſtū ꝛ ei⁹ mar/
tyres occiderūt: q. d. Nō: ſed in futuro grauius puniet eos.
c In mēſura/ pęnę. d Cōtra menſurā/ culpę. e Cū
abiecta fuerit/ vinea. i. ab apl̄is ad gētes trāſeūtib⁹ dereli/
cta. f Iudicabit eā/ in die iudicij. Contra. Vniuerſę vię Ps. 24.
dn̄i miſcdia et veritas. Sol. Rn̄det pęna culpę loco. Luc.
xvj. f. Diues in lingua. In modo. Gen̄. xix. e. Sodoma ſul/
phure. Quātitatis ꝓportiōe. Mat. vij. a. In q̄ mēſura menſi
fueritis remetieť vob. In q̄litate. Sap. vj. a. Potētes poten/
ter tormēta patienť. In numero. Mat. xiij. d. Colligite pri/
mū zizania ꝛ alligate p faſciculos ad cōburēdū. g Medi/
tat⁹ ē i ſpū ſuo duro p diē ęſtus. i. ſuę paſſiōis ꝛ ſuorū:
vel pſecutiōis: qn̄ ardētior ē indignatio. i. qn̄ p̄cipue offēſus
eſt de⁹. k Idcirco ſup hoc dimitteť iniq̄tas do/
mui iacob. i. iudęis de q̄b⁹ apl̄i exierūt. m Et iſte ois
fruct⁹ vt auferat pctm̄ ei⁹: q. d. nō. n Cū poſuerint
apl̄i. o Oēs lapides altaris ſic lapides cineris alliſos:

ſ et delubra.i.templa idoloꝝ. Hebre⁹ legit de decẽ tribub⁹ q̄ captiuate adhuc idolatre erãt. Sꝫ lr̃a meli⁹ ꝯcordat vt ď duab⁹ intelligat: que ꝛ idolatre fuerũt ſicut ꝛ decẽ. Et vere ĩ mẽſura ꝯtra menſurã iudicabit dñs vineã ſuã: a Ciuitas enĩ.i.hierl̃m. b Munita/olim cuſtodia angeloꝝ: ꝛ multitudine ꝑploꝝ. c

ꝛ oĩ armoꝝ genere: Iux̃ illõ Cant.iiij.c. Lectulũ ſalomonis ſexagita fortes ambiũt ex fortiſſimis iſrl̃. Itẽ.iiij.b. Sic turris dauid collũ tuũ: q̃ edificata ẽ cũ ꝓpugnacul̃: mille clypei pendẽt ex ea: oĩs armatura fortiũ. c Deſolata erit: ſic modo patet. Vñ.ſ.xxv.a. Poſuiſti ciuitatẽ in tumultũ: vrbẽ fortẽ in ruinã. d Speciosa/olim hñs ſponſũ et filios ſpecioſos. e Relinquet ꝛ dimittet q̃ſi deſertũ. Iohel.ij.a. Quaſi hortus voluptatis terra coram eo: ꝛ poſt eũ ſolitudo deſerti. g Ibi paſcet vitul⁹.i.luxurioſus. h Et ibi accubabit/guloſus. i Et ꝯſumet ſummitates ei⁹/honores et dignitates atq; cetera bona.

Deſolata erit/ꝑ romanos: quia iudei in ea filiũ dei occiderũt. d Speciosa/quondam cultu diuino: vl̃ in q̃ habitauit ſpecioſus forma p̄ filijs hominũ. e Relinquetur/ab ãgelis. f Et dimittet q̃ſi deſertũ/ſine hoibus. g Ibi paſcet vitul⁹

Er. ꝛ deſolabit (margin) · †Pſ.44. (margin) · B (margin)

a delubra. Ciuitas enĩ muni-
b ta ꝛ deſolata erit: ſpecioſa re-
c linquet: et dimittet q̃ſi deſer-
d tũ. Ibi paſcet vitul⁹ ꝛ ibi ac-
e cubabit: et ꝯſumet ſummita-
f tes ei⁹. In ſiccitate meſſis il-
g lius ꝯterent mulieres veniẽ-
h tes ꝛ docẽtes eã. Nõ ẽſt enĩ
i
k
l
m
n
o

p ppl̃s ſapiẽs: ꝓpterea nõ miſerebit ei⁹ q̃ fecit eũ/ ꝛ q̃ for-
mauit eum nõ parcet ei. Et
q erit i die illa/ ꝑcutiet dñs ab
r aluei flumis vſq; ad torren-
s tem egypti: et vos ꝯgregabi-
t mini vnus ꝛ vn⁹ filij iſrl̃. Et
v erit i die illa/ clãget in tuba
x
y
z

Pſ.79. (margin) .i.romanus exercit⁹: vel titus: de quo Pſ. Singularis ferus depaſtus eſt eã. h Et ibi accubabit: ꝛ ꝯſumet ſummitates ei⁹.i.magnates. Vel ad lr̃am/ g Ibi paſcet vitulus.i.paſci poterit: quia ita deſtructa fuit ciuitas: q̃ herba creuit vbi erat atriũ. Vñ.j.Machab.iiij.e. Viderũt paſtophoria diruta ꝛ herbã i atrio ꝛ fleuerũt. Et ꝓſeq̃t metaphorã. Sic enĩ eſt q̃ terra ꝓmiſſionis fertilitatẽ habet a pluuia: vnde ex ſiccitate plerũq; accidit ſterilitas ibi ꝛ penuria: et ſic fuit tunc/ q̃ ante excidiũ hieruſalẽ ꝑ romanos factũ tanta fuit ſiccitas vt p̄ nimia penuria vn⁹ comedebat aliũ: ꝛ mat ꝓpriũ filiũ: ſicut legit Threñ.iiij.b. Melius fuit occiſis gladio q̃ interfectis fame: qm̃ iſti extabuerũt ꝯſumpti a ſterilitate terre: Manus mulierũ miſericordiũ coxerũt filios ſuos: facti ſũt cibus earũ. Et hoc eſt: k In ſiccitate meſſis illi⁹.i. in defectu meſſis ꝓpter ſiccitatẽ: l Coterent mulieres/dolore: que nudatis pectoribus ferebant ſanguinãtes lacertos. m Venientes/vndiq; itinere fame ꝛ ſqualore confecte. n Et docẽtes eã/hieruſalẽ. In quo innuit magna infelicitas iudeoꝝ: q2 mulieres ꝯſulebãt. Et non fuit mirũ ſi mulieres docebãt: o Non eſt enĩ ppl̃us ſapiẽs.i.non vult eſſe. Vñ Hiere.viij.d. Verbũ dñi ꝓiecerũt: ꝛ ſapiẽtia nulla eſt eis. p Propterea nõ miſerebit ei⁹ q̃ fecit eũ: ꝛ q̃ formauit eũ nõ parcet ei.ſ.v.d. Propterea captiuus duct⁹ ẽ ppl̃s me⁹ q2 nõ habuit ſciaꝫ. Prouer.v.d. Ipſe morietur q2 nõ habuit diſciplinã: ꝛ ĩ mltitudĩe ſtlticie ſue decipiet.

Tertia pars (margin) q Et erit i die illa. Tertia ps capli vbi oñdit deſtructio toti⁹ iudee. Et erit in die illa/captiuitatis. r Percutiet dñs/ꝑ romanos terrã iudeoꝝ. s Ab alueo flumis.i.ab euphrate. t Vſq; ad torrẽtẽ egypti.i.ad rinocorulã: fluui⁹ eſt nõ magn⁹ diuidẽs terrã ꝓmiſſiõis ꝛ egyptũ: ſuꝑ quẽ ciuitas ſita ẽ ſimilit dicta rinocorula.q.d.ab vno termino vſq; ad aliũ terminũ deſtruet iudea. Terminat enĩ iudea ab aq̃lone ad euphraten: ex parte auſtri ad rinocorulam. Alij dicũt: s Ab alueo flumis.i.a p̄ncipio iordanis: q̃ ĩ t̃minis iudee appellat fluui⁹: ĩ finib⁹ egypti appellat torrẽs: q2 ibi turbidas ꝛ nõ ꝑpetuas habet aq̃s. t Vſq; ad torrẽtẽ egypti.i.vſq; ad finẽ iordanis vel vſq; ad nilũ. Deinde ꝯuertit ꝓpha ſmonẽ ad iudeos: q̃ tp̄e deſolatiõis iudee latuerũt: q̃ abeũtib⁹ romanis poſtea hierl̃m reedificauerũt. Sed venit elius hadrian⁹ miſſus a romanis: q̃ poſtea oĩno deſtruxit eã: ꝛ triginta iudeos pro vno denario vendidit in vituperium: q2 ipſi dñm vendiderãt vel emerant triginta denarijs. v Et vos/o iudei latitãtes: ꝯgregabimini vn⁹ et vn⁹ filij iſrl̃: y Et erit in die illa/poſt ſubuerſionẽ hieruſalem: z Clãget in tuba magna/vt ſolet fieri in feſtis et ſ motione caſtrorũ.

Moraliter et myſtice (margin) * nõ ſtabũt luci ꝛ delubra.q.d.cũ apl̃i altaria deſtruxerit idoloꝝ ꝑ mũdũ/auferet pctm̃ eoꝝ q̃ idolis ſeruierũt. Altare dicit omne illud ſuꝑ qd̃ fũdat intentio: vel ſuꝑ qd̃ offert dño vel diabolo. Vñ altare bonoꝝ/fides: altare maloꝝ/gloria mũdi/ꝯcupiſcẽtia oculoꝝ/cõcupiſcẽtia carnis. a Ciuitas.i. eccl̃ia vel religio. b Munita/olim bonis militib⁹ chriſti:

Eccl̃s.v.c. Vbi mlte ſũt opes ꝛ mlti q̃ comedũt eas. Hiere.ij.b. Induxi vos ĩ t̃rã carmeli vt comederetis fruct⁹ ei⁹ ꝛ optima illi⁹: et igreſſi ꝯtaminaſtis t̃rã meã: ꝛ hereditatẽ meã poſuiſtis ĩ abominationẽ. k In ſiccitate meſſis illi⁹: id ẽ in defectu predicationis: propter qd̃ populus ſiccus manet. Amos.viij.d. Mittam famem in terram: non famẽ panis ꝛ ſitim aque: ſed audiẽdi verbũ dei. Prouerb.xxix.c. Cum ꝓphetia defecerit: diſſipabit populus. l Conterent mulieres venientes ꝛ docẽtes eam: id eſt eccleſiaꝫ. Ecce ad quantã ignominiã venit eccleſia: quia ob defectũ doctorum/mulieres facte ſunt magiſtre: Contra illud apoſtoli.j. Timoth.ij.d. Docere mulieri: id eſt muliebrit viuenti/nõ ꝑmitto. Apoc.ij.f. Habeo aduerſus te pauca: quia permittis mulierem iezabel: que ſe dicit prophetẽ/docere/ꝛ ſeducere ſeruos meos. o Non eſt enĩ popul⁹ ſapiẽs/de cunctis ꝓut ſũt ſentiẽtes. p Propterea nõ miſerebit eius qui fecit eum ꝛ q̃ formauit eum nõ parcet ei. Oſee.iiij.d. Populus non intelligẽs vapulabit. Quãto ampli⁹ intelligẽs ꝛ non faciens. Luc.xij.f. Seruus qui cognouit voluntatẽ dñi ſui et non ſe preꝑauit ꝛ non fecit voluntatẽ eius: plagis vapulabit multis. q Et erit ĩ die illa: id eſt ĩ die iudicij. r Percutiet dñs ab alueo flumis: id ẽ a corde per qd̃ fluũt fluxe cogitatiões/ꝛ carnales affectiões/quaſi duo flumia. Vel/ s Ab alueo flumis vſq; ad torrentem egypti: id eſt vſq; ad gloriam mũdi: que cito trãſit ſicut torrẽs: ꝛ deficiet in eſtate.i.in die iudicij. Iob.xiiij.b. Quõ ſi recedant aque de mari/ꝛ fluuius vacuefact⁹ areſcat: ſic homo cũ dormierit. Itẽ Iob.vj.c. Fratres mei p̄terierunt me: ſicut torrens qui raptim tranſit.q.d.ꝓpha: a minima cogitatione vſq; ad vltimũ opus puniet dñs. Vl̃ alueus fluminis eſt auaricia: torrẽs egypti/luxuria. Vtranq; puniet dñs. Hiere.ij.d. Quid tibi vis ĩ via egypti vt bibas aquã turbidã: ꝛ quid tibi vis in via aſſyrioꝝ/ vt bibas aquam fluminis: Arguet te malicia tua: id ẽ argui faciet. He ſunt due ſanguiſuge: que ſemper clamãt: affer/affer: Prouerb.xxx.c. v Et vos congregabimini/in clauſtris vel in eccleſia. x Vnus ꝛ vnus filij iſrael: id eſt vt ſitis filij iſrael: videntes deum. Hiere.iij.e. Aſſumã vos vnũ de ciuitate ꝛ duos de cognatiõe ꝛ introducã vos ĩ ſion. y Et erit in die illa: id ẽ in die iudicij. z Clanget ĩ tuba/dei.j.Cor.xv.g. Canet enĩ tuba/ꝛ mortui reſurgẽt ĩcorrupti. Vel/ y In die illa: id ẽ in tẽpore gratie. z Clanget in tuba/predicationis. Oſee.v.c. Clangite buccina in gabaa: tuba in rama. Gabaa: vallis/vel procliuiũ. Rama: excelſũ/vel tonitruum. Amos.iij.b. Si clanget tuba in ciuitate: et populus nõ expaueſcet: Et veniẽt q̃ ꝑditi fuerãt/mũdo: id eſt ſepulti: de terra aſſyriorũ.i.de ſepulchris mortuorũ. Vel ſic: y Et erit in die illa/poſt chriſti aſcenſionẽ. z Clangetur in tuba magna/predicatiõis: que inuitat ad preliũ in preſenti: ꝛ ad ꝯuiuiũ in futuro. Vſus enĩ tube fuit ĩ bellis/in feſtis/in conuiuijs. Oſee.v.c. Clangite tuba in gabaa: * tuba in rama

B motione caſtroꝝ. a Et veniēt q̄ ꝑditi fuerāt de terra aſſyrioꝝ.i.medoꝝ:qui ſub dn̄io aſſyrioꝝ erant. c Et q̄ eiecti erāt de terra egypti: veniēt. d Et adorabūt dominū in monte ſctō.ſ.in hieruſalē: q2 de illis locis et de multiſ aliq̄s venerūt multi iudei diſꝑſi.

Moraliter * Myſtice

tuba in rama.i.in minorib⁹ collib⁹ et in maioribus. a Et veniēt/ ad fidem vel ad penitentiā. b Qui ꝑditi fuerāt/ ꝑ infidelitatē vel iniq̄tatē. c De terra aſſyrioꝝ ⁊ q̄ eiecti erāt de terra egypti.i. ab ortu ſol' vſq3 ad occaſum/ veniēt ad fidē et penitentiā/ ad ſonitū tube ꝑdicationis. d Et adorabūt i mōte ſctō i hieruſalē.i.i eccleſia. Per

a magna: ēt veniēt q̄ ꝑditi fue-
b
c rāt dē terra aſſyrioꝝ: ēt q̄ eie-
d cti erāt de terra egypti: ⁊ ād-
orabūt dn̄m i monte ſctō in
hieruſalē. Capi. XXVIII.
e
A f V Ē corone ſuperbie
g ēbrijs ephraim / et
h flōri decidēti glōrie
i
k exultatiōis ēi⁹: q̄ ērāt i v̄tice
l
m vallis pinguiſſime ērrātes a
n vino. Ecce validus ⁊ fortis
o
p dn̄s ſicut impētus grādinis

aſſyrios intelligit ſuperbos: per egyptum que interpretaṫ tenebre/ vel meror intelligit luxurioſos ⁊ auaros: per quos omnes peccatores intelliguntur: quia omne qd̄ eſt in mūdo/ aut ē cōcupiſcētia oculoꝝ ⁊c̄.j. Joh.ij.c. Et hos ↄuertit ꝑdicatio ad penitentiā. Hiere.xvj.d. Mittam eis venatores multos et venabuntur eos de omni monte/ ſupbie: ⁊ de om̄i colle/ auaricie: ⁊ de cauernis/ luxurie.

Expoſitio Capi. XXVIII.

V Ē corone ſuperbie ⁊c̄. Supra egit ꝓpheta de cōſūmatione mūdi ⁊ duarum tribuū diſperſione: nunc ↄuertit ſe ad deſolationē decem tribuū factam ꝑ ſennacherib ⁊ patres eiuſ. Scd̄m allegoriā agit de hereticiſ: ſm ſpūalem ſenſū/ de ſcribis ⁊ phariſeis ⁊ iuda ꝓditore. Sed h̄ in ſecunda lectione ꝓſequemur. Diuiditur autem hoc capitulū in tres partes. In prima agiṫ de deſtructiōe decem tribuū. In ſecūda de gaudio duarū tribuū: propṫ exterminiū exercitus ſennacherib: ⁊ de ebrietate ac luxuria earundē: ibi: In die illa erit dn̄s. In tertia de deſtructione iuda per romanos: ibi: Ecce ego mittā ⁊c̄. Dicit ergo. e Ve/ temporale et eternū: f Corone ſuperbie.i.decē tribub⁹ ſuꝑbiētib⁹ de corona regni ⁊ multitudine ppl'i. Multitudo eni plebis glīa ē regiſ: Prouer.xiiij.d. g Ebrijs ephraim. Decem tribus dicunṫ ephraim: quia prim⁹ rex eoꝝ.i. hieroboam fuit de ephraim: vel a ioſue qui moyſi ſucceſſit q̄ fuit d̄ tribu ephraim: et ideo nomē eius decē tribus ſibi vendicauerūt ꝓpter multitudinē. h Et flori decidenti glorie exultatiōis.i. decem tribub⁹ quarū gloria ⁊ exultatio cito cadit: ſicut flos cito decidit. Exultatiōis/ dico/ k Eiuſ.i. illius notabilis exultatiōis eorum. l Qui erāt i vertice vallis pinguiſſime.i. in hieruſalē que erat ſuꝑ gethſemani vallem pinguiſſimā ⁊ fertiliſſimā: Non q2 decem tribuſ ibi habitarēt/ vel ad eam ſortem ꝑtinerēt: ſed quia ante diuiſionē regni qn̄ vocabanṫ a dauid vel a ſalomone cauſa expeditionis: vel qn̄ veniebāt cauſa ſolēnitatis alicuius/ veniebāt per vallem illam: et ibi figebāt tentoria/ nolētes ꝓpter ſuꝑbiā hoſpitari in hieruſalē: et ibi coronabāt ſe roſis ⁊ florib⁹ aliis et vino inebriabāt ſe. Et hoc tāgit ꝓpha. Ipſi dico m Errātes a vino/ nimio potato. n Ecce/ in ꝓxio. o Validus ⁊ fortis dn̄s ſic impet⁹ grādinis/ irruet ſuꝑ eos ꝑ ſennacherib et exercitū ei⁹: q Turbo ↄfringēs.i. ſic turbo ↄfringit eos: in quo notaṫ violentia. r Sicut impetus aq̄rū multarū inūdātiū: que om̄ia obuia trahunt. s Et emiſſarū ſuꝑ terrā ſpacioſam.i. decem tribuū. t Pedib⁹/ aſſyrioꝝ. v Cōculcabiṫ corona ſuperbie ebrioꝝ ephraim.i. ſuꝑba multitudo decē tribuū.q.d. cito ⁊ ſubito ⁊ violenṫ ⁊ cū multitudine magna ⁊ magna crudelitate veniēt aſſyrij ſuꝑ decē trib⁹ deſtruēdas: et omēs trahent ſecū in aſſyriā/ ſic aque inūdātes oīa ſibi obuia trahūt. x Et erit flos decidēs glīe exultatiōis ei⁹/ populi.

y Qui ē ſuꝑ verticē vallis pinguiū.i.q̄ figit tentoria ſua ſuꝑ verticē montiſ q̄ iminet valli gethſemani. z Quaſi temporaneū ante maturitatē autūni.i. ſicut pomū ꝑmaturū/ vel aliq̄d h̄mōi. a Qd̄ cū aſpexerit vidēs ſtatim vt manu tenuerit deuorabit illd̄/ auide.q.d. cū

q
r tūrbo ↄfringēſ: ſic impēt⁹ aq̄-
s rū multarū inūdātiū ⁊ ēmiſ-
ſarum ſuper terram ſpacio-
t
v ſam. Pēdibus cōnculcabi-
tur corona ſuperbie ebriorū
x ephraim: ēt erit flos decidēs
y glorie exultationis eius: qūi
eſt ſuper verticē vallis pin-
z guiū: quaſi tēmporaneū ante maturitatē autūni. Qd̄ cū
a āſpexerit vidēs ſtatim vt manu tenuerit/ deuorabit illd̄.

tanta auiditate ⁊ deſiderio deſtrueṫ decē tribus ab aſſyrijs: cū quāta auiditate comeduṅt fructus ꝑmaturi ante alios. Itē fruct⁹ ꝑmatur⁹ diu durare nō pōt: ita decē tribuſ ꝓpṫ inſolentiā ſuā nō poṫant diu durare/ q̄n deſtruerēṫ: vel i ſe deficerēt. ſ̄.xviij.c. Ante meſſē tot⁹ effloruit: et imatura perfectio germinabit. Naū.iij. c. Omnes munitiones tue ſūt ficus cum groſſis ſuis: ſi concuſſe fuerint cadent in os comedentis. B

☞ In die illa ⁊c̄. Scd̄a pſ

Myſtice: e Ve corone ſuperbie: id eſt magiſtris erroris de multitudine auditorum ſuperbientibus: vel clericis de paruis coronis ſuꝑbientibus: vel canonicis ⁊ prelatis de magna cauda ſocioꝝ ⁊ familie gloriantib⁹/ ſicut pauo. Amos.vj.a. Ve qui opulenti eſtis in ſion: ⁊ ↄfiditiſ in monte ſamarie/ optimates capita populoꝝ igredientes pompatice domum dn̄i. g Ebrijs ephraim: id eſt ſcribis ⁊ phariſeis/ auaris: ⁊ vino erroris aut fornicationis aut aliorū viciorum ebrijs. Hiere.lj.a. Calix aureus babylonis in manu dn̄i inebriās oēm terrā: de vino ei⁹ biberūt oēs gentes: et iō cōmote ſūt. Itē ve ebrijs vino ſacre ſcꝑture: ephraim: id eſt temꝑalia multiplicātib⁹. Oſee.xij.a. Ephraim paſcit ventū ⁊ ſequiṫ eſtū: tota die mendaciū et vaſtitatē multiplicat. h Et flori decidenti: id eſt carnali voluptati.ī.xl.b. Omis caro fenū: ⁊ oīs gloria eius quaſi flos agri. i Glorie exultatiōis ei⁹: id eſt mundane glorie. Ebrijs dico: l Qui erāt in vertice vallis pinguiſſime.i.i dignitate ⁊ prelatione eoꝝ qui ſūt receptaculū vitioꝝ. m Errātes a vino/ carnalis voluptatiſ: vel mūdane vanitatis. Pauci modo volunt habitare in vertice vallis macilente.i. in ꝑlatiōe pauperis eccleſie: ſed pinguiſſime. Vn̄ errāt a vino aurei calicis babylonis. Nota ē corona culpe: vt hic: Ve corone ſuꝑbie. Itē corona pene.ſ̄.xxij.e. Coronās coronabit te tribulatione. Item corona gratie. Ps̄. Qui coronat te in miſericordia ⁊ miſerationib⁹. Item corona doctrine. Eccj.xxv.a. Corona ſenū in multa peritia. Itē corona glorie. Ps̄. Gloria ⁊ honore coronaſti eū dn̄e. Item flos chriſtus. Cantiſ.ij. a. Ego flos campi.ſ̄.xj.a. Et flos de radice eius aſcendet. Itē flos eſt iuſt⁹. Cantiſ.ij.c. Flores apparuerūt in terra nr̄a. Itē flos gaudia eccleſie triūphātis. Cantiſ.ij.b. Fulcite me florib⁹. Itē flos ſerenitas ↄſcie. Cātiſ.j.d. Lectul⁹ nr̄ florid⁹. Item flos apparētia hypocrite. Job.xv.d. Ledeṫ q̄ſi vinea i p̄mo flore. Itē flos glīa dei. Ps̄. Juſt⁹ vt palma florebit: a q̄ nō cadit floſ. Itē glīa mūdi.ī.xl.b. Exiccatū eſt fenū ⁊ cecidit flos. Itē corp⁹ hoīs. Job.xiiij.a. Qui q̄ſi flos egrediṫ et ↄteriṫ. Itē flos voluptas carnis. Sap̄.ij.b. Non ꝑtereat nos flos temꝑis. Itē flos v̄ginitatiſ/ humilitas/ pietas. Eccj. xxiiij.c. Et flores mei fruct⁹ honoris ⁊ honeſtatis. Itē flos nouitij boni. Eccj.xxxix.b. Florete flores q̄ſi liliū ⁊ date odorem: et frondete in grām. Itē flos bona cogitatio: bonū deſideriū/ bonū ꝓpoſitū: fruct⁹ ei⁹ bonū opus. Eccs.xij.b. Florebit amygdalus. Itē flos ꝓſperitas mūdi. Hiere. xlviij.b. Date florē moab. Itē flos etas iuuētutiſ. Prouerb.xvij.d. Anim⁹ gaudēs etatē floridā facit. Sequiṫ. n Ecce validus ⁊ fortiſ. Ecce pena ꝑmiſſoꝝ. Valid⁹ ē dn̄s vt oēs cōꝓhēdat: fortiſ/ vt null⁹ euadat: p Sic impet⁹ grādiſ/ ↄ ſuꝑbiā: Sic q Turbo ↄfrigēs/ ↄ auariciā: r Sic impe

Myſtice

Corona multiplex

Ps̄.102.

Ps̄.8.

Flos multiplex

Ps̄.91.

a In die illa erit dñs exercitu-
b um corona glorie: et ſertũ exul
c tationis reſiduo ppl'i ſui: ⁊ ſpi
d ritus iudicij ſedenti ſup thro
e num: et fortitudo reuertentibus
f g de bello ad portã. Uerũ hi
h i k quoq; pre vino neſcierũt: et pre
l m ebrietate errauerũt. Sacer-
n o p dos ⁊ ppha neſcierũt pre ebrie
q r tate: abſorpti ſũt a vino: er-
s t rauerũt in ebrietate: neſcierũt
v videntẽ, ignorauerũt iudiciũ.
x y Oẽs enim menſe replete ſunt
z vomitu ſordiũq; ita vt nõ eſ-
a b ſet vltra loc⁹. Quẽ docebit
c d ſcientiam ⁊ quem intelligere
e faciet auditum? Ablacta-
f tos a lacte: apulſos ab vbe-
g ribus: quia manda, reman-
h da: mãda, remãda: expecta
reexpecta: expecta, reexpec-
ta: modicũ ibi, modicũ ibi.

¶ a In die illa ⁊c. Secũda pars vbi tangitur ineſtimabilis victoria ezechie regis iuda: ⁊ iniquitas iudeorum. Captiuatis enim decem tribubus, ſennacherib cũ infinita multitudine intrauit terram iuda ⁊ deſtruxit eã fere totam vſq; ad hieruſalẽ: in cuius obſidione exterminatus eſt exercitus eius ab angelo. i. xxxvij. g. redactis corporibus eorũ in cinerẽ ne fererẽt: veſtimẽtis ⁊ armis intactis. Mane aũt iudei exeũtes de hieruſalẽ cũ exultatione et gaudio magno, ſpolia eorum detraxerũt. Et hoc eſt: In die illa, deletis decẽ tribubus ab aſſyrijs. b ¶ Erit dñs exercituũ corona glorie: que fit ex auro et gẽmis. c ¶ Et ſertũ exultationis, qḋ fit de floribus. d ¶ Reſiduo ppl'i ſui. i. duabus tribubus que nõdũ captiuate fuerãt tpe ezechie. Antiquitus qñ aliquis habebat victoriã de rege, imponebãt ſibi diadema aureũ: qñ de alio q nõ erat rex faciebat ſibi ſertũ de floribus. Uult ergo dicere ppha quod dñs dabit eis magnũ triũphũ: tum de rege ſennacherib, tũ de pplo eius. e ¶ Et, erit dñs, ſpũs iudicij ſedẽti ſup thronũ. i. ezechie. q. d. dñs inſpirabit ei diſcretionẽ iuſti iudicij ⁊ iuſticiã exercẽdi. f ¶ Et erit, fortitudo reuertẽtibus de bello. i. de interfecto exercitu aſſyriorũ quos ſpoliauerũt. g ¶ Ad portã, hieruſalẽ. Et licet dñs eis tantam victoriã contuliſſet: ⁊ quaſi miraculoſe liberaſſet: nihilominus tñ ipſi poſtea ebrietati ⁊ luxurie ⁊ deriſioni vacabant. Et hoc eſt: h ¶ Uerum hi. i. due tribus. i ¶ Quoq;. i. ſimiliter ſicut alie tribus. k ¶ Pre vino, nimio potato: l ¶ Neſcierũt. i. ſcire noluerũt captiuitatẽ ſibi iminere: vel creatorem qui ſepe ⁊ mirabiliter eos liberauit. m ¶ Et pre ebrietate errauerunt, a via veritatis ⁊ iuſticie. n ¶ Sacerdos, iniquus. o ¶ Et ppha, falſus. p ¶ Neſcierũt. i. neſciẽtes fuerũt: q ¶ Pre ebrietate: abſorpti ſũt a vino: qḋ ipſi abſorbuerũt. s ¶ Errauerũt, a via dñi: t ¶ In ebrietate neſcierũt videntẽ. i. deũ qui oĩa videt. v Ignorauerũt iudiciũ, iuſtũ. i. neſcierũt iuſte iudicare. Uel neſcierũt iudiciũ dñi q iudicabunt. Et vere abſorpti ſũt a vino. x ¶ Oẽs enim menſe, ſup quas comedebãt ⁊ bibebant: y ¶ Replete ſũt vomitu ſordiũq; ita vt nõ eẽt vltra loc⁹, in menſa q nõ eẽt maculatus: vel in ventre q nõ eſſet impletus. q. d. tãtũ comedebãt quod nõ poterãt plus: vel tãtũ vomebãt quod oĩa erãt ſordida iuxta eos. Tangit etiã quod idolis imolabãt, in maxima quantitate ſacrificia offerẽtes: ⁊ de parte que eos contingebat ingurgitabãt ſe. Et ẽ ſenſus: x ¶ Oẽs menſe, ſup quas comedebãt ante idola: y ¶ Replete ſũt vomitu ſordiũq;. i. idolotithis que ſũt abominabiles deo ⁊ fidelibus eius. z ¶ Ita vt non eſſet, in eis, a ¶ Ultra locus, dño: quem a ſe per idolatriã expulerãt. Sed poſtq; iudei ita ſe expoſuerãt idolatrie, dñs miſit eis pphas: eſaiã, hieremiã: et alios cõminãtes eis captiuitatẽ: ſed ipſi nolebãt credere: Unde ſubiungit propheta: b ¶ Quẽ docebit, dñs: c ¶ Scientiã, cauẽdi a malo: et faciẽdi bonũ: d ¶ Et quẽ intelligere faciet auditũ. i. predicationẽ pphetarũ quã audierãt a dño? Et rñdet ppha ſue queſtioni. e ¶ Ablactatos a lacte, falſe doctrine ſacerdotum, et pſeudo pphetarũ: qui pplm decipiebant proſpera nũciãtes. f ¶ Apulſos ab vberibus. i. a mũdi ⁊ carnis delectationibus, alios non: quia indigni ſũt, eo quod irridẽt pphas. Et hoc eſt: g ¶ Quia mãda. i. ideo nõ docebit eos: quia dicũt irridẽdo: O ppha: Mãda, remãda: mãda, remanda: expecta, reexpecta: expecta, reexpecta: modicũ ibi modicũ ibi. q. d. O ppha mãda qḋ vis ⁊ minare quod vis: quia nihil faciemus de his que dicis: nec timemus minas tuas. Et dicũt hmõi verba: Mãda remãda ⁊c. recitãdo verba pphetarũ dñi: quia mos pphetarũ erat ſic loqui: Deus mandat hoc. Unde. ẽ. v. b. Mãdabo nubibus meis. Et. xiij. a. Dñs precepit militie belli. Similiter Abacuk. ij. a. Si morã fecerit expecta eũ ⁊c. Uel ſic diſtingue lrãz. g ¶ Mãda, remãda: mãda, remãda. Hec ſũt verba iudeorum irridẽtiũ pphetas. Et rñdẽt pphete. h ¶ Expecta reexpecta. q. d. ita non timetis que dicimus: ſed expectate: quia ſine dubio fiet: nec decetero predicet vobis dñs per pphas mala futura: ſed ſtatim inferet. Et hoc eſt

¶ In loquela tus agrũ multarũ inundatiũ, i. luxuriã: que plures ſubmergit quam aliquod pctm. a ¶ In die illa erit dñs exercituum corona glorie, que fit ex auro. c ¶ Et ſertũ exultationis, qḋ fit de floribus. d ¶ Reſiduo ppl'i ſui: quia remunerabit dñs ſctõs ſuos ⁊ pro bonis deſiderijs ⁊ cogitationibus, et ſic erit ſertum: et pro bonis operibus, ⁊ ſic erit corona. Zach. vj. c. Sumes aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ facies coronas ⁊ pones in capite ieſu. n ¶ Sacerdos et ppha neſcierũt pre ebrietate. Hebreus: immemores bñficiorum dei. r ¶ Abſorpti ſũt a vino, auaricie. Hiere. vj. c. A minore vſq; ad maximũ: oẽs auaricie ſtudẽt: ⁊ a propheta vſq; ad ſacerdotẽ cũcti faciũt dolũ. Iohel. j. b. Ululate q bibitis vinũ in dulcedine: qm perijt ab ore vr̃o. x ¶ Omẽs menſe replete ſũt vomitu ſordiũq;. Menſa ẽ doctrina. Prouer. ix. a. Sapiẽtia propoſuit mẽſam ſuã. In vomitu cibus q purus ſumitur, fetidus emittitur: ſic multi cibos doctrine puros recipiũt: ſed fetidos emittũt: quia mala vita ⁊ fama coinquinãt. Ezech. xxxiiij. e. Cũ aquã puriſſimã biberetis: reliquã pedibus vr̃is turbaſtis: ⁊ oues mee his que conculcata erãt pedibus vr̃is paſcebantur. b ¶ Quẽ docebit ſciẽtiã, et quẽ intelligere faciet auditũ? q. d. dñs: cũ totus iſrael q erat pplus peculiaris reliquerit me. i. clerici ⁊ monachi male viuẽdo: quẽ docebo? Hiere. ij. b. Tenẽtes legẽ neſcierũt me: ⁊ paſtores preuaricati ſũt in me: et pphete pphetauerũt in baal. Et. j. c. Duo mala fecit pplus meus: dereliquerũt me fontẽ aque viue: ⁊ ciſternas foderũt ſibi diſſipatas que non valẽt continere aquas. e ¶ Ablactatos a lacte, adulatiõis. f ¶ Apulſos ab vberibus, mũdi: que ſunt vanitas ⁊ voluptas. Prouerb. xvj. d. Uir iniquus lactat amicũ ſuũ: ⁊ ducit per viã nõ bonã. Thren. iiij. a. Lamie nudauerũt mãmas, lactauerunt catulos ſuos. Propter hmõi ablactationẽ ſiue apulſionẽ abraam legitur. i. dñs grãde conuiuiũ fecit: Geñ. xxj. a. Quia dñs multũ gaudet qñ aliquis relicta vanitate mũdi ⁊ voluptate carnis intrat religionẽ: aut facit in ſeculo pniam. Luc. xv. b. Gaudium eſt in celo angelis dei ſup vno pctõre pniaz agẽte. g ¶ Mãda, remãda: mãda, remãda: expecta, reexpecta: expecta reexpecta. Quattuor mãdat dñs: et ideo quater ponitur verbum mãdandi. Primũ mutuã dilectionẽ. Ioh. xiij. d. Mandatũ nouũ do vobis vt diligatis inuicẽ. Scḋo ſalutẽ. Pſ. Qui mandas ſalutes iacob. Tertio ⁊ quarto bñdictionẽ ⁊ vitam. Pſ. 43.
Pſ. Qm̃ illic mandauit dñs benedictionẽ ⁊ vitam vſq; in ſeculum. De his quattuor mandatis dicit Pſ. Tu mandaſti Pſ. 132. Pſ. 118.
mandata tua cuſtodiri nimis. Et pro his, quattuor bona expectantur: vnde et quater ponitur verbum expectandi. Primũ eſt perfectio virtutum. Luc. vlt. g. Sedete in ciuitate donec induamini virtute ex alto. Secundũ aduentus dñi ad iudicium. Luc. xij. e. Et vos ſimiles hoĩbus expectãtibus dñm ſuũ qñ reuertatur a nuptijs. Tertiũ eſt reformatio corporum glorioſa. Phil. iij. d. Cõuerſatio nr̃a in celis eſt: vnde expectamus ſaluatorẽ dñm nr̃m ieſũ chriſtũ, qui reformabit corpus humilitatis nr̃e configuratũ corpori claritatis ſue. Quartum eſt ſtola aĩe. Apoc. vj. c. Date ſũt illis ſingule ſtole: et dictũ eſt illis vt requieſcerẽt tps adhuc modicũ, donec impleatur numerus conſeruorum eorum.

Marginalia: Secũda pars (beside the opening of the gloss); Al. ſtudiciis; C; Myſtice; Al. tauulſos

In lõquela enĩ labij ẽt lingua altera lõqueť ad pplm iſtũ: cui dixit: Hec ẽ rẽquies mea: rẽficite laſſũ/ ẽt h ẽ meũ refrigeriũ: ẽt noluerũt audire. Et ẽrit eis ṽbũ dñi mãnda remãda: mãda remãda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicũ ibi modicũ ibi: vt vãdãt ⁊ cãdãt retrorſũ: ẽt ↄterãť ẽt illaqueentur ẽt capianť. Prõpť hoc ãudite ṽbũ dñi viri illuſoreſ qũi dñamini ſuper pplm meum q̃ eſt i hieruſalẽ. Dixiſtiſ ẽni: Percũſſim⁹ fędus cum mõrte: ẽt cũ inferno fecimũs pactũ. Flãgellũ inũdãs cũ trãſiẽrit/ nõ vẽniet ſup nos: q2 põſuim⁹ mẽndaciũ ſpem noſtram: ⁊ mẽndacio ↄtẽcti ſum⁹. Jdcircò hẽc dic dñs

a In loquela enĩ. q. d. malo veſtro irridetis ↄphetas q̃s dñs miſit vobis: et loquiť in eis: quia nõ amplius per ipſos loqueť vobis ſed per flagella ⁊ gladios hoſtiũ/ ſine omni p̃monitione. In loquela eni labij/ vſq₃ modo locutus eſt. b Et lingua altera. i. verberib⁹ ⁊ nõ verbis: c Loquetur/ dñs/ ad pplm iſtũ/ incredulũ ⁊ irridentem. Et eſt vulgaris modus loquẽdi: q̃ pater filio ↄteruo ſolet dicere: Fili ego aliter decętero loq̃r ad te: non amplius verbis ſed ṽberib⁹. d Cui/ pp̃lo. e Dixit/ dñs. f Hec ẽ req̃es mea. i. vos bñfacientes eſtis reqes mea. i. cũ bñ facitis: facitis me requieſcere. Ergo g Reficite laſſũ/ me: quem laborare feciſtis in iniquitatibus veſtris. j. xliij. d. h Et hoc eſt meũ refrigeriũ. i. in hoc. i. in bonis opibus veſtris. Unde: Anima iuſti ſedes eſt dei. q. d. dominus: refectio pauperũ ita grata eſt mihi: ſicut laſſo requies. Ul' notat q; opera miſericordię quieſcere faciũt iram dei. Prouer. xxj. b. Munus abſcõditũ extinguit iras: ⁊ donũ in ſinu indignationẽ maximam. Jta dixit eis dñs: i Et noluerunt audire. i. auditum facere. k Et erit eis verbũ dñi/ deridentis eos in ſua miſeria ⁊ replicanť eorum verba irriſoria quę ipſi dicebãt ↄphetis: l Mãda/ remãda: mãda/ remãda: expecta/ reexpecta: expecta/ reexpecta: modicũ ibi/ modicũ ibi. q. d. in tpe neceſſitatiſ ſuę ↄſulẽt dñm nec rñdebit eis: ſed ꝓ oraculo replicabit eis ṽba ſuę irriſiõis in eorũ cõfuſionem. q. d. modo poteſtis dicere ṽba q̃ ſolebatis dicere ↄphetis meis irridẽdo eos. Nec ſolũ hęc ṽba erũt eis in ↄfuſionem: ſed erunt cauſa captiuitatis eorũ. m Ut vadãt. i. hoc verbum erit eis cauſa vt vadant in interitũ vl' in captiuitatẽ: vel de miſeria in miſeriã. n Et cadant retrorſũ: non in faciẽ/ vt boni: Ezech. ij. a. ſed retro/ vt mali. j. Reg. iiij. d. de heli. o Et conteranť/ fame ⁊ peſtilẽtia. p Et illaqueenť. i. ligati ducantur in captiuitatẽ. q Et capiantur. i. capti teneanť ne euadãt a chaldęis vel romanis. r Propť hoc. i. q2 illuſiſtis ⁊ deriſiſtis ↄphetas: s Audite ṽbũ dñi viri illuſores/ ſpecialiť. i. põtifices/ ſcribę ⁊ phariſęi: p̃ncipes ⁊ generaliť oẽs q̃ ↄphas dñi irridetis. t Qui dñamini ſuper pplm meũ qui ẽ in hieruſalem/ cupide ⁊ ambitioſe. q. d. contra vos ſpecialiť eſt h verbum. v Dixiſtis eni: ꝑcuſſim⁹ fędus cũ morte/ immolantes idolis ſicut alię gentes. x Et cũ inferno. i. cũ diabolo: a Fecim⁹ pactũ. i. vt ad inferos deſcẽſuri leui⁹ puniamur. Uerba ſunt iudęoꝝ deſperantiũ de dei auxilio: ⁊ ideo idolis ⁊ dęmonib⁹ imolantiũ: quaſi ↄpť hoc minus punirent eos in inferno. Uel ſperãtes ante mori q̃₃ veniret captiuitas/ dicebãt: x Percuſſim⁹ fędus cũ morte. i. certi ſumus q; moriemur anteq̃₃ veniat captiuitas cõminata a vobis. z Et cũ inferno fecim⁹ pactũ. q. d. confędérati ſum⁹ morti ⁊ inferno: ⁊ ideo nõ inuadẽt nec nocebũt nobis ſicut ↄfęderatis ſuis: q̃re non timem⁹ vr̃as cõminatiões. Uel melius: v Dixiſtis eni: ꝑcuſſim⁹ fędus cũ morte: et cũ inferno fecim⁹ pactũ. i. facto oſtẽdiſtis ac ſi hęc feceritis. b Flagellũ inũdãs. i. captiuitas totã terrã occupãs. c Cu trãſierit/ ꝑ alias natiões. d Nõ veniet ſup nos/ ante mortuos. Et reuera ita fiet: e Quia poſuim⁹ mẽdaciũ. i. idola/ ſpem nr̃am. g Et mẽdacio. i. idolo mẽdaci: qđ videť viuere ⁊ nõ viuit: vel diabolo p̃re mẽdacij: Joh. viij. f. h Protecti ſum⁹. q. d. ita nõ veniet ſup nos: q2 ↄfidim⁹ i dijs veris q̃ liberabũt nos: quos vocat eſaias mendaciũ: nõ q; ipſi ita vocarent: ſed q2 ſic erat veritas. Uel ita: Uere/ d Nõ veniet ſup nos flagellũ inũdãſ q2 poſuim⁹ mẽdaciũ ſpem nr̃am. i. ſperam⁹ ſic: q2 eſt mẽdaciũ/ dicit eſaias de ſuo. g Et/ hoc/ mẽdacio ↄtecti ſum⁹. i. hac ſpe ↄtegemur q̃ eſt mẽdaciũ/ dicit eſaias. q. d. prius mortui erim⁹ q̃₃ veniat captiuitas: et ita nõ veniet ſup nos captiuitas. Uel ſic: Bñ fecim⁹ faciẽdo fęd⁹ cũ morte et cũ inferno: q2 ꝑus/ poſuim⁹. i. poſueram⁹. f Mendaciũ ſpem nr̃am. i. fruſtra ſpẽ i deo habuim⁹. g Et mẽdacio ↄtecti ſum⁹. i. mẽdaciť. i. nõ ſum⁹ ꝓtecti ab eo ſic ſꝑabam⁹. Et rñdet ↄpha. i Jdcirco/ q2 deſpaſtis: vel q2 i idol' ↄfiditis: vel quia ſic dicitis: k Hęc dicit dñſ de⁹: miſericorſ ⁊ miſerator ☞ Ecce ego ⁊c̃ vide cõſeruoꝝ eoꝝ.

Myſtice a In loq̃la enĩ labij et lingua altera loqueť/ dñs/ ad pplm iſtũ. In loquela labij. i. ſuauitatis ⁊ miſericordię loqueť bonis dicẽs: Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mãducare ⁊c̃. Uenite bñdicti p̃ris mei. Tũc vere dicẽt boni: Diffuſa eſt gr̃a i labijs tuiſ ⁊c̃. b Et lingua altera. i. i lingua iuſticię ⁊ ſeueritať loq̃ť dñs mal'/ dicẽſ: Eſuriui ⁊ non dediſtis mihi mãducare: Jte maledicti ⁊c̃. De p̃mo dicť Soph. iij. b. Reddã populis labiũ electũ. De ſecundo dicť. j. xlij. c. Tacui/ ſemp ſilui: patiẽs fui: ſicut parturiẽs loquar. d Cui dixit/ dñs: f Hec ẽ reqes mea: reficite laſſũ. Docet hic dñs quõ poſſint expiari pctã. ſ. ꝑ elemoſynarũ largitionẽ. Prouerb. xxj. b. Mun⁹ abſconditũ extinguit iras. Luc. xj. f. Date elemoſynã: ⁊ ecce oĩa mũda ſunt vobis. k Et erit eis verbũ dñi mãda: remãda ⁊c̃. q. d. verbũ eoꝝ cõdemnabit eos. Mat. xij. c. Ex verbis tuis iuſtificaberis: ⁊ ex verbis tuis ↄdemnaberiſ. Joh. xij. g. Sermo quem locut⁹ ſum ille iudicabit mũdum in nouiſſimo die. m Ut vadant/ cogitatione. n Et cadant/ locutione. o Et conteranť/ opatione. p Et illaqueenť/ ↄſuetudine. q Et capianť/ in morte. Prouer. iiij. c. Uia impiorũ tenebroſa: neſciũt vbi corruũt. s. viij. c. Offẽdẽt ex eiſ plurimi: ⁊ cadẽt ⁊ ↄterẽť ⁊ irretienť et capiẽť. r Propter hoc audite ṽbũ dñi viri illuſoreſ q̃ dñamini ſup pplm meũ q̃ ẽ i hierl'm. Glo. i. pontifices ⁊ ſcribę. Pręlati eni ⁊ ſapiẽtes ſęculi irriſores ſť dñi ſiue illuſores: q2 tota vita eorũ irriſio ẽ ⁊ illuſio. Prouer. xiiij. a. Quęrit deriſor ſapiaʒ ⁊ nõ iuenit. Jtẽ Prouer. iij. d. Abomiatio ẽ dño oĩs illuſor. Jtẽ i eodẽ. xix. d. Parata ſť irriſorib⁹ iudicia: ⁊ mallei ꝑcutiẽtes ſtultoꝝ corꝑib⁹. Aug⁹. Jrriſor ẽ ⁊ nõ pęnitẽs: q̃ ſic cõmiſſa plãgit: vt volũtate vl' ope cõmittere nõ deſiſtat. v Dixiſtis eni/ ope nõ ſmone: x Percuſſim⁹ fęd⁹/ amicitię. y Cũ morte. i. cũ diabolo vt eũ ñ impugnem⁹: ſic paſtor cũ lupo dr̃ feciſſe fęd⁹/ cũ lupo rapiente nõ clamat. j. lvj. c. Uniuerſę beſtię agri venite ad deuorãdũ: ſpeculatores ei⁹ cęci oẽſ/ neſcierũt vniuerſi/ canes muti nõ valẽtes latrare. z Et cũ iferno fecim⁹ pactũ: vt cũ maḡ ſocietate illuc veniam⁹. ij. Paral'. xx. g. Quia iiſti fęd⁹ cũ ochocia ꝑcuſſit dñs opa tua. Mat. xv. b. Si cęc⁹ cęco ⁊c̃. b Flagellũ iñdãſ/ paupťatiſ/ nuditať/ tribulatiõis tpal'. c Cũ trãſierit nõ veniet ſup noſ: ⁊ iõ illđ flagellũ qđ nũq̃₃ trãſibit deſcẽdet ſup eoſ. Job. vj. c. Qui timẽt pruinã irruet ſup eoſ nix: tpe q̃ fuerit diſſipati peribũt. Sap. vj. a. Potẽtes potenť tormẽta patiẽť: ⁊ fortib⁹ fortior inſtat cruciat⁹. e Quia poſuim⁹ mẽdaciũ ſpem nr̃am: et mẽdacio ↄtecti ſum⁹. i. vanitate mũdi. Oſee. x. a. Feriet ſ fęd⁹ cũ mẽdacio: ⁊ germiabit q̃ſi amaritudo. Eſt aũt mẽdaciũ multiplex. Proſpitas tpalis. Oſee. xij. a. Ephraim paſcit vẽtũ: ⁊ ſequiť ęſtũ: tota die m̃tiplicat mẽdaciũ ⁊ vaſtitatẽ. Jtẽ idolũ. Hiere. viij. b. Apphẽderũt mẽdaciũ ⁊ noluerũt reuerti. Jtẽ diabol⁹. Joh. viij. f. Mẽdax ẽ

Margin notes: j. Cor. 14. d. — B — Matth. 25. c. — Ps. 44. — Mendaciũ multiplex

 et pať mẽdacij

¶ a ¶Ecce ego ⁊c. Tertia pars vbi agit̃ de captiuitate dua
Tertia pars rũ tribuũ facta ꝑ romanos ꝓ̄t mortẽ dñi: Vñ ꝓmittit de eiꝰ
natiuitate dicens. Ecce ego.q.d.ita dicit̃ vos ꝓtectos ab
idolis: vt nec mors nec infernꝰ noceãt vobis: nec captiuitas
opp̃mat: et ego dico vobis/ꝙ imo: qꝛ chriſtꝰ incarnabit̃ quẽ
Ro.9.g. vos occidetis: ꝓ̄t qđ
1.Pet.2.b. veniet ſup vos capti/
Al.†lapidẽ lapidem ꝓbatũ angularem uitas romanoꝝ: ⁊ ita
nõ ſolũ vna ſ; duplex
captiuitas vobis imi/
Ro.10.b. net. Et h̃ eſt: Ecce/i
Al.†turbet̃ primo ⁊ euident̃. b
¶Ego/dicit pater: c
E ¶Mittã/vobis noléti/
bus. d ¶In funda
mentis ſion.i.in apo
ſtolis: q fuerũt funda/
menta eccleſię. Uel/
In fundamentis ſi
on.i.ad fundandã ec/
cleſiã. e ¶Lapidez
angularẽ.i.chriſtũ/gentes ⁊ iudęos in vnitate fidei copu/
Ps.117. lantẽ. De q̃ dicit Ps. Lapidẽ quẽ reprobauerũt ędificãtes:
hic factꝰ ẽ in caput anguli. j. Cor. iij.c. Fũdamẽtũ aliud ne/
mo põt ponere pręt̃ id qđ poſitũ eſt: qđ eſt chriſtꝰ ieſus. g
¶Probatũ/a deo ⁊ hoibꝰ. h ¶Precioſũ: quo totꝰ mũdꝰ re/
deptꝰ ẽ. i ¶In fũdamẽto/eccłię/ k ¶Fũdatũ/totã ſuſti/
nens fabricã eccleſię. Mat. vij.d. Fũdata eni erat ſupra fir/
mã petrã.i.chriſtũ. De q̃.j. Cor. x.a. Petra aũt erat chriſtꝰ.
Hebrei exponũt hoc de ezechia: qui quaſi fundamentũ to/
tã hieruſalẽ ſuſtentauit: et q̃ſi lapis angularis iuda ⁊ iſrael reli/
q̃as copulauit. l ¶Qui crediderit: hoc futurũ vt dico:
m ¶Nõ feſtinet/adimpletionẽ ꝓmiſſiõis: qꝛ nõ ſtati fiet: ſ;
ſi differat̃/nõ tñ aufert̃. Vñ Abacuk. ij.a. Si morã fecerit ex
pecta eũ: qꝛ veniẽs veniet. Septuagita dicũt: Qui credide/
rit non ↄfundetur: id eſt non decipiet̃/quia ita fiet: Uel non
confundet̃ ęterna ↄfuſione. n ¶Et ponã in pondere iu/
diciũ.i.iuſte iudicabo hieruſalẽ. p ¶Et iuſticiã in mẽſu
ra/reddẽs ei qđ meruit. Uel/ n ¶Ponã in põdere.i.iu/
ſto examine. o ¶Judiciũ/eiꝰ.i.faciã ipſũ iuſtũ iudicẽ: qꝛ pẽ
nõ iudicat quenq̃: ſed omne iudicium dedit filio: Joh. v.d.
p ¶Et iuſticiã in mẽſura: vt reddet vnicuiq; iuxta opa
ſua. r ¶Et ſubuertet grãdo.i. imperꝰ captiuitatis roma/
nę ſubito venientis. s ¶Spem mẽdacij.i.iudęos mẽdacit̃
ſp rãtes in idolis. t ¶Et ꝓtectionẽ/illũ vel illos: quẽ vel
quos putabãt ꝓtectionem ſuam. v ¶Aquę/tribulationũ.
x ¶Jnũdabũt.i.totalit̃ occupabũt. y ¶Et delebit̃ fędꝰ
vr̃m cũ morte: et pactũ vr̃m cũ inferno nõ ſtabit.q.
d. non moriemini anteq̃ veniat captiuitas vt putatis: Sed/
ʒ ¶Flagellũ/mortis vł captiuitatis nabuchodonoſor/vel ſen
nacherib/vel romanoꝝ. a ¶Jnũdãs.i.ipetuoſe veniẽs. b
¶Cũ trãſierit.i.cũ venerit. Uł/Cũ trãſierit/ꝑ alias natiõẽs.
c ¶Erit/vos q dixiſtis: nõ veniet ſup nos. d ¶Et i ↄculca/
tionẽ.i.ↄculcabit vos. e ¶Quicũq;.i.qꝛ: f ¶Pertrãſierit
tollet: i.deſtruet/vos/ h ¶Qñ/vel/qm mane diluculo
.i.cito ⁊ ſbito: i ¶Pertrãſibit i die ⁊ i nocte.i.ex q̃ venerit
ↄtinue erit̃ i afflictiõe ⁊ miſeria. Uel/ k ¶In die ⁊ i nocte
.i.tã i ꝓſperis q̃ i aduerſis: vel occulte et apte. l ¶Et tñmo
ſola vexatio itellectũ dabit auditui/vr̃o.i.faciet vos
itelligere v̾ba eẽ q̃ dixerit ꝓphę. Et poſſet aliq̃s q̃rere: q̃re dñs
ita deſtrueret iudęos. Et r̃ndet: qꝛ recepert̃ cultũ idoloꝝ: q̃ ñ
põt eẽ ſimul cũ cultu dei. Et loq̃t̃ dñs ad hierł̃m ſic vir pudicꝰ
ad vxorẽ adulterã: q̃ vult vtriq;.i. viro ⁊ adultero ſatiſfacere/
Sic eni duę tribꝰ dñm adorabãt in tẽplo ⁊ ei ſacrificabãt: ⁊ i
domibꝰ ſuis colebãt idola. Nec põt h̃ itelligi d̃ decẽ tribubꝰ q̃
3.Reg. 12.g. penitꝰ ſpõſũ abiecerãt: qꝛ i dan ⁊ i bethel aureos vitulos hie/
roboã adorabãt. Et h̃ ẽ: m ¶Coanguſtatũ ẽ eni.q.d. meri
to ↄculcabimi: qꝛ vultis ſimul deũ ⁊ idola colere: qđ eẽ ñ põt:
ſicẽ nõ põt eſſe ꝙ idẽ lectꝰ recipiat ſponſũ ⁊ adulterũ cũ vxore:
vel ꝙ idẽ palliũ coopiat vtrũq;. Coanguſtatũ ẽ eni ſtra/
tũ. Metaphorice loq̃t̃.i. cordis latitudo. n ¶Ita vt alter

a deus: Ecce ẽgo mittã in fũn
b c d damentis ſion lãpidem † ãn/
e f gularem/ ꝓbãtũ/ ꝓcioſum/ in
g h fũdãmẽto fũdãtũ. Qui cre/
i k diderit/ nõ † fẽſtinet. Et põnã
l m in pondere iũdiciũ ⁊ iũſticiã
n o ĩ mẽſurã. Et ſũbuertet grã/
p q do ſpẽm mẽdacij ⁊ ꝓtẽctio/
r s nẽ. Aquę inũdãbũt: ⁊ dẽle/
t v bit̃ fędus vr̃m cũ morte: ⁊ pa
x y ctũ vr̃m cũ inferno non ſta/

ʒ a bit. Flãgellũ inũndãs/ cum
b c trãſiẽrit/ ẽrit ei i ↄcũlcatio/
d e nẽ: qñcũnq; ꝑtrãſiẽrit/ tõl/
f g let vos: † qm mãne diluculo
h i ꝑtrãnſibit i diẽ ⁊ in nocte: ẽt
k l tñmodo ſola vexatio intel/
m lectũ dabit auditui. Cõan/
n guſtatũ eſt eni ſtratũ: itã vt
o alt̃ decidat: ⁊ pãllium breue
p vtrũq; opire ñ põt. Sic ẽni
q i mõte diuiſionũ/ ſtãbit dñs:

decidat: ſpõſus vel adult̃. o ¶Et palliũ breue ẽ/ vtrũq;
operire nõ põt.q.d. nõ poteſt̃ deo ſeruire ⁊ idolis. Mat.
vj.c. Nemo põt duobus dñis ſeruire. p ¶Sic eni.q.d. ita
amplexami mõ idola: ſ; dñs flagellando ſepabit vos ab eis.
Sic eni/ſteterit/i mõte diuiſionũ/i baalpharaſim: q Sta
bit dñs/i hierłm: vt
affligat vos ⁊ ſepet ab
idolis ⁊ aliis q̃ diligit̃
mittẽs i captiuitatẽ.
Et tãgit eſaias hiſto/
riã magnã quã habe/ Al.†qñ
mus. ij. Reg. v.c. vbi
legit̃ qđ philiſtei cum
magna multitudie in/
trauerũt terram iuda
portãtes idola ſua: vt
in exercitu conſulerẽt
ea: ⁊ iuxta nemus qđ/
¶ dã poſuerit F
et pĩ mẽdacij. Jrẽ Myſtice
ficiꝰ amicꝰ. Prouer.
x.a. Qui nitit̃ mẽdacijs h̃ paſcit ventos ⁊ ſeq̃t̃ aues volãtes.
Jtẽ pęna ſctõꝝ. Hiere. xv.d. Plaga mea deſperabil̃ renuit
curari: facta ẽ mihi q̃ſi mẽdaciũ aq̃ꝝ ĩfideliũ. Jtẽ malũ opꝰ.
j. xliij.c. Forte mẽdaciũ eſt i dextera mea. Jtẽ fallax verbũ.
Sap. j.c. Os qđ mẽtit̃ occidit aiaꝫ. Jtẽ falſũ ſignũ. Hiere.
viij.c. Uere mẽdaciũ opat̃ ſtilꝰ mẽdax ſcribaꝝ. a ¶Ecce ego
mittã i fũdamẽtis ſion.i. eccłię. e ¶Lapidẽ.i. chriſtũ quẽ
reprobauerũt ędificãtes. f ¶Angularẽ/ↄiũgentẽ duos
populos in p̄dicatiõe. g ¶Probatũ/ in paſſiõe. h ¶Pre/
cioſũ/in reſurrectiõe. i ¶In fũdamẽto fũdatũ/in aſcẽ/
ſione: qꝛ tũc latuit mũdo ſicut fundamẽtũ. Prouer. x.d. Ju/
ſtus q̃ſi fundamentũ ſempit̃nũ. l ¶Qui crediderit/i chri/
ſtũ. m ¶Nõ feſtinet/q̃rere retributionẽ. Prouer. xx.c. He
reditas ad quã feſtinat̃ in p̄ncipio: in fine bñdictiõe carebit.
Ecci. xx.b. Hodie fęnerat̃ quis ⁊ cras repetit: odibilis eſt hõ
hmõi. n ¶Et ponã in pondere/pęnę. o ¶Judiciũ/cul
pę. Prouer. xvj.b. Pondꝰ ⁊ ſtathera iudicia dñi. p ¶Et iu/
ſticiã/p̄ſentis tribulatiõis. q ¶In mẽſura/ętnę retributi/
onis. Luc. vj.f. Menſurã bonã ⁊ cõfertã ⁊ coagitatã ⁊ ſup/
effluẽtẽ dabũt in ſinũ vr̃m. r ¶Et ſubuertet grando.i.
multitudo tormẽtoꝝ. Ps. Ignis/grando/ nix/glacies/ ſpũs Ps.10.
ꝓcellarũ pars calicis eoꝝ. s ¶Spem mẽdacij.i. diabolũ ⁊ Ps.148.
q̃ in eũ ſperauerũt. t ¶Et ꝓtectionẽ.i. illos q̃ diabolũ ꝓ/
texerũt. De q̃bꝰ Job. xl.c. Protegunt vmbrę vmbrã eius.
v ¶Aquę/tribulationũ. x ¶Jnũdabũt.i. vndiq; circũda
bũt. y ¶Et delebit̃ fędꝰ vr̃m cũ morte: qđ ꝑcuſſiſtis cũ
diabolo. ʒ ¶Flagellũ inũdans cũ trãſierit/iuſtos. c
¶Erit ei i ↄculcationẽ. Naũ. j.b. In diluuio ꝑtereũte cõ
ſũmationẽ faciet loci eiꝰ. j. xxx.g. Et erit trãſitꝰ v̾gę fũdatꝰ ⁊c.
Jđ pęna iuſtoꝝ d̾ torrẽs qꝛ cito trãſit. Hiere. xv.d. Plaga
mea renuit curari: facta ẽ mihi q̃ſi torrẽs aq̃ꝝ infideliũ. Ps.
De torrẽte i via bibet. e ¶Quicũq; ꝑtrãſierit.i. ꝑfecte trãſi Ps.109.
erit i die iudicij. g ¶Tollet vos: vt turbo ſtipulã. l ¶Tñ/
modo ſola vexatio itellectũ dabit auditui: qꝛ pęna
oclos aperit q̃s culpa claudit. Vñ diues epulo i iferno lazaꝝ
cognouit: quẽ in mũdo etiã videre ↄtẽpſit. Prouer. xxix.c. Uir
ga atq; correctio tribuit ſapiam. Ecci. xxij.a. Flagella ⁊ do/
ctrina i oĩ tpe ſapia. Tob. xj.c. Fel poſuit in oculos ⁊ vidit.
Apoc. iij.d. Collyrio inũge oclos tuos vt videas. m ¶Co
anguſtatũ eſt ſtratũ/cordis. De q̃ Ps. Lachrymis meis Ps.6.
ſtratũ meũ rigabo. n ¶Ita vt alt̃ decidat/deꝰ vel diabo/
lus: qꝛ nõ eſt ↄuẽtio chriſti ad belial. ij. Cor. vj.c. Anguſta/
tio auaricię deum cadere facit: anguſtatio iuſticię diabolũ.
Dñs totũ vult poſſidere: Nã tãti nos emit dñs/vt ſolꝰ nos
poſſideat. o ¶Palliũ breue/ eſt: vtrũq; opire nõ põt.
Palliũ qđ chriſtũ opit: ẽ charitas. Jllđ palliũ ita breue ẽ: vt
diabolũ nllo mõ valeat opire. Ruth. iij.b. Extẽde palliũ tuũ.
Glo. charitatẽ. j. lix.d. Opꝰ eſt quaſi pallio celi. Palliũ qđ
opit diabolũ: eſt hypocriſis. Cant. v.c. Tulerũt palliũ meũ
cuſtodes muroꝝ. p ¶Sic in mõte diuiſionũ ſtabit dñs
in die iudicij: qñ

a ſic ī valle q̄ eſt ī gabaon irā
b ſceꝛ: vt faciat op⁹ ſuū: alienū
c eſt op⁹ ei⁹ vt opeꝛ op⁹ ſuum:
d peregrinū eſt op⁹ ei⁹ ab eo.
e Et nūnc nolite illudere: ne
f forte ꝯſtringanꝛ vincula ve/
g ſtra. Cōſūmationē eni ꝛ ab/
h breuiationem audiui a dño
i deo exercituū ſup vniuerſā
k terrā. Aurib⁹ ꝑcipite ꝛ au/
l dite vocem meam: attendite
m et audite eloquium meum.

dam poſuerūt ea vbi erat pirorū copia in loco amęno: ꝛ cum dauid hēet paucos ſecū cōſuluit dñm: qui dixit vt exaduerſo piroꝝ veniret vbi erāt idola: qđ fecit dauid: ꝛ ꝓceſſit eum ſpūs mouēs cacumīa piroꝝ: vñ exteriti philiſtei fugerūt idola ſua relinquētes: ꝛ ita ſepauit eos dñs ab idol': vñ loc⁹ dict⁹ eſt baalpharaſim: id ē diuiſio a baal: id ē ab idolis. Baal eni ē nomen idoli generale: ꝛ phares diuiſio. Latine aūt dict⁹ eſt mons diuiſionū. Et h eſt qđ
Jo.x.f. dē h. Sic dñs ſepauit philiſteos ab idolis ī monte diuiſionū: ita ſepabit vos ab idolis vīlis: et aliis reb⁹ amatis/mittens vos in captiuitatē. Poſtea ſub iungit de alia hiſtoria quam habem⁹ Joſue.x.c. vbi legitur q̄ ioſue pugnās ꝯtra qnq̄ reges/timēs ne bñficio noctis poſſet effugere/orauit: et ſtetit ſol ꝛ luna īmobilis ſpacio vni⁹ diei quſq̄ oēs hoſtes ſuos ioſue ꝯtriuiſſet. Et ſic ibi dñs fuit iratus qnq̄ regib⁹: ita vobis iraſceꝛ vt deleat vos ꝛ diſperdat. Et hē: a Sic in valle q̄ eſt ī gabaon/ſupple irat⁹ fuit qnq̄ regib⁹: ita/ b Iraſceꝛ/vobis. c Ut faciat opus ſuū. i. vindictā ſumat de vobis. d Alienū eſt op⁹ eiuſ q. d. hoc opus qđ dixi ſuū: non eſt ſuū ꝓpriū: ſed alienū ab eo: qꝛ iraſci nō eſt opus ei⁹ ſed miſereri ſemꝑ ꝛ parcere. Vñ idē repetit: ſed aliis ꝟbis: Alienū ē op⁹ ei⁹: vt opeꝛ op⁹ ſuū. i. iſtud qđ ꝓdixi ſuū. f Peregrinū eſt op⁹ ei⁹ ab eo. i. non eſt eius ꝓpriū. Glo. legit interrogatiue h modo: a Sic in valle q̄ ē ī gabaon/irat⁹ ē dñs: ita b Iraſceꝛ vob: c Ut faciat op⁹ ſuū. Nō: Quia/ d Alienū ē op⁹ ei⁹: cui ꝓpriū eſt miſereri ſꝑ ꝛ parcere. i. aliō ab eo ope qđ facꝛ irat⁹: qꝛ irat⁹ punit ꝛ ꝓuocat⁹ flagellat: naturaliꝛ et ex ſe miſereꝛ ꝛ parcit. Vñ Threñ. iii. d. Nō ex corde ſuo hūiliauit ꝛ abiecit filios hoīm. Greg⁹ remiſſiue legit: īcipiēs ibi verſū: Ut faciat op⁹ ſuū/cōtinuās ei qđ ſup dictū ē: Mittā lapidē angularē. q. d. mittet dñs lapidē angularē. i. filiū. c Ut faciat op⁹ ſuū/ad qđ miſſ⁹ ē. i. redimat gen⁹ humanū. Sꝫ d Alienū eſt op⁹ ei⁹/ab ipſo. i. illud opus ad qđ faciēdū miſſus ē/nō cōpetit diuinitati ei⁹. ſ. ꝯſpui/flagellari/crucifigi: nec etiā ipſe hō h meruit: vñ etiaꝫ ꝛ alienū ē ab eo: Vñ ſequiꝛ d Alienū eſt op⁹ ei⁹. i. ad qđ miſſus eſt: e Ut opeꝛ opus ſuū. i. op⁹ ad qđ miſſus eſt alienū eſt ab eo etiam inquātū hō vt opeꝛ illud: qꝛ nō meruit. Itē qꝛ inauditū eſt tale opus: vt. ſ. inocēs: imo dei fili⁹ patereꝛ mortē: vel q̄ mors ꝑ mortē occidereꝛ: ſequiꝛ: peregrinū eſt op⁹ eius ab eo. Ter ergo ponit opus alienum. q. d. opus illud non conuenit ei⁹ diuinitati: nec illud ſuſtinere meruit inquātū hō: propterea inauditū eſt tale opus. g Et nunc/iterū o vos iudei. h Nolite illudere. i. deridere ꝓphās. i Ne forte cōſtringanꝛ vincula vr̄a. i. ne veniat captiuitas in quā ducamini ligati: vel ne graui⁹ affligi ꝑmittat vos dñs in captiuitate: ſicut ligati graui⁹ affligunꝛ/qñ vincula ampli⁹ ꝯſtringūtur. k Cōſūmationē eni ꝛ abbreuiationē audiui a dño deo exercituū ſup vniuerſam terrā/iudeoꝝ vel oīm gentiū. q. d. cito veniet vr̄a captiuitas q̄ totā iudeā ꝯſumet vt audiui a dño: Jō/ l Aurib⁹/cordis poti⁹ q̄ᵐ corporis: m Percipite/viri illuſores/vel ſcribe ꝛ phariſei. n Et audite. i. exaudite/vocē meā. o Attēdite/diligenꝛ. p Et audite eloquiū meū: Inculcatio ē verborū ad magnā diligentiā excitādā. Deinde ꝯtra illuſores vtiꝛ ſimilitudine arantꝭ. Sicut eni arās nō ſꝑ ſeminat/nec ſemper arat: ſ cū ꝑmo arādo ꝛ ꝓſcindēdo terrā ſuā ꝛ poſtea ſariēdo ꝯq̄uerit: tūc demū ſemīat ꝑ ordinē diuerſa ſemia: ꝛ poſtea in trituratiōe alio modo excutit cyminū/alio modo triticū/alio modo aliud: ſic dñs nō ſꝑ cōminabiꝛ: ſed qñq̄ infert qđ mi/

q Nunq̇d tota die arabit arās
r vt ſerat: proſcindet ꝛ ſariet
s humum ſuam. Nonne cum
t adequauerit faciem ei⁹/ſe/
v ret gith ꝛ cyminū ſparget: et
x ponet triticū ꝑ ordinē ꝛ hor/
y deū et miliū ꝛ viciā in fini/
z bus ſuis: Et erudiet illum
a deus ſuus/ī iudicio docebit
b illū. Non enim in ſerris tri/
c turabitur gith/nec rota plau
d ſtri ſuper cyminū circūibit:
e
f
g
h
i
k
l
m

naꝛ: et tūc etiam aliꝛ puniet maiores: aliꝛ minores. Et hoc ē. q Nunq̇d tota die. i. ſemꝑ. r Arabit arans vt ſerat: Non. Sed/ s Proſcindet/cum traba/ t Et ſariet/cum raſtro vel ſarculo: humum ſuam. q. d. primo arat: ſcđo ꝓſcindit: tertio ſarit. v Nōne cū adequerit. i. cōminuendo planauerit ſupducēdo trahā: que đr in gallico herce. x Faciem eius. i. ſuperficiem. y Seret gith et cyminum ſparget: et ponet triticū ꝑ ordinē. i. ꝯueniēti loco: qꝛ non eadē terra parit omnia. b Et hordeū ꝛ miliū ꝛ vitiā ī finib⁹ ſuis. i. alioꝝ ſeminū. Uitia eni in circūitu aliarū meſſiū ſolet ad cuſtodiā ſemiari. Gith/vt dic̄ Hai. gen⁹ ē legumīs ſimile cymino ī q̄ntitate: ſ nigri coloris: ꝛ ī pane dulcorādo ſpargiꝛ. f Et erudiet illum/agricolā: g De⁹ ſu⁹/ī ope ſuo faciēdo. h In iudicio docebit illū: id ē in diſcretiōe: vt diſcrete ꝛ tempeſtiue faciat vnūquodq̄. i Non eni. q. d. nō ſolū in ſerēdo ſeruād⁹ eſt ordo ꝛ habēda diſcretio: ſed etiā in triturādo: qꝛ alio modo triturandū eſt h ſemē: alio mō illđ. Nō eni in ſerris/dentat/ k Triturabiꝛ gith: cū fuerit tp̄us triture. l Nec rota plauſtri/ferrati. m Sup cyminū circūibit: qꝛ totū cōminueret: qꝛ nō includiꝛ folle vel palea: nec habet ſimul grana ſic miliū vel feniculus: ſed in die iudicii: qñ ſegregabit oues ab hedis: Mat. xxv. c. Job. xxviii. a. Lapidē caliginis ꝛ vmbrā mortꝭ diuidit torrens a ꝑplo ꝑegrināte. a Sic in valle q̄ eſt in gabaon vt faciat op⁹ ſuū: qꝛ tūc ſtabit ſol iuſticię: ꝛ luna. i. eccl'ia: et hoſtes ioſue. i. chriſti ꝑibūt. d Alienū eſt op⁹ ei⁹ vt opeꝛ op⁹ ſuū: ꝑegrinū ē op⁹ ei⁹ ab eo. Sed nunq̇d ſic dñi ē miſcđia: ita etiā iuſticia: Ergo ſic ꝓpriū ei⁹ eſt miſereri: ſic ꝓpriū eſt punire. Sol'. Ex ſe ſolo miſereꝛ: ꝓuocat⁹ punit. Threñ. iii. d. Nō eni ex corde ſuo humiliauit ꝛ abiecit filios hoīm. Itē mō ē tp̄s miſcđię: ī futuro erit tp̄s iuſticię. Sap. xix. a. Impiis in nouiſſimo ira ſine miſcđia ſuꝑueniet. Jaco. ii. c. Judiciū ſine miſcđia fiet his q̄ nō fecerūt miſcđiam. g Et nūc nolite illudere/voſmetipſos. i Ne forte ꝯſtringanꝛ vincula vr̄a. i. augeanꝛ pctā vr̄a. Prouerb. v. d. Funib⁹ pctōꝝ ſuoꝝ ꝯſtringeꝛ impi⁹. k Cōſūmationē ꝛ abbreuiationē audiui a dño deo exercituū ſuper vniuerſā terrā. i. cito veniet dies iudicii. Soph. i. d. Conſūmationē cū feſtinatiōe faciet cūctꝭ habitātib⁹ terrā. Ɨ. x. f. Conſūmationē ꝛ abbreuiationē dñs de⁹ exercituū faciet in medio terrę. i. deū hoiem. Contēpt⁹ illi⁹ abbreuiatiōis ē cauſa iſti⁹ ꝯſūmatiōis. Illa facta ē ī medio terrę: iſta fiet ſuꝑ vniuerſā trā. l Aurib⁹ ꝑcipite ꝛc̄. Poſt minas addit exhortationē. Johel. ii. c. Quis ſcit ſi ꝯuertaꝛ ꝛ ig̊ſcat de⁹: ꝛ relinq̇t p⁹ ſe bñdictionē. q Nūq̇d tota die arabit arāſ vt ſerat. Oſee. x. c. Arabit iudas: ꝯfringet ſibi ſulcos iacob ꝛc̄. Chriſt⁹ arat: ꝑdicādo. s Proſcindet/ꝑenā tp̄alē īfligēdo. — Chriſt⁹ cōparatꝛ agricole
t Sarit/ꝑenā ęt͂nā cōminādo. y Serit/bñficia ꝯferēdo. ꝫ Ponet triticū ꝑ ordinē/ꝛ hordeū ꝛ miliū/ſcrōs ī glīa collocādo: a Triticū rubeū. i. martyres ī ſuo ordie. b Hordeū. i. ꝯfeſſores ī ſuo ordie. c Miliū/cādidū. i. ꝟgines ī ſuo ordie. d Uitiā. i. vitiatos. e In finib⁹ ſuis. i. ī inferno. Itē ꝑlat⁹ debet arare ꝑdicādo: ꝓſcindere arguēdo: ſarire ꝯſolādo: ſerere neceſſaria miſtrādo: ponere triticū ꝛ hordeū ꝛ miliū ꝑ ordinē: qꝛ vnūquēq̄ ſcḋm ſtatū ꝛ meritū debet corripe/arguere ꝛ docere. — Prelat⁹ debet eſſe ſimilis agricole
k Gith dꝫ ſerere qđ panē dulcorat. i. memoriā dñicę paſſiōis debet ī cordib⁹ pctōꝝ impmere qđ pniaꝫ dulcē faciat. Exo. xv. d. Clamauit moyſeſ ad dñꝫ: q oñdit ei lignū: quod cū miſiſſet in aquas in dulcedinē ꝟſę ſūt.

Myſtice

☞ vel fenicul⁹: ſ ſeorſū ſingla. a Sed i vga excutiet gith et cyminum in baculo/ ad hoc pręparato. b Panis aūt. i. triticū vel hordeū ⁊ hmōi de quo fit panis: c Cō/minuet. i. excutiet ferris ⁊ paluſtris. d Verū nō in p/petuū triturās triturabit illū/ panē. e Nec vexa/bit eū rota plauſtri/ ſemp. f Nec vngulis ſuis. i. ferrarū ſummitatib⁹:
g Cōminuet eū/ rota plauſtri ſemp. q. d. cum agricola tritu/rat meſſem ſuā alit ex/cutit hoc/ aliter illud: nec ſemp excutit: ſed poſt excuſſionē panez facit de grāo: et paleā
Al. thec cōminutā eſcam aīa/libus tradit: ita dn̄s aliter hos/ aliter illos puniēdo vexabit: ⁊ cū

a ſed i vga excutiet gith: et cy
b minū in baculo: pānis autē
c d cōminuētur. Verū nō in p/
petuū triturāſ triturabit illū:
e nēc vexabit eū rota plauſtri
f nēc vngulis ſuis cōminuēt
g h i eū. Et hōc a dn̄o deo exerci
tuū exiuit vt mirabile faceret
k cōſiliū: ēt magnificaret iuſti/
ciam. Capi. XXIX
l m V e ariel/ ariel ciuitās
quā expugnauit da
n uid. Additūs eſt an
o p nus ād annū: ſōlennitates
q euolutę ſunt. Et circūuallā/
r s bo ariel: ⁊ ērit triſtl' ēt męrēſ:

puniat non ſemper vexabit/ ſi inter flagella penituerit flagel/lat⁹. h Et hoc/ vel/ hęc/ diſſipatio vl' diſpenſatio: ſm Glo. i A dn̄o deo exercituū vt faceret mirabile conſi/lium. i. vt faceret vos mirari diſpenſationē alti conſilij ſui. k Et magnificaret iuſticiaz/ ſm quā plus exigit ab eis qui plus accęperāt: vt dicitur Matth. xvj. d. Et reddet vni/cuiq3 iuxta meritum ſuū.

Myſtice * Et cyminū/ debet ſpargere. i. carnis mortificationem p̄di/care: verbo ⁊ exemplo. Col. iij. a. Mortificate membra ve/ſtra quę ſunt ſuper terram. Expoſitio Capi. XXIX.

V e ariel ⁊c. Dn̄s cōpatiētis affectu cōminat hieru/ſalem ciuitati ſuę: prędicēs per p̄phetam duplicē ei⁹ deſtructionē. Primā per chaldęos: ſecundā per ro/manos: et futuram in medio reſtaurationē. Nam captiuatis duab⁹ tribub⁹ a chaldęis: poſt ſeptuaginta ānos reędificata eſt hieruſalē a neemia: et templū ab eſdra ſub ʒorobabel du/ce et ieſu magno ſacerdote ⁊ aggeo ⁊ ʒacharia p̄phetiſ. Et po/ſtea euerſa eſt iterum a romanis. Et vocat eam ariel/ qđ int/pretat leo dei/ vel leo vorans: eo q̄ in modū leonis figurata fuit/ vt dicūt/ ſicut roma: vel quia ſicut leo rex eſt animaliū: ita hieruſalē priceps ⁊ dn̄a fuit oīm ciuitatū. Unde Thren̄. j. a. Facta eſt quaſi vidua dn̄a gentiū: p̄nceps p̄uinciarum facta ē ſub tributo. Uel ſicut dicit Ezech. xliij. f. Ariel p̄prie dicitur altare holocauſtoꝝ: qđ multa aīalia vorauit vt leo: ⁊ p̄pter h altare ipſa hieruſalē dicitur ariel: vel p̄pter p̄ncipes eius qui deuorabāt populū/ ſicut leo deuorat alias beſtias. Diuidit autem hoc capitulū in quattuor partes. Primo cō/minat p̄pheta hieruſalē deſtruendā a babylonijs: ⁊ iterū re/ędificandā prędicit. Secūdo agit de obſidiōe romanoꝝ: ibi: Et circūdabo ⁊c. Tertio rep̄hendit romanos qr p̄prię virtuti hanc deſtructionē attribuebāt: ibi: Et erit ſic ſom/niū viſionis nocturnę. Quarto agit de iudęoꝝ excęca/tione: ibi: Obſtupeſcite et admiramini. Dicit ergo: l Ve ariel/ ariel ciuitas quā expugnauit dauid. ij. Reg. v. a. Cū potētiſſima eēt repugnātib⁹ hiebuſęis: qui cęcos ⁊ claudos poſuerūt ſup muros: qui in ſuggillationē da/uid dicerent: Ecce nos dormim⁹: ⁊ ꝯtra te uolumus ponere defenſores. Irat⁹ aūt dauid/ non deſtitit ab incępto: faciens edictū vt qui primo intraret ciuitatē/ eſſet dux militię. Unde ioab filius ſororis dauid ſaruię/ p̄mus aſcendit tecta domoꝝ p fiſtulas domatū ⁊ capta ē ciuitas. Et hoc eſt qđ tāgit hic. Gemiatio vo nois ariel: inuit duplicē deſtructionē: vel duo/rū deſtructionē: templi. ſ. et altaris. q. d. p̄pheta: oīs gloria hierlm auferet a chaldęis: ⁊ poſtea a romanis. Et poſſet ali/qs dicere: Parū durabit illa captiuitas: et ideo nō eſt multū timēda: imo multū: qr/ n Addit⁹ ē ann⁹ ad annū. i. addet: p̄teritū p futuro/ more p̄phetico. p Solēnitates euolutę ſūt. i. euoluent. q Et circūuallabo ariel. i. hieruſalē exercitu chaldęoꝝ. r Et erit/ vel/ eris/ intus/ tri/ſtis: qr diruta. s Et męrens: qr captiuata. q. d. dn̄s ad hieruſalē: faciam te obſideri a chaldęis et euerti ⁊ captiuari:

et multis annis carebis ſolennitatibus et templo et ſacerdo/tio. Unde Oſee. iij. b. Dies multos ſedebunt filij iſrael ſine ☞ rege et ſine p̄ncipe.

Myſtice l Vę ariel ariel. Ariel interpretat leo dei: vel leo vorans: et ſignificat pręlatū: ad cuius rugitū oēs be/ſtię debent figere gradum ⁊ tremere. Oſee. xj. d. Quaſi leo rugiet: quia ipſe rugi/et et formidabunt filij maris: id eſt peccato/res. Debet etiam be/ſtias deuorare: id eſt beſtialiter viuētes ver/bo ⁊ exemplo ſalubri/ter occidere: et in cor/pus eccleſię traijcere. Unde Act. x. b. Ma/cta ⁊ manduca. Item leo tertia die rugitu ſuo excitat fetum: ſic pręlatus ſuſcitat ſubditum poſt triduū penitentię. Oſee. vj. a. Uiuificabit nos poſt duos dies: et in die tertia ſuſcitabit nos. Item ariel ſignificat clauſtrales: qui debent eſſe leones dei/ non diaboli: qui rugitu compūctionis ⁊ gemitus debent comprimere in ſe beſtiales motus/ ⁊ ſe a ſomno torporis for/titer excitare. Unde Ps. Rugiebam a gemitu cordis mei. De hoc leone dicitur Ezech. xlj. c. Palma erat inter cherub et cherub: duaſq3 facies habebat cherub: faciē hominis iux/ta palmam ex vna parte: et faciem leonis ex altera parte. Fa/ciem hominis: quia debet eſſe blandus ⁊ māſuetus fratrib⁹. Faciem leonis: quia debet eſſe fortis ⁊ terribilis dęmonib⁹. Palma in medio eſt: quia concordit debent clauſtrales ten/dere ad palmam. Hic igitur arguitur pręlatus negligens/ et clauſtralis torpens: et ideo dicit bis: Vę ariel/ ariel. Eſt autē vę/ exequiarum cantus. Hiere. xxij. c. Non concrepabunt ei vę dn̄e: et vę inclyte. Itē vę tpalis pęnę p̄dictio. Hiere. xv. c. Vę mihi mater mea: quare me genuiſti. Itē vę pęnę reme/moratio. Hiere. xlv. a. Vę miſero mihi: quia addidit dn̄s do/lorē dolori. Item vę pęna p̄ſens. Thren̄. vlt. c. Vę nobis qr peccauimus. Item vę ęterna damnatio. Ezech. xxx. a. Ulu/late vę vę diei. Item vę tranſgreſſio mandati. j. Cor. ix. c. Vę mihi etiā ſi non euāgelizauero. Itē vę p̄ſecutio. Apoc. ix. c. Vę vnū abijt: id eſt perſecutio martyricidarū. m Ci/uitas quā expugnauit dauid: id eſt chriſtus: hęc eſt eccleſia vel clauſtrum: quā chriſtus per fiſtulas domatum: id eſt p vba ſcpturarū cępit. n Additus eſt annus/ pę/nitentię. o Ad annū/ culpę. Tres enī ſunt anni. Primus eſt ann⁹ culpę: in quo peccauit adā. Secūd⁹ eſt ann⁹ pęnitē/tię: in quo pęnituit. Tertius eſt annus glorię: in quo reuixit. Primi anni quattuor ſunt partes: quaſi quattuor tempora. Cogitatio/ locutio/ operatio/ cōſuetudo. Et de hoc anno di/citur. j. xxxviij. c. Recogitabo tibi omnes annos meos ī ama/ritudine animę meę. Secundi anni quattuor ſunt tempora. Contritio/ confeſſio/ ſatiſfactio/ perſeuerantia. Et de hoc an/no dicitur Abacuk. iij. a. Dn̄e in medio ānoꝝ viuifica illud: id eſt in anno pęnitentię: qui eſt medius inter annū culpę et annū glorię. Tertij anni q̄ttuor ſunt tpa: q̄ttuor dotes cor/poris glorioſi. De hoc anno dicitur in Ps. Benedices co/ronę anni benignitatis tuę. Si primo anno addideris ſecun/dum/ dn̄s addet ſecūdo tertium: id eſt ſi culpę addideris pę/nitentiā/ dn̄s adiūget pęnitentię gloriam. p Solennita/tes euolutę ſunt: id eſt gaudia mētis perdita ſunt. Amos viij. c. Conuertam feſtiuitates veſtras in luctum: ⁊ omnia cantica vr̄a in planctū. q Et circūuallabo ariel. Hoc facit dn̄s quādo permittit pręlatum fortit tribulari: vel clau/ſtralem grauiter temptari. r Et eris triſtis/ per accidiam ſiue per triſticiam: quę vltra modum nocet clauſtralib⁹. Pro/uerb. xxv. c. Sicut tinea veſtimento ⁊ vermis ligno: ita triſti/cia viri nocet cordi. Propter hoc dicit Ecc⁹. xxx. d. Triſti/ciam longe expelle a te: multos enim occidit triſticia: et non nō eſt vtilitas in ea. s Et męrens/ per pęnitentiam.

* Eccj. xxx. d. Miſerere

A

Al. teris

Ps. 57.

Ue dicit multiplr

Ps. 64

G rege:et ſine principe:et ſine ſacerdotio:et ſine altari: et ſine ephot:⁊ ſine theraphin:⁊ poſt h reuertent. Vñ ⁊ hic ſequit: a Et erit mihi q̄ſi ariel. q.d. iterū reedificabit hieruſalē ſub ieſu magno ſacerdote/cōpletis ſeptuaginta ānis/iuxta vaticiniū Hiere.xxv.c. Sed q: hieruſalem repata ſimilitudinē tm̄/⁊ non magnificentiā antique dignitatis retinuit:iō dic: q̄ſi ariel/⁊ nō ariel ſimplicit:ſicut.s̄.xxij.c. Quaſi ḡs h. Et iterū

adiūgit ↄ deſtructione romanoꝝ. b Et circūdabo. Secūdā ps vbi p̄dicit obſidio romanoꝝ. Et circūdabo.i. circūdari permittā a romanis. c Quaſi ſperam i circūitu tuo .i. vndiq: qd dicit ꝓpter hoſtiū multitudinē:que tāta fuit vt vndiq circūuallarēt ciuitatē. Vnde Luc.xix.

B

a ēt erit mihi q̄ſi ariel. Et circū
b dābo q̄ſi ſperām in circūitu
c tuo:ēt iaciā ↄtra tē aggerē:⁊
f mūnimēta ponā in obſidio-
g nē tuā. Hūmiliaberi:dē ter-
i ra loq̄ris:ēt de humo audie-
k tur eloquiū tuū. Et ērit qua-
l ſi phytonis ↄ terra vōx tua:
m ēt de humo eloquiū tuū mu-
n ſitabit. Et ērit ſic pulluis te-
o nuis mūltitudo vētilātiū te:
p ēt ſic fauilla ptrāſiēs multitu
do coꝝ q̄ ↄtra te p̄ualuerūt.
q Eritq repēte:ↄfēſtim ā dn̄o
r exercituū viſitābitur in tōni
s truo/ēt cōmotiōe terrē/ēt vo
x ce magna tūrbinis ⁊ tēpeſta
y tis ēt flāme ignis deuorātis.
a

tes armati diſcurrere: et audiebantur tonitrua:et cadebant fulgura p̄nūcia future calamitatis: Vel ꝑ h inuit q romani ſuccēderēt ciuitatē et tēplū.

G Et erit ſicut ✱ Eccī.xxx.d. Miſerere anime tue placens deo a Et erit mihi quaſi ariel. Myſtice

Ben dicit:quaſi ariel: quia quando clau-

g. Veniēt dies i te et circūdabūt te īimici tui vallo:⁊ circūdabūt te ⁊ coanguſtabūt te vndiq:⁊ ad t̄rā ꝓſternēt te. d Et iaciā/ꝓmiſſiue ꝑ romanos. e Cōtra te aggerē: vñ videre poſſint i ciuitatē: vel vt implerēt foſſata ciuitatis. f Et munimēta ponā in obſidionē tuā:id ē caſtra lignea et machinas q̄ ſūt i obſidionib' ciuitatū. g Hūiliaberis.i. ꝓſterneris ad terrā: vel q̄ ſolebas clamoſe et impetuoſe loq̄/hūilit et ſubmiſſe loq̄ris. h De t̄ra loqueri. Mod' ē loquēdi.i.in t̄ra ꝓſtrata loq̄ris. Vel/De terra loqueri.i.ita ſbmiſſe q̄ſi vox tua ↄ t̄ra veniret. i Et de humo audiet eloquiū tuū. Idem eſt ad maiorē expreſſionem. k Et erit q̄ſi phytonis de terra vox tua:et de humo eloquiū tuū muſitabit.i.hūili ſuſurrio ꝑſonabit: Sicut vox phytoniſſe quaſi murmur et ſuſurriū q̄dam eſt: qd mortuos ſuſcitat. Cū eni in lege ꝓhibitū eſſet ↄſulere phytones:abſcondebant ſe in foſſis ⁊ locis ſubterraneis:⁊ ibi dabant reſponſa:ita iudei imīnēte captiuitate romana/cum timore abſcondebant ſe in cellarijs ⁊ locis occultis/non audētes etiam loqui ibi niſi valde ſubmiſſe. Vel aliter: vt tangatur cauſa deſtructionis.ſ. cupiditas. Antiquit' eni veniebāt iudei ad phytones.i.ad phytoniſſas habentes demonē in ventre loquentem/q̄ñ aliquid amiſerāt:⁊ dabant eis conſiliū de inueniēdo amiſſo:ita hieruſalē iam nō dabat ↄſilia niſi de terrenis:⁊ q̄ olim de celeſtib' ꝑ ꝓpheras ⁊ p̄triarchas tm̄ loq̄bat:nunc de ſolis terrenis loquebat:quia illa ſola amabat. Quilibet enim libēter loquit de re quā amat. Vnde Ioh.iij.d. Qui de terra eſt/de terra loquit ⁊c. Et hoc eſt: h De terra loqueri .i.de terrenis:que olim de celeſtib' loquebaris. i Et de humo audiet eloquiū tuū.i.de his q̄ ad vitā ꝑtinēt humanā.i.carnalē. k Et erit q̄ſi phytonis.i. phytoniſſe habētis phytonē: l Vox tua/de t̄renis tm̄. Et ꝑ h ſignificat ꝓpha de pp̄lo illo magos futuros: vt ſimon mag'. Phytoniſſa etiā q̄ in endor ſamuelē:īmo veri' demonē ſuſcitauit/hmōi futura p̄dixit i pp̄lo illo.j. Reg.xxviij.b. vt dic Haimo. m Et de humo eloquiū tuū muſitabit.q.d. in apto ⁊ occulto nō loq̄ris niſi de t̄renis:qd ē ſignū nimie auaricie ⁊ cupiditatis. n Et erit ſic puluis tenuis:q eſt inumerabilis: o Multitudo vētilantiū te.i.romanoꝝ. Hebre' tñ legit de ſennacherib:cui' exercit' redact' fuit in puluerē.j.xxxvij.g. p Et ſic fauilla ptrāſiēs multitudo coꝝ q̄ cōtra te p̄ualuerūt.i.romanoꝝ.i. ſicut fauille q̄ ſp in motu ſunt ⁊ tranſeūt ſucceſſiue numerari non poſſunt: ita nec exercitus romanoꝝ poterit numerari tantus erit. Per puluerem etiam ⁊ fauillā notat incendiū ⁊ euerſio hieruſalē que a romanis vſq ad puluerē eſt redacta. q Eritq repente/illa calamitas hieruſalem:quia ſubito obſeſſa eſt ante tempus expectatū. r Confeſtim: id eſt ſubito. s A dn̄o exercituū viſitabitur/hieruſalem i vltionem dn̄i et ſanctorum quos occidit. v In tonitruo/qd auditum fuit ante aduentum romanoꝝ:et terra mota. Tonitruū dicit impetum romanoꝝ:ad quorum aduentum viſum eſt fieri tonitruum ⁊ terra moueri. Vnde ſequitur: x Et cōmotione terre/et voce magna:id eſt clamore ⁊ tumultu magno. y Turbinis et tempeſtatis et flamme ignis deuorantis:id eſt fulguris hoies interficientis. Imminente enim captiuitate romana/videbant ſuper hieruſalem in aere milites armati diſcurrere: et audiebantur tonitrua:et cadebant fulgura p̄nūcia future calamitatis: Vel ꝑ h inuit q romani ſuccēderēt ciuitatē et tēplū.

ſtralis laborat accidia vel marcet in penitētia:non eſt omnino leo dei:ſed quaſi leo dei. Vnde.s̄.xxij.c. Quid tu hic aut q̄ſi quis hic: Similiter p̄latus accidioſus non eſt leo dei ſed quaſi leo dei. Zach.xi.d. O paſtor ⁊ idolum derelinquens gregem. b Et circūdabo quaſi ſperam in circūitu tuo:id eſt mundū volubilem ponam in animo tuo. d Et iaciam contra te aggerem:id eſt carnaliū ⁊ mundanoꝝ deſiderioꝝ multitudinē. f Et munimēta ponam i obſidionem tuam/o tu ariel:id eſt clauſtralis:id eſt dignitatum ⁊ p̄lationū ſublimitates: de quib' cogitare ⁊ appetere facit diabolus vt capiat ariel. Abacuk.j.c. Super omnem munitionē ridebit: ⁊ comportabit aggerem ⁊ capiet eam. g Hūiliaberis: vt nō ſit ↄuerſatio tua in celis cū angelis: ſed in t̄ra cū brutis. Pſ. Hō cū in honore eſſet nō intellexit: cōparat' ē iumētis iſipiētib' et ſilis fact' ē illis. Pſ.48. h De terra loqueris:et de humo audiet eloquiū tuū:q: de temporalib' eſt omnis locutio eorum. Vnde.j. Ioh. iiij.a. Ipſi de mundo loquunt:et mundus eos audit. Vnde hodie vere poteſt dici ſucceſſorib' petri:id eſt p̄latis:qd dictum ē ei Mat.xxvj.g. Vere ⁊ tu ex illis es:nā ⁊ loq̄la tua manifeſtū te fac. Iudic.xij.c. Dic ſebboleth/qd īterp̄tat ſpica:q reſpōdebat thebboleth:qd interpretat ſpica palearū:quia de paleis:id eſt de terrenis bene ſciunt loqui:ſed de granis verborum dei non poſſunt:id eſt non ſciunt loqui. k Et erit q̄ſi phytonis de terra vox tua. Hoc contra ventriloquos: De quibus Phil.iij.d. Quorum deus venter eſt ⁊ gloria in confuſione eorum. n Et erit ſicut puluis tenuis multitudo ventilantiū te:id eſt multiplicabunt temptatiōes oculos mentis excecantes vt puluis. p Et ſicut fauilla pertranſiens multitudo eorū qui contra te p̄ualuerunt:id eſt multiplex erit temptatio carnis:que incendit vt fauilla. Eccī.xi.d. A ſcintilla vna auget ignis/luxurie ab vno reſpectu/vel ab vna locutione: quid ergo a multa familiaritate: q Eritq repente/confeſtim a dn̄o exercituū viſitabitur in tonitruo ⁊c. Hic notatur ordo iudicij. Subito veniet: vnde dicit repente.j.Theſſal.v.a. Dies dn̄i ſic fur in nocte ita veniet:cū eni dixerint pax ⁊ ſecuritas: tūc repentin' eis ſuꝑueniet interit'. Primo ſonabit tuba:et tūc reſurgēt mortui:⁊ veniēt ad iudiciū.j. Cor.xv.g. Canet tuba ⁊ mortui reſurgēt incorrupti. Secūdo erit diſceptatio. Eſuriui:⁊ ñ dediſtis mihi mādücare. Mat.xxv.d. Tertio dabit ſnīa diffinitiua: Ite maledicti ⁊c. Mat.xxv.d. Illa tria habes h. r Viſitabit in tonitruo:ecce tuba. Iob.xxvj. d. Quis poterit tonitruū magnitudis ei' intueri: Itē Iob. xxxvij.a. Tonabit de' i voce ſua mirabilit. Eccī.xliij.b. Vox tonitrui ei' ↄberabit t̄rā.i. t̄renos. x Et cōmotione terre: Hic notat reſurrectio mortuoꝝ. y Et voce magna turbinis et tempeſtatis: Hic notat diſceptatio. a Et flāme ignis deuorantis: Hic notat ſentētia diffinitiua.

✱ Et erit ſicut ſomniū

a Et erit ſic ſomniū viſiōis no
cturnę multitudo oīm gētiū
b q̄ dimicauerūt ꝯ ariel: et oēſ
q̄ militauerūt ⁊ obſederūt ⁊ p̄/
ualuerūt aduerſus eā. Et ſic
c ſōmniat eſuriēs ⁊ comedit:
d cū aūt fuerit expgefactꝰ vā/
f cua ē aīa eiꝰ: Et ſic ſōmniat
g ſitiēs et bibit ⁊ pꝰ q̄ fuerit ex
h pgefactꝰ laſſuſ adhuc ſitit/ et
k aīa eiꝰ vacua ē: ſic erit multi/
m tudo oīm gētiū q̄ dimicaue/
n rūt ꝯ montē ſion. Obſtupe/
o ſcite ⁊ admirami: fluctuate ⁊
q vacillate: īebriamini et nō a
vino: mouemini et nō ebrie
v tate: qm̄ miſcuit vobis dn̄s
x ſpm̄ ſoporis. Claudet ocu/
y los vr̄os: ppħas et p̄ncipeſ
a vr̄oſ/ q̄ vident viſiōeſ operiet.
c Et erit vobis viſio oīm ſic
f verba libri ſignati: quem cū
dederint ſcienti litteras/ di/
g cēnt: lege iſtum: et reſponde
k bit/ nō poſſum: ſignatus eſt
m enī. Et dabit liber neſcien/
n ti litteras: dicēt q̄ ei/ lege: et
reſpondebit: neſcio litteras.

Tertia pars a Et erit ſicut ⁊c. Tertia pars vbi arguit romanos: quia hanc deſtructionē hieruſalē aſcribebāt ꝓprijs viribꝰ ⁊ nō deo: ꝓpt qđ ⁊ citius trāſiuit ptās eoꝝ. Et h̄ eſt: Et erit ſic ſomniū viſiōis nocturnę multitudo oīm gētiū quę dimicauerūt ꝯtra ariel. i. ꝯ hieruſalē. b Et oēs q̄ militauerūt ⁊ obſederūt et p̄ualuerunt aduerſus eā. q. d. ſicut ſomniū cito euaneſcit: ſic oēs q̄ hieruſalē impugnauerūt cito tranſibunt. Qđ nō ſolū ḋ romanis: ſed etiā de chaldęis ⁊ aſſyrijs et alijs gentibꝰ q̄ iudęos impugnauerunt vere pōt intelligi: qꝛ ptās et dn̄iū eoꝝ parū durauit. Primo eni fuit monarchia apud aſſyrios ⁊ chaldęos/ ⁊ cito perijt: ⁊ poſtea fuit apud medos ⁊ perſas et iteꝝ decidit: poſtea apud grecos ⁊ citius corruit: poſtea apud romanos ⁊ iterū cecidit: et adhuc quotidie cadit. c Et ſicut ſomniat eſuriēs ⁊ comedit. i. videtur ei q̄ comedat. d Cum autē fuerit expgefactꝰ. i. a ſomno euigilatꝰ. e Vacua eſt aīa eius. i. vita eius ſine refectiōe. f Et ſic ſomniat ſitiēs ⁊ bibit. i. videtur ei q̄ bibat. g Et poſtq̄ fuerit expgefactꝰ/ a ſomno. h Laſſus adhuc/ de labore ſomnij: i Sitit: qꝛ ſomniando nihil bibit. k Et aīa eiꝰ. i. vita eius. l Vacua eſt. i. ſine refectione m Sic erit multitudo oīm gētiū quę dimicauerūt ꝯtra montē ſion. i. ſicut vanitas ſomnioꝝ cito trāſit ⁊ multos decipit: ſic fortitudo ⁊ ptās romanoꝝ et aliaꝝ gētiū cito trāſiuit ⁊ eoſdē decępit. Eccī. xxxiiij. a. Vana ſpes ⁊ mēdaciū viro īſenſato: ⁊ ſomnia extollūt imprudētes.

Quarta pars n Obſtupeſcite ⁊c. Quarta pars: in qua agit de excęcatione iudęorū poſt deſtructionē romanoꝝ. Specialit aūt ꝯ ſcribas ⁊ phariſęos/ poſt ſbuerſionē hieruſalē ⁊ tēpli dirigit ꝓphetia: quorū pctīs q̄druplicit ſubuerſa eſt ciuitas: qꝛ ſuggeſſerūt ꝑplo vt peteret barrabā. n Obſtupeſcite/ ſcribę et phariſęi vel oēs iudęi. o Et admiramini. i. obſtupeſcētes admiramini ſuper magnitudine miſeriarū veſtrarum. p Fluctuate ⁊ vacillate. i. fluctuabitiſ ⁊ vacillabitiſ pręti more ⁊ dolore. i. tātū timorē ac dolorē habebitiſ: q̄ n̄ poteritiſ vos ſuſtinere ſup pedes vr̄os. q Inebriamini. i. inebriabimini. r Et nō a vino/ ſ; dolore. ſ Et mouemini. i. mouebimini. t Et nō ebrietate/ vini: ſ; ſtupore maloꝝ: vl̄ pęnitētes vt euadatis. Et reuera ſic erit: v Qm̄ miſcuit vob dn̄s ſpm̄ ſoporis. i. alienationē mētiſ: q̄ qn̄q̄ puenit ex nimio dolore. Septuagita: p/ Spū ſoporis: dicūt: Spm̄ compūctiōis. Theodotion: Mētiſ exceſſum. x Claudet oculos vr̄os/ cordis: qꝛ vidētes ſaluatorē clauſiſtiſ eos ne crederetiſ in eū. y Propħas/ q̄ deberēt vobis p̄uidere futura/ ⁊ neſcierūt/ ⁊ p quos olim ſciētiā videbatiſ/ hos clauſit dn̄s. i. abſtulit: qꝛ lex ⁊ ꝓphetę vſq̄ ad iohānē: Matth. xj. b. z Et p̄ncipes vr̄os. i. reges ⁊ ſacerdotes: q̄ deberent vos defendere. a Qui vident viſiones. i. deberēt videre. b Operiet: id eſt auferet: et tales faciet vt nec ſe nec vos defendere queāt: nec futura reuelare: nec aliq̄d p̄uidere: ſicut ille q̄ oculos corpis habet optos vel clauſos videre nō poteſt. c Et erit vob/ iudęis vel ſcribis ⁊ phariſęis: nō omnibus: d Viſio oīm/ ꝓphetarū obſcura ⁊ ignota. e Sic v̄ba libri ſignati. Libꝝ ſignatū vocat totā ſacrā ſcpturā: quia ſpū vno ſcripta ē. f Quē cū dederint ſciēti lr̄as. i. ſcribis q̄ ſe iactabāt ſcire ⁊ intelligere ſacrā ſcripturā: vel cuilibet alij iudęo: g Dicēt/ ei: h Lege iſtū. i. expone nob qđ ē in eo. i Et r̄ndebit. i. r̄ndere poterit: et vere: k Nō poſſū: ſignatꝰ ē eni. i. obſcurꝰ ⁊ ignotꝰ. l Et dabit liber. i. vetꝰ ⁊ nouū teſtamētū: m Neſciēti lr̄as. i. laico vl̄ gentili. n Dicetur q̄ ei: lege libꝝ: ⁊ r̄ndebit: neſcio lr̄as. q. d. ſic lr̄atꝰ nō pōt legere v̄ba libri ſignati: nec illiteratꝰ pōt itelligere v̄ba libri apti: ita vos iudęi nihil itelligetiſ in ſacra ſcriptura p̄ter corticē lr̄ę: quā etiam male intelligūt i multis locis. Et hęc ipleta fuerūt: qn̄ dignitatē ⁊ ſacerdotiū amiſerūt: qn̄ ciuitaſ ⁊ tēplū deſtructa fuerūt a romāiſ. 37. diſt. c. vbi. Al. tab

B

Et dixit dn̄s

Myſtice ✻ a Et erit ſicut ſomniū viſiōis nocturnę multitudo oīm gētiū q̄ dimicauerūt ꝯtra ariel ⁊c. Hic cōpat ꝓpha oēs mundi amatores ſomniantibꝰ: qꝛ q̄cq̄d habēt i mūdo/ cū euigilauerint i morte tūc ſcient fuiſſe vmbram vel ſomniū. Vnde Job. xx. b. Velut ſomniū auolans nō inuenietur. Itē Job. xxvij. d. Diues cū dormierit nihil ſecū auferet. Pſ. Velut ſomniū ſurgētiū: dn̄e i ciuitate tua imaginē ipſoꝝ ad nihilū rediges. Pſ. 72. n Obſtupeſcite ⁊ admiramini: fluctuate ⁊ vacillate: inebriamini ⁊ non a vino: mouemini ⁊ non ebrietate: qm̄ miſcuit vob dn̄s ſpm̄ ſoporis. Sex verba ponit in pęna maloꝝ contra ſex partes iuſticię: quia ſuperiori denegauerūt obedientiā ⁊ reuerentiā: pari conſiliū ⁊ auxiliū: inferiori defenſionē ⁊ doctrinam. x Claudet/ dn̄s/ oculos vr̄os: ppħas ⁊ principes vr̄os q̄ vident viſiōes opiet. i. prelatos ⁊ doctores qui ſunt oculi eccleſię/ claudet per ſuperbiā: ⁊ operiet per auariciā. Michęę. iij. c. Occūbet ſol ſuper ꝓphas: ⁊ obtenebrabit ſuper eos dies. Ideo clamat eccleſia in Pſ. Reuela oculos meos ⁊ cōſiderabo mirabilia de lege tua. Pſ. 118. c Et erit vobis viſio oīm ſic verba libri ſignati ⁊c. Hic duo genera notant. ſ. iactātes ⁊ neſciētes. Vtriq̄ legere nō poſſūt in libro. Et dicit Hieroꝰ: Multo meliꝰ eſt legis imperitiam ꝯfiteri/ q̄ iactare prudētiam nec poſſe ſcire qđ ḋr. Prouerb. xxx. a. Nō didici ſapiētiā: ⁊ noui ſcientiā multoꝝ. Et de tali mirant iudęi Joh. vij. b. Quō h̄ lr̄as ſcit/ cum nō didicerit: Pſ. Nō cognoui lr̄aturā/ introibo in potētias dn̄i: dn̄e memorabor iuſticię tuę ſoliꝰ. Pſ. 70. Chryſ. De eo q̄ ſomniat q̄ eſt rex et h̄ oī nocte: alius ē rex vt de die ⁊ de nocte nō ſentit qꝛ dormit: vter iſtorū lętius regnat: ꝯſtat q̄ ſomniator: qꝛ ſine triſticia eſt. Nota librū multiplicē. Liber p̄ſcientię: et h̄ duplex Liber multiplex . ſ. p̄deſtinatiōis ⁊ reprobationis. Exo. xxxij. g. Aut dimitte eis hāc noxā: aut ſi nō facis/ dele me de libro tuo quē ſcripſiſti. Hic ſignatꝰ eſt: qꝛ nullus ſcit qs ſit ibi ſcriptꝰ. Eccs. ix. a. Nemo ſcit vtrū amore an odio dignus ſit: ſed oīa in futurū reſeruantur incerta. Item liber/ chriſtus. Pſ. In libro tuo omnes ſcribent. Pſ. 138. Et hic ſigillis ſeptem ſignatus eſt: Natiuitate/ circūciſione/ baptiſmi ſuſceptione/ miſeriarū ſuſceptiōe/ morte/ ſepultura/ reſurrectiōe. Apoc. v. a. Vidi in dextera ſedentis ſuper thronū librum ſcriptū: intus ⁊ foris ſignatū ſigillis ſeptē: ⁊ nemo poterat aperire librū neq̄ reſpicere illū: et ego flebam multum. Item liber vitę. Phil. iiij. a. Quorū noīa ſcripta ſūt in libro vitę. Item liber ſcripturę. Zach. v. a. Vidi ⁊ ecce volumen volans. Item liber conſcientię. Daniel. vij. c. Sedit iudicium ⁊ libri aperti ſunt. Item liber naturę. Roma. j. c. Inuiſibilia dei per ea q̄ facta ſūt intellecta conſpiciunt. Sap. xiij. b. A magnitudine ſpeciei ⁊ creaturę poterit horum creator intueri. Pſ. In libro tuo omnes ſcribēt. Pſ. 138. Itē liber pęnę. Naū. j. a. Onus niniue liber viſiōis. Itē liber picturę. j. xxxiiij. a. Complicabunt ſicut liber cęli.

✻ Eo q̄ appropinquat

B a Et dixit dñs. Cauſam oſtēdit q̄re hec oīa ꝯtingent iu/
deis: q2 .ſ. ore ⁊ labijs dñm laudabāt: ſed corde ⁊ opere blaſ/
phemabāt: Et ē ꝯſtructio ſuſpēſiua: vſq; ibi: Ideo ecce. Dicit
ḡ: Et dixit dñs: eo ꝙ appropinq̄t/ad me: b Ppl's
iſte/iudaicus .ſ. c Ore ſuo: non corde vel opere. Ore
dicit appropinq̄re: q2
idola nō colebat: que
Matth.15.a. ſi coleret/neutro mo/
Mar.7.b. do appropinq̄ret. d
Eſai.4.h. Et labijs ſuis/tm̄:
non corde vel opere.
E e Glorificat me .i.
laudat. f Cor aūt
ei' longe eſt a me:
quia non credebant in
filiū: et qui nō credit i
Abdie.c. filiū: non credit in eū
1.Cor.1.c. qui miſit illū .i. Ioh.
ij.d. g Et timuerūt
me .i. oſtēderūt ſe q̄ſi
timerent me. Et h: h
Mandato hoim/
nō dei. i Et doctrinis .i. traditiōib' ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ:
q̄ iuſticiā ſuam ſtatuere volentes: iuſticie dei non ſunt ſubie/
cti: Ro.x.a.q.d. dñs: nō pro reuerētia mandatoꝝ meoꝝ me
timuerūt: ſed potius pro reuerētia traditionū ſuarum: que p̄/
ferebant mandatis dñi. Unde Matth.xv.a. vtitur dñs ꝯtra
eos h teſtimonio dicēs: Irritū feciſtis mandatū dei ꝓpt tra/
ditionē veſtrā: Hypocrite bñ ꝓphetauit de vob eſaias ꝓpha
dicens: Populus hic labijs me honorat: cor aūt eoꝝ longe
eſt a me: ſine cauſa aūt colūt me docētes doctrinas ⁊ māda/
ta hominū. k Ideo ecce ego addā/ culpe eoꝝ/ vindi/
ctam meā. q.d. quia ſic faciūt iudei: ideo omīa hec faciam:
l Et admirationē faciam populo huic miraculo
grandi ⁊ ſtupēdo .i. tantam ⁊ talem penam inferam eis
vt omēs mirent. Qd factū eſt: quādo ciuitas arſit: ⁊ templū
corruit: ⁊ magiſtroꝝ ſcientia oīno deperijt: qd fuit miraculū
grande. m Peribit eni ſapiētia a ſapiētib' eius .i. a
ſcribis ⁊ phariſeis: qui ſe ſapiētes reputabāt: ⁊ dei ſapientiaꝫ
non receperūt .i. chriſtum. n Et intellect' prudentiū
eius: id eſt hieruſalē. o Abſcondet/ vt non reperiant
verā intelligentiā: que in lege ⁊ ꝓphetis ꝯtinet. Ab hoc loco
apl's .j. Cor .j.c. ponit teſtimoniū quoddā: Perdam ſapien
tiam ſapiētiū: et prudētiā prudentiū reprobabo. Et ibidem
dicit Glo. ꝙ de abdia ſumpſit apl's teſtimoniū. Sꝫ vtrobiq;
potuit ſumi: q2 vtrobiq; dicit ſenſus idē/ ⁊ ſi nō verba eadē.
p Ve q̄ ꝓfundi eſtis corde. Supra cōminat' eſt dñs
hieruſalē ⁊ ſcribis ⁊ phariſeis ſpecialit: hic cōminat vniuer/
ſo populo iudaico/ dicēs eos ad tantā cecitatē venire/ vt di/
cant deum non videre ea que ipſi faciūt in occulto: vbi myſti
ce vocatio gentiū ꝓphetat. Dicit ḡ. p Ve/ tpale et eternū
vob: q Qui ꝓfūdi eſt corde vt a dño/ q̄ oia videt:
r Abſcondatꝭ ꝯſiliū .i. ſecretū cordis veſtri: s Quo
rum .i. quia eorū: t Sūt in tenebris .i. in abſcondito.
v Opa/ mala. Iob.iij.c. Qui male agit odit lucē. x Et
dicūt: q̄s videt nos: quaſi dñs non videat etiam corda.
y Et q̄s nouit nos: qui tam aſtute celam' conſilia. Ecc̄i.
xvj.b. Non dicas a deo abſcondar: ⁊ ex ſūmo q̄s mei memo
rabit: Iob.xxiiij.c. Ocul' adulteri obſeruat caligine/ dicēs:
nō me videbit oculus/ ⁊ cooperiet vultū ſuū. z Peruer
ſa eſt hec veſtra cogitatio/ qua cogitatis ꝙ creator ig/
noret creaturā: Qd ipſi cogitabāt: a Quaſi ſi lutū ꝯtra
figulū cogitet: ⁊ dicat opus factori ſuo: non feciſti
me: ⁊ figmētū dicat fictori ſuo: non intelligis. q.d.
Sicut abuſio eſſet ſi opus fictile diceret fictori ſuo: nō intel/
ligis qd facis: ita abuſio eſt ꝙ homo credat aliq̄d latere deū.
Nam incōparabilit excellētior eſt deus hoie: magiſ q̄ꝫ fictor
figmēto ſuo. j.lxiiij.c. Et nūc dñe pater noſter es tu: nos vo
lutum: et fictor noſter tu/ et opa manuū tuarū oēs nos. j.xlv.
b. Ve q̄ ꝯtradicit factori ſuo teſta de ſamijs tre: Nūq̄d dicet
lutū figulo ſuo qd facis: et opus tuū abſq; manib' ē: Unde
ſumpſit apl's illud Roma.ix.d. Nunq̄d dicit figmētū ei q̄ ſe
finxit: qd me feciſti ſic: b Nōne adhuc i modico ⁊c.
Moderatio eſt ſupradicte cōminationis. q.d. oīa ſupradic/
ta faciet vobis/ ſi ex aduerſo ei ambulaueritꝭ: ſi vero ad eum
ꝯuerſi fueritis: non ſo
lum mala illa vob nō
inferet: ſed intātū pla/
cabit vobis/ vt incul/ Eccl.23.c.
ta et ſilueſtria tre ve/
ſtre/ ſic ē liban' q̄ eſt i
phenicia/ vertāt i fer/ Ro.9.d.
tiles ⁊ fecūdos agros:
vt eſt carmelus q̄ eſt i
ꝯfinio paleſtie ⁊ phe/
nicis: et ſurdos ⁊ clau F
dos verba libri prius j.32.d.
occulta videre ⁊ audi/
re faciat. Et h ē: Nō/
ne adhuc in mo/
dico ⁊ in breui cō/
uertet libanus .i.
terra ſterilis/ vt eſt libanus: e In carmel: id eſt in terrā
fertilem: vt eſt carmel. Hebrei dicunt chermel. f Et car/
mel in ſaltum reputabitur: id eſt terra fertilis in ſteri/
lem conuertetur: ſi vos penitere non vultis. g Et/ ite/
rum ſi conuerſi fueritis: h Audient in die illa/ con/
uerſionis veſtre. k Surdi verba libri/ ſupra ſignati.

a Et dixit dñs: Eo ꝙ appro/
b c d pinq̄t ppl's iſte ore ſuo: ⁊ la/
e f bijs ſuis gl'ificat me: cor aūt
g ei' lōge ē a me: et timuerūt me
h mādato hoim et doctrinis:
i k l ideo ecce ego addā: vt ad/
miratione faciam pplo huic
miraculo grādi ⁊ ſtupendo.
m Peribit eni ſapia a ſapiēti/
n o p bus ei': ⁊ intellect' prudētiū
q ei' abſcōdet. Ve q̄ ꝓfundi
r eſtis corde vt a dño abſcon/
s t datis ꝯſiliū quoꝝ ſūt i tene/
v x bris opa: et dicūt: Quis vi/
y z det nos: ⁊ q̄s nouit nos? Per/
uerſa ē hec v'ra cogitatio: q̄ſi
a ſi lutū ꝯ figulū cogitet: ⁊ di/
cat op' factori ſuo: nō feciſti
me: ⁊ figmētum dicat fictori
b ſuo: nō intelligis. Nōne ad/
c d huc i modico et i breui ꝯuer
e f tet liban' in carmel: et car/
g h mel i ſaltū reputabit: et au/
i k diēt i die illa ſurdi v'ba libri:
G Et de tenebris ignorātie

Uel meli' ab illo loco: b Nōne adhuc ⁊c. Predicit vo Aliter
cationē gentium ⁊ iudeorū reprobationē tempore apoſto/
lorum futuram dicens: b Nonne adhuc in modico
et in breui: id eſt cito conuertet per apoſtoloꝝ predicatio/
nem. d Libanus: id eſt gentilis populus candidatus.
e In carmel: id eſt ad fidem iudeorum. f Et car/
mel in ſaltum reputabitur: id eſt iudei ad infidelitatem
gentium conuertent. Unde Deut.xxviij.d. Ipſe: id eſt gen/
tilis populus/ erit i caput ⁊ tu in caudam g Et audient:
auditu interiori. i In die illa/ predicatiōis apoſtolorū.
k Surdi .i. gētes q̄ nō audierāt legē vl' ꝓphetas: l Uer
ba libri .i. vet' ⁊ nouū teſtamētū ſcrib ⁊ phariſeis ſignatū.
Et de tenebris ⁊ caligine

a Eo ꝙ appropinquat populus iſte ore ſuo: Myſtice
et labijs ſuis glorificat me: cor autem eius longe
eſt a me. Hoc contra bene dicentes ⁊ male viuentes. Hie/
re.xij.a. Prope es tu ori eorum: ⁊ longe a renibus eorum.
g Et timuerūt me mandato hominū ⁊ doctrinis.
Hoc contra illos qui plus ſcrutant vel venerant et legūt ſci/
entiam legum ⁊ decretaliū q̄ꝫ euangelij. Matth.xv.a. Irri/
tū feciſtis mādatū dei ꝓpter traditionē veſtrā. k Idcir/
co ecce ego addā ⁊ admirationē faciā pplo huic
miraculo grandi ⁊ ſtupēdo: pibit eni ſapia a ſapi/
entibus/ mundi: qd eſſet miraculum magnū ⁊ glorioſū. Ab
dias.c. Perdā ſapiētiā de idumea: ⁊ prudentiam de monte
eſau. j.xliiij.d. Irrita faciēs ſigna diuinoꝝ: ⁊ hariolos in fu/
rorem vertens: conuertēs ſapiētiam in errorem vel retrorſū:
et ſcientiam illorum ſtultam faciens. p Ve qui ꝓfundi
eſtis corde vt a dño abſcōdatꝭ ꝯſiliū .i. q̄ celatis iniq̄/
tatem veſtrā dño. Hiere.xvij.b. Profundū eſt cor hois ⁊ in
ſcrutabile. Ecc̄i.xxiij.c. Omis homo qui tranſgredit locum
ſuum/ contemnens in animam ſuam ⁊ dicens: quis me videt
circumdant me tenebre ⁊c. Hiere.xxiij.e. Si occultabit ho/
mo in abſconditis ⁊ ego non videbo eum: Contra hypocri/
tas eſt hoc: De quib' .ij. Cor .iiij.a. Non deficim' ſed abdi/
cam' occulta dedecoris: Que eni i occl'to fiūt ab eis turpe ē Eph.5.c.
dicere. c Couertet libanus in carmel: ⁊ carmel in
ſaltū reputabit. Liban' mōs ē icult': ⁊ ſignificat laicos.
Carmel mōs fertilis: ⁊ ſignificat clericos. Uñ ē ſenſ'. Extra
clerici īfructuoſi: ⁊ laici fructuoſi. Pſ. Poſuit flumia i deſtū Pſ.106.
⁊ exit' aq̄ꝝ i ſitim. g Et audiēt i die illa ſurdi v'ba libri
Et de tenebris et caligine

a Et de tenebris/ignorãtię. b Et caligine/culpę. c Oculi cęcoꝝ videbũt.i.q̃ pri⁹ erãt i tenebriſ ⁊ caligie/ et videre nõ poterãt:videbũt. e Et addẽt mites.i. tractabiles ⁊ leneſ. f In dño leticiã.i.leti ſeruiẽt dño. g Et paupes hoies.i.humiles. h In ſctõ iſrl' exultabũt .i. in dño qui ſctificat iſrl'. i Qm̃ defecit q̃ ꝑualebat.i. ideo veniẽt hęc bona mitibus ⁊ humilib⁹ qꝛ mali ꝯſũpti ſũt:et ab illis tanq̃ ſordib⁹ ciuitas purgata: l Conſũmat⁹ ẽ.i.cõſumpt⁹ ẽ. m Illuſor.i.iudęi illuſores.

Al.†ſuccẽſi
Al.†feſtinabãt

Aliter a Et de tenebris ⁊ caligine.i.q̃ erant in tenebris ignorãtię: et caligine peccatoꝝ ⁊ idolatrię c Oculi cęcoꝝ.i. gentiliũ.

Al.†ad iuſtũ
B

a et de tẽnebris ⁊ cãligie ócu-
b li cęcoꝝ vidẽbũt. Et ãddẽt
c mites i dñõ lętiçiã:⁊ pãupeſ
d hoies i ſctõ iſrl' ẽxultabunt:
e qm̃ dẽfeç q̃ ꝑuãlebat/cõnſũ
f mat⁹ ẽ illũſor. Et†ſũccẽſi ſt
g oẽs q̃†vigilãbãt ſup iiq̃tatẽ:
h q̃ pẽccare faciebãt hõies in
i verbo: ẽt arguẽtem in porta
k ſũpplãtabãt: ẽt declinauẽrt
l frũſtra†a iuſto. Prõpt̃ h̃ hęc
m dicit dñs ãd domũ iacob q̃

d Uidebũt/myſteria fidei. e Et addẽt mites.i.apl'i vel ꝯuerſi gẽtiles. f In dño leticiã.i.letabunt̃ i dño:nõ in ſe/de ꝯuerſiõe gẽtiũ grãs referẽtes. g Et paupes homines/reb⁹ ⁊ ſpũ.i.apl'i vel omẽs ꝯuerſi. h In ſctõ iſrl' exultabũt.i.in dño qui ſanctificat credẽtes in ſe. i Qm defecit/in morte chriſti. k Qui ꝑualebat.i. princeps mũdi diabolus: l Conſũmat⁹ eſt.i.ꝯſũptus. m Illuſor.i.deceptor humani generis.i.eius ptãs diminuta. n Et ſuccẽſi ſunt oẽs/flãma irę ⁊ doloris. o Qui vigilabãt ſup iniq̃tatẽ/ſuggerendã. i. oẽs miniſtri diaboli. Hebrę⁹ dic̃:Qui feſtinabãt. Prouer.iiij.c. Non dormiũt niſi cũ male fecerint:⁊ nõ capit̃ ſomn⁹ ab eis niſi ſupplãtauerit. p Qui peccare faciebãt/admonẽdo. q Hoies.i.iudęos. r In v̄bo/blaſphemię:vt dicerent: In beelçebub ꝑncipe demonioꝝ eiicit demõia: Mat.xij.b.et hmõi. s Et arguentẽ in porta.i.chriſtum/vel quẽlibet iuſtũ peccãtores publice corripientem. t Supplãtabant/voto nõ facto. Amos.v.c. Odio habuerũt corripientẽ in porta:et loquentẽ ꝑfecte abominati ſũt. v Et declinauerũt fruſtra a iuſto.i.a chriſto dicẽtes: Nõ habem⁹ regẽ niſi cęſarem. Uel/Declinauerũt/dęmones. x Fruſtra ad iuſtum:id eſt ad chriſtũ temptãdũ. Hiere.xxiij.b. Hoc ẽ nomẽ qd vocabunt eũ dñs iuſt⁹ noſter. y Propt̃ hoc.i.qꝛ ſic excęcati ſunt iudęi gentib⁹ illuminant̃. z Hęc dicit dñs ad domũ iacob.i.ad iudęos. Domin⁹ dico/ a Qui redemit abraam.i.de igne chaldęoꝝ eripuit. Legit̃ eni in Glo.q̃dã ſuper Gen̄.xj.chaldęos/aram/et abraã in ignẽ ꝓiecisse eo q̃ nollent eũ colere. Arã ibi expirauit:abraã illęſus euaſit:Et h̃ tangit̃ h̃. Sꝫ ne ſtatim putarẽt futuꝝ:qꝛ dixerat/in modico et i breui/ſubdit: b Nõ modo.i.tpe eſaię. c Cõfũdet̃ iacob/ſup iniq̃tate ſua confuſione bona. d Nec modo vultus ei⁹ erubeſcet/pęnitẽdo e Sed cũ viderit filios ſuos.i.apl'os. f Opa manuũ meaꝝ.i.quos ego tales feci. g In medio ſui ſanctificãtes.i.ſctm̃ prędicãtes:nomẽ meũ. Tũc inquã pęnitebit iacob. Un̄ Act.ij.a. Repleti ſũt oẽs ſpũſctõ ⁊ cęperũt loq̃. Et.j.f. His auditis cõpuncti ſũt corde:et dixerũt ad petrũ ⁊ ad reliq̃s apl'os:q̃d faciem⁹ viri fratres: h Et ſanctificabũt/apl'i dicit propheta. i Sanctũ iacob.i.chriſtũ õ iacob natũ:vel ſctificantẽ iacob. k Et deũ iſrael.i.patrẽ ⁊ filiũ ⁊ ſpm̃ſctm̃: prędicabũt. l Et ſciẽt/tunc iudęi. m Errantes ſpũ .i.mẽte idola colẽteſ. n Intellectũ/ſpũalẽ. o Et muſitatores.i. iudęi:q̃ ſemp ꝯ dñm murmurauerũt. p Diſcẽt legẽ/ſpiritualiter.

Job.19.c.

Myſtice et de tenebris ⁊ caligine oculi cęcoꝝ videbũt.i.qui ſe ſurdos ⁊ cęcos.i.igrantes reputãt/a dño curabunt̃.j.xlij.c. Surdi audite ⁊ cęci intuemi. Joh.ix.g. Si cęci eſſetis nõ haberetis pctm̃:nũc vero dicitiſ:qꝛ videm⁹/pctm̃ veſtꝝ manet.ij.

Cor̃.iiij.b. De⁹ q̃ dixit de tenebris lumẽ ſplẽdeſcere: ipſe illuxit i cordib⁹ nr̃is ad illumiationẽ ſciẽtię claritatiſ dei. Mat.xj.a. Jte nũciate iohãni:cęci vidẽt/ claudi ambulãt. e Et addẽt miteſ i dño leticiã. Jlli addũt leticiã dño:q̃ ꝯuertunt̃ ad ipſũ/vel alios ꝯuerti faciũt. Luc̃.xv.b. Gaudiũ erit in cęlo ſup vno peccatore pęnitẽtiã agẽte.

a rẽdemit abraam: Nõ mõdo
b ꝯfũdẽt iacob : nẽc mõ vult⁹
c ei⁹ erubeſcet:ſ̃ cũ vidẽrit fili
d os ſuos ópa manuũ mearũ
e in mẽdio ſui ſanctificantes
f nomen meum:ẽt ſanctifica-
g bunt†ſanctũm iacob ẽt deũ
h iſrael ꝑdicabũt:ẽt ſciẽt ẽrrã
i tes ſpiritu intẽllectũ:et mũ-
k ſitatores diſcẽt lẽgem.

Expo. Capi.XXX.

V Ę filij deſertores ⁊c. Specialis eſt ꝓphia ꝯ reliq̃as captiuitat̃ iudę. Legit̃ em̃ Hiere.xxxix.q̃ captiuatiſ duab⁹ tribub⁹ et euerſa hieruſalem ⁊ tẽplo/omẽs nobiles duxit nabuchodonoſor in babylonem:vinitores ⁊ agricolas relinquens in iudęa:q̃ terram colerẽt ⁊ tributũ

Al.†femĩ

Ca.XXX.

V Ę filij dẽſertores dic̃ dñs:

A

ei redderẽt:quib⁹ ꝓfecit godoliã†iudęũ. Qd audiẽs hiſmael de regio genere/idignãs q̃ godolias ꝓeſſet:ꝓditioſe occidit godoliã. Un̄ timẽtes iudęi iniert̃ ꝯſiliũ:vt fugerẽt i ęgyptũ. Cõuocauerunt autem hieremiã/q̃rẽtes ab eo ꝯſiliũ:q̃ poſtulauit indutias vndecim dierũ : qb⁹ trãſactis rñdit eis vt remanerẽt in iudęa:⁊ dñs placaret vl' pacificaret eis nabuchodonoſor quẽ timebãt. Qui noluerũt ei acq̃eſcere:ſ̃ deſcẽdert̃ i ęgyptũ. Quos etiã hieremias ſecut⁹ ẽ ex cõpaſſiõe:quẽ ipſi in ęgypto occidert̃. Qd ꝓuidens eſaias.c.l.ãnis añ cõminat̃ eis dicens: Uę filij deſertores ⁊c. Diuidit̃ aũt h̃ capl'm in q̃ttuor ptes. Jn pma cõminat̃ reliquijs iuda:qꝛ ñ crediderũt hieremię vt nõ deſcẽderẽt in ęgyptũ. Jn ſecũda prędicit miſerias ⁊ tribulatiões quas paſſi ſunt in ęgypto: ibi: On⁹ iumentorum ⁊c̃. Jn tertia prędicit reditum duarum tribuum de ſeruitute babylonica:ibi: Beati omnes qui expectant eum. Jn quarta exponit modum ⁊ cauſam liberationis duarum tribuũ dę captiuitate babylonis: ibi: Ecce nomen dñi ⁊c̃. Dicit ergo: q Uę/temporale ⁊ ęternũ vobis: r Filij deſertores/conſilij hieremię:imo conſilij dei per hieremiã loquentis. Hebręus dicit hoc eſſe dictũ contra oſee filium hela regem iſrael: qui relicto deo fugit ad †ſuſam regem ęgypti.iiij. Reg̃.xvij.a. Et dicit deſertores: quia deſeruerunt dñm:et quia dñs prohibuerat deſcendere: Deut̃.xvij.d. Sꝫ nos pmã hiſtoriã ꝓſeq̃mur:qꝛ illã exponũt Glo. t Dicit dñs/q̃ nõ mẽtit̃:et ita fuit:qꝛ ipſi fuert̃ capti ⁊ occiſi i ęgypto a nabuchodonoſor quẽ ipſi fugerunt.

Al.†iudicẽ

Al.†ſua

Ut faceretis cõſiliũ

q Uę filij deſertores. Myſtice exponitur hoc de ſcholaribus vel viris clauſtralibus:qui ſępe dominum deſerũt et fugiunt in ęgyptum:quibus vę ęternũ cõminat̃ ꝓpha. Deſertores aũt dicunt̃ qꝛ frequent̃ deſerũt/ſiue qꝛ multotiẽs recidiuãt. Sicut eni gallina deſerit̃ a pullis anetarũ quos fouit q̃cito aquã inueniũt natabilẽ:ita chriſt⁹ a clauſtralib⁹ ⁊ ſcholarib⁹ deſerit̃/qñ inueniũt aq̃s diuitiarũ vel deliciarũ. Un̄.ſ̃.j.a. Filios enutriui ⁊ exaltaui:ipſi aũt ſpreuerũt me. Et nota q̃ iſaac ꝓhibit⁹ eſt deſcẽdere in ęgyptũ: Gen̄.xxvj.a. Jacob vero pręcipitur ire in ęgyptum: Gen̄.xlvj.a. Et chriſtus ſimiliter: Matth.ij.c. Jſaac interpretatur riſus: qui non debet queri in mundo ſed in ſolo deo. Jacob/interpretatur lucta:et ſignificat pęnitentiã ⁊ laborem: qui in mũdo queri debet ⁊ non aliud. Per iſaac etiam clauſtrales ſignificant̃:qui i mundum deſcendere prohibent̃:eo q̃ mortui ſunt mundo. Per iacob boni actiui:per chriſtum prędicatores ſignificantur:qui deſcendere pręcipiunt̃ in mundũ: vt illi ſubueniant ꝑ opera miſericordię iſti per verba doctrinę. Clauſtralib⁹ igit̃ qui plus mundũ q̃ clauſtrum frequentãt/dicitur: Uę/ęternum vobis: r Filij/nomineten⁹: s Deſertores/clauſtri. t Dicit dominus/qui vos ad clauſtrum vocauit.

Myſtice

Ut faceretis cõſiliũ

a vt faceretl ɔſiliū ẽt ñ ex me:
b
c ẽt ordiremī telā ẽt nō p̄ ſpm̄
d
e meū/ vt ādderetis pctm̄ ſūp
f pctm̄: Qui ābulatis vt dē/
g
h ſcēdatl ī egyptū : ẽt os meū
i
k nō interrogaſtl: ſpērātes au/
xiliū ī fortitudīe pharaonis:
l habētes fidūciam in vmbra
m
n egypti: ẽt erit vobis fōrtitu/
o do pharaonis ī ɔfūſionē: et

p fidūcia vmbrę egyppti ī ig/
q
r nōminiā. † Jērāt enī in thā/
s
t nis principes tui : ẽt nunciȷ
v tui vſqȝ ād anes peruene/
x runt. Omnēs confuſi ſunt
ſuper populo qui eis ꝓdeſ/
y ſe non poterat: Non fuerūt
z
a ī aūxiliū ꝛ ī āliquā vtilitatē: ſ
in ɔfuſionē ꝛ ī opprobrium.
b Onūs iumentorum auſtri.

a Ut faceretis ɔſiliū/ iohāna filij charee: ꝛ ꝗrūdā alioꝝ q̄ ɔſuluerūt eis vt fugerēt in egyptū. b Et nō ex me/ ſed potꝰ ꝫ me. c Et ordiremini telā. i. fragile ɔſiliū ꝛ iuti/ le. d Et nō p̄ ſpm̄ meū/ q̄ monebat remanere in hiere/ mia ꝛ nō fugere. e Ut adderetl pctm̄/ ɔtemptꝰ ꝛ ſup̄/ biȩ: f Sup̄ pctm̄/ idolatriȩ. Hebręꝰ dic: Hic exēplū ſumit̄ d̄ fi lia pharaonis: q̄ de te la ordiēda cū m̄re ɔtu lit: ſed iuxta eiꝰ doctri nā nō ꝓceſſit: Ibi eni iſis dea lanificij cole/ bat̄. g Qui ābu/ latl. i. q̄ ambulare diſ/ ponitis. h Ut de/ ſcendatis in egy/ ptum/ mortuo godo lia: quod fuit. c. annis poſt eſaiam. i Et os meū non interrogaſtl. i. hieremiā ꝓphām. Prophe/ tȩ enim os dñi dicunt̄: qꝛ per illos dñs loquit̄. Unde. ī. xl. b. Os dñi locutū eſt. Hiere. xv. d. Si ſepaueris precioſū a vili q̄ſi os meū eris. Et quō dicit̄ h̄: Os meū non interrogaſtis: cū legat̄ Hiere. xlij. a. q̄ ipſū interrogauerūt: Rñſio. Dicū/ tur nō interrogaſſe quia nō acq̄euerūt ɔſilio eius. k Spe rantes auxiliū in fortitudīe pharaōis/ regis egypti. Pharao em̄ ē nomē regiȩ dignitatis. ſ. qd̄ ɔuenit oībꝰ regibꝰ egypti: ſicut auguſtus ceſar omnibꝰ regibꝰ ſiue impatoribꝰ romanis. l Habētes fiduciā in vmbra egypti. i. in fragili ꝛ vana ꝓtectiōe egyptioꝝ. m Et erit vob forti/ tudo pharaonis/ qui ꝓprio nomine mēphres dicebat̄. o In ɔfuſione/ quam putatis vobis eſſe in ꝓtectionem. p Et fiducia vmbrȩ egypti. i. quaȝ habetis in vmbra egypti. q In ignominiā: qꝛ nabuchodonoſor audito q̄ interfectus eſſet godolias/ pſonaliter venit ī iudȩam: ꝛ nō inueniens ibi iudȩos/ deſcendit in egyptū: ꝛ ſubiugauit eam ſibi: et omnes iudȩos quos ibi inuenire potuit/ interfecit: et ita ignominioſe ɔfuſi ſunt ꝛ fraudati a ſpe ſua. r Jerant enī in thanis. q. d. merito fortitudo pharaonis erit vob in cōfuſionē. Jerāt enī. i. ibūt: s In thanis/ ciuitatē egy pti/ pꝛicipes tui. Irriſorie dic/ p̄ncipes: qꝛ erāt agrico/ lȩ ꝛ vinitores. t Et nūcij tui vſqȝ ad anes p̄uenerūt. Anes ē ciuitas in finibꝰ egypti ſita. Forſitan iudȩi timore p̄/ territi: non ſūt auſi remanere in thanis q̄ affinior erat iudȩȩ: et iō fugerunt vſqȝ ad anes. x Oēs ɔfuſi ſūt ſup̄ pplo q̄ eis ꝓdeſſe nō poterat. i. quia ſperauerūt in egyptijs: q̄ non potuerūt eos defendere ꝫ nabuchodonoſor: imo ma/ gis ignominioſe tractauit eos q̄ȝ ſi in terra iuda remāſiſſent. y Nō fuerūt/ egyptij: z In auxiliū/ iudȩis. a Et ī aliquā vtilitatē: ſ ī ɔfuſionē et ī opprobriū: et ipſi egyptijs. Nam vt dicit Hieroꝰ: Cū ipſis iudȩis iuit hiere/ mias in egyptum/ ꝓphetās eis ꝛ factis et verbis: Nam cum habitarēt in thanis/ aggregauit ſuper quālibet portam ciui/ tatiſ aceruū lapidū dicēs: Ueniet nabuchodonoſor: ꝛ tot p̄n cipes poſſidebūt hanc portam: quot habet lapides. Quo au dito dixerūt ei iudȩi: Tu nos reddis odioſos egyptijs: et ſi audierit rex egypti: q̄ ꝓpter nos debeat venire nabuchodo/ noſor/ expellet nos de finibꝰ ſuis. Et cum nollet deſiſtere hie remias: lapidauerūt eū lapidibꝰ q̄s coaceruauerat. b Onꝰ

Secūda p̄s iumētoꝝ auſtri. Scōa pars vbi p̄dicit eſaias miſerias q̄s paſſi ſunt iudȩi in egypto: vocans eos iumēta auſtri. Iumē/ ta: qꝛ noluerunt audire ɔſiliū hieremiȩ ſicut bruta. Uel quia onerati rebus ſuis et ſupellectilibꝰ iuerūt. Auſtri: qꝛ fugerūt in egyptum: quȩ eſt ad auſtrū/ reſpectu hieruſalē. Et nota h̄ Glo. haymonis: q̄ dicit decē onera p̄ceſſiſſe: et hoc dicit vn/ decimū. Qd̄ videt̄ falſū: Nā. ſ. xxiiij. a. ſup̄ illud: Ecce dñs nudabit terrā: ponit Glo. duodecim onera preter iſtud. Re/ ſponſio. Illa Glo. tria onera dicit: Onus iudȩȩ/ onꝰ iſrael: onus vallis viſionis: quȩ iſta Glo. ꝓ vno computat: quia h̄ numerat ꝛ diſtinguit tm̄ onera diuerſarū gentium. Unde cū iudȩa/ iſrael/ vallis viſionis/ pro eadem gente accipiat̄. ſ. pro iudȩis/ dicitur viſio onus. Ibi diſtinguunt̄ tria: quia diſtin/ cte egit eſaias de illis ꝛ in diuerſis locis. Dicit ḡ: b Onꝰ iumētoꝝ auſtri. i. hȩc ē oppſſio iudȩoꝝ irrōnabiliū: qui in egyptū cum oneratis iumentis fugerūt/ quȩ erit eiſ. Hebrȩus. i. eo rum qui iumenta one/ rabāt ad deferēdū au/ rū ī egyptū regi ſuȩ. Al. † Erāt

ꝟ In terra tri.

ꝟ a Ut faceretiſ conſiliū/ mundi vel carnis. b Et non ex me/ ſed cōtra me. Nam mūdus conſu/ lit vanitatē/ caro volu ptatē/ dñs veritatem. Ueritas deſerit̄: vo/ luptas ꝛ vanitas toto deſiderio diligunt̄. Pſ. Filij hominū vſqȝquo graui corde: vt quid diligitiſ vanitatē ꝛ queritis mē daciū. Oſee. xij. a. Ephraim paſcit ventū ꝛ ſequit̄ eſtum: to/ ta die mendaciū ꝛ vaſtitatē multiplicat. c Et ordiremi/ ni telam/ vanitatis: De qua. ſ. xxv. c. Telam quā ordirꝰ ē ſuper vniuerſas natiōes p̄cipitabit. d Et nō p̄ ſpm̄ me/ um: qꝛ ille docet veritatē. Joh. xvj. c. Cum venerit ille ſpi/ ritus veritatis docebit vos omnē veritatē. e Ut addere tis pctm̄/ ſup̄biȩ. f Sup̄ pctm̄/ auaricię. ſ. v. e. Uȩ qui trahitis iniq̄tatem in funiculis vanitatiſ: ꝛ quaſi vinculū plau ſtri peccatū. Oſee. iiij. a. Sāguis ſanguinē tetigit. g Qui ambulatl/ de vitio in vitiū. h Ut deſcēdatl ī egyp/ tū. i. in infernū. Prouerb. xiiij. b. Eſt via quȩ videt̄ hoi re/ cta: nouiſſima aūt eius ducūt ad mortē. Job. xxxj. a. Nōne ipſe conſiderat vias meas: ꝛ cūctos greſſus meos dinume/ rat: ſi ambulaui in vanitate: ꝛ feſtinauit in dolo pes meus: i Et os meū nō interrogaſtl. i. ſacrā ſcripturā: vel do/ ctores eiꝰ. Hiere. xv. d. Si ſepaueriſ p̄cioſū a vili: q̄ſi os meū eris. k Sperātes auxiliū ī fortitudīe pharaōis. i. ptātis ſecularis. l Habētes fiduciā in vmbra egy/ pti. i. ī diuitijſ mūdi: q̄ trāſeūt velut vmbra. Sap. v. b. Trāſ ierūt oīa velut vmbra. Prouer. xj. d. Qui ɔfidit ī diuitijs ſu is corruet. m Et erit vobis/ clauſtralibꝰ q̄ deberetl ī ſolo deo cōfidere: n Fortitudo pharaonis. i. poteſtas ſecu lariū. o In ɔfuſionē/ ſempitn̄ā. p Et fiducia vm/ brȩ egypti. i. diuitiarū mūdi. q In igm̄iniā: Nā q̄ ma ior igm̄ia monacho q̄ȝ ī diuitijs mūdi ɔfidere: Eccl. xxxiiij. a. Quaſi q̄ apprehēdit vmbrā ꝛ ſeq̄t̄ ventū: ſic q̄ attēdit ad vi ſa mēdacia. r Jerāt in thanis p̄ncipes tui. i. p̄lati tui. t Et nūcij tui. i. p̄dicatores tui: v Uſqȝ ad anes p̄ue nerūt. Thanis interp̄tat̄ hūile mādatū: ꝛ ſignificat mūdū q̄ hūilia ꝛ villia mādat. Illuc vadunt p̄lati. Anes/ extrema ci uitas egypti: Et interp̄tat̄/ donū meū: vel glorificatio mea. Ad anes igitur hieruſalē nūcios p̄uenire/ q̄d aliud eſt q̄ȝ p̄di/ catores dona tp̄alia/ vel laudes hominū querere. ī. lvij. b. Miſiſti legatos tuos ꝓcul: ꝛ humiliata es vſqȝ ad inferos. x Oēs confuſi ſūt ſup̄ pplo q̄ eis ꝓdeſſe non po/ terat: nō fuerūt in auxiliū ꝛ in aliquā vtilitatē: ſed in confuſionē ꝛ in opprobriū. i. ſuper ɔſanguineis qui hodie p̄latis eccleſiȩ ſunt in confuſionē et opprobrium apud deum et hoīes. Michȩȩ. vij. b. Inimici hoīs domeſtici eiꝰ. b Onus iumētoꝝ auſtri. i. monachoꝝ clauſtri. Terra quidem auſtri/ terra luminis eſt ꝛ feruoris ꝛ fertilitatis: vnde clauſtrum ſignificat: qd̄ debet habere lumen ɔtemplationis et feruorē deuotiōis ꝛ fertilitatem bonȩ opationis. ſ. xxj. d. Occurite ſitienti ferte aquam qui habitatis terram auſtri: cum panibus occurrite fugienti. Joſue. xv. d. Terrā auſtralē ꝛ arentē dediſti mihi/ iūge ꝛ irriguam. Iumentis igitur clau/ ſtralibus. i. qui carnalit̄ vt iumēta viuūt/ eſt onus importabi/ le. De q̄bus Johel. j. d. Cōputruerūt iumēta ī ſtercore ſuo. Myſtice

B

Pſ. 4.

ꝟ In terra tribulatiōis

a In terra tribulatiōis ⁊ anguſtie .i. in egypto: vbi putabāt ſe hr̄e pacem ⁊ requiem. Et applaudit ꝓpha nois inter pretationi: Egyptus enī interp̄taꝛ meroꝛ vel tenebꝛe. Dicit etiā hebraice moaçim: qḋ īterp̄taꝛ tribulatio vl̄ anguſtia: vn̄ idem eſt / terra tribulatiōis ⁊ anguſtie qḋ egyptus. Vel ideo terra tribulationis et anguſtie appellaꝛ: qꝛ iudei fugientes illuc mltas tribulatiōes et anguſtias paſſi ſunt. Vel terra tribulatiōis et anguſtie dicit here/ Al. tet mus per quaꝫ iohāna fili⁹ charee duxit iu/ deos vbi multa mala paſſi ſūt. Deinde lo/ quēs metaphorice de iudeis illis ⁊ de duci/ bus eorum dicit: b Leena .i. hieruſalem vel populus q̄ olim habuit dignitatē reſpectu alioꝝ pplorū. c Et leo .i. iohanna dux eoꝝ ⁊ aliȷ̄ p̄ncipes. Hec duo pre/ ponit vt locū habeat ſequens relatio. d Ex eis .i. leena et leone: e Vipera ⁊ regulus volās / naſceꝛ. q.d. ex his venenatis naſcenꝛ venenati. Regulus volās dicit: quia cito trāſiuit ppl̄s in egyptū. Vn̄ Hebreus dicit: Sicut auis vo/ latu alta trāſit / ſic intrauerūt feſtini in egyptū. Vel ſic ꝯſtrua tur littera. b Leena .i. rapſaces. c Et leo .i. ſupbi: fue/ rūt / d Ex eis .i. inter eos. e Vipera .i. doloſi: ſic fuit hiſmael: q̄ occidit godoliā / vt vipera matrē: f Et regulus volās .i. cito tranſiēs .i. praui ꝯſiliarȷ̄: vt iohanna q̄ ꝯſuluit vt fugerēt in egyptū / fuerūt ex eis. Ipſi dico: g Portan tes ſup humeros iumētoꝝ diuitias ſuas / aurū ⁊ ar/ gentū ⁊ cetera q̄ habebāt: h Sup gibbū cameloꝝ .i. ſuper gibboſos camelos: theſauros ſuos. Septuaginta. Super aſinos ⁊ camelos. k Ad populū qui eis pro/ deſſe nō poterat .i. defendere ꝯ nabuchodonoſoꝛ quem ti mebāt. l Egypt⁹ enī fruſtra ⁊ vane auxiliabiꝛ .i. ꝑ/ mittet auxiliū: qꝛ aduenīēte nabuchodonoſoꝛ parauerunt ſe egyptȷ̄ ad repugnādū: ſed nō potuerūt reſiſtere: ⁊ ita vanū fuit eoꝝ auxiliū. m Ideo .i. qꝛ in egyptȷ̄s ē vanū ꝯſiliū: et auxiliū: n Clamaui / dic eſaias .i. apte p̄dixi lōge ante: o Sup hoc / ꝙ vulꝛ fugere in egyptū. p Supbia tm̄ eſt / in egypto: nō ꝯſtātia belli: Loquūꝛ enī grādia / cū operē tur exigua. Igiꝛ / q Quieſce / in terra tua o popule iuda. r Nūc q̄ ⁊c̄. Scḋm hebꝛeos loquiꝛ h̄ dn̄s ad eſaiā dicēs vt ſcriberet ꝓtinaciā iudeoꝝ: qꝛ noluerūt acq̄eſcere hieremie q̄n deſcēderēt in egyptū: ita ꝙ ſcp̄tura ꝑduraret vſq̄ ad tp̄s afflictiōis eoꝝ: ⁊ eſſet in teſtimoniū ꝯtra eoſ. Vel meli⁹ / vt di cit Haimo / loquiꝛ dn̄s ad hieremiā: q̄ vidēs ꝙ nollent ei ac/ quieſcere iudei / deſcendit cū eis: vt eos quantū poſſet a ma/ licia reuocaret. Dic̄ q̄ dn̄s ad hieremiā vt ſcriberet ſup buxū .i. firmiꝛ h̄ / ꝙ iudei admoniti noluer̄t acq̄eſcere / vt cū afflictio venerit magꝭ torq̄anꝛ / qꝛ credere noluerūt: ⁊ ſibi totū impu/ tent. Preuidēs igiꝛ in ſpū eſaias iterū dn̄m ad hieremiā lo/ quētē / dic̄ in pſona dn̄i loquēt ad hieremiā. r Nūc q̄ .i. ex quo ita obſtinati ſꝛ iudei ꝙ credere nolūt. Nūc q̄ o tu hiere/ mia / s Ingreſſus / egyptū cū eis: t Scribe ſup buxū .i. firmiꝛ: vt in ꝑpetuū maneat ſcriptū in teſtimoniū ꝯtra il/ los. x Et i libro diligenꝛ exara illud .q.d. bis ſcribe vt ſi vna ſcp̄tura pereat: altera remaneat. ꝫ Et erit i die nouiſſimo .i. cū res p̄dicta cōpleta fuerit ꝑ nabuchodono/ ſoꝛ. a In teſtimoniū vſq̄ i ſempiꝛnū / ꝟitaꝛ ꝓphetaꝛ: q̄ eos docui ⁊ monui ne deſcēderēt i egyptū: ⁊ ipſi noluerunt acq̄eſcere. b Populus enī ad iracūdiā ꝓuocās ē: rebellis ⁊ incredulus / dicēs: Nō manebim⁹: ſed in egyptū fu/ giem⁹: Hiere. xliȷ̄. b. c Et filȷ̄ mēdaces: qꝛ dixer̄t hie/ remie vt ꝯſuleret ꝓ eis dn̄m: et ipſi facerēt q̄cq̄d p̄cipet eis: et poſtea noluer̄t facere: vt legiꝛ Hiere. xliȷ̄. a. d Filȷ̄ no/ lētes audire legē dei .i. ꝟbū dei ꝑ hieremiā ad qḋ faciēdū

ſe ligauerāt dicētes: Sit dn̄s teſtꝭ inꝛ nos ꝟitatꝭ ⁊ fidei: ſi nō iuxta oē verbū in q̄ miſerit te dn̄s de⁹ tuus ad nos / ſic facie/ mus ſiue bonū eſt ſiue malū: Hiere. xliȷ̄. a. Hebre⁹ tn̄ expo/ nit de egyptȷ̄s. q.d. dn̄s iudeis: Nolite ingredi ad talē po/ pulū: ſi aſpera via nō terret / vl̄ mali mores ppl̄i vos terreāt. Sed nos p̄mā expoſi tionē de iudeis ꝓſeq̄/ Al. tela mur. e Qui di/ cūt videntib⁹ / futura .i. ꝓphetiſ .ſ. hieremie / baruch ⁊ oſee. f No Al. tolde lite videre .i. viſa an nūciare. g Et aſpi ciētib⁹: nolite aſpi cere nob ea q̄ rec/ ta ſūt .i. ne ꝓphetetis nob ea q̄ dicitꝭ eſſe re/ cta .ſ. vt maneam⁹ in terra nr̄a: qꝛ nō audie mus. Dicebāt enī ſug gillādo: Nō eſt ꝟbū dn̄i: ſed baruch q̄ in hac terra vellet ma/ nere ⁊ nob dn̄ari: Hiere. xliȷ̄. b. Et ſui nō erāt tributarȷ̄: ſed q̄ſi dn̄i terre volēte nabuchodonoſoꝛ. i Loq̄mini nob placentia .ſ. vt eam⁹

b In terra tribulatiōiſ ⁊ angu ſtie: leena ⁊ leo / ex eiſ vipera c et regul⁹ volās: portātes ſu/ d per humeros iumētoꝝ diui/ e tias ſuas: ⁊ ſup gibbū came/ f loꝝ theſauros ſuos / ad po/ g pulū q̄ eis ꝓdeſſe n̄ poterit. h Egypt⁹ enī fruſtra ⁊ vane au k xiliabiꝛ. Ideo clāmaui ſup l h̄: ſupbia tm̄ ē: q̄eſce. Nūnc m q̄ ingreſſus ſcribe ⁊ ſup buxū n et i libro diligēꝛ exara illud: o et erit i die nouiſſimo i teſti/ p moniū vſq̄ i ſēpiꝛnū: Po/ q pul⁹ enī ad iracūdiā ꝓuocāſ r eſt: et filȷ̄ mēdaces: filȷ̄ nolē s tes audire legē dei: Qui di/ t cūt videntib⁹ / nolite videre: ⁊ u aſpiciētib⁹ nolite aſpicē nob x ea q̄ recta ſūt. Loq̄mi nobis y z a b c d e f g h i

Myſtice

a In terra tribulatiōis ⁊ anguſtie .i. in clauſtro. b Leena .i. ꝯgregatio ſterilis. Leena enim vix vnū parit. Job. xxxviȷ̄. d. Nunq̄d capies leene p̄dā: ⁊ aīaꝫ catuloꝝ ei⁹ implebis: c Et leo .i. mal⁹ ⁊ crudelis p̄lat⁹. Soph. iȷ̄. a. Principes ei⁹ q̄ſi leones. d Ex eis vipera / que mrem interficit: apoſtata monach⁹. f Et regul⁹ volās / q̄ ſo/ lo viſu inficit aues volātes .i. male ꝯuerſātes monachos: q̄ exēplo ſuo alios clauſtrales corrūpūt: q̄ pēnis ꝟtutū volare debēt i celū. Sap. iiȷ̄. b. Ex iniq̄s oēs q̄ naſcunꝛ filȷ̄ teſtes ſꝛ neq̄tie aduerſus parētes in interrogatiōe ſua. g Portantes ſup humerū iumētoꝝ diuitias ſuas. Diuitie clauſtra/ liū / ſūt obſeruātie religiōis. De qb⁹ Prouerb. xiȷ̄. b. Redē/ ptio aīe viri diuitie ſue. Has ferūt ſup humeros iumētoꝝ: q̄ tm̄ exteri⁹ religionē ſeruāt in habitu ⁊ tonſura: ⁊ interi⁹ nihil. h Sup gibbū cameloꝝ theſauros ſuos .i. opa ꝯſilȷ̄ et ꝑfectiōis. k Ad pplm q̄ eis ꝓdeſſe nō poſit. Hoc ꝯ hypocritas qui opera ꝯſilȷ̄ ad oſtentationē mūdi faciunt. l Egypt⁹ eni fruſtra ⁊ vane auxiliabiꝛ .i. mūd⁹ q̄ in articulo mortꝭ auxiliari nō pōt. m Nō clamaui / dicit vir iuſt⁹ ex magno dolore cordis. o Sup hoc / ꝙ in mūdo ē vanū auxiliū. p Supbia tm̄ eſt / in mūdo. j. Joh. ȷ̄. c. Omne qḋ eſt i mūdo / aut ē ꝯcupiſcētia ocl̄oꝝ ⁊c̄. q Quie ſce / clauſtralis i clauſtro tuo. j. lvȷ̄. b. In multitudīe vie tue laboraſti: nō dixiſti / q̄eſcā. r Nūc q̄ ingreſſus / intelligē/ tiā ſcp̄ture / ſecretū ꝯſcie: t Scribe / o p̄dicatoꝛ: v Sup buxū .i. ſup dura corda pctoꝝ: x Et in libro / cordis. y Diligenꝛ exara illud / ſcp̄tū .i. mala q̄ fecerūt: ſupplicia q̄ meruerūt: p̄mia q̄ amiſerūt. Hiere. xvȷ̄. a. Pctm̄ iuda ſcp̄tū ē ſtilo ferreo in vngue adamātino. Abacuk. ȷ̄. a. Scribe viſū ⁊ explana eū ſup tabulas. Septuagīta. Et manifeſta i buxo. ꝫ Et erit i die nouiſſimo i teſtimoniū vſq̄ i ſempiꝛ/ nū: ꝯ illos q̄ deſtiterūt a pctis cū viderent dānū eorū. Exo. xvȷ̄. d. Scribe h̄ ob monimētū i libro. b Ppl̄s eni ad iracūdiā ꝓuocāſ ē / ope. c Filȷ̄ mēdaceſ / ore. d Fi/ lȷ̄ nolēteſ audire legē dei / corde. Prouer. xxviȷ̄. b. Qui declinat aures ſuaſ ne audiat legē: oratio ei⁹ erit execrabilis. e Qui dicūt videntib⁹ .i. p̄dicatorib⁹: f Nolite vi/ dere .i. nolite nobis p̄dicare ꝟbū dn̄i. Amos. vȷ̄. c. Qui vi/ des / gradere: fuge i ťrā iuda: ⁊ comede ibi panē tuū: ⁊ ibi ꝓ/ phetabis: ⁊ i bethel nō adȷ̄cies vltra vt ꝓpheteſ: qꝛ ſctifica/ tio regꝭ ē. g Et aſpiciētib⁹ .i. doctorib⁹: h Nolite aſpicere nob ea q̄ recta ſūt .i. opa miſcdie vl̄ penitētie q̄ recte ducūt ad patriā: ⁊ q̄ nō exeūt ab extremis. Nā hō i pe/ na naſciꝛ / et i pena moriꝛ: ⁊ iō i pena debet viuere. Job. v. b. Hō naſciꝛ ad laborē. i Loq̄mini nob placētia .ſ. ꝙ lici/ tū eſt hr̄e plures p̄bēdas: eo ꝙ mlti boni habuer̄t eas: ⁊ alia huiuſmodi. Prouerb.

placẽtia.ſ. vt eam⁹ in egyptũ. a Videte nob errores.ſ. vt eam⁹ i egyptũ: qḋ vos dicitiſ errorẽ. q. d. ſinite nos errare. b Auferte a me. Modo ſingulariter / mõ pluralit̃ loquit̃ ꝓls. c Viam / quã docetiſ vos ꝓphete. d Declinate a me ſemitã. i. auferte a me hanc veritatem quam ꝯſulitis.

r Ideo / qꝛ ita vultiſ fugere velocit̃. s Velociores erũt q̃ pſequẽt̃ vos. i. chaldei: q̃s nõ poteſtiſ effugere. t Mil le homines / egyptij in quibus ꝯfiditis: v A facie ter rozis vnius / chaldei fugerint / ſupple. x Et a facie ter rozis q̃nqꝫ / chaldeoꝝ. y Fugietis / vos omẽs iudei. Donec reli.

e Ceſſet a facie noſtra. id ẽ a pſentia nr̃a. f Sctũs iſrl̃. i. monita ei⁹ ceſſent: q. d. nolumus tenere viã tuã: neqꝫ ãpli⁹ p̃dices nobis v̄ba dñi.

reprobaſt̃ g Propterea. i. qꝛ reprobaſtiſ monita dñi p hieremiã. h Hec dicit ſanctus iſrl̃. i. de⁹ ſcĩficãs iſrael. i Pro eo q̃ ex ꝓbraſtĩ v̄bũ hoc. i. ꝯſiliũ dñi p hiere miã vt habitaretis in terra veſtra. k Et ſperaſtĩ i calũniã: .i. in egyptios calum nioſos ⁊ doloſos. l

a placẽtia: vidẽte nobis erro
b res: ãuferte a me viã: dẽcli
c d e nate a me ſemitã: cẽſſet a fa
f g cie nr̃a ſãnct⁹ iſrl̃. Prõpte
h i rea h̃ dic ſãnct⁹ iſrl̃. Pro eo
k q̃ t̃ exprobraſtĩ v̄bũ h̃: ⁊ ſpẽ
l raſtis i calũniã ẽt i tumultũ:
m n ẽt innixi eſtis ſũp eo: ꝓptẽ
o p rea ẽrit vobis iniq̃tãs hec
q ſicũt intruptio cãdẽs ẽt req̃
r s ſita i mũro excelſo. Qm̃ ſũ
v bito dũ nõ ſperat̃ veniet cõ
x tritio eius: ẽt cõminuet̃ ſicũt
y ꝯterit̃ lagena figuli ꝯtritiõe
z ꝑualida / ẽt nõ iuenieẗ d̃ fra

gmentis ei⁹ teſta in qua poꝛ
tetur igniculus de incendio
a b ãut hauriatur pãrũ aque de
c fouea: qũia hec dic̃ dñs de⁹
d ſctũs iſrael: Si rẽuertamini
e f ẽt quieſcatis ſãlui eritis. In
g h ſilẽntio ⁊ i ſpẽ erit fõrtitudo
i k veſtra. Et nõluiſtis ẽt dixi
l m ſtis: nequaq̃: ſẽd ad equos
n o fũgiemus. Idẽo fugietis.
p q Et ſũper veloces aſcẽnde
r s mus. Idẽo vẽlociores erũt
t q̃ pſequent̃ vos. Millẽ ho
v mines ã facie terroris vni⁹: ⁊
x y ã facie terrorĩ quinqꝫ fũgietĩ

huiuſmodi. Pro uerb. xviij. a. Nõ reci pit ſtult⁹ v̄ba pruden tie niſi ea dixeriſ q̃ ver ſant in corde ſuo. iij. Reg. xxij. c. Ego odi illũ qꝛ nõ ꝓphetat mi bi niſi malũ. a Vi dete nob errores. i. ſinite nos errare. b Auferte a me viã / quã docet᷑. d De clinate a me ſemi tã / ꝯſilioꝝ vroꝝ: ego nolo eẽ monach⁹. Ita dicũt / qb⁹ p̃dicat̃ q̃ n̄ placet. e Ceſſet a facie nr̃a ſctũſ iſrl̃. Job. xxj. b. Qui dix — Myſtice

B

Et i tumltũ. i. i tumultuoſã ſupbiã egyptioꝝ. m Et ini xi eſtĩ / ſpe ⁊ fiducia. n Sup eo / tumltu. i. ſup ꝑpl̃o tumul tuoſo et ſuperbo. o Propterea. i. ꝓpter exprobrationem ⁊ ſpẽ i tumultu. p Erit vob / incredul̃. q Iniq̃taſ hec .i. trãſgreſſio p̄cepti. i. cauſa p q̃ eritis: r Sic intruptio: muri. s Cadẽs / ſubito. t Et req̃ſita i muro excelſo / a dicẽtib⁹: qñ cadet mur⁹ iſte ruinoſ⁹. Vl̃ / Req̃ſita. i. reſarti ta exteri⁹. v Qm̃ ſubito dũ ñ ſperat̃ veniet ꝯtritio ei⁹ / muri. i. ruina. Sic inq̃ erit de vobis. q. d. p hac iniq̃tate cadetis ſubito ⁊ oĩno ſic̃ mur⁹ interrupt⁹: cui⁹ ruina longa ẽ a fundamẽto vſqꝫ ad ſurſũ. Et ſicut talis mur⁹ difficile repari põt ⁊ pſtinũ decorẽ recipe: ſic vos. x Et cõminuetur. Alia ſimilitudo magiſ exp̄mẽs eoꝝ oĩmodaꝫ deſtructionẽ: q̃ repari nõ poſſet ſic̃ lagena ꝯfracta. Et cõminuet̃ / mur⁹. i. duricia ⁊ ſupbia vr̃a. y Sic ꝯterit̃ lagena figuli ꝯtri tiõe ꝑualida. i. irrepabilit̃. z Et nõ inueniet̃ de fra gmẽtĩ ei⁹ teſta in q̃ poꝛtet̃. i. in qua poꝛtari poſſit / igni culus de incẽdio. a Aut hauriat̃. i. hauriri poſſit: b Parũ aq̃ de fouea. i. de fonte vel de puteo vel lacu vl̃ ciſterna. q. d. ſic nec de vob aliq̃d vtile remanebit pſequẽte nabuchodonoſoꝛ. Vel ſic conſtrue lr̃am. o Propterea erit vob / incredulis exprobratio ꝓpharũ ⁊ ſpes i tumultu: r Sic interruptio cadẽs. ⁊ req̃ſita / ad repandũ ⁊ non inuenta. t In muro excelſo: hic v̄ſus finitur. i. ſic̃ mu rus interrupt⁹ ruinoſus ⁊ alt⁹ ſubito cadit ⁊ irrepabilit̃: ſic et vos ſubito ⁊ irrepabilit̃ deſtruemini. v Qm̃ ſubito dũ nõ ſperat̃ veniet ꝯtritio ei⁹. i. muri: ita ⁊ vr̃a. x Et cõ minuet̃ / mur⁹: ita ⁊ vos. y Sic ꝯterit̃ lagena figuli ꝯtritiõe ꝑualida. i. irrepabilit̃. z Et nõ inueniet̃ de fragmẽtis ei⁹ teſta. i. fruſtũ aliq̃d / in qua poꝛtet̃ igni culus de icẽdio: aut hauriat̃ parũ aq̃ de fouea. Et reuera ſic erit: c Quia hec dic̃ dñs de⁹ ſctũs iſrl̃: q̃ p me dicit eſaias: ⁊ p hieremiã vobis loquit̃ / dicẽs: d Si reuertamini / a prauo ꝯſilio vr̃o ⁊ ꝓpoſito fugiẽdi in egyp tũ. e Et q̃eſcatis / in terra vr̃a. f Salui eritĩ / a nabu chodonoſoꝛ. i. nabuchodonoſoꝛ nihil mali faciet vob. g In ſilẽtio / q̃etis vel abſqꝫ oĩ tumultu belli. h Et i ſpe / fixa i deo / nõ in egypto. i Erit foꝛtitudo vr̃a. i. tam foꝛtes eri tis q̃ merito poſſitĩ ſperare euaſionem a nabuchodonoſoꝛ. k Et noluiſtĩ / obedire mihi dicit dñs: l Et dixiſtis: nequaq̃ / manebim⁹ h̃. m Sed ad eq̃s / egyptioꝝ qui abũdãt in eq̃s: n Fugiem⁹. i. celeri curſu ibim⁹. Et rñdet dñs: quia ita dixiſtis: o Ideo fugietĩ / a facie hoſtiũ vel a terra vr̃a. Et rñdẽt ipſi: Reuera fugiem⁹ in egyptũ. p Et ſup veloces aſcẽdem⁹. i. cõcito gradu ꝑgem⁹ ad egypti os: ita velocit̃ ſic̃ ille q̃ ſup velocẽ equũ fugit. Et rñdet dñs:

erũt deo: recede a nob: ſciaꝫ viarũ tuaꝝ nolum⁹: Quiſ ẽ ops vt ſuiam⁹ ei: Malach. iij. d. Dixiſtiſ: van⁹ ẽ q̃ ſuit deo: ⁊ q̇d emolimẽtũ nob erit q̃ cuſtodiuim⁹ p̄cepta ei⁹. g Prop terea hec dic̃ ſctũs iſrl̃: p eo q̃ exprobraſtis v̄bũ hoc ⁊ ſperaſtĩ i calũniã ⁊ i tumultũ. i. i cauſas ⁊ lites. m Et inixi eſtĩ ſup eo. i. tumultu cauſarũ. o Prop terea erit vob iniq̃tas hec: qꝛ nihil iniquꝰ q̃ monach⁹ cauſidic⁹ aut litigatoꝛ. r Sic intruptio cadẽs ⁊ req̃ ſita i muro excelſo. Intruptio diu minat̃ ruinã / ⁊ ſubito cadit: ſic dei cõminatio ſup taleſ diu durauit: ⁊ ſubito q̃ñqꝫ fe riet. Job. xxvij. d. Apphẽdet eũ q̃ſi aq̃ inopia: ⁊ nocte opp̄ met eũ tẽpeſtas. j. Theſſal᷑. v. a. Cũ dixerint pax ⁊ ſecuritas tũc repẽtin⁹ eis ſuꝑueniet interit⁹. v Qm̃ ſubito dum nõ ſperat̃ veniet ꝯtritio ei⁹. i. in coꝛpe ⁊ aĩa. s̃. x. e. Ab aĩa vſqꝫ ad carnẽ ꝯſumet̃. x Et cõminuet̃ ſic̃ ꝯterit̃ la gena figuli ꝯtritione ꝑualida. Hai. Abſqꝫ miſericoꝛ dia ꝯtritio valida ẽ pena tꝑalis: validioꝛ pena purgatoꝛij: ꝑ ualida pena inferni. s̃. x. g. Ecce dñatoꝛ dñs exercituũ: ꝯfrin get lagũculã in terroꝛe: ⁊ excelſi ſtatura ſuccident̃. z Et nõ iuenieẗ de fragmẽtĩ ei⁹ teſta in q̃ poꝛtet̃ ignicul⁹ de icẽdio: aut hauriat̃ parũ aq̃ de fouea. Duo tãgit ge nera pctõꝝ: ex q̃b⁹ oĩa alia oriunt̃. ſ. amoꝛẽ male accẽdẽtẽ: et timoꝛẽ male humiliantẽ: que p incẽdiũ ⁊ foueam deſignant̃. Vñ Ps̃. Incẽſa igni ⁊ ſuffoſſa. Tũc nõ inuenit̃ teſta de fra gmẽtis in q̃ poꝛtet̃ ignis de incendio vel aq̃ de fouea: qñ ſic ꝯterit̃ pctõꝛ / vt nec peccare velit p amoꝛẽ male iflãmãtẽ / nec p timoꝛẽ male hũiliantẽ. c Qꝛ hec dic̃ dñs ſctũſ iſrl̃: ſi reuertamini / a malo penitẽtiã. e Et q̃eſcatĩ / i bono p iuſticiã. f Salui eritĩ / i futuro p gr̃iam. Ecce tres ſtatuſ chriſtiane religiõis: q̃s tãgit h̃ ꝓpha. Sat⁹ pnie / ſtat⁹ iuſticie / ſtat⁹ gl̃ie. g In ſilẽtio / coꝛdis ⁊ opis. h Et i ſpe / lõga nimitat̃. i Erit foꝛtitudo vr̃a. j. xxxij. d. Et erit opus iuſticie pax: ⁊ cult⁹ iuſticie ſilẽtiũ: ⁊ ſecuritaſ vſqꝫ i ſempitnũ. Septuagita. Cũ reuerſus igemuerĩ ſalu⁹ erĩ: ⁊ ſcies vbi fue ris: qꝛ ꝯfidebas ſup vaniſ: vana facta ẽ foꝛtitudo vr̃a. k Et noluiſtis / obedire mihi. l Et dixiſtĩ nequaq̃ / mane bim⁹ i clauſtro. m Sꝫ ad eq̃s fugiem⁹. i. ad pompã mũ di. Michee. v. c. Auferã eq̃s tuos d̃ medio tui. Zach. xiiij. c. Et erit ruina eq̃ ⁊ muli ⁊ cameli ⁊ aſini. o Id̃ fugietis / a clauſtro: qꝛ vultis fugere ad eq̃s. p Et ſup veloces. i. velocit̃ q Aſcẽdem⁹ / ad culmia dignitatũ. r Id̃ ve lociores erũt q̃ pſequẽt̃ vos. ſ. demões. Thren. iiij. d. Velociores fuerẽt pſecutores nr̃i aq̃lis celi: ſup mõtes pſecuti ſũt nos. Abacuk. j. c. Volabũt q̃ſi aq̃la feſtinãs ad comedẽ dũ. t Mille hoies a facie terroris vni⁹: ⁊ a facie terroris q̃nqꝫ fugietĩ. i. millenari⁹ mũdi fugit ante p̄di catoꝝ vnitatẽ. — Ps̃. 79.

a dõnec relinq̃mini q̃ſi mãlus
b nauis ĩvẽrtice mõtĩ/ ẽt q̃ſi ſi/
c gnũ ſup collẽ. Prõpterea
d expẽctat dñs vt miſereãt ve
e ſtri: ẽt iõ exãltabit pãrcens
f vobis:q2 dẽus iudicij dñs.
g Bti õẽs q̃ ẽxpectãt eũ. Po
h pũlus eni ſion hãbitabit in
i hieruſalẽ. Plõrãs nẽquaq̃
k plorabis/miſẽrãs miſẽrebit
l tui. Ad võcez clamoris tui
m ſtãtim vt audierit/rñdẽbit ti
n bi. Et dãbit tibi dñſ pãnem
o artũ ⁊ aquã breuẽ: ẽt nõ faci
p et auolare a te vltra dõcto/
q rem tuũ: ẽt erũt oculi tui vi/
r dentes pręceptorem tuum:
s et ãures tuę audient ver/
t bũ monentis poſt tergum.
u Hẽc via ãmbulate in ea:

Ñ a Donec relinq̃mini/pauci in ſignũ tantę captiuitatis. b Quaſi malus nauis/naufragę relinquit̃ fix⁹. c In v̓tice montĩ/in ſignũ naufragij: d Et q̃ſi ſignũ ſup collem.q.d.ſicut fit alicubi q̃ naue fracta malus vel ptica aliq̃ ponit̃ in loco eminẽti/vt alij nauigãtes ſibi caueant: ſic iudeis fractiſ ⁊ deſtructiſ a nabuchodnoſor aliq̃ remanebũt ⁊ pauci:q̃ erũt in afflictione et miſeria in ſignũ in/obediẽtię eoꝝ ⁊ potentię dei/q̃ eos inobedientes deſtruxit. e Propterea.i.q2 eſtis ptinaces in ppoſito vr̃o: f Expectat dñs vt miſereatur vr̃i.i.differt miſereri vobis. b Et ideo/ppt ptinaciã veſtrã: i Exaltabit̃ parcẽs vobis.i.elõgabit̃ vt pcat vobis. l Quia de⁹ iudicij dñs.i.ita faciet quia iuſt⁹ eſt. Vel/ e Propterea.i.pter magnã miſeriã q̃ eueniet vobis niſi pęnituerit̃: f Expectat dñs/penitentiã veſtrã. g Ut miſereat̃ vr̃i/pęnitẽtiũ: h Et iõ/q2 expectat pęnitẽtiã veſtrã: i Exaltabit̃/in miſcõia. k Parcẽs vob.i.pcere volẽs ſi vos vultĳ pęnitere. Et h̃ ita faciet: l Quia de⁹ iudicij dñs.i.q2 diſcrete iudicat:⁊ q̃ñ vult punire põt vel parcere:vel vt poſt longã expectationẽ iuſti⁹ vos puniat. m Beati oẽs ⁊c̃. Tertia pars vbi pphetat eſaias de

Tertia pars

reditu iudęorum a captiuitate babylonica poſt ſeptuaginta annos captiuitatis/data licentia redeundi a dario et cyro. q.d.ergo:ita vos iudei qui non vultis acq̃eſcere hieremię/in magnã miſeriã deuenietis:quia ꝯfiditis ĩ auxilio ęgyptiorum:ſed illi qui ſuñt in babylone ⁊ expectãt dei miſcõiam vt liberet eos/beati ſunt. Et hoc eſt: Beati oẽs/iudęi q̃ ſũt in babylone. n Qui expectãt eũ.i.dñm recta ſpe. Et revera beati: o Populus eni ſion/q̃ modo ẽ in babylone captus. p Habitabit in hieruſalem/a cyro liberatus. q Plorãs/prius in captiuitate exiſtens r Nequaq̃ plorabis/a captiuitate liberat⁹ hierl̃m inhabitãs. Et quõ erit h̃: Ecce/ s Miſerans/ dñs/ t Miſerebit̃ tui. Metaplaſm⁹ eſt. O popule q̃ es in babylone: vel o hierl̃m: v Ad vocẽ clamoris tui.i.orõnis tuę: x Statim vt audierit:ſi digna audiri: y Rñdebit tibi:inſpirãs cyro vt det tibi licẽtiã redeũdi. z Et dabit tibi dñſ: Itẽ metaplaſm⁹.i.pp̃lo de babylone redeũti. a Panẽ artũ ⁊ aquã breuẽ.q.d. penuriã ſuſtinebũt iudęi ĩ reditu de babylone:et etiam in hieruſalẽ in p̃ncipio q̃ñ cęperũt ędificare:ſicut dicit̃ in quadã Glo.ſup çachariã: Tantã ſuſtinuerũt ínediã/vt vxores ꝯfectas macie reddita pſperitate dimiſerint:⁊ alienigenas ſupduxerunt:ſicut dicit̃.j.Eſdre.ĩ fine. b Et nõ faciet dñs/auolare.i.recedere/a te vltra. c Doctorẽ tuũ: id eſt eſdram:q̃ cum eis vel parũ poſt eos redijt de babylone ſub artaxerxe duodecimo ãno regni ei⁹. d Et erũt oculi tui vidẽtes p̃ceptorẽ tuũ.i.neemiã:qui poſt eſdrã redijt de babylone viceſimo anno artaxerxis. e Et aures tuę audiẽt v̓bũ monẽtĩ poſt tergũ.i.aures neemię ⁊ eſdrę monẽtiũ ⁊ dicentiũ: f Hęc via.i.obſeruatio vel obedientia mandatoꝝ dei. g Ambulate ĩ ea.i.non recedatis a dño p inobediẽtiã

Ñ

Myſtice ⁂ catoꝝ vnitatẽ. Ps̃. Melior ẽ dieſ vna ĩ atrijs tuis ſup milia. Deut.xxxij.e. Quõ pſequebat̃ vn⁹ mille:⁊ duo fugarẽt decẽ milia. Et q̃narius mũdi ſimilit̃ fugiet ante vnitatẽ ⁊ ꝯcordiã p̃dicatorũ.q.d.concors p̃dicatio exterminat ⁊ maximos et minores pctõres. a Donec relinq̃mini q̃ſi mal⁹ nauis ĩ vertice montĩ:⁊ q̃ſi ſignũ ſup collẽ.q.d. manifeſtũ erit naufragiũ vr̃m:⁊ q̃ſi ſignũ alijs vt fugiãt a facie arcus. Mat̃.iij.b. Omnis q̃ viderit te reſiliet a te. e Propterea expectat dñs vt miſereat̃ vr̃i.i.vt ĩueniat occa/

Ps̃.83.

ſionẽ miſerẽdi. h Et iõ exaltabit̃/ĩ cruce. k Parcẽs vobis.i.vt parcat vobis. Joh.xij.e. Ego ſi exaltat⁹ fuero a terra oĩa traham ad meipſum. l Quia deus iudicij dñs. Hiere.ix.g. Ego ſum dñs q̃ facio miſcõiam ⁊ iudiciũ et iuſticiã ĩ terra. m Beati oẽs q̃ expectãt eũ: pręparantes ei hoſpitium. Prouerb.x.d. Expectatio iuſtorũ lętícia. Luc.xij.e. Et vos ſimiles hominibus expectantib⁹ dñm ſuũ ⁊c̃. .ĩ.xlix.g. Nõ ꝯfundẽtur qui expectãt eum. o Ppl̃s eni ſion habitabit ĩ hieruſalẽ.i.q̃ modo ſũt in ſpeculatione fidei habitabũt in cęleſti hieruſalẽ vbi erit vera viſio dei. q Plorãs/ modo. r Nequaq̃ plorabis/in futuro. Matth.v.a. Bti q̃ lugẽt:qm̃ ipſi cõſolabũt̃. Apoc̃.xxj.a. Abſterget de⁹ oẽm lachrymã ab oculis eoꝝ:⁊ morſ vltra nõ erit:neq̃ luct⁹/neq̃ clamor/neq̃ dolor erit vltra q̃ p̃ma abierũt. s Miſerans miſerebitur/plena miſeratiõe/gratiã cõferẽs in p̃ſenti ad deletionẽ oĩs culpę:⁊ gloriã in futuro ad extenſionẽ oĩs miſerię. Zach.iiij.b. Exęq̃bit gr̃am gr̃ę ei⁹. Joh.j.b. Gratiã p gr̃a. Ps̃. Gratiã ⁊ gloriã dabit dñs. v Ad vocẽ clamoris tui/nõ oris ſ3 cordis:q̃ clamauit moyſes: Exo.xiiij..d. Et ſuſãna: Daniel̃.xiij.e. x Stati vt audierit rñdebit tibi/retribuẽdo petitũ.ĩ.lxv.d. Et erit anteq̃ clamet ego exaudiã:adhuc illis loquẽtib⁹ ego exaudiã. Verũtamẽ aliq̃ñ differt dñs vt creſcat deſideriũ:et p h̃ meritũ. Vñ Haimo. Solet differri nr̃a poſtulatio: vt p̃miũ ampli⁹ p nr̃a pſeuerãtia capiam⁹. z Et dabit tibi dñs panẽ artũ ⁊ aquã breuẽ.i.doctrinã euãgelij:q̃ neceſſaria eſt ſpiritui: ſicut hęc duo neceſſaria ſunt corpori. Eccĳ.xxix.d. Initiũ vitę hominis aqua ⁊ panis ⁊ veſtimentũ. Panis dicitur vbi difficilis eſt:aqua vbi facilis. Vel panis dicitur quia roborat:aqua q2 refrigerat ⁊ abluit. Artus dicitur: quia docet vt per artã viam quę ducit ad vitam gradiamur: Matth.vij.b. Breuis: quia omnia mandata legis ſub duob⁹ pręceptis charitatis coartat. Mat.xxij.d. Diliges dñm deũ tuũ/toto corde/tota aĩa/tota mente:⁊ proximũ tuũ ſicut teipſũ: In iſtis duobus mandatis/tota lex pendet ⁊ prophetę. Vel artus dicitur:q2 nos artat ad credendũ articulos/⁊ ad faciendũ p̃cepta. Breuis:quia nos breues:id eſt humiles facit. Matth.xi.d. Diſcite a me:quia mitis ſum ⁊ humilis corde. b Et non faciet auolare a te vltra doctorem tuũ:id eſt chriſtum. De quo Mat.xxiij.a. Magiſter veſter vn⁹ ẽ chriſt⁹. d Et erunt oculi tui videntes pręceptorẽ tuũ:modo ſpe:tandem re:qui olim viſus eſt in humilitate. Baruch.iij.d. Poſt hęc in terris viſus eſt:⁊ cum hoĩbus conuerſatus ẽ ⁊c̃. e Et aures tuę audiẽt verbum monẽtis poſt tergũ:ſcilicet chriſti:qui derelictus a nobiſ modo/poſt tergum noſtrum clamat.iij.Reg̃.xiiij.b. Me autem proieciſti poſt tergum tuũ. Hiere.ij.f. Verterunt ad me tergũ et non faciẽ. Haimo. Prima cõditione q̃ſi ĩ facie adã audiuit a dño: Creſcite ⁊ multiplicamĩ ⁊ replete terrã. Poſt peccatũ/q̃ſi p⁹ tergũ poſit⁹ audiuit: Maledicta terra ĩ ope tuo. Cui⁹ caſu nos oẽſ retro cecidim⁹:⁊ modo a dño audim⁹: Cõuertimĩ ad me:⁊ ego cõuertar ad vos: Zach.j.a. Et Johel̃.ij.c. Cõuertimĩ ad me in toto corde vr̃o. Et Cant.vj.d. Reuertere reuertere ſunamitis:reuertere reuertere vt ĩtueamur te: Ut his monitĩ poſterioꝝ obliti/anterioꝛa q̃ram⁹: Phil̃.iij.c. Et h̃ ẽ: Aures tuę audiẽt verbũ monẽtis poſt tergũ. f Hęc via: ſcilicet chriſt⁹:q̃ dicit Joh.xiiij.a. Ego ſũ via/v̓itas et vita. g Ambulate ĩ ea:ad exẽplũ vl̃ exẽplar ei⁹/de v̓tute ĩ v̓tutẽ pgrediẽdo.ĩ.xxxv.c. Hęc erit vob recta via:ita vt nec ſtulti errẽt per eã. Vel/ f Hęc via:ſ3 pñia:ambulate in ea: ⁂ Neq̃ ad dexterã neq̃

E

Al.t vobis

Ps̃.83.

Gen.1.d.

Gen.3.c.

a neq; ad dexterã neq; ad ſini
b c ſtrã. Et ꝯtãmiabis lãminas
d ſculptiliũ argẽti tui: ⁊ veſti-
e f mentũ ꝯflãtilis auri tui: ẽt di
ſperges ea ſicut imũdiciam
g h mẽſtruatę. Egrẽdere ⁊ dicẽs
i k ei: Et dabitur pluuia ſemini
l m tuo vbicũq; ſemiaueris i ter-
n ra: ẽt panis frugũ terrę erit
o p vberrim⁹ ẽt pinguis. Paſce
q tur i poſſeſſiõe tua i diẽ illa
r s ãgn⁹ ſpacioſe: ẽt tauri tui et
t v pulli aſinoꝝ q̃ opant̃ terram
x y cõmixtũ migmã comedẽt ſic
z a i ãrea vẽtilãtũ eſt. Et ẽrũt ſu
per omnem montem excel-
b ſum ẽt ſuper oẽm collem ele
c uatum riui cũrrẽtium aqua-
d e rum i diẽ interfectiõnis mul-
f torũ cũm ceciderint turres.

☞ dño per inobediẽtiã. a Neq; ad dexterã neq; ad ſiniſtrã. i. neq; ꝓpt ꝓſperitatẽ/ neq; ꝓpt aduerſitatẽ declinet̃ ab hac via. b Et ꝯtamiabit/ eſdras: vel ꝯtamiabis tu ipſe o popule admonitione eſdrę. c Laminas ſculptiliũ argẽti tui. i. oĩa idola argẽtea de laminis argẽti facta cõminues ⁊ q̃ſi cõtamiata reijcies. d Et veſtimẽtũ. i. ornamẽtũ. (ꝯtaminabis) e Cõflatilis auri tui. i. idoloꝝ ꝯflatiliũ. f Et diſperges ea ſicut imũdiciã menſtruatę. Septuaginta dicũt: Contaminabis idola deargẽtata ⁊ deaurata. i. ꝯtamiata reputabis: ⁊ ſic imũdiciã abomiaberis. Deinde dirigit dñs ſmonẽ ad eſaiã vl' ad hieremiã/ dicens: g Egredere/ o eſaia/ vel hieremia ad populũ. h Et dices ei: ea quę ego oſtendi tibi. Vel ſic: g Egredere. i. egredieris de captiuitate o tu ꝓpl'e. h Et dices ei/ tu ꝓpheta/ vel tu eſdra: qd ſequit̃ poſtea. Hebręus ſic dicit: Pollutio ſculptilis ⁊ conflatilis: egredere dices ei: id eſt o tu popule dices conflatili et ſculptili: pollutio mihi es/ egredere a me. i Et dabitur/ poſtq; egreſſus fueris de captiuitate in terrã tuam: ⁊ reieceris idola tua. k Pluuia ſemini tuo vbicũq; ſemiaueris in terra: ſine qua non poteſt terra illa fructificare. n Et panis frugũ terrę erit vberrimus. i. fruges vnde fiunt panes/ erunt vberrime. o Et pinguis. i. ſuſtentabit: qd eſt ſignum magnę fertilitatis. E contrario in tẽpe ſterilitatis panis nullũ firmamentũ habet. Hebręus dicit loco pinguis/ multus ⁊ ſatians. p Paſcet̃ in poſſeſſiõe tua. i. t̃ra tua. q In die illa/ cum redieris et idola confregeris. r Agn⁹ ſpacioſe/ per agros. s Et tauri tui ⁊ pulli aſinoꝝ tuoꝝ qui opant̃ terrã/ cõmixtũ migma comedẽt ſicut in area ventilatũ eſt. i. granũ hordei cũ palea. Vñ ſeptuaginta. Tauri veſtri ⁊ boues q̃ opant̃ terrã comedẽt paleas cõmixtas i hordeo ventilato: In quo notat̃ magna fertilitas. Iudei dicũt q in nouiſſimis tempib⁹ pręmagna fertilitate non ſolũ ſibi ſed etiam iumẽtis ſuis bene erit: ita q boues et aſini comedẽt hordeũ bis ventilatũ: Et etiã illa quę ſequunt̃ tempe ſui meſſię: qñ aurea hieruſalẽ erit/ ꝯtendũt implenda. Sed friuolũ eſt h̃/ et exponit̃ de reditu captiuitatis babylonis ſub eſdra ⁊ zorobabel. Et vnde tanta fertilitas erit oſtendit. ſ. a pluuia ſine cui⁹ bñficio terra iuda ſterilis ẽ. Vñ dicit: a Et erũt ſup oẽm montẽ excelſũ: ⁊ ſup oẽm collẽ eleuatũ riui currẽtiũ aq̃rũ: qd nõ ſolet fieri niſi tpe pluuioſo: maxime in terra illa q̃ eſt tantę ſiccitatis. Et ꝯſequent̃ determinat ꝓpha tempus qñ h̃ erit. ſ. cũ interfecto balthaſar rege babylonis cyr⁹ habebit monarchiã. Et hoc ẽ: d In die. i. poſt diem. e Interfectionis multorum. ſ. balthaſar et ſuorũ. f Cum ceciderint turres/ babylonis.

☞ Et erit lux lunę

Myſtice ✠ a Neq; ad dexterã neq; ad ſiniſtrã. i. noli eſſe nimis iuſtus: Eccl'e. vij. c. qd eſt declinare ad dexterã: neq; nimis remiſſus: qd eſt declinare ad ſiniſtrã. Hiero⁹. In vtraq; parte quicq̃d ſupra modũ eſt/ in vitio eſt. Vel ad dexterã declinat/ q̃ in ꝓſperis extollit̃: Ad ſiniſtrã/ q̃ in aduerſis deijcit̃. Numeri. xx. c. Gradiemur via publica: nec ad dexterã nec ad ſiniſtrã declinãtes: donec trãſeam⁹ terminos tuos. Itẽ dextera ꝯtẽplatiua vita: ſiniſtra actiua. Vñ Cant'. viij. a. Leua ei⁹ ſub capite meo: ⁊ dextera ill⁹ amplexabit̃ me. Neutra ꝓpt alterã dimittẽda ẽ. b Et ꝯtaminabis lamias ſculptilium argẽti tui ⁊ veſtimẽtũ ꝯflatilis auri tui ⁊c. Septuaginta addũt: Et ſicut ſtercus abijcies ea. i. oĩa dogmata phoꝝ ⁊ hereticorũ q̃ſi imũda abijcies: Quę ad ſimilitudinẽ eloquẽtię veritatis ſculpta ſũt/ q̃ p argentũ intelligit̃: iuxta illud Prouer. x. c. Argentũ electũ lingua iuſti: Et in ratiõe ſapientię ꝯflata/ quę per aurũ accipit̃: iuxta illud Iob. xxviij. a. Auro locus eſt in quo ꝯflatur. Et nota q dicit lamias argenti: ⁊ veſtimẽtũ auri: nam hmõi dogmata ⁊ etiã multorũ theologoꝝ/ laminis eloquẽtię tm̃: ⁊ melle ſapię. i. decore verborũ palliata ſũt ⁊ intus nihil. Eccl'i. iiij. d. Nõ abſcondas ſapiẽtiã tuã in decore ſuo. Michęe. v. d. Perire faciã ſculptilia tua et ſtatuas tuas d̃ medio tui. Hiere. x. c. Stultus fact⁹ ẽ oĩs homo a ſciẽtia ſua: ꝯfuſus eſt artifex oĩs in ſculptili: qm̃ falſũ eſt qd cõflauit. g Egredere/ o ꝑdicator de terra tua et de cognatiõe tua/ ⁊ de domo pr̃is tui: ſicut abraã: Geñ. xij. a. h Et dices ei: id eſt populo poſt egreſſum tuũ. i Et dabitur pluuia: gratię: l Semini tuo. i. ꝑdicationi tuę. m Vbicunq; ſemiaueris i terra. i. in quacũq; gente ꝑdicaueris. I. xxxij. d. Beati qui ſemiatis ſup oẽs aquas. i. qui oĩbus gentib⁹ ꝑdicatis. Ecce ſi ſic ꝑdicator egrediat̃: erit ſua ꝑdicatio glĩoſa. Prouer. iij. c. Cuſtodi legẽ meã ⁊ cõſiliũ meũ: ⁊ erit vita aię tuę ⁊ gratia faucib⁹ tuis. Lex ad vitã animę: ꝯſiliũ ad gratiã fauciũ refertur. n Et panis frugum terrę erit vberrim⁹/ in ore ꝑdicatoꝝ. o Et pinguis/ in corde auditorũ. iij. Reg'. xviij. g. legit̃ q interfectis ſacerdotibus baal/ data fuit pluuia t̃rę: cũ nõ pluiſſet trib⁹ annis ⁊ mẽſib⁹ ſex. Et. iiij. Reg'. iiij. g. legit̃ q panis heliſei vberrim⁹ fuit: ita vt multi hoĩes de paucis panib⁹ ſaturati fuerãt. Et in h̃ loco non dat̃ pluuia ſpirituali ſemini/ nec panis vberrim⁹/ nec pinguis eſt: niſi prius idola de argẽto fuerint cõminuta ⁊ ꝑdicator egreſſus. Et q̃d eſt hoc niſi q non habet gratiã vel effectum prędicatio: niſi ꝑdicator in ſe ꝑus vitia deſtruxerit: et de amore mũdi fuerit egreſſus. Ideo dr̃ Hiere. l. b. Recedite de medio babylonis: ⁊ de terra chaldęoꝝ egredimini. p Paſcetur i poſſeſſiõe tua. i. in eccleſia. q In die illa/ cum abieceris vitia: ⁊ egreſſus fueris de terra tua: r Agnus ſpacioſe. i. mitis corde: q̃ ſequit̃ agnũ q̃cũq; ierit: Apoc. xiiij. a. s Et tauri tui. i. p̃lati duces gregis. t Et pulli aſinorũ. i. ſubditi ſimplices. v Qui opant̃ t̃rã. i. eccleſiã ṽbo vel exẽplo: vel vnuſq̃ſq; carnẽ ſuã macerãdo. x Cõmixtũ migma comedent. i. hiſtoricũ ſenſũ cũ ſpũali. y Sic i area/ ſcripturę: z Vẽtilatũ ẽ. i. a ſpũſctõ examiatũ. Ecce h̃ p hordeũ ſignificat̃ ſacra ſcriptura. Sicut̃ p hordeũ qd ſemiauit iſaac apd allophylos: Geñ. xxvj. c. qd cẽtupliũ germinauit. Sicut̃ Oſee. iij. a. choro et dimidio hordei adulterã cõduxit: qd ſignificat q chriſtus ducens gentilitatẽ adulterã daturus erat ei ſcientiã legis hiſtoricã cum intelligẽtia ſpirituali. Vnde ⁊ dñs q̃nq; panibus hordeaceis/ q̃nq; milia hominũ ſatiauit: Ioh. vj. b. a Et erũt ſuper omnẽ montem excelſũ. i. ſuper viros iuſtos virtutibus eminentes. b Et ſup oẽm collẽ eleuatũ. i. ſuper minores iuſtos vita pollẽtes. c Riui currẽtiũ aq̃rũ. i. doctria ꝑdicatiõis ṽbi dei. I. xlj. c. Aperiã in ſupremis collib⁹ flumia: ⁊ i medio camporum fontes: ponã deſertũ in ſtagna aquarũ. d In die interfectiõis multoꝝ. i. poſt aduentũ dñi: qñ multi interficient̃ gladio verbi dei vt viuant. Vñ petro dictũ eſt: Occide ⁊ mãduca. Act'. x. b. Vel/ In die interfectionis multoꝝ. i. in die iudicij: qñ multi interficient̃ gladio ſententię iudicis. Multi q̃dẽ ſũt vocati ſed pauci electi: Matth. xx. b. I. xxxiiij. b. Victima dñi in boſra: ⁊ interfectio magna i terra edom. Hiere. xlvj. c. Victima domini in terra aquilonis iuxta flumen euphratẽ. f Cum ceciderint turres: id eſt demones vel ſupbi principes: qui in die iudicij in infernũ deijcient̃. De qb⁹ Pſ. Vidi impiũ ſuperexaltatũ ⁊ eleuatũ ſi- Pſ. 36.
✠ cut cedros libani.

G a Et erit lux lunę ſicut lux ſolis: ꝛ lux ſolis erit ſeptē/
plicit ſicut lux ſeptē dierū. i. leticia ꝛ ꝓſperitas terrę iudę
maior erit ꝙ̄ prius fuerit: ſicut lux ſolis maior eſt ꝙ̄ lux lunę.
d In die q̄ alligauerit dn̄s vulnus ppli ſui: ꝛ ꝑcuſ/
ſurā plagę eius ſanauerit. i. cū liberauerit iudęos a captiui/

a Et erit lux lunę ſicut lux ſolis:
b
c et lux ſolis erit ſeptēplicit ſicut
d lux ſeptē dierū: in die q̄ alli/
gauerit dn̄s vulnus ppli ſui: ꝛ
ꝑcuſſurā plagę eius ſanauerit.
e Ecce nomē dn̄i venit de lon
f
g ginq̄: ardens furor eius ꝛ gra/
h
i uis ad portādū. Labia eius
k
l repleta ſunt indignatiōe: et
m
n lingua eius q̄ſi ignis deuorās.

tate babylonica: quā vocat vulnus ꝛ ꝑcuſſurā. Iudei hāc multorū interfectionē ꝛ turriū euerſionē referūt ad deſtructionē romani imperij: quos montes ꝛ turres vocant. Quibus videt apl's cōſentire/ ſm vnā expoſitionē. ij. Theſſal. ij. b vbi ait: Qui tenet nūc teneat donec d̄ medio fiat. Riuos dicit copiā ſanguinis effuſi: Uel ad litterā torrentiū: qꝛ tūc erit tāta beatitudo ꝓplo iſrael: vt nō ſolū valles ꝛ campeſtria: ſ ꝛ montes ꝛ colles aq̄s fluctibus irrigent. Sed nos ꝓ fabula habemus

Quarta pars h. Seq̄t e Ecce nomē dn̄i ꝛc. Quarta ps vbi exponit ꝓpha q̄lit ꝓmiſſa liberatio iudęorū fiet. ſ. ꝑ licentiā cyri dicēs: Ecce/ in primo. f Nomē dn̄i. i. p̄tās. g Uenit. i. veniet. h De longinq̄. i. de ꝑſide ꝛ media: In ꝑſis enim et in medis dicit venire nomē dn̄i: qꝛ ipſi inſpirati a dn̄o babyloniā deſtruxerūt ꝛ balthaſar occiderūt. Simile. s. xix. a. Aſcendet dn̄s ſup nubē leuē. i. ſup exercitū aſſyriorū ꝛ ingredieṫ egyptū. Siliṫ h: f Nomē dn̄i venit/ i medis et ꝑſis h De lōginquo/ in babylonē. i Ardēs furor eius. i. dn̄i ꝯtra babylonios. k Et grauis ad portādū: qꝛ babylonij nō poterant ſuſtinere impetū medorū ꝛ ꝑſarū: qui multū graues eis fuerūt. l Labia eius repleta ſūt indignatiōe: qꝛ dure ꝛ indignanṫ loquebanṫ medi ꝛ perſę ipſis babylonijs. n Et lingua eius q̄ſi ignis deuorās: ſpūs eius velut torrēs inūdās vſq̄ ad mediū colli: q̄ totū ſuffocat ꝛ obruit qd̄ habet obuiam. q Ad ꝑdēdas gentes i nihilū. i. babylonios penitus deſtruēdos. Oīa iſta crudelitatis ꝛ ꝯſumptiōis ponit ꝓpha/ ad oſtendendū ꝙ grauius iratus eſt dn̄s ꝯtra babylonios quos irrepabiliṫ deſtruxit/ ꝙ̄ ꝯtra alias natiōes q̄ iudęos vexauerūt ad ꝑdēdū. s Et frenū erroris qd̄ erat i maxillis pplorū. i. dominiū babyloniorū: qui alios ꝓplos oppmebāt ꝛ ducebāt ad libitū ſuū q̄ volebāt. Et cū h fuerit impletū: v Canticū erit vobis/ o iudęi. x Sic vox ſctificatę ſolēnitatis ꝛ leticia cordis/ erit vobis. z Sicut q̄ ꝑgit cū tibia vt intret in montē dn̄i. i. in tēplū qd̄ ē i hieruſalē. a Ad fortē iſrl': id eſt ad dn̄m q̄ fortiṫ ꝓtegit iſrael: ꝛ dat fortitudinē ꝯtra ini/

Aliter micos ſuos. Aliq̄ exponūt h de extermīatiōe exercitus ſennacherib: ꝓpt quā gauiſus eſt ꝓpl's iudęorū: et ſatiſ ꝯuenienṫ hoc modo. e Ecce nomē dn̄i. i. virtus vel p̄tās vel auctoritas ſiue fama dn̄i. g Uenit de longinq̄. i. poſt multū tp̄s ante ꝓuiſum ꝛ ꝓdictū. i Ardēs furor eius. i. dn̄i ꝯtra aſſyrios. k Et grauis ad portādū: imo intolerabilis. l Labia eius repleta ſūt indignatiōe: ꝛ lingua eius q̄ſi ignis deuorās. Anthropoſpathos eſt: Loq̄t eni de deo ſic de magno ꝑncipe irato/ verba iracūdię ꝛ indignatiōis ꝓferētis. o Spūs eius velut torrens inūdans vſq̄ ad mediū colli: quo cū ꝑuenerit ſuffocat. q Ad ꝑdēdas gētes. i. aſſyrios. r In nihilū: qꝛ in cinerē redacti ſunt. s Et frenū erroris. i. regē erroneū ꝛ idolatrā. ſ. ſennacherib: t Qd̄ erat i maxillis pplorū. i. q̄ alios ꝓplos violenṫ oppmebat. Et cū h fuerit. v Canticū erit vobis/ o iudęi. x Sic vox ſctificatę ſolēnitatis ꝛ leticia cordis/ erit vobis. Hebręus x Sic nox: qꝛ in nocte paſchali facta ē plaga i exercitu ſennacherib. z Sic qui ꝑgit cū tibia vt itret i mōtē dn̄i ad fortē iſrl'. i. infecto exercitu ſenacherib/ ita gaudebit̄ ꝛ exultabit̄ ꝛ cātabit̄: ſic cōſuetudo ē facere i tribus ſolēnitatibus dn̄icq̄ oēſ aſcēdebāt hierl'm

cū choris ꝛ tympanis ꝛ tibijs ꝛ cū gaudio magno. Nomē aūt dn̄i d̄r veniſſe ꝯ ſennacherib ꝛ nō ipſe dn̄s: qꝛ ꝑ illā exterminatiōnē fama nois ipſius longe lateq̄ magnificata ē. Un̄ ſeptuaginta ſic dicūt: Ecce nomen dn̄i venit poſt multum tempus: ardens furor cum gloria: eloquiū labiorū eius/ eloquiū

p Spiritus eius velut torrēs
inundans vſq̄ ad medium
q colli/ ad perdendas gentes
r
s i nihilum/ et frenum erroris
t qd̄ erat in maxillis populo/
v rum. Canticum erit vobis
x ſicut vox ſanctificatę ſolen/
z nitatis: ꝛ leticiā cordis ſicut
qui pergit cum tibia vt intret
a in montē dn̄i ad fortē iſrael:

irę plenū: et ira furoris eius ſicut ignis deuorauit: et ſpiritus eius ſic aq̄ in valle trahēs veniet vſq̄ ad collū: G et diuideṫ ✠ cut cedros libani: ꝛ trāſiui/ ꝛ ecce n̄ erat. Myſtice G
a Et erit lux lunę Al. mor
ſ. poſt iudicium. b Sic lux ſolis. i. magnus erit ſplēdor lunę multo plus ꝙ̄ modo. Celū eni nouū ꝛ terra noua erit: Apoc. xxi. a. c Et lux ſolis erit ſeptēplicit ſicut lux ſeptē dierū. i. tātū habebit ſplēdoris: q̄ntū habuit in ꝓmo ſeptendio: vt nō adhibeaṫ numero ſed ſpacio: qꝛ nō in oībus ſeptē primis diebus luxit ſol/ cū fuerit factus quarta die. Sed ē ſenſus: Tantus erit ſplendor eius: quātus fuit in ſpacio vel aliq̄ parte ſpacij ſeptē dierū ante pctm̄ adę. Tunc eni ꝑmiū laboris ſui percipiēt elemēta: qꝛ creatura liberabitur a ſeruitute corruptiōis: Ro. viij. d. Hieron. Non mirū ſi luna fulgorē ſolis recipiat: qꝛ iuſti fulgebūt ſicut ſol: Sap. iij. b. et Matth. xiij. f. Haimo. Oīa ꝓpter hoīem facta/ i eius lapſu peiorata ſunt: ſol ꝛ luna ſuo lumine minorata: ſed poſt iudicium reparabunṫ. Uel luna/ eccleſia: ſol chriſtus. j. Joh. iij. a. Nōdū apparuit q̄d erimus: ſcimus q̄m cū apparuerit ſimiles ei erimus. d In die q̄ alligauerit dn̄s vulnus ppli ſui: et ꝑcuſſurā plagę eius ſanauerit. i. in die iudicij q̄n electos ſanabit ab oīni culpa ꝛ miſeria. Et vere ita fiet: quoniā: e Ecce nomen dn̄i. i. filius p̄ris in eadem virtute ꝛ gloria: g Uenit. i. veniet i die iudicij ad dānandū malos: ꝛ remunerādū bonos. h De longinq̄. i. poſt multa tp̄a: vel de cęlo. i Ardēs furor eius/ in vindictā ꝯtra malos. In primo aduētu venit vt ros. j. xlv. b. Rorate cęli deſup. k Et grauis ad portādū/ reprobis: quibus grauis fuit etiā ad videndū: Sap. ij. c. l Labia eius. i. verba eius: m Repleta ſūt indignatiōe. i. terrore ꝛ accuſatiōe: q̄ſi dicet: Eſuriui ꝛ nō dediſtꝭ mihi mādūcare: Matth. xxv. d. n Et lingua eius q̄ſi ignis deuorās. i. ꝯdēnans diabolū ꝛ membra eius dicēs: Ite maledicti in ignem ęternū: Ibidē. Apoc. xix. c. De ore eius ꝓcedebat gladius ex vtraq̄ parte acutus. In ꝓmo aduentu lingua eius ſuauis ꝛ dulcis fuit. Un̄ Prouerb. iij. b. vbi nos habemus: In ſiniſtra eius diuitię ꝛ gloria: Septuaginta habēt: Legem ꝛ miſericordiā i lingua portat. o Spūs eius. i. indignatio eius. p Uelut torrēſ inūdāſ vſq̄ ad mediū colli ad ꝑdēdas gētes. i. gentiliṫ viuētes: r In nihilū: nō ꝙ mali in nihilū redigant: ſed nihilum reputabunṫ: ſemp viuētes i pęna: q̄ mortui fuerūt i culpa: qd̄ notaṫ in hoc ꝙ dicit: vſq̄ ad mediū colli. Daniel. vij. c. Fluuius igneus rapiduſq̄ egrediebaṫ a facie eius. Amos. v. g. Reuelabiṫ quaſi aqua iudiciū: ꝛ iuſticia quaſi torrēs fortis ad perdendū. s Et frenū erroris. i. dn̄atiōnē diaboli: t Qd̄ erat in maxillis pplorū. i. reproborū: qui ducebanṫ ab eo quo volebat: ſicut equus freno circūduciṫ pro voluntate ſeſſoris. Et tūc/ v Canticū erit vobis/ electis. x Sicut vox ſanctificatę ſolēnitatis. i. ſicut filij iſrael tranſito mari rubro: ꝛ ſubmerſo pharaone ꝛ exercitu eius/ cū magna leticia dixerūt: Cantemus dn̄o: glōſe eni magnificatus ē: equū ꝛ aſcēſorē ꝓiecit in mare: Sic in die iudicij Exo. 15. a
tranſito mūdo: ꝛ dānato diabolo cū exercitu ſuo/ boni cum leticia exultabūt i laudibus ſaluatoris. y Et leticia cordis ſicut qui pergit cum tibia vt intret in montem dn̄i ad fortem iſrael: id eſt ſicut iudęi cum omni gaudio intrabāt i templū: ſic oēs boni cū omni leticia intrabūt cęlū.

✠ Et auditam faciet

a Et ãuditã faciet dñs gl'iam
b vocl ſue: ẽt terrorẽ brachij
c d ſui oſtẽdet i cõmiãtiõe furo/
e ris: ẽt flãma ignis deuorãtl.
f g Allidẽt i turbine ẽt i lapide
h grãdinis. A võce enĩ dñi pa
i k uebit aſſur virgã ꝑcuſſus: et
l m n ẽrit trãſit⁹ ꝟge fũndat⁹ qũam
o p rẽqeſcere faciet dñs ſup eũ:
q in cithãrl ꝛ tympãnis ẽt i bel
r s lis ꝓcipuis t ẽxpugnabit eõs.
t Prepãta eſt enĩ ab heri tõ/
u x phet/ã rege ꝓpãra: ꝓfũdã ꝛ
y z dilãtata: nũtrimẽta ei⁹ ignis
a b ẽt ligna multa: flãtus dñi ſic
c e f tõrrẽs ſulphurl ſũccẽdẽs eã.

et diuidet vt cõturbet gentes ſuper errore vano ꝛ abijcietur
Al. t videt error et aſſumet eos in conſpectu eoꝝ. Sequit: a Et auditam faciet dñs gloriã vocis ſue.i.extermiationem exercitus ſennacherib notam faciet vbiq̃ʒ: vñ glorioſus erit apud oẽs. b Et terrorẽ brachij ſui oſtẽdet/in exterminatione exercit⁹. d In cõminatiõe furori ꝛ flãma ignis deuorãtl.i.aſſyrios incinerãtis. Septuaginta. Furorem bra/
Al. flãme chij ſui oſtendet cũ furore ꝛ ira ꝛ flãma ignis deuorãte fulmia/bit vehement. Sequitur: f Allidet in turbine ꝛ i lapide grãdinis: q: ſubito et deſuper veniet illa exterminatio exercit⁹ ſennacherib.i.deſtruet ꝛ in cinerem rediget. h A voce enĩ dñi pauebit aſſur.i.ſennacherib. k Uirga ꝑcuſſus.i.extermiatione ſui exercit⁹. Septuaginta. Ad vocem enĩ dñi ſupabunt aſſyrij plaga qua ꝑcuſſit eos: ꝛ erit eis ꝑ circuitũ. l Et erit trãſitus virge.i.ꝑcuſſionis dñi: m Fundat⁹/ſup ſennacherib: Hoc eſt/ꝟga dñi quã alias euaſit ſennacherib: modo fundabit in eo vt non euadat: q: exterminato exercitu ſuo fugit in terrã ſuam: ꝛ ibi in templo dei ſui occiſus eſt a ꝓprijs filijs: vt dicit.ĩ.xxxvij.g. n Quã.i.quia illã ꝟgã ſcilicet: o Requieſcere faciet dñs ſup eũ.i. ſup ſennacherib. p In citharis ꝛ tympanis.i. in feſto quo ſolebant vti citharis et tympanis. r Et in bellis ꝓcipuis.i.in fulmine/ ſiue per angelũ: s Expugnauit/ vel expugnabit eos/dñs.i.aſſyrios. Uel/ p In citharis ꝛ tympanis.i.in leticia iudeoꝝ. r Et i bellis ꝓcipuis/quia ſine omni periculo vel labore iudeoꝝ expugnauit eos. Deinde determinat locũ in quo facta eſt hec exterminatio.ſ. in valle gethſemani: que dicit tophet/a tophis lapidib⁹ ꝯcauis ꝛ leuibus: ex q̃bus factus erat ibi locus habẽs ignẽ perpetuum ad ſacrificia faciẽda. Et tradunt hebrei duas palmas in finibus illius vallis ſitas ex ſe fumũ ſemꝑ emittẽtes: vnde conijciunt eſſe ibi portã inferni. Conijciũt etiã hũc locũ ꝛ infernũ factũ ſecũda die mũdi: ꝓpt hoc ꝙ dicit hic: Ab heri.i.ab illa die que tm̃ habuit heri. Illa enĩ ſola dies primũ heri habuit: et tm̃ heri/nõ nudiuſterti⁹/ſicᷓ alie ſequẽtes: Sed ſm̃ h̄ prius fuit diabolus ꝙ̃ infern⁹. Dicit ergo: Ita expugnabit dñs aſſyrios. t Prepata eſt enĩ ab heri.i. ab antiq̃: vel ab illa die que primũ heri habuit/ et tm̃ heri. v To/phet.i.vallis illa interfectionis/ad h̄ vt ibi exterminaret exercit⁹ aſſyrioꝝ. x A rege.i.a deo mũdũ regẽte: y Preparata/occiſioni aſſyrioꝝ. z Profunda et dilatata.i.lata ꝛ ꝓfunda ad capiendũ oẽs. b Nutrimẽta ei⁹ ignis.i.ignis illi⁹. c Et ligna multa/ſũt.i.corpa exercitus interfecti redacta i cinerẽ/ſicut ligna per ignẽ. Et/ſupfluit: vel ꝓpone ꝛ conſtrue ſic: Ita ꝓfunda ꝛ dilatata preparata eſt tophet: et nutrimenta ignis eius ſunt ligna multa.i.ita ꝑpetu⁹ euaporat ardorib⁹ q̃ſi mult⁹ ignis in ea vigeret multis lignis nutritus. d Flatus dñi: id eſt indignatio dñi: e Sicut torrẽs ſulphurl ſuccẽdẽs eã.q.d.null⁹ ſuccendet eos.i.aſſyrios: niſi ſolus dñs ex indignatiõe ſua: Uel ventus emiſſus a dño ſic ſuccẽdet eam/ac ſi torrẽte ſulphurl.i.multa quãtitate ſulphuris ſuccenderet.
Myſtice vt a Et auditã faciet dñs gloriã vocis ſue.i. glorioſã vocẽ ſuã: q̃ reſurgẽt oẽs i bonũ vl' i malũ ſuũ. De q̃ Ioh.v.c. Uenit hora ꝛ nũc ẽ: qñ oẽs q̃ i monumẽtl ſũt audiẽt vocẽ filij dei: ꝛ ꝓcedẽt q̃ bona fecerũt in reſurrectionẽ vite: q̃ vero mala egerũt in reſurrectionẽ iudicij. Uel gloriã vocis/di/
Matth.25. cit illã vocẽ: Uenite bñdicti ꝛc̃. b Et terrorem brachij ſui.ſ.filium terribilem malis: c Oſtendet in cõminatione furoris/dicentis: Ite maledicti in ignem eternũ ꝛc̃. e Et flãma ignis deuorantis: id eſt eternalit crucian/tis. Deut.xxxij.c. Ignis ſuccenſus eſt in furore meo: ꝛ ardebit vſq̃ʒ ad inferni nouiſſima. f Allidet in turbine/tempeſtatis. Vñ Pſ. In circũitu ei⁹ tẽpeſtas valida. g Et in Pſ.49.
lapide grãdinis.i.lapidatione tribulationis. Vñ Eccl. xxxix.d. Ignis grando fames ꝛ mors: omĩa hec ad vindictã creata ſt: h A voce enĩ dñi: id ẽ a ſententia terribili: i Pauebit aſſur.i.diabolus ꝛ mẽbra eius. k Al. t expugnauit
Uirga percuſſus/vltiõis diuine: De q̃ .ĩ.xj.a. Percutiet terram virga oris ſui: et ſpũ labioꝝ ſuoꝝ interficiet impium. l Et erit trãſit⁹ virge.i.ꝑcuſſio vltionis diuine: m Fundatus: id eſt nõ trãſitorius: qḋ eſt cõtra Origenẽ: qui poſt mille annos veniam omnib⁹ etiã diabolo pollicetur. n Quã: id eſt quia illam virgam.ſ. o Requieſcere faciet dñs ſuper eum: id eſt ſuper diabolũ/ vt permaneat in etnũ. p In citharis ꝛ tympanis ꝛ i bellis ꝓcipuis expugnabit/dñs in die iudicij: s Eos.i.demones ꝛ oẽs reprobos.i. in leticia ſanctoꝝ: quia letabit iuſt⁹ Pſ.57.
cum viderit vindictã. Uel ideo in citharis: quia dñs non turbatus ſed letus vindicabit i malos. Hoc ſignificatũ eſt Ioſue.vj.c.vbi legitur: ꝙ vociferãte omni populo ꝛ clangẽtib⁹ tubis: muri hiericho corruerũt. Modo etiam dñs expugnat diabolũ per filios ſuos. p In citharis.i. conſona ꝓdicatione. q Et in tympanis.i.in carnis mortificatione. r Et in bellis precipuis.i.in malorum equanimi et humili perpeſſione. Nullo enĩ modo melius expugnatur diabolus ꝙ̃ per patientiã. Unde Sap.xij.d. Cum das nobis diſciplinam/inimicos noſtros multiplicit flagellas. t Preparata eſt enim ab heri: id eſt ab initio mundi. v Tophet: id eſt vallis gehenne. x A rege: id eſt a deo omnipotente: y Preparata/diabolo ꝛ angelis ei⁹: Matth. xxv.d. z Profunda/iuxta culpe ꝓfunditatem. a Et dilatata/iuxta culpe eternitatẽ ꝛ peccantiũ numeroſitatez. Unde.ĩ.v.d. Dilatauit infernus animã ſuam. b Nutrimenta ei⁹ ignis ꝛ ligna: id ẽ impioꝝ corpora/multa: q: lata eſt via que ducit ad perditionem: ꝛ multi ſunt qui intrãt per eam: Matth. vij.b. d Flatus dñi: id eſt ira dñi: e Sicut torrẽs ſulphuris: qḋ flãmas excitat. f Succedens eam: id eſt gehennã: Ibi enĩ erit feror intolerabilis: et ignis inextinguibilis: et vermis imortalis. Unde Pſ. Pſ.10.
Ignis ſulphur ꝛ ſpiritus ꝓcellarũ ꝛc̃. Apoc.xix.d. Miſſi ſt in ſtagnũ ignis ardẽtis et ſulphuris. Ezech.xxxviij.g. Ignẽ et ſulphur pluam ſuper eum.ĩ.l.d. Ambulate in flammis q̃s ſuccendiſtis vobis. Sed contra. Iob.xx.d. Deuorabit eum ignis qui non ſuccenditur. Rñſio. Ignis materialis conſumptiuus eſt: ꝛ ideo ſuccenſione ꝛ nutrimento lignoꝝ indiget: ignis vero gehenne non conſumit/ ſed ſemel accenſus ſemper durat: et ideo ſuccẽſione materiali vel materialiũ lignorum nutrimẽto non indiget: Hoc dicit Iob. Qz hic dicitur: Flatus dñi ſuccendens eam: metaphorice loquitur: vt dicit Glo.i.ſua voluntate conſeruans. Qz.ĩ.l.dicitur: Quas ſuccẽdiſtis vobis: dicitur q: meritis eorum volũtarijs illic impij ſuccendentur. Ad litteram autem iuxta hieruſalem erat vallis quam pre amenitate elegerant iudei ad ſacrificandum idolis: vbi artificialit fecerunt ignem materialem indeficientem. Erat autem terra illa in qua erat vallis cuiuſdam ruſtici: qui dicebatur hennon: vnde dicta eſt vallis illa gehẽnon: id eſt ẽra hennon. Et quia ĩ valle hennon erat ignis materialis indeficiens: ideo quadam ſimilitudine vocauit dominus infernum gehennam: quia ibi eſt ignis indeficiens. Et eſt gehennon grecum: tophet hebreum/ idem ſignificans. Et dicunt tophet ſic dictum a tophis lapidibus concauis in modum pumicis inter quos nutriebatur ignis.

V E q̃ deſcẽdũt ꝛc̃. Su/ ¶ Expoſi. Capl. XXXI.
pra i capitulo p̃cedẽti monuit dñs per ꝓphetã reliq̃/
as iuda ne deſcẽderẽt i egyptũ: q̃ noluerẽt acq̃eſcere:
ideo hic in h̃ capitulo cõminat̃ eis q̃ iuerũt/ ꝛ q̃ in egyptios
idolatras ſperauerũt. Diuidit̃ aũt hoc capitulũ in tres ptes.

In prima cõminatur
A reſiduis illis quia de/
ſcenderunt in egyptũ
ↄtra conſiliũ dñi per
hieremiã. Scd̃o agit
de ꝓſperitate filioꝝ
Ar. ſup iſrael/ poſt reditũ d̃ ca
ptiuitate babylonica:
ibi: Quia hec dic̃
dñs ꝛc̃. Tertio d̃ ab
Ar. trãſierũt iectiõe idoloꝝ tempe
ezechie/ facta liberati/
one hieruſalẽ ab exer/
B citu ſennacherib: ibi:
Cõuertimini ꝛc̃.
Dic̃ g̃: a ¶ Ve/ illis:
b ¶ Qui deſcẽdũt/
timore chaldeoꝝ/ p̃ce/
ptum domini ꝛ conſi/

a V E q̃ dẽ/ ¶ Ca. XXXI
b ſcendũt i egyptum
c ad auxiliũ in equis
d
e
f ſperãtes: et habẽtes fiduciã
g ı in q̃drigis q̃ multe ſunt: et
h
i ſup eq̃tib⁹ q̃ p̃ualidi nimis:
k et nõ ſũt cõfiſi ſup ſctm̃ iſrl̃:
l
m et dñm nõ exquiſiert. Ipſe
n
o aũt ſapiẽs adduxit malũ: et
p
q verba ſua nõ abſtulit. Et cõ
r
s ſurget ↄtrã domũ peſſimoꝝ:
t
v et ↄtra auxiliũ opantiũ iniq̃/
x tate. Egyptus hõ et nõ de⁹:
y
z et eq̃ eoꝝ caro ꝛ nõ ſpũs. Et
a
b dñs inclinabit manũ ſuã/ et
c
d cõrruet auxiliator/ et cadet
e cui p̃ſtat̃ auxiliũ ſimulq̃
f
g oẽs cõnſument̃. Quia hec
h
i dicit dñs ad me: quõ ſi rugi/
at leo et catulus leonis ſup
k p̃dam ſuam/ cũ occurrerit ei
l
m multitudo paſtoꝝ: a voce eo
n rũ nõ formidabit: et a multi/
tudine eoꝝ non pauebit: ſic
o
p deſcẽdet dñs exercituũ vt p̃/
q
r liet̃ ſup mõtẽ ſion: ꝛ ſup col/

lium hieremie cõtemnentes. c ¶ In egyptum ad auxi/
liũ/ querendũ. e ¶ In equis ſperantes/ quibus abũdat
egyptus: non in dño. f ¶ Et habẽtes fiduciã in q̃dri/
gis/ egyptioꝝ. g ¶ Quia multe ſũt/ in egypto: que du/
cuntur in exercitib⁹. h ¶ Et ſuper equitibus/ egyptijs.
i ¶ Quia p̃ualidi nimis/ ſunt ſua opinione. k ¶ Et non
ſũt conſiſi ſup ſctm̃ iſrl̃. i. ſup ſctificantẽ iſrael: qui rema/
nentibus in terra ſua ꝓmittebat auxilium per Hiere. xlij. b.
l ¶ Et dñm nõ exq̃ſierũt/ corde vero: licet v̾bis: Dixerũt
eñi ad Hiere. xlij. a. Ora ꝓ nobis dñm q̃d agere debeam⁹:
et poſtea noluerunt obedire. m ¶ Ipſe aũt/ dñs. n ¶ Sa/
piens/ oĩa ſciens: ꝛ oĩa potens. o ¶ Adduxit malũ. i. na/
buchodonoſoꝛ pmiſſiue. Vel/ malũ/ neutri gener̃. i. pẽnã ꝛ
afflictionẽ eoꝝ effectiue. p ¶ Et verba ſua/ q̃ locut⁹ eſt p
hieremiã ꝛ eſaiam: q ¶ Nõ abſtulit/ irrita faciẽdo r ¶ Et
ↄſurget/ dñs ſicut ſtrenuus bellatoꝛ. s ¶ Cõtra domũ
peſſimoꝝ. i. ↄtra iudeos icredulos: qui hieremie ꝛ dño cre/
dere noluerũt. t ¶ Et ↄtra auxiliũ opantiũ iniq̃tatẽ:
id eſt ↄtra iniquos egyptios q̃ auxilium p̃ſtabant eis. q. d.
nec ipſi iudei nec ipſi egyptij potuerunt ſe defendere. Quia
v ¶ Egypt⁹. i. egyptius: x Homo. i. fragilis. y ¶ Et nõ
deus. i. nõ iuincibilis. z ¶ Et equi eoꝝ/ in q̃bus illi iudei
cõfidebãt: a ¶ Caro ꝛ nõ ſpũs. i. fragiles ꝛ cito deficien/
tes. b ¶ Et dñs inclinabit manũ ſuã. i. laxabit habenas
illis nõ dirigens eos. Metaphorice loquit̃ quaſi de equis.
c ¶ Et cõrruet auxiliatoꝛ/ iudeoꝝ. i. egypti⁹. d ¶ Et ca/
det cui p̃ſtat̃ auxiliũ. i. iudeus. e ¶ Simulq̃ omẽs. i.
egyptij et iudei: f ¶ Conſumentur/ a nabuchodonoſoꝛ.
Secũda ps g ¶ Quia hec dicit dñs. Scd̃a pars: in q̃ loquit̃ eſaias d̃
ꝓſperitate quã habuerũt iudei reuerſi de captiuitate babylo
nica. Et h̃ facit eſaias in maioꝛẽ ↄfuſionẽ iſtoꝝ iudeoꝝ q̃ de/
ſcenderũt in egyptũ: Solẽt eñi mali ↄfũdi q̃n vidẽt alioꝝ ꝓ/
ſperitatẽ. Compat aũt eſaias dñm leoni/ ꝓpt ↄfidentiã ꝛ forti
tudinẽ: q̃ nullũ timet ꝛ timet̃ ab oib⁹: ꝛ q̃ potent̃ eripuit iu/
deos de babylonica captiuitate: et potent̃ ꝓtexit poſt reditũ
ↄtra infeſtãtes natiões: que in circũitu infeſtabãt eos. Dicit
ergo. Ita fiet: Quia hec dicit dñs ad me/ dicit eſaias:
h ¶ Quõ. i. ſicut: i ¶ Si rugiat leo ꝛ catul⁹ leonis ſup
p̃dam ſuã. i. ſup alias feras vel pecudes q̃s p̃dat̃. k ¶ Cũ
occurrerit ei/ leoni poꝛtãti p̃dam ſuam: l ¶ Multitudo
paſtoꝝ/ volentiũ eripe p̃dam. m ¶ A voce eoꝝ nõ foꝛ/
midabit: confiſus in virib⁹ ſuis. n ¶ Et a multitudine
eoꝝ nõ pauebit: vt p̃dã ꝓpt eos dimittat. o ¶ Sic de/
ſcendet dñs exercituũ/ miſerãdo. p ¶ Vt p̃liet/ tanq̃
bon⁹ defenſoꝛ. Deſcẽdet inquã/ q ¶ Sup montẽ ſion/ de
fendendũ ꝛ liberãdũ a ſennacherib: ꝛ ab alijs natiõib⁹ impu/
gnãtib⁹ iudeos poſt reditũ de babylonia. r ¶ Et ſup collẽ
eius. i. hieruſalẽ
a ¶ Ve qui deſcendũt in egyptum. i. in mũdum. Ps. Myſtice
Deieciſti eos dum alleuarentur. d ¶ Ad auxiliũ in eq̃s Ps. 72.
ſperãtes ꝛ habẽtes fiduciã in q̃drigis q̃ multe ſt:
et ſup eq̃tib⁹ q̃ p̃/
ualidi nimis. Ecce
tota fiducia mundi in
trib⁹ cõſiſtit: In eq̃s/
in q̃drigis/ in eq̃tib⁹.
In eq̃s. i. i aduocat̃.
Apoc. ix. d. Poteſtas
equoꝝ in oꝛe eoꝝ. i. in C
aduocatiõib⁹: ꝛ i cau/
dis. i. dilatiõib⁹. Aba/
cuk. j. b. Leuioꝛes par
dis equi eius. In q̃/
drigis. i. in parẽtela:
vbi iugales ſũt ꝛ vin/
cula. j. xxxvij. e. dicit
ſennacherib: In mul/
titudine q̃drigaꝝ me/
arũ ego aſcẽdi altitu/
dinẽ montiũ. Quidã
eñi aſcendũt in dignitates eccl̃ie p parẽtelã: q̃dã p ſcientiã: ꝛ
foꝛte aliq̃ vtunt̃ theologia ꝓ ſcala. In eq̃tib⁹. i. in dignita/
tib⁹. Ezech. xxvj. b. Inũdatiõe eq̃ꝝ operiet te puluis eoꝝ a
ſonitu rotarũ eq̃tũ ꝛ curruũ mouebunt̃ muri tui. Iohel. ij. a.
Quaſi aſpect⁹ eq̃ꝝ/ aſpect⁹ eoꝝ: et q̃ſi eq̃tes ſic currũt: ſicut
ſonit⁹ q̃drigarũ ſup capita montiũ. k ¶ Et nõ ſũt ↄfiſi ſu/
per ſctm̃ iſrl̃: q̃ mag̃ in hoie q̃ in dño ↄfidũt. Contra q̃s
Hiere. xvij. a. Maledict⁹ q̃ ↄfidit in hoie: ꝛ ponit carnẽ bra
chiũ ſuũ. l ¶ Et dñm nõ exq̃ſierũt. Multi querũt: ſed
pauci exq̃rũt. i. ex coꝛde/ vel extra mũdũ querũt: et iõ pauci
inueniũt. Oſee. v. b. In gregib⁹ ſuis ꝛ armẽt̃ ſuis vadẽt ad
q̃rẽdũ dñm ꝛ nõ iuenient̃. m ¶ Ipſe aũt ſapiẽs adduxit
malũ: quia diſcrete et iuſte vnũquẽq̃ punit. Chryſ. Multi
iniuſta agũt: ſed nullus iniuſta patit̃. p ¶ Verba ſua non
abſtulit. Ps. Que ꝓcedũt de labijs meis non faciã irrita. Ps. 88.
r ¶ Et ↄſurget ↄtra domũ peſſimoꝝ: ꝛ ↄtra auxiliũ
opantiũ iniq̃tatẽ. Peſſimos vocat oẽs infideles: in q̃b⁹
nihil boni eſt: cũ in eis fundamẽtũ fidei ſit deſtructũ. Opan/
tiũ iniquitatẽ/ dicit malos chriſtianos. Vtroſq̃ puniet dñs.
v ¶ Egypt⁹ hõ ꝛ nõ de⁹: ꝛ eq̃ eoꝝ caro ꝛ ñ ſpũs. Hoc
dicit ↄtra ſupbiẽtes de ſciẽtia ſua. Doctoꝛ eñi ſupb⁹ ſe deum
facit. i. videntẽ. Ezech. xxviij. a. Dixiſti/ de⁹ ego ſum: ꝛ in ca/
thedra dei ſedi. Sed iſte tot⁹ eſt in tenebris: vnde bñ d̾r egy/
ptus. i. tenebroſus: et homo. i. fragilis: et caro non ſpiritus
. i. carnalis nõ ſpũalis. b ¶ Et dñs inclinabit manum
ſuã: que fuerat eleuata ad pcutiẽdũ. Iob. vj. b. Soluat ma/
nũ ſuã ꝛ ſuccidat me. c ¶ Et cõrruet auxiliatoꝛ ꝛ cadet
cui p̃ſtat̃ auxiliũ. i. et q̃ inique defendit: ꝛ q̃ inique defen/
dit̃. e ¶ Simulq̃ oẽs ↄſument̃/ a gehẽna: ſemp tñ viuẽ/
tes in ↄſũptiõe. g ¶ Quia hec dicit dñs ad me. q. d.
qui deſcendũt in egyptũ nõ ſaluabunt̃: ſed q̃ de babylone re/
deũt ſalui erũt. h ¶ Quõ ſi rugiat leo ꝛ catul⁹ leonis
cũ occurrerit ei multitudo paſtoꝝ: a voce eoꝝ nõ
formidabit: ꝛ a multitudie eoꝝ nõ pauebit: ſic de/
ſcẽdet dñs exercituũ vt p̃liet̃ ſup montẽ ſion ꝛ ſu/
per collẽ ei⁹. Glo. Haimonis exponit h̃ de chriſto: q̃ dicit̃
leo de tribu iuda: Apoc. v. b. Et catulus leonis: q̃ ſuſcitãs
et ſuſcitat⁹ a moꝛte a ſeipſo. Item catulus leonis fuit in pri/
mo aduentu: q̃ humilis: ſed leo erit in ſecundo: q̃ terribilis.
Oſee. xj. d. Leo rugiet: ꝛ foꝛmidabũt filij mar̃. Prouer. xix.
b. Sic fremit⁹ leonis: ita ꝛ reg̃ ira. Preda ei⁹/ oẽs pẽnitẽtes
quos p̃dat̃ diabolo. Mltitudo paſtoꝝ occurrẽtiũ: a quoꝝ
voce nõ pauet/ eſt multitudo hereticoꝝ: q̃ nitunt̃ ei eripe p̃e
dam ſuã: ſed nõ poſſũt. In malo poſſet exponi de diabolo. j.
Pet. v. b. Aduerſari⁹ veſter diabol⁹ tanq̃ leo rugiẽs circũit
querẽs quẽ deuoꝛet. Hic nõ timet multitudinẽ paſtoꝝ mo/
dernoꝝ: q̃ ab ipſo

ꝟ eius.i.hieruſalē:q̄ erat in colle. a Sicut aues volan/tes/ſup pullos ſuos. b Sic ꝓteget dn̄s exercituum hieruſalē/ↄtra ſamaritas ꝛ alias natiões:q̄ conatꝫ ſunt im/pedire reedificationem templi et hieruſalem.j.Eſdre.iiij.Et tpe machabeoꝝ in paucis multos fugauit.j.Machab.iij. c Proteges/vt ꝑn/ceps ſtrenuus ꝛ pul/dus. d Et liberās ab exercitu ſennache/rib. e Transiens/a termino vſq; ad ter/minū exterminādo ex/ercitum ſennacherib. f Et ſaluās/hieru/ſalem. g Conuerti/mini. Tertia pars/i qua ꝓpha reuertitur ad tps ezechie et ad/monet tribum iude et beniamin: vt ſicut in

B

Tertia pars

a le ei⁹. Sic aues volātes:ſic
b ꝓteget dn̄s exercituū hieru/
c ſalē/ ꝓtegēſ et liberās/trāſi/
d
e
f ens et ſaluās. Cōuertimi ſi/
g
h cut in ꝓfūdū receſſeratꝭ filij
i
k iſrꝉ. In die eni illa abijciet
l
m vir idola argēti ſui: et idola
n
o auri ſui q̄ fecerūt vob ma/
p
q nus vrē i pctm̄: et cadet aſ/
r
s
t ſur i gladio nō viri:et gladi⁹

ꝓfundo maloꝝ receſſerāt:ſic toto mētis affectu redirent an/teq; ſennacherib rediēs de egypto veniret in hieruſalē obſi/dendā. Captiuatis eni decē tribub⁹ deſtruxit ſennacherib to/tā terrā iuda/ꝑter hieruſalē quā obſedit: ſed ibi exterminat⁹ eſt exercit⁹ eius ab angelo ꝛ hieruſalē liberata. Et h̄ ē: Con/uertimini/ad dn̄m o trib⁹ iuda ꝛ beniamin penitētes pug/nante dn̄o ꝓ vobis. h Sic in ꝓfundū/pctoꝝ: i Re/ceſſeratꝭ filij iſrꝉ.q.d.qui ꝓfundo cōſilio ꝛ pctō receſſiſtis a dn̄o:ↄuertimini ad ipſū penitēdo. l In die eni illa/ꝓtectiōis ꝛ liberatiōis hieruſalē. m Abijciet vir/iude⁹: o Idola argēti ſui:et idola auri ſui: monēte ezechia cum liberaſſet eū dn̄s de manu ſennacherib.iiij.Reg.xix. q Que fecerūt vob man⁹ vrē i pctm̄/ ſub achaz pr̄e ezechie:ꝑt q̄ capta fuit poſtea ciuitas a babylonijs. r Et cadet aſſur.i.exercit⁹ aſſyrioꝝ. s In gladio nō viri: ſed dei:q̄ ꝑ angelū nocte vna centum octogitaq; milia ex eis ꝑcuſſit. t Et gladi⁹ nō hois/ſed dei: v Vorabit eū/aſſyriū. x Et fugiet/ſennacherib cū paucꝭ. y A fa/cie gladij.i.angeli extermināt. z Et iuuenes ei⁹.i.mili/tes vꝉ filij ſennacherib. a Vectigales erūt/nabuchodono/ſoꝛ:ꝛ poſtea medis ꝛ pſis. Aſſyrij q̄dē p̄mo habuerunt dn̄iū ſup chaldeos:ſ; poſtea aſſyrij facti ſꝫ tributarij nabuchodo/noſoꝛ:et poſtmodū medis ꝛ pſis. b Et fortitudo ei⁹.i. exercit⁹ ei⁹. c A terroꝛe/angeli extermināt. d Trāſi/bit.i.deficiet. e Et pauebūt fugiētes pꝛicipes ei⁹/ cū eo decē tm̄/vt dicūt. Et poſſet aliq̄s dicere eſaie: Quō ſcis hec: Et rn̄det. Bn̄ ſcio hec:qꝛ/ f Dixit dn̄s/ſupꝛadicta: q̄ mētiri nō pōt. g Cui⁹ ignis i ſion et camin⁹ i hie/ruſalē: vt ↄſumat aduerſarios ſuos/ ſicꝫ flāma ↄſumit ſtipu/lā/vel ligna. Altare holocauſtoꝝ cui⁹ ignis erat ꝑpetu⁹ vo/cat caminū. Altare thymiamatꝭ ad qđ deferebatꝛ ignis de al/tari holocauſtoꝝ/vocat ignē. Vel i h̄ tāgit modū deſtructio/nis aſſyrioꝝ.q.d.dn̄s igne cōſumet eos.

Myſtice ✠ demoꝝ:qꝛ ab ipſo noīe paſtoris ↄcludit eiſ. Ezech.xxxiiij.a. Ve paſtorib⁹ q̄ paſcebāt ſemetipſos:nōne greges a paſtori/bus paſcuntꝛ: Itē verba eoꝝ nō timet:qꝛ nō ſunt ignita igne charitatꝭ aut celi. Job.xlj.d. Nō fugabit eū vir ſagittari⁹:in ſtipulā verſi ſꝫ ei lapides fūde:q̄ſi ſtipulā eſtimabit malleū: ꝛ deridebit vibrātē haſtā. a Sic aueſ volātes:ſic ꝓte/get dn̄s hieruſalē.i.ſicꝫ auis volitans ſup nidum ꝓuocat pullos ſuos:ſic dn̄s ſup eccleſiā volitās ꝓtegit vel ꝓuocat fi/lios ſuos. Deut.xxxij.b. Sicꝫ aq̄la ꝓuocās ad volādū pulloſ ſuos ꝛ ſup eos volitās expādit alas ſuas ꝛ aſſūpſit eos atq; poꝛtauit in humerꝭ ſuis. Mat.xxiij.d. Hieruſalē hieruſalē q̄tiēs volui ↄgregare filios tuos: quemadmodū gallina ꝛc. c Proteges et liberans/trāſiēs et ſaluās. Quadru/plicē grām tāgit h̄ ꝓpha. Opantē/coopantē ↄſeruātē/et ↄſū/mantē. Per opantē liberat:ꝑ coopantē ꝓtegit: ꝑ ↄſeruātem trāſit:ꝑ ↄſūmātē ſaluat. g Conuertimini/ corde ꝛ opere pctōꝛes ꝑ pn̄iam. h Sic in ꝓfūdū/ pctoꝝ. i Receſ/ſeratꝭ/a dn̄o. k Filij iſrꝉ.i.q̄ aliq̄n fuiſtis filij iſrꝉ ꝑ fidē. q.d.ita ꝓfūda ſit ſciſſio gladij doloꝛis:ſicꝫ fuit gladij delecta/tiōis. Ro.vj.d. Sicꝫ exhibuiſtis mēbꝛa vr̄a ſeruire imūdicie ꝛ iniq̄tati:ita nūc exhibete mēbꝛa vr̄a ſuire iuſticie i ſctifica/tionē. l In die eni illa/vere pn̄ie. m Abijciet/a coꝛ/de ſuo. n Vir/a vir/tute. o Idola ar/genti ſui/ pctā locu/tionis. p Et ido/la auri ſui/ pctā co/gitatiōis. q Que fecerūt vob man⁹ vrē i pctm̄. Per h̄ intellige pctā opatio/nis:q̄ oīa ꝑ ↄfeſſionez abijciēda ſunt.ſ.ij.d. In die illa ꝓijciet hō idola argenti ſui: ꝛ ſi/mulacra auri ſui. r Et cadet aſſur: id

Al. tuō

v nō hois voꝛabit eū:et fugi/
x et a facie gladij: ꝛ iuuenes
y
z
a ei⁹ vectigales erūt:et foꝛtitu/
b
c
d do ei⁹ a terroꝛe trāſibit: et
e pauebūt fugiētes pꝛincipes
f
g eius. Dixit domin⁹/cui⁹ ig/
h nis eſt in ſion et caminuſ ei⁹ in hieruſalem.

i
k Ecce in iuſticia regnabit rex /Ca.XXXII

A

eſt diabolus. s In gladio nō viri/ſed dei.i.gladio cō/tritiōis:q̄ nō eſt ab hoīe ſ; a deo. Hiere.iiij.a. Si abſtuleris offendicula tua a facie mea nō cōmoueberꝭ.j.lviij.c. Si ab/ſtulerꝭ de medio tui catenā:ꝛ deſieris digitū extēdere: ꝛ loq̄ qđ nō ꝓdeſt:oꝛietꝛ in tenebꝛis lux tua. t Et gladi⁹ non hois.i.doloꝛ ↄtritiōis/q̄ nō eſt ab hoīe. v Voꝛabit eū/ ꝑ fruſta minutatim ↄfitēdo pctā/ꝛ circūſtātias pctoꝝ. Job xl.d. Nunq̄d illudes ei q̄ſi aui:aut ligabis illū ancillis tuis: ↄcidēt illū amici:diuidēt illū negociatoꝛes. x Et fugiet a facie gladij/ſ; ibi dei. z Et iuuenes ei⁹.i.filij diabo/li. a Vectigales.i.tributarij. a Erūt/ chꝛiſto poſt pe/nitētia. b Et foꝛtitudo ei⁹.i.exercit⁹ maloꝝ. c A ter/roꝛe/iudicij. d Trāſibit/h̄ ad deū ꝑ pn̄iaz: vel in futuro i infernū ꝑ ſniam. e Et pauebūt fugiētes p̄ncipes ei⁹/ ad dn̄m ꝑ pn̄iaz. f Dixit dn̄s/cui⁹ ignis ē in ſion.i.i militāti eccleſia. h Et camin⁹ i hieruſalē.i.in celeſti pa/tria. Charitas vie ē ignis:charitas patrie caminus ꝓpt ni/miū ardoꝛē dilectiōis i deū ꝛ ꝓximū. Mat.xj.b. Minim⁹ i regno celoꝝ/maioꝛ ē iohāne baptiſta.

Ecce i iuſticia regnabit rex. ❡ Expoſi. Ca.XXXII In p̄ma parte hui⁹ capꝉi agit ꝓpha de ioſia vel ezechia ꝓphetās de religiōe ipſi⁹ atq; clemētia. In ſecūda agit ď manaſſe filio ezechie/p̄nūciās fatuitatē ei⁹ atq; ꝑuerſitatē:ibi: Stult⁹ eni ꝛc. In tertia agit de deſtructio/ne hieruſalē: que facta ē vel a nabuzardan ſm̄ vnam expoſi/tionē:vel a romanis ſm̄ aliā:ibi: Mulieres opulēte. In q̄rta ꝛ vltima agit de reuerſiōe ꝓpꝉi de babylone:oſtēdēs ꝓ/ſperitatē ipſi⁹ futurā:ibi: Et habitabit i ſolitudie. Pre/nūciās ḡ eq̄tatē ioſie ſiue ezechie/dicit: i Ecce i iuſticia regnabit rex/ioſias ꝛ ezechias. In iuſticia dicit:qꝛ vterq; ꝟ idola deſtruxit

i Ecce in iuſticia ꝛc. Myſtice in hoc capitulo agitur de pꝛedicatione chꝛiſti: ꝛ fidelium ꝑſecutiōe:de ſimulatiōe anti/chꝛiſti: ꝛ i fine de deſtructiōe hieruſalē ꝑ romanos: Moꝛali/ter aūt de bono p̄lato ꝛ malo. Cōpetentꝛ aūt poſtq; actū eſt de onerib⁹:qꝛ putreſcit iugū a facie olei.ſ.x.f. conſequentꝛ de chꝛiſto agitꝛ:qui oleū effuſū ď. Vn̄ Cantꝭ.j.a. loquēs ſpōſa ad pꝛem de filio dicꝫ: Oleū effuſū nomē tuū.i.fili⁹. Dicit ḡ/ Ecce i iuſticia.i.ſine ꝑſonaꝝ acceptiōe: k Regnabit rex.i.chꝛiſt⁹ p̄dicabit. Vn̄ ď ipo etiā aduerſarij ↄfitētꝛ: Ma/giſter ſcim⁹ qꝛ verax es: ꝛ viā dei i veritate doces: ꝛ nō eſt ti/bi cura de aliq̄:non eni reſpicꝭ ꝑſonā hominū: Mat.xxij.b. Rex chꝛiſt⁹ ď:q̄ eſt rex regum ꝛ dn̄s dn̄antiū regum terre: Apocꝭ.xix.c. Quō aūt p̄dicauerit ſine ꝑſonarū acceptione: patet Mat.xxiij.vbi ſepe replicat: Ve vob ſcribe ꝛ phariſei hypocrite:q̄ tn̄ maioꝛeſ erāt intꝛ iudeos. Itē i In iuſticia ✠ regnabit rex.i.chꝛiſt⁹ Myſtice

i Ecce in iuſticia ꝛc. Moꝛaliter autem in iuſticia debet regnare pꝛelatus eccleſie: vt omnibus reddat qđ debet: deo gloꝛiā ꝛ honoꝛē:ſubditis indoctis inſtructionem: infirmis et Moꝛaliter

 * debilib⁹ ſupportationē

☞ idola deſtruxit ⁊ bonos collaterales ſibi ſubſtituit: ⁊ populũ dñi iuſte iudicauit. Vñ ſubdit: a ❡Et principes/collaterales vtriuſq;. b ❡In iudicio/ nõ iniquo. c ❡Preerũt/ ſubditis q̃ſi vicarij eius ad iudicandũ populũ. d ❡Et erit vir.i. populus ſubdit⁹ iſtis. e ❡Sicut qui abſcondit a vento.i. ſine turbatione vlla: ſicut ille q̃ in bona domo abſconſus eſt ꝓpter ventum ſecur⁹ eſt a turbatione venti. f ❡Et celat ſe a tẽpeſtate: id eſt abſcondit ſe a tempeſtiuo: hoc eſt a tempeſtuoſo aere.

a Et pͥncipes ĩ iudicio p̄erunt. b Et erit vir ſicut q̃ abſcõdit a c vento: et celat ſe a tẽpeſtate: d e f g ſicut riui aq̃rũ in ſiti: et vmbra petre ꝓminẽtl ĩ terra de h i ſerta. k Non caligabunt oculi videntium: et aures audi l m entiũ diligẽt auſcultabũt:

Et erit/reſume populus: g ❡Sicut riui aquarũ in ſiti.i. ſicut riui aquarũ grati ſũt in ſiti: ſic gratũ erit populo ſubijci p̄dictis. h ❡Et vmbra petre ꝓminẽtl ĩ terra deſerta.i. ſicut vmbra petre ꝓminentis que bene ꝓminẽs eſt ⁊ magnã reddit vmbrã/grata ẽ: maxime in terra deſerta vbi non ſunt domus: ſic erit ꝓtectio p̄dictorũ populo ſuo. Vel ſic: vt totum exponat de ioſia vel ezechia. d ❡Et erit vir.i. ioſias ⁊ ezechias: quorum vterq; fuit vir et re ⁊ noĩe. e ❡Sic qui abſcõdit a vẽto: ⁊ celat ſe a tempeſtate.i. ſicut ille qui abſcondit ſe ꝓpter ventũ/aut tempeſtatẽ ſtat in pace in ciuitate ſua aut in domo nec vagatur p campos: ita ſtabũt p̄dicti in ciuitatib⁹ ſuis: nec oportebit eos egredi ad campos ꝓpter pugnã. Nec obſtat ꝙ ſennacherib legit.ij. Paral.xxxij. tempib⁹ ezechie obſediſſe hieruſalem: q2 cito liberauit eũ dñs: nec oportuit ꝙ pugnaret. Itẽ ꝙ legitur.ij. Paral.xxxv.c. Ioſiã exiſſe cõtra pharaonem nechao regẽ egypti/non obſtat: q2 ille non veniebat ꝯtra eũ: nec oportuiſſet eũ exiſſe ꝯtra illum. g ❡Sic riui aq̃rũ in ſiti/erũt ſupradicti reges populo ſuo.i. grati/neceſſarij ⁊ accepti. h ❡Et/erũt ſic/vmbra petre ꝓminẽtl ĩ terra deſerta.i. faciẽt ſubditis vmbrã ꝯſolatiõis: ⁊ defẽdẽt eos ſicut vmbra talis petre defendit a calore. i ❡Non caligabũt oculi videntiũ: q2 ꝓphete q̃ dicunt videtes tũc aperte futura p̄dicent. l ❡Et aures audientiũ: id eſt populorũ. m ❡Diligent auſcultabũt. Hoc adimpletũ eſt: qñ lectũ fuit volumẽ leg: qd repertũ fuit in domo dñi corã rege ⁊ ſenioꝛib⁹ iſrael in tẽplo.iiij. Reg.xxij. Et.ij. Paral.xxxiij. Tunc eni diligent audierũt populi cõminatiões ibi ſcriptas/ ☞ rex et populus.

Myſtice ✤ regnabit rex.i. chriſt⁹ regnũ ſuũ dandũ nõ mollicie ſ3 iuſticia penitentie p̄dicabit. Vñ Mat.iiij.c. Cepit ieſus p̄dicare ⁊ dicere: Pniãz agite: appropinq̃bit eni regnũ celoꝝ. Et cũ ꝓ cognatl ei⁹ filijs zebedei mat eoꝝ peteret/vt ſederẽt vn⁹ a dextris et alius a ſiniſtris ei⁹ in regno ei⁹: rñdit eis: Poteſtis bibere calicẽ quem ego bibitur⁹ ſum:q.d. ſi regnũ meũ habere vultis neceſſe eſt ꝙ in iuſticia penitentie habeatis: Matth.xx.c. Itẽ in iuſticia regnabit rex.i. chriſt⁹ in iudicio regnũ in iuſticia diſtribuet vnicuiq; ſ3m opera ſua. a ❡Et princi-

Ps.46. pes.i. apoſtoli: De quibus Ps. Principes populoꝝ ꝯgregati ſunt cum deo abraam: id eſt chriſto. b ❡In iudicio p̄erunt.i. ad populos cum diſcretione mittent. Qd factũ eſt qñ paulus vt homo litteratus valde/ad gentiles in quibus abundabat philoſophica ſcientia miſſus eſt: Petr⁹ vero q̃ inter ceteros magis abũdabat miraculis ad iudeos: q2 ſigna q̃rebant ⁊ miracula: magis q̃ rationũ oſtenſiões. Vñ Matth.xij.c. Generatio praua ⁊ adultera ſignũ querit.j. Cor.j.d. Iudei ſigna querunt: ⁊ auguria ſequunt. Item principes in iudicio p̄erũt in die iudicij. Vñ Mat.xix.d. Cũ ſederit fili⁹ hoĩs in ſede maieſtatis ſue/ſedebitis ⁊ vos ſup ſedes duodecĩ iudicãtes duodecim trib⁹ iſrl. d ❡Et erit vir.i. chriſt⁹: q̃ dr̃ vir ſingulariter. Hiere.xxxj.d. Mulier circundabit virum. Eſa.iiij.a. In die illa apprehendẽt ſeptẽ mulieres virũ vnũ. e ❡Sicut qui abſconditur a vento/ fugiens ventũ inanis glorie/dicens Ioh.vij.b. Verba que ego loquor a meipſo nõ loquor. Et iterum in eodẽ. Doctrina mea non eſt mea. Et iterum. Sermonem quem audiſtis non eſt meus: Ioh.xiiij.c. ſepe ſe nominãs filium hominis/rariſſime filium dei.

f ❡Et celat ſe a tempeſtate: id eſt a mũdi ſollicitudine fugiens quãdo iudei voluerunt eum rapere in regẽ: Ioh.vj.b. Item celauit ſe a tempeſtate: quãdo iudei tulerũt lapides vt iacerent in eum: ieſus autem abſcondit ſe ⁊ exiuit de templo: Ioh.viij.g. Et erit ſupple vir ille/ g ❡Sicut riui aquarum in ſiti: quia doctrinam predicationis copioſe miniſtrauit auditorib⁹: ⁊ infirmitates curauit vt aq̃ ſitim. Vnde Matth.iiij.d. Circuĩbat ieſus totã galileam docens ĩ ſynagogis eoꝝ: ⁊ p̄dicans euãgeliũ regni: ⁊ ſanãs oẽm languorem: ⁊ omnem infirmitatẽ in populo. h ❡Et vmbra petre ꝓminentis in terra deſerta: id eſt chriſtus erit protectio eccleſie magne collecte de gentibus ⁊ iudeis: que ĩ terra deſerta: id eſt in terra gentiliũ olim deſerta plus viget. De hac petra dicitur cuilibet volenti ſaluare ſe.S.ij.c. Ingredere ĩ petrã: quia extra eccleſiã nõ eſt ſalus.

✱ debilib⁹ ſupportationẽ: rebellib⁹ ⁊ diſcholis ĩcrepationẽ: Moraliter triſtatis conſolationẽ: deficientib⁹ releuationẽ: egentib⁹ etiã temporalis victus miniſtrationem: inſuper ⁊ ſibiipſi de his quibus paſcit ceteros refectionem: vt qd alijs predicat/prius faciat: ſicut chriſtus. Act.j.a. Cepit ieſus facere ⁊ docere. Et paulus.j. Cor.ix.d. Caſtigo corpus meum: ⁊ in ſeruitutẽ redigo: ne cum alijs predicauerim/ipſe reprob⁹ efficiar. Nũc vero deſtructa eſt eccleſia: quia prelati non regnant in iuſticia ſed in potentia. Vnde Ezech.xxxiiij.a. Cum auſteritate impabatis eis ⁊ cum potentia. Et ſtatim ſequitur: Et diſperſe ſunt oues eo ꝙ non eſſet paſtor: ⁊ facte ſunt ĩ deuorationem omniũ beſtiarum agri. Dolendum valde eſt ꝙ non ſunt tales prelati vt deberent: tunc enim boni eſſent ſeculares. Vnde hic additur: a ❡Et principes in iudicio preerunt: id eſt pͥncipes ſeculares iuſta iudicia iudicabũt. d ❡Et erit vir ſicut qui abſcondit a vento/ſuperbie: f ❡Et/ſicut qui celat ſe a tempeſtate: id eſt ab auaricia: quia diuitie huius mũdi ĩ magna tempeſtate et ſollicitudine acquiruntur. g ❡Sicut riui aquarum in ſiti/per continentiam: que ardorẽ ꝯcupiſcẽtie carnalis reſtringit. h ❡Et vmbra petre prominentl in terra deſerta/per bonũ exemplum alijs: id eſt laicis. Talis ꝓprie debet eſſe religioſus/abſconſus a vento elationis ⁊ tempeſtate cupiditatis et ardore vel ſiti voluptatis: hec quo ad ſe: ⁊ vmbra per bonũ exemplũ alijs. De pͥmo: id eſt vento elatiõis dr̃ Oſee.xij.a. Ephraim paſcit ventum: id eſt diuitie nutriunt ſuperbiam ſiue faſtum. De ſecũdo dicit Prouerb.xv.c. Conturbat domũ ſuam qui ſectatur auariciã. De tertio dicitur Prouerb.xxx.c. Ignis vero nunq̃ dicit ſufficit: quia voluptas carnalis inſatiabilis eſt. Vmbra eſt religioſus: quia formam gerit celeſtium: ⁊ ſecularibus preſtat refrigerium. Petra autem dicitur religio: quia inacceſſa debet eſſe demonib⁹: et etiam viris ac mulieribus/niſi per hoſpitalitatem: conſtans ⁊ firma per perſeuerantiam: macra paſtu per ſobrietatem: alonge debet videri per bonam famam: ventos non ſentire per humilitatem: letus pati per patientiam. Sequitur: i ❡Non cali- Myſtice gabunt oculi videntiũ: quia apoſtoli aperte predicabũt non per enigmata. Sed nunquid petrus et alij omnes preter q̃ beata virgo caligauerunt per infidelitatem? Dicendũ eſt: ꝙ mulier in breui reuerſa non videtur diuertiſſe: ideo nec ipſi caligaſſe dicuntur. l ❡Et aures audientium diligenter auſcultabunt/ predicante domino. Vnde Marci.xj.c. Vniuerſa turba admirabat ſup doctrina eius.

✤ Et cor ſtultoꝝ: id eſt

Moraliter i ❡Non caligabũt oculi videntiũ ⁊c. moraliter ſic: k ❡Oculi videntium: id eſt clericorum qui deum vident quotidie in ſcripturis/non caligabunt. l ❡Et/religioſi qui toti debent eſſe/aures: id eſt toti debent eſſe obedientes: et totũ facere ex obedientia: m ❡Diligenter auſcultabũt/in regula et preceptis ſuis vt faciant q̃ ibi ſcripta ſũt.

✱ Et cor ſtultoꝝ laicorũ

rex et populus. a ¶Et cor ſtultorū: id eſt eorum qui prius erāt ſtulti. b ¶Intelliget ſciētiā/ mūdatum ab idolatria ⁊ peccatis. c ¶Et lingua balborū velocit̄ loquetur ⁊ plane. i. illi qui tempe achaz quaſi balbutiēdo pre timore eius loquebant̄: et illi qui volenteſ adulari ei loquebantur iniuſte pro eo contra populū. Ad litterā eni tales ſolēt q̄ſi balbutire venātes ex doloſitate q̄d dicant: Illi inquā loquēt plane decetero non timētes ⁊ non opprimenteſ populū pro adulatione vt p̄us: quia iſti nō ꝑmitterent. Ad litterā autem ⁊ intellectū ⁊ loquelā aufert ſepe dn̄s ꝓpter peccata. d ¶Non vocabit̄ vltra is q̄ inſipiens eſt princeps. q. d. iſti non cōſtituent inſipientes p̄ncipes populi pro pecunia ſicut alij. f ¶Neq̄ fraudulētus appellabit̄ maior. i. non preponent populo doloſos et iniquos ad opprimendū populū ⁊ predandū/ ſicut alij pro implendis burſis ſuis.

B Poſt. legimꝰ

Secūda ps

h ¶Stultus eni fatua loquet̄: q̄d non decet principem. q. d. ita bonus erit ioſias ⁊ ezechias: ſed non erit talis filius ezechie. Stultus enim: manaſſes. i ¶Fatua loquet̄: q̄d non decet principē in conſpectu populi falſa vouēs ⁊ faciens iuramenta: hoc eni ſolebant facere vt religioſi haberent̄. k ¶Et cor eius faciet iniquitatē. i. ipſe ex corde faciet iniq̄tatē: m ¶Ut perficiat ſimulationē. i. predicta vota faciet vt ſimulet ſe eſſe bonū et colere deum/ cum tn̄ coleret idola. Uel ſic: k ¶Cor eiꝰ faciet iniq̄tatē: Et q̄ſi q̄s dicat: q̄ꝫ magnā? Reſpondet: Tantā/ m ¶Ut perficiat ſimulationē. i. vt fingat ſe colere deū. Et accipitur ibi/ vt/ pro/ q̄. i. q̄ perficiat ſimulationem. n ¶Et loquat̄ ad dn̄m fraudulent̄: et tantam ſupple/ q̄ loquat̄ ad dn̄m fraudulent̄ vouēdo quod non ꝓponit reddere. o ¶Et vacuam faciet animā eſurientis: q̄ pauperibus auferebat bona ſua. p ¶Et potū ſitienti auferet: q̄ſi ita malus erit/ q̄ eſurieti et ſitieti auferet panē ⁊ vinū vn̄ ſuſtētari debebat. Et quō faciet h̄: Per miniſtros ſuoſ. Un̄ dic: q ¶Fraudulēti. i. manaſſe: q̄ h̄ d̄r fraudulētꝰ: r ¶Uaſa peſſima ſūt. i. miniſtri ⁊ p̄ncipes: q̄ auferūt res pauperū: et afferūt ei ſicut

Myſtice ⁂ a ¶Et cor ſtultorū. i. miniſtrorū p̄ncipū ⁊ phariſeorū: q̄ miſſi erāt vt cōprehēderēt ieſū. b ¶Intelliget ſciaꝫ. Hoc factū ē q̄n dixerūt: Nūq̄ ſic locutꝰ ē hō ſic̄ hic loq̄t̄: Joh. vij. g. Uel ſic: a Cor ſtultorū. i. cor gētiliū ſapiētū ſapia mūdi: q̄ ſtulticia ē apud deū. j. Cor. iij. d. Intelliget ſciaꝫ verā. Un̄ dionyſiꝰ i paſſiōe dn̄i vidēs eclipſim factā ſciēs hoc nō poſſe eē ſm naturā cū eēt luna. xiiij. itellexit q̄ deꝰ nat̄e patiebat̄. c ¶Et lingua balborū velocit̄ loq̄t̄ ⁊ plane. Hoc factū eſt: q̄n iohānes i vtero necdū natꝰ aduētū dn̄i p̄dicauit: ⁊ q̄n pueri hebreorū q̄ balbi dicūt̄: q̄ neſciūt pueri bn̄ ⁊ pfecte loqui clamabāt: Oſanna filio dauid: bn̄dictꝰ qui venit in noīe dn̄i: Mat. xxi. a. et Marc. xj. b. et Luc. xix. f.

Moraliter * a ¶Et cor ſtultorū/ laicorū. ſ. q̄ ſimplices ſūt. b ¶Intelliget ſcientiā. i. bene viuent: ⁊ p̄dicationē eorum gratuito recipient.

Myſtice d ¶Et non vocabit̄ vltra is qui inſipiēs ē princeps. i. de populo inſipienti cui non ſapit chriſtꝰ/ nullus poſtmodū regnabit. i. de iudeis vſq̄ ad aduētum chriſti non eſt ablatum ſceptrū de genere iudeorū: ſed tunc ablatum eſt. Unde Gen̄. xlix. b. Non auferet̄ ſceptrū de iuda ⁊ dux d̄ femore eius/ donec veniat q̄ mittendus eſt: et ipſe erit expectatio gentium. f ¶Neq̄ fraudulentꝰ. i. populus iudaicꝰ q̄ queri faciebat a chriſto: vtrū liceret cenſū dari ceſari an nō: vt caperēt eū in ſmone: Mat. xxij. b. Marci. xij. b. et Luc. xx. d. g ¶Appellabit̄ maior/ ꝓpl'o gentili. Uſq̄ ad aduētū eni chriſti p̄mogeniturā tenuit ppl's iudaicꝰ/ cū tn̄ eēt d̄ iuniori filio iſaac. ſ. de iacob: ſed ꝓpter peccata eorū ablatū eſt eis ius p̄mogeniture: ⁊ redditū eſt eſau qui natiuitate p̄or erat. i. populo gentili de ipſo nato: ⁊ per ipſum ſignificato. Un̄ ad eſau cum euigilaret dictū eſt/ Gen̄. xxvij. f. Tempus veniet cum excuties iugū eiꝰ de ceruicibꝰ tuis.

a b Et cor ſtultorū itelliget ſciētiam: c Et lingua balborū velociter loquet̄ ⁊ plane. d Nō vocabit̄ vltra is q̄ inſipiens eſt e f p̄nceps: neq̄ fraudulētꝰ g h appellabit̄ maior. Stultus eni i fatua loquet̄: k Et cor eiꝰ faciet l iniq̄tatē m vt ꝑficiat ſimulationē: n Et loquat̄ ad dn̄ꝫ fraudulent̄: o Et vacuā faciet aiaꝫ eſurientis/ p Et potū ſitiēti auferet. q r Fraudulēti vaſa peſſima ſūt:

Moraliter

Moralit̄ e ¶Qui inſipiēs eſt. i. cui bene ſapiūt t̄palia: et qui fraudat aiaꝫ ſuā bonis opibꝰ quibus deberet eam reficere: vel fraudat eā non reficiēdo eā: vt ambiat maioritatē ⁊ prelationē/ perdet in futuro et ſeruituti ꝑpetue mācipabitur. De p̄mo dicit̄ Eccl. iiij. c Cui laboro. ſ. t̄palia aggregando ⁊ fraudo animā meā bonis/ bona opera omittendo. De ſecūdo d̄r Mat. v. c. Qui ſoluerit vnū de mādatis iſtis minimis/ ecce defraudatio aīe ꝓprie: et docuerit ſic hoīes/ ecce refectio aliene: minimus vocabit̄ in regno celorum: id eſt nulluſ.

Myſtice h ¶Stultꝰ eni fatua loquet̄. Stultus dicit̄ populus iudaicus: q̄ ſtans altus per ſuꝑbiā/ de genere ſuo cōfidēs ſe oibus alijs p̄ferebat/ dicēs: Semen abrahe ſumꝰ ⁊ nemini ſeruiuimus vnq̄: Joh. viij. d. Nunq̄d nō hic locutꝰ ē fatua cū dixit de chriſto: Demoniū habes? Et iterum: Nunquid tu maior es patre nr̄o abraā? Joh. viij. g. k ¶Et cor eius faciet. i. cogitabit/ l ¶Iniq̄tatē: vt faciat chriſtū capi ab herodianis ſi poſſit. m ¶Ut ꝑficiat ſimulationē. Mat. xxij. b. Magiſter ſcimus quia verax es: ⁊ viam dei in veritate doces. n ¶Et loquat̄ ad dn̄m fraudulent̄. Unde Luc. xx. d. Miſerūt inſidiatores qui ſe iuſtos ſimularēt: vt caperent eum in ſermone: ⁊ traderēt eum p̄ncipatui ⁊ poteſtati p̄ſidis. Et intelligit̄ ſpecialiter de ſcribis ⁊ phariſeis: Un̄ ſequit̄: o ¶Et vacuā faciet animā eſurientis. i. populi deſiderātis verbum dei/ auertens eū a p̄dicatione chriſti. Uel/ Uacuā faciet aiam eſurientis ⁊ potū ſitiēti auferet: quia comedebāt domos viduarū in oratione longa orantes: vt dicit̄ Matth. xxiij. b. Et quia talis eſt diſcipulus q̄lis eſt magiſter: Ideo ſubdit̄: q ¶Fraudulenti enim vaſa peſſima ſunt: id eſt peſſimi auditores/ vel miniſtri doctoris: id eſt ſcribe et phariſei ſedentis ſup cathedram moyſi.

⁂ Ipſe eni cogitatiōes

Aliter de antichriſto

Poſſet etiaꝫ hoc exponi de antichriſto: q̄ h ¶Stultꝰ/ dicit̄ ſingularit̄. i. ſtans altus. Qui/ i ¶Fatua loquet̄/ dicēs ſe deū eē. Unde. ij. Theſſal. ij. a. d̄r de eo: Qui aduerſat̄ ⁊ extollit̄ ſuꝑ omne q̄d dicit̄ deus/ aut q̄d colitur: ita vt i templo dei ſedeat: oſtendēs ſe tanq̄ ipſe ſit deus. k ¶Et cor eius faciet iniq̄tatem: quia in ſctōs ex magna iniq̄tate ſeuiet. m ¶Ut ꝑficiat ſimulationē ⁊ loq̄t̄ ad dn̄m fraudulenter: q̄ ad litterā erit hypocrita. o ¶Et vacuā faciet aiaꝫ eſurientis. i. ꝓpli a pane v̄bi dei. p ¶Et potū/ doctrine ⁊ ſapie ſalutaris/ auferet. q ¶Fraudulēti/ eni/ vaſa peſſima ſ̄t. i. miniſtri peſſimi: q̄s ip̄e v̄bi n̄ potīt ꝑſonalit̄ accedere/ mittet.

⁂ Ipſe eni cogitatiōes

Moraliter

Moralit̄ aūt vita mali p̄dicatoris vel p̄lati hic determinat̄/ cū d̄r: h ¶Stultꝰ eni/ cui ſapiūt t̄palia ⁊ deſipiūt ſp̄ualia. i ¶Fatua loq̄t̄. i. inſipida: licet bona m̄lta p̄dicet. Quare? Quia iſatuatū ē ſal ſapie eiꝰ. Matth. v. b. Si ſal euanuerit i q̄ ſaliet̄? k ¶Et cor eiꝰ faciet iniq̄tatē/ in occulto. m ¶Ut ꝑficiat ſimulationē/ cā maniſeſtatiōe vel ꝓſpiratis mūdane. n ¶Et loquat̄ ad dn̄m fraudulent̄/ p̄dicator: labijs eū honorās/ ⁊ corde ꝑſequēs: deuote p̄dicās ⁊ peſſime viuens. o ¶Et vacuā faciet aiaꝫ eſurientis: ⁊ potū ſitiēti auferet: q̄ etſi aures populi eſuriēt/ panem verbi dei et ſitientis potū ſapiētie ſalutaris paſcat per verbū predicatiōis: corda tn̄ eorū euacuat ab omnibus bonis ꝑ malum exemplū. Item n ¶Loquat̄ ad dn̄m fraudulent̄/ p̄latꝰ in ꝓmotiōe ſua ſe erga deū ſubdit̄ obligās/ ⁊ eorū depdationem intendens. o ¶Et vacuā faciet aiam eſuriētis: ⁊ potū ſitiēti auferet. Un̄ Hiere. xxiij. a. Ue paſtoribꝰ q̄ diſpergūt ⁊ dilacerāt gregē paſcue mee. Ad l̄raꝫ aūt multi p̄lati hodie auferūt ſubditis panē doctrine: quia nō ꝑmittūt in ſuis ꝑochijs p̄dicari. q ¶Fraudulēti/ enim/ vaſa peſſima ſunt. i. mali prelati:

℟ et afferunt ei ſicut portant cibaria in vaſis. Et oſtendit quō
ſpoliatus ſit paupes. ſ. per circūuētionē ⁊ dolū. Unde dicit:
a Ipſe enim/ manaſſes. b Cogitationes/ doloſas.
c Cocinnauit. i. compoſuit. Cinnus enim genus eſt com/
poſitionis ex diuerſis compoſitū mixturis: vnde accipit hic
ꝯcinnauit ꝓ cōpoſuit.
d Ad pdēdos mi
tes i ſermone mē
dacij. i. ad capiēdos
manſuetos et ſimpli/
ces in vbo vt ſic emū
gat eoꝝ marſupia. Et
qñ: Cū agit cauſa co/
ram eo: Unde ſubdit:

a Ipſē eni cōgitationes cōn/
b c d cinnauit ād pdendos mites
e in ſermone mēdacij/ cūm lo/
f queretur pauper iudicium.
g h Princēps vero ēa que di/
gna ſūt principe cogitabit:
i et ipſe ſuper duces ſtabit:
k l Mūlieres opulente ſurgi/
m te/ ēt audite vocem meam:
n o filie ꝯfidētēs pcipitē auribꝰ

e Cū loqueret paup: q̄ tñ nō eſſet grauādus: cū ſit miſe
rabilis pſona. f Judiciū. i. iuſtā cauſā pferet. Hic arguit
iniq̄tas manaſſe cōditiōe cauſe: pꝛiꝰ aūt ꝯditiōe pſone: cū di/
cit: paup. g Princeps vo. i. ezechias ⁊ ioſias: quoꝝ vterq̄
pnceps fuit re et noie. h Ea q̄ digna ſūt pncipe cogi/
tabit/ ⁊ ipſe ſup duces ſtabit. i. cultꝰ diuini reſtitutionē:
ſbditoꝝ debitā defēſionē: ⁊ iuſti iudicij executionē. k Muli/
eres opulēte ⁊c. Prenūciato d̄ ezechia ⁊ ioſia ⁊ d̄ manaſ/
ſe/ ꝯuertit ſe ad deſtructionē hierlm: ⁊ pncipalit ad mulieres
opulētaſ: q2 ipſe ⁊ opulētia eaꝝ fuert cā deſtructiōis hierlm.
Uel mulieres vocat deſpectiue illos q̄ poſt mortē ezechie ⁊
ioſie cū vtiles extitiſſēt pꝛiꝰ: ꝯuerſi ſt retrorſū. i. q̄ſi effeminati
effecti ſūt. Dic q̄: Mulieres opulēte: ad lrāz: vel vos effe
miati: l Surgite/ q̄ iacetſ ⁊ accūbitſ i diuitijſ ⁊ delitijs q̄ſi
mulieres. m Et audite vocē meā. i. itelligite qd̄ dicturꝰ
ſū. n Filie ꝯfidētes pcipite auribꝰ eloqū meū. i. at/
tēte ꝯſiderate. Et replicat h. ꝓpha: q2 locuturꝰ erat d̄ captiuita
te ipſiꝰ. Unꝰ q̄ſq̄ aūt audit iuitꝰ qd̄ ſibi aduerſū ē. Cōfidētes
℟ dicit vt notet q̄

Myſtice ✱ a Ipſe eni cogitatiōes ꝯcinauit ad pdēdos miteſ
i ſermōe mēdacij. i. ſcriba vel phariſeus hypocrita argu/
mēta cōpoſuit/ qbꝰ ꝓbaret chriſtū nō eſſe veracē. Un̄ ad ni/
chodemū: Scrutare ſcripturas: q2 ꝓpha a galilea nō ſurgit:
Joh. viij. g. De hac cōcinnatiōe d̄r Prouer. xij. c. Qui te/
ſtis ē repētinꝰ ꝯcinnat linguā mēdacij. e Cū loqueret
paup iudiciū. i. cū chriſtꝰ/ q̄ factꝰ ē ꝓ nobis paup/ de futu/
ro iudicio in pabolis p̄dicaret: Matth. xx. et. xxj. et. xxij. et
xxiij. et. xxiiij. et. xxv. et. xxvj. Mar. xiij. Luc. xxj. g Pri
cepsvo ea q̄ digna ſūt pncipe cogitabit. i. audacter
q̄ debet facere faciet ⁊ docebit. Un̄ ſciēs eos ſcandaliçādos
nihilominꝰ hoiem q̄ trigintaocto ānis infirmꝰ fuerat ſabbato
curauit: Joh. v. a. Et multa ſimilia. Un̄: Ego ⁊ pater vnum
ſumꝰ: Joh. x. f. Itē. Et ſi mihi nō vultſ credere/ opibꝰ credi/
te: In eodē. g. i Et ipſe ſup duces ſtabit. i. apl̄os digni
tate/ miniſtrās tñ eis ⁊ lauās pedes. Itē chriſtꝰ digna pnci/
pe cogitauit i pmo aduētu ſuo a captiuitate liberādo. Cogi/
tat nūc q̄ digna ſūt pncipe/ electos ſuos ab impugnationibꝰ
demonū ꝓtegēdo. In futuro aduētu q̄ digna ſt pncipe cogi
tabit/ rebelles ⁊ aduerſarios i infernū ꝓſternēdo.

Aliter de antichriſto ✱ a Ipſe eni cogitatiōeſ ꝯcinauit ad pdēdos mi
tes: q2 heliā ⁊ enoch occidet: Apoc. xj. b. Malach. vlt. b. g
Pricepſ vo ea q̄ digna ſūt pncipe cogitabit. i. chri
ſtuſ faciēs d̄ eo vindictā ⁊ inficiet eū ſpū oriſ ſui. ij. Theſſal.
ij. b. i Et ipſe ſup duces ſtabit: q2 chriſtꝰ ad iudicādū
veniēs: ſedēs ſup tribunal vt iudex/ duodecim apl̄os ſecū ſta
tuet: tanq̄ duodecim aſſeſſores ⁊ duces. Nota ſūt vaſa bo/

Bona vaſa na ⁊ mala. Bona vaſa ſūt arma. De qbꝰ Hiere. xxj. a. Ecce
ego ꝯuertā vaſa belli que in manibꝰ vrīs ſūt in qbꝰ vos pu/
gnatis aduerſus regē babylonis. Item chriſtus. Heb. ix. a.
Poſt velamentū aūt ſm tabernaculū qd̄ dicit ſctāſctōꝝ au/
reū habēs thuribulū ⁊ arcā teſtamenti circūtectā ex oi parte
auro: in q̄ vrna aurea habēs māna. Exo. xvj. g. Sume vas
vnū ⁊ mitte i illud māna. Itē ſcti. Job. xxviij. c. Nec cōmu/
tabunt ꝓ ea vaſa auri excelſa ⁊ eminētia: dicit de ſapia. i. nul/
li ſcti ꝓ chriſto. Itē btā virgo. Eccl. xliij. a. Uas admirabi/
le opus excelſi. Et. iiij. Reg. ij. d. Afferte mihi vas nouū: et

mittite i illud ſal. In vtero eni beate vginis miſſum fuit ſal. i.
ſapia dei pꝛis. Itē martyres. Hiere. xxv. g. Cadetis ſicut vaſa
pcioſa. Itē anime ſancte. j. Iſa. lij. d. Mundamini qui fertis vaſa
dñi. Et. iiij. Reg. iiij. a. Illi offerebāt vaſa: ⁊ illa infundebat
oleum. Itē gloria. Mat. xiij. g. Bonos elegerūt in vaſa ſua:
malos aūt foras miſe
rūt. Itē paulꝰ. Act. ix.
c. Uas electiōis mihi
ē iſte vt portet nomē
meū corā gētibꝰ ⁊ regi
bꝰ ⁊ filijſ iſrl̄. Itē p̄di/
catoreſ. ij. Timoth. ij.
c. In magna aūt do/
mo ſt nō ſolū vaſa au/
rea ⁊ argētea: ſ ⁊ lignea ⁊ fictilia. Itē pſeuerātes i penitētia.
Exo. xxvij. a. Oia vaſa ex ere fabricab. Per es eni qd̄ dura/
bile ē notat cōſtātia pſeuerātie. Itē diuerſa officia eccl̄ie. iij.
Reg. vij. g. Oia vaſa q̄ fecit hirā regi ſalomoni i domo dñi
de aurichalco erāt ſonoro ⁊ durabili. ſ. Hirā/ vigilās ꝓplo: vl
vigilie ꝓpli/ p̄latꝰ ē: ſalomon aūt chriſtꝰ. Itē corpus hoīs. ij.
Cor. iiij. b. Habemꝰ theſaurū in vaſis fictilibꝰ. Et. j. Reg.
xxj. b. dixit achimelech ad dauid: Si mūdi ſūt pueri maxie
a mulieribus māducēt. Et rñdit: Et q̄dē ſi de mulieribꝰ agit
ꝯtinuimꝰ ab heri ⁊ nudiuſtertiꝰ qñ egrediebamur: et fuerunt
vaſa pueroꝝ ſctā. Itē vxor. j. Theſſal. iiij. a. Ut ſciat vnuſ/
q̄ſq̄ vas ſuū poſſidere i ſctificationē. j. Pet. iij. b. Uiri ſimi/
liter cohabitantes ſm ſciētiā q̄ſi infirmiori vaſculo muliebri
imptiētes honorē. Itē vindicta. Ezech. ix. a. Unuſq̄ſq̄ vas
interfectiōis habet i manu ſua. Et poſt parū. Uniuſcuiuſq̄
vas interitꝰ i manu eiꝰ. Itē mala vaſa. Hereticꝰ. Ps. In eo Uaſa mala
parauit vaſa mort. Itē opa antichriſti. Un̄ Zach. xj. d. Su Ps. 7.
me tibi vaſa paſtoris ſtulti. Item corda pctōꝝ. Eccl. xxj. c.
Cor fatui q̄ſi vas ꝯfractū: ⁊ oēm ſapiaz nō tenebit. Itē ipſe
pctōr. Ps. Tanq̄ vas figuli ꝯfringes eos. Itē hō ocioſus. Ps. 2.
Ps. Factꝰ ſū tanq̄ vas pditū. Itē dānādi. Ro. ix. e. Suſti/ Ps. 30.
nuit in multa patiētia vaſa ire apta i interitū. Item garruli.
Nūeri. xix. c. Uas qd̄ nō hz opculū ⁊ ligaturā deſup: imūdū
erit. Itē hypocrita. Iſ. xviij. a. Ue terre cymbalo alarū: que
eſt trās flumē ethiopie: q̄ mittit i mari legatos: ⁊ i vaſis pa/
pyri ſup aq̄s. i. ve eccl̄ie cuiꝰ alę. i. p̄lati ſub q̄bus debent q̄e/
ſcere pueri eccl̄ie vacui ſūt interiꝰ a bonis opibꝰ ⁊ ſic ab hu/
more gr̄e: et tñ extra ſonori p bone ꝯuerſatiōis oſtēratione.
Un̄ recte compant papyris: q2 licet papyrꝰ ſit infructuoſus
in ſe/ valet tñ ad ligandas ſegetes: ſic ipſi hypocrite licet ſibi
ipſis infructuoſi ſint: p eoꝝ tñ p̄dicationē ⁊ exēplū multi ſe/
pe i meſſē eccleſie colligunt.

✱ peſſimi officiales/ oſtiarij/ clerici ⁊ miniſtri. Un̄ Eccl. x. a. Moraliter
Qualis rector ciuitatis: tales habitātes i ea. a Ipſe eni
cogitatiōes ꝯcinnauit ad pdēdos mites i ſermōe
mēdacij: cū loq̄ret paup iudiciū. Tales ſunt decani/
archidiaconi et epi nr̄i tpis: q̄ p excōmunicatiōes iuſtas: p
circūuentiōes doloſas in cauſis paupes circūueniūt/ vt bur/
ſas eoꝝ emūgant. g Princeps ea q̄ digna ſūt pnci/
pe cogitabit. ſ. ꝓprij corporis honeſtatē: ⁊ fame bone cō/
uerſationē: ſubditorū ſuorum diligentem agnitionē: et quō
de eis in die iudicij reddat rationē. i Et ipſe ſuper du/
ces ſtabit. i. ſuper impios p̄latos/ eos in iudicio cōculcan/
do. Unde Malach. vlt. a. Egrediemini ⁊ ſalietis ſicut vitu
lus de armento: ⁊ cōculcabitis impios cum fuerint cinis ſub
planta pedū veſtroꝝ in die quā ego facio dicit dñs exercitu/
um. k Mulieres opulente. i. p̄lati/ diuites/ molles/ et
effeminati etiā de bonis: l Surgite/ ad ſubditoꝝ inſtru/
ctionē. m Et audite vocē meā/ dicētē. iij. Reg. xx. g.
Cuſtodi virū iſtū: q̄ ſi lapſus fuerit de manu tua/ erit aīa tua
ꝓ aīa eiꝰ. Prouer. vj. a. Fili ſi ſpopōderiſ ꝓ amico tuo: apō
extraneū defixiſti manū tuā: illaq̄atꝰ es vbis oriſ tui: ⁊ captꝰ
ꝓprijs ſermōibꝰ: Fac igit qd̄ dico fili mi ⁊ temetipm libera
q2 icidiſti i manꝰ ꝓximi tui: diſcurre/ feſtīa/ ſuſcita amicū tuū.
n Filie ꝯfidentes. i. effeminati pncipes diuitias cōgre/
gātes. o Percipite auribꝰ eloquiū meum: quo dico
✱ Ezech. iij. e. Si dicente

dic/ vt notet ꝙ nō rephēdit eas ꝺ opulētia/ ſ ꝺe ꝯfidētia ī diuitijs. a Poſt dies ⁊ ānū ⁊ vos ꝯturbabimi.i.pꝰ paucos dies. Et ſm hꝯ̄rorū exponit ꝺ captiuitate babylonica: ⁊ planū ē totū. c Vos ꝯturbabimi/ dolore captiuitatꝭ ⁊ āguſtia. d Cōfidētes: ꝗ mō ꝯfiditꝭ ī diuitijs. Et oñdit cām ꝯturbatiōis cū ſbdit: e Cōſūmata ē eni videmia.i.finita ē ꝗ ad vos: qꝛ decē tero vſqꝫ ad ſeptuagita ānos ñ habebitꝭ aliā. f Collectio/ vinearū: g Vltra nō veniet vob: licet veniat in tra illa: qꝛ alijs erit. Si aūt nō legit de vltima vaſtatiōe: tūc legendū ē. f Collectio vltra ñ veniet/ vob.ſ. vſqꝫ ad magnū tps h Obſtupeſcite opulētę: qꝛ tāta vaſtitas erit vt obſtupeſcere vos cōpellat.

Al. ꝯfūdemi

Al. ꝺomū

C

a eloquiū meū. Poſt dies ēt
c ānū: et vos ꝯturbabimi cō
d e fidentes: Cōſūmāta eſt eni
f g vindemia: cōllectio vltrā nō
h veniet. Obſtūpeſcite opulē
i k tę: ꝯturbami ꝯfidētes: ēxui
l m te vos ēt ꝯfūdimini: āccingi
n te lūbos vros ſūper vbera
o p plāgitē ſup rēgiōe deſidera
q r bili/ ſūp vinea fertili. Sūper
s humū ppli mei ſpinę ēt ve

t pres aſcēdēt: quāto magꝭ ſu
v per oēs domos gaudij ciuitatꝭ
x tatꝭ exultātꝭ. Domꝰ eni di
y z miſſa eſt: mūltitudo vrbis rē
a b licta ē: tēnebrę ⁊ palpatio fā
ctę ſunt ſuper ſpelūcas vſqꝫ
c d in ętērnū. Gāudiū onagrorꝫ
e paſcua gregū/ dōnec effūda
f tur ſup vos ſpūs dē excelſo.
g h Et ērit dēſertū in chērmel: ⁊
i k chērmel ī ſāltum reputabit.

clauerꝭ ei neqꝫ locutꝰ fuerꝭ vt auertat a via ſua īpia ⁊ viuat: ipſe impꝰ ī iniqtate ſua morietꝛ: ſāguinē aūt eiꝰ ꝺ manu tua reqrā. a Poſt dies/ pſentꝭ pſperitatꝭ. b Et annū/ iudiciarię dignitatis. c Vos ꝯturbabimi ꝯfidētes/ ſnia dānatiōnis: q mō fatue ꝺ nimia dei miſcdia pſumitꝭ. e Cōſūmata ē eni videmia.i. tranſijt vindemia miſcdię dei/ ꝗ ad petōꝝ oīmodā liberatiōnē.

f Collectio vltra nō veniet: quia vltra ſubditos non pdabimini: ſed potiꝰ vos eritis pręda diaboli. ſ.xxxiij.a. Vę q prędaris: nonne ⁊ ipſe pdaberis? h Obſtupeſcite opulētę conturbamini cōfidentes. Hoc dicit bis: quia ipſi in corpore ⁊ anima puniētur: ⁊ pro duabus ꝯfidentijs ſiue pſūptionibꝰ: vna ī diuitijs: alia ꝺ falſa dei miſcdia.

B

Al. tnos ꝺ.29.f.

i Cōturbami ꝯfidētes.i. ꝯturbabimi ꝗ priꝰ ꝯfidebatꝭ. k Exuite vos/ ornamētꝭ pcioſis p dolore ⁊ timore hoſtiū ne rapiāt ea. Vl Exuite vos.q.d. vos exuemi ab hoſtibꝰ. l Et ꝯfūdimi.i. ꝯfūdemini p dolore ⁊ pudore. Alia trāſlatio hꝫ: Nudami. m Accingite lūbos vros/ ne igminia nuditatꝭ vię ⁊ pudēda vra/ aſpiciētibꝰ vos pudorē ingerāt ⁊ cōfuſionē/ ſup vbera.q.d. accingite etiā ſup vbera.q.d. ꝓpha: vos nudabimi ita vt ñ habeatꝭ vñ tegatꝭ lūbos ⁊ vbera. Iſta eni duo ſt ꝗ mulieres plus erubeſcūt/ cū vident ab hoībꝰ. o Plāgite ſup regiōe deſiderabili.i. iudęa ꝗ vaſtata ē. Vl diſtingue ſic: n Sup vbera plāgite.i. pcutite vbera vra more plāgentiū feminarū. Et plāgite/ reſume/ p Sup regione deſiderabili/ fluente lac et mel: vt ꝺꝛ Deutꝭ.vj.a. q Sup vinea fertili/ ꝗ deſtruet: De q habet. ſ.v.b. Et intelligit p hāc iudęa: ꝗ ꝺꝛ vinea dñi ſpecialis. Vinea eni dñi exercituū domꝰ iſrl eſt: et viri iuda germē delectabile eiꝰ. Et qꝛ tm̄ cōminatꝰ ē duabꝰ tribubꝰ/ ne videāt alię impunitę: ſubdit: r Sup humū ppli mei.i. ſuper tribū iuda ⁊ beniamin: ꝗ mihi ſpecialit adhęſit. s Spinę ⁊ vepres aſcēdent.i. diuerſę tribulatiōes. Vel/ Spinę ⁊ vepres/ ad litterā p nimia vaſtitate: qꝛ nō eſt q excolat terrā. t Quanto magꝭ ſup oēs domos gaudij.i. ſup alias tribꝰ ꝗ ſemper fuerūt ī gaudio/ nō curātes de me: nec plangentes ꝙ me offenderūt. Domos dico/ v Ciuitatꝭ exultātꝭ/ in malis opibꝰ. x Domꝰ eni dimiſſa eſt/ ad lrām.i. domꝰ vrę in pximo dimittent vacuę. Vel/ Domꝰ dimiſſa ē.i. tēplū relinquet deſolatū. y Multitudo vrbis relicta ē. Lege ſic: Multitudo/ domorꝫ. z Vrbis relicta ē/ ab habitatoribus ſuis. a Tenebrę ⁊ palpatio.i. tenebrę palpabiles.i. valde ſpiſſę p multitudine veprīū ⁊ ſpinarū. b Factę ſūt ſup ſpelūcas.i. ſuper domos ſubterraneas: quę tūqdiu habitabāt ornabāt aliq luce. Et h durabit/ c Vſqꝫ in ętnū.i. valde diu. Vel palpatiōnē dicit: qꝛ tot erūt lapides ⁊ ſpinę: ꝙ neſciat hō vbi debeat ponere pedē: īmo oportebit ꝙ vadat palpādo. d Gaudiū onagrorꝫ paſcua gregū.i. ꝗ ſolebāt eē paſcua gregū/ erūt gaudiū onagrorꝫ: qꝛ ibi paſcēt onagri ⁊ gaudebūt inde vt de paſcuis fertilibꝰ q ſolum prius habitabāt in ſolitudine. Et qdiu durat iſta captiuitas: Rñdet: e Donec effundat ſup vos ſpūs: id eſt miſcdia: qꝛ benignitas appropriat ſpūiſctō. f De excelſo.i. ꝺ cęlorꝫ ſblimitate. g Et erit/ pꝰ effuſionē ſpūs: h Deſertū.i. regio pus deſerta. i In chermel.i. ſicut chermel: qui eſt mons valde fertilis.q.d. valde fertilis erit terra. k Et chermel: id eſt terra idumęorꝫ ⁊ aliorum qui aduerſantur iudęis: ꝗ modo fertilis eſt vt mons ille: l In ſaltum reputabitur: id eſt erit ſterilis ſicut ſaltus.

Et habitabit in ſoli.

Moraliter * Ezech.iij.c. Si dicēte me ad impiū/ morte morierꝭ/ nō annūciauerꝭ ...

vna ī diuitijs: alia ꝺ falſa dei miſcdia. k Exuite vos/ veſtimētꝭ pulchris pōtificalibꝰ. l Et ꝯfūdemini/ ꝯfuſione ętna. m Accigite lūbos vros: qꝛ vilibus ī morte induunt/ reſpectu veſtimētorꝫ pſentis vitę. n Sup vbera plāgite. Maximꝰ ē dolor vberū: in q notat vehemētia punitiōis platorꝫ. Vñ Sap.vj.a. Potētes potent tormēta patient: ⁊ fortioribꝰ fortior inſtat cruciatio. r Sup humū ppli mei.i. bonoꝭ. s Spine ⁊ vepres aſcēdēt.i. diuerſę tribulatiōes in pſenti. t Quāto magꝭ ſup oēs domos gaudij ciuitatꝭ exultātꝭ: Qui etiā lętant cū male fecerint: ⁊ exultāt ī rebꝰ peſſimis: Prouerb.ij.c. Hoc eſt qd ꝺꝛ Prouerb.xj.d. Si iuſtꝰ in terra recipit: quāto magꝭ impius ⁊ iniquꝰ ⁊ pecutor.j. Pet.iiij.d. Si pmū a nob qs finis eorꝫ q nō credūt euāgelio: Lucꝭ.xxiij.e. Si ī viridi h faciūt: ī arido qd fiet: Hiere.xlix.c. Ecce qbꝰ ñ erat iudiciū vt biberēt calicē/ bibētes bibēt: ⁊ tu qſi inocēs relinqrꝭ? x Domꝰ eni dimiſſa ē: ⁊ multitudo vrb relicta ē.i. vos dimiſiſtis domos veſtras: ⁊ ciuitates ſedis epalis. a Tenebrę ⁊ palpatio factę ſūt ſup ſpelūcas vſqꝫ ī ętnū.i. vos q eratꝭ receptores vſurariorꝫ/ aduocatorꝫ: q oēs latrones ſūt: et iō pijciemi in tenebras exteriores: vbi erit fletus ⁊ ſtridor dētiū: Mat.xxij.b. d Gaudiū onagrorꝫ paſcua gregū.i. in tra vbi pus habitauerunt oues domꝰ iſrl: exultabūt gētiles ſiluestres ⁊ idomiti: qꝛ ibi diu diuerſa portēta coluerūt. e Donec effūdat ſup vos ſpūs ꝺ excelſo.i. donec pdicāte helia ⁊ enoch ſpūſſctūs deſcēdat ſup filios iſrl: qñ reliquię ſaluę fient. ſ.x.e. g Et erit deſertū in chermel.i. gentilitas quę vſqꝫ ad aduentum chriſti deſerta fuit/ fertilis erit: et ſcientia circūciſionis ſpiritualis abundabit. k Et chermel in ſaltum reputabit.i. iudęi qui prius ſcientia * circūciſiōis legalis

Myſtice

d Gaudium onagrorꝫ paſcua gregum. Onagri ſūt aſini ſilueſtres: ⁊ ſignificāt clericos: q deberēt portare onera ppli: q deberēt eſſe paſcua gregū actiue.i. paſcere greges/ nō falcones/ nō parētes/ nō diuites/ non milites/ non hiſtriones. Vñ Baruch.iij.b. Vbi ſūt pncipes gētiū: ⁊ q dñant ſup beſtias ꝗ ſūt ſup terrā: q in auibꝰ cęli ludūt? Reſpondet poſtea. Exterminati ſūt: ⁊ ad īferos deſcēderūt: ⁊ alij loco eorꝫ exurrexerūt. Modo aūt gaudiū nrorꝫ onagrorꝫ ē paſcua gregū: nō actiue ſ paſſiue.i. paſci a gregibꝰ/ non paſcere greges. Vnde Ezech.xxxiij.a. Nōne greges a paſtoribꝰ paſcūt? Sꝫ aliqñ liberabūt oues a paſtoribꝰ iſtꝭ: Vñ h ſbdit e Donec effūdat ſup vos ſpūs ꝺ excelſo.i. donec viſitet dñs oues ſuas. Hoc ē qd ꝺꝛ Ezech.xxxiij.c. Paſtores audite vbū dñi: Hec dic dñs deꝰ: Ecce ego ſup paſtores reqrā gregē de manu eorum: ⁊ ceſſare eos faciam vt vltra non paſcant gregem meum: nec paſcant amplius ſemetipſos. g Et erit deſertum in chermel: ⁊ chermel in ſaltum reputabitur.

Moraliter

* Hoc hodie adipletū

a Et hābitabit ī ſolitudine iu/
b dicium: et iuſticia ī chērmel ſe/
c debit. Et ērit opus iuſticie
d e pāx: ⁊ cultus iuſticie ſilenti/
g h um: et ſecuritas vſq; in ſem/
k piternum. Et ſedebit popu/
l lus meus in pulchritudine
m pacis: et in tabernaculis fi/
n ducie: et in requie opulēta.
o p Grādo aūt ī deſcēſiōe ſalt⁹:

ſ a Et habitabit in ſolitudine iudiciū.i.in terra mea q̄

Quarta pars prius erat ſolitudo/erit iudiciū per totum. b Et iuſticia: id eſt recta ſentētia: c In chermel ſedebit.i. erit in terra mea/que nūc erit valde fertilis. Referē autē iudiciū ad diſcretionē ſiue rectitudinē iudicantis: iuſticia ꝓo ad rei iudicate rectitudinē. d Et erit opus iuſticie pax.q.d.illa rectitudo iuſticie non erit incaſſum: vt.ſ. ꝓpter rebellionē litigantiū nō

ſ.q.4.c.ī loco faciat pacē: imo erit opus iuſticie pax .i.ꝑdicta recta ſentētia faciet pacē. f Et cult⁹ iuſticie.i. exercitium iuſticie: g Silentiū.i.in ſilentio.q.d.ſine tumultu et clamore exercebunt iuſticiā: vt nullus ſequatē clamor ⁊ murmur oppreſſorū. h Et ſecuritas/erit pp̄lo meo: i Vſq; i ſempiternū.i.valde diu: ſcōm qd exponiē de captiuitate babylonica. k Et ſedebit populus me⁹/iudaic⁹. l In pulchritudine pacis.i.quietis ſine ſeruitute. Pax enim ſiue quies cum ſuitute turpis ē. m Et in tabernaculis fiducie.i.in manſionib⁹ munitiſſimis: in quib⁹ poterunt confidere. Et q; parū eſſet eſſe in pace ⁊ in locis munitis/niſi haberēt ex qbus poſſent ſuſtentari: Ideo ſequiē: n Et in requie opulēta.i.abundanti omnibus bonis. o Grādo aūt.q.d.ita erit in illo tēpe: tū prius deſtrueē hieruſalē. Vñ Grādo aūt.i.tēpeſtas captiuitatē: p In deſcēſiōe ſalt⁹ ſ prius erit ſuple

Aliter Scōm andream aūt iſtud o Grando aūt ⁊c̄. de idumea vel babylone poteſt exponi ſic: Grando aūt.i.captiuitatis tempeſtas. p In deſcenſione ſaltus.i.in deiectione idumee vel babylonis: in quib⁹ habitabāt crudeles homies ✠ vt fere in ſaltu.

Myſtice ✠ circūciſionis legalis abundabant/erunt infructuoſi/derelicti ⁊ inculti vt ſaltus. Chermel enī interp̄taē ſciētia circūciſiōis. a Et habitabit in ſolitudine iudiciū.i. chriſtus: cui omne iudiciū dedit pater: Ioh.v.d.in gentib⁹ habitabit ꝑ fidem ⁊ gratiā. b Et iuſticia in chermel ſedebit.i.fi/

Ps.84. lius: De quo ſcriptū eſt in Ps. Iuſticia de celo ꝓſpexit: in iudeis ꝯuerſis habitabit per fidem. Dicit autē Cantuarieñ. ꝙ quidam codices non habeant hanc litterā. d Et erit opus iuſticie.i.filij. e Pax.i.recōciliatio ad deū. Ipſe enī eſt pax noſtra qui fecit vtraq; vnum: Eph.ij.c. f Et erit/cultus iuſticie ſilentiū/filij: qui docebit diſcipulos orare in ſilentio: non in ſtrepitu labiorū. Vnde Matth.vj.a. dicit diſcipulis ſuis: Tu autem cum oraueris intra ī cubiculum tuū: ⁊ clauſo oſtio ora patrē tuū in abſcondito. h Et ſecuritas vſq; in ſempiternū.i.ſpes firma erit ꝯuerſis ad chriſtum. Vnde Roma.viij.g. Certus ſum enim q; neq; mors/neq; vita/neq; angeli/neq; ꝑncipat⁹/neq; ꝟtuteſ/neq; inſtantia/neq; futura/neq; fortitudo/neq; altitudo/neq; profundum/neq; creatura alia poterit nos ſepare a charitate dei que eſt in chriſto ieſu dño noſtro. k Et ſedebit populus meus in pulchritudine pacis.i.in pace: ſiue ſine ſeruitute: quia in futuro ceſſabit omnis prelatio.j.Corſ.xv. m In tabernaculis fiducie: qui modo non poteſt eſſe ſecurus: quia vereē omnia opera ſua: Iob.ix.d. n Et in requie opulenta: qm̄ modo oportet operari terram ſuam: vt ſatietur panibus: Prouerb.xij.b. Sed tunc ſatiabiē ple/

Ps.16. ne. Vñ Ps. Satiabor cū apparuerit glīa tua. o Grando aūt in deſcēſiōe ſalt⁹.i.ſentētia eterne dānatiōis ſup ſupbos: q ex ſupbia ſūt inhabitabiles vt ſalt⁹. Iſti ſūt ſupbi ⁊ diuites. Vñ d nabal legiē ꝙ poſſeſſio ei⁹ erat magna. Et p⁹ legiē. Et ipſe ē fili⁹ belial: ita vt nemo audeat ei loq̄.j.Reg.xxv. ✠ Et humilitate

Moraliter ✱ Hoc hodie adimpletum eſt: quia laici fructuoſi ſunt bonis operibus: clerici autem vacui ſunt ⁊ inanes. Vnde Matth. xx.b. Erunt primi nouiſſimi et nouiſſimi primi. Et in Ps.

Ps.131. Audiuimus eum in ephrata: id eſt dñm audiuimus in prelatis diuitibus ⁊ clericis per predicationem: ſed inuenimus eū i campis ſilue: id eſt i ruſticis ſimplicib⁹ ꝑ ſctā; ꝯuerſationē. a Et habitabit in ſolitudine iudiciū: quia in clauſtro acquiritur ſapientia: qua res prout ſunt ſapiunt: ⁊ ſm ꝓpriū valorem iudicantur. Vnde Eccj.xxxviij.c. Qui minoratur actu percipiet ſapientiam: id eſt qui ceſſat a multis operibus/ſcientiam ſapidā acquiret per contemplationem. b Et iuſticia in chermel ſedebit. In clericis ſedet iuſticia vt gemma in auro: ſed ipſi pleni ſūt iiuſticia ⁊ rapina. d Et erit op⁹ iuſticie pax. Iuſticia enim cū omnibus reddit qd ſuū eſt/ꝓprie facit pacem. Vnde Prouerb.xij.c. Non ꝯtriſtabit iuſtum quicqd ei acciderit. f Et/erit/cultus iuſticie ſilentiū. Hoc ꝓprie ꝑtinet ad religioſos: q nō ſolum debēt habere iuſticiā: ſed eā colere ⁊ exercere: vnde monentur ad ſilentiū: qd colit iuſticiam: et de peccato oris ſumit vindictam. Vñ ſup Leuitſ.xxv.in fi.dicit Glo. Qd gula peccauit/ieiunium corrigat: qd garrulitas admiſit/ſilentiū deleat. h Et ſecuritas vſq; in ſempiternū: vt ſecurus ⁊ firmus ſit/nec leuiter moueatur: ſecuritas enim paſcit animam. Vnde Prouerb.xv.b. Secura mens quaſi iuge cōuiuiū: Ecce refectio. k Et ſedebit populus meus in pulchritudine pacis/per fidem. Pulchritudo enim pacis eſt: quando aliquis pacem obtinet per victoriam inimici: Victoriam autem proprie acquirit fides. Heb.xj.f. Sancti per fidē vicerunt regna: operati ſunt iuſticiam. Et.j.Ioh.v.a. Hec eſt victoria que vincit mundū/fides noſtra. m In tabernaculis fiducie/per ſpē. n In requie opulenta/ꝑ charitatem. Charitas enim dulcem facit requiem vel conuiuiū/de quantūcunq; amaris ſit. Vnde Prouerb.xvij.a. Melior eſt buccella ſicca cum gaudio: q̄ plena domus victimis cum iurgio. Item Prouerb.xv.b. Melius eſt vocari ad olera cum charitate: q̄ ad vitulum ſaginatum cum odio. Modo poſſumus dicere ꝙ religioſi non ſunt in pulchritudine pacis/imo in ſeruitute ſunt: dū oportet eos toti fere mūdo propter infelices diuitias ſuas eſſe ſubiectos ⁊ clericis et ſecularibus. Vnde miratur dñs per Hiere.ij.c. Nunquid ſeruus eſt iſrael: id eſt religioſi quos ego liberaueram a ſeruitio ſecularium poteſtatum: ⁊ timore exercituum: ab exactione etiā tributorum: Seruus factus eſt ſine dubio: dum rediit ad vomitum: ⁊ alia que abdicauerat ⁊ reliquerat magis ſollicite q̄ ante/et q̄ ſecularis aliquis congregando. Vnde Geñ.xlix.c. Iſachar aſinus fortis habitans inter terminos: quaſi religioſus qui continue debet portare crucē ſuper humeros/accubans inter terminos ſpei ⁊ timoris: vel accubās in religione/que eſt media inter terram et celum: vidit requiē ꝙ eſſet bona: id eſt conſiderauit ꝙ bonum eſſet tantū acquirere ꝙ poſſet eſſe in requie: et terram vicini ſui ꝙ eſſet optima: id eſt fertilis ⁊ vicina ſibi: et ſuppoſuit humeros ad portandum: immo manus ad rapiendum/ſi ille non velit vendere: factuſq; eſt tributis ſeruiens: Ecce predicta ſeruitus. Itē pauci ſunt religioſi qui modo habitent in tabernaculis fiducie: quia terret eos ſonitus folij volantis/ne perdant poſſeſſiones ſuas: quia modo ab omnib⁹ vicinis deplumanē. Vnde Hiere.ij.c. Quare ergo factus eſt in predam: Rñſio: Quia factus eſt religioſus/de ſilua venatorum mundi ad lucra ſecularia ⁊ ad nundinas diſcurrendo. Licet autem multi/immo fere omnes religioſi ſint modo in opulentia: pauci tñ in requie: propter diſcurſus cauſarum: diſſenſiones conuentuū: appellationes monachorum. Vnde Hiere.ij.e. Onager aſſuetus i ſolitudine: id eſt monachus faſtidio affectus in religione: in deſiderio anime ſue attraxit ventum/inanis appellationis/vel amoris ſui ad faciendum qd cupit. o Grando autem in deſcenſione ſaltus.i.aduerſitas/paupꝑtas et miſeria in deiectione religionis vbi habitāt ꝑdicti onagri.

Cōtra quoſdā religioſos

✱ Et humilitate humiliabiē

prius erit ſuple: id eſt in hieruſalem: que eſt in decliui lo/
co ſita: que per grandinem fiet ſterilis quaſi ſaltus. a Et
humilitate humiliabitur. i. valde humiliabit: b Ciui/
tas/ hierlm: q2 ex toto deſtruet. Sʒ in reditu de captiuitate:
c Beati/ eritis. d Qui ſemiatl ſup oēs aquas. i.
ſemiabitis: vñ tantā reperietis copiā: ac ſi terra ſemp habeat
aquā. Hoc aūt dicit: quia illa terra raro habet aquas: vñ ſe/
pe deficiebant ſegetes ꝓpter ſiccitatē. f Innectētes. i. iū/
gentes carrucas: ſup/ g Pedē bouis ⁊ aſini. i. ſup bo/
ues et aſinos; non ꝙ
iūgatur bos cū aſino:
cū hoc ſit ꝓhibitū in
lege: Deut. xxij. b. Nō
arabis in boue ſimul (marginal: Al. ſeminātes)
et aſino: ſed in bobus
per ſe: et in aſinis per
ſe. q. d. tot habebitis
poſſeſſiones ꝙ nō po/
teritis totum arare in bobus: immo oportebit addere aſi/
nos. Uel/ f Innectētes/ ſup/ pedē bouis. i. ſup boues
ad arandū. b Et aſini/ ad portādum domū.
Aliter vt fere in ſaltu. a Et humilitate humiliabit. i. valde
humiliabit: b Ciuitas/ idumeoꝝ ⁊ babylonis. Reliq̄ aūt
vt pri9 ſiue ſupra legunt: nec mutat ſenſus.

a Et humilitate humiliabitur
b ciuitas. Beati qui ſemina/
c tis ſuper omnes aquas: in/
d nectētes pedē bouiſ ⁊ aſini.
b Capitulum. XXXIII.

Myſtice a Et humilitate humiliabit ciuitas: id eſt iudicabit
et deijcietur vſqʒ in infernū congregatio ſuperboꝝ: que per
ciuitatem intelligitur: quia ciuitates magne ſunt ⁊ pompoſe:
et in ipſis principatus ſunt ⁊ poteſtates: ſic in cordibus ſup/
borum qui magni ſunt in oculis proprijs ⁊ pompoſi: in qui/
bus habitant prelationes ⁊ dignitates per deſiderium: et ſi
non ſm actum/ tñ ſm habitum. De hac ciuitate dicitur per
ꝓphetā: Ego de9 ⁊ nō hō: ⁊ ciuitatē nō igrediar: Oſee. xj. c.
c Beati qui ſeminatis ſuper omnes aquas. Hoc
dicitur de apoſtolis: qui ſuper omnes aquas. i. ſuper popu/
los iudeoꝝ ⁊ gentiliū ſeminauerūt verbum dei. De his aqs
dicitur Apoc. xvij. d. Aque multe/ populi multi. f In/
nectentes pedē bouis ⁊ aſini. i. iudeoꝝ ⁊ gentiliū affe/
ctus in compedib9 preceptoꝝ euāgelij adunātes. Per bouē
qui ruminat et eſt animal mundū/ ⁊ vngulā ſcindit: ſignificat
populus iudaicus: qui diu ſcientiā legis ruminauerat: ⁊ di/
ſcretionē habebat aliquam boni ⁊ mali per legem: ⁊ mūdus
erat mūdicia quadā per obſeruātias legales. Per aſinū au/
tem qui eſt animal imundum et ſimplex: ſignificat populus
gentilis/ idiota ⁊ imūdus per idolatriā. Sup Eccleſiaſten di/
cit Hiero9. Ille magiſter dignus beatitudine habet: qui ſup
irriguū pectus ſeminat audientiū/ tam de iudeis q̄ʒ de genti/
bus populo congregato.
Moraliter * a Et humilitate humiliabit ciuitas: id ad vilitatem
magnam redigetur pompoſa religio: ita vt quādoqʒ oporte/
at monachos victum ⁊ veſtitum a parentib9 mendicare: con
uentum diſpergere/ crurias/ cruces inuadiare: ⁊ calices ⁊ li/
bros vendere. c Beati qui ſeminatis ſup omnes
aquas: innectētes pedem bouis ⁊ aſini. Hoc poteſt
exponi de omnib9 facientibus elemoſynam: ⁊ maxime de ci/
ſtercienſib9 qui omnib9 peregrinis qui ad litteram ſepe tran/
ſeunt aquas: ſeminant elemoſynas notis et ignotis. Unde
Eccs. xj. a. Mitte panem tuū ſuper tranſeūtes aquas: id eſt
ſup pergrinos ad litterā. Itē: c Beati/ vos predicatores:
d Qui ſemiatl/ verbū dei: e Sup oēs aqs: id eſt oib9
ꝓplis. f Innectentes pedē bouis ⁊ aſini: id ē ſapiē/
tibus ⁊ inſipiētib9 ꝓdicantes. Itē: c Beati vos temptati:
d Qui ſeminatl/ ſemina bonoꝝ operū ⁊ virtutū. e Su/
per omnes aquas/ tribulationū que cito defluēt. f In/
nectentes pedem bouis ⁊ aſini: id eſt affectum ſpiri9
qui bos eſt ſcindens vngulam per diſcretionem. b Et aſi/
ni: id eſt carnis que bruta animalis eſt ⁊ fatua. Cōcordātie.
De primo dicitur Matth. v. a. Beati miſericordes: quoni/
am ipſi miſericordiā conſequent. De ſecundo dicitur Pro/
uerb. xj. d. Anima q̄ benedicit impinguabit: ⁊ q̄ inebriat ipſe
quoqʒ inebriabit. Et poſt: Qui abſcōdit frumēta maledicet

i ꝓplis: bñdictio aūt ſup caput vendētiū. De tertio dr̄ i Ps.
Eūtes ibāt ⁊ flebāt mittētes ſemina ſua: veniētes aūt veniēt Ps. 125.
cū exultatione ꝑtantes manipulos ſuos.
Ve qui predaris. Expoſitio Capi. XXXIII
Hoc capitulū diuiditur i tres partes. In prima agi/
tur de deſtructiōe ſennacherib. In ſecūda de deſtru/
ctiōe hierlm facta a romanis: ibi: Ecce videntes. In ter/
tia de liberatiōe bonoꝝ: ibi: Quis poterit habitare. Re/
plicat autem totiens de deſtructione ſennacherib: quia non
poterāt iudei credere
ꝙ de9 tantū vellet fa/
cere pro eis: ⁊ difficile
videbatur eis tantum
principem ſuperari a
paucis. Unde cum ip
ſe iam obſideret hie/
ruſalem: ſobna pre/
poſitus templi timēs
ne totam ciuitatē deſtrueret/ reddidit inferiorē partem ciuita/
tis. Item de deſtructione hieruſalem per romanos facta to/
tiēs replicat: vt intelligant cū hoc euenerit ſe captiuatos: q2
chriſtum recipere noluerunt. Determinans igitur deſtructi/
onem ſennacherib/ quaſi dirigēs ſermonem ad ipſum dicit:
i Ve qui predaris/ o tu ſennacherib: qui alias gentes et
regna ſpolias. k Nonne ⁊ ipſe predaberis: q. d. Sic.
Predatus enim fuit ab angelo: qui centum octogintaqʒ
milia de exercitu ſuo interfecit: Et a iudeis/ qui eius ſpolia
de cinere colligere eo fugiente cum decem ſolum viris. De
hac exterminatione legitur. iiij. Reg. xix. g. Et. j. xxxvij. g.
l Et qui ſpernis/ gentes ſuperatas et iudeos: vnde agi/
tabat manū ſuam cōtra hieruſalem: ⁊ cōminabatur iudeis: et
per rapſacem cōminatus eſt eis ꝙ faceret eos comedere ſter/
cora ſua: et bibere vrinas. j. xxxvj. c. m Nonne ⁊ ipſe
ſperneris: q. d. Sic. Unde. j. xxxvij. d. dicitur ad ipſū: De/
ſpexit te: ſubſannauit te ꝟgo filia ſion: poſt te mouebit caput
ꝟgo filia hierlm. n Cum conſummaueris depreda
tionem/ aliarum gentium: o Depdaberis/ a iudeis.
p Cū fatigatus deſieris

i Ve qui predaris: nōnē
k et ipſe pdaberl: Et q̄
l ſpernis: nōnē et ipſe
m ſperneris. Cū cōnſūmaueriſ
n deꝑdationē/ deꝑdaberl: cūʒ
o
p

A

i Ve qui predaris. Moraliter: hoc poteſt dici cui/ Moraliter
libet raptori: et ſpecialiter de antichriſto. Ve qui preda/ De anti/
ris/ chriſto ſuos auferendo. k Nonne ⁊ ipſe preda/ chriſto
beris: ita ꝙ electos non poteris ſeducere: immo etiam ſui
viſa ei9 morte/ ſubito ad dñm ꝯuertet. p Cū fatigat9 de/
ſieris contemnere/ contemneris: ita erit de eo qñ poſt
multas victorias ſederit vt faciat ſe adorari quaſi deū. Tūc 2. Theſſal. 2. a.
dicetur ei: Subito morere: ⁊ morie. Item cuilibet raptori. De quolibet
i Ve q̄ pdaris/ princeps. ſ. ſecularis: q̄ iniuſtas exactiones raptore
extorques a ſubditis: qui falſa crimina imponis ſubditis: vt
eorum emungas marſupia: qui vicinas tibi eccleſias preda/
ris et cenobia. Ꝭ. iij. b. Populum meum exactores ſui ſpoli/
auerunt. Iob. xxiiij. b. Uim fecerunt depredantes pupillos
et vulgus pauperū ſpoliauerunt. Michee. ij. c. Deſuper tu/
nicam pallium ſuſtuliſtis: et eos qui tranſibant ſimpliciter cō
uertiſtis in bellum. k Nonne ⁊ ipſe predaberis/ a ma
ioribus tuis ad litteram: vel in morte/ quādo omnia excepto
modico ſudario tuo a te auferētur. Eccj. x. b. Cum morietur
homo hereditabit ſerpētes/ et beſtias ⁊ vermes. De hoc etiā
dicitur Prouerb. xxij. c. Qui calumniat pauperem vt auge/
at diuitias ſuas/ dabit ipſe ditiori ſe ⁊ egebit. Iudic. j. b. Si/
cut feci: ita reddidit mihi de9. Et Abacuk. ij. b. Quia tu ſpo
liaſti gentes multas ſpoliabunt te ⁊c. l Et qui ſpernis:
nonne ⁊ ipſe ſperneris: Hoc eſt cōtra ſuperbos qui ali/
os ſpernunt: ſed in fine: id eſt in iudicio/ ſpernentur. Ps. Ui/ Ps. 51.
bunt iuſti ⁊ timebunt: ⁊ ſuper eum ridebunt ⁊ dicent: ecce ho
mo qui non poſuit deum adiutorem ſuum. Prouerb. iij. d.
Ipſe deludet illuſores ⁊ manſuetis dabit gratiam. Uerſus.
Spernere ſeſe/ ſpernere nullum/ ſpernere mundum: Sperne/
re ſe ſperni/ quattuor hec dona ſupni. n Cum cōſumma
ueris deꝑdationeʒ deꝑdaberis. Ita fiet ad lrām: qñ
iſti raptores ſubditos ſpoliauert: qñ tulert domos vicinaſ vt
* ampliarēt curias

a fatigatus deſieris cõtẽnere/ b ꝯtẽnerĩ. Dñe miſerere nr̃i: c te eni expectauimꝰ: eſto bra/ d e chiũ noſtrũ in mane: et ſa/ f g lus noſtra in tempoꝛe tribu/ h latiõis. A voce angeli fu/ i k gerunt populi: et ab exaltati l one tua diſperſe ſũt gentes. m Et ꝯgregabuntur ſpolia ve n ſtra/ ſicut colligitur bruchus velut cũ foſſe plene fuerit d o p eo. Magnificatꝰ ẽ dñs: qm̃ q r habitauit in excelſo: implẽ s uit ſion iudicio et iuſticia:

☞ a Cũ fatigatꝰ deſieris ꝯtẽnere. i. cũ tedio ⁊ laboꝛe multarũ victoꝛiarũ rediens de egypto/ contẽnes et paruipendes victoꝛiã de aliq̃bus: decetero/ b Contẽnerĩ. i. fugies cõtẽptibilis cũ pauc̃ viris. Vel/ Cõtẽnerĩ/ a filijs tuis: qui te occidẽt in templo dei tui neſrach. iiij. xxxvij. g. c Dñe miſerere nr̃i: id ẽ libera nos de manu aſſyrioꝝ. Et loquiť ꝓpheta in pſona populi obſeſſi a ſennacherib. d Te enim expectauimus: nõ idola/ nõ egyptios vel gẽtes alias. e Eſto brachium nr̃m. i. ꝓtectio nr̃a que p brachiũ deſignať: qꝛ qñ timemus capiti/ ſtatim opponimꝰ brachiũ ꝓtegentes caput vl' etiã alia membꝛa. Vel ſic: Eſto brachiũ nr̃m. i. expugnatoꝛ ſennacherib ⁊ hoſtiũ nr̃oꝝ: quia ꝓ magna parte in brachijs ꝯſiſtit pugna. Et qꝛ ĩ magna anguſtia ſumꝰ/ nõ tardes: Vñ addit: f In mane. i. cito/ non cras: non in veſpera/ ſed in mane: et ſic in mane ſũt due partes. Vel vt ſit vna pars et nomẽ: ſic: e Eſto brachiũ nr̃m in mane. i. magna ꝓtectio ⁊ defẽſio noſtra: qꝛ multũ indigemus: ⁊ qꝛ magnꝰ eſt exercitus aſſyrioꝝ. g Et ſalus nr̃a in tp̃e tribulatiõis. i. eſto ſaluatio noſtra in tp̃e obſidionis quãdo plus indigemꝰ ⁊ auxiliũ opoꝛtuniꝰ: Sic habet lr̃a nr̃a. Scd̃m Hiero. e Eſto brachiũ coꝝ. i. inimicoꝝ expugnatio. h A voce angeli/ quem dñs nocte miſit in caſtra aſſyrioꝝ. i Fugerũt populi. i. fugient aſſyrij. Preteritũ dicit pro futuro ꝓphetali certitudine. q. d. ita certum eſt/ ac ſi iam factũ eſſet. k Et ab exaltatiõe tua. i. ab exterminatiõe ſennacherib: in qua apparebit potentia ⁊ magnitudo tua: et erga nos miſcđia tua dñe in q̃bus exaltaris. l Diſperſe ſũt gentes: ꝯgregate cõtra nos ex omni parte cum ſennacherib. Deinde ꝯuertit ſermonẽ ad exercitũ ſennacherib/ dicẽs: m Et cõgregabũtur ſpolia vr̃a/ a iudeis o vos aſſyrij. n Sic colligit bruchus velut cũ foſſe plene fuerint de eo. i. in magna multitudine: ſicut locuſte moꝛtue colliguntur in terra illa in magnis aceruis. Vl' ſic. In t̃ra ꝓmiſſiõis qñ ẽ magna copia locuſtarũ: ⁊ ꝯtingit eas moꝛi aliq̃ peſte/ collecte terre infodiũtur: ne ventus eas recipiat ⁊ ꝓijciat in mare: qꝛ mare tũc iterũ eijceret eas ad litus: ⁊ tunc ꝯtingeret q̃ ex ouis earũ naſcerentur parue que dicuntur bruchi/ q̃diu volare nõ poſſũt ꝓpter defectũ alarũ: et qñ incipiũt alas hñe dicuntur atelabi: ⁊ quãdo plene volãt dicuntur locuſte. Plus autẽ nocet bruchus q̃ atelabꝰ/ et atelabus q̃ locuſta: qꝛ quanto minꝰ de loco ad locũ trahitur: tanto plus coꝛrodit illud qđ comedere incipit vſq̃ ad radicẽ. Eſt ḡ ſenſus: m Cõgregabuntur ſpolia vr̃a o vos aſſyrij. n Sic colligit bruchus velut cũ foſſe plene fuerint de eo. i. coꝛpa vr̃a incinerata colligentur ac ſi diu fuiſſẽt in t̃ra: vt bruchi ſiue locuſte/ qđ idẽ eſt: ſic hõ ſenex ⁊ hõ iuuenis: et pro eodẽ accipitur hic. o Magnificatꝰ ẽ/ vehemẽter. p Dñs/ in miraculo extmĩatiõis: ĩ quo apparuit ops: qꝛ ſolo verbo ſuo tot ⁊ tãtos hoſtes iudeoꝝ contriuit. q Qm̃ habitauit in excelſo. i. ꝓtexit templũ ſuũ ſitũ in mõte ſion/ foꝛtiť/ diligenť: ſicut hõ quilibet ꝓtegit habitatiõnẽ ſuã vel domũ. r Impleuit ſion iudicio ⁊ iuſticia: qꝛ ibi iudiciũ fecit de ſennacherib rectũ: vt p̃daretur ab alijs/ ſicut ipſe p̃datus erat alios: et iuſticiã: id eſt vindictam de illo accepit. Vel/ r Impleuit ſion iudicio: q̃ ad aſſyrios: quos iuſte iudicauit. s Et iuſticia/ q̃ ad iudeos: qui

Al. recordi — Al. in mane

Moraliter ✱ ſ videntes tantã dei amplia̾rẽt curias ſuas ⁊ agros ⁊ vineas: et amplificati ſũt in poſſeſſionibꝰ/ tũc moꝛiuntur ⁊ perdũt oĩa. Job. xx. c. Qm̃ cõfringẽs nudauit domũ paupis: domũ rapuit ⁊ nõ edificauit eã: nec ẽ ſatiatꝰ venter eiꝰ: ⁊ cũ habuerit qđ cupierat poſſidere nõ poterit. Itẽ Job. xxiiij. b. De ciuitatibꝰ fecerũt viros gemere: ⁊ anima vulneratoꝝ clamauit. Et poſt cõminationem p̃elatoꝝ ſequitur querimonia ſubditoꝝ: ⁊ etiã dep̃catio pctõꝝ. c Dñe miſerere nr̃i. Hic notatur gratia q̃druplex. Operãs p h̃ qđ dic̃: Miſerere. Cooperãs p h̃ qđ dicit: Te expectauimꝰ. Cõſeruãs: p h̃ qđ dic̃: Eſto brachiũ nr̃m in mane. Cõſũmãs: per h̃ qđ dicit: Et ſalꝰ nr̃a i tempe tribulatiõis. Eccl. xxxvj. a. Miſerere nr̃i deꝰ oĩm ⁊ reſpice nos: ⁊ oñde nob luc̃ miſerationũ tuaꝝ: ⁊ immitte timoꝛẽ tuũ ſup gẽtes q̃ nõ exquirũt te. Dicit ḡ: c Dñe miſerere nr̃i/ pctã dimittẽdo. d Te enĩ expectauimꝰ vt nos adiuues ad opandũ/ libero arbitrio gratiam infundẽdo. e Eſto brachiũ noſtrum i mane/ pſperitatis/ nos ſm̃ beneplacitũ tuũ regendo ⁊ ducendo ſicut miles equũ. g Et ſalus noſtra i tempoꝛe tribulatiõis. i. temptationis: nos a malignis ſpiritibus liberãdo. Primũ neceſſariũ ẽ: vt mũdati a peccato gratiam recipiamꝰ. Secũdũ ad hoc vt bona faciamꝰ. Tertiũ ne noſmetipſos in pſperitate per ſuperbiam extollamꝰ. Quartum: vt non in aduerſitatibꝰ ſuccũbamus. h A voce angeli fugerũt populi. i. a voce chꝛiſti clamãtis in cruce: q eſt angelus magni conſilij. S. ix. b. ſm̃ ſeptuaginta: fugerunt turbe demonũ/ nullũ in eo peccatũ reperiẽtes. Vel/ i Fugerunt populi. i. diſcipuli fluidi per dubietatẽ/ vt aqua. Unde Apoc. xvij. d. Aque multe: populi multi. De hoc dicitur Zach. xiij. c. Percute paſtoꝛẽ ⁊ diſpgentur oues gregis. Vel/ h A voce angeli. i. chꝛiſti dicẽtis: Ite maledicti ĩ igne eternũ: Matth. xxv. d. i Fugerũt populi. i. collectio dãnatoꝝ. i. in die iudicij fugiet. Vel h A voce angeli. i. cuiuſlibet iuſti deuote oꝛãtis: i Fugiut populi/ malarũ affectionũ ⁊ cogitationũ ⁊ ſuggeſtionũ. Vox iſta que fugat hos populos/ magꝰ eſt coꝛdis q̃ oꝛis. Verſus. Nõ vox Verſus ſed votũ: nõ muſica choꝛdula ſed coꝛ. Nõ clamoꝛ/ ſed amoꝛ clamat ĩ aure dei. Voce canẽs/ oꝛet animo: non ſola laboꝛet Vox: perit ex oꝛe clamoꝛ ſine coꝛdiſ amoꝛe. k Et ab exaltatiõe tua diſpſe ſũt gẽtes. i. iudei deſtructi ꝓ eo q̃ chꝛiſtum exaltauerũt in cruce. Vel ſic: Ab exaltatiõe tua/ in cruce. l Diſperſe ſũt gẽtes/ fugiẽtes ab idolis ſuis ⁊ ad te cõgregate. De hoc dicit Joh. xij. c. Ego ſi exaltatꝰ fuero a terra: oĩa trahã ad meipſũ. Vel deus exaltatur: qñ hõ ſeipſũ humiliat: ⁊ tunc diſpgunt demones et turba temptationũ. Pſ. Accedet hõ ad coꝛ altũ ⁊ exaltabit deꝰ. Pſ. 63. m Et ꝯgregabunt ſpolia veſtra ſicut colligit bruchus/ velut cũ foſſe plene fuerint de eo. Hoc poteſt dici auaris: q ſpolia quibus paupes ſpoliant congregãt ⁊ abſcondũt in arcis: ⁊ claudunt foꝛtiter ne exeant/ ſicut bruchus colligit in foſſis: et claudit in t̃ra ne exeat. Nec deſiſtunt ꝯgregare/ cũ etiã foſſas: id eſt arcas habeãt plenas denarijs. S. iij. c. Vos depaſti eſtis vineã meã: ⁊ rapina pauperis ĩ domo veſtra. Nõ poſſunt autem impleri foſſe auaroꝝ. i. theſauri. Eccl. v. b. Auarus non implebit pecunia: quia ea que ꝯgregant inania ſunt/ ⁊ nõ replent. Unde Hiere. iiij. f. Aſpexi terrã ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihili. Item qꝛ ſm̃ q̃ ex vna parte fit repletio/ ex alia fit indigẽtia: ſicut patet de diuite/ Luc. xij. c. quãdo creuit ei ex vna parte multitudo frumẽtoꝝ: ex alia parte venit ei indigentia hoꝛreoꝝ. Item coꝛ non põt retinere diuitias. Aggei. j. b. Qui mercedes congregauit miſit eas in ſaccum pertuſum. o Magnificatus eſt dñs: quoniam habitauit in excelſo: id eſt nomen chꝛiſti magnificatũ eſt quoniã pependit in ligno. Unde Phil. ij. a. Factus eſt pro nobis obediens patri vſq̃ ad moꝛtem: moꝛtem autem crucis: ꝓpter qđ ⁊ deꝰ exaltauit illũ: ⁊ donauit illi nomẽ qđ ẽ ſup oẽ nomẽ. r Impleuit ſion iudicio ⁊ iuſticia. i. eccliã militantẽ: que ſpecula eſt et montis gaudiũ: id ẽ eccleſie triũphãtis/ diſcretione in p̃elatis: ⁊ bonis operibꝰ in ſubditis cumulauit. Sed heu hodie ✱

ꝟ videntes tantam dei clementiam et potentiam/ab idolatria reuerſi ſūt:et ſic iuſtificati ſunt. a Et erit fides. Predi/cta deſtructione ſennacherib/cōuertit ſe ad ezechiam/dicēs: Et erit fides:id eſt fidelis populus/vel recta credulitas. b In temporibus ſuis:id eſt in tpibus populi liberati. c Diuitię ſalutis ſapiētia ⁊ ſciētia. Hoc dicit:quia ꝓpt factū iſtud magnū ⁊ diuitias q̄s acqſierāt ibi iudei/ꝯuerſi ſūt ad dn̄m ⁊ magis ſollicite ſe cuſtodierūt a pctō. Vn̄ dic: Diuitię ſalutis.i. diuitię q̄s dedit dn̄s iudeis in ſaluationē eoꝝ ⁊ deſtructionem ſennacherib: ſunt/ d Sapia/q̄ ad amorē dei:qꝛ ſapientia eſt de diuinis. e Et ſciētia/q̄ ad cuſtodiā a pctō:qꝛ ſciētia ē de humanis.q.d. diuitię q̄s ipſi acq̄rēt in ſaluatiōe ſua/ erūt eis occaſio ſapiētię/in cognoſcēdo ⁊ diligēdo deū: et ſciētię/ i cauēdo pctm̄. Et pōt legi increpatiue: vt incipiat hic increpatio ꝓ gloriatiōe quā habebāt de diuitijs acqſitis in exercitu ſennacherib.q.d. ꝓpha: Vos iudei gl'abimini de diuitijs iſtis:⁊ relinquetis dn̄m poſtea:⁊ timorē eius deſeretis: Sed/ c Diuitię ſalutis.i. diuitię ſalutares q̄s nōdū habetis:ſūt ſuple/ d Sapia.i. dilectio dei e Et ſciētia.i. cauere a pctō. De qb⁹ Prouerb.xiij.b. Redemptio aīe viri diuitię ſuę. f Timor dn̄i ipſe ē theſaur⁹ ei⁹.i. pcioſū et charū dn̄o vt theſaur⁹. Dicit aūt timor theſaurus dn̄i:qꝛ oīa bona ⁊ dona dn̄i ꝯſeruat vt arca/ne rapiant a furib⁹: et vt lapis poſit⁹ ſup aſſeres dom⁹ ne rapiant a vēto ſupbię. Vn̄ Eccī.xxv.b. Timor dn̄i oīb⁹ ſe ſupponit: Timor ꝓprie cuſtodit a vento ſupbię:qꝛ hūiliat. Predicta aūt reuerſiōe eoꝝ ad pctm̄/ſbdit de deſtructiōe eoꝝ facta p chaldęos ⁊ romanos. Vn̄ dr: h Ecce vidētes.i. ꝓphę: ſm qd dr.j. Reg.ix.b. Num h ē vidēs: Et ibidē. Qui eni dr ꝓpha hodie:olim dicebat vidēs. i Clamabūt foris.i. flebūt eiecti de hieruſa/lem ꝓ incēdio ciuitatis ⁊ tēpli. k Angeli pacis.i. ꝓphetę et ſacerdotes:q ſūt nūcij pacis. De qb⁹ Malach.ij.b. Labia ſacerdotis cuſtodiūt ſciētiā:⁊ legē reqrēt de ore eius: qꝛ angel⁹ dn̄i exercituū ē. l Amare flebūt/ ꝓ deſtructiōe gētis ſuę. Vn̄ Hiere.ix.a. Quis dabit capiti meo aquā: ⁊ oculis meis fontē lachrymaꝝ: Et plorabo nocte ⁊ die interfectos filię ppli mei. Vel/ k Angeli pacis/q dati ſūt vobis ad cuſtodiā: l Amare flebūt/ ꝓ deſtructiōe ppli ſibi cōmiſſi.i. tāta erit calamitas vr̄a ꝙ ſi fieri poſſet/ angeli cuſtodes vr̄i amare flerēt cōpatiētes vobis. m Diſſipatę ſūt vię.i. poſt captiuitatē romanoꝝ nullus trāſijt p eas/ac ſi eſſent diſſipatę. Vn̄ Thren.j.b. Vię ſion lugēt: eo ꝙ n̄ ſit q veniat ad ſolēnitatē. Vel ſic: Diſſipatę ſūt vię: qꝛ in eis creuerunt ſpinę ⁊ vepres:q̄ vias deleuerūt. Et h ē: Quia/ n Ceſſauit trāſiens p ſemitā.i. illi q ſolebāt trāſire p eas/ veniētes ad ſolēnitatē. Et hui⁹ deſtructiōis cauſā ſubdit dicēs: o Irritū factū eſt pactū.q.d. oīa p̄dicta mala ꝯtingēt: qꝛ iudei irritū fecerūt pactū qd pepigerūt cum dn̄o dicētes: Oīa q̄ p̄cepit nob dn̄s audiem⁹ ⁊ faciem⁹: Exo.xix.b. Vel Irritū factū eſt pactum/qd pepigit dn̄s cū abraā de ſeminis ei⁹ multiplicatiōe: Gen̄.xv.b.et.xxij.c. Irritū dico ſm hoīz opinionē. p Proiecit/dn̄s/ciuitates/iudeoꝝ q̄s ꝓtegere ſolebat. q Nō reputauit hoīes.i. non reputauit iudęos hoīes/ſ iumēta: q̄ſi beſtialit viuētes. Vel/ Nō reputauit hoīes.i. ꝑdere eos tanq̄ nihilidurit ac ſi n̄ reputaſſet hoīes.

Ar. ſuis

a Et erit fides in tēpib⁹ ſuis.
b Diuitię ſalutis ſapientia et
c ſciētiā: timor dn̄i ipſe ē the/
f ſaurus eius. Ecce videntes
k clamabunt foris: angeli pa/
l cis amare flebunt. Diſſipa/
n tę ſunt vię: ceſſauit tranſiēs
o per ſemitam: irritum factum
p eſt pactum: proiecit ciuita/
q tes: nōn reputauit homines.

re indigem⁹/vt caueam⁹ a malo: ſapiētia/vt ꝓficiam⁹ in bono: ſcientia autem/vt cauti ſimus tam in vno q̄ in altero. g Ipſe ē theſaur⁹ ei⁹: Timor dn̄i ē theſaur⁹: q ipſe primū ꝯducit milites ſuos. Eccī.j.b. Initiū ſapię timor dn̄i. Item timor theſaur⁹ eſt dn̄i: in quo oēs diuitię virtutū claudunt: ne a furib⁹.i. a demonib⁹ vel vitijs rapiant: ⁊ maxime a fure domeſtico.i. ſuperbia/quę plus nocet. Vnde Aug⁹. Cetera vitia in malis operibus exercentur vt fiant: ſuperbia ꝟo etiam bonis operibus inſidiatur vt pereant. h Ecce vidētes. Hoc poteſt exponi d captiuitate iudęorum facta per romanos: vel de die iudicij. Primo ſic: Ecce vidētes:id ē apl'i aperte videntes ꝓphetias impletas: quibus dictum eſt/ Luc.x.d. Bti oculi qui vident quę vos videtis. i Clamabūt foris: id eſt apte p̄dicabūt iudęis: vel p̄dicabūt gētib⁹ q foris erāt q̄ſi in viarū exitu iudeis nolētib⁹ recipere p̄dicationē eoꝝ. Vn̄ Matth.xxij.a. Nuptię q̄dem paratę ſūt: ſed qui inuitati erant nō fuerūt digni: Ite g ad exit⁹ viarū et q̄ſcunq̄ inueneritis bonos ⁊ malos vocate ad nuptias. Hoc ē qd dictū eſt in Act.xiij.g. Vobis oportebat primū loq verbū dei: ſed qꝛ repuliſtis illud ⁊ indignos vos iudicatis vitę ęternę: ecce ꝯuertimur ad gentes. k Angeli pacis amare flebunt.i. apl'i nūcij pacis miſſi ad iudęos/portātes pacē valde dolebūt de obſtinatiōe eoꝝ. Vn̄ Ro.ix.a. Optabam eni ego ipſe a chriſto anathema eſſe pro fratrib⁹ meis: q ſunt cognati mei ſm carnē. Itē de futuro iudicio. h Ecce videntes/boni.ſ.pęnā maloꝝ. i Clamabūt foris.i. apte laudabūt pro ſua liberatione. Vnde.s.xxiiij.c. Quō ſi paucę oliuę excutiant quę remanſerūt de olea: ⁊ racemi cū fuerit finita vindemia: ſic pauci electi poſt ſepationē maloꝝ/ſupplet Interl. Et poſt. Hi leuabūt vocem ſuam atq̄ laudabūt: cū glorificat⁹ fuerit dn̄s. m Diſſipatę ſunt vię/preceptorum. n Ceſſauit trāſiens p ſemitā/ ꝯſilioꝝ. o Irritū factū eſt pactū/qd pepigerūt hoīes cū deo in baptiſmi ſuſceptiōe: qd ſpoponderūt adinuicē ꝯiuges in mutua cōiunctione: qd ꝓmiſerūt clerici in ſua ordinatiōe: epiſcopi in ſua ꝓmotione: religioſi in ſua ꝓfeſſiōe. Primū irritū factū eſt: qꝛ oēs fere hodie ad pompas diaboli redierūt: qui diabolo tn̄ abrenūciauerūt ⁊ omnib⁹ pompis ei⁹. Secūdū: qꝛ oēs fere coniugati fidem cōiugij: id eſt caſtitatē quā ſeruare mutuo ꝓmiſerāt/fregerūt.s.xxiiij.a. Terra interfecta eſt ab habitatorib⁹ ſuis: qꝛ tranſgreſſi ſunt leges: mutauerūt ius: diſſipauerūt fęd⁹ ſempiternū. Tertiū: qꝛ fere omēs clerici hodie votū caſtitatis/qd in ſuſceptiōe ſacrorū ordinū emiſerant/incōtinent viuēdo rumpūt. Hiere.v.c. Eq amatores in fęminas ⁊ emiſſarij facti ſūt: vnuſq̄ſq̄ ad vxorē ꝓximi ſui hinniebat. Ibidē.b. Saturaui eos ⁊ męchati ſūt ⁊ i domo meretricis luxuriabant. Quartū: qꝛ moderni p̄lati q curā gerere d ſubditis fideliter in ſua ꝯfirmatione ⁊ ꝯſecratiōe promiſerāt/aulas regias ⁊ palatia frequentando/ad nihil niſi ad lites et ad cauſas regum ⁊ principū intendunt. Hiere.xxiij.a. Hęc dicit dn̄s ad paſtores: Vos diſperſiſtis gregem meum: ⁊ non viſitaſtis eos. Quintū: quia clauſtrales ꝓpter ſuas inutiles imo noxias traditiones regulam dimiſerūt. Matth.xv.a. Vos irritum feciſtis mandatum dn̄i propter traditiōes veſtras. Et ideo/ p Proiecit ciuitates: id eſt talium congregationes ꝓijciet in infernū. Modo aūt etiā proieciſſe videtur tales eccleſias canibus: id eſt demonib⁹: quia ipſi ex oī parte lacerant ⁊ mordent membra eccleſię: ita vt iam pauciſſimi euadant. Vnde Amos.iij.d. Quomodo ſi eruat paſtor duo crura/aut extremū auriculę: ſic eruent filij iſrl'. q Nō reputauit homines. Predictos nō reputat dn̄s homines: nec mirum: quia non viuunt vt homines: ſed vt iumenta. Ps. Homo cum in honore eſſet non intellexit: comparatus eſt iumentis inſipientibus: ⁊ ſimilis factus eſt illis. Ps.48.

Irritū factū eſt pactum in q̄nq̄ generib⁹ hoīm

Myſtice

B

ꝟ Luxit ⁊ elanguit

Moraliter ✱ lauit. Sed heu hodie totum ſal eccleſię infatuatum eſt: dum omnes poſtpoſitis ſpiritualibus: inhiant temporalibus: dū omnes quęrūt q ſua ſūt: nō quę ieſu chriſti: et ꝓpter h peſſime fallit hodie. Vn̄ Sen̄. Sūma maloꝝ ē ꝙ viuit ad exemplū.s.xxvj.d. Iuſticiā nō fecim⁹ in terra: ꝓpterea nō ceciderūt habitatores ei⁹. a Et erit fides i tpib⁹ ſuis. Ad literā: fidelis ꝓplus in tpib⁹ chriſti. c Diuitię ſalutis.i. diuitię ſalutares. d Sapia ⁊ ſciētia timor dn̄i. Timo/ Phil.2.c.

✱ Luxit ⁊ elanguit

☞ a Luxit ꝛ elāguit terra.i.habitatoꝛes terꝛe: vt ſit ibi me-
tonymia: ꝛ accipiatur ibi cōtinens ꝓ ꝯtento. Uel ſic: Luxit ꝛ
elanguit terra.i.ad modū lugentis ſe habuit/nō ferēs fru-
ctum repleta ſpinis ꝛ vepꝛibꝰ: et ita cauſa fuit luctꝰ ꝛ languo-
ris. b Confuſus eſt libanus: id eſt templū qđ erat fa-
ctum de lignis libani.
De quo dicit Zach.
xj.a. Aꝑi libane poꝛ-
tas tuas. c Et ob-
ſurduit/pꝛedictus li
banus: id eſt templū:
vt decetero non audi-
ant ibi hymni ꝛ pſal-
mi dñi. Uel/ Obſur-
duit: vt nō audiatur
oꝛatio āgeloꝝ ꝛ ſacer-
dotum oꝛantiū ꝓ ob-
ſidione ciuitat͛ vt ſol-
ueretur. Uł/ Obſur-
Al. tignis duit: qꝛ ſacerdotes ñ
audierūt vocem dñi:
id eſt ſirach. d Et
factus eſt ſaron: id eſt locus ille: e Sicut deſertū.i.
ſterilis ꝛ infructuoſus. Saron eſt ꝓuincia ſita inter ioppen et
lydam: in qua ſunt campi fertiles ꝛ latiſſimi. f Et ꝯcuſſa
Deut.3.a. et.29.b. eſt baſan et carmelꝰ. Baſan eſt regio trans ioꝛdanē/og:
quā dedit moyſes duabꝰ tribubus ꝛ dimidię: Nume. xxj.g.
Carmelus mons eſt terrę ꝓmiſſionis fertiliſſimꝰ. Unde per
hoc notat eſaias iudęos omnē fertilitatē amiſiſſe. h Nūc
ꝯſurgā dicit dñs.i. vindictā de vobis accipiā: qui dū ex-
pecto ad pęnitentiā/iacere videoꝛ aut ſedere. i Nūc ex-
altaboꝛ.i.magnꝰ ꝛ potens apparebo vindicta accepta đ vo
bis. k Nūc ſubleuaboꝛ.i.magnꝰ ꝑdicaboꝛ a vobis ꝛ a
vicinis: q ſcient quę fecero vobis. Scđm aūt andreā legitur
ꝯtra aſſyrios/ſic. h Nūc ꝯſurgā dicit dñs: ad defen-
ſionē iudęoꝝ: q ſedere videoꝛ eos nō tuendo. i Nūc ex-
altaboꝛ: nūc ſubleuaboꝛ/ accepta vindicta de aſſyrijs.
l Cōcipietis ardoꝛē.i.irā ad deſtruendū iudęos q̄ interiꝰ
in viſceribꝰ ardebit: qꝛ nō poteritis cito explere deſiderium
veſtrū. m Et parietis ſtipulā.i.ita faciles erit͛ ad cōbu
rēdū ac ſi ſtipulā peperiſſetis. n Spūs veſter vt ignis
voꝛabit vos.i.ita ardebitis ab interioꝛibꝰ vſq3 ad exterio-
ra ac ſi ipſe ſpūs ignē ſuccēdiſſet in vobis. o Et erūt po
puli.i.aſſyrij. p Quaſi de incēdio cinis.i.q̄ſi cinis q
fit vel oꝛit de incēdio.q.d.exercitꝰ aſſyrioꝝ cremabit ꝛ redi-
getur in cinerē. q Spinę ꝯgregatę.i.aſſyrij ſpinoſi con
gregati ad obſidēdā hieruſalē ꝛ deſtruendā: r Igni cō-
burent.i.ſicut ſpinę cōgregatę ad nihil aliud ſunt vtiles ni-
ſi ad cōburendū: ita aſſyrij ad hoc ꝯgregati ſūt vt cōburant
a dño. s Audite q longe eſtis.i.oēs gētes ꝛ ꝓpli audi-
te etiā vſq3 i longinquū: q̄ſi tantū eſt factū ꝙ debet narrari ꝑ
totū/etiā vſq3 in longinquū. t Quę fecerim/aſſyrijs de
ſtruēdo eos. v Et cognoſcite vicini foꝛtitudinē me
am.i. vos moabitę ꝛ idumęi: ꝛ timete decętero ꝑſeq iudęos.
y Cōtriti ſūt i ſion pctōꝛes: qꝛ iuxta ſion obſidebāt hie
ruſalē aſſyrij: ꝛ ibi redacti ſunt in cinerē/ quaſi eſſent contriti.
Uel ꝯtriti accipit ibi pꝛo deſtructi. z Poſſedit tremoꝛ
hypocritas.i.aſſyrios: q vident modo eſſe aliqđ ꝛ poſſe:
ꝛ in veritate nihil poſſūt: ſicut hypocritę vident aliqđ eſſe et
Tertia pars nihil ſūt. a Quis poterit habitare de vob cū igne
deuoꝛante: q.d. modo credit͛ o aſſyrij ꝙ poſſitis euadere
ignē illū quo cōburēdi eſtis ꝛ habitare i hieruſalē: iuxta quā
erit ignis ille: ſed nō poteritis. Uel ſic: Quis poterit ha-
bitare de vob/aſſyrijs q eſtis imūdi pctōꝛes: b Cū ig
ne deuoꝛāte.i.in tēplo vbi ē ignis i altari q deuoꝛat ſacrifi
cia: c Quis habitabit ex vob cū ardoꝛibꝰ ſempi
ternis.i.in tēplo vbi ignis iugit ardet: q̄ſi vos nō habitabi-
tis ibi: ſed ꝓpl's meꝰ q ſeruit mihi. Uñ ſubdit: d Qui am-
bulat i iuſticijs/mihi ꝓmitias ꝛ oblatiōes ꝛ decimas red-
dendo. e Et loquit veritatē.i.ſeruat legē ſicut ſeruare

a Luxit ꝛ elanguit terra: cō-
b fuſus eſt libanꝰ ꝛ obſurdu-
c it. Et factꝰ eſt ſaron ſicut de-
f ſertum: ꝛ cōcuſſa eſt baſan
g et carmelus. Nūc conſur-
i gam dicit dñs: nūc exalta-
k boꝛ: nūc ſubleuaboꝛ. Cōn-
m cipietis ardoꝛem et parietis
n ſtipulam: ſpiritus veſter vt
o ignis voꝛabit vos: ꝛ erūt po
p puli quaſi de incēdio cinis:
q r ſpinę cōgregatę igni cōm-
s burent. Audite qui longe
t v eſtis quę fecerim: et cogno-
x ſcite vicini foꝛtitudinē meā.
y Cōtriti ſunt i ſion pecca-
z toꝛes/poſſedit tremoꝛ hypo
a critas. Quis poterit habi-
b tare de vobis cum igne de-
c uoꝛante? Quis habitabit
ex vobis cum ardoꝛibꝰ ſem-
d piternis? Qui ambulat i iuſti
e cijs: et loquit veritatē: q ꝓij
f cit auariciam ex calumnia:

pꝛomiſit: vel veritatē ſeruat ad ꝓximū. f Qui pꝛoijcit
auariciā ex calūnia.i.non ſectatur auariciam vt accipiat
munera vel emendas ex calumniatione iuſti ꝛ cauſa iniuſta.
☞ Et excutit manus
Myſtice ✻ a Luxit ꝛ elanguit terra.i.eccłia luxit ꝓpt pctā filioꝝ
rū: elanguit ꝓpt dāna-
tionē eoꝝ. Uñ Hiere.
xxxj.c.et Matth.
ij.c. Uox in rama au-
dita ē/ploꝛatꝰ ꝛ vlula-
tus/rachel ploꝛās fili-
Al. ✝ Cōteriti os ſuos: ecce luctus:
Et noluit ꝯſolari qꝛ ñ
ſūt: ecce languoꝛ. b
Cōfuſus ē libanꝰ:
Al. ✝ Ant id eſt adulatoꝛes q ho
mines dealbāt. Inter
pꝛetatur eni libanꝰ albꝰ
vel cādidatio. c Et
obſurduit.i.q̄ſi ſur-
dus audiuit dñi ſui re
darguitionē: q̄ñ incre-
pat dñs eos de pctō. d Et factꝰ ē ſaron ſicut deſertū.
Saron interꝑtatur cantās triſticiā: ꝛ ſignificat detractoꝛes: q
in inferno ſicut deſertū erunt.i. inutiles: qꝛ videbunt apte ma
la oīm/nec opoꝛtebit ꝙ accuſet detractoꝛ. f Et cōcuſſa ē
baſan: quę interꝑtatur pinguedo.i.guloſi q ſplendide ꝛ pin-
guia comedūt. g Et carmelus: qđ interꝑtatur mollis vel
tenellꝰ.i.illi q mollibꝰ induunt. h Nūc ꝯſurgā dic dñs:
a moꝛte. i Nūc exaltaboꝛ/ in cruce vel in gentibus.
k Nūc ſubleuaboꝛ/ad cęlū. l Cōcipietis ardoꝛē:
inuidię vos iudęi. m Et parietis ſtipulā: ꝯſiliū inane et
inutile: quod fuit vt crucifigerent ieſum: ne perderent locū ꝛ
gentē: Ioh.xj.f.et ꝓpt h ſpecialit͛ ꝑdiderūt. n Spūs ve-
ſter vt ignis voꝛabit vos.i.inuidia quā habetis ꝯtra chꝛi
ſtū ꝛ apłos: qꝛ magna ē anguſtia inuidere. o Et erūt po
puli q̄ſi de incēdio cinis: qꝛ poſt captiuitatē pauci reli-
cti ſūt q̄ſi i memoꝛiā deſtructiōis ſuę: ſicut cinis ſignū eſt ignis
ꝑteriti. q Spinę ꝯgregatę igni cōburentur. Spinę
erāt phariſęi ꝛ ſcribę: q alios pūgebāt ꝛ redarguebāt: q igne
captiuitatis ſiue gehēnę cōbuſti ſūt. Moꝛalit͛. Conſurgit Moꝛaliter
dñs in mēbꝛis: q̄ñ accēdunt ad bñ opandū pigri: exaltat q̄ñ
humiliant ſupbi: ſubleuāt q̄ñ ad ꝯtēplationē trāſeūt actiui.
l Cōcipietis ardoꝛē ꝛ parietis ſtipulā. Hoc pōt dici đ
nouitijs: q pꝛimo ardoꝛē.i. feruoꝛē magnū ꝯcipiūt: ſed poſt-
modū tepiditatē: quę p ſtipulā ſignificat/pariūt. n Spūs
veſter vt ignis voꝛabit vos: qꝛ tales ſępe ex ardoꝛe fer
uoꝛis quē habēt in ꝑncipio ꝯſumunt q ad coꝛpꝰ. s Au-
dite q longe eſtis quę fecerim/dicit dñs: longe ꝑ pctm̄.
v Et cognoſcite vicini.i.q ꝓpe eſtis ꝑ fidē. x Foꝛtitu
dinē meā. Opus ē his q longe ſūt audire iudiciū dñi q pu
niuit iudęos captiuatos/vt redeāt: his aūt q ꝓpe ſūt vt time
ant. z Poſſedit tremoꝛ hypocritas/ſcribas.ſ.ꝛ pha-
riſęos q chꝛiſtū occiderūt. Itē poſſidebit tremoꝛ hypocritas
q nūc iuſtos ꝛ ſecuros ſe iactāt: q̄ſi nō timeāt/fingētes ſe ſecu
re viuere. a Quis poterit habitare de vob cū ig-
ne deuoꝛāte: Hic determinat q̄lis habitare debet in cęleſti
patria: vbi dicit habitare dñs per opis excellētis pulchꝛitu-
dinē: qui ignis deuoꝛās dr ſeu ꝯſumēs: Deut.iiij.d.et Heb.
xij.g. c Quis habitabit ex vob cū ardoꝛibꝰ ſempi
ternis: Charitas: cuiꝰ igniculꝰ i via/fiet caminꝰ i patria. ſ.
xxxj.d. Uiuit dñs: cuiꝰ igniculꝰ in ſion: ꝛ caminꝰ i hieruſalē.
Dicunt aūt ardoꝛes charitatis ſempiterni: qꝛ charitas nunq̄
excidet.j.Coꝛ.xiij.c. d Qui ambulat i iuſticijs: Ecce
q̄s poterit habitare i excelſis cū igne deuoꝛāte ꝛ ardoꝛibus
ſempiternis. Qui ambulat i iuſticijs.i. vadit de virtute
in virtutē ſemꝑ ꝓficiēdo. Quęlibet eni virtus dicit iuſticia.
Et ſpecificat iſtud cōmune cum ſubdit: e Et loquit ve-
ritatē/nō falſitatē/nō vanitatē/nō doloſitatē vł duplicitatē.
f Qui ꝓijcit auariciā ex calūnia.i. auariciā q calū-
✻ nioſū deo facit:

¶ a ¶ Et excutit manꝰ ſuas ab omi munere: nec ꝑ cauſa etiã iuſta accipit munera. b ¶ Qui obturat aures ſuas ne audiat ſanguinẽ. i. ne audiat iudiciũ ſanguis: vel oppꝛeſſionẽ innocentis: vel peccatũ alteriꝰ. Vñ Oſee. iiij. a. Sanguis ſanguinẽ tetigit. c ¶ Et claudit oculos ſuos ne videat malũ: id eſt ne videat vxorẽ pximi ſui ad malũ: hoc ẽ ad concupiſcendũ: vel malũ quodlibet: quaſi qui talis eſt ꝙ nec audire nec videre vult malũ alteriꝰ. d ¶ Iſte / quẽ ſic deſcpſi: e ¶ In excelſis habitabit .i. in hieruſalẽ vel in ſion: que ſunt in excelſo ꝛ eminenti loco. f ¶ Munimẽta ſaxorum ſublimitas eius. q. d. tutus erit ꝛ magnus: ſicut qui habitat in locis ſaxoſis / ſublimibꝰ ꝛ abũdantibꝰ. Et notant ibi quinq; : que neceſſaria ſunt ad verã ſecuritatẽ. Primũ eſt caſtrũ forte: qd̃ notat ibi: Munimẽta ſaxorũ ſublimitas eius. i. ſion que eſt munita ſaxis: ꝛ ſublimis erit habitatio eiꝰ qui talis eſt. Secũdũ eſt ſufficiẽtia panis ꝛ aque. ſ. victualiũ: qd̃ notat ibi: g ¶ Panis ei datus eſt. i. ſion: vel ei qui talis eſt vt diximus a deo: h ¶ Aque eius fideles ſunt. i. indeficientes. Tertiũ eſt regnũ boni pncipis: Vñ dicit: i ¶ Regẽ in decore ſuo videbũt. i. ezechiã vel ioſiã videbũt ſubditi in honore. k ¶ Et oculi eiꝰ / habitãtis. ſ. in excelſis: l ¶ Cernẽt terrã de lõge: qſi ſup montẽ ſion poſitꝰ ſecure poterit cõſpicere regionẽ. Et nota ꝙ de h habitatore aliqñ loquit pluralit ꝑpt habitantiũ multitudinẽ: aliqñ ſingulariter ꝑpter eorum concordiã. Vnde ſubdit: m ¶ Cor tuum: dicit de habitatoribꝰ quaſi oĩs cor vnum habeant. n ¶ Meditabit timorẽ / dñi. i. dñm eſſe timendũ: q exercitũ ſennacherib tantũ ac talẽ ita facilit ſine pugna penitꝰ deſtruxit. Et hoc eſt quartũ neceſſariũ ſecuritati. ſ. ꝙ ciues vnanimes ſint / ne ꝑ diſcordiã tradant ciuitatẽ. Quintũ eſt ꝙ populus habitãs ſit † diſcretus. Et de hoc ſubdit: o ¶ Vbi eſt litteratꝰ. q. d. ꝙ ille quẽ deſcripſi / habitabit ĩ excelſis ſic repletis ꝛ munitis. Munitis dico: Vbi eſt litteratꝰ. i. populus multas ſciens litteras. Et qꝛ poſſet aliquis dicere: Verũ eſt: ſed nihil ſciet de litteris iudeorũ ſm verũ ſenſũ: Immo: Vnde ſubdit: p ¶ Vbi eſt legis verba ponderãs. i. pſcrutans ſenſus ꝛ myſteriũ legis. Et quia adhuc poſſet qs dicere: licz multi ſint ibi litterati / tamẽ nolent docere paruulos / ſubdit: q ¶ Vbi eſt doctor paruuloꝝ: quaſi ibi eſt qui docebit puulos. Vel legi põt totũ interrogatiue ſic: o ¶ Vbi eſt litteratus: Quaſi ita deſcripſi locũ iſtum: et qſi quis querendo dicat: Forte populus erit inſipiens / ſubdit: Vbi eſt litteratus: ſupple niſi ibi: p ¶ Vbi eſt legis verba ponderans: id eſt verba legis ponderare ſciens. i. intelligens quid importãt verba legis: ſupple niſi ibi: q ¶ Vbi eſt doctor paruulorũ: id eſt ſciens vel volens docere paruulos: ſupple niſi ibi: r ¶ Populũ imprudentẽ non videbis / ibi. ſ. Et quaſi quis dicat: Reuera erũt ibi doctores legis ꝛ litrati / ſ loquent pfũde ꝛ obſcure: Iõ ſbdit: s ¶ Populũ alti ſermonis: id eſt pfundi ꝛ obſcuri: ſicut mare dicit altum: quia profundũ: t ¶ Ita vt non poſſis intelligere diſertitudinẽ lingue eius. q. d. bene poteris intelligere loquelã

Marginal notes: i.c. ſ.ſ niſi / 3.c. q recte / ſimo.c.eſt / ſiones — † ſollertus

a ꝛ excũtit manus ſuas ab om-
b ni munere: qũi obturat au-
res ſuas ne audiat ſãguinẽ:
c ꝛ claũdit oculos ſuos ne vi-
d deat malũ. Iſtẽ in excẽlſis
e
f habitabit: mũnimẽta ſaxorũ
g ſublimitas eius. Pãnis ei
h datus eſt: aqũe eius fideles
i ſunt. Regẽm in decore ſuo
k
l videbũt: ꝛ ocũli eiꝰ cernẽnt
m terrã de longe. Cõꝛ tuũ me-
n
o ditãbit timorẽ. Vbi ẽſt litte-
p ratꝰ: vbi eſt lẽgis verba pon
q derans: vbi ẽ dõctor paruu-
r lorũ: Popũlũ imprudentẽ
s nõ videbis: ppl̃m ãlti ſermo-
t nis: ita vt nõ põſſis intellige
re diſertitudinẽ lingue eius

¶ Moraliter * nioſũ deo facit. Que duobus modis contrahit: male acquirendo: ꝛ male retinẽdo. Vnde ꝛ duobus modis proijcit: malũ queſitum vitando: et acquiſita bñ expendẽdo. a ¶ Et excutit manus ſuas ab omni munere. A munere manus: hoc eſt bonum. A munere lingue: id eſt adulatione: hoc eſt perfectũ. A munere cordis. i. humano fauore: hoc eſt perfectiſſimũ. Nota ꝙ excutit res a manu que ledit / vel que inficit. Excutienda ergo ſunt munera: quia ledunt. Vnde Deut. xvj. d. Non accipies pſonã neq; munera: quia munera excecant oculos prudentũ. Item / quia inficiunt. Vnde Abacuk. ij. b. Ve qui multiplicat non ſua: vſq; quo aggrauat contra ſe denſum lutũ: b ¶ Qui obturat aures ſuas ne audiat ſanguinem: id eſt claudit aures ſuas ad detractionẽ / ĩ qua ſanguis effundit: id eſt peccatũ. Vnde Eccl. xxviij. d. Sepi aures tuas ſpinis: ꝛ noli audire linguã nequam. c ¶ Et claudit oculos ſuos ne videat malum. Per hoc excludit luxuria: que frequent reſpectibꝰ et nutibus oculorũ contrahit: ſed iuſtus oculos claudit / ne ĩcaute reſpiciat vñ peccet. Vnde Iob. xxxi. a. Pepigi fedus cum oculis meis: vt non cogitarẽ de virgine. d ¶ Iſte in excelſis habitabit: hoc eſt cum deo ꝛ angelis ꝛ ſanctis. f ¶ Munimenta ſaxorum. Determinato quis debeat habitare ĩ excelſis / ſubiungit bona que ſunt ibi. Primũ eſt ſecuritas. Vnde dicit: Munimenta ſaxorũ ſublimitas eius. ĩ. xxxij. d. Sedebit populus meꝰ ĩ pulchritudine pacis: ꝛ ĩ tabernaculis fiducie. Saxa ſunt ſancti vel angeli firmi ꝛ imobiles: qui munimenta ſunt celeſtis patrie: quia cuſtodiũt eam. Vnde. ĩ. lxij. b. Sup muros tuos hieruſalem conſtitui cuſtodes: tota die et tota nocte in perpetuũ nõ tacebunt. g ¶ Panis ei datus eſt: aque eius fideles ſunt. In hoc notatur affluentia omnis boni: que debet eſſe in patria. Vnde. ĩ. xxxij. d. dicit: Sedebit populus meus in pulchritudine pacis: ꝛ ĩ tabernaculis fiducie ꝛ in requie opulenta. Et Pſ. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Hic eñ non ſatiat homo: ſed ſemp eſurit. Vñ ĩ. xxx. e. Dabit tibi dominus panem artũ ꝛ aquam breuem. i ¶ Regem in decore ſuo videbunt: id eſt in maieſtate ſua: k ¶ Et oculi eius cernent terrã de longe: id eſt terrenos ꝛ peccatores longe a ſe videbunt. Vnde Luc. xvj. f. Eleuans autẽ oculos ſuos cũ eſſet in tormẽtis / vidit abraã a longe. Et poſt. Inter nos ꝛ vos chaos magnũ firmatũ eſt: vt hi qui volunt hinc tranſire ad vos non poſſint: neq; inde huc tranſmeare. m ¶ Cor tuũ meditabit timorem / non ſeruitutis ſed reuerentie. Timor eñ ſeruilis nõ erit in patria. o ¶ Vbi eſt litteratus. i. philoſophus multa litterarũ ſubtilitate imbutus: p ¶ Vbi eſt legis verba ponderãs: id eſt doctor theologie multiplici expoſitiõe ſacrã ſcripturã diſcutiens: q ¶ Vbi eſt doctor paruulorũ. i. pdicator ſimplices ꝛ rudes inſtruens: Primus de via recte cognitionis exijt: quia cum cognouit deũ / non ſicut deũ glorificauit: ſed euanuit in cogitatiõibus ſuis: Roma. ij. c. Secũdus de via recte eruditionis: dum verba ſacre ſcripture ad intellectũ propriũ conatur conuertere: cum deberet potius intellectũ propriũ doctrine ſacre ſubiugare. Tertius de via charitatis exiuit: quia charitatem ſuam primus dereliquit: Apoc. ij. a. Cum pdicans alijs ꝛ corpus ſuum non caſtigans / reprobus efficiet. Primꝰ ſedet in cathedra vanitatis: ſecũdus in cathedra ambitionis: tertius in cathedra voluptatis: Et ideo omnes ſtulti facti ſunt. Vnde. j. Corinth. j. c. Vbi ſapiens / vbi ſcriba / vbi cõquiſitor huiꝰ ſeculi: Ecce illa tria. Et poſt. Nõne ſtultã fecit deꝰ ſapiaz huiꝰ mũdi: s ¶ Populũ alti ſmonis: in toto mũdo. Populꝰ alti ſmõis. i. obſcuri nõ deberet videri: qꝛ obſcuritates leg ꝛ ꝓphetar iã ceſſauerũt: Vñ mõ nõ eẽt opꝰ loq obſcure. Matth. xj. b. Lex ꝛ ꝓphete vſq; ad iohannẽ. r ¶ Populũ imprudentẽ nõ videbis. Vtinã ppl̃m prudentẽ recta prudẽtia viderem. Sz hodie videmus mltos prudẽtes prudẽtia carnis: q tñ mors ẽ ĩ veritate: Ro. viij. b. t ¶ Ita vt nõ poſſis intelligere diſertitudinẽ lingue eius. Sepe tamẽ videmꝰ hoc ꝙ mõ fere oĩs loquunt lingua agotica. i. philoſophica: ꝛ pauci iudaica. i. recte theologica:

Marginal references: 1. Corĩ. 1. c. — Pſ. 16. — 1. Corĩ. 9. d. — Ro. 1. c.

ꝟ ligere loquelā litteratoꝝ habitantiū ibi. a In quo: id eſt in tali populo cuius loquela nō poteſt intelligi: b Nulla eſt ſapiētia: ſed tm̄ inutilis facūdia. Et conuertiꝝ ſtatim ad illū quē deſcripſerat habitaturū in excelſis: et delonge aſpecturū terrā / dicens: Tu q̄ terrā ita delonge aſpicies: c Reſpice ſion ciuitatē ſolēnitatis noſtrę: id eſt ciuitatem ſitam iuxta ſion: vbi fiūt ſolēnitates noſtrę p̄cepte nob a dn̄o. Et exponit qđ dixerit / ſion / cū ſubdit: d Oculi tui videbūt hieruſalem ciuitatem opulentā. i. abūdātē omni bono. Et videbunt / e Tabernaculū. i. templū: f Qđ nequaꝗ transferri poterit: qđ eſt imobile. Hoc dicit ad differentiā illius tabernaculi qđ fecit moyſes in deſerto: qđ transferebaꝝ de loco ad locū. g Nec auferenꝝ claui eius / quib⁹ tabulę inter ſe affixe ſūt: h In ſempiternū. i. nunꝗ. i Et oīs funiculi ei⁹ / quib⁹ tabernaculū tendi ſolet: k Nō rumpenꝝ / quaſi valde firmū eſt. Et loquiꝝ hic ſub metaphora: q2 tale tabernaculū cui⁹ nec claui nec funiculi mouenꝝ / valde firmū eſt: q2 ad litterā non erant funiculi in templo: l Quia ſolūmō ibi / ⁊ nō alibi: m Magnificus dn̄s deus noſter / videꝝ: id eſt / eſt. Et ideo nō ē mirū ſi firmū eſt: q2 dn̄s defēdit ⁊ firmat locū illū: ſicut dixit Heliodor⁹ / q̄ſi bene verberat⁹ fuerat. ij. Machab. iij. g. Uel ſic. Solūmō ibi magnificus dn̄s de⁹ noſter. i. dn̄s ⁊ nō idola eſt ibi. Et quia nō eſt multū delectabile eſſe in loco ſicco ⁊ ſine aqua / ſubdit: n Locus fluuiorū: ſupple erit ibi: de quo egredienꝝ / o Riui latiſſimi / aquaꝝ: p Et patentes. i. cōmunes omnib⁹: quia parū valet aqua eis quib⁹ nō eſt cōmunis. q Non trāſibit per eū nauis remigiū. i. nauis multis remigib⁹ circūdata: r Necꝫ trieris magna tranſgredieꝝ eū. i. nauis habēs tres ordines remigū. Sꝫ hoc poti⁹ videꝝ eē ad vituperiū / ꝗ ad laudē loci: q2 tanto nobilior eſt ciuitas: quāto maiores fluuios habet. Sꝫ intelligendū ꝙ vbi ē magna copia aquarū ſepe excreſcūt ⁊ ciuitatē obruunt: Unde ad notandū ſecuritatē hoc dic̄: quaſi erūt ibi aquę ſufficiētes: ⁊ nō tantę ꝙ obruant ciuitatē cum excreuerint. Uel poteſt hoc intelligi de nauibus hoſtiū. q. d. ſecurus erit locus ⁊ naues non veniēt ad eum obſidendū. Et oſtendit vnde hec ſecuritas ſit illi populo / cōnumerās ſe illis. s Domin⁹ enim iudex noſter: ⁊ ideo corrigit nos cū peccauerimus ei. t Dominus legifer noſter. i. accipiem⁹ legem de manu eius / non legem gentiū. v Domin⁹ rex noſter: ideo pugnabit ꝓ nobis. x Ipſe veniet. i. manifeſtabit ſe venire ī exercitu ſennacherib: y Et ſaluabit nos / de manu aſſyriorum.

ꝟ Et redit ad * theologica: ſic pueri iudęorū: Neemie. xiij. d.

B Al. ⁊ habitationem

Moraliter a In quo nulla ē ſapiētia. i. nihil bonū qđ recte ſapiat: et hoc ꝓpter defectū vitę taliū. Unde Gregori⁹. Cui⁹ vita deſpiciꝝ / reſtat vt p̄dicatio ei⁹ cōtemnaꝝ. Et Prouer. xix. a. Ubi nō ē ſciētia animę: nō eſt bonū. Bene dicit ſapiētia / non ſciētia: q2 ibi multa ē ſciētia / ſed nō ſapida: imo vana. Unde Sap. xiij. a. Uani ſunt omnes homies in quibus nō ſubeſt ſciētia dei. c Reſpice ſion ciuitatē ſolēnitatis noſtrę. i. eccleſiā triūphantē reſpice ī lectiōib⁹ / ī meditatiōib⁹ / in ꝯtemplatiōe: reſpice vt cęleſtia appetas ⁊ caduca cōtēnas. d Oculi tui videbūt hieruſalē ciuitatē opulentā. i. cęleſtē eccleſiā in affluētia oīs boni. j. lxiiij. b. Ocul⁹ nō vidit abſꝗ te: q̄ p̄paraſti expectātib⁹ te. Et Prouer. vlt. d. diciꝝ de cęleſti eccl'ia: Multę filię cōgregauerūt diuitias / tu ſupgreſſa es vniuerſas. Eccleſia triūphās dr̄ ſion et ſpecula ꝓpt meridiē plenę cognitiōis ⁊ feruorē charitatis. Diciꝝ etiā hierl'm ꝓpter multitudinē pacis. e Tabernaculū qđ nequaꝗ trāſferri poterit: q2 regnū cęleſte nō trāſfereꝝ ad aliquē. Un̄ Daniel. vij.

a in quo nullā eſt ſapiētia. b Re c ſpicē ſion ciuitatem ſolēnita d tis noſtrę. Oculi tui vide bunt hieruſalem ⁊ ciuitatem e opulentam / tabernaculū qđ f nequaꝗ transferri poterit: g nec auferenꝝ claui eius ī ſem h ternū: et oēs funiculi ei⁹ non i

k rumpenꝝ: q2 ſolūmō ibi magl nificm ⁊ dn̄s de⁹ nr̄. Loc⁹ fluno uioꝝ riuu latiſſimi ⁊ patētes: p q Non trāſibit per eū nauis r remigiū: necꝫ trieris magna s trāſgredieꝝ eū. Dn̄s eīm iu t dex nr̄: dn̄ſ legifer nr̄: dn̄ſ rex v nr̄. Ipſe ⁊ veniet et ſaluabit x y

d. Poteſtas eius poteſtas eterna q̄ nō auferet: ⁊ regnū eius qđ nō corrūpet. g Nec auferenꝝ claui ei⁹ in ſempiternū. Claui cęleſtis hieruſalē poſſūt dici ſentētię ſiue pęnę quib⁹ cōfigenꝝ mali ad decorē ⁊ firmitudinē iuſticię cęleſtis: q̄ quidē inuariabiles erūt. i Et oēs funiculi ei⁹ nō rūpenꝝ. i. charitas q̄b⁹ oīs cęleſtes colligati erūt adinuicē: ⁊ timor reuerentię qui ligabit eos ⁊ tenebit circa ꝓpriā paruitatē nō deficiet. De p̄mo diciꝝ. j. Corinth. xiij. c. Charitas nunꝗ excidet. De ſecūdo ī Pſ. Timor domini ſanct⁹ ꝑmanet in ſeculū ſeculi. l Quia ſolūmō ibi magnific⁹ dn̄s de⁹ noſter. i. ſm̄ ſuā magnificētiā declarat⁹. Un̄ apl's. j. Cor. xiij. d. Tūc cognoſcā ſic ⁊ cognit⁹ ſū. In cęleſti patria magnific⁹ erit dn̄s ſuis aperta declaratiōe: bonoꝝ vltra meritū remuneratiōe: maloꝝ citra cōdignū punitiōe. n Locus fluuioꝝ riui latiſſimi. In cęleſti patria erit locus fluuioꝝ. i. abūdantia deliciaꝝ. Riui. i. diuerſę remuneratiōes ꝓ meritoꝝ qualitate. Sꝫ latiſſimi: q2 ſupra condignū: vt dictū eſt. p Et patentes: quia ſine labore acquirenꝝ. q Nō intrabit ꝑ eum nauis remigiū: q2 nullo idigebit cęleſtis patria / qđ aliūde oporteat deportari. Septuaginta. Non ingredieꝝ ꝑ eam nauis agitata remigio. r Necꝫ trieris magna trāſgredieꝝ eū. i. diabolus qui olim paradiſū tēptando p̄mū hominē ꝑtranſijt / nō amplius ꝑtrāſibit ꝑ illū. Diabolus diciꝝ trieris magna: q2 tres partes mūdi. i. aſiam / europā / ⁊ aphricā: tribus remis. i. peccato cogitatiōis / locutiōis / ⁊ opis nauigat. Trieris ꝓprie diciꝝ gallice dromo: teutonice kiel. Poteſt etiā exponi de eccl'ia militāte: quę diciꝝ ſion. i. ſpecula: quaſi ſpeculū ⁊ figura / ſiue mōtis gaudiū eccl'ię triūphātis. Dr̄ etiā hierl'm ꝓpt ꝯcordiā filioꝝ. Un̄ Act. iiij. f. Multitudinis credētiū erat cor vnū ⁊ aīa vna. Ipſa eſt / tabernaculū qđ nequaꝗ transferri poterit: q2 nō deficiet ī fine. Un̄ Matth. xxviij. d. Uobiſcū ſum omib⁹ dieb⁹ vſꝗ ad ꝯſūmationē ſeculi. Claui ei⁹ / dicta ſanctoꝝ: q̄ nō auferentur ab ipſa. Un̄ Eccs. xij. d. Uerba ſapiētiū ſic̄ ſtimuli: ⁊ q̄ſi claui ī altū defixi: q2 bonos tenēt ⁊ cōſolidāt. Funiculi ei⁹ / p̄cepta ſūt: q̄b⁹ cōſtricta eſt filialiꝝ / non ſeruiliter. Quę non rūpenꝝ. i. nō ceſſabūt ſic̄ cerimonialia legis. Solūmō ibi magnific⁹ ē dn̄s. i. magna faciēs in impioꝝ iuſtificatiōe: in pioꝝ ꝯſeruatiōe: in miraculoꝝ operatione: ⁊ non in cōuenticulis hereticorum. Ibi eſt locus fluuiorū. i. abundantia ſcripturaꝝ. Ibi riui latiſſimi. i. expoſitiones ſanctoꝝ: et patētes: Sancti eīm laborauerūt et nos ī labores eoꝝ itroiuim⁹. Sꝫ heu hodie nauis eccl'ię poſſeſſionū remigijs agitaꝝ. Hodie repleta eſt tota eccl'ia trierib⁹. i. nobilibus ⁊ potētib⁹ / aduocatis eloquētib⁹ / mūdanoꝝ etiā ſapiētib⁹. Bonū eēt nauim ſuā. i. vitā remigio ſecure ducere: ⁊ ī elemoſynas aq̄s tpaliū q̄ſi ꝑ trieres diuidere: vt p̄m⁹ ordo eēt dare elemoſynas de ꝓprio corde ꝑ cōpaſſionē: ſecūdus de acq̄ſito ꝑ ꝓpriū laborē: tertius de bonis ꝓueniētib⁹ ꝑ hereditatē. Prima trieris maxia: ſecūda magna: tertia pua. s Dn̄s eīm iudex nr̄ / ꝑfigurat⁹ ī libro iudicū. t Dn̄s legifer nr̄ / ꝑfigurat⁹ ꝑ pētateuchū. v Dn̄ſ rex nr̄ / ꝑnotat⁹ ꝑ ordinē regū. Preponiꝝ aūt Iudicū: q2 oēſ iudices boni fuerūt. Itē / s Dn̄ſ eīm iudex nr̄: q2 rect⁹ ⁊ iuſt⁹ ī moſaice legiſ datiōe. t Dn̄s legifer nr̄ / dās legē amoris ī euāgelij ſupadditiōe. v Dn̄s rex nr̄ / q̄ ſpinis coronat⁹ eſt ꝓ nobis in paſſiōe: Matth. xxvij. d. Itē / s Dn̄s eīm iudex nr̄ / cauſā noſtrā nob ꝯ̄ diabolū adiudicādo. t Dn̄s legifer nr̄ / chirographū decreti qđ ꝯ̄ nos ſcriptū erat: Col. ij. c. de manib⁹ diaboli reportādo. v Dn̄s rex nr̄ / terrā ſolatiōis nobis in eterna patria diuidēdo. x Ipſe veniet / in vtero ꝟginis ꝑ incarnationē: in corde hūano ꝑ grāe infuſionē: ī iudicio ꝑ operū vniuſcuiuſꝗ diſcuſſionē. y Et ſaluabit nos / ī p̄mo ad * uentu de diaboli

⁊ Pſ. 18.

Al. nō hz ⁊ veniet et

☞ Et redit ad ſennacherib/ dicens ad illū: a Laxati ſūt funiculi tui .i. extēſi ad tendendū circa hieruſalē i obſidione. b Sed nō ꝑualebūt .i. nō obtinebis illud ad qđ tendiſti tentoꝛia tua. c Sic erit malus tu⁹ vt dilatare ſignū nō queas. Loquiꝛ hic ꝑ ſimilitudinē nauis: cui⁹ cū ſupioꝛ ps caſſata fuerit/ ſigna .i. vela dilatari vł tēdi nō pñt. Malus eñ ē lignū in medio nauis directū ſurſum vbi po nunꝛ vela: ꝛ vocaꝛ in gallico mal: q̄ fracto nauis i ꝑiculo eſt. q. d. ſicut caſſato malo nō poſſunt vela ſubſiſtere: ſic ruptis funibus papilionū tuoꝝ cadēt tentoꝛia. Et hoc ē: c Sic erit malus tu⁹ .i. claſſis tua ſic contereꝛ: d Ut dilatare ſignū nō queas .i. ſignū cōfractionis tue demōſtrare. Quādo enim naues in mari frangunꝛ/ aliquādo remanet malus: in quo notanꝛ ſigna confractionis: Jbi autē nulla ſigna poterūt demōſtrari: quia oīno deſtruenꝛ. e Tūc diuidenꝛ ſpolia ꝑdarū multarū .i. ſpolia exercituū tuoꝝ o ſennacherib: quib⁹ quaſi veſtimētis nudaberis. f Claudi diripient rapinā .i. non in pugna/ ſed ſine laboꝛe ita faciliter ꝙ claudi tollere poterūt rapinā .ſ. ea que ab aliis gentib⁹ rapueras. g Nec dicet vicinus/ vicino ſuo: monenti eū ad eundū ad ſpolia. h Elangui .i. nō dicet ſe infirmū: imo etiā ſi fuiſſet infirm⁹/ cito ſurgeret ꝑ gaudio ꝛ propter magnū lucrū. Et quia ita dictū eſt/ iudei videntes magnā dei potentiā ꝛ clementiā erga ſe factā in liberatione a ſennacherib/ cōuerſi ſunt ab idolatria: Jdeo ſubdiꝛ: i Popul⁹ qui habitabit in ea .i. in hieruſalē: l Auferet ab eo iniquitas .i. peccatū idolatrie: qđ dicit iniquitas ſimpliciter: qꝛ valde magnū eſt. Et nota ꝙ iſte nominatiuus/ populus/ poniꝛ hic abſolute: vt locum habeat ſequēs relatio facta .ſ. ꝑ hoc ꝙ dico/ eo.

* uentu de diaboli ſeruitute: i ſecūdo a vetuſtate culpe: in tertio ab incolatu miſerie. a Laxati ſunt funiculi tui: Laxati ſūt funiculi iudeoꝝ ꝯ romanos b Sꝫ nō ꝑualebūt: qꝛ captiuati et deſtructi ſūt. c Sic erit malus tu⁹ vt dilatare ſignū nō queas: ſic deſtructum eſt templū iudeoꝝ: qđ altū erat ꝛ eminens vt malus: qđ poſtea nec velū/ nec coꝛtine potuiſſent ibi appendi vt ꝑus. e Tūc diuidenꝛ ſpolia ꝑdaꝝ multarū: qꝛ tūc iudei qui multos alios ſpoliauerāt/ ſpoliati ſunt. f Claudi diripiēt rapinā: quia venientibus romanis/ facile capti ſunt/ ita vt ſine laboꝛe ꝑdarenꝛ. g Nec dicet vicinus elangui/ quaſi nemo roman⁹ de īfirmitate cōquereꝛ. i Popul⁹/ roman⁹: k Qui habitat in ea .i. in iudea: l Auferet ab eo iniquitas: cōparatiōe iudeoꝝ iuſti erūt. Uel/ auferet ab eo iniquitas/ illius ſtragis.

Moraliter — Moraliter/ poteſt dici ad eccleſiā: a Laxati ſunt funiculi tui .i. ꝑcepta laxata: quia ſepe hodie dr/ ꝛ maxie a clericis de ꝑceptis ꝙ ſint cōſilia: et de cōſiliis etiā ꝙ ſint myſtice intelligenda: ſed ꝑcepta

Ps. 54. ꝑlatoꝝ illa volūt imobiliter obſeruari. Ūn Ps. Molliti ſūt ſermones ei⁹ ſuꝑ oleū .i. ſermones ꝛ ꝑcepta dñi valde attenuant: ꝛ ipſi ſūt iacula/ duri ꝛ pungētes i ſuis. b Sꝫ nō ꝑualebūt: qꝛ dñs iudicabit fines tre. j. Reg. ii. b. c Sic erit malus tuus vt dilatare ſignū nō queas: Jta modo ꝑatus eſt mal⁹ eccłie .i. ꝑlat⁹ ꝙ ipſa ſigna bone fame vel opinionis ſeu virtutis iā ad alios dilatare nō pōt: Propter hoc hodie mlti dimittūt cōuerti ꝛ ſpernūt: hoc eſt qđ hodie plus nobis heretici obiiciūt .ſ. malā vitā ꝑlatoꝝ: imo nō ē fere hodie mal⁹ aliqs rect⁹ in eccłia: qꝛ oēs ꝑlati ad tpalia ceciderūt: hoc eſt ad terrā. Et ꝓpter hoc nō eſt ſignū boni exempli vbi poſſit ꝑplus cōgregari: ſed oēs fugiūt in infernū. e Tūc diuidenꝛ ſpolia ꝑdaꝝ multaꝝ: qꝛ hodie diabol⁹ multos ꝑdaꝛ ꝓpter paſtoꝝ ꝛ cuſtodū negligentiā. f Claudi diripient rapinam: qꝛ faciliime hodie eccleſia ꝑdaꝛ ab omnibus. Unde in ꝑſona eius dicit Job. xxx. b. Quaſi rupto muro ꝛ apta ianua irruerūt ſuꝑ me. g Nec dicet vicinus elangui. Hodie eñ efficacioꝛes ꝛ ꝓmptioꝛes ſūt ad nocendū vicini homis cuiuſlibet. Mich. vii. b. Jnimici hominis domeſtici ei⁹. i Popul⁹ qui habitabit i: auferet ab eo iniquitas: A pplo qui habitabit in celeſti patria ois iniquitas .i. mētis inequalitas auferet: quia tūc in pace cōtinua deū diligem⁹. J. lxvi. d. Ego declinabo ſuper eā quaſi fluuiū pacis.

a nos. Laxati ſūt funiculi tui:
b ſed nōn ꝑualebūt. Sic erit
c malus tu⁹ vt dilatare ſignū
d non queas. Tunc diuidenꝛ
e ſpolia predarum multarū:
f claudi diripient rapinā: nec
g dicet vicinus/ elangui. Po-
h
i pulus qui habitabit i ea: au-
k
l feret ab eo iniquitas.

Capitulū. XXXIIII.

A

m Accedite gentes ꝛ audite: et ppli attēdite:
n
o
p audiat tra et plenitu-
q
r
s do ei⁹/ oꝛbis ꝛ oē germē ei⁹:

Expo. Ca. XXXIIII.

Accedite gentes ꝛ audite. Jn hoc capitulo agit ꝓpheta de deſtructiōe iudeoꝝ. Et diuidiꝛ hoc capitulū in ſex ptes. Jn pma agit de deſtructiōe hierlm ꝓpter interfectionē populi in terra ꝓpꝛia. Jn ſecūda dicit ꝙ in captiuitate ꝑ romanos futura nō habebunt ꝓphetas: ibi: Et cōplicabunꝛ ſicut liber celi. Jn tertia ꝓphetat etiā habitantes in vicinis regionib⁹ occidēdos: ibi: Ecce ſuꝑ idumeā. Jn qrta dic ꝙ nobiles eoꝝ iterficienꝛ: ibi: Et deſcēdent vnicoꝛnes. Jn quinta de incēſione hieruſalem: ibi: Quia dies vltionis. Jn ſexta de vaſtitate et ſolitudine futura i tra illa: ibi: Et poſſidebūt illā onocrotal⁹. Pōt etiā totū capitulū expōi de deſtructiōe vicinaꝝ gētiū iudeis: et maxime idumeoꝝ q̄ magis infeſtauerāt iudeos. Et ſm h̄ diuidiꝛ in duas partes. Jn pma parte determiat de deſtructione omniū nationū vicinarū in generali. Jn ſecūda de deſtructiōe idumeoꝝ ſpecialiter: ibi: Ecce ſuꝑ idumeā. Reges eñ aſſyrioꝝ et chaldeoꝝ q̄ iudeos captiuauerāt et alias natiōes ſilr deſtruxerūt. Dic ḡ: m Accedite gentes ꝛ audite/ ꝗ dictur⁹ ſū: o Et ppli attēdite. Repetitio eſt ad maioꝛē expꝛeſſionē miſerie future iudeoꝝ: ſm pmā expoſitionē: vel aliarū nationū. p Audiat terra ꝛ plenitudo eius: quaſi tantū eſt qđ dicturus ſum/ ꝙ etiā terra ſi fieri poſſet que dicturus ſum audire debeat. Uel/ terra .i. habitantes in ea: vt ſit metonymia. r Oꝛbis .i. tota terra in circūitu audiat. s Et omne germē eius .i. oīa q̄bus repletur terra Uel/ oīe germē eius .i. etiam paruuli terre: quia tanta fuit captiuitas iudeoꝝ vel vicinarū gentiū vt ☞ ꝑ totū mundū

Myſtice — Myſtice/ exponiꝛ hoc capitulū de die iudicii: de quo monet nos ꝓpheta vt attente audiamus/ vt ſcꝫ ſollicite vigilem⁹ ad ſubito venturū iudicium/ et timeamus diſtrictum/ ꝛ apud nos diſponamus de noſtris operibus reſpōſum. Dicit ergo: m Accedite gentes/ omnes: accedite acceſſu coꝛpoꝛis: n Et audite/ aure coꝛdis: o Et populi attendite/ executione operis. De hoc diciꝛ: Eccs. iiii. d. Cuſtodi pedē tuū igrediēs domū dei: ꝛ appꝛopinqua vt audias. Joſue. iii. b. Accedite huc ꝛ audite verbū domini. Mich. j. a. Attēdat terra et plenitudo eius. p Audiat terra: id eſt terrenis cupiditatibus inhiantes. q Et plenitudo eius: id eſt plene ꝛ ſplendide epulātes. s Et oē germē ei⁹: id eſt iuuenes floꝛe iuuentutis vernātes. Audiāt pꝛimi: Quoniā diues cum doꝛmierit nihil ſecum feret: Job. xxvii. d. Audiant ſecūdi: Quoniā diues epulo qui induebaꝛ purpura ꝛ byſſo/ ꝛ epulabaꝛ quotidie ſplendide: moꝛtuus eſt ꝛ ſepultus in inferno: Luc. xvi. f. Audiant tertii quid de ipſis diciꝛ Soph. ii. d. Uox cantantis in feneſtra: coꝛuus in ſuꝑliminari. Coꝛuus qui ſemper ꝓcraſtinat clamādo ſemper cras cras/ ē iuuenis qui ſemper penitentiā differt et ꝓlongat de die in diem: De quo diciꝛ ꝙ cantat in feneſtra ꝛ i ſuꝑliminari: quia tales ad litterā ſuꝑ limina domoꝝ ꝛ ad feneſtras eaꝝ cantāt cātilenas amoꝛis: vt audiantur ꝛ videantur. Sed quid ſequiꝛ ibi: audi: Attenuabo dicit propheta in perſona domini/ robur eius: id eſt foꝛtitudinē coꝛpoꝛis per moꝛtis accelerationem.

a quia indignatio domini ſup
b omnes gentes: c et furor ſuper
d e omnẽ militiã eorũ. Interfe
f cit eos et dedit eos in occiſi
g onem. Interfecti eorũ proij
h i cientur: et de cadaueribus eorũ
k l aſcẽdet fetor. Tabeſcẽt mõ
tes a ſanguine eorum: et ta
m beſcet omis militia celorũ: et
n cõplicabunt ſicut liber celi:

per totũ mundũ nota fieret: a Quia indignatio do
mini.i. deſtructio et captiuitas ꝓueniens quaſi ex indigna
tione. b Super oĩs gentes.i. ſup iudeos gentiliter ꝑ
idolatriam viuentes. Uel ſm aliã expoſitionẽ: Super om
nes gentes/ hyꝑbolice.i. ſuper omnes natiões vicinas iu
deis. c Et furor: id eſt pena ꝓueniens q̃ſi ex furore: d Su
per omnẽ militiã eorũ. Iudei aliquã
do fuerũt fortes: et ſtre
nui in bellis: ſicut pa
tet in libro Machab.
i.et.ij.per totũ. Uel/
ſuper omnẽ militiã eorum.i. ad opprimendã fortitudi
nem gentiũ vicinarũ que cõtinue ad ꝑdatiões et bella iudeorũ
intendebant. e Interfecit eos/ dominus: f Et de
dit eos in occiſionẽ: id eſt in occiſionẽ dandos diſpoſuit.
Uel/ interfecit.i. interficiet ꝑmiſſiue ꝓphetali certitudine.
g Interfecti eorum.i. iudeorũ vel gentiũ: h Proij
cient/ inſepulti. i Et de cadauerib9 eorũ aſcendet
fetor: q2 nõ erũt ſepulti: et ita nec fetor coopꝑt9 erit terra. l Ta
beſcẽt montes a ſanguine eorum. Ad litterã/ viror et
herba montiũ corrupta ſanguine interfectorũ marceſcet. m
Et tabeſcet omis militia celorũ.i. angeli cuſtodes iu
deorũ vel gentiũ ad modũ dolentiũ ſe habebũt. Supra ꝓpri
mo capitulo.a. Angeli pacl amare flebũt. Andreas. Quoti
ens domin9 vnam gentẽ diſperdidit/ ſi vera eſt hebreorũ tra
ditio/ vna et omnes illos qui ꝑfuerunt illis et quos cuſtodes
habuerunt angelos diſperdidit et in infernũ detruſit. Uel lo
quit hic ꝓpheta ironice ad iudeos vel gentes: qui conſtel
latiõibus rerũ euent9 aſcribebãt. m Et tabeſcet omnis
militia celorũ.q.d. ſol et luna et ſtelle triſtes erũt et q̃ſi irati/
multa mala vobis inferẽt. Uel/ tabeſcet omis militia ce
lorũ.i. obſcura tũc erunt ſol et luna et ſtelle/ ita ꝙ i eis nõ po
teritis captiuitatẽ veſtrã ꝑcognoſcere. Uel/ tabeſcet omis
militia celorũ.i. iudeorum: qui dicunt celeſtis militia: quia
aliquãdo celeſtes fuerũt et boni/ quãdo pugnabãt ꝓ domino
et fratrib9 ſuis. Qđ ita poſſit exponi/ patet: quia ſupra.xiiij.d.
vbi dicit: Cõſcendam in celum: dicit Glo. id eſt in hieruſalẽ.

Secunda pars n Et complicabunt. Secũda pars ſm primã expoſiti
onẽ: in qua oſtendit ꝓphetas defuturos eis ꝓpter ſuam ma
litiam. Unde dicit: Et complicabunt ſicut liber celi:
quaſi ꝓphete et viri celeſtes in quib9 ſolebant preuidere fu
tura/ clauſi erũt et nõ indicabũt eis aliquid: ſicut nec liber clau
ſus aliquid oſtendit. Uel/ complicabunt ſicut liber ce
li: materiales/ ad litteram.i. obſcurabunt ita vt nõ poſſint in
eis mala ſibi iminentia preuidere. Uel celi tanto fumo ſan
guinis occiſorum obſcurabunt ꝙ non poterũt videri ſol et lu
na et ſtelle que in celo ſunt: ſicut nec videri poteſt in libro ſi
gnato. Et omnis

Myſtice a Quia indignatio dñi ſup omnes gentes.i.
ſup oĩs gentiliter viuentes per peccatũ. c Et furor ſu
per omnẽ militiã eorũ.i. ſup opa quib9 militãt aduerſus
dominũ. Sap.xiiij.b. Similit odio ſũt deo impi9 et impietas
eius. Sed maxime furor ſuper militiã clericorũ: qui more mi
litũ viuũt: et maxime de patrimonio crucifixi: qui in receptio
ne reddituũ dñi clerici ſunt: in tonſura laici: in negociationib9
mercatores: in veſtib9/ domib9/ mẽſis/ equis et phaleris mili
tes. Et totũ fit de patrimõio crucifixi: imo de ſubſtãtia et ſu
dore pauperũ. Uel verius de opibus quas furtim ab eccle
ſia et ſacrilege a pauperibus accipiũt. Unde dicit Hieronym9.
Sacrilegiũ eſt/ res pauperũ non dare paupib9. Itẽ/ a In
dignatio dñi ſup oĩs gentes.i. ſuper ſubditos male
viuẽtes. c Et furor/ qđ maius eſt: d Sup omnẽ mi
litiã eorũ.i. ſuper omnẽ cõgregationẽ ꝑlatorũ. Un̄.ſ.xiiij.g.
Ulula porta: id eſt prelate: clama ciuitas.i. ſubdite. Pre
lati debent eſſe milites celi: qui pugnare debent pro ſubditis
erga deũ/ ſcutũ oratiõis ipſi opponẽdo: cõtra diabolũ/ eius
fallacias et aſtutias ꝑ prudentiã detegendo: cõtra mundũ/ gla

dio ſpiritus qđ eſt verbum dei: Eph.vj.c. eius vanitates et
mẽdacia ſubditis manifeſtãdo: imo et in caſu animã pro ipſis
exponẽdo. Sed ideo ſubditi interficiunt hodie: quia prelati
ſcutũ oratiõis abiecerũt cauſis et litibus inſiſtendo: prudẽtia
nõ carnis/ ſed ſpũs priuati ſunt: inhiando voluptatib9 carnis
et ſpũalia cõtemnẽdo: deſipiũt eis ſpiritua
lia et ſapiũt tempora
lia: Unde et vanitates
mũdi et mẽdacia dete
gere/ qđ fit ꝑ donũ ſa
pientie/ neſciũt: q2 to
ti pleni ſunt tempora
lib9: et ideo ſpiritualia
nõ deguſtant. Ideo/ quia ꝑlati inermes ſunt/ occidunt ipſi et
populus. Un̄ Hiere.lj.a. Non aſcendet loricatus.ſ. ꝑlatus:
nolite parcere iuuenibus eius.i. minorib9 et ſubditis: et inter
ficite oẽm militiã ei9.i. ꝑlatos. e Interfecit eos.i. interficiet
domin9 quo ad penã anime: f Et dedit eos in occiſi
onẽ/ quo ad penã corporis. g Interfecti eorũ proij
cient/ in infernũ. Matth.xxij.b. Ligatis manib9 et pedibus
proijcite eũ in tenebras exteriores. i Et de cadaueri
bus eorũ.i. de peccatis ipſorũ peccatorũ: k Aſcendet
fetor in nares eorũ. Amos.iiij.c. Aſcendere feci putredinem
caſtrorũ veſtrorũ in nares veſtras. l Tabeſcent mõtes
a ſanguie eorũ.i. ꝑlati et maiores punient ꝓ pctis ſbditorũ.
Unde Numeri.xxv.a. dixit dñs ad moyſen: Tolle cunctos
ꝑncipes populi: et ſuſpende eos in patibulis contra ſolẽ. Ubi
dicit Gregori9: Hoc ſi homies attenderẽt/ ꝑlatiões nõ am
birent. Et.iij. Regl.xx.g. Cuſtodi virũ iſtum: qui ſi lapſus
fuerit de manu tua/ erit anima tua ꝓ anima eius. Et Ezech.
iij.e. Sanguinẽ ei9 de manu tua requirã. m Et tabeſcet
omnis militia celorũ: id eſt puniet in inferno multitudo
demonũ. Item/ tabeſcet omnis militia celorũ.i. puniet
mala ꝯgregatio prelatorũ: vel ceſſabit tũc dominiũ et militia
ad litteram/ ꝑlatorum: qui ingrediuntur pompatice domum
iſrael: Amos.vj.a. Qui in auibus celi ludunt: Baruch.iij.b.
Qui hiſtrionibus et adulatoribus et cognatis bona pauperũ
diuidunt: tabeſcet eorũ militia quãdo iſtud implebit: Extermi
nati ſunt et ad inferos deſcenderũt: Baruch.iij.b. Item ta
beſcet militia celorum: quãdo tepeſcit et obſcurat contempla
tio religioſorum. Et hoc quãdoq3 ꝓpter multiplicis cure im
plicationẽ. Un̄ Eccl.xxxviij.c. Qui minorat actu ꝑcipiet ſa
pientiã. Aliquãdo tamẽ ſubtrahit domin9 eis cõtemplationẽ
ne nimia deuotione accenſi ſeipſos cõſumant.ſ.xxix.c. Ecce
ego addam vt admirationem faciam populo huic miraculo
grandi et ſtupendo: Peribit enim ſapientia a ſapiẽtibus: et in
tellectus prudentiũ eius abſcondet: id eſt donũ cõtemplati
onis ad horam. Intellectus dicit quo ad cognitionem: et ſa
pientia quo ad delectationẽ. n Et complicabunt ſi
cut liber celi: id eſt celi aerei ſoluent per ignem. Unde.ij.
Pet.vltl.c. Elementa ꝓ calore ignis ſoluent. Et intelligit
hoc de ſolutione quo ad formam/ non quo ad ſubſtantiã. Qđ
de duobus ſcz de aere et de aqua certum eſt: quia tranſibunt
quo ad formã: de alijs autẽ duobus ſcz igne et terra dubium
eſt. Uidetur tamẽ ꝙ ipſa tranſire debeant ſicut cetera: quia
melioranda ſunt ſicut illa: et videt ꝙ ex toto. Et ad hoc facit
Glo. ſuper illud.ij. Pet.vltl.c. Elementa ꝓ calore ignis ſol
uent. Glo. id eſt ex toto abſument. Sed ſuſtinendo opinionẽ
illam que dicit ꝙ ſolum duo tranſibũt: et ſolum quo ad figu
ram: dicendũ ꝙ omnia meliorabunt in eo ꝙ poſt diem iudi
cij ſtabunt: et quieſcent a motu. Qz autẽ dicit Glo. abſument
ex toto/ intelligit ꝙ aer et aqua ex toto in motu ſunt: quia ſm
omnẽ ſui partem meliorabunt: et hoc vocat abſumi ex toto: id
eſt in omni parte eorum/ forma tranſibit non ſubſtantia. Itẽ/
Complicabunt ſicut liber celi: id eſt cõſcientie poſtq̃
relecta fuerint peccata in eis complicabunt: ita ꝙ non ſcri
bet in eis amplius. De iſtis libris legit Daniel.vij.c. Iudi
cium ſedit et libri aperti ſunt. Utinam hodie celi noſtri: id eſt
prelati et religioſi plicati eſſent: ita ꝙ null9 poſſet in eis legere.
Sed hodie

gnato. a ¶Et omnis militia eoꝝ defluet: id eſt om
nis militia iudeoꝝ: vt fiat relatio non ad ꝓximo dictū: ſed
ſupra. b ¶Sicut defluit foliū de vinea ⁊ de ficu: in
antūno. ſ. pre defectu humoris: ſic ⁊ ipſi defluēt pre defectu
fortitudinis. Et loquit ſm hoc de illis de quib⁹ ſupra dixit:
Interfecit eos ⁊c.
c ¶Quoniã inebri/
atus eſt i celo gla/
dius meus. i. abun/
danter effundam tunc
ſanguinē: ſicut homo
qui ſanguine interfe/
B ctoꝝ inebriat gladiū
ſuum: quod apparebit
in celo: id eſt in aere ꝑ
fumū illic aſcendentē.
Celum enim dicitur
aer: vt patet Matth. xiij. a. Volucres celi comederunt illud.

a et ōmnis militia eoꝝ de/
b fluet/ ſicūt defluit folium de
c vinea et de ficu: quōniã in/
ebriatus eſt in celo gladius
d meus. Eccē ſuper idumeam
e deſcendet: ⁊ ſupēr populum
f interfectionis mee ad iūdi/
g ciū. Glādius ⁊ ēm dñi reple/
h tus eſt ſanguine: incrāſſatus
i eſt adipe de ſangūine agno/
k
l rum ⁊ hircōꝝ: de ſanguīe
medullatoꝝ arietum. Victi/
m
n ma ēm dñi in boſra: et intēr/
fectio magna in terra edom.

Tertia pars Sequitur: d ¶Ecce ſuper idumeam. Tertia pars ſm
primam expoſitionem: vl' ſecunda ſm aliam: in qua oſtendit
propheta ꝙ dominus etiã latitantes in locis vicinis iudeoꝝ
occidet/ dicens: Ecce ſuper idumeam deſcendet/ do/
minus: id eſt deſcendere romanos faciet ad ſcrutandos iu/
deos: vel deſcendere faciet aſſyrios ad ipſos idumeos debel/
landos. e ¶Et ſuper populum interfectionis mee:
id eſt ſuper populum iudaicum vel idumeum materiam in/
terfectionis mee: f ¶Ad iudicium: id eſt de ipſis capiē/
dam vindictã. Vel/ ſuper populū interfectionis mee
ad iudiciū: id eſt ad populū quē ego iuſto iudicio interfi/
ciã. Super idumeã dicit: quia multi iudeoꝝ audientes ro/
manoꝝ aduentum cōfugerant illuc: Unde ⁊ ibi pſecuti ſunt
eos romani. Vl' ꝓpter hoc ſm aliam expoſitionē: quia aſſy/
rij ibi deſtruxerunt idumeos. g ¶Gladius eñ domini
repletus eſt ſanguine. i. abundāter occidit eos ac ſi gla/
dium multo ſanguine imbuiſſet. h ¶Incraſſatus eſt adi
pe/ q̄ſi craſſos interficiet. Et loquit metaphorice: ſicut cul/
tellus quo ſecat adeps impinguat. i ¶De ſanguie agno/
rum: id eſt minoꝝ ⁊ ſimpliciū. k ¶Et hircorum/ maioꝝ
ſcꝫ peccatoꝝ immūdoꝝ. l ¶De ſanguine medullato/
rum arietum. i. eoꝝ qui delicate nutriti ſunt ⁊ tenerrime
viuunt: ſicut medulla in ligno eſt tenerius. m ¶Victima
enim domini in boſra: id eſt tanta erit interfectio in ter/
ra idumee/ ſicut victime occidi ſolent in epulis regalibus. n
¶Et interfectio magna in terra edom. Idem eſt edom
q̄ boſra hic. Per boſra enim que eſt metropolis idumee in/
telligit tota terra: tamē iudei volunt per boſram et edom ac/
cipere romã: ⁊ totum ptinere ad ipſam quicq̄d in ſequēti capi/
tulo legit. Et deſcēdēt

Myſtice ※ Sed hodie peſſime ſcribunt laici ſcriptura operū: quia
peſſime legunt in vita religioſoꝝ ⁊ ꝓlatoꝝ. Unde Se/
neca. Summa maloꝝ eſt ꝙ viuit ad exemplū. a ¶Et om/
nis militia eoꝝ defluet: id eſt demones qui ſunt qua/
ſi milites habitantes in celo. i. in aere/ defluent in infernum.
Vel ſtelle que vocant militia celi: quia ad modū caſtroꝝ
ordinata ſunt: vnde ⁊ luna dicit regina celi: cadent. Matth.
xxiiij. c. Uirtutes celoꝝ mouebunt: et ſtelle de celo cadent.
Item/ omnis militia eoꝝ defluet: id tota fortitudo re/
ligioſoꝝ ⁊ ꝓlatoꝝ influet in os diaboli. Hodie iſtud bñ
impletū eſt: Unde Abacuk. j. d. Cibus eius electus: dicit de
diabolo. i. ꝓlati et religioſi. Et Iob. xl. c. expreſſius: Behe/
moth abſorbebit fluuiū ⁊ non mirabit: id eſt minores abſor/
bebit in peccatis ⁊ parum curabit. Et poſt. Et habebit fidu/
ciam ꝙ influat iordanis in os eius: id eſt ꝓlati ⁊ religioſi: qui
debent eſſe humilis deſcenſus. i. viles ſui reputatione. Et q̄re
caſus iſte fit: quia ꝓlati ⁊ religioſi ab humore compaſſionis:
ab humore deuotionis ⁊ gratie aruerunt: Ideo ſubdit: b
¶Sicut defluit folium de vinea ⁊ de ficu. Foliū enim
defluit ex defectu humoris. Econtrario de iuſtis ſcriptū eſt
Prouerb. xj. d. Iuſti quaſi folium virens germinabūt. Itē
folium defluit de vinea et ficu collectis fructibus: Sic et ma/
li prelati collectis fructibus temporalium defluunt: primo
in peccatū. ſ. in ſuperbiã ſiue faſtum: ſecundo in ocium: tandē
defluunt in infernum. De tribus iſtis dicitur Ezech. xvj. f.
Hec fuit iniquitas. i. cauſa iniquitatis ſiue caſus ſodome ſo/
roris tue: ſuperbia/ ecce primum: ſaturitas panis ⁊ abūdan/
tia et ocium/ ecce duo
alia. De tertio dici/
tur Iob. xxj. b. Du/ Al. nō h ztem
cunt in bonis dies ſu/
os: ⁊ in puncto ad in/
ferna deſcendūt. No/
ta ꝙ boni comparant
folio viridi: quia dele/
ctabiles ſunt ad viden
dum. Ibi eſt etiã fru/
ctus: quia ſuaues ad
imitandum. Sed ma/
li comparant folio defluenti: quia aridi ſunt ab humore gra/
tie: ſonori ſunt ⁊ ſtrepentes. Unde Ps. Perijt memoria eo/ Ps. 9.
rum cum ſonitu. A vento etiam temptationis ferunt huc et
illuc. Unde. j. lxiiij. c. Cecidim⁹ q̄ſi foliū vniuerſi: iniquitates
nře q̄ſi vēt⁹ abſtulerunt nos. Itē fructu ſublato cadēt mali:
Magn⁹ eñ paterfamilias de malis fructum elicit anteq̄ ca/
dant in infernū. Nō eñ ꝑmitteret magn⁹ paterfamilias malū
in ciuitate: hoc eſt in mūdo fieri niſi inde bonū eliceret: dicit
Auguſtin⁹. Comparat etiam ficui ⁊ vinee: quia quibuſdam
dulcis eſt/ alijs dur⁹. Item benignus alijs/ ſibi auſter⁹. Uñ
in Ezechiele legit ꝙ cherub in vna parte faciem habebat ho
minis: ex alia parte leonis. c ¶Quoniã inebriat⁹ eſt in Ezech. 41. c.
celo gladius meus: id eſt vindictã meã in demonibus
qui in celo habitāt: hoc ē in aere exercebo abundātius: vel in
ꝓlatis qui populū debuerant cuſtodire. d ¶Ecce ſuper
idumeam deſcēdet: id eſt ſuper omnes viuentes carna/
liter. Vel/ ſuper idumeã: id eſt ſuper ſacerdotes ⁊ prelatos
carnales: hoc ē eñ ꝙ omēs prelatos hodie interficit carnalis
amor parētū. Uñ. j. Regū. xxij. d. legit ꝙ doech idume⁹ om/
nes ſacerdotes domini interfecit. Doech/ mot⁹: idume⁹/ ſan/
guineus. Motus enim ſanguine⁹ ſiue carnalitas omnes ho/
die interficit. e ¶Et ſuper populū interfectiōis mee
ad iudicium: id eſt ſuper omnē populū ad interfectionem
meã paratum ad iudicium. g ¶Gladius eñ meus/ re/
pletus eſt ſanguine: id eſt abundanter peccatoꝝ vindi/
cta imbutus. Vel ſanguine: id eſt ꝓlatoꝝ carnalitate.
Ezech. xxj. c. Duplicet gladius ac triplicet: id eſt vindicta
ſimplex eſt gladius: id eſt vindicta in ſubditos propter tranſ/
greſſionem ꝓceptoꝝ. Sed duplex eſt in religioſis propter
idem: ⁊ tranſgreſſionē contra votum. Sed triplex eſt in pre/
latis propter ꝑdicta duo: ⁊ malã cuſtodiam ꝓlatoꝝ. h ¶In
craſſatus eſt adipe: id eſt diuitibus: i ¶De ſanguine
agnorum: id eſt hypocritarū exterius benignoꝝ: et ꝓten/
dentium ſpeciem ſanctitatis: qui per dulces ſermones ⁊ bene/
dictiones ſeducūt corda innocentiū: vt dicit Roma. xvj. c.
k ¶Et hircorum: id eſt peccatoꝝ fetentium in peccatis.
l ¶De ſanguine medullatoꝝ arietū. i. auaroꝝ q̄ inter
vepres diuitiarū herēt cornib⁹ ſuperbie. Uñ Amos. vj. d.
Nunquid non in fortudine noſtra aſſumpſimus nobis cor/
nua? m ¶Victima eñ domini in boſra: hoc eſt de ſu/
perbis. Boſra eñ interpretat munita. De hoc Amos. j. d.
Mittam ignem in themã et deuorabit edes boſre. n ¶Et
interfectio magna in terra edom. i. carnaliū erit ma/
gna damnatio: quia totus mūdus fere illo peccato nimie di/
lectionis parentū inuoluit. Et ꝓpter hoc ꝙ tanti ſunt/ domi/
nus cū magno exercitu veniet cōtra tales. Uñ Abdias. j. a.
Hec dicit dñs ad edom: auditū audiuim⁹ a dño: et legatum
miſſum ad gentes/ ecce exercit⁹: ſurgite cōſurgam⁹ aduerſus
eū in ꝓliū/ ecce interfectio. Nota ꝑ hoc ꝙ dicit: Incraſſa/
tus ē adipe. i. diuitib⁹/ notat cōcupiſcētie oculoꝝ punitio.
Per hoc ꝙ dicit: Victima dñi in boſra/ punitio ſuper/
bie vite ſupboꝝ. Per hoc ꝙ dicit: Et interfectio magna
in terra edom/ pena cōcupiſcentie carnis. i. voluptuoſoꝝ.

a Et deſcēdēt vnicornes cū
b eis: ⁊ tauri cum potentibus.
c Inebriabit terra eorum ſan-
d e guine: et humus eorū adipē
f pinguiū: quia dies vltionis
g domini/ annus retributiōis
h iudicij ſion. Et conuertent
i torrentes eius in picē: et hu-
k l mus eius in ſulphur: et erit
terra eius in picem arden-
m tem: nocte et die nōn extin-
n guet in ſempiternū. Aſcen-
o det fumus eius a generatio-
p ne in generationem: deſola-
q r bit in ſecula ſeculorū: nōn
s t erit trāſiēs ꝑ eā: Et poſſide-
v x būt illā onocrotalꝰ ⁊ hericiꝰ ⁊
y z ibis ⁊ corūꝰ habitabūt in ea.

☞ tulo legit. a Et deſcēdent vnicornes cū eis.i.romani vel aſſyrij monarchiā mūdi tenentes. Uel/ vnicornes.i. ſuperbi. b Et tauri cū potētibus.i. indomiti cū ꝑncipibus. Andreas. Per vnicornes ⁊ tauros/ ſuperbos quoſqꝫ ⁊ indomitos intelligo. c Inebriabit t̄ra eorū ſanguine.i. imbuet ad litterā. d Et humus eorum.i. idumeorū. e Adipe piguiū: id eſt ſanguine et pinguedine potentū. f Quia dies vltionis dn̄i. Quinta pars ſm̄ primā expoſitionē: in qua deſcribit incendiū hieruſalē. Un̄ dic: Quia dies vltiōis dn̄i/ ſupple venit ſup hierl'm. Sȝ qꝛ dies cito tranſit/ ne credat cito tranſitura illa vltio/ addit: g Annꝰ retributiōis iudicij ſion.i. longa retributio pęnę iuſtę a deo inflictę ſion.i. iudęis ꝓ pctis/ venit. Uel ſm̄ aliā expoſitionē: f Dies vltiōis dn̄i: q̄ vlciſcet/ ſupple iudęos de idumęis: g Annꝰ retributiōis iudicij ſion ſupple venit.i. lōga retributio idumęis ī pęna ꝓ ſiō.i. ꝓ malis q̄ idumęi fecerūt iudęis. Et ſic/ ſiō/ ē ablatiui caſus. In ꝑma aūt expoſitiōe ē datiui caſus. h Et cōuertent torrētes eiꝰ in picē. q.d. ita ſuccēdet hierl'm ꝙ extingui nō poterit/ ac ſi torrētes picꝭ: q̄ ē optimū nutrimētū ignis: ꝑ totā ciuitatem fluerēt. Et ſic ꝑtinet ad iudęā/ ſm̄ ꝑmā expoſitionē. Uł ſm̄ aliā expoſitionē ſenſꝰ ē: Ira ꝑpabit t̄ra a dn̄o ꝙ ignibꝰ ꝑpetuiſ nutrimēta nō deſint: ſic pix ē nutrimētū ignis. Et h̄ dic qꝛ idumęa deſtructa/ t̄ra ꝓtulit carduos ⁊ ſpinas: de q̄bꝰ q̄n̄qꝫ fit ignis. i Et ꝯuertet/ humꝰ eiꝰ.i. iudęę: k In ſulphur.i. ita ardebit ac ſi t̄ra eēt ſulphurea: Uł ſic: cōuertet t̄ra eiꝰ.i. idumęa in ſulphur.i. reddet ſterilis: ⁊ fomēta ignis ꝓferet: vt dictū eſt: ac ſi ſulphurea eēt: qꝛ ſulphur valde bn̄ ardet. l Et erit terra eius ī picē ardentē nocte ⁊ die: ſic ꝑus: vel valde diu. m Nō extinguet ī ſempiternū.i. q̄diu durabit ciuitas/ donec.ſ. cōſumpta ſit: vel nō deerit ibi materia ignis.i. in idumęa diu. n Aſcēdet fumꝰ eius a generatiōe in generationē.i. ſigna euerſiōis hierl'm manebūt in ꝑpetuū/ vel valde diu: ſic fumꝰ ſignū ē ignis. Uel/ n Aſcēdet fumꝰ eius.i. idumęę: o A generatiōe ī generationē.i. ſpinę ⁊ vepres ⁊ tribuli orient ex t̄ra diu: ex q̄bꝰ fiet ignis: ⁊ ita ꝑ cōſequēs aſcēdet fumꝰ. p Deſolabit/ hierl'm: q In ſecula ſeculoꝝ.i. diu ab idumęis/ nō erit trāſiēs ꝑ eā. Adhuc tn̄ ſūt multi hoīes ī hierl'm. Sȝ h̄ itelligit de iudęis: Romani eñ ꝑncipes dederūt decretū vt nullꝰ iudęꝰ vn̄q̄ ī hierl'm reuerteret: Et ꝓpterea hierl'm nō ē mō reędificata vbi erat ꝑus: ſ alibi. Uł/ Nō erit trāſiēs ꝑ eā.i. idumęā: ſ erit.ſ. ſic ꝑus. s Et poſſidebūt illā onocrotalꝰ. Sexta ps ī q̄ deſiniat vaſtitatē t̄rę ⁊ ſolitudinē ꝑ hęc aīalia q̄ ī deſertis habitāt. Dic ḡ: Et poſſidebūt illā/ hierl'm vel idumęā: t Onocrotalꝰ. Interliñ.i. ſolitariꝰ. Et ſm̄ h̄ idē ē qd̄ pellicanꝰ/ ſm̄ hieronymū/ ⁊ ſm̄ haimonē/ q̄ dicūt onocrotalū eſſe pellicanū. Andreas aūt dic: Iudęi hāc auē dicūt eſſe eandē q̄ apud nos dr̄ noctua.ſ. chuere in gallico: Un̄ ꝓ onocrotalo dicūt nocturnā auē. Uł onocrotalꝰ ē idē qd̄ oriol in gallico. Alij onocrotalū dicūt eē illā auē q̄ ī aq̄s ſonitū fac. v Et hericiꝰ/ aīal paruū ē ad modū ꝑui porci ⁊ ſpinoſū. x Et ibis.i. ciconia. Ibis eſt auis aquatica/ ſerpētibꝰ inimica. Has aues dicit Ioſephꝰ a moyſe delatas in bellū ꝯ ethiopes: qꝛ ſerpētes habitāt in t̄ra illa: ꝑ quā aditꝰ erat: ſic habes in hiſtorijs. y Et coruus/ auis nigra/ ⁊ horribilit clamās: z Habitabūt ī eā.i. ī hierl'm vł idumęa: in q̄ notat ſolitudo terrę: qꝛ talia in t̄ra frequētata nō habitāt/ maxie duo ꝑma. Et in h̄ ꝙ dicit/ habitabūt ⁊ poſſidebūt: nō ſolū erūt/ ſ habitabūt ſecure: ☞ quia homo nō

Mystice ☙ a Et deſcēdent vnicornes cū eis.i. ſupbi: qꝛ vnicornis aīal valde ſupbū eſt. b Et tauri cū potētibꝰ/ indomiti ⁊ fortes. De ꝑmis dicit Amos.iiij.a. Audite verbū dn̄i vaccę pingues q̄ eſtis in mōte ſamarię. Et poſt. Proijciemī ī arnon. Arnon interꝑtat anathema męroris. Męror ſiue fletus in eccleſia ē/ q̄ q̄n̄qꝫ recipiet cōſolationē: ſm̄ qd̄ dictū eſt apl'is: Triſticia veſtra vertet in gaudiū. Et Prouer. xiiij.b. Cor qd̄ nouit amaritudinē aīę ſuę: in gaudio eius nō miſcebit extraneꝰ. Sed fletꝰ extra eccleſiā ⁊ q̄ſi excōicatꝰ ē/ q̄ nō recipit ꝯſolationē: talis erit męror eorū. De ſecūdis dr̄ Sap. vj.b. Fortioribꝰ fortior inſtat cruciatio: ⁊ potentes potēter tormēta patient. c Inebriabit t̄ra eoꝝ ſanguie: ⁊ humꝰ eoꝝ adipe pinguiū.i. infernꝰ pctōribꝰ replebit/ ⁊ fetebit. Infernꝰ pōt dici t̄ra ꝓpter pōderoſitatē ⁊ obſcuritatē corporū damnatoꝝ in ipſo. Humꝰ aūt: qꝛ cenū ibi ⁊ ſtagnū ignis ⁊ ſulphuris abūdat. f Quia dies vltiōis dn̄i/ q̄ ad malos: g Annus retributiōis iudicij ſion/ q̄ ad bonos. Nota ꝙ loquēs hic de pęna maloꝝ dic/ dies: ⁊ vbicūqꝫ de hac loq̄t/ q̄ſi paruū t̄pus ponit: qꝛ dn̄s puniet citra cōdignū: vbicūqꝫ aūt de retributiōe bonoꝝ loq̄t/ malꝰ ponit t̄pꝰ. Un̄ ⁊ hic dic/ annꝰ: qꝛ remunerabit bonos ſup meritū. h Et cōuertent torrētes eiꝰ in picē: ⁊ humꝰ eius ī ſulphur. Torrētes voluptates mūdi ⁊ carnis ſūt: qꝛ cito ⁊ cū magno īpetu trāſeūt ī mare amaritudinis ⁊ iferni. Un̄ Apoc.xviij.g. Hoc īpetu mittet babylon ī mare. Per picē aūt ⁊ ſulphur notat acerbitas icēdij gehēnalis. Un̄ Daniel.iij.e. Nō ceſſabāt miſtri regiſ ſuccēdere fornacē napta ⁊ ſtupa ⁊ pice ⁊ malleolis. Hoc eſt qd̄ dr̄ Ezech.xxxviij.g. Ignē ⁊ ſulphur pluā ſup eū. Ɨ.xxx.g. Flatꝰ dn̄i ſic torrēs ſulphuris ſuccēdēs eam. l Et erit t̄ra eiꝰ ī picē ardentē. Ualde eēt fugiēda ꝑua ſocietas: Qui h̄ mō tetigerit picē iḡnantē: tūc coget tāgere picē ardentē. Ecc'i.xiij.a. Qui tetigerit picē iq̄nabit ab ea: ſ q̄ tūc tetigerit picē ardebit ab ea. m Nō extinguet ī ſempiternū: qꝛ ī ꝑpetuū erit ibi qd̄ cōburat.i. pctm̄. n Aſcēdet fumꝰ eiꝰ a generatiōe ī generationē ⁊ deſolabit ī ſecula ſeculoꝝ. Hoc ē qd̄ legit Apoc.xix.a. Fumꝰ eiꝰ aſcēdet ī ſecula ſeculoꝝ. Et.xiiij.c. Fumꝰ tormētoꝝ eoꝝ aſcēdet ī ſęc'a ſec'loꝝ. r Nō erit trāſiēs ꝑ eā.i. nō erit q̄ cōpatiat dānatis. Pſ. Uidebūt iuſti ⁊ lętabunt: ⁊ ſup eū ridebūt ⁊ dicēt: ecce hō q̄ nō poſuit deū adiutorē ſuū. Uł/ Non erit trāſiēs ꝑ eā/ de ꝑadiſo ad infernū. Un̄ Luc.xvi.g. Inter nos ⁊ vos chaos magnū firmatū eſt: vt hi q̄ volūt de nobis trāſire ad vos nō poſſint neqꝫ ide huc trāſmeare. s Et poſſidebūt illā onocrotalꝰ. Onocrotalꝰ vt dr̄ ꝓprio roſtro filios ſuos iterficit: ⁊ ſignificat oēs illos q̄ opa bona q̄ faciūt roſtro detractiōis vł gulę vitio vł iactātię ꝑdūt. v Et hericiꝰ ⁊ ibis ⁊ coruꝰ habitabūt ī ea. Per hericiū ſignificat hypocrita. Hericiꝰ eñ capꝰ ſe colligit ī rotūdū/ ita ꝙ caput ⁊ pedes eiꝰ videri nō p̄nt: ſic hypocritę cū rep̄hēdunt ⁊ vitia pcti ⁊ finē defenſiōibꝰ abſcōdūt. Un̄ ſup illud Iob.xlj.a. Corpꝰ eiꝰ q̄ſi ſcuta fuſilia: ⁊ cōpactū ſquamis ſeſe ꝑmētibꝰ: dic Gregꝰ. Per hericiū īpurę mētis ſeſeqꝫ defendētis duplicitas deſignat. Hericiꝰ cū app̄hendit caput ⁊ pedes cōſpiciunt: ſ app̄hēſus ī ſperā colligit. Caput cernit ⁊ pedes: qꝛ q̄ initio peccator ad culpā venerit/ vel quibꝰ veſtigijs culpa ꝑpetrata ſit cognoſcit: ſed adductis excuſationibꝰ ⁊ vitia iniquitatis ⁊ veſtigia abſcondunt/ cū is qui corrigit cuncta q̄ ꝑus nouerat amittens tergiuerſatione prauę defenſionis inuolutum intra cōſcientiā peccatorem operit: malicioſe eñ mentis duplicitas ſeſe intra ſe colligens/ abſcondit in tenebris defenſionis. Ibis vel ciconia detractorē ſignificat: qꝛ ſicut ciconia ſemꝑ tenet roſtrū in poſterioribꝰ: ſic detractor in malefactis. ☙ Et extendet ſup eā.

Quarta pars
Quinta pars
Sexta pars
Iob.16.d.
C
Pſ.51.

a Et extẽdet ſup eam mẽſu
b ra vt redigãt ad nihilũ: et p̄
c pẽdiculũ in dẽſolationem.
d e
f Nobilẽs eius nõ erũt ibi: re
g gẽ pōti⁹ inuocabũt / ⁊ õms
h p̄ncipes eius erũt in nihilũ.
i k Et oriẽnt ĩ domib⁹ ei⁹ ſpinẽ
l m et vrticẽ / ⁊ pãliur⁹ in muni
n tiõibus ei⁹: ⁊ ẽrit cubile dra
o conũ ⁊ paſcũa ſtruthionũ:
p ⁊ occurrẽt demonia †onocẽ
q r taur⁹ ⁊ pilõſus clamãbit alt
s ad alterum. Ibi cubãuit la
t mia: ⁊ ĩuẽnit ſibi requiẽ. Ibi
v x habũit foueã herici⁹: ⁊ enũ
y triuit catulos: ⁊ circũfõdit et
z a fouit ĩ vmbrã ei⁹. Illuc ɔgre
b c gãti ſũt milui altẽr ad alteꝝ.

quia homo nõ infeſtabit ea: ⁊ quaſi ſola ĩ terra ⁊ diu. a Et extendet ſup eã .i. hieruſalẽ: b Meſura vt redigat ad nihilũ: qſi ſicut mõ iudei ſunt diligẽtes in edificijs con ſtruẽdis: ſic erũt romani diligẽtes ĩ deſtruẽdis. Vl' h̃ dic: q2 de ſtructa t̃ra / quo ad iudeos: diuiſa ẽ t̃ra ⁊ aſſignata ſm meſurã colõis. Vel ſup eã .i. idumeã: extẽdet mẽſura vt redigat / terra ĩ nihilũ .i. mẽſura / bit terra colonis: ⁊ auferet a poſſeſſoribus / ita q̄ nihil remanebit eis: ad min⁹ pluribus eorum .ſ. qñ captiuati ſt. Licȝ em̃ h̃ nõ legat: tñ ꝓbabile eſt. d Et ꝑpendiculũ .i. men ſura ad meſurãdũ terrã: e In deſolatiõne / iudeoꝝ vel idumeoꝝ. Perpendiculũ ꝓprie ẽ regula cemẽtarij: Sed hic accipit cõiter ꝓ meſura. f Nobiles ei⁹ nõ erũt ibi: ſed ĩ captiuitate ducent a romanis vl' aſſyrijs. Vel nõ erũt / in auxiliũ. g Regẽ poti⁹ inuocabũt / iudei / impatorẽ romanũ / nõ p̄ncipẽ de tribu ſua. Vl' Regẽ poti⁹ inuocabũt .i. regẽ aſſyrioꝝ dñm ſuũ vocabunt idumei. h Et oẽs p̄ncipes ei⁹ erũt in nihilũ .i. in mortẽ vel ĩ maximã vilitatẽ. Vl' ĩ nihilũ: q2 nõ potuerũt ferre auxiliũ ꝑplo. i Et orient ĩ domib⁹ eius .i. iudaci ꝑpli vel idumei: k Spine / ꝓpter inculturã t̃re. In domib⁹ dicit .i. in locis vbi fuerũt dom⁹. l Et vrtice. Ad litterã quedã herba eſt ſpinoſa ⁊ pinguis multũ viridis. m Et paliur⁹ in munitiõib⁹ eius .i. in locis vbi fuerũt eius munitiões. Paliur⁹ eſt ille carduus / cũ quo p̄parant panni. n Et erit cubile draconũ. Hec addit tanq̄ ſigna extreme ſolitudinis: quia ſi p̄dicta eſſent ibi ⁊ nõ iſta / poſſet ſaltẽ homo ibi ꝑnoctare: ſed cũ draconib⁹ nulla ẽ homis cohabitatio. o Et paſcua ſtruthionũ: ad litterã. Vel ꝑ hoc notat tantã vaſtitatẽ ⁊ terre ſolitudinẽ futurã / quãta eſt in locis vbi hec animalia habitant: quia ad litteram non leguntur hec animalia fuiſſe ibi: vnde põt eſſe q̄ per illa / eliũ hadrianũ qui hierl'm reedificauit ⁊ ceteros gentiles q̃ habitauerũt cũ eo ꝓpter crudelitatẽ ſuam ⁊ feritatẽ ꝑ iſta animalia deſignauit. Poteſt tñ hoc eẽ verũ ad litterã / ⁊ ſi nõ legat: Terra em̃ redacta ĩ ſolitudinẽ / ſatis credendũ eſt magnã copiam animaliũ etiã ferociũ ibi fuiſſe. p Et occurrẽt demonia / onocentaurus ⁊ piloſus / adinuicem. r Clamabit alter ad alterũ .i. vlulabũt contra ſe inuicem. Vel occurrẽt demonia onocẽtauris: alia littera: et piloſus clamabit alter ad alterũ: piloſus ad piloſum. Onocentaur⁹ eſt animal compoſitũ ex aſino ⁊ tauro. Onos em̃ grece / latine dicit aſinus: cen autẽ ſyllabica eſt adiectio: quaſi in quadã parte aſinus: in alia taurus. Piloſi ſunt ſimie vl' demones incubi: vel animalia quedã: que ad modũ homis ſtant ſup duos pedes ⁊ manibus cũ lapidib⁹ ⁊ baculo defendũt ſe a venatorib⁹. Et dicunt venatio regia: quia carnes eorum valde ſapide ſunt. s Ibi cubauit lamia. Lamia gen⁹ eſt mõſtri / pedes habens equinos / cetera membra habet ĩ ſimilitudinẽ mulieris: que noctu pueros vorare dicit. Unde / Nec pranſe lamie puerum viuũ extrahat aluo. t Et inuenit ſibi requiem: quaſi nõ eſt qui infeſtet eã p̄ defectu hominũ. v Ibi habuit foueã hericius: Ad litterã em̃ heriti⁹ in foueis habitat. x Et enutriuit catulos / ſecure querẽdo ꝑ terrã cibũ ⁊ miniſtrando eis. y Et circũfodit: terrã / ad litterã: vt porcus. z Et fouit .i. nutriuit catulos: a In vmbra ei⁹ .i. in cauerna terre vmbroſa. b Illuc ɔgregati ſũt milui: q̃ ſunt aues rapaces. c Alter ad alterũ / clamauit: ſupple.

Requirite diligẽter

Myſtice a Et extendet ſuper eam: id eſt eccleſiã: que ſignificat per hieruſalẽ: b Meſura: quia dominus vnicuiq̄ reddet iuxta opera ſua. c Ut redigat ad nihilũ / quo ad malos. d Et ꝑpendiculũ / equitas ſentẽtie: e In deſolationẽ / damnatoꝝ. Menſura ꝑtinet ad meriti qualitatem: ꝑpendiculũ ad iuſticie equitatẽ. Vel menſura que deſuper implet / remunerationẽ bonorum notat: ꝑpendiculũ qd̃ deorſum ſemꝑ tendit / punitionẽ maloꝝ. Unde .ij. Reg. .viij. a. Menſus eſt duos funiculos / vnũ ad occidendũ / ⁊ vnũ ad viuificandum: dicit de Dauid. De hoc dicit Threñ. .ij. c. Cogitauit dominus diſſipare murũ filie ſion: tetendit funiculũ ſuũ: et nõ auertit manũ ſuam a ꝑditione. Et Zach. .j. d. Perpendiculũ extendet ſup hieruſalẽ. f Nobiles ei⁹ nõ erũt ibi. Nullus em̃ nobilis eccleſie erit in inferno. .j. Reg. .ij. f. Qui cõtemnũt me erũt ignobiles. Et Job. .xxx. b. dĩ de malis: Filij ſtultoꝝ ⁊ ignobiliũ / in terra penitus non parentes. g Regem potius inuocabũt .i. chriſtũ: qui eſt rex regũ ⁊ domin⁹ dominãtiũ: Apoc. .xix. c. h Et oẽs principes eius erũt in nihilũ .i. oms ſuperbi diabolo qui nihilũ vocat / cõiungent. Unde Job. .xviij. c. Habitẽt in tabernaculo eius ſocij eius qui non eſt. Ad diabolũ autem dicit Ezech. .xxviij. c. Nihili factus es ⁊ nõ eris in ꝑpetuũ. i Et orient in domib⁹ eius ſpine ⁊ vrtice .i. punctiões corporis / quo ad ſubditos. m Et paliurus in munitiõibus eius: hoc quo ad p̄latos. Paliurus plus pungit q̄ ſpina vel vrtica. Unde Mich. .vij. a. Qui optimus eſt in eis qſi paliurus / hoc de p̄latis: Et qui rectus qſi ſpina de ſepe / hoc de ſubditis. Hiere. .v. b. Ibo ḡ ad optimates / et loquar eis: ipſi em̃ cognouerũt viã dñi ⁊ iudiciũ dei ſui: ⁊ ecce ipſi mag' fregerũt iugũ. n Et / infern⁹ / erit cubile draconũ / inuidie: o Et paſcua ſtruthionũ / ſimulatiõis. p Et occurrẽt demona onocẽtauris / ſuperbis: qui ĩ oculis domini aſini ſunt et viles: ſed in oculis ꝓprijs tauri et potentes occurrent ad cognoſcendum / ad torquẽdum / ad impellendũ. q Et piloſus clamabit alter ad alterũ .i. peccator peccatorẽ ad malũ ꝓuocat. Vñ Pſ. Abyſſus abyſſum inuocat. Itẽ / Clamabit piloſus alter ad alterũ .i. diabolus ad clericũ crinitũ. Nota q̄ in mũdo quidã ſunt aperte mali: et ſic dracones: quidã occulte / ⁊ ſic ſtruthiones. Struthio q̃ppe ſpeciẽ volãdi habet: ſed vſũ nõ. Vñ Job. .xxx. d. in ꝑſona iuſti. Frater fui draconũ: ⁊ ſocius ſtruthionũ. s Ibi cubauit lamia. Lamie ſunt prudentes ſeculi: ſicut dicit Paſchaſi⁹ ſup Threñ. Unde Threñ. .iiij. a. Lamie nudauerũt mãmas / lactauerũt catulos ſuos: q2 prudẽtes hui⁹ ſeculi valde diligentes ſunt in acquirẽdis temporalib⁹ / vnde catulos ſuos .i. filios ⁊ nepotulos lactent. t Et inuenit ſibi requiẽ / nõ cordis: ſed anguſtiã. Inuenit tamẽ ſibi requiẽ a queſtu. v Ibi habuit foueã herici⁹ .i. in p̄ſenti tempe hñ abſcondita ſũt abſcondita cordiũ. Habet foueã hericius ſpeciẽ .ſ. ſanctitatis / in qua latet: ſed in inferno foueã habebit de qua nunq̄ exibit. Hic enutrit catulos ſuos qui eũ in operibus imitant ⁊ terrã circũfodit: quia nihil niſi terrã querit. Unde Matth. .xxiij. b. Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite q̃ comeditis domos viduaꝝ / oratiões longas orãtes. Hoc ẽ qd̃ hic dĩ: x Et enutriuit catulos / ſuos: hoc eſt ſubditos in exemplo ſuo: et circũfodit ⁊ fouit ĩ vmbra eius. b Illuc congregati ſunt milui alter ad alterum. In hoc mũdo congregant raptores / vt ſimul rapiãt. Unde Prouerb. .j. b. Marſupiũ vnũ ſit omniũ noſtꝝ: omnẽ p̄cioſã ſubſtantiã reperiemus: replebimus domos noſtras ſpolijs: ſortem mitte nobiſcum. Sed in inferno milui congregabunt alter ad alteꝝ: raptores ad diabolũ vt ſimul puniant. Diabolus em̃ miluus eſt: vnde ⁊ ipſi attribuit circũuolare: qd̃ ꝓprie milui ẽ / in b̃ndictiõe fontiũ / cũ dicit: nõ inſidiãdo circũuolet.

al. tonocẽtaur'

B

Pſ. .41.

Requirite diligẽter

a Requirite diligēter/o vos ciues hieruſalē q̄ eſtis/ vel qui tunc futuri eſtis: b In libro domini.i.in hac ꝓphetia mihi a domino inſpirata:quā redegi in librū. c Et legite/attēte. Quid? Ecce/ d Unū ex eis.i.monſtris ſupdictis: e Non defuit/in tra ꝑdicta. f Alter alterū non queſiuit:quaſi certiſſime ſciatis ꝙ a dn̄o factū eſt qui eos adduxit: Alter enim non queſiuit alterum. Et quaſi quis quereret: Quomō ſcis tu ꝙ ita futurum eſt? Reſpondet: Immo ſcio: g Quia qd̄ ex ore meo ꝓcedit: id eſt illud qd̄ ego loquor: h Ille mādauit/ domin⁹: i Et ſpiritus eius.i.ſpiritusſanctus.i.ipſe per ſpiritumſanctum inſpirauit mihi. Uel ſic: Ille mandauit: et poſt/ſpiritus eius cōgregauit ea.i.domin⁹ cōgregauit ꝑdicta mōſtra: licȝ nō cōſueuerint eſſe in terra ſancta; et hoc faciet ſpirit⁹ eius: id eſt indignatio ſua: hoc eſt ipſe ex indignatione ſua. l Et ipſe miſit eis ſortem: id eſt vnūquodq̄ȝ habitare faciet in loco ſuę naturę competenti. m Et man⁹ eius: id eſt potētia dei: n Diuiſit eam: id eſt terrā: o Illis ꝑdictis animalib⁹: p In menſurā: id eſt ſm̄ ꝓportionē terrę vniuſcuiuſq̄ȝ cōgruentem. q Uſq̄ȝ in ęternum.i.valde diu. Uel/ Uſq̄ȝ in ęternum/quo ad iudęos: qui in ſempiternū terrā perdiderūt. Et ſi alij ibi habitent/ r Poſſidebunt eam/quaſi ſuam: ſiue dominiū iudęoꝝ: s In generatiōe ꝛ generationē habitabūt in ea: id eſt valde diu ſimpliciter: vel quo ad iudęos ſemꝑ habitabūt ibi prędicta animalia: vel homines mōſtruoſi figurati ꝑ illa: vel in terra idumęorū. Hoc idem poſſet totū exponi et de captiuitate babylonica. Et plana eſt expoſitio ſatis.

Requirite diligēter in librō domini ꝛ lēgite: vnūm ex eis nōn defuit: altēr alterum nō quęſiuit: quia quōd ex ore meo ꝓcedit illē mandauit: ꝛ ſpiritus eius ipſe congrēgauit ea: et ipſē miſit eis ſortē: ꝛ mānus eius diuiſit eā illis in mēnſuram: vſq̄ȝ in ętērnū poſſidēbunt eam: in genērātione ꝛ generationē habitabunt in ea.

Capitulū. XXXV.

Letābit deſerta ꝛ inuia ꝛ exultābit ſolitudo: ꝛ florēbit quaſi lilium.
3 Germinās germinabit ꝛ exultābit lętabūda ꝛ lāudans.

Myſtice ✱ a Requirite diligēter: Iſtud pōt dici pigris ſcholaribus: b In libro dn̄i/ nō galieni: nō iuſtiniani. c Et legite: vnū ex eis nō defuit: qꝛ ſermo dn̄i non poteſt in vacuū ire. Unde Matth. xxiiij. c. Cęlum et terra tranſibunt ꝟba aūt mea nō ꝑteribunt. Item liber domini ſunt capitula eccleſiaꝝ: in quib⁹ omnia ꝑdicta monſtra facile reperiunt/ſi q̄s vellet diligenter inſpicere. g Qd̄ ex ore meo ꝓcedit ille mandauit ꝛ ſpirit⁹ eius. Iſti debent eſſe ſermones ꝑlati/ꝑdicatoris ꝛ doctoris: quę ſcȝ deus mandat: nō ocioſa: non turpia: non iniqua. Unde Ezech. iij. d. Audies verbum ex ore meo: ꝛ annūciabis eis ex me. k Ipſe congregauit ea: domin⁹ in eccleſia ꝑdicta monſtra cōgregauit ꝑmiſſiue. l Et ipſe miſit eis ſortē: ꝛ manus eius diuiſit eam illis in menſurā. Domin⁹ enim terrā.i.terrenoꝝ abundantiā dedit malis in ꝑſenti i ſortē: qꝛ de hereditate patris nō habebūt aliā portionem. q Uſq̄ȝ in ęternū poſſidebūt eā. Mali ꝑlati ꝛ pompoſi valde diu poſſidēt eccleſias ſuas: etiā p⁹ mortē: qꝛ tot ꝛ tātiſ debitis obligāt eas ꝙ vix poſſūt ſolui. s In generatiōe ꝛ generationē habitabūt i ea/ vl̄ in ſe/ vel i nepotulis. Un̄ Pſ̄. Qui dixerūt
Pſ̄. 82. hereditate poſſideam⁹ ſctūariū dei. Expo. Ca. XXXV.

Letabit deſerta ꝛ inuia. Scd̄m Hieronymū et Haimonē/ littera iſta de vocatione gentiū tota exponit. Scd̄m Andream autē litteraliter exponit de ꝓſperitate quā habuerūt iudęi in reditu de captiuitate babylonica. Unde Andreas ſic cōtinuat. Terra inimicoꝝ iudę redacta i ſolitudinē ſempiternā: tra ꝓmiſſiōis multis dieb⁹ deſerta/p⁹ hęc lętabit ꝛc̄. Hebręi aūt ſic. Idumęa deſtruet et nunq̄ȝ reparabit: iudęa ꝟo licet vaſtāda ſit reparabit. Diuidit aūt h̄ capitulū in quattuor partes. In ꝑma agit auctor de fertilitate tre reddēda. In ſecūda de corporis ſanitate iudęis pręſtāda: ibi: Cōfortate man⁹ diſſolutas. In tertia de nociuorū animaliū remotione: ibi: In cubilibus. In quarta de iocunda iudęorū liberatione: ibi: Et ambulabunt qui liberati fuerint. Dicit ergo: t Letabit deſerta.i.iudęa priuata fructib⁹: v Et inuia/hominib⁹. x Et exultabit ſolitudo.i.iudęa redacta in ſolitudinem poſt ſeptuaginta annos exultabit in habitatoribus ſuis: vt ſit metonymia. Uel ipſa terra exultabit.i.quaſi lęta fructū reddet: q̄bus ꝑuata fuerat q̄ſi triſtis: ſicut pratū dicit ridere quādo floret: tropice. y Et florebit quaſi liliū.i. pulchrę et diu: ſicut liliū florē durabilē habet. Andreas. A
Diutina fertilitate ꝓſꝑabit. 3 Germinās germiabit.i. abūdāter germiabit: qd̄ notat ꝑ iterationē. a Et exultabit lętabūda ꝛ laudās.i.corde/ore/ꝛ opē laudabit/q̄ ad hitatores: vl̄ abūdāter erit materia laudis dei: q̄ ad ipſā trā.
✱ Gloria libani.

Myſtice: in hoc capitulo agitur de vocatione gentium: Et hoc quia prius dixerat de captiuitate iudęorum. Dicit ergo: t Letabit deſerta ꝛ inuia: id eſt gentilitas quę ante cōuerſionem erat infructuoſa bonis operibus: quę nō habebat viam fidei/ſpei ꝛ charitatis. Et moraliter: t Letabit/ꝑ multitudine filiorum: vt. i. liiij. a. Lętare ſterilis quę non paris: erumpe ꝛ clama quę non parturis: quoniā multi filij deſerte magiſ q̄ȝ ei⁹ q̄ hȝ virū.i. q̄ȝ iudęę x Et exultabit ſolitudo: id eſt prius deſerta gentilitas: quoniā de ſolitudine fient delitię et hortus domini. Unde. i. lj. a. Ponet deſertū eius quaſi delitias: ꝛ ſolitudinem eius quaſi hortū domini. y Et florebit quaſi lilium/ per odorem bonę famę in membris ſuis. Unde. ij. Corinth. ij. d. Chriſti bonus odor ſumus deo. Boni em̄ qui ſunt membra eccleſię comparant lilio. Unde de eccleſia dicitur Cantiſ. ij. a. Sicut lilium inter ſpinas: ſic amica mea inter filias. Pſ̄. Iuſtus germinabit ſicut lilium. Et Oſee. vltimo. c. Ero quaſi ros: ꝛ iſrael quaſi lilium germinabit. Lilium comparat iuſto: quia ſicut liliū deorſum hiſpidum eſt/ ſuperius autē pulchrum: ſic iuſtus quidem in ꝑſenti ſordidus: ſed in cęleſti patria ſuperius erit pulcher: quādo auferent ab eo ſordida veſtimenta: ſicut de ieſu magno ſacerdote dicit Zach. iij. b. Auferte ab eo veſtimenta ſordida. Et Sap. iij. b. Fulgebunt iuſti ſicut ſol. Item lilium altum eſt et tumorem mitigat: ſic iuſtus altus eſt ꝑ eminentiā vitę: ꝛ tumorem ſuperbię ſedat per humilitatē. Item lilium candidum eſt ꝛ odoriferum: ſic iuſti candidi ſunt in cōſcientię puritatę: ſed odoriferi per redolentiā bonę famę. Itē granum habet ſubrubeum: quod ſignificat charitatem vię: ſed ad plenum rubeum erit et ꝑfecte/ quando caminus fiet in hieruſalē: qui modo eſt igniculus in ſion. ✱. xxxi. d. Item lilium ſex folia habet: per quę in iuſto ſex opera miſericordię deſignantur. Item lilium folia habet recurua: ſic iuſti poſt bona opera ad ſuiipſius cōſiderationem reuertunt. Sequit: 3 Germinās germinabit. Germinās i pręlatis: germinabit in ſubditis. Germinās in clericis: germinabit in laicis. Germinans in clauſtralibus: germinabit in ſecularibus. Germinans in fide: germinabit in moribus. Germinans in vita: germinabit in ſcientia. Sed heu hodie omnia prędicta germina igne cupiditatis/luxurię/detractionis ſiue inuidię combuſta ſunt. De primo dicitur Deut. xxxij. c. Ignis ſuccenſus eſt in furore meo: ꝛ ardebit vſq̄ȝ ad inferni nouiſſima: deuorabitq̄ȝ terrā cum germine ſuo: ꝛ montiū fundamenta comburet: id eſt ꝑlatoꝝ. De ſecūdo dicit Iob. xxxi. b. Ignis eſt vſq̄ȝ ad cōſumptionē deuorans ꝛ omnia eradicās genimina. a Exultabit lętabunda/corde: b Et laudās/ore.
✱ Gloria libani

Myſtice

Oſe. 4. d.

Iuſtus cōparatur lilio ꝓpt' multa

Matth. 13. f.

a ¶Gloria libani: id eſt templi quod edificatum eſt de li/
gnis libani: b ¶Data eſt ei: id eſt dabitur iudeę. c ¶De/
cor carmeli/ qui eſt mons fertiliſſimus conſitus arbori/
bus pomiferis ⁊ vineis: d ¶Et ſaron/ quę eſt regio abun/
dans frugibus. q. d. terra veſtra in reditu erit pulcherrima et
fertilis arboribus ⁊ vi
neis et frugibus. e
j.40.c. ¶Ipſi/ iudei qui reuer
ſi fuerint: f ¶Uide/
bunt gloriā domi
ni et decorem dei
B noſtri. i. triticū terrę
datum a deo: in quo
Et. puſillanimis ipſe dominus appare/
bit glorioſus. Uel/ Ipſi
videbūt gloriam
domini et decorē
dei noſtri. i. glorioſum dei auxiliū ad debellandos hoſtes:
id eſt vicinas natiōes ad honorē dei: In q̄ gloria domini et
honor apparuit: quia licȝ fatigati eſſent longo itinere: ⁊ longa
captiuitate afflicti: tamē inuitis nationibus vicinis edificaue/
runt templū ⁊ ciuitatē/ expugnantes eas domino ꝑbente au/
xiliū: vt patet in eſdra ⁊ neemia ⁊ aggeo fere ꝑ totū. h ¶Cō
fortate manus diſſolutas ⁊c. q. d. Omnia membra ve
ſtra quę prius erāt debilia ⁊ infirma/ tunc confortabunt̄. Uel
ſic: quia maximam infeſtationem ſuſtinuerunt ab inimicis in
reditu ſuo: ⁊ ipſi debiles erāt vt dictū ē: ideo cōuertit ꝓphe/
ta ſermonē ad aggeū/ eſdrā/ ⁊ neemiā: vt animarent alios et
tanq̄ꝫ toto corpore debiles cōfortarent. Unde dicit: Cōfor/
tate manus diſſolutas. i. homines debiles in manibus:
i ¶Et genua debilia roborate. i. habentes genua debi/
lia. Et ꝑ hec duo totius corporis infirmitas deſignat̄. k ¶Di/
cite/ vos maiores minoribus. Quid? Ecce/ l ¶Puſilla/
nimes cōfortamini: quaſi confortate etiā timidos corde:
m ¶Et/ dicite/ reſume: nolite timere/ vos debiles pre/
dicti. Andreas dicit/ puſillanimis. n ¶Ecce deus no/
ſter vltionem adducet retributiōis. i. vindictam fa/
ciet nobis retribuens inimicis noſtris/ ſm̄ qd̄ nobis fecerāt.
o ¶Deus ipſe/ q̄ potēs eſt: p ¶Ueniet ⁊ ſaluabit nos:
id eſt a captiuitate liberabit. Per hoc qd̄ dicit/ ipſe/ excitat
ad ſecuritatem. q ¶Tūc aperient̄ oculi cecorum. Ad
litterā: illi qui erant in carcere clauſi non videntes ⁊ quaſi ce/
ci: quaſi recuperabūt viſum venientes ad lumen. r ¶Et au/
res ſurdorum patebūt. Homo enī qui diu clauſus non
audiuit/ quaſi ſurdus factus eſt. Sonus enī innouat auditū.
Unū Eccl. xxxviij. c. de fabro dī: Uox mallei innouat aurem
eius. s ¶Tūc ſaliet ſicut ceruus claudus. Ceruus
claudus videt̄ ſaltare magno ſaltu/ etiam quādo paſſu vadit
propter leſuram pedis: ita illi q̄ egrediebant̄ de captiuitate
quaſi ſaltabant ꝓ gaudio liberationis: ⁊ reditus ad terrā ſuā.
❧ Et aperta erit

Myſtice ❧ a ¶Gloria libani data eſt ei: id eſt decor conſcientię
purę. Unde. ij. Corinth. j. c. Gloria noſtra hec eſt teſtimo/
niū cōſcientię noſtrę. c ¶Decor carmeli: id eſt ſcientia
circūciſionis ſpiritualis. Col. ij. b. Circūciſi eſtis circūciſio/
ne/ ſpirituali/ non manufacta. d ¶Et/ decor reſume/ ſaron/
datus eſt ei. i. decor ⁊ fructus penitentię. Saron interpretat̄
cantus triſticię. Unū Heb. xij. d. Omnis diſciplina in ꝑſenti
videt̄ non eſſe gaudij ſed meroris: poſtea autē fructū paca/
tiſſimū exercitatis per eam reddet iuſticię. Item/ a ¶Glo
ria libani data eſt ei: id eſt eccleſię quo ad virginum can/
dorem. Libanus enim interpretat̄ candidatio. c ¶Decor
carmeli: id eſt ſcientia circūciſionis verę/ quo ad abiectionē
ſuꝑfluitatis temporaliū ꝑ prudentiā confeſſorū. d ¶Et/ de/
cor/ ſaron. i. cātantiū triſticiā ſiue i triſticia/ quo ad patiētiā
martyrū. e ¶Ipſi videbūt gloriā dn̄i. Glo. Unā ſub/
ſtantiā patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti. g ¶Et decorē dei nr̄i/
quomō pater in filio/ ⁊ fili⁹ in patre/ ⁊ ſpiritusſanct⁹ i vtroq̄ꝫ.
Et intelligit̄ h̄ de bonis. Itē/ e ¶Ipſi videbūt gloriā
dn̄i/ q̄ ad diuinitatē: a q̄ glīa tollet̄ impi⁹ ne videt gloriā dei.

a Glōria libani datā ē ei: de/
b c cōr carmeli ⁊ ſarōn Ipſi vi/
d e f dēbunt gloriā domini: ⁊ de/
g h cōrem dei noſtri. Confortāte
i man⁹ diſſolutas ⁊ gēnua de/
k bilia roborate. Dicitē: Pu
l m ſillānimes confortamini/ ēt
n nolite timere: Ecce dēus no/
ſter vltionem adducet retri/
o butionis: dēus ipſe vēniet
p q ēt ſaluabit nos. Tūnc ape/
r rient̄ oculi cecorum: ⁊ aurēs
s ſurdorum patebunt. Tūnc
ſaliet ſicut ceruus claudus:

g ¶Et decorem dei noſtri. i. chriſti: qui ſpecialiter noſter
eſt: id eſt glorificatā ⁊ vnitam deitati ipſius humanitatem.
h ¶Cōfortate manus diſſolutas. Hoc dicit̄ apoſtolis
vt male operātes corrigant. Unde ipſis dictū eſt: Ite doce/ Matth. 28. d.
te omnes gentes. i ¶Et genua debilia roborate: id
eſt greſſus hominū er
rātiū i idolatria reuo
cate. Unū Paul⁹ hec
duo implens clama/
bat: Remiſſas man⁹
⁊ ſoluta genua erigite
⁊ greſſus rectos facite
pedibus veſtris vt nō
claudicās quis erret: C
magis autem ſanet̄:
Heb. xij. d. k ¶Di/
cite/ vos apoſtoli: l
¶Puſillanimes cōfortamini. i. ne cadant in deſperatio/
nem cauete. Unū Act. iij. c. Et nūc fratres ſcio q̄ ꝑ ignorātiā
feciſtis ſicut ⁊ ꝑncipes veſtri: Deus autē q̄ ꝑnunciauit per os
oīm ꝓphetaꝝ pati chriſtū ſuū ſic impleuit. Penitemini igit̄
⁊ cōuertimini vt deleant̄ pctā vr̄a. n ¶Ecce de⁹ nr̄ vlti/
onem adducet retributiōis/ quo ad malos. o ¶Deus
ipſe veniet ⁊ ſaluabit nos. Primū ꝑdicauerūt apoſto/
li: id eſt eterni ſupplicij cōminationē: ſecūdū. i. bonorū eterno
rum ꝓmiſſionem. Primū ꝑdicauerūt vt per timorem vnius
dei timores aliorū deorum. i. idolorum expellerent. Secūdū
vt ſolum gentiles ſalutem a vero deo quererēt. Item primū
ꝑdicauerunt vt peccatores ꝑ cōminationē ſuppliciorū terren
do a vitijs reuocarēt. Secūdū vt icipientiū ſpem roborādo
ad eterna ꝑmia ꝑfectius animarent. Moraliter: h ¶Cō/ Moraliter
fortate manus diſſolutas ⁊ genua debilia robora
te. Hoc dicit̄ diuitibus vt pauperes/ ad litterā/ manibus et
pedibus ⁊ toto corpore debiles confortent ꝑ elemoſynarum
largitionē. Dī etiā ꝑdicatorib⁹ ⁊ ꝑlatis vt debiles ī operib⁹
⁊ deſiderio eternoꝝ roborēt ꝑ doctrine ſane ⁊ exempli boni
exhibitionē. De ꝑmo: Prouer. xix. c. Feneratur dn̄o q̄ miſeret̄
pauperis. De eodē Prouer. xviij. c. Donū hoīs dilatat viā
eius. De ſecundo dicit̄ Eccl. xviij. b. Qui miſericordiā ha/
bet ⁊ docet ⁊ erudit. Et nota ordinē. Primo dictū eſt. Glo/
ria libani data eſt ei. Et poſt: Cōfortate manus diſ/
ſolutas: In q̄ ſignat̄ q̄ hō poſt purę cōſcientię teſtimoniū
debet ꝑdicationē aſſumere. Unde cum dixiſſet dominus Pe
tro: Ego oraui pro te: Adiūxit: Et tu aliquādo cōuerſus con
firma fratres tuos: Luc. xxij. d. Sed quid ꝑdicabunt? Ecce:
k ¶Dicite/ pauperib⁹. ſ. et tribulatis: l ¶Puſillanimes
cōfortamini ⁊ nolite timere: Ecce deus nr̄ vltionē
adducet retributiōis: deus ipſe veniet et ſaluabit
nos. Hec tria maxime ꝑdicanda ſunt temptatis ⁊ pauperi/
bus: vt paupertatē ⁊ anguſtias quas habent ſuſtineant pa/
tienter: imo ⁊ libenter ⁊ gaudenter: vt de affligētibus ſe vlti/
onem in ꝑſenti non appetant: vt pro malis ꝑſentibus futura
gaudia celeſtis regni expectent. De primo dicit̄ Roma. xij.
c. Spe gaudentes/ in tribulatione patientes. De ſecūdo dī
Eccl. xxviij. a. Qui vindicari vult a domino inueniet vindi/
ctam. De tertio ij. Cor. iiij. d. Id qd̄ in ꝑſenti eſt momenta/
neū ⁊ leue tribulatiōis nr̄e/ ſupra modū in ſublimitate eternę
glorię pondus operat̄ i nobis. Propter hoc dicit̄ Luc. xij.
d. Nolite timere puſillus grex: complacuit enī patri veſtro
dare vobis regnū. o ¶Deus ipſe veniet et ſaluabit
nos. Prophetia eſt de ꝑmo aduentu: ipſe nō alius: ſed ipſe
in perſona propria filius dei. Unde. j. lij. b. Ego ipſe qui lo/
quebar/ olim. ſ. moyſi ⁊ ꝓphetis: Ecce aſſum. Et. j. eodem. c.
Sil̄ laudabūt: q̄ oculo ad oculū videbūt/ cū cōuerterit dn̄s ſiō.
p ¶Et ſaluabit nos/ a culpa/ a miſeria/ a gehēna. q ¶Tūc
aperient̄ oculi cecoꝝ. Ad litterā/ oculi cecorū in aduētu
chriſti aperti ſūt: Matth. ix. d. xij. b. xv. c. xx. d. xxj. b. Mar.
viij. c. x. g. Ioh. ix. b. r ¶Et aures ſurdorū patebūt.
Mar. vij. d. s ¶Tūc ſaliet ſic ceru⁹ claud⁹. Ad litterā
enī dn̄s multos claudos erexit: Matth. xj. a. xv. c. Ioh. v. b.
❧ Et aperta erit

a ⁊ aperta erit lingua mutorū: quia ſciſſe ſūt in deſerto aq̄: ⁊ torrētes i ſolitudine: ⁊ que erāt arida in ſtagnum: ⁊ ſitiēns in fontes aquarū. In cūbilibus in quibꝰ p̄us dracones habitabāt/ orietur viroꝛ calami et iunci: et erit ibi ſemita: et viā ſancta vocabit. Nō trānſibit p eā pollutꝰ: et hec erit vobꝭ directa via: ita vt ſtulti nō errent p eā. Non erit ibi leo: et mala beſtia nō aſcēdet p eā: nec inueniet ibi.

a Et aperta erit lingua mutorū. q.d. ſecure loquent et nō balbutiendo: qui ante p̄ timore hoſtiū nō audebāt loqui. Vel hoc dic: qꝛ cōbuſta lege a babylonijs/ erāt iudei q̄diu in captiuitate fuerūt q̄ſi ceci/ nō vidētes q̄ ambulare deberēt: ⁊ q̄ſi ſurdi nō audiētes lectiones ſcripture ⁊ p̄cepta dñi: ⁊ q̄ſi claudi nō valētes ambulare in opibꝰ legis ꝓpter ſeruitutꝭ coactionē: ⁊ quaſi muti ſpiritualiter/ nō audētes loqui de lege ſm qd̄ deberēt. Sed poſtq̄ redierāt ⁊ eſdras reparauerat bibliā/ tūc recuperauerūt oēs ſpirituales ſenſus. Unde dicit: Tūc/ in reditu ꝑli reparata biblia ab eſdra. Aperient ocli cecorū/ iudeorū: q̄ p̄us erāt ceci ſpūalit/ ad clare vidēdū i ſcpturis. Et aures ſurdorū/ iudeorū/ p̄us ſurdorū q̄re nō audiebāt p̄cepta dei: patebūt/ ad audiendū attēte: ſicut legitur in Eſdra.ix.et.x. p totū. Tūc ſaliet ſicut ceruꝰ .i. fortit et laſciue. Claudꝰ iudeus qui p̄us claudicauit i via dei/ neſciēs quo pedē poneret: nec valēs ſeruare legē i captiuitate. a Et apta erit/ ad dei laudē: ad filiorū inſtructionē: b Lingua mutorū/ iudeorū: qui p̄us erāt tacētes a laude dei ⁊ doctrina legꝭ quaſi muti: c Quia ſciſſe ſūt in deſerto aque: quaſi ꝓpter hoc ita saliēt ⁊ gaudebūt: qꝛ habebūt copiā aquarū/ ac ſi ſciſſe eſſent petre in deſerto ⁊ emanarēt inde aque p q̄s fructificabit tra. Vel hoc refert ad illud. ſ.a. Gloria libani data ē ei. q.d. ꝓpter hoc ita fertilis erit tra: qꝛ ſciſſe ſūt in deſerto aque .i. aque emanabūt i deſertꝭ etiā ac ſi lapides eēnt ſciſſi ⁊ inde flueret aqua. f Et torrētes/ aquarū: g In ſolitudine/ erūt vbi minꝰ abūdare ſolent aque. h Et q̄ erat arida .i. terra que p̄us ſicca erat: i In ſtagnū/ erit: ſuple. k Et ſitiens .i. terra ſciſſa ſiccitate ac ſi ſitiret. l In fontes aquarum/ quibꝰ irrigabit et fecundabit. m In

Tertia pars cubilibus. Tertia pars in qua dicit q̄ mala animalia ⁊ nociua nō erūt ibi. Vñ dicit: m In cubilibꝰ in quibꝰ p̄us dracones habitabāt .i. in locis in quibꝰ quaſi in cubilibꝰ p̄us ſecuri dormiebant dracones: ad litteram: n Oriet viroꝛ calami ⁊ iunci/ ad oꝛnandas domos. o Et erit ibi ſemita .i. via repabit que p̄us tēpore vaſtitatꝭ deſtructa erat: p Et via/ illa/ ſctā vocabit: qꝛ p illā aſcēdēt iudei ter in anno ad ſolēnitatē in hieruſalē/ ſicut ſolebāt. q Nō trāſibit p eam pollutus .i. gentilis nō habitabit amplꝰ in terra/ nec trāſibit p eā. r Et hec erit vobis directa via ita vt ſtulti nō errent per eam. q.d. ita erit frequētata et ſcietur ab omnibꝰ q̄ nō poterit ibi errari. t Nō erit ibi leo: ad litteram/ nō erit ad nocendū vt p̄us. v Et mala beſtia/ aliqua p̄dictarū: x Nō aſcendet p eam: ad litteram: vel ad nocendum. y Nec inueniet ibi/ queſita: cū tamē prius occurreret nō queſita: vt dictū eſt i alio capitulo. ☞ Et ambulabūt.

Myſtice ✠ a Et apta erit lingua mutorū. Multis eñ mutis reddidit chriſtꝰ loqlā: Matth.ix.d.xij.b. Mar.vij.d. Luc. xj.b. Siſr ⁊ multa talia legūt feciſſe apl̄i ⁊ maioꝛa. Vñ Joh. xiiij.b. Qui credit i me opa q̄ ego facio ⁊ ipe faciet: ⁊ maioꝛa hoꝝ faciet. Spūalit etiā i apl̄oꝝ p̄dicatiōe cecꝭ īfidelibꝰ viſꝰ ſpūalis redditꝰ ē .i. recta dei cognitio p fidē. Surdis .i. inobediētibus redditꝰ ē auditꝰ .i. obediētia p ſpē. Claudicātibꝰ i malis opibꝰ redditꝰ ē greſſꝰ ad opa bona p charitatē. Mutis etiā reddita ē ligua/ q̄ ad recte doctrine eruditionē: c Quia ſciſſe ſūt aq̄/ baptiſmi: d In deſerto/ i gētilitate p̄us ab oī bono deſerta. Vel/ e Aque/ ſcpturarū q̄ i lege tenebroſe erāt/ in nubibꝰ aeris ſciſſe ſūt: ⁊ apte facte in deſerto ecclie. f Et torrētes/ grāꝝ q̄ in hyeme tribulationū abūdant: g In ſolitudine/ gētilitatis. Vñ ſeptuagita. Eruperūt gentiū aque. ſ.xlj.c. Ponā deſertū i ſtagna aq̄ꝝ: ⁊ trā inuiā in riuos aq̄ꝝ. ſ.xxx.f. Et erūt ſup omnē montē excelſum: ⁊ ſup omnē collē eleuatū riui currentiū aq̄ꝝ. h Et q̄ erat arida/ ab hūore grē/ ⁊ ſine aquis ſcripture/ ⁊ penitētie .ſ. gētilitas: i In ſtagnū/ abūdantis ſcie/ effluētis grē/ ⁊ baptiſmi inundatis peccata/ ſupple cōuerſa eſt. k Et ſitiēs/ potū doctrine: l In fontes aquarū/ in diuerſas expoſitiōes ſcripturarū. Item/ c Sciſſe ſūt i deſerto/ clauſtri: e Aque/ lachꝛymarū p pctis ꝓprijs/ vl' proximoꝝ ex cōpaſſiōe. f Et torrētes in ſolitudine .i. hyemales lachꝛyme p incolatu miſerie. h Et que erat arida/ in ſeculo: i In ſtagnū .i. abundantiā lachꝛymarū. B k Et ſitiēs/ patriā celeſtē: l In fōtes aq̄ꝝ .i. in lachꝛymas dulces ⁊ ebulliētes cōtinue pro dilatiōe patrie. De p̄mis lachꝛymis dicit Pš. Lauabo p ſingulas noctes lectū meū .i. Pš.6. p ſingulis peccatis ꝯſcientiā meā. Et Hiere.ix.a. de lachꝛymis p peccatis proximoꝝ: Quis dabit capiti meo aquā: ⁊ oculis meis fontē lachꝛymarū: vt ploꝛē interfectos ꝑli mei: De ſecūdis in Pš. Heu mihi qꝛ incolatꝰ meꝰ ꝓlongatꝰ eſt. De Pš.119. tertijs in Pš.ſitr. Fuerunt mihi lachꝛyme mee panes die ac Pš.41. nocte. m In cubilibꝰ i quibꝰ p̄us dracones habitabāt: oriet viroꝛ calami ⁊ iūci .i. i mētibꝰ gētiliū: in q̄bus p̄us habitabāt demōes volātes p ſupbiā/ venenati p inuidiā: orient calami hūilitatꝭ: ⁊ iunci charitatꝭ. Per calamū ſignificat hūilitas ꝓpt tria. Primo: qꝛ vere hūilis ē vacuꝰ ab omi bono i oculis ſuis. Secūdo: qꝛ altꝰ ē i ꝯſpectu dei/ vt calamꝰ. Lucꝭ.xviij.c. Qui ſe hūiliat exaltabit. Tertio: quia hūilitate ſcribūt ꝓprij defectꝰ i coꝛde hoīs. Nota q̄ ē calamꝰ mēſure. Calamus multiplex Ezech.xl.a. In manu viri calamꝰ mēſure. Itē calamꝰ ſcpture. Pš. Lingua mea calamꝰ ſcribe. Itē calamꝰ pctōꝛ. Job.xl. Pš.44. c. Sub vmbꝛa doꝛmit i ſecreto calami. Itē iūcꝰ qꝛ ardet i lāpidibꝰ/ ſignificat charitatē: q̄ ardet cōtinue i coꝛdibꝰ electoꝝ. Propt h̄ vocat ſpōſa vt ab iſtꝭ cubilibꝰ exiēs veniat ad coronā: a cubilibꝰ .ſ. leonū de mōtibꝰ pardoꝝ: Cantꝭ.iiij.b. o Et erit ibi ſemita/ ꝯſilioꝝ ⁊ via p̄ceptoꝝ. Vñ.ſ.ij.a. Docebit nos vias ſuas: ⁊ ambulabimꝰ i ſemitꝭ eiꝰ. De his dr̄ Prouer. iij.c. Vie eius vie pulchꝛe: ⁊ oēs ſemite eiꝰ pacifice. p Et via ſancta vocabit .i. ſine multitudine tre ⁊ tpaliū in clauſtris religioſoꝝ. q Nō trāſibit p eā pollutꝰ .i. diabolus pollutꝰ ſupbia/ inuidia/ homicidio/ mēdacio: nō trāſibit p clauſtrū ſic mūdatū tpalibꝰ: ſed circuit tanq̄ leo rugiens querēs quē deuoꝛet. j. Pet.v.b. Sanctitas eñ .i. mūdicia a tēpoꝛalibus: qꝛ ſanctus idē eſt qd̄ agios: ab a qd̄ eſt ſine: ⁊ ge qd̄ eſt terra .i. ſine terra: pꝛohibet demones a tranſitu p clauſtrum. Unde Johel.iij.d. Erit hieruſalē ſancta ⁊ alieni nō trāſibūt p eam amplꝰ. Nañ.j.d. Nō adijciet vltra vt ptranſeat in te belial. r Et hec erit vobis directa via. Directa via veniēdi ad celum eſt euāgeliū ſiue p̄cepta: ſed rectioꝛ cōſilia: ſed rectiſſima pauptas. Vñ Matth.v.a. Beati paupes ſpiritu qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ. Et.xix.c. Si vis pfectus eſſe vade ⁊ vende oīa que poſſides ⁊ da pauperibꝰ: et veni ſeq̄re me: ⁊ habebis theſaurū magnū in celo. s Ita vt ſtulti nō errent p eam. In via euāgelica nō cōtingit errare/ qui diligēter attendit/ ſicut in via legis cōtingebat: qꝛ plane ſunt vie p̄ceptoꝝ euāgelij: nō in figuris ſicut in p̄ceptis legis: nec p̄cipit euāgeliū cōtraria: lex autē q̄ſi cōtraria p̄cipiebat. t Nō erit ibi leo: ⁊ mala beſtia nō aſcēdet p eā: nec inueniet ibi .i. i ecclia. Et ſi numero/ tñ merito nō ē ibi leo ſupbie: nec mala beſtia q̄ alios vaſtat iuidie vl' luxurie. Maxie aūt i clauſtro ñ debet eē leo iactantie vl' arrogātie ianis glie: Nec mala beſtia detractionis/ inuidie/ odij/ luxurie/ auaricie aſcendere debet .i. vincere p operis impletionē: nec etiam ibi inueniri p turpem cogitationē. Hodie tamē hec omnia in eccleſia ⁊ in clauſtris inueniunt. Et hoc: quia religio ſanctitatē dereliquit: ⁊ abundantiā tempoꝛaliū cumulauit. Vñ Ezech. xxvj.b. Compoꝛtabit aggerem in gyꝛo: et eleuabit contra te clypeū: et machinas et arietes temperabit in muros tuos. ✠ Et ambulabūt

a ¶ Et ambulabūt. Quarta pˢ in qua agit de iocūditate iudeoꝝ ꝓ liberatione ſua / dicens: Et ambulabūt / ſecure ꝛ gaudētes. b ¶ Qui liberati fuerint / a ſeruitutis vilitate. c ¶ Et redēpti a dn̄o. i. ꝑ dn̄m a pena ꝛ tribulatiōe. d Cōuertent / vertentes tergum ad chaldeā: et faciē ad terrā ſuā: e ¶ Et venient in ſion. i. i hieruſalē i q̄ erat mons ſion: a pte totū. Uel / in ſion: ad litterā. i. in montē vbi ꝑus fuit templū. f ¶ Cū laude / oris: g ¶ Et leticia ſempiterna / cordis: h ¶ Sup caput eoꝝ. i. in mente ipſoꝝ. Uel / leticia ſempiterna: id eſt ſigna leticie ſempiterne. i. magne: ſuper caput eoꝝ. Forte em̄ ad litterā portabāt ſerta de floribus. i ¶ Gaudiū ꝛ leticiā obtinebūt. i. valde gaudebunt ꝛ diu. Gaudiū interius: ꝛ leticia exterius. m ¶ Et fugiet dolor / cordis: n ¶ Et gemitus: id eſt ſuſpiria que ꝓueniūt ex dolore.

Quarta pars

A

.iiij. Regl. 18. c.

ij. Paral. 32. a.

a Et ambulabunt qui liberati
b fuerint ꝛ redēmpti a dn̄o: cō
c d uertent et venient in ſion cū
e f lāude / et leticiā ſempiterna
g h ſuper caput eoꝝ. Gaudiū ꝛ
i k leticiā obtinebūt: ꝛ fugiet do
l m lor et gemit⁹. ¶ Ca. XXXVI.
n o p ET factum eſt in quartodecimo anno regis
q ezechie / aſcendit ſennacherib rex aſſyriorum ſuper omnes ciuitates iuda munitas
r s et cepit eas. Et miſit rex aſſy
t riorum rapſacen de lachis
v in hieruſalem ad regem eze
x y chiā in manu graui: et ſtetit
z in aqueductu piſcine ſupe
a rioris in viā agri fullonis.

Myſtice ✠ a ¶ Et ambulabūt / de virtute in virtutē: de ſancto ꝓpoſito in bonū opus. b ¶ Qui liberati fuerint / a ſeruitute peccati et diaboli: a carcere timoris legalis / ab infirmitate cerimoniaꝝ ei⁹: q̄ quidē morbū oſtēdebat: ſed non curabat. c ¶ Et redempti a dn̄o / nō corruptibilib⁹ auro ꝛ argento: ſed ꝓcioſo ſanguie agni incōtaminati ꝛ imaculati chriſti ieſu: j. Pet. j. d. d ¶ Couertent / de idolis ad deū: de vitijs ad virtutes: de mūdo ad clauſtrū. e ¶ Et veniēt in ſion. i. in eccleſiā militantē / in clauſtrū: et tandē in eccleſiā triūphantē. f ¶ Cū laude / cordis / oris / ꝛ opis. Itē / cum laude / dei ꝓ euaſione vanitatis idolatrie: ꝓ cognitiōe deceptiōis mūdane: pro euaſione oīs miſerie. g ¶ Et leticia ſempiterna ſup caput eoꝝ: ſup mentē in ꝑſenti ꝑ ſpem: in futuro ꝑ ſpeciē. i ¶ Gaudiū / cōſciētie: k ¶ Et leticiā / hilaritatis faciei ꝛ conuerſatiōis honeſte. l ¶ Obtinebūt / religioſi. Itē / i ¶ Gaudiū / ſtolā aīe: k ¶ Et leticiā / q̄ exterior ē: vł corpis ſtolā. l ¶ Obtinebūt electi. j. lj. d. Leticia ſēpiterna ſup capita eoꝝ: gaudiū ꝛ leticiā tenebūt. m ¶ Et fugiet dolor / de pctis cōmiſſis. n ¶ Et gemit⁹ / de miſerijs. ſ. xxv. c. Auferet dn̄s de⁹ lachrymā ab oī facie. j. lxj. c. Leticia ſempiterna erit eis. Apoc. vij. d. Non eſuriēt neq̄ ſitiēt ampli⁹: ꝛ nō cadet ſup illos ſol neq̄ vllus eſt⁹. Et. xxj. a. Mors vltra nō erit neq̄ luct⁹ neq̄ clamor neq̄ dolor. Hoc ē qđ dr̄ i loco iſto.

ET factū ē i q̄rtodecimo ¶ Expo. Ca. XXXVI anno regi ezechie ꝛc. In hoc capitulo determinat ꝓpheta de aſcenſu ſennacherib in hieruſalē. De quo etiam legitur. iiij. Regl. xviij. Hic etiā dicit in Glo. q̄ liber Paralipomenon conſentit veniſſe ſalmanaſar ſexto anno ezechie: tamen in Paralipomenon non legitur hoc. Sed ꝓpter hoc cōſentire dicit: quia non cōtradicit. Et nota q̄ ꝑmo vaſtauit decem trib⁹ phul rex aſſyrioꝝ ſub manahē rege iſrael: ſicut legit. iiij. Regl. xv. d. Secundo vaſtauit eas theglathphalaſar ſub phacee filio romelie. iiij. Regl. xv. f. Similiter tertio ſalmanaſar ſub oſee rege iſrł / totā vaſtauit ſamariā. iiij. Regl. xvij. a. Quarto ſargon q̄ expugnauit azotū. ſ. xx. a. Quito aſaraddon q̄ trāſlato iſrł ſamaritanos cultores miſit i iudeā. iiij. Regl. xvij. d. Sexto ſennacherib ſub ezechia rege iuda hierłm obſedit: vt hic: et. iiij. Regl. xviij. ſic hic dic̄ Glo. Sacra narrat hiſtoria ꝛc. Sꝫ tn̄ hoc videt falſū: q꞉ aſaraddon fuit fili⁹ ſennacherib: ſic legit. j. xxxvij. g. Propterea dicunt quidā q̄ oīa ꝑdicta noīa fuerūt ſennacherib: ꝛ q̄ ipſe oīb⁹ ꝑdictis noīb⁹ appellat⁹ ē: et qđ legit ꝑmū ꝛ ſecūdo ꝛ tertio ꝛc. ſic gloſandū eſt: Aſcendit / idē tn̄ fuit: ſed aſcēdit multotiens. Hiero⁹. tn̄ dic̄ hoc eē falſū. Dic̄ ḡ. o ¶ Et factū ē / iſtud. Et cōtinua: Rex aſſyrioꝝ iā decē trib⁹ captiuauerat: ꝛ iā multas ciuitates vaſtauerat. Et factū ē poſt hec / p ¶ In q̄rtodecimo āno regis ezechie: nō q̄rtodecimo anno etatis ezechie: ſ regni ei⁹: q ¶ Aſcēdit ſennacherib rex aſſyrioꝝ ſup oīs ciuitates iuda munitas. i. ſup maiorē partē. Munitas dic: q꞉ ad munitas ꝑus cucurrit: vt illis captis facili⁹ haberet alias. r ¶ Et cepit eaſ. i. mltas ex eiſ. s ¶ Et miſit rex aſſyrioꝝ rapſacen. Hūc rapſacen quidam dicunt filiū fuiſſe eſaie ꝓphete: qui ierat ad regem aſſyrioꝝ: q꞉ nō honorauerat eum rex iuda iuxta nobilitatem ſuā: et conſtituerat eū rex aſſyriorum ꝑncipem militie ſue. Alij dicūt q̄ quidam ſamarites fuit: ꝛ ideo ſciebat loqui hebraice: t ¶ De lachis / quā tūc expugnauit. v ¶ In hierłm ad regē ezechiā / mādans vt veniret loq̄ ad eū extra hierłm. x ¶ In manu graui. i. in mltitudine exercit⁹ magna vt terreret ezechiā et populū: et ꝑ hoc redderēt ſe. y ¶ Et ſtetit rapſaces in aqueductu piſcine ſuperioris. Erat in hierłm piſcina quedā que dicebat inferior: quia inferior erat ſitu / et recipiebat aquam ꝑ conductū ab illa piſcina ſupiori. Piſcina autem ſuperior erat extra hieruſalē: a qua fluebant aque ꝑ cōductū. Et ibi ſtetit rapſaces vt loqueret ad ꝓplm vł ad ezechiā inde. a ¶ In via agri fullonis: id eſt in via per quā itur ad agrū vbi manebant fullones. Accipit enim ſingulare pro plurali: ✠ Manebāt em̄

Myſtice: o ¶ Et factū eſt in quartodecimo anno. Ezechias in hoc loco gerit typū cuiuſlibet chriſtiani: vł magis ꝓprie ꝑlati: ſed ꝓpriſſime religioſi. Ciuitates iuda ſūt eccleſie vł cōgregatiōes laicoꝝ: hieruſalē ꝟo clauſtraliū. Sennacherib aūt gerit typum ꝑncipis demonioꝝ. Rapſaces ꝟo gerit typū ſatellitū eius. Captis ḡ ciuitatib⁹ iuda. i. ſecularium cōgregatiōib⁹ ꝑ peccatū / mittit diabolus qui eſt ſennacherib rapſacen. i. ſatellites ſuos ad capiendū hierłm: et ezechiā captiuandū. i. ad deſtruendā religionē: ꝛ religioſum perdendū. Hoc eſt qđ in Job. xl. legit. Uñ congrue dicit / ſennacherib: qui interꝑtat tollens deſerta. i. clauſtra. Et competēter dicit rex aſſyrioꝝ / qui interꝑtat directi. Superbi em̄ directi ſūt vł erecti: Et de diabolo dicit: Ipſe eſt rex ſup oīs filios ſuperbie: Job. xlj. d. Et notabile ē q̄ q̄rtodecimo anno dicit aſcēdere ꝛ nō ante: q꞉ poſtq̄ homo nititur cuſtodire quaternariū euāgelij / ꝛ decalogū ꝑceptorū: q̄ ꝑ q̄ttuodecim qđ ex q̄ttuor ꝛ decē conſtat deſignant / graui⁹ impugnat a diabolo aduerſario: quia tūc inſanit diabolus ſe cōtemni. Unde ſup Exod. v. dicit Glo. Pharao contempt⁹ ſurgit in ſcādala. Et Gregorius. Illos pulſare negligit quos iure quieto poſſidere ſe ſentit. De lachis autem mittit diabolus: que interpretat ſibimet vir: q꞉ nihil ē ꝑ qđ magl̄ īfeſtat religioſos diabol⁹ q̄ per ꝓpriū ſenſū: De q̄ ſignant rapſacē mittere dr̄: q̄ interpretat mult⁹ oſculo: q꞉ per h̄ ſepe capiunt religioſi / q̄n deoſculant man⁹ ſuas. i. complacēt ſibi i opib⁹ ſuis. Cōtra qđ dic̄ Job. xxxj. c. Si deoſculat⁹ ſū manū meā ore meo: q̄ eſt iniquitas maxima: q꞉ maximos ꝛ multos deijcit: Et negatio ꝯ deū altiſſimū: quia glorians ꝛ complacēs in operibus ſuis / qui ſolo domino de illis gl̄iari deberet: q̄ſi deū auctorē illoꝝ negat / ea ſibi aſcribens. Q꞉ autē in multitudine graui veniſſe dicit / ſignificat q̄ diabolus cum maiori impetu ꝛ ſollicitudine infeſtat religioſos q̄ ſeculares / et quoſlibet poſt aggreſſionē bone vite q̄ ante. Unde Ecci. ij. a. Fili accedens ad ſeruitutē dei: ſta in iuſticia et in timore: et ꝑpara animā tuam ad temptationē. Et Matth. xij. d. legit q̄ diabolus inueniens domū mūdatam ſcopis ꝛ ornatam / vadit ꝛ aſſumit ſeptē ſpirit⁹ nequiores ſe: ꝛ ingreſſi habitāt ibi. y ¶ Stetit / aūt iſte rapſaces / z ¶ In aqductu piſcine ſupioris i via agri fullonis. Aqueduct⁹ ꝑ quē a piſcina ſupiore q̄ ē chriſt⁹ fons vite ✠ fluunt aque gratie

Myſtice

a Et egreſſꝰ ē ad eū heliachim
filius helchie q̄ erat ſup do/
b mū: et ſobnā ſcriba: ⁊ ioahe
c filius aſaph acōmentarijs.
d Et dixit ad eos rapſaces:
e Dicitē ezechie: Hec dicit
f rex magnꝰ/ rex aſſyriorum:
g h Que eſt iſta fiducia qua cō/
i fidis: aut quo cōſilio vel for
titudine rebellare diſponis?
ſup quem habes fiduciā: qr
k receſſiſti a me? Ecce cōfidis
ſup baculū arundineū con/
l m fractū iſtū ſup egyptū: cui ſi
n o innisus fuerit hō: intrabit i
manū eius et pforabit eam:

manebant em̄ ibi fullones ꝓpter copiam aquarum/ quibus
indigent ad opꝰ ſuū. a Et egreſſus eſt ad eum heli/
achim filius helchie qui erat ſup domū. Ezechias
em̄ noluit egredi ad ipſum: ſed miſit nuncios ſuos qui audi/
rent eū: ⁊ verba eius referrēt ezechie. Heliachim iſte erat ſu/
per domū domini: qr
erat ſummus ponti/
fex: ⁊ erat filꝰ helchie
qui ſobne ſuperbo ſuc
ceſſerat in ſacerdotiū.
b Et ſobna ſcri/
ba: Nō ille peſſimus
B ad quem dictū eſt. s.
xxij. c. Quid tu hic?
Ille em̄ mortuus fue
rat in t̄ra ſennacherib.
Iſte ſobna erat ſcriba
regis: quia expenſas
⁊ redditus regis ſcribebat. Septuaginta. Grāmaticꝰ. c Et
ioahe filius aſaph acōmentarijs. i. commentator vel
cancellarius: qui ſcribebat rerū geſta a cōmentarijs quibꝰ p̄/
erat ſic dictus. Et dicit Hay. Huiꝰ officiū erat dona ⁊ bene/
ficia regi impenſa/ et a quibus/ et quo tempore facta fuiſſent
in annalibus ſcribere: ne forte irremunerata remanerent. Vñ
aſſuerꝰ dño ſubtrahente ſomnū/ beneficiū mardochei legit et
remunerauit: Heſter. vj. a. Vel officium acōmentarijs erat
cauſas q̄rū deciſio ſpectabat ad regē/ breuit̄ annotare: ⁊ regi
ad memoriā reuocare. d Et dixit ad eos rapſaces. i.
ad p̄dictos viros. e Dicite ezechie: nō dic̄ regi ſ; ezechie:
q̄ſi cōtemnēs eū et indignū regio noīe iudicās. f Hec dic̄
rex magnꝰ rex aſſyrioꝝ. Rex dicit ⁊ magnū noīat: vt ti/
morē incutiat audientibus. Forſitan ſic̄ a patre ſuo audierat:
Hec dic̄ dominꝰ: ſic dicit ipſe: vt maiorē auctoritatē habeāt
verba eius. Vel forte/ quia pater eius confortabat ſepe po/
pulū ꝓmittens eis liberationē a dño: ſic iſte ad incutiendum
timorē quaſi volens oſtendere fortitudinē contrariā/ dicebat:
Hec dicit rex magnꝰ rex aſſyriorū. g Que eſt iſta
fiducia: Verba ſūt regis aſſyriorum. i. rapſacis in pſona re/
gis: h Qua confidis/ poſſe reſiſtere mihi? i Aut q̄
cōſilio vel fortitudine rebellare diſponis? Super
quē habes fiduciā: qr receſſiſti a me/ tributa negādo:
que p̄us reddebat achaz pater tuus? Et qr credebat q̄ forte
ezechias ſperaret auxiliū a rege egypti: ideo oſtendit regem
egypti fragilem eſſe ⁊ impotentē ad auxiliandū ei: et nociuū
etiam: Unde quaſi queſtioni ſue premiſſe reſpondens dicit:
Ecce cōfidis ſup baculū arūdineū cōfractū iſtū.
Et q̄d vocet baculū iſtū/ expōit: l Sup egyptū/ ſcilicet.
Baculū arūdineum vocat egyptū ꝓpter arūdines que abū/
dabāt ibi ex copia aquaꝝ nili. Confractū dic̄: quia egyptij nō
ſunt bellicoſi ſed fragiles. Falſum tamē dicebat: qr ezechias
nō confidebat in eo. m Cui/ arūdini cōfracte: n Si in/
niſus fuerit homo/ ad ſuſtentādū ſe: o Intrabit i ma
nū eius ⁊ pforabit eam: ad litterā: qr rigida eſt et ſecans
vnde ⁊ penetratiua
Myſtice fluūt aque gratie in piſcinā inferiorē. i. in cor noſtrū ē fi/
des. Vñ Joh. vij. f. Qui credit in me: ſic̄ dicit ſcriptura: flu/
mina de ventre eiꝰ fluēt aque viue. Iſtū aqueductū p̄mo ni/
tit̄ diabolꝰ obturare tanq̄ ſcaturiginē omniū virtutū. Unde:
Prima petit campū dubia ſb̄ ſorte duelli/ Pugnatura fides.
Vñ Augꝰ. Fides in corde tuo/ chriſtꝰ eſt i corde tuo. In iſto
aqueductu tanq̄ in agro pleno floribꝰ bonoꝝ operū: q̄n. ſ. fi/
des opat̄ p dilectionem: Gal. v. b. manet ille verus fullo: qui
veſtimēta ſua talia fecit: qualia fullo non pōt facere ſup terrā:
q̄n transfiguratus eſt in mōte thabor: Matth. xvij. a. i. dñs
ieſus chriſtus: qui nos etiā lauit in ſanguie ſuo effuſo i cruce
ꝓ nobis: Unde poſt reſurrectionē eiꝰ legunt̄ p̄mo date ſan/
ctis ſingule ſtole albe: Apocl. vj. c. Itē aqueductꝰ p quem a
piſcina ſupiore deſcendūt riui deuotiōis/ ꝯpunctiōis/ lachry/
marū in piſcinā inferiorē. i. i cor nr̄m: ē chriſtꝰ vl̄ beata ꝟgo:
que eſt fons hortorū/ puteꝰ aquarū viuentiū: q̄ fluūt impetu
de libano: Cantl. iiij. d. Vl̄ que q̄ſi aqueductꝰ exit de para/ Eccꝭ. 24. d.
diſo: q̄ rigat hortū plantationū. i. nouitioꝝ: ⁊ inebriat partꝰ
ſui fructum: cuius trames factus eſt abundans: ⁊ fluuius p/
pinquauit ad mare: que effundit flumina: que inundat ſicut
iordanis in tempore meſſis: ⁊ ſicut tigris in diebꝰ nouorum:
lectio/ meditatio/ con/
templatio eſt. Iſtum
aqueductum obturat
diabolꝰ p temporaliū
adminiſtrationē: p di/
gnitatū ambitionē: p
mltiplicitū ſollicitudi/ 25. q. 3. c. 1.
nū implicationē. Plu
ribꝰ em̄ intentꝰ minor
eſt ad ſingula ſenſus. Ar. ſinal...
Unde p contrariū dr̄
Eccꝭ. xxxviij. c. Qui
minorat̄ actu pcipiet
ſapientiā. Ergo p cōtrariū q̄ areſcit in curis ⁊ ſollicitudinibꝰ
perdet illam. Vñ. iij Regl. xix. c. Ego ſiccaui omēs aquas
veſtigio pedis mei. Et Judith. vij. b. Porro holofernes dū
circūit p gyrū repperit q̄ fons qui influebat aqueductū illoꝝ
ex parte auſtrali. i. chriſti/ vel beate virginis/ vel ſpūſſancti:
extra ciuitatē dirigeret: ⁊ icidi p̄cepit aqueductū illoꝝ. a Et
egreſſus eſt ad eū heliachim filꝰ helchie qui erat
ſup domum: et ſobna ſcriba: ⁊ ioahe filius aſaph
acōmentarijs. Hoc poteſt exponi in malo: qr in religiōe
qui prius egrediunt̄ ad diabolū per cōſenſum et capiunt̄ ab
eo/ ſunt officiales ⁊ p̄lati: qui ad litterā ſunt ſup domum reli/
gionis. Unde Hiere. v. b. Ibo ad optimates ⁊ loquar eis:
Ipſi em̄ cognouerunt viā dñi ⁊ iudiciū dei ſui: ⁊ ecce magis
hi ſimul cōfregerūt iugū obediētie. ſ. ruperūt vincula diſci/
pline. Poteſt alit̄ exponi in bono. Per hoc em̄ q̄ ezechias
manēs in ciuitate/ miſit iſtos ad rapſacen: ſignificat̄ q̄ homo
religioſus cū eſt in temptatione debet ſedere in clauſtro/ vel
in eccleſia quietꝰ: ⁊ rationē ſuggeſtioni demonis opponere: q̄
ſignificat̄ p heliachim/ qui erat ſup domū dñi: qr ratio ē rex
anime regens ipſam animā que domus dei eſt: ad quā debet
homo recurrere cum temptat̄: vt ſm̄ rationē iudicet ⁊ diſcer/
nat/ nō ſm̄ carnem. Sobna autē cuius officiū/ vt dictum eſt:
erat ſcribere expenſas regis et redditus: et ioahe cuius offi/
ciū erat ſcribere beneficia regi impenſa: ꝓpter hoc miſſi ſūt:
vt ſignificet̄ q̄ religioſus hō in tribulatiōe ſemp debet reco/
lere quāta bona reddidit/ imo dedit ei deus: quanta expendit
ꝓ ipſo ſanguinē. ſ. in cruce: ⁊ propriū ſanguinē: ⁊ martyrum:
vt eū vocaret ad nuptias ſuas. Unde Matth. xxij. a. Tau/
ri mei. i. apoſtoli: ⁊ altilia occiſa. i. martyres: venite ad nupti/
as. Itē debet recolere quāta ⁊ quot bñficia ſūmo regi chriſto
tenet̄ impēdere/ imo repēdere. Primū debet recolere: vt pa/
tient̄ mala ſuſtineat: vtpote q̄ iā mercedē habuit ꝓ illis. Se/
cūdo debet recolere vt mala illata non ſolū patiēter ſuſtineat
ſed gaudēter: ſciens q̄ quecūq̄ beneficia illi affluentiſſimo re/
gi ⁊ largiſſimo impenderit/ abūdantiſſime remunerabunt̄ ei:
nō ſolū ſm̄ merita/ ſed etiā longe ſupra. Qui em̄ aliquid ſuſti/
net ꝓpter dñm/ fenerat̄ ei. Vñ per Hiere. xv. c. cōquerit̄. Nō
feneraui nec fenerauit mihi quiſq̄. Et Sap. x. d. Reddet deꝰ
mercedem laborū ſanctorū ſuorum: ⁊ deducet illos i via mi/
rabili ⁊c. g Que eſt iſta fiducia qua confidis: aut
quo conſilio vel fortitudine rebellare diſponis?
Super quē habes fiduciam: quia receſſiſti a me?
Diabolꝰ multū laborat vt religioſus cadat in accidiā: ⁊ dein/
de in deſperationē ex cōſideratiōe ſue debilitatꝭ. In accidiā
laborat vt cadat: quia q̄diu homo vadit de virtute in vir/
tutem: diabolꝰ quaſi ꝓijcit ſagittas ſuggeſtionum in incertū:
ſed poſtq̄ iā hō ſedet in vno loco et quieſcit a bonis opibꝰ p
accidiā ⁊ torporē: diabolꝰ bñ ſcit vbi debet trahere ⁊ exercet
ſagittas ſuas ſup eū q̄ſi ad ſignū. Vñ Threñ. iij. b. Poſuit
me quaſi ſignū ad ſagittā. k Ecce cōfidis ſup baculū
arundineū cōfractū ſup egyptū: cui ſi innisus fue
rit hō/ intrabit i manū eiꝰ ⁊ pforabit eā. Diabolꝰ dicit
homini q̄ nō

vnde ⁊ penetratiua/ maxime qñ cõfracta eſt. a Sic pharao rex egypti omnib⁹ q̄ cõfidũt in eo. q.d. ſicut arũdo ↄfracta appodiãti ſe ſup eã/ nõ ſolũ nõ ꝓdeſt ſed etiã obeſt: ſic pharao omnib⁹ q̄ ſperãt in auxilio eius. Et vt omnẽ ſpem refugij auferret ezechię ⁊ ſuis/ ſubdit: b Q ſi reſpõderis/ mihi/ o ezechia: c In dño deo nr̃o cõfidim⁹/ ego ⁊ popul⁹: ſicut verũ erat. Et cõuertit ſermonẽ ſuũ: d Nõne ipſe eſt/ dñs deus noſter: e Cui⁹ abſtulit ezechias excelſa: in q̄bus ꝓplus diu cõſueuerat imolare: f Et altaria/ quę fecerat achaz pať ei⁹. De iſta demolitiõe excelſoꝝ ⁊ altariũ/ legiť. iiij. Reg. xviij. a. ⁊. ij. Paral. xxxj. a. Et tñ qđ ezechias fecerat cauſa religiõis/ iſte ꝯuertit i ſacrilegiũ. g Et dixit iudę. i. habitatorib⁹ aliaꝝ ciuitatũ iudeę a hieřlm. h Et hieřlm. i. hitatorib⁹ hieřlm. Vľ/ g Judę/ tribui iuda: h Et hieřlm/ his q̄ erãt de tribu beniamin: q: hieřlm erat i ſorte beniamin. i Corã altari iſto/ ſolo/ adorabitis. ſ. corã ſolo altari tẽpli: q.d. ex q̄ tanta mala fecit ezechias ꝯ dñm/ nõ debet cõfidere i eo. k Et nũc. q.d. ex quo vides ꝙ tu non poteris reſiſtere: l Trade te dño meo regi aſſyrioꝝ/ ſpõtaneę anteq̃ capiarſ inuit⁹. m Et dabo tibi duo milia equoꝝ. i. rex dabit tibi: vel ego ex pte eius. n Nec poteris ex te p̄bere. i. ex gente tua: o Aſcẽſores eoꝝ. i. q̄ ſciãt aſcẽdere p̄dictos equos: q: iudęi nõ habebãt ↄſuetudinẽ equitãdi: Vľ q̄ audeãt ꝓpter ꝓhibitionẽ legis de nõ multiplicãdis equis: Deuť. xvij. d. Vel q̄ valeãt ꝓpť debilitatẽ ⁊ imbecillitatẽ corpis. p Et quõ ſuſtinebis faciẽ. i. p̄ſentiã: q Judicis vni⁹ loci. i. pncipis alicu⁹ caſtri/ vel partis regni: r Ex ſeruis dñi mei minorib⁹: q̄ſi tot ſunt cũ dño meo ꝙ nec etiã p̄ſentiã vnius de minorib⁹ pncipib⁹ regni ſui poſſes ſuſtinere: maxie cũ nõ habeas q̄ equitare audeãt vel ſciãt vel poſſint. Et bñ dico ꝙ nõ poteris ſuſtinere: s Q ſi cõfidis i egypto. i. in auxilio regis egypti. t In q̄driga ⁊ i equitib⁹/ i quib⁹ abũdat egypt⁹: fruſtra ſupple cõfidis: v Et/ ꝓ q:/ x Nũc/ expletiũ ẽ: y Nũq̄d ſine dño. i. ſine dñi p̄cepto: z Aſcẽdi ad ťrã iſtã vt diſperderẽ eã: q.d. nõ ſine p̄cepto dñi aſcẽdi vt diſpderẽ eã. q.d. egypt⁹ nõ poterit liberare te o ezechia: q: dñs p̄cepit mihi vt venirẽ huc ⁊ diſpderẽ terrã hanc. Vel ſic dico: ꝙ egypt⁹ nõ poterit liberare te: v Et nũc/ ſi reſpõderis: q: dñs liberabit te: y Nũq̄d ſine dño. i. ſine dñi p̄cepto: z Aſcẽdi ad ťrã iſtã vt diſpderẽ eã: q.d. nõ: imo a Dñs dixit ad me. i. p̄cepit mihi: b Aſcẽde ſup ťrã iſtã/ iudeã: c Et diſpde eã. Mẽtiebať: Sed hoc dixit: q: forte audiuerat ꝓphatu eſſe ab eſaia iudeã fore vaſtandã p regẽ aſſyrioꝝ. ꝯ. vij. d. In die illa radet dñs i nouacula acuta i his q̄ trãs flumẽ ſũt i rege aſſyrioꝝ. d Et dixit heliachi ⁊ ſobna ⁊ ioahe ad rapſacen. Iſti erãt miſſi ad audiẽda ṽba ei⁹. e Loq̃re ad ſeruos tuos. Seruos ſuos ſe dicũt ex hũilitate: ſi forte ex hoc mot⁹ temparet. f Syra lingua. i. chaldęa. g Intelligim⁹ eñ/ ſyrã liguã: q: vtriſq₃ cõis ẽ: dicit Glo. Sed q̄re rogabãt eũ loqui tũc ſyra lingua: ☞ Si eñ cõmunis

Myſtice ✻ homi/ ꝙ nõ cõfidat ſe ſaluandũ eſſe i religiõe: quã vocat baculũ ꝓpter rigorẽ diſcipline ⁊ aſpitatẽ veſtitus: ⁊ arũdineũ ꝓpter vacuitatẽ ⁊ paupratẽ rerũ: cõfractũ/ q: hoiem exteriorẽ. i. corp⁹ frãgit p ieiunioꝝ cõtinuationẽ: p manualiũ operũ exercitationẽ: p vigiliarũ ꝓtractionẽ: p victualiũ auſteritatẽ. Egyptũ etiã vocat eam ꝓpter meroris multiplicis ⁊ tribulationũ p̄ſentiũ inundationẽ. Egypt⁹ eñ interpťať meror vel tenebrę. Illũ baculũ dicit diabolus arũdineũ q̄ſi impotentẽ

a ſic pharao rex egypti omnib⁹
b q̄ cõfidũt i eo. Q ſi reſpõde
c ris mihi: in dño deo nr̃o cõfi
d e dim⁹: nõne ipſe ẽ cui⁹ abſtu-
f lit ezechias excelſa ⁊ altaria:
g h et dixit iudę ⁊ hieřlm: corã al
i k tari iſto adorabitis: Et nũnc
l trade te dño meo regi aſſyri-
m orũ/ ⁊ dabo tibi duo milia eq-
n o rũ nec poteris ex te p̄bere aſcẽ
p ſores eoꝝ. Et quõ ſuſtinebis
q r faciẽ iudicis vni⁹ loci ex ſer-
uis dñi mei minorib⁹: Q ſi
s t cõfidis i egypto i q̄drigã et
v x y i equitib⁹: et nũc nũquid ſi-
z ne dño aſcẽdi ad ťrã iſtã/ vt
a diſpderẽ eam: Dñs dixit ad
b me: Aſcẽde ſup terrã iſtã/ et
c d diſpdẽ eã. Et dixit heliachi
et ſobna et ioahe ad rapſa-
e cen. Loq̃re ad ſuos tuos
f g ſyra lingua: intelligim⁹ eñ

ſuſtẽtare: Dicit eñ diabol⁹ ſępe i corde homis/ ꝙ hõ nõ poſſet diu viuere tali cibo. Perforantẽ etiã manũ vocat eum/ q̄ſi reddentẽ inutilẽ ad bñ opandũ: ꝓpter nimiã corpis debilitationẽ/ ſuggerẽs ſępe doloſitatẽ ⁊ guloſitatem ſub ſpe pietatis. Exemplũ de beato hilario: cui tantũ ſuggeſſerat diabol⁹ ꝙ faciebat eũ equitare ⁊ comedere bis ꝯ cõſuetudinẽ ſuã ⁊ ſub ſpecie boni/ vt poſſet melius ſuſtinere laborẽ: tandẽ ipſe intẽdebat eũ ducere ad fornicationẽ: ſicut cõfeſſus ẽ beato martino. C b Q ſi reſpõderiſ mihi/ i domino deo nr̃o cõfidim⁹: nõne ipſe ẽ cui⁹ abſtulit ezechias excelſa: Hoc eſt qđ ſuggerit diabol⁹: peccaſti/ nõ cõfidas ꝙ poſſis miſericordiã obtinere. Vñ Threñ. iij. f. Lapſa eſt in lacũ aĩa mea. i. lapſus ſũ in pctm̃: et poſuerũt lapidẽ obſtinatiõis ſup me/ ne reſurgere poſſem: Immo etiã vbi nõ ẽ pctm̃ vult ꝓbare diabol⁹ eſſe pctm̃: ſic patet hic. Hoc iaculo maxime infeſtat diabol⁹ religioſos. ſ. ꝯſcia erronea. g Et dixit iudę ⁊ hieřlm: corã altari iſto adorabitis. Ecce ꝙ iſte fecerat cauſa religionis: diabolus impietati aſcribit. k Et nũc trade te dño meo regi aſſyrioꝝ. Hoc ẽ ꝙ diabolus ſũme appetit/ maxie i homie religioſo: qñ tẽptauit de gula/ de auaricia: ⁊ non põt p hęc deuincere/ recurrit ad ſupbiã: vt poſtq̃ hõ religioſus ꝯtẽnit paupratẽ vict⁹/ vilitatẽ habit⁹: ſaltẽ appetat dignitates ⁊ p̄latiões. Vñ dicit: Trade te domino meo regi: quaſi ſaltẽ appete regnũ ⁊ dominiũ alioꝝ. Propť hoc cũ diabol⁹ ad pmã mulierẽ tẽptandã accederet: credens ꝙ parũ curaret de cibo ⁊ de diuitijs/ ſtatim cucurrit ad elationẽ/ dicẽs: Eritis ſic dij: Geñ. iij. a. m Et dabo tibi duo milia equoꝝ. Valde libẽter ꝓcurat diabol⁹ religioſis equos ad equitandũ: vt ſic mala faciãt/ vel ad min⁹ extra clauſtrũ ſint: ⁊ faciãt min⁹ bonũ: ⁊ tñ valde eſt abhomiabile dño religioſus libẽter equitãs. Vñ Leuiť. xj. c. Vpupã q₃ ⁊ veſptilionẽ ⁊ omne de volucrib⁹ qđ gradiť ſup q̃ttuor pedes erit abomiabile. i. religioſus libẽter equitãs. Iſte veſptilio volare videť/ ꝯ pẽnas nõ habet: videť tñ volare ꝓpter habitũ. Veſptilio in ſero volat: ſic tales in morte pmo ꝯtẽplari volũt. Veſptilio nõ gradiť: ſic nec talis religioſus inť ſeculares ſaluať. n Nec poteris ex te p̄bere aſcẽſores eoꝝ. Diabol⁹ ſępe irritat hoiem negãdo ei alicu⁹ potentiã vt ille tẽpteť ⁊ capiať: cũ iã illaqueat⁹ rete non põt effugere. Ipſe eñ ẽ auceps ſine q̄ nõ capiť auiſ. i. religioſ⁹. Amos. iij. a. Nũq̄d cadet auis i laqueũ ťrę abſq₃ aucupe: v Et nũc nũq̄d ſine dño aſcẽdi ad ťrã iſtã vt diſpderẽ eã: Diabol⁹ dic ſe q̄ñq₃ a deo miſſũ: q: trãſfigurat ſe i angelũ lucis. ij. Corinth. xj. c. Ad diſperdendũ etiã ſe miſſum dicit: qñ ſuggerit homini derelictũ ſe eſſe a deo: vt ab ipſo auxiliũ nõ expectet. Multos ſocios hodie habet diabol⁹: q̄ praua dant cõſilia et nociua: ⁊ q̄ſi a dño dicãt. Iſti ſunt pſeudo ꝓphetę q̄ ꝓhibent alios ab introitu clauſtri/ a contemptu mũdi ſub ſpe: imo ſub mẽdacio melioris boni. Dicũt eñ ſępe: Bonũ eſt ꝙ remaneatis in ſeculo: poteſtis magnũ fructũ facere ⁊ ędificare eccleſiã dei: et illumiare terrę partẽ magnã: Sed q̄d intendãt de⁹ ſcit: ⁊ tñ nos etiã poſſum⁹ pcipere ex effectu. Matth. vij. c. A fructibus eoꝝ cognoſcetis eos. Quis eñ hodie eſt ex quo adeptus ẽ ꝙ quęrebat p̄bendã vel p̄lationẽ qui nõ ꝯtemptis aĩab⁹ currat ad ſtercora: Rar⁹ vel null⁹. De talibus pſeudo ꝓphetiſ loqť dñs: Hiere. xxiij. d. Nõ mittebã ꝓphetas ⁊ ipſi currebãt. e Loquere ad ſeruos tuos ſyra ligua: intelligim⁹ eñ. Si diabol⁹ loquereť ſyra lingua q̄ ꝓpria eſt eius. i. ſupbia/ bñ cognoſcereť/ ⁊ nõ falleret tot quot facit: q: iudaica lingua loquiť: vt qñ malũ ſuggerit ſub ſpecie pietatis.

☙ Si em̄ cõmunis erat/ ꝓplus ꝗ erat ſup muꝝ bñ itellexiſſet eã. Sed dicendũ ꝙ cõmunis erat q̄tũ ad litteratos iudeos ꝛ ſy/ros: qui vtrãq linguã ſciebãt/ nõ quãtũ ad laicos: ſicut in p̃n/cipio eccleſie/ greca lingua ꝛ latina cõmunis erat clericis grecis et latinis. Addiſcebãt em̄ latinũ/ ponẽdo grecũ deſup: ꝛ ecõ/uerſo. Hebraice loq/bat rapſaces vt aſtãti ꝓplo terrori incuteret. Vñ dixerit: a Ne loq/ris ad nos iudai/ce in aurib⁹ popu/li ꝗ eſt ſup murũ. Et dixit ad eos ra/pſaces: Nũqd ad dñm tuum ꝛ ad te miſit me dñs me⁹: elat⁹ in ſupbiã ex hu/mili nũcioꝝ reſpõſio/ne: Oĩs em̄ q̄ſi vnũ alloquit: c Ut lo/querer oĩa verba iſta: ꝛ nõ poti⁹ ad viros ꝗ ſedẽt i mu/ro: q.d. nõ ſolũ regi miſit me dñs me⁹ nũ/ciare oĩa vba iſta/ ſed poti⁹ ad viros ꝗ ſũt i muro obſeſſi.i. ciuib⁹ ꝗ ſũt intra muꝝ ad defẽdẽdũ ciuitatẽ. d Ut comedãt ſtercora ſua/ fame vr/gẽte: e Et bibãt vrinã pedũ ſuoꝝ.i. vrinã ꝗ p̃ timore ꝛ debilitate fluet ſup genua ꝛ pedes eoꝝ. f Uobiſcũ: h̄ dic̄ vt notet anguſtiã eoꝝ futurã maximã/ q̄ſi nõ ſoli plebi ſ; p̃nci/pib⁹ etiã euenire debet. q.d. hoc miſit me dñs nũciare ciuib⁹ hierl̃m/ ꝙ niſi reddãt ſe/ tanta fame artabuntur: ꝙ neceſſe erit eos comedere ſtercora ſua: ꝛ tãtũ debilitabunt ꝙ ſic hõ debi/lis mingent ſup pedes ſuos: ꝛ illud bibẽt ꝛ vos etiã cum eis. g Et ſtetit rapſaces/ q̄ſi ſecure loquens: vt p̃ hec magis terreret ꝓplm. h Et clamauit voce magna/ vt om̃s audirẽt ꝛ terrerent: videntes eũ ita audacter loquẽtẽ/ i Iu/daice/ vt ab oĩb⁹ intelligeret. k Et dixit: Audite ver/ba regis magni regis aſſyrioꝝ/ vos ꝗ eſtis ſup murũ i ciuitate. l Hec dicit rex: q̄ſi fortitudo cõtraria ei: de qua dr̄: Hec dicit dñs de⁹ iſrl̄: m Nõ vos ſeducat ezechi/as.i. vane vos cõfortando: n Quia nõ poterit eruere vos/ de manu mea. Et dicit h̄ in ꝑſona ſennacherib: o Et nõ vobis tribuat fiduciã ezechias ſup dño/ ſuo non meo: p Dicẽs.i. ezechias: q Eruẽs liberabit nos dñs: nõ dabit ciuitas iſta in manu regis aſſyrioꝝ. Cõiiciebat em̄ vl̄ audierat ab aliq ezechiã ſic ꝑſuadere ꝓplo. r Nolite audire ezechiã. q.d. ita vane cõſolat vos: ſ; no/lite audire eũ.i. acq̄ſcere ei. Et vt ſi nõ põt terroribus/ ſaltẽ ca/piat eos blãdicijs/ ſubdit: s Hec em̄ dicit rex aſſyrioꝝ/ vobis per me/ qui ſum nuncius eius ad hoc miſſus. O vos ciues/ t Facite mecum benedictionem: id eſt cõ/ponite mecum vnde veniat vobis bñdictio. Vñ alia lr̃a: Fa/cite qđ vobis vtile eſt. iiij. Regl. xviij. g. Uel/ Facite me/cũ bñdictionẽ/ vt bñdicatis mecũ regẽ. q.d. dicite eũ regẽ veſtrũ ſic ego. v Et egredimi ad me/ ſponte reddẽtes vos mihi: ꝛ tradẽtes ciuitatẽ. x Et comedite vnuſq̄ſq vineã ſuã.i. fructũ vinee ſue. y Et vnuſq̄ſq ficum ſuã.i. fructũ eius. z Et bibite vnuſq̄ſq aquã ciſter/ne ſue.i. putei vel fontis: a Donec veniã.i. donec re/deã de egypto. Illuc em̄ ire decreuerat capta lobna: et poſt redire i hierl̃m ad duas trib⁹ captiuãdas: ſed voluit eos p̃us terrere verbis/ vt i reditu ſuo ſe ſtatim redderẽt ſine rebellio/ne. b Et tollã vos ad terrã ꝗ eſt vt terra vr̃a.i. trãſ/ ☙ ferã vos ad trã

a ne loquaris ad nos iudaice
in aurib⁹ populi: qui eſt ſup
murũ. Et dixit ad eos rapſa
b ces: Nũquid ad dñm tuum
et ad te miſit me dñs meus:
c vt loquerer om̄ia verba iſta
ꝛ nõ potius ad viros qui ſe/
d dent i muro vt cõmedãt ſter
e cora ſua: et bibãnt vrinã pe/
f g dum ſuoꝝ vobiſcũ: Et ſtetit
h rapſaces: et clamauit voce
i k magna iudaice: ꝛ dixit: Au/
dite verba regis magni: regl
l aſſyriorũ: Hec dicit rex. Nõ
m vos ſeducat ezechias: quia
n o nõ poterit eruere vos: ꝛ nõn
vobis tribuat fiduciã ezechi
p as ſup domino/ dicẽns: Eru
q ens liberabit nos dñs: non
dabit ciuitas iſta i manu re/
r gis aſſyriorũ. Nolite audire
s ezechiã: Hec enim dicit rex
t aſſyriorũ. Facitẽ mecũ be/
v nedictionẽ: et egredimini ad
x me: et comedite vnuſquiſq
y vineã ſuam: ꝛ vnuſquiſq fi/
z cum ſuam: ꝛ bibitẽ vnuſquiſ
q aquam ciſterne ſue: do/
a b nec veniam et tollã vos ad
terram que ẽ vt terra veſtra:

Myſtice ⁂ b Nũquid ad dñm tuũ ꝛ ad te miſit me dñs me⁹: vt loq̄rer oĩa vba iſta: ꝛ non poti⁹ ad viros ꝗ ſedẽt i muro: vt comedãt ſtercora ꝛ bibãt vrinã pe/dũ ſuoꝝ vobiſcũ: Stercora ſũt tpalia: ꝗ comedũt i clau/ſtro ꝓprietarij: vt ananias: Act. v. a. Et achor: Joſue. vij. d. Hec em̄ ſũt illa ſtercora: de ꝗb⁹ aplus Phil. iij. b. Oĩa arbi/trat⁹ ſũ vt ſtercora: vt chriſtũ lucrifacerẽ. Urina ꝗ eſt fex ſan/guis/ eſt carnalis affect⁹ quẽ habẽt religioſi in parẽtes. Hec ſunt duo vitia ꝗ hodie religioſos maxie impugnãt. g Et ſtetit rapſaces/ diabol⁹: etſi repulſ⁹ p̃ma vice/ tñ ñ recedit ſ; tẽptat acri⁹: Vñ ꝯti/nue ſine accidia vigilã/dũ ẽ ad reſiſtẽdum. j. Pet. v. b. Fr̃es ſobrij eſtote ꝛ vigilate i orõi/bus: q: aduerſari⁹ vr̃ diabol⁹ tãq leo rugiẽſ circuit q̄rens quẽ de/uoret/ cui reſiſtite for/tes in fide. Vñ Ps: †Ps. 120. Ecce non dormitabit neq dormiet qui cu/ſtodit iſrael. Quippe B dicit Bern. quia non dormitabit neq dor/miet ꝗ ipugnat iſrl̄. Z. v. f. de diabolo: Ecce feſtin⁹ velocit veniet: nõ ẽ deficiẽs neq la/borãs in eo: non dor/mitabit neq dormiet neq ſoluet cingulũ renũ ei⁹: neq rũpet corrigia calciamenti ei⁹: ſagitte ei⁹ acute ꝛ oẽs arc⁹ ei⁹ extẽti. h Et clamauit voce magna iudaice. Heretici hodie loquũt iudaice.i. theologice: Theologi aũt azotice.i. philoſophice: nõ ex me/dia pte/ ſic dr̄ Neemie vlt. d. ſed ex toto. k Audite vba regis magni/ regis aſſyrioꝝ. Diabol⁹ ſe dicit regẽ ma/gnũ ꝛ potentẽ/ cũ tñ ſit paup ꝛ miſerrim⁹. Vñ Matth. iiij. b. Hec oĩa tibi dabo/ ſi cadẽs adoraueris me. m Non vos ſeducat ezechias: q: nõ poterit eruere vos. Qđ bo/ni dicũt ifirmis/ diabol⁹ i malũ interptat: ꝛ ſeductores vocat bonos: ſic ꝛ iudei dñm. Matth. xxvij. g. Recordati ſum⁹ q: ſeductor ille dixit dũ adhuc viueret: p⁹ tres dies reſurgã. t Facite mecũ bñdictionẽ. Diabol⁹ petit bñdictionẽ: tñ i/tẽtio ei⁹ ẽ repẽdere maledictionẽ. Et nota ꝙ dic̄/ mecũ/ ꝛ nõ ꝯ me. Bñdictionẽ ꝯ illũ faciũt: ꝗcũq bonis opib⁹ itendũt: ꝛ ꝗcũq etiã ſe muniũt ſigno crucl̄. Bñdictionẽ aũt cũ diabolo faciũt: ꝗcũq malis opib⁹ vacãt: ſed ſpecialit adulatores. Vñ Ps. Laudat pctõr i deſiderijs aie ſue: ꝛ iiqu⁹ bñdicit. Et no/ Ps. 9. ta ꝙ pactũ cũ diabolo ſiue bñdictio in h̄ ẽ vt eruat ocl̃os dex/tros: ſic dr̄. j. Regl. xj. a. In h̄ feriã vobiſcũ pactũ: vt eruam oĩm veſtrũ oculos dextros. Satis em̄ permittit diabolus vt bona fiant: dum tñ ſiniſtro oculo.i. mala intentione v Et egredimini ad me. Diabolus ſemper monet egredi: fide/lis anima ſemper vocat dominum ad ingreſſũ. Malũ autem eſt egredi: q: vix regredit hõ. Vñ Hiere. xxij. c. Plangite eũ ꝗ egredit: q: nõ reuertet. Hoc ſepe monet diabol⁹ vt homo egrediat vnã religionẽ ꝛ igrediat aliã. Prouer. xxvij. a. Sic auis trãſmigrãs de nido ſuo: ſic vir ꝗ relinq̄t locũ ſuũ. Eccs. x. a. Si ſpũs poteſtatẽ habẽtis ſup te aſcẽderit.i. ſi videt tibi ꝙ poſſes difficiliorẽ religionẽ ſuſtinere: ñ dimittas locũ tuũ. Apocl. iij. c. Tene qđ habes ne ali⁹ accipiat coronã tuã. x Et comedite vnuſq̄ſq vineã ſuã: ꝛ vnuſq̄ſq ficũ ſuã: ꝛ bibite vnuſq̄ſq aquã ciſterne ſue. Suadet dia/bol⁹ vnicuiq comedere vineã ſuã.i. inebriationẽ tpalis iocũ/ditatis. Et ficũ.i. delectationẽ carnalis voluptat̃. Et aquã.i. inſtabilitatẽ mũdane ꝓſpitatis. In vinea iſta creſcit vinũ il/lud qđ ꝓhibet ſalomon dari regib⁹. Prouer. xxxj. a. O lamu/el noli regib⁹ dare vinũ. De ꝗ Deut. xxxij. e. De vinea ſodo/moꝝ vinea eoꝝ: ꝛ de ſuburbanis gomorre: vua eorũ vua fel/lis: ꝛ botr⁹ amariſſim⁹: fel draconũ vinũ eoꝝ: ꝛ venenũ aſpi/dũ iſanabile. De ficu iſta/ Hiere. xxiiij. b. Fic⁹ bonas/ bonas valde: ꝛ malas/ malas valde: q: delectatio vbi bona ẽ ꝛ ſpũa/lis/ valde bona ẽ: vbi mala ẽ ꝛ carnalis/ peſſima. Iſtud mãda/tũ diaboli valde ſtricte obſeruãt auari ꝛ guloſi: de quoꝝ bo/nis null⁹ comedit niſi ipſi. b Et tollã vos ad trã ꝗ eſt ⁂ vt terra veſtra

ferã vos ad terrã medoꝝ:q̃ ſitu ꝛ cultu terre iudeoꝝ ſiſis eſt ꝛ fertilitate etiã:tamẽ equalis nõ inuenit̃ t̃re ꝓmiſſiõis. Ut terra veſtra dic/vt libẽti⁹ acq̃eſcãt. Unuſq̃ſq; em̃ terrã deſiderat in q̃ nat⁹ eſt. Et quia dixerat: q̄ terra illa erat vt terra ſua fertilis:ſubdit de fertilitate ei⁹/dicẽs: Transferã vos i terrã que eſt vt terra veſtra. a Terrã/dico/frumẽti ꝛ vini:terrã panũ ꝛ vinearũ.i. q̃ abũdat in frumẽto ꝛ vino ꝛ panib⁹ ꝛ vineis. d Nec cõturbet vos ezechias: id ẽ ne ſuadeat vobis/vñ poſtea cõturbemini: e Dicẽs:dñs liberabit nos.q.d. hoc nõ põt eſſe:q2 dij aliarũ regionũ q̃ plures fuerũt/ nõ potuerũt liberare terras ſuas de manu dñi mei: vnde nec de⁹ veſter q̃ ſolus eſt. Vñ dicit: f Nũquid liberauerũt dij gentiũ.i. q̃s colũt gentes/licz plures ſint. g Unuſq̃ſq;

a terram frumenti et vini/ terram panum ꝛ vinearũ. Nec
b
c
d conturbet vos ezechias/dicens:domin⁹ liberabit nos.
e
f Nũquid liberauerũt dij gen
g tiũ vnuſquiſq; terrã ſuã de manu regis aſſyrioꝝ? Ubi
h
i eſt de⁹ emath ꝛ arphat? Ubi
k eſt deus ſepharuaim? Nun
l quid liberauerũt ſamariã de
m manu mea? Quis eſt ex omnibus dijs terrarũ iſtaꝝ qui eruerit terrã ſuam de manu mea:vt eruat domin⁹ hieru

terrã ſuã de manu regis aſſyrioꝝ:q.d.non. Ergo nec de⁹ vos liberare poterit. h Ubi ẽ de⁹ emath.i.de⁹ antiochie: i Et/de⁹/arphat.i.q̃ colit̃ in arphat: k Ubi eſt de⁹ ſepharuaim: Iſte ciuitates ſunt vicine emath.i.antiochie. Scd̃m alios emath eſt ciuitas celeſſyrie:que nũc epiphania dĩ. Arphat aũt idẽ eſt qd̃ damaſc⁹. Sepharuaim in plurali numero nomẽ eſt locoꝝ:hic aliter ꝓ ciuitate accipit̃. l Nũquid liberauerũt ſamariã/dij quos ante captiuitatẽ decem tribus coluerunt: de manu mea:q.d.non. m Quis ẽ ex oib⁹ dijs t̃raꝝ iſtaꝝ q̃ eruerit terrã ſuã.i.terrã i q̃ colebat̃/de manu mea:vt eruat/ſimilit̃/dñs hierl̃m de manu mea:q.d.ſi oẽs dij gẽtiũ q̃ plures erãt nõ potuerũt liberare t̃ras in q̃b⁹ colebant̃ de manu mea:multo min⁹ dñs q̃ ſolus ẽ poterit liberare hierl̃m. n Et ſiluerũt.ſ.heliachim ꝛ ſobna. o Et nõ reſpõderũt ei vbũ: ne forte verbis ꝓuocarẽt eũ ad blaſphemãdũ deũ. Uel forte dolore blaſphemiaꝝ p̃dictaꝝ obmutuerũt. Et i hoc fecerũt ſm̃ ꝯſiliũ ſalomõis/dicẽtis: Nõ rñdeas ſtulto iuxta ſtulticiã ſuam: Prouer.xxvj.a. p Mandauerat em̃ eis rex.ſ. heliachim ꝛ ſobne/ q Dicẽs.i.p̃cipiẽs: r Ne rñdeatis ei.i.rapſaci: ne ille alternãdo plura ſeduceret ꝓplm̃: vel maiores blaſphemias inferret. s Et ingreſſus ẽ heliachim filius helchie qui erat ſup domum:et ſobna ſcriba:et ioahe fili⁹ aſaph a cõmentarijs ad ezechiam ſciſſis veſtib⁹/more ſue gentis audita blaſphemia:et nũciauerũt ei verba rapſacis.

Myſtice ✠ vt terra vr̃a. Diabol⁹ nõ nomĩat terrã ad quã ductur⁹ eſt/ſ ſiſitudinẽ ꝓponit:q2 ſiſitudo mat̃ eſt deceptiõis:vt dicit Aug⁹. a Terrã frumẽti.i.mũdane felicitatis/voluptatis carnalis. De h̃ frumẽto fit panis ille peſſim⁹: de q̃ Prouer.ix.d. Panis abſcõdit⁹ ẽ ſuauior. b Et vini/vane ꝛ inepte iocũditatis. c Terrã panũ ꝛ vinearũ:q̃ tñ nunq̃ poſſũt hoiem ſatiare. h Ubi eſt de⁹ emath ꝛ arphat: vbi ẽ de⁹ ſepharuaim. Emath interp̃tat̃ formidãs eos:ꝛ ſignificat ſubditos. Arphat/ſanitas vel ſaluatio: et ſignificat p̃latos. Sepharuaim/libri ipſi vel litterati eoꝝ:ꝛ ſignificat clericos:oẽs iſtos ſe gl̃iat̃ deuiciſſe diabol⁹. Uel emath ꝓfunditas:ꝛ ſignificat artiſtas. Arphat ſanitas:ꝛ ſignificat medicos. Sepharuaim/litterati eoꝝ vel libri ipſi:ꝛ ſignificat aduocatos:quoꝝ tota ſcĩa ẽ legere l̃ras dñi pape. Oẽs iſti nõ liberãt ſubditos de manu diaboli:et ideo libẽter ꝓcurat diabol⁹ q̄ habeant curã aiaꝝ. Et h̃ eſt qd̃ dĩ.iiij. Reg.xvij.d. Adduxit rex aſſyrioꝝ.i.diabol⁹ de babylone:ꝛ de cutha:ꝛ de haiath:ꝛ de emath:ꝛ ſepharuaim:ꝛ collocauit eos in ciuitatib⁹ ſamarie. o Et nõ rñderũt ei vbũ. Iſte ẽ mod⁹ deuincẽdi ſupbos p patientiã. Vñ Poeta: Nobile vincendi genus eſt patiẽtia. Uincit qui patit̃:ſi vis vincere/diſce pati. Prouer.xxiiij.c. Ne contendas cũ peſſimis. Eccl.viij.c. Ne ſtes cõtra faciẽ cõtumelioſi. In eodẽ.a. Ne litiges cũ homie linguato:ꝛ ne ſtruas i ignẽ illi⁹ ligna. Et.xxviij.b. Abſtine te a lite:ꝛ minues pctã. Hic eſt optim⁹ mod⁹ cõtra tẽptatiões diaboli/ non litigare cum eo.i. non turbari:etſi imittat malas cogitatiões:q2 ex quo hõ nõ ꝯſentit eis:nec turbat̃ de eis/ diabol⁹ ſtatim ceſſat. Quãto aũt hõ plus turbat̃: tãto magis latrat diabol⁹: ſic canis quãto magis ſe defendit hõ:tanto pl⁹ latrat.: tamẽ ſemp reſiſtendũ eſt ei:ꝛ nunq̃ recipiẽde ſũt tẽptationes ei⁹:nec ĩde oportet multũ turbari:q2 ipſe nõ ꝓpt pctm̃ q̃nq; ſ ſolũ vt hõ turbet̃ imittit illas:vt ſic ĩpediat̃ a bono ꝛ retrahat̃.

n ſalẽ de manu mea? Et ſiluẽ
o rũt:ꝛ nõ reſpõderũt ei vbũ.
p Mãdauerat em̃ eis rex/ di
q
r cẽns:ne reſpondeatis ei. Et
s ingreſſus eſt heliachim fili⁹ helchie qui erat ſup domũ:ꝛ ſobna ſcriba:ꝛ ioahe filius aſaph a cõmentarijs/ad ezechiã ſciſſis veſtib⁹: et nũciauerũt ei verba rapſacis.

t Et factũ Ca.XXXVII
v eſt cũ audiſſet rex eze
x chias ſcidit veſtimẽta
y ſua/ et obuolutus eſt ſacco:

4.Reg.19.a.

Et factũ eſt cũ audiſſet Expo. Ca.XXXVII rex ezechias/ſcidit veſtimẽta ſua. In hoc capitulo agit̃ de reditu rapſacis ad ſenacherib poſt cõminationẽ p̃dictã. Et diuidit̃ h̃ capitulũ in quinq; ptes. In pma cõtinet̃ quõ ezechias auditis cõminatiõib⁹ ꝛ blaſphemijs rapſacis/miſit ad eſaiã vt oraret ꝓ ipſo ad dñm. In ſecũda ponit̃ reſpõſũ eſaie:ibi. Hec dicet̃ dño vr̃o. In t̃tia q̃lit̃ ſennacherib dimiſit obſidiõnẽ ꝯ lobnã:ꝛ iuit ꝯtra tharachã regẽ ethiopie q̃ veniebat ꝯ eũ:ibi: Ecce ego dabo ei ſpm̃. Et tũc miſit ezechie l̃ras cõminatorias. In q̃rta q̃liter ezechias aſcẽdit in tẽplum cũ illis l̃ris vt faceret q̃rimoniã corã dño: ibi: Et aſcẽdit ꝛc̃. In quĩta quõ eſaias mãdauit q̃liter euẽtuꝝ erat ſennacherib:ꝛ q̃liter erueret̃ ezechias de manib⁹ ei⁹: ibi: Et miſit eſaias. Dic̃ ḡ cõtinuãdo dicta dicẽdis: t Et factũ eſt/poſt p̃dicta: v Cum audiſſet rex ezechias/ blaſphemias rapſacis: x Scidit veſtimẽta ſua/ſuo iraſcens peccato q̃ putabat affligi ciuitatẽ. Uel ſeruãs morẽ antiquoꝝ/quoꝝ mos erat/audita blaſphemia ſcindere veſtimẽta ſua. y Et obuolut⁹ ẽ ſacco/depoſita regali veſte ꝛ purpura: vt ſic placatiorẽ inueniret dñm merito ſue hũilitatis.

☞ Et intrauit in domũ

Moraliter t Et factũ ẽ ꝛc̃. Moralit̃: In h̃ loco figurat̃ q̃lis debeat eẽ ſtat⁹ penitẽtis. Primo em̃ debet deteſtari ꝛ relinq̃re diaboli põpas. Secũdo bonis opib⁹ anhelare. Tertio req̃rit̃ pſeuerãtia:q̃ itrat̃ dom⁹ dñi ad ſuiẽdũ ei fideliter: vt ſit hõ i ſuitio dei die ac nocte. Vñ cũ puer accedit ad baptiſmũ: primo querit̃ ab eo: Abrenũcias ſathane ꝛ oib⁹ põpis ei⁹/ Ecce pmũ. Secũdo q̃rit̃: Credis in deũ patrẽ omĩpotentẽ ꝛc̃. Et tertio introducit̃ i eccleſiã. Et h̃ eſt qd̃ dĩ hic: t Et factũ eſt cũ audiſſet rex ezechias ſcidit veſtimẽta ſua: Hoc ẽ primũ. De hoc dr̃.j. Eſdre.ix.a. Scidi palliũ meũ nouũ ꝛ tunicã meã: ꝛ euulſi pilos capitis ꝛ barbe.iiij. Reg.v.b.et.vj.f. Scidit rex veſtimẽta ſua. Ione.iij.c. Rex abiecit veſtimẽtũ ſuũ a ſe ꝛ indut⁹ ẽ ſacco ꝛ ſedit i cinere. y Et obuolut⁹ ẽ ſacco. Ecce ſecundum. Hoc eſt contra illos qui pingunt ſe ꝛ ornãt vt vadãt ad eccleſiã/habẽtes penitẽtiã in ore:ꝛ luxuriã vel ſuperbiã in veſtibus. Obuolutus dicit/qd̃ plus eſt q̄ indui ad carnẽ: vt bona etiã ſigna ſint exterius. De hoc etiã habet̃ Iohel.j.c. Egredimini ꝛ cubate in ſacco. Heſter.iiij. a. Mardocheus indutus eſt ſacco. Audiãt h̃ clerici q̃ tenent̃ orare ꝓ ſubditis:qui paſcunt̃ bonis que veniũt de patrimonio crucifixi: quomodo exaudiet̃ eorum oratio in purpura et byſſo? Reges ꝛ p̃ncipes ꝛ ꝓphete/quãdo volebãt efficaciter

 * orare currebãt

a et intrauit in domū domini.
b Et miſit heliachim qui erat
ſup domū / ꝛ ſobnam ſcribā /
c et ſeniores de ſacerdotibus
d e opertos ſaccis / ad eſaiā̄ fi-
f liū amos † ꝓphete: et dixerūt
g ad eū. Hec dic̄ ezechias. Di-
h ēs tribulatiōis † ꝛ anguſtie et
i k † correctiōis ꝛ blaſphemie di-
l m n es hec: q2 venerūt filij vſqȝ ad
partū: ꝛ virtus nō eſt parien-
o p di. Si quō mō audiat dn̄s
q r deus tuus verba rapſacis
quem miſit rex aſſyrioꝝ dn̄s
s ſu9 ad blaſphemādū deū vi-
t uentē: ꝛ exprobādū ſermōi-
v x bus quos audiuit dn̄s deus
z tuus. Leua ḡ orationē ꝓ re-
a liquijs que reperte ſunt. Et
b venerūt ſerui regis ezechie
ad eſaiā: ꝛ dixit ad eos eſai-
c as: Hec dicētis dn̄o veſtro.
d e Hec dicit dominus: Ne timē-
as a facie verboꝝ q̄ audiſti:
f quib9 blaſphemauerūt pue-
g ri regis aſſyriorū me. Ecce
h ego dabo ei ſpiritū et audiet
i nunciū: ꝛ reuertet̄ ad terram
k ſuā: et corruere eū faciā gla-
l m dio i terra ſua. Reuerſus eſt
n autem rapſaces: et inuenit
regem aſſyriorum aduerſus
o lobnam. Audierat enim
p q quia ꝓfect9 eſſet de lachis:

¶ a Et intrauit i domū dn̄i / cōfugiēs ad auxiliū oratiōis. b Et miſit heliachim q̄ erat ſup domū: ꝛ ſobnam ſcribā / de iſtis p̄dictū eſt. c Et ſeniores de ſacerdotib9 / quaſi meliores eligēs inter bonos. d Opertos ſaccis / nō ſtolis: ſȝ in habitu miſerabili. Et quo miſit: e Ad eſaiā filium amos prophete. In. iiij. Reg. xix. a. legit̄ / ꝙ miſit ad eſaiā ꝓphetā: ſed hic q2 eſaias de ſe texit hiſtoriā / nō ꝓphetā ſed filiū ꝓphe ſe nominat. Et venerūt ſerui regꝭ ezechie ad eſaiā. [Al. † ꝓpheta] f Et dixerūt ad eū / nūcij ad eſaiā: [Al. nō hʒ ꝑt anguſtie] g Hec dicit ezechias: [Al. ꝑ correptiōis] nō dicunt rex ſed ſolum ezechias: vt ſeruēt hūilitatē in nūcio. Et ſequit̄ cōqueſtio quā ꝓ ezechia fecerūt ante eſaiā vt oraret ꝓ illis. h Dies tribulatiōis / exteriorꝭ. i Et anguſtie / interiorꝭ nr̄e. ſ. k Et correctiōis / diuine: l Et blaſphemie / hoſtiū. m Dies hec / ē ſupple: n Quia venerūt filij vſqȝ ad partū: et virt9 nō eſt pariēdi. q. d. tant9 eſt dolor nr̄ quāt9 eſt dolor mulieris q̄ laborat in partu / ꝛ nō pōt parere. Vel loquit̄ ꝑ ſimilitudinē: cōſilia q̄ inter ſe tractauerāt vocās filios. q. d. multa habuim9 ꝯſilia quō poſſem9 rebellare cōtra ſennacherib: ſed non vidimus modum: ſicut mulier que magnos dolores ſuſtinet: nec tn̄ poteſt parere: modo iterū accipe illā litterā: y Leua ḡ / o tu eſaia / dicūt nūcij: z Orationem / tuam. q. d. noſtra oratio iacet propter peccata noſtra: nec valet aſcendere ad deū: Sed tu leua tuā / a Pro reliquijs q̄ reperte ſunt: Hoc dicit ꝓpter decē trib9 q̄ iā captiuate erāt. Reperte / dic̄: vt oſtendat paucitatē ꝛ modicitatē. Modice em̄ res ſolent reperiri: q2 magne res ſp̄ apparent nec poſſūt latere. Nō reſume litterā priorē: q̄ſi / Leua ḡ orōnē: o Si quo mō. i. ſi aliq̄ mō / p Audiat dn̄s. i. audire ſe oſtēdat / q Deus tuus: non dicunt noſter: Non em̄ audebāt: q2 ſentiebāt eū iratū. Audiat dico / r Verba rapſacis quem miſit rex aſſyriorū dn̄s ſuus. i. ſennacherib: s Ad blaſphemandum deū viuentē / qui vindicare pōt. t Et miſit reſume ad exprobrandū / nob: v Sermonib9. i. ꝑ ſermones / x Quos audiuit dn̄s de9 tu9 / nō nr̄. b Et venerūt ſerui regꝭ ezechie ad eſaiā: ꝛ dixit ad eos eſaias. i. ad nūcios. Et nota ꝙ nō dicit ſe ꝓphetam ex hūilitate. c Hec dicetis dn̄o vr̄o. i. ezechie. d

Secūda pars — Hec dicit dn̄s / me9 ꝛ eius: e Ne timeas a facie verboꝝ q̄ audiſti. i. a p̄dictis verbis rapſacis: q̄ tn̄ ſunt i apparētia / ſicut facies: f Quib9 blaſphemauerūt pueri regis aſſyriorū. i. famuli ei9 / me. Ecce ꝙ dn̄s imputat ſibi iniuriā / q̄ facta eſt ſeruis ſuis: tn̄ etiā rapſaces apte blaſphemauerat dn̄m in hoc ꝙ dixerat ipſū non poſſe liberare hie-

Tertia pars — ruſalē de manu ei9. g Ecce ego dabo ei ſpm̄ / q̄ſi nō dicā vniuerſa q̄ aſſyrio faciā / ne mea videar iactare potētiā: ſed hoc vnicū: Ecce ego dabo ei ſpm̄. i. idignationē de hoc ꝙ tharacha rex ethiopie exibit ꝯ eū. Sennacherib em̄ iā capta lachis obſidebat lobnā: et ibi audiuit ꝙ tharacha rex ethiopie veniebat ꝯ eū: ꝓpter qd̄ valde indignat9 / ꝙ ille auſus fuerat exire ꝯ eū / ſtatim dimiſit obſidionē ꝛ iuit ꝯ eū. Quo occiſo: vt dicūt q̄dā / ſubiugauit ſibi egyptū: ꝛ in alio anno rediit hierl'm / vbi fuit exterminat9 exercit9 ei9: ꝛ ipſe cū decē p̄ncipib9 rediit i t'rā ſuā vbi a ꝓprijs filijs interfect9 ē. Et hoc ē qd̄ dic̄ hic: h Et audiet nunciū / de tharacha veniēte ꝯ ſe: i Et reuertet̄ ad t'rā ſuā / a t'ra ſancta recedēs ꝛ vadēs cōtra eū: ꝛ poſt in chaldeā. k Et corruere eū faciā gladio / filioꝝ: l In terra ſua: in templo. ſ. dei ſui adorantē. Quo dicit q̄ deſiderabat audire: ipſū. ſ. a ꝑiculo liberandū: et hoſtē ſuū in t'ra ſua moriturū. m Reuerſus ē aūt rapſaces / de hieruſalē: n Et inuenit regē aſſyriorū aduerſus lobnā / ꝑliantē ſupple / o Audierat em̄ / rapſaces: p Quia ꝓfect9 eēt / ſennacherib: q De lachis / illa capta vbi rapſaceſ dimiſerat eū. B

¶ Et audiuit * orare / currebant ad ſaccū: clerici aūt noſtri ad argentū. [Moraliter] De q̄bus Soph. j. c. Diſperierūt oēs inuoluti argēto. Judith. iiij. c. Induerūt ſe ſacerdotes cilicijs. a Et intrauit i domū dn̄i: Ecce tertiū. Relicto enim peccato poſt bonū opus inceptū / pōt homo intrare i domū dn̄i tanq̄ recōciliatus ei. b Et miſit heliachim q̄ erat ſup domū: ꝛ ſobnā ſcribā: ꝛ ſeniores de ſacerdotibuſ optos ſaccis ad eſaiā filium amos ꝓphete. Ecce q̄lis debet eſſe familia p̄latoꝝ. Hoc eſt ꝯ multos / q̄ cū boni velint vel eſſe vl' credi: peſſimā tn̄ habēt familiā: qd̄ ſignū eſt ficte ſanctitatis dn̄oꝝ. Vn̄ Seneca. Cōpoſit9 miles cōpoſitā debet hr̄e familiā. h Dies tribulatiōis / in corpe. i Et anguſtie i aīa. k Et correctiōis / dure increpatiōis a p̄rimis: l Et blaſphemie / ab emulis. Ecce optima allegatio ad impetrādū apud deum. Qn̄ em̄ hō tribulat̄ in corpe / ꝛ anguſtiat̄ in aīa / ꝛ dure corripit̄ ab amicis: et blaſphemat̄ ab emulis: tunc habet rectiſſimā cauſam clamādi ad deū: et cito exaudit̄. Unde Ps. Scd̄m multitudinē doloꝝ meoꝝ i corde meo: cōſolatiōes tue letificauerūt animā meam. [Ps. 93.] Hoc eſt qd̄ dicebat Job. xxx. c. Poſſederūt me dies afflictiōis. Poſſederūt dicit q̄ſi ꝑ totū. n Quia venerunt filij vſqȝ ad partū: ꝛ virt9 nō eſt pariēdi. Hoc ē verbū oīm ſomniatoꝝ: q̄ q̄nqȝ parturiūt ꝑ viginti annos ꝓpoſitū intrandi clauſtrū / vel tale aliq̄d: nunq̄ tn̄ habēt virtutē pariēdi: ꝛ ſepe moriunt̄ in partu corꝑaliter ꝛ ſpūalit̄ cū rachele: q̄ mortua eſt in ꝑtu in ephrata. [Gen. 35. c.] Ephrata fructifera vl' fertilis iterꝑtat̄: ꝛ ſignificat abūdantiā tp̄alē: ꝑ qua et in q̄ multi hodie parturiētes bonū ꝓpoſitū / moriunt̄. y Leua ḡ orationē ꝓ reliquijs q̄ reperte ſūt. Leuat̄ orō ꝑ bonā opationē. Vn̄ Thren. iij. c. Leuemus corda nr̄a cū manib9 ad deū. Leuat̄ orō etiā ꝑ hūilitatē. Eccl. xxxv. d. Orō hūiliātꝭ ſe nubes penetrabit. Debet leuari ſp̄ orō: vt ſit ꝓ celeſtib9: Deprimit em̄ orationē q̄ petit terrena. e Ne timeas a facie verboꝝ que audiſti: quib9 blaſphemauerūt pueri regis aſſyrioꝝ me. Ecce ꝙ dn̄s iniuriam nob factā / ſuā reputat. Matth. xxv. d. Qd̄ vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. Luc. x. c. Qui voſ ſpernit me ſpernit. g Ecce ego dabo ei ſpiritū. Dn̄s dat q̄nqȝ eis qui cōprimunt ſimplices ſpiritū. i. audaciā inſurgendi in potentes / vt tunc corruant: et ſic ꝓ pena ſimpliciū puniunt̄: ſicut patet de amaſia rege iuda: qui mādauit ioas regi iſrael. Veni ꝛ videam9 nos: ꝛ cōtritus eſt ab eo. iiij. Reg. xiiij. b. Abacuk. j. c. Tūc mutabit̄ ſpirit9 eius ꝛ ꝑtranſibit de ſimplicibus ad potentes ꝛ corruet. m Reuerſus eſt autem rapſaces: et inuenit regem aſſyriorum aduerſus lobnam. Lobna / albor aut cādidatio: ꝛ ſignificat innocētes cōtra quos diab' olim diu ꝑliat̄. Lachis autē que

* interꝑtat̄ ſibimet

a Et audiuit de tharãcha rege
b ethiopię dicentes: Egreſſus
c ē vt pũgnet aduerſũ te. Quõ
d cũ audiſſet miſit nũciós ad
e f ęzechiã/ dicẽs: Hęc dicẽtis
g ezechię regi iudę loquẽtes.
h Nõ te dẽcipiat deus tuus in
i k quõ tu ꝯfidis/ dicẽs: Nõ dabit hierlm̃ i manu regis aſſy
l riorũ. Ecce tũ audiſti oĩa q̃
feceruͤt reges aſſyrioꝝ omĩb⁹
m terris quas ſubuerterũt: ꝛ tu
n o põteri liberari? Nũqũid eru
p erũt eos dij gentiũ quõs ſub
q r uerterũt patres mei: goçãn ꝛ
s arãn ꝛ rẽſeph ꝛ filiõs edẽn q̃
t v erãnt in thalaſar? Ubi ē rẽx
x y emath/ ꝛ rẽx arphat: ꝛ rẽx vr
z bis ſepharuaim: anã et aua.
a bis ſepharuaim: anã et aua.
b Et tũlit ezechias libros de
manu nunciorũ/ ꝛ legit eos:
c ꝛ aſcẽndit in domũ domini:
d ꝛ expãndit eos corã dño: et
e f orãuit ad dñm/ dicẽs: Dñe
g h ẽxercituũ dẽus iſrael qũi ſe
i k des ſup cherubin: tu es de⁹
ſolus omniũ regnorũ terrę:
l tu fẽciſti cęlũ ꝛ terrã: Incli
m n na dñe aũrẽ tuã ꝛ audi: apẽ
o ri oculos et vide: ꝛ aũdi oĩa
p verba ſennacherib qũę miſit
ad blaſphemandũ deũ viuẽ
q tem. Uerẽ eñ dñe deſertas
feceruͤt reges aſſyriorũ ter
r s ras ꝛ rẽgiones earũ: ꝛ dedẽ
t rũt deos earũ igni. Nõn eñ
erãt dij ſed opa manuũ ho
v x minum: lignũm ꝛ lãpides et
y z cõmminuẽrũt eos. Et nũc dõmi
ne deus noſter ſalua nos de
a manu ei⁹: ꝛ cõgnoſcãt oĩa re
gna t̃rę: q2 tu es de⁹ ſolus.

a Et audiuit/ ſennacherib: b De tharacha rege ethi
opię dicẽtes/ nũcios/ hoc. ſ. dicẽtes: c Egreſſus eſt/
tharacha: d Ut pugnet aduerſum te/ o ſennacherib.
e Quõ cũ audiſſet: ſennacherib: f Miſit nũcios ad
ezechiã/ ne forte ezechias cõfortaretᷣ ꝓpter receſſũ ei⁹: ꝛ vt
eos q̃s virib⁹ nõ cepe
rat/ ſermone terreret/
dicẽs: g Hęc di
cens ezechię regi
iudę: loquẽtes/ vl'
dicentes/ alia litt'a. (Al. frõtra)
Et ſũt v̾ba ſennache
rib ad nũcios ſuoſ. h
Non te decipiat (Al. fidẽtes)
de⁹ tu⁹. i. fiducia quã
habes in deũ tuũ o tu
ezechia: i In quo/
deo/ tu cõfidis/ di
cẽs: k Nõ dabit
hierlm̃ in manu re
gis aſſyrioꝝ. For
ſitan rapſaces retule
rat eiquõ ezechiaſ cõ
fortabat ꝑlm̃. ij. Pa
ral. xxxij. b. Locut⁹ ē
ezechiaſ ad eoſ dicẽs:
Uiriliṫ agite ꝛ cõfor
tamini: nolite timere/ et
ne paueatis regẽ aſſy
rioꝝ. l Ecce tu au
diſti oĩa q̃ fecerũt
reges aſſyrioꝝ/ pa
tres ſcʒ ꝛ anteceſſores
mei. m Oib⁹ t'ris
q̃s ſubuerterũt/ t̃rę. ſ. decẽ tribuũ ꝛ aliȷ̃s: n Et tu poteri
liberari/ ſol⁹/ cũ alij nõ potuerint: q. d. nõ poteris. Si dicis
ꝙ liberaberis a dño: o Nũquid eruerũt eos dij gen
tium. ſ. cultores ſuos: Eos dico/. p Quos ſubuerterũt
patres mei. i. reges aſſyrioꝝ. ſ. q Goçã/ nomẽ eſt ciuita
tis: r Et aran/ nomẽ eſt alteri⁹: s Et reſeph/ nomẽ alte
ri⁹: t Et filios eden/ oriẽtalis regiõis: v Qui erãt in
thalaſar/ nomẽ eſt ciuitatis. x Ubi ē rex emath. i. anti
ochię: y Et rex arphat/ ciuitas eſt damaſci: z Et rex
vrbis ſepharuaim/ ciuitas ē vt dictũ ē ꝑmo. a Ana ꝛ
aua/ gentes ſunt: vel ſm̃ alios ciuitates. Septuagita. Ana
na vel anagaua. q. d. ſicut iſti nõ potuerũt liberari ꝑ deos
ſuos/ qn̄ p̃res mei capent eos: ſic nec tu effugies man⁹ meas.
b Et tulit ezechias libros de manu nũcioꝝ ꝛ legit
eos. i. epiſtolas. c Et aſcẽdit in domũ dñi/ cõtra ſen (Quarta pars)
nacherib/ ſolita arma arripiẽs. d Et expãdit eos corã
dño. ſ. libros p̃dictos/ q̈ſi oſtẽdens dño opprobria ꝛ blaſphe
mias q̃ ſcripta erãt in illis. e Et orauit ad dñm. Ante
hoc etiã aſcẽderat: ſed nõ legiṫ oraſſe: q2 ꝑ peccatis ſuis me
tuebat ꝟ fore: dicẽs: f Dñe/ de⁹: g Exercituũ/ hoim ꝛ
angeloꝝ: h De⁹ iſrl'. i. iudaici ꝑpl'i quẽ ſpecialiṫ tibi i ꝑplm
peculiarẽ elegiſti. i Qui ſedes ſup cherubin: q2 inter
cherubin obumbrantia ꝓpitiatoriũ. i. tabulã qua arca dñi te
gebaṫ dabat r̃nſa: vel q2 apparebat ibi gl'ia dñi cũ deſcẽderet
in tẽplo. k Tu es de⁹ ſol⁹ oim regnoꝝ t'rę/ nõ tm̃ iudęę
vt credit ſennacherib. l Tu feciſti cęlũ ꝛ t'rã/ de nihilo:
in q̃ apparet magna potẽtia tua. Ergo/ m Inclina dñe
aurẽ tuã ꝛ audi/ exaudiendo: n Api oculos tuos/ et
vide/ miſerẽdo: o Et audi oĩa verba ſennacherib
vindicando ſup eũ. Uerba dico/ p Quę miſit ad blaſ
phemãdũ deũ viuentẽ. i. te q̃ ſol⁹ es de⁹ viuẽs. q Ue
re eñ dñe deſertas fecerũt reges aſſyrioꝝ t'ras p̃di
ctas: r Et regiões earũ: q̈ſi ſitr poſſũt facere nobis/ niſi
tu defendas nos. s Et dederũt deos eaꝝ igni. i. deos
p̃dictaꝝ t'raꝝ igne ꝯbuſſerũt. Nec mirũ ſi ꝟ poterãt. t Nõ
eñ erãt dij ꝟ opa manuũ hoim/ ſcilicet. v Lignũ. i.
idola lignea: x Et lapides. i. idola lapidea. y Et/ ſic/ cõ
minuerũt eos/ p̃dictos deos ligneos ꝛ lapideos reges aſ
ſyrioꝝ. z Et nũc dñe de⁹ nr̃ ſalua nos ꝺ manu ei⁹. i.
ſennacherib: a Et/ ſic/ cognoſcant oĩa regna t'rę: q2
tu es de⁹ ſol⁹/ cũ. ſ. liberaueris nos de manu regis aſſyrioꝝ:
※ q̃ omẽs dij
interp̃taṫ ſibimet (Moraliter)
iã cepat: q2 ſingl'ares
facile capiũṫ. o Nũ
q̃d eruerũt eoſ dij
gentiũ q̃s ſubuer
terũt patres mei:
goçã ꝛc. Goçã inṫ
p̃taṫ nux vel amygda
lũ: ꝛ ſignificat patien
tes: q2 patientia extra
amara eſt/ int⁹ dulcis
ſicut nux. Aran/ laus
frumenti: et ſignificat
doctores et p̃dicato
res: q̈ꝛ frumẽtũ. i. do
ctrina laudaṫ. Uñ Eccl'i (B)
xliiij. c. Sapiẽtiã eoꝝ
narrãt ꝑpl'i. Reſeph/
iniq̃tas mẽſurę: ꝛ ſigni
ficat abſtinentes q̃ in
equalis mẽſurę ꝛ ſtri (Al. t lapis)
ctę ſũt ſibi. Eden/ diui
tię vel delitię: ꝛ ſigni
ficat in epulis gl'iãtes.
Thalaſar/ apphẽſio
principis: ꝛ ſignificat
aliorũ correctiones.
Ana/ donũ vl' gr̃ifica
tio: ꝛ ſignificat gr̃ias deo agẽtes. i. cõtẽplatiuos. Aua/ iniqu⁹
vel iniq̃tas: ꝛ ſignificat actiuos: De quib⁹ diciṫ Eccl'i. xlij. c.
Melior eſt iniquitas viri q̃ꝫ mulier benefaciẽs. Emath/ alta
ꝓfunditas: ꝛ ſignificat logicos. Arphat/ ſanitas vl' ſaluatio:
ꝛ ſignificat medicos. Sepharuaim/ litterati ipſorũ/ vel libri
ipſi: ꝛ ſignificat aduocatos. Oẽs iſtos ſe gloriaṫ diabol⁹ de
cepiſſe. Patientes ſępe deuincit diabol⁹ ꝑ nimiã remiſſionẽ: (Decem genera hoim gl'iaṫ diabolus decepiſſe)
doctores ꝛ p̃dicatores vl' ꝑ vanã gl'iã/ vl' ꝑ ambitionẽ: abſti
nẽtes ꝑ auariciã ꝛ nimiã tenacitatẽ: epulones ꝑ ꝓdigalitatẽ ꝛ
guloſitatẽ: rep̃henſores ꝛ correctores aliorũ ꝑ nimiã auſteri
tatem: cõtemplatiuos multotiẽs ꝑ torporẽ: actiuos ꝑ curio
ſitatẽ: logicos ꝑ queſtionũ inutiliũ inueſtigationẽ: medicos
ꝑ medicinaꝝ incertarũ exhibitionẽ: aduocatos ꝑ allegationũ
falſitatem ꝛ patrociniorꝝ infidelitatẽ ꝛ ſalariorum ſupfluita
tem ꝛ pauperũ excoriationẽ. Mich. iij. a. Comederũt carnẽ
populi mei: ꝛ pellẽ eorũ deſup excoriauerũt. b Et tulit
ezechias libros de manu nũciorum: ꝛ legit eos: ꝛ
aſcẽdit in domũ dñi: ꝛ expãdit eos corã domino:
Et orauit ad dominũ. Liber diaboli/ cõſcientia eſt pec
catoris: quã debet homo auferre de poteſtate eius ꝑ peccati
deteſtationẽ. Et tũc debet in domũ dñi aſcendere ꝑ boni de
ſideriũ ꝛ amorẽ: et libros legere in cõſpectu dñi. i. cõſcientiã
ſacerdoti detegere ꝑ cõfeſſionẽ: ꝛ tandẽ orare ꝑ ſatiſfactionẽ:
Oratio eñ ps eſt ſatiſfactiõis. q Uere eñ dñe deſer
tas fecerũt reges aſſyrioꝝ terras. Demones deſertos
faciũt t'renos/ nõ cęleſtes. Hiere. viij. f. Deuorauerũt terrã
ꝛ plenitudinẽ ei⁹: vrbẽ ꝛ habitatores ei⁹. Johel. ij. a. Quaſi
hort⁹ voluptatis terra corã eo ꝛ poſt eũ q̈ſi ſolitudo deſerti.
s Et dederũt deos eaꝝ igni. Demones dederũt deos
terraꝝ. i. p̃latos terrenos q̃ terris ꝛ poſſeſſiõib⁹ vacẽt acqui
rendis ꝛ defendendis/ nõ animab⁹: igne luxurię/ cupiditatis/
ambitiõis/ irę/ gulę: alios aliȷ̃s/ ꝛ plures plurib⁹. t Nõ eñ
erant dij ſed opa manuũ hominũ. Caueant p̃lati qui
nõ ſunt vere dij. i. qui nõ ſunt vocati in p̃lationem a deo: ſed
opera manuũ hominũ: qui ſcʒ ab hominib⁹ ꝓpter aliquam
carnalitatẽ vocati ſunt: q̃ñ tales cõminuet ſennacherib. i. dia
※ bolus ꝛ cõburet

ꝶ qꝺ oēs ꝺiꝫ aliaꝝ natiōnū facere nequiuerūt. a Et miſit
Quinta pars eſaias filꝰ amos ad ezechiā/dicēs ꝑ nūcios: b Hec
dicit dñs deꝰ iſrael: reſpōdens petitiōi tuę o tu ezechia:
c Pro quibꝰ rogaſti me de ſennacherib rege aſſy/
rioꝝ.i.cōtra eū ⁊ negociū eiꝰ. d Hoc ē verbū qꝺ lo/
cutꝰ ē dñs ſup eū.i.
ſentētiā ꝯ eū: vt/ſup/
accipiatur oppreſſiue.
e Deſperit te/o ſen
nacherib. f Subſā
nauit te/nolens tibi
apire portas ſuas vt
cetere gentes: ſed vili/
pendens minas tuas.
g Uirgo filia ſi/
on.i. hierlm: que di/
Al. ꝑmouit cit filia ſion: quia ipſa
defendebat a monte
ſion. Uirgo: qꝛ cultu
idolorum incorrupta.
Uel: virgo: qꝛ a dño

a Et miſit ēſaias filius amos
ad ezechiā dicens: Hec di/
b cit dñs deꝰ iſrael: Pro qui/
c bus rogaſti me de ſennache/
d rib rege aſſyriorum: hoc ēſt
verbū qꝺ locutꝰ eſt dñs ſup
e eum: Deſpexit te: ſubſam/
f nauit te virgo filia ſion: poſt
g h te mouebit caput virgo fi/
i k lia hieruſalē. Cui exprobra/
l ſti/⁊ quē blaſphemaſti: ⁊ ſup
m quē exaltaſti vocē tuā: et le/
n uaſti altitudinē oculoꝝ tuo/
o p rū: Ad ſanctū iſrl. In ma/
nu ſeruoꝝ tuoꝝ exprobraſti
q r dño: et dixiſti: In multitudi
ne q̄drigaꝝ meaꝝ ego aſcen/
s di altitudinē montium/iuga
t libani/et ſuccidā excelſa ce/
v droꝝ eius: ⁊ electās abietes
x illiꝰ: ⁊ introibo altitudinē ſū/
y mitatis eiꝰ/ ſaltū carmeli eiꝰ.

diligebat ſic ſpōſa ꝟgo a ſpōſo. Subſānatio iſta pōt itelligi
fctā: qꝛ nūq̄ ezechię noluerit reſpōdere nūcijs eiꝰ. ſ. xxxvj.d.
b Poſt te/fugientē: i Mouebit caput ꝟgo filia hie
ruſalē: qꝛ cū paucis fugies/centū octogintaquinq3 milibꝰ de
exercitu tuo interfectis. Et accipit hic ꝓ eodē/filia ſion/⁊ fi/
lia hierlm. Ul' ꝟgo filia hierlm/dr plebs inferioris ciuitatis:
filia ſion/plebs ſupioris. k Cui exprobraſti/o ſennache/
rib. q.d. nō mihi/ſed deo. Et ſunt verba ezechię vel ꝓphetę i
ꝑſona eiꝰ. l Et quem blaſphemaſti/ꝑ ſeruos tuos.
m Et ſup quē exaltaſti vocē tuā/clamādo alte: ⁊ cōmi
nādo. n Et leuaſti altitudinē oculoꝝ tuoꝝ/ex ſup/
bia: Propriū em̄ eſt ſupbię ſupcilia erigere. Et rūdet ezechi/
as/vl' ꝓpha i ꝑſona eiꝰ: o Ad ſanctū iſrl: nō ad me ſupple
eleuaſti oclos. p In manu ſeruoꝝ tuoꝝ exprobraſti
dño/nō mihi. Interl. Nō tua ꝓpria manu: vt maior eſſet ar/
rogantia. Scdm hoc videt q maius peccatū eſſet verberare
vl' interficere hoīem ꝑ aliū q̄ per ſeipſum: qꝺ falſū eſt. Sol.
In opprobrijs maior eſt arrogātia ꝑ aliū facere q̄ ꝑ ſeipſū:
in factis econtrario. Tn̄ in caſu maiꝰ peccatū poſſet eſſe face/
re ꝑ aliū: vt ſi aliq̄s faceret verberari aliquē ꝑ viliſſimū garti/
onē. In manu.i. in poteſtate: modus eſt loquēdi ſicut ibi:
Prouer.18.d. Uita ⁊ mors i manibꝰ lingue. q Et dixiſti/o ſennacherib/
ꝑ te vl' ꝑ ſuos. Forſitā em̄ hec ꝟba q̄ ſequunt dixerat rapſa/
ces: ſed hucuſq3 a ꝓpha reſeruata ſūt. r In multitudine
q̄drigaꝝ meaꝝ ego aſcēdi altitudinē mōtiū. q.d. q̄
alijs difficillima ⁊ impoſſibilia ſūt/ego feci: qꝛ curribꝰ meis mō/
tana iudeę aſcēdi. s Iuga libani/aſcēdi/ſupple.i. ſūmitates
ſiluaꝝ. Libanꝰ em̄ ꝓ nemore ſolet poni. Uel ſic. Iuga liba
ni/deſtruā/ſupple.i. colligationes ⁊ laquearia templi qꝺ erat
de lignis libani: t Et ſuccidā excelſa cedrorū eiꝰ/ in
ſiluis/ vel in templo/ad litterā. Uel ſic: Succidā excelſa
cedroꝝ eiꝰ.i. excelſa regna eiꝰ: vel potētes in ſublimi digni/
tate cōſtitutos. v Et electas abietes illiꝰ/ad litterā:
vel potentes reges iudeis parētes. x Et introibo alti/
tudinē ſūmitatis eiꝰ.i. qꝺ in ea ſummū ē ⁊ altiſſimū.ſ. tem
plū ⁊ domū regiā. y Saltū carmeli eiꝰ.i. ꝓpīn q̄ vberi/
ora terrę incolit. Et nota q hic vbiq3 ponit ꝑteritū ꝓ futuro:
ꝑſumēs q̄ſi certꝰ

Moraliter ✳ bolus ⁊ cōburet. e Deſpexit te: ſubſamnauit te
ꝟgo filia ſion: poſt te mouebit caput ꝟgo filia hie/
ruſalē. Uirgo iſta aīa fidelis eſt ſpōſa chriſti: que p̄mo filia
ſion ꝑ ſollicitā ſui cuſtodiā i via: deinde filia hierlm ꝑ adepti/
onē eternę pacis i patria. Iſta p̄mo deſpicit diabolū/eiꝰ ſug
geſtionē reſpuēdo: deinde ſubſānat eum/ſecreta eius atq3 cō/
ſilia ꝑ cōfeſſionē detegēdo: pꝰ eū mouet caput/ bonis operi/
bus inſiſtēdo: vel de tribulatiōibꝰ q̄s ille ingerit mel ſugēdo
et alios ad opa bona cōmonēdo. r In multitudine q̄/
drigaꝝ meaꝝ ego aſcēdi in altitudinē mōtiū. Uer/
ba ſūt diaboli: qui gloriat ſe ſubiecisse ſibi altitudinē ꝑlatoꝝ.

Et nota q ſunt tres currus diaboli. Primꝰ eſt malicię: ſecū/ Tres currꝰ diaboli
dus luxurię: tertius auaricię. Et habet vnuſq̄ſq3 hoꝝ q̄tuor
rotas. Primi currꝰ rotę ſunt ſeuicia/impatiētia/audacia/ im/
pudētia. Iſte currus eſt valde velox ad effudendū ſanguinē:
qui nec innocētia ſiſtit: nec patientia retardat: nec timore re/
frenat: nec inhibet pu
dore. Trahit aūt duo
bus admodū ꝑnicibꝰ Al. teleuaſti
equis/⁊ ad oēꝫ ꝑnicię
ꝑatiſſimis: frena po/ E
tētia ⁊ ſeculari pōpa.
Porro ꝑſident duo/
bus eq̄s aurigę duo:
timor et liuor. Liuor
quidē potentiā: timor
autē pompā agit: di/
cit Bern̄. Itē terrenę
quidē iumentū poten
tię/nōne iuidia agit/⁊
q̄ſi quibuſdā liuoris
hincinde calcaribꝰ ſu/
ſpitione vtriq3 decedendi ⁊ metu ſuccūbendi: Itē Bern̄. Lu/
xurię currus quadriga voluit neceſſarioꝝ ingluuie ventris/
libidine ⁊ coitꝰ/mollicie veſtiū/ocij ſoporiſq3 reſolutiōe. Tra/ Al. ꝑcarnis
hit autē duobus equis: ꝓſperitate vitę: ⁊ abūdantia rerum.
Equis iſtis ꝑſident duo: ignauię torpor et infida ſecuritas.
Auaricia ꝟo quattuor rotis vehit vitiorū: que ſūt puſillani/
mitas/inhumanitas/mortis obliuio/cōtemptus. Porro iu/
menta trahētia/tenacitas ⁊ rapacitas. Et his amobus vnus
auriga ꝑſidet/ ardor habēdi: Sola ſiquidē auaricia/qm̄ plu/
res cōducere non patitur: vno eſt cōtenta ductore: et iſte fla/
gris vtitur acerrimis/libidine acquirēdi/⁊ metu amittēdi. In
p̄mo curru ſedebat iezabel.iij. Regl.xxj.c. In ſecūdo ſacer/
dotes: Daniel.xiij.b. In tertio anania ⁊ ſaphira vxor eius:
Act.v.a. Eſt etiā triplex currus dñi. Primꝰ patiētię: ſecūdꝰ Triplex currus dei
pudicitię: tertiꝰ charitatis. Primi currus ſūt rotę quattuor:
ſcʒ benigna temporaliū adminiſtratio: operoſa infirmantiū
cōpaſſio: temptatorū blanda cōſolatio: iniuriarū lęta tolera/
tio. Secūdi currus rotę ſunt/ abſtinentia cibi corpalis: mun/
dicia mentꝭ: aſꝑitas veſtis: aſſiduitas laboris. Tertij ꝟo cur/
rus rotę ſunt zelus dei: amor ꝓximi: maceratio carnis: deuo/
tio vel liquefactio cordis. Primꝰ currꝰ duobus equis trahit:
q̄ ſūt miſcōia i hilaritate: ⁊ ſollicitudo de reddēda ratiōe. Ūn̄
Roma.xij.b. Qui pręeſt i ſollicitudine: q̄ miſeret i hilaritate.
Secūndi currꝰ equi ſūt iſirmitas corporalis ⁊ iopia tēpora/
lis. Tertij currꝰ equi ſūt bn̄ficia dñi iā exhibita: et adhuc ex/
hibēda. Primi currꝰ auriga ē fortitudo: ſecūdi mortis aſſidua
cōſideratio: tertij māſuetudo. In curru patiētię ſedebat Iob:
ſic patet i libro eiꝰ ꝑ totū. In curru pudicitię/eunuchꝰ: Act.
viij.g. In curru ꝟo charitatis/helias.iiij. Regl. xix.c. q̄ zelo
zelatꝰ ē ꝓ domo dñi. Et nota q currꝰ diaboli ꝯtrarij ſūt cur/
ribus dñi. Currui em̄ charitatis opponitur currus auaricię:
currui pudicitię/currus luxurię: currui patientię/currus ma/
licię. Item quadriga diaboli eſt ſuggeſtio/ delectatio/cōſen/
ſus/opus. Uel cogitatio/locutio/opus/ꝯſuetudo. Iſtis qua/
drigis cōminat dominꝰ Naum.ij.d. Succendā vſq3 ad ſum/
mū quadrigas tuas. s Iuga libani. Libanus.i. candi/
datio: vnde iuga libani ſignificant collegia innocentum: que
valde nitit diabolus ſubuertere. t Et ſuccidā excelſa
cedrorū eius. Cedrꝰ alta arbor eſt: ⁊ ſignificat pręlatos:
quos hodie diabolus ſuccidit/dum ꝑ ſecurim litigioꝝ ⁊ cau/
ſarum ſeparat eos a folijs p̄dicationū: ⁊ fructibus animaꝝ.
v Et electas abietes illius. Pauimentū templi de ta/
bulis abietinis erat: vn̄ abies pōt ſignificare ſubditos. Hodie
em̄ diabolꝰ ⁊ ꝑlatos ⁊ ſbditos ⁊ fere oēs trahit: ⁊ etiā ꝯtinen/
tes. x Et introibo altitudinē ſūmitatis eius. Sū/
mitas eccleſię ꝑlati ſūt: ſed altitudo ſūmitatis curia romana:
quā vtrū hodie diabolus intrauerit/ a fructibꝰ ipſis poteſtis
cognoſcere. y Saltū carmeli eiꝰ. Carmelꝰ interp̄tat ſci/
entia circūciſiōis: ⁊ ſignificat clericos: marie aūt theologos
✳ quoꝝ ſaltū.i.

ꝓſumens q̄ſi certꝰ eſſet ꝙ oīa iſta faceret: ſicut ꝓphete pone/
bant p̄teritū ꝓ futuro/ ꝓphetali certitudine. a Ego fodi/
puteos: et bibi aquam. q.d. ego ꝓpoſui facere puteos qñ
ero i obſidiōe/ vt bibā aquā de eis: q2 tantꝰ erit exercitꝰ vt flu/
enta exiccēt: ⁊ ideo puteos aque inopia faciēt. b Et exic/
caui veſtigio pe/
dis mei/ q̄ſi exercitꝰ
q̄ mecū eſt/ ⁊ meꝰ eſt:
c Oēs riuos ag/
gerū.i. ꝓ̄ſos villarū
circa hierl̄m: vł ad lit/
terā: fluuios cāpoꝝ.
Al. tauditi d Nūquid nō au/
Al. tplaſmaui diſtis. Nō cōuertit
dn̄s ſermonē ad ꝓphe
tas: ⁊ p̄cipue ad eſaiā:
q̄ſi nō miremi ſi ꝑ̄ſs
meꝰ.ſ. decē tribꝰ capti
uatus eſt: q2 iſtud ne/
quaꝙ̄ factū eſt viribꝰ
ſennacherib/ ſed mea
volūtate: q̄ tanto tem
poꝛe ꝑ ꝓphetā amos
f futurum hoc p̄dixi: ꝙ
ſcȝ iſrł captiuꝰ migra/
ret de t̄ra ſua: Amos
vij.c. qḋ iſte ſennacherib factū ſuis viribus inaniter gloriaꝛ.
Vñ dicit: Nūquid nō audiſtis/ in ſpiritu o vos ꝓphete:
e Que olim.i. ab eterno: f Fecerum ei.i. p̄deſtinaue/
rim ei futurū: g Ex dieb̄ꝰ antiq̄s.i. ab initio: h Ego
plaſmaui illd.i. facere diſpoſui ⁊ p̄uidi malū.ſ. qḋ ꝑ ſenna/
cherib inferꝛ: nō in h̄ ꝙ malū: ſed in h̄ ꝙ iuſtū eſt.i. nō inquā/
tū a ſennacherib male illatū/ ſed inquātū ꝑ̄ſo ꝓ peccatis iu/
ſte inflictum. i Et nūc: id eſt pauloante k Adduxi:
cōminatā captiuitatē ſuper decē tribus: Solū eñ octo anni
trāſierūt poſtq̄ captiuate fuerant decē tribꝰ vſq̄ ad tempus
illud. l Et factū eſt i eradicationē colliū cōpugnā
tiū.i. p̄ncipū q̄ inter ſe diſcoꝛdabāt ⁊ pugnabāt: Alij eñ vo/
lebant ſe reddere: alij rebellare: et de hoc erat diſcoꝛdia inter
eos. m Et/ in eradicationē/ ciuitatū munitaꝝ. n Ha
bitatores eaꝝ.i. ciuitatū munitaꝝ: o Breuiata manu
.i. retracta manu mea.i. defenſiōe ab auxilio eoꝝ. p Cōtre/
muerūt/ nimia ciuiū m̄ltitudine ⁊ ꝓ̄tute ⁊ aſſyrio veniēte: q
Et cōfuſi ſūt/ tremoꝛe. r Facti ſūt ſic fenū agri.i. cito
cōſumpti ſic fenū: s Et gramē paſcue.i. herba q̄ meſſē
impedit/ ſegetibꝰ ſe circūuoluendo ⁊ impediēdo ne creſcant:
Al. termia ⁊ vocaꝛ tremna. Et nota ꝙ nō cōpat decē tribꝰ vinee vł oliue
ſed infructuoſis: vt notet ꝑ hec ꝙ erant inutiles. t Et/ facti
ſunt velut/ herba tectoꝝ/ q̄ creſcit ſuꝑ tecta: v Que ex/
aruit anteq̄ matureſceret/ p̄ defectu humoꝛis/ ad litte/
rā. Et ↄuertit dn̄s ſermonē ſuū ad ſennacherib: x Habita/
tionē tuā.i. babylonē/ dicit Interliñ. Sed cōtra. Ipſe erat
rex aſſyrie/ cuiꝰ metropolis erat niniue. Solutio. Reuera me/
tropolis aſſyrie erat niniue: ſed ipſe erat monarcha aſſyꝛioꝝ
⁊ chaldeoꝝ: et ideo q̄nq̄ habitabat in babylōe que erat de re
gno eiꝰ: poſtea tñ trāſlata ē monarchia ad chaldeos. z Et
introitū tuū/ in terrā iudeoꝝ: y Et egreſſū tuū/ de t̄ra
iuda: a Ego cognoui: id eſt ꝓphas cognoſcere feci ⁊ an/
nūciare. b Et/ cognoui: ad litterā/ inſaniā tuā cōtra me
cū fureres aduerſū me/ qñ dixiſti: Quis deꝰ poterit vos
liberare de manu mea. ſ̄. xxxvj.d. c Supbia tua aſcen
dit i aures meas: qñ dixiſti: Aſcēdā in celū ſuꝑ aſtra celi:
⁊ ero ſilis altiſſimo. ſ̄. xiiij.d. d Ponā ḡ circulū i nari/
bꝰ tuis/ ⁊ frenū i labijs tuis. q.d. ſic bubalꝰ i naribꝰ anu
lo: ⁊ equꝰ i labijs freno domaꝛ: ſic te indomitū ⁊ infrenē do/
mabo. q.d. nō te amplꝰ ſuſtinebo: vt ſcias te h̄ nō viribꝰ tuis
potuiſſe/ ſed arbitrio meo. Verebanꝛ eñ impie gentes ⁊ in/
fructuoſe arboꝛes/ vt ꝑ te q̄ſi ꝑ ſecurim ſuccidereꝛ. e Et
reducā te in viā ꝑ quā veniſti: q2 oēs ꝑ q̄s venerat de/
p̄datꝰ fuerat: ꝑ alios q̄s ſilr ſpoliare ꝓpoſuerat/ redire nō po
tuit: ſed qñ cū ſolis decē euaſit: ideo ꝑ loca vaſta ⁊ inuſitata

a Egō fodi ⁊ bibi aquā: ⁊ ēxic/
b caui veſtigio pedis mei oīs
c riūos aggerū. Nūquid non
d †audiſti q̄ue olim fecērim ei:
e
f Ex diēbꝰ antiquis egō †plaſ/
g
h
i maui illud: et nūnc ādduxi/
k
l ⁊ factū ēſt i eradicationē col/
m lium cōpugnantiū ēt ciuita/
n tū munitarū: Habitātores
o earum breuiāta manu cōtrē/
p
q muerūt: et cōnfuſi ſunt/ fācti
r
s ſunt ſicut fenum agri: et grā/
t men paſcue/ ēt herba tecto/
v rum que exāruit anteq̄ ma/
x tureſceret. Habitātionē tuā
y
z ⁊ egrēſſum tuū/ et intrōitum
a
b tuū egō cognoui: ēt inſaniā
tuam cōtra me. cum fureres
c aduerſum me: ſupērbia tua
aſcēdit in aures meas. Po/
d nam ērgo circulū i naribus
tuis/ ⁊ frēnum in labijs tuis:
e ⁊ redūcam te in viā per quā
f
g veniſti. Tibi āutē hoc ērit ſi/
h
i gnū: Comēde hoc anno q̀ue
k ſponte naſcūtur: et in ānno
ſecundo pomis veſcere: In
l
m annò autem tertio ſemināte
n et metite: et plantāte vineas
o et comēdite fructum earum.

redijt: vt nullꝰ eū fugientē pſequi potuiſſet. Et tradūt hebꝛei
caput et barbā illi raſā in ignominiā: et ideo ignomioſe legiꝛ
reuerſus in t̄rā ſuam: ſm̄ qḋ de eo ꝓphauerat eſaias. ſ̄. vij.d.
In die illa radet dn̄s i nouacula acuta i his q̄ ſūt trās flumē
i rege aſſyꝛioꝝ caput ⁊ pilos pedū ⁊ barbā vniuerſā. f Tibi
aūt: v̄ba ſūt ꝓphe ad
ezechiam: g Hoc
erit ſignum/ libera/
tionis tue. q.d. tertio
anno recedet a te ſen/
nacherib in terrā ſuā/
nō rediturꝰ: Ego autē
p̄dico tibi q̄d facies h̄
anno: ⁊ q̄d ſecūdo/ vt
cū videris hec imple/
ta/ ſcias verū eſſe qḋ
p̄dixi d̄ tertio. h Co
mede hoc anno.i.
p̄mo anno q̄ ſennache
rib iuit in egyptū: i
Que ſpōte naſcū/
tur. Septuagita aūt:
q̄ p̄us ſeueras. iiij. Re
gū. xix. f. dr̄: qḋ reppe/
ris: ⁊ totū in idē redit.
Imminente eñ meſſe
irruerāt aſſyꝛij ⁊ vaſtauerūt ſegetes/ vineas/ ⁊ oliueta: ſ̄ que/
dā inꝛ vngulas equoꝝ cōculcantiū euaſerāt: q̄ collegerūt iu/
dei poſt receſſū rapſacis. De q̄bꝰ dicūt ſeptuginta: Comede
h̄ anno q̄ p̄us ſeueras. Itē ezechias p̄ſciuit aduentū aſſyꝛio/
rū: iō vndecūq̄ ↄgregauerat victualia ⁊ repoſuerat i hierl̄m.
Et de iſtis dr̄ in libro regū: Comede hoc anno qḋ reppereꝛ.
Itē de cōculcatis in t̄rā quedā ſpōte ⁊ ſine laboꝛe hoīm ger/
minauerāt: Et de his dr̄ hic: Comede hoc anno q̄ ſꝑ ō/
te naſcunꝛ. k Et i anno ſecūdo pomis veſcere: vł
ſm̄ librū Regū: Comede q̄ ſpōte naſcunꝛ: qḋ idē eſt. Secū/
do eñ anno dū ſennacherib moꝛareꝛ in egypto vaſtās eā: q2
iudeis iā defuerāt p̄dicta victualia/ dn̄s valde abūdāter m̄lti/
plicauit eis q̄ ſponte gignit humus: ⁊ hec vocat cōi noīe po/
ma: Et de iſtis vixerūt ſecūdo anno. l In anno aūt ter/
tio/ occiſo exercitu ſēnacherib/ ⁊ ipſo fugato: m Semiate
⁊ metite/ eodē anno: n Et plātate vineas/ q̄ vaſtate ſꝛ
ab aſſyꝛis. o Et comedite fructū earum.i. vinearū.
Et mittet id qḋ
* quoꝝ ſaltū.i. infructuoſos/ q̄ multi ſūt/ intrauit diabolꝰ.
a Ego fodi ⁊ bibi aquā. Fodit diabolꝰ t̄renos ꝑ tpaliū
cupiditatē/ vt ebibat aq̄s grē. Vñ Geñ. xxvj.c. legiꝛ ꝙ abraā
moꝛtuo/ obſtruxerūt paleſtini puteos eiꝰ/ iplētes humo. Et
de h̄ dr̄ Judith. vij.b. Pone cuſtodes fōtiū vt nō hauriāt ex
eis: ⁊ ſine gladio inꝛficies eos. b Et exiccaui veſtigio
pedis mei oēs riuos aggeꝝ. Iſtud intēdit diabolꝰ val/
de ſiccare riuos ſcpturaꝝ: riuos lachꝛymaꝝ: riuos etiā graꝝ.
Sequiꝛ: r Facti ſūt ſic fenū agri/ qḋ cito marceſcit/ q̄ ad
cōcupiſcētiā vite carnis. Vñ. j. xl. b. Ois caro fenū. s Et
gramē paſcue/ q̄ ad cōcupiſcētiā oculoꝝ: q̄ paſcit cupidos
nec tñ ſatiat. t Et herba tectoꝝ/ q̄ in alto creſcit ⁊ nunq̄
fructū facit: q̄ ad ſupbiā vite. d Ponā ḡ circulū i nari/
bꝰ tuis ⁊ frenū i labijs tuis. Circulꝰ iſte dei potentiā ſi/
gnificat: q̄ nec h̄z p̄ncipiū neq̄ finē. Frenū qḋ de ferro fit/ ſi/
gnificat hoīs patiētiā: q2 ſic ferrū oīa domat metalla: ſic pa/
tiētia oīa ſupat. Nares diaboli q̄ cōcaue ſūt/ ſignificāt ſugge/
ſtiōes occultas: Labia eiꝰ ſignificāt ſuggeſtiones aptas. In
naribꝰ ḡ diaboli ponit dn̄s circulū/ qñ potētia ſua q̄ et̄na ē nō
habēs p̄ncipiū neq̄ finē/ cohibet eiꝰ aſtutiā ſeducēdi. In la/
bijs aūt eiꝰ frenū ponit: qñ dat hoī patiētiā ⁊ foꝛtitudinē/ eiꝰ
tēptatiōibꝰ reſiſtēdi. h Comede hoc āno q̄ ſpōte naſ/
cunꝛ. Primꝰ annꝰ hoīs ē culpe: ſecūdꝰ grē: tertiꝰ glie. In p̄/
mo ḡ anno comedit hō q̄ ſpōte naſcūꝛ.i. mala opa q̄ vltro ſe
offert. In ſecūdo pomis q̄ ſūt odoꝛifera veſciꝛ.i. bonis opibꝰ
delectaꝛ. In tertio aūt q̄ p̄us ſeuerat: ſic dr̄. iiij. Regl. xix. f.
quia tūc reddiꝛ immēſitas gaudioꝝ ſm̄ exigentiā meritoꝝ.

a Et mittet id qđ ſaluatū fuerit de domo iuda.i. in tribu iuda: b Et qđ relictū eſt/in agris vel ſeminib⁹: c Mittet radices deorſū: ꝛ faciet fructū ſurſum.i. abundanter faciet fructū ſicut arbor: que quanto pfundius mittet radices: tanto altius facit fructum. Ul' ſic: Et mittet qđ ſaluatū fuerit de domo iuda: et qđ relictū eſt mittet radices deorſū: et faciet fructū ſurſū.i.paucitas illa q̄ relicta erit de tribu iuda/valde poſtea multiplicabit/ꝛ redibit ad loca ſua: et populabit terrā ſuā q̄ ppter metū hoſtiū cōfugerat i hieruſalē. Ūn ſubdit: d Quia de hieruſalē exibūt reliq̄e: id eſt p̄dicti qui cōfugerant de hierl'm exibūt ꝛ redibūt ad loca ſua. e Et ſaluatio de mōte ſion.i. illi q̄ ſaluati fuerint in hieruſalē exibunt ad poſſeſſiones ſuas. f Zelus dn̄i exercituū faciet iſtud.i. dilectio ꝛ miſcđia quā dn̄s h̄z erga vos:nō merita vr̄a. Et nota q̄ ppter h̄ p̄dicit hec pph'a: q2 ipſi valde timebāt de fame. Propt̄ h̄ aūt ita vicinū ſignū oſtēdit: vt poſtq̄ viderint ppinquū/credant ꝛ remotū. g Propterea: q2 dn̄s tantū vos ẓelat ꝛ diligit: h Hec dic dn̄s de rege aſſyrioꝝ.i.ſennacherib. i Nō intrabit ciuitatē hanc.i.hieruſalē/q̄uis obſideat eā. k Et nō iaciet ibi ſagittā/vnde queq̄ occidat. l Et nō occupabit eā clypeus.i.non ponet clypeū ſuū ſup muros: ſic̄ fit in ciuitatib⁹ q̄ capte ſūt: m Et nō mittet i circūitu eius aggerē.i.nō iplebit foſſata q̄uis diu obſideat eā. n In via q̄ venit p eā reuertet: ꝛ ciuitatē hanc nō ingrediet/dicit dn̄s:cui credendū eſt. o Et ptegam ciuitatē iſtā vt ſaluē eam ppter me.q.d.dn̄s:iſtud faciā ppter clementiā meā/nō ppter merita vr̄a:ſed ppter honorē meū ne videar iniuſt⁹/tradēdo fidelē regē ꝛ ciuitatē quā elegi. p Et ppter dauid ſeruū meū.i.meritis et p̄cib⁹ dauid: vel ppter pmiſſionē factā dauid. Et p hoc notat aliq̄s ibi fuiſſe fide ꝛ ope heredes dauid. q Egreſſus ē aūt angel⁹ dn̄i/de paradiſo/ad h̄ forte faciendū. Uel/Egreſſ⁹: q2 apparuit vbi p̄us nō apparebat eſſe. r Et pcuſſit in caſtris aſſyrioꝝ cētū octogintaq̄nq̄ milia:q̄s dei potētia ſine vulnere occidit ꝛ i puluerē redegit. s Et ſurrexerūt mane/ſennacherib et pauci de exercitu ſuo.ſ.tm̄ decē: vt dicūt hebrei. t Et ecce oēs.i.fere tot⁹ exercit⁹: v Cadauera mortuoꝝ.i.mortui erāt. x Et egreſſ⁹ ē ꝛ abijt/ex iudeā. y Et reuerſ⁹ ē ſennacherib rex aſſyrioꝝ/i t̄rā ſuā: z Et habitauit i niniue/i q̄ erat habitatio ei⁹ ꝛ ſedes regni. a Et factū ē cū adoraret i tēplo neſrach deū ſuū: Forte q2 p tres annos nō fuerat i t̄ra/p̄us iuerat ad tēplū dei ſui: ſic̄ ſolēt facere pegrini qn̄ veniūt de pegrinatiōe: ꝛ monachi qn̄ veniūt de via: tāq̄ forte gr̄as redditur⁹ deo ſuo de h̄ q̄ nō erat mortu⁹ cū aliq̄s de exercitu/credēs ſe liberatū p eū a morte: ꝛ cucurrerat ibi pplus ad vidēdū regē. b Adramelech ꝛ ſarafar filij ei⁹/i illo tumultu/pcuſſerūt eū gladio. Matre iſtoꝝ mortua/duxerat ſennacherib aliā vxorē: ex q̄ filiū habebat aſaraddō. Et q2 magl' diligebat ſecūdā: iō voluit filiū ei⁹ aſaraddon ſbſtituere i regnū: ſup q̄ indignati iſti duo/ad q̄s ptinebat regnū/occiderūt patrē. Uel ſm̄ alios ꝯquerebat ſennacherib q̄re de⁹ ſu⁹ nō iuuerat eū: ꝛ credēs eū offenſū ſibi/ volēs ipſū placare/pmittebat q̄ p̄dictos filios ipſi offerret: ſi ipſe h̄ ratū vellet h̄re. Qđ illi audiētes/timebāt interfici ab eo/occiderūt eū. c Fugerūtq̄/timore aſaraddō fris ſui qui iā ceperat regnare: d In t̄rā ararath.i.armenie. e Et regnauit aſaraddon filius eius p eo. Iſte fuit aſaraddon qui miſit cultores i ſamariā/ne inculta remaneret: iiij. Regl'.xvij.d.

G
a Et mittet id qđ ſaluatū fue/
b rit de domo iuda:et qđ reli/
c ctū ē/mittet radices deor/
ſum: et faciet fructū ſurſum:
d q2 dē hierl'm exibūt reliquie/
e ꝛ ſaluatio de mōte ſion: Ze/
f lus domini exercituū faciet
g iſtud. Propterea hec dicit
h dominus de rege aſſyrioꝝ:
i Nō intrabit ciuitatē hanc:
k ꝛ nō iaciet ibi ſagittā: et nōn
l
m occupabit eā clypeuſ: ꝛ nōn
mittet in circūitu ei⁹ aggerē.
n In viā qua venit/p eā reuer
tet: ꝛ ciuitatē hanc nō ingre/
o diet/dicit dn̄s. Et ptegā ci/
uitatē iſtā vt ſaluē eā ppt̄ me
p ꝛ ppter dauid ſeruum meū.
q Egreſſus eſt aūt angel⁹ dn̄i/
r ꝛ pcuſſit in caſtris aſſyrioꝝ:
centū octogintaquinq̄ milia.
s
t Et ſurrexerūt mane:et ecce
v oēs cadauera mortuoꝝ. Et
x
y egreſſus ē ꝛ abijt. Et reuer/
ſus eſt ſennacherib rex aſſy/
z rioꝝ: ꝛ habitauit in niniue.
a Et factū eſt cū adoraret in tē
b plo/ neſrach deū ſuū: adrā/
melech ꝛ ſarafar filij ei⁹ per/
c cuſſerūt eū gladio: fugerūtq̄ i
d
e terrā ararath: ꝛ regnauit aſa/
raddon fili⁹ eius p eo.

f In dieb⁹ illis egrotauit eẓe/ Ca.XXXVIII
g

Ul'.reliquū
Ul'.nō h3 mittet
Ul'.tradicē
Ul'.introibit
Ul'.ſurrexit
Ul'.tota

* a Et mittet id qđ ſaluatū fuerit de domo iuda:ꝛ qđ relictū eſt mittet radices deorſū: et faciet fructū ſurſū. Sola hūilitas ſaluat hoīem. Ūn hic dr̄: Qđ ſaluatū fuerit mittet radices deorſū/p hūilitatē: Et faciet fructum ſurſū/p exaltationē. Unde Luc'.xviij.c. Qui ſe exaltat hūiliabit: ꝛ q ſe hūiliat exaltabit. Prouer.xv.d. Gl'iā p̄cedet hūilitas. g Propterea hec dicit dn̄s de rege aſſyrioꝝ: Nō itrabit ciuitatē hāc/p male cogitatiōis imiſſionē. k Et nō iaciet ibi ſagittā/ vñ vulneret aīa p malū ꝯſenſū vl' delectationē. l Et nō occupabit eā clype⁹.i. nō ponet ibi ſignū tanq̄ cepit eā p mali opis ppetrationē. m Et nō mittet i circūitu ei⁹ aggerē/vñ captā teneat aīaꝫ p malā cōſuetudinē. n In via q̄ venit/p eā reuertet. Hoc fit qn̄ hō ſuggeſtiōib⁹ diaboli nō ꝯſentit: tūc eñ reuertit diabol⁹ p viā q̄ venit. Qn̄ aūt ꝯſentit hō: tūc trāſit p mediū hoīem. Ūn Eſa.lj.g. Incuruare vt trāſeam⁹. q Egreſſus ē angel⁹ dn̄i ꝛ pcuſſit i caſtris aſſyrioꝝ cētū octogitaq̄nq̄ milia. Angel⁹ iſte ſignificat chriſtū: q̄ ē angel⁹ magni ꝯſilij.ſ.ix.b.ſm̄ ſeptuagita. Qui i iudicio egrediet ad iudicandū: ꝛ pcutiet diabolū ꝛ oēs malos ſ̄ga oris ſui: qn̄ dicet: Ite maledicti i igne eternū: Matth.xxv.d. s Et ſurrexerūt mane. Boni ſemp erāt i mane iocūditatis: in mane pſpitatis/i mane eẗnitatis. t Et ecce oēs cadauera mortuoꝝ. Hoc ē qđ dr̄ in fine hui⁹ libri: Egredient ꝛ videbūt cadauera viroꝝ q̄ p̄uaricati ſūt i me. a Et factū ē cū adoraret i tēplo neſrach deū ſuū: adramelech ꝛ ſarafar filij ei⁹ pcuſſerūt eū gladio. Neſrach interptat tenera tēptatio: Tūc facile occidit diabol⁹/qn̄ tenera ē tēptatio. Et nota q̄ duo filij ſui occidūt eū/adramelech.ſ.ſtola regl' vel decor regni ſiue indutus aut regnator decorus: ꝛ ſarafar p̄nceps tribulationis/vl' elatio anguſtie. Hi ſūt filij diaboli. Primo eñ habuit vnū p naturā: qn̄ decorē regni celeſtis habuit i ſua creatiōe. Cōſequēt habuit ſecūdū p culpā: qn̄ fact⁹ ē p̄nceps tribulatiōis ꝛ iferni i ſua p̄cipitatiōe. Occidit autē ab iſtl': q2 a nob effugat p ꝯtēplationē decoris celi: ꝛ tribulatiōis iferni. Hec duo occidūt eū.

Moraliter
A
4. Regl'.20.
2. Paral.32.

Expo. Ca.XXXVIII.

In dieb⁹ illis egrotauit eẓechias ꝛc̄. In capitulo iſto poſt mortē ſennacherib agit de egrotatione eẓechie. Et diuidit iſtud capitulū quaſi in ſex ptes. In prima parte dicit de egritudine eẓechie. In ſecūda quō venit ad eū eſaias/annūciās ei q̄ moritur⁹ erat: ibi: Et itrouit ad eū. In t̄tia de fletu ꝛ oratiōe eẓechie: ibi: Et ꝯuertit eẓechias faciem ſuā ad parietē. In quarta de reditu eſaie ad nūciandum eẓechie q̄ reciperet ſanitatem: ibi: Et factū eſt verbū dn̄i ad eſaiam. In quinta de ſigno dato eẓechie ſue curatiōis: ibi: Hoc aūt tibi erit ſignū. In ſexta de gratijs eẓechie p ſanitate reddita: ibi: Scriptura eẓechie ꝛc̄. Dicit ḡ: f In dieb⁹ illis/in quib⁹.ſ.mortuus ē ſennacherib. g Egrotauit eẓechias: q2 ſcabie ꝛ ſ̄ vlceribus ppter

f In dieb⁹ illis egrotauit eẓechias. Moralit̄: hic exp̄mit ſtat⁹ vite nr̄e: q mō eſt in aduerſitate: mō in pſpitate. Moraliter
* Ūn Baſili⁹.

a chias vſqꝫ ad mortẽ: Et in-
b troiuit ad eũ eſaias fili⁹ amos
c ꝓphete/ et dixit ei: Hec dic
d e dominus: Diſpone domui
f g tue: quia morieris tu et nõ
h viues. Et cõuertit ezechias
faciem ſuam ad parietem: et
i orauit ad dominũ/ et dixit:
k Obſecro domine memento
queſo quomõ ambulauerim
l coram te in veritate/ ⁊ in cor-
m de perfecto: et quod bonum
eſt in oculis tuis fecerim. Et
n fleuit ezechias fletu magno.
o Et factum eſt verbum domi-
p ni ad eſaiam/ dicens: Vade
q et dic ezechie: Hec dicit do-
min⁹ deus dauid patris tui:

¶ vlceribus ꝓpter ingratitudinẽ ꝑcuſſit eũ domin⁹: a ¶ Vſqꝫ ad mortẽ: q2 morbo regio laborabat/ qui dicit̃ lup⁹/ carnes cõſumens: Vnde ſm naturã erat egritudo letalis. Et dicunt hebrei ꝙ ꝓpter hoc egrotauit: q2 poſt incredibilẽ victoriam de rege aſſyriorũ nõ reddidit deo grates debitas: ſed in ſuꝑbiã elatus eſt. b ¶ Et

Secunda pars introiuit ad eum eſaias filius amos
Et ꝓpheta ꝓphete/ vbi iacebat infirm⁹. c ¶ Et dixit ei/ eſaias ezechie: d
De pe. diſ. i. c. Sobaeni ¶ Hec dicit domi⁹: quaſi nõ dico hoc auctoritate mea ſed do-mini: e ¶ Diſpone domui tue. i. indica quis ſuccedet tibi i re-gno: f ¶ Quia mo-rieris tu/ de hac in-firmitate. Et dicebat hoc ſm cauſas inferiores q̃ hoc exige-bant. g ¶ Et nõ viues/ in futuro cũ dño. Et ita duo cõmi-nat̃ hic ꝓpha: mortẽ pñtẽ. ſ. ⁊ futurã: ⁊ hoc ꝑ eo ꝙ nõ ſatiſ-

Tertia pars fecit: qḋ ſemꝑ in talibus ſubaudiendũ eſt. h ¶ Et cõuertit ezechias faciẽ ſuã ad parietẽ/ tẽpli vł dom⁹ ſue: ⁊ hoc fec ne gemit⁹ audiret̃/ vel lachryme ei⁹ viderent̃. i ¶ Et orauit ad dñm ⁊ dixit/ ezechias: k ¶ Obſecro dñe memẽto queſo quõ ambulauerim corã te in veritate/ non in falſitate vel vanitate. Nec eſt arrogantia ꝙ recolit ezechias bona opa ſua/ ſed eſt prudẽtie. Sicut eñ grauis culpa eſt homini ſibi arrogare qḋ non eſt: ſic culpa nulla eſt ſi hũiliter dicat qḋ bonũ eſt. l ¶ Et in corde pfecto/ integro nõ diui-ſo: nõ claudicãs poſt idola: ſicut multi alij reges. m ¶ Et qḋ bonũ eſt in oculis tuis/ .i. placitum coram te/ fecerim. Pater eñ eius achaz cultũ dñi oĩno abiecerat: ita ꝙ nullus omĩno intrabat templũ: ⁊ de altari eneo horologiũ fecerat: ⁊ cultũ idolorũ valde dilatauerat. Sed ezechias oĩno hec de-ſtruxit: ⁊ cultũ domini plene reſtituit: et ſerpentẽ etiã eneum quẽ iudei adorabant in gabaon cõminuit. n ¶ Et fleuit ezechias fletu magno: q2 nõ habebat aliquẽ filiũ/ vnde

Ps. 131. poſſet impleri ꝓmiſſio facta dauid. ſ. De fructu vẽtris tui po

Quarta pars nam ſuꝑ ſedem tuã. o ¶ Et factũ eſt verbũ domini ad eſaiã/ dicẽs: ꝓus q̃ egrederet̃ mediã partẽ atrij: p ¶ Vade ⁊ dic ezechie/ egrotanti: q ¶ Hec dicit dñs deus dauid patris tui/ cui⁹ ꝓmiſſionẽ deſideras ⁊ opa ſectarꝭ:

¶ Audiui orationẽ

Moraliter * Vñ Baſili⁹. Talis ẽ vita nr̃a: neqꝫ eñ ea q̃ grata ſunt neqꝫ triſtia ꝑſeuerant. Nota ꝙ ezechias fugato ſennacherib egrotauit: q̃ſi. ſ. de iopinata victoria elat⁹: Sic multi deuict̃ tẽptationibus demonis per elationẽ egrotãt/ ⁊ plurimi mo-riunt̃: quod ſignificatũ eſt. j. Machab. vj. f. vbi legitur ꝙ eleazarus cũ occidiſſet elephantem/ ſub eodẽ occubuit. Vbi dicit Glo. Sub hoſte quem occidit morit̃: qui de culpa quã ſuperat eleuatur. Vnde ſuperbia morbus eſt: non quorum-

[…]udine de re-medio amoris, cũqꝫ membrorũ ſed capitis. Vnde verſus. Alta petit liuor ꝑflant altiſſima venti. Et Gregori⁹. Superbia natione cele-ſtis/ celeſtiũ mentes inhabitat: et ſub cinere ⁊ cilicio latitans/ ſemper nitit̃ ad ortus ꝓprios remeare. Vnde. ſ. j. b. Omne caput languidũ: ⁊ oẽ cor merens. Caput eccleſie ſunt pre-lati: cor doctores. Iſti merent/ illi languent. Plus eſt autem languere q̃ merere: q2 quãto gradus altior: tanto caſus gra-

Secunda pars uior. e ¶ Diſpone domui tue: quia morieris tu et nõ viues. Ita deberent dicere medici quãdo viderent gra-uem infirmitatẽ: vt infirmus cogitaret de anima ſua: ſed ipſi decipiunt infirmos ſuos ꝓmittendo ſemper ſanitatẽ. Poſſet

Multiplex domus hoc eſſe thema i domo dei vbi iacent pauperes. Nota ꝙ eſt domus interior/ cõſcientia: exterior/ familia: inferior/ corpus: ſuperior/ paradiſus. Cõſcientia dicit̃ domus: quia ibi debet

Ps. 114. homo manere ⁊ quieſcere. Vnde Ps. Cõuertere anima mea in requiem tuã. Bonus homo valde inuite debet relinquere hoſpitiũ ſuum in die ſolẽni: ſicut conſueuerũt homines dice-re: Dies ſolennis ẽ: ego nolo relinquere hoſpitiũ meũ. Vnde Apoc. j. c. dicit Iohãnes: Fui in ſpiritu dominica die. Sed multi ſunt hiſtriones: qui hoſpitia ſua libenter relinquũt. Vñ Prouerb. vij. b. de mala muliere dicitur: Non valens in do-mo ſua cõſiſtere pedibus ſuis. Hanc domum malũ eſt relin-quere ꝓpter inſidiantiũ hoſtiũ multitudinẽ. Luc. x. e. Homo q̃dã deſcendebat a hieruſalem in hiericho ⁊ incidit in latrones. Secũdo ꝓpter temporis dati ad operandũ ꝑditionẽ. Eccl. xiiij. b. Nõ te pretereat particula diei bone. Tertio propter amicorũ vitandum ſcandalũ et offenſionem: id eſt angelorũ ⁊ ſanctorũ. Vnde beatus Bern. Vereor ne noſtram deſidiam quãdoqꝫ abhorrentes angeli cum indignatione re-cedant: ⁊ vnuſquiſqꝫ noſtrũ cito cum gemitu dicere incipiat:

Longe feciſti notos meos a me: poſuerũt me abominationẽ ſibi. Huic domui debem⁹ ꝓuidere: pmo ipſã a ſordib⁹ mũ- Ps. 87.

dando. Vnde Ps. Lauabo p ſingulas noctes lectum meũ. i. Ps. 6.

per ſingula peccata conſcientiã meã. Secũdo ipſam ornan-do. j. Machab. iiij. g. Ornauerũt faciem templi coronis au-reis: id eſt ſpe miſericordie dei. Tertio ipſam ſollicite cuſtodi-endo. Abacuk. ij. a. Super cuſtodiam meã ego ſtabo. Secũ-da domus eſt familia: cui debet homo ꝓuidere eam recte gu-bernando ⁊ corrigendo. Propter hoc eñ percuſſus eſt heli: quia familiã ſuam remiſſe correxit peccantem. j. Reg. iiij. d. Tertia domus eſt corpus: cui ꝓuidere debet homo neceſſa-ria miniſtrando. Eccl. xxxiij. d. Virga ⁊ onus aſino: paſtus et diſciplina ⁊ opus ſeruo. Quarta domus eſt paradiſus: cui debet homo ꝓuidere locum ſuũ in ea ſollicite cuſtodiendo. Vnde Apoc. iij. c. Tene qḋ habes ne alius accipiat coronã

tuam. h ¶ Et cõuertit ezechias faciẽ ſuã ad parie- Tertia pars

tem. Conuerti ad parietẽ eſt peccata ꝓpria ad memoriã re-uocare. Vł paries ẽ carnis fragilitas. Cant. ij. c. En ipſe eſt poſt parietem noſtrũ. Cuius cõſideratio maxime ꝓficit ad ſalutem. Vnde Gregori⁹. Nihil adeo valet ad domãda car-nis deſideria: ſicut cogitare qualis ipſa caro futura eſt mor-tua. i ¶ Et orauit ad dominũ ⁊ dixit: Obſecro do-mine memento queſo quomõ ambulauerim corã te in veritate ⁊ in corde pfecto: ⁊ quod bonũ eſt in oculis tuis fecerim: Et fleuit ezechias fletu ma-gno. Hic oſtendit q̃ vtilis ſit flet⁹ cordis. Dixerat ꝓpheta ezechie: Morieris tu ⁊ nõ viues: Et cõtinue poſt fletũ dicit ei: Ecce ego adijciã annis tuis quĩdecim annos. Simile etiã legit̃. ij. Reg. xij. d. ex quo dixit dauid ad nathan: Peccaui domino: Statim reſpõſum eſt ei: Dñs quoqꝫ tranſtulit pec-catũ tuũ: nõ morieris. Itẽ. ij. Reg. xxiiij. c. dixit dauid ad angelũ ꝑcutientem: Ego ſum qui peccaui. Et ſtatim dictũ eſt ei a ꝓpheta: Aſcende/ et conſtitue altare dño. Item. iij. Re-gũ. xxj. g. Achab licꝫ eſſet peſſim⁹/ audita cõminatiõe helie: ſcidit veſtimẽta ſua ⁊ operuit cilicio carnẽ ſuã. Et licꝫ eſſet fi-cta penitẽtia: vt dicit Glo. ſuꝑ Ezech. tamẽ dixit dñs helie: Vidiſti certe achab hũiliatũ corã me: quia igit̃ humiliat⁹ eſt mei cauſa non inducã malũ in diebus illius. Similiter Ione iij. d. pepercit dñs niniuitis: q2 operti ſunt ſaccis. Sequitur:

q ¶ Hec dicit domin⁹ deus dauid patris tui. Dauid Quarta pars

cõmemorat̃: q2 exẽplar fuit hũilitatis/ manſuetudinis/ timo-ris/ ſpei/ ⁊ abſtinẽtie. Hũilitatis: vñ cũ rephendiſſet eum mi-chol de hoc ꝙ ſaltaſſet et nudaſſet ſe corã arca dñi. ij. Reg. vi. d. rñdit: Viuit dñs: q2 ludã ⁊ vilior fiam plus q̃ factus ſum. Mãſuetudinis: vt patet in mãſueta toleratiõe maledictionũ ſemei. ij. Reg. xvj. c. Timoris: q2 cũ tantus eſſet: ⁊ in tantis temptatiõib⁹ firmus ſteti ſſet/ nihilomin⁹ cecidit: qḋ valde de-bet nobis timorẽ incutere. Vñ Greg⁹. Dauid cadentẽ nemo

* ꝑſumat. Spei:

B

a Audiui orationē tuā: et vidi
b lachrymam tuā. Eccē ego
c adijciam ſup dies tuos qui-
d decim annos: et dē manu re-
e gis aſſyrioꝝ eruā te/ et ciuita
f tē iſtā/ et ptegā eā. Hoc autē
g erit tibi ſignū a dñō: qr faciet
h dñs verbū h qd locut⁹ eſt.
i Eccē ego reuerti faciā vm-
k brā linearū p quas deſcen-
l derat in horologio achaz in
m ſole retrorſum decem lineis.

a Audiui orationē tuam .i. exaudiui: b Et vidi lachrymā tuam .i. aſperi ɔtritionē et deuotionē tuā. c Ecce ego adijciā ſup dies tuos q̄ndecim annos. Sed nōne tūc mētit⁹ fuit eſaias: q̄ dixerat eū eſſe moriturū: Preterea ſi hoc viderat ꝓpha in ſpeculo eternitatis/ viderat ibi falſū. Itē ſm hoc videt mutata dei pſcia. Ad h dicendū q̄ verū dixerat .ſ. ꝓpha: nec erat falſū ſcriptū in libro vitę. Quaſi enim duob⁹ modis ſcriptū eſt ibi aliq̄d: ſm .ſ. cauſas ſuperiores/ ſic erat ibi ſcriptū/ ezechiam nō eſſe moriturū: ſed hoc nō oſtēdit dñs eſaię: Scđm aūt cauſas inferiores erat ibi ſcriptum/ ezechiā eſſe moriturū: et hoc oſtēdit dñs eſaię. Nec mētitus ēſt: nec dixit falſū eſaias: nec mutata ē pſciētia dei. Vñ dic̄ Greg⁹. hic i Glo. q̄ de⁹ ſentētiā mutat nō cōſiliū. Itē alia Glo. q̄ ſic incipit: Cui ſiſte :niniue ſubuertet/ dicit: dño nō mutāte ſententiā. Et Greg⁹. dicit hic cōtrarium q̄ dñs mutat ſentētiā nō ɔſiliū. Solutio. Sententia q̄nq̄ accipit ꝓ ſenſu exterioꝝ v̄boꝝ: et ſic accipit Gregori⁹. Q̄nq̄ dicit ipſa diſpoſitio dei: et ſic nō mutat/ ſicut dicit alia Glo. Hoc autē idē accipiendū eſt: vt dicit Gillibert⁹: q̄ de⁹ mutat ſentētiā .i. verboꝝ ſenſum. Sed hoc nihil videt: qr hęc verba: morieris tu et nō viues/ eundē ſenſum habēt añ et poſt. Et dicendū q̄ ſenſus verboꝝ triplicē habet cōparationē. Vnā ad rem ſignificatā: aliā ad vocem ſignificantē: tertiā ad intellectū audiētis verbū. Primo mō mutat⁹ ē ſenſus verboꝝ: qr ipſę res in ſe mutatę ſunt: ſed nō in dei ɔſilio: Naturā em̄ quę iā in rege defecerat/ ſciebat dñs ſe reparaturā ad orationem et lachrymas eius: et ita ſentētia .i. ipſę res mutatę ſunt: ſed nō dei cōſiliū. Secūdo autē mō et tertio nō eſt mutatus ſenſus verboꝝ: qr idē intelligit illis verbis qd ante. Sed quęrit etiā Gillibert⁹: Cū ꝓphetę legāt in ſpeculo eternitatis/ quō ezechiā moriturū erat ibi ſcriptū/ cū non eſſet verū: Et ſoluit ad hoc/ q̄ ezechiā eſſe moriturū nō erat ibi ſcriptū ſimpliciter: ſed ezechiā eſſe moriturū ſm cauſas inferiores: et hoc erat verum: et hoc vidit eſaias: et hoc intendebat dicere: licz nō expreſſiſſet verbotenꝰ: ideoq̄ ꝓpheta nō dixit falſū/ licz domin⁹ rem aliter ordinauerit: ſic̄ ſi aliquis videret cęcū et diceret de eo: Iſte amplius nō videbit: etiā ſi cęcus poſtea ex diſpoſitiōe dei reciperet viſum/ nō ꝓpter hoc eſſet mentitus qui dixerat hoc: nec dixiſſet falſum ſm intentionē ſuam. Quid autē ſit ꝓphetas videre in ſpeculo eternitatis/ diſputatiōi relinquim⁹. c Ecce ego adijciā ſup dies tuos/ quib⁹ victurus eras/ ſm merita tua/ et ſm cauſas inferiores: d Quindecim annos/ non vltra illos quos in pſcientia mea ſtatuerā: ſed iſtos q̄ndecim quibus carere p peccata tua merueras/ reddā tibi: et erit vita tua tanta quāta futura erat in pſcientia mea. e Et de manu regis aſſyrioꝝ eruam te/ q̄ nō pualebit tibi. Forte em̄ ezechias adhuc timebat: vl' ſennacherib/ neſciens eū mortuū: vel filiū eius/ ne vellet vindicare ignominiā patris. f Et ciuitatē iſtam .i. hieruſalē eruā etiā de manu ei⁹. g Et protegā eā/ cōtra inimicos. Modo trāſi et accipe litterā illā quę eſt i fine capituli huius: Et dixit ezechias. Hoc em̄ fuit pus dictū: Qd erit ſignū: qr aſcendā in domū dñi .i. die tertia: ſicut dr .iiij. Reg. xx. b. Vix em̄ poterat credere q̄ tam cito poſſet cōualeſcere de tanta infirmitate. Modo reſume: h Hoc aūt erit tibi ſignū. Verba ſunt eſaię ad ezechiā: i A dño .i. qd dabit a dño. Signū dico hui⁹: k Quia faciet dñs verbū hoc qd locut⁹ eſt .i. q̄ dabit tibi ſanitatem: et dabit tibi adhuc q̄ndecim annos vitę. l Ecce ego reuerti faciā .i. impetrabo a dño pcib⁹ meis q̄ dñs faciet. Et ſic ſūt verba eſaię loquētis in pſona† ꝓpria. Vel ſūt domini loquētis p eſaiā. m Vmbrā lineaꝝ p quas deſcēderat in horologio achaz in ſole retrorſum decem lineis. Nota ad euidentiam huius litterę q̄ horologiū achaz erat quędam rota ad modū linee corniculatę ſemicircularis depicta in pariete templi/ habēs lineas vel ſpacia ſiue ſulcos duodecim ęque diſtātes: quę ptendebant a ſtilo vl' gnomone affixo in medio illius rotę ſemicircularis: quarum ſingulas cū ingrediebat ſol/ incipiebat * pſumat. Spei: qr cū eſſet puer/ ſub fiducia auxilij domini aggreſſus eſt goliā: quē nullus filioꝝ iſrl' expectare audebat .j. Regū. xvij. f. Abſtinētię quod patuit in hoc q̄ aquā quā tantū deſiderauerat/ cum eſſet ei allata de ciſterna bethleē/ libauit eam dño .ij. Regī. xxiij. c. et .j. Paral'. xj. d. a Audiui orationē tuā: et vidi lachrymā tuā. Ecce orationē audit de⁹: ſed lachrymā videt q̄ſi ꝓpinquiorē ſibi. Oratio em̄ condit lachrymis. Tob. xij. c. Q̄ñ orabas cū lachrymis et ſepeliebas mortuos: et derelinquebas prandiū tuū: et mortuos p diē abſcondebas in domo tua: et nocte ſepeliebas: ego obtuli orationē tuā dño. Vbi dic̄ Glo. Oratio deum lenit/ lachryma cogit. Oſee. xij. b. Fleuit et rogauit eum .i. dñm. Ecce q̄ oratio cōdita lachrymis facit inuenire deū. Cañ. iiij. c. Vulneraſti cor meū in vno oculorū tuoꝝ. Oculus autē videt et lachrymat. c Ecce ego adijciā ſup dies tuos q̄ndecim annos. Quidenari⁹ cōſtat ex ſeptē et octo. Septenari⁹ ſignificat ſeptē opa miſericordię: q̄ tangunt/ Matth. xxv. c. Vnde verſus: Veſtio cibo poto tectū do viſito ſoluo. Septimū autē habet Tob. iiij. a. ſcz mortuos ſepelire: Et hęc ptinent ad actiuā vitā. Octonari⁹ autē ſignificat ɔtemplatiuā: quę poſt ſeptenariū pfectę opatiōis dat a deo. Addit g̃ dñs q̄ndecim annos hoi: q̄ñ dat homi ꝓficere in vtraq̄ vita pdicta: et hoc vt homo referat ei fructū. Vñ Eccs. xj. a. Da partes ſeptē necnon et octo. Vel ſeptenari⁹ ptinet ad gratiā/ quę dat in ſeptenario vitę pſentis: octogenari⁹ ad gloriā/ quę dat in octaua glorioſę reſurrectionis. Vtrāq̄ autē dat dñs homi. Vñ Ps. Gratiā et gloriā dabit dñs. Nota q̄ quinq̄ ſunt q̄ plongant vitā homis. Primū ſapiētia et ɔuerſatio bona: ſecūdū largitas: tertiū reuerētia et honor parentū: quartū miſericordia et cōpaſſio aliorum: quintū ſollicitudo et cuſtodia pceptoꝝ. De pmo dic̄ Prouer. xxviij. a. Propt pctā tre multi pncipes ei⁹ et ꝓpter homis ſapientiā et horū ſcientiā q̄ dicunt/ vita duc̄ longior erit. De ſecūdo dicit in eodē .c. Qui odit auariciā longi fient dies eius. De tertio/ Exo. xx. b. Honora patrē tuū et matrē tuā: vt ſis longęu⁹ ſup terrā. De quarto Deut. xxij. a. Si ambulans p viā/ in arbore vel terra nidū auis inueneris: et matrē pullis vel ouis deſuper incubantem: nō tenebis eā cum filijs ſed abire patieris/ captos tenens filios: vt bene ſit tibi et longo viuas tēpore. De quinto Deut. xj. c. Scribes ea ſup poſtes tuos et ſup ianuas domus tuę: vt multiplicent dies tui et filioꝝ tuoꝝ. l Ecce ego reuerti faciā vmbrā lineaꝝ p q̄s deſcēderat. Notādū ē myſtice q̄d ſit ſol/ et q̄d vmbra ſolis i horologio: q̄d horologiū: q̄d duodecim linee: quid ſit vmbrā ſolis aſcēdere et deſcēdere. Sol ē fili⁹ dei: de q̄ Malach. vlt. a. Vob timētib⁹ nomē meū orīet ſol iuſticię. Qui dr ſol: qr calefac̄ et illumīat. Vmbra ſolis ē chriſti hūanitas Vñ ſpōſa Cañ. ij. a. Sub vmbra illi⁹ quē deſiderabā ſedi. Horologiū aūt ſacra ſcrptura ē: qr ibi legunt horę ſpūalis diei. Ioh. xj. b. Nōne duodecim horę ſunt diei: Duodecim lineę horologij ſunt duodecim opa excellentia: quib⁹ filius dei venit i cognitionē noſtrā. Sex lineę p q̄s aſcēdit vſq̄ ad meridiē euāgelij: et ſex in euāgelio quib⁹ deſcēdit vſq̄ ad diē iudicij. Tria pma fuerūt iuſticię: alia omnia miſericordię. Propter quod dicit Iaco. iij. c. Miſericordiā autē ſuperexaltat iudiciū. Primum fuit in ſuperbi luciferi deiectione. Iſ. xiiij. c. Detracta eſt ad inferos ſuperbia tua. Secundum in adę peccatoris expulſiōe: Geñ. iij. d. Tertiū i diluuij inundatiōe: Geñ. vij. c. Per primū purgauit domin⁹ cęlū: p ſecundū paradiſum: p tertiū * totū mundū.

Margin notes: Al. et lachrymas tuas — Doctiter — Ps. lj. — Quinq̄ plōgant vitā homis — Myſtice — Quinta pars — Quinta pars — Al. dñi

ingrediebatᷓ ſol incipiebat hoꝛa: ⁊ terminabatᷓ cũ egrediebatᷓ. Scđm Andreã aũt vigītiq̃tuoꝛ lineę erãt ĩ illo ſemicirculo: ⁊ erãt cõtigue binę ⁊ binę/ ꝑterq̃ duę ĩ capite q̃ ſolę erãt poſitę. Qñ aũt ſol erat in ꝑma lineaꝝ cõbinataꝝ incipiebat pꝛima hoꝛa: et currebat illa hoꝛa donec ſol ꝑueniebat ad ſecũdã cõtiguatã q̃rtę: et tũc termiabatᷓ ꝑma hoꝛa ⁊ incipiebat ſecunda. Ul' ſm Symmachũ/ qñ ſol aſcẽdebat ſupꝛa pꝛimã lineã/ tũc incipiebat hoꝛa ſecũda ⁊ termiabatᷓ ꝑma: et ſic de alijs. Et nota q gradus vocatᷓ hic idẽ qđ linea: vl' illud ſpaciũ inter duas lineas. Erat aũt iã decima hoꝛa qñ hoc dixit eſaias. Et nota q ĩ medio illi⁹ rotę erat quoddã ferrũ ſiue bacul⁹ de ferro. i. ſtilus quidã: cui⁹ vmbꝛa cũ eſſet ſupꝛa ꝑmã lineã faciebat ꝑmã hoꝛã: ⁊ ſic de alijs. Eſt g̃ ſenſ⁹: Ego faciã reuerti vmbꝛã illi⁹ ferri q̃ iã ꝓcedẽte ſole deſcẽdebat ꝑ decẽ lineas ad pꝛimã lineã: ⁊ ſic retardabitᷓ dies decẽ gradib⁹. Uel illa vmbꝛa retroꝛſum ꝑ q̃ndecim gradus: q2 ante nõ habebat deſcẽdere niſi ꝑ duas lineas: ⁊ mõ habebit deſcẽdere ꝑ duodecim: ⁊ ſic addentᷓ decem lineę. Et dicit/ **deſcẽderat**/ nõ q2 iam deſcendiſſet ꝑ omẽs lineas decẽ. Aſcẽderat em̃ ſol in ſex ꝑmis hoꝛis: ſed in q̃ttuoꝛ vltimis deſcẽderat ſol/ quę tũc currebat. Umbꝛa aũt ſtili ecõtrario: q2 aſcẽdente ſole deſcẽdebat: ⁊ ecõuerſo: vñ plus deſcenderat/ q2 in ſex ꝑmis hoꝛis: q̃ꝫ deſcenderat/ quia in quattuoꝛ vltimis tm̃: et ideo dicit/ deſcenderat. Scđm opinionẽ Andreę ſol tm̃ deſcenderat ꝑ decẽ lineas: q̃ tm̃ faciũt quiq̃ꝫ hoꝛas: et ſic plana eſt littera. Tũc em̃ reuerſus eſt ſol: ad litterã: ꝑ lineas illas ꝑ quas deſcẽderat: ⁊ fecit ĩ regreſſu illo q̃nq̃ꝫ hoꝛas. Itẽ in deſcẽdẽdo ꝑ illas eaſdẽ q̃nq̃ꝫ hoꝛas q̃b⁹ añ deſcẽderat/ fecit alias q̃nq̃ꝫ: ⁊ ſic additę ſũt decẽ hoꝛę diei. a **Et reuerſus eſt ſol decẽ lineis ꝑ grad⁹ ꝑ quos deſcẽderat.** i. reuerſus eſt ꝑ partes boꝛeales ſub t̃ra ad illã ꝑmã lineã vbi fuerat in oꝛtu ſuo: ⁊ ſic deſcẽdẽdo fecit decẽ hoꝛas vt ꝑus: ⁊ hoc ſm pꝛimã expoſitionẽ. Uel ſm Andreã reuerſus eſt ꝑ decẽ lineas ꝓ̃dictas: q̃ faciebãt quinq̃ꝫ hoꝛas: et ſic quiq̃ꝫ hoꝛę additę ſunt in aſcenſu illaꝝ decẽ linearũ: ⁊ quiq̃ꝫ iterũ in deſcẽſu earũdẽ ſm ſolitũ curſũ/ Ecce decẽ. In libꝛo aũt. iiij. Reg'. xx. b. dicit eſaias ad regẽ: Uis vt aſcẽdat vmbꝛa decẽ lineis/ aut reuertatᷓ totidẽ gradibus. i. vis vt vmbꝛa gnomonis ſit ĩmota ĩ aſcẽſu ſuo. i. in loco ad quẽ iã aſcẽderat. i. ſtet ſol tanto tp̃e q̃ ſolet vmbꝛa gnomõis in hoꝛologio decẽ lineis aſcẽdere. Aſcẽſus autẽ dr̃ ꝓgreſſus vmbꝛę de linea ĩ lineã: ſic ĩ numer' aſcẽ'⁹ dr̃ ꝓgreſſus a minoꝛi numero ad maioꝛẽ: Et iſte aſcẽſus vmbꝛę ĩ hoꝛologio ſm deſcẽſũ ſolis ad occaſũ/ vt reuertatᷓ totidẽ gradib⁹. i. ſubito ĩ inſtanti feratᷓ ad oꝛtũ ſuũ iteꝝ inchoans diẽ. Et reſpõdit ezechias: Facile ẽ vmbꝛã creſcere decẽ lineis. i. ſolẽ tantũ ſtare vbi eſt/ q̃ſi potuiſſet feciſſe decẽ lineas. Et hoc dicit facile/ nõ q2 ſit poſſibile ſm naturã: ſed q2 factũ fuerat alias tp̃e ioſue. Ioſue. x. c. Ul' vmbꝛã creſcere vocabat ſi aſcẽderet vmbꝛa decẽ lineis. i. decẽ hoꝛis ꝓcederet/ ſole ꝓcedẽte ſup t̃rã ꝑ plagas boꝛeales verſus oꝛientẽ: ſicut quotidie procedit ſol de nocte ſub t̃ra: ⁊ ſic completis decem hoꝛis rediret ſol ad locum vbi tũc erat. Et hoc noluit rex eligere: quia ſolem redire verſus oꝛientẽ per plagas boꝛeales ſuper terram naturale eſt: et ſingulis annis contingit hoc circa feſtum ſancti Johannis/ in inſula tile. †

† Hic poſſet cõtinuari illa l̃ra. j. co. d. Et iuſſit eſaias ⁊c. q2 cãticũ editũ ẽ poſt curationẽ

Scriptura

Myſtice

✱ totũ mundũ. In ꝑmo puniuit ſupbiã: in ſecũdo gulã: in tertio luxuriã. Quartũ opus fuit in filioꝝ iſrl' de egypto liberatione: Exo. xij. Quintum in legis datiõe: Exo. xx. Sextum in hoſtiũ iſrl' extermiatiõe: Numeri ꝑ totũ. Hęc tria ſunt miſericoꝛdię: ſicut ꝑma tria fuerũt iuſticię. Per pꝛimũ iſtoꝝ triũ peccati ſeruit⁹ relaxatᷓ: ꝑ ſecũdũ ignoꝛãtię tenebꝛę fugantᷓ: ꝑ tertiũ libertas veritatis redditᷓ. Hęc ſunt ſex lineę ſiue grad⁹ ꝑ q̃s aſcẽdit ſol vſq̃ꝫ ad meridiẽ hũanę cognitionis. Sex alię ſunt quib⁹ deſcẽdit iſte ſol vſq̃ꝫ ad occaſum ꝓpꝛię paſſionis. Pꝛimũ ẽ incarnatio. Joh. j. b. Secũdũ circũciſio: Luc'. ij. c. Tertiũ baptiſmi ſuceptio: Luc'. iij. d. Quartũ poſt famẽ tẽptatio: Matth. iiij. a. Quĩtũ miraculoꝝ opatio: fere ꝑ totũ euãgeliũ. Sextũ moꝛtis ꝑpeſſio. In ꝑmo minoꝛat⁹ eſt filius dei ab angelis paulo min⁹. In ſecũdo multo min⁹. In tertio omnẽ gradũ hũilitatis ĩpleuit. Matth. iij. d. Sic decet nos implere omnẽ iuſticiã. In quarto diabolũ ſupauit. In quĩto fideles ſuos fide ⁊ miracul' roboꝛauit. In ſexto padiſi ianuã reſerauit. Cõtendam⁹ g̃ intrare ꝑ anguſtã poꝛtã: Matth. vij. b. Ne foꝛte cũ ſpõſus ad iudiciũ venerit claudatᷓ ianua/ deceptero nõ reſerãda. Qz ſi dixerit cũ Zach. xj. a. Api libane poꝛtas tuas: Rñdet dñs: Hęc poꝛta dñi/ iuſti intrabũt ꝑ ĩ eã. q. d. quid pulſatis ad poꝛtã/ ſoli iuſti intrabũt ꝑ eã. Ecce duodecim grad⁹ ꝑ q̃s deſcẽdit ſolis vmbꝛa ad occaſũ. Et ſignãt dicitᷓ vmbꝛa deſcẽdere/ ⁊ nõ ſol: q2 ſol diuinitatis occaſũ neſciẽs vmbꝛã hũanitatis emiſit in moꝛtẽ: qđ ſignificatũ eſt ꝑ duos paſſeres: quoꝝ vn⁹ occidebatᷓ: ali⁹ dimittebatᷓ ĩ mũdatiõe lepꝛoſi: Leuit'. xiiij. a. Et ꝑ duos hircos/ quoꝝ vn⁹ ĩmolabatᷓ: ali⁹ mittebatᷓ in deſertũ: Leuit'. xvj. b. Per alios aũt duodecim grad⁹ reuerſus ẽ ſol ad oꝛtũ: ſm qđ dr̃ Eccs. j. a. Oꝛitᷓ ſol ⁊ occidit ⁊ ad locũ ſuũ reuertitᷓ: ibiq̃ꝫ renaſcẽs gyꝛat ꝑ meridiẽ. Pꝛim⁹ grad⁹ iſti⁹ redit⁹ fuit reſurrectio: vltim⁹ aſcẽſio: decẽ medij/ decẽ apparitiões: quib⁹ apparuit dñs diſcipulis a reſurrectione vſq̃ꝫ ad aſcenſionẽ. Pꝛimo marię magdalenę: Joh. xx. d. Secũdo m'ierib⁹: Matth. vlt'. b. Tertio petro: Luc'. vlt'. Quarto duob⁹ eũtib⁹ ĩ emaus: In eodẽ. c. Quinto xj. apl'is: In eodem. f. Sexto vndecim: Joh. xx. a. Septimo ad mare tyberiadis: Joh. xxj. a. Octauo ĩ galilea ĩ mõte vbi cõſtituerat illis: Matth. vlt. d. Nono ĩ hier'm ĩ cęnaculo diſcipulis recũbẽtib⁹: Marci vlt. c. Decimo ĩ mõte oliueti/ vñ aſcẽdit: Luc'. vlt. g. Scđm Andreã vigintiq̃ttuoꝛ erãt lineę: q̃ ſũt vigintiq̃ttuoꝛ ſenioꝛes, xij. patres veter': ⁊. xij. noui teſtamẽti: de q̃b⁹ Apoc'. iiij. b. In circũitu ſedis. xxiiij. ſedilia ⁊ ſup thꝛonos. xxiiij. ſenioꝛes ſedẽtes circũamicti ſtol' albis.

Pſ. 8.

Matth. 25. a.

Pſ. 117.

* Scriptura ezechię

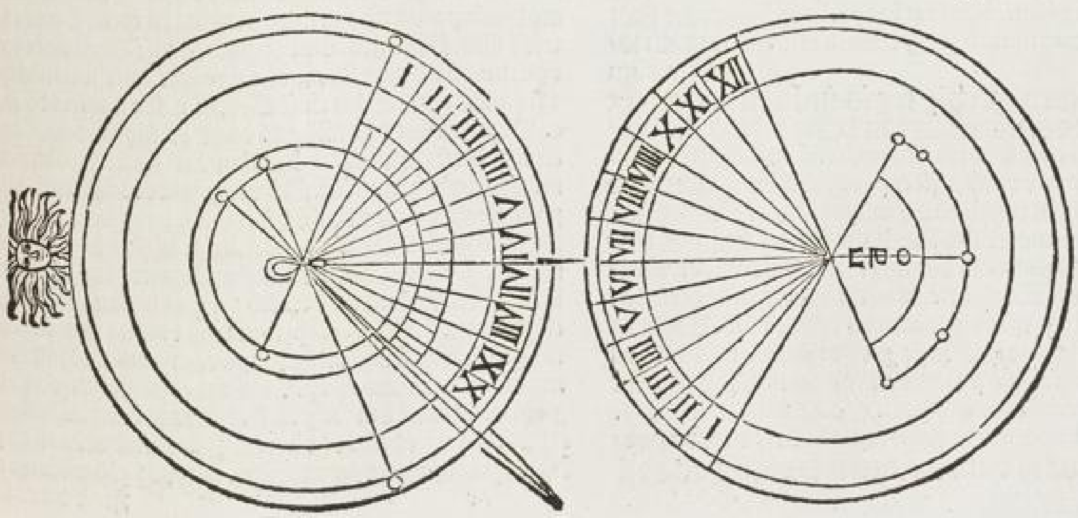

☞ a Scriptura ezechie. In hac ſexta pte cõtinent̃ gr̃e red
Secunda pars dite ab ezechia p̃ ſanitate reddita. Et diuidit̃ hoc canticũ in
q̃ttuor ptes. In pͥma pte pͥme partis conquerit̃ ezechias de
breuitate vite ſue: ibi: Ego dixi. In ſecũda cõquerit̃ de h̃
q̃ moriebat̃ ſine herede: ibi: Nõ aſpiciã hoiem vltra.
In tertia: quia ſubito
corruerat ĩ infirmita-
tem: ibi: Generatio
mea ablata eſt. In
quarta de infirmitat̃
grauitate: ibi: Sicut
pullus hirũdinis.
In ſecũda pte cantici
orat dñm: ibi: Reſpõ
Ar. iohm deũ de p̃ me. In tertia
p̃phetat de cõditione
fragilitat̃ hũane: ibi:

a Scriptura ezechie regis iu-
b da cũ egrotaſſet et cõualuiſ-
c ſet de infirmitate ſua. Ego
d dixi in dimidio dierũ meoꝝ:
e vadã ad portas iferi. Que-
f ſiui reſiduum annoꝝ meoꝝ.
g h Dixi non videbo deum in
i k terra viuentium: nõ aſpiciã
l hominẽ vltra: et habitatorẽ
m n q̃etis. Generatio mea ablã-
o ta ẽ et cõuoluta ẽ a me q̃ſi ta
p bernaculũ paſtoꝝ. Preciſa
eſt velut a texente vita mea:
q r dum adhuc ordirer ſuccidit

Dñe ſi ſic viuit̃. In quarta p̃mittit ſe magnificaturꝝ dñm:
ibi: Uiuẽs viuẽs ipſe cõfitebit̃ tibi. a Scriptura
ezechie regis iuda. Hoc ẽ titul' cantici ſequẽt̃. Septua-
ginta dicũt / Oratio / vbi nos habem' / Scrıptura. Sʒ Hiero'.
et Haimo dicũt q̃ meli' / ſcriptura / dicit̃ q̃ȝ / oratio: q̃r p̃ter h̃
q̃ gr̃as agit ezechias ĩ h̃ cantico / etiã p̃terita facta narrat: vñ
ſcriptura meli' dicit̃. Dicit ḡ: Scriptura ezechie regis
iuda / ſupple hec ẽ. Scrıptura ĩquã edita vl' facta / b Cũ egro
taſſet / ezechias / ꝛ cõualuiſſet de infirmitate ſua. Nõ
ſequit̃ canticũ: c Ego dixi: verba ſũt ezechie: d In
dimidio dierũ meoꝝ / vadã ad portas inferi. i. deſcẽ-
dã in mortẽ q̃ eſt porta inferi: vel ad limbũ q̃ eſt q̃ſi ĩ pͥncipio
inferni: vbi oẽs ſcti deſcẽdebãt añ aduentũ chriſti / anteq̃ȝ cõ-
pleuerim dies meos. Septuagita: Relinquã ãnos reſiduos.
e Queſiui / a dño: f Reſiduũ annoꝝ meoꝝ. i. reliquũ
temp' qd̃ adhuc victur' erã / niſi mea ſupbia abſtuliſſet: ꝛ hoc
vt generarẽ filiũ de q̃ chriſtus naſceret̃ / q̃ me de limbo libera-
ret. g Dixi / apud me: h Nõ videbo deũ: vel / dñm /
ſm̃ Hiero. i In terra viuẽtiũ. i. in beatitudine ſancto-
rũ. q. d. ego deſcedã ad inferos: nec erit q̃ de limbo me eruat
vt poſſim deum videre in gloria. Uel ſic: h Nõ videbo
dñm. i. chriſtũ verũ deũ / ꝛ verũ hominẽ: i In terra vi-
uentiũ. i. in t̃ra p̃miſſiõis. k Nõ aſpiciã hoiem vltra:
ad litterã: l Et habitatorẽ quietis. i. quieſcẽtis ĩ terra
p̃miſſiõs ĩ pace / ad litterã / nõ videbo: q̃r morior: vel chriſtũ
qui ver' hõ futur' eſt / ꝛ habitator eterne quietis / nõ aſpiciã.
m Generatio mea. i. filiorũ p̃creatio: n Ablata eſt /
mihi: o Et cõuoluta eſt a me q̃ſi tabernaculũ pa-
ſtorũ. q. d. ſicut tabernaculũ paſtoꝝ cõplicat̃ ꝛ aſportat̃ / ita
q̃ nullũ veſtigiũ remanet: ſic nec de me: q̃r nullũ relinquo he-
redẽ. Uñ hebrei aſſignãt cauſam egrotatiõis illi': q̃r vxorem
nõ duxit: nec filios p̃creauit. Et ſm̃ hoc exponit̃. p Pre
ciſa ẽ velut a texente vita mea. q. d. ſub tanta celeritate
p̃ciſa ẽ vita mea / ſub quãta texentiũ inſtrumentũ: qd̃ pcurrit
p mediũ ſtaminis ex trãſuerſo p latitudinẽ panni vel tele. q
Dũ adhuc ordirer. i. dũ in iuuẽtute poſit' adhuc diu co-
gitarẽ viuere: ꝛ vitã meã ordirer longã. r Succidit me-
dñs. i. q̃ſi vitã meã finiuit: q̃ſi p̃pe finem fuit vita mea. Et lo-
☞ quit̃ p̃ ſtatu

Moraliter ✳ a Scriptura ezechie regis iuda cũ egrotaſſet
Sexta pars ꝛ cõualuiſſet de infirmitate ſua. Ita deberẽt eſſe bñfi-
cia dei ſcripta in cordib' nr̃is: ſed multi nõ ſcribũt / q̃ſi nõ de-
beãt reddere rationẽ de illis q̃n exprobrabit̃ eis / ꝛ dicet̃: His
plagis plagat' ſũ in domo eoꝝ q̃ diligebãt me: Zach. xiij. c.
Et illud: Seruire me feciſtis ĩ iniq̃tatib' v̄ris. ĩ. xliij. d. Et ibi-
dẽ. xlix. d. In manib' meis depinxi te. Et tũc adiũget̃: Red-
dite mercedẽ meã. Zach. xi. c. Null' tũc excuſari poterit: q̃r
ſcriptũ ſit pditũ: q̃r dñs valde bñ ſciet cõputũ ſuũ. Multi tñ
valde bñ ſcribũt mala q̃ ſuſtinẽt p̃ dño: Alij ſcribũt bñficia
Ps. 77. dñi cũ plũbo / illi. ſ. a quoꝝ memoria cito labunt̃. Ps. Nõ ſũt
recordati man' eius ĩ die q̃ redemit eos de manu tribulãtis.
Alij ſcribũt ea ſub breuitate / q̃. ſ. recolũt bñficia dñi: ſed pau-
ca. c Ego dixi in dimidio dierũ meorũ vadã ad

portas inferi. Ad litterã multi vident̃ in opib' ſuis iuraſ-
ſe q̃ deſcẽdãt ad infernũ: ſicut illi de quib' dictũ eſt. ſ. xxviij.
d. Percuſſim' fedus cũ morte: ꝛ cũ inferno fecim' pactũ. In
bonũ aũt hec ſũt verba recte penitẽtis / p̃ timore dicẽt̃: Ua-
dam ad portas inferi. i. ego deliqui tantũ q̃ ego debeo
deſcẽdere in infernũ.
Et nota q̃ in dimidio
dierũ nõ in fine debet
hoc dicere: q̃n ſera eſt
penitẽtia / cũ iã hõ pec
care nõ põt ampli': ſꝫ
in iuuẽtute cũ adhuc
habilis ẽ ad peniten-
dũ. Eccĩ. xvij. d. Ante
mortẽ cõfitere: A mor-
tuo enim perit confeſ-
ſio: Confiteberis vi-
uens / viuus ꝛ ſan' cõfiteberis. Nota q̃ quidã / nec incipiunt /
nec finiũt dies ſuos: iſti ſunt q̃ moriunt̃ in egypto. Alij inci-
piũt ſed nõ cõſũmãt: ꝛ iſti moriunt̃ in deſerto. Alij incipiũt ꝛ
cõſũmãt: iſti moriunt̃ in terra p̃miſſiõis. e Queſiui reſi
duũ annoꝝ meoꝝ. Hoc debet petere peccator penitens
q̃ dñs det ei reſiduũ annorũ ad diluendũ peccata. Uñ Ps.
Cuſtodi innocẽtiã. Sed q̃r hoc pauci faciũt: ideo addit̃ reme- Ps. 36.
diũ facili': Et vide equitatẽ. i. fac penitẽtiã ꝛ iuſticiã de teip-
ſo cũ cecideris ab innocẽtia: q̃m ſunt reliquie homi pacifico.
g Dixi nõ videbo dñm deũ in t̃ra viuentiũ. Hoc ẽ
qd̃ ſũme penitẽs debet timere. ſ. carentiã viſionis dei. Ualde
eñ timẽda ẽ acerbitas tormẽtoꝝ iferni: ſꝫ ĩ infinitũ magis ti-
mẽda ẽ carẽtia viſiõis dei. Ps. Credo videre bona dñi ĩ ter- Ps. 26.
ra viuentiũ. k Nõ aſpiciã hoiem vltra ꝛ habitato-
rẽ quietis. i. chriſtũ q̃ eſt habitator quietis. Diabol' eñ ha-
bitator eſt turbatiõis. m Generatio mea. i. bona opa q̃
feci: n Ablata eſt ꝛ cõuoluta eſt a me q̃ſi taberna
culũ paſtoꝝ. Hoc põt dicere q̃ fecit aliqua bona opa ĩ cha
ritate: ꝛ poſtea decidit in mortale. Et ſignãter dicit̃ / cõuolu-
ta / nõ pdita: q̃r opa bona mortificata p peccatũ / p penitentiã
redeũt. Itẽ res cõuoluta videt̃ exteri' / nõ interi': ſimilit̃ bo-
nũ op' factũ in mortali remunerat̃: ꝛ ſi nõ eternalit̃ / tñ tem-
poralit̃. p Preciſa eſt velut a texente vita mea: dũ
adhuc ordirer ſuccidit me. Hoc ẽ qd̃ valde timere de-
bet hõ p̃craſtinãs / ne cũ ordit̃. i. ſe diſponit diu victurũ / dñs
p̃ſcindat ĩ momẽto. Uñ Soph. ij. d. Uox cantãtis ĩ feneſtra
coru' in ſupliminari. i. p̃craſtinator q̃ ſp dicit̃ / cras / cras. Et ſta-
tim ſeq̃t̃: Attenuabo robur ei'. Uñ dr̃ Iob. vij. b. Dies mei
veloci' trãſierũt q̃ȝ a texente tela ſuccidit̃. Uita nr̃a q̃ſi tela ẽ.
Uñ Gregori'. Sicut tela filis / ita vita dieb' p̃fluit. Hãc telã
ordit̃ hõ longã in animo ſuo quãtũ vult: ſed dñs p̃ſcindet eã
q̃n placet: ꝛ ſepe p̃pter diſpoſitiões ꝛ deſideria que habet hõ
diu viuẽdi / citi' morit̃. Uñ Prouer. xxj. d. Deſideria occi-
dunt pigrũ. Nota q̃ eſt tela humane vanitatis: mũdane cupi- Triplex tela
ditatis: ꝛ eſt tela recte veritat̃. Prime tele ſtamẽ eſt lex mor-
talitat̃; ſubtegmẽ viciſſitudo noſtre miſerie ꝛ mutatiõis. Sta
mẽ hmõi poſuit dñs in pͥmo parente cũ dixit: Terra es et in
terrã ibis: Geñ. iij. d. Subtegmẽ / cũ dicit̃: Maledicta terra in
ope tuo / cũ opatus fueris eã nõ reddet fruct' ſuos: ſed ſpinas
ꝛ tribulos germinabit tibi: Geñ. iij. c. De hac tela dr̃. ſ. xxv.
c. Precipitabit dñs telã quã ordit' eſt ſup oẽs natiões. Se-
cũda tela eſt cupiditatis: cui' ſtamẽ eſt amor retinẽdi: ſubteg-
mẽ deſideriũ acquirẽdi. Qd̃ diuerſimode tele itexit̃. Alij eñ
p vſurã: alij p ſimoniã: alij p furtũ: alij p rapinã: alij p aduoca-
tionẽ acquirũt. De iſta dicit̃. ĩ. lix. a. Telas aranearũ texue-
rũt. Et Iob. viij. c. Tela araneaꝝ fiducia eius. Tertia eſt te-
la recte veritatis: q̃ eſt p̃tenſio recte cõuerſatiõis. De hac di-
cit̃ Prouerb. vlt̃. b. Queſiuit lanã ꝛ linũ: ꝛ opata ẽ conſilio
manuũ ſuarũ. Lana eſt ſuauitas operũ miſericordie: linũ eſt
mortificatio carnis p̃prie. Linũ debet hõ ſibi querere: lanam
p̃rimo. Stamẽ hui' tele eſt ſtabilitas in bono. Subtegmen
eſt p̃fectio de virtute in virtutẽ. Prima ſuſtinẽda eſt cũ pati-
entia: q̃r cõmunis ꝛ ineuitabilis. Secũda cõburẽda: q̃r mala
✳ ꝛ deteſtabilis

a me: de mane uſq; ad veſpe/
b c rā finies me. Sperabā uſq;
d ad mane: quaſi leo ſic cōtri/
e f uit oīa oſſa mea. De mane
uſq; ad veſperā finies me:
g ſic pullus hirūdinis ſic cla/
h mabo: meditabor vt colum/
i ba. Attenuati ſūt ocli mei ſu/
k ſpiciētes i excelſū. Dñe vim
l m patior reſpōde ꝓ me: quid
n dicā/ aut quid rñdebit mihi
o p cū ipſe †fecerim. Recogitabo
tibi oēs annos meos i amari
q tudine aīe meę. Dñe ſi ſic vi
r uit: ꝛ in talib⁹ vita ſpūs mei:
s t cōrripies me et viuificabis

¶ quit ꝓ ſtatu infirmitatis. Et dicebā/ a ¶De mane. i. mane dicebā hoc. Quid? b ¶Uſq; ad veſperā finies me. i. anteq̄ ſit veſpera finies vitā meā. c ¶Sperabā uſq; ad mane. i. q̄ſi erat veſpera dicebā: adhuc dabit mihi dñs ſpacium uſq; mane. Sed tū/ d ¶Quaſi leo. i. fortiter: e ¶Sic cōtriuit omīa oſſa mea/ dñs per infirmitatis magnitudinē et acerbitatem. (Job. 4. d.) f ¶De mane uſq; ad veſ/ perā finies me. Suſpenſiue legit: q̄ſi aut mane aut veſpe dabis mihi finē. g ¶Sicut pullus hirūdinis ſic clamabo. Symmachus. Sicut hirū/ do incluſa/ ſic clama/ bo ad deū. i. valde rogabo dñm: ſicut pull⁹ hirūdinis clamat ad matrē ꝓ cibo. h ¶Meditabor vt colūba. i. cū magnis gemitib⁹: ſicut colūba gemit/ recordabor dñi. i ¶Attenuati ſūt oculi mei ſuſpiciētes in excelſo. i. tantū hu/ bui erectos oculos i celū/ poſtulās auxiliū a dño: ꝙ attenuati ꝛ debilitati ſūt oculi mei: Et hoc forte ꝓ lachrymis quas fuderat. Uñ Septuaginta: Defecerunt oculi mei aſpicientes in excelſum celi. k ¶Dñe vim patior. i. nimiā violen/ tiā morbi ſuſtineo: ſed ego emēdabo vitā meā. Et tu/ l ¶Reſpōde ꝓ me. i. eſto fideiuſſor me⁹: q̄ſi accipiēs ſupra te qđ deliqui. m ¶Quid dicam/ factori meo/ ſi volo cōqueri de eo? n ¶Aut q̄d rñdebit mihi: dñs/ ſeruo: figul⁹/ luto cō/ querēti de ipſo: o ¶Cū ipſe fecerim. i. hāc ęgritudinē me/ ruerim ꝑ pctm: Ul' ¶Cū ipſe fecerit. i. cū ipſe dñs hāc pęnā mihi iflixerit iuſte: q̄ſi nihil reſtat niſi patienē ſuſtinere ꝛ dñm exorare. Uñ/ p ¶Recogitabo tibi oēs annos meos. i. q̄ in annis meis ꝑteritis feci cōtra te/ vt poſtulē veniā de eis. Recogitabo inq̄ nō ad delectandū/ ſed ad dolēdū: Uñ ſub/ dit: In amaritudine aīę meę. q ¶Dñe ſi ſic viuit. i. ſi in tantis miſerijs ꝛ i tribulatiōib⁹ viuit hō. Ul' ſic/ alia lr̄a et eſt idē ſenſus/ ſine cōditione. r ¶Et in talib⁹ vita ſpūs mei. i. in talib⁹ eſt vita ꝛ emēdatio aīę meę: ſm illud. ij. Corinth. iiij. d. Licz is q̄ deforis eſt homo noſter corrūpat: tñ is q̄ int⁹ eſt renouat de die i diē. s ¶Corripies me. i. ego cō/ ſentio ꝙ tu corripias me. t ¶Et viuificabis me/ ſic caſti/ gando. Ecce in pace

(Moraliter) * ꝛ deteſtabilis. Tertia induēda: q̄ bona ꝛ cōmēdabilis. a ¶De mane uſq; ad veſperā finies me. Hoc ad litterā ſemꝑ deberet hō timere ꝛ expectare. ſ. mori de hora in horā. Uñ Phus: Sic diſce q̄ſi ſemꝑ victurus: ſic viue q̄ſi ſemꝑ moritur⁹. Unde Job. vij. a. Si dormiero dicā qñ cōſurgā. Ecci. xviij. d. A mane uſq; ad veſperā imutabit tempus. Et hęc oīa citata in oculis dei. d ¶Quaſi leo ſic contriuit oīa oſſa mea. Hoc facit maxie peccatū inuidię. Uñ Prouerb. xiiij. d. Putredo oſſiū inuidia. Uel in bono: Dñs cōminuit oſſa virtutū: q̄ facit hominē ſe reputare nihil. Uñ Job xxxiij. c. Increpat q̄z ꝑ dolorē in lectulo: ꝛ oīa oſſa eius marceſcere facit. Threñ. i. c. De excelſo miſit ignē in oſſib⁹ meis ꝛ erudiuit me. f ¶De mane uſq; ad veſperam finies me. Hęc replicatio ſignū ē iugis timoris/ quē debet hr̄e pęnitens. Uñ Ecci. xxvij. a. Niſi inſtāter te tenueris in timore dñi: cito ſubuertet dom⁹ tua. g ¶Sicut pullus hirūdinis ſic clamabo. i. ſic imitatores iuſtoꝝ clamabo ꝓ deſiderio cęleſtis patrię ꝓ irriguo ſuꝑiori. (Hirundo ſignificat iuſtū) Hirūdo eñ ſignificat iuſtū: q̄ ſicut hirūdo abſcōdit ſe in hyeme ꝛ apparet i ęſtate: ſic iuſtus in hyeme ꝑſentis vitę latet: ſed in ęſtate futuri tp̄is apparebit. Uñ Hiere. viij. c. Turtur ꝛ hirūdo ꝛ ciconia cuſtodierūt tp̄us aduēt⁹ ſui. Itē de ſtercorib⁹ hirūdinis excęcat⁹ ē tobias. Tob. ij. b. ſic de tp̄alib⁹ q̄ iuſti ſtercora reputāt excęcant auari. Uñ Deut. xvj. d. Nō accipies munera q̄ excęcāt etiā oculos prudentiū. De his ſtercorib⁹ dr̄ Ecci. xxij. a. De ſtercore boū lapidabit piger. Et Threñ. iiij. a. Qui nutrie/ bant⁹ i croceis amplexati ſūt ſtercora. In malo aūt accipiēdo hirūdo ſignificat adulatorē: ꝓpt̄ nouē. (Hirūdo ſignificat adulatorē) Primo: q̄ niger eſt in immūdicia cōſcię ꝓprię vt hirūdo. Secūdo: q̄ domū fingit hirūdo de luto: ꝛ adulator magnā loq̄lā facit de nihilo. Tertio: q̄ hirūdo nō deſtruit domū ꝓpriā: nec adulator vituperat dñm ſuū unq̄. Quarto: q̄ hirūdo nulli aui ꝑda ē: ꝛ adulator omnib⁹ amic⁹ eſt. Quīto: quia velocit̄ volat: et adulator velociſſime fert rumores vñ placeat. Sexto: q̄ in aere viuit: ꝛ adulator vento vanitatis fauoriſq; hūani ſe paſcit. Septimo: q̄ vadit ꝛ recedit i hyeme ꝛ redit i ęſtate: ſic adulator tp̄e aduerſitatis recedit/ ſed tp̄e proſperitatis redit. Octauo: q̄ hirūdo ſcabiē dat: ꝛ adulator auditorib⁹ ſcabiē excellētię miniſtrat. Nono: q̄ hirūdo ſtercorib⁹ excęcat: et adulator auditoribus ſuis oculos ꝓprię cognitiōis cęcat. Uñ verſus. Nigra/ domū fingit ſub tecto/ nec ruit illud: Nulli ꝑda/ volat velox/ ꝛ in aere paſcit. It redit ęſtate/ ſcabiē dat/ ſtercore cęcat. h ¶Meditabor vt colūba/ ꝓ incolatu miſerię: hoc eſt ꝓ irriguo inferiori. Colūba eñ gemit: ſed hirūdo cātat. Uñ. j. lix. b. Rugiem⁹ q̄ſi vrſi oēs: ꝛ q̄ſi colūbę meditātes gemem⁹. Hiere. xlviij. d. Eſtote q̄ſi colūba nidificās in ſūmo ore foraminis. Nauū. ij. b. Ancillę ei⁹ minabunt gemētes vt colūbę. i ¶Attenuati ſūt oculi mei ſuſpiciētes in excelſū. Hoc poſſūt dicere illi q̄ de actiua trāſierūt. Hō eñ tūc habet craſſū viſū: q̄ verſat ei⁹ intētio circa terrena: ſed tūc ſubtiliat/ q̄ trāſit ad cęleſtia. Uñ lia habebat lippos oculos: ſed rachel erat venuſta facie. Propter hoc dicebat Job xvij. a. Spūs me⁹ attenuabit. Attenuant etiā oculi homis. i. deficiūt ex ꝯtemplatiōe diuinitatis. Uñ Pſ. Accedet hō ad cor altū: ꝛ exaltabit de⁹. (Pſ. 63.) Et Eccs. vij. c. Dixi ſapiēs efficiar: ꝛ ipſa longi⁹ receſſit a me. k ¶Dñe vim patior reſpōde ꝓ me. Neceſſe eſt ꝙ dñs reſpōdeat q̄ſi fideiuſſor ꝓ homie: Alio eñ mō nō pōt abſolui. Sz miſi ꝑmittūt fideiuſſorē ſuū damnū icurrere: Prau⁹ debitor ſemꝑ fugit fideiuſſorē ſuū: ſic facim⁹ nos chriſtū. Propt̄ qđ dr̄ Ecci. xxix. c. Gratiā fideiuſſoris tui ne obliuiſcaris: dedit eñ ꝓ te aīam ſuā. Mirū tñ ē/ ꝙ dñs vult totiēs fideiubere ꝓ nob: q̄ totiēs mētiti ſum⁹ ei. m ¶Quid dicā aut q̄d rñdebit mihi cū ipſe fecerim? Hō nō habet ꝑſonā ſtandi in iudicio: nec cōquerēdi de dño: q̄ ad plus tenet dño q̄ poſſit ſoluere: q̄ etiā q̄cq̄d mali ſuſtinet ꝓpt̄ culpā ſuā ē. De ꝑmo dr̄ Job. ix. a. Si cōtendere cū eo voluerit/ nō poterit reſpōdere vnū ꝓ mille. De ſecūdo dicit Hiero⁹. Quicq̄d mali ſuꝑ nos ē/ peccata nr̄a meruerūt. p ¶Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aīę meę. Recogitabo ad cōfitendū/ nō ad iactādū tibi: i hoc notat hūilitas cōfeſſiōis. Oēs: in hoc notat integritas ei⁹. Annos: i hoc notant circūſtātię peccatoꝝ. In amaritudine aīę meę/ ecce contritio cordis nō i delectatiōe. Sic dr̄ Job. vij. c. Loquar i tribulatiōe ſpūs mei: cōfabulabor in amaritudine aīę meę. q ¶Dñe ſi ſic viuit. Nota ꝙ hic debet accipi/ ſi/ pro q̄. In tribulatiōibus eñ eſt vita homis ſpūaliter. Unde Job. vij. a. Militia eſt vita homis ſuper terrā. r ¶Et in talib⁹ vita ſpiritus mei. Tribulationibus eñ viuit ſpūs ꝛ nutrit. Unde. ij. Corinth. iiij. d. Licz is qui deforis eſt hō noſter corrumpat: tamē is qui int⁹ eſt renouat de die in diē. Ecci. xxxj. a. Infirmitas grauis ſobriā reddit animā. Prouerb. vj. c. Uia vitę increpatio diſciplinę. Per hoc autē ꝙ dr̄: ſic viuit/ notat tribulationis ineuitabilitatē. Per hoc ꝙ dr̄: in talib⁹ vita ſpūs mei/ notat eiuſdē vtilitatē. s ¶Corripies me ꝛ viuificab me. Hoc debet dicere verus chriſtian⁹ dño: vt hic eū puniat: ꝛ i futuro parcat. Uñ Pſ. Dñe ne i furore tuo arguas me: neq; i ira tua corripias me. (Pſ. 6.) Ubi dicit Aug⁹. Dñe hic ſeca/ hic vre

Al. †fecerit

B

n

* dūmodo in futuro

℟ gando. a Ecce in pace / regni mei: b Amaritudo
mea amariſſima. i. egritudo grauiſſima. Ad litterã enim
nunq̃ tantã pacẽ habuit ſicut occiſo ſennacherib / q̃n inuaſit
eũ hec infirmitas. c Tu autẽ eruiſti animã meã vt
nõ periret / reſtituendo mihi ſanitatẽ: ⁊ dãdo longiorẽ vitã.

a me: ecce in pace amaritudo
b mea amariſſima. Tũ aũt erui
c ſti animã meã vt nõ periret:
d proiecisti poſt tergũ tuũ oĩa
e peccata mea. Quia nõ infer
f nus ↄfitebit tibi / neq̃ mors
g laudabit te: nõ expectabunt
h q̃ deſcẽdũt in lacũ veritatẽ
i
k tuam. Uiuẽs viuens ipſe
l
m cõfitebit tibi / ſicut et ego ho
n die pater filijs nõtam faciet
o
p veritatẽ tuã. Dñe ſaluũ me
q fac ⁊ pſalmõs nr̃os cantabi
mus cũctis dieb⁹ vite noſtre
r
s i domo dñi. Et iuſſit eſaias
t vt tollerẽt maſſam de ficis ⁊
v cataplaſmarẽt ſup vuln⁹ ei⁹
x
y ⁊ ſanarẽt. Et dixit ezechias:
z Qđ ẽrit ſignũ: quia aſcendã
in domũ domini:

Septuaginta: Liberaſti aiam meã vt nõ periret: ita cito morte temporali / vel ſimpliciter morte eterna. d Proiecisti poſt tergũ tuũ oĩa peccata mea: q̃ſi tradidiſti obliuioni peccata mea vt non videres ea ad puniendum. e Quia non infern⁹ cõfitebit tibi: id eſt exiſtẽtes i inferno nõ cõfitebunt tibi cõfeſſione laudis: vel etiã cõfeſſione peccatoꝝ q̃ valeat. f Neq̃ mors laudabit te. i. nec mortui laudabunt te: mortui. ſ. in peccato: g Nõ expectabũt / ſpe firma: h Qui deſcendũt in lacũ / inferni: i Ueritatẽ tuã. i. ꝓmiſſionẽ in cui⁹ impletiõe apparebit ṽitas tua. Ul' Ueritatẽ tuã. i. filiũ tuũ: q̃ ẽ via / ṽitas ⁊ vita: Joh. xiiij. a. Sed ↄ. Zach. ix. c. Tu aũt i ſanguĩe teſtamẽti tui eduxiſti vinctos de lacu i q̃ nõ erat aqua. Ergo illi educti ſunt q̃ erãt in lacu: ẽ illi expectabãt educi cũ eſſent ſancti. Solutio. Utrũq̃ verũ eſt: ſed ibi appellat lac⁹ limb⁹: hic aũt dicit lacus locus tormentorum. k Uiuẽs viuẽs: Repetitio ẽ ad maioris gaudij expſſionẽ. i. ad maiorem confirmationem. m Ipſe confitebit tibi: nõ infern⁹ vel mors. n Pater filijs. i. ego filijs ex me ꝓcreãdis: o Notã faciet veritatẽ tuã. i. ꝓmiſſionẽ vel chriſtũ: vt ṗus. Uel / veritatẽ tuã. i. cultũ vere religionis. Septuaginta hoc exprimũt plani⁹ dicẽtes: Ab hodie filios faciã q̃ annũcient iuſticiã tuã. Ergo ex quo ita ꝓmitto emẽdationem: p Dñe ſaluũ me fac / ab aſſyrio ⁊ infirmitate mea. q Et pſalmos nr̃os cantabimus cũctis dieb⁹ vite noſtre / ego. ſ. et ꝓlus me⁹ et poſteri qui de me naſcituri ſt. r In domo dñi. i. i tẽplo. s Et iuſſit eſaias famulis regi: t Ut tollerẽt maſſã de fic' / q̃ dulces ſũt: vt miraculoſior appareret curatio eius. Scđm Symmachũ eñ ezechias laborabat morbo regio: cui nocẽt omnia dulcia: vl' tacta etiã vl' guſtata. v Et cataplaſmarẽt ſup vuln⁹ ei⁹. i. facerẽt emplaſtrũ. Cataplaſma eñ emplaſtrum dicit. x Et ſanaret / ezechias. Quidã tamẽ dicũt q̃ fuit apoſtema: cuius ſanies in ſupficiẽ cutis ꝓuocat ſiccioribus ficis cõtuſis et appoſitis ſup vlcus: et ſic fuit naturalis curatio. Sed ſymmach⁹ / aq̃la ⁊ theodotio ↄtradicũt. y Et dixit ezechias. Hoc eñ fuit ṗus dictũ. z Qđ erit ſignũ: q2 aſcendã i domũ dñi. i. die tertia: ſic dr̃. iiij. Reg'. xx. b. Uix eñ poterat credere q̃ tã cito poſſet ↄualere de tãta ifirmitate.

Hoc qđ ſequit: Et iuſſit ⁊c. vſq̃ ad finẽ capli ṗus legẽdũ eſt q̃ oratio ſiue ſcptura ezechie q2 ṗus ſanat⁹ ẽ et ſignũ peritũ q̃ gratias ageret domino

Moraliter * dũmodo in futuro parcas. Hiere. x. d. Corripe me dñe: verũtamẽ in iudicio / nõ i furore tuo. Et Prouer. xxix. c. Uirga ⁊ correctio tribuũt ſapiẽtiã. a Ecce in pace amaritu

Myſtice do mea amariſſima / Myſtice: amaritudo eccle̜ amara fuit i martyricidis: amarior i hereticis: amariſſima i fratrib⁹

Moraliter falſis: q2 inimici hois domeſtici ei⁹: Mich. vij. b. Moralit autẽ in pace ꝓſperitatis ⁊ quietis eſt amaritudo amariſſima ḡuiſſime tẽptatiõis ⁊ patiõis. Grauiſſima eñ tẽptatio ſup oẽs tẽptatiões ẽ ñ tẽptari. De q̃ dr̃ Prouer. j. d. Auerſio paruuloꝝ inficiet eos: ⁊ ꝓſperitas ſtultoꝝ pdet eos. c Tu aũt eruiſti aiaȝ meã vt nõ piret. Hoc pñt dicere q̃s dñs q̃ſi cũ magna difficultate euulſit de pctõ. Illi eñ q̃ defacili exeũt / educũt: ſ q̃ nõ defacili / euellunt. Uñ Hiere. xxxj. c. Caſtigaſti me ⁊ erudit⁹ ſũ q̃ſi iuuẽcul⁹ indomit⁹. Ubi lr̃a alia h3: Ueniet q̃ auferet iniquitatẽ iacob. d Proiecisti poſt tergũ tuũ oĩa peccata mea. In cruce ꝓprie ꝓiecit dñs oĩa pctã nr̃a poſt tergũ ſuũ / tãq̃ troſſellũ latronũ. i. oĩm noſtrũ portãs: Et

ideo i cruce ſuſpẽſus eſt tanq̃ inuẽto troſſello latrõis ſup eũ. Uñ. j. liij. b. Iniquitates nr̃as ipſe portauit. Et ibidẽ. Ipſe aũt attrit⁹ ẽ ꝓpt ſcelera nr̃a. Et de hac materia p totũ capitulũ. Et Petr⁹: Qui ptulit peccata nr̃a in corpe ſuo ſup lignũ: j. Pet. ij. d. Peccata etiã nr̃a domin⁹ ſepe ꝓijcit poſt tergũ ne. ſ. illa videat ad puniendum. Unde Pſ. Auerte faciẽ tuã a peccatis meis. e Quia nõ infernus ↄfitebit tibi: neq̃ mors laudabit te. Ad litterã p⁹ mortẽ nõ ẽ cõfeſſio nec i inferno. Uñ Ecci. xvij. d. Añ mortẽ confitere: a mortuo q̃ſi nihil perit confeſſio. Et Haimo. Ibi põt haberi penitẽtia: ſ nõ agi. Dicit de inferno Ecc⁹. xlj. b. Nõ eſt in inferno accuſatio vite. Eccs. ix. c. Nec op⁹ nec ratio nec ſcia nec ſapia erũt apud iferos. g Nõ expectabũt q̃ deſcẽdũt i lacũ veritatẽ tuã. i. te q̃ es veritas. Septuaginta dicũt: miſcdiã tuã. Et verũ ẽ: Dãnati eñ nõ expectabũt miſcdiã liberantẽ: q2 deſpati erũt: ſed expectabũt miſcdiã relaxantẽ. k Uiuẽs / vita nature: l Uiuẽs / vita gr̃e: m Ipſe cõfitebit tibi ſicut ⁊ ego hodie / ipſe nõ alius / viuens nõ mortu⁹. Uiuẽs vita nature: qm̃ cõfitet dñm confeſſione laudis / ſed impfecte: ſed ꝓprie cõfitet cõfeſſione peccati. Uiuens vita gr̃e ꝓprie cõfeſſione laudis / q̃ ad h tendit vt deũ videat ⁊ laudet. Job. viij. d. Donec impleat os tuũ riſu: ⁊ labia tua iubilo. n Pat filijs notã faciet ṽitatẽ tuã. Ad litterã / docere de fide chriſti debet pat carnalis filios. Itẽ plat⁹ ſubditos. Timeãt illi q̃ filijs nec ṽitatẽ nec falſitatẽ annũciãt: canes muti nõ valẽtes latrare. j. lvj. d. Timeãt etiã illi q̃ falſitatẽ docẽt: qui miſcẽt aquã vino. s. j. f. Timeãt illi etiã / q̃ etſi veritatẽ filijs. i. auditorib⁹ annũciãt docẽdo eã: tñ nõ tã dilucidãt q̃ obſcurãt: q2 maledict⁹ q̃ abſcõdit frumẽta i ꝓlis: Prouer. xj. d. p Dñe ſaluũ me fac: p gr̃e iſuſionẽ: q Et pſalmos nr̃os cãtabim⁹ cũctis dieb⁹ vite nr̃e in domo dñi. i. bona opa faciem⁹ p liberi arbitrij coopationem. Et ẽ rectus ordo: Gratia enim principiũ ẽ bñ opandi. Uñ Joh. xv. a. Sine me nihil poteſtis facere. Propt hoc dicebat Pſ. Redde mihi leticiã ſalutaris tui: ⁊ ſpũ ṗncipali cõfirma me. Et poſt. Docebo iniq̃s vias tuas ⁊c. Et Cañ. j. a. Trahe me poſt te: currem⁹ i odore vnguẽtorum tuorũ. In domo dñi debẽt cantari pſalmi. i. fieri opa i cõſcia mũda. Ue illis q̃ ea faciũt in luto luxurie: in vento inanis glorie: in furno iracũdie ⁊ inuidie. Nota q̃ pſalm⁹ eſt bona opatio: cãticũ aũt exultatio mẽtis. Cãtare ẽ pſalmos ẽ bona cũ leticia opari. In eccleſia ṗus inchoant antiphone: poſtea cantant pſalmi: in fine tota repetit antiphona cum neumate. Inchoatio antiphone eſt ꝑlibatio regni celeſtis p rectã intentionẽ: Deinde ſequũt pſalmi ꝓpt bonã opationẽ: Et vltimo cantat neuma cũ antiphona ꝓpter celeſtis regni adeptionẽ. Neuma aũt ſignificat q̃ ad illud ad qđ ſuſpiram⁹ ꝑueniem⁹ in fine. Nota etiã q̃ ezechias h canticũ cõpoſuit poſtq̃ cõualuerat de infirmitate: ⁊ ſm numerũ q̃ndecim annorũ q̃ additi ſũt vite ſue / poſuit q̃ndecim ṽſus in cantico iſto: in quo notat gratiarũactio: que debet eſſe ſm quãtitatẽ bñficioꝝ dei. s Et iuſſit eſaias vt tollerẽt maſſam de ficis ⁊ cataplaſmarent ſup vuln⁹ ei⁹. Ezechias ſignificat hic peccatorẽ: vuln⁹ ei⁹ pctm̃: cataplaſmatio penitẽtiã de peccato. Idẽ etiã ſignificat p parabolã de ficulnea quã ꝑcipiebat dñs abſcidi: Luc. xiij. b. Qđ Greg⁹ ſic exponit. Circa ficulneã fodim⁹ / cũ mentẽ carnalẽ increpam⁹: dũ ad memoriã vitia reducim⁹ / arbori infructuoſe ſtercoꝝ cophinũ verſam⁹ / vt maloꝝ q̃ egit recolat: ⁊ ad cõpunctiõis gratiã q̃ſi de fetore pingueſcat. Et nota ordinẽ hui⁹ rei. Primo eñ egrotauit ezechias: poſtea veniẽs eſaias incuſſit ei timorẽ: et ſic ezechias fleuit: ⁊ additi

Pſ. 50.

Pſ. 50.

* ſũt ei q̃ndecim anni

*ſunt qndecim anni: cantauit canticū: ⁊ appoſita ē maſſa quedā de ficis. Ecce ſex que ſūt in penitētia pctōris. Egrotatio eīn ezechie ē peccatū penitētis. Eſaias veniēs eſt v̄bū dn̄i timorē incutiēs. Fletus ē cōtritio penitētis. Adiectio annoꝝ ē remiſſio pctōꝝ. Canticū aūt eiꝰ pctōꝝ ꝯfeſſionē ſignificat: Optime eīn canit q̄ peccatum ſuum confitet̄. ſ.

A xxiij. d. Bn̄ canet/ frequēta canticū. Appoſitio maſſe ficuū ē inſūctio penitētie ꝺ peccatis. Et nota ꝙ eſaias maſſā de ficis appoſuit: ꝑ quod ſignificat̄ penitētia mitis. Quidā aūt ſacerdotes neſciūt apponere mitem penitentiā: immo fere oēs chirurgici ſūt neſcientes niſi vrere vel ſecare.

Reg. 20. c.

Al. penitentia

dit eis cellā aromatū. i. inferiorē ptē domꝰ ſalꝰ: ī qua reponebant̄ ſpēs aromatice. Dicunt̄ aūt ſpēs aromatice/ eo ꝙ fracte in aere bn̄ redolent. Vel ſm Epiphaniū/ cella aromatū dr̄ ꝑclara domꝰ in q̄ ſepeliebant̄ corpa regū in pmo ordine: in ſecūdo pontifices: in tertio ꝓphe.

a IN tē [Ca. XXXIX]
b pore illo miſit mara/
c dach baladan filiꝰ bā/
d e ladan rex babylōis libros ⁊
f g munera ad ezechiā: Audie/
h i rat eīn ꝙ egrotaſſet et cōua/
k luiſſet. Letatus eſt aūt ſuper
l eis ezechias: ⁊ oſtēdit eis cel
m lā aromatū et argenti ⁊ auri
n ⁊ odoramētoꝝ ⁊ vnguēti op
o timi: ⁊ oēs apothecas ſu/
p pellectilis ſue/ et vniuerſa q̄
inuēta ſunt in theſauris eiꝰ.
q Non fuit verbū qđ nō oſten
r deret eis ezechias in domo
s ſua: ⁊ in omni poteſtate ſua.
t Introiuit autē eſaias ꝓphe/
v ta ad ezechiā regem: et dixit
x ei: Quid dixerunt viri iſti: et
vnde venerūt ad te: Et dixit
y z ezechias: De trā lōginq̄ ve/
a b nerūt ad me/ de babylōe. Et
c d dixit: Quid viderunt in do/
e mo tua: Et dixit ezechias:
Omnia que in domo mea
f ſunt viderunt. Non fuit res
quam non oſtenderim eis in
g theſauris meis. Et dixit eſa/
h ias ad ezechiam: Audi ver/
bum domini exercituum:

m Et argenti ⁊ auri ⁊ odoramētoꝝ: id ē theſauros vndiqꝫ vallatos multis aromatibus. n Et vnguenti optimi/ alicuiꝰ vnguēti qđ habebat in domo ſua. Vel ſm quoſdā vnguētū iſtud erat illō qđ ꝯfecerat moyſes in mōte ſina. o Et omnes apothecas ſupellectilis ſue. i. cellaria ſua vbi erant vaſa aurea. p Et vniuerſa q̄ iuēta ſūt ī theſaurī eiꝰ. i. ī theſaurī ezechie. q Nō fuit v̄bū qđ non oſtēderet eis ezechias. i. reſ digna v̄bo. Vn̄ hebraicū danar qđ h̄ ponit̄/ rē vt aliūt/ nō ſmonē ſignificare h̄z. r In domo ſua. i. in theſaurī ſuis: s Et ī oī poteſtate ſua. i. in theſauris domꝰ dn̄i: q̄ erāt in ſua poteſtate ꝑ vſurpationē nō iuſtā: Hoc eīn licebat ſolis ſacerdotibꝰ et leuitis. Vn̄ in h̄ ꝑcipue offēdit dn̄m: ⁊ h̄ reuelatū eſt eſaie in ſpū. Vn̄ ſequit̄: t Introiuit aūt eſaias ꝓpha ad ezechiā regē/ poſtq̄ .i. hoc factum fuerat. v Et dixit ei. i. ezechie: x Quid dixerūt viri iſti: ⁊ vn̄ venerūt ad te: Duo q̄rit: vt ipſe duo confiteat̄/ in quibꝰ peccauit. ſ. elationē mētis: ⁊ oſtēſionē theſauroꝝ. y Et dixit ezechias: vnū reſpōdens ⁊ aliud tacēs/ ne rephēderet̄. z De trā longinq̄ venerūt. Interlin. cū pōdere ſupbie. ſ. lege: q̄ſi de remota trā cū multo labore venerūt/ a Ad me: nō dic ꝓpter h̄ vt q̄rerēt de ſigno dn̄i: b De babylone. q. d. de illa nobiliſſima ⁊ poteſſima ciuitate: Ecce iterū ſupbia. c Et dixit. ſ. eſaias: d Quid viderūt ī domo tua: Hoc q̄rit eſaias vt ex reſpōſiōe ſua cōfūdat eū: Bn̄ eīn ſciebat qđ viderāt. e Et dixit ezechias: Omīa q̄ in domo mea ſūt viderūt. Tacet de theſaurī domꝰ dn̄i ne rephēdat̄. f Nō fuit res quā n̄ oſ̄derim eis in theſauris meis. i. nō fuit ibi res mirabilis quā nō oſtēderē. g Et dixit eſaias ad ezechiā/ audita reſpōſione: h Audi verbū domini exercituū/ o ezechia. Tertia pars

h̄ Ecce dies venient

C

Expo. Ca. XXXIX.

B IN tpe illo miſit maradach. Poſt q̄ ſanatꝰ ē ezechias: ⁊ ſignū ſolis diuulgatū eſt/ miſit rex babylōis nūcios ezechie ⁊ munera. Qui eleuatus ē in aduētu eoꝝ: et oſtēdit eis oīa q̄ habebat ī domo ſua: ⁊ etiā theſauros templi/ qđ nō licebat: ꝓpt̄ qđ redargutꝰ ē ab eſaia. Et diuidit̄ h̄ capitulū in tres ptes. In pma pte deſcribit ꝓpha quō rex babylonis berodach vl̄ maradach miſit nūcios ſuos ad ezechiā. In ſecūda pte agit̄ de elatiōe ezechie: ⁊ quō oſ̄dit eis theſauros domꝰ dn̄i: ibi: Letatꝰ eſt aūt. In tertia agit̄ de cōminatione eſaie facta ad ezechiā: ibi: Audi verbū dn̄i. Dicit ḡ: a In tpe illo. i. poſtq̄ cōualuerat ezechias: ⁊ ſol reuerſus fuerat/ b Miſit maradach baladan. Duo nomia ſunt: ſicut dicit̄/ petrꝰ martini. Similit̄ maradach baladan. Alia littera habet berodach. Iſte maradach pat̄ fuit nabuchodonoſor magni: q̄ poſtea captiuauit iudeos: Et ꝓbat ex loco Glo. ⁊ ſup. iiij. Reg. xx. Similiter ꝙ aliud erat regnū babylonioꝝ: aliō aſſyrioꝝ. Supra eīn dicū ē ꝙ mortuo ſennacherib/ regnauit aſaraddon filꝰ eiꝰ ꝑ eo. xxxvij. g. Tunc aūt egrotauit ezechias: ⁊ recepta ſanitate: ⁊ ſole reuerſo ad ortū: ita ꝙ fere dupplicata eſt dies/ miſit rex babylonioꝝ lrās ⁊ munera ad ezechiā/ petēs vt eſſet ei ſocius ⁊ amicꝰ. Et hoc fuit eodē annō mortis ſennacherib. Vn̄ patet ꝙ duo erāt regna. Nec eīn filꝰ ſennacherib ita cito fuiſſet ꝯfederatꝰ cū ezechia. Receſſerat aūt eo tpe rex medoꝝ ⁊ babylonioꝝ a monarchia aſſyrioꝝ quā tenebat aſaraddon: vn̄ petebat rex babylonioꝝ amicitias cū rege ezechia vt iuuaret eū. Precipua tn̄ cauſa huiꝰ legatiōis credit̄ fuiſſe hec: q2 chaldei vigebant in aſtronomia/ nec poterāt inuenire ſm artē ſuā q̄re dies fere duplicata fuiſſet: et tandē audierūt hoc factū eſſe ꝑ/ rege hieroſolymorū. Et pmo miſerūt nuncios vt ſciſcitarent̄ rei veritatē: qua cōpta miſerūt regi ezechie munera vt hominē honoraret quē deꝰ eoꝝ. i. ſol quē colebāt tantū honorauerat. Et hoc eſt qđ dicit: a In tpe illo/ poſtq̄ cōualuit ezechias: b Miſit maradach baladā. Maradach nomē regis eſt: baladan cognomē eiꝰ. Sic̄ Marci. x. g. Filꝰ thimei barthimeus ⁊c̄. c Filiꝰ baladan. i. qui erat filꝰ baladan: d Rex babylonis: qđ vſqꝫ tūc fuerat ſub regno aſſyrioꝝ. Vn̄ rex aſſyrioꝝ ſepe dicitꝰ eſt rex babylonis. e Libros. i. litteras: f Et munera. i. dona: g Ad ezechiā regē iuda. h Audierat eīn/ maradach: i Q egrotaſſet ⁊ cōualuiſſet/ ezechias: Et tn̄ cū hoc audierat ꝙ ꝓpter eū fuerat ſol reuerſus ad ortū: ꝓpter qđ ſpecialit̄ miſerat ꝑdicta. Hoc aūt forte audiuerat pmo ꝑ famā vulgi: ⁊ ſecūdo ꝑ nūcios
…nda pars pmo miſſos. k Letatꝰ ē aūt ſup eis ezechias. i. ꝑ muneribꝰ datis ⁊ delatis: ⁊ aduētu nūcioꝝ elatꝰ ē. l Et oſtē/

Moralit̄: a In tpe illo miſit maradach baladā filius baladan rex babylonis libros ⁊ munera ad ezechiā. Moraliter
Diabolꝰ ſemꝑ inſequit̄ penitētes: q2 pharao cōtēptus ſurgit in ſcandala. Vn̄ poſtq̄ cōualuerat ezechias miſit ad eū iſte maradach. Ita tēptat diabolꝰ hoīem poſtq̄ penitētiā aggreſſus ē: vn̄ bn̄ ſignificat̄ ꝑ maradach. Maradach eīn amara cōtinētia īterptat̄: Diabolꝰ eīn ⁊ abſtinēs ⁊ ꝯtinēs ē: ſ; amara ē eiꝰ cōtinētia: q2 ī oībꝰ opibꝰ ſuis torquet̄. Et nota ꝙ ꝑ duo tēptat diabolꝰ: Per libros. ſ. ⁊ munera. i. ꝑ ſciētiā ⁊ pecuniā. De pmo dr̄. j. Cor. viij. a. Scīa inflat. De ſecūdo. j. Timoth. vj. b. Qui volūt diuites fieri: incidūt ī laqueū ⁊ tēptationē diaboli. b Audierat eīn ꝙ egrotaſſet ⁊ cōualuiſſet. i. ꝙ de pctō penituiſſet: Tūc eīn grauꝰ temptat. Vn̄ Eccl. ij. a. Fili accedēs ad ſeruitutē dei: ſta ī iuſticia ⁊ timore: ⁊ ꝑpara animā tuā ad tēptatiōes. k Letatꝰ ē aūt ſup eis ezechias. Hoc ē q̄n penitēs de bonis opibꝰ gliat̄. Contra qđ dicit aplus. ij. Cor. x. d. Qui gliat̄ in dn̄o gliet̄. Et. ij. Cor. xij. c. Libēter gloriabor in infirmitatibꝰ meis: nō in bonis opibꝰ. Pſ. Letabor ⁊ exultabo ī te: nō in ſcīa nec in Pſ. 9.
diuitijs. l Et oſtēdit eis cellā aromatū ⁊ argenti ⁊

a Ecce dies veniēt: q̄ſi in ꝓrio erūt: q2 h̄ fuit factū ꝑ nabuchodonoſoꝛ filiū iſti᷒ maradach. b Et auferent oīa q̄ in domo tua ſūt/ ꝑ nabuchodonoſoꝛ ⁊ babylonios. Nūcij enim dixerūt regi babylonie ꝙ nō erat ita diues rex in mūdo ſicͭ rex iuda: nec ciuitas vt hierl̄m. Vn̄ ſtatim maradach inuidit ⁊ fili᷒ ei᷒ nabuchodonoſoꝛ poſt eum: et ideo poſtea ſuſtulerūt oīa que erāt in domo dn̄i. c Et q̄ theſaurizauerūt p̄res tui vſq3 ad diē hanc: auferent. ſ. in babylonē. d Nō relinquet quicq3 dicit dn̄s: cui᷒ ſentētia firma ē ⁊ īfallibil̄. e Et de filijs q̄ exibunt de te. i. de ſemine tuo f Quos genueris: tollet/ babylonij. g Et erūt eunuchi in palatio regis babylonis. Hoc dicit̄ impletū in daniele ⁊ ſocijs ei᷒: qui fuerūt de ſemie regio: qui eunuchi dicunt̄: nō q2 caſtrati fuerūt/ ad litterā: ſed q2 caſte vixerūt: ⁊ loco eunuchoꝝ erant in domo regis babylonie. h Et dixit ezechias ad eſaiā: Bonū verbū dn̄i qd̄ locut᷒ ē. i. iuſtū ē v̄bū dn̄i. i Et dixit: Fiat tm̄ pax/ ab aſſyrijs: k Et veritas/ religionis ⁊ cultus dn̄i/ in dieb᷒ meis. Andreas. Nō habuit de ſe cōpaſſionē peccatū celādo/ nec de ſuis: q2 tm̄ in dieb᷒ ſuis pacē q̄ſiuit.

B

a Ecce dies veniēt/ et auferēt
b oīa q̄ in domo tua ſunt: et q̄
c theſaurizauerūt p̄res tui vſq3
ad diē hanc i babylonē. Nō
d relinquet quicq3/ dicit dn̄s.
e Et de filijs tuis q̄ exibūt de
f g te q̄s genueris tollēt. Et erūt
eunuchi in palatio regis ba-
h bylonis. Et dixit ezechias
ad eſaiā: Bonū verbū dn̄i
i qd̄ locut᷒ eſt. Et dixit: Fiat
k tm̄ pax et veritas in diebus
meis. Capi. XL.
l Conſolami cōſolami
m n pple me᷒ dicit de᷒ vr̄.
o Loq̄mi ad coꝛ hierl̄m

Moraliter * auri et odoꝛamētoꝝ ⁊ vnguēti optimi: ⁊ oīs apothecas ſupellectilis ſue. Inanit̄ glīantes oſtendūt oīb᷒ cellā aromatū. i. collectiōes virtutū ſuauit̄ redolentiū: et argēti eloquētie: ⁊ auri ſapiētie. Et nota ꝙ ideo p̄ponit̄ argēti: q2 eloquētiā ſapiētie p̄ponūt ⁊ odoꝛamēta fame ⁊ vnguēta. i. opa miſcdie: ⁊ apothecas. i. diuitias ponderatas q̄ſi p̄rogatiuas. a Ecce dies veniēt ⁊ auferent oīa q̄ in domo tua ſūt: ⁊ q̄ theſaurizauerūt p̄res tui vſq3 ad diē hāc in babylonē. Ecce pena debita iactātie. Qui eni bona q̄ habet oſtēdit/ recte meret̄ amittere illa. Vn̄ Matth. xiij. f. Sile ē regnū celoꝝ theſauro abſcōdito: nō dicͭ expoſito. Et dicͭ ibi Greg᷒. Depdari deſiderat qui theſaurū in via publice poꝛtat. Vn̄ ſup. iiij. Reg. xx. vbi agit̄ de eadē hiſtoria/ dicit Glo. Hypocrite poſt magnas virtutes decreſcūt: q2 celari in eiſdē virtutib᷒ nolūt. Et. ī. Occultāda ſunt ergo bona q̄ agimus/ ne hec latrocinātiū ſpirituū incurſiōe pdam᷒. Et Prouerb. xxvij. a. Sicͭ auis trāſmigrās de nido ſuo/ q̄. ſ. pdit oua ſua: ſic vir q̄ relinq̄t locū ſuū. i. hūilitatē. Locus eni terre deoꝛſum eſt. Vnde ille publican᷒ omnia bona ſua perdidit: quia oſtentauit ea: Luc. xviij. c. Expo. Ca. LX.

C Onſolami cōſolami popule me᷒ dicit deus veſter. In p̄cedēti capitulo cōminatus fuerat ezechie eſaias ꝙ babylonij oīa q̄ erāt i tēplo ac i domo ſua aſpoꝛtarēt in babylonē: ⁊ de ſemie etiā ſuo captiuos ducerēt i babylonē. Et q2 ezechias tm̄ de pace ꝓpria cogitauit/ q̄ſi nō curās de pace ꝑp̄li/ dicens: Fiat tm̄ pax ⁊ veritas i dieb᷒ meis: Ideo ꝓpha dimiſſo ezechia/ ad ꝑp̄lm cōuertit̄ cōſolans eū/ ⁊ dicēs: Cōſolami ⁊c. Diuidit̄ autē hoc capitulū in ſeptē ptes. In p̄ma cōſolat̄ ꝓpha ꝑp̄lm/ ne ꝓ cōminatiōe p̄dicta deſpet. In ſecūda de reditu iudeoꝝ de captiuitate babylonica: ibi: Vox clamātis. In tertia agit de deſtructione babylonis: ibi: Vox dicētis: Clama. In q̄rta hoꝛtat̄ dn̄s ꝓphetā vt audacter et libere captiuitatē illā p̄dicet: ibi: Sup mōtē excelſū aſcēde. In quīta ꝓbat deſtructiōnē iſtā poſſe cōtingere/ oſtēdēs dei omipotentiā ꝑ quā fiet: ibi: Quis mēſus eſt. In ſexta deteſtat̄ idolatriā: ⁊ inuehit̄ cōtra idolatras/ ne. ſ. iudei poſt reuerſionē de captiuitate babylonica ad idolatriā redirēt: ibi: Cui ḡ ſilez feciſtis deū. In ſeptima pte dei omipotētiā ⁊ ſapientiā deſcribit: ibi: Nūquid nō ſcietis. Et dicit Andreas ꝙ ab hoc loco vſq3 in finē libri ꝓph̄ i in ꝯſolatiōe ꝑp̄li imoꝛat̄. Dicit ḡ: l Cōſolamini conſolami pple me᷒ dicit de᷒ vr̄. q. d. ex quo rex

veſter nō cōpatit̄ vobis/ nec cōſolat̄ vos: q2 ī tpe ſuo erit pax ⁊ ſuꝑ vos veniet cōminatio p̄dicta: ḡ cōſolami in deo vr̄o. Et dicͭ bis/ cōſolami: vt moneat eos actiue ꝯſolationē recipe ⁊ paſſiue. q. d. p̄mo recipite cōſolationē in vobis: ⁊ deinde etiā alios cōfoꝛtate. Vel/ cōſolami/ dicit bis/ cōtra duplicē penā quā habituri erāt: tribulationē. ſ. i coꝛpe ⁊ anguſtiā in mēte. Vel ꝓpt̄ duplicē miſeriā: culpe. ſ. ⁊ pene. o Loquimi ad coꝛ hieruſalē. Verbū dn̄i ē ad ſacerdotes ſc3 ⁊ ꝓphetas. q. d. dn̄s: O vos ꝓphe ⁊ ſacerdotes loquimi ad coꝛ hieruſalē. i. ad plebē q̄ habitat in medio A

Moralit̄: l Cōſolami ꝯſolami pple me᷒ dicit de᷒ veſter. Dn̄s ſemp offert cōſolationē nobis: q2 miſcdia eius ſemp pata ē penitēti. Vn̄ Ezech. xviij. c. In quacūq3 die ingemuerit pctoꝛ: oīm iniq̄tatū ei᷒ nō recoꝛdaboꝛ. Apoc. iij. d. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo. Cā. v. a. Aperi mihi. Sed diabolus ſemp monet deſolationē: vt ꝑ eā in deſperationē inducat. Dicit ḡ ꝓpha in pſona dn̄i nobis: Cōſiderate miſcdiā dn̄i/ ⁊ cōſolami ſuꝑ pctō omiſſiōis: ⁊ cōſolami ſuꝑ pctō cōmiſſiōis. Itē ꝯſolami ſuꝑ culpa: ꝯſolami ſuꝑ pena. Itē ꝯſolami i via: tandē cōſolami in patria. Itē vos p̄lati cōſolami voſipſos i mūdicia ꝯſciētie: ⁊ poſt cōſolami alios cōpatiēdo infirmitati coꝝ ⁊ miſerie. Nota ꝙ cōſolari eſt ſimul ſolari. Multi hodie cōſolant̄ carnē/ ſ pauci ſpm̄: ꝓpt̄ qd̄ tn̄ tantū rogabat ap̄lus Phil. ij. a. Si q̄ cōſolatio in chꝛiſto/ ſi qd̄ ſolatiū charitatis/ ſi q̄ viſcera miſeratiōis/ implete gaudiū meū. Eſt conſolatio/ ſpei/ vanitatis/ vltionis/ patiētie/ purgatoꝛij ⁊ flagelli/ gloꝛie/ ⁊ ſcripture. Spei: vt hic: ⁊ in Pſ. Memoꝛ eſto v̄bi tui ſeruo tuo in q̄ mihi ſpē dediſti: hec me cōſolata ē in hūilitate mea. Vanitatis. Luc. vj. d. Ve vobis diuitib᷒ q̄ habetis hic cōſolationē veſtrā. Pſ. Renuit cōſolari aīa mea. Vltiōis. ē. j. f. Heu cōſolaboꝛ ſuꝑ hoſtibus meis. Patiētie. ij. Coꝛ. j. a. Bn̄dict᷒ de᷒ ⁊ pat̄ dn̄i nr̄i ieſu chꝛiſti: pat̄ miſcdiaꝝ ⁊ de᷒ toti᷒ ꝯſolatiōis: q̄ cōſolat̄ nos in omi tribulatiōe nr̄a. Purgatorij ⁊ flagelli. Pſ. Virga tua ⁊ bacul᷒ tu᷒ ipſa me ꝯſolata ſūt. Gloꝛie. Matth. v. a. Beati qui lugent/ qm̄ ipſi cōſolabunt̄. Scripture. Ro. xv. a. Queq̄cūq3 ſcripta ſunt ad noſtrā doctrinā ſcripta ſūt: vt ꝑ patiētiā ⁊ cōſolationē ſcp̄turaꝝ ſpē habeam᷒. m Pple me᷒/ vos maxie chꝛiſtiani: q̄ mei eſtis iure creatiōis: iure emptiōis: iure ſacerdotali ⁊ iure regio. Iure creationis. Vn̄ Pſ. Nos aūt ꝑp̄lus tu᷒ ⁊ oues paſcue tue. Alia l̄ra: Oues man᷒ tue. Iure emptiōis. j. Coꝛ. vj. d. Empti eſtis p̄cio magno. Et ibidē: Mēbꝛa vr̄a templū ſūt ſpūſſancti quē habetis a deo: ⁊ nō eſtis vr̄i. j. Pet. j. d. Nō coꝛruptibilibus auro ⁊ argēto redēpti eſtis de vana vr̄a cōuerſatiōe: ſ p̄cioſo ſanguie agni incōtaminati chꝛiſti ieſu. Iure ſacerdotali. Vn̄ Heb. vj. d. Precurſoꝛ ꝓ nob introiuit ieſus ſm̄ oꝛdinē melchiſedech pōtifex fact᷒ i eternū. Iure etiā regali. Vn̄ Hiere. x. a. Quis nō timebit te o rex gentiū. ī. xlj. f. Afferte ſi q̄d habetis dicit rex iacob. n Dicit de᷒ vr̄. Caro ſemp clamat homi delectationē: mūd᷒ ſollicitudinē: ſed diabol᷒ iniq̄tatē: dn̄s aūt cōſolationē: q2 ſp ꝓmittit miſcdiā. Vn̄ Hiere. iij. a. Vulgo dr̄: Si dimiſerit vir vxoꝛē ſuā: ⁊ recedēs ab eo duxerit viꝝ alteꝝ: nūquid ad eā reuertet̄ vltra: Nūquid nō polluta ⁊ cōtamiata erit mulier illa: Tu aūt foꝛnicata es cū amatoꝛib᷒ mltis: tn̄ reuertere ad me ⁊ ſuſcipiā te dicit dn̄s. ī. lj. a. Cōſolabit̄ dn̄s ſion: ⁊ ꝯſolabit̄ oēs ruinas ei᷒. o Loq̄mi ad coꝛ hierl̄m. Hoc eſt cōtra exaſpatoꝛes ſubditoꝝ ſuoꝝ. Bland᷒ eni conſolatoꝛ dꝫ loqui ad coꝛ. Vn̄ Oſee. ij. c. Adducā eā in ſolitudinē: ⁊ loq̄r ad coꝛ ei᷒. ij. Paral. xxxij. b. Locut᷒ ē ezechias ad coꝛ eoꝝ dicēs: Viril̄ agite ⁊ confoꝛtami. Ruth. ij. c. Cōſolat᷒ es me: ⁊ locut᷒ es ad coꝛ ancille tue. Hoc ē etiā ꝯ pictoꝛes ⁊ oꝛnatoꝛes ſmonū. Illi eni nō loquunt̄ ad * coꝛ: ſed ad aures.

Moraliter — Cōſolatio multiplex — Pſ. 118. — Pſ. 76. — Pſ. 22. — P. 94

g tar in medio ciuitatis eā lenit̄ conſolādo. a Et aduocate
eā.i.ꝑdicā plebē a triſticia / ⁊ ab idolatria reuocate. b Qm̄
cōpleta ē malicia ei⁹ / q̄ſi finita ē.i.cito finiet̄ afflictio ei⁹.
c Dimiſſa ē iniq̄tas illi⁹.i.peccatū q̄ſi dimiſſū ē: nec req̄/
ret ampli⁹ ad puniēdū: poſtq̄.ſ.pena cōminata ſupl⁹ termia/
ta fuerit. Et h intelli/
ge ſi cuſtodiāt ꝑcepta
dn̄i. Dimiſſa ē iniq̄
iniq̄tas: q̄z / d Su/
ſcepit / hierlm̄.i. ha/
bitatores ei⁹. e De
manu dn̄i dupli/
cia ꝓ omib⁹ pctis
ſuis.i.tribulationē corpis ⁊ anguſtiā aīe. Vel / duplicia.i.
ipugnationē ab aſſyrijs ⁊ chaldeis: vl̄ a chaldeis ⁊ romanis
captiuitatē. Septuaginta dicūt: Sacerdotes loq̄mini ad cor
hierlm̄ ⁊ cōſolami eā: q̄z repleta ē hūilitas ei⁹: ſolutū ē pctm̄
illi⁹. f Vox clamātis ī deſerto. Tpe quo captiuate fue
rāt due trib⁹ remāſerūt alienigene coloni in t̄ra: q̄ cū ſciuiſſēt
ꝙ iudei redibāt ⁊ rehabituri erāt poſſeſſiōes ſuas / valde do/
luerūt / clamātes ⁊ gemētes ꝓ dolore: ⁊ dicebant ad inuicem:
Recedam⁹ de t̄ra ⁊ faciam⁹ viā ꝑplo redeūti. Et h eſt qd̄ dic̄:
Vox clamātis ī deſerto.i.ꝑpl̄i coloni iudee deſerte ꝑus:
cito audiet̄ ꝓ timore ꝑpl̄i redeuntis. Vel ꝑdicti coloni clama/
būt in deſerto.i. in locis deſertis iā expulſi de t̄ra ꝓmiſſiōis.
Et q̄d clamabūt: g Parate viā dn̄i / rectas facite in
ſolitudine ſemitas dei noſtri.q.d. ad inuicem: nō poſ/
ſum⁹ reſiſtere ꝑplo reuertēti / faciamus ei viā.i. dimittam⁹ eis
terrā: ſic vulgarit̄ dicit̄ ille alteri facere viā q̄ dimittit ei locū.
Vl̄ poſſent hec v̄ba / pate viā dn̄i / eē v̄ba ꝓphe ad colonū
ꝑplm̄ ita dicētis: Ita audiet̄ vox illa ꝑpl̄i clamātis: ⁊ vos alie/
nigene: g Parate viā dn̄i.i. pate viā ꝑplo dn̄i eiſ cedēdo:
h Rectas facite ī ſolitudie ſemitas dei nr̄i.i. ī iudea
q̄ ꝑus deſerta fuerat. Ad litterā / cogitate ⁊ pate breuiorē viā
quā poteſtis ꝑplo valde feſtināter reuerſuro. Dicunt̄ autē ille
ſemite dei: q̄z a dn̄o fuit eorū reuerſio. Iudei autē iſtā litterā
alit̄ exponūt: et dicūt ꝙ poſtq̄ captiuati fuerāt a babylonijs
⁊ volūtas dn̄i fuit ꝙ redirēt ad terrā ſuā / vox quedā audiebat̄
q̄ de reditu ad terrā ſuā illos monebat: nec ſciebat̄ cuius vox
illa erat: et vt certiſſime ſciret̄ ꝙ vox illa dei erat / nō homis:
in ſaltibus ⁊ lucis q̄ loca inhabitare femine nō ſolēt / audiebat̄
vox illa gracilis ⁊ feminea: In vicis v̄o ⁊ vrbib⁹ vbi homies
min⁹ hitabant / audiebat̄ groſſior ⁊ virilis. Et clamabat vox
illa iudeis: g Parate viā dn̄i.i.o vos iudei pate vos ad
reuerſionē: h Rectas facite ī ſolitudine ſemitas dei
nr̄i.i. redite nō ꝑ viā regiā: ſ; ꝑ ſemitas breuiores ⁊ rectiores:
vt citi⁹ poſſitis redire ad terrā veſtrā. Vn̄ hebre⁹ hʒ: Vox q̄dā
de ſolitudinib⁹ ⁊ deſertis h clamabat: Parate viā dn̄i ⁊c̄.
Vel etiā pōt eſſe vox dn̄i loquētis ad angelos ⁊ dicētis eis:
g Parate viā dn̄i.i. ꝑplo reuertēti ad ꝓceptū dn̄i ⁊ ad t̄rā
⁊ ad tēplū dn̄i: ⁊ q̄ dn̄s vadit / rectas facite ī ſolitudine
ſemitas dei nr̄i. Et huic expoſitioni cōcordat l̄ra ſequēs.
g Oīs vallis

Moraliter * cor / ſed ad aures. Vn̄ Chryſoſto⁹. Qui cōponit ſermo/
nē / loquit̄ ad aures tm̄. Vn̄ talib⁹ pōt dici: Loquimī ad cor
hierlm̄ / nō vt aures mulceatis verbor̄ ornatu: ſed poti⁹ apta
ſentētia cor pūgatis. In ꝑmo em̄ homies admirant̄: in ſecū/
do aūt pctōres ad dn̄m cōuertunt̄. S̄. xxx.c. Cōtamiabis la/
minas ſculptiliū argēti tui. Et poſtea. Et dabit̄ pluuia ſemini
tuo vbicūq̄ ſemiaueris in t̄ra: ⁊ panis frugū terre erit vber/
rim⁹. Si em̄ ꝑdicator lamias argēti ſui.i. extēſiōes vani ⁊ pi
cti eloquij ſui cōtamiaret / pluuia daret̄ ſemi ei⁹ et fructifica/
ret. S̄. xix.a. Aſcēdet dn̄s ſup nubē leuē.i. ſup facilē ⁊ apertā
ſentētiā: ⁊ ingrediet̄ egyptū.i. cor pctōris: ⁊ cōmouebunt̄ ſi/
mulacra egypti.i. pctā cordis ei⁹ ꝑ cōtritionē ⁊ cōfeſſionē. a
Et aduocate eā: Ecce nō ſufficit loq̄ ad cor hieruſalē.i. ad
ꝑplm̄: vt ꝑdicet tm̄ verbis / niſi etiā aduocet exemplis. Vn̄ in
Pſ.49. Pſ. De⁹ deor̄ dn̄s locut⁹ ē / Ecce verbū: Et vocauit terrā /
Ecce exemplū. b Qm̄ cōpleta ē malicia ei⁹ / dimiſſa
eſt iniq̄tas illi⁹. Rectus ordo ē. Acta em̄ penitētia ꝑfecte
dimittit̄ peccatū. d Suſcepit de manu dn̄i duplicia

a/b ⁊ aduocate eā: quoniā com/
pleta eſt malicia eius / dimiſ/
c/d ſa ēſt iniq̄tas illius. Suſce/
e pit de manu dn̄i duplicia ꝑ
f omnib⁹ peccatis ſuis. Vox
g clamātis in deſerto: Para/
h te viā domini / rectas facite ī
ſolitudine ſemitas dei noſtri.

ꝓ oib⁹ peccatis ſuis.i. tribulationē ī corpe: ⁊ anguſtiā in
aīa. Hec ē ꝯſolatio ſanctor̄ / ſuſtinuiſſe ꝓ chriſto. Vn̄.j.lxj.c.
Pro ꝯfuſiōe v̄ra duplici ⁊ rubore laudabūt ꝑtē eorū: ꝓpter
hoc in t̄ra ſua duplicia poſſidebūt. Et Hiere.xvi.d. Reddā
ꝑmū duplices iniq̄tates eor̄: q̄ſi ꝑmū reddā iniq̄tates.i. penā ꝓ
iniq̄tate: ⁊ poſtea glo/
riā. Vn̄ Baruch.v.a.
Circūdabit te de⁹ di/
ploide iuſticie / Ecce Matth.3.a.
pena: Et imponet mi/ Marci.1.a.
tram capiti tuo hono/ Luc.3.c.
ris eterni / Ecce glīa. Ioh.1.c.
f Vox clamantis
in deſerto: parate viam dn̄i. Hoc pōt exponi de beato
Iohe baptiſta: q̄ de ſeipſo dicit: Ego vox clamātis ī deſerto
dirigite viā dn̄i: ſic dixit eſaias ꝓpha: Ioh.j.c. In h aūt ꝙ di
cit ſe vocē / poſſūt notari tria: Nature fragilitas: vite hūilitas:
officij dignitas. Vox cito trāſit / nec reuertit̄: ſic vita homis.
Vn̄ Iob.vij.b. Memēto mei de⁹: q̄z vent⁹ ē vita mea. Sap.
ij.b. Vmbre trāſit⁹ ē tp̄us noſtrū: ⁊ nō ē reuerſio finis nr̄i. S̄.
xxxij.c. Finita eſt vindemia: collectio vltra nō veniet. Vocē
q̄ ſe dicit beat⁹ iohes ꝓpter fragilitatē. Vox etiā erat ꝓpter
hūilitatē. Hec em̄ vox.i. hūilitas ſola eſt q̄ ē ſignū veritatis
rei. Hūilis aūt fuit iohes: q̄ cū talis eſſet vt poſſet credi deus
ſi vellet / noluit tm̄: ſed iudeis q̄rentib⁹ an ipſe eſſet chriſt⁹: re/
ſpondit: Nō ſū: ſed etiā ꝙ nec helias nec ꝓpheta: Ioh.j.c.
Nos aūt ꝓpter modicū / imo ꝓpter nihilū qd̄ pct⁹ ē: q̄z q̄ſiq̄
ꝓpt̄ falſū florē ſupbim⁹. Vn̄ poteſt dici de nob illud Ezech.
vij.c. Egreſſa ē cōtritio: floruit v̄ga: germiauit ſupbia: iniqui/
tas ſurrexit in virgā ipietatis. Fuit etiā iohes vox ꝓpter offi/
cij dignitatē. Ad h em̄ ꝑncipalit̄ ꝓfert̄ vox / vt nobis verita/
tē vel falſitatē oſtēdat: ⁊ ipſe chriſtū qui ē via / veritas ⁊ vita:
Ioh.xiiij.a. nō ſolū v̄bis longe: ſed digito ꝓpe oſidit: ⁊ falſi/
tatē diaboli detexit. Propt̄ h dictū eſt / Malach.iij.a. Ecce
ego mitto angelū meū q̄ ꝑparabit viā tuā ante te. Propt̄ h
dr̄ iohes / vox clamātis.i. chriſti: q̄ ꝑmo clamauit ex inata in/
firmitate vocē dolētis emittēs / ſic alij homies. Sap. vij.a.
Primā vocē ſimilē oīb⁹ emiſi plorans. Secūdo clamauit ex
volūtaria pietate. Luc.viij.a. Hec dicēs clamabat: q̄ hʒ au/
res audiēdi audiat. Et Ioh.vij.f. In nouiſſimo aūt magne
feſtiuitatis die ſtabat ieſus ⁊ clamabat: Si q̄s ſitit veniat ad
me ⁊ bibat aquā ſapiētie ſalutaris. Vn̄ Pſ. in ꝑſona ei⁹: La/ Pſ.68.
boraui clamās: q̄z ꝑdicatiōe ſua paucos cōuertit: ⁊ tn̄ multū
clamauit. Vn̄ ſeq̄t̄: Rauce facte ſūt fauces mee. Tertio clama
uit ex illata ſibi paſſiōe. Luc.xxiij.f. Clamans voce magna.
Clamat em̄ q̄tidie chriſt⁹ ꝑ creaturar̄ īſpectionē: ꝑ ꝑdicator̄
admonitionē: ꝑ occultā inſpirationē: ꝑ bn̄ficior̄ largitionē: ꝑ
mltiplicē afflictionē. In deſerto.i.ī corde. Dn̄s em̄ q̄ſi vena/
tor ſp̄ualis clamat ī corde ꝑ inſpirationē: ⁊ canes ei⁹ venatici
.i. ꝑdicatores ꝑ admonitionē. Et bn̄ dr̄ cor deſertū: ī q̄ q̄dē ſūt
leōes ſupbie / gryphes iracūdie / mures q̄ oīa corrodūt detra/
ctionis ſiue iuidie: boues ſiue muli pigricie: ⁊ porci luxurie:
vrſi guloſitatis: vulpes doloſitatis: milui rapacitatis: falcōes q̄
incarnant̄ ī ꝑda.ſ. tenacitatis. S̄.xiij.d. Requieſcēt ibi beſtie / re/
plebunt̄ domus eor̄ draconib⁹: ⁊ habitabūt ibi ſtruthiōes: ⁊
piloſi ſaltabūt ibi: ⁊ r̄ndebūt ibi vlule in edib⁹ ſuis: ⁊ ſirene in
delubris voluptatis. In h deſerto dn̄s tendit arcū: q̄n futuri
iudicij penā cōminat̄. Vn̄ Pſ. Dediſti metuētib⁹ te ſignifi/ Pſ.59.
cationē: vt fugiāt a facie arc⁹. Ab hoc arcu exit ſagitta timoris /
faciēs ī corde vuln⁹ ꝯtritiōis. Vn̄ Hieronym⁹. Virt⁹ penitē/
tie.i. contritio timore cōcipit̄. Pſ. A iudicijs em̄ tuis timui. Pſ.118.
g Parate viā dn̄i / o vos homies pate viā dn̄i / faciēdo eā
mūdā ꝑ tēperātiā: equā ꝑ iuſticiā: ſecurā ꝑ fortitudinē: rectā
ꝑ prudētie diſcretionē. Hāc viā etiā pauit beat⁹ iohes. Pre/
parauit em̄ viā dn̄i ī mūdū: Itē ī cordib⁹ iudeor̄: ī martyriū
⁊ ī limbū. In mūdū q̄dē: q̄z mūdū naſcēdo ꝑor dn̄o introiuit.
In cordib⁹ iudeor̄: q̄z ꝑmo ꝑdicauit ⁊ baptizauit. In marty
riū: q̄z ꝑor ꝑ martyriū vitā tēporalē finiuit. Itē ī limbū: q̄z ꝑ
us chriſto ad inferos deſcēdit. h Rectas facite ī ſolitu/
dine ſemitas dei nr̄i. Parare viaſ dn̄i / ꝑtinet ad ſeclares:
ſed rectas facere ſemitas / ꝑtinet ad clauſtrales. Recte aūt fiūt

 * ſemite dn̄i

¶ a ¶ Oīs vallis exaltabit. Hoc eñ ſi intelligat factū ad lrāz/ neceſſe fuit ꝙ angelico fieret auxilio ñ hūano. Oīſ vallis exaltabit/ vl' iplebit: ad lrāz: b ¶ Et oīſ mōs ꝛ collis hūiliabit: qſi ita erit bona via ꝙ tota erit ęqualis: ꝛ deſcendent montes maiores ꝛ colles minores ꝛ valles implebunt: ita ꝙ tota terra plana erit/ ꝛ optima ad gradiendū. c ¶ Et erūt praua in directa ꝛ aſpera i vias planas: qſi vię quę pus erāt praue ꝛ tortuoſę: tūc erūt recte: ꝛ q̄ pus erāt aſperę/ tūc erunt planę. Et qſi qs q̄reret: quō pōt hoc fieri ꝙ iudei recedāt/ oſtendit cū ſubdit: d ¶ Et reuelabit glīa domini. i. qꝛ glīa dñi ita manifeſtabit i iudęoꝝ reuerſiōe. Vel/ Reuelabit gloria dñi/ in babyloniorū deſtructiōe. In h̄ eñ ꝙ babylonij deſtructi ſunt/ apparuit dñs glorioſus q̄ hoc totū futuꝝ p̄dixerat. j. xlv. a. Vñ cū cyr' audiſſet ꝙ dñs h̄ de eo p̄dixerat/ dedit licentiā pp̄lo iudaico reuertēdi. Et ita patet ꝙ reuelatio glię dñi in babylonioꝝ deſtructiōe fuit cauſa reuerſiōis iſti'. e ¶ Et videbit oīs caro parit'. i. oīs hō videre poterit: f ¶ Quia os dñi locutū ē. i. ꝙ dñs hoc p̄dixit: vel pp̄ha a dño/ q̄ eſt os dñi. Vel ſm hebręos: videbit oīs caro pariter ꝙ os dñi locutū eſt. i. omis hō videbit ꝙ dñs loqt hoīb' in voce illa. Septuagita: Et videbit oīs caro ſalutare dei: qꝛ dñs locut' ē. g ¶ Vox dicētis: Clama. q. d. eſaias: Vox dñi audita eſt a me/ dicētis mihi/ clama. h ¶ Et dixi. i. reſpondi i ¶ Quid clamabo? Et reſpondit dñs: Clama ꝙ/ k ¶ Oīs caro fęnū. q. d. hō ꝛ qcqd ipſe loqt fragile ē ꝛ cito trāſitoriū: ſ verbū dñi firmū ē ꝛ ſtabile. Vel ſic: Clama: oīs caro fęnū. i. oēs hoīes ꝛ pncipes babylōis fragiles ſūt ꝛ impotētes: ꝛ iō cito trāſitorij. l ¶ Et oīs glīa eius quaſi flos agri. q. d. gloria babylonis cito deficiet ꝛ marceſcet ſicut flos agri. m ¶ Exiccatū eſt fęnū ꝛ cecidit flos: qꝛ ſpūs dñi ſufflauit in eo. i. ſicut fęnum cito deſiccat ꝛ cadit ad ventū vrentē: ſic glīa ꝛ potētia babylonię cito cadet: qꝛ ſpūs. i. indignatio dñi: hoc eſt vindicta ſufflauit in eo/ eos puniēdo ꝛ deſtruēdo. p ¶ Vere fęnū eſt populus. i. fragilis eſt pp̄lus babylonis: Et ē cōfirmatio p̄dictoꝝ: vel ſunt verba pp̄hę cōminātis p̄dicta verba dñi. q ¶ Exiccatū eſt fęnū. i. regnū babylonioꝝ deſtructū: p̄teritū p̄ futuro. r ¶ Et cecidit flos. i. glīa ꝛ nobilitas babylonioꝝ decidit. Et ē repetitio ad maiorē ꝯfirmationē. s ¶ Verbū aūt dñi ſtabit/ vel/ manet i ęternū/ firmū ꝛ imobile. q. d. hoc erit: qꝛ dñs p̄dixit hoc: cui' verba ſunt imutabilia. Et qꝛ vix audet aliqs aduerſa nūciare magnis: Ideo pp̄ha confortat hic ꝛ admonet nihil timere: ſed nūciare audacter/ cū ſubdit: t ¶ Sup montē excelſū aſcēde/ vt videaris ab oīb' et audiaris. Nota Interliñ. illā: Sup montē excelſū. Glo. i. chriſtū. Cōtra. j. Corī. vj. d. Portate deū i corpe vr̄o. Ergo ipſe eſt ſupra nos. Solutio. Nos debem' portare ipſū p imitationē: ſ ſup eū debem' eſſe ſic ſup fundamētū: vt fundati ſimus in ipſo p fidē/ ſpem/ ꝛ charitatē. Itē Glo. Sup montē excelſū/ chriſtum: vt nihil annūcies niſi qd̄ ab ipſo habes: q̄ ſm hoc nō licet aliqd annūciare niſi qd̄ eſt in textu ſacrę ſcripturę. Solutio. Nihil annūcies niſi qd̄ ab ipſo habes. i. non annūcies cōtrariū ei' qd̄ ab ipſo habes. v ¶ Tu q̄ euāgelizas ſion. i. q̄ bona nūcias ſion. i. iudęis. q. d. apte p̄dica iudęis deſtructionē babylonię. Hiero'. Porro hebraicū cęteri interp̄tes ponūt in genere fęminino: vt dicant/ q̄ euāgelizas ſion: x ¶ Exalta i fortitudine vocē tuā. i. clama fortiter vt mlti audiāt vocē tuā: y ¶ Qui euāgelizas hierlm. i. q̄ p̄dicta bona nūciare debes hierlm: hoc eſt iudęis. Andreas. Ad vocē clamantē dñs ſermonē conuertit. q. d. tu vox q̄ bonū nūcias ſion ꝛ hierlm: magno ꝛ alto clamore nūcia: vel tu

¶ q̄ pfers vocē

B

Eccī. 14. c.
Iac. 1. b.
1. Pet. 1. d.

Tertia pars

Quarta pars

a b Oīs vallis exaltabit: ꝛ oīs mons ꝛ collis humiliabit: et
c erūt praua in directa ꝛ aſpe-
d ra in vias planas. Et reuela-
e bit gloria dñi: et videbit oīs
f caro pariter ꝙ os dñi locutū
g h eſt. Vox dicētis: Clama: ꝛ
i dixi: Quid clamabo? Oīs
k l caro fęnū: ꝛ oīs gloria ei' qſi
m flos agri. Exiccatū eſt fęnū
n o ꝛ cecidit flos: quia ſpūs dñi
p ſufflauit in eo. Vere fęnū eſt
q popul': Exiccatū eſt fęnū et
r s cecidit flos: verbū autē dñi
t manet i ęt'nū. Sup montē
v excelſū aſcēde tū q̄ euāgeli-
x zas ſion: exalta i fortitudine
y vocē tuā q̄ euāgelizas hieru

* ſemitę dñi/ pp̄ter p paupertatē. Rectū eñ eſt cui' mediū nō exit ab extremis/ vel vltimis. Vltima aūt vitę ſancti iohānis ſunt paupertas ꝛ vilitas. Vñ Iob. j. d. Nudus egreſſus ſū de vtero matris meę: ꝛ nud' reuertar illuc. Eſt q̄ rect' clauſtralis qui nuſq̄ a paupertate deuiat: ſed p ipſā vt p ſemitā rectiſſime graditur ad gaudia padiſi. Ipſa eñ ē ſemita rectiſſima eundi ad regnū. Prouerb. iij. c. Vię ei' vię pulchrę: ꝛ ſemitę eius pacificę. Nihil eñ ita ſecurū ꝛ ita pacificū ē vt paupertas. Et Math. v. a. Beati paupes ſpū. i. volūtarie: qm̄ ipſoꝝ ē regnū cęloꝝ. Sed fere null' eſt q̄ mō ambulet p ſemitā iſtam. H̄. xxxiij. b. Diſſipatę ſūt vię: ceſſauit trāſiens p ſemitā. a ¶ Oīs vallis exaltabit: ꝛ oīs mōs ꝛ collis hūiliabit. Hoc eſt qd̄ dī Luc. xiiij. c. Oīs q̄ ſe exaltat hūiliabit: ꝛ q̄ ſe hūiliat exaltabit. Prouer. xv. d. Gloriā p̄cedit hūilitas. c ¶ Et erūt praua in directa ꝛ aſpa i vias planas. Hoc pōt exponi de beato Laurētio/ quē duxit aſpitas cratulę ad directa ꝛ plana padiſi gaudia: Et de q̄libet pęnitēte qui p aſpera pęnitētię ducit directe ad gaudia padiſi. Math. iij. a. Facite pęnitētiā. Sap. x. b. Iuſtū deduxit dñs p vias rectas: ꝛ oſtēdit illi regnū dei. d ¶ Et reuelabit glīa dñi. Primo fuit reuelata glīa dñi in mūdi creatiōe. Secūdo in eiuſdē p diluuiū purgatiōe. Tertio i eiuſdē p octo aīas repatiōe. Quarto in eius p legē inſtructiōe. Quīto i eius p reges gubernatiōe. Sexto i pp̄li ſui p captiuitatē multiplicē punitiōe. Septio in eiuſdē ab hoſtib' fortiſſimis mirabili liberatiōe. Octauo i miraculoꝝ p filiū opatiōe. Nono in mūdi toti' p paſſionē vni' hoīs redēptiōe. Decimo i antiqꝝ patrū de limbo liberatiōe. Vndecimo in filij ſui accelerata cū aliqb' milib' ſuis reſurrectiōe. Tādē aūt manifeſtabit ex toto i generali amicorum glificatiōe ꝛ inimicoꝝ patēti ꝯfuſiōe. e ¶ Et videbit oīs caro parit' ꝙ os dñi locutū ē/ vbū dei pr̄is. i. filiū quē de' pat genuit: hoc eñ ē dicere ſuū. Videbit tūc oīs caro: ſ boni i deitate ꝛ hūanitate: Mali etiā/ ſ tm̄ i humanitate. Videbit etiā tūc omnis caro ꝙ locut' eſt dominus p pp̄hetas: bonis p̄mia pmittēdo: ꝛ malis ſupplicia cōminādo. g ¶ Vox dicētis: Clama. Ecce pp̄hę dat mādatū ꝛ auctas p̄dicādi. In q̄ notat ꝙ null' p̄dicatiōis officiū debet aſſumere niſi miſſus. Ro. x. c Quō p̄dicabūt: niſi mittant? i ¶ Quid clamabo? Ita deberēt facere p̄dicatores/ petere. ſ. a dño/ qd̄ p̄dicarēt p orōnē ꝛ ſtudiū ſcpturaꝝ. Multi aūt petūt h̄ a q̄ternis: multi a ſua inuentiōe/ ſiue ingenio: ſ a deo pauci. Vñ H̄. viij. d. Nūquid nō pp̄lus a deo q̄rit viſionē p viuis ac mortuis? Pſ. De medio petraꝝ dabūt vocē. k ¶ Oīs caro fęnū. Fęnū naſcēdo hꝫ virorē: creſcēdo decorē ꝛ florē: ſ exiccatū ardore ſolis terit in puluerē: Sic hō hꝫ virorē in puerili ętate/ decorē ꝛ florē i iuuētute: ſ tandē redit i puluerē i morte. Itē hō habet virorē p innocētię ſtatū: florē ſo p virtutū pgreſſū: ſ oīa hec reducunt i puluerē p pctm̄. Vñ Threñ. j. b. Egreſſus ē a filia ſion oīs decor ei'. m ¶ Exiccatū ē fęnū/ iuuētutis i morte. n ¶ Et cecidit flos/ mūdanę pſperitatis: o ¶ Quia ſpūs dñi ſufflauit i eo/ diſſoluēdo corp' ab aīa graui ifirmitate. Vñ Iaco. j. b. Exort' ē ſol cū ardore: ꝛ arefecit fęnū: ꝛ flos ei' decidit: ꝛ decor vult' ei' depijt. De fęno fit vitꝝ clariſſimū: ſic de carne obſcura fit caro glīoſa. p ¶ Vere fęnū ē pplus/ i pncipio debilis: poſtea debilior: i fine debilium'/ i aqs deliciaꝝ ꝛ limo frenoꝝ defix'. q ¶ Exiccatū ē fęnū ꝛ cecidit flos: idē ē qd̄ pus. s ¶ Verbū aūt dñi manet in ęt'nū. Vñ Math. xxiij. c. Cęlū ꝛ t'ra trāſibūt: vba aūt mea nō trāſibūt. t ¶ Sup montē excelſū aſcēde tu q̄ euāgelizas ſion. Triplex notat h̄ altitudo q̄ in p̄dicatiōe reqrit. ſ. in ſcia: in vita: in doctrina. x ¶ Exalta i fortitudine vocē tuā

* tudine vocē tuā

No taliter

35. q. 10. c. l.
Bt. pei
nři ſtabit

Iobel. 1. d.

Glīa dei fuit reuelata multipliciter

Pſ. 103.

q̄ ꝓfers vocē iudeis. Vel ſi ſion ⁊ ſi hierl'm/ vocatiui ſunt: ita ꝙ ad ipſa dirigat̄ ſermo. Et huic lr̄e ꝯcordat Hiero⁹: et dic: Que euāgelizas. q. d. hierl'm et ſion q̄ euāgelizas. i. predicas magnalia dei: poſt liberationē tuā p̄dica apte. a Exalta/ noli timere. q. d. p̄dica ſecure ⁊ nō oportet ꝙ tu timeas. b Dic ciuitatib⁹ iude. i. ciuitatū q̄ ſūt i iudea habitatorib⁹. Et qd: c Ecce de⁹ veſter/ veniet cito ad liberādum vos. Septuaginta: Ecce dñs veſter: ecce dominus
j.62.d. deus cum virtute veniet: ⁊ brachium eius cum dominatione. d Ecce dñs de⁹ in fortitudine veniet. i. venire apparebit i mirabili iudeoꝝ reuerſiōe: vel in babylonie deſtructiōe ꝑ medos. ſ. ⁊ pſas: e Et brachiū ei⁹. i. cyrus elect⁹ p̄nceps ei⁹: f Dn̄abit/ babyloniꝭ. g Ecce merces ei⁹ cū eo. i. impletio ꝓmiſſiōis facte iudeis de reuerſiōe ſua: vel fertilitas tr̄e ſue in reditu: vel retributio ſeruientib⁹ ſibi. h Et opus illi⁹ corā illo. i. iudei reuertētes: qd̄ dicit̄ opus ei⁹ ꝓpter miſericordē liberationē ⁊ potētie manifeſtationē corā illo tanꝗ̄ ductore. Septuaginta. Et opus ei⁹ i ꝯſpectu illi⁹. i Sicut paſtor gregē ſuū paſcet. i. cōgregationē reuertentiū paſcet i deſerto ꝑ qd̄ redibūt: ſicut paſtor paſcit gregē ſuū. k In brachio ſuo cōgregabit agnos. i. in potētia ſua cōgregabit iudeos i diuerſis terris diſpſos: q̄ dicunt̄ agni q̄ſi ſimplices ⁊ māſueti/ reſpectu illoꝝ de decē tribub⁹. l Et i ſinu ſuo leuabit. q. d. valde ſuauiter ⁊ cū magna diligentia reducet eos: ſicut mater q̄ in ſinu ſuo nutrit puerū ſuū. m Fetas ipſe portabit. i. infirmos redeuntiū portabit/ dando fortitudinē vel tp̄is oportunitatē.

C

a ſalē: Exālta/ noli timere. Dic
b c ciuitātib⁹ iude: Eccē de⁹ vr̄.
d Eccē dn̄s de⁹ in fortitudine
e f veniet: et brāchiū eius dō/
g minabit̄. Eccē merces eius
h cum eo: ⁊ opūs illius coram
i illo. Sicūt paſtor gregē ſuū
k paſcet: i brāchio ſuo cōgre/
l gabit agnos: ⁊ in ſinū ſuo le/
m uabit: fetās ipſe portabit.
n Quis mēſus ē pugillo aq̄s:
o et celōs palmo ponderauit:

Sicut paſtor gregē ſuū paſcet. Septuagita: Populum ſuum: et in brachio ſuo congregabit agnos: ⁊ p̄gnantes cōſolabit̄: alios cū fiſtula cōſolationis: alios cū virga tribulatiōis: et hec etiam quādoq; alternando ſic paſtor.

Quinta pars n Quis mēſus ē pugillo aquas. Quia poſſet aliquis de p̄dict̄ heſitare ⁊ dicere: Nō poſſet eſſe ꝙ tā potēs regnū et nobile deſtrueret̄: Jdeo oſtēdit omnipotentiā dei ꝑ multa opa facta ſupra naturā: vt exemplo illoꝝ ꝓbet hoc a domino facile poſſe cōtingere. Vn̄ dic: Quis menſus ē pugillo aquas: quaſi nullus hoc poſſet facere niſi deus. o Et celos palmo ponderauit: q. d. ipſe ſolus. Pugillus eſt manus cōtracta

Moraliter * tudine vocē tuā q̄ euāgelizas hierl'm. Vn̄ Oſee. viij. a. Jn gutture ſuo ſit tuba: q̄ſi aquila ſup domū domini. a Exalta/ noli timere. Hiere. j. d. Ne formides a facie eoꝝ. Ezech. ij. c. Ne timeas eos neq; ſermōes eoꝝ metuas. b Dic ciuitatib⁹ iude: Ecce deus veſter/ veniet ad retribuendum bonis gaudia in iudicio/ ⁊ malis ſupplicia. De his em̄ duobus debet eſſe p̄dicatio. Hoc mandatū impleuit
Joh. i. d. Iohānes/ q̄n videns dominū diſcipulis ſuis/ dixit: Ecce agn⁹ dei: ecce qui tollit peccata mūdi. Nota ꝙ/ ecce/ frequēter ponit̄/ vbi agit̄ de incarnatiōe: vt melius attendat̄ ⁊ firmi⁹ memorie cōmendet̄. d Ecce domin⁹ deus in fortitudine veniet: ⁊ brachiū eius dominabit̄. Hoc ꝯtra ad malos: quibus ꝓprie domin⁹ tūc apparebit q̄n deſtruet eos.
Pſ. 9. Unde Pſ. Cognoſcet̄ dn̄s iudicia faciēs: qui modo ignorat̄
Pſ. 65. iniurias ſuſtinens. Pſ. Qui dominat̄ in virtute ſua in eternū. i. in vindicte retributione. Frater em̄ eſt/ vel quaſi ſeru⁹ in miſerie exhibitione. Gen. xlv. g. Joſeph viuit ⁊ ipſe dominat̄ in omi terra egypti. i. peccatoꝝ. g Ecce merces ei⁹ cū eo: ⁊ opus illi⁹ corā illo. Hoc quo ad bonos: quibus mercedem bonoꝝ operū retribuet: quib⁹ opus ſuū exhibebit qd̄ eſt miſericordia: Juſticia em̄ quaſi alienū opus eſt. Unde ꝓpheta cū loqueret̄ de iuſticia. ſ. xxviij. f. ait: Peregrinū eſt opus eius ab eo. De mercede iſta poteſt dici ꝙ appetēda eſt: quia ꝓpinqua: ⁊ qꝛ durabilis: ⁊ qꝛ magna. De primo dicit̄/ Apoc. xxij. c. Ecce venio cito ⁊ merces mea mecum ē. Eccl. xj. c. Benedictio dei in mercedē iuſti feſtinat: ⁊ in honore veloci ꝓceſſus illius fructificat. De ſecūdo dicit̄ Eccl. xviij. c. Merces dei manet in eternū. De tertio/ Gen. xv. a. Ego ſum merces tua magna nimis. Merces iſta ſpecialiter expoſita eſt venalis in paſſione filij: ante paſſionē em̄ clauſa erat. Vn̄ Zach. viij. b. Confortent̄ manus veſtre qui auditis in dieb⁹ iſtis ſermones iſtos ꝑ os ꝓphetaꝝ: in die qua fundata eſt domus domini exercituū. i. eccleſia vt templū edificaret̄ ex duobus parietib⁹. ſ. gentibus ⁊ iudeis. Et ſtatim ſequit̄: Si quidē ante dies illos merces hoīm nō erat. i Sicut paſtor gregē ſuū paſcet.

Itē paſcit dn̄s malos: ſicut paſtor arietes/ diuitijs tēporalibus impinguādo. Hiere. xij. a. Bn̄ eſt omnib⁹ qui p̄uaricant̄ ⁊ inique agunt: Plantaſti eos ⁊ radicē miſerūt/ proficiūt et faciunt fructū. Et poſt pauca. Congrega eos quaſi gregem ad victimā. Ad iſtos arietes i collo ſuſpendit̄ campana adulationis/ inanis glorie/ iactantie/ et fauoris humani. Bonos autē paſcit domin⁹ ſicut oues/ eos ab alienis ſegetibus coercendo. Unde Pſ. Diuitie ſi affluant/ nolite coꝛ apponere. Pſ. 61.
Item eos ꝑ totam diem p̄ſentis vite vſq; ad veſperā mortis cuſtodiendo: ⁊ in nocte mortis corpora eoꝝ vſq; ad futurā diem iudicij reſeruando. Unde Exo. xiij. d. et. xiiij. c. legit̄ ꝙ dominus cuſtodiebat filios iſrael ꝑ diem in columba nubis: ⁊ per noctē in igne. Item eos in ouili ſuperne glorie ſingillatim ⁊ ſm̄ diuerſitatē meritoꝝ diuerſimode collocando. Vn̄ Hiere. xxxiij. b. Adhuc trāſibūt greges ad manū numerantis. Item ipſis ſuam noticiā imprimēdo: ⁊ nomia eorum in libro vite ſcribendo. Unde Joh. x. c. Oues mee vocem meā audiūt: ⁊ ego cognoſco oues meas: ⁊ cognoſcūt me mee. Itē eos quādoq; virga afflictionis temporalis tangendo. Unde Heb. xij. b. Flagellat autē omnē filiū quem recipit. k In brachio ſuo cōgregabit agnos: id eſt infirmos ⁊ debiles cuſtodiet in fortitudine ꝓtegendo contra inimicū. Item mites ⁊ humiles qui per agnos ſignificant̄ portat dominus duob⁹ brachijs: timore. ſ. ⁊ amore. Timore retrahendo a malo: amore autē vt dextro brachio deportans ad bonum: vel afflictiōe vl' cōſolatione. l Et in ſinu ſuo leuabit/ quietem cōtemplatiōis ipſis tribuendo. Item cōgregat hic dominus agnos ſuos: id eſt māſuetos ⁊ humiles ꝑ vnitatem fidei in eccleſiā militantē: ſed in ſinu ſuo leuabit eos ꝑ exhibitionem plene cognitiōis in eccleſiā triumphantē. m Fetas ipſe portabit: id eſt p̄dicatores qui filios deo parturiunt per p̄dicationē ⁊ doctrinam. Unde vnus eorum dicit: Filioli mei quos iterum parturio: Gal. iiij. c. De hoc dicit̄. j. xlvj. b. Ego feci ⁊ ego feram/ in p̄ſenti: ego portabo et ego ſaluabo/ i futuro. Et Hiere. xxxj. b. Qui diſperſit iſrael ꝯgregabit eum: ⁊ cuſtodiet eum ſicut paſtor gregem ſuum. Multi tamē non cognoſcūt paſtorē ſuum. Unde Oſee. xj. b. Portabam eos in brachijs meis: ⁊ neſcierūt ꝙ curarē eos. n Quis menſus eſt pugillo aquas: ⁊ celos palmo ponderauit: Nota ꝙ pugno ſolet homo ꝑcutere ad ledendum: ſed palmo ſepius ad caſtigandū. Domin⁹ ergo aquas: id eſt corda fluxibilia ⁊ inſtabilia pugno metit̄. i. ſententia dura et irreuocabili: Sed celos. i. iuſtos viros palmo metit̄. i. percutit non ad grauandū: ſed ad caſtigandū. Et notabiliter p̄ponit̄ metiri pugillo menſure palmi. Dn̄s em̄ p̄us percuſſit pugno grauit̄ puniēdo pctōres i legis datiōe: q̄n dictū ē: Oculū ꝓ oculo: dentē ꝓ dēte: Exo. xxj. c. Sȝ poſtmodū percuſſit palmo in euangelica cōdonatione. Vn̄ Petro dictū ē/ ⁊ in petro cuilibet: ꝙ peccāti fr̄i dimittat: nō ſolū vſq; ſepties: ſed vſq; ſeptuagies ſepties: Matth. xviij. c. Sic etiā faciet in die iudicij: qꝛ pugillo nō pugno percutiet: qꝛ citra ꝯdignū puniet: ſed palmo celos pōderabit: qꝛ bonos vltra cōdignū remunerabit. Vn̄ j. lxj. a. Ut p̄dicarē captiuis īdulgentiā ⁊c. Dic ergo: Quis mēſus eſt. Apoc. xviij. b. Quātum glorificauit ſe

ſ manus cõtracta ⁊ clauſa: palmꝰ aũt manꝰ extenta ſiue apta.
In hoc ḡ ꝙ dñs dr̃ mẽſus eſſe aquas pugillo: oſtẽdit ꝙ dñs
Ps.77. magnã ptẽ aq̃ꝝ ſub terra abſcõdit. Vñ Ps. Statuit aq̃s q̃ſi
in vtre. Per h aũt ꝙ dr̃ celos ponderaſſe palmo/ oſtendit ꝙ
Ps.103. dñs celos nõ abſcõditos ſ3 aptos fecit. Vñ Ps. Extẽdẽs ce-
lũ ſicut pellẽ. a Quis appẽdit tribꝰ digitis molẽ terre: Quã aliquis vult leuare aliq̃d ponderoſũ/ appo-
Sap.9.c. nit totam manũ: ſed ſi
Ro.11.d. vult leuare leue/ duos
B tm̃ vł tres digitos apponit. Vult ḡ dicere ꝙ dñs tã fortis eſt vt totã terrã ſuſtineat q̃ſi aliq̃d leue. b Appẽdit/ i medio mũdi ſenſibilis: ſup nihilũ/ vt dicit
†Ps.23. Glo. Sz ꝯ in Ps. dr̃
Ps.135. de terra: Ipſe ſup maria fũdauit eã. Et iterũ: Qui fũdauit trã
ſup aq̃s. Sol. Ibi accipit ſup/ i. ꝓprie ſm q̃d aliq̃d dr̃ ſup
aliud tãq̃ ſup fũdamẽtũ: terra eñ ſic ſup nihil fũdata ẽ. c Et libꝛauit i põdere mõtes/ maiores: d Et colles/ minores
in ſtathera. Nota/ tũc ſcit quãti ponderis ẽ res/ q̃n librat ⁊
põderat. Vult ḡ dicere ꝓpha: Quis ſcit quãtũ ponderãt mõ-
tes ⁊ colles: Solus deꝰ. q.d. q̃ p̃dicta põt facere ⁊ cognoſce-
re facile poterit ſubuertere babylonẽ. Vel ſm Aug. Pondꝰ
eſt imperꝰ cuiuſq̃ rei tẽdẽtis ad ſuũ locũ. q.d. q̃s eſt q̃ mõtes
⁊ oĩa oꝛdinauit ſuis ꝓprijs locis: Nullꝰ niſi ſolꝰ deꝰ. Unde
Phus: Ponderibꝰ librata ſuis. Sed q2 aliq̃s dicere poſſet:
Dñs non fecit p̃dicta ſine auxilio: ideo adiũgit: e Quis adiuuit ſpm̃ dñi. i. ſpm̃ qui eſt dñs: vel ſapiẽtiã dñi: q.d.
nullꝰ. Septuagita: Quis cognouit mentẽ dñi: Et q2 adhuc
poſſet q̃s dicere ꝙ plato ⁊ alij phi docuerũt dñm ⁊ adiuue-
rũt ad hec faciẽda/ ſubdit: f Aut q̃s ꝯſiliarꝰ eius fuit
⁊ oſtẽdit illi/ p̃dicta eſſe faciẽda: q.d. nullꝰ. g Cũ q̃ inijt
cõſiliũ/ q̃liter opari debuiſſet: h Et inſtruxit eum: q.d.
nullꝰ. i Et docuit eũ ſemitã iuſticie. i. regulã opandi.
k Et erudiuit eũ ſciã/ cognoſcẽdi bonũ ⁊ malum: l Et
viam prudentie/ eligendi bonum a malo/ oſtendit illi:
q.d. nullꝰ. Septuginta: Quis docuit iudiciũ/ ⁊ viã intelligen-
tie q̃s oſtẽdit illi: m Ecce gentes q̃ſi ſtilla ſitule. Se-
ptuaginta: Cũcte gentes. Sicut ille q̃ poꝛtat ſitulã plenã aq̃,
ſi vna gutta cadat parũ curat: ſic dñs parũ curat de oĩbꝰ gen
tibꝰ. Et reuera q̃tũ ad ipſũ/ nihil eſt ſcia oĩm hoĩm: vel ſicut
gutta ſitule nihil eſt reſpectu totiꝰ aque: ſic poteſtas oĩm ho-
minũ reſpectu poteſtatis dei. q.d. magna ẽ aq̃ ⁊ gutis: ⁊ tñ deꝰ
eã ſuſtinet ⁊ cõtinet cũ ſit omipotẽs. n Et q̃ſi momẽtũ
ſtathere reputate ſunt. q.d. ſicut ſtathera defacili ⁊ q̃ſi ꝑ
nihilo in vtrãq̃ ptẽ inclinat: ſic nihil ſũt gentes corã eo: et ita
defacili põt eas cõuertere ad dñm q̃ñcũq̃ voluerit ſicut mo-
uet ſtathera: ⁊ ſicut lingula q̃ ẽ in medio ſtathere ꝯuertit vbi
vult librãs. Septuagita: Et q̃ſi ſaliua reputate ſũt. Foꝛte di
ceret aliq̃s ꝙ ita põt dñs facere in terra nõ munita: ſed nõ ſic i
terra munita: maxĩe i inſulis q̃ foꝛtes ſunt ⁊ nõ poſſũt obſide-
ri niſi ꝑ naues: Immo dic ipſe: o Ecce inſule/ quãtũcũq̃
foꝛtes: p Quaſi puluis exiguꝰ. i. defacili ipelli poſſũt
ab eo: ſic paruꝰ puluis a vento. Et q2 tantꝰ ẽ dñs: ideo nec li-
gna poſſunt ſufficere neq̃ animalia in holocauſtũ ad impen-
dendũ ei honoꝛẽ quãtꝰ debet ei impẽdi: Vñ dicit: q Et libanꝰ/ vbi ſũt multa ligna: r Nõ ſufficiet ad ſuccẽden
dũ/ ignẽ ꝓ holocauſtis: s Et aĩalia eiꝰ. i. libani: vbi paſce-
bant multa aĩalia. Vel/ eius. i. dñi: q2 oĩa aĩalia eiꝰ ſunt. t
Nõ ſufficient ad holocauſtũ/ ſm honoꝛẽ q̃ ſibi debet
impẽdi. Vel hoc dicit: vt gẽtes ab idolatria hoſtiaꝝ reuocet.
v Oẽs gentes q̃ſi nõ ſint: ſic ſunt corã eo. i. eiꝰ cõpa-
ratiõe q̃ſi nihil/ vel ꝓpe nihil ſunt: x Et q̃ſi nihilũ ⁊ in-
ane reputate ſũt ei. Septuagita: Cũcte gentes q̃ſi nihili
reputate ſunt. i. cõparatiõe eius: vel ſm iudiciũ eiꝰ q̃ſi nihil re-

a Quis appẽdit tribus digi-
b tis molem terre: et libꝛauit
c in pondere montes ⁊ colles
d i ſtathera: Quis adiuuit ſpi-
e ritũ dñi: aut quis cõſiliarius
f eius fuit ⁊ oſtẽdit illi: Cum
g quo inijt conſiliũ: ⁊ inſtruxit
h eũ ⁊ docuit eum ſemitã iuſti-
i cie: ⁊ erudiuit eum ſcientia ⁊
k viã prudẽtie oñdit illi: Ecce
l

m gentes q̃ſi ſtilla ſitule: et q̃ſi
n momentũ ſtathere reputate
o ſunt. Ecce inſule quaſi pul-
p uis exiguus: ⁊ libanꝰ nõ ſuf-
q ficiet ad ſuccendendũ: ⁊ aĩa-
r lia eius nõ ſufficiet ad holo-
s cauſtũ. Oĩs gentes q̃ſi nõ
t ſint: ſic ſunt corã eo: et q̃ſi ni-
v hilũ ⁊ inane reputate ſunt ei.
y Cui ergo ſimilẽ feciſtis deũ:

putant gentes ꝓpter ſuoꝝ multitudinẽ pctõꝝ. y Cui ḡ ſi-
milẽ feciſtis deum: Sexta pars eſt in qua inuehit cõtra Sexta pars
idolatras/ ne iudei de captiuitate reuerſi redeant ad idolatriã.
q.d. ex quo talis ⁊ tantus eſt dominus ſicut dixi vobis: Cui
ergo ſimilẽ feciſtis deum: aut quã imaginẽ pone-
tis ei: O vos q̃
* ⁊ in delitijs fuit: Moraliter
tantum date illi toꝛ-
mentum et luctum.
Deut. xxv. a. Pro
menſura peccati erit
et plagarum modus.
Ꝫ. xxvij. b. In menſu
ra ⁊c. Matth. vij. a.
In q̃ mẽſura mẽſi fue
ritis: remetiet vobis.
a Quis appẽdit
tribꝰ digitis molẽ
terre: Moles terre ẽ
peccatoꝛ quẽ appẽdit
dñs tribꝰ digitis. i. ꝯfeſſiõe/ ꝯtritiõe/ ſatiſfactiõe. c Et libꝛa-
uit i põdere mõtes. Mõtes. i. ſupbos librat dñs in pon-
dere: q2 quãto plus acq̃rũt honoꝝ ⁊ dignitatũ: tãto ꝓfundiꝰ
⁊ citius in inferna deſcẽdunt. Vñ Job. xxi. b. q̃n omnẽ felici-
tatẽ/ poſſeſſiones/ ⁊ ꝓlis multitudinẽ deſcripſit/ ſubdit: Et
in puncto ad inferna deſcẽdunt. Et Ps. Vidi impiũ ſuperex- Ps.36.
altatũ ⁊ eleuatũ ſicut cedros libani: ⁊ trãſiui ⁊ ecce nõ erat. Vere
eſt q2 iã ceciderat. Et Apoc. xviij. b. Quãtũ gloꝛificauit ſe
⁊ in delitijs fuit: tantũ date ei toꝛmentũ ⁊ luctũ. d Et col
les in ſtathera. Vñ Job. xxxi. a. Appendat me in ſtathera
iuſta. e Quis adiuuit ſpm̃ dñi: aut q̃s cõſiliarꝰ
eius fuit: ⁊ oſtẽdit illi: Roma. xi. d. Quis cognouit ſen-
ſum dñi: aut q̃s cõſiliariꝰ eiꝰ fuit: aut q̃s pꝛioꝛ dedit illi ⁊ retri-
buet ei: Hiere. xxiij. d. Quis eñ affuit i cõſilio dñi: ⁊ vidit ⁊
audiuit ſermonẽ eiꝰ: Job. xij. c. Apud ipſũ eſt ſapientia ⁊ foꝛ
titudo: ipſe habet conſiliũ ⁊ intelligentiã. Cõſiliũ dare ſtulto
charitatis eſt: conſiliũ dare ſapiẽti oſtẽſionis eſt: cõſiliũ da-
re inſipiẽtie ꝑuerſitatis ẽ. m Ecce gentes q̃ſi ſtilla ſi-
tule. i. parum viuũt ⁊ viles ſũt. Septuaginta: Quaſi ſaliua
reputate ſũt. Eccĩ. xviij. a. Numerus dierũ vite hominũ vt
multũ cẽtũ anni ⁊c. n Et quaſi momentũ ſtathere
reputate ſunt. In hoc ſignificat inſtabilitas vite hũane.
Momẽtũ eñ ſtathere defacili ad vtrãq̃ partẽ iclinat. Sup
Numeri. xij. d. Si ſpuiſſet pater ſuus in faciẽ eius ⁊c. dicit
Origenes in Glo. Hinc eſaias: Omnes gentes ſicut ſtilla ſi-
tule: ⁊ ſicut ſputũ reputate ſunt. o Ecce inſule quaſi
puluis exiguus. Inſule dicunt ſancti: qui cõtinue fluctibus ⁊ ictibus ꝑſecutionũ tundunt: ſed tamẽ nõ ſubmergunt.
Et hi quaſi puluis exiguus comparatiõe domini: Vñ abraã
Geñ. xviij. d. Loquar ad dominũ meũ cũ ſim puluis ⁊ cinis.
Et Numeri. xxiij. b. Quis dinumerare poſſit puluerem ia-
cob: Et nota/ ſi vis accedere ad inſulã/ oportet te intrare ma-
re: ita ſi vis venire ad ſocietatẽ ſanctoꝛum opoꝛtet te ſuſtine-
re ictus ⁊ fluctus tribulationũ. Unde Act. xiiij. d. Per mul-
tas tribulatiões opoꝛtet nos intrare in regnũ dei. q Et libanus nõ ſufficiet ad ſuccendendũ: ita vt purgent
pctã populi. s Et animalia eiꝰ nõ ſufficient ad holocauſtũ. Ꝫ. j. c. Quo mihi multitudinẽ victimaꝝ veſtraꝝ:
v Omnes gentes quaſi nõ ſint: ſic ſunt corã eo: et
quaſi nihilũ ⁊ inane reputate ſunt ei. Hoc eſt quod
dicit in Ps. Subſtantia mea quaſi nihilum ante te. j. xlj. c. Ps.38.
Omnes gentes que pugnant aduerſũ te/ erũt quaſi non ſint.
Heſter. xiiij. c. Ne tradas dñe ſceptrũ tuũ his qui nõ ſunt.
y Cui ergo ſimilẽ feciſtis deũ: Judeus facit deũ ſimi
lem leccatoꝛi/ quaſi delectet nidoꝛe carniũ ⁊ odoꝛe. Crudeli
ſimilẽ putãt eũ deſperãtes: ſic cain. Preſumptuoſi putãt eũ
ſimilẽ fatuo/ quaſi nõ cõſideret que agunt. Vñ Job. xxij. b.
Quid nouit deꝰ: ⁊ q̃ſi ꝑ caliginẽ iudicat: nubes latibulũ eiꝰ:
nec noſtra ꝯſiderat. Auarꝰ putat eũ coꝛruptũ pecunia. Eccĩ.
vij. a. Ne dicas in multitudine muneꝝ meoꝝ reſpiciet deꝰ ⁊c.
* Quicq̃d quilibet

aũt quã imaginẽ ponetis ei. Nũquid ſculptibile cõflabit faber: aũt aurifex auro figurabit illud, et laminis argenteis argentarius? Forte lignũ ⁊ imputribile elegit artifex ſapiens: querit quomõ ſtatuat ſimulacrum ꝙ non moueatur. Nũquid nõ ſcietis? Nũquid nõ audiſtis? Nũquid nõ annũciatũ eſt vobis ab initio? Nũquid nõ itellexiſtis fũdamẽta terre? Qui ſedet ſup gyrũ terre: ⁊ habitatores eiꝰ ſũt quaſi locuſte. Qui extendit velut nihili celos: ⁊ expãdit eos ſicut tabernaculũ ad inhabitãdum. Qui dat ſecretoꝝ ſcrutatores quaſi nõn ſint iudices terre velut inane fecit.

tis ei: O vos q̃ prius fuiſtis idolatre. q.d. fruſtra cogitatis fa/cere idolũ ei: q2 nec põt aliq̃d fieri nec cogitari qđ ſit ſile ei. b Nũq̃d ſculptile cõflabit faber: qđ ſupple ſit ſile deo: c Aut nũq̃d aurifex. i. aurifaber: d Auro figurabit illũ: id eſt de auro faciet aliqđ ſculptile qđ ſit ſile deo: e Et laminis argẽteis. i. de laminis argenteis: f Argẽtariꝰ. i. opa/riꝰ in argẽto: q.d. nõ. g Forte lignum ⁊ iputribile (Hebrai/ce ſuccbã: qđ eſt genꝰ ligni imputribilis: de q̃ maxie fiũt idola) h Elegit artifex ſa/piens in hac arte vt ſimulacrũ durabile in lõgũ faciat. i Que/rit quõ ſtatuat ſi/mulacrum ꝙ non moueatur. i. quõ faciat ꝙ idolũ ſuũ ſtet firmiter i pariete: vel ꝙ non diſſoluantur mẽbra eiꝰ. Irriſio eſt eoꝝ q̃ idola fabricãt: ⁊ q̃ ea colũt vt ceſſent ab eis. q.d. ꝓpha: nec faber cudere/ nec carpentariꝰ dolare/ nec fuſor fundere/ nec aurifaber excudere ⁊ deaurare põt aliq̃d qđ aſſimiletur deo. k Nũquid nõ ſcietis/ idola nihil eſſe: et vnũ deũ eſſe naturali rõne: vnde ſm qđ ab initio naturali lege vos docui: l Nũquid nõ audiſtis/ ſaltẽ ꝑ legẽ ſcriptã q̃ hoc ꝓhibet: m Nũquid nõ annunciatũ eſt vobis/ per patriarchas. n Ab initio: tpis. i. parũ poſt initiũ. ſ. ꝑ adam/ enoch/ noe/ ⁊ ceteros: vel ꝑ ipſas creaturas: q̃ oẽs deũ ꝑdicãt vt ſuũ factorẽ: o Nũq̃d nõ intellexiſtis/ ꝑ ꝓphas: p Fũdamẽta terre/ eſſe a dño/ nõ ab idolis. i. ꝙ terra fundata ſit a deo nõ ab idolis: q Qui ſedet ſup gyrũ terre/ tanq̃ oĩa regẽs: qđ intelli/gitur ꝑ ſedet ⁊ ſup: Et oĩa ambiens: qđ intelligitur in hoc ꝙ dicit/ gyrũ: ille eſt. ſ. q̃ fundauit eã. Ex hoc verbo/ ſup gyrũ tre: vt dicit Glo. multi terrã q̃ſi punctũ ⁊ globũ eſſe cõtendũt. i. centrũ firmamẽti: ⁊ totã rotundã. r Et habitatores eiꝰ: id eſt terre: s Sũt q̃ſi locuſte/ cõpati deo. i. vani ⁊ impo/tentes in cõpatiõe eius. q.d. quid ꝗ ſupbiũt: t Qui extẽdit velut nihili celos/ materiales. i. fecit eos tenues ⁊ ſubtiles. Celi eñ de maxime ſubtili materia ſunt: ideo ꝓpter ſui tenuitatẽ ⁊ ſubtilitatẽ ſm vſum loquẽdi dicuntur nihili. Propter hmõi etiã tenuitatẽ dr in Ps. Extẽdẽs celũ ſicut pellẽ. i. diſtẽ/dens tenuiter. v Et expãdit eos. i. celos: x Sicut taber/naculũ ad habitãdũ. Septuaginta: Qui ſtatuit q̃ſi ca/merã celũ: q2 ſub eis tanq̃ ſub tabernaculo habitãt homies: ſupra ſo angeli ⁊ ſancti. Hinc etiã quidã: vt dicit Glo. in ſimi/tudinẽ ſpere celũ eſſe ꝯtendũt: ⁊ eiꝰ hemiſperiũ tris iminere. y Qui dat ſecretoꝝ ſcrutatores. i. phos: z Quaſi nõ ſint: q2 ſeq̃ntes cogitatiões cordiũ ſuoꝝ vani fiũt. a Iudices tre. i. ꝑncipes: b Velut inane fecit: q2 cito trã/ſeunt: et ſic ſũt velut inane: q2 aliq̃n apparẽt/ aliq̃n nõ. Septu/agita: Principes ⁊ regna tre ꝓ nihilo: trã aũt q̃ſi nihili fecit.

Et quidẽ neq̃

* Quicq̃d q̃libet colit ⁊ veneratur/ hoc illi deꝰ eſt/ dicit Au/guſtinꝰ. Et ſuper Ioſue. xxiiij. dicit Augꝰ in Glo. Quiſquis talẽ cogitat deũ qualis nõ eſt/ alienũ ⁊ falſũ deũ in cogitatiõe portat. a Aut quã imaginẽ ponetis ei: Summũ bonũ deꝰ eſt: Un̄ guloſi q̃ſi ſummũ bonũ in cibis ⁊ potibꝰ cõſti/tuũt/ ponũt deo imaginẽ veſi. Luxurioſi/ q̃ ſũt q̃ſi ſus lota in volutabro luti: ⁊ velut iumẽta q̃ cõputruerũt in ſtercore ſuo/ ponũt ei imaginẽ porci vel iumẽti. b Nũquid ſculptile cõflabit faber: Cõtra illud ꝓceptũ/ Exo. xx. a. Nõ facies tibi ſculptile. c Aut aurifex auro figurabit illud ⁊ la/minis argẽteis argẽtariꝰ. Multi hodie ex auro figurãt ſculptilia: multi ex argẽto: multi ex ere: multi ex ferro. Ex au/ro faciũt ſculptilia/ quicũq̃ ꝓlatos eligũt ꝓ mũdana ſapien/tia. Ex argento/ q̃ eos eligũt ꝓ eloquẽtia. Ex ere/ qui eos eli/gũt ꝓ ſeculari ⁊ inuincibili potẽtia: Ex ferro/ q̃cũq̃ eos eligũt

ꝓ alioꝝ oppreſſiõe ⁊ rapina. Ps. Simulacra gẽtiũ argẽtũ ⁊ aurũ opa manuũ hoim. g Forte lignũ ⁊ iputribile ele/git artifex ſapiens: q̃rit quõ ſtatuat ſimulacrum ꝙ nõ moueatur. Hoc ſepe fit in electiõibꝰ epoꝝ ⁊ abbatũ. Se/pe eñ/ imo ſꝑ ſapiẽtes mũdi q̃rũt quõ ſtatuãt ꝓlatũ q̃ fortis ſit genere ⁊ imputribi/lis. i. inuincibilis potẽ/tia: ⁊ hoc totũ ꝓpter tpaliũ defenſionẽ: q2 de aiabꝰ nõ curãt. Un̄ ſignãter dicitur/ ꝙ nõ moueatur: verũ eſt ad curã: ſed reſideat i do/mo ſua: ⁊ induatur nobi/liter ⁊ ſplẽdide epuletur quotidie: ſed ad viſitã/dũ ſubditos nequaq̃ moueatur. Un̄ Zach. xi. d. O paſtor ⁊ idolum derelinquẽs gregem. Paſtor nomie: idolũ re. Idolũ officio: ſed paſtor dignitate. Paſtor curã ſuſcipiẽdo: ſed idolũ domi imobilis reſidẽdo: et gregẽ penitus negligẽdo. Cõtra q̃s/ Prouer. vi. a. Fili mi ſi ſpopõderis ꝓ amico tuo/ defixiſti apud extraneũ manũ tuã: ⁊ illaqueatꝰ es verbis oris tui: ⁊ captꝰ ꝓprijs ſermonibꝰ: Fac ergo qđ dico fili mi ⁊ temetipſũ libera: diſcurre/ feſtina/ ſuſci/ta amicũ tuũ. k Nũquid nõ ſcietis. Hic redarguuntur nõ illi q̃ neſciũt: ſed q̃ ſcire nolũt nec audire. Un̄ ſequitur: l Nũquid nõ audiſtis. In hoc redarguuntur q̃ ſermones nolũt audire/ in quibꝰ addiſcitur q̃d oporteat credi vel teneri. Fides eñ eſt ex auditu: auditꝰ aũt ꝑ verbũ chriſti: Roma. x. c. Et q2 nõ poteſt hõ audire niſi ſit q̃ annũciet: Ideo ſubditur: m Nũquid nõ annũciatũ ẽ vobis: q.d. ſic. Nullꝰ põt ſe excu/ſare de ignorãtia qui ſcire voluerit: quia in omnẽ terrã exiuit ſonus eorũ: ⁊ in fines orbis terre verba eoꝝ: vt dicitur in Ps. et Roma. x. d. o Nũquid nõ intellexiſtis fundamẽta terre. Hoc põt dici illis q̃ in electiõibꝰ ſemꝑ intendũt eli/gere tales: qui eccleſiã multiplicẽt ⁊ augeãt in tẽporalibus: et de aiabꝰ nõ curãt. Iſti nõ intelligũt qualia fuerũt ꝑma fun/damẽta terre. i. eccleſie. ſ. aplĩ qui ſemꝑ fuerũt nudi ⁊ pauꝑes. De his fundamẽtis dicitur in Ps. Fundamẽta eiꝰ in montibꝰ ſanctis. Iob. xxxviij. a. Ubi eras q̃n ponebã fundamẽta ter/re: Prouer. viij. d. Q̃n appendebat fundamẽta terre cum eo eram. Iſti nõ aduertũt ꝙ eccleſia ꝑmo fundata fuit ſuꝑ pau/pertatẽ: ⁊ q̃diu ſic ſtetit bñ habuit. Et de hac fũdatiõe dicitur Iob. xxvi. b. Qui appẽdit terrã ſuꝑ nihilũ. i. ſuꝑ paupertatẽ. q Qui ſedet ſuꝑ gyrũ terre. Dñs ſedet ſuꝑ vnitatẽ ec/cleſie/ q̃ſi regẽs eã ⁊ docens. r Et habitatores eiꝰ ſunt q̃ſi locuſte. Locuſte ſunt moderni habitatores eccle. i. ha/bẽtes crura retro longiora anterioribꝰ: q2 anteriorũ obliti in poſteriora ſe extendũt. Itẽ locuſte amice ſunt fortune: q̃ can/tant ⁊ ſaltant in eſtate ꝓſperitatis: ſed torpent ⁊ tacẽt in hye/me aduerſitatis. Et de vtriſq̃ dicitur Naum. iij. d. Cuſtodes tui q̃ſi locuſta: ⁊ paruuli tui q̃ſi locuſte locuſtaꝝ. Iſti ſunt ha/bitatores eccleſie qui corrodũt omnẽ virorẽ tpaliũ: que cõſi/dent in ſepibꝰ i die frigoris. i. aduerſitatis: ſol ortꝰ ẽ ⁊ auola/rũt: ⁊ nõ ẽ cognitꝰ locꝰ eaꝝ vbi fuerũt. Hoc dictũ eſt de ami/cis fortune. t Qui extẽdit velut nihili celos: ⁊ expã/dit eos ſicut tabernaculũ ad inhabitãdũ. Celi ſũt viri celeſtes: De q̃bꝰ Ps. Celi enarrãt gl̃iaꝫ dei. Hos celos extẽ/dit dñs velut nihili ꝑ hũilitatẽ: ⁊ velut tabnaculũ pauperũ ꝑ cõpaſſionẽ. Un̄ lxx. Qui ſtatuit q̃ſi camerã celos. De ſecũdo dicit aplus ad Philemonẽ. b. Uiſcera ſctõꝝ reqeuerũt ꝑ te. ſ. vl'a. Celũ mihi ſedes ẽ. y Qui dat ſecretoꝝ ſcrutato/res q̃ſi nõ ſint. Un̄ Prouer. xxv. d. Qui ſcrutator ẽ maie/ſtatis opprimetur a gl̃ia. a Iudices tre velut inane fecit. Glo. q2 cito trãſeũt. Eccĩ. x. b. Oĩs potentatꝰ breuis vita. ſ. xliiij. d. Irrita faciẽs ſigna diuinoꝝ: ⁊ hariolos i furorẽ vtẽs cõuertens ſapiẽtes retrorſum: ⁊ ſcientiã eorum ſtultã faciẽs. Et Eccĩ. xl. b. Omĩa que de terra ſunt in terram conuertentur.

* Et quidẽ neq̃

Marginal notes (left): Al. cõflauit — Al. figurauit — Al. audietis — Septima pars — Ps. 103. — Moraliter — 2. Pet. 2. d. — Iohel. 1. d.

Marginal notes (right): Ps. 113. et. 134. — Al. inhibitũ — Al. ſiꝰ an es — Ps. 18. — Ps. 86. — Ps. 18.

ꝟ a Et quidem neq̨ plãtato neq̨ ſato: neq̨ radicato in terra trũco eorũ. Per metaphorã arboris oſtendit quõ eos de terra abſtulerit. q. d. ſicut arbor q̃ nec plãtata firmiter / nec inſita / neq̨ radicat a eſt neq̨ truncũ habet in terra cito a vento tollit̃ ⁊ auellit̃: ſi c ⁊ p̃dicti principes euulſi ſunt: vtpote nõ plãtati firmiter nec radicati. Et h̃ eſt qđ dicit: a Et q̃dẽ. i. certe: b Neq̨ plãtato neq̨ ſato neq̨ radicato ĩ terra trũco eorũ. i. ſtatu eorũ minime firmato. c Repente flauit in eos / ſpũs dei. i. indignatio. i. dominꝰ q̃ſi ex indignatione eis tribulationem ĩmiſit vel mortem. d Et aruerũt. i. mortui ſunt: e Et turbo. i. repentina ſentẽtia dei: f Quaſi ſtipulam auferet eos. i. valde leuit̃ ⁊ de facili auferet eos ab hac vita. g Et cui aſſimilaſti me / o vos iudei: vl̃ gẽtes idola colẽtes: Cui ſngꝫ deoꝝ veſtroꝝ aſſimilaſtis me / cũ tanta ſit potentia mea: h Et cui adequaſtis me. i. equalẽ reputaſtis: i Dicit ſanctꝰ. i. dñs: qui ſanctus eſt ſingulariter: nõ quia alij nõ ſint ſancti ꝑticipatiõe / ſed ipſe ſolus eſt ſanctus eſſentialiter. Et eſt ſimile illud / Luc. xviij. d. Nemo bonꝰ niſi ſolꝰ deus. Verũ eſt eſſentialit̃. k Leuate in excelſũ oculos veſtros. q. d. ſi verbis nõ vultis credere de potẽtia mea / ſaltem oculis vr̃is credite. A magnitudine em̃ ⁊ pulchritudine celi ⁊ ſtellarũ poteſtis cognoſcere quãtus ego ſum qui creaui hec. Sap. xiij. b. A magnitudine creature ⁊ ſpeciei poterit creator horũ cognoſcibiliter intelligi. Et ꝙ idola non ſũt dij qui hoc facere nõ poſſent. Vnde Hiere. x. b. Dij qui non fecerũt celũ ⁊ terrã pereãt. Et hoc eſt ꝙ dicit: Leuate in excelſũ oculos veſtros. i. ad celũ: l Et videte quis creauit hec. i. celũ ⁊ q̃ in eo ſũt. Et oſtẽdit q̃s ille ſit: m Qui educit in numero militiã eoꝝ. i. qui ſcit numerũ ſtellaꝝ que ordinate ſunt / hic tres / hic quattuor: ſicut militũ acies in exercitu. n Et omnes ex nomie vocat. i. ꝓprietates ſingulaꝝ nouit: quibus cognoſci habent / ſicut homo ꝑ nomẽ
Pſ. 146. ſuũ. Simile habet̃ in Pſ. Qui numerat multitudinẽ ſtellaꝝ et omibꝰ eis nomia vocãs. Vel militiã celoꝝ vocat angelos: vñ etiã dr̃ dñs exercituũ. o Pre multitudine fortitudinis ⁊ roboris virtutiſq̨ eius: neq̨ vnum reliquũ fuit. i. quia omnipotẽs eſt / nullũ eoꝝ eſt quin ipſe cognoſcat ⁊ numeret: et quin venirent / ſi ipſe vocaret ea. Hec autẽ tria: fortitudo / robur et virtꝰ / in deo idẽ ſunt. i. diuina eſſentia: ſed differũt ĩ nobis. Fortitudo em̃ mẽbroꝝ cõſiſtit ĩ decẽti ⁊ recta mẽbroꝝ cõmenſuratiõe: robur vero in oſſibꝰ ⁊ medullis: virtꝰ aũt q̃ſi in animi magnitudine. Vñ ſcriptura hic loquit̃ q̃ſi more nr̃o: p Quare dicis iacob / ⁊ loqueris iſrl̃: Per iacob intelligunt̃ due tribꝰ: ꝑ iſrael decẽ. Vtriq̨ aũt videntes ſe a peſſimis idolatris captiuari / cũ tñ eſſent ꝑplus dei / dicebãt: Dñs nõ videt nos neq̨ cognoſcit: q2 ſi videret / liberaret nos. Et h̃ eſt qđ dicit repꝛehẽdendo eos de h̃: p Quare dicis iacob. i. due tribꝰ: q Et loq̃ris iſrl̃. i. decẽ tribus. Et quid dicũt / ſubdit: r Abſcõdita eſt via mea a dño / q̃ſi dñs nõ videt q̃ ego vado: s Et a deo meo iudiciũ meũ trãſiuit / vel / trãſibit. i. dñs ꝑiudicauit me / vel abiudicauit: vel nõ ꝑtinet ad eũ ferre ſententiã iudicij ꝯ inimicos meos / vl̃ ꝯtra me: q2 neſcit q̃d facio / ſiue bonũ / ſiue malũ. t Nũquid neſcis / ꝑ teipſũ tu q̃ ſic loq̃ris: v Aut non audiſti / ꝑ ſcripturas et ꝓphas vos oĩs q̃ ſic loq̃mini. q. d. imo multotiẽs audiſtis hec. ſ. x Deus ſempiternꝰ dñs / vnꝰ eſt / ſupple: y Qui creauit termios terre / de nihilo. Et ſm̃ hoc patet ꝙ nouit oĩa: ⁊ ꝙ omnipotẽs ẽ: ⁊ poſſet vos eripere ſi vellet. Et q2 poſſet aliq̃s dicere ꝙ nõ poſſet exequi iuſticiã: q2 deficeret. Hoc remouet / dicẽs: z Non deficiet: q2 nõ eſt caro fragilis vt nos: a Neq̨ laborabit. i. nõ laſſabit̃ hoc faciẽdo: q2 ſolo v̾bo põt oĩa facere. b Neq̨ eſt inueſtigatio ſapiẽtie eiꝰ. i. nõ habet ſapiẽtiã vel noticiã de rebus ꝑ inueſtigationẽ ſicut hoĩes. Vl̃ ſic: Neq̨ eſt inueſtigatio ſapiẽtie eiꝰ. i. ſapiẽtia eiꝰ inueſtigari nõ põt.

a b Et q̃uidẽ neq̨ plãtato neq̨
ſato neq̨ radicato in terra
c trunco eorũ / repẽte flauit
d e in eos / ⁊ aruerũt: ⁊ turbo q̃ſi
f g ſtipulam auferet eos. Et cui
h aſſimilaſtis me ⁊ adequaſtis
i k me dič ſanctus: Leuate ĩ ex-
celſum oculos veſtros: ⁊ vi-
l dete quis creauit hec: Qui
m educit in numero militiã eo-
n rum: ⁊ oĩs ex nõmie vocat.
o Pre multitudine fortitudi-
nis ⁊ roboris virtutiſq̨ eius
p neq̨ vnũ reliquũ fuit. Qua-
q re dicis iacob / ⁊ lõq̃ris iſrl̃: ab
r ſcõditã eſt via mea a dño: ⁊
s a deo meo iudiciũ meũ: trã-
t v ſibit. Nũquid neſcis / aut nõ
x audiſti: Deꝰ ſempiternꝰ dñs:
y z q̃ creauit termios terre: nõn
a deficiet / neq̨ laborabit / neq̨
b eſt inueſtigio ſapientie eius:

ꝟ Qui dat

* a Et quidem neq̨ plãtato neq̨ ſato neq̨ radicato in t͛ra trũco eorũ: repente flauit in eos ⁊ aruerũt. Dominꝰ flat ſuper malos euellẽdo eos de terra: quorũ trũcus. i. vita / neq̨ plãtata eſt bonis moribꝰ / neq̨ ſata bonis oꝑibus neq̨ radicata in fide ⁊ charitate: vnde cito auellunt̃. Et hoc eſt quod ſequit̃: e Et turbo. i. ſentẽtia dñi q̃ ſubito vt turbo venit: et cui nõ põt reſiſti / ſicut nec turbini. f Quaſi ſtipulã auferet eos. i. faciliter. Vñ Pſ. Perijt memoria eoꝝ cũ ſonitu. Sap. iiij. a. Adulterine plantatiões nõ dabũt radices altas: nec ſtabile firmamentũ collocabũt: et ſi in ramis in tpe. i. ad tempꝰ germinauerint / infirmiter poſita a vẽto cõmouebũt̃ ⁊ a nimietate ventoꝝ eradicabunt̃. Job. xv. g. Nec mittet in terrã radicẽ ſuã: nec recedet de tenebris. Job. xiij. b. Si ſenuerit ĩ terra radix eiꝰ ⁊c. g Et cui aſſimilaſtis me ⁊ adequaſtis me dicit ſanctꝰ: Hoc eſt ꝯtra ꝑſecutores maieſtatis: qui credũt ⁊ laborãt ad plenũ cõprehẽdere diuinitatẽ: fingẽtes in cordibꝰ ſuis ſimilitudinẽ eius: cũ tamẽ nulla ſimilitudo poſſit ad plenũ repiri. k Leuate in excelſũ oculos veſtros / ⁊ videte q̃s creauit hec. Queſtio hec ducit ad deũ ꝑ alioꝝ remotionẽ. Cũ em̃ intuemur celũ ⁊ ſtellas et oẽs creaturas: ⁊ videmꝰ deũ nihil horũ eſſe: q2 creator ſup excedit creaturã: ex hoc poſſumꝰ colligere ꝙ deus ens eſt ſup omnia ⁊ a nullo. Vnde Sap. xiij. b. A magnitudine ſpeciei ⁊ creature cognoſcibilit̃ poterit creator horũ videri. Et. j. Si tantũ potuiſſent ſcire vt poſſẽt eſtimare ſeculũ: quõ dñm huius nõ facilius inuenerũt: m Qui educit in numero militiã eorum. i. celorũ: n Et oẽs ex nomie vocat. Militia celoꝝ ſocietas eſt angeloꝝ / vel ſtelle: quas dicit̃ dñs educere ĩ numero: q2 vtroꝝq̨ numerꝰ eſt ei finitus / ⁊ cognoſcere ex nomie: q2 approbat ea ⁊ ſeruiũt eius volũtati. Et nota ꝙ dicit̃ dominꝰ vocare ea ex nomie / que placent ei. Vnde Exo. xxxiij. d. Teipſum noui ex nomie / dicit̃ ad moyſen. Et Exo. xxxv. d. Vocauit dñs ex noie beſeleel filiũ huri. j. xliij. a. Vocaui te noie tuo. Milites dei ſũt oĩs boni: q̃ deo militãt. Job. xxv. a. Nũquid eſt numerꝰ militũ eiꝰ: Hos educit dñs. i. extra ſeipſos ducit. Luc. ix. c. Qui vult venire pꝰ me abneget ſemetipſũ. o Pre mltitudine fortitudinis et roboris v͛tutiſq̨ eiꝰ: neq̨ vnũ reliquũ fuit. q. d. tãte potẽtie ẽ ꝙ nihil eũ latet. Vñ. lxx. A mlta glia ⁊ ĩ robore fortitudinis nihil a te abſcõditũ eſt. p Quare dicis iacob / et loqueris iſrl̃: abſcõdita ẽ via mea a dño: ⁊ a deo meo iudiciũ meũ trãſibit / vel / trãſiuit. Hic redarguũt deſꝑantes: q̃ dicũt dñm nõ curare de ſe / q̃ñ aliq̃d eis cõtingit aduerſi. Cõtra q̃s dr̃ Prouerb. xv. a. In omi loco oculi dñi ꝯtẽplant̃ bonos ⁊ malos. t Nũquid neſcis aut nõ audiſti deꝰ ſempiternꝰ dñs. Septuagita: Ignoras / q2 non audiſti: q2 eternꝰ deus: y Qui creauit termios t͛re: ad litterã. Vel termios eccl̃ie creauit dñs: qui duo ſũt. Humilitas ꝑmꝰ terminꝰ a q̃ incepit eccl̃ia: ⁊ glia ſecũdꝰ in quẽ cõſũmat̃. Vñ Luc. xviij. c. Oĩs q̃ ſe hũiliat exaltabit̃. z Non deficiet neq̨ laborabit. i. nec defectũ intrinſecũ / nec extrinſecũ ſuſtinebit. b Neq̨ eſt inueſtigatio ſapiẽtie eiꝰ. Vñ Job. xxxvij. a. Qui facit magna ⁊ inſcrutabilia. Propt̃ qđ exclamat aplus: O altitudo diuitiarũ ſapientie ⁊ ſcientie dei: Roma. xj. d. Et eſt ſumptum de hoc loco: vt dicit Glo.
* Qui dat laſſo

Moraliter

G

Al. trãſibit

Pſ. 9.

I. 46. b.

a Qui dat laſſo vꝛ̄tutē: ⁊ his q̄
b nō ſunt fortitudinē et robur
c multiplicat. d Deficient pueri
e ⁊ laborabūt: ⁊ iuuenes in in/
f firmitate cadent. g h Qui autē
i ſperant in domino mutabūt
k fortitudinē: aſſumēt pēnas
l ſicut aquile: m currēt ⁊ nō la/
n borabunt: ambulabūt et nō
o deficient. Ca. XLI.
p T Aceant ad me inſule: et
q r gētes fortitudinē mutēt.

a Qui dat laſſo virtutē: ad litterā: b Et his q̄ nō ſunt. i. q̄ deficiētes ſunt q̄ſi nō ſint/ q: nihil poſſūt: c Fortitudinē/ corpis ⁊ mētis/ ⁊ robur mltiplicat. d Deficiēt pueri/ q̄ necdū laborib⁹ vires ſuas cōſumpſerūt: e Et laborabūt/ a puericia i infirmitate. f Et iuuenes/ q̄ adhuc fortiores ſunt: g In infirmitate cadēt/ i lectū: ⁊ de lecto in pheretrū: de pheretro in ſepulchrū: de ſepulchro q̄nq̃ i infernum. h Qui aūt ſperāt in dn̄o/ nō in ſe: i Mutabūt fortitudinē/ vt ſint fortes deo q̄ prius erāt fortes mūdo. Vl' mutabūt fortitudinē. i. ſe habebūt fortitudinē recētē: ſicut auis q̄ mutat pēnas veteres: ⁊ recipit recētes: Vn̄ ſbdit: k Aſſumēt pēnas ſicut aq̄le/ nouas. i. agiles erūt ad bn̄ opandū ⁊ fortes: ſicut aq̄la q̄ mutat pennas veteres ⁊ nouas aſſumit/ fortis ē ad volandū. l Currēt/ ad deū bonis opibus: m Et nō laborabūt: id nō laſſabunt. Et videbit eis q̄ nō laborēt: quia oīa facilia ſunt amāti. n Ambulabūt/ de virtute in virtutē: o Et non deficient: quia domin⁹ dabit eis pſeuerantiā: et quia viuent in eternū.

Moraliter * a Qui dat laſſo virtutē. Ecce cōſolatio tēptatoꝝ. Laſſis eni dat dn̄s virtutē: quia laſſi ſūt. Unde. ij. Corinth. xij. c. Virtus in infirmitate pficit. Job. iij. c. Ibi requieuerūt feſſi robore. b Et his q̄ nō ſūt fortitudinē ⁊ robur mltiplicat. Roma. iiij. c. Vocat ea q̄ nō ſūt/ tāq̄ ea q̄ ſūt. j. Corinth. j. d. Cōtemptibilia elegit deus ⁊ ea que non ſunt vt ea q̄ ſūt deſtrueret. Septuagita. Qui dat eſuriētib⁹ fortitudinē ⁊ nō dolētib⁹ merorē. d Deficiēt pueri. i. illi q̄ inaniter gloriant de corpis ſanitate: et putant adoleſcentiā eſſe perpetuā: de quib⁹ dicit. j. lxv. d. Puer centū annoꝝ maledictus. e Et laborabūt/ in operib⁹ malis. Vn̄ Sap. v. b. Ambulauim⁹ vias difficiles. f Et iuuenes in infirmitate cadent. Thren. v. c. Pueri in ligno corruerūt: ſenes i portꝭ defecerūt: iuuenes de choro pſallentiū. h Qui aūt ſperant in dn̄o mutabūt fortitudinē. Per penitentiā debēt hoīes mutare fortitudinē qui cōuertunt ad dominū: vt qui prius potentes erāt ad bibendū vinum: ⁊ viri fortes ad miſcendam ebrietatē: ſicut dicit. ſ. v. e. poſtea fiant fortes ad ieiunādū: ⁊ quecūq̃ fortia mēbra habuerāt prius ad peccādū: poſtmodū fortia habeāt ad dn̄o ſeruiendū. Vn̄ Roma. vj. d. Sicut exhibuiſtꝭ mebra vr̄a ſeruire imūdicie ⁊ iniq̄tati ad iniquitatē: ſic nūc exhibete mēbra veſtra ſeruire iuſticie in ſanctificationē. Sed multi fortes ſunt ad malū: qui dicūt ſe debiles ad bonū/ ſtatim cū modica penitētia eis iniungit. Unde in pſona ipſoꝝ dicit Job. vj. b. Nō eſt fortitudo lapidū fortitudo mea: nec caro mea enea. Multi aūt fortitudinē bonā conuertūt in malam: De quib⁹ Hiere. xxiij. b. Factus eſt curſus eoꝝ malus: ⁊ fortitudo diſſimilis. Et Prouerb. xv. b. Labia ſapientū diſſeminabūt ſcientiā: cor ſtultorū diſſimile erit. Et nota q̄ p hoc q̄ dicit/ mutabūt fortitudinē/ tangit prima pars iuſticie: que eſt declinare a malo. Per hoc aūt q̄ dicit/ aſſumēt pēnas. ſ. virtutū/ notat alia pars: que ē facere bonū. In hoc autē q̄ dicit/ aſſumēt/ notat coopatio liberi arbitrij. Sic aquila que mutat pēnas veteres ⁊ accipit nouas: ita debet penitēs facere/ mores ſuos debet mutare: vt q̄ prius luxurioſus fuit/ fiat caſtus. l Current/ de virtute in virtutē: m Et non laborabūt: q: iugū dn̄i ſuaue eſt ⁊ onus eius leue: Matth. xj. d. Unde ſequit: n Ambulabūt. i. chriſtū ſeſſorē ſuū ſuauiter ferent: ſicut equus q̄ ſuauiter ambulat/ nō trotando. o Et nō deficient: ecce pſeuerantia que neceſſaria eſt ad ſalute tanq̄ cōſumatio oīm p̄dictoꝝ.

T Aceant ad me inſule. Sic Expo. Ca. XLI. In capitulo p̄cedēti dictū ē: intētio pphete erat conſolari pplm iudeoꝝ: vnde potentiā dn̄i qui bona promittebat/ eis multiplicit cōmēdauit: In hoc etiā capitulo intendit cōfortare eos. Et diuidit hoc capitulū in ſex ptes. In prima monent iudei vt obediāt ⁊ credāt veritati. Secūdo agit de cyro ſm iudeos/ ſm nos de aduētu chriſti: ibi: Quis ſuſcitauit. In tertia diſſuadet idolatriā in cōparatione oīpotētis dei: qui tot ⁊ tanta bona p̄ſtitit eis: ibi: Ego dn̄s prim⁹ et nouiſſimus. In quarta agit de reditu iudeoꝝ de captiuitate ſm eos: ſm nos autē de p̄dicatione aploꝝ: ibi: Et tu iſrael. In quinta de pſperitate quā habuerūt p⁹ reuerſionē/ ſm eos: ſm nos vero pmittit diuerſa dona graꝝ ꝯuerſis ad fidē: ibi: Egeni ⁊ paupes. In ſexta arguit idolatras/ nolētes credere/ apoſtrophās in ipſa idola: q̄ nec ſuā deſtructionē/ nec ſupboꝝ idolatraꝝ cōculcationē potuerūt p̄ſcire: ibi: Prope facite iudiciū. Dicit g̃: p Taceāt ad me iſule. i. iudei habitātes i inſulis. Taceāt ad me/ audiēdū/ q̄ volo eis nūciare reditū de babylonia/ ⁊ pſperitatē futurā. q Et gentes. i. iudei gentilit viuētes/ vl' inter gentes habitātes. r Fortitudinē mutent/ vt bn̄ opent qui prius agebant A

Myſtice: p Taceant ad inſule/ dicit chriſtus: id eſt omnes filij ade in amaritudine originalis peccati cōcepti: in medio praue ⁊ pūerſe natiōis habitātes: in amaritudine cordis ⁊ corporis vitam hanc ducentes ⁊ finientes. Taceant ad me. i. meā mūditiā ⁊ meā innocentiā intuentes: q: ſtelle non ſūt mūde in cōſpectu eius: ⁊ in angelis ſuis reperit prauitatē: vt dicit Job. xxv. b. Itē/ Taceāt ad me inſule. i. martyres in amaritudinib⁹ tribulationū ⁊ tormētoꝝ expoſiti mee paſſionis cōſiderantes dolores: q: plus in infinitū ſuſtinui q̄ ipſi. Unde Thren. j. d. O vos omnes qui tranſitis p viam/ attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſicut dolor meus. ſ. xxiij. a. Erubeſce ſidon ait mare: id eſt erubeſce o homo quicunq̃ tyrannorū pſecutioni expoſit⁹: Tu inq̃ ſidon qui venaris ad mortē: Sidon enim interpretat venatio: Ait mare/ erubeſce: id eſt dicit chriſtus omni vento pſecutionis/ omni periculo/ ⁊ omni amaritudini doloris expoſitus. Et. j. parum eodem. Cum auditū fuerit in egypto: id eſt in mundo/ dolebunt cum audierint de tyro: Alia littera/ de cyro: id eſt de chriſto. Ps. Abſorpti ſunt iuncti petre iudices eorum. i. apoſtolorū comparati chriſto nihil ſunt. q Et gentes fortitudinem mutent. Rectus ordo vt gentiliter viuentes: id eſt peccatores audita paſſione chriſti/ mutent fortitudinē veteris vite in fortitudinē penitentie. Eſt autē quadruplex renouatio corporalis: cui reſpodet quadruplex ſpūalis. Renouat eni ceruus cum hauſerit venenū potu aque frigide: Cui reſpōdet renouatio que fit in baptiſmo per aquam. Vn̄ Ps. Sicut ceruus deſiderat ad fontes aquarum: ita deſiderat anima mea ad te deus. Item renouat aquila cum iam ſenuerit ⁊ non amplius poteſt comedere/ pcutiēdo roſtrū ſuū ad petram: Cui reſpondet renouatio peccatoris: qui iam ſenuit p peccatū/ cum ad petrā chriſtū allidit roſtrum ſuū per confeſſionē. Unde Ps. Beatus qui tenebit ⁊ allidet paruulos ſuos ad petram: id eſt infirmitates ⁊ pctā ſua ad petrā chriſtū. Petra eni erat chriſtus. j. Corinth. x. a. Et in Ps. dicit: Renouabit vt aquile iuuentus tua. Item renouatur ſerpens/ anguſtum foramen lapidis intrando/ ibiq̃ veterem pellem dimittens/ deinde nouam pellē acquirit: Cui reſpōdet illa renouatio q̄ fit p habit⁹ religioſi ſuſceptionē: vbi etiā dicit: Exuat te deus veterē hominē cum actibus ſuis: ⁊ induat te nouū qui ſm deum creatus eſt in iuſticia ⁊ ſanctitate veritatis: Eph. iiij. f. Ad quam renouationem monet nos dominus Matth. x. b. dicens: Eſtote prudētes ſicut ſerpentes/ et ſimplices ſicut columbe. Item/ Luc. xiij. e. Contendite intrare per anguſtā portam: q: multi q̄rēt intrare ⁊ nō poterunt. Item renouat etiā accipiter in cauea/ plumas veteres dimittendo et nouas de die in diem recuperando: Cui renouationi reſpondet illa que fit per pgreſſum

Myſtice
Phil. 2. b.
Job. 4. d.
Ps. 140.
Renouatio quadruplex
Ps. 41.
Ps. 136.
Ps. 102.

qui prius agebant mala. a Accedant/ ad audiendum me/ rediti de captiuitate ſpōdentē. b Et tūc loquant̄.i. alijs annuncient qđ a me audierunt. Sed ne forte iudei hoc attribuerent ſibi: ideo oſtendit nō ſuis meritis hoc eis ꝑſtitū bñficiū. Unde dicit: c Simul ad iudiciū ꝓpinque/ mus/ ego ⁊ vos o iu/

Secunda pars dei. d Quis ſuſcitauit ab oriēte iuſtū. Nota ꝙ ꝑdictū fuerat auo cyri ꝙ ſuſciperet de filia ſua filiū vnū/ q̄ auferret ei regnum: et ideo ſtatim vt cyrus nat⁹ eſt: ꝑcepit ille vt interficeret̄. Sed illi q̄ ſuſceperūt puer̄ vidētes venuſtatē eius/ moti ſunt pietate: ⁊ ꝓiecerūt eū in nemore: quē cū inueniſſet quidā paſtor/ nutriuit eum. Et ad vltimū cyrus ſublimat⁹ in regē/ venit cōtra babylonē ⁊ cepit eā: ⁊ liberauit iudeos de captiuitate. Et hoc ē qđ dicit: Quis ſuſcitauit ab oriēte iuſtū.i. cyrū qui iuſtus dicit̄ reſpectu chaldeoꝝ: ⁊ qꝛ etiā iuſticiā exercuit ī chaldeos/ vindictā dñi exercēdo in ipſos. Suſcitauit dicit: qꝛ reputabat̄ mortu⁹. Ab oriente dicit: qꝛ regnū ꝑſaꝝ ab oriēte eſt reſpectu terre ſancte. e Uocauit eū/ in regnū: f Ut ſequeret̄ ſe.i. obediret volūtati eius vindicādo iudeos de hoſtib⁹ ſuis ⁊ liberādo eos. Uel e Uocauit eū.i. cyrū vocauit ꝑ inſpirationē: f Ut ſequeret̄ ſe.i. vindicaret eū de hoſtib⁹ ſuis. g Dabit ī cōſpectu ei⁹ gētes.i. dabit ei poſtatē ſup babylonios male ⁊ gentilit̄ viuētes. i Et reges obtinebit.i. balthaſar ⁊ reges ſubditos ei obtinebit in bello. Balthaſar em̄ monarcha erat: ſed cyrus deuicit eū/ ⁊ fact⁹ eſt monarcha. k Dabit/ gentes.ſ. ⁊ reges: l Quaſi puluerē.i. impotētes ⁊ debiles: m Gladio ei⁹: quia ſicͭ puluis nō pōt reſiſtere: ſic nec cyro balthaſar ⁊ reges ſubditi illi. Et dabit/ ſupple gētes ⁊ reges/ n Sicut ſtipulā vento raptā/ que leuis eſt ⁊ reſiſtere impotēs: ⁊ huc atq illuc diſpergit̄. o Arcui eius.i. potētie ⁊ exercitui eius. Arcui aūt dicit: qꝛ perſe erāt optimi ſagittarij: ſicͭ dicit̄ Hiere.l. p Perſequet̄ eos.i. balthaſar ⁊ babylonios. q Trāſibit in pace/ ꝑ ciuitatē: qꝛ nullū de babylōijs repugnantē iuenit. Intrauit em̄ nocte oīb⁹ babylonijs dormiētib⁹/ ita ꝙ null⁹ de ſuis interfect⁹ ē. r Semita in pedib⁹ eius nō apparebit: qꝛ non fuit ibi ſanguis effuſus q̄ appareret in pedib⁹ ⁊ deflueret. Uł hoc dr̄: qꝛ ſiccis pedib⁹ tranſiuit ꝑ fluuiū ſiccatis riuis fluuij babylonis. Hebrei aūt ⁊ Hieronym⁹ ⁊ Andreas exponūt h̄ totū de abraā: d Quis ſuſcitauit ab oriēte iuſtū.i. abraā: q̄ ſol⁹ iuſt⁹ inuent⁹ ē: qꝛ ſolus apte veritatē ꝑdicauit tpe ſuo: ab oriēte: id eſt a chaldea ⁊ aran/ dicit Andreas. e Uocauit eum/ ꝑ inſpirationē/ vel ꝑ angelos: f Ut ſeq̄ret̄ ſe.i. vt obediret ei/ implēdo mādata ei⁹. Uñ Geñ.xij.a. Egredere de terra tua ⁊ de cognatiōe tua: ⁊ de domo patris tui. g Dabit in ꝯſpectu ei⁹ gentes. Andreas. Dñs fecit illū principē ſup gētes inter q̄s habitabat. Uñ Geñ.xxiij.a. dixerūt ad illū filij heth qui erāt dñi terre: Princeps dei es apud nos in electis ſepulchris noſtris ſepeli mortuū tuū. i Et reges obtinebit.i. obtinuit/ qñ chodorlaomor ⁊ ceteros reges deuicit: Geñ.xiiij.c. k Dabit q̄ſi puluerē gladio ei⁹: qꝛ eos faciliter ſicut puluis excutit̄ deuicit: ⁊ ſic ꝑ puluerē faciliter trāſit gladi⁹: ſic gladi⁹ eius faciliter trāſijt ꝑ eos. n Sicut ſtipulā vento raptā arcui ei⁹: qꝛ ſicut ſtipula cito rapit̄ a vento: ita ipſi cito deuicti ſunt ꝑ arcū eius.i. ꝑ potentiā. q Tranſibit in pace: quia ſine leſione ſui ⁊ ſuorum in pace reuerſus eſt. r Semita in pedibus eius non apparebit.i.

Myſtice per ꝓgreſſum virtutū/ cū homo plumas veteris cōuerſationis abijcit: et de die in diem proficiens nouas accipit

Pſ.83. vſq̄dum volare poſſit in celū. Unde Pſ. Ibūt de virtute in

Pſ.54. virtutē: videbit̄ deus deorum in ſion. Pſ. Quis dabit mihi pennas ſicut columbe: ⁊ volabo ⁊ requieſcā. Hec autē renouatio ꝑ gratiā ſpūſſancti fit. Per gratiā inq̄ cōcomitātē. Uñ

a Accēdant et tūnc loquant̄: b ſimūl ad iudiciū ꝓpinque/ c m⁹. Quis ſuſcitauit ab oriē/ d te iuſtū: vocauit eū vt ſeque/ e ret̄ ſe: Dabit ī cōſpectu eius f g h gētes: ⁊ reges obtinebit. Dabit quaſi puluerē gladio ei⁹: i k l m ſicut ſtipulā vento raptā arcui ei⁹. Perſequet̄ eos/ trāns n o p q ſibit ī pace: ſemitā in pedib⁹ r

Job.xxxix.c. Nūquid ꝑ ſapientiā tuā plumeſcit accipiter: expādēs alas ſuas.i. opa bona quib⁹ volat̄ ī celū: ad auſtrū.i. ad ſpiritūſanctū: Quita eſt renouatio phenicis: que cū igne cremata fuerit/ ex ꝓprijs pulueribus renouat̄. Cui reſpondet renouatio illa q̄ fiet in reſurrectione generali/ quādo corpora noſtra in puluerē reſoluta ex eiſdē pulerib⁹ repabunt̄. Unde Daniel.xij.a. Multi de his q̄ dormiūt in puluere euigilabūt.i. omnes/ dicit Interliñ. a Accedāt ⁊ tunc loquant̄. Hoc ad ꝑdicatores ꝑtinet: qui ꝑus debent accedere ad deū bonis opibus inſiſtēdo: ⁊ tūc loq̄ alijs ꝑdicādo. Uñ Cañ.ij.d. ad ſponſam dicit̄: Oſtēde mihi faciē tuā/ qđ fit ꝑ bonā cōuerſationē: ſonet vox tua in aurib⁹ meis/ qđ fit per ꝑdicationē. c Simul ad iudiciū ꝓpinquem⁹. Uñ Job.xiij.c. Quis eſt qui iudicet̄ mecū: veniat. Mich.vj.a. Iudiciū dñi cū populo: ⁊ cū iſrael dijudicabit̄. Hiere.xxv.f. Iudiciū dño cū gentib⁹: iudicat̄ ipſe cū omni carne. d Quis ſuſcitauit ab oriēte iuſtū. Hoc pōt exponi de magis: q̄ ab oriēte venerūt hieroſolymā adorare dominū: Matth.ij.a. Dicit̄ autē ſuſcitare iuſtū ⁊ nō iuſtos/ licꝫ plures fuerīt: qꝛ cōcordes vna intentiōe ⁊ vna volūtate venerunt. Uł de chriſto pōt legi: q̄ iuſtus dicit̄/ imo iuſticia: ſicut habet alia littera/ iuſticiā: vbi nos habem⁹/ iuſtū. Hic dicit̄ vocat⁹ ab oriēte.i. a dextera patris in mundū adductus: vel a iudea q̄ eſt in orientali plaga: vł a beata ꝟgine/ q̄ ⁊ oriēs ⁊ aurora ē. Uñ Sap.xvj.d. Preuenire oportet ſolē ad bñdictionē tuā: ⁊ ad ortū ſolis adorare te.i. ad beatā virginem/ ex qua verus ſol iuſticie chriſt⁹ nobis ort⁹ eſt. e Uocauit eū vt ſequeret̄ ſe. Ante natiuitatē chriſti nullus erat qui ꝑfecte ſequeret̄ dñm. Multi tñ ſequebantur bñficia eius: vt diuites. Unde Oſee.xij.a. Ephraim paſcit ventū ⁊ ſequit̄ eſtū.i. mūdanā ꝓſperitatē que eſtuare facit. Alij aūt ſequebant̄ dñm: ſed claudicabant/ relinquētes eū in aduerſitate. Unde Pſ. Cōfitebit̄ tibi cū bñfeceris ei. Pſ.48.
Luc.viij.b. Ad tempus credūt: ⁊ in tēpore temptatiōis recedūt: Sed fili⁹ dei eū in omnib⁹ ſecut⁹ eſt. g Dabit/ de⁹ pater: h In cōſpectu eius.i. chriſti: i Gentes ⁊ reges obtinebit. Uñ Pſ. Poſtula a me ⁊ dabo tibi gentes Pſ.2.
hereditatē tuā et poſſeſſionē tuā terminos terre. Et Apoc.xix.c. Ex ore ipſius procedit gladius ex vtraq̄ parte acutus/ vt in ipſo ꝑcutiat gentes. k Dabit quaſi puluerem gladio eius. Gladi⁹ domini verbū eius eſt: vt dicit̄ Eph.vj.c. Qui in puluerem redigit: quia peccata ſua hominibus oſtēdit: ⁊ eos quaſi nihilū reputare facit. n Sicut ſtipulā vento raptam arcui eius. Stipula ſunt hypocrite: qui granū boni operis nunq̄ habuerūt: vł ſi habuerūt ꝑdiderūt: qꝛ illud excuſſum eſt flagello lingue adulatorie: vel vento inanis glorie. Unde Malach.j.d. Dixiſtis: Ecce de labore: ⁊ exufflaſtꝭ illud. Iſti ſunt ſtipula/ qui omi vento adulationis ⁊ detractionis rapiunt̄: ⁊ a ꝓprio ſtatu recedūt. Iſti effugiūt gladiū ꝟbi dei modo. Cōtra eos em̄ ꝑdicatio nō valet: qꝛ toti ſanctificati apparēt: ſed tamē reſeruant̄ arcui diuine vltionis q̄ delonge venit. Uñ Job.xxj.d. In diē ꝑditionis ſeruabitur malus: ⁊ ad diem furoris ducetur. Et Geñ.xlix.c. Sedit in forti arcus ei⁹/ vt null⁹ poſſit reſiſtere. Apoc.vj.a. Uidi ⁊ ecce equ⁹ albus: ⁊ q̄ ſedebat ſup illū habebat arcū. In equo ſedebat tenēs arcū/ ad notandū ꝙ null⁹ poſſit euadere. p Perſequet̄ eos. Fili⁹ dei ꝑſequet̄ inimicos ſuos: imo pugnabit cū illo orbis terraꝝ cōtra inſenſatos: Sap.v.d. q Trāſibit ī pace: dñs vbi ē/ cū pace ē. Uñ Pſ. In pace factus ē loc⁹ ei⁹. Pſ.75.
Uñ etiā q̄ ꝓpe eū ē ī pace eſt. Uñ Job.xvj.g. In mūdo ꝑſſurā: ī me aūt pacē habebitꝭ. Et cū trāſit ī pace trāſit. Primo em̄ trāſiēs a pr̄e ī mundū trāſiuit cū pace. Uñ ī natiuitate ei⁹ dixerūt angeli: Glīa ī excelſis deo: ⁊ ī terra pax hoīb⁹: Luc.ij.b. Itē retrāſiēs a mūdo ad pr̄ē cū pace redijt. Uñ Joh.xiiij.d. Pacē relinq̄ vob: pacē meā do vob. r Semita in pedib⁹

apparebit.i.auſteritas vię nõ grauabit eum. a Quis hec operatus ē ⁊ fecit: Hęc.ſ.oīa de cyro vel de abraā: Et ſunt verba ꝓphetę. Et ſequit̃ reſpõſio: b Vocans generatiões ab exordio.q.d.ꝓpheta: Ille q̃ vocauit ĩ eſſe generatiões ab exordio mũdi per creationem: vl' vocauit generatiões ab exordio mũdi.i.aliq̃s de homĩnib⁹ vocauit ab exordio mũdi ad obediendum ſibi: ſupple fecit hec. c Ego dñs: q̃ſi pater ꝑ hoc q᷑ ego potui. d Prim⁹: alit̃ eñ nõ poſſem vocare gentes ab exordio: e Et nouiſſim⁹ ego ſum.i.ſine fine q̃ illis deſinẽtib⁹ eſſe nõ deſino. Apoc.j.b.et.xxj.c. Ego ſũ alpha et ω ꝑncipiũ ⁊ finis.

B Tertia pars

4.a.148.b

Jo.1.d.

a eius non apparebit. Quis hec operatus eſt et fecit: vocans generationes ab exordio. Ego dñs/ꝑmus ⁊ nouiſſim⁹ ego ſũ. Viderũt inſulę ⁊ timuerũt extrema t̃rę obſtupuerunt: appropinquerũt ⁊ accęſſerũt. Vnuſq̃ſqꝫ ꝑrimo ſuo auxiliabit̃: ⁊ fratri ſuo dicet/ꝯfortare. † Cõfortabit faber ęrarius ꝑcũtiens eũ mal leo qui cudebat tũc t̃pis: dicẽs glutino bonũ ē: ⁊ ꝯforta uit eũ clauiſ vt nõ †moueret̃:

in cęlo: viã colubri ſuper petrã: viã nauis ĩ medio maris: viã viri in adoleſcentia ſua. a Quis hęc operatus eſt et fecit.i.q̃s cõſtituit filiũ incarnari in oriẽte.i.ĩ iudęa: quis dedit ei hereditatẽ gentes: quis dedit ei poteſtatẽ in aduerſarios regendi eos in

Al. ⁊ cõfortauit

Al. moueat̃

f Viderũt inſulę.i.gentiles infructuoſi vt inſulę: vl' in inſulis habitãtes viderũt potentiã cyri. g Et timuerũt extrema terrę: ꝓpter exercitũ ⁊ potentiã ei⁹: gentiles babylonę timebũt qui habitãt verſus orientẽ in extremis t̃rę: h Obſtupuerũt/viſa fortitudine ei⁹. i Appropinquerũt ⁊ acceſſerũt/vt ꝑberẽt ſibi mutuo auxiliũ. k Vnuſq̃ſqꝫ ꝑrio ſuo auxiliabit̃/ꝑ poſſe ſuo: et fratri ſuo dicet cõfortare. Cõſuetudo eñ timidorũ eſt etiã cõfortare alios: ⁊ maxime in exercitib⁹/ne ꝑ timore oẽs diſſoluant̃: ⁊ ita facili⁹ oẽs capiant̃. m Cõfortabit faber ęrari⁹/deũ ſuũ ſtudioſe faciendo. Tũc eñ chaldęi ⁊ alię gentes faciebãt ſibi idola ⁊ nouos deos: vt eoꝝ auxilio ꝓtegerent̃ a cyro. n Percutiẽs eũ malleo q̃ cudebat tũc t̃pis.i.ꝑcutiens ꝑ feſtinatiõe ſociũ ſuũ q̃ ꝑcutiebat idola q̃ſi ĩ incude: ſicut ꝑcutit̃ moneta in formula. Vel ſic: n Percutiẽs eũ.i.idolũ: o Malleo/ſuo: Faber inq̃/ p Qui cudebat tunc t̃pis.i.qui idola in formula ꝑcutiebat: ſicut moneta ĩ cuneo: q Dicẽs glutino.i.de glutino: r Bonũ eſt/ad faciendũ idolũ: q̃ſi de hoc potero facere ⁊ ſolidare ſiue cõpaginare bonũ deũ ſiue idolũ. s Et cõfortauit eũ.i.deũ ſuũ: t Clauis.i.firmit̃ colligauit: v Vt nõ moueret̃/ quolibet impulſu de pariete in q̃ affixus erat: vel vt ñ diſſoluerent̃ membra eius. Scdm̃ Andreã aũt ⁊ Hiero.

Aliter ⁊ hebręos exponit̃ de abraã ſic: f Viderũt inſulę.i.gentes habitãtes ĩ inſulis viderũt abraã colentẽ deũ q̃ habitabãt in circũitu abraã. g Et timuerũt extrema t̃rę.i.gentiles timuerũt ne cultura deoꝝ ſuoꝝ euacuaret̃. Vel/extrema terrę/ vocat ſem filiũ noe/ ⁊ patrẽ ei⁹ ac fratres: q̃ in vltimis partib⁹ terrę diluuiũ euaſerãt: quem.ſ.ſem dicũt quidã fuiſſe melchiſedech: ⁊ eſſe fabrũ ęrariũ: q̃ malleo ſuę artis.i.ſua bñdictiõe ſacerdotij cõfortauit abraã reuertentẽ a victoria q̃nqꝫ regũ: ⁊ dixiſſe ei: Bonũ eſt glutinũ.i. bon⁹ eſt timor q̃ homo deo cõiungit̃: ⁊ cõfortaſſe eum clauis ꝓceptoꝝ dei. Vñ dicit: f Viderũt inſulę.i.gentes ĩ circũitu abraã poſitę. g Et timuerũt extrema t̃rę.i. noe ⁊ ſem ⁊ fratres eius viderũt abraã reuertentẽ a ꝓdicto bello: h Obſtupuerũt/ꝑ magnitudine facti. i Et acceſſerũt.i.abraã reuertenti obuiã venerũt: k Vnuſq̃ſqꝫ ꝑrimo ſuo auxiliabit̃. Melchiſedech eñ abraã iuuit oratiõib⁹ ⁊ bñdictiõib⁹ ſuis dicẽs:

Gen.14.d. Bñdict⁹ abraã deo excelſo. l Et fratri ſuo dicet cõfortare. Melchiſedech eñ abrahę fratri ſuo dixit facto/ q᷑ cõfortaret̃ in eo q᷑ bñdixit ei. Et forte h̃ etiã v̾bo dixit: m Cõfortabit faber ęrarius.i.melchiſedech ſacerdos dei ſũmi abraã cõfortabit: n Percutiẽs eũ malleo/ſuę bñdictionis. Eũ inq̃/ p Qui cudebat tũc t̃pis.i.q̃ alios ad cognitionẽ dei informabat. Abraã eñ prim⁹ fidem dei aperte ꝓdicauit. Faber inq̃/ q Dicẽs glutino bonũ ē.i.timor dñi bon⁹ ē. s Et cõfortauit eũ clauis vt nõ moueret̃.i.ꝓceptis dñi

Myſtice ſe mita in pedib⁹ eius non apparebit. In pedibus apoſtoloꝝ apparuit ſemita: quia pedib⁹ eoꝝ.i.affectib⁹ adhęſit puluis venaliũ. Vnde dictũ eſt eis: vt puluerẽ de pedibus excuterent: Matth.x.b. Sed in pedib⁹ chriſti.i.in cogitationibus eius ⁊ deſiderijs ſemita nõ apparuit: q: in eis/nec lutũ mortalis/nec puluis venialis inuentũ eſt. j.Pet.ij.b. Qui peccatũ nõ fecit: nec inuentus eſt dolus in ore eius. Prouer.xxx.c. Tria ſunt mihi difficilia: ⁊ quartũ penit⁹ ignoro: Viã aquilę

1. Pet. 2. d.

vga ferrea: q̃s dedit excellentẽ ⁊ purã mũdiciã: Reſpõdeo. b Vocãs generatiões ab exordio.i. deus pater: qui eſt exordiũ omnis generatiõis ſolus: a quo habet filius quicquid habet: etiã idipſũ q̃d eſt. Generatiões dicit pluraliter: q: eſt quadruplex generatio. Prima ſine viro ⁊ ſine muliere/ adę.ſ. Secũda de viro ſine mlĩere/ euę.ſ. Tertia de viro ⁊ de muliere/cain.ſ. Quarta ſine viro de mlĩere/chriſti.ſ. c Ego domin⁹/prim⁹ ⁊ nouiſſim⁹ ego ſum. Prim⁹.i.ſine ꝑncipio: nouiſſim⁹.i.ſine fine. Idẽ habet̃.j.xliij.a.et.xlviij.b. et Apoc.j.d. Ego prim⁹ dignitate ĩ cęlo: nouiſſim⁹ vilitate in mũdo. Eſa.liij.a. Deſiderauimus eum deſpectũ ⁊ nouiſſimũ viroꝝ. Item prim⁹ in aduentu: nouiſſim⁹ in receſſu: Ita domin⁹. Itẽ prim⁹ in pęna et labore: nouiſſim⁹ in miniſtratione: Ita debet eſſe ꝑlatus. Item primus ⁊ nouiſſim⁹ ſine peccato ⁊ de virgine naſcendo: q: nec ante nec poſt ſic natus eſt aliquis. Item prim⁹ in remuneratiõe iuſtoꝝ: nouiſſimus in punitione maloꝝ: Ipſe eñ ſpontaneus ⁊ gratis dat pręmia. Vnde Apoc.iij.d. Ego ſto ad oſtiũ ⁊ pulſo. Inuitus tamẽ ⁊ quaſi coactus infligit mala. Vnde Thren.iij.d. Nõ enim ex corde ſuo abiecit ⁊ hũiliauit filios hoim. f Viderunt inſulę. Ecce poſt chriſti incarnationẽ ⁊ iudiciariã poteſtatẽ/tranſit ad apoſtoloꝝ ꝓdicationẽ. Vñ dicit: Viderũt inſulę.i.gentes in inſulis habitãtes: vel in amaritudinibus vitioꝝ degentes/ ꝓdicationẽ aploꝝ audierũt ⁊ viderũt: q: eoꝝ ꝓdicatio nõ tñ audibilis/ſed ⁊ viſibilis erat. Apoc.j.c. Cõuerſus ſũ vt viderẽ vocẽ quę loquebat̃ mecũ. Abacuk ij.a. Scribe viſum. g Et timuerũt extrema terrę.i. cõminationẽ pęnaꝝ pro peccatis ſuis timuerũt habitãtes in extremis t̃rę: quãdo ĩ omnẽ terrã exiuit ſonus aploꝝ: ⁊ in fines orbis terrę verba eorum. h Obſtupuerũt/ diuina bñficia: ⁊ maxĩe altitudinẽ diuini cõſilij/ ſuꝑ redemptiõe humani generis. i Et acceſſerunt/ꝑ obedientiã ad apoſtolos: ⁊ ad chriſtũ ꝑ fidem. k Vnuſquiſqꝫ ꝑrimo ſuo auxiliabit̃/verbo ⁊ facto. Verbo: quia de gentib⁹ cõuerſis alius aliũ ad martyriũ hortabat̃: vt ſixtus laurentium. Facto: quia quotquot erant poſſeſſores domoꝝ aut agroꝝ vendentes ponebant precia ad pedes apoſtoloꝝ: vt.ſ. eſſent illis oĩa cõmunia: ⁊ diſtribueret̃ vnicuiqꝫ ſicut cuiqꝫ opus erat: ſicut dicit̃ Act.iiij.g. l Et fratri ſuo dicet/cõfortare. Ecce auxiliũ verbi. Prouerb.xviij.d. Frater qui iuuat̃ a fratre quaſi ciuitas firma. De iſta concordia legit̃ Zach.vlt.c. Apphẽdet vir manũ ꝑximi ſui: ⁊ cõſeret̃ man⁹ ei⁹ ſuꝑ manũ ꝑximi ſui. Et Act.iiij.f. Multitudinis credentium erat cor vnũ ⁊ aĩa vna. Hiere.xxxij.g. Dabo eis cor vnũ. Et Ezech xj.b.ſilr̃: Dabo eis cor vnũ. Et.ij. Paral.xxx.c. In iuda facta eſt man⁹ dñi.i.in cõuerſis ad fidem: vt daret eis cor vnũ. m Cõfortabit faber ęrari⁹.i.chriſt⁹ eccleſiã ſuã. n Percutiẽs eũ malleo q̃ cudebat tũc t̃pis.i.diabolũ q̃ ſolebat antiquit⁹ alios monetare in moneta ſua/ vulnerãs plaga lętali. Vnde.j.lj.d. Nũquid non tu percuſſiſti ſuperbum: vulneraſti draconem: q Dicens glutino.i.de glutino bonũ eſt. s Et cõfortauit cum clauis vt nõ moueretur. Ecce ſolidatio eccleſię quę conſiſtit in concordia

Ps. 18.

o ſe aioꝝ ⁊ exhortatiõe

¶ rex.i. p̄ceptis dñi confirmauit. a ¶Et tu iſrael ſeruus me⁹. Quarta pars in qua monet iudeos ſecure confidere de reuerſiōe ſua de captiuitate. Qd vt magis credāt/ reducunt eis ad memoriā bñficia p̄ſtita abrae. Et tu iſrl' ſeru⁹ me⁹ iacob quē elegi/ reprobans eſau fratrē tuū. a ¶Tu iſrl' ſeru⁹ me⁹.i. ppl's iudaic⁹. b ¶Quē elegi: vl' elegi.i. eligā: ſm qd de iudeoꝝ reuerſiōe exponit. c ¶Semē abraā amici mei. De abraā eñ nat⁹ eſt iacob ſiue iſrl': qd idem eſt ſm carnē. Dictus eſt aūt abraā amic⁹ dñi ꝓpt' hoc q in tot aduerſis domino ꝓmptiſſime obediuit. d ¶In quo apphendi te.i. in cui⁹ fide elegi te mihi: ſm Andreā.i. ꝓpter cuius amorē ⁊ merita apprehendā te.i. de captiuitate reducā te. e ¶Ab extremis terre/ vbi diſperſus eras: f ¶Et a longinquis/ finibus: g ¶Eius.i. terre: h ¶Vocaui te.i. reuocabo de captiuitate. i ¶Et dixi tibi: Seruus meus es tu.i. facto oſtendā te eſſe ſeruū meū. k ¶Elegi te ⁊ nō abieci te.i. eligam ⁊ non abijciā vltra: ſemp p̄teritū ꝓ futuro: qd tamē intelligendū eſt ſemp niſi peccaueris. Vel ad lrāȝ de p̄terito pōt dici/ vocat⁹ de lōginqs finib⁹.i. a meſopotamia: vel popul⁹ iudaicus a longinquis finibus.i. ab egypto. m ¶Ne timeas: quia ego tecum ſum. q.d. o vos iudei ne timeatis: qꝛ in captiuitate etiā vobiſcū ſum inde vos reducturus. n ¶Ne declines/ a p̄ceptis meis ⁊ a cultu meo. o ¶Quia ego deus tuus: qui poſſum remunerare te ſi bene feceris: ⁊ punire ſi male feceris. q ¶Confortaui te/ ne vincaris ab hoſtib⁹.i. cōfortabo: r ¶Et auxiliatus ſum tibi.i. auxiliatoꝛ vt vincas. s ¶Et ſuſcepit te dextera iuſti mei/ intrā ſitiue.i. ſuſcipiet te dextera mei qui ſum iuſtus. Vel/ dextera iuſti mei.i. cyri/ ſub quo fuit data licētia redeundi. t ¶Ecce cōfundent ⁊ erubeſcent oēs qui pugnāt aduerſum te.i. qui pugnauerūt contra te.ſ. ¶ babylonij. Erūt

Quarta pars

Al. † ſerue

Iſa. 43.a.

a Et tū iſrael † ſeru⁹ me⁹ iacob
b c quēm elegi: ſemē abraā ami-
d ci mei: in quo apprehendi te
e f ab extremis terre ⁊ a longin
g h quis eius vocaui te: ⁊ dixi ti
i k bi: Seru⁹ me⁹ es tu: elegi te
m et non abieci te. Nē timeas

n quia ego tecum ſum: nē de-
o p clines/ quia ego deus tuus.
q r Confortaui te et auxiliatus
s ſum † tibi: et ſuſcepit tē dex-
t tera iuſti mei. Ecce confun-
dentur et erubeſcent omnes
qui pugnant aduerſum te.

Myſtice ※ animoꝝ et exhortatione mutua verboꝝ. Primū notat per gluten. Gluten eñ bonum eſt charitas. De quo Eccl. xxv.b. Timoꝛ domini initiū dilectionis eius. Fidei autē initiū ē charitas: que eſt initiū ⁊ mater virtutū educatiōe ⁊ forma eoꝝ/ vnde ⁊ principium: ⁊ quodāmodo ſicut forma materie agglutinandū eſt ei: quia timoꝛ ſine charitate parum aut nihil valet. Secūdū notat per clauos. Claui eñ ſūt auctoritates ſacre ſcripture ⁊ verba ſanctoꝝ ex quib⁹ ſancta exhortatio texit. Unde Eccs. xij.d. Verba ſapientiū ſicut ſtimuli: ⁊ quaſi claui in altū defixi. Malleus etiā iſtius ſacri edificij verbum domini eſt: ſed malleus eſt inquantum frangit rebelles p cōminationē: clauus inquantū cōiungit concordes per charitatē. De hoc malleo dicit Hiere. xxiij.f. Nūquid non verba mea quaſi ignis: ⁊ quaſi malle⁹ cōterens petras? Sed ſunt quidā qui in hoc edificio collocari nō poſſūt: vt ſunt diſcordes: qui alijs cōpaginari ⁊ cōcordare nō poſſūt. De quibus Eccl. xxij.a. Qui docet fatuū quaſi qui cōglutinat teſtā. Teſta eñ nō bene cōglutinat. a ¶Et tu iſrael ſerue me⁹ iacob. Poſſunt eſſe verba patris loquētis ad viros ſpirituales: qui ⁊ iſrael dicunt ꝓpter viſionē dei in quiete cōtemplationis: ⁊ iacob ꝓpter ſupplantationē diaboli in mūdicia actionis. Seruus aūt dr̄ a ſeruiendo: qꝛ ſeruit dño vtrobiq. In cōtemplatiua ſeruit: dei potentiā/ ſapientiā/ clementiā/ admirando/ laudando. In actiua/ primo cōpatiēdo/ ſubueniēdo. b ¶Quē elegi/ per charitatē. c ¶Semē abraam amici mei.i. ſemen ⁊ generatio filij mei: qui pater multarū gentiū dicit. Deus eñ pater quaſi peperit iudeos: ſed filius ꝓprie gentiles. Dicit autem filius amicus patris: quia omnia quecūq ſcit/ pater nota fecit ei: Iuxta illud: Iam non dicam vos ſeruos: quia ſeruus neſcit qd faciat dñs ei⁹: vos aūt dixi amicos qꝛ oia quecūq audiui a p̄re meo nota feci vob: Ioh xv.b. Ergo ⁊ filius patris ſpecialiſſime amicus: quia ſcit omnia que pater ſcit: non ſolū per gratiā ſed etiā per naturam: et quia dilexit ſemp. Prouerb. xvij.c. Omni tempoꝛe diligit qui amicus eſt. d ¶In quo apprehendi te ab extremis terre: ⁊ a longinquis eius vocaui te: interius p inſpirationē: exterius p p̄dicationē: per beneficioꝛum collationē: per flagelloꝛum attritionem. In paſſione enim filij qui prius eram⁹ dimiſſi a patre/ apprehenſi ſumus et admiſſi ad veniā. In fide autē eius admittimur quotidie ad ſacramentoꝝ perceptionē: ſed tandem in merito eius admittemur ad gloriā. i ¶Et dixi tibi: ſeru⁹ me⁹ es tu: elegi te. Populus iudaicus ſeruus fuit p timoris ſpiritum/ ⁊ electus eſt per dilectionis affectū: ſed abiectus poſtmodū per peccatū. Populus autē chriſtianus ⁊ ſeruus eſt p timorē: ⁊ electus p charitatē: nec abiectus ꝓpter pſeuerantiam. Unde Matth. xxviij.d. Vobiſcū ſum omnib⁹ diebus vſq ad cōſummationē ſeculi. Seruū eſſe domini parum eſt: ſed electū eſſe bonū eſt: nō abijci autē pfectum eſſe. Heli fuit ſeruus ⁊ electus: ſed abiectus. j. Reg. ij.f. Loquēs locutus ſum vt domus tua et domus patris tui miniſtraret in conſpectu meo vſq in ſempiternū/ Ecce electio. Nūc aūt abſit a me/ Ecce abiectio. Et ſaul electus eſt a domino. j. Reg. x.d. Ait ſamuel ad omnē populū: Certe videtis quē elegerit domin⁹: quoniā nō ſit ſimilis ei in oī populo/ Ecce ei⁹ electio. Sed poſtea abiectus. j. Reg. xiij.c. dixit ſamuel ad ſaul: Stulte egiſti/ nec cuſtodiſti mādata domini dei tui que p̄cepit tibi: qd ſi non feciſſes iam p̄paraſſet dominus regnū tuū ſup iſrael in ſempiternū: ſed nequaq regnū tuum vltra conſurget/ Ecce ei⁹ abiectio. Similiter et iudas primo electus ē: ſed poſtea abiectus. Vñ Ioh. vj.g. Nōne ego vos duodecim elegi/ Ecce q electus fuit iudas: qꝛ erat de illis. Et vn⁹ ex vob diabol⁹ ē.i. iudas/ Ecce q abiect⁹. m ¶Ne timeas: quia ego tecū ſum/ vt ductoꝛ vie/ conſolatoꝛ miſerie/ attritoꝛ ⁊ exterminatoꝛ hoſtiū. Unde Prouerb. iij.d. Domin⁹ erit in latere tuo: ⁊ cuſtodiet pedem tuū ne capiaris. n ¶Ne declines/ ad dexterā p p̄ſumptionē: neq ad ſiniſtrā p deſperationē. Itē/ ne declines/ ad dexterā nimis faciēdo: neq ad ſiniſtrā debita omittendo. Is. xxx.c. Hec via domini/ ambulate in ea neq ad dexterā neq ad ſiniſtram. o ¶Quia ego de⁹/ videns omnia: cuius oculi multo plus lucidioꝛes ſuper ſolem: Eccl. xxiij.c. p ¶Tu⁹/ ad p̄miandū ſi bene feceris: vel puniendū ſi male feceris. Ps. Tu reddes vnicuiq iuxta opa ſua. q ¶Cōfortaui te/ ne vincaris: r ¶Et auxiliatus ſum tibi/ vt vincas. De primo dicit/ Ps. Domin⁹ firmamentū meū ⁊ refugiū meū ⁊ liberatoꝛ me⁹.ſ. ne vincar. De ſecūdo/ Exo. xv.a. Domin⁹ quaſi vir pugnatoꝛ/ omnipotēs nomē eius: currus pharaonis ⁊ exercitū eius ꝓiecit in mare. s ¶Et ſuſcepit te dextera iuſti mei.i. filij: q ſimpliciter ⁊ ſingulariter dicit iuſtus/ ſuſcepit nos quaſi fideiubendo ꝓ nobis: imo extentis in cruce brachijs noſtra debita pſoluendo. Vñ Oſee. xj.a. Ego nutritius ephraim ⁊ poꝛtabam eos in brachijs meis. Et tandē ſuſcipiet nos in gloria ſempiterna vitam tribuēdo. Unde Ps. Tenuiſti manū dexterā meā ⁊ in volūtate tua deduxiſti me: ⁊ cū gl'ia iterū ſuſcepiſti me. t ¶Ecce cōfundent ⁊ erubeſcēt oēs q pugnāt aduerſum te/ demones/ heretici/ falſi fratres ⁊ tyrāni. Demones pacē auferre vl' turbare nitunt: heretici/ fidē: falſi fr̄es/ moꝛes: tyrāni/ poſſeſſiones: Sed oēs i die iudicij cōfundent illa cōfuſiōe: de qua dicit Hiere. xx.c. Dñs q̄ſi vir bellatoꝛ mecū eſt: idcirco qui pſequūt me cadēt ⁊ īfirmi erūt ⁊ ꝯfundent vehemēter: qꝛ nō itellexerūt oppꝛobriū ſēpiternū qd nūq delebit. Itē Hiere. xvij.c. Cōfundant q me pſequūt. Malach. vlt'.a. Ecce dies dñi venit ſuccēſa q̄ſi camin⁹: ⁊ erūt oēs ſupbi/ et oēs faciētes malū ſtipula ⁊ inflāmabit eos. Et hec erit eis cōfuſio: qꝛ videbūt eos qs mō oppꝛimūt ſtare cum dño. Sap. v.a. Stabūt

※ iuſti in magna

Al. † tui

Ps. 61.

Ps. 17.

Ps. 72.

ſ babylõij. a Erũt q̃ſi nõ ſint.i.cito deficiẽt. b Et pibũt viri q̃ ↄtradicũt tibi.i.oẽs hoſtes tui. c Queres eos/ ad vindicandũ te: d Et nõ iuenies viros rebelles tuos.i.q̃ fuerũt rebelles tui. Vl' ſic: Queres eos ꝛ nõ iuenies viros rebelles tuos.i.ſi q̃reres nõ inueníres. e Et erũt quaſi nõ ſint/ ꝛ veluti cõſũptio hominis bellantis aduerſũ te:

Ro.ro.ſ id eſt conſument ſicut ſennacherib q̃ pugnabat aduerſus te conſumpt⁹ eſt: g Quia ego dñs.q.d.ideo nõ debes timere:quia ego dñs qui liberare te poſſũ. h Deus/ qui ſcio: i Tu⁹/q̃ volo. k Apphendẽs manũ tuã.i.reducẽs te de captiuitate ſic puer p manũ ducit. l Dicẽſq; tibi: Ne timeas:q: ego adiuui te:vl' adiuuabo. n Noli timere vermis iacob.i.ꝑplus iudaic⁹ q̃ mõ es debilis ꝛ vilis reputatiõe hominũ. o Qui mortui eſtis ex iſrael.i.q̃ p mortuis reputamini:ꝛ nõ reſurrecturi de captiuitate nolite timere.ſ. p Ego auxiliat⁹ ſũ tui.i.auxiliabo:: q Dicit dñs/ qui eſt omnipotens: r Et redẽptor tu⁹/de captiuitate:q̃ ẽ/ s Sanct⁹ iſrl'.i.ſcificãs iſrl'.Sanct⁹.q.d.verax ꝛ firm⁹ i pmiſſis. t Ego poſui te ſ quaſi plauſtrũ

a Erũt quãſi nõ ſint: ꝛ pẽribũt
b c †viri q̃ ↄtradicũt tibi. Qued res eos et nõn inuenies/ vie ros rebelles tuos/ ꝛ erũnt q̃ſi
f non ſint/ ꝛ vẽluti cõſumptio
g hominis bellãtis aduerſum
h i te: quia ẽgo dñs dẽus tuus
k apprehẽndẽs manũ tuã/dil m cẽnſq; tibi: Nẽ timeas/ ego
n adiuui te. Nõli timere vero mis iacob: qũi mortui eſtis
p ex iſrael. Egõ auxiliat⁹ ſum
q r tui dicit dõmin⁹:et rẽdẽptor
s t tu⁹ ſãnct⁹ iſrl'.Egõ poſui te

Myſtice v* iuſti in magna cõſtantia aduerſus eos qui ſe anguſtiauerũt.Job.xviij.c.Habitẽt in tabernaculo illi⁹ ſocij eius q̃ nõ eſt. a Erũt quaſi nõ ſint:ꝛ peribũt viri q̃ cõtradicũt tibi/in bono.i.morient iniquitati:et viuent iuſticie.Vñ Prouerb.xij.a. Verte impios ꝛ nõ erũt. Vel in malo:peribunt pditione eterna.Unde Soph.iij.d.Ego interficiã oẽs qui afflixerũt te.ſ.xxix.b.Erit ſicut puluis tenuis multitudo ventilantiũ te. c Queres eos ꝛ nõ inuenies viros rebelles tuos.Unde Exo.xiiij.d.Egyptios quos nũc vi

Pſ.36. detis nequaq̃ vltra videbitis i ſempiternũ.Pſ.Uidi impiũ ſuperaltatũ ꝛ eleuatũ ſicut cedros libani: ꝛ trãſiui ꝛ ecce non erat. e Et erunt quaſi non ſint.Idẽ eſt qđ ſ. f Et veluti cõſumptio homis bellantis aduerſum te.i. de homie bellante aduerſum te/erit:Nõ dico cõſumptio:ſed veluti conſumptio:In bono:q: deſtruet in eis vitiũ/non natura.Uel in malo: Erit veluti cõſumptio.i.cõtinua con

Pſ.48. ſumptio: quia cõſumptione ppetua conſument.Pſ.Sicut oues in inferno poſiti ſunt/ mors depaſcet eos. g Quia ego dñs deus tuus/ ptegens te ab omni malo. k Apphendẽs manũ tuã.i.pmouens te in omni bono. l Dicenſq; tibi/cõſolando te: m Ne timeas:quia/ego adiuui te/vel adiuuabo te. Hec tamẽ littera in ſeptuaginta nõ habet. n Noli timere vermis iacob:q̃ mortui eſtis

Quilibet apoſtoloꝝ põt dici vermis propter multa ex iſrael. Thema in feſto vnius apoſtoli. Vermis põt dici quilibet apoſtoloꝝ ppter multa. Vermis eñ ſignificat apoſtolũ:quia vilis:q: penetrans: q: mollis/ore trahens ſe/ ſine coitu genit⁹/coitũ neſciẽs:q: tactus contrahit: q: mordens: q: eſca piſcib⁹: q: tacens:q: gallinis amic⁹. Uiles eñ fuerũt apoſtoli: Preter eñ vilitatẽ conditionis cõmunẽ oib⁹: de q̃ dicit Job.xxv.b.Homo putredo ꝛ fili⁹ homis vermis: habuerũt etiã vilitatẽ abiectiõis. Unde Paulus.j. Cor.iiij.c. Tanq̃ purgamẽta huius mũdi facti ſumus omniũ ꝑipſima vſq; adhuc. Itẽ q: vbis increpatorijs penetrãtes: ſ cõpaſſiõe animi molles erãt. Itẽ penetrãtes ſibi/molles alijs. Itẽ penetrãtes malis: ſ molles bonis. Vñ.ij.Cor.xiij.a. paul⁹ dic corinthijs:Si venero iteꝝ nõ parcã: Ecce penetrabilitas. Et eodẽ.j.b.Oram⁹ aũt vt nihil mali faciatis:Ecce mollicies. Itẽ ore trahebãt ſe: q: ad illud qđ ore alijs ꝑdicabãt/manib⁹ operũ ꝛ pedib⁹ affectuũ currebãt. Vñ.j.Cor.ix.d.Caſtigo corp⁹ meũ ꝛ i ſuitutẽ redigo:ne cũ alijs ꝑdicauerim ipe reprob⁹ efficiar. Et Phil.iij.c. Poſterioꝝ oblit⁹ in anteriora me extẽdo: verũ eſt q̃ſi repens. Item ſine coitu geniti erãt

apl'i: ꝛ coitũ neſciẽtes.i.q: nec i voluptatib⁹ viuebãt:nec alijs exemplũ voluptatis oſtẽdebãt. Itẽ tacti ↄtrahebant:q: correctionẽ cũ mãſuetudine ſuſtinebãt. Vñ pnceps ꝛ maximus aploꝝ petrus ſepe increpatus eſt a dño: Matth.xvj.d.Et a paulo/Gal.ij.c.nec vnũ verbũ legit reſpõdiſſe. Itẽ mordentes ꝛ corrodẽtes vitia pctõꝝ. Itẽ piſcium eſca erant.i. volupruoſoꝝ mundi q̃ in aq̃s delitiaꝝ viuẽtes/ipſis detrahebãt. Itẽ ſilentes nõ garruli. Itẽ q: gallinaꝝ amici.i. mentiũ infirmarũ: Unde ꝛ galli dicti ſunt. Job xxxviij.d.Quis dedit gallo intelligẽtiam.i. cuilibet ꝑdicatori vl' aploꝝ Propt has g̃ pprietates di' vermis quilibet apl'us:q̃ cõtinent his verſib⁹: Se trahit ore/tener/tact⁹ ſe cõtrahit /abſq; Patre ſatus/mordẽs/vilis/p dura terebrat: Piſcib⁹ eſca/ſilet/gallinis vermis amicus. Tali g̃ vermi.i.aplo vel ꝑdicatori ↄſolatio diuina pmittit/cũ dicit: B

n Noli timere vermis iacob.i.ꝑdicator vel apl'e ſupplãtãs vitia:q: dñs cõſolator tu⁹ ſemp tecũ eſt. Itẽ eſt vermis/figure/ſcripture/ corruptele/luxurie/vindicte/cõſciẽtie/gehenne. Figure/chriſt⁹. Pſ.Ego ſum vermis ꝛ nõ hõ.ij. Regũ xxiij.a. di' de dauid: Ipſe q̃ſi tenerrim⁹ ligni vermicul⁹. Itẽ ſcripture. Cant.j.c.Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argẽto. Itẽ corruptele. Job.xxv.b. Hõ putredo ꝛ fili⁹ hois vermis. Itẽ luxurie. Job.xxiiij.d. Dulcedo illi⁹ vermis:nõ ſit i recordatiõe/ſ ↄterat. Itẽ vindicte originalis culpe. Ecci.x.b.Cũ morietur hõ hereditabit ſerpẽtes beſtias ꝛ vermes. Itẽ ↄſciẽtie.j.i fine. Vermis coꝝ nõ moriet:ꝛ ignis coꝝ nõ extinguet. Itẽ gehẽne.ſ.xiiij.c.Subt te ſternet tinea ꝛ opimentũ tuũ erũt vermes. o Qui mortui eſtis ex iſrl'. Hoc pprie ptinet ad cõtemplatiuos. Ad iacob eñ.i. ad actiuos ptinet q̃ ſint vermes.i.deſpecti ꝛ viles. Ad iſrl' aũt.i.ad contemplatiuos ptinet q̃ ſint contemplatione mortui. Unde Paul⁹: Uiuo aũt iã nõ ego:viuit vero i me chriſt⁹:Gal.ij.d. Iſti ſũt illi de quibus Col.iij.a. Mortui eſtis ꝛ vita veſtra abſcondita eſt cum chriſto in deo. De iſtis mortuis dicit.ſ. xxvj.d. Uiuent mortui tui:interfecti mei reſurgẽt. p Ego auxiliat⁹ ſũ tui dicit dñs.i.deus pater: r Et redemptor tuus.i. filius qui redemit te p ſuã paſſionẽ: qui etiã ẽ: s Sanct⁹ iſrl'.i.ſanctificãs chriſtianos p ſuã reſurrectionẽ. Unde Ro.iiij.d. Mortuus eſt ppter delicta noſtra:ꝛ reſurrexit ppter iuſtificationẽ noſtrã. Uel põt referri dominus ad patrem: redemptor/ad filium:ſanctus/ad ſpiritumſanctum.

Multiplex vermis

Pſ.21.

t Ego poſui te quaſi plauſtrum triturans nouum: habens roſtra ſerrãtia. Triturabis montes ꝛ cõminues: ꝛ colles quaſi puluerẽ pones. Uentilabis eos: ꝛ vent⁹ tollet eos/ ꝛ turbo diſpdet eos. Nota quattuor in hac auctoritate. Primũ.ſ.quomõ debeat ꝑlatus inſtitui:ſecũdũ qualis debeat inſtitui:tertiũ ad q̃d debeat inſtitui:quartũ q̃s fruct⁹ debeat inde ſequi. Primũ notat cũ dicit: Ego poſui te. Primo ꝑlat⁹ ẽ poſit⁹ vt poſſit deponi cũ temp⁹ fuerit. Ecci.xxxij.a. Rectorẽ te poſuerũt: noli extolli:eſto i illis q̃ſi vn⁹ ex ipſis. Prelatũ aũt in eccleſia ponere debet/nõ pecunia/nõ ſecularis potentia/ nõ ſimulata iuſticia:ſed ſolus de⁹. Vñ Heb.v.a. Nec q̃ſq; ſumet ſibi honorem :ſed qui vocat a deo tanq̃ aaron. Et nota tria ſigna per que vocatus eſt aaron in ſacerdotium. Primum q̃ conbuſtis alijs ipſe in medio ignis illeſus ſeruatus eſt: Numeri xvj.e. Secũdũ q̃ p orõnẽ ei⁹ plaga ppl'i ceſſauit. Eodẽ ca.g. Tertium q̃ virga eius floruit ꝛ fructum fecit: Numeri.xvij. c. In quib⁹ notant tria que maxie requirunt in ꝑlato: vt.ſ. int malos innocẽter ſciat viuere. Phil.ij.b. Sitis ſine q̃rela ꝛ ſimplices filij dei ſine rephẽſiõe i medio praue ꝛ pverſe natiõis: int q̃s lucetis ſic luminaria in mũdo. Ut pro ppl'o ſciat efficacit orare. Sap.xviij.d. Properãs hõ ſine q̃rela dep̃ca

De inſtitutione prelatoꝝ

a quaſi plauſtrũ triturans nouũ.i.faciã te conterere bo/
ſtes tuos fortiter: ſicut plauſtrũ nouũ fortiter conterit grana.
b Habens roſtra ſerrantia.i. dentes ſerrantes vt me/
lius conterat. c Triturabis mõtes: id eſt maiores prin/
cipes ⁊ reges/ ⁊ cõminues. d Et colles quaſi pulue/
rem pones.i.mino/
res hoſtiũ tuorũ vili/
ter tractabis. e Uẽ/
tilabis eos.i.perſe/
queris eos de loco ad
locũ fugãdo. f Et
ventus tollet eos
⁊ turbo diſperget
eos.i. ita agitabunt
⁊ volabũt inſtabiles ſicut puluis qui rapit a vento vel turbi/
ne. Uel ſic: f Et vẽtus tollet eos.i.ſupbia eoꝝ eradica
bit eos de loco ſuo: g Et turbo diſpget eos.i.tempe/
ſtas pſecutiõis tuę. h Et tu exultabis in dño/ gaudio
exteriori: l Et in ſancto iſrael.i. in dño ſanctificante

a quaſi plauſtrum triturans
b nouum/ habẽns roſtra ſerrã/
c tia. Triturãbis montes ⁊ cõ
d minues: et collẽs q̃ſi pulue/
e rem pones. Uẽtilãbis eos:
f ⁊ vẽntus tollet eos: ⁊ tũrbo
g h diſperget eos: ⁊ tũ exultãbis
i k in dõmino: ⁊ in ſanctõ iſrael
l m lętãberis. Egẽni et paupe/
n o p res q̃ugrũt aquas ⁊ nõn ſũt:

Quinta pars iſrl: m Lętaberis/ gaudio interiori. n Egeni ⁊ pau/
peres quęrũt aquas. Quinta ps in qua agit de ꝓperi/
tate iudęorũ/ qui reuerſuri erant de captiuitate. Unde dicit:
Egeni ⁊ paupes/ qui ꝓus fame cõſumpti erant ⁊ egeſtate
p deſertũ: o Quęrũt aq̃s/ iam poſiti in terra ꝓmiſſiõis.
p Et nõ ſunt: q̃ ciſternę ꝓpter ſolitudinẽ terrę diſſipatę
erant. De hoc habet

De inſtitutiõe prelatorum * ri ꝑ ꝓplis: ⁊ ꝓferẽs ſeruitutis ſuę ſcutũ orationẽ: ⁊ ꝑ in/
cenſũ depcationẽ allegãs reſtitit irę/ ⁊ finẽ impoſuit neceſſita
ti. Et malos dulciter increpare. Gal.vj.a. Fratres ſi ꝓoccu/
patus fuerit hõ in aliquo delicto/ vos qui ſpũales eſtis hmõi
inſtruite in ſpũ lenitatis. In virga em̃ increpatio: in amygda
lis dulcedo notat. Sed heu hodie multos inſtituit pecunia:
ſicut iaſon ꝑ pecuniã ſumm᷒ ſacerdos fact᷒ eſt.ij. Machab.
iiij.a. Multos iſtituit ſecularis potẽtia: De quib᷒ multi ele/
3.4.a. ctores eoꝝ dicere poſſũt: Eſto ꝓnceps noſter. Tm̃modo iuo/
cet nomẽ tuũ ſup nos/ aufer opprobriũ noſtrũ.ĩ.iij.a. Quaſi
p̃latus noſter dicaris: ⁊ emolimenta accipias: ſed nihil qd ad
p̃latũ ptineat nobis facias: ſed tm̃ aufer opprobriũ noſtrũ.i.
defende eccleſiã tm̃ de ꝓncipib᷒ ⁊ magnis. Ad hoc em̃ hodie
multi eligunt in p̃latos/ nõ vt ꝓplm dei gubernẽt: ſed vt tpa/
3.3.a. lia eccleſię defendãt. Unde ibidẽ dicit: Princeps eſto noſter:
Ruina hęc.i.temporaliũ deſtructio/ ſub manu tua. Iſti ſũt q̃
eligũt heliã in p̃latũ: ſicut multi faciebãt in filiũ dei: Matth.
xvj.b. Helias em̃ fortitudo dñi interpꝛat. Mltos etiã hodie
iſtituit gula. Mlti em̃ hodie libẽter eligũt p̃latos q̃ bñ eos pa
ſcant ⁊ veſtiãt. Uñ.ĩ.iij.a. Ueſtimẽtũ tibi ẽ: eſto ꝓnceps nr̃.
Iſti dicũt illũ eẽ bonũ p̃latũ q̃ ſplẽdide epulat: ſic nabucho/
donoſor dicebat/ Bel eſſe magnũ deũ: q̃ multa comedebat ⁊
bibebat: Daniel.xiiij.a. Iſti ſũt q̃ eligũt iohannẽ baptiſtã.i.
illũ q̃ bñ baptiçat eos i potu: Matth.xvj.b. Mltos hodie eli/
git carnalis amicitia: ſ fere oẽs eligit hodie ſimulata iuſticia:
qui quidẽ p̃latiõe accepta/ nõ fiũt qd nõ erãt ꝓus: ſed q̃d erãt
oſtẽdũt. Iſti ſũt ſiſes ſaul: q̃ de minima familia i toto iſrl ſub/
limat᷒ in regẽ.j. Reg.x.d. ſtatim ꝑuerſus oſtẽdit q̃d erat.j.
3.Reg.12. Reg.xiij.c. Et hieroboã fili᷒ nabath: q̃ de ſeruo ſublimat᷒ in
regẽ diſpoſitiõe dñi: ſtatim auertit ſe a dño/ ⁊ ꝓplm ſuũ ꝑuer/
4.Reg.9. et.10. tit eũ ꝑ idolatriã corrũpendo. Iſti ſũt ſiſes hieu/ q̃ audito ꝙ
futur᷒ eẽt rex/ ſtatim iterfecit dñm ſuũ: ⁊ accepto regno ſtatim
a via dñi receſſit. Et aſabeli ſilr: q̃ cũ a ꝓpha audiſſet de regno
qd accepturus erat/ ſtatim dñm ſuum ſuffocauit.iiij.d. Reg
ſiij.d. Et accepto regno ꝑgnãtes iſrl diſſecuit: ſic ꝓpha p̃dixe/
rat. In ſecũdo notat qualis debeat p̃lat᷒ inſtitui.i. qualis eẽ
debeat in vita. Debet em̃ eſſe/ a Quaſi plauſtrũ nouũ
triturãs/ habẽs roſtra ſerrãtia. In quo notant q̃ttuor
q̃ p̃lato neceſſaria ſunt. Debet em̃ eſſe plauſtrũ ad ſubuehen/
dũ infirmos ꝑ cõpaſſionẽ: triturãs ad cõmonendũ rebelles ꝑ
correctionẽ: nouũ et inauditũ ad ꝓuocandũ deuotos ꝑ vitę
eminentiã. b Habẽs roſtra ſerrãtia/ plura.ſ.roſtra ⁊ nõ
vnũ: vt paruulis miſtret lac: alijs eſcam maſticet ꝑ doctrinã.
Propt hoc em̃ debet hẽe plura roſtra ⁊ nõ vnũ tm̃: vt alijs
⁊ alijs diuerſa doctrinę cibaria ꝑ capacitate ſinglorꝝ miſtret.
De ꝓmo legit Geñ.xlv.c. ꝙ pharao p̃cepit ioſeph/ vt face/
ret tolli plauſtra ad ſubuectionẽ paruuloꝝ/ Ecce cõpaſſio in/
firmoꝝ. Et ꝓpter hoc clamabat heliſęus ad p̃latũ ſuũ heliã:
Pat mi/ pat mi: curr᷒ iſrl ⁊ auriga ei᷒.iiij. Reg.ij.b. De ſe/
cundo dicit.ĩ.xxv.d.
Triturabit moab: id
eſt ſupbus: q̃ ẽ ex pa/ Al.nõ hyſtos
tre diabolo. Ioh.viij.
f. ſub eo.i.ſub dño/
ſicuti terunt palęę in
plauſtro. Et ſtatim ſb/
dit bonum qd inde ſe/
quit/ dicẽs: Et extẽdet
man᷒ ſuas ſub eo/ ſicut extẽdit natãs ad natandũ. Sępe em̃
cõtingit vt ſupbus ꝑ correctionẽ p̃lati boni extẽdat man᷒.i.
opa ad enatandũ de aquis voluptatũ ⁊ ceno vitioꝝ. Propt
hoc dicit Mich.iiij.d. Surge tritura filia ſion: q̃ cornu tuũ
ponã ferreũ: et vngulas tuas ponã ęreas: et cõminues ꝓplos
multos: ⁊ interficies dño rapinas eoꝝ: ⁊ fortitudinẽ eoꝝ dño
vniuerſę terrę.i.ad honorẽ ⁊ gloriã dñi interficies eos/ pecca
to. Tertio etiã debet eſſe nouus ⁊ admirabilis ꝑ vitę eminen
tiã. Unde de ꝓmo p̃lato iſrael legit ꝙ admirabilis erat aſpe/
ctu: ita ꝙ etiã cornut᷒ ꝓplo videbat: Exo.xxxiiij.d. Et de pri/
mo rege iſrael legit ꝙ ſupeminebat toti ꝓplo ab humero ⁊ ſu/
pra: ⁊ ꝙ nõ erat ei ſimilis in oĩ ꝓplo.j. Reg.x.d. De quarto
dicit aplus.j. Corinth.iij.a. Nõ potui vobis loqui q̃ſi ſpũa/
libus: ſed quaſi carnalib᷒: tanq̃ paruulis in chriſto lac vobis
potũ dedi nõ eſcã. Alibi aũt dic.j. Cor.ij.b. Sapiẽtiã loq̃/
mur inter pfectos. Ecce ꝙ cibũ doctrinę ſpũalis ſingulis ꝑ
capacitate ſingulorũ diſpenſabat. Iſtud plauſtrũ q̃ttuor ro/
tas debet habere.i.quattuor cardinales virtutes. Itẽ quat/
tuor rotę ſũt: q̃ ſubditos portare debẽt doctrinę v̓bis: vitę
exemplis: temporalib᷒ ſubſidijs: ⁊ inſtãtia oratiõis. Sed mul
ti ſunt velut quinta rota plauſtri: quę ſemper ſtrepitum facit.
Huius plauſtri axes deberent eſſe patientia ⁊ benignitas: q̃
in plauſtro duo ſunt axes: vt per patientiã portet malos: per
benignitatẽ bonos. Equi aũt trahentes plauſtrũ h̓ſũt amor
dei ⁊ ꝓximi: vl honor dei ⁊ vtilitas ꝓximi. Auriga autẽ ſpi/
ritusſanct᷒. Uñ. Ps. Spirit᷒ tu᷒ bonus deducet me in terrã Ps.142.
rectã. Tertiũ qd notat hic/ ẽ ad q̃d debet p̃latus inſtitui. Ad
hoc em̃ inſtitui debet: vt malos corrigat et increpet: bonos
ꝓmoueat/ ac ſemp ad meli᷒ inuitet. Primũ notat cum dicit:
c Triturabis montes ⁊ cõminues.i. altos ſuperbos.
Montes em̃ ſunt alti.i.ſuperbi: vel quilibet mali in quib᷒ nec
ros deſcẽdit gratię: nec pluuia doctrinę.ij. Reg.j.d. In q̃/
bus nõ creſcũt fruges bonoꝝ opeꝝ: quę triturari debent ⁊ cõ
minui ꝑ mãſuetã icrepationẽ. Unde.ij. Timoth.vlt.a. Ar/
gue/ obſecra/ increpa in omni patientia ⁊ doctrina. Secũdũ
notat cum dicit: d Et colles quaſi puluerem po/
nes. Colles em̃ minores/ i quibus eſt ⁊ ros gratię/ ⁊ pluuia
etiã quieſcit doctrinę/ et creſcit ſeges bonoꝝ operũ: ꝓficien/
tes et boni ſunt: qui quaſi puluis ponendi ſũt: q̃ ſp ad humi/
litatem monendi ſunt. Unde Luc.xvij.c. Cum omnia bene
feceritis/ dicite: quia ſerui inutiles ſum᷒. Et quia p̃latus mi/
niſteriũ ſuum implere debet/ etiã ſi inde multi nõ corrigant:
Ideo ſubdit: e Uentilabis eos: quaſi facies qd in te eſt
ventilando eos ꝑ p̃dicationẽ: ꝑ correctionẽ: ꝑ monitionẽ: Et
niſi ipſi ſe correxerint: f Et vent᷒ tollet eos.i.propter
ventũ ſuę ſupbię a facie mea tollent. g Et turbo diſper/
get eos.i. pſecutio infernalis ⁊ mors dupliciter perdet eos
in corpore ⁊ anima. h Et tu/ propter cõuerſos bonos: vel
quia nihil omiſiſti ex cõtingẽtibus: et ſi nullus cõuerſus fue/
rit: i Exultabis/ exterius: k In domino/ ꝓpter do/
tes corporis. l Et i ſancto iſrael lętaberis/ interi᷒ ꝓpt
dotes ipſi᷒ animę: Ecce quartũ. n Egeni ⁊ pauperes Myſtice
quęrunt aquas ⁊ non ſunt. Septuaginta: Exultabũt
pauperes ⁊ inopes: quęrent em̃ aquas ⁊ non erũt. Paupe/
res quęrũt aquas doctrinę: ſed diuites nõ curant. Unde.ĩ.
v.d. Nobiles eius interierunt fame: ⁊ multitudo ſiti aruit.
Lingua eoꝝ

𝔅 erāt. De hoc habet̃ in Eſdra. a Lingua eoꝝ ſiti aruit/ pꝛę defectu aquę. b Ego dn̄s exaudiam eos/dando qd̄ petunt. c Deus iſrael.i.qui ſum deus iſrael: d Nō derelinquā̃ eos/ in tanta egeſtate. e Aperiā in ſup̄/ mis collib⁹ flumia. Non legunt̃ in terra ꝓmiſſiōis fuiſſe

a lingūa eoꝛum ſiti aruit. Ego
b dōmin⁹ exaudiā eos: dēus
d iſrael/ non derēlinquā eos.
e Apēriā in ſup̄mis collibus
f flumina: ⁊ in mēdio campo/
g rū fontes. Ponam dēſertū
h in ſtagna aquarū: et terrām
i inuiā in riuōs aquarū. Da/
k bō in ſolitudinē cedrū ēt ſpi
m n nam ēt myꝛtū ēt lignū oliuę:
o Pōnam in deſerto abietē/
p q vlmūm et būxū ſimūl: vt vi/
r s dēant ⁊ ſciānt ⁊ recōgitent ⁊
t v intēlligant pariter: qūia ma/
x y nus domini fecit hęc et ſan/
z ctūs iſrł̄ creauit illud. Pro/
a pē facite iudiciū veſtrū dicit
b dn̄s: affertē ſi qd̄ forte habe/
c d tis dicit rēx iacob. Accēdāt
e f ⁊ nūciēnt vobis quęcūq; vē
g tura ſūt. Priōꝛa q̄ fuerūt nū
h i ciāte: et ponēm⁹ coꝛ noſtrū:

alij fontes poſt reditū q̄z ante: ſed i hoc no/ tat dn̄s aquaꝝ futurā abūdantiā.q.d.dabo E tantā copiā aquaꝝ/ac ſi in ſupremis collib⁹ xx.ſupinis eſſent flumia. Vel foꝛ te domin⁹ poſt reditū dedit eis pluuiā in ma gna abūdantia: quam deſcēdentē de collib⁹ cōſeruauerant in ſta/ gnis ⁊ ciſternis. f Et in medio campo/ rū fontes/ aperiam ſupple. g Ponam deſertū in ſtagna aquaꝝ.i.terrā quę pꝛius erat deſerta/ ponā in abundantiā ſtagnoꝝ: h Et terrā inuiam.i.quę p̄us erat inuia p̄ ſiccitate. i In riuos aquarū/ponā.i. replebo eam riuis aquarū. k Dabo in ſolitudinē ce/ drū.i.replebo t̄rā eoꝝ arboꝛib⁹ vtilib⁹ ⁊ fructuoſis: ita q̄ etiā in deſertis ⁊ ſolitudine erūt huiuſmodi. l Et ſpinā. Se/ ptuaginta dicūt: ſethim: quę ē arboꝛ albę ſpinę ſimilis/ mirę lenitatis ⁊ pulchꝛitudinis ⁊ foꝛtitudinis et imputribilis: de qua arca facta eſt: Exo.xxv.a. pꝛopter quā terra etiā vocata eſt t̄ra ſethim. m Et/dabo i ſolitudinē etiā/ myꝛtū. Myꝛt⁹ ē arboꝛ aromatica imputribilis: quę mēbꝛa feſſa ꝯſolidat ⁊ re/ parat. n Et/dabo i ſolitudinē/lignū oliuę.i. arboꝛē i q̄ cre ſcit oleū qd̄ dr̄ oleū/oliuaꝝ. o Ponā i deſerto abietē/ quę eſt arboꝛ alta: p Vlmū/ quę eſt infructuoſa: q Et buxū/q̄ ſemp̄ viret: r Simul/ponā .ſ. in deſerto. Et hęc omnia faciā: s Vt videant/ bn̄ficia quę ꝯ̄ſtiti eis. t Et ſciant/ me nō iratū: ſed beniuolū eis. v Et recogitent: id eſt p̄dicta memoꝛię firmit̃ cōmendēt: x Et intelligāt pariter.i. intus in coꝛde legant: y Quia manus dn̄i fecit hęc: id eſt potētia ei⁹. z Et ſanct⁹ iſrael creauit illud.i. ille fecit qui ſanctificat iſrael. Hoc inq̄ mirabile: qd̄ notat̃ p̄ hoc q̄ dicit/ creauit. a Pꝛope facite iudiciū

Sexta pars veſtrū. Vltima pars in qua dn̄s inuehit̃ contra idolatras/ oſtendēdo q̄ idola nihil habent boni: nihil potentię: nihil ſci/ entię. Vn̄ dicit: Pꝛope facite iudiciū veſtrū dicit do/ min⁹.i. cito accedite ad iudiciū: vt dijudicet̃ inter me ⁊ vos. b Afferte ſi qd̄ foꝛte habetis.i. ſi aliqd̄ opus habetis qd̄ ſit foꝛte et firmū. Vel/ foꝛte/ aduerbiū dubitādi. c Dicit rex iacob.i. dn̄s q̄ regit et gubernat iacob.i. populū iudai/ cū. d Accedant/ idola veſtra: e Et nūcient vobis quęcūq; ventura ſūt.q.d. nō poſſent nūciare. Et vt ma/ gis cōfundat idolatras/ apoſtrophat ⁊ conuertit ſe ad idola/ dicēs ad illa q̄ſi p̄ antiphꝛaſim: O vos idola/ g Priōꝛa q̄ fuerunt/ ante mūdi cōſtitutionem: h Nūciate/ nobis: i Et ponemus coꝛ noſtrū/ vt colam⁹ vos: et eſt ironia. Et ſciemus vos

Myſtice a Lingua eoꝝ ſiti aruit. Thꝛen.iiij.a. Adhęſit lin/ gua lactētis ad palatū ei⁹ in ſiti: paruuli petierūt panē: ⁊ nō erat q̄ frāgeret eis. Hiere.xiiij.a. Maioꝛes miſerūt minoꝛes ſuos ad aquā: venert̃ ad hauriēdū ⁊ nō iuenerūt aquā/ repoꝛ/ tauerūt vaſa ſua vacua. b Ego dn̄s exaudiā eos/ de⁹

Ps.9. iſrł̄ nō derelinquā eos. Vn̄ Ps̄. Deſideriū paupeꝝ ex/ audiuit dn̄s: p̄parationē coꝛdis eoꝝ audiuit aurꝭ tua. c Ape riā in ſup̄mis collib⁹ flumia ⁊ i medio campoꝝ fon tes. Ponā deſertū in ſtagna aquaꝝ: ⁊ terrā inuiā in riuos aquaꝝ. Per fontē intelligit̃ gratia ꝓueniens ſiue incipiens/ q̄ eſt initiū oīs boni: p̄ riuos/ grā ꝑficiēs: p̄ flumia gratia cōſeruās: p̄ ſtagnū qd̄ eſt aqua imobilis/ grā p̄ſeuerās vel cōſūmans. Flumina in ſup̄mis collib⁹/ abūdans doctri/ na in moꝛtuis doctoꝛibus: fontes in campis/ parua ſed viua doctrina in minoꝛib⁹: ſtagna in deſerto/ ſcientia nō fluens per pꝛędicationē in mūdo.i. in mundanis: riui aquarum in terra inuia/ doctrina fluens in clauſtro.i. in clauſtralib⁹. k Da/ bo in ſolitudinē cedrū ⁊ ſpinā ⁊ myꝛtū ⁊ lignū oli/ uę: ponā in deſerto abietē/ vlmū et buxū ſil̄. Nota q̄ quādoq; diſtinguit̃ numer⁹ virtutū p̄ qua/ ternariū: vt hic in pꝛi/ ma parte p̄ quaterna/ riū arboꝝ deſignat q̄/ ternariū virtutū ꝓpter oppoſitionē quam ha bēt ad q̄ternariū viti/ oꝛū. Qn̄q; aūt vt i ſe/ cūda p̄te p̄ t̄nariū ar/ boꝝ deſignat t̄nariū virtutum ꝓpt̄ oppoſi/ tionē quā habent ad ternarium vitioꝛum. Quaternari⁹ aūt vir/ tutū cōſiſtit in q̄ttuoꝛ cardinalib⁹: q̄ ſūt/ pꝛudētia/ temperātia/ foꝛtitudo/ et iuſticia. Ternari⁹ aūt in ternario virtutū theologicarū.i. fidei/ ſpei/ et charitatis. Quaternari⁹ aūt vitioꝝ eſt/ peccatū cogitationis/ locutiōis/ opis/ ⁊ cōſuetudinis. Ternarius aūt eſt ille: de q̄.j. Joh.ij.c. Om̄e qd̄ eſt in mūdo/ aut eſt cōcupiſcētia oculoꝝ/ aut cōcupiſcētia carnis/ aut ſup̄bia vitę. De hoc quaternario ⁊ ternario dicit̃/ Amos.j.et.ij.b. Sup̄ tribus ſcelerib⁹ iſrael: et ſup̄ quattuoꝛ nō cōuertam eū. Per iſtas aūt arboꝛes no/ tant̃ virtutes quib⁹ dn̄s deſertū eccleſię illuſtrauit. Per ce/ drū/ quę eſt arboꝛ imputribilis ⁊ ꝓcera/ deſignat̃ pꝛudentia: de q̄ Sap̄.vj.b. Clara ē ⁊ q̄ nunq̄ marceſcit ſapientia. Per ſpinā/ q̄ pungit ⁊ ſolida eſt/ foꝛtitudo: q̄ cōſiſtit in patiētia ad/ uerſoꝛū. Per myꝛtū/ quę eſt aromatica ⁊ imputribilis/ tempe rātia: q̄ hominē aromaticū ⁊ imputribilē facit/ ad litterā. Gu/ la eī̄ ⁊ oīs exceſſus ⁊ maxime cibi/ putridū facit ⁊ fetidū/ ad litterā. Per oliuā/ quę aliq̄d habet amari et aliq̄d dulcis/ iu/ ſticia: quę habet amaritudinē in maloꝝ punitione/ ſed dulce/ dinem in bonoꝝ retributiōe. Ecce quattuoꝛ cardinales. Per abietem/ q̄ eſt alta ⁊ cui⁹ auxilio mare tranſit̃/ qꝛ inde fit ma/ lus/ ſignificat̃ fides q̄ alta eſt: qꝛ eſt argumentū nō apparen/ tiū: Heb.xj.a. Per quā etiā mare mūdi trāſit̃: qꝛ hęc ē victo ria quę vincit mūdū/ fides noſtra.j. Joh.v.a. Per vlmū quę patula eſt/ ſignificat̃ ſpes: quę animā dilatat ⁊ facit amplam. Per buxum/ quę ſemp̄ viret/ ſignificat̃ charitas: q̄ nunq̄ ex/ excidit.j. Coꝛinth.xiij.c. Poteſt aūt opponi pꝛudentia pec/ cato cogitationis: temp̄antia/ pctō locutiōis: foꝛtitudo/ pec/ cato opis/ qd̄ facit hominē debilē ⁊ infirmū: oliua/ q̄ cū ē cē/ tenaria fructū facit/ peccato ꝯſuetudinis: quia nec i ſenectute fructū facit peccans hoc peccato. Altitudo aūt abietis oppo/ nit̃ depꝛeſſioni cōcupiſcētię carnis: quę ſemp̄ verſat̃ circa ima: ſicut ſues circa lutum. Vnde Johel.j.d. Computruerūt iu/ mēta in ſtercoꝛe ſuo. Latitudo vlmi.ſ. largitas/ opponit̃ aua/ ricię. Paruitas autē buxi/ altitudini ſuperbię. Sed quia do/ minus eccleſiā ſuam non ſolū virtutibus/ ſed etiā donis ſpiri/ tuſſancti decoꝛauit: Ideo ſubdit̃: s Vt videant/ p̄ do/ nū ſapientię: t Et ſciant/ p̄ donū ſcientię: v Et reco gitent/ p̄ donū conſilij: x Et intelligant pariter/ per donū intellect⁹. Et iſta p̄tinēt ad cognitiuā: y Quia ma/ nus dn̄i fecit hęc.i. fili⁹ q̄ dr̄ man⁹ patris. z Et ſanct⁹ iſrł̄ creauit illud.i. ſp̄uſſanct⁹: q̄ ſanctificat coꝛda hominū. Dicit̃ autē filius in nobis feciſſe dona ⁊ virtutes: qꝛ ea nobis meruit: ⁊ ſp̄uſſanct⁹/ qꝛ ille nobis infundit. a Pꝛope fa/ cite iudiciū veſtrū dicit dn̄s.i. appꝛopinquate ⁊ p̄parate vos ad iudiciū p̄ donū timoꝛis. b Afferte ſi qd̄ foꝛte ha betis/ repoſitū in gazophylacio paupeꝝ p̄ opera pietatis. d Accedāt ⁊ nūciēt vobis/ p̄dicatoꝛes ⁊ p̄lati vī̄l p̄ do/ nū foꝛtitudinis: f Quęcūq; vētura ſīt: Et hęc p̄tinēt ad opatiuā. g Priōꝛa q̄ fuerūt nūciate. Verba ſunt ꝓphę ad p̄latos ⁊ doctoꝛes eccl̄ię.q.d. nobis minoꝛib⁹ bn̄ficia dn̄i enarrate. i Et ponem⁹ coꝛ noſtrū/ ad faciendū p̄cepta dn̄i: ⁊ regratiandū De p̄latis

F

G a Et ſciemꝰ/ vos deos eſſe. Ul' ſic: Sciemꝰ nouiſſima
corꝝ.i.ꝑ vos finem vniuſcuiuſqꝫ cognoſcemꝰ. b Et que
ventura ſunt indicate nobis/o idola: c Annúcia/
te que ventura ſũt in futurũ.i.que futura ſũt poſt mũdi
cõſummationẽ. d Et ſciemꝰ quia dij eſtis vos/ſi hec
annũciaueritis. Hec
enim duo ſolus deus
26.q.5.c.1. ſcit: que.ſ.fuerũt ante
mũdi conſtitutionẽ: ⁊
que futura ſunt poſt
eius cõſummationẽ.
e Bñ quoqꝫ aut
male ſi poteſtis fa
cite: quaſi nec poteſ/
tis etiam bene vl' ma/
le facere. f Et lo/
quamur ⁊ videa/
mus ſimul.i.diſpu/
temus ſimul/ vtrum

a ⁊ ſciẽmus nouiſſima corum:
b ⁊ que vẽntura ſunt indicate
c nobis. Annũciáte q̄ ventu/
d ra ſunt in futurũ: ⁊ ſciẽmꝰ qꝛ
e dij eſtis vos. Benẽ quoqꝫ
aut male ſi poteſtis facite/et
f loquámur ⁊ videamꝰ ſimul.
g Ecce vos̃ eſtis ex nihilo: et
h opus vẽſtrũ ex eo quod nõ
i/k eſt. Abomiátio eſt q̃ui elegit
l vos. Suſcitáui ab aq̃lone:
m et veniẽt ab ortu ſolis. †Uo/
n/o cábit nomen meũ: ⁊ addũcet
magiſtratꝰ quaſi lutũ/et ve/
lut plaſtes conculcans hu/
p mum. Quis annũciauit ab
q/r exordio vt ſciámus ⁊ á ꝑn/
s cipio vt dicámus iuſtus es:

ego debeam coli vel vos. Et oſtendit ꝙ illa nõ ſunt colenda/
dicens: g Ecce vos eſtis ex nihilo: quaſi per hoc pa/
tet ꝙ nõ debet' coli: qꝛ eſtis ex nihilo.i. facta de materia q̄ cre/
ata fuit ex nihilo. Ul' vos eſtis ex nihilo.i.nihil eſtis. Ido/
lũ eñ nihil ẽ: ſic dr.j.Cor'.viij.a. Ul' vos eſt' ex nihilo.i.
ex errore ⁊ mẽdacio hoim/ nõ ex rei v̄itate ẽ ꝙ vos reputami
dij. h Et opꝰ vr̃m ex eo qđ nõ ẽ.i.reſpõſa: ⁊ q̃cq̃d fa/
citis imputat' ei qđ nõ ẽ. Reſpõſa eñ ⁊ q̃cq̃d faciebãt/impu/
tabat' idolo, facto ex materia/ ⁊ ſpũ ꝑſidẽte: qđ tñ in veritate
nihil ẽ. Uel/ oẽ opꝰ veſtrũ ex eo qđ nõ eſt.i.totꝰ cultꝰ
⁊ reuerẽtia q̄ exhibet' vobis/eſt ex ſuggeſtione illius q̄ nõ eſt:
id eſt diaboli: qui dicit' non eſſe: quia a vero eſſe ſeꝑatus eſt.
Unde Job.xviij.c. Habitent in tabernaculo illius ſocij eius
qui nõ eſt.i.diaboli. i Abominatio.i.abominabilis/eſt:
k Qui elegit vos/ ad fabricandũ vel colendũ: quia nihil
poteſtis nec ſcitis/nec aliquid boni habetis: vt dictũ eſt. Ego
autẽ/ l Suſcitaui ab aquilone.q.d. vos nihil poteſtis
facere nec ꝑdicere: ſed ego ꝑdico que facturꝰ ſum: quia ſuſci/
taui ab aquilone.i. ſuſcitabo cyrum ab aquilone. Superius
tamẽ dictũ ẽ/ab oriente. Sed qꝛ plaga oriẽtalis declinat ad
aquilonẽ: ideo regiones que ſunt intermedie quãdoqꝫ dicunt'
eſſe in oriente/ quãdoqꝫ in aquilone: de intermedijs autẽ erat
regio perſarũ/vnde vocatus eſt cyrus. m Et veniet ab
ortu ſolis: idem eſt qđ prius: ſicut dictũ eſt: quia regiones
intermedie in vtraqꝫ parte eſſe dicebant'. n Uocabit no
men meũ. Cyrus in hoc dicit' inuocaſſe nomen domini: ꝙ
recognouit regnũ ſibi datum a deo. Andreas autẽ dicit ſm
Joſephum: ꝙ cyrus mandauit omnibꝰ populis ꝙ non eſſet
niſi vnus deus/ deus hebreorũ. o Et adducet magi/
ſtratus quaſi lutũ: ⁊ velut plaſtes cõculcans hu/
mũ: id eſt principes chaldeorꝝ ⁊ aliorum regnorum in capti/
uitatẽ ducet: et viliter tractabit: vt lutũ vilit' tractat' a figulo.
Plaſtes eñ idem eſt qđ figulus: Et dicit' a plaſmare: qđ idẽ
eſt quod formare. p Quis annũciauit/iſtud/ab ex/
ordio: id eſt anteq̃ fieret: niſi ego/ſuppl'e. q Ut ſciamꝰ
⁊ a principio.i.poſt eius ꝓnunciationẽ: s Et dicamꝰ/
iuſtus es.q.d. ſi eſt qui annũciauerit: dicemꝰ/qꝛ iuſtus eſt.
G Nõ eſt annũciãs
De ꝑlatis. ✠ domini: ⁊ regratiandũ ei ſm beneficia nobis exhibita.
a Et ſciemus nouiſſima eorũ: id eſt que nobis daturꝰ
ſit deus in vltima retributiõe. Per beneficia eñ nobis exhi/
bita a deo cognoſcimꝰ q̃d nobis deꝰ i futuro daturꝰ ſit tanq̃
per exemplum: per opera autẽ noſtra hocipſum cognoſcimꝰ
tanq̃ ꝑ merita. b Et que ventura ſunt indicate no/
bis: Annũciate que ventura ſunt in futurũ: ⁊ ſcie/
mus quia dij eſtis vos. Hoc poſſet dicere populus ꝑla
tis eccleſie. Si eñ ipſi annũciarent populo que ventura ſunt
peccatoribꝰ/ ⁊ que iuſtis: ex hoc poſſet conijci ꝙ dij eſſent: id
eſt ꝑlati nõ ficti. Sed qꝛ vident eos potius gregem ſuũ duci
ad interfectionẽ: ⁊ inde nõ curare/ poſſũt conijcere ꝙ ſũt ido
la: ſic dicit' Zach.xj.d. O paſtor ⁊ idolũ dereliquẽs gregẽ.
Ex hoc ꝙ vident eos non ſolũ ſua non largientes: ſed etiam
cupide aliena rapiẽtes/poſſũt conijcere ꝙ ſint miluí. Ex hoc
ꝙ vident eos non ſolũ extraneos: ſed etiã ꝓprios filios ſpo/
liãtes/poſſũt cõijcere ꝙ ſint ſtruthiones/imo ꝙ ſtruthionibꝰ
duriores. Struthio eñ dimittit oua ſua in puluere: ⁊ idurat'
ad filios ſuos q̃ſi nõ ſint ſui: ſicut dicitur Job.xxxix.b. iſti au/
tẽ nõ ſolum oua ſua:
id eſt ſubditos in pul/ G
uere derelinquũt/ ve/
rũetiã in iniuſtis emẽ/
dis ⁊ exactionibꝰ pe/ Al. rvocaui
dibus ſuis cõculcant
et frangũt. Ex hoc ꝙ
vident eos comeſſati/
onibꝰ et ebrietatibus
intentos/ poſſunt eos
cõijcere potiꝰ eſſe por
cos q̃ deos. e Be/
ne quoqꝫ aut ma/
le ſi poteſtis faci/
cite. Septuaginta. Bene facite aut male ⁊ admirabimur: et
videbimꝰ ſimul vnde ſitis vos/ ⁊ vnde ſit opꝰ vr̃m: de t'ra ab/
ominationũ elegerũt vos. Reſpõdere poſſẽt multi ꝑlati tẽ/
poris noſtri: Non poſſumꝰ bona ſed mala: quia nõ poteſt ar/
bor mala fructus bonos facere: Matth.vij.c. id eſt nõ poteſt
opus bonũ ex ꝑuerſa intentiõe vel ſimulata ſanctitate ꝓcede
re. f Et loquamur ⁊ videamꝰ ſimul: Qui.ſ.damna/
biliores ſint: ſubditi mali an prelati ꝑuerſi. Et conſtat ꝙ pre/
lati ꝑuerſi: quia cui plus cõmittit' plꝰ ab eo exigit': Luc'.xij.
f. Et qꝛ non ſolũ damnabunt' ꝓ peccatis ſuis: ſed etiã ſubdi/
torꝝ. g Ecce vos eſtis ex nihilo. Hoc põt dici de ꝑ/
latis quos adduxit in eccleſiã non deus/ ſed caro et ſanguis:
vel ſimulata iuſticia/ vl' pecunia/ vel ambitio preceſſendi. De
quibus Oſee.viij.a. Ipſi regnauerunt ſed non ex me. Ergo
planum eſt ꝙ ex nihilo: quia ſine ipſo factum eſt nihil: Joh.
j.a. Nota

Eſt nihilũ
- Sanctitatis ficte. Ps. Imagines ipſorꝝ ad ni/ (bilũ rediges. Ps.72.
- Cõditionis hũane. Ps. Sub/ſtantia mea quaſi nihilũ eſt ante te. Ps.38.
- Malicie. Ps. Ad nihilũ deductꝰ eſt i cõſpectu (eiꝰ malignꝰ. Ps.14.
- Fluxibilitatis vite. Ps. Ad nihi/lũ deueniẽt tanq̃ aqua decurrens. Ps.57.
- Inſufficiẽtie. j. Cor'.xiij.a. Si habuero om/nẽ fidẽ/ita vt mõtes trãſferã: charitatẽ aũt nõ (habeã nihil ſũ.
- Opinionis vane. Gal'.vj.a.

Qui ſe exiſtimat aliq̃d eſſe cũ nihil ſit/ ipſe ſe ſeducit. h Et
opꝰ veſtrũ ex eo ꝙ nõ ẽ.i.ex diabolo: q̄ nõ eſſe dr: qꝛ a
ꝓo eſſe ſemotꝰ ẽ. Uñ Joh.viij.f. Uos ex p̃re diabolo eſtis ⁊
deſideria p̃ris vr̃i vultis ꝑficere. i Abomiatio eſt/ dño/
qui elegit vos. Abomiabiles eñ dño ſũt q̄ tales eligũt ꝑ
latos. Sap.xiiij.b. Adinuẽtio illorꝝ.i.ꝓmotio taliũ ⁊ electio/
corruptio vite: qꝛ multorꝝ vitã malis exẽplis corrũpũt. Pro
uerb.xv.b. Abominatio ẽ deo vita impij. Et.j.eodẽ.c. Ab/
omiatio dñi cogitatiões male. Et.xvj.a. Abomiatio dñi eſt
oĩs arrogãs. l Suſcitaui ab aq̃lone ⁊ veniet ab or/
tu ſolis. Ecce duplex modꝰ retrahẽdi a peccato. Tũc eñ ſu
ſcitat dñs ab aq̃lone: q̃ñ retrahit ꝑ timorẽ: Sꝫ pctõr venit ab
ortu ſolis/ q̃ñ dñs reducit eũ ꝑ charitatẽ. n Uocabit/vel/
vocauit nomẽ meũ. Rectꝰ ordo ẽ: qꝛ pctõr retractus a
peccato ꝑ timorẽ/vel ꝑ amorẽ reductus/tunc inuocare debet
dñm in orõne: vt.ſ.ſibi debitũ dimittat': ⁊ decetero in tẽpta/
tionẽ nõ inducat': ſic dicit dñs/ Matth.vj.b. o Et addu/
cet magiſtratꝰ q̃ſi lutũ: ⁊ velut plaſtes ꝯculcãs hu
mũ. Magiſtratꝰ ſunt ſupbi ⁊ potẽtes ꝑlati/q̃s adducet dñs
q̃ſi lutũ: qꝛ vilꝰ in iudicio tractabunt' q̃ ceteri a demonibꝰ/ ⁊
etiã a paupibꝰ. Uñ Zach.x.b. Erũt q̃ſi fortes ⁊ cõculcãtes
lutũ in medio viarꝝ i ꝑlio. Naũ.iij.c. Intra i lutũ ⁊ calca: ſubi/
gens tene laterẽ. Hiere.xviij.a. Sicut lutũ i manu figuli: ſic
vos i manu mea/ dicit dñs. Et qꝛ nullꝰ audet hodie repꝛhen/
dere ꝑlatos: Ideo ſbdit': p Quis annũciauit ab exor
dio vt ſciamus/ omnia hec de prelatis predicta: Quaſi
nullus annũciat. r Et a ꝑncipio vt dicamꝰ iuſtꝰ es.
✠ Si quis vere

☞ a ¶Non est annũcians.i. aliquis de dijs veſtris/non eſt quiannũciet ꝑterita b ¶Nec ꝑdicẽs/futura: c ¶Nec audiẽs ſermones veſtros/ o idola:quia nõ poteſtis futura ꝑdicere:ideo null⁹ eſt qui audiat ſermones veſtros d ¶Prim⁹ad ſion dicet.q.d.idola nõ poſſũt futura ꝑdicere: ſed dominus dabit iu dęis reuerſis de captiuitate multos ꝓphetas qui eis futura ꝑdicent:ſicut fuit Daniel/ Ezechiel/ Malachias/ Eſdras. Et hoc eſt quod dicit: d ¶Primus/ꝓpha. Uel Primus:id eſt propheta anteq̃ idola: non ꝙ idola poſtmodum futura ꝑdicant: ſed quia nõ ante:ſicut

a Non ẽſt annũcians nec̃ ꝑ
b dicẽs: nec̃ audiẽns ſermo
c nes vr̃os. Primũs ad ſion
d dicet:ecce adſum/ ꝛ hieruſa
e lẽ euangeliſtã dabo. Et vidi
f ꝛ nõn erat ex iſtis quiſq̃ qui
g iniret conſiliũ/et interrogat⁹
h reſpõderet verbũ. Ecce om
i nes iniũſti ꝛ vanã opera eo
k rũ: vẽnt⁹ ꝛ inane ſimulacra
l corum. ¶Ca.XLII.
m Ccẽ ſeru⁹ meus/ ſũſci
n piã eũ: elect⁹ me⁹/cõ
o plãcuit ſibi in illo aĩa
p mea. Dedi ſpm̃ meũ ſup eũ:
q iũdiciũ gentib⁹ ꝓferet. Non
r clãmabit nec̃ ãccipiet pſo
s nã: nec ãudiet vox ei⁹ foris.

chriſtus dicit primogenit⁹ beatę marię virginis: Luc.ij.a. nõ poſt quẽ ali⁹:ſed ante quẽ nullus. Dic ꝰ. Prim⁹/ꝓpheta miſſus a deo: e ¶Ad ſion dicet: id eſt ad ciuitatẽ hieruſalẽ: quę a digniori parte vocatur hic.i. a ſion. f ¶Ecce aſſum:quaſi hoc dicet ꝓpheta annũciaturus iudęis. Et ſic legit in pſona ꝓphetę: vel in pſona domini: Ecce aſſum: quaſi hoc dicet ꝓpheta/ꝙ ego domin⁹ecce aſſum ad auxiliũ iudęorum. g ¶Et hieruſalẽ.i.habitãtib⁹ hieruſalẽ. Metonymia eſt. h ¶Euangeliſtã/ vel euãgeliſtas dabo:id eſt ꝓpheram bona annũciantẽ. Euangeliſta eñ dicit quaſi bonus nũcius:ab eu qḋ eſt bonũ: ꝛ angelus qḋ eſt nũcius. Et nota ꝙ mutat hic ꝓpheta pſonam:primã.ſ.in tertiã. i ¶Et vidi.i.eſt cõſideraui/ dic ꝓpheta i pſona dñi/vl' ſua. k ¶Et nõ erat ex iſtis.i. ex idolis: l ¶Quiſq̃ q̃ iniret cõſiliũ/ꝑdicẽdi vel reſpõdẽdi. m ¶Et interrogat⁹ reſpõderet vbũ.i. nõ erat int eos gẽriũ aliq̃s q̃ ſciret dare cõſiliũ cultorib⁹ ſuis quõ ſe defẽderẽt a cyro. n ¶Ecce oẽs/cultores idoloꝝ: o ¶Iniuſti:q2 deo derelicto colũt idola. p ¶Et vana opa coꝝ:q2 vanis ꝛ falſis idolis ea impendũt. q ¶Uetus ꝛ inane.i.cito exufflãda ꝛ inutilia ſunt ſimulacra coꝝ. Uentus:quia cito exufflabit eorũ cultura. Inane: q2 nõ pſunt cultoribus ſuis.

De prelatis ☞ Si quis vere auderet prelatos corrigere/iuſtus ſimpliciter deberet dici. a ¶Nõ eſt annũcians/ mala quę fiunt hodie: b ¶Nec predicẽs/mala quę futura ſunt: c ¶Nec audiẽs ſermones veſtros. Uerum eſt ſi ſũt increpatorij:Si eñ eſſent adulationis vel detractionis/bene recipent.

Myſtice Unde Prouerb.xviij.a. Nõ recipit ſtultus verba prudentię niſi ea dixeris quę verſant in corde ei⁹. d ¶Primus ad ſion dicet: id eſt filius qui dicit/ Joh.viij.c. Ego pͥncipiũ qui et loquor vobis. Septuaginta: Principiũ ſion dabo:et hieruſalem conſolabor in via. Et Apoc.j.b.et.xxij.c. Ego ſum alpha et ω/principiũ et finis. f ¶Ecce aſſum. Unde Matth.xxviij.d. Uobiſcũ ſum omnib⁹ diebus vſq̃ ad conſummationẽ ſeculi. g ¶Et hieruſalẽ euangeliſtã dabo. Nota ordinẽ. Primo enim affuit chriſtus eccleſię ꝑ incarnationẽ: deinde dedit euangeliſtas.i.apoſtolorũ ꝑdicationem. i ¶Et vidi ꝛ nõ erat ex iſtis quiſq̃ qui iniret conſiliũ: quomõ poſſet peccato reſiſtere: pęnas inferni euadere: ꝛ gloriã adipiſci m ¶Et/nõ erat ſupple/q̃ iterrogat⁹ reſpõderet verbũ/gratitudinis/ ꝯfeſſiõis vl' laudis. Uñ Hiere. viij.c. Attendi ꝛ auſcultaui:nemo qḋ bonũ eſt loquit/ꝑ gratiarũactionẽ et laudem:nullus eſt qui agat pęnitentiã ſuper peccato ſuo/ dicens: quid feci/ per confeſſionẽ? n ¶Ecce omnes iniuſti/ ſunt ſupple. Unde Pſ. Saluũ me fac do-

Pſ.11. mine quoniã defecit ſanctus. Et Mich.vij.a. Perijt ſanct⁹ de terra: ꝛ rectus in hominib⁹ non eſt. p ¶Et vana opa eorum. Hiere.x.c. Uana ſunt ꝛ opus dignũ riſu. q ¶Uentus ꝛ inane ſimulacra eorum. Idola ſiue ſimulacra hominũ ſunt prelati:de quib⁹ regula eſt Eſa. hic:quia aut ſunt vẽtus ꝑ ſuperbiã/ aut inane ꝑ fictã iuſticiã:nec fallit in multis hęc regula:qḋ dolendũ eſt valde. ¶Expo. Ca.XLII.

Ecce ſeruus me⁹/ſuſcipiã eum. Adhuc imorat ꝓpheta circa deſtructionẽ gentiũ ꝑ cyrũ factam. Et diuidit capitulũ iſtud in tres partes. In prima parte imorat circa laudem cyri. In ſecũda parte ꝓ deſtructione gentium quam cyrus factur⁹ erat/inuitat populos ad laudem dñi: ibi: Cantate dño. In tertia iudęos iam de captiuitate reuerſos/de ꝓ ꝑteritis peccatis increpat/dicẽs: Surdi audite:more patris/qui cũ filius ſuus aliquid pdiderit/ reddit ei: ꝛ poſtea increpat eum/ dicens: Stulte quare pdidiſti illud? Similit dñs in ſecũda pte hui⁹ capituli ꝓnũciat/ quõ iudęi liberabunt a captiuitate ꝑ cyrũ. Deinde ipſis quaſi de captiuitate liberatis/ increpat eos de peccatis/ propter quę captiuati erant. Uolens ergo ꝓpheta cõmendare cyrum/ dicit in pſona domini: r ¶Ecce ſeruus meus.i.cyrus. Tacet autẽ nomẽ eius vt plus extollat eum. s ¶Suſcipiam eũ:id eſt gratũ habebo eius ſeruitiũ. t ¶Electus me⁹/ad vindictã mihi capiendã de gentib⁹/ꝛ populũ meũ liberandũ. v ¶Cõplacuit ſibi in illo anima mea. Loquit domin⁹ more noſtro. Et dicit complacuiſſe ſibi in cyro domin⁹: non ꝓpter pſonam cyri:ſed ꝓpter opera eius.ſ.chaldęorũ deſtructionẽ/ꝛ iudęorum liberationẽ. x ¶Dedi ſpiritum meũ ſup eum.i.ſapientiã vl' inſpirationẽ/ vt iret cõtra chaldęos. Uel ſpiritũ domini dicit benedictionẽ eius. y ¶Iudicium gentib⁹ ꝓferet.i.chaldęis dabit id quod iuſto iudicio meruerũt. z ¶Non clamabit.q.d. cum pace ꝛ ſilentio factũ ſuum faciet/ſicut ſapiens homo: Hic eñ eſt modus ſapiẽtũ. Uel/ Non clamabit: id eſt nõ capiet babylonem in tumultu:quia quieſcentib⁹ chaldęis ſine interfectiõe ſuorũ: ꝛ quaſi ſine bello ꝛ tumultu introiuit. a ¶Nec accipiet perſonã: id eſt nõ parcet maiori plus q̃ minori: imo cuilibet reddet ſm qḋ meruit. b ¶Nec audiet vox eius foris:id ẽ ☞ in obſidione extra

Myſtice ¶Myſtice. r ¶Ecce ſeruus meus. Hęc poſſunt eſſe verba patris de filio. Filius eñ dicit ſeru⁹ patris ratiõe humanitatis.j. xlix.a. Seruus meus es tu iſrael: in te gloriabor. Et.j.b. Parum eſt tibi vt ſis mihi ſeruus ad ſuſcitandas tribus iſrael: et fęces iſrael conuertendas. s ¶Suſcipiam eum/in die aſcenſionis. t ¶Electus meus. Unde Cañ. v.c. dicit ſponſa de filio: Dilectus meus candidus et rubicũdus/electus ex milibus. v ¶Cõplacuit ſibi in illo aĩa mea. Uñ Matth.iij.d. Hic eſt fili⁹ meus dilect⁹ in q̃ mihi cõplacui. x ¶Dedi ſpm̃ meũ ſup eũ/ in colũbę ſpecie in baptiſmo: Luc.iij.d. Uñ.ſ.xj.a. Requieſcet ſup eũ ſpũs dñi. y ¶Iudiciũ gentib⁹ ꝓferet/ꝑ ſe. Uñ Joh.v.d. Nec eñ pater iudicat queq̃:ſ omẽ iudiciũ dedit filio ꝛc. Uł ꝑ apl'os. Uñ Matth.xij.b. dr̃ de apl'is: Ipſi iudices vr̃i erũt. Et dr̃ Ꝟ ſcribis. Et.xix.d. Cũ ſederit fili⁹ hoĩs i ſede maieſtatꝭ ſuę ſedebitꝭ ꝛ vos ſup ſedes duodecim iudicãtes duodecim trib⁹ iſrł. z ¶Nõ clamabit. Cõtra. Joh.vij.f. In nouiſſimo magnę feſtiuitatꝭ die ſtabat ieſ⁹ ꝛ clamabat/dicẽſ: Si q̃s ſitit ꝛc. Item Heb.v.b. Cũ clamore valido ꝛ lachrymis offerẽs in oib⁹ exaudit⁹ ẽ ꝓ ſua reuerẽtia. Sol'. Eſt clamor veniẽs ex ĩpetu cõtentiõis: ꝛ ẽ clamor ꝓueniẽs ex feruore charitatꝭ: ꝛ ẽ clamor ex vehemẽtia doloris naturalis. De pͥmo dr̃ hic: Nõ clamabit. De ſecũdo: dicit Joh.vij. De tertio: Heb.v. a ¶Nec accipiet pſonã. Hoc idẽ dr̃/ Deut.x.d.et.xvj.d.et ij. Paral.xix.c. Job.xxxiiij.b. Ecci.xxxv.c. Ro.ij.b. Gal.ij. b. Eph.vj.b. Col.iij.d. ꝛ Act.x.e. Sap.vj.b. Nõ ſubtrahit pſonã cuiuſq̃ dñs q̃ eſt oĩm dñator: nec verebit magnitudinẽ cuiuſq̃. b ¶Nec audiet vox ei⁹ foris. Licꝫ eñ legat dños

Marginal notes: A Matth.12.b. — 2.q.7.c. nos ſi.in fi.

in obſidione extra ciuitatẽ non faciet magnũ tumultũ, ſed cũ ſilentio ⁊ in pace ſicut ſapiẽs faciet qđ querit. a Calamũ quaſſatũ nõ cõteret. i. iudeos omi ꝓſperitate vacuos, et multiplici captiuitate quaſſatos nõ cõteret: id eſt nõ affliget. b Et linũ fumigãs nõ extinguet. Hoc eſt idẽ qđ ꝓus. Linũ autẽ dicunt iudei: qꝛ lino vtebant multũ: ⁊ maxime in veſtibꝰ ſacerdotũ. Fumigãs aũt dicunt, q̃ſi iam multiplicis captiuitatis igne accẽſi: ſed nondũ ex toto cõſumpti: ſic titio fumigãs nondũ conſumptꝰ eſt. c In veritate educet iudicium. i. ſine dolo accipiet vindictã de chaldeis: et reddet illis ſꝫm qđ meruerũt. d Non erit triſtis neqꝫ turbulẽtꝰ donec ponat in terra iudiciũ. i. affabilis erit et hilaris etiã in bello ⁊ obſidione, qñ ſolẽt magis hoĩes eſſe iracũdi. f Et legẽ eius inſule expectabũt. i. gentes ſubdite, legẽ ſꝫm quã ipſe viuit ſibi imponi putabũt. Septuaginta dicũt manifeſtiꝰ ⁊ planius: In nomie eiꝰ gẽtes ſꝑabunt. i. deſiderabũt ei ſubijci vt liberentur a chaldeis. Et quia forte iudei de hoc poſſent diffidere, tã ꝓ facti magnitudine q̃ꝫ etiã ꝓ leticia quã inde habituri erãt ſi fieret: Ideo vt credãt dicit: q, g Hec dicit dñs deus, q̃ ſcit et poteſt hec facere. In cuiꝰ exemplũ ⁊ argumẽtũ adducunt multa opa q̃ fecit dñs: q̃ etiã ſunt maiora. Vñ dicit: Hec dicit dñs deus, qui ſcit qđ futurũ ſit: ⁊ põt facere qđ vult. Dñs dico, h Creans celos. i. qui celos creauit de nihilo. i Et extẽdẽs eos, q̃ſi tabernaculũ ad inhabitandũ. k Firmãs terram, ſup vacuũ. l Et q̃ germinãt ex ea. i. ex terra. ſ. creaturas cõſeruãs in eſſe: m Dans flatũ pplo q̃ eſt ſup eam. i. dans hoĩbꝰ qui ſunt ſup terrã ſpiritũ vite. Vñ Geñ. ij. b. Formauit deus hoĩem de limo t̃re: ⁊ inſpirauit i faciẽ eiꝰ ſpiraculũ vite. n Et ſpm̃ calcãtibus eam. Repetitio eſt vel expoſitio ꝑoris. o Ego dñs. Cõuertit ſermonẽ ad cyrũ: p Vocaui te in iuſticia. i. ad puniẽdos chaldeos iuſto dei iudicio vocaui. r Et apphendi manũ tuã: q̃ſi ducens te ad vltionẽ de hoſtibus meis. s Et ſeruaui te, vt nemo lederet tuorũ. t Et dedi te i fedꝰ ppli. i. ad ꝓmiſſionẽ ꝑpli iudaici explẽdã. Promiſerat eñ dñs iudeis q reduceret eos de captiuitate: qđ ꝑ cyrũ expletũ ẽ. v In lucẽ gentiũ. i. in ꝓſperitatẽ iudeoꝝ vel aliaꝝ gentiũ, a chaldeis multipliciter oppſſaꝝ: x Ut apires oculos cecoꝝ. i. oculos incarceratoꝝ, q̃ q̃ſi ceci erãt: qꝛ nõ videbãt in carcere, apires educẽdo eos ad lucẽ. Et hẽ qđ ſbdit q̃ſi exponẽdo: y Et educeres de cõcluſione vinctũ. i. vinctos cõpedibus. z De domo carceris ſedentes

Myſtice ⁂ fuiſſe in finibus tyri ⁊ ſidonis: Matth. xv. b. nõ tñ ꝑdictas terras intrauit, nec eis predicauit. Unde ibidem. c. Non ſum miſſus niſi ad oues q̃ perierũt domꝰ iſrl̃. a Calamũ quaſſatum non conteret. Calamus extra nitidus ſed intus vacuus, ſcribe ⁊ phariſei recte intelligunt: q̃ idola non colebãt, ideo nitebãt exteriꝰ: ſed fidẽ nõ habebãt, vnde vacui erãt interiꝰ. b Et linũ fumigãs nõ extinguet. Linũ ſignificat ſacerdotiũ: qꝛ de lino fiebãt veſtes aaron: qđ fumigans dr̃: qꝛ iã tpe chriſti erat cõſũptiõi vicinũ. Dñs aũt ſcribas ⁊ ſacerdotes nõ deſtruxit: ſꝫ potiꝰ ad penitẽtiã vocauit.

Moraliter Moraliter, aũt calamꝰ quaſſatus, pctõr eſt vacuꝰ omi bono i palude vitioꝝ iacẽs: quẽ nõ cõterit dñs dũ nõ ſtatim punit: ſꝫ ad penitẽtiã expectat ꝑ miſcdiã. Vñ Threñ. iij. c. Miſericordie dñi eſt q nõ ſumꝰ ꝯſũpti. Linũ fumigãs vita hoĩs eſt, q̃ debilis eſt vt linũ: ⁊ fumũ teterrimũ reddit doloꝝ ⁊ tribulationũ. Vñ Jaco. iiij. d. Que eſt vita nr̃a: vapor ad modicũ parẽs. Hoc linũ nõ extinguit dñs: qꝛ nõ vult mortẽ peccatoris: Ezech. xviij. g. Et Sap. j. c. Deꝰ mortẽ nõ fecit: ne letat in ꝑditiõe viuoꝝ. c In veritate educet iudiciũ:

a Calamũ quaſſatũ non cõte-
b ret: ⁊ linũ fumigans nõ extin
c guet. In veritate educet iu-
d diciũ: nõ erit triſtis neqꝫ tur-
e bulentus, donec ponat i ter-
f ra iudiciũ: ⁊ legem eius inſu
g le expectabũt. Hec dicit dñ-
h mꝰ deꝰ creans celos, ⁊ ex-
i k tendens eos: firmãs terrã, et
l m q̃ germinãt ex ea: dãs flatũ
n pplo q̃ ẽ ſup eã: ⁊ ſpm̃ calcã
o p tibꝰ eã. Ego dñs vocaui te i
q r iuſticia: ⁊ apprehendi manũ
s t tuã, ⁊ ſeruaui te. Et dedi te i
v fedus ppli, in lucẽ gentiũ: vt
x apires oculos cecoꝝ, ⁊ edu-
ceres de ꝯcluſiõe vinctũ, de
y domo carceris ſedẽtes i tene-

nõ in falſitate, nõ in duplicitate, nõ in cupiditate. S. xj. a. Arguet in equitate ꝓ mãſuetis t̃re. d Nõ erit triſtis neqꝫ turbulẽtꝰ. Cõtra. Naũ. j. a. Dñs in tẽpeſtate ⁊ turbine vie eiꝰ. Et Eccs. vij. a. Cor ſapiẽtiũ vbi triſticia. Et Matth. xxvj. d. Triſtis ẽ aĩa mea vſqꝫ ad mortẽ. Sol. Eſt triſticia ſupficialis ⁊ apparẽs: q̃ ẽ qñ dñs vindictã capit de malis. Tũc eñ triſtari dr̃: qꝛ ad modũ triſtãtis ſe habet. De hac dicit, Naũ. j. Dñs in tẽpeſtate ⁊ turbie vie eiꝰ. Eſt etiã triſticia cõtritionis: de q̃ Eccs. vij. Cor ſapientium vbi triſticia. Et ẽ triſticia ſenſualitatis: de q̃ dicitur Matth. xxvj. Triſtis ẽ aĩa mea vſqꝫ ad mortẽ. Et ẽ triſticia rõnis: de q̃ dicit hic, Nõ erit triſtis neqꝫ turbulẽtꝰ. Et nota q dic̃ duo. Hõ eñ ſi nõ põt ſe vindicare, triſtis ẽ: ſi põt, turbulẽtꝰ fit. Utrũqꝫ remouet de chriſto. B j. 49. b.

Eſt triſticia
- Simulatiõis. Matth. vj. b. Nolite fieri ſic hypocrite triſtes.
- Naturalis. Matth. xxvj. d. Triſtis eſt anima vſqꝫ ad mortẽ.
- Penitẽtie. ij. Cor. vij. b. Cõtriſtati eſtis ad pniaꝫ.
- Cõpaſſiõis. Ro. ix. a. Triſticia mihi magna eſt et cõtinuꝰ dolor cordi meo.
- Timoris. Luc. xxij. e. Inuenit eos dormiẽtes ꝑ triſticia.
- Tẽptatiõis. Jaco. v. c. Cõtriſtat aliqs vr̃m, oret.
- Sollicitudinis. Geñ. xl. b. Cur triſtior eſt hodie ſolito facies veſtra: eq̃ aĩor pſallat.
- Deſperatiõis. Ecci. xiiij. a. Felix q̃ nõ habuit triſticiã anime ſue: nec excidit a ſpe ſua.
- Cõfuſiõis. Matth. xix. c. Abijt triſtis eo q eẽt habẽs mltas poſſeſſiões.
- Jurgioꝝ. Ecci. xxij. d. Eſt regreſſus ad amicum: ſi aperuerit os triſte non metuas: eſt enim concordatio ad amicum.

e Donec ponat in t̃ra iudicium. Matth. xij. b. dicitur: Donec ejciat ad victoriã iudiciũ: ⁊ in noĩe eiꝰ gentes ſꝑabunt. Et hoc eſt quod hic ſequit. f Et legẽ eiꝰ inſule expectabũt. i. gentes i inſulis habitãtes. i. iuſti ꝑſecutionũ ⁊ tribulationũ fluctibꝰ vndiqꝫ tuſi. Vñ Geñ. xlix. b. Ipſe erit expectatio gentiũ. g Hec dic̃ dñs deꝰ creãs celos. i. ſanctos de nihilo faciẽs ꝑ fidei iuſtificationẽ. Ps. Cor mũdũ crea i me deꝰ. i Et extẽdẽs eos, ad opa miſcdie ꝑ cõpaſſionẽ: k Firmãs t̃rã. i. eccliã ꝑ ꝑſeuerãtie firmitatẽ. Eccs. j. a. Generatio ꝑterit, ⁊ generatio aduenit: terra aũt ſtat i eternũ. m Dans flatũ pplo q̃ ẽ ſup eã: ⁊ ſpm̃ calcãtibꝰ eã. Nota q habitãtibꝰ i terra. i. vtẽtibꝰ tpalibꝰ ad neceſſitatẽ, dat dñs flatũ eos ad meliꝰ ꝓuocãdo, quo mediãte de t̃ra exeãt ꝑ cõtẽptũ: ſꝫ egreſſis iã ⁊ mũdũ calcãtibꝰ, dat ſpm̃ fortitudinis: vt ꝑſeuerẽt i bono: ⁊ i celeſtibꝰ figãt habitationẽ ſuã ꝑ affectũ. De his oibꝰ, Zach. xij. a. Extẽdẽs celũ ⁊ fundãs t̃rã: ⁊ fingẽs ſpm̃ hoĩs in eo. De habitãtibꝰ in t̃ra ꝑ amorẽ dr̃ Apoc. viij. d. Ve ve ve habitãtibꝰ i t̃ra. o Ego dñs vocaui te, o fili de egypto i iudeã. Oſee. xj. a. Ex egypto vocaui filiũ meũ: a iudea in gẽtes, q In iuſticia. Juſtũ eñ fuit vt contẽptꝰ a iudeis, trãſiret ad gentes. r Et apphẽdi manũ tuã: vt ſubleuator tuꝰ, ductor, ſuſtẽtator ⁊ traductor. Deut. xxxij. f. Leuabo ad celũ manũ meã. Apprehẽdi manũ tuã: qꝛ i te manẽs facio opa: ſic dr̃ Joh. xiiij. s Et ſuaui te, in morte vt nõ pires. Vñ Ps. Qm̃ ñ derelinques aĩaꝫ meã i inferno ⁊c̃. t Et dedi te i fedꝰ ppli mei. Per filiũ eñ facta ẽ q̃ſi colligatio dei ⁊ hominũ. Vñ Soph. iij. b. Judiciũ meũ vt ꝯgregẽ gẽtes ⁊ colligã regna. v In lucẽ gentiũ, vt illuminares ꝑ ꝑdicationẽ gentes q̃ ꝑus ſedebãt in tenebris. Vñ. S. ix. a. Habitãtibꝰ in regiõe vmbre mortis ⁊c̃. x Ut apires oclos cecoꝝ: Ad litterã patet i euãgelio quõ dñs cecos illuminauit: Ut miſſus ẽ ad illuminãdos cecos ſpũales. i. infideles ꝑ fidẽ. y Et educeres de cõcluſiõe vinctũ, de domo carceris ſedẽtes in tenebris Ps. 50. Ps. 15.

℣ carceris ſedētes in tenebris: q2 in carcerib⁹ nō eſt lux. a Ego domin⁹/ hoc eſt nomē meū/ ita q nō alterius. b Gloriā meā: ſcʒ que eſt q dn̄s vocor: c Alteri nō dabo. Alteri intellige ī ſubſtātia/ nō in pſona. Alteri .i. idolis/ nō dabo: d Et laudē meā ſculptilib⁹/ nō dabo ſupple. e Que pma fuerūt ecce venerūt .i. iam impleta ſunt illa q̄ olim a prophetis fuerāt pdicta.

j.48.b. f Noua q̄ʒ ego annūcio anteq̄ oriātur audita vobis faciā/ illa. q. d. ſicut q̄ olim a pphis fuerunt pdicta euenerūt/ ꝛ nihil fuit qd nō impleretur: ſic illa q̄ mō pdicuntur.

Ps.149. ref: ſic illa q̄ mō pdico de deſtructiōe babylonis per cyrum.

Secunda pars g Cātate dn̄o. Secūda ps in q̄ ppha ad

a bris. Ego dn̄s/ hōc ē nomē b c meū. Glōriā meā altēri non d dabo: ꝛ lāudē meā ſculptili e bus: q̄ pmā fuerūt ecce ve f nerūt: nouā q̄ʒ ego annūcio anteq̄ oriant audita vobis g faciā. Cantāte dn̄o canticū h nouū: laus ēiuſ ab extremis i tre. Qui dēſcēditis in mare k l et plēnitudo ei⁹: inſūle ꝛ ha m n bitātoreſ eaꝝ. Leuet dēſertū o p ꝛ ciuitātes ei⁹/ in dōmib⁹ ha q r bitābit cedar. Laudāte habi ſ t tātores petre: de vērtice mō v tiū clamabūt. Ponēnt dn̄o x glīā ꝛ laudē ēi⁹ ī inſulis nūci y abūt. Dn̄s ſic fōrtiſ egredieṫ z sic vir pliātor ſuſcitābit ʒelū

laudē dn̄i inuitat oēs gentes/ dicēs: Cantate dn̄o canticū nouū .i. nouas cantilenas cōponite: ꝛ cantate ad honorē dn̄i. h Laus ei⁹/ pendaṫ/ ab extremis tre .i. a termino terre vſq ad terminū aliū. i Qui deſcēditis in mare: ſupple/ cantate dn̄o: k Et plenitudo eius .i. ille creature quib⁹ repleṫ mare/ laudēt dn̄m. l Inſule/ laudēt: m Et pid eſt/ habitatores eaꝝ/ laudent dn̄m: vel cantate dn̄o/ n Leuet deſertum/ vocem ſuam in laudib⁹ domini. Andreas. Hiſmaelitarū gens deſertū inhabitās/ alta voce cantate. Et quare: Quia/ p In domib⁹ .i. in locis vbi ſolebāt eſſe dom⁹ babyloniox: q Habitabit cedar .i. filij hiſmaelis: ſicut dr Gen̄. xxv. b. q cedar fuit filius hiſmaelis: q̄ q̄ſi prius vagabaṫ in deſerto huc atq illuc diſpſus in domib⁹ habitabit. r Laudate/ deū: ſ Habitatores petre. Hai. Petra in hoc loco nomē eſt ciuitatis in paleſtina ſite. t De vertice montium clamabūt. vt .ſ. melius audiantur v Ponent domino gloriā: id eſt ſtatuēt honorē domino: x Et laudem eius in inſulis nunciabunt: id eſt habitatorib⁹ inſulaꝝ. Et quare cantare monuerit: ꝛ pdicta narrauerit: ſubdit: Quia ppter hoc laudare monuit: q2 dn̄s vindictā capiet de chaldeis. Vn̄ dic: y Dn̄s ſic vir fortis. Dn̄s diciṫ vir vel hō: q2 fecit hoiem. Et dic Interl'. fortis: q2 videbaṫ debilis. Sed hoc videṫ falſū. Videri em̄ debilē nihil facit ad eſſe fortē. Preterea videṫ gloſare oppoſitū p oppoſitū. Sol'. Fortis accipiṫ ibi p effectu ſuo .ſ. p victorē eſſe. Et ſic verū ē q dn̄s p h citi⁹ ꝛ facili⁹ diabolū deuicit: q2 ī carne debilis apparebat. z Egredieṫ ſic vir pliator/ cōtra iimicos ſuos chaldeos. Egredieṫ dn̄s/ dicit Interl'. a miſericordia opiniōe nō re. Sed cōtra. Sup illud Mich. j. a. Egredietur dn̄s de loco ſancto ſuo: dicit Glo. de miſcdia ad vindictam: Et h erit ī re. Sol'. Eſt miſcdia iuſtificās: de q̄ dn̄s egredieṫ ī die iudicij. Et eſt miſcdia relaxās: de qua in vitate nō egredieṫ: ſed tn̄ opinione damnatoꝝ videbiṫ egredi. a Suſcitabit/ p cyrū: b Zelū .i. furorē ſuū .ſ. vltiōis in chaldeos.

℣ Vociferabiṫ ꝛ

Myſtice ⁂ tes ī tenebris. Vn̄ Zach. ix. c. Tu aūt ī ſanguie teſtamēti tui eduxiſti vinctos de lacu in q̄ nō erat aqua. a Ego dn̄s/ hoc eſt nomē meū. Caueāt q̄ q̄ hoc nomē pſūptuoſe ambiūt: q̄ appetūt peſſe nō pdeſſe: ꝛ ab hoib⁹ vocari rabbi. b Gloriā meā alteri nō dabo. Erubeſcāt q̄ inaniṫ gloriātes: qui cū vxore patris ſui .i. cū glīa adulteriū/ imo inceſtū cōmittūt: qd fugiēs ioſeph/ dormire .ſ. cū vxore dn̄i ſui: magis elegit recludi in carcere q̄ turpi adulterio maculari: Gen̄. xxxix. c. Vn̄ ꝛ ruben pmogenit⁹ iacob/ q2 cubile patris

Ps.113. inceſtuoſe aſcēdit/ maledict⁹ eſt: Gen̄. xlix. a. d Et laude meā ſculptilib⁹: q2 ſūt opa manuū hominū: vt dr in Ps. e Que pma fuerūt ecce venerūt: noua q̄ʒ ego annūcio: anteq̄ oriant audita vobis faciam. Audiāt illi q̄ nō timēt futurū iudiciū: Impletio em̄ pdictaꝝ prophetiarū a pphis argumētū validū ē impletiōis aliaꝝ. g Cantate dn̄o canticū nouū. Canticū nouū cantaṫ p charitatē:

ſed vet⁹ p cupiditatē. Aug⁹. ſup Ps. xcv. in Glo. dicit: Vet⁹ canticū cantat cupiditas: nouum vo charitas. Et. j. Melius eſt vt nou⁹ taceas/ q̄ vet⁹ cantes: q2 ſi nou⁹ tacueris auribus hoim: ſonas ī aurib⁹ dei. Et Aug⁹. ſup Ps. penult'. Quiſq̄s ſequiṫ veterē aioſitatē nō nouam charitatē/ nouū canticū nō cantat. h Laus ei⁹ ab extremis tre .i. a paupibus nō a diuitib⁹. j. Cor'. j. d. Infirma mūdi elegit de⁹ vt pfūdat fortia: ꝛ ignobilia ꝛ cōtēptibilia mūdi elegit de⁹: et ea q̄ n̄ ſt/ vt ea q̄ ſt deſtrueret. Ps. Paup ꝛ inops laudabūt nomē tuū. i Qui deſcēditis ī mare: ad litterā: vos apli pus piſcatores piſciū/ poſt hominū/ laudate dominū. Vel/ Qui deſcē- † Ps.73. Al. † bellator

ditis in mare .i. vos q̄ ſuſtinetiſ hui⁹ ſeculi tēpeſtates. Vel Qui deſcēditiſ ī mare .i. hūiliamini ad penitentiā. k Et plenitudo ei⁹ .i. oēs ſancti qui repletis mūdū bonis opib⁹ ꝛ conuerſis fidelibus/ laudate deū: quia non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris: Eccl. xv. c. l Inſule .i. diuerſe eccleſie que inter fluctus pſecutionū pmanent vt inſule m Et habitatores eaꝝ .i. fideles eccliaꝝ/ ſupple laudēt. n Leuet deſertū/ gentilitatis cōuerſe/ vel clauſtri. Leuet inq̄ vocem ſuā/ ſupple. o Et ciuitates eius .i. eccleſie: vel diuerſe religiones: que dicunṫ ciuitates .i. ciuiū vnitates ppter triplicem vnitatē/ ſenſuū/ voluntatū/ poſſeſſionū. Act. iiij. f. Multitudinis credētiū erat cor vnū ꝛ aīa vna: ꝛ quotquot poſſeſſores agrorū erant ꝛc. Leuent vocē ſuam .i. p eternis laudēt deū non p terrenis. p In domib⁹ habitabit cedar. Cedar interpretaṫ merens: ꝛ ſignificat religioſum: qui continue debet lugere peccata ſua: et aliena. Iſte cadar habitare debet in domibus .i. clauſtris: non in aula regum vel principū. Sed hodie iohānes dimiſſa heremo frequētat aulam herodis: ſed ibi occidiṫ. Matth. xj. a. Ecce qui mollibus veſtiunṫ in domibus regū ſunt. Cant'. j. b. Nigra ſum ſed formoſa filie hieruſalē: ſicut tabernaculū cedar: ſicut pellis ſalomonis. r Laudate habitatores petre. Habitatores petre cultores chriſti ſunt qui in eo habitāt p iugem meditationē ꝛ fidem et imitationē. Unde Hiere. xlix. d. Habitate in petra. De qua petra diciṫ. j. Cor'. x. a. Petra aūt erat chriſt⁹. Cant'. ij. d. Colūba mea in foraminib⁹ petre in cauernis macerie. t De vertice montiū clamabūt. Ecce clamor ſctōrū de vertice mōtiū .i. de celeſtib⁹ ē: ſed terrenoꝝ clamor de terra eſt. Unde. Is. xxix. a. De terra vox tua et de humo muſitabit eloquiū tuū. Et Ioh. iij. d. Qui de terra eſt de terra loquiṫ. Vel vertex montiū eſt chriſtus. Is. ij. a. Erit pparatus mons domus domini in vertice montium chriſtus: de quo eſt omnis clamor ſanctorū. v Ponēt domino gloriam/ non ſibi. Ponent aūt gloriā quaſi fundamentū totius operis ſui: quia totū quod faciunt ſancti ad honorem ꝛ gloriā domini faciunt. j. Corinth. x. g. Siue mādu catis ſiue bibitis ſiue aliquid aliud facitis/ omnia in gloriam dei facite. x Et laudē eius in inſulis nūciabunt: id eſt in gentibus multis fluctibus amaritudinū et vitiorum compreſſis: vel in eccleſijs contra hereticos qui predicant in cauernis. Ps. In eccleſijs benedicite deo domino de fontibus iſrael. Ps.67. y Domin⁹ ſicut fortis egredieṫ. Finito de aduentu primo/ ppheta incipit de ſecūdo. In primo oſtendens miſericordiā dn̄i: ꝛ reuocationē peccatorū. In ſecūdo eius iuſticiā ꝛ fugationē eorū/ ꝛ dicens: Dn̄s ſicut fortis egredieṫ/ in ſecūdo aduētu: qui q̄ſi debilis ꝛ infirm⁹ ingreſſus eſt mundū in pmo. Ideo dic fortis: q2 fortiter aget cōtra malos. Is. xxxiij. b. Cognoſcite vicini fortitudinē meā: pterriti ſunt in ſion peccatores/ tremor poſſedit hypocritas. z Sicut vir preliator ſuſcitabit zelum/ vltionis in hoſtes. De quo Prouer. vj. d. Zelus ꝛ furor viri non parcet in die

 ⁂ vindicte: nec

a Vociferābit ⁊ clamabit ſup
b c inimicos ſuos confortābit.
d Tā·ui/ſempēr ſilui/patiēns
e f g fui: ſicut†pariēs loq̄r. Diſ/
h ſipābo et abſorbēbo ſil:de/
i k ſērtos faciā mōteſ†excelſos
l m et cōlles: et omnē†gramen
n o eorū exiccābo. Et ponām
p flumina in inſulas:et ſtāgna
q arefaciam . Et†edūcam cę/
cos in viam quam neſciunt:
r in ſēmitis quas ignorauerūt
ambulare eos faciā. Ponā
s t tenēbras†eoꝝ corā eis i lūcē:
v x ⁊ prāua i†directa. Hęc vēr/
y z ba fēci eis:⁊ nō derēliq̄ eos.

℟ a Vociferabit ⁊ clamabit ſup inimicos ſuos. Loquit more hoīm q̄ i exercitibꝰ ꝯ hoſtes ꝯſueuerūt vociferari ⁊ clamare. c Cōfortabit:q2 ꝑualebit. d Tacui ⁊c. Hic mutat ꝓpheta ꝑſonam: et loquit quaſi in ꝑſona dñi ad chaldęos/dicēs: Tacui/ſemꝑ ſilui.i. videns deſtructionē populi mei ꝑ vos fieri o chaldęi/diſſimulaui ⁊ admodū tacentis me habui:quia nō videbar de hoc curare.

C

Al. parturiēs — f Patiens fui.i. exceſſum ⁊ ſupbiā veſtrā o chaldęi non ſtatim vindicaui: ſed expectaui. Sed modo/ g Sicut pariens loquar: id eſt partū conſilij mei et ea quę cogitauerā producā in lucē. Haimo dicit/ꝙ quedā littera habet/ parturiēs:ſed meliꝰ dicit/ pariēs: et ſic ē in originali ⁊ in ſeptuaginta. Et ſic exponit ipſe: Sicut pariens loquar:quaſi ſicut mulier infantē quē geſtabat clauſū pariendo/oſtēdit: ita dolorem quem de exceſſibus veſtris tegendo clauſum in corde gerebam/oſtendā. h Diſſipabo/conſilia veſtra o chaldęi: i Et abſorbebo ſimul.i. captiuari vos faciā omnes: k Deſertos faciā montes excelſos.i. mōtes magnos terrę chaldęoꝝ faciam deſertos a ſuis munitionibus/ab habitatoribꝰ ⁊ a fructibꝰ. l Et colles/ minores mōtes.q.d.totā terrā deſtruā. Et nō ſolū deſtruam munitiōes terrę:ſed/ m Et omne gramē eoꝝ exiccabo.i. omne ſemē qđ in terra repertū fuerit ſiccabo ne fructū faciat. Vl' ſic: m Omne gramē eoꝝ.i.totā ꝓgeniē habitatorū terrę n Exiccabo/ardore captiuitatis ⁊ occiſionis. o Et ponā flumina i inſulas.i.terrā chaldęorū aquis inundātibus ſubuertā. p Et ſtagna arefaciam/ ne inde poſſint piſces haberi/ nec aqua. q Et educā cęcos in viam quā neſciūt.i.iudęos qui diuturnitate ⁊ tenebroſitate carcerū quaſi excęcati ſūt: in viam quā neſciunt: ad litteram:inducam. Vel/ Viam quā neſciūt.i. viā quā ꝑ longitudine temporis obliuioni dederunt. Vel ſic: Educam cęcos in viā quā neſciūt.i.chaldęos in tam remotas partes a terra ſua eijciā/ ꝙ quaſi cęci ambulabūt i terris illis:neſciētes aliquid de vijs illius terrę. Vel ſic: Educam cęcos in viā quā neſciūt.i.chaldęos in captiuitatē bendātis oculis emittā:⁊ ſicut cęci erūt:q2 bendatis oculis videre non poterunt. r In ſemitis quas ignorauerūt ambulare eos faciā. Hoc planū eſt ſm priorē expoſitionē/ tam de chaldęis q̄ȝ etiā de iudęis. Videt tamē meliꝰ ꝙ debeat exponi de iudęis:quia melius cōcordat ſequens littera cum dicit: s Ponā tenebras eorum corā eis:id eſt coram iudęis: t In lucem: id eſt pro tenebris quas habuerunt in carcere/ponam eos in claritatem diei: v Et praua in directa:id eſt vias q̄ ꝑus erāt male ⁊ aſpere/planas faciā ⁊ directas. x Hęc verba feci eis.i.faciā chaldęis: z Et nō dereliqui eos/incorrectos ⁊ impunitos.

Al. nō h̄z ⁊ excelſos

Al. ⁊ germen

℟ Cōuerſi ſunt

Aliter — Vel ſm quod exponit de iudęis: x Hęc verba/ quę ꝑdicta ſunt: y Feci eis:id eſt faciam valde cito: quaſi non futura promitto: ſed promiſſa iam reddo. z Et non dereliqui eos/ſine auxilio etiam in captiuitate ſua. Sed ipſi/

✠ Cōuerſi ſunt

Myſtice — ✠ vindictę:nec acquieſcet cuiuſcȝ precibꝰ: nec ſuſcipiet pro redemptione dona plurima. a Vociferabit ⁊ clamabit/ cum peccatoribꝰ diſceptando. Johel.iij.a. Cōgregabo omnes gētes: ⁊ deducam eas in vallem ioſaphat: ⁊ diſceptabo ibi cū eis: improperās eis opa miſericordię quę neglexerūt. Matth.xxv.d. Eſuriui ⁊ nō dediſtis mihi mādu care ⁊c. Non ore vociferādo:ſed clamabit ſententiā proferendo: Ite maledicti in ignē eternū: Matth.xxv.d. Job.xxxvij.a. Tonabit deꝰ in voce ſua mirabiliter. b Sup inimicos ſuos cōfortabit/fugans eos in ꝓfundum inferni:⁊ ſuos i tabernaculis fiducię collocās.ſ.xxxij.d. Deinde ꝓpheta quaſi ex ꝑſona domini loquit peccatoribꝰ/dicens. d Tacui.i. expectaui o vos peccatores vt ceſſaretis a peccato in iuuentute. e Semꝑ ſilui/ expectās ſaltem ꝙ vos faceretis pęnitentiā in virili ętate. f Patiens fui/ expectans ad vltimū cōuerſionem veſtram in ſenectute. Sed ex quo nō cōuertimini/ g Sicut pariens loq̄r: id eſt quaſi dolens et turbatus / ſententiam i vos ꝓferēs cōdemnatiōis eternę. Unde ſ.j.f. Heu cōſolabor ſup hoſtibꝰ meis ⁊ vindicabor de īimicꝭ meis De hac expectatiōe di.ſ.xxx.d. Expectat dñs vt miſereat vři. h Diſſipabo/cōſilia impioꝝ ⁊ colligatiōes eoꝝ. i Et abſorbebo ſimul/corpora eoꝝ ⁊ aias i pęna. Job.v.c. Qui apꝑhendit ſapiētes in aſtutia eoꝝ ⁊ cōſilia prauoꝝ diſſipat. k Deſertos faciā mōtes excelſos ⁊ colles.i. ſuperbiā maiorū ⁊ minoꝝ deſtruā omnino. Job.xl.b. Reſpice cunctos ſuperbos ⁊ cōfunde eos:et cōtere impios in loco ſuo. m Et omne gramen eorū exiccabo.i.omēs cogitatiōes eoꝝ annihilabo. Pſ. Exibit ſpiritꝰ eius ⁊ reuertet in terrā ſuam ⁊c. Pſ.145. Enumeratis autē pęnis impioꝝ/enumerat ꝓpheta ꝑmia beatoꝝ/dicens: o Et ponā flumina in inſulas. Inſulę ſunt iuſti:qui hic fluctibus multiplicium ꝑſecutionū ꝑmunt mari vndicȝ circūdante: id eſt natione praua ⁊ ꝑuerſa/manētes tamē firmi ⁊ imobiles in operibus bonis. Iſti ſunt inſulę ſteriles in ꝑſenti a fructibus temporalium. Unde Job.vij.a. Sicut mercēnarius pręſtolat finem operis ſui:ſic ego habui menſes vacuos. Super quos dominꝰ in futuro flumina gratiarū ⁊ ſapientię/ imo et pacis omnimodę declinabit. Unde.j.lxvj.d. Declinabo ſup eam q̄ſi flumē pacis ⁊c. de hieruſalē dicit. p Et ſtagna arefaciā. Per ſtagnū qđ ē aqua ſtans:q̄ etſi de ripa in ripā fluit:ſemꝑ tamē intra ſuū alueū cōmorat/ſignificat mūdi ꝓſperitas:q̄ ſtare multis videt. Quę quidē etſi fluat de ꝑſona in ꝑſonā: nunq̄ȝ tamē alueū mūdi egredit. Hoc autē ſtagnū dñs arefacit:q̄ñ diuitē aliquē de medio tollit. Uñ Pſ. Vidi impiū ſuperexaltatū ⁊ eleuatū ſic cedros libani: Ecce ſtagnū. Pſ.36. Et trāſiui ⁊ ecce nō erat/Ecce arefactio. Et Job.v.a. Vidi ſtultū firma radice/ Ecce ſtagnū: Et maledixi pulchritudini eiꝰ ſtatim/Ecce arefactio. q Et educā cęcos i viā quā neſciūt. Cęci ſūt pctōres tpalibꝰ voluptatibꝰ cęcati:qs tūc ducit dñs i viā quā neſciūt:q̄ñ eos i viā mādatoꝝ dei ꝑ pęnitētiā ꝯuertit. Itē cęci ſūt oēs q̄ mūdū iſtū tenebroſū ihabitāt/excęcati q̄dē i iſto carcere tenebroſo:de quibꝰ Pſ. Errauerūt in ſolitudine i inaquoſo:viā ciuitatis habitaculi nō inuenert. Et.j. Et deduxit eos i viā rectā: vt irēt i ciuitatē habitatiōis. Pſ.106. r In ſemitis q̄s ignorauerūt ambulare eos faciā. Hic ꝓfectꝰ pęnitētiū oñdit. Primo ducit dñs pęnitētes i viā mādatoꝝ:deinde ambulare facit i ſemitis ꝯſilioꝝ. Prouer.iiij.b. Viā ſapię mōſtrabo tibi:ducā te ꝑ ſemitas ęquitatis. s Ponā tenebras eoꝝ corā eis i lucē.i.ꝓ obſcuritate vię/dabo eis claritatē patrię. Cū eñ venerit qđ ꝑfectū eſt/ euacuabit qđ ex pte ē.j.Corꝭ.xiij.c. Per contrariū autē dicitur malis: Amos.viij.c. Tenebreſcere faciam trā.i.terrenos i die luminis. v Et praua in directa. Tūc ponet dñs ꝑua i directa/q̄ñ memoriā pctōꝝ nō ad ꝯfuſionē ſ ad gloriā adducet. Uñ Ezech.xxxij.c. Oia flumia ęgypti q̄ſi oleū adducā. Vel praua i directa ponet: q2 praua corda pctōꝝ recta faciet. x Hęc verba feci eis:id eſt faciā: z Et nō dereliqui eos:quos tamē videbar tribulationibus ⁊ ꝑſecutionibus expoſitos reliquiſſe.j.liiij.b. Ad punctum in modico dereliqui te: et in miſeratiōibꝰ magnis cōgregabo te:in momento indignationis meę abſcondi faciem meā parūper a te.

Al. ſtruci — Al. nō h̄z teorum — Al. ſtecta

✠ Cōuerſi ſunt

a conuēꝛſi ſunt retroꝛſum: Cō-
b fūndant cōfuſiōne qui cōn-
c fidūt in ſculptili: qui dicunt
d ꝯflatili / vos dij noſtri. Sūr-
e f g h di audite / et ceci intuemi ad
i k videndū. Quis cecus niſi
l ſeruus meus: et ſurdus niſi
ad quem nūcios meos miſi?
m Quis cec⁹ niſi q̄ venūdat⁹ ē?
n et q̄s cecus niſi ſeruus dn̄i?
o p Qui vides mlta: nōne cuſto
q dies? Qui aptas habes au-
r s res: nōne audies? Et dn̄s vō
t luit vt ſanctificaret eū / ⁊ ma-
v x gnificaret legē et extolleret:
y z Ipſe aūt pp̄lus direpť ⁊ va
a b ſtat⁹. Laque⁹ iuuenū oēs / ⁊ i
c domib⁹ carcerū abſcōditi ſt:

𝔉 a Conuerſi ſunt retroꝛſum: id eſt ad peccatū idolatrie conuerſi ſunt petentes ab idolis ſuis.
Aliter ✠ a Cōuerſi ſunt retroꝛſum / a me ad idola: dum eſſent in terra ſua vel in captiuitate babylonica. Et ideo / b Cōfundant / dicit ꝓpheta vel domin⁹: c Cōfuſione. i. valde cōfūdant: vt accipiat̄ ꝑdictiue nō imꝑcatiue. Vel hoc etiā poteſt dicere propheta imp̄recatiue / voluntatem ſuā voluntati domini cōfoꝛmando. d Qui confidunt in ſculptili / ſiue iudei / ſiue chaldei: e Qui dicunt conflatili: id eſt idolis conflatis ex metallo: vt accipiatur ſingulare ꝓ plurali. Dicūt / inq̄ / cōflatili / f Vos dij noſtri / q̄ tn̄ ſunt
Tertia pars idola vana ⁊ fluida. g Surdi audite. Tertia pars ī q̄ ꝑdicta reuerſiōe iudeoꝝ de captiuitate babylonica: ſic pater coꝛrigēs filios increpat eos de peccatis p̄teritis q̄ fecerūt / dicēs: Surdi audite. Dupliciter erāt ſurdi iudei: quia idolatrando non intelligebāt ſe errare / ſaltē ratiōe naturali: ⁊ q2 ꝓphetas eos reuocātes nō audiebāt. h Audite / me ⁊ ꝓphetas monentes / vt idola dimittatis / ⁊ ſoli deo adhereatis. i Et ceci intuemini ad videndū. i. vos iudei q̄ eſtis q̄ſi ceci ad videndū / nō vidētes nec aduertētes q̄d bonū ⁊ q̄d malū: aſpicite ⁊ laboꝛate vt videatꝭ clare q̄d bonū ⁊ q̄d malū. Et q2 ſuperi⁹ tā de gētib⁹ q̄3 de iudeis cōmunit̄ locut⁹ fuerat / ne foꝛte putaret̄ ꝙ nūc de gētib⁹ loqueret̄ / vocādo eos cecos: exponit ſe / dicēs: k Quis cec⁹ niſi ſeru⁹ me⁹. i. niſi iſrael q̄ ꝑus ſeruiuit deo? l Et / q̄s / ſurd⁹ niſi ad quē nūcios meos miſi: id eſt ꝓphetas meos? m Quis cecus niſi qui venūdat⁹ eſt. i. niſi iſrael qui captiuus ductus ē ſic ſi eſſet venūdatus? n Et quis cecus niſi ſeru⁹ domini. i. niſi iſrael qui pꝛius ſeruiuit domino? o Qui vides multa. i. qui inſpicis legem ⁊ ꝓphetas: p Nōne cuſtodies / p̄cepta domini que cōtinent̄ in illis? q Qui apertas habes aures / coꝛpoꝛis: r Nōne audies: id eſt nōne audiens obedies? q. d. tu deberes audire ſed non facis hec predicta. s Et / tamē / domin⁹ voluit / licꝫ iſrael non meruerit. Voluit inq̄ / t Vt ſanctificaret eum. i. populū mūdaret / a peccato eū eijciendo: vel a captiuitate reducendo: in qua erat quaſi pollutus gentium cohabitatiōe. v Et voluit vt magnificaret legem / eam ſeruando: Vel vt domin⁹ magnificaret legē / eā ſeruari faciendo. x Et extolleret / legē populus: vel domin⁹ tanq̄ ad terrā iacentem ꝓpter populi cōtemptū. y Ipſe autē populus: quia inobediens fuit. z Direptus / eſt. i. in diuerſas mūdi partes raptus ab hoſtibus. a Et vaſtat⁹ / quo ad ſubſtantiā ſuam: ⁊ multoꝛum etiam coꝛpoꝛa qui interfecti ſunt. b Laqueus iuuenū omnes: id eſt cuncte gentes ſunt quaſi laqueus ad capiēdos iudeos: quia fere ab omnib⁹ nationibus vaſtate ſūt. Laqueus iuuenū omnes: id eſt omnes maioꝛes ⁊ ſenioꝛes exemplū malum iuuenibus ſunt ⁊ occaſio q̄re capiunt̄. c Et i domib⁹ carcerū abſcōditi ſūt. i. in carcerib⁹ quos habent ꝓ domib⁹ recluſi ſunt iudei.
☞ Facti ſunt in rapinā
Myſtice ✠ a Cōuerſi ſunt retroꝛſum / per penitentiā / vertentes terga peccato. Unde Threñ. j. c. Expandit rete pedibus meis. ſ. ne plus effluerē in peccatū / cōuertit me retroꝛſū. Vel
Moraliter de malis poteſt intelligi: ſcḋm quod dicit̄ Hiere. vij. c. Facti ſunt retroꝛſū et nō in ante. b Confundant̄ cōfuſione qui cōfidunt in ſculptili: qui dicunt cōflatili vos dij noſtri. Hoc contra auaros qui adoꝛant denariū quaſi
Pſ. 96. deū: ⁊ contra adulatoꝛes qui adoꝛant ⁊ venerant̄ p̄latos inutiles quaſi deos. De quibus Pſ. Confundant̄ omnes qui adoꝛant ſculptilia: ⁊ q̄ gloꝛiant̄ in ſimulacris ſuis: g Surdi audite. Si ſurditas hec naturalis eſſet / fruſtra diceret̄ / audite: ſed ī hoc ꝙ dicit̄ / audite: oſtēdit̄ ꝙ ſurditas iſta voluntaria eſt. Unde Pſ. Noluit intelligere vt bene ageret. Pſ. 35.
i Et ceci intuemini ad videndum. Multi enim ceci ſunt: non quia oculos nō habeant: ſed quia inde non intuent̄ quod debēt: vt illi qui apertū habent ſolū ſiniſtrū oculum: tm̄ tempoꝛalia reſpicientes. De quibus dicitur Matth. xj. a. Ceci vident. Ceci in ſpiritualib⁹ / vident in tempoꝛalib⁹. Et nota ꝙ eſt quadruplex cecitas ſpiritualis: ⁊ q̄druplex coꝛpalis. Eſt eñ cecitas ſpiritualis infidelitas. E. vj. c. Excecа coꝛ populi hui⁹: et aures ei⁹ aggraua. Itē iobediētia. Uñ ꝑ contrariū. Pſ. Peceptū dn̄i lucidū illuminās oculos: ſuꝑple faciētibus. Item inuidia. Unde Roma. xj. c. Cecitas ex parte contigit in iſrael donec plenitudo gentiū intraret. Item ignoꝛantia. Joh. ix. g. Si ceci eſſetis nō haberetis peccatū. Item eſt cecitas coꝛpoꝛalis a natura: vt in ceco nato. Joh. ix. a. Rabi / quis peccauit: hic aut parētes ei⁹ vt cecus naſceret̄? Ex ſenio: vt in iſaac: Geñ. xxvij. a. Senuit autē iſaac ⁊ caligauerūt oculi ei⁹: ⁊ videre nō poterat. Item ex moꝛbo ſiue ex accidenti. Tob. ij. b. de tobia / qui ex ſtercoꝛibus hirūdinū excecatus eſt. Item ex auriſia vł acriſia. Geñ. xix. c. de angelis quos hoſpitauerat loth / dicit̄: Clauſerunt oſtiū: ⁊ eos qui erant foꝛis ꝑcuſſerunt cecitate a minimo vſq̄ ad maximum.

B

Quadruplex cecitas ſpūalis

2. q. 7. c. paul⁹ dicit

Pſ. 18.

Quadruplex cecitas coꝛpalis

k Quis cecus niſi ſeruus meus: ⁊ ſurdus niſi ad quem nūcios meos miſi? Hic redarguunt̄ clerici de cecitate: ⁊ laici de ſurditate. Serui enim domini ꝓpꝛie dicunt̄ clerici / quos decimis ⁊ pꝛimitijs ⁊ oblationibus quaſi precio cōduxit. Iſti redarguunt̄ de cecitate: quia legētes ſapientiā: illum qui vera eſt ſapientia / non vident. Hiere. ij. b. Tenentes legem neſcierūt me. Laici aūt de ſurditate arguunt̄: quia p̄ceptis dei ⁊ ſermonibus p̄dicatoꝛum male obediūt. j. liij. a. Domine quis credidit auditui noſtro? m Quis cec⁹ niſi qui venūdatus eſt / peccato? Magna enim cecitas eſt ꝓ voluptate tranſitoꝛia amittere gaudia eterna. j. lij. a. Gratis venūdati eſtis: ⁊ ſine argēto redimemini. n Et quis cecus niſi ſeruus domini: id eſt niſi clerici qui ſoli ceci ſūt. Cecus enim eſt / qui aptus natus eſt videre / nō videns: ⁊ ipſi ſoli ad videndum deū in ſcripturis poſiti ſunt / eum tamē non vident. o Qui vides multa: nōne cuſtodies? Nō enim audire vel videre beatū facit: ſed cuſtodire. Unde Luc. xj. d. Beati qui audiūt verbū dei ⁊ cuſtodiūt illud. Et Joh. xiij. b. Si hec ſcitis beati eritis ſi feceritꝭ ea. Roma. ij. b. Nō auditoꝛes legis: ſed factoꝛes iuſtificabunt̄ apud deum. q Qui apertas habes aures: nōne audies? Ezech. iij. g. Qui audit audiat: id eſt qui habet aures audiendi audiat: vt dicit̄ Luc. viij. a. Pꝛimū dicit̄ clericis: ſecūdū laicis. Vł q Qui apertas habes aures / ad detractiones ⁊ adulationes: r Nōne audies / coꝛrectiōes ⁊ increpationes? s Et dn̄s voluit vt ſanctificaret eū: ⁊ magnificaret legē ⁊ extolleret. Ecce volūtas dn̄i: q̄ vult oīs hoīes ſaluos fieri: et ad agnitionē veritatis venire. j. Timoth. ij. b. Hec eñ eſt volūtas dn̄i vt ſanctificet populū / eū terrena cōtemnere faciēdo: et magnificet celeſtia deſideria inſpirādo: ⁊ tandē extollat in gloꝛia eterna p̄mia tribuēdo. j. Theſſal. iiij. a. Hec ē volūtas dei ſanctificatio v̄ra. y Ipſe aūt popul⁹ direpť⁹ ē / multitudine curarū: a Et vaſtat⁹ / magnitudine culpaꝝ. Oſee. x. a. Diuiſū eſt coꝛ eoꝝ nūc interibūt. b Laque⁹ iuuenū oēs. Hoc pōt dici de p̄latis: q̄ laquei ſunt iuuenū ꝑ malū exemplū. Unde Oſee. v. a. Laquei facti eſtis ſpeculationi. Et Sap. xiiij. b. Creature dei. i. p̄lati ⁊ clerici / quos ſpecialiter dn̄s ad opus ſuū creauerat: facte ſunt in odiū ⁊ in temptationē anime hominū: ⁊ in muſcipulā pedibus inſipientiū. c Et in domib⁹ carcerū abſcōditi: De p̄latis

✱ facti ſunt in

❡ a Facti ſunt in rapinã/ hoſtiũ. b Nec eſt q̃ eruat/ eos de captiuitate: quia om̃s captiuati ſunt: nec eſt ꝓpheta nec dux qui pugnet ꝓ eis/ vel intercedat ꝓ ipſis ad dñm. c In direptionẽ/ hoſtiũ diuerſoꝝ: facti ſunt/ ſupple. d Nec eſt qui dicat/ redde. i. nõ eſt qui repetat eos: ſicut repetitur homo a domino ſuo/ qñ captus eſt pro ali/ q̃ delicto. e Quis eſt i vobis qui au/diat hoc? q. d. ſaltẽ pauci audiant. f Attendat/ p̃terita: g Et auſcultet fu/tura/ ſimilia q̃ euẽtu/ra ſunt/ niſi ceſſetis a peccato. h Quis dedit in direptio/nẽ/ hoſtium multoꝝ: i Iacob/ duas tri/bus: k Et iſrl'/ decẽ tribus: l Vaſtãtibus/ chaldeis ⁊ alijs? m None do/min⁹? quaſi dñs fecit hoc: nec credatis ꝙ hoc ſit factũ ho/ſtiũ virtute: ſed peccatis vr̃is. Sed ne forte poſſent iudei dice/re: ꝙ domin⁹ iniuſte feciſſet eis p̃dicta/ oſtẽdit ꝙ nõ/ dicens: n Ipſe eſt cui peccauerũt: et ideo potuit ⁊ debuit eos exponere iimicis. o Et. i. q̃/ p Noluerũt in vijs ei⁹ ambulare. i. p̃cepta eius cuſtodire. q Et nõ audierũt legẽ eius. i. p̃cepta legis eius nõ cuſtodierũt. r Et effu/dit ſuper eum indignationẽ furoris ſui. i. abundãter vindictã ſuam in eos quaſi ex furore ⁊ indignatiõe exercuit. t Et forte bellũ. i. pugnam aduerſarioꝝ fortiũ: quib⁹ nõ potuerũt reſiſtere imiſit in eos. v Et cõbuſſit eum/ po/pulũ iudaicũ dñs. ſ. vel bellum hoſtiũ: x In circũitu. i. vniuerſalit' igne captiuitatis incẽdit. Vl' ſic: Combuſſit eũ in circũitu. i. omnes fere ciuitates que ſunt in circũitu toti⁹ iudee combuſſit/ ad litterã/ domin⁹: vel bellũ hoſtiũ. Domi/nus p̃mittendo/ vel etiã inſpirando: hoſtes ignẽ accendendo/ ad litterã. y Et nõ cognouit/ populus dominũ vel cau/ſam quare ſic afflictus eſt. z Et ſuccendit eum. i. ciui/tates eius. a Et nõ intellexit/ ſe iuſte eſſe punitũ.

Nr. Ipſe cui peccauimus

a facti ſunt in rapinam/ nec eſt
b qui eruat: in direptionẽ/ nec
c eſt qui dicat/ redde. Quis
d eſt in vobis qui audiat hoc:
e attendat et auſcultet futura?
f Quis dedit in direptionem
g iacob et iſrael vaſtantibus?
h None dñs: ipſe ẽ cui pecca/
i uerũt: et noluerũt in vijs ei⁹
k ambulare: et nõ audierũt le/
l gẽ ei⁹. Et effudit ſup eũ indi/
m gnationẽ furoris ſui et forte
n bellũ: ⁊ cõbuſſit eũ in circũi/
o tũ ⁊ nõ cognouit: ⁊ ſuccẽdit
p eum ⁊ nõ intellexit.
q
r
s
t
v
x
y
z
a

b Et nunc Ca. XLIII.
hec dicit dñs creans
c te iacob: ⁊ formans te
d iſrl'. Noli timere quia redemi
e te/ et vocaui te nomine tuo:
f

Moraliter ✱ facti ſunt in rapinam/ nec eſt qui eruat. Domus carcerum ſunt aule cauſarum: vbi ad litterã carceres ſunt: in quib⁹ p̃lati ad rapinã abſcondunt'/ dũ p̃ verſutias burſas ſub/ditoꝝ paupeꝝ emũgũt. s. iij. c. Vos depaſti eſt' vineã meã: et rapina pauperis in domo veſtra. b Nec eſt qui eru/at: quia nullus eſt hodie paſtor/ licz multa ſint idola portan/tia baculos vt paſtores. Prouer. xxiiij. b. Erue eos qui du/cunt' ad mortẽ: ⁊ eos qui trahunt' ad interitũ liberare ne ceſ/ſes. c In direptionẽ/ ſunt res pauperũ/ ſupple. d Nec eſt q̃ dicat/ redde: q2 nullus audet hodie redarguere p̃la/tos de peccatis ⁊ exactionib⁹ eoꝝ. e Quis eſt i vobis qui audiat hoc? Null⁹ ẽ hodie qui audiat mala p̃latoꝝ ad vindicandũ: ſed multi ad adulandum: multi ad detrahendũ. Tamen ſi quis eſt/ f Attendat ⁊ auſcultet futura/ in die iudicij. h Quis dedit i direptionẽ iacob et iſrl' vaſtantib⁹? Hoc poſſet dici chriſtianis/ qñ ſuperant' in bel/lo: qđ ſepe fit ꝓpter peccata eoꝝ: nõ ꝓpter fortitudinẽ inimi/coꝝ. Vñ hic addit': m None domin⁹? q. d. Sic. n Ipſe eſt cui peccauerũt: et ideo iuſte eos poteſt hoſtibus tra/dere. p Et noluerũt in vijs eius ambulare. Hoc verũ eſt ad litterã: Multi enim chriſtiani in exercitibus con/tra infideles p̃uerſe conuerſant'. q Et nõ audierũt le/gem ei⁹. Ad litterã/ ſermones et miſſas: ſed comeſationib⁹ tota die ſtudent. Prouerb. xxviij. b. Qui declinat aurẽ ſuam ne audiat legẽ: oratio eius erit execrabilis. r Et/ ideo/ effu/dit ſup eum: id eſt ſuper talẽ exercitũ: s Indignatio/nem furoris ſui. Hoc fit qñ permittit occidi eos et capti/uari. Qđ quidẽ dominus facere dicit': quia non defendit cum poſſet. t Et forte bellum/ ſupple imittit: v Et com/buſſit eum in circũitu. Ad litteram/ caſtra vel ciuitates eorum. s. j. b. Terra veſtra deſerta: ciuitates veſtre ſuccenſe ſunt igni. y Et nõ cognouit/ hoc factũ ꝓpter peccata ſua: z Et ſuccendit eum ⁊ non intellexit: ad litte/ram/ vt p̃us.

❡ Expo. Ca. XLIII.

Et nunc hec dicit dominus creans te iacob et formans te iſra/el. Quia iudeis ſepe hic et alibi commi/nata erat captiuitas: ne forte ꝑ hoc turba/rent': ideo hic in ſola/tiũ ꝓmittit' liberatio. Et diuidit' capitulum iſtud in quattuor par/tes. In p̃ma iudeis li/beratio promittitur. In ſecunda reprobat donminus idola gen/tium q̃ hoc non poſ/ſẽt facere: nec futura p̃dicere: ibi: Quis in vobis annũciet iſtud. In tertia oſtẽditur ꝙ dñs hoc facere poteſt: ibi: Hec dicit dñs qui dedit in mari viã. Sed ne forte iudei de ꝓmiſſione huius liberationis ſuꝑbirent: ideo oſtendit' in quarta parte ꝙ domi/nus nõ ꝓpter merita eorum hoc faciet: ſed ſola miſericordia ſua: ibi: Non me inuocaſti iacob. Dicit ergo: b Et nũc hec dicit dñs/ creans te iacob. i. in creatione tua vocãs te iacob: c Et formãs te iſrael. i. in tua formatio/ne ⁊ ſublimatiõe tua vocans te iſrael: vel quãdo angelo ꝑua/luiſti: Gen. xxxij. f. Vel ſic: b Hec dicit domin⁹ creãs te iacob: id eſt te o popule iudeoꝝ: id eſt de nõ eſſe ad eſſe adducens/ te de ſeruitute egyptiorum educens Exo. xij. que fuit quedam creatio. c Et formans te iſrael: id eſt de bono in melius ꝓducens: quando legem tibi dedi. Exo. xx. Et in terrã ꝓmiſſionis introduxi: Joſue. iiij. d Noli ti/mere: quia redemi te. Andreas: de ſeruitute babylonis: vel redimam te de captiuitate babylonis. e Et vocaui te/ in ſina: vt p̃cepta mea atq3 iudicia tibi darem. Vel voca/bo te de captiuitate babylonica reuerſũ: f Nomie tuo/ quaſi familiarem ⁊ notum. Vel hoc dicitur: quia hoc nomen ❡ impoſuit ei

A

Myſtice: b Et nunc hec dicit dominus/ cre/ans te iacob: id eſt actiuũ: c Et formans te iſrael: id eſt contemplatiuum. Et nota ordinẽ. Prius enim opor/tet eſſe iacob: id eſt luctatorem et actiuum q̃ iſrael: id eſt con/templatorem et videntem deum. Vnde iacob prius data eſt lia in vxorem: et poſtea rachel: Gen. xxix. c. Contra mul/tos qui ſtatim ex quo dimiſerunt mundum: et intrauerunt clauſtrum/ volunt fieri contemplatiui. Contra quos etiam dicit Paulus Gal'. j. qui poſtq̃ iudaiſmum dimiſerat/ non ſtatim aſcendit hieroſolymam: nec iuit ad predeceſſores ſuos apoſtolos. In quo notatur ꝙ homo non ſtatim poteſt eſſe in contemplatione: ſed oportet ꝙ prius ſe exerceat in actiõe. Item in hoc quod dicitur: Creans te iacob/ ⁊ formãs te iſrael: oſtenditur ꝙ cito poteſt homo ad actionem intra/re: ſed ante contemplationem oportet eum multum deſuda/re. Creatio enĩ ſubita eſt: formatio aũt non ſubita. d No/li timere/ dicitur iuſto: quia redemi te. Magna conſo/latio eſt nobis ꝙ redempti ſum⁹ ſanguine filij. Nec enim ve/riſimile eſt ꝙ prudens mercator ⁊ nullo indigens vellet amit/tere vel dare ꝓ modico rem quam magno precio compara/uit. Nos autẽ redempti ſumus/ non auro vel argento/ aut la/pidibus p̃cioſis: ſed precioſo ſanguine agni incõtaminati ie/ſu chriſti. j. Pet. j. d. et. j. Corinth. vj. d. Empti enim eſtis precio magno: glorificate ⁊ portate deum in corpore veſtro. e Et vocaui te nomine tuo. Bonos vocat dominus ex nomine/ quaſi familiares ⁊ notos. Vnde Exod. xxxiij. d. dicit' ad moyſen: Noui teipſum ex nomine. Et. xxxj. d. Vo/caui ex nomine beſeleel filium huri. Sed malos non nouit. Vñ Matth. xxv. a. Amẽ dico vob neſcio vos. Luc. xvj. e.
✱ laçarus nomiat'

ꝗ impoſuit ei dominus: qꝛ luctatus eſt cū angelo: Geñ. xxxij. f.
Seruus/ meꝰ es tu: a Cum trāſieris ꝑ aquas tecū
ero: futurū ꝓ ꝑterito. i. quando trāſiuiſti ꝑ mare in exitu de
egypto/ tecū fui: Exo. xiiij. b Et flumina non opient
te. i. nō operuerūt: ſed erāt eis aque ꝓ muro a dextris ⁊ a ſi/
niſtris: vt dicit Exo.
xiiij. c. c Cū am/
bulaueris in igne
nō combureris. i.
cū eſſes i medio ignis
qñ dathan et abiron
perierūt/ nō es cōbu/
ſtus: Numeri. xv. c.
d Et flāma nō ar
debit in te. i. nō ar/
ſit tūc/ quo ad bonos:
de malis eñ multi cō/
buſti ſunt. Uel ꝑ aq̄s
vt dic Glo. intelligūt
egyptij ꝓ magnitudine ⁊ inundatiōe nili. Per flumina/ chal/
dei: qꝛ apud eos ſunt flumia multa. Per ignē/ macedōes: qꝛ
crudeles ſunt ⁊ igniti. Per flammā que oia cōſumit/ romani:
q. d. dñs: noli timere oēs iſtos ꝑplos: qꝛ ego de omnibus te
liberabo. Qꝛ autē hic dicit Glo. ꝙ macedones crudeles fue/
rūt et igniti/ intelligendū eſt ꝗ̄ ad antiochū epiphanē: qui tot
mala fecit iudeis: quātum ad alexandrū enim fuerūt mites.
e Quia ego dominꝰ/ qui poſſum tibi facere qđ ꝓmitto:
f Deus/ ꝗ ſcio: g Tuus/ qui volo: h Sanctꝰ iſrael. i.
ſanctificans iſrl̄ et emūdans ab omni miſeria. i Salua/
tor tuꝰ/ in omī captiuitate te ꝓtegēs/ ⁊ inde educēs. k De/
di ꝓpitiationē tuā egyptum/ ethiopiā ⁊ ſaba ꝓ te/
quaſi ego ꝓpter te ꝓpitius ero ꝑdictis regionibꝰ: in quibus
aliqñ cōuerſatus es. Uel ſic: Dedi ꝓpitiationē tuā ⁊c.
q. d. noli mō diffidere: qꝛ olim vt eſſem etiā ꝓpitius/ ego de/
ſtruxi egyptios/ ethiopes ⁊ ſabeos. Uel ponit ibi ꝑteritū ꝓ
futuro. Et eſt ſenſus: Noli timere: quia ego dedi. i. dabo ſi
opus eſt/ ꝓpitiationē tuā. i. ꝓ ꝓpitiatione tua: egyptū/ ethio
piā et ſaba ꝓ te: quaſi ego volo ita ꝓpitius eſſe tibi ꝙ prius
volo deſtruere gentes iſtas ꝙ̄ tu habeas malū. Et hoc eſt qđ
ſequit. l Ex ꝗ honorabilis factꝰ es in oculis meis/
legē meā ſuſcipiēdo: m Et glorioſꝰ/ eā ſeruādo: n Ego
dilexi te/ ſpecialit ſuꝑ omnē gentē. o Et dabo homies
ꝓ te: et populos ꝓ anima tua: quaſi omnes alios da/
bo pro ſalute tua: ſicut dicit vulgariter. t Noli timere/
etiā in captiuitate: v Quia ego tecū ſum/ nō ꝑmittens
te cōſumi/ licꝫ affligi. x Ab oriente adducam ſemen
tuū. i. filios tuos. y Et ab occidente congregabo
te: id eſt diſperſos ex te. z Dicam aquiloni da/ capti/
uos populi mei quos tenes. a Et auſtro noli prohi/
bere/ reditum captiuis qui in te ſunt. q. d. dominus: filios
iſrael in omnibus partibus mundi diſperſos/ reducam ad
ꝗ terram ſuam.

Myſtice ✠ laꝫarus nominat: diues ſine nomine. a Cū trāſieris
ꝑ aquas tecū ero: ⁊ flumia nō operient te. Cū am/
bulaueris i igne nō combureris: et flamma nō ar/
debit in te. Per hoc ſic dic Glo. innumera apoſtoloꝝ ⁊ ali/
orū ꝑdicatorum tormenta ſignificant: in quibus omnibꝰ do/
minus ſeruat ſuos. Geñ. xxviij. c. Ego ero cuſtos tuus quo/
Pſ. 90. cūꝗ perrexeris. Et in Pſ. Angelis ſuis mandauit de te ⁊c.
Pſ. 65. Itē/ Pſ Tranſiuimꝰ ꝑ ignē ⁊ aquam ⁊c. Specialiter tamē
poſſumus dicere ꝙ ꝑ aquas ſignificat tēptatio leuis ⁊ aper/
ta. Per flumina que ꝓfundiora ſunt ⁊ tamē defluentia/ tem/
ptatio leuis ⁊ occulta. Per ignē qui lucet/ temptatio grauis
⁊ aperta. Per flammā que acerbior eſt/ temptatio grauis et
occulta. In omnibꝰ eñ dominus cuſtodit ſuos. Unde Pſ.
Pſ. 90. Nō timebis a timore nocturno/ Ecce ſecūdū. A ſagitta vo/
lante in die/ Ecce primū. A negocio ꝑambulante in tenebris/
Ecce tertiū. Ab incurſu ⁊ demonio meridiano/ Ecce quartū.
De beato Laurentio ad litterā verū eſt: quoniā in igne non

a meꝰ es tu. Cū tranſierꝭ ꝑ aq̄s
b tecū ero: et flūmina nō opiēt
c te. Cū ambulauerꝭ i igne nō
d cōburerꝭ: ⁊ flammā nō arde/
e bit in te: qꝛ ego dominꝰ deus
f tuus ſanctus iſrael ſaluator
g tuus. Dedi ꝓpitiationē tuā
h egyptum/ ethiopiam et ſaba
i
k
l pro te. Exquo honorabilis
factus es in oculis meis et
m gloꝛioſus/ ego dilexi te. Et
n dabo homines pro te: ⁊ po/
o pulos ꝓ anima tua. Noli ti/
p mere: quia ego tecum ſum.
q Ab oriente adducam ſemē
r tuū: et ab occidente congre/
s gabo te. Dicam aquiloni/
t da: ⁊ auſtro/ noli prohibere.
v
x
y
z
a

fuit combuſtus in aia/ licꝫ ſit combuſtus in corpore. Math.
vij. d. Qui audit ꝟba mea hec ⁊ facit ea: aſſimilabit viro ſapi/
enti qui edificauit domū ſuā ſupra petrā: ⁊ deſcendit pluuia
⁊ flauerunt venti ⁊ venerūt flumina ⁊ irruerūt in domū illam
⁊ non cecidit: fundata eñ erat ſupra firmā petrā. e Quia
ego dominꝰ/ ꝗ ſer/
uare te queo. f De/
tuꝰ/ ꝗ ſcio: h San/
tus iſrael/ quaſi ſine
inuidia et malicia qui
volo: i Saluator ſ. 41. c.
tuꝰ/ vt notet ſaluator
habitū: quaſi qui hoc
facere ꝯſueui. k De/
di ꝓpitiationē tu/
am egyptū/ ethio/
piam ⁊ ſaba ꝓ te.
Per hos intelligunt
vniuerſi peccatores: ꝗ
tradent in iudicio ꝓ iuſtis. Unde Prouerb. xj. b. Iuſtus de
anguſtia liberatus eſt: ⁊ tradet impius ꝓ eo. Et. xxj. c. Pro
iuſto dabit impius: et ꝓ recto iniquus. Uel ꝑ egyptum que
interpretat meror/ intelligunt tyranni: qui ſemꝑ ſūt i merore
⁊ anguſtia cordis/ quomō poſſint alios cruciare. Per ethio/
piā que interpretat caligo/ itelligunt vſurarij: qui ſꝑ obſcuri/
tatē deſiderāt ꝓpt denarios ſuos cōputādos ⁊ abſcōdēdos.
Per ſaba ꝗ interpretat clamor vl eloquentia/ aduocati. Hec
tria genera hominū tradet dñs ꝓ pauperibꝰ quos ſpoliaue/
runt ⁊ afflixerūt. Unde Sap. v. a. Stabūt iuſti in magna cō
ſtantia aduerſus eos qui ſe anguſtiauerūt: et qui abſtulerunt
labores eorum. ſ. xxxiij. a. Ue qui predaris: nōne ⁊ ipſe pre/
daberis: Abacuk. ij. b. Quia tu ſpoliaſti gentes multas/ ſpo/
liabunt te oēs qui reliqui fuerint. l Ex quo honorabi/
lis factus es in oculis meis/ per honeſtā conuerſatio/
nem. m Et glorioſus/ per conſcientie puritatem: que
eſt gloria noſtra: vt dicit. ij. Corinth. j. c. n Ego dilexi
te. Hec eñ duo ſunt cauſa quare deus diligat hominē. Uñ
Cantꝭ. j. d. Ecce tu pulchra es amica mea: ecce tu pulchra. q.
d. pulchra interiꝰ: pulchra exteriꝰ: ⁊ iō amica. o Et da/
bo homines ꝓ te: ⁊ populos ꝓ anima tua. Hoc eſt
ſupra expoſitū. Uel/ o Dabo/ eccleſie: p homies/ apo
ſtolos: q Pro te/ erudiendo: r Et populos/ ceteros
ꝑdicatores: s Pro anima tua/ liberāda. Illos eñ miſit
in mūdo ꝓ animabꝰ ſaluandis: non pro diuitijs vl honoribꝰ
acquirendis. ſ. xiij. d. Suſcitabo ſuꝑ vos viros qui argentū
non querāt/ nec aurum velint: ſed ſagittis paruulos interfici/
ent. t Noli timere: quia ego tecū ſum/ vt ductor tuꝰ/
vt adiutor/ vt exhilarator. x Ab oriente adducam ſe/
men tuū: ⁊ ab occidēte cōgregabo te. Dicā aqui/
loni/ da: ⁊ auſtro/ noli ꝓhibere. Hoc dicit eccleſie: cuiꝰ
filij cōgregati ſunt ab omnibus partibus mūdi. ſ. xj. c. Con/
gregabit ꝓfugos iſrael: ⁊ diſperſos iuda colliget a quattuor
plagis terre. Hiere. xxxj. b. Ecce ego adducam eos de terra
aquilonis: ⁊ congregabo eos ab extremis terre. Notabile eſt
autem ꝙ dī: Aquiloni/ da: auſtro/ aūt/ noli ꝓhibere.
Per aquilonē deſignatur aduerſitas: que multos conuertit
ad dominū: ⁊ itrare celū compellit. Uñ Exod. xij. e. legit ꝙ
egyptij vrgebant filios iſrael recedere de egypto: ⁊ ire in de/
ſertum. Ubi dicit Gregoriꝰ: Dum tot mala mūdus ingemi/
nat: quid aliud niſi vt fugiat/ clamat: ſ. xxvj. c. Domine in
anguſtia requiſierūt te. Auſter autē ē ꝓſperitas: cui non di/
cit/ da: ſed ſaltem/ noli ꝓhibere. Proſperitas enim non mul/
tos conuertit ad deum: ſed auertit. ſ. xxvj. b. Miſereamur
impio: ⁊ non diſcet facere iuſticiam. Deut. xxxij. b. Incraſ/
ſatus eſt dilectus et recalcitrauit: incraſſatꝰ/ impinguatus/ di/
latatus. Et ſtatim ſequit: Dereliquit deum factorem ſuum: ⁊
receſſit a deo ſalutari ſuo. Prouer. j. d. Proſperitas ſtultorū
ꝑdet eos. Myſtice aūt: vt dic Gregoriꝰ: aqloni dicit: da cū Myſtice
offerre deo ſue fidei munꝰ gentilitas impat. Auſtro aūt iubet
✠ ne ꝓhibeat

¶ terrā ſuam. a Affer filios meos de longinquo: O
aquilo vł auſter.i. vos qui manetis in illis partibus afferte.i.
iuuate afferri filios meos.i. iudeos vt redeant ad terrā ſuam.
b Et filias meas ab extremis terre.i.a q̄ttuoꝛ partib⁹
mūdi. c Et omnē qui inuocat nomē meū/ afferam
vel afferte de carcere:
⁊ reducā vel reducite/
d In gloriā meā:
B id eſt in terrā ꝓmiſſi/
onis vbi eſt templum
meū ⁊ cult⁹/ in quo eſt
gloria mea. Uel ſic:
Afferam.i. reducā ad
terrā ꝓmiſſiōis/ om/
nē qui inuocat no
mē meū: ⁊ hoc faciā/
d In gloriā meā.i.
ad honorē meū. Uel
ſic: Reducā/ oēm q̄ īuocat nomē meū ī gloriā meā.i.
oēm q̄ īuocat nomē meū ad glīaꝫ meā: h̄ ē vere nō ficte. Uel
ſic: d In gloriā meā creaui eū.i. ꝑ̄lm in aīe creatione:
f Formaui eū/ in corporis diſpoſitiōe: g Et feci eū/ in
aīe ⁊ corpis ꝯiunctiōe. Uł ſic: e Creaui eū.i. q̄ſi de nihilo
feci aliq̄d ī liberatiōe de egypto: f Formaui eū/ ī legis
datiōe: g Et feci eū/ in t̄ra ꝓmiſſionis ſtabiliēdo. Uł po/
teſt eſſe locutio/ non de populo ſed de cyro. Quoniā eñ dñs
liberationē iudeis ꝓmiſit/ ſtatim ſubdit ꝑ quem fiet liberatio
illa: quoniā ꝑ cyrū/ dicēs: e Creaui eū.i. cyrū q̄ hāc libe/
rationē faciet. Creaui eū.i. creabo ī ſua natiuitate: f Fo/
maui eū.i. formabo in ſua educatiōe. g Et feci eū.i. faciā
in regni collocatiōe. Deinde cōuertit ſermonē ad cyrū/ dicēs:
b Educ/ o cyre: i Foras/ de carcerib⁹: k Populū
cecū/ ſm gentiū reputationē l Et oclos habentē/ ſm
veritatē. Uł k Populū cecū/ oclis mētis: l Et oclos
habentē.ſ. corpis. Uel populus iudaicus dicit̄ cecus: quia
ꝓpter obſcuritatē carcerū in quib⁹ habitabat nō videbat/ tñ
oculos habebat. m Surdū ⁊ aures ei ſunt: ſimiliter
tripliciter vt ſ̄us. Uel populū cecū vocat ꝓpheta idola ceca
⁊ ſurda: que aures habēt ⁊ nō audiūt: oculos habent ⁊ nō vi/
dent. Precipit̄ ergo cyro vt idola eiiciat de templis/ vt cōſu/
lant ea gentes/ ſi liberari poterunt de manu cyri. Uñ ſequit̄:
n Omes gentes cōgregate ſunt ſimul: ⁊ collecte
ſunt tribus. q.d. cōgregent̄ gentes oēs ad audiendū ido
lorum reſponſa. Uel/ n Oēs gentes cōgregate ſunt
ſimul.i. congregabunt̄: o Et collecte ſunt tribus/ in
auxiliū cyri cōtra chaldeos. p Quis in vobis/ dii gen/
tiū: q Annūciēt iſtud/ qđ dico: r Et que p̄ma ſūt:
id eſt p̄terita: s Audire vos faciet: q.d. dii gentium nec
poſſūt p̄dicere futura: nec narrare p̄terita. Uel ſi poſſunt/ t
Dent teſtes/ ipſi dii gentium: v Eorum/ que dicunt:
x Et/ tūc ſi hoc fecerint/ iuſtificent̄.i. iuſti ⁊ veraces habe/
ant̄. q.d. probent teſtimoniis reſponſa ⁊ ꝓmiſſa ſua: ⁊ tūc ha
beant̄ veri dii: y Et audiant/ teſtes dicta eorū: z Et
dicant/ nobis q̄ audierūt ab eis. Uel ſic: t Dent teſtes/
dii gentiū: v Eorū/ q̄ dicūt: x Et iuſtificent̄/ teſtes
dati.i. examinent̄ vtrū iuſti ⁊ fideles ſint. y Et/ tūc ſic iuſti/
ficati teſtes: audiāt/ reſpōſa eoꝝ: z Et dicant/ nobis:
a Uere vos teſtes mei dicit dñs/ quaſi idola nō poſ/
ſent habere teſtes: ſed vos iudei eſtis teſtes mei: q̄ ego hec
omnia ſepe ꝓmiſi in ſcripturis. b Et ſeru⁹ meus.i. cy/
rus: c Quē elegi/ ad faciendam liberationem p̄dictam/
vere teſtis me⁹ eſt/ ſupple. Cyrus eñ quādo audiuit q̄ eſaias
¶ p̄dixerat eum

Myſtice ⁂ ne ꝓhibeat: q2 hebreis ī lege cōfidētibus precipit̄/ ne vi/
tam gentiū cōtemnēdo repellant. a Affer filios meos
de lōginquo: ⁊ filias meas ab extremis terre. Hoc
dicit̄ p̄dicatori/ vt filios ꝓdigos domini ⁊ filias: id eſt mētes
infirmas de regione longiſſima vbi abierant ꝑ peccatū/ redu/
cat ad ouile domini. Debet autē reducere eos ꝑ admonitio/
nem: per exempli boni oſtenſionē: per temporalis etiā ſubſi/

a Affer filios meos de longin
b quo: et filias meas ab extre/
c mis terre. Et omnē qui inuo
d cat nomē meū: in gloriā meā
e f creaui eum/ formaui eum/ et
g h feci eum. Educ foras popu/
i k l lū cecū et oculos habentē:
m ſurdū ⁊ aures ei ſunt. Om/
n nēs gētes cōgregate ſūt ſil̄: ⁊
o p collecte ſūt tribus. Quis in
q r vobis annūciēt iſtud: et que
s t p̄ma ſunt audire vos faciet:
v x Dent teſtes eorum et iuſti/
y cent̄: ⁊ audiāt ⁊ dicānt: Ue/
z a re vos teſtes mei dicit dñs:
b c et ſeruus meus quem elegi:

dñ miniſtrationem. Sed multi p̄latorum moderni tempo/
ris repellunt multos per ꝑuerſam admonitionem: ſed plures
per rerum ſuarum ablationem: et fere infinitos per exempli
mali oſtenſionem. Unde Threñ.j.b. Uie ſion lugent eo q̄
ſit qui veniat ad ſolēnitatem. c Et omnē qui inuocat
nomē meū in glo/
riam meam: hi etiā
ſunt de filiis dei. Uñ
Ioh.j.a. Quotquot
autem receperūt eum
dedit eis poteſtatem
filios dei fieri/ his qui
credūt in nomie eius.
Iohel.ij.g. Et erit
omnis qui inuocaue/
rit nomē domini ſalu⁹
erit. e Creaui eū:
formaui eū et feci
eū. Dñs populū ſuū creat ī natura: format in gratia: ⁊ facit
in ꝑſeuerantia. Uł creat gratiā infundēdo/ de nihilo aliq̄d eū
faciēdo: format/ cum in melius ꝓficere facit quaſi per mem/
bra virtutū ⁊ liniamenta eum diſtinguendo: ſed facit eum nō
iam de nihilo/ ſed de aliquo/ cum in gloria recipit quaſi nouā
ſpeciem incorruptionis ei attribuendo. Deut.xxxij.a. Nōne
ipſe eſt pater tu⁹ qui poſſedit ⁊ fecit ⁊ creauit te: b Educ
foras populū cecum ⁊ oculos habentem: ſurdum
⁊ aures ei ſunt. Cecus ē homo omnis qui eſt in peccato:
quia mala inferni non videt que acquirit: nec bona paradiſi
que perdit: tamē oculi ei ſunt.i. intellectus rectus ſi vellet eo
bene vti. Surdus autē eſt qui mādatis domini non obedit:
tamē aures ei ſunt: quia poſſet obedire ſi vellet. Et de hoc
populo dicit̄ p̄dicatori: vt educat eum de porta inferi per ti/
morē: a fouea peccati per mali deteſtationē: a carcere mundi
per temporaliū contemptū: ⁊ ſupernorū amorem. Ps. Ocu Ps.113.
los habent ⁊ non videbunt: aures habent ⁊ non audient ⁊c̄.
n Omnes gentes cōgregate ſunt ſimul: et colle/
cte ſunt tribus. Hoc dicit̄ de eccleſia: in qua congregate
ſūt oēs gētes.i. gētes de omī parte mūdi. Hic eñ eſt diſcus
petro oſtenſus/ in quo erat omne genus quadrupedū et vo/
lucrum: Act.x.b. p Quis in vobis annūciet iſtud
⁊ que prima ſunt audire vos faciet: id eſt quis eſt in
vobis p̄dicator ver⁹: qui p̄terita: id eſt dei beneficia narrare
poſſit: et p̄nunciare futura: id eſt dei ꝓmiſſa vel cōminata:
t Dent teſtes eorum ⁊ iuſtificentur: ⁊ audiant ⁊
dicant. Ecce quattuor que requiruntur in veris teſtibus
ſiue predicatorib⁹: ſcꝫ q̄ ſint bone fame: vnde/ Dent teſtes
eorum. Q2 ſint bone vite: vnde/ iuſtificentur. Q2 audi/
erint anteq̄ꝫ predicēt: vnde/ audiant. Q2 ſint bone eloquē/
tie: vnde/ et dicant. Et talibus teſtibus dicitur conſequen/
ter: a Uere vos teſtes mei dicit dñs: vos apoſtoli
⁊ apoſtolici viri. Teſtes aūt nō ſolū de auditu ſ; ⁊ de viſu de/
bent teſtificari. Act.iiij.d. Non poſſumus que vidimus et
audiuim⁹ nō eloqui. Item teſtes examinant̄: et chriſtus an/
teq̄ꝫ velit aliquos recipere ad teſtimoniū/ p̄mo examinat eos:
id eſt tribulatiōibus probat. Sap.iij.b. Tanq̄ꝫ aurum in for/
nace probauit electos dominus: ⁊ quaſi holocauſti hoſtiam
accepit eos. Item mulieres defacili non accipiunt̄ in teſtimo
niū: quia cito verti ⁊ corrumpi poſſunt minis vel blanditiis:
Sic nec q̄ feminei ſūt: id eſt molles apti ſūt ad teſtimoniū fe/
rendum. Ideo dicit hic: Uere vos teſtes mei. Act.j.a.
Eritis mihi teſtes in hieruſalē et in omni iudea ⁊ ſamaria et
vſq̄ꝫ ad vltimū terre. b Et ſeruus meus quem ele/
gi: id eſt filius meus in quo complacuit mihi: Matth.iij.d.
Uñ ſeptuaginta: Ego teſtis dic dñs de⁹ ⁊ puer me⁹ quē ele/
gi. Item de teſtimonio apoſtolorū dicit̄ Act.x.f. Nos teſtes
ſumus omniū que fecit in regione iudeorum. De teſtimonio
filii/ dr̄ Ioh.viij.b. Et ſi ego teſtimoniū ꝑhibeo de meipſo:
teſtimoniū meū verū ē. Ueri teſtes ſūt martyres: vñ ⁊ martyr
idē eſt qđ teſtis. Falſi aūt teſtes ſūt/ vel q̄ nullo ſenſu ꝑcipiūt
q̄ dicūt: vt hypocrite. Cōtra q̄s dr̄ Phil.ij.a. Hoc ſentite in
⁂ vobis qđ ⁊ in chriſto

¶ ꝑdixerat eum liberaturũ iudeos/ ſtatim dedit eis licentiã re
deundi: in quo cõprobauit veritatẽ ꝓmiſſiõis diuine: ꝛ quaſi
teſtis fuit eius. Et hoc faciã/ ſupple: a ¶ Ut ſciatis/ vera eſſe
que ꝓmitto ꝛ dico. b ¶ Et credatis mihi/ alʼs: c ¶ Et in
telligatis: qꝛ egoipſe ſum/ diſcretiue. i. ſolus: ſiue deus
oĩpotẽs/ q̃ ſolꝰ poſſũ
narrare ꝑterita ꝛ futu
ra ꝑdicere. e ¶ Ante
me nõ ẽ formator
Al. formatꝰ — deus. i. ante me non
Oſee. 13. b. — fuit aliquis deꝰ q̃ fue
rit formator alicuius
rei. Vel/ Ante me
non eſt formatus
deꝰ: alia lr̃a: q̃ſi nullꝰ
deꝰ formatꝰ vel factꝰ
opatiõe cuiuſq; arti
ficis eſt prior me vel
antiqor. f ¶ Et poſt
me non erit/ deꝰ ali
quis: qui. ſ. ſit: et ego

vt ſciatis ꝛ credatis mihi/ et
intelligatis qꝛ egoipſe ſum.
Ante me nõ ẽ formator deꝰ:
ꝛ poſt me nõ erit. Ego ſum/
ego ſum dominus: ꝛ nõn eſt
abſq; me ſaluator. Ego an
nũciaui ꝛ ſaluaui: auditũ fe
ci/ et nõ fuit in vobis alienꝰ.
Vos teſtes mei dicit dñs: et
ego deꝰ: et ab initio egoipſe:
ꝛ nõ eſt q̃ de manu mea eru

deſinã eſſe. g ¶ Ego ſum/ ego ſum dominꝰ: quaſi ego
ſolus ſum dñs vere: qḋ notaꝫ ꝑ geminationẽ. k ¶ Et non
eſt abſq; me ſaluator. i. nullꝰ eſt abſq; me qui ſaluare poſ
ſit: vel qui abſq; me ſaluare poſſit. l ¶ Ego annũciaui/ li
berationẽ iudeoꝝ futurã: m ¶ Et ſaluaui. i. ſaluabo: quaſi
ego ꝓmiſi liberationẽ ꝑdictã: ꝛ implebo eam. n ¶ Auditũ
feci. i. annũciaui liberationẽ ꝑdictã ꝑ ꝓphetas: o ¶ Et nõ
fuit in vobis/ aliq̃s/ alienus. i. alius q̃ hec ꝑdiceret ꝛ ſal
uaret. Vel ſic: Nõ fuit in vobis/ aliq̃s/ alienꝰ. i. extranꝰ
a ſaluatione. p ¶ Vos teſtes mei dicit dñs. Repetitio
eſt ad maiorẽ cõfirmationẽ. q ¶ Et ego deꝰ/ ſum: r ¶ Et
ab initio. i. ſine ꝑncipio: s ¶ Egoipſe. i. ego ſolus: t ¶ Et
nõ eſt q̃ de manu mea eruat. i. qui poſſit eruere de ma
nu mea. v ¶ Operabor/ liberationẽ ꝑdictam. x ¶ Et q̃s
auertet illud: id eſt impediet vel auertet illã? q. d. nullus.
y ¶ Hec dic dñs redemptor vr̃/ o vos iudei: z ¶ San
ctus iſrl'. i. ſanctificãs ꝓplm iudeoꝝ. a ¶ Propt vos/ libe
rãdos: b ¶ Emiſi. i. emittã cyrũ ꝛ dariũ: c ¶ In babylonẽ
cõtra chaldeos. d ¶ Et detraxi vectes vniuerſos. i. oĩa
munimẽta muroꝝ atq; portaꝝ abſtuli ꝛ detraxi: ſupple a for
titudine ſua. e ¶ Et chaldeos i nauibꝰ ſuis glĩantes.
Ad litterã eñ chaldei erãt i nauibꝰ/ vnde glĩabanꝫ. Sed dñs
glĩã iſtã abſtulit: qꝛ flumẽ eoꝝ deſiccari fecit ꝑ cyrũ. f ¶ Ego
dñs ſanctꝰ vr̃. i. ſanctificãs vos: h ¶ Creãs iſrl'/ in natiui
tate/ in liberatiõe de egypto: i ¶ Rex veſter. i. regẽs vos/ et
defendẽs etiã in captiuitate. k ¶ Hec dicit dñs q̃ dedit
Tertia pars — in mari viam. Tertia ps in qua oñdit q̄ predicta poterit
facere/ q̃m maiora etiã fecit. Unde dicit: Hec dicit dñs. i.
hec ꝑdicta ꝓmittit: l ¶ Qui dedit i mari viã. i. q̃ dedit
iudeis redeuntibꝰ de egypto viã ꝑ mediũ maris rubri: Exo.
xiiij. c. m ¶ Et i aq̃s torrẽtibꝰ. i. in aq̃s iordanis/ n ¶ Se
mitã: qꝛ intrauerũt filij iſrl' ꝑ mediũ iordanis in ẗrã ꝓmiſſio
nis: Joſue. iij. d. o ¶ Qui eduxit. i. educi ꝑmiſit/ q̃ñ pharao
inſecutꝰ ẽ iudeos: p ¶ Quadrigã. i. m̃titudinẽ q̃drigaꝝ pha
raõis: q ¶ Et equũ. i. eq̃tes: r ¶ Agmẽ. i. exercitũ peditũ. s
¶ Et robuſtũ/ vl'/ robuſtoſq;. i. magnos ꝑncipes pharaõis.
¶ Simul obdormierũt
Myſtice ※ vobis qḋ ẽ i chriſto ieſu: quaſi/ ſi vultis teſtimoniũ ꝑhi
bere de ipſo/ ꝑhibite teſtimoniũ de hoc qḋ ſcitis. Item falſus
teſtis eſt/ qui nec iuratus nec rogatus fert teſtimoniũ: vt de
tractor. Item qui infamis eſt/ vt luxurioſus: vel qui ſurdus
eſt/ vt inobediens. Prouerb. xix. b. Falſus teſtis nõ erit im
punitus. Poſſet aliquis querere: quare vis ꝓducere teſtes?
Reſpõdet: a ¶ Ut ſciatis ꝛc. que ego feci/ ꝑterita: b ¶ Et
credatis mihi/ de his que ꝓmitto futura: c ¶ Et intelli
gatis/ de his q̃ dico faciẽda. Ingrati aũt obliuiſcunꝫ ꝑterita:
accidioſi nõ ꝓuident futura: ſegnes autẽ ꝛ pigri negligũt faci
Ps. 77. — enda. De ꝑmis dicitꝫ in Ps. Nõ ſunt recordati manus eius
die qua redemit eos de manu tribulãtis. De ſecũdis ꝛ tertijs
Ps. 35. — Ps. Noluit intelligere vt bñ ageret. d ¶ Quia egoipſe

ſum/ qui ſolus habeo vere eſſe. Exo. iij. d. Ego ſum qui ſum.
e ¶ Ante me nõ eſt formator deus/ vel/ formatus: et
poſt me nõ erit: quia ego ſum alpha ꝛ ω/ principiũ ꝛ finis.
g ¶ Ego ſum/ dans eſſe omnibꝰ ꝑ naturã: h ¶ Ego ſum/
dans eſſe iuſtis ꝑ gratiã: i ¶ Dñs/ ꝓtegens electos ꝑſeue

at. Operabor et quis auertet
illud? Hec dic dñs redem
ptor veſter ſanctꝰ iſrl'. Pro
pter vos emiſi i babylonẽ: et
detraxi vectes vniuerſos/ et
chaldeos i nauibꝰ ſuis glĩã
tes. Ego dñs ſanctꝰ vr̃/ creãs
iſrl' rex vr̃. Hec dic dñs qui
dedit i mari viã: ꝛ i aq̃s torrẽ
tibꝰ ſemitã. Qui eduxit q̃dri
gã ꝛ equũ/ agmẽ ꝛ robuſtũ:

rantiã: k ¶ Et nõ ẽ
abſq; me ſaluator/
qui ſaluare poſſit per
gratiã vel gloriam. l — Al. ſaluator
¶ Ego annũciaui/ ꝑ
ꝓphetas filiũ ventu
rũ in carnẽ: m ¶ Et
ſaluaui/ ꝑ eius paſſi
onẽ. n ¶ Auditũ fe
ci/ ꝑ aploꝝ ꝑdicatio
nem. Ecce magna cle
mẽtia ꝛ diligentia dñi
erga nos. Prenũcia
uit aduentũ filij vt cõ
ſolaremur: miſit dein — Al. robuſtoſq;
de filiũ vt ſaluaremur:
deinde hoc auditũ fecit ꝑ apoſtolos vt erudiremur. o ¶ Et
nõ fuit in vobis alienꝰ/ deus/ qui mecũ operaretꝫ hãc ſa
lutẽ. Uñ ſeptuaginta: Nõ erat in vobis deus alienus. Vel/
Nõ fuit in vobis alienꝰ. i. extranꝰ a mea redemptione/
quo ad ſufficientiã. Uñ Ps. Nõ eſt qui ſe abſcõdat a calore — Ps. 18.
eius. Vel/ Nõ fuit in vobis alienꝰ/ ab aploꝝ ꝑdicatiõe.
Unde Ps. In omnẽ terrã exiuit ſonus eorũ ꝛc. p ¶ Vos — Ps. 18.
teſtes mei dicit dñs. Hoc dicitꝫ aplis ꝛ ꝑdicatoribꝰ: q̃ de
ſeipſis dicũt: Act. x. f. Nobis ꝑcepit dñs ꝑdicare ꝓplo ꝛ teſti
ficari. Predicare verbo: ꝛ teſtificari exemplo. Multi ꝑdicãt
hodie/ ſ; pauci teſtificanꝫ: qꝛ dicũt ꝛ nõ faciũt: vt dr̃ Matth.
xxiij. a. q ¶ Ego deꝰ et ab initio. i. ante mũdi cõſtitutio
nẽ. s ¶ Egoipſe: ꝛ nõ eſt qui de manu mea eruat.
Quid eſt ibi: ꝛ quid eſt illud? Sap. iij. a. Juſtoꝝ aĩe in manu
dei ſunt. Deuꝫ. xxxij. f. Nõ eſt qui de manu mea poſſit erue
re. Et Job. x. b. idem. Joh. x. f. Nõ rapiet eas quiſq; de ma
nu mea: dicit de ouibus ſuis. v ¶ Operabor/ opus creationis/
opus recreatiõis/ opus glorificatiõis. x ¶ Et q̃s auertet
illud? Act. v. g. Si eſt ex hominibꝰ cõſiliũ hoc aut opus/ diſ
ſoluetꝫ: ſi ṽo ex deo eſt/ nõ poteritis diſſoluere illud. Eccs. iij.
c. Didici q̄ oĩa opa q̃ fec deꝰ ꝑſeuerẽt i ꝑpetuũ. y ¶ Hec dic
dñs redẽptor vr̃. i. q̃ redemit vos a ſeruitute diaboli ꝑ ꝑcij
ſolutionẽ. z Sanctꝰ iſrl'. i. q̃ ſanctificat ꝛ emũdat a macula
terrene cupiditatiſ ꝑ celeſtiũ impſſionẽ. a ¶ Propt vos/ re
dimẽdos a ſeruitute diaboli: lauãdos a feditate pcti: reducẽ
dos ad hereditatẽ regni: b ¶ Emiſi/ filiũ/ c ¶ In babylonẽ/
in mũdũ multiplici tribulatiõe ꝯfuſũ: i infernũ multaꝝ pena
rũ varietate ꝑuerſũ. Emiſi/ de dextera patris i aluũ ṽginis:
de aluo ṽginis i patibulũ crucis: de patibulo crucis i limbũ
inferni. d ¶ Et detraxi vectes vniuerſos. i. vniuerſa
munimẽta demonũ ꝛ inferni cõfregi. e ¶ Et chaldeos in
nauibꝰ ſuis glĩantes. Naues ſũt mẽtes pctoꝝ: q̃ cõtinue
in aq̃s delitiaꝝ verſanꝫ: in q̃bꝰ chaldei q̃ interꝑtanꝫ feroces. i.
demones q̃bꝰ nihil ẽ crudeliꝰ/ glĩanꝫ. f ¶ Ego dñs/ ꝑ creati
onẽ: g ¶ Sanctꝰ vr̃. i. ſanctificãs vos ꝑ paſſionẽ. h ¶ Cre
ans iſrl'. i. iuſtos i nouitatẽ vite ꝑ reſurrectionẽ. i ¶ Rex vr̃/
ꝓtegẽs vos in ꝑſenti ꝑ hoſtiũ ꝑcuſſionẽ. k ¶ Hec dic dñs — Al. ꝑcurſionẽ
q̃ dedit i mari viã: ꝛ i aq̃s torrẽtibꝰ ſemitã. In mari
penitẽtie poſuit dñs viã celi ꝑ abſtinẽtiã. Unde Act. xiiij. d.
Per m̃tas tribulatiões oportet nos intrare i regnũ dei. S;
in aq̃s torrẽtibꝰ. i. i tribulatiõibꝰ q̃ abũdãt i hyeme huiꝰ vite
poſuit ſemitã eiꝰ ꝑ patiẽtiã. Uñ Matth. v. a. Beati q̃ ꝑſecu
tionẽ patiunꝫ ꝓpter iuſticiã: q̃m ipſoꝝ eſt regnũ celoꝝ. Nõ di
cit/ erit regnũ celoꝝ: ſed/ eſt: q̃ſi nõ ſũt ſolũ in via: ſed in ſemi
ta recta. o ¶ Qui eduxit quadrigã et equũ/ agmen
robuſtoſq; ſimul. Per quadrigã intelligunꝫ curioſi: per
equũ ſuperbi: per agmen in quo ſemꝑ eſt turbatio/ auari. Cõ
turbat eñ domũ ſuam qui ſectatꝫ auariciã: vt dicitꝫ Prouer.
xv. c. Per robuſtos itelligunꝫ opꝑſſores alioꝝ ꝛ tyrãni. Uñ
et de nemroth qui fuit opꝑſſor legitꝫ q̄ erat robuſtus venator
※ corã dño:

B a Simul obdoꝛmierũt/ ſomno moꝛtis oẽs tã maioꝛes ꝙ̃ minoꝛes ſubmerſi in mari. b Nec reſurgẽt/ ante diem iudicij: vel nõ reſurgẽt in glorioſa reſurrectiõe. c Contriti ſunt/ in pena: d Quaſi linũ.i.ita faciliter quaſi linum: e Et extincti ſũt.i.calore p̄ſentis vite priuati vl' ſuffocati. f Ne memineritꝭ prioꝛũ et antiqua ne ītueamini. Verba ſũt dñi ad iudeos: quaſi/ licȝ magna ⁊ mirabilia fecerim ꝓ populo meo in exitu de egypto: nolite tamen admirari illa: ſed iſta que ego facturꝰ ſum: q̄ vtiqȝ multo maioꝛa erunt. Unde ſubdit: g Ecce ego facio noua/ in eductione veſtri de babylone. h Et nũc oꝛientꝭ.i. cito venient:

2.Coꝛ.5.d.
Apoc.21.b.

a ſimul/ obdoꝛmierũt nec re- b ſurgent: contriti ſunt quaſi c d linũ/ ⁊ extincti ſunt. Ne me- e f minerit prioꝝ et antiqua ne g ītueami. Ecce ego facio no- h ua:⁊ nũc oꝛientꝭ: vtiqȝ cogno i k ſcetis ea. Ponã in deſerto l m viam: ⁊ in inuio flumina. Et n gloꝛificabit me beſtia agri: o p dracones et ſtruthiones: q2 q r dedi in deſerto aquas: ⁊ flu- s t mina in inuio: vt darẽ potũ v x pplo meo/ electo meo. Po- y pulũ iſtũ formaui mihi/ lau- z a dem meã narrabit. Non me b c inuocaſti iacob: nec laboꝛa- d ſti in me iſrael. Non obtuli- ſti mihi arietem holocauſti e tui: et victimis tuis non glo- f rificaſti me. Non te ſerui- re feci in oblatione: nec la- g boꝛem tibi prebui in thure.

i Utiqȝ cognoſcetis ea.q.d.poꝛa cognouiſtis ex auditu: ſed hec oculis veſtris cognoſcetis. k Ponã in deſerto viã. In deſerto qḋ eſt inter babylonẽ ⁊ hieruſalẽ/ maius ẽ longe ꝙ̃ inter egyptum ⁊ hieruſalẽ. Unde ⁊ mirabiliꝰ fuit ducere populũ iſrl' ꝑ iſtud ꝙ̃ ꝑ illud. Ideo dicit: Ponã in deſerto viã.i.faciã viam bonã in deſerto: vt ꝑ illud poſſitis redire. l Et in inuio.i. in deſerto: qḋ prius erat inuiũ: ponã ſupple/ m Flumina/ vt habeatis potũ cũ redieritis ꝑ illud. n Et gloꝛificabit me beſtia agri: q2 cyrꝰ gẽtilis gl'ificabit me/ liberãdo vos a captiuitate: et vaſa in quibꝰ miniſtrent mihi vobis tribuẽdo. Uel/ Gloꝛificabit me beſtia agri: ad litterã.i. nõ nocebit vobis redeũtibꝰ ꝑ deſertũ/ in quo apparebo glorioſus. Uel/ Gloꝛificabit me beſtia agri.i.voce qua poterit laudabit me ꝓpter abũdantiã aquaꝝ quã dedi ei in deſerto. Et hoc eſt qḋ dicit: Gloꝛificabit me beſtia agri/ dracones ⁊ ſtruthiones: q2 dedi in deſerto aquas/ vbi habitant beſtie/ vnde letant quia inde bibũt. r Et flumina: qḋ maius eſt: in quo notat abũdantia aquarum: s In inuio: hoc eſt in deſerto. Dedi inqȝ has aquas in deſerto/ t Et darem potũ populo meo/ electo meo/ quẽ elegi mihi populũ peculiarẽ ex omnibꝰ pplis. Exo.xix.a. Eritis mihi in peculiũ de cũctis populis. Unñ ſequit: x Populũ iſtũ/ iudaicũ.ſ. y Formaui mihi/ quaſi in ſeruũ ⁊ populũ ſpecialẽ ꝑ legis dationẽ. z Laudẽ meã narrabit/ alijs natiõibꝰ poſtqȝ redierit de captiuitate. b Nõ me inuocaſti iacob. Quarta pars in qua oſtẽdit dñs ꝙ oĩa p̄dicta q̄ ꝓmiſit: nõ propter merita eoꝝ facturꝰ eſt: ſed ꝓpter clemẽtiã ſuam. Unde dicit: Nõ me inuocaſti iacob.i.pplus iudeoꝝ: q2 ego nõ faciã p̄dicta ꝓpter p̄ces vel merita tua: quia ſi inuocaſti me oꝛe/ nõ tamẽ coꝛde. c Nec laboꝛaſti in me iſrl': quaſi nõ multũ laboꝛaſti in ſeruiẽdo mihi. d Nõ obtuliſti mihi arietẽ holocauſti tui: quaſi nõ feciſti magnas expenſas offerẽdo holocauſta mihi ſed idolis. e Et victimis tuis nõ gloꝛificaſti me: ſed potius idola. f Non te ſeruire feci in oblatiõe.q.d.non potes cõqueri de me: qm̃ ego nõ multũ vexaui te. Uel hoc dicit: q2 dñs huiuſcemodi ſacrificia non p̄cepit ſimpliciꝭ: ſed ne idolis offerrentꝭ/ magis voluit ea ſibi offerri. g Nec laboꝛẽ tibi p̄bui in thure/ offerendo vel incendendo.q.d.dominꝰ: hec omnia nõ queſiui a te dũ eſſes in captiuitate/ vt placares me. Unñ patet ꝙ gratis faciã B tibi p̄dicta: ⁊ non ✠ coꝛã dño: Gẽ.x.b. Hos oẽs educet dñs.i.educi faciet in infernũ. a Obdoꝛmierũt/ in moꝛte: b Nec reſurgent/ in glorioſa reſurrectiõe. Job.xxi.c. Simul in puluere doꝛmient: ⁊ vermes operient eos. c Contriti ſunt quaſi linũ/ ⁊ extincti ſunt. Unde Eccl.xxi.b. Stupa collecta ſynagoga peccantiũ. f Ne meminerit prioꝝ ⁊ antiq̃ ne intueami. Hoc dicit omi poꝛtãti iugũ dñi/ ne reſpiciat

Quarta pars

Myſtice

bona p̄terita que fecit: ſed ſemꝑ incipiat: ſemꝑ quaſi nouꝰ ſit ad bona opa. Unñ Phil'.iij.c. Que quidẽ retro ſũt obliuiſcẽs ad ea que prioꝛa ſunt.i.ad futura me extendo. Ps. Dixi nũc cepi. Leuit'.xxvj.b. Uetuſtiſſima veteꝝ comedetis: ⁊ nouis ſupuenientibꝰ vetera ꝓiicietꝭ. g Ecce ego facio noua.i.nouũ celũ et nouã terrã faciet dñs. Unñ Apoc'.xxi.b. Ecce ego noua facio omia. h Et nũc oꝛientꝭ: id eſt cito veniẽt: quia breue eſt quicq̄d fine clauditꝭ/ dicit Augꝰ. i Utiqȝ cognoſcetis: q2 boni videbũt ea.ij.Pet.iij.c. Nouos celos et nouã trã ſm̃ ꝓmiſſa eius expectamus. k Ponã in deſerto viã ⁊ in inuio flumia. Hoc impletũ eſt tꝑe gratie/ qñ in deſerto gentilitatis poſuit viam dñs.i.chꝛiſtũ qui eſt via veritas ⁊ vita: Joh.xiiij.a. Uel viã penitẽtie: que ẽ via eũdi ad celũ: ⁊ in ipſa eadẽ que p̄us erat inuia ꝓpter vepriũ.i.peccatoꝝ denſitatẽ/ poſuit flumia gratiaꝝ ⁊ ſcripturaꝝ. n Et gl'ificabit me beſtia agri: id eſt gentilis p̄us animaliꝭ viuens vt beſtia. o Dracones: id ẽ tyranni p̄us veneno inuidie repleti. p Et ſtruthiones.i. philoſophi alis vane gloꝛie p̄us ſuffulti. Per ſtruthionẽ eñ vana gloꝛia/ vel hypocriſis: vt dicit Gregoꝛiꝰ/ deſignatꝭ. q Quia dedi in deſerto aquas ⁊ flumia in inuio: idẽ eſt qḋ ſupra. t Ut darẽ potũ pplo meo.i. gentili pplo: qui diu ſitierat potũ ſapientie ſalutaris: v Electo meo/ quẽ.ſ.elegi/ reprobato pplo iudeoꝝ. x Populũ iſtũ formaui mihi/ reparãdo omnia mẽbra eius in cruce: q2 omnia deſtruxerat ⁊ mutilauerat ꝑ peccatum. Repauit aũt dominꝰ hec mẽbra omnia: q2 ī omnibꝰ mẽbris ſuis penã ſuſtinuit: vt defoꝛmationẽ ⁊ mutilationẽ omniũ mẽbroꝛũ homis repareꝭ ꝑ eam. Unde cũ in omnibꝰ mẽbris p̄ter ꝙ̃ in oꝛe patereꝭ noluit adhuc tradere ſpm̃: quaſi repationẽ iudicãs imꝑfectã niſi os homis repararetꝭ ꝑ penã oꝛis ſui: ſicut ⁊ cetera membra. Unde guſtato aceto emiſit ſpiritũ: quaſi iam repatiõe completa. z Laudẽ meã/ natiuitatis/ paſſiõis/ reſurrectiõis/ aſcẽſionis: a Narrabit/ alijs p̄dicando. b Nõ me inuocaſti iacob. Ecce poſtqȝ cõmẽdauit ſe de gentibꝰ/ conquerit de iudeis/ dicẽs: ꝙ nec laboꝛ eoꝝ/ nec ſacrificia impẽduntꝭ ſibi: q2 ei nõ placẽt. Et põt exponi totũ ad lr̃aꝫ: ſic p̄us. Moꝛaliter aũt ꝑ populũ iſtũ quẽ dicit dñs formaſſe ſibi intelliguntꝭ laici: ꝑ iacob aũt ⁊ iſrael qui legẽ ſuſceꝑant clerici. Cõmendat ḡ ſe dñs de laicis tanqȝ qui cito acquieſcant dño: ſed de clericis ⁊ ſacerdotibꝰ conquerit/ dicens: b Nõ me inuocaſti iacob. Hoc dicit de clericis ⁊ ſacerdotibꝰ q̄ hoꝛas ſuas q̄ſi fabulas dicũt: imo multo peiꝰ ꝙ̃ fabulas: q̄ etſi vocent deũ oꝛe: nõ tamẽ coꝛde: Unñ nõ inuocant.i.nõ intꝰ vocãt. c Nec laboꝛaſti ī me iſrl'. Hoc dĩ ſacerdotibꝰ queſtuarijs: q̄ etſi laboꝛẽt celebrãdo/ ⁊ hoꝛas dicẽdo: non tamen ꝓpter deũ ſed ꝓpter queſtũ. d Nõ obtuliſti mihi arietem holocauſti tui. Hoc ad litterã dĩ guloſis.ſ. q̄ arietes ⁊ cetera q̄ de decimis habẽt comedũt/ nihil de eis offerẽtes dño.i.pauperibꝰ. e Et victimis tuis nõ gloꝛificaſti me. Hoc dicit cõtra inaniter gloꝛiãtes ⁊ hypocritas: q̄ etiã ſi multas victimas.i.multas abſtinẽtias ⁊ carnis macerationes offerãt: nõ tamẽ ad gloꝛiã dñi ſed ſuã. Unñ ⁊ ipſis dicit Matth.vj.a. Amẽ dico vob receperũt mercedẽ ſuã. f Nõ te ſeruire feci in oblatiõe/ altaris/ imo cupiditatis lucri tui. g Nec laboꝛẽ tibi p̄bui in thure/ offerẽdo: ad litterã: vel in miſſa celebrãda: vbi agitꝭ myſteriũ paſſiõis: qḋ ſignificatꝭ in thure: q2 ibi nõ laboꝛas ꝓ me: ſed ꝓ burſa tua vel ꝓ vẽtre: dicit ſacerdoti cupido. Quibꝰ etiã dicit Malach. j.c. Quis eſt ī vobis qui claudat oſtia mea: ⁊ incendat altare * meũ gratuito:

Ps.7s.

B

Moꝛaliter

a Nõ emiſti mihi argento ca
b lamū: ⁊ adipē victimaꝝ tua/
c rum nõ inebriaſti me: Ue/
d rūtamē ſeruire me feciſti in
e peccatis tuis: prebuiſti mihi
laborem in iniquitatibꝰ tuis.
f Ego ſum/ ego ſum ipſe qui
g deleo iniquitates tuas pro/
h i pter me: ⁊ peccatoꝝ tuoꝝ nõ
k recordabor. Reduc me i me/
l moriam et iudicemur ſimul:
m n narra ſi qđ habes vt iuſtifi/
o ceris. Pater tuus primꝰ pec
p cauit: et interpretes tui p̄ua/
q ricati ſunt in me. Et contā/
minaui principes ſanctos:

ꝗ tibi ꝓdicta: ⁊ nõ ex meritis tuis. a ¶Non emiſti mihi ar/
gento calamū. Calamus quedā ſpecies eſt de his que po
nunt in thymiamate: alie tres ſunt myrrha prima/ oleū oliua/
rū/ ⁊ caſia: Exo.xxx.c. b ¶Et adipe victimaꝝ tuarū
nõ inebriaſti me: ſed idola. d ¶Verūtamē ſeruire me
feciſti in peccatis
tuis.i. ſeruiui tibi dū
adhuc eſſes in pecca/
tis: et ſeruiā adhuc in
captiuitate in qua te/
neris ꝓ peccatis tuis.
e ¶Prebuiſti mihi
laborē i iniquita/
tibus tuis.i. labora/
ui ad te docendū ꝑ ꝓ/
phetas cū eſſes i iniq̄/
tatibꝰ tuis: ⁊ laborabo
ad eijciēdū te de capti
uitate: cū tamē adhuc ſis in iniquitatibꝰ tuis. f ¶Ego ſum
ego ſum ipſe: quaſi ego ⁊ nõ aliꝰ: g ¶Qui deleo iniq̄/
tates tuas.i. educā te de captiuitate ac ſi eſſent delete iniq̄/
tates tue: h ¶Propter me.i. ꝓpter meā clementiā: nõ ꝓ/
pter merita tua. i ¶Et peccatoꝝ tuoꝝ non recorda/
bor/ ad puniendū.ſ. amplius. k ¶Reduc me in memo/
riā.i. bñficia q̄ feci tibi/ ⁊ q̄ facturꝰ ſum: l ¶Et iudicemur
ſimul/ verū.i. ego plus fecerim ꝓ te q̄ȝ tu ꝓ me. m ¶Narra
ſi quid habes/ qđ ꝓ me feceris/ qđ ad hoc valeat n ¶Ut
iuſtificeris.i. vt iuſtus ſis/ vel iuſtus appareas. Et q̄ꝛ po/
pulus nihil habet qđ reſpõdeat ei: ideo dñs incipit narrare
pctā ipſi vt cognoſcat liberationē futurā: nõ ꝓpter merita ſꝫ
ꝓpter dei ſolā clementiā faciendā: Unde dicit: o ¶Pater
tuus primꝰ peccauit.i. adā vel abraā/ dicit Interliñ. De
adā certū eſt: ſed de abraā dubiū eſt vtrū peccauerit heſitan/
do de ꝓmiſſiōe filij: Gen.xv.a. Ul' patrē dicit noe qui inebri/
ando ſe peccauit: Gen.ix.c. Ul' ipſi patriarche q̄ vendiderūt
ioſeph: Gen.xxxvij.f. Uel/ Pater tuus.i. populus in endor
contra deum murmurans: Numeri.xiiij. Deut.v. p ¶Et
interp̄tes tui p̄uaricati ſunt in me.i. moyſes ⁊ aaron q̄
erāt interp̄tes tui.i. interp̄tantes tibi legē: ⁊ inter me ⁊ te ferē/
tes pactū: q̄ſi inter partes peccauerūt i me ad aq̄s ꝯtradictiōis:
Numeri.xx.b. Interpretes aūt dicunt q̄ſi inter partes. q
¶Et ꝯtaminaui p̄ncipes ſanctos.i. moyſen ⁊ aaron q̄ſi
ꝯtaminatos puniui
Moraliter * meū gratuito: Quaſi nullꝰ. a ¶Nõ emiſti mihi ar/
gento calamū. Hoc dicit dñs ſacerdotibꝰ cūctis. Uix enī
hodie eſt aliq̄s qui minima thuris vel olei comperet in eccleſia
ſua: ſed oportet q̄ totū exeat de burſa parochianorū vſq̄ȝ ad
nouiſſimū quadrantem. Multi dicūt q̄ oportet eos habere
magnos redditus: vel plures p̄bendas ꝓpter hoc vt habeāt
honeſte veſtes/ ⁊ eq̄s/ ⁊ expēſas: ⁊ i vtilitatē eccliaꝝ ſuaꝝ nec
vnū obolū expenderēt. b ¶Et adipe victimarū tuaꝝ:
id eſt decimaꝝ tuaꝝ ⁊ oblationū que dant tibi. c ¶Non in/
ebriaſti me.i. paupes meos: ſed potius parētes vel hiſtri/
ones/ vel etiā qđ deterius eſt meretrices: licȝ tamē tibi data
ſint ꝓpter me. Et notabile eſt q̄ dicit/ adipe: per qđ notant
meliores cibi: Multi enī etſi dēt pauperibꝰ: tamē de peiori/
bus ⁊ reliquijs. Itē multi etſi dēt pauperibꝰ/ tamē valde pa
rum. Unde dicit: Nõ inebriaſti me. Parentibus autē et
hiſtrionibus ⁊ meretricibus ſuis dant ⁊ de melioribus abun/
dant. d ¶Verūtamē ſeruire me feciſti in pctīs tuis.
Hoc faciunt ſacerdotes: qui ſacrificium altaris conuertunt
ad lucrum temporale. De quibus dicit Oſee.v.a. Laqueus
facti eſtis ſpeculationi: ⁊ quaſi rete expanſum ſuper montem
thabor. Itē hoc faciūt mercatores: qui teſtem inuocant deū
ſui mendacij. De quibꝰ.i.xlviij.a. Qui iuratis in nomie do/
mini: ⁊ dei iſrael recordamini nõ in veritate. e ¶Prebuiſti
mihi laborē in iniquitatibꝰ tuis. Dominꝰ qui laborat
in iniquitatibꝰ noſtris/ nos ad penitentiā expectando: ſepe ꝑ
p̄dicationē/ ꝑ inſpirationē/ ꝑ temporaliū collationē/ ꝑ corpo/
ralem afflictionē vocādo. Laborat etiā vel quaſi laborat/ nos

etiā in iniq̄tatibus noſtris a diabolo defendēdo. Diabolꝰ enī
ſtatim ex quo homo eſt in peccato mortali/ libētiſſime interfi/
ceret eū. Et de hoc labore planius dicit alia littera/ ſeptuagi/
ta: In peccatis tuis defendi te. f ¶Ego ſum/ ego ſū ipſe
qui deleo iniquitates tuas ꝓpter me.i. ſine meritis
tuis: vl' ꝓpter me hono/
randū vel glorifican/
dū. i ¶Et peccato
rū tuoꝝ nõ recor/
dabor. Magna cu/
rialitas dñi. Creditor De pe.diſ.i.c.
enim etſi q̄n q̄ȝ condo/ ecce nunc
net paupi debitū: tñ
bene recordat et ſepe
improperat. Simili
⁊ vir mulieris adulte/
re etſi cõdonauerit ſe/
mel/ nõ ſemp tñ: et bñ
etiā recolit/ ⁊ frequēt exprobat eidē: dñs aūt nõ ſemel dimittit
ſed ſemp: nõ recordat ſed obliuioni tradit: nõ improperat ſed
diſſimulat. De p̄mo ⁊ ſecūdo dicit Ezech.xviij.f. Quacūq̄ȝ
hora ingemuerit peccator oīm iniquitatū eiꝰ nõ recordabor.
Et.i.xxxviij.d. Tu aūt eruiſti animā meā vt nõ periret. Et
poſt: Proieciſti poſt tergū tuū oīa peccata mea: q̄ſi obliuio/
ni volēs tradere illa: ſicut fit de illo qđ retro proijcit. De ter/
tio dicit Iaco.i.a. Dat omnibꝰ affluēter ⁊ non improperat.
k ¶Reduc me in memoriā ⁊ iudicemur ſimul. Hoc
poteſt dici ingratis qui nolūt recolere bñficia dñi/ licȝ multa
⁊ magna ſint: vt eſt bñficiū creatiōis ꝑ naturā: bñficiū inſtru/
ctionis ꝑ legē: bñficiū recreationis ꝑ paſſionē: bñficiū expe/
ctationis per patientiā: bñficiū cõdonationis ꝑ miſericordiā:
bñficiū cõſolatiōis ꝑ eterne iocūditatis infuſionē: bñficiū de/
fenſionis ab hoſtibꝰ ꝑ ꝓtectionē: bñficiū cõtinue melioratio/
nis ꝑ gratiā ꝓficientē: bñficiū pſeuerantie ꝑ conſtantiā: bñfi/
ciū eterne beatitudinis ꝑ gratiā remunerantē. Hec tñ omnia
vel nulli vl' rariſſimi recordant. l ¶Et iudicemur ſimul.
Dñs ſepe monet nos ad iudiciū tanq̄ȝ ſciens q̄ de iure ſen/
tentia ꝓ ſe ferenda eſt: ſed nos ſemp refugimus tanq̄ȝ ſciētes
cauſam noſtrā iniuſtā. De hac cõmonitione dicit Ezech.xx.
f. Educam vos in deſertū populoꝝ: ⁊ iudicabor vobiſcū ibi.
Mich.vi.a. Iudiciū dñi cū populo ſuo ⁊ cum iſrael dijudi/
cabit.i.l.c. Stemus ſimul: q̄s eſt aduerſarius meus accedat
ad me: Oſee.iiij.a. Iudiciū domino cū habitatoribꝰ terre.
Sed homo ſemp differt ⁊ refugit iudiciū quātū poteſt/ ſciēs
q̄ ſi fuerit iudicatus cū deo/ nõ reſpondebit ei vnū pro mille:
ſicut dicit Iob.ix.a. m ¶Narra ſi quid habes vt iuſti
ficeris. Homo vel parū vel nihil narrare poteſt ad ſuā iuſti
ficationē: ſed multa ad ſuā cõdemnationē: quia etſi quid boni
faciat ad plura tenet. Unde Iob.ix.a. Si cõparatus fuerit
hō cū deo nõ reſpõdebit ei vnū ꝓ mille. Et Pſ. Quid retri/ Pſ.115.
buā domino ꝓ omnibꝰ que retribuit mihi: quaſi nihil habeo
qđ ꝓ tantis et ꝓ tot debitis valeā ſoluere. Itē ſi bonū faciat
aliquod/ nõ tamē eſt purū. Unde Iob.ix.d. Si fulſerint ve/
lut mūdiſſime manus mee/ tamē ſordibus impinges me. Et
i.lxiiij.b. Omnes iuſticie noſtre quaſi pannꝰ mēſtruate. Itē
qualecūq̄ȝ ſit bonū qđ facit/ nõ tamē a ſe eſt ſed a deo. Un.i.
xxvi.c. Oīa opa noſtra opatus es in nobis dñe. Et Ioh.xv.
a. Sine me nihil poteſtis facere. o ¶Pater tuus primꝰ
peccauit. Patres laicoꝝ p̄lati ſūt: q̄ p̄mi peccāt: ⁊ alios ſuo
exemplo peccare faciūt. Unde Hiere.xxiij.c. A ꝓphetis hie/
ruſalē egreſſa ē pollutio ſup omnē terrā.i. Eſdre.ix.a. Manꝰ
autē ſacerdotū fuit in tranſgreſſiōe hac prima. p ¶Et int/
pretes tui p̄uaricati ſunt in me. Interp̄tes laicoꝝ ſunt
clerici ⁊ magiſtri/ qui p̄uaricant in dominū: q̄ꝛ nec bona que
ſciūt alios edocēt: nec illa etiā q̄ docent alios/ faciūt. q ¶Et
cõtaminaui p̄ncipes ſanctos. Dñs ſepe cõtaminat.i.
cõtaminari ꝑmittit p̄latos qui p̄us ſancti fuerant. Multi enī
q̄ religioſi erāt q̄n erāt ſimplices: ⁊ accepto p̄ncipatu cõtami
nant ſtatim. Nec mirū: q̄ꝛ oēs p̄latiōes ſordibꝰ tēporaliū re/
plete ſunt nimis. Threñ.iiij.a. Qui nutriebant i croceis am/
* plexati ſunt

☞ cōtaminatos puniui/ vel cōtaminatos oſtēdi. a Dedi ad internetionē iacob.i.populū iudaicū dedi i mortē/ ita vt nullus eorū a viceſimo anno ⁊ ſup/ intraret trā ꝓmiſſiōis/ ꝑter ioſue ⁊ caleph: Numeri.xiiij.e. d Et iſrael.i.populū iu/deorū: dedi/ e In blaſphemiā: quia corpora eoꝝ vi/liter ꝓſtrata ſunt i de/ſerto.

Moraliter * plexati ſt ſtercora. Quid aūt ſequat ex cōtaminatiōe ꝑlatoꝝ ſubdit dicēs: a De/di.i.dari ꝑmiſi: b Ad internetionē/ corporꝭ ⁊ aīe/ c Jacob.i. ſeculares: d Et iſrl' i blaſphemiā.i.clau/ſtrales. Quia em̄ ꝑla/ti ſordibꝰ temporaliū ⁊ receptione munerū

Hiere.30.b. et.46.g.

a Dedi ad īternetionē iacob ⁊ b iſrael in blaſphemiā.

c Et nunc Ca.XLIIII. d audi iacob ſerue meꝰ e ⁊ iſrael quē elegi: Hec f dicit dominꝰ faciēs et formās g te ab vtero auxiliator tuus. h Noli timere ſerue meꝰ iacob i ⁊ rectiſſime quē elegi. Effun k dā em̄ aquas ſup ſitientē: et l fluenta ſup aridā. Effundā m ſpm̄ meū ſup ſemē tuū/ et bñ/ n dictionē meā ſup ſtirpē tuā: o ⁊ germinabūt int' herbas q̄ſi p ſalicēs iuxta ꝑterfluētes aq̄ſ. q Iſte dicet/ dñi ego ſū: et illē r vocabit i noīe iacob: Et hic ſ ſcribet manu ſua domino:

contaminati ſunt: ideo ſeculares ſine correctione peccant: et ideo etiā religio venit in cōtemptū. Expo. Ca.XLIIII.

f Et nūc audi iacob ſerue meus: ⁊ iſrael quē elegi. Prenūciata ſupius liberatiōe iudeoꝝ de ca/ptiuitate babylonica: Hic agit ꝓpheta de ꝓſperitate que futura eis erat poſt ꝑdictā reuerſionē. Et diuidit hoc ca/pitulū in quattuor partes. In pma tangit ꝓpheta de ꝓſperi/tate quam habituri erant iudei de captiuitate reuerſi. In ſe/cunda inuehit multipliciter contra idola ⁊ eoꝝ cultores: ibi: Plaſte idoli oēs nihil ſunt. In tertia hortat populū reuerti ad dominū: ⁊ in cultu eius manere: ibi: Memento horū. In quarta ⁊ vltima repetit bona que facturꝰ erat eis: vt ſic firmaret eos in cultu dei. Dicit ḡ ꝓpheta loquēs ad po/pulū iudeoꝝ: g Hec dicit dominꝰ faciens/ in corpe: h Et formās te/ in anima. Vel/ formās te/ in membrorū diſpoſitione: i Ab vtero.i.in vtero/ k Auxiliator tuus.i.qui te iuuare conſueuit/ de manibꝰ fratris eripiendo: Gen̄.xxxi. Liberando de egypto: Exo.xiiij. Et hoſtes tuos de terra ꝓmiſſionis eijciēdo: Joſue ꝑ totum. l Noli ti/mere ſerue meꝰ iacob. Licꝫ ꝓplus iudeorū magnus eſſet pctīs inuolutꝰ/ tamē dñs eū ſeruū nomiat/ vt ſic cōcepta ami/citia magis de liberatiōe cōfidat. n Et rectiſſime. Hie/ronymꝰ: Haimo ⁊ Andreas dicūt/ ꝙ rectiſſimꝰ idē eſt qḋ iſrl': ſi ſyllabe de iſrael nō diuidant. o Quē elegi/ mihi in po/pulū peculiarē. p Effundā em̄ aquas ſup ſitientē: id eſt ſup terrā q̄ ꝑus ſitiebat aquas ꝑ ſiccitate ⁊ calore/ effū/dam aquas pluuiaꝝ vt fructificet. q Et fluenta ſuper aridā: idem eſt: ſed repetit ad maiorē cōfirmationē. r Ef/fundā ſpiritū meū ſup ſemē tuū.i.benedictionē ⁊ gra/tiā meā effundā ſup ſemen qḋ ſeminabis: ad litterā / vt multi/plicet. Et hoc eſt primū bonū qḋ ꝓmittit eis.i.fertilitas ter/re. Vl' ſic: r Effundā ſpm̄ meū.i.benedictionē ⁊ gratiā meā s Sup ſemē tuū.i.ſup filios tuos. t Et/ ꝓ id eſt: v Bñdictionē meā ſup ſtirpē tuā. Expoſitio eſt ꝑce/dentis: vel repetitio ad maiorē cōfirmationē. x Et ger/minabūt/ ſemina tua vl' ipſi filij: y Inter herbas q̄ſi ſalices iuxta ꝑterfluētes aq̄s.i.multū creſcēt: ſic ſalices plantate iuxta aquas fluentes multū fructificāt ⁊ cito. Vel poteſt fieri cōſtructio: x Et germiabūt/ ſemia tua/ vel fi/lij: z Quaſi ſalices iuxta ꝑterfluētes aquas.i.abū/danter ⁊ cito ſic ſalices que creſcunt inter herbas: Ecce ſecū/dū bonū qḋ ꝓmittit eis.ſ. multiplicatio prolis ⁊ habitatorū tre. Poterāt em̄ dubitare de hoc/ eo ꝙ pauci reuerſuri erant de captiuitate. Sed quia malū eſſet habere multos filios/ ſi ipſi eſſent mali: Ideo ſubdit: a Iſte/ de te ꝓcreatus: b Dicet: dñi ego ſum.i. dicet ſe eſſe ſeruū dñi ore ⁊ opere. c Et ille/ aliꝰ de te natus: d Vocabit i noīe iacob.i. inuocabit i noīe iacob dicēs: O deꝰ iacob exaudi me: Vl' deꝰ exaudi me/ q: ego ſū de iacob. e Et hic ſcribet manu ſua ☞ domino

Myſtice Myſtice: f Et nūc audi iacob ⁊c. In hoc capitu/lo alloquit dñs eccleſiā collectā ex gentibus ⁊ iudeis. Itē de actiuis ⁊ cōtēplatiuis. Itē de laicis ⁊ clericis: Itē de ſecula/ribus ⁊ clauſtralibus/ ꝓmittens eis chariſmata gratiaꝝ. Vn̄ dicit: Et nūc audi iacob ſerue meus ⁊ iſrael quē ele/gi. Per iacob intelligunt iudei: per iſrael chriſtiani. Prius autē nomiat ſeruū q̄ electū: quia iudeus ꝑ/ceſſit chriſtianū. Itē ꝑ hoc notat ꝙ prius oportet ꝙ homo ſer/uiat in eccleſia q̄ eli/gat in illa. Unde dicit Glo. Prima ſeruitꝰ: ſecūda electio. Hoc tamē videt falſum et contrariū ei qḋ dicit Roma. viij.f. Quos ꝑdeſtinauit hos ⁊ vo/cauit: et quos vocauit hos ⁊ iuſtificauit: Ergo pmo eſt electio: deinde ſeruitꝰ. Sol. Duplex eſt electio. Prima eſt de maſſa ꝑditoꝝ: ⁊ hec eadem cum ꝑdeſtinatione. Alia eſt de cōgregatione fideliū: q̄ fit in gratie cōſummatiōe. Hanc vltimā ꝑcedit ſeruitꝰ timoris ſer/uilis: ſed primā nō. g Hec dicit dñs faciēs/ te: gratiā infundēdo: h Et formās te ab vtero.i.ab initio cōuer/ſiōis tue de bono ſp in meliꝰ deducendo: k Auxiliator tuus/ in temptatiōe te ꝓtegendo. l Noli timere/ ꝑſecu/tionē aliquā. m Serue meꝰ iacob/ o tu iuſte q̄ ſeruꝰ meꝰ es ꝑ timorē: n Et rectiſſime quē elegi.i. q̄ rectus es ꝑ charitatē. Vn̄ Cantī.j.b. Recti diligūt te. Rectus eſt: q̄ di/recte vadit ad deū: ⁊ tm̄ vna via. Tortuoſus eſt: qui ingredit duabꝰ vijs.i. qui aliud habet in ore: aliud in corde. Eccl.ij. d. Cor ingrediēs duas vias: non habebit ſucceſſus. De hac etiā ſecuritate dicit Hiere.xxx.b. Tu ḡ ne timeas ſerue meꝰ iacob: neqꝫ paueas iſrl'. p Effundā em̄ aquas ſuper ſitientē: ⁊ fluenta ſup aridā. Sup ſitientē animā.i.tem/ptatā effūdit dñs aquas cōſolationū. Vn̄ Ps. Scdm multi/tudinē dolorū meoꝝ in corde meo cōſolatiōes tue letificaue/rūt animā meā. Matth.v.a. Beati q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā: quoniā ipſi ſaturabunt. Item ꝑ ſitientē ⁊ aridam/ ſignificat gentilitas / vel peccatores omnes: ſup quā gentilitatē effudit dominꝰ aquas gratiaꝝ: ⁊ fluēta ſcripturaꝝ. Ezech.xxxvi.e. Effundā ſuper vos aquā mundā: et mūdabimini ab omnibꝰ inquinamētis veſtris. Ez.xxxix.g. Nō abſcōdā vltra faciē meā ab eis: eo ꝙ effuderim ſpiritum meū ſuper omnē domū iſrael. Zach.xiij.a. Erit fons patens domui dauid in abluti/one peccatoris ⁊ mēſtruate. r Effundam ſpiritū meū ſup ſemen tuū. Hoc dicit ꝑdicatori: cuiꝰ ſemen ſunt oēs cōuerſi ꝑ ipſum. Super quos dominꝰ ſpiritū ſuū effundit: vl' viſibiliter/ vt in ꝑmitiua eccleſia: vel inuiſibiliter / vt mō. Jo/hel.ij.g. Effundā ſpiritū meū ſuper omnē carnē: ⁊ ꝓphetā/būt filij veſtri ⁊ filie veſtre. Vel ſemē eſt verbum: Luc.viij. b. Super qḋ effudit dominus gratiā. S.xxx.e. Dabit pluuiā ſemini tuo vbicūqꝫ ſeminaueris. t Et bñdictionē meā ſuper ſtirpem tuā. Super ſtirpē ꝑdicatoris.ſ. ſuper con/uerſos per eum effūdit dominꝰ benedictionē gratie in ꝑſenti: ⁊ glorie in futuro. x Et germinabūt inter herbas.i. inter ſanctos fide virētes: De quibus Prouerb.xi.d. Juſti quaſi virens foliū germinabūt. z Quaſi ſalices iuxta ꝑterfluētes aquas. Salix plantat ſine radice: ideo iuſti compant ſalicibꝰ: quia nō figūt radicē in terra. Unde Heb. xiij.c. Non habemꝰ hic manentē ciuitatē: ſꝫ futurā inq̄rimꝰ. Juxta aquas dicunt ſalices creſcere: ꝑ aquas em̄ ſcripture deſignant. Hiere.xvij.b. Et erit tāq̄ lignū qḋ trāſplantatū eſt ſup aquas: qḋ ad humorē mittit radices ſuas: ⁊ fructꝰ fa/cit ſurſum. a Iſte dicet: dñi ego ſum: ⁊ ille vocabit in nomine iacob: et hic ſcribet manu ſua dño. Hic deſcribit triplex ſtatus fideliū: laicorum.ſ. clericorum/ ⁊ reli/gioſoꝝ. Laici enim ſunt domini: ⁊ clerici inuocant in nomine eiꝰ in eccleſia: ſꝫ religioſi ſcribūt manu ſua in ꝓfeſſione: quā ☞ faciūt primo

Ps.93.

ꝯ dñō.i. ſcriptū deferet ſe eſſe mãcipatū miſterio dñi: ſic mō ſcribit i cōſiſtorijs. a Et in noīe iſrł aſſimilabit.i. pſe/lytꝰ aſſimilabit iſrł.i.iudeo i noīe: h̄ ē i inuocatiōe noīs mei: vł in noīe: q2 pſelytꝰ vocabit iſraelita: ſicut ⁊ iudeus: Ecce ter/tiū bonū qđ pmittit.ſ. multiplicatio cultus dei. b Hec dicit dñs rex iſrł ⁊ redēptor eius.i. q̄ re/git iſrael ⁊ gubernat ⁊ redimit de omi capti/uitate. c Dñs ex/ercituū.i. angelicaꝝ

ſ.41.b. c.j.48.b. Apoc.i.d. ꝟtutū. d Ego pri/mus ⁊ ego nouiſſi/mus.i. ſine pncipio ⁊ ſine fine. e Et abſqꝫ me nō eſt deꝰ/ q̄ ſit alius i eſſentia/ licꝫ ſit alꝰ in pſona. Notabi/liter autē dicit/ abſqꝫ me. Filꝰ em̄ i patre ⁊ a patre deꝰ ē: q2 q̄cq̄d habet filꝰ/ habet a pa/tre. f Quis ſimi/lis mei/ inter idola q̄ poſſit annūciare futura: vt ego? g Uocet et annūciet.i. eos q̄ nōdū cōcepti ſūt/ pprio noīe vocet ⁊ de eis annūciet: ſic ego cyrū voco ⁊ de eo annūcio. i Et ordinē exponat mihi/ creatiōis mūdi.ſ. quō creaui cūcta ex nihilo: vel ordi/nē natiuitatis cyri: ⁊ factoꝝ eius que factur9 eſt/ narret mihi. Uel/ Ordinē exponat mihi/ natiuitatis ⁊ factoꝝ illꝰ quē vocabit: ſicut ego de cyro. Uel ſic: Ordinē exponat mi/hi: ex quo cōſtitui pplm antiquū.i. narret mihi ordinē eoꝝ que facta ſunt ex quo ego creaui homines ab adam vſqꝫ modo. l Uentura et q̄ futura ſunt annunciet eis: id eſt populis. m Nolite timere neqꝫ cōturbemini/ o vos iudei: o Ex tunc: id eſt ab antiquo tempore: p Audire te feci ⁊ annunciaui/ per pphetas que ego fa/cturus ſum. q Uos eſtis teſtes mei/ ꝙ ego predixerim: quia vos audiſtis illa. r Nūquid eſt deus abſqꝫ me et formator/ alterius mundi: s Quē ego non noue/

…unda pars rim.q.d.nō. t Plaſte idoli.i. formatores idoli. Plaſte em̄ nomen grecū eſt: ⁊ valet idē qđ formator vel cōpoſitor: vt dicit Haimo. v Oēs nihil ſunt.i. nullꝰ valoris ſunt inquātū idola cōponūt. Uel/ nihil ſūt: q2 inquātū idola fa/ciūt a vero eſſe diuiſi ſunt. x Et amātiſſima coꝝ.i. pci/oſiſſima idola: y Nō proderūt eis/ imo nocebūt p occa/ſionē. z Ipſi/ plaſte: a Sūt teſtes coꝝ.i. de eis.ſ. de idolis. b Qui nō vidēt/ vel/ q2 nō vidēt: alia littera.ſ. idola: c Neqꝫ intelligūt: huꝰ ſūt plaſte teſtes: q2 fecerūt idola: et ideo bñ ſciūt ꝙ veros oculos nō habēt. d Ut cō/fundant: q̄ſi teſtes ſūt hoꝝ ad ꝯfuſionē ſuā: q2 merito cōfu/ſione digni ſunt q̄ tales deos colūt q̄s ſciūt nec videre poſſe nec intelligere. e Quis formauit deū ⁊ ſculptile cō/flauit ad nihil vtile: q̄ſi inſanꝰ eſt q̄ talia idola fabricat/ q̄ ad nihil vtilia ſunt/ imo noxia: q2 materia de qua fiūt/ tollunt vſum quē rebꝰ hūanis debebat. f Ecce oīs pticipes eiꝰ cōfundent.i. ⁊ q̄ faciūt ⁊ q̄ colūt ea. Et ſubdit duplicē cauſam cōfuſiōis eoꝝ. Una eſt: q2 hoīes ſunt/ ⁊ nihilominꝰ credūt facere deos. Secūda eſt: q2 adorant ea q̄ fabricāt: qđ tangit ibi: Cōuenient oēs ⁊c. Dicit ḡ: Bene dico ꝙ cōfun/dent/ ⁊ merito: g Fabri em̄ ſūt ex hominibꝰ.i. de numero vł de genere hoīm q̄ aſſumpti ſūt ad fabricādū idola. Et ideo merito cōfundent: q2 cū ſint hoīes credunt ſe facere deos. h Cōuenient oēs.i. tam ipſi q̄ fabricāt idola q̄ȝ alij cōueni/ent ad adorandū idola que fecerūt: i Stabūt/ ad adorā/dum. Et pauebūt

Myſtice ꝶ faciūt pmo: ⁊ poſtea docēt alios ad domini gloriā. Colo. iij.d. Salutatio mea manu pauli. a Et in noīe iſrł aſſi/milabit. Jacob aſſimilat iſrael in noīe dñi.i. actiuus cō/templatiuo.i. i inuocatiōe noīs dñi/ cōtemplatiuꝰ iuocat ora/tione/ lectione/ meditatione: actiuus/ ſancta operatione/ miſe/ricordi cōpaſſiōe/ neceſſaria ſubuētiōe. b Hec dicit do/minꝰ rex iſrael ⁊ redemptor eiꝰ dominꝰ exercituū. Dominꝰ ſepe ſe cōmemorat regē vt in eum cōfidas: redem/ptorē vt eum diligas: dominū vt eum timeas. De pmo dicit Job.xiij.c. Etiā ſi occiderit me in eū ſperabo. De ſecūdo.j. Joh.iiij.b. Diligamꝰ deū: quoniā prior di/lexit nos. De tertio Hiere.x.a. Quis nō timebit te o rex gen/tiū? d Ego primꝰ ⁊ ego nouiſſimus. Primꝰ vt ſcias a me tibi datā vitam pſen/tem. Nouiſſimꝰ vt cō/fidas a me tibi dari fu/turā. e Et abſqꝫ me nō eſt deus/ ve/rus. Hiere.x.b. Dij q̄ non fecerūt celū ⁊ ter/ram peant. f Quis ſimilis mei: q.d. nullꝰ. Hiere.l.g. Quis em̄ ſimilis mei: ⁊ quis ſu/ſtinebit me? Mich.vij.d. Quis deus ſimilis tui qui aufers iniquitatē? S.xl.d. Cui ergo ſimilē feciſtis deū/ aut quā ima/ginem ponetis ei. g Uocet/ ea que nō ſunt tanqꝫ ea que ſunt: ſicut ego: ſicut dicit Roma.iiij.c. h Et annūciet ⁊ ordinē exponat mihi. Nullꝰ eſt q̄ ſciat ordinē vniuerſi/tatis pter deū. Un̄ Job.xxxviij.d. Nūquid noſti ordinē ce/li: q.d.nō. k Ex quo conſtitui populū antiquū.i. agmina angeloꝝ. Job.xxxviij.a. Ubi eras cum me laudarēt ſimul aſtra matutina: ⁊ iubilarēt oēs filij dei? l Uentu/ra ⁊ que futura ſunt annūciet eis.i. gaudia angeloꝝ ⁊ electoꝝ: ⁊ ſupplicia reproboꝝ q̄ i iudicio reddent eis. m No/lite timere/ minas principū: n Neqꝫ cōturbemini/ in cōflictu tribulationū. o Ex tūc audire te feci ⁊ annū/ciaui/ vētura ⁊ futura. q Uos eſtis teſtes mei/ q̄ audiſtis ⁊ vidiſtis. r Nūquid eſt deꝰ abſqꝫ me: ⁊ formator quē ego nō nouerim? Phil.iij.d. Quoꝝ deꝰ venter eſt ⁊ gloria in cōfuſiōe. Hūc deū nō nouit deus: quia reprobat. t Plaſte idoli oēs nihil ſunt. Plaſte idoli ſunt electo/res mali plati: De quo Zach.xj.d. O paſtor ⁊ idolū derelin/quēs gregē. Iſti oēs nihil ſunt: q2 ſocij ſunt eius q̄ non eſt.i. diaboli: vt dr̄ Job.xviij.c. Diabolꝰ em̄ pmus elector fuit ma/li plati/ cū dixit pmis parētibꝰ: Eritis ſicut dij ſciētes bonū ⁊ malū: Geñ.iij.a. Et ideo oēs electores malorū platoꝝ ſunt ſocij eius: q2 a vero eſſe ſepati ſunt. Sed q2 ipſi eligūt eos vt ipſi beneficient ab eis: ⁊ p que peccat homo per hec ⁊ punit: Sap.xj.c. Ideo ſequit: x Et amantiſſima eoꝝ non proderūt eis: vt amātiſſime pbende ⁊ dignitates. Hiere. xij.c. Hereditatem accepērūt ⁊ non pderit eis. Amos.v.c. Uineas amātiſſimas plantabitis: ⁊ vinū earum nō bibetis. z Ipſi ſunt teſtes eoꝝ/ platorū.i. de platis: b Quia non vident neqꝫ intelligunt/ ſpiritualit et ſi carnaliter/ d Ut cōfundant/ qui tales eligunt. e Quis forma/uit deū ⁊ ſculptile cōflauit ad nihil vtile? Mirat do/minꝰ: ⁊ merito quomō tales. Sap.xiij.d. De omniū rerum euentu petit ab eo qui in omnibꝰ eſt inutilis. Baruch vlt.b. Sicut vas confractū inutile efficitur: tales ſunt dij eorum. f Ecce omnes participes eius confundent: vel in pñſenti cōfuſione adducente gloriā: vel in futuro confuſione adducente ignominiā. Eccl.xxvij.a. Conteret cū delinquēte delictum. Ec.xiiij.c. Omne opꝰ corruptibile in fine deficiet ⁊ qui operat illud ibit cum illo. Sap.xiiij.a. Idolum male/dictū eſt: et ipſum ⁊ qui fecit illud. g Fabri enim ſūt ex hominibus: id eſt electores taliū: ſūt ceci/ debiles et infir/mi. h Conuenient omnes/ ad comedendum cum ta/libus platis: i Stabūt/ expectātes pbendas: ſicut canis ✱ oſſa. Et pauebūt

Uel/ i Stabūt/ ante tribunal chriſti reddituri rationē p Aliter ꝶ ſe ⁊ p alijs.

a ⁊ in nōmie iſrael aſſimilabit.
b Hec dicit dōminꝰ rex iſrael
c ⁊ redēptor eiꝰ dñs ēxercituū:
d Egō primꝰ ⁊ ego nouiſſimꝰ:
e f ⁊ abſqꝫ me nō eſt deꝰ. Quis
g h ſimilis mei? Uōcet et ānnū/
i ciet: et ōrdinē exponat mihi:
k ex qūo conſtitui populum
l antiquum: ventūra et que
m futura ſūt annūciet eis. Nō/
n lite timere: nēqꝫ ꝯturbemini.
o p Extūnc audire te feci et an/
q nunciaui: vos ēſtis teſtes
r mei: Nūq̄d ē deus abſqꝫ me
s et formator quē egō non no
t v uerim? Plāſte idoli omnēs
x nihil ſunt: ⁊ amāntiſſima eo/
y z rum non prōderūt eis. Ipſi
a b ſūnt teſtes eorum ꝗ qūi non
c vident nēqꝫ intelligūt vt cō/
d e fundāntur. Qūis formauit
deū/ ⁊ ſculptile conflauit ad
f nihil vtile? Eccē oēs par/
ticipes eius cōfundent: Fa/
g bri ēnim ſunt ex hominibꝰ.
h i Conuēnient oēs: ſtābunt:

B

Al. ꝗ quis

dum. a Et pauebūt/ quaſi ob reuerentiā dei ſui. b Et cōfundent ſimul.i. fabri ⁊ cultores/ cū intellexerint nihil eſſe.i.nulli⁹ potentie ea q̄ coluerūt. c Faber ferrarius. Andreas. Ad cōfuſionē eoꝝ qui idola colunt/ quō fiunt pſequit. Vñ dicit: Faber ferrari⁹.i.q̄ opat in ferro: d Lima opat⁹ ē/ idolū. Lima eſt inſtrumentū qͦdā fabri qͦ corrodit ferrū: et tollit rubiginē. e In prunis.i.i carbonib⁹ ad calefaciēdū metallum. f Et in malleis/ ad pducendū ⁊ formandū metal- Sap.13.c.
lū. g Formauit illud.i.idolū. h Et opat⁹ ē/ illud/ i In brachio fortitudinis ſue.i.labore brachioꝝ ſuoꝝ ⁊ fortitudine fecit illō. k Eſuriet et deficiet/ niſi alimēto ſuſtentet.q.d. de⁹ ſuus non poterit ei dare ad comedēdū. m Nō bibet aquā/ dāte deo ſuo: licȝ fabri multū idigeāt potu. n Et laſſeſcet.i. niſi cibū ⁊ potū aliūde habeat q̄ꝫ a deo ſuo/ lāguebit. o Artifex lignari⁹. Dicto de opario ferri/ pſequit de opario ligni dicēs: Artifex lignari⁹.i.q̄ opat i ligno: p Extēdit normā.i. regulā vt rectū opus faceret: q Formauit illō.i. idolū ſuū: r In rūcina. Rūcina ē qͦdā inſtrumētū quo vtunt carpētarij: ⁊ curuāt aſſeres ad incaſtrādū. s Fecit illud in angularib⁹.i.quadratū vel rotūdū. t Et in circino tornauit illō.i.in torno. Circin⁹ eñ h accipit p illo inſtrumēto in q̄ fiūt cyphi. Vel vocat circin⁹ idē qͦ cōpas: vnde.ſ.fit circulus: proprie eñ circin⁹ ē pes circuli imobilis. v Et fecit imaginē viri q̄ſi ſpecioſū hoiem: vt quāto pulchrior: tanto putet auguſtior: x Habitantē i domo.i. fecit illud in domūcula parua/ ac ſi habitaret in illa: ſicut mō imagines nr̄e habēt caſulas ligneas: in q̄b⁹ vident hitare cū clauſe ſūt. y Succidit cedros. Dicto de artificib⁹ ⁊ inſtrumētis/ ſubiūgit de materia idoloꝝ/ vt ex oī pte eoꝝ iutilitatē oñdat/ dicēs: Succidit cedros.ſ.faber ad idola faciēda: z Tulit ilicē: q̄dā arbor ē. a Et quercū: alia arbor q̄ nō ſent cito putredinē. b Que/ querc⁹/ c Steterat int ligna ſalt⁹/ diu. d Plātauit pinū/ ad faciendū idolū. Pin⁹ arbor alta ē/ ferēs poma duriſſima. e Quā/ pinū: f Pluuia nutriuit/ ſic alias arbores. g Et facta ē/ q̄dā ps ei⁹: h Homib⁹ in focū/ ad calefaciēdū ſe. i Sūpſit ex eis.i. arborib⁹ pdictis: k Et calefact⁹ eſt/ igne facto de eis: l Et ſuccēdit/ ptes eaꝝ. m Et coxit panes/ inde. n De reliquo aūt.i.de reſiduis ptib⁹ cedri ⁊ ilicis ⁊ pini. o Opat⁹ eſt deū.i.idolū qͦ p deo colit. p Et adorauit/ opus ſuū. q Et fecit ſculptile.i.idolum ſculptū: r Et curuat⁹ ē ante illud/ adorās op⁹ qͦ fecit. s Mediū eius cōbuſſit igni.i.de quadā pte eius ignē nutriuit. t Et de medio ei⁹ carnes coxit.i. de quadā pte eius.i. ligni de q̄ fecit idolū. v Et comedit/ carnes inde coctas. x Coxit pulmētū/ de illo ligno: y Et ſaturat⁹ ē/ de pulmēto. z Et calefact⁹ ē/ ex eodē ligno. a Et dixit/ poſt hoc: b Vah: interiectio ē letātis. Vñ Iob.xxxix.c. dī de equo vbi audierit buccinam/ dicit: vah. Et Matth.xxvij.e. Vah qui deſtruis tēplū dei ⁊c.i. euge. c Calefact⁹ ſū: vidi focū/ de pdictis lignis. d Reliquū aūt ei⁹ deū fecit ⁊ ſculptile ſibi.i. de reſiduo ligni qͦ poſuerat in ignē/ fecit ſ deū.i.idolū

Moraliter ✱ oſſa. a Et pauebūt/ ne forte moriant anteq̄ꝫ bñficiati ſint. b Et cōfundent ſimul/ ſi moriant ante: et ipſi impēdati remaneant.

⁊ pauebūt: ⁊ ɔfūdent ſimul. Faber ferrari⁹ limā operat⁹ eſt: in prunis ⁊ i malleis formauit illud: et operatus eſt in brachio fortitudinis ſue. Eſuriet ⁊ deficiet: non bibet aquam ⁊ laſſeſcet. Artifex lignarius extendit normā/ formauit illud in rūcinā. Fecit illud in angularib⁹: ⁊ in circino tornauit illud: ⁊ fecit imaginē viri q̄ſi ſpecioſū hoiem habitantē in domo. Succidit cedros: tulit ilicē ⁊ quercum que ſteterat inter ligna ſaltus. Plantauit pinū quā pluuia nutriuit: ⁊ facta ē hominib⁹ i focū. Sūpſit ex eis ⁊ calefactus eſt: ⁊ ſuccendit et coxit panes: de reliq̄ autē operat⁹ ē deū ⁊ adorauit: et fecit ſculptile/ ⁊ curuatus eſt ante illud. Mediū eius cōbuſſit igni: et de medio eius carnes coxit et comedit: coxit pulmentū ⁊ ſaturat⁹ eſt: et calefactus eſt/ et dixit: Vah/ calefactus ſum: vidi focum. Reliquū autem eius deum fecit et ſculptile ſibi.

✠ ſe ⁊ p alijs. Ro.xiiij.b. Oēs ſtabim⁹ añ tribunal chriſti. Aliter
Et.ij.Cor.v.b. Oēs nos manifeſtari oportet ante tribunal chriſti: vt recipiat vnuſq̄ſq; put geſſit in corpe ſuo/ ſiue bonū ſiue malū. a Et pauebūt/ aduerſario accuſante: ⁊ ɔſciētia remordēte: ⁊ iudice ɔdēnante. Sap.iiij.d. Venient in cogitatiōe pctōꝝ ſuoꝝ timidi: et traducēt illos ex aduerſo iniq̄tates ipſoꝝ. b Et cōfundent ſil/ ɔfuſiōe ſempiterna que nunq̄ delebitur: Hiere.xx.c. c Faber ferrarius lima opat⁹ ē i prunis ⁊ i malleis formauit illud: ⁊ opatus eſt in brachio fortitudinis ſue. C
Fabri ſūt adulatores q̄ tūc fabricant idola: cū deificant plātos ⁊ pncipes. Al.nō hyſtor
Iſtorū lima delicata ē eloquētia: q̄ tollit rubiginē ⁊ fac ferrū fulgēs/ dū credere eos faciūt q boni ſint: nec tā ſint ferrū ſ; auꝝ. Ezech.xxi.b. Gladi⁹ exacut⁹ ē ⁊ limatus. Et.i.g. Mucro/ mucro euagina te ad occidēdū: lima te vt iterficias ⁊ fulgeas.i. o ligua para eloquētiā vt magnates fulgere facias: ⁊ ſine vitijs apparere p adulationem: interficias p falſā ſecuritatē. Per prunas ambitio deſignat. He ſunt eñ prune q̄s ardere facit halit⁹ behemoth.i.diaboli: vt dicit Iob.xli.b. Ad has prunas petr⁹ q̄ gerit typū plati/ negauit chriſtū: Marci.xiiij.g. qr maxie plati h vitio ſeducūt. Iſte ſūt prune q̄ oīe bonū cōburūt. Prouer.vi.d. Nūquid pōt hō abſcōdere ignē in ſinu ſuo vt veſtimēta illius nō ardeāt: ⁊ ambulare ſup prunas vt nō cōburant plāte ei⁹? Per malleū q̄ clauus impingit/ deſignat falſa ſecuritas q̄ aīa in pſūptionē impellit/ ⁊ p ɔſequēs i infernū. Hiere.x.a. Clauis ⁊ malleis cōpegit vt nō diſſoluat. Iō pilat⁹.i.os malleatoris credidit
magis caiphe q̄ꝫ chriſto. Malle⁹ ⁊ forceps/ ferrū/ ſon⁹/ arma/ Verſus
fauilla: Fornax ⁊ follis/ pellis/ flatus/ focus/ inc⁹. Hec cōpetūt adulatori. Dura man⁹/ ſordēs vult⁹/ ſitis/ ordo fabroꝝ ē. k Eſuriet/ diuitias: l Et deficiet/ pre nimio deſiderio: m Nō bibet aquā/ vt ſitis extinguat. Eccs.v.b. Auar⁹ nō implebit pecunia. Ioh.iiij.b. Oīs q̄ bibit ex aq̄ hac ſitiet iterū. n Et laſſeſcet/ corā diuitijs. Eccs.v.c. Eſt alia infirmitas peſſima quā vidi ſb ſole/ diuitie cōſeruate i malū dñi ſui:
pereūt eñ i afflictiōe peſſima. Itē q̄d pdeſt poſſeſſori niſi q Ibidem
cernit diuitias oculis ſuis? o Artifex lignari⁹ extendit normā: formauit illud i rūcina. Fecit illud i angularib⁹: ⁊ i circino tornauit illud: ⁊ fecit imaginē viri q̄ſi ſpecioſū hoiem habitantē in domo. Artifex lignari⁹ ē ppoſit⁹ clauſtri: religioſi ſūt ligna: de quib⁹ dicit/ q̄ ierūt vt vngerēt ſup ſe regē.i.platū eligerēt: Iudic.ix.b. Iſte artifex extēdit normā/ cū laxat regulā. Format aūt in rūcina/ cū facit noua pcepta. In circino tornat/ cū pcepta multiplicat. In angularibus facit/ cum in cameris ſepat⁹ a conuentu comedit. Et ſic facit imaginem quaſi ſpecioſum hominē habitantem i domo: qr dū ſe lautis cibarijs impinguat p cęteris: in domo.i. clauſtro ſpecioſam imaginē.ſ. faciē parat vel portat. Talis platus nō hō/ ſed q̄ſi homo eſt.ſ.xxij.e. Quid tu hic/ aut q̄ſi q̄s hic: Zach.xi.d. O paſtor ⁊ idolū derelinquēs gregē. y Succidit cedros/ tulit ilicē ⁊ quercū q̄ ſteterat int ligna ſaltus. Plātauit pinū quā pluuia nutriuit: ⁊ facta eſt homib⁹ in focū. Idolū ſupbie fit de cedro/ q̄ valde alta ē.i.de aliqua dignitate. Idolū luxurie de ilice ⁊ de quercu: cui⁹ fruct⁹ ē cib⁹ porcoꝝ. Idolū auaricie eſt de pino: q̄ ē arbor ſicciſſima: ⁊ faculis ardētib⁹ apta. Et hec oīa fiūt homib⁹ in focū.i. materia gehēnalis incēdij.

✠ Oſee.x.a.

a Curuat ante illud/ ⁊ adorat
b c illud: ⁊ obſecrat/dicens: Li/
d bera me: quia deus meus es
e tu. Neſcierūt neq₃ intellexe/
f rūt. Obliti eñ ſunt ne vide/
g h ant oculi eoꝝ: ⁊ nē intelligāt
i k corde ſuo. Non recogitant
in mēte ſua neq₃ cognoſcūt
l neq₃ ſentiūt vt dicant: Me/
m n dietatē eius cōbuſſi igni: et
o p coxi ſuper carbones ei⁹ pa/
q r nes: ⁊ coxi carnes ⁊ comedi
s ⁊ de reliquo ei⁹ idolū faciā.
t Ante truncū ligni ꝓcidam:
v Pars eius cinis ē. Cor in/
x ſipiens adorabit illud: et nō
y z liberabit animā ſuam: neq₃
a dicet: forte mēdaciū eſt i dex
b tera mea. Memēto horum
c iacob et iſrl': qm̄ ſeruus me⁹
d e es tu. Formaui te/ſeru⁹ me⁹
f es tu iſrael: non obliuiſceris
g h mei. Deleui vt nubē iniq̄ui/
i tates tuas: et quaſi nebu/
k l lam peccata tua. Reuerte/
m re ad me: quoniam redemi
n o te. Laudate celi quoniam
p fecit domin⁹: iubilate extre/
q ma terre. Reſonate montes
r s laudationē: ſaltus ⁊ omne li/
t v gnum ei⁹/ qm̄ redemit dñs
x iacob: et iſrael gloriabitur.

deū.i.idolū qđ ꝓ deo colit. a Curuat ante illud ⁊ adorat illud/idolū qđ fecit: b Et obſecrat.i.attente rogat: c Dicens/idolo: d Libera me: q2 de⁹ meus es tu/ credēs ſe poſſe liberari ab eo. e Neſcierūt neq₃ intellexerūt/idola.ſ.vana eē ⁊ impotētia. f Obliti eñ ſūt ne videant oculi eorū.i.obliti ſunt ꝙ oculi idolorū nō vident. g Et ne.i.ꝙ nō/ h Intelligant/idola: i Corde ſuo.i.et ħ obliti ſunt. Vel ſic: Obliti eñ ſunt ne videāt oculi eoꝝ: et ne itelligāt corde ſuo.i.ſic obliti vident idolatre ſuꝑpſi⁹ vt nec oculos corpis/ nec oculos cordis videant habere. k Nō recogitāt in mēte ſua neq₃ cogſcunt neq₃ ſentiūt/idoloꝝ cultores: l Ut dicāt/apud ſe: m Medietatē ei⁹.i.ligni de quo factū eſt: n Cōbuſſi igni: ad litterā. o Et coxi ſuꝑ carbones ei⁹.i. factos de illo ligno: p Panes/ad comedendū: q Et coxi carbones/de illo: r Et comedi/eas. s Et de reliq̃ ei⁹ idolū faciā: q̃ſi/abſit h. t Ante trūcū lignū/ vl' ligni ꝓcidā/ad adorādū: q̃ſi abſit h. v Pars ei⁹ cinis eſt.i.redacta ꝑ ignē in cinerem: ergo nō eſt deus. q.d. ita deberēt ipſi dicere ⁊ cogitare apud ſe. x Cor inſipiēs adorabit illud. Dicit Glo. nō ſapiēs. Tamen hec Glo. videt nulla/vel eque ignota vt textus. Sed ſciendū ꝙ inſipiēs licz ꝑuet actū ſciēdi vel ſapiēdi/ ponit tñ quādā aptitudinē ad ſapiēdū quā iſti idolatre amiſerāt: vñ gloſat/inſipiēs ꝑ nō ſapiēs: vt priuet totū ⁊ actus ⁊ aptitudo ſapiēdi. y Et nō liberabit animā ſuā/ipſe ꝑ cultū idoli: vel ipſū idolū nō liberabit eū. z Neq₃ dicet/artifex idoli: a Forte mēdaciū ē i dextera mea.i.in ope qđ facio/vel qđ adoro: q2 idolū nihil ē: vt dr. j.Corī.viij.a Forte/dicit/vt innuat/q2 etſi nollet h credere ꝙ idolū mēdaciū eēt: tñ de h dubitare deberet. Vel ꝑ hoc notat libertatē arbitrij dicēdi h vel nō dicēdi/adorandi idola vl' nō adorādi.

Tertia pars

b Memēto hoꝝ iacob.i.ꝓdictoꝝ ſ₃ hoꝝ ſcꝫ idolū nihil eſſe: ⁊ iō abijce illō/memor creatoris tui ⁊ iſrl'. Per iacob ⁊ iſrl' intelligit ꝑplus iudeoꝝ/maiores ⁊ minores. c Qm̄ ſeru⁹ me⁹ es tu.i.eſſe debes/nō idoloꝝ. d Formaui te/ nō idola te fecerūt ſ₃ ego. Et ideo/ e Seru⁹ me⁹ es tu iſrl'.i.eſſe debes. Idcirco/ f Nō obliuiſceri mei/q̄ ſū creator tu⁹. g Deleui/vel/delebo vt nubē.i. faciliter vt nubes ſoluit a ſole: h Iniq̄tates tuas.i.peccata in ꝓximū. i Et q̃ſi nebulā.i.ꝑuā nubē: k Peccata tua/ q̄ cōmiſeras in teipſū. q.d. ꝑenā captiuitatis quā ꝓ peccatis debes/cito delebo. In hoc aūt ꝙ iniq̄tates compat nubi/⁊ peccata nebule: oſtēdit ꝙ maior exigit recōciliatio ad deū ꝓ peccatis i ꝓximū q̄₃ ꝓ peccatis i ſeipſū: Alijs dico circūſtātijs paribus. l Reuertere ad me/ colendū o iſrael. m Qm̄ redemi te.i. redimā de captiuitate. n Laudate celi: ad litterā: vl' vos angeli. o Qm̄ fecit dñs/redēptionē iacob: p Jubilate extrema tre.i.vos q̄ hitatis extrema tre. Tñ Glo. dic: angeli vel poteſtates/qb⁹ portant fundamēta tre. Scdm̄ h videt ꝙ illud Job.ix.b. Sub q̄ curuant q̄ portāt orbē/ poſſit intelligi ad litterā. Tñ Greg⁹ ſuꝑ ꝑncipiū Job dicit: ꝙ quedā ſunt in iob q̄ non poſſūt intelligi ad litterā: vt ē illud: Sub q̄ curuant q̄ portāt orbē. Sol'. Glo. hec myſtica eſt: ⁊ dicunt hic fundamēta terre.i. eccleſie/ꝑlati qui portant ab angelis.i. iuuant ab eis. q Reſonate mōtes laudationē: ſaltus ⁊ omne lignū eius. q.d. ꝑ clamore laudatiōis quā facient illi qui de captiuitate reuertent montes ⁊ nemora reſonabūt. Vel ꝑ mōtes intelligunt ſuꝑiores ſancti: ꝑ ſaltū ⁊ ligna eius/mediocres iuſti. q.d. tantū erit gaudiū i reditu iudeoꝝ de captiuitate ꝙ ⁊ iuſti ⁊ ſcti oms laudabūt dñm/⁊ ipſi angeli: imo etiā celi materiales laudarent/ ad litterā/ſi poſſibile eſſet. Et hoc/ r Qm̄ redemit dominus iacob.i.ꝑplm iudeorum de captiuitate.

B

s Et/idcirco/ t Iſrael.i.ꝑplus iudeoꝝ: v Gloriabit.i. exultabit gaudio magno.

Hec dicit

Aliter

Oſee.x.a. Scdm̄ vbertatē tre ſue ephraim exuberauit ſimulacris. a Et adorat illud et obſecrat/ dicēs: Libera me q2 de⁹ me⁹ es tu. Tales ſūt ꝑlati noſtri tpis: vt oporteat curuare genua ante eos ⁊ obſecrare vt deū/cum tñ ipſi infirmi ⁊ corruptibiles ſint vt lignū. Vñ Abacuk.ij.d. Ve q̄ dic ligno expgiſcere: ſurge lapidi taceti. Hiere.ij.e. Dicētes ligno/pat me⁹ es tu: ⁊ lapidi/tu me genuiſti ⁊c. b Memēto hoꝝ iacob ⁊ iſrael. Per iacob intelligunt laici: ꝑ iſrael clerici. c Qm̄ ſeruus me⁹ es tu/ obligat⁹ ad ſeruiendū mihi i baptiſmo. d Formaui te/o tu clerice in tua ꝓmotiōe vel ordinatiōe. e Seru⁹ me⁹ es tu iſrl': nō obliuiſceris mei. Iſrael cleric⁹ ē: cui dr vt nō obliuiſcat dñi: et ſi laici obliuiſcant. Vñ Septuaginta: Puer me⁹ es tu/formaui te puerū meū/nō obliuiſcaris me. Oſee.iiij.d. Si fornicaris tu iſrael: nō derelinquat ſaltē iuda. Sed verius pōt dici hodie illud Hiere.ij.f. Popul⁹ me⁹.i.clerici oblit⁹ eſt mei dieb⁹ inumeris. g Deleui vt nubē iniq̄tates tuas: ⁊ q̃ſi nebulā peccata tua. Nubes ſignificat pctm̄ mortale/ q2 aufert calores ſolis et lucē: nebula veniale. Utrūq₃ aūt delet dñs grē ifuſiōe. Et nota ꝙ p⁹ deletā nubē clari⁹ videt ſol: ſic ⁊ chriſt⁹ poſt peccatū dimiſſū. Ro.viij.e. Oia coopant in bonū his q̄ ſcdm̄ ꝓpoſitū vocati ſūt ſancti. Glo. etiā peccatū. Nubes autē ſignificat peccatū: q2 denigrat celū.i. virū celeſtē: q2 ſolē grē ꝓcludit: q2 oberrare facit de peccato in peccatū: q2 fulgurare facit per impatiētiā: q2 a vēto tēptatiōis rapi fac: q2 mōtes.i. maiores frequent inhabitat: q2 i vndā infernalis ſentētie cito ꝯuertit: q2 vapor ⁊ vanū eſt: q2 ab auſtro ꝓſperitatis grādeſcit. Vñ verſus.

Verſus

Denigrat celū/ſolē ꝓcludit/oberrat/Fulgurat/a vēto rapit/mōtes colit/vnda Fit ſubito/vapor eſt nubes/grandeſcit ab auſtro. l Reuertere ad me/peccato tergū ⁊ mihi faciē vertēdo: ꝑ pcti deteſtationē/⁊ bonoꝝ opeꝝ exercitationē: m Qm̄ redemi te/ꝑ ſanguinis ꝓprij effuſionē. n Laudate celi.i.religioſi q̄ lōge eſtis a tra ꝑ ꝓprietatis abdicationē: ⁊ habetī fidē ꝑ honeſte cōuerſatiōis oſtenſionē. o Qm̄ fecit dñs/ꝓdictā/redēptionē. p Jubilate extrema tre.i. laici ſibi cōtemptibiles ꝑ humilitatē. q Reſonate mōtes laudationē.i.vos ꝑlati q̄ alti debetis eſſe ꝑ ſanctitatē vite ⁊ cōtemplationē. r Salt⁹.i.vos curiales: q̄ multi eſtis ⁊ ſteriles vt ſalt⁹ ꝓpt nimiā occupationē. s Et oē lignū ei⁹.i.vos mercatores/q̄ leues eſtī ⁊ fluctuātes ꝑ multiplicē negociationē. Ecce monent hic oēs ad laudē dei: quia nō eſt aliquis qui ſit alienus a bñficijs eius: nec eſt qui ſe abſcondat a calore eius. Pſ.18. t Qm̄ redemit dñs iacob et iſrael gloriabit. Cōuerſio laicorum debet eſſe gaudiū clericoꝝ. Deut.xxviij.a. Videbūt oms terrarū ꝑpli ꝙ nomē dñi inuocatū ſit ſuꝑ te: ⁊ timebūt te. Nota ꝑ celum intelligit religio: quia pulchra eſt ꝑ vite mundiciā: ſtellata ꝑ boni exempli

a ¶Hec dicit dñs redemptor tuus.i.qui te redimere a ſeruitute ⁊ captiuitate cõſueuit. b ¶Et formator tuꝰ ex vtero.i.dũ eſſes in vtero. c ¶Ego ſũ dñs faciẽs oĩa.i. qui feci ⁊ facio oĩa. d ¶Extẽdens celos ſolus: vt.ſ.ſolus/excludat eſſentiã/nõ ꝑſonam. e ¶Stabiliẽs terrã.i. terrã ſtabilem ⁊ firmã ꝑmanere faciẽs. f ¶Et nullꝰ mecũ/in his oĩbꝰ faciẽdis. g ¶Irrita faciens ſigna diuinoꝝ.i.ꝑdicta a diuinis ſigna et facta ab eis: vt in egypto factũ ẽ/qñ draco moyſi deuorauit ſerpẽtes magoꝝ. h Et hariolos in furorẽ vertens.i.ſapiẽtes ſeculi alienãdo a futuroꝝ ꝑdictiõe/ q̃ſi eſſent in furorẽ verſi. i ¶Conuertẽs ſapiẽtes retrorſũ/a ſapiẽtia ſua.

a Hec dicit domiñꝰ redẽptor
b tuus ⁊ formãtor tuus ex vte
c ro: Egõ ſũ dñs faciẽs oĩa:
d e extẽndẽs celos ſolus: ſtãbi
f liens terrã ⁊ nũllus mecum.
g Irrita faciẽns ſigna diuino
h rũ: ⁊ hariõlos in furorẽ ver
i tens. Cõuẽrtẽs ſapiẽtes re
k trorſum: ⁊ ſciẽntiã coꝝ ſtultã
l faciẽs. Suſcitãs vẽrbũ ſui
m ſui: ⁊ ꝯſiliũ nũcioꝝ ſuoꝝ cõ
n o plẽns. Qui dico hierl'm ha
p q bitãberis ⁊ ciuitãtibus iude
r s edificãbimi: ⁊ deſertã eiꝰ ſu
t ſcitabo. Qui dicõ ꝓfundo
v x deſolare: et flũmia tua arẽfa
y z ciã. Qui dicõ cyro/ paſtõr
a meꝰ es: ⁊ oẽm võlũtatẽ meã
b complebis. Qui dicõ hieru
c ſalẽ edificaberis: et tẽplõ fũ
daberis.

Capitulũ. XLV.

d Hec dicit dñs chriſtõ meo cyro/ cuiꝰ apphẽdi dex-

k ¶Et ſciẽtiã coꝝ ſtultã faciẽs: reputari/ſupple.q.d.q2 tantꝰ ſũ: ideo credere mihi debetis q̃ poſſim. l ¶Suſcitãs vbũ ſui ſui.i. vba ſeruoꝝ meoꝝ ꝓphaꝝ. Vñ exponit dicẽs: m ¶Et ꝯſiliũ nũcioꝝ ſuoꝝ.i.ꝓphias ⁊ verba ꝓphaꝝ meorũ: q̃ ſũt q̃ſi ꝯſiliũ dñi ⁊ ſecretũ: n ¶Cõplens.i.ope implẽs ego tantus/ o ¶Qui dico hierl'm/illi magne ciuitati. Vel ſic: Qui dico/o/hierl'm habitaberis/a iudeis de captiuitate reuerſis. q ¶Et/q dico/ciuitatibꝰ iude.i.q̃ ſũt i iudea: r ¶Edificabimi/a zorobabel ⁊ aliis ſociis eiꝰ. s ¶Et deſerta eiꝰ ſuſcitabo.i.deſertas eiꝰ ciuitates inſtaurabo. t ¶Qui dico ꝓfundo.i.babyloni in q̃ erat ꝓplus innumerꝰ ſicut i mari/ deſolare. v ¶Et flumia tua/tigrim ⁊ euphraten: x ¶Arefaciã/ꝑ cyrũ ⁊ dariũ. y ¶Qui dico cyro paſtor meꝰ es: q2 ſicut paſtor educit oues a caulis: ſic iudeos meos educet cyrus de captiuitate: ⁊ i terrã ſuã cõduci eos faciet. a ¶Et omnẽ voluntatẽ meã cõplebis: q2 cyrus iudeos liberauit ſicut ꝓmiſſũ erat a dño: ⁊ inſup de redditibꝰ ſuis ſacrificia ꝑcepit offerri i tẽplo. b ¶Qui dico hierl'm edificaberis/ a ieſu ſacerdote magno: ⁊ aliis redeuntibꝰ a captiuitate. c ¶Et tẽplo fundaberi/ ab eiſdẽ.q.d. ego ſũ talis ⁊ tantus qui hec dico: et ideo mihi credendum eſt: quia ego poſſum facere qđ promiſi.

Aliter ☩ oſtẽſionẽ: rotũdũ vt recipiat ꝑ hoſpitalitatẽ: q2 int oẽs figuras maxie capacitatis eſt circulus: micans ꝑ ꝑdicationẽ: alta ꝑ ꝯtẽplationẽ: ibi eſt pax ꝑ fratrũ cõcordiã: ibi eſt fortitudo ꝑ tẽptationũ tolerantiã: ibi ſũt aquile lachrymaꝝ ꝑ cõpaſſionẽ: ⁊ ipſa ẽ moderamẽ mũdi ꝑ orationũ ſubuentionẽ. De

Verſus hoc celo verſus. Pulchrũ ſtellatũ celans gyrans micat altũ: Pax ros robur aq̃ mũdi moderamẽ oriçon. Sed hodie magna captura eſt alaudaꝝ.i.religioſoꝝ: q2 celũ hoc cecidit a cõtẽplatiõe celeſtiũ: ⁊ terre adheſit ꝑ ambitionẽ terrenoꝝ: Sic in vulgari dicitur: Si le ciel chiet a terre/il ſera grant priſe de alouettes. Ex hoc etiã ecclypſis.i.defectus gre contingit iſti celo: q2 interpoſita ẽ tra inter ipſũ ⁊ ſolẽ iuſticie. c ¶Ego ſũ dñs faciẽs oĩa. Vñ Ioh.j.a. Oĩa ꝑ ipſũ facta ſunt: ⁊ ſine ipſo factũ ẽ nihil. Prelatꝰ q̃ q nõ ab ipſo factꝰ ẽ: ſʒ ab hominibꝰ ſine dubio nihil ẽ. Ego ſũ dñs/ d ¶Extẽdẽs celos ſolꝰ.i. viros celeſtes extẽdẽs ad oẽs ꝑ charitatẽ ⁊ ꝑ cõpaſſionẽ. Nec excludit filiũ q̃ dic Prouer.viij.c. Qñ ꝑpabat celos aderã. Et.j.d. Qñ appẽdebat fundamẽta tre cũ ea erã cũcta cõponens. e ¶Stabiliẽs terrã.i. firmãs actiuos in opibꝰ bonis. f ¶Et nullꝰ mecũ/aliꝰ/i eſſentia: vt nõ excludat filiꝰ ⁊ ſpiritusſanctꝰ. g ¶Irrita faciẽs ſigna diuinoꝝ: ⁊ hariolos in furorẽ vertẽs: ad litterã. Ita facit dñs aliqñ vt oſtẽdat eos nihil poſſe a ſeipſis. i ¶Cõuertẽs ſapiẽtes retrorſũ ⁊ ſciẽtiã coꝝ ſtultã faciẽs. Iob.v.c. Qui apphẽdit ſapiẽtes i aſtutia coꝝ: ⁊ ꝯſiliũ prauoꝝ diſſipat. Abdie.j.c. Perdã ſapiẽtes de idumea: ⁊ prudẽtiã de mõte eſau. Et.j.Cor.

j.c. Nõne ſtultã fecit deꝰ ſapiẽtiã huiꝰ mũdi? l ¶Suſcitãs vbũ ſerui ſui.i. viuificãs euãgeliũ chriſti. m ¶Et cõſiliũ nũcioꝝ ſuoꝝ.i.ꝑdicatoꝝ/cõplens. Cõſiliũ apl'oꝝ fuit vt iudeis dimiſſis q̃ nolebãt recipe verbũ dei/ trãſirẽt ad gentes: Act.xiij.g. Qđ cõſiliũ dñs impleuit qñ ad fidẽ multitudinẽ gẽtiũ vocauit. o ¶Qui dico hierl'm: id eſt eccleſie militãti. p ¶Habitaberis/a fidelibꝰ cõuerſis. Vñ Act.iiij.f. Multitudinis credentiũ erat cor vnũ et aĩa vna. Vel o ¶Dico hierl'm.i. eccleſie triũphãti: p ¶Habitaberis/ab oĩbus glificatis. Zach.viij.a. Platee ciuitatis cõplebunt infantibus ⁊ puellis ludentibus i plateis eiꝰ. A q ¶Et ciuitatibꝰ iuda.i.cordibꝰ viroꝝ cõfitentiũ. r ¶Edificabimi/in domos ſpũales i habitaculũ dei: vt dicit Eph.ij.d. s ¶Et deſerta eiꝰ ſuſcitabo.i. opa q̃ vident ſtulta ⁊ inutilia/ viuere faciã vita eterna. j.Reg.ij.a. Dñs mortificat ⁊ viuificat. t ¶Qui dico ꝓfundo deſolare.i. peccatori dico deſolaberis deſolatiõe incõſolabili. v ¶Et flumia tua arefaciã.i. voluptates tuas ceſſare faciã: ⁊ replebo te omni genere amaritudinis. y ¶Qui dico cyro: q̃ interꝑtat hereditator: ⁊ ſignificat iuſtũ/q̃ ſemp hereditatẽ ſuã retinet ⁊ acq̃rit: nõ vult vẽdere vt naboth. z ¶Paſtor meꝰ es/paſcẽdo paupes ꝑ miſericordiã. a ¶Et omnẽ volũtatẽ meã cõplebis/ꝑ obediẽtiã. b ¶Qui dico hieruſalẽ edificaberi: ⁊ tẽplo fũdaberi. Hoc expoſitũ ẽ ſ. 3.Reg.xxi.a

Dñs
- Redimit te ꝑ miſericordiã. Matth.xxi.
- Format ꝑ bonaꝝ cogitationũ infuſionẽ.
- Facit ꝑ bonorũ operũ impletionẽ.
- Extẽdit ad omnes ꝑ cõpaſſionẽ.
- Stabilit per ꝑſeuerantiã.
- Irritat ꝓmiſſiões diaboli ꝑ ꝯſutiaꝝ eiꝰ detectionẽ.
- Vertit peccatores ꝑ peccati deteſtationẽ.
- Suſcitat mortuos i peccatis ꝑ penitentiã.
- Cõplet q̃ promittit ꝑ veritatẽ.
- Promittit ad conſolationẽ.

Hec dicit dñs chriſto meo ¶Expo. Ca.XLV. cyro. Predicta in ꝑcedẽti capitulo iudeoꝝ liberatiõe: hic oſtendit dñs ꝑ quẽ fiet.ſ.ꝑ cyrũ. Et diuidit h capitulũ in q̃ttuor ptes. In pma deſcribit cyri poteſtatẽ et natiuitatẽ. In ſecũda arguit iudeoꝝ incredulitatẽ: ibi: Ve q̃ cõtradicit factori ſuo. In tertia deſcribit iudeoꝝ liberationẽ ⁊ ꝓſpitatẽ: ibi: Ego ſuſcitaui eũ. In q̃rta tãgit ꝓſelytoꝝ cõuerſionẽ: ibi: Cõgregamini ⁊ venite. Dicit ergo: d ¶Hec dicit dñs chriſto meo cyro.i. regi meo. Et loq̃t ꝓpha in ꝑſona ſua vl' ꝓpli: cuius rex dr fuiſſe: q2 ſub dñio eius fuerũt iudei/qñ cepit babylonẽ. Vel loquit in ꝑſona dñi: cuiꝰ dicit fuiſſe rex: q2 ꝓplm eiꝰ rexit ⁊ conduxit vſq3 ad terrã ſuã. d ¶Chriſto/inq̃3/ meo.ſ.cyro: cuius apprehẽdi dexteram/ tanq̃3

Myſtice: d ¶Hec dicit dominus chriſto meo cyro ⁊c. Hoc capitulum myſtice poteſt exponi de chriſto: ⁊ ſatis planũ ẽ. Ipſe enĩ eſt/cuius pater apprehendit dexteram: q2 in omnibus fuit cum illo: ante cuius faciem regum dorſa vertit peccato: et conuertit facies ipſorum ad chriſtum: et cui gẽtes ſbiecit dñs ꝑ fidẽ: ⁊ portas inferi ⁊ celi aperuit ⁊ glioſos tre humiliauit: dũ colla iugo eiꝰ ferẽdo ſbiecerũt: aũ quẽ portas ereas ⁊ vectes ferreos confregit.i. oẽm poteſtatẽ diaboli: cui etiã arcana dedit ⁊ theſauros abſcõditos reuelauit: q2 oĩa illi manifeſtauit pr. Sʒ illõ: Accinxi te ⁊ nõ cognouiſti me/ nõ põt exponi de chriſto: vt dic Hieroꝰ: ⁊ iõ de ꝑdicatore exponamꝰ totũ: d ¶Hec dic dñs chriſto meo cyro ⁊c. Predicator chriſtus eſt

terã/ tanꝗ̃ dux ⁊ auxiliator eius: vt nemo ei reſiſtere queat.
a Et ſubijciã ante faciẽ eiꝰ gẽtes/ chaldeos ⁊ babylonios/ medos ⁊ alios mltos: dicit Interl. Scõm hoc videtur ꝙ alij ſint babylonij ꝗ̃ chaldei. Et hoc verũ ẽ: Babylonij enĩ ꝓprie ſũt q̃ habitãt i t̃ra ſennaar. Sʒ q̃nq̃ ꝓ eodẽ accipiuntur: qꝛ idẽ erat rex vtrorũq̃. b Et dorſa regũ vertã/ añ eũ i fugã.
c Et aperiã ante eum. i. aperiri faciã: d Ianuas/ ad capiendũ ciuitatẽ: e Et porte nõ claudentur/ ante eũ. i. non ꝑmanebũt clauſe: ſed apientur. f Ego añ te/ o cyre/ ibo. Vſq̃ ſuſpẽſiua ẽ cõſtructio. g Et glorioſos terre humiliabo: id eſt babylonios ⁊ chaldeos. b Portas ereas conteram: ⁊ vectes ferreos cõfringam. i. portas ⁊ vectes firmiſſimos babylonicos cõterã. Vl' etiã ſi eẽnt ere porte vl' vectes ferrei/ adhuc cõterã eos. k Et dabo tibi theſauros abſcõditos/ cũctarũ vrbiũ ⁊ regũ. l Et arcana ſecretorũ. i. ſecretiſſima regũ tibi oſtẽdam: m Vt ſcias qꝛ ego dñs/ cũ hec tibi euenerint q̃ ꝓmitto. n Qui voco nomẽ tuũ. i. ꝓdico te ſeruũ vocandũ cyrũ anteq̃ ſis. o Deꝰ iſrl'. i. ꝓpli iudeorũ: p Propter ſeruũ meũ iacob ⁊ iſrl' electũ meũ. i. ꝓpter ꝓplm iudeorũ: ſupple faciã tibi ꝓdicta/ nõ ꝓpter te. q Et vocaui te nomie tuo: qḋ eſt cyrus: q̃ſi/ hoc nomie vocaui te anteq̃ eſſes. Vocaui. Glo. ſicut vocaui abraã. ſ. ꝑ familiaritatẽ: nõ ꝙ familiaris ei fuerit: ſed qꝛ ꝑ modũ familiaris ſe habuit erga eũ. r Aſſimilaui te. Andreas. Iſaac/ ioſie ⁊ alijs ſanctis: quorũ noia anteq̃ naſcerentur ꝓdixi. De iſaac habetur Geñ. xvij. c. De ioſia. iij. Regl. xiij. b. Vel/ Aſſimilaui te/ filio meo in multis: qꝛ vocatus es cyrus: q̃ interꝑtatur heres: ⁊ ipſe eſt verꝰ heres: vocatꝰ chriſtꝰ ſicut ipſe. s Et/ tamẽ/ nõ cognouiſti me. i. nõ coluiſti me ſʒ idola/ licʒ tot ⁊ tãta bona tibi fecerim.

Ego dñs ⁊ nõ

Myſtice ꝓdicator chriſtꝰ eſt: qꝛ vnctus ẽ oleo celeſtis grẽ ꝑ infuſionem. Eſt aũt cyrus qḋ interꝑtatur heres: qꝛ hereditatẽ celeſtẽ ſibi acq̃rit ꝑ vite mũdiciã: ⁊ alijs ꝑ ꝓdicationẽ. Sed multi qḋ mirũ ẽ ſe exheredãt: ⁊ alios ad hereditatẽ iuitãt/ faciẽtes ſe filios ancille/ ⁊ alios libere. Huiꝰ cyri tenet dñs dexterã: q̃ñ tñ ꝓ celeſtibꝰ ꝓdicat. Sʒ mlti porrigũt deo manũ ſiniſtrã/ q̃ñ. ſ. ꝓdicãt vt capiãt terrena/ nolẽtes teneri a dextera eiꝰ: ſed a ſiniſtra in q̃ ſunt diuitie ⁊ glia: vt dr̃ Prouer. iij. b. Alij aũt quorũ manꝰ plene ſũt ſanguie. i. peccato. Ṡ. j. d. Iob. ix. d. Si fulſerint velut mũdiſſime manus mee: tñ ſordibꝰ impinges me.
Pſ. 73. In taliũ ꝑſona dicit Pſ. Vt qd auertis manũ dexterã tuã:
a Et ſubijciã añ faciẽ eiꝰ gẽtes. i. pctõres: q̃ ꝓdicatori debẽt eſſe ſubiecti ꝑ obẽdiẽtiã: vt faciãt qḋ docet. Debẽt enĩ eẽ ei ſbiecti ꝑ cõſtãtiã: vt ipſe ꝓ nullo taceat qḋ dicẽdũ videt. Sʒ turpiſſimũ ẽ: q̃ñ ipſe ſe ſbijcit gẽtibꝰ ꝑ adulationẽ/ aut ꝓpter cupiditatẽ aut ꝑ timorẽ: q̃ñ. ſ. ꝓpter aliqḋ horũ dimittit dicere veritatẽ. Ezech. iij. b. Vt adamantẽ ⁊ vt ſilicẽ dedi faciẽ tuã.
b Et dorſa regũ v̇tã. Tres ſũt reges q̃rũ dñs dorſa v̇tit añ faciẽ vl' v̇bũ ꝓdicatoris. Diabolꝰ: de q̃ Iob. xlj. d. Ipſe ẽ rex ſup oẽs filios ſupbie. Itẽ mors. Ro. v. c. Regnauit mors ab adã vſq̃ ad moyſen. Itẽ pctm̃. Ro. vj. b. Nõ regnet peccatũ i v̇ro mortali corpore. Primꝰ fugatur ꝑ reſiſtẽtiã. Iaco. iiij. b. Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vob. Tñ cũ difficultate fugatur. Iob. xlj. c. Nõ fugabit eũ vir ſagittariꝰ. Secũdꝰ ⁊ tertiꝰ fugantur ꝑ vite mũdiciã. Abacuk. iij. a. Ante faciẽ eiꝰ ibit mors.
c Et apiã añ eũ ianuas: ⁊ porte nõ claudentur. Dñs añ ꝓdicatorẽ apit ꝑmo ianuas itellectꝰ: q̃ñ intẽdũt auditores his q̃ ab ipſo dicuntur. Deinde apit portas affectꝰ: q̃ñ ad implẽda q̃ dicta ſũt accẽdunt. j. Corl. xvj. b. Oſtiũ mihi aptũ ẽ magnũ ⁊ euidẽs: ⁊ aduerſarij mlti: Ecce ꝑmũ oſtiũ: qꝛ nõdũ ibi eſt cõſenſus. Et Act. xiiij. d. Retulerũt quãta dñs feciſſet cũ

a terã vt ſubijciã ante faciem
b eius gentes: et dorſa regum
c vertam. Et aperiã ante eũ
d e ianuas: et porte nõn clau-
f dentur. Ego ante te ibo: ⁊ glo-
g rioſos terre hũiliabo. Por-
h i tas ereas cõteram: et vectes
k ferreos cõfringã. Et dabo
tibi theſauros abſconditos:
l et arcana ſecretorum vt ſci-
m n as quia ego dominꝰ qui vo-
o co nomen tuũ/ deus iſrael ꝓ-
p pter ſeruum meum iacob: et
q iſrael electum meũ. Et vo-
r caui te nomie tuo: aſſimila-
s ui te/ et non cognouiſti me.

Al. tecũ eo (margin, beside "porte nõ claudentur")

illis: qꝛ aperuiſſet gẽtibꝰ oſtiũ fidei. f Ego ante te ibo. Dñs ante ꝓdicatorẽ vadit/ ꝑparãdo curſum ꝓdicatiõis eiꝰ. Iob. xxxviij. c. Quis dedit vehemẽtiſſimo imbri curſũ: Vñ Matth. xxvj. c. Precedã vos in galileã. Mich. ij. d. Aſcendit pandẽs iter ante eos: diuidet ⁊ trãſibit rex eorũ corã eis: ⁊ dñs in capite eorũ. g Et glorioſos terre hũiliabo. Glorioſi terre ſũt magiſtri: q̃ gloriantur de multitudine ſcholariũ in hyeme: ſed dñs humiliat eos i eſtate. De hac glia dr̃ Prouer. xiiij. d. In mltitudine ꝓpli dignitas regl. Et x. a. Gloria patrl filiꝰ ſapiẽs. Et. ij. Corl. j. c. Glia veſtra ſumus: ſicut ⁊ vos noſtra. De hũiliatione/ Iob. xix. b. Spoliauit me gloria mea: ⁊ abſtulit coronã de capite meo. Al. tin
b Portas ereas cõterã/ ante eũ. Porte ere ſunt corda pctõrũ dura ⁊ obſtinata/ q̃s dñs conterit ꝑ cõtritionẽ. Vñ Pſ. Dirupit petrã. i. durũ cor pctõris: ⁊ fluxerũt aq̃ cõpunctiõis. Et nota ꝙ ter dicit portas: qꝛ ſũt porte celi: ſũt porte iferi: ⁊ ſũt porte eccl'ie. Porta celi chriſtꝰ. Ioh. x. b. Ego ſum oſtiũ. Porte iferi/ pctã. Matth. xvj. c. Tu es petrꝰ ⁊ ſup hãc petrã edificabo eccl'iã meã: ⁊ porte inferi nõ ꝑualebũt aduerſus eã. Porte eccl'ie v̇tutes vel ſacramẽta ſunt. Apocl. xxj. f. Singule porte erãt ex ſingulis margaritis. Et Tob. xiij. d. Porte hierl'm ex ſaphiro ⁊ ſmaragdo. Porte etiã celi dicuntur doctores: quorũ doctrina ⁊ exẽplo debẽt alij poſt ipſos itrare in celũ. Sed quidã ſũt porte auree ꝑ verã ſapiẽtiã: quidã ſũt porte argentee ꝑ eloquẽtiã: quidã ſunt porte ere ꝑ impatiẽtiã. Es enĩ cũ ꝑcutitur reſonat. Et has portas cõterit dñs: qꝛ impatiẽtia doctoris effectũ maculat: ſʒ patiẽtia ꝓbat. Prouerb. xix. b. Doctrina viri ꝑ patiẽtiã noſcitur. i Et vectes ferreos cõfringã. Vectes ferrei ſunt diabolice ſuggeſtiones: ſicut dicit Glo. ſup Pſ. Hos cõtriuit dñs i die. k Et dabo tibi theſauros abſcõditos. Vnꝰ theſaurꝰ dñi eſt timor. Ṡ. xxxiij. a. Timor dñi ipſe eſt theſaurꝰ eius. Aliꝰ penitẽtia. Deut. xxxiij. c. Inundatiões maris q̃ſi lac ſugent: et theſauros abſcõditos arenarũ. Alius cor hũanũ. Prouerb. viij. b. In vijs iuſticie ambulo/ in medio ſemitarũ: vt ditẽ diligentes me: ⁊ theſauros eorũ repleã. i. ingeniũ ⁊ affectũ. l Et arcana ſecretorũ. i. itelligentiã ſcripturarũ. Vñ paulus audiuit arcana verba q̃ nõ licet loqui. ij. Corl. xij. a. Hec arcana multi recipiũt i intellectu: pauci in affectu. Pſ. De abſcõditis tuis adimpletꝰ eſt venter eorũ. m Vt ſcias qꝛ ego dñs q̃ voco nomẽ tuũ. i. ſũ tibi familiaris/ vocãs te noie tuo/ deꝰ iſrl'. Propter hoc enĩ dñs redimit nos: ⁊ ianuas mortis cõfregit vt liberemur a morte: ⁊ ſic liberati in eũ crederemꝰ: ⁊ ei familiares eſſemꝰ. Simile huiꝰ Eccl'i. xlvij. c. In noie dñi dei cui ẽ cognomẽ deꝰ iſrl'. p Propter ſeruũ meũ iacob ⁊ iſrael electũ meũ. Hoc eſt ꝓpter plebes/ ꝙ pſbyteri ordinantur/ ꝓdicatores mittuntur/ ꝑlati inſtituuntur: ergo q̃ nõ exercet id ad qḋ factus eſt/ inutilis eſt. q Et vocaui te noie tuo. Ṡ. xliij. a. Redemi te ⁊ vocaui te nomie tuo. r Aſſimilaui te. Dñs quelibet aſſimilauit filio ſuo: i eiuſdẽ imaginis cõformitate: in eiuſdẽ regni ꝑticipatiõe. Preter hec autẽ ꝓdicatorẽ aſſimilauit filio ſuo/ in eiuſdẽ officij ſuſceptiõe. De ꝑmo/ Ro. viij. f. Quos ꝓdeſtinauit ⁊ ꝓſciuit cõformes fieri imaginis filij ſui. De ſecũdo/ Ro. viij. c. Heredes quidẽ dei coheredes aũt chriſti. De tertio. Ṫ. lxj. a. Spũs dñi ſuper me eo ꝙ vnxerit me: ad annũciandũ mãſuetis miſit me. s Et nõ cognouiſti me. Hic redarguitur ꝓdicator de ingratitudine ꝑ quã non agnoſcit deum: vel de inani gloria. Roma. j. c. Cum cognouiſſent deũ/ non ſicut deum glorificauerunt aut gratias egerunt: ſed euanuerunt in cogitatiõibus ſuis: et obſcuratum eſt inſipiens cor eorum. j. Corinth. j. c. Quia in dei ſapiẽtia nõ cognouit mũdꝰ ꝑ ſapiẽtiã deũ/ placuit deo

Pſ. 104. Al. ⁊ officiũ Pſ. 106. Pſ. 16. Al. ⁊ peccator

 ꝑ ſtulticiã

a Ego dñs: ⁊ nō eſt amplius.
b Extrā me nō eſt deꝰ. Accin-
c d xi tē ⁊ non cognōuiſti me: vt
e ſciāt hi q̄ui ab ortu ſolis et q̄
f ab occidēte: q̄m̄ abſq; me nō
g ē deꝰ. Egō dñſ ⁊ nō ē alt̄ deꝰ
h i formāns lucē ⁊ creāns tene-
k l bras: faciēns pacē ⁊ creāns
m malū. Egō dñs faciēs omia

n hec. Rorāte celi deſup ⁊ nu-
o p bēs pluant iuſtū: apiat terra
q r ⁊ germinet ſaluatorē: ⁊ iuſti-
s cia oriat̄ ſimul. Egō dñs cre
t aui eū. Ue qui cōtradicit fa-
v ctori ſuo: teſtā de ſamijs ter-
x re. Nūquid dicit lutum figu
y lo ſuo / quid facis: et opus
z tuum abſq; manibus eſt?

B a Ego dñs ⁊ nō ē amplꝰ / vl' alꝰ .i. nō ſunt plures dij.
b Extra me nō eſt deꝰ. Extra dicit q2 pater i filio ⁊ filꝰ
i patre ⁊ ſpūſſanctꝰ i vtroq; c Accinxi te / virtute magna:
q̄ſi virū ſtrenuum ⁊ bellatorē feci. d Et nō cognouiſti
me .i. cognoſcere te nō oſtēdiſti. Et h̄ inq; feci tibi: e Ut
ſciant hi q̄ ab ortu
Al.alius ſolis ⁊ q̄ ab occi-
dente .i. oēs ex qua-
cūq; parte ſint mūdi.
f Q̄m̄ abſq; me
nō eſt deꝰ. Sciāt h̄
ſcʒ per annūciationē
Al.nō bʒ+deꝰ tuā. Un̄ Eſdras dicit
cyrū ſcripſiſſe omibꝰ
24.q.3.c.q̄dā. gentibꝰ nō eſſe deum
&.colliciani niſi deū iſrl'. Uel ſciāt
hoc ꝑpt̄ mirabilē ꝑpl'i
liberationē. g Ego
dñs ⁊ nō eſt alter
deꝰ. Alter i eſſentia: licʒ alt̄ in ꝑſona. h Formās lucē: diē /
ad litterā: vel ꝑpl'i liberationē. i Et creans tenebras .i.
noctē vel aduerſitatē: k Faciēs pacē .i. cōcordiā. l Et
creans malū .i. diſcordiam ꝑmiſſiue. Uel / malū / pene in
culpa: qd̄ nulla ſua natura ſubſiſtit: vt dicit Gregꝰ. hic i Glo.
Ergo malū culpe nō habet aliquā naturā. Ad idē facit illud
Hiero. ſup Oſee. iiij. Iniquitas ſubſtantiam vel naturā non
hʒ. Sʒ ꝯ dic̄ Augꝰ. q malū nō coaleſcit niſi i bono: ḡ hʒ natu-
rā q̄ malū coaleſcit in bono nature: ⁊ eſt corruptio eiꝰ. Sʒ h̄
nō ē natura mali ſed boni. m Ego dñs faciēs oīa hec /
ꝑdicta. n Rorate celi deſup Hic deſcribit cyri natiuita-
tē / oſtēdēs q gr̄a dei cōceptꝰ ſit: ſm̄ iudaicā expoſitionē: ſm̄
veritatē ṽo ꝓphetie deſcribit chriſti natiuitatē. Un̄ dic̄: Ro-
rate celi deſup ⁊ nubes pluāt iuſtū .i. cyrū: q2 ſicut ex
rore deſup veniēte ⁊ pluuia ex nubibꝰ ꝓfluēte terra fecūdat̄ ⁊
germiat: ſic dono celeſtis gr̄e cōcipiat̄ cyrus / ⁊ naſcat̄ ad re-
laxandā captiuitatē ꝑpl'i mei: qui iuſtus dicit̄: q2 fecit iuſticiā
de chaldeis. p Apiat̄ terra. Hoc dicit vt nō credat̄ cyrus
eſſe angelꝰ vel deꝰ / ſed hō purꝰ. q Et germiet ſaluato-
rē .i. cyrū ꝓducat: q̄ ſaluabit ꝑpl'm meū a captiuitate. r Et
iuſticia oriat̄ ſimul .i. orieť: q2 tam gentibꝰ q̄ȝ iudeis iuſte
impabit. s Ego dñs creaui eū .i. cyrum. t Ue qui
cōtradicit factori ſuo. Sciebat dñs q iudei nō crederēt
ꝑdicta .ſ. q de manu tātoꝝ ⁊ tā potētiū poſſēt liberari p cyrū:
qd̄ erat cōtradicere factori ſuo .i. q̄ ꝓmittebant̄ a deo. Que
cōtradictio talis ē / ac ſi teſta fictilis fictori ſuo ꝯtradicat: idō ta
les redarguit dicēs: Ue / iudeis / q̄ ꝯtradicūt factori ſuo
.i. deo / dicētes ꝑdictā liberationē nō poſſe fieri. Et illi ſupple
q̄ cōtradicūt: ſūt q̄ſi / v Teſta de ſamijs terre / facta. Sa-
mos ciuitas eſt vbi ars figuloꝝ reperta eſt. x Nūquid di
cit lutū figulo ſuo q̄d facis / o figule? Et nūquid dicit
y Opus tuū / o figule: z Abſq; manibꝰ eſt .i. tu hoc
paras ac ſi eſſes ſine manibꝰ: quaſi idē eſt cōtradictio eoꝝ q̄
cōtradicūt ꝑdicte liberatiōi / ac ſi figulo ſic cōtradiceret lutū.
¶ Ue qui dicit patri
Myſtice ✠ p ſtulticiā ꝑdicationis ſaluos facere credentes. c Ac-
cinxi te / vt militē nouū gladio ſpūs: qd̄ eſt verbū dei: Eph.
vlt. c. d Et nō cognouiſti me: quia fructū ꝑdicatio-
nis / ſtudio vl' ingenio tuo vl' diligētie tue imputaſti. Et ideo
dñs recte talibꝰ in torneamēto ꝑdicationis aufert auxiliū ſuū
Ps.88. tanq; ingratis militibus. Ps. Auertiſti adiutoriū gladij eius
⁊ nō es auxiliatus ei in bello. g Ego dominꝰ et nō eſt
alter: formans lucē ⁊ creans tenebras. Dominꝰ for-
mat lucē: quia bonis dat gratiā ⁊ naturā: ſed creat tenebras:
quia malis tm̄ dat naturā. Eccl. xxiiij. a. Ego feci in celis vt
oriret̄ lumen indeficiens: ⁊ ſicut nebula texi omnem carnem.
k Faciens pacē ⁊ creans malū / pene nō culpe. Pax
idē eſt qd̄ lux: ⁊ malū / qd̄ tenebre. De malo pene / Iudic. vj.
c. Si dñs nobiſcū eſt: cur ergo apprehenderūt nos hec mala?
Iob. ij. c. Si bona ſuſcepimus de manu dñi: mala aūt quare
nō ſuſtineamus? Prouer. xx. c. Malū eſt / malū eſt dicit om-

nis emptor: ſed cū receſſerit gloriabit̄. Ps. Nō mouebor a Ps.9.
generatiōe in generationē ſine malo. Et alibi: Circūdederūt Ps.39.
me mala quoꝝ non eſt numerꝰ. Luc. xvj. f. Fili recordare q2
recepiſti bona i vita tua: ⁊ laçarus ſimiliter mala. m Ego
dñs faciēs oia hec. Eccl. xj. b. Bona ⁊ mala / vita ⁊ mors
pauptas ⁊ honeſtas a
deo ſunt. n Rora-
te celi deſup. Hic B
orat eccleſia aduentū
filij: qui ſolo rore cele-
ſtis gratie / nō opatiōe
nature / quaſi furtim
deſcēdit in aluū virgi-
nis. Un̄ Numeri. xj.
b. Cū deſcenderet no- Roma.9.a.
cte ſup caſtra ros / de-
ſcēdebat parit̄ ⁊ man.
Deut. xxxiij. d. Ocu-
lus iacob in terra fru-
mēti ⁊ vini: celiq; caligabūt rore. Is. xxvj. d. Ros luc' / ros tuꝰ
⁊ terrā gigantiū detrahes in ruinā. Et. ī. lv. c. Quō deſcēdit
imber ⁊ nix de celo: ⁊ illuc vltra nō reuertit̄ / ſ; iebriat ⁊ ifūdit
terrā ⁊ germinare eam facit / ⁊ dat ſemen ſerenti ⁊ panē come-
dēti: ſic erit verbū qd̄ egredieť de ore meo .i. filꝰ. Oſee. xiiij.
c. Ero quaſi ros: ⁊ iſrael germinabit ſicut liliū. o Et nu-
bes pluant iuſtū. Ps. Deſcēdet ſicut pluuia in vellus: et Ps.71.
ſic̄ ſtillicidia ſtillantia ſup terrā. Itē Ps. Pluuiā voluntariā Ps.67.
ſegregabis deꝰ hereditati tue. Iob. xxxviij. c. Quis ē pluuie
pater: aut quis genuit ſtillā roris? p Apiat̄ terra .i. bea-
ta virgo p cōſenſum cordis / nō p fractionē corporis. q Et
germinet ſaluatorē .i. chriſtū qui ſaluū fecit populū ſuū
a peccatis eoꝝ: Matth. j. d. De hoc Deut. xxviij. a. Apiat
dñs theſaurū ſuū optimū celū: ⁊ pluuiā tribuat t̄re ſue. Ps.
Bn̄dixiſti domine terrā tuā: q̄ maledicta .ſ. erat: Geñ. iij. c. Ps.84.
r Et iuſticia oriat̄ ſimul. Daniel. ix. f. Septuagita heb-
domades abbreuiate ſūt ſup ꝑpl'm tuū ⁊ ſup vrbē ſanctā tuā:
vt cōſumet̄ ꝑuaricatio: ⁊ finē accipiat pctm̄: ⁊ deleat̄ iniq̄tas:
⁊ adducat̄ iuſticia ſēpiterna: ⁊ impleat̄ viſio ⁊ ꝓphetia: ⁊ vn-
gat̄ ſanctuſſanctoꝝ. s Ego dñs creaui eū / ſm̄ hūani-
tatē. Eccl. j. a. Primo omniū creata ē ſapiētia. Et. ī. b. Ipſe
creauit illā in ſpirituſancto. t Ue qui contradicit fa-
ctori ſuo. Scriptura ſepe vbi loquit̄ de ꝑmo aduentu / ſta-
tim cōtra rebelles iuehit̄. Un̄. ī. l. c. cū dixiſſet: Faciē meā nō
auerti ab increpātibꝰ ⁊ cōſpuentibꝰ in me: ſubiungit: Stenꝰ
ſimul: Quis eſt aduerſariꝰ meus? Ideo etiā hic ꝓpheta poſt
filij incarnationē inuehit̄ cōtra blaſphemātes iudeos ⁊ alios
peccatores: Ue qui contradicit factori ſuo. Hoc fa- Moraliter
cit quicūq; negat filiū veniſſe in carnē. Itē moraliter. hoc
facit quicūq; ꝑlato ſuo p inobedientiā contradicit. Titū. j. c.
Multi inobedientes quos oportet redargui. j. Reg. xv. c.
Quaſi peccatū hariolādi eſt repugnare: ⁊ quaſi ſcelus idola-
trie nolle acquieſcere. Deut. xxj. d. Si genuerit homo filium
cōtumacē ⁊ proteruū qui nō audierit patris ac matris impe-
riū: ⁊ coercitus obedire cōtempſerit: apprehendēt eum ⁊ du-
cent eū ad ſeniores ciuitatis illiꝰ ⁊ ad portā iudicij / dicētq; ad
eos: Filius noſter iſte ꝓteruus ⁊ cōtumax eſt: monita noſtra
audire ꝯtemnit: comeſſatiōibꝰ vacat ⁊ luxurie atq; ꝯuiuijs: la-
pidibꝰ eū obruet oīs ꝑpl'us ciuitatis ⁊ morieť. v Teſta de
ſamijs terre. ī. lxiiij. c. Pat̄ noſter es tu: nos ṽo lutū. Eccl.
x. b. Quid ſupbis t̄ra ⁊ cinis? x Nūquid dicit lutū fi-
gulo ſuo q̄d facis .i. hō deo: vl' ſubditꝰ ꝑlato? Arguit q̄ſ-
dā q̄ nolūt obedire ꝑlatis niſi dicat̄ eis ratio iuſſionis: etſi fa-
ciant / iudicāt tñ de ꝑlati iuſſiōe q indiſcreta vl' maliciosa ſit.
Sed verus obediēs habet volūtatē ꝑlati ꝓ rōne. Act. ix. a.
Dñe q̄d me vis facere? Sap. xij. b. Quis dicit tibi q̄d feciſti:
aut q̄s ſtabit ꝯ iudiciū tuū? y Et opus tuū abſq; ma-
nibꝰ ē. Hoc dicūt iudei / q̄ dicūt filiū nō eē eiuſdē potētie cū
patre. Hoc etiā pōt dici quibuſdā ꝑlatis: qui tm̄ ꝑcipiūt ⁊ ni-
hil faciūt: totū opus eoꝝ eſt ꝑcipere: ore faciūt oia / nihil ma-
nibꝰ ſuis. De q̄bꝰ dr̄ Matth. xxiij. a. Dicūt ⁊ nō faciūt. Sic
✠ magiſter latomoꝝ

[Gloss, left column]

a Ue ꝙ dicit patri qd generas: ꝛ matri quid parturis: Nota/anteꝗ cyꝛꝰ ꝯciperet̄ multi barioli dicebāt patri et matri/ ꝙ multa mala facturus erat cyꝛus: et ideo meliꝰ eſſet ſi nō generaret̄: quibꝰ loquit̄ dn̄s vel ꝓpheta/ dicēs: a Ue ei/ qui dicit patri/ cyꝛi: b Quid generas: q. d. ad qd generas cyꝛū: c Et mīri/ cyꝛi: d Quid parturis. i. ad quid parturis cyꝛum: q. d. ve eis ꝙ ꝓhibent patri ꝛ matri cyꝛi generare eū/ cū ego ꝑdixerim hoc de eo. e Hec dicit dn̄s ſanctus iſrl̄. i. ſanctificās iſrl̄. f Plaſtes eius. i. formatoꝛ cyꝛi. g Uētura interrogate me ſup filios meos/ o iudei nō idola. h Et ſup opꝰ manuū meaꝝ mādate mihi. i. requirite ꝑ nūcios veſtros ſacerdotes ꝛ ꝓphas ꝗ ventura ſint vobis: ꝛ que facturꝰ ſum ꝓ vobis. i Ego feci terrā: ad litterā: k Et hominē ſup eam/ tanꝗ dn̄m: l Creaui ego: Gen̄. j. d. m Man̄ mee tetēderūt celos. i. ego feci celos tenues ꝛ ſubtiles/ ac ſi eos manibꝰ extēdiſſem. n Et omī militie eoꝝ mādaui. i. ſtellis et angelis ꝑcepi qd agere debeant.

Tertia pars o Ego ſuſcitaui eū. Tertia ps in qua dn̄s iudeoꝝ ꝓſperitatem deſcribit. Deſcribit̄ aūt hec ꝓſperitas multipliciter. Primo i ciuitatum redificatiōe: ibi: Ipſe edificabit ciuitatē. Secūdo/ licꝫ ſit ordo ꝑpoſterꝰ/ in ꝑpli liberatiōe: ibi: Et captiuitatē meā. Tertio/ in oīm bonoꝝ mltiplicatiōe: ibi: Laboꝛ egypti. Quarto/ in ꝑpetua ſecuritate: ibi: Iſrl̄ ſaluatꝰ ē. Dic ḡ: o Ego ſuſcitaui/ vl̄/ ſuſcitabo eū. i. cyꝛū: p Ad iuſticiā/ faciendā de babylonijs ꝛ chaldeis. q Et oms vias eiꝰ dirigā: vt ꝟ qd̄ ꝑdixi de eo cōtingat ei. r Ipſe edificabit ciuitatē/ hierl̄m: ꝗ ciuitas dī antonomaſice. i. redificari ꝑcipiet. s Et captiuitatē meā. i. iudeos meos ꝗs in captiuitatē duci ꝑmiſerā: t Dimittet/ liberos redire i patriā: v Nō i ꝑcio neꝗ i munerībꝰ: et ita apparebit ꝙ nō ꝑ munera ſua dimittent̄ iudei: ſꝫ ꝓpter meā volūtatē: x Dic dn̄s exercituū: ꝗ ꝟ potēs ē facere: ꝛ cui credēdū eſt. y Hec dic dn̄s deꝰ. Hic deſcribit ꝓſꝑitatē iudeoꝝ ꝛ dignitatē de captiuitate reuerſoꝝ. Multi em̄ de egypto ꝛ de alijs regiōibꝰ i quibꝰ fuerāt iudei diſpſi/ redierūt cū eis/ ꝛ facti ſūt eis ſerui. Et ꝟ eſt qd̄ dicit: z Laboꝛ egypti et negociatio ethiopie: id eſt negociatores de ethiopia: a Et ſabaim viri ſublimes. i. viri potentes ꝛ nobiles de ſaba: b Ad te tranſibūt/ vt tecum redeant hieroſolymā viſa proſperitate tua. c Et tui erunt ſerui/ et tributarij. d Poſt te ambulabūt: quaſi ſerui poſt dominū ſuū.

Moraliter * magiſter latomoꝝ chirothecas habēs ꝛ virgā in manu/ ꝑcipit ꝛ nihil facit: ꝛ tn̄ in veſpe plus habet ꝙ alij: ſic ꝑlatus hmōi minꝰ facit ꝛ plus expēdit ꝙ dimidia ps couētꝰ. a Ue

Myſtice ꝗ dicit patri qd generas. i. ꝗ negat deū patrē filiū chriſtū genuiſſe ſm diuinitatē: ꝛ beatā virginē pepiſſe eū ſm humanitatē.

Moraliter Moraliter/ aūt hoc eſt ꝯ ꝓhibētes ꝑdicationē. a Qui patri/ ſpūali. i. ꝑdicatori: b Et matri/ ꝓhibēt filios deo generare. Qꝛ paẗ ſit ꝑdicatoꝛ dī. j. Corl̄. iiij. d. Per euāgeliū i chriſto ego vos genui. Qꝛ aūt ſit maẗ/ dī Gal̄. iiij. c. Filioli mei ꝗs iterū ꝑturio. Prouerb. iij. d. Noli ꝓhibere bn̄facere eū ꝗ pōt: ſi vales ꝛ ipſe bn̄fac. e Hec dicit dn̄s

Myſtice ſanctꝰ iſrl̄. i. ſanctificatoꝛ fideliū ꝑ grāꝫ: f Plaſtes eiꝰ. i. formatoꝛ ſiue reformatoꝛ cōfigurās eos corꝑi claritatis ſue ꝑ gloriā. g Uentura interrogate me ſup filios/ veſtros. Hoc dī mulieribꝰ ꝗ a vetulis ꝛ ſortilegis ꝗrūt ꝗ ventura ſūt filijs ſuis: maxie cū infirmant̄. De quibus dictū eſt. ſ. viij. d. Cū dixerint vob ꝗrite a phytonibꝰ ꝛ diuinis: nūqd nō ꝑplus a deo ſuo requiret viſionē ꝓ viuis ꝛ mortuis: Ad legē magiſ

[Text]

a Ue qui dicit patri/ quid ge-
b nerās: ꝛ matri qd parturis:
c Hec dicit dominꝰ ſanctus
f g iſrael plaſtes eius. Uentura
interrogate me ſuper filios
h meos: ꝛ ſuper opus manuū
i meaꝝ mādate mihi. Ego feci
k l terrā: et hominē ſup eā creaui
m ego. Manꝰ mee tetenderūt
n celos: ꝛ omī militie eoꝝ mā-
o p daui. Ego ſuſcitaui eū ad iu-
q ſticiā: ꝛ oms vias eiꝰ dirigā.
r Ipſe edificabit ciuitatem
s t et captiuitatē meā dimittet:
v nō in ꝑcio neꝗ in muneribꝰ
x y dic dn̄s exercituū. Hec dic
z dn̄s deus: Laboꝛ egypti et
a negociatio ethiopie ꝛ ſabaī
b viri ſublimes ad tē trāſibūt
c d ꝛ tui erūt. Poſt tē ābulabūt:

[Gloss, right column]

ꝛ teſtimoniū. h Et ſup opa manuū meaꝝ mandate mihi. Hoc dicit ꝑdicatoribꝰ vt mādent dn̄o. i. reqrāt ab eo ꝑ nūcios orationū ſuarū/ quō penitētes ꝗ ſup opa ſua ꝗs ipſe facit i couerſiōe ſua/ debeāt regere ꝛ nutrire. ſ. ſicut nutrix infātulū ſuū. j. Theſſal̄. ij. b. Facti ſumꝰ paruuli i medio veſtꝝ tanꝗ ſi nutrix foueat paruulos ſuos/ ſꝫdiẗ effundāt. i Ego feci terrā. i. terrā viuētiū: vel terrā iſtā materialē: k Et hoiem ſup eā creaui ego: vt eēt ſup eā vt dn̄s ꝛ poſſeſſoꝛ vtriuſꝗ: nō i ea ſepultꝰ: vt ſūt auari: ꝗ ſolis tꝑalibꝰ vacāt: vt talpe. Matth. v. a. Beati mites: qm̄ ipſi poſſidebūt terrā. Al. ꝟ mea Al. ꝟ deus m Manꝰ mee extēderūt celos. Manꝰ dn̄i/ ſꝫ benignitas ꝛ ſapiētia: ꝗ extēdūt celos. i. celeſtes viros ad bonos ꝑ ꝯgratulationē: ad malos ꝑ cōpaſſionē: ad indoctos ꝑ inſtructionē: ad doctos ꝑ conſultationē: ad pigros ꝑ excitationem: ad feruētes ꝑ moderamentū feruoꝛis ſui: ad diuites ꝑ orationū inſtantiā: ad paupes ꝑ miſericordiā ꝛ elemoſynaꝝ largitionē. j. Cor̄. ix. c. Cū eſſem liber ex omnibus/ omniū me ſeruū feci: factꝰ ſum iudeis tanꝗ iudeus: his qui ſub lege ſunt ꝗſi ſub lege eſſem: his qui ſine lege erāt tanꝗ ſine lege eſſem: factꝰ ſū infirmis infirmꝰ/ vt infirmos lucrifacerē: Omnibꝰ oīa factꝰ ſum: vt oms facerē ſaluos. n Et omī militie eoꝝ mādaui. Militia celoꝝ ſūt miſtri ꝛ coadiutores ꝑlatoꝝ: qbꝰ mādauit dn̄s vt bonū erga dn̄os ſuos ſꝑ augeāt ꝛ malū diminuāt: vt cauſas pupilloꝝ ꝛ viduaꝝ defendāt: vt dn̄os ſuos ſemꝑ ad meliora cōmoneāt. Sed hodie totū fit ecōtrario. ſ. xix. b. Sapientes conſiliarij pharaonis dederūt conſiliū inſipiēs. Prouer. xxix. b. Princeps qui libēter audit verba mendacij: oms habet miniſtros impios. o Ego ſuſcitaui eum ad iuſticiā. Filius dei occiſus ē ꝓpẗ delēda peccata noſtra: ſed ꝓpter iuſticiā noſtrā faciendā reſuſcitatꝰ eſt. Roma. iiij. d. Mortuꝰ eſt ꝓpter delicta noſtra: ꝛ reſurrexit ꝓpter iuſtificationē noſtrā. Itē ꝑlatū ſuſcitat dn̄s ad iuſticiā faciendā/ nō vendendā. Sap. j. a. Diligite iuſticiā qui iudicatis terrā. q Et oms vias eius dirigā. Oms vias filij direxit dn̄s: qꝛ in omnibꝰ fecit bene et bonū: ſic ꝛ oēs vias boni ꝑlati dirigit deꝰ/ nec aberrare ꝑmittit. Ioſue. j. c. Noli timere quoniā tecū eſt dominꝰ deꝰ tuus in omnibꝰ ad queꝗ́ꝗ ꝑrexeris. r Ipſe edificauit vel/ edificabit ciuitatē. i. eccleſiā. Hec em̄ eſt ciuitas que ſup montē poſita non poteſt abſcondi: vt dicit̄ Matth. v. b. quā edificauit filius ex duobus parietibꝰ. i. ex iudeis ꝛ gentibus. s Et captiuitatē meā dimittet/ cyꝛus ſcꝫ. i. ꝑlatꝰ peccatores quos captos tenet diabolꝰ dimitti faciet. Un̄ ei dicit̄ Prouerb. xxiiij. b. Erue eos qui ducunt̄ ad mortē ꝛc. v Nō in ꝑcio neꝗ i muneribꝰ dicit dn̄s exercituū. j. lij. a. Gratis venūdati eſtl̄: ꝛ ſine argēto redimemi. y Hec dic dn̄ſ deꝰ: Laboꝛ egypti ꝛ negociatio ethiopie ꝛ ſabaim viri ſublimes ad te trāſibūt ꝛ tui erūt. Per hoc ſignificat̄ diuerſitas pctōꝝ ꝯuerſoꝝ ad fidē. Per egyptū intelligunt̄ luxurioſi. Egyptꝰ em̄ interꝑtat̄ meroꝛ vl̄ tenebre: et de luxurioſo ſcriptū eſt Prouerb. xiiij. b. Extrema gaudij luctus occupat: Ecce meroꝛ. Itē Iob. xxiiij. c. Oculꝰ adulteri obſeruat caliginē: Ecce tenebre. Et bn̄ dī/ laboꝛ: qꝛ magnꝰ laboꝛ ē mltis i querēdo pctm̄: Iux illud Hiere. ix. b. Ut inique agerēt laborauerūt. Per negociationē ethiopie intelligunt̄ auari: Negociatio em̄ ꝓprie auaris conuenit: qui etiā animas ſuas venales habēt: vt dī Eccl̄i. x. b. Ethiopie aūt dī ꝓpter nigredinē: qꝛ ſol auaricie exurit eos. Per ſabaim vel ſaba ꝗ interꝑtat̄ captiua/ ſignificant̄ ſuperbi: ꝗ ꝓprie captiuati ſūt ſub iugo diaboli: Ipſe em̄ ē rex ſup oēs filios ſupbie: Iob xlj. d. d Poſt te ambulabūt/ de virtute i virtutē/ donec Ps. 83. videāt deū

a vincti manicis pergent: et tē
b adorabūt teqꝫ dēpcabunt.
c d e Tm̄ in tē ē deꝰ: et nō ē abſqꝫ
f te deus. Vere tū es deꝰ ab/
g ſcōditꝰ: deꝰ iſrl ſaluator. Cō
h fuſi ſūt ⁊ erubuerūt oēs ſimꝉ:
i abierūt i ꝯfuſionē fabricato
k l res errorꝫ. Iſrael ſaluatꝰ ē in
m n dño ſalute eterna. Nō cōfun/
o demi ⁊ nō erubeſcetiſ vſqꝫ in
p ſeculū ſecli: Qꝛ hec dic dñs
q creans celos: ipſe deus for/
r s mās trā ⁊ faciēs eā: ipſe pla/
t ſtes eiꝰ. Nō in vanū creauit
v x eā: ſꝫ vt habitet formauit eā.
y z Egō dñs ⁊ nō ē aliꝰ: Nōn in
a abſcōdito locutꝰ ſum: in lō/
b co terre tenebroſo. Nōn di/
c xi ſemini iacob fruſtra quē/
d rite me: Egō dominus lo/
e quēs iuſticiā/ annūciāns re/
f g cta. Cōgregamini et venite:

B a Vincti manicis pgent.q.d. ita erūt tui ꝙ ſi etiā velis
eos ligare manicis: ſicut fit de captis in bello/ poteris bene.
b Et te adorabūt.i. te adorarent ſi velles: vel magnū ho/
norē tibi exhibebūt. c Teqꝫ depcabunt/ vt eos in ſer/
uos recipias/ dicētes: d Tm̄ in te ē deꝰ/ verꝰ: e Et nō
eſt abſqꝫ te deus.i.
nō eſt deꝰ niſi deꝰ vr.
Dicētes etiā: f Ve
re tu es deꝰ abſcō/
ditꝰ/ a nobis vſqꝫ huc.
g O/ deꝰ iſrl ſalua
tor.i. deꝰ q ſaluas iſrl.
Vel hec etiā oīa poſ/
ſunt intelligi de ipſo
pplo.q.d. ppheta vel
dñs: In tanta reuerē/
tia habebūt te ꝙ cre/
dent te eſſe deū: ⁊ non
eſſe aliū a te. h Cō/
fuſi ſūt. Hic loquit
ppha vel dñs/ vel etiā
pplus de gentibꝰ quibꝰ idola nihil pfuerūt/ dicēs: Confuſi
ſūt ⁊ erubuerūt oēs ſimul/ q ſpabāt in idolis: i Abie/
rūt in ꝯfuſionē fabricatores errorꝫ.i. idolorꝫ in qbꝰ er/
rauerūt. k Iſrl/ aūt/ ſaluatꝰ ē in dño.i.p dñm: vel in ſpe
quā de dño habebat. m Salute eterna.i. ſalute ppetua q
nunqꝫ deficiet. n Nō cōfundemi.q.d. ita cōfundant: ſed
vos o iudei nō ꝯfundemi: qꝛ deꝰ vr qd vobis pmiſit/ iplebit.
o Et nō erubeſcetis vſqꝫ in ſeculū ſeculi: qſi/ etſi ad
horā erubeſcatis pter captiuitatē/ nō tn̄ in eternū. Et oñdit
qſi duas cauſas qbꝰ ſecuri poſſūt eſſe ꝙ nō ꝯfundent: imo ꝙ
dñs faciet eis qd pmiſit. Prima ē: qꝛ dñs dedit eis trā opti/
mā quā ſine habitatoribꝰ nō relinquet. Secūda ē: qꝛ ipſe p/
miſit hoc q verꝰ ē in pmiſſis. Dic ḡ: Nō ꝯfundemi/ vt di
xi: p Quia hec dicit dñs creās celos/ ex nihilo. q
Ipſe deꝰ formās trā.i. creās terre formam.ſ. rotundam:
r Et faciēs eā: Ordo pposterꝰ: prius em̄ ē facere naturalit
qꝫ formare. s Ipſe plaſtes eius.i. ipſe eſt formator eiꝰ ⁊
plaſmator. t Nō in vanū creauit eā.i. trā: v Sed vt
habitet/ a pplo ſuo: x Formauit eā.ſ. terrā. Ecce pri/
ma cauſa. y Ego dñs ⁊ nō ē aliꝰ/ in eſſentia. z Nō in
abſcōdito locutꝰ ſū/ vobis de pſperitate pdicta. a In lo
co terre tenebroſo: ſicut idola q in locis occultis reſpōſa
dabāt: qſi/ nō pmiſi vobis hoc in abſcōdito: ſicut faciūt ho/
mines q volūt celare pmiſſa ſua: vel q nolūt pmiſſa ſoluere:
vel nō poſſūt. b Nō dixi ſemini iacob fruſtra qrite
me.i. nō pcepi iudeis ꝙ colāt me p nihilo: ſꝫ mlta bona pmit
to/ ⁊ faciā. Vel ſic: b Nō dixi ſemini iacob fruſtra.i. in
vanū: c Querite me: qꝛ ego nō pmiſiſſē eis tot bona ni/
ſi vellē eis dare. Et ex hoc poſſūt ipſi cognoſcere ꝙ nō pmiſi
eis in vanū pdicta. d Ego dñs loquēs iuſticiā/ nō do/
lū. e Annūciās recta/ vnde mihi credendū eſt. Ecce ſe/
Quarta pars cūda cauſa. f Cōgregami ⁊ venite. Quarta ps in qua
tangit cōuerſionem proſelytorum/ dicens: Cōgregamini/
cum iudeis reuertētibꝰ: g Et venite/ in terrā pmiſſiōis.
Et accedite ſimul
Aliter f Congregamini ⁊c. poteſt eſſe admonitio iudeis vt re/
uertantur. Data enim licentia redeundi a cyro: alij nolebant
redire: quia facti idolatre/ quaſi non credebant promiſſioni
domini: alij/ quia nolebant dimittere magnas poſſeſſiones
quas habebant inter gentes: vnde admonet eos propheta
vel dñs/ dicēs: f Cōgregami/ in vnū vt ſecuriꝰ redeatis:
g Et venite/ in terrā pmiſſionis. Venite/ dicit dominus:
vt oſtēdat ſe iturū
Myſtice videant deū deorū in ſion. Oportet enim platum pce/
dere: alioquin quomō ambulabūt poſt ipſum. Ioh.x.a. Bo
nus paſtor oues pprias vocat nomiatim ⁊ educit eas: ⁊ cum
pprias oues emiſerit/ ante eas vadit: ⁊ oues illum ſequunt.
a Vincti manicis pgent.i. vincti vinculis pceptorꝫ dei.
Ps.149. Ps. Ad alligandos reges eorū in compedibꝰ: ⁊ nobiles eo/
rum in manicis ferreis. Eccl.vj.c. Ne accidieris in vinculis

eius. Tamē vincula iſta ſtultis ſunt quaſi cōpedes: quia gra/
uia ſunt eis. Eccl.xxj.c. Compedes in pedibus ſtulto doctri/
na. Item vincti tribulatiōibus ad chriſtū tranſeunt. Unde.j.
Regl.xxij.a. Cōuenerūt ad dauid oēs q erāt i anguſtia cō/
ſtituti ⁊ oppreſſi ere alieno ⁊ amaro animo. Matth.xj.d. Ve
nite ad me oēs q la/
boratis ⁊ onerati eſtiſ
⁊ ego reficiam vos.
b Et te adorabūt/
dicētes: d Tm̄ in te
eſt deus: qꝛ filius in
patre: ⁊ pater in filio:
ſicut ipſe dicit/ Ioh.
xiiij.b. e Et nō ē
abſqꝫ te deꝰ: qꝛ ego
pater vnū ſumꝰ: dicit
filiꝰ Ioh.x.f. f Ve
re tu es deꝰ abſcō/ B
ditꝰ. O fili tu es deꝰ
i diuinitate: ſed abſcō/
ditus in humanitate:
Et pcipue in paſſione/ vbi tota eius potentia ⁊ diuinitas eiꝰ
latuit: quia expoſitus eſt inimicis. Abacuk.iij.a. Splendor
eius vt lux erit/ quo ad diuinitatē: cornua.ſ. crucis in manibꝰ
eius: ibi abſcōdita eſt fortitudo eius/ quo ad humanitatem et
paſſionē. In paſſione abſcōdit dñs potentiā ſuā/ dans exem/
plū patientie ⁊ hūilitatis.j. Pet.ij.d. Chriſtus paſſus eſt p
nobis/ vobis relinquēs exemplū vt ſequami veſtigia eiꝰ: qui
cum malediceret nō maledicebat: cū pateret nō cominabat.
g Deꝰ iſrael ſaluator. Saluator actu/ habitu et officio.
Actu. Vñ Matth.j.d. Ipſe ſaluū faciet populū ſuū a pecca
tis eorū. Habitu. Vñ hoc nomē ieſus qd interptat ſaluator/
impoſitū eſt ei anteqꝫ in vtero cōciperet: vt dicit Luc.ij.c.
imo ab eterno. Ab officio. Vñ Luc.xix.b. Venit filius ho/
minis querere ⁊ ſaluū facere qd pierat. h Cōfuſi ſunt ⁊
erubuerūt oēs ſimul: abierūt in cōfuſionē fabri/
catores errorꝫ.i. ſcribe ⁊ phariſei: qui finxerūt ab apoſtolis
chriſtū furtim ſblatū: Matth.xxviij.c. Qui crucifixerūt ieſū
ne pderēt locū ⁊ gentē: qd ſpecialiter ppt hoc pdiderūt. Vñ
Ioh.xj.f. Quid facimus: qꝛ hic homo multa ſigna facit: ſi
dimittimꝰ eū ſic oēs credent in eū: ⁊ venient romani ⁊ tollēt
noſtrū locū ⁊ gentē. k Iſrael.i. pplus chriſtianꝰ: l Sal/
uatus eſt in dño ſalute eterna: ad quā maxime via eſt
cōfeſſio. Iob.xiij.c. Vias meas i cōſpectu eius arguā: ⁊ ipſe
erit ſaluator meꝰ. n Non cōfundemi ⁊ nō erubeſce/
tis vſqꝫ in ſeculū ſeculi. Iobel.ij.f. Non cōfundet po/
pulꝰ meus vſqꝫ in ſempiternū. p Quia hec dicit dñs
creans celos: Ipſe deus formās terrā ⁊ faciēs eā.
Celis.i. ſanctis ſufficit creatio: ſed terra.i. peccator idiget for
ma ⁊ factura. Eph.ij.b. Ipſiꝰ ſumꝰ factura/ creati in chriſto
ieſu. Ro.vj.c. Obediſtis ex corde in eam formā doctrine in
qua eruditi eſtis. s Ipſe plaſtes eius.i. terre/ ad litterā:
vel hūani generis: vel eccleſie: vel beate virginis. De prima
terra: Gen.j.a. In pncipio creauit deꝰ celū ⁊ trā. De ſecūda
Gen.ij.b. Formauit deꝰ hoīem de limo tre. De tertia. Ps.
Operatus eſt ſalutē in medio terre.i. cōmunit toti eccleſie. De Ps.73.
quarta. Ps. Terra nr̄a dabit fructū ſuū. t Non in vanū Ps.84.
creauit eā/ deꝰ.i. terrā viuentiū: vel ecclīā: vel beatā ꝟginē:
v Sed vt habitet/ ab angelis ⁊ ſanctis glificatis: vel a
filio dei p vltima tra. y Ego dñs ⁊ nō eſt aliꝰ: Nō in
abſcōdito locutꝰ ſum: in loco terre tenebroſo. Iob
xviij.d. Ego palā locutꝰ ſū: ⁊ i occulto locutꝰ ſū nihil. Sic ⁊
ſui. Matth.x.c. Qd i aure auditis pdicate ſup tecta. b Nō
dixi ſemi iacob fruſtra qrite me: qꝛ regnū celorꝫ pmit/
to. Et tn̄ ſi nihil pmitteret/ nihilominꝰ eēm qredꝰ. Fruſtra
dicit/ qñ eiꝰ finis ē extra ipſū: ſꝫ ipſe ē ⁊ in ipſo. Oſee.v.b. In
gregibꝰ ſuis vadēt ad qrendū dñm ⁊ nō inuenient. d Ego
dñs loquēs iuſticiā.i. pmittēs bonis pmia: ⁊ malis pe/
nā. e Annūciās recta/ me.ſ. redditurū vnicuiqꝫ ſm opa
ſua. Ps. Rectū eſt verbū dñi ⁊ oīa opa eius in fide. f Cō/ Ps.32.
gregamini ⁊ venite/ o vos gentes: qꝛ iudei nolūt venire.
Et accedite ſimul

a Et accedite ſimul/ ad me per cultus mei ſuſceptionē: b Qui ſaluati eſtis de gentibꝰ .i. vos gentiles q̄ iudaiſmū recepiſtis: qḋ erit vobis cauſa ſalutis. c Neſcierunt q̄ leuāt ſignū ſculpture ſue .i. illi q̄ ſimulacra ſculpta leuabant in altū vt adorarent ea/ neſciebāt q̄d faciebant ꝑus.

e Et rogāt deum nō ſaluantē: id eſt qui rogāt idolū qḋ nō ſaluat: nec ſaluare poteſt: Illi inq̄ neſcierūt quid faciebant. Al. ter

Aliter vt oſtēdat ſe iturū cū eis. a Et accedite ſimul/ vnuſquiſq̄ ad locū ſuū: vel ad tēplū reedificādū. Vos inq̄/ b Qui ſaluati eſtis de gētibꝰ .i. liberati de manibus gentiū: in quibꝰ q̄ſi peribatis. c Neſcierūt .i. nō intellexerūt: vel ſcire noluerūt

a b et accēdite ſimul qui ſaluāti
c eſtis de gentibꝰ. Neſciērunt
d q̄ lēuāt ſignū ſculpture ſue:
e τ rogānt deū non ſaluantē.
f Annūciāte et vēnite et cōſi
g h liāmini ſimul. Quis āuditū
i k fecit hoc ab initio? Extūnc
l m ꝓdixi illūd. Nūqūid nō ego
n o dn̄s: τ nō ēſt vltra deꝰ abſq̄
p q me? Dēus iuſtꝰ τ ſaluāns nō
r s ēſt ꝓter me. Cōuērtimini ad
t v me ēt ſalui eritis ōm̄s fines
x terre: q2 ēgo deꝰ τ nō ē aliꝰ. In
y memētipſo iuraui: egredietꝰ
z dē ore meo iuſticie v̄bū: τ nō
a b rēuertetꝰ: quiā mihi curuabitꝰ
c om̄e genu: et iurābit omnis
d lingua. Ergō in dn̄o dicēt:
e f Mee ſūt iuſticie τ impēriū.
g h Ad ēū vēniēt: et cōfūndentꝰ
i k om̄s q̄ repugnāt ei. In dn̄ō
l iuſtificabitꝰ τ laudābitꝰ omne
m ſemē iſrl̄. Ca. XLVI.
n C Onfrāctus eſt bel:

ſcꝫ ꝓmiſſionē meā implendā eſſe. d Qui leuāt ſignum ſculpture ſue: τ rogāt deū nō ſaluantē/ idolatre. q. d. illi qui colūt idola/ nolūt credere mee ꝓmiſſioni. f Annūciate/ vos iudei aliis liberationē: g Et venite τ cōſiliamini ſimul .i. accipite conſiliū q̄d facturi eſtis. i Quis auditū fecit hoc ab initio .ſ. conuerſionē gentiū ad iudaiſmū: vel reuerſionē iudeoꝝ de captiuitate. k Extūc .i. ab antiquo: l Predixi illud/ ore ꝓphaꝝ. m Nūquid nō ego dn̄s/ qui ſic ꝓdico futura anteq̄ fiant. n Et nō eſt vltra deꝰ abſq̄ me .i. nō ē aliꝰ o Deꝰ aliqs ꝓter q̄ ego. p Iuſtꝰ/ in peccatoꝝ punitione: q Et ſalnās/ in bonoꝝ retributiōe: r Nō eſt ꝓter me/ deus .ſ. s Conuertimini ad me et ſalui eritiſ .i. ꝯuertimini ad me colendum o vos gentes τ ſaluabo vos: v Om̄s fines terre: id eſt qui habitatis in omnibꝰ partibꝰ mūdi. Vel ſic: s Conuertimini ad me .i. reuertimi ad t̄rā meā τ templū: t Et ſalui eritis/ ab hoſtiū impugnatiōe. v Om̄s fines terre .i. o vos iudei q̄ in omnibꝰ finibꝰ mūdi diſꝑſi eſtis. y In memetipſo iuraui .i. imobiliter ſtatui. z Egredietꝰ de ore meo iuſticie verbū. Qḋ eſt: Sicut ſeruiſtis gentibꝰ in terra ſua: ita ipſi ſeruiēt vobis in terra veſtra. a Et non reuertetꝰ/ ad me vacuū: b Quia mihi curuabitꝰ om̄e genu .i. aliqui de omni genere hominū cōuertentꝰ ad iudaiſmū: τ adorabūt me flexis genibꝰ. c Et iurabit oīs lingua/ mihi in nomine meo. q. d. mihi reddet iuramenta ſua. d Ergo in dn̄o dicēt .i. a dn̄o/ vel in ꝑſona dn̄i: e Mee ſūt iuſticie τ impiū .i. ei iuſticia eſt a dn̄o q̄ ita facit ꝑmutatim ſeruire gentes iudeis q̄ ꝑus ſeruierāt ipſis. Vel dicūt h̄ iudei i ꝑſona ꝓpria: Mee ſūt iuſticie τ impiū .i. cultꝰ legl̄ meꝰ ē: τ ius regni meū ē. g Ad eū .i. ad deū colēdū: h Venie̅t/ ꝓſelyti. Al/ g Ad eū .i. ad ꝓpꝛiū iudeoꝝ: h Venient gentes ad eundū cū eis in terrā ſuā τ ſeruiēdū eis. i Et cōfundentꝰ oēs q̄ repugnāt ei .i. oēs q̄ repugnāt dn̄o/ nolētes adherere cultui eiꝰ: vel qui repugnāt iſraeli impedientes tēpli edificationē. k In dn̄o iuſtificabitꝰ .i. a dn̄o iuſtificabitꝰ: vl̄ i cultu dn̄i iuſtꝰ ꝓdicabitꝰ. l Et laudabitꝰ om̄e ſemē iſrl̄ .i. oēs iudei laudabuntꝰ a vicinis ſuis.

Myſtice a Et accedite ſimul q̄ ſaluati eſtis de gentibꝰ. Cōgregami ꝑ fidē: τ venite ꝑ ſpē: accedite ꝑ charitatē q̄ ſaluati eſtis ꝑ filij paſſionē. c Neſcierūt q̄ leuāt ſignū ſculpture ſue: τ rogāt deū nō ſaluātē. Viri de idolatrl̄ noluerūt ſcire vocationē chriſti. Moraliter Moralitꝰ: Iactatores leuant ſigna ſiue vexilla ſua ꝑ iactantiā: e Et rogāt deū nō ſaluantē .i. humanū fauorē. f Annūciate/ o ꝓdicatores: g Et venite/ pctōres: h Et ꝯſiliami ſimul/ ꝑ vnanimitatē .i. Cor .j. b. Idipſū dicatis oēs: τ nō ſint i vob ſchiſmata. Phil. ij. a. Implete gaudiū meū vt idē ſapiatis eādē charitatē habētes/ vnanimes idipſū ſentiētes. i Quis auditū fecit hoc ab initio .i. ꝯuerſionē gētiū futurā i fide filij: k Extunc ꝓdixi illud. Gen. xlix. b. Ipſe erit expectatio gentiū. m Nūq̄d nō ego dn̄s: τ nō ē vltra deꝰ abſq̄ me: Hiere. x. b. Dn̄s deꝰ verꝰ ē: ipſe deꝰ viuēs τ rex ſēpitꝰ. Et. xvj. d. Oſt̄dā eis manū meā τ ꝟtutē meā .i. filiū: et ſcient q2 nomē mihi dn̄s. o Deus iuſtꝰ .i. iuſticia trēs: q Et ſaluās: id eſt miſcōia mulcēs. r Nō eſt ꝓter me/ aliꝰ. s Conuertimi ad me τ ſalui eritꝰ. Quidā habēt faciem corpis ad altare: ſ faciē cordis ad feneſtrā. Quidā manꝰ ad celū: ſed pedes ad pabulū: quoꝝ deꝰ venter eſt: τ glīa in ꝯfuſiōe. Phil. iij. d. x Quia ego deꝰ τ nō ē alius/ vt mentiuntꝰ heretici qui dicūt aīaꝫ creatā eſſe a bono deo: corpꝰ a malo deo. Ezech. viij. f. In oſtio tēpli dn̄i intꝰ veſtibulū τ altare q̄ſi viginti q̄nq̄ viri dorſa hn̄tes ꝯ tēplū dn̄i: τ facies ad orientē: τ adorabāt ad ortū ſolis. y In memetipſo iuraui. Heb. vj. d. Volēs deꝰ oſtēdere heredibꝰ ſuis imobilitatē ꝯſilij ſui intꝰpoſuit iuſiurādū. z Egredietꝰ de ore meo iuſticie v̄bū .i. filiꝰ q̄ v̄bū ē patrꝭ τ iuſtꝰ/ imo iuſticia ē. Ecci. xxiiij. a. Ego ex ore altiſſimi ꝓdiui: ꝓmogenita an̄ omnē creaturā. Vel/ v̄bū iuſticie/ dic ſententiā reprobo/ rū: Ite maledicti ꝛc. Matth. xxv. d. In primo aduētu exiuit v̄bū miſcōie: Agite penitētiā/ approping̃bit em̄ regnū celoꝝ: Matth. iiij. c. a Et nō reuertetꝰ/ donec obediētiā cōpleuerit: τ curſꝰ ꝓdicatiōis cōpletꝰ fuerit: b Q2 mihi curuabitꝰ oē genu: τ iurabit oīs lingua. Ro. xiiij. Viuo ego dicit dn̄s: q2 mihi curuabitꝰ om̄e genu: τ oīs lingua cōfitebitꝰ dn̄o. Deut. vj. c. Dn̄m deū tuū adorabis: τ illi ſoli ſerui es/ ac ꝑ nomē eiꝰ iurabis. Et. x. d. Iurabis in noīe illiꝰ: q2 ipſe eſt laus tua. Iſte ē mos chriſtianoꝝ/ genua flectere: qḋ iudei oīno nō faciūt: qḋ ē ſignū ſupbie. d Ergo i dn̄o dicēt/ chriſtiani: e Mee ſūt iuſticie: q̄ punio deliquētes: f Et imperiū/ qui rego τ remunero bn̄ militātes. g Ad eū venient: τ ꝯfundentꝰ oēs q̄ repugnāt ei. Hiere. xx. c. Qui ꝑſequūtꝰ me cadēt: τ infirmi erūt τ ꝯfūdentꝰ vehemēter: q2 nō intellexerūt opprobriū ſempiternū qḋ nunq̄ delebitꝰ. Mich. vij. d. Videbūt gentes τ cōfundentꝰ ſup omī fortitudine ſua. k In dn̄o iuſtificabitꝰ/ ꝑ fidē. Act. xv. b. Fide purificās corda eoꝝ ꝑ baptiſmū. Mar. xvj. d. Qui crediderit τ baptizatꝰ fuerit ſaluꝰ erit/ ꝑ penitētiā. Ezech. xviij. f. Quacūq̄ hora in gemuerit pctōr/ oīm iniq̄tatū eiꝰ nō recordabor. l Et laudabitꝰ/ non ad glīā ſuā: ſ dn̄i. Vn̄ Matth. v. b. Videāt opa v̄ra bona: τ glīficēt patrē v̄rm q̄ i celis ē. m Om̄e ſemē iſrl̄ .i. chriſtiani q̄ ſūt ſemē iſrl̄ ꝑ eiuſdē fidei vnitatē: τ ꝓmiſſiōis eiuſdē expectationē. Gal. iij. d. Si vos vnū eſtis in chriſto ieſu: ergo ſemen abrae eſtis ſ̄m ꝓmiſſionē heredes.

Roma. 14. b.

Al. ꝯcuruabūt omnia genua

Al. ꝯflatus

C Onfractus ē bel: cōtritꝰ eſt nabo. Expo. Ca. XLVI. Adhuc ꝓpheta circa liberationē iudeoꝝ τ deſtructionē babylonioꝝ narrandā moratꝰ. Et diuiditꝰ hoc capitulū in quattuor partes. In ꝓma parte idoloꝝ deſtructionē futurā ꝓdicit: τ eoꝝ impotentiā narrat. In ſecūda iudeis cultū idolatrie iproperat: ibi: Audite me domus iacob. In tertia parte iudeos monet ad penitentiā: ibi: Memē ote iſtud τ fundamini. In quarta τ vltima vt firmius ꝓdictā liberationē credāt: repetit de ortu cyri: ibi: Vocās ab oriēte auē. Propheta ḡ certꝰ de idoloꝝ deſtructiōe q̄ſi iā facta eſſet/ vtēs ꝓterito ꝓ futuro dic: n Cōfractꝰ ē bel .i. ꝯflabitꝰ τ redigetꝰ i maſſā. Et nota q̄ bel idolū erat babylonioꝝ

Myſtice: n Confractus eſt bel/ cōtritus eſt nabo. Bel interp̄tatꝰ vetuſtas: τ ſignificat auaros qui ardore τ labore cupiditatis

Myſtice

erat babylonioꝝ: qđ etiã ſaturnꝰ dictũ eſt: qđ poſtea ad alias gentes tranſlatũ / in tanta veneratione habitũ eſt vt ei etiã filios ſuos imolarent. a Cõtritus eſt nabo: aliud idolũ babylonioꝝ: Magis tamẽ ponit hic ꝑ interꝑtatiõe: Interꝑtat em̃ ꝓphetia vel diuinatio / ꝑ qđ intelligunt oĩa idola que ꝓphetabant vel reſpõſa dabant deſtruenda
Al. ✝facta eſſe. Septuaginta dicũt / dagon: qđ fuit idolũ philiſtijm. b Fracta ſũt ſimulacra eoꝝ. i. oĩa idola gentiũ in ꝓximo ſunt frãgenda. c Beſtijs ⁊ iumẽt / i. beſtialibꝰ hoibꝰ ſupple adorãda / non hoibꝰ. Vel ſic: Cõfracta ſũt ſimulacra beſtijs ⁊ iumẽtis / ſupple ſimilia: qꝛ in forma beſtiarũ ⁊ iumentoꝝ fabricata erãt: vl' q̃ ad litterã erant beſtie ⁊ iumẽta. Beſtias em̃ ⁊ iumẽta adorabant: ⁊ regio eorũ pleriſqꝫ oppidis ex beſtijs ⁊ iumentis que adorabãt nomia impoſuit: vt leonta a leone: vt dicit Glo. Simulacra dico / d Onera veſtra / o ſacerdotes qui portabatis ea / e Graui põdere. i. grauiter ponderãtia: f Uſqꝫ ad laſſitudinẽ / portantiũ ſacerdotũ. g Cõtabuerũt / idola: vel portãtes ea defecerũt: h Et contrita ſunt ſimul / idola. i. in puluerẽ redacta. Vel / Cõtrita ſunt ſimul / tam idola q̃ colẽtes ea. i Nõ potuerũt / idola: k Saluare portantẽ / ſe: ex q̃ apparet ꝙ nõ erãt dij ſicut credebant. l Et anima eorũ in captiuitatẽ ibit. i. ipſa animata vt credebatur. Vl' / aĩa eorũ. i. ſpũs ꝑſidens qui credebat eſſe anima eoꝝ. Vel / anima eoꝝ in captiuitatẽ ibit: nõ idoloꝝ / ſed eoꝝ qui colũt
Secunda pars ea. m Audite me domus iacob. Oſtẽſa deſtructiõe ⁊ impotẽtia idoloꝝ / hic redarguit iudeos idolatras: ⁊ maxie cõtra duas tribus / ⁊ cõtra reſiduos de decẽ tribubꝰ inuehit: qui. ſ. captiuatis alijs in aſſyrios remãſerũt / dicens: Audite me domꝰ iacob. i. vos de duabꝰ tribubꝰ: n Et oẽ reſiduũ domꝰ iſrael. i. vos q̃ de captiuitate decẽ tribuũ remãſiſtis. o Qui portamini a meo vtero: q̃ geſtamini a mea vulua. i. quos foueo ⁊ cuſtodio / ac ſi in meo vtero portaſſem ⁊ ĩ vulua cõcepiſſem: nõ ꝙ dñs hec habeat: ſed eſt anthropoſpathos. i. dñs loquit more humano. Vl' ꝑ hec intelligunt miſericordia dei ⁊ clemẽtia. Per vteꝝ ĩtelligit miſericordia / ĩ q̃ portant peccatores donec pariant deo ꝑ penitẽtiã: ꝑ vuluã clemẽtia dei / qua deus cõcipit expectare peccatores ad penitentiã. q. d. audite peccatores iudei quos ego diu expectaui ꝑ miſericordiã vt ab idolatria ceſſaretis: et benigne recipiã ꝑ clementiã ſi redire vultis. Vel põt exponi de exitu de egypto: o Qui portamini a meo vtero: ⁊ geſtamini a mea vulua. i. quos ego tãqꝫ fetũ cõceptũ ꝑ deſertũ vſqꝫ ad ẗrã ꝓmiſſiõis portaui: ⁊ q̃s ego peccantes ⁊ in deſerto ⁊ in terra promiſſionis ad penitentiã diu expectaui. p Uſqꝫ ad ſenectam / veſtrã: q Egoipſe ⁊ vſqꝫ ad canos / veſtros: r Ego portabo: id eſt cuſtodiã vos ⁊ expectabo. Vel / vſqꝫ ad ſenectã egoipſe: ⁊ vſqꝫ ad canos ego portabo. i. vſqꝫ finem mũdi ego ſuſtinebo vos: donec plenitudo gentiũ intrauerit: ⁊ tũc oĩs iſrael ſaluus fiat: ſicut dicit Roma. xj. d. s Ego feci / vos cum non eſſetis: t Et ego feram: id eſt expectabo. Vel / ego ferã / opprobria que facitis mihi: ſicut dicit in vulgari. v Ego portabo / vos ꝑ miſericordiã: x Et ſaluabo / ſi cõuerſi fueritis ꝑ penitẽtiã. Vel / ſaluabo. i. de captiuitate reducã.
Cui aſſimilaſtis
Myſtice ⁂ labore cupiditatis exuſti cito ſeneſcũt. Threñ. iij. a. Vetuſtã fecit pellem meam. Baruch. iij. b. Quid eſt iſrael ꝙ in
Ps. 17. terra inimicoꝝ es: inueteraſti in terra aliena. Ps. Filij alieni inueterati ſunt. Nabo / ſuperueniens: ⁊ ſignificat ſuꝑbos qui ſemꝑ volũt ſuꝑ alios venire ⁊ cẽ. Confringit aũt auarꝰ ĩ corpore per multiplicẽ negociationem: ſed conterit ſuperbus in corde: quia non ſemꝑ poteſt ꝑtingere ad altitudinẽ quã velle. Ẽ. ij. c. Dies domini ſuꝑ omnẽ arrogantẽ ⁊ ſuperbũ ⁊ humiliabit. Sap. xv. d. Omnes inſipiẽtes ⁊ infelices ſuꝑ modũ anime ſue ſuꝑbi ſunt. b Fracta ſunt ſimulacra eorũ: quia huic pereũt in morte diuitie / illi honores. Vel / Fracta

a b Cõtritus ẽſt nabo: ✝fractã ſũt
c ſimulacra eorum bẽſtijs et
d e iumẽtis. Onẽra veſtra grã-
f ui pondere vſqꝫ ad lãſſitudi-
g h nem contãbuerũt ⁊ cõntrita
i ſunt ſimul. Non põtuerunt
k l ſaluãre portantem: et ãnima
eorum in captiuitatem ibit.
m Audite mẽ domus iacob: et
n oẽ rẽſidiuũ domus iſrael.
o Qui põrtami a meo vtero:
qui geſtamini a mea vulua.
p q Uſqꝫ ãd ſenectam egõipſe
r et vſqꝫ ad canos egõ porta-
s t bo. Egõ feci et egõ feram:
v x egõ portabo et ſaluãbo.

ſũt ſimulacra eoꝝ. i. peccata: Quot em̃ pctã habes ĩ corde: tot ſimulacra habes ĩ domo tua. Ezech. viij. d. Ecce oĩs ſimilitudo reptiliũ: ⁊ abomiatio animaliũ: et vniuerſa
B
idola depicta erant in pariete. c Beſtijs et iumẽtis / ſimilia: qꝛ mala ſunt ſimilitudines diaboli: ſicut dicit Chryſoꝰ. Vñ Ps. Homo cum in honore eſſet nõ intellexit ⁊c. Ps. 48.
d Onera veſtra graui põdere vſqꝫ ad laſſitudinẽ. Hoc poteſt dici peccatoribꝰ quorum onera graui pondere ſũt. i. grauiter ponderãtia. Vñ Sap. v. b. Laſſati ſumus in via iniquitatis ⁊ ꝑditionis. Et Zach. v. c. Iniquitas ſedit ſuꝑ talẽtũ plũbi. Eccl. xxij. b. Suꝑ plũbũ qđ grauabit: ⁊ qđ illi aliud nomẽ q̃ fatuus: g Cõtabuerũt ⁊ cõtrita ſunt ſimul / ſuꝑbus ⁊ auarus: vt dictũ eſt. i Nõ potuerũt ſaluare portantẽ: etiã ſi homo in iudicio portaret diuitias multas nõ poſſent ſaluare eũ. Prouer. xj. d. Nõ ſuſcipiet ꝓ redemptiõe dona plurima. l Et anima eorũ in captiuitatẽ ibit / in ſempiternũ. Ps. Frater non redimit / Ps. 48.
redimet homo. q. d. nõ. Sed nũquid corpus remanebit: Ẽ. x. e. Ab anima vſqꝫ ad carnem cõſumetur. m Audite me domus iacob: ⁊ oẽ reſiduũ domꝰ iſrael: quaſi vos laici ⁊ clerici / o Qui portamini a meo vtero ⁊ geſtamini a mea vulua. Vẽter dñi miſcdia ẽ: vulua eiꝰ clemẽtia. Cuiꝰ due ſunt partes: pietas ⁊ patiẽtia. In parte pietatẽ portant boni: in parte patiẽtie mali. Ẽ. xl. c. In brachio ſuo cõgregabit agnos: ⁊ in ſinu ſuo leuabit / fetas ipſe portabit. Luc. j. g. Per viſcera miſericordie dei noſtri: in quibꝰ viſitauit nos oriens ex alto. Patientia autẽ dei portat peccatorẽ vſqꝫ ad ſenectam: et vſqꝫ ad canos / expectãdo ad penitentiã:
Sed maledictus puer centum annorum: qui non vult ꝓdire Ĩ. 65. d.
in lucẽ vſqꝫ dũ exire cogat de hac luce. Ẽ. xlij. c. Tacui / ſemꝑ ſilui / patiens fui / vt parturiens loquar. Et tũc dicet ei: Vade ĩ tenebras exteriores: ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dentiũ: Matth. xiij. f. Ideo clamat dñs / Hiere. iiij. e. Vẽtrẽ meũ doleo / vẽtrẽ meũ doleo: qꝛ quaſi ĩfinitos portat. Deut. j. e. Portauit te dñs vt ſolet homo portare paruulũ filiũ ſuũ. Sed timẽdũ illis eſt qui naſci nolũt ne moriant in vtero: qꝛ abortiui ĩ terra benedicta nõ ſepeliunt. Ẽ. vlt. c. Nũquid ego qui alios parere facio: nõ pariã dic dominꝰ: Si ego q̃ generationẽ ceteris tribuo ſterilis ero. Job. xxxviij. c. De cuius vtero egreſſa eſt glacies. Ibi Gregorius. Dum mentẽ dñs in timorẽ ſui format cõcipit: dum opertas virtutes ꝓducit gignit: ſed ſi extollunt relinquit ⁊ frigidi de vtero exeunt. i. a viſceribꝰ pietatis. p Uſqꝫ ad ſenectam egoipſe: ⁊ vſqꝫ ad canos ego portabo. Dominꝰ portat hominẽ ⁊ expectat ad penitentiã q̃diu viuit. Sed multi patientia abutunt. Job. xxiiij. d. Dedit ei deus locum penitentie: ⁊ ipſe abutit eo in ſuperbiam. Roma. ij. a. Ignoras quoniã benignitas dei ad penitentiã te adducit. Sap. xj. d. Omniũ miſereris: quia omnia potes ⁊ diſſimulas peccata hominũ ꝓpter penitentiã. Oſee. xj. a. Ego q̃ſi nutricius ephraim portabam eos in brachijs meis: ⁊ neſcierunt ꝙ curarem eos. s Ego feci ⁊ ego feram. Verba poſſunt eſſe filij dei fideiubentis pro homine erga patrem / dicentis: Ego feci hominẽ: ⁊ ego feram pro eo penam. v Ego portabo / peccata eius in corpore meo ſuꝑ lignũ: x Et ſaluabo / eum a morte inferni. Septuaginta. Ego ſum ⁊ donec ſeneſcatis ego ſum: ego ſuſtinebo: ego feci ⁊ ego ferã. Ẽ. j. lxiij. c. Redemit eos et portauit et leuauit eos ⁊c.
⁂ Cui aſſimilaſtis me

a Cũi aſſimilaſtis me / ẽt adeq̃
b c d ſtis / ẽt comparaſtis me / ẽt fe
e ciſtis ſimilẽ? Qũi confertis
f aurũ de ſacculo: ẽt argentũ
g in ſtathera ponderat̃: cõdu
h cẽtes auriſicẽ vt faciat deũ:
i k ẽt procidũt ẽt adorãt. Pór
l tant illũ in humeris geſtan
m tes: ⁊ põnentes in loco ſuo.
n o Et ſtabit / ãc de loco ſuo nõ
p mouebit. Sed ⁊ cum clama
q uerint ad eum nõn audiet: ꝺ
r tribũlatiõe nõ ſaluabit eos.

ſ t v x y z Mẽmentote iſtũd et ꝯfũn
damini: rẽdite ꝑuaricatores
ãd cor. Rẽcordamini prio
a ris ſeculi: qũoniã ego ſum
b deus: ẽt non eſt vltra deus:
c d nẽc ẽ ſimil' mei / ãnnũciãs ab
e exordio nouiſſimũ: ẽt ab ini
f tio q̃ nõdũ facta ſt̃ / dicẽns:
g Cõſiliũ meũ ſtabit: ⁊ õis vo
h lũtas mea fiet. Võcãs ab ori
i k ente ãuẽ: ⁊ dẽ terra longin
l qua virũm voluntatis meẽ.
m n Et lõcut' ſũ ẽt adducã illõ:

G a Cui aſſimilaſtis me / vos quibus oĩa hec bona feci: cui aſſimilaſtis me ĩ natura: b Et adeq̃ſtis / in potẽtia. c Et cõparaſtis me / ĩ valore. d Et feciſtis ſimilẽ? Repetitio eſt eiuſdẽ. e Qui cõfertis aurũ ꝺ ſacculo / ad idola v3a fabricanda: quis ſit charum ⁊ bene abſconditũ. f Et argentũ in ſtathera ponderatis: vt ſciatis quantũ ibi ẽ ne furetur: vel quãtũ ꝗs ibi poſuerit. g Cõducentes auriſicẽ precio. i. aurifabꝝ. h Vt faciat deũ / cui' tm̃ eſt facere nõ fieri. i Et ꝓcidunt / oẽſ qui poſuerũt ibi argẽtũ. k Et adorãt: talem deũ. l Portant illũ in humeris geſtãtes. ſ. ſacerdotes: q2 ponderoſus eſt et ꝑ ſe moueri non poteſt. m Et ponentes in loco ſuo. i. ſibi parato. n Et ſtabit / ibi affixus clauis: vel aliq̃bus quib' teneat̃ imobilis. o Ac de loco ſuo nõ mouebit / per ſe. p Sed et cum clamauerint ad eũ / cultores: q Non audiet: quia aures habet et non audiet. r De tribulatione nõ ſaluabit eos. i. cultores ſuos. Et nota ꝙ multipliciť arguit idolatras hic. Primo q2 de precioſis ⁊ valde charis fabricãt idola. i. de auro ⁊ argento. Scđo / q2 artificem magno ꝓcio conducũt. Tertio / quia illa q̃ſi facta ſũt non iuuãt. ſ Mementote iſtud. Hic monet iudeos redire ad cultũ dei: ⁊ permanere in eo dicens: Mementote / o iudei. t Iſtud / potentiã meã: ⁊ idoloꝝ impotentiã quam ꝓdici. v Et fundamini / in fletu. i. ꝑſeuerate in eo. Unde ſeptuagĩta dicũt: Ingemiſcite. Vel / Fũdami. i. ſtabilimini in cultu meo. x Redite ꝑuaricatores / naturalis legis ⁊ ſcripte. y Ad cor: in quo ſcriptũ iuenieť ꝙ vn' ſolus de' eſt. Redite ergo ad cor: qui q̃ſi beſtie vixiſtis ſimulacra venerantes: et furioſi in ligna ⁊ lapides impingentes. z Recordamini prioris ſeculi: que. ſ. bona feci vobis ab initio mũdi: ⁊ quõ eduxi vos de terra egypti. a Qm̃ ego ſum deus / ſolus. b Et nõ eſt vltra / me / deus / verus. c Nec ẽ ſimilis mei / in natura ⁊ eťnitate et potẽtia ac bonitate. d Annũciãs ab exordio nouiſſimũ. i. ab initio q̃ vẽtura ſũt in nouiſſimis tꝑib'. e Et ab initio q̃ nõdũ facta ſũt. i. futura q̃ nõdũ eſſe icẽperũt. f Dicens: cõſiliũ meũ ſtabit. i. illud qđ ego decreui facere manebit firmiť. g Et oĩs volũtas mea fiet: volũtas. ſ. bñplaciti nõ ſigni. h Vocãs ab oriẽte. i. a ꝑſide q̃ eſt in oriẽte: ſcđm andreã. i Auẽ. i. cyꝝ alacrẽ ⁊ cito veniẽtẽ vt auis. k Et de terra lõginq̃ / idẽ eſt qđ de oriẽte: l Virũ volũtatiſ meẽ. i. cyrũ qui volũtatẽ meam de liberatione iudeoꝝ implebit. m Et locut' ſũ ⁊ adducã illud. i. ꝓdixi h ⁊ ad effectum ꝑducam

Myſtice vero a Cui aſſimilaſtiſ me ⁊ adequaſtis ⁊ compaſtiſ me et feciſtis ſimilẽ? Nulli ẽ aſſimiladꝰ deus: q2 oib' excellẽtior eſt in dignitate nature: nulli adequãdus: q2 oib' ſuperior eſt ꝑtãte ⁊ virtute: nulli compand': q2 oib' melior in valore et bonitate. ſ. xl. d. Cui ergo ſimilẽ feciſtiſ deũ: aut quã imaginẽ ponetis ei? Ibi inuenies. e Qui ꝯfertiſ auꝝ de ſacculo: ⁊ argẽtũ in ſtathera ponderatiſ. Auru de ſacculo ꝓferũt illi q̃ ſapiam ſuã valde charã tenẽt / nolentes ꝯſilia hoib' dare abſq3 precio. Argentũ aũt ponderãt aduocati: q̃ eloquentiã ſuã valde care vendunt ⁊ ponderant eam / non ad pondus ſanctuarij / ſed ad pondus cupiditatiſ ſue. Iaco. v. a. Aurũ et argentũ ⁊c. g Cõducẽtes auriſicẽ vt faciat deũ ⁊ ꝓcidũt ⁊ adorant: portãt illũ in humeriſ geſtantes ⁊ ponẽtes in loco ſuo. Ad lrãm multi offerunt ſepe aurũ ⁊ argentũ aurificib'. i. canonicis q̃ habent ꝑtãtem fabricãdi. i. eligendi epiſcopũ / vt faciant aliquẽ epm̃ / ⁊ ſupplicant ⁊ orant: eo electo portãt illũ in humeris in cathedrã vt mos eſt / prima die qua intrat ciuitatẽ: ⁊ ponũt in loco ſuo. i. ĩ eccleſiã. Sed poſtea q̃d? n Stabit / ille ꝓlat'. o Ac ꝺ loco ſuo non mouebit / ad ꝓdicandũ: ſed totũ bonũ eccleſie ſue comedet / ibi reſidẽs vt bruch'. p Sz ⁊ cũ clamauerint ad eũ / ꝓ defendẽda eccleſia / vel dioceſi curanda. q Non audiet. i. ſe ñ audire finget. r De tribulatione nõ ſaluabit eos: immo poti' ſepe affliget ipſos. ſ Memẽtote iſtud et fundamini / in fide que ẽ fundamentũ virtutũ. x Redite ꝑuaricatores ad cor: qđ ꝑdiderat; ꝑ fornicationẽ / ꝑ ebrietatẽ / ꝑ tꝑalẽ ꝓſperitatẽ / ꝑ cupiditatẽ. De ꝓ ⁊ ſcđo Oſee. iiij. c. Fornicatio ⁊ vinũ ⁊ ebrietas auferũt cor. De tertio Oſee. vij. c. Ephraim. i. diues: q2 iterꝑtat̃ frugifer / q̃ſi colũba ſeducta nõ habẽs cor. De vltimo Eccĩ. x. b. de auaro: Proiecit eni intima ſua. Recuperat̃ aũt cor ꝑ timorẽ dñi ⁊ orõnem. De ꝓmo. Eccĩ. xxi. b. Qui timet dñm ꝯuertet̃ ad cor ſuũ. De ſcđo. ij. Reg. vij. d. Inuenit ſeru' tuus cor ſuũ vt oraret te. Eccĩ. xxx. d. Collige ⁊ ꝯgrega cor tuũ. Sz cor fatui q̃ſi vas cõfractũ oẽm ſapientiã nõ tenebit: ſicut dr̃ Eccĩ. xxi. c. z Recordamini prioris ſeculi: qm̃ ego ſũ de': ⁊ nõ eſt de' vltra: nec ẽ ſimilis mei ãnũciãs ab exordio nouiſſimũ: ⁊ ab initio q̃ nõdũ facta ſũt. Eccĩ. xxiij. d. Dño deo antequ3 crearent̃ cũcta ſunt agnita: ſic ⁊ poſt ꝑfectũ reſpicit oĩa. Et. xlij. d. Cognouit eni deus oẽm ſcientiã: ⁊ inſpexit in ſignũ eius annũciãs q̃ ꝓterierũt ⁊ q̃ ſuꝑuẽtura ſũt reuelãs veſtigia occultorũ: ⁊ nõ ꝓterit illũ oĩs cogitat'. Boeci'. Magna neceſſitas ꝓbitatiſ nob̃ indicta eſt / niſi diſſimulare velim' / cũ oĩa agam' añ oculos iudicis cũcta cernẽtis: Et etiã audiẽtis. Sap. i. c. Aur' celi audit oĩa: ⁊ tumult' murmurãtiũ ñ abſcõdet. z Recordamini / igiť / prioris ſeculi. i. q̃les fuerẽt in ꝓncipio eccl'ie: ⁊ q̃les modo ſint / tam ꝓlati q̃3 ſubditi: ⁊ nõ erit ſine dolore. f Dicẽs: conſiliũ meũ ſtabit: ⁊ oĩs volũtas mea fiet. Iob. xxiij. c. Anima ei' qđcunq3 voluit fecit. Ps. Oĩa quecunq3 voluit dñs fecit. Prouerb. xxi. d. Non eſt ſapiẽtia / non eſt prudẽtia / non eſt ꝯſiliũ ꝯtra dñm. Eccĩ. xxi. b. Cõſilium eius ſicut fons vite ꝑmanet. Ioh. vi. d. Hec eſt volũtas eius qui miſit me patris: vt omne qđ dedit mihi non perdã ex eo. Item in eodẽ. Hec eſt volũtas patris mei qui miſit me: vt oĩs qui videt filiũ ⁊ credit in eũ habeat vitam eternã. h Vocãs ab oriẽte auẽ / ⁊ de terra longinqua. ſ. xxx. f. Ecce nomen dñi venit de longinquo. l Virum voluntatis mee. Hoc poteſt exponi de aſcenſione. Tunc eni dñs vocauit chriſtũ ab oriente: quia ipſe ſemper fuit in oriente plene cognitionis ⁊ integre charitatis. Unde de eo dicitur Zach. vi. c. Ecce vir oriens nomẽ eius. Vocauit eum dominus de terra longinqua: id eſt de mundo qui longe eſt a celo vt dicit Glo. Ad litteram enim mundus accipitur pro inferioribus partibus mũdi: que longe ſunt a celo: licet tamen celum ſit quedam pars mundi. Myſtice autem melius accipitur ibi mundus pro mundanis: qui longe ſunt a celo et conuerſatione ⁊ poſſeſſione. De hac aue dicit Iob. v. b. Homo nat' ad laborẽ ⁊ auis ad volatũ. Itẽ Iob. xxviij. a. Semitã ignorauit auis: nec intuet̃ eã oculus vulturis. m Et locutus ſum / de redemptione mundi. n Et adducam illud / per paſſionem filij.

Marginalia: B. 40. f. (beside "ſciatis quantũ"); Baruch. 6. c. (beside "precio"); C (beside "ris geſtãtes"); Tertia pars (beside "non iuuãt"); Quarta pars (beside "ti nõ ſigni"); Ar. ꝯtra ꝯfũdam̃ (beside "ſed totũ bonũ"); B (beside "cos: immo poti'"); Ar. ſiuſt (beside "Memẽtote iſtud"); Boeti' de ꝯſol. li. 5. pſa. 6. (beside "gia occultorũ"); Ps. 113. (beside "fecit. Ps.")

☙ effectum perducā. a Creaui/ cyrum ad faciendū h̄. b Et faciam illud/ liberationē.ſ. ꝑdictā. c Audite me duri corde.i. vos iudei q̄ liberationi ꝑdicte totiēs nō vultiſ credere. d Qui longe eſtis a iuſticia. i. ab opib⁹ ⁊ cultu iuſticie. e Prope feci iuſticiam meam.i.cyrum qui faciet mihi iuſticiam de chaldeis. f Non elongabit/ a vobis licet non credatis. g Et ſalus mea.i.ſaluatio iudeoꝝ q̄ mea auctoritate fiet. h Nō morabit.i. cito erit. i Dabo i ſion.i. iudeis qui ſunt de ſion. k Salutem.i. ſaluationem ꝑ cyrū. Uel ſic: l Dabo in ſion ſalutē.i.ſaluatos ꝑ cyrū reducā in ſion. l Et i hieruſalē gloriā meā.i. reedificationē templi:in q̄ gloria mea apparebit.

Al. touro

Al. iſrael

a creaui ⁊ faciam illud. Audi
b c te me duri corde: qui longe
d e eſtis a iuſticia. Prope feci
f iuſticiā meam: non elonga
g h bitur: et ſalus mea nō mora
i k bit. Dabo in ſion ſalutē: ⁊
l in hieruſalē gloriā meam.

Myſtice ※ a Creaui/ filiū per humanitatē. b Et faciā illud.i.redemptionē mūdi ꝑ eius paſſionē. c Audite me duri corde: q̄ duxiſtis verbū dñi in ↄtemptū.ſ.xlviij.a. Sciui q2 durus es tu: ⁊ neruus ferreus ceruix tua: ⁊ frons tua enea. Hiere.xxiij.f. Nunqd non verba mea ⁊c̄. d Qui longe eſtiſ a iuſticia/ ꝑ peccatū: ſicut fili⁹ ꝓdigus abierat in regionem longinquā: Luc.xv.c. e Prope feci iuſticiā meā.i. filiū: cui omne iudiciū dedi: tanq̄ꝫ iuſticie vel iuſticiario meo. Joh.v.d. Prope inquā feci eū vobis ꝑ carnis ſuſceptionē/ ꝑ infirmitatū aſſumptionē/ ꝑ tribulationū ꝑpeſſionē/ ꝑ ↄuerſationē/ ꝑ ↄtinuā pro vobis poſtulationē. De ꝑmo: Joh.j.b. Uerbū caro factum eſt. De ſecūdo.ſ.liij.b. Uere languores noſtros ipſe tulit: ⁊ dolores nr̄os ipſe portauit. De tertio: Thren.j.d. O vos oēs qui trāſitis ꝑ viam: attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſicut dolor me⁹. De quarto Baruch.iij.d. Poſt hec in terris viſus eſt ⁊ cum hoibus ↄuerſat⁹ eſt. De q̄nto.j. Joh.ij.a. Aduocatū habem⁹ apd̄ patrē. Sed ab ipo elongamur: Primo per ſuperbiā/ cōtra hūilitatē: ꝑ quā appropinquit nobis dñs in carnis aſſumptiōe. Uñ lucifer cum cogitaſſet aſcendere in celum ⁊ ſimilis eſſe altiſſimo: vt dicit.ſ.xiiij. ſtatim detractus eſt ad infernū: q̄ſi non valens ampli⁹ ſtare iux̄ deū. Secūdo elongamur a deo ꝑ carnalē voluptatē. Uñ Hiero⁹. Nimis delicat⁹ miles eſt: q̄ vult hic gaudere cū mūdo/ ⁊ in futuro regnare cū chriſto. Tertio ꝑ impatiētiā: q2 per multas tribulatiōes oportet nos intrare regnū celoꝝ: Actꝰ. xiiij.d. Qui ergo impatiēs eſt manebit extra portā: ⁊ ita non accedet ad eū. Quarto per honeſtam ↄuerſationē appropinquat ei: ſic ↄ̄trio ꝑ inhoneſtā cōuerſationē receditur ab eo. Uñ Phil.iij.d. Cōuerſatio nr̄a i celis ē. Et Mat.xxij.b. Amice quō huc itraſti nō habēſ veſtē nuptialē: Et poſt. Ligatiſ manib⁹ ⁊ pedib⁹ mittite eū in tenebras exteriores. Quinto ꝑ fictionē. Sap.j.b. Spūſſctūs diſcipline effugiet fictum. Sexto per turpiū cogitationū multitudinē. Sap.j.a. Peruerſe cogitatiōes ſepant a deo f Nō elongabit: ⁊ ſal⁹ mea non morabit.ſ.lvj.a. Iuxta eſt ſalus mea vt veniat. Abacuk.ij.a. Si moram fecerit expecta eum quia veniēs veniet. i Dabo in ſion ſalutem: ⁊ i hieruſalē gloriā meā. In ſion: id eſt in eccleſiā militantē dat dñs tempalem ſalutē a temptatiōe eruēdo: ſed i hieruſalē: id eſt in ecclia triūphante dat dñs gloriam perpetuā/ ab omni miſeria liberādo. Item hic dat dñs ſalutem gratie per fidem ⁊ ſpem: ſed in futuro da
Pſ.83. bit gloriam per cognitionem et rem. Simile Pſ. Gratiam et gloriā dabit dominus. Sion/ eccleſia actiuorum: ibi ſalus ꝓpter opera miſericordie. Hieruſalē/ eccleſia contēplatiuoꝝ:
Pſ.41. ibi gloria ꝓpter pacem conſcientie. Pſ. In die mādauit dñs miſericordiam ſuam: ⁊ nocte canticum eius.

D Eſcende: ſede in puluere virgo filia babylon. Expoſi. Ca.XLVII. Adhuc i h̄ caplo imorat ꝓpha circa deſtructionē babylonis. Et diuidit h̄ capitulū in duas partes. In prima deſtructionē babyloniorum et ignorantiam eorum ꝑdicit. In ſecūda cauſas predicte deſtructionis ſubiungit. Dicit ergo: m Deſcende/ de ſolio regni. n Sede in puluere/ quaſi vilis ancilla. o Uirgo filia babylon.i.plebs babylonis que es filia per creationem: vel filia babylonis per habitationē. Plebem autem illam virginem vocat ꝓpt bonoꝝ operū ſterilitatē: vel ꝓpter nobilitatē ỽginitatiſ ſm ſuam opinionē. q Sede in terra: vt ancilla ⁊ vilis: Quia r Non eſt ſoliū.i. dignitaſ regni. s Filie chaldeoꝝ.i.babyloni que condita ē a chaldeis. t Quia

A 32.q.5.c. ſi paulus

m n o p q r s t v x

D Eſcen Ca.XLVII
de: ſede in puluere
vgō filiā babylon/
ſede in terra: nō ē ſoliū fi
lie chaldeoꝝ: q2 vltrā nō vo
caberiſ mollis ⁊ tenera. Tol
le molam et mole farinam:

vltra non vocaberiſ mollis ⁊ tenera. Loquit de ea ſb metaphora reginarum: que mollib⁹ ſolent indui: ⁊ tenere ſolent eſſe.q.d.non eris amplius in mollicie delitiarū et teneritudine ſicut olim. v Tolle molam: ⁊ mole farinā: qd̄ eſt officiū ancillarū et captiuarū: q̄ſi q̄ modo es regia ciuitas redigeris in ancillam. Uel vt dicit Hiero⁹: hoc officium ad coitum referri poteſt: ſm qd̄ legitur de ſanſone: q̄ philiſtei erutis oculis fecerunt eum ad molam molere: id eſt cum mulieribus fecerunt eum concumbere: vt ex eo fortes homines haberent.q.d.coitum prebebis medis et perſis: qui in hoc ſunt feruentiſſimi.

Myſtice m Deſcende: ſede in puluere virgo filia babylon. Uerba ſūt dñi ad animā peccatricē: cui dicit vt deſcendat humiliter confitendo: vt ſedeat a peccatiſ ceſſando: et h̄ in puluere per vilitatem penitētie. Dicit ḡ: o Uirgo/ ſterilis a bono per peccata omiſſionis. p Filia babylon: id eſt cōfuſionis per peccata cōmiſſionis: Deſcende/ a tumore ſuperbie. Hiere.xiij.c. Dic regi et dñatrici: humiliamini/ ſedete in puluere quoniā de capite veſtro decidit corona glorie. Gen.xxiiij.g. Rebecca conſpecto iſaac deſcendit de camelo. n Sede in puluere: id eſt tuam conſiderans vilitatem a peccatis quieſce. In virgine duo ſūt: ſterilitas ⁊ integritas. In matre duo ſūt: feditas ⁊ fecunditas. Unde beata virgo de virginitate accepit integritatē/ ⁊ ſterilitatem reliquit: de matre fecunditatē ⁊ feditatem reliquit: et facta eſt mater integra ⁊ virgo fecunda: mater ſine feditate: virgo ſine ſterilitate. Uocatur ergo anima peccatrix virgo/ non ꝓpter integritatē ſed ꝓpter ſterilitatē: Unde filia iepte plāgebat virginitatē ſuā: id eſt ſterilitatē ſuā: Judic.xj.g. q Sede in terra/ per penitētie aſperitatē. r Non eſt ſolium filie chaldeoꝝ: id eſt non eſt gaudiū anime peccatrici. ſ. xxiij.b. Tranſi terram tuam quaſi fluuiū filia maris: non eſt cingulū vltra tibi. Chaldei interp̄tāt feroces: Utinam filijs chaldeoꝝ.i.oppreſſorib⁹ pauperū non eſſet ſoliū regni vel ꝑlationis: qui regunt ſubditos in virga ferrea: vt dicit in Pſ. Pſ.2.
Qui cum auſteritate imperāt ⁊ cum potētia: Ezech.xxxiiij. a. Hiere.xiij.c. Dic regi ⁊ dñatrici/ humiliamini ⁊ ſedete in puluere: quoniā de capite vr̄o decidit corona glie. t Quia vltra nō vocaberiſ molliſ ⁊ tenera. Hoc poteſt dici vetulis laſciuis: que vngūt facies ſuas vt tenere videant ⁊ molles: ſed ſeniū non poteſt mētiri.ſ.xxxij.d. Et erit deſertum in chermel: et chermel: id eſt molle vel tenerum in ſaltum reputabit. Deut.xxviij.f. Tenera mulier ⁊ delicata que ſup terrā ingredi non valebat: nec pedis veſtigiū figere ꝓpter mollicie et teneritudinē nimiā: inuidebit viro ſuo qui cubat in ſinu ei⁹. v Tolle molam/ ſpei et timoris. x Et mole farinā. Per molam ſpei/ mole farinā miſericordie dei: vt inde tibi facias panem confidentie. Per molam timoris/ mole farinam iuſticie dei: vt inde tibi facias panem terroris atq̄ꝫ anguſtie. Deut.xxiiij.b. Non accipies loco pignoris inferiorem ⁊ ſuperiorem molam: id eſt tm̄ ſpem/ vel tm̄ timorem. Grego⁹. Incaſſum metuit: qui non confidit. Matth.xxiiij.d. Due erunt molentes in mola: vna aſſumetur: et altera relinquetur.

※ Denuda turpitudinē

ſūr feruētiſſimi. a Denuda turpitudinē tuā.i.inferio/ra mēbra corporis tui. b Diſcooperi humerū/reuela crus.q.d.ita faciēt te diſcoopire hoſtes vt ꝓuocent ad libi/dinē: vel ita nudā ducēt te ī captiuitatē/acceptis ſpolijs tuis. Vel ſic: Reuela crus.i. leua veſtes vſqꝫ ad crura: Et ſic c Trāſi flumina.

q.d.ī captiuitatē ibis nō in equo nec ī naui nec ponte tranſibis: ſz pedibus tuis: ita ꝙ oportebit te reuelare crura. Et ſic/ d Reuelabit igſmia tua .i.turpitudo corporis tui. e Et videbit opprobriū tuū. i. pudēda tua: cum.ſ.pedibꝰ nudis trāſibis ꝑ flumīa: vel cū hoſtes te diſcooperiēt ad ſuā libidinē exercendam.

Al. ſterus

Naū.iij.b.

Al. ſtaces

a Denuda turpitudinē tuā: b diſcooperi humerū/ reuela c †crura/ trāſi flumina: re/ d uelabit ignominia tua: ēt vi e debit opprobriū tuū. Vltio/ f nem capiam: ēt non reſiſtet g mihi homo. Redemptor no/ h ſter dn̄s exercituū: nōmen il/ i k lius ſanctꝰ iſrael. Sedetta/ l m cē ēt intra in tenebras filiā n o chaldeorū: quia non voca/ p q beris vltra dn̄a regnorum. r Irātus ſum ſuper populū s meum: cōntaminaui heredi t tatem meam: ēt dedi eos in v †manu tua. Nō poſuiſti eis x miſericordias. Sūper ſenē aggrauaſti iugum tuum val y de: ēt dixiſti: In ſempiternū z ero domina. Nōn poſuiſti a hec ſuper cor tuum: neqꝫ re/ cordata es nouiſſimi tui.

ꝑ aſſumpte pœnitētie aſperitatē.Z.xxiij.b. Tranſi terrā quaſi flumina filia mar. d Reuelabit ignominia tua: ꝛ videbit opprobriū tuū/ vel ſacerdoti ſoli in pſenti/ vel oībus q̄ erunt in iudicio in futuro. ij. Reg.xij.c. Tu feciſti in abſcondito: ego vero faciā in ↄſpectu oīs iſrael. f Vltionē capiam/a pctō/re ſpontanee ꝑ ſatiſfactionē: vel coacte per punitionem. Ro.xij. d. Mihi vindictaꝫ et ego retribuā dic dn̄s. g Et non reſiſtet mihi hō. Job.ix.a. Quis reſtitit ei ꝛ pacē habuit: Hiere.xlix. d. Quis eſt iſte paſtor q̄ reſiſtat vultui meo: ī.lxiiij.c. Nō eſt q̄ inuocet nomē tuū q̄ cōſurgat ꝛ teneat te. h Redēptor noſter

B

Al. †manū tuā

Vltionē capiā/de te. Nunc loquit propheta ī perſona dn̄i. g Et non reſiſtet mihi homo.i.angelus cuſtos tuus: ſicut moyſes reſtitit mihi volenti delere filios iſrael: Exo. xxxij.c. h Redemptor noſter. Hic loquit in pſona ſua vl pplī.q.d.ita deſtruet babylon: ſed/ i Dn̄s exercituū/ ipſe erit redēptor nr̄: et ſic ē vox ꝓphe. Vel pōt eſſe vox pplī redeūtis de captiuitate ꝛ dicentis: Redēptor nr̄ dn̄s exercituū ē ſuple: k Nomē illꝰ ſctūs iſrl.i.ſanctificās iſrael. m Sede/tace. Adhuc ꝓſequit de deſtructiōe babylonis ſub metaphora nobilis mulieris dicēs: m Sede/ꝓ ↄfuſiōe ꝛ nō audeas decetero exire d domo q̄ ꝓus eras erecta ꝑ ſupbiā. n Tace/vt nō audeas loq̄ decetero ſic prꝰ grādiloq̄ ꝑ iactātiā. o Et itra ī tenebras/ꝓ ↄfuſiōe lucē ferre nō ſuſtinēs. Vl/ Intra ī tenebras.i.carceres tenebroſos intrab. p Filia chaldeoꝝ.i.babylon: q̄ ↄſtructa es a chaldeis. q Quia nō vocaberis vltra dn̄a regnoꝝ.i.nō tenebis amplꝰ monarchiā egyptioꝝ ꝛ aſſyrioꝝ ꝛ alioꝝ/ſic an̄. r Iratꝰ ſū ſup populū meū. Scd̄a pars: in q̄ dn̄s exponit cauſā q̄re eā deſtruet: ne ſine cauſa videat h facere. Et ponit dn̄s q̄ſi tres cauſas huiꝰ deſtructiōis. Prima ē: qꝛ populū dei oppſſerat violent: ibi: Iratꝰ ſū. Scd̄a ē ſupbia chaldeoꝝ: ibi: Et dixiſti: ī ſempitnū. Tertia ē maleficia eoꝝ: ibi: Vniuerſa veniet ſup te. Dic ḡ: r Iratꝰ ſū ſup pplm meū.i.ſup iudeos. s Cōtaminaui hereditatē meā.i.ↄtaminari pmiſi iudeos a te ꝑ captiuitatē/ vel cōtaminatos oſtēdi ꝑ idolatriā cōminādo eis captiuitatē ꝑ ꝓphetas. t Et dedi eos in manu tua: vt flagellares: nō vt occideres. v Nō poſuiſti eis miſcdias.i.nullꝰ miſerta es. x Sup ſenē aggrauaſti iugū tuū/vel/meū valde.q.d.etiā ſenē qui eſt ꝑſona valde miſerabilis crudelit oppreſſiſti. Ecce ꝓma cauſa. y Et dixiſti: in ſempitnū ero dn̄a. Ecce ſecunda cā.ſ. ſupbia. z Nō poſuiſti hec ſup cor tuū.ſ.ꝙ pplꝰs meꝰ ꝑ pctīs ſuis affligebat: vel hec q̄ modo pateris a medis ꝛ pſis. a Neqꝫ recordata es nouiſſimi tui.i.captiuitatis tue que erit ī nouiſſimis.

Secūda ps

Myſtice vꝫ a Denuda turpitudinē tuā.i. pctōꝝ tuoꝝ: hic in foro pœnitētie ꝑ ↄfeſſionē: vel ego reuelabo ī foro iuſticie ꝑ punitionē. Naū.iij.b. Reuelabo pudēda tua ī facie tua: ꝛ oſtēdā gentibꝰ nuditatē tuā: ꝛ regnis ignominiā tuam. b Diſcooperi humerū: reuela crus.i.ↄfitere pctā ſpūalia ꝛ carnalia. Vel ꝑ humeꝝ accipiūt excuſatiōes pctī. Vn̄ Septuaginta. Reuela operimētū tuū: denuda canos: diſcooperi tibias. Hiere.xiij.d. Ego nudaui femora tua ↄtra faciē tuā: ꝛ apparuit ignomīa tua: adulteria tua ꝛ hinnitꝰ tuus. Multi aūt reuelāt pctā ſua ꝑ iactātiam: qḋ valde diſplicet deo. Ezech. xxiij.c. Denudauit fornicatiōes ſuas: ꝛ diſcooperuit ignominiam ſuā: et receſſit aīa mea ab ea.Z.iij.b. Pctm̄ ſuū ſicut ſodoma p̄dicauerūt. c Trāſi flumīa. Rectꝰ ordo ē vt poſt pctōꝝ denudatiōnē ꝑ ↄfeſſionē: trāſeamꝰ flumīa voluptatū

dn̄s exercituū nomen illius. Ecce poſt ſuppliciū malorum ſubditur confeſſio bonoꝝ: quia flagellato peſtilente ſapiens ſapientior erit: Prouerb. xix.d. Nos enim pueroꝝ eſt ꝙ ſi viderint aliquid turpe/ſtatim currunt ad matrem: ſic boni cū vident alios flagellari: currunt ad miſericordiā dei exorandam. Prouerb.xxiiij.d. Qḋ cum vidiſſem poſui in corde meo ꝛ exemplo didici ſapientiā vel diſciplinā. l Sanctus iſrael. Leuit.xix.a. Sancti eſtote qm̄ ego ſanctus ſū. m Sede/tace ꝛ intra in tenebras filia chaldeorū. Sede prius erecta per ſuperbiam: Tace prius grandiloqua per arrogantiā. Intra ī tenebras ꝓus volens apparere ꝑ inanem gloriam. Item ſede per humilitatem: tace per modeſtiam: intra in tenebras ꝑ pctōꝝ tuorū ↄſiderationē ꝛ confeſſionem. Naum.iij.c. Intra in lutum ꝛc. p Filia chaldeorum.i.demonū per cōſenſum ꝛ operationē. Eccī.xx.a. Homo ſapiens tacebit vſqꝫ ad tempus. Amos.v.d. Ideo prudens in tempore illo tacebit: quia tempus malū eſt. Threñ. iij.d. Sedebit ſolitariꝰ ꝛ tacebit: qꝛ leuabit ſe ſup ſe. q Nō vocaberis vltra dn̄a regnoꝝ/cordis/oris/manꝰ. Heb. xi.e. Sancti per fidem vicerūt regna. Threñ.j.a. Princeps ꝓuinciarū facta eſt ſub tributo. r Iratus ſū ſup populum meū. Zach.j.c. Zelatꝰ ſum ſuper hieruſalē et ſion zelo magno: ꝛ ira magna ego iraſcar ſup gentes opulētas. Ecce iraſcit dn̄s ſup populū ſuū/zelo tempalis pœne: ſed ſup gentes.i.ſup pctōres iraſcit ira magna punitiōis etne. s Cōtaminaui hereditatē meā. Dn̄s ſepe hereditatē ſuam cōtaminari pmittit ꝑ culpam: non ad damnationē ſuā/ſed humiliationē: ſicut petrū pmiſit cadere in peccatū. Qn̄qꝫ autē cōtaminatā oſtēdit per pœnā. Hiere.xij.b. Reliq̄ domū meam: dimiſi hereditatē meā. t Et dedi eos ī manū tuā: non poſuiſti eis miſericordias. Verba ſunt dn̄i loquētis ad malum pzlatū: cui dn̄s dedit populū ſubditū: vt erudiat/non per malum exemplū corrumpat: vt paſcat/nō ſpolia rapiat: vt iuſte iudicet/non vt opprimat. Ipſe autem non ſic arbitrat: ſed ad cōterendū eſt cor eiꝰ: vt dicit de aſſur.Z.x. b. x Sup ſenē aggrauaſti iugū tuū valde. Threñ. iiij.c. Facies ſacerdotū non erubuerūt: neqꝫ ſenū miſerti ſūt. De talibꝰ p̄latis erat roboā: cui dictū eſt: Imminue paululū de impio pr̄is tui duriſſimo: ꝛ d iugo grauiſſimo qḋ impoſuit nobis ꝛ ſeruiemꝰ tibi. Et ipſe rn̄dit: Pat meꝰ aggrauauit iugū vr̄m: ꝛ ego addā iugo vr̄o.iij.Reg.xij.c. y Et dixiſti: in ſempitnū ero dn̄a. Cōtra illḋ Eccī.v.a. Ne dixeris ī corde tuo: ſufficiēs ē mihi vita. z Nō poſuiſti hec ſup cor tuū: neqꝫ recordata es nouiſſimi tui. Hoc dicit ↄ ingratos q̄ bn̄ficioꝝ dei nō recolūt: ꝛ ↄ negligētes/q̄ de neceſſitate mortis ſue nō aduertūt: cū tn̄ recordatio mortꝪ ſordes abluat pctōꝝ. Vn̄ ↄ̄riū Threñ.j.c. Sordes eiꝰ in pedibꝰ eiꝰ: non ē recordata finis ſui: Et a malo cauere faciat in futurum. Eccī.vij.d. Fili: memorare nouiſſima tua: ꝛ ī eternū nō peccabis. Eccī.xxviij.a.

¶ que erit ĩ nouiſſimis. a ¶ Et nũc audi hec delicata: que nũc affluis delitijs. b ¶ Et habitãs ꝯfident: q̃ nihil me/ tuis. c ¶ Que dicis ĩ corde tuo: q̃ſi nõ credens q̃ aliquis poſſet nocere tibi. d ¶ Ego ſũ / dñã mũdi. e ¶ Et nõ ẽ p̃ter me ampli⁹ / ciuitas aliq̃ que regnet. f ¶ Nõ ſedebo vi/ dua. i. ſine rege non ero. g ¶ Et ignora bo ſterilitatẽ. i. ſem per ero populoſa. h ¶ Venient tibi hec duo ſubito in die vna / irruẽte ſup te cy ro et dario ſubito. Et exponit que duo. i ¶ Sterilitas / populi.

L

k ¶ Et viduitas / re gis. l ¶ Vniuerſa predicta. m ¶ Vene runt ſuper te. i. cito venient. n ¶ Prop ter multitudinem maleficioꝝ tuorũ. i. incantationẽ mago rum tuorum: quorũ conſilia ſequebaris.

Et. + maleficoꝝ

o ¶ Et ꝑpter durici am incantatoꝝ tuoꝝ vehementẽ: qui nulla ſuper miſe roꝝ afflictiõe miſcõia mouebant. p ¶ Et fiduciã habui ſti in malicia tua. i. in cõſilio maleficoꝝ tuoꝝ. q ¶ Et di xiſti: non eſt qui videat me. Glo. i. qui corrigat me: vt ponat antecedẽs pro conſequẽte. r ¶ Sapiẽtia tua. i. ſapi entes tui. i. barioli / magi ⁊ auruſpices. s ¶ Et ſciẽtia tua. i. diuinatio ⁊ aſtroꝝ inſpectio. t ¶ Hec decepit te: quia di/ cebãt tibi de verbis eſaie ⁊ hieremie nõ curare. v ¶ Et dixi ſti ĩ corde tuo: ego ſũ / dñã. Et p̃ter me nõ eſt altera / ciuitas ita potẽs. x ¶ Veniet ſup te malũ / belli ⁊ obſidio nis. y ¶ Et neſcies ortũ ei⁹: quia ita cito ⁊ ſubito venerũt medi ⁊ perſe q̃ q̃ſi neſcierũt vñ venirẽt: nõ enĩ credebãt eos eſſe venturos. z ¶ Et irruet ſup te calamitas. i. miſeria deſtructionis. a ¶ Quã nõ poteris expiare. i. a te expelle/ re: vel ſacrificijs placare. b ¶ Veniet ſup te miſeria re/ pente quã neſcies / modo. c ¶ Sta / cõtra cyrũ ⁊ dariũ. d ¶ Cũ incãtatorib⁹ tuis / vt docẽãt te: vel iuuent euadere ab eis. e ¶ Et cũ multitudĩe maleficoꝝ tuoꝝ. i. mago/ rũ ⁊ barioloꝝ. f ¶ In q̃b⁹ laboraſti ab adoleſcẽtia tua. i. q̃ꝝ ꝯſilio a ꝑncipio regni cũcta diſponis. g ¶ Si forte q̃d ꝓſint tibi / vel iuuãdo vel ꝯſiliũ dãdo. h ¶ Aut ſi poſſis fieri fortior / ꝑ eos. i ¶ Defeciſti ĩ multitudĩe ꝯſilioꝝ tuoꝝ: q̃ſi ꝯſiliarij tui nõ ſuffecerũt tibi obſidionẽ p̃dicere nec te eripere: qđ patet ꝑ manũ ſcribentẽ in pariete: quã omẽſ ſapientes babylonis neſcierũt legere: ſed ſol⁹ daniel. Dañ. v.

¶ Stent et ſaluẽt te cabiſ. Eccĩ. xxviij. a. Memẽto nouiſſimoꝝ ⁊ deſine inimicari.

Myſtice ⁂

a ¶ Et nunc audi hec delicata: Ecce voluptas. b ¶ Et habitãs ꝯfident: Ecce ſecuritas. c ¶ Que dicis ĩ cor de tuo: Ego ſũ ⁊ nõ eſt p̃ter me ãpli⁹: Ecce ſuperbia. Primo debet penalitas. Apoc. xviij. b. Quãtũ glificauit ſe et ĩ delitijs fuit: tantũ date ei tormẽtũ ⁊ luctũ. Scđo timidi/ taſ. Leuit. xxvj. f. Terrebit eos ſonit⁹ folij volãtiſ. Tertio de/ bet vilitas. Yſa. xiiij. d. In celũ aſcẽdã ſup aſtra nubiũ vel celi exaltabo ſoliũ meũ: Ecce ſupbia. Et ſubdit: Veruntñ ad inferna detraheris: vſq̃ ad ꝓfundum laci: Ecce deiectio ⁊ vi/ litas. f ¶ Nõ ſedebo vidua ⁊ ignorabo ſterilitatem. Apoc. xviij. b. Sedeo vt regina ⁊ vidua non ſũ: ⁊ luctũ non videbo. h ¶ Veniẽt tibi hec duo ſubito ĩ die vna: ſte rilitas / vt nõ poſſis decetero generare filios. i. facere opa q̃ te ducãt ad celũ. k ¶ Et viduitas: vt amittas chriſtũ ſpõ ſũ. De pmo. Joh. ix. a. Operamini dũ dies eſt: veniet enĩ nox in q̃ nemo poterit operari. De ſcđo Mat. xxv. d. Diſcedite a me maledicti ĩ ignẽ eternũ ⁊c. Hec duo ſepe veniũt ſimul ec/

a Et nũnc audi hec delicata
b c et habitãs confidenter: que
d dicis in corde tuo: ego ſum:
e et non eſt p̃ter me ampli⁹.
f g Nõn ſedebo vidua et igno/
h rabo ſterilitatẽ. Venient ti/
bi hec duo ſubito ĩ die vna:
i k ſterilitas et viduitas. Vni/
l m uerſa venerũt ſuper te / prõ/
n pter multitudinẽ + maleficio/
o rum tuorum: et propter du/
riciam incantatoꝝ tuoꝝ ve/
p hementem. Et fidũciam ha/
q buiſti in malicia tua: et dixi/
ſti: Non eſt qui videat me.
r s Sapiẽtia tua ⁊ ſciẽntia tua
t hec decepit te. Et dixiſti in
v corde tuo: Ego ſum: ⁊ p̃ter
x me nõ eſt altera. Veniet ſup
y te malũ: ⁊ neſcies ortum ei⁹:
z et irruet ſuper te calamitas
a quãm non poteris expiare.
b Veniet ſuper te miſeria re/
c pẽte quam neſcies. Stã cũ
d e incãntatorib⁹ tuis: et cũ mul
titudine maleficorũ tuoꝝ in
f quib⁹ laboraſti ab adoleſcẽ/
g tia tua: ſi forte q̃d ꝓſint tibi
h i aut ſi poſſis fieri fortior. De
feciſti ĩ multitudine ꝯſiliorũ

deſie. i ¶ Sterilitas. i. tpaliũ direptio. k ¶ Et viduitas. i. ſpoliatio a bono p̃lato. Et ſeq̃t quare: l ¶ Vniuerſa ve/ nerũt ſup te ꝓpt mltitudinẽ maleficioꝝ tuoꝝ: ⁊ ꝓ pter duriciã incãtatoꝝ tuoꝝ vehemẽtem. Ecce due cauſe q̃re dñs eccliã ſepe p̃mittit tribulari. ſ. ꝓpt maliciã vel maleficia ⁊ oppſſiões bedelloꝝ: ⁊ duriciã ad uocatoꝝ: q̃ incantato res dicunt: q̃ aures iudicũ ornatu verbo/ rũ incantãt. Nañ. iij. a. Corruẽt in corpib⁹ ſuis ꝓpt multitudinẽ fornicationũ meretri/ cis ſpecioſe ⁊ grate et habentis maleficia: q̃ vendidit gẽtes ĩ forni catiõib⁹ ſuis: ⁊ famili as in maleficijs ſuis. Vehemẽs autẽ dicit duricia aduocatorũ: q̃ nulli parcit nec di/ uiti nec pauperi / nec iuueni / nec ſeni / nec vi/ due / nec pupillo: ⁊ iõ difficile ſanabilis eſt.

Dict. 43. a

B

Eccĩ. xij. c. Quis medebit incantatori. i. aduocato a ſerpẽte ꝑcuſſo. i. a diabolo. q. d. valde difficile ẽ. p ¶ Et fiduciam habuiſti / ĩ malicia tua. Plus habet hodie eccleſia fiduciã in rapinis ⁊ exactiõib⁹ bedelloꝝ ſuoꝝ: q̃ in ꝓuentib⁹ iuſtorũ reddituũ. q ¶ Et dixiſti: nõ eſt q̃ videat me. Oculi tñ dñi in omi loco ꝯtemplant bonos ⁊ malos: Prouerb. xv. a. r ¶ Sapia tua. i. aſtucia mundi. s ¶ Et ſciẽtia tua: que prudẽtia carnis dĩ. t ¶ Hec decepit te: q̃ tñ nõ ẽ ſapia niſi abuſiue. Eccĩ. xix. c. Nõ eſt ſapia nequitie diſciplina. v ¶ Et dixiſti ĩ corde tuo: ego ſũ / ⁊ p̃ter me nõ ẽ altera. Ec ce iam multotiẽs repertũ eſt h̃: q̃ ſciẽtia inſenſati inenarrabi lia v̄ba: vt dicit Ecc⁹. xxi. c. x ¶ Veniet ſup te malũ: et neſcies ortũ ei⁹. Hoc fit maxime ꝓpt pctm ſupbie: q̃ ſu/ perbus nunq̃ aut raro de delictiſ ſuis recogitat: excecatuſ eni eſt ita vt mala ſua nõ videat / ſed bona. Job. ix. a. Qui trãſtu/ lit montes: ⁊ neſcierũt hi quos ſubuertit in furore ſuo. Pro/ uerb. vj. b. Huic extemplo veniet ꝑditio ſua: dicit de homĩe apoſtata. i. ſupbo. z ¶ Et irruet ſup te calamitas / corpo ris ⁊ anime. a ¶ Quã nõ poteris expiare / nec potentia / nec prece / nec p̃cio. De pmo dr̃ Sap. vj. a. Potentes potẽ/ ter tormẽta patient: non enĩ ſubtrahet pſonã cuiuſq̃ deus: q̃ eſt oĩm dñator: nec verebit magnitudinẽ cuiuſq̃: qm̃ puſillũ et magnũ ipſe fecit: ⁊ eq̃lit eſt illi cura de oib⁹: fortiorib⁹ autẽ fortior inſtat cruciatio. De ſcđo ⁊ tertio dr̃ Prouerb. vj. d. Zelus ⁊ furor viri nõ parcet ĩ die vindicte: nec acqeſcet cu/ iuſq̃ p̃cibus: nec ſuſcipiet pro redemptione dona plurima. c ¶ Sta cũ incãtatorib⁹ tuis in q̃bus laboraſti ab adoleſcẽtia tua: ſi forte q̃d ꝓſint tibi: aut ſi poſſis fieri fortior. Hoc poterit dici irriſorie ĩ die iudicij negociato/ rib⁹ ⁊ auariſ: q̃ oẽ ſtudiũ ⁊ ſollicitudinẽ ab adoleſcẽtia ſua po/ ſuerũt ĩ diuitijs / ſiue ꝑ fas ſiue ꝑ nefas ꝯgregãdis: q̃ tñ ĩ die iu dicij eos nõ poterũt liberare. Eccĩ. v. a. Nil ꝓderũt diuitie ĩ die obductiõis. Specialit tñ h̃ poterit dici epĩs ⁊ p̃latis vt ſtẽt cũ incãtatorib⁹ ſuis. i. cũ aduocatiſ: quoꝝ ꝯſilio ⁊ fallacia paupes ſpoliauerũt: cauſas ꝓtelauerũt: iniuſtas cauſas velut iuſtas defẽderũt: Neutri tñ alijs poterũt ſubuenire: q̃ vnũ/ quẽq̃ oportebit pro ſe reddere rõnẽ: Nõ valebit tunc aduo/ catio. ij. Corĩ. v. b. Oẽs aſtabim⁹ ante tribunal chriſti / nõ alij ꝓ nobis: vt recipiat vnuſq̃ſq̃ ꝓut geſſit ĩ corpe ſuo ſiue bo/ nũ ſiue malũ. i ¶ Defeciſti ĩ multitudĩe ꝯſilioꝝ tuoꝝ: q̃ ꝯſiliarij falſi ⁊ doloſi erãt: iõ nõ poterũt fallere iudicẽ: qui ſcit oẽm veritatẽ: imo q̃ ẽ ipſa veritas: Joh. xiiij. a. Nec ipſũ corrũpe: q̃ arguet ĩ eq̃tate ꝓ mãſuetiſ terre. S. xi. a. Immo q̃ eſt ipſa iuſticia. S. xlvj. d. Prope feci iuſticiam meam. Eccĩ. ⁂ xxxiiij. a. Ab inmũdo

a Stent ꝛ ſaluent te augures celi.ſ. aſtrologi tui qui et mathematici vulgo dicunt: qui ſtellis arbitrant regi omia. b Qui ꝯtēplabant ſidera: quaſi in eis credētes cogno/ ſcere futura. c Et ſupputabāt mēſes vt ex eis ānū/ ciarent vētura tibi/ dicētes: hoc eueniet in illo menſe: ꝛ h in illo. d Ecce fa cti ſūt q̄ſi ſtipula/ vacui a potentia: ꝛ im potentes reſiſtere. e Ignis/ captiuitatis vl inceſe ciuitatis/ ad lſam. f Cōbuſſit illos/ vobiſcum. g Non liberabunt animā ſuam.i. vi/ tam. h De manu flamme.i. de poten/ tia ignis q̄n comburā tur. i Non ſunt prune q̄bus cale/ fiāt/ hoies. k Nec focuſ vt ſedeāt ad eū/ hoies ad calefaciendū ſe.q.d. ille ignis non erit modicus talis vt ad calefaciendū hoies accendat: ſed quo tota ciuitas cōburat. l Sic facta ſūt tibi/ inutilia: ſupple vt p̄dictū eſt oia/ m In q̄buſcūq̄ laborauerās.i. magi incātato/ res et barioli: in quibus acq̄rendis multū ſtudueras. q.d. ſic defeciſti in ꝯſiliarijs vt nō poſſent te liberare: ſic in oib⁹ alijs. n Negociatores tui.i. magi ꝛ incantatores tui: qui mul ta per mēdacia ſua lucrabant. o Ab adoleſcentia tua: id eſt a p̄ncipio regni te ſeducētes. p Vnuſq̄ſq̄ in via ſua errauerūt.i. fugerūt vbi euadere potuerūt. q Non eſt/ ex eis/ qui ſaluet te/ a miſeria. Vel negociatores vocat illos qui ad vindicandū ex omni regione in babylonē venie/ bant: ſed audita obſidione reuerſi ſūt/ vnuſq̄ſq̄ in regionem ſuam: nec babylonē defendere potuerūt. Et hoc eſt q̄d dicit: n Negociatores tui ab adoleſcētia ſua.i. illi qui ab adoleſcentia ſua ad negociandum in te venire conſueuerant. p Vnuſq̄ſq̄ in via ſua errauerūt.i. fugerunt vnuſq̄ſq̄ per viam ſuam: non ſimul.ſ. fugiētes pre timore ꝛ errantes. q Non eſt qui ſaluet te/ ex eis.q.d. non intromittunt ſe de liberatiōe tua: licet in eis haberes magnā fiduciā ꝛ de eis multum iactares te.

a tuoꝝ. Stēt ꝛ ſaluēt te augu
b res celi/ q̄ ꝯtēplābāt ſidera:
c ēt ſupputabāt menſes vt ex
eis annūciarēt ventura tibi.
d Eccē facti ſunt quaſi ſtipu/
e f la: ignis cōmbuſſit illoſ. Nō
g h liberabūt animā ſuam d̄ mā
i nu flamme: nōn ſunt prune
k quibus calefiant: nēc focus
l vt ſedeant ad eum. Sic fā/
m cta ſunt tibi in q̄uibuſcūq̄
n laborauerās. Negociatoreſ
o p tui āb adoleſcētia tua: vnuſ
quiſq̄ in via ſua errauerūt:
q nōn eſt qui ſaluet te.

Capi. XLVIII.

r AUdite hec domus
s iacob/ qui vocamini
t nomine iſrael: ēt de aquis
v iuda exiſtis: qui iuratis in
nomine domini et dei iſra/
el recordamini/ non in ve/
x ritate neq̄ in iuſticia. De ci/
uitate eni ſancta vocati ſūt:

Myſtice xxxiij.a. Ab imūdo q̄d mūdabit: ꝛ a mēdace q̄d veꝝ dicet: Diuinatio erroris ꝛ auguria ꝛ mendacia ꝛ ſomnia maleficoꝝ vanitas. a Stent ꝛ ſaluēt te augures celi q̄ ꝯtēpla bāt ſidera: ꝛ ſupputabāt mēſeſ vt ex eis ānūciarēt vētura tibi. Augures celi ſt theologi: q̄ ꝯtēplant ſidera.i. ſupna nihilomin⁹ tn̄ cōputāt bn̄ mēſes.i. tp̄alia q̄ in cōtinuo defectu ſūt: et p̄pterea multi eoꝝ vētura annūciāt.i. p̄dicant.

Ps. 72. Ps. Poſuerūt in celū os ſuū: et lingua eorū.ſ. lingua cordis trāſiuit in t̄ra. Hiere. x. a. A ſignis celi nolite metuere q̄ timēt gētes: q2 leges p̄ploꝝ vane ſt. Eccl. xxxiij. a. Quare dies diē ſupat: ꝛ iterū lux lucē ꝛ ān⁹ ānū/ ſol ſolē: a dn̄i ſciētia ſeparati ſūt. Gal. iiij. b. Dies obſeruatis ꝛ mēſes ꝛ tp̄a ꝛ ānos: timeo autem ne forte ſine cauſa laborauerim in vobis. d Ecce facti ſt q̄ſi ſtipula: ignis cōbuſſit illos: q2 mali p̄lati: vani theologi ꝛ falſi aduocati fuerūt hic ſtipula p̄ oim bono/ rū vanitatē/ ꝛ verboꝝ ſonoritatē/ ꝛ inconſtātie leuitatē: ideo parati ſūt ad ignē gehēne. Hiere. xiij. d. Diſſemiabo eos q̄ſi ſtipulā que a vēto rapit. Malach. vlt. a. Erūt oēs ſupbi et oēs faciētes impietatē ſtipula: ꝛ inflāmabit eos dies veniēs. g Nō liberabūt aiaꝫ ſuā de manu flāme. Verū eſt

Ps. 48. nec ipſi nec alij. Ps. Frat nō redimit: redimet ho:q.d. Nō. i Nō ſūt prune q̄b⁹ calefiāt. Ecce q̄lis eſt ignis infer/ nalis: nō eni parat⁹ eſt ad calefaciēdū/ ſed ad cōburendū: nec lucid⁹ ē/ ſed obſcur⁹. Vn̄ ſubdit: k Nec focus vt ſede/ ant ad eū. Ad ignē eni ſedēt mulieres q̄ſi nent vt videāt: ſ ignis vt dr̄ poſt diē iudicij quātū ad luciditatē erit in paradi/ ſo: quātū ad cōbuſtionē in inferno. l Sic facta ſūt tibi

in q̄buſcūq̄ laborauerās.i. inutilia/ imo nociua: ꝛ mate/ ria ignis infernalis ꝛ augmētū. Sap. v. d. Pugnabit cū illo orbis t̄rarū ꝯtra inſenſatos. n Negociatores tui.i. cle rici tui q̄ ſūt negociatores. o Ab adoleſcētia ſua vnuſ q̄ſq̄ in via ſua errauerūt. Oſee. xij. d. Circumdedit me ephraim i negociatio ne ꝛ i dolo dom⁹ iſrl. Ar. tua Eccl. xxvj. d. Diffici le exuit negociās a ne gligētia ſua. q Nō eſt q̄ ſaluet te: nec A deus/ q2 nō debet: nec hō/ q2 nō pōt: nec dia bolus/ q2 nō vult: nec p̄lat⁹/ q2 nō curat.

Expo. Ca. XLVIII.

AUdite hec domus ia/ cob. Adhuc imorat p̄pha circa in/ crepationē iudeorū. Et diuidit h capitulū in duas p̄tes. In p̄ma parte arguit eoꝝ p̄uerſitatē. In ſc̄da ne deſperent p̄mittit eis pietatē: ibi: Propt nomē meū. Dicit ergo: r Audite hec domus iacob.i. vos iudei: s Qui vocamini noie iſrl.i. q̄ eſtis iſraelite ſolo nomie nō faciētes op̄a filioꝝ iſrl. t Et de aq̄s iuda exiſt.i. de p̄p̄lis iudeoꝝ: ſm q̄d dr. ij. Reg. xiiij. c. Oēs q̄ſi aq̄ dilabim in terrā que nō reuertunt. De aq̄s iuda/ Haimo/ hoc dic/ vt oſtēdat eos eſſe filios p̄riarcharū: nō virtute ſ carne. Et no/ ta q̄ dn̄s facit h mētionē de iuda: q2 decē tribub⁹ captiuatſ/ iuda ꝛ beniamin ꝛ leuite in t̄ra p̄miſſiōis manebāt: ꝛ regē de iuda habebāt. v Qui iurat i noie dn̄i ꝛ dei iſrl re/ cordamini/ nō in veritate neq̄ in iuſticia.i. accipit nomē dei ad mēdacia vr̄a: ꝛ iiuſticias ꝯfirmādas. Mutatio pſone. x De ciuitate eni ſc̄tā vocati ſūt.i. gloriant de h q̄ vocant a hieruſalē que ē ciuitas ſancta.i. hieroſolymite. Et ſup deū i rael

Myſtice r Audite hec dom⁹ iacob. Hic redarguūt negociatores religioſi: q̄ ſūt dom⁹ iacob.i. in negociationib⁹ colluctātes: tn̄ ꝯtemplatiuos ſe dicūt ꝛ fingunt. Vn̄ ſubdit: s Qui vocamini noie iſrl.i. q̄ nomē tm̄ habet ꝯtēpla/ tiuoꝝ.i. vidētiū deū: et nō rē. Mirabilis eſt ꝯuerſio q̄ de iſ/ rael mō fit iacob.i. de ꝯtēplatiuo actiu⁹: Antiq̄t⁹ eni fact⁹ eſt de iacob iſrael. Vn̄ Gen̄. xxxij. f. dixit angel⁹ ad iacob. Q̄d ē nomē tibi: Rn̄dit: iacob. At ille: Nequaq̄ inq̄t iacob appel/ labit nomē tuū: ſed iſrl. Corrigat g̊ l̄ra ꝛ dicat: Nequaq̄ iſrl appellabit nomē tuū: ſed iacob. t Et d̄ aq̄s iuda exiſt: id ē lachrymas ꝯfeſſiōis ꝛ cōpūctiōis dimiſiſtis p̄pt multipli ces negociatiōes vr̄as. Oſee. xij. d. Circūdedit me ephraim in negociatiōe ſua: ꝛ in dolo dom⁹ iſrael. Ezech. xxviij. e. In multitudīe negociatiōis tue polluiſti me. v Qui iuratis in noie dn̄i ꝛ dei iſrael recordamini/ nō in veritate neq̄ in iuſticia. Ecce q̄d ſequit negociatiōes multas.ſ. p/ iuriū ꝛ dolus: p̄pter que duo maxime fugiēde ſūt: q2 vir mul/ tum iurās replebit iniq̄tate: ꝛ non diſcedet a domo eius pla/ ga: Eccl. xxiij. b. Propt q̄d dicit in eodem: Iurationi non aſſueſcat os tuū: mlti eni caſus i illa: Noiatio ſo dei n̄ ſit aſ/ ſidua i ore tuo: ꝛ noib⁹ ſc̄toꝝ nō admiſceart: q̄m nō eris imu nis ab eis. Itē in eodē. Si inuacuū iurauerit nō iuſtificabit: replebit eni retributiōe peſſima dom⁹ ei⁹. Multo magis g̊ ſi i dolo iurauerit. Zach. v. b. Veniet ad domū furis: et ad do/ mū iurāt in noie meo mēdacit. Vn̄ Zach. viij. c. Iuramētū mēdax ne diligat. Eccl. xxvj. d. Due ſpecies difficiles ꝛ picu loſe mihi apparuert: Difficile exuit negociās a negligētia ſua: ꝛ nō iuſtificabit caupo a pctis labioꝝ ſuoꝝ. x De ciuitate eni ſc̄tā vocati ſūt. Ita ē de mult religioſis q̄ iactāt ſe de h q̄ habitāt i loco ſc̄tō: de hoc q̄ in religione ſua fuerūt multi ſancti. Cōtra q̄d dicit Hiero⁹. Nō ē laudabile hieroſolymis fuiſſe: ſed hieroſolymis bn̄ vixiſſe. Ioh. viij. e. dixerūt iudei:

 Pat noſter abraā eſt

¶ a ¶Et ſup deū iſrł ↄſtabiliti ſūt.i.firmati ſt: ⁊ fūdati ſup deū iſrł: vt dicūt: q̄ſi iactāt ſe deū hře ꝓtectorē. b ¶Dñs exercituū nomē eiꝰ/ q̄ ↄtinue voſ ꝓtegit. Mutatio ꝑſonę ⁊ numeri. c ¶Priora ex tūc ānūciaui: ⁊ ex ore meo exierūt .i.ab antiq̄s tꝑibꝰ retro: vel ab initio mūdi nūciaui tibi multa an̄q̄ fierēt.q.d.mirū eſt ꝙ a tā longinq̄s tēporibꝰ p̄nūciaui vob̄ q̄ videt̄ impleta: ⁊ tñ mihi nō vulť credere. d ¶Et audita feci ea/ p̄dicta: ne eoꝝ noticiā forſitā aſcribere/ tis idolis. e ¶Repē te opatꝰ ſū/ vel opa/ boꝛ illa. f ¶Et ve/ nerūt/ vel veniēt. q.d. p̄ędixi ea ṽbo an/ teq̄ eēnt et oꝑe ea adimpleui. Et oſtēdit dñs q̄re nūciauerit p̄dicta.ſ.ne ea idolis aſcriberēt: qḋ feciſſent cito/ q; duri ⁊ rebelles ſunt. Et hoc eſt qḋ dicit: g ¶Sciui eni q; durꝰ es tu/ ad credendū verū: ⁊ facilis ad credēdū malū. Vel q; dñs deſtructionē babyloniox ⁊ liberationē iudęoꝝ ita ſępe p̄dixerat: quia poſſent forte querere q̄re hęc tam ſępe repetit: ideo q̄ſi anthypophorice rñdet dñs: innuens ꝙ h̄ fac̄ q; nimis duri ⁊ difficiles erāt ad credendum. Et hoc eſt qḋ dicit. Sciui eni.i.ſcio. h ¶Quia durꝰ es tu.i.difficilis ad credēdū. i ¶Et neruꝰ ferreꝰ ceruix tua.i.ceruix tua ita dura eſt ad p̄dictā liberationē credendā vt neruꝰ ferreus. k ¶Et frons tua ęrea.i.dura ⁊ impudibūda ad ↄ̄dicendū apte ſacerdotibus et ꝓphetis p̄dictā liberationē dicentibus. l ¶Prędixi tibi/ futura ⁊ hęc ⁊ alia. m ¶Ex tūc.i.ab antiquo. n ¶Anteqū venirēt indicaui tibi: et hęc p̄nūciaui. o ¶Ne forte diceres: idola mea fecerūt hęc: qḋ forte faceres ſi videres hęc contingere: ⁊ nō eſſent p̄nūciata tibi. p ¶Et ſculptilia mea ⁊ ↄflatilia mādauerūt iſta.i.p̄cęperūt cyro et dario ꝙ facerēt iſta: vel p̄nūciauerť iſta ꝑ idola: vel ꝑ hariolos. q ¶Quę audiſti/ ꝑ ꝓphetas complenda. r ¶Vide oīa.i.vides vel videre potes oīa impleta q̄ dixi: vel videbis oīa cōpleta q̄ dico. Et nota ꝙ in his ṽbis rep̄hēdit eos dñs ī q̄ttuor. Primo enim rep̄hendit eos de ſimulata iuſticia: ibi: Qui vocamini noīe iſrł. Scḋo de iactātia: ibi: De ciuitate eni ſctā vocati ſunt. Tertio de inobedientia: ibi: Sciui eni q; durꝰ es tu. Quarto de blaſphemia: q; bona ſua idolis aſcribebant: ibi: Ne forte ⁊c. s ¶Vos aūt o idola. t ¶Nō annūciaſtiſ/ hęc p̄dicta. Vel/ s ¶Vos o iudęi. t ¶Nō annūciaſtiſ/ filijs vr̄is q̄ ventura erant ſup babylonē: ſed veritatē celaſtis. v ¶Audita feci tibi noua.ſ.deſtructionē babylonis ⁊ liberationē tuā: ⁊ multa alia. x ¶Ex tūc ↄſeruata ſūt q̄ neſcił: q̄ſi ab antiq̄ etiā dicturꝰ erā plura tibi: ſed ꝓpť incredulitatē tuā reſeruaui multa q̄ non ¶ reuelaui tibi. Nūc

Mystice ⁂ Pater noſter abraā eſt. Dicit eis ieſus: Si filij abrahę eſtis: opera abrahę facite. a ¶Et ſuper deum iſrł conſtabiliti ſūt. Multi/ imo oēs cōſtabiliti ſūt ſup dñm: ſ; mľti ceciderūt ꝑ ſupbiā: alij iacēt ꝓſtrati ꝑ luxuriā. Michęę.iij.d. Sup dñm requieſcebāt dicētes: Nūq̄d nō dñs ī medio nr̄m: g ¶Sciui q; durꝰ es tu: ⁊ neruꝰ ferreꝰ ceruix tua: ⁊ frons tua ęrea. Hic redarguiť pctōꝛ ī duobꝰ: de obſtinatiōe in pctō: et de impudētia ī malefaciēdo. Ezech.iij.b. Oīs domꝰ iſrael

Triplex duricia — attrita fronte ē ⁊ duro corde. Itē h̄ ſignificať triplex duricia: ſcȝ duricia cordis ꝑ impatiētiā: oris ꝑ exaſperationē: opis ꝑ

Triplex ceruix Ps̄.128. — imiſericordiā. Itē ē ceruix elatiōis. Ps̄. Dñs iuſtꝰ ↄcidet ceruices pctōꝝ. Eſt ⁊ ceruix obſtinatiōis. Exo.xxxij.b. Cerno ꝙ ꝑplš iſte durę ceruic̄ ſit. Eſt etiā ceruix p̄ſumptę liberalitatiſ. Iob.xv.c. Pingui ceruice ↄ̄ dñm armatꝰ ē. Itē ē nerꝰ/ fallacia vel ꝓſucia: luxuria: pęna: ſupbia. Fallacia vľ ꝓſutia. Iob.

Multiplex neruus — xl.b. Nerui teſticuloꝝ eiꝰ ꝑplexi ſūt. Luxuria. Gen̄. xxxij.f. Tetigit neruum femoris eiꝰ ⁊ emarcuit. Pęna. Iob.xiij.d. Poſuiſti ī neruo pedē meū. Supbia. Ioſue.xj.b. Eq̄s eorū

Ex. tenea

a ēt ſup deū iſrł ↄſtabiliti ſūt:
b dñs ēxercituū nomen eius.
c Priora extūc ānūciaui: ⁊ ex
d ore meo exierūt: ēt audita fe
e ci ea: rēpēte opatꝰ ſū ēt vene
f g rūt. Sciui eni q; durꝰ ēs tu:
h i ēt neruus ferreꝰ ceruix tua: ⁊
k frōns tua ęrea. Prēdixi ti/
m n bi ēxtūc: āntēq̄ venirēt indi
o caui tibi: nē forte diceres:
p idola mea fecerūt hęc: ⁊ ſcul
ptilia mea ⁊ ↄflatilia māda/
q uerunt iſta. Quę audiſti/ vi/
r s dē omnia. Vōs aūt nōn an
t v nunciaſtis. Audita feci tibi
x noua ēxtūc ↄſuata ſt q̄ ne/

ſubneruabis: ⁊ currꝰ igne cōbures. Nota mala q̄ fac̄ duricia. Primū malū ē ꝙ increpationē durā et obiurgationē mereť. Vñ Deuť.xxxi.g. dixit moyſes ad ꝑplm: Scio contentionē tuā: ⁊ ceruicē tuā duriſſimā. Secūdū eſt ꝙ maledictionē incurrere facit. Vñ ꝑ totū ſequēs caplm moyſes maledicit eis/ dicēs: Cōgregabo ſuper eos mala: ⁊ ſagittas meas implebo in eis: conſumenť fame: et deuorabūt eoſ aueſ morſu amariſſimo ⁊c. Deuť.xxxij.d. Tertium eſt ꝙ comitatum dñi ⁊ ꝓtectionē auertit. Exo.xxxiij.a. Nō aſcendā tecū: q; ꝑplš durę ceruic̄ ē. Quartū eſt ꝙ furorē dñi incurrere facit. Unde Exo.xxxij.b. dñs quaſi furioſus dixit ad moyſen: Cerno ꝙ ꝑplš iſte durę ceruic̄ ſit: dimitte me vt iraſcať furor meꝰ cōtra eos vt diſꝑdā eos. Quintū eſt ꝙ inť populū dei non mereť numerari. Ezech.ix.b. Tranſi per mediā ciuitatē: ⁊ ſigna tau ſup frontes viroꝝ gementiū ⁊ dolentiū ſup abomiationibꝰ q̄ fiunt in medio eiꝰ. Hoc ſignū nō fit in fronte ęnea vel ferrea: ſed ī molli ⁊ lugēte alios ꝑ cōpaſſionē. l ¶Prędixi tibi extūc/ anteq̄ venirēt īdicaui tibi. Inexcuſabileſ q̄ ſumꝰ oēſ: q; dñs bona futura p̄dixit ſępe: et mala inferni multotiēs cōminať. Annūciat aūt hęc ꝑ exempla p̄cedentiū: ꝑ teſtimoniū ſcp̄turaꝝ: ꝑ inſpirationē cordiū: ꝑ admonitionē prędicatoꝝ: ꝑ abūdantiā reꝝ tꝑaliū: ꝑ flagella ⁊ caſtigatiōes corporum. o ¶Ne forte diceres: idola mea fecerūt hęc: ⁊ ſculptilia mea ⁊ conflatilia mādauerūt iſta. Ita dicunt aliq̄ diuites/ ꝙ ſua induſtria acq̄ſierūt q̄ habent. Cōtra qḋ ē illud Iaco.j.c. Oē datū optimū ⁊ omne donū ꝑfectū deſurſum eſt. q ¶Quę audiſti: vide oīa. O homo vide opera creationis/ vt ex his agnoſcas potentiam ⁊ ſapientiā conditoris: qui de nihilo cuncta creauit: ⁊ omīa ꝓprio numero/ menſura ⁊ pondere ſtabiliuit: vt dicitur Sap.xj.d. Vide opa recreationis: vt recolas inde clementiam ⁊ miſcḋiam redemptoris: qui ſic ꝓ ſeruis maliuolis: imo ꝓ inimic̄ deprehenſis ⁊ incarceratis iam mori dignatus eſt. Abacuk.iij.a. Dñe audiui ⁊c. Eccꝉ.xliij.d. Ipſe omnipotēs ſuper oīa opera ſua: terribilis dñs ⁊ magnus vehementer: ⁊ mirabilis potentia eius. Vide opera glorificationis: vt inde mireris largitatem/ ⁊ gratiā ſaluatoris: qui vult omēs hoīes ſaluos fieri.j.Timoth.ij.b. Et participes ⁊ coheredes regni ſui: Ecce largitas: qui pro modicis magna: ꝓ trāſitorijs ꝑpetua: pro vilibus glorioſa largiť: qui minꝰ promittit q̄ ſoluat. Eccꝉ.xliij.d. Pauca vidimus operū eius: oīa aūt dñs fecit et pie agētibꝰ dedit ſapiētiā. s ¶Vos autē nō annūciaſtis. Hoc diciť pręlatis torpentibꝰ: qui cū īſtruere debeāt ſubditos/ deſtruūt: cū cuſtodire debeāt/ ſpoliant ⁊ occidūt: cū paſcere eos debeāt/ ecōtrario bona eorum comedunt: cum prędicare debeant/ muti ſūt. Sed timenda ē eis illa ſentētia: qua diciť Ezech.iij.d. Fili hominis ſpeculatorem dedi te domui iſrael: Si dicente me ad impium morte morieris: non annūciaueris ei: ipſe quidē in iniq̄tatibus ſuis morietur: ſanguinem autem eius de manu tua requiram. v ¶Audita feci tibi noua: deū/ hominē: immortalē/ mortalem: ęternū/ temporalē: imenſum/ paruulū: verbū/ infans: virginem/ matrem. Hiere.xxxj.d. Nouū faciet dñs ſup terrā ⁊c. Eccꝉ.xxxvj.a. Innoua ſigna: īmuta mirabilia. x ¶Ex tūc ↄſeruata ſūt q̄ neſcis. Ecce ꝓpter peccata noſtra dimittit dñs multa reuelare nobis. Hiere.iij.a. Polluiſti terrā in fornicationibꝰ tuis ⁊ in maleficijs tuis: q̄obrem prohibitę ſunt ſtillę pluuiarum/ ⁊ ſerotinus imber non fuit. Specialiter tñ dimittit dñs nobis reuelare aliqua ꝓpter inobedientiā et carnalitatē. De primo dicitur Ezech.iij.g. Linguam tuā adhęrere faciaȝ palato tuo ⁊ eris mutus: nec quaſi vir obiurgans: quia domus exaſperans eſt. De ſecūdo ḋ: Iob.xvj.c.

⁂ Multa habeo vob

Multa mala facit duricia

B

Ex. tet

a ſcis. Nūc creata ſūt/ēt nō ex
b tūc ēt ante diē: ēt nō audiſti
c e ea/nē forte dicas: ecce ego
f cognoui ea. Neqꝫ audiſti
g h neqꝫ cognouiſti neqꝫ extunc
i k apta ē auris tua. Scio ēnim
l qꝛ ꝑuaricās ꝑuaricaberl:et
m tráſgreſſorē ex vētre vocaui
n te. Prōpter nomen meum
o p lōnge faciam furorem meū:
q r et lāude mea īfrenābo te nē
s t intereas. Eccē excoxi te:ſed
v non quaſi argentum: ēlegi
te in camino paupertatis.

ꝑ reuelaui tibi. a Nūc creata ſūt.i.in effectu ꝓducta. Uł nūc creata ſt apud me anq̄ꝫ fiāt: b Et nō extūc cognuiſti ea ſupple. c Et añ diē/ſui aduēt᷒/ſupple ego cognui ea:⁊ creata erāt apud me. d Et nō audiſti ea.i.nō fuerīt tibi ꝑdicta. e Ne forte dicas:ecce ego cognui ea/a diis vł ab idolis meis. f Neqꝫ audiſti/ꝑ alios. g Neqꝫ cognouiſti/per te. h Neqꝫ extūc/ex quo creata ſūt apud me:vel ex q̄ per ꝓphetas ea ꝑdixi. i Apta ē auris tua: cordis vel corꝑis/ad audiendum ſupple vel cognoſcēdū predicta. q.d.dñs: quedaꝫ anteqꝫ euenirent ꝑdixi tibi:ne ſi non fuiſſent tibi ꝑdicta/cū euenissent idolis tuis ea aſcriberes:quedam ꝓ̄o noua facio ⁊ ſubito que non ꝑdixerā tibi:ne crederes ꝙ ab idolis tuis illa ſcire potuiſſes. k Scio eni. Poſſet aliquis querere:ex quo iudei ita mali ſunt:q̄re vis eos liberare? Et r̄ndet dñs. Scio ꝙ mali ſunt:tñ liberabo eos ꝓpter nomen meū.i.propter honorem nois mei:⁊ ne glorient̄ gentiles dicentes:ꝙ potentia idoloꝝ ſuoꝝ ſubiecerīt iudeos. Uñ dic̄: Scio eni:qꝛ ꝑuaricās legē moyſi: qđ factū eſt diu: Exo.xxxij.d. l Preuaricaberl/in aduētu filij. Uel/Preuaricaberl/tp̄e hieremie:qui mādauerat eis ꝙ generarēt filios ⁊ filias:quia adhuc redituri erant ad terrā ſuam:et ipſi nolebant credere:nec cohabitare vxorib᷒ ſuis. m Et tranſgreſſorē ex vētre vocaui te.i.ex quo legē accepiſti:quia ilico idola adoraſti: Exo.xxxij.a. Uel/Ex vētre:qñ de egypto liberatus quaſi vtero meo ꝯceptus es/nōdum tñ natus/ꝑ legis ſuſceptionē: Tūc eni peccauerūt multū murmurando ꝯtra moyſen ⁊ aaron. Et tñ licꝫ talis ſis: n Propt̄ nomē meū:ne.ſ.nomē meū vileſcat:non ꝓpt̄ meritū tuū. o Longe faciā furorē meū/a te.ſ.captiuitatē differēdo:⁊ te de captiuitate reducendo. Uel/Longe faciam furorē meū.i.feci:ne.ſ. extoto diſperderem te. p Et laude mea.i.operib᷒ meis laudabilib᷒ vel cantilenis ⁊ ſolennitatib᷒ meis i templo. q Infrenabo te.q.d.tot bona tibi faciam ꝙ beneficijs victus quaſi coactus ſequeris me:ſicut iumentū ſequitur hominem coactum per frenū. r Ne intereas/ꝑ idolatriā. s Ecce excoxi te. Poſſent iudei dicere ꝙ abſoluti eſſent a peccatis ſuis ꝓpter penā captiuitatꝭ/et merito ſuo liberati de captiuitate tanqꝫ penitētia iam peracta. Contra qđ dñs dicit: Et ſi puniui eos:nō tñ quātū pctā ſua exigebāt. Uñ neutrū ꝓdictoꝝ poſſunt allegare. Et hoc ē qđ dicit: s Ecce excoxi te/fornace tribulatiōis in babylone: vł etiā ſeruitute in egypto. t Sed non quaſi argentum: quia propter hoc non es purgatus:immo nec etiam emēdatus. v Elegi te in camino paupertatis:id eſt elegi te ponere in anguſtia paupertatis babylonica captiuitate vt te corrigeres.

Al. tmeā

Secūda ps

¶ Propt̄ me faciā

Myſtice Multa habeo vobis dicere:ſed non poteſtis portare modo. f Neqꝫ audiſti/per doctrinam. g Neqꝫ cognouiſti/ꝑ inuētionē. h Neqꝫ extūc apta ē aurī tua/ꝑ obediētiā. Primū aufert ſupbia q̄ aliqs dedignat̄ eſſe diſcipul᷒: ꝑus volēs eſſe canaliſ q̄ꝫ cōcha. Cōtra qđ dꝛ Prouerb.xviij c. Qui ꝑus r̄ndet q̄ꝫ audiat:ſtultū ſe eſſe demōſtrat. Secundū aufert occupatio varia:qꝛ ſapiam oportet ſcribere tp̄e vacuitatis. Unde Eccī.xxxviij.c. Qui minorat̄ actu/percipiet ſapiam. Tertiū aufert inobediētia:qꝛ ꝓpt̄ obedientiā exaltat de᷒ hoiem/tā in tp̄alib᷒ q̄ꝫ i ēt̄nis:tā in ꝟtute q̄ꝫ i ſciētia. Uñ Luc.xviij.c. Qui ſe humiliat exaltabit̄. Non eſt dictū in q̄: vt intelligas in oib᷒. k Scio eni qꝛ ꝑuaricās/legē naturalē. l Preuaricaberis/ legē ſcriptam. Preuaricans ꝯmittendo:preuaricaberl omittendo. Preuaricans ꝑ contaminationē voti baptiſmi:preuaricaberis ꝑ irritationē voluntarij voti. Preuaricās mandata dñi ad q̄ neceſſario obligat᷒ eras dū eēs ſecular᷑:ꝑuaricaberis ꝑcepta regule ad q̄ te ſpontanee ligaueras cū fieres clauſtralis. m Et tráſgreſſorē ex vētre vocaui te. Uent̄ dei baptiſm᷒ ē:i q̄ tráſgrediūt̄ fere oēſ. Itē vent̄ dei patiētia ē:i q̄ tráſgrediūt̄ ꝓcraſtinātes. Itē vent̄ dei pnīa ē:q̄ ad ſecūdā generationē:i q̄ tráſgrediūt̄ recidiuātes. De ꝑmo dꝛ in Pſ. Errauerūt ab vtero/locuti ſūt falſa. De ſecūdo. Ezech.xx.f. Eligā de vobis tráſgreſſores ⁊ impios:⁊ de terra incolat᷒ eoꝝ educam eos.i.de mūdo ꝑ mortē quantumcūqꝫ ſuſtineā per patientiā:⁊ terrā iſrł: id eſt videntiū deū nō igredient̄. De tertio dicit̄ Gal.ij.d. Si que deſtruxi/ iterum redifico:ꝑuaricatorē me ꝯſtituo. Et ē argumētū ꝙ pnīa eſt q̄dam lex. n Propt̄ nomē meū longe faciā furorē meū. Unde opus eſt vt dñs miſereat̄ nr̄i ꝓpt̄ bonitatē ſuā: qꝛ ꝓpt̄ merita nr̄a parū tenet̄ nobis:imo de ꝯdigno nihil:tū qꝛ etſi aliqđ facimus boni/pluſ tñ adhuc debem᷒ deo:tum qꝛ etſi ſit bonū qđ facim᷒/nō tñ purꝝ:tū qꝛ etſi et eēt purū ⁊ bonū/nō tñ a nobis eſt ſed a deo. Ezech.xx.c. Feci ꝓpter nomē meū ne violaret̄ in gentib᷒. p Et laude mea infrenabo te ne intereas. Infrenat de᷒ hoiem:infrenat ⁊ demonē:ſed demonē ne noceat:hoiem ne intereat. Infrenat auteꝫ demonē/ furorē eius et potentiā coartādo. De q̄ infrenatione dr̄ Ezech.xxix.a. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne:q̄ cubas in medio fluminū tuoꝝ ⁊ dicis: Meus eſt fluuius:⁊ ego feci memetipſum:⁊ ponā frenū in maxillis tuiſ et reducā te per viam per quā veniſti. Infrenat aūt dñs hominē laude ſui ⁊ ſuoꝝ/bñficijs ꝯſolationū/ſanitatū ⁊ rerū etiam terrenarū/ꝟroꝛe cōminationū/flagelliſ egritudinū ⁊ q̄nqꝫ amiſſiōe rerū/doctrinis ſcripturarū ⁊ ꝑdicatoꝝ/reclamatione ſyndereſis q̄ ſemꝑ murmurat ꝯtra pctm̄/ occupatiōe ꝯtra ociū periculum/erubeſcētia ſui ⁊ hominū ⁊ etiā angeloꝝ/ſilētio ⁊ temperātia verboꝝ/abſtinentia ciboꝝ/inedia diuitiarū. Cōtra qđ dꝛ Deut.xxxij.b. Incraſſat᷒ ē dilect᷒ ⁊ recalcitrauit. Quare? Quia nō habebat h̄ frenū. Eccī.xxviij.d. Frenos ori tuo facito. Zach.xiiij.d. In die illa erit qđ ſuꝑ frenū equi eſt ſanctū dño. Ea per q̄ refrenat̄ hō notant̄ his verſib᷒. Dogmate/ laude/minis/donis/ratiōe.i.ſyndereſi/flagellis: Clauſtro/pauperie/virtute/laboꝛe/pudoꝛe: Exemplis ſociū frenamur ne peream᷒. s Ecce excoxi te:ſꝫ nō quaſi argentum. Hoc dicit̄ reprobis:qui ſub flagello tribulationis non purgant̄ a palea/ſed frāgunt̄: ſub lima aduerſitatis non clareſcūt/ſed rubiginē ꝯtrahūt:ſub fornace temptationis non mūdant̄/ſed crepant. De quibus dicit̄ Iere.v.a. Percuſſiſti eos ⁊ non doluerīt:attriuiſti eos et noluerūt accipere diſciplinā. Et.vj.g. Fruſtra cōflauit conflatoꝛ:malicie eoꝝ non ſūt ꝯſumpte:argentū reprobum vocate eos:⁊ dñs proiecit illos: tanqꝫ metallū iutile ad fabricāda vaſa in honorē. v Elegi te in camino pauptatis. Multos eligit dñs in camino ꝓſperitatꝭ:quorum electionē caſſat poſtea in aquis aduerſitatꝭ. Unde Deut.xxxij.b. Incraſſat᷒ eſt dilectus ⁊ recalcitrauit:incraſſat᷒ impinguat᷒ dilatatus. Et poſt. Dereliquit deum factorem ſuū: ⁊ receſſit a deo ſalutari ſuo. Apocl.j.d. Pedes ei᷒ ſimiles aurichalco ſic̄ i camino ardēti. Daniel.iij.a. dicit nabuchodonoſoꝛ: Si quis non adorauerit ſtatuam auream:id eſt demonē: eadem hoꝛa mittet̄ in fornacem ignis ardentis:id eſt paupertatē:et omis populus tribus ⁊ lingue adorauerūt. Hoc eſt qđ dicit̄ Eccs.x.d. Pecunie obediunt omnia: Ecce paupertas electionē dñi meret̄. Diligenda eſt ergo pauptas propter hoc/quia capitulū eſt in diuina electione:quia lucerna eſt in veroꝝ amicoꝝ manifeſtatione:quia caſtrum ſecurum eſt ſine expugnatoꝝ terroꝛe: qꝛ camera quieta eſt ſine ſollicitudinū ⁊ perturbationū inquietudine:quia prima diſcipula fuit ꝑdicationis diuine:⁊ ꝑma parochia quā habuit

Pſ.57.

Al. tvtero

Cōmendatio paupertatis

a Própter me ✝faciam/ vt nõ
b blaſ́phemer: ét gloriam me/
c am alteri non dabo. Au/
d di me iacob: ét iſrael quém
e ego voco. Egõipſe: égo pri/
f mus ét ego nouiſſim⁹. Ma/
g nuſ quoq; mea fundauit ter
h ram: ét dextera mea ménſa ẽ
i celos. Egõ vocabo eos: et
k ſtábũt ſimul. Cógrégamini
l oẽs vos: ét audite/ quis de
m eis ãnũciáuit hec: Dñſ dilẽ/

G a Propter me faciam/ liberationẽ veſtram: non ꝑ me/ritis veſtris. b Ut nõ blaſphemer/ a gentib⁹: vt dicãt me impotentẽ ad liberandũ vos. c Et gloriã meam al/teri non dabo: vt.ſ. alius dicatur liberator tuus. Uel ſic: Gloriã meã alteri non dabo.i. non ꝑmittã ꝙ idola ha/beant gloriã meã.i. ꝙ

Ar.✝ ꝓpter me attribuat eis a gẽtib⁹
S.42.b. gloria et reuerẽtia de
hoc ꝙ detineant po/
pulũ meũ in captiui/
tate. d Audi me
S.41.b. iacob.i. vos de iuda
et.44.a. et beniamin. e Et
Apoc.1.d. iſrael.i. vos qui eſtis
filij iſrael. f Quẽ

ego voco/ ad pniaz: & ad cultum meum & ad audiendũ me. g Egoipſe/ non idola: immo nihil. h Ego primus: ante quẽ null⁹. i Et ego nouiſſim⁹/ poſt quẽ nõ ali⁹.q.d. qui ſum ſine fine et ſine ꝑncipio. k Man⁹ q̃z mea.i. potentia mea: vel filius meus: l Fundauit terrã/ mate/rialem/ ad litterã. m Et dextera mea.i. potentia mea: vel filius/ vt ꝑus. n Menſa ẽ celos/ materiales/ vel ange/los: quia celos materiales ꝓprijs terminis limitauit: & poten/tiam angeloꝝ & virtutẽ ſimilit. o Ego vocabo eos.i. celos materiales/ ad litterã. p Et ſtabunt ſimul.i. ſi ego vellem eos vocare & precipere: ipſi ſtarent coram me. Uel/ o Ego vocabo eos.i. angelos. p Et ſtabũt ſimul vt mee pareant iuſſioni. q Cógregamini omés vos: vos.ſ. celi: vel angeli: vel oẽs creature: vel filij iſrl. r Et au dite/ que dictur⁹ ſum. s Quis de eis.i. celis/ vel creatu ris/ vel angelis/ vel de idolis. t Annũciauit hec: ꝙ.ſ. cyrus babylonẽ deſtrueret: q.d. nullus de oib⁹ ꝑdictis po/tuit prenunciare hec niſi ego. v Domin⁹ dilexit eum: id eſt cyrum.i. ſignũ

Myſtice ※ rochia quã habuit in cura filius dei. Item qz ꝑma eſt in rece/ptione medicine dei. Item qz ipſa ſola ẽ hoſpita ſpũſſancti. Itẽ qz ipſa ꝓprie ẽ ſub tutela dei. Itẽ qz ipſa ſola ẽ cõmẽſa/lis chriſti. Capitulũ dico ẽ pauptas: in q̃ celebrat diuina ele/ctio: ſicut dicit hic. Itẽ lucerna eſt qua fit veroꝝ amicoꝝ ꝓ/batio. Propt qđ dicit Grego⁹: ꝙ cũ omis fortuna timenda ſit: magis tñ timẽda eſt ꝓſpera q̃z aduerſa. Et hui⁹ ratio eſt: qz in ꝓſpera non poſſunt agnoſci veri amici: in aduerſa vero cognoſcunt. Eſt enĩ amicus ſocius mẽſe: & iſte non ꝑmanet ĩ tpe neceſſitatis: Eccĩ.vj.b. Itẽ amicus ſocius fortune: q̃ non

Ouidi⁹.1. Triſtiũ ꝑmanet ſimilit tpe pauptatis. De q̃ poeta. Donec eris felix multos numerabis amicos: Tẽpa ſi fuerint nubila ſol⁹ eris. Et Señ. Uel muſce/ lupi cadauera/ ꝑdam ſequit turba hec non hoiem. Itẽ caſtrũ ſecurũ eſt: vbi nõ eſt hoſtiũ incurſio. Uñ dicit Señ. ꝙ pauptas eſt bonum odibile. Ecce ꝙ nullus impetit pauperẽ pro caſtro hoc auferendo. Ualde diligendũ eſt bonũ qđ nullus impetit: qđ nullus calũniat: cui nullus in/uidet. Itẽ camera quieta ẽ/ vbi nulla ẽ ꝑturbatio. Uñ Eccs. v.c. Dulcis ẽ ſomn⁹ opanti.i. pauperi q̃ laborat manib⁹ ſuis: diuites eñ nõ laborant: ſiue parũ ſiue multũ comedat. Et ꝑ ꝯtrariũ dicit in eodẽ. Saturitas diuitis non ſinit eũ dormi/re. Itẽ prima diſcipula fuit ꝑdicationis chriſti: & ꝑma paro/chia eius.ĩ.lxj.a. Spũs dñi ſup me eo ꝙ vnxerit me: ad an/nunciãdũ mãſuet: miſit me. Ibi dicũt ſeptuaginta: Euãgeli/care paupib⁹ miſit me. Uñ Mat.xj.a. Paupeſ euãgeliçant. Itẽ primã medicinã et curã ſubit veri medici.i. dei. Unde.ĩ.lxj.a. Ut mederer ꝯtritos corde: & ꝑdicarem captiuis indul/gentiã: & clauſis apertionẽ. Itẽ ipſa ſola eſt hoſpita ſpũſſcti. ĩ.lvij.c. In ſancto habitat & cũ contrito & humiliato ſpũ: vt viuificet ſpiritũ humiliũ: & viuificet cor contritoꝝ. Et.ĩ.vlt. a. Ad quẽ aũt reſpiciã niſi ad paupculũ & contritũ ſpiritu: et trementẽ ſermones meos: Alia littera. Sup quez requieſcet

Pſ.9. ſpiritus me⁹ &c. Itẽ qz ipſa eſt ꝓprie ſub tutela dei. Pſ. Ti/bi derelictus eſt pauper: orphano tu eris adiutor. Item qz

Pſ.67. ſola eſt cõmẽſalis chriſti. Pſ. Paraſti in dulcedine tua pau/peri deus. Unde Luc.xiiij.c. leguntur ſolũ introducti pau/

peres: ceci & claudi ad cenã dñi. Paupertas eligenda eſt: qz chriſt⁹ eam elegit. Pſ. Elegi abiect⁹ eſſe ĩ domo dei mei &c. Btũs Berñ. Hãc elegit de⁹: ergo eligẽda eſt. Pauptas eli/genda eſt: quia chriſtus exauditor ẽ pauperũ. Pſ. Iſte pau/per clamauit & dñs exaudiuit eũ. Eligẽda eſt: qz facit hoiem ſeipſũ cognoſcere. Gal/lina in autumno non videt ſe: in hyeme vi/det ſe: fortuna ꝓſpera erea. Iob. xxxvj.a. Si fuerint in catenis et vinciant funib⁹ pau/pertatis/ indicabit eis opera. Eligẽda eſt: qz ꝑma eſt int ꝟtutes in ſermõe dñi: Mat.v.a. Beati pauꝑes ſpũ. Eligẽda ẽ: qz ꝑfe/ctum facit. Matth.xix.c. Si vis perfectus eſſe: vade et ven/de oia que habes et da pauperib⁹. Eligenda eſt: quia nabu/çardan diuites captiuauit: ſolos pauꝑes dimiſit ĩ iudea. Eli/genda eſt: quia liberat a curis. Tob.v.d. Nũq̃ fuiſſet pecu/nia iſta pro qua miſiſti eum. Greg⁹. ſuper Luc.xvj. Si qua reꝓhẽſibilia ĩ pauperib⁹ cõſpicim⁹/ non debem⁹ deſpicere: qz fortaſſe quos morum infirmitas vulnerat: hos medicina pau/pertatis ſanat. a Propter me faciam vt nõ blaſphe/mer. Ezech.xx.c. Propter nomen meum hoc feci vt non violaretur in gentibus. c Et gloriam meam alteri nõ dabo.S.xlij.b. idem. Gloria dei eſt cõuerſio peccatoꝝ. Ro/ma.iij.d. Omẽs peccauerunt & egent gloria dei. d Audi me iacob: id ẽ laice vel ſecularis. e Et iſrael quẽ ego voco: id eſt clerice vel clauſtralis. Uocat autem dñs primo ad abluendum. Oſee.xj.a. Ex egypto vocaui filium meum: vt ſcilicet ablueret manus a malo opere. Deinde vocat ad co/medẽdũ. Luc.xiiij.d. Homo quidam fecit cenam magnam et vocauit multos: et miſit ſeruum ſuũ hora cene dicere inui/tis vt venirent. Sed quidam excuſauit ſe/ quia villam emit: in quo ſignificant illi quos ſuperbia retardat: In emptione enim ville/ ambitio dominij deſignatur. Quidam vero/ quia vxorem duxit: in quo ſignificant illi quos luxuria ligat. Qui/dam vero/ quia iuga boum q̃nq; emit: in quo ſignificant illi quos auaricia procraſtinat. Ecce omnia impedimenta eorũ qui ad cenam non veniũt. Unde verſus. Uxor/ villa/ boues

Verſus cenam vetuere vocatis. Mundus/ cura/ caro/ celum clauſere renatis. Quia omne qđ eſt in mundo: aut eſt concupiſcentia oculorum: aut ꝯcupiſcentia carnis: aut ſuperbia vite.ĩ. Ioh. ij.c. Hiere.xxxv.d. Uocaui eos & non reſponderunt mihi. Geñ.iij.b. Uocauit dñs adam et dixit: Ubi es: Iob.xix.c. Seruum meum vocaui: & non reſpondit mihi. g Egoip/ſe: ego primus: vt ſciat omnis homo datam ſibi a me vi/tam nature. i Et ego nouiſſimus: vt expectet a me vi/tam glorie. k Manus quoq; mea fundauit terram et dextera mea menſa eſt celos. Ecce dñs terrenis: id eſt peccatoribus ponit fundamentũ per penitentiam: ſed ce/lis: id eſt celeſtibus ponit menſuram per humilitatem. Iob xxxviij.a. Ubi eras quando ponebã fundamenta terre: Gre/go⁹. Recole vbi te inueni & eris humilis. Et quia homo etiã de bonis ſuperbit/ menſurã profectibus ponit: vt per ea que deſunt/ ſeruentur humiliter que aſſunt. o Ego vocabo eos: id eſt viros celeſtes ad iudicium tanq̃ aſſeſſores meos et iudices aliorum. p Et ſtabunt ſimul/ in conformita/te voluntatum: volentes idem qđ ego: volentes vnum & idẽ vnus qđ alius. q Congregamini oẽs vos/ peccõres ante tribunal chriſti vel in eccleſiam.S.xlv.d. Congregami/ni & venite: & accedite ſimul. Iohel.j.c. Congregate ſenes & omnes habitatores terre ĩ domũ dei. r Et audite quis de eis ãnunciauit hec: ſcilicet vt ſimul cõgregandi eſſet ad iudiciũ vel in eccleſiam peccatores: q.d. Solus dñs. Et quia hic mentionem fecit de iudicio: ſubdit de filio: cui pater omne iudicium dedit: Ioh.v.d. dicens: v Dñs dilexit eum: id ẽ pater filiũ dilectiõe eterna/ ante mũdi ꝯſtitutionẽ: et dilectione creata/ quo ad humanitatem. Oſee.xj.a. Puer ※ iſrael & dilexi eum.

Quare pau/ptas eligẽda
Pſ.83.
Pſ.33.
C

id eſt cyrum: id eſt ſignū dilectionis ei oſtendit in gentiū ſub/iugatione: Et ſunt modo ꝟba ꝓphete. a Faciet voluntatem ſuam in babylone: quia capiet eam ⁊ liberabit iudeos. b Et brachiū ſuū/ erit ſupple. c In chaldeis: id eſt contra chaldeos: quia interficiet eos. d Ego ego: q̄ſi ego non alius. e Locutus ſum/ ō cyro per ꝓphetas. f Et vocaui eū/ proprio noīe anteꝙ̄ naſceretur. g Adduxi eum/ ad regnū: vl' ab oriente contra babylonios. h Et directa eſt via eius. Hiero⁹. Uſqꝫ huc poteſt exponi de cyro et non vltra: quia ipſe fuit idolatra: ⁊ pręcipue in fine ꝯtra dñm fecit. Tñ poteſt exponi ſic: Directa eſt via eius: non quo ad oīa: ſed quo ad q̄dam: vel non quo ad intentionē quā malam habuit: ſed quantum ad hoſtes quos dñs per eum extermīare decreuit/ quaſi ꝓſperata eſt via eius. i Accedite ad me. Uerba ſūt domini ad iudęos. k Et audite hec/ quę dico. l Nō a principio in abſcōdito locut⁹ ſum: Quaſi in pncipio qñ cępi loqui vobis in monte ſina: Exo. xx. non ſum locutus occulte ſed aperte: Multi eni audierūt quę moyſi in monte ſina locutus ſum: et ſimiliter ſupple modo plane loquor ꝑ ꝓphetas: vnde debetis credere mihi. m Ex tpe. i. ab initio/ imo ſine initio. n Anteꝙ̄ fierent/ omīa quę facta ſūt. o Ibi eram/ cum patre pręſciens ⁊ ꝓuidens quę facienda erant. Uel/ n Anteꝙ̄ fierent/ legis datio ⁊ liberatio de ęgypto: o Ibi eram: in ſina/ per eſſentiam/ per pręſentiā/ per potentiam. q. d. nō credatis ꝙ hoc fuerit phantaſma qḋ ego locutus ſum ibi/ ſed veritas. p Et nūc dñs de⁹/ pater/ q Miſit me/ ad liberādū iudęos de babylone. r Et ſpiritus eius. i. ſpūſſanctus. Et ſunt verba filij ꝓprie: licet eni tota trinitas operata ſit liberationē pręḋictam: tñ ꝓprie attribuit̃ filio: q2 liberatio illa ſignū fuit ⁊ figura redemptionis humani generis: quā etſi tota trinitas fecerit: ſolus tñ filius miniſterio eam fecit: vnde ꝓpter figuram liberatio iudęoꝝ de babylone ei aſcribit̃. s Hec dicit domin⁹ redemptor tuus/ de captiuitate. v Sanctus iſrael. i. ſanctificans iſrael. x Ego dñs deus tuus docens te vti/lia/ legem ⁊ meam: ⁊ cultum meum: Exo. xx. qḋ non faciunt idola: quę penitus ſunt inutilia. y Gubernans te ī via qua ambulas. i. ducatū tibi ꝓbens in via q̄ exiēs de ęgypto ambulaſti: ꝓtegēs te ⁊ ducēs in colūna nubis per diē: et in columna ignis per noctem: Exo. xiij. d. Uel ſic: x Ego dñs deus tuus docens te vtilia/ vt cultui meo adhęreas ⁊ dimittas idola. y Gubernās te in via q̄ ambulas. i. in via q̄ in captiuitatē vadēs ambulas/ etiā gubernās. Et ſic eſt ꝓmiſſio reductionis de captiuitate. q. d. ego regā te etiā in captiuitatē euntē: et per hoc certus ſis ꝙ reducā te. z Utinā attendiſſes/ o iſrael. Et loquit̃ more humano. a Mandata mea/ q̄ ꝓcępam tibi per moyſen ⁊ ꝓphetas.

Al. ⁊ moyſi

Myſtice ⁂ Facta fuiſſet ſicut iſrael ⁊ dilexi eū. Et Matth. xvij. a. Hic eſt fili⁹ meus dilectus. a Faciet volūtatē ſuam in babylone: vel in ꝓſenti per ꝯuerſionē a peccato: vel in futuro per punitionem in inferno. De pⁱma volūtate dicit̃ Ezech. xviij. e. Nūq̄d volūtatis meę eſt mors impij dicit dñs: ⁊ nō vt cōuertat̃ a vijs ſuis ⁊ viuat. j. Pet. ij. c. Sic eſt voluntas dei vt bñfaciētes obmuteſcere faciatis imprudentiū hominū ignorantiā. De ſecūdo Job. ix. b. Deus cui⁹ irę nemo reſiſtere pōt. b Et brachiū ſuū in chaldeis. i. potentiā ſuā in dęmones exercebit. ſ̄. xliij. c. Propt̃ vos emiſi ī babylonē: ⁊ detraxi vectes vniuerſos: ⁊ chaldęos ī nauib⁹ ſuis gloriātes. d Ego ego locut⁹ ſum/ de filio dicit pater ꝑ ꝓphetarū pręnūciatione. f Et vocaui eū/ ꝑ ꝓdeſtinationē. g Adduxi

a rit eum: faciet voluntatem
b ſuam in babylone/ et brachi
c d um ſuum in chaldeis. Ego
e ego locutus ſum et vocaui
f g h eum: adduxi eum et directa
i eſt via eius. Accedite ad
k l me: et audite hec. Non a prin
cipio in abſcondito locutus
m n ſum. Ex tempore anteꝙ̄ fie/
o p rent/ ibi eram: et nūc dñs de
q r us miſit me et ſpūs ei⁹. Hec
s t dicit dñs redemptor tuus
v x ſanct⁹ iſrl': Ego dñs de⁹ tu⁹
y docens te vtilia: gubernās
te in via qua ambulas. Uti/
z a nā attēdiſſes mādatā mea:

eū/ ꝑ incarnationē. h Et directa ē via ei⁹/ in oīb⁹ ꝑ bonoꝝ operū executionem. Uñ. j. Pet. ij. d. Qui pctm̄ nō fecit nec inuent⁹ ē dolus in ore ei⁹. i Accedite ad me/ ꝑ fidē et pniam. k Et audite hec/ ꝑ obedientiā. l Non a pncipio ī abſcōdito locut⁹ eſt. ſ̄. xlv. c. Nō in abſcōdito locutus ſum. Joh. xviij. d. Palā locutuſ ſum mūdo: ⁊ in occulto locutus ſum nihil. m Ex tpe anteꝙ̄ fieret/ creaturę mūdi. o Ibi erā/ in delitijs paradiſi/ in potiorib⁹ bonis pris. Prouer. viij. c. Ab eterno ordinata ſum et ex antiquis anteꝙ̄ terra fieret: nōdū erāt abyſſi ⁊ ego iā concepta erā. p Et nūc dñs de⁹/ pat: q Miſit me/ ad incarnādū/ ad patiendū/ ad reſurgēdū/ ad redimendū ꝑditos/ ad ſoluēdū vinctos/ ad reducēdū fugitiuos/ ad ſanandū ęgrotos/ ad docēdū ignaros/ ad reſuſcitandum mortuos. r Et ſpūs eius. i. ſpūſſanct⁹. Ecce q̄d fecit chriſt⁹ ꝓ homine. Pro hoīe eni tantū humiliat⁹ ē/ vt mitteret̃ a ſpūſancto ſm humanitatē: q̄ mittit eū ſm diuinitatē. s Hec dicit dñs/ quē debes timere. t Redēptor tuus/ quē debes diligere. v Sanct⁹ iſrael/ quē debes imitari ⁊ in quē etiā debes confidere. x Ego dñs deus tuus docens te vtilia: pietatem/ fidem/ caſtitatem/ charitatem/ ⁊ prouidentiam. De primo dicitur. j. Timoth. iiij. c. Pietas valet ad omnia habens promiſſionē vitę quę nunc eſt ⁊ futurę. De ſecundo/ Act. xx. d. Uos ſcit' quomodo nihil ſubtraxerim vobis vtilium quo minus annūciarē vob ⁊c. De tertio. j. Cor. vij. f. cū paulus loqueretur de cōtinentia/ ait: Porro hoc ad vtilitatem veſtram dico: non vt laqueum vobis iniiciam: ſed ad id qḋ honeſtum eſt: et qḋ facultatem prębeat ſine impedimento dñm obſecrandi. De quarto. j. Cor. x. g. Ego ꝑ omnia omnibus placeo: non quęrens qḋ mihi vtile eſt ſed quod multis vt ſalui fiant. De quinto. ij. Timoth. iiij. c. Marcū aſſume ⁊ adduc tecum: eſt enim mihi vtilis. y Gubernans te in via qua ambulas. Prouerb. xvi. b. Cor hominis diſponit viam ſuam: ſed dñi eſt dirigere greſſus eius. Itē Prouerb. iij. a. In omnibus vijs tuis cogita illū: ⁊ ipſe diriget greſſus tuos. Hiere. x. d. Scio dñe ꝙ non eſt hominis via ei⁹: nec viri ē vt ambulet ⁊ dirigat greſſus ſuos. z Utinam attēdiſſes mādata mea. In hoc notant̃ duo: Diuina pietas: ⁊ noſtra ꝑuerſitas. Noſtra ꝑuerſitas ex h̄ dat̃ intelligi ꝙ nō attendim⁹. Diuina pietas ī hoc ꝙ optare oſtēdit ſalutem noſtram. Non eni eſt deus vt inuidi: qui gaudent cū alij delinquūt: vt reſpectu eoꝝ appareāt boni. Uñ Roma. iij. a. Si aūt iniq̄tas nr̄a iuſticiā dei cōmēdat: q̄d dicem⁹? Nunquid iniquus eſt deus qui infert iram? Itē non eſt deus vt ſuperbi ⁊ crudeles ꝓlati: q̄ lętant̃ in trāſgreſſionib⁹ ſubditoꝝ: vt dñiū ſuū oſtētare poſſint/ vel delinquētes acerbe punire. Cōtra qḋ dicit paulus. ij. Cor. vlt. c. Gaudem⁹ eni qm̄ nos infirmi ſum⁹: vos aūt potētes eſtis: h̄ ⁊ oram⁹ vr̄aꝫ ꝯſūmationē. Itē nō eſt de⁹ vt pⁿceps ⁊ iudices ꝑuerſi: q̄ gaudēt de tranſgreſſiōib⁹ hominū: vt burſas ſuas de emēdis accepts implerant. ſ̄. x. a. Uę q̄ condūt leges iniquas/ ⁊ ſcribētes iniuſticias ſcripſerūt vt opꝓmerēt in iudicio paupes: ⁊ vim facerēt cauſę humiliū populi mei: vt eſſent viduę pręda eoꝝ: ⁊ pupillos diriperent. a Mandata mea: quę facilia/ honeſta/ ſecura et vtilia ſunt. Facilia. Mat. xj. d. Jugum enim meum ſuaue eſt: ⁊ onus meum leue. Honeſta. Sap. viij. d. In operibus manuū illius honeſtas ſine defectiōe. Unde Agatha. Sūma ingenuitas iſta eſt in qua ſeruit⁹ chriſti comprobat̃. Eccl. xxiij. d. Gloria magna eſt ſequi dñm. Pſ. Ut faciant in eis iudiciū ꝯſcꝓtū: gl'ia hec ē oīb⁹ ſctis ei⁹. Itē ſecura ſūt. ſ̄. x. f. Noli timere pp̄ls me⁹ h̄itator ſion ab aſſur. Sion eni interpretat̃ cuſtodiēs mādatū. Ecce ꝙ cuſtoditio ꝓceptoꝝ fac ſecuritatē. Utilitas

Et. ⁊ deus

B

Pſ. 149.

a facta fuiſſet ſic flumen pax
b tua: et iuſticia tua ſicut gur-
c gites mar. Et fuiſſet q̃ſi are-
d na ſemen tuũ: et ſtirps vteri
e f tui vt lapilli eiꝰ. Non inter-
g iſſet et non fuiſſet attritum
h nomen eiꝰ a facie mea. Egre
i k dimini de babylone: fugite
l m a chaldeis. In voce exulta-
n o tionis annũciate: auditũ fa-
p cite hoc: et ferte illud vſq̃
q r ad extrema tre. Dicite: Re
demit dñs ſeruum ſuum ia-
s cob. Non ſitierunt in deſer-
t v to cum educeret eos: aquã
x de petra produxit eis: et ſci-
y dit petram ⁊ fluxerũt aque.
z Non e pax impijs dic dñs.

a ¶ Facta fuiſſet ſicut flumen pax tua .i. abundans et copioſa ⁊ continua: ſicut flumen cõtinue currit. b ¶ Et fuiſſet ſupple iuſticia tua: ſic gurgites maris .i. huc illucq̃ redundans: ſicut gurges maris reflectit ⁊ redundat. c ¶ Et fuiſſet quaſi arena ſemen tuũ .i. valde multiplicatꝰ fuiſſes in filijs ⁊ filiabus. d ¶ Et ſtirps vteri tui .i. filij et filie. e ¶ Et lapilli eius .i. multi et abundantes vt lapilli arene. f ¶ Nõ iteriſſet / ſemẽ tuũ. g ¶ Et non fuiſſet attritũ nomẽ eius .q.d. nomẽ iſrl' non fuiſſet vile reputatum a me / nec a memoria mea deletum: nec tribus eius captiuitate attrite eſſent. h ¶ A facie mea .i. a terra quã dederã eis: vbi ſtabant in templo: quaſi coram facie mea. i ¶ Egredimini. Vox dñi vel ꝓphete ad iudeos de liberatiõe eorũ q̃ſi eſſet pſens loquẽs ⁊ dicẽtis: Egredimini / o vos iudei: k ¶ De babylone .i. de babylonica captiuitate pmittẽte cyro. l ¶ Fugite a chaldeis .i. a terra chaldeoꝝ. m ¶ In voce exultatiõis: q̃ſi exultãtes ⁊ letãtes exibit'. n ¶ Annũciate / o iudei. o ¶ Auditũ facite hoc .i. liberationem veſtram alijs. p ¶ Et ferte illud vſq̃ ad extrema terre / per nũcios et litteras: vt audiant gentes opera dñi: vel vt audiãt cõcaptiui veſtri liberationẽ veſtrã / et redeãt vobiſcũ. q ¶ Dicite / gentibꝰ vicinis: vel fratribꝰ vr̃is cõcaptiuis. r ¶ Redemit dñs ſeruũ ſuũ iacob .i. de captiuitate liberauit. Vel q ¶ Dicite .i. nũciate fribꝰ vr̃is: r ¶ Redemit dñs ſuũ ſuũ iacob .i. licẽtiã dari fec iudeis de redeundo. Et ne forte crederet aliq̃s ꝙ h dñs facere nõ poſſet / oñdit p ſimile / ꝙ imo: qꝛ i deſto dedit eis aquã de petra i reditu d egypto. Nũeri .xx.b. Vñ dic: s ¶ Nõ ſitierũt i deſto cũ educeret eos / de egypto. v ¶ Aquã de petra ꝓduxit eis / ad litterã: Numeri .xx.b. x ¶ Et ſcidit petram ⁊ fluxerũt aque / de quibus ipſi biberũt. Vel poſſet exponi de futuro: quaſi ita reducet dñs iudeos de captiuitate. s ¶ Et non ſitierũt in deſerto .i. non ſitient. t ¶ Cum educeret eos .i. cum educet de babylone. v ¶ Aquam de petra ꝓduxit eis: ⁊ ſcidit petrã ⁊ fluxerũt aque. Hoc tñ non legitur factum ad litteram: ſed fieri potuit. Vel in hoc notatur ꝙ in nullo ſuſtinuerũt penuriam: ſicut nec q̃ñ dedit eis in deſerto aquam de petra. Vel forte petram vocat gentiles: quos emolliuit dñs vt miſtrarẽt eis neceſſaria: ſicut legit' i Eſdra: ſic erit bonis qui redierint i hieruſalẽ. Sed z ¶ Nõ eſt pax impijs dicit dñs .i. iudeis qui de babylone noluerunt reuerti. Vel hoc poteſt intelligi dictum de chaldeis. Non eſt pax impijs dicit dñs .i. chaldeis nõ erit pax .q.d. nõ ſolũ vos liberabo de captiuitate: ſ etiã hoſtes vr̃os deſtruã.

Myſtice ✻ ſecuritatẽ. Vtilitas autem ꝓceptorũ notat' in hoc qḋ ſequit': a ¶ Facta fuiſſet ſicut flumen pax tua. Et tangunt' hic quattuor vtilitates. Prima ẽ perpetua recõciliatio ad deũ: cum dicit': Facta fuiſſet ſicut flumen: qḋ continue ⁊ copioſe fluit et quaſi ppetuo / pax tua. Secũda: ꝓfectus in ſe ipſũ: cum dicit': Et iuſticia tua ſicut gurgites maris: qui huc atq̃ illuc reflectit' ⁊ redundat ⁊ ꝓficit. Tertia / edificatio ꝓximoꝝ / cum dicit': Et fuiſſet q̃ſi arena ſemen tuũ: et ſtirps vteri tui vt lapilli eius. Quarta eſt etiam ad malos nomen bonũ: cũ dicit': Nõ interiſſet ⁊ nõ fuiſſet attritũ nomẽ eius a facie mea. De pmo dicit' Sap. vj. c. Concupiſcẽtia itaq̃ ſapiẽtie deducit ad regnũ perpetuum. De ſecũdo / Sap. viij. b. Sapiã ſobrietatẽ ipſa docet ⁊ iuſticiam ⁊ virtutem: qua nihil eſt vtilius in vita hoibus. De tertio / Zach. iij. c. Si in vijs meis ambulauerꝭ: ⁊ cuſtodiã meã cuſtodierꝭ: tu q̃z iudicabis domũ meã ⁊ cuſtodies atria mea: ⁊ dabo tibi ambulãtes de his q̃ nũc hic aſſiſtunt. De quarto dicit' Sap. viij. b. Habeo ꝓpt' hãc .i. ꝓpt' ſapiam claritatẽ ad turbas. E cõtrario aũt onera diaboli grauia ſ't ⁊ difficilia: inhoneſta et vilia: timida: infructuoſa ſeu inutilia. De pmo dr Sap. v. b. Laſſati ſumꝰ in via iniq̃tatꝭ ⁊ pditiõis. Et .ij. Paral. xij. b. Seruiẽt ei vt ſciãt diſtãtiã ſeruitutꝭ mee ⁊ ſeruitutꝭ regni terrarũ. Nec mirũ ſi graue ẽ onꝰ diaboli: qꝛ corpus vulnerat ⁊ naturã: ⁊ aiaz necat tollẽdo grãm. Vñ Lucꝭ .x.c. Hõ quidã deſcẽdebat a hieruſalem in hiericho ⁊ incidit in latrones: q̃ etiã deſpoliauerũt eum / q̃ ad gratuita: ⁊ plagis impoſitꝭ / q̃ ad naturalia: abierũt ſemiuiuo relicto. Ecce ꝙ grauia ſũt. Itẽ vilia ⁊ inhoneſta ſũt. Vñ Roma. vj. d. Quẽ fructũ habuiſtꝭ tũc i his: in q̃bꝰ nũc erubeſcitꝭ: Nec mirũ: qꝛ ſeruire facit diabolus i luto ⁊ palea: vt dicit' Exo. v. Item timida ſũt vel terrorẽ incutientia. Sap. xvij. c. Cũ ſit timida nequitia: data ẽ in omniũ ꝯdẽnationẽ. Itẽ inutilia ſiue infructuoſa: vt dictũ ẽ Ro. vj. d. Quẽ fructũ ⁊c. Iſtud tñ: Iuſticia tua ſic gurgites marꝭ: põt exponi i malo de ꝑuerſis iudicibꝰ: q̃rũ iuſticia ſic mare .i. amara ẽ. Vñ cõq̃rit' ionas: q̃ interpta' dolens: ⁊ gerit typũ pauperꝭ. Oẽs gurgites tui ſuper me trãſiert: Ione .ij. b. d ¶ Et ſtirps vteri tui ſic lapilli eiꝰ .i. lapilli arene q̃ ſterilis ⁊ infructuoſa ẽ. Tales ſunt moderni canonici .i. pueri. Nõ ſic erat antiq̃ꝰ: imo magni ⁊ etate ⁊ vita ⁊ ſcientia erãt in eccleſia. Vñ .iij. Regꝭ .v.d. precepit rex vt tollerẽt grãdes lapides in fundamẽtũ templi. Sz excuſare ſe poſſunt plati dicẽtes: ꝙ pcioſi lapides ſũt parui. Verũ eſt / ſ nõ ꝯuertit': ſi parui ſũt ꝙ pcioſi ſint. i ¶ Egredimini de babylone. Hoc dicit' pctõribꝰ ꝯuertendis vt exeant de ꝯfuſione pcti: in q̃ eſt ignominia vilitatꝭ: difficultas grauitatꝭ: horror timiditatꝭ: vanitas infructuoſitatꝭ. Sed qꝛ nõ ſufficit deſerere pctm̃ / niſi etiã deſerant ꝯſortia pctoꝝ: Iõ ſubdit': l ¶ Fugite a chaldeis .i. a cõſortio maloꝝ. Corrũpunt enĩ mores bonos colloquia mala .j. Corꝭ .xv.d. Multo magꝭ mores aſſuetos malis. De h exitu dr Hiere .l.b. Recedite de medio babylonis: nõ tñ de fine: ⁊ de terra chaldeorũ. Et .lj.a. Fugite de medio babylonis: vt ſaluet vnuſq̃ſq̃ aiaz ſuã .j. lij.c. Recedite / recedite / exite inde: pollutũ nolite tangere: exite de medio eius. Sed quia hoc totum amittitur per ingratitudinẽ: Idcirco ſubditur: n ¶ Annũciate / auditũ facite hoc: ⁊ ferte illud vſq̃ ad extrema terre. Vnde cuidam volenti ſequi dñm: quem dñs curauerat: non eſt conceſſum: ſed dictum eſt ei: Vade ⁊ annũcia quanta fecit tibi deus: Marcꝭ .v.b. Apocꝭ .vltꝭ .d. Qui audit dicat veni. Lucꝭ .xj.e. Nemo lucernam accendit ⁊c. q ¶ Dicite: Redemit dñs ſeruũ ſuũ iacob .i. referte gratias dño de h ꝙ vos redemit p ſanguinem filij: ⁊ recepit ad miſericordiam. s ¶ Non ſitierunt in deſerto / conuerſi ad fidem: quia habent fontes ſcripturarum. Moraliter. Hoc ẽ contra clauſtrales cupidos: qui ſemper timẽt mori fame in religione .S. v.d. Multitudo eorum ſiti aruit. Hiere .ij.e. Prohibe guttur tuum a ſiti. t ¶ Cum educeret eos: aquam de petra produxit eis. Petra chriſtꝰ ẽ .j. Corꝭ .x.a. De qua ꝓduxit dñs aquam de latere eius: in ablutionem peccatoris et mẽſtruate: Zach. xiij.a. x ¶ Et ſcidit petram .i. latꝰ chriſti in paſſione. y ¶ Et fluxerunt aque / ſacramentorum. Item ſcindit dñs petram: quando durus peccator conterit': et tunc fluunt aque lachrymarum. z ¶ Non eſt pax impijs dicit dominꝰ. Pax peccatoris nec eternitatis: tñ eis pax eſt frequenter temporis ⁊ proſperitatis. Iob. xxj.d. Domus eorum ſecure ſunt et pacate: et non eſt virga dei ſuper eos .j. lvij.d. Nõ eſt pax impijs dicit dñs. Hiere. xij.c. Nõ eſt pax vniuerſe carni .i. carnalibus.

[margin:] Al. ✝ eſſente
[margin:] j. 57. d.
[margin:] Moraliter

Audite inſule ⁊ attendite

A Audite inſule ⁊ attendite ppli de longe. Adhuc agit de reuerſiōe iudeoꝝ. Et diuidit capitulū hoc ī duas partes. In pⁱma pte ponit chirograph᷒ cyri quē ipſe iudeis diſpſis vbiqꝫ miſit vt ipſi redirent in hierl'm. In ſcōa pte agit de pſperitate reuerſoꝝ: ibi: Sup vias paſcent. Cōprehēdit aūt hec pſperitas in q̄ttuor. Timebant enī iudei vie difficultatē: reuertētiū paucitatē: ⁊ vicinarū gentium impugnationē: ideo pmittit eis vie leuitas: ibi: Sup vias paſcent. Scōo reuertētiū pluralitas: ibi: Ecce iſti de longe venient. Tertio vicinarū gentiū auxiliū: ibi: Ecce leuabo ad gētes. Quarto hoſtiū rebelliū deſtructio: ibi: Nunq̄d tollet a forti p̄da? In pⁱncipio ḡ ponit chirograbū cyri. Cyrus enī audiens pphetatū fuiſſe de eo: q̄ p ipſum debebat fieri liberatio iudeoꝝ: mādauit oīb᷒ iudeis vt redirēt in hieruſalē ad ſeruiēdū dño. Et ecce chirograph᷒ ei᷒:

A

a b c d e f **Audite in**ſule ⁊ attēdite ppli de longe: Dñs ab vtero vocauit me: de vētre mrīs mee recordat᷒ ē noīſ mei: Et poſuit os meū q̄ſi gladium acutū: g h i

(Ca. XLIX)

a Audite inſule / dicit cyrus ī lrīs ſuis. i. vos q̄ habitatis ī inſulis. b Et attēdite ppli delonge. i. vos longinq̄ ppli q̄ eſtis diſpſi in longinq̄s regionib᷒. d Dñs ab vtero vocauit me. i. anteq̄ꝫ naſcerer impoſuit mihi nomen. s. xlv. a. Hec dicit dñs chriſto meo cyro. g De vētre matris mee recordat᷒ ē nois mei / p eſaiā. i Et poſuit os meum quaſi gladium acutum. i. verba mea cominatoria fecit timeri a gentib᷒ ſicut timetur gladius acut᷒.

☞ In vmbra man᷒ ſue

Aliter Scōm andreā aūt verba ſunt eoꝝ q̄bus dictū eſt. s. primo: Annūciate: auditū facite hoc / annūciantiū alijs bñficia dñi et dicentiū: a Audite inſule. i. vos q̄ habitatꝭ ī inſulis. b Et attēdite ppli delonge. i. gentes longe habitātes. d Dñs ab vtero vocauit me / dicit pplꝭ iudeoꝝ. i. a pⁱma pene origine mea. i. in abraam elegit me in pplm ſibi. Vel ab vtero mrīs mee elegit me p iacob a q̄ deſcendi: quē in ventre mrīs elegit dñs eſau reprobato. g De vētre mrīs mee recordatus eſt nominis mei. Idē eſt. i Et poſuit os meum quaſi gladium acutum. i. orationib᷒ meis efficaciam dedit: q̄b᷒ orante moyſe amalech iugulat᷒ interijt. Exo. 17. c.

☞ In vmbra man᷒

Myſtice de ſctō iohanne baptiſta Myſtice a Audite inſule ⁊ attēdite ppli delonge: verba poſſūt eſſe iohānis baptiſte / monētis vt aduentū chriſti ſuſcipiant. Et vt meli᷒ ſibi credat / ponit pphēta in pſona ei᷒ / q̄ a ventre mrīs ſit elect᷒ a deo: et ī vtero ſctificat᷒ / dicēs: Audite inſule: ⁊ attēdite ppli delonge. i. vos iudei habitātes pcul ⁊ ppinq̄ audite. d Dñs ab vtero vocauit me. i. miſtrū et pconē ſibi elegit. g De vētre mrīs mee: recordat᷒ ē nois mei. Nomē iohānis grā eſt: Iohānes eīn iterptat grā. Hui᷒ nois recordat᷒ ē dñs: q2 ī vētre mrīs ſue iohāni īfudit graꝫ: ⁊ eū ab originali mūdauit. i Et poſuit os meū q̄ſi gladiū acutū: q2 iohānes ſcribis et phariſeis nō parcebat: ſ; icrepabat eos audact dicēſ: Progenies viperaꝝ q̄s docuit vos fugere a vētura ira? Mat. iij. b.

☞ In vmbra man᷒

Myſtice de chriſto Poteſt aūt exponi de chriſto. d Dñs ab vtero vocauit me / dicit chriſt᷒. i. nomen ieſus imponi mihi fecit. Luc. j. c. Vocabis nomen eius ieſum. g De vētre mrīſ mee recordat᷒ eſt nois mei / pater: quia per me ſalutē fieri gentib᷒ pmiſit: qḋ ſignificat nomē meū. Vñ Matth. j. d. Ipſe enī ſaluū faciet populū ſuū a peccatis eorum. i Et poſuit os meū quaſi gladiū acutū: quia nō venit chriſt᷒ pacem mittere in terrā ſed gladiū. i. malos ſepare a bonis. Vñ Apoc. j. d. et. xix. c. dr̄ / q̄ ex ore ei᷒ exibat gladius ex vtraqꝫ pte acut᷒: vt. s. ſpū oris ſui interficiat impiū. ij. Theſſal. ij. b. Matth. 10. d.

☞ In vmbra man᷒

Moraliter Moralit aūt iſta vba p̄lato ɔueniūt. a Audite inſule. i. iuſti fluctib᷒ tribulationū cōcuſſi. b Et attēdite / exempla: c Populi de longe. i. pctōres q̄ longe eſtis a deo in regione diſſimilitudis. Hoc debet dicere p̄lat᷒ ſiue p̄dicatoꝛ / tam iuſtis q̄ꝫ peccatorib᷒ vt attēdāt ad verba ⁊ exempla eius. Ro. j. b. Sapientib᷒ ⁊ inſipiētib᷒ debitoꝛ ſū. Predicatoꝛ eīn debet ad min᷒ hec duo ſubditis: verbū. s. ⁊ exemplū. Vel / a Audite / aure corpis. b Et attēdite / aure cordis. s. xlviij. d. Utinā attēdiſſes mādata mea: facta fuiſſet q̄ſi flumē pax tua. Ecc̄j. xxxij. d. Qui credit deo attēdit mādatꝭ: q̄ q̄ nō attēdit nō credit. Subdit aūt multa q̄ ɔueniunt p̄lato pp̄t q̄ audiēdus eſt ⁊ attendendus. Primū eſt canonica electio: q̄ notat h cū dr̄: Dñs ab vtero ⁊c. Secūdū eſt efficax p̄dicatio ⁊ oīo: qḋ notat: ibi: Poſuit os meū q̄ſi gladiū acutū. Tertiū ē bona opatio et ſancta cōuerſatio: qḋ notat: ibi: In vmbra manus ſue ptexit me. Quartū eſt ſui ad ſe reuerſio: qḋ notat: ibi: In pharetra ſua abſcōdit me. Quītū qḋ ptinet ad deū ē teſtimoniū quo de᷒ teſtificat ſpiritui nr̄o q2 filij ei᷒ ſum᷒: qḋ notatur: ibi: Et dixit mihi ⁊c. Dicit ḡ: d Dñs ab vtero vocauit me. Dñs / nō diabol᷒: f Vocauit me: nō ingeſſi me: e Ab vtero. i. de gremio eccl̄ie canonice aſſūpt᷒: non aliūde p violētas p̄ces intruſus. Ps. Suſcepiſti me de vtero mrīs mee. i. approbaſti pmotionē meā: imo tu etiā eā feciſti. Vñ Ps. alibi: Tu es q̄ extraxiſti me ḋ vētre: ſpes mea ab vberib᷒ mrīs mee / ī te piect᷒ ſū ex vtero. Felix p̄lat᷒ q̄ ſic pōt dicere q̄ extract᷒ ſit a dño de vētre. i. de gremio eccleſie aſſumpt᷒ in p̄latū / ꝫ pꝛiā volūtatē et coact᷒. Sed hodie nō extrahunt de vtero a dño: imo ex pꝛio appetitu tam impetuoſe exeūt de vtero eccleſie / vt mrēm dirūpāt p lites ⁊ ſchiſmata ⁊ appellatiōes: ⁊ ideo compant vipere: q2 vipera vi parit ⁊ mrēm occidit in partu. Mat. iij. b. Progenies viperaꝝ q̄s demōſtrauit vobis fugere a vētura ira? Sed q2 ſūt multi ī vtero eccl̄ie mortui: q̄ꝝ vocatio pniti oſa eēt: iō ſbdit: g De vētre mrīs mee recordat᷒ ē nois mei. q. d. ⁊ canonice ḋ vtero ſū vocat᷒ in p̄lationē: ⁊ cū eēē ī vtero. i. ſbdit᷒ / dign᷒ erā electiōe p bonā ɔuerſationē. Alit enī nō pōt eſſe bon᷒ p̄latus de facili / q̄ nō fuerit bon᷒ ſubdit᷒. Chryſ. Bon᷒ mgr militū / niſi pⁱus bon᷒ miles fuerit nūq̄ꝫ erit. Et h ē qḋ dr̄ h: De vētre mrīs mee. i. anq̄ꝫ naſcerer ī p̄lationē / dū erā. s. in ventre: b Recordat᷒ ē nois mei. i. dedit mihi bonā vitā p quā habui bonū nomē. i. famā bonā. Prouerb. xxij. a. Melius eſt nomē bonū q̄ꝫ diuitie multe. Itē Ecc̄j. xlj. c. Curā habe de bono noīe: hoc enī mag᷑ pmanebit tibi q̄ꝫ mille theſauri magni ⁊ precioſi. Ps. In te ɔfirmat᷒ ſum ex vtero. i. dum eram in vtero tibi adheſi. Item Ps. De ventre matris mee deus meus es tu. i. dum fui ſubditus colui te: ⁊ ideo ne diſceſſeris a me in p̄latiōe. Primū ḡ eſt vt canonic᷒ ſit introit᷒: ⁊ a deo vocat᷒ ſit tanq̄ꝫ dign᷒ / ſicut aaron: Heb. v. a. Secūdū ē vt poſit᷒ in p̄latione efficax ſit in doctrina / ⁊ ī oīone aſſidu᷒: Vñ ſubdit: i Et poſuit os meū q̄ſi gladiū acutū: vt ſermo p̄dicatiōis ſit penetratiu᷒ apud hoīes: ⁊ ſermo oīonis apud deū. De pⁱmo dicit Heb. iiij. c. Viu᷒ eſt ſermo dei et efficax: et penetrabilioꝛ oī gladio ancipiti. Et Zach. ix. d. Ponā te q̄ſi gladiū fortiū: vt. s. fortia ⁊ dura corda penetres. De ſcōo. s. de oīone dicit Ecc̄j. xxxv. d. Oīo humiliāt᷑ ſe nubes penetrabit: ⁊ donec appropinquet nō ɔſolabit: ⁊ nō diſcedet donec altiſſim᷒ aſpiciat: ⁊ dñs nō elongabit. Niſi oīo eēt gladi᷒ / moyſes p̄cib᷒ nō viciſſet amalech: Exo. xvij. c. Iō dauid dr̄ tenerrim᷒ ligni v̄micul᷒. ij. Reg. xxiij. a. Vermiculus enī q̄uis tener ſit ⁊ mollis tangēti: tñ durum lignū penetrat oꝛe corrodēdo: Similit bon᷒ p̄lat᷒ mollis debet eſſe tangenti. i. patiens ɔuitianti ⁊ exprobꝛanti: tñ in oꝛe debet hr̄e vim penetrādi: vt per p̄dicationē duros emolliat: ⁊ in putredineꝫ pnīe ɔuertat: ⁊ p oīonē deū ad miſcdiaꝫ flectat. Iō dr̄. s. xlj. d. Noli timere v̄mis iacob: q̄ mortui eſtis ex iſrl: ego auxiliatus ſū tui / dicit dñs. Et nota q̄ multe ſūt pprietates gladij: ppt q̄s p eū intelligit p̄dicatio. Gladius enī nō nocet tenenti ſi recte teneat / ſed iuuat cōtra hoſtē: ſimilit p̄dicatio ſi manu operatiōis teneat / iuuat contra mūdum / carnem / diabolum. Ps. 138. Ps. 21. Ps. 70. Ps. 21. Proprietates gladij cōuenientes p̄dicationi

✱ Sed q̄ tenet gladiū

a In vmbrā man⁹ ſue ꝓtexit me:
b
c ꝛ poſuit me ſic ſagittā electā,

a In vmbra man⁹ ſue ꝓtexit me.i. potētia ſua ſeruauit me a pſecutione inimicorum: ſicut vmbra ſeruat ab eſtu. c Et poſuit me ſicut ſagittā electam.i. per me debellauit inimicos/etiam remotos:ſic per ſagittā pcutiẗ a longe. In pharetra ſua

Aliter a In vmbra man⁹ ſue ꝓtexit me: id eſt fortitudine ſua cuſtodiuit ab hoſtib⁹: ſicut cuſtoditur hō a ſolis ardore per vmbram. Uel/In vmbra manus ſue ꝓtexit me/in columna nubis p diem: Exo. xiij.d. c Et poſuit me ſicut ſagittā electam:q̄ſi ſicut ſagittari⁹ optimas ſagittas abſcōdit donec tempus veniat extrahendi: ita dñs abſcondit me donec oportunitas manifeſtādi venit.ſ.in egypto. Et h̄ ē qđ ſequiẗ: In pharetra ſua

De ſctō Iohanne baptiſta a In vmbra manus ſue ꝓtexit me:quia ab originali mūdauit eū dñs:in q̄ quaſi ardorē carnalis ꝯcupiſcētie refrigerauit. c Et poſuit me ſicut ſagittam electā.i.ad vulnerandū corda inimicorū eius per cōminationem pene. Matth.iij.c. Jam ſecuris ad radicem arboris poſita eſt ꝛc. In pharetra ſua

Myſtice de chriſto a In vmbra manus ſue ꝓtexit me: quia deus pater chriſtum in oībus operibus ſuis cuſtodiuit. Licet enī expoſuerit eum in paſſione/non tñ dereliqt. c Et poſuit me ſicut ſagittam electam. Sagitta electa reſeruatur vſq₃ dū neceſſe ſit:ita chriſtus quaſi reſeruat⁹ ē in ſinu patris donec venit plenitudo tpis: vt dr̄ Gal.iiij.a. Et tūc miſſus ē ad vulnerādū corda fideliū ꝓmiſſiōe bonoꝝ ꝛ cōminatiōe penaꝝ. In pharetra ſua

Moraliter Ps.58. Sed qui tenet gladiū in ore ſuo/gladio ſe perfodit. Ps. Gladius ī labijs eorū:quoniā quis audiuit. Matth.xxiij.a. Dicunt ꝛ non faciunt. Itē gladius terret hoſtes: ſic predicatio demones. Unde Judic.vij.f. Clamauerunt gladius dñi et gedeonis:ſtantes ſinguli in loco ſuo per circūitum caſtrorū hoſtiliū. Oīa itaq₃ caſtra turbata ſūt:ꝛ vociferātes vlulātes/q₃ fugerūt. Itē gladius anceps eſt ex vtraq₃ parte ſcindens: ſic predicatio reſecat tā vitia corpalia q̄₃ ſpūalia. Apoc.j.d. et xix.c. De ore ei⁹ gladius ex vtraq₃ parte acut⁹ exibat. Itē gladius micat ꝛ ſplendet:ſic p̄dicatio. Ezech.xxj.g. Mucro mucro euagina te ad occidēdū:lima te vt interficias ꝛ ſplendeas. Item in eodem.b. Gladius gladius exacutus eſt et limatus: vt cedat victimas/exacutus eſt: vt ſplendeat/limat⁹ eſt. Item gladius habet vaginam ex qua extrahiẗ ꝛ in q̄ ſeruatur: ſic p̄dicatio debet habere vaginam:cor.ſ. p̄dicatoris: a quo nō ſemper debet extrahi/ne ex nimietate vileſcat: nec ſemper debet eſſe ī vagina/ne oīno veritas ignota permaneat. Eccs.iij.b. Tempus tacendi:ꝛ tempus loquēdi. Job.xij. c. Si continuerit aquas omnia ſiccabunẗ/pro defectu et raritate doctrine: ſi emiſerit eas pariter/ſubuertent terram p̄ nimietate.ſ. Itē in gladio ſculpiẗ littera:ſimiliẗ p̄dicatio debet eſſe lr̄ata: vt ſit ſine errore. Nō em̄ idiota debet eē p̄dicator ſed erudit⁹ in ſacro eloq̄o. Un̄ Hiero⁹. Nō credas mihi niſi ea que dixero per nouum ꝛ vetus teſtamentū tibi ꝓbauero. Item in gladio ſculpitur crux: ſimiliter in predicatione non debet crux dñi p̄termitti/ vt homīes ad dolorem moueanẗ: ꝛ ad compaſſionē crucifixi.j.Cor.j.d. Predicamus chriſtum crucifixū:iudeis q̄dem ſcandalū:gentib⁹ autem ſtulticiā. Itē manus ſculpiẗ in gladio:ſimiliẗ exempla ſanctoꝝ debent in p̄dicatiōe oſtēdi: vt caſtitas ꝛ innocētia abel:fides ꝛ obediētia abrae:manſuetudo moyſi:patientia iob:miſcōia dauid: ſtrenuitas ꝓphetarum:charitas aploꝝ:conſtantia martyrū: prudētia ꝯfeſſoꝝ:candor virginū. Jaco.v.b. Exemplū accipite fratres exitus mali ꝛ longanimitatis:laboris ꝛ patiētie ꝓphetas qui locuti ſunt in noīe dñi:ecce btificam⁹ eos qui ſuſtinuerūt:ſuſtinētiā iob audiſtis:ꝛ finem dñi vidiſtis:qm̄ miſericors eſt dñs ꝛ miſerator. Hec tria.ſ.littera/crux/ꝛ manus ſic debent annūciari in p̄dicatiōe:ita debent oſtendi in ipſo p̄dicante. Un̄ dicitur.iij.Reg.vj.d. Et ſculpſit ī eis picturam cherubin/ecce littera:et palmarū ſpecies/ecce manus:et anaglypha.i.ſculpturas paſſionū chriſti/ecce crux. Unde aplus dicit Gal.vj.d. Ego ſtigmata dñi ieſu in corpe meo porto. Uel littera eſt ī enſe:qr̄ predicator docet q̄d credēdū: man⁹/qr̄ docet q̄d agedū:crux/qr̄ docet q̄d patiēdū. Itē gladi⁹ flectitur:preterea licet flexibilis ſit nihilomin⁹ efficax eſt ꝯ ferrū ꝛ ſecat:ſic p̄dicatio flecti debet ad penitētes. Ezech.xviij. Ezech.33. g. Nolo mortē morietis:ſed vt magis cōuertaẗ ꝛ viuat. Et debet eſſe dura ꝯ rebelles. Matth.vij.c. Omnis arbor q̄ non facit fructū bonū excideẗ et in ignē mitteẗ. Itē hō accingit ſe enſe ſuo:ſiſit p̄dicator p̄dicatiōe ſua debet accingi et reſtringi/vt faciat qđ dicit. Ps. Accingere gladio tuo ſup femur tuū potētiſſime. Ps.44. Sic faciebat paul⁹ q̄ dicebat.j.Cor.ix. d. Caſtigo corpus meū ꝛ in ſeruitutē redigo:ne cū alijs predicauerim/ipſe reprob⁹ efficiar. Ideo p̄dicator comparatur gallo:quia gallus ante ſe percutit alis q̄₃ ſonū emittat. Job xxxviij.d. Quis dedit gallo intelligentiā: Greg⁹. Omne qđ locuturi ſūt p̄dicatores/operib⁹ p̄clamāt. Item gladius agſcit ꝛ lachrymaẗ:ſic predicatio debet eſſe lachrymoſa: vt cōpatiatur predicator peccatis hominū:ſicut paulus Phil.iij. d. Multi ambulant quos ſepe dicebam vobis:nunc autem ꝛ flens dico inimicos crucis chriſti:quorum finis interitus ꝛc. Itē in enſe ſiūt auguria et diuinatiōes vt ſcianẗ occulta. Un̄ qr̄ aliquis damnū incurrit:ꝛ neſcit a quo venit/recurrit ad diuinū:ſimiliter peccator qui amiſit deum per peccatū et omnia bona gratie:et tñ neſcit quantū damnū paſſus ſit/nec intelligit a quo:debet cognoſcere ī p̄dicatione quid amiſit et p quem damnū incurrit. De hoc dicit Oſee.vij.a.ubi oſtendens furem tuū: Operati ſunt mendaciū:ꝛ fur ingreſſus eſt ſpolians latrunculus foris. Prouerb.xvj.b. Diuinatio in labijs regis:in iudicio non errabit os eius. Talis diuinatio bona ē. Sed alia diuinatio eſt pnicioſa et ſcelerata:que prohibetur/Deuẗ.xviij.b. Et.Ẽ.viij.d. Cū dixerint vobis q̄rite a phytonibus ꝛ diuinis:qui ſtudent incantationibus ſuis: nunquid nō popul⁹ a deo ſuo reqret viſionē ꝓ viuis et mortuis: Ad legē magis ꝛ teſtimoniū recurrite. Itē in gladio eſt vallis in medio gladij:ſimiliter p̄dicatio debet habere vallē: id eſt humilitatem:ne homo magis ſe q̄₃ deum predicet: vel ne de ſublimioribus que non intelligit inutiliter ꝛ inaniter p̄dicet:ſed de inferioribus/ſcilicet de peccatis vitandis ꝛ deteſtandis:ieiunijs ꝛ elemoſynis faciendis. Ps. Poſuerunt in celum os ſuum. Ps.72. Iſta breuiter poſſunt pſtringi quattuor verſibus. Innocuus capulo/terrens/anceps/micat enſis: Aſſūt vagina/lr̄a/forma crucis: Flectiẗ/accingit/ ferrū ſecat ac lachrymaẗ: Auguriū/vallis/effigiata man⁹. Sequiẗ de tertio qđ reqriẗ in p̄lato:ſcilicet bona opatio. a In vmbra manus ſue.i.ī imitatiōe operū ſuoꝝ. Umbra eni man⁹/habet ſilitudinē man⁹. b Protexit me. Qui eni ſeqẗ deū pfecte in bonis operib⁹/ꝓtegiẗ hic a culpa:ꝛ in futuro ab omni pena: Maxime in amore ꝓtegit dñs ſub vmbra manuū ſuaꝝ ī amore expanſarū. Cant.ij.a. Sub vmbra illius quem deſiderabam ſedi. c Et poſuit me ſicut ſagittam electā. Non dicit os meum ſed me:quia ipſe predicator qui imitaẗ opa chriſti:tot⁹ eſt ſagitta. Tota em̄ ei⁹ cōuerſatio penetrat corda intuentium/ non tm̄ lingua. Et nota q̄ ſermo predicatiōis comparaẗ gladio: quia gladius tm̄ ꝓpinquos percutit: ſic p̄dicatio audientes qui preſentes interſunt ſermoni. Sed conuerſatio cōparatur ſagitte:quia ad longinquos attingit. Fama em̄ cōuerſatiōis bone ad remota loca diffundiẗ: vnde comparaẗ fulguri:qđ ſtatim vbiq₃ apparet. Zach.ix.d. Exibit vt fulgur iaculū ei⁹. Mat.xxiiij.c. Sic fulgur exit ab oriēte:ꝛ apparet vſq₃ in occidētē:ita erit aduēt⁹ filij hoīs. Itē nota q̄ tria ſūt ī ſagitta q̄ ꝯueniūt p̄dicatori. Lignū rectū:ꝛ ferrū acutū:ꝛ tres pēnule q̄ vehūt ſagittā: Similiẗ p̄dicator debet hr̄e rectitudinē v̄bi:ꝛ acumen ſciētie:ꝛ tres pēnulas circa iſta.ſ.cōminationē/ꝓmiſſionē/inſtructionē. Uel lignū flexibile/manſuetudo:ferrum/ patientia:tres pēne/fides/ſpes/charitas. Juſtus dicitur ſagitta propter nouem proprietates ſagitte:que notantur his verſibus. Miſſa tribus pennis/cauta vertice/recta/rotūdo Ligno/ barbaro ferro lato volat intrat.

In pharetra ſua abſcondit

a In pharetra ſua abſcōdit me. Tangit quō fuit nutritus cyrus: qꝛ cum p̄dictū fuiſſet auo cyri ꝙ de filia ſua naſcereꝰ puer qui occideret eū / ſtatim vt natꝰ eſt cyrus ꝓiectuſ eſt i nemus: ꝛ nutriuit eū quędā canicula donec inuenit eum qdam paſtor / ꝛ poſuit cū pueris ſuis: ꝛ poſt ſeruiuit auo ſuo: et poſt hec ꝓmotus ē in regnū qñ tps fuit. Et h̄ eſt qd dicit: In pharetra ſua abſcondit me. i. cuſtodiuit me ꝛ abſconditū ſeruauit ab auo meo: ſic ſuaꝰ ſagitta in pharetra. Et eduxit me / qñ opꝰ fuit: ſic ſagitta educiꝰ tpe ſuo: b Et dixit mihi: nō dirigēdo ſmonē ad me: ſ; ꝑ me ad ꝓphaſ dixit. Quid? c Seruꝰ meꝰ es tu iſrł. i. ſeruꝰ meus eris in liberādo iſrael: e Quia in te gl'iabor. i. per te debellabo hoſtes in q̄ glioſus apparebo. Uel ſic: b Et dixit mihi: Seruꝰ meꝰ es tu iſrł. i. ꝑ ꝓphas audire me fecit / ꝙ iſrł eſſet ſeruꝰ ſuus. e Quia i te gl'iabor: vt ꝑus in tua liberatione. f Et ego dixi. i. apud me cogitaui / dicē cyrꝰ. g Inuacuū laboraui / iudeoſ liberādo. h Sine cā ꝛ vane fortitudinē meā ꝯſūpſi / ꝓ ſubiectiōe eoꝝ mihi pugnādo: qꝛ ſupple iterū ꝓpꝰ pctā ſua captiuabunꝰ. Probabile ē eni ꝙ cyrus multotiens cogitabat apud ſe ꝙ fruſtra liberabat ꝑplm: qꝛ ꝓpꝰ pctā noua q̄ facerēt / iteꝝ captiuarenꝰ: tñ h̄ voluit facere ꝓpꝰ deū: Et h̄ ē qd dicit: k Ergo iudiciū meū cum dño: ꝛ opꝰ meū cū deo meo: qſi licet ita ſit / ego tñ faciā nō ꝓpꝰ eos ſed ꝓpꝰ deū. Uel pñt eſſe ūba ꝓphe cōquerētis de malicia iudeoꝝ: et dicētſ: f Et ego dixi: Inuacuū laboraui: tot ꝛ tanta ūba eis dicendo ꝛ p̄dicando. h Sine cauſa et vane fortitudinem meam conſumpſi: tota die eis p̄dicādo et clamando: quia nō ſūt correcti. k Ergo iudicium meum cum domio: id eſt ego expectabo de hoc iudiciū dñi

a In pharetra ſua abſcondit
b me: et dixit mihi: Seruus
c meus es tu iſrael: quia in te
f gloriabor. Et ego dixi: In-
g uacuum laboraui: ſine cau-
i ſa et vane fortitudinem me-
k am cōſumpſi. Ergo iudici-
l um meum cum domino: et

Aliter a In pharetra ſua abſcōdit me: ſicut ſagitta abſconditur i pharetra. b Et dixit mihi: Seruꝰ meꝰ es tu iſrł. i. ſpecialiꝰ ſerui es mihi in cultu meo. e Quia i te gl'iabor: te ꝓtegēdo vt ꝑplm peculiarē: ꝛ qꝛ in te vocabiꝰ nomē meū. f Et ego dixi: dicūt boni iudei. g Inuacuū laboraui / mittēdo ad alios iudeos vt redirēt. h Sine cauſa ꝛ vane fortitudinē meā ꝯſūpſi: qſi veratꝰ ſū ꝛ afflictus ꝓ nihilo / ſignificādo ꝛ monēdo alios vt redirēt cū redire noluerūt. k Ergo iudiciū meū cū dño. i. dñſ iudicabit inter me ꝛ inter eos

Myſtice de ſctō iohanne baptiſta a In pharetra ſua abſcōdit me. i. i deſerto abſcōdit me a vero ocioſe locutiōis: ꝛ turbine ꝑuerſe natiōiſ. b Et dixit mihi: Seruꝰ meꝰ es tu iſrł: qꝛ i te gl'iabor. Uñ Mat. xj. b. Inꝰ natos mulieꝝ ñ ſurrexit maior iohāne baptiſta.

Myſtice de chriſto a In pharetra ſua abſcōdit me. i. in carne latere me fecit. Hęc ē illa pharetra a q̄ exeūt ſagittę vulnerātes corda. i. bñficia incarnatiōis / natiuitatſ / paſſiōis / reſurrectiōis: ꝛ huiꝰ modi. b Et dixit mihi: Seruꝰ meꝰ eſ tu: ꝑ oīmodā mihi obedientiā. Uñ Phil. ij. a. Factꝰ ē obediēs pr̄i vſq; ad mortem. d Iſrł: q̄ ſemꝑ vides deū ꝑ ꝯtēplationē. e Quia in te gl'iabor. Uñ Joh. xvij. b. Paꝰ clarificaui nomen tuum hoīb9 quos dediſti mihi.

Moraliter a In pharetra ſua abſcōdit me. Hoc ē quartū qd requiriꝰ in p̄lato ꝛ p̄dicatore: ſecretū ꝯtēplatiōis. Gladiꝰ enim p̄dicatiōis nō debet ſemꝑ ꝑcutere / nec ſagitta ſemper debet emitti: ſed aliqñ in pharetrā abſcondi. i. in ſecretū diſcuſſiōis ꝓprię ꝛ ꝯtēplatiōis diuinę. Uñ Ezech. xxi. g. Reuertere ad vaginā tuā in locū in q̄ creatꝰ es: in terrā natiuitatꝰ tuę. Debet eni p̄dicator ꝯſiderare terrenitatē ꝛ fragilitatē ſuā. Hier. xliij. c. Intra in lutū ꝛ calca / ſubigens tene laterē. b Et dixit mihi: Tali loquiꝰ dñs q̄ eſt ſollicitꝰ inueſtigator ſuę cōſcientię: ꝛ ſuę fragilitatſ conſciꝰ. Uñ Hiere. xviij. a. Uade ad domū figuli ꝛ ibi loquar ad te. c Seruꝰ meꝰ es tu. Hec dicit dñſ ꝯſciētię boni p̄latſ. Roma. viij. c. Spūs reddit teſtimoniū ſpūi nr̄o ꝙ ſumꝰ filij dei. Et dicunꝰ hic duo. Seruꝰ meus es tu: in oꝑatione fideli ꝛ prudēti. Luc. xij. e. Fideꝰ ſeruꝰ ꝛ prudēs quē ꝯſtituit dñs ſuꝑ familiam ſuam. Eccl. x. d. Seruo ſenſato liberi ſeruiēt. d Iſrł: in meditatione ꝛ ꝯtēplatione. Et cōpetens eſt ordo: Prius eſt eni iacob q̄ iſrael. Gen. xxxv. b. Nō vocaberſ vltra iacob: ſ; iſrł erit nomē tuū. Itē primo lia aſſumitur: poſt rachel: Gen. xxix. c. Uñ Job. v. b. Hō naſciꝰ ad laborē: Hoc eſt ꝑmū: et auis ad volatū. e Quia i te gl'iabor. i. in tua recta intētiōe: ꝑ quaꝫ gloriā meā querꝰ: nō homī laudes. Prouer. x. Glia pr̄is filiꝰ ſapiēs: qꝛ filiꝰ ſapiēs: quantū pōt q̄rit gloriā et honorē pr̄is. Uel / In te gl'iabor. i. i ꝯuerſis ꝑ te laudabor ꝛ glioſus apparebo. Prouerb. xiiij. d. In mltitudīe populi dignitas regis. Eccl. xxiiij. a. Sapiētia in medio populi ſui gloriabiꝰ: et in multitudine electoꝝ habebit laudē. Prouerb. viij. d. Delitię meę eſſe cū filijs hominū. Sequiꝰ ſm myſticā expoſitionē de chriſto. Myſtice de chriſto f Et ego dixi / patiēs i cruce. Dixi dictiōe mentali: vel / dixi. i. dicere potui: g Inuacuū laboraui / patiēdo: quātū ad incredulos iudeos q̄bus nō ꝓfuit paſſio eius. q. d. quō te glorioſe glificaui o pater: q̄ magnā partem iudeoꝝ ad te reuocare non potui. Marcſ. vj. a. Nō poterat ibi virtutē vllam facere niſi paucos infirmos impoſitis manibꝰ curauit. Et dicit btūs Bern. ꝙ dñs tempe paſſionis fleuit ideo: qꝛ cū eius paſſio eſſet oībus ſufficiēs cauſa ſalutis tñ efficiēs in paucis. Conquerēs q̄ dñs dicit: Inuacuū laboraui. q. d. fruſtra ꝯflauit ꝯflator: malicię eiꝰ nō ſunt conſumptę: Hiere. vj. g. Itē Ezech. xxiiij. c. Multo labore ſudatū ē: ꝛ nō exiuit de ea nimia rubigo eiꝰ neq; ꝑ ignē. Et poſtea ſubdiꝰ: Mūdare te volui: ſed non es mundata. ē. xliij. d. Prębuiſti mihi laborē in iniq̄tatibꝰ tuis. ſ. abluēdis: ꝛ tñ non es abluta. h Sine cā ꝛ vane fortitudinē meā ꝯſūpſi. Sine cauſa. i. ſine culpa mea. q. d. ꝑenā non merui ꝛ vane: qꝛ multſ nō ꝓfui. i Fortitudinē meā ꝯſūpſi: ad literā moriēdo. Nota ꝙ dñs ſuā paſſionē ꝛ nr̄am ingratitudinē oſtēdit. Uñ. j. lvij. a. Uidete quō iuſtꝰ perijt ꝛ nemo recogitat corde. Eccs. ix. d. Ciuitas parua ꝛ pauci i ea viri: venit ꝯ eā rex magnꝰ et vallauit eā extruxitq; munitiōes ꝑ gyrū: et ꝑfecta ē obſidio: inuētuſq; ē in ea vir pauꝑ ꝛ ſapiēs q̄ liberauit vrbē ꝑ ſapiam ſuā: ꝛ nullus deinceps recordatꝰ ē hoīs illius pauꝑis. Amos. vj. a. Ue vob q̄ opulēti eſtſ i ſion bibētes vinū i phialis: ꝛ optimo vnguēto delibuti: ꝛ nihil patiebanꝰ ſuꝑ ꝯtritione ioſeph. i. chriſti. k Ergo iudiciū meū cū dño / vel apud dñm. q. d. dñs ſit iudex eoꝝ q̄ me cōtemnūt. l Et opus meū cum deo meo. Uł ſm ſeptuaginta: Et labor meus vel dolor meus coram deo meo. q. d. ipſe videat ꝛ iudicet ꝓ labore ꝛ dolore meo quem pro illis ſuſtinui. q. d. ego non ſum accuſabilis coram te o pater de minori labore: ſed ipſi de ingratitudine. Ps. Uides quoniā tu laborē ꝛ dolorem conſideras. ē. v. b. Quid eſt qd vltra debui facere vineę meę ꝛ non feci ei? An ꝙ expectaui vt faceret vuas: et fecit labruſcas? ē. xliij. d. Reduc me in memoriam vt iudicemur ſimul. Item. xlj. f. Afferte ſi quid habetis dicit rex iacob. Job. ix. a. Si voluerit contendere cum eo: non poterit reſpondere vnū pro mille. Item Job. xxxiij. d. Si habes qd loquaris reſponde mihi. Item Job. xxxiiij. a. Iudiciū eligamus nob. Michęę. vj. a. Iudiciū dñi cū ꝑplo: ꝛ cū iſrł diiudicabiꝰ. Oſee. iiij. a. Iudiciū dño cū habitatoribꝰ terrę. Bonū eſt q̄ ꝯſiliū dñi: vt diſponat ſmones ſuos i iudicio. Ille q̄ compatiꝰ chriſto moriēti: nō accuſabiꝰ de ingratitudine bñficij ſibi exhibiti. Ps. Iocūdus hō qui miſereꝰ ꝛ cōmodat: diſponet ſermones ſuos in iudicio. Ps. 111. Uel ſic poteſt legi. g Inuacuum laboraui ꝛc. q. d. multum laborem ſuſtinui ꝛ tñ in labore meo propriū cōmodum nō queſiui. k Ergo iudicium meum cum domino. q. d. propriaꝫ gloriam nō queſiui: eſt qui querat ꝛ iudicet: Joh. viij. f. Uel ſic: Ergo iudiciū ꝛc. q. d. quia bñficia mea ꝯtemnūt hoīes / iudicabo eos vnus cū patre

Ps. 9.

⸿ de hoc iudicium dñi/ vt iudicet de hoc int̃ me ⁊ eos. a ⸿Et opus meum cum deo meo: id eſt de⁹ reddet mihi mer/ cedem de opere meo.

Aliter ☙ inter me ⁊ inter eos. a ⸿Et opus meum cum deo meo: id eſt nihilomin⁹ opabor in redeundo: ⁊ templum reedifican/ do: et hoc auxilio dei. ⸿Sequitur ſm primã expoſitionẽ.

Scd̃m pmã expo/ ſitionem b ⸿Et nunc hec dicit dominus/ formans me ex vte/ ro ſeruum ſibi: id eſt faciẽs me concipi ad ſeruitium ſuum: dicit cyrus. d ⸿Ut reducam ad eum: id eſt ad locum et ad cultum eius: e ⸿Jacob. i. duas tribus. ſ. eas de capti/ uitate liberando. f ⸿Et iſrael. i. decem tribus. g ⸿Non congregabit: quia pauci de decem tribu bus redierũt. h ⸿Et glorificat⁹ ſum in oculis dñi: quaſi in conſpectu dñi glorio/ ſum eſt qḋ feci/ liberã/ do iudeos. Uel ſic: Glorificatus ſum. i. honorat⁹ in oculis dñi: qr ipſe dedit mihi monarchiã. i ⸿Et deus me⁹ fact⁹ eſt fortitudo mea/ ꝓtegendo/ ⁊ fortitudinẽ dando contra hoſtes meos. l ⸿Et dixit/ mihi: m Parũ eſt vt ſis mi hi ſeruus ad ſuſcitãdas trib⁹ iacob/ ⁊ feces iſrl̃ cõ/ uertẽdas: Interrogatiue. q. d. non debes hoc hr̃e ꝓ par/ uo ꝙ elegi te ad reducendũ iudeos ad terrã meã. Feces aũt vocat iudeos: qr tũc iudei erant peſſimi. ſ. tp̃e cyri. Boni enĩ fuerũt iudei tp̃e pr̃iarcharũ: mali tempe iudicũ: peiores tem/ pore regum: peſſimi tempe cyri et eſaie ⁊ ꝓphetarũ. o ⸿De/ di te in lucẽ gentiũ: qſ̃i licet hoc nõ ſit parũ qḋ feci tibi: tñ pl⁹ adhuc faciã: qr faciã pacẽ magnã i regno tuo ⁊ ꝓſperi/ tatẽ dabo ſubditis tuis. Et hoc eſt qḋ dicit: Dedi te in lu/ cẽ gentiũ. i. clarũ principẽ gentiũ: et ſub quo erit pax mag/ na/ faciã te. p ⸿Ut ſis ſalus mea. i. meoꝝ iudeorum/ q ⸿Uſqꝫ ad extremũ terre: habitantium ſupple. Uel poſſunt

Scd̃m aliã expoſitionẽ eſſe verba eſaie dicentis. b ⸿Et nunc hec dicit domi/ nus/ formans me ex vtero ſeruum ſibi. i. qui formauit me in vtero ad ſeruiendũ ſibi. Dicit inquã mihi. i. inſpirat: d ⸿Ut reducã ad eũ iacob. i. per admonitionẽ meam cõ/ uerti faciam duas tribus ab idolatria ad cultũ eius: vel redu/ cẽdos eos ad terram ſuã pronũciem. f ⸿Et iſrael nõ cõ/ gregabit: quaſi licet faciam poſſe meũ: tñ nõ potero ↄgre/ gare iudeos ad culum dei. Uel per iſrael intelligunt̃ decẽ tri/ bus. Et eſt ſenſus. Iſrael nõ ↄgregabit. i. decẽ tribus ad cultum dei non reuertent̃: vel ad terrã dñi nõ redibũt: nec de/ cem tribus nec due. i. aliqui de duab⁹. h ⸿Et/ tñ quia feci qḋ potui/ dicit ꝓpheta: glorificat⁹ ſum in oculis dñi. i. honoratus ſum a dño. i ⸿Et deus me⁹ fact⁹ eſt forti/ tudo mea/ ↄfortãdo me ⁊ roborãdo in p̃dicatione vt non ti meam arguere delinquẽtes etiã vſqꝫ ad mortem. l ⸿Et di/ xit/ dñs ↄſolãdo me ſuper abiectione populi mei. m ⸿Pa/ rum eſt vt ſis mihi ſeruus ad ſuſcitãdas tribus ia/ cob ⁊ feces iſrael ↄuertẽdas: quaſi parum eſt vt redu/ cas ad cultum meũ peccõres iudeos: Sed etiã/ o ⸿Dedi te in lucẽ gentiũ. i. ꝓphetam et nuncium veritatis gentibus. p ⸿Ut ſis ſalus mea. i. annũciator ſalutis mee quã faciam in iudeis: q ⸿Uſqꝫ ad extremum terre: id eſt gentibus etiam remotis. Eſaias enim in hac prophetia quam ſcripſit ſalutem domini vſqꝫ ad extrema terre nunciauit. Sequitur:

⸿ Hec dicit dñs redẽptor

Myſtice de chriſto ☙ eos/ vnus cum patre meo iudex exiſtens. a ⸿Et opus me/ um cum deo meo: id ẽ vindex ero cum patre. Sequitur: b ⸿Et nunc hec dicit dñs/ pater qui reſpondet filio con/ querenti: Inuacuũ laboraui ⁊c̃. hec predicta. ſ. q. d. pa/ ter dicit mihi ꝙ iudicabit pro me: vel hec que ſequunt̃. ſ. Ut reducã ad eum iacob ⁊c̃ c ⸿Formãs me ex vtero ſeruũ ſibi vt reducã ad eũ iacob: ⁊ iſrael nõ cõgregabit. Et nota ꝙ dicit/ ex vtero/ virginali. ſ. nõ enĩ ex vteris duoꝝ parentum genitus eſt. Formãs me ſeruũ ſibi. i. formans

B

a ōp⁹ meũ cum deo meo. Et
b
c nunc hec dicit dñs/ formãs
d me ex vtero ſuũ ſibi vt rẽdu
e
f cã ad eũ iacob: ẽt iſrl̃ nõn cõ
g gregabit. Et glorificat⁹ ſũ in
h
i
k ocul' dñi: ẽt de⁹ me⁹ fãct⁹ ẽ for
l
m titudo mea. Et dixit: Parũ
eſt vt ſis mihi ſeruus ad ſu/
n ſcitandas tribus iacob/ ẽt fe
o ces iſrael conuertẽdas: De/
p di te in lucẽ gẽtiũ: vt ſis ſal⁹
q mea vſqꝫ ãd extremũ terre.

me ſm naturã ſerui: quã ex virgine ſuſcepit: ſm enĩ formam dei/ nõ ẽ formar⁹ ſed formator. Uel iõ dicit/ formãs me ex vtero ſeruũ ſibi: quia ad hoc fact⁹ eſt homo/ vt faceret vo/ luntatẽ dei patris: et ſeruiret ei in redemptiõe humani gene/ ris: et etiam natus eſt filius dei: cum nos econuerſo naſca/ mur filij diaboli. Eph. ij. a. Omnes naſcimur filij ire. Et h̃ ẽ qḋ ſubdit: d ⸿Ut reducã ad eum iacob. i. iudeos: qua/ ſi hoc mihi dixit pater: vel ad hoc formauit me ſm naturam ſerui. Matth. xv. c. Non ſum miſſus niſi ad oues que perie/ runt domus iſrael. f ⸿Et iſrael non ↄgregabit/ ad vni/ tatem fidei. Joh. j. a. In ꝓpria venit ⁊ ſui eum non receperũt. h ⸿Et glorificat⁹ ſum in oculis dñi. q. d. ego iudeos per didi: ſed glorificatus ſum in gentibus. Un/ de: Data ẽ mihi om/ nis poteſtas in celo et in terra: Matth. vlt. d. Uel/ Glorifi/ catus ſũ in oculis dñi: qñ i paſſione vilis fui i ocul' mũdi: tunc enĩ in conſpectu patris precioſus ⁊ glioſus apparui. Pſ̃. Ego aũt ſũ vermis et non homo: opprobriũ hominũ ⁊ abiectio plebis. ij. Reg. vj. d. Ludam et vilior fiam plus q̃ factus ſum: et ero humi/ lis in oculis meis: ⁊ cum ancillis de quib⁹ locuta es glorioſi/ or apparebo. Duo dicit: vilior ⁊ glorioſior. Uilior in mundo: glorioſior in celo. Uilior: quia morte turpiſſima condemna/ tus in paſſiõe. Glorioſior: qr tũc triũphauit de hoſte. Simi/ liter ſancti viles ſũt in mũdo: ſed glioſi ſũt in celo ⁊ deo. Pſ̃. Nimis honorati ſũt amici tui de⁹. Itẽ Pſ̃. Funes ceciderũt mihi in preclaris: etenĩ hereditas mea preclara eſt mihi. Fu/ nes ſunt fratres minores qui ſunt funib⁹ ligati: ⁊ qui mẽſura/ tores ſunt patrie celeſtis. De quibus dicit Job. xij. d. Bal/ theum regum diſſoluit ⁊ p̃cingit fune renes eoꝝ: quia nobi/ les vocat ad illum ordinem. Iſti funes in mũdo ſunt abiecti: ſed apud deum preclariſſimi. Sequitur de myſterio: i ⸿Et deus meus. Hoc dicit ſm hominẽ chriſtus: k ⸿Factus eſt fortitudo mea/ me reſuſcitãdo: vel ſup abiectiõe popu/ li mei/ me conſolãdo per vocationem gentium. Unde ſubdi/ tur: l ⸿Et dixit/ pater mihi. m ⸿Parum ẽ vt ſis mi/ hi ſeruus ad ſuſcitandas tribus iacob: id eſt iu/ deos a morte anime. n ⸿Et feces iſrael conuerten/ das: id eſt carnales iudaici populi reliquias. Parum enim fuit vt filius dei formam ſerui acciperet ad ſaluãdum iudeos niſi etiam gentes conuerteret. Nobilis enim auis non mitti/ tur niſi ad magnam predam. Judeos aũt inſinuat eſſe mor/ tuos cum dicit: ad ſuſcitandas ⁊c̃. Et fetidos: cum dicit: et feces iſrael ⁊c̃. Mortui enim erant per infidelitatem: quia iuſtus ex fide viuit: Abacuk. ij. a. Fetidi per malos mo res ⁊ malam conuerſationẽ. Et nota ꝙ in fundo remanẽt fe/ ces vino exhauſto. Primitiui patres fuerũt optimũ vinum: quo ebibito per mortem/ remanſerunt feces: id eſt iudei duri ad credendum. Uel/ Feces iſrael/ vocat apoſtolos: quia cõ temptibilia mundi elegit deus. j. Cor. j. d. vt fortia queqꝫ confundat. o ⸿Dedi te in lucem gentium: quia parũ eſt te tm̃ eſſe illuminationem iudeorum: ideo dedi te in lucem gentium: vt eas illumines per doctrinam ⁊ predicationem. p ⸿Ut ſis ſalus mea: id eſt meorum per gratie collationẽ: et glorie ꝓmiſſionẽ. q ⸿Uſqꝫ ad extremũ terre: ad litte/ rã: quia de oĩbus partibus mundi ↄuerſi ſunt ad fidem. Uel/ vſqꝫ ad extremũ terre: quia illos ſaluat quibus terra eſt extrema ſiue poſterior: quibus celeſtia prima ſunt. Phil. iij. c. Poſteriorum oblitus in anteriora me extẽdo. Matth. vj. d. Primũ querite regnum dei ⁊c̃. Et nota ꝙ hoc qḋ dictum eſt chriſto ſpecialiter/ interpretant̃ paulus ⁊ barnabas dictũ ſibi: quia membra eius erant: ⁊ quia nõ per ſeipſum chriſt⁹: ſ per apoſtolos predicauit gentibus: Act. xiij. g. Ecce cõuer/ timur ad gentes: ſic enim precepit nobis dñs: Poſui te in lu cem gentium vt ſis in ſalutẽ vſqꝫ ad extremũ terre. Sequit̃:

☙ Hec dicit dñs pater

Marginal notes: Matth. vlt. d.: ſ. 41. b. / Act. 13. g. — Pſ̃. 21. — Moraliter — Pſ̃. 138. / Pſ̃. 15. — Myſtice

Hec dic dñs redẽptor iſrl' / ſctus eius / ad cõtemptibilẽ animã / ad abomiatam gentem / ad ſeruũ dñorum: Reges videbũt et cõſurgẽt principes: ꝛ adorabũt ꝓpter dñz qꝛ fidelis eſt: et ſanctũ iſrael qui elegit te. Hec dicit dñs: In tempore placito exaudiui te / et in die ſalutis auxiliatus ſum tui: Et ſeruaui te: et dedi te i fędus populi:

a Hec dicit dñs redẽptor iſrl' / ſctus ei⁹. i. redimens iſrael a ſeruitute captiuitatꝭ: ꝛ mũdans a ſordibus idolatrię. b Ad ɔtẽptibilẽ aiaz / ad abomiatã gentẽ. i. ad gentem iudęoꝝ: q̃ ceterꝭ gentib⁹ ꝛ numero paucior erat ꝛ virib⁹: ꝓpt cerimoniaꝝ ſingularitatẽ ꝛ circũciſiõis auſteritatẽ / reputabatꝭ ab aliꝭ gentib⁹ abomiabilis ꝛ ɔtẽnebat. f Ad ſeruum dñoꝝ. i. ad gentẽ iudęoꝝ q̃ ad lrã multꝭ dñis ſeruiebat. g Reges videbunt liberationẽ ꝛ reuerſionẽ tuã. h Et ɔſurgẽt principes / ad impediẽdũ te: vel ad honorãdũ. k Et adorabũt. i. reuerebunꝭ te: vel adorabũt dñm q̃ h̃ fecit tibi. Adorabũt dico te / l Propt dñm. i. ꝓpt illud qḋ faciet tibi dñs. m Quia fidelis eſt / reddens tibi fideliꝭ ꝓmiſſam ſępe liberationẽ. n Et ſctm̃ iſrl' qui elegit te. i. ꝑplm peculiarẽ. p Hec dic dñs: in tempe placito / quo. ſ. mihi placuit. Vel / Tempore placito. i. tibi pacto. ſ. quo te ꝓmiſeram liberare. r Exaudiui te / rogantẽ pro liberatione tua. s Et in die ſalutꝭ. i. quãdo venit dies apta ſaluationi tuę: t Auxiliat⁹ ſũ tui / dãdo tibi grãz in ɔſpectu cyri vt daret tibi licẽtiã redeũdi. v Et ſeruaui te / etiã in captiuitate manentem: vt. ſ. non perires. x Et dedi te i fędus ppl'i. i. ɔfederatũ te feci gentib⁹ vicinis ꝛ amicũ / etſi

Aliter de cyro: Vel põt h̃ totũ exponi de cyro. a Hec dic dñs redẽptor iſrl': ſctus ei⁹ ad ɔtẽptibilẽ aiam. i. ad cyrũ: q̃ valde ɔtemptibilis fuit a pͥncipio: qñ a canicula nutrit⁹ in nemore: et poſt a paſtore quodã in hoſpitio ſuo etiaz nutrit⁹ eſt. e Ad abominatã gentẽ. i. ad medos ꝛ pſas: q̃ pͥus erãt viles anteq̃ regnũ obtinerẽt gentiũ. f Ad ſeruũ dñoꝝ. i. ad cyrũ: qui fuit pͥmo ſeru⁹ paſtoris: in h̃ ꝙ ille nutriuit eum: deinde aui ſui qñ ſeruiuit in aula ei⁹. Vel / Ad ſeruũ dñorũ. i. ad gentẽ medoꝝ ꝛ pſarũ: qui erãt ſubditi dñio aliorum anteq̃ monarchiã haberẽt. g Reges videbũt: cyrum liberantẽ ꝑplm meũ ꝛ regna obtinentẽ. h Et ɔſurgẽt principes / ad adiuuãdũ cyrũ. k Et adorabũt. i. reuerebũꝭ te o cyre: nõ tñ ꝓpt te: ſed / l Propt dñm: q̃ hęc oia fac. m Quia fidel' eſt / dãdo tibi regnũ / ſic ꝓmiſerat. n Et ſctm̃ iſrl'. i. dñm. o Qui elegit te / ad imicoꝝ ſuoꝝ deiectionẽ: ꝛ ppl'i ſui liberationẽ. p Hec dic dñſ / ad cyꝝ. q In tpe placito. i. cũ mihi placuit: vel qñ tibi ꝓmiſerã. r Exaudiui te. i. dedi tibi victoriã de hoſtib⁹ tuis / ac ſi petiſſes me: ꝛ votũ qḋ habebas vt eẽs monarcha implẽdo. s Et i die ſalutꝭ: qñ. ſ. volui ſaluare iudęos. t Auxiliat⁹ ſum tui / expugnãdo hoſtes tuos. v Et ſeruaui te / cum eſſes adhuc paruul⁹ / ne morereꝭ i nemore: Vel ſeruaui te illęſum ab hoſtib⁹ tuis: licet in multꝭ ꝛ magnis pręlijs fueris. x Et dedi te i fędus ppl'i. i. amicabilẽ ꝛ ɔfęderatũ feci te cũctꝭ gẽtib⁹: ꝛ pͨcipue ꝑplo iudęoꝝ: q̃ dꝛ ppl's antonomaſice. Vel / dedi te in fędus populi / implẽdũ. i. ad h̃ paraui te / vt fędus. i. ꝓmiſſionẽ quã fecerã iudęis ḋ reductiõe ſua impleres. Vt ſuſcitares terram

Myſtice de chriſto: a Hec dic dñs / pater. b Redẽptor iſrl'. i. fideliũ: ꝑ filiũ: c Sctus ei⁹. i. ſctificãs. d Ad ɔtẽptibilẽ animã. i. ad chriſtũ. De q̃. ĩ. liij. a. Vidim⁹ eũ ꝛ nõ erat aſpect⁹: et deſiderauim⁹ eũ deſpectũ ꝛ nouiſſimũ viroꝝ: virũ doloꝝ ꝛc̃. e Ad abominatã gẽtẽ. i. ad naçareos ei⁹ / apl'os ſcꝫ ꝛ diſcipulos ei⁹: q̃ abomiabiles erãt mũdo: ſicut odor vinee abomiabilis ẽ botracę. Vñ. ij. Corꝭ. ij. d. Chriſti bon⁹ odor ſum⁹ deo in his q̃ ſalui fiũt: ꝛ in his q̃ pereũt: alijs q̃dẽ odor mortis i mortẽ. ſ. bufonib⁹: alijs odor vitę in vitã. Exo. v. d. Fetere feciſtis odorẽ nrm̃ corã pharaone ꝛ ſeruis ei⁹. Et notã qḋ cõpetenꝭ ꝓmiſit de chriſto / ad cõtemptibilẽ aiam: ſubdẽs de diſcipulis ei⁹: ad abominatã gẽtẽ. Qualis enĩ rex talẽ habet familiã. Eccꝭ. x. a. Scdm̃ iudicẽ ꝑpli: ſic ꝛ miniſtri ei⁹: et q̃lis rector ciuitatꝭ / tales ꝛ habitãtes i ea. Sen. Cõpoſitus rex compoſitã debet hr̃e familiã. Similiter cõtemptibilis rex cõtemptibilem familiã. Bern. Non decet mẽbrũ eſſe delicatũ ſub capite ſpinato. Jõ ſicut chriſt⁹ dic de ſe: Ego ſum vermis ꝛ nõ hõ ꝛc̃. Jta ꝛ de ſuis imitatorib⁹ dꝛ. ſ. xlj. d. Noli timere vermis iacob: qui mortui eſtis ex iſrael. j. Cor'. iiij. c. Tãq̃ purgamẽta huius mundi facti ſumus omnium pͥpſima vſq̃ adhuc. f Ad ſeruũ dñoꝝ / chriſtũ: qui ante pilatũ ꝛ caiphã tanq̃ ſeruus iudicat⁹ ẽ. Et q̃d eſt illud qḋ dicit paꝭ: ſubdit: g Reges videbunt ꝛc̃. q. d. ignominia vertetꝭ in gloriã: ꝛ ſeruit⁹ in dominiũ / etiã ſuꝑ reges. Vel ſm aliã lrãm: Sic dic dñs / qui eruit te de⁹ iſrl': ſctifica eũ q̃ deſpicit aiaz ſuã: q̃ abomiatio ẽ gẽti: q̃ ſeru⁹ ẽ pͥncipũ. Chriſtus deſpexit aiaz ſuã. i. vitã ſuã ꝓ hoie: ſic ver⁹ amic⁹: q̃ pro amico nõ ſolũ dãnũ negligit: ſed ſeipſũ. Prouerb. xij. d. Qui negligit dãnũ ꝓpt amicũ: iuſt⁹ ẽ. Sctifica ḡ eũ. i. chriſtũ in te ſancte ꝛ honeſte viuẽdo: qui deſpexit aiaz ſuã ꝓ te moriẽdo. Hiere. xij. b. Dereliq̃ domũ meã: dimiſi hereditatẽ meã: dedi dilectã aiaz meã i man⁹ imicoꝝ ei⁹. Qui abomiatio ẽ gẽti iudęorũ. Ps. Poſuerunt me abominationẽ ſibi. Ab eo qḋ abomiabile ẽ. i. ɔ̃ cor / auertiꝭ facies et ꝓuocaꝭ ſtomach⁹ ad vomẽdũ: ꝛ ipſi iudęi ḋ chriſto dicebãt: Sap. ij. c. Grauis ẽ nob etiã ad videndũ. Hiere. ij. f. Verterũt ad me tergũ et non faciẽ. Jtẽ ipſi i tãta abomiatiõe habuerũt eũ / vt vomerẽt in eũ v̾ba opprobrioſa / ꝛ ſputa ſua imũda. Job. xxx. b. Faciẽ meã cõſpuere nõ verenꝭ. Vñ ſibylla erythrea. Dabũt deo alapas manib⁹ inceſtis: et impurato ore expuent venenatos ſputos. Qui ſu⁹ ẽ pͥncipũ: annę ꝛ caiphę / herodis ꝛ pilati. De q̃libet etiã iuſto plana ẽ expoſitio. Sctifica eũ. i. honora q̃ deſpicit aiam ſuam ꝓ chriſto. Joh. xij. d. Qui amat aiam ſuam ꝑdet eã: ꝛ q̃ odit aiam ſuã in h̃ mũdo / in vitã ęternã cuſtodit eam. Qui abomiatio ẽ genti: qꝛ execratio pctõri cultura dei: Eccꝭ. j. d. Prouerb. xxix. d. Abomianꝭ impij eos q̃ in recta via ſꝭ. Qui ſeru⁹ eſt pͥncipũ: qꝛ iuſt⁹ ſeruit cuilibet / ꝛ ſubijcit ſe etiam minori: et ita q̃libet eſt ei pͥnceps: Vel pͥncipũ. i. ꝑlatorũ. Sequiꝭ ſm myſteriũ de chriſto. g Reges videbũt / per fidẽ. Reges ad lrãm: vel quoꝝ cor i manu dñi. Prouer. xxj. a. Sic diuiſiões aq̃rũ: ita cor regꝭ in manu dñi: q̃cũq̃ voluerit inclinabit illud. h Et conſurgẽt / ꝑ bonã operationem. i Principes / ad lrãm: vel q̃ animo ſuo dñanꝭ. Sen. Vis imperiũ magnũ / dabo: impera tibi. Prouer. xvj. d. Melior eſt patiẽs viro forti: ꝛ q̃ dñaꝭ animo ſuo expugnatore vrbiũ. k Et adorabũt / te ꝑ operũ ſuoꝝ rectã intẽtionẽ: oia. ſ. in honorẽ tuũ dirigẽdo. l Propt dñm / pr̃em. m Quia fidel' eſt / implẽdo glorificationẽ tuã: ꝛ gẽtes ad fidẽ vocando. n Et ſctm̃ iſrl'. i. q̃ ſctificat iſrl'. o Qui elegit te / i ſalutẽ mũdi. Elegit. i. electũ fecit ad h̃. Cantꝭ. v. c. Dilectuſ me⁹ candidus ꝛ rubicũdus: elect⁹ ex milib⁹. p Hec dicit dñs / pater ad filiũ. q In tpe placito: in tp̃e. ſ. paſſiõis et reſurrectiõis: in q̃ cõplacuit deo redimere humanũ genus. r Exaudiui te / dicentẽ: Paꝭ clarifica filiũ tuũ: Joh. xvij. a. Gen. xxx. e. Rñdebit mihi cras iuſticia mea: qñ placiti tẽpus venit corã te. s Et i die ſalutꝭ / humanę: qñ in cruce opat⁹ es ſalutẽ in medio terrę. t Auxiliat⁹ ſũ tui / dicẽtꝭ: De⁹ me⁹ de⁹ me⁹: vt q̃d me dereliq̃ſti: Mat. xxvij. f. Vel tp̃s placitũ eſt tp̃s grãę. De q̃. ij. Corꝭ. vj. a. Ecce nũc tp̃s acceptabile: ecce nũc dies ſalutꝭ ꝛc̃. Ibi req̃re. v Et ſeruaui te a corruptiõe. Ps. Nõ dabis ſctm̃ tuũ videre corruptionẽ. x Et dedi te i fędus ppl'i. i. ad ɔcordãtiã faciẽdã inꝭ homines ꝛ deũ. Idem dꝛ. ſ. xlij. b. Dedi te in fędus ppl'i: in lucẽ gẽtiũ: vt apires oc'los cęcoꝝ: et educeres de ɔcluſiõe vinctũ: de domo carcerꝭ ſedẽtes i tenebris. Et nota ꝙ fędus ɔ̃hebaꝭ i lege q̃ttuor modis. ſ. Hoſtię imolatiõe / ſanguis aſꝑſiõe / aq̃ effuſiõe / manuũ ɔiũctiõe. In hoſtię imolatiõe: ꝛ ſanguiſ effuſiõe. Vñ in Exo. xxiiij. b. Obtulerũt holocauſta: imolaueruntq̃ victimas pacificas

Pſ. 21. (margin)
2. Corꝭ. 6. a. (margin)
Pſ. 87. (margin)
Moraliter (margin)
Myſtice (margin)
Pſ. 73. (margin)
Pſ. 15. (margin)
ſ. bufoni (margin)

ciuis ⁊ amicũ/ etſi ꝑmo rebellauerit. a Ut ſuſcitares trã
et poſſideres hereditates diſſipatas. i. coleres terraꝫ
ꝓmiſſiõis: et ad vitã quaſi reducẽs ꝑ culturã: ⁊ fructuũ ſemi/
nationẽ: que ꝑus mortua erat ꝑ ſolitudinẽ. c Ut diceres
his q̃ vincti ſũt exite: ⁊ his q̃ in tenebris reuelami/
ni. i. vt moneres iudeos ꝯfratres ⁊ concaptiuos tuos q̃ vin/
cti erãt in tenebroſis carceribꝰ ad lr̃am: exite nobiſcũ: ⁊ redite
ad terrã ꝓmiſſiõis: ⁊ illumiãmini exeũtes ad lucẽ.

Aliter de cyro — a Ut ſuſcitares terrã/ iudeoꝝ ⁊ habitatores eius. Ter/
ra eni quaſi mortua erat ꝓpter ſolitudinẽ: ⁊ habitãtiũ pauci/
tatem. b Et poſſideres hereditates diſſipatas. i.
hereditates iudeoꝝ/ vel omniũ regnoꝝ que diſſipate erãt in
exercitibꝰ pluribus et
bellis. Uel/ Poſſi/
deres: id ẽ poſſideri
faceres. c Ut di/
ceres his q̃ vincti
ſũt exite/ ⁊ his qui
in tenebris/ reue/
lamini. i. iudeiſ incar
cerans ⁊ vinctiſ dares licẽtiã redeũdi ad terrã ſuã.

eius imitãdo: ⁊ vicẽ ei repẽdendo: ⁊ ſuis mẽbris elemoſynas
largiẽdo. Prouerb. vltĩ. c. Aperuit manꝰ ſuas inopi: ⁊ pal/
mas ſuas extẽdit ad pauperem. Magnꝰ eni rex recipit pacem
ab inferiori ꝑ manũ intmediã: Similit dñs noſter facit fedꝰ
nobiſcum: ⁊ recipit manũ fidei noſtre ⁊ ſocietatiſ: non in pro/
pria manu/ ſed per manũ intermediã. ſ. per paupes q̃bus ex/
tendimus manus et applicamus elemoſynas eis largiendo:
et ipſi ſũt vice dñi. Unde Mat. xxv. d. Qđ vni ex minimis
meis feciſtis mihi feciſtis. Uel etiã ꝑ manũ ꝓpriã fecit deus
pat nobiſcũ fedus: qñ filiũ ſuũ qui ẽ manꝰ eiꝰ nobis extẽdit
qđ petebat. Pſ. Emitte manũ tuã ⁊c. Dicit ḡ: Dedi te in — Pſ. 143.
fedus ppl'i: vt ſis federator ⁊ mediator mei ⁊ hominũ mi/
hi obediẽtiã/ hoibꝰ mi
ſericordiã impendẽs:
et ita verus mediator
deꝰ mecũ: hõ cũ eis:
iuſtꝰ mecũ ⁊ imortal:
miſer cũ eis et morta/ — Apoc. 7. a.
liſ. De hoc mediatore
habet Gal. iij. c. j. Ti

a vt ſuſcitares terram/ et poſ/
b ſideres hereditates diſſipa/
c tas: vt diceres his qui vin/
d cti ſunt exite: et his qui in te/
e nebris/ reuelamini. Super
f vias paſcentur: et in omni/
g bus planis paſcua eorum.
h Non eſurient neq; ſitient:

Secũda ps — f Sup vias paſcent. Scđa pars: in q̃ agit de ꝓſperitate iudeo/
rũ in reuerſiõe de captiuitate babylonica/ ꝓmittẽs eis ferti/
litatẽ terre ⁊ ſecuritatẽ. Uñ dicit: Sup vias paſcent/ gre
ges populi mei. i. ſine labore ⁊ ꝑiculo gradient: ſicut greges
qui ſecus viam ⁊ in planis campis paſcunt. g Et i oibꝰ
planis paſcua eoꝝ. i. gregũ. In hoc aũt ꝙ ꝓmittit pa/
ſcua in planis ⁊ vijs/ duo notat. Terre fertilitatẽ: qñ ꝓmittit
paſcua futura in via vbi nõ ſolent eſſe herbe: et p̃terea ꝙ ſe/
cure paſcent: q: nõ in locis ꝑiculoſis: ſed in planis ⁊ vijs. s̃.
viij. habet ſimile. h Non eſurient neq; ſitient: quia
nõ habebunt terre ſiccitatẽ: imo habebũt ⁊ herbã ⁊ aquas:
Et põt intelligi tam

Myſtice — victimas pacificas dño. Et poſtea ſbdit: Moyſes xo ſum/
ptũ ſanguinẽ/ reſperſit in populũ: et ait: Hic ẽ ſanguis fede/
ris qđ pepegit dñs vobiſcũ ſup cũctis ſermõibꝰ his. Et de h
habet Hiere. xxxiiij. d. Nõ obſeruauerũt verba federis q̃bꝰ
aſſenſi ſũt in ꝯſpectu meo: vitulũ queꝫ ꝯciderũt in duas par
tes: ⁊ trãſierũt int diuiſiões eius. Itẽ in ꝯtractu federis fie/
bat aq̃ effuſio aliqñ: ſicut habet. j. Reg. vij. b. Couenert in
maſphat: hauſerũtq; aquã ⁊ effudert i ꝯſpectu dñi. Itẽ fie/
bat manuũ aptio et applicatio/ vel dextrarũ datio: Sic Gal.
ij. b. dr: Dextras dederũt mihi ⁊ barnabe ſocietatis. Et. ij.
Machab. xiij. f. Rex ſermonẽ habuit ad eos q̃ erãt in beth/
ſuris: dextrã dedit: accepit ⁊ abijt. His q̃ttuor modis fede/
rati ⁊ iurati dñi ſumꝰ per hoſtie imolationẽ: Ipſe eni ſe pa/
tri in ara crucis victimauit ꝓ nobis. Hiere. xj. d. Ego quaſi
agnus mãſuetꝰ q̃ ductꝰ ẽ ad victimã. Si vis ergo fedus ꝑfi
cere ex parte tua: victima etiaꝫ te per carnis mortificationẽ.
Roma. xij. a. Obſecro vos ꝑ miſericordiã dei: vt exhibeatiſ
corpa vr̃a hoſtiã deo. Itẽ ꝑ ſanguinis effuſionẽ vel aſperſi/
onẽ. Chriſtꝰ eni ſanguinẽ ſuũ effudit quo noſ aſperſit. Heb.
xij. f. Acceſſiſtis ad ſanguinis aſperſionẽ melius loquentem
q̃ȝ abel: videte ne recuſetis loquentẽ. Perfice igit fedus per
tui ſimilit ſanguinis effuſionẽ. i. ꝑ ꝯfeſſionẽ pcti ⁊ euacuatio/
nẽ: vt oẽ pctm̃ abneges ⁊ volũtatẽ peccãdi. Noie eni ſãgui/
nis pctm̃ intelligit. Uñ Oſee. iiij. a. Sanguis ſanguinẽ teti/
git. Tertiũ eſt aque effuſio. Chriſtꝰ eni nõ ſolũ ſanguinẽ ef/
fudit in redẽptionẽ/ ſed etiaꝫ aquã in ablutionẽ. Ioh. xix. f.
Unꝰ militũ lancea latꝰ eius apernit: ⁊ ꝯtinuo exiuit ſanguis
et aq̃. Itẽ Ioh. xj. e. fleuit ſuper laçarũ. Et Luc. xix. f. ſup
ciuitatẽ. Et in paſſiõe: ſicut dr Heb. v. b. Cũ clamore vali/
do ⁊ lachrymis exauditꝰ eſt ꝓ ſua reuerẽtia. Nos ḡ ſimilit
debemꝰ nõ ſolũ ſanguinẽ nr̃m effũdere ꝑ pctoꝝ ꝯfeſſionem:
ſed ⁊ aquã. i. lachrymas ꝓ pctis ꝓprijs ⁊ alioꝝ. Hiere. vj. g.
Luctũ quaſi vnigeniti fac tibi planctũ amarũ valde. Hiere.
ix. a. Quis dabit capiti meo aquã: ⁊ oculiſ meis fontẽ lachry
marũ. Quartũ eſt manuũ aptio ⁊ applicatio. Chriſtꝰ eni ape
ruit nobis manũ bona gr̃e dando: ⁊ bona glorie ꝓmittẽdo.
Nos ḡ debemꝰ ei manꝰ apire: ⁊ applicare ſue manui/ opera

moth. ij. b. Heb. viij. b. et. ix. d. et. xij. f. Et nota ꝙ fedus dr a
fide: eo ꝙ fidelitas debet ſeruari int federatos: vl' dr a fedꝰ fe
da fedũ: eo ꝙ violator federis/ fede ⁊ vilit debeat tractari et
puniri. Uñ Heb. x. e. Irritã q̃s faciens legẽ moyſi: ſine vlla
miſeratiõe duobꝰ vel tribꝰ teſtibꝰ morit: quãto mag' putatis
deteriora mereri ſupplicia q̃ filiũ dei ꝯculcauerit: ⁊ ſanguineꝫ
teſtamẽti pollutũ duxerit: in quo ſctificatꝰ ẽ et ſpũi gr̃e ꝯtu/
meliã fecerit. Sequit. a Ut ſuſcitares terrã. i. terrenoſ
de morte i vitã. Mat. iij. b. Potẽs eſt deꝰ de lapidibus iſtis
ſuſcitare filios abrae. b Et poſſideres hereditates
diſſipatas. i. natiões diſtractas ꝑ varios errores vnico iu/
go euãgelij ſupponeres. Pſ. Poſtula a me ⁊ dabo tibi gẽteſ — Pſ. 2.
hereditatẽ tuã ⁊c. Ezech. xxxiiij. c. Sic viſitat paſtor gregẽ
ſuũ i die qñ fuerit i medio ouiũ ſuaꝝ diſſipatarũ: ſic viſitabo
oues meas. c Ut diceres his q̃ vincti ſunt exite. i.
vt vinctos funibꝰ pctoꝝ tuoꝝ dicto tuo ſolueres. i. p̃dicatiõe
tua: vel imꝑio tuo: vel ita facile ſic ꝟbũ facile dr. Pſ. Dixit ⁊ — Pſ. 32.
facta ſũt. i. ſine difficultate oia fec. De hiſ vincul' dr Prouer.
v. d. Funibꝰ pctoꝝ ſuoꝝ q̃ſq; ꝯſtringit. d Et his q̃ i tene/
bris/ ſũt ignorãtie ⁊ infidelitatiſ diceres: hoc. ſ. e Reuela
mini. i. velamẽ infidelitatiſ abijcite. f Sup vias paſcẽ/
tur: hoies ipſi ſoluti a vinculis pctoꝝ: ⁊ illumiati a tenebris
ignorãtie delectabunt in exẽplis ſctoꝝ patrũ/ vel i doctrinis
ꝓpharũ ⁊ apl'oꝝ/ et reficient. Ezech. xxxiiij. d. Paſcã eas in
montibꝰ iſrael: in riuis ⁊ i cũctis ſedibꝰ terre: in paſcuis vber
rimis paſcã eas. De iſtiſ vijs dr Hiere. vj. d. State ſup viaſ
et interrogate de ſemit. Qui vult ire romã querit de via: et
q̃les ibi cibi ſint ⁊ q̃lis pax ⁊ ſimilia: Similit qui vult intrare
clauſtrũ q̃rit quõ ibi viuat: Sed nos de celo nihil q̃rimꝰ: iõ
patet qđ ire illuc nolumꝰ. Sꝫ nota ꝙ multi q̃rũt viã in celũ a
talibꝰ q̃ nunq; poſuerũt pedẽ in ea. Iob. xxj. d. Dicit' vbi eſt
domꝰ ꝓncipis: ⁊ vbi tabnacula impioꝝ: interrogate quẽlibet
de viatoribus. Et nota ꝙ oues ibi inueniunt paſcua vbi alia
aĩalia nõ inueniũt. In aridis eni ſunt paſcua iuſtoꝝ: vt in pi/
ſis et in fabis ⁊ in hmõi: que diuites mundi ꝯtemnũt. s̃. xxx.
e. Dabit tibi dñs panẽ artũ ⁊ aquã breuẽ. Itẽ via pedibus
ꝯculcat/ et tñ ibi paſcunt oues: ſic iuſti paſcunt in his q̃ mali
ꝯtẽnũt ⁊ ꝯculcãt. Mali eni execrãt ieiunia/ ⁊ vigiliaſ ⁊ hmõi
que iuſti ardent appetũt. Eccĩ. j. c. Execratio pctoribꝰ ſapia.
Et in eodem. d. Execratio peccatori cultura dei. Exo. viij. f.
Abominatiões egyptioꝝ imolabimꝰ deo noſtro. Sequitur:
g Et i oibꝰ planis paſcua eoꝝ/ erunt. ſ. et reficient in
doctrina plana ⁊ aperta. Hoc eſt ꝯtra doctrinã ſubtilẽ ⁊ diffi
cilem: que non ſatiat ſed euacuat. s̃. xix. b. Confundent qui
operantur linũ plectentes ⁊ texẽtes ſubtilia. Prouerb. xiiij.
a. Doctrina prudentiũ facilis. h Non eſurient neq; ſi/
tient: illi ſcilicet qui ſic in planis paſti et potati fuerint pane
doctrine: ⁊ aqua ſapiẽtie ſalutaris: Eccĩ. xv. a. Econtra alij
qui nolunt plana audire eſuriunt ⁊ ſitiũt. Unde Ioh. iiij. b.
Qui biberit ex aqua hac ſitiet iterũ. Sed contra hoc quod
dicit hic: Nõ eſuriẽt neq;

ꝗ Et põt intelligi tam de hoibus ꝙ̃ de pecoꝛib⁹. a Et nõ ꝑcutiet eos eſtus ⁊ ſol.ſ.hoies vel greges.q.d. non af/fligentur caloꝛe nimio:qꝛ habebũt domos hoieſ:⁊ greges ta/bernacula. Et oſtendit quõ hec habebũt. b Quia miſe/ratoꝛ eoꝝ:q̃ põt eis oĩa hec dare et vult: c Reget eoſ.i.cuſtodiet ⁊ ꝓuabit.

d Et ad fõtes aq̃/rũ potabit eos:id eſt dabit eis fontes co/pioſos:q̃bus potabũ/tur ſufficient. e Et ponã oẽs monteſ in viam.q.d. mon/tes et oĩa ardua pua/faciã ⁊ plana. f Et ſemitę meę/q̃ pꝛius erant depꝛeſſę:⁊ qua/ſi ceciderãt. g Ex/altabunt.i.eleuabunt lapidib⁹ nouis:ſicut fiũt ĩ ciuitatib⁹ platee:vt melioꝛes ſint ad eundũ ⁊ min⁹ lutoſę ſint.

B

M.tmeos

a Et nõ ꝑcutiet eos eſtuſ ⁊ ſol:
b c qꝛ miſeratoꝛ eoꝝ reget eos:
d Et ad fontes aq̃rum potabit
e eos. Et põnã omnes mõtes
f g ĩ viam:et ſemitę meę exal/
h tabunt. Ecce iſti delõge ve/
i k niet: et ecce illi ab aq̃lone et
l mari:et iſti de terra auſtrali.
m n Laudate cęli:et exulta t̃ra:
o p iubilate mõtes laudẽ: quia
ↄſolat⁹ eſt dñs pplm ſuũ/ et
q pauperũ ſuoꝝ miſerebit. Et
r s dixit ſiõn: dereliq̃t me dñs:
t et dñs oblit⁹ ẽ mei. Nunq̃d
obliuiſci põt mulier infãtem
ſuũ/ vt ñ miſereat filio vteri:

h Ec/ce iſti de longe veniẽt. Nota ꝙ multi tpe captiuitatis iminẽtis fugerũt et diſperſi ſunt in diuerſis partib⁹ mũdi:q̃ audita ꝓſperitate iudeoꝝ redierũt ſtatim. Et h̃ eſt qð dicit: Ecce iſti de longe venient.i.ab oriente:dicit Glo. non qꝛ oriens remotioꝛ ſit a hieruſalẽ ꝙ̃ alię partes mũdi: ſed qꝛ noiat alias partes mũdi vel expſſe vel ꝑ circũlocutionẽ:ideo oriẽtis pars q̃ non noiata ẽ intelligit ꝑ hoc ꝙ dicit de longe licet oẽs lõge ſint. i Et ecce illi ab aq̃lone.i.aliq̃ ab oc/cidẽte. k Et mari.i.oriẽte veniẽt aliq̃. l Et iſti/aliq̃.ſ.de terra auſtrali/ad litterã.q.d.multi redibunt audita ꝓſpe/ritate iudeoꝝ ex oibus partib⁹ mũdi. m Laudate cęli. Pꝛophetata pꝛoſperitate populi dei/apoſtrophat pꝛophe/ta ⁊ ↄuertit ſermonẽ ad creaturas oẽs:inuitãs eas ad laudan/dum deum pꝛo bñficijs quę fecit populo ſuo/dicẽſ: Lauda/te cęli.i.ſancti et angeli. n Et exulta terra.i.hoies ha/bitantes in terra. o Iubilate montes laudẽ.i.vos po/tentes ⁊ magni. p Quia ↄſolat⁹ ẽ dñs populũ ſuũ iudaicũ.i.ↄſolabit. q Et pauperũ ſuoꝝ miſerebit/re/ducẽdo eos de captiuitate ad litterã. r Et dixit ſion: id eſt populus iudaicus in captiuitate exiſtẽs. s Dereliq̃t me dñs:⁊ dñs oblit⁹ eſt mei. Hoc dicebãt iudęi ꝑ diu/turnitate captiuitatis:ꝙ.ſ.dñs tradiderat eos obliuioni:nec amplius liberatur⁹ erat eos. Et rñdet dñs. t Nunq̃d ob/liuiſci poteſt mulier infantẽ ſuũ/vt nõ miſereat fi/lio vteri ſui. q.d.ñ.

Myſtice ꝟ di hic: Non eſuriẽt neq̧ ſitiẽt ⁊c̃. videt eſſe illud Eccĩ.xxiiij. c. Qui edunt me adhuc eſurient:⁊ qui bibunt me adhuc ſiti/ent. Item Matth.v.a. Beati qui eſuriũt et ſitiũt iuſticiam. Reſponſio. Eſuries vel ſitis aliquãdo ſumitur pꝛo auidita/te:ſic eſuriunt iuſti. Item ſumitur pꝛo defectu: ſic nullo mo/do eſurient ſcĩ in patria. Apocꝭ.vij.d. Non eſurient neq̧ ſi/tient amplius: neq̧ cadet ſuper illos ſol neq̧ vllus eſtus. Scis q̃ nihil deficiet in patria q̃n oĩa habeãt ad copiam:in via aũt nõ deficit iuſtis panis q̃ntũ ad ſufficiẽtiã. Vñ Eccĩ. xvj.d. Nõ eſurieſt nec laboꝛauerũt/⁊ nõ deſtiterũt ab opib⁹ ſuis. Hiere.xxxj.b. Erit aĩa eoꝝ q̃ſi hoꝛtus irriguus:⁊ vltra non eſuriẽt. a Et nõ ꝑcutiet eos eſtus ⁊ ſol.i. eſtus ſolis.i.ardoꝛ tẽptatiõis vel tribulatiõis:qꝛ dñs dat cũ tẽpta/
Ps.139. tione ꝓuentũ:vt dicit.j.Coꝛꝭ.x.c. Ps. Obũbꝛaſti ſup ca/put meũ in die belli. Cantꝭ.ij.a. Sub vmbꝛa illi⁹ quẽ deſide/rabã ſediã via:⁊ fruct⁹ ei⁹ dulcꝭ gutturi meo/ĩ patria. Pꝛimũ in via:ſecũdũ in patria. Vñ Geñ.xv.a. Ego ꝓtectoꝛ tu⁹ et merces tua magna nimis. Pꝛotectoꝛ ĩ via:merces in patria. De q̃b⁹ duob⁹ ſubdit: b Quia miſeratoꝛ eoꝝ reget eos/in via deducẽdo. d Et ad fontes aq̃rũ potabit
Ps.16. eos/in eterna gloꝛia oib⁹ bonis ſatiãdo. Ps. Satiaboꝛ cũ apparuerit gl̃ia tua. Apocꝭ.vij.d. Agn⁹ q̃ in medio thꝛoni eſt reget eos:⁊ deducet eos ad vite fontes aq̃rũ. e Et ponã oẽs montes ĩ viã/planã.ſ. Montes ſũt impedimẽta mũ/di:q̃ de⁹ ponit in viã:qꝛ q̃ aduerſa ſũt quãtũ ad mũdũ/adiu/toꝛia ſunt ⁊ adminicula eũdi ad deũ. Greg⁹. Mala q̃ nos h̃ ꝑmũt/ad deũ ire compellũt. s̃.xl.a. Erũt pꝛaua in directa:⁊ aſpera in vias planas. Aſperitas enim mũdi dirigit ad deũ. f Et ſemitę meę.i.ꝑ quas duco: vel q̃ cõpendioſe ducũt ad me. g Exaltabunt.i.ĩ arduitate ↄſilioꝝ erũt. Ioſue. ij.c. Ad montana cõ/ſcendite. Vel ſic: e Ponã oẽs mon/tes in viã.i.ſupbos humiliabo ⁊ concul/cabo. f Et ſemitę meę exaltabunt: id eſt humiles exalta/bo. s̃.xl.a. Oĩs vallis exaltabit:⁊ oĩs mons et collis humiliabit. Baruch.v.c. Cõſti/tuit dñs hũiliare om/nẽ montẽ excelſum:et rupes ꝑ̃nes ⁊ cõualles replere. Lucꝭ. xiiij.c.et.xviij.c. Qui ſe humiliat exaltabit: Et econuerſo. Vel alit. e Ponã oẽs montes.i.pꝛedicatoꝛes in viam. Quondã nõ ſolebãt mõtes ire:graues enĩ erãt poſſeſſiõib⁹. f Et ſemitę meę.i.regulares obſeruantię. g Exalta/bunt.i.fient altioꝛes. Sequit ſcðm myſterium: h Ecce iſti de longe venient.i.ab oriẽte multi veniẽt parata via ad fidem. i Et ecce illi ab aq̃lone ⁊ mari.i.occidẽte. l Et iſti de terra auſtrali.q.d.de quatruoꝛ partib⁹ mũ/di veniẽt ad fidẽ. Matth.viij.b. Multi ab oriẽte ⁊ occiden/te veniẽt:⁊ recũbẽt cũ abꝛaam/iſaac ⁊ iacob in regno celoꝛũ. s̃.xliij.a. Ab oriẽte adducã ſemẽ tuũ:⁊ ab occidẽte ↄgregabo te:dicã aq̃loni da:⁊ auſtro noli ꝓhibere. Baruch.v.b. Cir/cũſpice ad orientẽ ⁊ vide collectos filios tuos ab oriẽte ſolis vſq̧ ad occidentẽ in verbo ſctõ gaudẽteſ dei memoꝛia. Mo/ralit: Per orientẽ intelligit reſpect⁹ ad vilitatẽ originis: ꝑ occidẽtẽ memoꝛia moꝛtꝭ:per auſtꝝ recoꝛdatio bñficioꝝ dei: ꝑ aq̃lonẽ memoꝛia pctõꝝ. Iſtoꝝ ↄſideratio multos ad deum ↄuertit. m Laudate cęli.i.o angeli laudate deũ de ſalu/te humani generꝭ. n Et exulta terra.i.minoꝛes in eccle/ſia militãti. o Iubilate mõtes laudẽ.i. vos ꝓminẽtes v̓tute ĩ eccleſia cũ iubilo laudate ſaluatoꝛẽ. s̃.xlij.b. Laudate habitatoꝛes petrę. Vel cęli ↄtẽplatiui: terra actiui: montes ꝓlati. p Quia ↄſolatus ẽ dñs pplm ſuũ: pater ꝑ fi/lium: vel fili⁹ ꝑ ſeipſũ/viſitando nos in hac miſeria. q Et pauperũ ſuoꝝ miſerebit: perfecte ditãdo eos in gloꝛia. Matth.v.a. Bti paupes ſpũ: q̃m ipſoꝝ ẽ regnum celoꝛum. Soph.iij.c. Derelinquã in medio tui pplm paupem ⁊ egenũ ⁊ ſperabũt in noĩe dñi. Sed qꝛ q̃dã aduerſis pꝛeſſi/fiũt puſil/lanimes apte ſubiũgit: r Et dixit ſion.i.aĩa tribulatiõi/bus pꝛeſſa: vel eccleſia ꝓ infirmis mẽbꝛis loquẽs: s De/reliq̃t me dñs:⁊ dñs oblit⁹ ẽ mei.i. videt ꝙ oblit⁹ ſit: qꝛ non eripit de aduerſis. Simile Ezech.ix.d. Dixerũt enĩ: dereliq̃t dñs terrã:⁊ dñs nõ videt. Itẽ Ezech.viij.c. Dere/liq̃t dñs terrã ⁊c̃. Apocꝭ.vj.c. Vſq̧q̃ dñe ſctũs ⁊ verus non iudicas ſanguinẽ noſtrũ ⁊ nõ vindicas de his qui habitãt in terra. Huic ergo eſtimationi q̃ ſe infirmi putãt obliuioni tra/ditos: rñdet dñs dicẽs: t Nunq̃d obliuiſci põt mu/lier infantẽ ſuũ: vt non miſereat filio vteri ſui: q.d. Nõ põt. Ego aũt plus dico tibi: quia et ſi illa oblita fuerit: ego tñ nõ obliuiſcar tui: quia plus ꝙ̃ mater: Nõ ergo oblit⁹ ſum tui ſicut eſtimas: ſed ad modicũ dereliq̃ te: vt poſtea dul/cius conſoler te: ſicut mat aliquantulũ dimittit aliq̃ñ flere fi/liũ: vt dulcius poſtea conſolet ⁊ deoſculet eũ ⁊ amplexet: et vt ipſe puer vbera ſugat auidius. j.liiij.b. Ad pũctũ in modi/co dereliq̃ te:⁊ in miſerationib⁹ magnis ↄgregabo te. Itẽ. s̃. xxvj.d. Abſcõdere modicũ ad momẽtũ donec ptrãſeat indig/natio mea. Hiere.ij.a. Recoꝛdat⁹ ſũ tui miſerãs adoleſcẽtiã tuã. j.lxvj.d. Quomodo ſi cui mater blandiat: ita ego ↄſola/boꝛ vos. s̃.xlvj.a. Qui poꝛtamini a meo vtero: q̃ geſtamini a mea vulua. Deut.j.e. Et poꝛtauit te dñs deus tuus: vt ſo/let hõ geſtare paruulũ filiũ ſuũ in oĩ via ꝑ quam ambulaſti.

Marginal notes: i.52.c. — 2.q.6.c.ad romanã.2. — Moraliter — Myſtice — Moraliter — Myſtice

lio vteri ſui.q.d.Non. a Et ſi illa oblita fuerit/ pue
ri ſui ſupple: b Ego tñ nõ obliuiſcar tui.q.d.plus di/
ligo te ꝙ̃ mat̃ infantẽ. c Ecce i manib⁹ meis. Oſtẽdit
affectũ amoris ſui ad ꝑplm: et loq̃t ad modũ illi⁹/ q̃ fac̃ nodũ
in corrigia ſua vt habeat memoriã alicui⁹ rei q̃n̄do videt cor/
rigiã vel nodũ ſentit.

a ſui: Et ſi illã oblita fuerit:
b ẽgo tñ non obliuiſcar tui.
c d Ecce in manibus meis dẽ/
e ſcripſi te: mũri tui corã ocu/
f lis meis ſemper. Venerunt
g ſtructores tui/ dẽſtruẽtes te
h i et diſſipantẽs ã te exibunt.
k l Lẽua in circũitu oculos tu/
m os et vide: omnẽs iſti con/
n o grẽgati ſunt/ vẽnerunt tibi.

Unde dicit: Ecce i manibuſ meis de/ſcripſi te.q.d.ſic me morię meę impreſſa es o ſion: ac ſi in ma/nibus meis eſſes de/ſcripta. De manibus autem potius dicit ꝙ̃
de alio membro: quia illę ſępius veniũt ante oculos ꝙ̃ aliud
membrũ.q.d.ſępiſſime es in memoria mea. e Muri tui
coram oculis meis ſemper.q.d.ego ſępe cogito de re/
paratione muroꝝ tuoꝝ. f Venerũt ſtructores tui.i.ci/
to veniẽt ad rędificandã ciuitatẽ tuam: ieſus.ſ.et neemias ⁊
ʒorobabel. g Deſtruẽtes te ⁊ diſſipãtes.i. coloni q̃s
ibi dimiſerat nabuçardan: q̃ terrã deſtruebãt/ poſſeſſores oc/
cidendo: ⁊ diſſipabant poſſeſſiões eorum/ inter ſe diuidẽdo:
i A te exibũt.i.de terra tua exiẽt vel recedẽt. k Leua
in circũitu oculos tuos.i. ex omni parte mundi: et vi/
de. Quid? m Oẽs iſti/ q̃ reuertent̃ ex oĩ parte mũdi vt
dictũ eſt.ſ.eodem. n Cõgregati ſũt/ ad redeũdũ in hie/
ruſalẽ. o Venerũt tibi.i.ad honorẽ tuũ ⁊ vtilitatẽ.i. ad
rędificandũ te et

Myſtice. Pſ.32. Dñs ḡ non ſolũ mater ẽ: ſed plus ꝙ̃ mater. Eſt enĩ pater cre
ando ſine labore/ vt pat̃ generat ſine labore. Pſ. Dixit ⁊ fa/
cta ſũt. Itẽ mat̃ eſt in redimẽdo cũ difficultate ⁊ labore: In
cruce enĩ nos cum anxietate parturiuit. Itẽ frat̃ eſt nr̃am na/
turã ꝑticipãdo: Et etiã ſpõſus ẽ nos bonis opib⁹ fęcũdãdo.
Plus ḡ ẽ ꝙ̃ mater. Vñ Ecc̃i.iiij.b. Eris tu velut fili⁹ altiſſi/
mi obediẽs: ⁊ miſerebit̃ tui mag̃ ꝙ̃ mater. Dicit ḡ: a Et ſi
illa oblita fuerit: ego tñ non obliuiſcar tui. Habeo
enĩ firmũ memoriale de te: Quia/ c Ecce i manib⁹ meis
deſcripſi te.i.memoriale tui habeo ſcriptũ in manib⁹: Si/
cut faciunt aliq̃ hoĩes q̃ñ volũt hr̃e memoriã de aliq̃ re: tũc
faciũt foramẽ vel nodũ in corrigia ſua: ita dñs fecit: ipſe enĩ
voluit ꝑforari man⁹ ſuas: ⁊ nodos ſiue cicatrices vulnerũ in
ꝓpria corrigia/ ſiue in ꝓpria cute ſuarũ manuũ ⁊ pedũ reſ̃uat
Aliter vt memoriale nr̃i corã p̃re. Vł alit̃. c In manib⁹ meis.i.
in exẽplo manuũ.i.operũ meoꝝ. d Deſcripſi te.i. docui
te q̃lit̃ viueres bona opãdo: ⁊ mala ęquanimit̃ tolerando.i.
Pet̃.ij.d. Chriſt⁹ paſſus ẽ pro nobis: vobis relinquẽs exem
plũ ⁊c̃. e Muri tui corã oculis meis ſemp.q.d.ego
reſpectu miſcdię meę ꝯſeruo muros tuos.i.v̾tutes tuaſ ne de
cidant ⁊ frangant̃. Vel c In manibus meis.i. merito
operũ meoꝝ: d Deſcripſi te.i.obtinui tibi gr̃am ꝑ quã
ſcript⁹ es i libro vitę. In libro enĩ vitę ſcribit̃ aliq̃s duplicit̃:
per ꝯſcientiã: vel ꝑ ꝓſentẽ iuſticiam. Et nota ꝙ pulchrę lr̃ę
ſcriptę ſũt in pulchro libro: miſeri in libro miſcdię ſcripti ſũt.
Iaco.iiij.c. Miſeri eſtote ⁊ lugete. Infirmi ⁊ debiles i libro
potẽtię: paupes in libro largitat̃ ⁊ abũdãtię: lugẽtes in libro
ꝯſolatiõis: grati in libro gratię. e Muri tui corã oculis
meis ſemp.i.firmã ⁊ ſecurã et bene munitã mãſionẽ tibi ꝑ/
paraui.ſ.in patria cęleſti: in qua ipſe deus eſt loco muroꝝ.ſ.
xxvj.a. Saluator ponet̃ in ea/ murus ⁊ antemurale. Vel ſm
Moraliter aliã litterã. c Ecce ſup man⁹ meas depinxi muros
tuos et corã me es ſp. Muri eccleſię ſunt prelati: qui de/
bẽt eſſe bene fundati per fidẽ: recti/ nõ anguloſi per pauptat̃
chriſti imitationẽ: quia chriſt⁹ debet eſſe regula eoꝝ: erecti in
altum/ non depreſſi ꝑ cęleſtium deſideriũ: iuncti cũ cemento
ꝑ fraternã charitatẽ: lapidei ꝑ ꝯſtantiã ⁊ ſtabilitatẽ: luriculati
ꝑ fidei defenſionẽ. Vñ Cant̃.viij.c. Si mur⁹ eſt ędificemus
ſup eũ ꝓpugnacula argẽtea. Hec notant̃ ꝑ hos duos verſus.
Erectũ/ rectũ/ ꝑpendit regula murũ: Iũctũ/ fundatũ/ de ſa/
xis luriculatũ. Iſti muri debẽt ſe opponere ꝓ domo dñi quã
circũdant. Ezech.xl.a. Ecce mur⁹ forinſecus in circũitu do/
mus. Sed ecõtra dr̃ Ezech.xiij.a. Non aſcẽdiſti ex aduerſo
nec oppoſuiſti murũ ꝓ domo iſrl̃. Iſti muri nõ ſunt lapidei: ſ
lutei ⁊ opa manuũ hoim. Sʒ boni ꝑlati ſũt opa manuũ dñi:
De q̄b⁹ dic̃: In manib⁹ meis ⁊c̃. vel ſup man⁹ meas deſcpſi
vel depinxi muros tuos.q.d.per man⁹ meas extẽſas in cru/
ce dedi formã ꝑlatis q̃d facere debeãt. Nota ḡ ꝙ man⁹ dñi fue
rũt extẽſę i cruce: affi/xę/ ꝑforatę/ ſãguie irri/gatę. Tales debẽt eẽ man⁹ ꝑlatoꝝ: vt ſint extẽtę ad peccõres mi/ſericordit̃ recipiendũ: perforatę ad dandũ: Man⁹ eni ꝑforata nõ retinet niſi ſolida: la/ I.60.a.
bilia aũt trãſeũt ꝑ eã: ſic ꝑlat⁹ aquã tpaliũ retinere nõ debet/
ſ alijs miſtrare: ſolida.i.ſpũalia ⁊ cęleſtia i ſe debet ꝯſeruare:
ſic dñs q̃ ꝑforatas habẽs man⁹ i cruce adeo larg⁹ fuit ꝙ etiã
ſeipſũ dedit. Itẽ affixę debẽt eſſe cruci man⁹ ꝑlati ꝑ macera/
tionẽ carnis/ vt nulli noceat. Itẽ irrigatę ſãguie: vt exempla
paſſiõis chriſti habeat p̃ manib⁹. Vñ Cãt̃.vlt̃.b. Pone me
vt ſignaculũ ſup cor tuũ: vt ſignaculũ ſup brachiũ tuũ.

Man⁹ dñi dr̃:
Fili⁹. Pſ. Emitte manũ tuã de alto. Pſ.143.
Potẽtia. Pſ. In manu potẽti ⁊ brachio extẽto. Pſ.135.
Largitas. Pſ. Apis tu manũ tuã et iples oẽ aĩal Pſ.144.
bñdictiõe. Itẽ. Apiẽte te manũ tuã: oĩa iplebũt̃ Pſ.103.
Cõſolatio. Ezech.iij.d. Man⁹ dñi erat (bonitate.
mecum confortans me.
Gr̃a. Pſ. Dextera dñi fecit v̾tutem.ſ.xl.c. Cęlos Pſ.117.
palmo põderauit.i.ſctõs gratia ſtabiliuit.
Donũ ꝓphetię. Ezech.viij.a. Cecidit ibi ſuper me
Miſericordia. Pſ. Cũ ceciderit nõ (man⁹ dñi. Pſ.36.
collidetur: quia dñs ſupponit manũ ſuam.
Protectio. Pſ. In manibus tuis ſortes meę vel Pſ.30.
Auxiliũ. Neemię.ij.b. Iuxta (tempora mea.
manũ dei bonã mecũ. Pſ. Vt q̃d auertis manũ Pſ.73.
Vindicta. Pſ. Leua man⁹ tuas i ſupbias (tuã.
eoꝝ i finẽ. Iob.xix.c. Man⁹ dñi tetigit me.
Creatio. Pſ. Opa manuũ tuarũ ſũt cęli. Pſ.101.
Gubernatio. Pſ. In manu ei⁹ ſũt oẽs fines terrę. Pſ.94.

Sequit̃: f Venerũt ſtructores tui.i.apl̃i ⁊ ſcti ꝑdicato/
res: q̃rũ vn⁹ dic̃.j.Cor̃.iij.b. Vt ſapiẽs architect⁹ fũdamẽ/
tũ poſui. Michęę.vlt̃.c. Dies vt ędificent̃ macerię tuę: in
die illa lõge fiet lex. g Deſtruẽtes te ⁊ diſſipantes a
te exibũt.i.ꝓcul expellent̃ a finib⁹ tuis/ vel ceſſabũt. De/
ſtruẽtes te/ ꝑ violẽtiã: ⁊ t̾roꝝ icuſſionẽ vt tyrãni: h Et diſ
ſipãtes/ ꝑ ſchiſmata ⁊ aſtutiã/ vt heretici. i A te exibũt:
id eſt expellent̃. Vel/ a te exibunt: ſm ꝙ dr̃.j. Ioh.ij.c. Ex
nobis exierũt: ſed nõ erãt ex nobis. Itẽ nota ꝙ h exponit̃ ex
ſupabũdanti: vt fiat pũctus ſic. f Venerũt ſtructores
tui deſtruẽtes te: q̃r q̃ debẽt ꝯſtruere ecc̃iam: illi eam de/
ſtruũt. Hiere.l.a. Grex ꝑdit⁹ factus eſt ꝑpl̃s meus: paſtores
eoꝝ ſeduxerũt eos. Sed ſm veritatẽ lr̃ę/ nõ debet ſic pũctari.
Myſtice Sequit̃ ſcõm myſteriũ: k Leua i circũitu oculos tu/
os ⁊ vide. Loq̃t eccl̃ię ꝑmitiuę. m Oẽs iſti ꝯgregati
ſũt venerũt tibi.q.d. O eccl̃ia attẽde quõ ex oib⁹ ꝑtib⁹ mũ/
Moraliter di tibi filioſ collegi. Idẽ dr̃.j.lx.a. Et ẽ planũ myſteriũ. Mo
ralit̃. O aĩa: vel o hõ iuſte: leua oculos tuoſ ad ſupna: ñ de/
ꝑmas ad t̾rena. Eccſ.ij.c. Sapiẽt̃ oculi i capite ei⁹: ſtult⁹ in
tenebris ãbulat. Prouerb.xvij.d. Oculi ſtultoꝝ i finib⁹ t̾rę.
Pſ.122. Ex h patet ꝙ boni eleuãt oculos ad deum: ſic̃ dicit Pſ. Ad
te leuaui oculos meos ⁊c̃. Mali autẽ eos depmũt: ſicut idẽ
Pſ.16. Pſ. dicit Oculos ſuos ſtatuerũt declinare in terram. Item
Daniel̃.xiij.a. Declinauerũt oculos ſuos vt nõ viderent cę/
lum. l In circũitu/ vt ſis circũſpect⁹ in oib⁹ et ꝓuid⁹ re/
ſpiciẽs ad orientẽ.i. vilitatẽ ortus tui: occidẽtẽ mort̃: auſtrũ
mũdanę ꝓſperitat̃: ꝙ̃ vana/ ꝙ̃ caduca/ ꝙ̃ deceptoria: aqui/
lonẽ aduerſitat̃ ſęc̃li ꝙ̃ leuis ⁊ breuis. Gen̄.xiij.d. Leua ocu
los tuos in directũ ⁊ vide a loco i q̃ nũc es: ad aq̃lonẽ et me/
ridiẽ: ad orientẽ et occidentẽ: ⁊ vide bona oim ꝓxioꝝ oculo
ꝯgratulatiõis: ⁊ mala oculo cõpaſſiõis: ⁊ ſic totũ q̃c q̃d vide/
bis cedet tibi i ꝓfectũ. Vñ ſubdit: m Oẽs iſti ꝯgrega/
* ti ſunt venerũt tibi

ꝯ reędificandũ te ⁊ inhabitandũ. a Viuo ego dicit dñs .i. per vitam meam tibi ꝓmitto. b Quia oĩbus his velut ornamẽto veſtieris .i. ornaberis predictoꝝ nobilitate ⁊ ſtrenuitate. q.d. illi qui redibunt erunt ſtrenui et nobiles: ita ꝙ honorabiť ꝓplus iſrael ꝓpter eos: et circũdabũt eum et ornabũt ſicut veſtimẽtũ circũdat hominez. Et hoc eſt qđ ſequiť: c Et circũdabis tibi eos .i. circũdaberis eis. d Quaſi ſpõſa/ circũdať veſtimẽtis pulchris ⁊ honeſtiſ. e Quia deſerta tua ⁊ ſolitudines tuę .i. loca terrę tuę/ q̃ prius deſerta erant. f Et t̃ra ruinę tuę .i. quę prius ruerat et deſtructa erat.

a b Viuo ego dicit dñs: qꝛ õmnibus his velut ornamento c veſtieris: et circũdabis tibi d e eos quaſi ſponſa. Quia deſerta tua ⁊ ſolitudines tuę et f g terra ruinę tuę/ nunc anguſta erunt p̃ habitatoribꝰ: et h longe† effugabunť q̃ abſorbebant te. Adhuc dicent in

l. fugabunť

g Nũc anguſta erũt prę habitatoribus. q.d. tot erunt habitatores in terra: quę prius deſerta erat: ꝙ ipſa terra erit anguſta eis ad manẽdũ. Et ex hoc patet: ꝙ valde fertilis erit: qꝛ ita libenter inhabitabiť ⁊ coletur. h Et longe effugabunť qui abſorbebãt te .ſ. coloni quos ibi ponebat nabuçardan vel tobias ⁊ ſaraballa: q̃ eos infeſtabãt ⁊ impediebãt opus templi. i Adhuc dicẽt in auribꝰ tuis .i. in aperto/ populo audiẽte: k Filij ſterilitatis tuę .i. filij tui quę diu ſterilis fuiſti: quia non multiplicaſti ciuitates nec oppida. Et quid dicturi ſint ſubdit: l Anguſtus eſt mihi locus/ ad habitãdũ. m Fac ſpaciũ mihi vt habitẽ: q̃ſi a p̃ncipibꝰ tuis petent terram ad manẽdũ: Hoc maxime fuit t̃pe machabeoꝝ. o Et dices in corde tuo/ prę gaudio .ſ. ⁊ admiratione. p Quis genuit mihi iſtos: Quaſi miraberis vñ venerũt. q Ego ſterilis/ in captiuitate. r Et non pariẽs/ ad litterã filios/ niſi forte paucos. s Tranſmigrata/ ſub ioachin. iiij. Reg. xxiiij. d. t Et captiua/ ſub ſedechia. iiij. Reg. xxv. c. v Et iſtos quis enutriuit: q.d. mirũ eſt vnde orti ſint ⁊ nutriti. x Ego deſtituta/ a terra mea vel a deo. y Et ſola/ ſine ſolatio amicoꝝ ⁊ poſſeſſionum. z Et iſti ꝯ vbi erant: q.d. mirum

Moraliter * ti ſunt/ venerunt tibi: id ẽ cedent in ꝓfectũ tuũ: ſicut ecõtrario oĩa bona quę videt inuidus/ cedũt ei in detrimentum. Unde Señ. Utinam inuidus in omni ciuitate oculos haberet: vt bonis oĩm torqueret. Sequiť ſcḋm myſteriũ.

Myſtice a Uiuo ego dicit dñs: qꝛ oĩbꝰ his velut ornamẽto veſtieris .i. ornaberis o eccleſia fidelibꝰ ↄuerſis tam de iudeis q̃ de gentibꝰ. c Et circũdabis tibi eos q̃ſi ſponſa. Hoc dicit: qꝛ mulier magiſ ſe ornat q̃n deſpõſata ẽ ⁊ debet venire ad nuptias. ſ. lxj. d. Induit me dñs veſtimẽť ſalutis: et indumẽto iuſticię circũdedit me: q̃ſi ſponſũ decoratũ corona: et q̃ſi ſponſam ornatã monilibꝰ ſuis. Hiere. ij. f. Nunq̃d obliuiſceť ꝟgo ornamẽti ſui: ⁊ ſponſa faſcię pectoralis ſuę: Uel h̃ dicť cuilibet fideli: qꝛ oẽs electi erunt q̃ſi ornamẽta cuiuſlibet electi: Sicut dicť de lucifero Ezech. xxviij. c. Oĩs lapis p̃cioſus opimẽtũ tuũ. e Quia deſerta tua ⁊ ſolitudines tuę ⁊ terra ruinę tuę/ nũc anguſta erũt p̃ habitatoribꝰ. In h̃ deſignať multitudo ↄuerſorũ ad eccleſiam: Quia deſerta et ſolitudines .i. loca in q̃bus nullus fidelis habitauerat: et terra ruinę .i. terra in qua multi p̃iꝰ ruebant per idolatriã et cętera pctã: nũc hęc loca plena ſunt fidelibꝰ ⁊ anguſta ſunt eis. Sępe eñi videmus ꝙ loca in q̃bus multi ruunt ꝑ pctm̃/ ↄuertũť in domos religioſoꝝ: Et tãta eſt mltitudo religioſoꝝ ꝙ loca eis anguſta ſũt. Zach. x. d. Adducã eos ⁊ nõ inueniet in eis locꝰ. Seq̃ť. h Et longe effugabũť q̃ abſorbebãt te: perſecutores vel heretici vel demones. Iob. xl. c. Abſorbebit fluuiũ ⁊ nõ mirabiť. Fluuiũ vocat eos q̃ defluũt i curſu labiliũ rerũ q̃bꝰ innituť: De his non miratur diabolꝰ ſi eos abſorbet ⁊ ſibi incorꝑat: ſed nõ ſufficit ei h̃: imo habet fiduciã ꝙ iordanis influat in os eius .i. ꝙ abſorbere poſſit etiã ſctõs ⁊ humiles. Os diaboli ſunt adulatores ⁊

detractores. Per iſtud os mlti ſancti abſorpti ſũt. Hiere. lj. d. Reddidit me quaſi vas inane: abſorbuit me quaſi draco. i Adhuc dicẽt i auribꝰ tuis filij ſterilitatiſ tuę .i. tui: quę ꝑus eras ſterilis. Et loquiť eccleſię ꝓmitiuę ↄgratulãdo ei de multitudĩe ↄuerſoꝝ. l Anguſtꝰ eſt mihi locꝰ/ in iudea/ i ſynagogis. m Fac ſpaciũ mihi i toto mũdo. n Ut habitẽ .i. mitte p̃dicatores ꝑ totũ mũdũ vt ſic credẽteſ mltiplicenť ⁊ vbiq̃ dilatenť. ſ. liiij. a. Dilata locũ tentorij tui ⁊ pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extende. Itẽ ſimile habetur. iiij. Reg. vj. a. Dixerunt filij ꝓphetarũ ad heliſęũ: Ecce

k auribus tuis filij ſterilitatis l tuę: Anguſtꝰ eſt mihi locꝰ: m n fac ſpacium mihi vt habitẽ. o p Et dicẽs i corde tuo: Quis q genuit mihi iſtos: Ego ſteri r s lis ⁊ nõn pariẽs/ trãnſmigra t v ta ⁊ captiua: et iſtos quis x y enutriuit: Ego deſtituta et z a †ſola: et iſti vbi hic erãnt:

F

Al. ↄ deſolata

locus in quo habitamꝰ coram te anguſtus eſt nobis: eamus vſq̃ ad iordanẽ et tollãt ſinguli de ſilua materias. Item locꝰ anguſtꝰ ẽ cõſciẽtia pctõris: Cupiditas eñi anguſtat/ ſed charitas dilatat. Pſ. Latũ mãdatũ tuũ nimis: Mandatũ ſcilicet charitatis: qđ dicitur latum ab effectu: quia dilatat aĩaz. Pſ. 118. ij. Cor. vj. c. Os noſtrũ patet ad vos o corinthij: cor noſtrũ dilatatũ eſt. Non anguſtiamini in nobis: anguſtiamini autez in viſceribꝰ veſtris. Item totꝰ mũdus anguſtꝰ eſt habitatoribus eius: qꝛ q̃libet vult h̃re res mũdi: ⁊ mũdus nec vniꝰ ſoliꝰ deſiderio ſufficit. Ideo dicit Iohãnes Apoc. viij. d. Uę vę vę habitãtibꝰ in terra .i. quia non eſt ibi niſi anguſtia. Terra eſt deſerta/ ſolitaria: terra ruinę: vt dicitur in textu p̃cedenti. Terra q̃ deuorat habitatores ſuos: Numeri. xiij. d. Nõ eñi ſufficit eis. Uñ. ſ. eodẽ. Nunc anguſta erũt p̃ habitatoribꝰ. Geñ. xiij. a. Non poterat eos cape terra vt habitarẽt ſimul: Erat quippe ſubſtãtia eoꝝ multa: ⁊ non quibant habitare cõmuniť. Anguſtiã mũdi docuit dñs diſcipulos cũ dixit Io. xvj. g. In me pacẽ/ in mũdo autem preſſuram habebitiſ. Felix q̃ agnoſcẽs huiꝰ mũdi anguſtiã ⁊ artitudinẽ/ clamat matri ſuę .i. eccleſię triumphãti: quę ẽ mater noſtra: vt dꝛ Gal. iiij. d. Felix filius qui ei dicit inuocãdo eius preces ⁊ auxilium: l Anguſtus eſt mihi locus .i. anguſtia eſt mihi in hoc exilio: m Fac ſpaciũ mihi vt habitẽ .i. tuis meritis ⁊ p̃cibus obtine mihi locum ⁊ manſionẽ ęternę quietis: vbi eſt amplitudo/ pulchritudo/ quies/ fiducia/ ſecuritas/ omniũ bonorum opulentia. De qua domo dicit Baruch. iij. c. O iſrael q̃ magna ẽ domus dñi: ⁊ ingens locus poſſeſſionis eiꝰ magnus ⁊ imenſus. ſ. xxxij. d. Sedebit populꝰ meus i pulchritudine pacis: in tabernaculis fiducię/ in requie opulenta. Sequitur ſcḋm myſteriũ: o Et dices in corde tuo/ admirando ⁊ applaudẽdo. p Quis genuit mihi iſtos: q.d. mirum eſt de tanta et ſubita ↄuerſione gentiũ. q Ego ſterilis/ in iudęis: vel tempe martyrũ p̃mitiuoꝝ quando non audebãt conuerti ad fidem. r Et nõ pariens/ deo filios per fidem. s Trãſmigrata/ de ciuitate in ciuitatẽ: ſm ꝙ dicit Matth. x. c. Si vos ꝑſecuti fuerint i ciuitate vna: fugite in aliã. t Et captiua: Ad litterã/ ſeruilibꝰ opibꝰ mãcipabanť fideles: v Et iſtos q̃s enutriuit: q.d. dñs ſolus h̃ potuit tam ſubito facere: ⁊ eos .ſ. generare ⁊ eos enutrire. x Ego deſtituta/ ab humano auxilio: y Et ſola: ab alieno ſolatio. z Et iſti/ filij: a Ubi erant. q.d. in p̃ſciẽtia dei q̃ eos vt ꝓuidit adduxit. Myſtice

Moraliť: Hoc p̃dicator debet dicere: p Quis genuit mihi iſtos: Nõ eñi ſibi/ ſed deo debẽt attribuere ſi q̃s i p̃dicatiõe ↄuertũt. Numeri. xj. c. Nunq̃d ego ↄcepi oẽm hãc multitudinẽ vel genui eã: q.d. Nõ/ ſed deꝰ. q Ego ſterilis/ a bona cogitatiõe: r Et nõ pariẽs/ bonũ opꝰ. s Trãſmigrata/ ꝑ diuerſa vitia. Hiere. ij. g. Q̃ vilis facta es minis iterans vias tuas: t Et captiua/ põdere ↄſuetudis cõpedita. v Et iſtos q̃s enutriuit: q.d. ex meis meritis ⁊ exẽplis potiꝰ deſtructi ſũt q̃ enutriti. x Ego deſtituta/ ꝑ pctm̃ etiã a bonis naturę: quę minoranť per pctm̃. y Et ſola .i. ſpoliata bonis Moraliter

 ✻ gratię: ſicut ille qui

ꝟ vbi erāt:q.d.mirū ē vbi erāt. a Hec dic dñs de⁹:ec
ce leuabo ad gētes manū meā.i.oſtēdā gentib⁹ poten
tiā meā c Et exaltabo ad pplos ſignū meū.i. ſignū
meoꝝ.ſ.medoꝝ ⁊ pſarū/exaltabo in altū ꝯ chaldeos. Uel ſic
Exaltabo ad pplos ſignū meū.i.lrās ſignatas ⁊ ſigil
latas p cyrū mittā ad
Al.᷑leuo oēſ pplos vt iudei mei
redeāt. d Et affe
rēt filios tuos i vl
nis: ⁊ filias tuas
ſup humeros poꝛ
tabūt. Hoc nō legiꝭ
factū ad lrāꝫ:ſꝫ p h̄ itel
ligiꝭ grā data iudeis a dño i ꝯſpectu gētiū i reditu ſuo:ꝗ̄ tāta
fuit vt darēt eis mlta munera:qb⁹ ipſi cōpauerūt eq̄s et cete
ra neceſſaria. b Et erūt reges nutricij tui: ⁊ regine
nutrices tue. Ad lrāꝫ/tpe liberatiōis rex cyr⁹ ⁊ regina fo
uebāt eos:⁊ mlta dederūt eis qb⁹ nutriti ſūt. k Uultu i tra
demiſſo adoꝛabūt te.i.magnā reuerētiā exhibebūt tibi.
m Et puluerem pedum tuoꝝ lingēt.i. valde cōmēda
ꝟ bunt te ⁊ adoꝛabūt:

a Hec dic dñſ de⁹: Ecce leua
b
c bo ad gētes manū meā: ⁊ ex
altabo ad pplos ſignū meū.
d Et afferēt filios tuos i vlnis
e
f et filias tuas ſup humeros
g
b poꝛtabunt. Et erunt reges
i nutricij tui: et regine nutri
k ces tue. Uultu in terra de
l
m miſſo adoꝛabunt te: et pul
uerem pedū tuoꝛū lingent.

Myſtice ⁂ grē:ſic ille q̄ incidit i latrōes: Luc.x.c. Seqꝭ ſm myſteriū.
a Hec dic dñs de⁹. Rñdet ei qꝺ admirādo ꝗ̄ſierat eccle
ſia:quō ⁊ vñ tot filioſ habebat: ⁊ docet quō ꝯuerſe ſint gētes:
Uñ ſubdit: b Ecce leuabo ad gētes manū meā.i.
eas vocabo p extēſionē manuū meaꝝ i cruce: vl̄ p largitionē
bñficioꝝ: vel cōminationē penarū: vl̄ p aſſecurationē p̄mioꝝ
Ps.140. eternoꝝ. De p̄mo dic Pſ. Eleuatio manuū meaꝝ ſacrificiū
veſptinū. j̄.lxv.a. Expādi man⁹ meas tota die ad pplin icre
dulū: qui ābulat in via nō bona poſt cogitatiōes ſuas. De ſe
cūdo dr̄ Prouerb.j.c. Uocaui ⁊ renuiſtiſ: expādi manū meā
et nō fuit q̄ aſpiceret. De tertio.ſ.ix.c. In omib⁹ his nō eſt
ꝯuerſus furoꝛ eius: ſed adhuc man⁹ eius extēta: et pplus nō
eſt reuerſus ad pcutientē ſe. Dñs ꝗ̄ leuauit manū ſuā.i.filiū
in aſcēſiōe: ⁊ iō nō reſtat niſi ict⁹.i.aduēt⁹ ad iudiciū. Itē dñs
quarto mō eleuat manū ſuā/ vt dictū eſt: qñ aſſecurat nos de
p̄miis ēṫnis. Leuare eni manū eſt iurare. Simile Geñ.xiiij.
d. Leuo manū meā ad deū.i.iuro p deū: ꝙ a filo ſubtegmi
nis vſq3 ad corrigiā caligē nō accipiā ex oib⁹ q̄ tua ſūt. Seqꝭ
c Et exaltabo ad pploſ ſignū meū. Hoc fit qñ p̄dicaꝭ
crux chriſti. Et nota ꝙ duobus modis trahit nos dñs: timo
re ⁊ amoꝛe. Oſee.xj.b. In funiculis adā trahā eos i vinculiſ
charitatſ. Reſpect⁹ iudicij icutit timoꝛē: qꝺ notaꝭ ibi: Ecce
leuabo ad gētes manū meā. Reſpect⁹ paſſiōis chriſti
gignit amoꝛē. Uñ Berñ. Hoc ē qꝺ plus me mouet/ pl⁹ me
vrget/ plus accēdit: calix tuus dñe quē bibiſti opus nr̄e redē
ptiōis: h̄ facile nr̄m amoꝛē tuū vendicat ſibi. De h̄ dr̄ hic: Et
exaltabo ad pplos ſignū meū.i.vexillū crucis.ſ.xi.c.
Leuabit dñs ſignū i natiōes ꝓcul: ⁊ ꝯgregabit ꝓfugos iſrl̄:
Quibꝫ modis crux exaltaꭍ et diſpſos iuda colliget a quattuoꝛ plagꝭ terre. Exaltaꝭ autē
crux q̄nq3 modis. Primo exaltata ē cū attactu mēbroꝝ chri
ſti: ⁊ ei⁹ ſanguis reſperſiōe. Uñ cātaꝭ i hymno: Arboꝛ decoꝛa
et fulgida: oꝛnata regis purpura: electa digno ſtipite tā ſctā
mēbra tāgere. Serpēs eñ exaltat⁹ ē in palo: Numeri.xxj.c.
Joh.xij.e. Ego ſi exaltat⁹ fuero a terra: oia trahā ad meip
ſum. Scdo exaltaꝭ crux veneratione fidelium. Eccj.xxiiij.b.
Quaſi palma exaltata ſum in cades.i.in ſanctis. Tertio vir
tute miraculoꝝ q̄ facta ſūt p crucem: ſicut legiꝭ de inuētione
Ps.45. ſancte crucſ: ꝙ etiā moꝛtui ſuſcitati ſunt. Pſ. Exaltaboꝛ i gē
tib⁹: ⁊ exaltaboꝛ i terra. Quarto exaltaꝭ voce et laude p̄dicā
tiū.ſ.xiij.a. Sup montē caligioſū leuate ſignū. Uñ in ꝓſa.
Laudes crucſ attollam⁹ ⁊c̄. Quinto exaltaꝭ deiectiōe hoſtiū
coꝛpaliū et ſpūaliū. Uñ. Fuſi thꝛaces/ ceſi pſe ⁊c̄. Itē Sap.
xiiij.a. Bñdictū lignū p qꝺ fit iuſticia. Itē Chryſ. Diabol⁹
timet crucem in qua letale vulnus accepit. Unde verſus. At
tactu/ cultu/ ſignis/ crux/ laudibus alta eſt. Sequiꝭ. d Et
afferēt filios tuos in vlnis. Ecce cū de cruce p̄miſiſſet
ſtatim ſubiūgit de multitudine ꝯuerſoꝝ: et hoc fit fere vbiq3
in ſcripturis: quia multum edificat audientes p̄dicatio crucis
chriſti vel paſſionis. Unde etiam plures maioꝛem deuotionē
habent in paraſceue q̄ in alio tempoꝛe. Deuꭍ.xxxij.f. In

ebꝛiabo ſagittas meas ſanguine: ⁊ gladius meus deuoꝛabit
carnes. Dicit ergo: Et afferent/ p̄dicatoꝛes ⁊ doctoꝛes.
e Filios tuos in vlnis: id eſt per exempla bonoꝝ ope
rum eos conuertent. f Et filias tuas: id eſt animas fe
cundas. Uel/ Filias/ ad litteram/ vel infirmos/ et puſillani
mes. g Sup hu
meros/ patiētie/ poꝛ
tabunt. Filij quaſi
charioꝛes poꝛtantur Al.᷑leuaſſo
ante pectus in vlnis:
filie retro ſuper hume
ros. Filij ſūt foꝛtioꝛes:
qui exemplo bonoꝛū
operum p̄euebunꭍ: filie ſunt imbecilles ⁊ teneri qui ſup hu
meros patientie ⁊ compaſſiōnis ſunt poꝛtandi. Eph.iiij.a.
Suppoꝛtantes inuicem in charitate. His duobus modis de
bet p̄dicatoꝛ poꝛtare p̄olem ſuam/ vt offerat eam deo: bo
na.ſ.opando/ ecce vlne ſiue manus: ⁊ mala tolerādo/ ecce hu
meri.ſ.xl.c. In brachio ſuo ꝯgregabit agnos: ⁊ in ſinu ſuo
leuabit: fetas ipſe poꝛtabit. Numeri.xj.c. Poꝛta eos in ſinu
tuo ſicut poꝛtare ſolet nutrix infantulū. Uel filij ſunt ſpiritua
les motus: qui in vlnis poꝛtandi ſunt.i.in opere oſtendendi:
filie ſunt carnales motus: qui ſuper humeros poꝛtantur/ qñ
in on⁹ penitētie cōuertunꭍ. Sequitur: b Et erūt reges
nutricij tui ⁊c̄. Ad litteram potentes ſeculi in tempalibus
nutrierunt eccleſiam: vt conſtantinus et alij: Et quia adhuc
infans eccleſia/ nimis ſumpſit de hoc cibo: ideo nocet ei. Uel
Reges.i.bene ſe regentes et alios: quoꝛum coꝛ in manu
dei: vt diciꭍ Prouerb.xxj.a. Unde abꝛae diciꭍ Geñ.xxiij.a.
Rex ad deū tuū nobis es: vbi habem⁹ ſm noſtram litteram:
Princeps dei es apud nos. Boni ergo rectoꝛes ſūt nutricij
eccleſie: ſicut mardocheus fuit nutricius heſter: id eſt eccleſie
vel cuiuſlibet anime.j̄.lx.c. Suges lac gentiū: ⁊ mamilla re
gum lactaberis. Greg⁹. Sancti viri reges vocanꭍ: quia p̄e
lati cunctis motib⁹ carnis: modo appetitū luxurie frenāt: mo
do eſtum auaricie temperāt: modo gloꝛiā elationis inclinant:
modo ſuggeſtiones liuoꝛis obꝛuūt: modo ignem furoꝛis ex
tinguūt. Reges ergo ſunt: quia temptationū ſuarū motibus
non ꝯſentiendo ſuccūbere/ ſed regēdo p̄eſſe nouerūt. i Et
regine nutrices tue. Eoſdē quos dixit reges: modo vo
cat reginas.i.p̄edicatoꝛes p̄o deuotione/ ſollicitudine ⁊ fe
cunditate. Mulier eni magis deuote ⁊ ſollicite aſſiſtit egro
to. Unde Eccj.xxxvj.d. Ubi non eſt mulier ingemiſcit eger.
Nutrix ſollicita fuit Paulus qui ait.ij. Coꝛ.xj.f. Pr̄ꭍ ea
que extrinſecus ſūt inſtantia mea quotidiana ſollicitudo om
niū eccleſiarū: q̄s infirmaꭍ ⁊ ego non infirmoꝛ ⁊c̄.j. Theſſal.
ij.b. Facti ſum⁹ paruuli i medio veſtrū: tanq̄ ſi nutrix foueat
filios ſuos. Ibi require de hoc. Iſtius nutricis fuerunt duo
vbera: congratulatio ⁊ compaſſio. Roma.xij.c. Gaudere cū
gaudentib⁹: flere cum flentibus. Cantſ.j.a. Melioꝛa ſūt vbe
ra tua vino: fragrantia vnguētis optimis. Et nota ꙫ nō ſūt
nutrices niſi puuloꝝ. Uñ.j. Coꝛ.iij.a. Tanq̄ puulis i chri
ſto lac vobis potum dedi non eſcam. Matth.xviij.a. Niſi
efficiamini ſicut paruuli non intrabitis in regnū celoꝛū. Itē
regine non nutriūt filios ruſticoꝝ: id eſt demonū. k Uul
tu in terra demiſſo adoꝛabunt te: id ē chriſtū i te ſup
pliciter adoꝛabūt: etiam potentes ſeculi conuerſi ad fidem.
m Et puluerem pedum tuoꝛū lingent. Numina eni
ſanctoꝛum habenꭍ in veneratione magna/ etiam a potentib⁹
ſeculi ad litterā. Etiā hoc adimpletū eſt: qñ pagani veniētes
ad eccleſiā ꝓijciebāt ſe ad pedes ſctōꝝ/ oſculantes eos ⁊ ro
gātes vt pctōꝝ ſuoꝝ indulgentiā ꝯſeq̄renꭍ ⁊ baptiſmi grām.
Uel pōt exponi de p̄elatis: quos ſupꝛa vocauit reges: quia
p̄eſſe ⁊ dñari debēt. Hic aūt dicit de eis: k Uultu in ter
ra demiſſo.i.ſuam terrenitatē ⁊ fragilitatem cōſiderantes.
l Adoꝛabūt te.i.honoꝛabūt: ⁊ ſibi p̄ferēt in coꝛdib⁹ ſuis:
et ſe inferioꝛes oib⁹ reputabūt. Eccj.iij.c. Q̄to maioꝛ es hu
milia te in oib⁹. Aug⁹. Honoꝛe corā vobis p̄lat⁹ ſit vob: ti
moꝛe coꝛam deo ſubſtrat⁹ ſit pedib⁹ veſtris. Unde ſubdit:
m Et puluerē pedū tuoꝝ lingēt. Ad lrām/ bon⁹ p̄lat⁹
debet eſſe paratus in coꝛde ſuo ad tergendū pedes ſubditoꝝ
⁂ ſuoꝝ. Uel puluerem

bũt te ⁊ honorabũt: ſic dr̃ de aliq̃ vulgarit̃: iſte dign⁹ eſſet vt oſcularet̃ terra ſup̄ quã calcat. a Et ſcies q2 ego dñs: cum expertus fueris me poſſe implere qð ꝓmitto: dñs ſup̄ple talis/ b Super quo non confundent̃ qui expectant eum: quia facit omnia que ꝓmittit. Sed difficillimũ videbat̃ iudeis q̃ aliquis poſſet ſupare nabuchodonoſoꝛ: ideo ꝓpheta hoc quaſi ſub interrogatione ponẽs aſſerit: q̃ fiet dicens: c Nunquid tolletur a forti p̄da: idest a balthaſar. d Aut qð captũ fuerit a robuſto. i. a nabuchodonoſoꝛ: ſaluũ eſſe poterit: Et rñdet ꝓpheta: qð ſic: e Quia hec dicit dñs: qui. ſ. hoc poteſt facere. f Equidem. i. certe. g Et captiuitas. i. iudeus captiuat⁹. h A forti tolletur. i. a balthaſar. i Et qð ablatũ fuerit a robuſto. i. a nabuchodonoſoꝛ. k Saluabit̃/ p̄ cyrũ. l Eos xo q̃ iudicauerũt te. i. deſtruxerũt. m Ego iudicabo. i. puniã. n Et filios tuos. i. iudeos. o Ego ſaluabo/ a captiuitate eos liberando. p Et cibabo hoſtes tuos carnib⁹ ſuis: ⁊ q̃ſi muſto ſanguine ſuo inebriabuntur. i. vertã eos in inſaniã adeo vt carnes ꝓprias comedant: et ſanguinem ſuũ bibant: vel obſidione ita artabo eos/ vt comedant vnus carnem alteri⁹ vel etiã ſuam: ⁊ ſanguinẽ bibat. Hoc tñ nuſq̃ꝫ d̃ babylonijs legit̃ eſſe factũ: ſed potuit eſſe ad litterã. Potuit eni ꝯtingere q̃ aliqui habitãtes in fortiſſimis caſtris q2 nobiles erant/ nolebãt ſe reddere ⁊ fame coacti comedebant carnes ſuas. Vel poteſt dici q̃ tanta erat ſtrages hominũ capta babylone: q̃ vnus cadebat ſup̄ aliũ: ita q̃ os vni⁹ cadebat ſup̄ carnes alteri⁹: ita q̃ q̃ſi videbat̃ q̃ vellet comedere eũ: ſic dic̃ ribald⁹ alij: Ego te faciã comedere lutũ. i. ego ꝓiciã te in lutũ/ oꝛe verſo ad t̃rã. Vel/ Cibabo hoſtes tuos carnib⁹ ſuis. i. carnib⁹ ſuoꝝ. Sic eni potuit eẽ d̃ chaldeis: ſic de iudeis q̃ comedert̃ carnes filioꝝ ſuoꝝ et filiarũ in obſidione: ſic cõminat̃ eis dñs Deut̃. xxviij. f. Obſideberis intra poꝛtas tuas/ ſuoꝝ.

Myſtice Vel pulverem pedũ lingere eſt exempla humilitatiſ ſuoꝝ ſubditoꝝ ad nutrimentũ ſuũ deuote ſumere. Vel pulverem lingunt q̃ lingua p̄dicatiõis ⁊ oꝛationis a ſubditis omnẽ terrenitatẽ tergunt. Matth. x. b. Excutite pulverem de pedibus veſtris. Sequit̃: a Et ſcies quia ego dñs: ſup̄ q̃ nõ ꝯfundent̃ qui expectant eum. Qñ eni facta ſũt p̄dicta omnia/ tũc pꝛo certo cognouit eccleſia/ que ſe pꝛius derelictã ⁊ obliuioni traditã putauit: q2 q̃cunq̃ꝫ deũ in tribulationib⁹ expectant nõ ꝯfundent̃. i. nõ fruſtrabunt̃ auxilio opoꝛtuno. Roma. v. a. Spes non ꝯfundit: quia charitas dei dif-

Ps. 14. fuſa eſt in coꝛdib⁹ nr̃is. Et Ps. Eteni vniuerſi qui te expectant non ꝯfundent̃. Econtra dicit̃ Hiere. xvij. a. Maledict⁹ hõ qui cõfidit in hoĩe: et ponit carnẽ brachiũ ſuũ. Tales eni confundentur. Is. xxx. a. Erit vobis foꝛtitudo pharaonis in confuſionẽ: ⁊ fiducia vmbꝛe egypti in ignominiã. Quare autem non confundent̃ qui expectãt deum/ ſubdit: c Nunquid tollet̃ a forti p̄da. i. gen⁹ humanũ a diabolo: q̃ foꝛtis dicit̃. Luc. xj. c. Cum foꝛtis armat⁹ cuſtodit atriũ ſuum in pace ſunt ea q̃ poſſidet Job. xlj. d. Non eſt poteſtas ſup̄ terram que ei valeat compari. d Aut qð captũ fuerat a robuſto ſaluũ eſſe poterit: q. d. diabol⁹ multa cepit et diripuit q̃ ab hoĩe puro tolli ⁊ ſaluari non poſſũt. Oſee. xiij. d. Ipſe diripiet theſaurũ omnis vaſis deſiderabilis. Et nota q̃ dicit tolletur per gratiam. ſ. ⁊ poſtea ſaluum eſſe poterit in gloꝛia. ſ. Sed quia qð apud hoĩeſ eſt impoſſibile: apud deum facile eſt: ſubdit ꝓpheta inducens dñm reſpondentem p̄dicte q̃ſtioni. e Quia hec dicit dñs: Eq̃dẽ et captiuitas a forti tollet̃. i. genus humanũ a diabolo/ p̄ gratiam eripiet̃ i Et qð ablatũ fuerit a robuſto ſalua-

a b Et ſciẽs quia ego dñs: ſup̄ quo non confundentur qui c expectant eum. Nunquid d tollet̃ a forti pꝛeda: aut qð captum fuerit a robuſto ſal- e uum eſſe poterit: Quia hec f g dicit dñs: Equidem ⁊ capti- h i uitas a forti tolletur: et qð k ablatum fuerit a robuſto ſal- l uabitur. Eos vero qui iudi- m cauerunt te/ ego iudicabo: ⁊ n o filios tuos ego ſaluabo. Et p cibabo hoſtes tuos carnib⁹ q ſuis: et q̃ſi muſto ſãguie ſuo

bit̃/ in glĩa. Ps. Captiuã duxit captiuitatẽ: dedit dona hoĩbus. Item. Speciei dom⁹ diuidere ſpolia. Naum. ij. d. Exterminabo de terra pꝛedã tuã. Sed q2 eccleſia gentiũ a diabolo erepta/ pſecutiões ⁊ temptatiõeſ paſſa eſt poſtq̃ꝫ in chꝛiſto pie viuere cepit: et ſimilit̃ quelibet aĩa poſt cõuerſionem magis temptat̃: quia pharao ꝯtemp⁹ ſurgit in ſcandala: ideo apte ſubiungit̃: l Eos xo q̃ iudicauerũt te/ in p̄ſenti. i. demones vel tyrãnoſ ⁊ hereticoſ. m Ego iudicabo/ in futuro Hiere. xxx. c. Cũctos pꝛedatoꝛes tuos ego dabo in p̄dã. Soph. iij. d. Ego interficiã omnes qui afflixerũt te. Luc. vj. f. Nolite iudicare ⁊ nõ iudicabimini. n Et filios tuos. i. imitatoꝛes fidei tue ⁊ moꝛũ: o Ego ſaluabo: non tu: ſed ego a quo oĩe auxiliũ. Oſee. xiij. c. Perditio tua iſrael tñmodo ex me auxiliũ tuũ. p Et cibabo hoſtes tuos carnib⁹ ſuis. i. pena carnalitatis ſue ſaturabo eos ĩ inferno. Tot eni fercula habebit hõ in penis: quot habuit hic in delitijs. Unde Apoc. xviij. b. Quãtũ gloꝛificauit ſe ⁊ in delitijs fuit: tantum date ei toꝛmentũ et luctum. Deut̃. xxv. a. Pꝛo menſura pctĩ erit ⁊ plagarum modus. Is. xxvij. b. In menſura contra menſurã ⁊c̃. Matth. vij. a. Eadem mẽſura qua mẽſi fueritis remetiet̃ vobis. Apoc. xvj. b. Cõmanducauerũt linguas ſuas pꝛe doloꝛe: ⁊ blaſphemauerũt deũ celi pꝛe doloꝛib⁹ ⁊ vulneribus ſuis. Et nota q̃ iuſta eſt retributio dei: vt mali in inferno ſaturent̃ moꝛte ꝓpꝛia: qui hic paſcunt̃ aliena. Job. xvj. b. Saturati ſunt penis meis. q. d. econuerſo ſaturabunt̃ ſuis et cibabunt̃ carnib⁹ ſuis: qui hic cibant̃ alienis. Detractoꝛes eni alios coꝛrodũt dentibus detractionis. Pꝛouerb. xxiij. c. Noli eſſe in ꝯuiuijs potatoꝝ ⁊ in comeſſatiõib⁹ eoꝝ q̃ carnes cõferũt ad veſcẽdũ: faciẽtes ſuccinũ diabolicũ: in quo q̃ detrahit apponit linguam: q̃ libent̃ audit apponit aurem: ſalſaꝫ dat qui de h̃ gaudet. Is. ix. d. Unuſquiſq̃ꝫ carnẽ brachij ſui voꝛabit: manaſſes ephꝛaim: et ephꝛaim manaſſen: ⁊ ſimul ipſi cõtra iudam. Gal. v. c. Q2 ſi inuicẽ moꝛdetiſ ⁊ comeditis: videte ne ab inuicẽ cõſumamini. Job. xxxj. d. Si nõ dixerũt viri tabernaculi mei: quis det de carnibus ei⁹ vt ſaturemur: Daniel. vij. b. Et ecce alia beſtia ſimilis vrſo in parte ſtetit ⁊ tres oꝛdines erãt in oꝛe eius ⁊ in dentibus eius: et ſic dicebant ei: ſurge comede carnes plurimaſ. Detractoꝛ comparat̃ vrſo ꝓ crudelitate ⁊ voꝛacitate: qui habet in oꝛe tres oꝛdines dentium: quia tres ſunt modi detractionis. Veri mali diffamatio: veri boni denigratio: falſi criminis impoſitio. Sequitur de eodem. q Et quaſi muſto ſanguie ſuo inebꝛiabũtur. i. pena ſanguinis quem effuderunt: ad litteram/ vt homicide: vel detrahendo alijs: et ſic ſanguinẽ: id eſt peccata alioꝛum effundẽdo ⁊ ꝓpalãdo. Pꝛouerb. j. b. Pedes eoꝝ ad malum currunt/ ⁊ feſtinãt vt effundant ſanguinẽ. i. vt pctã alioꝛũ diffamãdo ꝓpalent. Tales modo bibũt ſanguinẽ alienũ: ſed in futuro bibẽt ſuũ. Sap. xj. a. Pꝛo fonte ſempiterni fluminis humanũ ſanguinẽ dediſti iniuſtis. Apoc. xvj. b. Iuſt⁹ es dñe qui es ⁊ qui eras ſanctus qui hoc iudicaſti: quia ſanguinem ſanctoꝝ ⁊ ꝓphetarũ effuderunt: ⁊ ſanguinẽ dediſti eis bibere vt digni ſũt. Vel generalit̃ poteſt legi de quolibet peccatoꝛe. Et quaſi muſto ſanguine ſuo inebꝛiabunt̃. i. replebunt̃ pena pctõꝝ ſuoꝝ: que ſanguini compant̃ ꝓpter tenacitatem ⁊ turpitudinẽ. Nulla eni macula turpioꝛ ẽ q̃ꝫ ſanguinis. Oſee. iiij. a. Sanguis ſanguinẽ tetigit. Et dic̃: Quaſi muſto. Muſtũ eni habet nouitatẽ ⁊ puctionẽ: ſic pena iferni ſp̄ pungit ⁊ ſemper eſt noua: Iuxta illud: Sic incõſumptũ titij ſemp̄q̃ꝫ renaſcens: Nõ perit vt poſſit ſepe perire iecur. Ps.

Moꝛs depaſcet eos. Herba eni que depaſcit̃/ ſemp̄ renaſcit̃. Ps. 48.

Is. xxx. f. Spiritus eius ſicut toꝛrens inundans vſq̃ꝫ ad mediũ colli. q. d. ſemp̄ erunt in articulo ſuffocationis: nec tñ ſuffocabunt̃. Et ſciet oĩs

intra portas tuas in omni terra quā dabit tibi dñs deus tu⁹ ⁊ comedes fructū vteri tui ⁊ carnes filioꝝ tuoꝝ ac filiaꝝ tuaꝝ. a Et ſciet ois caro.i.ois hō: b Quia ego dñs/cū fecero hec pdicta. Dñs dico: c Saluās te/a captiuitate. d Et redēptor tu⁹/a ſeruitute. e Fortis iacob.i.a q̃ eſt fortitudo iacob: ſicut dicit de aliquo: iſte eſt tota fortitudo illius.i. ab iſto habet fortitudinē ſuā.

a inebriabunt. Et ſciet omnis
b caro quia ego dñs ſaluans
c d e te: et redemptor tuus fortis
iacob. Capi. L.
f Hec dicit dominus:
g Quis ē hic liber re-

Myſtice ✠ buntur. a Et ſciet omnis caro quia ego dñs. Pſ.9. Cognoſcet domin⁹ iudicia faciens. Et beatus Bern. addit: Qui nunc ignoratur iniuriā patiens. c Saluās te redemptor tu⁹ fortis iacob: Hoc ſciet ois caro: q2 ego ſū dñs/puniēs malos: ⁊ ſaluās bonos. Et notat h tria beneficia. c Saluans te/ab oimoda corruptiōe culpe. d Et redēptor tuus/ab omni ſeruitute miſerie. Hec duo erunt in futuro. e Fortis iacob.i. dans fortitudinē luctantibus in hac peregrinatiōe. Vel ſaluās pueniētes: redimēs incipiētes: roborans pficientes ⁊ luctantes: ſicut iacob dedi fortitudinē luctādi cū angelo: Geñ.xxxij.f.

Hec dicit dñs: Quis eſt hic liber ⁊c. Expoſitio Capi. L. Iſtud capitulū ſm quoſdā exponunt hebrei fabuloſe. Et diuidit in qnqꝫ partes. Primo increpat iudeos de eorū incredulitate et ingratitudine: diffidebant eni de dei potentia: licet eis multa bñficia prius pſtitiſſet. Scdo deſcribit potētiā dei ad liberandū eos per anteriora facta: ibi: Ecce in increpatiōe mea ⁊c. Tertio vt melius ſibi credat/oſtendit ſe a dño eruditum: ⁊ ad patientiā ſe eſſe paratū: ibi: Dñs dedit mihi linguā eruditam. Quarto hortatur bonos vt credant verbis ſuis: ibi: Quis ex vobis timens deū. Quinto predicit penam malis et incredulis: ibi: Ecce omnes ⁊c. Dicit ergo: f Hec dicit dñs.q.d. quia pdixi vos eſſe liberandos: ⁊ adhuc de liberatione diffiditis: ideo hec dicit dñs: g Quis eſt hic liber repudij matris veſtre quo dimiſi eā? q.d. Nullus. Non eni vos repudiaui: ſed vos me abiecīſtis. De hoc libro habetur Deut.xxiiij. Sed quia poterant dicere: Dñs non repudiauit nos ex odio: ſed ex penuria vendidit nos: vel quia ſerui inutiles eramus: ideo expediuit ſe de nobis: Ideo ſubdit: i Aut quis eſt creditor meus/ cui vendidi vos? Tanqꝫ non habens quid aliud reddā: ſicut aliquando pater pre inopia vendit filios. Vel k Cui vendidi vos: ſicut facit qui habet malos ſeruos/agit vt expediat ſe de eis: hoc ego nō feci vobis: nec repudiaui vos tanqꝫ ſponſā adulteram: nec vendidi ſicut ſeruos nequā: ſed poti⁹ voſipſi vendidiſtis vos. Unde ſubdit: l Ecce eni in iniqtatibus veſtris venditi eſtis.i. pro iniqtatib⁹ veſtris traditi eſtis ſeruituti chaldeorū vel romanoꝝ.q.d. ego non vendidi vos ſed voſipſi q̃ hoc meruiſtis. m Et in ſcelerib⁹ vrīs dimiſi mrēm vrām/nō ipſam repudiādo: ſ voluntatē pmutādo. Mat dr tota pgregatio: fili⁹ et filia/qlibet d pgregatiōe. Quia veni ⁊ non

Myſtice Myſtice: f Hec dicit dominus ⁊c. Iſtud capitulum ſm myſteriū diuidit in qnqꝫ partes. Primo iudeoꝝ incredulitas oſtendit qua filium dei repulerūt. Secundo aduētus dñi ⁊ deſtructio idolatrie ⁊ aliorum peccatorū per ei⁹ aduentum/⁊ penitentia conuerſorum ad fidem oſtenditur: ibi: Quia veni ⁊ non erat vir ⁊c. Tertio predicatio chriſti et paſſio dilucide aperitur: ibi: Dñs dedit mihi linguā. Quarto boni ad ſpem inuitantur: ibi: Quis ex vobis timens deum ⁊c. Quinto pena maloꝝ increduloꝝ ⁊ ingratoꝝ demonſtratur: ibi: Ecce omnes vos ⁊c. Dicit ergo: f Hec dicit dñs. Huculqꝫ dñs multa bona fidelib⁹ ſuis promiſit: nunc autem infideles iudeos incohat alloqui dicens: g Quis eſt hic liber repudij matris veſtre: id eſt ſynagoge: h Quo dimiſi eā? q.d. ſynagoga me

repulit: non ego eā. Et cōtinuat huic hoc qd dictū eſt ſupra proximo. Et dixit ſion: Dereliquit me dñs. Unde dñs hic ſ.49.d.
reſpondet: qꝫ non repudiauit eam: nec ei libellus repudij gratus eſt: nec notus: ſicut habetur Matth.xix. Sed ptra. Hiere.iij.c. Et vidit preuaricatrix ſoror ei⁹ iuda: q2 pro eo qꝫ mechata eſt auerſatrix iſrael: dimiſiſſem eam et dediſſem ei libellū repudij: et non timuit ſed abijt ⁊ fornicata ē etiam ipſa. Solutio. 35.q.1.
Anima non repudiatur a deo: ſed repudiat deum: ⁊ dñs repulſus recedit vltim⁹. Unde Dionyſius. §.hac itaqꝫ

h pudij matris veſtre quo di-
i miſi eā? Aut quis eſt credi-
k tor meus/ cui vendidi vos?
l Ecce enim in iniquitatibus
m vrīs venditi eſtis: et i ſceleri
bus vrīs dimiſi mrē3 vrām:

Benigniſſimus ieſus primus eſt in acceſſu: et vltimus in receſſu. Repulſus enim dñs quotidie adulteram ad penitentiam reuocat. Unde Hiere.iij.a. Vulgo dicitur: Si dimiſerit vir vxorē ſuam: ⁊ recedēs ab eo duxerit virum alterum: nunquid reuertet ad eum vltra? nūquid non contaminata ⁊ polluta eſt mulier illa? Tu autem fornicata es cum amatorib⁹ mltis: tn̄ reuertere ad me ⁊ ego ſuſcipiā te dic dñs. i Aut quis eſt creditor meus/cui vendidi vos? Septuaginta. Aut cui creditori meo vendidi vos? q.d. chriſtus: cenſū alienum nequaqꝫ mutuaui: id eſt peccatū non cōmiſi/vt neceſſitate compulſus auaro creditori: id eſt diabolo vos redderem: Chriſtus eni ab hoc creditore nihil accepit. Unde Ioh.xiiij.d. Venit princeps mundi huius ⁊ in me nō habet quicqꝫ.i. Pet.ij.d. Qui peccatum non fecit: nec inuētus eſt dolus in ore eius. Et.i.liij.c. idem. Homo ergo vendit ſe diabolo: non deus eum vendit: ſed ipſe ſe vendit/recipiens ab eo monetam ſuam: adulterium/furtum/ homicidiū/ falſum teſtimoniū/rapacitatem/violentiam/inuidiam/ſuperbiam/et cetera que ſunt in theſauro ire recondita. Sed homo decipitur: quia iſta moneta falſa eſt ⁊ nō currit diu/ſed cito deficiet: ſicut mercatores decipiuntur/quando moneta eorum deijcitur: ſic homines quando poſt mortem venient in alienam patriam vbi moneta diaboli deiecta eſt ⁊ repudiata: tunc erunt confuſi: quia ex ea non poterunt aliquas merces emere. Unde Eccs.ix.b. Mortui nihil nouerunt amplius: nec habēt vltra mercedem: quia obliuioni tradita eſt memoria eoꝝ: Amor quoqꝫ et odium et inuidie ſimul perierunt: nec habent partem in hoc ſeculo: ⁊ in opere qd ſub ſole geritur.q.d. moneta ſua non curret ibi: nec poterunt reuerti ad terram iſtam in qua currebat: ⁊ ideo omnino decepti ſunt.ſ.xlij.c. Quis cecus niſi qui venundatus eſt? Valde cecus eſt qui non videt quomodo decipitur a diabolo: cui vendit animam ſuam pro tali moneta.i.lij.a. Gratis venundati eſtis: id eſt pro nihilo vos dediſtis. Prouerb.x.c. Cor impiorum pro nihilo.iij. Reg.xxi.g. Venundatus es vt faceres malum in conſpectu domini. Eccl.x.b. Nihil eſt iniquius qꝫ amare pecuniam: hic enim ⁊ animam ſuam venalem habet: quoniā in vita ſua proiecit intima ſua. Et hoc eſt quod ſubditur: l Ecce enim in iniquitatibus veſtris venditi eſtis: id eſt per peccatum vos diabolo ſubiecīſtis. Roma.vij.c. Ego autem carnalis homo venundatus ſub peccato. Ioh.viij.d. Qui facit peccatum: ſeruus eſt peccati. Threñ.i.d. Omnis populus gemens: dederunt precioſa p cibo ad refocillandam animā ſuam. Precioſa ſcilicet gratie glorie/nature. Prima duo tollit peccatum: tertium autem ledit: ⁊ inde malum eſt tale pactum. Prouerb.xx.c. Malū eſt/malū eſt dicit ois emptor: Et hic pōt dicere: Malū ē/malū eſt dicit ois venditor. Malus etiam prelatus vendit ſubditos: diabolus enim cōcedit ei ⁊ procurat quātū poteſt qꝫ ipſe habeat pecunias: et prelat⁹ cōcedit ei.i. diabolo qꝫ ipſe habeat animas. Geñ.xiiij.d. Da mihi animas cetera tolle tibi.ij. Pet.ij.a. In auaricia fictis verbis de vobis negociabuntur. Sequitur: m Et in ſceleribus veſtris dimiſi matrē veſtram: id eſt ſynagogam. Mater enim: id eſt tota cōgregatio iudeorum cōſenſit filijs ſuis qui chriſtū occidi fecerūt. ✠ Quia veni in carne:

a Quia veni ⁊ nō erat vir: vocaui ⁊ nō erat q̄ audiret. Veni. ſ. p ꝓphetas: vel veni dicit more nr̄o: ſicut dicit Gen̄. xviij. c. Deſcendā ⁊ videbo vtrū clamorem qui venit ad me opere compleuerint. b Et nō erat vir. i. aliq̄s ſacerdos vel prelatus viriliṫ agēs. c Vocaui/ ad obedientiā preceptorū: ⁊ ad penitētiā tranſgreſſionū. d Et non erat q̄ audiret. i. aliquis ſubditus qui obediēs eſſet. q. d. nec inueni virtutem in p̄latis: nec obedientiā in ſubditis. vidi. i. ꝯſideraui. Sic̄

j.59.a.

a quia veni ⁊ nōn erat vir: vocaui ⁊ nōn erat qui audiret.
b
c
d
e
f Nunq̄d abbreuiata et paruula facta ē man⁹ mea vt nō
g
h poſſim redimere: aut nō ē in
i me virt⁹ ad liberādū: Eccē i
k increpatiōe mea dēſtū faciā
l
m mare: pōnā flumia in ſiccū:

Et licet ſic ſitiſ venditi a vobiſipſis: tn̄ de mea potētia diffidere nō debetis: Quia/ e Nūq̄d abbreuiata. i. ꝯtracta: f Et paruula facta eſt man⁹ mea. i. potentia mea. g Et nō poſſum redimere: q. d. Non. Potentia mea infinita eſt: ⁊ ideo poſſum vos redimere a ſeruitute babylonis: ſicut olim vos liberaui de ſeruitute egypti. h Aut non eſt in me virtus ad liberandū: q. d. immo potēs ſum ad liberandū vos ſicut olim. Unde ſubdit:

ſcda pars i Ecce in increpatiōe mea. i. iuſſione mea. k Deſertū faciā mare. i. exiccabo mare ſi voluero: ſicut olim exiccaui mare rubꝝ. Pſ. Increpauit mare rubꝝ ⁊ exiccatū ē. De

Pſ.105. hoc dr̄ Exo. xiiij. c. l Ponā flumia in ſiccū. i. ſiccabo flumia qn̄ voluero: ſic olim ſiccaui arnon et iordanē: Numeri. xxi. d. et Joſue. iij. d. Vel mare vocat babylonē: ſicut. ſ. xxi. a. On⁹ deſerti maris. Dicat ḡ: i Ecce in increpatione mea deſertū faciam mare. i. babylonē meo iuſſu ⁊ imperio in deſertum redigam ⁊ vaſtitatem. l Ponam flumina/ babylonis: ſcilicet euphraten ⁊ chobar: m In ſiccū ad litteram. Dicitur ꝙ cyrus et darius in alueos diuiſerunt euphraten: vt ſic ciuitatem poſſent intrare/ aquis diminutis.

✱ Côputreſcēt piſces

Myſtice ✱ a Quia veni/ in carnem. b Et nō erat vir/ in eis. ſ. aliquis viriliter agens/ vel homo: quia omnes beſtie et beſtiales erant ⁊ ſerpentini: qui crudeliores beſtijs in p̄rem ſuū deſeuierūt. c Vocaui/ ad gratiā ⁊ penitentiā. Matth. xi. d. Venite ad me oēs q̄ laborat̄ ⁊ onerati eſtis: ⁊ ego reficiā voſ dicit dn̄s. j. lxv. a. Tota die expādi man⁹ meas ad ꝑplm incredulū.

Moraliter d Et nō erat q̄ audiret/ vocantē. Similiṫ hodie pōt dici h̄ de eccleſia vel de aīa: Nō eni eſt vir vel hō ī eccleſia dei. ſ. aliquis p̄lat⁹ virtuoſus ⁊ diſcret⁹: Omēs eni ex q̄

Pſ.48. ſūt in p̄lationib⁹ imutanṫ ⁊ fiūt beſtie. Pſ. Hō cū in honore eſſet: nō intellexit ⁊c̄. De his iumētis dictum eſt. ſ. xxx. b. Onus iumētoꝝ auſtri ⁊c̄. Alia lr̄a eſt: Viſio q̄drupedū ī deſerto. Vulpes ſunt p̄lati/ per doloſitatē ⁊ maliciā. Luc̄. xiij. g. Dicite vulpi illi: ecce demonia eijcio: et ſanitates perficio hodie ⁊ cras: ⁊ tertia die ꝯſumor. Ezech. xiij. a. Quaſi vulpes ī deſerto ꝓphete tui iſrael erāt. Itē vipere ſūt ꝑ violentā ꝯmotionē: q2 vi pariunṫ. Luc̄. iij. b. Genimina viperarū q̄s demōſtrauit vobis fugere a ventura ira: Itē equi ſūt ꝑ luxurie vehementiam. Hiere. v. c. Equi inſaniētes in feminas et emiſſarij facti ſunt. Itē canes ſūt ꝑ impudentiā. j. lvj. d. Canes impudētiſſimi neſcierūt ſaturitatē. Matth. vij. a. Nolite ſanctū dare canib⁹. Itē porci ſunt ꝑ voluptuoſitatē ⁊ voracitatē. Matth. vij. a. Nolite mittere margaritas ante porcos. Itē lupi per rapinā. Act̄. xx. f. Scio qm̄ intrabūt poſt diſceſſionē meā lupi rapaces in vos nō ꝑcētes gregi. Itē vrſi ꝑ ſeuitiā: ⁊ leones ꝑ ſupbiā. Un̄ Prouer. xxviij. c. Leo rugiēs ⁊ vrſus eſuriēs/ p̄nceps impi⁹ ſup ꝑplm pauperē. Dicit ḡ: a Veni. i. diligenṫ ꝯſideraui. b Et nō erat vir/ vel hō. i. virtuoſus p̄lat⁹ in eccleſia: vel v̄tuoſitas in aīa. Hiere. iiij. f. Intuitus ſum ⁊ non erat homo. j. lix. d. Et vidit q2 nō eſt vir: ⁊ aporiatus eſt quia non eſt qui occurrat. c Vocaui/ ad penitentiā. d Et non erat qui audiret. i. qui obediret: quia nec prelatos inueni bene viuentes: nec ſubditos obedientes. Sequiṫ enim grex paſtorem male viuendo. Greg⁹. Cum paſtor per abrupta graditur: neceſſe eſt vt grex

ad precipitiū ſequatur. Eccī. x. a. Scdm iudicem populi ſic et miniſtri eius. Multis aūt modis vocat dn̄s: ſicut habetur in Glo. ſuper Pſ. Benedic anima mea dn̄o. Et Prouerb. Pſ.102.
j. c. Vocaui et renuiſtis ⁊c̄. Et Job. xiiij. d. Vocabis me et ego rn̄debo tibi ⁊c̄. e Nunq̄d abbreuiata ⁊c̄. Sic cōtinua ſcdm myſterium. Myſtice

Supra dictum eſt iudeos venditos ꝑꝑt incredulitatē eoꝝ: nunc oſtendit dn̄s ꝙ potēs eſt liberare eos a diabolo et a ſuitute ei⁹ ſi credere vellēt. Un̄ dicā: Nunq̄d abbreuiata et ꝑuula facta ē man⁹ mea: id eſt potētia: g Et nō poſſim redimere/ a diabolo/ cui vendidiſtiſ vos: ſicut liberaui ab egypto: Michee. ij. c. Nūq̄d abbreuiat⁹ eſt ſpūs dn̄i. j. lix. a. Ecce non eſt abbreuiata manus dn̄i: vt ſaluare nequeat. Et nota ꝙ dn̄s habet duas man⁹: latitudinē ⁊ fortitudinē. Un̄ Bern̄. Latitudo vna manus dn̄i: altera fortitudo dicaṫ: ꝙ et tribuit affluenṫ: ⁊ defendat potenter q̄d dederit. Utrāqꝫ ꝑfecto oſculabiṫ: qui ingratus non fuerit: deū vtiqꝫ bonoꝝ oīm ſicut largitorē/ ita ⁊ ꝯſeruatorem recognoſcens. Prima man⁹ multū extenta eſt: quia omnib⁹ dat affluenter ⁊ non improperat. Pſ. Aperis tu manū tuam: ⁊ imples omne animal bn̄dictiōe. Cant̄. v. d. Manus eius tornatiles plene hiacynthis. Tornatiles dicit: quia dat defacili: ⁊ in ꝓmptu habet dare. Secunda aūt manu tenet oīa: ⁊ cōſeruat que dederit: ⁊ iſta man⁹ ē valde fortis. Unde Numeri. xi. e. Nūq̄d manus dn̄i inualida eſt: Manus ḡ dn̄i non eſt contracta ad largiendū nec ad protegendū: ſed ad ꝑcutiendū. Fuit an̄ incarnationē abbreuiata. ſ. xxviij. f. Cōſummationē ⁊ abbreuiationē audiui a dn̄o. Item. ſ. x. f. Cōſummatio abbreuiata circūdabit iuſticiā. Sequiṫ: h Aut non eſt in me virtus ad ſaluandū: q. d. immo virtuoſus ſū ad ſaluandū: Q̄d ſubſequenṫ oſtendit. i Ecce in increpatione mea deſertum faciam mare: id eſt mūdanorum maliciam: ⁊ tribulatam idolatriam deſiccabo per increpatoriam p̄dicationē meam ⁊ meorum. Vel mare eſt cor peccatoris q̄d tumet ſuperbia: liuet inuidia: ſpumat luxuria. j. lvij. d. Impij quaſi mare feruens: q̄d quieſcere non valet. Iſtud deſiccat dn̄s et deſertū facit per increpationē ſuā: id ē correctionē verborū ſuorum. Naum. j. a. Increpans mare et exiccans illud. ſ. xliiij. d. Qui dico profundo deſolare: et omnia flumina tua areſaciam: id eſt omnes voluptates tuas conuertam in deſertū penitētie vel gehenne. Item. ſ. xix. a. Areſcet aq̄ de mari: ⁊ fluui⁹ deſolabiṫ atqꝫ deſiccabiṫ. Diues eni auarus eſt ꝓfund⁹ per cupiditatē: ſicut aliq̄s magn⁹ vſurarius. Vel deſiccabiṫ ab aquis diuitiarum ⁊ voluptatum in preſenti per penitentiā voluntariam: aut in morte per violentiam. Domin⁹ enim aliquando increpat in preſenti per aliquam penam temporalē: ſed nolentes conuerti tandem deſiccat per penam gehennalem. Unde ſubdit: l Ponam flumina in ſiccum: id eſt diuitias in paupertatem: delitias in in aſperitatem: honores in vilitatem conuertam. Hiere. l. f. Siccitas ſuper aquas eius erit: ⁊ areſcēt. Item Eccī. xxxix. c. Quō ꝯuertit aquas in ſiccitatē ⁊ ſiccata eſt terra: ⁊ vie illi⁹ vijs illoꝝ directe ſūt: ſic peccatorib⁹ offenſiones in ira eius.

Al. tſaluandū

Jaco.1.a.

Pſ.144.

✱ Côputreſcēt piſces

Vel aliter ab illo loco: i Ecce i increpatione mea deſertum faciam mare: ponam flumina in ſiccum. Aliter
Per mare lachrymas compunctionis: per flumina lachrymas deuotionis intellige. De his aquis dicitur Gen̄. vij. c. Multiplicate ſunt aque: ⁊ eleuauerunt arcam in ſublime a terra. Dominus ergo aliquando de duro corde et ſicco educit iſtas aquas quando ſibi placet. Unde. ſ. xlviij. d. Cum educeret eos/ aquam de petra produxit eis. Hāc eni aque abundātiā facit dn̄s mane nouitijs d̄ nouo educt̄ de egypto pctī: ſ̄ poſtea dn̄s qn̄ placet ſibi/ iterū ſ̄trahit lachrymas ne hō eaſ credat ex ſe hr̄e. Aliqn̄ etiā oīno aufert ꝑ pctm̄. Un̄ ſb̄dit:

B

a Cõputreſcent piſces ſinẽ
b aqua: et morient in ſiti. In
c duam celos tenebris: et ſac
d cum ponã operimentũ eoꝝ.

F a Cõputreſcẽt piſces ſine aq̃: quia aq̃s deſiccatis mo/
riunt piſces. Sic ergo pater potẽtia mea: quia ſicut olim in egy/
pto qñ aque cõuerſe ſunt in ſanguinẽ piſces cõputruerũt: ſic
et modo poſſum facere in babylone vt aq̃s deſiccatis piſces
pereant. Vñ ſubdit: c Et morient in ſiti. i. pro defectu
aque: nec ſolũ potens
ſum in mari: ſed etiam
in ſupioribus elementis:
Unde ſubdit: d In
duã celos / aereos
tenebris: ⁊ ſaccũ
ponam operimentũ eorum. i. obſcurabo aerem quãdo
voluero: ſicut factum eſt qñ tribus diebus fuerunt tenebre
palpabiles in vniuerſa terra egypti: Exo. x. f. vt ſic celum
opertum ſacco videretur. Glo. Aiunt philoſophi: non am/
plius decem ſtadijs a terra nubes in ſublime eleuari: et ſolis
ſplendorem abſcõdi: ſic excluſo lumine aer inferior obſcurat.
F Dñs dedit mihi.

Myſtice * a Computreſcẽt piſces. i. curioſi computreſcent vetu/
ſtate culpe ⁊ fetore male fame. Johel. j. d. Cõputruerunt iu/
menta in ſtercore ſuo. Vel / Cõputreſcent / in inferno in fe/
tore pene. b Sine aq̃ / gratie in pñti: vel cõſolatiõis mũ
dane in futuro. c Et morient in ſiti: hic. ſ. morte culpe
ꝑ defectũ gratie ⁊ doctrine: in futuro morte pene eterne pro
defectu oĩs quietis ⁊ letitie. S. v. d. Multitudo eius ſiti ex/
aruit. Hiere. ij. e. Prohibe pedem tuũ a nuditate: ⁊ guttur
tuũ a ſiti. j. xlv. b. Serui mei comedent: ⁊ vos eſurietis: ſerui
mei bibent / ⁊ vos ſitietis. Vel aliter: a Computreſcent
piſces ſine aq̃ ⁊ moriẽt i ſiti. Dñs em̃ aliqñ hoiem icre/
pando deſiccat eũ ab abũdantia tpaliũ: ⁊ tñ hõ ꝑ tribulatio/
nẽ nõ corrigit / ſed peior efficit: et ſi nõ ei aqua deficit: tñ ſitis
cupiditatis nõ decreſcit: ⁊ ita morit in ſiti. Hoc eſt qđ legitur
Exo. v. b. ꝙ palee ſubtracte ſũt hebreis. i. tpalia: et tñ idẽ nu/
merus laterũ exigebat ab eis: qꝛ tales licet eis ſint tpalia ſub/
tracta: nõ tñ minus mali ſũt q̃ prius. Exo. v. d. Ite ⁊ opamini / pa
lee nõ dabunt vobis: ⁊ reddetis cõſuetũ numerũ laterũ.

Aliter * a Computreſcẽt piſces. i. hoies. b Sine aq̃ / gratie
vel miſcõie. Sicut eñi piſces ad lrãm nutriunt in aquis: ſic
hoies iuſti maxime religioſi debent nutriri in aquis grãrum
vel tribulationũ. Abacuk. j. a. Facies hoiem ſicut piſces maris.
c Et morient in ſiti. i. pro defectu gratie. Piſces eñi vi/
uunt aqua ⁊ creſcunt: ſic ſancti grã vel tribulatione viuũt et
pficiunt. Job. vij. a. Temptatio eſt vita hois ſuper terram.
Ezech. xlvij. b. Erunt piſces multi ſatis poſtq̃ venerint aq̃
iſte ſanabunt ⁊ viuent. Geñ. j. c. Creſcite ⁊ multiplicamini: ⁊

Proprietates pi ſcis cõuenientes homini iuſto replete aquas maris. Similis bñdictio dat hoi ad deſignan/
dũ ꝙ hõ debet eſſe ſicut piſcis. Piſcis eñi ſquamas habet:
ſic vir ſanctus habitũ penitẽtie: maxime illi qui ſũt in religio/
ne. Item piſcis latet in aqua: ſic vir ſanctus occultat qñ tribu/
latur in hoc mari. i. in amaritudinibus mũdi. j. Joh. iij. a. Cha
riſſimi: nũc filij dei ſumus: ſed nõdũ apparuit qđ erimus: Sci/
mus eñi quoniã cum apparuerit ſimiles ei erimus. Item pi/
ſcis preda viuit: ⁊ iuſtus predator eſt eterne glorie: cuius eti/
am ſpe ⁊ pignore viuit in preſenti. Matth. xj. b. Regnũ ce/
lorum vim patitur ⁊ violenti diripiũt illud. Item piſcis ha/
bet quandã imaginẽ nauis: Habet em̃ pennulas ꝓ remis: et
caudam pro gubernaculo: ſic iuſtus habet nauis ſimilitudi/
nem. Unde Job. ix. d. Dies mei tranſierũt quaſi naues po/
ma portãtes: ſicut aquila volans ad eſcam. Prouer. vlt. b.
Facta eſt quaſi nauis inſtitoris. Remi nauis ſiue pẽnule pi/
ſcis ſunt bone opationes: quibus nitimur ad portum quietis
eterne. Prouerb. xxx. d. Stellio manibus nititur ⁊ moratur
in edibus regum. Cauda piſcis ẽ memoria mortis: que diri/
git hominẽ ſicut cauda piſcem / ⁊ gubernaculũ nauem. Qui
eñi conſiderat qualis erit in extremo ſuo q̃ pauper q̃ vilis:
nõ multum curat eſſe gibboſus in medio: ⁊ ita dirigitur ⁊ re/
ctus efficitur per pauptatẽ. j. Timoth. vj. b. Nihil intulimus
in hunc mundũ: haud dubiũ quia nec auferre quid poſſumus.
Memoria ergo mortis caude comparat: quia rectificat ⁊ di/
rigit piſcem natantez ſicut gubernaculũ nauẽ. Prouerb. j. a.

Audiens ſapiẽs ſapientior erit ⁊ intelligẽs gubernacula poſ/
ſidebit. Itẽ cauda verberat leonem: ſic memoria mortis do/
mat ⁊ amaricat ſuperbũ diuitem. Eccl. xl. a. O mors q̃ ama
ra eſt memoria tua hoi iniuſto ⁊ pacem habenti in ſubſtãtijs
ſuis. Item cauda abijcit muſcas ⁊ operit pudenda aialiũ: ſic
memoria mortis noxi
as cogitationes amo/
uet: et turpia opera vi
tare facit. Unde Eccl
vij. d. Memorare no/
uiſſima tua: ⁊ i eternũ
non peccabis. Quia ergo vtilis eſt hec cauda: id eſt mortis
memoria: ideo diabolus eam abſcidit qñ põt ab hoie. Vñ
Deut. xxv. d. Memẽto amalech quõ excidit tuam caudam.
Item piſcis. i. iuſtus nõ habet vocem iactantie nec ſupcilia:
id eſt ſigna ſupbie. Ps. Obmutui ⁊ humiliatus ſũ ⁊c. Itẽ alibi: Ps. 38.
Dñe nõ ẽ exaltatũ cor meũ ⁊c. Itẽ piſc. i. iuſtus nõ habet pe/ Ps. 130.
des curioſitatis ſiue inſtabilitatis vel diſcurſiõis. Threñ. j. c.
Peccatũ peccauit hieruſalẽ ꝓpterea inſtabilis facta eſt. Hie/
re. xiiij. b. Populus hic dilexit mouere pedes ſuos ⁊ nõ quie
uit ⁊ dño nõ placuit. Itẽ piſcis ſpirat et trahit aq̃s ſpirãdo:
⁊ iuſtus ſuſpirat ꝓ irriguo ſupiori ⁊ inferiori ſicut axa: Joſue.
xv. d. et Judic. j. c. d Induam celos tenebris: ⁊ ſac
cũ ponam operimentũ eoꝝ. Celi dicunt ſancti viri ⁊ re
ligioſi: qꝛ celati ſunt. i. ſculpti per paſſiõis chriſti memoriã et
imitationẽ. Gal. vlt. d. Stigmata dñi ieſu in corpe meo por/
to. Vel celati ſũt. i. occulti per humilitatẽ: vñ dicũt celi: quia
ſũt caſa helios. i. ſolis. Malach. vlt. a. Vobis timẽtibus deũ
orietur ſol iuſticie. Iſti celi. i. ſancti / q̃diu ſũt i hac pegrinatiõe
inuoluti ſunt tenebris ignorãtie: ⁊ ſacco mortalitatis ⁊ miſerie
ſunt circũdati: ſed in morte ſoluetur ſaccus ⁊ dabit ſtola glo/
rie. Ps. Conciſdiſti ſaccũ meum ⁊c. S. xx. a. Solue ſaccũ de Ps. 29.
lumbis tuis. Baruch. v. a. Exue te hieruſalẽ ſtola luctus et
vexationis tue ⁊ indue te decore ⁊ honore que a deo tibi eſt
in gloria ſempiterna. Hoc dicit in morte cuilibet iuſto. Vel
aliter per hec verba: Induã celos tenebris ⁊ ſaccum
ponam operimentũ eoꝝ: intelligit habitus penitẽtie: quẽ
portãt celi. i. celeſtes viri. In ſacco eñi notatur materie vili/
tas: in tenebris coloris obſcuritas: qbus debẽt indui celi. Sed
multi lucidis ⁊ pcioſis induunt: ſicut diues de quo dr Luc.
xvj. c. Hõ qđam erat diues q induebat purpura ⁊ byſſo. In
purpura notat coloris claritas: in byſſo materie pcioſitas et
ſubtilitas. Soph. j. b. ſcđm Septuaginta. Viſitabo ſup om/
nes qui ſunt in veſtibus. Sed multi ſũt qui colorẽ mutare nõ
poſſunt ſicut religioſi: ſed materiam precioſam pro poſſe ſuo
querũt. Tales non ſunt celi: qꝛ celi operti ſũt ſacco. Apoc.
vj. d. Sol factus eſt niger quaſi ſaccus cilicinus: id eſt chri/
ſtus in paſſione: vel monachus in religione. In hoc ꝙ dicit
niger notat coloris obſcuritas: in ſacco materie vilitas: in ci/
licio eiuſdem veſtis aſperitas. Baruch. iiij. d. Exui me ſtola
pacis: indui me ſacco obſecrationis: ⁊ clamabo ad altiſſimũ.
Ita debet dicere diues qui ingreditur clauſtrum et aſſumit
arma penitentie ad pugnandũ contra diabolum. Johel. j. b.
Plange quaſi virgo accincta ſacco. Apoc. xj. a. Propheta/
bunt diebus mille ducentis ſexaginta amicti ſaccis. Talium
enim planctus exaudit apud deum: ⁊ eorum p̃dicatio audit
libenter a populo. Ezech. xxxij. b. Operiam cum extinctus
fueris celos: ⁊ nigreſcere faciam ſtellas eius. Job. xvj. c. Sac/
cum conſui ſuper cutem meam: et operui cinere carnem me/
am. Ibi dicit Gregorius. Quid in ſacco ⁊ cinere niſi penitentia:
quid in cute ⁊ carne niſi peccatum carnis debet intelligi: Dũ
ergo quidam poſt lapſum carnis ad penitentiam redeũt: q̃ſi
ſaccus ſuper cutẽ conſuitur. Et caro cinere operitur: qꝛ cul/
pa per penitentiã tegitur: ne in diſtricti iudicis examie ad vl/
tionem videatur. Heſter. iiij. a. Non erat licitũ indutum ſac/
co aulam regis intrare: quia qui mollibus induunt in domi/
bus regũ ſũt: Mat. xj. a. Monachi ergo q ſaccis induti ſũt lõge
debẽt eſſe a palatijs regũ. Sed mõ magis frequentãt curiã q̃
alij: et iõ timendũ eſt eis ne longe fiãt a palatio regni celeſtis:
Petrus eñi in curia negauit chriſtũ: Mat. xxvj. g. Sequit.
* Dñs dedit mihi

Tertia pars ꝟ a Dñs dedit mihi ⁊c̃. Glo. Hai. Quãuis poſſent hec ad eſaiam referri/ ꝑte tñ referunt ad chriſtũ. Primo ḡ expo‑ nat ſm ꝙ hebꝛei exponũt de eſaia ꝗ dic̃: Dñs dedit mihi linguã eruditã.i. dedit mihi eruditionẽ ſiue diſcretionem loquẽdi: vt ſciã qñ ⁊ ꝗd/quõ ⁊ cui loquẽdũ ſit. Unde ſubdit:

c Ut ſciã ſuſtẽtare.i.erigere. d Eũ ꝗ lapſus ẽ/in pctm̃ e Uerbo/ inſtructi‑ onis: ſic aliquis erigit (Gl. Haſſus) aliũ qñ cecidit ĩ lutũ. Uel/ c Ut ſciam ⁊c̃.id ẽ vt pauperem ſciã defendere ĩ cauſa ſua contra aduerſari‑ um: ⁊ pꝛo eo fortiꝭ al‑ legare. Uel/ Ut ſciã

a b Dñs dedit mihi linguã eru‑ c ditam vt ſciãm ſuſtẽtare eũ d e quĩ lapſus ẽ vẽrbo. Erigit f mãne/mane erigit mihi aurẽ g vt ãudiã quaſi mgr̃m. Dñs h i deus aperuit mihi aurẽ/ẽgo k aũt nõ ꝯtradico: rẽtroꝛſum l ñ abij. Cõꝛpꝰ meũ dedi ꝑcu‑ m tiẽtibꝰ: ẽt genaſ meas vellẽti n buſ. Fãciẽ meã nõ auerti ab o icrepãtibꝰ ⁊ ꝯſpuẽtibꝰ in me. p q Dñs deꝰ aũxiliatoꝛ meꝰ: ẽt r s iõ nõ ſũ ꝯfuſus. Iõ põſui fa t ciẽ meã vt pẽtrã duriſſimã:

ſuſtẽtare eũ qui laſſus eſt vbo: id eſt vt ſciã fatigatos verbo conſolationis ſubleuare. f Erigit mane/mane erigit mihi aurẽ.i. ſingulis diebꝰ excitat me ad audiendũ et ad diſcẽdũ/infundẽdo gr̃az ⁊ intelligẽtiã. Uel ad litteram/ ſũmo diluculo. Et loquiꝭ ad modũ paruuli quẽ mgr̃ accipit ꝑ aurẽ ⁊ trahit vt attentiꝰ audiat. Uñ ſubdit: g Ut audi‑ am ꝗſi mgr̃m: ſicut puer tũc audit mgr̃m/qñ excutit ei au‑ rem ⁊ trahit eum dure. Unde.ſ. xxviij.c. Tm̃modo vexatio dabit intellectũ auditui. h Dñs deꝰ aperuit mihi aurẽ .i.mihi reuelauit voluntatem ſuam ⁊ docuit. i Ego autẽ nõ ꝯtradico/volũtati eius ꝑ inobedientiã. k Retroꝛſũ nõ abij.i.ab eo nõ receſſi: vel nõ ſubterfugi quin intrepidus verba eiꝰ ꝓferrẽ: ⁊ manaſſen regem impiũ arguerẽ. l Coꝛ‑ pus meũ dedi ꝑcutiẽtibꝰ ⁊c̃. Tria notanꭍ h in eſaia que decẽtia ſt et neceſſaria ĩ ꝗlibet ꝑdicatoꝛe: Sciẽtia ⁊ eloquẽtia ſimul: ibi: Dñſ dedit mihi linguã eruditã. Obediẽtia: ibi: Ego aũt nõ ꝯdico. Et patiẽtia: vt h. Coꝛpꝰ meũ ⁊c̃. Doctrina eñi viri ꝑ patiẽtiã agſciꭍ: Prouer.xix.d. Exponũt aũt h iudei de his ꝗ paſſus ẽ eſaias ſub manaſſe: a ꝗ etiã oc‑ ciſus ẽ. Sed qꝛ hec nõ ꝯſtãt de eſaia: veriꝰ exponenꭍ poſtea d chriſto. Dicꭍ ḡ: Coꝛpus meũ dedi ꝑcutientibꝰ: ⁊ ge‑ nas meas vellẽtibꝰ.i.patienꭍ ſuſtinui iſta. n Faciem meã nõ auerti ab increpãtibꝰ ⁊ ꝯſpuentibꝰ in me. Hoc eſt planũ. Sed qꝛ in aduerſis homo nõ debet confidere in ſua foꝛtitudine: ſed in dei adiutoꝛio/ne in aduerſis frangaꭍ: Ideo ſubdit: o Dñs deꝰ auxiliatoꝛ meus. q.d. ꝙ hoc potui ſuſtinere: nõ a me eſt ſ; a deo. q Et ideo non/ſum ꝯfuſus: qꝛ ꝯfido ĩ bono auxiliatoꝛe: in ꝗ ꝗ ꝯfidit nõ fruſtraꭍ auxilio. r Ideo: qꝛ ꝗdẽ dñs auxiliatoꝛ meꝰ eſt: s Po‑ ſui faciẽ meã.i.firmaui ⁊ ſtabiliui. Uel/ Poſui.i.expoſui omnibꝰ ad ꝑcutiendũ t Ut petrã duriſſimã: ꝗ ictus nõ timet. Ezech.iij.b. Ut adamantẽ ⁊ vt ſilicẽ dedi faciẽ tuam.

※ Et ſcio qm̃ non

Myſtice ※ a Dñs dedit mihi liguã eruditã. Hic ẽ aptiſſimũ my‑ ſteriũ ꝑdicatiõis ⁊ paſſiõis chriſti. Dicit ḡ filiꝰ dei ſm formã ſerui. a Dñs/pat. b Dedit mihi linguã eruditã/a fal‑ ſitate/vanitate/loꝗcitate/ſcurrilitate.i.ſciẽtiã ſiue ſapiẽtiã in loquẽdo. Septuagĩta. Linguã diſcipline. Joh.vij.g. Nũꝗ̃ ſic locutꝰ eſt hõ: ſicut hõ hic loquiꭍ. c Ut ſciam ſuſten‑ tare eum.i.genus humanũ. d Qui lapſus ẽ/in pecca‑ tũ: e Uerbo/ꝑdicationis. Uel ad lr̃am: qꝛ imperio ſuo ſa‑ nabat infirmos et debiles roboꝛabat. Matth.ix.a. Surge tolle lectum tuũ ⁊ vade in domũ tuã: ⁊ ſurrexit ⁊ abijt in do‑ mũ ſuam. Item Matth.vij.d. Erat docẽs eos ſicut poteſta‑ tem habens. Uel lapſos ſuſtentabat verbo: qꝛ pctõꝛibꝰ veni‑ am dabat. Matth.ix.a. Confide fili: remittunꭍ tibi pctã tua. ſ.xlij.a. Calamũ quaſſatũ nõ ꝯteret ⁊ linũ fumigãs nõ extin‑ guet. Septuagĩta. Ut ſciã qñ opoꝛteat me loꝗ verbũ. Eccl. xx.c. Ex oꝛe fatui repꝛobabiꭍ ꝑabola: non enim dicit eam in tp̃e ſuo. f Erigit mane ⁊c̃. Mgr̃ trahit puerũ ꝑ aurẽ vt attẽdat: ſic pater filiũ flagellauit ⁊ traxit vt diſceret compati ꝑ experientiã doloꝛis. Heb.v.c. Et ꝗdem cũ eſſet filius dei di‑ dicit ex his ꝗ paſſuſ ẽ obediẽtiã. Sed a quo mgr̃o: ſ; flagel‑ lo: qꝛ ex his ꝗ paſſus ẽ. Iſte mgr̃ durꝰ ẽ ⁊ tñ chriſto ꝑfectꝰ ẽ: ſic et ſctis ꝑfectꝰ eſt idẽ mgr̃. Unde Exo.j.b. Pꝛepoſuit eis mgr̃os operũ vt affligerẽt eos oneribꝰ. Mgr̃i operũ ſũt tri‑ bulatiões: ꝗ cõpellũt nõ ad ſciẽdũ ſed ad oꝑandũ. Hiere.vj. b. Per oẽm doloꝛẽ erudiereꝭ hieruſalẽ. Bonũ eſt audire a tali mgr̃o: qꝛ nõ docet niſi ſapiaz. Eccl.iij.d. Auris bona audiet cum omni ꝯcupiſcen‑ tia ſapientiam. Et no‑ ta qd̃ dic̃ beatꝰ Berñ. C Pati voluit chriſtus vt compati ſciret: mi‑ Matth.26.g. ſereri voluit chriſtus vt miſereri diſceret. Et poſtea ſubdit. Sz ⁊ hoc ad coꝛpus eius refertur: qd̃ eſt eccle‑ ſia: vt ſit ſenſus: Di‑ dicit ex his que paſ‑ ſus eſt: hoc eſt obedientiã didicit in coꝛꝑe ex his que paſſus ẽ ĩ capite. f Erigit mane: mane erigit mihi aurẽ.i.ab initio ꝯceptiõis oĩm ſciẽtiã mihi dedit. g Ut audiã qua‑ ſi mgr̃m: qꝛ ꝗcũꝗ̃ ſciuit a pꝛe ſciuit. Joh.xiiij.b. Ego a me‑ ipſo nõ loquoꝛ. Uel/ Ut audiã.i. vt obediã ſicut diſcipuluſ mgr̃o. h Dñs deꝰ aꝑuit mihi aurẽ.i. dedit mihi intel‑ ligentiã ſue volũtatiſ. i Ego aũt nõ ꝯtradico/volũta‑ ti eiꝰ. Matth.xxvj.d. Uerũtñ nõ ſicut ego volo ſed ſicut tu. k Retroꝛſũ nõ abij.i.ab eo nõ receſſi. Joh.xiiij.b. Paꭍ ĩ me manẽs ipſe fac̃ oꝑa. Uꝉ/ Retroꝛſũ nõ abij.i.ꝓ timo‑ re nõ dimiſi ꝑdicationẽ/nec alia ꝗ ꝑtinebãt ad ſalutẽ hoĩm. Siliꭍ dic̃ apl̃s d ſe Act/.xx.f. Mũdꝰ ſũ a ſanguĩe oĩm: nõ eñ ſubꝭfugi ꝗ minꝰ ãnũciarẽ vob oẽ ꝯſiliũ dei. Ecõtra de malis dꝛ Hiere.vij.e. Facti ſũt retroꝛſũ et nõ in ante. Moraliꭍ. Moraliter Notanꭍ hic plura que debent eſſe in bono ꝑdicatoꝛe ⁊ do‑ ctoꝛe. Pꝛimũ eſt diſcretio ĩ docẽdo: ibi: Dñs dedit mihi linguã eruditã. Uñ btũs andreas dixit: Si vis noſcere/ aſſume tibi formam diſcipuli.j.liiij.d. Uniuerſos filios tuos doctos a deo. Talis.ſ.ꝗ doctꝰ ẽ a deo põt dicere Prouer.xx b. Oculũ videntẽ et aurẽ audientẽ: dñs fecit vtrũꝗ̃.i.mgr̃m et diſcipulũ. Scdm̃ ẽ diligẽtia ĩ audiẽdo: vt ꝑus fuerit diſci‑ pulus ꝗ̃ mgr̃: ibi: Erigit mane ⁊c̃. In iuuẽtute eñi debẽt pueri addiſcere. Thꝛeñ.iij.d. Bonũ eſt viro cum poꝛtauerit iugũ dñi ab adoleſcẽtia ſua. Uel mane dic̃ ꝓpꭍ ſcholares doꝛ‑ miẽtes vſꝗ̃ ad ꝑmã. Tertiũ ẽ obediẽtia ĩ oꝑando: ibi: Ego autẽ non cõtradico ⁊c̃. Quartũ ẽ patiẽtia in tolerãdo: ibi: Coꝛpus meũ dedi percutiẽtibꝰ: Quã patientiam Myſtice chriſtus habuit: de quo ⁊ ꝓpheta aperte loquitur hic in ꝑſo‑ na eius: percutiẽtibꝰ iudeis vel militibus romanis. m Et genas meas vellentibꝰ: id eſt illis qui dabant mihi ala‑ pas. Unde ſeptuaginta. Doꝛſum meũ poſui ad flagella ⁊ ge‑ nas meas ad alapas. Poteſt etiam eſſe ꝙ ei vellebant pilos genarum: licet non legatur. Gene autem ſunt: ſicut Halmo: loca illa in quibus pꝛimo apparet barba. Fecit ergo dñs qd̃ docuit: dans genas ſuas ad alapas: ſicut dicit Matth.v.f. Qui percuſſerit te in vnam maxillam/pꝛebe ei ⁊ alteram. Thꝛeñ.iij.d. Dabit percutiẽti ſe maxillam: ſaturabiꭍ oppꝛo‑ brijs. Michee.v.a. In virga percutient maxillã iudicis iſrꝉ. Job.xvj.b. Expꝛobꝛantes percuſſerũt maxillam meã. Pꝛo‑ uerb.xvij.d. Nõ eſt bonũ dãnũ inferre iuſto: nec ꝑcutere ꝑn‑ cipẽ qui recta loquiꭍ. n Faciẽ meã nõ auerti ab incre‑ pantibꝰ ⁊ ꝯſpuẽtibꝰ ĩ me. Uerbis eũ increpabãt: ⁊ ſputꭍ maculabãt. Septuagĩta. Faciẽ meã nõ auerti a ꝯfuſiõe ſpu‑ toꝝ. Job.xxx.b. Faciẽ meã ꝯſpuere non verenꭍ. o Dñs deꝰ/pꝛ. p Auxiliatoꝛ meꝰ/ĩ paſſiõe. q Et iõ ñ ſũ ꝯfuſꝰ/ ſpe reſurrectiõis. r Iõ poſui faciẽ meã vt petrã du‑ riſſimã.i.irridentibꝰ ⁊ ꝑcutientibꝰ eam expoſui vel firmaui. Luc.ix.f. Ipſe firmauit faciem ſuã vt iret hieruſalẽ. Ezech. iij.b. Ut adamantẽ ⁊ vt ſilicẽ dedi faciẽ tuã. Adamaſ ꝑcioſus eſt ⁊ durus ⁊ attrahit ferrũ: ſic manſuetudo pꝛecioſa eſt ⁊ du‑ ra: quia omnia ſuſtinet: ⁊ ferrea coꝛda trahit ad ſe. Frangiꭍ tñ ſanguine hirci: ſimiliter manſuetudo frangi debet ad peccata. Non enim manſuetudo debet eſſe ad tolerandum et fouen‑ dũ peccantes in peccato ſuo: ſed increpandi et arguendi ſunt.

※ Et ſcio qm̃ nõ ꝯfundar

a ¶Et ſcio qm̄ nō ↄfundar. b Juxta eſt q̄ iuſtificat me. c Quis ↑ↄtradicet mihi? Stē d e f mus ſimul. Quis eſt aduer g ſarius me⁹? accēdat ad me. h Ecce ↑deus auxiliator me⁹:

i k quis ē qui ↄdēnet me? Ecce l oēs q̄ſi veſtimētū ↄterent: ꝛ m n tinea comedet eos. Quis ex o p vob̄ timēs ↑deū: audiēs vocē q ſerui ↑ei⁹? Quis ābulauit i te r s nebris: ꝛ nō ē lumē ei? Spē

Pš.33. ¶ a ¶Et ſcio qm̄ nō ↄfundar. Et quare? Quia: b ¶Juxta ē q̄ iuſtificat me.i. ꝓxim⁹ ē mihi et parat⁹ auxiliari in tribulatione. Et ſignant̄ dicit: q̄ iuſtificat me.i. ꝓbat me ſic aur̄ in fornace p̄ tribulatiōes: in quib⁹ etiā eſt mecū. Pš.
Pš.33. Juxta eſt dñs his q̄ tribulato ſunt corde. Item. Cū ipſo ſū
Pš.90. i tribulatione. Or aūt tribulatio vocet̄ iuſtificatio: habet̄ in Pš.
†Pš.118. Fiat cor meum imaculatū in iuſtificatio-
Al. ↑cōtradicit nibus tuis vt nō confundar. Cū ergo dñs
B ſit mecū: d ¶Quis
Al. ↑dñs ↄtradicet mihi: impugnādo me verbis? e ¶Stem⁹ ſimul.i. veniat ꝛ dicat q̄c̄q̄d voluerit. f ¶Quis eſt aduerſarius meus / impugnās me verberibus ꝛ plagis: accedat ad me.q.d. paratus ſum audire verba ↄtumelioſa ꝛ falſa: ꝛ r̄ndere vera ꝛ dulcia: et iterū paratus ſū ſuſtinere verbera ꝛ plagas ꝛ p̄ patiētiā vincere. h ¶Ecce deus auxiliator me⁹: ꝛ q̄s eſt qui ↄdēnet me? q.d. nullus eſt q̄ poſſet cōdēnare me / cū deū habeā adiutorē: Corp⁹ poſſūt ledere: ſed aīam nō poſſunt ↄdēnare. Uel q̄ ↄdēnet me / iniq̄tatis ꝛ iniuſticie.q.d. nullus. Deinde ſubdit ſniaȝ de aduerſarijs ſuis. k ¶Ecce oēs q̄ſi veſtimētū ↄterent̄: id ē cauſa ſue deſtructiōis ex ipſis veniet: ſicut tinea de veſte naſcit̄ qua ipſa veſtis ↄſumit̄. Un̄ ſbdit: m ¶Et tinea comedet eos: q2 ꝓpt̄ pctā manaſſes ſūt in captiuitatē ducti. Uel ſm̄ q̄d exponit̄ de chriſto / p̄dicit̄ hic pena iudeoꝝ incredulo: qui poſt q̄dragintaduos annos a paſſione dñi de-
Quarta pars ſtructi ſunt a romanis. n ¶Quis ex vobis ꝛc̄. Quarta pars: in qua p̄dicta pena maloꝝ / hortat̄ bonos vt audiāt verbū dei. Dicit ergo: Quis ex vobis timens deū: Illud quis / nota eſt raritat̄. o ¶Audiēs voce ſerui ſui.i. prophete ſui: mei.ſ. qui ex noīe ei⁹ loquor. Sed poſſent q̄rere quare debem⁹ audire. Ecce / q ¶Quis ambulauit in tenebris: id eſt in tenebroſitate carceris: vel in aduerſitate captiuitatis. r ¶Et non eſt lumen ei? Lumen ſcilicet ꝓſperitatis. Talis ſi ſit timens deum: et audiens vocē ſerui eius:
¶ Speret i noīe dñi
Myſtice ☩ a ¶Et ſcio qm̄ nō ↄfūdar / in reſurrectiōe: licet ↄfuſionē paſſus ſim i paſſiōe. Hiere.xvij.c. Cōfundant̄ q̄ me ꝑſequūt̄ ꝛ nō ↄfundar ego: Quia b ¶Juxta ē.i. ꝓpe ad auxiliādū: q̄ me miſit. Joh.viij.d. Qui me miſit mecū ē ꝛ nō reliq̄t me ſolū: q2 q̄ placita ſt̄ ei facio ſp̄. c ¶Qui iuſtificat.i. iuſtū / me eſſe oñdit: et dic̄ Mat.iij.d. Hic eſt fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi bñ cōplacui. d ¶Quis ↄtradicet mihi? ſtem⁹ ſimul / in iudicio.q.d. ſi q̄ſ mihi ↄdicit dicēs me iiuſtū: ſtem⁹ ſimul añ faciē pilati vt accuſet me. f ¶Quis ē aduerſari⁹ me⁹.i. ſi q̄s ē aduerſari⁹ me⁹ q̄ dicat me merito eē crucifigēdū. g ¶Accedat ad me.i. me corā iudice pilato accuſet: vt ſic iudicatus falſo iudicio ꝓ ſalute oīm moriar. Et notādū ē i his v̄bis: q̄ntū ſaluator ꝓ nobis pati optauerit. h ¶Ecce de⁹ auxiliator me⁹: q̄s ē q̄ ↄdēnet me.i. q̄ audeat me ↄdēnare? Hoc
Matth.26.f. auſi ſt̄ p̄ncipes ſacerdotū: q̄ dñm poſtq̄ dixerat: Uidebit̄ filiū hoīs ſedētē a dextris v̄tut̄ dei / ꝛ veniētē in nubib⁹ celi: di-
Aliter xert: Re⁹ ē mort̄. Ul' alit̄. d ¶Quis ↄtradicet mihi ꝛc̄. Poſtq̄ p̄miſit de paſſiōe: loq̄t̄ ↄ ingratos et cōtradictores: ſic.ſ.xlv.b. poſtq̄ p̄miſerat de paſſione / ſubiūxit: Ue q̄ ↄdicit factori ſuo: teſta de ſamijs terre. Sūt aūt duo genera ↄdicendi chriſto. Uerbo ꝛ facto: de q̄bus dicit: Quis ↄtradicit mihi.i. doctrine mee.ſ. ꝑuerſa docēdo? e ¶Stemus ſimul / in iudicio diſcuſſionis / vel extremi examinis.ſ. xliij.d. Reduc me in memoriam et iudicemur ſimul. Item.ſ. iij.c. Stat ad iudicandū dñs: ꝛ ſtat ad iudicādos populos. Oſee. iiij.a. Judicium dño cum habitatoribus terre. Michee.vj. a. Judicium dñi cum populo ſuo: ꝛ cum iſrael diiudicabit̄. f ¶Quis ē aduerſari⁹ me⁹ / mihi i vita ꝛ morib⁹ aduerſando: et ſi verbis non contradicat? Titū.j.d. Confitent̄ ſe noſſe deum: factis autem negant. g ¶Accedat ad me.i. veni-

at ad lumen ꝛ conſideret ſe errare. Pš. Accedite ad eum et Pš.33.
illūinamini. Uel / Accedat ad me / vt iudicemur ſimul: vtrū ego de minori bñficio arguēdus ſim: aut ipſe de ingratitudine culpandus.ſ.v.b. Quid vltra debui facere vinee mee et nō feci? Job.xxxj.b. Si contēpſi ſubire iudicium cum ſeruo meo: h ¶Ecce de⁹ auxiliator meus / i opere redemptionis humane peragendo. i ¶Quis eſt q̄ cōdemnet me / de in-
Al. ↑dñs ſufficiēti labore.q.d.
Al. ↑tui nullus poteſt me arguere de imꝑfectione operis ꝛ laboris ꝓ ſalute hominū: me enī totū in vſum eoꝝ dedi ꝛ expēdi. Hiere. xij.b. Reliq̄ domū meā: dimiſi hereditatē meā: dedi dilectā aīam meā in man⁹ inimicoꝝ ei⁹. Deinde dat ſniam ↄ aduerſarios ꝛ ↄdictores ſuos dicēs: k ¶Ecce omēs: aduerſarij generalit̄ oēs: l ¶Quaſi veſtimētū ↄterent̄ / in inferno vel i morte: vel ſpecialit̄ iudei a romanis. In inferno enī caro maloꝝ q̄ veſtimētū aīe ē tormētis eternis cruciabit̄ exteri⁹. m ¶Et tinea comedet eos.i. vermis ↄſciētie interi⁹.ſ.lj.c. Sicut enī veſtimētū: ſic comedet eos vermis: ꝛ ſicut lanā ſic deuorabit eos tinea. Job.iiij.d. Qui habitāt domos luteas qui terrenū habēt fundamentū ↄſument̄ velut a tinea. Job. xiij.d. Qui q̄ſi putredo ↄſumēdus ſū: ꝛ q̄ſi veſtimētū q̄d comedit̄ a tinea. n ¶Quis ex vobis ꝛc̄. Poſita pena malorū in parte / inuitat bonos ad ſperandū: et loquit̄ generalit̄ ad timētes deū: vel ſpecialit̄ ad iudeos: de quoꝝ errore p̄dixerat / reuocat a tenebris ignorātie ꝛ infidelitat̄ vt credant et ſperēt in chriſtū. Et dicit: Quis ex vobis timēs deum audiēs vocē ſerui eiuſ? q.d. vos me flagellaſtis ꝛ ↄſpuiſtis: ego tñ ad penitentiā voco. Nolo enī mortem pctōris: Ezech.xviij.g. p ¶Uocē ſerui ei⁹.i. mei qui ſum ſeruus eius: dicit chriſt⁹ ſm̄ q̄d homo. Specialit̄ illa vox chriſti audienda eſt a nobis q̄ dicit Luc.xxiij.e. Pat̄ ignoſce illis: non enī ſciūt q̄d faciūt. Hec vox oēs pctōres reuocat ad ſpem indulgentie. In hac voce metere debem⁹ ſpem ꝛ grām ꝛ veniam. Oſee.x.d. Metite in ore miſc̄die. Uel / o ¶Audiens vocē ſerui ei⁹.i. obediēs p̄ceptis ei⁹. Et eſt bona iūctura timoris ꝛ obediētie: q2 ſic dicit Ecc⁹.ij.d. Qui timent deū cuſtodiunt mādata illius. Timor cuſtodit: q2 ianitor fidelis eſt anime / cōminās mortē eternā latronib⁹ intrare volentib⁹ latrans ↄtra eos. Et eſt etiā adeo ſollicit⁹: q̄ etiā amicis oblatrat. Un̄ Job.ix.d. Uerebar oīa opa mea: ſciēs q̄ nō parceres delinquēti. Un̄ Greg⁹. Sepe em̄ ſordet in ↄſpectu interni iudicis: q̄d in intentiōe fulget opantis. Ideo dicit Ecc⁹.xviij. d. Homo ſapiēs in omibus metuit. Et Prouerb.xxviij.b. Btūs vir q̄ oīa metuit. Uel ſm̄ nr̄am litterā: Qui ſemp eſt pauidus. Eccī.xxv.b. Btūs hō cui donatū eſt h̄re timorem dei. Et in eodem. Timor dñi ſupat omia. Uel ſm̄ noſtrā litterā: Sup oīa ſe ſuppoſuit. q ¶Quis ambulauit i tenebris.i. q̄s vixit in tenebris pcti ꝛ ignorātie: r ¶Et nō eſt lumē ei.i. ſine lumīe veritat̄ extitit? Si q̄s talis ē: dū idem ↄuertat̄ ad timēdū deū: ꝛ audiēdū vocē ſerui ei⁹: ſicut p̄dictū eſt: s ¶Speret i noīe dñi.i. in miſc̄dia dñi ꝑ quā ipſe eſt noiabilis. Et eſt ↄgruus ordo vt timētes deū ſperēt in eū: vt ſic homo int̄ duas molas incedat: de quibus Deut.xxiij.b. Hoc ē q̄d dic̄ Ecc⁹.ij.b. Qui timet̄ deū ſperate i eū ꝛ oblectationē veniet vobis miſc̄dia. Uel alit̄. q ¶Quis ābu- Aliter
lauit i tenebris.i. q̄s ↄuerſat⁹ eſt humilit̄ ꝛ latent̄ / ꝛ ſe tenebroſum ꝛ ignorantē reputauit: ſicut dauid q̄ dicit: Neq̄ Pš.130.
ambulaui i magnis ꝛc̄. Sancti enī tenebroſi ſt̄. Un̄.ſ. codē. b. Induam celos tenebris. Exo.ij.d. Uir egyptius liberauit nos de manu paſtorum: inſuper ꝛ hauſit aquam nobiſcū potumq̄ dedit ouibus. Uir egyptius eſt prelatus tenebroſus: qui magis latere appetit q̄ fulgere. Talis liberat oues ꝛ adaquat. r ¶Et nō eſt lumē ei.i. fulgor ꝓſperitat̄ mūdane. Job.xxxj.c. Si vidi ſolē cū fulgeret: ꝛ lunā incedētem clare?
☩ Speret in noīe dñi.

h a Speret in noīe dñi: non in idolis: ſed in miſericordia dñi qua ipſe eſt noiabilis. b Et innitatur ſuper deum ſuũ. q. d. ſi hoc fecerit illuminabit. c Ecce omnes vos accendẽtes ignem ꝛc̃. Ultima pars: in qua plenius dicit de pena malorũ: de qua ſupra in parte tetigerat. Hec autem pena ē cõbuſtio: quã paſſi ſunt a chaldeis pmo: poſtea a romanis: tertio ĩ inferno dãnati. De triplici enim igne exponitur. Dicit ergo: Ecce omnes vos/ tam maiores q̃ minores: quia nullus eſt timens deum. d Accendentes ignem. q. d. O iudei/ ciuitates veſtre ſuccendent a chaldeis/ vel a romanis: et vos accenditis ignem per peccata veſtra: Uel ignem gehenne/ de quo. s. xxx. g. Preparata eſt ab heri tophet: a rege pparata ē ꝛ dilatata: nutrimenta eius ignis et ligna multa: flatus dñi ſicut torrens ſulphuris ſuccendens eam. Materia huius ignis ſũt/ ſicut dicit Glo. lignum/ fenũ/ ſtipula. j. Cor. iij. c. ſpine et tribuli. Unde in Prouerb. In multis lignis viget ignis: In noſtra littera habetur ſic: Prouerb. xxvj. c. Cum defecerint ligna extinguetur ignis: et ſuſurrone ſubtracto iurgia cõquieſcũt. Eccj. xxviij. b. Scdm ligna ſilue: ſic ignis exardeſcit. e Accincti flammis: id eſt circũdati ad litteram: quia multi in ipſis ciuitatibus combuſti ſunt a chaldeis ꝛ romanis. Unde ſubdit: f Ambulate in lumine ignis veſtri: id eſt ambulabitis ſiue tranſietis de loco ad locum per ciuitatem ardentẽ: vt ſic euadere poſſitis. g Et in flãmis quas ſuccendiſtis vobis. Hieronymus: nõ habet vobis/ nec vera exemplaria. Uobis: id eſt q̃ merito peccatorum veſtrorũ ſuccenſe ſunt. Uel/ f Ambulate: id eſt ambulabitis. Hoc dicit: quia cũ captiui ducti ſũt ĩ babylonem/ poterant ambulantes videre lumen ciuitatũ ſuarũ que comburebant. Exponitur autem ironice de igne inferni ſic: f Ambulate ĩ lumine ignis ꝛc̃. q. d. ignis ille nõ erit luminoſus ſed tenebroſus: Ardet enĩ ignis ille ꝛ non lucet: vt dicit Greg. ſuper Job. Nec ambulabitis ſed permanebitis in eo. Et vt melius credant quod dicit propheta/ ſubditur in perſona dñi: h De manu mea factum eſt hoc vobis: id eſt fiet vobis qui hoc meruiſtis. Et dicit: De manu mea. i. de potẽtia mea. Uel loquit more noſtro: et exprimit p hoc magna ira eius. Multũ enĩ iratus eſt rex quãdo vult aliquẽ ppria manu ſuſpendere. Et iterũ ne credant ſe euaſuros cito penã ꝛ captiuitatẽ/ ſubdit: k In doloribus/ vaſtatiõis vel captiuitatis vel inferni: l Dormietis. i. permanebitis: ibi ſemper iacentes in pena: qui ſemper dormiuiſtis hic in malicia.

Myſtice ✠ a Speret in noīe dñi. j. Machab. ij. g. Omnes qui ſperant in eũ non infirmant. b Et innitat ſup deũ ſuũ. Quidam innitunt diuitijs ꝛ corruunt. Prouerb. xj. d. Qui cõfidit in diuitijs ſuis corruet. i. ſimul cũ diuitijs ruet. Gregorius. Stare vllo modo nequeũt: quia ipſa quoq fugiũt qbus innitunt. Inniti ergo diuitijs eſt inniti vmbre ꝛ vento. Job. xxxj. c. Si putaui aurum robur meum: ꝛ obrizo dixi/ fiducia mea. Si letatus ſum ſuper diuitijs meis multis. Alij aũt confidunt in amicis ꝛ familiaribus ſuis. Hiere. xvij. a. Maledictus vir qui confidit in homine et ponit carnem brachiũ ſuum. s. xxxvj. b. Ecce confidis ſuper baculũ arũdineũ cõfractũ iſtũ ſup egyptũ: cui ſi innixus fuerit homo intrabit ĩ manũ eius et pforabit eã. Illi enĩ de qbus hoĩes magis confidunt: illi pforant manus eorum ſub ſpecie ſuſtẽtatiõis: quia vident amici et nõ amant niſi vt aliquid accipiant a manu pforata. Sen. Uel muſce/ lupi cadauera/ predam ſequit turba iſta nõ hominem. Item alij confidunt ꝛ innitunt viribus corporis. De quibus dicit Amos. v. f. Quõ ſi fugiat vir a facie leonis et occurrat ei vrſus: ꝛ ingrediat domũ ꝛ innitat manu ſua ſup parietẽ: ꝛ mordeat eũ coluber. Item alij confidunt et innitunt prudentie ſue. Prouerb. iij. a. Habe fiduciam in dño ex toto corde tuo: ꝛ ne innitaris prudentie tue. Primi ḡ confidunt et innitunt vmbre: ſecundi arũdini confracte: tertij parieti inclinato ꝛ macerie depulſe: quarti vento: id eſt ventoſe ſcientie: quia ſcientia inflat: ſicut ventus veſicam. j. Cor. viij. a. Sup talia ergo non eſt innitendũ ſed ſuper deum ſuũ. j. Pet. vlt. b. Omnẽ ſollicitudinẽ veſtram proijciẽtes in eum: quoniã ipſi cura ē de vobis. Ps. Iacta ſuper dñm curã tuã: ꝛ ipſe te enutriet. Cant. viij. b. Que eſt iſta que aſcẽdit de deſerto/ delitijs affluens innixa ſup dilectũ ſuũ vel meũ. Eccj. ij. b. Reſpicite filij nationes hoim: ꝛ ſcitote quia nullus ſperauit in dño ꝛ confuſus eſt: ꝛ pmanſit in mandatis eius ꝛ derelictus eſt. Sequitur de pena malorũ ſm vnam expoſitionem. c Ecce omnes vos accendentes ignẽ. Loquit de igne gehẽne generalit/ quãtũ ad oẽs incredulos: ꝛ ſpecialit de cõbuſtiõe facta a romanis quãtũ ad iudeos. Sz de h expoſitum eſt in prima lectura: Ideo modo aliter exponendũ eſt: ſm qḋ loquitur chriſtus pſecutoribus ſuis oſtendens eis culpam ſuã: ꝛ inuitãs eos ad penitentiã dicens: c Ecce omnes vos accendẽtes ignem accincti flammis. Ignẽ paſſionis accendunt ei: et flammis accincti ſunt: id eſt furore perſecutionis armati in eum: ſed de hoc igne lumen refulſit: quia ex paſſione ꝛ reſurrectione ſaluatoris totus mundus illuminatus eſt. Ad quam lucem etiam perſecutores ſuos miſericordit inuitans/ ſubdit: f Ambulate in lumine ignis veſtri: id eſt ponite greſſum actionis veſtre in luce fidei: que de paſſione mea cuius auctores fuiſtis/ per gloriam reſurrectionis vbiq reſplendet. g Et in flammis quas ſuccendiſtis/ ambulate: id eſt ardores tribulationũ quos mihi excitaſtis inimici: nunc pro nomine meo tolerate libenter amici: Sicut ſaulus mala que ſanctis intulerat: poſtmodum ipſe pertulit: ſicut ipſe dicit. j. Cor. xv. b. Non ſum dignus vocari apoſtolus: quia perſecutus ſum eccleſiã dei. Et poſtea ſubdit: Plus omnibus laboraui. h De manu mea: id eſt non ex merito vr̃o: ſed ex dono meo/ i Factum eſt hoc vobis. ſ. pati pro me: qḋ eſt magnũ donũ. Unde Phil. i. d. Uobis donatum eſt pro chriſto non ſolum vt in eum credatis: ſed vt etiam pro illo patiamini. k In doloribus dormietis: id eſt in paſſionibus pro noīe meo delectabimini ꝛ requiem eas eſtimabitis. Deut. xxxiij. c. Populos vocabunt ad montem: ibi ĩmolabunt victimas iuſticie. ſ. in monte poſiti: id eſt in eminentia vite. Secũdo per mortificationem carnis deo victimabunt: vel exponentes ſe pro eo ad martyriũ: et hoc faciunt libenter ꝛ letanter. Unde ſubditur ibi: Inũdationes maris quaſi lac ſugent: id eſt tribulationes delectabũt eos. Sancti enim ſub amaro cortice inueniunt dulcedinem nuclei: et in mari piſcium refectionem ſumunt: et in arenis theſaurum querũt. Unde ſubditur: Et theſauros arenarũ abſconditos. Non ſolũ enĩ delectabile eſt pati pro chriſto: ſed expediens: quia lucrum eſt. Tribulatio enĩ eſt locus in quo inuenitur theſaurus. Beati enim qui perſecutionem patiuntur propter iuſticiã: quoniã ipſorum eſt regnum celorum: Matth. v. a. De iſto theſauro dicitur Job. xxxviij. c. Nũquid ingreſſus es theſauros niuis: aut theſauros grãdinis aſpexiſti? Per niuem que candida eſt intelligitur innocentia vel iuſticia: per grandinem tribulatio ſanctorum et anguſtia: Que ſimul coniũguntur in ſanctis: quia patiunt innocẽtes propter iuſticiam: non propt culpam. j. Pet. iiij. d. Nemo veſtrum patiatur vt homicida aut fur ꝛc̃. Item. j. Pet. iij. c. Sed ꝛ ſi quid patimini propter iuſticiam beati eritis. Cant. v. c. Dilectus meus candidus/ ecce iuſticia vel innocentia/ que ſignificat per niuem: ꝛ rubicundus/ ecce grando. In hac niue ꝛ grãdine magnus eſt theſaurus. ſ. fructus vite eterne. Dicit ergo: In doloribus dormietis: id eſt requiẽ inuenietis. Uel/ dormietis: id eſt moriemini ſic martyres. Apoc. xiiij. c. Beati mortui qui in dño moriunt. Et btũs Bern. addit: Multo magis q̃ pro dño occidunt.

Audite me q̃ ſeqmini

a b [Spe]ret in noīe dñi: & innitatur
c ſuper deum ſuũ. Ecce oẽs
d e vos accendentes ignem ac-
f cincti flãmis. Ambulate in
g lumine ignis veſtri: & i flã-
mis quas ſuccẽdiſtis †vobis.
h i De manu mea factum eſt h
k l vob. In doloribus dormietis.

Quinta pars

diuerſi innitunt et confidũt

† Ps. 54.

† Al. nõ hz † vobis

Audite me q̄ ſeq̄mini ⁊c̄. ¶ Expoſi. Capi. LI.
Hoc capitulū diuidiť in ſex parteſ. In ꝑma parte cō
ſolať iudeos: et oſtēdit ſe poſſe liberare eos ꝑ exēplū
abꝛae et ſare: q̄s m̄ltiplicauit cū ſoli eſſēt. In ſecūda oñdit ſe
deſtructurū chaldeos ꝑ cyꝛ: ⁊ iō monet nō eē timendū cū in

A ꝑrimo ſint deſtruēdi
hoſtes eoꝝ: et ipſi iu-
dei i ſtatū felicitatſ ꝑ-
ſtine reſtituendi: ibi:
Prope eſt iuſtuſ
meꝰ. In tertia par-
te hoc idem quod ꝓ-
mittit dñs, petit ꝓphe-
ta: ibi: Cōſurge cō-
ſurge. In q̄rta pte ß
idē futuꝝ qd̄ petierat
ꝓpheta p̄dicit: ibi: Et

a Audite ¶ Capi. LI.
me qui ſeq̄mini qd̄
b iuſtum eſt: et queriť
c dñm. Attendite ad petram
d vnde exciſi eſtis ⁊ ad cauer-
nā laci de q̄ preciſi eſtſ. At-
e tendite ad abꝛaam patrē ve-
f ſtrum: et ad ſaram q̄ pepe-
g rit vos: Quia vnū vocaui
h
i
k eum: et bñdixi ei: et m̄ltipli-
l
m caui eū Cōſolabiť ḡ dñs ſi-
n on: et conſolabitur omnes
o ruinas eius. Et ponet de-
ſertum eius quaſi delitias:

nūc q̄ redēpti ſt. In q̄nta ß idē ſe factuꝝ dñſ ꝯfirmat: ibi:
Ego ego ipſe ꝯſolaboꝛ vos. In ſexta pte monet dñs
ipſū ꝓphetā, vt ad ſpē ꝑplm excitet, oñdēs eis eoꝝ miſeriā et
dei liberationē pꝛoximā: ibi: Poſui verba mea in oꝛe
tuo. Dicit ergo: a ¶ Audite ⁊c̄. Haimo. Superius iu-
deos incredulos ⁊ malos allocutꝰ eſt: nunc vero bonos allo-
quitur dicēs: Audite me qui ſeq̄mini qd̄ iuſtum eſt:
vel, iudicium: alia littera: qui iuſte viuitis quātū ad pꝛoxi-
mos. b ¶ Et queritis dñm: id eſt cultum dñi. q. d. tm̄ ad
vos bonos loquoꝛ. c ¶ Attendite: nō ſolū audite: ſed, at-
tendite ad petram vnde exciſi eſtis: id eſt ad abꝛaam
qui fuit firmus in cultu meo: a quo nati eſtis. q. d. attendite
quomodo liberaui abꝛaam miraculoſe de hur chaldeoꝝ: et
eum in terram alienam adduxi ⁊ multiplicaui: ita ⁊ vos libe-
rabo ⁊ multiplicabo. Qui enī potui vos m̄ltiplicare de vno
homie, cum nōdum eratis: multo magꝭ potero vos liberare
qui eſtis. d ¶ Et ad cauernam laci d̄ qua preciſi eſtſ:
id eſt attendite ad ſaram de qua eſtis exciſi: id eſt nati: quia
generatio fit per deciſionem. q. d. ex quo dedi ſare ſterili et
vetule potentiam generandi vos qui non eratis, potero libe-
rare vos qui eſtis. Et nota ꝙ ſ̄m hebꝛeos cauerna laci dici-
tur mulier: quia recipit ſemen. e ¶ Attendite ad abꝛaam
patrem veſtrum: expoſitio eſt pꝛecedentis. f ¶ Et ad
ſaram que peperit vos: attēdite ſcilicet. Et q̄d eſt atten-
dendum in eis, ſubdit: h ¶ Quia vnū vocaui eum: id ē
dum vnus erat: id eſt ſolus: i ¶ Vocaui eum, dicēſ Geñ.
xij. a. Egredere de ťra tua ⁊ de cognatiōe tua ⁊c̄. k ¶ Et be-
nedixi ei. Glo. in ſuis operibus: id eſt in laboꝛibus ſuis:
ſcilicet in fructu operum ⁊ laboꝛum. Et hoc eſt qd̄ ſubdit:
l ¶ Et multiplicaui eum, in ſubſtantia et filijs. Geñ. xv.
a. et. xxij. c. Multiplicabo ſemen tuum ſicut ſtellas celi ⁊c̄.
Hoc ergo dicit eis dñs: vt ⁊ ipſi ſperent ſe multiplicādos et
liberandos ſi penituerint. Unde cōcludit. m ¶ Conſola-
bitur ergo dñs ſion ⁊c̄. Et nota ꝙ ꝓmittit eis tria. Li-
berationem ipſoꝛum: reedificationē ciuitatum: abundantiam
omniū tempoꝛalium. Unde dicit: Conſolabiť ergo dñſ
ſion, filios ſuos ad eam reducendo. n ¶ Et conſolabitur
omnes ruinas eius: id eſt reſtaurabit omnia ruinoſa ciui-
tatum que pertinent ad ſion, que metropolis erat omniū. Et
iſta reſtauratio dicitur conſolatio: ſicut i gallico cōſolatio di-
citur cōfoꝛtatio. o ¶ Et ponet deſertum eius: id ē hie-
ruſalem, ſiue ſion. Et vocat deſertum hieruſalem, omnē ter-
ram pꝛomiſſionis: cuius ſion erat metropolis: et terra reda-
cta erat in ſolitudinē tempoꝛe captiuitatis: ſed modo dicit ꝙ
ponet deſertum eius quaſi delitias: quantū ad abū-
dantiam terre naſcentiū: vt ſūt pꝛata, gramina ⁊ huiuſmodi.
Et ſolitudinē eius

Myſtice Myſtice a ¶ Audite me qui ſeq̄mini qd̄ iuſtū eſt
et queritis dñm ⁊c̄. Loquitur ad apoſtolos ⁊ apoſtoli-
cos viros. Et dicit duo: ſequi ſcilicet ⁊ querere. Sequi enim
debemus deum pedibus affectionū: et querere manibꝰ ope-
rationū. Vel audire debemꝰ ꝑ obedientiā mandatoꝛū. Eccꝭ.
xxiiij. c. Qui audit me non confundeť. Sequi debemꝰ ꝑ im-
pletionem conſilioꝝ. Joh. viij. b. Qui ſequiť me non ambu-
lat in tenebꝛis: ſed habebit lumē vite. Querere debemꝰ ꝑ in-
telligentiā ſacroꝝ eloquioꝝ. Mat. vij. a. Qui querit inuenit.
c Attēdite ad petram vnde exciſi eſtis: et ad cauer-
nam laci de qua preciſi eſtis. Septuaginta. Attēdite i
robuſtam petraꝫ quā
excidiſtis: et in foue-
am laci quam fodiſtſ.
Utraq̄ littera conue-
nit chꝛiſto paſſo: qui
dicitur petra. j. Coꝛ.
x. a. Hanc petram ex-
cidimus: quia merito
peccatoꝛum noſtro-
rū abſciſus eſt de ter-
ra viuentium. j. liij. c.
Bern. Ue tibi o ama-
ritudo peccatoꝝ meoꝛum pꝛo qua tollenda tantam te opoꝛ-
tuit o bone ieſu pati amaritudinē. Ab hac petra etiam exciſi
ſumus: quia per eum in ipſo ſumus regenerati. Fouea ſiue
cauerna laci eſt vulnus lateris chꝛiſti. Specialiter ab hoc la-
cu exierunt duo flumina: vnda ⁊ ſanguis in ablutionem pec-
catoꝛis et menſtruate: ſicut dicitur Zach. xiij. a. In die illa
erit fons patens domui dauid et habitantibus hieruſalem in
ablutionem peccatoꝛis ⁊ menſtruate. Cantꝭ. ij. d. Ueni colū-
ba mea in foꝛaminibꝰ petre: in cauerna macerie. Has foſſas
fodimus: ſicut ipſe dicit per Pš. Foderunt manus meas et Pš. 21.
pedes meos ⁊c̄. Et Zach. xiij. c. His plagatus ſum i domo
eoꝛum qui diligebant me: id eſt diligere debebant. Joh. xix.
g. Uidebunt in quem tranſfixerunt. Dicit ergo: Attendi- Thema de paſ-
te ad petram ⁊c̄. id eſt ad chꝛiſtum paſſum, confoſſum: at- ſione dom.
tendite. ſ. ad imitandū. Nobilis enī homo dum attendit pꝛo-
genitoꝛes ſtrenuos, vitat ignauiam. Item attendite ad com-
patiendū. Thꝛeñ. j. d. O vos omēs qui tranſitis per viam:
attēdite ⁊c̄. Sed quid dicit Amos. vj. b. Bibentes vinum in
phialis: ⁊ optimo vnguento delibuti: ⁊ nihil patiebanť ſuper
contritione ioſeph. Item adinuicem rependēdū. Pꝛouerb.
xxiij. a. Cum ſederis vt cum ꝑncipe comedas diligēter attē-
de que poſita ſūt ante faciem tuā: ⁊ memento te ſimilia ꝑpa-
rare: Scdm̄ aliam litteram. Item attendite ad hanc petram
tanq̄ʒ ad refugium. Pš. Petra refugium hermacijs. ē. ij. c. Pš. 103.
Ingredere in petram: ⁊ abſcondere in foſſa humo a facie ti-
moꝛis dñi: ⁊ a gloꝛia maieſtatis eius. Vel aliter: Dicit dñs: Aliter
c ¶ Attendite ad petrā. i. cōſiderate duriciā coꝛdis infide-
liū, vnde ferro ꝑdicationis mee eſtis exciſi per gratiā meam:
vt viui lapides in edificationē eccleſie poneremini. d ¶ Et
ad cauernam laci de qua preciſi eſtis. i. fauces bara-
tri: de quibus eſtis miſericoꝛdiť liberati cogitate. Vel cauer-
na laci eſt eccleſia: de qua excidimur per lauacrum baptiſmi.
Item poteſt eſſe thema de beato bñdicto: qui dicitur petra: Thema de btō bñdicto
quia foꝛtis, durꝰ ⁊ quietus. Cauerna laci dicitur ꝓpter doctri-
nam: ex ipſo enī exiuit regula que alios inſtruit. Sequitur:
e ¶ Attendite ad abꝛaam patrem veſtrū: expoſitio ē
ꝑcedentſ. i. ad chꝛiſtū cuiꝰ filij eſtis ꝑ fidem. f ¶ Et ad ſarā
id eſt eccleſiā. g ¶ Que pepit vos. j. liiij. a. Multi filij de-
ſerte magis q̄ʒ eius que habet virū. h ¶ Quia vnū. i. dum
vnus. i. ſolus erat. i ¶ Vocaui eū, i paſſiōe: q̄n venit hoꝛa Joh. 13. a.
vt trāſiret de hoc mūdo ad patrē. Pš. Singulariť ſum ego Pš. 140.
donec tranſeam. j. lxiij. a. Toꝛcular calcaui ſolus. Vel vnus
dicitur. i. excellens omnes. Cantꝭ. v. c. Electus ex milibus.
k ¶ Et bñdixi ei. i. chꝛiſto maxime coꝛpoꝛiſ gloꝛificatione.
l ¶ Et multiplicaui eū, in fideliū vocatione. m ¶ Cōſo-
labiť ergo dñs ſion. Poſitis ꝟbis patris de filio ſuo in-
carnando ⁊ paſſuro: concludit ꝓpheta: Cōſolabiť ḡ dñs
ſion. i. eccleſiā dans ei pacem poſt afflictionē, poſt triſticiaꝫ
gaudiū: poſt ſterilitatē fecūditatē. j. lxj. a. Ut ꝯſolarer omēs
lugentes ſion: vt ponerē ꝯſolationē lugentibꝰ ſion ⁊c̄. n ¶ Et
conſolabiť oēs ruinas eiꝰ. i. ſupplebit oēs ruinas iudeo-
rum multitudine gentium. o ¶ Et ponet deſertū eius
q̄ſi delitias: ⁊ ſolitudinē eius q̄ſi hoꝛtū dñi: q: eccꝉia
que pꝛius deſerta

a Et ſolitudinẽ eiꝰ/ponet/q̃ſi hortũ dñi: q̃ntũ ad fructificationẽ arboꝝ. Et dic b Quaſi hortũ dñi. i. paradiſũ. Hortꝰ eni dñi dr̃ antonomaſice paradiſus. Unde alia lr̃a hʒ. Quaſi paradiſũ dñi. Et ẽ ſenſus q̃ in t̃ra illa erit oĩs abũdãtia ⁊ oĩs ſpecioſitas. c Gaudiũ ⁊ leticia iuenietꝰ in ea ⁊c̃. Tribus p̃miſ rñdẽt h̃ tria q̃ ſequũt. Gaudiũ/ p̃ ſua liberatiõe. d Grãrũ actio/ p̃ ruinarũ reſtauratione. e Et vox laudiſ/ p̃ oĩm bonorũ multiplicatiõe. Et iſtud gaudiũ fuit maxime tp̃e neemię ⁊ machabęoꝝ.

a et ſolitudinẽ eiꝰ q̃uaſi hortũ b c dñi. Gáudiũ ⁊ lęticia inuenięt in ea/ d grãrũ actio e et vox laudiſ. f Attendite g ad me pŏ h pulꝰ meꝰ: et i tribꝰ mea me audite: k Quia lex l a me exiet: m et iudicium meum n requieſcet in o lucẽ populoꝝ. p Prŏpe ẽ iuſtus meꝰ: q egreſſus ẽ r ſaluator meꝰ: s ⁊ brachia mea t pplos iudicabũt.

f Attẽdite/ q̃ diligent. g Ad me: q̃ tãta p̃mitto: ⁊ debetiſ q2 eſtis/ h Ppl̃s meꝰ: ⁊ tribꝰ mea me audite. Populũ ſuũ decẽ tribꝰ appellat: ⁊ tribũ ſuã p̃p̃liũ iuda: q. ſ. deũ colebat qñ iſrl̃ ſuiebat idolis. Uñ ſeptuagita. Ppl̃s meꝰ ⁊ reges ⁊c̃. i. tribꝰ regia. k Q2 lex a me exiet. i. deſtruetꝰ p̃ chaldęos/ ⁊ cõburetꝰ cũ tẽplo: ſ3 repabitꝰ p̃ eſdrã. Et h̃ erit a me: q̃ ſe eni non habuit eſdras q̃ bibliã repauit: ſed a ſp̃ũſctõ. Ul̃ lex. i. decretũ cyri q̃ decreuit iudęos licentiare: de reditu: ⁊ libertates multas eis donauit: vt habetꝰ. j. Eſdrę. i. m Et iudiciũ meũ/iuſtũ. q. ſ. iudicabo vos de hoſtibꝰ v̄ris: n Requieſcet. i. p̃manebit fixũ ⁊ q̃etũ. Et h̃/ o In lucẽ pploꝝ. i. in cognitionẽ oĩm: vt oĩbus ſit manifeſtum me iuſte iudicaſſe hoſtes veſtros. Uel/ m Judiciũ meũ. i. pęna quã ex iudicio recto iferã hoſtibꝰ v̄ris. n Requieſcet/ ſup̃ hoſtes v̄ros tanq̃ in loco p̃prio. Et h̃/ o In lucẽ pploꝝ. i. manifeſte. Ul̃/ m Judiciũ meũ/ q̃ puniui vos: n Requieſcet. i. ceſſabit a vobis. Et hoc o In lucẽ pploꝝ. i. manifeſte liberabo vos. Sic ſumitꝰ requieſcere/ Geñ. ij. a. Requeuit deꝰ ab oĩ ope ſuo. i. ceſſauit.

Secũda p̃s p Prope ẽ iuſtꝰ meꝰ. i. cyrus cito ↄſurget in regnũ: qui puniet chaldęos: qd̃ iuſtũ eſt. ſ. eos puniri. q Egreſſus ẽ. i. cito egredietꝰ. i. naſcetꝰ: vel egredietꝰ de terra ſua ad deſtruẽdos chaldęos. r Saluator meꝰ: q2 meos ſaluabit/ ⁊ a captiuitate liberabit. s Et brachia mea. i. cyrus ⁊ darꝰ p̃ quos opabor: t Pplos iudicabũt. i. puniẽt: maxime ſ3 chaldęos. De inſulę

Myſtice ⁂ quę prius deſerta erat a deo: ipſo inhabitãte erit delitioſa: et initij afferẽs flores ⁊ p̃fectiõis poma. Et nota q̃ h̃ tria dicũt i ſerie textꝰ: Ruinaꝝ reſtauratio q̃ntũ ad pęnitẽtes: q2 pęnitẽtia oĩa ablata reſtituit: Delitiarũ abũdãtia q̃ntũ ad p̃ficiẽtes: Gratiarũ actio ⁊ vox laudis: q̃ntũ ad p̃uenictes. Et nota

Multiplex deſertum q̃ m̃ltiplex ẽ deſertũ ſiue ſolitudo. Eſt eni deſertũ mũdi/ heremi/ clauſtri/ animi/ paradiſi. Mũdus eñ dr̃ deſertum a bono/ ſiue aĩa peccõris: q2 deſertꝰ ẽ a cultura fidei ⁊ timoris dñi: ſpinis peccõꝝ coop̃tus: nõ habẽs fęcũditatẽ nec imbrẽ ſp̃ũalis doctrinę vel grẽ. Ibi ſũt mõſtra ferarũ ⁊ aĩaliũ: Leo ſup̃bię: vrſus luxurię: pardus ↄ̃ſutię: lupus rapinę. Uertitꝰ ſicut magdalena: de q̃ eſt h̃ bonũ thema. Item deſertum heremi. Marci. j. a. Erat iohãnes i deſerto ⁊c̃. Itẽ deſertũ clauſtri: qd̃ ſignificatꝰ p̃ illud deſertũ: de q̃ Mat. iiij. a. Ductꝰ eſt ieſus in deſertũ. Item eſt deſertũ animi: De q̃ Oſee. ij. c. Ducam eã in ſolitudinẽ ⁊ ibi loquar ad cor eiꝰ. Bern. Solus es in quãtacũq̃ hoĩm ↄ̃uerſerĩ multitudine/ ſi alienę ↄ̃uerſationis nõ ſis curioſus explorator: aut temerariꝰ iudex. Item eſt deſertũ paradiſi: De q̃ Luc. xv. a. Quis ex vobis homo q̃ habet centũ oues: et ſi p̃diderit vnã ex illis: nõne dimittit nonagintanouẽ in deſerto ⁊ vadit ad illã quę p̃ierat donec inueniat illam? Eodẽ modo ſũt multiplices delitię: mũdi/ clauſtri

Multiplices delitie animi/ paradiſi. Mũdi. Uñ Prouer. xix. b. Nõ decẽt ſtultũ delitię. Clauſtri. Uñ Cant. viij. b. Quę ẽ iſta q̃ aſcẽdit d̃ deſerto delitijs affluẽs. Delitię iſtę ſunt paupertas ⁊ aſperitas et vilitas: et cętera i q̃bꝰ boni clauſtrales delectãtꝰ. Et bñ dicuntꝰ iſta delitię: q2 ſicͭ vinũ qd̃ p̃ũgitiuũ ẽ i ſe/ trãſfuſũ p̃ ſaccũ plenũ ſpẽbꝰ fit pigmẽtũ: ſic amaritudĩes q̃ p̃ ſaccũ humanitatis chriſti: q̃ chriſtꝰ fuit plenꝰ ſpẽbꝰ v̄tutũ: imo etiã ip̃e fuit ſpecies aromatica. Tales inquã amaritudies ſic colatę ⁊ tranſfuſę p̃

eũ: nobis eſſe debẽt pigmẽtũ. Similitꝰ cibꝰ groſſus a m̃re ſũptus ↄ̃uertitꝰ in lac puuloꝝ. Matꝰ nr̃a chriſtus eſt: qui nos in cruce cũ clamore valido parturiuit. J. xlij. c. Semp̃ ſilui/ patiens fui: vt parturiẽs loq̃r. Huiꝰ m̃ris nr̃ę fuerũt cibꝰ: paup̃tas/ aſp̃itas/ opp̃robriũ: vt dr̃ Threñ. iij. d. Saturabitꝰ opp̃robrijſ. Heb. 5. b. Cõuerti q̃ debent iſta i lac nobis paruulis. Deut. xxxiij. c. Inũdatiões mariſ q̃ſi lac ſugẽt: ⁊ theſauroſ abſcõditos arenarũ. Item delitię animi ſolitarij ſt ↄ̃ſciẽtia bona. Prouerb. xv. b. Secura mẽs q̃ſi iuge ↄ̃uiuiũ: ſecura. i. ſeorſũ a cura. ij. Cor. j. c. Gloria nr̃a hęc eſt/ teſtimoniũ conſciẽtię noſtrę. Iſtę delitię ſunt ex ſecũda dei p̃ſentia. Prouerb. viij. d. Delitię męę eſſe cum filijs hoĩm. Uel ex ↄ̃ſideratiõe ſup̃noꝝ: ex nitore ↄ̃ſciẽtię: ex guſtu iocunditatiſ: ex certitudine poſſeſſiõis. De his dr̃ Cãt. vij. c. Q̃ pulchra es ⁊ decora chariſſima mea in delitijs. De delitijs paradiſi dicitꝰ Ezech. xxviij. c. Tu ſignaculũ ſimilitudinis plenꝰ ſapĩa: ⁊ p̃fectus decore in delitijs paradiſi dei fuiſti. Sequitꝰ. a Et ſolitudinẽ eiꝰ q̃ſi hortũ dñi. Eccleſia dr̃ modo eſſe hortꝰ in qua ſunt cantꝰ auiũ. i. ſonus p̃dicantiũ: multitudo arboꝝ fructiferarũ: quia quot ſũt ⁊ fuerũt bene opantes: tot fuerũt fructiferę arbores. Item ſunt in ea fontes gratię ⁊ ſcp̃turę. Anima etiã ſolitaria dicitꝰ hortꝰ dñi: vel paradiſus/ ſ̃m aliã litterã. Hiere. xxxj. b. Erit aĩa eorum q̃ſi hortus irriguus. Cantiſ. iiij. c. Hortus ↄ̃cluſus ⁊c̃. Nota ea quę ſũt in horto p̃ duos verſus. Herba/ latex/ arbor/ flos/ delectatio/ fructꝰ: Umbra/ ſimꝰ/ volucres/ reptile/ clauſtra/ labor: delitioſus. ſ. Poſito horto/ ſequitꝰ cantꝰ auiũ. Uñ dicit: c Gaudiũ ⁊ lęticia inuenietꝰ in ea: grãrum actio ⁊ vox laudis. In ſion eñ: quę compatur paradiſo dei: tm̃ debet eſſe gaudiũ ⁊ confeſſio ⁊ lęticia ⁊ vox laudis: vt qd̃ in cęlo facturi ſunt cum angelis: in terra iugitꝰ meditentꝰ. f Attendite ad me. Hic loquitꝰ chriſtꝰ. h Populus meꝰ/ cõuerſi de gentibꝰ. i Et tribus mea. i. conuerſi de iudęis/ me audite: k Quia lex/ euãgelij: vl̃ p̃ceptũ charitatiſ: l A me exiet. Matth. v. a. Aperiens os ſuũ dixit: Beati paup̃es ⁊c̃. Prouerb. iij. ſ̃m aliam lr̃am. Ab ore eius p̃ficiſcitꝰ iuſticia: legẽ aũt ⁊ miſcdiam in lingua portat. Itẽ Prouerb. xiij. c. Lex ſapiẽtis fons vitę: vt declinet a ruina mortiſ. m Et iudiciũ meũ. i. decretũ quo decreui: vt iudęis credere nolentibꝰ/ gentes ad fidẽ vocentꝰ. n Requieſcet in luce pploꝝ. i. in illumiatiõe gentiũ. Joh. ix. g. In iudiciũ veni in mũdũ: vt q̃ non vident videant: ⁊ q̃ vidẽt cęci fiant. ſ̃ xlix. b. Dedi te in lucẽ gentiũ. Uel/ k Lex a me exiet: id eſt legalia a me recedẽt ⁊ a meis. Michęę. vij. c. In die illa longe fiet lex. Sequitꝰ: p Prope ẽ iuſtꝰ meꝰ. Glo. Sup̃ dicta filiꝰ: hęc autem quę ſequuntꝰ pater dicit de filio. Prope eſt iuſtus meꝰ. i. cito veniet filius meus: q̃ dicitꝰ iuſtus i ſe: quia peccatũ non fecit: ⁊ iuſtificãs alios et pro meritis iuſte remunerãs. Uel p̃pe eſt: quia inter vos cõuerſatꝰ ⁊ neſcitiſ. Joh. j. d. Medius veſtrũ ſtetit quem vos neſcitis. Baruch iij. d. In terris viſus eſt ⁊ cum hoĩbus conuerſatꝰ eſt. Uel/ Prope eſt: id eſt p̃pinquus noſter eſt: quia frater noſter ẽ. Luc. x. f. Appropinquit ſamaritanus vulnerato. Uel/ Prope eſt: id eſt paratus ad iuuandũ. Phil. iiij. a. Dñs p̃pe eſt nihil ſolliciti ſitiſ. Ul̃/ Prope ẽ iuſtꝰ meꝰ. i. parꝰ ad itroeundũ tecũ: ⁊ iuſtificãdũ te. ſ̃. l. c. Iuxtꝰ ẽ q̃ iuſtificat me. Apoc. iij. d. Ego ſto ad oſtiũ ⁊ pulſo. q Egreſſus ẽ ſaluator meꝰ. Michęę. v. a. Egreſſus ẽ ab initio a diebꝰ ęternitatis. Joh. xvj. f. A p̃re exiui ⁊ veni i mũdũ. Ul̃/ Egreſſꝰ/ ab vtero v̄ginali: ſicͭ ſpõſus d̃ thalamo ſuo. s Et brachia mea pplos iudicabũt. i. ap̃li iudicãtes duodeci tribꝰ iſrl̃: vt dr̃ ⁂ Matth. xix. d. De inſulę

Uel aliter ſ̃m Haimonẽ exponitꝰ de ſcd̃o aduẽtu. p Pro/ Aliter pe ẽ iuſtꝰ meꝰ. i. chriſtꝰ iuſte punituꝝ malos. r Saluator/ q̃ntũ ad bonoſ. s Et brachia. i. ap̃li: vt pꝰ: pplos iudicabũt. De inſulę

ꝟ chaldeos. a Me inſule expectabūt.i. iudei diſperſi ꝑ
inſulas expectabūt liberationē ꝓmiſſam. c Et brachiū
meū.i. potētiā meā qua liberē eos. d Suſtinebūt.i. pa/
tienter expectabūt. Uel/brachium meum.i. dominiū cy/
ri. e Leuate i celū oculos v͛os. Celū vocat chaldeo/
rū regnū: in q̄ erat rex
ſicut ſol: ⁊ regina ſicut
luna: ⁊ ꝓncipes ſicͭ ſtel
le: ſicut.ſ. xiij.b. Ob/
ſcurabiṫ ſol i ortu ſuo:
et luna non ſplēdebit
⁊c̄. Ibi dicͭ Glo. Sol
rex: luna regina. Ce/
lū pōt ꝗ dici regnum
quātū ad digniora lo/
ca: terra autē vocatur
idē regnū quātum ad
inferiores partes reg/
ni. Uel celū dͬ ꝓpͤ al/
titudinē: terra ꝓpͤ ſoli
ditatē.

a dicabūt. Me inſule expec/
b tabūt: et brachiū meū ſuſti/
c nebūt. Leuate i celū oculos
f v͛os: et videte ſub terra de/
h orſū: quia celi ſicͭ fum⁹ lique
i ſcēt: et terra ſicͭ veſtimētū at/
k tereṫ: et habitatores ei⁹ ſicut
m hec interibūt. Sal⁹ aūt mea
n i ſempiternū erit: et iuſticia
p mea nō deficiet. Audite me

Dicͭ ergo: Leuate i celū oculos v͛os.i. videte et
ↄſiderate regni chaldeoꝝ magnitudinē f Et videte ſub
terra deorſū.i. ipſum regnū vndiq̄ʒ attēdatis: etiā quātum
ad īferiora loca ipſi⁹. Et q̄re attēdēdū ſit/ ſubdit: h Quia
celi ſicͭ fum⁹ liqueſcēt.i. regna chaldeoꝝ defluēt ⁊ ānihi/
labunṫ: ⁊ decidēt a ſuo nobili ſtatu. i Et terra ſicut veſti
mentū attereṫ.q.d. non ſolū maiora loca regnoꝝ decident
ſed etiā minora. k Et habitatores ei⁹.i. terre. l Sicut
hec interibūt: q꞉ nō ſolū ptās regnoꝝ deiecta ē quātū ad
reges chaldeoꝝ: ſed etiā quātū ad ipſos ꝓpl͞os: q꞉ ad litterā
multi interfecti ſunt a medis ⁊ pſis. Uel melius poteſt legi.
e Leuate i celū ⁊c̄.q.d. dn̄s iudeis: ne diffidat꞉ qn̄ poſſim
vos liberare et hoſtes opꝑimere: q꞉ ego tā potens ſū ꝙ etiā
celos liq̄faciā: ⁊ t͞rā atterā: et ħ ad l͞raꝫ erit i fine mūdi. Dicͭ ḡ/
Leuate i celū ocl͞os v͛os/ vt itelligat꞉ me ſuꝑ oīa cūcta
regentē. f Et videte.i. ↄſiderate: g Sub t͞ra deorſū/
vt itelligat꞉ me infra oīa cūcta ſuſtinētē. h Quia celi ⁊c̄.
q.d. ideo cōſiderate in creaturis meā potentiā: q꞉ ex ſe habēt
defectum. Unde ſubdit: Quia celi/ aerij: ſicͭ fum⁹ lique/
ſcēt.i. trāſibūt ſm̄ figurā tm̄/ nō ſm̄ eſſētiā. Preterit eni figu
ra hui⁹ mūdi.i. Cor꞉. vij.c. Et nota ꝙ dicͭ: ſicͭ fum⁹: vn̄ ſatꝭ
apparet q̄lis ſit natura celoꝝ: videlicʒ ſicͭ natura nubiū: leuiſ
nō ſolida aut dura. Un̄.ſ. xl.c. Qui extēdit velut nihili celos
.i. ſubtiliſſimos ⁊ tenuiſſimos velut fumū. i Et terra ſicut
veſtimētū attereṫ: q꞉ ſicut dicit dn̄s Mat. xxiiij.c. Celū
Pſ̄.101. et terra trāſibūt: ſm̄ figurā.ſ. Un̄ Pſ̄. Ipſi ꝑibūt tu autem
ꝑmanes ⁊c̄.ſ. xxiiij.d. Cōfractiōe ↄfringeṫ t͞ra ⁊c̄.ij. Pet.iij.
c. Celi magno impetu trāſiēt: elemēta ꝟo nimio calore ſoluē/
tur. Apoc.xx.c. A cui⁹ ↄſpectu fugit terra: et celū ⁊ loc⁹ non
eſt inuent⁹ ab eis. Aggei.ij.b. Ego mouebo celū ⁊ terrā/ ma/
re ⁊ aridā. Iob.xiiij.c. Hō cū dormierit non reſurget/ donec
atteraṫ celum ⁊c̄. Iohel.iij. habeṫ de hac materia. k Et
habitatores ei⁹.i. terre: q.ſ. viui inuenienṫ. l Sicͭ hec
interibūt.i. ſicut celū ⁊ terra.ſ. interibūt ſm̄ figurā ⁊ vetu/
ſtatē. Et ex ħ habem⁹ vt dicit Hiero⁹: ꝙ cetera non in nihilū
redigenṫ ſed i meli⁹ cōmutabunṫ. Et ħ ē qđ dicit: Sicͭ hec
interibūt.i. ſicut celū ⁊ terra atterenṫ vt in meli⁹ cōmutenṫ:
ſic ⁊ hoies interibūt: nō i ꝑditionē ſui/ ſed in abolitionē vetu/
Matth.13.f. ſtatis: et i nouitatē future glorie: qn̄ fulgebunt iuſti ſicut ſol.
Scđm ħ exponiṫ tm̄ de bonis. m Sal⁹ aūt mea in ſēpi/
ternū erit: q̄ntū ad dānatos: Hec ē ꝟa expoſitio etiā l͞ralis.
Uel/ m Sal⁹ mea/ q̄ntū ad iudeoꝝ liberationē. n In ſē
piternū erit: niſi ꝑ eos impediaṫ. o Et iuſticia mea
nō deficiet/ quantū ad chaldeoꝝ deſtructionē.q.d. dn̄s: ſicͭ
celū ⁊ terrā potero in extremis tempib⁹ atterere ⁊ renouare:
ita vos attritos poſſū liberare. Uel aliṫ: Sicut poſſū celum ⁊
terrā atterere: ita hoſtes v͛os. Non timeatis ḡ eos: Un̄ ſub/
dit: p Audite me.i. attendite qđ ꝓmitto.ſ. v͛am libe/
rationē: ⁊ hoſtiū deiectionē. q Qui ſcit꞉ iuſtū/ neutraliṫ
.i. q̄ cognoſcitis legem meam: que iuſte punit malefactores.
r Populus me⁹/ lex mea i corde eoꝝ. Expoſitio eſt

eius ꝙ dicit: Qui ſcit꞉ iuſtū. Et ꝑponiṫ hec dictio ꝓpl͞s: vt
locū habeat ſeq̄ns relatio: Sicͭ in Pſ̄. Dn̄s i celo ſedes ei⁹. Pſ̄.10.
s Nolite timere/ vos.ſ. q̄ ſcitis legē: q̄ſi ſciētib⁹ legem lo
quor ⁊ amātib⁹ q̄ habēt eā i corde ꝑ amorē. Talib⁹ dͬ: Noli/
te timere opprobriū hoim/ chaldeoꝝ.ſ. q̄ iſultāt vob ſuꝑ

q q̄ui ſcit꞉ iuſtū: pōpul⁹ meus
s lex mea i corde eoꝝ. Nolite
timere opprobriū hoim: et
t blāſphemā eoꝝ nē metuat꞉.
x Sicͭ ēni veſtimētū: ſic cōme
z det eos vermis: et ſicut la/
nā/ ſic deuorabit eos tinea.
a Salus autem mea in ſempi
b ternum erit: et iuſticia mea i
c generationes generationū.

captiuitate ⁊ vaſtitate
v͛a. t Et blaſphe/
miā eorū q꞉ ipꝛope/
rāt vob deū v͛m: ⁊ di
cūt: ꝙ nō pōt liberare
vos. v Ne metuat꞉: Al. ⁊ blaſphe
q꞉ cito trāſibūt talia. mias
Un̄ ſbdit: x Sicͭ eni
veſtimētū/ comedit
tinea: y Sic come/
det eos vermis: ⁊
ſic lanā/ ſic come/
det eoſ tinea. Senſ⁹
ē.i. ſi ſe habēt cām cor/
ruptiōis ſue velocis/

ſicͭ veſtimētū ⁊ lana. a Sal⁹ aūt mea i ſēpit͞nū erit.i. ſal
uabo vos ſꝑ: niſi ꝑ vos ipediaṫ. b Et iuſticia mea.i. vidi
cta. c In generatiōes/ ſeq̄ces. d Generationū/ q̄ntū
ꝟ ad hoſtes v͛os.

Mat.xix.d. a Me inſule expectabūt.i. filiū meū Myſtice
quē iſulis miſſurus ſū. Gen̄.xlix.b. Ipſe erit expectatio gen/
tiū. Sed q̄re dicit/ me: R̄nſio. Quia paṫ venit in filio. De⁹
eni erat in chriſto mūdū reconciliās ſibi: vt dr̄.ij. Cor꞉.v.d.
ſ.xlij.a. Legē ei⁹ inſule expectabūt. Et dicūṫ inſule gentes:
vel eccleſie: vel anime ſancte. c Et brachiū meū.i. ꝟbū
meū ꝑ qđ oīa feci d Suſtinebūt.i. patiēṫ expectabūt. No
ta ꝙ ꝟbū dei pꝛiſ dͬ brachiū ei⁹: q꞉ ꝟbo opaṫ: Dixit enim: et Pſ̄.148.
facta ſūt. Similiṫ ſi tāta ptāte ꝑualeret hō/ vt ſine vllo motu
corꝑis fieret qđ diceret: brachiū ei⁹ ꝟbū ei⁹ eſſet.
a Me inſule.i. ſancti q̄ firmi ſtant inṫ flu/ Aliter
ctus mar꞉. b Expectabūt/ vt remunerenṫ. c Et bra
chiū meū ſuſtinebūt.i. filiū meū ꝑ quē puniā malos cum
quodam pondere timoris expectabūt. Pſ̄. In brachio ꝟtu/ Pſ̄.88.
tis tue diſꝑſiſti inimicos tuos.ſ. lij.c. Parauit dn̄s brachiū
ſuū i ↄſpectu oīm gētiū. Huic aūt ſnīe mag꞉ ↄuenit qđ ſeqṫ:
e Leuate i celū oculos v͛os ⁊c̄. Et exponiṫ ħ ad l͞raꝫ
a ſctis de die iudicij: ſicͭ.ſ. expoſitū ē. Moraliṫ: e Leua/ Moraliter
te in celū oculos v͛os ⁊c̄. per contēplationē diuinorū.
f Et videte ſub terra deorſū/ ꝑ ↄſiderationē v͛oꝝ defe/
ctuū. Hec duo generāt i vobis amorē ⁊ timorē. Ezech.i.d.
Animalia ibāt ⁊ reuertebanṫ. Uel aliṫ: e Leuate ⁊c̄. idē
ↄſiderate vitā clericoꝝ/ q̄ dicunṫ celi: ⁊ vitā laicoꝝ/ q̄ dicunṫ
t͞ra: Et videbit꞉/ h Quia celi ſicͭ fum⁹ liqueſcent: et
terra ſicͭ veſtimētū attereṫ: ⁊ habitatores ei⁹ ſic hec
interibūt. Celi.i. plati/ religioſi/ ⁊ clerici general.ṫ: reſoluūṫ
delitijs: defluēt in terreniſ: vbi etiā effundūt intima ſua: ſicut
diciṫ de auaro: Eccĩ.x.b. et exinaniūt in ſuperbia ſicͭ fumus.
Sed celis liqueſcētib⁹ terra attériṫ: q꞉ vbi nō eſt gubernator
ꝓpl͞s corruit: Prouerb.xi.b. Et vbi nō eſt paſtor lup⁹ rapit/
⁊ diſꝑgit oues: Ioh.x.c. m Sal⁹ aūt mea i ſempit͞nū
erit: q̄ ad ſaluatos i celo o Et iuſticia mea nō defici/
et/ in inferno q̄ ad dānatos.q.d. dn̄s: oīa trāſibūt mūdana: ſ
opa tm̄.i. ſtipēdia operū ſequunṫ eos: ⁊ cum eis ꝑmanebūt.
p Audite me ⁊c̄. Nolite. Oſtēſa rerū oīm mutabilita/ Myſtice
te: q꞉ omia deficiēt: ⁊ maloꝝ ⁊ iuſtoꝝ iuſta retributiōe: monet
dn̄s ſuos nō timere minas et blaſphemias pctōꝝ. Et iō dicͭ:
s Nolite timere.q.d. cū oīa deficiāṫ ⁊ cito euaneſcāt: No
lite timere eoſ q̄ occidūt corp⁹: Mat.x.c. t Et blaſphe/
mias eoꝝ ne metuat꞉. Septuagita. Cōtēptu eoꝝ ne vin
cami.i. Machab.ij.g. A ꝟbis viri pctōr꞉ ne timuerit꞉: q꞉ glia
ei⁹ ſterc⁹ ⁊ ꝟmis ē. x Sicͭ eni ⁊c̄. Iō nō metuatis q꞉ cito
trāſibūt. Sicͭ eni veſtimētū: ſic comedet eos ꝟ mis/
ↄſcie q̄ nō morieṫ: vt dͬ.i. vlṫ.g.ſ.l.d. Quaſi veſtimētū ↄte/
rēṫ: tinea comedet eos. Un̄ ſbdit: z Et ſic lanā ſic come
det eoſ tinea.i. culpa q̄ mentē coinq̄nat ⁊ corrupit vt tinea.
Iob.xxvij.c. Edificauit ſicͭ tinea domū ſuā. a Sal⁹ aūt ⁊c̄.
ꝟ vt.ſ. Bis poniṫ hec clauſula

Tertia pars ad hoſtes vios. a Côſurge ꝯſurge ꝛc. Iſidorus. Hic orat ꝓpheta vt virt⁹ ꝛ potētia dñi i aduerſarios ꝯſurgat: ꝛ īduat fortitudinē vt loricā: et fortiꝯ agat vt olim in egypto. a Côſurge/ad liberādū nos: q̄ q̄ſi iacēs videriſ nos neglexiſſe. Itē b Côſurge/ad puniēdū hoſtes. c Induere fortitudinē brachiū dñi. i. o dñe fortiꝯ opare cōtra hoſtes. Per brachiū em̄ dñi intelligiꝯ opatio dei: q̄ induitur fortitudīe/cū dñs fortiꝯ agit ꝯ fortes. Uel/ d Brachiū dñi. i. o rex medoꝝ cyre: p quē dñs opabiꝯ. c Induere fortitudinē. i. collige tuū exercitū fortē circa te ſic veſtem vt venias ꝯ babylonios. e Côſurge/o dñe. f Sicut i dieb⁹ antiq̄s/feciſti ab egyptijs nos liberādo. Et ſicut g In generatiōib⁹ ſeculoꝝ/q̄ trāſacta ſūt. i. ſicut generatiōes patrū nr̄oꝝ q̄ ſucceſſiue fuerūt i ſeculis. i. i tpib⁹ trāſactis iuuiſti ſb ioſue/ſb gedeōe/ſb dauid: ita ꝛ nos iuues. h Nūq̄d nō tu pcuſſiſti ſupbū. i. pharaonē in egypto plagiſ atriuiſti: Et h̄ ē qd̄ ſubdit: i Uulneraſti draconē. Pharao vocaꝯ draco: q2 ſicut draco in aq̄s habitat: ita pharao in egypto q̄ abūdat aq̄s. Ezech. xxix. a. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne q̄ cubas in medio fluminū tuoꝝ ꝛc. k Nūq̄d non tu ſiccaſti mare/rubꝝ: Exo. xiiij. c. Et ſiccaſti: l Aquam abyſſi vehemētis/maris rubri vel iordanis. q. d. immo tu ſiccaſti. m Qui poſuiſti ꝓfundum maris viam. Ad lrām fundū maris ſiccaſti: vt eſſet filijs iſrael via. Abacuk. iij. d. Uiam feciſti i mari equis tuis ꝛc. n Ut tranſirent/filij iſrael. o Liberati/ab egyptijs: p Et nunc qui ꝛc. q. d. qui predicta feciſti: hec quoq̄ que ſequuntur facturus es. Et nunc qui redempti ſunt a domino: id eſt quos dominus redemit a captiuitate babylonica. r Reuertentur/a captiuitate. s Et venient in ſion laudantes/dñm de beneficijs.

Quarta pars

Iſa. 52. a.

a Côſurge ꝯſurge/īdūere fortitudinē brāchiū dñi. Côſūr
b ge ſicút i dieb⁹ antiq̄s: i gē-
c neratiōib⁹ ſeculoꝝ. Nūq̄d nō
d tū pcuſſiſti ſupbū: vulnera-
e ſti draconē: Nūq̄d non tu
f ſiccaſti mare/āquam abyſſi
g vehemētiſ: Qui poſuiſti ꝓ-
h fundū maris viā: vt trānſ-
i irent liberāti. Et nūnc q̄ re-
k dēmpti ſunt a dño rēuerten-
l tur ꝛ vēniēt i ſion lāudātes:
m
n
o
p
q
r
s

Et leticia ſempitna

Myſtice vt. s. Bis poniꝯ hec clauſula: q2 dñs ſalutē ſempitnā bis dat electis. In primo aduētu p ꝓmiſſionē: in ſcdo p ſolutionem. Similiꝯ malis dānationē bis dat. In pmo aduētu p cōminationē: in ſecūdo p oſtēſionē: et ita cōmendaꝯ vterq̄ aduent⁹. Sequiꝯ: a Côſurge ꝯſurge. Petit ꝓpheta filij incarnationē. Dic: a Côſurge/de ſolio glīe patn̄e in incarnatiōe. b Côſurge/de ſepulchro in reſurrectione. c Induere fortitudinē brachiū dñi. i. o fili dei induere erūnas: quia qd̄ infirmū ē dei forti⁹ eſt hoib⁹: vt dr̄. j. Cor. j. d. e Côſurge/genus humanū redimēdo. f Sic in dieb⁹ antiquis/ꝑfiguratū eſt. ſ. in moyſe/ioſue: ꝛ alijs. Moraliter. d Brachiū dñi/debet eſſe ꝑlat⁹ p bonā opationē: nō tm̄ os p p̄dicationē. Uñ. Cant. viij. b. Pone me vt ſignaculum ſup cor tuū: vt ſignaculū ſup brachiū tuū. Sed ne ſit brachiū ſtupidū: iō hortaꝯ ꝓpheta ꝛ dicit: a Côſurge. i. ventre et pectore. Cōtra qd̄ dr̄ ſerpenti/Gen̄. iij. c. Pectore ꝛ ventre repes. Et dicit iterū: b Côſurge/ꝓpt maiorē excitationē. Uel p̄dicator debet ſurgere ad opa ꝯtēplatiue ꝛ actiue. Uel dic bis/Côſurge: q2 hō cecidit p pctm̄ originale ꝛ actuale. c Induere fortitudinē. i. inſepabiliꝯ ꝛ apparenꝯ tibi eaz ꝯiūge. Nō eni ſufficit hēre fortitudinē int⁹: ſed oportet extra videri/vt indumētū: ꝛ oīa mēbra fortitudine muniri. Uerbi grā. Ut fortitudo ſit i manib⁹ ad opandū: in humeriſ ad ſuſtinendū: i pedib⁹. i. i affectiōib⁹/ne ſubintroeat affectio aliena: et ita i alijs mēbris. Sed q̄dā induūt linguā tm̄ ꝛ caudā: q. ſ. fortia agēda p̄dicāt alijs: et in extremitate vite ſe fortiꝯ acturos ꝓmittūt. Cauda enim eſt extremitas vite. Apoc. ix. d. Ptās equoꝝ in ore ꝛ i caudis eoꝝ. Sed de muliere forti dicitur Prouerb. vlt. d. Fortitudo ꝛ decor indumētū ei⁹. Fortitudo exteri⁹ i ope: decor int⁹ in mēte. e Côſurge ſic in dieb⁹ antiq̄s: Conſurrexerūt brachia dñi. ſ. apli. q. d. imitare aplos q̄ es aplicus vir. Iob. xxix. a. Quis mihi tribuat vt ſim iuxta dies ꝑſtinos: ſm̄ dies q̄b⁹ de⁹ cuſtodiebat me: q̄ ſplendebat lucerna ei⁹ ſup caput meū: ꝛ ad lumen ei⁹ ambulabā in tenebris: ſicut fui in dieb⁹ adoleſcētie mee. Uel/ e Côſurge/p pniaz: vt ſis/ f Sic in dieb⁹ antiq̄s a generatiōib⁹ ſeculoꝝ: quando fuiſti in innocētia. Sequiꝯ: b Nūq̄d nō tu pcuſſiſti ſupbū. i. diabolū qui ſupbie dominatū appetijt: Iſa. xiiij. d. Aſcendā in celū ꝛc. Et q̄ ſupbiā hoī ſuaſit. Gen̄. iij. c. Eritis ſic dij. Iob. xxvj. d. Prudētia ei⁹ pcuſſit ſupbū. i Uulneraſti draconē: id ē diabolū: q̄ in aq̄s. i. luxurioſis cubat ꝛ quieſcit. Iob. xl. c. Sub vmbra dormit i ſecreto calami i lociſ humētib⁹. Ezech. xxix. a. Draco magne q̄ cubas i medio fluminū. Draco iſte vulnerat⁹ eſt nō extinct⁹ oīno i paſſiōe. Ps. Tu humiliaſti ſicut vulneratū ſupbū. Ibi Glo. Aug. Uulneraꝯ diabolus vulnerato chriſto: vulneraꝯ aūt non penetrata carne quā nō habebat/ſed percuſſo corde vbi ſuperbiebat. k Nūq̄d nō tu ſiccaſti mare. i. viciſti pſecutiōes tyrānoꝝ in martyrib⁹: Mat. xiiij. c. Quarta vigilia noctis venit ad eos ieſus ambulās ſupra mare. l Aquā abyſſi vehemētiſ. i. delectatiōes carnis i ꝯfeſſorib⁹. Iob. xxviij. b. Abyſſus dicit/nō eſt i me: mare loquiꝯ/nō eſt mecū. Uel mare eſt poteſtas ſeculi: aqua abyſſi ꝓfunditas ſapie mūdi. Chriſtus aūt hāc ꝛ illā deſtruxit ꝛ ꝯfudit: q2 ſtulta mundi elegit de⁹ vt cōfundat ſapiētes: et infirma mūdi elegit vt ꝯfūdat fortia: vt diciꝯ. j. Cor. j. d. m Qui poſuiſti ꝓfūdū mariſ viā vt trāſirēt liberati. Act. xiiij. d. Per mltas tribulatiōes ꝛc. Multi tranſeūt mare hui⁹ ſeculi ſicco pede/vt innocētes: ſed h̄ ē miraculoſū ſic de filijs iſrael. Abacuk. iij. d. Uiā feciſti i mari eq̄s tuis: in luto aq̄rū multarū. i. ſup lutū. Hi ſunt q̄ ſicciſ pedib⁹ affectionū cōprimūt lutū terrenarū diuitiarum. Alij trāſeūt i naui: vt penitētes/clauſtrales. Mat. ix. a. Aſcēdens ieſus i nauiculam tranſfretauit/ꝛ venit ꝛc. Sap. xiiij. a. Exiguo ligno credūt hoīes aīas ſuas: ꝛ trāſcūtes mare p ratē liberati ſūt. Sȝ nota ꝙ nauicula duciꝯ i aqua quadruplici adminiculo: Uento/remigio/curſu aq̄/et tractorib⁹ ipſi⁹ nauicule. Uent⁹ ē grā ſpūſſcti. Unde Ps. Spūs tu⁹ bon⁹ ꝛc. Remigiū eſt coopatio liberi arbitrij: vt hō in pnia poſitus: manib⁹ ꝓprijs. i. opationib⁹ ad patriā ſe impellat. Prouerb. xxx. d. Stellio manib⁹ nitiꝯ ꝛ moraꝯ in edib⁹ regū. Curſus aq̄ ē labilitas mūdi: q̄ dū labiꝯ/ſuo lapſu monet vt fugiaꝯ. Qui eni labēti innitiꝯ: cū labēte labiꝯ neceſſe eſt: vt dr̄ Iob. xxiiij. d. Eleuati ſūt ad modicū ꝛ nō ſubſiſtēt: ꝛ humiliabunꝯ ſicut oīa et auferenꝯ. Ibi Greg⁹. Stare eni vllo modo nequeunt: q2 ipſa q̄ȝ fugiūt q̄bus innitunꝯ. Quartū ē tractio nauis. Tractores aūt ſūt ſcti precedētes: q̄ nos exēplis trahūt: orōnib⁹ iuuāt: ꝛ admonitiōib⁹ inuitāt. Iaco. vlt. b. Exēplū accipite fratres exit⁹ mali ꝛ longanimitat⁹/laboris ꝛ patiētie: ꝓphetaſ q̄ locuti ſūt i noīe dñi. Funiculi q̄b⁹ trahiꝯ nauis/ſunt bñficia chriſti: ꝛ miſerie mūdi. Oſee. xj. b. In funiculis adā ꝛc. Uel/ m Qui poſuiſti ꝓfundū mariſ viā. Mare ſeculū: ꝓfundū mar. clauſtrū inferni nihil ꝓhibet intelligi: qd̄ ꝓfūdū dñs poſuit viā: q2 illuc veniēs/electos ſuos a clauſtris inferni ad celeſtia regna trāſire conceſſit. Unde ꝛ recte dr̄: vt trāſirent liberati. De q̄b⁹ etiā ſubdiꝯ: p Et nūc qui redēpti ſūt a dño/ſanguie agni: r Reuertenꝯ/ad patriam: a q̄ fuerūt exules p adā. s Et veniēt i ſion. i. ecclīā triūphantē. t Laudātes. Hec ē vita illoꝝ. ſ. laudare. Ps. Bti qui habitant

Uel pōt legi de p̄ſenti etiā ſm̄ Glo. ab illo loco: m Qui poſuiſti ꝓfūdū mariſ viā. i. i mūdo pniam. n Ut trāſirent liberati: id ē imunes a culpa ꝛ a ſeruitute diaboli. p Et nūc. i. in tpe grē. q Qui redēpti ſūt a dño. i. effectū redēptiōis aſſecuti. r Reuertenꝯ/p pniam q̄ auerſi ſūt p culpā: vt ſic p aliā viā redeāt in regionē ſuā: Mat. j. b. s Et veniēt i ſion. i. ecclīā militatē: vt ſint in ea numero et merito: noīe et numine: ſpecie et ꝟtute. t Laudātes/etiā

Myſtice

B

d. 35. d.

Ps. 103.

Nauis duciꝯ quadruplici adminiculo

Ps. 142.

Ps. 83.

Aliter

in p̄ſenti: iam

¶ a ¶Et leticia ſēpit̄na ſup capita eoꝝ: p̄ h̄ notat̄ abūdā-tia gaudij. b ¶Gaudiū ⁊ leticiā tenebūt: nō tm̄ habe-būt/ ſ; diu retinebūt. Idē habet̄ et eiſdē fere v̄bis. ȝ. xxxv. d. d ¶Fugiet dolor ⁊ gemitꝰ. Dolebāt eni p̄us ꝯ oppſſiōe hoſtiū: q̄ꝛ crudeles erāt eiſ. Itē gemebāt ꝓ exilio ſue pt̄ie. f

vbera ⁊ lachꝛymas abſtergit: ita fac̄ dn̄s. Btī ē q̄ lugēt: qm̄ ip-ſi ꝯſolabunt̄: Mat. v. a. ȷ. lxvj. d. Ad vbera portabimini: ⁊ ſup genua blandiet̄ vob. Et parū ante d̄r: Ut ſugat̄ ⁊ repleami ab vberibꝰ ꝯſolatiōis eiꝰ: vt mulgeat̄ et delitijs affluat̄ ab oimo-da glīa eiꝰ. Itē Apoc̄. xxj. a. Abſterget deꝰ oēm lachꝛymā ab ocul̄ eoꝝ. Et. ȝ. xxv. c. Auferet deꝰ oēm lachꝛymam ab oi facie. Bern̄. Felices lachꝛyme que pia manu ꝯditoris me-rent̄ abſtergi.

Quinta pars — Ego egoipſe ꝯſolabor vos. Hec eſt q̄rta ps in qua r̄ndet dn̄ſ oꝛoni ꝓphe: q̄ etiā libationē iudeoꝝ futu-rā affirmauerat: et cō-firmat h̄ idē dn̄s. Dic̄ ē: Ego egoipſe: q̄ꝛ aliꝰ nō pōt. g ¶Cō-ſolabor/ liberando. h ¶Vos/ de captiui-tate.

a Et leticia ſēpit̄na ſup capita b eoꝝ. c Gaudiū ⁊ leticiā tene-d bunt: fugiet dolor ⁊ gemitꝰ. e f Ego egoipſe ꝯſolabor vos: g h Quis tu vt timeas ab hoie i k mortali: et a filio hois: q̄ q̄ſi l m n fenū ita areſcet: et oblitꝰ es o dn̄i creatoris tui: Qui tetē-p q dit celos et fūdauit terrā: et r s formidaſti iugit̄ totā die a t v facie furoris eiꝰ q̄ te tribula-x y bat: ⁊ parauerat ad ꝑdēdū. z a Ubi ē nūc furoꝛ tribulātꝭ? b c Cito veniet grādies ad ape-

Aliter — ⁂ in p̄ſenti: iā incipien-tes agere i terra: qd̄ ac-turi ſūt in celo. ȷ. lxij. c. Qui remiſcimini dn̄i ne taceat̄ et ne det̄ ſilētiū

Cū ergo ego ſū cōſolator tuꝰ ⁊ ꝓtector. i ¶Quis tu: id eſt qualꝭ es tu. k ¶Ut timeas ab hoie mortali: q. d. nullo modo debes timere hoiem cito moriturū. Et in h̄ tāgit balthaſar: qui q̄ſi ſubito mortuꝰ ē in illa nocte q̄ vidit manū in pariete: Daniel̄. v. f. Un̄ ſubdit: l ¶Et a filio hois qui q̄ſi fenū ita areſcet. i. cito ⁊ ex improuiſo. n ¶Et oblitꝰ es dn̄i creatoris tui. i. timoris dn̄i. q. d. hoiem timens me nō timuiſti: cū tn̄ ſim creator tuus. Hiere. ij. g. Ppl̄s meꝰ ob-litꝰ ē mei diebꝰ inumeris. o ¶Qui tetēdit celos. i. incre-dibili v̄tute ſuſpēdit. p ¶Et fūdauit terram. i. ſtabili mole firmauit. Et p̄ hec intellige oia q̄ in eis ſūt. Zach. xij. a. Ex-tendēs celū ⁊ fundās terrā: ⁊ fingens ſpm̄ hois i eo. i. in ipſo hoie. q ¶Et/ tn̄ cū tantꝰ ſit creator tuꝰ: formidaſti/ nō ad horā qd̄ veniale ē: ſed r ¶Jugit̄ tota die/ qd̄ grauius eſt. Hieroꝰ. Nō ad breue qd̄ poterat tibi aliq̄ ex pte ꝯcedi: ſed iu-giter et tota die formidaſti. t ¶A facie furoris eius: id eſt ab inſtantia furoris eius/ nabuchodonoſor. ſ. ⁊ aliorum: x ¶Qui te tribulabat/ inferēs multas moleſtias vaſtando terrā tuā ⁊ ciuitates obſidēdo. y ¶Et/ ſic/ parauerat ad ꝑdendū/ q̄ſdā gladio: alios peſte/ alios fame. Et loquit̄ de futuro tanq̄ꝫ p̄terierit ꝓphetica certitudie. a ¶Ubi ē nunc furor tribulātꝭ te: q. d. cito trāſijt: et iō nō fuit tibi timēdū. Et dicit: nunc. i. poſt liberationē tuam. q. d. q̄ꝛ iam occiſus eſt q̄ te tribulabat/ balthaſar. ſ. ⁊ eiꝰ p̄ncipes: c ¶Cito veni-et/ cyrus. d ¶Gradiēs ad apiēdū. i. quē deꝰ ad h̄ mittet ⁂ vt tibi apiat carcerē

Myſtice — Beati qui habitant in domo tua ⁊c̄. Soph. vlt̄. c. Lauda fi-
Ps. 83. — lia ſion: iubila iſrael: letare ⁊ exulta in omi corde filia hierl̄m. Item eodem. d. Ponam eos in laudem et in nomē in omni terra confuſionis eoꝝ. a ¶Et leticia ſempiterna ſuper capita eorum. i. mentes. Et notat̄ abundantia gaudij per hoc qd̄ dicit/ ſup: ſic̄ Mat. xxv. b. Super multa te cōſtituā: intra in gaudiū domini tui. Uel ſup: quia deſuper a deo ve-niet eis. Iaco. j. c. Oē datū optimū ⁊ oē donū ꝑfectū deſur-ſū ē ⁊c̄. Uel ſup: q̄ꝛ ſup ꝯdignū remunerabit̄. Ro. viij. d. Nō ſūt ꝯdigne ⁊c̄. Uel ſup: q̄ꝛ ſupra q̄ꝫ ſperauerāt: Nō eni in cor hois aſcēderūt q̄ p̄ꝑauit deꝰ diligētibꝰ ſe ⁊c̄. ȷ. lxiiij. b. et. j. Cor̄. ij. c. ȷ. lxj. c. Leticia ſempit̄na erit eis. ȝ. xxxv. d. Uenient i ſion cū laude et leticia ſempit̄na ſup capita eoꝝ: gaudiū et leticiā obtinebūt. Hoc idē d̄r h̄: b ¶Gaudiū ⁊ leticiā: de ois boni adeptiōe intriſeca ⁊ extriſeca. c ¶Tenebūt/ nō tm̄ habebūt. Cant̄. iij. b. Tenui eū nec dimittam. d ¶Fugiet dolor/ ois mali intrinſeci. e ¶Et gemitꝰ/ mali extrinſeci: Modo eni nobis ſūt q̄dā paſſiōes ignote: quedam inflicte. f ¶Ego egoipſe ꝯſolabor vos. Iō fugiet dolor ⁊ gemi-tus: q̄ꝛ ꝯſolator ē deꝰ. ij. Cor̄. j. a. Pat̄ miſcōiarū ⁊ deꝰ toti-us ꝯſolatiōis. i. ꝑfecte ꝯſolatiōiſ: q̄ ꝯſolat̄ nos i oi tribulatiōe nr̄a. Modo cōſolat̄ in omi tribulatiōe: ſed i futuro ab oi tri-bulatiōe ꝯſolabit̄. Et dic̄: Ego egoipſe. i. ego deꝰ: ego hō. Hec erit duplex ꝯſolatio videre deū: videre chꝛiſtū hoiem. Ioh. xvij. a. Hec ē vita et̄na vt cognoſcāt te deū verū: ⁊ quē miſiſti ieſū chꝛiſtū. Bern̄. Plenū ꝓſus oi ſuauitat̄ dulcedi-ne/ videre hoiem homis cōditorē. Eccl̄s. xj. c. Dulce lumē ⁊ delectabile oculis videre ſolem. ȷ. lxvj. d. Quō ſi cui mater blādiat̄: ita ego cōſolabor vos. Mater filio lachꝛymanti dat

ei donec ſtabiliat ⁊ donec ponat hierl̄m laudē i t̄ra. a ¶Et leti-cia ſēpit̄na/ i futuro ⁊c̄. ſic̄. ȝ. Seq̄t̄: i ¶Quiſ tu vt timeaſ.
Myſtice — Sup dixit viā eē ad patriā p̄ mare. i. p̄ tribulatiōeſ: q̄ꝛ p̄ mltas tribulatiōes oportuit itrare martyres ⁊ alios ſctōs i regnū ce-loꝝ: vt d̄r Act̄. xiiij. d. Et ſubiūxit ꝯ ꝯſolatiōe diuia quā ꝓmit-tit deꝰ: Hic ḡ hortat̄ eos vt nō timeāt ꝑſecutores: ⁊ icrepat ti-mētes mltꝭ rōnibꝰ. Primo a fragilitate ipſoꝝ ꝑſecutoꝝ: vbi dic̄: Quis tu vt timeas ab hoie mortali: ⁊ a filio hois. i. a tyrāno q̄ hō eſt. i. fragilis i ſe: et filius hois. i. fragilis ad origi-nē. Un̄ etiā ſb̄dit: m ¶Qui q̄ſi fenū ita areſcet: q̄ꝛ ois ca-ro fenū. ȝ. xl. b. Nō eſt ḡ timēdus hō. Prouer. xxix. d. Qui ti-met hoiem cito corruet: q̄ ſperat i dn̄o ſubleuabit̄. Scd̄o incre-pat eos ab obliuiōe diuine potētie/ cū dic̄: n ¶Et oblitꝰ es dn̄i creatoris tui: q̄ tetēdit celos ⁊ fūdauit terrā: q̄ꝛ ſolꝰ timēdus ſū: Et qui me timet alia nō timet. Eccꝭ. xxxiiij. c. Qui timet deū nihil trepidabit: ⁊ nō pauebit qm̄ ipe ē ſpes eiꝰ. Prouer. xxviij. a. Iuſtꝰ q̄ſi leo ꝯfidēs abſq̄ꝫ terrore erit. Ezech. ij. c. Subuerſores ſūt tecū: ⁊ cū ſcorpiōibꝰ habitas: v̄ba eoꝝ ne timeas: ⁊ vultꝰ eoꝝ ne formides. Hiere. j. d. Ne formides a facie eoꝝ: neq̄ꝫ eni timere te faciā vultū eoꝝ. Ecōtra ſic̄ dic̄ Gre-goꝰ. Qui deū nō timet: oia timet. Prouer. x. d. Pauor his qui operant̄ malū. Iob. xv. c. Sonitꝰ terroris ſp̄ in auribus eiꝰ. Le-uit̄. xxvj. f. Terrebit eos ſonitꝰ folij volāt̄. Tertio icrepat eos a diuturnitate timoris ⁊ ꝯtinuatiōe: cū dic̄: q ¶Et formida-ſti iugiter. i. diu. s ¶Tota die. i. ꝯtinue: vel i vita p̄ſenti. t ¶A facie. i. a p̄ſentia. v ¶Furoris eiꝰ. i. tyrāni. x ¶Qui te tribulabat/ tormētꝭ i corꝑe. y ¶Et pauerat/ ſuaſiōibꝰ ⁊ blādicijs. z ¶Ad ꝑdēdum/ in aīa: ſi faceres qd̄ ille ſuadebat. Quarto icrepādi argumētū ſumit a veloci libatiōe tēptatiōis cū dic̄: a ¶Ubi ē nūc furor tribulātꝭ: Et loq̄t̄ tēptato q̄ſi iā liberato: vt velocitatē exp̄mat libatiōiſ. Un̄ dic̄: Nūc. q. d.
Ps. 36. — ſbito libabert̄: ⁊ iō nō ē timēdū qd̄ tā cito trāſit. Ps. Uidi ipiū ſuperexaltatū et eleuatū: ⁊ trāſiui ⁊ ecce nō erat. Septuagita. Et nūc vbi ē furor tribulātꝭ te: cū eni ſalua facta fueriſ nō ſtabit. Si-milit̄ q̄rit apl̄s. j. Cor̄. xv. g. Ubi ē mors victoria tua ⁊c̄. c ¶Ci-to veniet/ tibi deꝰ. i. dei auxiliū p̄ grāꝫ. d ¶Gradiēſ ad apiē-dū/ oſtiū carcerꝭ q̄ incluſus tenerꝭ. q. d. et ꝯcluſus es ⁊ obſeſſus vndiq̄ꝫ tēptatiōibꝰ. Iob. xvj. c. Cōcluſit me deꝰ apud iniquū. Thꝛen̄. iij. b. Cōcluſit vias meas lapidibꝰ q̄dris. Sꝫ dn̄s i ad-uētu ſuo hūc carcerē aperuit: cū eū ab ipa tēptatiōe vel timore eripit. Uel/ Ad aperiendū/ fructum tribulationis. Quinto ſumit argumentum increpandi eos ab vtilitate tribulationis.

⁂ Et nō interficiet vſq̄ꝫ

Aliter — Uel exponit̄ de aduētu chꝛiſti i carnē. a ¶Ubi ē nūc. i. in tpe grē. b ¶Furor tribulātꝭ. q. d. antiq̄ p̄res potuert̄ aliq̄ modo de tribulatiōibꝰ ꝯq̄ri: q̄ ſecū nō habuert̄ exēplū patiēdi/ chꝛiſtū. ſ. ſed nūc ceſſat tribulatio: q̄ꝛ magꝭ ē ſolatiū eē i tribulatiōe cū chꝛiſto/ q̄ꝫ cū mūdo i delectatiōe. De cuiꝰ aduētu ſb̄dit: c ¶Ci-to veniet/ filꝰ ſm̄ humanitatē. d ¶Gradiēs ad aperiē-dum. Chꝛiſtꝰ in aduētu ſuo p̄ carnē aperuit ſinū p̄ris i ſua in-carnatiōe: et charitatē p̄ris nobis manifeſtauit: q̄ ꝓ ſeruo filiū mittere voluit. Itē aperuit cor humanū in p̄dicatiōe ad credē-dū. Itē obſcuritatē ſcripturarū in paſſiōe: Tunc eni velū tēpli ſciſſū eſt: vt d̄r Mat. xxvij. f. Itē infernū in reſurrectione. Un̄-de Symmachus h̄ trāſtulit. Cito infernꝰ apiet̄ ⁊ nō morief̄ in

⁂ corruptionē: ſubaudi

ꝭ vt tibi aꝑiat carcerē i ꝗ inclusus teneris: et det licētiā redeūdi.
a Et nō īterficiet ille. ſ. ꝗ te pauerat ad ꝑdendū. b Uſqꝫ
ad inētionē. i. oīno. c Nec deficiet panis eiꝰ. i. po
puli ſui. Et mutat̄ ꝑſona. q. d. ppl's nō oīno delebit̄ a chaldeis
nec deficiet ei panis ꝯſolatiōis. Uel de cyro legit̄. a Nō in
terficiet / cyrꝰ chalde/
os. b Uſqꝫ ad in/
Internitionē ternetionē: qꝛ ꝗſdaꝫ
captiuauit: ꝗſdā occi/
dit. c Nec defici/
et panis eiꝰ. i. cyri. i.
necessaria exercitui eiꝰ
nō deficiēt. Et h̄ pote/
ro facere: qꝛ ego dn̄s.
Uñ ſbdit / d Ego aūt
ſū dn̄s deꝰ tuꝰ ꝗ ꝯturbo mare. i. poſſū ꝯturbare qñ vo/
luero / ad lr̄am / a nimietate ventoꝝ. f Et / ſic / intumeſcūt
fluctꝰ eiꝰ: Planū ē. Uel / e Mare. i. babylonē ꝗ ꝯturbata
eſt i aduētu medoꝝ. f Et intumeſcūt fluctꝰ eiꝰ. i. ppl'i ba/
bylonis: qꝛ veniētibꝰ medis ꝛ ꝑſis ꝛ obſidētibꝰ ciuitatē / baby/
lonij parauerūt ſe ad reſiſtēdū: et etiā ſemel ipſos medos fuga
uerūt. g Dn̄s exercituū nomē meū: celeſtiū. ſ. ꝛ terre/
Sexta pars ſtriū. h Poſui v̄ba mea i oꝛe tuo. Sexta ꝑs in ꝗ dn̄s
ad ꝓpham ſe ꝯuertēs eū monet ꝯfortare ppl'm: qꝛ ꝓpter h̄ dicit
ſe ei dediſſe linguā eruditā: vt ſuſtētet lapſos ꝑ deſperationē.
Dicit ꝗ̄ ad ꝓphaꝫ: Poſui v̄ba mea ꝛc̄. i. dedi tibi ſciētiā
loquēdi v̄ba mea. i Et i vmbra manꝰ mee ꝓtexi te. i.
dedi tibi audaciā loquēdi. Umbra eni manꝰ dei ē ꝓtectio po/
teſtatꝭ eiꝰ ſiue diuinitatꝭ. Et loquit̄ more nr̄o: cū dic̄: In vm
Et fecit bra manꝰ ꝛc̄. Sicut aliqꝭ opponit manū ſuā ꝯ̄ lumē: ſic dn̄s
faciebat ꝓphe vmbrā ꝯtra oēm ardorē ꝑſecutiōis. l Ut plā
tes celos. i. i ſpe ꝯſolides maioꝛes de iudeis. m Et fun/
des terrā. i. minoꝛes. Uel / l Ut plātes ꝛc̄. i. vt maioꝛes
et minoꝛes de iudeis iterū plātādos ꝛ ꝯfirmādos in terra ſua
ꝓphetes. Andreas. Ut plantes ꝛc̄. i. vt nouos celos plan/
tandos / ꝛ nouā terrā fundandā dicas. n Et dicas ad ſi/
on / ꝯſolando eā ex ꝑte mea. o Ppl's meꝰ es tu / quē libe/
rabo ꝛ ſaluabo. p Eleuare ꝛc̄. Monitꝰ ꝓpha a dn̄o / fac qđ
ei dictū eſt: Et ꝯuertit ſermonē ad hieruſalē ꝯſolās eā et mo/
nēs. Uñ dicit: Eleuare eleuare. i. eleuaberꝭ. Uel / Eleua/
re. i. talia opa fac vt eleuari ð captiuitate merearꝭ. Et dic̄ bis
eleuare: vt v̄bi gemiatio ſit ſpei incitatio. Uel bis dic̄ ele/
uare. i. de afflictiōe coꝛpis: eleuare de āguſtia coꝛdis. ſ. xl.
a. Suſcepit de manu dn̄i duplicia. j. codē. Duo ſūt ꝗ occur/
rerūt tibi. q Conſurge. i. tota et ſimul in ſpem erigere. O
r Hieruſalē. i. plebs hieroſolymitana captiuata. Uel alit̄:
p Eleuare / eleuare: ꝯſurge ꝛc̄. Nota ꝙ ꝑus fuit deſerta
hieruſalē in ꝑma trāſmigratiōe: ſecūdo fuit diſſipata in capti/
uitate plenaria / qñ etiā ſedechias captꝰ eſt ꝛ occiſus: tertio qñ
fugerūt oēs i egyptū: ꝛ ſedechias cū eiſ: ꝛ ibi fuerūt oīno a nabu
chodonoſoꝛ deſtructi. Propt̄ h̄ tria incōmoda: dicūt̄ h̄ tria:
Eleuare / eleuare: ꝯſurge / o / hier'm. s Que bibiſti
ð manu dn̄i calicē ire eiꝰ. Calicē ire dn̄i vocat afflictionē
a chaldeis: vel vaſtationē ꝑ romanos / ſm Glo. quā dn̄s iratꝰ
ꝭ peccatis iudeoꝝ

Myſtice vel a Et nō interficiet vſqꝫ ad infnitionē / ille. ſ. ꝗ te tribu
lat: vel dn̄s ꝗ te v̄berat. q. d. ad interitū non eſt tibi tribulatio
ſ ad ꝓbationē. j. Regꝭ. ij. a. Dn̄s moꝛtificat ꝛ viuificat. i. moꝛ/
tificādo viuificat. Job. v. c. Ipſe vulnerat et medet̄. i. vulnus
eiꝰ medela ē: ꝑcutit ꝛ manꝰ eiꝰ ſanabit. c Nec deficiet / tibi /
panis eiꝰ. i. ꝯſolatio dei in tribulatiōe: quia ipa tribulatio eſt
panis et vita aīe. ſ. xxx. e. Dabit tibi dn̄s panem artū ꝛ aquā
breuē. q. d. infirmꝰ es tu / debes ſeruare dietā. ſ. xxxiij. c. Pa/
nis ei datꝰ eſt: aque eiꝰ fideles ſūt. Job. vij. a. Tēptatio ē vita
hoīs ſuper terrā: ſm aliā litterā.
Aliter ☙ coꝛruptionē: ſubaudi chriſtꝰ. Itē celū in aſcenſione. Michee
ij. d. Aſcēdet iter pādēs añ eoſ. ſ. xxij. f. Aꝑiet ꝛ nō erit ꝗ clau
dat. Itē. ſ. xlij. b. Dedi te i lucē gētiū: vt aꝑires oculos cecoꝝ
et educeres de ꝯcluſiōe vinctū. Itē in aduētu ꝑ grāꝫ aꝑit deꝰ
hoī celū ꝑ ſpē. Oſee. ij. c. Dabo vallē achoꝛ ad aꝑiēdā ſpē. Itē
infernū ꝑ timoꝛē. Itē coꝛ ꝓpriū ꝑ ſui cōſiderationē. Itē pctm̄

a riendū ē̄t nō interficiet vſqꝫ
b ad iternetionē: nēc deficiet
c d panis eiꝰ. Ego aūt ſum dn̄s
e f deꝰ tuꝰ ꝗ ꝯturbo marē: ē̄t in/
g tumeſcūt fluctꝰ eiꝰ: dn̄ſ ēxer/
h cituū nomē meū. Poſui ver
i ba mea i oꝛe tuo: ē̄t i vmbra
k l manꝰ mee ꝓtēxi te: vt plān/
m n tes celos ꝛ fūdēs terrā / ē̄t di
o cas ad ſion: ppl's meꝰ es tu.
p q Elēuare / eleuare: ꝯſurge hie
r s rūſalē: ꝗ bibiſti ð mānu dn̄i

ipſiꝰ hoīs aꝑit. i. facit hoīeꝫ aꝑire illud ꝑ ꝯfeſſionē: vt apto apo
ſtemate erūpat ſanies ꝛ ſanet̄. Seqtur: a Et nō interficiet
chriſtꝰ. b Uſqꝫ ad inētionē: ſ ad ſalutē vocabit pctōꝛeſ.
Ezech. xviij. g. Nolo moꝛtē pctōꝛꝭ ꝛc̄. c Nec deficiet pa
nis eiꝰ. i. coꝛpꝰ ꝛ ſāguis eiꝰ. Job. vj. e. Ego ſū panis viuꝰ ꝛc̄.
d Ego autē ſū dn̄s
deꝰ tuus. Scd'm iſtā
expoſitionē vltimā loqt̄
h̄ pat̄ ad filiū / vt volūt
gloſe: ſed ſm ꝑmam ad/
huc loquit̄ deus ad tri/
bulatum puſillanimem: F
vbi increpat eū ſumens
argumētum increpandi
ab ipſius temptationis
moderamie / cū dic̄: Ego ſū dn̄s deꝰ tuꝰ ꝗ ꝯturbo. i. ꝑmit/
to turbari. e Mare. i. mūdū ꝯtra te. f Et intumeſcunt
fluctꝰ eius. i. ꝑſecutiones. q. d. dn̄s: nō deberes timere: cum
ego ꝗ ſū dn̄s deꝰ tuꝰ metiar fluctꝰ tribulationū. Job. xxxviij.
a. Quis concluſit oſtijs mare: Et poſtea ſubdit: Circumdedi
illō terminis meis poſuiqꝫ vectes ꝛ oſtia: et dixi: huſqꝫ veni/
es: ꝛ nō ꝓcedes ampliꝰ: et hic ꝯfringes tumētes fluctꝰ tuos. j.
Coꝛꝭ. x. c. Fidelis deꝰ ꝗ nō patiet̄ vos tēptari ſupra id qđ po/
teſtꝭ / ſed faciet cū tēptatiōe etiā ꝓuentum vt poſſitis ſuſtinere.
h Poſui v̄ba mea i oꝛe tuo: dic̄ pat̄ ad filiū. Glo. Quicqđ
loquit̄ filꝰ v̄ba pr̄is ſūt. Joh. xiiij. c. Sermonē quē audiſtꝭ nō
eſt meꝰ ſed eiꝰ ꝗ miſit me pr̄is. i Et in vmbra manꝰ mee
ꝓtexi te / hoīem. i. ſub ꝓtectiōe vel potētia diuinitatꝭ quā ha/
bes a me: qꝛ filꝰ ꝗcquid habet / habet a pr̄e. k Protexi te / a
pctō vel ab aduerſarijs: vt nunqꝫ eū tangere poſſent niſi qñ vo/
luit. l Ut plāteſ celoſ / nouos / apl'os. ſ. ꝛ alios ſctōs. m Et
fūdes terrā. i. firmes eccl'iā. n Et dicas ad ſion. i. hebre
os fideleſ. o Ppl's meꝰ eſ tu: Nō repulit eñ dn̄ſ plebē ſuā
quā preſciuit: vt dꝛ Roma. xj. a. Uel / n Ad ſion. i. ad ꝯuer
ſos ex gētibꝰ. o Ppl's meꝰ es tu. Oſee. ij. d. Dicā nō ppl'o
meo ppl's meꝰ es tu: ꝛ ipſe dicet: deus meꝰ es tu. Moꝛaliter: Moꝛaliter
Loqt̄ dn̄s ꝑdicatoꝛi: cui ſup̄ multꝭ rōnibꝰ oñdit non eſſe timē/
dū. Hic ꝗ̄ eū ꝯfoꝛtatū mittit dicēs: h Poſui v̄ba mea in
oꝛe tuo. Sed v̄ba ſine vita / ſūt lr̄e ſine ſigillo: iō nihil ſitꝑ lit/
terꝭ dei ꝗs nos poꝛtamꝰ / qꝛ ſigillo caremꝰ. Quia ꝗ̄ non ſufficit
v̄ba ponere tm̄: Iō ſubdit: i Et i vmbra manꝰ mee ꝓte/
xi te. Umbra imitat̄ coꝛpꝰ: vmbra ꝗ̄ manꝰ dei eſt imitatio ope
rū chriſti: ꝗ qui imitat̄ / hic a culpa: ꝛ i futuro a pena ꝓtegetur.
l Ut plātes celos. i. celeſtia deſideria plātes i coꝛdibꝰ ho/
minū tanqꝫ in pingui terra / vt ſurſū ferat̄ fructꝰ eoꝝ. Sed nota
ꝙ in alba terra fructꝰ pereūt: ſic i hypocritꝭ. m Et fundes
terrā. i. fundū et terminū ponas ꝑenis deſiderijs: ne i abyſſū
eāt ꝑ īfinitatē. n Et dicas ad ſion. i. ad aīas circūſpectas
ex ꝑte mea: ppl's meꝰ es tu. Uel ꝑlatꝰ debet plātare celos. i.
viros ꝗrū ꝯuerſatio ſit i celis ꝛ dꝫ ſtatuere i eccl'ia ſua: ꝛ ſic de/
bet fūdare terrā. i. eccl'iā ſuā. n Et ad ſion. i. ad ppl'm ſibi cō
miſſū debet ſe hr̄e tanqꝫ ad ſuū ppl'm ꝑ amoꝛē ꝛ cōpaſſionē. Se
quit̄. p Eleuare eleuare ꝛc̄. Supra ſm myſteriū egit de Myſtice
chriſti ꝑdicatiōe: ſed qꝛ nō oēs obediūt euāgelio: iō hic ſm qđ
dicunt ſcti / hoꝛtat̄ ꝓpha hieruſalē. i. plebē iudaicā incredulā: ꝙ Ro. 10. c.
poſt tot ꝛ tātas tribulatiōes paſſas a romanis ꝓ pctō incredu/
litatꝭ ꝛ crucifixiōis chriſti eis inflictas / ſaltē ſero ꝑ pn̄iam reſur/
gat. Uñ dic̄: Eleuare / eleuare ꝛc̄. ð ſtatu infidelitatꝭ de ſom
no pctī. r Hier'm ꝗ bibiſti ꝛc̄. expone de captiuitate per
romanos: ſm qđ exponit Hieroꝰ. ſic̄. ſ. expoſitū eſt. Moꝛa/ Moꝛaliter
lit̄ dꝛ hieruſalē. i. aīe: vt ꝯſurgat maxie poſt potionē ſūptam a
medico. i. a deo. Dat̄ eni potio a deo ad purgationeꝫ humoꝝ
maloꝝ. i. maloꝝ moꝝ. Bern̄. An nō mali humoꝛes mali moꝛeſ:
Potio eſt tribulatio vel paſſio aliq̄: ſic̄ dꝛ Mat. xx. c. Poteſtis
bibere calicē quē ego bibiturꝰ ſū: Dic̄ ꝗ̄: p Eleuare / eleua/
re: conſurge. i. a pctō cogitatiōis / locutionis / operis recede.
s Que bibiſti ð manu dn̄i calicē ire eiꝰ. q. d. alit̄ nō opa
✱ bit̄ in te potio
Uꝭ pōt exponi ð eccl'ia. p Eleuare / eleuare: ꝯſurge / ad de/ Aliter
ſiderāda ſupna. Et excitat ter: vt ſit ꝑēptoꝛia citatio. s Que
bibiſti ꝛc̄. q. d. que tanta ſuſtines in mundo ſolatiū queras in
☙ celo. Gregꝰ. Mala

a calicē ire eiꝰ. Uſqȝ ad fundū
b calicꝭ ſoporis bibiſti: et po
c taſti uſqȝ ad feces. Non eſt
qui ſuſtentet eam ex omnibꝰ
d filijs quos genuit: et non eſt
qui apprehendat manum
e eius ex omnibus filijs q̄s
f enutriuit. Duo ſūt que oc
g currerunt tibi: Quis contri
h i ſtabitur ſuper te: Vaſtitas
et contritio et fames et gla
k dius. Quis conſolabitur te:
l m Filij tui proiecti ſunt: dor
n mierūt i capite omniū viarū:

☞ pctīs iudeoꝝ eis ꝓpinauit. Et ē ſile Hiere. xxv. d. Sume calicē vi ni furoris huiꝰ d̄ manu mea: ⁊ ꝓpinab̄ d̄ illo cūctis gētibꝰ ad q̄s ego mittā te ⁊ bibēt: ⁊ turbabūt: ⁊ iſaniēt a facie gladij. Itē Ezech. xxiij. c. Calicē ſororis tue bibes ꝓfūdū ⁊ latū ⁊ eris i deriſū et ſubſānationē: q̄ es capaciſſima ebrietate: ⁊ dolore repleberis ca lice meroris ⁊ triſticie calice ſororis tue ſamarie: et bibes illū ⁊ epotabis vſqȝ ad feces ⁊ fragmenta eiꝰ deuorabis. Et h̄ē q̇d̄ dr̄ h̄: a Uſqȝ ad fūdū calicꝭ ſoporis bibiſti ⁊ potaſti vſqȝ ad feces. Modꝰ loquēdi ē. q. d. oimodā tribulatione patieris: ñ ſolū pte calicꝭ .i. pte tribulatiōis ſumes: ſed vſqȝ ad fundū ⁊ vſqȝ ad feces bibiſti .i. vſqȝ ad extremā miſeriā pueniēs. Et dr̄ afflictio ipſiꝰ hierl̄m calix ſoporis .i. mortis: vt dicit Glo. q2 i illa afflictiōe multi mortui ſūt: ⁊ obdormierūt ſomno mortis. Uel ſm̄ q̇d̄ exponit̄ de captiuitate romanorū: fundus calicis ē ꝓfūditas afflictiōis: q̄ ſurgit ex ipſa diuturnitate paſſionū / ⁊ deſperatiōe libatiōis. Eſt ḡ ſenſus. a Uſqȝ ad fūdū calicꝭ ſoporis bibiſti: ⁊ potaſti vſqȝ ad feces .i. hāc captiuitatē ſuſtinebis vſqȝ ad finē ſeculi. Uel alio modo. Calix ſoporis ē nimietas afflictiōis: q̄ mētē ab interna ſui cuſtodia obdormire facit: dū in ꝯſideratiōe maloꝝ q̄ foris patit̄ / pl9 q̄ȝ neceſſe ē vigilat. Fūdus calicꝭ ē vltima ꝓfunditas paſſionis maloꝝ. Fex calicꝭ ē pctm̄: q̇d̄ ex ꝓfunditate afflictionū ſumit: q̄ multis tribulatiōibꝰ preſſus nō emēdat̄ / ſed peior efficit̄. Hieruſalē ḡ vſqȝ ad fūdū calicꝭ ſoporis bibit / dū tantis afficeret̄ malis: vt his ebriata ⁊ ſoporata / mētē ſuā obliuiſceret̄: ⁊ celeſtiū bonorū nō recordaret̄: ſed ſp̄ de malis exterioribꝰ q̄ patiebat̄ cogitaret: et potauit vſqȝ ad feces: q2 i vltimā pueniēs miſeriā / nō eſt ꝑ tribulationē a pctīs intriſecꝰ mūdata: ſed multo ampliꝰ repleta ſordibꝰ. Uñ Hiere. ij. f. Fruſtra ꝑcuſſi filios vr̄os / diſciplinā nō receperūt. c Nō eſt q̇ ſuſtētet eā ex oibꝰ filijs q̄s genuit. Hoc verū eſt de captiuitate babylonica q2 nō potuit ſuſtentari: nec orōnibꝰ ꝓpharū: nec ad lr̄am multitudīe filioꝝ potuit reſiſtere q̄n caderet in manꝰ hoſtiū pondere pctōꝝ preſſa. Dic̄ ḡ: Nō ē q̇ ſuſtētet eā: ne i captiuitatē cadat. d Et nō eſt q̇ apphēdat manū eiꝰ / ad eā reducendā de captiuitate. e Ex oibꝰ filijs q̄s enutriuit. Marie aūt de captiuitate romana verū eſt q2 nō eſt q̇ ſuſtētet eā: ſic antiq̄ꝰ moyſes ⁊ daniel ⁊ alij ꝓphe: qui ſepe iudeos ſuſtētauerūt: modo autem nec ꝓpham nec ſacerdotē nec ꝯſolatorē habēt: vt dr̄ Oſee. iij. b. Et nota q2 loquit̄ h̄ de hierl̄m tanq̄ȝ de vetula mr̄e q̄ ſolet ſuſtētari a filijs: ⁊ duci ꝑ manū q̄ñ laſſa eſt: ⁊ deficiēs ⁊ ꝑ ſe ſtare nō pōt. Dic̄ ḡ: d Et nō eſt q̇ apphēdat manū eiꝰ / tanq̄ȝ dux ⁊ doctor bñ opandi. Ad lr̄am eni mō iudea non habet doctores. e Ex oibꝰ filijs ⁊c̄. Nā ⁊ apli trāſierūt ad gentes q̇ fuerunt ſm̄ carnē ex iudeis. f Duo ſūt q̄ occurrerūt tibi / q̄ſi tibi aduerſantia ⁊ ꝯria. Uñ ſeptuaginta habent: Duo hec ꝯtraria. g Quis ꝯtriſtabit̄ / ex oibꝰ amatoribꝰ tuis in q̄bꝰ ꝯfidebas: h Sup te .i. de te oppſſa ⁊ afflicta: q. d. Nullꝰ. Hiere. xxx. c. Oēs amatores tui obliti ſūt te / teqȝ nō q̄rēt. Et ſubdit q̄ ſint illa duo q̄ occurrerūt ei. i Vaſtitas ⁊ ꝯtritio ⁊ fames et gladiꝰ. Nota duo dixit occurrēda: et duo bis ꝯiūgit: velut ſi q̄rerēmꝰ: q̄ ſūt illa duo: ⁊ ille rn̄deret nobis: Vaſtitas ⁊ ꝯtritio: Iterūqȝ eadē interp̄tās diceret: q2 fames ⁊ gladius ſūt illa duo. Sic eni ſepe loquit̄ .ſ. v̄ba ſua q̄dā vrbanitate / ſic̄ vir eloquēs geminādo. Fere eodē mō exponit h̄ Haimo. Duo dic̄ et q̄ttuor cōmemorat: q̄ q̄ttuor iterū in duo redigunt̄: q2 ex vaſtitate fames / ex gladio ꝯtritio ſequit̄. Sic ḡ ꝯiūge: Vaſtitas ⁊ fames .i. vaſtitas quā ſequit̄ fames. Gladiꝰ ⁊ ꝯtritio .i. gladiꝰ quē ſequit̄ ꝯtritio. Uel alit̄. Vaſtitas ⁊c̄. Glo. Duobꝰ q̄ttuor reddit: ſed vaſtitatē ſequit̄ ꝯtritio: famē gladiꝰ. Et exponit̄ gladiꝰ .i. mors: ſic̄ ſolet vulgarit̄ dici: q2 q̇ fame morit̄ / gladio morit̄. k Quis ꝯſolabit̄ te / o hierl̄m in tātis malis: q. d. Nullꝰ / aut rarus. l Filij tui ꝓiecti ſunt / a terra ſua: ſicut a ſinu mr̄is. m Dormierūt / mortui inſepulti. n In capite oim̄ viarū.

Ad lr̄ā i cōpitꝭ ꝓijciebant̄ mortui ab hoſtibꝰ vt pena rn̄deret pctō: q2 .ſ. i locꝭ publicꝭ et cōpitꝭ peccauerāt: ſic̄ dr̄ Ezech. xvj. c. Ad oē caput vie edificaſti ſignū ꝓſtitutiōis tue. Ideo etiā dr̄ ☞ Threñ .ij. g. Leua * bit in te potio niſi ꝯſurgas: q2 nihil valet pn̄ia vel paſſio pro pctō niſi a pctō abſtineas. Eccꝭ. xxxiiij. d. Qui bapti̇zatur a mortuo: et iterū tangit mortuū / q̇d ꝓdeſt illi: Iſte calix dr̄ calix ire: ſꝫ iſta ira paterna ē / nō tyrānica. Et dic̄ de manu dn̄i: q2 maximū donū dei ē pati ꝑ chriſto. b a Uſqȝ ad fūdū calicꝭ ſoporis bibiſti. Illi vſqȝ ad fūdū bibūt: q̇ .ſ. nullū genꝰ tribulatiōis pati ꝑ chriſto refugiūt. Et iſte calix dr̄ calix ſoporꝭ: q2 parit obliuionē terrenoꝝ: q2 dū nihil ē i mūdo q̇d̄ trepidāt pati / nihil ē q̇d̄ delectet adipiſci. b Et potaſti vſqȝ ad feces. Multi multū de calice bibūt: q2 multos labores ſuſtinēt: ſꝫ tn̄ vſqȝ ad feces nolūt: q2 ꝓbra ⁊ ꝯuitia patiēt nō ferūt: feces q̇dē refugiūt q2 nolūt pctōres videri. Sꝫ ꝯ dic̄ Bern. Uerꝰ humilis nō vult humilis p̄dicari: ſꝫ vilis reputari. c Nō ē q̇ ſuſtētet eā ⁊c̄. Sup̄ monuit hierl̄z vt ſurgeret ⁊ ſtaret q̄ pꝰ iacebat: ſꝫ vt tota ſpes in deo ponat̄ / dic̄ q2 nec ſtare nec ſurgere ē hois ſꝫ dei miſerētꝭ. Uñ dic̄: Nō ē q̇ ſuſtētet ⁊c̄ .i. nō hꝫ aīa ex opibꝰ ſuis q2 ſtet i bono / niſi dei ſbleuet̄ adiutorio. d Et nō ē q̇ apphēdat manū eiꝰ / ad eleuādū. e Ex oibꝰ filijs q̄s enutriuit .i. ex opibꝰ ſuis ñ hꝫ q2 ſurgat a pctō meritorie ſine gr̄a. ☞ ex glo. Gregꝰ. Mala q̄ nos h̄ p̄mūt ad deū ire cōpellūt. Aliter Et ſb dit q̄re nō ſurgit eccl̄ia: nec ſtat ſurſū: q2 / c Nō eſt q̇ ſuſtētet eā: nec q̇ apphēdat manū eiꝰ ex oibꝰ filijs ⁊c̄. q2 nō ſūt ei filij ſed adulteri: vt dr̄ Heb. xij. c. Nō ſunt viui: ſed abortiui ⁊ in vtero extincti. Ioh. xvj. g. In me pacē in mūdo p̄ſſurā habebitis. Uñ clamat ꝑ Hiere. iiij. c. Uentrē meū doleo ⁊c̄. j. xxxvij. a. Uenerūt filij vſqȝ ad partū et nō ē virtꝰ pariēdi. Et ió / c Nō ē q̇ ſuſtētet eā / in bono: d Et nō eſt q̇ apphēdat manū eiꝰ / ad eleuādū de pctō. Uel ſuſtētet q̄ntū ad tolerātiā mali: nec eſt q̇ apphēdat manū eiꝰ q̄tū ad actionē boni. Threñ. j. a. Nō ē q̇ ꝯſolet̄ eā ex oibꝰ charꝭ eiꝰ. Sꝫ tn̄ deꝰ ē ductor ⁊ ſuſtētator eccleſie ſue. Uñ .ſ. xlij. b. Apphēdi manū tuā ⁊ ſuaui te. f Duo ſūt q̄ occurrerūt tibi .i. ꝯ te. ſ. xl. a. Suſcepit d̄ manu dn̄i duplicia. Iſta duo q̄ patit̄ eccl̄ia / ſūt defectꝰ doctrine / ⁊ ꝑuerſitas vite. Uñ ea exponēdo ſbdit: i Vaſtitas ⁊ ꝯtritio ⁊ fames ⁊ gladiꝰ. Et exponit̄ ſic .i. vaſtitas famis: ⁊ ꝯtritio gladij. Vaſtitas famis ē defectꝰ v̄bi dei. Amos. viij. d. Mittā in vob famē: ñ famē panis neqȝ ſitim aq̄ / ſꝫ audiēdi v̄bū dei. Threñ. iiij. a. Paruuli petierūt panē: ⁊ ñ erat q̇ frāgeret eis. Paruulꝭ nō valet panis īteger datꝰ ſꝫ fractꝰ: q2 cū dat̄ iteger / nō ē eſibilis: ſic v̄bū dei paruulꝭ ñ valet / niſi manu opatiōis apiat̄. Sꝫ tūc capit̄ ſmo ab auditore / cū tenet̄ i opatiōe aptꝰ. Cōtritio gladij ē pnicies mali exēpli: q2 ſic̄ gladiꝰ i manu: ſic pnitioſū exēplū i opatiōe. Iſta duo dicūt̄ Hiere. xj. d. Iuuenes morient̄ in gladio: filij eoꝝ ⁊ filie eoꝝ morient̄ i fame. Ul̄ ſic: Duo ſūt cōbinata .ſ. vaſtitas ⁊ ꝯtritio: fames et gladiꝰ: et notant̄ h̄ q̄ttuor pctā: q̄ etiā dicunt̄ Eccꝭ. xxxix. d. Ignis ⁊ grādo: fames ⁊ mors: oia hec ad vīdictā creata ſūt. Ignis ſiue vaſtitas ē luxuria q̄ eſt ignis vaſtās / vſqȝ ad ꝯſūptionē deuorās ⁊ oia eradicās genimina: Iob. xxxj. b. Grādo ſiue ꝯtritio .i. grādo ꝯterēs / ſupbia ē que oia vult ꝯterere ⁊ ſubijcere. Uel dr̄ ꝯtritio q2 cito ꝯterit̄ ⁊ ruit de alto ſic̄ grādo. Prouerb. xvj. c. Cōtritionē p̄cedit ſupbia: ⁊ ante ruinā exaltabit̄ ſp̄ūs. Fames eſt cupiditas auari: q̄ nō pōt repleri. Eccꝭ. v. b. Auarꝰ nō implebit̄ pecunia. Gladiꝰ ē malicia lingue q̄ p̄dicꝭ tribꝰ cōmunit̄ deſeruit. Pſ. Gladiꝰ in labijs eoꝝ. Ps. li. Cū ḡ tot ſint mala dicit ꝓpha: g Quis ꝯtriſtabit̄ ſup te: q̇s ꝯſolabit̄ te: Hoc ē extremū malū / nō h̄re ſolatiū in aduerſis. Eccꝭ. iiij. a. Uidi calūnias q̄ ſb ſole gerunt̄: ⁊ lachrymas īnocētū ⁊ neminē ꝯſolatorē. Sequitur: l Filij tui ꝓiecti ſūt / in t̄rā ꝑ auariciā. Eccꝭ. x. b. Nihil ē iniquiꝰ q̄ȝ amare pecuniā: h̄ eni ⁊ aīam ſuā venalē hꝫ: q̄m̄ i vita ſua ꝓiecit intima ſua. m Dormierūt i capite oim̄ viaꝝ .i. oēs quieuerūt in ſupbia

Threñ.ij.g. Leua ad eū man⁹ tuas ꝓ aiab⁹ puuloꝝ tuoꝝ q̄ fame perierūt i capite oim cōpitoꝝ. a ¶Sic oryx illaq̄at⁹/ ꝓijcit̃.s. Dortuus enī ⁊ capt⁹ laq̄is ꝓijcit̃ ad cāpos: est enī aīal imūdū: nec sacrificio aptū: vt dic̄ Glo. Et dr̄ q̄ ē mus aq̄tic⁹: q̄ solet capi i mollēdinis: ⁊ postea i vijs ꝓijci. Hebrei sic exponūt. Filij tui ꝓiecti sūt ⁊ dormierūt ⁊c̄.

Al. rhetia illaqueata — Hostes enī substernebāt iudeos i luto loco lapidū vt transirent sicco pede: ⁊ maxie i cōpitis vbi magis solet lutū ꝯfluere. Vn̄ dic̄: In capite oim viarū. Vel sic: Filij tui ꝓiecti sūt ⁊c̄. q: captiui qn̄ ligati ducūt̃: ⁊ ductores volūt repausare: ipi ꝓijciūt̃ iuxta viā/ ⁊ dormiūt lassi: ligati vīcul. Sic oryx illaq̄atus. Septuagīta. Sic̄ beta semicocta. — Al. tradijcies

a b sic̄ oryx illaq̄at⁹ plēni idignatiōe dn̄i icrepatiōe dei tui.
c d Idcirco audi hec paupcl'a
e f et ebria nō a vino: Hec dic̄
g dn̄ator tu⁹ dn̄s: ⁊ de⁹ tu⁹ qui
h i pugnauit ꝓ pplō suo. Ecce
k tuli d̄ manū tua calicē sopo/
l ris fundū calicī idignatiōis
m meę. Non adijciā vt bibas
n illū vltra. Et pōnam illū in
manu eoꝝ q̄ te humiliauerūt/
o p et dixerūt aīe tuę: icuruare vt
q r trāseam⁹/ ⁊ posuisti vt terrā
s t corpus tuum: et quasi viam
transeuntibus. ¶Capi. LII
v x Consurge ꝯsurge: in
y dūere fortitudie tua
z sion: Indūere vesti/

Hiero⁹ i origiali dic̄: Ceteri interptes orygē captū ⁊ illaq̄atū trāstulerūt: q̄ hebraice appellat̃ thoo: qd̄ gen⁹ bestię nascēt̃ i heremo int̃ mūda aīalia i Leuitico et Deuteronomio ponit̃: ꝓ q̄ Septuaginta/ lingua syra opinati sūt thoreth q̄ dr̄ beta. Nota q̄ Deut.xiiij.a. habet̃ d̄ h. Hoc ē aīal qd̄ comedere debetis: ouē ⁊ bouē ⁊ caprā: ⁊ p⁹ subdit: orygē. Est aūt illō aīal qd̄ dr̄ oryx sil'e capre vel hirco: cui⁹ pili asperi ⁊ reflexi crescūt versus caput ꝯ naturā alioꝝ aīaliū. Est ḡ sensus: Sic oryx illaqueat⁹. q.d. filij tui ꝓiecti sūt a sinu tuo et exules a te dormierūt i diuersis vijs astricti vinculis inimicoꝝ: sicut h̄ gen⁹ aīalis ligat̃ ⁊ captū ducit̃. b ¶Pleni indignatione dn̄i/ increpatiōe dei tui. i. repleti afflictione: q̄ eis ꝓuenit ex ira dei: p̄ quā dn̄s illos increpauit. Dn̄s enī flagellis suis increpat malos vt corrigant̃: ideo ipsa pena dicit̃ increpatio: vt dicit̃ Job.v.c. Increpationē dn̄i ne reprobes ⁊c̄. Hec autē ⁊ his similia hierl'm ꝑtulit sub nabuchodonosor ⁊ sb̄ antiocho ⁊ diu sub cyro. c ¶Idcirco: q: sic ꝓiecta ⁊ desolata nō habes ꝯsolatorē: d ¶Audi hec paupcula/ diuitijs ad l'ram. e ¶Et ebria/ doloꝛib⁹. Vn̄ subdit: f ¶Et nō a vino/ ad l'ram. Vel/ Nō a vino/ delectatiōis: sed cōpunctionis ⁊ doloris. Simile. s. xxix.c. Inebriamini et non a vino. Threñ.iij.b. Inebriauit me absinthio. i. dolore. g ¶Hec dic̄ dn̄ator tu⁹ dn̄s ⁊ de⁹ tu⁹ q̄ pugnauit/ olim ꝯ egyptios ⁊ alios multos. h ¶Pro pplō suo .i. ꝓ iudeis. i ¶Ecce tuli. Predixit captiuitatē futuram: nunc hortat̃ ad pn̄iam vt euadāt: et in h̄ excitat eis spem cum de tāta tribulatiōe possint p̄ pn̄iaꝫ defacili eripi. Dic̄ ḡ: Ecce tuli. i. tollā si pęnitueris: k ¶De manu tua calicē soporis. i. captiuitatē: que dr̄ calix soporis. i. mortis: q: i illa captiuitate multi mortui sūt. l ¶Fūdū calicī indignatiōis meę/ tuli. s. Fundus calicis ē vltima ꝓfūditas afflictiōis. m ¶Nō adijciā vt bibas illū vltra/ si pn̄iaꝫ egeris. Hiero⁹. Nō adijcies ⁊c̄. n ¶Et ponā illū in manu eoꝝ q̄ te humiliauerūt: vt. s. bibant ⁊ inebrient̃ afflictiōe. Glo. Scd̄m l'ram humiliauerūt eos chaldei: ⁊ ipsi humiliati sūt a medis ⁊ psis: et humiliauerūt eos romani: et ipsi simil' i mītis hūiliati sūt. o ¶Et dixerūt/ hostes. s. tui volētes tibi dn̄ari: p ¶Anime tue. i. regib⁹ tuis ⁊ p̄ncipib⁹ tuis: q̄ sunt q̄si aīa ⁊ vita plebis. q ¶Incuruare. i. subijcere nob. r ¶Ut trāseam⁹/ sup te. i. vt ꝯculcem⁹ te. s ¶Et posuisti vt terraꝫ corp⁹ tuū. i. ꝑplm: q̄ dr̄ corp⁹ sicut p̄ncipes caput. Isti oino oppressi sunt. s. ꝑplares hoīes: ⁊ ꝯculcati a dn̄is alienis. t ¶Et q̄si viā trāseūtib⁹/ exposuisti te. s. hostib⁹ ita indifferent̃ sicut via q̄ oīb⁹ patet/ exponit̃ cōit̃ trāseūtib⁹. Vel ab illo loco: Et dixerūt aīe tue ⁊c̄. pōt legi de hierl'm sub metaphora meretricis q̄ exponit se oīb⁹. Et huic expositiōi ꝯcordat l'ra Septuaginta q̄ est: Posuisti eq̄lia t'rę media tua. i. renes a foris trāseūtib⁹.

Aliter ⁊ quieuerūt i supbia: q̄ est caput oim malarū actionū. Eccl'i.x.b. Initiū ois pcti supbia. a ¶Sic oryx illaqueat⁹/ p̄ luxuriā. Prouerb.vij.d. Statim sequit̃ eā quasi bos duct⁹ ad victimā: et q̄si agn⁹ lasciuiēs et ignorans q̄ ad vincula stultus trahatur. Eccl's.vij.d. Laque⁹ venatoꝝ est mulier: sagena cor ei⁹: vincula sūt man⁹ ill⁹. Naū.iij.c. Paruuli ei⁹ elisi sūt i capite oim viarū: et sup oēs inclytos ei⁹ miserūt sortem: ⁊ oēs optimates ei⁹ ꝯfixi sūt cōpedib⁹. Sequit̃: i ¶Ecce tuli de manu tua calicem soporis. Hec ē ꝯsolatio q̄ ꝓmittit̃ tribulatis ꝓ christo. Tuli. i. abstuli. k ¶Calicē soporis. i. mortis. Interl'. Quia ⁊ miseriā mūdi ⁊ mortis auferet ab electis. s. xxv.c. Precipitabit mortem in sempit'nū. l ¶Fūdū calicī idignatiōis meę. i. oino et oēm pęnā q̄ verberaui te/ q̄si irat⁹ auferā. m ¶Nō adijciā vt bibas illuꝫ vltra: q: mors vltra n̄ erit neq̄ luct⁹/ neq̄ clamor/ neq̄ dolor erit vltra q̄ p'ma abierūt: vt dr̄ Apoc.xxi.a. n ¶Et ponā illū i manu eoꝝ q̄ te humiliauerūt. i. demōes ⁊ psecutores puniā: q̄ te grauauerūt: sic trāsibit virga a filijs. s. xxviij.d. Flagellū inūdās cum trāsierit a bonis. s. erit eis. s. mali i ꝯculcationē. Itē. s. xxx.g. Et erit trāsit⁹ virgę fūdat⁹: quē requiescere faciet dn̄s sup eum: id ē virga que transibit a bonis/ fundabit̃ in malis: q: ibi pena requiescet. Item. s. xlix.g. Eos qui te iudicauerūt ego iudicabo. Hiere.xxx.c. Qui te vastant vastabunt̃: cunctosq̄ p̄datores tuos dabo in predam. o ¶Et dixerunt/ demones: scilicet suggerēdo: p ¶Anime tue: incuruare/ a naturali dignitate ad ima appetēda inclinare. r ¶Ut transeam⁹. Numeri.xx.c. Obsecram⁹ vt nobis liceat transire per terrā tuā. Hiero⁹. Nō vim fecerūt vt ꝑus erecta declinaret̃ i terrā: s̄ ꝓprio arbitrio dereliq̄rūt. Herē. Non credas dicentib⁹ vt transeam⁹: habitare enī volūt nō transire. s ¶Et posuisti vt terram corpus tuū: id ē eis te subiecisti quasi scortatrix demonū: ⁊ meretrix eorum: ⁊ quasi viam transeuntib⁹. Job.xix.b. Simul venerūt latrones ei⁹: et fecerūt sibi viam per me. Eccl'i.ix.b. Omnis mulier que est fornicaria quasi stercus in via ab omni p̄tereunte ꝯculcabit̃.

A — s.51.c.

Consurge: consurge ⁊c̄. ¶Expositio Capi. LII

Hoc capitulum diuiditur in quattuor partes. Primo liberatio populi per rationem ostenditur: et ibidem causa captiuitatis s̄m vnam expositionē ponitur. Secūdo nūcij liberationis in iudeā mitti dicunt̃: ibi: Q̄ pulchri ⁊c̄. Tertio populū exhortat̃ vt gaudeat ⁊ laudet dn̄m/ etiā se ad recedendū de babylone p̄paret: ibi: Uox speculatoꝝ tuoꝝ ⁊c̄. Quarto ministri hui⁹ liberatiōis determinant̃. s. cyrus s̄m vnā expositionē: vel s̄m alios loq̄t̃ ibi d̄ iosaphat vl' de iosia: s̄m alios de morte esaię: ibi: Ecce itelliget ⁊c̄. Dicit ḡ: v ¶Cōsurge ⁊c̄. In fine precedentis capituli ꝓmisit dn̄s per ꝓphetā ꝯuertēdā captiuitatem iudeorū in ipsos hostes eorum: ⁊ eos esse destruendos. s. chaldeos vel romanos: s̄m Hiero. Hic ꝓpheta diffusius agit de liberatione iudeoꝝ in prima parte capituli. Dicit ergo: Consurge: id est consurges: et loquit̃ ad hierusalem quasi iam sint destructi iudei. Consurge bis dicit. q.d. dupliciter cecidisti: casu pploꝝ: ⁊ casu munitionū. Vel/ v ¶Cōsurge/ q̄ cecidisti in captiuitate. x ¶Consurge/ que cecidisti in egypti dispersiōe. y ¶Induere fortitudine tua. i. quaꝫ solebas habere: o sion. z ¶Induere vestimētis glię tuę/ o/ hierl'm ciuitas scti. Et loq̄t̃ d̄ hierl'm q̄si d̄ muliere: q̄ q̄diu vir ei⁹ ē i captiuitate induitur lugubrib⁹.

Mystice — v ¶Consurge: cōsurge ⁊c̄. Ecclesiam vel animā inuitat ad surgendum: quā in fine precedentis capituli incuruatā ⁊ substratā demonib⁹ dixit. Dicit ergo: v ¶Consurge/ de luto diuitiarū. x ¶Consurge/ de luto carnalium voluptatum. De primo luto dicitur Abacuk.ij.b. Ve ei qui multiplicat non sua: vsq̄quo aggrauat contra se densum lutū: De secūdo.ij. Pet.ij.d. Sus lota in volutabro luti. Et quia demones te impugnare aggrediuntur: ex quo eis subiacere nolueris. y ¶Induere fortitudine tua sion: id est anima vel ecclesia ad resistendum temptationibus. Multi enim surgunt: sed statim recidunt. Vel/ v ¶Consurge/ abijciendo inferiora. x ¶Consurge/ appetendo celestia. y ¶Induere fortitudie tua/ multiplicādo bona opa. Et dicit/ tua/ non aliena: sicut asinus. i. hypocrita/ q̄ induit̃ pelle leonis. z ¶Induere vestimētī glię tuę. i. honesta ꝯuersatiōe Prouer.vlt.d. Fortitudo ⁊ decor indumētū ei⁹. Fortitudo in

strenuitate opis:

¶ duit lugubribꝰ veſtimẽtis: ⁊ i reditu eiꝰ oꝛnat. Foꝛtitudinẽ autẽ hieriꝫ vocat muros/turres/⁊ foſſata: gl'ã aũt eiꝰ dic tẽplũ: ⁊ ea q̃ ad cultũ tẽpli ptinẽt. Vel veſtimẽta glie vocat munitiões ⁊ oppida circũadiacentia. Et ẽ idẽ ſion ⁊ hierlm: ſ ſion dr ſupioꝛ ps ciuitatis ꝓpꝛie: hierlm aũt dr iferioꝛ. b ¶ Ciuitas ſcti. i. dei. Vel ſctũarij: alia lr̃a. i. tẽpli. i. in q̃ eſt tẽplũ: et ſic apta ẽ Interl. q̃ dic: Scti vel tẽpli. Hieroꝰ. Ciuitas ſctã: alia lr̃a: qꝛ ſola i oꝛbe t̃ra rũ accepat legẽ: ſic etiã dr Mat. xxvij. f. Exeũtes d monumẽtis venerũt i ſctãm ciuitatẽ. c ¶ Quia n̄ adijciet ⁊c̃. q. d. bene dico iduere. i. iduere fortitu

Al. ꝓſancta

a mentis glorie tue hieruſa/
b c lem ciuitas ſcti: qꝛ non ad/
d ijciet vltra vt ptrãſeat ꝑ te i/
e f circũciſus ⁊ imũdꝰ. Excute/
g h re de puluere: cõſurge/ſede
i hierlm. Solue vincula col/
k l m li tui captiua filia ſion: quia

dine: qꝛ eris ita foꝛtis: q̄ nõ adijciet vltra: d ¶ Ut ptrãſeat ꝑ te/ conculcãdo te ⁊ ſubijciẽdo: e ¶ Incircũciſus ⁊ imũdꝰ. i. nabuchodonoſoꝛ rex babylonie ⁊ iemẽ eiꝰ. Et iũge ſic lr̃az. Nõ adijciet vltra incircũciſus ⁊ imũdꝰ vt ptrãſeat ꝑ te. Et dr imũdꝰ qꝛ incircũciſus. Et nota q̄ h̃ ꝓmittũt ſibi iudei i nouiſſimis diebꝰ ad lr̃az. f ¶ Excutere d puluere. Loq̃t ib tropo illo: q̄n aliq̃ laboꝛãt ſedẽtes i terra: q̄n ſurgũt ab ope excutiũt veſtes ſuas: et ita ei dic: Excutere d puluere. i. a laboꝛe ⁊ vilitate captiuitatis. g ¶ Cõſurge. i. ↄſurges ⁊ p̄ſtinũ ſtatũ reſumes h ¶ Sede hierlm. i. ſedebis q̄ete ⁊ ſecure. Per ſeſſionẽ eni ſignificat q̄es ⁊ firmitas. i ¶ Solue. i. ſoluẽs. k ¶ Uincula colli tui. i. iugũ ſeruitutis. l ¶ Captiua filia ſion. i. hierlm. Sion dr ſupioꝛ ps: hierlm iferioꝛ ps ciuitatis: Filia aũt ſion dr ipſa plebs. m ¶ Qꝛ hec dic dñs. q. d. verũ eſt q̄ liberaberis o ſion a captiuitate: qꝛ hec dicit dñs/q̄ nõ mẽtit. n ¶ Gratis venũdati eſtis/hoſtibus. ſ. in ſeruitutẽ. i. ſine laboꝛe magno ⁊ ſumptu poſſident vos hoſtes. Ad lr̃az eni iudei capti ab hoſtibꝰ dabãt venales ꝓ modico p̄cio: ſic dic Ps. Uendidiſti pplm tuũ ſine p̄cio. Quia g̃ habuerũt eos ſine p̄cio: reddẽt eos ſine p̄cio. Et h̃ ẽ qd dicit: o ¶ Et ſine argẽto redimemini. i. gratis/⁊ ſine p̄cio libabimĩ ꝑ cyꝝ. Vñ s. xlv. c. Captiuitatẽ meã dimittet nõ in p̄cio: neq; in muneribꝰ. Vel/ n ¶ Gratis venũdati eſtis. i. ſine cã: q̄ntũ ad babylonios captiuãtes: nõ q̄ ad ipſos q̄ ꝓpt pctã ſua captiuati ſt. q ¶ Quia hec dic dñs deꝰ. Dixit q̄ eos liberaret: hic ponit rõnem ad h̃ vt citiꝰ credãt. r ¶ In egyptũ deſcẽdit pplꝰs meꝰ i pncipio. Geñ. xlvj. a. v ¶ Ut colonꝰ eẽt ibi/i t̃ra geſſẽ: ⁊ ibi pharao calũniatꝰ ẽ eũ: ſ nõ oĩno ſine cã. Glo. Uidebant eni egyptij aliq̃d rõnis ſubijciẽdo eũ hꝛe: qꝛ ſbuenerũt ei i famis neceſſitate: et tñ ego libaui eũ. x ¶ Et aſſur. i. rex aſſyrioꝝ nabuchodonoſoꝛ. ſ. q̃ fuit monarcha/⁊ ppls eiꝰ: y ¶ Abſq; vlla cã calũniatꝰ ẽ eũ. Ergo mlto magis libabo pplm meũ ab ipſo aſſur: q̃ ſine cã eũ i ꝓpꝛia t̃ra oppꝛeſſit. Et ſumit h̃ large calũnia ꝓ iiuria q̃libet.

¶ Et nũc q̃d mihi eſt

Myſtice ✣ ſtrenuitate opis: decoꝛ ſiue gl'ia in honeſtate ↄuerſatiõis. Ruth iij. a. Lauare. ſ. ꝑ pniaz: ⁊ vngere. ſ. ꝑ miſcðiã: ⁊ cultioꝛibꝰ induere veſtimẽtis. ſ. ꝑ ↄuerſationẽ honeſtã: ⁊ abſcõdere i area. ſ. ꝑ humilitatẽ. Job. xl. a. Circũda tibi decoꝛẽ: ⁊ in ſublime erigere: et eſto glorioſus: ⁊ ſpecioſis induere veſtibus. O/ a ¶ Hierlm ciuitas ſcti. Aia dr ſion ꝑ circũſpectionẽ inſidiarũ inimici: dr hierlm ꝑ ↄtẽplationẽ eterne pacis. Similit̃ eccl'ia dr ſion q̄tũ ad p̄latos q̄bꝰ incũbit ſpecula ⁊ cuſtodia ſubditoꝝ: ſꝫ ſic dr. j. lvj. d. Speculatoꝛes eiꝰ ceci oẽs. Dicit aũt hierlm q̄ntũ ad minoꝛes:

Ps. 106. in q̄bꝰ maxie videt ⁊ iuenit pax ⁊ ↄcoꝛdia: ſic dr i Ps. Effuſa ẽ ↄtẽptio ſup p̄ncipes. Seq̃t: c ¶ Quia n̄ adijciet vltra/ſi p̄dicta feceris: d ¶ Ut ptrãſeat ꝑ te icircũciſus ⁊ imũdꝰ. i. diabolꝰ: q̃ dr icircũciſus qꝛ ſupfluitatẽ tpaliũ ſꝑ ſuggerit. Dr imũdus: qꝛ luxurie imũdiciã diligit. Trãſit aũt ꝑ aiaz: cũ aia ↄſentit i delectatiõe: ptrãſit cũ aia ↄſentit i opꝰ. s. xxxv. c. Nõ trãſibit ꝑ eã pollutꝰ. i. malꝰ motꝰ/et ſi ſurgat. Roma. vj. b. Non regnet pctm̃ in vr̃o moꝛtali coꝛpe. Vel põt legi d ſtatu triũphãtis eccl'ie. Naũ. j. d. Nõ adijciet vltra vt ptrãſeat i te belial. Johel. iij. d. Alieni nõ trãſibũt ꝑ eã amplꝰ. Hõ in eccl'ia militãte aliter eſt. Nõ ſũt foris canes vel venefici: imo plena ẽ eccl'ia ſupfluitate diuitiarũ/⁊ imũdicia pctõꝝ: maxie i cleric'. Ezech. xliiij. b. Sufficiãt vob oĩa ſcelera vr̃a dom' iſr'l eo q̄ inducit' filios alienos in/

circũciſos coꝛde: hoc dic/qꝛ ambitioſi ſunt: et incircũciſos carne qꝛ luxurioſi ſũt: vt ſint i ſanctuario meo ⁊ polluãt domũ meam: hoc eſt ↄ illos q̃ indignos ꝓmouẽt. f ¶ Excutere de puluere/pcti. i. declia a malo. g ¶ Cõſurge/fac bonũ. h ¶ Sede. i. pſeuera i bono. Et dic notabilit̃ excutere. q. d. totꝰ es in puluere pcti iuolutꝰ: ⁊ iõ totꝰ excutere. Aplis aũt dictũ eſt Mat. x. b. Excutite puluerẽ pedũ vr̃oꝝ: q̄ſi parũ de puluere habẽtibꝰ. Ps. Humiliata ẽ i puluere aia nr̃a. Job. xl. b. Abſconde eos in puluere ſimul. Vel puluis ſt bona tpalia: hũc ſcti excutiunt: ſ mali lingũt. Mich. vij. d. Lingẽt puluerẽ ſic ſerpẽtes. Et. j. lxv. d. Serpenti puluis panis eiꝰ. Dic g̃: f ¶ Excutere de puluere. i. de amoꝛe trenoꝝ. g ¶ Cõſurge. i. totꝰ ſurge i amoꝛẽ celeſtiũ. Sed poſt erectionẽ ad ſupna: h ¶ Sede. i. redi ad te: ⁊ reſide i te ꝑ cõſiderationẽ tuoꝝ defectuũ. Surgere eni eſt exaltari: ſeſſio humiliatio. Hoc ẽ qd dr Eccj. iij. c. Quãto magnꝰ es humilia te i oĩbus. Sed qꝛ hõ nõ hꝫ libertatẽ ſurgẽdi vel ſedẽdi q̃ ligatꝰ eſt: iõ ſubdit: i ¶ Solue/pus. ſ. k ¶ Uincula colli tui captiua filia ſion. Judas hꝫ vinculũ in collo: ita q̄ nõ vult cõfiteri p̄ verecũdia. Oſee. v. d. Uidit ephraim lãguoꝛẽ ſuũ: ⁊ iudas vinculũ ſuũ. Threñ. j. e. Cõuolute ſt iniq̃tates mee: ⁊ ipoſite collo meo/ne. ſ. ↄfitear eas. j. lviij. b. Diſſolue colligatiões ipietatis ⁊c̃. Vel i h̃ q̄ dic/vincula colli tui: inuit q̄ pctoꝛ ſit bos vel iumẽtũ: talia eni ligãt ꝑ collũ: hõ aũt i pede vl' manu. Dic g̃ i ¶ Solue vincula. i. remoue pctã q̄bꝰ factꝰ es pecꝰ: q̄bꝰ p̄ſſus ſtatuiſti oculos tuos declinare i terrã: ⁊ incuruatꝰ es mlto vinculo ferri: vt dr. ij. Paral. vlt. Leuit. xxvj. b. Cõfregi catenas ceruicũ veſtrarũ/vt icederetis erecti. Itẽ p̄dicatoꝛ q̃ peccat/viculũ hꝫ: qꝛ nõ põt libere in alijs rep̄hẽdere qd fac ipſe. Ro. xv. d. Nihil audemus loq̃ eoꝝ q̄ ꝑ nos n̄ efficit chriſtꝰ. Prouer. vj. a. Illaq̃atꝰ es ſbis oris tui: ⁊ captꝰ ꝓprijs ſermõibꝰ: qꝛ debet facere p̄dicatoꝛ qd dic: m ¶ Quia hec dic dñs: Gratis venũdati ⁊c̃. q. d. bene dixi: Solue vincula ſeruitutis diaboli cui vẽditꝰ es: quia gratis venũdati eſtis. i. diabolo dediti. Et loquit mõ in plurali: ad inuẽdũ q̄ mali vnũ ſũt i malo: licet plures i numero. Et dicit gratis. i. ſpõte vr̃a. ſ. ꝓ iiq̃tatibꝰ q̄s volũtarie egiſtis. s. l. a. Ecce i iniq̃tatibꝰ vr̃is venditi eſtis. Vel/ Gratis: qꝛ nec cõmodũ inde habuiſtis: nec icõmodũ effugiſtis. Roma. vj. d. Quẽ fructũ habuiſtis tũc i illis in q̄bꝰ nũc erubeſcitis: Ps. Uendidiſti pplm tuũ Ps. 43.
ſine p̄cio. Prouer. x. c. Coꝛ impioꝝ ꝓ nihilo. o ¶ Et ſine argẽto. Glo. i. nullo merito vr̃o: ſed gratuito dei b̃nficio. p ¶ Redimemini. Glo. ſanguie filij. j. Pet. j. d. Nõ coꝛruptibilibꝰ auro vel argẽto redẽpti eſtis d vr̃a vana ↄuerſatiõe p̃rne traditiõis: ſed p̄cioſo ſanguie agni incõtamiati ⁊ imaculati ieſu chriſti. Sed ↄ. Daniel. iiij. e. Pctã tua elemoſynis redime. Et Prouer. xiij. b Redẽptio aie viri ꝓpꝛie diuitie. Sol. Qui vẽditꝰ ẽ diabolo ꝑ pctm̃ per hec redimi nõ põt: ſed habilitari ad ↄſequẽdũ effectũ dñice redẽptionis. q ¶ Quia hec dic dñs. Bene dico q̄ redimemini ab egypto ⁊ a diabolo/cui ſubditi fuiſtis: qꝛ/ s ¶ Deſcẽdit pplꝰs meus. Glo. genus humanũ. t ¶ In pncipio. i. in p̄ parẽte adã. ſ. r ¶ In egyptũ. i. in mũdũ: in q̃ ẽ meroꝛ et tenebre. Sꝫ ad q̃d: v ¶ Ut colonꝰ eẽt ibi. i. vt i mũdo eẽt tãq̃ i exilio. Vel/ Ut colonꝰ eẽt/ibi colẽdo t̃rã ⁊ laboꝛãdo. Job. v. b. Hõ naſcit ad laboꝛẽ. Sꝫ fatuꝰ ẽ q̃ colit agros ſteriles: q̃ꝝ fructus vrtice ⁊ abſinthiũ: ſ ager ꝓprij coꝛdis colẽdꝰ ẽ. Prouerb. xxiiij. d. Per agrũ hoĩs pigri trãſiui/⁊ ꝑ vineã viri ſtulti: ⁊ ecce totũ impleuerãt vrtice ⁊c̃. Et nota q̄ Hiere. xiiij. b. fit q̄ſtio q̃dã: Quare q̄ſi colonꝰ futurꝰ es i terra: ⁊ q̄ſi viatoꝛ declinãs ad manẽdũ: Et hic ẽ rñſio: qꝛ i egyptũ deſcẽdit ⁊c̃. Iõ ⁊ dñs aſcendit nubẽ leuẽ: ⁊ ingreſſus ẽ egyptũ: vt dr. s. xix. a. Eadẽ eni via venit ſamaritanꝰ q̃ deſcẽderat ſauciatꝰ. Luc. x. e. Hõ q̃dã deſcẽdebat ab hierlm in hiericho. x ¶ Et aſſur. i. diabolꝰ. y ¶ Abſq; vlla cã. i. nõ de iure ſ iuidia mouẽte: vt dr Sap. ij. d. Inuidia diaboli ⁊c̃. z ¶ Calũniatꝰ ẽ eũ/adã. ſ. ad pctm̃ trahẽdo. Vel eum. i. genꝰ humanũ/etiã ſctõs in limbo detinẽdo: cũ tñ nihil

✣ iuris haberet in eos diabolꝰ

n hec dic dñs: Gratis venũda/
o p ti eſtis et ſine argẽto redime/
q mini. Quia hec dic dñs deꝰ:
r s In egyptũ deſcendit pplꝰs
t v meꝰ in pncipio vt colonus
x y eſſet ibi: et aſſur abſq; vlla
z cauſa calumniatus eſt eum.

a Et nūc q̄d mihi ē hic dicit dn̄s: qm̄ ablat⁹ eſt ppl's me⁹ grat̄i: Dn̄atores ei⁹ inique agūt dic dn̄s: Et iugit̄ tota die nōmē meū blaſphemat̄. Propt̄ h̄ ſciet ppl's me⁹ nomē meū in diē illa: qꝛ ēgoipſe q̄ loquebar/ ēcce aſſum. Q̄ pulchri ſup montes pedes ānūciantis et pꝛedicantis pacem: ānnunciātis bōnum: pꝛedicāntis ſalutēm: dicēntis: Siōn regnabit dēus tu⁹. Uōx ſpeculatorum tuorum lēuauerūt vocem: ſimūl laūdabunt: quia ōculo ad oculum videbūnt cū cōnuerterit dominus ſion.

a Et nūc q̄d mihi ē hic. i. in terra iudeoꝝ deſerta. c Dic dn̄s: qm̄ ablat⁹ ē ppl's me⁹ gratis. q. d. dn̄s: nihil habeo boni ,ꝑt qd in hac regiōe ꝑmaneā: de q̄ ppl's me⁹ ablat⁹ ē gratis. Dn̄s eni q̄ſi nihil reputat ſe h̄re cū auferūt ei hoīes ,ꝑt q̄s fecit oīa. Ul' d Ablat⁹ ē/ a t̄ra ſua/ e Gratis/ ſine labore hoſtiū/ vl' etiā ꝑ pctī ꝑncipū ñ ſuis ꝑncipalit̄. Un̄ ſbdit cauſā captiuitat̄. f Dn̄atores ei⁹: reges/ ꝑncipes ⁊ ſacerdotes eoꝝ/ iniq̄ agūt dic dn̄s. g Et iugit̄/ nō ad horā: ſed diu: h Tota die/ continue. i Nomē meū blaſphemat̄/ a ꝑp'lo: exēplo maiorū: vel ab aliȷs natiōib⁹ q̄ vidētes pctā iudeoꝝ deū iſr̄l blaſphemabāt ⁊ maledicebāt. Ul' aliſ ſm Andreā. a Et nūc q̄d mihi ē h̄ ⁊c̄. q. d. cū ppl's me⁹ de t̄ra ſua ſine cā ablat⁹ ſit: q̄d ego ī cęlo moroꝛ: ⁊ nō poti⁹ deſcēdo liberare meos: q̄s inique dn̄atores eoꝝ chaldei opꝑmūt. k Propt̄ hoc: qꝛ iniuſte ablat⁹ ē ⁊ afflict⁹: l Sciet. i. experiet̄. m Ppl's me⁹ nomē meū. i. potentiā ⁊ virtutem meā q̄ noiabil' apparebo. o In die illa/ notabili i q̄ liberabo eos. p Quia egoipſe q̄ loquebar/ ꝑ ꝑphas eis liberatiōnē ꝑmittēdo. q Ecce aſſū. i. p̄ſens adero ꝑficiendo ꝑmiſſa.

r Q̄ pulchri ⁊c̄. Hic determiat q̄lit̄ nūciȷ liberatiōis ī iudeā mittent̄: ⁊ ꝯgaudēs aduētui eoꝝ dic ꝑpha. Q̄ pulchri ſuper mōtes. i. ſup t̄rā iudeę q̄ eſt mōtuoſa. t Pedes ānūciāt̄ ⁊ p̄dicāt̄ pacē. i. q̄ ſpecioſus ē aduēt⁹ nūcioꝝ nūciātiū ī iudea pacē ⁊ reditū captiuoꝝ. v Annūciāt̄. i. ānūciātiū. x Bonū. i. licētiā redeūdi. y Pꝛedicātis. i. p̄dicātiū. z Salutē. i. libationē a captiuitate. a Dicēt̄. i. dicentiū. O/ b Sion regnabit. i. regnare apparebit in te. c De⁹ tu⁹: qꝛ te eripiet tanq̄ rex fort̄. Uel regnabit in cyro cui regnū dabit ad te liberādū. d Uox ſpeculatoꝝ tuoꝝ/ audita ē. ſ. eſdrę ⁊ alioꝝ qui erāt q̄ſi cuſtodes ꝑp'li. e Leuauerūt vocem. i. leuabūt ꝑꝑlim ad reditū exhoꝛtādo. Uel/ d Speculatoꝝ. i. eoꝝ q̄ in iudea erāt: q̄ reuertētes de babylonia ī ſpecula reſpiciebāt. e Leuauerūt vocē/ ꝯgaudēdo redeūtib⁹. f Simul laudabunt/ deū liberatorē ſuū. h Quia oculo ad oculū. i. aptiſſime ⁊ p̄ſentialit̄. i Uidebunt/ liberationē ſuā. k Cum cōuerterit dn̄s ſion: id eſt illos qui fuerūt in ſion cōuerterit. ſ. ad ſe.

Gaudete ⁊c̄. Uox eſt iuris h̄ret in eos diabolus. Et q̄ diabolus ſit calūniatoꝛ: habet̄ Apoc̄. xȷ. b. Proiectus eſt accuſatoꝛ fratrū nr̄oꝝ. Ab his duobus p̄dict̄ redemit dn̄s. ſ. ab egypti miſeria ꝑ glorīā: ⁊ a ſeruitute diaboli ꝑ grāz. a Et nūc q̄d mihi ē hic dic dn̄s: Ex q̄ genus humanū exulat in mundo ⁊ ꝑmit̄ a diabolo: quid mihi eſt hic. i. in cęlo: q. d. nō reputo me aliq̄d habere in cęlo/ habendo. ſ. angelicos ſpūs: qui ſūt q̄ſi nonagintanouē oues in deſerto niſi etiā habeā ouē errabūdā in exilio. Un̄ Ps̄. Quid mihi ē in cęlo: ⁊ a te q̄d volui ſup terrā: Ul'/ a Quid mihi ē. i. q̄ ꝑs eſt mihi: b Hic. i. in hoīb⁹: q. d. Nulla: ſed in eis ſū ꝑſcriptus: tam in clero/ q̄ in ꝑp'lo. Gal'. iȷ. a. Ante q̄rū oculos chꝛiſt⁹ ieſus ꝑſcript⁹ eſt ⁊ in vobis crucifix⁹. Itē nō eſt mihi ꝑs in vob dicit dn̄s: d Qm̄ ablat⁹ ē ppl's me⁹ grat̄: ablat⁹. ſ. a me male viuēdo: vel a ꝯſpectu miſcdię meę. iiȷ. Reḡ. xvȷ. c. Iratus dn̄s iſraeli/ abſtulit eos a cōſpectu ſuo. Et iō popul⁹ tollit̄: quia f Dn̄atores ei⁹ inique agūt. Hiere. l. a. Grex ꝑdit⁹ fact⁹ eſt ꝑp'ls me⁹: paſtoꝛes ei⁹ ſeduxerūt eū. Malach. iȷ. b. Uos receſſiſtis de via: ⁊ ſcādaliçaſt̄ ī lege plurimos. Et h̄ ē qd̄ ſequitur: g Et iugit̄ nomē meū tota die blaſphemat̄/ a ſubditis ꝑt pctā pꝛelatoꝝ. Septuagita. Per vos ſemꝑ nomē meū blaſphemat̄ ī gētib⁹. Roma. iȷ. d. dꝛ idem. Myſteriū hic planū eſt ſm Glo. a Quid mihi ē hic/ int̄ iudeos. ſ. c Dicit dn̄s: q. d. trāſibo ad gētes: quia popul⁹ iudaic⁹ q̄ pri⁹ fuit me⁹ ꝑ ſpecialē cultū/ ablatus eſt a me: ⁊ exēplo pꝛelatoꝝ ſuoꝝ fact⁹ ē blaſphem⁹. k Propt̄ hoc/ q̄: qꝛ blaſphemoꝛ a iudeis. l Sciet ppl's me⁹. i. gētil' chꝛiſtian⁹ fact⁹. n Nomē meū. i. rem hui⁹ nois emanuel. Uel/ Nomē meū: qꝛ a chꝛiſto dicet̄ chꝛiſtian⁹. o In die illa/ notabili. i. in die grē. p Quia egoipſe q̄ loquebar. Glo. olim ꝑ ꝑphas. q Ecce aſſū/ ꝑ meipſū p̄ſens ī carne. Baruch. iiȷ. d. In terr̄ viſus ē: ⁊ cū hoīb⁹ ꝯuerſatus ē. Moꝛalit̄ k Propt̄ hoc ſciet ⁊c̄. Quia egoipſe q̄ loquebar/ ꝑ os p̄dicatoꝛis. q Ecce aſſū/ in manu ei⁹ per executionē opis: ⁊ tunc pōt ſcire ꝑp'ls nomē dn̄i. Uel vt ſint v̄ba p̄dicatoris p Quia egoipſe q̄ loq̄bar ecce aſſū: talis ī opē: q̄lis fui in p̄dicatiōe. r Q̄ pulchri ⁊c̄. Supꝛa locut⁹ ē fili⁹ d̄ ſeipſo: h̄ aūt loq̄tur ꝑpha d̄ ipſo filio cōmēdās pedes ei⁹ ⁊ dicit: Q̄ pulchri. i. admirabilit̄ pulchri. s Sup mōtes. i. ſup ſctōs ꝑphas et ap'los v̄tutib⁹ eminētes. t Pedes ānūciāt̄ ⁊ p̄dicāt̄ pacē. i. greſſus actionū chꝛiſti: qui veniēs euāgeliçauit pacē vob q̄ longe fuiſt̄: ⁊ pacem his q̄ ꝑpe: Eph. iȷ. d. Et. j. lvȷ. d. De his pedib⁹ Deut̄. xxxiȷ. a. Qui appropinq̄nt pedib⁹ ei⁹. i. q̄ imitant̄ greſſus operū ei⁹: accipiēt de doctrīa illi⁹. Un̄. Ps̄. Intellect⁹ bon⁹ oīb⁹ facīētib⁹ eū. Naū. j. d. Ecce ſup mōtes pedes euāgeliçāt̄ ⁊ ānūciāt̄ pacē. Sup mōtes eni dꝛ tranſire duplicit̄: qꝛ. ſ. cūctos ſctōs trāſcēdit: et qꝛ ī eis veſtigia ſua impꝛimit. In abꝛaā impꝛiſſit veſtigiū obediētię: in dauid māſuetudīs: ī abel īnocētię: ⁊ ita ī aliȷs. Un̄ Cāt̄. iȷ. b. Ecce iſte venit ſaliēs ī mōtib⁹ trāſiliēs colles. Uel pedes chꝛiſti ſunt ap'li: ſup mōtes. i. in eminētia vitę cōſtituti: qui fuerūt pulchꝛi et mūdi a puluere pctī: q̄ꝝ etiā pedes. i. affectiōes dn̄s lauit: Ioh. xiȷ. a. Ro. x. c. Q̄ ſpecioſi pedes euāgelçātiū pacē: euāgeliçātiū bona. Apoc̄. j. d. Pedes ei⁹ ſimiles auricalco ſicut in camino ardēti. Dic̄ ḡ: r Q̄ pulchꝛi ſup mōtes pedes ānūciātis ⁊ p̄dicāt̄ pacē/ venię de p̄terit̄ pctis. v Annūciantis bonū/ grē in p̄ſenti ī bonis agēdis. y Pꝛedicāt̄ ſalutē/ glię in futuro. Aug⁹. Sal⁹ a malo liberat/ bonū oꝛdinat/ pax refoꝛmat. a Dicēt̄/ o/ ſion regnabit de⁹ tu⁹/ in hoīb⁹ per ꝑniāz/ deſtructo regno pctī. Ro. vȷ. b. Nō regnet pctm̄ ī v̄ro moꝛali coꝛꝑe. Et dn̄s dixit Mat. iiȷ. c. Penitētiā agite: appꝛopinq̄bit ⁊c̄. Mat. vȷ. b. Adueniat regnū tuū. Dicebat ḡ chꝛiſtus: Regnabit de⁹ tu⁹ o ſion: Quotiēs fidelib⁹ loq̄bat̄ de regno dei: totiēs regnū diaboli euertēdū annūciauit/ ⁊ regnū dei venturū. Cōuertit ſermonē ad filiū/ cū ſubdit: d Uox ſpeculatoꝝ tuoꝝ. Glo. audiet̄ ſupple in toto oꝛbe terrarū. Speculatores ſūt ap'li: ⁊ ſimiliter pꝛedicatoꝛes ⁊ p̄lati. Nota q̄ ſpeculatoꝛ debet aſcēdere ſurſū. S̄. xl. b. Sup montē excelſū ⁊c̄. i. eminētiam vitę. e Leuauerunt/ ipſi ſpeculatoꝛes/ vocem. Septuaginta. Uox cuſtodiētiū te exaltata ē. Duplicit̄ leuauerūt vocem ap'li: apte ⁊ publice p̄dicādo. Un̄ Mat. x. c. Qd̄ in aure audit̄ p̄dicate ſup tecta. Itē qꝛ de cęleſtib⁹ ⁊ ꝑ cęleſtib⁹ p̄dicabāt: nō de terrenis nec ꝑ terrenis: Nō ſic multi: de quib⁹. S̄. xxix. a. Et erit q̄ſi phytonis vox tua de terra: ⁊ de humo muſitabit eloquium tuū. Ioh. iiȷ. d. Qui de terra eſt/ de terra loquit̄. Dic̄ ḡ: Leuauerūt vocē/ ꝑp'los ad alta inuitātes. f Simul. i. ꝯcoꝛditer ī vnitate. g Laudabūt/ dn̄m. Act̄. iiȷ. f. Multitudinis credētiū erat coꝛ ⁊c̄. Uel ſimul laudāt/ q̄ꝝ coꝛ ⁊ os: vel q̄ꝝ vox ⁊ vita: itellect⁹ ⁊ affect⁹ ꝯcoꝛdāt. j. Coꝛ̄. xiiȷ. c. Pſallā ſpū pſallā ⁊ mēte. Leuit̄. j. d. Os turtur̄ iubet̄ retoꝛq̄ri ad aſcellā. h Quia oculo ad oculū. i. aperte oculo etiāz coꝛꝑali: i Uidebūt redēptoꝛē: ⁊ ei⁹ exēpla ⁊ bn̄ficia. k Cū ꝯuerterit dn̄s ſion. i. qn̄ t̄ps venerit ꝯuerſiōis gētiū: ⁊ fecerit ex eis ſion. i. eccleſiā. Luc̄. x. d. Bti oculi q̄ vidēt q̄ vos videt̄: dico eni vob: q̄ multi reges ⁊ ꝑph̄ę voluerūt videre q̄ vos videtis ⁊ non viderūt. Uel plene laudabūt: q̄ſi oculo ad oculū: facie ad faciē videbūt vtrāq̄ naturā in chꝛiſto: qd̄ ē vita ęt̄na. Ioh. xvȷ. a. Hęc ē vita ęt̄na vt cognoſcāt te ⁊c̄. j. Coꝛ̄. xiiȷ. d. Uidem⁹ nūc ꝑ ſpeculū in ęnigmate: tūc aūt facie ad faciē. Iob. xix. d. Quem viſur⁹ ſū egoipſe ⁊c̄. Apoc̄. j. b. Et videbit eū oīs ocul⁹. Bern̄. Plenū ꝑfuſus oī ſuauitat̄ dulcedine/ videre hoīem hoīs ꝯditoꝛē. Et h̄: Cū ꝯuerterit dn̄s ſion. i. oīno ad ſe v̄terit liberans eā a culpa ⁊ a miſeria.

Moꝛaliter

93. diſ. c. diaconi

C Myſtice

Ro. 3. d.

Naū. 1. d. Ro. 10. c.

Secūda pars

Tertia pars

Myſtice

Ps̄. 72.

Ps̄. 110.

☞ a Gaudete ꝛc̃. Vox ẽ ſpeculatoꝝ vel ipſi⁹ ꝓphete eſaie inul/tantis alios ad gaudiũ ⁊ laudem. Gaudete/in vobis. b Et laudate/deũ: c Simul.i.ꝯcordit ⁊ vniuerſalit. O/ d De/ſerta hieruſalẽ.i.ꝑpl's hieroſolymitan⁹ ꝑus deſert⁹ a deo: vel terra deſerta ꝑus: q̃ tũc q̃ſi lugebat pre defectu habitatoꝝ: ſicut dicit Thren.j.b. Vie ſion lugẽt ꝛc̃. Bñ dice gaudete.

8.49.d. e Quia ꝯſolatus ẽ dñs pplm ſuũ/de captiuitate liberando. f Redemit hieruſalẽ/de ſeruitute. h Parauit dñs brachium ſctm̃ ſuũ.i. potẽtiã ſuã.

Gaudete et laudate ſimul
deſerta hierlm: qr ꝯſolat⁹ eſt
dñs pplm ſuũ: redemit hie/
ruſalẽ. Parauit dñs brachi
um ſctm̃ ſuũ in ocul' oim gẽ/
tiũ: et videbũt oẽs fines tre
ſalutare dei nr̃i. Recedite/
recedite: exite inde: pollutũ
nolite tãgere. Exite ð medio
ei⁹: mũdami q̃ fert' vaſa dñi:

q.d. potentia dñi parata ẽ ⁊ ꝑſto ad liberãdũ vos. Vel/Brachiũ.i. cyrũ: per quẽ opabit vobis bonũ. i In oculis omniũ gentiũ: ⁊ videbũt oẽs fines terre.i. terra vſq; ad fines ſuos. l Salutare dei nr̃i.i. ſaluatione quã factur⁹ eſt. m Recedite ꝛc̃. Hec ẽ vox adhuc ſpeculatoꝝ inuitãtiũ ꝑplm ad reditũ: vel ẽ vox ipſi⁹ eſaie: Recedite/recedite: exite inde. Hiero⁹.i. de babylone. p Pollutũ nolite tangere. Hiero⁹.i. idola eoꝝ polluta derelinqte. q Exite de medio ei⁹. Jõ totiens idem gemiat: qr in babylonia tenebant amore poſ/ſeſſionũ: ⁊ noticia ꝑpli: ⁊ timore itinerſ: et preterea timore pauꝑtatis cũ venirent in iudeã deſertã. r Mũdamini.q.d. non ſuffic exire ſ mũdare debet' vos. s Qui fertis.i. delaturi eſtſ t Vaſa dñi. Hiero⁹: q̃ nabuchodonoſoꝛ tranſtulit de tẽplo.

☞ Et bñ poteritis vos

Myſtice ☙ Pſ. In ꝯuertẽdo dñs captiuitatẽ ſion: facti ſum⁹ ſic cõſolati.i.
Pſ.125. vere ꝯſolati. Dñs habet ſion in manu ſua.i. eccliaz vel aiaz: ⁊ iõ põt eã vertere in quãcũq; partẽ voluerit. Sap.iij.a. Juſtorum aie in manu dei ſũt ꝛc̃. Deut.xxxiij.a. Oẽs ſcti in manu illi⁹ ſũt. Hiere.xviij.a. Sic lutũ in manu figuli: ſic vos i manu mea do/mus iſrl'. Prouer.xxj.a. Sic diuiſiões aq̃rũ: ita coꝛ regſ i manu dei: q̃cũq; voluerit inclinabit illud. Surſũ ad gaudia ꝑadiſi: deorſũ ad ſupplicia inferni: ante ad mortẽ que iminet: retro ad pctã vite ꝑterite: dextrorſũ ad ꝓſperitateſ mũdi q̃; fallaces: ſiniſtrorſum ad aduerſitates q̃; vtiles: intus ad defect⁹ ꝓprios: extra ad pericula viuẽdi. a Gaudete ꝛc̃. Quia plenitudine gẽtiũ intrãte iſrl' excecat⁹ ẽ/ꝯſolat ꝑmitiuã ecclĩã iudeoꝝ vt gaudeat: qr plures habebit filios de gẽtib⁹ q̃; crediderunt de iudeis. Unde dic: Gaudete/intus i corde. b Et laudate/ore. c Simul.i. ꝯcordit. d Deſerta hierlm.i. o vos relique iudeorũ apli ⁊ alij. e Quia ꝯſolat⁹ ẽ dñs pplm ſuũ/fidelẽ: qr ruinas iudeoꝝ reſtaurauit mltitudie gẽtiũ.j.liiij.a. Letare ſterilis q̃ nõ parſ ꝛc̃. qr mlti filij deſerte magſ q̃; ei⁹ q̃ hʒ virũ. f Redemit/dñs ſanguie filij ſui. g Hierlm.i. generalẽ ecclĩa.ſ.xlix.d. Laudate celi et exulta terra: iubilate mõtes laudẽ: qr ꝯſolat⁹ eſt dñs ꝑplm ſuũ ⁊ pauperũ ſuoꝝ miſerebit. Per quẽ aũt redemerit ſion ſubdit: h Parauit dñs brachiũ ſctm̃ ſuũ. Septuaginta. Reuelauit.i. incarnari fec filiũ ſuũ ꝑ quẽ oia opat. Parauit dic.i. patũ ⁊ ꝑſto fec ad liberãdũ gen⁹ humanũ. Mat.xxvj.d. Verũtñ nõ ſic ego volo/ſ ſic tu. i In ocul' oim gẽtiũ: qr

Pſ.97. oẽs i eũ credẽt. Pſ. Añ ꝯſpectũ gẽtiũ ꝛc̃. k Et videbũt oẽſ fines terre.i. oẽs vſq; ad fines tre. l Salutare dei nr̃i.i. filiũ q̃ opat⁹ ẽ ſalutẽ i medio tre/vt oẽſ videãt.ſ.xl.b. Et videbit ois caro ꝛc̃. Et i Pſ.xcvij. idẽ dr. m Recedite ꝛc̃. Hoc exponit myſtice de fidelib⁹: q̃ anteq̃; romani venirẽt ad vaſtandã iudeã admoniti a ſpũ ſctõ in regnũ agrippe trãſierũt: iudeã relinquẽtes: vel de aplis q̃ trãſierũt ad gẽtes: Actſ.xiij. Dic ḡ: Recedite/recedite: exite inde/a hierlʒ.ſ. ⁊ a iudeis: ⁊ ꝯuertimi ad gẽtes. p Pollutũ nolite tãgere.i. iudeis polluſ ſanguie chriſti nolite aſſociari. q Exite ð medio ei⁹/hierlm. r Mũdami/o apli. s Qui fert' vaſa dñi. Glo.i. voſipſos i q̃b⁹ eſt dñs.j.Corſ.iij.d. et.vj.d. Templũ dñi ſanctũ ẽ qð eſtſ vos. Vel/Vaſa dñi/ſũt arma iuſticie: de q̃b⁹.ij.Corſ.vj.b. Et illa ſt loꝛica iuſticie: clype⁹ fidei/galea ſalut'/⁊ gladi⁹ ſpũs qð ẽ ꝟbũ

Vide textũ hui⁹ myſterij in folio ſe/quenti — dei: vt dr Eph.vj.c. Et bñ moneo voſ ad exeũdũ: a Qm̃ nõ i tumltu.i. coacti: b Exibitſ a iudeiſ: ſ volũtate ⁊ rõne ducti: c Nec i fuga/timorſ ꝓperabitſ/ad gẽteſ. Joh.x.b. Mercenari⁹ videt lupũ veniẽtẽ ⁊ fugit. Qñ i tumultu: nec i fuga:

qr nõ ex ĩpetu: nec ſbito: ſ cũ delibatiõe ⁊ p⁹ mltũ tps a paſſiõe chriſti venerſ ad gẽtes. d Precedet eni/eũtes vos ad gẽtes: dñs/dux et moderatoꝛ. e Et ꝯgregabit vos de⁹ iſrl' iudeos ⁊ gẽtes i vnũ ouile: Joh.x.c. Mich.ij.d. Aſcẽdet pãdẽs iter añ eoſ ꝛc̃. Moralit: a Gaudete ⁊ laudate ſimul deſerta hierlm.i. o vos clauſtrales deſti a mũdo ⁊ ꝯſolatiõib⁹ mũdi. Vel loq̃t ad aiaz tẽptatiõib⁹ agitatã: q̃ videt eẽ deſerta a deo: Sʒ gaudete dic. Jaco.j.a. Oẽ gaudiũ exiſtimate ꝛc̃. e Quia ꝯſolat⁹ ẽ dñs ꝛc̃. Cõſolat dñs ꝑ ꝑſentiã ſuã deſtos a mũdo: nõ alios. Bern. Delicata ẽ ꝯſolatio diuia: q̃ nõ dat admiſcẽtib⁹ alienã. Pſ. Cũ ipſo ſũ i tribulatiõe. Zach.ij.c. Lauda ⁊ letare filia ſion: qr ecce venio: ⁊ habitabo i medio tui. Mlti ꝑuipendũt hãc ꝯſolationẽ. Heb.xij.b. Obliti eſtſ ꝯſolatiõis: q̃ vob tanq̃; filijs loq̃t dicẽs: Fili noli negligere diſciplinã dñi.ij. Machab.iiij.c. Et patrios q̃dẽ honores nihil hab ẽtes: grecas glias optimas arbitrãt. Vñ Gal'.vj.d. Mihi abſit gliari niſi in cruce dñi ꝛc̃. f Redemit hierlm. Ipſis tribulatiõib⁹ ⁊ tẽptationib⁹ redimit: qr redẽptio aie viri diuitie ſue: Prouerb.xiij.b. Et Naũ.iij.b. dicit alexandrie: Diuitie/mare: aque muri eius.i. tribulatiões ⁊ amaritudines. Sed qr hõ tribulat⁹ vel i clauſtro poſit⁹ timere dʒ ⁊ ſperare vt ſit ſecur⁹: Jõ ſubdit: h Parauit dñs brachiũ ſctm̃ ſuũ in ocul' oim gẽtiũ.i. potentiã ſuã ad faciendã vindictã in nationibus. Time q̃ illud brachiũ q̃ ꝑcutiet reprobos: ⁊ leue erit tibi ferre digitũ quo ꝑcutit h iuſtos. Job.vj.c. Qui timet pruinam ꝛc̃.j. Pet.iiij.b. Reddent rationẽ ei q̃ paratus eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. k Et videbũt oẽs fines terre.i. boni i q̃b⁹ finita ẽ trenitas. l Salutare dei nr̃i. Pmũ q̃ moueat ad timorẽ: ſecũdũ ad ſpẽ. Iſte ſt due mole: Deut.xxiiij.b. Vñ h Parauit ꝛc̃. q.d. iõ o voſ deſerti a mũdo ⁊ tẽptatiõib⁹ expoſiti gaudete: qr/Parauit dñs brachiũ ſctm̃ ſuũ.i. parat⁹ ẽ vob ad auxiliũ q̃ etiã potẽs ẽ auxiliari. Heb.ij.d. In q̃ enĩ paſſus ẽ ipſe ⁊ tẽptat⁹/potẽs ẽ ⁊ eis q̃ tẽptãt auxiliari. Et qr mala q̃ nos hic ꝑmũt/ad deũ ire cõpellũt/vt dic Greg⁹: Jõ ſubdit m Recedite/volũtate. n Recedite/ope. o Exite ide quãtũ ad circũſtãtias pcti: ſicut q̃ retinẽt colloquia mulierũ ⁊ familiaritates: cũ tñ dicat Ecc⁹.xxj.a. Quaſi a facie colubri fuge pctm̃. Null⁹ ſecure dormit iuxta colubꝝ: ſic nec iux pctm̃. Juxta pctm̃ dormit: q̃ mulierẽ nõ fugit: qr colloquiũ ei⁹ q̃ſi ignis exardeſcit: Eccj.ix.b. Caro aũt hois eſt q̃ſi ſtipula.ſ.xl.b. Ois caro fenũ. Naũ.j.c. Cõuiuiũ eoꝝ pariter potãtium ꝯſumet quaſi ſtipula ariditate plena. p Pollutũ nolite tãgere.i. nolite redire ad vomitũ ꝑ iteratione pcti. Prouer.xxvj.b. Et.ij. Pet.ij.d. Canis reuerſus ad vomitũ ꝛc̃. Eccj.xxxiiij.d. Qui baptizat a mortuo ⁊ iterũ tãgit mortuũ: q̃d ꝓdeſt illi lauatio ei⁹: Vel pollutũ tangere eſt alienis pctis cõſentire. Eccj.xiij.a. Qui tetigerit picẽ inq̃nabit ab ea. q Exite ð medio ei⁹. Exire ð medio ei⁹ ẽ facere qð ꝑtinet ad correptionẽ maloꝝ/q̃ntũ ꝑ vniuſcuiuſq; gdu atq; ꝑſona ſalua pace fieri põt: vt ait q̃dã. Qð aũt ſeq̃t: r Mũdami q̃ fert' vaſa dñi: ſic exponit Greg⁹. Rectoreſ/dñi vaſa ſerũt: q̃ ꝓximoꝝ aias ad eterna ſacraria ꝑducẽdas in ſue ꝯuerſatiõis fide ſuſcipiũt. Apud ḡ ſemetipſos quãtum debeãt mũdari ꝯſpiciãt: q̃ ad eternitatſ tẽplũ vaſa viuẽtia i ſinu ꝓprie actiõis portãt. Itẽ Greg⁹. Neceſſe ẽ vt eſſe mũda ſtudeat man⁹/q̃ diluere ſordes alioꝝ curat: ne tacta queq; deteri⁹ inq̃net: ſi ſordida lutũ tenet: Sic exponit de ꝑlatſ. Vel alit ſic dictũ eſt. p Pollutũ nolite tãgere.i. actũ pcti iterãdo. q Exite de medio ei⁹/q̃ntũ ad aim reuertẽdi: ſic plene exit ð babylone pcti. Hiere.l.b. Recedite ð medio babylonis.ſ.xlviij.d. Egredimi a babylone: fugite a chaldeis: Sʒ qr nõ ſufficit exire/ſubdit: r Mũdami/ꝑ nouitatẽ vite.ſ.j.c. Lauamini mũdi eſtote. Sed multi mũdãt ſe exteriſ tm̃: vt hypocrite. Luc'.xj.c. Vos phariſei qð deforis ẽ mũdatſ calicſ ⁊ catini. Sʒ int⁹ debet' mũdari: s Qui intra voſ fertis vaſa dñi: id aias q̃s inhabitat dñs.ij.Corſ.vj.d. Vos eſtis tẽplũ dei viui: ſic dic dñs: qm̃ inhabitabo i illis ⁊ inambulabo ꝛc̃. Vel/Vaſa dñi.i. q̃ dñſ emit ꝑcio ſui ſãguiſ.j.Cor'.vj.d.

✱ Empti enĩ eſtis ꝛc̃.ſ.xxxij.b.

Moralit — Pſ.97. — 2.Cor.6.d. — 45.di.c. recedite — 23.q.4.c. ... — 1.q.1.c. ... — Pſ.90. — Prouer.3.

☙ Et bñ poteritis vos mũdare ante exitũ. a Qm̃ nõ in tu/
multu exibitꝭ.i.ſubito ⁊ cũ impetu:ſed cũ magna delibera
tiõe:parauerũt eñi ſe ꝑ tres ãnos. Ul' aliť ſm̃ Hiero. ꝯtinuať.
Recedite/dixi:et bñ:qm̃ non in tumultu ⁊c̃.i.non ſic̃
ꝑus ð egypto cũ tumultu ⁊ timore fugiſtiſ/ita egrediemini ð
babylone:ſed cũ volũ
tate ⁊ pace regiſ ꝑſarũ
B atq; medoꝝ: in q̃ vo/
lũtas dñi apparuit: q̃
ꝯterit ⁊ congregauit
vos. Andreas. Tu/
mult⁹ eſt illud bellũ/i
q̃ eſt timor mult⁹. c

a Quoniã nõ in tumultu exi/
b bitꝭ: nec i fuga ꝓperabitis.
c Precedet eni vos dñs: et
d ꝯgregabit vos de⁹ iſrľ. Ec/
e ce itelliget ſu⁹ me⁹: ⁊ exalta/
f g h bit et eleuabit et ſublimis
i k erit valde. Sicut obſtupue/
l rũt ſup teũ multi: ſic inglori⁹
m erit inter viros aſpectus ei⁹:
n o et forma ei⁹ int filiõs hoim.

Nec i fuga ꝓpe/
rabitꝭ.i.nõ ſicut fugitiui recedetis:ſed in pace deo ducente.
d Precedet eni vos dñs/ꝑparando viã vobis ⁊ volun/
tate nationib⁹ dando vt trãſire vos ꝑmittãt. e Et/ſic/co/
gregabit vos/in terrã vřam/de⁹ iſrľ. f Ecce intelli/
Quarta pars get ⁊c̃. Hec ẽ vltima pars capituli: quã aliq̃ iudei exponũt
de eſaia:aliq̃ de ioſaphat:alij de ioſia:alij de cyro: Nos aũt
illam litteralẽ intelligentiã nõ aliã credim⁹ q̃ de chriſto. Tñ
fabula coꝝ talis eſt de ioſia. Ecce intelliget ⁊c̃. Hoc dic̃:
q: tpe ioſie inuentus eſt deuteronomi⁹:et ipſo lecto intellexit
cõminationẽ dei:⁊ ſcidit veſtimẽta ſua: vt dicitur.iiij.Reg'.
xxij.c. Uel cyr⁹ intellexit voluntatẽ dei de liberãdo populo:
et in h̃ q populum dei liberauit ⁊ chaldeos deſtruxit:ſeruus
fuit dei. g Et exaltabiť ⁊ eleuabitur ⁊ ſublimis erit
valde/ioſias.ſ.q: i regno fuit magn⁹: vel cyrus qui paruu/
lus deiectus fuit in nem⁹ ⁊ abiect⁹/poſtea exaltat⁹ eſt etiã ſup
reges chaldeoꝝ ⁊ ſup dariũ auũculum ſuũ: ⁊ monarcha fuit
orientis. k Sicut obſtupuerũt ſup eũ multi.i. ð ma
gnitudine glorie que fuit ſup eum/ioſiam vel cyrũ. l Sic
inglori⁹ erit int viros aſpect⁹ ei⁹/poſtea:q: ⁊ ioſias p⁹
gloriã tantã/viliter occiſus ẽ a pharaone nechao. iiij. Reg'.
xxiij.f. Uel etiã cyrus igñioſe a muliere interfect⁹ ẽ:a regina
ſ.tharami maſſagetarum:que caput eius abſciſſum in vtrem
plenum ſanguine humano poſuit:et inſultando ei dixit:Sa/
tia te ſanguine quem ſitiſti. n Et forma eius:id eſt glo/
ria et poteſtas: o Inter filios hominum/ erit ſcilicet
vilis et ingloria : tñ ante multum timebitur . Unde ſubdit:
☙ Iſte aſperget gentes
Moraliter * Empti eñi eſtiſ ⁊c̃.ʒ.xxxij.b. Fraudulẽti vaſa peſſima ſť. E cõ
tra de bonis dr.j.Reg'.xxj.b. Sunt vaſa pueroꝝ ſancta.j.
Theſſal'.iiij.a.Sciat vnuſqſq; vas ſuũ poſſidere in ſctifica/
tione ⁊ honore.Specialiť aũt diaconis ⁊ ſubdiaconis loquiť
quoꝝ eſt ferre vaſa dñi:qui mũdi debent eſſe ne ꝑcutiant ſic̃
oca.ij.Reg'.vj.b.Or ſi ſtelle non ſũt mũde in ꝯſpectu eius
quãto magis hõ putredo ⁊ filius hois vermis. Iob.xxv.b.
Sequiť: a Qm̃ nõ in tumultu exibitꝭ ⁊c̃. Supra mo
nuit ad exeũdũ de babylone.i. de ꝯfuſiõe pcti/vel de amore
mũdi:hic remouet duo ab exeũtibus q̃ ſolẽt impedire exitũ:
tumult⁹ clamoris:⁊ fuga timoris. Nõ eni cũ ſilẽtio ⁊ ſpe de/
bet exire.ʒ.xxx.d. In ſilẽtio ⁊ ſpe erit fortitudo vřa. Dicit ẽ:
Nõ in tumultu exibitꝭ:ſed in ſilẽtio ⁊ latenter recederis
a laban ſic iacob:Geñ.xxxj.c. Multi eni cũ volũt exire ð mũ
do ita clamant ⁊ ꝓpalant ꝓpoſitũ ſuũ:⁊ tot querũt conſilia q
ad vltimũ nihil agũt. Unde.ʒ.xxxiij.b. Cõcipiet' ardorẽ et
parietis ſtipulã.i.bonum ⁊ ardens habetis ꝓpoſitũ/ſed nihil
facietis. Alij ita puſillanimes ſũt ⁊ timẽt vel auſteritatẽ ordi/
nis vel ſubitã mutationẽ ⁊ veteriſ ꝯſuetudinis infectionẽ vel
hoſtis infeſtationẽ:et ideo nõ aggrediuntur bonũ:q: timẽt pa/
ti recidiuũ: Contra quos dicit: c Nec in fuga ꝓpera/
bitis.i.recedendo non timebitis/ſicut fugitiui timent:ſed ſe/
curi eſtote. d Precedet enim vos dñs/in via dãs ex/
emplũ. e Et ꝯgregabit vos deus iſrľ/in patria ꝯfe/
rens ꝓmiũ. Chriſtus enim eſt exemplũ ⁊ ꝓmium/forma nřa
Ps.30. et corona: vt dicit Berñ. Ps. Deduces me ⁊ enutries me.
Deduces me i via mũdi:et enutries in paſcuis celi. Ad lřaz:
dux mihi eris. Iob.xxiij.c. Ueſtigia eius ſecut⁹ eſt pes me⁹.
Ps.85. Ps. Deduc me dñe i via tua:hoc eſt ꝓmũ:Et ingrediar i ve
ritate tua:hoc eſt ſecũdũ:qð erit in patria/qñ intellect⁹ in ip/
ſã veritatẽ ingredieť: vt ſic noteť plena cognitio veritatiſ:⁊ h̃
qñ diſꝑſiões iſrľ ꝯgregabit i vnũ ouile: Ioh.x.x. Soph.iij.
d. Eã q̃ abiecta fuerat ꝯgregabo:⁊ ponã eos i laudẽ ⁊c̃. Mi
chee.iiij.b. Cõgregabo claudicãtẽ: ⁊ eã quã eiecerã colligã:
et quã afflixerã cõſolabor. Uel ſm̃ Hiero. cõgregabit/vt
vitia int ſe repugnãtia
atq; ꝯria deſerentes/
vnã appꝛhẽdãt ſolãq;
virtutẽ:neq; eni vitia
⁊ ꝑturbatiões iuicẽ ſe Al.tre
ſequunť qð de virtu/
tibus dicitur. Et poſtea
dic̃ idem Hiero⁹. In
vitijs vniuerſa cõtra/
ria ſunt: vt pauor audacie/impietati ſupſtitio/ luxuria parci/
tati. Uel aliť exponiť illud: a Nõ in tumultu exibitis Aliter
nec in fuga ⁊c̃. de ꝑlatis: qui non debẽt fugere tpe tumul
tus ⁊ belli. Ioh.x.c. Mercẽnarius videt lupũ venientẽ ⁊ fu
git. Uel ſic: Nõ in tumultu exibitꝭ ⁊c̃. a pctõ per cõfeſ/
ſionẽ:quia ꝯfuſa non debet eſſe ꝯfeſſio peccati/ſed apta ⁊ di/
ſtincta. c Nec in fuga ꝓperabitꝭ: ſicut illi qui ita ci/
to volunt confiteri/qſi ſi fugarent.ʒ.xxxviij.c. Recogitabo
tibi oẽs annos meos ⁊c̃. Uel ſic: a Nõ in tumultu.i.cũ
murmure. b Exibitis/a mala ꝯſuetudine:ſicut illi q̃ mur/
murãt cum reſcinduntur male ꝯſuetudines eoꝝ. Eccl.xxxiij.a.
Precordia fatui qſi rota carri.i.ſine murmure nõ moueť. ʒ.
iij.a. Tumultuabiť puer ꝯtra ſenem.i. laſciuus ꝯtra prelatũ
corripientẽ: ⁊ ignobilis ꝯtra nobilẽ. c Nec i fuga ꝓpe/
rabitis.i.non qſi fugati ſed volũtarij :nõ coacti ſed ſponta/
nei curretis viã mandatoꝝ dei. Ps. Uoluntarie ſacrificabo Ps.53.
tibi ⁊c̃. Uel ſic: a Nõ in tumultu ⁊c̃.i.non ex ꝓprio im/
petu:ſed ꝯſilio ſpũſſancti: b Exibitis/ad artiorẽ vitam.
Eccl.xxxij.d. Fili ſine cõſilio nihil facias:⁊ poſt factũ nõ pe/
nitebis. Prouerb.xiij.b. Qui agũt oia cũ ꝯſilio reguntur ſapi
entia. Itẽ Prouerb.xj.b.et.xxiiij.a. Sal⁹ vbi multa cõſilia.
Sed cauendũ ẽ a ꝯſiliario malo. Unde Eccl.xxxvij.b. A cõ
ſiliario malo ſerua aiam tuã. Si vis ieiunare nõ ꝯſulas ven/
trẽ tuũ:ſi vis vigilare nõ ꝯſulas puluinar tuũ:ſed cõſule ma/
gni ꝯſilij angelũ.ʒ.ix.b.ſcðm aliã litterã. c Nec in fuga
ꝓperabitis.i.indiſcrete ⁊ inordinate non ꝓcedatis:ſed ſi/
cut dicit apľs.j.Cor'.ix.d. Sic currite vt cõprehendatiſ. Eſt
fuga velocitatis/que eſt bona: ⁊ eſt fuga iordinatiõis/ que eſt
mala. Prouerb.xix.a. Qui feſtinus eſt pedibus offendet.
d Precedet eni vos ⁊c̃. Hoc non mutať. Sequitur:
f Ecce intelliget ⁊c̃. Myſterium apertum eſt de chriſto Myſtice
qui diciť ſeru⁹ ſm̃ q aſſumpſit formã ſerui: Phil.ij.a. Dicit
ergo: Ecce intelliget ſeruus me⁹.i. filius dei formã ſer/
ui aſſumet:et erit ſeruus itelligẽs voluntatem patris ⁊ faci/
ens. Prouerb.xiiij.d. Acceptus eſt regi miniſter intelligẽs.
Luc.xij.e. Quis putas eſt fidelis ſeru⁹ vel diſpenſator et pru
dens:quẽ ꝯſtituit dñs ⁊c̃. Uel/ Intelligẽs.i. oia ſciens ab
initio incarnatiõis. Ps. De⁹ ſciẽtiarũ dñs ⁊c̃. Et nota hic q̃t/
tuor: f Intelliget ſu⁹ me⁹/i natiuitate. g Et exalta/
biť/in cruce. h Et eleuabit/i reſurrectiõe. i Et ſubli/
mis erit valde/in aſcẽſiõe/vel i ſpũſſcti miſſiõe: qñ ſubli/
mitas ei⁹ maxie ꝑdicata ẽ ⁊ oſtẽſa. Simile.ʒ.iiij.a. Erit ger
mẽ dñi i magnificẽtia/i natiuitate: ⁊ gloria/in reſurrectiõe:et
fructus terre ſublimis/in aſcẽſione:et exultatio his q̃ ſaluati
fuerint de iſrael/in ſpũſſancti miſſiõe. k Sic obſtupue/
rũt ſup eũ multi. Glo. admirãtes miracľa ante paſſionẽ.
Mat.viij.d. Homies mirati ſũt dicẽtes: Qual' eſt h̃ q: vẽti
et mare obediũt ei. Uel/ Sic obſtupuerũt/ in doctrina ei⁹.
Ioh.vij.b. Quõ h̃ lřas ſcit cũ nõ didicerit: Mat.vij.d. Ad
mirabantur turbe ſup doctria ei⁹:erat eni docẽs ſic̃ ptãtẽ hñs.
l Sic inglori⁹.i.ſine gľia: m Erit int viros aſpec/
tus ei⁹:q: ꝯſput⁹ ⁊ i facie ceſus.ʒ.l.c.ſm̃ ſeptuaginta: Dor/
ſum meũ poſui ad flagella: ⁊ genas meas ad alapas:faciẽ me
am nõ auerti a ꝯfuſione ſputoꝝ. n Et forma ei⁹: id eſt
ſpecies eius fuit ſine honore. o Inter filios hominũ:
non coram deo. Sic eſt etiã de ſanctis qui ꝯtemptibiles ſũt
apð hoieſ. Iob.xij.a. Derideť iuſti ſimplicitas/lãpas ꝯtẽpta
apud cogitationes diuitũ

a Iſte aſperget gentes multas/timore ⁊ admiratione. Uel/aſperget/ſanguine:qꝛ multos occidet. c Sup ipſū ꝯtinebūt reges os ſuū.i.ꝓ timore nō audebūt loqui. d Quia qb⁹ nō eſt narratū de eo videbūt.i.plus ꝙ̃ audierūt videbūt:qꝛ facta ei⁹ nūciāt famā. f Et q̄ nō audierūt ꝯtēplati ſt:

id ē mag ꝙ̃ audierūt viderūt. Uel his verbis inſinuat ꝙ tranſibit vſqꝫ ad eos ſubijciendos:qui nec famā ei⁹ audierāt.

Ro.15.c. Al.†viderūt

Myſtice apud cogitatiōes diuitū para ad tpus ſtatutū.

a Iſtē aſpērget gentes mltas:
b
c ſup ipſū ꝯtinebunt reges os
d ſuū. Qūia qb⁹ nō eſt narra
e tum de eo †vidēbūt:ēt q̄ nō
f
g audierūt contēmplati ſunt.

Septuaginta hic habent hāc litterā:Sic ſtupebāt ſup te multi:ſic in gloria erit ab hoib⁹ ſpecies tua:⁊ glīa tua a filijs hominum. Hic eſt ordo:poſt gloriam ſequitur confuſio: Unde ⁊ chriſtus veniens ad paſſionē prius voluit a populo glorificari:vt innueret ꝙ extrema gaudij luctus occupat: Prouerb.xiiij.b.Et antē ruinam exaltabitur ſpiritus: Prouerb.xvj.c. a Iſte/nō ali⁹. b Aſperget gentes multas/ aq̄ baptiſmi i ablutionē:vel ꝓprio ſanguie i redēptionē. Unde latere ei⁹ exiuit ſanguis et aq̄: Ioh.xix.f. Lancea aūt fuit aſperſoriū. Heb.xij.f.Acceſſiſt ad ſanguis aſperſionē melius loquētē ꝙ̃ abel. Heb.ix.f. Ipſū librū ⁊ oēm ꝑplm aſperſit dicēs:Hic ē ſanguis teſtamēti:qđ mādauit ad vos de⁹:⁊ tabernaculū ⁊ oia vaſa miſterij ſanguie ſimilit aſperſit:⁊ omia pene in ſanguie ſm legē mūdant:⁊ ſine ſanguis effuſiōe non fit remiſſio. De h habet Exo.xxiiij.b.j. Cor.v.b. Ut ſitis noua ꝯſperſio ſic eſtis azymi. Aut aſpget aqs grārū. Ezech.xxxvj.c.Effūdā ſup vos aquā mūdā ⁊ mūdabimi ⁊c̄. c Super ipſū ꝯtinebūt reges os ſuū. Ad lrāz reges chriſto ſūt ſubditi. Iob.xxix.b. Principes ceſſabāt loq:⁊ digitū ſup ponebāt ori ſuo. d Quia qb⁹ nō eſt narratū de eo/ ꝑ ꝓphas. e Uidebūt/ꝑ fidē:gentiles.ſ.de qb⁹ dr in Ps.

Ps.17. Ppls quē nō cognoui ⁊c̄. Ro.xv.e.Quib⁹ nō ē annūciatū de eo videbūt.j.lxv.a. Dixi:ecce ego ad gentes q̄ neſciebant me. f Et q̄ nō audierūt/de me. g Cōtēplati ſunt. Idē eſt qđ.ſ. Ioh.xx.g. Bti qui nō viderūt ⁊c̄.

Quis credidit auditui noſtro ⁊c̄. Expoſi.Ca.LIII Andreas ad lrāz exponit h caplm ſm iudeos de ꝑplo captiuato:qꝛ fabulā ponem⁹ improbādo magis ꝙ̃ approbādo. Ab illo eni loco:Ecce itelliget ſeruus me⁹ ⁊c̄.ſupra primo:exponūt iudei de illo populo dicentes:ꝙ tempe ꝓphetarū fuit intelligēs in lege/ ⁊ exaltat⁹ in regni ⁊ ſacerdotij dignitate:ſed poſtea inglorius fuit aſpectus ei⁹ in captiuitate:tandē de captiuitate rediēs/gētes multas deuicit ⁊ occidit ⁊ reges ſupauit:ſicut in tpe iude machabei factū eſt:⁊ tūc fama iudeoꝝ facta ē ꝑ totū mūdū: et ſic q̄ ante nō audierāt de eis tūc cognouerūt. Unde.j. Machab.iij.c. De plijs iude narrabāt oēs gētes . Sic ḡ ꝓphetauerat eſaias captiuitatē eoꝝ ⁊ liberationē. Sꝫ qꝛ neutrū credebāt: conq̄rendo dic̄: b Quis credidit auditui nr̄o:q.d. pauci credūt his q̄ audiuimus a te dñe: vel q̄ audierūt a nobis. i Et brachiū dñi.i.potētia qua ꝑcutit iudeos ⁊ poſtea ſanabit: k Cui reuelatū eſt:q.d.paucis:qꝛ credere nolunt ꝙ de⁹ velit vel poſſit eos captiuare ⁊ poſtea liberare. De q̄ tñ liberatiōe ſbdit: l Et aſcēdet ⁊c̄. Et nota ꝙ ſm iudeos pmo in h capitulo duriciā increduloꝝ increpauit ſiue improperauit:ſic dictū eſt. Scđo libationē eoꝝ iſinuat vt h: Et aſcēdet. Tertio eoꝝ captiuitatē diffuſi⁹ ꝓſeqt:ibi: Nō eſt ei ſpecies ⁊c̄. Quarto iterū eoꝝ liberationē ⁊ ꝓſperitatē ⁊ chaldeoꝝ deſtructionē oñdit:ibi: De anguſtia et iu-

Secūda ps dicio ⁊c̄. Dicit ḡ: l Et aſcēdet/ꝓplus captiu⁹. m Sicut virgultum.i.in flore proſperitatis. n Coram eo: id eſt dño vel brachio dñi:id eſt deo preſente ⁊ eos ad cuſtodiam ſubſequēte: In vltimis enim ponitur melior cuſtodia.

Et ſicut radix

Myſtice h Quis credidit auditui ⁊c̄. Hoc capitulum diuiditur in q̄ttuor ptes. Primo duriciā iudeoꝝ inſinuat. Secūdo natiuitatem chriſti denūciat:ibi: Et aſcendet ⁊c̄. Tertio diffuſi⁹ paſſionē chriſti/nō tā ꝓphetat ꝙ̃ euāgelizat:ibi: Nō eſt ſpecies ei. Quarto fructum paſſionis declarat.ſ.cōuerſionē gentiū:ibi: Si poſuerit animā ſuaꝫ pro peccato ⁊c̄. Dicit ergo: Quis credidit auditui noſtro: id eſt his que audiuim⁹ a te: vel que audiūt a nobis: id eſt quis credet de iudeis:q.d. Pauci. Et que ſunt illa? Ea.ſ. que predixi de incarnatiōe chriſti et paſſione:de quibus ſubdit: i Et

b Quis crē Ca.LIII
didit auditui nr̄o:
i ēt brachiū domini
k cūi reuelatum eſt: Et āſcen
l
m det ſicūt virgultum cōrā eo:
n

Ioh.12.f. Ro.10.c.

brachiū dñi.i.filius dei/per quē pater omia fecit. k Cui reuelatū eſt/iudeoꝝ.ſ. Et nota ꝙ ſupra ꝓpha dixerat: Iſte aſperget gentes multas ⁊c̄. Quia quib⁹ non eſt narratū de eo videbūt ⁊c̄.per h inſinuās gētes multas vbo dei credituras: Hic dicit: Quis credidit ⁊c̄.per hoc oſtendens iudeos qui ipſum chriſtum viderunt ⁊ opera eius/non credituros. Roma.x.c.Eſaias dicit: Dñe quis credidit auditui noſtro: Ergo fides ex auditu ⁊c̄. Item Ioh.xij.f.Cum tanta ſigna feciſſet coram eis:non credebant in eū :vt ſermo eſaie impleretur:quē dixit: Dñe quis credidit auditui noſtro: et brachium dñi cui reuelatū eſt: Dicit autē chriſt⁹ brachiū patris: quia operat per eum:amplexatur per filium nos qui ſumus ſimiliter filij eius per gratiā:et deducit ſicut oues. Unde.ſ.xl.c. In brachio ſuo ꝯgregabit agnos:⁊ i ſinu ſuo leuabit ⁊c̄. In h brachio minuit de⁹:vt totū corp⁹ ſuū qđ ē eccl̄ia ſanitatē recipet. Et dicit: k Cui reuelatū eſt: q.d.tectū eſt hoc brachiū carne aſſūpta:et ideo opus eſt vt reuelet. Uel ſm h nūciat fidem ex reuelatione eſſe/non ex acq̄ſitione. Eccl̄j.j.a. Radix ſapientie cui reuelata eſt: Uel/ i Brachiū dñi: id eſt opus incarnationis. k Cui reuelatum eſt.q.d. paucis eſt compꝛhenſibile:quia ineſtimabile eſt ꝙ deus fieret homo. Unde beatus Bern̄.ponit tres mirabiles coniunctiones. Deus homo:mater virgo:cor humanū fidele. Propter hoc dicitur Abacuk.j.b. Opus factum eſt in diebus veſtris qđ nemo credet cum audierit. l Et aſcendet/ brachium dñi. m Sicut virgultum coram eo. Hic ſignificat locus conceptionis ⁊ modus. Locus cum dicit: Sicut virgultū:quia dñs concept⁹ fuit in nazareth:qđ interpretatur virgultum. Uel/ſicut virgultum: quia natus eſt dñs ſine opere humano de beata virgine. Geñ.ij.a. Fecit dñs omne virgultum agri anteꝙ̃ oriretur in terra:Ecce modus. Item placet virgultum in vere/ſed in hyeme contēptibile eſt:ſic chriſtus in reſurrectione fuit floridus:ſed in paſſione contemptus/ceſus ⁊ conſputus. Sed oportet vt qui vult chriſtum habere floridum:ꝙ prius habeat eum crucifixum. Si enim complantati facti ſumus ſimilitudini mortis eius/ſimul et reſurrectionis erimus: Roma. vj.a. Marci.xvj.b. Jeſum queritis nazarenū crucifixum.q.d.ſi queritis nazarenū:querite crucifixum. Item virgultum viret. Luc.xxiij.e.Si in viridi hec faciunt ⁊c̄. Item facit vmbram. Cant.ij.a.Sub vmbra illius quē deſiderauerā ſedi. Ps.Scapulis ſuis obumbrabit tibi. Eccl̄j.xxxiiij.c.Tegimē ardoris ⁊ vmbraculum meridiani. Item ſectum reuiuiſcit. Iob.xiiij.b. Lignū habet ſpem/ſi precīſum fuerit rurſū vireſcit:ita chriſtus mortuus cito reſurrexit. Item flagelli materia eſt. Ps. Uirga equitatis virga regni tui. Et Heb.j.c.idem. Unde verſus. Uere placet/coitum neſcit/viret et facit vmbrā: Naſcit exciſum virgultum datqꝫ flagellum. Dicit ergo: l Et aſcendet ſicut vigultum coram eo/ deo patre: quia ad volūtatem patris implendam natus eſt chriſtus de virgine. Roma.j.a.Qui factus eſt ei ex ſemine dauid ſm carnem. Uel coram eo aſcendet :quia dignū fuit vt amico vultu dominus pater ſuper eū libens ſemper aſpiceret:ac per etatum momenta ⁊ crementa ſicut verus homo profecit. Luc.ij.g. Jeſus proficiebat etate ⁊ ſapientia ⁊ gratia apud deum ⁊ homines. Mat.iij.d. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi cōplacui.

Et ſicut radix

ſ.51.d. Ps.90. Ps.44.

a Et ſicut radix de terra ſitiẽti.
b Nõ ẽ ſpecies ei neq; decor:
c Et vidimus eum ẽt nõ erat
d e aſpect⁹: ẽt deſiderauim⁹ ẽũ
f g deſpectũ ẽt nouiſſimũ viro-
h i k rũ: virũ dolor̃ ẽt ſciẽtẽ infir
l mitatẽ. Et q̃ſi abſconditus
vultus eius ꝛ deſpect⁹: vn-
m n de nẽc reputauim⁹ eum. Ue
o re languores nr̃os ipſe tulit:

a Et ſicut radix/aſcẽdet.ſ. b De terra ſitiẽti.i.de babylone q̃ ſterilis erat tunc ꝛ deſtructa a medis: vñ hebre⁹ h3 hic: vt dic̃ Andreas: de terra inhabitabili. Et nota q radix et ꝟgultũ in hyeme latẽt ꝛ vilia ſũt: ſed ĩ vere ſtatim recupant decorẽ: ſic iudei ĩ hyeme captiuitat̃ viles/ flouerũt ĩ vere ꝓſperitat̃. Seq̃t c Nõ eſt ſpecies ei neq; decor. Andreaſ. Qñ pp̃ls graui ĩ babylone captiuitate ꝑmebat̃: reuera null⁹ erat ei decor vel ſpecies. d Et vidim⁹ eũ: id ẽ ꝑcognouim⁹ eum eſſe captiuãdũ. Et loquit̃ in ꝑſona iudeor̃ q̃ erãt t̃pe ſuo: qb⁹ dñs oſtẽderat ꝑ ꝓphas captiuitatẽ pp̃li. e Et nõ erat aſpect⁹ actiue ad deũ vt eos liberaret: vel paſſiue.i.non reſpiciebant̃ ad miſc̃dia a chaldeis. f Et deſiderauim⁹ eũ.i.ꝓplin q rediret.ſ. Uel ſm Andreã: Deſiderauim⁹ eũ deſpectũ et nouiſſimũ viror̃.i.ſuſpirauim⁹ ꝛ doluim⁹ eũ eſſe abiectiſſimũ hoim. Deſideriũ eni ſuſpiria elicit. Uel/ Deſiderauim⁹ eũ ꝛc̃.i.ꝑ pctã nr̃a ꝑ q̃ ipſi icitati ſũt/ captiuitatẽ eor̃ ꝓcurauim⁹ ac ſi eã deſiderarem⁹. Uel loquit̃ in ꝑſona aliq̃r̃ q̃ remãſerãt ĩ iudea t̃pe quo trãſmigrati ſũt aliq̃ ad vaticiniũ hieremie: qbus placuit eor̃ trãſmigratio: quia terrã eor̃ habuerũt. Unde Ezech.xi.c. Fratres tui viri ꝓpinq tui/ et oĩs dom⁹ iſrl̃/ vniuerſi qb⁹ dixerũt habitatores hieruſalẽ: longe recedite a dño: nobis data eſt terra ĩ poſſeſſionẽ. g Uirũ dolor̃. Andreas. Loquit̃ de pp̃lo tanq̃ de vno hoĩe ꝛ notatur abũdãtia doloris. k Et ſciẽtẽ.i.exptũ/ infirmitatẽ. l Et q̃ſi abſcõdit⁹ vult⁹ ei⁹ ꝛ deſpect⁹.i.glia ꝛ dignitas illi⁹ pp̃li. m Uñ nec reputauim⁹ eũ: vt cauerem⁹ captiuitatẽ eorũ. Et loq̃t eſaias ꝓ iudeis q̃ erãt t̃pe illo: q̃rũ filij captiuati ſũt ꝓ pctis parẽtũ que imitati ſũt. Uel ſecũdo modo. Nõ reputauim⁹.i.nõ curauim⁹ de trãſmigratione eor̃: q2 terrã eor̃ poſſidem⁹. n Uere languores nr̃os ipſe tulit. Andreas. In h innuit q pp̃ls ĩ babylonica captiuitate affligẽd⁹: non ſolũ ſua/ ſ3 toti⁹ pp̃li luitur⁹ erat peccata.

Et dolores nr̃os

Myſtice a Et ſic radix: que q̃dem latet ĩ aſpectu/ ſed ꝟtutẽ oſtẽdit ĩ effectu: ſic chriſt⁹ latuit ĩ carne. S.xlv.c. Uere tu es de⁹ abſconditus. Sed ramis.i.mẽbris ſuis miſtrat humorẽ gr̃e: et
Pſ.83. fructũ glie. Pſ. Gr̃am ꝛ gliam dabit dñs. Joh.j.b. Et gratiã ꝓ gr̃a. Itẽ radix deſpectior ꝑs ẽ in arbore/ ꝛ tñ arborẽ ſuſtentat: ſic chriſt⁹ dicit̃ nouiſſim⁹ viror̃: ꝛ tñ in ipſo fundat̃ eccleſia. Roma.xj.c. Nõ tu radicẽ portas: ſed radix te. Itẽ quãto ꝓfundi⁹ figit̃: tãto arbor ſolidi⁹ firmat̃: ſic ẽ etiã de fũdamẽto. His rõnib⁹ cõparat̃ chriſtus radici. Apoc̃.vlt̃.d. Ego ſũ radix ꝛ gen⁹ dauid. Et.S.xj.c. Radix ieſſe ꝛc̃. Hec radix aſcẽdit naſcẽdo. b De terra ſitiẽti.i.de brã virgine. Haimo. Uirginẽ debem⁹ intelligere: cui⁹ vter⁹ non fuit hu-
Pſ.61. mano ꝛ virili ſemie humefact⁹. Pſ. In terra deſerta ꝛ inuia ꝛ inaq̃ſa ꝛc̃. Uel/ Sitienti.i.ſicca a fomite pcti. Oſee.xiij.d. Adducet dñs vẽtũ vrẽtẽ de deſerto aſcẽdẽtẽ.i.gr̃a3 de ipſo chriſto/ a q̃ in brãm ꝟginẽ mr̃em ei⁹ diffuſa ẽ: ꝛ ſiccabit venaſ ei⁹.i.pcti: q2 fomitẽ in ea extinxit. Uel/ Sitienti/ iuſticiam. Mat.v.a. Etiã ſm q dic̃ Berñ. cũ ad ea3 venit angel⁹/ ipſa orabat ſalutẽ hũani generis quã ſitiebat. Sed q2 nihil naſci ꝓfuit: niſi redimi ꝓfuiſſet: inde ſubdit̃ de morte ei⁹. c Nõ eſt ſpecies ei neq; decor. Cõtra. Supra cõparat̃ ꝟgulto ꝓpt̃ ſpeciẽ. Sol. Chriſto patiẽti non erat ſpecies neq; decor diuinitat̃ ſm opinionẽ iudeor̃: ſed corã deo pr̃e fuit delectabile ꝟgultũ. Uel ad lr̃am dicit hoc: quia ceſus alapis: illitus ſputis. d Et vidim⁹ eũ/ nos ꝓphete oculis cordis: e Et nõ erat aſpect⁹/ cõpaſſiõis ad eũ. Hiere.xij.b. Facta ẽ mihi hereditas mea q̃ſi leo in ſilua: dedit ꝯtra me vocẽ.
Pſ.141. Pſ. Conſiderabã ad dexterã ꝛc̃. f Et deſiderauimus/ nos ꝓphete multo ante videre eum oculis carnis. Luc̃.x.d. Multi reges ꝛ ꝓphete voluerũt videre ꝛc̃. g Eum/ dico/ deſpectũ/ pro nobis ꝛ maledictũ: Gal̃.iij.b. Et talem deſiderauim⁹: quia eius paſſio/ noſtra fuit curatio. Prouer.xiij.b. Lignũ vite.i.crux vel chriſtus/ deſiderium veniens. Ecc̃j.xxiiij.c. Qui edunt me ꝛc̃. Prouerb.x.d. Deſiderium ſuum iuſt̃ dabit̃. Et.xj.c. Deſideriũ iuſtor̃ oĩe bonũ.i.chriſt⁹: q̃ dicit̃ deſideriũ collium eternorum: Geñ.xlix.d. Uel/ h De ſiderauim⁹ eũ deſpectum.i.talis erat nobis neceſſari⁹. Sic terra dicit̃ ſitire ꝛ deſiderare imbrem: qñ arida eſt: quia tũc eẽt ei imber neceſſarius: eo modo dicit̃ hic: q2 opus erat nobis q chriſtus pateret̃: ꝛ fluerẽt nobis ab eo fluuij ablutionis ꝛ redemptiõis.ſ.aqua ꝛ ſanguis: ꝛ etiam oĩs copia gratiarũ et ſciẽtia ſcripturarũ. Tunc enim cataracte celi aperte ſunt: vt dicit̃ Geñ.vij.b. Tũc ſacc⁹ exciſus vt effũderet̃ theſaur⁹ pcij noſtri: De quo dicit̃ Prouerb.vij.c. Nõ eſt vir in domo ſua abijt via lõgiſſima: ſacculũ pecunie ſecũ tulit: Tũc fons ſignat⁹ dirupt⁹ eſt vt oẽs biberẽt: Et vt oẽs copiã ex eo ſumerent/ pute⁹ q̃ alt⁹.i.ꝓfundus erat/ nec habebam⁹ in q̃ haurire mus ſurſum aſcẽdit: vt ad oẽs diffuſi⁹ flueret: q2 aqua tanto ad plures fluit: quãto ab altiori deſcẽdit. Ideo d2 Nũeri.xxj.d. Aſcẽdat pute⁹ quẽ foderũt ꝑncipes et parauerũt duces m̃ltitudinis ĩ datore leg̃ ꝛ ĩ baculis ſuis. h Et nouiſſimũ viror̃.i.humillimũ ꝛ viliſſimũ/ iudeor̃ opinione: vel etiã crucis vilitate. i Uirũ dolor̃. Hic ẽ ꝯſtructio in demõſtratiõe eſſẽtie: q̃ ſolet fieri ĩ deſignatiõe laudis vl̃ vituperij. Et talis ꝯſtructio notat abũdantiã rei genitiui eẽ ĩ re noĩatiui: vt in Pſ. Hõ pacis mee ꝛc̃. S.iiij.a. In die illa apprehẽdent ſeptẽ mulieres virum vnũ.i.neceſſitatũ vniuerſitas. Threñ.j.d. O vos oẽs q̃ tranſitis ꝑ viam attendite ꝛ videte ꝛc̃. k Et ſcientem/ experientia/ infirmitatẽ. Unde Heb.v.c. Cum eſſet filius dei didicit ex his que paſſus eſt obedientiã: ꝛ conſũmat⁹ factus eſt oib⁹ obtemperantib⁹ ſibi cauſa ſalutis. l Et quaſi abſconditus vultus eius et deſpect⁹.i.diuinitas latuit in carne. Hoc eſt qð dicit dominꝰ helie: id eſt pater filio.iij. Reg̃.xvij.a. Recede hinc et vade contra oriẽtem: ꝛ abſcondere in torrente carith: qui eſt contra iordanem: et ibi de torrente bibes coruiſq; precepi vt paſcant te ibi. Et eſt bonũ thema in paſſione. Carith enĩ diuiſio interp̃tatur vel conciſio. Torrẽs igit̃ carith eſt vehemẽtia paſſionis chriſti in qua diuiſus a patre videbat̃. Uel ſicut ipſe dicit in Pſ. Deus deus meus reſpice in me ꝛc̃. Ul̃ ꝓpter diuiſionẽ anime a corpe. In hoc ergo latuit: ſicut dicit̃ Abacuk.iij.a. Ibi abſcondita eſt fortitudo eius. Hoc iterũ ſignificatũ eſt.j. Reg̃.xxj.d. vbi dicit̃: Immutauit os ſuum dauid coram achis: id eſt chriſtus coram pilato: quia quaſi homo ei locutus eſt cum eſſet etiam deus: nec tamẽ ſe deum oſtendit: Et collababat̃ inter manus eorum: quia inter eos qui eum flagellabant ſuam infirmitatem oſtendit: Et impingebat in oſtia porte: quia talia tolerando impingit et pulſat ad oſtium cordis noſtri vt aperiamus ei. Apoc̃.iij.d. Ecce ego ſto ad oſtiũ ꝛ pulſo ꝛc̃. Berñ. Hoc eſt qð plus me mouet/ plus vrget/ plus accẽdit bone ieſu: calix quẽ bibiſti: opus noſtre redemptiõis. Et defluxerũt ſaliue eius in barbã. Saliue: id eſt verba infirmitat̃ noſtre que protulit.ſ. Deus me⁹ vt q̃d me dereliq̃ſti: que barbã.i.virilitatẽ ꝛ fortitudinẽ diuinitat̃ ꝓtexerũt. Sic q̃ chriſt⁹ latuit. Uñ Abacuk.iij.a. Cornua ĩ manib⁹ ei⁹: ibi abſcõdita ẽ fortitudo ei⁹. Et h ẽ qð dic̃: m Uñ nec reputauim⁹ eũ/ eẽ deũ nec dei filiũ/ ſ3 ꝓprijs pctiſ dãnatũ: ita ait ꝓpha ĩ ꝑſona iudeor̃. S3 n Uere languores nr̃os ipſe tulit.i. oẽs defect⁹ nr̃os vere ſic ver⁹ hõ volũtarie aſſũpſit/ ꝓꝑt̃ peccatũ ꝛ ignorantiã. Uel/ Languores nr̃os.i.pctã nr̃a in qb⁹ ab adã inueterati eramus. o Ipſe tulit.i.abſtulit. Lãguor eni morib⁹ iueterat⁹ ẽ. Uñ d2 languor q̃ſi long⁹ angor. Uñ ꝑ lãguores intellige ſpecialiter originalia pctã: per dolores actualia. Ecc̃j.x.b. Languor ꝓlixior grauat medicũ.i.chriſtũ qui mortu⁹ ẽ ꝓ pctis nr̃is.

Et dolores nr̃os.

B
Matth.8.b.
1.Pet.2.b.
De cele.miſ.c. cũ marthe

Pſ.40.

Pſ.21.

a ẽt dolores nr̄os ipſẽ porta/
b uit. Et nõs putauim⁹ eū q̄ſi
c leproſū: ⁊ pcuſſū a deo ⁊ hū
d miliatū: Ipſẽ aūt vulnerat⁹
e eſt pptẽr iniq̄tates nr̄as: ăt/
f trit⁹ ē pptẽr ſcelera nr̄a. Di
g ſciplină păcl nr̄ę ſup eū: ⁊ li/
h uōre ei⁹ ſanăti ſum⁹. Omēs
o nõſ q̄ſi ōueſ errauim⁹: vnūſ/
p quiſq; i viă ſuă dēclinauit:
q ēt dn̄s pŏſuit i eo iniq̄tătem
r oim nr̄m. Oblăt⁹ eſt q2 ipſẽ
s voluit: ⁊ nō ăperuit os ſuū.
t Sic ōuiſ ăd occiſionē ducet
u ēt q̄ſi agn⁹ corā tōdēte ſe ob
v muteſcet: ⁊ nō apiēt os ſuū.

a Et dolores nr̄oſ ipſe portauit: vt ꝑus. c Et noſ putauim⁹ eū q̄ſi leproſū ⁊ pcuſſū a deo ⁊ hūiliatū .i. nos putauim⁹ q̄ de⁹ eū hūiliaſſet ⁊ pcuſſiſſet: ⁊ q̄ſi leproſū a ꝓpria t̄ra abieciſſet ꝓpt̄ pctā ꝓpria tm̄: ſic leproſus ꝓpt̄ ꝓpriam infirmitatē expellit. f Ipſe aūt vulnerat⁹ ē ꝓpt̄ iniq̄tates nr̄as/ q̄ſi imitati ſūt. h Attrit⁹ ē/ ab hoſtib⁹ ꝓpter ſcelera nr̄a. k Diſciplina/ re/ cōpēſatoria. l Pacis nr̄ę ſup eū. q. d. nos habuim⁹ pacem et ipſi diſciplinati ſūt ꝓ nobis ⁊ puniti. Uel k Diſciplina ⁊c. Cōnumerat ſe ꝓpha a captiuitate redituri et templū reędificaturi: ⁊ pacē poſt ꝑſecutionē recuperaturis. m Et liuore ei⁹ ſanati ſum⁹. Hoc dicit quātū ad poſteros illoꝝ: q̄ vidētes q̄ plaga pcuſſi ſūt/ cauerūt ſibi a ſimili culpa. In oib⁹ his patet fabula iudęoꝝ: q2 iſtę expoſitiōes magis dicēdę ſūt extorſiōes q̄ expoſitiōes: ſic patet oī audiēti. o Oēs nos/ p2es illi⁹ ꝑp̄li captiuati. p Quaſi oues/ ſine duce: errauim⁹. q Unuſq̄ſq; i viā ſuā declinauit. i. viā q̄ ei placuit iuit. i. q̄libet fec̄ qđ voluit: ſic d2 Iudic. xvij. c. In dieb⁹ illis nō erat rex in iſrael: ſed vnuſq̄ſq; qđ ſibi rectū videbat̄ h̄ faciebat. r Et dn̄s poſuit i eo iniq̄tatē oim nr̄m. i. pęnā ꝓ iniq̄tatib⁹ nr̄is. y Oblat⁹ ē/ ꝑp̄s. s Quia ipſe/ dn̄s/ voluit. Uel q2 voluit ꝑp̄lus ſe offerre chaldęis ad vaticinium hieremię: vt dicit̄ Hiere. xxvj. Uel/ Quia voluit. i. volūtarie peccādo h̄ meruit. a Et non aperuit os ſuū/ ad ꝯdicēdū hoſtib⁹: nec eni mutire audebant. b Sicut ouis/ ſine contradictione. c Ad occiſionem ducetur: quia quidam occiſi ſunt. d Et quaſi agnus coram tondente ſe obmuteſcet: quia quidam ſpoliati ſūt ⁊ nō occiſi. e Et non aperiet os ſuū: vt. ſ̄.

¶ De anguſtia

Myſtice ☙ a Et dolores nr̄os. i. pctā/ b Ipſe portauit. i. aſportauit: vel pęnā ꝓ pctis nr̄is ſuſtinuit: ⁊ tulit in corꝑe ſuo ſuꝑ lignū: vt d2. j. Pet. ij. d. Iob. xvj. b. Si locut⁹ fuero n̄ q̄ſcet dolor me⁹: et ſi tacuero nō recedet. c Et nos putauim⁹ eū q̄ſi leproſū. i. tanq̄ leproſū eū extra ciuitatē eiecim⁹ vt crucifigeret̄. Nūeri. v. a. Pręcipe filijs iſrl̄ vt eijciāt oēm leproſū extra caſtra. Heb. xiij. c. Exeam⁹ igit̄ ad eū extra caſtra: improperium eius portantes. Et nota q̄ eſaias cōnumerat ſe illis iudęis malis qui chriſtū contempſerūt ex compaſſione: vel ꝓpter pctm̄ ſuū cōfitet̄ ipſū eſſe paſſū. d Et pcuſſū a deo/ ꝓpt̄ pctā ꝓpria. e Et humiliatū. i. vili/
Pſ. 49. ficatū: q2 cū latronib⁹ crucifix⁹: Ioh. xix. d. Pſ. Exiſtimaſti inique q̄ ero tui ſimilis ⁊c. f Ipſe aūt ⁊c. q. d. ſic putauimus: ſed ipſe vulnerat⁹ eſt lancea ⁊ clauis. g Propt̄ iniq̄tates nr̄as/ delēdas. h Attrit⁹ ē/ flagellis. i Propter ſcelera nr̄a/ purgāda. Et loquit̄ mō in ꝑſona cōgſcentiū: et dicit iniq̄tates minora pctā: ſcelera maiora. Seq̄t̄. k Diſciplina/ opatiua. l Pacl nr̄ę ſup eū. Gillebert⁹. Ille diſciplinat⁹ vl̄ punit⁹/ tu repropitiat⁹. P2 eni tenuit filio ſuo caplm̄ i cruce: ⁊ diſciplinauit eū ꝓpt̄ pctā nr̄a. Miro itaq; modo caculo peccāte/ leo diſciplinat̄: cū ecōuerſo fieri ſoleat. m Et liuore ei⁹/ ꝯgarum. ſ. ⁊ ꝯberū. n Sanati ſum⁹. In ſano eni mēbro cōpetit facere cauteriū/ vt mēbra tota infirma ſanent̄. j. Pet. ij. d. Cui⁹ liuore ſanati eſtiſ. Prouer. xx. d. Liuor vulnerſ abſterget mala: ⁊ plagę i ſecretiorib⁹ vētris .i. interior dolor cōpaſſiōis: q2 chriſt⁹ nō ſolū exterius liuores ⁊ vulnera: ſed int⁹ dolore cōpaſſiōis ſiti nr̄ę ſalut̄ v2ebatur: Unde dixit: Sitio: Ioh. xix. f. Et btūs Bern̄. dic̄: q̄ in paſſione fleuit: q2 mors eius ſufficiēs omib⁹/ paucoꝝ ſalutis erat efficiēs. Bern̄. Dolet caput ⁊ i brachio fit coctura: dolēt renes ⁊ fit i tibia: ita ꝓ toti⁹ corꝑis putredie cauteriū ifixū ē i nr̄o capite. Et nūq̄d idigebam⁹? Utiq;: q2/ o Oēs nos
Pſ. 118. q̄ſi oues errauim⁹/ ſine duce. Pſ. Erraui ſic ouis q̄ perūt: quę humerſ pij paſtoris eſt reportata: Luc. xv. a. j. Pet. ij. d. Eratiſ ſic oueſ errātes: ſed ꝯuerſi eſtiſ ad paſtorē ⁊ epm aiarū vr̄arū. Et dic/ oēs: q2 omēs peccauer̄t ⁊ egēt gl̄ia dei: Ro. iij. d. q Unuſq̄ſq; i viā ſuā. i. ſibi cōmodā tpalit̄. s Declinauit/ a deo recedens. q. d. et oēs ⁊ ſinguli peccauim⁹: oēs in adā: ſinguli ꝑ pctā addita. j. lvj. d. Oēs i viā ſuā declinauerūt: q2 oēſ q̄rūt q̄ ſua ſūt/ nō quę ieſu chriſti. Hiere. vj. c. A minore vſq; ad maiorē oēs auaricię ſtudent. Itē Hiere. xvj. c. Un⁹ q̄ſq; ambulat p⁹ prauitatē cordis ſui. t Et dn̄s/ pat/ v Poſuit i eo: chriſto. x Iniq̄tatē oim nr̄m. i. pęnā ꝓ oibus iniq̄tatib⁹ nr̄is/ imo multo maiorē. Iob. vj. a. Utinā appenderent pctā mea q̄b⁹ irā merui: ⁊ calamitas quā patior in ſtathera ⁊c. Ipſe em̄ ſignificat̄ ꝑ hircū q̄ ferebat i lege iniq̄tateſ oīs ꝑp̄li: Leuit̄. xvj. e. y Oblat⁹ ē q2 ipſe voluit. i. volūtarie fecit ſe hoſtiā ꝓ pctis nr̄is. Pſ. Uolūtarie ſacrificabo tibi. Ioh. x. d. Ptātē habeo ponēdi aiam meā ⁊c. ij. Corſ. v. d. Eū q̄ nō nouerat pctm̄ ꝓ nobis fecit de⁹ pat̄ pctm̄. i. hoſtiā ꝓ pctis vt efficeremur iuſticia dei i illo. a Et non aperuit os ſuū: murmurādo vl̄ ꝯdicēdo: vt ei⁹ māſuetudo ꝓbaret̄ ⁊ nr̄a iformaret̄. j. Pet. ij. d. Cū malediceret̄ nō maledicebat: cū pateret̄ nō cōminabat̄. Uel/ Nō apuit os ſuū/ corā pilato vel herode: Pauca eni r̄ndit ne differret̄ ſal⁹ hūani generſ. b Sic ouis/ inocēs/ māſuet⁹. c Ad occiſionē ducet̄. Septuagīta. Ad victimā duct⁹ ē. d Et q̄ſi agn⁹ corā tondēte ſe obmuteſcet. Tundēte. i. cędēte. ſ. flagellis: q2 cū cęderet̄ a militibus obmutuit: Ioh. xix. a. Uel Tondēte. i. ſpoliāte: q2 ſpoliat⁹ ē et veſtib⁹ ⁊ amicſ. e Et nō apiet os ſuū. ſ̄. xlij. a. Nō audiet̄ vox ei⁹ foris. Thren̄. iij. c. Ex ore altiſſimi non egredient̄ nec bona nec mala. Ioh. xix. b. Mihi nō loq̄rſ. Chriſt⁹ d2 agn⁹ vel ouis: q2 innocēs. j. Pet. ij. d. Qui pctm̄ nō fecit ⁊c. Itē ꝓpt̄ balatū pium quē emiſit i cruce: cū ait Luc. xxiij. e. Pat̄ ignoſce eis: q2 neſciūt q̄d faciūt. Hęc eſt eni ꝓprietas agni q̄ balatū emittit lachrymabilē. Itē agn⁹ ſimplex ē ⁊ māſuetus: nec lędit alios agnos. Hiere. xj. d. Ego q̄ſi agn⁹ māſuet⁹ q̄ portat̄ ad victimā. ſ̄. xlij. a. Calamū quaſſatū nō ꝯteret. Itē agn⁹ dat ſe totū i vſus humanos: ſic chriſt⁹ dedit carnē ſuā in cibū: lanā. i. cōuerſationē in veſtimētū: pellē. i. ſcripturā ſuā in documētū: fimū .i. tpalia in nutrimētū. Itē agn⁹ agnoſcit m̄rem/ ⁊ tūc balatum emittit: ſic chriſt⁹ i cruce m̄rem ag̃cēs piū balatū emiſit/ dicēs: Ioh. xix. e. Mulier ecce fili⁹ tu⁹: deinde dic̄ diſcipulo: ecce mat̄ tua. Itē p2em agnoſcēs ait: Pat̄ in man⁹ tuas cōmēdo ſpiritū meū: Lucſ. xxiij. f. Itē d̄ agno fiebat iugiſ hoſtia: Nume. xxiij. ſic chriſt⁹ iugis hoſtia eſt in cęlo ſemꝑ orās ꝓ nobis. Heb. vij. d. Semꝑ viuēs ad interpellādū ꝓ nobis. Item de agno fiebat paſcha vetus: Exo. xij. Et ap̄ls dic̄. j. Corſ. v. b. Paſcha nr̄m imolat⁹ ē chriſt⁹. Itē agn⁹ h3 forte caput. j. Corſ. xj. a. Caput chriſti de⁹. ſ̄. xvj. a. Emitte agnū dn̄e dn̄atorē t̄rę de petra deſerti. Itē agn⁹ cornua h3 ꝑua: ſic chriſt⁹ i māſuetudie ptātē ſuā oſidit: cū fec̄ flagellū d̄ funiculis: Ioh. ij. c. et. Mat. xxj. b. Itē agn⁹ tener ē ⁊ defacili lędit̄: ſic chriſt⁹ ꝑ pctm̄ defacili offēdit̄: niſi diligent̄ caueat̄. Uel tener ē ꝑ lenitatē. ij. Regſ. xxiij. a. Ipſe ē q̄ſi tenerrim⁹ ligni ꝯmicul⁹. Itē agn⁹ vtit̄ herbis: ⁊ chriſt⁹ delectat̄ i nouitijs. Uel herbę ſt̄ opa miſc2dię. Prouer. viij. d. Delitię meę eē cū filijs hoiz. Itē agn⁹ ſurſū ſalit: ⁊ chriſt⁹ oēs ſctōs trāſcēdit. Cantſ. ij. b. Ecce iſte venit ſaliēs in mōtib⁹: ⁊ trāſiliēs colleſ. Ut̄ ſaliuit ſurſū i aſcēſiōe. Pſ. A ſūmo cęlo ⁊c. Itē agn⁹ caſt⁹ ē nō petulās. j. Pet. j. d. Redēpti eſtiſ ꝑcioſo ſāguine agni imaculati ⁊ icōtamiāti ieſu chriſti. Itē agn⁹ cū grege icedit: nō ſinglarit̄: ſic chriſt⁹ licz paſtor eēt: ſe tn̄ q̄ſi agnū int̄ diſciplōſ exhibuit. Eccj. xxxij. a. Rectorē te poſuerīt eſto i ill̄ q̄ſi vn⁹ ex ill̄. Apocſ. xiiij. a. Uidi ⁊ ecce agn⁹ ſtabat ſuꝑ mōtē ſion: ⁊ cū eo cētū. xliiij. milia. Itē agn⁹ nō h3 dēteſ caninos/ ſ; maxillareſ: ſic chriſt⁹ ꝯba detractiōis n̄ habuit: ſ; correctiōis. Iſta oīa notāt̄ ꝑ hoſ ☙ verſus. Innocuus

Marginal notes (right): Phil. ij. a. — L — Eccl. xl. — Ut fundſ De pe. diſt. i. c. ſi em̄ — Pſ. 53. — Chriſtus d2 agnus ꝓpt̄ multas cauſ — Pſ. 18.

ꝑs a De anguſtia/captiuitatis. Et eſt quarta pars. b Et
quarta pars De iudicio/iniuſto q̄ iudicati ſūt. c Sublat⁹ ē.i.euaſit:
qꝛ de captiuitate liberabit ⁊ multiplicabitur. Unde ſubdit:
d Generationē ei⁹.i.plem ei⁹: e Quis enarrabit?
q.d. tot habebūt filios ꝙ q̄ſi innumerabiles erūt. f Qui
vel/qꝛ abſciſus eſt
.i. vi abductus. g
De terra viuētiū
14.q.1.c. nō turbat .i. de terra ꝓmiſſiōis
in q̄ viuebāt p̄ dei le/
Al. †Quia gē. h Propt̄ ſce
De pe.di.3. c.talis lus ppl̄i mei pcuſ
ſi eū: vt.ē. k Et
†percuſſit eos dabit impios: id ē
Al. †diuites chaldeos i mortē: m
Pro ſepultura:
et diuites/dabit o

a Dē anguſtia ēt de iudicio
b ſublat⁹ ē. Gēnerationē eius
c q̄s ēnarrabit? †Qui abſci/
d ſus ē dē terra viuentiū: prō/
e pter ſcel⁹ ppl̄i mei †pcuſſi eū.
f Et dābit ipiōs ꝓ ſepultura
g ēt †diuites ꝓ mōrte ſua: ēo ꝙ
h
i
k
l
m
n
o
p

Pro morte ſua.i.chaldei deſtruent propter hoc qꝛ occi/
derūt ⁊ ſepelierūt iudeos. Uel ſm̄ Andreā: hoc ē dicere: po/
pulo iudaico parcet: et illi.ſ.babylonij q̄ſi loco eoꝝ interficiē/
tur. p Eo ꝙ iniq̄tatē nō fecerit. Andreas. Loquit̄ ꝓ
pte bonoꝝ in ꝑſo: q̄ nō tantū peccauerāt: quātū illi ſeuierūt.
ē.lij.b. Aſſur abſq̄ vlla cā calūniat⁹ eſt eū. q Neq̄ dol⁹
fuerit i ore ei⁹.i.plebis: ſ in ore p̄ncipis.ſ.ſedechie q̄ diru/
pit fedus qd̄ fecerat cū nabuchodonoſor.iiij. Reg.xxiiij.d.
Quare ḡ punit⁹ ē? Rn̄det. r Et dn̄ſ voluit ꝯterere eū i
infirmitate. Cōtrit⁹ fuit ab hoſtib⁹ i infirmitate: qꝛ infirm⁹
fuit ad reſiſtēdū. Hec ⁊ improp̄ria ⁊ falſa ſūt: qꝛ ꝓpt̄ pctā ni/
mia q̄ faciebāt puniti ſūt. Nec cōmēdat̄ in h capl̄o ſm̄ vita/
tē innocētia illi⁹ ppl̄i: ſed ieſu chriſti. t Si poſuerit aīaꝫ
ſuā ꝓ pctō.i.ſi vl̄ patiēt ſuſtinuerint ſe ꝓ pctis affligi. Uel
Si poſuerit.i.ſi expoſuerit. v Aīaꝫ ſuā.i.vitā: x Pro
pctō/idolatrie vitādo: ſic tres pueri: Daniel.iij. y Uide
bit ſemē longeuū.i.diu viuēs. Sꝫ qꝛ nō valet hr̄e filios/ni
ſi ſint boni/ſubdit: z Et voluntas dn̄i in manu eius/
ppl̄i ⁊ ſeminis eius: dirigetur.q.d. boni erunt et voluntatē
dei faciēt. c Pro eo ꝙ laborauit aīa ei⁹/in captiuitate.
✻ Uidebit.ſ.qd̄ deſiderat
myſtice ✻ ꝓſus. Innocuus/balās/ſimplex/ſe donat i vſū: Forte caput
cornu paruū/tener/vict̄ herbis: Subſilit/ eſt caſt⁹/ in grege/
dentis inops. Sequit̄: a De anguſtia/paſſiōis. b Et
de iudicio/iniuſto q̄ iudicat⁹ ē a pilato. c Sublat⁹ ē.i.
liberat⁹ in reſurrectiōe. Septuagīta. In humilitate iudiciū
ei⁹ ſublatū eſt. Sequit̄: d Generationē ei⁹ q̄s enar/
rabit? Cōſuetudo ē vt poſt mortē alicui⁹ epitaphiū inſcriba
tur. Quia ḡ locutus ē de morte/excuſat ſe de epitaphio.q.d.
ego ad h inſufficiēs ſū: qꝛ generationē ei⁹ diuinā: vel hu/
manā de ꝟgine/ q̄ſ enarrabit.i.pfecte extra narrabit? Glo.
dic. Rarus aut nullus. Eccl̄i.xliij.d. Quis vidit eū ⁊ enarra/
bit: et q̄s magnificauit eū ſic̄ ē ab initio? Uel/ Generatio/
nē ei⁹.i.multiplicationē fidelium quos i cruce parturiuit.i.
lxvi.c. Si ego q̄ generationem cunctis tribuo ſterilis ero ait
dn̄s de⁹. f Qui abſciſus ē/p mortē. g De terra vi/
uentiū.i. de cōuerſatiōe hoīm int̄ q̄s vixit. Simile Hiere.
xi.d. Mittam⁹ lignū in panē ei⁹: ⁊ eradam⁹ eū de terra viuē
tiū. Uel chriſt⁹ ē abſciſus.i.nat⁹ de btā virgine: q̄ eſt terra fru
ctū vite dās oīb⁹ viuētibus. Daniel.ij.e. Lapis exciſus de
monte ſine manib⁹. h Propt̄ ſcelus ppl̄i mei/delen/
dū.ſ. i Percuſſi eū/pmiſſiue. Threñ.iiij.d. Spūs oris
nr̄i chriſt⁹ dn̄s capt⁹ ē ꝓ pctis nr̄iſ. Et ſequit̄ de pena iudeo
rū ꝓ illo pctō. k Et dabit/ de⁹ romanis. l Impios
iudeos ſub tito ⁊ veſpaſiano. m Pro ſepultura.i.ꝓpt̄
h ꝙ munierūt ſepulchꝛ dn̄i ſignātes lapidē cum cuſtodib⁹:
Mat.xxvij.g. Threñ.iij.f. Lapſa ē in lacū vita mea/ q̄ñ aīa
chriſti deſcēdit i limbū: poſuerūt lapidē ſup me/ſup corp⁹.ſ.
n Et diuites/dabit morti.ſ.ſcribas ⁊ phariſeos de diuitijs
leg̃ gloriātes. o Pro morte ſua.i.qꝛ chriſtū morti tra/
didert. Prouer.xxi.c. Pro iuſto dabit̄ impi⁹ et ꝓ recto ini/
qu⁹. Prouer.xi.b. Iuſt⁹ d̄ āguſtia liberat⁹ ē ⁊ tradet̄ impi⁹ ꝓ
eo. Al/ k Dabit/deo pr̄i: l Impioſ.ſ.gētiles ꝑus īfideleſ
pr̄i reſtituet merito mortiſ ⁊ ſepulture ſue. n Et/eos/diuiteſ

ꝟtutū diuitijs faciet. p Eo ꝙ iniq̄tatē nō fecerit. Mat.
qꝛ facto iuſt⁹ fuit. q Neq̄ dol⁹ fuerit i ore ei⁹: qꝛ ꝟbo
ver⁹ fuit. r Et/licet eēt ſine culpa: dn̄s/tñ/voluit eū ꝯte
rere: id ē ꝯteri: qꝛ actio diſplicuit/ſ paſſio placuit. Uel/ Cō/
terere/pmiſſiue. s In infirmitate.i.ſm̄ humanā natu/
rā.ij.Cor.xiij.a. Nā
etſi crucifix⁹ eſt ex in/
firmitate: ſed viuit ex 1.Pet.2.d.
ꝟtute dei.ē.x.g. Ecce Al. †fuit
dn̄ator dn̄s exercituū B
cōfringet lagūculā in
terrore. Sequit̄ de fru/
ctu paſſionis quātum
ad cōuerſionē gentiū. Al. †dei
t Si poſuerit/chri
ſtus.i. volūtarie depo
ſuerit: v Aīaꝫ ſuā

q iniq̄tatē nō fecerit: nēq̄ dol⁹
r †fuerit i ore ei⁹: ēt dn̄ſ voluit
s ꝯterere eū in infirmitāte. Si
t pōſuerit āīaꝫ ſuā prō pctō:
v vidēbit ſemē lōgeuū: ēt vo/
x lūtas †dn̄i i mānu ei⁹ dirigēt.
y Prō eo ꝙ laborauit aīa ei⁹
z
a
b
c

.i.vitā. x Pro pctō/gener⁹ hūani delēdo. Ioh.x.d. Ego
pono aīaꝫ meā ⁊ iterū ſumā eā. Ioh.xv.b. Maiorē hac dilecti
onē ⁊c̄. y Uidebit ſemē lōgeuū: qꝛ gaudebit ſemē ſuū/
doctrinā ſuā vſq̄ i finē mūdi pmanere. Eccl̄i.xxx.d. Exulta/
tio viri longeuitas. Ul̄ mortē chriſti ſeq̄t̄ ſemē longeuū.i.
ꝯuerſio gētiliū pmanētiū in fide. z Et volūtas dn̄i: q̄
vult oēs hoīes ſaluos fieri.i. Timoth.ij.b. Ioh.vij.d. Hec
eſt volūtas pr̄is mei q̄ miſit me: vt oē qd̄ dedit mihi non pdā
ex eo. a In manu ei⁹.i.i opatiōe ei⁹: b Diriget̄. Glo.
.i.implebit: qꝛ ex opatiōe chriſti ſecuta ē redēptio/ſctificatio
et ſal⁹ nr̄a. Ps. Opat⁹ ē ſalutē in medio terre. Sic ḡ grano Ps.73.
frumēti mortuo mlt̄a pullulat ſeges. Ioh.xij.d. Niſi granū
⁊c̄. Ioh.xij.e. Ego ſi exaltat⁹ fuero a terra/oīa trahā ad me/
ipſū. Ps. De torrēte i via bibet ⁊c̄. c Pro eo ꝙ labora/ Ps.109.
uit aīa ei⁹.i.ipſe ex aīo diligēti laborauit ad ſalutē nr̄am.ē.
xliij.d. Seruire me feciſti i pctis tuis: p̄buiſti mihi laborē in
iniq̄tatib⁹ tuis. Bern. Quid dicebat hō creat⁹ ⁊ igrat⁹: grat⁹
q̄dē ꝯdit⁹ ſū: ſ ſine vllo creatoris grauamine: ſiquidē dixit ⁊
fact⁹ ſū/quēadmodū vniuerſa. At modo certe obſtructū ē os Ps.62.
loquētiū iniq̄. In ope eni nr̄e redēptiōis mlt̄a dixit: mira fec̄:
dira ſuſtinuit. In dictiſ q̄dē ꝯtradictores habuit: in factis ex/
probratores: ⁊ i morte crucifixores. Ecce labor. Seq̄t̄ fruct⁹
✻ Uidebit idē ꝓ quo
Moralit̄ ab illo loco. t Si poſuerit aīaꝫ ſuā ⁊c̄. In Moraliter
hac ſerie notat̄ q̄ttuor q̄ debēt eē i p̄latiſ. Primū ē ꝫel⁹ aīaꝝ:
h: Si poſuerit ⁊c̄. Secūdū labor bonoꝝ opeꝝ: ibi: Pro
eo ꝙ laborauit ⁊c̄. Tertiū eſt ſciētia in docēdo: ibi: In
ſciētia ſua ⁊c̄. Quartū eſt cōpaſſio in ſupportādo: ibi: Et
iniq̄tates eoꝝ ipſe portabit ⁊c̄. Dic̄ ḡ: t Si poſue/
rit.i.ex ꝫelo charitatiſ expoſuerit p̄latus/vel exponere para/
tus ſit: v Aīaꝫ ſuā.i.vitā tpalē. x Pro pctō/tollēdo
nō multiplicādo. Itē nō ꝓ pecunia/ſic̄ auar⁹: Eccl̄i.x.b. Hic
aīam ſuam venalem habet: q̄m in vita ſua ꝓiecit intima ſua.
y Uidebit ſemē longeuū.i.plebē in bono pſeuerātē. Ul̄
t Si poſuerit ⁊c̄.i.ſi oppoſuerit ſe deo p orōnē: x Pctō
p deteſtationē: ⁊ ipſis peccātib⁹ p cōminationē. Ezech.xiij.
a. Nō aſcēdiſtiſ ex aduerſo: neq̄ oppoſuiſtiſ muꝝ ꝓ domo iſr̄l.
i.lxiiij.c. Nō eſt q̄ inuocet nomen tuū: q̄ ꝯſurgat ⁊ teneat te.
Itē.i.lix.d. Apportat⁹ eſt: qꝛ nō eſt q̄ occurrat. Iō ſemē cha/
naan ⁊ nō iuda multiplicat̄ hodie i eccleſia dei: qꝛ nō eſt q̄ re/
ſiſtat p̄latiſ/q̄ ponūt in eccl̄ia ſemē nō longeuū ſ puerile. Un̄
Iob.xxi.a. Sublimati ſūt ꝯfortatiq̄ diuitijs: ſemē eoꝝ pma
net corā eis: ꝓpinq̄rū turba ⁊ nepotū in ꝯſpectu eoꝝ. z Et
volūtas dn̄i/nō cupiditas ꝓpria: nō doloſitas/ſ dei volū/
tas.ſ.p̄ceptū dei/⁊ ſal⁹ ꝓximi. a In manu ei⁹/ nō in lin/
gua tm̄: b Diriget̄.i.implebit̄/vel ꝓſperabit̄ faciendo qd̄
dic̄. Ecōtra dicit̄ Daniel.viij.g. Dolus in manu ei⁹ diriget̄.
Uel/ z Volūtas dei in manu.i.p bonū exēplū p̄dica/
toris. b Diriget̄/ad coꝛ audiēt⁹ ⁊ ꝓſperabit̄. Talis p̄dica
tor pōt dicere illud.i.lv.d. Uerbū qd̄ egredietur de ore meo
nō reuertet̄ ad me vacuū: ſ faciet quecūq̄ volui: ⁊ ꝓſperabit̄
in his ad q̄ miſi illud. Talis eni nō tā lingua loquit̄ q̄ manu.
Hui⁹ aūt ſequit̄ merces cū ſubdit̄: c Pro eo ꝙ labora/
uit aīa ei⁹.i.qꝛ aīa ei⁹ laborauit i multiplicādis boniſ opib⁹.
✻ Uidebit ⁊ ſaturabit̄

¶ a Videbit.ſ.qḋ deſiderat videre.ſ.reditū ſuum. b Et ſaturabit/oib⁹ boniſ. c In ſciētia ſua iuſtificabit ipſe iuſt⁹ ſeru⁹ meus multos:q₂ multi ſapiētes de illo populo alios inſtruxerūt:ꝛ multos ꝓſelytos fecerūt. f Et iniq̄tates eoꝝ ipſe portabit.i. aſportabit ꝑ circūciſionē:et ſacrificia purgabit.

b Idō/ q₂ boni erūt: i Diſptiā ei plurimos:id eſt illi⁹ dicioni ſubijciā:et q̄ſi in donatū diſtribuā. k Et fortiū/hoſtium. l Diuidet ſpolia .i.inť ſe diuidēt ſpolia hoſtiū que ceperunt.

a videbit b et ſaturabiť. c In ſciētia ſua d iuſtificabit ipſe iuſt⁹ e ſeruus me⁹ multos/ f et iniq̄tates eoꝝ g ipſe portabit: h Idō i diſpertiā ei plurimos: k et fortium l diuidet ſpolia: m ꝓ eo q̄ n tradidit in mortē o aīam ſuā: et cum p ſceleratis reputatus q eſt. Et ipſe peccatū multorum r tulit:et s pro tranſ greſſoribuſ rogauit.

Lauda ſte ¶ Ca.LIIII

m Pro eo q̄ tradidit i mortē aīam ſuā.i.ideo ꝑdicta euenīēt:quia tradidit ꝛc̄. Andreas. Hoc dr̄ de illis q̄ voluntariā ſubierūt trāſmigrationē:vt iechonias ꝛ alij:qui pena ſceleratoꝝ in carcerib⁹ duris operū laboribus damnati ſunt. Et h̄ eſt qḋ dicit: o Et cū ſcelerati reputat⁹ eſt:alij occiſi/alij incarcerati. q Et ipſe pctm̄ multoꝝ.i.penā ꝓ pctis. r Tulit/quātū ad bonos:q̄ ꝓ pctō alioꝝ puniti ſūt. s Et ꝓ trāſgreſſorib⁹ rogauit:ſic daniel/ezechiel/eſdras/neemias:et alij boni. Hec ē fabula iudeoꝝ.

Myſtice ✠ a Videbit/idē ꝓ q̄ laborauit. b Et ſaturabit/eo.i.i cōuerſiōe hoꝝ:qm̄ eſuriuit ꝛ ſitiuit ſedēs ſup puteū: Joh.iiij.a. Et i eodē.d.dr̄: Ego cibū habeo māducare quē vos neſciť. Eccs.v.d. Viſum eſt mihi bonū vt comedat quis ꝛ bibat:et fruať leticia ex labore ſuo quo laborauit ipe ſub ſole. c In ſciētia ſua.i.que ē de ſe vel quā ipſe docet. d Juſtificabit ipſe iuſt⁹ ſeru⁹ me⁹/ſm̄ formā ſerui. e Multos/nō oēs:q₂ pauci electi: Mat.xx.b. Sȝ pauci hodie i ſciētia chriſti.i.in theologia iuſtificanť:q₂ addiſcūt eā nō ad iuſtificationē:ſed ad ꝓbendationē vł epiſcopationē. Tamē eſaias dicit: Juſtificabit/non ꝓbēdabit vel epiſcopabit. f Et iniq̄tates eoꝝ.i.penā. g Ipſe portabit: vt.ſ.

Moraliter ✳ a Videbit ꝛ ſaturabit.i.remunerabiť in intellectu ꝛ affectu. Sap.iij.d. Bonoꝝ laboꝝ glorioſus eſt fruct⁹. Pſ. Labores manuū tuarū q₂ māducabis ꝛc̄. c In ſciētia ſua ꝛc̄. .i.in doctrina ſapienť ꝓ loco ꝛ tpe ꝛ auditoꝝ q̄litate diſpēſata. f Et iniq̄tates eoꝝ ipe portabit.i. ſupportabit per compaſſionē. Ecce quartū. Gal.vj.a. Si ꝓoccupatus fuerit hō in aliq̄ delicto ꝛc̄. Septuaginta habent plen⁹ quantū ad ad ꝓlatos. Si dederitiſ ꝓ pctō aīam v̄ram/videbitiſ ſemē longeui tpis:ꝛ dn̄s vult de dolore auferre aīam ei⁹/oſ̄dere ei lucem ꝛ formare intelligentiā:iuſtificare iuſtū bn̄ ſeruiētē multis:ꝛ pctā eoꝝ ipſe portabit. Seqť myſteriū. h Jdeo:q₂ fact⁹ eſt obediēs vſq₃ ad mortē: i Diſptiā ei plurimos: id ē recōpenſabo ruinā iudeoꝝ multitudine gentium. k Et fortiū.i.demonū: l Diuidet ſpolia.i.genus humanū a diabolo ereptū/diuidet apl̄is regendū: vt alius iudeis ꝓſit: ali⁹ gētib⁹. Oſee.xiij.d. Jpſe diripiet theſaurū ois vaſis deſiderabilis. Marc.iij.d. Nemo pōt vaſa fortiſ ingreſſus domū diripe:niſi ꝑus fortē alliget: ꝛ tunc domū ei⁹ diripiet.ſ. xxxiij.d. Tūc diuidenť ſpolia ꝓdarum multarū. Et hoc fiet: m Pro eo q̄ tradidit/ſponte: n In mortē aīaȝ ſuam.i.vitā. o Et cū ſcelerati/latronib⁹: p Reputatus ē. Pſ. Reputat⁹ ſū cū deſcēdētib⁹ in lacū. q Et ipſe pctm̄ multoꝝ/nō oim̄: r Tulit.i.abſtulit:vel penam ꝓ pctis ſuſtinuit. s Et ꝓ tranſgreſſoribus rogauit. Luc.xxiij.e. Pať ignoſce illis ꝛc̄. Ad hāc vocē ſm̄ euāgeliū nazareoꝝ multa milia iudeoꝝ aſtātiū circa crucē crediderūt. Nota q̄ iſta q̄ ꝓpha diffuſi⁹ de paſſiōe chriſti narrauit: Sibylla erythrea breuiť dic̄: Jn man⁹ iniq̄s īfideliū poſtea veniet:ꝛ dabūt deo alapaſ manib⁹ īceſtiſ: ꝛ īpurato ore expuēt venenatos ſputos. Dabit ꝓo ad v̄bera ſimpliciť ſctm̄ dorſū:ꝛ colaphos accipiēs tacebit:ne q̄s agſcat q̄ v̄bū ſit dei vel vn̄ venit: vt īferiſ loq̄ť:ꝛ corona ſpinea coroneť. Ad cibū aūt fel: ꝛ ad ſitim acetū dederūt:i hoſpitalitate hāc mōſtrabūt mēſā. Jpſa eni inſipiēs gens deū tuū nō intellexiſti/ludentē morta

Pſ.127.

Mystice Phil.2.a.

Pſ.87.

liū mētib⁹: ſ ſpiniſ coronaſti:horrēdū fel miſcuiſti. Tēpli ꝟo velum ſcindeť: ꝛ medio die nox erit tenebroſa nimis in tribus horis: ꝛ morte morieť trib⁹ dieb⁹ ſomno ſuſcepto: Et tūc ab inferis regreſſus ad lucē letā veniet ꝓm⁹ reſurrectionis ꝓncipio renouat⁹ oſtenſo. ¶ Expoſitio Capi.LIIII.

Lauda ſterilis ꝛc̄. Scōȝ iudeos in ꝓcedēti capitulo dictū eſt q̄ iudei captiuarenť et poſtea liberarētur: Jn h̄ q̄ capitulo diffuſius agiť de mltiplicatione eoꝝ ꝓſperitate:que i ſex colligitur. Primo enim ꝓmittiť eis ſue gentis multiplicatio. Scōo ample poſſeſſionis acquiſitio:ibi: Dilata locū tentorij. Tertio in terra ſua leta ꝛ ſecura cohabitatio: ꝛ omis ꝯfuſionis obliuio: ibi: Noli timere. Quarto ſuarū ciuitatū reedificatio: ibi: Ecce ego ſternam. Quinto ꝓſelytoꝝ conuerſio:ibi: Ecce accola. Sexto deſtructor eoꝝ deſtruendus ꝑdiciť: ibi: Ecce ego creaui fabꝝ ſufflantē ꝛc̄. Dicit ḡ: n Lauda ſterilis ꝛc̄. Andreas. Populum ſuū ad laudandū dn̄m ꝓpheta inuitat:laudādi cauſam ſubiūgens: q₂ plures futuri ſunt filij eius:qui modo dum in captiuitate tenenť quaſi derelicti ꝛ deſerti a deo videntur/q̄ȝ fuerint cum in pace in terra ſua ſederent. Quaſi eni ſterilis ꝛ non pariēs mulier ꝓpłs ille fuit:q̄ſi ab hoſtib⁹ vaſtat⁹/afflict⁹ꝛ in magna parte gladio voratus multiplicari nō potuit: virū habēs fuerat:q̄ſi in finib⁹ terre iocūda pace ꝑfruēs ꝓpagationi ſobolis vacabat. Dic̄ ḡ Lauda.i.laudabis:vel admonendo dicit:lauda/o ſterilis ¶ dū es in captiuitate.

Marc.14.a. Luc.22.b.

A

Myſtice t Lauda ſterilis ꝛc̄. Poſt paſſionē chriſti agit de vocatione eccleſie de gentib⁹ que ex grano frumenti ꝓiecti in terram pullulauit. Joh.xij.d. Niſi granū frumenti ꝛc̄. Hoc eſt q̄ i reuerſiōe filij ꝓdigi occidiť vitul⁹ ſaginat⁹.i. chriſtus: Luc.xv.e. Cuius paſſionis effectū conſequiť eccleſia de gentib⁹:que ad ipſū per fidem conuertiť. Gen.xlix.b. Jpſe erit expectatio gentiū. Dicit ḡ: Lauda ſterilis: id ē o eccleſia que ſterilis fuiſti a bonis operib⁹/lauda deum qui te fecūdauit.ſ.xliij.d. Laudate celi q̄m miſcōiam fecit dn̄s: iubilate extrema terre. Eccl̄ia aūt ſiue aīa diciť ſterilis tripliciter. Jn veritate quantū ad ſtatum culpe. Item ſua reputatione quātum ad ſtatum gratie:quia etſi multa bona opa habeat/vel multos populos conuerſos:tn̄ pauci ei videnť. Unde cōqueriť.ſ.xxxvij.a. Venerūt filij vſq₃ ad partum: ꝛ virtus non eſt pariēdi. Jtem eccleſia ſiue anima in ꝓſenti vita ſterilis eſt a fructu vanitatis:quia expectat fructū eternitatis in futuro: ꝛ ideo compať palme:que vſq₃ ad centenariū annū ſterilis eſt/ꝛ poſtea fructificat. Hoc eſt q̄ abraam centenario natus eſt filius iſaac.i. gaudiū felicitatis eterne. Gen.xvij.c. Putaſne centenario naſceť fili⁹: Hoc dicit abraā ſperando ꝛ cōgaudēdo: Sed multi dicūt hoc diffidēdo. Sed null⁹ diffidit/ſi cōſiderat ſe eſſe palmā. Eccl.xxiiij.b. Quaſi palma exaltata ſū i cades.q.d. fructū an̄ ānū cētenariū nō q̄ro/ſterilis in ꝓſenti eē volo: q₂ felix ſterilis ꝛ incoinq̄nata/q̄ neſciuit thorū in delicto:habebit fructū in reſpectiōe aīarū ſctārū: Sap.iij.c. Et nota q̄ tria dicunť h̄: Lauda/decāta laudē/et hinni. Lauda deū i vita tua. Pſ. Nō mortui laudabūt te dn̄e. Pſ. Pſ.113.
Laudabo dn̄m i vita mea:nō tm̄ i lingua. Jtē decāta laudē Pſ.145.
in lingua:ipſū ꝑdicādo et bn̄ficia ei⁹ extollēdo. Pſ. Sp laus Pſ.33.
ei⁹ in ore meo. Jtē hinni in corde iubilādo. Et ſignāter dicit: decanta laudē/ꝯtra cantilenas turpitudinis ꝛ vanitatis. Pſ. Pſ.118.
Cantabiles mihi erāt iuſtificatiōes tue ꝛc̄. Jtē Pſ. Pſalte/ Pſ.80.
riū iocūdū cū cithara.i.laus ē iocūda cū bona vita: Nō eni eſt ſpecioſa laus i ore pctōris: Eccl.xv.c. Ecōtra dr̄ in Pſ.
Et qui me laudabāt aduerſū me iurabāt:q₂ in vita diſcordabāt: ꝛ ita q̄ſi cōiurati ꝯtra me videnť. Vel ad lr̄am ꝯ clericos Pſ.101.
iuratores. Vel hinni ad modū equi: Un̄ eccleſia compať equo albo. Apoc.vj.a. Ecce equ⁹ alb⁹: ꝛ q̄ ſedebat ſup eū habebat

✠ arcū: ꝛ data eſt ei

¶ dum es in captiuitate. a Que nō paris: q̄ꝫ afflicta non
vacas operi carnali. b Decanta laudē: vt oēs audiāt.
c Et hinni/ad modū eq̄. Et in h̄ notaꝛ abundātia gaudij.
d Que nō pariebas/in captiuitate. Et ſubdit cauſam
laudis: e Quī multi filij/erūt tui. f Deſerte magl
q̄ eius q̄ habebat
virū.i.viuum viri: id ē
plures habebis filios
Sap.3.c. poſt liberationē a cap
Luc.23.c. tiuitate q̄ haberes an
Gal.4.d. te captiuitatē cū deo
Al. habebat eras iuncta. Vel virū
vocat regē: vel ad lit/
terā viſū viri. h Dic
dn̄s/q̄ nō mētiꝛ. Symmachꝰ. Plures eni filij diſſipate: ma/
gis q̄ eiꝰ q̄ erat ſub viro. i Dilata locū tentorij tui.i.
Secūda pars loca ampliabis ad faciēdas māſiōes ⁊ tētoria. In mltitudīe
eni ipſi oporteꝛ hr̄e amplitudinē loci: ſicut dr̄ Joſue.xvij.d.
Ppls multꝰ es aſcēde i ſiluā: ⁊ ſuccide tibi ſpacia in t̄ra phe/
rezei ⁊ raphaim: q̄ꝫ anguſta ē tibi poſſeſſio montis ephraim.
Vel/Dilata locū tētorij tui.i. fac ampla tētoria. k Et
pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extēde: q̄ꝫ pellibꝰ extenſis
cinguntur tētoria. m Ne parcas/extēdere. n Longos
fac funiculos tuos: q̄bus pelles tenduntur. o Et cla/
¶ uos tuos ꝯſolida

a rilis que nō paris: decanta
b laudē et hinni que nō parie
c d bas: quoniam multi filij de/
e f g ſerte magis q̄ eius que ha/
h bebat virum dicit dominꝰ.

※ arcū: ⁊ data ē ei corona: ⁊ exiuit vincēs vt vinceret. Et Zach.
Multiplex hinnitus x.b. Et poſuit eos q̄ſi equū glorie ſue i bello. Eſt aūt hinnitꝰ
adulatiōis. Vn̄ Eccī.xxxiij.a. Equꝰ emiſſariꝰ: ſic amicꝰ ſub/
ſānator: ſb̄ oi ſupſedēte hinnit. Itē ē hinnitꝰ luxurie. Hiere.
v.c. Vnuſq̄ſq̄ ad vxorē pximi ſui hinniebat. Itē hinnitꝰ p̄di
catiōis. Job.xxxix.c. Nūq̄d p̄bebis eq̄ fortitudinē: aut circū/
dab collo eiꝰ hinnitū: Qd̄ circūdaꝛ collo/ornat collū et ſtrin/
git: ſic p̄dicatio dꝫ eſſe ad ornatū p̄dicatoris: ⁊ ſtringere collū
eiꝰ ne turpia vl' iania loq̄ꝛ. Itē ē hinnitꝰ doloris.ſ.x.g. Hin/
ni voce tua filia gallim. Itē eſt hinnitꝰ gaudij ⁊ iubilationis:
vt hic. Et Hiere.xxxj.a. Exultate i leticia iacob: ⁊ hinnite ꝯ
caput gētiū. Et.ſ.xxiiij.c. Cū glificatꝰ fuerit dn̄s/hinniēt de
mari/iubati.ſ.amaritudibꝰ mūdi: vl' ō mari.i.exiſtētes i mari.
De mari eni hiniebat apl's q̄ dicebat: Libēt gl'iabor i ifirmi/
tatibꝰ meis.ij.Cor.xij.b. Job.xxxv.c. Qui dedit carmia i no
cte. Jaco.j.a. Oē gaudiū exiſtimate frēs cū i tēptatiōes vari/
as inciderit. Dicit ḡ: Lauda/in vita. b Decanta lau/
dem/in lingua. c Et hinni.i. iubila i corde. d Que n̄
pariebas.i. ſterilis eras: vt pꝰ dictū ē. Septuagita habēt:
Letare ſteril' q̄ nō paris: erūpe ⁊ clama q̄ nō pturis ⁊c̄. Gal.
iiij.d. Et dicit: Letare i corde: erūpe in ope: et clama i voce.
e Quī mlti filij deſerte.i. eccl'ie quōdā deſerte: g Ma/
gis q̄ eiꝰ q̄ habebat virū.i. ſynagoge q̄ erat viro ꝯiūcta
.i.legi: q̄ dr̄ vir eiꝰ. Ro.vij.a. Lex i hoīe dn̄aꝛ quāto tp̄e vi/
uit: nā q̄ ſub viro ē mulier/viuente viro alligata ē legi ⁊c̄. Vel
habebat virū.i.deū. Synagoga enim fuit deo aliq̄n ꝯiū/
cta: ſed p adulteria ſua repudiata: Eccl'ia ḡ de gentibꝰ plures
deo genuit q̄ ſynagoga vel q̄ p̄mitiua eccl'ia iudeoꝝ: q̄ꝫ pau/
ci ꝯuerſi ſīt de iudeis. Symmachꝰ. Plures filij diſſipate/ma/
gis q̄ eiꝰ q̄ erat ſub viro.j.Reg.ij.a. Donec ſterilis peperit
Ps.112. plurimos ⁊c̄. Ps. Qui habitare facit ſterilē i domo. h Di
cit dn̄s. Interl'. Cuiꝰ dicere facere ē. i Dilata locū ten
torij tui. Hoc dr̄ eccl'ie de gentibꝰ: q̄ cōpaꝛ tabnaculo moy/
ſi: de q̄ Exo.xxvj. Que dilatauit locū tentorij ſui.i. totū mū/
dū ſibi ſubiecit: ⁊ i eo tētoriū ſuū.i.ſe q̄ ē tentoriū vel fidē ſuā
ſtabiliuit: De q̄ latitudine Job.xxxviij.b. Nunq̄d ꝯſideraſti
latitudinē terre.i. eccl'ie: Ibi dic̄ Gregꝰ. Dū chriſtꝰ anguſti/
as mortꝭ ptulit: fidē ſuā in gentibꝰ dilatauit.ſ.xlix.e. Adhuc
dicēt in auribꝰ tuis filij ſterilitatis tue: Anguſtꝰ ē mihi locus
fac ſpaciū mihi vt habitē. Et dices i corde tuo: Ego ſterilis
et non pariēs: trāſmigrata ⁊ captiua: ⁊ iſtos quis enutriuit:
k Et pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extēde: ſic dictū eſt.
Tentoriū ē eccl'ia q̄ militat ſup terrā: tabnacula aūt ſūt plu/
res eccl'ie: pelles tabernaculoꝝ ſūt p̄dicatores ⁊ alij ſc̄ti: q̄ ſe i
eccleſijs mortificāt vitijs: ⁊ eccl'ias defendūt a pluuia/turbine
et grādine. Cant.j.b. Nigra ſū ſed formoſa ſic tabnacula ce/
dar: ſic pellis ſalomonis. Et nota q̄ i tabnaculo moyſi fuerūt
pelles rubricate. Exo.xxvj. que ſignificāt martyres: ⁊ hiacyn
thine/q̄ ſignificāt ꝯfeſſores: ⁊ cortine/q̄ ſignificāt v̄gines: ⁊ ſa
ga/q̄ ſignificāt alios penitētes i eccl'ia bn̄ opantes. Pelles ḡ
extēduntur: cū vel martyres vl' ꝯfeſſores aut v̄gines vel alij bn̄
opantes mltiplicantur.
Vel pelles extēdūtur: cū
exēpla martyꝝ rubri/
cata eoꝝ ſanguie: ⁊ ſi/
militer exēpla ꝯfeſſoꝝ
oſtēduntur ad imitādū.
Ps. Extēdēs celū.i. Ps.102.
exempla celeſtiū vi/
roꝝ: ſiue celeſtē eoꝝ

i Dilata locum tentorij tui:
k et pelles tabernaculoꝝ tuo/
l m rum extende. Ne parcas:
n Longos fac funiculos tu/
o os: et clauos tuos ꝯſolida.

ꝯuerſationē/ſic pellē. Vel pelles extēdūtur: q̄n p̄dicatores ad
colligēdā eccl'ie meſſē mittūtur. Dic̄ ḡ: Pelles tabnaculoꝝ
tuoꝝ.i. p̄dicatores eccl'iā p̄dicatiōe ptegētes. l Extēde.i.
i totā mūdi latitudinē diffunde. m Ne parcas/extēdere
timore.ſ.q.d. nolite timere eos q̄ corpus occidūt: Mat.x.c.
n Longos fac funiculos tuos.i. p̄cepta euangelica
fac p̄dicari i longinq̄s ⁊ barbaras natiōes. o Et clauos
tuos ꝯſolida.i. v̄ba p̄dicatiōis ꝯfirma i auditoribꝰ. Eccs.
vlt.d. Verba ſapiētū q̄ſi ſtimuli: ⁊ q̄ſi claui i altū defixi/p ſi/
gna ſequētia. Marci.vlt.d. At illi pfecti p̄dicauerūt vbiq̄
dn̄o cooꝑante ⁊ ſ̄monē ꝯfirmāte ſequētibꝰ ſignis. Hodie ta/
bnaculū dauid.i. chriſti deiectū ē. Hiere.x.d. Tabernaculū
meū vaſtatū eſt: oēs funiculi mei dirupti ſūt: filij mei exierūt a
me ⁊ nō ſubſiſtūt: nō eſt q̄ extēdat vltra tentoriū meū et eri/
gat pelles meas: q̄ꝫ ſtulte egerūt paſtores et dn̄m nō queſie/
rūt: ꝓpterea nō intellexerūt ⁊ omnis grex eoꝝ diſperſus eſt.
i Dilata locū tentorij tui. Legitur Numeri.ix.c. in loco Aliter
vbi ſtetiſſet nubes: ibi caſtrametabatur filij iſrl'. Nubes ē caro
chriſti: vt dr̄.ſ.xix.a. Aſcēdet dn̄s ſup nubē leuē ⁊c̄. Locꝰ hu/
ius nubis fuit amaritudo paſſiōis. Locꝰ ḡ tētorij tui debet eē
amaritudo paſſionis: In q̄ loco fixus erat apl's: q̄ dicebat.j.
Theſſal.iij.a. Ipſi eni ſcitis q̄ in h̄ poſiti ſumꝰ.i. in tribula/
tiōe tanq̄ in loco ꝓprio firmiter ſtabiliti. In h̄ loco debes extē
dere tabnaculū tuū p macerationē carnis. Itē nubes ē beata
v̄go: q̄ obſcura ē egyptijs.i. pfidis iudeis: ⁊ illumiat hebreos
.i. veros chriſtianos. Huiꝰ nubis locꝰ fuit humilitas. Vn̄ ip/
ſa ait: Reſpexit dn̄s humilitatē ancille ſue. Dilatare ḡ tētori/ Luc.1.d.
um ſuū in h̄ loco ē dilatare humilitatē: Juxta illd̄ Eccī.iij.c.
Quāto maior es: humilia te i oībꝰ. k Et pelles tabna/
culoꝝ tuoꝝ extēde. Quilibet pellē tabnaculi ſui debet ex
tendere: Pellē eni extēdere ē carnē affligere. Caro eni eſt ſi/
cut pelliciū: qd̄ q̄n lauatur tunc ꝯbitur ⁊ deſtruitur oīno: ſic ⁊ caro
quāto plꝰ ornatur et nutritur: tāto ꝯbitur p pigritiā: et ad oē bonū
iepta redditur. Eſt etiā ſic latꝫ: q̄ q̄n lauatur vl' i delitiaꝝ aq̄ ponitur
diſſoluitur ⁊ inq̄natur: cū ponitur in ignē tribulatiōis ſolidatur. Naū
iij.c. Intra i lutū ⁊ calca: ſ̄bigēs tene laterē. Eodē mō dic̄ h̄:
l Extēde/carnē.ſ. ſic pellē: de q̄ fit tympanū.ij.Cor.iiij.c.
Semp mortificationē ieſu chriſti i corpe n̄ro circūferētes vt
et vita ieſu manifeſteꝛ i carne n̄ra mortali. m Ne parcas
pelli tue/q̄n extēdas eā macerādo: dūmodo ſit rōnabile obſe
quiū v̄m: Ro.xij.a. Gal.v.d. Qui chriſti ſūt carnē ſuā cruci/
fixerūt cū vitijs ⁊ ꝯcupiſcētijs. n Longos fac funicu
los tuos. Per funes intelligūtur p̄cepta q̄ ligāt hoīes: ⁊ eti/
am diabolū extrahūt de hoīe. Vn̄ Job.xl.d. An extrahe/
re poteris leuiathan hamo: ⁊ fune ligab linguam eiꝰ: Lingua
diaboli q̄ ſibilat ⁊ infūdit venenū/eſt eiꝰ ſuggeſtio: q̄ rep̄mitur
meditatiōe diuinoꝝ mādatoꝝ. Precepta ḡ dn̄i ſiue mādata
ſacerdotū vl' p̄lati n̄ri lōga facere debemꝰ: vt ſi iniūgat ieiuniū
vniꝰ diei/ieiunemꝰ duos vl' tres. Vn̄.ſ.ij.a. Docebit nos vias
ſuas.i. p̄cepta: ⁊ ābulabimꝰ i ſemitꝭ eiꝰ.i. in ꝯſilijs.q.d. plꝰ fa
ciemꝰ. Luc.x.f. Qdcūq̄ ſupererogaueris ego cū rediero reddā
tibi. Vel p funiculū p̄dicatio itelligitur. Vn̄ Eccs.iiij.c. Funi/
culꝰ triplex difficile rūpitur. Predicatio eni dꝫ eē triplex. De/
bet ꝓuocare amorē: icutere timorē: ⁊ iferre pudorē. Hec ē via Exo.3.f.
triū dierū.ſ. amor dei/timor ſupplicij/pudor pctī. Hos funicu
los p̄dicatiōis debemꝰ extēdere vel lōgos facere.i. i alios in
quātū poſſumꝰ ꝓpagare. o Et clauos tuos ꝯſolida.i.

t ※ verba n̄ra debent

B uos tuos cõſolida: ad q̃s funes alligant. Nota q̃ loquit ad modū paleſtinoꝝ q̄ habitãt in tabernaculis: maxime autē iudei in reditu de captiuitate nõ potuerūt ita cito facere ciuitates ⁊ domos: ſed multi i tabernaculis habitauert. Loq̄tur etiā de eis ad modū militãtiū: qui q̃ſi ſūt in expeditiõib᷒ habitãt in tẽtorijs. Vult ergo dicere / q̃ p bella multa ſibi terrarū ſpacia ſubiugabãt. a Ad dexterā eni et leuā penetrabis: id eſt circūadiacentiū terras occupabis. b

B Et ſemē tuū gentes hereditabit .i. terras gẽtiū que i circuitu ei᷒ ſūt ſibi i hereditatē ↄuertet. Hoc factū ē tpe machabeoꝝ: q̄ nõ tm̄ terrā ſuā quā gẽtes poſſidebãt recupauert: ſ ioppen et alias ciuitates q̃s nūq̃ꝫ retinuerãt p̄res eoꝝ habuerūt. d Et ciuitates / ſuas / deſertas / p᷒ p̄ paucitate p̄pli: vl̄ deſtas dū fuerūt i captiuitate: e Inhabitabit: q̄ꝛ mult᷒ erit p̄pl̄s. f Noli timere / a futuris malis. g Quia nõ ↄfūderis neq̃ꝫ erubeſces / ſic ante ↄfuſa es i captiuitate. g Nõ ↄfūderis / vt ſterilis. h Neq̃ꝫ erubeſces / vt vidua. Loq̄t eni de p̄plo q̃ſi de vna muliere. i Nõ eni te pudebit .i. nihil tibi eueniet vñ ↄfūdaris: q̄ꝛ abūdãtia p̄ſperitatis faciet etiā obliuionē p̄terite calamitatis. Vñ ſubdit: k Quia ↄfuſiõis adoleſcẽtie tue obliuiſceris .i. ſbiectiõis ⁊ oppſſiõis egyptiace. Ezech. xvj. c. Nõ es recordata dierū adoleſcẽtie tue qñ eras nuda ⁊ ↄfuſiõe plena. Vel / Cõfuſiõis adoleſcẽtie tue: id eſt ↄfuſiõis facte i edificatiõe turris babel: in q̄ edificatiõe q̄dā parẽtū iudeoꝝ interfuerūt. l Et opprobrij viduitatis tue nõ recordaberis ampli᷒ .i. nõ vlteri᷒ eris vidua a deo vel a p̄ncipib᷒ derelicta. Vel nõ eris infecūda ſic fuiſti in captiuitate: ſed multos habebis filios. Et h̄ dico q̃ non eris vidua: n Quia dñabit tui / cuſtodiẽdo / p̄uidẽdo / defendẽdo: ſic vir vxori. o Qui fecit te / dñs exercituum nomē ei᷒ .i. dñs angeloꝝ. r Et redẽptor tu᷒ ſanctus iſrl̄ .i. ſctificãs eū a culpa: ⁊ redimens a ſeruitute ⁊ miſeria. s De᷒ oīs terre vocabit: q̄ꝛ in te oñdet potentiā ſuā corā omnibus.

a Ad dexterā enim et leuam
b penetrab: et ſemē tuū gẽtes
c
d hereditabit: et ciuitates de
e ſertas inhabitabit. Noli ti
f
g mere: q̄ꝛ nõn ↄfunderis neq̃ꝫ
h
i erubeſces. Nõ eni te pude
k bit: q̄ꝛ ↄfūſiõis adoleſcentie
l tue obliuiſceris: et opprobrij
m viduitatis tue nõ recordabe
n ris amplius: Quia dñabit
o tui qui fecit te / dñs exercitu
p
q um nomen eius: et redem
r
s ptor tuus ſanct᷒ iſrael: de
us omnis terre vocabitur.

Tertia pars

Myſtice ✻ verba nr̄a debẽt eſſe claui: q̄ ita debẽt eſſe acuta ⁊ motiua: vt in cordib᷒ auditoꝝ ↄſolident ⁊ memoriter ab eis retineant. Tūc eni ↄſolidant: cū memorie tenaci infigunt non lubrice. Eccl̃s. vlt. d. Verba ſapiẽtū quaſi ſtimuli: ⁊ q̃ſi claui i altum defixi. Exo. xxxviij. c. Paxillos tabnaculi ⁊ atrij fecit ereos: q̄ꝛ v̄ba p̄dicatoris debẽt eſſe erea .i. ſolida ⁊ inflexibilia. Sequitur: a Ad dexterā eni ⁊ leuā penetrabis: ad oīa loca mūdi: vel nec elata eris in p̄ſperis: nec fracta in aduerſis. Phil. iiij. c. Scio ⁊ humiliari / ſcio ⁊ abūdare: vbiq̃ꝫ et i oīb᷒ inſtitut᷒ ſū. Scdm etiā qd̄ alibi d̄r. ij. Cor. vj. b. Per arma iuſticie a dextris ⁊ a ſiniſtris: vt .ſ. ⁊ i aduerſis ⁊ i p̄ſperis p̄ficiamus. s. xxx. e. Hec ē via ambulate i ea: neq̃ꝫ ad dexteram neq̃ꝫ ad ſiniſtrā. Ad dexterā declinat / q̄ eleuat in p̄ſperis: ad ſiniſtrā / q̄ frāgit in aduerſis. b Et ſemē tuū .i. v̄bū euāgelij. Luc. viij. b. Semē eſt v̄bū dei. Vel / Semē .i. apl̄i ⁊ eoꝝ ſeq̃ces. De q̄ ſemie. s. j. c. Niſi dñs ſabaoth reliquiſſet nobis ſemē / q̃ſi ſodoma fuiſſem᷒. c Gẽtes hereditabit .i. gẽtiles ↄuerſos imobilit ſubijciet iugo euāgelij: ⁊ eos ↄuertet

Ps. 2. in hereditatē chriſti. Ps. Dabo tibi gẽtes hereditatē tuam. d Et ciuitates deſertas .i. eccl̃ias. Act. iiij. f. Multitudinis credẽtiū ⁊c. Vel aīas p̄us deſertas a deo: e Inhabitabit .i. habitabiles faciet / vt deus eas inhabitet. Vel / d Ciuitates deſertas .i. pctõres a fructu bonoꝝ operum vacuos: e Inhabitabit .i. in p̄prio habitaculo: Ipſi eni v̄bū dei receperūt: ⁊ in corde ſuo collocauerūt. j. lviij. c. Si abſtuleris de medio tui catenā: ⁊ deſieris digitū extẽdere ⁊ loq̄ qd̄ nõ p̄deſt: cū effuderis eſurienti aīam tuā / edificabunt in te deſerta ſeculoꝝ .i. in tua vita: nõ tm̄ i lingua. Sꝫ hodie deſerte ſt ciuitates eccl̃ie: q̄ꝛ p̄lati nõ ſt edificatores ſ deſtructores. s. xlix. e. Venerūt ſtructores tui deſtruẽtes te. Nõ ſt ſemē apl̄icū: ſed ſemē chanaan et nõ iuda: vt Daniel. xiij. f. Et. j. Machab. v. g. Ipſi aūt nõ erãt de ſemie viroꝝ illoꝝ p q̃s ſal᷒ facta ē i iſrl̄: q̄ꝛ p̄lati nõ ſūt imitatores aploꝝ ſ tyrãnoꝝ. Vel aliter d Ciuitates inhabitat / q̄ pctõres i morte a deo derelictos cõſiderat / vt ex h̄ cautior fiat. Prouer. xxj. b. Multato peſtilẽte: ſapiẽtior erit paruul᷒. Hoc ē qd̄ d̄r. s. xvij. a. Derelicte ciuitates aroer gregibus erūt. Aroer / interp̄tat myrica. Myrica aūt ē hõ q̄ i diuitijs vel i alijs tpalibus ↄfidit. Unde Hiere. xvij. a. Maledict᷒ vir q̄ ↄfidit i hoīe: erit eni quaſi myrica i deſerto. Ciuitas ḡ aroer derelicta / ē vſurari᷒ mortu᷒ i pctõ ſuo: q̄ tūc ē gregib᷒ i vſū ⁊ paſtū: qñ alij ſumūt inde exẽplū. Sequitur: f Noli timere: q̄ꝛ eccl̃ia p orbē diffuſa / diuerſas p̄ſecutiões paſſura erat: iõ ↄfortat eā p̄pha dicens: Noli timere / de dei auxilio diffidẽdo eccl̃ia de gẽtib᷒: licet aliq̃n deū offenderis cū idola colebas. g Quia nõ ↄfūderis .ſ. ſterilis a bonis opibus ſic prius. h Neq̃ꝫ erubeſces / vt vidua: ⁊ a deo vero ſponſo derelicta. i Non enim te pudebit / vite p̄terite: k Quia ↄfuſiõis adoleſcẽtie tue obliuiſceris. Gẽtilitas adoleſcẽtula fuit i noe ⁊ filijs ei᷒: ⁊ tūc fuit a deo deſpõſata: q̄ꝛ tūc nõ coluit idola: ſ poſtea idolis fuiẽs a deo repudiata ē et vidua facta ⁊ a deo deſerta: etiā cū turrim babel ↄ deū conſtruere volebat: Geñ. xj. a. deū ↄtẽpſit ⁊ diabolo adultero adheſit: ⁊ ita a ſ̄uo ſpõſo viduata remãſit. Et h̄ eſt qd̄ dic: l Et opprobrij viduitatis tue nõ recordaberis ampli᷒: q̄ꝛ dñabit tui / tanq̃ꝫ ſpõſus: o Qui fec te .i. illi ſoli ſeruies n̄ idol. p Dñs exercituū nomē ei᷒. Hoc planū ē. r Et redẽptor tu᷒ ſctũs iſrl̄ .i. ille q̄ ſctificabat iſrael iudeos: qñ tm̄ not᷒ erat i iudea de᷒ / redimet te ſāguie ſuo. Et nõ tm̄ ſctũs iſrl̄: ſed / s Deus omis terre vocabitur: non iudee tm̄:

Myſtice

Ps. 75.

✻ Quia vt mulierem

Moralr

Moralit / loq̄t ad aīam penitentē: ⁊ conſolat eā dñs dicẽs: f Noli timere / o aīa cõtrita .i. nõ diffidas de venia: de victoria: de glīa. g Quia nõ ↄfūderis / i futuro ſi h̄ cõfuſa fueris p penitẽtiā. Hiere. xx. c. Cõfūdent vehemẽt q̄ꝛ nõ itellexerūt opprobriū ſempitnū qd̄ nūq̃ꝫ delebit. Johel. ij. f. Nõ cõfūdet p̄pl̄s me᷒ i ſẽpitnū. h Neq̃ꝫ erubeſces. Cõfuſio ē interi᷒: erubeſcẽtia exteri᷒ p̄dãt. s. xlv. c. Nõ ↄfūdemi neq̃ꝫ erubeſcetis vſq̃ꝫ i ſeculū. i Nõ eni te pudebit: q̄ꝛ ↄfuſiõis adoleſcẽtie tue obliuiſceris .i. pctõꝝ q̄ i adoleſcẽtia feciſti. j. lxv. c. Nõ erūt i memoria p̄ora ad ↄfuſionē .ſ. vel ad penā. Sopho. iij. c. In die illa nõ ↄfūderis ſup cūctis adinuẽtiõib᷒ tuis ⁊c. l Et opprobrij viduitatis tue: qñ deū peccãdo dereliqſti. m Nõ recordaberis ampli᷒ / ad penā: q̄ꝛ charitas opit multitudinē pctõꝝ. j. Pet. iiij. b. Ne videat de᷒ ad puniẽdū nec tu etiā videas ad erubeſcẽdū i futuro. Prouer. x. b. Uniuerſa delicta operit charitas. n Quia dñabit tui: nõ multi dñatores: ſ vn᷒ ſol᷒ dñat. o Qui te fec: et ideo cõplacebit ſibi i te / tanq̃ꝫ i ope ſuo .q. d. charā te habebit: q̄ꝛ q̄ fac opa chariora hꝫ ea q̄ꝫ alia. Sap. xj. d. Nihil odiſti eoꝝ q̄ feciſti: non eni odiẽs aliq̄d feciſti aūt ↄſtituiſti. Et poſt ſubdit: Parcis autē oīb᷒ qm̄ tua ſūt dñe q̄ amas aīas. p Dñs exercituū .i. oīm q̄ ſūt i celo: q Nomē ei᷒ .q. d. magn᷒ ē. r Et redẽptor tu᷒ ſctũs iſrl̄: de᷒ oīs terre .i. oīm q̄ ſūt in tra vocabit. Tunc eni apparebūt .ſ. in futuro omia ei eē ſubiecta: ſic d̄r. j. Cor. xv. d. Cū ſbiecta fuerint illi oīa / tūc et ipſe filius ſubiect᷒ erit illi q̄ ſubiecit ei oīa: vt ſit de᷒ omia i oīb᷒. Et nota q̃ in his v̄bis exp̄mit dei dignitas: q̄ꝛ d̄r dñs exercituū .i. angeloꝝ: et deus omis terre .i. omniū creaturarū inferioꝝ. Itē ei᷒ dignatio oñdit: q̄ꝛ cū tãt᷒ ſit / nob tm̄ bñfacere nõ deſiſtit. Et notat quadruplex ei᷒ bñficiū. Bñficiū creatiõis: ibi: Qui fec te. Recreatiõis: ibi: Redemptor tu᷒. Iuſtificatiõis: ibi: Sctũs iſrl̄. Glificatiõis: ibi: De᷒ oīs tre vo

✻ cabitur. Tūc eni

⸿ ſuā corā oīb⁹. a Quia vt mulierē derelictā/a viro: qꝛ fuiſti vidua: et a filijs/qꝛ fuiſti ſterilꝭ. b Et merētē ſpū/in captiuitate. c Vocauit te dñs.i. vocari te fecit.q.d. fa/moſa fuit captiuitas tua. Vel aliter. Vocauit.i. reuocauit. d Et vxorē ab adoleſcētia abiectā.i. a tpe q̄ ĩ deſerto vitulū adoraſti: Exo. xxxij.b. Vel expone ſicut prius. e Dixit de⁹ tu⁹/q̄ nō mentiꝭ. f Ad punctū.i.ꝑ paruū tps.ſ.ꝑ ſeptua/gita ānos: qđ paꝝ fuit reſpectu ei⁹ qđ merue/rāt. g In modico/ flagello vel tormēto. h Dereliq̄ te.i.ex/poſui hoſtib⁹.q.d.mo

a Quia vt mulierē derelictā ⁊
b c merētē ſpū vocauit te dñs:
d et vxorē ab adoleſcētia abie
e ctam: dixit de⁹ tu⁹: Ad pū/
f g ctūm ĩ modico dereliq̄ te: ⁊ ĩ
h miſerationib⁹ magnis ꝯgre/
k gabo te. In mōmēto ĩdigna
l tiōis abſcōdi faciē meā pa/
m rumper a te: ⁊ in miſericor/
dia ſempiterna miſert⁹ ſum
n tui: Dixit redemptor tuus
o p dñs. Sic in dieb⁹ noe iſtud
q r mihi ē: cui iuraui ne inducē/
rem aquas diluuij vltra ſup
s t terram: ſic iuraui vt nōn ira/
v ſcar tibi: et nō increpem te.

dicū fuit qđ ſuſtinuiſti: ⁊ modico tpe. i Et ĩ miſeratiōib⁹ magnis ꝯgregabo te: qꝛ maior erit miſeratio reducētis te: ꝙ punitio abijciētꝭ. k In momēto ĩdignatiōiſ/meȩ.i.in momētanea ĩdignatiōe mea. l Abſcōdi faciē meā parūꝑ.i. ꝓpitiationē meā ⁊ benignitatē q̄ oīb⁹ apparuit ĩ fa/cie. m Et ĩ miſcđia ſempitna miſert⁹ ſū tui.i.ab ętno ꝓpoſui miſereri tui. Vel/ ſempiterna.i. diu ꝑmanebit tibi miſcđia quā tibi impēdā: ⁊ ſupplendū eſt/ſꝫ ſi nō peccaueris. n Dixit redēptor tu⁹ dñs: et iō certa ſis de h̄. o Sic ĩ dieb⁹ noe ⁊c. Exēplo noe ꝯfirmat eos ⁊ certificat de ꝑdi/ctis ꝓmiſſiōib⁹ dicēs: Sic in dieb⁹ noe: qñ malos exīmia/uit: ⁊ paucos q̄ remāſerūt multiplicauit: ⁊ diluuiū decętero ñ vēturū iurauit. p Iſtud mihi eſt.ſ.iſta ꝓmiſſio quā facio vobis/eſt mihi h̄ mō fixa ⁊ a me ꝓpoſita: ꝙ remotis malis a vobis: bonos multiplicabo: ⁊ ĩmobiliꝭ pactū tenebo: qđ ne/quaq̄ꝫ vltra vos delebo niſi ĩ vobis ſteterit. q Cui iuraui: id eſt ĩmobiliꝭ ſtatui: et nō ſū trāſgreſſus. r Ne ĩducerē aq̄s diluuij vltra ſup trā. Geñ. viij.d.et.ix.b. s Sic iuraui.i.ſtatui. t Ut nō iraſcar tibi/decętō v Et nō increpem te.i.puniā

Myſtice ✻ a Quia vt mulierē derelictā/a deo qñ idola colebas. b Et merētē ſpū: qñ ꝑ pniam ad deum ꝯuerſa es. Vel/ Merētē ſpū.i.tpe q̄ colebas idola.i.cauſas męroris habē/tē. c Vocauit te dñs.i.ad ſe ꝯuertit te auerſam. d Et vxorē ab adoleſcētia abiectā.i. ab ędificatiōe turrꝭ qñ adhuc nouella ⁊ iuuēcula erat gentilitas.

Moraliter ✻ cabiꝭ. Tūc eni vocabiꝭ de⁹ nr̄: ⁊ noſ filij dei viuētꝭ appellabi/mur: vt đꝛ Oſee.j.d. a Quia vt mulierē derelictā ⁊c. q.d.iō in futuro nō ꝯfūderis: qꝛ mō ſuſtines ꝯfuſionē pnię: ſicꝭ mulier derelicta ꝓ adulterio a viro ſuo: qñ vir reuocat eā et recōciliaꝭ ei: tūc ipſa ꝯfūdiꝭ ⁊ luget. Et h̄ ē qđ dicꝭ: Quia vt mulierē derelictā ⁊ merētē ſpū vocauit te dñs.i. reuocauit te ad ſe ꝑ ꝯfuſionē ⁊ męrorē pnię: ſicꝭ ꝯfūdiꝭ mulier adultera ⁊ a viro derelicta/qñ ab eo reuocaꝭ: ⁊ libēti⁹ reuocaꝭ qñ męret ⁊ ꝯfūdiꝭ đ eo ꝙ errauit. Hiere.xxxj.b. Cęt⁹ magn⁹ reuertētiū huc/ĩ fletu veniēt: et ĩ miſcđia reducā eos. Qꝛ autē dñſ velit noſ reuocare đꝛ Hiere.iij.a. Tu aūt fornicata eſ cū amatorib⁹ multꝭ: tñ reuertere ad me dicꝭ dñs. Et nota ꝙ dicꝭ: b Et merētē ſpū.i.ex intimo corde: Hoc ē irriguū inferi⁹.i.ꝯtritio cordiſ: irriguū aūt ſupi⁹ ē lachrymа ocłi: Joſue.xv. d.et Judicꝭ.j.c. Prouer.xij.d. Meror ĩ corde viri humilia/bit eū. Et.xv.b. In męrore animi deijcieꝭ ſpūs.i. inflatio ſi/ue ſupbia. d Et vxorē ab adoleſcētia abiectā: dixit de⁹ tu⁹: qꝛ ab adoleſcentia nr̄a ꝓuocimus deū: iō ⁊ ipſe abij/cit nos. Eccꝰ.xj.d. Lętare iuuenis ĩ adoleſcētia tua. ⁊ ĩ bono ſit cor tuū in dieb⁹ iuuētutꝭ tuę ⁊ ābula ĩ vijs cordis tui: ⁊ in intuitu oculoꝝ tuorū: ⁊ ſcito ꝙ pro oīb⁹ his adducet te deus

Ps.24. ĩ iudiciū. Ps. Delicta iuuētutꝭ meę ⁊c. Nota ꝙ multi hoies adoleſcētiā dāt luxurię: ꝓgreſſū ętatꝭ dāt ſupbię: vltimū aūt ętatꝭ.i.ſenectutē dāt auaricię: tūc eni maxie inhiāt tpalib⁹ ac/q̄rēdis: ⁊ domib⁹ ędificādis: ⁊ poſtea moriunꝭ. Uñ cōmuniꝭ đꝛ ꝙ hō ſenex qñ domoſ ędificat ꝙ ſtatim poſtea ſit moritur⁹. Sic diues de q̄ đꝛ Luc.xij.c. qui horrea ampliauerat: ⁊ fru/ctus ꝯgregauerat: audiuit: Stulte hac nocte repetēt aīaꝫ tuā

a te: q̄ aūt paraſti cui⁹ erūt: Ecōtra đꝛ Thren.iij.d. Bonū ē viro cū portauerit iugū dñi ab adoleſcētia ſua. Sequꝭ myſtice

Myſtice

f Ad pūctū ĩ modico dereliq̄ te ⁊c. Hoc patet đ eccłia gētiū: q̄ tpe idolatrię derelicta fuit a deo. Moraliꝭ etiā aīa ꝑ pctīs exponiꝭ tribulatiōib⁹/flagellꝭ et tēptatiōib⁹: ⁊ videꝭ de/relicta: Unde clamat: De⁹ de⁹ me⁹ vt quid me dereliq̄ſti: Simi/liꝭ aliq̄ñ eccłia tēpta/tiōib⁹ agitaꝭ ꝓ pctīs nr̄is.ꝫ.l.a. In ſceleri/bus vr̄is dimiſi mr̄ez vr̄aꝫ. Sꝫ iocūda ē cō/ſolatio diuia q̄ ſtatim tribulatos ꝯſolaꝭ. Uñ Job.xj.d. Cū te ꝯſū/ptū putauerꝭ: orierꝭ vt

† Ps.21.
† Matth.27.f.

C
Geñ.9.b.

lucifer. Uñ btō antonio ꝯq̄rēti: quare ĩ certamīe diaboli non viſitaſſet eū dñs: et dicenti: Dñe vbi eras: rñdit dñs: Pręſens erā ⁊ volebā videre certamē tuū. Ecce ꝯſolatio poſt tē/ptationē. Tob.iij.d. Nō delectarꝭ in ꝑditiōib⁹ nr̄is: qꝛ poſt tēpeſtatē trāquillū facꝭ. Et nota ꝙ dicꝭ/ad pūctū: in q̄ notaꝭ breuitas tpis q̄ patimur ꝓ chriſto. Uita eni p̄ſens nō eſt niſi pūctus. Uñ Job.xx.a. Gaudiū hypocritę adinſtar puncti. Et ĩ eodē.xxj.b. In pūcto ad inferna deſcendunt. ꝫ.xxvj.d. Abſcōdere modicū ad momentū: donec ptrāſeat indignatio mea. g In modico. In h̄ notaꝭ modicitas ipſi⁹ tribula/tiōis. Sap.iij.a. In paucꝭ vexati: ĩ multꝭ bñ diſponenꝭ. Hęc duo.ſ.breuitas tpis ⁊ modicitas tribulatiōis notanꝭ.j. Pet j.b. Modicū nūc oportet ꝯtriſtari ĩ varijs tēptatiōib⁹: vt ꝓ batio fidei vr̄ę p̄cioſior ſit auro qđ ꝑ ignē ꝓbaꝭ/inueniaꝭ in laudē ⁊ gl̄iam ⁊ honorē ⁊ reuelationē ieſu chriſti. Modicum aūt đꝛ q̄cq̄d patim̄/ĩ ꝯſideratiōe p̄mij. Ro.viij.d. Nō ſꝭ cōn/dignę paſſiōes hui⁹ tpis ad futurā gl̄iaꝫ q̄ reuelabiꝭ in nob. ij.Corꝭ.iiij.d. Id qđ ĩ p̄ñti ē momētaneū ⁊ leue tribulatiōis nr̄ę ſup modū in ſublimitate ętnū glorię pōdus opabiꝭ in no/bis. Greg⁹. Dū in⁹ tēptat ꝓbatio quā remuneratio ꝯſolaꝭ: et retributiōis merito/pond⁹ ꝑcuſſiōis leuiaꝭ. Uñ ſbdit: i Et in miſerationib⁹ magnis ꝯgregabo te.i.adunabo te mihi: ⁊ eris mecū in gl̄ia: qꝛ vbi ego ſū illic ⁊ miniſter me⁹ erit: Joh.xij.d. Itē Joh.x.c. Tūc erit vnū ouile ⁊ vn⁹ paſtor. Vel Cōgregabo/ꝯiūgēdo corp⁹ ⁊ aīaꝫ ĩ reſurrectiōe: ⁊ tūc fugiet dolor ⁊ gemit⁹: Apocꝭ.xxj.a. Uñ Naū.j.d. Afflixi te ⁊ nō affligā vltra. Oſee.ij.d. Spōſabo te mihi ĩ iuſticia ⁊ iudicio ⁊ ĩ miſcđia ⁊ miſeratiōib⁹. Duo ſꝭ ex pte hoīs ĩ p̄ñti.ſ.iuſticia et iudiciū: qꝛ hō dꝫ ſe diiudicare ĩ ꝯfeſſiōe ⁊ iuſtificare ĩ ſatiſ/factiōe et punitiōe delicti. Duo aūt alia ſꝭ ex pte dei ĩ futuro.ſ.miſcđia ⁊ miſeratiōeſ. Miſcđia: qꝛ aīaꝫ liberabit ab oī paſ/ſibilitate iteriori: et miſeratio/qꝛ corp⁹ ſolidabit liberās illud ab oī corruptiōe exteriori. Vel miſcđia liberādo a culpa: mi/ſeratio liberādo a miſeria. k In momēto ĩdignatiōis meę/abſcōdi faciē meā parūꝑ a te.i.cognitionē meā: qꝛ ĩ exilio poſiti videm⁹ ꝑ ſpeculū ĩ ęnigmate ñ ꝑfecte: vt.j.Corꝭ xiij.d. Vel/ Faciē meā.i. ꝓpitiationē meā abſcōdi/exponē/do te flagellis. Hō eni ĩ tēptatiōe poſit⁹ nō credit deū ſibi eē ꝓpitiū ſꝫ iratū: ⁊ falliꝭ ĩ mētis ꝓpagatiōe. Uñ Job.xxxvj.d. In manib⁹ abſcōdit lucē.i.inꝭ man⁹ ſuaſ.i.inꝭ flagella. Pꝛ eni manu ꝑcutit filiū: ſꝫ p⁹ tenebras illumiat. Uñ ſequꝭ ibi: Et p̄ci/pit ei vt rurſū adueniat. Et h̄ ē qđ đꝛ: m Et ĩ miſcđia ſēpit/na miſert⁹ ſū tui/te ętnaliꝭ ſaluādo. n Dixit redēptor tuus dñs: q̄ te redemit/ꝓ te tpaliꝭ moriendo. Miſcđia aūt dñi q̄ miſereꝭ maloꝝ ñ đꝛ ſēpitna ſꝫ tpalꝭ: qꝛ tpalia tm̄ dat eis: mobilia.ſ.ñ ſtabilē hereditatē. Uñ Oſee.vj.b. Quid faciā ti/bi ephraim: q̄d faciā tibi iuda: miſcđia vr̄a.i. vob impēſa q̄ſi nubes matutina: ⁊ q̄ſi ros mane ptrāſiēs. o Sic ĩ dieb⁹ noe iſtō mihi ē.i.ita firmū erit qđ ꝓmitto eccłię: ſic illō qđ ꝓmiſi noe: cui iuraui ne ĩducerē aq̄ſ diluuij vltra ſup trā. s Sic iuraui.i.imobiliꝭ ſtatui. t Ut nō iraſcar ti/bi/o eccłia đ gētib⁹. v Et ñ ĩcrepē te/ſicꝭ olim qñ colebas idola. Expone ꝯiūctim. Ut nō iraſcar/⁊ nō increpē te.i.ex ira nō increpabo.i.flagellabo te ſicꝭ pri⁹: ſꝫ ex amore: nec

 ✻ ad ſubuerſionē

ꝟ increpē te.i.puniā/ſi mihi ſeruierꝭ ſꝑ. a Montes eni cōmouebūt ⁊ colles ꝯtremiſcēt: miſcōia aūt mea nō recedet a te.i.facili⁹ mouebunt mōtes ⁊ colles ꝙ mea ſnia cōmutet. c Et fedus pacꝭ mee.i.fedus ꝙ recōci/liat⁹ ſū tibi/⁊ tu mihi: d Nō mouebit.i.ſꝑ ſtabit niſi pec/cauerꝭ: ſicut pactū qḋ pepigi cum noe. e Dixit miſerator tu/us dñs: q̄ſi ex mea miſeratiōe erit h̄: non ex tuo merito. O/ f Paupcula/ rebus: g Tēpeſtate/capti/uitatꝭ. h Cōuul/ſa/a tra ꝓpria eiecta: i Abſq₃ vlla ꝯſolatiōe/redeūdi: q₂ in captiuitate poſiti deſperabāt de liberatiōe. k Ecce ego ſternā.i.ſterni faciā. l Per ordinē lapides tuoſ: i murꝭ ⁊ portꝭ tuis: ſic patet i eſdra et neemia. Hic dicit hie/ronym⁹ ꝙ iudei h̄ exponūt de terrena hieruſalem: et deridet eos. Tñ eoꝝ fabulā ꝓſeq̄mur reprobādo magꝭ ꝙ approban/do. m Et fūdabo te i ſaphirꝭ. Mod⁹ loquēdi eſt.q.d. fundabo te egregie ⁊ ꝓcioſe. n Et ponā iaſpidē ꝓpu/gnacula tua: nō ꝙ ad lrām fuerint i ꝓpugnacul' iaſpides poſiti: ſed in h̄ exp̄mit

a Mōtes eni cōmouebūt et
b colles ꝯtremiſcent: miſcōiā
c aūt mea nō recedet a te: ⁊ fe
d dus pacꝭ mee nō mouebit:
e dixit miſerator tuus dñs.

Quarta pars

Aliter. Alij aūt alit exponūt ſic: k Ecce ego ſternā ꝑ ordinē lapides tuos.i.ꝑſōs tuos hītare faciā ordinate: quēlibet i tribu ⁊ ſorte ſua. m Et fūdabo te i ſaphirꝭ.i.i virꝭ religio/ſis ⁊ bone vite: q̄ fuerīt fortitudo ꝑpl'i. n Et ponā iaſpidē.i.viroſ potētes ⁊ nobiles. o Propugnacula tua.i.defē/ſionē tuā. Et portas

Myſtice. ad ſubuerſionē immittā aq̄s tribulatiōnū: ſicut iuraui noe ꝙ aq̄s nō imitterē ad ſubuertendā terrā. Vel ſic poſt diluuium iurauit dñs noe nō ſe iam inducturum aq̄s diluuij ſup terrā: ſic poſt vite hui⁹ afflictiōes iurat eccl'ie vel cuilibet iuſto/q₂ nō iam ei ſit iraſcitur⁹ vel eū icrepatur⁹: Nō eni iraſcit ⁊ in/crepat. Apocꝭ.iij.d. Ego q̄s amo/arguo ⁊ caſtigo. Itē mali i diluuio pierūt: boni ſaluati ſūt q̄ fuerīt i arca: Silit i iudicio mali ꝑdent: boni q̄ fuerīt i fide eccl'ie ſtabiles ſaluabūt. Mat. xxiiij.c. Sic autē in dieb⁹ noe: ita erit aduent⁹ filij hoīs. Itē nota ꝙ malis pereūtib⁹: boni federati ſūt ꝑ arcū. Arc⁹ ē ſacra ſcp̄tura. Hec ponit i nubib⁹.i.ſctis: vt ſit fed⁹ int deū ⁊ hoīeꝫ et iō chara debet haberi. Hoc ſignificat ꝑ puteū iuramenti: Geñ.xxi.d. q₂ potātes ex ea debent ei adherere q̄ſi iurati: vt

Pſ.118. poſſint dicere: Iuraui ⁊ ſtatui cuſtodire iudicia iuſticie tue. a Mōtes eni cōmouebunt: ⁊ colles ꝯtremiſcent/ ante ſecūdū aduētū. b Miſcōia aūt mea nō recedet a te.q.d.facili⁹ erit mōtes ⁊ colles moueri ꝙ meā ſniam cō/mutari. Et ad lrām verū erit ꝙ mōtes ⁊ colles cōtremiſcēt.i. mouebūt ad potētiā dei oſtēdēdā: ſ miſcōia dei ab electꝭ nō recedet. Vñ Mat.xxiiij.c. Celū ⁊ tra trāſibūt: ꝟba aūt mea nō trāſibūt. Et i eodē.v.b. Erūt tre mot⁹ magni ꝑ loca: Luc. xxi.c. Aggei.ij.b. Adhuc ſemel et ego mouebo celū ⁊ terrā. Vel ꝑ mōtes ⁊ colles itelligunt ſupbi/maiores vel miores: q̄ i iudicio cōmouebunt ⁊ tremēt a facie dñi. Naū.j.b. Mōteſ cōmoti ſūt ab eo ⁊ colles deſolate ſunt ⁊ tremuit terra a facie ei⁹. I.xxx.f. Dies dñi ſup oēm montē excelſū: ⁊ ſup oēm collē eleuatū. b Miſcōia aūt mea/quā ego meiſ ipēdo/ d Nō recedet: q₂ i etnū miſerebor eoꝝ. c Et fed⁹ pacꝭ mee.i. fed⁹ q̄ pacificat⁹ ſū cū eccl'ia: vl' q̄libet aīa. d Nō mouebit.i.firmū ⁊ ſtabile erit. Vñ ſeptuagita. Nec teſtamētū pacꝭ mee auferet ab eo: q₂ pax quā de⁹ dat i tpe/ꝑmanet i etnū.I.lv.a. Feriā vobiſcū pactū ſempitnū: miſcōias dauid fideles. Et ſi gnant dic pac' mee/nō mūdane. Ioh.xiiij.d. Pacē reliq̄ vo/bis: pacē meā do vobis: nō quō mundus dat ego do vobis. e Dixit miſerator tu⁹ dñs: q̄ nō mētit. f Paupcula tēpeſtate cōuulſa ⁊c̄. Adhuc ꝯſolat eccl'iam de gētib⁹: et dicit: O eccl'ia paupcula ſm ſtatū ꝑteritū: cui deerat oē bo/nū tempeſtate cōuulſa: cui aderat oīe malū: ⁊ que credebas oī diabolice temptationi/⁊ ita conuulſa eras.i.a deo ſepara. i Abſq₃ vlla ꝯſolatiōe: q₂ nullū expectabas ſuffragium

nec q̄rebas. Vel loquit ad eccl'iam ꝑmitiuā ſm ſtatum fidei. f Paupcula/tui reputatiōe.i.humilis. g Tēpeſtate ꝑſecutionū: h Cōuulſa.i.ab amore terrenoꝝ ſepata: ſi/cut arbor cū euellit a terra ſepat. Hoc ē qḋ dic Greg⁹: Ma la q̄ nos h̄ ꝑmūt/ad deū ire cōpellūt. Sicut paruul⁹ ablacta tur/cū aliq̄d amarum māmille apponitur: ⁊ tūc currit ad panē ſoli dū. Et nota ꝙ eſt tē/peſtas temptatiōis. Pſ. Exaudiuit me i abſcōdito tēpeſtatꝭ.i. in occulta tēptatione diaboli. Item Iob

Multiplex tempeſtas

Pſ.54.

f Paupcula tēpeſtate ꝯuulſa
g abſq₃ vlla ꝯſolatione. Ecce
h ego ſternā ꝑ ordinē lapides
i tuos: ⁊ fūdabo te i ſaphirꝭ: ⁊
k ponā iaſpidē ꝓpugn̄cl'a tua:

xxxvj.b. Morient i tēpeſtate aīa eoꝝ: quātū ad ꝯſentiētes tē/ptationi. Itē eſt tēpeſtas ꝑſecutiōis. De q̄.I.xxxij.a. Et erit vir ſicut q̄ abſcōdit a vēto: ⁊ celat ſe a tēpeſtate. Item Pro/uer.x.d. Quaſi tēpeſtas trāſiēs nō erit impi⁹: iuſt⁹ aūt q̄ſi fū/damētū ſempitnū. Itē eſt tēpeſtas iudicij. Pſ. In circuitu ei⁹ tēpeſtas valida. Naū.j.a. Dñs i tēpeſtate ⁊ turbine vie ei⁹. Sequit: i Abſq₃ vlla ꝯſolatiōe/mūdana.ſ.nō diui/na. Lucꝭ.vj.d. Ve vob diuitib⁹ q̄ habetꝭ h̄ ꝯſolationē vrām. Hācnō habēt ſcti. Berñ. Delicata ē ꝯſolatio diuina/q̄ non dat habētib⁹ alienā. Eccꝭ.iiij.a. Vidi lachrymaſ inocētiū: ⁊ neminē ꝯſolatorē: ſ deū ſupple. k Ecce ego ſternā ⁊c̄. Nota ꝙ vſq₃ ad finē capl'i ꝑ ordinē oñdit q̄ bona hitura erat eccl'ia.ſ.munitiōes/ diuitias/artificia/ ſapiam/pacē/iuſticiā/ māſuetudinē/mltitudinē ꝯuerſoꝝ ad fidē/deſtructionē hoſtiū ei⁹. Dic ꝗ: Sternā ꝑ ordinē lapides tuoſ.i.i te o eccl'ia ſctās aīas ꝓ meritoꝝ diuerſitate ordinabo: alios ꝓphas/ali/os apl'os/alios doctores: ſic dr.j.Corꝭ.xij.d. Quoſdā quidē poſuit de⁹ in eccl'ia: primū apl'os/ ſcḋo ꝓphas/ tertio docto/res: deinde ꝟtutes ⁊c̄. Et nota ꝙ ſcti dicunt lapides ꝓpt cō/ſtantiā ⁊ ſtabilitatē: ſtrati ꝑ humilitatē: ordinati ꝑ charitatē: pondus eni aīe ē amor/q̄ eā i ſuo loco ordinat: Vel ordinati ꝑ meritoꝝ diuerſitatē/vel officioꝝ in eccl'ia. De his lapidib⁹ dr Iob.xxiiij.a. Quos imbres.i.doctrina maioꝝ montiū ri/gāt: ⁊ nō habētes velamē malicie amplexant lapides.i.ſctōs imitant.j.Pet.ij.a. Et ipſi tanq̄ lapides viui ſupedificami in domos ſpūales. Itē Iob.v.d. Cū lapidib⁹ regionū erit pactū tuū. Et nota ꝙ de fūdatiōe et edificatiōe eccl'ie habet āpla materia: Zach.j.d. Reuertar ad hierl'm i miſericordijs ⁊ reedificabit dom⁹ mea: et Tob.xiij. et Apoc.xxj. vbi ponūt duodeci lapideſ ꝓcioſi: et Ezech.xxviij. m Et fūdabo te i ſaphirꝭ. Saphir⁹ ē aerei coloris: ſtellā h₃: iſlationē ſedat. Saphiri fuerūt fūdamēta eccl'ie.i.apl'i q̄ fuerūt aerei.i.cele/ſtia deſiderātes: ꝯ̄ auaros ꝓlatos. Stellā habēt.i.chriſtū qui dr ſtella: Apocꝭ.ij.g. Qui vicerit dabo ei ſtellam matutinā. Hāc ſtellā habebat paul⁹: q̄ dicebat.ij.Corꝭ.xiij.a. An expe/rimētū ei⁹ q̄ritꝭ q̄ i me loquit chriſt⁹: Itē ſtella ſignificat gra/tiā ſpūſſcti. Vñ iohānes Apocꝭ.j.d. vidit filiū hoīs habētē ſeptē ſtellas.i.ſeptē dona ſpūſſcti. Stellā ꝗ.i.grām ſpūſſcti habuerūt apl'i: qb⁹ dictū eſt Mat.x.c. Nō eni vos eſtꝭ q̄ lo/q̄mini ſ ſpūs prīs vrī q̄ loquit in vob. Itē apl'i antracē.i.in/flationē i corde ſuo et alioꝝ/ꝟbo ſuo ⁊ exēplo necauerūt. Vñ j.Theſſal'.ij.b. Facti ſum⁹ paruuli in medio veſtrū: tanq̄ ſi nutrix foueat filios ſuos.j.Pet.v.a. Nō dñantes i clero: ſed forma facti gregꝭ ex aīo. Et i eodē.b. Humiliamini ſub potē/ti manu dei: vt vos exaltet i die viſitatiōiſ. Iſti ꝗ ſaphiri fue/rūt fūdamēta eccl'ie. Eph.ij.d. Supedificati ſup fūdamentū apl'oꝝ ⁊ ꝓpharū: ipſo ſūmo angulari lapide chriſto ieſu. De q̄ lapide dr.I.xxviij.d. Ecce ego mittā in fūdamētꝭ ſion lapi/dē angularē ꝓbatū precioſū in fūdamēto fundatū. De iſtꝭ ſa/phiris dr Exo.xxiiij.c. Viderūt dñm deū iſrl': ⁊ ſub pedibus ei⁹ q̄ſi op⁹ lapidis ſaphirini et q̄ſi celū cū ſerenū eſt. n Et ponā iaſpidē ꝓpugnacula tua.i.martyres: q₂ marty/res q̄ poſt apl'os fuerūt/defenſores eccl'ie iaſpides fuerīt. Ia/ſpis eni viridis ē: ⁊ h₃ locū in argēto: ⁊ ꝯ̄ phantaſmata valet. Similit ipſi martyres locū in argēto habuerūt: q₂ in ꝑdica/tione ꝑſtiterūt: ⁊ in ſacre ſcripture expoſitiōe virides fuerunt per ꝯuerſatiōis

Pſ.45.

ß poſiti:ſed i h̄ exꝓmit̃ pulchꝛitudo ⁊ foꝛtitudo edificij. a Et poꝛtas tuas/ponã/i lapides ſculptoſ. Cõuerte ſic.i.lapides ſculptos ponã in poꝛtiſ tuis. b Et oẽs t̃mios tuos in lapides deſiderabiles.i.lapides deſiderabiles ponã in oib⁹ t̃minis tuis. Nota ꝙ iudei hec ſibi ꝓmittũt futura:ad lrãm:qñ veniet aurea hierl'm:vt dic̃ Hiero⁹. Vñ cũ iudei h̄ nõdũ factũ dicãt:videt̃ nr̃i magis iudaiçare ꝙ̃ ipſi iudei:q h̄ iam factũ aſſerunt incõgrue ⁊ inepte et impꝛopꝛie: vt patet in expoſitione p̄cedenti.

B

a ẽt poꝛtaſ tuas i lapides ſcul
b ptos:⁊ oẽs termios tuos in
lapides deſiderabiles. Vni
c uerſos filios tuos dõctos a
d e dño:ẽt multitudinẽ pacĩ fi
f lijs tuis:ẽt i iuſticia fũdabe
g h riſ. Recede ꝓcul a calũnia:
i k qꝛ nõ timeb:ẽt a pauoꝛe:qꝛ
l m nõ appꝛopinq̃bit tibi. Eccẽ
n o accola veniet q̃ nõ ẽrat me
p q cũ:aduena q̃ndã tu⁹ adiũ
r geť tibi. Eccẽ ego creaui fa

Aliter ✠ ſionẽ tuam. a Et poꝛtas tuas in lapides ſculptos.i.iudices tui qui faciẽt iudicia in poꝛtis/erũt lapides:i.firmi et inflexibiles:et ſculpti.i.diſcreti.q.d.tu habebis viros religioſos ⁊ ſctõs colẽtes deũ:foꝛtes ad reſiſtẽdũ hoſtibus:⁊ diſcretos ad iudicãdũ ꝑplm tpe pacĩ. b Et oẽs termios tuos i lapides deſiderabiles.q.d.etiã ſbditi tui boni erũt. Vel/Oẽs termios ⁊c̃.q.d.non ſolũ in hierl'm erunt tales viri q̃les p̄dixi/ſ etiã ꝑ totã iudeã. Sed hec expoſitio ſic̃ p̄ma incõgrua ⁊ falſa ẽ:qꝛ nunꝙ̃ fuit ita ꝑ totã iudeam. Sequitur: c Uniuerſos filios tuos/ponã vel faciã: d Doctos a dño.q.d.oẽs cognoſcent legẽ. e Et multitudinẽ pacis filijs tuis.i.ꝯcoꝛdes erũt int̃ ſe. f Et i iuſticia fundaberĩ.i.ꝑncipes ⁊ iudices q̃ ſũt fundamẽta ꝑp'li erunt iuſti:iuſte iudicãtes ſbditos. Vel/In iuſticia fũdaberĩ.i.faciẽdo iuſticiã de inimicĩ:qꝛ faciẽdo fũdamẽta ciuitatis hierl'm pugnabãt vna manu ꝯ̃ hoſtes:et alia ędificabãt:vt dꝛ Neemię.iij.c. g Recede ꝓcul.i.recedes. h A calũnia.i.a calũniatoꝛib⁹.ſ.a babyloniſ:qꝛ tũc ſecure poteriſ exire. i Quia nõ timeb.i.nõ habeb cãm timoꝛis/deſtructo hoſte tuo.ſ.rege babylonico. k Et a pauoꝛe/recedes.i.ab illis q̃s pauebas añ. l Quia nõ appꝛopinq̃bit tibi/hoſtiſ quẽ timebas. Et cũ exieriſ nõ eris ſol⁹: Vñ ſubdit: m Ecce accola.

Quinta pars Et eſt q̃nta ps in q̃ p⁹ ędificationẽ ⁊ fũdationẽ ⁊ ſecuritatẽ ꝑp'li agit de ampliatiõe ⁊ m'titudie eiuſdẽ. Zach.ij.c. Lauda ſterił et lętare filia ſion:qꝛ ecce ego venio ⁊ habitabo i medio tui ait dñs:⁊ applicabunt̃ gẽtes m'tę ad dñm i die illa et erũt mihi in ꝑplm. Vñ dic̃: Ecce accola veniet/ad cultũ meũ. o Qui nõ erat mecũ/ſ ꝯ̃ me.i.gẽtilis q̃ me nõ colebat ſ idola. p Aduena quõdã tu⁹.i.alien⁹ a fide tua. q Adiũget tibi.i.fiet ꝓſelyt⁹ ad lrãꝫ. M'ti tales fuerũt q̃ vidẽtes ꝓſpitatẽ iudęoꝝ ⁊ libatiõnẽ de captiuitate/adiũcti ſt̃ eis:⁊ venerũt d̃ babylone i iudęã q̃ſi collecti d̃ regiõe abiecta. Zach.viij.d. In die illa apꝑhẽdẽt fimbꝛiã viri iudęi/dicẽtes:ibim⁹

Sexta pars vobiſcũ:qm̃ vobiſcũ de⁹. r Ecce ego ⁊c̃. Hic miſter captiuitatiſ illoꝝ nabuchodonoſoꝛ p̄dicit̃ deſtruẽd⁹ ꝑ cyrũ: qui fuit miniſter liberatiõis eoꝝ. Dic̃ ğ: Ecce ego creaui fabꝛũ.i. ſ nabuchodonoſoꝛ qui

Myſtice ✠ ꝑ ꝯuerſatiõis honeſtatẽ: Viridis eni color paſcit oclos:⁊ nihil ita delectat intuẽteſ ſic̃ exẽpla martyꝝ:vt bti laurẽtij tolerãtia: bti nicolai mãſuetudo:hũilitas pauli et alioꝝ ſimilit̃:q̃rũ etiã intuit⁹ valet ꝯ̃ phãtaſmata.i.gł'ã mũdi:q̃ in ꝟitate phãtaſma ẽ:qꝛ deficit cũ videt̃ teneri. Vñ Act.xxv.f.dꝛ ꝙ agrippa ⁊ bernice venerũt cũ magna ãbitiõe:⁊ gręca lrã hꝫ cũ phãtaſia. Dic̃ ğ:Ponã iaſpidẽ ꝓpugnacłã tuã.i.defẽſoꝛeſ tuos faciã vt iaſpidẽ. Hodie defẽſoꝛes ecclię nõ ſũt iaſpides ſ aſpides:ñ fugãt phãtaſmata ſ m'tiplicãt.i.tpalia ⁊ honoꝛes. Cãt'.viij.c. Si mur⁹ ẽ/quãtũ ad btãm vitã:ędificem⁹ ſuꝑ eũ ꝓpugnacła argẽtea/quãtũ ad ędificãtẽ doctrinã. Tał eni dꝫ eſſe p̄dicatoꝛ munit⁹ i vita ⁊ efficax i doctrina. Cãt'.iiij.b. Sic̃ turriſ dauid collũ tuũ:quę ędificata ẽ cũ ꝓpugnaculiſ. Collũ ecclię ẽ p̄dicatoꝛ:q̃ debet eẽ turriſ i vita:⁊ ꝓpugnaculum in doctrina. a Et poꝛtas tuas i lapides ſculptos. Poꝛtę ſũt p̄dicatoꝛes et p̄lati:q̃ꝝ officiũ eſt alios intromittere:q̃ debẽt eſſe lapides ꝯſtãtiã:ſculpti ꝑ bonã vitã:vt ope exꝓmant q̃d oꝛe p̄dicãt. Zach.iij.d. Ecce ego celabo ſculpturã ei⁹. Greg⁹. Qui magnis opib⁹ pollẽt:⁊ id q̃d loquẽtes aſſerũt viuẽdo oñdũt:ſculpti lapides eẽ cõmemoꝛãt̃: In quoꝝ eni vita recta opatio cernit̃: q̃ſi i eiſdẽ ipſis exꝓmit̃ q̃d ęgerũt.iij.Reg'.vj.d. Sculpſit in eis picturã cherubin:⁊ palmarũ ſpecies ⁊ anaglypha. Per h̄ deſignant̃ tria:q̃b⁹ pollere debẽt doctoꝛes ⁊ p̄dicatoꝛes:p̄lati ecclię ⁊ miniſtratoꝛes:ſcia/vita/et fama. Ezech.xlj.d. Celata erãt i ipſis oſtijs cherubin. b Et omẽs termios tuos i lapides deſiderabiles:quãtũ ad alios q̃ ſt̃ i ecclia:qꝛ q̃cũꝙ̃ ſt̃ i ecclia ꝑ meritũ vitę/lapides ſt̃ deſiderabiles et p̄cioſi. Quos aũt ſb metaphoꝛa lapidũ dixerat:apte declarat:cũ ſubdit: c Uniuerſos filios tuos doctos a dño/faciã.ſ. Iuxta illud Ioh.vj.e. Erunt oẽs docibiles dei. Hiere.xxxj.f. Non docebit vltra vir ꝓximũ ſuũ:⁊ vir fratrẽ ſuũ dicẽs:Cognoſce dñm:oẽs eni cognoſcent me a mĩmo vſꝗ ad maximũ. Oſee.v.a. Ego eruditoꝛ oĩm eoꝝ.ꝫ.l.b. Audiã eũ q̃ſi mgr̃m. Mat.xxiij.a. Vn⁹ ẽ eñ mgr̃ veſter q̃ in cęlis ẽ. e Et multitudinẽ pacis filijs tuis/dabo.ſ.Septuaginta. Ponã oẽs filios tuos diſcipulos dei:et m'ta pax erit filijs tuis.ꝫ.lxi'.d. Declinabo ſuꝑ eã q̃ſi flumẽ pacĩ. f Et i iuſticia fũdaberĩ.i.oĩ virtute ſtabilieris. g Recede ꝓcul a calũnia. Hiero⁹. Conſolat⁹ eſt ecclĩã de gentib⁹ ꝓmittẽs eis ſpũales grãſ:nũc docet q̃d agat ñe aduerſarios timeat. Hoc.ſ. Recede ꝓcul a calũnia: vt nemini calũniã inferaſ:nec fraudẽ ſiue iniuriã:nec aliena rapias. Procul dic̃:vt nec maioꝛa nec minoꝛa rapias. Cõtra q̃ſdam q̃ bñ rapiũt mĩma.j.Theſſal'.iiij.b. Ne q̃s ſupgrediat̃ aut circũueniat i negocio fratrẽ ſuũ. Prouerb.xj.d. Alij diuidũt ꝓpꝛia ⁊ ditioꝛes fiũt:alij rapiũt nõ ſua ⁊ ſp in egeſtate ſũt. Abacuk.ij.b. Vę q̃ multiplicat nõ ſua.ꝫ.xxxiij.a. Vę q̃ p̄daris:nõne ⁊ ipſe p̄daberiſ. Et in eodẽ.c. Qui ꝓijcit auariciã ex calumnia. Iob.xx.et.xxiij.habes de diuerſis modis rapinę. Eccſ.iiij.a. Vidi calũnias q̃ ſub cęlo gerunt̃. Vel/Recede a calũnia.i.fuge calũniã diaboli ſiue fraudulẽtiã: qui dꝛ calũniatoꝛ. Pſ. Et humiliabit calũniatoꝛẽ.ꝫ.lij.b. Aſſur abſꝗ̃ vlla cã calũniat⁹ ẽ eũ. Apoc.xij.c. Proiect⁹ ẽ accuſatoꝛ fratꝝ nr̃oꝝ q̃ accuſabat eos añ ꝯſpectũ dei nr̃i die ac nocte.i.accuſabiles ꝓ poſſe ſuo faciebat:cõſentiẽtes eñ tñ decipit. Oſee.v.c. Calũniã patiẽs ẽ ephꝛaim:qm̃ cępit abire p⁹ ſoꝛdes. Et dicit cępit:qꝛ p̄us ꝯſentit hõ ꝙ̃ diabol⁹ ei dñet̃.ꝫ.xxx.c. Speraſtis in calũniã ⁊ tumultũ ⁊ innixi eſtis ſuꝑ eo. A calũnia aũt diaboli recedit:q̃ ei⁹ ſuggeſtioni nõ ꝯſentit. Et dicit ꝓcul:qꝛ oẽs ſuggeſtiões ei⁹ ⁊ occaſiões ⁊ circũſtãtię vitioꝝ q̃ diabol⁹ ſuggerit vitãdę ſũt. i Quia/ſi p̄dicta feceriſ/nõ timeb.q.d. vis nõ timere ꝑ̄ſtãtẽ/bñ fac:vt dꝛ Ro.xiij.b. Et Prouer.x.d. Pauoꝛ his q̃ opant̃ malũ. Prouer.vlt.c. Nõ timebit domui ſuę a frigoꝛib⁹. k Et a pauoꝛe/recede.ſ.i.ſbditos tibi oppꝛ̃ſſiõib⁹ ñ t̃reas: l Quia/ſi h̄ feceriſ/nõ appꝛopinq̃bit tibi/ pauoꝛ.ſ.hoſtiũ. Lrã planioꝛ ẽ ſm̃ ſeptuagita: Recede ab iniq̃tate ⁊ nõ timeb:⁊ tremoꝛ ñ appꝛopinq̃bit tibi. m Ecce accola.i.gẽtilis. n Veniet/ad fidẽ. Et ꝓmittit̃ h̄ multitudo ꝯuerſoꝝ ad fidẽ. o Qui nõ erat mecũ/ſ ꝯ̃ me: vel lõge a me. Mat.xij.c. Qui nõ ẽ mecũ:ꝯ̃ me ẽ. Eph.ij.c. Qui lõge fuiſtiſ:facti eſtiſ ꝓpe. p Aduena q̃ndã tu⁹:o ecclia.i.q̃ ſolebat eẽ alien⁹ a fide tua. q Adiũget tibi/i vnitate fidei ſpei ⁊ charitatĩ. r Ecce ego creaui fabꝝ. Pręmiſſa fũdatiõe ecclię/ſtatim ſubiũgit de diabolo:qꝛ ſtatĩ qñ hõ icipit fũdari in bono:tũc ſurgit tẽptatio. Eccj.ij.a. Fili accedẽs ad ꝟuitutẽ dei:ſta i iuſticia et timoꝛe:⁊ p̄para ad tẽptationẽ aĩaꝫ tuã. Similit̃ Exo.xij.f.legit̃ ꝙ poſt egreſſũ de ęgypto:p̄ma mãſio fuit in ramaſſe:q̃d interp̄tat̃ cõmotio tineę. Per tineã intelligit̃ diabol⁹:q̃ paulatim veſtes nr̃as.i.bona opa nr̃a depaſcit et ꝯſumit quãtũ põt. Ex q̃ ğ ꝓponis exire de ęgypto.i.de pctõ/ſtatim cõmouet te tinea.i.diabol⁹ tẽptat te. Vñ Glo. ſuꝑ Exo. Pharao ꝯtẽpt⁹ ſurgit in ſcandala. Et Greg⁹. Illos tẽptare negligit:q̃s quieto iure ſe poſſidere ſentit. Dic̃ ergo: Ecce ego creaui fabꝛũ.i.tẽptatoꝛẽ diabolum. q.d.ne ti ✠ meas eũ:qꝛ in ꝑ̄ſtãte

℞ nabuchodonoſoꝛ qui vos captiuabit. Loquiť enim de futuro tanq̄ ſit p̄teritū.q.d.mea p̄tāte fecit h̄ nabuchodonoſoꝛ non ſua:et idō cū voluero/potero vos liberare ab eo. a Sufflantē i igne pꝛunas.i.inſtigantē ⁊ exhoꝛtātē ꝑp̄los ſuos ad cōburēdū vos ⁊ deſtruēdū. b Et pferētē vas.i.voſipſos: d In op⁹ ſuū:ad ſuiēdū ſibi i tra ſua. Vel vaſa tēpli ad ſraz traſtulit in op⁹ ſuū. e

Et ego creaui īterfectoꝛē.i.cyrū et darīū. f Ad diſꝑdēdū/ipſū nabuchodonoſoꝛ ⁊ ſuos:et ita liberaberis. g Omne vas.i.omis pēna vel vindicta vel aſtutia ſiue machinamentum:

a brū ſufflāntē in igne pꝛunas ⁊ pferētē vas i opus ſuū:et ego creaui inťfectoꝛē ad diſperdēdū. Omnē vas quod fictū eſt ꝯ tē ñ dirigeť:⁊ oēm linguam reſiſtentem tibi/ in iūdicio iūdicabis. Hęc ēſt hereditas ſeruoꝛum dn̄i:et iuſticia eoꝛum apud me dicit dn̄s. Ca.LV.

O Mnēs ſitientes venite ad aquas:

Zach.xi.d.O paſtoꝛ et idolū. Talis pꝛelatus/ k Non dirigetur.i.non pſperabiť. Pꝛouerb.xij.d. Non iueniet fraudulent⁹ lucrū. Sap.j.b. Spiritusſanctus diſcipline effugiet fictū. l Et oēz linguā.i.

b Qd fictū eſt.i.cogitatū eſt: i Cōtra te ñ dirigeť: id ē nō explebiť. l Et oēz linguā reſiſtētē tibi:qꝛ multi dicebāt q de⁹ nō debebat eos liberare: Vel qꝛ qñ ędificabāt tēplū et ciuitatē/multi p v̄ba ⁊ lr̄as voluerūt impedire reędificationē ciuitať ⁊ tēpli: ſed nō potueꝛť oīno. Et h̄ ē qd dicit: n In iudicio iudicab.i.ꝯdēnabis:qꝛ inuētū eſt i ānalib⁹ regū:q cyr⁹ licētiā dederat de h̄:et ita iudicatū eſt q ędificarēt iudęi. p Hęc ē hereditas.i.talis ſicut p̄dixi:ſecura ⁊ quieta ⁊ abūdans: q Seruoꝝ dn̄i.q.d. aliť non habebūt eā:niſi ſeruierint dn̄o. r Et iuſticia eoꝝ.i.iuſta retributio eis facta: s Apud me.i.diſpenſatione mea. t Dicit

Ps.32. dn̄s:qui dixit:et facta ſunt.

Myſtice meas eū:qꝛ in p̄tāte mea eſt. Creaui/ſm ſubam:non ſm ei⁹

Ps.73. maliciā. Nota q de⁹ dr̄ faber. Ps. Tu fabricat⁹ es auroꝛā ⁊ ſolem. Itē diabolus ⁊ mēbꝛa ei⁹ dicunť fabꝛicatoꝛes. Ps.

Ps.118. Supꝛa doꝛſū meū fabꝛicauerūt pctōꝛes. Job.xiij.a. Diſputare cū deo cupio:p̄us vos oſtēdēs fabꝛicatoꝛes mendacij et cultoꝛes puerſoꝝ dogmatū. a Sufflātem in igne pꝛunas.i.igneas pꝛunas.i.tēptātē mentes iā a ꝓpꝛia ꝯcupiſcentia ignitas. Diabol⁹ enī quēlibet tēptat d̄ illo vitio ad qd ſcit hoīem mag̃ pꝛonū. Job.xlj.b. Halitus eius pꝛunas ardere facit.i.ſuggeſtiōe ſua mētes carnaliū mag̃ ac mag̃ accendit

Ps.57. igne pctī. Vn̄ Ps. Supcecidit ignis ⁊ nō viderūt ſolē. Huius fabꝛi folles ſūt oēs adulatoꝛes/detractoꝛes/lenones ⁊ vetulę mediatrices. b Et pferētē/de officina malę volūtať: c Vas.i.quēlibet ſibi ꝯſentiētē. d In op⁹ ſuū.i.in ipſam ꝑpetrationē iniq̄tať. De iſtis vaſis dr̄ Ro.ix.c. Suſtinuit i mlťa patiētia vaſa irę apta i interitū. Et.ij. Timoth.ij.c. In magna domo nō ſolū ſūt vaſa aurea ⁊ argētea ſ et lignea et fictilia ⁊c̄. Diabol⁹ ḡ lebetes fabꝛicat.i. nigros pctōꝛes:ſ dn̄s aliqñ p ſuā grām hos lebetes cōuertit in phialas: Juxta illud Zach.vlť.d. Et erūt lebetes quaſi phialę i domo dn̄i. Hinc ſumptū eſt qd dr̄ in hymno Marię magdalenę. Poſt fluxę vitę ſcandala:fit de lebete phiala:in vas tráſlata glorię de vaſe ꝯtumelię. e Et ego creaui inťfectoꝛē ad diſꝑdendū.i.diabolū creaui ſm ſubſtantiā:qui ex malicia ſua interficit ⁊ diſꝑdit eos q̄ ſibi ꝯſentiūt. Et nota q diabol⁹ h̄ mō ꝓcedit: Pꝛimo ſufflat iteri⁹ tēptādo:poſtea pfert i op⁹ ꝑuū

Ps.7. exteri⁹:tandē diſꝑdit ⁊ interficit i inferno. Ps. Et i eo parauit vaſa moꝛť. Vel meli⁹. Et ego creaui inťfectoꝛem.i. chꝛiſtū ſm hoīem. f Ad diſꝑdēdū/fabꝝ ꝑuerſum:⁊ vaſa ei⁹. Job.xxvj.d. Pꝛudentia ei⁹ pcuſſit ſupbū. g Oē vas qd fictū eſt ꝯtra te/o ecclia.i.omnes pſecutoꝛes ⁊ tyranni: k Nō dirigeť.i.nō pꝛęualebit ꝯ te:qꝛ ecclia oēm potētiaz et irā tyrānoꝝ:q̄ ꝓpꝛie ſūt vaſa irę p patiētiā ſupauit i martyrib⁹. De qb⁹ vaſis.ꝯ.xxxij.b. Fraudulēti vaſa peſſima ſunt.

Ps.2. Et Ps. Tanq̄ vas figuli ꝯfringes eos. Pꝛouerb.xij.a. Nō roboꝛabiť hō ex ipietate:⁊ radix iuſtoꝝ nō cōmouebiť. Eccj.xj.b. Datio dei pmanet iuſtis. Idō ſemp p̄ualēt ſcti:qꝛ grā eiſ nō defiť. l Et oēm linguā/hęreticoꝝ ⁊ philoſophoꝝ elo-

Ps.72. quētiā. Ps. Cogitaueꝛť ⁊ locuti ſūt neq̄tiā. Itē. Qui loquū-

Ps.30. tur aduerſus iuſtū iniq̄tatē in ſupbia ⁊ i abuſione. m Reſiſtentē tibi i iudicio.i.i diſputatiōe. o Judicab/p ſapientiā doctoꝝ. Ecclia enī tyrānos ſupauit p patiētiā martyꝝ: hęreticos ꝯuicit p ſapiam doctoꝝ. Hodie paucos hꝫ ſimiles martyrib⁹:ſed multos habet q̄ linguis ſciūt optime pugnare: nō manib⁹. Vel vas diaboli ē ei⁹ tēptatio. Vł vaſa diaboli ſt p̄lati burſarij/pfundi inferi⁹ ad capiendū:ſ ſtricti ſuperi⁹ ad largiendū. Lingua autem diaboli ſūt aduocati. Dicit ergo: g Omne vas qd fictū eſt ꝯtra te.i.omnis p̄latus fictitius:nō vere pꝛęlatus/ſed poſitione:non re/ſed ſimilitudine.

oēm aduocatū linguoſū:q̄ tot⁹ lingua ē. De q̄ lingua Job.xl.d. An extrahere poteris leuiathan hamo:⁊ fune ligab linguā eius: m Reſiſtentē tibi/o eccleſia:qꝛ tales ꝯ eccleſiā ſūt: licet videantur eē de eccleſia. n In iudicio iudicabis. Hoc nō fit/modo nō ꝯdemnanť ſed appꝛobanť:ſed in iudicio veri iudicis ibi iudicabūť ab illis q̄bus dictū eſt Mat.xix.d. Sedebiť ſup ſedes duodecim iudicātes duodecim trib⁹ iſrł. Sap.v.a. Stabūt iuſti in magna ꝯſtātia aduerſus eos qui ſe anguſtiaueꝛť:⁊ q̄ abſtulerūt laboꝛes eoꝝ. p Hęc ē hereditas ſeruoꝝ dn̄i.ſ.vita ęterna. Et nota q ſm Glo.et ſm Hiero.hoc refeꝛť ad p̄cedens:ſm aūt viſum eccleſię reſpicit ſequētia. Unde dicit: Hęc eſt hereditas ſeruoꝝ dn̄i:q ſcꝫ iuſti ſint iudices maloꝝ. r Et iuſticia eoꝝ.i.iuſta remuneratio. s Apud me/repoſita:ſicut dicit apl's.ij.Timoth.vlť.b. Repoſita eſt mihi coꝛona iuſticię quam reddet mihi dn̄s i illa die iuſtus iudex. Vł de p̄ſenti legiť: p Hęc eſt hereditas ſeruoꝝ dn̄i.i.talis eſt eccleſia:ſic fundata ſicut dictū eſt:et ędificata/inſtructa/pacificata/ex oībus gentibus ꝯgregata ⁊ multiplicata:ab hęreticis ⁊ tyrannis impugnata:et tñ victoꝛiam ꝯſecuta. Expoſitio Capi.LV.

O Mnes ſitientes venite ⁊c̄. In p̄cedenti capitulo iudęis reuertentib⁹ de captiuitate babylonica pſpera pꝛomiſit ſm fabulam iudęoꝝ: In hoc capitulo inuitat eos ad hoc vt libenť reuertanť. Et diuidiť hoc capitulum in q̄nq̄ partes. In pꝛima parte inuitanť ad reuertēdum in terram irriguā ⁊ fertilē:quę eis ꝓmittiť. In ſecūda ꝓmittit eis doctoꝛē ⁊ ductoꝛē:ibi: Ecce teſtem ⁊c̄. In tertia pſelytoꝛū multitudinē:ibi: Ecce gentes ⁊c̄. In quarta ne ꝓpter pctā ſua hęc amittāt admonenť ad pęnitentiā de p̄teritis malis:ibi: Quęrite dn̄m dū iueniri pōt. In q̄nta ſi pęniteāt ꝓmittit eis mlťa bona:ponēs exēplū de imbꝛe ⁊ niue ad ꝯfirmationē ꝓmiſſoꝝ:ibi: Et quō deſcēdit ⁊c̄. Dic ḡ: v Oēs ſitiētes ⁊c̄.i.o vos iudęi aridi ab oī bono in tra captiuitať vię:⁊ defectū oīs refrigerij habētes. x Venite ad aq̄s/refrigerij: Vel/ad aq̄s.i.ad terrā irriguā ⁊ fertilē. ℞ Et q̄ non habetis

Myſtice v Oēs ſitiētes ⁊c̄. Iſtō capitulū nō exponiť ad lr̄az de illo ꝓp̄'o a hieronymo/nec ab haimone/nec ab aliq̄s ſctis:ſ myſtice. Et diuidiť i tres ꝑteſ. In p̄ma pte monet ꝓbatā iudęos q̄ gentiles ad ſp̄ualē euāgelij intelligētiā:⁊ ad fidei gratiā. In ſecunda monet eos ad bonā vitam:ibi: Quęrite dn̄m. In tertia ſi h̄ facere velint affirmat q verbū fidei adducet eos ad vitā ętnā:ibi: Et quō deſcēdit imber. In p̄cedenti capitulo multa bona ꝓmiſerat/de quibus in fine dixerat: Hęc eſt hereditas ſeruoꝝ dei: Ne ergo hereditatē iſtā amittamus/docet nos in hoc capitulo quō eam ꝯſequi poſſimus. Inuitat ergo nos ad ea ex quib⁹ ē ſalus.ſ. ad ſpiritualē intelligētiā:et fidei gratiā:⁊ ad bonā vitā. Vn̄ dič: v Oēs ſitiētes/iudęi.ſ.et gētes p̄dictā hereditatē deſiderātes. Vel Sitiētes.i.defectū oīs grę et doctrinę patiētes:ſič dr̄ terra ſitire qñ arida ē. De q̄ ſiti dr̄ Amos.viij.d. Mittā famē ⁊c̄. x Venite ad aq̄s/baptiſmi:ſiue ad ſp̄ualē itelligētiā euāgelij: De qua

Aliter Vel ſic. v Oēs ſitiēteſ ⁊c̄.i.iuſticiā deſiderātes. Mat.v.a. Bti q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā. x Venite ad aq̄ſ/ſp̄ualeſ.ſ.ad ✱ aq̄s contritionis

¶ a Et qui nõ habetis argentũ/ad lr̃am.i.q̃ paupes eſt⁹:
b Properate/ad terrã vīaz: c Emite ꝛ comedite.i.
ac ſi emiſſetiſ comedite. e Uenite emite.i.veniẽdo emite.q.
d.aliť ñ oportebit vos emere niſi ꝑ laborẽ vię. Et h̄ ẽ qđ dic:
g Abſq; argẽto ꝛ abſq; vlla cõmutatiõe.q.d.ꝙ di/
co/emite:nõ intelligatiſ de cõmutatiõe in q̃ appẽdiť argentũ:ſ
pro labore itineris tñ.
h Uinũ et lac.ꝑ hec
ois terrę abũdãtia intel
ligiť. k Quare ap/
pẽdiť argẽtũ/vr̃m:
l Nõ in panib⁹.q.
d.quicqđ habetis ꝛ q̃c/

a b c d e f g Et q̃ ñ habetiſ argẽtũ ꝓpera/ te/ẽmite ꝛ cõmedite Uẽnite ẽmite ãbſq; argento ꝛ abſq;
h i k l m n vlla ↄmutatiõe vinũ ꝛ lãc. Quare appẽditiſ argẽtũ ñ i panib⁹ ꝛ lãborẽ vr̃m nõ i ſã/

qđ lucrari poteſtiſ in terra captiuitatiſ vię expenditis:ꝛ tñ non
habetis ſatis panem. m Et laborẽ veſtrũ/appenditis:ſed
n Nõ in ſaturitate.i.multũ laboratis ſeruiẽdo chaldęis:ꝛ
tñ victũ ſufficientẽ non habetis:ꝛ iõ fatui eſtis q̃ ibi moramini.
¶ Audite/corde:audientes
Pſtice ✱ gelũ: De q̃ Eccĩ.xv.a. Aqua ſapiẽtię ſalutaris potabit illum.
Eſt aq̃ baptiſmi. Joh.iij.a. Niſi q̃s renat⁹ fuerit ꝛc. Aq̃ do/
ctrinę. Eccĩ.xv.a. Aqua ſapiẽtię ſalutaris potabit illũ. Aqua
gr̃e. Joh.iiij.b. Qui biberit ꝛc. a Et qui nõ habetiſ ar/
Pſ.11. gẽtũ/diuini eloquij. Pſ. Eloqa dñi eloqa caſta:argentũ ig/
ne examinatũ ꝛc. Uel argẽtũ eloquẽtię venuſtę. Tales nõ ꝓ/
bibenť ab aq̃s:imo tales iuitanť:et tales hauriũt de aq̃s ſacrę
ſcripturę ſpũalem intelligentiã:qui eloquẽtię nitorẽ deuitant.
Moyſes non habuit argentũ/cum dixit Exo.iiij.c. Obſecro
dñe nõ ſum eloquẽs ab heri et nudiuſtertiꝰ: et ex q̃ locutus es
ad ſeruũ tuũ/impeditioris ꝛ tardioris linguę factꝰ ſũ. Ẽ.xiij.d.
Ecce ego ſuſcitabo ſuꝑ vos medos.i.ꝑdicatores mẽſuratos i
vita:q̃ argentũ nõ quęrũt.i.eloquẽtię venuſtatẽ:nec aurũ ve/
lint.i.humanę ſapiẽtię grauitatẽ. Sancti eni laborant ad ſer/
monis facilitatẽ:vt intelligant hoies ꝛ iumẽta. Prouerb.x.c.
Argentũ electũ lingua iuſti: Ergo argẽtũ reprobũ lingua in/
iuſti philoſophi ꝛ theologi mali. b Properate/ad aq̃s do
ctrinę/credẽdo:q: niſi credideris non intelligetis. Ẽ.vij.b. Ad
aq̃s baptiſmi pęnitẽdo. Actĩ.ij.f. Pęnitẽtiã agite ꝛ baptizeť
vnuſq̃ſq; vr̃m. Ad aquas gr̃ę/pctã dimittẽdo.ĩ.eodẽ.b. Derelinquat
Pſ.118. linquat impiꝰ viã ſuã ꝛc. c Emite/bñ viuẽdo. Pſ. A mã/
datiſ tuis intellexi. d Et comedite/ ſpũalẽ delectationẽ ſu
mẽdo in ipſa ſcriptura:q̃ dr̃ potꝰ vbi facilis ẽ:et cibus vbi dif/
Pſ.18. ficilis ẽ. Pſ. In cuſtodiẽdis illis retributio multa.i. delecta/
tio magna. Etiã in ꝑſenti. Cantĩ.v.a. Comedite amici ꝛ bibite
et inebriamini chariſſimi. Itẽ.vij.c. Guť tuũ ſicut vinũ op/
timũ dignũ dilecto meo ad potãdũ:labijs ꝛ dentibꝰ eiꝰ ad ru/
minandũ. Qđ potať/ potꝰ ẽ:qđ ruminať/ cibꝰ eſt. Scriptura
ḡ dicit cibus:q: ꝛ exponẽdo frãgiť: ꝛ mãdẽdo ſiue ruminãdo
diligenť.i.repetẽdo glutiť:et ſic traijciť intra ad nutriẽdũ: nõ
ſicut granũ poniť in horreũ totũ integrũ ad effundẽdum: cor
eni debet eſſe ſtomachꝰ ſcripturę: ñ ciſta ſiue horreũ. Et nota
ꝙ dic/ ꝓperate: q̃dã eni tarde veniũt ad aq̃s ſacrę ſcripturę
cũ iam delyrãt ꝑ ſenectute:ſed mãna in mane iuuẽtutis debet
colligi:nõ eni iueniebať niſi mane: Exo.xvi.e. Uñ Eccĩ.v.b.
Nõ tardes ↄuerti ad dñm. Heb.iiij.c. Feſtinemꝰ ingredi in
illam requiẽ. Loquiť aũt tribꝰ generibꝰ hominũ. b Prope
rate/icipiẽtes. c Emite/ ꝓficiẽtes. d Et comedite/ꝑfe/
cti. Idẽ notať Mat.xiij.f. Simile ẽ regnũ cęloꝝ theſauro ab
ſcõdito in agro:quẽ qui inuenit hõ abſcondit/q̃ ad incipiẽtes:
ꝛ ꝑ gaudio illiꝰ vadit/q̃ ad ꝓficientes:ꝛ vendit oĩa q̃ habet et
emit agrũ illũ/q̃ ad ꝑfectos.
Aliter ✱ aq̃s cõtritiõis/ cõpaſſiõis/ deuotiõis. Primę ſũt aq̃ marath:
Exo.xv.d. Scdę aq̃ hiericho.iiij Reg.ij.d. Tertię aq̃ bethleẽ:
ij.Regĩ.xxiij.c. Joh.vij.f. Si q̃s ſitit veniat ꝛ bibat. Apocꝰ.
vlť.d. Qui ſitit veniat:ꝛ q̃ vult accipiat aquã vitę gratĩ. Nota
ꝙ iumentũ duciť ad aquã poſtq̃ comederit. Cibꝰ ẽ bona ope/
ratio. Joh.iiij.e. Meus cibꝰ ẽ vt faciã volũtatẽ pr̃is mei. Aq̃
Pſ.72. eſt deuotio q̃ dať merito bonę opatiõis. Ideo dicit Pſ. Ut
iumẽtũ factꝰ ſum apud te. Ẽ.xij.b. Haurietis aquas in gau/
dio de fontibꝰ ſaluatoris.i.gr̃as de vulneribꝰ chriſti. a Et q̃
nõ habetis argentũ.i.terrenas diuitias. b Propera/

te. Talis eni poteſt ꝓperare:quia nõ eſt oneratꝰ. Mat.xix.d
Ecce nos reliq̃mus omĩa:ꝛ ſecuti ſumꝰ te ꝛc. Et btũs Berñ.
dicit ſuper hoc. Bene petre ꝛ non ad inſipientiã tibi omnia re
liquiſti:neq; eni ſequi poteras oneratus. Actĩ.iij.a. Argentũ
et aurũ non eſt mihi:qđ autem habeo/hoc tibi do. Matth.x.
b. Nolite poſſidere aurum. Amos.vj.a. Uę vobis qui opulẽ
ti eſtis in ſion.i.opi/
bus lenti: opes enim
impediũt curſũ. Gen.
xiij.a.alia lr̃a: Abra/
am erat grãdis vehe/
menter in poſſeſſione
auri ꝛ argẽti c Emi
te ꝛ comedite. Refectio deuotionis ſiue ↄtẽplationis emiť
multis ſuſpirijs pijs ꝛ orõibꝰ. Uñ Job.iij.d. Anteq̃ come
dã ſuſpiro:ꝛ tanq̃ inũdantes aquę ſic rugitus meꝰ. Sequiť:
ſm primã expoſitionẽ. e Uenite emite abſq; argẽto ꝛ
abſq; vlla cõmutatiõe.i.veniendo paſſibus boni operis
emite: Nõ eni precio argenti emitur/vel induſtria humani in/
genij/vel argento ornati eloquij doceť: ſed ſicut dicit Eccꝰ.
j.d. Fili concupiſcẽs ſapientiã/conſerua iuſticiã: ꝛ deus ꝑbe/
bit tibi illã. Uel/ e Uenite/bñ viuẽdo:vt dictũ ẽ. f Emi/
te/ſtudendo. De his duobꝰ in Pſ. Beati imaculati in via. Pſ.118.
Deinde: Beati q̃ ſcrutanť teſtimonia eiꝰ. g Abſq; argen/
to ꝛ abſq; vlla cõmutatiõe.i.ſine cõmutatiõe ſecularis
ſciẽtię: Qui eni putãt ſine ea ſibi nõ ſufficere theologiã/putãt
ſolem non ſufficere ſine candelis/quę ſub ſole tenebranť et ci/
tius ↄſumunť. Prouerb.xxiij.c. Ueritatẽ eme/ orone/ſtudio
et bona vita:ꝛ noli vendere humano fauori/vel cõmodo tpa/
li/ſapientiã tuam. Eccĩ.vlť.d. Cõparate vobis ſine argento
ſapientiã:ꝛ collum veſtrũ ſubijcite iugo eius. Prouer.xvij.
c. Quid ꝓdeſt habere diuitias ſtulto: cũ ſapientiã emere nõ
poſſit: h Uinũ.i.intelligentiã de deitate. i Et lac/d hu
manitate. Uel/ h Uinũ/cõſilioꝝ. i Et lac/ preceptorũ.
Uel/vinum/eſt ſacra ſcriptura: quo ad maiores:lac/quo
ad minores. Cantĩ.iiij.c. Mel et lac ſub lingua tua. Item
Cant.v.a. Bibi vinũ meũ cum lacte meo. k Quare ap/
pẽditis. Increpat litterales iudęos ꝛ philoſophos ꝛ here/
ticos:qui nitorem eloquij ſui ꝛ laborem ſtudij ſui in ſupficie
litterę ꝛ vanitate ſcientię humanę expendunt: in quibꝰ nõ re/
peritur ſpũalis intelligẽtia/de qua ſatureť anima. Dicit ergo
O iudęi/o heretici/o philoſophi/o clerici curioſi: Quare
appenditis argentũ.i. nitorem eloquẽtię vię. l Non
in panibus.i.ad lucra vana ad laudes hoĩm/vel ad ſciẽti/
as inanes conuertitis:ꝛ non ad illos panes:de quibus Lucĩ.
xj.a. Amice accõmoda mihi tres panes.i.fidem/ſpem/et cha
ritatem. Uel/ k Quare appenditis argentũ non in
panibꝰ.i.pẽſatis ſacra eloquia:ſed ibi refectionẽ nõ quęritiſ:
Sicut illi qui tñ ſunt canales ſacrę ſcpturę/ ꝛ nunq̃ ex ea po/
tantur:ſed effundunt alijs. Uel ſicut iudęi:qui litterę ſupficiẽ
penſant:nõ interiorẽ intelligẽtię medullã. Uel pẽſatis argẽtũ
vt cãpſores: Magiſtri eni ꝛ ꝑdicatores multi ſũt q̃ſi nũmu/
larij dñi:q̃ dãt pecuniã dñi ſui ad vſurã: Appẽſores ſũt pecu/
nię eiꝰ:ſ q̃dã male eã appẽdũt:q: minoris põderis eã faciũt:
qui auctoritates terribiles ſacrę ſcipturę eneruãt. Alij nimij
põderis eã faciũt:q: nimis ſtricte iudicãt. Sed miſeri ſũt qui
ſcripturã tractãt et tñ non in panibꝰ:q: inde nõ reficiunť:niſi
forte vẽto inanis glorię. Oſee.xij.a. Ephraim paſcit vẽtum.
Prouer.x.a. Qui nitiť mẽdacijs:h paſcit vẽtos. Itẽ Hiere.
xxij.f. Omnes paſtores tuos paſcit ventus. m Et laborẽ
veſtrũ:id eſt pciũ laboris veſtri/nõ in ſaturitate: Labor
eni ꝓ tpalibꝰ nõ ſatiat:imo magis irritat. Uñ Lucĩ.xv.c.de
filio ꝓdigo diciť: Facta eſt fames valida in regione illa.i.in
regione peccati. Oſee.iiij.b. Comedent ꝛ non ſaturabuntur.
Prouerb.xiij.d. Uenter impiorum inſaturabilis. Eccꝰ.v.b.
Auarus non implebiť pecunia. Eſt ergo ſenſus: Et labo/
rem veſtrum non in ſaturitate:id eſt quare inutiliter la/
bores veſtros conſumitis: Threñ.j.d. Dederunt precioſa
quęq; pro cibo ad refocillandam animam: non dicit ad ſa/
turandam. Item Threñ.ij.d. Matribus ſuis dixerunt:

¶ a Audite / cordet b Audiẽtes me / aure .i. facite qđ vo/ bis dico: q.ſ. reuertamini. c Et comedite bonū .i. bo/ na iudeę comedetis. d Et delectabit in craſſitudine: id eſt in copia oim̄ bonoꝝ. e Aia vr̃a .i. aialitas veſtra. f Inclinate aurẽ vr̃am / vt credatis mihi i his q̄ ꝓmitto vobis: ⁊ faciatis q̄ ſua/ deo. g Et venite ad me .i. ad cultū me/ um i iudea. h Au/ dite ⁊ viuet aia ve/ ſtra. Idẽ eſt qđ ꝑdi/ xit: ſ repetit vt eis ꝑſua/ deat reditū. k Et feri am vobiſcū pactū ſempiternū .i. faciā vo biſcū fędus firmū ⁊ i ſempiternū ſtabile / niſi ꝑ pctā vr̃a illud rū patis. Et nota ꝙ pactū dr̃ feriri: qꝛ ad lr̃am feriẽdo manū ad manū dant dexterę pacti ſiue fęderis.

a turitate. Audite audientes
b c d me ⁊ comedite bonū: ⁊ de
e lectabit i craſſitudie aia vr̃a.
f g Inclinate aurẽ vr̃am ⁊ veni
h te ad me: audite ⁊ viuet aia
i k vr̃a: ⁊ feriam vobiſcū pactū

l Miſcdias dauid fideles / faciā .ſ. vobis. q.d. ſicut cū dauid pęnitẽte feci miſe/ ricordiā: ſic vobis pęnitẽtibꝰ. Uel ſic feci pactū cū dauid ſta/ bile: ſic ⁊ pactū meū erit vobiſcū fidele .i. verū ⁊ ſtabile. Uel ſicut miſericordit dedi vobis regẽ bonū dauid .ſ. et ipſi dauid ꝓmiſi de ſemie eiꝰ reges futuros i hieruſalẽ: ita cōplebo. Et h̄ ẽ qđ dic: Miſcdias dauid / ꝓmiſſas faciā. m Fideles .i. veras: qꝛ dabo de ſemie eiꝰ lucernā in iſrl̃: qui regat ꝑplm̄ .ſ.

Secūda pars çorobabel: De q̄ ſubdit: n Ecce teſtẽ ꝑplis dedi eum .ſ. çorobabel: q̄ teſtificatꝰ ẽ legẽ meā / ⁊ docuit eā iudeos. Uel ieſum ſummū ſacerdotẽ / vel eſdrā ⁊ neemiā. o Ducẽ ac ꝑ/ ceptorẽ gẽtibꝰ .i. ꝓſelytis: qꝛ multi de gẽtibꝰ cū eis redierũt

Tertia pars in iudeā: De qbꝰ et ſubdit: p Ecce gẽtes q̄s neſciebas .i. gẽtes alienas. q Uocabis / ad cultū vnius dei. r Et gentes quę te non cognouerũt / ꝓus. s Ad te cur/ rent: id eſt cultum vnius dei quem tu colis auide ſuſcipient: et ad terram tuam venient. q.d. mulos habebis proſelytos.

¶ Propt dn̄m deū tuū:

Myſtice ✻ vbi eſt triticū ⁊ vinū / cū deficerẽt q̄ſi vulnerati in platęis ciui/ tatis: cū exhalarẽt aias ſuas i ſinu matrū ſuarū. Threñ. vlt. b. Egypto dedimꝰ manū ⁊ aſſyriis vt ſaturarem̄ pane. a Au/ dite / auribꝰ cordis. Ezech. iij. g. Qui audit audiat: ⁊ q̄ quie/ ſcit quieſcat. Apoc. iij. d. Qui hꝫ aures audiendi audiat. Eccl. xxxv. a. Salutare ſacrificiū eſt attẽdere mādatis. c Et co/ medite bonū / euāgelij ꝟbū: vl ꝟbū euchariſtię. Eccs. ix. b. Uade q̄ ⁊ i lęticia comede panẽ tuū. Ul / Comedite bonū: id eſt quicq̄d in alio bonū videtis / vobis icorꝑate ⁊ vr̃m facite ꝑ ꝯgratulationẽ. Sed q̄dā ſūt ſic ſcabrones: q̄ ſꝑ ſtercoribꝰ in/ ſidẽt .i. pctis alioꝝ: ⁊ deſerūt pinguedinẽ grẽ. d Et dele/ ctabit in craſſitudie / charitatis ⁊ aliarū virtutū. e Ani/ ma vr̃a: etiā ſi caro vr̃a exteriꝰ affligat. ij. Cor. iiij. d. Et ſi is q̄ deforis ẽ noſter hō corrūpat: tn̄ is q̄ intus eſt renouat de

Triplex pinguedo die in diẽ. Et nota ꝙ eſt pinguedo grẽ .ſ. deuotio: De q̄ Pſ.

Pſ. 64. Pingueſcẽt ſpecioſa deſti. Geñ. xxvij. d. Det tibi deꝰ de rore cęli ⁊ de pinguedie trẽ abūdātiā. Itẽ eſt pinguedo ſcptur̃ę .ſ. ſpūalis intelligentia. Hiere. xxxj. c. Inebriabo aias ſacerdo/ tū pinguedie: ⁊ ꝑpls meꝰ adimplebit bonis. Prouerb. xj. d. Aia q̄ benedicit impinguabit. Sed hodie pōt dici illud Nu/ me. xj. b. Aia nr̃a arida eſt: nihil reſpiciūt oculi nr̃i niſi man .i.

Pſ. 72. q̄ſtiones .ſ. q̄d eſt h̄. Itẽ eſt pinguedo ſupfluitatis. Pſ. Pro/ diit q̄ſi ex adipe iniq̄tas eoꝝ. f Inclinate aurẽ vr̃am. In

Pſ. 44. h̄ notat ſedulitas ⁊ humilitas. Sedule eni ⁊ humilit audiẽdū

Pſ. 64. ẽ ꝟbū dei. Pſ. Audi filia ⁊ vide: ⁊ inclina aurẽ tuā. Itẽ Ual/

Pſ. 103. les abūdabūt frumẽto .i. humiles. Itẽ Qui emittis fontes in ꝯuallibꝰ. g Et venite ad me / audite .i. venite ꝓpe ꝑ fidẽ et oꝑationẽ: vt ſic q̄ſi de ꝓpinq̄ audiatis. Eccs. iiij. d. Cuſtodi pedem tuū ingrediens domū dn̄i: ⁊ appropinqua vt audias. i Et viuet aia vr̃a: qꝛ ꝟbū dn̄i ẽ cibꝰ. Mat. iiij. a. Nō in ſolo pane viuit hō: ſ i oi verbo qđ ꝓcedit de ore dei. k Et feriā vobiſcū pactū ſempiternū .i. ꝯſtituā int me ⁊ vos te/ ſtamentum nouū qđ erit ęternum. Et qđ eſt illud teſtamẽtū: l Miſcdias dauid fideles .i. q̄ dauid miſericordit ꝓmi/ ſi: ipſa vobis certiſſime q̄ſi fidelis ſponſor implebo: chriſtū .ſ. de eiꝰ ſtirpe naſciturū. Pſ. Miſcdias dn̄i in ęternū cantabo. Pſ. 88. Et ſubdit q̄s miſcdias cū dic: Semel iuraui in ſctō meo ſi da/ uid mẽtiar: ſemẽ eiꝰ i ęternū manebit ⁊c. Hiere. xxxiij. d. Si ir/ ritū pōt fieri pactū meū cū die / ⁊ pactū meū cū nocte: vt non ſit dies ⁊ nox i tpe ſuo: ⁊ pactū meū poterit eſſe irritū cū da/ uid ſeruo meo vt nō ſit ex eo filiꝰ q̄ regnet i throno eiꝰ: ⁊ leuitę et ſacerdotes miniſtri mei. Et ẽ hęc auctoritas ꝯ iudęos valde: qꝛ cū nō īueniat ſemen dauid: reſtat ꝙ illud intelligendū ſit de chriſto. Et no/

l ſẽpiternū: miſcdias dauid fi/
m n deles. Ecce teſtẽ ꝑplis dedi
o eū / ducẽ ac ꝑceptorẽ gẽtibꝰ.
p Ecce gẽtes q̄s neſciebas
q r vocabis: et gentes q̄ te nō
s cognouerunt / ad te current

ta ꝙ pactū illud / nouum .ſ. teſtamẽtum qđ ẽ de aduẽtu chriſti dr̃ ſempiternū: qꝛ n̄ ſuccedet alia lex euāgelio. Itẽ ſignat dicit: Feriā vobiſcū pactū ſẽpiternū. Pactū eni dr̃ feriri / quia feriat hoſtia: et chriſtꝰ h̄ teſtamentū ꝯfirmauit in hoſtia ꝓprij corpis. Heb. ix. e. Teſtamẽtū in mortuis ꝯfirmatū eſt: alioq̄n nōdū valet dū viuit q̄ teſtatꝰ ẽ. Sed nota ꝙ teſtamentū pacis nō eſt ꝯfirmatū quātū eſt in te / niſi tu etiā ferias te hoſtiā deo imolādo. Ro. xij. a. Obſecro vos ꝑ dei miſcdiā vt exhibeatis corpa vr̃a hoſtiā viuẽtẽ / ſctām / deo placẽtẽ. Septuaginta ha/ bẽt ſic: Conſtituā vobiſcū teſtamentū ęternū: ſctā dauid fide/ lia. Qđ btūs paulꝰ exponit de chriſti reſurrectione: Act. xiij. e. Qꝛ aūt reſuſcitauit eū a mortuis ampliꝰ iam nō reuerſurum in corruptionẽ: ita dixit: qꝛ dabo vobis ſctā dauid fidelia. Se/ quit: Glo. ſiliẽ. Prouocauit dn̄s iudęos ad credẽdū: ſ qꝛ il/ lis nō credẽtibꝰ ſciebat gẽtes credituras: dic pr̃ ſe filiū miſiſſe / q̄ pręcepta ipſiꝰ ꝑplis nūciaret. n Ecce teſtẽ ꝑplis de/ di eū / dic pr̃ .i. filiū miſi i carnẽ in teſtimoniū eoꝝ q̄ ꝓmiſi: vl eoꝝ quę ꝑcepi ⁊ q̄ ꝓhibui. Uñ Ioh. xviij. g. In h̄ natꝰ ſū vt teſtimoniū ꝑhibeā veritati. Hiere. xxix. f. Ego ſū iudex ⁊ te/ ſtis dicit dn̄s ꝑplis .i. iudęis. Sed qꝛ iudęi nō crediderūt et ni/ ſi pauci: Iō ſubdit: o Ducẽ ac ꝑceptorẽ gẽtibꝰ / nō ſo/ lū iudęis. Uel / n Teſtẽ ꝑplis dedi eū .i. in cā ꝑploꝝ de/ di eū teſtẽ ꝯtra diabolū. Filiꝰ eni fuit aduocatꝰ noſter et teſtis ꝯtra diabolū: ⁊ teſtimoniū ꝑhibuit ꝙ ꝑ ſuggeſtionẽ et ſeducti/ onẽ ⁊ ſurreptionẽ hō ſe ei ſubiecerat: ⁊ ideo in nobis dn̄iū amit/ tere debebat: qꝛ nō hoīs creator ſ ſeductor erat / et dn̄i ſui poſ/ ſeſſiōis ſeditioſus inuaſor. Sed quia omnis cauſa duobꝰ vel tribus teſtibꝰ cōfirmat: ideo non fuit ſolus. Unde .j. Ioh. v. b. Tres ſunt qui teſtimoniū dant in cęlo: Pater / verbū / ⁊ ſpi/ ritusſctūs. Et in hac cauſa fuit idem teſtis ⁊ iudex. Item effi/ cax fuit allegatio chriſti: quia ꝓbauit ſe hominẽ condidiſſe: et eius poſſeſſionẽ eſſe debere per tres teſtes: De quibꝰ .j. Ioh. v. b. Tres ſunt qui teſtimoniū dant in terra: Spiritꝰ / aqua / ⁊ ſanguis. Spūs: id eſt anima: quā moriens pro nobis pr̃i ob/ tulit. Aqua quā flẽdo ꝓ nob emiſit. Sanguis ꝑcioſus quẽ in noſtri preciū effudit. Per hęc tria ꝓbauit amorẽ ſuū ad nos: et in hoc ꝓbauit ſe conditorẽ eſſe: quia aliter non intātū amaſ/ ſet. Sap. xj. d. Nihil odiſti eorum quę feciſti. Sic ergo teſtis fuit in noſtra cauſa quę erat de morte vel vita noſtra: ⁊ cauſaꝫ obtinens reddidit nobis vitam. Dux fuit in via per exemplū. Hiere. iij. b. Dux virginitatis męę tu es. Pſ. Qui deducis Pſ. 79. velut ouem ioſeph. Pręceptor in doctrina per veritatis do/ cumentū. Tria ergo dicit: Teſtem / ducem / ꝑceptorem: quę et alibi dicunt: Ioh. xiiij. a. Ego ſum via / veritas ⁊ vita. Uia ad ducem: veritas ad teſtem: vita ad pręceptorẽ. Sequitur: p Ecce gentes quas neſciebas / per approbationẽ ⁊ fa/ miliaritatem: quia idolatrę erant. q Uocabis / ad fidem per apoſtoloꝝ prędicationẽ. r Et gentes quę te non cognouerūt / per fidem. s Ad te current / fide ⁊ opere quaſi ad fontem vitę ſitientes: vel ſicut ad brauiū pugnantes. Hoc eſt qđ dicitur .j. lxv. a. Quęſierunt me qui ante non in/ terrogabant. Et ſimilit verum eſt modo: quia laici ⁊ mulieres currunt ad pęnitentiam ⁊ pręueniūt magnos clericos in reg/ nū dei: Et vtinam illi ſequerent: ſicut dicitur Math. xxj. c. Dico vob qꝛ publicani et meretrices ꝑcedẽt vos i regno dei.

✻ Propter dn̄m deū

a Propter dñm deũ tuũ et ſctm̃ iſrl'; †q2 glĩficauit te. Querite dñm dũ inueniri põt: inuocate eũ dũ ppe ẽ. Derelinq̃t impi⁹ viã ſuã: et vir iniqu⁹ cogitatiões ſuaſ: et reuertat ad dñz et miſerebit ei⁹: et ad deũ nrm qm̃ mult⁹ ẽ ad ignoſcẽdũ. Nõ eñi cogitationes mee cogitatiões vre: neq3 vie mee vie vre: dic dñs. Quia ſic exaltãt celi a tra: ſic exaltate ſũt vie mee a vijs vris: et cogitationes mee a cogitationibus veſtris. Et quõ deſcendit imber et nix de celo ✻ Et illuc vltra non

Quarta pars

a Propt dñm deũ tuũ et ſctm̃ iſrl': q2 glĩficauit te. q.d. iõ ad te ꝑperabũt multi: quia videbũt gliam q̃ te glĩfica/bo qui ſũ de⁹ tu⁹ p creationẽ et cult⁹ ſpecialitatẽ: et q̃ ſũ ſctũs iſrl'. i. q̃ ſctificaui iſrl'. i. iacob prem tuũ. d Querite dñm. Hec ẽ quarta ps: in q̃ monet eos ad pñiam/ ne pmiſſa bona amittant: maxime cũ parat⁹ ſit miſereri ſi voluerint. Dicit ḡ: d Querite dñm. i. legẽ dñi et mãdata ei⁹. e Dũ inueni/ri põt: q2 ꝓphas habet' et doctores: q̃ docebũt vos ſi vult' deſacili. f Inuocate eũ/ in auxiliũ vrm. g Dũ ppe ẽ: parat⁹ miſereri. Sed q2 de⁹ pctõres nõ exaudit: Joh. ix. f. Et. ẽ. j. d. Cũ extẽderit' man⁹ vras/ auertam oculos meos a vob: et cũ multiplicauerit' orõnẽ nõ exaudiã: manus eñi vre ſanguie plene ſũt: iõ vt efficax ſit orõ/ ſubdit: h Derelinq̃t ipi⁹ viã ſuã. i. mala opa q̃ ſũt via ad infernũ. i Et vir iniqu⁹ cogitatiões ſuas: q̃ ſt ſic ſemite male: ſic opa ſũt vie. k Et reuertat/ p pñiam. l Ad dñm/ eũ timendo. m Et miſerebit ei⁹/ pctm̃ dimittẽdo n Et ad deũ nrm qm̃ mult⁹ ẽ ad ignoſcẽdũ. Mult⁹ q2 mlta pctã dimittit et magna et mltotiẽs. Uel mult⁹ quia multũ deſacili ignoſcit. p Nõ eñi cogitatiões mee/ ſũt ſic/ cogitatiões vre. Hõ eñi cogitat d vindicta: de⁹ aũt ſemper cogitat de venia. q Neq3 vie mee. i. opatiões mee/ ſũt ſic/ r Vie vre dic dñs: q2 hõ ſtatim punit: de⁹ aũt differt et parcit. Sap. xj. d. Parcis aũt omnib⁹ q2 tua ſunt dñe q̃ amas ani/mas. Et h oſtendit p quandam ꝓportionẽ. s Quia ſic exaltãtur celi a terra: ſic exaltate ſunt vie mee a vijs vris. q. d. vie vre in terra ſunt ſiue terrene: vie autẽ mee ſũt celeſtes. x Et cogitatiões mee a cogitatio/nib⁹ vris. Hoc ẽ planũ. Uel ſic ab illo loco: o Mult⁹ ad ignoſcẽdũ. i. ad parcẽdũ vob et ad reducẽdũ vos. p Nõ eñi cogitatiões mee etc. q. d. ego volo retribuere vob ſm qd meruiſt'. s Quia ſic exaltant etc. q. d. promiſſa q̃ ego facio vob erũt imobilia q̃tũ ẽ in me: ſic celeſtia ſũt imobilia et ſtabilia: pmiſſa autem homis ſũt caduca et vana ſic terrena.

Al. † qui

De pe. diſt. i. §. Is auctoritas

Quinta pars

y Et quõ deſcẽdit imber etc. Senſus talis ẽ in ſũma: Sic iſtud qd ego dico ẽ imutabile: vt poſtq̃ pluuia ſup terrã deſcẽderit non reuertit ſurſũ/ ſed inebriat terram ſuo rore vt pferre valeat fructus varios: ſic qd dixi de ſalute populi iu/daici imobile erit et ſtabile. Et hoc ẽ qd dicit hic: Quõ deſcendit imber/ in eſtate et autũno et vere. z Et nix/ in hyeme. a De celo/ aereo. i. de nubibus in aere eleuatis.

Myſtice ✻

a Propt dñm deũ tuũ. i. prem: q̃ dr pat glie. i. filij glo/rioſi ſm deitatẽ: ſm ꝗo humanitatẽ dr pr dñi nri ieſu chriſti: ij. Cor. j. a. b Et ſctm̃ iſrl'. i. iuſtificantem chriſtianos: c Quia glĩficauit te/ i traſfiguratiõe: Mat. xvij. a. Et in reſurrectiõe ſm humanitatẽ. Phil'. ij. b. Propt qd et de⁹ ex/altauit illũ et dedit illi nomẽ qd ẽ ſup oẽ nomẽ etc. Uel/ Glorificauit te/ ſm deitatẽ/ manifeſtãdo te eſſe vnigenitũ ei⁹ eiuſ/dem ſubſtãtie. Joh. xvij. a. Pat clarifica me claritate quam habui apud te pus q̃ mũd⁹ fieret. d Querite dñz. Hic loquit ꝓpha ad iudeos. q. d. gentes ſuſcipiũt miſcdias dauid et vos dedignami: ſ agite pñiaz et q̃rite dñm: e Dũ inueniri põt. i. dũ pñie loc⁹ ẽ. i. dũ viuitis. Job. xxiiij. d. Dedit ei locũ pñie: et ille abutit eo i ſupbiã. Eccs. vij. b. In die bona fruere bonis: et malã die precaue. Itẽ. ix. c. Qdcũq3 põt man⁹ tua facere inſtant opare: q2 nec op⁹ nec ratio nec ſciẽtia erũt apud iferos q̃ tu ꝑperas. Joh. xij. e. Ambulate dũ lucez habet': ne tenebre vos cõprehẽdãt: tenebre. ſ. mort'. Gal'. vj. c. Dũ tps habem⁹ opemur bonũ ad oẽs: tps. ſ. vite et gre. ij. Cor. vj. a. Ecce nũc tps acceptabile. Et nota q dñs inueniri põt mõ p lucẽ gre q̃ pſto ẽ: et p veſtigia ſuor operũ: ſic fera iuenit p veſtigiũ. Job. xxiij. c. Ueſtigia ei⁹ ſecut⁹ ẽ pes me⁹.

Itẽ p clamorẽ canũ. i. doctor q̃ clamando docẽt: vbi ſit pda nra. Sic igit inueniri põt p lucẽ gre: p opa iuſticie: p ꝟba doctrine. Dic ḡ d Querite dñm dũ inueniri põt. Galfridus. Querite dñm corde p ɔtritionẽ delictor: p ɔtẽptũ infe/rior: p deſideriũ eternor: q̃rite ope miſcdiã exhibẽdo indigẽti: humilẽ obediẽtiã pſidenti: firmã ſpem ꝓmittenti: querite ſer/mone p ɔfeſſionẽ pcti: et laudem dei et edificationem proximi. f Inuocate eũ/ orationib⁹: g Dũ ppe eſt:

Prope eſt dñs
- Ad ſuſcipiẽdũ penitẽtes. Phil'. iiij. a. Dñs ꝓpe eſt nihil ſolliciti ſit'. Ibi habet ſat' de h. Itẽ Hiere. xxiij. ſm aliã lrãm. Ego dñs appropinquãs eis q̃ appropinq̃nt mihi: et recedẽs ab eis q̃ ꝓcul recedũt a me. Jaco. iiij. b. Appropinq̃te deo p pñiaz et appropinq̃bit vobis per veniam.
- Ad exaudiẽdũ humiles. Ps. Prope ẽ dñs oibus (iuocãtib⁹ eũ etc. Ps. 144.
- Ad erudiẽdũ ignorãteſ. Deut. xxx. c. Prope ẽ verbũ ſiue iuxta ẽ ſermo valde in ore tuo: et i corde tuo vt facias illũ: Dñs eñi par⁹ eſt erudire cor ad itelligẽdũ: et os ad loquẽdũ: et manũ dirigere ad agẽdũ: et iõ tria dicunt in pdi(cta auctoritate.
- Ad ɔſolãdũ et cuſtodiẽdũ patiẽtes. Ps. Juxta ẽ dñs his q̃ tribulato ſũt corde. Ps. 33.

Itẽ. Cũ ipſo ſũ in tribulatiõe. Ps. 90. Mod⁹ autẽ q̃rẽdi dñm ſubdit: h Derelinq̃t ipi⁹ viam ſuã. i. mala opa. i Et vir iniquus cogitatiões ſuas/ peſſimas. ſ. de q̃bus Mat. ix. a. Ut qd cogitat' mala in cordib⁹ vris. Et hec ẽ prima ps iuſticie: declinare a malo duplici. ſ. cogitationis et opis. De q̃b⁹ etiã dr Oſee. ij. a. Auferat fornicatiões ſuas a facie ſua. i. pctm̃ opis: et adulteria ſua de medio vberũ ſuor. i. d corde. Myſtice aũt impi⁹ dr gẽtil': q̃ cultũ dei violabat. Iniqu⁹ aũt dr iude⁹: q̃ legẽ ope ñ tenebat. k Et reuertat ad dñz. Hec ẽ ſcda ps iuſticie. ſ. facere bonũ. m Et miſerebit ei⁹: qm̃ nõ vult mortẽ pctor': ſ mag' vt ɔuertat et viuat: Ezech. xviij. g. n Et ad deũ nrm qm̃ mult⁹ ẽ ad ignoſcẽdũ. Septuagita. Qm̃ mltũ dimittet pctã vra. Johel'. ij. c. Benign⁹ et miſericors eſt et pſtabilis ſup malicia. p Nõ eñi cogitatiões mee etc. Sic ɔtinua. Dñs ꝓn⁹ ẽ ad ɔdonãdũ: hõ aũt ad vindicãdũ. Et h eſt. Nõ eñi cogitatiões mee/ ſũt ſic cogitatiões vre: q̃ ſũt de vindicta: mee aũt de venia. Hiere. xxix. c. Ego cogito cogitatiões pac' et ñ afflictionis. Hiere. iiij. d. Uſq3 q̃ morabunt in te cogitatiões noxie. i. venenoſe p irã et rãcorẽ. Michee. ij. a. Ue q̃ cogitat' iutile et opami malũ in cubilib⁹ vris. Uel ſic ſm Hiero. Qd ꝓmitto vob firmũ erit et ſtabile: Nõ eñi cogitatiões mee ſũt vane ſiue inſtabiles ſiue multe: ſic cogitatiões vre ſunt multe et vane ſiue inſtabiles. Ps. Dñs ſcit cogitatiões hoim: qm̃ vane ſũt. Ps. 93. Itẽ alia lra. Multe cogitatiões i corde viri: ɔſiliũ autem dñi i ſempitnũ manet. q Neq3 vie mee. i. opatiões mee ſt ſic/ r Vie vre dic dñs. Prouer. iij. c. Vie eius vie pulchre: et ſemite ei⁹ pacifice. Ps. Vie illor tenebre et lubricũ etc. Ps. 54. s Quia ſic exaltant celi a terra. i. ſic diſtãt celeſtia et terrena/ mobilia et imobilia/ corpalia et ſpũalia/ humana et ãgelica natura. t Sic/ imo multo pl⁹ exaltate ſt vie mee. i. diſtãt/ v A vijs vris: et cogitatiões mee a cogitatiõibus vris. Hiero⁹. i origiali: Perſpicua iterpratiõe nõ indigẽt: iõ ſtringunt poti⁹ q̃ diſſerũt. y Et quõ deſcẽdit imber et nix de celo: et illuc vltra nõ reuertit: ſ inebriat terrã et infundit eã et germinare eam facit etc. i. ſicut imber et nix infallibilit faciũt id ad qd mittũt: ita ꝟbũ meũ. Et nota q fili⁹ q̃ dr ꝟbũ pris: vt Joh. j. dr imber/ q2 lauat a pctis: nix/ q2 albat ꝟtutib⁹ et decorat. Dic ḡ: Quõ deſcẽdit imber et nix d celo: q2 ñ hũana opatiõe: ſ diuina bonitate chriſt⁹ miſſus eſt in vter ꝟginis. Zach. x. a. Petite pluuiã a dño etc. ✻ Ps. Pluuiã volũtariã

C

a Et illuc vltra nō reuertiť: ſ; in cremētū ſemis ꝯuerti/
tur. Vñ dic̄: b Sed iebriat terrā ꝛ ifūdit eā.i.abūdan/
ter ei humorē miſtrat. d Et germiare eā fac̄: Ad lrām
ex humore et calore oia ꝓcreant. e Et dat ſemē ſerēti:
id ē multiplicatū reddit: q2 beneficio aque ſemē multiplicať.
g Et panē come/
dēti: q2 de ſemine fit
panis poſtea. i Sic
erit ꝟbū meū.i.ꝓ/
2. Cor. 9. c. miſſio mea: q̄ ꝓmitto
ſalutē iſrael. k Qđ
egredietur de ore
meo.i.de ꝓpha meo.
B Vľ āthropoſpathos
eſt. i Sic erit.i.ita

a b c d e f g h i k l m
ēt illuc vltra nō reuertiť: ſed
inēbriat terrā ēt infūdit eam
ēt germiare eā fac/ ēt dat ſe/
mē ſērēti/ ēt panē comēdēti:
ſic ēritꝟbū meū qđ ēgrediet
de ōre meo: Nō rēuerteť ad

n o p q r s t v x
me vacuū: ſ; fāciet q̄cūq; vo
lui: ꝛ ꝓſpābiť in his ad q̄ mi
ſi illud. Quia i lēticia egre/
diemini ꝛ i pāce dēducemi/
ni. Mōtēs ꝛ cōlleſ cātābūt
corā vobis laudem: ēt om/

ſtabile erit h̄ qđ ꝓmitto.q.d. ſic̄ leges nature ſt ſtabiles/ vt pa
tet i imbre: ſic erūt mee ꝓmiſſiōeſ imobiles. Deinde adaptat
plani⁹ ſimilitudinē/ cū ſbdit: m Nō reuerteť ad me va
cuū.i.ſine effectu/ ſiue ocioſū. Et dicit: Non reuertetur
me: ad ſilitudinē arcus doloſi: a q̄ ꝓiecta ſagitta inefficax ē:
ꝛ i iacientē reuertiť. n Sz faciet q̄cūq; volui.i.eos ad
redeūdū excitabit ꝓmiſſio mea. o Et ꝓſperabiť in his
ad q̄ miſi illud.i.ipſi redibūt de captiuitate ſic̄ eis ꝓmit/
to. Et h̄ ē qđ ſequiť: p Quia i leticia egredie mini/ de
chaldea. q Et i pace deducemini/ in via ab eſdra: ꝛ ab
alijs ductorib⁹ illi⁹ ꝓſi ad terrā vr̄am: ꝛ i reditu vr̄o erit hoc
qđ ſequiť: s Mōtes/ maiores. t Et colles/ minores
ſcȝ mōtes: v Cātabūt corā vob laudē.i.tota terra iu/
dee q̄ mōtuoſa ē letabiť in aduētu vr̄o. Et ē hyꝑbole. Sic̄ eni
t̄ra d̄r lugere ꝓpť miſeriā vľ defectū ihabitātiū. Vñ Threñ.
j.b. Vie ſion lugēt ꝛc̄. Itē. ſ. xxxiij.b. Luxit ꝛ elanguit t̄ra:
ꝯfuſus ē liban⁹ ꝛ obſorduit. Ita ecōuerſo d̄r letari ꝓpť multi/
tudinē et ꝓſperitatē incolarū. Siľe Numeri. xxj.d. ſm aliā
lrāȝ. Scopuli torrētiū geſtierť vt requeſcerēt i arnon. Et Pš
Pš. 113. Montes exultauerūt vt arietes: ꝛ colles ſic̄ agni ouiū. Et ē
hyꝑbole. Sic̄ etiā Geñ. xlix.d. Donec veniret deſideriū col/
liū ęt̄noꝝ. Vel ꝑ mōtes ꝛ colles/ duces ꝛ ꝓncipes eoꝝ intelli
gunť. Vel/ s Montes ꝛ colles cātabūt corā vob
laudē.i.materiā vob laudādi deū miſtrabūt/ i h̄ q̄ i aduen/
tu vr̄o/ t̄ra q̄ pri⁹ erat deſerta ꝛ ſteriľ: mō fecūdabiť ꝛ fertilis
erit. Simile Danieľ. iij.c. Bñdicite omia opera dñi dño ꝛc̄.
x Et oia ligna regionis
Myſtice ✱ Pš. Pluuiā volūtariā ſegregabis de⁹ hereditati tue. Oſee
Pš. 67. vltʃ.c. Ero q̄ſi ros: ꝛ iſrael germiabit q̄ſi liliū. Itē imber et
nix deſcēdūt in groſſicie ſ; aſcēdūt ꝑ ſubtiliationē: Similiter
chriſt⁹ venit i mūdū in groſſicie: q2 ꝟbū caro factū eſt: ſ; i ſub
tilitate aſcēdit: q2 gl̄ificat⁹ ē in reſurrectiōe ꝛ ſubtiliat⁹. Simi
liť iuſti deſcēdūt i groſſicie ꝑ ꝯſiderationē ſuoꝝ defectuū: vel
ꝑ cōpaſſionē alienaꝝ infirmitatū: ꝛ aſcēdūt i ſbtilitate ꝑ ꝯtē/
plationē ſupcęleſtiū. Vñ Michee. v.c. Erūt reliq̄e iacob in
medio ꝑploꝝ multoꝝ ſic̄ ros a dño: ꝛ q̄ſi ſtille ſup herbā q̄ nō
expectat virū. Vľ ſcti deſcēdūt ꝑ p̄dicationē: ſ; p⁹ debēt aſcē/
dere ꝑ ꝯtēplationē. Amos. ix.b. Qui vocat aq̄s marʃ ꝛ effun
dit eas ſup faciē t̄re. a Et illuc vltra nō reuertiť. Sic
ſine fructu nō eſt reuerſus chriſt⁹ ad prēȝ. b Sed inebri
at terrā.i.eccľiam/ vel quālibet aiaȝ. Vel dic̄: Inebriat/ ꝑ
grām: vt t̄paliū obliuiſcať ſic̄ ebri⁹. Hiere. xxxj.e. Inebria/
bo aiam laſſam. c Et infūdit eā/ ſciētia. Hiere. xxxj.b.
Erit aia eoꝝ q̄ſi hort⁹ irrigu⁹. d Et germiare eā fac̄.i.
initiū bonoꝝ operū ꝓferre. e Et dat ſemē/ p̄dicationis.
f Serēti.i.p̄dicāti. g Et panē.i.op⁹ bonū q̄ paſcatur.
h Comēdēti.i.faciēti: vt ſemē trāſeat i cibū.i.ꝟbū in op⁹.
Vñ. ij. Corʃ. ix.c. Qui admiſtrat ſemē ſeminātí: ꝛ panē ad mā
ducandū p̄ſtabit. Predicator aūt d̄r ſemiator diuerſoꝝ ſemi/
nū: q2 alijs p̄dicat groſſa/ alijs ſbtilia. Vñ Hiere. xxxj.e. Se
minabo domū iſrľ et domū iuda ſemie homis et ſemie iumē/
toꝝ. Semē hois ſūt ſpūalia ꝛ ſubtilia: ſemē iumētorum ſunt
groſſiora. Sic̄ ꝗ̄ ſerere ē predicare: ꝛ comedere agere. Vnde
Iob. xxxj.a. Si ſecutus eſt oculus meus cor meum: ꝛ i mani
bus meis adheſit macula/ ſerā et alius comedat.i. dicam bo/
Aliter nū/ ꝛ alius illud faciat. Vel ſic: b Inebriat terrā/ cordis

noſtri vino cōpunctionis. c Et infūdit eā/ dulcedine cō/
ſolationis. Semꝑ eni ſequitur amaritudinē/ conſolatio diui/
na. Vnde Iob. xxxiij.d. Hec oia operať deus trib⁹ vicibus
ꝑ ſingulos.i. homini in triplici ſtatu dat illa.ſ. tribulationē et
ꝯſolationē: i ꝯuerſiōe/ ꝓbatiōe ꝛ i morte. In ſtatu eni ꝯuer/
ſionis ꝓmo ē amaritu
do de culpa ꝑpetrata:
deinde ꝯſolatio d̄ ve/
nia. Itē in ſcđo ſtatu
redit amaritudo tem/
ptationis/ poſtea ap/
poniť dulcedo diuine
viſitationis. Item in
tertio ſtatu venit ama
ritudo mortis/ et ſeq̄/
tur dulcedo eterne quietis. d Et germiare eam facit/
in bona voluntate. e Et dat ſemen ſerenti/ in opis exe/
cutione. g Et panem comedēti/ in operis diſcretiōe vľ
diffuſione. Sicut eni comedēs panē/ eum in fruſta ꝯſcidit et
cōmolit: ſic diſcretus homo q̄ vult nutriri ex bono ope ſuo ꝛ
in meli⁹ ſemꝑ ꝓficere/ debet illud dente diſcuſſiōis cōmolere
et ſcindere ꝛ apire: vt nec modica vanitas imixta ſit. Vñ legi
tur Leuitʃ. j.b. q̄ pellis detrahebať hoſtie: et hoſtia diuide/
bať in fruſta. Hoſtia eſt bonū opus: pellis eſt exterior appa/
rētia: que detrahēda eſt/ ne bonū opus fiat ꝓ vana gloria: et
hoſtia debet ſecari ꝑ diſcuſſionē. Itē Cantʃ. iij.c. Que ē iſta
que aſcendit ſic̄ virgula fumi ex aromatib⁹ myrrhe ꝛ thurʃ et
vniuerſi pulueris pigmētarij. Myrrha eni debet eſſe i peni/
tētia: thus in deuotione: deinde puluis in operū diſcuſſione.
Bñ ꝗ̄ d̄r: i Sic erit ꝟbū meū.i. fili⁹. k Qđ egrediet
.i. i carnē veniet. l Ex ore meo.i. ex iuſſu meo ſiue p̄cepto.
Vel h̄ dicit: q2 a ꝓphetʃ/ q̄ ſūt os dñi/ egreſſus ei⁹ i mūdū an/
nūciat⁹ ē. Vel/ De ore meo.i. de mea ſbſtātia. Eccʃ. xxiiij.
a. Ego ex ore altiſſimi ꝓdiui: ꝓmogenita ante oēm creaturā.
m Nō reuerteť ad me vacuū.i. ſine fructu: ſ; cū mul/
to lucro. Geñ. xxxij.c. In baculo meo trāſiui iordanē iſtum:
et nūc cū duab⁹ turmis regredior. n Sed faciet q̄cūq;
volui. Ioh. viij.d. Que placita ſūt ei facio ſp̄. o Et ꝓ/
ſperabiť in his ad q̄ miſi illud. Pš. Quecūq; faciet ꝓ/ Pš. 1.
ſperabunť. Septuaginta. Nō reuerteť donec cōpleat qđ vo
lui: ꝛ ꝓſperas faciā vias ei⁹ ꝛ p̄cepta mea. ſ. xlv.d. Egrediet
de ore meo ꝟbū iuſticie: ꝛ nō reuerteť: quia mihi curuabiť oē
genu. Que ſint autē illa que pater voluit: ꝛ ad que miſit filiū
ipſe ſubdēdo declarat. p Quia in leticia egredie mini
gētes ab idolatria: iudei a legis vmbra. Hiere. l.b. De terra
chaldeoꝝ egredimini: et eſtote qua hedi añ gregē.i. leti. He/
dus eni laſciuus eſt. Et hoc eſt qđ dicit: In leticia: Peni/
tēti nō ſolum flendum eſt de culpa/ ſed letandum de venia. j.
Eſdre. iij.d. Nec poterat quiſq; agnoſcere vocem letantium
et vocē fletus populi. Hoc diciť in fūdatiōe templi. Similiť
eſt in fundatiōe templi ſpūalis: cuius fundamentū eſt penitē/
tia: vt dicitur Heb. vj.a. Non rurſum iacientes fundamēta
penitētie ab opib⁹ mortuis. q Et in pace.i. cordis tran/
quillitate. r Deducemini/ de ꝟtute in ꝟtutē. Sap. x.b.
Iuſtū deduxit dñs ꝑ vias rectas. Apoc. j.b. Grā vobis et
pax. Grā in egreſſu vitioꝝ: pax i ꝓfectu ꝟtutū. Vel/ Dedu
cemini/ ꝑ ignē ꝛ aquā. q In pace.i. cū patiētia ſuſtinen/
tes: et bono aīo. Pš. Trāſiuim⁹ ꝑ ignem ꝛ aquā. Sap. x.d. Pš. 65.
Deduxit eos i via mirabili: ꝛ fuit illis i velamēto diei ꝛ i lu/
ce ſtellarū nocte. Sed q2 de ꝯuerſiōe maloꝝ gaudēt ſcti: Iō
ſubdit: s Mōtes ꝛ colles.i. āgeli maiores ꝛ minores:
v Cantabūt coram vobis laudem.i. deum lauda/
būt ipſi angeli: qui ſunt coram vobis tanq; ductores veſtri.
x Et oia ligna regiōis.i. oēs iuſti. Angeli eni ꝛ iuſti gau
dēt de ꝯuerſiōe eccľie gētiū ꝛ cuiuſlibet aie. Luc. xv.b. Cō/
gratulamini mihi q2 iueni ouē quā ꝑdiderā. Et i eodē. Gau/
diū eſt angelis dei ſup vno pctōre pniam agēte. Vnde Glo.
dicit ſup Lucā. Angeli gaudent de reconciliatione hoim/ qđ
accendit nos ad ꝓbitatē/ vt agamus qđ illis gratū ſit: quoꝝ
patrocinū debemus affectare et offenſam timere. Vel/ s
Montes/ ꝓphete/ patriarche et apoſtoli. t Et colles
✱ .i. ceteri doctores

Iſ a Et oĩa ligna regiõis/vel/ſiluarũ plaudẽt manu. Hyꝑbole ſiſt̃ ẽ. Al.i.germinãdo ⁊ fructificãdo erũt materia q̃re deo debeat̃ plaudere manib⁹.ſ.bñ operando. c Pro ſa/liũca.i.loco ſaliũce/q̃ aculeis ⁊ pũctiõib⁹ plena ẽ: d Aſcẽ/det.i.creſcet: e Abies/in ẽra vĩa:q̃ eſt arboꝛ alta ⁊ ꝓcera et fabꝛicãdis domib⁹

Al. ſiluarũ apta:pice fecũda.q.d. terra vĩa oĩb⁹ bonis et etiã arboꝛib⁹ opti/mis replebiẽ. f Et ꝓ vꝛtica/q̃ ignee eſt nature: g Creſcet

a b c d e f g h

Omĩa ligna regioniſ plaudent manu. Pro ſaliuncula aſ/cendet abies: et pro vꝛtica creſcet myrtus. Et erit dñs

myrtus/q̃ tempatiue ẽ virtut̃.q.d.bone arboꝛeſ erũt i ter/ra vĩa:⁊ alie q̃ ſolẽt creſcere i deſert̃ loc̃ remouebunẽ:ſic vꝛ/tica/lappa/⁊ ſaliũca/⁊ myrica. Vñ Oſee.ix.b.poſtq̃ captiui/tas eoꝝ p̃dicit/ſubdit: Deſiderabile argẽtũ eoꝝ vꝛtica here/ditabit:⁊ lappa i tabnaculis eoꝝ. Itẽ.s. xxxiiij.c. Orietẽ in domib⁹ ei⁹ ſpine ⁊ vꝛtice:⁊ paliurus i munitiõib⁹ eoꝝ. Ecõ/tra dic̃ h: Pro ſaliũca aſcẽdet abies ⁊c̃. Simile.s.xlj. c. Dabo in ſolitudinẽ cedrũ ⁊ ſpinã ⁊ myrtum ⁊ lignũ oliue: ponã in deſertũ abietẽ/vlmũ ⁊ buxũ ſimul: vt videãt ⁊ reco/gitẽt ⁊ itelligãt pariẽ q2 man⁹ dñi fecit h̃ ⁊ ſctũs iſrl̃ creauit il/lud. Itẽ.j.lx.c. Gl'ia libani ad te veniet: abies ⁊ buxus ⁊ pi/nus. h Et erit dñs noiat⁹ in ſignũ ẽtnũ qd̃ nõ au/fereẽ.i.tali noĩe noiabiẽ dñs:qd̃ erit ẽternũ huius liberatio/nis ſignum.

Myſtice vel ſcd̃m Nicolaũ ⁊ ceteri doctores. a Et oĩa ligna regiõiſ.i.alij fideles ꝑ/mitiue eccl'ie. b Plaudẽt manu/bñ operando. Ps̃.95. Tũc exultabũt oĩa ligna ſiluarũ ⁊c̃. Et h̃ ẽ ꝯ iudẽos lr̃ales: Ligna eni man⁹ nõ habẽt. Seqẽ: c Pro ſaliũca.i.loco maloꝝ: d Aſcẽdet abies.i.creſcẽt ⁊ multiplicabunẽ boni i eccl'ia. Mali cõpanẽ ſaliũce:q̃ herba humilis ẽ/aculeis ⁊ pũctiõib⁹ plena:ſic mali puuli ſũt ⁊ aſpi. Iob.v.a. Virũ ſtultũ iterficit iracũdia:⁊ puulũ occidit iuidia. Per abietẽ intelligunẽ boni. Abies eni eſt arboꝛ ꝓcera/pice fecũda/leuis/odoꝛifera/mali materia: Similiẽ ſcti ſũt alti p ꝯuerſationẽ celeſtẽ:pice fecũdi p charitatẽ:leues p pauptatẽ:odoꝛiferi p bonã famã. Itẽ ma/lus fit ex eis:cũ a boniſ exẽplũ ſumim⁹ vt trãſeam⁹ mare hui⁹ mũdi. f Et ꝓ vꝛtica/q̃ ſignificat malos/vꝛẽtes/inflatos/aculeatos/ g Creſcet myrt⁹/q̃ ſignificat mites et benig/nos:q̃ alios ꝯſolenẽ. Myrt⁹ eni tempatiue nature ẽ ⁊ ꝯſoli/

Ps̃.76. dat. Hec eſt mutatio dextere excelſi. Zach.j.b. Vir aſcẽdẽs ſup equũ rufũ ſtabat inẽ myrteta:q2 chꝛiſt⁹ inẽ q̃etos ⁊ tem/peratos q̃eſcit. De hac mutatiõe dr̃ Iob.xxviij.a. Ferrũ de ẽra tolliẽ.i.fortiſ de pctõꝛib⁹:⁊ lapis caloꝛe ſolut⁹ i es v̄tiẽ.i. dur⁹ ⁊ obſtinat⁹ pctõꝛ/fit ſonoꝛ⁹ p̃dicatoꝛ.j.lx.c. Pro ere af/ferã aurũ:⁊ p ferro argẽtũ:⁊ ꝓ lignis es:⁊ ꝓ lapidib⁹ ferrũ. Ecõtra mõ fit i eccl'ia:q2 boni fiũt mali. Michee.vij.a. Qui optim⁹ ẽ i eis q̃ſi paliurus:⁊ q̃ rect⁹ q̃ſi ſpina de ſepe.s.xxx/iiij.c. Orienẽ ſpine i domib⁹ ei⁹.i.i religiõib⁹:⁊ vꝛtice et pa/liur⁹ i munitiõib⁹ ei⁹. Greg⁹ ſup Iob.xxvij.lib.xviij.ibi Tol/let eũ vent⁹/dic̃: Pro ſaliũca aſcẽdet abies i eccl'ia:dũ i coꝛ/de ſctõꝝ ꝓ abiectione terrene cogitatiõis altitudo exoꝛiẽ ſu/perne ꝯtẽplatiõis. Vel p ſaliũcã intelligiẽ hypocriſis:ſiue ig/nauia q̃ parũ audet/facit tñ malũ vbi põt. Et nota ꝓprietateſ ei⁹ p v̄ſus. Floꝛe rubẽs ſpinis hoꝛrẽs humilis capitoſa: Ar/tetic̃ grata calces ledit ſaliũca. Et pro vꝛtica libidinis myr/tus temperantie et maceratiõis carnis. Et nota ſex ꝓprieta/tes vꝛtice:q̃ cõpetũt libidini p hos v̄ſus. Vrticã gignit non ſalt⁹ ſed fim⁹/vltro Creſcit/ pꝛuritũ generat/dentata/p ignẽ Vis perit/ẽ lotura ciniſ:notat iſta libido. Libidinẽ nutrit nõ ſalt⁹ pauptatiſ/ ſed fim⁹ vbertatiſ. Vñ Ezech. xvj.f. Hec fuit iniq̃tas ſodome ſoꝛoꝛis tue:ſupbia/ſaturitas panis ⁊ abũdã/tia aque ⁊ ociũ. Itẽ vltro creſcit:q2 etiã nob̃ inuitis inſurgũt mot⁹ libidinis. Vñ diabolici hoĩes ſẽ q̃ excitãt ſe ad libidinẽ: ſic multi leccatoꝛes. Itẽ pꝛuritũ generat.i.ardoꝛẽ. Itẽ den/tata eſt.i.guloſa:libido eni bñ vult paſci ⁊ bñ nutriri. Itẽ vis vꝛtice ſiue virt⁹ perit p ignẽ:ſiliẽ luxuria perit p tribulationẽ. Eccl'i.xj.d. Malicia vni⁹ hoꝛe obliuionẽ fac̃ luxurie maxie. Itẽ d̃ cinere vꝛtice fit lotura.i.lixiuia:q2 pctm̃ luxurie cõuer/ſũ in cinerẽ pnie/materia ẽ magne hũilitat̃ ⁊ cõpũctiõis. Vl'

aliẽ. Per ſaliuncã notaẽ ira coꝛdis:p vꝛticã rebellio carnis. Eccl's.xij.a. Aufer irã a coꝛde tuo/ecce ſaliũca:⁊ amoue mali/ciã a carne tua/ecce vꝛtica. h Et erit dñs noiat⁹ i ſignũ ẽternũ qd̃ nõ auferẽ. Dñs noiaẽ in ſuis:q̃ a chꝛiſto di/cunẽ chꝛiſtiani. Et eſt eis dñs in ſignũ ẽternũ:q2 crucis eius cauterio muniunẽ/ et inſigniti ſũt ei⁹ ſigno. Ps̃. Fac mecũ dñe ſignũ i bonũ. Ezech. ix. b. Signa tau ſup frõtes viroꝝ gemẽtiũ ⁊ dolẽtiũ:qd̃ nomẽ vl' ſignũ nõ auferẽ a fidelib⁹. Vel ſic: h Et erit dñs/poſit⁹/ i ſignũ ẽtnũ.i.erect⁹ in cruce:ſic ſerpẽs i palo: Nũeri.xxj. c. Erit/dico/noiatus ab ipſo ſigno:q2 a cruce diciẽ crucifi/xus. Vel/noiat⁹:q2 ſup caput ei⁹ poſitus eſt titul⁹: Jeſus naçaren⁹ rex iudeoꝝ. i Qd̃ nõ auferẽ.ſ.nomẽ:q2 dixit pilatus/Ioh.xix.c. Qd̃ ſcripſi/ſcripſi. Vel/Qd̃ ſignũ nõ auferẽ:q2 adhuc dñſ retinet ſibi cicatriceſ vulnerũ: vel q2 i coꝛdib⁹ fideliũ deuote imp̃miẽ memoꝛia paſſiõiſ ei⁹. Itẽ.s.xj. c.habeẽ de h̃ ſigno. Radix ieſſe:q̃ ſtat in ſignũ pploꝝ. Luc̃. ij.c. Poſitus eſt hic in ruinã ⁊ reſurrectionẽ multoꝝ:⁊ in ſig/num cui contradiceẽ.

†Ps̃.85.

A

noiatus in ſignũ ẽternũ qd̃ nõ auferẽ. Ca.LVI.

i k l m

H b Ec dic̃ dñs: Cuſtodite iudiciũ ⁊ facite iuſticiã

Expoſitio Capi.LVI

H b Ec dicit dñs: Cuſtodite ⁊c̃. Scd̃m fabulã iu/deoꝝ in precedenti capitulo/egit de liberatiõe iudeo/rum de captiuitate babylonica. Vt ergo qd̃ ꝓmiſſũ eſt peccatis eoꝝ nõ impediaẽ:iuitat eos ꝓpheta i pꝛima par/te capituli ad legis cuſtodiam:ſcilicet ad iudiciũ et iuſticiam et cuſtodiã ſabbati. Sz q2 q̃dã erãt aliũde deſolati/q̃ ex ca/ptiuitate:ideo i ſcd̃a pte ꝯſolaẽ eos.ſ.ſteriles ⁊ ꝓſelytos:ibi: Et nõ dicat fili⁹ aduene. In tertia inuehitur contra iu/deos:ibi: Omnes beſtie agri ⁊c̃. Dicit g̃: k Hec di/cit dñs.i.precipit. l Cuſtodite iudicium/in diſcernẽ/do q̃d faciẽdũ/q̃d nõ. m Et facite iuſticiã/exeq̃ndo qd̃ iudicaſtiſ. De hac vel ſcd̃m Nicolaũ

Myſtice k Hec dicit domin⁹: Cuſtodite ⁊c̃. Su/pꝛa in precedenti capitulo multa bona pꝛomiſit: Hic in pꝛi/ma parte hui⁹ capituli oſtendit p que fiant illa bona:ſcilicet p chꝛiſtum:et quibus/ſcilicet cuſtodientibus iudicium ⁊ iuſtici/am ⁊ ſabbatiçantibus. In ſecunda parte deſolatos gentiles conſolaẽ:ibi: Et non dicat filius aduene ⁊c̃. In tertia parte contra malos prelatos eccleſie inuehitur:ibi: Om/nes beſtie agri ⁊c̃. Dicit ergo: Si vultiſ habere que pꝛo/miſi: vel ſi vultis digne occurrere veſtro ſaluatoꝛi quẽ ven/turum vobis prediti: l Cuſtodite iudicium/ in di/ſcernendo quid faciendũ/ quid non. Michee.vj.c. Indica/bo tibi o homo quid ſit bonum: ⁊ quid requirat deus a te: Vtiq3 facere iudicium ⁊ diligere miſericoꝛdiã et ſollicite am/bulare cum deo tuo. Pꝛimũ quo ad ſe.j. Coꝛi.xj.g. Qd̃ ſi noſmetipſos diiudicaremus: non vtiq3 iudicaremur. Se/cundum quo ad pꝛoximum. Pꝛouerb. xxij.b. Qui pꝛonus eſt ad miſericoꝛdiam benedicetur. Tertium quo ad deum. Geñ.vj.b. Noe vir iuſtus atq3 perfectus cum deo ambu/lauit. m Et facite iuſticiam/perficiendo qd̃ iudica/ſtis. Sap.j.a. Diligite iuſticiam ⁊c̃. Vel/Iudicium: vt homo iudicet ſe in confeſſione ⁊ ſubijciat ſe iudicio confeſſo/ris. Et iuſticiam: vt puniat ſe in ſatiſfactione. Vel ſic: l Cuſtodite iudicium: id eſt non accipiatis perſonam in iudicio. Deuẽ.j.c. Nõ accipietis cuiuſq3 perſonam: quia dei iudiciũ eſt.ij. Paral̃.xix.b. Conſtituit ioſaphat iudices i cunctis ciuitatibus iuda munitis per ſingula loca: ⁊ precipi/ens iudicibus: videte/ait quid faciatis: Non enim hominis exercetis iudicium ſed dei: ⁊ qd̃cunq3 iudicaueritis in vos re/dundabit: Sit timoꝛ dñi vobiſcum: ⁊ cum diligentia cuncta faciatis:non enim eſt apud dñm deum noſtrũ iniquitas:nec perſonarum acceptio:nec cupido munerum. Zach. viij.c. Veritatem ⁊ iudicium pacis iudicate: Cõtra eos qui cũ † ſci/ant veritatem: et non habeant ſufficientia teſtimonia:faciunt fieri computationem pacis: ⁊ faciunt quod qui debuit habe/re centũ nõ habet niſi decẽ. Iõ cũ iudicio pacis addit verita/tẽ. m Et facite iuſticiã.i. poſt rectũ iudiciũ exequimini et teneri faciatis

Myſtice

Al. †neſciãt

¶ iudicaſtis. De hac iuſticia habetur Exo.xxi.et.xxii.et.xxiii.
a ¶ Quia/ ſi h̄ feceritis: b ¶ Iuxta ē ſal⁹ mea.i.cito ſalua/
bo vos ⁊ liberabo ꝺ pditiōe captiuitatis. Et hoc eſt qꝺ dicit:
c ¶ Ut veniat/ vobis.ſ.ſal⁹. d ¶ Et iuſticia mea.i. iuſta
punitio i hoſtes/ ſupple iuxta ē: e ¶ Ut reueleť.i.cito appa
rebit oib⁹ quō deſtruā hoſtes vr̄os. f ¶ Btūs vir.i. bene
auct⁹.q.d. mltū pro/
ſperabiť. g ¶ Qui
facit hoc.i. iudiciū.
h ¶ Et fili⁹ hoīs qui
apphēdet/ firmit̄ et
ſtrenue. i ¶ Illud.i.
iuſticiā. Ipſe dico/ k
¶ Cuſtodiēs ſabba
tum ne polluat il/
lud.

a quia iuxt̄ ē ſal⁹ mea vt veni/
b at/ ēt iuſticia mea vt reueleť.
c d e f Btūs uir q̄ facit h̄: ēt fili⁹
g h hois q̄ apphēdet iſtud. Cū/
i k l ſtodiēs ſabbatū nē polluat
m illud: cūſtodiens manus ſu
n as/ nē faciat omne malū. Et
o nōn dicat fili⁹ aduenę q̄ ad/
p q r heret dño/ dicēs: Sēpatiōe
diuidet me dñs a pplo ſuo.

In h̄ forte mag⁹ peccabāt i captiuitate.ſ. in violatione
ſabbati: et ſimilit̄ qn̄ redierāt i terrā ſuā male cuſtodiebāt ſab
batū: ſic legiť. m ¶ Cuſtodiēs man⁹ ſuas: hoc dic̄: quia
lex cohibebat manū: maxie n ¶ Ne faciat oē malū.i.gra/
ue et pfectū malū: vel aliqꝺ de oi: vel qꝺlibet pctm̄. o ¶ Et
Secūda pars nō dicat fili⁹ aduenę ⁊c̄. Scꝺa pars: in q̄ ꝯſolať q̄ſdam
deſolatos. Cū eni ꝓmitteret generalis ꝓſperitas iudeorū:
erant q̄dā q̄ dicebāt.ſ.ꝓſelyti: Quid nobis valet hoc ꝙ iudei
erūt i ꝓſperitate: expellēt nos tanq̄ alienigenas. Steriles
aūt dicebant: ꝙ parū valebat eis ꝓſperitas: q2 erant oppro/
brio ⁊ ꝯtemptui: et q2 nō h̄ent ſucceſſores. Tales ḡ ꝯſolatur
dñs: et dicit: Et nō dicat fili⁹ aduenę.i.fili⁹ alicui⁹ ꝓſe/
lyti: p ¶ Qui adheret dño/ p cultū ⁊ legis obſeruantiā:
q ¶ Dicens/ hoc.ſ.ſepatiōe ⁊c̄. Nota ꝙ ꝺr hic: non di/
cat/ corde.ſ.dicēs ore. Uel p hec duo notať ꝙ multū de h̄ lo/
quebantur proſelyti: Separatione diuidet me domi/
nus a populo ſuo.q.d.non numerabor in populo dei:
nec habebo partē in hereditate terre/ et ſi ei⁹ cultū ſuſcepero.
¶ Et nō dicat eunuch⁹:
Myſtice et teneri faciatis qꝺ iudicaſtis. Deuť.xvi.d. Iuſte qꝺ iuſtū eſt
Ps.118. exeq̄ris. Et nota ꝙ hec duo frequēť ꝯiūgit ſcrip̄tura. Ps. Fe/
Ps.88. ci iudiciū ⁊ iuſticiā nō tradas me calūniātib⁹ me. Itē iudiciū
⁊ iuſticia p̄paratio ſedis tue: q2 mlti iudicāt ſe: ſ3 pauci faciūt
iuſticiā.s.xxvi.d. Dñe iuſticiā non fecim⁹ in t̄ra. a ¶ Quia
iuxta eſt ſalus mea.i.filius ſaluans mūdū. c ¶ Ut veni
at.i.viſibilis mūdo appareat. d ¶ Et iuſticia mea.i. fili⁹
iuſtorum remunerator in patria. e ¶ Ut reueleť.i.innote/
ſcat per carnem aſſumptam. Uel/ b ¶ Iuxta ē ſalus mea
vt veniat.i.filius in ſecūdo aduentu ad ſaluandum bonos.
d ¶ Et iuſticia mea vt reueleť.i.filius iuſtus ad punien/
dum malos.q.d.ideo iudicetis iuſte et vos et alios/ et iuſti:
quia cito veniet iuſt⁹ iudex. Sap̄.vi.b. Qui cuſtodierint iu/
dicium iuſte iudicabunť in futuro iudicio. Item Eccī.xviii.
c. Ante iudicium dei.ſ.para tibi iuſticiam: non ſolum alii ſed
tibi: Sicut p̄dicator malus qui vult alios iudicare ⁊ iuſticia/
re et non ſe.s.xlvi.d.idē qꝺ hic: ſed alio ordine. Prope feci
iuſticiam meam ⁊ non elongabiť: et ſalus mea nō morabitur.
f ¶ Beatus vir/ in patria. g ¶ Qui facit hoc.i. iudiciū
in via. Ioh.xiii.b. Si hec ſcitis/ beati eritis ſi feceritis ea. Pro/
Ps.105. uerb.viii.d. Beati qui cuſtodiūt vias meas. Ps. Beati qui
cuſtodiunt iudicium: ⁊ faciunt iuſticiam in omni tp̄e. h ¶ Et
filius hois q̄ apprehēdet iſtud.ſ.iuſticiā/ vl̄ vtrūq3: vt
hoc ⁊ illō referať ſimul ad iudiciū et iuſticiā. Et nota ꝙ dicit:
Apprehēdet: vt nō ſolū faciat/ ſed ſtricta ⁊ firma manu te/
neat. Per hoc eni verbū/ apprehēdet/ notanť tria: cito ca/
pere/ ⁊ auide/ ⁊ firmit̄ tenere: ꝯ illos q̄ nimis deliberāt ad bonū
faciēdū: tepidi et remiſſi ad incipiēdū/ vt firmit̄ teneāt ſe i bo/
no ꝓpoſito vel incepto: cū tn̄ oēs ſine cōſilio ad lucra tpalia
vel etiā ad pctā: ⁊ illa firmit̄ teneāt cito currant ⁊ auide. Hie/
re.viii.b. Apprehenderūt mendaciū ⁊ noluerūt reuerti. Eccī
xxxiiii.a. Quaſi qui apprehendit vmbrā ⁊ ſequitur ventum:
Ps.2. ſic qui attendit ad viſa mendacia. Econtra Ps. dicit: Appre
hendite diſciplinam: non prebendam. Specificat quis ē iſte
beatus: k ¶ Cuſtodiens ſabbatum ne polluat illud.
Ad litteram feſta cuſtodiēda ſunt a nugis/ epulis/ ⁊ choreis.

i.lviii.d. Si auerteris a ſabbato pedem tuum: ne.ſ.vadas ad
choreas ⁊ ad mala loca/ facere volūtatē tuā i die ſacro meo:
et vocaberis ſabbatum delicatum ⁊ ſanctum dñi glorioſum.
Uel/ Cuſtodiens ſabbatū.i.quietē cordis. l ¶ Ne pol/
luat illud/ per admixtionē cure temporalis: vel ꝯcupiſcentie
carnalis: que coīnq̄nant cor: ⁊ turbant mentis ſabbatū. Hoc
autem mandatum ſe/
pe inculcať in ſcriptu/
ra: quia ſemper ſabba
tiçandum eſt a vitiis.
Hiere.xvii.c. Cuſto/
dite animas veſtras ⁊
nolite portare pon/
dera.i.peccata pecca/
tis cumulare i die ſab
bati.ſ. cū vacare debetis q̄eti ꝯtemplationis: nec inferatis p
portas hieruſalē.i.p q̄nq3 ſenſus: et nolite eiicere onera ꝺ do
mibus veſtris: id eſt prauam voluntatē vt prodeat in opus.
m ¶ Cuſtodiēs manus ſuas/ ne faciat omne malū:
Expoſitio eſt p̄cedētis. Et dicit: Omne malum.i.aliqꝺ:
et ita quodāmodo omne: quia qui in vno offendit omniū eſt
reus: Iaco.ii.b. Hoc eſt cuſtodire ſabbatum/ ceſſare ab om/
ni malo. Ezech.xx.b. Dedi eis precepta mea ⁊ iudicia: inſu/
per ⁊ ſabbata mea dedi eis: vt ſit ſignū int̄ me ⁊ eos. o ¶ Et
non dicat ⁊c̄. Secūda pars vbi conſolatur populū genti/ Secūda pars
lē: aduenā prius a deo ⁊ eunuchū: id eſt ſterilē: ne deſperet ſe
poſſe equari populo dei in predictis ꝓmiſſionib⁹. Dicit er/
go: Et non dicat filius aduenę: id eſt gentilis a gentib⁹
genitus. p ¶ Qui adheret dño/ per fidem: q ¶ Dicēs/
ex deſperatione. r ¶ Sepatione diuidet me dñs a po
pulo ſuo: id eſt a ꝓmiſſionibus populi ſui iudaici. Hoc nō
dicat: quia non eſt diſtinctio iudei ⁊ greci. Uñ.s.liii.d. Ecce
accola veniet qui non erat mecum: aduena quondam tuus ad
iungetur tibi. Roma.ii.d. Si igitur preputiū iuſticias legis
cuſtodiat: nonne preputiū illius in circumciſionē reputabiť:
¶ Et nō dicat eunuch⁹
Uel aliter: o ¶ Et non dicat fili⁹ aduenę ⁊c̄.idē pec/ Aliter
cator qui eſt aduena: et filius aduenę: id eſt imitator aduenę:
id eſt diaboli: qui per ſuperbiā alienauit ſe a deo: ⁊ cecidit de
celo. Prouerb.v.b. Ne des alienis honorem tuum: ⁊ annos
tuos crudeli: ne forte impleantur extranei viribus tuis: ⁊ la/
bores tui ſint in domo aliena. Item peccator eſt eunuchus.
Diabolus enim precidit nobiles pueros ne generent dei ſer/
uitio prolē: Aufert eis teſticulos: id eſt bonam vitam ⁊ ſanā
doctrinam: et timorem et amorē. Daniel.i.a. Ait rex aſſenez
vel arphaxat prepoſito eunuchorū vt introduceret de filiis
iſrael: ⁊ de ſemine regio ⁊ tyrānorū pueros decoros forma: et
eruditos oī ſapiētia ⁊ cautos ſciētia ⁊ doctos diſciplina: ⁊ q̄
poſſēt ſtare in palatio regis: vt doceret eos litteras ⁊ linguā
chaldeorum: id eſt leges ⁊ decreta.s.xxxix.d. De filiis tuis
tollent: ⁊ erūt eunuchi in palatio regis babylonis. Tales be/
ne corrumpūt eccleſiam: ſed non generant: ſicut patet ꝙ ho/
die omnis corruptio eſt in eccleſia/ ex eo ꝙ ſtatim ex quo ali/
quis nobilis ſcit linguam chaldeorū: id eſt modicas cauillati/
ones decretalium: ſtatim vocatur i curiis epiſcoporū: ⁊ poſt
fit prelatus: ſicut ⁊ nabuchodonoſor ſtatuit illos ſuper pro/
uinciam babylonis. Eccī.xx.a. Concupiſcētia ſpadonis de/
uirginauit iuuenculam. Eccī.xxx.c. Portans mercedes ini/
quitatis: videns oculis ⁊ ingemiſcens: ſicut ſpado comple/
tens virginē ⁊ ſuſpirans.s.xxii.e.cōparanť tales gallo galli/
natio. Taliū eñ quando penitent miſereť dñs: Unde dicit:
Et non dicat filius aduenę: id eſt peccator recognoſcēs
ſe a deo alienatum fuiſſe et penitens. Et hoc eſt: p ¶ Qui
adheret dño: dicens: quaſi ex deſperatione. r ¶ Sepa/
ratione diuidet me dñs a populo ſuo: id eſt a premio
qꝺ daturus eſt ſuis. Hoc non debet dicere: quia penitentes
equantur innocentibus. Ezech.xviii.f. Quacunq3 hora in/
gemuerit peccator/ omniū iniquitatum eius non recordabor
amplius. Deuť.x.d. Dñs amat peregrinum: et dat ei vic/
tum atq3 veſtitum: ⁊ vos ergo amate peregrinos: quia ⁊ ipſi
aduenę fuiſtis in

B a Et nō dicat eunuchꝰ: ecce ego lignū aridū. i. ſine fructu et ſine ſpe fructꝰ. Hoc dicebat ꝗlibet ſterilis: ꝗd ꝓdeſt mihi ꝓmiſſio h̄: ego ero oppꝛobꝛio oībꝰ ⁊ ſubiacebo maledictiōi int̄ ꝓplm̄ dei: nec habebo ptē int̄ eos. Hoc dicebāt eunuchi: q꞉ ſcptū eſt Deut. vij. c. ſm aliā lr̄a꞉: Maledicta ſteril' ꝗ nō fac̄ ſemē in iſrael. c

B Quia hec dic̄ dn̄s eunuchis. Nō cōſolat̄ eos ⁊ dic̄ ꝙ licet ſteriles ſint i ꝓle: erūt tn̄ abūdātes i poſſeſſione ⁊ honoꝛe ſi boni fuerint. Et h̄ ē qđ dic̄: Hec dicit dn̄s eunuchis: hec. ſ. ꝗ ſequunt̄. d Si cuſtodierit ſabbata

Al. † Qui

a b Et nōn dicat eunuchꝰ: eccē
c ego lignū aridū: Quia hec
d dic̄ dn̄s eunuchis. † Si cu/
e ſtodierit ſabbata mea: ⁊ ēle/
f gerint ꝗ ego volui ⁊ tēnue/
g h rint fedus meū: dabo eis in
i k domo mea: ⁊ i mur̄ meis lo

l m cum ⁊ nōmē meliꝰ a filijs et
n filiabꝰ: Nōmen ſēpit̄nū da/
o p bo eiſ qđ nō ꝑibit. Et † filiōs
q r ſ aduene ꝗ ādherēt dn̄o vt cō
t lant eum: ēt † diligant nomē
v x eius vt ſint ēi in ſeruos: ōm
nem cuſtodientē ſabbatum

mea: Vel ſicut Septuaginta habēt: et lr̄a cōmunioꝛ ē apud nos: Qui cuſtodierint ſabbata mea / ſtatuta i lege: id ē oīa feſta. e Et elegerint ꝗ ego volui. i. pꝛecepta mea. f Et tenuerint. i. ope executi fuerint: g Fedꝰ meū. i. legē meā: ꝑ quā eis federatꝰ ſū. h Dabo eis. i. talibꝰ eunuchis. i In domo mea. i. in familia mea. k Et i muris meis. i. in ciuitatibꝰ munit̄. l Locū ⁊ nomē. i. hereditatē ⁊ honoꝛē. Nomē dico / n Meliꝰ a filijs ⁊ filiabꝰ. i. magſ honoꝛabiles erūt ⁊ magſ noīati: ꝗ̄ ſi hr̄ent mltos filioſ ⁊ filias. Vel / m Nomē meliꝰ a filijs ⁊ filiabꝰ. i. meliꝰ ꝗ̄ ſi pr̄es vocarent̄: q꞉ vocabunt̄ ſerui ⁊ filij dei viuētis. o Nomē ſempit̄nū dabo eiſ qđ nō ꝑibit. i. fama bonitatis eoꝝ diu etiā pꝰ moꝛtē eoꝝ ꝑmanebit. Vel / Nomē ſempit̄nū: q꞉ vocabunt̄ iudei / ⁊ filij dei: qđ nomē ꝑmanebit cū eis ꝗ̄diu vixerint: q꞉ nullo mō ſeꝑabunt̄ a felicitate populi. q Et filios aduene. Supꝛa ꝯſolatꝰ ē eunuchos: h̄ ꝯſolatur ꝓſelytos. Pꝛius aūt cōſolat̄ eunuchos ꝗ̄ pꝛoſelytos: q꞉ magis oppꝛobꝛium erat ſm legem eſſe ſterilē ꝗ̄ pꝛoſelytum. Dic̄ ḡ: Et filios aduene ⁊c̄. Lr̄a ſuſpēſiua ē vſqꝫ ad illū locū: Adducā eoſ i mōtē ſctm̄ meū. Eoſ moꝛe hebꝛeo. Alij habēt. Et filijs aduene. Hieroꝰ hꝫ: Et filios. Septuagita: Et alienigenas. Tn̄ pōt legi ſic: q Et filijſ aduene: ſupple h̄ dic̄ dn̄ſ ꝗ ſequit̄. Vl' ſic: Et filijſ aduene dabo ſupple ea ꝗ ſequūt̄. r Qui adherēt dn̄o. i. ꝗ ſūt adiūcti ꝓplo eiꝰ ꝑ circūciſionē: ita / ſ Vt colāt eū / tanqꝫ deū verum. q. d. nō tm̄ circūciſi ſint: ſ; cultū dei obſeruēt in oībꝰ. t Et diligant / vel / diligūt nomē eiꝰ. i. placet eis ꝙ vocent̄ iudei ⁊ dicant̄ de ꝓplo dei. v Vt ſint ei i ſeruos: vt nō tm̄ habeant nomē ſ; rem. x Omē cuſtodientē ſabbatū meū: tam eunuchū ꝗ̄

Myſtice a Et nō dicat eunuchꝰ. i. gētilis ſterilis a bono. b Ecce ego lignū aridū. i. nō deſperet de miſc̄dia q꞉ fuit ſicut arboꝛ arida. Vl' ſm Hiero. a Nō dicat eunuchꝰ. i. ꝟgo ꝗ ſe caſtrauit ꝓpt̄ regnū celoꝝ: Mat. xix. b. b Ecce ego lignū aridū: et nō reputet ſe infructuoſū. Itē. j. Coꝛ. vij. c. De ꝟginibꝰ aūt p̄ceptū dn̄i nō habeo / ꝯſiliū aūt do. Eunuchꝰ aūt idē ē qđ bn̄ vincēs / luxuriā. ſ. Male aūt vincit luxuriā auarꝰ: ꝗ ideo nō luxuriat̄ ne euacuet burſam. Itē hypocrita / ne videat̄ eē malꝰ. Sed d̄ bono eunucho dr̄ Sap. iij. c. ſm aliam lr̄am. Btā ſterilis imaculata ꝗ nō cognouit ſtratū in delicto: habebit fructū in viſitatiōe aīarū. Et eunuchꝰ ꝗ nō eſt opatꝰ manu iniq̄tatē / neqꝫ cogitauit ꝯ deū mala: dabit̄ eni eiꝰ fidei electa gr̄a ⁊ ꝑs in tēplo dn̄i delectabilis. Tal' nō dicat h̄. ſ. Ecce ego lignū aridū. i. nō putet ſe ſubiacere maledicto legꝰ: vel nō curet de tali maledicto / quo dictū ē: Maledicta ſterilis ꝗ nō facit ſemē in iſrl'. Et ſumit̄ h̄ d̄ Exo. xxiij. d. Nō erit infecūda nec ſterilis terra tua. Et Deut. vij. c. Nō erit apud te ſterilis vtriuſqꝫ ſexus.

Aliter ⁊ aduene fuiſtis i terra egypti. a Et nō dicat eunuchꝰ. i. ſterilis a bono ope ſi peniteat / nō deſperet: nec dicat h̄ qđ ſequit̄ ex diffidētia: b Ecce ego lignū aridū: ſ; ex humilitate debet ꝗlibet dicere. Vn̄ Luc. xvij. c. Cū oīa bona feceritiſ dicite: ſerui inutiles ſumꝰ: qđ debuimꝰ facere fecimus. c Quia hec dic̄ dn̄s eunuchis. i. ꝟginibꝰ ⁊ caſte viuētibꝰ: vel ꝓus ſterilibus ſ; mō penitētibꝰ. d Si cuſtodierint ſabbata mea / declinādo a malo. e Et elegerit ꝗ ego volui / faciēdo bonū. Septuagita: volo. f Et tenuerint fedus meū / ꝑſeuerando in bono. Vel alit̄. d Si cuſtodierit ſabbata mea / vt nūqꝫ faciāt opa nuptiaꝝ e Et elegerit ꝗ ego volui: vt plꝰ offerant ꝗ̄ p̄ceptū ſit: vt non indulgentiā apl'i: ſed voluntatē cōſiderēt dn̄i ſui. f Et tenuerint fedus meū. i. pactū baptiſmale ſuauerit: b Dabo eis i domo mea ⁊ i muris meis. i. in eccl'ia p̄nti: ⁊ i numero p̄dicatoꝝ:

Sap. 3. c.

Al. † filijs

C

Al. † diligāt

l Locū / honoꝛis: vt. ſ. ſint p̄dicatoꝛes: ⁊ ſacerdotio fūgant̄ mihi i domo mea i ſēpit̄nū: ⁊ ſbditos muniāt ⁊ moneāt ꝟbo ⁊ exēplo. Et ꝓhberat̄ h̄ caſtitas obſuāda a miſtri' eccl'ie: ꝗ nō obſeruabat̄ i lege. m Et nomē meliꝰ a filijs ⁊ filiabꝰ: q꞉ meliꝰ ē nomē ꝯtinentis ꝗ̄ ꝯiugati: ꝟginis ꝗ̄ pr̄is vl' mr̄is. Eccl'i. xxvj. c. Oīs ponderatio nō eſt digna ꝯtinēt' aīe. Vel h Dabo eis i domo mea. i. in aula celeſti. k Et i muris meis / in ciuitate mea munita. i. eccl'ia militāte: cuiꝰ muri ſūt ipſe chriſtꝰ. Ȝ. xxvj. a. Saluatoꝛ ponet̄ in ea murꝰ ⁊ antemurale. l Locū. i. māſionē: q꞉ in domo pr̄is mei māſiōes multe ſūt: Ioh. xiiij. a. m Et nomē. i. laudē ⁊ honoꝛem. n Meliꝰ a filijs ⁊ filiabꝰ: q꞉ maioꝛē gloꝛiā habebūt ꝗ̄ alij ſcti. Vel / m Nomē meliꝰ a filijs ⁊ filiabꝰ: q꞉ ſup merita operū honoꝛabit deꝰ ſuos. Vel melius ꝗ̄ fuit fructus tꝑaliū diuitiarū. De h̄ noīe dr̄ Eccl's. vij. a. Meliꝰ ē nomen bonū ꝗ̄ vnguēta p̄cioſa. i. ꝗ̄ copia tꝑalis ſuauitat'. Pꝛouer. xxij. a. Meliꝰ ē nomē bonū ꝗ̄ diuitie multe. Eccl'i. xlj. c. Curā habe de bono noīe: hoc eni magis ꝑmanebit tibi ꝗ̄ mille theſauri magni ⁊ copioſi. ij. Reg'. viij. d. Fecit ſibi nomē dauid cum reuerteretur capta ſyria. i. ſuperbia ſub pede poſita. Soph. vlt'. d. Ponā eos in laudē ⁊ in nomen in oī terra ꝯfuſionis eoꝝ. Et poſt ſubdit: Dabo vos in nomē ⁊ i laudē omnibꝰ ꝓplis terre: cū ꝯuertero captiuitatē vr̄am corā ocul' vr̄is dicit dn̄s. o Nomē ſempit̄nū dabo eis. ſ. nomē chriſtianū: qđ nō deficiet. Hoc nomē impoſitū fuit a chriſto antiochie ꝑmo: Act'. xj. Vel / Nomē ſempit̄nū: vt vocent̄ filij dei: ⁊ ſacerdotes eiꝰ. Ȝ. lxj. b. Vos aūt ſacerdotes dei vocabimini: miniſtri dei nr̄i dicet̄ vobis. j. Ioh. iij. a. Videte ꝗlem charitatē dedit nobis deꝰ: vt filij dei noīemur ⁊ ſimꝰ. Ȝ. lxv. c. Vocabit deꝰ ſeruos ſuos noīe alio. Vel / Nomē. i. rē nolabilē ⁊ laudabilē. Apoc. ij. e. Dabo illi calculū cādidū: et i calc'lo nomē nouū ſcptū: qđ nemo ſcit niſi ꝗ accipit. Baruch. v. b. Vocabit̄ tibi a deo nomē tuū in ſēpit̄nū pax iuſticie. Vl' Nomē. i. gl'iā / et honoꝛē / ⁊ laudē: qn̄ dicet̄ bonis: Eſuriui et dediſt' mihi māducare ⁊c̄. Et poſtea. Venite bn̄dicti pr̄is mei ⁊c̄. Mat. xxv. c. Tūc eni erit lauſ vnicuiqꝫ a deo. j. Coꝛ. iiij. a. p Qđ nō ꝑibit / obliuione. Econtra de malis. Sap. ij. a. Nomē nr̄m obliuionē accipiet ꝑ tp̄s. Itē Pꝛouer. x. b. Memoꝛia iuſti cū laudibꝰ: nomē aūt impioꝝ putreſcet. q Et filios aduene. i. gētiles ſm myſteriū: vl' quoſlibet pctoꝛeſ: r Qui adherēt dn̄o. Hoc dicit q꞉ pctōꝛes qn̄ ꝯuertuntur ſūt feruētioꝛes frequent̄ ꝗ̄ alij: q꞉ vbi abūdauit delictum ſupabūdauit et gr̄a. Ro. v. d. Adherēt dico / ſ Vt colāt eū / fide. Et notant̄ hic ꝗnqꝫ ꝑ oꝛdinē. Fides: vt h̄: t Et diligāt nomē eiꝰ. i. filiū: qui ē nomē pr̄is: ecce charitaſ. De ꝗ noīe Cant'. j. a. Oleū effuſū nomē tuū. Itē nota ꝙ paulꝰ dilexit nomē chriſti: iō totiēs noīat illud. Aliꝗ ſūt ꝗ nomē diaboli ſꝑ habēt in oꝛe: vn̄ videt̄ ꝙ diligāt illud ꝗ̄uis nō colant. Itē aliꝗ ſūt ꝗ diligūt noīari diabolici: ꝗ letant̄ cū malefecerint: ⁊ exultāt i rebꝰ peſſimis: Pꝛouer. ij. c. De ꝗbus Gregꝰ. Mihi adeo diſplicet deo ſicut ceruix elata poſt pctm̄. v Vt ſint ei i ſeruos: ecce obediētia i executiōe opis. Et ſic ꝑ oꝛdinē ponant̄ hec tria: quia fides operatur per dilectionem: Gal'. v. d. x Omnem cuſtodientē ſabbatū meum ne polluat illud

tam eunuchū q̄ꝫ aduenā q̄cūq̄ꝫ ſit. Cuſtodiētē dico/ a Ne polluat illud.i.ne polluta opa faciat i illo. Uel/ Ne polluat illud.i.q̄ſi pollutū diem ⁊ nō ſctm̄ cōtemnat et violet. b Et tenentē fedus meū.i. legē p quā federat⁹ ſū filijs iſrael. c Adducā eos.i.omnes tales aduenas. d In montē ſctm̄ meū: id ē in hieruſalē/ vel in templū vbi itrare poterint ad adorādū ſicut iudei. e Et letificabo eos i domo orōniſ mee.i. in hieruſalē que ē locuſ quē elegi ad orādū/ dabo eis multa pſpa. Uel/ Letificabo eos in domo oronis mee

Hiere.7.b. Matth.21.b. Marci.11.c. Luc.19.g. 88.diſ.c.ij. 1.q.3.c.ſaluator 16.q.7.c.et hoc dixim⁹

a b ne polluat illud: ⁊ tenentē fe
c d d⁹ meū adducā eos i montē
e ſctm̄ meū: et letificabo eos i
f domo orōnis mee. Holo
g h cauſta eoꝝ et victie eoꝝ pla
i k cebūt mihi ſup altare meū:
l m q꞉ dom⁹ mea dom⁹ orōnis

m n vocabit cūctiſ pplis: ait dn̄s
o p q deus q̄ ꝯgregat diſpſos iſrl.
r s Adhuc congregabo ad eū
t v toēs ꝯgregatos ei⁹. Omēs
x beſtie agri/ venite ad deuo
y randū: vniuerſe beſtie ſalt⁹.
z a Speculatores ei⁹ ceci oēs:

.i.in tēplo exaudiā eos in his p q̄b⁹ rogabūt me. Et ſic exaudiā eos: q꞉ digne offerēt mihi: Et h̄ ē: f Holocauſta eorū: q̄ tota deo incendunt. g Et victime.i.alia ſacrificia: h Eoꝝ/ eunuchoꝝ ⁊ proſelytoꝝ. Specialit tn̄ loquit de pſelytis: i Placebūt mihi ſup altare meū: q꞉ man⁹ eorū nō ſūt plene ſanguine. Uel/ Placebūt ⁊c̄.i. mihi placebit q᷑ habeāt auctoritatē offerēdi oblatiōes ſuas in tēplo ſicut alij iudei. Qꝫ h̄ ſit factū nō legit. l Quia domus mea dom⁹ orōnis vocabit cūctiſ pplis: nō tm̄ iudeis ſꝫ pſelytis de omi populo. o Ait dn̄s de⁹.i.h̄ pmittit dn̄s. p Qui ꝯgregat.i.ſolet ꝯgregare. q Diſpſos iſrael/

Al. ⁊ ciuitate de q̄cūq̄ꝫ ⁊ captiuitate. r Adhuc ꝯgregabo ad eum.i. ad iſrl.i.ad pplm̄ iſrl. t Oēs ꝯgregatos ei⁹.i.oēs pſelytos: ⁊ oēs q ꝯcordes ſūt ei/ ⁊ q̄ſi cōgregati p fidē vni⁹ dei. Ul Cōgregabo/ in te/ oēs cōgregatos/ in mea cognitione. Septuagita habēt plant⁹: Cōgregabo ad eū cōgregationē.

Tertia pars v Oēs beſtie agri. Hic inuitat medoſ ad deſtruēdū chaldeos/ ſm vnā expoſitionē. Uel ſm Hiero. p̄dicit captiuitatē iudeoꝝ p titū ⁊ veſpaſianū ⁊ eoꝝ ſubditos. Dic̄ ḡ: Oēs beſtie agri.i.o vos medi ⁊ pſe et cyr⁹ ⁊ dari⁹: x Uenite ad deuorādū/ chaldeoſ. Ul/ v Beſtie agri.i.tit⁹ ⁊ veſpaſianus ⁊ alij romani: q dicūt beſtie agri p crudelitate: q꞉ beſtie agri crudeliores ſūt q̄ꝫ domeſtice. x Uenite ad deuorādū/ iudeos incredulos. Uel/ v Beſtie agri.i. demones pncipes hui⁹ mūdi. y Uniuerſe beſtie ſalt⁹.i. medi et pſe ſiue romani: q adorabāt idola facta de ſaltu. Uel p crude-

Ps.79. litate dicunt beſtie ſalt⁹. Un̄ Ps. Exterminauit eā aper de ſilua.i.veſpaſian⁹: ⁊ ſinglariſ fer⁹.i.tit⁹ ſupb⁹/ depaſtus ē eā. z Speculatores ei⁹.i.babylonici ppli q cuſtodiebāt ciuitatē munitā. a Ceci oēs: q꞉ nō viderūt quō hoſtes p flumen intrauerūt in ciuitatē.

Alit ſm hiero. Uel alit ſm Hiero. legitur de populo iudeoꝝ/ ſicut dictū ē: z Speculatores eius.i. iudaici populi.ſ.ſcribe ⁊ phariſei. a Ceci omēs: et duces cecoꝝ: ſicut dicit Mat.xv.b. Neſcierūt ipſo

Myſtice ne polluat illud: Ecce q̄es mētiſ ſiue ociū ꝯtēplatiōis. b Et tenētē fed⁹ meū: Ecce pſeuerātia icepti opis. c Adducā eos.i.tales. d In mōtē ſctm̄ meū: gētiles.i.p̄dicto mō ꝯuerſos/ faciā de eccl'ia mea ſctā: q̄ dꝛ mons ꝑpt vite eminētiā: ſctūs per ꝯſtātiā. Uel/ In mōtē ⁊c̄.i.in eccl'iā tri-

Ps.23. umphātē. Ps. Quis aſcēdet i mōtē dn̄i: aut q̄s ſtabit i loco ſctō ei⁹: ⁊ inocēs ⁊c̄. e Et letificabo eos i domo orōnis mee: ꝯ accidioſos/ q triſtant i longa miſſa vel longo ſermōe.

Dn̄s habet q̄druplicē domū Eccs.viij.a. Ne feſtines recedere a facie ei⁹. Nota q᷑ dn̄s hꝫ domū ſupiorē.i.eccl'iā triūphātē: De q̄ Baruch.iij.c. O iſrl q̄ꝫ magna ē dom⁹ dn̄i: ⁊ ingēs loc⁹ poſſeſſiōis ei⁹. Itē hꝫ domū inferiorē.ſ.eccl'iā militātē: De q̄ Luc.xv.d. Quāti mercennarij ⁊c̄. Itē hꝫ domū interiorē.ſ.aiāꝫ iuſti.j.Coꝛ.iij.d. Tēplū dei ſctm̄ eſt qd̄ eſtis vos. Sap.viij.c. Intrās in domū meā ꝯq̄eſcā cū illa. Itē exteriorē.ſ.eccl'iā materialē. Ps.

Ps.92. Domū tuā dn̄e decet ſctitudo i longitudie dierū. In prima domo eſt hō p deſideriū ⁊ ſpem. In ſcd̄a p meritū vite ⁊ ſacramentoꝝ receptionē. In tertia p ꝯſciētie diſcuſſionem. In quarta p corpalē cohabitationē. f Holocauſta eoꝝ: id ē

martyrū: q ſe deo totos incendūt. g Et victime eoꝝ.i. ꝯfeſſoꝝ: q q̄tidie p ptes ſe deo mortificant. Ps. Qm̄ ꝓpter te mortificamur tota die. Uel/ f Holocauſta eoꝝ.i.eunuchoꝝ: q ſe totos ꝯſecrāt deo: vt ſp vacēt orōni. g Et victime eoꝝ.i.aduenarū.i.elemoſyne/ ⁊ cetera bona ꝯiugatorū: q ad temp⁹ vacāt orōni: vt dicitur.j.Coꝛ.vij.a. Uel holocauſta ſūt contemplatiui: victime/ actiui. Uel holocauſtum/ eſt cor totū incēſum igne charitatiſ: ſicut ſcriptū eſt: Diliges dn̄m deum tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex tota ꝟtute tua. Mat.xxij.d. Et Deut.vj.a. Uictima aūt ē caro per macerationē attenuata: in q̄ ps cōburit: ps reſeruatur: q꞉ vitia extinguenda ſūt/ ⁊ natura reſeruāda. Uictima autē dꝛ a vinciendo: caro eni vinculꝭ diſcipline cohibēda ē. Col.iij.a. Mortificate mēbra vr̄a q̄ ſūt ſup trā: fornicationē/ imūdiciā/ libidinē/ et ꝯcupiſcētiā malā. Roma.xij.a. Obſecro vos p miſcōiam dei: vt exhibeatis corpa vr̄a hoſtiam deo. Gal.v.d. Qui chriſti ſūt carnē ſuā crucifixerūt cum vitijs ⁊ ꝯcupiſcētijs. i Placebūt mihi: ſi offerant ſupple/ k Sup altare meū.i.fidē ſup quā omia offerunt: q꞉ ſine fide ipoſſibile eſt placere deo: Heb.xj.a. Uel/ Sup altare meū.i.chriſtū: ſup quē debemuſ oia ſacrificia nr̄a facere. Ps. Btūs q tenebit ⁊ allidet paruulos ſuos ad petrā.i.q offert aīales mot⁹ ſup h̄ altare. Heb.xiij.b. Habem⁹ altare de q̄ edere nō habēt ptātē q tabnaculo deſeruiūt. Exo.xx.d. Altare de terra facietiſ mihi: ⁊ offeretis ſup eo holocauſta ⁊ pacifica vr̄a. Glo.i. credetis filiū dei icarnatū: Terra eni ē corp⁹ humanū. Hoc ē altare thymiamatis: i q offerunt thura orōnū: Exo.xxx. Un̄ ⁊ orōnes finiunt p dn̄m noſtrum ieſum chriſtū ⁊c̄. l Quia domus mea .i.eccl'ia. m Dom⁹ orōnis vocabit: extra quā nec veri ſacrificij/ nec orōnis loc⁹ ē. n Cūctiſ pplis. Septuagita. Gētib⁹: nō tm̄ iudeis. Uel/ m Dom⁹/ ad lraꝫ: materialis eccl'ia: eſt loc⁹ orōnis nō nugacitatiſ. Mat.xxj.b. dr̄ h̄ idē. Et addit: Uos aūt feciſtiſ illā ſpelūcā latronū. Et ſumit de Hiere.vij.b. o Ait dn̄ſ de⁹.i.h̄ pmittit p me: Ul p ſalomonē hoc dic̄.iij. Reg.viij.c. Audi hymnū ⁊ orōnē quā orat ſeruus tu⁹ corā te hodie: vt ſint oculi tui apti ſup domū iſtā die ac nocte: ſup domū de q̄ dixiſti: erit nomē meū ibi. Sꝫ vbi h̄ dixit: Dicēdū: q᷑ in Deut.xij.a. Ad locū quē elegerit dn̄s de⁹ veſter de cūctiſ tribub⁹ vr̄is: vt ponat nomē ſuū ibi: ⁊ habitet i eo/ venietiſ: ⁊ offeretiſ in illo loco holocauſta ⁊ victimas vr̄as ⁊c̄. p Qui ꝯgregat/ ad vnitatē fidei in vnū ouile. Ioh.x.c. q Diſpſos iſrl.i.p̄deſtinatoſ ad vidēdū deū/ diſpſos p mūdū. Ṡ.xj.c. Leuabit dn̄s ſignū in nationes pcul ⁊ ꝯgregabit pfugos iſrl: ⁊ diſpſos iuda colliget a q̄tuor plagiſ terre. r Adhuc ꝯgregabo/ i eccl'ia triūphāte/ ego patris s Ad eū.i.chriſtū vel fidelē pplm̄: t Omēs ꝯgregatos ei⁹/ p fidē in eccl'ia militāte. Uel/ r Cōgregabo/ i futuro in re. t Cōgregatos/ ſpe: vel p̄cognitiōe mea: vel i eccl'ia militāte. Uel/ r Cōgregabo/ mētib⁹. t Cōgregatos/ corpib⁹: ꝯtra religioſos q diſcordes ſūt in religione. v Oēs beſtie agri ⁊c̄. Hoc expoſuit Hiero⁹. et alij ſcti de captiuitate iudeoꝝ p romanos: q̄s vocat ad deuorationē iudeoꝝ: p eo q᷑ ꝯgregatiſ ad fidē gētib⁹ ipſi credere noluerūt. Hāc expoſitionē reqūre.ṡ.

Moraliter Moralit. Loquit ꝯ p̄latos eccleſie. Et dicit: v Oēs beſtie agri.i.demones vel vitia:

Ps.73. De q̄b⁹ dic̄ Ps. Ne tradas beſtijſ aīas ꝯfitētes tibi. Iob.v.d. Beſtias tre nō formidabis. x Uenite ad deuorādū eos q ſūt i agro.i.i mūdo. y Uniuerſe beſtie ſalt⁹/ demones vel vitia: venite ſupple ad deuorādū eos q ſūt in ſaltu.i.in religiōe.q.d. oēs deuorate ⁊ laicos ⁊ religioſos libere. Quia z Speculatores eius.i. p̄lati: ceci omēs. Uel demones dicunt beſtie agri: q꞉ ſuggerunt lucrū: q꞉ ager colit ꝓpt lucrū. Prouerb.xxiij.a. Noli laborare vt diteſ. Iob.

* xxiiij.a. Agrū nō ſuū

a nẽſcierunt vniuerſi: cãnes
b c muti non vãlentes lãtrare:
d e f videtẽs vana: dormiẽtes et
g ãmãtes ſõnia: ⁊ cãnes impu
i dẽtiſſimi nẽſcierũt ſaturitatẽ.
k l Ipſi pãſtores ignorãuerunt
m intelligentiam. Omnẽs in
viam ſuam declinauerunt:

ꝙ intrauerũt ĩ ciuitatẽ. a Neſcierũt vniuerſi.i.nemo eoꝝ pcepit qñ vel quõ intrauerũt hoſtes. b Canes muti. Canes dicunt ſpeculatores ipſi et cuſtodes ciuitatis: q̃ꝝ officiũ eſt annũciare ꝑplo aduẽtũ hoſtiũ: ſꝫ muti dicunt qꝛ nõ annũciauerũt. c Nõ valẽtes/ ꝑ ſomno ⁊ ebrietate: d Latrare .i. ꝑplm ciuitatꝭ excitare. e Uidentes vana.i. ſomniãtes ĩ lecto: nõ ĩ ſpecula attẽdentes: Unde ſubdit: Dormiẽtes et amantes ſomnia. Sed quia ſomnus ſequitur ex ebrietate/ſubdit: h Et canes impudentiſſimi neſcierunt ſaturitatem: ſed ſuperflue comederunt: et ſine moderamine/ſicut canes. Et in h inuit quõ capta fuit babylon. Balthaſar enĩ fecerat ↄuiuiũ maximũ: ĩ q̃ tãtũ comederunt ⁊ biberunt ꝙ pre ebrietate et ſomno non cognouerũt aduentum hoſtium. k Ipſi paſtores ⁊c̃. Hic enumerat peccata regum et pncipum/pro quibus capta eſt ciuitas/ dicẽs: Ipſi paſtores/reges babylonis ⁊ pncipes ſiue iudices: l Ignorauerũt intelligẽtiã/in iudicijs et cauſis populi. m Omnẽs in viam ſuam declinauerũt: id ẽ oẽs agũt qȝ ſibi cõmodius

Aliter Uel aliter. Balthaſar ⁊ optimates quos vocauerat ad conuiuiũ ſuũ/ vt dicitur Daniel. v. l Ignorauerũt intelligentiam: id eſt ſcire cõtempſerunt qȝ eis expoſuit daniel: ⁊ quaſi non curauerunt: quia ſecuri eſſe videbant. m Omnes in viam ſuam declinauerũt.i. qȝ cepãt pfecerũt.ſ. comedere ⁊ bibere

Aliter ſm hiero. a Neſcierũt/temp⁹ viſitatiõis ſue: Hiere.viij.c. Uel/neſcierunt ſpiritualiꝫ legis intelligẽtiã. b Canes muti: id eſt populũ non docentes. c Non valentes latrare: id eſt arguere peccantes. e Uidentes vana: quia a demonibus illuſi ſunt. Uel/Uana: id eſt auguria. f Dormientes ⁊ amãtes ſomnia.i.pigri ⁊ dediti delitijs. h Et canes impudentiſſimi: quia comedunt tm̃ ⁊ non cuſtodiũt. Canis em̃ impudẽs eſt: q̃ comedit multa ⁊ de nullo ſeruit. i Neſcierunt ſaturitatem. Ad litterã guloſi fuerunt doctores iudeorũ ſcribe ⁊ phariſei. Matth.xxiij.b. Ue vob ſcribe ⁊ phariſei hypocrite: q̃ comeditꝭ domos viduarũ oratiõe longa orantes. Uel ſm Glo. Canes impudẽtiſſimi: quia ſic canes ſine diſcretione etiã ſepe bonos pſequũt: ſic ⁊ iudei impudenter clamauerunt: Crucifige/ crucifige: Ioh. xix.a. et nec domini ſaturati ſt opprobrijs. k Ipſi paſtores/predicti canes. l Ignorauerunt intelligentiã/legis ⁊ ꝑphetarũ. m Oẽs in viã ſuã declinauerunt.i. querũt cõmoda ſua.

Moraliter ✱ xxiij.a. Agrũm non ſuum demetunt. Item dicuntur beſtie ſaltus: quia ſuggerunt delectationes ⁊ amenitates mũdanas. ij. Reg. xviij.b. Plures erant quos ſaltus conſumpſerat q̃ꝫ quos vorauerat gladius: id eſt plures occidit proſperitas q̃ꝫ perſecutio. De his beſtijs dicit Hiere.xij.c. Congregamini oẽs beſtie terre: ꝑperate ad deuorãdũ: paſtores multi demoliti ſũt vineã meã. Ezech.xxxix.d. Dic oĩ volucri ⁊ vniuerſis auibus cunctiſq̃ꝫ beſtijs agri: cõuenite ꝑperate/cõcurrite vndiq̃ꝫ ad victimã meam. Oſee.xiij.c. Beſtia agri ſcindet eos. Apoc.xiij.a. Admirata eſt vniuerſa terra poſt beſtiã. Speculatores eius: id eſt populi ſubditi. Ceci omnes.q.d. ideo libere poteſtis venire: quia cecos habent cuſtodes. Simile.ẽ.lij.b. Ablatus eſt populus meus gratis: dñatores eius inique agunt dicit dñs. Hiere.l.a. Grex perditus factus eſt populus meus: paſtores eorum ſeduxerũt eos. Prouer.xj. b. Ubi non eſt gubernator corruet populus. Prouerb.xxix. c. Cum ꝑpheta defecerit diſſipabit popul⁹. Dicit ergo: Ceci omnes: quõ ergo ſunt ſpeculatores: quõ predicent mala iminentia ad p̃cauendũ ſi ceci ſunt: ad qȝ tñ tenentur ſicut dicit Ezech.iij.d. Audies de ore meo verbum: ⁊ annũciabis eis. Ceci autem ſunt: quia deſunt eis ea que petr⁹ enumerat ij. Canonica.j.b. Miniſtrate in fide virtute: in ṽtute ſciẽtiã: in ſciẽtia abſtinẽtiã: in abſtinẽtia patiẽtiã: in patiẽtia pietatẽ: in pietate amorẽ fraternitatꝭ: in amore fraternitatꝭ charitatẽ. Et poſt ſubdit: Cui hec pſto nõ ſũt/cecus ẽ ⁊ manu tẽptãs. Et nota ꝙ hic deſcribẽs malas p̃latos remouet ab eis octo bona.ſ. ſcientiã: cũ dicit: Neſcierũt vniuerſi. Doctrinã cũ dicit: Canes muti nõ valẽtes latrare. Uitã: cũ dic: Uidẽtes vana. Diligentiã: cũ dic: Dormiẽtes. Iudiciũ verũ: cũ dicit/Amãtes ſomnia. Mũdiciã: cũ dicit: Canes. Uerecũdiã: cũ dicit: Impudentiſſimi. Sobrietatẽ: cũ dic: Neſcierũt ſaturitatẽ. Que oĩa eſſent neceſſaria p̃lato. Dic̃ ẽ: Speculatores tui ceci oẽs: qꝛ eos excecauit puluis auaricie/tumor ſupbie/humor luxurie. ẽ.xlij.c. Quis cec⁹ niſi ſeru⁹ me⁹: a Neſcierũt vniuerſi.ẽ.xxviij.b. Sacerdos ⁊ ꝑpheta neſcierũt pre ebrietate/abſorpti ſt a vino. Michee.iij.a. Nũqd ñ vṽm ẽ ſcire iudiciũ: Eccꝉ.xxxij.b. In multis eſto q̃ſi neſcius: nõ dicit in oibus: ſꝫ ĩ multꝭ.ſ. in nociuis ſciẽtijs. b Canes muti nõ valẽtes latrare/ꝑpꝫ iſciẽtiã/negligẽtiã/tumorẽ ⁊ q̃ſtũ. Iudith. xj.c. Non latrabit vel vnus canis ↄ te. Eccꝉ.xx.d. Exenia et dona excecãt oculos: ⁊ q̃ſi mut⁹ ĩ ore auertit correptiões eorũ. Nota tñ ꝙ ad malũ loquẽdũ ſt loq̃ces. Uñ Apoc.xvj.c. Uidi de ore draconis: ⁊ de ore beſtie: ⁊ de ore pſeudo ꝑphe exire tres ſpũs imũdos ĩ modũ ranaꝝ. Prelat⁹ mal⁹ ẽ draco ꝑ luxuriã: et iõ ab ore ei⁹ cũ loquiꝫ exit ſpũs.i. ṽbũ luxurie. Itẽ beſtia ẽ ꝑ auariciã: ⁊ iõ ab eo loquẽte exit ſpũs.i. verbum auaricie. Pſeudo ꝑpha.i. ꝑpha baal: qȝ interpꝫtaꝫ ſupior ꝑ ſupbiã: et iõ ab ore ei⁹ exeũt ṽba ſupbie ⁊ iactãtie. e Uidẽtes vana. Sed quõ vident cum ſint ceci: Rñſio. Siniſtro oculo vidẽt: qꝛ ꝓuidi ſt ĩ tpalib⁹: ſꝫ nõ vidẽt oculo dextro: qꝛ nõ curãt de dãnis ſpũalib⁹. Percuſſerũt enĩ fed⁹ cũ diabolo vt erueret eis oculos dextros: ſic voluit facere naas cũ viris iabes galaad.j. Reg.xj.a. Uñ.ẽ.xxviij.d. Percuſſim⁹ fed⁹ cũ morte: ⁊ cũ inferno fecim⁹ pactũ. Zach.xj.d. Brachiũ ei⁹ ariditate ſiccabiꝫ: ⁊ ocul⁹ ei⁹ dexꝫ obtenebrabiꝫ. Nõ dic ſiniſter: qꝛ ſiniſtro vidẽt acute vana.i. tpalia lucra. Ezech.xiij.b. Erit manus mea ſup ꝑphetas: qui vident vana ⁊ diuinãt mẽdacia. f Dormiẽtes: cum tñ vigilare deberẽt ſuper gregẽ ſuũ in eadem regione in q̃ nat⁹ eſt dñs. Dñs aũt nat⁹ eſt in regione miſerie. Luc.ij.b. Paſtores erãt in regione eadẽ vigilantes ⁊ cuſtodiẽtes vigilias noctis ſup gregẽ ſuũ. Marci. xiij.d. Et ianitori p̃cepit vt vigilaret. Prouerb.xx.b. Noli diligere ſomnũ ne te egeſtas opp̃mat. g Et amãtes ſomnia.i. tpalia. De qb⁹ Eccs.v.b. Ubi mlta ſũt ſomnia: plurime vanitates ⁊ ſermões inumeri. Leuit.xix.f. Nõ augurabimini: nec obſeruabitꝭ ſomnia. Eccꝉ.xxxiiij.a. Somnia extollũt imprudẽtes. h Et canes impudẽtiſſimi: qꝛ reuertũtur ad vomitũ.ij. Pet.ij.d. Prouerb.xxvj.b. Uel impudentiſſimi ad turpia lucra. Unde Ezech.xiij.d. Uiolabãt me ad populũ meũ ꝑpter pugillum hordei ⁊ fragmẽ panis ⁊c̃. Que eſt maior impudentia q̃ꝫ iſta: Itẽ Michee.iij.b. Si quis nõ dederit in ore eoꝝ quippiam: ſanctificãt ſuper eum prelium: id eſt excõmunicãt. i Neſcierũt ſaturitatẽ/ veram: ſic dicitur ruſtico: Tu neſcis quid eſt bonus cibus. Opprobria enĩ dñi ⁊ afflictio ⁊ miſeria quã ſuſtinuit vel quã ſuſtinem⁹ ꝑ ipſo/eſt electiſſim⁹ cibus: per quẽ omnes virtutes anime pingueſcunt. Iob.xvj.b. Saturati ſunt penis meis. Thren.iij. d. Saturabiꝫ opprobrijs. k Ipſi paſtores/ qui ⁊ canes: et fiat vis in hoc ꝓnoĩe ipſi.ſ. de quib⁹ non videreꝫ. l Ignorauerũt intelligẽtiã.i. ſcire ↄtempſerũt vꝉ neglexerũt. Oſee.iiij.b. Quia tu ſcientiã repuliſti: ⁊ ego repellam te ne ſacerdotio fungaris mihi. Signanter dicit mihi/pro modernis prelatis: qui deo nõ funguntur ſacerdotio ſed cauſis ⁊ litibus. Oſee.iiij.d. Popul⁹ non intelligẽs vapulabit. Sed ſi populus vapulat q̃d faciet ſacerdos: m Oẽs in viã ſuã declinauerũt. Cũ dic/declinauerũt: notaꝫ auerſio ab incõ mutabili bono. Cũ

ꝗ qd̓ ſibi cõmodi⁹ videt. a Unuſquiſq; ad auariciã ſuã a ſũmo vſq; ad nouiſſimũ: q2 maiores ſũt raptores: minores ſiue plebei hoies ſũt fures. c Uenite ſumam⁹ vinũ. Hoc dicũt ipſi paſtores: q2 oẽs gule ⁊ ebrietati dediti ſũt.

Aliter ⁂ comedere ⁊ bibere. Et h̃ ẽ: a Unuſquiſq; ad auariciam ſuã .i. ad iſatiabilitatẽ gule ſue. b A ſũmo vſq; ad nouiſſimũ .i. maiores ⁊ minores: dicẽtes vn⁹ alteri hoc: c Uenite ſumam⁹ vinũ .i. bibam⁹. d Et impleamur ebrietate .i. vino: qd̓ ẽ cã ebrietatis. e Et erit ſicut hodie ſic ⁊ cras: ⁊ multo ãpli⁹/ erit .ſ. cras q̃ȝ hodie. q.d. daniel p̃dicit nob̓ ꝙ in hac nocte moriemur: ſed non erit ita: imo viuem⁹ in maiori copia delitiarũ q̃ȝ etiã modo.

Hiere.6.c.

Sap.2.b.

a Unũſquiſq; ad auariciã ſuã/ a
b ſũmo vſq; ad nouiſſimũ. Ue
c
d nite ſumam⁹ vinũ: ẽt implea
e mur ebrietate: ẽt erit ſic ho
die/ ſic ⁊ cras ⁊ mlto ampli⁹.

Aliter ⁂ ſm̃ hiero. q̃rũt cõmoda ſua: Ũñ ſubdit: a Unuſquiſq; ad auariciã ſuã/ a ſũmo vſq; ad nouiſſimũ. q.d. oẽs ſũt auari ⁊ maxime maiores. Luc. xvj.d. Audiebãt hec oia pharifei q erãt auari ⁊ deridebãt eũ. c Uenite ⁊c̃. Nõ tñ auari erãt: ſꝫ ⁊ guloſi. Ũñ ad ↄfuſionẽ eoꝝ ponit verba ipſoꝝ que dicebãt: Uenite ſumam⁹ ⁊c̃. ſicut p̓us.

Moraliter * murabili bono. Cum dicit/ in viam ſuam: et poſtea/ ad auariciam ſuam/ notatur conuerſio ad creaturas. Oſee. iiij.d. Sicut vacca laſciuiẽs declinauit iſrael. ẽ. liij.b. Unuſquiſq; in viam ſuam declinauit. Hiere. xvj.c. Unuſquiſq; ambulat poſt prauitatem cordis ſui. Econtra dicitur de bonis Prouerb. xv.c. Semita vite ſuper eruditũ: vt inclinet de inferno nouiſſimo. a Unuſquiſq; ad auariciã ſuam a ſũmo vſq; ad nouiſſimũ. Phil. ij.c. Oẽs q ſua ſunt q̃rũt. Hiere. vj.c. A minore vſq; ad maiorẽ oẽs auaricie ſtudent: ⁊ a ꝓpha vſq; ad ſacerdotẽ cũcti faciũt dolũ. Itẽ Hiere. viij.d. A minimo vſq; ad maximũ omẽs auariciã ſequunt. Amos. ix.a. Auaricia i capite oim. Eccs. x.d. Pecunie obediunt oia. c Uenite ſumam⁹ ⁊c̃. Hoc patet magis vidẽti q̃ȝ audiẽti. Oẽs eni videm⁹ clericos ⁊ ſacerdotes inebriari et delitiari: q facto dicũt ⁊ aliqñ v̓bo vn⁹ alteri: Uenite ſumamus vinũ. Sap. ij.b. Uino p̃cioſo ⁊ vnguẽtis nos impleamus: et nõ p̃tereat nos flos tẽpis. Prouer. xxj.c. Qui amat vinũ ⁊ pinguia nõ ditabit. d Et impleamur ebrietate .i. his q inebriãt: vel ſicera. In hebreo eni eſt ſicera .i. qcq̃d inebriare põt. e Et erit ſic hodie/ ſic ⁊ cras ⁊ mlto amplius. Septuagita. Inebriemur: et ſit talis dies craſtina magna ampli⁹ nimis. j. Cor. xv.d. Comedam⁹ ⁊ bibam⁹: cras eni moriemur. ẽ. xxij.d. Uocauit dñs ad fletũ ⁊ ad plãctũ: et caluitiũ ⁊ cigulũ ſacci: ⁊ ecce gaudiũ ⁊ leticia: occidere vitulos et iugulare arietes: comedere carnes ⁊ bibere vinũ: comedam⁹ et bibam⁹: cras eni moriem̃. Et nota ꝙ ſacerdotib⁹ veteris legis ꝓhibitũ eſt vinũ tpe q offerre debẽt dño. Amb. Nihil eſt qd̓ min⁹ ↄueniat arguẽti q̃ȝ inebriari vino. Iđ dicit ap̓ls Eph. v.d. Nolite inebriari vino in quo eſt luxuria.

Iuſtus perit ⁊c̃. Iſtud capitulũ diuidit in octo p̃tes. (Expoſi. Ca. LVII. In p̃ma p̃te ſm̃ ꝙ exponũt iudei arguit ipſoꝝ iudeoꝝ duricia: q2 ꝓphete occiſis ab impijs regib⁹ non cõpatiebant. Scd̓o rep̃hẽdit eos ꝓpha de bonoꝝ irriſione: ibi: Uos aũt accedite ⁊c̃. Tertio de idolatria quã faciebãt i locis amenis/ amenitate nemoꝝ et torẽtiũ: ibi: Nunq̃d nõ vos filij ſceleſti ⁊c̃. Quarto de executiõe idolatrie: q2 idola apud alias natiões mãdabãt: ibi: Miſiſti legatos. Quinto de inſolentia ⁊ laſciuia: ibi: Uitã man⁹ tue iueniſti ⁊c̃. Sexto promittit eis reditũ a captiuitate/ ſi penituerint ⁊ in deo ſpem poſuerint: ibi: Qui aũt habet fiduciã ⁊c̃. Septimo oñdit eis q̃re eiecerit eos a terra: ibi: Propt̓ iniq̃tatẽ ⁊c̃. Octauo oſtẽdit ꝙ ex gr̃a non ex meritis liberabunt: ibi: Uias ei⁹ vidi ⁊c̃. Dicit ḡ Iuſtus perit ⁊c̃. Hiero⁹. in originali. Iudei hec ⁊ cetera q ſequunt/ vel generalit̓ de oib⁹ iuſtis arbitrant intelligi: q̃rũ manaſſes fudit ſanguinẽ: ⁊ impleuit hieruſalẽ a porta vſq; ad portã. iiij. Reg. xxj.c. Uel certe eſaiã de ſua ꝓphetare morte: ꝙ ſerrãdus ſit a manaſſe ſerra lignea: q apud eos certiſſima traditio ẽ: Ũñ ⁊ nr̃oꝝ plurimi illud qd̓ d̓ paſſiõe ſc̃toꝝ in ep̓la ad Heb. xj.g. legit: Serrati ſũt: ad eſaie referũt paſſionẽ. Sed ſic dic̃ Haimo i Glo. veri⁹ h̓ de illo d̓r: q eſt ſũme iuſt⁹: vt poſtea i myſterio dicet. Primo ḡ ſm̃ iudeos exponit. f Iuſtus perit .i. morit ⁊ occidit q̃libet bon⁹/ vel ſpecialiter eſaias. g Et nõ eſt q recogitet i corde ſuo .i. nõ eſt q cõpatiat iuſto morienti. i Et viri miſcdie colligunt .i. viri miſericordes a deo d̓ mũdo ſubtrahunt: ſic ꝓphete/ et boni multi occiſi a manaſſe. iiij. Reg. xxi.c. Uel i Uiri miſcdie .i. miſcdia digni. k Quia nõ ẽ q intelligat. Ideo eni ſubtrahit

f Iuſt⁹ pe
g rit: ẽt nõ ẽſt q recogi
h tet i corde ſuo: ẽt vi
i ri miſericordie colliguntur:
k quia non eſt qui intelligat. (Ca. LVII

A

Myſtice f Iuſtus perit ⁊c̃. Iſtud ꝓprie exponitur de illo qui ſũme iuſtus eſt. De quo Mat. xxvij.b. Nihil tibi et iuſto illi. Et. ẽ. j.g. Tũc vocaberis ciuitas iuſti. Et Hiere. xxiij.b. et. xxxiij.c. Hoc ẽ nomẽ qd̓ vocabũt eũ dñs iuſt⁹ nr̃. Dic̃ ḡ: Iuſt⁹ perit .i. chriſt⁹ ꝓ hoie morit. Et d̓r perire: q2 cũ mors ei⁹ ſufficiat oib⁹: paucis tñ eſt efficiens cauſa ſalutis. Threñ. iij.c. Perijt finis me⁹ ⁊ ſpes mea a dño. g Et nõ eſt q recogitet i corde ſuo. q.d. chriſt⁹ mortu⁹ ẽ ꝓ hoie: ⁊ nemo eſt q mortẽ ei⁹ recolat/ in corde ſuo .i. in itimo cordis veracit. Eccs. ix.d. Perfecta ẽ obſidio inuẽtuſq; i ea vir paup ⁊ ſapiẽs ⁊ liberauit vrbẽ p ſapiaȝ ſuã: ⁊ null⁹ deinceps recordat⁹ ẽ hoĩs illi⁹ paupis. Ũñ. ẽ. xlix.a. cõq̃rit dñs. Dixi: inuacuũ laboraui/ ſine cã ⁊ vane fortitudinẽ meam ↄſumpſi. Multi aũt ſũt q paſſionẽ dñi i ore reuoluũt: ſed i corde veraciter vulnera ei⁹ nõ ſentiũt. De qb⁹ dic̃ Pſ. Dilexerũt eũ in ore ſuo: ⁊ lingua ſua mẽtiti ſũt ei. ẽ. xlviij.a. Dñi dei iſrl' recordamini/ nõ in veritate nec; i iuſticia. Hiere. xij.c. Deſolata ẽ ois t̓ra: q2 null⁹ eſt q recogitet i corde. Amos. vj.b. Bibẽtes in phialis vinũ: ⁊ optimo vnguẽto delibuti: ⁊ nihil patiebãt ſup ↄtritiõe ioſeph. Ecõtra ap̓ls monet nos ad memoriã paſſiõis chriſti dicẽs Heb. xij.a. Recogitate eũ qui talẽ ſuſtinuit aduerſus ſemetipſũ a pctõrib⁹ ↄdictionẽ. Itẽ f Iuſt⁹ perit .i. in periculo ẽ q̃ȝdiu viuit. g Et/ tñ/ nõ eſt q recogitet i corde ſuo/ in q̃nto ſit ipſe periculo: q2 ſi iuſt⁹ vix ſaluabit: impi⁹ ⁊ pctõr vbi patebũt. j. Pet. iiij.d. f Iuſt⁹ perit .i. a iuſticia cadit i pctm̃ ꝓ defectu regiminis. g Et nõ eſt q recogitet i corde ſuo .i. null⁹ p̃lat⁹ ẽ q doleat d̓ aiarũ dãno. Paſtor eni nõ curat de oue. Et i hoc arguit duritia cordiũ nr̃oꝝ ⁊ imiſcdia. Multi eni pereũt p mũdum/ ⁊ nemo cõpatit: Paupes etiã corpalit pereũt: nec ẽ q paſcat. Sꝫ dicẽs: nõ ſunt iuſti: q2 nõ vidi iuſtum derelictũ ⁊c̃. Rñſio. Sũt hoies: ſũt chriſtiani: ſũt op⁹ dei: ſũt empti ſanguie chriſti: ſũt forte p̃deſtinati. Eccj. iij.d. Cor durũ male habebit i nouiſſimo. Et in eodẽ. Cor nequã grauabit in dolorib⁹. Iob. xxx.d. Flebã quondã ſup eo q afflict⁹ erat. Uel f Iuſt⁹ perit .i. bon⁹ p̃lat⁹ de mũdo ſubtrahit. g Et .i. q2. h Nõ eſt q recogitet i corde ſuo .i. v̓ba ei⁹ ⁊ exẽpla retineat ad faciẽdũ. Greg⁹. in paſtorali. Malicia remanẽtiũ in mũdo meret/ vt hi q ꝓdeſſe poterãt feſtine ſubtrahant. f Iuſt⁹ perit .i. morit ſic pctõr: ⁊ tribulat in h̓ mũdo. Eccs. ij.c. Morit doct⁹ parit ⁊ indoct⁹: idcirco teduit me vite mee. Item Eccs. vij.c. Iuſt⁹ perit i iuſticia ſua: ⁊ impi⁹ multo viuit tẽpore. g Et nõ eſt q recogitet i corde ſuo/ q̃re impius ꝓſperet ⁊ iuſt⁹ affligat. Nõ eni attẽdit q2 aurũ in igne purgat: ⁊ lapis ad edificiũ poliat tunſiõib⁹: ⁊ granũ ad ponẽdũ in horreũ flagellis p̓paret: et ꝙ ferrum lima clarificet: ⁊ ꝙ ferro calido ⁊ cãdẽti mallei adhibent. Et/ iõ/ nõ eſt q recogitet i corde ſuo/ q̃re iuſti i p̃ſenti affligant: vel q̃re ſubito de medio ſubtrahant: cum tñ mirũ nõ ſit ſi triticũ maturum colligat in horreo: ſi vas fabricatũ reponatur in theſauro: ſi miles emerit⁹ ſubtrahat de bello. Sequit: i Et viri miſericordie colligunt .i. ap̓li ⁊ alij ſc̃i p⁹ iuſtũ chriſtũ ꝓ ipſo moriũt: ⁊ ab ipſo colligũt: ſic viui lapides ad edificiũ celeſte: vt dic̃ Greg⁹. q̃ten⁹ hierl'm mat nr̃a mẽſura ſue ↄſtructionis excreſcat. k Quia nõ eſt q intelligat. Ubi eni nemo ẽ ⁂ qui ſanctos imitet:

Myſtice

Ps. 77.

Aliter

Ps. 36.

A facie eni malicie collect⁹ e iuſt⁹. Veniat pax: requieſcat i cubili ſuo/ q ābulauit i directiōe ſua. Vōs aūt acce dite huc filij augurātricis: ſemē adultere ꝛ fornicarie.

ligat: Iō eni ſbtrabit dñs bonos ꝓphās: qꝛ mal⁹ erat ꝓplˢ. Hiero⁹. et Septuaginta habēt. Et non eſt qui intelligat: q̄/ re. ſ. dñs bonos ſubtrabit. ſ. ꝓpter pctā eorū ſubtrahebat eis. Vñ ſubdit: a A facie eni malicie collect⁹ ē iuſt⁹. i. ꝓ/ pter malicīā eoꝝ aptā. Vel/ A facie malicie. i. ne malicia quā videt/ mutet eū ꝺ bono i malū. Sap. iiij. c. Rapt⁹ ē ne malicia mutaret itellectū illi⁹. b Veniat pax. q. d. ꝓpha: Sic iuſti occi dunt/ et q̄diu viuunt ꝑmunt: ſed veniet pax eis i morte. i. qes ab hmōi tribulatiōi/ bus. d Requieſcat i cubili ſuo. i. in loco qetꝭ. e Qui ambulauit i directiōe ſua. i. q curſū hui⁹ vite recto tra/ mite ꝑegit. Et dicit/ ſua. i. ſibi vtili. g Vos autem ꝛc. q. d. ſancti moriunt ꝛ vos nō cōpatimi: imo poti⁹ eoꝝ irri/ ſores eſtꝭ: Sꝫ illi. ſ. boni ſt i qete: Vos aūt/ o mali. h Ac cedite huc. i. auſcultate ꝟba mea. i Filij augurātricꝭ. i. genere ꝛ imitatiōne augurātricꝭ. i. iudaice gētꝭ q ꝛ idola co/ luit/ ad lrām: ꝛ auguria ꝟuauit. ȝ. ij. b. Augures habuerūt vt philiſtijm. k Semē adultere ꝛ fornicarie. Gens illa ☞ dicit adultera

☞ q ſctōs imitet: ibi ſubtracti de medio maloꝝ non imerito cre dunt. Eccs. iij. a. Tps ſpargēdi lapides. i. mittendi ſctōs per mūdū ad ꝑdicādū/ qn̄. ſ. ꝓficiūt: et tps colligēdi ad remune/ randū/ qn̄ iam nō eſt q itelligat admonitiōes eoꝝ. Qn̄ enim null⁹ ē q opat ad lumē/ tūc extinguit lumē: qꝛ ꝺ nihilo ſeruit lucerna q̄ ardet ſi null⁹ eſt q ad eā opet: Similit dñs extin/ guit ſctōs. i. de medio ſubtrabit ꝑ mortē/ qn̄ null⁹ eos imitat. j. Regꝭ. iij. a. Heli nō poterat videre lucernā dñi ancꝫ extin/ gueret: Ita vitā ſctōꝝ nō cōſideram⁹ niſi poſt mortē/ ſꝫ ma/ gis eoꝝ doctrine ꝛ vite īuidem⁹. Dicunt aūt viri miſcdie: id ē digni miſcdia: vel pleni miſcdia ꝛ gr̄a a deo ſibi collata/ vel alijs ab eis impēſa. Eccꝭ. xliiij. b. Illi viri miſcdie ſūt qꝝ pie tates nō defuerūt. Zach. iiij. d. Iſti ſūt duo filij olei ſplēdo/ ris: q aſſiſtūt dñatori vniuerſe terre. Colligunt ſic lapis po/ lit⁹ ad edificiū: vt dictū ē. Itē ſic meſſis matura ad horreū. Sꝫ h nō itelligūt nec attēdūt q ſp ſit imaturi. Sap. iiij. b. Fru ct⁹ eoꝝ iutiles ꝛ acerbi ad mādūcādū. Quare: Quia ñ ſit ex/ poſiti ſoli iuſticie q orit rectꝭ corde. Hoc inquā tales nō attē/ dūt: Vñ ſubdit: Quia nō ē q itelligat. Hiero⁹. et ſeptua gita habēt. Et nō ē q itelligat ꝛc. Sꝫ Greg⁹ vt dictū ē ponit: Quia ñ ē ꝛc. Nō ē inqt q itelligat q̄ ꝑcioſa ē mors ſctōꝝ: q̄ fructuoſa ē collectio eoꝝ: Sūt eni ſic meſſis matura: et iō nō eſt mirū/ ſi eos pr̄familiaſ colligit i horreū ſuū. Colligunt au tem i morte falce martyrij/ vel alteri⁹ generꝭ morte. Cantꝭ. v. a. Meſſui myrrhā meā cū aromatib⁹ meis. Myrrhā dic ꝓ/ pter martyres/ q trāſeūt ꝑ amaritudinē martyrij: Aromata aūt dic ꝓpt ꝯfeſſores. iiij. Regꝭ. xxij. d. Colligā te ad prēs tu os: ꝛ colligerꝭ ad ſepulchꝝ tuū. Mali etiā colligūt vel metū/ tur i malo/ ſic ſtipula ad ignē. Apocꝭ. xiiij. d. Mitte falcē tuā et mete: qꝛ venit hora vt metat: qm̄ aruit meſſis terre. Meſ/ ſis maloꝝ areſcit: ſꝫ meſſis bonoꝝ albeſcit. Vnde Ioh. iiij. e. Leuate oculos vr̄os ꝛ videte regiōes: qm̄ albe ſūt iā ad meſ/ ſē. Colligunt g̊ boni i horreū: ſꝫ mali metunt ad icēdiū: Et tn̄ nō eſt q intelligat h: glīā. ſ. bonoꝝ ꝛ penā maloꝝ. Sap. v. a. Nos inſēſati vitā eoꝝ eſtimabam⁹ inſaniā: ꝛ finem illoꝝ ſine honore. Et in eodē. iij. a. Eſtimata ē afflictio exit⁹ eoꝝ: ꝛ qd̓ a nob ē iter extminij: illi aūt ſūt i pace. Itē Sap. iiij. c. Ppl̄i aūt vidētes ꝛ nō intelligētes nec ponētes in pr̄cordijs talia. Deide ſubdit ꝓpha cāꝫ q̄re iuſti colligunt. a A facie eni malicie collect⁹ ē iuſt⁹. Scdm Hiero. ꝺ chriſto exponit. i. ꝓpt maliciā hoīm: qꝝ ipſe pctā portabat mortu⁹ ē chriſt⁹. j. Pet. ij. d. Peccata nr̄a ipſe ꝑtulit in corꝑe ſuo ſuper lignū: vt peccatis mortui iuſticie viuamus: cuius liuore ſanati ſu/ mus a veteri crimine qd̓ factum eſt per peccatū adā. Vel/ A facie malicie. i. vt mala ſeculi ampli⁹ nō videret. b Veni at pax. Propha ꝑcat aduētū chriſti ꝯſiderās redēptionem humani generꝭ dicēs: Veniat pax. i. chriſt⁹ q nos recōciliet pr̄i in ſua paſſiōe. ȝ. liij. b. Diſciplīa pacis nr̄e ſuꝑ eū. d Et

requieſcat i cubili ſuo. i. i glīa pr̄is i reſurrectiōe vel aſcēſſio ne. e Qui ābulauit i directiōe ſua. i. rectitudinē oīmo/ dā tenuit i mūdana ꝯuerſatiōe. j. Pet. ij. d. Qui pctm̄ nō fecit ꝛc. Vel ꝺ q̄libet iuſto exponit ſm Gregꝭ. a A facie enim malicie collect⁹ ē iuſt⁹. i. ne facies. i. pr̄ſentia vel inſtātia vel intuit⁹ malicie mu taret eū. Sap. iiij. c. Rapt⁹ eſt ne malicia mutaret itellectū illi⁹ aut fictio deciperet aīaꝫ ei⁹: apta. ſ. malicia: vl̓ fictio. i. malicia ſb ſpe/ cie pietatꝭ palliata. Et ē ſatꝭ notabile ꝟbum qd̓ dic: A facie malicie collect⁹ ē iuſt⁹: Sic pr̄familias q hꝫ fruct⁹ in loco hoſtili ꝛ imunito vbi ſūt fures/ tēpeſtiue eos colligit ne rapiā/ tur: ita dñs ſuos cito ꝺ medio aſſumit/ ne a demōib⁹ ſbuertāt. Mat. xxiiij. b. Niſi abbreuiati eſſent dies nō fieret ſalua oīs caro. b Veniat/ itaqꝫ ipſi iuſto ꝑperant ꝺ medio iniqtatū educto. c Pax. i. eternitatꝭ: q h tenuit pacē ꝯcordie ꝛ charitatꝭ. d Et requieſcat i cubili ſuo. i. i māſiōe eterne glīe q h qeuit i cubili ꝯſciētie. e Qui ābulauit i directiōe ſua. i. q tor/ titudinē humane puitatꝭ nō ē ſecut⁹: ſꝫ ambulauit. i. ꝑmāſit ſiue pſeuerauit. f In directiōe ſua. i. quā incepit. Iuxta illd̓. ȝ. liij. d. Volūtas dñi i manu ei⁹ diriget. Sꝫ multi ambu/ lāt i tortitudie ſua vana. Vñ. ȝ. lix. b. Semite eoꝝ incuruate ſt eis. Qd̓ ē: qn̄ hō bonū incipit ꝛ i ꝑncipio intēdit: ꝛ poſtmodū ad aliō deflectit. Qd̓ nō faciebat Iob q dicebat. xxvij. a. Iu/ ſtificationē meā quā cepi tenere nō deſerā: neqꝫ eni rep̄hendit me cor meū in oī vita mea. Vel/ e Qui ābulauit i dire/ ctiōe ſua. i. q i vita tenuit ꝛ i opatiōe rectitudinē ſuā. i. quā in mēte tenendā ꝓpoſuit. Felix eſt ille q ſic viuit q̄lit viuēdū diſ/ cernit: qui nec in iudicio boni fallitur: nec in exequendo qd̓ de/ creuerat pigritatur. Et nota q multiplex eſt cubile: in quo iu/ ſtus quieſcit: non tn̄ in omnibus.

Eſt eni cubile
- Bonū
  - Gr̄e: De q Cantꝭ. iij. b. Tenui eū: nec di/ mittā donec itroducā eū in domū mr̄is mee: ꝛ i cubiculū genitricꝭ mee.
  - Glorie. Ps̄. Letabunt in cubilib⁹ ſuis. Ps̄. 49.
  - Eccl̄ie. Lucꝭ. xj. b. Pueri mei mecū ſunt i cubili.
  - Cōſciētie. Mat. vj. a. Intra i cu/ biculū tuū ꝛ clauſo oſtio ora pr̄em tuū. Sap. viij. c. Intrās i domū meā ꝯquie ſcā cū illa.
  - Terre. ſ. ſepulchꝝ. De q. ȝ. xxvj. d. Vade ꝓplˢ me⁹ itra cubicl̄a tua.
- Malū . ſ. culpe
  - Supbie ſiue elatiōis. De q. ȝ. eodē. b. Su per mōtē excelſū ꝛ ſublimē poſuiſti cubi le tuū.
  - Proſꝑitatꝭ vl̓ abūdātie terrene: in q quieſcebat ille diues: de q Lucꝭ. xij. c. Aīa habes multa bona repoſita i an/ nos plurimos ꝛc. ȝ. xxxv. c. In cubilib⁹ in qb⁹ habitabāt dracones: viroꝝ calami et iūci orit. i. i poſſeſſiōib⁹ diuitum fiēt claustra ꝛ religiōes.
  - Carnis vel carnal̄ ꝯcupiſcētie. Ps̄. Si aſcēdero in lectum ſtrati mei. Ps̄. 131. Prouer. vij. c. Aſperſi cubile meū myrrha et aloe ꝛ cinnamomo.
  - Pene eterne: De q Apocꝭ. ij. f. Ecce ego mit

tā eā i lectū: ꝛ q mechant cū eā i tribulatiōe magna erūt. Hūc lectū deſcripſit eſaias. ȝ. xiiij. c. Subt te ſternet tinea: et opi/ mētū tuū erūt ꝟmes. Sequit: g Vos aūt accedite huc ꝛc. Scdm myſteriū poſita collectiōe ꝛ qete iuſti ꝛ chriſti ꝛ di ſcipuloꝝ ei⁹: reuertit ꝓpha ad obiurgationē iudeoꝝ q chriſto et ſuis martyrib⁹ irriſerūt. Dic g̊: Vos aūt accedite huc: ad audiendū. i Filij augurātricꝭ. i. ſynagoge q auguria ꝟuauit. k Semē/ genere ꝛ imitatiōe: l Adultere ꝛ for/ nicarie. i. a deo recedētꝭ: ꝛ diuerſa idola colētꝭ: ſic expoſitū ē ſupra in prima lectura. Ezech. xvj. a. Radix tua ꝛ generatio tua de terra chanaan. Nota aūt q aīa augurat ꝛ adulterat et fornicat ſepe recedēs a deo. Primo augurat longā vitā/ fortu nā pſperā/ felicitatē ꝯtinuā ſibi ꝓmittēdo: ſic ille diues euāge licus: q dicebat Lucꝭ. xij. c. Deſtruā horrea mea ꝛ maiora fa/

Marginal notes: Al. ꝛ veniet (beside "mutaret itellectū illi⁹"); ꝛ adde para (beside "mite ꝑegit"); Myſtice (beside "q ſctōs imitet"); Aliter (beside "A facie enim"); Al. ꝛ adulteri (beside "aut fictio deciperet"); Aīa ſepe augu/ ratur adulterat et fornicatur (beside "Nota aūt q aīa augurat").

 ciam: ꝛ illuc

℟ dicit adultera poſt legem: q2 tūc habuit deū virū: fornicaria autē ante legem. Hiere. iij. c. Mechata es cū ligno ⁊ lapide. a Sup quē luſiſtis/ niſi. ſ. ſup bonos: q. d. irriſores eſtis et ſp fuiſtis bonoꝝ ⁊ etiā ꝓpharū. Vñ Hiere. xx. b. Fact⁹ ſū in deriſū tota die: oēs ſbſannāt me. b Sup quē dilataſtis os/ multas irriſiones dicēdo vel ridēdo de eis. Vel ad lrām: quidā mod⁹ deridēdi eſt. c Et eieciſtis linguā: Sicut eſt mod⁹ deriſiōis. d Nunquid nō vos/ eſtis/ filij ſceleſti: q. d. vos

a Super quem luſiſtis: ſu-
b per quem dilataſtis os: et
c d eieciſtis linguam: Nunquid
e f non vos filij ſceleſti: ſemen
g mendax: Qui conſolamini
h i in dijs/ ſubter omne lignum
k frondoſum/ imolantes par-
l uulos in torrentibus ſubter
m timinentes petras. In par-
tibus torrentis pars tua:

deridetis alios: ſ vos digni eſtis irriſiōe. f Semē mēdax. q. d. ſceleſti eſtis ꝯ deū puerſi ⁊ mēdaces vnuſqſq; ad ꝓximū ſuū. Itē ſceleſti i vita: mēdaces i lingua. Hiere. viij. c. Vere mēdaciū opat⁹ ē ſtil⁹ mēdax ſcribaꝝ. Et dicūt ſemē mēdax: q2 degenerauerūt a bonis pātib⁹. De qb⁹ Hiere. ij. d. Ego plātaui te vineā electā oē ſemē veꝝ. g Qui ꝯſolamini i dijs/ alienis. i. habetis ꝓ ꝯſolatiōe deos alienos colere. Dicit ḡ: Cōſolami. i. delectami. Et ſic dicit Hiero⁹ i originali: ſ ad lrāz ad tpa eſaie referūt. i Subt oē lignū frōdoſū/ ꝯſolami. ſ. i. delectamini: q2 bona ē vmbra ligni frōdoſi. Hiere. iij. b. Sub oī ligno frōdoſo tu ꝓſternebaris meretrix. Ezech. xx. e. Viderūt oēm collē excelſū: ⁊ oē lignū nemoroſū ⁊ imolauerūt ibi victimas ſuas. k Immolātes puulos i torrētib⁹. i. in locis amenis: nō tm̄ amenitate nemorū ſ etiā fluuioꝝ. Ps.
Ps. 105. Immolauerūt filios ſuos ⁊ filias ſuas demonijs. Vñ Oſee xiij. a. ſm aliā lrāz. Immolate hoīes: vituli eni defecerūt: vbi nr̄a lrā h3: His ipſi dicūt: imolate hoīes vitulos adorātes. l Subt immināētes/ vel/ eminētes petras/ ꝓpt vmbrā habēdā. m In ptib⁹ torrētis ps tua. Andreas. Quaſi ſic ℟ in diuerſis locis

Myſtice ⁂ ciā: et illuc ꝯgregabo oīa q̄ nata ſūt mihi ⁊ bona mea: et dicā aīe mee: Aīa habes mlta bona repoſita i ānos plurimos ⁊c. Iſte decept⁹ ē i augurio ſuo. Eccl. xxxiiij. a. Auguria/ mēdacia/ ⁊ ſomnia malefaciētiū vanitas ē. ȝ. xlvij. d. Stent ⁊ saluēt te augures celi. Ione. ij. d. Qui cuſtodiunt vanitatē fruſtra miſcdiā ſuā derelinquūt. Augurat ḡ aīa ſibi vitā lōgā ⁊ ꝓſperā ꝓmittēdo: Hoc ē pmū. Scdo ſub tali vana fiducia adulterat a ſuo ſpōſo recedēdo/ ⁊ fornicat cū extraneis ſe ad creaturas ꝯuertēdo: vel adulterat cū diabolo/ et fornicat cū diuerſis vitijs. Itē auguratrix ⁊ adultera ⁊ fornicaria ē eccl'ia: quātū ad mēbra q̄dā. Auguratrix ē in pſeudo ꝓphetis. i. i malis doctorib⁹ ⁊ platis. Adultera ē i malis religioſis: q2 illi ſpecialit deo deſpōſati ſūt i introitu religiōis: fornicaria ē i ſecularib⁹ malis. a Sup quē luſiſtis/ ꝯſpuēdo faciē: barbā vellēdo: ſic
Iob. 19. a. dr̄. ȝ. l. c. b Sup quē dilataſtis os: clamātes: Crucifige/
Ps. 72. crucifige. Ps. Poſuerūt i celū os ſuū. Itē. Aperuerūt ſup me
Ps. 21. os ſuū ⁊c. c Et eieciſtis linguā/ dicētes: Samaritan⁹ es tu ⁊ demoniū habes: Ioh. viij. f. Hiere. ix. a. Oēs adulteri ſūt: ⁊ cetus puaricatoꝝ ⁊ extēderūt linguā ſuā quaſi arcū mēdacij. Ad hāc queſtionē addit rſiſio. ȝ. xxxvij. d. Cui exprobraſti ⁊ quē blaſphemaſti: ⁊ ſup quē exaltaſti vocē tuā ⁊ leuaſti altitudinē ocloꝝ tuoꝝ: ad ſctm̄ iſrl. Nota tm̄ q ḡrit/ ſup quē: nec tm̄ determiat qs ſit ille: vt itelligat q illi illuſerūt q ē oīa i oīb⁹: ⁊ iō vno noie determiari nō pōt. d Nūqd nō vos/ fecitis pdicta: q eſtis/ e Filij ſceleſti. i. malicioſi filij diaboli. Ioh. viij. f. Vos ex pr̄e diabolo eſtis. f Semē mēdax: q2 filij diaboli: q ē pr̄ mēdacij. Ioh. viij. f. Ipſe mēdax ē ⁊ pr̄ ei⁹. ȝ. xxx. b. Ppl's ad iracūdiā ꝓuocās ē/ ⁊ filij mēdaces. Filij ſceleſti/ i vita. ȝ. j. a. Semi nequā filijs ſceleratis. Semē mēdax/ i lingua vel doctrīa. Sceleſti/ i opatiōe: ſemē mēdax/ i locutiōe. Tales multi ſūt q illudūt chriſto: nō eni tm̄ iudei illuſerūt vel crucifixerūt: ſ etiā chriſtiani. Vñ Heb. vj. a. Rurſū crucifigētes filiū dei i ſemetipſis ⁊ oſtētui habētes. g Qui ꝯſolami. i. delectami: h In dijs. i. i pctis ⁊ diuitijs: Quia ſic dicit Aug⁹. qd qſq; ſup deū diligit: h ſibi deū ꝯſtituit. Luc. vj. d. Ve vob diuitib⁹ q habetis h ꝯſolationē vr̄az: i futuro aūt dānationē. In q habēt diuites ꝯſolationē: In dijs ſuis

⁊ diuitijs. Sūt aūt plures dij hoīz. De qb⁹ dr̄. iij. Reg. xj. a. Colebat ſalomō aſtarthē deā ſidonioꝝ: et chamos deū moabitarū: et moloch idolū āmonitarū. Per aſtarthen q̄ iterptat plaſmatiōis ſupfluitas/ ſignificat ꝯcupiſcētia carnis: q ſp ḡrit ſupflua. Iſta ē dea ſidonioꝝ. i. venatoꝝ. i. luxurioſoꝝ: q ſp venāt i oīb⁹ reb⁹ ſuas delectatiōes/ dicētes illud Sap. ij. b. Vbiq; relinqm⁹ ſigna leticie: nullū pratū ſit qd nō ptrāſeat luxuria nr̄a. Per chamos q interptat ꝯgregans: ſignificat auaricia q omia vult ꝯgregare. Iſte ē de⁹ moabitarū. Moab iterptat ex pr̄e: et maxie illud pctm̄ trahit a parētib⁹. Si eni pr̄ alicui⁹ fuerit fornicator vel ſupb⁹: ſepe ꝯtingit q fili⁹ ē caſt⁹ ⁊ humil: ſ ſi fuerit auar⁹/ raptor/ vſurari⁹: ſic ſuccedit ei fili⁹ in hereditate: ita ⁊ i iniqtate. Vſurari⁹ em̄ ē ſic pat ei⁹ ſi tenet hereditatē quā pr̄ ex vſuris acqſiuit. Prouer. xix. b. Dom⁹ ⁊ diuitie dant a parentib⁹. Et ſic hereditas: ita ⁊ iniqtas a filijs frequent poſſidet. Per moloch q interptat rex: ſignificat ſupbia: q hō vult regnare ⁊ dn̄ari alijs. Iſte ē de⁹ āmonitarū. Ammonite eni interprant ꝯprimētes. Int ſupbos eni ſp ē ꝯpreſſio: q2 ſp ḡrunt locū ſublimiorē q vnus: ⁊ tm̄ multi ābiētes: et iō in vno loco ſedere nō pn̄t niſi ꝯpreſſi. De iſtis trib⁹ ſequit: i Subt omne lignū frōdoſū: quantū ad auaros. k Immolantes paruulos i torrētib⁹: quātū ad luxurioſos. l Subter iminētes petras. i. dignitates/ quātū ad ſupbos. Notādū em̄ q dicit lignū frōdoſū. Lignū fructuoſū ē chriſt⁹: Eſt eni lignū vite p ſingulos mēſes afferēs fructus ſuos: vt dr̄ Ezech. xlvij. c. Et Apoc. vlt. a. S3 lignū frōdoſū ē mūd⁹. Habet eni mūd⁹ folia. i. vboꝝ blādimēta: ſ nō fruct⁹. i. charitatis opa. Frondes aūt ꝓmittūt fructū triceſimū ⁊ cēteſimū ſ nō ſūt fruct⁹: ſic mūd⁹ ꝓmittit copiā ⁊ abūdātiā i ſe: cū tm̄ oīno ſit ab oī copia alien⁹. Sb vmbra iſti⁹ ligni decepti auari requieſcūt. i. ſb fiducia mūdi. Hiere. iij. b. Sb oī ligno frōdoſo tu ꝓſternebaris meretrix. Frōdoſo dr̄ nō fructuoſo: ⁊ iō obnoxiū ē maledicto. Mat. xxj. b. Mane aūt reuertēs i ciuitatē eſuriit: ⁊ vidēs fici arborē vnā ſec⁹ viā venit ad eam ⁊ nihil iuenit in ea niſi folia tm̄: et ait illi: Nunq; ex te naſcat fruct⁹ i ſempitnū. k Immolantes puulos i torrētib⁹. i. i voluptatib⁹ carnis ſubmerſi ſubditos ſuos vel alios ſuo exēplo malo corrūpūt ad idē eos trahētes: ⁊ i ipſis flumib⁹ voluptatū ſubmergētes: vel ipſos ſcādaliçātes. Et dicit puulos. Paruuli eni ſcādaliçāt: vt Mat. xviij. a. Nā dicit apl's. j. Cor. xiiij. d. Nolite pueri effici ſenſibus: ſ malicia puuli eſtote. Vl paruulos. i. opa bona ⁊ ꝓpoſita q extiguunt i voluptate carnis. Ignis eni ē vſq; ad ꝯſūptionē deuorās ⁊ oīa eradicās genimina: vt dr̄ Iob. xxxj. b. Voluptas dr̄ ignis: q2 oīa corrūpit ⁊ ꝯūtit i ſuā naturā. Dicit torrēs: q2 cito trāſit. Iob. vj. c. Frēs mei ptererūt me qſi torrens raptim ptrāſiēs. Hoc dicit/ q2 ſic trāſit amicitia ſecularis ſic torrēs. i. ſic voluptas carnis vel ꝓſpitas mūdialis: q2 q̄diu ē hō delitijs ⁊ diuitijs dedit⁹: tādiu h3 frēs. Vel eni muſce/ lupi cadauera ſequūt: ⁊ pdicta ſimilit ſequit turba nō hoiez: vt dicit Sen. Eſt aūt qdā bon⁹ torrēs: q nō ſiccat. ſ. voluptas nō carnalis ſ ſpūal. De q Ps. Torrēte voluptatis tue potab eos. Et Ps. 35.
Ezech. xlvij. b. Oia ad q venerit torrēs viuent. l Subter iminētes petras. Hoc ē tertiū qd ſpectat ad ſupbos. Iminētes eni petre ſūt dignitatū eminētie. Subt ḡ iminētes petras puulos imolāt: q in culmie dignitatū ꝯſtituti: eos q ſubt ſūt. i. ſubditos ſuos ſuo prauo exēplo nō deo ſ diabolo nō ꝯſecrāt ſ ꝓphanāt: cū poti⁹ deberēt eos deo ꝯſecrare q̄ demonibus ꝓphanare: velut petro dictū ē Act. x. b. Macta ⁊ māduca. m In ptib⁹ torrētis ps tua. Torrēs. i. mūdana ꝓſpitas q trāſit ſic torrēs: vt dr̄. j. Ioh. ij. c. Trāſit mūd⁹ ⁊ ꝯcupiſcentia ei⁹: habet tres ptes: cupiditatē/ voluptatē/ vanitatē: q2 qcqd eſt i mūdo: aut ē ꝯcupiſcētia carnis ⁊c. In his trib⁹ ptib⁹ ē ps maloꝝ: q2 nō reputant aliū eē padiſū q̄ mūdanū. Sed iſta ps cito eis ſurripit: q2 ⁊ ipſi ⁊ ptes eoꝝ ſubito pibūt. Vñ Oſee. v. b. Nūc. i. cito vel ſubito/ deuorauit eos mēſis cū ptib⁹ ſuis

.i. ipſi ⁊ partes eoꝝ

Al. femin[...] H

ꝗ in diuerſis loc̄ ⁊ ptib⁹ toꝛrētiū cōuerſaris/ac ſi ibi eēt poꝛtio tua et hereditas tua. a Hec ē ſoꝛs tua.ſ.cōmoꝛari i toꝛrētium ptib⁹/vel idoloꝝ cult⁹ ꝗ colis i talib⁹ loc̄. Uel/In ptib⁹ ⁊c̄.q.d.tu mō eligis toꝛrētes ad peccādū:ſ ego dabo tibi in captiui/tate locū toꝛrentiū in babylone.ſ.vbi eſt copia fluminū.q.d.in toꝛrētib⁹ peccaſti:⁊ i toꝛrētib⁹ manēs puniert̄. Sap.xj.c. Per ꝗ peccat hō: p hec ⁊ toꝛ/quet. b Et ipſis/diis ſ.de qbus.ſ.dixit: Qui ꝯſolamini i diis. c Ef/fudiſti libamē: vinū ⁊ oleum ⁊ hmōi liqmīnia. De qbus Numeri.xv. d Obtuliſti ſacrifici um.Glo.panis victima: et hmōi: Ita dicit Glo.

a h ē ſoꝛſ tua. Et ipſis effudiſti
b libamē / obtuliſti ſacrificiū.
c
d
e Nūqd ſup his ñ indignā/
f
g boꝛ: Sup mōtē excelſū ⁊ ſb
h limē poſuiſti cubile tuū: ēt il
i
k luc aſcēdiſti vt imolareſ ho/
l ſtiaſ: Et p⁹ oſtiū ⁊ retro poſtē
m poſuiſti memoꝛiale tuū. Qꝛ
n
o iuxᷓ me diſcooꝑuiſti te ⁊ ſuſce
p
q piſti adulteꝝ. Dilātaſti cubi
r le tuū: ⁊ pepigiſti cū eiſ fœd⁹.
s Dilexiſti ſtratum eoꝝ manu
t

tñ oblatio ꝓpꝛie dicit̄ panū:⁊ victima aīaliū dꝛ ſacrificiū. Cū ḡ feceris talia: e Nunqd ſup his/pctis tuis: f Nō indi/gnaboꝛ.i.iudicaboꝛ?q.d. Immo. Hiere.v.c.et.ix.c. Nūqd ſup his nō viſitabo dicit dñs:et in gēte tali dño vlciſcet̄ aīa mea?q.d. Immo merito indignaboꝛ. Quia/ g Sup mōtē excelſū et ſublimē poſuiſti cubile tuū.i. ibi luxuriā tuā expleſti tā ſpūalē ꝙ̄ coꝛpalē. Ad lrām eni ita erat ꝙ idolatra in eis nutrie/bat luxuriā ſuā/p oppoꝛtunitatē locoꝝ in qb⁹ colebāt idola ſua:et ideo loquit̄ eis ad modū meretricꝫ. Sap.xiiij.b. Initiū foꝛnica/tiōis eſt exqſitio idoloꝝ. i Et illuc aſcēdiſti.ſ.ad mōtes: k Ut imolares hoſtias/idolis. Et nō ſolū i mōtib⁹ adoꝛa/ſti idola:ſed/ l Et poſt oſtiū ⁊ retro poſtē ⁊c̄.vt.ſ.in/grediēs ⁊ egrediēs videres idolū tuū et adoꝛares. Uel ſicut dic̄ Hiero.habebāt qōdā idolū/ſic̄ ⁊ romani habebant tpe Hiero. vt ipſe dicit:qd dicebat̄ ſimulacꝝ tutelę:qd ponebat̄ poſt oſtiū in tuitiōe domoꝝ. m Poſuiſti memoꝛiale tuū.i.idolū tuū in memoꝛia habēdū i generationē ſēpitnā. Ul' etiā p h notat̄ ꝙ poſt oſtiū templi in ipſo tēplo poſuert idola:ſicut dꝛ Hiere.vij g. Poſuerūt offendicula ſua i domo in q̄ inuocatū eſt nomē me um vt polluerēt eā. Et i Ezech.viij.habet̄ ſat' de h. n Quia iuxta me ⁊c̄. Loquit̄ p metaphoꝛam adulterę. Et nota ꝙ ſu/pꝛa arguit plebē illā quaſi meretricē in cāpis ⁊ nemoꝛib⁹ ⁊ toꝛ/rentib⁹ peccātē:hic aūt q̄ſi adulterā non iam i campis ſed i tha/lamo ⁊ thoꝛo mariti adulterū recipiētē. Un̄ ſic dic̄ Hiero⁹. per hoc innuit ꝙ etiā in tēplo qd erat q̄ſi thalam⁹ dei/ idolum baal poſuerūt. Cōtinuat̄ aūt ſic ad ꝓcedēs. Dixerat: Nunqd nō idignaboꝛ: Et reſpōdet imo:qꝛ iuxta me ⁊c̄. Uel ſic ꝯti/nua. Sic peccaſti:vt dictū eſt/q̄ſi meretrix:et etiā plus: Quia iuxta me.i.dū iuxta me eſſes vl' videbariſ eſſe p ſpecialē cultū o Diſcooꝑuiſti te/adultero. p Et ſuſcepiſti adulterū: diabolū vel idoli cultū. Et nō ſolū diſcooꝑuiſti:ſ etiā q Dila/taſti cubile tuū/vt ſuſcipes adulterū in eo. Et i h ſeruat meta/phoꝛā meretricꝫ/ꝗ ſtratū dilatat. Et dic̄: Dilataſti: qꝛ diuer/ſa idola colebāt ⁊ multa. r Et pepigiſti cū eis fœd⁹. Hie/ro⁹.i.feciſti pactū quaſi dotꝫ inſtrumētū ꝯficiēs cum adulteris. s Dilexiſti ſtratū eoꝝ.i.multū placuit tibi cubile adulteroꝝ .i.cult⁹ idoloꝝ. Et h etiā t Manu apta.i.ope euidēti ⁊ ma/nifeſto:q̄ſi manifeſte idola coluiſti:⁊ tota libertate peccaſti. Uel etiā ſm Hiero. Manu apta/ad accipiēdū/vel poti⁹ ad dan/dū:cū tñ alijs meretricib⁹ dent̄ mercedes. Ezech.xv.d. Oibus meretricib⁹ dant̄ mercedes:tu aūt dediſti mercedē cūctis ama/toꝛib⁹ tuis:factūqꝫ eſt in te ꝯtra ꝯſuetudinē mulieꝝ i foꝛnicatio/nibus tuis. Et

Oſtice .i.ipſi ⁊ ptes eoꝝ ꝑdent̄ ⁊ deuoꝛabūtur i vno mēſe.i. i moꝛte:ꝗ dꝛ mēſis.i.defect⁹. Uel mēſis ē defect⁹ ⁊ egeſtas iferni:ꝗ tanta eſt vt nec guttā aq̄ hꝛe poſſit.i.modicū ⁊ tenuiſſimū momētum ſolatij:vt dꝛ Luc̄.xvj.f. Ibi ꝯteret̄ cū delinquēte delictū.i.pec/catoꝛ cū ſua voluptate vel pte:vel ps cū ſuo poſſeſſoꝛe:vt dicit̄ Eccꝉ.xxvij.a. a Hec ē ſoꝛs tua. Idē dꝛ Hiere.xiij.d. Hec ē ſoꝛs tua parſqꝫ mēſurę tuę. Sap.ij.b. Ubiqꝫ relinqm⁹ ſigna lę/ticię:qm h ps nr̄a:et h ē ſoꝛs nr̄a. Mali qcqd habēt:qcūqꝫ mō habeāt vocāt ſoꝛtē:qꝛ totū reputāt q̄ſi inuētū dūmodo habeāt. Sed ſine dubio dura rō exiget̄ ab eis de oib⁹ bonis ſibi a deo collat' tam tpalib⁹ ꝙ̄ ſpūalib⁹ ꝙ̄ etiā naturalib⁹. Luc̄.xvj.a.

Redde rōnē villicatiōis tuę. b Et ipſis.ſ.diis ꝑdict̄. c Ef/fudiſti libamē/mētꝫ.ſ.amoꝛē. Per amoꝛē eni loquit̄ coꝛ ido/lo.i.rei amatę. d Obtuliſti ſacrificiū.i.coꝛpis miſteriū ⁊ opationē:ſic̄ diabol⁹ vel pctm̄ habet totū coꝛ.ſ.⁊ coꝛp⁹.i. affec/tionē ⁊ opationē/ꝗ oia hō expēdit i pctō/ totū ſubtrahēs vero dño.ſ.de deo vero ⁊ viuo:cū tñ ſcriptū ſit Deut̄.vj.a. Diliges dñm deū tuū ex toto coꝛde tuo ⁊c̄. Qd ē ꝑ/mū mandatū ⁊ maxi/mū: Mat.xxij.d. Cū ḡ qd debitū eſt deo ei ſbtrahat̄:bū ꝯſequent̄ adiūgit̄. e Nun/qd ſup his nō in/dignaboꝛ?q.d.imo indignaboꝛ:qꝛ h vr̄a malicia exigit.ſ.xxvij.a. Indignatio nō ē mihi: Glo.ibi:q̄ſi to/tiēs irritat⁹ nō idignaboꝛ? Hiere.v.c.et.ix.c. Nūqd ſup his nō viſitabo dicit dñs:aut i gēte huiuſcemodi nō vlciſcet̄ aīa mea? Et merito indignaboꝛ. Quia: g Sup mōtē excelſū ⁊ ſub limē.i.i eminētia dignitatū. h Poſuiſti cubile tuū.i.dele/ctatiōes tuas i dignitatib⁹ ſtatuiſti ⁊ i honoꝛib⁹/ſilis diabolo:ꝗ dic̄.ſ.xiiij.d. Aſcēdā i cęlū ſup ſidera cęli exaltabo ſoliū meū. Ut p montē ſupbia ſiue altitudo itelligit̄ ptātis. Per cubile aūt itel/ligit̄ laſciuia carnis. Sup mōtē ḡ excelſū cubile ponit: ꝗ ꝯcupi/ſcentias carnales exercet poſit⁹ in dignitate. Ad h eni deſiderāt epatus ⁊ honoꝛes vt ocient̄ ⁊ delectent̄:cū tñ dicat apl's.j. Ti/moth.iij.a. Qui epatū deſiderat:bonū op⁹ deſiderat. Op⁹ di/cit/nō ociū:laboꝛē/nō quietē:anguſtiā/nō laſciuiā. i Et illuc aſcēdiſti.i.in montē ꝑlationis ſcandēdo p gradus ſiue ſcalam ꝯſanguinitatꝫ:cū tñ ſcriptū ſit: Nō aſcendes p gradus ad altare meū: Uel repēdo manibus obſequioꝝ:⁊ pedib⁹ ad lrām:qꝛ va/dunt romā vt habeāt ꝑbendas ⁊ bñficia ⁊ ꝑlatiōes. Bern̄. Se/quunt̄ obſequūt̄:repūt manib⁹ ⁊ pedib⁹ ſi ꝗ mō tandē ſe intru/dere valeāt in pꝛimoniū crucifixi. k Ut imolares hoſtiaſ .i.aīas ſubditoꝝ diabolo victimares. Has victimas nō ſolū nō i cęlū eleuāt:ſ i infernū depmūt. Un̄ Oſee.v.a. Audite hęc ſa/cerdotes ⁊ attēdite dom⁹ iſrael:⁊ dom⁹ regꝫ auſcultate:qꝛ vobis iudiciū eſt:qꝛ laque⁹ facti eſtis ſpeculationi:et ſic̄ rete expāſum ſup thaboꝛ:⁊ victimas declinaſt' i ꝓfundū. Thaboꝛ interpꝛtat̄ lumē veniēs:⁊ ſignificat dignitatē/vn̄ deberet lumē vitę bonę ⁊ doctrinę venire:ibi extendunt̄ rętia cupiditatꝫ:vt aīę capiantur et i ꝓfūdū inferni vel pcti declinent̄. l Et poſt oſtiū et re/tro poſtē poſuiſti memoꝛiale tuū.i.pctm̄ qd habebas in memoꝛia in angulo coꝛdis tui poſuiſti:vt.ſ.lateret poſt oſtium coꝛdis:et retro poſtem.i.in angulo ſiue in occulto coꝛdis tenui/ſti pctm̄:vt nō per oſtiū exeat.i.p cōfeſſionē. n Quia iuxta me diſcooperuiſti te. Hic notant̄ ſex ꝗ notant̄ p q̄drū lapi/dē/Thꝛeñ.iij.b.vbi dꝛ: Cōcluſit vias meas lapidib⁹ q̄dris ⁊c̄.i. pctis ꝯſūmatꝫ. Lapis eni q̄drat⁹ habet ſex latera:⁊ i ſex cōſiſtit ꝯſūmatio pcti:ꝗ ſūt ꝯſenſus mal⁹/opus/ꝯſuetudo pcti/publica/tio pcti/gloꝛia de pctō/adinuētio in pctis. Iſta ſex notant̄ hic. Primū cū dꝛ: Iuxta me diſcooꝑuiſti te.i. te denudaſti ab indumēto grē p ꝯſenſū pcti. De ꝗ indumento dꝛ Apoc̄.xvj.c. Btūs ꝗ cuſtodit veſtimēta ſua ne nud⁹ ambulet. p Et ſuſce/piſti adulterū. Sic eni ſuſcipit̄ diabol⁹:cū de⁹ excludit̄ p cō/ſenſū pcti. Cōtra qd dic̄ apl's Eph.iiij.f. Nolite locū dare dia/bolo. Secūdū notat̄:ibi: q Dilataſti cubile tuū.i. mentis conceptionē ⁊ cōſenſum i opationē extēdiſti:et ſic diabolo cubi/le quietis ampliaſti. Uel alit̄. Cubile coꝛdis ſui dilatat aīa/ quę chꝛiſtū ſimul ⁊ diabolū vult i mētē ſuā recipe. Sed h nullaten⁹ fieri pōt: Coanguſtatū eſt eni ſtratū/ita vt alt̄ decidat.ſ.xxviij. e. Tertiū eſt cōſuetudo pcti:de qua ſubdit̄: r Et pepigiſti cū eis fœdus/in ꝯſuetudine.ſ. Tūc eni ꝯfirmat̄ pactū pcti int̄ hoiem ⁊ diabolū.ſ.xxviij.d. Pepigim⁹ fœd⁹ cum moꝛte:et cū inferno fecim⁹ pactū. Quartū notat̄:ibi: s Dilexiſti ſtra/tū eoꝝ manu apta. Ecce publica opatio pcti. Stratū enim diaboli diligit aīa manu apta:qñ cū eo męchari deſiderās acti/onē ſuā illi pandit:nō expectās vt ei mala ille ꝑus ſuggerat:ſed omnē ſuggeſtionē ei⁹ ꝑueniēs malis actib⁹:⁊ ſic ſuggeſtiōes ei⁹

Al. nō bꝫ fœd⁹

Exo.20.d.

 parata ſuſcipere:

nibus tuis. a Et ornaſti te regio vnguento.i. varia or/namēta q̄ſiſti:nō ſolū colore ſplendētia/ſed vnguētoꝝ ⁊ pigmē/toꝝ diuerſitate redolētia/ vt nō ſolū viſu/ſed ⁊ odore adulteros ꝓuocares. Hiero⁹ in originali dicit ſic: Qđ dicit/ornaſti te regi vnguēto/duplicit intelligit: aut regi deo dū his ornaris que ille dederat et ido/lis proſtitueris: aut cer/te regi idolo āmonitaꝝ q̄ appellat moloch: et i nr̄a lingua regē ſonat: Quē iuxta ſeptuaginta in alijs loc̄ melchom legim⁹. b Vnguēto/vt niteres vi/ſui.

Vl. ſregi

a apta: ēt ornaſti regio vnguē/
b to: ēt multiplicaſti pigmēta
c tua. Miſiſti lēgatos tuoſ p
d cul ⁊ húmiliata es vſq̄ ád
e
f
g ínferoſ. In mūltitudine vię
h tuę lāboraſti: nō dixiſti: q̄e/
i
k ſcam. Viām man⁹ tuę inue/
l niſti: própterea nō rógaſti.
m

c Et multiplicaſti pigmēta tua: vt odore attraheres/ nō ſolū viſu. d Miſiſti legatos tuos ꝓcul/in ęgyptū.ſ. et babylonē: vt nō ſolū i vicinarū gentiū idolis: ſ etiā i lōge po ſitarū haberes ſtudium fornicādi. Dicit ḡ: Miſiſti legatos tuos.i. nūcios velocit currētes vt tibi afferrēt deos ḋ lōginq̄s natiōib⁹ ꝓcul. Hiero⁹: deos babylonios ⁊ ęgyptios ſignificat.

Quarta pars

2. Regł. 13. c. e Et humiliata es.i. ꝓſtituta et viliſicata: ſicut dicit q̄ am/non humiliauit thamar. f Vſq̄ ad inferos. Hiero⁹. de culmīe caſtitatiſ/in baratrū libidinis. g In multitudīe vię tuę.i. actionis tuę: h Laboraſti/ſine fructu.q.d. multū la/borem habuiſti in ſeruiēdo idolis diuerſis. Vel ad lr̄am multū laboraſti/multiplicādo vias ꝑ legatos tuos quos miſiſti vt ido la tibi afferrent aliarū nationū. Et licet magn⁹ tibi eſſet labor: tn̄/ i Nō dixiſti q̄eſcā.i. ceſſabo a vitijs meis peſſimis.

Quinta pars Et tandē k Viam man⁹ tuę inueniſti.i. oīa venerūt tibi ad manū ſicut voluiſti: et oib⁹ abūdaſti quę optaſti. l Propterea nō rogaſti/me: q̄.ſ. oīa ſuccedebāt tibi ad votū: et iō me neglexiſti. Pro q̄

Myſtice parata ſuſcipe: nō iam in pctō ſuo erubeſcēs: nec fornicationis ſuę turpitudinē abſcondēs/ſed tota libertate peccās. Sequit de q̄nto.ſ. de gloria pctī. a Et ornaſti te regio vnguēto.i. ad placēdū diabolo te ornaſti: ⁊ vnxiſti vnguēto ſupbię: qđ eſt quando quis gloriat de peccato ſuo/et de ſuperbia inaniſglo/rię vt inde niteat. Prouerb.ij.c. Qui lętantur cum male fece/rint: ⁊ exultāt in rebus peſſimis. Et nota q̄ multi vncti ſūt chri/

Pſ.104. ſti: De quibus Pſ. Nolite tangere chriſtos meos. Heſter.ij. b. Sex menſibus inungebant oleo myrtino/et alijs ſex quibuſ/dam pigmētis. Sūt etiā vncti diaboli/ſacerdotes.ſ. ei⁹ ⁊ pugi/les ⁊ reges/q̄ ab eo regnāt: ⁊ vxores ei⁹ tot eni genera hominū ſolēt vngi. Sacerdotes diaboli ſūt auari: q̄ inūgunt i manibus ſiᵉ ſacerdotes vnguēto quodam: imo potius glutino auaricię. Qꝛ aūt auaricia ſit glutinū ſiue fiſcus: dicit btūs Aug⁹. Amor tpaliū fiſc⁹ ē ſpūaliū pēnarū. Pugiles diaboli ſūt: q̄ ꝓ diabolo pugnāt/defenſores.ſ. ſui vł alieni pctī: ⁊ impugnatores boni tā in ſe q̄ʒ in alijs: cū tn̄ dicat Prouer.iij.d. Noli ꝓhibere bn̄face/re eū qui pōt: ſi vales ⁊ ipſe bn̄fac. Iſti ſimilit vncti ſūt vt ꝓm/ptiores ſint in bello vnguēto inaniſglorię ⁊ laudis hūanę: q̄ ſiᵉ

Pſ.9. diᵉ Pſ. Laudat pctōr in deſiderijs aīę ſuę ⁊ iniquus bn̄dicit.

Pſ.140. Hoc ē oleū ęgypti: de q̄ dicit ꝓpha: Oleū aūt pctōris nō impi/guet caput meū. Reges aūt diaboli ſūt ſupbi: q̄ vnguēto excel/lentię ⁊ ſupbię vncti ſt: de q̄ loquit h̄: Ornaſti te regio vn/guēto.i. diabolico/qđ ē ſupbia. Vxores diaboli ſūt molles ⁊ ef/fęminati/luxurijs ⁊ delitijſ dediti: vncti vnguētiſ ꝯcupiſcētię car/nalis. Vn̄ Sap.ij.b. Vino p̄cioſo ⁊ vnguētis nos impleamus. c Et multiplicaſti pigmēta tua. Ecce ſextū.ſ. adinuētio pctōꝝ. Multiplicare eni pigmenta/eſt adiuenire pctā ⁊ delicta noua: Et h̄ eſt maximū pctm̄: q̄ nō ſufficit hoī ire cōmuni via i infernū: ſed adinuenit ſibi ſemitā vt breui⁹ ⁊ recti⁹ vadat ad infer/

Pſ.27. nū. Pſ. Da illis ſm opa eoꝝ: ⁊ ſm neq̄tiā adiuentionū ipſorū: id ē dāna eos ꝓ merito cōmuniū pctōꝝ ⁊ ſingulariū. Iſta ḡ pi/gmēta ſūt venenata: ⁊ ſūt pigmēta dānatiōis. Sʒ pigmēta ſua/uitatiſ ſpūalis/ſūt adiuentiōes bonoꝝ ſpūaliū: ⁊ ſtudia delecta/tionū cęleſtiū: De q̄b⁹ Eccī.xxxviij.a. Vnguētari⁹ ꝯficiet pig/mēta ſuauitatiſ. Et.ſ.iij.b. Dicite iuſto/qm̄ bn̄: qm̄ fructū adin/uētionū ſuaꝝ comedet. Seq̄t: d Miſiſti legatos tuos ꝓ/cul. Legatos ꝓcul mittit ad amatores ſuos aīa/dū ſuę praui/tatiſ famā longe porrigens/malignos ſpūs ad ſe inuitat. Vel/le/gatos.i. cogitatiōes et affectiōes mittim⁹ ꝓcul a nobis vel a

deo/dū deū qui nō longe ē ab vnoq̄ʒ nr̄m/deſerim⁹ et extra noſ/metipſos ꝑ exteriora euagamur. Pſ. Dn̄s ſcit cogitatiōes ho/minū qm̄ vane ſūt.i. vanitatē ſequētes. Iſtud etiā verbū poſſet dici de eccl̄ia: q̄ mittit legatos ſuos ad remotas ptes ꝓpt idola: id ē ꝓpt pecuniarū lucra: Nā auaricia idolatria ē: q̄ lucꝝ eſt ido lū. Btūs Bern. Tūc redeūt legati: q̄d autem boni fecerint nihil au/diuim⁹: forſitan audi/uiſſem⁹/niſi ꝑ auro hi/ſpanię ſal⁹ ꝑpli viluiſſet. ſ.xviij.a. Vę terę cym/balo alarū quę ē trans flumē ęthiopię: q̄ mittit i mari legatos ſuos ⁊ i vaſis papyreis ſup aq̄s. De bono legato/ Prouer.xiij.c. Legat⁹ fidelis ſanitas. Itē Prouerb.xxv.b. Sicᵉ frig⁹ niuis i die meſſis: ita legat⁹ fi/delis/q̄ refrigerat. Cōſtat ḡ cū legat⁹ nō ſanat vł refrigerat/nō eſt fidelis: q̄ q̄rit q̄ ſua ſūt/non quę dn̄i ſui.i. chriſti. Phil.ij.c. Oēs q̄ ſua ſūt q̄rūt: nō quę ieſu chriſti. Subdit aūt de duplici fine pctī. e Et humiliata es.i. viliſicata ꝑ culpā adulterij: f Vſq̄ ad inferos.i. vſq̄ ad interitū pęnę ęt̄nę: Ecce finis pctī poſt vitā. Ro.vj.d. Stipēdia pctī mors. Sʒ q̄ pctm̄ etiā in ꝑſenti inducit anguſtiā: Subdit: g In multitudine vię tuę laboraſti: Ecce finis i hac vita.ſ. labor corpis ⁊ anguſtia cordiſ. Diᵉ ḡ: e Hūiliata es vſq̄ ad iferos.i. vſq̄ ad finē vitę ꝑſeueraſti i malo. Vn̄ Iob.xxiiij.c. Ad nimiū calorē trāſi/bit ab aq̄s niuiū.i. de vno pctō trahet ad alterū. Et vſq̄ ad infe ros pctm̄ illi⁹: q̄ peccare nō deſiſtit donec ad ifernū deſcēdat.i. vitā hāc peſſime finiat. Vel/Vſq̄ ad iferos/mēs hūliat: dū pctō vſq̄ adeo inclinat vt in mala voluntate par ſit dęmonib⁹. Ezech.xvj.f. Pene ſceleratiora feciſti illi i oib⁹ vijs tuis. g In multitudie vię tuę.i. in mltitudine ⁊ varietate opatiōis tuę: h Laboraſti: q̄ nō illū qui ē plana ⁊ vna via tenuiſti: q̄ dicit Ioh.xiiij.a. Ego ſum via ⁊c̄. Sed diuerſas ⁊ duras vias am/bulaſti: iō laboraſti. Vn̄ Sap.v.b. Laſſati ſum⁹ i via iniq̄tatis et ꝑditiōis. Hiere.ix.b. Vt inique agerēt laborauerūt. Eccī.x. c. Labor ſtultoꝝ affliget eoſ q̄ neſciūt i vrbē ꝑgere. Eccī.xxj.b Via peccātiū cōplātata lapidib⁹: ⁊ i fine illoꝝ inferi ⁊ tenebrę ⁊ pęnę. Ecce q̄ i pctō eſt afflictio in ꝑſenti: ⁊ i futuro ęt̄na dāna/tio. Et diᵉ in multitudie/ nō i vnitate. In multitudie eni eſt di/ſtractio: ideo dicit Eccī.xj.b. Fili ne i multis ſint actus tui. Et xxix.d. Qui conat multa agere: incidet in iudicium. In vnitate aūt ē pax ⁊ iocūditas. Propt h̄ diᵉ Pſ. Reſpice i me ⁊ miſere/re mei: q̄ vnicus ⁊ paup ſū ego. Glo. ideo nō ꝑ multa diſtract⁹. l Non dixiſti q̄eſcā.q.d. in illis laborib⁹ potes frangi/ vt a mūdanis actiōib⁹ q̄eſcas ⁊ a prauis opatiōib⁹. Eccī.xxj.a. Fili peccaſti ne adijcias iterū.ſ.xxx.b. Clamaui ſup h̄: ſupbia tm̄ ē q̄eſce. Gen̄.iiij.a. ſm aliā lr̄aʒ d̄r ad cain: Nōne ſi recte offeras: recte aūt nō diuidas peccaſti: quieſce/ad te cōuerſio ei⁹. Amos iiij.c. Aſcēdere feci putredinē caſtroꝝ vr̄oꝝ in nares vr̄as: ⁊ nō rediſtis ad me diᵉ dn̄s.q.d. mirū eſt q̄ pctm̄ tam fetidum eſt: et tn̄ nō vultis iſtud deſerere. k Viam man⁹ tuę iueniſti.i. viam operationis tuę ⁊ exitū: id eſt quę voluiſti agere potuiſti. Vel.i. omnia venerūt tibi proſpera: omis.ſ. abundantia ⁊ pro/ſperitas. Et eſt modus loquendi: ſicut cum dicit: omnia venīūt mihi ad manū. Aliqui habent: Vitā manus tuę iueniſti: licet Hiero⁹ et alij expoſitores nō habent hmōi litteraʒ: tn̄ ſm hoc ē ſenſus.i. ex opib⁹ tuis vitā te iueniſſe reputaſti.i. abūdan tiā. Sed iſta vita non eſt vita/ſed mors. Vn̄ Luc.xij.b. Nō in abūdantia cuiuſq̄ʒ vita ei⁹ ē ex his quę poſſidet. l Propte/rea/quia tibi ꝓſpera venerunt: m Non rogaſti/ me. Ani/ma eni intenta terrenę multiplicationi: nō pōt eſſe intenta ora/tioni. Propterea dicit ſalomon Prouerb.xxx.b. Mendicitatē et diuitias ne dederis mihi: tribue tm̄ victui meo neceſſaria: ne forte ſatiatus illiciar ad negandū: et dicam: quis ē dn̄s ⁊c̄. Sed dn̄s rogād⁹ eſt i ꝓſperitate etiā magiſ q̄ʒ in aduerſitate: quia cū oīs fortuna timēda ſit/magiſ timēda ē ꝓſpera q̄ʒ aduerſa.ſ.xxj. d. Venit mane ⁊ nox: ſi q̄ritiſ q̄rite: ꝯuertimi et venite. Si q̄ritiſ i nocte aduerſitatiſ: q̄rite i die ꝓſperitatiſ: Alit eni i extrema ad/uerſitate.ſ. in die iudicij nō exaudient q̄ i ꝓſperitate hui⁹ ſeculi deū ꝯtēpſerūt/⁊ eū ad iracūdiā nitūt ꝓuocare. Vn̄ Hiere.ij.f. Verterūt ad me

Pſ.93. Pſ.14.

☞ me neglexiſti. a Pro q̃.i.ideo q̃ i diuitijs ↄfidẽs me roga
re noluiſti: b Sollicita timuiſti.q.d. quia non rogaſti me
ex corde:etſi forte ex ore/ſed idola in q̃bus ↄfidebas: iõ dedi te
in timorem hoſtium ⁊ deoꝝ tuoꝝ:et etiam dabo qd̃ iuſtum eſt.
c Quia mẽtita es. Glo. Hai. dicẽs: Oĩa q̃ locut⁹ ẽ dñs fa-
ciem⁹: Exo. xix.b. Uel/
Mẽtita es. Hiero⁹:q̃
ſi rogaſti me aliq̃ñ ore:ñ
tñ corde. d Et mei ñ
es recordata:q̃ multa
bona tibi ↄtuli:et etiã ꝓ/
miſi dicẽs: Honora dñz
et ↄfortaberiſ:⁊ abſq̃ illo
nullũ metuaſ. e Nec
cogitaſti i corde tuo

a Pro q̃ ſollicitã timuiſti:q̃
b mẽntita es:ẽt mei nõ es re/
c cordata: nẽq̃ cogitaſti i cor
d de tuo:q̃ ẽgo tacẽſ ẽt q̃ſi nõ
e vidẽs:ẽt mei oblita es.Ẽgõ
f g h i k l ãnnũciabo iuſticiam tuam:

bñficiũ expectantiſ te ⁊ patientiſ. f Quia ego tacẽs ⁊ q̃ſi
nõ vidẽs.q.d.ego tacui pctã tua:et q̃ſi non videns diſſimula
tiõe neglexi:vt ſi nõ timore mei/ſaltẽ patiẽtia mea redireſ:et tñ
tu ecõtra/mei oblita es: i Ego/autẽ q̃ diu tacui:tandem/
k Annũciabo.i.oĩb⁹ publicabo. l Juſticiã tuã.i.iniu/
ſticiã tuã. Simile Job.ij.c. Bñdic deo ⁊ morere.i.maledic:iro
nice.i.maliciã tuã apte puniã. Hiero⁹. Jronice loquit̃:velut ſi
cui in ſcelerib⁹ dephẽſo dicat̃: Uide opa tua bona: Sic loq̃t iu/
dex latroni. m Et opa tua.i.idola in q̃b⁹ laboraſti: n Nõ
ꝓderunt tibi/tpe captiuitatiſ. Hiere.ij. Dij eoꝝ nõ ꝓderunt
eis. o Cũ clamaueriſ/oppreſſa ⁊ obſeſſa ab hoſtib⁹. p Li/
berẽt te/a ꝑiculo etiã malo. q Cõgregati tui.i. dij ex di/
uerſis.ſ.gẽtib⁹ exq̃ſiti. Deut. xxxij.c. Surgãt ⁊ opitulent̃ vobiſ
⁊c. r Et oẽs eos.i.deos ⁊ cultores eoꝝ: s Auferet vẽ/
tus.i.hoſtiũ impet⁹ de terra ſua. t Tollet aura:idẽ eſt:ſed
repetitio firmitatiſ indiciũ ẽ. Alit̃ tñ exponũt hoc iudei:vt dicit
Hiero⁹:de chaldeis.ſ.hoſtib⁹ eoꝝ. Jncipit ibi õ ꝓſperitate iu/
deoꝝ/cũ dic̃: r Et omẽs eos.i.hoſtes veſtros.ſ.chaldeos.
s Auferet vetus.i.medoꝝ ⁊ ꝑſarũ exercit⁹ ſubito ⁊ impe/
Sexta pars tuoſe eis ſupueniẽs. t Tollet aura: idẽ eſt. v Qui aũt
habet fiduciam mei:id eſt in me. x Hereditabit ter/
ram.q.d.chaldeis deſtructis virtute dei/ popul⁹ me⁹ redibit
in iudeã:et hereditabit vrbẽ hierl'm/ et imobiliter tenebit eam.
☞ Et poſſidebit montẽ

Myſtice ✠ Uerterũt ad me tergũ ⁊ nõ faciẽ: ⁊ i tempe afflictiõis ſue dicẽt:
ſurge ⁊ libera nos. a Pro.i.tũc inuocabũt me et nõ exaudiã:
Pro quo.i.iõ q̃ nõ rogaſti. b Sollicita timuiſti.q.d.
q̃ i ꝓſperitate me nõ rogaſti ↄfiſa i diuitijs tuiſ:induxi te i ſoli/
tudinẽ timoris. Cũ eni venerit calamitas timebis ſollicita ꝓ di
Ps.117. uitijs cuſtodiẽdis. Nõ eni poteris dicere: Dñs mihi adiutor:⁊
ego deſpiciã inimicos meos. Uel ſic lege. Nõ rogaſti/ me de
eo: a Pro q̃ ſollicita timuiſti.i.de diuitijs tuis ↄſeruãdiſ
q̃s timuiſti ꝑdere/nõ rogaſti me. Et bene dicit ſollicita: Diuitie
eni ſollicitudinẽ ⁊ timorẽ incutiũt. Uñ Job.xv.c. Sonit⁹ terro/
ris ſp i aurib⁹ ei⁹:⁊ cũ pax ſit/ipſe inſidias ſuſpicat̃. Jtẽ Pro/
uerb.xxviij.a. Fugit impi⁹ nemine ꝑſequẽte.i.ſemꝑ ẽ pauidus.
Nã ſic dic̃ Aug⁹:q̃ timet deũ/oĩa timẽt eũ: q̃ võ deũ nõ timet
oĩa timet. Uel õ eo nõ rogat pro q̃ ſollicita metuit:q̃ licet eter/
ne pene ſuppliciũ formidet: nõ tñ ex corde p̃cat̃ vt euadat illud:
dũ a prauitatib⁹ ſuis ↄuerti recuſat. Sequit̃: c Quia mẽti/
ta es.q.d.merito inducã te in ſtatũ timoris: q̃ mentita es mi/
hi in votiſ tuis ⁊ ꝓmiſſis. d Et mei nõ es recordata/i bñ/
ficijs tibi a me collatiſ. e Nec cogitaſti i corde tuo/ de
cõminationib⁹ meis ⁊ ſupplicijs futuris. Et h: f Quia ego
tacẽs ⁊c.q.d.iõ nõ cogitaſti de pena pctĩ: q̃ patiens ⁊ diſſi/
mulãs tacui ⁊ indulſi tibi:⁊ ita abuſa es patiẽtia mea.Ẽ.xxvj.c.
Jndulſiſti dñe genti:indulſiſti gẽti:nunq̃d glĩficat⁹ es:q.d.nõ.
Hiere.iij. Pro võbiſ pnĩe:võbis ſupbie blaſphemaſti. Et nota tri
plex vinculũ qd̃ h dñs impropat nob rupiſſe. Uotũ.ſ.ꝓmiſſũ/
cũ dic̃: Mẽtita es. Bñficiũ collatũ:qd̃ deberet nos ligare ꝑ
amorẽ/cũ dic̃: Et mei nõ es recordata. Jtẽ ſuppliciũ patiẽ:
qd̃ deberet ligare nos:imo etiã ↄfigere carnes nr̃as ꝑ timorẽ/cũ
dic̃: Neq̃ cogitaſti i corde tuo/meã.ſ. ſeueritatẽ. Quare
nõ cogitaſti: Quia.ſ. Ego tacẽs.i.pcẽs. Punitio eni ẽ diuiã
locutio q̃dãmodo. g Et q̃ſi nõ vides.i.q̃ arbitrariſ me nõ

videre culpã:iõ nõ times incurrere penã. Unde ſubdit: h Et
mei oblita es:mei.ſ.cui te deuouiſti:cui⁹ bñficia recepiſti:cu
ius poſtmodũ experieriſ ſupplicia:q̃ diuitias bonitatiſ mee ⁊ lon/
ganimitatiſ ⁊ patiẽtie ↄtẽpſiſti. Roma.ij.a. An ignoras q̃m be/
nignitas dei ad pniam te adducit.i. adducere cupit. Sap.xj.d.

m n Ẽt opa tua nõn ꝓderũt tibi.
o p Cum clãmaueris libẽrẽt te
q r cõngregati tui: Ẽt õmnes
s t cos ãuferet vent⁹:tõllet au/
v ra. Qũi autem habet fidu/
x ciã mei/herẽditabit terram:

Diſſimulaſ pctã homi
nũ ꝓpter pniam. Sed
tu ingrata mei oblita
es. Hiere.xiij.d. Mei
oblita es/ↄfiſa i mẽda/
cio:Sz i Ego ãnũ/
ciabo iuſticiã tuã.
Jronice loquit̃.i.iniu/
ſticiã tuã manifeſtabo
i iudicio/q̃ñ dicã: Eſu/
riui/et nõ dediſti mihi mãducare: Mat.xxv.d. Uel/ Juſticiã
tuã:quãtũ ad opinionẽ tuã. Ps. Cũ accepero tp̃s ego iuſtici/ Ps.74.
as iudicabo:iuſticias.ſ.opinatas:vel etiaz iuſta opa diſcutient̃
.i.in iuſtis opib⁹ intẽtio diſcutiet̃. m Et opera tua/mala:
n Nõ ꝓderũt tibi. Liptote ẽ.i.nocebũt tibi te accuſantia.
Sap.iiij.b. Ex iniq̃s oẽs filij q̃ naſcunt̃/teſtes ſũt neq̃tie aduer
ſus parẽtes in interrogatione ſua.i.in iudicio q̃ñ dñs etiã inter/
rogabit cogitationes hominũ:ſic̃ dr̃ Sap.j.c. Jn cogitatiõib⁹
impij iterrogatio erit. Tũc filij iniq̃rũ.i.affectiões ⁊ opa malo/
rũ:teſtes erũt ↄ parentes.i.ↄ ſuos actores. Hiere.vij.b. Ecce
vos ↄfiditiſ vobis i ſermonib⁹ mẽdacij q̃ nõ ꝓderũt vob:furari/
occidere/adulterari/iurare mendacit̃/libare baalim:⁊ ambulare
p⁹ deos alienos q̃s ignoratiſ. Uel/ m Opa tua.i.diuitie q̃s
cõgregaſti:⁊ edificia q̃ exaltaſti. n Nõ ꝓderũt tibi.i.in ne/
ceſſitate extrema. Prouerb.xj.a. Nõ ꝓderũt diuitie i die vltio
nis:iuſticia aũt liberabit a morte. Soph.j.d. Argentũ eoꝝ et
aurũ eoꝝ nõ poterit eos liberare in die ire dñi. Hiero⁹. Reges
ibi nudo latere palpitabũt:ibi nõ ꝓderũt ariſtoteli argutie ſue:
ibi ſtultus plato cũ diſcipulis ſuis. o Cũ clamaueriſ libe/
rẽt te ↄgregati tui.i.nũmi tui q̃s ↄgregaſti:⁊ feciſti tibi deoſ.
Hiere.ij.f. Ubi ſũt dij tui q̃s feciſti tibi: Surgãt ⁊ liberent te.
Deut.xxxij.c. Surgant ⁊ opitulent̃ vob ⁊c. Ezech.viij.g. Cũ
clamauerint ad me magna voce nõ exaudiã. r Et oẽs eos:
deos tuos ⁊c.q.d.nõ liberabunt te dij tui in q̃bus habebas fi/
duciam:imo etiã oẽs eos deos tuos.i.nũmos/vel q̃cquid plus
deo amaſti. s Auferet vẽtus:tollet aura.i.aduerſitas q̃
ſignificat̃ per ventũ ⁊ aurã/vel mors /vel diuina ſnĩa tibi aufe/
ret omnẽ ꝓſperitatẽ. Oſee.xiij.d. Adducet dñs ventũ vrentem
de deſerto aſcẽdentẽ.i.febrẽ acutã:⁊ ſiccabit venas eius ⁊c. v
Qui aũt ⁊c. Poſtq̃ finẽ maloꝝ p̃dixit q̃ ↄfidũt i diuitijs ſuiſ:
ſubdit de bonis dicẽs: Qui aũt habet fiduciã mei.i.in me
nõ in ſe vel in alia creatura.ij.Cor.j.b. Jn nobiſipſis reſpon/
ſum mortis habuimus:vt nõ ſimus fidẽtes in nobis:ſed in deo
qui ſuſcitat mortuos. Heb.ij.c. Ego ero fidens i eũ.Ẽ.xxvj.a.
Speraſtis i dño in ſeculis eternis. Job.xiij.c. Etiã ſi occiderit
me in ipſo ſperabo. Uel/ Qui habet fiduciã mei/ nõ meoꝝ
.i.qui meipſum ſperat ſe habiturũ in mercedẽ/ non iſta tempa/
lia. Geñ.xv.a. Ego ꝓtector tuus ⁊ merces tua magna nimis.
Hiere.xvij.b. Benedict⁹ vir qui ↄfidit in dño:et erit dñs fidu/
cia eius. Signat̃ dicit: Erit dñs fiducia ei⁹:qd̃ eſt/quãdo homo
nõ ſperat nec querit aliq̃d niſi ipſũ dñm. Et iſta ſpes nõ cõfun/
dit:q̃ charitas dei diffuſa ẽ in cordib⁹ nr̃is: Ro.v.a. Sap.iij.a.
Spes illorum imortalitate plena eſt. Econtra ſpes malorũ cõ/
fundit:quia vacua eſt:vt dicit̃ Sap.iij.c. Uacua eſt ſpes illoꝝ
et labores ſine fructu. Unde.Ẽ.xxxij.c. Conturbemini ↄfiden/
tes. x Hereditabit terram/viuentiũ:id eſt imobilit̃ ⁊ im/
mutabilit̃ poſſidebit eternam hereditatẽ ſiue beatitudinẽ:vt di
cit̃ Joſue.j.a. Oẽm locũ quẽ calcauerit pes veſter: veſter erit.
Pes:id eſt ſpes. Roma.viij.c. Spe ſalui facti ſumus. Et nota Multiplex
q̃ eſt multiplex hereditas. Eſt eni hereditas chriſti. Heb.j.b. hereditas
Differenti⁹ p̃ illis nomẽ hereditauit. Jtẽ eſt hereditas cuiuſli/
bet clerici. Ps. Dñs pars hereditatis mee ⁊c. Jtẽ ẽ hereditas Ps.17.
iuſti. Ps. Juſti hereditabunt terram ⁊ inhabitabunt in ſeculũ Ps.36.
ſeculi ſup eã. Jtẽ Prouer.ij.d. Qui recti ſũt habitabũt i terra:⁊
ſimplices ꝑmanebũt in ea. Jtẽ eſt hereditas pctõris. Eccl.x.b.

 ✠ Homo cũ mortu⁹

¶ a Et poſſidebit mōtē ſctm̄ meū.i.ſion in quo eſt tēplum. b Et dicā. Glo. Cyro et ꝑncipib⁹ ei⁹. c Viā facite/ p̄bete iter. Glo.i.ꝑp̄lo meo licētiā repatriādi date e Declinate d̄ ſemita.i.nō impediat̄ ſemitā eoꝝ. g Auferte offēdicula d̄ via ppl̄i mei: vt libere poſſint redire i terrā ſuā. Hęc plana ſūt ꝛ iō traſcurrēda ſūt poti⁹ q̄ꝫ explanāda. h Quia hęc dic̄.q.d.ꝑpheta: p̄dicta dixi nō ex me nec ex mea auc̄tate: ſed ex ꝑte dn̄i: ꝛ in ꝑſona

Al.nō hꝫ dn̄s ei⁹. Et h̄ ē: Quia hęc dic̄ dn̄s/ vt nō dubitet̄ de h̄: h̄.ſ. p̄dicta ꝛ ſequē/tia. Et vt meli⁹ credat̄/

a b ꝛ pōſſidebit mōtē ſctm̄ meū.
c d Et dicāꝫ: Viā facite: p̄bēte
e iter: dēclinate dē ſemita: āu/
f g ferte offendicula d̄ via ppl̄i
h mei. Quia h̄ dic̄ dn̄s excel/
i k l ſus ꝛ ſūblimis hābitās ęt̄ni

oñdit potētię ei⁹ magnitudinē: ꝛ miſc̄dię benignitatē dicēſ d̄ dn̄o: i Excelſus/ ſup oēs gētes i mūdo. k Et ſublimis/ ſup oēs ſpūales creaturas in cęlo. l Habitās ęternitatē: vel ſm̄ Hiero. Habitatoꝛ ęt̄nitat̄: qd̄ idem eſt.i. ſine fine exiſtēs ꝛ ſine ꝑncipio: Apoc̄.j.b. m Et ſctm̄ nomē ei⁹ i excelſo.i. fir/mū ē nomē ei⁹ i cęlo vel i cęleſtib⁹: qꝛ ibi noiat̄ ꝛ laudat̄ ſtabilit̄ et imobilit̄. o Et in ſctō habitās.i. i ꝑp̄lo iudaico: quē ſibi ſpecialit̄ dedicauit ꝛ ſctificauit. p Et cū cōtrito ꝛ humili ſpū: qꝛ etſi peccauerit ꝑp̄ls ſuus iſrl̄: tn̄ ſi pęnituerit ꝛ coꝛ ꝯtritū ei obtulerit et humilē ſpm̄/ dn̄s eū nō deſeret. Habitās dico cū ꝯtrito ꝛ humili ſpū/ ad h̄ q Ut viuificet ſpm̄ humiliū: ꝛ viuificet coꝛ ꝯtritoꝝ. Hoc intelligūt iudei nō de vita gr̄ę ſꝫ de vita ꝓſperitat̄ terrenę. s Nō eni in ſempit̄num ꝛc̄. Hiero. nō habet/ eñ: ſed ſic ꝯtinuat. Dixerat.ſ. Hęc dic̄ dn̄s ꝛc̄. modo ponit illa q̄ dicit dn̄s: hęc.ſ. Nō in ſempit̄nū liti/gabo.i. non diu vos obiurgabo: ſed cito vobis pacificus ero. t Nec vſqꝫ ad finē iraſcar.i. vſqꝫ ad oīmodā ꝯſūptionē ¶ veſtrā.q.d. cito irā

Myſtice ❧ Homo cū mortuus fuerit/ hereditabit beſtias/ ſerpētes/ et ver/mes. Dicit ergo: Hereditabit terrā/ etiā in pręſenti ꝑ ſpem. a Et poſſidebit montē ſctm̄ meū/ in futuro nō ſpe ſed rē. Dicit̄ aūt ęterna vita/ mons ꝛ terra. Terra eni dicit̄ ꝓ ſtabilita/te ꝛ fertilitate: mons aūt ꝓ eminētia ꝛ celſitudine. Vel ſacra ſcriptura ſm̄ Hiero. dicit̄ terra ꝛ mons: quā dn̄s dicit auferendā a malis/ ꝛ dandā ꝓmittit idoneis. Mat.xxj.d. Auferet̄ a vob̄ re/gnū dei: et dabit̄ genti faciēti fruct⁹ eius. b Et dicam/ ego chriſt⁹ apl̄is.ſ. et doctorib⁹. c Viā facite: ꝑp̄lo/ bn̄ p̄dicādo. d Prębete iter: boni exēpli/ bn̄ opando. e Declinate de ſemita.i. de artitudine et rigore diſciplinę/ remittite. Vel d̄ ſemita ꝯſilioꝝ impedimēta remouete: et deſcendite.i. ꝯdeſcēdi/te infirmis cōpatiēdo. g Auferte offēdicula d̄ via ppl̄i mei: eis aditū regni cęleſt̄ oꝛonib⁹ vr̄is apiēdo: ꝛ oē impedimētum tollendo. j.lxij.d. Trāſite per portas/ pręꝑate viam ꝑp̄lo. Hiere.l.d. Tollite de medio lapides. Vel/ e Declinate.i. auferte quātū poteſt/ omia offendicula pct̄i: f De ſemita: id ē de ſtatu religioſoꝝ. g Auferte offēdicula d̄ via po/puli mei.i. occaſiones pct̄i de via laicorum: vt fiat qd̄ ſcriptū eſt: Via iuſtoꝝ abſqꝫ offendiculo: Prouerb.xv.c. h Quia hęc dic̄ dn̄s ꝛc̄. Ut dn̄s credat̄ ſic ꝑp̄lm honoratur⁹ vt dictū eſt/ iō addit: Quia hęc dic̄ dn̄s ꝛc̄. Et ꝓtendit̄ ſuſpenſio lr̄ę vſqꝫ ibi: Nō eni in ſempit̄nū litigabo. Magnitudinē aūt ꝓmittētis dei q̄dāmodo exp̄mit: vt gratioꝛ ſit ꝯſolatio ipſi⁹ ꝓ/miſſa exhibētis. Vn̄ dicit: Hęc dic̄ dn̄s excelſus et ſubli/mis. Excelſus/ qꝛ excedit oēm ſenſum: Et ſublimis/ qꝛ excedit oēm intellectū. Phil̄.iiij.b. Pax dei q̄ exupat oēm ſenſū: cuſtodiat corda vr̄a ꝛ intelligētias vr̄as. l Habitās ęt̄nitatē: et ita oē tp̄s ſupgredit̄ ꝛ ancedit. Diffinit aūt ęt̄nitas ſic. Et̄nitas ē intermiabilis vitę tota ſimul et pfecta poſſeſſio. De⁹ q̄ ęt̄nitatē ihabitat.i. ęt̄n⁹ ē: qꝛ ei⁹ eſſe totū ē et ſp neſcitqꝫ mutabilitatē: qꝛ neqꝫ cępit vnqꝫ/ nec aliq̄n ceſſabit. j. Timoth. vj.c. Qui ſol⁹ habet imortalitatē: ꝛ lucē habitat inacceſſibilē. m Et ſctm̄ no/mē ei⁹ i excelſo.i. firmū ꝛ ſtabile ē nomē ei⁹ i eccl̄ia triūphāti qd̄ mobile ē in eccl̄ia vel in aīa exulāti: firmū eſt i cęlis qd̄ fluc/

Matth.6.b. tuat i terris. Vn̄ ꝛ petim⁹ i oꝛōne dn̄ica: Pat̄ nr̄ qui es in cęlis ſctificet̄ nomē tuū.i. firmet̄ in nob̄ res tui nois.ſ. miſc̄dia tua et pietas: qua tu es noiabilis ꝛ laudabilis in oī ꝑp̄lo. Vel/ Sctm̄

nomē ei⁹ i excelſo.i. ſtabilit̄ ꝛ ꝑennit̄ iuocat̄ ꝛ laudat̄ in cęlo ab angelis dicētib⁹: Sanct⁹/ ſanct⁹/ ſctūs/ dn̄s de⁹ ſabaoth ꝛc̄. Eſa.vj.b. Hoc eñ ē nomē ei⁹.ſ. ſctūs ſiue agioſ. Luc̄.j.e. Quia fec̄ mihi magna q̄ potēs ē: et ſctm̄ nomē ei⁹. Vel alit̄ diſtinguit lr̄a ſm̄ q̄ſdā expoſitoreſ/ ſic. Aliter m Et ſctm̄ nomē ei⁹: h̄ ē pūct⁹

m n tatē: et ſctm̄ nomē ei⁹ i excel/
o ſo et in ſāncto habitās ꝛ cū
p q cōtritō ꝛ humili ſpū: vt viūi
r ficet ſpm̄ hūiliū: ꝛ viuificet
s coꝛ contritoꝝ: Nōn enim in
t ſēpit̄nū litigabo: nēqꝫ vſqꝫ

.i. ſanctitas ei⁹ ſiue ſctitudo/ eſt nominabilitas ei⁹: per hoc eni qd̄ ſctificat pctōꝛē/ reddit ſe noiabilē ꝛ laudabilē. Vel/ Sctm̄ nomē ei⁹.i. ipſe ē ſctūs.i. firm⁹ ſiue firmitas ꝛ ſtabilitas. B Et ē mod⁹ loquēdi. Sicut eni dr̄ q̄

habitat ęt̄nitatē.i. ipſe ē ęt̄n⁹ vl̄ poti⁹ ęt̄nitas: ita dr̄ nomen ſctm̄ ei⁹.i. ipſe ē ſctūs vl̄ ſctitas. Vn̄ nota q̄ h̄ dic̄ tria d̄ deo: Incōꝑhenſibilē ei⁹ celſitudinē/ cū dic̄: excelſus ꝛ ſublimis. Et̄nitatem ei⁹/ cū dic̄: habitans ęternitatē. Stabilitatē et imu/tabilitatē/ cum dicit: et ſctm̄ nomē ei⁹. Sequit̄: n In ex/celſo et in ſctō habitans ꝛc̄. Deus dicit̄ habitare i excelſo et in ſctō: quia ipſe ſibi ē excelſū et ſctm̄ habitaculū: ſic ꝛ ipſe eſt ęt̄nitas quā inhabitat. Vel in excelſo.i. in angelis dr̄ habitare: et in ſancto.i. in ſctis: qꝛ i vtriſqꝫ plene quieſcit modo. Pſ. Tu aūt i ſctō habitas laus iſrael. p Et cū ꝯtrito ꝛ humili ſpi/ Pſ.21.
ritu.i. i pęnitēte ꝑ gr̄ę īfuſionē. Pſ. Coꝛ ꝯtritū et hūiliatū de⁹ Pſ.50.
nō deſpicies. Cōtritū de offenſa dei: humiliatū de turpitudine ꝛ vilitate cōgeſta pct̄i. Hęc duo notant̄ cū dic̄: Cū cōtrito et humili ſpū. Doloꝛ eni ꝛ pudoꝛ debēt eſſe i pęnitēte. j. vlt̄.a. Ad quē reſpiciā niſi ad paupculū ꝛ ꝯtritū ſpū: et tremētē ſermones meoſ: Hic addit̄ tertiū: Timoꝛ.ſ. q̄ debet eſſe i pęnitēte: cū pudoꝛe ꝛ doloꝛe. Pudoꝛ notat̄/ cū dic̄: paupculū: qꝛ vilitas peccati ꝯuerſa in pudoꝛē/ hoīem humiliat ꝛ facit paupem ſpū. Do/loꝛ/ cū dic̄: et ꝯtritū ſpū. Timoꝛ/ cū dicit: et trementē ſermones meos. Hęc ē via triū dierū ꝑ quā itur in ſolitudine p̄ſent̄ vitę: Exo.v.a. Hoc ē triduū q̄ ſuſtinet turbas dn̄s: Matth.xv.d. et Marc̄.viij.a. Pudoꝛ.ſ. de turpitudie ꝛ vilitate pct̄i: doloꝛ de offenſa dei: timoꝛ recidiuādi. Ecc̄j.xxxiiij.c. Ad quē reſpicit: et q̄s ē fortitudo ei⁹: oculi dn̄i ſup timētes eū. Vel alit̄ pōt h̄ notari triplex ſtatus: pęnitētiū ſiue incipiētiū: ꝓficientiū: ꝑuenientiū ſiue perfectoꝝ. Vn̄ dicit: In excelſo habitans: quātū ad perfectos ſiue ꝑuenientes. Et in ſancto: quantū ad ꝓficiētes. Et cum cōtrito ꝛc̄. quantū ad incipientes ſiue pęniten/
tes. Pſ. Iuxta eſt dn̄s his qui tribulato ſunt coꝛde ꝛ humiles Pſ.33.
ſpiritu ſaluabit. Unde ſubdit: q Ut viuificet ſpiritū hu/miliū.q.d. ad hoc inhabitat i oīb⁹: vt vitā gratię in eis ampliet ꝛ cōſeruet: et tandē in vitā gloꝛię eos collocet. Gratiā eni p̄mo/ et poſt gl̄iā dabit dn̄s. j. Reḡ.ij.a. Dn̄s mortificat ꝛ viuificat. Mortificat ſupbos: viuificat hūiles. Vn̄ Iaco.iiij.b. De⁹ ſup/bis reſiſtit: hūilib⁹ aūt dat gratiā. r Et viuificet coꝛ con/tritoꝝ/ cōſolādo in ſpe de indulgentia pctōꝝ: de reſtauratione perditoꝝ: de recuperatiōe fideliū. Daniel̄.iij.d. In aīo contri/to ꝛ ſpiritu hūilitatis ſuſcipiamur: ſicut in holocauſto arietū et tauroꝝ ꝛ in milib⁹ agnoꝝ pinguiū: ſic fiat ſacrificiū noſtrū hodie in cōſpectu tuo vt placeat tibi. s Non in ſempiternū litigabo. Hoc cōtinuat̄ ſm̄ Hiero. ad pręcedēs: Hęc dicit dn̄s: ſcilicet quę hic ſequūt̄. Nō i ſempit̄nū litigabo.i. nō puniā i futuro: quia ad hoc ꝑcutio in p̄ſenti meos filios vt ſanē in futuro. Apoc̄.iij.d. Ego quos amo arguo/ verbis: ꝛ caſtigo flagellis: quia dn̄s in pręſenti illos filios verberat/ quibus here/ditatē ęternam reſeruat. Hiere.iij.d. Sanctus ego ſum: et non iraſcar in ꝑpetuum dicit dn̄s: tn̄ ſcito iniquitatē tuā. Et nota q̄ hō litigat cū dn̄o per blaſphemiā vel ꝑ apertā maliciam: Euidentia eni facinoꝛis/ obtinet vim clamoꝛis: ſicut dicit Gregoꝛ⁹ ſup illō Gen̄.iiij.b. Vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Ecc̄j.xxviij.b. Homo iracund⁹ incēdit lites: id eſt litigat cum deo per euidens peccatum: ꝛ prouocat deum ad litigandū ſecum per manifeſtum ſupplicium. Tunc enim litigat dn̄s cum peccatoꝛe: cum ipſum punit aperte/ vel hic ad pęnitentiā/ vel in futuro ad vindictam. t Nec vſqꝫ ad finem iraſcar: id ē vſqꝫ ad conſūmationem non puniam: ſed vſqꝫ ad coꝛreptionē.

❧ Pſ. Nō in ꝑpetuū

Ip iram.q.d.cito irã terminabo. a Quia ſpũs.i.indignatio q̃ dr ſpũs.i.velox:qr irati ſufflãt τ habent nimis de ſpũ. b A facie mea egredief.i.indignatio recedet a me.Gen.vj.a. Nõ pmanebit ſpũs me⁹ in hoie:qr caro ẽ. c Et flat⁹ ego faciã.i.pſperitatis aurã eis tribuã. Vel/flatus ego faciã.i.multiplicabo eos.Flatus eni dei eſt aĩa quã creat.s.xlij.a. Dãs flatũ pplo q̃ ſup trã ẽ:et ſpm calcãtib⁹ eã. Vel a Spũs a facie mea τc. q.d. ego faciaʒ eos cito et pſpere redire i terraʒ ſuã:ſic cõmunit dr de aliq̃ q̃ pſpe τ cito ali/ qd pegit/ vel iter ali/ qd i breui ꝯſũmauit:

De pecõ. ſ.c.talis non habet faciẽ meã

a ad finẽ iraſcar:quia ſpũs a
b facie mea egredief:et flatus
c
d ego faciã. Propter iniquita
e tẽ auaricię ei⁹ iratus ſũ:ẽt p/
f cuſſi eum. Abſcondi a te fa
g ciem meaʒ τ indignatus ſũ.

h Et abijt vagus in viã cor/
i
k dis ſui. Vias eius vidi ẽt ſa
l
m nauí eum: ẽt reduxi eum et
n
o reddidi conſolationes ipſi
p
q et lugentibus eius. Creaui
r fructum labiorum pacem:

ei⁹ punitio:vel pena iflicta. f Abſcõdi a te faciẽ meã.i. ꝓpitiationẽ meã vel cognitionẽ. Hiero⁹ tñ ſic hꝫ in originali: Abſcõdi:ſubaudif:faciẽ meã:vt mag̃ deſiderares τ diceres: Oſtẽde faciẽ tuã τ ſalui erim⁹: In fine ſal⁹ nob ineſt. Nos autẽ in nr̃a lr̃a habem⁹ ꝓ textu:ſic etiã Septuagĩta habẽt illud qd ſbintelligif ſm Hiero. Nec habef i hebrço:ſ ſeptuaginta habẽt. g Et idignatus ſũ/ad tps.s.liiij. b. In momento indignatiõis meę abſcõdi faciẽ meã parũp a te. h Et abijt vag⁹ i via cordis ſui.i.pmiſſus ẽ ſeq̃ ꝯcupiſcẽtias ſuas. Et bñ dicit abijt vag⁹: Inſta/ **Ps.79.**

Tu habuiſti bonũ vẽtũ. Deĩde ſubdit cãm captiuitat eoꝝ di cẽs: d Propf iniq̃tatẽ auaricię ei⁹ irat⁹ ſũ.i.iraſcar eũ captiuãdo. Ad irã eni mltũ fuerẽ auari iudei:τ p auariciã ne/ gauerẽ tributa nabuchodonoſoꝝ regi. e Et pcuſſi eũ.i.pplm iudaicũ ꝓpf auariciã.ſ.ſuã. Ezech.xxij.c. Ecce cõploſi man⁹ meas ſup auariciã tuã quã feciſti. f Abſcondi a te faciẽ meã. Mutat pſonã.i.ꝓpitiationẽ meã τ benignitatẽ tibi ñ ex hibui. g Et idignat⁹ ſũ/tibi ꝓſpitatẽ in tra tua auferẽdo. h Et abijt vag⁹ i via cordis ſui.i.pmiſi eũ facere i ope nequif τ puerſe:ſm q̃ excogitauit i corde. Vl/Abijt vag⁹ i via cordis ſui.i.p via cordis ſui:qr male ierat τ volũtarie ad chaldęos ꝓpf deos eoꝝ:iõ ſbũt iuiti ad eos:et ibi captiua/ buñf vagi τ pfugi ſic cain:Gen.iiij.b. Cũ ꝯa lr̃a ſm Hiero. ẽ. Et ãbulauit męrẽs i via cordis ſui. Cui ꝯuenit lr̃a Septuagĩta. Et ãbulauit triſt̃ i vijs ſuis.i.penituit itra ſe d pctis ſuis: Vñ ſeqf diuina ꝯſolatio. k Vias ei⁹ vidi/oculo miſcdię meę.i.vias ei⁹ aſperas mitigaui. m Et ſanaui eũ/i captiui/ tate ei⁹ dolorẽ mitigãdo. n Et reduxi eũ/a captiuitate ad patriã reducẽdo/ o Et reddidi ꝯſolatiões.i.hereditatẽ ꝓ priã: p Ipſi pplo. q Et lugẽtib⁹ ei⁹.i.pſelyt ei⁹ q̃ ſe ei ad/ iũxerãt. Vl/ p Ipſi/q̃tũ ad pncipes τ maiores. q Et lugẽ tib⁹ ei⁹/q̃tũ ad ſbditos τ miores. r Creaui fructũ labio/ rũ pacẽ.i.recõciliationẽ quã eis pmiſerã p ꝓphas ſi peniterẽt eis reddidi. Vel pacẽ vocat fructũ labioꝝ:qr p orões ꝓphaꝝ ad deũ:τ cõminatiões ipſoꝝ ad pplm/recõciliat⁹ fuit eis deus.

Ip Pacem dico ei qui Pſ. Non in perpetuũ iraſcef:neq̃ in eternũ cõminabitur.j. lxiiij.d. Ne iraſcaris dñe ſatis: τ ne vltra memineris iniq̃tat noſtrę. a Quia ſpũs a facie mea egredief.q.d.idcir/ co parco homi:qr creatura mea eſt. Spũs eni a deo egredif: qr ipſe aĩas creat/quę ſũt ſpũs. c Et flatus ego faciam. Idem eſt flatus τ ſpũs: Et eſt ſenſus: Aĩas creabo.s.xlij.a. Dãs flatũ pplo q̃ ſup terrã ẽ:et ſpm ꝯculcãtib⁹ eã.Gen.ij.b. Inſpirauit i faciẽ ei⁹ ſpiraculum vitę. Vel ſic: a Spũs a facie mea egredief.i.recedet a me.i.iraʒ τ vltionẽ ceſſabo effũdere.Gen.vj.a. Nõ pmanebit ſpũs me⁹ i hoie qr caro ẽ. c Et flat⁹ ego faciã.i.aurã mearũ ꝯſolationũ dabo τ mul/ tiplicabo. Vel loquif de ſpũſctõ:q̃ a facie dei.i.a filio egreſſus eſt.i.miſſus ẽ in aplos. Et flatus.i.diuerſa dona grarũ. Seqf d Propf iniq̃tatẽ τc. Prepoſita ꝯſolatiõe q̃ nõ in ppe/ tuũ iraſcaf dñs pplo ſuo/ſubdit q̃re ad tps irat⁹ ſit/dicẽs: Pro pter iniq̃tatẽ auaricię ei⁹ irat⁹ ſũ. Hoc aũt exponif de pctõ adę:qd dr iniq̃tas auaricię:qr diuinitatẽ ſibi incõceſſam ambiuit/dicẽte ſerpẽte: Eritis ſic dij: Gen.iij.a. Vel auaricia dr inſatiabilitas q̃ eſt i peccãte q̃ nõ ceſſat peccare. Vñ Oſee iiij.b. Fornicati ſũt:τ nõ ceſſauerũt. Vel auaricia dr cupidi/ tas:q̃ hõ ꝯuertit ſe ad creaturã:quę ẽ radix oim maloꝝ: vt.j. Timoth.vj.b. Vel ſpecialiter auaricia dr auri auiditas/ ſiue amor pecunię. Vñ dic Hal.i Glo. Auar⁹ q̃ſi auri auid⁹. Sꝫ ꝯb pctm iraſcif dñs. Nec eſt mirũ:quia aufert ei cultum ſuũ. Auaricia eni eſt idoloꝝ ſeruit⁹:Eph.v.b. Ezech.xxij.c. Ecce cõploſi man⁹ meas ſup auariciã tuã quã feciſti. Luc.xij.b. Vi dete τ cauete ab oi auaricia.s.lvj.d. Vnuſq̃ſq̃ declinauerũt ad auariciã ſuã a ſũmo vſq̃ ad nouiſſimũ. Ibi q̃re. e Et p/ cuſſi eũ. Hoc ẽ expoſitio ei⁹ qd dixit: Irat⁹ ſũ. Ira eni dei ẽ

Septima pc

Octaua pc

Myſtice ✠ Ps.102.

bilitas eni ſeqf pctm. Thren.j.c. Pctm peccauit hierlm: ꝓ/ pterea inſtabilis facta ẽ. Recedit eni aĩa p pctm ab illo q̃ ſol⁹ eſt ſtabilis et locus ꝓpri⁹ ipſi⁹/τ adhęret mutabilib⁹. Et qr ad deũ ſolũ appetẽdũ fact⁹ ẽ ſpũs:oẽ aũt qd infra appetit min⁹ ẽ deo:iure ei nõ ſufficit q̃cq̃d de⁹ nõ eſt. Abijt/ẽ/vag⁹ i via cordis ſui:qr leui mobilitate cogitationũ τ affectionũ du/ cif:τ dũ ianif cogitata appetit τ repetit cogitata faſtidit/do/ nec qd habẽde pẽdet i q̃libet poſit⁹ nõ reqeſcit. Hiero⁹ tñ τ ſe ptuagita habẽt aliam lr̃am τ exponif in bono ſm Hiero. Et abijt τ ãbulauit męrẽs i via cordis ſui:qd ẽ q̃ñ aĩa vidẽs deũ iratũ τ ſentiẽs ei⁹ flagella:τ graʒ faciei ſuę ſibi p pctm ſbtractã itelligẽs redit ad ſe:ſic fili⁹ pdig⁹:Luc.xv.d.s.xlvj.c. Redi/ te pꝛuaricatores ad cor. Dic ẽ: h Abijt/męrẽs vel ꝯuerſus: i In via cordis ſui:vt nõ ad faciẽ hoim: ſ i corde ageret pniaʒ:ſic ꝓpha q̃ dicebat:Tota die ꝯtriſtat⁹ igrediebar. Pro pterea qr ſic penitẽs iceſſit: k Vias ei⁹.ſ.vias ſuę ꝯuerſio/ nis: l Vidi.i.approbaui:et reſpectu miſcdię meę ꝯfirmaui. m Et ſanaui eũ/et vulnera ei⁹ p me q̃ ſũ medicina. n Et reduxi eũ/ad me q̃ ſũ via. Vel/ m Sanaui eũ/a corrup/ tiõe culpę q̃ntũ ad affectũ. n Et reduxi eũ/ab errore q̃tũ ad itellectũ. o Et reddidi ꝯſolatiões ipſi.i.delectatio/ nes ſpũales. Septuagĩta. Et dedi eis ꝯſolationẽ. Eſt etiã et falſa cõſolatio:de q̃ Luc.vj.d. Vę vob diuitib⁹ q̃ habetis h ꝯſolationẽ vr̃am. q Et lugẽtib⁹ ei⁹.i.aię.i.oib⁹ virib⁹ et ſenſib⁹ aię τ ꝟtutib⁹:q̃ ſuũ lugẽt exiliũ τ pctm: ſm illud Ro/ ma.viij.d. Ois creatura igemiſcit τ pturit vſq̃ adhuc. My/ ce aũt toti generi hũano lugẽti facta ſũt hęc τ exhibita p chri ſtũ:q̃ vidit nos oculo pietat τ miſcdię: q̃ñ nos viſitauit oriẽs ex alto i incarnatiõe. Vñ ſubdit: k Vias ei⁹ vidi.i.hoies mea pſentia viſitaui. m Et ſanaui eũ/a culpa corrũpente. n Et reduxi eũ/ab ignorãtia errãte o Et reddidi ꝯſo/ latiões ipſi.i.toti generi hũano. Et dic ꝯſolatiões a miſeria .ſ.pmẽte. q Et lugẽtib⁹ ei⁹. Maxie eni illi ꝯſolationẽ re/ ceperẽ p chriſtũ:q̃ gen⁹ hũanũ plorabãt pditũ.j.lxj.a. Vt ꝯſo larer oẽs lugẽtes τ ponerẽ ꝯſolationẽ lugẽtib⁹ ſion. Mat.v.a. Bti q̃ lugẽt:qm̃ ipſi ꝯſolabũf. r Creaui fructũ labioꝝ pacẽ:pacẽ ei q̃ lõge ẽ:τ q̃ ꝓpe dic dñs. Chriſt⁹ crea/ uit fructũ labioꝝ pacẽ.i.ꝯſtituit vt ore fieret ꝯfeſſio ad ſalutẽ: Roma.x.b. Fruct⁹ q̃ppe labioꝝ ẽ fructuoſa cõfeſſio oris:q̃.ſ. fruct⁹ ẽ pax:qr dũ ꝯfitem pctã nr̃a: vel chriſtũ corã hoib⁹ et deo gras agim⁹/pacẽ cũ deo aſſeq̃mur. Oſee.xiiij.b. Redde/ mus vitulos labiorum noſtroꝝ: In fine offeramus hoſtiam laudis ſemper deo fructum labioꝝ confitentium nomini eius.

✠ Et hęc pax creata ẽ

Vel alif exponif ſm Hiero. r Creaui fructũ labiorũ pacẽ.i.ipleui qd pollicit⁹ erã dicẽs: Viuo ego dic dñs:malo pniaʒ pctoris q̃ mortẽ: Ezech.xviij.g. Vel.i.oia q̃ p ꝓphas p miſerã ipleui. Promiſerat aũt pacẽ p ꝓpham: Pax mlta dili/ gentib⁹ legẽ tuã. Et illã exhibuit dicẽs: Pacẽ meã do vobis: Joh.xiiij.d. Vel fruct⁹ labioꝝ ẽ pax.i.chriſt⁹ ẽ finis legis et fruct⁹ ad iuſticiã oi credẽti: vt dr Ro.x.a. Labia eni ſſ duo te/ ſtamẽta. Chriſt⁹ aũt ẽ fruct⁹ iſtoꝝ labioꝝ:qr ipe ẽ ꝟbũ:τ duo te/ ſtamẽta ſſ labia:τ ita ẽ fruct⁹ labioꝝ:τ etiã pax: vt dr Eph.ij.c Ipe ẽ pax nr̃a. Vl fruct⁹ labioꝝ ẽ pax.i.chriſt⁹ q̃ venit i mũdũ nos deo recõciliare. Et h ad labia.i.ad petitiões ſctoꝝ patrũ.

✠ Vel fructus labioꝝ

Ps.57.

Myſtice

Alif ſm hiero.

Ps.118.

☙ a Pacē dico/ b Ei q̄ lōge ē/a terra ſua.i. valde remo/
tus: c Et/ei ſimilit̄/qui ꝓpe/eſt.i. ei q̄ non ita in remotas
gentes eſt captiuatus: ſicut illi qui fuerūt captiuati ī moab et
āmon: ⁊ ī circūadiacētibꝰ natiōibꝰ: d Dic dn̄s: et ſana/
ui eū. Supra ſimilit̄ dixit h̄: Vn̄ p h̄ notat̄ duplex ſanitas:
interior ⁊ exterior: ſic ⁊
bis dic̄: pacē: vt ſigni/
ficet̄ pax interior ⁊ ex/
terior. f Impij aūt.
q.d. qui pe̱nituerunt in
captiuitate liberati ſūt.
Impij aūt/ſūt/qua
ſi mare feruēs.i. tu/
multuoſi ⁊ rebelles ⁊ i/

a pacem ei q̄ lōnge ē: ēt q̄ ꝓpe
b dixit dn̄s: ēt ſanaui eū. Im/
c pij aūt q̄ſi mare feruens qđ
d q̄eſcere nō pōt: ⁊ rēdūdant
e fluctus eius in concūlcatio
f nem ⁊ lutūm. Non ē̄ſt pax
g timpijs dicit dn̄s deus.
h
i
k
l
m
n
o C Lāma Ca. LVIII
p ne cēſſes: quāſi tu/
ba exalta vocē tuā:

domabiles. b Qđ q̄eſcere nō pōt.i. pacē h̄re. i Et re
dūdāt fluctꝰ eiꝰ.i. rebelliōes maloꝝ ⁊ pſecutiōes redūdāt
k In ɔculcationē ⁊ lutū: q2 eoꝝ inq̄etudo opat̄ in eiſ cō
culcationē ⁊ lutū.i. viliſicationē. Sic̄ eni mare emittit vel ge/
nerat ex ſe fluctꝰ vn̄ reuerberat̄: ita mali mala faciūt vn̄ poſt/
modū puniunt̄ ⁊ viliſicant̄ ſic̄ lutū. Qđ factū ē ī illis q̄ a chal/
deis ī captiuitate oppſſi ſūt: et ſicut lutū ɔculcati. Sequitur.
m Nō ē pax ipijs dic̄ dn̄s deꝰ.i. nō habebūt ꝓſpitatē
quā ꝓmitto bonis ⁊ pe̱nitētibꝰ: De q̄ dictū eſt.ſ. Creaui fru/
ctū labioꝝ pacē: pacē ei q̄ longe ē ⁊ q̄ ꝓpe/dicit dn̄s.
Myſtice ☙ Et h̄ pax creata ē: b Ei q̄ lōge ē ⁊ q̄ ꝓpe.i. iudaico po/
pulo ⁊ gētili: vel pctōri ⁊ iuſto.ſ. xxxiij.b. Audite q̄ lōge eſtis
q̄ fecerim: ⁊ cognoſcite vicini fortitudinē meā. Itē.ſ. xxvj.a.
Vetꝰ error abijt/ſeruabis pacē: pacē q2 ī te ſperauimꝰ.
Aliter ☙ ſm hiero. Vel fructus labioꝝ ē pax.i. fructus p̄dicationū ⁊ lectionū de/
bet eē recōciliatio auditoꝝ: vt.ſ. pe̱niteāt: ⁊ ſic deo recōcilie̱t.
ſ. xxvij.c. Iſte omnis fructꝰ vt auferat̄ pctm̄ eiꝰ. Iaco.iij.d.
Fructꝰ iuſticie ī pace ſemiat̄ facientibꝰ pacē. a Pacē ei q̄
lōge ē: ⁊ q̄ ꝓpe dixit dn̄s.i. gētili ⁊ iudeo: vel pctōri ⁊ iu/
ſto. Eph.ij.d. Veniēs euāgelizauit pacē his q̄ longe: ⁊ pacē
his q̄ ꝓpe erāt. e Et ſanaui eū. Hic ē etiā fructꝰ labiorū
.ſ. ſanitas. Cōfeſſio eni pctōꝝ cū deo hoiē recōciliat/ ⁊ a vul/
nere pcti ſanat: q2 p ɔfeſſionē eijcimꝰ pcti lāguorē interiorem.
f Impij aūt ⁊c̄. q.d. boni ⁊ pe̱nitentes recōciliabunt̄ ⁊ ſa/
nabunt: Sed econtra impij/ſpecialiter iudei chriſto increduli
fluctuabūt: g Quāſi mare feruēs qđ q̄eſcere nō po
teſt: q2 ɔ chriſtū iudei irati ⁊ feruētes vnanimit̄ ⁊ iſtant̄ clama
Iob.19.a. uerūt: Crucifige/crucifige. Sz ſuis fluctibꝰ ſūt ɔculcati.i. ſuis
iniq̄tatibꝰ ⁊ machinatiōibꝰ a romanis ſūt oppſſi. Vn̄ ſubdit:
i Et redūdāt fluctꝰ eiꝰ in ɔculcationē ⁊ lutū: q2 me/
rito pctōꝝ ſuoꝝ: q2.ſ. chriſtū ⁊ ſuos aplos pſecuti ſūt/ipſi a ro
manis ɔculcati ⁊ viliſicati vt lutū. Vl/ f Impij/q̄cūq̄/q̄ſi
mare feruēs. Impij eni ſūt furore et rabie crudelitatis fer/
uidi: rixiſ amari/ſic̄ mare ſalſū ē: ſupbia tumidi: īuidia liuidi: lu
xuria ſpumidi: fraude malicie obſcuri: p īcōſtātiā fluidi: p īcre/
mēta lune ⁊ decremēta creſcētes ⁊ decreſcētes: q2 ſtultꝰ vt luna
mutat̄: Eccl.xxvij.b. Itē piſces ⁊ aues generat mare: q2 mo
tus auaricie ⁊ ſupbie parit. Itē cadauera ꝓijcit: q2 qđ īfirmū
ē/inutile inuenit̄: et ita ꝓijcit̄: vt d2 Sap.ij.c. Itē naues vehit
.i. curioſitates recipit. Itē nauſeā ꝓuocat: q2 aboīatio dn̄i
oīs illuſor: Prouer.iij.d. Itē in mari duplex ē tēptatio: Vna
ex ſe q̄ fluit ⁊ refluit naturalit̄: alia q2 a vento agitat̄. Silr̄ in
hoīe duplex ē tēptatio: Vna ex ſe: q2 vnuſq̄ſq̄ tēptat̄ a ɔcupi
ſcētia ſua abſtractꝰ ⁊ illectꝰ: Iaco.j.b. Alia ex vēto.i. ex ſugge/
ſtiōe demonū. h Qđ q̄eſcere n̄ pōt/ꝗ ſp feruet. Iob.xlj.
d. Ferueſcere faciet q̄ſi ollā ꝓfūdū marſ.i. mētē hoīs. i Et
redūdāt fluctꝰ eiꝰ.i. opatiōes ⁊ pſecutiōes maloꝝ redun/
dant: k In ɔculcationē/ꝓpriā. l Et lutū/efficiūt̄. Sic̄
eni fluctꝰ marſ pcutiūt ſtabilitatē litoris ⁊ in ſe reflectunt̄: ſic
pſecutio maloꝝ pcutit ſctōs: q̄ ſūt q̄ſi in tuto litore/ ſed nō le/
dunt̄: ⁊ ī ſeipſū mare reflectūt ⁊ lutū trahūt. Mali eni ex pſe/
cutiōibꝰ ſuis imūdant̄: ſed iuſti abluunt̄ ſic̄ litꝰ. Vn̄ ſequitur.
m Nō ē pax impijs dic̄ dn̄s deꝰ. Impijs: q2 ſecū etiā
rixant̄.ſ. xlviij.d. Idē. Pax chriſtꝰ: pax ɔſciētie ſiue pectorſ
et pax eternitatſ nō eſt impijs: ſed pax mūdane ꝓſperitatſ eſt
eis q̄nq̄. Iob.xxj.b. Nō eſt virga dei ſup illos. Sed iſta pax
nō eſt pax: ſed guerra. Hiere.xij.c. Nō ē pax vniuerſe carni.

c Lama ne ceſſes. Iſtud Expoſi. Capl. LVIII.
capitulū totū morale eſt: et ſm nos ⁊ ſm iudeos: iō
vna expoſitiōe ɔtēti erimꝰ. Diuidit̄ aūt ī q̄nq̄ ptes.
Primo frequētia clamorſ/et exaltatio vocſ ꝓphē īdicit̄. Scđo
q̄d clamādū ſit ei apit̄: vt.ſ. ō ſimulata pn̄ia hypocrite argu/
tur: ibi: Me etenī ď
die in diē querūt. s.4.d.
Tertio de infructuo/ Al. iudicia meus imp
ſo ieiunio: ibi: Qua/
re ieiunauimꝰ ⁊c̄. A
Quarto qđ ſit verum
⁊ acceptū ieiuniū: ibi: 43.d.
Nōne hoc eſt ma/
gis ieiuniū quod
elegi. Quito fructꝰ vere pnīe ⁊ veri ieiunij/tā ī p̄ſenti q̄ ī fu
turo oſtendit̄: ibi: Tūc erūpet q̄ſi mane lumē tuū. Dic
ḡ: n Clama. Hoc dic̄ dn̄s ꝓphetis ⁊ aplis/et cuilibet p̄di/
catori ⁊ p̄lato: Clama.q.d. licz impij ferueāt ɔ te ſic̄ mare: tū
clama.i. apte p̄dica ⁊ alte ⁊ affectuoſe: Nō eni debet abſcō/
di lucerna ſub modio timoris. Vn̄ Ioh.xviij.d. Ego ſemper
palā locutꝰ ſū mūdo. Hiere.iiij.b. Canite tuba in terra: ⁊ cla/
mate fortit̄ ⁊ dicite: Cōgregami ⁊ ingrediam̄ ciuitates muni/
tas. Hoc ē officiū ſacerdotū.ſ. clamare. Vn̄ Gregꝰ. Preconiſ
officiū ſuſcipit q̄ſq̄s ad ſacerdotiū accedit: vt ante aduētū iu/
dicis q̄ terribilit̄ ſequit̄/ipſe clamādo gradiat̄. Sacerdos ḡ ſi
p̄dicatiōis ē neſciꝰ: quā vocē clamoris daturꝰ ē preco mutus:
o Ne ceſſes/clamare.q.d. clama ɔtinue.ij. Timoth.iiij.a.
Predica v̄bū: inſta importune oportune. Act.xx.f. Nō ceſ/
ſaui p trienniū die ac nocte cū lachrymis monēs vnūquemq̄
vr̄m. Neemie.viij.a. Legit ī eo a mane vſq̄ ad mediā diē in
ɔſpectu viroꝝ ac mulieꝝ ⁊ ſapiētiū. Nō ſapiētes nō audirēt
tā longū ſermonē: q2 nec etiā breuē.ſ. lxij.b. Tota die et tota
nocte nō tacebūt/laudare nomē dn̄i. Sed ɔ. Eccs.iij.b. Tps
tacēdi ⁊ tps loq̄ndi. Luc.xij.e. Vt det illis ī tpe tritici mēſurā.
Sol.j. Theſſal.vlt̄.c. Sine intermiſſiōe orate.i. horis ⁊ tem/
poribꝰ ɔſtitut̄. Similit̄ ē de p̄dicatione. Apocſ.iiij.c. Aialia
requiē nō habebāt die ac nocte dicētia: Sanctus/ſctūs/ſctūs.
p Quaſi tuba exalta vocē tuā. Nota q̄ p̄dicatio de/
bet eſſe affectuoſa/cōtra ideuotos: vn̄ dicit: Clama. Et cō/
tinua/ contra pigros: vnde dicit: Ne ceſſes. Et commina/
toria/ɔ timidos q̄ nō audēt vitia arguere: vnde dicit: Qua/
ſi tuba. Itē debet eſſe alta.i. de arduis ⁊ ſupnis: ⁊ vt alta vi/
ta leuet ipſam vocē et exaltet: vn̄ ſubdit: Exalta vocē tuā.
ſ. xl.b. Sup mōtē excelſum aſcēde tu q̄ euāgelizas ſion: vt.ſ.
eminētia vite eleuet vocē. Vn̄ eſdras q̄ interp̄tat̄/adiutor/ſte/ Neemie.8.a.
tit ſup gradū ligneū. Et poſtea d2: Sup vniuerſū p̄p̄lm emine
bat. Tubā aūt vocat p̄dicationē. Vn̄ Oſee.v.c. Clāgite buc
cina ī gabaa/q̄ ad miores: tuba in rama/q̄ ad maiores. Item
Oſee.viij.a. In gutture tuo ſit tuba. Recte aūt noīe tube ac/
cipit̄ p̄dicatio: q2 tuba manu applicat̄ ori: ⁊ ſic ſpū oris iplēta
ſonū emittit/alit̄ nō: ſic p̄dicatio niſi ope adiuuet̄ ianis ē ⁊ in/
util̄. Et notādū q̄ multiplex fuit vſus tube: In feſt̄/in bellis/
ī epulis/ī caſtris mouēdis: vt d2 Nume.x.a. Sz q2 epule ptī/
nēt ad feſta: ⁊ motio caſtroꝝ ad bella: iō pōt ſub duobꝰ mēbriſ
cōprehēdi vſus tube ſpūalis. Predicatio eni inuitat ad bellū
in p̄ſenti: ⁊ ad feſtū in futuro. Dicet eni reſiſtētiā ɔ vitia: ⁊ iui/
tat ad ꝓmiſſa p̄mia. Itē feſtū ſpectat ad gaudiū animi: bellū
ad laborē corpis: et ad iſta duo iuitat p̄dicatio vt laboremꝰ in
corpe: ⁊ gaudeamꝰ ī mēte. Vn̄ Mat.vj.c. Tu aūt cū ieiunaſ/
ecce labor corpis: vnge caput tuū oleū/ecce hilaritas mentis.
Vn̄ in capite ieiunij d2 ī orone. Preſta q̄ſumꝰ fidelibꝰ tuis vt
ieiunioꝝ venerāda ſolēnitas ⁊c̄. Ecce vocat ieiunia ſolēnia ꝓ/
pt̄ hilaritatē. Nūe.xxix.a. Dies iſta erit vob̄ ſctā ⁊ venerabil̄
⁊ affligētis aias. Itē ad vocē tube fiet generał reſurrectio: vt
d2.j. Theſſal.iiij.d. Silr̄ ad tubā p̄dicatiōiſ reſurgūt mortui
ſpūalit̄. Ioh.v.e. Qui ī monumētſ ſūt audiēt vocē filij dei: ⁊ q̄
audierit viuēt. Multoꝝ vox nō audiet̄: q2 n̄ ſūt filij dei: et iō
mortui nō reſurgēt. Itē iō d2 p̄dicatio eē tuba: vt ſimꝰ memo
res illꝰ tpis: q̄n ad vocē tube reſurgēt mortui ad iudiciū venie̱
tes. Itē vox tube ſtrenuos icitat: timidos aūt t̄ret ⁊ trepidare
fac: ita p̄dicatio. Vn̄ Amos.iij.b. Si clāget tuba ī ciuitate: et

a et ãnnũcia pplõ meo ſcele
b ra eoꝝ: ⁊ dõmui iacob pctã
c eoꝝ. Me eteni de die in diẽ
d
e q̃uerũt:: ẽt ſcire vias meas
f volũt: q̃ſi gẽns q̃ iuſticiã fe
g cerit: ẽt q̃ iudiciũ dei ſui nõ
h dereliq̃rit. Rõgant me iudi
i cia iuſticię: ⁊ ãppropinq̃re
k deo volũt. Q̃uare ieiunaui
l mus ⁊ nõ aſpexiſti: hũmilia
m uim⁹ aĩas nr̃aſ ⁊ neſciſti: Ec
n ce i diẽ ieiunij v̄r̃i inuenitur
o volũtas v̄r̃a: ⁊ õẽs debito
p res v̄r̃os repetitis. Eccẽ ad
lites et ꝯtentiões ieiunatis:
q ẽt percutitis pugno impie.

ꝓpl̃s nõ expaueſceret: Sequit̃: a Et ãnũcia ⁊c̃. Supra dixit modũ p̃dicandi: hic dic̃ q̃d p̃dicãdũ ſit: ⁊ qb⁹. Annũcia pplõ meo ſcelera eoꝝ / vt eos moueas ad luctũ de pctĩs. Bern. Illa mihi p̃dicatio placet: q̃ luctũ mag̃ excitat q̃ riſũ. Ecc̃i. xxij. a. Muſica i luctu iportuna narratio. b Et domui iacob pctã eorũ. Scelera ſt maiora ⁊ execrabiliora: vt dic̃ Glo. pctã aũt minora. Popul⁹ aũt dñi ſunt clerici: dom⁹ aũt iacob ſũt laici q̃ viuũt i labore ⁊ lucta. Clerici ergo faciunt ſcelera: laici ꝟo pctã: quia plus peccant ⁊ grauiora et ſceleratiora committunt. Vñ Hiere. xj. c. Quid eſt q̃ dilectus meus in domo mea facit ſcelera multa: Ezech. xxij. a. Oſtende ei abominationes ſuas. c Me eteni d̃ die i diẽ. i. q̃tidie: d Q̃uerũt. i. q̃rere ſe ſimulãt.
Secũda pars Vel / c De die i diẽ. i. d̃ luce i lucẽ. i. d̃ intelligẽtia i intelligẽtiã querũt me. Hoc tñ iudęis mag̃ ꝯuenit q̃ nr̃is hypocritis. Iudęi eni ore ⁊ nõ corde deũ querere videbant̃ / ad tẽplũ et ad ſynagogã ꝯueniẽdo: ⁊ legẽ dei audiẽdo. Sic̃ hypocritę ad ecc̃ĩã vadũt: ⁊ ſacrę ſcripturę intẽdũt: Vñ ſb̃dit: e Et ſcire vias meas volũt. i. actiões ⁊ voluntates meas: vel ſc̃pturas meas et p̃cepta. Et dic̃ / ſcire: nõ facere. Hiero⁹. in originali. Fruſtra leg̃ iactãt ſciam: cũ ſctũs dauid nõ in noti
Pſ. 118. cia ſcripturarũ: ſ i opib⁹ gloriet̃ dicẽs: Viã mãdatoꝝ tuorũ cucurri: cũ dilataſti cor meũ. Cucurri dixit / ñ ſciui. f Quaſi gens q̃ iuſticiã fecerit. q. d. ſcire vias meas volũt / non ad vtilitatẽ ſ ad iuſticię ſimulationẽ. ſ. q̃ſi gẽs q̃ iuſticiã fecerit: Quia ſic boni ꝑus faciũt iuſticiã / vt plen⁹ viã dñi cognoſcãt
Pſ. 110. poſtea: q̃ vt dic̃ Pſ. Intellect⁹ bon⁹ oib⁹ faciẽtib⁹ eũ: ita hypocritę ſtudioſi ſũt i ſcriptura / vt ſimulẽt ſe eſſe iuſtos i vita. Ezech. xxxiij. g. Veniũt ad te q̃ſi ſi ingrediat̃ ꝓpl̃s me⁹: vt audiãt ſermões meos ⁊ nõ faciũt eos. Ecc̃i. j. d. Fili ꝯcupiſcẽs ſapiaʒ ſerua iuſticiã. g Et / q̃ſi gẽs / q̃ iudiciũ dei ſui nõ dereliq̃rit. Iudiciũ aũt ẽ in diſcuſſiõe ſui: iuſticia ꝟo i executiõe iudicij ſiue i punitiõe delicti. Vtrũq̃ aũt neceſſe ẽ hr̃e.
Pſ. 118. Pſ. Feci iudiciũ ⁊ iuſticiã. h Rogãt me iudicia iuſticię. i. petũt q̃ ego eoſ iuſte iudicẽ: q̃ſi ipi ſint iuſti: Sic̃ ꝓpha:
Pſ. 25. Iudica me dñe q̃m ego i innocẽtia mea ingreſſus ſũ. i Et approping̃re deo volũt. i. accedere volũt cũ deo i iudiciũ: ſuã inocẽtiã allegãtes ⁊ opa ſua / dicẽtes: k Quare ieiunauim⁹ ⁊ nõ aſpexiſti: et ita iniuſticię arguũt dñm: q̃ſi bona opera nõ aſpiciat. Deus autem non aſpicere dicitur: q̃ndo nõ acceptat. Eſt aũt multiplex

Iudicium dei
- Auctoritatis. Iſ. iij. c. Stat ad iudicãdũ dñs. i. ſtat ad iudicã
- Examiatiõis. Daniel̃. vij. c. Iudiciũ ſedit et libri aperti ſũt. (dũ ꝓpl̃os.
- Pſ. 9. Vindicatiõis. Pſ. Q̃m feciſti iudiciũ meũ ⁊ cãm meã ⁊c̃.
- Officij ſiue executiõis. Ioh. v. d. Pat̃ nõ iudicat queq̃.
- Dãnatiõis. Ioh. iij. c. Qui nõ credit iã iudicat⁹ eſt.
- Probatiõis. j. Pet. iiij. d. Tp̃s eſt vt incipiat iudiciũ ⁊c̃.
- Pſ. 42. Diſcretiõis. Pſ. Iudica me de⁹ ⁊ diſcerne cauſam meam.
- Diſceptatiõis. Iohel̃. iij. a. Cõgregabo oẽs gẽtes: ⁊ deducã eas in vallẽ ioſaphat. i. iudicij / et ibi diſceptabo cũ eis.
- Retributiõis. Ioh. ix. g. Ego in iudiciũ veni i mũdũ ⁊c̃.

Iudiciũ hoĩs
- Diſcretiõis. j. Cor̃. xj. g. Si noſmetipſos iudicarem⁹: non vtiq̃ iudicarem̃.
- Pſ. 118. Cõfeſſiõis. Pſ. Feci iudiciũ ⁊ iuſticiã.
- Cõparatiõis. Mat. xij. d. Regina auſtri ſurget i iudicio ⁊c̃
- Pſ. 57. Approbatiõis. Pſ. Iuſte iudicate filij hominũ.
- Aſſeſſiõis. Math. xix. d. Sedebitis ⁊ vos ⁊c̃.
- Diffinitiõis. Sap. j. a. Diligite iuſticiã q̃ iudicat̃ terram.
- Suſpitiõis. Roma. xiiij. a. Tu q̃s es qui iudicas ⁊c̃.
- Temeritatis. j. Cor̃. iiij. a. Nolite ante tempus iudicare.
- Cõdẽnatiõis. Mat. vij. a. Noli iudicare: ⁊ nõ iudicabimi.

Vel aliter. h Rogant me iudicia iuſticię: id eſt petunt me: vt fiant iudices iuſti. Sic enim ſub ſpecie iuſticię palliat̃ ambitio dignitatũ. Hoc eſt cõtra illos hypocritas: qui ſanctitatem ſimulãt: vt habeãt loca iudicialia. ſ. p̃latiões. i Et appropinquare deo volũt: vt fiant ſacerdotes et pontifices / dicẽtes: k Quare ieiunauimus ⁊c̃. Hoc dicit hypocrita quando non põt aſſeq̃ q̃d ſequebat̃. Quare ieiunauim⁹ et ñ aſpexiſti. i. nõ remuneraſti: Hoc dicunt murmurantes hypocritę: Malach. iij. d. Van⁹ ẽ q̃ ſeruit deo: ⁊ q̃d emolimentũ q̃ cuſtodiuim⁹ p̃cepta ei⁹ ⁊ ambulauim⁹ triſtes. Duplicit̃ aũt ſe ſeruire deo iactant: in parcitate vict⁹ / cũ dicũt: ieiunauim⁹: ⁊ i aſperitate veſtitus / cũ dicũt: l Humiliauim⁹ aĩas nr̃as. i. nos in cinere ⁊ cilicio. ſ. Vel / Aĩas nr̃as. i. vitã aĩalem / carnem affligẽdo. m Et neſciſti. Hoc verũ dicũt: q̃ neſcit: q̃ nõ approbat. i. nõ placuit. Sb̃dit̃ aũt r̃ñſio dñi q̃re neſciat ieiuniũ eoꝝ. n Ecce i die ieiunij v̄r̃i iuenit̃ volũtas v̄r̃a. q. d. iõ non exaudio vos nec approbo ieiunia v̄r̃a: q̃ ieiunatis nõ mihi: ſ luxurię ⁊ auaricię ⁊ ſupbię. Hiere. xiiij. b. Cũ ieiunauerint nõ exaudiã p̃ces eoꝝ. Itẽ Zach. vij. b. Cũ ieiunaretis in q̃nto ⁊ ſeptimo p̃ hos ſeptuagita ãnos: nunq̃d ieiuniũ ieiunaſtis mihi: q. d. Nõ. Immo v̄r̃ę luxurię ⁊ auaricię ⁊ ſupbię. Ieiuniũ luxurię notat̃: ibi: Volũtas v̄r̃a. Ieiuniũ auaricię: ibi: Et oẽs debitores ⁊c̃. Ieiuniũ ſupbię: ibi: Lites ⁊ ꝯtẽtiões. Dic̃ g̃: n In die ieiunij v̄r̃i iuenit̃ volũtas v̄r̃a / carnalis. ſ. q̃ cibaria delitioſa querıtis. Eph. ij. a. Aliq̃ñ ꝯuerſati ſum⁹ in deſiderijs carnis nr̃ę / facientes volũtatẽ carnis ⁊ cogitationũ. Lauticia aũt ciboꝝ eſt ſpecies gulę. Sunt eni quinq̃ ſpecies gulę: quę notant̃ h̃ verſu. Pręp̃ropere / laute / nimis / ardet̃ / ſtudioſe. Qui ergo nõ abſtinet ab omni ſpecie gulę: non bene ieiunat: ſicut nõ abſtinet ab omni ſpecie luxurię: qui non abſtinet ab omni illicito coitu. De hoc dicitur Oſee. vj. c. Ipſi ſicut adam tranſgreſſi ſunt pactum meum. Adam enim peccauit per comeſtionem pomi. Item legitur. j. Reg̃. xiiij. d. q̃ ſaul indixerat ieiunium: ⁊ ionathas ignorans guſtauit modicũ mellis cum ſummitate virgę: et tñ ꝓpter illud modicũ de⁹ ſiluit et noluit dare reſponſum. Vel autem delectationẽ cibi ſignificat: virga diſcretionem. Illi g̃ ſunt ſimiles ionathę: qui querunt delectatiões ciboꝝ: et hoc ex quadã diſcretiõe: vt. ſ. ſint fortiores: et ita culpa inchoat a ratione. o Et oẽs debitores veſtros repetitis / cum lite. Glo. Ideo eni forte ſępe ieiunabãt vt repetẽdis debitis vacarẽt: ⁊ ieiunabãt nõ deo ſed auaricię. Glo. dic̃ hic. Qui repetit nõ habẽtẽ / deo facit violẽtiã. Cui ꝯcordat illũd Exo. xxij. d. Si pign⁹ a ꝓxio tuo acceperiſ veſtimẽtũ / ante ſol̃ occaſũ reddes ei: ipſũ eni ſolũ ẽ opimẽtũ carnis ſuę. Neemię. v. b. Es alienũ cõcedam⁹ q̃d debet̃ nob. p Ecce ad lites ⁊ ꝯtẽtiões ieiunatiſ. Sępe ad lr̃aʒ ꝓpter lites ieiunãt vltra nonã: ſi ꝓpt̃ miſſam ieiunarent vſq̃ ad ſextã / maledicerẽt ſacriſt̃ ⁊ ſacerdotib⁹. Hiere. xxiij. b. Curſus eoꝝ mal⁹ ⁊ fortitudo diſſimil̃. Iaco. iij. d. Q̃d ſi zelũ amarũ habetiſ ⁊ ꝯtẽtiões ſint i cordib⁹ v̄r̃is / nolite gl̃iari ⁊ mẽdaces eẽ aduerſus ꝟitatẽ: Nõ ẽ eni iſta ſapia deſurſũ deſcẽdẽs: ſ t̃rena / aĩal̃ / diabolica: Vbi eñ zel⁹ ⁊ ꝯtẽtio: ibi icõſtãtia ⁊ oẽ op⁹ prauũ. q Et pcutitiſ pugno ipie: q̃d pei⁹ ẽ q̃ ꝯtẽdere ꝟbis. Tales ſt achabitę q̃ p̃dicãt ieiuniũ vt interficiat̃ naboth. iij. Reg̃. xxj. d. j. Timoth. iij. a. Nõ pcuſſorẽ. q. d. nec pugno / nec ſcãdalo debet q̃ſq̃ pcutere. Vnde. j. Cor̃. viij. d. Percutientes ꝯſcientiam eorũ infirmam / in chriſtũ peccatiſ.
Quattuor ſunt peccata quoꝝ clamor aſcẽdit ad deum. Oppreſſio pauperum. Ecc̃i. xxxv. c. Nõne lachrymę viduę ad maxillã deſcendũt: et exclamatio eius ſup deducentẽ eas: A maxilla eni aſcẽdũt vſq̃ ad cęlũ. Itẽ ſodomoꝝ. Geñ. xviij. c. Clamor ſodomoꝝ venit ad me. Itẽ homicidiũ. Geñ. iiij. b. Vox ſãguinis fratris tui clamat ad me. Itẽ detẽtio mercediſ.

Margin: B

Margin: Verſus

Margin: Quattuor pctã quorũ clamor aſcẽdit ad deũ

Iaco. v. a. Ecce merces

a Nōlite ieiunare ſic̄ vſq3 ad
b hanc diem vt audiat in ex-
c celſo clamor veſter. Nūnq̄d
tale eſt ieiunium q̄d elegi/ p
d diem affligere hominē ani-
e mam ſuam? Nūnquid con-
torquere quaſi circulum ca-
put ſuum: ⁊ ſaccum ⁊ cine-
f rem ſternere? Nūnq̄d iſtud
†vocaui ieiuniū et diē acce-
g ptabilē dño? Nōne h̄ eſt ma
h gis ieiuniū q̄d elegi? Diſſol
ue colligatiōes impietatis:
i ſolue faſcicl'os deprimentes.

☞ Iaco. v. a. Ecce merces operarioꝝ v̄roꝝ/ q̄ meſſuert regiones v̄ras: q̄ fraudata eſt a vob̄ clamat: ⁊ clamor in aures dñi ſabaoth itroiuit. a Nolite/ q̄/ ieiunare ſic̄/ ieiunaſt/ vſq3 ad hāc diē. i. imiſericordit/ vl' ad vanāgloriā. b Ut audiat i excelſo clamor veſter. i. vt nomē v̄rm ⁊ fama v̄ra p̄dicetur. i. nolite ieiunare ad vanam gloriam. Un̄ Mat. vj. a. Tu autem cū oraueris/ intra i cubiculū tuū: et clauſo oſtio ora p̄rem tuū in abſcondito. Et poſtea dicit in eodē: .b. Cū autē ieiunatis nolite fieri ſicut hypocrite triſtes: extermi- nant enim facies ſuas ⁊c̄. Dicit aūt h̄ clamor vel orō clamoſa vel ieiuniū in euidēti factū ad oſtētationē: q̄d nō audit a deo. Amos. v. g. Aufer a me tumultū carminū tuoꝝ. Ezech. xxvj. c. Quieſcere faciam multitudinē cāticoꝝ tuoꝝ. Ps. Tacui dū clamarē tota die. Ezech. xxiiij. d. Ingemiſce tacēs: mortuoꝝ luctū nō facies. Uel alit. In excelſo clamor audit: qm̄ apud deum nos accuſat p̄uerſitas actionū nr̄arū. Un̄ Gen̄. xviij. c. Clamor ſodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ m̄ltiplicatꝰ ē: ⁊ pctm̄ eoꝝ grauatū ē nimis: deſcēdā ⁊ videbo vtrū clamorē qui venit ad me opere cōpleuerint: Uel/ audit in excelſo clamor veſter: qm̄ clamorē de vobis angeli deferūt. Eccs. x. d. Aues celi portabūt iniq̄tatē tuā. Dicit ḡ: a Nolite ieiunare ⁊c̄. Ita. ſ. vt audiat ⁊c̄. q2 fruſtra ieiunijs atterimur q̄diu de nobis clamor audit. Uel ad lr̄az ſm Glo. quādā Interl. a Nolite ieiunare ſic̄ vſq3 ad hāc diē/ ieiunaſt: ſ3 ieiunate ita: b Ut audiat in excelſo clamor veſter. q. d. ſi vultis vt exaudiā vos: ieiunate alit q̄3 hucuſq3 ieiunaſtis: ⁊ ſic audietur clamor cordis v̄l potꝰ q̄3 oris. Eccl. xxxv. c. Nō deſpiciet p̄ces pupilli: nec viduā ſi effundat loquelā gemitꝰ. Nonne lachryme vidue ad maxillā deſcēdūt: ⁊ exclamatio eius ſuper deducentē eas? Sequit: c Nunq̄d tale eſt ieiuniū q̄d elegi/ q̄le. ſ. agitis? Et ſubdit q̄le: d Affligere hoiem aīaz ſuā? q. d. Nō p̄derit ei ſe affligere abſtinēdo. ſ. a cibis: nō ab illicit. e Nunq̄d ↄtorq̄re q̄ſi circulum caput ſuū ⁊ ſaccū ⁊ cinerē ſternere/ eſt ſuple ieiuniū q̄d elegi? q. d. Nō. Deꝰ eni nō querit afflictionē ſolā: nec inclinationē capit' i modū circuli: nec vilitatē cilitij ⁊ cineris: vt inſtar circuli torq̄at q̄s corpꝰ ⁊ collo ſubmittat: nec vt ſacco q̄s veſtiatur ⁊ i cinere dormiat. Cōtorq̄re eni quaſi circulꝰ caput/ dicit nimiū inclinare vſq3 ad pedes: vel i circūitu ſic̄ monachi q̄ faciūt ante ⁊ retro inclinationē. iij. Reg. xviij. g. Aſcēdit helias i montē carmeli: ⁊ p̄nꝰ i t̄ra poſuit faciē ſuā int genua ſua .i. caput ad modū circuli torſit. Iſtud aūt cōmēdabile ē cum interiori animi pietate. Serpēs eni ſe torquet i circulū p̄ capite ſeruādo: ſic etiā exteriores obſeruātie ⁊ inclinatiōes obſeruāde ſt p̄ chriſto/ ſ3 cū pietate animi. Sequit: f Nūq̄d iſtō vocaui ieiuniū acceptabile dño. ſ. et diē/ q̄ celebrat tale ieiuniū: nūq̄d vocaui talē diē acceptabilē dño? q. d. Nō. S3 illa dieſ acceptabilis ē dño: in q̄ agit vera pnīa cordis: ⁊ obſequunt cū maceratiōe carnis op̄a pietatis. ij. Cor. vj. a. Ecce nūc t̄ps acceptabile: ecce nūc dies ſalutis: q2 pnīa vera acceptabilis ē q̄ntū ad deū: ⁊ ſaluās ipſū acceptorē ſuū. Poſtq̄3 aūt dñs ieiuniū arguit: q̄d ipſe nō approbabat/ oñdit

Quarta pars q̄d ieiuniū acceptū ſibi ſit dicēs: g Nonne hoc eſt magis ieiuniū q̄d elegi. Uerſus: Abſtinet eger/ egēs/ cupidus/ gula/ ſimia/ iuſtus.

Multa bona facit ieiuniū.

Ieiunat:
- Egrotꝰ: vt valeat.
- Mendicus: vt egeat.
- Auarus: vt parcat.
- Faſtidicus: vt appetat.
- Hypocrita: vt appeat.
- Iuſtus: vt proficiat.

Multa bona facit ieiuniū. Primo pauperes reficit. Tūc eni bonū et rectum eſt ieiuniū: qm̄ q̄d vētri ſubtrahit pauperi tribuit. Un̄ eſaias poſt exhortationē ieiunij ſubdit: Frāge eſuriēti panē tuū. Secūdo intellectū ſubtiliat. Un̄ daniel ⁊ ſocij eiꝰ q2 ieiunauerūt dotati ſūt a dño ſup oēs oī ſapiā ⁊ intelligētia viſionū: vt legit Daniel. j. d. Tertio grāz docēdi icitat. Un̄ Exo. xxxiiij. d. legit: q̄ moyſes poſt ieiuniū q̄draginta dierū legē ſuſcepit vt doceret p̄p̄lm. Quarto ad viſionem dei p̄ducit. Unde. iij. Reg. xix. b. legit q̄ helias pꝰ ieiuniū q̄draginta dierū venit ad mōtē dei oreb vbi dñz vidit. Quinto reuelationes ſecretoꝝ meret. Unde daniel poſt ieiuniū diurnum audiuit ab āgelo: Ani maduerte viſionē ſermonis ⁊ itellige. Sexto angeloꝝ miſteriū p̄meret. Marci. j. b. Erat ieſus i deſto q̄dragita diebꝰ ⁊ q̄draginta noctibꝰ ⁊ tēptabat a ſathana: eratq3 cū beſtijs ⁊ angeli miſtrabāt ei. Septimo grāz ⁊ auctoritatē apud hoies cōfert. Un̄ Matth. iij. b. legit q̄ oēs exibāt ad iohānē p̄pt ieiunia et afflictiōes ſuas. Octauo penā vitat. Un̄ Ione. iij. d. Facto ieiunio/ miſertꝰ ē dñs niniuitis. Nono carnis laſciuiā domat. Un̄ Marci. ix. d. legit: Hoc genꝰ i nullo pōt exire/ niſi i orōne ⁊ ieiunio. Un̄ Hieroꝰ. In orōne ſanant peſtes mēt: ieiunio peſtes corp̄is. Decimo p̄ſentiam dei cōſeruat. ſ̄. xxx. e. Dabit tibi dñs panē artū ⁊ aquā breuē: ⁊ non faciet auolare vltra a te doctorē tuū. Undecimo ſanitatē etiā corp̄alē ↄſeruat. Eccl. xxxj. c. Uigilia ⁊ cholera ⁊ tortura viro infrunito: ſomnꝰ ſanitatis i hoie parco. Duodecimo tēptatiōes demonū eliminat. Un̄ Iudith. xiij. b. poſt ieiuniū amputauit caput holofernis. i. ſuggeſtiōes demonū euacuauit. Tertiodecimo augmētū grē impetrat. Un̄ Act. ij. a. poſt ieiuniū q̄nq̄ginta dierū datꝰ eſt ſpūſſctūs aplīs. Quartodecimo exēplo informat alios. Matth. iiij. a. Poſt baptiſmum ieiunauit dñs. h Diſſolue colligatiōes ⁊c̄. Nota q̄ ieiunio debet hō receſſare a malo. Un̄ dic̄: Diſſolue ⁊c̄. Et ſimilit debet facere bonū. Un̄ poſtea ſubdit: Frāge eſurienti panē tuū ⁊c̄. Dicit ḡ: Diſſolue colligatiōes ipietatis. i. impietatem colligatā. i. collo ligatā p̄ ↄſuetudinē male loquēdi: q2 auferūt vocē laudādi deū. ſ̄. lij. a. Solue vincula colli tui. Hec duo ſignant Thren̄. j. c. Uigilauit iugū iniq̄tatū mearū in manu eiꝰ: ↄuolute ſūt ⁊ ipoſite collo meo. i Solue faſciculos deprimētes/ p̄ ↄſuetudinē male op̄ādi. Ut p̄nt notari hic tria. Cōſuetudo pctī/ cū dicit: Colligatiōes. i. ſimul ligatiōes p̄ ↄſuetudinē peccādi. Un̄ Oſee. xiij. c. Colligata ē iniq̄tas ephraim. Itē notat m̄ltitudo pctōꝝ: p̄ h̄ q̄d dic̄: Faſciculos. Faſciculꝰ fit ex m̄ltis. Itē notat magnitudo ipſiꝰ pctī p̄ h̄ q̄ dic̄: Deprimētes. Ps. Sic onꝰ g̃ue g̃uate ſt ſup me. Sic ḡ notāt tria: Cōſuetudo/ m̄ltitudo/ magnitudo ſiue pondꝰ pctōꝝ. Et nota q̄ dicit/ faſciculos deprimētes: q2 ē faſciculꝰ q̄ nō deprimit: ſ3 eleuat. Cant. j. d. Faſciculꝰ myrrhe dilectꝰ meꝰ mihi. i. chriſti paſſiōes. Amos. ix. b. Qui edificat in celo aſcenſionē ſuam: ⁊ faſciculū ſuū ſuper terrā fundauit. Uel per colligationes impietatis ſignificant ↄſpiratiōes que fiunt ↄ maiores ſuos a minoribꝰ. Unde Ezech. xxij. f. Cōiuratio p̄phetarū in medio eius. ſ̄. viij. c. Omnia que loqt p̄p̄ls iſte ↄiuratio eſt. Hiere. xj. b. Inuenta eſt ↄiuratio i viris iuda. Zach. j. c. Ipſi adiurauerūt in malū. Per faſciculos etiam deprimentes intelligunt angarie ⁊ oppreſſiōes quibꝰ opprimunt minores a maioribꝰ. Uel alit. h Diſſolue colligationes impietatis. i. ſi quos in carcerē captiuos iniuſte ligaſti diſſolue eos: q2 iſte ſunt colligatiōes impietatis. i Solue faſciculos deprimētes/ illis. ſ. q̄ in captiuitate tua deprimunt. Solent eni tyranni captiuos ſuos q̄buſdam onerare ponderibus. Uel alit ſm Hiero. Colligatiōes iſte ⁊ faſciculi ſt chartarū faſciculi ⁊ cautionū ſiue chirographorū falſoꝝ: in q̄bꝰ feneratorū calūnie ↄtinent: ⁊ opprimūt pauperes ere alieno. Un̄ ſeptuagita manifeſtiꝰ trāſtulert h̄: Solue oēs colligaturā iniq̄tatis: diſſolue obligatiōes violētaꝝ cautionū. Et loqt p̄p̄ha d̄ iniuſtis cautiōibꝰ ⁊ chartis ſiue chirographis.

☞ vel magis vt dicit Hieroꝰ.

Ps. 31. (margin, beside "multitudinē cāticoꝝ tuoꝝ")

Al. vocabis / Daniel. x. (margin, beside "poſt ieiuniū diurnum")

15. q. 6. c. auctoritatem (margin)

Ps. 57. (margin, beside "Ps. Sic onꝰ g̃ue")

vel magis/ vt dicit Hiero⁹/ etiam de illis qui etſi vera debita exigũt: tñ immiſericordiꝰ/ cũ paupes ſint/ nec habeãt vñ reſtituant. Uel colligatio impietatis eſt: ſi ſacerdos iniuſte aliquẽ excõmunicauerit: vel ſi cui importabile ĩmoderate pnĩe on⁹ impoſuerit. Oẽs ḡ hmõi colligatiões ꝛ faſcicl'os oportet ſolui: vt ieiuniũ fiat acceptabile dño. Sequiꝰ:

a Dimitte eos q̃ ɔfracti ſũt liberos. Cõfracti .ſ. ſenio: vel ɔfracti paupꝑtate ꝛ fame/ ꝑ q̃ ſe vendiderãt: qḋ ſepe faciebant: vñ de talib⁹ habeꝰ Neemie. v. Uel ɔfracti lõga ſuitute: Aliquãdo eñi vltra terminũ detinebãt eos.

a Dimitte eos qui confracti
b ſunt liberos: et omne onus
c dirumpe. Frange eſurienti
d
e panem tuum: et egenos va-
f goſqꝫ induc in domũ tuam.
g Cum videris nudũ operi eũ:

b Et oẽ on⁹ dirũpe .i. ab oppſſione ꝛ ſeruitute eos abſolue: et relaxa eis miſericordiꝰ debita: ſi vis a dño tua debita dimitti. Hiero⁹. Sed poterat fieri vt aliqs diceret: non habeo debitores: qḋ facere debeo vt ſuſcipiaꝰ ieiuniũ meũ: Ideo ſeqꝰ c Frãge ꝛc. Prius dixit: Dimitte: hic aũt ꝑcipit dari paupib⁹. Primũ mereꝰ indulgẽtiã pcti: ſecũdũ largitionẽ beneficij. Vñ Luc. vj. f. Dimittite ꝛ dimittemini: date ꝛ dabitur vobis. Beda. Dare ꝛ dimittere ſũt due ale: qb⁹ oõ volat in celũ. Et nota ꝙ ieiuniũ ſine elemoſyna eſt q̃ſi lampas ſine oleo: q̃ clara eſt exteri⁹: ſꝫ nõ illuminaꝰ nec ardorẽ hꝫ: ita ieiuniũ tale pulchꝝ eſt in ſupficie: ſed nõ eſt valde meritoriũ nec fructuoſũ in mẽte. Ideo vt cõmẽdabile ſit ieiuniũ ꝛ vtile agit de opib⁹ miſcdie q̃ ſũt ĩ dimittẽdo ꝛ dãdo. Notãꝰ aũt ĩ hac ſerie ſex opa miſcdie ad ꝑximũ: ſꝫ ꝑmiſit vnũ q̃rtũ ad ſeipſũ .ſ. pctõ abrenũciare cũ dixit: Diſſolue colligatiões ꝛc. i. pctã tua depone. Hoc eſt ꝑmũ opus miſcdie ad ſe: ſꝫm illud Eccl. xxx. d. Miſerere aĩe tue placẽs deo. Deinde ſubdit ſex opa miſcdie ad ꝑximũ: q̃ notanꝰ h̄ verſu. Ueſtio/ poto/ cibo/ tectũ do/ viſito/ ſoluo. Primo dic: Dimitte eos q̃ ɔfracti ſũt liberos ꝛc. quãtũ ad ſolutionẽ incarceratorũ. Scdo dic: Frãge eſuriẽti panẽ tuũ. In h̄ notanꝰ duo .ſ. cibare ꝛ potare eſuriẽtẽ. Tertio. Et egenos vagoſqꝫ induc ĩ domũ tuã: Ecce tectũ dare paupib⁹. Quarto. Cũ videris nudũ operi eũ: Ecce veſtire nudos. Quinto. Et carnẽ tuã ne deſpexeris: Ecce viſitare infirmos. Talia opa debent ſeq ieiuniũ. Vñ Iohel. j. c. Scificate ieiuniũ .i. ſanctũ ꝛ acceptũ deo facite. Et quõ/ ſubdit: Uocate cetũ bonoꝝ operũ .ſ. q. d. bonis opibus ornate eum. Vñ Cant. iiij. d. Myrrha et aloe cum vniuerſis ꝑmiſ vnguentꝭ. Myrrha eſt maceratio carnis exterior. Aloe eſt amaritudo mentis interior. Prima vnguẽta ſũt opa pietatis annexa: qbus vnguẽtis reficiꝰ aĩa. Et nota ſingla ꝟba: c Frange: hoc dicit/ ne cauſeris non habere te panẽ integrum excuſando te. Simile Matth. x. d. Quicũqꝫ potũ dederit vni ex minimis iſtis calicẽ aq̃ frigide tñ in noĩe diſcipuli: amẽ dico vobis/ nõ pdet mercedem ſuã. Aque frigide dixit: ne qs ſe excuſans diceret ſe nõ hẽe vnde calefaceret aquã/ ſi calidã dixiſſet. Uel/ Frãge/ dixit: vt plurib⁹ det: Iuxta illud Ps. Diſperſit dedit pauperib⁹. Cũ ergo dicit/ frãge: docet cautelã ꝛ diſcretionẽ in dante: ꝛ tollit excuſationẽ idigẽtie. Vñ Tob. iiij. b. Quõ potueris ita eſto miſericors: ſi multũ tibi fuerit abũdanꝰ tribue: ſi aũt exiguũ tibi fuerit: etiam exiguũ libenꝰ impartiri ſtude. Eccl. xiiij. b. Scdm vires tuas exporrigẽs da pauperi. d Eſurienti/ nõ diuiti/ nõ hiſtrioni. Uaſa eñi vacua replet helie⁹. Luc. xiiij. c. Cũ facis ɔuiuiũ: voca paupes/ debiles/ claudos/ cecos ꝛ btũs eris: qꝛ non habẽt vnde retribuere tibi. Eccl. iiij. a. Fili elemoſynã paupis ne defraudes: ꝛ oculos tuos ne tranſuertas a paupere. Eccl. vij. d. Pauperi porrige manũ tuam: vt perficiaꝰ ꝓpitiatio ꝛ bñdictio tua. Sed ne putes de decimis que debenꝰ ſacerdoti hoc facere licere/ ꝑmiſit: Sacrificiũ ſcificationis offeres dño ꝛ initia ſctõꝝ. e Panẽ. Hiero⁹. Non dicit panes: ſed panem vnũ: ne de paupertate cauſeris. Item panem dicit/ non lapidem: panem refectiõis non lapidem obiurgatiõis: Cõtra illos qui exaſperãt pauperes verbis. Eccl. iiij. a. Animã eſurientẽ ne deſpexeris: ꝛ nõ exaſperes pauperẽ in inopia ſua: cor inopis ne afflixeris: et ne ꝓtrahas datum anguſtiãti. Et poſtea diciꝰ: Declina pauperi ſine triſticia aurem tuã: ꝛ redde debitũ tuũ ꝛ rñde illi pacifice. Item dicit panẽ non obolũ ſed refectionẽ: qñ eñi dantur eis denarij male frequenꝰ expendũt in taberna. Prouer. xxij. b. Qui ꝓnus eſt ad miſericordiã benediceꝰ: de panibus enim ſuis dedit pauperibus: non dicit de pitantijs vel obolis. f Tuum. Hiero⁹. Non alienũ: ne de rapina facias elemoſynam. Prouerb. iij. b. Honora dñm de tua ſubſtãtia: ꝛ de ꝑmitijs frugũ tuarũ da pauperib⁹. Item Prouerb. xiij. b. Redemptio anime viri diuitie ꝓprie. Eccl. xxxiiij. d. Qui offert ſacrificiũ de ſubſtantia pauperis: q̃ſi qui victimat filiũ in ɔſpectu patris. g Et egenos vagoſqꝫ induc ĩ domũ tuã: vl' ſi ꝓpriã domũ non habes/ induc in hoſpitiolũ qḋ vel mercede conductũ vel bñficio poſſides. Et dicit: Egenos vagoſqꝫ .i. nõ ſolũ notos ſꝫ et peregrinos: a qbus non expectas ꝑmiũ. Eccs. xj. a. Mitte panem tuũ ſuper trãſeũtes aquas. h Induc. q. d. non ſolũ ſuſcipe hoſpites ſed cõpelle rogando. Unde de diſcipulis euntib⁹ in emaus/ dicit Luc. vlt. d. Et coegerũt eũ. Item Geñ. xviij. a. Dñe ſi inueni grãm in oculis tuis ne trãſeas ſeruũ tuũ: ſed afferã pauxillũ aque ꝛ lauenꝰ pedes veſtri et requieſcite ſub arbore: ponamqꝫ buccellã panis ꝛ ɔfortetꝰ cor veſtrũ ꝛ poſtea trãſibitꝭ. Item Geñ. xix. a. Obſecro dñi declinate in domũ pueri veſtri ꝛ manete ibi. Et poſtea dicitur: Cõpulit illos oppido .i. valde vt diuerterẽt ad eum. i In domũ/ cõductã: ſi nõ habes/ tuã. j. Pet. iiij. b. Hoſpitales inuicẽ ſine murmuratiõe. Roma. xij. c. Hoſpitalitatẽ ſectantes ꝛc. frequẽtatiuũ eſt. Heb. xiij. a. Hoſpitalitatẽ nolite obliuiſci: ꝑ hãc eñi placuerũt qdã angelis hoſpitio receptis. k Cũ videris nudũ opi eũ/ ad litterã. Vñ Iob. xxxj. b. Si nõ bñdixerũt mihi latera ei⁹ et de vellerib⁹ ouiũ mearũ calefact⁹ eſt: Luc. iij. b. Qui hꝫ duas tunicas: det vnã nõ habẽti.

Et carnem tuam ne

Uel aliter. c Frange eſuriẽti ꝛc. Glo. Hai. Panẽ eſuriẽti frangim⁹: cum chriſti fidem qui panis viuus eſt: ꝛ ſcripturam ſacrã que nobis ſpũalis eſt victus/ alijs manifeſtam⁹. Dic ḡ: Frãge .i. diſcrete expone alijs ꝑ ipſoꝝ capacitate. Et notaꝰ ꝑ h̄ ꝙ dicit frãge: tam diſcretio q̃ꝫ bona opatio. Manu eñi bone opationis frangiꝰ panis diuini ſermonis: et ſic eſibilis eſt auditorib⁹. Threñ. iiij. a. Paruuli petierũt panẽ et nõ erat q̃ frãgeret eis. d Eſuriẽti/ nõ faſtidiẽti vel blaſphemanti. Eccl. xxxij. a. Ubi nõ eſt audit⁹ nõ effundas ſermonẽ. e Panẽ tuũ. q. d. primo ſit tuus ꝑ meditationẽ ꝛ maſticationẽ/ ꝛ ĩ mẽbra trãſformationẽ: id ẽ in opationẽ: poſtea frãge alijs ꝑ ꝑdicationẽ. g Et egenos vagoſqꝫ induc in domũ tuam: id eſt diſcordes in fraternã pacem ꝛ charitatis vnitatẽ reuoca: vt dicit Glo. Uel/ Egenos vagoſqꝫ induc in domũ tuam: id eſt peccatores deficientes ꝛ depaupatos a grã ꝛ vagos ꝑ diuerſa pctã. Duo enim iſta faciꝰ pctm: depaupat aĩam a grã ꝛ ꝟtutib⁹: ꝛ fluidã ꝛ inſtabilẽ facit/ vt ſemꝑ labaꝰ ad peiora. Threñ. j. c. Pctm peccauit hieruſalẽ ꝓpterea inſtabilis facta ẽ. Hiere. xxxj. d. Uſqꝫ q̃ delitijs diſſolueris filia vaga: Prouer. vij. b. Garrula ꝛ vaga/ q̃etis impatiẽs. Hiere. l. a. Paſtores eoꝝ ſeduxerũt eos: fecerũtqꝫ vagari ĩ montib⁹ .i. ĩ dignitatib⁹. Tales egeni ꝛ vagi debẽt induci ĩ domũ ſupiorẽ ꝛ inferiorẽ: exteriorẽ ꝛ iteriorẽ. Supior dom⁹ ẽ triũphãtiũ: inferior militãtium: exterior dom⁹ ẽ creatura dei: ĩterior ꝓpria ɔſcia. In ꝑmã domũ im⁹ ꝑ deſideriũ ꝛ celeſtẽ ɔuerſationẽ: ĩ ſcdã ꝑ fidei vnitatẽ ꝛ ſacramẽtoꝝ receptionẽ: ĩ tertiã ꝑ ɔſiderationẽ creatoris ĩ creatura: in q̃rtã ꝑ inq̃ſitionẽ ꝛ diſcuſſionẽ pctõꝝ ſuoꝝ ĩ ɔſcia. k Cũ videris nudũ opi eũ .i. orõnib⁹ ꝛ meritis tuis obtine pctõri indumẽta ꝟtutũ. Iob. xxiiij. b. Nõ habẽtes velamẽ ꝟtutũ ꝛ bonoꝝ opũ: ãplexanꝰ lapides .ſ. ſctõs petẽtes eoꝝ ſuffragia. Sꝫ mlti ꝟbo ſuo ꝛ exẽplo auferũt poti⁹ veſtimẽta q̃ꝫ ɔferãt. Vñ Iob. xxiiij. b. Nudos dimittũt hoĩes idumẽta tollẽtes.

Et carnem tuam .ꝛc.

Plalm. — Aliter

a ¶Et carnē tuā ne deſpexeris.i.carnē egentis ꝓximi: que tua ē. Carnē ģ tuā ne deſpexeris.i. ꝓximū in neceſſitate q̄libet poſitū: ⁊ i infirmitate recognoſce ſimilē tibi/ cōſiderās te mortalē. Vñ Job.v.d. Viſitās ſpeciē tuam nō peccabis. Eccl.vij.d. Nō te pigeat viſitare infirmū. Job.xxxj.b. Si deſpexi ꝑtereuntē eo ꝙ nō hēret indumentū et abſq opimēto pauperē: Chryſ. Cū videris ſopē ⁊ dixeris: Juuenis ē ⁊ ſan⁹ nihil agēs vult cibari: h̄ dicas ad temetipſū: q̄m ſan⁹ exiſtēs pigritaris

15.q.2.c.nō eſtimemus

a et carnem tuam nē deſpexe-
b c d ris. Tūc erumpet quaſi ma-
e f ne lumen tuū: ⁊ ſanitas tua
g citius orietur. Et anteibit fa-
h ciē tuā iuſticia tua/ ⁊ gloria
i k dñi colliget te. Tunc inuo-
l m cabis: et dñs exaudiet te: clā-
n o mabis/ ⁊ dicet: ecce aſſū: q2 mi-
p q ſericors ſū dñs de⁹ tu⁹. Si ab-
r ſtuleris de medio tui catenā:

et nihil agis eoꝝ q̄ iniunxit de⁹: ſed tñ nunq̄ dixit tibi q2 pigritaris: nō accēdā tibi ſolē: q2 nihil facis: extinguā tibi lunā/ ꝯſtringā ventrē terre/ ꝓhibēdo flumina. Qui nō vult inquit apl's opari nō manducet.ij. Theſſal.iij.c. nō dicit/ nihil det ei. Sed dic̄: Dedi ſemel et bis. Quid igit̄: Non indiget rurſus cibari q̄ ſemel cibat⁹ ē: Pone vētri tuo has leges: Et.j. Bonū inq̄t apl's faciētes nō deficiam⁹: Gal.vj.c.

Aliter ※ a ¶Et carnē tuā.i.carnalē pctōrē ſimilē tibi: vel cui ſimilis aliqñ fuiſti. b ¶Ne deſpexeris. Gal.vj.a. Cōſiderās teipſū/ ne ⁊ tu tēpteris. Prouer.xiiij.c. Qui deſpic̄ ꝓximū ſuū

Quinta pars peccat. c ¶Tūc erūpet q̄ſi mane ⁊c̄. Hic ponit q̄nq vtilitates ieiunij facti cū elemoſyna et opib⁹ pietat'. Eſt aūt vna vtilitas ſiue effect⁹: q2 illumiat intellectū: qđ notat̄: ibi: Tūc erūpet ⁊c̄. Itē ꝙ ſanat affectū: qđ notat̄: ibi: Et ſanitas tua. Itē ꝙ viā pręp̄at ad iudiciū diuinū: ibi: Et anteibit ⁊c̄. Itē q2 meret̄ colligi i morte i cęleſte horreū: ibi: Et glīa dñi colliget te. Itē ꝙ meret̄ exauditionē orōnū: ibi: Tūc inuocabis ⁊ dñs exaudiet te. Dic̄ ģ: c ¶Tūc/ ſi iſta ꝑdicta feceris. d ¶Erumpet q̄ſi mane.i.ſubito ⁊ quaſi ex impetu: Neſcit enī tarda rex molimina ſpūſſancti gr̄a. Glo. ſup Act'.ij. e ¶Lumē tuū.i.lumē veritat' te illuminās: vt ſoluat tenebras erroꝝ intellect⁹/ ſic̄ mane ſoluit tenebras no-

Ps.36. ctis. Ps. Educet q̄ſi mane iuſticiā tuam: ⁊ iudiciū tuū tanq̄ meridiē. Et dicit: Quaſi mane. Mane enī eſt p̄ncipiū diei. Lumē ģ q̄ſi mane erūpet: qñ hō ſe eſſe in p̄ncipio credit: ſm illud Eccl.xviij.a. Cum ꝯſūmauerit homo tūc incipit. Ps.

Ps.37. Tota die ꝯtriſtat⁹ ingrediebar.i. ſemper eram i ingreſſu ſm meā reputationē. Hoc eſt qđ dicit̄ Judic.v.d. Qui diligūt te ſicut ſol in ortu ſuo ſplendet/ ita rutilāt. Prouer.iiij.c. Juſtoꝝ ſemita q̄ſi lux ſplendēs ꝓcedit: ⁊ creſcit vſq ad ꝑfectam diem. f ¶Et ſanitas tua citi⁹ oriet̄. Lumē eſt cognitio ꝟitatis q̄ illumiat itellectū: ſanitas aūt eſt amor boni/ q̄ ſanat affectū. Prouerb.iij.b. Time deum ⁊ recede a malo: ſanitas quippe in vmbilico tuo erit ⁊ irrigatio oſſium tuoꝝ. g ¶Et anteibit faciē tuam iuſticia tua.i. elemoſynę tuę ⁊ opa tua bona. Elemoſyna enī ē q̄ſi p̄curſor hoīs i curiā ęt̄ni reg' / vt p̄paret locū faciēti. Vñ Prouer.xviij.c. Donū hoīs di-

Ps.84. latat viā ei⁹: ⁊ ante p̄ncipes ſpaciū ei facit. Ps. Juſticia ante eum ambulabit. Eccl.xxix.c. Elemoſyna viri ſic̄ ſaccul⁹ cum ipſo ⁊ gr̄am hoīs q̄ſi pupillā ꝯſeruabit. h ¶Et gloria dñi colliget te.i. glorioſe colliger' ad pr̄es tuos ⁊ eris in collegio ſctōꝝ merito elemoſynę.q.d. non ſolū iuſticia tua ante te ibit ſicut nūcius ad placandū dñm: ſed etiā iuſticia tua ſequetur te: vt merito bonoꝝ operū fructū ꝯſeq̄ris ęternū: ſm il-

Aliter de chriſto lud Apoc.xiiij.c. Opa illoꝝ ſequūt̄ illos. Vel de chriſto exponit̄ ab illo loco: c ¶Tūc erūpet q̄ſi mane lumē tuū: ⁊ ſanitas tua citi⁹ oriet̄.i. chriſt⁹ q̄ eſt verū lumē: et verū mane te illuminabit ⁊ ſanabit cum p̄dicta feceris. Malach. iiij.a. Vobis timētib⁹ nomē meū oriet̄ ſol iuſticię: ⁊ ſanitas i pennis ei⁹. Pennę chriſti fuerūt ſapiētia eius ⁊ patiētia: qb⁹ volauit p mundū q̄diu in eo fuit: ⁊ eccleſię ſuę. Apoc.xij.d. Datę ſunt mulieri.i. eccleſię alę duę: aq̄lę magnę.i. chriſti: vt volaret in deſertū in locū ſuū: ſiue doctrina eius ⁊ vita. Vel pēnę eius fuerūt diſcipuli: qui ei adhęſerūt: per quos ſanat⁹ eſt mūdus. Prouerb.xij.c. Lingua ſapientū ſanitas ē. Itē Sap.vj.d. Multitudo ſapientium ſanitas eſt orbis terra-

rum. g ¶Et anteibit faciem tuam iuſticia tua: id eſt chriſtus qui omēs iuſtificat anteibit ad gloriā. Unde Joh. xiiij.a. Vado parare vobis locū. Ac deinde/ h ¶Glīa domini.i. glorioſus dñs: vel fili⁹ qui eſt gloria pr̄is. Vñ Ps. Exurge gloria mea ⁊c̄. Et Prouerb.x.a. Gloria pr̄is fili⁹ ſapiens: i ¶Colliget te.i. ſuſcipiet ad ſe/ in morte: vel in extrema iuſtoꝝ remuneratiōe: ſm qđ ipſe promiſit Joh.xij.d. Ubi ego ſum illic ⁊ miniſter meus erit. Colliget autē te cū dicit tibi: Intra in gaudium dñi tui: Matth.xxv.b. Et illud ſimiliter: Veni-

Ps. Al. tūc Al. non habi[...] q2 miſericors ſū dñs de⁹ tu⁹

Ibidē.a. te benedicti patris mei percipite regnū. Mors autē ſanctorum dicitur collectio: quia ſicut fructus maturi colligunt̄: ſic ſancti i morte: ⁊ reponunt̄ in horreo dñi. Unde.ſ.lvij.a. Viri miſericordię colligunt̄. Nota ordinē verboꝝ. Lumē erūpit in mundū ſicut mane/ in chriſti natiuitate: ſanitas autem orta eſt in eius p̄dicatione ⁊ ꝯuerſatione: ſed conſūmata eſt i eius paſſione: anteiuit autem iuſticia in ſua aſcenſione: colliget autem ſuos in extrema ſanctoꝝ remuneratione. Ps. Di-

Ps.146. ſperſiones iſrael congregabit. Sequitur: k ¶Tunc inuocabis/ me: ſi pręDicta opera pietatis feceris/ tunc inuocare me poteris ⁊ non ante: q2 peccatores non exaudit de⁹: Joh. ix.f. Nota ꝙ prius egit de ieiunio qđ comitari debent opera pietatis ⁊ elemoſynę: hic ſubiūgit de oratiōe: quia illa oratio cęlum penetrat: quę alata eſt ieiunio ⁊ elemoſyna. Unde Tob.xij.b. Bona eſt oratio cū ieiunio ⁊ elemoſyna/ mag' q̄ theſauros auri recōdere. Dicit ergo: Tūc inuocabis/ me.i. int⁹ vocabis attente orando: l ¶Et dñs exaudiet/ gratiā bñ operādi ⁊ ꝑſeuerādi cōferendo: m ¶Clamabis/ nō voce tm̄: ſ; deſiderij itentiōe. n ¶Et dicet/ dñs ſcilic;. o ¶Ecce aſſum. Glo. Hal. ad remunerandū: qui aſſui in bonis operibus auxilium. Aug⁹. Pręuenit vt velimus: ſubſequit̄ ne fruſtra velimus.ſ.lxv.d. Eritq anteqū clament ego exaudiam. Item.ſ.xxx.c. Ad vocem clamoris tui ſtatim vt audierit reſpōdebit tibi. Ps. Oculi dñi ſup iuſtos ⁊c̄. p ¶Quia

Ps.33. miſericors ſum dñs deus tuus.q.d. quia miſericors ſum libenter exaudio miſericordes: quia vt dicit Ecc⁹.xxvij. b. Volatilia ad ſibi ſimilia ꝯgregant̄. Itē Eccl.xiij.c. Omne animal diligit ſimile ſibi. Chryſoſtom⁹. Nihil nos ita ſimiles deo facit: ſicut bene facere: id eſt beneficos eſſe. Luc. vj.f. Eſtote miſericordes: ſicut ⁊ pater veſter miſericors eſt. Itē Eccl.iiij.b. In iudicādo eſto pupillis miſericors vt pater: ⁊ pro viro matri illorum: et eris tu velut filius altiſſimi. Econtra dñs imiſericordes ⁊ crudeles non exaudit. Unde Prouerb.xxj.b. Qui obturat aurem ſuam ad clamorē pauperis: clamabit ipſe ⁊ non exaudietur. Sequit̄: q ¶Si abſtuleris ⁊c̄. Sicut ſupra acturus de fructu elemoſynę pręmiſit de peccati dimiſſione: vt ſcilicet homo relinqueret peccatum: ibi: Diſſolue ⁊c̄. Ita hic eodem modo ꝓcedit: et ea quę dicta ſunt quodāmodo repetit/ vt addat. Locuturus enī de fructu elemoſynę ad ꝓximū: pręmittit de mūdicia cordis vt remoueatur a ſe omne peccatū. Simile.ſ.j.c. Lauamini mūdi eſtote ⁊c̄. Ecce mūdicia cordis. Et poſtea ſubiungit: Subuenite oppreſſo: defendite viduaꝫ ⁊c̄. Ecce opus pietatis. Dicit ergo: Si abſtuleris de medio tui catenam: id eſt conſuetudinē peccati/ ſiue colligationē peccatorū qua diabolus trahit te ad infernum. Unde.iiij. Reg'.vlt.b. nabuchodonoſor occidit filios ſedechię: id eſt opera bona mortificauit: ⁊ oculos eius: id eſt intellectum ⁊ affectum effodit: vinxitq eum catenis: id ē ꝯſuetudine et perplexitate peccati: et adduxit in babylonē: id eſt in ęternam gehennę confuſionem. Hanc catenam fabricat ille faber: de quo.ſ.liiij.d. Ego

Ps.128. creaui fabꝝ ſufflantē in igne prunas. Ps. Supra dorſū meū

Ps.15. fabricauerūt pctōres ⁊c̄. Ecce catena. Ps. Funes pctōꝝ ⁊c̄. Prouer.v.d. Funib⁹ pctōꝝ ſuoꝝ q̄ſq ꝯſtrigit̄. Et dic̄. r ¶De medio tui.i. d corde. Geñ.xxxv.a. Auferte deos alienos q̄

ſunt in medio veſtri

ſunt in medio veſtri.i.in corde. Hiere.vij.g. Poſuerūt offen
dicula ſua in domo in qua inuocatū eſt nomē meū vt pollue/
rēt eam.i.in corde ſuo qḋ eſt domus mea. Itē Hiere.iiij.a.
Si abſtuleris offendicula tua a facie mea nō cōmoueberis.i.a
corde tuo ī quo ego video: qꝛ deus intuet̃ cor.j.Reg.xvj.b.
Oſee.ij.a. Auferat for
nicatiōes ſuas a facie
ſua: ⁊ adulteria ſua de
medio vberum ſuoꝝ:
q.d. peccatū et a facie
debet auferri et a cor/
de. In facie em̄ eſt pec
catū qn̄ alijs apparet.
Unde ſubdit vt pec/

a ⁊ deſieris digitum extēdere:
b et loqui qḋ non prodeſt. Cū
c effuderis eſurienti animā tuā:
d et animā afflictā repleueris:
e orietur in tenebris lux tua: ⁊

catū amoueat̃ a digito opatiōis ⁊ a lingua. Et hoc eſt: a Et
deſieris digitū extendere.i.malū opus ꝓlongare. Hic
peccatū opis tangit̃. b Et loqui qḋ nō ꝓdeſt.i.inuti/
lia ⁊ ocioſa. Hic tangit̃ peccatū locutiōis. Uel ſic ſm̄ Greg̃.
Soluto conſcientie vinculo: deſine iam digitū extendere: vt
indiſciplinatos motus ⁊ inutilia ꝟba dimittas. In extenſiōe
em̄ digiti ⁊ locutiōe q̄ non ꝓdeſt / vaga ⁊ indiſciplinata man⁹
⁊ lingue notat̃ diſſolutio. Exterior em̄ motus indicat ꝙ nulla
interius boni conſilij radice ſſiſtat. Eccī.xix.d. Ex viſu co/
gnoſcit̃ vir ⁊c̄. Uel digitus eſt diſcretio. Digitū ergo exten/
dit ⁊ loquit̃ qḋ nō ꝓdeſt: q̄ ſe de ſciētia extollit: et ipſā ꝓſūpti/
onē cordis vſq͛ ad iactantiā extendit locutiōis. Item digito
loquunt̃ / adſſiterā / diſputatores ⁊ monachi ſignatores ⁊ de/
riſores ſiue detractores: qui alios nō ſolum digito oſtēdūt et
notant: ſed ⁊ lingua eis detrahūt. Et hoc eſt digitū extēdere
⁊ loqui qḋ nō eſt prodeſt anime ſue / ſed obeſt. Prouer.vj.b.
Homo apoſtata vir inutilis gradit̃ ore ꝑuerſo / annuit oculis /
terit pede / digito loquit̃.i.obloquit̃: prauo corde machinat̃
malū: ⁊ omi tēpore iurgia ſeminat. Cōtra tales detractores
dicit̃ Roma.j.d. Detractores deo odibiles. Prouer.xxiiij.
a. Abominatio hoīm detractor. Uł digitū extēdere ē meliori
detrahere vł meliorē arguēdo tāgere. Cōtra illud / Exo.xxij.
d. Dijs nō detrahes. Uł digitū extendit q̄ abſenti detrahit.
Leuit̃.xix.c. Non pones ⁊c̄. Uł digitū extēdit nō manū: q̄
parū ⁊ īſufficiēter dat pauperi: qḋ tn̄ negauit diues laçaro i/
digēti / cupiēs ſaturari de micis q̄ cadebāt de mēſa ei⁹: et ideo
Luc̃.16.f. nec minimū beneficiū meruit recipere qn̄ petijt: Pat̃ abraā
miſerere mei: ⁊ mitte laçarū vt intingat extremū digiti ſui in
aquam vt refrigeret linguam meā: quia crucior in hac flāma.
Loquit̃ autē pauperi qḋ nō prodeſt ei: qui blande eī loquit̃ ⁊
tamē non dat: Folia habent ⁊ nō fruct⁹. Iaco.ij.c. Si frater
aut ſoror nudi ſunt et indigeant victu quotidiano: dicat autē
aliquis ex vobis illis: ite ī pace / calefacimini ⁊ ſaturamini: nō
dederitis autē eis q̄ neceſſaria ſunt corpori: quid ꝓderit vo/
bis: Luc̃.vj.e. Omni petenti te tribue: non dicit loquere.j.
Ioh.iij.d. Filioli nō diligam⁹ verbo neq͛ lingua: ſed opere
et veritate. c Cū effuderis ⁊c̄. Ablata cordis catena: ⁊
cōpoſitis exteriorib⁹ membroꝝ motibus / debes iā inſeruire
virtutib⁹ ⁊ pietatis operib⁹. Unde dicit: Cum effuderis
eſurienti animā tuā.i.cōpatientē voluntatē: Ecce affect⁹
cordis. d Et animā afflictā repleueris: Ecce exteri/
or exhibitio operis. Primū in affectu: ſecūdū in effectu. Ele/
moſyna em̄ ſine cōpaſſione eſt ſicut cibus ſine ſapore. Unde
Hieronym⁹ ſup Matth. De amaritudine radicis ſurgit oleū
in pabulū luminis ⁊c̄. et de amaritudine cōpaſſionis ſurgit
oleū: id eſt ſuauitas elemoſyne in pabulū paupis. Itē Pro/
uerb.xxj.a. Sicut diuiſiones aquarū: ita cor regis in manu
domini. Diuiſiones aquarū deſcendēt ad cōuallem: ſic ani/
mus potentis debet cōdeſcendere pauperibus. Eccī.xxx.b.
Sup omnē vocem turbabunt̃ viſcera eius. Eccī.iiij.p totum
capitulū loquit̃ de elemoſyna. Bene autē poſt affectū ſubdit
de effectu: vt nec affectus ſit ſine opis exhibitione: qꝛ inſuffi/
ciēs eſt talis affectus: vt dicit̃ Iaco.ij.c. Si nō dederitis eis
q̄ neceſſaria ſūt corporis q̄d ꝓderit vobis.j.Ioh.iij.c. Qui
habuerit ſubſtātiā hui⁹ mūdi ⁊ viderit frem ſuū neceſſitatē ha
bere ⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo / quomō charitas dei manet
in eo: Filioli nō diligam⁹ ꝟbo ⁊c̄. Itē nec opis exhibitio va/
let ſine cordis cōpaſſione: qꝛ aliter non eſt volūtaria elemo/
ſyna. Luc̃.vj.e. Omni petenti te tribue. Primo te ꝑ cōpaſ/
ſionis affectū: poſtea tua tribue ꝑ effectū. Iob.xxx.d. Com/
patiebat̃ anima mea pauperi.ij.Corĩ.ix.b. Preparēt repro/
miſſam benedictionē:
nō q̄ſi auariciā. Et ſi
ꝓdicta feceris / e Ori/
etur ī tenebris lux
tua: id eſt chriſt⁹ tuas
ignorātie tenebras il/
luminabit q̄tū ad in/
tellectū. f Et tene
bre tue: id eſt pecca/

f tenebre tue erunt ſicut meri/
g dies. Et requiem dabit tibi
h dn̄s de⁹ tuus ſemꝑ: ⁊ implē/
i bit ſplendoribus animam
k tuam: et oſſa tua liberabit.
l
m
n

ta tua: g Erunt ſicut meridies.i.tu qui ī tenebris eras
peccatoꝝ / eris luminoſus lumine gratiaꝝ. Eph.v.b. Fuiſtis
aliqn̄ tenebre: nūc autē lux in dn̄o. Uel ipſe tenebre erūt ſicut
meridies.i.conuertent̃ tibi peccata ꝑ occaſionē in maiorē fer/
uorem: ſm̄ illud Roma.v.d. Ubi abūdauit delictū ſupabū/
dauit ⁊ gratia. Uel ſic: e Oriet̃ in tenebris lux tua.i.
in nocte huius ſeculi in medio huius nationis praue ⁊ ꝑuerſe
lucebis in vita ⁊ doctrina / ſicut lumiare in mūdo: Phil.ij.b.
f Et tenebre tue.i.peccata tua: g Erūt ſicut meri/
dies: qꝛ quāto magis peccator: tāto magis cautior ⁊ diſcre
tior. Hoc eſt verū in vere penitētib⁹. Econuerſo aūt eſt ī ma/
lis ꝙ meridies eſt eis ſicut tenebre: qꝛ quāto ſapiētiores ſunt
et diſcretiores in ſcriptura: tanto obſcuriores in vita. Amos
viij.c. Occidet ſol in meridie et tenebreſcere faciam terram
in die luminis. Mich.iij.c. Occumbet ſol ſup ꝓphetas: et
obtenebrabit̃ ſup eos dies. Uł tenebre ſunt iuſtis ſicut meri/
dies: quia tribulationes eos illuminār: ſm̄ illud Pſ̄. Et nox Pſ̄.138.
illuminatio mea in delitijs meis. Hec que dicta ſunt faciet ti/
bi dn̄s in ꝓſenti: Et qḋ ſequit̃ dabit in futuro: Un̄ dic: h Et
requiē / eternā.ſ. i Dabit tibi dn̄s deus tuus ſem/
per.i.in eternitate. k Et implebit ſplendorib⁹ ani/
mā tuā.i.virtutib⁹ vel dotib⁹ anime. m Et oſſa tua li/
berabit / a corruptiōe ⁊ ab eterno igne.i.⁊ reſuſcitabit ⁊ glo/
rificabit corp⁹ tuū ⁊ cōſolidabit: Et hoc ſpectat ad glorifica/
tionē corpis. Sed q̄d interim ꝑ diuinā gratiā aſſequaris / ſub/
dit: Et eris quaſi hortus irrigu⁹. Uel poteſt totū legi
de ꝓſenti ab illo loco: h Et requiē dabit tibi dn̄s de⁹ Aliter
tu⁹ ſemꝑ / in ꝓſperitate.ſ.et aduerſitate: ſic laurētio tribuit
requiem ſup craticulā. Un̄.ij.Machab.vj.g. Dn̄e q̄ habes
ſanctā ſcientiā manifeſte tu ſcis: qꝛ cū a morte poſſem libera/
ri / duros corpis ſuſtineo dolores: ſm̄ animā ꝟo ꝓpter timo/
rem tuū libēter hec patior. k Et implebit ſplendori/
bus.i.virtutib⁹ vel diuinis cōſolatiōibus: l Animā tuā /
etſi corpus ſit plenū ſqualorib⁹. Corpus em̄ atterit̃: ſed ani/
ma illuminat̃ ⁊ cōſolat̃. Pſ̄. Funes ceciderūt mihi ī ꝓclaris: Pſ̄.15.
etenim hereditas mea ꝓclara eſt mihi.j.Pet.iij.c. Chriſtus
ſemel pro peccatis nr̄is mortu⁹ eſt / iuſtus ꝓ iniuſtis vt nos
offerret deo: mortificatos quidē carne / viuificatos autē ſpiri/
tu. m Et oſſa tua.i.virtutes que ſunt robur mentis vel
vires naturales vel virile ꝓpoſitū: n Liberabit / ab ari/
ditate accidie ⁊ triſticia.j.vlt̃.d. Oſſa veſtra quaſi herba ger
minabūt. Prouer.xvij.d. Anim⁹ gaudēs etatē floridā facit:
ſpūs triſtis exiccat oſſa.i.ꝟtutes veniētes a pinguedine cha/
ritas ⁊ deuotiōis. Itē liberabit a putredine inuidie. Prouer.
xiiij.d. Putredo oſſiū inuidia: quia putreſcūt ⁊ bona ⁊ fortia
opa ſi fuerint inuidia maculata. Inuidia em̄ totū interiorē ho
minē putreſcere ⁊ tabeſcere facit: ſic febris ethica. Un̄ Gre/
gori⁹ de inuido dicit: In corde rabies / in vultu macies / ī ore
ſtridor dētiū: ibi ſerpēs antiquus oīa ſua cōcutit. Itē libera/
bit ab oīs peccati egritudine ꝑ medicamentū gr̄e. Un̄ Pro/
uer.xvj.d. Dulcedo aīe ſanitas oſſiū. Dulcedo aīe.i.cordis
mūdicia / opis innocētia / oris modeſtia / ē ſanitas oſſiū.i.viriū
naturaliū. Oſſa aūt dicūt̃ nō ſolū vires naturales: ſed ⁊ ꝟtu/
tes ⁊ virile ꝓpoſitū ⁊ op⁹ bonū. Itē oſſa eccl̃ie dicūt̃ ſacerdo
tes / clerici ⁊ religioſi: q̄ debēt eē ſicci caſtitate / cōcaui hūilita/
te / medullati charitate / fortes patiētia / albi ſanctimonia / ma/

x cri abſtinentia.

ꝯ cri abſtinentia. Liberant autē oſſa tam eccleſię q̄ cuiuſlibet animę q̄n pingueſcūt. Unde ſeptuaginta habent hic litteram talē: Et oſſa tua pingueſcent. Pinguedo autē iſta fit p̄ diuini verbi auditū. Unde Ezech.xxxvij.a. Oſſa arida audite ver/bū dn̄i. Itē p̄ humilitatē ⁊ timorē: q꞉ humilib⁹ dat gr̄a/et ita humectant oſſa. Un̄

Prouer.iij.a. Ne ſis ſapiens apud temet/ipſum: time deū et re/
B cede a malo: Sanitas quippe ĩ vmbilico tuo erit: ⁊ irrigatio oſſium tuoꝝ. Item p̄ bonam

a b Et ēris q̄ſi hoꝛt⁹ irrigu⁹: et ſi/
c d cūt fōs aquaꝝ cuiꝰs nō de/
e ficient aquę. Et ędificābunt
f in te deſertā ſeculoꝝ: funda
g mēta generationis ⁊ gene/
h rationis ſuſcitābis. Et vo/
i cabēris ędificator ſepium.
k Auertēs ſemitas ĩiquitatū.

famā inpinguant virtutes. Unde Prouer.xv.d. Fama bo/na impinguat oſſa: q꞉ virt⁹ laudata creſcit. a Et eris q̄ſi hortus irrigu⁹: Hortus.ſ. folijs verboꝝ bonoꝝ vernans/virtutū redolens floribus/operū fructibus reficiens. Cant. v.a. Ueniat dilect⁹/irriguus copioſitate donorū et gratiaꝝ/lachrymaꝝ ⁊ doctrinaꝝ: habens irriguū inferius pro pecca/tis: et irriguū ſuperius p̄ cęleſtib⁹ p̄mijs. Hiere.xxxj.b. Et erit anima eoꝝ quaſi hortus irriguus. c Et ſicut fons aquarū cui⁹ nō deficiēt aquę. Anima iuſti dicit hort⁹ irriguus: quia recipit gratiā in ſe ad fructificandū p̄ bonā vi/tam. Dicit etiam fons: quia recipit aquam gratię pennē ad erogandū ⁊ deriuandū alijs per bonā doctrinā. Uel hortus miniſtrat cibū: fons potū: Sic iuſtus reficit alios fructu boni exempli: ⁊ potat eos poculo verbi diuini. Ʒ.xxxiij.c. Panis ei datus eſt/hoc eſt primum: Aquę eius fideles.i. perennes/hoc eſt ſecūdū. Et hoc eſt qđ dicit: d Cui⁹ non defici/ent aquę. Aquę torrētis.i. doctrinę ſeculares/deficiūt/ vel cōcupiſcentię carnales/vel diuitię temporales: ſed aquę iuſti nō deficiūt: fideles em̄ ſunt.i. p̄ennes ⁊ vitales: Prouer.x.b. Uena vitę os iuſti: quia p̄ iuſtos fluūt ad alios verba vitalia. Prouer.v.c. Deriuent fontes tui foras: ⁊ in plateis aquas tuas diuide: habeto eas ſolus/ne ſint alieni participes tui ⁊c̄. Forte ab iſto loco Eſaię ſūpſit dn̄s illud Joh.vij.f. Qui cre/dit in me: ſic dic̄ ſcriptura: flumia de vētre ei⁹ fluēt aquę viuę. Specialit aūt ⁊ p̄ncipalit chriſt⁹ dr̄ fons vitę et gratię. Pſ.
Pſ.35. Apud te ē fons vitę. Similit ē fons ſciētię. Un̄ ſubdit: Et in lumine tuo videbim⁹ lumē. Cui⁹ fontis nō deficiūt aquę gra/tiarū ⁊ doctrinaꝝ. Matth.xxiiij.c. Cęlum ⁊ terra tranſibūt: verba autē mea non trāſient. Iſte fons irrigat hortū.i. eccle/ſiā vl̄ animā: ⁊ ſic fit hortus irriguus a fonte. Unde Geñ.ij. a. Fons egrediebat ⁊ irrigabat vniuerſā faciē p̄adiſi. Pro q̄ in hebraico habet hort⁹. Dic̄ ergo. a Et eris/o tu aīa/vel generaliter o eccleſia: b Quaſi hort⁹ irrigu⁹.i. a chri/ſto vero fonte gratijs ⁊ doctrinis fęcundata: c Et ſicut fons aquaꝝ.i. aſſimilaberis chriſto capiti tuo qui eſt fons aquarum. Bern̄. Origo fontiū ⁊ fluminū mare: ſcientiarum ⁊ virtutū dn̄s. d Cui⁹ non deficient aquę: q꞉ ſicut di/cit Joh.iiij.b. Qui biberit ex hac aqua quā ego dabo ei/ nō ſitiet in ęternū: ſed aqua quā ego dabo ei fiet in eo fons aquę ſalientis in vitam ęternā. e Et ędificabunt ⁊c̄. Hiero⁹. in originali. Hęc iudei ⁊ amici tm̄ occidētis litterę ad inſtau/rationem referūt vrbiū paleſtinę: ⁊ vel facta ſub zorobabel et eſdra ⁊ neemia: vel in vltimo tp̄e futura cōtendūt: ⁊ ad inſtau/rationē hierlm: ⁊ in circūitū ciuitatū altiſſima fundamēta ia/cienda: ⁊ tam excelſos muros ędificandos vt nullus hoſtium poſſit intrare: ⁊ omniū in eas inimicoꝝ prohibeat ingreſſus. Glo. Melius aūt ad eccleſiā referunt. Dicit ğ: e Et ędifi/cabunt in te/o ecclia: f Deſerta ſeculoꝝ.i. ruinę et de/ſerta q̄ fuerūt in iudęis infidelib⁹ a ſeculo/reſtaurabunt ĩ vo/catiōe gētiū credentiū ĩ chriſto. g Fūdamēta genera/tiōis ⁊ generatiōis.i. ap̄los ⁊ p̄phas q̄ fuerūt fundamēta vtriuſq꞉ p̄p̄li.ſ. iudęoꝝ ⁊ gētiū. Ʒ.liiij.c. Fūdabo te ĩ ſaphiris. Eph.ij.d. Supędificati ſup fundamentū ap̄loꝝ ⁊ p̄phetaꝝ. Fundamētū ſingulari numero dicit chriſt⁹. j. Cor.iij.c. Fū/damentū aliud nemo ponere pōt ⁊c̄. h Suſcitabis. Fun/damēta aūt ap̄loꝝ et p̄phetaꝝ quodāmō iacēt ĩ infimis apud eos qui ea negligūt ⁊ p̄cepta moreſq꞉ eoꝝ in ſuis opibus nō

extollūt: ſed eccleſia fundamenta iſta in ſeipſa ſuſcitat/ dum multos ſup fidem ap̄loꝝ in fide ⁊ morib⁹ conſtruit ⁊ ędificat. De quib⁹ dicit Eph.ij.d. Iā nō eſtis hoſpites ⁊ aduenę ⁊c̄. ſup ędificati ſup fundamentū ap̄loꝝ ⁊c̄. Similit in ea ſuſcitas in teipſo/q̄ſi in fabrica vitę tuę ea erigis. i Et vocabe/ris ędificator ſe/piū. Uel ſicut in he/breo habet: Et vo/cabit ĩ te/o tu ecclia: ędificator ſepiū.i. doctrinaꝝ quib⁹ mu/nit eccleſia. Uel ſepē ędificat: qui ſe opponit ſcutū p̄ domo dei: qui ire dei p̄ p̄p̄lo ſe opponit: ſicut moyſes ⁊ aaron ⁊ ſamuel. k Auertēs ſemitas iniq̄tatū. Eccle/ſia enim nō tm̄ ędificat ſepes.i. non tm̄ cuſtodit virtutes: ſed auertit ſemitas iniquitatū.i. ſtudioſas ⁊ ſubtiles iniquitates ⁊ exquiſitas/quib⁹ rectiori via ⁊ breuiori itur ad infernū. Hie/ronym⁹ ponit hic aliā litterā: cui ꝯueniūt alij trāſlatores/hāc ſcꝫ/ Cōuertens ſemitas in quietē: ſemitas.ſ. erroꝝ vbi non eſt quies neq꞉ pax: cōuertēs in doctrinam chriſti qui eſt vera pax. Uel ſm̄ Hiero. ſemitas diuinę indignationis con/uertens in quietē.

Uel alit ab illo loco: e Et ędificabunt ĩ te: Nō dic̄ in Aliter tuis: contra illos qui multa dant ad ędificationē religionū et clauſtroꝝ: ſed ſeipſos dederūt diabolo ad ędificandū vrbes ęgypti: quę ſunt tres/phiton.ſ. ⁊ ramaſſes: Exo.j.b. ⁊ tertiā ciuitatē adducūt ibidem Septuaginta interp̄tes.ſ. ong.ſ. ci/uitatē ſolis ſiue helioploeos: p̄ q̄s tres ciuitates ſignificant cōcupiſcētia carnis/auaricia/⁊ ſuperbia. Sed dic̄/ In te.i. in tua vita ⁊ doctrina: f Deſerta ſeculoꝝ.i. peccatores q̄ diu fuerūt deſerti a deo p̄ multa ſęcula.i. p̄ multa tempora et annos. Hoc pōt dici de beato Auguſtino ⁊ Bn̄dicto: qui re/ligiōes antiquas fundauerūt: et omnib⁹ ſimilit conuenit qui peccatores a via mala cōuertūt. g Fundamēta gene/rationis ⁊ generatiōis ſuſcitabis.i. iuſtos tam ĩ religi/one q̄ in ſęculari cōuerſatione exiſtentes in bonū ędificabis. Hęc eſt em̄ duplex generatio. Una in mūdo: altera in clau/ſtro. Et dicit/ ſuſcitabis.i. in altū eleuabis: ⁊ ad meli⁹ p̄ue/hes tua oratiōe ⁊ exhortatiōe. Q꞉ autē iuſti ſunt fundamen/tū/dicit Prouer.x.d. Iuſt⁹ quaſi fundamentū ſempiternū. i Et vocaberis ędificator ſepiū. Nota q̄ ſepes dr̄ re/gularis inſtitutio/ſiue p̄cepta regulariter viuendi. Un̄ Eccl. xxxvj.d. Ubi nō ē ſepes diripiet poſſeſſio. Itē.j. Paral.iiij. d. Hi ſunt figuli habitātes in plantatiōib⁹ ⁊ in ſepibus apud regem in operib⁹ eius. Sepes cuſtodit plantationē: ſic religi/onis obſeruātię cuſtodiūt plantatos in ipſa religiōe. Fit aūt iſta ſepes ex multis ſpinis: Ariditate.ſ. victualiū: ⁊ auſterita/te veſtiū/ieiunijs ⁊ vigilijs: ⁊ cęteris afflictiōib⁹ clauſtraliū. Et iſta optime cuſtodiūt/ ſi bene cuſtodiant: aliter non: ſicut nec veſtis cuſtodit a frigore niſi et ipſa cuſtodiat a putredine. Itē ſepes cuſtodia angeloꝝ et p̄latoꝝ. Un̄.Ʒ.v.a. Uinea facta ē dilecto meo in cornu filio olei: ⁊ ſepiuit eam. Glo. cu/ſtodia angeloꝝ. Item ſepes eſt flagellū domini ⁊ diſciplina quā dn̄s adhibet vinę ſuę.i. animę cuiuſlibet: vt interclu/dat ei aditum ad peccatū. Oſee.ij.b. Sepiam viam tuā ſpi/nis. Eccl.xxj.b. Uia peccantiū cōplantata lapidibus. Item ſepes eſt arta cuſtodia ſuoꝝ ſenſuū. Eccs.x.b. Qui diſſipat ſepem mordebit eum coluber. Iſta ſepes valde vtilis eſt et valde efficax/ſi ex bonis ſpinis connectat: ex memoria.ſ. pec/catoꝝ p̄teritorum: ⁊ cōſideratione chriſti paſſionum. Eccl. xxviij.d. Sepi aures aures ſpinis: ad litterā: illis ſpinis qui/bus coronatus eſt domin⁹. Item ſepes eſt interpoſitio ora/tionū ⁊ meritorum inter iram dei ⁊ peccata populi. Ezech. xxij.g. Quęſiui de eis virū q̄ interponeret ſepē ⁊ ſtaret oppo/ſit⁹ cōtra me pro tra ne diſſiparē eā ⁊ nō iueni. De oīb⁹ his ſepibus dicit hic: Uocaberis ędificator ſepiū. Speci/aliter autē beatus Benedictus et beatus Auguſtin⁹ ędifica/uerūt ſepes.i. regulares inſtitutiones. k Auertens ſemi/tas iniq̄tatū: q꞉ omnib⁹ iniquitatib⁹ adhibuerūt remedia.

ꝟ uertens in quietē placatiōis. a ¶Si auerteris a ſabba/ to ⁊c̄. Supra egit de ieiunio ⁊ elemoſyna cū alijs opibꝰ pie/ tatis et de oꝛōne/⁊ de p̄mio ſilr qḋ iſtis ꝓmittiꝛ: hic agit de cuſtodia ſabbati ſpūalis: cuiꝰ obſeruatio regiū hȝ p̄miū. Vn̄ dicit: Si auerteris a ſabbato: id eſt a violatiōe ſabbati: b ¶Pedē tuū.i.affe/ ctū tuū/ ne.ſ.ſabbatū coꝛdis violes. Vel/ pedē tuū.i.iter tuū ne vagus ſis ꝑ illicita deſideria.ſ̄.lvj.a.Cu ſtodiēs ſabbatum ne polluat illud. Nota q̄ in ſabbato nō licebat ignē accendere: Exo.

a Si auerteris a ſabbato pe/
b
c dē tuū facere volūtatē tuā in
d die ſancto meo: ⁊ vocaberis
e ſabbatū delicatum et ſānctū
f dn̄i gl̄ioſū: et gl̄ificaueris eū
g
h dū nō facis vias tuas: et nō
i inuenit volūtas tua vt loq̄/
k ris ſmonē: tūnc delectaberl̄
l
m ſup dn̄o: ⁊ ſuſtollā te ſup al/
n titudinē trę: ⁊ cibabo te he/
reditate iacob patrl̄ tui. Os
o enim dn̄i locutū eſt.

xxxv.a. qḋ tn̄ facit luxurioſus ⁊ litigioſus ⁊ inſtigatoꝛ malꝰ: q̇ eſt ſufflatoꝛiū diaboli/qn̄ alios incitat ad malū. Itē nō lice/ bat onera poꝛtare: Hiere.xvij.c. qḋ tn̄ facit q̇ ad malū agen/ dū ē ſtudioſus ⁊ laboꝛioſus. Vn̄ Hiere.ix.b. Vt iniq̄ agerēt
Ps.37. laboꝛauerūt. Ps. Iniq̄tates meę ſupgreſſę ſt̄ caput meū ⁊c̄. Itē nō licebat iter agere longū nec diſcurrere. Act.j.a. qḋ tn̄ facit curioſus ⁊ vagꝰ. Prouer.vij.b. Garrula ⁊ vaga quietis impatiēs. Itē nō licebat ligna colligere: Numeri.xv.d. qḋ tn̄ facit cupidꝰ ⁊ auarus: q̇ ſemꝑ ligna colligit.i.tꝑalia cōgregat vt ignē cupiditatis plus ⁊ plus accendat. Vn̄ Ecci.xxviij.b. Scḋm ligna ſiluę/ſic ignis exardeſcet. Prouerb.xxvj.c. Cū defecerit ligna extingueꝛ ignis. Itē nō licebat vexare ſeruos ⁊ iumēta: Deut.v.b. qḋ tn̄ facit ſupbus ⁊ tyrannꝰ. Hiere.vj. c. Seruietis dijs alienis qui nō dabunt vobis requiē. Item opus ſeruile non licebat facere: Exo.xx.b. qḋ tn̄ facit q̇ p̄miꝛ iugo ꝯſuetudinis peccati. Ioh.viij.d. Qui facit peccatū ſer/ uus ē peccati. Tripliciter aūt cuſtodiendū ē ſabbatū: in coꝛ/ de/⁊ oꝛe/⁊ locutiōe: Vn̄ dicit: a ¶Si auerteris a ſabba/ to.i.a violatiōe ſabbati: b ¶Pedē tuū.i.affectū: qḋ expo/ nens ſubdit: c ¶Facere.i. volūtatē tuā in die ſancto meo.i.ne mala velis facere in die ſabbati. Et h̄ ꝑtinet ad cu/ ſtodiā coꝛdis. d ¶Et vocaberl̄ ſabbatū delicatū ⁊c̄. .i.ſi ſic ęgeris i ſabbato vt ex opibꝰ tuis poſſit vocari ſabbatū tuū.i.ocium delicatū ⁊ ſanctū dn̄i ⁊ gl̄oſū.i.ſine amaritudine auaricię: q2 auari ſt̄ amari paupibꝰ ⁊ imiſcōes: ſm̄ illḋ Oſee. xij.d. Prouocauit me ephꝛai i amaritudinibꝰ ſuis. Delicatū aūt ſabbatū nō eſt qḋ recipit talē amaritudinē. Itē ſabbatū dn̄i debet eē ſctm̄.i. purū debet eē ociū/ſine fęce carnalis cō/ cupiſcentię.i.ſanctum dn̄i.i.purum puritate data a dn̄o. Itē
Ps.18. glorioſū debet eſſe/vt i oībꝰ q̄raꝛ gl̄ia dei nō ꝓpꝛia: Et h̄ eſt ꝯ ſuperbiā vitę. Ps. Celi enarrāt gloꝛiā dei. Ioſue.vij.c. Fili da gloꝛiā deo. Sic ḡ ſabbatū dn̄i delicatū/ſanctū ⁊ gl̄oſū vo cat: q̇ opa auaricię/imūdicię/⁊ ſupbię vitat. Vn̄ exponēdo ſb̄ dit: g ¶Et gl̄ificaueris eū.ſ.dn̄m/vl̄ diē ſabbati: h ¶Dū nō facis vias tuas.i.dū nō ſeq̄ris cōcupiſcētias tuas: cō/ cupiſcētias.ſ.carnaliū voluptatū/diuitiaꝝ/honoꝝ: ſm̄ qḋ dr̄ Ecci.xviij.d. Fili poſt ꝯcupiſcētias tuas nō eas. Sic ḡ cuſto diꝛ ſabbatū i ope. Seq̇ꝛ aūt de cuſtodia oꝛis: i ¶Et nō iue/ niꝛ volūtas tua vt loq̄ris ſermonē.i. vt nō ad arbitriū volūtatl̄ loq̄ris: ſ̄ frāge volūtatē tuā ⁊ reſtrīge vanā locutio/ nē ⁊ līguā. k ¶Tūc/ſi p̄dicta fecerl̄: l ¶Delectaberis ſup
Ps.36. dn̄o.i. de dn̄o ⁊ in dn̄o/nō in mūdanis: ⁊ hoc i p̄ſenti ꝑ gra/ tiā. Vn̄ Ps. Delectare in dn̄o ⁊ dabit tibi petitiōes coꝛdis. Et i futuo ꝓmittit tibi deꝰ qḋ ſequiꝛ: m ¶Suſtollā te ſup altitudinē trę.i. in terra viuētiū i cęlo empyreo: qḋ ē altū ⁊ loco ⁊ dignitate: ⁊ dr̄ tra ꝓ ſoliditate ⁊ fertilitate. n ¶Et ci/ babo te hęreditate iacob patrl̄ tui.i.hęreditate cęleſti quā dedi iacob/cuiꝰ filiꝰ es ꝑ fidē ⁊ opatiōnē vitia ſupplantā/ do. Et vt certū ſit qḋ ꝓmiſit/ſubdit: o ¶Os eīn dn̄i locu/ tū eſt.i.deus per ꝓphetam.
Aliter ※ a ¶Si auerterl̄ a ſabbato ⁊c̄. Nota i clauſtro: Primū ē ędificare ſepē regulę: Secūdū auertere ſemitas iniq̄tatū et diſcurſꝰ ⁊ vagatiōeſ monachoꝝ: vt religioſi n̄ ſint vagabūdi: ſi tn̄ ad aliqḋ negociū exeāt/ſit iter eoꝝ iter ſabbati.i.nō exeāt niſi quātū ſe extēdit obedītia. Tertiū ē ſabbatiçare pectoꝛe: qḋ nō faciūt illi q̇ vagi ſūt coꝛpe ⁊ curioſi mēte. Cōtra qḋ di/

cit: Si auerteris a ſabbato pedē tuū.i.a violatiōe ſab/ bati.i. quietē ſpūalis obſeruaueris tā motū coꝛdis q̄ʒ coꝛpis. Quartū ē abnegare ſe oīno/nec curā ſui agere. Vn̄ ſequiꝛ: c ¶Facere volūtatē tuā in die ſctō meo. Dies ſanctꝰ dn̄i ē tp̄us pęnitētię ⁊ religiōis: qḋ nob deꝰ ꝯceſſit ad purgationē nr̄oꝝ pctōꝝ. In tpe iſto debemꝰ ſic viuere in ꝓgreſſu: ſicut ꝓmi/ ſimꝰ i ingreſſu. In in/ greſſu aūt abnegamꝰ al. ſaltitudines nos ⁊ noſtra/⁊ nr̄os/⁊ nr̄aȝ ꝓpꝛiā volūtatē: ⁊ p̄lato nr̄o totū cōmit/ timꝰ. Hic ē q̄drāgulꝰ: de quo Ezech.xlj.d. dr̄/ q̄ limē tēpli erat q̄drangulū. Ingreſſus religiōis notaꝛ ꝑ limē: in q̇ notanꝛ hęc q̄ttuoꝛ.ſ. vt hō abneget ſemetipſū.i.cu/ rā carnis ſuę. Matth.xvj.d. Qui vult venire pꝰ me abneget ſemetipſū. Itē vt abneget ſua. Luc.xiiij.g. Qui nō renūcia/ uerit oībꝰ q̄ poſſidet/nō pōt meꝰ eē diſcipulꝰ. Itē vt abneget ſuos. Deut.xxxiij.a. Qui dixerit pr̄i ⁊ mr̄i neſcio vos: ⁊ fra/ tribꝰ ignoꝛo illos: hi cuſtodierūt eloq̄ū tuū. Itē dn̄s pēdēs i cruce ꝓ mr̄e flēte nō deſcēdit: ſ̄ iohāni eā cōmēdauit: Et noſ ſilr̄ i cruce clauſtri exiſtētes cōmēdemꝰ parētes nr̄os gr̄e dei. Itē vt hō abneget volūtatē ꝓpꝛiā: ⁊ dicat cū ieſu: Non veni facere volūtatē meā: ſ̄ eiꝰ q̇ miſit me. Ioh.vj.d. Et h̄ ē qḋ dr̄: Si auerterl̄ ⁊c̄. Seq̇ꝛ: d ¶Et vocaberl̄ ſabbatū deli/ catū/vt dedignerl̄ tractare opa ſuilia ⁊ imūda: ſic̄ ꝟgo deli/ cata de dignaꝛ tāgere cineres ⁊ imūdicias domꝰ. Vl̄ ſabba/ tum delicatū ē.i. delitijs dedicatū: qn̄ hō clauſtralis ſabbatū q̇etē intioꝛis oꝛnat meditatiōibꝰ ſctis: ⁊ deſiderijs/⁊ ſpūalibꝰ delitijs. In clauſtro em̄ inueniunꝛ ſpūales delitię ab his q̇ ſt̄ i ſabbato.i.in q̇ete. Prouer.iij.c. Quieſces/ecce ſabbatum coꝛdis: ⁊ ſuauis erit ſomnꝰ tuꝰ/ecce delitię ꝯtēplatiōis. ſ̄.lj.a. Ponet deſertū eiꝰ q̄ſi delitias: ⁊ ſolitudinē eiꝰ q̄ſi hoꝛtū dn̄i. Ibi req̇re de delitijs: Can̄.viij.b. Quę ē iſta q̄ aſcēdit de de/ ſerto/delitijs afflūēs. Ecōtra vagi ⁊ inq̇eti ꝑdūt iſtas deliti/ as. Vn̄ Mich.ij.c. Mlieres ꝑplī mei eiecıſtl̄ de domo delitiaꝝ ſuaꝝ.i.de clauſtro. d ¶Et vocaberl̄ ſabbatū delicatū/ intēdēdo ſpūali delectatiōi: e ¶Et ſctm̄ dn̄i/vocaberl̄.ſ. i/ tendēdo mūdicię ⁊ puritati. Et vocaberl̄ ſilr̄ ſabbatū/ f ¶Glo rioſū/intēdens diuinę gl̄ię ⁊ honoꝛi: g ¶Et gl̄ificaueris eū dū nō facis vias tuas.i.dū nō exples ꝯcupias tuas. i ¶Et nō inueniꝛ volūtas tua vt loq̄ris ſmonē/odi/ oſū vel ocioſū.i.ex deliberata volūtate ocioſa vl̄ noxia nō lo q̄ris. Et h̄ etiā ꝑtinet ad clauſtrales/q̄ꝝ ē ſeruare ſilentiū: ⁊ nō loq̇ ꝓ volūtate.ſ̄.xxxij.d. Cultꝰ iuſticię ſilētiū. Vn̄ Thꝛen̄. iij.d. Sedebit ſolitarꝰ ⁊ tacebit: q2 leuabit ſe ſup̄ ſe. k ¶Tūc ſi p̄dicta feceris/delectaberl̄ ſup dn̄o. Tria ponit ꝑ oꝛdi/ nē h̄: delectationē/exaltationē/⁊ hęreditatē. Delectationē cū dicit: Delectaberl̄ ⁊c̄. Exaltationē: ibi: Suſtollā te ⁊c̄. Hęreditatē: ibi: Et cibabo te hęredi. ⁊c̄. Delectationem mereꝛ: q̇ carnē ſuā macerauit ⁊ afflixit. Exaltationē mereꝛ q̇ ſpm̄ hūiliauit. Hęreditatē mereꝛ q̇ ſua i opibꝰ pietatl̄ paupi/ bꝰ diſtribuit. Hęc ſūt tria de q̄bꝰ actū ē: de ieiunio/⁊ elemoſy na: ⁊ ſabbati cuſtodia. Per ieiuniū em̄ carnē macerat hō: ꝑ ele moſynā ſua donat: ꝑ ociū ſabbati ad habilitādū ſe vacat. Me rito ḡ tali/tale p̄miū aſſignat ꝓpha/dicēſ: Tūc delectaberl̄ ſup dn̄o/i futuro ꝑfecte. m ¶Suſtollā te ſup altitudinē trę.i. de trenis p̄ſſuris i cęlis collocabo merito humilitatis ⁊ ꝓpꝛię volūtatis abnegatiōis. Aliꝛ em̄ niſi volūtatē tuā ab/ neges nō aſcēdes i cęlū. Vn̄ filiꝰ dei deſcēdit vt patris faceret volūtatē: Ioh.vj.d. Deſcendi de cęlo nō vt facerē volūtatē meā ⁊c̄. Si igiꝛ q̇ aſcēdere itēdit de tra i cęlū ⁊ vult facere vo/ lūtatē ſuā: neq̄q̄ꝫ ꝑueniet illuc. Et bn̄ dic/ſuſtollā. Nemo em̄ aſcēdit ſurſū niſi tractꝰ. Ioh.xij.e. Ego ſi exaltatꝰ fuero a tra/ oīa trahā ad meipſū. Sol em̄ iuſticię attrahit aq̄ſ marl̄.i.ſctōs de amaritudinibꝰ mūdi. n ¶Et cibabo te hęreditate ia/ cob pr̄is tui.i.hęreditatē dabo tibi quā iacob pr̄ tuꝰ.i.chꝛi ſtus luctādo i cruce ꝓ te tibi acq̄ſiuit. o ¶Os em̄ dn̄i locu tū ē: ⁊ ita certū ē qḋ dixi.ſ̄.xl.b. Videbit oīs caro qḋ os ⁊c̄.

Ecce nō eſt abbreuiata ⁊c. Expo. Ca.LIX.
In p̄cedenti capitulo arguit iudęos de ficta pęnitē/
tia: et φ ieiunia eorum nō erant meritoria: et docuit
quomō de cętero eſſent agenda.ſ. cū operibus pietatis: et cū
obſeruantia legis: maxime tamē cum obſeruantia ſabbati: et
multa bona eis ꝓmi/
ſit/ſi ſic facerent: Lu/
A men.ſ. ꝓſperitatis: et
.ſ.50.a. liberationē a tenebris
Numeri.11.c. captiuitatꝭ: hortos ir/
riguos ⁊ fontes copi/
oſos: qđ ptinet ad ter/
rę fertilitatē: deſerta reędificanda: fundamenta ciuitatū ſuſci/
tanda: delectari in domino.i. in cultu dñi: extolli in altitudinē
terrę.i. in iudęa quę alta eſt et ſitu et dignitate: et hęreditarie
poſſidere terrā/ quę iacob et ſemini eius ꝓmiſſa fuit. Hęc ſic
iudęi intelligunt: vt vel iam ſibi hęc completa in reditu de ca
ptiuitate babylonica contendant: vel ſibi etiam adhuc in ſuo
1.Corī.10.c. meſſia ventura eſſe ꝓmittāt: Sed hęc omnia in figura cōtin/
gebant illis: propter nos autē dicta ſunt/ quib⁹ bona cęleſtia
ꝓmittunt/ ſi ieiunijs ⁊ elemoſynis ⁊ oratiōibus ⁊ ſabbatorū
cuſtodię ſpirituali intenti ſimus: In hoc aūt capitulo ſequē/
ti/ ſm litterā/ arguit iudęos de diffidentia auxilij diuini pro/
miſſi: Pęnā enim ſuę captiuitatꝭ impotētię dei ⁊ imiſericor/
dię imputabant/ nō ſuis peccatis: quaſi deus nō poſſet eos li/
berare: vel ita impius eſſet φ nō vellet. Et diuidit hoc capi/
tulū in octo partes. In prima parte dicit domin⁹ ſe eſſe po/
tentē/ ſicut olim ad liberandū et benignū ad exaudiendū: ſed
peccata ſua hoc ꝓhibent ab eis. Secūdo autē peccata eorū
enumerat. Et primo peccatum idolatrię vel crudelitatis: ibi:
Manus eñ veſtrę pollutę ⁊c. Tertio peccatū cōſue/
tudinis mentiendi: ibi: Labia vr̄a locuta ſunt menda/
ciū. Quarto confidentiā in nihili.ſ. in idolo/ vel in ęgypto/
vel in meſſia ſuo vēturo/ ⁊ nō i deo: ibi: Nō eſt qui inuo/
cet ⁊c. Quinto excogitatiōes in ſtudio peccādi: ibi: Cōcę/
perūt laborem ⁊c. Sexto homicidiū: ibi: Et opus ini/
quitatis in manib⁹ eorum. Septimo poſtq̄ oſtēdit eis
ꝓpheta ſcelera eorum: reſpondet in pſona populi pęnitentis:
φ iuſto iudicio attriti ſunt: ⁊ ideo peccata ſua populus pę/
nitens recognoſcit: ibi: Propter hoc elongatum eſt
iudiciū. Octauo iam de miſericordia dei cōfidēs liberatio/
nem ⁊ ꝓſperitatem repromittit: ibi: Et ſaluauit ſibi bra/
chiū ſuū ⁊c. Dicit ergo: a Ecce nō eſt abbreuiata.
Reſpondet ei qđ dixerāt murmurātes in p̄cedenti capitulo:
ſ.58.a. Quare ieiunauim⁹ et non aſpexiſti ⁊c. q.d. domin⁹: dico vo/
bis quare hoc eſt: qꝛ peccata veſtra p̄ualent ieiunijs veſtris:
nō quia ego nō ſim ita potens ⁊ benignus ſicut olim. Et hoc
eſt qđ dicit: Ecce nō eſt abbreuiata manus domini:
id eſt minorata potentia ei⁹ ex quo liberauit vos de ęgypto.
b Ut ſaluare nequeat/ vos de captiuitate babylonica:
ſicut olim de ęgyptiaca liberauit. c Neq̄ aggrauata
eſt auris eius.i. deus non eſt factus ſurdus. Auris eñ de/
preſſa ⁊ aggrauata nō poteſt bene audire: ſicut patet in aſino
qui habet aures dependētes. Et talem modū loquēdi ſeruat
hic/ cum dicit: Neq̄ aggrauata ē auris eius vt non
exaudiat. q.d. nec impotens eſt ad ſaluandū vos/ ſi credide
ritis: nec imiſericors ē ad exaudiendū/ ſi pure inuocaueritis:
ſicut moyſen ⁊ alios olim exaudiuit. d Sed iniquitates
veſtrę/ cultus idolorū/ et alia peccata q̄ enumerabit poſtea.
e Diuiſerūt inter vos ⁊ deū veſtrū.i. deū diſcordem
vobis fecerunt/ ita vt non ſaluaret: ſed potius vos a ſe ⁊ a ter/
ra ſua elongaret in captiuitatē babyloniop vł romanorū tra/
dendo. Et peccata
Myſtice a Ecce non eſt abbreuiata ⁊c. Iſtud capitulum ex/
ponit beatus Hieronym⁹ litteraliter de ipſis iudęis qui cru/
cifixerunt dominū: ⁊ ſanctos occiderūt. Unde eis pęnā com/
minat ꝓpheta: ⁊ pęnitētib⁹ ꝓmittit miſericordiā. Unde cre/
dimus hic veram litteram eſſe ipſum myſteriū de chriſto: vel
poti⁹ nō myſteriū ſed exemplū: qꝛ plane refert ad tempora
chriſti: licʒ iudęi vt ſup̄ dictū ē retorqueāt ad alia tempora.

a Ecce nō ēſt Ca.LIX
abbreuiata man⁹ dñi
b vt ſaluāre neq̄at: ne/
c q̄ aggrāuata eſt auris ei⁹ vt
d nō exaudiat: ſʒ iniq̄tātes vr̄ę
e diuiſērt int̄ vos ⁊ deū vr̄m.

Dicit ergo ꝓpheta ad iudęos: a Ecce non eſt abbre/
uiata manus dñi. Loquit ad iudęos ꝑ morte chriſti ca/
ptiuatos a romanis: q̄ deū impotentē et imiſericordē eſtima
bant. Quibus reſpondet ꝓpheta: φ non eſt abbreuiata
manus dñi/ vt ſaluare nequeat/ vos ſi credideritis ei.
Et reſpondet ad hoc
qđ.ſ.l.a. querit: Nū/
quid abbreuiata ⁊ par
uula facta eſt manus
mea/ vt nō poſſim re/
dimere: aut non eſt in
me virtus ad liberan/
dum? c Neq̄ aggrauata eſt auris eius vt nō ex/
audiat/ vos ſi pure inuocaueritis eū. q.d. ita miſericors ē ad
exaudiendū ſicut ſolebat. Et reſpondet ad hoc qđ dictum eſt
ſ.lviij.a. Quare ieiunauimus ⁊ non aſpexiſti ⁊c. Et nota φ
man⁹ domini longa ē: vt vbiq̄ attingat fortiter malos puni/
endo: ⁊ ſuauiter bonos remunerando. Sap.viij.a. Attingit
a fine vſq̄ ad finem fortiter ⁊c. Item larga ⁊ ampla eſt: quia
omnib⁹ ſe ⁊ ſua exhibet. Unde Ps. Aperis tu manū tuam ⁊ Ps.144.
imples omne animal benedictiōe. Item plena eſt: quia omia
ſua virtute cōtinet. Ps. In manu tua domine omnes fines Ps.94.
terrę. Item.ſ.xl.c. Quis menſus eſt pugillo aquas? ⁊c. Et
poſtea: Quis appendit trib⁹ digitis molē terrę? Itē ꝓmpta
eſt. Uñ Cañ.v.d. Man⁹ ei⁹ tornatiles/ aurę plenę hiacyn/
this. Glo. Tornatiles: qꝛ in ꝓmptu habet facere qđ vult: ſic
tornatura cęteris ꝓmptior ē artib⁹. Aurę aūt dicunt: qꝛ dat
p̄cioſa dona. Plenę: qꝛ multa dat. Bñ ergo dicit: φ nō eſt
abbreuiata man⁹ domini vt ſaluare neq̄at. Mich.
ij.b. Nūquid abbreuiatus eſt ſpūs dñi? Numeri.xj.c. Nū/
quid inualida eſt man⁹ dñi? Nō eſt abbreuiata ad ſaluandū:
Abbreuiata tñ fuit dextera eius: ſed hoc fuit etiā ad ſaluan/ Joh.1.b.
dū: qñ verbū caro factū ē: ⁊ in vtero ꝟginis anguſtū. Uñ ſ.
x.f. Cōſummationē ⁊ abbreuiationē faciet dñs de⁹ exercituū
in medio omis terrę. c Neq̄ aggrauata eſt auris ei⁹
vt nō exaudiat. Illis dñs manū abbreuiat in ſuis neceſſi/
tatibus: qui manū ſuā cōtrahūt paupibus. Ecci.iiij.d. Non
ſit porrecta manus tua ad accipiendū: ⁊ ad dandū collecta.i.
nō credas φ de⁹ debeat tibi bona ſua dare/ ſi manū ſubtraxe/
ris a paupere. Similit dñs aggrauat aures ſuas ad p̄ces eo/
rum: qui aures ſuas obturāt ad clamorē pauperū: vel ad obe
dientiā p̄ceptop. Prouerb.xxj.b. Qui obturat aurē ſuam ne
audiat clamorē paupis: ⁊ ipſe clamabit ⁊ nō exaudiet. Zach.
vij.c. Aures ſuas aggrauauerunt ne audirent. Sequitur:
d Sed iniq̄tates veſtrę diuiſerūt inter vos et deū
veſtrū.i. ſubtraxerūt vobis ei⁹ auxilium. Planū eſt de iu/
dęis: oſtendit enim quare nō ſunt exauditi/ ſed in captiuitatē
ducti a romanis. Nota φ peccata oīa reducunt ad tria: Cō/
cupiſcentiā carnis: ⁊ cōcupiſcentiā oculop: ⁊ ſuperbiā. Unde
dicit.j. Joh.ij.c. Omne qđ eſt i mūdo/ cōcupiſcētia carnis ē
⁊ cōcupiſcētia oculop ⁊ ſupbia vitę ⁊c. Et ideo p tria in ſcri/
ptura ſignificant: q̄ diuidūt inter hoiem ⁊ deū: p ſartaginē.ſ.
⁊ nubē ⁊ murū. De ſartagine/ Ezech.iiij.a. Sume tibi ſarta/
ginē ferream ⁊ pone inter te ⁊ ciuitatē. In ſartagine coquunt
carnes: ⁊ ſignificat auariciā/ p quā cōſumunt ⁊ coquunt pau/
peres. Uł auaricia decoquit carnalē mentē: ⁊ eſt mater cura/
rū. De nube/ Threñ.iij.c. Opꝑoſuiſti nubē ne tranſeat ora/
tio. Hęc eſt ſupbia. Sicut eñ nubes rore ⁊ aquis cōcreſcunt:
ita ſuperbia creſcit ex diuitijs. Uñ.ſ.vij.a. Requieuit ſyra
ſup ephraim: qꝛ ſuperbia fulcit diuitijs. Syra eñ interptat
ſublimis: et eſt ſupbia q̄ natiōe eſt cęleſtis. Ephraim ſignifi/
cat diuitiap fertilitatē. Prouer.xxv.b. Nubes ⁊ vent⁹ ⁊ plu/
uię nō ſequētes/ vir glioſus ⁊ ꝓmiſſa nō cōplēs. Itē de muro
q̄ ſignificat carnalia deſideria/ dicit.ſ.xvj.c. Uēter meus ad
moab quaſi cithara ſonabit: ⁊ viſcera mea ad murū cocti late/
ris. Itē in Ps. Et in deo meo trāſgrediar murū.i. obſtacula Ps.17.
carnaliū deſideriop vel cōgeriē pctōp. Sed nota φ alit diui
dit caro a deo: aliter carnale deſideriū. Caro eñ eſt ſic paries
q̄ obumbrat nos vt nō videam⁹ deū facie ad faciē/ dū ſum⁹ i
h corpe. Carnalia aūt deſideria ſūt ſic murus/ q̄ ſe oīno deo
opponūt/ nō facile

ꝗ dendo. a Et peccata veſtra. Iniq̃tates dicit ſcelera ma
iora: peccata ꝟo minora. b Abſcõderũt faciẽ ei⁹ a vo
bis. i. cognitionẽ eius vel auxiliũ ſiue ꝓpitiationẽ: c Ne
exaudiret/ vos: in tempore tribulatiõis clamãtes. Deinde
〈Secu〉nda pars iniq̃tates eoꝝ ꝑ partes exponit/ dicens: d Manus em̃
veſtrę pollutę ſũt
ſanguine: q² idolis
ſacrificabant. e Et
digiti veſtri iniq̃/
f.i.d. tate. Per digitos ſi/
gnificat ſubtilitates ⁊
excogitatiões q̃s in/
uenielbant ad hoc vt
accuſare poſſent ino/
centes: ⁊ damnare ad
Tertia pars mortẽ. f Labia veſtra locuta ſũt mendaciũ. Men/
daces erãt/ ad litterã/ ⁊ fallaces ⁊ deceptores in lingua. Vel/
mẽdaciũ: q² dixerũt: Oia quęcũq̧ dixerit nobis dñs faci/
emus: Exo. xxiiij. a. Et nota q̃ enumerat peccata eoꝝ hic q̃
faciebãt ꝑ oĩa membra: ꝑ manus/ ꝑ linguã/ ꝑ cordis excogita/
tionẽ/ ꝑ pedes. Sequit: h Et lingua veſtra iniq̃tate
fatur. q. d. nõ ſolũ dicitis mẽdacia in ꝓximũ: ſed etiã iniqui/
tates. i. blaſphemias in deũ. Vel iũge ſimul: mẽdaciũ ⁊ iniq̃/
tatẽ. i. mendaciũ iniquũ ſiue ex iniquitate dictũ. i Nõ eſt
〈Q〉uarta pars qui inuocet iuſticiã. i. qui ſit aduocat⁹ ꝓ iuſticia: vel non
eſt qui iuſte velit iudicari. l Neq̧ eſt qui iudicet vere:
q. d. nec ꝓplus vult iuſte iudicari: nec p̃lati volũt iuſte ⁊ vere
iudicare. Vel/ i Nõ eſt q̃ inuocet iuſticiã. i. qui deum
iuſtũ inuocet: ſed inuocant idolũ. l Neq̧ ẽ qui iudicet
vere/ q̃ ego ſim deus: m Sed confidũt in nihili. i. in
idolo. Idolum enim nihil eſt: vt. j. Cor. viij. a. n Et lo/
quunt vanitates: idolo attribuẽtes bona q̃ deus eis con
tulit: Sicut illi qui dixerũt/ Exo. xxxij. b. Hi ſũt dij tui iſrael:
〈Q〉uinta pars qui eduxerũt te de terra ęgypti. o Cõceperũt laborẽ. i.
cogitauerũt ⁊ exq̃ſierũt vt facerẽt mala/ q̃ ſunt cauſa laboris.
Vel/ Cõceperũt laborẽ. i. in ſtudio peccãdi laborẽ habu/
erũt: p Et pepererũt iniq̃tatẽ. i. cõceptã maliciã i fętũ
mali opis ꝓduxerũt. Et hoc cũ magno labore ⁊ dolore: ſicut
part⁹ ſine dolore nõ ẽ. Hiere. ix. b. Vt iniquę agerẽt laboraue
rũt. q Oua aſpidũ ruperũt. Andreas. Ouũ diu fotũ
ꝗ vſq̧ ad ꝓductionẽ
Myſtice ⁂ opponũt nõ facile vincunt: vnde ⁊ murus dicunt: q² vix
tolli poſſunt. a Et peccata vr̃a abſcõderũt faciem
eius a vobis. Glo. ꝓſentiã/ auxiliũ/ gratiam. c Ne ex/
audiret. Dñs em̃ cum exaudit dicit faciem oſtẽdere. Vnde
Pſ. 79. Pſ Oſtende nobis faciem tuam ⁊ ſalui erimus. Item Pſ
Pſ. 24. Reſpice in me ⁊ miſerere mei. Dicit autẽ faciem auertere vel
abſcõdere/ qñ nõ exaudit: Sic homĩes faciũt qñ nolũt exau/
dire aliquas p̃ces/ auertũt faciẽ. Iob. xiij. d. Cur faciẽ tuam
Pſ. 43. abſcõdis: ⁊ arbitraris me inimicũ tuũ? Pſ. Quare faciẽ tuã
auertis: obliuiſceris inopię noſtrę ⁊ tribulationis noſtrę. Itẽ
Pſ. 103. Pſ. Auertẽte aũt te faciẽ tuã turbabunt. Facies aũt dñi dr̃
〈Faci〉es domini multipliciter: Pręſentia eius ⁊ gratia ⁊ auxiliũ eius ſiue co/
〈dicitur〉 multipliciter gnitio eius ⁊ ꝓpitiatio. Et nota q̃ dicit q̃ peccata diuidunt a
deo: ⁊ abſcondũt faciẽ eius. Peccatũ em̃ gladi⁹ eſt: ideo diui
dit ⁊ ſepat animã a vita. Itẽ nubes eſt: ideo obſcurat intelle/
ctũ a veritatis noticia. d Manus em̃ veſtrę pollutę
ſunt ſanguine. Hic ꝑ partes exponit iniquitates iudęoꝝ:
Et dic Hieronym⁹/ q̃ eiſ nõ obijcit hic idolatriã qua eſaię tẽ/
poribus tenebant: ſed effuſionẽ ſanguis: de qua etiã. ĩ. lvij.
a. dixit: Iuſt⁹ perit ⁊ nõ eſt q̃ recogitet in corde ſuo. Dicit q̃
Manus vr̃ę pollutę ſũt ſanguie/ ꝓphetaꝝ ⁊ ipſi⁹ chri/
ſti. Hieremiã em̃ lapidauerũt: eſaiam ſecuerunt: ezechielẽ in
babylone occiderũt: ⁊ tandẽ in filiũ dei inclamãtes dixerunt:
Sanguis eius ſup nos ⁊ ſup filios noſtros: Matth. xxvij. c.
ĩ. j. d. Cũ extẽderitis manus veſtras nõ exaudiã: manus em̃
veſtrę ſanguine plenę ſunt. Hoc etiã dicit nõ ſolũ homicidis
ſed raptoribus: qui pauperũ ſudorẽ ⁊ ſanguinẽ auferũt: ⁊ om
nib⁹ etiã apte peccãtibus. Hiere. ij. g. In alis tuis inuent⁹ eſt
ſanguis pauperũ. e Et digiti vr̃i iniq̃tate: q² ſtudioſi

a et peccãta veſtra abſcondẽ/
b runt faciem eius a vobis ne
c exãudiret. Man⁹ em̃ veſtrę
d
e pollutę ſũt ſanguie: ẽt digiti
f veſtri iniq̃tate. Labiã vr̃a lo
g cuta ſunt mẽdãciũ: ⁊ linguã
h
i vr̃a iniq̃tatẽ fat. Nõ ẽſt q̃ in/
k uocet iuſticiã/ nẽq̧ ẽ q̃ iudi
l
m cet vere: s3 cõnfidũt in nihili:
n ⁊ lõquũt vanitates. Cõcepẽ
o
p rũt laborẽ et pepẽrũt iniqui/
q tatẽ. Ouã aſpidũ ruperunt:

eſtis ⁊ ſubtiles ad faciẽdũ malũ. Hic em̃ ſignificant duo ge/
nera pctõꝝ. Sũt em̃ quędã peccata apta ⁊ cõmunia ⁊ aſſue/
ta: q̃ notant ꝑ hoc q̃ dicit: Man⁹ vr̃ę pollutę ſunt ſan/
guine. Et ſunt quędã noua ⁊ adinuenta ⁊ ſubtilia peccata:
de quib⁹ dicit: Et digiti vr̃i iniq̃tate. De his duob⁹ in/
ſimul dic̃ Pſ. Da il/ †Pſ. 27.
lis ſm̃ opa illoꝝ: ⁊ ſm̃
nequiciã adinuẽtionũ
ipſorum. f Labia
vr̃a locuta ſũt/ non
ſolũ ſermonẽ ocioſũ: Iob. 15. d.
ſed/ g Mendaciũ: Al. ꝑ dolorẽ
qđ peius eſt: q² os qđ
mentit occidit animã:
Sap. j. c. Mẽtiti ſũt
autẽ iudęi dicẽtes/ Ioh. viij. f. Demoniũ habes: ⁊ hmõi. Et
q² adhuc ꝓ chriſto antichriſtũ ſibi ꝓmittunt: et non qđcũq̧
mẽdaciũ: ſed iniquũ locuti ſũt/ ſubdit: h Et lingua vr̃a
iniquitatẽ fatur. i. blaſphemiã. Quõ igit exaudiri poterit
dep̃catio oris qđ talia loqui ↄſueuit niſi ꝑus penituerit? Ad/
huc aũt de ipſis iudęis ſubdit: i Nõ eſt q̃ inuocet iuſti
ciã. i. qui credat in chriſtũ: qui eſt iuſticia mera: ſed ſuã iuſti/
ciã volẽtes ſtatuere iuſticię dei nõ ſũt ſubiecti: Roma. x. a. j.
Cor. j. d. Factus eſt nobis ſapiẽtia a deo ⁊ iuſticia ⁊ ſancti/
ficatio ⁊ redẽptio. Sapiẽtia in p̃dicatiõe: iuſticia i peccatoꝝ
remiſſione: ſanctificatio in cõuerſatiõe: redemptio in morte et
paſſione. l Neq̧ ẽ qui iudicet vere: q² elegerũt barra/
bã: et crucifixerũt ieſum: Matth. xxvij. c. Hiere. v. a. Quę/
rite in platęis hieruſalem an inueniatis virum faciẽtem iudi/
cium et quęrentẽ fidem: ⁊ ꝓpitius ero eis. Vl'/ i Non ẽ q̃
inuocet. i. intus vocet: k Iuſticiã. i. qui i corde ſuo iuſti
ficari precet: qui cor ſuũ iuſticię habitaculũ paret: ⁊ iuſticiã a
deo poſtulet. Eccl. xv. a. Qui timet deũ faciet bona: et q̃ cõ/
tinens eſt iuſticię app̃hendet eam. l Neq̧ ẽ qui iudicet
vere: q² falſo mẽtis iudicio ęt̃nis tpalia p̃ponũt. m Sed
cõfidũt in nihili. i. i p̃ſenti vita/ in virib⁹ ſuis/ in equis/ in
armis/ i diuitijs. Hiere. iiij. f. Aſpexi terrã ⁊ ecce vacua erat
et nihili. Amos. vj. d. Qui lętamini in nihili: qui dicitis/ nũ/
quid nõ in fortitudine nr̃a aſſumpſim⁹ nobis cornua? Vanã
autẽ cõfidentiã cordis ſequit vanitas locutiõis. Vñ ſubdit:
n Et loquunt vanitates: q² qui de terra eſt/ de terra lo
quit: Ioh. iij. d. Pſ. Vana locuti ſũt vnuſquiſq̧ ad ꝓximũ Pſ. 11.
ſuũ. De iudęis aũt exponit q̃ cõfidentes i ſua iuſticia loquũt
vanitates/ fabulis ⁊ genealogijs intendẽtes: vel chriſtũ quo/
tidie in ſynagogis blaſphemãtes meſſiam adhuc expectãdo.
Titũ. j. d. Sani ſint in fide/ nõ attendentes iudaicis fabulis.
o Cõceperũt laborẽ/ multo labore mortẽ chriſti machi
nãtes: p Et pepererũt iniq̃tatẽ/ cogitatũ in actũ ꝓdu/
centes. q Oua aſpidũ ruperũt. i. venenoſa conſilia ſua
⁂ manifeſtauerũt.
Moraliter/ ab illo loco: o Cõceperũt laborẽ. i. pec/
catũ qđ ẽ cauſa laboris: tamẽ delectabiliter concipit. p Et
pepererũt iniquitatem. Cõceptio fit in corde: partus in
operis ꝑpetratiõe: et ibi labor. Hiere. ix. b. Vt iniquę agerẽt
laborauerunt. Pſ. Concepit dolorem ⁊ peperit iniquitatẽ. Pſ. 7.
Itẽ laborem cõcipit: qui ꝓponit currere romã ꝓ litteris: ⁊ pa/
rit frequẽter iniquitatẽ/ dum poſtea per litteras papę iniuſte
vexat innocentẽ. Itẽ m̃lti cõcipiũt laborẽ. i. ꝓponũt penitẽ/
tiã agere/ ⁊ intrare religionẽ: ſed tandem faciunt abortiuũ: et
pariũt iniquitatẽ: quia aliqñ poſt illud ꝓpoſitũ magis effrę/
nes ſũt q̃ añ. ĩ. xxxiij. b. Cõcipietis ardorẽ. i. feruorẽ itrandi
religionem: ⁊ parietis ſtipulã. q Oua aſpidũ ruperũt
vl'/ ſciderũt. Aſpides ſunt demones vel mali homines: qui
obturant deo aures ſuas: ſicut dicit Zach. vij. c. Aggraua/
uerũt aures ſuas ne audirẽt. Pſ. Furor illis ſm̃ ſimilitudinẽ Pſ. 57.
ſerpentis: ⁊ ſicut aſpidis ſurdę ⁊ obturãtis aures ſuas. Aſpis
vnã aurem allidit terrę/ ⁊ aliam cauda obturat ne audiat in/
cantatorẽ: ſic ⁊ malus vnam aurem claudit amore terrenoꝝ:
aliã opilat cauda. i. ſpe ⁊ ꝓmiſſiõe boni finis: cũ tñ Eccleſia/
ſticus dicat. xxix. c. Repromiſſio nequiſſima m̃ltos perdidit.

¶ vſq; ad ꝓductionē fet⁹ tādē rumpit: ſic iudei i corde ſuo diu cogitatiões venenatas fouerūt: ⁊ in opus tandē protulerunt. a ¶Et telas araneę texuerūt.i. inutiliter ſe euiſcerauerūt ⁊ laborauerūt in operib⁹ ſuis: maxime in ſeruiēdo idolis. Vñ Oſee. viij.b. In aranearū telas erit vitulus ſamarię: q2 ventū ſemiabūt ⁊ turbinē metent. Vl' telas araneę texebant: qui in faciēdis ꝓſelytis ſe euiſcerabāt: id ē muſcas capiētes ⁊ culices. b ¶Qui comederit de ouis eoꝝ morietur.i. q ꝯſēſerint ſceleratis cōſilijs eoꝝ peccabūt. d ¶Et qđ confotū eſt erumpet in regulū.i. qđ nequiter ꝓponent in mente, ꝑniciosius ꝓducunt in opus vt alios corrumpant. f ¶Tele eoꝝ nō erūt in veſtimentū.i. aſtutię eorum eis nō ꝓderūt: nec a frigore captiuitatis eos liberabūt. h ¶Neq; opient operib⁹ ſuis.i. meritis operū ſuorū nō defendent ab hoſtib⁹: Quia, i ¶Opera eoꝝ opera inutilia. Liptote eſt.i. nociua. l ¶Et.i. quia, m ¶Opus iniq̄tatis in manib⁹ eoꝝ. Planū ē ad litterā: ideo tranſeundū eſt. Et nō ſolū peccant manib⁹: ſed ⁊ alijs mēbris: Vñ ¶ dicit: Pedes * manifeſtauerūt.

Sexta pars

Myſtice — Joh.11.f. a ¶Et telas araneę texuerunt.i. inutiliter ſe euiſcerauerūt: quia ne amitterent locum ⁊ gentē eum ꝑdiderunt: et ideo et locū et gentē amiſerūt. b ¶Qui comederit de ouis eoꝝ.i. qui cōſenſerit conſilijs iudeoꝝ: c ¶Morietur, morte ęterna. d ¶Et qđ confotū eſt erūpet in regulū. Regulus ſerpēs, eſt rex ſerpentū: ⁊ ſignificat antichriſtū, regem omniū maloꝝ. Qđ, ergo, cōfotū eſt erumpet in regulū: q2 ꝓpter maliciā eorū q̄diu fouendo tenuerūt, mittet eis operatorem errorū antichriſtū. Vel qđ confotū eſt erumpet in regulū: q2 corda iniqua ⁊ venenoſa conſilia verbis oſtēderūt, dicētes: Reus eſt mortis. Et — Matth.26.g. Hieronym⁹. Quia ſupra dixerat: Telas araneę texuerūt: exponit quō telaꝝ iſtaꝝ textura ꝓficiat, dicens: f ¶Telę eoꝝ.i. doctrina ⁊ conſilia ⁊ opa eorum: g ¶Nō erūt in veſtimentū.i. nō munient eos nec fouebūt. Et ideo vt ſciamus ꝑ telas opera demonſtrari, ſubdit: h ¶Neq; opient operib⁹ ſuis, cōtra frigus captiuitatis vel ęternę damnatiōis: Quia, i ¶Opa eorū opera inutilia: ⁊ ideo telis aranearū comparant. l ¶Et opus iniq̄tatis.i. mors chriſti q̄ dicit opus iniquitatis antonomaſice: n ¶In manibus eoꝝ: q2 chriſtū hora tertia crucifixerūt q̄buſ dicerent: Nobis nō licet

Moraliter * Ouū autē rūpit ⁊ ꝓducit pullū.i. opus prauū: qn malignoꝝ ſpirituū vel malignoꝝ ſuggeſtoꝝ cōſilia q̄ in cordibus prauorum latent, prauis operibus aperiunt. a ¶Et telas araneę texuerunt. Homo malus comparatur araneę: cui⁹ tela multiplex eſt. Vita.ſ. quā ducit: vel opera quę facit: vel temporalia quę ſibi colligit: vl' doctrina quā alijs miniſtrat ⁊ impertit. Aranea eñ cū labore texit: q2 ſe euiſcerat texendo: ita ⁊ mali in operib⁹ ſuis ⁊ i temporalib⁹ cōgregādis. Eccl.x.b. Auaro nihil eſt ſceleſtius: hic eñ ⁊ animā ſuā venalē habet: quoniā in vita ſua ꝓiecit intima ſua. Itē poſt laborē nō capit niſi muſcam aranea: ſic poſt magnū ſtudium non capit theologus niſi vnā ꝓbendam. Item aranea nō in plano texit ſed in angulis domorū: ſic ⁊ mali in duplicitate cordis opant et fraudes alijs machinant. Soph.iij.a. Diſperdidi gentes et diſſipati ſunt anguli earū.i. anguſtię ⁊ fraudes eorū. Item aranea texit maxime in horis veſpertinis: ita ⁊ mali: quia qui male agit odit lucē: Joh.iij.c. Item aranea quę texit in veſpere eſt auarus: qui ſollicitatur de diuitijs congregandis in ſenectute. Item facile a vento diſſipat quicqđ ab aranea cū labore texit. Job.viij.c. Nō placebit vecordia ſua: ⁊ ſic tela aranearū fiducia ei⁹. Ibi Glo. Tela aranearum ſtudioſe texit ſed flatu venti diſſipatur: ſic quicquid hypocrita exudat, aura fauoris exufflat. Gregori⁹. Hypocrita dum laudat diſſipat. Item domus deſertę abundant telis aranearū: ſic ⁊ ho-

Homo malus cōpat araneę

a et telas araneę texuerunt. b Qui comederit de ouis eo- c rum morietur: et quod con- e fotū eſt erumpet in regulum. f Telę eoꝝ nō erūt in veſtimentū: neq; opient operibus ſuis. Opera eoꝝ opa inutilia: Et opus iniq̄tatis i manib⁹ eoꝝ.

mines deſerti a gratia, maxime abūdant temporalib⁹: quia vt dicit Job.xij.b. Abundant tabernacula ꝓdonū. Itē Hiere.xij.a. Quare via impiorū ꝓſperat: bene eſt omnibus qui ꝓuaricant ⁊ inique agunt. Item licz domus ſit plena his telis tamē vacua eſt: Sic eſt etiā de malis: quoniā vacua eſt ſpes impiorū: ſpes autē iuſtorum īmortalitate plena eſt: vt dicit Sap.iij.a. Dic ergo: a ¶Telas araneę texuerūt.i. pctōres vitam infructuoſā duxerunt: vel opera inutilia fecerūt: vel temporalia cum labore inaniter collegerūt: vel doctrinā ⁊ ſi ſubtilē, tamē inutilē alijs miniſtrauerūt. b ¶Qui comederit de ouis eorū morietur: quia oua eorum oua aſpidū ſunt.i. qui malignorū ſpirituū ſuggeſtionib⁹ vel prauorū hominū ꝑſuaſionibus acquieuerit, vitā in ſe animę occidit. Roma.j.d. Digni ſunt morte, nō ſolū qui ea faciūt: ſed qui cōſentiūt faciētibus. Eccl.xix.a. Qui ſe iūgit fornicarijs nequā erit. Pſ. Declināteſ aūt i obligatiões adducet dominus ⁊c. d ¶Et qđ confotū eſt, ouum.ſ. fotum in mente: e ¶Erūpet in regulum.i. in opus prauum. Ex tali ouo talis pullus: ex prauo conſilio vel ꝓpoſito exit prauū opus. S.xiiij.g. De radice colubri egredietur regulus.i. prauū exemplū ſiue prauū op⁹: Flatu enim ſuo omnē virorē circa ſe extinguit. Et nota ꝙ multi putāt ſe fouere pullos colūbinos.i. ſimplices: ſed fouent regulos, flatu vrentes totam viciniā ſermone vl' dignitatū aſpiratione: Sicut abimelech: de quo dicit Judic.ix.f. Pręſidiū ſuccenderūt ⁊ fumo mille homines necati ſunt. Fumus eſt ſignū ignis: ⁊ ſignificat opus aliquod vel ſermonē: quę ſunt ſigna interioris cupiditatis ⁊ ambitionis. Et iſte fumus corrūpit multos et obfuſcat. Apoc.ix.a. Aperuit puteum abyſſi: ⁊ aſcendit fumus putei ſicut fumus fornacis magnę: et obſcuratus eſt ſol et aer de fumo putei. Puteus clauſus eſt peccator occultus: qui celat peccatum ſuū. Puteus apertus eſt peccator apertus: qui nec deum timet, nec homines reueretur. Ex fumo huius putei.i. ex prauo exemplo ⁊ colloquio huius peccatoris obſcurat etiā ſol: id eſt iuſtus ꝓlatus: ⁊ aer: id eſt purus ſubditus. Vel, d ¶Quod cōfotū ē.i. nutritū ex ouis ꝓdictis.i. qui comederit de ouis ꝓdictis, e ¶Erumpet in regulū: q2 q̄ in ſe nutriēda aſpidum.i. demonū cōſilia recipit, membrū iniqui capitis fact⁹: in corpus antichriſti vel diaboli accreſcit. Regulus nāq; ſerpentiū rex dicit: ſimiliter reproborū caput antichriſtus vel diabolus. Job.xlj.d. Ipſe eſt rex ſup omnes filios ſuperbię. f ¶Telę eoꝝ.i. doctrinę vel operatiões vel diuitię: g ¶Nō erūt in veſtimentū, cōtra frigus inferni. Sola enim bona opera induūt ſuos factores. Apoc.xvj.c. Beatus qui cuſtodit veſtimēta ſua ne nudus ambulet. Eccl.ix.b. Omni tempore ſint veſtimēta tua candida. h ¶Neq; operient operibus ſuis, cōtra confuſionē quę erit in iudicio: quādo oia pctā manifeſtabunt. Job.xxvj.b. Nud⁹ eſt infernus corā eo ⁊ nullū eſt operimentū ꝑditioni. Econtra boni veſtiti erūt ad honorē ⁊ ad munimen. Prouer.xxxj.c. Non timebit domui ſuę a frigoribus niuis: omnes enim domeſtici eius veſtiti ſūt duplicibus.ij. Corinth.v.a. Si tamē veſtiti, non nudi inueniamur. i ¶Opera eorum, quę fecerūt: vel temporalia q̄ congregauerūt: k ¶Opera inutilia. Prouerb.xj.a. Nō proderūt diuitię in die vltionis: iuſticia autē liberabit a morte. Ezech.vij.e. Argentū eorū ⁊ auꝝ eoꝝ non poterit eos liberare. l ¶Et opus iniquitatis in manibus eorum, quod non ſolum inutiliter q̄trum ad ſe, ſed inique ⁊ nequiter operant q̄trum ad alios. Et nota ꝙ dicit, in manib⁹ eorū .q.d. pręſto ſūt ad malū: ſiue pręſto eſt eis malū: ſicut quod habetur in manu pręſto eſt. Vel in futuro deficient in iudicio opus iniquitatis habentes in manibus ſuis: id eſt in euidenti erūt opera eorum ad puniendum: quia ꝓ operibus ſuis punient. Sicut enim dicit de bonis: Opera illorum ſequuntur illos: Apoc.xiiij.c. ſic de malis verum eſt: ꝙ opera illorum * ꝓſequent eos.

B

Pſ.124.

Pſ.49. ꝯ dicit: a Pedes eoꝝ ad malũ/ videndũ et agendum/ currũt. Pſ. Si videbas furem currebas cum eo. d Et feſtinãt vt effundãt ſanguinē innocentem/ abundã/ ter ꝛ viliter quaſi aquã. Qđ notaꝛ ꝑ hoc ꝙ dicit/ effundãt: qđ factũ eſt tempoꝛe manaſſe maxime. f Cogitationes

gitatꝰ inutile: ꝛ opamini malũ ĩ cubilibꝰ vrĩs. Et ſo/ g Vaſti/ tas ꝛ ꝯtritio ĩ vijs eoꝝ. i. ꝑ vijs ſuis. i. opibꝰ vaſtabunꝛ ꝛ conterenꝛ: vel aliter vaſtant alios ꝛ ꝯterũt. Pſ. Cõtritio et infelicitas ĩ vijs eoꝝ. Glo. tenēt ꝛ tenenꝛ. Prouer. j. b. Fru/ ſtra iacitꝛ rete ante oculos pennatoꝝ: ipſi quoqꝫ ꝯ ſanguinē Pſ.15.

Prouer.1.b. eoꝝ cogitatiões inutiles. Planũ ē. g Vaſtitas ꝛ con/ tritio in vijs eoꝝ: id eſt in operibꝰ eoꝝ: quia bona pauperum vaſtabãt ꝛ diripiebãt et comedebãt ꝛ ipſos affligebãt. k Via pacis neſcierũt. i. viuere inter ſe pacifice non approbauerũt. l Et nõ ē iudi

a Pedēs eoꝝ ad malũ cur/ b rũt: ꝛ feſtinãnt vt effundãnt c ſanguinē inocentē. Cogitã/ d e f tiões eoꝝ cogitatiões inuti/ g les. Vaſtitas et cõntritio in h i k vijs eoꝝ. Viã pãcis neſcie/ l m rũt: ꝛ nõ ēſt iudiciũ ĩ greſſibꝰ n o coꝝ. Semitē eoꝝ incuruãtē p q ſunt ēis: õis qui cãlcat in eis r s ignõꝛat pacē. Própter hoc t v elongãtũ eſt iudiciũ a nobis x ꝛ nõ apphēdēt nos iuſticia.

ſuũ inſidianꝛ ꝛ moliũꝛ fraudes ꝯ aĩas ſuas: ſic ſemitē omĩs auari animas poſſidētiũ ra/ piũt. k Viã pacis neſcierũt: qꝛ deo cõ coꝛdare in actiõibꝰ nõ nouerũt. i. repꝛobaue runt. ſ. lvij. d. Nõ eſt pax impijs dicit dñs.

ciũ. i. diſcretio boni ꝛ mali: vľ rectitudo veri iudicij: m In greſſibus eoꝛum. i. in operibꝰ eoꝝ. n Semitē eoꝝ: id eſt actiões: o Incuruatē ſunt eis. i. omĩs querũt ſua cõmoda ꝛ lucra: et ita reflectũt ad ſe ſua opera. Vel/ n Se/ mitē eoꝝ incuruatē ſunt. i. actiones a recto in prauũ di/ ſtoꝛtē/ p Eis. i. cõtra eos. q Omnis q̃ calcat in eis: id eſt qui eos in talibus imitaꝛ: s Ignoꝛaꝛ pacē. i. non approbat: vel nõ eſt expertus ꝙ̃ bonũ ſit pax ꝛ quies a pecca

prima pars to. t Propter hoc ꝛc̃. Hic loquiꝛ ꝓpheta in ꝑſona pe nitentiũ/ qui dicũt: Propter hoc: quia talia opera fecimꝰ: v Elongatũ eſt iudicium a nobis: id eſt propter hoc diſtulit dominus non iudicare hoſtes noſtros et non punire. x Et non apprehendet nos iuſticia: id eſt punitio hoſtium noſtroꝝ

Myſtice bis nõ licet interficere quẽꝙ̃: Joh. xviij. f. a Pedes eoꝝ ad malũ currũt/ cũ laternis ꝛ facibus ad cõprehē/ dendũ chꝛiſtũ. d Et feſtinant/ ſerioſe vľ ſtudioſe pilatũ rogando: e Vt effundãt ſanguinē innocentē/ chꝛi/ ſti: qui peccatũ nõ fecit/ nec inuentus eſt dolus in oꝛe eius. ſ.

1.Pet.1.d. liij. c. Et notaꝛ ꝑ nomē effuſionis abũdantia ꝛ vilitas. Abũ/ dãter enĩ effuſus ē ſanguis agni: ꝛ tamē nõ reputaꝛ beneficiũ

Pſ.21. tantē dignitatis. Vñ cõqueriꝛ dñs/ dicēs ꝑ Pſ. Sicut aqua effuſus ſum. i. abũdanter ꝛ viliter. f Cogitatiões eoꝝ cogitatiões inutiles: quia cogitabant auferre memoꝛiã chꝛiſti/ dicētes: Eradamꝰ eũ de terra viuentiũ: Hiere. xj. d. Et ideo/ g Vaſtitas/ illata ab hoſtibꝰ: h Et cõtritio/ a demonibꝰ: i In vijs eoꝛum. i. ꝑ vijs eoꝝ. i. actionibꝰ. Vel/ g Vaſtitas/ ſuaꝝ rerũ: h Et cõtritio/ ſuoꝛũ coꝛ/ poꝛũ. Et hoc iuſtũ eſt: quia/ k Via pacis neſcierũt. i. chꝛiſtũ qui eſt vera pax ꝛ via: et verã pacem ſcire cõtempſe/ runt ꝛ credere ei noluerũt. l Et nõ eſt iudiciũ. i. diſcre tio vel rectitudo: m In greſſibus eoꝛũ. i. in operibꝰ eo/ rum. n Semitē eoꝛum. i. actiones eoꝛũ/ o Incur/ uatē ſunt. i. de bono in malũ diſtoꝛtē/ p Eis. i. ad detri/ mentũ eoꝝ/ vel ꝯtra eos. Septuaginta: Semitē eoꝝ ꝑuerſē. Hieroꝰ. non natura. ſ. ſed volũtate ꝓpꝛia: quicq̃d enĩ ꝑuertiꝛ atqꝫ curuaꝛ/ de recto toꝛqueꝛ in prauũ. q Omnis/ doctrina phariſeoꝝ ſubuerſio veritatis eſt: Vñ ſubdit: r Qui cal/ cat in eis/ ſemitis. i. qui ſequiꝛ actiões eoꝝ: vel q̃ recipit do/ ctrinas eoꝝ: s Ignoꝛat pacē. i. chꝛiſtũ. Hieroꝰ. Qui nõ ſolũ nõ inuenit pacē: ſ; nec quidē cognoſcit eã: Quid ē/ eã: vt ſciat qđ querere debeat. Job. xxviij. a. Semitam ignoꝛauit auis: nec intuitus eſt oculꝰ vulturis.

Moraliter ꝑſequenꝛ eos. a Pedes eoꝝ/ ad iraꝫ: vľ pedes. i. af/ fectꝰ: b Ad malũ/ penē ꝛ culpē: c Currũt/ nõ ſolũ va/

Pſ.13. dũt. Vľ/ currũt/ opãdo. Pſ. Veloces pedes eoꝝ ad effũdē/

Pſ.49. dũ ſãguinē. Itē Pſ. Si videbas furē currebas cũ eo. d Et feſtinãt vt effũdãt ſanguinē innocentē: ad litterã/ ho micidia ꝑpetrãdo: vľ bona pauperũ rapiēdo. Prouerb. j. b. Pedes eoꝝ ad malũ currũt: ꝛ feſtinãt vt effundant ſanguinē. Hoc dictũ eſt de raptoꝛibꝰ ꝛ homicidis: quoꝝ pedes ad ma/ lũ currũt ꝛ ſanguinē innocentē effundũt: qꝛ illos iniuſte peri/ mũt quoꝝ ſubſtãtias rapiũt. f Cogitatiões eoꝝ cogi/ tatiões inutiles: qꝛ nõ ſolũ ſũt peccãtoꝛes: ſ; peccãtoꝛũ inuēto/ res: Studioſi enĩ ſũt ad peccãtã inueniēda. Mich. ij. a. Vē q̃ co/

l Et nõ eſt iudiciũ in greſſibꝰ eoꝝ. i. diſcretio ĩ opibꝰ: vel rectitudo intentiõis: vel examinatio. Triplex enĩ iudiciũ neceſſariũ eſt in opibus. Rectitudo. ſ. intentiõis in opibꝰ agē dis: Diſcretio in agendo: Examiatio añ ꝛ poſt actũ. Ex omi enĩ parte veniũt hoſtes. Et ideo diċ Job. ix. d. Verebar oĩa opa mea: ſciens ꝙ nõ parceres delinquẽti. Ideo diſcretio et intentiõis rectitudo ꝛ examiatio ſũt neceſſaria in opibus: vt ꝑfecta ſint opa noſtra et greſſus noſtri. Pſ. Perfice greſſus meos in ſemitis tuis ꝛc̃. Multi incipiunt greſſus: ſed ꝑficere paucoꝝ eſt. Sed nõ eſt iudiciũ in greſſibꝰ maloꝝ: qm̃ opatio/ nes ſuas examiare negligũt: dũ ſuē volũtatis libitũ ſequẽtes quē ſibi placet faciũt ſiue bonũ ſiue malũ. n Semitē eo/ rũ incuruatē ſunt eis. i. cõtra eos. i. actiones ſuas a deo diſtoꝛquẽt ꝑ prauã intentionē et ad ſe opa ſua retoꝛquẽt: vel ſibi bona ſua attribuẽdo q̃ faciũt: vel querẽdo ꝓpꝛiũ cõmo/ dũ. Phil. ij. c. Oĩs quē ſua ſunt querũt/ nõ q̃ ieſu chꝛiſti. ſ. lj. g. Incuruare vt tranſeamꝰ. q Oĩs q̃ calcat in eis. i. qui tales imitaꝛ/ cõfoꝛmãs ſe huic ſeculo. i. hominibꝰ ſecula/ ria amãtibus. s Ignoꝛat pacē: qꝛ in talibꝰ nõ eſt pax. Inducũt enĩ inimicitias cõtra deũ: qꝛ qui voluerit eſſe amicꝰ huiꝰ ſeculi/ inimicꝰ dei cõſtituiꝛ: Jaco. iiij. a. Oĩs tamē vo/ lũt ſe ꝯfoꝛmare huic ſeculo. Ita enĩ dicũt: Opoꝛtet ita facere ꝓpter ſeculũ: cũ tamē dicat apľus/ Ro. xij. a. Nolite cõfoꝛ/ mari huic ſeculo. Job. xxij. c. Nũquid ſemitã ſeculoꝝ cuſto/ dire cupis quã calcauerũt viri iniqui qui ſublimati ſunt ante tempus ſuũ: t Propter hoc elongatũ eſt iudiciũ. Myſtice Nũc redeamꝰ ad expoſitionē beati hieronymi de ipſo iudai/ co. Poſt accuſationē enĩ iudeoꝝ ex ꝑſona eoꝝ ꝓpheta reſpõ/ det/ dicens: qđ loqui debeãt penitẽtes: ſi tñ velint poſt vul/ nera recipere ſanitatē. Dicit ergo in ꝑſona penitentiũ: Pro/ pter hoc. ſ. quia ignoꝛamꝰ pacem ꝛ ſcire cõtempſimꝰ chꝛi/ ſtũ: v Elongatũ eſt iudiciũ a nobis. i. ꝑdicatio chꝛi/ ſti: vel ſacra ſcriptura tranſijt ad gentes: vel fides chꝛiſti ſiue chꝛiſtꝰ/ cui omẽ iudiciũ dedit paꝛ: Joh. v. d. Matth. xxj. d. Auferetꝛ a vobis regnũ dei ꝛc̃. x Et nõ apphēdet nos iuſticia. i. chꝛiſtus vel fides eiꝰ nõ iuſtificabit nos ſ; gentes. Expectauimꝰ lucē

Moraliter/ ab illo loco: t Propter hoc elongatũ eſt iudiciũ a nobis: ꝛ nõ apprehēdet nos iuſticia. Moraliter Iudiciũ eſt in deliberatiõe ꝛ diſcretiõe: iuſticia in executiõe. Item iudiciũ eſt in diſcretiõe opandi: iuſticia eſt in ſtrenuita/ te opis. Sed mali neutrũ querũt: Vñ in ꝑſona eoꝝ diciꝛ hic: Propter hoc ꝛc̃. Vel elongaꝛ iudiciũ ꝛ iuſticia a malis: quia nõ cogitant ꝙ̃ diſtricte deus eos examinabit: et ꝙ̃ iuſte eos puniet. ſ. iij. c. Stat ad iudicandũ dominꝰ ꝛc̃. Vel iudi/ cium eſt hominis veteris in cõfeſſione: ibi enim iudicaꝛ. Juſti/ cia autē fit de eo in ſatiſfactione. Daniel. xiij. f. Reuertimini ad iudicium filij iſrael: ad iudiciũ. ſ. cõfeſſionis. In hoc iudi/ cio expellitur violentus ab hereditate dei. Unde Joh. xij. c. Nunc iudiciũ eſt mũdi: nũc pꝛinceps mũdi eijcietꝛ foras. Ab hoc iudicio lõge ſũt mali: qꝛ nõ ſepãt ſe a peccatis ꝑ cõfeſſio/ nē. Vľ iudiciũ fit ab homĩe in ꝑſenti: in futuro autē fiet iuſti/ cia a deo. Dicit ergo: v Elongatũ eſt iudiciũ a no/ bis/ diſcuſſiõis: id eſt nõ ꝯdiudicauimꝰ nos in ꝑſenti. x Et ideo/ non apprehendet nos iuſticia/ dei remunerantis in futuro. j. Coꝛinth. xj. g. Si noſmetipſos ꝯdiudicaremꝰ ꝛc̃.

⸿ hoſtiũ noſtroꝝ nõ fiet tempoꝛibus noſtris. a ⸿ Expectauimus lucem: id eſt nobis ꝓmiſimus longã ꝓſperitatẽ in terra. Uel/ Expectauimꝰ lucẽ. i. cum chaldei venirẽt ſuꝑ nos/ temptauimus ſi ab egyptijs vel alijs haberemus auxiliũ. b ⸿ Et ecce tenebꝛę/ captiuitatis: c ⸿ Splendorẽ/ expectauimꝰ: id eſt ꝓſperitatis ſolem. d ⸿ Et in tenebꝛis ambulauimus. i. in anguſtijs vitã duximꝰ. Uel/ ambulauimꝰ: id eſt ſemꝑ ꝓfecimus in peius/ quãto magis ab homĩe auxiliũ ſperauimus. Uel/ In tenebꝛis ambulauimꝰ. i. oculis velatis: ſicut latro ducit: ducti ſumus in captiuitatẽ. f ⸿ Palpauimus ſicut ceci parietem: ⁊ q̃ſi abſq; oculis. i. ſicut ceci. h ⸿ Attrectauimus/ repoſiti. ſ. in tenebroſis carceribus ⁊ obſcuris ⁊ quodãmodo palpabilibꝰ. Uel/ f ⸿ Palpauimꝰ ⁊c̃. i. tẽptauimꝰ ſi nos ſuſtineret ⁊ iuuaret ꝑplus egypti: qui luteus erat et fragilis: et ideo paries dicitur. h ⸿ Attrectauimꝰ. i. eos ad amorẽ noſtrũ ꝑ munera traximꝰ. Et dicit/ Sicut ceci et quaſi abſq; oculis: qđ idẽ eſt. i. ſine diſcretione ⁊ regimine ⁊ cõſilio exiſtentes. i ⸿ Impegimus meridie quaſi in tenebꝛis. i. cum eſſemus ĩ plena ꝓſperitate ſubito venerunt ſuꝑ nos chaldei: k ⸿ In caliginoſis/ fuimꝰ/ vel impegimus. ſ. in tribulatiõibus vł carceribus: l ⸿ Quaſi moꝛtui. i. viles ⁊ deſpecti: Uł ad litterã: in tenebꝛis tribulationũ vel carcerũ moꝛiebant. Iſtam pęnã cõminat eis dominꝰ ꝑ moyſen/ Deut. xxviij. c. Palpes ĩ meridie ſicut palpare ſolet cecus in tenebꝛis ⁊ nõ dirigas vias tuas. m ⸿ Rugiemus quaſi vrſi om̃s. Bene dicit/ rugiemꝰ: q: futurũ erat tpe ꝓphe. Et nota ꝙ vrſi rugiũt/ vel potiꝰ grũniũt/ q̃ñ mel in fiſſura quercꝰ capere credẽtes/ ꝑ os ſtringunt: Sic iudei dũ in terra ſua q̃ſi ſecuri erãt/ ex inſꝑato capti ſunt a chaldeis. n ⸿ Et quaſi colũbę meditantes gememꝰ. Colũba gemitũ habet ꝓ cantu: ſic iudei loco cantici habuerũt gemitũ exilij. Uñ dic: Gememꝰ/ poſiti ĩ exilio ⁊ miſeria: ⸿ meditantes de

a Expectauimus lucẽ/ et ecce
b tenebꝛę: c ſplẽdorem/ d ⁊ ĩ tene-
e bꝛis ambulauimꝰ. f Palpa-
uimus ſicut ceci parietem: et
g h quaſi abſq; oculis attrectauimus. i Impegimꝰ meridie
k quaſi in tenebꝛis/ in caligino-
l m ſis quaſi moꝛtui. Rugiemus
n quaſi vrſi omnes: ⁊ quaſi colũbę meditantes gememus.

tempꝰ medelę: ⁊ ecce foꝛmido. Uel/ Expectauimꝰ lucẽ ⁊ ecce tenebꝛę. i. credidimꝰ lucẽ eſſe in ꝓſꝑitatibꝰ ⁊ diuitijs: ⁊ nõ ſunt in eis niſi tenebꝛę. Lux quidẽ ſunt maloꝝ opinione: ſed tenebꝛę ſunt in veritate. Uñ malos excęcat ꝓſꝑitas eoꝝ: bonos aũt illumiat aduerſitas. Uñ ecõtrario eſt ĩ bonis ⁊ in malis. Lux eñ maloꝝ ꝯuertit eis ĩ tenebꝛas: Ideo dic Iob. iij. d. Quare miſero data ẽ lux. Tenebꝛę autẽ bonoꝝ cõuertunt eis ĩ lucẽ: q: vexatio eos erudit ⁊ dat intellectũ auditui eoꝝ. Uñ. ẽ. xlij. c. Ponã tenebꝛas eoꝝ corã eis in lucẽ. Ps. Nox illuminatio mea in delitijs meis: q: tenebꝛe nõ obſcurabunt a te ⁊ nox ſic dies illuminabit: ſic tenebꝛe eiꝰ ita ⁊ lumẽ eiꝰ. Ps. 138. d ⸿ Et ĩ tenebꝛis ambulauimꝰ. i. in tpalibꝰ ꝓfecimus ⁊ multiplicati ſumꝰ ⁊ ita offendimꝰ: q: qui ambulat in tenebꝛis offendit: Iob. xi. b. f ⸿ Palpauimꝰ ſicut ceci parietẽ: ⁊ q̃ſi abſq; oculis attrectauimus. Paries luteus eſt caro noſtra/ vł carnalis hõ. Sicut eñ paries ad aquã reſoluit ⁊ ad ignẽ vel ſolẽ indurat: ſic caro in delitijs reſoluit/ ĩ afflictiõe magis cõſolidat. Itẽ quãto plus lauat/ tanto plus ſoꝛdidat: ſic eſt de carne: q̃ in aqua diſſoluit ĩ lutũ vitioꝝ: in igne ſolidat. Uñ comparat lateri: Ezech. iiij. a. Iſtũ parietẽ multi palpãt ⁊ attrectãt: qui. ſ. carnẽ ſuauit ⁊ lenit tractãt in cibis/ in veſtibꝰ/ ⁊ in alijs: Sꝫ ceci ſũt ⁊ ſine oculis: q: nõ intelligũt ꝙ nutriẽdo ſic carnẽ nutriũt hoſtẽ. Itẽ cecꝰ nũc huc/ nũc illuc ponit manũ ſuã: ſic ⁊ nos mõ appetimꝰ hoc/ mõ illud. ij. Pet. j. b. Cui eñ nõ p̃ſto ſunt hęc/ cecus eſt ⁊ manu tẽptans. Uel palpatores parietis ſũt adulatores carnaliũ hoĩm: de quibꝰ Ezech. xiij. b. Dic ad eos q̃ liniunt abſq; tẽpatura ꝙ caſurꝰ ſit paries: Erit eñ imber inundãs: ⁊ dabo lapides ꝑgrandes ⁊ deſuꝑ irruẽtes: ⁊ ventũ ꝓcellę diſſipãtẽ. Uł de talibꝰ palpatoribꝰ. ſ. de nutriẽtibꝰ carnẽ/ vł de adulatoribꝰ dı. ẽ. xxxij. c. Tenebꝛę ⁊ palpatio factę ſunt ſuꝑ ſpelũcas. Iob. xij. d. Palpabũt q̃ſi in tenebꝛis ⁊ nõ in luce: ⁊ errare eos faciet q̃ſi ebꝛios. Uel alit: f ⸿ Palpauimus ſicut ceci parietẽ: ⁊ q̃ſi abſq; oculis attrectauimꝰ. i. curioſe explorati ſumꝰ ſanctoꝝ hoĩm infirmitatẽ ad detrahendũ eis. Uñ Gregꝰ. Palpant ꝑuerſi parietẽ vt ceci: q: ſępe ĩ ꝓximis dũ bona apta ꝯſiderãt/ ſi q̃ mala lateãt inueſtigãt: ⁊ ſollicitis inq̃ſitiõibus laborãt/ ſi q̃d foꝛte qđ accuſare poſſint ĩueniãt: ſana quippe mẽbꝛa cõſpiciũt: ſed clauſis coꝛdis oculis vulnus palpãtes q̃rũt. i ⸿ Impegimꝰ meridie quaſi in tenebꝛis. i. in luce boni operis offendimus ꝑ inuidiã ⁊ detractionẽ. Nota oꝛdinẽ detrahẽtiũ. Pꝛimo palpant parietẽ. i. ꝓmo attẽptant ſi q̃d in ſanctis viris infirmitatis videãt qđ accuſent. Sꝫ q̃ñ in eis malũ nõ vidẽt/ ĩ meridie boni operis ꝑ inuidiã offendũt: ⁊ bona quę vident quãtũ poſſunt denigrant. Deut. xxviij. c. Palpes in meridie ſicut palpare ſolet cecꝰ in tenebꝛis: ⁊ nõ dirigas vias tuas. Iob. v. c. Per diẽ incurrẽt tenebꝛas: ⁊ q̃ſi in nocte ſic palpabũt in meridie. Ibi Gregoꝛiꝰ. Per diẽ incurrũt tenebꝛas: q: mens eoꝝ dũ ĩ bono alieno affligit: q̃ſi lucis radio obſcurat. Amos viij. c. Occidet ſol in meridie: ⁊ tenebꝛeſcere faciã terrã in die luminis. Seneca. Uellẽ inuidos in vniuerſis ciuitatibus oculos habere: vt ſinguloꝝ ꝓfectibus toꝛquerent. k ⸿ In caliginoſis quaſi moꝛtui. Gregoꝛiꝰ. In caliginoſis q̃ſi moꝛtui oberrant: qui tenebꝛis ſuis circũdati/ quo ſe magis vertere debeant neſciũt: quoniã dilectionis vitã perdiderũt. Nam qui odit fratrẽ ſuũ in tenebꝛis ambulat: ⁊ neſcit quo eat: quoniã tenebꝛę obcęcauerũt oculos eius. 1. Ioh. 2. b. Sed q: nõnunq̃ iſtos diuina pietas reſpicit vt mala ſua defleant/ recte ſubiungit: m ⸿ Rugiemus quaſi vrſi om̃s. i. vehementer. Ps. Rugiebam a gemitu coꝛdis mei. Ps. 37. n ⸿ Et quaſi columbę meditantes gememus. Columba habet gemitũ pꝛo cantu ſicut ⁊ turtur: ĩ quo admonemur ad luctũ peccatoꝝ ⁊ p̃ſentis miſerię: ⁊ ad luctũ ꝓ dilatione patrię. Sic ergo oꝛdina litteram: Meditantes de veteri vita: de p̃ſenti miſeria: de cęleſti ⁊ futura gloꝛia: Gememꝰ quaſi colũbę. ẽ. xxxviij. c. ✳ Sicut pullus

Myſtice Ps. 42. ✳ a ⸿ Expectauimꝰ lucẽ/ chꝛiſtũ in lege ꝓmiſſum/ dicẽtes: Emitte lucẽ tuã ⁊ veritatẽ tuã. b ⸿ Et ecce tenebꝛę/ erroꝛis ⁊ infidelitatis. c ⸿ Splendoꝛẽ/ expectauimꝰ. ſ. id eſt illũ de quo dicit: Egrediet vt ſplendoꝛ iuſtus eius. ẽ. lxij. a. Et Heb. j. a. Qui cũ ſit ſplendoꝛ ⁊ figura ſubſtãtię eiꝰ ⁊c̃. d ⸿ Et in tenebꝛis/ ignoꝛãtię ⁊ peccati: e ⸿ Ambulauimus. i. vitã duximꝰ: vel in peius ꝓfecimus. f ⸿ Palpauimus ſicut ceci parietẽ. i. innixi ſumꝰ ſuꝑ ſcripturarũ ſuꝑficiẽ ſicut ceci/ chꝛiſtũ. ſ. in ſcripturis nõ vidẽtes: ſed verba tñ ⁊ folia eaꝝ: nõ ſenſũ fructũq; q̃rẽtes q̃ tenet in lr̃is. Can. ij. b. En ipſe ſtat poſt parietẽ. i. poſt ſiue intra ſcripturę ſuꝑficiẽ. g ⸿ Et q̃ſi abſq; oculis attrectauimꝰ/ parietẽ. i. ſic ceci ſcripturã expoſuimꝰ. i ⸿ Impegimꝰ meridie q̃ſi ĩ tenebꝛis/ in caliginoſis q̃ſi moꝛtui. In toto enim oꝛbe ſole iuſticię rutilãte ⁊ chꝛiſto miracula faciẽte/ iudei moꝛant in tenebꝛis ignoꝛãtię/ quãtũ ad intellectũ: ⁊ ĩ peccato ſũt moꝛtui/ quãtũ ad effectũ. Sꝫ ꝓ his male geſtis ſbiũgit de luctu ꝑnitẽtię ſuę. m ⸿ Rugiemꝰ q̃ſi vrſi oẽs: ⁊ q̃ſi colũbę meditãtes gememꝰ. Urſus eñ vehemẽtiſſime rugit q̃ñ plãgit: colũba vo ꝓ cãtu gemere ꝯſueuit: Sic ⁊ iſti ad p̃dicationẽ helię faciẽt: Qui ⁊ de caſſa expectatiõe ſui meſſię ꝯſeq̃nt addũt: Expectauimꝰ iudiciũ ⁊ nõ ẽ ⁊c̃. Uł alit ſm Hiero. m ⸿ Rugiemꝰ q̃ſi vrſi om̃s: ⁊ q̃ſi colũbę meditãtes gememꝰ. Urſus ex crudelitate rugit: colũba aũt gemit ad accipitrẽ: ſic iudei ſimul crudeles ſunt ⁊ miſeri. Feri et immanes ✳ ad ſubditos ſicut

Moꝛaliter ✳ a ⸿ Expectauimꝰ lucẽ/ ꝓſꝑitatis: b ⸿ Et ecce tenebꝛę/ tribulatiõis. c ⸿ Splẽdoꝛẽ/ honoꝛis: d ⸿ Et in tenebꝛis/ cõfuſiõis/ ambulauimꝰ. Plerũq; eñ praui homies dũ ꝑ illicitas actiões q̃rũt aſſequi ſplẽdoꝛẽ ꝓſꝑitatis ⁊ honoris/ inueniũt mag̃ tenebꝛas tribulatiõis ⁊ ꝯfuſiõis. Uñ Hiere. viij. f. Peccauimꝰ dño: expectauimꝰ pacẽ ⁊ nõ erat bonũ

☙ meditãtes de noſtra patria. Unde Pſ. Sup flumina ba/
Pſ.136. bylonis illic ſedimus ⁊ fleuimus ⁊c. Et nos ibi in captiuitate
poſiti/ a Expectauimus iudiciũ: id eſt vindictam de
hoſtibus: b Et non eſt: id eſt differt: c Salutem:
id eſt liberationem de captiuitate: d Et elongata eſt
a nobis/ſalus libera
tionis: q2 ꝓlongata ẽ
captiuitas noſtra/ſiue
tempus quo fuim⁹ in
captiuitate. Et hoc iu/
ſtũ eſt. e Multi/
plicatę ſunt enim
iniq̃tates nrę co/
ram te. i. te vidente:
cui nihil eſt opertum.
g Et peccata no/
ſtra reſponderũt
nobis: id eſt ẜm iniquitates noſtras recępimus: vt pęna re/
ſpõderet culpę. Qꝫ autẽ hoc ſit verũ/patet: h Quia ſce
lera noſtra nobiſcũ/ſunt. i. pęna ꝓ ſceleribus nobis ad/
heret. i Et/ ideo quia ſic ſumus flagellati/ iniquitates
noſtras cognouim⁹: quia vexatio dat intellectũ auditui:
Ẽ. xxviij. e. Subdit autẽ quas iniq̃tates ſe ęgiſſe cognoſcũt. ſ.
k Peccare/in corde: l Et mentiri cõtra dominũ:
in ore blaſphemando. m Et auerſi ſumus ne iremus
poſt tergũ dei noſtri/ a vijs mandatorũ eius recedendo
⁊ cõtraria opera faciendo: n Ut loqueremur calum/
niã ⁊ tranſgreſſionẽ. q. d. nõ ſolum mentiti ſumus contra
dñm loquẽtes blaſphemiã: ẜ ⁊ in ꝓximũ loquẽtes calumniã:
⁊ in noſipſos loquentes tranſgreſſionem legis. Uel/Ut lo/
queremur calumniã ⁊ tranſgreſſionẽ. i. vt pauperib⁹
imponerem⁹ calumnioſe culpã trãſgreſſiõis: vt ſic eos puni/
re poſſem⁹: Sicut etiã hodie faciũt milites ⁊ balliui ↄtra pau
peres. Et hoc fecimus nõ ex leuitate ⁊ ex ſurreptione: ſed ex
induſtria et ex malicia ⁊ deliberatiõe: Uñ ſequiꝶ. o Cõcę/
pimus/maliciã. i. ſtudioſe cogitauim⁹. p Et locuti ſu/
m⁹ de corde. i. ſciẽter ⁊ libenꝶ: q Uerba mẽdacij/vel
☙ blaphemias in deũ/

> a Expectãuimus iudicium/et
> b nõn eſt: ſalũtem/et elongãta
> c d e eſt a nobis. Mltiplicãtę ſũt
> f enim iniquitates noſtrę cõ/
> g rã te: ⁊ peccãta noſtra reſpõ/
> h derunt nobis: Quia ſcelẽra
> i noſtra nobiſcũ: et iniq̃tãtes
> k nr̃as cognouim⁹: peccãre et
> l mẽntiri cõtra dñm: et auer/
> m ſi ſumũs ne iremus poſt ter/
> n gum dei noſtri: vt loq̃rẽmur
> calumniã et trãſgreſſionem.
> o p Cõncępimus ⁊ locũti ſum⁹
> q de corde verbã mendacij:

Myſtice ☙ ad ſbditos ſiẽ verſi: pauidi ⁊ trepidãtes ad eos q̃ fortiores
ſũt: q̃s q̃ſi accipitres ꝓhorreſcũt. a Expectauim⁹ iudi/
ciũ. i. chriſtũ: q̃ nos iudicaret recte ẜm legẽ. Expectauim⁹ iu/
Pſ.71. diciũ: de q̃ Pſ. De⁹ iudiciũ tuũ regi da. b Et nõ ẽ: ẜ trãſ
ijt ad gẽtes. c Salutẽ/expectauim⁹. i. chriſtũ q̃ nos ſalua/
ret. d Et elõgata ẽ a nobis: q2 lõge migrauit ad gen/
tes. Et hoc iuſte: e Multiplicatę ſũt em̃ iniq̃tates
noſtrę: ita vt eſſent/ f Corã te. i. vt videres eas ad punien
dũ: a quib⁹ multo tempore auerteras faciẽ tuã ne eas cerne/
res ad feriendum. g Et peccata noſtra reſpõderũt
nobis/ vt reciperem⁹ quod meruim⁹. Septuaginta: Pec/
cata noſtra reſtiterũt nobis: qđ idem eſt. h Quia ſcele/
ra noſtra nobiſcũ/ſunt. Chriſtũ em̃ qui ſuo ſanguine pec/
cata ſolus lauit amiſimus: ⁊ ita adhuc in ſceleribus remane/
mus. Uel/ſcelera. i. pęna ꝓ ſceleribus. i Et iniquita/
tes noſtras cognouim⁹: quas multo tempore ꝑpetran/
tes/putabam⁹ eſſe iuſticiã. Hoc impletũ eſt: quãdo pęniten/
tes dixerunt/ Actꝰ. ij. f. Quid faciemus viri fratres ⁊c. Quę
ſint aũt iniquitates/ſubdit: k Peccare/tradẽtes chriſtũ
pilato. l Et mentiri cõtra dominũ/dicẽdo: Reus eſt
mortꝭ: ſiue vt iuxta hebraicũ/aquila trãſtulit: Negare deũ.
m Et auerſi ſum⁹ ne iremus poſt tergũ dei noſtri/
imitantes eius vitã: vel facientes eius doctrinã: cum tamẽ di
cat ꝓpheta Mich. vj. c. Poſt dominũ deũ tuũ ambulabis.
Et Joh. xij. d. Si quis mihi miniſtrat/ me ſequaꝶ. n Ut
loqueremur calumniã ⁊ tranſgreſſionẽ. i. vt chriſto
imponerem⁹ calumnioſe ⁊ falſo tranſgreſſionẽ legis/dicẽtes:
Hic homo nõ eſt a deo qui ſabbatũ non cuſtodit: Joh. ix. c.
o Cõcępimus ⁊ locuti ſum⁹ de corde verba men/
dacij. i. fictiones ⁊ traditiones noſtras quas cogitaueram⁹
in corde/ docuimus: cõtemnẽtes legem dei: vt dicit Matth.
xv. a. Uel/Cõcępimus ⁊c. quaſi ex deliberatione ⁊ ꝓpo/
ſito cordis falſo accuſauim⁹ eum/dicentes: Inuenimus eum
☙ ſubuertentẽ gentẽ

✳ Sicut pullus hirũdinis ſic clamabo: meditabor vt co/ Moraliter
lumba. Naum. ij. b. Ancillę eius minabanꝶ gementes vt co/
lumbę. Hiere. xlviij. d. Eſtote quaſi columba nidificans in
ſũmo ore foraminis. Hęc columba gemẽs
in mundo exaudiꝶ in
cęlo. Unde Cañ. ij. c.
Uox turturis audita
eſt in terra nr̃a. Berñ.
Uox turturis gemen/
ti ſimilior q̃ȝ canenti:
noſtrę ꝑegrinationis
nos admonet. Sꝫ q2
pęnitentes ſe accuſare
debẽt/ ⁊ iuſte ſe puni/
endos confiteri: ideo in ꝑſona eorum ſubditur: a Expe/
ctauimus iudiciũ. i. ꝓmiſim⁹ nos ſępe ſubire iudiciũ pę/
nitentię ⁊ cõfeſſionis. b Et nõ eſt. i. nõ dijudicauim⁹ nos
ſicut oportuiſſet. c Salutẽ/expectauimus: id eſt ꝓſperi/
tatẽ vel peccatorꝝ remiſſionẽ: d Et elongata eſt a no/
bis: Quia em̃ iudiciũ nõ fecim⁹ in nobis: ideo nec de⁹ opa/
tus eſt ſalutem a vitijs vel tormentis. Ẽ. xxvj. d. Juſticiã non
fecim⁹ in ťra: idõ nõ ceciderũt habitatores orbis. e Multi/
plicatę ſunt em̃ iniq̃tates noſtrę corã te/ cui nihil eſt
occultũ. Heb. iiij. d. Omnia nuda ⁊ aperta ſunt oculis eius.
Taliter debet loqui pęnitens corã deo. Unde. ij. Paralꝰ. in
fine: Peccaui ſup numerũ arenę maris: multiplicatę ſunt ini/
quitates meę. g Et peccata noſtra reſponderũt no
bis. Peccata reſpõdere ẽ ẜm merita eorꝝ puniri/vꝉ hic ĩ pę/
nitẽtia/vel in futuro in gehenna. Job. xx. c. Juxta multitudi/
nẽ adinuentionũ ſuarũ/ ſic ⁊ ſuſtinebit. Ẽ. iij. b. Agnitio vult⁹
eorꝝ reſpõdebit eis. Hiere. ij. d. Arguet te malicia tua: ⁊ auer
ſio tua increpabit te. Oſee. v. b. Reſpondebit arrogantia iſrꝉ
in faciẽ eius. Hoc bonũ homini: quando peccatũ ſic reſpon/
det in faciem eius: vt per pęnã cognoſcat culpã: et ſic mereaꝶ
veniã. Unde Hiere. xiiij. a. Si iniquitates noſtrę reſponde/
runt nobis: domine fac propter nomen tuum: id eſt miſerere.
h Quia ſcelera noſtra nobiſcũ: quia peccata debent
eſſe cũ homine iugiter ꝑ amaritudinẽ memorię: non per pla/
centiã cõcupiſcentię: vt. ſ. doleat de eis/non gaudeat in ipſis.
Auguſtin⁹. Semp de peccato doleas: ⁊ te non ſemp doluiſſe
doleas. Uel pęnitentes deberent dicere hoc: Scelera no/
ſtra nobiſcũ. q. d. nõdum deſiuimus peccare: ſed continue
⁊ aſſidue peccamus. i Et iniq̃tates noſtras cogno/
uimus. Pſ. Quoniã iniquitatẽ meã ego cognoſco. Sunt Pſ.50.
autẽ ille iniquitates pęnitentis enumerare/ſic: k Pecca/
re/opere: l Et mentiri contra dominũ/ore. m Et
auerſi ſum⁹ ne iremus poſt tergũ dei noſtri/deſiſten
do. ſ. a bono opere: ⁊ non ꝑſeuerando in ſuorũ p̃ceptorꝝ via: ⁊
ſuorum exemplorũ imitatione: cum tamẽ dicaꝶ Mich. vj. c.
Poſt dominũ deum tuũ ambulabis. Sed contrariũ faciũt.
Unde Zach. vij. c. Auerterũt ſcapulã recedentes. iij. Regꝰ.
xiiij. b. Me autẽ proieciſti poſt tergum tuũ. ij. Paralꝰ. xxix.
b. Auerterũt facies ſuas a tabernaculo domini: et p̃buerunt
dorſum. n Ut loqueremur ⁊c. Continua ſic: Auerſi
ſum⁹/intantũ: vt loqueremur calumniã ⁊ tranſgreſ/
ſionẽ. i. calũnioſã tranſgreſſionẽ: Sicut faciũt mercatores q̃
in negocijs ſuis ſupgrediunꝶ alios ſemp: cũ tamẽ dicat aplꝰs
j. Theſſalꝰ. iiij. b. Ne q̃s ſupgrediaꝶ/ ecce trãſgreſſio: ⁊ circũ/
ueniat ĩ negocio fratrẽ ſuũ/ecce calũnia Ẽ. iiij. d. Recede ꝓ/
cul a calũnia. Aliꝰ expoſitũ ẽ ſupra ĩ p̃ma lectura: ⁊ illa expo/
ſitio moralis ẽ. o Cõcępim⁹/maliciã: p Et locuti ſu/
m⁹ de corde: q̃ſi attẽti ⁊ p̃meditati: nõ ex ſurreptiõe vꝉ le/
uitate. Matth. xv. b. De corde em̃ exeũt cogitatiões male ⁊c.
q Uerba mẽdacij. i. v̂ba de terrenis q̃ ſũt mẽdaciũ. Eccꝉ.
xxxiiij. a. Quaſi qui apprehendit vmbram et perſequiꝶ ven/
tum: ſic et qui attendit ad viſa mendacia. Qui iſta †mendacia Uꝉ. †mundana
diligit/ libenter loquitur de eis. Joh. iij. d. Qui de terra eſt
✳ de terra loquiꝶ.

☙ blaſphemias in deū/ vel calumnias in ꝓximū. a Et con
uerſum eſt retrorſum iudiciū.i.veritatē ⁊ diſcuſſionem
veri iudicij ꝓiecimus quaſi poſt tergū/ vt nec cogitarem⁹ de
hoc. Vñ Septuaginta exponūt hoc:q̄ habēt: Receſſimus a
iudicio. b Et iuſticia longe ſtetit/ a nobis. Vñ.ſ.i.f.
Quō facta eſt mere/
trix ciuitas fidelis ple
na iudicij: iuſticia ha/
bitauit in ea/ nūc autē
Al. ī plateis homicide. Qꝛ autem
iudiciū ⁊ iuſticia elon/
gata ſint/ oſtēdit ſub/
dens: c Quia cor/
ruit in platea/ vbi
iudices ſedebant q̄ iu/

a Et cōuerſum eſt retrorſū iu/
b diciū: et iuſticia longe ſtetit:
c d Quia corruit ī platea veri/
e tas: et equitas nō potuit in/
f g h i gredi. Et facta eſt veritas in obliuiōne: et qui receſſit a
k malo/ prede patuit. Et vidit
l m dominus/ et malum appa/
n ruit in oculis eius: quia nōn
o eſt iudicium. Et vidit † quia
p non eſt vir: et aporiat⁹ eſt:
q quia nōn eſt qui occurrat.

dicabāt ꝓſim. d Veritas/ in iudicio ſine diſcuſſiōe cauſe et
deliberatione ſententie dande. e Et equitas non po/
tuit ingredi: id eſt non potuit locum habere in eis equi/
tas/ vbi totum occupauerat iniquitas. Equitas autem dicit
hic iuſticia in executione eius qd iudicatum eſt. f Et fa/
cta eſt veritas/ tam teſtiū q̄ȝ iudicum: h In obliuio/
ne: ⁊ ita perijt iudiciū. i Et qui receſſit a malo.i.in/
nocens qui nō peccauit: k Prede patuit.i. depredationi
eſt expoſitus. Et ita patet ꝙ perijt iuſticia/ vbi innocens di/
ripit ſine cauſa. l Et vidit domin⁹ ⁊ malū apparuit
in oculis eius: quia nō eſt iudiciū. Domin⁹ dicit vi/
dere peccata/ quādo ea punit. o Et vidit quia nō eſt
vir.i.aliquis virtuoſus ⁊ iuſtus qui faciat iuſticiā: ſicut moy/
ſes ⁊ dauid ⁊ alij. p Et aporiatus eſt.i. cōtriſtatus eſt/
vel laborauit/ ſiue damna ꝑtulit: q Quia non eſt qui
occurrat/ populo peccanti/ impediēs vias ei⁹ ad peccatū ꝑ
ꝑdicationē ⁊ exhortationē. Al'/ q̄ occurrat/ deo ferire volē/
ti/ retinēs irā ei⁹ ꝑ orationē.ī.lxiiij.c. Nō eſt q̄ cōſurgat ⁊ te/
neat te. Et ſic aporiat⁹ ē dñs.i.depauꝑat⁹ ⁊ denudat⁹ a ꝑplo
ſuo. Sed qꝛ cū irat⁹ fuerit miſcōie recordabit de⁹: ideo poſt
☙ iram miſerebit
Myſtice ⁂ ſubuertentē gentē ⁊c. Luc.xxiij.a. a Et cōuerſū
eſt retrorſum iudiciū: qꝛ ſacerdotes quoꝝ erat iuſte iudi/
care/ ſine iudicio cōdemnauerūt chriſtum eſſe reum mortis.
b Et iuſticia/ tūc/ longe ſtetit/ ab eis: quia non per iuſti/
ciam ſed per inuidiā eum tradiderūt. c Quia corruit in
platea veritas. In platea.ſ.ſummi pontificis: vel in pla/
tea q̄ erat ante ꝑtoriū pilati: Ibi quippe corruit veritas/ vbi
regnauit iudeorū ſola ꝑuerſitas. e Et equitas nō po/
tuit ingredi. Licȝ ꝑſuaderet multū pilat⁹ chriſtū nō cruci/
figi: tamē in corda eorū non potuit ingredi veritas ſiue equi/
tas: vt chriſtū/ non barabā peterent dimitti. f Et/ exinde/
facta eſt/ iudeis: g Veritas in obliuione.i. ipſe chri/
ſtus: quia vſqȝ hodie eſt velamē ſuper faciē eorum.ij. Cor.
iiij.d. i Et qui receſſit a malo/ ꝑfidie: k Prede
patuit: quia populus credentiū qui ex iudeis vere conuerſi
ſunt/ qñ receſſit a malo infidelitatis ⁊ ꝑfidie/ patuit prede vio
lentorū. Vñ Heb.x.g. Rapinā bonoꝝ veſtroꝝ cum gaudio
ſuſcepiſtis/ cognoſcētes vos habere meliorē ⁊ manentē ſub/
ſtantiā. l Et vidit dñs. Supra ꝓpheta loquēs in ꝑſo/
na penitentiū/ oſtēdit eis quō penitere deberēt ⁊ veniā poſtu
lare. Sed qꝛ pauci vere penituerūt iudeoꝝ in captiuitate po/
ſiti romanoꝝ: ideo hic oñdit ꝓpha ꝙ nō placet deo penitētia
eoꝝ. Vñ dicit: l Et vidit dñs/ penitentiā eoꝝ infructuoſā:
m Et malū apparuit ī ocl'is ei⁹. Malū cordis iudeo/
rū dño notū fuit: qꝛ de⁹ intuet cor.j. Reg.xvj.b. n Quia
nō ē iudiciū. q.d. dñs vidit ꝙ ex corde null⁹ penitebat/ nec
ſe dijudicabat: vñ diſplicuit ei ⁊ malū apparuit ī cōſpectu ei⁹
ꝙ ī eoꝝ penitētia nō erat iudiciū rectitudinis. o Et vidit
quia nō eſt vir/ in iudeis.i. virtuoſe agens penitētiā: ſ ſi/
Ps.13.et.52. mulatorie. Ps. Oēs declinauerūt ſimul inutiles facti ſūt ⁊c.
p Et aporiat⁹ ē.i.cōtriſtat⁹ de infidelitate eoꝝ ⁊ obſtina/
tiōe: q Quia nō eſt q̄ occurrat/ deo.i.q̄ ſe offerat vera/
citer ad emendā penitētie faciendā. Vel/ aporiat⁹ ē: qꝛ nō
eſt q̄ occurrat. Quaſi em̄ labor ⁊ afflictio grādis ē deo: qñ
null⁹ orādo aīaduerſiōi eius obuiat. Aporiari em̄ laborare ē

vel anguſtiari ſiue affligi: qꝛ poros vocam⁹ foramina cutis ꝑ
q̄s ſudor egredit. Sudare aūt ſolēt laborātes. Vel aporia eſt
ꝯtēpt⁹ ſiue ꝑuatio bonoꝝ.i. depauꝑatio. Vñ aplus.ij. Cor.
iiij.c. Aporiamur ſed nō deſtituimur.i. cōtēnimur ⁊ tanq̄ȝ lu/
cris ꝓprijs ꝑuamur. Porion em̄ grece lucrū dr: hinc aporiari
dicim⁹ ꝯtēni: ⁊ a ꝓprijs
lucris priuari: De⁹ q̄
aporiat⁹ ē.i.ꝯtemnit a
iudeis cū dāna aiaꝝ ī
ipſis patit. q Quia
nō eſt q̄ occurrat/
ire ei⁹ inueniēs ꝓ eis Al. ī eos
ſic olim fecit moyſes
⁂ in deſerto.
✱ de terra loquitur. Moraliter
a Et cōuerſum eſt retrorſum iudiciū.i. receſſit veri/
tas iudicij a noſtra mēte: qꝛ potiora iudicauim⁹ eſſe tēporalia
q̄ȝ eterna: terrena q̄ȝ ſpūalia. b Et iuſticia longe ſtetit:
quia eam a noſtris operibus ꝓcul amouim⁹. Vel conuertit
retrorſum iudiciū: quando ad lucra temporalia cōuertit: vel
potius ꝑuertit.ſ.i.f. Oēs diligūt munera/ ſequunt retribu/
tiones: ecce ꝙ iudiciū retrorſū cōuertit: Pupillo nō iudicāt/
et cauſa vidue nō īgredit ad eos. Hiere.v.g. Iudiciū pau/
perū nō iudicauerūt. b Et iuſticia longe ſtetit: qñ im/
petratis litteris reuocatorijs iuſta ſententia retractat/ ⁊ iudi/
ciū rectū ī oppoſitū ꝑuertit: tūc iuſticia longe ſtat a iudicib⁹:
quia ibi iniuſticia dñat. Sȝ ecōtra dicit.ij. Reg.i.d. Sagit
ta ionathe nunq̄ȝ redijt retrorſum: ⁊ gladi⁹ ſaul nō eſt reuer/
ſus inanis. c Quia corruit in platea veritas. Pla/
tea eſt latitudo vite ſeclaris. Platos em̄ grece latitudo dicit.
Ibi corruit veritas in his qui incedūt ꝑ latam viam mortis:
Math.vij.b. e Et equitas nō potuit īgredi/ in cor/
da taliū: qꝛ totū locū occupat iniq̄tas. Oſee.iiij.a. Nō ē ve/
ritas/ nō eſt miſericordia/ nō eſt ſcientia dei in terra. Veritas
aūt ſpectat ad fidem: equitas ad opationē vel ad morū ho/
neſtatē. Vel veritas iudicij ⁊ equitas.i. iuſticia in executione
iudicij. Vel veritas ⁊ equitas ē ipſe chriſt⁹: q̄ eſt veritas illu/
minās intellectū: ⁊ eſt equitas ſiue equa ⁊ directa via dirigēs
affectū/ ⁊ opationis bone motū. Sed maxime corruit hodie
veritas in platea.i. in curia: ſiue pluralit in curijs ꝑlatorum ⁊
ꝑncipū/ ne videat tāgi ſingularit curia. In loco em̄ iudicij.i.
in platea tractat de morte veritatis. Unde Eccs.iij.c. Vidi
ſub ſole in loco iudicij impietatē: et in loco iuſticie iniquitatē.
f Et facta eſt veritas in obliuione/ in platea.i. in his
q̄ ſequunt latitudinē ⁊ voluptatē mūdi: vel in curijs diuitū.i.
potentū tradit veritas obliuioni. Manaſſes em̄ et ephraim
fratres ſunt.i. obliuio veritatis et abūdantia temporalis/ ſibi
coherent. i Et qui receſſit a malo/ culpe.i. innocētes:
k Prede patuit: id eſt expoſitus eſt depdatiōi: qꝛ hodie
nō inocētes ſed familiares ꝓtegunt a ꝑlat. Prouer.xxix.b.
Viri ſanguinū oderūt ſimplicē: iuſti autē querūt animā eius.
Abacuk.i.a. Facies homis ſicut piſces maris: ⁊ quaſi repti/
lia nō habentia ducem. l Et vidit domin⁹/ nō ꝑ appro/
bationē: ſed per cognitionē. Abacuk.i.c. Mundi ſunt oculi
tui ne videas malū: ⁊ reſpicere ad iniquitatē non poteris/ ap/
probando. m Et malū apparuit in oculis eius: qꝛ
non eſt iudiciū; quaſi diſplicuit ei hoc ꝙ nullus ſe dijudi/
cat: vel ꝙ nullus eſt ꝑlatus qui iuſte iudicet. o Et vidit
qꝛ nō eſt vir.i. qui virtuoſe ⁊ potenter faciat iuſticiā.ſ.l.a.
Et nō erat vir: vocaui ⁊ non erat qui audiret. Oēs ſunt effe/
minati: Unde.ſ.iij.a. Effeminati dominabunt eis. p Et
aporiat⁹ eſt.i. laborauit ſiue damna ꝑtulit. q Quia nō
eſt qui occurrat/ populo eſurienti.ſ.xxi.d. Qui habitatis
terrā auſtri cū panibus occurrite fugienti. Vel/ qui occur/
rat/ domino ferire volenti.ī.lxiiij.c. Non eſt qui conſurgat ⁊
teneat te. Ezech.xxij.g. Queſiui de eis virum qui interpone/ Ps.105.
ret ſepem: ⁊ ſtaret oppoſitus contra me pro terra. Ps. Et di/
xit vt diſperderet eos: ſi non moyſes electus eius ſteriſſet in
conſpectu eius/ vt auerteret iram eius ⁊c. Vel/ qui occur/
rat/ lupo: id eſt diabolo vl' tyranno deuorare cupienti et diſ/
ſipare. Ezech.xiij.a. Nō aſcēdiſtꝭ ex aduerſo: nec oppoſuiſtꝭ
✱ murū ꝓ domo

a Et ſaluābit ſibi brachium
b c ſuū: ⁊ iuſticiā eiꝰ ipſa cōfirmā/
d uit eū. Indutꝰ ēſt iuſticia vt
e lorica: et galēa ſalutis in ca/
f pite eius. Indutus ēſt veſti/
g mētis vltionis: ⁊ optūs ē q̄ſi
h pallio celi: Sic ād vindictā
i q̄ſi ad retributionē idignati/
k onis hoſtibꝰ ſuis / ⁊ viciſſitu/
l m dinem inimicis ſuis: inſūlis
n o vicē rēddet. Et timēbūt qui
p q ab ōccidente nōmē domini:

B iram miſerebit. Unde ſubdit: a Et ſaluabit ſibi bra/
ctaua pars chiū ſuū.i. potentia ſua ſaluabit populū ſuū: nō ꝓpter me/
rita eius. Et hoc eſt qō dicit / ſibi.i. ad honorē ſuū. Et poteſt
eſſe h qō dr / brachiū nomiatiui caſus: ⁊ ſic planū eſt: Uel ac/
cuſatiui: et ſic ſubintelligit / ꝑ: vt ſit ſenſus: Et ſaluabit ſibi
brachiū ſuū.i. per brachiū ſuū. Un̄ Se/ptuagīta habēt: Bra/chio ſuo. Et Hieronymus ſimilit exponit. b Et iuſticia eius ipſa ꝯfirmauit eū: id eſt populū ſuū.q.d. per iuſticiā ſuā ꝑ quā puniet chaldęos cōfir/mabit ſuos.

Et ſaluauit — Et ꝯfirmabit — Eph.6.c. — Theſſal.5.b.

d Indutꝰ eſt iuſticia vt lorica / ⁊ galea ſalutis in capite eius. Indutꝰ eſt veſtimētis vltio/nis: ⁊ optus eſt quaſi pallio çeli.i. çelo q̄ſi pallio. Andreas. Hic inducit ꝓpheta dominū tanq̄ȝ iam armatū / ⁊ ſe de inimicis vindicaturū. Et nota ꝙ homo armatꝰ quibuſdā ar/mis ſe protegit: ⁊ alijs hoſtes impetit. Sub h tropo loquit hic de deo: q / d Indutꝰ eſt iuſticia vt lorica / ad de/fendendū ſuos: e Et galea ſalutis in capite eius.i. ſalute ſua ſaluabit ⁊ ꝓteget ſuos. Lorica corpus cuſtodit: ga/lea caput. Senſus ḡ eſt / ꝙ deus minores qui ſunt quaſi cor/pus: ⁊ maiores q̄ ſunt ſicut caput muniet ⁊ defendet. f Indutꝰ eſt veſtimētis vltiōis: ⁊ optus ē quaſi pallio çeli.i. ſua vltione ⁊ ſuo çelo.i. vehemēti furore puniet hoſtes ſuos. Uel veſtimenta vltionis reges medię ⁊ pſidis: qui va/ſtauerūt chaldęos. h Sicut ad vindictā ⁊c. Ita inq̄ȝ armatus eſt ad vindictam de hoſtibus paratus faciendam: i Quaſi ad retributionē idignatiōis hoſtibꝰ ſuis .i. vt retribuat chaldęis i pęnā qō fecerūt ꝓplo ſuo. k Et viciſſitudinē inimicis ſuis / reddendam: vt ſicut iudęos oppreſſerūt: ita ⁊ ipſi opprimant a medis ⁊ pſis. m Inſu/lis vicem reddet.i. pęnā retribuet habitatoribus inſula/rum qui afflixerūt iudęos. Uel inſulas vocat ciuitates ⁊ vi/cos babylonię prouincię / quas vaſtauerunt medi et perſę. o Et timebunt qui ab occidente nomen domini: ⁊ qui ab ortu ſolis

Myſtice ✳ in deſerto: Exo.xxxij.c. a Et ſaluauit ſibi bra/chiū ſuum.i. reſuſcitauit ſibi filiū ſuum.q.d. licȝ iudei eum oino ꝑdere voluerūt / tamē non potuerūt. b Et iuſticia eius.i. filius eius per quē omnis iuſticia eſt: c Cōfirma/uit eum.i. patrē ꝑdicauit ⁊ oſtendit: et in cordibus hominū noticiā eius firmauit. Uel / Iuſticia eius ipſa cōfirma/uit eum.i. iuſticia chriſti ad robur reſurrectiōis ⁊ victoriam hoſtiū adduxit eū: vl cōfirmauit i regno cęleſti. Unde ipſe
Ps.40. dicit: Me autē propter innocentiā ſuſcepiſti ⁊ cōfirmaſti me in cōſpectu tuo in ęternū. Hieronymꝰ tamē aliter exponit: ꝙ ꝑ brachiū ſuū ſaluauit ſibi populū pęnitētē de iudęis ⁊ ꝑ po/tentiā vel munificentiā non ꝑ eorum meritū: ⁊ per iuſticiā fi/dei cōfirmauit eum in tribulatiōibus ⁊ cōſeruauit. d Indutus eſt iuſticia vt lorica: ⁊ galea ſalutis in capi/te eius. Loquit de deo ad modū militis armati.q.d. domi/nus veniet loricatus ⁊ galeatus. Et dicit / iuſticiā eſſe loricā: quia per iuſticiā ſuam puniuit iudęos incredulos. Et ſalꝰ ſua dicit galea: q2 ſua ſalute ꝓtexit fideles ⁊ electos ſuos. f Indutus eſt veſtimētis vltionis: id eſt militibꝰ romanis. g Et optus ē q̄ſi pallio çeli.i. exercitu romano ad effū/dendā vltionē ſuā / ⁊ çelū indignatiōis cōtra inimicos ſuos. Un̄ ſubdit. h Sicut ad vindictā / paratꝰ.ſ. ⁊ armis in/dutus ad faciendam vindictam. i Quaſi ad retributi/onē indignatiōis hoſtibus ſuis / vt.ſ. ſm opera ſua re/cipiant hoſtes ſui.i. iudęi. k Et viciſſitudinē / retribu/endam: l Inimicis ſuis: vt ſicut ꝓphetas ⁊ ipſum chri/ſtū occiderūt: ita a romanis occidant. m Inſulis.i. ciui/tatibꝰ ⁊ vicis iudęoꝝ: n Uicē reddet.i. mercedē iniqta/tis: q2 delebit eas. o Et timebūt. Pręmōſtrata vindicta dei in iudęos / deſcribit fidē gentiū de quattuor partibꝰ mū/di venientiū / audita ꝑdicatione apoſtoloꝝ. Dicit ergo: Et timebūt / ſancte / caſte / fidelit: p Qui ab occidente: ad litterā / natiōes occidētales: q Nomē dn̄i.i. filiū dei pr̄is. ✳ Et qui ab ortu ✳ murū ꝓ domo iſrael.

Moraliter a Et ſaluauit ſibi brachiū ſuum.q.d. licȝ nullus eſſet qui occurreret ad ſalutem populi: tamē virtus ſua.i. filius dei in p̄mo aduentu ſalua/uit q̄s voluit. b Et iuſticia eiꝰ ipſa cō/firmabit eum / in ſe/cūdo aduentu contra malos: vt nulla pieta/te flecteē ad parcēdum: ſed vltionē de eis recipiet iuſtā: quia çelus ⁊ furor viri nō parcet in die irę ⁊c. Prouer.vj.d. Un̄ ſubdit: d Indutus eſt iuſticia vt lorica. Hic deſcri/bit chriſtꝰ ad iudiciū veniens contra malos ad modū militis armati. Simile / Sap.v.d. Induet ꝓ thorace iuſticiā: ⁊ ꝓ ga/lea iudiciū certū: ſumet ſcutū inexpugnabile ęquitatē: acuet autem dirā iram in lanceā. Iob.xxix.c. Iuſticia indutꝰ ſum. Eph.vj.c. State ſuccincti lūbos veſtros i veritate: iduti lo/ricā iuſticię. Hoc ſumit apl̄us ab iſto loco Eſaię: vt dic Hie/ronymꝰ. Itē.i. Theſſal.v.b. Induti loricā fidei ⁊ charitat[is]: et galeā ſpem ſalut[is] ⁊c. j.lxj.d. Induit me veſtimētis ſalut[is]: et indumēto iuſticię circūdedit me. Dicit ergo: Indutꝰ eſt iuſticia vt lorica: ⁊ galea ſalutis i capite eius. Hęc ſunt arma ad muniendū. Chriſtus autē munitꝰ eſt ſm vtrāq̄ȝ naturā. Iuſticia muniuit corpus.i. ipſum ſm hominē: ſalus ſua muniuit caput eius.i. diuinitatē: q2 caput chriſti deus.j. Cor[inth].xj.a. Et diuinitas ſeipſa ſalua eſt ⁊ ꝓtecta. Chriſtus ergo ad iudicium veniens / indutus eſt iuſticia vt lorica / vt ſuos expugnet aduerſarios: q2 vndiq̄ȝ circūdatus atq̄ȝ mu/nitus apparet ſua iuſticia: cū a nulla parte poſſit iniuſtus oſtē/di vt cuiuſq̄ȝ valeat querelis feriri. Pateret aūt ictibꝰ quere/larū eoꝝ qui ꝑeunt: ſi ipſe in aliqua parte videret iniuſtus / et peccatores ob iniuſticiā damnaret: Sȝ vndiq̄ȝ iuſtꝰ apparet / cū dic: Quid ē qō vltra debui facere vineę meę et nō feci.s. v.b. Iuſticia ergo indutus eſt: q2 omne qō debuit fecit: ⁊ pec/catū non fecit.s.liij.b. Et hac iuſticia indutus eſt vt lorica: 1.Pet.2.d.
quia ita defendit eum propria iuſticia vt pugnatorem lorica. Nam ⁊ idcirco eum nullꝰ lędere poteſt: quia nullus eum va/let in aliquo iniuſtum demonſtrare. e Et galea ſalutis in capite eius: quia deſuꝑ a deo protegit. f Indutus eſt veſtimētis vltionis: ⁊ opertꝰ ē quaſi pallio çeli. Chriſtus in eodem veſtimento carnis aſſumptę apparebit in iudicio in q̄ paſſus eſt vulnera ⁊ tormenta in mūdo. Sed hoc erit iuſtis in auxiliū ⁊ ſolatium: iniuſtis autē in damnationis argumentū. De quibꝰ dicit Apoc[al].j.b. Uidebūt in quē pu/pugerunt. Unde ſubdit: h Sicut ad vindictā / facien/dam: i Quaſi ad retributionem indignationis hoſtibus ſuis. Hoſtes chriſti ſūt: qui eum iterum crucifi/gunt operibus ſuis: ⁊ fidem eius vel mores / vel in ſe corrum/punt / vel in alijs. Heb.vj.a. Rurſus crucifigentes ſibimet / ipſis filiū dei: ⁊ oſtentui habentes. k Et viciſſitudinē inimicis ſuis / retribuendā. Hiere.lj.a. Tempus vltionis eius a domino eſt: viciſſitudinē ipſe retribuet ei. m Inſu/lis vicem reddet.i. mercedem reddet iuſtis qui ſūt inſulę: quia fluctibus temptationū ⁊ tribulationum concutiunt. De inſulis habes.s.xlj.a. Ibi reqre. Et nota ꝙ retributio fiet iu/ſtis: quādo offerent deo opera miſericordię in iudicio: ⁊ do/minus dicet: Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mādacare ⁊c. Matth. xxv.c. Et Prouer.xix.c. Feneraē domino qui miſereē pau/peris. Uel / m Inſulis: id eſt malis hominibꝰ huiꝰ mun/di: qui ſemper ſunt in mari: id eſt in amaritudine ſęculi balne/antes ſe in ſalſa: id eſt delectationem habentes in hoc quod in veritate eſt miſeria. Talibus / n Uicem reddet: id eſt mercedem iniquitatis. o Et timebunt / in aduentu iudi/cis: p Qui ab occidēte / ſunt: q Nomē dn̄i.i. filiū.
✳ Et qui ab ortu ſolis

a Et qui ab ortu ſolis gloriã ei⁹.
b Cum venerit quaſi fluuius
c violẽtus: quẽ ſpirit⁹ domini
d cogit: et venerit ſion redem-
e ptor: et eis qui redeũt ab ini-
f quitate i iacob dicit domin⁹.
g Hoc fed⁹ meũ cum eis dicit
h dñs. Spũs me⁹ q̃ eſt in te/ et
i verbã mea q̃ poſui i ore tuo
k nõ recedent de ore tuo: et de
l ore ſemis tui dicit dñs amo-
m dõ et vſq3 in ſempiternũ.

Et qui ab ortu ſolis gloriã eius. i. remote nationes/ tam occidẽtales q̃3 orientales timebũt dominũ ꝓ glorioſa libera/ tione populi ſui. Et hoc erit: b Cũ venerit quaſi flu/ uius violẽtus: qð iudei intelligũt de cyro/ ſm ſuas fabu/ las: quia generalis regula eſt ꝙ iudei ea que ꝓprie dicunt de chriſto/ attribuũt cyro et zorobabel et ieſu ma gno ſacerdoti/ eſdre et neemie. Unde ſic ex/ ponunt: Cũ vene/ rit quaſi fluui⁹ vio lẽtus. i. cũ ille vene/ rit q̃ erit quaſi fluuius violẽtus/ cui nihil reſi/ ſtere poſſit. i. cyr⁹: qñ ſcʒ venerit ad deſtruendũ chaldeos cum impetu et violentia. c Quẽ/ fluuiũ violentũ. i. cyrũ et eius exercitũ: d Spi/ ritus dñi cogit. i. volũtas dñi vel inſpiratio/ vel indigna/ tio cõtra ſuos hoſtes. e Et/ cũ/ venerit ſion redẽptor: id eſt ꝑ ſpõ iudeoꝝ liberator a captiuitate. ſ. cyrus. f Et/ cũ venerit redemptor/ eis qui redeũt ab iniquitate in ia/ cob. i. a ꝓſelytis q̃ de infidelitate cõuerſi fuerant ad populũ dñi. q. d. et iudeis naturaliter/ et ꝓſelytis veniet liberator. Uł ſic: e Cũ venerit ſion redemptor. i. ꝑ ſpõ hieroſolymi tano: et cũ venerit ſimilr̃ in iacob redẽptor. i. ꝑ ſpõ iſrael: nõ tamẽ omnib⁹ veniet: ſed/ f Eis qui redeũt ab iniq̃ta/ te. i. penitẽtib⁹ de iniquitatib⁹ ſuis. g Dicit dñs/ qui nõ fallit nec mentit. h Hoc fedus meũ cũ eis dicit dñs: hoc. ſ. qð ꝑdixi de liberatiõe ſua erit inuiolabile et ſtabile. Uł hoc qð ſequit: i Spiritus meus qui eſt i te/ o eſaia: k Et verba mea q̃ poſui in ore tuo. i. gratia ꝓpheta/ lis et eruditio legis: l Nõ recedent de ore tuo/ et de ore ſeminis tui dicit dñs. i. habebũt in ꝑ ſpõ meo ꝓphe/ tas et doctores. o Amodo et vſq3 in ſempiternũ/ q̃3 diu. ſ. mihi obediẽdo ſeruierit ſemẽ tuũ. Ex hoc patet ꝙ mo/ derni iudei nõ ſũt de tali ſemine quib⁹ hec ablata ſũt.

Myſtice ✠ a Et qui ab ortu ſolis gloriã eius/ filiũ. ſ. cui di/
Pſ.56. cit: Exurge gloria mea etc. q. d. multi veniẽt ab oriente et occi dente et recũbent cũ abraam et iſaac et iacob: Matth. viij. b. b Cũ venerit quaſi fluuius violẽtus. i. cũ fili⁹ incar/ natus fuerit/ vel ad gentes in apłoꝝ ꝑdicatione venerit q̃ eſt ſicut fluuius: qꝛ in eo eſt fons ſapiẽtie et doctrine et ſcientie et gratie: qui dicit: Qui ſitit veniat ad me et bibat: Joh. vij. f. Itẽ fluuio compat: qꝛ tranſit ad cõualles. i. ad humiles. Uñ Cant. ij. a. Ego flos campi et liliũ conualliũ. Uiolent⁹: qꝛ nihil ei reſiſtit. Unde Matth. xxviij. d. Data eſt mihi omis poteſtas in celo et in terra. Itẽ/ violent⁹: qꝛ citiſſime mũdũ
Pſ.147. ſua ꝑdicatione et fide impleuit. Unde Pſ. Uelociter currit ſermo eius. c Quẽ ſpirit⁹ domini cogit: quia amor/ bonitas/ charitas et pietas ſua eum incarnari fecit. Unde di/ cit conceptus de ſpũſancto: quia ex benignitate et nimia cha/ ritate. Unde dicit i hymno: Ipſa te cogat pietas etc. Berñ. O amoris vis: amore quid violentius? Solus amor trium/ phat de deo. e Et/ cũ/ venerit ſion redemptor. Su/ pra dixit: qualis venerit vel ad modum cuius venerit. ſ. quaſi fluuius: hic dicit: quibus venerit. ſ. iuſtis et penitentibus. Et hoc eſt: Cum venerit ſion redemptor: id eſt cum ve/ nerit qui iuſtos redimat a miſeria: ſicut illos qui erant in lim/ bo. f Et eis qui redeunt ab iniquitate in iacob: id eſt penitentibus: qui penitentiam agunt in populo dei. Uł ſion ſunt contemplatiui: iacob autem ſunt actiui: qui cum vi/ tijs et cõcupiſcentijs pugnant: Gal. v. d. h Hoc fedus meũ cũ eis dicit dñs. Cũ eis. ſ. qui redeũt ab iniquitate. Sed qð eſt illud fedus? Hoc. ſ. qð dictũ eſt/ ꝙ veniet eis re/ demptor. Uel hoc qð ſequit: i Spũs meus qui eſt i te. i. ſpũſanct⁹ qui ẽ i eccleſia iuſtoꝝ: et nõ recedet ab eis/ ſup ple. Sic quippe ſaluator ꝓmiſit diſcipulis: Ego iquit rogabo ꝓ vobis patrẽ: et aliũ paracletũ dabit vobis vt maneat vo/ biſcũ in eternũ: Joh. xiiij. b. k Et verba mea que po/ ſui in ore tuo nõ recedent de ore tuo: et de ore ſemi/ nis tui dicit domin⁹. i. eoꝝ quos i chriſto ieſu ꝑ euangeli/ liũ eccleſia genuerat: qꝛ ꝑdicatio eccleſie nõ deficiet vſq3 i fi/ nẽ ſeculi. o Amodo. i. ex quo ſpũs dat⁹ eſt. i. a tempore gratie. p Et vſq3 in ſempiternũ. i. ſemp. Uel/ o A/ modo/ nõ deficiet ſpũſſanctus a te: p Et vſq3 in ſempi ternũ/ non deficient verba mea: vt reddã/ tur ſingula ſingulis. Uel ſicut dicit Hiero nym⁹ in originali: Ad eſaiam loquit vel ad dñm: i Spiritus me⁹ q̃ ẽ in te o eſaia
.i. gratia ꝓphetans: k Et verba mea q̃ poſui in ore tuo nõ recedent de ore tuo et de ore ſe/ mis tui. i. de ore filioꝝ tuoꝝ. i. apoſtoloꝝ ac nepotũ eoꝝ. i. alioꝝ ꝑdicatorũ: vt omnis ꝑ ſeriem demonſtret generatio. ſ. et gratia ꝓphetalis in apoſtolos veniat: et in ceteros q̃ de iſrł crediderũt. n Dicit dñs/ qui nõ poteſt mentiri. Or aũt infert: o Amodo et vſq3 in ſempiternũ: Juxta illud eſt: Celum et terra tranſibũt: verba autem mea nõ tranſient: Matth. xxiiij. c.

✱ a Et qui ab ortu ſolis gloriã eius. i. oriẽtales et occidẽtales: ꝑ qð intelligunt oms homies. Matth. xxiiij. c. Sicut fulgur exit ab oriente et paret in occidẽte: ita erit aduẽ/ tus filij homis. b Cum venerit quaſi fluuius violẽ/ tus/ vt malos in infernũ violẽter impellat ſententia oris ſui: que comparat fluuio rapido et torrenti. Daniel. vij. c. Fluui⁹ rapidus igneus egrediebat a facie ei⁹. i. ſentẽtia illa: Ite ma/ ledicti in ignẽ etc. c Quẽ/ fluuiũ. i. ſententiã: d Spiri/ tus dñi cogit. i. indignatio eius/ vel vis animaduerſionis eius. Sed qꝛ ille qui puniet malos remunerabit iuſtos: ideo ſubdit: e Et venerit ſion redemptor. i. innocentibus vel cõtemplatiuis. f Et eis qui redeũt ab iniquita/ te in iacob. i. penitẽtib⁹ i ꝑ ſpõ dei. Uł actiuis: Nõ em ſolũ innocentes ſed et penitẽtes redimet. Pſ. Homies et iumenta ſaluabis dñe. Itẽ Pſ. Nõ priuabis bonis eos qui ambulãt in innocẽtia. Et beat⁹ Berñ. addit: Sed nec eos dñe qui am bulãt in penitẽtia. Redimet autẽ tũc dñs ſuos/ nõ ſolũ a cul/ pa ſed a miſeria/ in ſion. i. i ratiõe illuminãs ſpeculationẽ eni/ gmatis: et in apertã ducens cognitionẽ veritatis: quã cogni/ tionem ſequit dilectio et fruitio eterne ſuauitatis: i iacob. i. in iraſcibili luctante ꝑficiet fortitudinẽ q̃ hic pugnauit i deteſta tionẽ criminis. g Dicit dñs: et ita firmũ eſt qð ꝓmittit. Unde amplius cõfirmat qð dixerat/ ſubdens h Hoc fe/ dus meũ cũ eis dicit dñs. i. inuiolabiliter ſtabit qð pro/ mitto: Simile. ſ. liiij. c. Sicut in dieb⁹ noe mihi eſt iſtud: cui iuraui ne inducerẽ aquas diluuij vltra ſuꝑ terrã. i Spiri tus me⁹ q̃ eſt in te: et verba mea q̃ poſui in ore tuo non recedent de ore tuo: et de ore ſeminis tui dicit dñs amodo et vſq3 in ſempiternũ. Iſtud fedus eſt in duobus: in ꝑpetuitate charitatis et continuatione diuine lau/ dationis. Loquit em̃ pater ad filium: vel filius ad ſion. i. ad eccleſiã triumphantẽ: vel ad quãlibet animam ꝓmittens ꝙ ſpiritus qui hic datur non recedet ab eccleſia vel anima: nec verba poſita in ore eccleſie. Spiritus aũt eſt charitas: quam dat in ꝑſenti: que nunq̃3 excidit: ſed eam ꝑficiet in futuro qui illam dedit. Per verba autẽ intelligit laus diuina: que conti/ nuabit i illis a quib⁹ in ꝑſenti inchoabit: Ideo dicit/ i Spi ritus meus qui eſt in te/ o ſion. i. eccleſia vel anima: id eſt charitas mea quã habes in corde k Et verba mea q̃ poſui in ore tuo. i. laus mea: l Non recedent de ore tuo etc. id eſt ſemꝑ amabis et ſemꝑ laudabis: ſi hic lau/ dem inchoare volueris. Ideo volẽs ꝓpheta in ꝑſenti laudẽ inchoare dicit: Cantabiles mihi erant iuſtificationes tue in loco ꝑegrinatiõis mee. m Et de ore ſeminis tui: id eſt imitatorũ tuoꝝ. Hoc dicit vt notet multitudo laudantiũ: qꝛ nullius boni poſſeſſio iocunda eſt ſine ſocio. o Amodo et vſq3 in ſempiternũ. i. eternaliter.

Marginal references (right margin, in order): Eſa.9.b. — Matth. — Matth. — Pſ.35. — Pſ.25. — 1.Cor.13. — Pſ.118.

Surge illumiare hieruſalē ⁋ Expo. Ca.LX.
&c. Nota ꝙ dicit Hieronym⁹ in originali de expoſi-
tione iudeoꝝ in hoc capitulo. Dicit eñ ſic: Nūc bre-
uiter ꝯſtringendū ē q̄d plurimi de hoc loco ſentiāt: vt erroꝛe
ꝯſpecto facili⁹ poſſim⁹ ſuſcipe veritatē; iudei et nr̄i ſemiiudei
qui aureā atq̄ gēma-
tam de celo expectant
A bieruſalē. Hec i mille
annoꝝ regna futura
cōtendūt: q̄n oēs gen
tes ſeruiture ſūt iſrae-
li: et cameli madian et

a b c d e Surgē illu- ⁋ Ca.LX.
minare hieruſalē quia
venit lumē tuū: ⁊ glīa
f dn̄i ſup te oꝛta ē: Quia ecce
g h tenebre opient trā: et caligo
i k pplós/ ſup te aūt oꝛieꝛ dn̄s:

epha de ſaba veniētes/ auꝝ deferāt ⁊ thus: ⁊ oēs oues cedar
ꝯgregent: arieteſq̄ nabaioth veniāt vt imolent ſup altare tē-
pli q̄d fuerit extructū. De inſulis q̄q̄ ⁊ maxime nauib⁹ thar-
ſis volare filias illi⁹ vt colūbas: auri ⁊ argenti diuitias cōfe-
rentes: et edificari muros hierl'm ab alienigenis: quib⁹ ꝯſint
gentiū reges: ſemp̄q̄ apertas eſſe poꝛtas ciuitatis: vt dieb⁹
ac noctibus diuitie hierl'm ⁊ victime deferant: ⁊ oīa que de-
ſerta ſūt cypariſſo et pino ⁊ cedro ſectis in libano cōſtruēda:
ꝑcipue templū dn̄i in q̄ ſit leticia ſempiterna: ita vt ſugat lac
nationū ⁊ regū diuitias comedat: tantāq̄ abundantiā rerum
omniū foꝛe: vt ꝓ ere auꝝ habeant/ ꝓ ferro argentū/ ꝓ lignis
es/ ꝓ lapidib⁹ ferrū. Principes q̄q̄ illi⁹ eterna pace fruitu-
ros: ⁊ ep̄os ꝑfuturos populis i iuſticia: ſed ⁊ poꝛtas futuras
anaglyphas: Et q̄d his mai⁹ eſt ꝓ ſole ⁊ luna ipſū deū eter-
na luce fulſurū: ⁊ ꝓ vno homīe habiturā eā mille foꝛtiſſimos
viros: ⁊ ꝓ paruulis gentes robuſtiſſimas poſſeſſurā. Hec illi
dicūt q̄ terrenas deſiderāt voluptates: ⁊ vxoꝝ ꝗrūt pulchꝛi-
Phil.3.d tudinē ac numeꝝ liberoꝝ: quoꝝ de⁹ venter ē: et glīa i cōfuſi-
one eoꝝ: Quoꝝ qui ſequit erroꝛē ſub nomine chꝛiſtiano iu-
deo ſe ſimilē confiteꝛ. Alij aūt aſſerūt hec oīa carnalit iudeis
repromiſſa/ ſi recepiſſent eū: qui dicit Joh. viij.b. Ego ſum
lux mūdi. Et Joh.j.a. Qui illumiāt oēm hoīez venietē i hūc
mūdū: Ut quō victime cōceſſe ſunt ꝑplo iſrl': nō ꝙ ꝑ ſe bone
eēnt: ſed ne demonib⁹ offerrent. Jta ⁊ guloſis iudeis nihilq̄
aliud querentibus niſi coꝛpis voluptates: iſta dn̄s pollicetur
vt ſaltē ꝓ carnalib⁹ deſiderijs ⁊ opū abūdātia filiū ſuſciperēt
dei: Quē quia non ſuſceperūt: ꝓmiſſiōes q̄z irritas fieri. Et
ſubdit Hiero⁹. Nos aūt ad eccleſiā vniuerſa dici credamus.
Tertij aūt ſt̄ de q̄b⁹ nō facit Hiero⁹ mētionē: q̄ de nouo iu-
daiçare icipiūt: q̄ dicūt ꝙ hec poſſunt exponi de ꝓſperitate
quā habuerūt iudei in reditu de captiuitate babylonica. Sz
q2 mlta iterſerunt q̄ nimis inepte ⁊ oīno incōgrue ⁊ abuſiue
ad hoc reflectunt: ideo fabulā illā pretermittim⁹. Nō eñ legit
ꝙ tantā copiā habuerint cameloꝝ madian ⁊ epha/ neq̄ ꝙ tā-
tas gentes vel tot reges ita ſubiecerint: neq̄ ꝙ aliene gentes
muros eoꝝ extruxerint: imo potius ipſi extruxerunt exhoꝛ-
tante neemia ⁊ ꝑcipiēte: nec tantū auri ⁊ argēti habuerūt: ſic
dicit hic. Preterea quō poſſit dici ꝙ impletū ſit in illo redi-
tu; q̄d hic dr: Nō erit tibi ampli⁹ ſol ad lucēdū &c. Fictiōes q̄
h⁹modi dimittētes ad ecclīā vniuerſa dici credam⁹: q̄ p̄mo
de iudaico ꝑplo cōgregata ē: poſtea ſ̄o de gētib⁹. Dic ergo:
Myſtice a ⁋ Surge illumiare hierl'm. O ecclīa ſurge in fidelib⁹/ q̄
cecidiſti i incredulis: Surge i eccl'ijs q̄ cecidiſti i ſynagogis:
Surge ꝑ ꝯfeſſionē ⁊ ꝑ v̄tutes/ q̄ cecidiſti ꝑ negatiōes ⁊ vitia:
Et cū ſurrexeris pctīn dimittēdo/ b ⁋ Illumiare/ fidē chꝛiſti
ampli⁹ recipiēdo: Quia venit lumē tuū. Ul' c ⁋ hieru-
ſalē.i.o aīa/ a ⁋ Surge/ de lecto voluptatis: de ceno ⁊ luto
pcti: de ſomno ⁊ toꝛpoꝛe/ bn̄ agēdo: Surge/ oīno q̄ oīno ꝓ-
ſtrata es vētre ⁊ pectoꝛe herēs terenis. S.lij.a. Cōſurge cōſur
ge/ induere foꝛtitudine tua ſion. b ⁋ Illumiare.i.lumē reci
pe tibi oblatum.q.d. ſi vis illumiari ꝑ gratiā amplioꝛē/ ſurge
ab infimis ꝑ pcti deteſtationē. Eph.v.d. Surge q̄ doꝛmis:
⁊ exurge a moꝛtuis ⁊ illumiabit te chꝛiſt⁹. Surge ꝑ affectū
boni: b ⁋ Illumiare ꝑ itellectū veri. Jnuitat aūt hierl'm
.i. q̄libet aīa ad ſurgēdū/ cū ei oſtēdit exēplū bone opatiōis.
Jllumiat aūt ꝑ verba ſane eruditiōis: ſed ꝑus ſurgere debet
bō a deſiderijs terrenis: vt poſtmodū cōgruētius capiat do-
ctrinā illumiatiōis. Un̄ Ezech.ij.a. ꝑus dictū eſt: Fili hoīs

ſta ſup pedes tuos: poſtea datū eſt ei volumē vt comederet Ezech.3.a.
illō. Un̄ Hiere.xxxj.e. Qui comederit vuā acerbā dētes ei⁹
obſtupeſcēt. Cib⁹ eñ ſcpture inſipid⁹ eſt amāti tꝑalia: q̄d ſi-
gnificat ꝑ vuā acerbā. d ⁋ Quia venit lumē tuū: ⁊ glīa
dn̄i ſup te oꝛta eſt.i. chꝛiſt⁹ venit in carnē: qui ē lumē hūa-
ni generis ⁊ gloꝛia dei
patris. Et ad hoc ve-
nit in mūdū vt mūdū
illumiaret ⁊ patri glo-
riā ꝗreret. De p̄mo di-
cit Joh. viij.b. Ego
ſum lux mūdi. De ſe-
cūdo dr in Ps. Exurge glīa mea &c. Joh.j.b. Uidim⁹ glīā Ps.56.
ei⁹ gloꝛiā q̄ſi vnigeniti a patre. Prouer.x.a. Glīa patris fili⁹
ſapiēs. Sed nota ꝙ chꝛiſt⁹ nō attulit lumē ſine caloꝛe: ſ; lumē
eius fuit i igne. Un̄.S.x.d. Erit lumē iſrl' in igne: ⁊ ſanct⁹ ei⁹ i
flāma. Sed q2 illa lux nō oēs illumiauit: multi eñ offenderūt
i ipſū lumē: Jdeo ſubdit: f ⁋ Quia ecce tenebre opient
terrā.i. terrenos.q.d. ideo ſurge hierl'm de terra: q2 tenebre
ignoꝛantie ⁊ infidelitatis opient terrā.i. illos q̄ ſtatuerūt ocu
los ſuos declinare i trā. h ⁋ Et caligo/ pctōꝝ/ pplōs. Ut
ſicut in hebreo habet: trib⁹.i. iudeos: q2 offenderūt ad lumē.
S.lix.b. Jmpegimus meridie q̄ſi in tenebꝛis. Hiere.xxiij.c.
Uia illoꝝ erit q̄ſi lubꝛicū in tenebꝛis: impellent eñ ⁊ coꝛruēt
in ea. Exo.x.f. Facte ſūt tenebre hoꝛribiles i vniuerſa terra
egypti: trib⁹ dieb⁹ nemo vidit frēm ſuū: nec mouit ſe de loco.
Tenebre maloꝝ ſūt triduane: q2 obſcuri ſūt ⁊ i coꝛde ⁊ in lo-
cutione ⁊ in ope. k ⁋ Sup te aūt oꝛiet dn̄s/ ſol iuſticie.
Un̄ Malach.iij.b. Uobis timētib⁹ nomē meū oꝛiet ſol iuſti-
cie. Et dic/ ſup te: q2 ſup merita hominū fuit aduēt⁹ chꝛiſti:
Null⁹ eñ mereri aduētū chꝛiſti potuit. Jtē/ ſup te: q2 a deo
miſſus. Luc.j.g.

Litteraliter a ⁋ Surge illumiare hieruſalem &c. Hoc capitulum
ſm̄ modernos iudeos vel iudaiçantes ſic oꝛdinat. Supꝛa in
fine ꝑcedētis capituli exp̄mit ꝯfidētia quā iudei habuerūt in
captiuitate poſiti/ q̄ mltū deo placuit: ꝓpt̄ h̄ i p̄ma pte hui⁹
capituli ꝓmittit eis de captiuitate liberatio: ibi: Surge il-
lumiare. Jn ſecūda gentiū ſiue ꝓſelytoꝝ cōuerſio: ibi: Et
ambulabūt gētes &c. Jn tria ſuaꝝ ciuitatū redificatio:
ibi: Et edificabūt filij pegrinoꝝ &c. Jn q̄rta maxia glo
riatio: ibi: Et veniēt ad te curui &c. Jn quīta auri ⁊ argē
ti ⁊ poſſeſſionū mltiplicatio: ibi: Pro ere afferā auꝝ. Jn
ſexta ⁊ vltia religiōis obſeruatio: ibi: Nō audiet vltra iniq̄ Prima pars
tas. Dic q̄ dn̄s ad hierl'm captiuatā: a ⁋ Surge.i. ſurges q̄
iaces i tenebꝛoſa captiuitate carceris: ad lrā3. b ⁋ Illumiare
.i. illuminaberis.i. ꝓſꝑaberis i reditu captiuitatis: c ⁋ hierl'm.i.
ꝑplus q̄ de tra hieroſolymitana duct⁹ es captiu⁹. d ⁋ Quia
venit lumē tuū.i. ꝓſꝑitas ꝑ cyꝛū. e ⁋ Et glīa dn̄i ſup te
oꝛta eſt.i. glorioſa liberatiōis ꝓſꝑitas: ſicut nouus ſol poſt
tenebꝛas captiuitatis ſubito oꝛt⁹ eſt tibi. Et dicit glīa dn̄i oꝛ-
ta.i. quā facit dn̄s oꝛiri. Uel/ d ⁋ Lumē tuū/ dicit q̄ntum ad
ꝓſperitatē ipſoꝝ iudeoꝝ. e ⁋ Et gloꝛia dn̄i/ q̄ntum ad vi-
ctoꝛiā ⁊ deiectionē ſuoꝛum hoſtiū.i. chaldeoꝝ. Unde ſubdit:
f ⁋ Quia ecce tenebre/ miſerie ⁊ calamitatis: g ⁋ Ope-
rient terrā.i. chaldeam. Et dicit/ opient: vt notet abūdan
tia ⁊ ineuitabilitas captiuitatis. h ⁋ Et caligo/ tribulatio-
nis: i ⁋ Populos.i. chaldeos: q2 vaſtabūt chaldei hoſtes
ſui a medis. k ⁋ Super te aūt oꝛiet dn̄s.i. ipſemet dn̄s
deus erit ſol tuus ⁊ illumiatoꝛ tuus: ſm̄ illud Baruch.v.a.
Deus oſtēdet ſplendoꝛē ſuū in te q̄ ſub celo eſt. Ul' aliter ex-
ponit ab illo loco: d ⁋ Quia venit lumē tuū: ⁊ gloꝛia
dn̄i ſup te oꝛta eſt. Et ſubdit quomō. f ⁋ Quia.i. ecce
tenebre opient terrā.i. nubes cum gloꝛia dn̄i ꝓteget te in
reditu de babylone: ſicut in exitu de egypto. h ⁋ Et cali-
go populos/ alienos: k ⁋ Sup te autē oꝛiet domi-
nus.i. lux dn̄i: quia ſicut illa nubes erat lucida iudeis/ ⁊ tene-
bꝛoſa egyptijs: ita dicūt iudei ꝙ i reditu ſuo de babylōe fuit
nubes lucida eis ⁊ tenebꝛoſa alijs: Sz non eſt hoc credibile:
q2 expꝛeſſa mentio facta eſſet ab eſdra ⁊ alijs ſanctis qui tūc
tēpoꝛis fuerūt/ de tāto miraculo ſi accidiſſet: Jdeo alij dicūt

Myſtice ✻ miſſus. Luc. j. g. Per viſcera miſericordie dei noſtri: in quibus viſitauit nos oriens ex alto. Joh. iij. d. Qui de celo venit ſuper omnes eſt: a Et gloria eius. i. filius dei glorioſus: b In te videbitur. Baruch. iij. d. In terris viſus eſt ⁊c. Uel gloria eius. i. miracula ⁊ magnalia opera eius. Baruch. v. a. Oſtendet ſplendorem ſuum in te qui ſub celo eſt. Uel

Al. domini gloria eius. i. crux eius in qua glorioſe triumphauit. In hac gloria gloriabatur paulus/ dicens

G. 4. 9. c. Gal. vj. d. Mihi autem abſit gloriari niſi in cruce domini noſtri ieſu chriſti ⁊c. Uel/ gloria eius. i. beata virgo. Ezech. iij. c. Audiui poſt me vocem commotionis magne: benedicta gloria

Secunda pars domini de loco ſuo. c Et ambulabunt gentes in lumine tuo. i. in fide chriſti: que eſt lux mundi: Joh. viij. b. Et nota quod chriſtus in incarnatione fuit quaſi lux in teſta: ſed in paſſione maxime illuminauit totum mundum: quia tunc confracta eſt lagucula: ⁊ lux apparuit. Unde. ſ. x. g. Ecce dominator dominus exercituum confringet laguculam in terrore. In lumine iſto ambulauerunt gentes/ quando illuminate per fidem ambulauerunt ſemper proficiendo per bonam operationem: Aliter de nihilo ſeruiret lux/ niſi ad lucem ambularemus bene viuendo et ſtrenue operando. Unde Joh. xij. e. Ambulate dum lucem habetis/ ne tenebre vos comprehendant. Pſ. Ortus eſt ſol ⁊ congregati ſunt:

Pſ. 103. ⁊ in cubilibus ſuis collocabuntur: exibit homo ad opus ſuum ⁊c. Oriente enim luce beſtie latent et ſilent: ſed homines ad opus exeunt: Sic ad lumen chriſti demones expaueſcunt: boni autem homines ad bene operandum excitantur. Apo. xxj. g. Ambulabunt gentes in lumine eius: ⁊ reges terre afferent gloriam ſuam ⁊ honorem. d Et reges in ſplendore ortus tui. i. in ſplendore illius qui eſt ortus in te et per te. ſ. ix. b. Puer natus eſt nobis: ⁊ filius datus eſt nobis. Huius pueri nati ſplendor emicuit: quia doctrine eruditione/ gratie infuſione/ boni exempli oſtenſione/ mundum illuminauit. Unde ſ. lviij. c.

Pſ. 109. Implebit ſplendoribus animam tuam: ⁊ oſſa tua liberabit. Pſ. In ſplendoribus ſanctorum ⁊c. Specialiter autem ſplendor ortus chriſti fuit paupertas paruuli pannis inuoluti ⁊ in preſepio reclinati: afflictio ⁊ pena ipſius paruuli vagientis in frigore ⁊ nuditate nati: Item humilitas ſtabuli. In huius ortus ſplendore ambulant: qui chriſti ſequuntur paupertatem/ penalitatem/ humilitatem. Tales ſunt reges: quorum cor in manu dei. Prouer. xxj. a. Sicut diuiſiones aquarum: ita cor regis in manu dei: ⁊ quocunque voluerit inclinabit illud vel vertet. Uel reges ad litteram: vt conſtantinus et eraclius ⁊ theodoſius ⁊ alij. Et nota quod hic eſt apta prophetia de vocatione gentium: Unde adhuc de hoc ſubdit: e Leua in circuitu oculos tuos: O eccleſia primitiua reſpice et circunfer oculos tuos in vniuerſas mundi partes. b Et vide quod i Omnes iſti/ qui. ſ. ſunt in circuitu tuo. i. homines de toto mundo: k Congregati ſunt. i. congregabuntur in ouile fidelium. l Venerunt tibi. i. venient tibi in auxilium et ſolatium et gaudium. Simile dicit Joh. iiij. e. Leuate oculos veſtros ⁊ videte regiones: quia albe ſunt iam ad meſſem. Uel ſpecialiter in die pentecoſtes potuit hoc dici primitiue eccleſie: quia iſti de vniuerſo orbe ad diem feſtum congregati in hieruſalem/ venerunt tibi: quia ſermonem apoſtolorum ſuſceperunt. Act. ij. a. Erant autem in hieruſalem habitantes iudei viri religioſi ex omni natione que ſub celo eſt ⁊c. Baruch. v. b. Exurge hieruſalem ⁊ ſta in excelſo ⁊ circunſpice ad orientem ⁊ vide collectos filios tuos ab oriente ſole vſque ad occidentem in verbo ſancti gaudentes. Similiter cuilibet anime dicitur: e Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide/ vt ſis de animalibus circunſpectis que erant plena oculis ante ⁊ retro: Apoc. iiij. b. Et dicit/ leua: contra illos qui oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terram. ſ. xlix. e. dicitur idem: Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide: omnes iſti congregati ſunt: venerunt tibi. Ibi require expoſitionem moralem. Sequitur: m Filij tui de longe venient. i. de remotis terris venient fortes ad fidem. o Et filie tue de latere ſurgent. i. de proximis regionibus que ſunt quaſi ad latus hieruſalem venient ſecunde perſone ad eccleſie vnitatem. Uel. i. de magnis peccatis ⁊ multis conuertentur ⁊ fient filij. i. fortes ⁊ ſtrenui: quia vbi abundauit delictum ſuperabundauit ⁊ gratia: Roma. v. d. Et cui plus dimittitur/ plus diligit. Luc. vij. f.

a b et gloria ⁊ eius in te videbitur. c Et ambulabunt gentes in lu- d mine tuo: ⁊ reges in ſplendo- e f re ortus tui. Leua in circuitu

g h oculos tuos et vide: omnes i k iſti congregati ſunt/ venerunt l m tibi. Filij tui de longe venient: o p ⁊ filie tue ⁊ de latere ⁊ ſurgent.

Eph. ij. c. Uos qui eratis longe facti eſtis prope. Hiere. lj. f. Qui fugiſtis gladium venite/ nolite ſtare: recordamini procul domini: et hieruſalem aſcendat ſuper cor veſtrum. Gladium domini fugere eſt iminentem ſententiam futuri iudicij penitendo precauere. Sed quiſquis hunc gladium fugit ceſſando a malo/ non debet ſtare ſed ad chriſtum merito bone actionis feſtinanter properare. De longe venit paulus/ et factus eſt valde prope: qui de ſeuiſſimo perſecutore/ factus eſt fideliſſimus predicator: de ſaulo paulus. Tales fiunt filij. i. robuſti ⁊ fortes: In locis enim horridis ⁊ incultis ſolent fieri caſtra inexpugnabilia. Item terra que mari proxima eſt/ ⁊ aliquando inundatur ab eo optima eſt ⁊ fertilis: Sic magni peccatores qui frequenter habent in memoria amaritudinem ſuorum peccatorum/ in eccleſia dei fiunt vtiliores. o Et filie tue de latere ſurgent. i. de minoribus peccatis conuertentur. Tales penitentes dicuntur filie: quia frequenter pigri ſunt ⁊ minus feruentes: ſecundum illud Luc. vij. f. Cui minus dimittitur/ minus diligit. Uel/ Filie tue de ✻ latere ſurgent:

Al. fac. Al. ſurget

Uel aliter: m Filij tui. i. fortia opera tua ⁊ ſtrenua: n De longe venient. i. de exemplis antiquorum patrum veniet tibi voluntas ſtrenue operandi. Unde Prouer. vlt. b. Facta eſt quaſi nauis inſtitoris de longe portans panem ſuum: quod facit qui in exemplis antiquorum patrum refectionem ſpiritualem ad robur bene operandi querit. o Et filie tue: id eſt imbecilla opera tua ⁊ leuia: p De latere ſurgent: id eſt de proximo/ de exemplis. ſ. modernorum doctorum ⁊ religioſorum: Effeminati enim ſunt: et ideo opera feminea faciunt: et talia opera ſumunt ſubditi de exemplis eorum. Uel ſic: m Filij tui/ o eccleſia quaſi fortes prelati ⁊ virtuoſi: n De longe venient: ad litteram: quia non eliguntur prelati non propinqui genere vel familiaritate: ſed peregrini ⁊ extranei/ melius ſe habent tales in prelatione. o Et filie tue. i. prelati effeminati: ſiue ſacerdotes debiles: p De latere/ alicuius pontificis vel regis: vel aliorum prelatorum: q Surgent: Quia cum latera ali ✻ cuius magni

Aliter

Aliter

☞ quod hoc futurum eſt: quod ita erit nubes cum gloria domini ſuper hieruſalem: ſicut quondam erat ſuper tabernaculum: vt habetur Numeri. ix. c. Sequitur: a Et gloria/ domini vel/ eius in te videbitur. i. nubes vel miracula multa ⁊ euidentia faciet dominus in te: ſicut in exitu de egypto fecit. c Et ambulabunt gentes in lumine tuo. i. multi proſelyti fient ⁊ ſequentur te/ videntes in lumine tue proſperitatis. d Et reges in ſplendore ortus tui. i. multi reges ſubijcient ſe tibi: ⁊ venient ad te in ſplendore ortus tui. i. in proſperitate tibi oriente: Uel/ ortus tui. i. in proſperitate in qua nata es: quia quaſi non eras dum in captiuitate tenebaris: ⁊ quaſi de nouo nata es/ quando liberata es. e Leua/ o tu hieruſalem: f In circuitu/ tuo: g Oculos tuos et vide: omnes iſti/ quos tu vides circa te. Et dicit Andreas: digito: id eſt preſentes oſtendit et demonſtrat poſt multorum annorum curricula naſcituros. k Congregati ſunt/ de diſperſione captiuitatis: l Venerunt tibi/ ad decorem ⁊ fortitudinem. q. d. reſpice omnes nationes et partes mundi: quia de omnibus partibus mundi venient exules filij tui: vel conuertentur ad te proſelyti. Et dicit: e Leua in circuitu oculos ⁊c. q. d. in altum ſta vt poſſis plura videre: ⁊ vndique reſpice circa te vt nihil lateat. Et eſt ſimile Baruch. v. b. Exurge hieruſalem ⁊ ſta in excelſo ⁊ circunſpice ad orientem: ⁊ vide collectos filios tuos ab oriente ſole vſque ad occidentem in verbo ſancti gaudentes. i. in verbo hieremie qui predixit illam de captiuitate liberationem. De iudeorum autem reuerſione adhuc ſubditur: m Filij tui de longe venient. i. de longinqua captiuitate. o Et filie tue de latere ſurgent. i. de vicina ⁊ propinqua captiuitate ſurgent ⁊ redibunt. Et dicit/ filij ⁊ filie. i. vterque ſexus. Uel ſic exponitur vt dicunt hebrei: m Filij tui de longe venient/ per rectam viam: o Et filie tue de latere ſurgent. i. obliqua via venient. q. d. tot erunt filij tui quod vndique venient tibi/ alij directa via/ alij obliqua ⁊ quaſi a latere. Anderas ſic exponit: m Filij tui/ qui. ſ. fortes erunt: n De longe venient/ pedibus ſuis: o Et filie tue. i. debiles ⁊ infirmi: p De latere ſurgent/ ☞ de lateribus

Litteralis

Secunda

Myſtice ⁂ latere ſurgēt: de latere.ſ. redēptoris in cruce vulnerato: qr infirmi plus de hūilitate ac paſſione eius ꝓfectum ac ſpūale crementū capiūt q̄ȝ de diuinitate ceteriſq̄ȝ myſterijs. Vñ dicit: Surgēt.i.incremēter ꝓficient. Propter hoc de talibus dicit apſus.j. Corinth.ij.a. Nihil me iudicaui ſcire inter vos niſi chriſtū ieſū ⁊ hūc crucifixū. Bern. Hoc ē qđ me plus mouet/ plus vrget/ plus accēdit: calix tuus domine quem bibiſti/ opꝰ noſtre redēptionis. Unde Exo.xij.b. Caput cum pedibus ⁊ inteſtinis vorabitis.i.incarnationē/ que eſt quaſi caput ⁊ initiū chriſti i hoc mundo: cū paſſione/ que ſignificat̄ ꝑ pedes/ deuote recoletis. Sed nō ſunt ꝑtermittēda inteſtina agni.i.deuotiſſime ſunt recolenda viſcera miſericordie dei noſtri: q̄ tanto amore incarnari ⁊ pati voluit ꝓ nobis. Huic expoſitioni ſatis competit littera Hieronymi in hoc loco: Filie tue de latere vel in latere ſugent: lac.ſ.cōſolatiōis ⁊ exhortatiōis. Aliqui habent/ de lacte ſugent: vel lac ſugent. Hoc etiā habet Interliñ. Sed Hieronymus exponit de latere vel in latere. Aliqui autē dicūt ꝙ hebreus habet nomē cōmune ad lac ⁊ latus. Et nota ꝙ hec littera quā habemꝰ/ ſurgēt: nō eſt in hebreo: nec ſeptuaginta: nec expoſitores antiqui litterā hāc exponūt. Latꝰ aūt dñi i cruce ꝑforatū/ miſtrat filiabꝰ.i. ſanctis ⁊ deuotis animabꝰ ſanguinē loco lactis. Pulli enim aquile.i. filij chriſti lambūt ſanguinē loco lactis: Job.xxxix.d. Uel latus dñi fuerūt apſi: qui familiares fuerūt ⁊ adherentes chriſto: Et ſimiliter alij apoſtolici viri doctores ⁊ predicatores a quibꝰ ſugunt filie.i. minores/ lac doctrine faciliotis.j. Corꝭ.iij.a. Tanq̄ȝ paruulis in chriſto lac dedi vobis potū nō eſcā. Item.j.Pet.ij.a. Quaſi modo geniti infantes rationabiles ſine dolo lac cōcupiſcite.

a Tūc videbis ⁊ affluēs ⁊ mi-
b rabit̄ ⁊ dilatabit̄ cor tuū: qñ
c
d
e ꝯuerſa fuerit ad te mltitūdo
f marꝭ: fortitūdo gentiū vene-
g

Aliter ✱ cuiꝰ magni pōtificis.i. cōſiliarij ſurgūt in ꝑlationes: tūc frequēter ſe habēt vt filie effemiate.ſ. ⁊ luxurioſe viuendo.Ẽ.iij.a. Effeminati dñabunt̄ eis. Sequit̄: a Tūc videbis/

Myſtice quādo.ſ.eleuaueris oculos tuos. Tūc videbis/ impletū in gentibꝰ qđ fuerat ꝓmiſſum i ꝓphetis. Uel/ Tūc videbis/ filios tuos: b Et affluēs/ filijs: id eſt in modū fluuiorum aq̄s ſubitis iundabis. Aque eñ multe populi multi: Apocꝭ.xvij.d. c Et mirabit̄/ de ſubita tantarum gentiū vocatiōe. Unde.j.vltꝭ.c. Quis audiuit vnq̄ȝ tale: ⁊ q̄s vidit huic ſimile: Nūquid parturiet terra i vna die: aut pariet̄ gens ſimul: quia parturiuit ⁊ peperit ſion filios ſuos: d Et dilatabit̄ cor tuū/ ꝓ gaudio: vt dicit Haimo. Uel ſm̄ Hieronymū: d Dilatabit̄/ vt chriſtū hoſpitem ſuſcipias. Uel

Aliter aliter: a Tūc videbis/ veritatē in ꝑdicatiōe apoſtoloꝝ. b Et affluēs/ delitijs tibi miniſtratis ꝑ officiū eorum/ doctrinis/ gratijs/ ſacramētꝭ ⁊ exēplis ſanctoꝝ. c Et mirabit̄/ in ſapia doctoꝝ: d Et dilatabit̄ cor tuū/ i patiētia martyrū. Patiētia eñ ē ſic ſaccꝰ cuſtodiēs oms ꝟtutes: in q̄ etiā reportabimꝰ eternorū bonorū repromiſſionē. Uñ Heb.x.d. Patiētia nob neceſſaria ē: vt volūtatē dei faciētes reportetꝭ ꝓmiſſionē. Qui ḡ vult habere multa ꝓmia et magna/ amplet ſaccū patientie: vt omnes iniurias/ cōtumelias/ moleſtias patienter ſuſtineat. Beati eñ qui ꝑſecutionē patiunt̄ ꝓpter

Ps.4. iuſticiā: quoniā ipſoꝝ eſt regnū celorū: Matth.v.a. Ps. In tribulatiōe dilataſti mihi. Sed multi habent ſaccum iſtū ſcȝ ſaccū patientie ꝑtuſū: et ideo qñ aliquid ꝓbroſū vel cōtumelioſū dat̄ eis ad reponēdū i h̄ ſacco patiētie/ ſtatim effundūt ꝑ impatientiā ſuā. Unde Eccl.xxi.c. Cor fatui quaſi vas cōfractū: omnē ſapientiā nō tenebit. Itē Eccl.xx.b. Gratie fatuorū effundent̄. Aggei.j.b. Qui mercedes cōgregauit miſit eas in ſaccū ꝑtuſum. Mercedes ſunt tribulatiōes ⁊ anguſtie ꝑſentes. Magnus eñ theſaurus eſt tribulationū multitudo. Unde Job.xxxviij.c. Nūquid ingreſſus es theſauros niuis aut theſauros grādinis aſpexiſti: Deut.xxxiij.c. Inundationes marꝭ q̄ſi lac ſugēt/ ⁊ theſauros abſcōditos arenaꝝ. Theſauri arenaꝝ vl̄ miſeriaꝝ ſūt valde abſconditi: pauci eñ vidēt vilitatem eorum: et ideo a fatuis recipiunt̄ in ſacco pertuſo.

Uel aliter: a Tūc videbis/ per fidem adherēdo ſumme veritati: Et hoc primū. Unde Lucꝭ.xviij.g. Quid vis vt faciam tibi: Reſpondit: Dñe vt videā. b Et affluēs/ delitijs ſpiritualibꝰ ꝑ charitatē adherendo ſumme ſuauitati. De iſtis delitijs.Ẽ.lj.a. Ponet deſertū eius quaſi delitias. Job xxij.d. Tūc ſuꝑ omnipotentē delitijs affluēs: ⁊ eleuabis ad deū faciem tuā. Cantꝭ.vij.c. O pulchra es et q̄ȝ decora chariſſima in delitijs. Item Cantꝭ.viij.b. Que eſt iſta que aſcendit de deſerto delitijs affluēs: Sed quia viſionē pulchri ſequit̄ admiratio: ⁊ affluentiam bonorū ſequit̄ vaſis dilatatio: Ideo ſequit̄: c Et mirabit̄ ⁊ dilatabit̄ cor tuū: Mirabit̄.ſ. ad viſionē eterne ⁊ ſumme veritatꝭ: et dilatabit̄ ad comprehenſionē affluētie ſuauitatis. Hec in futuro complebunt̄: ſed in ꝑſenti ſm̄ modū vie inchoant̄. Unde apoſtolꝰ dicit.ij. Corinth.vj.c. Os noſtrū patet ad vos o corinthij: cor noſtrum dilatatū ē. Latitudo cordis ē charitas: q̄ oēs malos recipit ꝑ compaſſionē: oms bonos ꝑ cōgratulationē. Unde dicit Ps.

Latum mandatū tuū nimis. Latū ab effectu. Ecōtra anguſtia cordis eſt cupiditas. Hec eñ omnia excludit/ niſi ſola ea que nō replent.ſ.temporalia que nihil ſunt. Eccs.v.b. Auarus nō implebit̄ pecunia. Et tñ in iſtis terrenis oms volunt dilatari. Sed dicit Origenes ſuper Numeri.xiij. Quanto nos dilatamur in terris: tanto demonibꝰ latiora ſpacia cōcedimus in celis. Sequit̄: e Quādo cōuerſa fuerit ad te multitudo marꝭ: tūc ſupple videbis ⁊ affluēs o eccleſia qñ videris conuerſionē multitudinis gentiū: que dicunt̄ multitudo maris ꝓ amaritudine peccatoꝝ. Et non ſolū multitudo: ſed etiā/ g Fortitudo gētiū venerit tibi: nō cōtra te: ſed tibi ad gaudiū et ſolatiū et auxiliū ſociabit̄. Fortitudo autem gentiū dicunt̄ reges ⁊ principes: multitudo maris homines populares.Ẽ.xlv.c. Labor egypti ⁊ negociatio ethiopie ⁊ ſabaim viri ſublimes ad te trāſibūt ⁊ tui erūt. Sed heu hodie cōtra eccleſiā ſunt/ ⁊ eam nō muniunt/ ſed impugnan et multitudo maris ⁊ fortitudo gentiū.i. minores ⁊ maiores/ ſubditi ⁊ ꝑlati/ laici ⁊ clerici/ ſeculares ⁊ religioſi. Unde.Ẽ.xxiiij.a. Sicut populus ſic ſacerdos. Et vtinā non peior ſacerdos q̄ȝ populꝰ. Bern. Uidet̄ ieſu bone aduerſum te cōiuraſſe vniuerſitas chriſtianoꝝ: ⁊ illi in ꝑſecutione tua ꝑmi/ qui in eccleſia tua vident̄ primatū diligere et gerere ꝑncipatū. Fortitudo ergo gentium a diabolo capta et diſſipata eſt. Unde Ẽ.x.d. Inuenit quaſi nidum manus mea fortitudinē populorum: ⁊ ſicut colligunt̄ oua que derelicta ſunt: ſic vniuerſam terrā ego congregaui. Primo diabolus capit fortitudinē populi.i.ꝑlatum: poſtmodū vniuerſam terrā.i.plebem. In nido autē notant̄ tria que cōueniunt prelatis. Nidus in alto fit ab auibꝰ: ecce ſuꝑbia dignitatū. Item mollis eſt: ecce reſolutio voluptatū. Itē exteriꝰ ſpinoſus eſt: ecce auaricia ſacerdotū.

⁂ Sequit̄. Inundatio ☞ de lateribus.ſ.gentiū: ſuꝑ quorū latera vel brachia afferent̄: qñ venerint ad te tūc ſurgēt. Huic expoſitiōi videt̄ cōſonare littera Septuaginta/ que ē: Et filie tue ſuꝑ humeros portabunt̄. Hieronymꝰ in originali ponit hāc litterā: Et filie tue de latere ſugent. Et ſic poteſt exponi: De latere.ſ.matrū ſugent lac.ſ. paruuli in reditu.q.d. matres habebunt copiam lactis ad nutriendū paruulos: Contra illam maledictionem Oſee.ix.c. Da illis domine. Quid dabis eis: Da eis vuluā ſine liberis: ⁊ vbera arentia. a Tūc videbis/ multitudinē filiorū ⁊ proſelytoꝝ: quādo.ſ. eleuabis oculos tuos in circūitu. b Et affluēs/ in terra tua multitudine bonorum. c Et mirabit̄/ ꝑ ſubita ꝓſperitate: vel proſelytorū cōuerſione. d Et dilatabit̄ cor tuum/ ꝓ gaudio: e Quādo conuerſa fuerit ad te: id eſt ad cultum tue religionis. f Multitudo maris: id eſt mare gentilitatis: quod exponendo ſubdit: g Fortitudo gentiū venerit tibi: non contra te: id eſt quādo fortes gentes et reges earū venerint ad te/ ſe tibi ſubijciēdo: vel cultū tue religiōis ſuſcipiēdo.

Myſtice. Sequit᷑: a Inundatio camelorꝝ operiet te: dromedarij madian ⁊ epha ⁊c̄. Nota ꝙ dic̄ Hieronym⁹: Madian ⁊ epha regiões ſũt trãs arabiã fertiles camelorꝝ: oĩſqꝫ ꝓuīcia appellat᷑ ſaba: vñ ⁊ fuit regina ſaba. Cedar aũt de q̄ poſtea ſb͂dit᷑ regio ſaracenorꝝ ē q̄ i ſcͥptura vocat᷑ hiſmaelite. Nabaioth autē fuit fili⁹ hiſmaelis: ſilr̄ cedar fili⁹ hiſmaelis. Et ex iſtorꝝ nomib⁹ / ſolitudo appellat᷑ cedar vl̄ nabaioth: q̄ frugũ inops pecorꝝ plena ē. Per familiaria ĝ noĩa gentiũ barbararũ: q̄ vicine ſunt

B

a rit tibi. Inundatio camelorꝝ
b opiet te: dromedarij madiã
c
d ⁊ epha. Oēſ de ſaba veniēt:
e aurũ et thus deferētes: ⁊ lau
f dem dño annũciãtes. Omne
g pecus cedar cõgregabit᷑ tibi:
h arietes nabaioth miniſtra
i būt tibi. Offerent᷑ ſuper pla
k
l cabili altari meo: et domum
m maieſtatis mee glorificabo.

iſraeli / tot⁹ mũdi cõuerſio ꝑdicat᷑. Vñ dic̄: a Inũdatio camelorꝝ .i. multitudo gẽtiliũ q̄ habēt ſup ſe gibbũ .i. pōd⁹ peccatorꝝ: b Opiet te .i. ornabit te o eccl̄ia ad modũ veſtimẽti. Vl̄ opiet te: h̄ dic̄ ꝓpt̄ multitudinē q̄ſi ad modũ flumis. Vñ ſignãter dicit / Inundatio: vt notet᷑ abũdantia ſiue multitudo gentiũ: ⁊ impet⁹ feruoris. Vñ .ſ. ij. a. Et fluent ad eum oĩs gentes. Vl̄ cameli ſunt diuites / gibbũ diuitiarꝝ ſuper ſe cumulãtes. Vñ Luc̄. xviij. e. Facilius eſt camelũ ꝑ foramē acus trãſire ꝙ̄ diuitē intrare i regnũ celorꝝ. Quib⁹ verbis / vt dicit Hiero⁹ / difficultatē rei ꝓpoſuit nõ impoſſibilitatē. Per camelos ĝ intelligunt᷑ diuites: vel oĩs gibbo pctõꝝ ⁊ diuitiarũ grauati: ⁊ a rectitudine vite tortuoſi: q̄ q̄ñ penitent a ſuis cupiditatib⁹ / eccl̄iã i paupib⁹ ſuis operiũt munerib⁹ ⁊ elemoſynis copioſis. c Dromedarij madiã ⁊ epha. Dromedarij cameli ſũt veloces. Eſt ⁊ dromedari⁹ vl̄ dromas: vtrũqꝫ em̄ dr̄: gen⁹ quoddã cameli minoris quidē ſ; velocioris: vnde nomē accepit. Dromos em̄ grece / curſ⁹ vl̄ velocitas appellat᷑: Cētũ em̄ miliaria ⁊ ampli⁹ fert᷑ vno die ambulare: Inde etiã hippodrom⁹ .i. equorꝝ curſ⁹. Itē nauis velox ex h̄ vocat᷑ dromo. Dromedari⁹ etiã dicit᷑ nũci⁹ velox. Madiã aũt ⁊ epha: vt dictũ eſt: regiões ſũt trans arabiã: camelis ⁊ dromedarijs abũdantes: ꝑ q̄s deſignant᷑ oĩs ptes mũdi de quib⁹ veniũt gẽtes. Madian em̄ interꝑtat᷑ iniq̄tas: epha ſ͛o reſolut⁹ ſiue effundēs. Dromedarij ĝ madian ⁊ epha ſunt gentes vl̄ peccatores quilibet / veloces ad iniquitatē ⁊ reſolutionē ſiue effuſionē: vt .ſ. iniq̄tatē ꝑmo meditent᷑ in corde: ⁊ poſtea effundãt in

Ps. 13. locutiõe vel ope. Ps. Veloces pedes eorꝝ .i. interne affectiones male: ad effundendũ ſanguinē .i. ad peccatũ apertũ agẽdũ. Prouer. j. b. Pedes eorꝝ ad malũ currũt: ⁊ feſtinãt vt effundãt ſanguinē. d Oĩs de ſaba veniēt. Saba interꝑtat᷑ cõuerſio vel captiuitas vel rete: ꝑ qḋ intelligit᷑ ſtat⁹ gentilitatis vel peccati. Peccatũ em̄ eſt cõuerſio ⁊ ſubiectio ⁊ inuolutio. Cõuerſio .ſ. ad creaturã ꝑ ꝯſenſum: ſubiectio ⁊ captiuitas omniũ mēbrorũ ꝑ actũ. Tũc em̄ manifeſtũ eſt hominē eſſe ſeruũ peccati: q̄ñ oĩa membra ſua ponit ad eius ſeruitiũ. Ioh. viij. d. Qui facit peccatũ ſeruus eſt peccati. Itē inuolutio eſt in peccato ꝑ ꝯſuetudinē: q̄ñ hō ꝑ rete ꝯſuetudinis voluit᷑ in peccato. Oĩs / ĝ / de ſaba veniũt .i. oĩa genera hominũ de omni ſtatu peccati / cordis / oris / opis / cõſuetudinis: ad fidē redeũt opãtē ꝑ dilectionē. e Aurꝝ ⁊ thus deferētes. Aurꝝ ad reg̃ tributũ ꝑtinet: thus ad dei ſacrificiũ. Aurꝝ ĝ ⁊ thus gentiles ſiue q̄libet pctõres ad chriſtũ deferũt / cũ in eo diuinã maieſtatē ⁊ regiã dignitatē fatent᷑. Vel aurũ ē pondus maturitat̃: ⁊ fulgor ⁊ ſpēs honeſte ꝯuerſatiõis. Hoc aurũ obſcuratũ doluit hieremias / cũ diceret Threñ. iiij. a. Quõ obſcuratũ eſt aurũ / mutat⁹ ē color optim⁹. Thus autē eſt de

Ps. 140. uotio orõnis: ſm̄ illud Ps. Dirigat᷑ orõ mea ſicut incēſum i cõſpectu tuo. Sed q꜡ illi⁹ orõ impetrat nõdũ habita: q̄ de habitis grat⁹ eſſe didicerit: Ideo ſubdit: f Et laudē dño / vel / dñi annũciantes / ꝑ gratiarũ actionē: vt ad locũ vnde exeũt flumia reuertant᷑ vt iterũ fluant: ſicut dicit᷑ Eccs. j. b. Fons em̄ ⁊ origo oĩm aquarꝝ .i. oĩm grãꝝ ē dñs: q̄ ab eo trahunt᷑ ꝑ orõnē: ⁊ i eũ refũdunt᷑ ꝑ grãrũ actionē. Vel / Laudē dño annũciãt: qui nõ cõtēti ſua ſalute / gloriã ei⁹ .i. filiũ q̄ eſt glĩa patris / vel opa ipſius glĩoſa alijs ꝑdicãt. ſ. lxij. c. Qui reminiſcimi dñi ne taceatis: ⁊ ne det̃ ſilētiũ ei donec ſtabiliat ⁊ donec ponet hierl̃m laudē i t̃ra. g Oē pec⁹ cedar ꝯgregabit᷑ tibi: arietes nabaioth miſtrabũt tibi. Per pecudes ſignificant᷑ ſimplicens ⁊ idiote ꝑpl̄i. Per arietes ſapiētes ⁊ diſcreti ꝑlati: ſicut apl̄i ⁊ apl̄ici viri. Pecus ĝ cedar cõgregat᷑ in ouile eccl̄ie: q̄ñ ſimplices q̄ ante erãt i tenebris ignorãtie ⁊ merore culpe / ꝯuertunt᷑. Cedar em̄ interꝑtat᷑ tenebre vl̄ meror. Eph. v. b. Fuiſt̃ aliq̄ñ tenebre: nũc aũt lux i dño. Arietes aũt ſũt ꝑdicatores ⁊ apl̄ici viri: q̄ duplici cornu debēt lupos .i. hoſtes eccleſie vel demões ipugnare: verbo .ſ. et exemplo. Vel cornua duo / ſunt duo teſtamenta: vel patientia ⁊ ſapientia: que in ſcriptura ſtudēdo / vl̄ i orõne ꝯtēplãdo debet ꝑlat⁹ aſſumere. Vñ Exo. xxxiiij. d. Cũ deſcēderet moyſes de monte ſinai tenebat duas tabulas teſtimonij: ⁊ ignorabat ꝙ cornuta eſſet facies ſua ex ꝯſortio ſermonis dñi. Sed iſti arietes debēt eſſe nabaioth. Nabaioth em̄ interꝑtat᷑ ꝓphia. Prelati ĝ debent eſſe arietes nabaioth: vt cũ cornib⁹ poteſtatis habeãt ꝓphetiã .i. viſionē ſiue ſcientiã veritatis. Poteſtas em̄ ⁊ ſciētia ſũt due claues ꝑadiſi: q̄ cõmittunt᷑ ꝑlatis. Sed de multis verũ ē qḋ dicit᷑ .ſ. lvj. d. Speculatores ei⁹ ceci oēs: neſciũt vniuerſi. Sed arietes nabaioth ſunt ꝑlati cornuti ꝑ poteſtatē: ⁊ ſciētes ſiue diſcreti. De talib⁹ dic̄: h Arietes nabaioth miſtrabũt tibi .i. fiēt miſtri eccl̄ie / nõ dñi. j. Pet. v. a. Nõ dñantes in clero ⁊c̄. Q̄ñ tales arietes miniſtrant / tũc pec⁹ congregat᷑: Sed q̄ñ ꝑncipes eccl̄ie fiũt ſicͭ arietes nõ inueniētes paſcua: vt dicit᷑ Threñ. j. b. tũc pecus cedar mactat᷑ ⁊ diſꝑgit᷑ / nõ cõgregat᷑. Quid miſtrabunt: Lac doctrine in potũ ſpũale: ⁊ lanã tꝑalis ſubſidij i ſuſtētationē corꝑalē. Sꝫ ecõtra fit hodie. Ezech. xxxiiij. a. Ve paſtorib⁹ iſrl̄ q̄ paſcebãt ſemetipſos: Lac comedebatis ⁊ lanis opiebamini: gregē autē meũ non paſcebatis. i Offerent᷑ ſup placabili altari meo: ſiue iuxta trãſlationē theodotionis / offerēt ſe ⁊c̄. Pecora em̄ cadar et arietes nabaioth .i. ſubditi ⁊ ꝑlati / vel gentilis ꝑpl̄us ⁊ iudaicus offerũt ſe deo: dũ corꝑa ſua exhibēt deo hoſtiã viuentē / ſanctã / deo placentē: vt dr̄ Ro. xij. a. Sed hec oblatio debet fieri in altari fidei: Fides em̄ eſt altare placabile: q꜡ ſine fide ipoſſibile ē placere deo: Heb. xj. a. Deut. xxxiij. c. Ibi imolabũt victimas iuſticie. Vel altare eſt cor. Vñ Grego⁹ dicit ſup Leuit̃. vj. Altare dei cor noſtrum eſt: in q̄ iubet᷑ ignis ſp ardere: q꜡ neceſſe ē ex illo charitatis flãmã indeſinēter accendere. Et poſtea dic̄: Quiſq̄s i ſe hũc ignē charitatis accēdit: ſemetipſũ holocauſtũ deſup imponit: ⁊ oē vitiũ qḋ i ſe male viuebat exurit. Tũc em̄ interna ſua cõſiderat: ⁊ vitã reprobã imolatiõis gladio mactat: cũ ſe in ara cordis ſui impoſuerit: ⁊ igne charitatis accēderit. Vl̄ aliter: i Offerent᷑ / arietes: ſicͭ a paulo oblat⁹ ē dño tit⁹ ⁊ alij: ⁊ a petro marc⁹. k Sup placabili altari meo .i. i fide chriſti: q̄ dr̄ altare placabile: q꜡ ꝑ fidē chriſti recõciliat᷑ hoĩ de⁹. Unde Roma. iij. d. Quē poſuit de⁹ ꝓpitiatorē ꝑ fidē in ſanguie ipſius. l Et domũ maieſtatis mee .i. eccl̄iã: m Glificabo / in talib⁹ oblationib⁹. Sequit᷑.

Literaliter. a Inundatio camelorũ opiet te: dromedarij madiã ⁊ epha .i. ingēs erit tibi copia taliũ aĩaliũ: q̄ de iſtis regiõib⁹ tibi adducēt᷑: ita vt totã t̃rã tuã q̄ſi fluui⁹ opiãt. Hoc aũt nõ legit᷑ accidiſſe iudeis / licꝫ ipſi ſic fabulent᷑. Ad l̃raꝫ aũt ſic dic̄ Hiero⁹: Madiã ⁊ epha regiões ſũt trãs arabiã / fertiles camelorũ: oĩſqꝫ ꝓuīcia appellat᷑ ſaba: vñ fuit regina ſaba. De q̄ regiõe ſb͂dit: d Oēs de ſaba veniēt .i. maxia multitudo: e Aurꝝ ⁊ th⁹ deferētes. Aurꝝ afferēt regib⁹ iudee i tributũ. Thus deo i incēſũ. f Et laudē dño / vl̄ / dñi annũciãtes: ad l̃raꝫ: de bñficijs ſibi ⁊ ꝑpl̄o ſuo collat̃. g Oē pecus cedar ꝯgregabit᷑ tibi .i. ad t̃rã tuã adducēt de cedar multitudinē pecorꝝ / vel in tributũ / vel ad offerendũ deo. h Arietes nabaioth miſtrabũt tibi .i. adducēt tibi multos arietes de nabaioth. Ad litterã aũt cedar regio eſt ſaracenorꝝ: q̄ in ſcͥpturis appellant᷑ hiſmaelite: ⁊ nabaioth filius fuit hiſmaelis: a q̄ regio dr̄: q̄ frugũ inops / pecorꝝ plena ē. i Offerent᷑ / illi arietes: k Sup placabili altari meo: ad litterã. l Et domũ maieſtat̃ mee .i. mei magni. m Glorificabo / in talib⁹

-plice ⁊ oīb⁹. Sequiᷣ. a Qui ſūt iſti ⁊c. Intelligēs ꝓpheta vo-
cationē gentiū ⁊ totius humani generis ſalutē/admiraᷣ tantā
gentiū multitudinē/tā cito ad fidē currentiū: vl' ipſa p̄mitiua
eccleſia/vl' ipſe dn̄s ad modū admirātis loquiᷣ/ dicēs: Qui
ſunt iſti qui vt nubes volant: q.d. mirū ē quomō tam
ſubito et cito gētes ad
fidē cōuertunᷣ. Com-
paranᷣ aūt cōuerſi ad
fidē nubib⁹: q2 ad mo-
dū nubis ī alta ſuſpē-
dunᷣ: ſm̄ illud Job. vij. c. Suſpēdiū elegit anima mea. Qui
⁊ vento temptationū agitati reſoluunᷣ in pluuiā lachrymaꝝ:
et volant de malo ad bonū: de bono in melius: et ideo com-
petēter dicit ꝓpheta/admirādo penitentiū velocitatē ⁊ ſtre-
nuitatem ad bonū: Qui ſūt iſti qui vt nubes volant.
Quos etiā colūbe compat/ ſubdens: b Et quaſi colū-
be ad feneſtras ſuas. Gemebūdi em̄ ſunt ⁊ meditabūdi
ſicut colūbe. Unde. ſ. lix. b. Quaſi colūbe meditātes geme-
mus. Colūbe autē ad feneſtras ſuas fugiūt/ vt ibi refugiū ha-
beant ne rapianᷣ ab accipitre: et iuſti ad vulnera chriſti refu-
Pſ. 103. giū ꝯrunt. Pſ. Petra refugiū herinatijs. Cant. ij. d. Ueni
columba mea in foraminib⁹ petre in cauerna macerie. Uel fe-
neſtre iuſtoꝝ ſunt bona opera: p que venit eis lux gratie. Iu-
ſti ergo ad feneſtras ſuas veniūt: qn̄ ad bonū op⁹ agendum
ſe conuertunt: Uel quando iam bona opera facta ad exami-
nationem intuentur et ad ſpei excitationem. Et nota q̄ dici-
tur in Ezech. xlj. q̄ feneſtre templi erant oblique et artioꝛes
exterius: interius vero latioꝛes: ita q̄ arcebant furem: et in-
tromittebāt lumē: Tale debet eſſe opus iuſtoꝛum: vt. ſ. ſit la-
tius interius q̄ exterius: vt. ſ. plus habeant in affectu q̄ ex-
terius in actu oſtendant vel habitu. Uel aliter illud exponiᷣ
de apoſtolis et apoſtolicis viris. Quos enim ſupꝛa dixerat
arietes nabaioth: hic vocat eos nubes ⁊ colūbas. Prophe-
ta igitur admirans velocitatem pꝛedicationis apoſtoloꝛum
Aliter et dilatationem/ dicit: a Qui ſunt iſti qui vt nubes
volant: id eſt qui per mundum diſcurrunt ad pꝛedicandum
et compluēdum: b Et quaſi columbe ad feneſtras
ſuas: id eſt qui ad ſe redeunt et ad cuſtodiam ſuoꝛum ſen-
ſuum/ vel ad examinationem ſuoꝛum operum/ vel ad intui-
tum chriſti paſſionū ⁊ vulnerū/ vel ad clauſtrū: Tot em̄ mo-
dis poſſunt dici feneſtre noſtre. Sūt em̄ feneſtre noſtre noſtri
ſenſus/ ⁊ noſtri actus/ chriſti paſſiōes ⁊ vulnera/ ⁊ clauſtralis
cuſtodia. Coꝛpus em̄ chriſti vulneratū eſt ſicut colūbariū fe-
neſtratū. Hic columba meditabūda gemit: ⁊ pullos bonoꝛū
Sancti apoſtoli operū ⁊ deſiderioꝝ fouet ⁊ nutrit. Companᷣ autē ſancti apo-
⁊ p̄dicatores cō- ſtoli ⁊ p̄dicatoꝛes nubib⁹/ multis rationib⁹. Uolant enim ad
paranᷣ nubib⁹ alta p cōtemplationē: ⁊ a terrenis ſuſpendunᷣ p celeſtem con
multis rationib⁹ uerſationē. Unde Phil. iij. d. Noſtra aūt cōuerſatio in celis
eſt. Item replenᷣ ſiue cōcreſcunt aquis: ⁊ inturgeſcūt aquis
ſcʒ gratiaꝝ. Prouer. iij. c. Sapiētia illius eruperūt abyſſi: et
nubes roꝛe cōcreſcunt. Poſt repletionē autē reſoluunᷣ p ar-
doꝛem ſolis: ⁊ defluūt in opera pietatis: ⁊ in pluuiā bone ex-
hoꝛtationis: et ſic terrā compluūt exemplis ⁊ doctrinis. Un̄
Eccs. xj. a. Si replete fuerint nubes/ imbrē effundēt ſup ter-
ram. Et nota q̄ nubes miniſtrat id qd̄ eſt: quia ipſa in imbrē
reſoluitur: ſic pꝛedicatoꝛ nō tm̄ ſua ſed ſeipſum debet impen-
dere. Talis nubes erat ille qui dicebat: Libentiſſime impen-
dā ⁊ ſupimpendar egoipſe ꝓ animab⁹ veſtris. ij. Coꝛinth. xij.
Pſ. 76. c. Item intonant nimis. Pſ. Uox tonitrui tui in rota. Eccl.
xliij. b. Uox tonitrui eius verberauit terrā. Item coꝛuſcant
miraculis. Marci. xvj. d. Profecti p̄dicauerunt vbiq̄ domi-
no coopante: et ſermonem confirmante ſequentibus ſignis.
Job. xxxviij. d. Nūquid mittes fulgura ⁊ ibūt: ⁊ reuerentia
dicent tibi/ aſſumus: Item mitigant ardorē ſolis. i. iram dei.
Pſ. 105. Pſ. Et dixit vt diſperderet eos ſi non moyſes electus eius
ſtetiſſet ⁊c. Item mutant in ſe ſapoꝛem maris: Nō enim nu-
bes retinent amaritudinē marinam: Similiter p̄dicatoꝛ non
debet eſſe amarus. Heb. xij. d. Ne qua radix amaritudinis
ſurſum germinās impediat/ ⁊ p illam inquinenᷣ multi. Item

a Qūi ſūt iſti q̄ vt nubes vo- b lāt: ⁊ q̄ſi cōlūbe ad feneſtras

nubes media ē inter celum ⁊ terrā: Similiter p̄dicatoꝛ debet
eſſe mediatoꝛ inter deum ⁊ populū: vt deo fundat oꝛationem
et populo miniſtret eruditionem. Unde Deuᷣ. v. a. Ego ſe-
queſter ⁊ medius fui inter deum ⁊ vos in tempoꝛe illo: vt an-
nūciarē vobis verba ei⁹. Itē nubes vento duciᷣ: ⁊ pꝛedica-
toꝛ ſpirituſancto agi-
taᷣ. Ezech. j. c. Ubi
erat ipet⁹ ſpirit⁹ illuc
gradiebanᷣ pariter et
rote. Pſ. Spiritus Pſ. 142
tuus bonus deducet me in terram rectam. Item nubes lu-
ſtrant vniuerſa: ſic pꝛedicatoꝛ non debet ſtare/ ſed diſcurrere.
Job. xxxvij. b. Que luſtrāt cuncta p circūitum quocūq̄ eas
voluntas gubernātis duxerit: ad omne qd̄ p̄ceperit illis ſup
faciem oꝛbis terrarū/ ſiue in vna tribu/ ſiue in terra ſua/ ſiue in
quocunq̄ loco miſericoꝛdie ſue eas iuſſerit inueniri. Nubes
etiā luſtrant vniuerſa: quādo p̄dicatoꝛes coꝛda auditoꝛū in-
ueſtigant loquēdo ⁊ p̄dicando de his q̄ demones ſuggerūt:
vel que ipſimet cōcupiſcunt: vel quādo vniuerſa genera pec-
catoꝛū demonſtrant. Unde Prouerb. xx. d. Lucerna domini
ſpiraculū hominis que inueſtigat oīa ſecreta ventris. Cum
p̄dictis nubibus veniet domin⁹ ad iudiciū. ſ. iij. c. Dominus
ad iudicandū veniet cum ſenioꝛibus populi ſui ⁊ pꝛincipibus
eius. Marci. xiij. c. Uidebunt filiū hominis venientē in nu-
bibus. Deuᷣ. xxxiij. a. Apparuit dominus de monte pharan
⁊ cum eo ſanctoꝝ milia. Columbe autem dicunᷣ p̄dicatoꝛes. Proprietates
Columba em̄ ē gemellis fetib⁹/ fecūda ⁊ mitis/ nec roſtro/ nec colūbe ꝯuenien-
vngulis ſeuiens detrahendo. ſ. vel rapiendo: voce nec garru- tes p̄dicatoꝛib⁹
la/ nec impoꝛtuna: ſed miſerabilis et gemebunda: habet enim
gemitū pꝛo cantu: munda et mūdis veſcitur: que ſolis diſco-
opertis granis paſciᷣ: nec vt coꝛuus ſeminata vngulis diſ-
cooperiens extrahit: alis ſimul volat ⁊ pedib⁹: pennatos ha-
bet pedes. Item nō eſt inuida: ſed alienos pullos nutrit: Sic
et ſancti aliena opera nutriunt ⁊ extollunt. Sed hodie pauci
ſunt tales: imo potius extinguūt: Contra illud. j. Theſſal. v.
d. Spiritum nolite extinguere. Dicit ergo: a Qui ſunt
iſti qui vt nubes volant/ ad p̄dicādum alijs: ſm̄ illud. ſ.
xj. d. Uolabūt in humeros philiſtijm p mare. b Et qua-
ſi columbe ad feneſtras ſuas: id eſt ad ſe cuſtodiendū.
Pꝛedicatoꝛ em̄ alijs debet eſſe nubes: ſibi et in ſe debet eſſe
columba: vt ad feneſtras ſuas cuſtodiendas redeat: id eſt ſen-
ſus ſuos vel opera ſua: quia moꝛs intrat p feneſtras. Hiere.
ix. f. Ezech. xlj. c. Terra aūt vſq̄ ad feneſtras: ⁊ feneſtre clau-
ſe p cuſtodiam/ ſcʒ ſenſuum. j. Coꝛinth. ix. d. Caſtigo coꝛpus
meum: et in ſeruitutem redigo/ ecce columba gemens: ne foꝛ-
te cum alijs pꝛedicauerim ipſe repꝛobus efficiar/ ecce nubes
pluens. Job. x. b. Per me ſi quis introierit ſaluabiᷣ: et ingre-
dieᷣ ad ſui cuſtodiam: ⁊ egredieᷣ ad ſalutem populi: ⁊ paſcua
inueniet. Uel pꝛedicatoꝛ nubes eſt: quādo de altis ⁊ diuinis
pꝛedicat. Columba autem: quando de peccatis plangendo
loquitur. ij. Coꝛinth. v. c. Siue enim mente excedimus deo/
ſiue ſobrij ſum⁹ vobis: charitas em̄ chriſti vrget nos. Item
quaſi columbe ad feneſtras ſunt: qui nihil in hoc mundo per
officium quinq̄ ſenſuum concupiſcunt: quia omnia ſicut co-
lumba ſimpliciter aſpiciunt: ⁊ in his que vident rapacitatis
ſtudio non trahunᷣ. At econtra ſicut miluus/ non ſicut colū-
ba ad feneſtras ſuas eſt: qui ad ea q̄ oculis conſiderat rapaci-
tatis ſtudio anhelat. Quomō vero per iſtos apl'os. ſ. ⁊ p̄dica-
toꝛes mūdus vniuerſus erat deū cognitur⁹/ apte mox ſubdit:
¶ Me etenim inſule
¶ rificabo/ in talibus hoſtijs et muneribus. a Qui Litteraliter
ſunt iſti qui vt nubes volant: ⁊ quaſi columbe ad
feneſtras ſuas: Miraᷣ ꝓpheta qui ſint illi qui cum tanta
feſtinatione ad hieruſalem aduolant/ cum quanta velocitate
nubes a vento agitate per mare tranſcurrunt: Uel columbe
que veloci per aera volatu ferunᷣ: quando ad feneſtras ſuas
⁊ cauernulas aduolāt. Et loquiᷣ vt dicunt/ vel de iudeis re-
uertentibus ad hieruſalem/ vel de pꝛoſelytis venientibus ad
legem. Et bene dico q̄ volabunt cito redeuntes ad terrā ſuā.

Myſtice a ¶ Me etenim inſule expectāt .i. diuerſe gentes ⁊ ꝓuincie fluctibus errorꝫ diu cōcuſſe expectant meū aduentū. Geñ. xlix.b. Ipſe erit expectatio gentiū. c ¶ Et naues maris i pncipio/ expectāt me/ ſupple. Naues maris ſunt antiq̄ ſancti: qui in pncipio ⁊ a pncipio mūdi expectauerūt redēptionē humani generis. Vel naues mari ſūt eccl̄ie: q̄ ꝑ fluct⁹ hui⁹ ſecli ad portū ſalutꝭ ⁊ ꝓſperitatꝭ ⁊ ſtabilitatis .i. ad terrā viuētiū vadūt. He naues expectabāt dominū in pncipio .i. ī fide que eſt pncipiū: vel in pncipio naſcentis eccleſie. Vel aliꝫ:

Al. expectabūt

Al. ta

Al. †glīficabit

a ſuas. Me etenī īſule †expe-
b
c ctāt et naues maris in pnci-
d
e piō: vt adducā filios tuos
f de lōge. Argentū eorꝫ et au-
g rum eorū cum eis/ nomi dn̄i
mini dei tui et ſancto iſrl̄: q̄ꝛ
h
i †glorificāui te. Et edificābūt

a ¶ Me eteni inſule expectāt: ⁊ naues maris ī pncipio: vt adducā filios tuos de longe .i. ꝓuincie ⁊ eccleſie expectant me vt in pncipio veniā .i. pmus: et adducā filios tuos de longe/ o eccleſia pmitiua .i. conuertā multos de gentilitate. Ad hec em̄ vt ꝓuincie vel inſule fidē chriſti ſuſcipent/ pus oportebat vt ipſe ad eas ꝑ p̄dicatores ſuos accederet: ⁊ filios eccl̄ie multiplicaret. Vñ dic̄: e ¶ Ut adducā filios tuos de lōge .i. de gentilitate ⁊ idolatria. Et vt adducā/ argentū eorꝫ ⁊ aurū eorꝫ cum eis ⁊c̄. Vel ſic: f ¶ Argentū eorꝫ ⁊ aurum eorū cū eis/ veniet .ſ. eloquentia ⁊ ſapientia naturalis vel doctrinalis. Vel aurū ē ſenſus ſiue ſapīa fidei: ⁊ argentū ē cōfeſſio oris: q̄ꝛ corde crediꝫ ad iuſticiā: ore aūt cōfeſſio fit ad ſalutē. Ro. x.b. Iob. xxij.d. Erit oipotēs ꝯ hoſtes tuos: ⁊ argentū coaceruabiꝫ tibi. Et iſtud argentū ⁊ aurū cōſecrabiꝫ/ g ¶ Nomi dn̄i dei tui ⁊ ſancto iſrael .i. filio dei ieſu chriſto: qui manifeſtat patrē: et ideo diciꝫ/ nomē domini. Et ſanctificat credentē: et ideo dr̄/ ſanct⁹ iſrael: Quia deo ſeruiet facundia ⁊ ſapientia eorū: ſibi em̄ ipſis erit ad ꝓfectū et vtilitatem/ vnde dicit: cum eis: Deo autem ad gloriā et honorem/ vñ dicit: nomini dn̄i ⁊c̄. Qꝫ autē ſequiꝫ: h ¶ Quia glorificaui te/ referꝫ ad eccleſiā. q.d. ſic adducā filios tuos ſapiētes ⁊ eloquētes: q̄ꝛ ꝑ illos volo te extollere ⁊ multiplicare ⁊ glorificare. Gloria em̄ eccl̄ie eſt ī multitudine filiorꝫ legitimorꝫ. Aliqui habēt: Quia glorificauit te/ vel/ glīficabit te: et eſt idē ſenſus: ſed mutaꝫ ꝑſona. q.d. ſic glorificabit te dn̄s o eccleſia. Scd̄m Hieronymū autem/ ⁊ ſm̄ litteram ſeptuaginta: hoc dr̄ de ſancto iſrl̄ .i. de filio dei. q.d. aurū eorꝫ ⁊ argentū eorꝫ cum eis cōſecrabiꝫ chriſto: q̄ꝛ pater glorificabit filiū ꝑ eas. Et nota q̄ multi aurū ſapiētie ⁊ eloquētie deo tribuūt bn̄ ſtudendo ⁊ bn̄ p̄dicando: ſed ſeipſos deo nō cōſecrāt bn̄ viuēdo. Sꝫ h̄ magis eſſet neceſſariū: Vñ ſignāter dicit: Argentū eorꝫ ⁊ aurū eorꝫ cū eis. Itē male diuidūt munera ſua: q̄ deo tribuūt/ ad litterā/ aurū ⁊ argentū ī oculis pauperū: ⁊ tn̄ ſe diabolo dāt ꝑ peccatū. Vñ Geñ. iiij.b. diciꝫ ad cain/ ſm̄ aliā litterā: Nōne ſi recte offeras: recte aūt nō diuidas/ peccaſti: De abel aūt diciꝫ ibidē: Reſpexit domin⁹ ad abel ⁊ munera eius. Primo ad abel/ qui ſe obtulit: ⁊ ideo munera eius acceptauit. Itē nota q̄ de cupidis ⁊ auaris nō diciꝫ q̄ aurum ⁊ argentum eorꝫ ſit cū eis: ſed ipſi cū argento: ſicut ſeruus cū dn̄o: Seruiūt em̄ argento ⁊ obediūt. Sed iuſt⁹ dicit: Et mihi res nō me rebus ſubmittere conor: q̄ꝛ nemo pōt duobus dn̄is ſeruire/ deo ⁊ māmone: Matth. vj.c. Sequiꝫ:

Tertia pars l ¶ Et edificabunt filij ꝑegrinorꝫ muros tuos. Ad litterā: pncipes gētiū: vt cōſtantin⁹ ⁊ alij q̄ ꝑ orbem eccleſias edificauerūt. l ¶ Et reges eorꝫ .i. gētiū/ miniſtrabūt tibi: ad litterā planū eſt. Vel filij ꝑegrinorꝫ ſunt paupes imitatores aploꝝ: qui mūdū habēt cōtemptui. Reges autē ſunt qui carnē ſubijciūt ſpūi. In talib⁹ fundaꝫ ⁊ muniꝫ eccleſia. Et tales fuerūt apoſtoli ⁊ martyres: qui fundauerūt eccleſiā ī ſanguine ſuo: q̄ fuerūt ꝑegrini ꝑ paupertatē volūtariā. Vñ dicebāt Heb. xiij.c. Non habem⁹ hic manentē ciuitatē ⁊c̄. Item fuerunt reges ꝑ carnis ꝯtinentiā: vl̄ ſeipſos quotidie macerādo/ vt ꝯfeſſores: vel ſe totos ſimul morti exponēdo/ vt martyres.

Ecōtra mō eccleſia decidit: q̄ꝛ non habet fundatores tales. Dñaꝫ em̄ hodie auaricia ⁊ luxuria: que ſunt due ſanguiſuge filie: Prouer. xxx.b. m ¶ In indignatiōe em̄ mea .i. in iuſticia mee animaduerſiōis: n ¶ Percuſſi te/ o eccleſia .i. in excecatione iudeorꝫ. o ¶ Et in recōciliatione mea .i. magna: ⁊ mihi q̄ magnus ſū cōpetenti: p ¶ Miſertus ſū tui/ in vocatiōe gentium. Pſ. Ira ī indignatiōe ei⁹: ⁊ vita in volūtate ei⁹. Vl̄ n ¶ Percuſſi te/ tpe martyrū: vt corrigerē ꝑ tyrannos/ et ꝑ plurimas captiuitates. p ¶ Miſertus ſum tui/ tpe cōfeſſorꝫ:

k filij ꝑegrinorū mūros tuos:
l et regēs eorum miniſtrabūt
m tibi. In indignātiōe em̄ mea
n
o percūſſi te: et in recōciliātio-
p ne mea miſērtus ſum tui. Et
q aperiēntur porte tue iugiter
r die ac nōcte non claudenꝫ:

†Pſ. 29.

Apoc. 11.

ita vt redificarē per reges ⁊ pncipes. S. liiij.b. Ad punctū in modico dereliqui te: ⁊ in miſeratiōib⁹ magnis cōgregabo te. q Et apienꝫ porte tue iugiter .i. ꝑlati q̄ ſūt miſtri eccleſie ſemꝑ erūt pati: vt volētes intrare/ introducāt. Porte autē magne duplices ſunt: ſic ꝑlati debēt habere duplex oſtiū: vt vna pars porte ſit bona vita: alia ſit ſana doctrina. He porte debent eſſe apte: vt oēs recipiāt/ bonos per cōgratulationē/ malos per cōpaſſionē. Pſ. Aperite mihi portas iuſticie. Et poſtea dicit: Hec porta dn̄i iuſti intrabūt in eā. Itē Pſ. Introite portas ei⁹ ī cōfeſſiōe. Iudith. xiij.b. Apite portas/ q̄m nobiſcū de⁹. Itē eleuate ꝑ ꝯtēplationē ⁊ celeſtē ꝯuerſationē. Pſ. Eleuami porte eternales. Itē ſculpte ꝑ paſſiōis chriſti expꝛſſam imitationē. S. liiij.c. Ponā portas tuas in lapides ſculptos. Itē cōfortate ⁊ cōfirmate ꝑ timorē. Claui em̄ timoris dn̄i roborant edificiū ſpūale. Vñ Eccl. xxvij.a. Niſi te inſtāter in timore dn̄i tenueris/ cito ſubuerteꝫ dom⁹ tua. Pſ. Confige timore tuo carnes meas ⁊c̄. Pſ. Cōfortauit ſeras portarꝫ tuarꝫ/ bn̄dixit filijs tuis in te. Sed multe porte .i. multi ꝑlati qui viā deberēt

Pſ. 117.

Pſ. 99.

Pſ. 23.

Pſ. 118.

Pſ. 147.

De bonis autē portis dicit: q ¶ Et apienꝫ porte tue iugiter .i. ꝑlati: r ¶ Die ac nocte nō claudenꝫ .i. nec ī gaudio/ nec in tribulatiōe/ vel in ꝓſperitate/ aut aduerſitate: quia ſine intermiſſiōe patebūt omnib⁹ recipiēdis qui ad ſe cōfugerint: nec proſperitate diſtracti: nec aduerſitate fracti. Phil. iiij.c. Scio humiliari: ſcio ⁊ abūdare. Ro. viij.g. Neq̄ mors neq̄ vita ⁊c̄. poterit

Aliter

Litteraliter

S. a ¶ Me eteni .i. meos vl̄ meorꝫ aduentū: b ¶ Inſule expectant/ vltra q̄s exulāt iudei: ⁊ ꝑ q̄s rediturī ſūt. q.d. inſule expectāt aduentū ꝑpl̄i mei: vt eis obuiā veniāt: ⁊ famulatū ꝑbeāt ⁊ auxiliū. c ¶ Et naues mari/ expectāt .ſ. me .i. meos: d ¶ In pncipio .i. in introitu maris in portib⁹ .ſ. vt eos trāſuehant ad terrā ſuā. Vel/ in pncipio .i. pmo anteq̄ tanta multitudo confluat. Vel/ a ¶ Me inſule expectāt ⁊c̄ .i. meam benignitatem qua adducā iudeos ad terram ſuā. Vñ ſubdit: e ¶ Ut adducā filios tuos de lōge .i. de babylone: ⁊ de alijs locis vl̄ regionib⁹: ſicut quōdā patres eorꝫ adducti de egypto: Exo. xij. Nec venient ſicut miſeri et depaupati: imo/ f ¶ Argentū eorū ⁊ aurū eorꝫ cū eis/ veniet .ſ. vel afferet: vt conſecretur nomi domini dei tui et ſancto iſrl̄. Et hoc: h ¶ Quia/ dn̄s/ glīficabit te. q.d. ideo aurū tuū ⁊ argentū tuū cōſecrabūt dn̄o offerētes illud: q̄ꝛ dn̄s glorificabit eos de captiuitate honorifice reducendo. i ¶ Et edificabūt filij ꝑegrinorꝫ .i. alienigene ⁊ ꝓſelyti: k ¶ Muros tuos: ad litterā. Hoc aūt nō fuit factū in reditu de babylone: imo ipſimet redificauerūt ciuitates ſuas/ ad ſūctis forte ſecū paucis ꝓſelytis: ideo aliqui iudei dicūt hoc eſſe futurū. l ¶ Et reges eorꝫ miſtrabūt tibi/ tributa ſoluēdo/ ⁊ te honorādo. m ¶ In idignatiōe em̄ mea pcuſſi te .i. ad correptionē tuā in captiuitatē te tradidi. o ¶ Et in recōcilatiōe mea miſert⁹ ſū tui/ te miſericordiꝫ liberans de ſeruitute: ⁊ te redificās in t̄ra tua. q ¶ Et apienꝫ porte tue iugiꝫ: die ac nocte nō claudent/ q̄ ꝓ maria ſecu tate in q̄ erīs. Sed hoc nō videꝫ verū eſſe in reditu de babylone: cū dicaꝫ

Mystice ✻ ti ꝑlati q̄ viā deberēt ⁊ ingressū ad vitā alijs exhibere/ hodie
desixę sūt ĩ t̄rā ꝑ t̄renoꝝ amorē: vł cōbustę ꝑ libidinē: vł clau/
sę ꝑ imisericordiā ⁊ impietatē: vel dissolutę ꝑ cōuersatiōis le/
uitatē. De ꝑmo dr̄ Threñ. ij. c. Defixę sunt in t̄ra portę eiꝰ.
De secūdo/ Neemię. ij. d. Uos nostis afflictionē in q̄ sumus:
q꞉ hierl'm destructa ē:
et portę eius cōsūptę
sūt igni. De tertio dr̄
Prouer. xij. b. Uisce/
ra impioꝝ crudelia: q꞉
scȝ nō apiūt se miseris
⁊ desolatꝭ cōpatiēdo.
J.35.a. i. Joh. iij. c. Qui ha/
buerit substantiā huiꝰ
mūdi: ⁊ viderit fratrē
suū necesse habere: et
clauserit viscera sua ab
eo: quō charitas dei manet in illo? Unde dicit Job in ꝑsona
ecclesię vel christi: Ostiū meū viatori patuit. xxxj. d. Ostiū
ecclesię ꝑlatꝰ est: q̄ debet apire oībꝰ intrare volentibꝰ: ⁊ aditū
in ecclesiā ꝓbere. De quarto. i. de dissolutiōe portaꝝ: Naum
ij. c. Dissolutio genuū ⁊ defectio in cūctis renibus. Istę sunt
malę portę ꝑ quas introducunt hostes.

a vt afferat ad te fortitudo gē/
b c tiū: et reges earū adducant.
d e Gens enī ⁊ regnū qđ nō ser
f uierit tibi peribit: ⁊ gētes so/
g h litudine vastabunt. Gloria
i k libani ad te veniet: abies et
l m buxꝰ ⁊ pinus simul ad ornā/
n dū locū sanctificatiōis meę:
o p ⁊ locū pedū meoꝝ gl'ificabo.
q Et venient ad te curui filij eo/
r s rū q̄ hūiliauerūt te: ⁊ adorā/
t v būt vestigia pedū tuoꝝ oēs
x q̄ detrahebāt tibi: ⁊ vocabūt
y z a te ciuitatē dñi siōn sancti isrł.

Aliter ✻ neq; vita ⁊c̄. poterit nos separare a charitate dei. Apiēt dico/
a Ut afferat ad te/ o ecclesia: b Fortitudo gentiū. i.
ꝓncipes vel martyres fide fortes. c Et reges eaꝝ ad/
ducant. Hieroꝰ: ad fidē/ quasi captiui: vt cōstātinus. Uel/
reges: quoꝝ cor ĩ manu dei: Prouer. xxj. a. d Gens enī
iudęoꝝ/ vel q̄libet gens. e Et regnū. i. regnātes: f Nō
nō seruierit tibi/ fide ⁊ opatiōe/ o eccl'ia: g Peribit/ hic
per culpā: in futuro ꝑ vindictā. h Et gentes solitudine
vastabunt. i. redigent ĩ solitudinē: q꞉ habere noluerūt deū
hospitē. Aīa enī q̄ est sine deo/ solitudo est: q꞉ ē sine vero so/
latio: ⁊ sine fideli socio. i Gloria libani ad te veniet. i.
gloria tēpli iudaici ad ecclesiā trāsferet. Libanꝰ enī dicit tem
plū illud iudęorū: ꝭm illud Zach. xj. a. Aperi libane portas
tuas ⁊c̄. Uel libanꝰ est mūdꝰ: cuꝰ gl'ia ē arboꝝ altitudo ⁊ di/
uersitas ⁊ lignoꝝ copia. i. regum sublimitas: ⁊ ꝓploꝝ diuersi/
tas qui ad ecclesiam venerūt: De quibus dicit: k Abies
⁊ buxus ⁊ pinus simul. Glo. Arborū diuersitas/ diuer/
sos in ecclesia ordines significat: ex quibus ordinibꝰ instru/
cta est eccl'ia miro decore distincta. Per abietē quę est arbor
alta/ ⁊ de q̄ naues cōstruūt: significat noe rector arcę. i. ꝑlato/
rū ordo. Per buxū q̄ semꝑ viridis est ⁊ in altū nō extollit/ in/
telligit daniel. i. ordo virginū: q̄ habet viriditatē incorrupti/
onis sine extollētia elatiōis: sicut beata maria q̄ virgo fuit et
hūilis. Per pinū aūt q̄ resina exuberat ⁊ omi tpe fructū ha/
bet/ semꝑq; viridis cernit: itelligit iob: q̄ pascit paupes: ⁊ nū/
Aliter q̄ marcescit ab opibꝰ pietatis. i. ordo cōiugatoꝝ. Uel aliter:
i Gloria libani ad te veniet ⁊c̄. Libanꝰ interꝑtat cādi
datio. Gl'ia q̄ libani ē testimoniū bonę ⁊ mūdę cōsciētię. Uñ
ij. Cor. j. c. Gloria nostra hęc est/ testimoniū cōscientię nr̄ę.
Ꝭ. xxxv. a. Gl'ia libani data ē ei: decor carmeli ⁊ saron. Cōsi/
stit aūt ista in tribꝰ/ q̄ subdit: k Abies ⁊ buxꝰ ⁊ pinus
simul. Abies ē altitudo ꝯtēplatiōis q̄tū ad deū. Sȝ ne ni/
mis elatꝰ hō supbiat/ subdit: l Buxus. i. hūilitas ꝓprię cō
sideratiōis/ q̄tū ad se. Buxꝰ enī arbor ima ē ⁊ semꝑ viridis:
q̄ significat hūilitatē q̄ nūq; marcescit: q꞉ semꝑ copiā hūoris
grē habet: hūilibꝰ aūt dat deꝰ gratiā. j. Pet. v. b. Tertiū est/
m Pinꝰ. i. fertilitas operū pietatis/ q̄tū ad ꝓximū. Pinus
Aliter aūt vt dictū est resina abūdat: ⁊ semꝑ fructificat. Uel aliter:
i Gloria libani ⁊c̄. Per gloriā libani intelligit cedrus: q̄
significat prudētiā: q꞉ fugat serpentes: ⁊ sic ꝓcauet insidias.
Per abietē iusticia: q꞉ recta ē. Per buxū fortitudo: q꞉ dura ē.
Per pinū aūt intelligit tempantia: q꞉ nucleꝰ eius dulcis est.
Dicit ergo: Gloria libani ad te veniet/ o eccl'ia vel aīa.
k Abies ⁊ buxus ⁊ pinꝰ simul. i. diuersus ⁊ multiplex
ordo fideliū: vel chorus diuersaꝝ virtutū. n Ad ornādū
locū sanctificatiōis meę. i. eccl'iā meā quā ornāt fideles:
vel animā quā sanctificāt ⁊ ornāt ꝟtutes. o Et locū pedū
meoꝝ. i. ecclesiā quā fundauerūt apostoli q̄ sunt pedes dñi:

p Glorificabo/ multitudine credentiū. Ps̄. Adorabimus Ps. 131.
in loco vbi steterūt pedes eiꝰ. Uł/ o Locū pedū meoꝝ.
i. aīas misericordē q̄ paupes meos ītra se locat ⁊ recipit ꝑ cō/
passionē. p Gl'ificabo. Beati enī misericordes: q̄m ipsi mi/ Matth. 5. a.
sericordiā ꝯsequēt. Uel pedes dñi intelligit hūanitas eiꝰ. Lo
cus q̄ pedū dñi fuit be
ata virgo/ quā sup cho
ros angeloꝝ gl'ifica/
uit. q Et venient Quarta pars
ad te/ passibus fidei:
r Curui. i. penitētes
⁊ hūiles/ tpe. s. cōfesso/
rū. s Filij eorū q̄
hūiliauerūt te. i. af/
flixerūt tpe martyꝝ. i.
filij tyrānoꝝ ⁊ ꝑsecuto
rum. t Et adora/
būt. i. venerabunt. v Uestigia pedum tuoꝝ. i. signa ⁊
opa aploꝝ. x Oēs q̄ detrahebāt tibi/ ꝓus tpe ꝑsecutio/
nis: sic paulꝰ ꝓus ꝑsecutor/ postea factꝰ ē egregiꝰ ꝑdicator. Et
nota q̄ ē multiplex curuitas. Est enī curuitas pęnę: de q̄. Ꝭ. ij.
d. Incuruabit altitudo viroꝝ. Item culpę: de q̄ Luc. xiij. b. Multiplex curuitas
Mulier icuruata decē ⁊ octo annis. Et. Ꝭ. lj. g. Incuruare vt
trāseamꝰ. Itē grę: de q̄ loquit hic: Et veniēt ad te curui
⁊c̄. Et Baruch. ij. d. Aīa q̄ tristꝭ ē sup magnitudine mali ⁊ i/
cedit curua: ⁊ ĩ infirmis ⁊ ocl'i deficiētes: ⁊ aīa esuriēs dabit tibi
gl'iā ⁊ iusticiā dño. y Et vocabūt te ciuitatē dñi sion
sancti isrł. q. d. cū ꝑdicta impleta fuerint: tūc vere vocabūt
te ciuitatē dñi ꝓ cōmunione ꝓploꝝ ⁊ vnitate sacramētoꝝ. Ci
uitas enī a cōione dr̄: Eccl'ia aūt est oibꝰ vna: et oīa hȝ cōia.
Uñ. Unꝰ dñs/ vna fides/ vnū baptisma: Eph. iiij. f. Multi/
tudis credētiū erat cor vnū ⁊ aīa vna: Act. iiij. f. a Siō/ ꝑ
scripturaꝝ speculatiōe vł cęlestiū ꝯtēplatiōe: z Ciuitatē/
dico/ sancti isrł. i. fundatā sup sanctū israel. i. sup christū qui
sanctificat credētē. Matth. v. b. Nō pōt ciuitas abscōdi sup
✻ montē posita
¶ lone/ cū dicat Neemię. vij. a. Nō apiant portę hierl'm Litteraliter
vsq; ad calorē solis. Sȝ dicūt iudei q̄ postea facta ē ista secu/
ritas ꝑcedēte tpe. Uł/ nō claudent/ ita vt semꝑ cōfluāt ad
te ꝓpli multi. Uñ subdit: a Ut afferat ad te fortitudo
gentiū. i. fortes gētes: vł volūtarie tibi subijciant: vel inuite
ad te adducant in bello tibi subiectę. Et nō tm̄ gentes fortes:
sed/ c Et reges earū adducant/ tibi: vel volūtarie vel
inuite. d Gens enī ⁊ regnū qđ nō seruierit tibi. i. qđ
seruire ꝯtēpserit: ⁊ ꝯtra te rebellare voluerit: g Peribit/ ab
hostibus: vel a te in prelio vastabitur. h Et gentes/ ti/
bi rebellātes/ solitudine vastabunt. i. redigent in solitu/
dinē ⁊ vastitatē ⁊ captiuabūt. i Gloria libani ad te ve/
niet. i. gloriosa ⁊ ꝓciosa ligna libani tibi afferent sine tuo la/
bore. Uñ signāter dicit/ ad te veniet. i. sine tua sollicitudie
ductu gentiliū spōte tibi veniet copia lignorū. i. ad qđ. Quę
aūt sit gl'ia libani supponit dicēs: k Abies ⁊ buxꝰ ⁊ pi/
nus sil'/ veniēt ad te. s. ad hoc/ n Ad ornādū locū san/
ctificatiōis meę. i. ad cōstruendum ⁊ decorandū templū.
o Et locū pedū meoꝝ gl'ificabo. i. tēplū qđ inhabito:
⁊ ĩ quo pono pedes meos pulchris ędificijs decorādo. Ps̄.
Adorabimꝰ ĩ loco vbi steterūt pedes eiꝰ. Qđ iudęi quodā ru Ps. 131.
di mō ⁊ carnali intelligētes ⁊ derisibili/ imaginātes deū linia/
mētis distinctū: ⁊ tā magnū vt attingat a cęlo vsq; ad terrā:
ꝓpter illud qđ dr̄. j. vlt. a. Cęlū mihi sedes ē ⁊c̄. q Et ve/
niēt ad te curui. Hic ꝓmittit eis gl'ia ⁊ veneratio exhibi/ Quarta pars
ta etiā ab hostibꝰ ꝓus. Uñ dicit: Et veniēt ad te curui. i.
inclinati ⁊ hūiles. s Filij eoꝝ q̄ hūiliauerūt te. i. vilifi/
cauerūt ⁊ deiecerūt. t Et adorabūt vestigia pedū tu
orū. i. te venerabunt: ⁊ tibi iclinabunt etiā vsq; ad osculū pe/
dum/ vł vsq; ad tersionem: vel lotionem pedum tuorum. x
Omnes qui detrahebant tibi/ quādo eras ĩ aduersita/
te. y Et vocabūt te ciuitatē dñi/ q̄tū ad inferiorē ptē
ciuitatis hierl'm. q. d. ipsi dicēt de te o hierl'm q̄ tu es ciuitas
quā dñs fundauit: ⁊ quā ipse inhabitat ⁊ ꝓtegit. Et sil'r voca
būt te/ a Sion sancti isrł/ q̄tū ad supiorē ptē ciuitatis/ q̄

Myſtice ✥ montē poſita.i.ſup chꝛiſtū fundata. Sequit̄: a Pro eo
ꝙ fuiſti derelicta/a deo.i.tribulatiōib⁹ expoſita. Uel/de/
relicta/ ab infidelib⁹ iudeis fractis ramis īfructuoſis: vt dī
Ro.xi.c. b Et odio habita/ tā iudeis ꝙ̄ gentib⁹. Eccle/
ſia em̄ odioſa fuit iudeis: qꝛ fidē chꝛiſti ꝑdicabat/legiſ obſeruā/
tias deſtruebat: Gen/
tibus aūt: qꝛ vnū deū
aſſerebat: idola nihil
eſſe aſtruebat.j.Corſ.
j.d. Pꝛedicam⁹ chꝛi/
ſtum crucifixū: iudeis
quidē ſcandalū: genti/
bus autē ſtulticiam.
c Et nō erat qui ꝑ
te tranſiret: id eſt q
ad te vellet accedere: et per viam fidei tuę et moꝛum tuoꝛum
incedere. Soph.iij.a. Deſertas feci vias eoꝛum dum non eſt
q trāſeat. Thꝛeñ.j.b. Vię ſion lugent ⁊c. Zach.vij.d. Terra
deſolata eſt ab eis/ eo ꝙ nō eſſet trāſiēs ⁊ reuertēs. Uel/Nō
erat qui ꝑ te trāſiret: ⁊ bñdiceret tibi/ſupple. Vñ dicit̄: Et
Pſ.128. nō dixerūt qui ꝑteribāt/ bñdictio dñi ſup vos ⁊c. Pꝛetereū/
tes em̄ de moꝛe oparijs bñdicebāt. Vñ booz dixit meſſoꝛib⁹
ſuis: Dñs vobiſcū: Ruth.ij.a. Pro eo iquā ꝙ ſic derelicta eſ
tēpoꝛe tyrānoꝝ: d Ponā te ī ſupbiā ſeculoꝝ. Sup/
bia in hoc loco/nō tumoꝛē elatiōis: ſed libertatē erectionis et
altitudinē dignitatis/ ſiue auctoꝛitatem poteſtatis ſignificat:
ſm̄ illud Prouer.viij.b. Mecū ſunt diuitię ⁊ glīa/opes ſup/
bę ⁊ iuſticia. Dicit ergo: d Ponā te.i.ſtabiliter firmabo:
e In ſupbiā ſeculoꝝ.i.ī libertatē/⁊ auctoꝛitatē/⁊ poteſta/
tē ſup ſecula.i.ſup viuētes in ſeculis. Sic ⁊ ſumit̄ ſuperbia.j.
lxj.b. Foꝛtitudinē gentiū comedetis: ⁊ in gloꝛia eoꝛū ſupbie/
tis.i.gloꝛiami ⁊ exaltami. Et ponā te/ f Gaudiū ī gene/
rationē/gentiū cōuerſaꝝ: b Et generationē/iudęoꝛū
fideliū. Vł/ g In generationē/hui⁹ ſeculi: h Et gene/
rationē/futuri. Sancti em̄ habēt gaudiū ſpei ī ꝑſenti ⁊ gau
diū ī ſpūſctō: ⁊ ī futuro habebūt gaudiū rei/⁊ illō gaudiū pfe/
ctū ē ⁊ ęternū: De q̄ dī Joh.xvj.e. Gaudiū vr̄m nemo tollet
Pſ.20. a vobis. Matth.xxv.b. Intra in gaudiū dñi tui. Pſ. Leti/
ficabis eum in gaudio cum vultu tuo. Econtra mali gaudent
in h̄ mūdo ⁊ recipiūt vanū gaudiū in generatiōe hui⁹ ſeculi:
ſed non gaudebūt in generatione futuri: quia extrema gaudij
luctus occupat: vt dicit̄ Prouerb.xiiij.b. Item Job.xx.a.
Gaudiū hypocritę adinſtar puncti. i Et ſuges lac gen
tiū.i.gentes tempoꝛalē abūdantiā miniſtrabūt tibi. k Et
mamilla regum lactaberis: id eſt reges tempoꝛalia tibi
dabūt. Per mamillā em̄ itelligunt̄ tempoꝛalia/q̄ dant̄ paruu
lis. Sed domin⁹ quādo videt roboꝛatū paruulū ſuū/ſubtra/
hit ei mamillā: Sicut nutrix q̄ apponit aliquid amaritudinis
ſup mamillā ſuā/ vt ſic puer tranſeat ad mēſam patris: ita do
minus imittit aliquid amaritudinis ⁊ admiſcet iſtis tempo/
ralib⁹/ vt ad ſolidū cibū tranſeam⁹. ſ.xxviij.c. Quē docebit
ſcientiā: ⁊ quē intelligere faciet iudiciū? Ablactatos a lacte:
apulſos ab vberibus. Uel aliter: i Et ſuges lac gen/
tiū: id eſt delectaberis in ſimplici doctrina doctoꝛū de genti/
bus venientiū: quę vtilis eſt ⁊ delectabilis paruulis eccleſię.
k Et mamilla regū lactaberis.i. doctrina apoſtoloꝝ
nutrieris. De quib⁹ regibus vnus erat qui dicebat.j. Corī.
iij.a. Tanq̄ paruulis in chꝛiſto lac vobis potū dedi non eſcā.
ſ.xlix.f. Erūt reges nutritij tui: ⁊ reginę nutrices tuę. Ibi re
quire. l Et ſcies quia ego dñs ſaluās te/a culpa per
gratiā. o Et redemptoꝛ tuus/a miſeria per gloꝛiam.
p Foꝛtis iacob.i.ad bonū ⁊ cōmodū iacob.i.dans foꝛti/
tudinē luctantibus cōtra vitia. ſ.xlix.g. idem dicit̄: ⁊ ibi ple/
Quinta pars nius eſt expoſitū. q Pro ęre afferam aurū. Per ęs qd̄
valde ſonoꝛum eſt ⁊ nō ꝑcioſum/ ꝑdicatoꝛ qui dilectione ca/
ret exprimit̄. Vñ.j. Coꝛinth.xiij.a. Si linguis hominū lo/
quar ⁊ angeloꝝ/charitatē autē non habeā ⁊c. Per aurū autē
qd̄ ꝑcioſum eſt/ intelligit̄ ꝑdicatoꝛ radiās charitate. Cha/
ritas em̄ ꝑcioſioꝛ eſt alijs virtutib⁹ omnib⁹. Auri ergo nomi/
ne ꝑcioſa ſanctoꝝ cōuerſatio/ in quib⁹ charitas fulget expꝛi/
mit̄. Unde Thꝛeñ.iiij.a. Filij ſion icylti amicti auro pꝛimo.

a Pro eō ꝙ fuiſti derelicta et
b odiō habita: et nōn erat qui
c
d per te tranſiret: pōnam te in
e ſupērbiā ſeculoꝛū: gaūdium
f
g in genērationē et genēratio/
h
i nem. Et ſugēs lac gentiū: et
k mamillā regū lactaberis. Et
l
m ſciēs qūia ego dñs ſaluāns
n
o te: ⁊ redēmptoꝛ tu⁹ fōꝛtis ia/
p
q cob. Prō ęre afféram aurū:
r ⁊ ꝓ ferrō afferā argentū: ēt ꝓ
s
t
v lignis ęs/⁊ ꝓ lāpidib⁹ férrū.
x

Pro ęre q̄ dñs aurꝝ affert: cū his qui ſine charitate garriēdo
ꝑdicabāt/charitate oꝛnatos dat ecclię doctoꝛes. s Et pro
ferro afferā argētū.i.ꝓ ꝑſecutoꝛib⁹ dabo ꝑdicatoꝛes/ cā/
doꝛe cęleſti eloquētię nitētes: ſic ꝓ ſaulo paulū reddidit eccle/
ſię. Ferꝝ em̄ a feriēdo dī: qꝛ ferro fiūt iſtrumēta feriēdi. Argē
tū autē nitet et ſonat:
ꝑ qd̄ intelligit̄ gratia
ꝑdicatiōis. Vñ Pro/
uer.x.c. Argentū ele/
ctū lingua iuſti. t Et
ꝓ lignis ęs: ⁊ pro
lapidib⁹ ferrū. Hic
accipit̄ ęs ⁊ ferrum in
bono: ligna autē ⁊ la/
pides in malo. Ligna
em̄ facile vento concutiunt̄: ⁊ plerūq̄ ſubuertunt̄: et ideo per
ligna carnales ⁊ imbecilles deſignant̄: qui cito mouent̄ et ad/
uerſitatib⁹ frangunt̄. Per ęs aūt qd̄ diutius illęſum a rubigi/
ne ꝑdurat/foꝛtiſſimā longanimitatē patientiū demōſtrat. Di/
cit ḡ: t Pro lignis/afferā/ęs.i.ꝓ infirmis ⁊ impatiētib⁹
dabo foꝛtes ⁊ longanimes. v Et ꝓ lapidib⁹.i.ꝓ duris ⁊
inſenſibilib⁹ q̄ in iniquitate duruerūt: dabo/ x Ferrū.i.vi/
ros foꝛtes: qui acutiſſimis linguarū gladijs peccantiū coꝛda
trāſfigūt. Vñ Job.xxviij.a. Ferrū de terra tollit̄/et lapis ſo/
lut⁹ caloꝛe ī ęs vertit̄. Ibi dicit̄ Gregoꝛi⁹. Ferꝝ de t̄ra tollit̄:
cum foꝛtis pugnatoꝛ eccleſię a terrena quā ꝑus tenuit actiōe
ſepat̄: ſicut patet ī mattheo publicano: Matth.ix.a. Et ī ſau/
lo: Actū.ix.a. Et lapis ſolut⁹ caloꝛe in ęs vertit̄: cū durū coꝛ
⁊ frigidū igne diuini amoꝛis liquat̄: ⁊ ad verā foꝛtitudinē cō/
mutat̄: vt peccatoꝛ q̄ ꝑus inſenſibilis extiterat/ poſtmodū ⁊
ꝑ auctoꝛitatē foꝛtis ⁊ per ꝑdicationē ſonoꝛus fiat. Hęc ē mu/ Pſ.76.
tatio dextere excelſi. Unde ſ.xl.g. Qui ſperāt in dño muta/
būt foꝛtitudinē. Matth.iij.b. Potens eſt deus de lapidib⁹
iſtis ſuſcitare filios abrahę. Uel ſic: q Pro ęre afferā au/
rū.i.ꝓ ſonoꝛa ꝑdicatione ⁊ diuturna ſiue pſeuerātia/ quę ꝑ ęs
ſignificat̄: dabo fulgoꝛē bonę ꝯuerſatiōis ſiue opatiōis. Pro
merito em̄ ꝑdicādi auget̄ grā bene opandi. Vñ Hiere.xv.d.
Si cōuerteris ꝯuertā te. Hoc ē qd̄ dicit̄ Cañ.viij.c. Si oſtiū
eſt/ alios.ſ.ꝑ ꝑdicationē introducēs: cōpingam⁹ illud tabulis
cedrinis.i.confirmem⁹ eū latitudine opeꝝ charitatis. s Et
ꝓ ferro afferā argentū.i.ꝓ acumine ingenij in ſecularib⁹
ſcientijs/dabo diſpenſationē eloquij cęleſtis. Cañ.viij.c. Si
mur⁹ ē ędificem⁹ ſup eū ꝓpugnacula argentea. Uel/ s Pro
ferro afferā argentū.i.ꝓ patiētia dabo efficacē doctrinā.
Pſ.91. Pſ. Bñ patiētes erūt vt annūcient. Prouer.xix.b. Doctri
na viri ꝑ patiētiā agnoſcit̄. t Et ꝓ lignis ęs/⁊ ꝓ lapi/
✥ dibus ferrū.
Literaliter ☞ dicebat̄ ſion.i.ipſi dicēt ꝙ tu es ſion quā ſanct⁹ iſrł inha/
bitat. a Pro eo ꝙ fuiſti derelicta/a deo.i.tribulationi
expoſita: b Et odio habita/ab hoīb⁹: c Et nō erat q̄
ꝑ te trāſiret/de filijs tuis: ſ q̄ſi in ſolitudinē es redacta: ſm̄
illud Soph.iij.a. Deſertas feci vias illoꝝ: dū nō ē q̄ trāſeat.
Pro eo inq̄ ꝙ talia ſuſtinuiſti/ d Ponā te: id eſt ſtabiliā:
e In ſupbiā ſeculoꝝ.i.in glīa ⁊ altitudinē ⁊ dominiū ſę/
culariū mltoꝝ vt ſis ſup eoſ. Sic ſumit̄ ſupbia Prouer.viij.
b. Mecū ſunt diuitię ⁊ glīa/opes ſupbę ⁊ iuſticia. Et non tm̄
ponā te ī dominiū q̄ſtū ad alios: ſ etiā: in/ f Gaudiū/q̄tū
ad te. Et h̄ nō ad hoꝛā: ſ/ g In generationē ⁊ genera
tionē.i.ꝑ mltas generatiōes gaudiū tuę pſpitatis ꝑdurabit.
i Et ſuges lac gentiū: ⁊ mamilla regū lactaberi.i.
gētes mltę ⁊ reges fouebūt te/ſicut mat̄ paruulū: ⁊ mlta cōmo/
da ⁊ delectabilia tibi dabūt ⁊ ſbminiſtrabūt. l Et/tūc/ſcies/
experimēto bñficioꝝ meoꝝ: m Qꝛ ego dñs/ potētiā meā
oſtēdēs ī punitiōe tuoꝝ hoſtiū: n Saluās te/ex mea miſe
ricoꝛdia/ꝯferēs tibi ſalutē pſpitatiſ. o Et redēptoꝛ tu⁹/ab
oppſſiōe ſeruitutis: p Foꝛtis iacob.i.q̄ feci foꝛtē: ⁊ robo
raui iacob ī lucta cū angelo: Geñ.xxxij.f. Vł/ foꝛtis iacob
datiue.i. ad cōmodū iacob. q Pro ęre ⁊c. Hic ꝓmitt̄
Quinta pars auri ⁊ argēti ⁊ poſſeſſionū mltiplicatio. Dicit ḡ: Pro ęre.i.
loco ęris: r Afferā aurū.i.afferri faciā de alijs natiōib⁹.
s Et ꝓ ferro afferā argentū.i.afferri faciā. t Et pro
☞ lignis ęs et

Eſaie ꝓ dibus ferrum. Ligna ſūt beneficia pauperibus ꝑ chriſto impenſa. Lapides ſunt probroſa verba ꝛ dura/ſiue cōtumelię queciiq ꝑ chriſto patienter ſuſceptę. Pro lignis autem daꝛ es a domino.i.ꝑ elemoſynis ꝛ beneficijs pauperibꝰ impenſis/daꝛ homini cōſtantia ꝛ ꝑſeuerantia/ne homo ꝑ nimiū amorem defluat in ꝓſperis. Pro lapidibꝰ
B autē datur ferrum: id eſt ꝑ probris ꝛ contumelijs augeꝛ ei patiētia in aduerſis. Sicut em̄ aſinus nutriꝛ car/
Ps.ms erit duis:ita patientia creſcit in cōtumelijs. Sequiꝛ: a Et ponā viſitationē tuam

a Et pōnam viſitationē tuam
b pacē:et ꝑpōſitos tuos iuſti/
c ciā. Nō aúdieꝛ vltra iniqui/
d tas in terra tua: vaſtitâs et
contritiotin terminis tuis:et
e f occúpabit ſalꝰ múros tuos:
g h ꝛ portâs tuas laúdatio. Nō
i erit tibi ámpliꝰ ſol ad lucendum per diem:nec ſplendor
k lunę illuminabit te: ſed érit tibi dominꝰ in lucē ſempiter/
l nā:ꝛ déus tuus i gloriā tuā.

pacem:id eſt dabo tibi viſitatores chriſtū ꝛ apoſtolos: qui faciēt pacē ꝛ ꝑdicabūt. b Et ꝑpoſitos tuos iuſticiā.i. iuſtos:vt ſint iuſticię ꝑdicatores ꝛ executores. Hec duo cōpetenꝛ iungit:pacē ꝛ iuſticiā:qꝛ opus iuſticię eſt pax.ſ.xxxij.d. Viſitatio aūt punit ꝛ corripit/ꝛ ita pacē facit:qꝛ em̄ patiunꝛ latrones/pax nutriꝛ. Ad hoc fiunt viſitationes in multis ordinibus vt delicta corriganꝛ/ et pax fraterna ſiue pax cum deo
Ps.88. cuſtodiaꝛ. Ps. Viſitabo i virga iniquitates eoꝝ ꝛ i verberibꝰ pctā eoꝝ:miſericordiā aūt meā non diſpergā ab eo neq nocebo in veritate mea ꝛc. Prouerb.xxij.b. Ejice deriſorem/ ecce iuſticia: ꝛ exibit cum eo iurgiū/ ecce pax. Sed archidia/
Sexta pars conoꝝ ꝛ epiſcopoꝝ viſitatio bellum eſt/imo rapina. c Nō audieꝛ vltra iniquitas in terra tua: quia ſub talibus ꝑpoſitis qui exercent iuſticiam puniꝛ iniquitas non nutritur. d Vaſtitas ꝛ cōtritio in terminis tuis/non erit:id eſt in finibus eccleſię:quia nec vaſtabunt nec vaſtabunꝛ/ nec cōterent nec conterenꝛ. Hoc implebiꝛ in futuro:quādo dominꝰ ſuos liberabit ab iīquitate ꝛ corruptiōe/a culpa ꝛ a pęna. Remota em̄ iniquitate/ꝯſequens eſt vt vaſtitas ꝛ contritio amo/ueantur. Unde Gregorius. Nulla nobis dn̄aꝛ aduerſitas:ſi
Ps.147. nulla domineꝛ iīquitas. Ps. Qui poſuit fines tuos pacem. In ꝑſenti iam in terra eccleſię nō eſt iniquitas: quia qui iniquitatē agunt/non ſunt de eccleſia:ſed de ſynagoga ſathanę. Nec eccleſia conteriꝛ vel vaſtaꝛ: quia oppreſſionibus maloꝝ magis multiplicaꝛ. Unde Exod.j.b. Quanto opprimebant eos: tanto multiplicabanꝛ numero.ſ. et creſcebant merito. e Et occupabit ſalus/ſiue ſaluator:qd in hebraico dicꝛ ieſus: f Muros tuos: id eſt chriſtus roborabit tuos ꝑlatos. Vel/Occupabit ſalus muros tuos:id eſt ꝑlati tui intenti erunt ꝛ occupati in ſalute ſubditorum. g Et portas tuas/occupabit/ h Laudatio: id eſt intenti erūt orationi ꝛ diuinę laudi. Portę enim ꝛ muri eccleſię ſunt doctores ꝛ prelati:quia alios introducūt:ꝛ introductos muniunt: Quorū duplex eſt officium:ꝑdicare populo/ et intendere ſaluti eorum:ꝛ orare ſiue laudare deum. Vel ſalus muros occupat: quando homo ſalubriter ſenſus ſuos claudit et refrenat. Garruli enim vel curioſi in aſpiciendo vel tangendo vel in alijs ſenſibus intenti/ non habent muros. Unde Prouerb.xxv.d.Sicut vrbs patens et abſq murorum ambitu: ita vir qui non poteſt in loquendo cohibere ſpiritū ſuū. Eccl.xxviij.d.Sepi aures tuas ſpinis ꝛ linguam nequā noli audire/et ori tuo facito oſtia/ꝛ ſeras auribꝰ tuis. Portas autem occupat laudatio:quando homo vſum ſenſuum ſuorum in bonum conuertit vnde laudetur deus. Vel in futuro/ e Occupabit ſalus muros tuos/contra omnem infirmitatem: g Et portas tuas laudatio/contra triſticiam et dolorem. Unde Apoc.xxj.a.Abſterget deus omnem lachrymam ab oculis ſanctorum: et mors vltra non erit :neq luctus neq clamor neq dolor erit vltra. Johel.ij.f. Saturabimini:ꝛ laudabitis nomē domini dei veſtri qui fecit mirabilia vobiſcū. i Non erit tibi amplius ſol ad lucendum per diem: nec ſplendor lunę illuminabit te: id eſt ſol iſte viſibilis et luna/ nō erūt neceſſaria vt per hęc illumineꝛ iuſti: quia fulgebunt iuſti ſicut ſol: Matth.xiij.f.

Hieronymus in originali: Ex hoc loco cogimur omnia que dicta ſunt ꝛ dicenda/ad vltimum referre tempus: quādo celi terreq nobis ſolis ac lunę ceſſabit officium. Hoc intelligiꝛ ſic:quia ſol non lucebit vt defectum hominis ſuppleat. Unde Apoc.xxj.g. Ciuitas non eget ſole neq luna vt luceāt in ea: Nam claritas dei illuminabit eam:et lucerna eius eſt agnus.
Lucebit tamen ſol ſicut dicitur.ſ.xxx.f. Apoc.21.g.
Erit lux lunę ſicut lux ſolis: et lux ſolis erit ſeptēpliciter ſicut lux ſeptē dierū. k Sed erit tibi dominꝰ in lucē ſempiternā. Ps. In lumine tuo videbimus lumen. l Et deus tuus Ps.35.
in gloriā tuam:quia cum apparuerit ſimiles ei erimus:qꝛ videbimus eum ſicuti eſt.j.Joh.iij.a. Quicūq enim gloriā eius viderint/ ſimilitudinem glorię eius accipient. Unde.ij. Corinth.iij.d. Nos ꝟo omnes reuelata facie gloriam domini ſpeculātes/ i eandē imaginē transformamur a claritate ꝛc.
Non occidet vltra ſol

Pro lignis es:ꝛ ꝑ lapidibus ferrum.i.tantā dabo co/ Litteraliter
piā bonorum/ vt auri tantā habeas copiam: ſicut prius habebas eris: et argenti tantam quantam prius habebas ferri: et tantam habeas abundātiam eris:quātam ante hoc habebas lignorum:ꝛ tantam ferri/quātam prius lapidum. Scdm iſtā ſimilitudinē dicꝛ.iij.Reg.x.d. Fecit ſalomon vt tanta eſſet argenti copia in hieruſalem quanta et lapidum:et cedrorum prębuit multitudinē quaſi ſycomoros quę naſcunꝛ in campeſtribus. Et.ij. Paral.ix.e. Argentū in diebus illis pro nihilo reputabaꝛ. a Et ponam viſitationē tuam pacem: id eſt viſitabo te/ non ſicut olim in virga ſed in pacis abundantia. Vel ſic: Ponam viſitationem tuam pa/ Sexta pars
cem: ꝛ ꝑpoſitos tuos iuſticiā: vt ſit ibi Emphaſis: id eſt dabo tibi viſitatores.i.principes ꝛ ſacerdotes pacificos ꝛ iuſtos:vt per opera iuſticię pax ſequaꝛ i populo. Et ſm hoc hic incipit ſexta pars:in qua ꝓmittiꝛ religionis ꝛ iuſticię obſeruātia. Huic expoſitioni cōuenit littera Septuaginta:quę talis eſt: Ponam principes tuos in pace: ꝛ epiſcopos tuos in iuſticia. Et quia tales erūt prepoſiti tui: ideo/ c Non audieꝛ vltra iniquitas i terra tua. Non dicit/nō erit: ſed/nō audieꝛ.q.d. aperte non audebūt ſubditi facere iniqtatem ſub iuſtis ꝑncipibus. d Vaſtitas ꝛ cōtritio in terminis tuis/ non audieꝛ/ ſcꝫ.q.d. vnus alium non vaſtabit ſua diripiendo :nec conteret in corpore vexando vel angariando. Vel paſſiue: d Vaſtitas ꝛ cōtritio: id eſt nec vaſtaberis ab hoſtibus/ nec cōtereris: quia tibi nulla eſt iniquitas:nec vaſtitas erit nec contritio. e Et occupabit ſalus muros tuos/et portas tuas laudatio :id eſt per omnes muros tuos ꝛ in portis erūt ſculpturę :in quibꝰ triūphus ſalutis tuę ꝛ liberatio tua i laudē dei ꝛ gl̄iā ꝯtinebiꝛ. Et hoc eſt qd dicit: Et occupabit ſalus muros tuos:id eſt ſculptura in qua cōtinebiꝛ ſalus tua ꝛ triumphus hoſtiū. g Et portas tuas laudatio/occupabit: ſcꝫ qua ſimiliter ſculpeꝛ in portis in laudem dei ꝛ in famam ipſius populi. i Non erit tibi amplius ſol ad lucendum per diem. Propter hoc qd hic dicꝛ/ patet/ꝙ ꝑcedentia nō debent exponi ad litteram: tamē iudei dicūt ꝙ ita cōtingat eis/ quando veniet hieruſalē aurea. Exponiꝛ etiam quodāmodo ſm ſuperficiē de ꝑterito ſic: i Non erit tibi amplius ſol ad lucendum per diem:nec ſplendor lunę illuminabit te/ per noctem tm̄ ſcꝫ.i. ſol iſte materialis vel luna nō ſeruient tibi in lucem tm̄: k Sed erit tibi dominus in lucem ſempiternā:ꝛ deus tuus in gloriam tuam: id eſt dominus illuminabit te ꝛ glorificabit.q.d. non tm̄ habebis a ſole ꝛ luna lucē tpis:ſed etiā habebis a dn̄o aliā lucē.ſ. lucē ꝓſpitatis ꝛ honoris: pro q̄ etiā luce iſtā lucē viſibilē qſi ꝑ nihilo reputabis. Et de iſta luce ꝓſperitatꝭ/ſubdit:

Myſtice ✱ a Nō occidet vltra ſol tuꝰ: ⁊ luna tua nō minuet. Dicit Iſidorꝰ ī libro creaturaꝝ / ꝙ ſol ⁊ luna: ad litterā: deinceps occaſū nō petent: ſed in ordine q̄ creati ſunt ꝑpetue ſtabūt: ne ſi ad occaſū venerint impij ſb̄ t̄ra fruant luce eoꝝ. Vñ Abacuk. iij. c. Sol ⁊ luna ſteterūt ī habitaclo ſuo. Sȝ tñ eccl'ie dicit ſub alio ſenſu / ꝙ

Nō occidet vltra ſol tuus ⁊c. qꝛ eccleſia iā ſub ſole nō erit:
Al. nō hȝ tibi nec lumīe ſolis vel lune egebit: ſed deꝰ erit ei ꝓ ſole et luna: q̄ nec occaſum vt ſol / nec diminutionē vt luna patitur. Unde ſubdit: e

a Nō ōccidet vltra ſōl tuus: ⁊
b c d lūna tua nōn minuet: quia
e dōminꝰ erit tibi in lucē ſem-
f g piternā: ⁊ cōplēbunt dies lu-
h ctus tui. Pōpūlus aūt tuus
i k omīs iūſti in ꝑpetuū hērēdi-
l tabūt terram: germē plātati-
m onis mee opus mānus mee
n o ad glōrificandū. Minimūs
p q ērit in mille: ⁊ pāruulꝰ in gēn
r s tē fortiſſimā. Egō dñs in tpe
t v eius ſubitō fāciā illud.

ſis. Vl' l Germē plātatiōis mee .i. creationē: qꝛ ab ipſo creati ſūt. m Opus manꝰ mee / ꝑ recreationē: qꝛ ab ipſo recreati ꝑ extēſionē manuū eiꝰ in cruce. Vl' potiꝰ ecōuerſo legit ſm̄ Glo. l Germē plātatiōis mee: qꝛ a me ī eccl'ia ꝑ fidē plantati: m Opꝰ manꝰ mee / q̄ſi a me creati. Et hoc n Ad glorificandū .i. ad habēdā eternā gl'iā. S. liij. a. Erit germē dñi .i. iuſtꝰ ī magnificētia ⁊ gl'ia. Vel ad gl'ificandū / creatorē ſuū. Hiere. xiij. b. Agglutinaui mihi omnē domū iſrl' ⁊ omnē domū iuda dic dñs

e Quia dñs erit tibi in lucē ſempiternā. Pōt autē ſol dici cognitio diuinitatis: luna ꝟo cognitio hūanitatis: in qbꝰ eſt vita eterna: vt dicit Ioh. xvij. a. Hec ē vita eterna vt cognoſcāt ⁊c. Vel / b Sol .i. chriſtꝰ ſol iuſticie: a Vltra nō occidet: qꝛ chriſtꝰ ampliꝰ nō morietꝰ: ꝙ em̄ mortuꝰ eſt peccato mortuꝰ ē ſemel: Ro. vj. b. c Et luna nō minuet .i. eccleſia q̄ mō videt creſcere / mō minui: tunc plena erit ⁊ ſine diminutione ſtabit. Mō dicit eccl'ia eſſe q̄ſi aurora: qꝛ reſpſa eſt tenebris. Dicit etiā luna: qꝛ habet adhuc maculā. Sȝ tūc erit ſic ſol: qñ exhibebit ſibi glorioſā eccleſiā / nō habentē maculā neqꝫ rugā / aut aliq̄d hmōi: vt dicit Eph. vj. f. S. xxx. f. Erit lux lune ſic lux ſolis. Tūc em̄ eccleſia erit ſic ſol. f Et cōplebunt dies luctꝰ tui .i. finient. Mō ē tēpꝰ plangēdi: tūc erit tempꝰ ſaltādi: qꝛ abſterget deꝰ omnē lachrymā ab oculis ſanctoꝝ: vt dicit Apoc. xxj. a. et. S. xxv. c. Et ſubdit ibi: Mors nō erit vltra neqꝫ luctꝰ neqꝫ clamor neqꝫ dolor erit vltra: q̄ ꝑma abierūt. In cōſtructiōe em̄ eccleſie dicit / Matth. v. a. Beati q̄ lugēt: Sed de cōtemplatiōe vel cōſolatiōe ſubdit: Qm̄ ipſi cōſolabunt. Tūc aque doloꝝ mutabunt ī vinū
Pſ. 93. conſolationū ⁊ gaudioꝝ. Pſ. Scd̄m multitudinē doloꝝ ⁊c. Tūc cōpleto luctu introducet ꝟgo eccleſia ī regiū thalamū. ij. Reg. xj. d. Trāſacto luctu miſit dauid ⁊ introduxit eā in domū ſua. Et nota ꝙ hic dicūt tria: ꝙ dñs erit ī lucē ⁊ gl'iā ⁊ ī cōpletionē luctꝰ. Illumīabit em̄ rōnabilē ſūma ꝟitas: mitigabit dolorē ī ꝯcupiſcibili iocūda ſuauitas: exaltabit ⁊ roborabit iraſcibilē gl'ioſa ⁊ victorioſa ſecuritas. h Populꝰ aūt tuꝰ oēs iuſti / erūt: ⁊ hoc nō ad breue tp̄us: ſed / in ꝑpetuū. Et ideo / k Hereditabūt t̄rā .i. imobilit poſſidebūt terrā viuētiū. Ita legit Hieroꝰ. Aliq̄ tñ expoſitores pūctāt ſic: In ꝑpetuū hereditabūt t̄rā. Et bñ dico ꝙ ꝓplus tuꝰ hereditabit t̄rā: qꝛ ſūt / l Germē plātatiōis mee .i. plātaui eos iā ī t̄ra viuētiū ꝑ iugē meditationē ⁊ inſignē ꝯuerſationē. Phil. iij. d. Nr̄a ꝯuerſatio ī celis ē. Qꝛ aūt plātatū eſt a deo nō era-
Pſ. 91. dicabit. Pſ. Plātati in domo dñi in atrijs domꝰ dei nr̄i florebūt. Matth. xv. b. Oīs plātatio quā nō plātauit pr̄ meus eradicabit. Plāta em̄ q̄ ſepe trāſfert nō cōualeſcit. Talis eſt oīs plātatio q̄ fit in mūdo: qꝛ em̄ res in qbꝰ radices affectionū ponimꝰ q̄tidie mutant ⁊ trāſferūt / neceſſe ē vt ⁊ plāta de vno loco in aliū locū trāſferat. Itē hō qui ſepe mutat ꝓpoſitū ſuū vel locū / maxie monachꝰ / nō eſt plātatio dñi neqꝫ cōualeſcit talis plāta. Ideo dicit Eccs. x. a. Si ſp̄us poteſtatē habētis aſcēderit ſuꝑ te / locū tuū ne dimiſer'. Vl' alit: l Germē plātatiōis mee. Germē plātatiōis dñice eſt: q̄ plātatꝰ ī chriſto ꝑ fidē et dilectionē / germiat ꝑ bonā opationē. Chriſtꝰ em̄ eſt optima t̄ra ⁊ irrigua ⁊ defoſſa: vt ibi figamꝰ radices nr̄as: intellectū .ſ. ꝑ fidē / ⁊ affectū ꝑ dilectionē. S. ij. c. Ingredere ī petrā ⁊ abſcōdere ī foſſa humo .i. ī vulneribꝰ chriſti. Hiere. xvij. b. Beatꝰ vir q̄ cōfidit in dño: ⁊ erit dñs fiducia eius: ⁊ erit q̄ſi lignū qd̄ trāſplātatū eſt ſuꝑ aq̄s qd̄ ad humorē mittit radices
Pſ. 64. ſuas. Pſ. In ſtillicidijs eiꝰ letabit germinās. Stillicidia ſūt lachryme q̄ defluūt in cogitatiōe ⁊ memoria vulneꝝ chriſti. In tali t̄ra irrigua .i. ī memoria paſſiōis chriſti plātati fuerūt martyres. Vñ dī Eccli. xxiiij. b. Quaſi plātatio roſe ī hiericho. Roſe fuerūt martyres plātati in hiericho .i. ī chriſto cuꝰ defectꝰ ⁊ paſſiōes aſſidue recolebāt. Hiere. ij. d. Ego plātaui te vineā electā .i. aiaȝ deuotā / oīno ſemē veꝝ / ſine fictiōe hypocri

vt eſſent mihi ī ppl'm: ⁊ in nomē ⁊ ī laudē ⁊ ī gloriā. S. xliij. b. In gloriā meā creaui eū / formaui eū / feci eū. o Minimꝰ .i.
hūilis p̄latꝰ: ſic paulꝰ q̄ dic: Mihi aūt oīm ſctōꝝ minimo data ē gr'a hec ī gētibꝰ euāgelizare ⁊c. j. Cor. xv. b. Ego ſū minimꝰ aplōꝝ. p Erit ī mille: qñ veniēs ad iudiciū ꝓ oībꝰ illis q̄s ꝯuertit remunerabit: ⁊ quadā dignitate eos p̄terit ī p̄mio quibꝰ p̄fuit in ꝟbo inſtruēs eos hic vita ⁊ exemplo. q Et paruulꝰ ī gentē fortiſſimā: Idē ē Matth. xxv. b. Suꝑ pauca fuiſti fidelis: ſuꝑ multa te conſtituā. Luc. xix. c. Et tu eſto ſuꝑ decē ciuitates. Eccs. vij. c. Sapiētia cōfortauit ſapiētē ſuꝑ decē ꝑncipes. Vel / o Minimꝰ .i. q̄libet hūilis: p Erit ī mille: qꝛ vnuſq̄ſqꝫ iuxta modū hūilitatis ſue recipiet cōſūmationē ꝑfectiōis. In millenario em̄ numerꝰ cōſūmationis ē: q Et paruulꝰ .i. debilis: erit / r In gētē fortiſſimā: qꝛ roborabit in deo gens cogitationū ⁊ affectionū et gens virtutū: vt nullo mō poſſit impugnare animā gens demonū vel vitioꝝ in p̄ſenti. In eccleſia p̄ficiunt paruuli ⁊ minimi ī oculis ſuis a dño: Tales em̄ bñ p̄ſūt alijs q̄ hūiles ſūt ī oclis ſuis. Vñ. j. Reg. xv. d. Nōne cū eſſes paruulꝰ ī oclis tuis / caput ī tribubꝰ iſrl' factꝰ es: Prouer. xxx. d. Quattuor ſūt minima t̄re: ⁊ ipſa ſunt ſapiētiora ſapiētibꝰ: Formica .ſ. ⁊ lepus ⁊ locuſta ⁊ ſtellio. s Ego dñs in tpe eius ſubito faciā illud .q.d. ne dubitet' de ꝓmiſſis: qꝛ ego ſū dñs potēs hoc facere qd̄ ꝓmiſi. Et dic / in tpe eiꝰ .i. ī tpe quo iſtud impleri debet: qñ .ſ. oportunū erit: et tpe quo eſt p̄finitū / ſubito faciā illud .i. ſine difficultate ⁊ cito faciā qd̄ ꝓmiſi. Ambroſꝰ. Neſcit tarda molimina ſp̄uſſancti gr'a. Vel / s In tpe eiꝰ: id eſt in tpe aduentꝰ chriſti: t Subito .i. ex inſpato / cū oīa fuerint deſpata: v Faciā illud .i. cōplebo qd̄ iā inchoaui. Tūc em̄ cōgregabit gens fortiſſima in gloria: q̄ q̄tidie ꝑ gratiā fidei ꝯgregat ī eccl'ia: ſ; ſubito veniet ī iudicio vt cōpleat. Vñ. j. Theſſal. v. a. Dies dñi ſic fur ita ī nocte veniet. Luc. xxj. g. Attēdite ne grauent corda vr̄a ī crapula ⁊ ebrietate et curis huiꝰ vite: ⁊ ſuꝑueniat ī vos repētina dies illa: tanq̄ laqueꝰ em̄ ſuꝑueniet in oēs q̄ ſedēt ſuꝑ faciē oīs terre.

☞ a Nō occidet vltra ſol tuus .i. p̄ſpitas tua. c Et luna tua .i. tpalis abūdantia: d Nō minuet .i. nō finiet: e Quia dñs erit tibi in lucē ſempiternā: lucē .ſ. p̄ſperitatis ⁊ iocūditatis. f Et cōplebunt .i. finient: ⁊ ceſſabūt / g Dies luctꝰ tui .i. anni tue captiuitatis. h Populꝰ aūt tuus omīs / tam maiores q̄ȝ minores: erūt / i Iuſti: ⁊ h̄ nō ad horā ſed / ī ꝑpetuū. Et ideo / k Hereditabūt terrā .i. imobilit poſſidebūt t̄rā ꝓmiſſiōis. Populꝰ dico q̄ ē l Germē plātatiōis mee / opꝰ manꝰ mee .i. quē feci: ⁊ quē ī t̄ra ſua plātaui / firmit eū ī ea collocādo. Et h̄ / n Ad gl'ificādū .i. vt ipſū gl'ificarē bona ei tribuēdo: ⁊ ipſe me gl'ificaret colēdo: ⁊ gr'as oīm bonoꝝ mihi reddēdo. o Minimꝰ p̄latoꝝ: p Erit in mille .i. ille q̄ paucioribꝰ p̄erit ad minꝰ habebit mille ſibi ſb̄ditos: vt ſit chiliarchꝰ. q Et paruulꝰ / magiſtratꝰ: erit / r In gentē fortiſſimā .q.d. q̄ pus habebat paucos ſubditos / habebit multos: ⁊ q̄ habebat debiles et paucos / etiā hēbit gentē fortiſſimā. Et ne credat ꝙ h̄ fiat ope hūano / ſubdit: s Ego dñs ī tpe eiꝰ .i. in tpe ſuo .i. tpe quo p̄finiui eē faciendū: t Subito faciā illud / qd̄ dictū ē .ſ. minimū fore in mille ⁊c. Vel / in tpe eiꝰ .ſ. hieruſ .i. qñ glorificāda eſt hieruſalē / ſubito faciā illud.

Eph. j. b.

Literaliter

Opꝰ dñi ſuꝑ me

a Spiritus ¶Ca.LXI.
b dñi ſup me: eo ꝙ vn-
xerit me. Ad annũ-
c d ciandũ manſuetis miſit me:
e vt mederer cõtritos corde: ⁊
f g pdicarem captiuis indulgẽ-
h i tiã: ⁊ clauſis apertionẽ: Ut p-
k dicarẽ annũ placabilẽ dño:
l et diem vltionis deo noſtro.

Spiritꝰ dñi ſup me ⁊c̃. Iſtud ¶Expo. Ca.LX.
capitulũ ꝓprie exponit̃ de chriſto: ſicut ipſe chriſtus
teſtat̃: Luc.iiij.d. Fabuloſe tamẽ exponit̃ de eſaia.
Et diuidit̃ in quattuor ptes. In pͥma pte capituli ſe ꝓpheta
a dño vnctũ ⁊ miſſũ dicit: vt ei in his q̃ poſtmodũ pdicat cre
dat̃. In ſecũda parte ꝓmittit eis ſuaꝝ ci-
A uitatũ reedificationem: ibi: Et edifica-
Luc.4.c. bunt deſerta a ſeculo. In tertia gen-
De ſacra vnc. tiũ cõuerſionem: ibi: Et ſtabũt alieni
⁊ paſcent ⁊c̃. In quarta ꝑpetuã religi-
onis obſeruãtiã: ibi: Et dabo opꝰ eo-
rum in veritate. Dicit ḡ ꝓpheta de ſe:
a ¶Spiritꝰ dñi ſup me. q.d. a ſpũſan-
cto ſunt ea q̃ dico: b ¶Eo ꝙ vnxerit
me: q̃ſi ideirco dico ſpiritũſactũ eſſe ſup
me: q2 vnxit me. i. ꝑ gratiã ſuã me docuit:
⁊ volũtatẽ meã ſuę volũtati cõformauit.
c ¶Ad annũciandũ mãſuetis. i. ad
vtilitatẽ mãſuetoꝝ: Tales eñ vtiliter au-
diũt inſtructionẽ. d ¶Miſit me. Unde. ſ. vj. c. Ecce ego:
mitte me. Et dixit: Uade: ⁊ dices ꝑplo huic: audite audien-
tes ⁊c̃. e ¶Ut mederer cõtritos corde. i. vt ſermone bo-
no mitigarẽ deſolatos: Sermo eñ bonꝰ medicina eſt. f ¶Et
pdicarẽ captiuis/ in babylone: g ¶Indulgentiã. i. li-
centiã redeundi de captiuitate. Uel indulgentiã. i. relaxa-
tionẽ: h ¶Et clauſis/ in carceribꝰ/ ad litterã: vel tribulati-
onibꝰ cõpeditis: i ¶Apertionẽ/ vt exeãt de carcere. k ¶Ut
pdicarẽ annũ placabilẽ domino. i. annũ in quo pla-
cabit̃ eis dominꝰ/ q̃ntum ad iudeos liberandos. l ¶Et diẽ
vltionis deo noſtro/ q̃ntum ad chaldęos deſtruendos.
☞ Ut cõſolarer

Myſtice ¶Myſtice: a ¶Spiritus dñi ſup me ⁊c̃. Trina tem-
ptatiõe diaboli ſupata: Sic̃ Lucas. iiij. b. refert: Egreſſus ẽ
ieſus in virtute ſpũs in galileã: ⁊ fama exiuit ꝑ vniuerſã regi-
onẽ ab illo: ⁊ ipſe docebat in ſynagogis eoꝝ: ⁊ magnificabat̃
ab omnibus: ⁊ venit nazareth vbi erat nutritꝰ: ⁊ intrauit ſm
cõſuetudinẽ ſuam die ſabbati in ſynagogã ⁊ ſurrexit legere: ⁊
traditus eſt ei liber eſaię ꝓphetę: ⁊ vt reuoluit librũ/ inuenit
locũ vbi ſcriptũ erat: Spũs dñi ſup me ꝓpt̃ qđ vnxit me ⁊c̃.
Et poſtea ſequit̃: Cępit autẽ dicere ad illos: quia hodie im-
pleta ẽ hęc ſcriptura in auribꝰ veſtris. Patet ergo qs hic lo-
quit̃: a ¶Spũs dñi. i. patris: vl' ſpũs qui eſt dñs/ ſup me.
In hoc notant̃ tria. ſ. ꝙ minor eſt ſm qđ hõ/ ſpũſancto. Itẽ
ꝙ in eo requieuit ſpũſanctꝰ: ſicut etiã dicit̃. ſ. xj. a. Et requi-
eſcet ſup eum ſpũs dñi/ ſpũs ſapiẽtię ⁊ intellectꝰ ⁊c̃. Ioh. j. e.
Sup quẽ videris ſpiritum deſcendentem ⁊ manentem ſuper
eũ: hic eſt q̃ baptizat in ſpũſancto. Itẽ notat̃ ꝙ i omnibꝰ ſpi-
ritusſancti exhortationibꝰ obediuit. Habuit eñ ſup ſe ſpiritũ
ſanctũ vt ductorẽ ⁊ pceptorẽ. Sed multi ſunt qui ſpm̃ſanctũ
nõ ſup ſe habẽt ei obediẽdo: ſ3 ſub ſe pedibꝰ malarũ affectio-
nũ ⁊ rebelliũ ſiue recalcitrantiũ voluntatũ cõculcãdo. Heb.
x. e. Irritã quis faciens legẽ moyſi/ ſine vlla miſeratione duo-
bus aut tribus teſtibꝰ morit̃: quãto magis putatis deteriora
mereri ſupplicia q̃ filiũ dei cõculcauerit: ⁊ ſanguinẽ teſtamẽti
pollutũ duxerit: in quo ſanctificatꝰ eſt ⁊ ſpũi gratię cõtume-
liã fecerit. b ¶Eo ꝙ vnxerit me: quaſi ideo dico ꝙ ſpiri-
tus dñi ſup me: q2 vnxit me vt pugilem. Unde Hiere. xx. c.
Dominꝰ mecũ eſt q̃ſi bellator fortis. Itẽ vt pontificẽ. Heb.
ix. c. Chriſtus aũt aſſiſtens pontifex futuroꝝ bonorũ ⁊c̃. Itẽ
vt regẽ. Apocl. xix. c. Ipſe eſt rex regũ ⁊ dominus dominã-
tiũ. Heb. j. c. et Ps. xliiij. Dilexiſti iuſticiam et odiſti iniqui-
tatẽ: ꝓpterea vnxit te deꝰ deꝰ tuꝰ. Itẽ Actl. iiij. f. Cõuenerũt
in ciuitate iſta aduerſus ſanctũ puerũ tuũ ieſum quẽ vnxiſti/
Triplex fuit vnctio in chriſto herodes ⁊ pontiꝰ pilatꝰ. Et nota ꝙ triplex fuit vnctio i chri-
ſto. Prima fuit in vtero virginis in cõceptiõe: de qua dicit̃ i
epiſtola ad Quirinũ epm̃. In vtero virginis hõ chriſtꝰ con-
ceptus eſt: ibi ab eodem ſpũ vnctus/ vbi conceptus: nec ante
cõceptus ⁊ poſtmodũ vnctus: ſed hocipſum de ſpũſancto ex
carne virginis concipi/ fuit a ſpũſancto vngi. Matth. j. d.
Qđ eñ in ea natũ eſt de ſpũſancto eſt. Hęc vnctio conſiſtit
in tribꝰ. In naturaꝝ admirabili vnione: in donorũ plenitu-
dine: in peccatorũ imunitate. Secũda vnctio fuit manifeſta-
tio omniũ hoꝝ in baptiſmate: Tũc eñ dictũ eſt ei: Hic eſt fi-
lius meus dilectus: Matth. iij. d. Ibi ḡ vnctus eſt ꝑ manife-
ſtationẽ. Uñ Lucl. iiij. a. Ieſus aũt plenꝰ ſpũſancto egreſſus
eſt a iordane. Tertia vnctio fuit collatio ſiue gr̃a imortalita-
tis in reſurrectiõe. Sequit̃: c ¶Ad an-
nũciandũ mãſuetis miſit me. Re-
cte poſt vnctionẽ ſequit̃ de annũciatione:
ad ſignificandũ ꝙ nullꝰ debet officiũ pla-
tionis ⁊ pdicationis ſuſcipere/ qui nõ pͥus
habeat vnctionẽ charitatis. Unctio eñ
cordis efficaciã dat ſermoni: ⁊ eruditionẽ
loquẽdi: ſm illđ. j. Ioh. ij. d. Unctio eiꝰ
docebit vos de omnibus. Et notat̃ hic
quis debeat annũciare. Unctus. ſ. chari-
tate. Et quibus: Quia mãſuetis/ qui reci-
piũt verbum. Eccl. v. c. Eſto manſuetus
ad audiendũ verbũ dei vt intelligas. Ia-
cob. j. c. In manſuetudine ſuſcipite inſi-
tum verbũ: qđ põt ſaluare aĩas veſtras. Prouer. ix. b. Nol
arguere deriſorem ne oderit te: argue ſapientem ⁊ diliget te.
Alia litera: Euãgelizare paupibꝰ miſit me. Hinc ẽ qđ dicit̃
Matth. xj. a. Pauperes euangelizantur. ſ. xxix. f. Paupes
homies i ſancto iſrael exultabũt. Has duas virtutes chriſtꝰ
ſpecialit̃ docuit: pauptatẽ ſpũs ⁊ mãſuetudinẽ. Matth. xj. d.
Diſcite a me q2 mitis ſũ ⁊ hũilis corde. Et de his dr̃. ſ. xj. a.
Iudicabit i iuſticia paupes: ⁊ arguet i ęqtate ꝑ mãſuetis t̃rę.
e ¶Ut mederer ꝯtritos corde. Uerba eñ chriſti ſũt me-
dicina. Sap. xvj. b. Nõ herba neq3 malagma ſanauit eos: ſ3
tuus dñe ſermo q̃ ſanat oĩa. Et dicit: Cõtritos corde. i. cõ-
pũctos: q̃ deo offerũt ſacrificiũ ſpũs ꝯtribulatũ. Ps. Qui ſa- Ps. 146.
nat cõtritos corde: ⁊ alligat cõtritiões eoꝝ. Sic medicꝰ q̃ di-
ſtorta pͥus vult ꝯteri: vt fiãt poſtmodũ recta: ⁊ pͥmo vrit ⁊ ſe-
cat anteq3 vngat. Iob. v. c. Increpationẽ dñi ne reprobes:
q2 ipſe vulnerat ⁊ medet̃: pcutit ⁊ manꝰ eiꝰ ſanabit. f ¶Et p-
dicarẽ captiuis indulgẽtiã: ⁊ clauſis apertionẽ. Ca-
ptiui ſũt q̃ pedeſ affectionũ habẽt cõpeditos illecebrĩ volupta-
tũ: q̃ volũtatẽ ſuã impio diaboli ſubiecerũt/ a q̃ captiui tenẽt̃
ad ipſiꝰ volũtatẽ: vt dr̃. ij. Timoth. ij. d. Clauſi ſũt q̃ intelle-
ctũ ꝑ ignorãtiã ⁊ infidelitatẽ habẽt obtenebratũ. Chriſtꝰ autẽ
indulgẽtiã captiuis pdicat/ ⁊ clauſis apertionẽ: q2 ſermo eius et
affectꝰ relaxat ⁊ diſſoluit a culpa: ⁊ intellectꝰ purgat ab igno-
rãtia. ſ. xlix. c. Ut diceres his q̃ vincti ſũt exite: ⁊ his q̃ i tene-
bris reuelamĩ. Primũ ptinet ad captiuos ĩ vinculis: ſecundũ
ad clauſos ĩ tenebris. Ul' captiui ſũt q̃ habẽt peccati cõſuetu-
dinẽ: clauſi ſũt: q̃ iã demerſi ſũt i foueã inferni ꝑ deſparationẽ.
Iſtis dñs pdicauit indulgentiã de peccatis ꝑ pęnitentiã: et
apertionẽ patrię cęleſtis/ dicẽs/ Matth. iiij. c. Pęnitentiã agi-
te/ ecce indulgẽtia: appropinq̃bit eñ regnũ cęloꝝ/ ecce aptio.
k ¶Ut pdicarẽ annũ placabilẽ dño. i. vt oſtenderẽ tẽ-
pus plenitudinis gr̃ę aduenisse: in q̃ deꝰ placabilis redderet̃
hoĩbꝰ pęnitẽtibꝰ: ⁊ gentibꝰ cõuerti volẽtibꝰ. De q̃ tempore.
ij. Corl. vj. a. Ecce nũc tẽpꝰ acceptabile: ecce nũc dies ſalutĩ.
l ¶Et diẽ vltiõis deo nr̃o. i. tempꝰ damnatiõis a deo vẽ-
turũ ſuper iudęos rebelles ꝑ romanos: ſm illud Lucl. xix. g.
Uenient dies i te/ ⁊ circũdabũt te inimici tui vndiq3. Et Lucl.
xxj. d. Cũ videritĩ ab exercitu circũdari hierlm: tũc ſcitote q2
appropinquabit deſolatio eius. Uel annꝰ placabilis dño vel
diu/ eſt tempꝰ/ imo ęternitas retributiõis in die mortis: tũc
erit annꝰ iubileus in quo omnia debita relaxabunt̃ quia tunc
miſerię cõſument̃: ⁊ culpę tunc plene liberabunt̃. De hoc an-
no dicit̃ in Ps. Bñdices coronę anni benignitatis tuę. Dies Ps. 64.
autẽ vltiõis eſt tempꝰ damnatiõis. Utrũq3 chriſtꝰ pdicauit:
Et pͥmia iuſtoꝝ/ cum dixit: Appropinquabit regnũ cęloꝝ. Et
ſupplicia maloꝝ/ cũ dixit Matth. xiij. f. Ibi erit fletus ⁊ ſtri-
dor dentium. Sed nota ꝙ dicit/ annũ placabilem ⁊ diem vlti-
onis: in quo notat̃ ꝙ pronior eſt ad miſerendũ q̃3 ad punien-
dum: et ꝙ ſupra condignum remunerat miſericordia: et citra
condignũ punit iuſticia. ſ. lxiij. a. Dies vltionis in corde meo
annus retributionis meę venit. Et nota ꝙ annus culpę ⁊ pę-
nitẽtię ⁊ iuſticię ⁊ gratię ⁊ glię dr̃ hic ſic. ſ. xx. a. Ibi require.
☞ Ut cõſolarer

a Ut cōſolarer omnes lugen-
b tes: vt ponerē conſolationē
c d lugentib⁹ ſion: et darē eis
e f coronā prō cinere: oleū gau
g dij ꝓ luctu: pallium laudis
h pro ſpiritu merōris. Et vo-
i k cabunt in ea fortes iuſticie:

¶ a ¶ Ut cōſolarer oīs lugētes/ ſup tráſgreſſionib⁹ ⁊ ab/ominatiōibus q̄ fiunt ī medio hieruſalē: vt dicit Ezech.ix. b ¶ Ut ponerē conſolationē.i. firmā ⁊ ſtabilē cōſolationē ꝓmittere: c ¶ Lugētib⁹ ſion.i. lugētib⁹ de vaſtitate et calamitate ſiō. Hiero⁹/ et Septuaginta nō habēt hic ꝯſolationē: Et ſm h̄ ſic legit: b ¶ Ut ponerē lugētib⁹ ſiō: coronā/ ſupple. Uñ ſbdit: d ¶ Et darē eis coronā.i. dandā ꝑdicarē coronā/ q̄tum ad reges. e ¶ Pro cinere.i. ꝓ captiuitatꝭ vilitate ⁊ deiectione. f ¶ Oleū gaudij/ q̄tū ad ſacerdotes: q̄ ſacerdotes iungunt: pro luctu. g ¶ Palliū laudis/ q̄tū ad ꝑplm.i. decēte habitū. Uñ Septuagita habēt: Habitū glīe.i. habitū glorioſum: qd̄ erit eis ad laudē dñi. h ¶ Pro ſpū merōris.i. ꝓ habitu lugubri: qui eſt ſignū interioris merōris. i ¶ Et/ tūc/ vocabunt ī ea.i. ī hieruſalē vl' ſion: k ¶ Fortes iuſticie/ datiue.i. fortes erunt: et vocabunt ad iuſticiā faciendā ⁊ exequēdā/ tam in ſe q̄ in alijs. Fortiter em̄ agent iuſticiam: nec flectent prece vel precio/ amore vel odio.

Ar. nō habet ꝯſolationē

Ar. tei

¶ Plantatio dñi

Myſtice ✶ a ¶ Ut cōſolarer oīs lugētes: imo chriſt⁹ venit vt
Math.5.a. indiceret luctū: tā v̄bo/ dicēs: Beati q̄ lugent ⁊c. q̄ exēplo: q̄ ⁊ ipſe fleuit: vt Luc. xix.f. et Joh.xj.e. et Heb.v.b. Itē Jaco.iiij.c. Miſeri eſtote ⁊ lugete.i. miſeriā veſtrā cognoſcite ⁊ lugete: q̄ qui ſe miſerū reputat ⁊ cognoſcit ſuā miſeriā/ luget: et ſic obtinet miſericordiā. Luc. xix.f. Si cognouiſſes ⁊ tu: fleres/ ſupple. Itē Threñ.ij.f. Deduc q̄ſi torrentē lachrymas ꝑ diē ⁊ noctē: nō des requiē tibi: nec taceat pupilla oculi tui. Sic ḡ ꝑcipit fletū/ nō indicat gaudiū vel ſolatiū/ vt videt. Solutio. Dñs ē ſicut mater/ vel nutrix paruulo: q̄ ſi querat a paruulo: q̄re luges/ acri⁹ ⁊ copioſi⁹ luget paruul⁹: ⁊ tū mat cōſolat eū. Sed q̄ñ mater colligit eū in ſinu ſuo: et abſtergit lachrymas ſuas/ tūc ſilet paruulus: Sic dñs querit a peccatore/ q̄re lugeat: cū facit eū agnoſcere peccata ſua: ⁊ ſic cōſolando etiā ad lachrymas ꝓuocat. Sic dñs queſiuit a magdalena: Mulier q̄d ploras? Joh.xx.c. vt ampli⁹ ad lachrymas ꝓuocaret. Sed q̄ñ colliget nos dñs ſicut mater ī ſinu eterne ſue quietis ⁊ abſterget omnē lachrymā ab oculis noſtris/ tunc ſilebim⁹. ſ.xxv.c. et Apoc.xxj.a. Abſterget de⁹ oēm lachrymā ab oculis ſanctoꝝ ſuoꝝ. j.lxvj.d. Quō ſi cui mater blandiat: ita ego conſolabor vos ⁊ in hierl'm conſolabimini: videbitis/ et gaudebit cor veſtrum. Hi duo modi conſolationis ꝑdicti notantur hic. Unde dicit: a ¶ Ut cōſolarer oēs lugētes/ illo.ſ. modo cōſolatiōis/ quo ad luctū magis inuitant. b ¶ Ut ponerē cōſolationē lugentib⁹ ſion: illā ſcʒ qua abſterget de⁹ omnē lachrymā. Ponere em̄ ſtabilitatē ꝯſolatiōis ſignificat. Dñs ḡ ponit ꝯſolationē lugētib⁹: q̄ñ ſtabili ꝓmiſſiōe firmat ſe in ꝑpetuū ꝯſolari ī glīa: hic ad temp⁹ lugētes ī miſeria. Math.v.a. Beati q̄ lugēt: q̄m ipſi ꝯſola/
Pſ.93. bunt. Pſ. Scdm̄ multitudinē doloꝝ meoꝝ ī corde meo: cōſolatiōes tue letificauerūt aīaʒ meā. Sed multoꝝ lachryme vel dolores nō merent ꝯſolationē: ſic dic beat⁹ Bern. Quoſdā lugētes ꝯſpicio: ſ; ſi ex corde ꝓcederēt ille lachryme/ nō tā facile ilico ſoluerent in riſū: nūc aūt cū abūdāti⁹ ocioſa ⁊ ſcurrilia v̄ba ꝓfluāt q̄ ꝓus lachryme: lachrymas hmōi de his eē nō arbitror. q̄b⁹ ꝯſolatio diuina ꝓmittit: q̄ñquidē tā facile ꝑ⁹ illas ꝯſolatio vilis admittit. Et nota q̄ dic: lugētib⁹ ſiō: nō dic/ lugētib⁹ hiericho: vl' babylōis: q̄ lugēt ꝓ mūdo vl' ꝓ mūdi delectatiōib⁹. Tales em̄ nō ꝯſolabunt a deo: talib⁹ nō ponit de⁹ ꝯſolationē verā: ſ; mūd⁹ ponit eis ſuā ꝯſolationē. Sʒ falſa ē poſitio iſta: iō nō tenet niſi ſm t̄pus poſitiōis. Sʒ cū dicet: Cedat t̄pus.i. ſpaciū vite: vl' t̄palitas fortune: tūc ma/
Pſ.74. nifeſtabit falſitas ⁊ cōcludet iniq̄tas. Pſ. Cū accepo temp⁹ ego iuſticias iudicabo. Luc.vj.d. Ue vobis diuitib⁹ q̄ habetis h̄ ꝯſolationē veſtrā/ ꝑ falſā.ſ. poſitionē. De talib⁹ q̄ ꝯſolatiōes mūdanas q̄rūt: ⁊ mūdanas lugēt moleſtias: vl' delectationū ſuaꝝ amiſſionē deplorāt: habet exemplū Numeri.xj. a. Uulg⁹ q̄ʒ ꝓmiſcuū qd̄ aſcēderat cū eis: flagrauit deſiderio carniū/ ſedēs ⁊ flens iūctis ſibi pariter filijs iſrl'/ ⁊ ait: Quis dabit nobis ad veſcendū carnes? Recordamur piſciū q̄s comedebamus in egypto gratis ⁊c. Nota q̄ iſta peſtis incepit a populo inferiori et viliori. Ita fit ī clauſtris: illi magis ſecularia deſideria habent/ q̄ viliores erāt in ſeculo ⁊ q̄ min⁹ ſibi ſufficiebant: et aliq̄ñ ſibi etiā iungūt alios q̄s verbis ⁊ exemplis corrūpunt. Ezech. viij.e. Et introduxit me ꝑ oſtiū porte domus dñi qd̄ reſpiciebat ad aq̄lonē: ⁊ ecce ibi mulieres ſedebāt plangētes adonidē. Tales lugētes nō cōſolatur dñs: ſ; lugētes ſion.i. eccl'ie triūphātis: ⁊ celeſtꝭ ꝑ̄rie dilationē: vl' ei⁹ amiſſionē quā ꝑ pctm̄ incurreret. ſ.lvij.d. Reddidi ꝯſolatiōes ipſi ⁊ lugētib⁹ ei⁹. Uel/ c ¶ Lugētib⁹ ſion.i. peccata eccl'ie militātꝭ plāgētib⁹. Ezech. ix.c. Signa tau ſup frontes viroꝝ gemētiū ⁊ dolentiū ſup cūctis abhoiatiōib⁹ q̄ fiūt in medio hierl'm. d ¶ Et darē eis coronā ꝓ cinere: oleū gaudij ꝓ luctu: palliū laudis ꝓ ſpū merōris. Tria dicit q̄ ſunt in ꝑnitēte in p̄ſēti: ⁊ ī futuro remunerabunt. Cinis ī memoria mortalitatꝭ ⁊ vilitatꝭ ſue/ ꝯ ſupbiā mētꝭ. Luct⁹ ꝯ cōcupiſcētiā oculoꝝ: vt ꝑ q̄ peccauit hō ꝯcupiſcēdo/ ꝑ hec puniat plorādo. Spūs merōris oſtēſus ꝑ habitū lugubrē ꝑnitētꝭ: q̄ domat laſciuiā carnis. Hec tria notant Hiere.vj.g. Accingere cilitio ⁊ ꝯſꝑgere cinere: luctū fac tibi q̄ſi vnigeniti plāctū amarꝫ valde. Cilitio cōtra carnis cōcupiſcentiā: cinere cōtra mētis ſuperbiā: luctū fac cōtra oculorū cōcupiſcentiā. His trib⁹ reſpondent tria: corona/ oleū/ et palliū. Dñs em̄ dabit coronā eternitatis ꝓ cinere mortalitatis: vel coronā honoris pro cinere hūilitatꝭ. ſ.xxviij.b. Erit dñs corona glorie: ⁊ ſertū exultatiōis reſiduo ꝑpl'i ſui: ⁊ ſpirit⁹ iudicij ſedenti ſup thronū. Econtra domin⁹ dabit ſupbis ꝓ corona honoris cinerē vilitatis. ſ.xxviij.a. Pedibus cōculcabit corona ſupbie ebrioꝝ ephraim: ⁊ erit flos decidēs glīe exultatiōis ei⁹ q̄ ē ſup v̄ticē vallis pinguiū. Hiere.xiij.c. Hūiliamini: ſedete in terra: q̄m de capite veſtro deſcendit corona glorie veſtre. Ezech.xxj. f. Aufer cidarim/ tolle coronā. f ¶ Oleū gaudij pro luctu.i. gaudiū eterne felicitatis: qd̄ ſignificat ꝑ oleū ꝓ luctu.
Pſ. Cōuertiſti plāctū meū ī gaudiū mihi ⁊c. Dñs em̄ aq̄s Pſ.29.
doloris cōuertit in vinū. Ul' oleū eterne iocūditatis. Joh.ij. b. Implete hydrias aqua g ¶ Palliū laudis.i. pallium laudabile: h ¶ Pro ſpiritu merōris.i. pro habitu lugubri.i. pro carne mortali ſub qua ingemiſcit ſpirit⁹: quia corp⁹ qd̄ corrumpit aggrauat animā: Sap.ix.c. dabit ſtolā immortalitatis: Palliū enim laudabile eſt corp⁹ imortale/ impaſſibile/ agile/ ſubtile. Saccū etiā ꝑnitētie cōuertet dominus in
ſtolā glorie: ſm illud Pſ. Cōſcidiſti ſaccū meū: ⁊ circūdede/ Pſ.29.
rūt me leticia. Judith.x.a. Exuit ſe veſtimētis viduitatis et induit ſe veſtimētꝭ iocūditatꝭ ſue. Baruch.v.a. Exue te hieruſalē ſtola luct⁹ et vexatiōis tue: ⁊ induere decore ⁊ honore que a deo tibi eſt in gloria ſempiterna. Poſſunt etiā per hec tria tres dotes anime deſignari. Per coronā enim que dat triūphatorib⁹/ ſignificat remuneratio iraſcibilis: cui⁹ eſt pugnare in deteſtando malū: et vincere in aggrediendo arduū. Per oleū qd̄ illumiat/ ſignificat illumiatio rōnis: q̄ ipſa ſūma veritate irradiabit. Sed illud oleū dicit oleū gaudij: Cognitio em̄ illa ꝑfecta ſūme veritatis omnimodā parit iocūditatē: qd̄ nō facit cognitio noſtra in p̄ſenti: magis em̄ ſcientia noſtra auget luctū ī p̄ſenti q̄ excitet gaudiū: ſm illud Eccs. j.d. Qui addit ſcientiā addit ⁊ dolorē. Per palliū laudis ſignificat charitas ꝑfecta: q̄ ē veſtis nuptialis: Math.xxij.b. Hec tria ſunt ſigna regalia ⁊ pontificalia: corona/ oleū/ ⁊ palliū: ad ſignificandū q̄ oēs in ꝑadiſo erim⁹ deo noſtro reges ⁊ ſacerdotes: Apoc.j.a. Coronati/ inuncti/ palliati. Dicit ḡ d ¶ Et darē eis.i. me daturū in futuro ꝓmittere. Uel/ darem/ iam ſpe: tandē re/ coronā ⁊c. Sequit: i ¶ Et vocabunt in ea fortes iuſticie. In ea: id eſt ī ſion: id eſt in eccleſia vocabuntur ad officia et dignitates eccleſie: non debiles/ ſed fortes: neq̄ fortes peccato/ ſed fortes iuſticie: id eſt q̄

✶ fortes ſunt ad

ꝟ a Plantatio dñi.i.plantati a dño in terra ſua:⁊ ſtabiliter collocati: Et hoc/ b Ad gloꝛificandū/deū.i.plātati a dño:⁊ firmi facti ĩ ope iuſticię:⁊ hoc ad glificandū deū:qꝛ in

[margin: Secunda pars] opib⁹ ſuis ḡrūt gloꝛiā dñi. c Et ędificabūt deſerta a ſęculo: tales de quibus dictū eſt: Juſti ⁊ foꝛtes in iuſticia ⁊ firmiter in ea radicati fuerūt eſdras ⁊ neemi as/ieſus fili⁹ ioſedech

[margin: B] ⁊ zoꝛobabel.Et de iſtiſ dr̄ ſm iudeos hic: Et ędificabūt deſerta a ſęculo.i.ea quę ꝑ longa ſęcula.i. longa tēpoꝛa fuerant deſerta reſtaurabūt.Vñ

a plantātio dñi ad glōꝛifican-
b dum. Et ędificābunt deſer-
c ta a ſęculo: ⁊ ruinās antiq̄s
d erigent:et inſtaurābunt ciui-
e tates dēſertas/diſſipātas in
f generationem et generātio-
g h
i nem. Et ſtābunt alieni et pa-
ſcent pecoꝛa veſtra:⁊ filij pe-
k l regrinoꝝ āgricolę ⁊ vinito-
m res veſtri erūt. Vos autē ſa-
n cerdotes dñi vocabimini:
o miniſtri deī †nr̄i dicet vobis.

ſubdit: d Et ruinas antiq̄s erigēt: ⁊ inſtaurabunt ciuitates deſertas.i.q̄ fuerāt deſertę a deo: vel ab habitatoꝛib⁹ ſuis iudęis: f Diſſipatas/ab hoſtib⁹: g In generationē ⁊ generationē.i. q̄ꝛ diſſipatio facta ab hoſtibus diu ꝑdurauit. i Et ſtabūt alieni. Hic eis promittit

[margin: Tertia pars] ꝓſelytoꝛū multitudo: Unde dicit: Et ſtabūt alieni ⁊ paſcent pecoꝛa vr̄a:quaſi/intantū dñabimini q̄ ꝓſelyti erūt paſtoꝛes veſtri: k Et filij ꝑegrinoꝝ/veniētes de ꝑegrinis nationib⁹ ad nos: l Agricolę ⁊ vinitoꝛes vr̄i erūt: qꝛ agros ⁊ vineas veſtras colēt. m Vos autē ſacerdotes dñi vocabimi.q.d. alieni de alijs nationib⁹ erūt ſerui veſtri:⁊ ꝓuidebūt vobis ĩ ędificijs ad manendū ĩ cultu agrorū ad cibū:⁊ in cultu vineaꝝ ad potū. Vos autē attenti eritis culturę dei ⁊ vacabitis a tempoꝛalib⁹ laboꝛibus:ita vt vocemini ſacerdotes domini/nō idoloꝝ.i. honoꝛabiliter colentes deū: Nō q̄ oēs ſint ſacerdotes:ſed erūt honoꝛabiles ⁊ potētes: o Miſtri dei nr̄i dicet vobis.i.vobis dicet q̄ eſtis ꝟ miniſtri dñi

[margin: Myſtice] ✠ foꝛtes ſūt ad iuſticiā exequēdā ⁊ in ſe ⁊ in alijs: qꝛ q̄ ꝑus erāt foꝛtes ad peccatū/nō erūt foꝛtes ad bonū. Hiere.xxiij. b.Fact⁹ eſt curſus eoꝝ malus ⁊ foꝛtitudo eoꝛum diſſimilis. Sed ſic dr̄.ſ̄.xl.g. Qui ſꝑant in dño mutabūt foꝛtitudinem: tales qui ſint foꝛtes ad iuſticiam:qui foꝛtiter agant iuſticiam/nec prece vel precio/ amoꝛe vł odio flectentur:debent vocari in eccleſijs et in ꝑlationibus. Eccl.vij.a. Noli quęrere fieri iudex/niſi valeas virtute irrumpere iniquitates:ne foꝛte extimeſcas faciē potētis. A quo aūt vocent vel ad q̄d/determiat cū ſubiūgit: a Plātatio dñi ad glificandū.i.plātati a dño in eccłia/⁊ in loco ꝑlatiōis:nō a ꝓpꝛia cupiditate ſ͡ a deo introducti. Heb.v.a. Nec q̄ſq̄ȝ ſibi ſumit honoꝛē: ſ͡ q̄ a deo vocat tanq̄ȝ aaron.ſ̄.lx.d. Germē plantatiōis meę ad gloꝛificandū.

[margin: Ps.91.] candū. Pſ̄. Plātati in domo dñi ĩ atrijs dom⁹ dei nr̄i floꝛebunt. Matth.xv.b. Oīs plātatio quā nō plātauit pater me⁹ eradicabit. b Ad glificandū/deū: nō ad ditandū parētes: vł marſupiū implendū vel luxuriandū:ſed ad glificandū deū: vt in oīb⁹ itendat glia dei ⁊ ſal⁹ aiaꝝ. Jn q̄ aūt ſint/vel mediāte quo debeāt radicari ⁊ plātari/determiat Eph.iij.d. Jn charitate radicati ⁊ fūdati. Vł/ a Plātatio dñi.i.plātati ĩ dño. Jn dño eñ ieſu chꝛiſto iuenim⁹ optimū locū vt ĩ eo plātemus:⁊ radices itellect⁹ ⁊ affect⁹ nr̄os ad ipſū extēdamus. Eſt eñ ſic t̄ra hūoꝛe plena/ foſſa ⁊ culta.ſ̄.ij.c. Jngredere in petrā ⁊ abſcōdere ĩ foſſa humo.i.plāta te in vulnerib⁹ chꝛiſti. Hiere.xvij.b. Bñdict⁹ vir q̄ cōfidit in dño:⁊ erit dñs fiducia ei⁹:⁊ erit tanq̄ȝ lignū q̄d trāſplantat ſuꝑ aquas: q̄d ad humoꝛē mittit radices ſuas. Vł/vocabunt ĩ ea foꝛtes iuſticię: hoc dic̄ q̄ꝛtū ad ꝑfectos ⁊ ꝓficiētes: Plātatio dñi ad glificandū:h dic̄ q̄ꝛtū ad nouicios ⁊ pęnitētes: De q̄b⁹ dr̄.ſ̄.v.b.ſm aliā litterā: Viri iuda nouella plātatio ei⁹ dilectiſſima. Et nota q̄ nouella plātatio vberius irrigat a ſuis ꝓcuratoꝛib⁹: Silr̄ dñs copioſi⁹ gratiā lachꝛymaꝝ infūdit nouitijs ⁊ de nouo pęnitētib⁹:ſm illud Eccl.xxiiij.d. Dixi/rigabo hoꝛtū plantationū meaꝝ. Sequit: c Et ędificabūt deſerta a ſęculo:⁊ ruinas antiq̄s erigēt. Scōm myſteriū planū eſt:q̄ viri foꝛtes/ apl̄i.ſ.⁊ eoꝝ ſequaces plātati a deo/in eccleſia ędificauerūt deſerta a ſęculo.i.poſuerūt ĩ ędificatiōe ſanctę eccleſię gentes quas dñs ab initio deſeruerat. d Et ruinas antiq̄s erigent: qꝛ q̄d antiquit⁹ ꝑ adā cecidit/ꝑ chꝛiſtū reſuſcitabit miniſterio aploꝝ ⁊ doctoꝝ.ſ̄.lj.a. Cōſolabit dñs oīs ruinas eius. e Et inſtaurabūt ciuitates deſertas/a deo.i. gentiū collectiōes/ vel hūanas mētes: f Diſſipatas/ ꝑ diuerſos erroꝛes. Vel/ e Deſertas/ a grā: f Diſſipatas/ꝑ diuerſa vitia. g Jn generationem/iudęoꝝ: h Et generationē/gētiū: qꝛ ⁊ de iudęis/⁊ de gētib⁹ aliquos ad reſtaurationē eccleſię vocauit. Vel/i generationē ⁊ generationē.i.diu: vt notet diuturnitas pc̄ti. Vel/ g Jn generationē/ malaꝝ affectionū ⁊ deſiderioꝝ: h Et generationē/maloꝝ operū exterioꝝ. Hęc eſt duplex generatio ꝑſequētium dñm. Deut.xxxij.c. Generatio praua atq̄ȝ ꝑuerſa/ hoc dicit q̄ꝛtū ad maliciā interioꝝ affectionū:et infideles filij/ hoc dic̄ q̄ꝛtū ad maliciā opeꝝ. i Et ſtabūt alieni ⁊ paſcēt pecoꝛa vr̄a.i.de gētib⁹ cōuertent ad fidē:⁊ ſtabūt erecti ꝑ fidē ⁊ opatiōnē: ⁊ paſcēt pecoꝛa vr̄a.i. ſimplices vr̄os ꝑ eruditionē:qꝛ fiēt paſtoꝛes ⁊ p̄dicatoꝛes de gentib⁹. Joh.xxj.c. Paſce oues meas. Hiere.iij.c. Mittā vobis paſtoꝛes iuxta coꝛ meū:⁊ paſcēt vos ſcia ⁊ doctrina. k Et filij ꝑegrinoꝝ: id eſt gētiles filij gētiliū:q̄ ꝑus erāt ꝑegrini ⁊ alieni a deo:⁊ a cōuerſatiōe iſrł: Eph.ij.a. l Agricolę ⁊ vinitoꝛes veſtri erūt.i.eccleſiā quę eſt ager ⁊ vinea dñi/excolent ⁊ cuſtodient. Et loquit ꝓpheta ad foꝛtes iuſticię.ſ. apoſtolos ⁊ primitiuę eccleſię paſtoꝛes: qui de gentib⁹ multos populos cōuerterūt:⁊ quoſdā vicarios in eccleſijs ſuis p̄fecerūt: vt eccleſiā excolerēt ⁊ cuſtodirēt: ſicut fuit dionyſi⁹ quem conuertit paul⁹:et clemens quem conuertit petrus. Et hoc eſt q̄d dicit Zach.ix.c. Suſcitabo filios tuos ſion ſuꝑ filios tuos gręcia. Hoc impletū eſt:quando paulus ſuſcitatus eſt ſuꝑ dionyſiū. Jtem Johel.iij.b. Vendā filios veſtros ⁊ filias in manibus filioꝝ iuda.ſ̄.lx.b. Ędificabūt filij peregrinoꝝ muros tuos. m Vos autē: q̄ſi filij peregrinoꝛum agricolę veſtri erūt. Sed/ m Vos/o apoſtoli: n Sacerdotes domini vocabimini.i.ſacri duces ⁊ magiſtri alioꝝ/⁊ magnę dignitatis eritiſ:ſicut dicit.ij.Reg.viij.d. Filij dauid ſacerdotes erant in domo domini. Jbi dicit Glo. Sacerdos/ſacer dux. o Miniſtri dei noſtri dicet vobis: id eſt ſic euidenter miniſtrabitis domino: vt omnes dicant vos miniſtros eius. j.Coꝛinth.iiij.a. Sic nos exiſtimet homo vt miniſtros chꝛiſti:⁊ diſpenſatoꝛes miniſterioꝛū dei. Nota q̄ duo dicit:ſacerdotes ⁊ miniſtri. Sacerdotes.ſ. q̄ꝛtum ad ſacramentoꝛū collationem/ oꝛationum inſtructionem: Miniſtri q̄ꝛtum ad bonoꝛum operum executionem. Nota q̄ dicunt alieni paſcere ✠ pecoꝛa:⁊ filij

[margin: Aliter] i Et ſtabūt alieni ⁊c̄. Jſtud etiam exponit in malo de ſuꝑabūdanti de illis.ſ.qui vicaros alienos ponunt ad paſcēda pecoꝛa.i.ſubditos ſuos ſimplices:⁊ agroꝛum ⁊ vinearū.i.animaꝝ/faciūt eos cultoꝛes:⁊ ipſi tm̄ nomen habēt ſacerdotij/non rem: Miniſtri vocant chꝛiſti:ſed ſunt baliui antichꝛiſti. De iſtis q̄ dicit: Et ſtabūt alieni ⁊ paſcent pecoꝛa veſtra:id eſt vicarios veſtros ponetis in eccleſijs veſtris ad paſcendos ſimplices ⁊ erudiēdos. k Et filij ꝑegrinoꝝ agricolę ⁊ vinitoꝛes veſtri erunt.i.loco veſtri ponetis eos in laboꝛe excolēdi eccleſias veſtras/vel aīas ſubditoꝛum. Zach.xj.a. Paſce pecoꝛa occiſionis:quę qui poſſederāt occidebant ⁊ nō dolebant:⁊ vęnūdabant ea dicētes: Bñdictus deus:quia diuites facti ſumus. m Vos autē ſacerdotes domini vocabimi.i.nomē habebitis ſacerdotij/⁊ nō rem. o Miniſtri dei noſtri dicet vobis/cum tamē non ſitis q̄ꝛtum ad veritatē miniſtri chꝛiſti:ſed ſatellites antichꝛiſti. Et qꝛ tales licȝ altario non deſeruiāt:tñ de altario nō dico viuūt:ſed luxuriant ⁊ delitiant: Jdeo cōpetēter ſubdit: ✱ Foꝛtitudinē gentiū

[margin: Al. ⁊ veſtri]

ministri domini: ⁊ q̄ſi hoc nomine vocabūt vos. a Fortitudinem gentium comedetis: id eſt fructus quos labore procurauerunt: et in quibus procurandis gentes fortitudinem ſuam impenderunt. c Et in gloria eorum: id eſt in diuitijs eorum: d Superbietis: id eſt exaltabimini ⁊ eleuabimini. Sic ſumiꝫ ſuperbia. ī. lx. c. Ponam te in ſuperbiam ſeculorum ⁊c. e Pro confuſione veſtra duplici: id eſt magna/ et rubore. Cōfuſio eſt in mēte: rubor in facie/ qui interiorem confuſionem demonſtrat.

C

a b c d Fortitudinē gentiū comedetis: ⁊ i gloria eoꝝ ſupbiētis. e Pro cōfuſiōne vr̄a duplici f g ⁊ rubore laudābūt pārtē eorum. h Prōpter h̄ in tērra ſua i k duplicia poſſidebūt: leticia l m ſempiterna erit eis. Quia ego dominꝰ diligens iudicium:

Vel/ duplici/ dicit: quia confuſi ſunt iudei: primo in transmigratione regis ſui et virorum fortiū qui erant in hieruſalem: et poſtea magis confuſi in vltima et vniuerſali captiuitate totiꝰ populi: quādo etiā vrbs hieruſalē ſuccenſa eſt. Dicit ergo: e Pro cōfuſione veſtra duplici ⁊ rubore laudabunt/ poſtmodū in veſtra felicitate. g Partē eorum. Metaplaſmꝰ eſt. i. partem veſtrā: id eſt hereditatē vobis redditā ⁊ augmentatā. h Propter hoc: id eſt q2 cōfuſionem duplicē paſſi fuerunt: i In terra ſua: id eſt in paleſtina: k Duplicia poſſidebūt. Locutio ē. i. i duplo ſiue multo plura ꝙ ante habebunt: vel terrā decem tribuū ⁊ duarum. Simile Baruch. v. a. Circūdabit te deus diploide iuſticie. Hec autē que dicta ſūt: ⁊ que poſtea ſequenꝫ dicunt iudei ꝓ parte iam impleta: ſed expectant adhuc ea ꝑfecte implenda in ſuo meſſia. Sequitur: l Leticia ſempiterna erit eis/ ꝓ bonis: que eis duplicabo. Unde ſubdit: m Quia ego dominus diligens iudicium:

et odio habens

Myſtice ✻ pecora: ⁊ filij peregrinorū colentes agros et vineas: iſti autē ſacerdotes dei ⁊ miniſtri/ nō tm̄ dicunꝫ eſſe ſed vocari: in quo notatur ꝙ aliqui in eccleſia debent attendere minoribus officijs ⁊ exteriori ꝓcurationi: vt liberius poſſint vacare alij maioribus et ſpiritualibus officijs. Unde. j. Corinth. vj. a. Secularia iudicia ſi habueritis contemptibiles qui ſunt in eccleſia illos conſtituite ad iudicandum. Exod. xviij. c. Eſto in populo in his que ad deum pertinent vt referas ad deum: Prouide autem de omni plebe viros ſapientes ⁊ timentes deū: in quibus ſit veritas: ⁊ q̄ oderint auariciā. Et poſtea ſubdiꝫ: Quicq̄d maiꝰ fuerit referāt ad te: ⁊ ipſi minora tantūmō iudicent. Et hoc eſt qđ dicit: Uos autē ſacerdotes domini vocabimini. q. d. ad maiora officia eccleſie vocamini. Nota ꝙ ſacerdos in cōſecratione in manibus vngiꝫ: et in ore datur ei oſculū: et in corde accipit ſpiritūſanctū: Sic em̄ dicit epiſcopus ei: Accipe ſpiritūſanctū: ad ſignificandū ꝙ in corde eiꝰ debet eſſe charitas: in ore veritas: in manu largitas: vt ſit ſacerdos ꝑ bonā ꝯuerſationē: ⁊ vocet ab alijs ꝓpt bonā opinionē. Apocl. xx. b. In his ſecūda mors nō habet poteſtatē: ſ erūt ſacerdotes dei ⁊ chriſti. j. Pet. ij. b. Uos eſtis genꝰ electū/ regale ſacerdociū/ gēs ſctā. Exo. xix. a. Eritis mihi i regnū ſacerdotale. Apocl. v. c. Feciſti nos deo nr̄o regnū ⁊ ſacerdotes: ⁊ regnabimꝰ ſup t̄rā. Itē Apoc. j. b. Fecit nos regnū ⁊ ſacerdotes deo ⁊ p̄ri ſuo. Miſtri dei nr̄i dicet vobis. Sacerdos dicit ordinē: miſter dicit officiū.

Aliter ✻ a Fortitudinē gētiū comedetis. i. illud qđ cū ſudore ⁊ labore paupes acquirūt/ expēditis. Et i q̄ fortitudinē ſuā cōſumūt: Ad lr̄a3/ Hiere. ij. g. In alis tuis iuētꝰ ē ſanguis aīaꝝ paupeꝝ ⁊ inocentū. Ale em̄ ꝑlatoꝝ. i. latera ⁊ ꝯſiliarij ē pompa ſocioꝝ et hiſtrionū: q̄ ſanguinē pauperū comedūt ⁊ bibūt. c Et i gloria eoꝝ ſupbietis. Cuiꝰ em̄ ſūt optima queq̄ iſrael: nonne clericoꝝ: Quid habēt milites/ burgenſes/ mulieres: qđ nō habeāt clerici et ſacerdotes: A militibꝰ mutuo accipiūt gl̄iā: a burgēſibꝰ auariciā: a m̄lieribꝰ mollicīe ⁊ luxuriā. Un̄ beatꝰ Bern̄. Cū militibꝰ ſupbie faſtꝰ/ amplā familiā/ nobiles apparatꝰ/ eq̄rū phaleras/ accipitres/ aleas: ⁊ ſilia queq̄ frequētāt. Aliq̄ forte depēdētes a collo rubricatas muriū pelles/ ornatos thalamos/ balnea/ mollicīe oēm ⁊ gl̄ia3 veſtiū a

mulieribꝰ mutuanꝫ: Caute omnino lorice pōdꝰ: ⁊ inſomnes in caſtris noctes īcertaq̄ diſcrimina prelioꝝ: muliebrē quoq̄ verecūdiam et diſciplinam aut ſi q̄d ſexus ille laboris habere creditur/ declinātes ⁊c. Amos. vj. a. Ue vobis qui opulenti eſtis in ſion. Et poſtea ſubdiꝫ: Tranſite in calanne et videte: ⁊ ite inde in emath magnam: ⁊ deſcendite in geth paleſtinoꝝ: ⁊ ad optima queq̄ regna horum: ſi latior terminus eorum termino veſtro ē: qui ſepati eſtis in diē malū. De cle. ... cnō medi...

Uel ſm̄ primā expoſitionem legiꝫ in bono: a Fortitudinem gētiū: id eſt malos fortes ad peccādū: b Comedetis: id eſt cōſumetis et annihilabitis inter dentes aſpere increpationis: ⁊ in ventrem eccleſie traijcietis/ ⁊ incorporabitis eos eccleſie. Zach. ix. d. Deuorabunt eos ⁊ ſubijcient lapidibus funde. Actu. x. b. Occide ⁊ manduca. Uel de bona fortitudine legitur. a Fortitudinē gētium comedetis: id eſt exempla bonorum delectabiliter recoletis: et que prius ad exteriora erant/ ad interiora traijcietis: ⁊ in illis delectabimini. c Et in gloria eorum ſuperbietis/ in bono: id eſt gloriabimini: quia gloria ſubditorū/ honor et gloria eſt prelati. j. Theſſal. ij. d. Que enim eſt ſpes noſtra aut gaudium aut corona glorie: Nonne vos ante dominū noſtrum ieſum chriſtum in aduentu eius: ij. Corinth. j. c. Gloria veſtra ſumus ſicut et vos noſtra/ in die domini noſtri ieſu chriſti. iij. Joh. j. b. Maiorē horum non habeo gratiā ꝙ vt audiam filios meos in veritate ambulare. e Pro confuſiōe veſtra duplici: quā ſuſtinuiſtis o vos apoſtoli ⁊ apoſtolici viri de īfidelitate iudeoꝝ ⁊ de idolatria gētiū. f Laudabunt/ iudei. ſ. ⁊ gentes ad fidem conuerſe: g Parte eorū: id eſt deū/ dicentes: Dominus pars hereditatis mee. Pš. 15. Qđ nemo veraciter dicit: qui aliam partem querit. Uel/ duplici: id eſt interiori ⁊ exteriori. Interius enim dolebant in mente: ⁊ exteriꝰ opprobria audiebant. Uel/ duplici/ verborum. ſ. et verberum: quia et exprobrabantur verbis: ⁊ flagellis cedebanꝫ. f Laudabūt/ etiā hoſtes eorū: g Partem eorum: id eſt eternam retributionē quā videbunt eos eſſe adeptos/ dicentes illud Sap. v. a. Nos inſenſati vitam illorum eſtimabamus inſaniam: ⁊ finem illorum ſine honore: ecce quomō computati ſunt inter filios dei: et inter ſanctos ſors illorum eſt: id eſt pars eorum. Pš. Portio mea domine Pš. 141. in terra viuentiū. h Propter hoc. ſ. quia duplicē confuſionē ſuſtinuerūt in terra aliena/ in vita. ſ. iſta: Ideo/ i In terra ſua: id eſt in celeſti patria: ⁊ etiam in p̄ſenti eccleſia: k Duplicia poſſidebunt: id eſt cumulata premia: ſm̄ quod diciꝫ/ Marci. x. d. Nemo eſt qui reliquerit domū aut fratres aut ſorores aut patrē aut matrē aut filios aut agros ꝓpter me ⁊ ꝓpter euangeliū: q̄ nō accipiet cēties tantū nūc in tempore hoc/ domos ⁊ fratres ⁊ ſorores ⁊ matres ⁊ filios ⁊ agros cum ꝑſecutionibus: et in ſeculo futuro vitam eternā. Geñ. xxvj. c. Seminauit iſaac ī terra illa: ⁊ inuenit in ipſo anno centuplū. Uel/ duplici: id eſt corporis ⁊ anime premia. Gregoriꝰ. Sancte eccleſie in fine ſuo duplicia recipere/ eſt in ſingulis ⁊ de beatitudine anime ⁊ de corporis incorruptione gaudere. Zach. ix. c. Hodie quoq̄ annuncians duplicia reddam tibi. Baruch. v. a. Circūdabit te deus diploide iuſticie. l Leticia ſempiterna erit eis. ī. lj. d. Leticia ſempiterna ſuper capita eorum; gaudium ⁊ leticiam obtinebunt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus. Et. ī. xxxv. d. idem diciꝫ. Et hoc erit eis: m Quia ego dominus diligens iudiciū: id eſt ex amore remunero illos qui iudiciū ⁊ in ſe ⁊ in alijs exercent. Pš. 118. Pš. Feci iudicium ⁊ iuſticiam non tradas me calumniantibus me. Pš. 36. Pš. Quia dominus amat iudicium ⁊ nō derelinquet ſanctos ſuos: i eternū cōſeruabunꝫ. Prouer. xv. b. Qui ſequiꝫ iudicium dirigeꝫ ab eo. ij. Paral. xix. b. Uidete ait: quid faciatis: Nō em̄ homis exercetis iudiciū: ſed domini. Uel aliꝫ/ Dominꝰ diligit iudiciū: id eſt flagellū quo

✻ purganꝫ grana

ꝭ et odio habens rapinam in holocauſtū/vel/ holocauſto.q.d. p̄dicta faciam ego qui diligo et remunero eos qui iudiciū ⁊ iuſticiam faciunt: non illos qui iudicium ⁊ iuſticiam violantes/ſacrificiū de rapina offerunt: ⁊ ſic deū placare credunt. b Et dabo opus eorum ⁊c. Hic p̄dicit

Quarta pars

ẽis perpetuā religionis obſeruantiam/dicens in pſona domini: Et dabo opus eorum in veritate/ vt nihil ſm ſimulationē ⁊ falſitatem ſiue deceptionē agant. Vel.i. in cultu meo faciā eos exercitari i quo ē veritas: non in idolatria in qua eſt falſitas.

holocauſto

a et odiō habēs rapinā in ho
b locauſtū. Et dabo opus eo
c d rum in veritate: et fedus p
e petuū feriam eis. Et ſcietur
in gentibus ſemen eorum: et
f g germen eorū in medio popu
h loꝝ. Oēs q̄ viderint eos co
i k gnoſcent illos: qꝛ iſti ſūnt ſemen cui benedixit domin⁹.
l m Gaudēs gaudebo in dn̄o
n o no: et exultābit anima mea
p in deo meo. Quiā induit me
q veſtimentis ſalutis: et indu
r mēto iuſticie circūdedit me.

d Et fedus/pacis/perpetuū feriam eis: ita vt ſtabile ſit tam in ipſis q̄ȝ in filijs eoꝝ. e Et ſciet in gentib⁹ ſemen eorum.i.fama eorum erit inter gentes ⁊ noticia: ita vt qui viderint eos in gentib⁹ cognoſcant eos: ſicut magni ⁊ potentes cito cognoſcunt ⁊ a multis. f Et germē eorum: id eſt filij: g In medio populorum/ſcietur.ſ.q.d.famoſi erunt ⁊ noti inter gentes ⁊ p̄plos: Vñ ſubdit: h Omnes qui viderint eos/ ſtatim/cognoſcent illos: quia notabiles erūt. Cognoſcent dico: k Quia iſti ſunt ſemen cui benedixit domin⁹.i. quos multiplicauit dominus ⁊ numero ⁊ pſperitatis augmento. l Gaudēs gaudebo ⁊c. Canticū leticie ⁊ exultationis eorum quibus hec bona facturus eſt domin⁹/hic a pphета ponit. Unde in pſona populi pphеta hic loquit/dicens: l Gaudens/interius: m Gaudebo/exterius: n In domino.i.in cultu domini. Vel/Gaudens gaudebo in domino: id eſt dupliciter gaudebo pro duplici parte quā mihi dedit dominus: De qua dictum eſt ſupra eodem. o Et exultabit anima mea in deo meo.i.ſic gaudebit anima mea interi⁹ vt in exultationē prumpat exterius. p Quia induit me veſtimētis ſalutis: id eſt ſanitate ⁊ ſaluatione tanq̄ȝ veſtimento me induit/q̄tum ad corpus. r Et indumento iuſticie circūdedit me: id eſt iuſticia ſicut indumento me

ꝭ circūdedit/ q̄tum

Myſtice ✣ purgant grana ⁊ diſcernunt a paleis. a Et odio habens rapinā in holocauſtū.q.d.ego non accipio ſacrificia mihi oblata vbi violat iudiciū ⁊ iuſticia: quod fit quādo ex rapina offerunt. Ecci.xxxiiij.c. Immolātis ex iniquo/oblatio eſt maculata. Et poſtea ſubdit: Dona iniquoꝝ non probat altiſſimus: nec reſpicit in oblatiōes iniquorū: nec in multitudine ſacrificioꝝ eoꝝ ppitiabit peccatis. Qui offert ſacrificiū ex ſubſtātia pauperū: q̄ſi q̄ victimat filiū i cōſpectu patris ſui. Itē Ecci.xxxv.c. Noli offerre munera praua: nō em̄ deus ſuſcipiet illa. Prouer.xxj.d. Hoſtie impiorum abominabiles que offerunt ex ſcelere. Myſtice/autē ſenſus eſt/q̄ domin⁹ approbat iudiciū.i.diſcretionē ⁊ fidem gentiū: ⁊ odio habet holocauſta ⁊ ſacrificia iudeorum: que ex vſuris ⁊ rapinis faciebant. b Et dabo opus eorum.i.apoſtolorū/ vel oim̄ fideliū: c In veritate/ nō in vmbra cerimonialiū figurarū ſicut olim: Omnia em̄ i figura cōtingebāt illis: vt dr̄.j.Corinth.x.c.ſed i veritate vt oīa veraciter cōpleant: verū agnū comedētes: verā circūciſionē cordis facientes: ſic dicit Deut.x.d. Circūcidite preputium cordis veſtri. Vl'/in veritate/ nō in vanitate temporaliū: vel in ſimulatione hypocritaꝝ: quia ſpiritusſanct⁹ diſcipline effugiet fictum: Sap.j.b. d Et fedus perpetuū feriam eis/non temporale ſicut moyſi: ſed pactū euangelij eternum: qd̄ nō trāſibit ſicut vetus teſtamentū/cui euangeliū ſuccedit. Hiere.xxxj.a. Feriam domui iſrael ⁊ domui iuda fedus nouū/non ſm pactum qd̄ pepigi cum patrib⁹ eoꝝ. Idem dicit Heb.x.c. Matth.xxiiij.c. Celum ⁊ terra tranſibūt: verba autē mea non tranſient. Et nota q̄ dicit/feriā eis.i.ad vtilitatem eorū. Feriam autem dicit: quia in pcuſſione filij dei confirmatū eſt pactum illud: id eſt in paſſione/⁊ ſanguinis chriſti effuſiōe. Unde.ȝ.liij.c. Propter ſcelus populi mei percuſſi eum. Heb.xiij.d. Deus aūt pacis qui eduxit de mortuis paſtorē magnū ouiū in ſanguine teſtamenti eterni dominū noſtrū ieſum chriſtum aptet vos in omni bono. e Et ſciet in gentibus ſemē coꝝ: et germē eorū in medio populorū.i.imitatores apoſtoloꝝ: qui ſunt q̄ſi ſemē: ⁊ quaſi germē eorum/ diſpergent per mūdū/ad litterā: ſicut ſemen ſeminat ⁊ diſpgitur per campum vt multiplicet: et vbiq̄ȝ cognoſcent vita ⁊ doctrina pollētes. Zach.x.c. Seminabo eos in populis: ⁊ de longe recordabunt mei: ⁊ viuent cum filijs ſuis. De hoc ſemine dictū eſt.ȝ.j.c. Niſi domin⁹ ſabaoth ⁊c. e Et ſciet in gentib⁹ ſemē coꝝ.i. p̄dicatio: f Et germen eorū in medio populoꝝ.i. bona eoꝝ operatio. Iſti ſūt duo teſtes qui bene cognoſcunt: ⁊ quib⁹ bene credit: ſemen.ſ.ſincere p̄dicationis: ⁊ germē bone operationis: ſine quib⁹ nō debet quis audiri in p̄dicatione: Deut.xxxiij. Hiere.xxxj.c. Semiabo domū iſrael ⁊ domū iuda ſemine hominū ⁊ ſemine iumentorū.i.ſubtili et rudi p̄dicatione.ȝ.xxvij.b. Qui egredient impetu a iacob/implebunt faciem orbis ſemine. h Oēs qui viderint eos/ apoſtolos ⁊ imitatores eorū concordes charitate: i Cognoſcent illos: quia iſti ſunt ſemē cui bn̄dixit dominus/ ex cōcordia charitatis: Ioh.xiij.d. In hoc cognoſcent oēs q̄ mei diſcipuli eſtis ſi dilectionē ad inuicē habuetis.j.Ioh.iij.b. In hoc manifeſti ſunt filij dei ⁊ filij diaboli: Omnis qui nō eſt iuſtus/nō eſt ex deo: ⁊ qui nō diligit fratrē ſuum ⁊c. Charitas em̄ eſt fons pprius quo potant filij dei ⁊ diſcipuli chriſti. Cui fōti nō cōmunicat alien⁹. Prouer.v.d. et.xiij.d. Vel/ h Omnes qui viderint eos/in gloria: i Cognoſcēt illos: quia iſti ſunt ſemen cui bn̄dixit domin⁹: Tūc em̄ cognoſcent p̄mo mali eos fuiſſe auctos ⁊ multiplicatos bn̄dictione dei. Sap.v.a. Quomō computati ſunt inter filios dei: ⁊ inter ſanctos ſors illoꝝ eſt.j.lxv.d. Semen benedictoꝝ domini eſt.ȝ.vj.d. Semen ſanctū erit id qd̄ ſteterit in ea. Ps̄. Generatio rectoꝝ benedicet. Deinde in pſona eccleſie de p̄dictis bonis gr̄as agentis/ſubdit: l Gaudens gaudebo in dn̄o. Gaudēs de bonis vie: gaudebo de bonis patrie: ⁊ hoc in dn̄o/nō in mūdo. Phil.iiij.a. Gaudete in dn̄o ſemp: iterum dico gaudete. Ibi ſatis dictū eſt de iſta materia. o Et exultabit aīa mea i deo meo. Caro quidē exterius tribulat: ſed aīa interi⁹ iocundat. Unde.ij. Machab.vj.g. dicit de quodā martyre ſic: Cū plagis inq̄t pimeret/ingemuit ⁊ dixit: Dn̄e q̄ habes ſanctā ſcientiā/manifeſte tu ſcis: quia cū a morte poſſem liberari/duros corporis ſuſtineo dolores: ſm animā vo ppter timorē tuū libēter hec patior.ij. Corinth.iiij.d. Licȝ is q̄ deforis eſt noſter hō corrumpat: tn̄ is q̄ intus eſt renouat de die in diē. Itē.ij.Cor.vj.b. Quaſi triſtes/ſp aūt gaudētes. Iudith.xvj.c. Erat aūt pplus iocūd⁹ ſm faciē ſanctoꝝ. Vñ aūt gaudeat eccleſia/ſubdit: p Quia induit me/dn̄s: q Veſtimētis ſalutis: ⁊ indumēto iuſticie circūdedit me.i.ipſe chriſtus induit me q̄ eſt iuſticia ⁊ ſal⁹. Iuſticia in impiorum iuſtificatione: Et ſalus in bonorum retributione. Ro.xiij.d. Induimini dn̄m ieſum chriſtum. Gal.iij.d. Quotquot baptizati eſtis in chriſto/chriſtum induiſtis. Vel/ p Induit me veſtimētis ſalutis/q̄tū ad gratiā interi⁹ ornantē ⁊ decorātem aiaȝ: r Et indumēto iuſticie circūdedit me/q̄tū ad bonā opatione exteri⁹ munientē. Veſtimēta ſalutis ſunt virtutes. Eccs.ix.b. Omi tpe veſtimenta tua ſint candida. Indumētum iuſticie ſūt opa bona. Apoc.xvj.c. Beat⁹ q̄ vigilat ⁊ cuſtodit veſtimēta ſua ne nudus ambulet et videant nuditatem eius. Indumentum iuſticie eſt indumentum ſacerdotale. Vñ Ps̄. Sacerdotes tui induant iuſticia ⁊c. Itē ȝ.lx.d Ponā p̄poſitos tuos iuſticiā. Itē veſtimēta ſalutis ſūt ↄtritio

Ps̄.111.

B

Ps̄.131.

✣ et confeſſio

circũdedit ꝗtum ad animam. a Quaſi ſponſum decoratũ corona: ⁊ quaſi ſponſam ornatã monilib⁹ ſuis. q. d. ſicut ſponſus ornat corona: ita ornauit ſe decenter honore regni ⁊ ſacerdotij ꝗtũ ad reges ⁊ ſacerdotes: et ſicut ſponſa ornat monilib⁹: ita ornauit me ꝑpetue religiõis obſeruantia ꝗtum ad plebem. c Sicut eñ terra ⁊c̃. Poſita ſimilitudine ſpõſi ⁊ ſpõſe ꝗtum ad decorẽ et honorẽ / ponit adhuc aliã ſimilitudinẽ terre ꝗtum ad honoꝝ multiplicationẽ quã eis erat collaturus / dicens: Sicut eñ terra profert germẽ ſuũ / celeſtib⁹ pluuijs irrigata. d Et ſicut hortus ſemen ſuũ germinat. i. ſemen producit in germen beneficio fontiũ ⁊ fluuiorũ vel pluuiarum. e Sic domin⁹ deus germinabit iuſticiam ⁊ laudem corã vniuerſis gentibus. i. multiplicabit i te bonas ⁊ laudabiles ꝑſonas: qui iuſticiam faciẽt et laudabũt dominũ ⁊ ꝑdicabunt nomẽ dei coram alijs gentibus.

Al. nõ hꝫ tẽm

a Quaſi ſponſũ decoratũ co-
b rona: ⁊ quaſi ſponſam orna-
c tã monilib⁹ ſuis. Sicut ⁊ eñ
terra ꝓfert germen ſuũ: et ſi-
d cut hortus ſemen ſuũ germi-
e nat: ſic domin⁹ deus germi-
f g nabit iuſticiã ⁊ laudẽ coram
h vniuerſis gentibus.

Myſtice ⁊ confeſſio: veſtimentũ autẽ iuſticie eſt ſatiſfactio. Qꝫ aũt
Pſ.31. contritio ſit veſtimentũ ſalutis / dicit in Pſ. Beati quorum remiſſe ſunt iniquitates: ⁊ quorum tecta ſunt peccata. Tegit enim peccatũ per cõtritionẽ / ne deus videat ad puniendum.
Pſ.103. Item confeſſio eſt indumentũ. Vñ Pſ. Confeſſionẽ ⁊ decorem induiſti: amict⁹ lumine ſicut veſtimento. Cõfeſſio etiã eſt indumentũ i penitẽtib⁹: q̃ p cõfeſſionẽ mũdant a pctis et de-
Pſ.43. corant amict⁹ lumine in cõtemplantibus. Item Pſ. Confuſio faciei mee cooꝑuit me: quia verecũdia cõfitentis maxi-
Pſ.68. me peccata ei⁹ tegit. Pſ. Operuit cõfuſio faciẽ meã. Item ſatiſfactio eſt indumentum iuſticie: quia p ſatiſfactionem induitur anima et munitur: ⁊ hoſtes iuſticiantur et puniũtur.
Pſ.68. Pſ. Operui i ieiunio animã meã. Job. xxix. c. Juſticia indutus ſum. i. ſatiſfactione iuſticiãte. ĩ. lix. d. Indutus iuſticia vt lorica. Gregori⁹ ſic exponit: Induit me veſtimento ⁊c̃. Cum veſtimento induimur ex omni parte circũdamur: Igit veſtimento ſalutis induitur / quiſquis a languore peccati per dei gratiã interius vndiq̃ cuſtodit: ⁊ indumento iuſticie circũdat / qui vndiq̃ bono opere protegit / vt nullã partẽ actionis ſue peccato nudã relinquat. Nam qui in alijs actionibus eſt iuſtus / in alijs iniuſtus: quaſi vnũ latus operuit: aliud nudauit. Et tali veſte induit eccleſia electorũ velut eterni regis ſponſa ꝑcioſis virtutibus adornata tanq̃ monilibus: ⁊ in capite ſuo qđ eſt chriſtus diademate regio decorata. Unde ſubdit: a Quaſi ſponſum decoratũ corona: ſic ſupple decorauit me. Hoc refert ad caput eccleſie: id eſt ad chriſtũ. b Et quaſi ſponſam ornatã monilib⁹ ſuis. Hoc refert ad mẽbra. Gregori⁹ in ꝑfatiõe moral. Job. ca. xj. ponit hanc litterã. Quaſi ſponſo poſuit mihi mitrã: et quaſi ſponſã ornauit me ornamento. Quia igit ipſe eſt in capite ſponſus: ipſe eſt in corpore ſponſa: neceſſe eſt cum aliquid de corpore dicit / repente ad vocẽ capitis aſcendat: ⁊ econuerſo. Et nota ꝙ ſponſo. i. chriſto datur corona: quia ipſi triumphatori regi ⁊ pontifici danda ſunt omnis honor ⁊ gloria. Sponſa autem ornat monilibus: id eſt interiori et exteriori affectionũ ⁊ ſenſuum apta cuſtodia: vnde pluraliter dicit / monilibus. Monile eñ aliquãdo claudit veſtẽ / non mentẽ. Sed ſponſam chriſti decet habere duplex monile: Veſtis et mentis. i. corporis caſtitatẽ ⁊ mẽtis: ſiue cuſtodiã ſuoꝝ ſenſuũ exteri⁹: ⁊ ſuarũ affectionũ cuſtodiã interi⁹. Diſſolutio autem exterior ſignum eſt interioris lepre cupiditatis et voluptatis: ſicut de leproſo Leuit. xiij. f. dicit: Habebit veſtimenta diſſuta. Aug⁹. Impudic⁹ oculus impudici cordis eſt nũcius. Eccĩ. xix. d. Ex viſu cognoſcit vir: ⁊ ab occurſu faciei cognoſcit ſenſatus: Amictus corporis ⁊ riſus dentiũ: ⁊ ingreſſus hominis nũciãt de illo. Vel poteſt dici ꝙ eadem anima vel eccleſia dicitur ſponſus et ſponſa. Sponſus ꝓpter conſtantiam et fortitudinem: ſponſa ꝓpter verecũdiã ⁊ fecũditatẽ ⁊ ſollicitudinẽ. Vel ſm beatũ Hieronymũ / per ſponſum ⁊ ſponſam exprimit ſimilitudo duorum agminũ in eccleſia: perfectorũ. ſ. atq̃ incipientium. Perfectos ſponſi comparat pulchritudini: incipientes ſpõſe aſſimilat ornatui: que ornat mũdo muliebri: ſiue vt ceteri trãſtulerũt vaſis vl' monilibus ſuis. Per h ergo notat ꝙ eccleſia conſtat ex fortibus ⁊ infirmis. Unde Geñ. ij. d. Hoc nũc os ex oſſib⁹ meis et caro de carne mea. Os fortitudinem habet: caro fragilitatem. Et nota ꝙ perfectis q̃ ſũt quaſi ſponſus dat corona premiorũ: ſicut dicit. ij. Timoth. iiij. b. Bonũ certamen certaui: curſum cõſũmaui: fidem ſeruaui: in reliquo repoſita eſt mihi corona iuſticie. Imperfectis autẽ qui ſũt quaſi ſponſa / interim dantur monilia exemplorũ et exhortationũ. Monilia enim dicunt quia monent. Exempla igit chriſti ⁊ ſanctoꝝ ⁊ verba eorum: quia monentia ſunt / monilia dici poſſunt. Unde predicatores monitores ſunt domini. Sequitur: c Sicut terra ⁊c̃. Sicut dicit Hieronymus: hic ponit alterius comparationis exempla: quorum prius ad ſponſum / ſequens refert ad ſponſam. Dicit ergo: Sicut terra profert germen ſuum / celeſtib⁹ pluuijs irrigata. Aliqui libri habent: Sicut enim terra ⁊c̃. Sed Hieronym⁹ non habet / eñ. d Et ſicut hortus ſemen ſuũ germinat / bñficio fontiũ ⁊ fluminũ. e Sic domin⁹ deus germinabit: id eſt germinare facit in eccleſia / f Juſticia / bone operationis: g Et laudem / ſincere ꝑdicationis. Et hoc nõ in occulto: ſed / h Corã vniuerſis gentibus. q. d. ſicut terra et hortus irriguus germinant: ſic eccleſia ſpirituſancto fecũdata reddet domino fructum laudis ⁊ bone operatiõis. Comparat autẽ eccleſia terre ⁊ horto ꝓpter perfectos ⁊ infirmos qui ſunt in ea. Terra enim vt fructũ faciat rigatur pluuia de celo: hortus autẽ rigat riuulis ⁊ flumine. Eccleſia ergo fructus facit vt terra ⁊ ſicut hortus: quia quidã maiores fuerunt in eccleſia: vt apoſtoli: qui nõ receperũt doctrinã niſi a dño: et illi dederũt fructũ vt terra. Quidã aũt fuerunt ⁊ ſũt minores i eccleſia: qui irrigant ab hominib⁹ ſicut a riuulis: ⁊ illi fructũ dant ſicut hortus. Hoc eſt qđ dicit in Pſ. Celũ celi domino / quo ad maiores: terrã autẽ dedit filijs hominũ / ad colendum: ⁊ hoc pertinet ad minores. Et hoc eſt qđ ſupra dixit / ſponſũ ⁊ ſponſã. Pſ.113.
Vel terra ſunt laici laboribus dediti: hortus autẽ ſunt clerici delitijs reſoluti. Deus autẽ rigat campos terre. i. laicos: ſed homĩes rigant hortos. Clerici eñ et ſcholares ab hominib⁹ erudiunt: ſed laici a deo per gratiã efficaci⁹ inſtruunt. Unde ĩ. lv. c. Quomõ deſcendit imber ⁊ nix de celo: ⁊ vltra illuc nõ reuertit: ſed inebriat terrã ⁊ infundit eam ⁊ germinare eam facit: ⁊ dat ſemen ſerenti ⁊ panem comedenti: ſic erit verbũ qđ egrediet de ore meo nõ reuertet ad me vacuũ ⁊c̃. Et hoc eſt qđ hic ſequit: e Sic domin⁹ deus germinabit iuſticiã / ꝗtum ad terrã. i. ꝗtum ad laicos: qui per diuinã gratiã imbuti fructificant bene operãdo. g Et laudem coram vniuerſis gentibus / ꝗtum ad hortos. i. ꝗtum ad clericos: in quib⁹ raro inuenit fructus iuſticie. i. iuſte operationis: ſed tamẽ fructũ proferũt ſane eruditiõis. Vel terra dicunt ſeculares ⁊ actiui i eccleſia: hort⁹ aũt dicunt clauſtrales et cõtemplatiui. Hiere. xxxj. b. Erit aĩa coꝝ quaſi hortus irriguus. De horto dictũ eſt. ĩ. lviij. c. Et nota ꝙ terra profert fructũ iuſticie: quia actiui in operib⁹ iuſticie exercent: hortus autẽ producit fructũ laudis: quia cõtemplatiui diuine laudi mãcipati ſunt ⁊ gratiarũactioni. Itẽ eadẽ aĩa dicit et terra ⁊ hortus. c Sicut eñ terra ꝓfert germẽ ſuũ / ita fidelis aĩa germẽ bone cogitatiõis ꝓfert in plenũ fructũ bone operationis. d Et ſicut hort⁹ ſemẽ ſuũ. i. ſibi cõmiſſum / germinat: ſic mens electoꝝ ſuſceptũ ſemẽ diuini v̾bi ꝓducit in fructũ bone opatiõis. Sꝫ h dr facere de⁹: q2 ipſe dat electis ſuis vt h faciãt: atq̃ ita iuſticiã recte viuẽdi: ⁊ laudẽ ꝑdicatiõis oib⁹ q̃ ſb celo ſũt gẽtib⁹ electi ꝑnũciãt. Et h ẽ qđ dr: Sic dñs deus germiabit iuſticiã et laudẽ corã vniuerſis gentib⁹.

Propter ſion nõ

PRopꝭ ſion nō tacebo ⁊c. ¶ Expo. Ca. LXII
Iſtud capitulū licet multi iudeoꝝ exponāt de aduē-
tu ſui meſſie ⁊ liberatiōe eoꝝ futura ꝑ eū: tñ etiā alio
modo exponiꝭ a ꝗbuſdā: ⁊ totū fabuloſe ⁊ fallaciꝭ. Et diuidiꝭ
in ſeptē ptes. Primo ſm fabulā ꝓpha dicit ſe nō poſſe ſilere,
cū euidēs ſit ei futura
chaldeoꝝ deſtructio:
⁊ ſui ꝑpli liberatio: ibi:
A Propꝭ ſion ⁊c.
Scdo ꝑdicit eiſ priſti
ni noīs ⁊ honoꝛiſ reſti
tutionē: ibi: Et vo-
cabiꝭ tibi nomē nouū. Tertio cohabitātiū aptitudinē ⁊
fecūditatē: ibi: Habitabit eñ iuuenis cū virgine ⁊c.
Quarto bonoꝝ cuſtodū ſedulitatē: ibi: Sup muros tuos
⁊c. Quīto oēs inuitat: maxīe aūt bonos ⁊ iuſtos ad oꝛonem
vt hieruſalē reſtaureꝭ: ibi: Qui remiſcimini dñi ⁊c. Sex
to diūm ꝓpitiū foꝛe affirmat: ⁊ eū introducit iurātē ſe facturū
h qđ deſiderāt: ibi: Jurauit dñs. Septimo ꝓpha ex pmiſ-
ſione dñi ꝯfirmatꝰ ꝑplm ad reditum de babylone inuitat: ibi:
Primus ps Trāſite trāſite ⁊c. Diꝭ ḡ: a ¶ Propꝭ ſion .i. amoꝛe ſion:
qꝛ .ſ. vehementꝭ eiꝰ cōmodū deſidero. b ¶ Nō tacebo, a ꝑ-
cibꝰ qn ꝑ eiꝰ liberatiōe depcer. Uel, Nō tacebo, qn ei an-
nūciē vēturā ꝓſperitatē. c ¶ Et ꝑpꝭ hierlm .i. amoꝛe eiꝰ.
d ¶ Nō quieſcā .i. a pce vel pdicatiōe nō ceſſabo. e ¶ Do-
nec egrediaꝭ vt ſplēdoꝛ iuſtuſ eiꝰ .i. donec veniat ille ꝗ
iuſticiā ei faciat ꝯ ſuis hoſtibꝰ .ſ. cyrus. f ¶ Et ſaluatoꝛ eiꝰ
vt lāpas accēdaꝭ .i. donec cyrus ſaluet eos: ita vt oēs vi-
deāt ſalutē eoꝝ ⁊ ꝓſperitatē. Juſtus dꝛ quantū ad chaldeos
ꝗs deſtruxit: ſaluatoꝛ quantū ad iudeos, ꝗs de captiuitate li-
berauit. Comparaꝭ aūt lampadi ⁊ ſplendoꝛi: quia manifeſta
fuit ⁊ chaldeoꝝ deſtructio et oībꝰ nota: et ſiliꝭ iudeoꝝ libera-
tio. Jtē lampas illuminādo cōſumit oleū, et conſumēdo illu-
minat: ſic dñs dū chaldeos ꝯſūpſit ī lumīe ⁊ honoꝛe poſuit.
¶ Sequiꝭ: Et videbunt

Myſtice Myſtice a ¶ Propꝭ ſion ⁊c. Iſtud capitulū ſm verita-
tem lr̄e exponiꝭ de chꝛiſto a ſctis: et etiā ab Andrea. Hieroꝰ
Ja.61.a. aūt ſic ꝯtinuat. Dixerat dñs ⁊ ſaluatoꝛ noſter: Spūs dñi ſup
me eo qđ vnxerit me ⁊c. vſqꝫ ad illū locū vbi ſcptū ē: Omēs
ꝗ viderint eos cogſcēt qꝛ iſti ſūt ſemē cui bñdixit dñs. Poſt
quā ꝓmiſſionē rñdet eccleſia grās agens ⁊ dicens: Gaudēs
gaudebo in dño ⁊c. Nūc ꝓphete introduciꝭ ꝑſona dicentis:
Propꝭ ſion nō tacebo ⁊ ꝑpꝭ hierlm nō quieſcam
.i. ꝓpter amoꝛē eccleſie triūphātis ꝗ diciꝭ ſion: ⁊ militātis ꝗ
diciꝭ hieruſalē: qꝛ .ſ. ipſius iocunditatē ⁊ repatiōnē deſidero.
b ¶ Nō tacebo .i. nō ſilebo a pcibus. d ¶ Nec ꝗeſcā, a ge
mitibꝰ ⁊ deſiderijs. e ¶ Donec egrediaꝭ vt ſplēdoꝛ iu-
ſtus eiꝰ .i. donec ī carnē appareꝭ veniat dei filꝰ. Uñ .j. lxiiij.
a. Utinā dirūperes celos et deſcēderes. Cantꝭ .j. a. Oſculeꝭ
me oſculo oꝛis ſui. Uel loquiꝭ ꝓpha ī ꝑſona oīm ꝓpharū, di-
cens: a ¶ Propꝭ ſion ⁊c. Jdē aūt ſignificaꝭ ꝑ ſion ⁊ hie-
ruſalē .ſ. plebs fideliū: ꝑpꝭ quā iſtruēdā eſaias nō tacuit neqꝫ
ꝗeuit .i. nō ceſſauit ꝓphare. e ¶ Donec vt ſplēdoꝛ egre-
dereꝭ iuſtꝰ eiꝰ .i. chꝛiſtꝰ: qꝛ oēs ꝓphe ⁊ lex vſqꝫ ad iohānē ꝓ-
phauerūt: vt dꝛ Mat. xj. b. Et nota ꝙ diē: donec egrediaꝭ
vt ſplēdoꝛ iuſtꝰ eiꝰ. Egrediaꝭ .ſ. de ſinu pꝛis ī vteꝝ ꝟgi
nis: ⁊ ꝺ vtero ꝟginis ī mūdū tenebꝛoſū: vt ſplēdoꝛ, ad illu-
minādū tenebꝛas nr̄e igꝛantie ꝗntū ad intellectū. Diciꝭ iuſtꝰ
eiꝰ .i. ſion .i. ꝗ iuſtificat ſion. De ꝗ iuſto dꝛ Hiere. xxiij. b. et
xxxiij. c. Hoc ē nomē qđ vocabūt eū dñs iuſtꝰ nr̄. Splēdoꝛ
aūt dꝛ: Heb. j. b. Qui cū ſit ſplēdoꝛ glīe ⁊ figura ſbſtātie eiꝰ
⁊c. f ¶ Et ſaluatoꝛ eiꝰ vt lāpas accēdaꝭ: vt ipſe accēſus
alios accēdat quātū ad affectū. Lampas enim grece, idē eſt
qđ flāma latine. Ad h ḡ chꝛiſtꝰ venit in mūdū vt illuminaret
intellectū ad cognitionē ſui: et accenderet affectum ad amoꝛē
ſui. Luc. xij. f. Jgnem veni mittere in terram: et quid volo
niſi vt ardeat. Juſtus autem dicitur chꝛiſtus et ſaluatoꝛ. Ju
ſtus in retributione: ſaluatoꝛ in iuſtificatione. Uel iuſtus, ma-
los puniendo: ſaluatoꝛ, bonos remunerādo. Et nota ꝙ chꝛi-
ſtus bene comparaꝭ lampadi. Jn lampade enī tria concur-
runt vitrum, oleum, ignis: et chꝛiſtus habuit vitrum huma-
nitatis: et oleum gratie et veritatis: et ignem diuinitatꝭ. Ca-
ro enī chꝛiſti comparaꝭ vitro ꝓpter mūdiciam: quia ſine pec-
cato fuit: peccatū enī non fecit nec cōſtruxit: Et ꝓpter fragili-
tatem: vitrum enī fragile eſt: et chꝛiſtus infirmitates carnis
aſſumpſit. Unde ⁊ cō
temptibilis inter ho-
mines apparuit: ſm il
lud Job. xij. a. Deri-
detur iuſti ſimplicitaſ
lampas ꝯtēpta apud
cogitationes diuitum
parata ad tempus ſtatutū. Jtem cum vitrum aptaꝭ ligno, fit
ſpeculū, et potes ibi videre faciem tuam: et quāto magis vi-
trum frangitur: tanto plures ibi reſultant imagines: ita ⁊ ca-
ro chꝛiſti aptata ligno crucis, foꝛmam nobis noſtrā ⁊ imaginē
oſtēdit: pendēs eñ ī cruce dixit: Joh. xix. e. Mulier ecce fili-
us tuus. Jtem chꝛiſtus habuit oleum gratie ⁊ pietatis: lene
et mitigatiuū ad ſanandū egros: pingue ⁊ confoꝛtatiuū ad ci
bandū famelicos: lucens ⁊ illuminatiuū ad illuminādū tene-
bꝛoſos: Oleū enī ſanat, cibat, et illuminat. De hoc oleo diciꝭ
ſ. v. a. Uinea facta eſt dilecto meo in coꝛnu filio olei. Jtē ſ.
x. f. Computreſcet iugum a facie olei. Cantꝭ .j. a. Oleum ef-
fuſum nomen tuū. Jtem ignem diuinitatꝭ habuit. Deuſ enī
fuit ⁊ homo. Deuꭗ. iiij. d. Deus noſter ignis conſumens eſt.
Baruch. v. a. Deus oſtēdet ſplendoꝛem ſuū in te qui ſub ce-
lo eſt. Aliter exponiꝭ vt ꝓpheta loquatur in perſona apoſto- Aliter
loꝛum. Loquens igiꭗ choꝛus apoſtoloꝛū ⁊ pꝛedicatoꝛū in ꝑ-
mitiua eccleſia dicit: a ¶ Propter ſion nō tacebo, a ꝑ-
dicatione: ꝗuis .ſ. loqui pꝛohibeat nos ſion: ⁊ ꝗuis moꝛtem
minetur ſion: id eſt reges et pꝛincipes. Sion enim eſt turris
dauid. c ¶ Et propter hieruſalem: id eſt ꝓpter ſacerdo
tes et ſcribas: d ¶ Nō quieſcā .i. nō ceſſabo ab aperta ꝑdi-
catione. Actꝭ. iiij. d. Si iuſtum eſt vos audire potius ꝙ deū
iudicate: non enī poſſumus que vidimus ⁊ audiuimꝰ non lo-
qui. Jtem Actꝭ. v. e. Obedire opoꝛtet deo magis ꝙ homi-
nibus. Hoc eſt contra pꝛedicatoꝛes: qui parcunt vitijs mag-
natum: qui pꝛopter reges ſion ⁊ ſacerdotes hieruſalem elin-
gues ⁊ muti fiunt. Sꝫ ꝓpheta dicit: a ¶ Propter ſion nō
tacebo: id eſt ꝓpter reges ⁊ milites non ſilebo a veritate ꝑ-
dicationis. c ¶ Et propter hieruſalē nō quieſcā .i. ꝑpꝭ
ſacerdotes inuidētes ⁊ obloquētes, non ceſſabo a cōtinuatio-
ne bone opationis: vel ab executione iuſte aīaduerſiōis. Re-
ges enī ⁊ pꝛincipes ſepe volūt vt taceatur veritas verbi dei.
Unde Hiere. xxvj. g. Audiuit rex ioachim ⁊ oēs potētes et
pꝛincipes eius verba viꝛi: et queſiuit rex interficere eum. ſ.
xxx. b. Populus ad iracūdiam ꝓuocans eſt: et filij menda-
ces: filij nolentes audire legem dei: qui dicunt videntibꝰ, no-
lite videre: et aſpicientibꝰ, nolite aſpicere nobis ea que recta
ſunt: loqmini nobis placentia: videte nobis erroꝛes. Similiꭗ
et ſacerdotes nolūt audire verbum dei. Unde Amos. vij. c.
Dixit amaſias ſacerdos ad amos: Qui vides gradere: fuge ī
terram iuda ⁊ comede ibi panem: et ibi ꝓphetabis: ⁊ ī bethel
non adijcies vltra vt ꝓphetes: quia ſctificatio regis eſt: ⁊ do-
mus regni eſt. e ¶ Donec egrediaꝭ vt ſplendoꝛ iuſtuſ
eius: ⁊ ſaluatoꝛ eius vt lampas accendaꝭ: id eſt do-
nec egreſſus iuſti in natiuitate: et accenſio ſaluatoꝛis in paſſio
ne, per pꝛedicationē in coꝛdibus hominū manifeſteꝭ. Juſtus
enim: id eſt chꝛiſtus filius dei de vtero virginis egreſſus eſt ī
natiuitate ſicut ſplendoꝛ: quia ſicut ſidus radium, ꝓfert ꝟgo
filium pari foꝛma: neqꝫ ſidus radio, neqꝫ mater filio fit coꝛru
pta. Hoc eſt qđ dicitur: vt ſplendoꝛ. Saluatoꝛ autem accē-
ſus eſt vt lampas in paſſione: tunc enī caloꝛem vel caminum
ſue charitatis longe lateqꝫ diffudit: vt iam non ſit qui ſe ab-
ſcondere valeat a caloꝛe eius. Tunc enim ſol iuſticie in altum
eleuatus eſt: vt oībus radios ſui caloꝛis effunderet. Apoc. j.
d. Facies eius ſicut ſol in virtute ſua. Egreſſio autem eius et
accenſio manifeſtata ſūt in aploꝝ pꝛedicatiōe ⁊ alioꝛū doc-
toꝛū. De his duobꝰ ſimul dꝛ ī Ps. A ſūmo celo egreſſio eiꝰ Ps. 18.
et occurſus eiꝰ vſqꝫ ad ſummū eiꝰ: nec eſt qui ſe abſcondat a

caloꝛe eiꝰ. Et videbūt

PRopter ¶ Ca. LXII.
a ſion nō tacebo: ⁊ ꝑ-
b pter hieruſalē nō qui-
c
d
e eſcā, donēc egrediaꝭ vt ſplē
f doꝛ iuſtus eius: et ſaluātoꝛ
eius vt lampas accēdatur:

¶ Seq̄r: a Et videbūt gētes iuſtū tuū/o ſion.i.cyrū q̄ iuſte puniet hoſtes tuos. c Et cūcti reges inclytū tuū: id ē glorioſū tuū/cyꝝ.ſ.q̄ te glioſe liberabit. Vel/ b Juſtū vocat ieſum ſacerdotē magnū. d Inclytū/dic̄ ꝫorobabel:
Secūda pars ducē eoꝝ. e Et vocabit tibi nomē nouū q̄d os dn̄i noiauit.i.renouabit tibi nomen pſtinū q̄d iā q̄ſi extinctū ⁊ anni/hilatū erat:q̄ dicebaris ꝓus vrbs fidelis/ciui/tas iuſticie et ppl's dn̄i peculiaris. g Et eris corona glie.i.coronata eris glioſe/quantū ad pontifices. Et h
B i In manu dn̄i: id eſt de manu dn̄i:qꝛ ipſe dn̄s dabit tibi coronam ſacerdotij. Vel/ In manu dn̄i.i.in ꝓtectione dn̄i. k Et diadema regni i manu dei tui:quātum ad reges quos dn̄s ꝓteget in dn̄io ⁊ honore regio. l Nō vocaberis vltra derelicta/a deo vel a multitudine filioꝝ ⁊ habi/tantiū. m Et terra tua.i.circūiacēs tibi o hierl'm: n Nō vocabit amplius deſolata: ſicut fuit tp̄e captiuitatis. o Sed vocaberis/h noie.ſ. p Volūtas mea in ea.i.dicet de te:hec ē ciuitas q̄ facit volūtatē dei ſui:et h ē nomē nouū q̄d ſupra dixit. q Et/iō qꝛ volūtatē dei facies :terra tua inhabitabit/a deo ꝓtegente:vel a multitudine popu/loſa ibi degente. Et h nō meritis tuis faciet dn̄s:ſ r Quia cōplacuit dn̄o i te/habitare.ſ.⁊ ꝓtegere te. s Et/ ideo terra tua inhabitabit: Hoc repetit ad maiorem cōfir/mationē. Quidā tn̄ libri nō habēt:ſed Hiero⁹ habet. Et hn̄
Tertia pars dico q̄ inhabitabit terra tua: t Habitabit eni iuue/nis cū ꝟgine: Et hi nō erūt de alienis geniti:ſ de te: Vn̄ ſubdit: v Et habitabunt in te filij tui:non hoſtes tui nec alieni. y Et gaudebit ſponſus ſup ſponſā.q.d.in te erūt iuuenes ⁊ ꝟgines/ꝯiugati ⁊ ſenes:ita vt multos habeas in te genitos ⁊ multos genitores: et ſimul oēs gau/ ¶ denter ⁊ ꝯcordit
Myſtice ꝶ calore ei⁹. a Et videbūt gētes/p fidē. b Juſtū tuū .i.chriſtū. c Et cūcti reges:q̄rū coꝛ in manu dei: Pro/uer.xxi.a. d Inclytū tuū.i.chriſtū:qꝛ ſic lampas luce/bit ⁊ ardebit: vt oib⁹ reſplēdeat.ē.lx.a. Et ābulabūt gētes i lumie tuo:⁊ reges i ſplēdore ortus tui. Juſt⁹ dr̄ chriſt⁹:qꝛ iu/ſtificat i p̄ſenti p grām. Et inclyt⁹.i.glioſus:qꝛ inclytos faci/et ſuos i futuro p gliam. Inclyti aūt ⁊ nobilis p̄ris nō debēt eſſe filij ruſticani ⁊ ignominioſi:q̄d eſt ꝯ illos qui filios dei ſe dicūt ⁊ tn̄ ignominioſa et vilia ſectant ⁊ diligūt: vt i Ps.iiij.
Ps.4. ſm aliā lr̄am dr̄: Filij viri inclyti vſq̄ q̄ diligit' ignominioſe vanitatem: Et Threñ.iiij.a. Filij ſion inclyti:⁊ amicti auro ꝓmo:quō reputati ſunt in vaſa teſtea opus manuū figuli: e Et vocabit tibi/o eccl'ia. f Nomē nouū:qꝛ chriſtia/na vocaberis/⁊ filij tui chriſtiani vocabunt. Act'.xj.c. Cogni/nati ſūt antiochie ꝓmū diſcipuli chriſtiani. Et q̄ prius ſyna/goga/modo dr̄ eccl'ia:et qui prius alieni a deo/modo filij dei noiant. Hoc ē nomen nouū.j.Joh.iij.a. Videte q̄lē charita/tem dedit nobis de⁹:vt ⁊ filij ei⁹ noiemur ⁊ ſim⁹. Baruch.v. b. Nomiabit tibi nomē tuū a deo in ſempitnū pax iuſticie et pietatis.ē.lxv.c. Vocabit ſeruos ſuos noie alio. Joh.xv.b. Jam nō dicā vos ſeruos. Apoc'.ij.c. Dabo illi calculū can/didū ⁊ i calculo nomē nouū:q̄d nemo ſcit niſi q̄ accipit. No/ta Glo. Hai. Mos ē hebreis ex nouis reb⁹ noua noia impo/nere: Vt eni aiunt/abraā prius dict⁹ eſt ram. Q̄d inde conij/ciūt: Heliu/ Job.xxxij.a.fili⁹ barachel buzites de cognatiōe rā. Deinde abrā.i.p̄r excelſus: Geñ.xj.d. Tandē abraā: Geñ. xvij.a. Silit p̄ri⁹ ſimon:poſtea petr⁹: Joh.j.f. Marc'.iij.b. Matth.xvj.c. g Et eris/o tu eccl'ia: h Corona glie i manu dn̄i:⁊ diadema regni i manu dei tui: qꝛ chri/ſtus accingit ⁊ coronat multitudine fideliū: q̄ ſūt q̄ſi corona ei⁹ ⁊ diadema. Prouer.xij.a. Mulier diligēs corona ē viro ſuo.i.eccl'ia audiēs ꝟbū dei:⁊ implēs ei⁹ p̄ceptum/corona eſt

a Et videbūt gētes iuſtū tuū: b ēt cuncti reges inclytū tuū. c Et vocabit tibi nomē nouū d q̄d os dn̄i noiauit. Et ēris e corona glie in manu dn̄i: et f diadema regni in manu dei g tui. Nō vocaberis vltra dere h licta: ⁊ terra tua nō vocabit i k l m n
o amplius deſolata. Sed vo/ p caberis volūtas mea in ea: q ēt t̄ra tua ihabitabit: Quia r cōplacuit dn̄o in te: ⁊ terra s tua inhabitabitur. Habita/ t bit enim iuuenis cum virgi/ v ne: ⁊ habitabūt in te filij tui: x y Et gaudebit ſponſus ſuper

chriſto. Iſta aūt corona ſiue diadema i manu dei ē:qꝛ eccl'ia deū hꝫ in honore:⁊ de⁹ habet eccl'iam i ꝓtectiōe. Sap.iij.a. Juſtoꝝ aie i manu dei ſūt:⁊ nō tāget illos tormētū malicie: ſ tormētū pene tn̄. Licet eni i manu dei ſint oēs fines tre: ſpecialit tn̄ ſcti in dei ꝓtectiōe ſeruant. Vn̄ Deut.xxxiij.a. Oēs ſcti in manu dei ſūt:⁊ q̄ appropinquāt pedib⁹ ei⁹ accipiēt de doctrina. Sic aūt ec/cleſia corona eſt chri/ſto:ita plebs obediēs et deuota corona ē p̄/lato ſuo. Vnde Phil. iiij.a. Fratres chariſ/ſimi ⁊ deſiderātiſſimi gaudiū meum ⁊ coro/na mea. Gaudiū in p̄/ſenti:corona i futuro. Silit dr̄.j.Theſſal.ij.d. Itē.ij.Cor'.j.c. Glia v̄ra ſum⁹/ſi/cut ⁊ vos n̄ra. Prouer.xvij.a. Corona ſenū filij eoꝝ:glia fi/lioꝝ p̄res eoꝝ. Ibi hꝫ alia lr̄a. Corona patrū glia liberoꝝ:et ꝓfect⁹ ppl'i epule ſacerdotū. Zach.vj.c. Sumes aurū ⁊ argē/tū ⁊ facies coronas ⁊ pones i capite ieſu filij ioſedech ſacer/dotis magni. Et poſtea ſubdit: Et corone erūt helen ⁊ tobie et idaie et hen filio ſophonie memoriale i tēplo dn̄i. Nota q̄ corone dant/nō tn̄ ieſu ſed etiā alijs. Silit chriſto debet ho/nor/⁊ ſctis. Scti aūt coronas ſuas chriſto offert:qꝛ victoriā vitioꝝ chriſto attribuūt. Ad q̄d ſignificādū ramos palmarū cruci affigim⁹ i ramis palmaꝝ. Hoc ē q̄d dr̄ Apoc.iiij.d. Vi/giti q̄ttuor ſeniores mittebāt coronas ſuas an̄ thronū dicētes: Dign⁹ es dn̄e accipe gliam ⁊ honorē ⁊ ꝟtutē: quia tu creaſti oia. Per q̄ttuor aūt q̄ dicunt in p̄dicta auctoritate zacharie: ſignificat quadruplex ordo ſctōꝝ q̄ coronant in celis. Apo/ſtolorū/martyrū/cōfeſſoꝝ/atq̄ virginū. Helen interp̄tat poſtes: et ſignificat ap'los q̄ fuerūt poſtes ⁊ colūne eccl'ie:qui et lini/ti ſūt ſanguie agni: Exo.xij.quia in memoria paſſiōis chriſti molliti ⁊ itincti ſūt p deuotionē. Per tobiam/q̄ interp̄tat bo/nus dn̄i:ſignificant martyres:de quib⁹ cantat. Victoꝝ gen⁹ optimū:nō bonū tn̄ ſ optimū. Per idaiā /qui interp̄tat no/tus dn̄i:ſignificant ꝯfeſſores:q̄ p fidē infuſam ⁊ p doctrinam noticiā dei habuerūt. Per hen/q̄ interp̄tat grā: ſignificant ꝟgines q̄ grām cumulatā a deo acceperunt. Vn̄ Ecc'j.xxvj. c. Grā ſup grām mulier ſctā ⁊ pudorata. Itē de ipſis ꝟgini/bus cantat. Diffuſa ē grā in labijs tuis. Sequit: l Non Ps.44. vocaberis vltra derelicta/a deo.ſ.i petis. m Et ter/ra tua.i.habitatio tua. n Nō vocabit ampli⁹ deſo/lata.i.ſine ſolatio i tribulatiōib⁹.ſ.⁊ miſerijs:qꝛ.i.chriſtū ſꝑ habebis:q̄ dat grām ꝯ culpā: ⁊ ꝯſolationē ꝯtra tribulationē et miſeriā. Mat.vlt'.d. Vobiſcū ſū oib⁹ dieb⁹ vſq̄ ad ꝯſū/mationē ſeculi. o Sed vocaberis volūtas mea i ea. q.d.ex me nomē habebis: volūtatē eni meā facies: et ꝓpt h dicet de te: Hec ē que volūtatem dei facit.j.Theſſal.iiij.a. Hec ē volūtas dei/ſctificatio v̄ra. In loco aūt ſctō ⁊ i mūdo hoſpitio de⁹ inhabitat: vn̄ ſubdit. q Et terra tua inha/bitabit/a deo: r Qꝛ cōplacuit dn̄o i te.i.qꝛ i te placitā māſionē inuenit. Joh.xiiij.c. Si q̄s diligit me/ſermonē meū ſeruabit ⁊c̄.et māſionē apud eū faciemus. Vel/ Cōplacuit dn̄o i te. Dn̄s eni dr̄ cōplacere ſibi i hoīe: ſic p̄r in filio cō/placet ſibi/q̄n eū imitat ⁊ nō degenerat a morib⁹ p̄ris. Pro/uerb.iij.b. Quaſi p̄r in filio cōplacet ſibi. Prouerb.viij.d. Delitie mee eſſe cū filijs hominū. Vel/ Cōplacuit dn̄o i te.i.i te ⁊ p te placitū fieri ꝯſtituit. Exo.xxxiij.d. Clemēs ero in quē mihi cōplacuerit. s Et terra tua inhabitabit:qꝛ habitatio eccl'ie numero fideliū repleta ē. Et repetitio dupli/cē notat ihabitationē.ſ.mētis ⁊ corpis. Vn̄ ſbdidit: t Habi/tabit eni/i ea/iuuenis.ſ.cū ꝟgie/ioſeph vel iohēs cū ma/ria:chryſant⁹ cū daria. v Et habitabūt in te/numero et merito. x Filij tui:ſpūalit in chriſto regenerati p lauacrū regeneratiōis ſpūſſcti. Et dic/ filij/ vt notet dilectiōis vnitas. Act'.iiij.f. Multitudis credentiū erat coꝛ vnū ⁊ anima vna. y Et gaudebit ſpōſus ſup ſpōſam.i.chriſt⁹ ſup eccle/ſiam p multitudine

ſ dēter ⁊ ꝯcordit habitabūt. Et qḋ plꝰ eſt: a Gaudebit ſup te deꝰ tuꝰ.i.i ꝯcordia tua ⁊ ꝓſperitate tua letabit. Poſt multitudinē aūt habitātiū/ſubdit de ſecuritate habitatiōis di/cēs: c Sup muros tuos hierl'm ꝯſtitui cuſtodes:

Quarta pars

ad lrām: vt ſecure ꝑplꝰ interior inhabitet. e Tota die et tota nocte perpe/tuo nō tacebūt: ſ ſemꝑ officiū cuſtodū cōplebūt: horis.ſ.⁊ tē poribꝰ ꝯſtitutiſ tam in die ꝗ̄ in nocte ſm qḋ erit neceſſe. Sequitur

C

Quinta pars

g Qui reminiſci/mini dn̄i. Hic inui/tat ꝓpha iudeoſ ꝓpter

a ſponſam: et gaudebit ſup te b deꝰ tuus. Sup muros tuos c d e hierl'm ꝯſtitui cuſtodes: to/ta die et tota nocte ꝑpetuo f nō tacebūt. Qui remiſcimi/ g h i ni dn̄i/ nē taceatiſ: ⁊ nē detis k ſilētium ei/ donec ſtabiliat ⁊ l m donec ponat hieruſalē lau/ n dem in terra. Jurauit dn̄s i o dextera ſua ⁊ in brachio for p titudinis ſue: Si dedero tri/ticū tuū vltra cibū inimicis

bn̄ficia p̄dicta ad grāꝝactionē/vel ad orōnē ꝓ cōpletiōe ꝑ/dictoꝝ dicēs: Qui remiſcimini dn̄i: O vos iuſti de iu/deis. b Ne taceatiſ/a ꝑcibꝰ ⁊ deſiderijs. i Et ne detis ſilētiū ei.i.nō ſileatiſ corā dn̄o: ſed magiſ poſtulātes clametiſ: k Donec ſtabiliat et donec ponat.i.donec ſtabilit po/nat/ l Hierl'm laudē i trā.i.laudabilē: vt.ſ.ipa hierlꝫ lau/det ab oībꝰ gētibꝰ: vl' vt ipa ſit laus ipſiꝰ dn̄i: i q̄.ſ.et ꝑ q̄ dn̄s

Sexta pars

laudabiliſ oñdat. n Jurauit dn̄s. Hic dic ꝓpha orōnē eoꝝ exauditā: dn̄m iurātē itroducēſ ſic. Jurauit dn̄s.i.imobilit ſtatuit. Jurauit dico: o In dextera ſua ⁊ in brachio fortitudis ſue. Loqt ſm morē hoīm in q̄ iurās leuat ma/nū ſuā. Sic dr̄ de abraā/Gen̄.xiiij.d. Leuo manū meā ad dn̄z deū.i.iuro. Vl' ꝑ dexterā ⁊ ꝑ brachiū dei itelligit potētia eiꝰ: ꝑ quā firma ſūt que ipſe diſponit facere. Vn̄ ſignanter dicit: Jurauit dn̄s in dextera ſua: ⁊ in brachio fortitudi/nis ſue.i.ꝑ fortitudinē ſuā ⁊ potentiā q̄ ſignificat ꝑ dexterā eiꝰ et brachiū/firmaturū ſe ⁊ cōpleturū id qḋ ſequit. Hoc.ſ. p Si dedero triticū tuū vltra cibū inimiciſ tuis.i. nō dabo. Vel apoſiopiſis ē.q.d. non credatis mihi decetero ſi h fecero vltra. Per h aūt ꝙ dic/vltra inuit ꝙ aliqn̄ triticū eiꝰ comederūt hoſtes eiꝰ. Leuitiſ.xxvi.c. Fruſtra ſeretis ſe/ mentē q̄ ab hoſtibus

Myſtice ſiam ꝓ multitudine filioꝝ. Joh.iij.d. Qui hꝫ ſponſam ſpon/

Ps.18. ſus eſt. Ps. Ipſe tanꝗ̄ ſponſus ꝓcedens de thalamo ſuo. a Et gaudebit ſup te/o eccl'ia. b Deꝰ tuus.i.deus pr̄.i.gaudere te faciet etiā in tua ꝓſperitate. Quia vo multi/tudo filioꝝ habitantiū in ſion indiget cuſtodia: iō ſubditur in ꝑſona dei pr̄is ad hierl'm.i.eccleſiā loquentiſ ſic. c Super muros tuos/o/hierl'm.i.ſup choros p̄latoꝝ. Prelati eni muri ſūt eccl'ie: ſic dictū eſt.ꝫ.lx.d. Occupabit ſalꝰ muros tu/os: ⁊ portas tuas laudatio. Et Cant.viij.c. Ego murꝰ ⁊ vbe/ra mea turris. Eccl'ia dr̄ murꝰ quātū ad p̄latos: cuiꝰ vbera.i. p̄dicatores ⁊ doctores ſūt ſic turres.i.alti ⁊ duri ⁊ ſecuri. Di/cit g: Sup muros tuos/o/hierl'm.i.ſup munitionē p̄la/toꝝ: d Cōſtitui cuſtodes/angeloꝝ. Bern̄. Benignꝰ es dn̄e: q̄ nō es ꝯtētꝰ nr̄oꝝ fragilitate muroꝝ: ſ ipſis hoīm cu/ſtodibꝰ angelicā cuſtodiā ſupponis. Heb.j.d. Oēs ſūt admi/niſtratorij ſpūs: miſſi ꝓpt eos q̄ hereditatē capiūt ſalutiſ. Vl' muri eccl'iarū fuerūt ipſi diſcipuli aploꝝ: q̄rū cuſtodes fuert apl'i. Vl' muri hierl'm ſūt munitiōes ꝯſtitutionū ⁊ diſciplina/rū eccl'ie. Sup quos muros dn̄s ꝯſtituit cuſtodes: qꝛ i ꝯgre/gatiōibꝰ religioſoꝝ p̄poſitos ordinauit ad cuſtodiā muroꝝ: id ē regulariū ꝯſtitutionū: vt errata corrigāt ⁊ emēdēt: ⁊ pro loco ⁊ tpe vbi oportuerit diſpēſent/nō ꝓ volūtate diſſipent. Sic eni dic btūs Bern̄. ſup fratrū trāſgreſſiōes/nō ſup patꝝ traditiōes conſtituit q̄ abbas efficit. e Tota die ⁊ tota nocte ꝑpetuo nō tacebūt.i.ſemꝑ horis ⁊ tpibꝰ ꝯſtitutis et oportunis exhortabunt ⁊ p̄dicabūt: ⁊ hoſtiū inſidias ma/nifeſtabunt ciuibꝰ. Vel nō tacebūt a ꝑcibꝰ ⁊ pijs deſiderijs. Vel/ Tota die ⁊ tota nocte ꝑpetuo nō tacebūt.i.nec in ꝓſperitate nec i aduerſitate ceſſabūt ab ānūciatiōe. Actiſ. iiij.d. Nō poſſumꝰ nō eloq q̄ audiuimꝰ ⁊ vidimus.ꝫ.lviij.a. Clama ne ceſſes: quaſi tuba exalta vocē tuā. Ezech.iij.b. Vt adamātē et vt ſilicē dedi faciē tuā. Debet eni facies p̄dicato/ris eſſe dura vt adamaſ ꝯ deſpectū: vt nō ſentiat ſi deſpiciat. Debet etiā eē vilis vt ſilex ꝯ ꝑciū ⁊ gl'iā ſeculi: vt ſi putet ab

hoībꝰ magnꝰ ⁊ glioſꝰ: ipſe ſeipſū vilē reputet ⁊ nullū. Vel/ f Nō tacebūt/a laude dei. Apoc.iiij.c. Requiē nō habebāt die ac nocte dicētia: Sctūs/ſctūs/ſctūs. Ps. Bn̄dicā dn̄m i oi tpe ⁊c. Vl'/ Nō tacebūt/a ꝯfeſſiōe pcti. Multi tn̄ ſt q̄ q̄n/ Ps.33.
tū ad h valde ſtrictū tenēt ſilētiū/celatores ſuoꝝ pctōꝝ et iac/tatores meritoꝝ: In q̄rū ꝑſona dicit Ps. Qm̄ tacui inueterauerūt oſſa mea dum clamarē tota die. Tacui .ſ.pctā dum clamarē merita. Augꝰ. ibi in Glo. Phariſeꝰ tacuit pctā: ⁊ clamauit merita: tacuit cōfeſſionē ⁊ clamauit de meritiſ p̄ſūptionē: ſana mēbra medico oñdebat: vulnera tegebat. Luc.xviij.b. Grāſ tibi ago dn̄e: qꝛ nō ſū ſic ceteri hoīm ⁊c. Cōtra qḋ dic Gregꝰ. Si medicinā expectaſ: oportet vt vulnꝰ detegas. Sen̄. Vulnera clauſa plꝰ cruciāt: ſed dū putredo q̄ intꝰ feruet eijcit/ad ſalutē vulnꝰ apit. Tale g ſilētiū malū eſt. Sed ē bonū ſilētiū: de q̄ Eccꝉ.xx.a. Eſt ta/cēs ⁊ ipſe inuenit prudēs. Sequit: g Qui remiſcimini. Predixit cuſtodes ſꝑ clamaturos ⁊ nunꝗ̄ tacituros affirma/uit: Hic ꝓpha ꝯuertēs ſermonē ad ipſos cuſtodes/ad h idem iuitat eos.ſ. vt nō taceāt. Predeſtinatio eni dei/ꝑcibꝰ ſctōꝝ et exhortationibꝰ adiuuat. Dicit ergo. Qui remiſcimini dn̄i/mente o vos cuſtodes.i.p̄lati vel p̄dicatores. b Ne taceatiſ/ore. i Et ne detiſ ſilentiū ei.i.dn̄o ceſſantes a bona opatiōe: q̄ efficaciꝰ loqt ꝗ̄ lingua. Vl'/ b Ne taceatis/ad ꝑplm i p̄dicatiōe: exēplo micheē: q̄ ait: vt dr̄.iij. Reg. xxij.c. Viuit dn̄s: qꝛ qḋcūꝗ̄ dixerit mihi dn̄s h loqr. ij. Ti/moth. vltiſ.a. Inſta oportune importune. Hiere.xx.b. Dixi nō recordabor eiꝰ neqꝫ loquar vltra i noīe ipſiꝰ: ⁊ factꝰ ē ſer/mo in corde meo q̄ſi ignis eſtuās clauſuſqꝫ in oſſibꝰ meis: ⁊ defeci ferre nō ſuſtinēs. i Et ne detiſ ſilētiū ei.i.dn̄o in orōne.q.d. ſꝑ petatiſ ab eo ⁊ ſꝑ eū iuocetiſ: vt ſic illū ad rn̄den/dū vobis q̄dāmodo ꝑ inſtātiā vr̄e orōnis cōpellatiſ. Hoc eni eſt nō dare ſilētiū ei: eū.ſ.ad loquēdū ⁊ ad rn̄dēdū ſibi ꝓuo/care ⁊ cōpellere eū: ſm qḋ dicit.ꝫ.lviij.c. Tunc iuocabis et dn̄s exaudiet. Petrꝰ nō dabat ſilentiū chriſto: q̄ tot faciebat ei q̄ſtiōes: vt ſic dn̄s rn̄deret ei: Mat.xix.d. Ecce nos reliq/mus omia ⁊c. quid g erit nobis? Itē Joh.vj.g. Dn̄e ad quē ibimus? Luc.xj.b. Si ꝑſeuerauerit pulſans/dico vobis etſi nō dederit ei ſurgēs eo ꝙ amicꝰ eiꝰ ſit: ꝓpt improbitatē tn̄ eiꝰ ſurget ⁊ dabit ei quotqt hꝫ neceſſarios: Et ego dico vob: pe/tite ⁊c. Vel Nō detiſ ſilētiū ei.i.nō ſileatiſ ei ſ mūdo. Hō eni iuſtꝰ maxie religioſus mūdo debet dare ſilētiū/ne loquat de his q̄ mūdi ſūt: ſed deo debet dare vba in orōne ⁊ grāꝝ/actiōe. Oſee.xiiij.a. Tollite vobiſcū verba: ⁊ ꝯuertimini ad dn̄m. k Donec ſtabiliat: ⁊ donec ponat.i.donec ſta/bilit ponat: l Hierl'm.i.eccl'ie. m Laudē in terra.i. in h mūdo.i.donec eccl'ia in hac ꝑegrinatiōe poſita firmet: et longe lateꝗ̄ diffuſa vbiꝗ̄ laudet: et vbiꝗ̄ laudet creatorē ſu/um. Hoc fecerūt apl'i ⁊ ꝑmitiui eccl'ie cuſtodes: q̄ in ꝯtinuo clamore p̄dicatiōis ⁊ orōnis ꝑdurauerūt/donec chriſtꝰ ſtabi/liuit eccl'iā poſt ꝑſecutionū fluctuationē: et poſuit eā laudem in terra poſt ignominiā ⁊ ꝯfuſionē. Vel alit. g Qui re/miniſcimini dn̄i.i.o vos oēs fideles ſi dn̄m pio deſiderio recolitiſ. b Ne taceatiſ ⁊ ne detiſ ſilētiū ei: ſed indefeſ/ſis ꝑcibꝰ ſꝑ clametis: k Donec ſtabiliat ⁊ donec po/nat hierl'm laudē in terra.i.donec eccl'iam fluctuantē in pelago huiꝰ ſeculi ſtabiliat in terra beate ſoliditatis: et ponat ibi eā i laudē ⁊ gl'iā: vt dicat: Laudabo dn̄m i vita mea: pſallā Ps.145.
deo meo ꝗ̄diu fuero.i.ſꝑ/qꝛ ſꝑ ero. n Jurauit dn̄s ⁊c. Poſt ꝑces ſequit ſecuritas de auditiōe. Vn̄ dic: Jurauit dn̄s i dextera ſua: ⁊ i brachio fortitudis ſue.i.deus pr̄ imobilit ⁊ imutabilit ſtatuit ⁊ ſanxit in chriſto: q̄ eſt eiꝰ vtꝰ et fortitudo: vt dr̄.j.Coriſ.j.d. In q̄ oīa fecit ⁊ recreauit: ſicut dic Ps. Oīa in ſapiā feciſti. Itē Joh.j.a. Oīa ꝑ ipſū facta Ps.105.
ſunt. Quid autem ſtatuerit ſubdit: p Si dedero triti/cum tuum vltra cibum inimicis tuis: id eſt nō dabo.

Ps.31.

mentē que ab hoſtib⁹ deuorabit. a Et ſi biberint filij alieni ⁊c̄.i.alienarū gētiū. b Vinū tuū in q̄ laborasti.i.nō bibēt. Vel Apoſiopiſis ē. Et bene dico q̄ nō bibent aleni vinū tuū: nec comedēt triticū tuū: c Quia q̄ ꝯgregabūt illud/triticū.ſ. comedēt. Et eſt illud diaſyrmicū.

e Et laudabunt dn̄m/ ꝓ bn̄ficio ſaturatiōis. f Et q̄ cōportāt illud.ſ. vinū: g Bibent in atrijs ſctis meis.i. in habitatiōib⁹ ⁊ ciuitatibus ſuis ſibi a me

a tuis: et ſi biberint filij alieni
b vinum tuū i quo laboraſti.
c Quia qui ꝯgregabūt illud
d e comedēt ⁊ laudabūt dn̄m:

f g et q̄ cōportāt illō/ bibent in
h i atrijs ſctiſ meiſ. Trāſite trāſi/
k l te p portas: p̄pāte viā pplo:
m n planum facite iter/et eligite

collatiſ. Quaſ vocat atria/ ꝓ dilatatiōe: ⁊ ſctā/ ꝓ ipſi⁹ dn̄i cultu ⁊ veneratiōe: q2 vbiq3 ſolū deū timebūt ⁊ venerabūt. Vel tangit illud qō d2 Deut.xiiij.c.q̄ in hierl'm offerebāt p̄miti/as frugū terrę ⁊ epulabant corā dn̄o de bonis ſuis. b Trāſite. Hic inuitat eos ad redeūdū de captiuitate dicēs: Trāſite trāſite p portas.i.cito reuertimini de babylone o vos iudęi: q2 portę vob apte ſūt ad redeūdū. Et o vos gentes p q̄s trāſituri ſt: l P̄pate viā pplo/iſrl'.ſ. m Planū facite iter: ⁊ eligite lapides: q̄ſi oia impedimēta remo/uete. Hiere.l.d.

Septima ps

Myſtice a Et ſi biberint filij alieni vinū tuū i q̄ laboraſti.i. nō bibēt. Triticū ecclię ⁊ vinū/ē ſacra ſcriptura: Quę triticū eſt vbi ꝯfortat: et dicit vinū vbi lętificat. Cōfortat eni laborantes: ⁊ lętificat mȩrētes. Vel triticū d2/vbi difficilis ē et cū labore ītelligit: vinū vbi cū facilitate ſumit. Zach.ix.d. Quid ē bonū ei⁹ et q̄d pulchꝝ ei⁹/niſi frumētū electoꝝ.i.qō comedūt: et vinū germinās v̄gines.i.germiare faciēs caſtas mentes/q̄ tm̄ erāt ſteriles. Vel d2 triticū/quātū ad amicos: vinū quātū ad chariſſimos. Cant'.v.a. Comedite amici ⁊ bibite: et inebriamini chariſſimi. Iſtud triticū ⁊ illud vinū ſacrę ſcripturę nō dat inimiciſ i cibū: nec filijs alienis i potū.i.iudęis. Mat.xxj.d. Auferet a vobis regnū dei ⁊ dabit genti faciēti fruct⁹ ei⁹. Itē triticū ⁊ vinū ecclię ē corp⁹ ⁊ ſanguis chriſti: Ioh.vj.f. Caro mea vere ē cib⁹: ⁊ ſanguis me⁹ vere ē pot⁹: Qō nō debet dari iunic[illegible].i.pctōribus notorijs.j. Coriſ.xj.g. Probet ſeipſum hō: ⁊ ſic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. Itē triticū ecclię ſūt v̄tutes ⁊ bonę opatiōes: vinū aūt ſunt ſpūales ꝯſolatiōes ⁊ delectatiōeſ: q̄ nō debēt ꝯuerti ad extraneos p malā intētionē: quia tunc in talibus delectant inimici: et alieni.i.dęmones. Tales miſerrimi ſunt: qui de labore ſuo paſcūt ⁊ potāt dęmones: cū bonā opationem ꝯuertūt in inanē gloriā. Leuitiſ.xxvj.c. Fruſtra ſeret' ſemētē quę ab hoſtib⁹ deuorabit. Itē Deut.xxviij.d. Vineā plātabis ⁊ fodieſ et nō bibes vinū. Amos.v.c. Vineas amātiſſimas plātabit' et nō bibetiſ vinū eaꝝ. Michęę.vj.d. Calcabis muſtū ⁊ non bibes vinū. Soph.j.c. Plātabūt vineas ⁊ nō bibēt vinū earū. Tales ſūt mgr̄i vel auditores vel p̄dicatores illi/ q̄ triticū ⁊ vinū theologię dant inimic': cū ꝓ diuitijs vel vitijs vel laudib⁹ hoīm p̄dicāt vel docēt vel audiūt. Inimica enim eſt diuitijs ſcia illa quę docet pauptatē. Item ſupbię quę docet humilitatē. Itē luxurię et gulę q̄ docet caſtitatē ⁊ ſobrietatē. Sed veri filij ecclię tritico ⁊ vino ſuo paſcunt. Unde ſubdit: c Quia q̄ ꝯgregabūt illō/triticū.ſ. d Comedēt.i.in nutrimētū ſuū ⁊ augmētū ſpūale triticū ſacrę ſcripturę ꝯuertēt. Qō ē ꝯ multos: q̄ ſacrę ſcptur ę diuerſaſ auctoritates q̄ſi diuerſas ſpicas ꝯgregāt ⁊ alienis diſtribuūt: nihil inde guſtātes: q̄ id qō ſciūt vel dicūt ad bn̄ viuendū nō ꝯuertūt: ſ3 alios inde paſcūt ⁊ fructū tribuūt. De q̄b⁹ Iob.xxiiij.b. Eſurientibus tulerūt ſpicas: int aceruos eoꝝ meridiati ſūt: q̄ calcatis torcularib⁹ ſitiūt: ſicut nutrix ⁊ ſicut columba. Oſee.viij.b. Culmus ſtans nō eſt in eo germen: nō faciet farinā: qō etſi fecerit/alieni comedēt eā. Itē Aggęi.j.b. Seminaſtiſ multū.i. multū p̄dicaſtiſ vel ſtuduiſtis: et ītuliſtis parū.i.paꝝ ad v̄im ꝑfectū cōuertiſtis. De talib⁹ nō fuit iob q̄ ait.xxxj.a. Si ſecut⁹ ē ocul⁹ me⁹ cor meū: ⁊ ſi manib⁹ meis adheſit macula: ſerā ⁊ ali⁹ comedat ⁊ ꝓgenies mea eradicet. e Et laudabūt dn̄m/oia illi attribuēdo. Vel/ c Qui ꝯgregāt illud/ſtudēdo. d Comedēt/ſane ⁊ ſpūalit ipſam ſcripturā intelligēdo. e Et laudabūt dn̄m/dicētes: Bn̄dicā dn̄m q̄ tribuit mihi intellectū. Vel/ c Qui ꝯgregāt illud/in p̄ſenti laborādo. d Comedēt/in futuro. Ps. Satiabor cū apparuerit glīa tua. Prouerb.xij.b.et.xxviij.c. Qui opat trā ſuā ſaturabit panibus.i. q̄ carnē edomat diſciplinis: vt animā exercet ſpūalibus ſtudijs: vel plębē ſubditā excolit vomere p̄dicatiōis: ſatiabit panib⁹ v̄tutū in p̄ſenti: et ęternoꝝ p̄mioꝝ i futuro. Ps. Labores manuū tuarū/ quia māducabis ⁊c̄. Eccī.xx.d. Qui opat terrā ſuā inaltabit aceruum frugū.i.altū fac. In q̄ notant duo: copioſitas.ſ. frugū: et ſublimitas. e Et laudabūt dn̄m/de ſaturitate adepta. Ps. Edēt paupeſ ⁊ ſaturabūt ⁊ laudabūt dn̄m. f Et q̄ cōportāt illud.ſ. vinū ſacrę ſcpturę.i. q̄ diuerſas ſentētias vel auctoritates ſcripturę/q̄ſi diuerſos botros cōportantes in p̄dicatiōe vel lectiōe adijciūt: g Bibēt i atrijs ſctis meis.i.in ecclię ꝯuēticulis ⁊ diſtinctiſ fideliū ordinib⁹ ſua p̄dicatiōe iocūdabunt ⁊ reficient i p̄ſenti: vel i futuro in atrijs ęternarū māſionū ſaturabunt. Zach.ix.d. Bibētes inebriabunt quaſi vino: ⁊ replebunt phiale: ⁊ quaſi cornua altaris. h Trāſite/trāſite. Hic ꝓpha eos q̄ foris ſūt alloq̄t: et inuitat ad intrādū i ciuitatē talit munitā ⁊ abūdantē vbi fideleſ cuſtodes ſt: ſic p̄dictū ē dicēſ: Trāſite trāſite p portas.i. exite de portiſ mortiſ: de port' babylōis. Quę duę ſūt: Amor.ſ.male accēdēs: et timor male humiliās. Quę duo dicunt in Ps. Incēſa igni ⁊ ſuffoſſa ⁊c̄. Per has portas trāſire debem⁹ de babylone/eas ꝯculcādo vt relinq̄m⁹. Per alias portaſ intrādū eſt in hieruſalē.i.p doctrinā aploꝝ: vel p v̄tutes quę ducūt i cęlū: vel p ſacramēta ecclię q̄ nos ꝯgregāt i numero fideliū. Portę eni ꝯuenient dicūt ſacramēta: q̄ portę ſūt q̄tuor ſm̄ q̄ttuor ptes vrbis. Porta ad oriētē ſt ſacramēta intrantiū/ vt baptiſmus. Ad occidentē: ſacramēta exeuntiū/ vt extrema vnctio. Ad auſtrū: ſacramēta itinerantiū/ vt euchariſtia. Ad aq̄lonē: ſacramēta pugnātiū/ vt m̄rimoniū/ordo/pęnitētia. Dic̄ g̃ oīb⁹: h Trāſite: pctā relinq̄ntes. i Trāſite: t̄rena ꝯtēnētes. k Per portas/ſacramēta.ſ. ecclię fidelit ſuſcipiētes: ⁊ ſic i ecclīā merito ⁊ numero ꝯueniēteſ. S3 q2 cortina cortinā debet trahere: ⁊ q̄ iā intrauit/alios ſilit debet ītroducere: Iō ſb̄dit: l P̄pate viā pplo: v̄bo.ſ. ⁊ exemplo alios ꝓuocātes. Vel portę duę ſt: natiuitas et mors. Per has portas debem⁹ trāſire/nr̄ę natiuitatiſ vilitatē ꝯſiderādo: ⁊ nr̄ę mortis celeritatē/dubietatē/p̄iculū expaueſcēdo: Ideo bis dicit: Trāſite trāſite per portas.i. portā natiuitatis ⁊ portā mortiſ ꝯſiderate. Vel portę nr̄ę ſunt q̄nq3 ſenſus: p q̄s debem⁹ trāſire ſollicite diſq̄rēdo: ne in aliq̄ earū lateat īimic⁹: ne mors ſb̄intret p feneſtras nr̄aſ. Hiere.ix.f. Intrauit mors p feneſtras. Exo.xxxij.f. Hęc dic̄ dn̄s de⁹ iſrael: ponat vir gladiū ſuū ſup femur ſuū: ite ⁊ redite de porta vſq3 ad portā.i. de ꝯſideratiōe vni⁹ ſenſus trāſeat ad ꝯſiderationē alteri⁹. Multi eni ꝓ ſecuritate ⁊ certitudine temeraria/cuſtodiā ſenſuū negligūt: et ſic hoſtes eis nō aduertētib⁹ oia ſubuertūt. Thren.iiij.b. Non crediderūt reges terrę ⁊ vniuerſi habitatores vrbis vel orbis q̄ ingrederet hoſtis ⁊ inimicus p portas hieruſalē. Scđm Glo. alit exponit. Loquit eni ꝓpheta ad cuſtodes muroꝝ: de q̄b⁹ p̄dixerat dicens: O vos epī ⁊ maiores ecclię vigilant ꝯſiderate ſb̄miſtros v̄ros: q̄s ad alios introducēdū i ecclīā ſtatuiſtis/ne cadāt i trā/ vel ſomno torpeſcāt. Et dic: h Trāſite trāſite. Trāſite.ſ. p ſollicitudinē mētiſ. Itē trāſite p officiū correctiōis ⁊ p̄ſentię viſ viſitationis. l P̄pate viā pplo/pęnitentiam p̄dicando. m Planū facite iter/bn̄ opando. Tūc eni planū eſt iter: q̄n qō hō predicat v̄bo/nō ꝯfūdit vel impedit prauo exēplo. S.xl.a. Erūt praua in directa: ⁊ aſpera i vias planas. n Et eligite lapides/de via: pctā vel ſcādala a ſubditoꝝ cordibus v̄ris orōnib⁹ amouēdo: vt ſic ſine offēdiculo p viā mādatoꝝ dei incedant.

Ps.15. Ps.16. B Ps.117. Ps.21. Ps.79.

ſuete. Hiere.l.d. Tollite ď via lapides. a ¶Et leuate ſignũ ad pplos: vt oēs videāt ⁊ i vnũ cōueniāt: ſic ad ſignũ ꝯuenit: et ſic ꝯgregati ſecure veniāt. b ¶Ecce dñs auditũ fecit.i.auditũ faciet. c ¶In extremis terre.i.ꝑdictā iudeoꝝ liberationē oīb⁹ manifeſtabit. Cũ ḡ ita futuꝝ ſit: d ¶Dicite filie ſion. Loquitur vel dñs ad ꝓphas/ vel ꝓpha ad ꝓpl'm/ vel ad ſuos cōpꝛophetaſ. e ¶Ecce ſaluatoꝛ tu⁹ venit.ſ.cyr⁹. f ¶Ecce merces eiuſ cũ eo.i.ipſe i aduētu ſuo i chaldeā mercedē retribuet ⁊ chaldeis et iudeis ſm merita eoꝝ: illoſ deſtruēs/ iſtos ſaluās. Et ne h̄ credaƭ idiſcrete actur⁹ ſubdit: g ¶Et op⁹ illi⁹ corā eo.i.ante opus ꝓuidebit ⁊ ꝯſiderabit qd ſit actur⁹. h ¶Et vocabũt eos.i.filios tuos de qb⁹ ꝑdictũ ē/ de captiuitate reuertētes: i ¶Ppl's ſctũs redēpti a dño.q.d. alię nationes qñ viderũt ꝓſperitatē eoꝝ ⁊ liberationē dicēt: Vos eſtis ppl's ſanctus: vos eſtſ redēpti a dño. k ¶Tu aũt/ o hierl'm. l ¶Vocaberſ ciuitas ꝗſita.i.famoſa eris ⁊ frequētata. Ciuitas enī reꝗſita ď:ꝗ frequentaƭ. n ¶Et non derelicta/ a deo vel a multo populo.

Zach.9.c. Matth.21.a. Jo.12.c.

a lapides: et leuate ſignum
b ad populos. Ecce dominuſ
c auditum fecit i extremis ter-
d e re. Dicite filię ſion: Ecce ſal
f uatoꝛ tuus venit: ecce mer-
g ces eius cũ eo: et opus illi⁹
h coꝛam eo. Et vocabunt eos
i populus ſanctus/ redempti
k l a dño. Tu aũt vocaberis ci-
m n uitas ꝗſita ⁊ nō de-
relicta. ¶Ca. LXIII
o p Quiſ ē iſte q̄ venit de

nē ſalutſ. Heb.x.g. Nos aũt nō ſum⁹ ſubtractionis filij in ꝑditionē: ſed fidei in acꝗſitionē aīę. k ¶Tu autē/ o eccleſia. m ¶Ciuitas ꝗſita/ a deo: ſic ouis errabũda reꝗſita ē a paſtoꝛe. Luc.xv.a. Item Luc.xix.b. Venit fili⁹ hoīs ꝗrere et ſaluũ facere qđ ꝑierat. n ¶Et nō derelicta. Chꝛiſt⁹ enī q̄ eam reꝗſiuit/ eā nō dereliquit: ſed cum ea erit vſqꝫ ad ꝯſũmatiōnē ſeculi. Mat.vlt.d.

¶Expoſi. Ca. LXIII

Quis ē iſte q̄ veit de edō ⁊c. Iſtud capitulũ ſm Hiero. et alios ſctōs de chꝛiſto et angelis quãtũ ad ꝟitatē exponiƭ: Fabuloſe aũt de deſtructiōe idumęoꝝ ſm iudęos exponiƭ. Quā etiam expoſitionē tāgit Andreas. Et cōtinuaƭ ꝓcedenti capitulo ſic. Supꝛa dixerat: Ecce merces ei⁹ cum eo: et opus illius coꝛam eo: i quo ſignificabaƭ ſaluatio iudęoꝝ ⁊ deſtructio chaldęoꝝ qui iudęos oppꝛeſſerāt. Quia autē idumęi ⁊ moabitę de ipſoꝝ iudęorũ captiuitate lętati ſũt: ideo etiam hic eoꝝ deſtructionē pręͣdicit. Unde loquitur ꝓpheta in perſona iudaici populi quęrentis de dñi potētia: ⁊ eam admirantis ſub metaphoꝛa viri bellatoꝛis cęde aduerſarioꝝ madentis. Diuidiƭ autem h̄ capitulum in tres partes ꝑncipales. In pꝛima parte idumęoꝝ et moabitarũ deſtructio ꝑdicitur a ꝓpheta. In ſecunda pꝛo his beneficijs ⁊ multis alijs quę ibidem enumerat ꝓpheta/ in gratiarũactionib⁹ imoꝛatur: ibi: Miſerationũ dñi recoꝛdaboꝛ. In tertia pꝛo iudęoꝝ liberatiōe de captiuitate babylonica deum attente depꝛecaƭ: ibi: Attende de cęlo. Dicit ergo: o ¶Quis eſt iſte.i.ꝙ̄ magnus/ ꝙ̄ potens/ ꝙ̄ admirabilis. p ¶Qui venit de edom: id eſt qui ſicut victoꝛ reuertitur de idumęis/ quos deſtruxerat. Et qui venit ſupple ꝗ Tinctis veſtib⁹ de boſra

¶Myſtice o ¶Quis eſt iſte ⁊c. Iſtud capitulum exponitur de chꝛiſti paſſione et aſcenſione et angeloꝛum admiratione ⁊ de iudęoꝛum incredulorũ ſubuerſione: et eoꝛundem iudęorũ pęnitentiũ ſupplici ad chꝛiſtũ depꝛecatione. Diuiditur autem hoc capitulũ in duas partes. In pꝛima parte ponitur angeloꝛum admiratio ſuper chꝛiſti paſſione ⁊ aſcenſione. In ſecũda parte iudęi pęnitentes dñicam exoꝛāt pietatē: ibi: Miſerationũ dñi ⁊c. Loquens ergo ꝓpheta in perſona angelorũ quoꝛundam myſteriũ incarnationis ⁊ paſſionis chꝛiſti ignoꝛantiũ/ dicit. Quis eſt iſte qui venit de edom ⁊c. Haimo. Quidam enim angeli non plene cognoſcentes myſteriũ incarnationis/ paſſionis/ reſurrectionis: videntes ad cęlos aſcendere dñm cum multitudine angeloꝛum et ſanctoꝝ hominũ/ ꝓpꝛia virtute nō auxilio angeloꝛum: admirantur incarnationis/ paſſionis/ reſurrectionis/ ⁊ aſcenſionis myſteriũ: et quomodo ⁊ ſibi ⁊ alijs aperiat regnum cęlorũ: Unde ⁊ angelis comitantib⁹ dñm vel intra ſe cogitantes dicunt: Quis eſt iſte qui venit de edom. Et in Pſ̄ ſimiliter. Quis eſt iſte rex gloꝛię. Videtur tñ Aug⁹ dicere ſuper Geñ. ꝙ omnes angeli ab ipſa creatione ſua ſtatim cognouerũt in contemplatione ſui creatoꝛis quicquid ipſe erat factur⁹. Hiero⁹ autem aperte declarat: quia quidam angeli donec perficeretur myſterium incarnatiōis ad plenum non cognouerũt. Et huic conſentit Chꝛyſoſtom⁹ ſuper Ioh.j. dicens: Nobiſcum angeli per iohannis vocem didicerunt. Et hoc paulus oſtendit Eph.iij.c. Ut innoteſcat ꝑncipib⁹ ⁊ poteſtatibus i cęleſtibus per eccleſiam multifoꝛmiſ dei ſapientia. Itē Glo. ſuper illum locũ Eph.iij. dicit idem. Et hoc pꝛobat per litterā Eſaię hic. Dicũt ergo: o ¶Quis eſt iſte/ tam magn⁹/ tā potens/ tā admirabilis. p ¶Qui venit de edom: id eſt q̄ de ťreno ⁊ ſanguineo ſeculo/ ꝓpꝛia ꝟtute huc ad nos aſcēdit. ꝗ Tinctis veſtibus

Item nota ꝙ iſtud de ſupabundāti exponitur de clericis qui induunƭ de ſcarlato ⁊ de rubeis pānis ⁊ diuerſoꝝ coloꝝ. Unde dicit: o ¶Quis eſt iſte/ pꝛelatus vel clericus/ imo quaſi ď s: ſicut ďr.ſ.xxij.c. p ¶Qui venit de edom: id eſt de

Myſtice Mystice — Pſ.73. — Pſ.23. — De clericis

a edom tinctis veſtib⁹ de boſ-
b ra: Iſtē formoſus i ſtola ſua
c gradiēs in multitudine vir-
d tutis ſue. Ego qui loquor
e iuſticiã: et ꝓpugnator ſũ ad
f ſaluandũ. Quare ergo rubꝝ ē
g indumentũ tuũ: et veſtimēta
h tua ſicut calcantiũ in torculari:
i
k

a Tinctis veſtib⁹ de boſra .i. de moabitis. Boſra enī ciuitas eſt in moab: vt dicit Andreas. Querit ergo quis ille ſit qui venit de edom et de boſra cruentatis veſtib⁹ ſuis ac ſi tincte eſſēt: Non q dubitet quis ſit / ſed talis locutionis figura vtitur. q. d. aſpicite qualis miles eſt iſte. Et adhuc admirans ſubdit: c Iſte formoſus in ſtola ſua .i. in tunica militari et armatoria. Loquitur enī de dño ad modũ militis / ſiue alicui⁹ ꝓbi et ſtrenui ꝑncipiſ. d Gradiēs i multitudine virtutis ſue .i. cum multo exercitu et potēti ſocietate. Hucuſq; queſtio admiratiōis ꝓtendit. Deinde r̄ſio dñi inducit dicentiſ: e Ego qui loqr iuſticiã .i. qui qḋ iuſtum eſt dico ꝑ ꝓphas. f Et ꝓpugnator ſum ad ſaluãdũ: id eſt qui ꝓ ſalute populi mei pugno et qui eũ defendo. Sed quia ſaluatio et ſanguinis effuſio videnť ſibi ꝯtrariari: ideo ſubdit ſub modo queſtionis in ꝑſona iudeoꝝ. b Quare ergo rubꝝ eſt indumētũ tuũ. q. d. ſi ꝓpugnator es ad ſaluãdũ / nõ ad perdendũ: quid ergo ſignificat rubor veſtimentoꝝ tuorum: i Et quare ſũt / veſtimēta tua ſicut calcantiũ i torculari .i. quare ſũt veſtes tue rubricate: ſicut ſolēt veſtimēta eſſe rubea illoꝝ qui calcãt vinũ i torculari: maxie i ſuꝑioꝛib⁹ regionib⁹ vbi ſũt vina rubea valde: et cõtingētes ſe intingũt. Deinde r̄ndet dñs dicēs: Torcular

Al. fortitudinis (margin)

Myſtice a Tinctis veſtib⁹ .i. cruentata carne / ſiue mēbꝛis ſanguine paſſionis. Et quis eſt iſte qui venit / b De boſra: que inťpretať munita .i. de hieruſalē: que ſe muniuit ꝯ dñm ne eũ reciperet: in qua et paſſus eſt. Vel / De boſra .i. de inferno vbi firmiť quaſi a multis cuſtodib⁹ tenebanť anime quas eduxit. Dicitur aũt chꝛiſtus tinctis veſtib⁹ .i. mēbꝛis cruētatis aſcēdiſſe: non q tunc eſſet cruentat⁹: ſed quia ante / dum. ſ. fuit in cruce: vel quia tunc apparebant cicatrices eius. Per edom et boſra mundus ſignificať. Edom enī ab edulio rufe lentis dicitur: ꝓpť qḋ vendidit ꝑmogenita eſau: Gen. xxv. d. Vel interpretať terren⁹ vel ſanguineus: quare recte ſignificat mũdũ: qui eſt terrenus ꝑ cupiditatē: et ſanguine⁹ ꝑ carnalē voluptatē. Iſte ſunt due filie ſanguiſuge dicētes: Affer / affer. ſ. cupiditas et voluptas: Prouerb. xxx. b. Diciť etiã boſra mund⁹ / per pctī excuſationem. Mũdus enī nõ ſolũ eſt edom .i. ſanguineus pctã pctis addendo: ſed etiã boſra .i. munitus pctã ſua defendendo et excuſando. Notandũ etiam q tria illa noīa: edom. ſ. et eſau et ſeir: mũdo bñ cõueniũt. Eſt enī edom .i. ſanguine⁹ ꝑ luxuriã: Et eſau .i. quercus ꝑ ſuꝑbiam: quia ſuꝑbia eſt inflexibilis ſicut quercus: et fert cibos porcoꝝ .i. demonũ. Et eſt ſeir .i. hiſpidus .i. piloſus ꝑ auariciã: que pilis abũdat tempaliũ. Itē nota q per tincturam veſtis ſignificať imoꝛtalitas chꝛiſti. Veſtis enī melioꝛ eſt poſt tincturã: Vñ et baptiſm⁹ tinctio diciť: quia ꝑ baptiſmũ anima melioꝛať et accedit ad ſtatum imoꝛtalitatis: etſi nondũ re / tñ ſpe. Unde Marci. ix. a. vbi loquitur de trãſfiguratione diciť: Et veſtimēta eius facta ſũt candida nimis velut nix: qualia fullo non põt candida facere ſuꝑ terram. Malach. iij. a. Ipſe enī quaſi ignis conflans: et quaſi herba fullonũ. In ꝑſenti enī dñs eſt quaſi ignis: qui immittit ignem ꝑſecutionis: in futuro erit herba fullonũ: quando induet nos et decoꝛabit ſtola immoꝛtalitatis. Domin⁹ ergo tinctis veſtibus de boſra .i. de hoc mũdo aſcendit / quaſi ſtola decorat⁹ imoꝛtalitatis: De qua ſubdiť: c Iſte formoſus in ſtola ſua: id ē ſpecioſus i carne gloꝛificata ꝑ reſurrectionē. Et r̄ndet hoc ꝑ antiphraſim ei qḋ dictũ ē. s. liij. a. Nõ eſt ei ſpecies neq; decoꝛ. d Gradiēs in multitudine virtutiſ ſue / vel / fortitudinis: id eſt celos implēs plenitudine diuinitatis ſue et ꝓpria poteſtate petens et aperiens. Multũ enim oſtendit poteſtatē ſuam cũ celos aſcendit. Et hoc reſpondet ei qḋ dictũ eſt. s. liij. a. Vidim⁹ eũ nouiſſimũ viroꝝ: virũ doloꝛum et ſcientem infirmitatē. Vel aliter. c Iſte formoſus in ſtola ſua: quia in aſſumpta humanitate nullã pꝛoꝛſus peccati defoꝛmitatē habuit: ſed candidus per innocētiam ſemper extitit: et rubore volũtarie paſſiōis decoꝛatus: Peccatũ enī nõ fecit: et penã ſuſtinere voluit: et ſic formoſus i ſtola ſua fuit. Hai. Formin enī idem eſt qḋ calidũ: vnde formoſus dicitur quaſi calidus: quia ex caloꝛe rubeus et roſeus efficitur vult⁹: et inde ſponſus et chꝛiſtus ſimiliter ex caloꝛe charitatis factus eſt rubeus / in effuſione ꝓꝓrij ſanguinis. Cant. v. c. Dilectus meus candidus et rubicũdus electus ex milibus. d Gradiens in multitudine virtutis / ve / foꝛtitudinis ſue .i. multiplici ſua virtute greſſum operationis ſue potenter agens: poterat enī agere qḋ volebat. Vel Gradiēs in multitudine virtutis ſue: quia in poteſtate diuinitatiſ ſue mare calcauit. Unde Job. ix. a. Qui gradiť ſuper fluctus maris. Ad litteram enī ſuper mare ambulauit. Marc. vj. g. et Matth. xiiij. c. Et fluct⁹ ꝑſecutionũ in aſcenſione tranſcendit: et quotidie i mēbꝛis ſuis vincit.

✱ nobili ſanguine venit ad pꝛelationem aliquam in eccleſia. *De clericis* (margin)

a Tinctis veſtib⁹ de boſra .i. habens veſtes rubeas: et diuerſoꝝ coloꝝ ſanguine chꝛiſti cruētatas: vel ſanguine pauperũ tinctas et rubꝛicatas. Boſra enī iťpꝛetať i anguſtia vel i tribulatiōe: et ipſi emũt veſteſ ſuꝑbas et ſumptuoſas de patrimonio chꝛiſti: qḋ ipſe ꝓꝓꝛio ſanguine emit: et de laboꝛe et ſudoꝛe et ſanguine pauperũ agricolarũ accipiũt / qḋ in veſtib⁹ ſumptuoſe et ſuperflue expendũt. Unde Hiere. ij. g. In alis tuis inuent⁹ eſt ſanguis aiarũ pauperũ et innocentum. In alis ad litterã ſuoꝛum pallioꝝ: que rubea ſũt ruboꝛe ſanguinis chꝛiſti et pauperum. Unde Hiere. xxij. d. Qui aperit ſibi feneſtras: et facit ſibi laquearia cedrina pingitq; ſynopide: dicit Glo. i. de ſanguine chꝛiſti. Sed de talibus qui induuntur talibus veſtibus / dicetur illud Gen. xxxvij. g. Vide vtrum tunica filij tui ſit an non. Et. j. Tunica filij mei eſt: fera peſſima comedit eum: beſtia deuoꝛauit ioſeph. Beſtia .i. ſuperbia tales deuoꝛauit. Tales ſeruiũt diabolo. Vñ Judic. v. d. Veſtes diuerſoꝝ coloꝝ ſiſare tradunť in pꝛedam. Exo. xxxiij. a. Depone oꝛnatum tuũ: vt ſciam quid faciã tibi. c Iſte formoſus in ſtola ſua gradiens in multitudine virtutis ſue. Hec requirũt / modo pꝛelati et clerici noſtri formoſitatem veſtium: et turbam ſocioꝝ: et poteſtatem ſuper multos.

Myſtice (margin) Sequiť in perſona dñi ꝑdicte interrogationi reſpondentis: Angelis enī tacētib⁹ ipſe reſpondet. e Ego qui loquoꝛ iuſticiã / in ꝑdicatione et ꝯuerſatiōe ad inſtruēdos hoīes verbo et exēplo. f Et ꝓpugnatoꝛ ſum .i. pro hoīe pugnatoꝛ in paſſione contra demones. g Ad ſaluandũ / genus humanũ. q. d. duo habeo in terris ex officio meo: inſtruere ignaros et liberare ſiue ſaluare oppꝛeſſos: veritatē loqui et ꝓ ea tuenda moꝛi. Hoc eſt ergo qḋ dicit: Ego qui loquoꝛ iuſticiã et ꝓpugnatoꝛ ſum ad ſaluandũ. Et hoc eſt ꝯ legiſtas: qui loquunť iiurias: et linguis pugnãt ad dãnandũ. s. xlv. d. Ego dñs loquēs iuſticiã et annũciãs recta. Inſtruere habuit ex officio magiſterij: liberare et pugnare ex poteſtate dñij. Fuit enī magiſter et dñs. Unde Joh. xiij. b. Vos vocatis me magiſter et dñe: et bene diciť: ſum etenī. In officio magiſterij illuminat intellectũ: in defenſione poteſtatiſ et liberatiōe de manu hoſtis / monet et allicit et accēdit affectũ ad tãti fidelis ꝓtectoꝛis ſeruitiũ. Hac aũt reſponſiōe audita: ꝓtunc angelice quaſi accepta loqndi cũ eo licētia inťrogãt. h Quare ergo rubꝝ eſt indumētũ tuũ. q. d. ſi tante es poteſtatis et fidelitatiſ in pugnãdo ꝓ hoīe: tante iuſticie et veritatiſ in loquendo: Quare ergo rubꝝ ⁊c. i. cur caro tua eſt ſanguie cruentata: tibi enī iuſto et vero nõ videnť ꝯuenire iſta: ſed adulteris et homicidis et hmōi. i Et quare veſtimēta tua .i. mēbꝛa tua: ſũt: k Sic veſtimēta / calcantiũ in toꝛculari .i. ruboꝛe et ſanguine ꝑfuſa: ſicut veſtimēta illoꝝ ſunt rubea qui calcant vinũ rubeum. Glo. Tanq̄ dicant angeli: Didicim⁹ q loqueris iuſticiã: et ſalus oīm eſt in tuo arbitrio: ſed ſcire volumus quare veſtimēta tua ſint velut muſto tincta: et tunica

que deſuꝑ contexta eſt

a Tōrcular calcaui ſol⁹: ēt de
b gētib⁹ ñ eſt vir mecū. Cālca
c
d ui eoſ ī furore meo: ⁊ ɔcūlca
e ui eoſ ī ira mea. Et āſpſ⁹ ē ſā
f guis eoꝝ ſup vēſtimēta mea
g ⁊ ōīa idumēta mea inq̄naui.

✻ dn̄s dicens: a Torcular calcaui ſolus.q.d. ideo ha/beo veſtimenta rubea: quia hoſtes meos idumeos.ſ. et moa/bitas oppreſſi: ⁊ cōculcaui ſicut vindemia calcat in torculari. Et nota q dicit/calcaui ſol⁹.q.d. inimicos meos mea ſo/la potentia deuici. Vel/Torcular calcaui ſolus.i. nullus eſt qui ita poſſit ſuos hoſtes vincere ſicut ego meos. b Et d gentibus non eſt vir mecū.i. non ad/iutorio hominū egeo ad eos vincendos. c Calcaui eos in furore meo.i. in vindicta mea eos de/preſſi. d Et ɔculcaui eos in ira mea: Idē ſenſus eſt. e Et aſperſus eſt ſanguis eorum ſuper veſtimen/ta mea: ⁊ omnia indumenta mea inquinaui: ſangui/ne ſcilicet eorum. Modus loquēdi eſt. Loquitur enim de ſe ad modum militis: qui ſanguine hoſtium ſuorū aſpergitur.

✻ Dies eni vltionis

Myſtice ✻ que deſup cōtexta eſt/et ſcindi nō poteſt: ⁊ ab vtero virgina/li tantū candorem habuit: quantū fullo non poteſt facere ſup terram: quare ſanguine cruentet: Magis enim tibi clemētia conuenit q̄ crudelitas. Quibus reſpondet. a Torcular calcaui ſolus.q.d. ideo rubeus ſum: quia in torculari cru/cis preſſus ⁊ calcatus ſum: ſed tn̄ torcular calcaui ſolus: quia non paſſio animū: ſed animus paſſionem ſuperauit. Animā eni meam voluntarie poſui. Joh.x.d. Ego pono animā me/am: vt iterum ſumā eam. Vel/Torcular calcaui ſolus. .i. mortem que ceteros dep̄mit ego ſolus reſurgēdo calcaui. Solus eni torcular in quo torcular⁹ eſt calcauit: quia ſua po/tentia eam quā ptulit paſſionē in reſurrectione ſuperauit. In hoc ergo torculari rubra facta ē caro chriſti. Unde Geñ.xlix b. Lauabit ī vino ſtolam ſuam: ⁊ in ſanguine vue palliū ſuū. Vino tribulatiōis ⁊ amaritudinis lot⁹ fuit chriſt⁹ in vita: ſan guie aūt vue.i. ſanguie ꝓprio: q̄ ē vua vera tinct⁹ fuit ī morte: Vñ ſignificat p vitulā rufam: Nume.xix.a. Eccl.xxiiij.b. Quaſi palma exaltata ſū in cades.i. in celo ad qd victor aſcē di: et quaſi plantatio roſe in hiericho.i. in mūdo in quo mar/tyriū ſuſtinui. In hoc etiam ſanguine intinxerunt veſtimēta ſua alij ſancti martyres per imitationē: ⁊ eius ī memoria im/preſſionē: Vñ ſignificant p pelles rubricatas: Exo.xxvj.c. Facies opimētū aliō de pellib⁹ arietū rubricatiſ. Et notandū q crux ſiue paſſio dicitur torcular: quia preſſus eſt in cruce ille botrus cypri: de quo dicit Cantiſ.j.d. Botrus cypri di/lectus me⁹ mihi. Quē duo viri exploratores tulerūt in vec/te ad filios iſrael.i. quē apoſtoli gemine charitatis gratia pol/lentes/paſſum in cruce p̄dicauerūt/⁊ cordibus fideliū afferē/tes oſtēderūt: Nūeri.xiij.c. Sed p̄mo vindemiat/poſtea cō/geritur vindemia: poſtea calcatur: ⁊ poſt eliquat: tandem in cellario reponitur: ⁊ tandem cū gaudio bibit vinū: Sic chri/ſtus primo vindemiat⁹ eſt/qñ captus eſt. Unde Threñ.j.c. Vindemiauit me vt locutus eſt dn̄s in die ire furoris ſui. Cō/geſt⁹ eſt: qñ vinculat⁹ eſt: Calcat⁹/qñ crucifix⁹: Eliqtus/qñ mortuus: quia ſepatum fuit tunc vinū a vinatio.i. anima chri/ſti a corpore: ⁊ mortalitas ab hoie: Repoſit⁹ aūt eſt in celo ī aſcenſione: Potatū eſt autem vinū iſtud in ſpūſſancti miſſio/
Act.2.b. ne: qñ muſto ebrij putabant apoſtoli. Ebrij autem erant ī ve/
Ps.103. ritate vino ſpirituali: de quo dicit. Et vinū letificat cor ho/minis. Et nota q in iſto torculari diuerſi diuerſimode calca/uerunt. Judei ⁊ milites chriſtum occidēdo: Deus pater filiū morti exponendo: vt dicitur Roma.viij.f. Ipſe filius ſeip/
Eſa.53.c. ſum voluntarie offerēdo. Item torcular dicit paſſio ſiue tor/mentum martyrū/vel dura penitētia cōfeſſoꝝ: ſiue tribulatio quelibet pie in chriſto viuere volentiū. Martyres eni corpo/ra ſua ⁊ membra in torculari tormētoꝝ expoſuerūt: vt ſic vi/nū a vinatio ſeparetur miniſterio tyrannorū.i. anima a cor/pore: ⁊ reconderet ipſum vinū precioſum ⁊ defecatum in cel/lario regni celorum. Calcatores eni vinū nō ledunt ſed pur/gant et eliquant: corticē autē cōprimūt: ſimilit tyrāni corp⁹ occidunt/animā autē occidere non poſſunt: vt dicit Matth.

x.c. De talibus dicit Job.xxiiij.b. Inter acervos eoꝝ meri/diati ſunt: qui calcatis torcularib⁹ ſitiunt.i. in talium ſocieta/te quieſcunt: qui occiſis martyrib⁹ ⁊ preſſis adhuc nō ceſſāt: ſed ſemp crudeliores exiſtūt. Item de iſtis torcularib⁹ dicit Threñ.j.f. Torcular calcauit dn̄s virgini filie iuda.i. calcari virginē filiā iuda pmiſit in tormentoꝝ tor/culari. Et ē bonū the/ma in feſto ſancte ag/netiſ: vel alicui⁹ v̄ginis ſimul ⁊ martyriſ. Pro iſtis torcularib⁹ inti/tulati ſūt pſalm⁹.viij. Dn̄e dn̄s noſter q̄ admirabile ē nomē Ps.8.
tuū in vniuerſa terra. Et.lxxxiij. Q̄ dilecta tabernacula ⁊c. Ps.83.
Et nota q eſt qdam torcular non in re/ſed in ſpecie: penitē/tia.ſ. hypocritarū vel tribulatio: qui in torculari penitētie nō vuas bonoꝝ operū afferunt: vt in eo pfecte purgent: ſed la/bruſcas fictoꝝ operū vt laudent: Opera eni hypocritarū nō ſūt vue ſed labruſce. Vua eni latet in vite ⁊ dulcedinē habet: ſed labruſca in labris viarū eſt/⁊ viatorib⁹ patet/⁊ creſcit ī al/tum: et nō eſt dulcis quantū ad fructū: Similit opa hypocri/tarū fiunt in aperto ad oſtentationē/⁊ alta petunt/⁊ deo ama/ra ſunt: ideo nō faciūt bonū vinū. Unde.ē.v.a. Torcular ex/truxit in ea: et expectauit vt faceret vuas: et fecit labruſcas. Hiere.xxxj.e. Qui comederit vuā acerbam dentes eius ob/ſtupeſcūt. Deut.xxxij.e. Vua eoꝝ vua fellis: ⁊ botrus ama/riſſim⁹. Tales quia non bene ſed ficte calcant in torculari pe/nitentie: ibunt ad torcular gehenne. De quo dicitur Apoc. xiiij.d. Miſit angelus falcem ſuam in terram: ⁊ vindemiauit vineam terre: ⁊ miſit in lacum ire dei magnū: ⁊ calcat⁹ eſt la/cus extra ciuitatē: ⁊ exiuit ſanguis de lacu vſq ad frenos eq/rum per ſtadia mille ſexcēta. Iſtud torcular valde plenū eſt: quia ſtultoꝝ infinit⁹ eſt numer⁹ ī inferno. Unde Johel.iij.c. Eccle.1.d.
Plenū eſt torcular: exuberāt torcularia: quia multiplicata ē malicia eorum. Sequitur in pſona chriſti. b Et de gen/tibus non eſt vir mecū.i. nullus mecum ſocius fuit in pa/tiendo: Omnes eni apl̄i relicto eo fugerūt: Matth.xxvj.f. Nec aliquis horum fuit ei in adiutoriū reſurgendo: ſed ꝓpria virtute ſurrexit. Job.vj.c. Ecce non eſt auxilium mihi ī me: neceſſarij quoq mei receſſerunt a me. Unde dicitur: Donec Ouidi⁹.1.
eris felix multos numerabis amicos. Tempora ſi fuerint nu/ triſtium
bila ſolus eris. Ps. Conſiderabā ad dexteram ⁊ videbam: ⁊ Ps.141.
non erat qui cognoſceret me. Nota tn̄ q dicit: Nō fuit vir mecū: Sola enim beata mulier ⁊ virgo mater ei⁹ cum filio ſuo patiente fidelis extitit ⁊ permanſit. c Calcaui eos ī furore meo: ⁊ conculcaui eos in ira mea.q.d. licet calcatus ſim ⁊ occiſus ab eis: tn̄ ipſos hoſtes meos morien/do ſuperaui: demonibus ſcilicet auferēs mūdi principatum: iudeis autem pro peccato mee paſſionis poſtmodum aufe/rēs locum ⁊ gentem/ſacerdotium ⁊ templum ⁊ omnē digni/tatem per romanos. Furorem autem dn̄i ⁊ iram vocat maio/rem vindictam ⁊ minorem quibus puniti ſunt. Furor autem eſt ſubitus motus: ira longa. e Et aſperſus eſt ſang/uis eorum: id eſt iudeorum vel demonum: id eſt ſanguis meus ab ipſis effuſus: id eſt iudeorum ſuaſione/vel demo/num ſuggeſtione. f Super veſtimenta mea: id eſt membra. g Et omnia indumenta mea inquina/ui: ſanguine meo ab eis fuſo membra mea inquinari permi/ſi: non q ſanguis eius eſſet inquinatus vel membra eius: ſed reputatione iudeorum qui damnauerunt eum morte tur/piſſima: ⁊ cum iniquis latronibus eum reputauerunt. Unde Zach.iij.a. Et ieſus indutus erat veſtibus ſordidis. Vel ſan/guine eorum dicit ſe inquinatum: quia maculas peccatorum noſtrorum ipſe portauit: id eſt penam ⁊ ignominiam ꝓ pec/catis noſtris. Eſa.liij.b. Vere languores noſtros ipſe tulit: et dolores noſtros ipſe portauit. Vel ſanguis demonū dici/tur ſuper veſtimenta ſua aſperſus: non q demones ſangui/nē habeāt: ſed talibus verbis oſtenditur cōtra eos pugnaſſe: atq viciſſe eos et occidiſſe. Vel loquitur per ſimile victoris et victi: cuius ſepe ſanguis ſup veſtimenta victoris aſpergit.

a b Dies enim vltionis i cōrde
c meo/ ānnꝰ⁊ retributiōis meę
d e venit. Circūſpēxi et nō erāt
f g auxiliator: q̄ſiui ⁊ non fuit q̄
h i adiuuaret. Et ſaluauit mihi
k l brāchiū meum: ⁊ idignātio
m mea ipſa āuxiliata ē mihi: et
n o ↄcūlcaui pplōſ i furore meo
p q et iebriāui eos i indignatiōē
r mea: ⁊ dētraxi in terram vir-
s tutem eorum. Miſēratiōnū
t dn̄i recordabor/ lāudez dn̄i

B a Dies enī vltiōis/ meę.i.quā facturꝰ ſū de inimicꝭ meiſ idumęis.ſ.⁊ moabitiſ. b In corde meo.i.deliberaui eos punire ⁊ ꝑuidi. c Annꝰ retributiōis meę venit/ quātū ad iudęos liberādos: vt ꝓ his q̄ paſſi ſūt in captiuitate retribuā eis bona in terra ſua. d Circūſpexi ⁊ nō erat auxiliator. Hic q̄ſi taci|te reddit cauſam quare deſtruxit idumęos et moabitas: q2.ſ.nō tulerūt auxiliū nec refugiū iudęis i captiuitate ſua ad eos cōfugientibꝰ: imo potiꝰ de eoꝝ deſtructiōe lętati ſūt: Vn̄ ſbdit: Circūſpexi/ vtrū aliq̄s eſſet adiutor ꝑpl̄i mei. e Et non erat auxiliator: imo potiꝰ vaſtator. f Queſiui/ adiutorem: g Et nō fuit q̄ adiuuaret: ſed potiꝰ nocuerūt cū defacili poſſent iuuare. Vn̄.ſ.xvj.a. Pone q̄ſi noctē vmbrā tuam in meridie: abſcōde fugiētes ⁊ vagos ne ꝓdas: Habitabunt apō te ꝓfugi mei moab eſto latibulū eoꝝ a facie vaſtatoris. Itē.ſ.xxj.d. Occurrētes ſitiēti ferte aquā: q̄ habitatiſ terraꝫ auſtri cū panibꝰ occurrite fugienti. h Et ſaluauit mihi brachiū meū.q.d.q2 monui eoſ vt iuuarēt ꝑpl̄m meū ⁊ noluerūt: iō/ k Brachiū meū.i.fortitudo mea: l Saluauit ꝑpl̄m iudaicū captiuatū i Mihi.i.ad honorē meū ⁊ gl̄iā. l Et idignatio mea/ quā habui ad hoſtes ꝑpl̄i mei/ ipſos deſtruēdo. m Ipſa auxiliata ē mihi.i.ꝓfuit meis. Ex deſtructione enī ſuoꝝ hoſtiū ſecuta ē eoꝝ libatio. Vl'/ Mihi.i.ad honorē meū. Vel loquiꝛ ad modū hoīs irati: q̄ qn̄ iratꝰ eſt/ magis pōt pugnare: et ita indignatio eiꝰ quodāmodo iuuat ad vincēdos hoſtes. n Et ↄculcaui pplos i furore meo/ idumęos.ſ.et moabitas. p Et inebriaui eos: id eſt repleui eos afflictiōe ⁊ miſeria. Et h/ q In indignatiōe mea.i.q2 offenſus fui ↄ neq̄tiā eoꝝ: r Et detraxi i terrā ỽtutē eoꝝ.i.munitiōes ⁊ ciuitates eoꝝ ſubuerti ⁊ ad

Secūda pars trā deieci. Sequiꝛ: s Miſerationū dn̄i recordabor. Hic ꝓpha gr̄as agit i ꝑſona ꝑpl̄i ꝓ bn̄ficijs ſibi a deo collatis dicēs: Miſerationum dn̄i recordabor/ laudem domini.i.miſcōias dn̄i in laudē dn̄i mēte reuoluā: ⁊ ore recitabo. Vel.i.pro miſerationibus eius laudabo eū. Sed quę vel in quibus ſint ille miſeratiōes: vel quibꝰ ſint exhibitę ſubdit:
☞ Sup oībꝰ quę

Aliter Vel ſic diſtingue: s Miſerationum dn̄i recordabor: corde/ ore/ et ope gr̄as referendo. t Laudē dn̄i/ ꝑdicabo.
☞ Sup oībꝰ ⁊c̄. ☞ Et dixit

Myſtice ☞ a Dies enī vltiōis i corde meo.q.d.bn̄ dico ꝙ calcaui eos i furore meo: q2 dies vltiōis i corde meo: q2 ſic dic̄ Hai|mo: dū chriſtꝰ penderet in cruce prędidebat in corde ſuo diē vltionis: quo per titum ⁊ veſpaſianū petm̄ iudęoꝝ puniret. Vnde.ſ.xxvij.b. In menſura ↄtra mēſurā cum abiecta fuerit iudicabit eam: meditatꝰ eſt dn̄s in ſpū ſuo duro per diem ęſtus. c Annus retributiōis meę venit. Cogitabat enī chriſtꝰ q̄liꝛ ſeq̄ces ſuę paſſiōis remuneraret. Et nota ꝙ hic ⁊ vbiq3 vbi loq̄ꝛ dn̄s de iuſticia ⁊ miſcōia/ ſꝑ plus apponit de miſcōia q̄3 de iuſticia. Ex ꝑte iuſticię dic̄ dies: ex ꝑte miſcōię

Iaco.2.c. dicit annꝰ: qđ plus eſt. Miſericordia enī ſuperexaltat iudicium. Vnde Gen̄.iij.d. In dolore paries filios: vnam dictionem poſuit quę ſpectat ad pęnam: duas autem ad gaudium.ſ.paries ⁊ filios.ſ.xxxiiij.b. Dies vltionis dn̄i: annꝰ retributionis iudicij ſion. Item.ſ.lxj.a. Vt prędicarē annū placabilem dn̄o: ⁊ diem retributionis deo noſtro. Item Numeri.xiiij.f. Annus pro die imputabiꝛ/ ad miſerēdum.ſ. Ecōuerſo aūt diciꝛ Ezech.iiij.b. Diem pro anno dedi tibi ad puniēdū.ſ. Dn̄s enī in remuneratiōe dat annū pro die: in punitione ꝓ diē ꝓ anno: citra enī condignū punit. Qui adhuc de ſolitudine ſuę paſſiōis ſubdit: d Circūſpexi/ in cruce. e Et

Pſ.141 nō erat auxiliator. Pſ. Cōſiderabā ad dexterā ⁊ videbā: et non erat q̄ cogſceret me. f Queſiui/ auxiliū: ⁊ nō fuit q̄ adiuuaret: nō ꝙ chriſtꝰ humanū auxiliū req̄reret: ſed q2

cōſiderauit vtrū aliq̄s ei auxiliū ꝑbere ꝑſto eſſet. Vel vt ſit ibi ſyncheſis.i.ſi quęſiuiſſem nō inueniſſem. Simile in Pſ. Expectaui q̄ ſimul ↄtriſtareꝛ ⁊ nō fuit: q̄ ↄſolareꝛ ⁊ nō ineni. Pſ.68.
Oēs enī eū tūc reliquerūt. Iob.xix.b. Oēs amici mei dereliq̄rūt me: ⁊ noti mei q̄ſi alieni receſſerūt a me. Itē Pſ. Singulariter ſum ego donec tranſeam. Pſ.140. h Et ſaluauit mihi.i.ſaluationē mihi fec̄.i.reſurrectionē poſt mortem ⁊ ſuſtinentiam in morte dedit. k Brachiū meū.i.verbū carni vnitum.ſ.lix.d. Saluauit ſibi brachium ſuū: et iuſticia eiꝰ ipſa cōfirmauit eū. Vl'/ k Brachiū meū.i.fortitudo mea: h Saluauit mihi/ oēs.ſ.ꝑdeſtinatos ad vitam.q.d.ego auxiliatorē nō inueni q̄ me in redimēdis hominibus ⁊ ſaluādis adiuuare idoneꝰ eſſet: ſed brachium meū.i.virtus mea ꝓpria: nō ſolū me liberauit: ſed oēs q̄s volebā ſaluauit: Et ſaluauit eos nō ſibiipſis/ ſ3 mihi: vt iam nō ſibi viuāt: ſ3 ei q̄ ꝓ ipſis mortuꝰ ē ⁊ reſurrexit: vt dr̄.ij.Corī.v.c. Pſ. Saluauit ſibi dextera eiꝰ: ⁊ brachiū ſcm̄ eiꝰ. Glo. Pſ.97.
Multi ſaluanꝛ corꝑaliꝛ: ſed ſibiipſis nō deo. Roma.vij.a. Mortificati eſtis legi ꝑ corpus chriſti: vt ſitis alteriꝰ qui ex mortuis reſurrexit: vt fructificetis deo. Itē Roma.xiiij.b. Nemo noſtrū ſibi viuit: ⁊ nemo ſibi moriꝛ: ſiue enī viuimus dn̄o viuimꝰ: ſiue morimur/ dn̄o morimur. l Et indignatio mea.i.vindicta quā exercui iudęos reprobādo ⁊ ipſos ꝑ romanos deſtruēdo. m Ipſa auxiliata ē mihi/ aditū.ſ.ad gentes ꝑbendo. Delictū eīm iudęoꝝ diuitię ſūt mundi: et diminutio eoꝝ diuitię gentiū: vt dr̄ Roma.xj.b. Itē nota ꝙ brachiū dn̄i ⁊ indignatio eiꝰ.i.pęna ⁊ afflictio quā immittit multos ſaluat ⁊ acq̄rit deo ⁊ ↄuertit: ⁊ auxilium dn̄o ꝑbet ad penetrāda corda noſtra quę ꝓſperitas ꝑdit.ſ.xxvj.c. Dn̄e i anguſtia requiſierūt te. Eccs.viij.b. Quia non ꝓfertur cito contra malos ſentētia: filij hoīm abſq3 timore perpetrāt mala. Sequiꝛ: n Et ↄculcaui pplos.i.iudęos. o In furore meo: ꝑ titū ⁊ veſpaſianū. p Et inebriaui eos i indignatiōe mea.i.repleui eoſ afflictiōe ⁊ miſeria per romanos. r Et detraxi i terrā virtutē eoꝝ.i.ciuitates eoꝝ fortes ęqui terrę: ſicut diciꝛ.iij.Reg'.viij.a. Menſus eſt eos funiculo coęquās terrę. Vel/ Detraxi in terrā virtutē eoꝝ.i.ꝑtātem ⁊ dn̄atiōnē eoꝝ deduxi in nihilū. Sequiꝛ: s Miſerationū dn̄i ⁊c̄. Hęc eſt ſecūda pars: in q̄ ꝓpheta Secūda pars
loquiꝛ in ꝑſona ꝑpl̄i iudaici inter flagella pęnitentis: et miſericordiā dei cognoſcētis. Vn̄ in hoc loco pmo ab eis fit cōmemoratio đ bonis ſibi ab antiq̄ collatiſ. Secūdo i dolore cordiſ ⁊ pęnitētia fit oratio de malis amouēdis: ⁊ bonis obtinēdis: ibi. Attēde de cęlo. Dic̄ enī i ꝑſona pęnitētiſ ꝑpl̄i. Miſerationū dn̄i recordabor. Nota ꝙ ſupra dixerat de chriſti paſſione: et de iudęorum deſtructione: hic autem agit de populi pęnitentis inter flagella gr̄arumactione. Flagellationem enim ſequitur conuerſio. Vnde Pſ. Multiplicatę Pſ.15.
ſunt infirmitates eorum poſtea accelerauerūt. Item paſſionis chriſti recitationē ſequitur deuotio cum gr̄arūactione/ vꝉ debet ſequi. Vnde Michęę.vj.a. cum dixiſſet: Popule meus q̄d feci tibi: aut quid moleſtꝰ fui ⁊c̄. ſubiūgit poſtea beneficia de gr̄arūactione/ dicens: Quid dignū offeram dn̄o: curuabo genu deo excelſo. Et ſicut poſt tantū bn̄ficiū decet eſſe gratum: ita indecens ē et peruerſū eſſe ingratū. Vnde.ſ.l.c. cum ꝑmiſiſſet de paſſiōe dn̄i: poſtea inuehiꝛ cōtra ingratos et cōtradictores: Iuxta eſt qui viuificat me/ q̄s ↄtradicet mihi: Item.ſ.xlv.b. poſtq̄3 dixerat de paſſione ſubdit: Vę qui ↄtradicit factori ſuo. Dicit ḡ in ꝑſona pęnitentiū. Miſerationū dn̄i recordabor: inter flagella/ preſſus ſcilicet pondere malorum. t Laudem domini/ recordabor ſcilicet vel prędicabo: id eſt laudabilia facta eius/ ſigna ſcilicet ⁊ miracula quę fecit in educēdo nos de ęgypto. Vel/ s Miſerationū dn̄i recordabor laudē dn̄i.i.in laudem dn̄i.
☞ Sup oībꝰ q̄ reddidit

a Sup oib⁹ q̄ reddidit nob dñs: nos ſic pl⁹ p̄ ꝑpctis nr̄is miſericordit flagellādo: ꝛ i captiuitatē dādo. b Et ſup multitudinē bonoꝝ / datoꝝ / domui iſrl'. i. ꝑplo iſrl'. Aliqui libri habēt / bonoꝝ dom⁹ iſrl'. Et ē idē ſenſus. i. q̄ dedit filijs iſrl': ipſos d captiuitate miſericordit reducēdo poſt purgationē: Vñ ſubdit:

i. p̄cepit nos eē memores miſerationū ſuoꝝ / qñ ſum⁹ i ꝓſperitate: ꝛ nocte cāticū ei⁹. i. i aduerſitate mādat nob / q laudādo eū iubilem⁹. Hec duo notāt h. Miſerationū dñi recordabor ꝛ laudē dñi ꝛc. Seqt: c Que / bona: d Largit⁹ ē eis: nō ſcdm merita eoꝝ: ſ e Scdm idulgētiā ſuā: ꝛ ſm mltitudinē miſericordiaꝝ ſuaꝝ.

c Que / bona. d Largit⁹ ē eis / non ſm eoꝝ merita: ſz e Scdm idulgētiaz ſuā. i. q̄ eū decet / pctā . ſ. multa ꝓ modica pena indulgēdo. f Et ſm multitudinez miſcdiarū ſuarū / q̄s eis exhibuit / multa bona ꝓ modicis meritis ꝯferēdo.

Et ſcdm⁹ (margin)

Et miſerationū (margin)

a ſūp oib⁹ q̄ reddidit nob dñs:
b ēt ſup multitudinē bonorū
c †domui iſrl': q̄ lārgit⁹ ē eiſ ſm
d ē indūlgētiā ſuā: ēt ſm multi-
f tudinē† miſcdiarū ſuarū. Et
g dixit: Vērūtñ ppl's mē⁹ ēſt:
h filij non nēgantes: ēt fact⁹
i ēſt eis ſaluator. In ōmni
k tribulatione eorum nōn eſt
l
m
n
o
p tribulatus: et āngelus faciei
q eius ſalūauit eos. In dilēc-
r tione ſua ꝛ indūlgentia ſua
o ipſē redemit eos: ꝛ portāuit
t eos et lēuauit eos cūnctis
v diebus ſeculi. Ipſi āutem
y ad irācūdiam prouocauērt:
z et āfflixerūt ſpm̄ †ſancti ei⁹.
a Et ꝯūerſus ē eis i inimicū:
b
c

Indulgentia vocat in culpaꝝ cōdonatione: mltitudinē miſericordiaꝝ in penaꝝ ꝛ miſeriarū ſubleuatiōe. g Et dixit / de⁹ de ipſis q̄rū vidit verā pnīam de pctīs. h Verū tñ / licet peccauerint me abijciēdo ꝛ crucifigēdo: tñ i Pplus me⁹ ē. i. mihi cōmiſ-

C (margin)

Al. †ſanctū (margin)

a Sup omib⁹ ꝛc.

Aliter ꝯ. (margin)

g Et dixit / de⁹ vidēs eoꝝ pnīam. h Verūtñ / ꝗuis. ſ. ſint pctōres: i Ppl's me⁹ ē. i. quē ſpecialem ꝛ peculiarē mihi elegi de vniuerſis natiōib⁹ terrę. Et bñ dico q ꝑpl's me⁹ eſt: q2 ſūt / k Filij nō negātes / me oīno: q2 nō ita colūt idola ſic alienę natiōes. Vel ſm Hai. Filij nō negātes: q̄ſi dō dico q ꝑpl's ē me⁹: q2 ſūt filij ꝑpl'i non negātis. i. patriarcharū et ꝓpharū: q vere coluerūt deū. m Et / iō / fact⁹ ē eis ſaluator. i. ſaluauit eos pęnitētes. n In oi tribulatione eoꝝ / quā ſuſtinuert i ęgypto / i deſerto / i babylone. o Nō eſt tribulat⁹. i. nō eſt eis cōpaſſus / imo dur⁹ vt eos parūp deſereret: ꝛ nudatos ſuo auxilio cogeret ad rogādū. Et nota q ſic dic Hiero⁹ in origiali: in hebręo ē vocabulū ęquocū i h loco ad nō / et ad et: vñ vbi dictū eſt / in oi tribulatiōe eoꝝ non eſt tribulatus: poteſt dici ſm aliā ſignificationē: In oi tribulatiōe eoꝝ ꝛ ipſe eſt tribulat⁹: vt ſit ſenſus: In tribulationibus eoꝝ et ipſe cōpaſſus eſt eis. p Et angelus faciei ei⁹. i. dñi. i. q videt ip faciē ei⁹: vt dicit Mat. xviij. b. Vl' Angel⁹ faciei ei⁹. i. ꝑpl'i. i. qui p̄ſentialit illi ꝑpl'o ad cuſtodiā eſt deputat⁹: et p̄ncipalit. ſ. michael q p̄poſit⁹ erat illi ꝑpl'o: q Saluauit eos: Michael enī fuit miſter libatiōis eorū de captiuitate ꝛ adiutor. Vñ Daniel'. x. d. Nemo ē adiutor me⁹ i oib⁹ his niſi michael p̄nceps vr̄ q aſtat ꝓ filijs ꝑpl'i mei. r In dilectiōe ſua / q2. ſ. quoſdā eoꝝ bonos dilexit. s Et indulgētia ſua / quātū ad alios pęnitētes: qb⁹ pctā ex miſericordia ſua remiſit. t Ipſe redemit eos / ab ęgypto: et a babylone. v Et portauit eos / ab ęgypto i trā ꝓmiſſiōis et p deſertū ſuſtētauit. Vñ Deut. xxxij. b. Expādit alas ſuas et aſſumpſit eos atq3 portauit i humeris ſuis. x Et leuauit eos / ſup alias gētes. y Cūctis dieb⁹ ſeculi. i. ab initio ex q elegit eos ſibi i ꝑplm. z Ipſi aūt ad iracūdiā ꝓuocauerūt: licet eis p̄dicta bona ꝯtulerit. Et in h magis cōmēdat miſcdiam dñi: ꝛ eoꝝ igratitudinē reprobat. b Et

Ps. 105. (margin)

afflixerūt ſpm̄ ei⁹ ſcti. i. moyſi. Vñ Ps. Et exacerbauerūt moyſen i caſtris / aaron ſctm̄ dñi. Septuagita et etiā hieronym⁹ habēt ſpm̄ ſctm̄ ei⁹: quē ꝯtriſtat / q vitꝫ ſpūalē ꝯtriſtat. Vñ Zach. ij. c. Qui vos tāgit / q̄ſi q tāgit pupillā oculi mei. Vel / Spm̄ ſctm̄ ei⁹. i. āgelū i eoꝝ cuſtodiā miſſū: quē ſepe male faciēdo ꝯtriſtabāt vel offenderūt. c Et / iō / ꝯuerſus ē eis / male agētib⁹: d In inimicū. i. i vltorē vitioꝝ: qd ipſi reputāt eē inimicū. Mali enī correctores ſuos putāt eē ſuos hoſtes.

Et ipſe debellauit eos

Moraliter ꝯ. (margin)

a Sup oib⁹ q̄ reddidit nob dñs / ꝓ pctis nr̄is nos patne flagellādo. b Et ſup multitudinē bonoꝝ domui / vel dom⁹ iſrl'. i. q̄ fecit domui iſrl': poſt flagella culpas indulgēdo: ꝛ miſcdiam liberatiōis poſt v̄bera correctiōis adhibēdo. Punitionē enī iuſticię ſequitur multitudo miſcdię: ſm illud Abacuk. iij. a. Cū irat⁹ fueris miſcdię recordaberis. Job. v. c. Ipſe vulnerat ꝛ medet: pcutit ꝛ man⁹ ei⁹ ſanabit. Et eſt h argumētū: q nō tm̄ in ꝓſperis debem⁹ gr̄as agere / ſed maxime i aduerſis: q2 magnū donū dei ē flagellū. Vñ iob laudabat deū ꝓ dānis ſuis. Job. i. d. Dñs dedit / dñs abſtulit: ſit

Ps. 41. (margin)

nomē dñi bñdictū. Itē Ps. In die mādauit dñs miſcdiā ſuā

ſus: ꝛ ad q̄s ſpecialit miſſus ſum redimendos ꝛ inſtruendos. Mat. xv. c. Nō ſū miſſus niſi ad oues ꝛc. k Filij / imitatiōe: q2 iam pęnitēt. l Nō negātes / veritatē de ſe vel d deo in pctōꝝ vel fidei ꝯfeſſiōe. m Et / iō / fact⁹ ē eis ſaluator / pęnitētib⁹. ſ. culpas remittēdo p filiū: q ſaluator venit i mūdū. De q et ſubdit: n In oi tribulatiōe eoꝝ n̄ ē tribulat⁹. Añ aduētū enī de⁹ in tribulatione hoim d2 nō tribulat⁹ / dū afflictionē eoꝝ cerneret ꝛ redēptorē necdū mitteret. Vñ Job. ix. c. Si flagellat occidat ſemel: ꝛ non de pęnis inocētū rideat. i. ſi vult hoies ſm merita flagellare: q2 nō pñt hoies tot flagella ſuſtinere: occidat ſemel. i. veniat chriſt⁹ q ſemel ꝓ nobis occidat: ꝛ nō de pęnis inocētū rideat. Ante aduētū enī de⁹ ridebat de pęnis hoim / dū eis affectū ſuę cōpaſſiōis nō oñderet i afflictiōe ipſoꝝ. Hoc ē qd h d2: In oi tribulatione eoꝝ nō eſt tribulat⁹: p Et / tandē / angelus faciei ei⁹. i. fili⁹ veniēs a pr̄e et miſſus in carnē: ſaluauit eos. Vel alia lr̄a. In oi tribulatiōe eoꝝ ꝛ ipſe eſt tribulat⁹. i. oib⁹ miſerijs nr̄is cōpaſſus ē / mittēs filiū ſuū in carnē: qui oi genere miſeriarū nr̄arū afflict⁹ ē / vel ſuſtinēdo / vel cōpatiēdo: q2 fili⁹ oēs tribulatiōes nr̄as quę eum decerēt ſuſcępit. Vñ Heb. ij. d. Debuit p oīa fratrib⁹ ſimilari: vt miſericors fieret. Itē Heb. iiij. d. Tēptatū aūt p oīa ꝓ ſilitudie abſq3 pctō. p Et angel⁹ faciei ei⁹. i. pr̄is: q Saluauit eos: angelus. ſ. magni ꝯſilij: de quo. ſ. ix. b. Et vocabit magni ꝯſilij angel⁹. Septuagita. Nō legat⁹ neq3 angel⁹: ſed ipſe ſaluauit eos: eo q diligeret illos et parceret eis: ipſe redemit eos ꝛ ſuſcępit illos: ꝛ exaltauit oib⁹ dieb⁹ ſeculi. Et h ē qd ſm nr̄am lr̄am d2: r In dilectiōe ſua / q dilexit ſuam creaturā / vel naturā nr̄am. s Et indulgētia ſua / q voluit remittere culpā. t Ipſe redemit eos / a morte ęterna ſanguie filij ſui. Ad h enī miſit redēptorē in mūdū: vt hoi remitteret culpā: ꝛ ſtatueret ſiue reſtitueret naturā: et ſic hō redēpt⁹ euaderet mortē ętnā. Vl' redemit eos / ab ęgypto: v Et portauit eos: mores eoꝝ ꝑuerſos patiēt tolerādo. x Et leuauit eos / ſup alias gētes exaltādo. y Cūctis dieb⁹ ſeculi. i. ab initio ſecli ex q. ſ. elegit eos i ꝑplm ſibi. Et loqt ad modū nutricis vl' mr̄is: q filiū ſuū i brachijs portat ꝛ i humeris. Vñ Oſee. xj. a. Ego q̄ſi nutrici⁹ ephraī portabā eos i brachijs meis. Itē ad modū paſtoris q oues plaſſas portat. Vñ. ſ. xl. c. In brachio ſuo ꝯgregabit agnos: ꝛ in ſinu ſuo leuabit: fętas ipſe portabit. Chriſt⁹ etiā ipſoꝝ ꝛ alioꝝ hoim pctā portauit ſup lignū i paſſiōe: ꝛ leuauit i aſcēſiōe. Et h cūctis diebus ſecli: q2 effect⁹ paſſiōis ei⁹ vſq3 i finē ſeculi durabit: vel q2 ipſe agn⁹ occiſus ē ab origie mūdi: vt dicit Apoc. xiij. b. z Ipſi aūt / poſt tāta bñficia: a Ad iracūdiā ꝓuocauerūt ꝛ afflixerūt ſpm̄ ſcti ei⁹. i. moyſi i deſerto: vel chriſti int eos ꝯuerſātis i mūdo: quē offēderūt q ei credere noluerūt. Vl' ſpm̄ ſctm̄ ei⁹ / quē blaſphemādo offēderūt: c Et / iō merito / ꝯuerſus ē eis / male agētib⁹: d In inimicū. i. i vltorē pctōꝝ p romanos q pri⁹ erat amic⁹: ifirmos eoꝝ ſanādo / mortuos ſuſcitādo. Sile Job. xxx. c. Mutat⁹ es m̄ in crudelē: nō q mutatio ſit i deo: vñ ſignāt dic / mutat⁹ es / n̄ ſimplicit: ſ m̄:

vt oſtēdat q ipſa

a Et ipſe debellauit eos. Et re‑
b cordatꝰ ē dierū ſeculi, moy‑
c ſi ⁊ ppłi ſui. Ubi eſt q̄ eduxit
d e eos de mari cū paſtoribus
f g gregis ſui? Ubi eſt q̄ poſuit i
h i medio eius ſpm̄ ſancti ſui?
k l Qui eduxit ad dexterā moy
m ſen brachio maieſtatis ſue: q̄
n o ſcidit aq̄s ante eos, vt face‑
ret ſibi nomē ſempiternū: qui
p q eduxit eos ꝑ abyſſos quaſi
equū in deſerto nō impingē
r tem: quaſi aīal in cāpo de‑
s ſcēdēs, ſpūs dn̄i ductor eiꝰ
t v fuit. Sic adduxiſti ppłm tu‑
x um vt faceres tibi nomē glie.

a ¶ Et ipſe debellauit eos, ꝑ chaldeos ⁊ ꝑ alias nationes. b ¶ Et, poſt irā flexus ad miſcdiā: recordatꝰ ē dierū ſeculi, moyſi ⁊ ppłi ſui. i. recordatꝰ ē dierū illiꝰ ſeculi ſiue tpis q̄n moyſes fuit ⁊ ꝓ ppło orauit: ⁊ q̄n ppłs orōne eiꝰ ſaluatꝰ fuit: Exo. xxxij. g. Aut dimitte eis hāc noxā: aut dele me d̄ libro tuo quē ſcripſiſti. q. d. dn̄s memor fuit miſericordiarū ſuarū antiq̄rū quas fecit olim cū eis: vt adhuc ab eiſdē nō ceſſaret: Sicut nobilis hō qui facta ſua p̄terita recolit: vt ſemꝑ noua addat. Jō dic̄ Pſ. Reminiſcere miſerationū tuarū q̄ a ſeculo ſūt. Jō videns ꝓpħa abiectionē populi ⁊ afflictionē ⁊ miſeriā iam iminētē, reducit ad memoriā eius miſcdias dicēs: d ¶ Ubi ē qui eduxit. i. vbi ē clemētia oīpotētis, q̄ eduxit e ¶ Eos de mari, rubro ad litterā: f ¶ Cū paſtoribꝰ gregis ſui: moyſe. ſ. et aaron ⁊ maria ⁊ alijs ſacerdotibꝰ ⁊ ducibꝰ ppłi: Michee. vj. a. Miſi ante faciē tuā moyſen ⁊ aaron ⁊ mariā. g ¶ Ubi ē ille, q̄, ex ineffabili miſcdia ſua, h ¶ Poſuit i medio eiꝰ. i. ppłi. i ¶ Spiritū ſctī ſui. i. moyſi: q2 orāte moyſe tulit dn̄s de ſpū eiꝰ ⁊ dedit ſeptuagita viris: Nume. xj. f. Et vbi ē ille, k ¶ Qui eduxit, de egypto: l ¶ Ad dexterā. i. ꝓſpere. m ¶ Moyſen brachio maieſtatis ſue. i. in ſignis et mirabilibꝰ p̄ratis et diuinitatis ſue? Ul' ſm Andreā. l ¶ Ad dexterā ⁊c̄. i. q̄ familiarit̄ ⁊ ſic amicū ad dexterā ſuā illū ſtatuēs: vel q̄ſi ꝑ dexterā tenēs de egypto illū eduxit. Jtē vbi ē ille, n ¶ Qui ſcidit aq̄s ante eos. i. q̄ diuiſit mare rubꝝ in diuiſiōes: et ſimilit̄ aq̄s iordanis diuiſit? Ul', Qui ſcidit aq̄s, de petra: Exo. xvij. b. et Nume. xx. b. o ¶ Ut faceret ſibi nomē ſēpit̄nū. i. vt mirabiliū operū eius memoria ꝑenniter celebraret̄. Jtē vbi ē ille, p ¶ Qui eduxit eos ꝑ abyſſos. i. ꝑ ꝓfunditates maris. q ¶ Quaſi equū in deſerto nō impingentē: id eſt ſine impedimento incedentē. r ¶ Quaſi animal in campo deſcendēs. q. d. Sicut equus abſq3 obſtaculo incedit libere per plana deſerti: et q̄dlibet animal per amplitudinem campi: ſic iſte populus libere ⁊ abſq3 vllo offendiculo per ꝓfunda maris trāſiuit ducēte dn̄o. Un̄ ſubdit: s ¶ Spiritus dn̄i ductor eius, ppłi, fuit: ꝑ mare: per deſertum. Hieroꝰ tn̄ ſic iūgit lrāz. Deſcēdēs ſpūs dn̄i ductor eiꝰ fuit. Spm̄ aūt dn̄i dicit, vel fortitudinē dn̄i, vel angelū q̄ eſt ſpūalis natura: q̄ eos p̄cedebat. Un̄ Exo. xxxij. g. Precedet te angelus meꝰ. t ¶ Sic. i. ſine obſtaculo. v ¶ Adduxiſti populum tuum, in terram promiſſionis. x ¶ Ut, per multa miracula y ¶ Faceres tibi nomē glie. i. glorioſū.

¶ Attēde ⁊c̄. Hic ꝓpħa

Myſtice ※ vt oñdat q̄ ipa mutatio nō ē i q̄litate feriētis ſ; i mēte patiētis. Jtē Thren. ij. b. Factꝰ ē dn̄s velut inimicꝰ: p̄cipitauit iſrł: et oīa mēnia eiꝰ a ¶ Et ipe debellauit eos, ꝑ romanos q̄dragesimoſcd̄o āno pꝰ aſcēſionē ſuā. S3 q2 q̄dā int̄ flagella ꝑniturt̄: et i fine ſecłi ꝑ heliā ⁊ enoch ꝯſtinā gr̄az generalit̄ recuperaturi ſūt: Jō ſubdit̄: b ¶ Et recordatꝰ ē, dn̄s. ſ. c ¶ Dierū ſeculi, moyſi ⁊ ppłi ſui. i. federis ſui ē recordatꝰ q̄d pepigit cū eis ꝑ moyſen q̄n eduxit eos de t̄ra egypti. Quia ꝟo interim nō reſpicit eos: ſ; diutiſſimis calamitatibꝰ ꝑ totū orbē diſꝑſos affligi ꝑmittit: Jō ꝯgrue ꝓpħa cōdolendo exclamās ſubiūgit: d ¶ Ubi eſt qui eduxit eos de mari, rubro: ad lrām: cum paſtoribꝰ gregis ſui. Simile in Pſ. Ubi ſūt miſcdie tue antiq̄ dn̄e. Jtē Judic̄. vj. c. Ubi ſūt mirabilia eiꝰ q̄ narrauert̄ p̄res nr̄i atq3 dixerūt: d̄ egypto eduxit nos dn̄s: nūc aūt dereliq̄t nos. Similit̄ eccła i aduerſitate poſita p̄cedētiū tpm bn̄ficia reſpicit. Un̄ Job i ꝑſona eccłie dic̄. xxix. a. Quis mihi tribuat vt ſim iux̄ dies ꝯſtinos ſm dies q̄bꝰ deꝰ cuſtodiebat me: q̄n ſplendebat lucerna eiꝰ ſuꝑ caput meū. Et nota q̄ dicit, cū paſtoribꝰ gregis ſui. Dn̄s eni cū paſtoribus. i. miniſterio paſtoꝝ eduxit gregē ſuū de mari. i. de amaritudine peccati. Sed modo nō ſūt paſtores qui paſcāt, ſed q̄ paſcant̄. Ezech. xxxiiij. a. Ue paſtoribꝰ ⁊c̄. g ¶ Ubi ē q̄ poſuit in medio eius ſpm̄ ſancti ſui ⁊c̄. Jſtud non mutatur a p̄ma expoſitione vſq3 in finē capituli: ſm q̄d exponunt ſctī et Glo. Sed in perſona eccleſie in iſtis vltimis tēporibꝰ exiſtentis, poteſt legi ſic. g ¶ Ubi eſt q̄ poſuit in medio eius. i. primitiue eccleſie. i ¶ Spiritū ſancti ſui. i. ſpiritū chriſti. Spūs eni moyſi datus eſt ſeptuagita ſeniorībꝰ tm̄: Nūe. xj. f. Spūs helie vni tm̄. iiij. Reg. ij. b. S3 ſpiritus chriſti oībꝰ dat̄ q̄ volūt ſibi obtemperare. Roma. viij. c. Qui ſpiritu dei agunt̄: hi filij dei ſūt. Et ibidē. b. dicit̄: Si q̄s ſpiritū chriſti non habet: hic non eſt eiꝰ. k ¶ Qui eduxit ad dexteram moyſen brachio maieſtatis ſue. i. qui chriſtū d̄ exilio huiꝰ mūdi eduxit ⁊ ad dexteram ſue maieſtatis collocauit in potentia ſue diuinitatis in aſcēſione. n ¶ Qui ſcidit aquas. i. qui diuiſit ſuas gratias vnicuiq3 in ſpiritusſancti miſſione. o ¶ Ut faceret ſibi nomē ſempiternū. Ad hoc eni miſit ſpiritūſctm̄ datorē diuerſarū gratiarū: vt annūciaret̄ nomē eius in gentibus. j. Corꝫ. xij. a. Diuiſiones gratiarū ſūt: idem autem dominus. p ¶ Qui eduxit eos ꝑ abyſſos q̄ſi equū in deſerto n̄ impingentē, q̄ſi animal in campo deſcēdēs. Hic notant̄ tria genera ſaluādoꝝ. Noe, daniel, ⁊ iob. Quoꝝ alij ſūt in mola: vt laborioſi, ſiue ſeculares boni: iſti ſūt qui ducūtur per abyſſos tribulationū immunes. Alij aūt ſunt in lecto cōtemplationis: vt contemplatiui ſiue religioſi: qui ſignificant̄ per equū: qui in deſerto. i. in clauſtro non impingit. Tertij ſūt in agro deum excolendo: ſcilicet prelati tam ſeculares q̄ religioſi: qui hic ſignificant̄ ꝑ animal i campo deſcendēs. Quilibet autem iſtoꝝ ducunt̄ a deo ad ſalutem: vnuſquiſq3 in ſuo ordine. Et hoc eſt q̄d dicit: Qui eduxit eos, quātū ad actiuos et ſeculares. Per abyſſos. i. per profunditates maris. i. amaritudines huius vite preſentis. Quaſi equū in deſerto nō impingentē. i. ſicut cōtemplatiuū vel religioſum ducit ⁊ deducit in clauſtro ſine impedimēto viam mandatoꝝ dei alacriter currentem. Dn̄s eni vtroſq3 ducit ad ſalutē, ⁊ clauſtrales in clauſtro, et ſeculares in mūdo: ſiue contemplatiuos in ocio cōtemplationis ⁊ deſerto a curis, ⁊ actiuos in mari tribulationis ⁊ ſollicitudinis. Unde Sap. xix. b. Jn mari rubro via ſine impedimēto. Jtem. ſ. lj. d. Qui poſuiſti ꝓfundum maris viam, vt tranſirēt liberati. Similit̄ per deſertum eſt via ad terram ꝓmiſſionis. i. per clauſtrū ad celum. Unde. ſ. xliij. c. Ponam in deſerto viam: ⁊ in inuio flumina. Religioſus aūt ſicut equus debet in deſerto currere ſine impactione ⁊ ſine pedis leſione vel inuolutione: vt affectꝰ ſuus nullo retiaculo teneat̄ voluptatis illecebroſe. Sequitur. r ¶ Quaſi animal in campo deſcēdēs. i. ſicut prelatū oneribus aſſuetū ⁊ volūtariū, in agro dn̄ico excolendo ſollicitum per attentionem: ⁊ deſcendentē per humilitatē. Eccꝫ. xxxij. a. Rectorem te poſuerunt, noli extolli. Quare autē numerus predictoꝝ fidelium nō offendat: ſubditur: s ¶ Spiritus dn̄i ductor eius fuit: et ita libere ⁊ ſine offenſiōe incedere potuit: quia vbi ſpiritꝰ dn̄i, ibi libertas. ij. Corꝫ. iij. d. Sap. vij. b. Jpſe ſapientie dux eſt: ⁊ ſapientiū emendator. t ¶ Sic adduxiſti populum tuū. Sic: id ē ſine impedimento. Uel, Sic: id eſt tripliciter: per abyſſum, actiuos: ꝑ deſertum, contemplatiuos: per campum, prelatos. x ¶ Ut faceres tibi nomen glorie: id eſt nomen glorioſū. Pſ. Non nobis dn̄e non nobis ſed nomī tuo da gloriā. Daniel. ix. b. Nobis autem confuſio faciei ſicut eſt dies hec. Gloria enim eſt frequens fama cū laude. Sic ḡ eccleſia p̄terita beneficia chriſti recolēs: et iſta miſera tempa noſtra i q̄bꝰ abundat iniq̄tas: q2 refriguit charitas, intuens ⁊ ingemiſcēs: Subdit: ※ Attende de celo

Marginal references: Pſ. 24. (beside "dic̄ Pſ. Reminiſcere"); Pſ. 88. (beside "lrām: cum paſtoribꝰ"); Pſ. 113. (beside "Non nobis dn̄e")

a Attēde de celo: et vide de
b habitaculo ſctō tuo: et ſolio
c
d glie tue. Ubi ē zel' tu' et for-
e
f titudo tua: mltitudo viſcerū
g tuoꝝ et miſerationū tuarū:
h
i ſuper me ↄtinuerunt ſe. Tu
k
l eni pater noſter: et abraā ne-
m ſciuit nos: et iſrl' igrāuit nos.

Tertia pars a Attēde ⁊c. Hic ꝓpha i pſona ꝓpli penitētis libationē de-precat dicēs: Attēde/ dñe: q̄ tot ⁊ tāta feciſti nobis i prībus nr̄is/ nūc attēde ad pces nr̄as. b De celo. i. tu q̄ es i celo. c Et vide de habitaculo ſancto tuo/ et ſolio glorie tue. i. tu qui habitas in glīa/ vide oculo miſcdie tue miſeriā ⁊ afflictionē nr̄am ⁊ miſerere: ſm illud Exo. iij. b. Uidēs vidi afflictionē ꝓpli mei i egypto ⁊ gemitū ei' audiui. Hiero'/ et ſeptuaginta et alij expoſitores nō habēt i lr̄a/ ſolio: ſ ſic habēt: Attēde de celo ⁊ vide de habitaclo ſctō tuo ⁊ glie tue. Septuagita. Couertere d celo: ⁊ vide de domo ſctā tua ⁊ glīa tua. Idē eſt ſenſus. d Ubi ē zelus tu': q̄ nos ſicut ſponſam diligebas: e Et fortitudo tua/ qua de manu aduerſarioꝝ nos liberabas: Item vbi eſt f Multitudo viſceꝝ tuoꝝ. i. affectuū circa nos: et miſerationū tuaꝝ: i Sup me ↄtinuerūt ſe/ viſcera. ſ. tua. Hiero' tñ pūctat ſic. d Ubi ē zel' tu' ⁊ fortitudo tua/ olim. ſ. prīb' nr̄is exhibita: f Multitudo viſceꝝ tuorū: ⁊ miſerationū tuarum ſup me ↄtinuerūt ſe. q. d. diutiſſime iam ↄtinuiſti ſup nos multitudinē viſcerū dilectionis tue: ⁊ miſcdiarū tuarū: q2 nullo affectu pietatis ⁊ cōpaſſionis erga nos mot' es vt de tā lōga captiuitate nos eriperes.

Ps. 88. Similē aūt q̄ſtionē facit dauid ꝓpha dicēs: Ubi ſūt miſcdie tue antique dñe. k Tu eni p2 nr̄. q. d. ꝓplus: ideo recolo miſeratiōes tuas ⁊ inuoco viſcera miſcdie tue: q2 tu es p2 nr̄ qui nos creaſti: et i cultu tuo prēs noſtros ſpecialit educaſti. l Et abraā neſciuit nos et iſrl'. i. iacob/ igrauit nos. q. d. nos ad te ſolū cōfugim' tāq3 ad creatorē ⁊ prē3 nr̄m: q2 abraā et iacob q̄rū nos filios eē iactabam' neſcierūt nos. Nec dignati ſūt nos filios agſcere: q2 te offendim': ⁊ diſſimiles illis facti/ a te deo nr̄o receſſim': q̄ de cauſa nō orāt p nob: q2 nihil impetrarēt. Uñ ad hieremiā d2: Hiere. vij. d. et. xj. c. et. xiiij. b. Noli orare p ꝓplo iſto: q2 nō exaudiā te. Peruerſi eni filij orone ſctōꝝ patꝝ nō pnt liberari. Uñ ad Ezechielē d2. xiiij. f. Si fuerit tres viri iſti i medio hierlm: noe daniel ⁊ iob filiū et filiā nō liberabūt: ſ ipſi ſoli iuſticia ſua libabūt aīas ſuas. Uel alit. k Tu eni p2 nr̄/ ⁊ abraā neſciuit nos. i. anteq3 abraā eſſet ⁊ ſciret nos: pater nr̄ es p ꝓuiſionē. Uel/ Tu dñe/ p2 nr̄ et abraā neſciuit nos ⁊c. q. d. tu dñe es pat noſter: ⁊ ſcis afflictionē nr̄am: et iō effunde circa nos viſcera miſcdie tue: Abraā eni ⁊ iacob neſciūt quō eſt nob: nec cognoſcūt in quāta afflictiōe ſum': q2 ſi forte ſcirent/ oronib' ſuis tuā miſcdia3 nobis impetrarēt: ſ ipſi neſciūt. Uñ dicit Glo.

In moral. li. 13. Aug. Neſciūt mortui etiā ſcti q̄d agāt viui: etiam coꝝ filij. Sed contra dicit Greg'. in moral'. ſuper illud Job. xiiij. d. Siue nobiles fuerint filij ei' ſiue ignobiles non intelliget ⁊c.

Sicut viuentes

Dyſſice... a Attēde d celo ⁊c. i. tu dñe q̄ olim p̄dicta feciſti i mūdo ⁊ mō miſcdias tuas videris ſol' ↄtinere i celo: Attēde/ ad pces nr̄as ad exaudiēdū: c Et vide/ nr̄as culpas ad idulgēdū ⁊ miſerias ad ſbleuādū. Et nota q dic: de celo ⁊ de hitaclo ſctō ⁊c. q. d. mō reſides i celo: ſ aliq̄n tñ mecū fuiſti i exilio/ ad lr̄a3/ ſm hoie3: mō ſedes ad dexterā maieſtatis i excelſis: et iō nō ↄtēnas nr̄as miſerias: q̄ ſum' i lacu miſerie ⁊ luto fecis. Dicit aūt chriſt' ſedere i celo/ ad lr̄am/ ſm hūanitatē ſic i loco: ſm deitatē aūt vbiq3 tot' ē. Uñ Hiere. xxiij. c. Celū ⁊ terram ego impleo. Dicit aūt ſedē hr̄e in celo ſm illud. j. vlt. a. Celū mihi ſedes ē: q2 i celo ↄtinent plura/ ex q̄b' reſultat familiarior creatoris intellect' ſiue intelligētia. Si eni a magni-

Sap. 13. b. tudine hui' iferioris creature ⁊ ſpecie potētia creatoris ⁊ ſapientia cognoſcit: mlto magis a magnitudie creature celeſtis vel ſupceleſtis poterit creator agnoſci. Itē de' d2 ſedē hr̄e i celo: q2 i celeſtib'/ angelis ⁊ hoib' iuſtis: q̄rū ↄuerſatio i celo eſt: Phil. iij. d. eius voluntas p̄cipue fit. Dicit aūt ſedere poti' q̄ iacere vel ſtare: q2 ſedere iudicū ē: et ipſe de celo ventur' ē iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. Tria aūt dicunt h: Celū ⁊ habitaculū ⁊ ſoliū: lic3 Hiero' et Septuagita d ſolio nō faciāt mē-tionē. Celū pōt dici eccl'ia: habitaculū in celo/ religio: ſolium in habitaculo aīa iuſti: q̄ eſt ſpecialiter ſedes dei. Sequit adhuc in pſona eccl'ie lamētantis ⁊ priora tp̄a recolētis. d Ubi ē zelus tu'. i. zelus quem dediſti mihi in apl'is: quos zelo tuo accēdiſti ad p̄dicādū ⁊ mūdum accēdendū ad ſalutem aīarū: e Et fortitudo tua. i. conſtantia quā dediſti mihi in martyrib' ad oē genus martyrij ſuſtinendum: Et vbi eſt f Multitudo viſcerū tuorū: g Et p. i. h Miſerationū tuarū. i. q̄s i me effudiſti i ↄfeſſorib': vt i btō nicolao: et i ceteris: q̄ ſup paupes ⁊ egrotos pia geſtabat viſcera. 13. q. 2. c. qui. diuina. §. de mortuis

i Sup me ↄtinuerūt ſe. q. d. modo nō habeo aīarū zelatores/ ſic olim apl'os: nec fortes in aduerſis/ ſic olim martyres: nec miſericordes i pſperis/ ſic olim ↄfeſſores. Uel aliter Aliter

d Ubi ē zel' tu'/ q̄ paterne puniebas delinquētes: ſm illud Exo. xx. a. Ego ſū dñs zelotes viſitās iniq̄tatē patrū in filios ⁊c. q. d. zelus tu' receſſit a me: q2 deſiſtis delinquētē corrigere: ſm illud Ezech. xvj. e. Zelus me' receſſit a te: nō iraſcar tibi ampli'. e Et/ vbi ē/ fortitudo tua: q̄ roboraſti ⁊ ↄfirmaſti ꝓficiētes vt mutata fortitudine i meli' ſemp fierēt i tuis opib' alacriores: ſm illō. ſ. xl. g. Qui ſperāt i dño/ mutabūt fortitudinē. i. ſemp innouabunt in fortitudine: Sic homo q̄ vult magnā dietā facere/ de villa in villā mutat equū ⁊ ſumit fortiorē. Et vbi eſt/ f Multitudo viſcerū tuoꝝ g Et. i. h Miſerationū tuaꝝ: i q̄b' reuocabas ↄtēnētes te: ⁊ amplexabaris redeūtes ad te: ⁊ penitētes i Sup me ↄtinuerūt ſe. q. d. hec oīa receſſerūt a me. Uel alit. d Ubi eſt zelus tu': vehemētia tue dilectiōis quā erga hoiem oſtēdiſti in incarnatiōe: cū p ipſo hoie fieri homo voluiſti: ſm illud Johel. ij. d. Zelat' ē dñs terrā ſuā: ⁊ pepcit ꝓplo ſuo. Item Zach. j. c. et. viij. a. Zelat' ſū ſion zelo magno. e Et/ vbi eſt/ fortitudo tua/ q̄ p hoie laboraſti i via tam longa ⁊ moroſa/ int hoies ↄuerſatiōe ieiunādo/ orādo/ itinerādo/ p̄dicando: ⁊ cetera opera laborioſa ad inſtructionē nr̄a3 faciēdo: Et vbi ē/ f Multitudo viſcerum tuorū ⁊ miſerationū tuarū/ q̄s ſup me aperuiſti ⁊ effudiſti in paſſiōe: Tūc enim effudit dñs viſcera miſcdie ſue: i q̄bus nos viſitauerat oriēs ex alto in incarnatiōe. Unde beatus Bern. Cogitabas cogitationes pacis et nō afflictiōis ⁊ ego neſciebā: At clauus penetrans: clauis reſerans factus eſt mihi vt pateāt mihi viſcera miſcdie tue. Uiſcera autē dñi ſunt interni affect' quos nobis miſeris effudit. Hiere. xxxj. d. Cōturbata ſūt viſcera mea ſuper eū miſerās miſerebor ei'. Miſerans in affectu: miſerebor in effectu: miſeratiōes eni dñi ſūt exteriores effect'. Sic ergo tria notant h. Zelus dñi in incarnatiōe: fortitudo ei' in laboꝝ fatigatiōe: viſcera miſcdie ⁊ miſeratiōis effuſa i paſſione. Que quia eccl'ia videt modo in nobis modicum effectum habere/ ſubdit: i Sup me ↄtinuerūt ſe. q. d. videris oblitus antiquoꝝ viſcerū: videris ea clauſiſſe/ ne pluant ſup me aq̄s ↄſolatiōis ⁊ grē: Iā eni aruit ſicut teſta virt' mea. Job. Ps. 21. xij. c. Si ↄtinuerit aq̄s oīa ſiccabunt: ſi emiſerit eas/ pariter ſubuertēt terrā. i. terrenitatē ⁊ ariditatē noſtrā. k Tu eni p2 nr̄. q. d. ideo attēde ⁊ vide i nr̄aꝝ miſeriarū ſubleuationē: q2 tu es p2 nr̄ creatione. l Et abraā neſciuit: et iſrael igrauit nos. Per abraā q̄ iterp̄tat p2 excelſus/ vl' p2 mltarū gētiū: p̄lati eccl'ie itelligūt. Per iſrl'/ viri religioſi: q̄ debēt eſſe attēti in ſui circūſpectiōe/ ⁊ dei ↄtemplatione. Iſrael eni videns deū interp̄tat. In iſtis ſolebat eſſe refugiū toti' eccleſie/ in prelatis. ſ. ⁊ religioſis: ſed modo euanuit p̄latio in elatione ⁊ ambitionē: et ſuffocata eſt religio p cupiditatē. Ideo eccl'ia in pſona ſubditoꝝ gemēdo clamat: Attēde dñe ⁊ vide ⁊c. k Tu eni pater noſter et abraam neſciuit nos: id eſt prelati nō curant de noſtra ſalute et inſtructione. m Et iſrael ignorauit nos: id eſt religioſi nō curant de nobis in orone: Neq3 eni attenti ſūt oroni ⁊ cōtemplationi: ſed cupiditati ⁊ terenitati. Quia ḡ pērijt a nob p̄ſidiū p̄latorū et ſubſidiū religioſoꝝ: idcirco dñe tu ipſe/ attēde ⁊ vide: q2

Tu dñe p2 noſter

a Tũ dñe pat̃ nr̃ et rẽdẽptor b c d nr̃: a ſeculo nomẽ tuũ. Quã e re errare nos feciſti dñe dẽ f vijs tuis: idũraſti cor nr̃m ne g h timerem' te: Cõuertere ꝓpt̃ i k ſeruos tuos/trib' hereditatis l tue. Quaſi nihilũ poſſederũt ppl̃m ſctũ tuum hoſtes nr̃i: m cõculcauerũt ſctificationẽ tu n o am. Facti ſum' quaſi in prĩ p q cipio cũ nõ dñareris nr̃i/ nec̃ inuocaret̃ nomẽ tuũ ſuꝑ nos.

¶ Sicut viuẽtes/mortuoꝝ anime ꝗ loco habeant ignorant: ita mortui qui carnalit̃ vixerũt/vitã in carne poſitoꝝ qualit̃ poſt eos diſponat̃ neſciũt: Qđ tñ de aĩab' ſanctis ſentiẽdũ nõ eſt: qꝛ ꝗ intus oĩpotẽtis dei claritatẽ vidẽt/nullo modo credẽdũ eſt ꝙ ſit aliqđ foris qđ ignorent. Sed carnales quicꝗ ꝗ amorem ꝓcipuũ filijs impendũt: hoc eos beatus iob poſtmodũ neſcire aſſerit: qđ h' vehement̃ amauerũt: vt ſiue nobiles ſint ſiue ignobiles filij neſciãt ꝗrũ eos ſemꝑ cura fatigabat: ſic diues epulo: Luc.xvi.g. neſciebat de fratrib' ſuis. Itẽ Greg' in dialogo. Quid eſt qđ ignorant: qui videntẽ oĩa vident: Sol. Dicendũ ꝙ ſancti oĩa ſibi ad ſalutẽ ꝑtinẽtia ⁊ neceſſaria vident ex reuelatiõe: multa ꝓo non vidẽt ex ſe. Vñ ꝙ dicit̃ ꝙ ſcti omia vidẽt in vidẽte oĩa: intelligẽdũ eſt oĩa. ſ. ad ſalutẽ neceſſaria. Et qđ dic̃ Grego' ꝙ nihil ẽ foris qđ ignorent: intelligit̃ dupliciter. i. ex ignorantia nõ eſt aliqđ qđ neſciant: ignorantia eñi ſonat in errorẽ ⁊ vitiũ: vel nihil ꝑtinẽs ad eorũ ſalutẽ. Sed queritur adhuc ĩ h loco: q̃re ĩ textu nõ fit mẽtio de iſaac: ſed de abraã ⁊ de iſrl̃: Sic eñi eſt ĩ textu: Abraã neſciuit nos: ⁊ iſrl̃ ignorauit nos. Ad h rñdet Haimo ĩ Glo. ſic. Iſaac q̃ȝ adiũxiſſet/ niſi ꝑ extrema mediũ intelligi voluiſſet. Alit̃ aũt ſoluit Hiero'. Iſti eñi duo abraã et iacob ſortiti ſũt mutatiões noĩm: vt Geñ. xvij. a. et. xxxij. f. ĩ ſignũ ꝙ ita dñs mutaret eos de ſtatu viliori ad digniorẽ: et habuert̃ plures vxores ĩ ſignũ ꝙ multitudo ꝑplĩ ab eis exiret: Iſaac aũt nec nomẽ mutatũ eſt: nec plures habuit vxores. Iſti ḡ ꝗ ꝑcant̃ de peiorib' in meliorẽ ſtatũ cõmutationẽ/eoꝝ aſſumũt ſimilitudinẽ quib' leta poſt triſtia ſucceſſerũt/⁊ quoꝝ noĩa mutata ſunt in ſignũ honoris: et qui plures habuerunt vxores in ſignũ populoſe multitudinis filioꝝ. Hoc aũt eſt qđ petunt a deo: vt ꝗ pater eorũ ẽ nõ obliuiſcat̃ filioꝝ ſuoꝝ: ne ꝑ ipſos nomẽ dei ꝗ pater eoꝝ vocabat̃ blaſphemet̃ ĩ gẽtib' ſic̃ habet̃. ĩ. lij. b. Et Ezech. xxxvij. Unde adhuc petẽtes dicunt: a Tu dñe pater noſter/ꝗ nos creaſti. b Et redemptor noſter: qꝛ nos de egypto liberaſti. c A ſeculo nomen tuũ: id eſt laus tua: id eſt a ꝓncipio ſeculi mirabilia feciſti nobis in patribus noſtris pro quibus laũdandus es. Simile. ĩ. lxiiij. c. Tu dñe pater noſter/nos ꝓo lutũ: fictor noſter/et opa manuũ tuarũ oẽs nos. Et talis inuocatio multũ placet dño. Vñ Hiere. iij. b. Ergo ſaltẽ amodo voca me pater me': dux ꝟginitatis mee tu es. d Quare errare nos feciſti dñe de vijs tuis. i. errare ꝑmiſiſti: Et q̃re/ f Induraſti cor nr̃m ne timerem' te. i. quare indurare ꝑmiſiſti: q. d. indica nobis errorem noſtrũ ⁊ duritiam ⁊ cauſam horum. i. maliciã noſtrã nobis manifeſta/ vt cognoſcam' ⁊ emendem'. Uel ſicut dicit Hiero'. Supra locutus eſt ꝓpheta in perſona populi deum deꝓcantis ⁊ laudãtis: nunc in ꝑſona populi: nequam ipſum dñm accuſantis de impitione erroris ⁊ duritia cordis. Et eſt h ſecunda regula tyconij. Unde poſtea loquẽs in ꝑſona populi ꝑnitent̃ ⁊ deꝓcant̃ dic̃: g Cõuertere/de ira ad miſcđias circa nos: Nõ h Propt̃/merita nr̃a: ſed ꝓpter i Seruos tuos/pr̃es nr̃os abraã. ſ. et iacob: Et ꝓpt̃ k Trib' hereditatis tue. i. ꝓpt̃ anteceſſores nr̃os filios iſrl̃: q in duodecim tribub' diuiſi poſſederũt t̃rã quã eis ĩ hereditatẽ dediſti. Ul' Trib' hereditatis tue: vt ſit ĩtrãſitiua ꝯſtructio. i. ꝓpt̃ trib' ꝗ fuert̃ hereditas tua. ĩ. xix. d. Hereditas mea iſrl̃. Deide vt facili' impetret miſcđiã/exponit ĩ ꝑſona ꝑplĩ ſuã miſeriã dicẽs: l Quaſi nihilũ poſſederũt ppl̃m ſctũ tuũ hoſtes nr̃i/chaldei. ſ. Quo dic̃. i. nos oppreſſerũt ſic̃ dñi: ⁊ q̃ſi nihilũ nos habuerũt/nos vilit̃ tractãtes ⁊ in nihilo appciãtes. Uel/ Quaſi nihilũ poſſederũt ⁊c̃. i. gratis ſine pugna ⁊ ſine magno labore. Vñ. ĩ. lij. a. Grat̃ vẽnũdati eſt̃. m Cõculcauert̃ ſctificationẽ tuã. i. tẽplũ deiecerũt ⁊ vilificauert̃.
Ps.73. Ps. Incẽderũt igni ſãctuariũ tuũ. n Facti ſum'/deſerti ⁊ diſſipati ⁊ deiecti. o Quaſi ĩ ꝓncipio cũ nõ dñareris nr̃i. i. q̃n nõ regebas nos: antec̃ȝ. ſ. vocares nos ĩ abraã: vel cũ in egypto colebam' idola: qꝛ ſic̃ tũc fuim': ita ⁊ mõ ſumus/ſine rege/ſine ꝓncipe/ſine ꝓpheta/ ſine deo/ſine lege/ſine ſacerdote: ſic̃ dr̃ Oſee. iij. b. q Nec̃ inuocaret̃ nomẽ tuũ ſuꝑ nos. i. dum nos ꝑplĩs dei non vocaremur: nec̃ de' vocaret̃ de' nr̃. Hiere. xiiij. b. Tu ĩ nobis es dñe ⁊ nomẽ tuũ inuocatũ eſt ſuꝑ nos

* a Tu dñe pr̃ nr̃ et redẽptor nr̃. Dñica
Pat̃ creãdo: redẽptor moriendo. c A ſeclo nomẽ tuũ. i. a ꝓncipio ſeculi famoſus es ⁊ noĩabil' ĩ miſcđia ⁊ miſeratiõib': Et iõ attẽde ⁊ vide. d Quare errare nos feciſti. i. errare permiſiſti. e De vijs tuis. i. de mãdatis. f Induraſti cor nr̃m ne timerem' te. i. indurari ꝑmiſiſti. q. d. indica nob ignorantias noſtras ⁊ malitias: vt ſic illumiati ꝑ cognitionẽ/ molliamur per ꝯtritionẽ/cognoſcam' te ⁊ diligamus te vt p̃rem nr̃m. Error aũt ꝑtinet ad intellectũ: duritia ad affectũ. Uel errare ḋ vijs dñi ẽ a mãdatis dñi ꝑ trãſgreſſionẽ deuiare: Indurari aũt ẽ in pctõ ꝑſiſtere ⁊ nõ ꝑnitere: qđ eſt diabolicũ. Dicit̃ aũt dñs corda indurare ⁊ facere errare: nõ errorẽ vel maliciã impertiendo/ſed ꝑmittẽdo: ⁊ ꝯtra errorẽ ⁊ duritiã remedia verberũ vel verboꝝ nõ adhibẽdo. Flagella eñi expellũt errorẽ ignorãtie ⁊ duritiam malicie. Unde. ĩ. xxviij. e. Sola vexatio dabit intellectum auditui. Exo. vij. a. Indurabo cor pharaonis. i. ceſſabo a flagellis/et ita indurabit̃. Item verba dñi ⁊ illuminant intellectũ contra errorem ⁊ molliunt affectũ contra obſtinationẽ. Unde Hiere. xxiij. f. Nonne verba mea quaſi ignis/ad illuminandũ: et quaſi malle' cõterẽs petras/ad emolliendũ: Durus autem nimis eſt: qui nec verbis eruditur: nec verberibus emollit̃. ĩ. xlviij. a. Durus es tu: ⁊ neru' ferreus ceruix tua: et frons tua erea. Ezech. iij. b. Omnis dom' iſrl̃ attrita fronte eſt ⁊ duro corde. g Conuertere/ad miſericordiam: h Propter ſeruos tuos: et ꝓpter/trib' hereditatis tue: id eſt reſpice nos/non pro meritis noſtris: ſ ꝓpt̃ merita ſanctoꝝ ꝑlatoꝝ et ꝓphetaꝝ ꝗ ante nos fuerũt. Ps. Cõuertere dñe aliquãtulũ ⁊ deꝓcabilis eſto ſuꝑ ſeruos tuos. Ps.89.
Unde ſeruos dñi vocat actiuos: tribus autem hereditatis vocat contẽplatiuos/viſioni dei attendentes. Unde. ĩ. xix. d. Hereditas mea iſrael. Eccĩ. xxiiij. b. In iacob inhabita: id ẽ in actiuis: et in iſrael hereditare: id in contẽplatiuis: et in electis meis mitte radices: id eſt in ſacerdotib' ⁊ ꝑlatis. Ideo autẽ conuertere ad miſerendũ nobis: Quia l Quaſi nihilum poſſederũt populũ ſanctum tuũ hoſtes noſtri: id eſt demones ſine pugna ⁊ labore populũ tuum obtinuerũt. Pro nihilo eñi: id eſt ꝓ voluptate luxurie: vel ꝓ vanitate ſuꝑbie: vel cupiditate pecunie: hoſtibus crudelibus: id eſt demonibus ſe ſubiecerũt: ſcḋm illud. ĩ. lij. a. Gratis venundati eſtis. Ps. Uendidiſti populũ tuũ ſine precio. m Cõculcauerũt ſanctificationẽ tuam: id eccleſiam/ vel cuiuſlibet chriſtiani animaȝ: que eſt templũ dei. i. Machab. ij. a. Sancta in manu extraneoꝝ facta ſunt: templum eius ſicut homo ignobilis. Item. i. Machab. iiij. c. Viderunt ſanctificationem deſertam ⁊ altare ꝓphanatum. n Facti ſumus quaſi in principio: id eſt facti ſumus filij ire: ſicut in principio. Eph. ij. a. Omnes naſcimur filij ire. p Cum non dñareris noſtri. Dñs enim non dñatur nobis: quãdo nõ ſumus ſerui eius/ſed aduerſarij. q Nec̃ inuocaret̃ nomen tuũ ſuper nos. In baptiſmo inuocat̃ primo nomen dñi ſuper baptizatos: tũc eñi a chriſto fiunt ⁊ noĩantur chriſtiani. Hiere. xiiij. b. Tu aũt in nob es dñe: et nomẽ tuũ inuocatũ eſt ſuper nos ⁊c̃. Sed recedentes a deo recipiunt nomẽ diaboli. Unde Apoc. xiij. d. Ne quis poſſet emere aut vendere niſi habeat characterem nominis beſtie: aut nomen aut numerum nominis eius. Hic ſapiẽtia eſt ⁊c̃.
Ps.43.

Utinam dirūperes ce/ ¶Expo. Capi. LXIIII
los τ deſcēderes τc. Loquit̃ ꝓpheta in h̄ capitu/
lo in pſona ꝑpl̄i captiuati/ τ aduētū dñi ad liberandū
eos deſideratꝭ. Uñ et ex vehemēti deſiderio dic: Utinā di
rūperes τc. Diuidit̃ aūt h̄ capitulū in tres ꝑtes. In pͥma
parte ꝑpl̄s tribulatus
et afflict⁹ τ i captiuita
A te detent⁹/ cum ingen
ti deſiderio dñi miſe/
ricordiā depcat̃: ibi:
Utinā dirūpeſ τc.

a Utinā / Ca. LXIIII
dirūpes celos τ deſ
b c cenderes: a facie tua mōtēs
d e f defluerēt: ſic ēxuſtio ignis tā/

In ſcda ꝑo ꝓpha miſericordiā dei eis affuturā aſſerit: τ aduē
tum ei⁹ ꝑdicit ad liberādū eos: ibi: Deſcēdiſti τc. In ter/
tia ꝑpl̄s ꝯfidēs de talib⁹ ꝓmiſſis/ miſericordit̃ i ſe cōplendis:
vt miſericordiā ipſi⁹ facili⁹ impetret pctā ſua ꝯfitet̃: ibi: Ec/
Prima ps ce tu irat⁹ es τc. Dicit ḡ: a ¶Utinā dirūpes celos τ
deſcēderes: nō q̄ dñs in deſcēdēdo celos dirūpat ſed loq̄/
tur more nr̄o. q. d. vtinā ſic ad nos liberādos deſcēdere feſti/
nares: vt p̄ feſtinatiōe neq̄ oſtiū/ neq̄ ianuā quereres: ſed lo/
cū māſionis tue. i. celos dirumpens/ ad nos venires. b ¶A
facie tua mōtes defluerēt. q. d. ſi ad nos deſcenderes p
tue potentie oſtenſionē: a facie tua. i. a p̄ſentia tue maie/
ſtatis. c ¶Montes. i. ſupbi chaldeoꝝ p̄ncipes. d ¶De/
fluerēt. i. timore diſſoluti tabeſcerēt. Uñ ſubdit: e ¶Sicut
exuſtio ignis tabeſcerēt. i. ſicut res exuſtibilis τ paſſibil̃
ab igne/ a facie ignis tabeſcit: ſicut patet in cera/ que tota de/
fluit a facie ignis: quia non poteſt ſuſtinere vim ignis: ita ipſi
deficerēt a facie tua/ p̄ſentiam. ſ. tue maieſtatis non ferentes.
f Aque arderent igni
Aliter Uel aliter. a ¶Utinā dirūperes celos τc. i. vtinā ſicut
olim cataractas celi aperuiſti vt diluuiū inferres ſuper impi/
os: ita modo ſup hoſtes noſtros celos aereos: non dico ape/
rires: ſed impetuoſe dirūperes τ nubes diſſoluēdo τ i eos to/
nitrua τ fulgura τ tempeſtates immittēdo. Et vtinā b ¶A fa
cie tua montes defluerēt: ſicut exuſtio ignis. i. ſicut
res exuſtibilis/ tabeſcerent. q. d. vtinam in igne deſcende/
res ad oſtendendā potentiā tuam ꝯtra hoſtes tuos: vt ſic̄ fa/
cū legimus i monte ſina: q̄ fumabat τ cremabat̃ a facie dñi:
ita a p̄ſentia tua montes chaldeoꝝ τ munitiones cremen̄t et
defluant/ potentiā tuā
Myſtice Myſtice a ¶Utinā dirūpes celos τc. Iſtud caplm
ſm ſctōs nō habet aliā expoſitionē l̄ralē q̄ ipſū myſteriū de
chriſto. Primo aūt loquēs ꝓpheta i pſona ſua τ antiq̄ꝝ patꝝ
vehemēti deſiderio/ chriſti petit aduentū in carnem. Secun/
do iudeoꝝ oſtendit ingratitudinē: qui eum aduenientē repro/
bauerūt: quem ante aduentū tot p̄cibus exorauerāt: ibi: Cū
feceris mirabilia τc. Tertio aduentū dñi aſſerit: τ dñm
mirabilia/ iaudita τ inuiſa facturū oſtēdit: ibi: Deſcendiſti.
Quarto q̄ſdā iudeoꝝ penitētes introducit/ ꝯfitētes ſua pec/
cata τ patrū ſuoꝝ/ miſericordiā ſupni patris implorātes/ ſuā
lute⁎m conditionē p̄tendentes/ tormēta τ flagella ſua/ ciuita
tis hieruſalē τ templi deſtructionē per romanos factam oſtē
dentes: ibi: Ecce tu iratus τc. Dicit ergo i pſona antiq̄ꝝ
patrū et ſua. a ¶Utinā dirūperes celos τ deſcēderes
. i. vtinā tam impetuoſe/ tā cito/ tā ſubito deſcenderes: vt nec
oſtiū quereres: ſed citiſſime in carnem venires. Et loquit̃ mo
re nr̄o: qui q̄n feſtinam⁹ exire de aliquo loco/ viam nō tenem⁹
ſed breuius q̄ poſſum⁹ egredimur: τ impediētia obſtacula di
rūpimus. Eſt ergo ſenſus. Utinā dirūpes celos τ deſ/
cenderes. i. vtinam aduentū tuū accelerares τ ꝓmiſſa im/
pleres. q. d. Excita potentiā tuam τ veni: τ magna nobis vir
tute ſuccurre. In hoc autē q̄ dicitur: Utinā dirumperes
τc. notatur ex parte petentium ardor deſiderij: ex parte au/
tem venientis notat̃ violentia per diruptionē: τ p̄cipitatio ſi/
ue impetuoſitas facti: τ abūdantia gratie celeſtis: que per di
ruptos celos vſq̄ ad nos emanauit. Ardebant eni ſancti pa/
tres in amore venturi: ita vt dicerēt: Utinam dirūperes ce/
Ps.143. los τc. Et illud. Inclina celos tuos et deſcende. Itē: Emitte
manū tuā de alto. ſ. filiū de celo. Berñ. Ardorē deſiderij an/
tiq̄ꝝ patrū/ chriſti i carnē p̄ſentiā ſuſpirāntiū frequētiſſime co/
gitās/ cōpūgor τ cōfundor i memetipſo: τ nūc vix cōtineo la/
chrymas ita pudet teporis torporiſq̄ miſerabiliū tēporū ho
rū. Itē p diruptionē itelligit̃ violētia τ p̄cipitatio ſiue impe/
tuoſitas facti. Tāta eni charitate τ dilectione fili⁹ dei voluit
incarnari: τ tā ſubito τ q̄ſi iſperato fec: vt vict⁹ τ coact⁹ cha/
ritate celos dirupiſſe
dicatur: τ quaſi inſa/
nus factus ad miſeri/
as noſtras ſubito deſ/
cendiſſe. Quis eni cre
deret diuitē ad paup/
tatē deſcēdere: dñm ad ſuitutē: regē ad igminiā: delitioſū ad
auſteritatē: Ex inſperato aūt h̄ fecit. Sap. xviij. c. Dū q̄etū
ſilentiū tenerēt omnia: τ nox in ſuo curſu medium iter habe/
rent/ omnipotēs ſermo tu⁹ a regalib⁹ ſedibus venit. Charitas
aūt deo violentiā fecit. Unde Berñ. O amoris vis: Amore
quid violenti⁹? Solus amor triūphat de deo. Item affluen/
tiam gratie celeſtis ad nos emanandā oſtendit ꝓpheta p ver/
bum diruptionis dicens: Utinā dirūperes celos τ deſ
cenderes. q. d. ianua breuis eſt/ niſi rumpatur murus celi
ad exitū tante gratie τ tā copioſe defluētis. Geñ. vij. b. Ru/
pti ſunt oēs fontes abyſſi magne: et cataracte celi aperte ſūt.
Et tñ ibi fuit diluuiū pene ꝓ diluuio culpe inflictum: q꞉ tūc
furtum/ homicidiū/ mendaciū inūdauerūt: ſicut dicitur Oſee
iiij. a. Sed modo factū eſt diluuiū gratie: que magis culpam
abſorbet q̄ pena. Pena enim cōpeſcit actum: ſed gratia pec/
candi voluntatē τ habitū abſorbet. De h̄ diluuio gr̄e/ Eccl.
xxxix. c. Benedictio dñi quaſi fluui⁹ inundabit: τ quaſi cata/
clyſm⁹ terram inebriauit. In deſcenſu autem dñi dicuntur di
rupti celi: ſicut in aſcenſione dicun̄t penetrati: ſicut dicitur
Heb. iiij. d. Habētes ergo pontificē magnū qui penetrauit
celos: ieſum filiū dei/ teneam⁹ ſpei noſtre confeſſionē indecli/
nabilem. In deſcenſu eni dñi defluxerūt nobis de celeſtibus
manſionib⁹ diuina: In aſcenſu autem eius aſcenderūt ad ce/
leſtes māſiones humana: Ideo vtrobiq̄ celi dicun̄t rupti vl̄
penetrati. In aduentu eni dñi celi facti ſunt melliflui τ rori/
flui τ oleiflui. Oleum eni miſericordie τ indulgētie diſtillaue
rūt: et rorē gratie τ mel ſuauitatꝭ et p̄guſtatiōis eterne diffu/
derunt. Uñ cantat̃ in natali. Hodie per totū mūdū melliflui
facti ſunt celi. Et Iohel. vltꝭ. d. In die illa ſtillabunt montes
dulcedinē et colles fluēt lacte. Item. Ẽ. xlv. b. Rorate celi de/
ſuper τc. Cantꝭ. j. a. Oleum effuſum nomen tuū. Oleum in
vaſe fuit ante angeloꝝ hominūq̄ creationē. Oleum infuſum
fuit in angelis: quādo tabernaculum dei fuit tm̄ cum angelis
et habitabat in illis. Sed oleum fuit effuſum in icarnatione:
quando celi dirupti ſūt: τ nobis emanauerūt riuuli gratiaꝝ:
torrētes ſcilicet olei τ mellis: quando τ ipſum plenū dolium
in quo ſūt omnes theſauri gratiarū/ qd̄ plenū eſt gratia τ ve
ritate ad terras vſq̄ deſcendit: vt iam dicamus: Miſericor/ Ps.32.
dia dñi plena eſt terra: qui prius conquerētes dicebam⁹: In Ps.118.
eternū dñe verbū tuū ꝑmanet in celo. Sed illud eternū tem/
porale factum eſt: illud celeſte ad terram deriuatū eſt: vt iam
dicatur: Oleum effuſum nomen tuū. In quo notat̃ abūdan/
tia et copia: quia effuſum dicitur. Berñ. Q꞉ vile ē hoc oleum
et q̄ ſalubre: ſi vile nō eſſet/ nō mihi effunderet̃: ſi ſalubre nō
eſſet/ non me lucraret̃. Sequitur: b ¶A facie tua mon/
tes defluerent. q. d. ſi deſcenderes/ a preſentia tua ſupbia
demonū vel iudeorū compeſceret̃. Uel/ Montes deflue/
rent: id eſt dura corda τ ſuperba peniterent: τ defluerent in
lachrymas compunctionis. e ¶Sicut exuſtio ignis: id ē
ſicut res exuſtibilis: f ¶Tabeſcerent: id eſt liquefierent i
lachrymas deuotionis
Alit̃ exponit̃ ſm alios ſctōs: et ſm etiā qd̄ tangūt q̄dā inter/ Alit ſm Glo.
lineares de ſcdo aduētu ſic. a ¶Utinā dirūpes celos τ
deſcēderes: Nā quaſi q̄dā celoꝝ diruptio fiet/ eo deſcēdē
te ad iudiciū: q꞉ patētib⁹ celis/ miſtrātib⁹ angelis/ ꝯſedētibus
apl̄is: ipſe rex regū in ſede maieſtatꝭ ſue veniet vt ab oīb⁹ tūc
electꝭ τ reprobis videat̃. Et q̄m ignis añ ipſū p̄cedet: Id̄ ſub/
ditur: b ¶A facie tua montes defluerent/ ſi deſcende/
res. ſ. Uel repete: Utinā/ e ¶Sic exuſtio ignis tabe/
A ſcerēt aque/ vel atq̄

☞ a Aque arderēt igni.i.chaldei ſiue babylonij laſciui τ ꝑ luxuriā fluidi a medis ꝑ ignē extermiarent̄. Uel/ Aque ar/derent igni.i.ciuitas babylon: q̄ ſita eſt i aquis/ cōbureret̄ ab hoſtib⁹ ſi deſcēderes ad eos in auxiliū: in quo innuit̄ ꝙ baby/lon fuit combuſta. Hoc autē totum fieret: b Ut notum fieret nomen tuū inimicis tuis: a fa/cie tua gētes tur/barēt.q.d. hoc mo/do nota fieret potētia et magnificētia tua: et turbaret̄ ſiue puniret̄ hoſtium noſtroꝝ malicia. Ideo autē pꝛedicta cito facias: qꝛ d Cum feceris mirabilia/ ꝑdicta.ſ. e Non ſuſtine/bimus/ tormenta.ſ.ab inimicis inflicta: id eſt non affligemur ab hoſtibus: qꝛ viſis terrebunt̄ mirabilib⁹.

Aliter ⁂ defluāt/ potentiā tuā ferre nō valentes. Sub h̄ tropo loquit̄ Micheas.j.a. Cōſumet̄ mōtes ſubt⁹ eū: τ valles ſcindet̄ ſic cera a facie ignis: ſic aque q̄ decurrūt i ꝑceps. a Aq̄ arde/rēt igni.i.vtinā tantā tēpeſtatē aq̄rū τ fulguꝛ ſimul immitte/res: vt aqua τ grando pariter et ignis mixta ferrent̄ ſuꝑ ho/ſtes: ſicut olim feciſti ſuper egyptios. Exo.ix.c. Pluit dn̄s grandinē ſuꝑ terrā egypti: τ grando τ ignis mixta pariter fe/

Ps̄.148. rebant̄. Itē Ps̄. Ignis/ grādo/ nix/ glacies/ ſpūs ꝓcellarū. Uel/ a Aque arderēt igni.i.per ignem fulgurantē: ſi/cut aliquādo contigit/ ꝙ fulgur de quodā viuario abſtulit ſi/mul τ aquam τ piſces et etiam lutū. Sap.xvj.c. Qd̄ enī mi/rabile erat in aq̄ q̄ oīa extinguit plus ignis valebat. b Ut notū fieret nomen tuū inimicis tuis: a facie tua gen/tes turbarent̄. Hoc non mutat̄. d Cum feceris mira/

Secūda pars bilia nō ſuſtinebim⁹: Nec hoc ſimilit̄ mutat̄. f Deſce/diſti τc̄. Hic dicit ꝓpheta impletū qd̄ prius petierat. Dicit ergo: Deſcendiſti.i.deſcendes cum poteſtate τ virtute ad expugnationē chaldeoꝝ per medos τ perſas. g Et a fa/cie tua.i.a pꝛeſentia tua: h Montes defluxerūt: id eſt balthaſar τ ſuperbi ꝑncipes chaldeoꝝ. Uel.i.munitiones eoꝝ extermiatę ſunt. Uel aliter. f Deſcendiſti τc̄.q.d. dn̄e tu bene poſſes facere qd̄ ſupꝛa petiuim⁹: qꝛ olim in exitu de egypto vel i deſerto deſcēdiſti: g Et a facie tua.i.a ꝑ/ſentia tua: h Montes defluxerunt.i. pharao et eius ꝑncipes. Uel ſm Andreā. Montes/ ſina.ſ.et pharan: τ vi/cini montes in datione legis: Defluxerūt/ a facie dn̄i.i. ab igne ꝑcedente faciem dn̄i: quia dn̄s in igne venit. Unde legitur Exo.xix.ꝙ totus mons ſinai fumigabat. Sequitur:

☞ A ſeculo nō audierunt

Myſtice ⁂ lachꝛymas deuotionis: Non enī eſt mirum ſi durū emollitur ad ꝑſentiā ignis. Deut̄.iiij.d. Deus noſter ignis conſumens eſt: Ignis illuminans intellectum ad cognitionē: τ accendēs affectum ad amoꝛem: conſumens autem peccatoꝝ rubiginē. Cantiꝗ.v.b. Anima mea liquefacta eſt τc̄. Michee.j.a. Cōſu/mentur montes ſubtus eū: τ valles ſcindentur ſicut cera a fa/

Ps̄.96. cie ignis: ſicut aquę quę decurrunt i pꝛęceps. Ps̄. Montes ſicut cera fluxerūt a facie dn̄i/ a facie dn̄i oīs terra. Dn̄s enī omnē montuoſitatē ſuperbię: omnē terrenitatem auaricię cō/

Ps̄.103. ſumit. Ps̄. Qui tangit montes/ per cōpunctionē: τ fumigāt per lachꝛymarū effuſionē. Amos.ix.b. Qui tangit terram et tabeſcit. Conſumit etiam dn̄s in aduentu ſuo aquam carnalis ꝯcupiſcentię: Unde ſubdit: a Aquę arderent igni.i. carnales ꝯcupiſcētię deſiccarent̄ per calorē ꝑſentię tuę: De/us enī ignis eſt cōſumēs humorē carnalitatis. Uel charitas creata ignis eſt foꝛtis contra aquas. Un̄ Cant̄.viij.b. For/tis eſt vt moꝛs dilectio: dura vt infern⁹ emulatio: lampades eius lampades ignis atq; flāmarū: aquę multę non potuerūt extinguere charitatē: nec flumia obꝛuent eam. Uel ꝑ montes intelligunt̄ maioꝛes/ reges.ſ.et ꝑncipes: ꝑ aquas intelligun/tur gentes τ populi: qui in aduentu chꝛiſti igne charitatis li/quefacti ſūt τ accēſi. Aquę enī multę/ populi mlti: vt Apoc̄. xvij.d. Dic ḡ: a Aquę arderēt igni.i.populi multi inflā/marent̄ igne charitatis. Unde Luc̄.xij.f. Ignē veni mitte/re in terrā: τ q̄d volo niſi vt ardeat: b Ut notum fieret

a deſcerēt: āquę arderēt igni: b vt nōtū fieret nomē tuū ini/ c micis tuiſ: ā facie tua gēteſ tur d barēt. Cū fēceris mirabilia n̄ e ſūſtinebim⁹. f Deſcēdiſti: τ a g fācie tua mōtēs defluxerūt.

nomē tuū inimicis tuis: a facie tua gētes turbarēt̄. q.d. ſi deſcenderes/ qui prius erant inimici τ pctōꝛes/ illumi/narentur ad cognitionem nominis tui qd̄ eſt ieſus: et turba/rentur ad cōpunctionem de peccatis: τ ſic illuminatio igno/rantiam expelleret: et turbatio ſiue contritio culpam. s̄.lxiij. c. Sic adduxiſti po/pulū tuū vt faceres ti/bi nomen glorię. Uel notū fieret nomē tuū inimicis tuis.i. iudei ꝯuerterent̄ ad fi/dem tui nomis quan/tum ad quoſdam. Et non ſolum iudei: ſed c A facie tua gentes turbarentur: id eſt gentiles de peccatis dolerēt. Deinde qd̄ ſequit̄ dicit propheta in perſona fideliū iudeo/rū ſic. d Cū feceris mirabilia/ in terris: egros ſanādo/ Secūda pars cecos illuminādo/ curuos erigēdo/ moꝛtuos ſuſcitādo: τ cete/ra hmōi: e Nō ſuſtinebim⁹/ nos iudei/ ſed blaſphema/bim⁹ dicētes: In ꝑncipe demonioꝝ eijcit demonia τc̄. Mat. xij.b. f Deſcēdiſti τc̄. Supꝛa petijt ꝓpha aduētū chꝛi/ Tertia pars ſti: hic tanq̄ ꝑcib⁹ ſuis exauditꝰ dicit: Deſcēdiſti/ in vterū ꝟginis.i.verbū caro factū eſt. Michee.j.a. Dn̄s egredietur Joh.i.b. de loco ſuo τ deſcendet τ calcabit ſuper excelſa terrę. g Et a facie tua.i.a ꝑſentia tua: h Montes defluxerūt: id ē ſuꝑbi demones potentiā ſuā amiſerūt. Un̄ Joh.xij.e. Nunc ꝑnceps hui⁹ mūdi eijciet̄ foꝛas. Uel.i.iudei ꝑſūptuoſi τ ſuꝑ/bi/ gl'iā τ dignitatē τ ſcꝑturę ſacrę noticiā amiſerūt: ſm illud Mat.xxj.d. Auferet̄ a vobis regnū dei: τ dabit̄ genti faciēti fruct⁹ ei⁹. Ul'/ mōtes defluxerūt/ a facie dn̄i: qꝛ hūilitas aduent⁹ chꝛiſti oēm humanā ſuꝑbiā deiecit: τ ad hūiliationē ꝓuocauit. Un̄ Eccꝗ.xliij.a. Triplicit̄ ſol exurēs mōtes radi/os igneos exufflās τ refulgēs radijs ſuis excecat oc'los. Sol iuſticię.i.chꝛiſtus in oꝛtu ſuo triplicit̄ montes cōbuſſit: qꝛ ad ꝯfundendā nr̄am ſuꝑbiā/ ſigna humilitatꝰ τ ſubiectiōis in na/tiuitate/ in ꝯuerſatiōe/ in moꝛte nobis exhibuit. Radios aūt igneos inſufflat: quia per infuſionē gratię ſuę accendimur ad eius amoꝛē. Refulgens aūt radijs ſuis excecat oculos: quia quos illuminat ad ſui cognitionē excecat per eoꝛum reputa/tionē: vt iam tanto ſint humiliores in oculis ſuis: quāto ra/dijs diuinę ſapientię ſunt illuſtrati.

* ſcerent aquę: vel atq;/ ſm qd̄ quidā habēt/ arderēt Aliter ſm igni. Ignis enī ille montes vniuerſos comburens equabit vallib⁹: τ omnē terram complanabit: Aquę etiam igne pur/gabuntur. Sed quoniam vexatio quę tunc fiet intellectū da/ Ez.28.c. bit auditui: Ideo ſubditur: b Ut notum fieret nomē tuū inimicis tuis: a facie tua gētes turbarent̄. Tūc Ps̄.9. enum cognoſcet̄ dn̄s iudicia faciens: qui nūc ignoꝛatur: vt di/cit Berſi.iniuriam patiens. Tunc etiam turbabunt̄ gentes: id eſt qui gentiliter vixerūt: a facie eius: quia vt ſcriptum eſt: Tunc plangent ſe omnes tribus terrę: τ videbunt filiū homi/nis venientem in nubibus celi. Et nō tm̄ mali turbabunt̄: ſed et electi terrebuntur: qui adhuc in carne viuētes inuenti fue/rint. Unde in eoꝛum perſona ſubdit: d Cum feceris mi/rabilia non ſuſtinebimus: id eſt vix ferre poterimus: qꝛ ſol obſcurabitur: τ luna non dabit lumen ſuū: τ ſtellę cadent d̄ celo τ virtutes celoꝝ mouebunt̄: ſicut dicit̄ Matth.xxiiij.c. Quę ergo mens cū hęc ceperint fieri nō expaueſcet: Sed qꝛ in aduētu dn̄i ad iudicium/ ſuperbi damnationē/ iuſti retribu/tionem/ τ mund⁹ renouationem accipiet/ per ignē ſcilicet dn̄i aduentum pꝛecedentem: Ideo ſubdit: f Deſcendiſti: id eſt deſcendes. g Et a facie tua: id eſt a pꝛeſentia vel po/tentia tua: h Montes defluxerunt: id eſt defluent: id ē ſuperbi demones/ vel homines toꝛquebunt̄: τ ſuperbia eoꝛū confundetur τ tabeſcet: vt ſicut fluit cera a facie ignis: ſic pe/ Ps̄.67. reant peccatoꝛes a facie dei. Uel/ g A facie tua: id eſt ab igne pꝛecedēte faciem tuam: h Montes defluxerunt: quia ignis ante faciem dn̄i pꝛecurrens montes conſumet vt terram coequans renouet: ſicut τ cetera elemēta renouabun/tur. Dicto de maloꝛum punitione ſm vnam expoſitionē: vel d̄ mūdi purgatiōe/ ſm aliā: ſbdit d̄ bonoꝝ retributiōe dicēs:

* A ſeculo nō audierūt

g a A ſeculo nō audierūt nec̄ aurib⁹ pceperūt/talia .ſ. mirabilia q̄ factur⁹ es in deſtructiōe chaldeoꝝ: vel i libera tiōe iudeoꝝ: Unde ſubdit: c Oculus.i. habēs oculum. d Nō vidit/o/de⁹ abſq̄ te: q̄ preparaſti expectātib⁹ te.i. expectantib⁹ in captiuitate liberationē miſcdie tue.q.d. tāta preparaſti populo tuo patienter ſuſtinenti captiuitatē ꝙ nō pñt narrari: vel ad q̄ oia vidēda oculi nō ſuffi/ cerēt. Sed qr nō oib⁹ iſta bona pmittunt: ſʒ tm̄ bonis & iuſtis: Jō ſbdit: e Occurriſti.i. occurres tāq̄ adiutor & retributor: f Letāti & faciēti iuſticiā.i. letant faciēti iuſticiā: vt ſit En/ diadiſ. Ul/ f Letāti/i tribulatiōib⁹ ſuis: g Et/nibilomin⁹/ faciēti iuſticiā.i. tenēti iuſticiā i actiōib⁹. h In vijs tu/ is.i. in opib⁹ tuis: i Recordabunt tui: qr videbūt mira/ bilia opa tua. Uel/ h In vijs tuis.i. in mādatiſ tuis icedē/ tes: i Recordabunt tui.q.d. habebunt memoriā bñ/ ficioꝝ tuoꝝ cū executiōe mādatoꝝ tuoꝝ. Uel/ h In vijs tuis/q̄s eis preparaſti ad redeūdū in terrā ſuā: i Recorda bunt tui: gras tibi ſup h referētes. Sequit: k Ecce tu irat⁹ es. Tertia pars in q̄ ppl's ꝯfitet pctā ſua/ vt miſcdiam ꝯſequat dicēs: Ecce tu irat⁹ es. Ecce/dicit.q.d. ex pñſenti flagello manifeſta ē ꝯtra nos indignatio tua: et merito iratus es. l Et.i.qr. m Peccauim⁹: et nō ad horā pctā te/ nuim⁹/ſed diu: Uñ ſubdit: n In ipſis/pctis. o Fui/ mus ſemp.q.d. et nos et pr̄es nr̄i ab antiq̄ peccauim⁹ tibi. p Et ſaluabimur.q.d. qui ni pctis fuim⁹ ſp: tm̄ tua ſalua bimur gr̄a: & non

1. Cor. 2. c. — Intelligētib⁹ — Tertia pars

> a A ſeculo nō audierūt nec̄
> b aurib⁹ pceꝑert. c Oculus nō
> d vidit deus abſq̄ te que pre
> paraſti expectantib⁹ te. e Oc-
> f currſti g letānti h & faciēti iuſti-
> ciā: i in vijs tuis recordabūt
> k tui. l Ecce tu irat⁹ m es et pecca
> n uim⁹: o i ipis fuim⁹ p ſp & ſalua-

Myſtice ✱ a A ſeculo nō audierūt nec̄ aurib⁹ pceperūt: qḋ pōt intelligi de mirabilib⁹ q̄ dñs in pmo aduētu ſuo fecit: que talia nunq̄ viſa fuerūt vel audita: a ſeculo.i. ab origie mū/ di. Uñ Joh. ix. f. A ſeculo nō eſt auditū vt q̄s aperiret oc'os ceci nati. c Ocul⁹ nō vidit de⁹ abſq̄ te q̄ pparaſti expectātib⁹ te.i. ꝓphetiſ & ſctis pr̄ib⁹ q̄ deſiderabat aduētū tuū in carnē. Nemo eni abundantiā gr̄e & chariſmatū cogno uerat quā chriſt⁹ in aduētu ſuo expectātib⁹ ſe largitur⁹ erat. Hinc eſt qḋ aplus dicit. j. Corſ. ij. b. Si cognouiſſent/nunq̄ dñm glorie crucifixiſſēt: ſic ſcptū eſt: Qḋ ocul⁹ nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor hoīs aſcēdit: que preparauit de⁹ his q̄ diligūt illū: nobis aūt reuelauit de⁹ per ſpm ſuū. Uel a A ſeculo nō audiert.i. ſeculū nō manifeſtauit h: nec docuit: Nō eni docet niſi vana & inutilia. Matth. xvj. c. Caro & ſan/ guis nō reuelauit tibi: ſed pr̄ me⁹ q̄ eſt i celis. b Nec̄ au/ ribus pceperūt: qr aures humane nō ad vera attēdūt ſed ad noua prurtūt et curioſa: ſic dr. ij. Timoth. iiij. a. Erit tp̄s cū ſanā doctrinā nō ſuſtinebūt: ſed ad ſua deſideria coaceruā/ būt ſibi mgr̄os prurietes aurib⁹: & a veritate quidem auditū auertent/ad fabulas aūt ꝯuertent. c Oculus non vidit de⁹ abſq̄ te q̄ preparaſti expectātib⁹ te. Oculus eni hu

Ps. 16. man⁹ nō ad etna/ſed ad tpalia lucra ꝯuertit. Ps. Oculos ſu/ os ſtatuerūt declinare in terrā. Zach. v. c. Hic ē oculus coꝝ i vniuerſa terra. Uel/ Oculus nō vidit: qr nō eſt corpus vl' color: vt dic Glo. Qḋ aūt apl's addit: In cor hoīs nō aſcē dit: verū eſt/qr maius ē corde: & cor debet illuc aſcēdere & di/ rigi. Qḋ aūt dicit: ocul⁹ nō vidit abſq̄ te/ſic itelligit: id ē niſi tu ſolus/& q̄b⁹ ea reuelaſti. Uel/ abſq̄ te: qr ſi quis illa videre potuit: te q̄ʒ parit vidit. Jlla eñ bona etna ſūt cogni/ tio tui aperta ſūme veritatis: dilectio pfecta diuine bonitatiſ: ſecuritas etne poſſeſſiōis: q̄ in te & p te habebūt: qñ expectā/ tibus te oſtēdes te: & reuelabis/qñ eris oia i oib⁹. Joh. xvij.

1. Corſ. 13. d. a. Hec ē vita etna: vt cognoſcāt te verū deū: & quē miſiſti ie/ ſum chriſtū. Nunc aūt videt deus per ſpeculū in enigmate/

Ps. 30. tunc videbit facie ad faciem. Ps. Qm̄ magna multitudo dul/ cedinis tue domine quā abſcondiſti timentibus te: perfeciſti autem his qui ſperant in te.i. expectantibus te. Expectanti/ bus eni preparauit de⁹ bona illa etna. Sed qr a faciētib⁹ iuſti/ ciā digne expectat: et talib⁹ merces preparat: Jdeo ſubditur: e Occurriſti/tanq̄ remunerator i morte: vel tanq̄ adiu/ tor & ꝓtector in hac pñſenti peregrinatiōe. f Letanti & faci/ enti iuſticiā.i. letant facienti iuſticiā: cōtra hypocritas: qui per triſticiam ſimulant iuſticiam. De quibus dr Matth. vj. b. Cū ieiunatis nolite fieri ſicut hypocrite triſtes. Jtē ē ꝯtra illos q̄ in angaria portāt crucē dñi ſic ſimon cyrene⁹: Mat. xxvij. d. Jō cōpetent cōtra tales iūgit leti/ ciam & iuſticiā: qr non ſufficit bona agere ni/ ſi aſſit cōdimētū leti/ cie: vt poſſit dici illḋ: Sup oia vult⁹ acceſ/ ſere boni. Eccj. xxxv. b. Jn oi dato hilarē fac vultū tuū. ij. Corſ. ix. b. Nō ex triſti cia vel ex neceſſitate: hilarē eni datorē diligit de⁹. Phil. ij. b. Omnia facite abſq̄ murmuratiōib⁹ & heſitatiōib⁹: vt ſitiſ ſi/ ne querela: & ſimplices filij dei. Eccj. xxx. d. Triſticiā longe expelle a te: multos eni occidit triſticia: & nō eſt vtilitas i ea. Jllis aūt occurrit dñs q̄ hilarit opant iuſticiā. Occurrit aūt in pñſenti i auxiliū: qḋ ſignificatū ē Lucſ. ij. d. vbi occurrit ſi/ meoni de aduētu ſuo gaudēti: i futuro aūt occurret eis i retri/ butionē & pmiū: qñ oſtēdet ſe eis ipſa ꝟitas: & exhibebit ſe eiſ amplexandā ipſa diuina bonitas: & glorificabit eos maieſtaſ ei⁹. Sap. vj. b. Facile videt ab his q̄ diligūt eā: & inuenit ab his q̄ querūt eā. Et poſtea ſubdit: Qui d̄ luce vigilauerit ad eam nō laborabit: aſſiſtentē eni in forib⁹ ſuis inueniet paratā .ſ. auxiliari in pñſenti: vel remunerare in futuro: vel paratā in/ trare ſicut radi⁹ ſolis aſſidet ante feneſtrā clauſam: q̄ ſi apiat ſtatim itrat radi⁹: ſic ſapia aſſiſtit forib⁹ aīe/ parata illumiare intellectū & accendere affectū. Apocſ. iij. d. Ego ſto ad oſtiū et pulſo &c. Jtem Sap. vj. c. Dignos ſe ſapiētia ipſa circuit q̄rens: & in vijs ſuis oſtēdit ſe illis hilariter. Uel/ e Occur/ riſti letanti: id eſt letanter/non ſolū patienter ſuſtinēti in tri bulationib⁹. g Et/ nibilomin⁹/ facienti iuſticiā.i. tenēti normā iuſticie in operib⁹. Quia autē executionē iuſticie & le/ ticiam ſpūalem monent tam exempla chriſti q̄ beneficia & ꝓ miſſa gaudij etni: Jdeo ſubdit: h In vijs tuis.i. in mā/ datis tuis: q̄ difficilia ſt ad exequēdū. Uel/ In vijs tuis.i. in tribulatiōib⁹ p q̄s eos ducis & p q̄s itur ad te: ſic dic Ps.

In mari via tua: & ſemite tue in aq̄s mltis: qr p multas tribu Ps. 76. lationes oportet intrare i regnū celorū: vt dicit Actſ. xiiij. d. i Recordabunt tui.i. tuoꝝ exemploꝝ: vt leuius incedāt via qua eos preceſſiſti. Sic eni dic Bern. delicat⁹ miles ſua non ſentiet vulnera: dum benigni ducis vulnera intuebitur. Uel/ h In vijs tuis recordabunt tui.i. tuorū bene/ ficioꝝ.q.d. cū executione mandatorū tuorū recolent tua be/ neficia in gratiarūactiōe. Hoc eni neceſſe eſt: vt quicq̄d boni agimus/eius gratie & bñficio deputem⁹: ſm illud. ſ. xxvj. c. Oia opa noſtra opat⁹ es i nobis dñe. Uel/ h In vijs tu/ is.i. in tribulationib⁹. i Recordabunt tui.i. tuoꝝ ꝓ/ miſſoꝝ ſiue pmioꝝ. Cōſideratio eni pmij minuit vim tribu/ latiōiſ & flagelli: vt dic beat⁹ Greg⁹. Ul/ h In vijs tuis.i. i cōſideratiōe tuarū viaꝝ.i. creaturaꝝ. i Recordabunt tui.i. tue potentie/ſapientie & pietatis & bonitatis. Jnuiſibi/ lia eni dei per ea que facta ſunt intellecta conſpiciunt: vt dici tur Roma. j. c. Jtem Sap. xiij. b. A magnitudine ſpeciei et creature cognoſcibilit poterit creator hoꝝ cognoſci. Sequit in perſona iudeoꝝ penitentiū de infidelitate: & dñi crucifixio/ ne & dicentiū. k Ecce tu iratus es.q.d. euidens eſt et Quarta pars patet omnib⁹ ꝙ tu iratus es: quia aperta ē pena pctī noſtri. Et iuſte iratus es. l Et.i. quia: m Peccauim⁹/te & tua documēta & pcepta ꝯtemnēdo. Ul' antonomaſice/ peccaui/ mus/filiū dei crucifigendo. n In ipſis/pctis: o Fui/ mus ſemper/in malicia pſiſtēdo: p Et/tñ tua gratia/ſal uabimur/penitēdo. Roma. iij. d. Oēs peccauerūt & egent gr̄a dei. Uel/ n In ipſis.i. in vijs tuis. o Fuim⁹ ſem/ per/iuſticiā viarū tuaꝝ.i. mādatoꝝ tuoꝝ ſimulādo.q.d. hy/ pocrite fuim⁹. In h̄ notat ꝯfeſſio triplicſ pctī. Contempt⁹ .ſ. cū dic/ peccauim⁹: ptinacie & ꝯſuetudis/ſm vnā expoſi/ tionē: cū dic/ in ipſis fuim⁹ ſp: vl' hypocriſis & ſimulatiōis/ ſm aliā expoſitionē. p Et/licʒ tā mali fuerim⁹ tñ/ſaluabi/

 ✱ mur/tua gr̄a nō nr̄is

bimur gr̃a ⁊ nō merit' nr̃is. a Et facti ſum⁹ vt imūd⁹ oēs nos. i. vere imūdi facti ſum⁹: nō tm̄ quidā/ ſed oēs nos tam maiores ꝗ̃ minores: tā ſacerdotes ꝗ̃ pp̄ls. b Quaſi pān⁹ mēſtruatę: ꝗ nihil imūdi⁹. c Uniuerſę iuſticię nr̃ę. q. d. tanta ſūt pctā nr̃a: ⁊ intātū multiplicatę ſūt iniqtates nr̄ę: ꝙ iuſticię nr̄ę

Al. ⁊ imūdi .i. iuſtificatiões legales/ oblatiões: ſ et orones imūdę reputant̄

Al. ⁊ oēs apud deū: nec habēt vim mūdādi nos: ſm̄ qd̄ dr̄. ſ. j. d. Cū extēderit̄ man⁹ vr̄as/ auertam oculos meos a vobis: et cum multiplicaueritis oratiōnē veſtrā non exaudiā: manus enī veſtrę ſanguine plenę ſunt.

a bimur. Et facti ſum⁹ vt ⁊ imū
b d⁹ oēs noſ: q̄ſi pānn⁹ mēſtru
c atę ⁊ vniūerſę iuſticię nr̃ę.
d Et cēcidim⁹ q̄ſi folium vni
e uerſi: ⁊ iniquitātes nr̃ę quaſi ventus abſtulerunt nos.
f Nōn eſt qui inuocet nomen
g h tuū/ qui ꝯſūrgat ⁊ tēneat te.

d Et cecidim⁹ q̄ſi foliū vniuerſi. i. cito ⁊ leuit̄ a chaldęis ſumus deiecti. e Et iniq̄tates nr̄ę q̄ſi vent⁹ abſtulerūt nos. i. ſicut ventus folia ſicca cito rapit ⁊ deijcit: ita iniq̄tates nr̄ę cito abſtulerūt nos a terra nr̃a. Et ne aliquis d ceret: Licet eſſēt pctōres/ tn̄ habebūt bonos interuētores: q̄ irā dei erga ſe poſſent mitigare: ideo dicit ꝙ nō: Et hoc eſt f Nō ē q̄ inuocet nomē tuū/ p feruētē ⁊ efficacē orōnē. g Qui conſurgat/ p bonā opationē. h Et teneat te/ meritis operū ⁊ efficacia orōnū/ ne effundas irā tuā: ſic olim moyſes faciebat. Exo. xxxij. g Aut dimitte eis hāc noxā: aut dele me de libro

Myſtice ⁂ mur tua gr̃a/ non nr̃is meritis: Ecce ſpes venię/ q̄ dz adiūgi ſemꝑ cū pctōꝝ ꝯfeſſione. a Et facti ſum⁹ vt imūdus oēs nos. i. de numero ⁊ merito fideliū eiecti ſumus: ſicut leproſus vel imūd⁹ eijcit̄ de caſtris. Noluim⁹ enī ablui ab imūdicijs nr̃is/ cū tn̄ ad h̄ fuerim⁹ inuitati. Un̄ Heb. x. d. Accedam⁹ ad eū corde vo in plenitudine fidei aſperſi corda a cōſcientia mala: ⁊ abluti corp⁹ aq̄ mūda. Zach. xiij. a. Erit fons patēs domui dauid in ablutionem pctōris et menſtruatę. i. minoꝝ ⁊ maioꝝ pctōꝝ: vt dicit Glo. b Quaſi pannus mēſtruatę/ q̄ nihil imūdi⁹: c Uniuerſę iuſticię nr̃ę. i. iuſtificatiões legales q̄ſ ſtatuere volētes/ iuſticię dei nō ſuim⁹ ſubiecti: ſic dr̄ Ro. x. a. Sic eſt circūciſio/ oblatio/ imolatio: q̄ compant̄ pāno mulierꝭ mēſtruatę: qꝛ ex imūdicia carnalitatis ipſaꝝ inq̄natę ſt̄: vt oīs q̄ tetigerit ꝑ obſeruatiōnē inq̄net̄. Gal'. v. a. Si circūcidimini chriſt⁹ nihil vob̄ ꝓderit ⁊c̄. Menſtruū aūt dr̄ a mene. Mene eīm grece vt dic̄ Glo. dr̄ luna latine. Un̄ mēſtruatę dicūt̄: q̄ ſingulis mēſib⁹ ſolēt fluxū ſanguis ſuſtinere: ⁊ tūc debent viri abſtinere ab eis: vt p̄cipit̄ Leuit̄. xv. c. Tūc enī cōcipiunt̄ mēbris dānati/ cęci/ claudi/ leproſi ⁊ hmōi: vt qꝛ parētes n̄ erubuerīt cōmiſceri in ꝯclaui: eoꝝ pctā pateāt cūctꝭ ⁊ apte redarguāt̄ i ꝑuul'. Uel/ b Quaſi pān⁹ menſtruatę vniuerſę iuſticię nr̃ę/ ad cōpatiōnē iuſticię diuinę. Un̄ Greg⁹. Sępe iuſticia nr̃a ad examē diuīę iuſticię deducta/ iiuſticia ē: ⁊ ſordet i diſtrictiōe iuſti iudicꝭ qd̄ in oculis fulget opant'. Jō ſcti viri ſigna exteriora iuſticię frequent̄ fugiūt: ⁊ in ſe arguūt verētes opa ſua: ſm̄ illō Job. ix. d. Uerebar omīa opa mea ⁊c̄. Heſter. xiiij. d. Tu ſcis ꝙ abominer ſignū ſupbię ⁊ glię meę. i. ſigna exīora iuſticię/ q̄ q̄rūt hypocritę: qd̄ ē ſup caput meū: ⁊ deteſter illō ſic pannū mēſtruatę. d Et cecidim⁹ q̄ſi foliū vniuerſi ⁊c̄. Scd̄m qd̄ exponit̄ d̄ iudęis/ ſenſus ē. i. cito cecidim⁹ ꝑ romanos: qꝛ ſic vent⁹ folia rapit: ita pctā nr̃a fuerīt nob̄ cauſa direptiōis. Uel/ Cecidim⁹ q̄ſi foliū vniuerſi/ ab arbore. ſ. p̄triarchici generꝭ: Rami enī fracti ſūt ⁊ ceciderūt ⁊ inſert⁹ ē oleaſter: vt dicitur Roma. xj. c. e Et iniq̄tates noſtrę/ in chriſtum factę: f Quaſi vent⁹ abſtulerūt nos/ a terra nr̃a: vel a p̄ſentia tua: vl' ab arbore p̄ſnę fidei. Hęc aūt ſentētia/ nō ſolū d̄ iudęis/ ſ etiā de vniuerſo genere hūano: vel d̄ q̄libet pctōre intelligi pōt. Greg⁹. Quid ē hō niſi foliū qd̄ i ꝑadiſo ab arbore vitę cecidit: Quid niſi foliū ē: q̄ tēptatiōis vento rapit̄/ ⁊ deſiderioꝝ flatib⁹ leuat̄: Mens quippe humana q̄t tēptationes patit̄: q̄ſi tot flatib⁹ mouet̄: Hanc enī plerūq̄ ira perturbat: cū autez ira receſſerit/ ſuccedit inepta lęticia/ luxurię ſtimulis vrget̄/ ęſtu auaricię longe lateq̄ ad ambiēda quę terrena ſūt tendit̄. Aliq̄n hāc ſupbia leuat: aliq̄n vo inordinat⁹ timor in infimis ponit. Quia ḡ tot flatib⁹ tēptationū hūana corda eleuant̄ et ducunt̄/ apte dr̄: Cecidim⁹ q̄ſi foliū vniuerſi: et iniq̄tates nr̄ę q̄ſi vēt⁹ abſtulerīt nos. Quaſi vent⁹ q̄ppe iniq̄tas nos abſtulit: qꝛ nllo fixoſ ꝯtutꝭ pōdere i vanā elationē leuauit. Hō aūt foliū appellat̄: qꝛ qui arbor fuit in ꝯditiōe: foliū a ſemetipſo decidēs factꝰ ē i tēptatiōe: qꝛ enī de alto cecidit/ folium ē. Et nota ꝙ iuſt⁹ cōparat̄ folio virēti: qd̄ habet humorē gr̃ę: ⁊ non cadit in terrā ꝑ appetitū ꝓſperitatis terrenę. Prouer. xj. d. Qui cōfidit i diuitijs ſuis corruet: iuſti aūt quaſi virens foliū germinabūt. Habēt enī virorem cęleſtꝭ ꝯuerſationis: quē trahūt ab humore gr̃ę abūdantis in qua plātati ſūt. Un̄. ſ. xliiij. a. Germinabūt inter herbas q̄ſi ſalices iuxta p̄terfluentes aq̄s. Dicunt̄ aūt ſignant̄ iuſti germinare ſicut foliū virens: quia ſicut folia virētia fruct⁹ in arbore operiūt/ ne ſolis ardore lędant̄: ſic iuſti in ſeipſis per humilitatē bona opera abſcōdūt: ne ardore laudis humanę immatura coquant̄. Iniuſtus autē ⁊ peccator compat̄ folio arido ⁊ leui ⁊ ſonoro/ ſine fructu exiſtēti/ tenui ⁊ ad ventū decidēti. Peccator enī leuis ē ⁊ inſtabilis. Unde Thren̄. j. c. Peccatū peccauit hieruſalē/ ꝓpterea inſtabilis facta ē. Ps̄. Et erit tanq̄ puluis ⁊c̄. Itē aridus ē a gr̃a. Un̄ Hiere. xvij. a. Erit q̄ſi myricę i deſerto: ⁊ nō videbit eū cū venerit bonū/ ſed habitabit in ſiccitate in deſerto/ in terra ſalſuginis ⁊ inhabitabili. Item ſonor⁹ eſt: Habet enī ſonitū ſuperbię: De quo ſonitu in Ps̄. Perijt memoria eoꝝ cum ſonitu. Item ſine fructu eſt bonę opatiōis. Item tenuis eſt/ nō habēs denſitatē meritoꝝ: ⁊ ad vētū cuiuſlibet tēptatiōis decidit. Un̄ dic̄: e Et iniquitates noſtrę quaſi ventus abſtulerunt nos. Ubi notandū eſt ꝙ ventus m̄ltis modis dicitur:

Juſt⁹ cōpa folio virēti

Peccator cōp folio arido

Ps̄. i.

Ps̄. ix.

Eſt ventus:
- Materialis. ſ. cōmotio aeris: vt Mat. viij. c. Imperauit ventis ⁊ mari.
- Iniq̄tatꝭ: vt hic. Iniq̄tates nr̄ę q̄ſi ventus abſtulerūt nos.
- Temptatiōis demonū. ſ. vel maloꝝ hoim: vt Mat. vij. d. Uenerunt flumina/ flauerūt venti ⁊c̄. Itē Ecc̄s. x. a. Si ſpūs ꝑtātē habentꝭ aſcēderit ſup te/ locū tuū ne dimiſeris.
- Aduerſitatꝭ ⁊ tribulatiōis. Hiere. iiij. c. Uent⁹ vrens i vijs q̄ ſūt in deſerto vię filię ppl̄i mei. Ps̄. Impulſi ſt̄ nec potuerūt ſtare. Ps̄. xv.
- Proſperitat'. De q̄ Job. xxx. c. Eleuaſti me ⁊ q̄ſi ſup ventū ponēs alliſiſti me valde.
- Mūdiani fauoris. De q̄ Oſee. xij. a. Ephraim paſcit ventū ⁊ ſequit̄ ęſtū. Job xxx. c. Abſtulit q̄ſi vent⁹ deſideriū meū ⁊ q̄ſi nubes ptrāſijt ſalus mea. Deſideriū enī cęleſte aufert deſideriū laudis humanę: ⁊ ſic cito trāſit ⁊ euaneſcit ſalus gratię.
- Spūſſctūs vel inſpiratio ei⁹. Act'. j. a. Accipietis virtutem ſpūſſancti ſupuenientis in vos.

Sequit̄ ſm̄ qd̄ exponit̄ de iudęis. f Nō eſt q̄ inuocet nomē tuū q̄ ꝯſurgat ⁊ teneat te. q. d. ideo cecidim⁹ nos iudęi a ſtatu fidei/ vel a t̄ra nr̃a: qꝛ/ Nō eſt q̄ inuocet nomē tuū. i. intus vocet ꝑ attentā orōnē. g Qui ꝯſurgat. i. ex toto ſe erigat aduerſus diuinā aīaduerſiōnē. h Et teneat te/ ꝑ bonā opatiōnē/ ne ferias. q. d. ideo cecidit ꝓplus vniuerſus: qꝛ nullus eſt ſacerdos vel ꝓpheta vel p̄latus/ q̄ diuinę irę poſſit obuiare depcādo: ſumēs auctoritatē reſiſtēdi ex ꝯſciētia boni meriti: nec q̄ irā dei retineat manib⁹ bonę opationis. Ezech. xxij. g. Quęſiui d̄ eis virū q̄ interponeret ſepem/ ⁊ ſtaret oppoſitus ꝯtra me ꝓ terra ne diſſiparē eā ⁊ non inueni. ſ. lix. c. Et vidit dn̄s ⁊ malū apparuit i oculis ei⁹: qꝛ nō eſt iudicium: et vidit qꝛ nō eſt vir ⁊ aporiat⁹ eſt/ qꝛ nō eſt q̄ occurrat. Uel ſic: f Nō eſt q̄ inuocet nomē tuū/ ꝑ orōnē. g Qui ꝯſurgat/ ad cęleſtē ꝯtēplatiōnē. h Et teneat te/ ꝑ lachrymarū copioſam

ꝗ dele me de libro tuo quē ſcripſiſti. Quia ergo ſic peccauim⁹:
nec auxiliū orōnū a ſctis hr̄e potuim⁹: Jō/ a Abſcondi/
ſti faciem tuam a nobis.i.miſericordiā tuam/vel auxiliū
tuū/vel cognitionē tuam/vel p̄ſentiā tuam:ne nobiſcū eſſes
per gratiam. b Et alliſiſti nos.i.attriuiſti et percuſſiſti:
c In manu ini/
q̄tatis noſtre. Lo/
cutio eſt.i.pro iniqui/
tate noſtra nos deieci
ſti ð ſtatu ꝓſperitatꝭ.
Vel/In manu ini/
quitatis noſtre.i.
pro iniquitate noſtra
retinente nos ⁊ allicie

a Abſcōndiſti faciem tuam a
b nobis:ēt alliſiſti nos in mā/
c
d nu iniquitatis nr̄e. Et nūnc
e dn̄e/pāter noſter es tu: nōs
f
g vero lutum: ēt fictor noſter
b tu: ēt opera manuū tuarum
i omēs nos. Ne iraſcarꝭ dn̄e
k ſātis: ⁊ nē vltra mēmineris
l
m iniq̄tatis nr̄e. Eccē dn̄e re/
n
o ſpice/ppl̄s tu⁹ oēs nos. Ciui/
p

te. Iniq̄tas enī dicit habere manus: quia retinet eos qui eā
opant. d Et nūc dn̄e/licet pctōres ſimus:tn̄ e Pater
noſter es tu:et ideo preces audem⁹ tibi effundere: ⁊ miſeri/
cordiā tuam implorare:qꝛ/pr̄ nr̄ es/ creatione: ⁊ ſpeciali in
cultu tuo educatiōe. Unde.ē.j.a. Filios enutriui ⁊ exaltaui.
f Nos vo lutū/ſumus.i.fragiles: ideo miſericordia tua
indigemus. Job.x.b. Memēto queſo ꝙ ſicut lutum feceris
me. g Et fictor noſter/es/tu/O dn̄e.i. plaſmator no/
ſter ſm̄ corporalem conditionem. h Et opa manuū tua/
rū omnes nos/quātum ad ſpūalem.i. quātum ad animā.
q.d.reſpice opus tuum/⁊ nō merita nr̄a. Job.x.b. Manus
tue fecerūt me ⁊ plaſmauerūt me totū in circūitu. Ergo cum
nos ſimus factura tua: ⁊ tu fictor noſter: i Ne iraſcaris
dn̄e ſatis.i.nimis:ſic dicūt Septuaginta.i.ne punias nos
ſupra id qð ferre poſſum⁹. l Et nē vltra memineris
iniq̄tatis nr̄e/ad puniendū.ſ.q.d.ne punias nos vltra: qꝛ
iam flagella ferre ampliora non poſſum⁹. Simile Tob.iij.a.
Ne reminiſcaris delicta mea vel parentū meorum. n Ec/
ce dn̄e reſpice/ opus tuū/non merita noſtra. o Po/
pulus tuus oēs nos/olim.ſ.fuim⁹ tuus ppl̄s peculiaris:
ideo nos reſpice oculo tue miſcdie ad liberandū nos ⁊ ciuita/
tem tuā hieruſalē. Et hoc neceſſe eſt:qꝛ p Ciuitas ſan/
cta tua/vel/ciuitas ſcti tui.i. ſanctuarij ſiue templi tui:
ꝗ Facta eſt deſerta a te
Myſtice * marū copioſaꝫ effuſionē. Lachryma enī retinet ⁊ cogit deū:
Plorando enī retinuit iacob angelum. Oſee.xij.b. Inualuit
ad angelū ⁊ ꝯfortat⁹ eſt:fleuit ⁊ rogauit eum. Vel/Nō eſt q̄
inuocet nomē tuū.i.ieſum ī temptatiōe. Qui ꝯſurgat
.i.q̄ ex toto ſurgat corpe.ſ. et mente a carnali voluptate vel
terrena cupiditate. Et teneat te/lachrymis: vt dictum eſt ⁊
orone. Vel/Qui teneat te/ pſeuerādo vſq in finē in bona
opatione ⁊ ꝯuerſatione: Talis enī tenet fortit deū: quē nihil
ſepare pōt a charitate chriſti:ſic dicit Roma.viij.g. Cant.
iij.b. Tenui eum nec dimittā. Matth.xxiiij.b. Qui pſeuera
uerit vſq in finē hic ſaluus erit. a Abſcondiſti faciē tu
am a nobis.i.diuinitatem tuā/vel cognitionē/vel reſpectū
miſcdie tue/vl auxiliū tue p̄ſentie. Un̄ Mat.xxiij.d. Nō me
videbitis amodo donec dicatis:bn̄dict⁹ q̄ venit in noīe dn̄i.
b Et alliſiſti nos.i.afflixiſti p romanos ⁊ deieciſti. c In
manu iniq̄tatꝭ nr̄e.i.ī actiōe iniq̄tatꝭ nr̄e/vl ꝓpt retinacu
lum iniq̄tatis:quia.ſ.iniq̄tas diu tenuit nos:ideo nos alliſiſti
quos eleuaueras in ſublimi. Job.xxx.c. Eleuaſti me ⁊ q̄ſi ſu/
Ps.101. per ventū ponēs alliſiſti me valde. Ps. Eleuans alliſiſti me.
Hiero⁹. Ex h ꝙ hic dr̄: In manu iniq̄tatꝭ nr̄e/diſcim⁹ ꝙ ini/
q̄tas man⁹ habet/⁊ oīa pctā que nos ſtrictos tenere deſide/
rant. Un̄ ſimile habet Prouer.xviij.d. Mors ⁊ vita in ma/
nibus lingue. Et nota ꝙ ſicut dr̄ hic: ex iniq̄tate ⁊ culpa inci/
dit hō in ignorantiā ⁊ miſeriā: Culpa enī ſemp mat eſt igno/
rantie ⁊ miſerie: Un̄ ſignant dicit/ a Abſcōdiſti faciē
tuā a nobis.i.cognitionē tuā: Et ex h ſequitur ignorantia.
b Et alliſiſti nos: Ecce afflictio ⁊ miſeria. Et h totū/ c In
manu iniq̄tatꝭ nr̄e:quia nulla noceret aduerſitas ſi nulla
dn̄aret iniq̄tas. Sed qꝛ poſt iniq̄tatē redeūdū eſt ad ꝯfeſſiōiſ
humilitatē:iſti iam ex corde penitētes cū humilitate ꝓcidūt
atq obſecrātes dicūt: d Et nūc dn̄e pr̄ nr̄ es tu/ quā/
tum ad aīe creationē. f Nos vo lutū/quantū ad corpa/

lē ꝯditionē. Deinde aliȷs vbis ⁊ reuerſo ordine idē dicit: g
Et fictor nr̄/quātū ad corp⁹ luteū. h Et opa manuū
tuarū oēs nos/quātū ad aīam. In h ꝙ hō cōpat ſe luto/⁊
deū figulo:excitat erga ſe pn̄ā pietateꝫ/ſic circa materiā ſuā
fragilē/⁊ ſuā recognoſcit ſbiectionē. Un̄ Job.x.b. Memēto
q̄ſo ꝙ ſic lutū fecerꝭ me
⁊c. Hiere.xviij.a. Ec/
ce ſicut lutū ī manu fi/ Ps.78.
guli:ſic vos in manu
mea domus iſrael. ē.
xlv.b. Ve qui ꝯtradi/ Al.nō hꝫ dn̄e
cit fictori ſuo teſta de ꝗ
ſamȷs tre: Nūq̄d dic
lutū figulo ſuo/q̄d fa/
cis: ⁊ op⁹ tuū abſq manib⁹ eſt: Ro.ix.d. Nūq̄d dic figmē/
tū ei q̄ ſe finxit/q̄d me feciſti ſic: Itē.ē.xxix.e. Peruerſa ē h
vr̄a cogitatio:q̄ſi ſi lutū ꝯ figulū cogitet: ⁊ dicat op⁹ factori
ſuo/nō me feciſti:et figmētū dicat fictori ſuo/ nō itelligis. Et
nota ꝙ dic: d Et nūc dn̄e/pr̄ nr̄ es tu. Nūc.i.in aduer/
ſitate ⁊ flagellis ꝓbas te eē prēꝫ:qꝛ flagellaſ oēm filiū quē re/
cipis: Heb.xij.b. Sꝫ tn̄ parce aliquātulū a verbere:ne ꝯfrin/
gamur in tribulatiōe. f Nos vero/ſum⁹/lutū.i.fragiles.
Vel p hoc qð dicit: Et nūc ⁊c. innuit ꝙ hō in tribulatione
poſit⁹ ad deū prēꝫ recurrit: ⁊ cognoſcit ſuā fragilitatē. Unde
Oſee.vj.a. In tribulatiōe ſua mane ꝯſurgēt ad me: venite ⁊
reuertamur ad dn̄ꝫ. Poſtea aūt qn̄ ceſſauerit flagellū/ſtatim
reuertunt ad p̄ſtinū. Un̄ Oſee.ix.c. Ephraim q̄ſi auis auo/
lauit.i.cito a me receſſit. g Et fictor nr̄.i. plaſmator nr̄:
h Et opa manuū tuarū oēs nos. Nota ꝙ dicit/oēs
nos: ꝯtra diuites ⁊ elatos ⁊ carne nobiles/q̄ ſe putāt factos
meliori manu/vel de meliori luto. Job.xxxj.b. Nunq̄d non
in vtero fecit me/qui ⁊ illum operat⁹ eſt: ⁊ formauit me ī vul/
ua vnus: Itē Job.xxxiij.a. Ecce ⁊ me ſicut ⁊ te fecit deus:
et de eodē luto ego q̄ꝫ format⁹ ſū. De luto dicit/nō de auro.
Multi tn̄ nō reputant ſe de eodē luto factos de quo pauper.
Iuuenalis. Quia tu galline filius albe: Nos viles pulli nati Iuuenalis
infelicib⁹ ouis. i Ne iraſcarꝭ dn̄e ſatis.q.d.ex q̄ opus 13.ſatyra
tuū ſum⁹ fragile ⁊ luteum:ergo ne infligas vindictam pene.
k Satis.i.nimis:ſic dicunt ſeptuaginta.i.ſup id qð poſſu/
mus ſuſtinere: Fidelis enī es ⁊ dabiſ cū tēptatiōe ꝓuentū vt
poſſim⁹ ſuſtinere: vt dr̄.j.Cor.x.c. Vel/Satis.i.ſm̄ meri/
tum culpe. Nō enī poſſum⁹ penā meritis rn̄dentē ſuſtinere.
Ps. Si iniq̄tates obſeruauerꝭ dn̄e.i.ſi diſtricte iudicaueris: Ps.12
dn̄e q̄s ſuſtinebit: Aug⁹. Ve etiam laudabili vite hominū ſi
miſericordia remota diſcuſſeris eam dn̄e. Hiere.x.d. Corri/
pe me dn̄e/veruntn̄ in iudicio/⁊ nō in furore tuo. Vel l Ne
iraſcaris dn̄e ſatis.i.ne punias nos in futuro: qꝛ illa ira
nimia eſt:ſed ī p̄ſenti/vbi flagellādo das grām ⁊ remitt cul/
pam:ſicut dr̄ Tob.iij.c. In tpe tribulationis pctā dimittis.
Job.xxxv.d. Nūc enī non infert furorē ſuū/nec vlciſcit ſcel⁹
valde/ ſed in futuro ſupple. Zach.j.c. Ego iratus ſum parū
in p̄ſenti/eos ad correctionē modicū flagellādo:ipſi vero ad/
iurauerūt in malū/correctionē ꝯtēnendo: ⁊ ideo eternā penā
ꝓmerent. l Et ne vltra.i. in alio ſeculo. m Memi/
neris iniq̄tatꝭ nr̄e/ad puniendū:qꝛ nō debes punire bis ī
idipſum/in p̄ſenti.ſ.et in futuro. Tob.iij.a. Et nunc dn̄e me/
mento mei: ⁊ ne ſumas vindictā de pctis meis:neq reminí/
ſcaris delicta mea vel parentū meorū. Vel/ l Ne vltra
meminerꝭ iniq̄tatꝭ nr̄e:quaſi vltra ſiue poſt penitentiaꝫ
et veniā/ne ſis memor peccatoꝝ noſtroꝝ ad improperiū vel
ad vindictam. Iaco.j.a. Qui dat omnibus affluenter:id eſt
condonat omnia peccata:et non improperat. Ezech.xviij.f.
Quacūq die peccator ingemuerit/omniū iniquitatum eius
non recordabor amplius. n Ecce domine reſpice/af/
flictionem ⁊ deſolationē noſtram ⁊ miſerere:quia o Po/
pulus tuus omnes nos/fuim⁹.ſ.olim. Simile Thren.
vltꝭ.a. Recordare domine quid acciderit nobis:intuere et re/
ſpice opprobrium noſtrum:hereditas noſtra verſa eſt ad alie/
nos. De deſtructione autem que facta eſt per titum /addit:
p Ciuitas ſctā tua/vel/ſcti tui:in q̄ erat tēplū ſctm̄ tuū:

 * Facta eſt deſerta

☙ b ❡Facta eſt deſerta / a te / vel a populo tuo viduata. Que
ſit autem illa ciuitas ex noīe deſignat dicens: d ❡Sion de
ſerta facta eſt. Sion dicitur ſuperioꝛ pars ciuitatis: hieru/
ſalem inferioꝛ. Et non ſolum ſion / ſed et hieruſalem et etiam
templum deſertum eſt: Unde ſubdit: f ❡Hieruſalem de
ſolata ē dom' ſan
ctificatiōis noſtre
et gloꝛie noſtre: id
eſt templū in quo ſan
ctificabamur ⁊ gloꝛia
bamur. i ❡Ubi lau
dauerūt te patres
noſtri / in ea vota et
hoſtias offerendo et
laudes.

a b c d e f g h i k

tās ſctā tua facta ē deſerta:
ſion deſerta facta ē: hierl'm
deſolata ē: dom' ſctificatiōis
noſtre ⁊ glie noſtre / vbi lau/
dauerunt te patres noſtri / fa

l m n o p

cta eſt in exuſtionē ignis: ⁊
oīa deſiderabilia noſtra ver
ſa ſūt in ruinas. Nūqd ſup
his ɔtinēbis te dñe: tacebis
et affliges nos vehement':

k ❡Facta eſt in exuſtionē ignis: id eſt combu
ſta eſt a romanis: id eſt comburetur. l ❡Et omnia deſide
rabilia noſtra / etiam ſanctaſanctoꝝ: m ❡Uerſa ſunt in
ruinas. Thren. j. d. Manū ſuam miſit hoſtis ad omnia de
ſiderabilia eius. n ❡Nunquid / ergo / ſup his / p̄dictis mi/
ſerijs nr̄is: o ❡Continebis te dñe / vt opē non feras: vt
Pſ. 76. miſericoꝛdiā tuā ſuper nos celeriter nō effundas: Pſ. Nun/
quid obliuiſcetur miſereri de' ⁊c. ī. lxiij. d. Ubi eſt multitu/
do viſcerū tuoꝛū ⁊ miſerationū tuarum: Super me continu/
erūt ſe. p ❡Tacebis ⁊ affliges nos vehementer: q.
d. Nunquid tacebis non reſpondens ad preces noſtras: ſed
ex indignatione te auertēs: Uel / Tacebis / nō arguendo ⁊
non increpando hoſtes noſtros: ⁊ ſic permittes nos diutius
affligi ⁊ vehementius. q. d. dñe non facias iſtud: vt tacendo
nos affligi diutius permittas.

Myſtice ⁂ b ❡Facta eſt deſerta ſion deſerta facta eſt hieruſa/
lem deſolata eſt domus ſanctificationis noſtre
et gloꝛie noſtre / vbi laudauerunt te patres no/
ſtri / facta eſt in exuſtionem ignis: id eſt ſuccenſa eſt a
romanis. Hoc planum eſt. Sion enim ⁊ hieruſalem / vt dicit
Glo. in hoc loco / idem ſignificant: templum ſcilicet ⁊ ciuitatē
vbi quondam ſpecula virtutum ⁊ viſio pacis fuit. Sʒ poſtq̄
populus iudeoꝛum negauit chꝛiſtum regem ſuum: et addi/
dit: Nō habemus regē niſi ceſarem: Joh. xix. c. hieruſalem
deſerta eſt a deo ⁊ templum. Unde Matth. xxiij. d. Relin/
quetur vobis dom' veſtra deſerta. Item Joh. xiiij. d. Sur/
gite eamus hinc: Et ī templo audite ſūt voces: ſicut dicit ec/
cleſiaſtica hiſtoꝛia: Tranſeamus ab his ſedibus. Combuſtū
eſt aūt templum a romanis / ſicut ⁊ a chaldeis: ſm qḋ p̄edi/
citur Zach. xj. a. Aperi libane poꝛtas tuas: ⁊ comedat ignis
cedros tuas. l ❡Et omnia deſiderabilia nr̄a: id ē ſan/
ctoꝛūſanctoꝝ: et oīa p̄cioſa templi: m ❡Uerſa ſunt ī rui/
nas: ſicut ſupꝛa expoſitū ē. n ❡Nunquid ſup his cō/
tinebis te dñe: tacebis ⁊ affliges nos vehemēter:

Aliter Hoc nō mutat' a p̄ma expoſitiōe litterali. Uel ſic / a ❡Ciui/
tas ſctā tua ⁊c. Ciuitas eſt eccl'ia vel aīa: q̄ debet eſſe ſion
p altitudinē ɔtēplatiōis / q̄ntū ad deū: et hierl'm p abundātiā
pacꝭ / q̄ntū ad ſe ⁊ ad p̄ximū. Sed p peccatū fit deſerta a deo
inhabitante: et deſolata a gratia confoꝛtante: et datur in ex/
uſtionē ignis per ſaturitatem carnalis vel tempalis concupi/
Pſ. 57. ſcentie. De quo igne dicitur in Pſ. Supercecidit ignis ⁊ nō
Pſ. 79. viderunt ſolem. Pſ. Incenſa igni ⁊ ſuffoſſa ⁊c. Quod autem
exuratur / dicitur Hiere. xj. c. Oliuam vberem / pulchꝛā / fru/
ctiferā / ſpecioſam vocauit dñs nomen tuū: ad vocem loque/
le grandis exarſit ignis in ea: ⁊ combuſta ſunt fruteta eius.
Uox loquele grandis que animaʒ ad peccatū inflammat eſt
perſuaſio adulatoꝝ / vel temptatio demonū / vel ventris deſi/
deriū: Sed iuſtus nō comburit' ad has voces: quia nec vo/
cem mūdi adulatoꝛis: nec diaboli temptatoꝛis: nec vētris ex/
actoꝛis attendit: ſm qḋ d̄r Job. xxxix. a. Uocē exactoꝛis nō
audit. Ideo ergo non ardet igne peccati: de quo etiam igne
dicitur Job. xxviij. a. Terra de qua oꝛiebatur panis in loco
ſuo igni ſubuerſa eſt. Qḋ eſt contra quoſdam de quib' exeūt
multi panes: quia multas elemoſynas faciunt: et tamen ab
igne peccati vel luxurie ſe non cuſtodiūt. Dicit ḡ: a ❡Ciui/
tas ſancta tua / vel / ſancti tui: id eſt chꝛiſti per gratiam

habitantis: vel ſpiritusſancti ipſam ciuitatē ſanctificantis: id
eſt eccleſia vel anima: b ❡Facta eſt / per peccatum. c
❡Deſerta / a te. d ❡Sion: id eccleſia vel anima pꝛius con/
templationi dedita: vel in contemplationis ſpecula exaltata:
e ❡Deſerta facta ē: id ē ſterilis a fructuoſis meditationi/
bus ⁊ deſiderijs cele/
ſtibus. f ❡Hieru/
ſalem: id eſt eccleſia
vel anima paci et re/
conciliationi faciende
īter pꝛoximos / vel in/
ter deum et homines
ſtudioſa et vnita: acti/
ua / fructuoſa: Do/
do g ❡Deſolata eſt: id eſt ſterilis et viduata eſt a bonis
operibus et laboꝛibus. h ❡Domus ſanctificationis
noſtre ⁊ gloꝛie noſtre / vbi laudauerunt te patres
noſtri / facta eſt in combuſtionē ignis. Multi enī in
quibus pꝛius ſanctificabat' deus ⁊ gloꝛificabat' / ab igne pec/
cati vel luxurie comburunt': ⁊ ſic fit domus coinq̄nationis et
ignominie anima vel eccleſia que pꝛius erat domus ſanctifi/
cationis ⁊ gloꝛie. Uel domus ſanctificationis ⁊ gloꝛie dicit':
q2 deus mentem quam inhabitare elegit ſanctificat a culpa
et gloꝛioſam facit in virtutib' ⁊ gratia. Sanctificationē autē
domus ſequitur gloꝛia: quia mens illa poteſt ī dño gloꝛiari:
que pꝛius mūdata ⁊ ſanctificata fuerit a contagione peccati.
ij. Coꝛ. x. d. Qui gloꝛiatur in dño gloꝛietur. Item. j. Coꝛ.
ij. c. Gloꝛia noſtra hec eſt teſtimoniū cōſciētie noſtre. In ta/
li domo laudatur deus a patribus. Unde dicit: Ubi lau/
dauerunt te patres noſtri. Pꝛofectus enī animarū ad
laudem pꝛouocat animos pꝛelatoꝛum ⁊ gaudium eſt ſanctoꝝ
angeloꝛum: et ideo maxime lugendū / quando anima deo ſa/
crata in incēdiū cōuertitur ɔcupiſcētiarū vel peccatoꝝ. Un/
de dicit: k ❡Facta eſt in exuſtionem ignis: De quo ig
ne p̄dictū eſt. l ❡Et omnia deſiderabilia noſtra ver/
ſa ſunt in ruinas. Ignis enī omia comburit ⁊ ruere facit:
maxime ignis luxurie. Job. xxxj. b. Ignis eſt vſq3 ad cōſum
ptionem deuoꝛans ⁊ omnia eradicans genimina. Deſidera/
bilia autem anime in quibus deus delectat' ⁊ reficitur: ⁊ que
deſiderat in nobis / ſūt meditatiōes ſancte: ardentes affectio/
nes: vtiles locutiones: ſtrenue operationes omni genere vir/
tutum fulgentes: que omnia diabolus in aduentu ſuo incen/
dit ⁊ diruit: ſm qḋ dicitur Thren. j. d. Manū ſuam miſit ho
ſtis ad foꝛtia: ⁊ omnia deſiderabilia eius. Dupliciter autem
dicuntur deſiderabilia: quia diabolus ea vult ⁊ deſiderat de
ſtruere ⁊ ad ſuum vſum inuertere. Johel. j. d. Ad te dñe cla/
mabo: quia ignis comedit ſpecioſa deſerti: ⁊ flamma ſuccēdit
omnia ligna regionis. Item Johel. ij. a. Ante faciē eius ig/
nis voꝛās: et poſt eum exurens flamma: quaſi hoꝛtus volup
tatis terra coꝛam eo: ⁊ poſt eum ſolitudo deſerti: nec eſt qui
effugiat eum. Cū ergo tanta mala inferat inimic'. n ❡Nū/
quid ſuper his continebis te dñe: id eſt ſup tantis mi/
ſerijs noſtris vel culpis / viſcera miſericoꝛdie tue tenebis ne ef/
fluant ſuper nos: vel manū vindicte tue ne extendas eam ad
amicos: q. d. Non decet hoc vt dñs miſericoꝛdiarū contine/
at ſe a ſubleuatione miſeriarū noſtrarū. ī. lxiij. d. Ubi eſt ze/
lus tuus ⁊ foꝛtitudo tua: multitudo viſcerū tuoꝛum ⁊ miſera/
tionū tuarū: Super me continuerūt ſe. p ❡Tacebis ⁊ af/
fliges nos vehementer. q. d. taciturnitatē tuam ſequi/
tur afflictio noſtra. Tacet autem dñs: cum clamantib' in oꝛa/
tione non reſpondet in petiti collatiōe. Pſ. Ad te dñe clama/ Pſ. 27.
bo: deus meus ne ſileas a me ⁊c.

❡Expoſitio Capi. LXV

q Ueſierunt me qui
ante nō īterrogabāt ⁊c. Supꝛa captiuitatē iu/
deoꝝ ⁊ miſeriā p̄dixit: ⁊ quoꝛundā penitentiā ⁊ peti/
tionem deſcribit: qui in tribulationibus poſiti clamauerūt ad
dñm vt liberarentur: vel ante captiuitatē petierunt ne tribu/
larent'. Et ab illo loco. ī. lxiij. d. Attēde dñe de celo / vſq3 huc
pꝛotendit' oꝛatio eoꝛum. In hoc autem capitulo dñs reſpon
det eis ſm quēdā cōmunē modū loquēdi / dicēs: Queſierūt
me ⁊c. q. d. modo

ſiſ me ⁊c.q.d.modo quando vident ſuam neceſſitatē recurrūt
Al. inter/rogabunt ad me qui ante nō †currebāt. In prima ergo parte dicit dn̄s
ꝙ quia vere non pœnitent/ ſed ſemper peccata augent capti/
uabunt a gētibus: quibus erit in auxiliū contra eos: ⁊ pecca
ta eorum multa ⁊ diuerſa numerat/ vt oſtendat iuſta eius vin
dicta. In ſecūda par/
te dicit ꝙ quidā bo/
ni ⁊ vere pœnitentes
A de captiuitate reducē
Ro.10.d. tur:ibi: Quō ſi iue/
niat granū in bo/
tro ⁊c. In tertia pte
dicit ꝙ mali ⁊ impœnit/
Al. †ecce ego / Al. †gentem / Al.non habet / neſciebāt me tētes/captiuitate/gla/
dio et peſte morient:
ibi: Et vos q̄ dere/
liq̄ſtiſ dn̄m. In qr/
ta pte vt maior appareat maloꝝ pœna ⁊ bonoꝝ fœlicitas ⁊ læ/
ticia: compat bonos malis/⁊ p̄mia bonoꝝ ſupplicijs maloꝝ:
ibi: Ecce ſerui mei comedēt ⁊c. In q̄nta pte pſequit p/
ſperitatē ⁊ leticiam bonoꝝ: ibi: Ecce eñ ego creo cœlos
Prima ps nouos ⁊c. Dicit ḡ: a Queſierūt me/in tempe aduerſi/
tatis: Sic et dicit Oſee.vj.a. In tribulatione ſua mane ↄſur
Ps.106. gēt ad me. Et Ps. Clamauerūt ad dn̄m cū tribularent. b
Qui añ nō iterrogabāt/me.ſ.tēpe pſperitatiſ. c In/
uenerūt qui nō queſierūt me. Ironice loquit ſm̄ mo/
dū loquēdi/ſm̄ quē in gallico dicit: Oꝛ ilz mont trouue.q.d.
ipſi credunt me inueniſſe ad volūtatem ſuā: ſed non erit ita:
inmo/ e Dixi.i.apud me deliberaui dicit dn̄s. f Ec/
ce ego ad gētes q̄ neſciebāt me/ꝑ fidē. g Et q̄ nō
inuocabāt nomē meū/ꝑ oꝛonē.q.d.ego i auxiliū gētium
ↄuertar ↄ̄ iudæos. Et qꝛ poſſet aliqſ dicere: q̄re dn̄e vertiſ te i
auxiliū gētiū ↄtra iudæos: ideo rn̄det: qꝛ.ſ.obtuli iudæis au/
xiliū meū: ⁊ ipſi ↄtēpſerūt illud. Et h̄ ē ꝙ dic: h Expādi
man⁹ meas tota die ad populū icredulū.i.diu ⁊ aſ/
ſidue obtuli iudæis auxiliū meū: ſ ipſi mēte increduli pſtite/
rūt. Et nō ſolū icreduli mēte: ſ diſtorti ⁊ ꝑuerſi in opatiōe:
Vñ ſubdit: k Qui gradit i via ñ bona.i.q̄ opat mala:
nec icedit i via mea.i.in p̄ceptoꝝ meoꝝ cuſtodia/ſ gradit: l
Poſt cogitatiōes ſuas.i.poſt adinuētiōes ⁊ excogitati/
Ps.80. ones ſuas: Inuenerīt eñi noua pctā ⁊ noua idola. Ps. Ibūt
in adinuētiōib⁹ ſuis: id eſt faciēt ſm̄ qđ excogitauerūt. Sed
qꝛ nō determinat q̄s erat ille pp̄ls incredulus: Iō ſubdit:. m
Pp̄ls q̄ ad iracundiā.i. ad vindictā: n Prouocat
me/ꝑ ſtudiū peccādi. o Añ faciē meā ē ſemp.i.corā me
⁊ i tra mea ⁊ i tēplo meo icedūt: ⁊ oſtēdūt ſe colere me/ſ ego
ſacrificia talia nō accepto. Vñ.ſ.j.d. Cū veniretiſ añ ↄſpectū
meū/q̄s queſiuit de manib⁹ vr̄is hec/vt ambularetis i atrijs
meis: Vel/ Ante faciē meā ſemp.q.d.ne credatiſ ꝙ ego
ſ nō videā occulta eoꝝ:
Myſtice Myſtice a Queſierunt me ⁊c. In prima parte hui⁹
capituli agit de vocatione gentiū. In ſecunda parte enume/
rat diuerſa peccata iudæorū: per quæ iuſta eorum reproba/
tio demonſtratur: ibi: Expandi man⁹ meas ⁊c. In ter/
tia oſtendit ſaluationē reliquiarū iſrael: ibi: Hec dic dn̄ſ:
quō ſi inueniat granū in botro ⁊c. In quarta pte ite/
rum ↄuertit ſe ad increpationē malorum ⁊ eorum quorūdam
pctā enumerat ⁊ ſupplicia eoꝝ ſubinfert in collatione bonorū
præmia: ibi: Et vos q̄ dereliquiſtis dn̄m ⁊c. In q̄nta
bonoꝝ præmia pſequitur/tam in p̄ſenti q̄ in futuro haben/
da: quoꝝ multa enumerat/noui.ſ.nois appellationē: duplicē
cœli ⁊ terræ bn̄dictionē/anguſtiarū obliuionē/cœloꝝ nouorum
et terræ nouæ creationem/ciuitatis nouæ hieruſalem exulta/
tionem/annoꝝ longæuitatē/laboris ꝓprij ſaturitatē: ⁊ operū
fructuoſitatē/ſeminis bn̄dictionē/oꝛonū celerrimā exauditio
nem/pacificam fideliū cohabitationē: ⁊ omniū nocentiū re/
motionē: quæ oīa in hac vltima parte determināt: quæ ibi in/
Prima ps cipit: Et ſeruos ſuos vocabit noie alio ⁊c. Dicit ḡ:
Queſierūt me ⁊c. Et reſpondet dn̄s ad id qđ ſupra quæ/
ſierunt iudæi: Quare nos errare feciſti de vijs tuis ⁊c.q.d.ſi

Capitulū LXV.

a Q(q)ueſierunt me qui
ante non interroga
b bant: inuenerunt qui non
c queſierunt me. Dixi: Ec/
f ce ego †ad †gētes† quæ neſcie
g bat me: ⁊ quæ non inuoca/
h bāt nomen meum. Expān/
di manus meas tota die ad
i populum incredulum: qui
k gradit in via non bona poſt
l cogitationes ſuas. Popu/
m lus qui ad iracundiam pro/
n o uocat me/ante faciē meā ſp:

alieni me non quærentes tam clementē inuenerūt/non eſt cru
delitas mea quæ vobis neget auxiliū: ſed iniq̄tas veſtra ⁊ im/
pœnitens coꝛ veſtrum. Unde dicit: Queſierūt me/ gētiles
per fidem. b Qui ante nō interrogabāt me/ anteq̄
.ſ.fierē homo. Hoc ē qđ dicit in Ps. Pp̄ls quē non cogno/ Ps.17.
ui ſeruiuit mihi ⁊c.ſ.
lij.d. Quib⁹ nō ē nar/
ratū de eo viderūt: et
qui nō audierunt con
templati ſunt. c In
uenerūt me/miſeri/
cordē. d Qui nō
queſiert me.ſ.ante.
De h̄ loco ſumit ap̄ls
teſtimoniū Roma.x.
d. Inuent⁹ ſū a nō q̄/
rentib⁹ me: palam ap/
parui his q̄ nō iterrogabāt me. e Dixi: ecce ego ad gē/
tes/ vel/gentem: ſm̄ Hiero. f Quæ neſciebant me:
id ē apud me diffiniui ꝙ ego oſtenderē me gentib⁹ per fidē.
Aliq̄ autē habēt hic bis: Ecce ego: ecce ego: in quo di/
cūt ſignificari duplicē noticiā eius.ſ.diuinitatis ⁊ humanita/
tis: quia vtranq̄ naturam gentib⁹ manifeſtauit. Hiero⁹.tñ et
correcti libri ſemel habēt. Ecce ego ad gētes q̄ neſcie/
bāt me/per fidem. g Et q̄ nō inuocabāt nomē me
um.i.miſericordiā meā per quā ſum notabilis/ intus non in/
uocabāt ad ſe per oꝛonis attentionē. Dicto aūt de gentibus
ſubdit de iudæis. h Expandi man⁹ meas tota die/paſ Secūda pars
ſionis i cruce/ab illa hora.ſ.qua paſſus ſum vſq̄ ad veſperā.
i Ad populū incredulum/iudæoꝝ.ſ. Dn̄s eñi in cruce
extendit man⁹ ſuas oꝛādo pro nobis ad pꝛem. Luc.xxiij.e.
Pater ignoſce illis ⁊c. Itē extendit man⁹ ſuas in ſignum ꝙ
paratus eſt nos recipe in ſinū ſuū: ⁊ inter brachia ſua portare
ſicut mater q̄ filiū vult amplecti.ſ.xl.c. Sic paſtor gregē ſu/
um paſcet et in ſinu ſuo leuabit ⁊c. Itē in ſignū ꝙ omia vult
nobis donare: vñ non ſolū manus ſuas habuit extēſas ſ etiā
pfoꝛatas. Prouerb.j.c. Extēdi manū meā ⁊ non erat q̄ aſpi/
ceret. Item extendit man⁹ ſuas/in ſignū ꝙ parat⁹ erat educe
re nos d lacu miſeriæ ⁊ de luto fæcis: ⁊ trahere ad ſeipſū. Ps.
Emitte manū tuā de alto: eripe me ⁊ libera me ⁊c. Ioh.xij. Ps.143.
e. Cū exaltat⁹ fuero a tra/oīa trahā ad meipſū. Itē dn̄s ma
nus extēdit vt videam⁹ q̄d int⁹ lateat.ſ.miſericordias ei⁹ q̄s
nob reſerauerūt claui fixi in manib⁹ ei⁹ extēſis. Bern̄. Cogi/
tabas cogitatiōes pac̄ ⁊ ego neſciebā: at clauuſ penetrās cla
uis reſerās fact⁹ ē mihi/ vt pateāt mihi miſcōiæ tuæ. Itē dn̄s
extendit man⁹ in cruce: in ſignū ꝙ in pn̄ia debem⁹ hēe opa
bona ⁊ apta/ vt oēs videāt ⁊ imitent. Dn̄s eñi ideo opa ſua
dilatauit ⁊ extēdit ea manifeſtādo/ vt daret nobis exēplū/ vt
quēadmodū ipſe fecit ⁊ nos faciam⁹.ſ. xlix.d. In manibus
meiſ deſcripſi te.i. vt vitā tuā in eiſ poſſes legere q̄lit debeas
viuere. Qui ḡ nō reſpicit/nec attēdit ad man⁹ dn̄i q̄s his mo
dis extēdit: qb⁹ dictū ē: reſtat vt ſentiat manū pcutiētis. Ex/
tēdit eñ man⁹ ſuas etiā ad pcutiendū illos q̄ ↄtēpſerūt man⁹
ei⁹ q̄s extēdit ad rogandū. Hiere.xv.b. Extēdā manū meā
ſup te ⁊ interficiā te: laboraui rogās.ſ.ix.c. In his oīb⁹ nō
eſt auerſus furor ei⁹: ſed adhuc man⁹ eius extēta: et pp̄ls non
eſt reuerſus ad pcutientē ſe. Et nota ꝙ dicit: ad pp̄lm in/
credulū/mente ꝑ infidelitatē. k Qui gradit in via ñ
bona/ꝑ prauā opationē. l Poſt cogitatiōes ſuas
.i.poſt excogitatiōes ſuas ꝑ pctoꝝ nouoꝝ ſtudioſam adinuē/
tionē. Hiere.xviij.b. Dixerūt: deſperauim⁹: poſt cogitatio/
nes nr̄as ibim⁹: ⁊ vnuſq̄ſq̄ prauitatē cordiſ ſui mali faciem⁹.
Ideo imp̄cat eis ꝓpheta in Ps. Da illis ſm̄ opa eoꝝ: ⁊ ſm̄ Ps.27.
neq̄tiā adinuentionū ipſorum. Adinuētiōes aūt in pctis ſūt
ſicut ſemitæ qb⁹ breui⁹ itur ad infernū. Eccl.xviij.d. Fili p⁹
ↄcupiſcētias tuas nō eas: ⁊ a volūtate tua auertere. Sed ne
aliq̄s crederet ꝙ dn̄s cogitatiōes iniquoꝝ nō vindicaret nec
attēderet: Iō ſubdit: m Pp̄ls q̄ ad iracūdiā ꝓuo/
cat me/pctā excogitādo. o Ante faciē meā ſemper:
qꝛ oīa apte video ⁊ cognoſco. Heb.iiij.d. Oīa nuda ⁊ apta

 ſunt oculis eius

ꝟ nõ videã occulta eoꝝ: quia oĩa mihi patent. Deinde pecca/
ta eoꝝ ꝓſequiṫ/ dicens: a Qui immolant in hortis:
q: vt ſacrificijs luxuriã iungãt: iõ loca delitioſa ꝛ apta ad lu/
xuriandũ querũt/ vt ibi imolẽt dijs alienis. Et nõ ſolum im/
molãt ſacrificia: ſʒ incẽdũt thura: Vñ ſubdit. b Et ſacrifi/
cãt .i. incẽſum offert
idolis. c Sup late/
res: q: ſic dic Hiero.
ꝓ vno altari/ qð ſm le
gẽ de impolitis lapi/
dibus cõſtructũ erat/
coctos lateres ꝛ agroꝝ ceſpites hoſtiarũ ſanguine cruenta/
bant. d Qui habitãt in ſepulchris. i. diu morabanṫ
in ſepulchris: Longã eñ morã quã in ſepulchris in modũ
domoꝝ ędificatis faciebãt/ quando parentalia celebrabant/
ibi eos habitare dicit. Apud antiquos enim iſte error inole/
uerat/ etiã apud iudęos: vt ſepulchra parentũ ędificarent in
modũ domorũ: et ibi diu morã faciẽtes aliqñ tempe ſtatuto
parẽtalia celebrarẽt. e Et ĩ delubris idolorũ dormi/
unt. Hiero. vbi ſtratis pellibus hoſtiaꝝ incubare ſoliti erãt:
vt ſomnijs futura cognoſcerent: qð in phano ęſculapij vſqʒ
hodie error celebrat ethnicoꝝ. Delubra aũt/ ſic dic Haimo/
a diluendo dicta ſunt: eo ꝙ putabant ibi pctã dilui ꝛ delere ꝛ
animã ablui. Vl' q: ꝓpe erãt piſcinę ad litterã: vbi ꝛ ſacerdos
lauabaṫ ꝛ hoſtia. f Qui comedunt carnẽ ſuillã: con
tra ꝓceptũ legis. Leuit. xi. a. Lepus nã ꝛ ipſe ruminat/ ſʒ vn/
gulã nõ diuidit/ immundus erit: et ſus quę cum vngulam di/
uidat/ non ruminat: horum carnibus non veſcemini: nec cada/
uera contingetis: quia immunda ſunt vobis. g Et ius ꝓ
phanum in vaſis eorum: id eſt aqua in qua porcina ca/
ro coquebatur/ vel iuſſellum inde factum: vt dicit Andreas.
Et ideo. ĩ. vlt. c. dicit: Qui ſanctificabanṫ ꝛ mundos ſe puta/
bant in hortis poſt ianuam intrinſecus: qui comedebant car/
nem ſuillam et abominationem ꝛ murem/ ſimul conſumentur
dicit dominus. Se enim putabant mundos qui tales erant:
et alios ꝙ ſimili errore non tenebantur immundos dicebant:
ꝟ Unde ſubdit: Qui

Myſtice ✠ ſunt oculis eius ad quem nobis ſermo. Hiere. xxxij. d.
Cuius oculi apti ſunt ſup oẽs vias filiorũ adam. Prouerb.
xvi. a. Omnes vię hominũ patent oculis eius. ĩ. xxix. e. Vę
qui ꝓfundi eſtis corde/ vt a dño abſcõdatis ꝯſiliũ: quoꝝ ſunt
in tenebris opa/ ꝛ dicũt: qs videt nos? Ecci. xxiij. c. Oĩs hõ
qui trãſgrediṫ lectũ ſuũ cõtemnẽs in aĩam ſuã/ ꝛ dicẽs: qs me
videt: tenebrę circũdãt me: ꝛ parietes coopiunt me: ꝛ nemo
circũſpicit me/ quẽ vereor: delictoꝝ meoꝝ nõ memorabiṫ al/
tiſſimus: ꝛ nõ intelligit: qm̃ oĩa videt oculus eiꝰ: qm̃ expellit
De clericis a ſe timorẽ dei. Itẽ nota ꝙ clerici maxime dicũṫ eſſe añ faciẽ
dei: q: ſunt añ altare in eccl̃ia: ꝛ tractãt eius ſacra: ipſi tñ ſunt
qui magis eũ ꝓuocant ꝑ abominatiões ſuas ꝛ pctã. Vñ bñ
dicit: Populus ꝗ ad iracũdiã ꝓuocat me: ante fa/
ciẽ meã ſemꝑ. Vñ Hiere. xxiij. c. Propha ꝛ ſacerdos pol/
luti ſunt: ꝛ in domo mea inueni malũ eoꝝ. Hiere. xi. c. Quid
Myſtice eſt ꝙ dilectus meus in domo mea facit ſcelera mlta? Sed ad
expoſitionẽ ꝓpĩ iudęoꝝ redeamꝰ: quẽ dñs añ faciẽ ſuã poſu/
it: cũ ex oĩbꝰ populis hũc in ſpecialẽ elegit: ſʒ ipſe oculos ma
ieſtatis eius ꝓuocauit ꝛ añ faciem eius peccauit: q: in tẽplo
eius idolis ſacrificauit: Et ideo dicit: Populus ꝗ ad ira/
cundiam prouocat me: ante faciẽ meam ſemper.
Peccata autẽ iudęorũ antiquorum interſerit hic/ cum tamen
de infidelitate ipſorum in aduẽtu chriſti exiſtẽtiũ ſermo prin/
cipalis ſit/ propter quam ꝛ reprobati ſunt: Iſti enim peccata
antiquorum imitabanṫ. Et licʒ nõ colerent aperte idola poſt
chriſti aduentũ: tamen cultus eorum legalis quaſi reputatur
pro idolatria quodãmodo tempore manifeſtę veritatis. Vñ
propter hoc agit hic de peccatis et idolatrijs antiquorum: ꝛ
etiam vt filij infideles ꝛ increduli chriſto/ erubeſcant ꝛ cõfun/
dantur in ſcelere paterno. Dicit ergo. a Qui immolant
in hortis et ſacrificant ſuper lateres ꝛc. hoc nõ mu/
tatur a prima expoſitione litterali vſqʒ ad illum locum: Hęc
Moraliter dicit dominꝰ: quomõ ſi inueniaṫ granũ in botro ꝛc. Mora/

a quĩ immolant in hortis ꝛ ſã/ b crificant ſupér lateres: quĩ d habitant in ſepulchris/ ẽt in e delubris idoloꝝ dormiunt: f qui cõmedũt carnẽ ſuillã/ ẽt g ius ꝓphanũ in vaſis eorũ:

liter autem in hortis immolare eſt horas ſuas dicere/ vel iu/
xta ignem/ vl' in lecto ſuo. Illi enim immolãt deo in hortis:
qui officium aliquod impendere deo nolunt niſi in delitijs.
Vel illi immolant in hortis: qui ſacrificia bonę operationis
deo ſe exhibere pretẽdũt: ꝛ hoc faciunt nõ pro deo: ſed ꝓ de/
litijs vel diuitijs obti/
nẽdis: quod tamẽ ꝓ/
hibetur Deut. xvi. d.
Nõ plantabis lucum
ꝛ omnem arborem iu/
xta altare meum: id ẽ
non quęras delitias tuas: nec eas ꝓcurabis in officio in quo
te deo deuouiſti: Cõtra illos religioſos qui in religione quę/
runt delitias ęgypti: pepones. ſ. et allia/ volentes habere in
deſerto et ollas carniũ: ſicut habetur Numeri. xi. b. b Et
ſacrificant ſuper lateres. Sacrificare ſuper lateres/ eſt
religionem ſuam referre ad carnales voluptates: ſicut hypo/
critę faciunt: qui ſimulant ſanctitatem/ vt habeant vnde in oc/
culto carnem procurent ꝛ paſcant. Later enim caro eſt. Vn/
de qui molliter procurat carnẽ/ dicitur lauare laterem: quia
caro ſicut later/ quãto magis abluitur ꝛ procuraṫ: tanto ma/
gis ſordidaṫ. Ille ergo imolat ſuper laterẽ: qui de carne ſua
facit altare ꝛ illi deſeruit ꝛ illam colit/ et illi immolat multa ge
nera hoſtiaꝝ. i. ferculorũ diuerſorũ: ſicut guloſi: quorũ deus
venter eſt: Phil. iij. d. De quibus diciṫ Heb. xiij. b. Habe/
mus altare de quo edere nõ habent poteſtatẽ qui tabernacu/
lo: id eſt corpori ſuo deſeruiũt. Caro ergo nõ eſt molliter ꝓ/
curanda: nec honorãda: ſed ſubigenda ꝛ deprimẽda ſiue cal/
canda: ſm qð diciṫ Naum. iij. c. Intra in lutum ꝛ calca: ſubi/
gens tene laterẽ. d Qui habitãt in ſepulchris: id eſt
in fetore luxurię. Vel ſepulchrũ diciṫ fetor detrahentiũ. Vn/
de Pſ. Sepulchrũ patẽs eſt guttur eorũ ꝛc. Illi ergo habi/ Pſ. 5.
tant in ſepulchris: qui in detractionibus audiẽdis vel dicen/
dis ſunt aſſidui: Et iſti ſunt dęmoniaci: ſic diciṫ Matth. viij.
d. et Marci. v. a. Occurrerunt ei duo habẽtes dęmonia ex/
eũtes de monumẽtis ſęui nimis. e Et in delubris ido
lorum dormiunt: id ẽ in vanis ſuperſtitiõibus ꝛ ficticijs
obſeruationibꝰ ſtudioſi perſiſtũt. Delubra enim idolorum/
ſunt vanę ſuperſtitiões hypocritarũ/ vel hęreticorũ/ vel iu/
dęoꝝ: De quibꝰ Col. ij. d. Quid adhuc tanqʒ viuentes mun
do decernitis/ dicentes: ne tetigeritis neqʒ guſtaueritis. Vel
delubra idolorũ ſunt tabernę: vel domus ribaldarũ/ in qui/
bus coluṅṫ multa dęmonia: quia ibi compleṅṫ fere oĩa pec
catorũ genera. De his delubris dicitur ĩ. xiij. d. Et reſpon/
debũt ſibi vlulę in ędibus eius ꝛ ſirenę in delubris volupta/
tum. Ezech. vj. b. Conuertentur delubra veſtra: ꝛ delebun/
tur opera veſtra. f Qui comedunt carnem ſuillã:
et ius prophanum in vaſis eorum: id eſt qui immun/
dis operationibus et immundis affectionibus ſiue cogitati/
onibus delectantur. Per carnem enim ſuillam immundicia
operũ: per ius ꝓphanum/ immundicia cogitationũ intelligiṫ.
Sunt autẽ aliqui qui nõ comedunt carnẽ ſuillam. i. nõ faciũt
immũditias/ nec exercent cõcupiſcentias carnis: tamẽ in va/
ſis eorũ. i. in cordibus eſt ius ꝓphanum illicitę cogitationis.
Ecci. xx. c. Eſt qui vetaṫ prę inopia peccare: et in requie ſua
ſtimulabiṫ. Alij autẽ ſunt qui vtrũqʒ faciunt: quia peruerſas
cogitatiões vſqʒ ad carnales opationes ꝑducũt. Vñ Hiere.
iij. b. Ecce locuta es ꝛ feciſti mala ꝛ potuiſti: ꝛ pro verbis pę/
nitentię verbũ ſuperbię blaſphemaſti: ꝛ impleſti malam cogi
tationẽ tuam: ꝛ oſtẽdiſti contra virum fortitudinẽ tuã. E con/
tra ſancti malã cogitationẽ et ꝑuerſam operationẽ in ſe extin
gũt. Qð ſignificaṫ Iudic. vj. d. vbi diciṫ ꝙ Gedeon ingreſ/
ſus coxit hędũ ꝛ de farinę modio panes tres: carneſqʒ ponẽs
in caniſtro: ꝛ ius carniũ ponens in ollã/ tulit oĩa ſub quercu et
obtulit angelo. Cui dixit angelus dñi: Tolle carnes ꝛ panes
azymos et pone ſupra petrã: ꝛ ius deſup fũde. Cunqʒ feciſſet
ita: extẽdit angelꝰ dñi ſũmitatẽ virgę quã tenebat ĩ manu: ꝛ te
tigit carnes ꝛ azymos panes: aſcenditqʒ ignis de petra: ꝛ car
nes azymoſqʒ panes ꝯſumpſit. Gedeon coquit hędũ: quãdo
peccator pęnitẽs cum ardenti voluntate ſatiſfactionis ſuum
✱ plangit peccatũ

a b Quī dicūt/ recede a me: nō appropiques mihi: qꝛ imū/ c d dꝰ es. Iſti fumꝰ erūt i furore e meo: ignis ārdens tota die.

Unde ſubdit: a Qui dicunt: alij ſcꝫ non manducanti et idola nō adorāti: b Recede a me: nō appropinques mihi: qꝛ imūdus es. Omēs em̄ ſibi diſſimiles immūdos iudicāt. Vł a Qui dicūt/ pauperi fratri ⁊ ꝓximo ſuo egē/ ti: b Recede a me ⁊c̄. In q̄ notaꝶ ſupbia eoꝝ q̄ paupe/ res fratres imūdos iu dicabāt ⁊ idignos ſua ſocietate. Vł a Qui dicūt/ deo: recede a me: nō appropin/ ques mihi: qꝛ im/ mūdꝰ es. Deo dicere vt recedat a ſe/ ē ꝑ pctm̄ eū expellere: et iugū legis eiꝰ abijcere a ſe: vt ſic more gētiliū libere viuat. Dicunt autē eum immundum eſſe/ dum blaſphemant. Iob xxj.b. Qui dixerunt deo/ recede a nobis: ſcientiā viarum tua rū nolumus. Deinde pęnā iſtoꝝ determinat/ dicēs: c Iſti/ qui predicta mala agunt ⁊ in alios ſuperbiūt: d Fumus erunt in furore meo: id eſt cito ſicut fumus deficiēt et in nihilum redigenꝶ. Vel ideo dicit ꝙ ipſi erunt fumus: quia ſi/ cut fumus nocet oculis: ſic iſti qui talia agebāt/ oculos domi/ ni offendebant: ⁊ oculos etiam intuentiū lędebat/ eos ad con/ ſimilia ꝓuocātes. Et ipſi erūt/ e Ignis ardēs tota die: vł ſm̄ ꝙ Glo. ſupplet/ ignis ardēs tota die/ erit i eis. i. cō/ tinue ⁊ ſemper ardebūt/ donec fuerint conſumpti: vel in igne ęterno cruciabūꝶ. Et qꝛ poſſet aliq̄s dicere: tu iniuſte das ꝯ nos ſniam añq̄ cognoſcas cauſā: iō ſubdit i pſona dñi dicēs: Ecce ſcriptū eſt

aliter * plangit peccatū: Modius aūt farinę moderata contritio eſt. De modio autē farinę fiunt panes açymi: qñ de moderata cōtritione fiūt nobis lachrymę panes die ac nocte. Sed açy/ mi debent eſſe: id ē ſine fermēto hypocriſis ⁊ inanis laudis. A quo fermēto non fuit imunis ſaul: qui coram populo vo/ luit honorari. j. Reg. xv. f. Carnes autē ponit in caniſtro: ⁊ ius carniū in olla: qui peccata ſua quę vel operando cōmiſit vel concupiſcendo/ iugiter habet in memoria ad puniendum et dolendum. Sed poſtea ponenda ſunt omnia ſub quercu/ ⁊ angelo offerenda: qđ facit q̄ in conſideratione ſuorū peccato/ rum/ ad diuinę protectionis pietatem refugit: et ipſe deo of/ fert ſacrificium ſpiritꝰ contribulati. Per quercum enim quę arbor vmbroſa eſt/ diuinę ꝓtectionis vmbra poteſt deſigna/ ri. Quę arbor etiā fert cibos porcorum: quia deus etiā pec/ catores paſcit. Matth. v. g. Qui ſolem ſuum oriri facit ⁊c̄. Carnes autē eius offert: qui ⁊ carnales actus et malos plan/ git affectꝰ. Sed nota ꝙ ſequitur in auctoritate: quia dixit ei angelus: Tolle carnes ⁊ panes açymos et pone ſupra petrā et ius deſuper funde. Carnes enim cum panibus açymis ad iuſſum angeli ſupra petram ponit: qui per dei gratiam com/ punctus/ et diuina inſpiratiōe edoctus/ peccata peruerſę ope rationis cum lachrymis recolit: ⁊ ſuper humeros patiētię di uinę portanda/ vel ſuper humeros chriſti in cruce portanda imponit: vt pro ipſis ſit ſatiſfactio ipſa quā chriſti iam ptu/ lit paſſio. Petra em̄ ē chriſtꝰ: ſic̄ dicꝶ. j. Corinth. x. a. Secū/ dū hunc modum dicꝶ. j. Peꝶ. ij. d. Qui peccata noſtra per/ tulit in corpore ſuo ſuper lignum. Ius autē carniuꝫ deſuper fundit: qui in conuerſatione chriſti vel paſſionis conſidera/ tione/ carnales cogitatiōes exinaniuit. Poſtea autē dicꝶ in auctoritate: Qđ cum feciſſet ita/ extēdit angelꝰ domini ſum/ mitatem virgę quam tenebat in manu/ et tetigit carnes ⁊ açy/ mos panes: aſcenditq̄ꝫ ignis de petra/ ⁊ carnes açymoſq̄ꝫ pa nes cōſumpſit. Sicut dictū ē: petra ē chriſtꝰ: ſic virga ē vir/ go beata: que in manu angeli eſt vel dei. Cū em̄ omnes ſancti in manu dei ſint: vt dicitur Deuꝶ. xxxiij. a. excellentius dici/ tur eſſe beata virgo in manu eius: vtpote in quā ſuperinten/ dit/ ſicut qđ tenetur in manu a memoria non recedit. Ad ta/ ctum autē virgę/ ignis exit de petra: cum ad interuentionem glorioſę virginis ſpiritusſancti gratia exit a chriſto. Spiritꝰ enim in igne apparuit: Actꝫ. ij. a. qui carnes açymoſq̄ꝫ pa/ nes conſumpſit: quia idē ſpiritus qui in p̄ſenti peccata ad ni/ hilum redigit: panes quoq̄ꝫ lachrymaꝝ conſumet: cū ab om/ nium ſanctoꝝ oculis lachrymas abſterget in futuro: ſicut di/

citur. Z. xxv. c. et Apocꝫ. xxj. a. Sequitur: a Qui dicunt/ deo: etſi non verbis/ tamen factis: b Recede a me: nō appropinques mihi: quia immundus es. Simile Iob. xxj. b. Qui dixerūt deo/ recede a nobis: ſcientiā viarū tuarum nolumus. Ibi dicit Grego. Deo dicere: recede a no bis/ nihil aliud eſt: q̄ꝫ ei ad ſe venīēdi aditū nō p̄bere. Tales deū quaſi immundū repu tant: qꝛ vias eius tā/ q̄ꝫ immundicias con/ temnūt. Paupertatē enim dicunt ſordidam: caſtitatem ama ram: humilitatem vilem et abiectam et confuſione plenam. Vñ Pſ. Qui videbant me foras fugerunt a me. q. d. ipſi me fugiūt quaſi immundum. c Iſti/ p̄dicti: fumus erunt in furore meo: ignis ardens tota die. q. d. tales quia in p̄ſenti fumo ſuperbię vel infidelitatis ⁊ ignorantię inuoluti ſunt et excęcati quantū ad intellectum: ⁊ igne concupiſcentię accenſi q̄ꝫtum ad affectum: ideo in futuro conuertenꝶ in ignē inferni et fumum: vt ibi ſint tota die: id eſt toto tempore: id ē ſemper: quia tempus eorum erit in ſecula. De quo igne dicꝶ Deuꝶ. xxxij. c. Ignis ſuccenſus ē in furore meo ⁊ ardebit vſq̄ꝫ ad inferni nouiſſima. Malach. iiij. a. Ecce dies veniet ſuccē/ ſa quaſi caminus. Hiere. xvij. a. Ignem ſuccendiſti in furo/ re meo/ vſq̄ꝫ in ęternū ardebit. De hoc fumo etiam habetur Apocꝫ. xix. a. Fumus tormentorum eius aſcendet in ſecula ſeculorum. Notandum autem ꝙ mali comparantur fumo: ꝓpter multas rationes. Sunt enim mali inanes/ ſicut fumus res inanis ē. Sap. xiij. a. Vani ſunt omnes homines in qui/ bus nō ſubeſt ſcientia dei. Item cito deficit fumus: ita ma/ li ſubito et in puncto ad inferna rapiuntur: ſicut dicitur Iob xxj. b. Pſ. Sicut deficit fumus deficiāt. Oſee. xiij. a. Erūt quaſi nubes matutina: ⁊ ſicut ros mane ptranſiens: ſicut pul uis turbine raptus ex area: ⁊ ſicut fumus de fumario. Item fumus aſcendendo in altum decreſcit et euaneſcit: ita mali aſ/ cendendo in dignitates ⁊ p̄lationes vaniores fiunt: quia qui paleam ſequitur/ palea efficitur: vt dicit Auguſtinꝰ. Et ſimi/ liter qui vanitatē ſequiꝶ/ vanitas efficitur. Hiere. ij. a. Am/ bulauerūt poſt vanitatē ⁊ vani facti ſūt. Similiter qui fumū ſequitur/ fumus efficitur. Pſ. Deficiētes quemadmodū fu/ mus deficiēt: qꝛ ſicut deficit fumus ꝓſperitatꝫ ⁊ honoris: ita deficit q̄ hęc ſequiꝶ Beda. Omis honor mūdanꝰ fumꝰ ē/ ſpu ma ⁊ ſomnꝰ. Fumꝰ/ qꝛ excęcat: ſpuma/ qꝛ inflat: ſomnꝰ/ qꝛ in/ ſenſibilitatē dat. Itē mali dicūꝶ fumꝰ: qꝛ de igne vitioꝝ exe/ unt ⁊ generanꝶ. Vñ dicꝶ Ezech. xvj. a. Pater tuꝰ amorrę/ us. i. amor nūmi ſiue mundi: et mater tua cethea. i. carnalis cōcupiſcētia. Itē oculos lędunt: id eſt ſanctos p̄latos ſuos vel omnes intuentes ſuo malo exemplo corrumpunt. Pro/ uerb. x. d. Sicut acetum dentibus et fumus oculis: ſic pi/ ger his qui miſerūt eum in via: quia piger ſeruus p̄latum ſuum ad amaritudinem prouocat et ad fletum: ſicut acetum amaritudinem infert/ ⁊ fumus lachrymationē. P̄lati enim ſunt dentes eccleſię ⁊ oculi. Dentes ad corripiendū: oculi ad prouidendum. Cantꝫ. iiij. a. Dentes tui ſicut greges tonſa/ rum: que aſcenderunt de lauacro. Item in eodē. Q̄ pulchra es amica mea/ q̄ꝫ pulchra: oculi tui columbarum. Item fu/ mus a vento mouetur et rotatur: ſic mali ducuntur et rotan/ tur vento proſperitatis ⁊ humani fauoris. Sap. v. c. Spes impij quaſi lanugo quę a vento tollitur: ⁊ tanq̄ꝫ ſpuma graci lis que a procella diſpergitur: ⁊ tanq̄ꝫ fumus qui a vento diſ fuſus eſt: ⁊ tanq̄ꝫ memoria hoſpitis vnius diei p̄tereuntis. Item fumus oſtendit ventum a qua parte veniat: quia illuc fumus tendit quo ventus impellit: ſic mali eoipſo ꝙ ad ma/ lum currūt/ oſtendūt a quo vēto impulſi ſunt: a vēto. ſ. aqui/ lonis. Ezech. j. a. Facta ē ſuper me manus domini: ⁊ vidi et ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone. Ventus aquilo/ nis eſt ſuggeſtio demonis/ vel lingua adulatoris. Item ma/ li dicunꝶ fumus: qꝛ tenebroſi ſunt per infidelitatem ⁊ malam ꝯſcientiā: et denigrant ꝓpinqua per malam ſuā vitā: ⁊ petūt angulos ſicut fumus per fraudem et fallaciā vel hypocriſim.

Pſ.30.

Mali compāꝶ fumo ꝓpꝶ mul/ tas rationes

Pſ.67.

Pſ.36.

a Eccē ſcriptū ēſt corām me:
b Nōn tacebo: ſed rēddam
c et retribuā in ſinū eoꝝ iniq-
d tātes vřas: ꝛ iniqtātes patꝝ
e vestroꝝ ſimul dicit dōmin⁹:
f qūi ſacrificāuerīt ſūp mōtes
g et ſupēr colles exprobraue-
h rūt mihi: ꝛ rēmetiar op⁹ eo-
i rum primum in ſinū eorum.
k Hec dicit dōminus: Qūo-
l modo ſi inueniatur grānum
m in botro: ēt dicatur/ nē diſſi-

a Ecce ſcriptū eſt coram me/ malū.ſ.eorum: q.d. ita ſi-
xa eſt in memoria mea eoꝝ operatio pueſa ac ſi ſcriptam eam
corā me viderē. Et ideo/ c Nō tacebo. Glo. Qui ſupe-
rius dixi. xlij.c. Tacui ſemper ſilui/ patiens fui: modo di-
co: Non tacebo.i.non parcam amplius neqꝫ ſuſtinebo ini-
qtates eoꝝ. d Sed
reddā et retribuā
in ſinū eoꝝ.i.malo-
rū iudeorū. e Ini-
Vt ſinu. quitates veſtras.
Metaplaſm⁹ eſt. In
ſinum eorū dicit.i.in
interiora mētis vt ſen
tiant interiores angu-
ſtias animi: non ſolū
exteriores. Vel/ In ſinū eoꝝ.i. in ſecretiores corpis eorū
partes: ſicut exponit Andreas. f Et iniqtates patrū
vroꝝ ſimul/ reddā ſupple/ g Dicit dn̄s: vt non ſolū.ſ.
p pctis vřis puniamini: ſed etiā p patrū iniqtatib⁹: quos vł
quas imitati eſtis.i.pro iniqtatib⁹ in qbus imitati eſtis pr̄es
veſtros. Aliter enī nō portat filius iniqtatē pr̄is: vt dic̄ Glo.
Et ſic dic̄ Ezechiel.xviij.d. Niſi fuerit eā imitat⁹: niſi forte
tpaliter pro iniqtate pr̄is puniaꝛ filius/ licet etiā non pecca-
uerit: vt ſic pater in filio puniaꝛ: ſed pena illa nō eſt in filio
punitio niſi pr̄is: ſed ē filio ad meritū ſi nō pr̄em fuerit imita-
tus. De his aūt qui pr̄es imitati ſunt in ſcelere loquiꝛ hic: ſic̄
etiam Mat.xxiij.d. Vt veniat ſup vos oīs ſanguis iuſt⁹ ꝛc̄.
Leuiti.xxvj.f. Et ꝓpter pctā patrū ſuorū ꝛ ſua affligenꝛ do-
nec ꝯfiteanꝛ iniqtates ſuas. De pctis aūt patrū eoꝝ ſubdit:
h Qui.ſ.pr̄es veſtri. i Sacrificauerūt/ filios ſuos et
Ps.105. filias demonib⁹: vt in Ps̄. Vł hoſtias alias idolis: k Su
per montes: vt quando in bethel et in dan vitulos aureos
adorauerunt: ſicut habetur.iij. Reg.xij.g. l Et ſuper
colles exprobrauerūt mihi: quia idolis imolādo ſuper
colles ꝛ montes/ ad litterā/ me deſpiciebāt: ꝛ cultum meū con
temnebāt qui talia facere ꝓhibuerā. Hiere.ij.d. In oī colle
ſublimi: ꝛ ſub omī ligno frondoſo tu ꝓſternebaris meretrix.
Ezech.xx.e. Viderūt omnē collē excelſum: ꝛ omne lignū ne-
moroſum: ꝛ imolauerūt ibi. Et poſtea diciꝛ: Et dixi ad eos:
Quid eſt excelſū ad qd̄ vos ingredimini: Et vocatū eſt no-
men eius excelſum vſqꝫ ad hāc diem. m Et/ ideo quia talia
fecerunt ipſi et patres eorū: remetiar opus eorum pri-
mū in ſinu eoꝝ/ pro culpa.ſ.penam mēſurādo: ſm qd̄ dici
tur.s̄.xxvij.b. In menſura ꝯtra menſurā cum abiecta fuerit
iudicabit eam. Et nota q̄ hec dictio/ primū: pōt eſſe nomē
vel aduerbiū. Si eſt nomē tunc eſt ſenſus.i.opus eoꝝ primū
.i.p̄teritū ſiue p̄mitus et in iuuētute factū/ puniā.q.d.nō tm̄
pro inſtantib⁹ ſed etiam pro p̄teritis ꝛ ſuis ꝛ patrū ſuoꝝ pec
catis puniā eos. Vel vt ſit aduerbiū. Remetiar opus eo
rū primū.i.primo ꝛ p̄ncipaliꝛ puniā eos pro pctis ꝓꝑijs q̄
adinuenerūt ſtudio ꝛ malicia ſua: ꝛ multo fortius q̄ꝫ pro pec-
catis in qbus pr̄es ſuos imitati ſūt: qꝛ illa aliquē habēt colo-
rē excuſationis/ reſpectu illoꝝ que ipſi ſtudio ſuo adinuene-
runt. Vel/ Primū.i.p̄mo anteqꝫ liberē eos pmittā eos diu ꝛ
grauiꝛ affligi. Qd̄ aūt diciꝛ/ in ſinu eorū: expone ſicut pri⁹
Secūda ps in eodem capitulo expoſitū eſt. o Hec dicit dn̄s: quō
ꝛc̄. Secūda pars in q̄ ꝓmittiꝛ bonis de captiuitate libera-
tio.q.d. propter malos non perdam bonos. Sed/ p Quō
ſi inueniaꝛ/ poſt tempeſtatē: q Granū in botro/ illeſū
ſcꝫ et ꝯſeruatū: vt licet botrus tempeſtate attrit⁹ ſit: tm̄ gra-
nū aliqd̄ in botro iueniaꝛ illeſū remanſiſſe. r Et dicaꝛ/ vo-
lenti illud tāgere ꝛ accipere ab illis q̄ h̄ viderīt. s Ne diſſi
pes illud.i.ne accipias

Moraliter * a Ecce ſcriptum eſt ꝛc̄.q.d. non puteris o mali q̄ me la-
teat iniquitas veſtra vel q̄ eam tradam obliuioni: quia ecce
ſcriptum eſt coram me/ malum veſtrū.ſ.ſcriptum eſt per
obſtinationē in corde veſtro vbi ego intueor.j. Reg.xvj.b.
Deus intuetur cor. Ps̄. Scrutans corda ꝛ renes deus: id ē
Ps.7. cogitationes ꝛ delectationes examinans. Malach.iij.d. Et
ſcriptus eſt liber monimēti coram eo. Hiere.xvij.a. Pecca-

tum iuda ſcriptū eſt ſtilo ferreo in vngue adamantino/ exara-
tum ſuper latitudinem cordis eorum. Daniel.vij.c. Iudi-
cium ſedit ꝛ libri aperti ſunt. Dicit ergo: a Ecce: quaſi in
euidenti: b Scriptum eſt coram me.q.d. omnia video
et ſcio: et ideo c Non tacebo: qui ſilui prius/ patiēs fui:
nūc quaſi parturiens
loquar. ſup.xlij.c. Et
dicam: Ite maledicti
in ignē eternū: Mat.
xxv.d. Et hoc eſt qd̄
ſubdit: d Sꝫ red- B
dam ꝛ retribuam
in ſinū eorum ini-
quitates veſtras:
id ē in interiora mētis
vt ꝯpriā torqueanꝛ cōſcientiā: ſm q̄ dr̄.j.vlt.g. Vermis eo-
rū non morietur. f Et iniquitates patrum veſtrorū
ſimul dicit dn̄s: id eſt prelatoꝝ veſtroꝝ: illorū quos imi-
tati eſtis.q.d. ego puniam vos ſicut illi puniti erant q̄s imi-
tati eſtis: non q̄ tantū puniaꝛ filij quantū patres: id eſt ſub-
diti quantum prelati: ſed pro eiſdem punientur in quib⁹ imi-
tati ſunt prelatos ſuos malos. De quibus ſubdit: h Qui
ſacrificauerūt ſuper montes ꝛ ſuper colles expro-
brauerunt mihi. Hoc idem dicitur Oſee.iiij.c. Sup ca-
pita montiū ſacrificabant: ꝛ ſuper colles accendebāt thymia
ma. Super montes imolāt baal: qui in prelationib⁹ maiori-
bus conſtituti ſeruiunt non dn̄o ſed ſuo ventri. Tales ſūt cul
tores baal: qui interpretaꝛ deuorator. Phil.iij.d. Quorum
deus venter eſt. Illi etiam ſuper colles exprobrāt dn̄o: qui i
minorib⁹ dignitatib⁹ eccleſie poſiti/ taliꝛ viuūt vt vita eoꝝ et
cōuerſatio ſit opprobriū chriſto: ſm qd̄ dr̄ Ro.ij.d. Propt
vos nomē dei blaſphemaꝛ in gentib⁹. Et ſumiꝛ h̄ de Ezech.
viij. et de ſupra.lij.b. De hac autem materia require.s̄.lvij.
b. In partibus torrentis pars tua: hec eſt ſors tua: ꝛ ipſis ef-
fudiſti libamen: obtuliſti ſacrificiū: nunquid ſuper his nō indi
gnabor: quia ſuper montem excelſū ꝛ ſublimē poſuiſti cubi-
le tuum: ꝛ illuc aſcendiſti vt imolares hoſtias. Hiere.ij.d.
In omni colle ſublimi: ꝛ ſub omni ligno frondoſo tu ꝓſterne-
baris meretrix. Ezech.xx.e. Viderunt omnē collem excelſū
et omne lignū nemoroſum: ꝛ imolauerūt ibi ꝛc̄. m Et re-
metiar opus eorum primū in ſinu eorum: id eſt pro
culpa penam menſurabo. Matth.vij.a. In qua mēſura mē-
ſi fueritis/ remetietur vobis.s̄.xxvij.b. In menſura ꝯtra mē-
ſuram cum abiecta fuerit iudicabit eā. Apoc.xviij.b. Quan-
tum glorificauit ſe ꝛ in delitijs fuit: tātū date ei tormentum
et luctum. Deut.xxv.a. Pro menſura peccati erit ꝛ plagarū
modus. Et nota q̄ dicit/ opus eorū primū: quia dn̄s nō
ſolum punit peccata ſenectutis/ ſed etiam iuuentutis: Ideo
dicit Ps̄. Delicta iuuentutis mee ꝛ ignorātias meas ꝛc̄. Vł Ps.14
Opus eorū primū: id eſt originale peccatū. Eccl.xxxv.
d. Gentibus reddet vindictam donec tollat plenitudinē ſup-
borum ꝛ ſceptra iniquorū contribulet: donec reddat homini
bus ſm actus ſuos et ſm opa ade: id ē p actuali ꝛ originali.
n In ſinu eorum: id eſt in anima vel in mente.q.d. non
ſolum in corpore punietur ſed etiā in aīa. Sequiꝛ: o Hec Myſtice
dicit dn̄s: quomodo ꝛc̄. Nunc ad expoſitionē primam Tertia pars
de iudeis redeamus. Sequitur enī: Hec dicit dn̄s: quo-
modo ſi inueniatur granū ꝛc̄. Iſta que hic dicunꝛ ſi-
cut prius expoſita ſunt/ exponunꝛ etiā a quibuſdam ſanctis
de iudeis pro tempore illo quando quidam iudei de babylo-
ne redierunt: et reliquie ſalue facte ſunt: alij autē deſtructi ſt.
Alij autem ad tempus apoſtolorum hoc referunt. Ait ergo:
Hec dicit dn̄s: quomodo ſi inueniatur granum in
botro: ꝛ dicatur/ ne diſſipes illud: quoniā benedi-
ctio eſt: ſic faciam ꝓpter ſeruos meos vt non diſp
dam totū. Nam q̄ſi granū in botro eſt inuentū: q̄ pars q̄
doctrinā euāgelicā ſuſcepat repta eſt in ꝓplo iudeoꝝ. Sic̄ enī
granū ad botrū: ita pauci credentes ex iudeis fuerūt ad com
parationē relique mltitudinis illoꝝ q̄ credere nolēs diſpūt. Et
ō hac minima pte electa ꝛ iuēta/ dictū ē a chriſto: r Ne diſſi-
* pes illud/ qm̄ bn̄dictio

pes illud.i.ne accipias vel ne tangas illud: ſed dimitte cre/
ſcere ⁊ maturari. a Quoniam benedictio eſt. i. quia
placuit dño/vt ꝑ bñdictione et multiplicatione de tanta co/
pia que prius erat reſeruaret illud. b Sic faciā ꝓpt̃ ſer/
uos meos.i.ꝓpter abꝛaam/iſaac ⁊ iacob: ad quos facta eſt
promiſſio. Michee.
vij.d. Dabo verita/
tem iacob/ miſcðiam
abꝛaam. Uel ꝓpt̃ eos
qui int̃ plurimos pec/
catoꝛes ſeruiũt mihi.
c Ut non diſper/
dam totũ/ genus.ſ.
iſraeliticum.q.d.ſicut

a pes illud/ quõniā benedi/
b ctio ē: ſic fāciā ꝓpt̃ ſeruos
c meos vt nōn diſperdam to/
d tum. Et ēducam de iacob
f ſemen: ⁊ de iūda pōſſidentē
g mōtes ſctōs meos. Et herē/
h ditabunt eam electi mei ēt
i ſerui mei habitābunt ibi.
k Et ērunt campeſtria in cau/
l las gregum: ēt vallis achoꝛ

ſi ex botro granũ remaneat/⁊ reſeruet̃ poſt tempeſtatem/vel
hoſtium vaſtationē: qui totas vineas ſolent vaſtare ⁊ diſſipa
re: ita multitudo populi iſrael ꝓpt̃ pctā ſua vaſtabit̃: ſed tñ ex
eo reliquie bonoꝝ dimittent̃ in bñdictionē ⁊ mltiplicationē:
ſm illud Ezech.xxxiiij.f. Ponam illos in circuitu collis mei
benedictionē. Simile.ſ.xvj.d. Et relinquet̃ i eo q̃ſi racemus
modicus ⁊ paruus nequaq̃ multus. Hiere.v.c. Aſcēdite muros
eius ⁊ diſſipate: ꝯſũmationē aũt nolite facere. d Et edu/
cam de iacob ſemē.i.de decē tribubus que erant in captiui
tate/quoſdā filios educā in terram ſuam: qui eam ſeminent et
populoſā reddāt. e Et de iuda/educā ſupple f Poſ/
ſidentē montes ſctōs meos.i.de duabus tribubus q̃ erat
in babylone/quoſdā reducā qui rurſum poſſidebũt terrā meā
iudeā q̃ montuoſa eſt. Ezech.xxxiiij.d. Inducā eas in terrā
ſuā: ⁊ paſcā eas in montibus iſrael. Uel d Educam de ia
cob ſemē.i.de multitudine totius populi/quoſdā reducam ⁊
educam de captiuitate vt ſint ſemē. e Et de iuda poſſi/
dentē montes ſctōs meos.i.de tribu iuda educā princi
pem q̃ toti terre dñetur. Hiere.xxxiij.d. Si pactũ meũ inter
diem ⁊ noctē/et leges celo ⁊ terre nō poſui: eq̃dem ⁊ ſemē ia/
cob ⁊ dauid ſui mei ꝓiciā: ⁊ nō aſſumā de ſemie eius ꝑncipes
ſeminis iſrl.q.d.ſic ꝑmũ eſt impoſſibile: ita ⁊ iſtud infallibile.
g Et hereditabũt eā electi mei.i.iudeā ⁊ terrā meam
ſanctā: iacob ⁊ iudas q̃s ego ad h̃ elegi imobilit̃ poſſidebũt.
h Et ſui mei.i.colētes me: i Habitabũt ibi/tanq̃ in
hereditate ꝓpria. k Et erũt cāpeſtria i caulas gregũ.i.
amplitudo cāpoꝝ iplebit̃ gregibus ouiũ. Uel ſm aliā trāſlatio/
nē determiat̃ q̃dā regio apta gregibus paſcēdis: Loco eni eius qḋ
h̃ dr̃ cāpeſtria: habet alia trāſlatio ſaronas: q̃ ē q̃dā regio int̃
ioppē ⁊ lyddā: atq̃ rāmā fecũda ⁊ ꝓploſa ſ latronibus īfeſta: vñ
interꝑtat̃ vallis effũdēs ſāguinē. l Et vallis achoꝛ: id ē
vallis vbi occiſus

Myſtice pes illud: qm̃ bñdictio eſt: q̃ñ dñs p̃trem ꝓ diſcipulis
oꝛauit: vt ꝑ eos bñdictio fieret.i.mltiplicatio fideliũ: ⁊ nume/
rus credētiũ numero ⁊ merito augeret̃ per eos. Ioh.xvij.b.
Ego ꝓ eis rogo nō ꝓ mũdo ſed ꝓ his q̃s dediſti mihi: quia
tui ſũt. Et poſtea dr̃: Nō ꝓ eis rogo tm̃: ſed ⁊ ꝓ eis q̃ creditu
ri ſunt ꝑ verbũ eoꝝ in me: vt oēs vnũ ſint ⁊c. Qḋ aũt dicitur
b Sic faciā ꝓpt̃ ſeruos meos: vt nō diſperdā to/
tũ/ſignificat q̃ ꝓpter merita ꝓphetarũ ⁊ patriarcharũ facta eſt
ſaluatio reliquiarũ iſrael: ne totum genus illud diſꝑderetur.
Ad illos eni facta fuerat ꝓmiſſio. Uñ ⁊ chriſtus ad iudeos ſpe/
cialit̃ miſſus ē. Matth.xv.c. Nō ſũ miſſus niſi ad oues q̃ pe/
rierāt domus iſrael. De hac aũt reliquiarũ ſaluatione dr̃.ſ.x.
e. In veritate reliquie cōuertent̃: reliquie inquā iacob ad deũ
foꝛtē. Si eni fuerit ꝑplꝰs tuus iſrael q̃ſi arena maris relique cō/
uertent̃ ex eo: Ro.ix.f.et.xj.d.idem dicit̃. Michee.v.a. Re/
liquie fratrũ eius ꝯuertent̃ ad filios iſrael. Deut.iiij.e. No/
uiſſimo tp̃e reuerteris ad dñm deum tuũ. Sed nota q̃ dñs tm̃
dicit̃ habere grana relicta et quaſi poſt vindemiā relicta: dia
bolus aũt totā habet vindemiā. Dñs granũ habet: ſed diabo/
lus botrũ.ſ.xvj.d. Relinquet̃ in eo q̃ſi racemus paruus ⁊ mo/
dicus/nequaq̃ multus. Michee.vij.a. Ue mihi q2 factus ſũ ſi/
cut q̃ colligit i autũno racemos vindemie: non eſt botrus ad
comedēdum: botrus.ſ.integer. Itē.ſ.xxiiij.c. Quō ſi pauce
oliue q̃ remāſerint excutiant̃ ex olea: et racemi cũ fuerit finita

vindemia: hi leuabũt vocē ſuā atq̃ laudabũt. Uel botrus pōt
dici chriſtus: ipſe eni eſt botrus ſuſpēſus i ligno poꝛtatus ab ex/
ploꝛatoꝛibus: Nume.xiij.c. De q̃ botro dr̃ Cant.j.d. Botrus
cypꝛi dilectus meus mihi i vineis engaddi. Granũ aũt in botro
eſt fidelis q̃libet manēs i chriſto: ſm illud.j. Ioh.iiij.c. Qui
manet in charitate in
deo manet ⁊ deus in
eo. Item Ioh.xv.a.
Manete i me ⁊ ego i
vob: ſic̃ palmes ñ pōt
facere fructũ a ſemet/
ipſo niſi manſerit i vi/
te ⁊c. Itē Ioh.xv.a.
Ego ſũ vitis vos pal/
mites ⁊c. Sz nota q̃ pauca īueniunt̃ grana i h̃ botro: q2 mlti
vocati: pauci ῾o electi. Uñ ad ſignificādũ raritatē fideliũ in
chriſto ꝑmanentiũ: dicit in ſingulari: Quō ſi inueniat̃ granũ
in botro: granũ dicit/nō grana. Sequit̃: d Et educā de
iacob ſemē. Expoſitio eſt p̃cedentiſ.i. de decē tribubus eli/
gam fideles. De q̃ ſemine dicit̃.ſ. j.c. Niſi dñs reliquiſſet
nobis ſemen: q̃ſi ſodoma fuiſſemus. e Et de iuda poſſi/
dentē mōtes ſctōs meos.i.de tribu iuda eligā mltitudi/
nē credentiũ: vel choꝝ apl̃oꝝ de ipſis iudeis aſſumā: qui di/
uerſas eccleſias regent ⁊ poſſidebũt. Uel alios credētes vir/
tutibus eminētes. Uel ꝑ montes intelligunt̃ celeſtes manſio/
nes: De q̃bus dicit̃ Iob.xxxix.a. Circũſpicit montes pa/
ſcue ⁊ virentia queq̃ ꝑquirit. Ezech.xxxiiij.d. Inducā oues
meas in terrā ſuā: ⁊ paſcā eas i montibus iſrael. g Et here
ditabũt eā electi mei: ⁊ ſerui mei habitabũt ibi. Ele
cti ſunt fideles: quos elegit de maſſa ꝑditoꝝ/⁊ vocauit ad fi/
dē: ſerui autē eius ſũt qui cũ fide exhibent in humilitate bo/
nam ⁊ ſtrenuā opationē. Uel electi ſunt ꝑfectioꝛes in fide: ſer
ui aũt ſunt minoꝛes merito ⁊ vocatione. Hi habitare dicunt̃
in eccleſia tanq̃ in domo/ et hereditare eam tanq̃ poſſeſſio/
nē ⁊ hereditatē: qḋ pōt intelligi tam de eccleſia militāti q̃ de
triũphanti. Uel vnũ verbum poteſt referri ad eccleſiā trium
phantē: aliud ad militātē. Plus eni eſt hereditare q̃ habita/
re. In hereditate ergo notat̃ firma poſſeſſio ⁊ ſecura/ qḋ erit
in patria per ſpēm: per inhabitationē aũt p̃ſens manſio q̃ eſt
per fidem/ intelligit̃. Modo ergo habitamus: ſed tũc heredi/
tabimus. Unde Ecc̃i.xxiiij.b. In iacob īhabita: et i iſrael he/
reditare. Per iacob intelligit̃ preſentis ꝑegrinationis lucta:
per iſrael autē viſio dei ſiue cognitio apta. k Et erũt cā/
peſtria in caulas gregũ: et vallis achoꝛ in cubile
armentoꝝ.i.multi ſaluabunt̃ in ſeculo/ ⁊ multi in clauſtro:
ſiue mlti boni erũt in plana vita ⁊ nō ardua: ⁊ multi ꝑfectio/
res erũt i arta penitētia. Per cāpeſtria eni hec lata ⁊ infima/
ſed tñ plana ꝯuerſatio intelligit̃ infirmoꝝ.i. vita ſeculariũ: q̃
nolunt aſcendere ad montē: per caulas aũt gregum multitu/
do popularis fideliũ ſignificat̃. Dicit ḡ: k Et erũt cam/
peſtria i caulas gregũ: vt.ſ.in campeſtribus ſint caule gre
gũ/et ibi viuāt ⁊ paſcant̃.i. in campeſtribus bone licet infime
ꝯuerſatiōis turba ſaluabit̃ ꝑplaris ꝯgregata i vnitate charita/
tis. l Et vallis achoꝛ.i.humiliatio arte pnie ꝯturbātis
carnē ⁊ affligentis.

Uel alit̃. k Et erũt campeſtria i caulas gregũ ⁊c.
Campus eni aliq̃ñ i bono accipit̃ ꝓ libtate bñ agēdi vt̃ ꝓ cō/
munitate q̃ bō ſe ⁊ ſua cōmunia fac. Uñ Cant.ij.b. Adiuro
vos filie hieruſalē ꝑ capꝛeas ceruoſq̃ campoꝝ ⁊c. Q̃ñq̃ aũt
accipit̃ in malo/vt hic: et.iiij. Reg.vlt.b. vbi dr̃ q̃ ſedechias
cōpꝛehēſus ē in cāpo vel planitie hiericho.i.i latitudine vite
ſecularis ⁊ libtate peccādi. Itē Geñ.xj.a. Illi q̃ mouerūt pedes
ab oꝛiēte iuenerūt cāpũ in t̃ra ſennaar. Per cāpeſtria ḡ h̃ itel/
ligunt̃ illi q̃ viuerūt i latitudie vite ſecl̃aris ambulātes i via lata
q̃ ducit ad moꝛtē: ſic dr̃ Mat.vij.b. In caulis aũt colligunt̃
greges. Dic ḡ: k Erũt cāpeſtria i caulas gregũ.i.illi q̃
prius i via lata peccādi erāt ⁊ q̃ ſuo malo exēplo diſꝑgebāt oues
dñi: mō eas colligũt ad ſe i vnitate ⁊ vinculo charitatis: vt mō
ſint caule gregũ intra ſe ꝯtinētes: q̃ prius erāt cāpeſtria.i.alios
diſꝑgētes. l Et vallis achoꝛ/q̃ iterꝑtat̃ ꝯturbatio: Erit
In cubile armētoꝝ.

Et.nō hz
ꝛſanctos

Matth.20.b.

Aliter

✻ vallis vbi occiſus vel ſepult⁹ fuit achoꝛ fili⁹ charmi: ad lr̃az: ſicut habet̃ Joſue. vij. d. Erit a In cubile armentoꝝ: q2 in illa valle ad lr̃am multi greges erũt: ⁊ ibi accumbẽt. Et hec fiẽt / b Pp̃lo meo. i. ad vtilitatẽ ⁊ ꝓſperitatẽ pp̃li mei.

Tertia pars c Qui req̃ſiert̃ me / in captiuitate poſiti. d Et vos q̃ dereliq̃ſtis ⁊c̃. Hic deſtructionẽ maloꝝ oĩmodaz p2edicit / di/ cens: Et vos / o iu/ dei mali ⁊ impeniten/ tes. q. d. ita fiet d bo/ nis ſicut dictum eſt ꝙ de captiuitate re/ uertent̃: ⁊ in terra ſua ꝓſperabunt̃. Sz vos e Qui dereliqui/ ſtis dn̄m / pctã pec/ catis addendo: ⁊ idolis adherendo. g Qui obliti eſtis montẽ ſctm̄ meũ. i. templũ qd̃ erat in monte: a q̃ auertiſtis affectũ / nõ veniẽtes illuc oꝛare vel imolare: ſed i diuerſis lo/ cis diuerſa idola colẽtes. Vñ ſubdit: h Qui ponitis for/ tune mẽſam / ⁊ libatis ſup eã. Fortuna / dea eſt felicitatis vel diuitiarũ. Et ſicut Hiero⁹. et Hai. dicũt / eſt in cũctis vr/ bib⁹ / maxime in egypto ⁊ in alexãdria idolatrie vetus ↄſuetu do: vt vltimo die anni ⁊ mẽſis / ponãt menſam fortune refer/ tam varij generis epulis ⁊ poculũ mulſo mixtum. Hai. Vel q2 felicẽ annũ p2ebuerit: vel q2 futurũ felicẽ ꝓbiturã putant. Hoc aũt faciebãt et iſraelite / omniũ ſimulacroꝝ portẽta ve/ nerãtes: ⁊ neq̃q̃ altari victimas / ſ huiuſcemodi libamina mẽ ſe fortune faciebãt. De talib⁹ ẽ dic̃: k Numerabo vos. Vos inquã qui tales eſtis / ſicut dictũ eſt: numerabo vos ne q̃s euadat. Numerabo dico: nõ i virga vel i baculo / ſicut nu merant̃ oues ad introducendũ in ouile: ſed l In gladio / ad interficiẽdũ. Gladiũ aũt vocat q̃libet afflictionẽ: q2 ſic dicit Hai. quicq̃d punit ⁊ ꝑcutit / torquet ⁊ cruciat / in ſacris ſcripturis gladi⁹ appellat̃ m Et oẽs i cede / romanoꝝ vl̃ chaldeoꝝ. n Corruetis. i. p2eſſura aliq̃ omẽs affligemini. Nõ eni oẽs ferro trucidati ſũt vel occiſi: ſed penis ⁊ cruciati/ bus traditi ⁊ captiuitati ⁊ ſeruituti. De q̃rũ adhuc ↄtemptu et inobedientia ſubiũgit: o Pro eo ꝙ vocaui / vos per ꝓphas bona ꝓmittẽdo dicẽs: Cõuertimini ad me ⁊ ſalui eri/ tis. ẽ. xlv. d. p Et nõ r̃ndiſtis / mihi obediẽdo ⁊ me ſequẽ/ do. Prouer. j. c. Vocaui ⁊ renuiſtis. Hiere. xxxv. d. Voca/ ui illos ⁊ nõ r̃nderũt mihi. q Locut⁹ ſum / mala cõminã do. r Et nõ audiſtis / meas cõminatiões timẽdo ⁊ vos emẽdãdo. q. d. cõminatio vexationis ⁊ afflictio non dedit in/ tellectum veſtro auditui: ſed ſurda aure vba mea ꝑteriuiſtis. s Et / inſup / faciebatis malũ in oculis meis. i. me vidẽ te / cui oĩa patẽt. Prouer. xvj. a. Oẽs vie hominũ patẽt ocu/ lis ei⁹. Vel / In oculis meis. ſ. in tẽplo idola colentes: in q̃ ſpecialit̃ quodãmodo oculos meos habeo. t Et q̃ nolui elegiſtis. i. q̃ ꝓhibui feciſtis: ⁊ deos alienos q̃s vob iterdixerã coluiſtis. Quia ẽ ſic elegiſtis. v Propt̃ hoc hec dic̃ dn̄s de⁹: q̃ nõ mẽtit̃ / ſ põt iplere qd̃ cõminat̃: ⁊ q̃ ꝓmittit ad effe

Quarta pars ctũ ꝑducere. x Ecce ſui mei comedẽt ⁊c̃. Quarta ps i q̃ ſimul ↄfert ꝓſpitatẽ bonoꝝ ⁊ maloꝝ calamitatẽ. y Ecce q̃ſi i euidẽti ẽ: y Serui mei / q̃ me colũt: z Comedent ✻ et vos eſurietis:

Myſtice ✻ carnẽ ⁊ affligẽtis. Vallis eni achoꝛ interptat̃ vallis turbatiõis. Hec inquã vallis: erit a In cubile armẽtoꝝ. i. magni et foꝛtes ſcti in humilitate patiẽtie iacebũt: ⁊ cubile faciẽt ibi ar mentoꝝ / gloꝛiãtes ⁊ q̃ſcẽtes i tribulatiõib⁹ ſuis: ⁊ de minimis offenſis grauiter turbabunt̃ ⁊ ſe affligent. In hac enim valle iacebat ille magn⁹ bos q̃ dicebat: Ego minim⁹ aploꝝ q̃ nõ ſũ dign⁹ vocari apls. j. Cor. xv. b. Itẽ ille q̃ dicebat: Si dixeri mus / q2 pctm̄ nõ habem⁹ ⁊c̃. j. Joh. j. d.

Aliter ✻ a In cubile armẽtoꝝ: idẽ ẽ cũ ꝓmiſſa ſnĩa. i. q̃ p⁹ erãt val lis achoꝛ. i. vallis ↄturbatiõis ꝑ vitioꝝ receptationẽ et ſctoꝝ ꝑſecutionẽ: modo erũt cubile armẽtoꝝ. i. req̃es fideliũ q̃ i eoꝝ exẽplo req̃ſcẽt. Vñ paul⁹ q̃ ꝑus fuit vallis achoꝛ / eccliã ꝑſe/ quẽdo: poſtea fuit cubile armẽtoꝝ. i. req̃es ⁊ refectio fideliũ ꝑ/

a in cubile armentoꝝ pop̃ulo
b meo q̃ui requiſierunt me.
c d Et vos q̃ dereliquiſtis dn̄m:
e g q̃ oblíti eſtis mõtẽ ſctm̄ meũ:
h q̃ ponitis fortune mẽſam: ⁊ li
i k batis ſup eã: nũmerabo vos
l m n in gladio: ⁊ oẽs in cede cor/
o p ruetis: p eo ꝙ vocaui ⁊ nõ re/
q ſpondiſtis: locutus ſum et
r s non audiſtis: et faciebatis
malum in oculis meis: ⁊ que
t v nolui elegiſtis. Propter hoc
x hec dicit dominus deus:
y z Ecce ſerui mei comedent:

dicatiõe / ⁊ exẽplo eos reficiẽdo ⁊ ad bonũ ꝓuocãdo. Oſee. ij. c. Dabo vallẽ achoꝛ ad apiẽdã ſpẽ. Per exẽplũ eni pauli q̃ ꝑſecutoꝛe fact⁹ ẽ apls / erigit̃ ſpes nr̃a. Ad hãc aũt ſnĩaz hñ cõ uenit alia trãſlatio: q̃ dic̃: Et erit ſarõ i caulas gregũ. Saron eni iterptat̃ hoſtis. Illi eni q̃ p2i⁹ ipugnabãt eccliam / poſtea fuerũt ei⁹ defenſores. Hoc eſt qd̃ d2. ẽ. lx. c. Veniẽt ad te curui fi/ lij eoꝝ q̃ te hũiliauerũt et adoꝛabunt veſtigia pedũ tuoꝝ / oẽs q̃ de/ trahebant tibi. Gen̄. xlix. d. Beniamĩ lup⁹ rapax: mane comedet ꝓdã: ⁊ veſpere diuidet ſpolia. Sed ne credat̃ dn̄s i oĩb⁹ iſta factur⁹ ſubdit: b Pp̃lo meo q̃ req̃ſiert̃ me. q. d. p2edicta polli/ cet̃ dn̄s: ⁊ faciet pp̃lo fideli q̃ eũ fide ⁊ ope req̃ſierit. Cõtraria aũt fiẽt malis ⁊ incredulis iudeis: Vñ ſubdit: d Et vos / o Quarta p ꝑfidi iudei. e Qui dereliq̃ſtis dn̄m / dicẽtes: Nõ habe/ m⁹ regẽ niſi ceſarẽ: Joh. xix. c. g Qui obliti eſtis mon tẽ ſctm̄ meũ. i. chriſtũ: qui ẽ mons montiũ ↄtẽpſiſtis. ẽ. ij. a. Erit in nouiſſimis diebus ꝑparatus mons dom⁹ dn̄i in ver/ tice montiũ. Vel / Montẽ. i. altitudinem ↄuerſatiõis celeſtis vel ſublimitatem patrie celeſtis. h Qui ponitis fortune mẽſam. i. diuitijs arã ſtatuit̃. i Et libatis ſup eã. i. qui vr̃a ſacrificia ponitis ꝓpt̃ ſolã p2eſentis vite remunerationem. Nota ꝙ fortuna d2 dea felicitatis ⁊ ꝓſperitatis ⁊ diuitiaꝝ: Hec olim colebat̃ in egypto: ſ mõ colit̃ in toto mundo: Pecunie eni obediũt oĩa: vt d2 Eccs. x. d. Et Hiere. vj. c. A minore vſq̃ ad maioꝛẽ oẽs auaricie ſtudẽt: auaricie. ſ. colẽde: Auar⁹ eni d coꝛde ſuo fac̃ arã fortune: ⁊ d mẽbꝛis ſuis fac̃ ei hoſtias: et de ſudoꝛe ſuo ⁊ ſanguie libamĩa. Hec eſt ẽ cã quare tradit̃ de⁹ obliuiõi / vel hitatio hierl̃m celeſtis: q2 oẽs fortune colẽde interiſt. Vñ ↄq̃rit̃ dn̄s i Ps. Obliuiõi dat⁹ ſũ tãq̃ mortu⁹ a Ps. 30. coꝛde. Ecõtra aũt dicit iuſt⁹: Si oblit⁹ fuero tui hierl̃m / obli/ Ps. 136. uioni det̃ dextera mea. k Numerabo vos i gladio. Vos inquã qui ꝓdicta feciſtis / numerabo i gladio: vt null⁹ eua dat. m Et omẽs i cede corruetis: Qd̃ q̃dẽ planũ eſt de iudeis qui ꝑ romanos deſtructi ſũt. Gladiũ aũt ⁊ cedẽ vocat q̃libet ꝑſſurã vel tribulationẽ. Nõ eni oẽs occiſi ſũt: ſ oẽs afflicti. Vel gladiũ vocat moꝛtẽ coꝛpis. Et ẽ ſẽſus: k Nu merabo vos i gladio. i. null⁹ vr̃m euadet moꝛtẽ coꝛpis. m Et oẽs i cede corruetis. q. d. aie torq̃bunt̃ i penis: et h vob ↄtiget / o Pro eo ꝙ vocaui / vos ꝑ ꝓphas. p Et nõ r̃ndiſtis / obediẽdo voci mee. q Locut⁹ ſũ / ꝑ meme ip ſũ: qui ꝑus locut⁹ fuerã ꝑ oꝛa ꝓpharũ. r Et ñ audiſtis / cre dẽdo: quia fides ex auditu: Ro. x. c. Vel o Vocaui / bona ꝓmittẽdo. p Et ñ r̃ndiſtis / ꝑ amoꝛẽ. q Locut⁹ ſũ / mala cõminãdo. r Et ñ audiſtis / ꝑ timoꝛẽ / vt cõminatio daret itel lectũ auditui. s Et faciebatis / malũ / in ocul̃ meis. i. me vidẽte: cui nihil occultũ: vl̃ me etiã int̃ vos coꝛpalit̃ habitãte. t Et q̃ nolui elegiſtis. i. phariſeoꝝ ꝓcepta ⁊ traditiões q̃s nolui tenuiſtis. v Propt̃ h h dic̃ dn̄s de⁹: Ecce ſui mei ⁊c̃. Nota ꝙ dn̄s vocat nos mltis modis. Vocat nos vbo / fla gello / bñficio / ⁊ exẽplo. Et nos debem⁹ r̃ndere vbis ꝑ obediẽtiã: flagell̃ ꝑ patiẽtiã: bñficijs ꝑ grãrũ actionẽ: exẽplis ꝑ imitatio/ nẽ. Sz nos nec obedim⁹ vbis: ⁊ murmuram⁹ i flagell̃: igrati ſum⁹ ad bñficia: nec imitamur exẽpla. Vñ Prouer. j. c. Vo/ caui ⁊ renuiſtis / extẽdi manũ meã: ⁊ ñ fuit q̃ aſpiceret: deſpexi/ ſtis oẽ ↄſiliũ meũ: ⁊ icrepatiões meas neglexiſtis. Quattuoꝛ dic̃: q̃ ſignificãt q̃ttuoꝛ modos q̃b⁹ nos vocat deus. Vocaui quãtũ ad ꝓdicationẽ: extẽdi manũ / quãtũ ad bñficioꝝ colla/ tionẽ: deſpexiſtis oẽ ↄſiliũ / quãtũ ad exẽpla ꝑfectiõis: ⁊ icrepa tiões meas neglexiſtis. i. flagella. Quia ẽ ſic ↄtẽpſiſtis: v Pro/ pt̃ hoc hec dic̃ dn̄s de⁹: Ecce ſui mei comedẽt / pa nẽ vbi diuini: vl̃ refectionẽ coꝛpis mei: vel i futuro cognitionẽ diuinitatis: ſm̄ illd̃ Luc. xxij. c. Et ego diſpono vob ſic diſpoſuit m̃ p2 me⁹ regnũ vt edatis ⁊ bibatis ſup mẽſã meã i regnũ meo. De ferculis hui⁹ mẽſe dictũ ẽ ſup. ix. ca. ad Heb. ibi req̃rat̃.

✻ Et vos eſurietis

¶ et vos eſuriet̄: Ecce ſerui mei bibēt ⁊ vos ſitietis: Ecce ſerui mei letabunt / vos aūt ꝯfūdemini: In q̄ notatur ꝙ boni in terra ſua omni copia bonoꝝ replebunt: tā in victualib⁹ ciboꝝ q̄ꝫ potuū ad lr̄am: ⁊ in omni leticia cordiſ ꝑmanebūt ⁊ exultatiōe et laude: ſm̄ qd̓ dicit Johel. ij. f. Comedetis veſcētes ⁊ ſaturabimini: ⁊ laudabitis. Et ecōuerſo mali q̄ gladiū euaſerūt: de quo gladio p̄dictū eſt: eſuriem et ſitim et ꝯfuſionē incurrent in die captiuitatis. Sed ſic dicit Hiero⁹: oia iſta iudei q̄dā referūt ad fabulā mille annoꝝ: ſic etiā poſtea dicemus: qñ / vt dicūt / mali eijcientur de terra ſua: et boni erunt ibi omni ꝑfruētes abundantia ⁊ leticia. Sed adhuc de talib⁹ ſubdit: g ¶ Ecce ſerui mei laudabūt p̄ exultatione cordis. Gaudiū eni cordis ſeq̄t laus vocalis. h ¶ Et vos ecōuerſo / clamabitis p̄ dolore cordis: ⁊ p̄ ꝯtritione ſpirit⁹ vlulabit̄: vt clamor ſequat dolorem: ⁊ vlulatuſ ꝯtritionē. Per q̄ verba deſignat maior ⁊ minor pena. Contritio eni plus dicit q̄ꝫ dolor: ⁊ vlulat⁹ plus q̄ꝫ clamor. Scōm quē modū etiā dicit Soph. j. c. Et erit clamor a porta piſcium ⁊ vlulatus a ſecunda. l ¶ Et dimittet̄ nomē veſtrū in iuramentū electis meis: qd̓ fit per execrationē. Electi eni mei volentes aliquid affirmare dicent: Si aliter fecero: vel ſi verū non eſt qd̓ dico: ꝯtingat mihi ſicut iudeis peſſimiſ ꝯtigit: q̄ fame ⁊ peſte mortui ſūt / vel gladio ⁊ clade. m ¶ Et interficiet te / o popule nequam: n ¶ Dn̄s deus. i. interfectioni exponet ⁊ calamitati. o ¶ Et ſeruos ſuos vocabit noīe alio. i. alio noīe vocabunt boni q̄ꝫ ꝑuerſi / quorum noīa putreſcent. Vel / noīe alio / q̄ꝫ prius: q̄r vocabunt populus peculiar̄ ⁊ filij dei: q̄ ꝑus vocabant tp̄e captiuitatis / populus alienus ⁊ filij belial. Vñ Oſee. j. d. Et erit in loco vbi dicetur eis / non populus me⁹ vos: dicet eis / filij dei viuētis. p ¶ In q̄ / nomīe / q̄ bñdict⁹ eſt ſup terram / ab hominib⁹: r ¶ Bñdicet in deo amē. i. vere. i. oīs h̄ noīe appellat⁹ cū bñdict⁹ fuerit ab aliq̄ in terra viuēte: bñdicet etiā a deo illam bñdictionē cōfirmāte. q. d. et ipſi vocabunt filij mei ⁊ ꝑplus me⁹: ⁊ ſub h̄ noīe bñdicent: nō ſolū ab hoib⁹ / ſ₃ etiā a deo. Vl̄ q ¶ Qui bñdict⁹ ē ſup terrā / bñdictiōe tp̄ali. r ¶ Bñdicet in deo amē. i. vere bñdicet bñdictiōe ſp̄uali: q̄r nō ſolū ad lr̄am in tp̄alib⁹ multiplicabunt: ſed bonis opib⁹ fecūdabunt: ⁊ i cultu diuino ſtudioſi erūt. Vel h̄ qd̓ dic̄ / amē: pōt p̄ ſe poni. i. ſic erit vel ſic fiat. s ¶ Et q̄ iurat i terra / iurat i deo amen: id eſt ſi aliquem oporteat pro aliquo caſu iurare: non iurabit in idolo / ſed in deo: nec falſo iurabit / ſed vere. Et hoc eſt qd̓ dicit: t ¶ Iurabit in deo amen: id eſt veraciter. Unde Symmach⁹ ꝑ amen trāſtulit fideliṫ. Sequit:

¶ Quia obliuioni tradite ſūt

a b c d e f g ¶ Et vos eſurietis: Ecce ſerui mei bibēt / ⁊ vos ſitiet̄: Ecce ſerui mei letabūt / vos aūt cōfūdemi. Ecce ſerui mei laudabūt p̄ exultatiōe cordis / h i et vos clamabitis p̄ dolore k cordis: ⁊ p̄ ꝯtritiōne ſpirit⁹ l vlulabit̄: ⁊ dimittet̄ nomē vr̄m i iuramētū elect̄ meis. m n Et iſficiet te dn̄ſ de⁹: ⁊ ſuos o ſuos vocabit noīe alio. p In q̄uo q̄ bñdict⁹ ēſt ſup trā / bñ q r s dicēt in deo amē. Et q̄ iurat t in terra / iurabit in deo amē.

e ¶ Vos / aūt o iudei q̄ chriſtū crucifixiſtis: f ¶ Confundemini / vidētes gloriā mee reſurrectiōis vbiq̄ꝫ innoteſcere: vel videntes alios i locū vr̄m ſucceſſiſſe: ⁊ alios labores vr̄os comedere: ſm̄ illō Deut. xxviij. d. Oēs labores tuos comedet populus quē ignoras. Vel / Cōfundemini / in iudicio: quō ꝯfundit fur cum comꝑhendit: vel i inferno ſic ꝯfundit fur cū multat ⁊ ſuſpēdit. g Ecce ſui mei laudabūt / i eccleſijs in p̄ſenti: ſm̄ illud Ps. Bti qui habitant in domo tua ⁊c. Dicit g̊: Ecce ſui mei laudabūt p̄ exultatione cordis / eos ad laudē cōpellent / etiā forte ad laudē vocalē. h ¶ Et vos clamabitis / in inferno. i ¶ Pre dolore cordis. i. ꝯſciētie pctōꝝ remordent̄. Vñ ad exꝑmēdū maximū dolorē damnatoꝝ ſubdit: k ¶ Et p̄ ꝯtritiōe ſpūs vlulabitis. Contritio enim ſpūs plus ſonat q̄ꝫ dolor cordis: et vlulatus plus q̄ꝫ clamor. Simile Soph. j. c. Et erit clamor a porta piſciū: ⁊ vlulat⁹ a ſecūda. Hec etiā ad lr̄am iudeis eueniſſe cognoſcim⁹ p̄ romanos: qñ in obſidione tantā famē paſſi ſunt / vt etiā mulieres filios ſuos comederēt: ſicut narrat Joſeph⁹. Et ꝯfuſi ſūt ⁊ capti ⁊ diſtracti ⁊ occiſi. De q̄bus adhuc ſubdit: l ¶ Et dimitteris nomē vr̄m in iuramētū elect̄ meis: ita. ſ. vt aliq̄d affirmātes dicāt: Si aliter fecero / ꝯtingat mihi ſicut ꝯtigit iudeis / romanoꝝ gladio occiſis. Vel ita: Juro per deum in quē olim crediderūt iudei. Vel q̄r deus iuramentū eoꝝ erat: qd̓ chriſtiani modo iurant neceſſitate compulſi. i. qñ oportet eos iurare. Vel aliter. Et dimittet̄ nomē vr̄m in iuramentū electis meis. Nomē quippe eoꝝ ē iude⁹ vel iſraelita. Et iudeus d̓r cōfitēs vel gl̄ificās ſiue laudans: Iſraelita ꝟo vir vidēs deū. Carnales ꝟo iudei nomē ſuū reliquerūt in iuramentū electis dei: q̄r iam ipſum nomē amiſerūt: ⁊ omēs electi iurant in illud. i. firmiter definiūt ore confiteri ad ſalutē atq̄ꝫ laudare ⁊ glorificare chriſtū / qd̓ ſignificat per hoc nomē iudeus: vt ſic mereamur ad eius viſionē pertingere / qd̓ ſignificat hoc nomen iſraelita. Additur autē cōminatio adhuc cū ſubdit: m ¶ Et interficiet te dn̄s deus: vel morte corpali / vel gehennali / vel quacūq̄ꝫ afflictiōe corpali. Interfecit eni populū illū dn̄s gladio romanoꝝ: et adhuc magis interficiet gladio ſuo. i. iudiciali ſententia / cum venerit in iudicium. Interfecit etiam eum dn̄s q̄ eſt verus deus et vita eterna / cū ſe illi abſtulit. Joh. xiiij. a. Ego ſum via / veritas ⁊ vita. o ¶ Et ſeruos ſuos vocabit noīe alio: vt dicantur chriſtiani a chriſto: non iudei a iuda / vel iſraelite a iacob: ſed alio q̄dam nobiliori vocabulo: qd̓ nouitatē ⁊ gratiam ſonet / vt chriſtiani vocent. Act̄. xj. d. Cognoīati ſūt ꝑmū antiochie diſcipuli chriſtiani. Nō eni aliō nomē ē ſb̄ celo datū hoib⁹ i q̄ oporteat nos ſaluos fieri: ſic d̓r Act. iiij. c. Vel i futuro / vocabit ſeruos ſuos noīe alio: quia q̄ hic dicunt miſeri: ſm̄ illud Jaco. iiij. c. Miſeri eſtote ⁊ lugete: tūc dicent beati. ſ. lxij. a. Vocabitur tibi nomen nouū qd̓ os dn̄i noīauit. Baruch. v. b. Nominabit tibi a deo nomē nouū in ſempiternū pax iuſticie. Apoc̄. ij. e. Vincenti dabo calculū candidū: id eſt corp⁹ ſolidum ⁊ glorificatū: ⁊ in calculo nomen nouū qd̓ nemo ſcit niſi qui accipit. Nouū dicitur / contra vetuſtatem culpe ⁊ pene. j. Joh. iij. a. Videte qualem charitatem dedit nobis deus pater / vt filij dei noīemur ⁊ ſimus. Matth. v. a. Bti pacifici: qm̄ filij dei vocabūt. Joh. xiiij. b. Jam nō dicā vos ſeruos ſed amicos meos. p ¶ In quo / nomine. ſ. chriſtiano: q ¶ Qui bñdict⁹ ē ſup terrā / bñdictiōe gr̄e in baptiſmo: r ¶ Bñdicet in deo amē / bñdictiōe glorie i celo / vel i iudicio: qñ dicet illud Mat. xxv. c. Venite bñdicti p̄ris mei ⁊c. s ¶ Et q̄ iurat i terra. i. in hac vita dicēs: Juraui ⁊ ſtatui cuſtodire iudicia iuſticie tue. t ¶ Iurabit i deo amē. i. i futura vita ꝟe et fideliṫ deū laudabit / ⁊ ſe ſp̄ laudatuꝝ eū affirmabit. Ps. 118.

Myſtice ¶ a ¶ Et vos eſuriet̄: o vos ꝑfidi iudei / ⁊ q̄cūq̄ꝫ mali. i. patiemini famē audiēdi ꝟbū dei: vt d̓r Amos. viij. d. Vel i futuro deficiet̄ a ferculis paradiſi: q̄ h̄ ſaturati eſt̄ delitijs hui⁹ mūdi. Ecōtra Johel. ij. f. Comedetis veſcētes ⁊ ſaturabimini ⁊ laudabit̄ ⁊c. Luc. xiiij. d. Btūs q̄ mādūcat panem in regno dei. Cant̄. v. a. Comedite amici: ⁊ bibite: ⁊ inebriamini charliſſimi. Unde ſubdit de potu. b ¶ Ecce ſerui mei bibent: potū ſanguis mei: aquā viuā doctrine ſp̄ualis. Doctrina eni vel ſcp̄tura / nō ſolū cib⁹ ē / vbi. ſ. difficilis eſt: ſed etiā pot⁹ / vbi eſt facilis. Vel vinū eterne iocūditat̄. Idē aūt erit cib⁹ ⁊ pot⁹ ibi: De q̄ dic̄ Ps. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue ⁊ torrēte voluptat̄ tue potabis eos. Ps. 35. c ¶ Et vos ſitiet̄. i. p̄dictorū potuū defectū habebit̄. Luc. xvj. f. Diues epulo guttā aque ſitiuit: ⁊ non obtinuit. d ¶ Ecce ſerui mei letabuntur / in eterna btitudine. Vñ Joh. xvj. e. Gaudium vr̄m nemo tollet a vobis. Vel letabunt etiā in p̄ſenti p̄ acceptionem gratie ſp̄uſſcti: ſicut apl̄i accepto ſp̄uſancto letati ſūt: Act. ij.

Quinta ps

¶ Quia obliuioni tradite

☞ a Quia obliuioni tradite ſunt.i.tradentur/anguſtie ꝑores.q.d.hec oia ſup dicta erũt bonis alio noĩe vocatꝭ:qꝛ priores anguſtie obliuioni tradent̃:qs.ſ. in captiuitate ſuſti/nuerũt:vt memoria ꝑteritoꝝ eos nõ cruciet. b Et qꝛ ab/ſcõdite ſũt ab oclis nr̃is. Propheta illis ſe cõnumerat:

a Quiã obliuioni tradite ſũt
b anguſtie priores/ꝛ qꝛ ãbſcõ
dite ſunt ab oculis nr̃is. Ec
c cẽ eni ego creo celos nouos
d e ꝛ terrã nouã:ꝛ nõ ẽrũt ĩ me/
f moria priora:ꝛ nõ aſcẽdẽt
g ſuper cor: ſed gãudebitis et
h i exũltabitꝭ vſq; ĩ ſẽmpiternũ

qꝛ ꝛ ipſe multas ſuſti/nuit afflictiões ꝛ mo/leſtias: a qbus ꝛ ipſe tandem ĩ morte libe/ratꝰ ẽ. c Ecce eni ego creo celos. Quinta pars

Quinta pars in q̃ bo/noꝝ ꝓſperitatẽ ꝓſeq̃/tur.Sꝫ nota ꝙ hoc qđ hic dicit̃ de celoꝝ in/nouatiõe ꝛ terre:ꝛ de noua hierl̃m/referũnt iudei ad fabulã mille ãnoꝝ ꝛ ad aureã hierl̃m:ꝛ tũc oĩa q̃ hic dicunt̃/dicũt implẽ/da.Scđm veritatẽ aũt loq̃t̃ ſic dicet̃ ĩ myſtica expoſitiõe de hieruſalẽ celeſti:ꝛ de elemẽtoꝝ innouatiõe ĩ fine mũdi.Sed tñ ceptã fabulã ꝓſeq̃mur ſm̃ illos q̃ h̃ exponũt de tpe reuer/ſionis de babylonica captiuitate. Dicit ĝ: Ecce enim ego creo celos nouos.q.d.predicta bona erũt vobis:ꝛ non erũt ĩ memoria ꝑores anguſtie:qꝛ ecce ego creo nouos celos .i.creabo nouos celos.i.innouabo eos:vt q̃ priꝰ vob̃ deficie/bãt ad pluuias:modo q̃ſi ĩnouati vob̃ copioſe fundãt aquas bñdictionis. d Et terrã nouã/creo.ſ.id eſt creabo.i.ter/ram innouabo:ꝛ recentẽ eam faciam ſemꝑ ad ꝓferendũ ſemi/na ſua. Poſt renouationẽ celoꝝ ſequit̃ renouatio terre: quia ꝑ pluuias celi fit apta t̃ra ad fructificãdũ:ſm̃ qđ dicit̃ Oſee. ij.d. In die illa exaudiã celos ꝛ illi exaudiẽt terrã. e Et ñ erũt ĩ memoria priora.i.q̃litates prioꝝ.ſ.celoꝝ ſiccitas: et terre ſterilitas. f Et nõ aſcẽdẽt ſuꝑ cor/vr̃m.ſ.i.ĩ me/moriã vr̃am nõ aſcẽdent tanq̃ pondus.ſ. g Sed gaude bitis/mente. h Et exultabitꝭ/corꝑe. i Uſq; ĩ ſem/piternũ in his q̃ ego creo.i. diu ꝑmanebitꝭ gaudẽtes et exultãtes in bonis/q̃ vobis de nouo facio. Hoc tñ ꝙ dicit̃ in ſempiternũ/ſub pia cõditiõe intelligit̃.ſ.ſi cuſtodiatis mãda/ta mea. Que aũt ſint illa q̃ creaturꝰ ẽ ſubdit: l Quia ecce ego creo hieruſalẽ exultationẽ.i.exultãtẽ. Loquit̃ eni emphatice: vt magꝭ exꝑmat qđ intendit. n Et ppl̃m eiꝰ gaudiũ.i.gaudentẽ. Siĺr hic ẽ Emphaſis. o Et exul/tabo ĩ hierl̃m:ꝛ gaudebo ĩ ppl̃o meo. Anthropoſpa thos ẽ: Nulla eni affectio gaudij cadit ĩ deũ: ſed tũc dr̃ gau/dere/cũ ſuis leta tribuit ꝛ gaudere eos in ſe facit. p Et ñ audiet̃ in ea.i.in hieruſalẽ. q Uox fletꝰ vltra ꝛ vox clamoris: qꝛ vbi iuge erit gaudiũ ꝛ exultatio/ↄtraria eſſe ñ poſſunt. r Non erit ibi amplius infans dierũ:ꝛ ſe/nex qui non impleat dies ſuos ꝛc. Hieroꝰ. Hebrei hec ante reſurrectionẽ in mille annorũ regno futura ſuper ter/ram contendũt:ꝛ tam longa future vite ſpacia repromittunt vt centũ anni reputent̃ infantie:pctõrẽ aũt cẽteſimo etatꝭ ſue ãno eſſe moriturũ:ne videlicꝫ paratꝭ opibꝰ ꝑfruat̃:ſ ob pctm̃ maledictũ eſſe ſe nouerit. Sed h̃ fabuloſũ eſt: ꝓſeq̃re tñ fabu/lã. r Nõ erit ibi amplꝰ infans dierũ.i.ĩfans ĩ diebꝰ.i. q̃ paucos habeat dies. Et dicit/infans dieꝝ:qꝛ ſũt infan/tes annoꝝ:q̃ paucos habẽt ãnos. Itẽ ſunt infantes innocẽtie qui.ſ.innocẽtes ſunt:licet ſint multoꝝ dierũ ꝛ annoꝝ. Andre/as ſic exponit. r Nõ erit ibi amplꝰ infans dierũ.i.nõ erit ibi infans q̃ ante annũ vel mẽſem moriat̃/ in ꝑmitiuis.ſ. diebus ſuis. s Et ſenex qui non impleat dies ſu/os/non erit ſcilicet ibi.i.q̃ nõ impleat dies ſenectuti deditos.
☞ Qm̃ puer centũ annoꝝ

Myſtice ⁂ a Quia obliuioni tradite ſũt anguſtie ꝑores: ne ſit pars maloꝝ ꝑoris anguſtie memorari. Tũc eni nulla erit me/moria alicuꝰ rei que affligat. ſ.liiij.a. Noli timere quia non ↄfunderis neq; erubeſces:nõ eni te pudebit:qꝛ ↄfuſiõis ado/leſcẽtie tue obliuiſcerꝭ:ꝛ opprobrij viduitatꝭ tue nõ recordabe/ris amplꝰ:qꝛ dñabit̃ tui q̃ fecͭ te. Iob.iij.c. Paruꝰ ꝛ magnꝰ

ibi ſũt:ꝛ ſeruꝰ liber a dño ſuo. Ibi dr̃ Glo. Erit q̃dẽ ibi me/moria culpe:non que mentẽ polluat vel affligat:ſed que ſine leſione artius beatitudini et leticie aſtringat:ſicut ſanati do/lorũ ſine dolore recordamur:vnde amplius medico gratias agimꝰ. b Et qꝛ abſcondite ſũt ab oculis noſtris.

k l ĩ his q̃ ẽgo creo. Quia ẽcce
m ego creo hierl̃m ẽxultationẽ
n o ẽt ppl̃m eiꝰ gaudiũ:ꝛ ẽxulta/
bo ĩ hierl̃z/ꝛ gaudebo ĩ ppl̃o
p q meo: ꝛ nõ ãudiet̃ in ea vox
fletꝰ vltra ꝛ vox clamorꝭ. Nõ
r s ẽrit ibi ãplꝰ infãs dierũ:ꝛ ſẽ/
nex q̃ nõ impleat dies ſuos:

q.d.nec cadent in me/moriã mẽtꝭ/nec occur/rẽt ſenſibꝰ corpis: nec eni ãguſtiarũ recorda/tio erit:q̃ ſit ad ãguſti/am: nec ipſarũ viſio: ſed abſcõdite erũt ab oclis nr̃is:vt nec ocu/li videãt aliq̃d ↄtriſta/bile: nec fleant ꝓ aliq̃ dolore: Tunc eni ab/ſterget deꝰ oẽs lacbry/mã ab oclis ſctõꝝ:ſic dr̃ Apoc.xxj.a.et.ſ.xxv.c. Propha aũt iõ afflictis ſe cõnu/merat dicẽs: Ab oculis nr̃is:qꝛ ipſe pͥceps fuit afflictio/nũ/vt eſſet etiã et ↄſolationũ:ipſe eni multa ꝑtulit a iudeis:ꝛ tandẽ ſerra lignea ſectꝰ ẽ. Sequit̃: c Ecce eni ego creo celos nouos ꝛ terrã nouã.q.d.ad gl̃iã btõꝝ inouationẽ faciã creaturarũ. Creabit eni nouos celos.i.inouabit eos:et mutabũt̃ ſm̃ formã nõ ſm̃ materiã vel ſubſtãtiã:ꝛ ſiĺr t̃rã et alia elemẽta: Preterit eni figura huiꝰ mũdi nõ ſuba:vt dicit apl̃s.j.Corꝭ.vij.e. Apocꝭ.xxj.a. Et vidi celũ nouũ ꝛ terram nouã:ꝑmũ celũ ꝛ ꝑma t̃ra abijt.ĩ.vltꝭ.g. Sic celi noui et t̃ra noua q̃ ego facio ſtare corã me dicit dñs:ſic ſtabit ſemen ve/ſtrũ.ij.Pet.iij.c. Nouos ꝓ celos ꝛ nouã terrã ſm̃ ꝓmiſſa eius expectamꝰ in q̃bus iuſticia habitat. Pſ. Opa manuum tuarũ ſunt celi:ipſi ꝑibunt tu aũt ꝑmanes:ꝛ oẽs ſicͭ veſtimen/tũ veteraſcẽt:et ſicut optoriũ mutabis eos ꝛ mutabunt̃ ꝛc. Pſ.101.
e Et nõ erũt ĩ memoria ꝑora/tormẽta. f Et nõ aſcẽ/dẽt ſuꝑ cor/vr̃m.i.in memoriã vr̃am nõ aſcẽdet tanq̃ onꝰ. Uꝭ/Priora.ſ.celũ ꝛ t̃ra.i.q̃litates ꝑoꝝ/nõ erũt ĩ memoria: nec aſcendẽt ſuꝑ cor:qꝛ tãta erit pulchritudo eoꝝ q̃ tũc erũt/vt nemo iã iſtoꝝ q̃ nũc ſũt recordari dignet̃:ſed q̃ſi ꝓ nihilo quiſq; reputabit hec q̃ nũc ſũt:et ĩ illis q̃ videbit delectabit̃. Nã tũc oẽs electi gaudebũt ſine fine ĩ illis q̃ tũc creata erũt a dño: Uñ ſubdit: g Sed gaudebitꝭ/corde. h Et ex/ultabitꝭ/corꝑe. i Uſq; ĩ ſempit̃nũ.i.ſine fine. k In his q̃ ego creo.i.in oĩbꝰ rebꝰ a me factꝭ/ꝛ renouatꝭ ad glo/riã veſtrã. l Quia ecce ego creo hieruſalẽ/celeſtem. m Exultationẽ.i.exultãtẽ. n Et ppl̃m eiꝰ gaudiũ: id ẽ gaudẽtẽ. Loquit̃ aũt emphatice ad exꝑſſionẽ magnitudi/nis gaudij:qꝛ tũc electi q̃ſi abſorbebunt̃ a gaudio bonoꝝ do/mus dñi:ſm̃ qđ dr̃ Mat.xxv.b. Intra ĩ gaudiũ dñi tui. Itẽ Ioh.xvj.e. Petite ꝛ accipietꝭ vt gaudiũ vr̃m plenũ ſit.ſ.lj.d et.xxxv.d. Leticia ſempit̃na ſuꝑ capita eoꝝ:gaudiũ ꝛ leticiã obtinebũt. Ut ĝ abũdantiã gaudij ꝛ q̃ſi eos q̃ erũt ibi abſor/ptos a nimitate gaudij oſtẽdat/loquit̃ ſic ꝓpheta:vt non ſolũ ppl̃m celeſtꝭ hierl̃m gaudere/ ſ gaudiũ eſſe dicat. Nã ꝛ ferrũ videmꝰ in ignẽ ↄuerti/cũ in ignẽ poſitũ valde ſuccẽdit̃: ſic et ꝑpl̃s ſctõꝝ cũ ingreſſus fuerit in gaudiũ dñi ſui cõmutabit̃ to/tus in gaudiũ. o Et exultabo ĩ hierl̃m: ꝛ gaudebo ĩ ppl̃o meo. Modus loquẽdi ẽ:ſicͭ illud Prouerb. viij.d. Delitie mee eſſe cũ filijs hoim. Uel chriſtꝰ hõ gaudebit ĩ po/pulo ſuo:qñ int̃ hoĩes erit q̃ſi vnꝰ ex eis.i.hõ ſicͭ alij in regno celoꝝ:et h̃ erit electꝭ magnũ gaudiũ/ſicut dicit Berñ. Mag/nũ prorſus gaudiũ ꝛ omis ſuauitatꝭ dulcedine plenũ/videre hoiem hoĩs ↄditorẽ. p Et nõ audiet̃ in ea vox fletꝰ vltra ꝛ vox clamoris. Ibi eni erit gaudiũ ↄtra fletũ:et vox exultatiõis ↄ vocẽ clamorꝭ. Apocꝭ.xxj.a. Abſterget de/us oẽs lachrymã ab oculis ſctõꝝ ꝛc. r Nõ erit ibi ãplꝰ ĩfans dierũ:ꝛ ſenex q̃ nõ ĩpleat dies. Qđ ſic exponit Gregꝰ.ĩ moralꝭ.li.xvij.ca.xxiij.ſuꝑ illũ locũ: Dedit ei deꝰ lo/cũ pnie ꝛc. Infans dierũ ẽ q̃ iã diu vixit:ſ adhuc mẽte puulꝰ ẽ. Cuiuſmodi infãtes ĩcrepat ſapiã dicẽs Prouer.j.c. Uſq; q̃ puuli diligitis ĩfantiã. Senex q̃ꝫ q̃ nõ impleuit dies ſuos eſt:
⁂ qui multũ quidem vixit:

a Quī pūer cētū ānoꝝ mŏrie/
b tur: ⁊ pctōꝛ cētū ānoꝝ măle/
c d e dictꝰ erit. Et ędificābūt dŏ/
f g h mos ⁊ inhăbitabūt: ⁊ plān/
i tabunt vineas/ ⁊ cŏmedent
k fructū earum. Nŏn ędifi/
l cabunt et ălius habitabit:
m nŏn plantabunt et alius
n comedet. Scdm dies enim
o ligni ĕrūt dies populi mei:

a Quoniā puer centū annoꝝ morieť.i. qui morieť centenarius/ reputabiť quaſi puer in compatione alioꝝū qui diutius viuent. c Et peccatoꝛ centū annoꝝ male/ dictus erit.q.d. dñs intantū patiens erit ſuper pctōꝛes: ꝙ vſq ad centū annos expectabit eos ad pęnitētiā: nec aliquis damnabiť pro pecca/ to niſi ad minꝰ centū annoꝝ fuerit. Vel aliť Et pctōꝛ cētū an/ norū maledictus erit.q.d. quādo pec/ catoꝛ opes parauerit vt eis ꝓfruatur in cō/ petenti ętate/ que tūc erit in centeſimo anno vel circa hoc/ tūc morieť: vt ſic careat eis que pꝛeparauerat. Vel ſic: Pctōꝛ centū annoꝝ ma/ ledictꝰ erit.q.d. tanta erit inocentia ꝙ nullus reputabitur peccatoꝛ ante centū annos. Sic exponūt hebrei. a Quī puer ⁊c.q.d. Diu viuent quantū ad ętatem: ⁊ ideo ꝓuide/ būt ſibi in ędificijs ⁊ in agris ⁊ vineiſ. Et hoc eſt. e Et ędi/ ficabūt domos ⁊ inhabitabūt: ad lrāz. h Et plan/ tabūt vineas: ⁊ comedēt fructū earū: quia nō habe/ bunt hoſtes qui laboꝛes manuū ſuarū manducēt. Vnde ſub/ dit: k Nō ędificabūt/ domos/ l Et alius habita/ bit: nō plantabūt ⁊ alius comedet: quia nec alienis ędificabūt domos: nec plantabūt vineas/ quaꝝ vinū bibant hoſtes eoꝝ. Amos. vlť.d. Plantabūt vineas ⁊ bibent vinū earum. n Scdm dies eni ligni ⁊c.q.d. bene dico ꝙ non plantabūt ⁊ alius comedet: qd ſolet ↄtingere pro breui ętate hoīs. Cōtingit eni ꝙ qui plantat vineam vel arboꝛem aliquam: non tantū viuit ꝙ poſſit de fructu eiꝰ comedere: ſed non ſic erit modo apud vos: quia longos dies dabo vobis. Et hoc eſt: Scdm dies eni ligni erūt dies ppłi mei: id eſt optime cōplexionati erūt: nec erūt ęgri/ ſed ſani ⁊ foꝛtes ſicut lignū. Andreas. Scdm dies eni ⁊c.ſ. ſpaciū huma/ nę vitę in populo meo tātū erit: quātū arboꝛ viuere ⁊ durare ſolet. Vel aliter.i. tantū viuēt ac ſi de ligno vitę comediſſent.

Et opa manuū

pfice ∻ qui multū quidem vixit: ſed ętatis ſuę tpa ī vanitate ↄſūpſit. Ille eni implet dies ſuos opibꝰ: q ſeſe q̄tidie ī hac vita vigi/ lanť penſare nō negligit: ⁊ ad oīa q̄ recte facere pōt iertia nul R. ꝓpeſcit la cōpeſcit. Talis ſenex fuit abraā: de quo dr Geñ.xxv.a.ꝙ moꝛtuꝰ eſt ī ſenectute bona/ ꝓuectęq ętatiſ ⁊ plenus dierum. Sap.iiij.b. Senectꝰ venerabilis ē/ nō diuturna neq nume/ ro annoꝝ cōputata. In ꝑſenti aūt eccłia/ mlti tales pueri ſūt et ſenes: ſed in illa electoꝝ eccleſia futura nō erit infans dierū et ſenex qui nō impleat dies ſuos: qꝛ qſq infans ſemꝑ moꝛi/ bus eſſe ꝑſeuerat/ nō ꝑueniet ad illā: neq ſenex qui dies vitę ſuę ī bonis opibꝰ implere noluit. Erūt tñ ibi infantes ⁊ ſenes .ſ. et ſapiētes aliq innocētes: q ꝓpť chꝛiſtū in vita ꝑſenti ſūt in/ Ps.8. fantes. De qbꝰ dr in Ps. Ex oꝛe infantiū ⁊c. Et Zach.viij. a. Adhuc habitabūt ſenes ⁊ anus in platęis hierłm: ⁊ viri ba culus ī manu eiꝰ ꝑ multitudīe dierū: ⁊ platęę ciuitatiſ imple/ bunť infantibꝰ ⁊ puellis. Sꝫ mali pueri ⁊ ſenes fatui nō erūt ibi: Vñ ſubdiť: a Quī puer centū annoꝝ morieť: ⁊ pctōꝛ centū annoꝝ maledictꝰ erit. Centenariꝰ eni ꝑfe ctus ē numerꝰ: et iō centū annoꝝ noīe/ vel omne ſpaciū vitę ꝑſentis/ vel moꝛa longi tpis exꝓmiť. Qui eni centū ānos ex/ pleuit/ ⁊ adhuc puer ē.i.q diu vixit/ nec a factiſ puerilibꝰ ē coꝛ/ rectꝰ: b Morieť/ moꝛte ęťna. c Et pctōꝛ centū an/ noꝝ.i.q nec tpis longinqtate compeſci potuit a ꝑpetratiōe pcti: d Maledictꝰ erit/ in die nouiſſimo/ cum audierit: Diſcedite a me maledicti in ignē ęťnū: Mat.xxv.d. De ele/ ctis ꝟo adhuc in hac vita degentibꝰ ſubdiť: e Et ędifi/ cabūt domos ⁊ inhabitabūt: ⁊ plantabūt vineas et comedēt fructꝰ earū. Edificabūt eni domos coꝛdium ſuoꝝ ⁊ ↄſcientiarū: et inhabitabūt ibi per ſollicitam diſqſitio/ nē: non vagando foꝛas per ſeculi cupiditatem. Matth.ix.a. Surge ⁊ tolle lectū tuū ⁊ vade ī domū tuā. Glo.i. in cōſcien/ tiā. Vel/ Edificabūt domos.i. merita bonoꝝ ꝑ q̄ et vir/ tutes acquirēt: pro quibꝰ in cęleſtibꝰ manſionibꝰ requieſcēt. De quibus manſionibꝰ diciť Joh.xiiij.a. In domo patris mei manſiones multę ſūt ⁊c. Vnuſqſq eni ꝓpꝛiam mercedē accipiet ſm ſuū laboꝛē: vt diciť.j. Coꝛ.iij.c. Tales domos obſtetrices ſibi ędificaſſe dicunť que timuerāt deū: Exo.j.d. Dicit ḡ: e Et ędi/ ficabunt/ in ꝑſenti: f Domos.i. virtu/ tes ⁊ merita per que ī cęleſtibꝰ requieſcant. g Et ihabitabūt in futuro in illis man/ ſionibꝰ ſuperiꝰ: quas manu ⁊ lingua ſibi fa/ bꝛicauerūt in ꝑſenti. h Et plātabūt vineaſ.i. ſtatuēt ſi/ bi actiones bonas in quibꝰ q̄tidiano laboꝛe exerceanť. i Et comedent fructū/ vel/ fructꝰ.i. ſatiabunť in futuro retri/ butione bonoꝝ operū ſuoꝝ. Ps. Laboꝛes manuū tuarū qꝛ Ps.127. māducabis ⁊c. Amos. vlť.d. Plantabūt vineas ⁊ bibēt vi/ nū earū. k Non ędificabūt ⁊ alius habitabit: qꝛ an tiquus hoſtis domū cōſcientię eoꝝ/ quā cęleſtibꝰ diſciplinis et virtutū lapidibꝰ extruent habitare nō poterit: ſicut mentē negligentis/ quā qꝛ vacantē inuenit dicit de ea: Reuertar in domū meā vñ exiui: Matth.xij.d. m Nō plātabūt et alius comedet: quia diabolus fructū actionū eoꝛum non deuoꝛabit: qui recta intentione ⁊ ꝑſeuerant actiōes ſuas per/ ęgerunt. Illoꝝ eni fructus comedit diabolus: qui pro inani laude fiunt/ vel ſuſtinenť/ vel qui ante ↄſūmationē deficiunt. Vnde Oſee.vij.c. Comederūt alieni robur eius ⁊ ipſe igno/ rauit. Johel.j.d. Nunquid non coꝛam oculis veſtris alimē/ ta perierunt de domo dei veſtri lętitia ⁊ exultatio: Prouer. v.b. Ne des alienis honoꝛem tuū ⁊c. Hoc conſiliū iuſti ob/ ſeruant: ⁊ ideo ipſi non alieni ſuo laboꝛe paſcuntur. S. lxij.c. Si dedero triticum tuū vltra cibum inimicis tuis: et ſi bibe/ rint filij alieni vinū tuū in quo laboꝛaſti. Ibi reqre. Sequiť: n Scdm dies enim ligni erunt dies populi mei. Quaſi quis quęreret: Habēt ne nulli fructꝰ quos comedāt: Al. ꝑmali Et reſpondet dñs ꝙ ita: quia ſm dies ligni ⁊c. id eſt ſic lignū in diebꝰ ſuiſ gignit fructū ſuū: ita ꝑłs electoꝝ dum ſibi ſtatꝰ vitę ꝑſentiſ durauerit fructū boni opis facere nō deſiſtet.

∻ Et opera manuū

Vel/ n Scdm dies ligni ⁊c. Triplex ē lignū cui ꝓphe/ Aliter ta aſſimilat iuſtum. Palma/ ⁊ lignum vitę/ ⁊ ficus. Dicit er/ go: Scdm dies ligni: id eſt ſm dies palmę. o Erunt dies populi mei: id eſt ſicut palma centenaria facit fru/ ctum: ita ſancti cum peruenerint ad centenarium conſumma/ tionis/ faciunt ⁊ capiunt fructum ęternę remunerationis. Ps. Juſtꝰ vt palma floꝛebit ⁊c. Job.xxix.c. In nidulo meo mo/ Ps.91. riar: ⁊ ſicut palma mltiplcabo dies. Hoc eſt qd Geñ.xxj.a. habetur/ ꝙ abraā centenario natus eſt iſaac: quia iuſto in vir/ tutibus conſummato/ naſcitur riſus ętternę voluptatis. Vel/ n Scdm dies ligni/ vitę/ erunt dies populi mei: id eſt: ſicut chꝛiſtus iam non moꝛitur: ⁊ moꝛs illi vltra non dñia/ bitur: vt dicitur Roma.vj.b. ſed in ęternum regnat cum pa/ tre: ſic ⁊ illi. Lignum enim vitę chꝛiſtus eſt: qd erat in medio paradiſi: id eſt eccleſię. Vnde Prouerb.iij.c. Lignum vitę eſt his qui appꝛehēderint eam ⁊ qui tenuerint eam beati. Vel Scdm dies ligni: id eſt ficus: o Erunt dies popu/ li mei. Quilibet enim iuſtuſ comparať ficui fertili: cuius fru ctus: id eſt opera debent eſſe in cibum alioꝛum per bonū ex/ emplum: et folia: id eſt verba in medicinam contra languoꝛē peccatoꝛum: ſicut dicitur Ezech.xlvij.c. Item ficus inter omnes arboꝛes vltimo vernat: ⁊ poſtq fructificare cęperit/ diutius fructificat: ſic iuſti in pꝛęſenti non vernant: ſed ſicci videntur ⁊ inutiles ⁊ aridi: ſed poſtea fructum diutinum ꝓ/ ferunt ęternitatis. Item ficus fructum habet dulciſſimū/ ſed folia amara: ſic iuſti licet aſpera verba habeant coꝛrectionis et increpationis: illos tñ quos increpant aſpere viſcera ⁊ ope rā exhibent pietatis. De tali ficu dicitur Luc.xxj.f. Vide/ te ficulneā ⁊c. Item Marc.xiij.c. A ficu diſcite ꝑabolā ⁊c.

∻ Et opa manuū eoꝝ

g a Et opa manuū eorū inueterabunt electis meis. Hanc lr̄am habet Hieroꝰ: et libri correcti. i. edificia eorum/ vl' alia opa q̄ electi mei faciēt/ diu pmanebūt ⁊ ſtabilia erūt ſi/ ue manſiua: et hoc ad vtilitatē et vſum eorum. Vel/ Opera manuū eorū inueterabunt: vt ſit ibi punctus. i. in ope/ rando vtilia ⁊ fortia permanebūt. Et poſtea ſubditur ſm̄ ꝙ quidam libri habent:

a ēt opa manuū coꝝ iuetera/
b būt ⁊ electis meiſ: nō labora/
c būt fruſtra: neqꝫ generabūt
d in ꝯturbatiōe: qꝛ ſemē bn̄di
e f ctoꝝ dn̄i ē ſt: ⁊ nepotes coꝝ
g h cūm eis. Eritqꝫ anteqꝫ cla/
i k ment ego exaudiā: adhuc il
l m lis loquentibꝰ ego exaudiā.
n o Lūpus ⁊ agnūs paſcent ſi/
p q r mul: ⁊ leo ⁊ bōſ cōmedēt pa/

Al. ⁊ electi mei — Electi mei nō la/ borabūt fruſtra. i. ſine fructu/ ſine vtilita te/ aut mercede. c

Al. ⁊ bn̄dictū — Neqꝫ generabūt i ꝯturbatiōe: ſed in gaudio ⁊ exultatione filios ⁊ filias ꝓcrea/ būt/ ⁊ multiplicabūt. d Quia ſemē bn̄dictoꝝ dn̄i eſt. q. d. predicta erūt eis: qꝛ ipſi ſūt ſemē abrae/ iſaac/ et iacob: q̄s bn̄dixit dn̄s. Vel ſm̄ Hiero. Quia ſemen bn̄dictū dn̄i eſt. i. benedicti ⁊ multiplicati ſunt a dn̄o. ſ. lxj. c. Iſti ſūt ſemen cui bn̄dixit dn̄s. f Et nepotes eoꝝ. i. filij filioꝝ ipſoꝝ: erūt ſuple: g Cū eis. i. cū pr̄ibꝰ ſuis. q. d. tamdiu viuent ꝙ vi/ debūt nepotes ſuos. Vel ita. f Et nepotes eoꝝ cū eis/ ſunt ſupple ſemen benedictum a dn̄o. Eccl. xliiij. c. Nepotū eoꝝ ſemē in teſtamēto ſtetit: ⁊ filioꝝ ipſoꝝ hereditas ꝓpt̄ ipſoſ in eternū manet. h Eritqꝫ/ h̄ qđ ſequit̄: i Anteqꝫ cla/ mēt ego exaudiā: adhuc illis loquētibꝰ ego exau/ diā. In h̄ notat̄ celeritas exauditiōis: qꝛ anteqꝫ orōnē com/ pleuerint: vel etiā anteqꝫ clamorē ichoauerint/ ſe eos exaudi/ turū dicit. Multa eni dn̄s tribuit anteqꝫ petamꝰ. ſ. xxx. c. Ad vocem clamoris tui ſtatim vt audierit reſpondebit tibi. m Lupus ⁊ agnꝰ paſcent ſimul: ⁊ leo vt bos come/ det paleas. Simile dr̄. ſ. xj. b. Vitulus ⁊ vrſus paſcent ſi/ mul requieſcēt catuli eoꝝ: ⁊ leo q̄ſi bos paleas comedet. Hoc ad felicitatē aureę hierl'm iudei referūt. Dicūt eni ꝙ tūc aīa/ lia fortia māſuetabunt̄: vt nec hoībꝰ noceāt: nec inuicē ſe im/ pugnēt: ſed lupus ſit cū agno: ⁊ leo ſicut bos paleaſ comedet et nō hoīes vel alias beſtias deuoret. Sed h̄ falſū ē et vanū. Pōt tn̄ ſimplicit̄ p h̄ notari ꝙ lupus et leo ⁊ talia aīalia for/ tia non nocebūt eis neqꝫ pecoribꝰ eoꝝ. Scđm quē modū dr̄ etiā Oſee. ij. d. Percutiā cū eis fedus i illa die cū beſtia agri g et cū volucre celi: ⁊ cum

Myſtice ⁂ a Et opa manuū eoꝝ iueterabūt electi meiſ. i. opa eoꝝ māſiua erūt ⁊ ſtabilia: quia vſqꝫ in finem tenebunt ⁊ per/ ficiēt opera bona que ceperūt. Qui eni pſeuerauerit vſqꝫ i fi/ nem h̄ ſaluus erit: Matth. x. c. et. xxiiij. b.

Aliter ⁂ a Et opa manuū eiꝰ inueterabūt electi meis. Hoc n̄ mutat̄. Vn̄ Apoc. xiiij. c. Opa eni illoꝝ ſequūt̄ illos. Seq

Myſtice tur. b Nō laborabūt fruſtra: nec generabūt i cō/ turbatiōe: qꝛ ſemē bn̄dictoꝝ/ vel/ bn̄dictū dn̄i ē: et nepotes eoꝝ cū eiſ. Nota ſingula v̄ba. b Nō labora/ būt fruſtra. i. opa ſua nō faciēt ꝓ vanitate: ſic hypocrite: q̄ inanē laudē querūt ꝓ bono ope. Mat. vj. a. Oīa opa ſua fa/ ciūt: vt videant̄ ab hoībꝰ: amē dico vob: receperūt mercedē ſuā. Eſa. lix. a. Telas aranearū texuerūt: ⁊ tele eoꝝ nō erūt in veſtimētū: neqꝫ opient̄ opibꝰ ſuis. Vl'/ Nō laborabūt fru ſtra. i. nō fruſtrabunt̄ mercede laboꝝ ſuoꝝ. Sap. iij. c. Red/

Pſ. 125. det deꝰ mercedē laboꝝ ſctōꝝ ſuoꝝ ⁊c. Pſ. Venīetes aūt ve/ niēt cū exultatiōe. c Neqꝫ generabūt in cōturbatio/ ne: qui vt verbo veritatiſ ſpirituales filios generare poſſint: omnes vitioꝝ ꝑturbationes ⁊ cupiditatū ſeculariū tumultus eliminabūt a cordibus ſuis. Sed quid ē qđ dicit: Neqꝫ in cō/

Pſ. 47. turbatiōe: Immo ꝯtrariū dr̄ in Pſ. Ibi dolores vt ꝑturien tis. Itē Gal. iiij. c. Filioli mei quos iterū parturio ⁊c. Re/ ſponſio. Etſi in turbatione generēt: non tn̄ in cōturbatione: qꝛ nō ex toto nec diu turbant̄: qꝛ dolor cito alleuiat̄: Mulier eīn cū parit triſticiā habet: cū aūt peperit puerū iā nō memi/ nit p̄ſſure ꝓpt̄ gaudiū qꝛ natꝰ ē hō i mūdū: vt dr̄ Ioh. xvj. c. Hoc ē qđ dr̄. j. Theſſal. ij. d. Qđ eni eſt gaudiū meū ⁊ coro na glorię meę: nonne vos ante deū: Dicit ḡ: b Nō labo rabūt fruſtra: bona opa multiplicādo. c Neqꝫ gene/ raūt i ꝯturbatiōe/ p̄dicādo: qđ faciūt illi qui vel opantur

magna vel loquunt̄ alta: ⁊ tn̄ non ſequit̄ fructꝰ vel vtilitas ali qua: qđ nunqꝫ accidit i bonis. d Quia ſemē bn̄dictoꝝ dn̄i ē: q̄ſi predicta accident ꝓp̄lo meo fideli: quia ipſe eſt ſe men bn̄dictoꝝ dn̄i. i. qꝛ filij ſūt apl'oꝝ. Vel/ Semē bn̄di/ ctū dn̄i. i. bn̄dictū a dn̄o. ſ. lxj. c. Oēs q̄ viderint eos cog/ noſcēt illos: qꝛ iſti ſt̄ ſemē cui bn̄dixit dn̄s. ſ. vj. d. Semē ſan/ ctum erit id qđ ſtete/ rit in ea. f Et ne/ potes eorū. q. d. fi/ lij filioꝝ ipſoꝝ cū eis ſunt. Illi enim ſunt fi/ lij nr̄i/ quos ſpūaliter ſ. ij. b. deo genuimꝰ: Nepo/ tes v̄o nr̄i ſunt/ quos iam noſtri ſpūales fi/ lij ſpūalit̄ genuerūt. Quia ḡ talis ꝓpagatio mltiplicit̄ in eccl'ia fit: recte dicit̄ de ſanctis pr̄ibꝰ: qꝛ nepoteſ eoꝝ cū eis ſunt. Sꝫ hodie nepotes epoꝝ et p̄latoꝝ n̄ ſpūaleſ ſ carnales/ vel etiaꝫ forte filij eoꝝ ad lr̄am ſūt cū eis: ſic dr̄ Iob. xxj. a. Sublima ti ſunt confortatiqꝫ diuitijs: ſemē eoꝝ pmanet corā eis: ꝓpin/ quoꝝ turba ⁊ nepotū i ꝯſpectu eoꝝ. Tn̄ in cōſecratiōe aaron filij eius carnales occiſi ſunt a dn̄o: Leuit. x. a. in ſignū ꝙ a p̄latis ꝯſecrat' oīs affectio carnalis amoueri debet: vt nō cō/ taminet̄ vel ſuꝑ pr̄e vel ſuꝑ matre. Sed hodie ſicut dic̄ btūs Bern̄. cōſecrato epo/ tota eius epiſcopat̄ ꝓgenies. Vel ſic: Nepotes eoꝝ cū eis/ ſunt ſupple ſemē benedictum dn̄i. Eccl. xliiij. c. Nepotū eoꝝ ſemē in teſtamēto ſtetit: ⁊ filiorū ipſoꝝ hereditas ꝓpt̄ ipſos in eternū manet. Vel ſic pūctan/ dū eſt. d Semē bn̄dictoꝝ. i. apl'oꝝ vel bonoꝝ p̄latorū. e Dn̄i eſt. i. ad honorē dn̄i: vel p ḡr̄am dn̄i genitū ⁊ multi/ plicatū. f Et nepotes eoꝝ cū eis/ ſunt ſupple dn̄i. Se/ quit̄: h Eritqꝫ anteqꝫ clamēt ⁊c. Qđ ſuꝑ dixit: Nō laborabūt fruſtra: refert̄ ad vtilē opationē: qđ aūt ſub/ dit: Neqꝫ generabūt i ꝯturbatiōe: refert̄ ad fructiferā p̄dicationē: qđ aūt dr̄: Eritqꝫ anteqꝫ clamēt ego exau/ diā: refert̄ ad orōnis feruorē. Dn̄s eni deſideriū cordis ex/ audit: anteqꝫ ꝓferat̄ vox ipſius orōnis. Pſ. Deſideriū pau/ Pſ. 9. peꝝ exaudiuit dn̄s ⁊c. Itē Matth. vj. b. Scit pat̄ veſter qđ opus ſit vobis anteqꝫ petat' eū. k Adhuc illis loquē/ tibus/ in oratione. l Ego exaudiam. i. exaudiam eos ſemper ad eorum ſalutem: non tn̄ ſemper ad eorū volūtatē: Sicut patet in paulo: qui petijt ſtimulum carnis amoueri. ij. Corſ. xij. c. Daniel. ix. f. Adhuc me loquēte in oratione mea: ecce vir gabriel quem videram in viſione in p̄ncipio cito vo/ lans tetigit me in tempore ſacrificij veſpertini. Et poſtea di/ cit: Ab exordio precum tuarum egreſſus eſt ſermo: ego autē veni vt indicarem tibi quia vir deſideriorum tu es. ſ. xxx. c. Ad vocem clamoris tui ſtatim cum audierit reſpōdebit tibi. Item. ſ. lviij. c. Tunc inuocabis ⁊ dn̄s exaudiet: clamabis et dicet: ecce aſſum. Zach. xiij. d. Ipſe inuocabit nomē me/ um ⁊ ego exaudiam eum: ⁊ dicam: populus meus es: et ipſe dicet/ dn̄s deus meꝰ. Sequitur: m Lupus ⁊ agnus pa/ ſcentur ſimul. ſ. xj. b. dicitur idem. Lupus: id eſt ille q̄ pri us raptor fuerat ⁊ perſecutor/ vt ſaulus. n Et agnus: id eſt qui ſemper fuit mitis ⁊ innocēs/ vt ananias. o Paſcē/ tur ſimul/ in eccleſia: celeſti pabulo. p Et leo ⁊ bos co medent paleas: id ē p̄nceps ſecularis vl' tyrannꝰ: ⁊ popu laris homo paſcentur eiſdem eloquijs diuinis. Palee enim ſunt ſimplicia verba ſacre ſcripture/ ſiue vilitas ⁊ ſuperficies hiſtorię. Vel/ Leo: id eſt philoſophus. q Et bos: id eſt predicator laborioſus. r Comedent paleas: id eſt ſim/ plicem doctrinam hiſtorię: quia conuerſi ad fidem ſapientes et philoſophi huius mūdi/ prius paleiſ paſcunt̄ doctrinę ſim plicis: donec multis laboribꝰ poſtmodū ad ꝓfunditatē gra/ uiorum: id eſt myſteriorum valeant peruenire. Vel ſm̄ alium ſenſum. p Leo/ dicitur diabolus: ſicut dicit̄. j. Pet. v. b. Sobrij eſtote ⁊c. q Bos/ v̄o predicatorem deſignat: ſi/ cut ſcriptū eſt: Non alligabis os boui triturāti. j. Corſ. ix. b. Palee vero ſunt peccatores: De quibus Matth. iij. c. Pa/ leas comburet igni inextinguibili. Leo igitur ⁊ bos comedēt paleas: quia peccatoꝝ alios hoſtis antiquus deuorat: alios ⁂ p̄dicator ꝯubet

ſ ⁊ cū volucre cęli: ⁊ cū reptili trę. Vñ ⁊ ſbdit: a ❡Et ſerpē/ti puluis panis ei⁹. q.d. ſerpētis refectio erit tra: nō ho/mines. q.d. terrā comedet ſerpens: et nō nocebit animalibus vel hominib⁹. Hoc aūt ꝙ dicit / ei⁹ / ſupfluit ad cōſtructionē: ſed talis ſuperadditio ponitur moꝛe hebręi idiomatis. Hoc aūt qḋ ſ̄ddit: gloſat p hoc quod ſubdit. b

❡Nō nocebūt neqꝫ occident in omni mōte ſancto meo: id eſt i tota iudea que eſt mōtuoſa: e ❡Dic dñs / q nō mentit: ſed implet ea que ꝓmittit.

a leaſ / ⁊ ſpēti pūluiſ paniſ ei⁹.
b c Nō nocebūt neqꝫ occident
d e i ōi mōte ſctō meo / dic dñs.

Myſtice ✱ Matth.13.c. predicatoꝛ quilibet cōuertit: ⁊ ſibi incoꝛpoꝛat / mittens in vi/ſcera eccleſię. Job.xl.b. Fenū q̄ſi bos comedet: dr̄ de diabo/lo. Greg⁹. Per fenū ⁊ p paleaſ / carnaliū vita dſignat. a ❡Et ſerpēti puluis panis ei⁹. Serpēs eſt diabolus: puluis aūt dicunt oēs mali: qꝛ ſicci ſunt ⁊ aridi ab humoꝛe gratię: le/ues ⁊ inſtabiles ſine maturitatis pondere: incōpacti ſine cha/ritate: ſteriles ſine fructu et vtilitate. Dicit ergo / ꝙ ſerpēti pa/nis puluis ſit ſiue terra / nō cęlū: qꝛ diabolus amatoꝛes terre/noꝝ ſibi incoꝛpat / nō celeſtes viros ⁊ ſpūales. Gen.iij.c. Ter/rā comedes omib⁹ dieb⁹ vitę tuę. In hebręo aūt habet far far: qḋ ſonat fauillā vel cinerem vel puluerē. Et nota ꝙ pul/uis minutus eſt: ſic mali cōfracti ⁊ diſtracti per diuerſa ⁊ nu/meroſa peccata diminuunt. Et licet peccatoꝛ minutiſſime ſit diuiſus p curas ⁊ pctā / diabol⁹ tñ vult eū adhuc magꝭ frāge/re: ⁊ minutius partiri per pctm̄: vnde non integros deuoꝛat pctōꝛes: ſꝫ comedit ⁊ maſticat eos. Vñ dicit d eo Job.xl.b. ꝙ fenū ſicut bos comedat: qꝛ nō ſolū ꝯſtringit hoīem i actio/ne mala: ſed etiā ruminat ⁊ iter dētes maſticat eū: ſicut bos / in ꝯſuetudine ꝑuerſa. Mich.vij.d. Lingēt puluerē ſicut ſer/pentes: velut reptilia trę turbabunt. Sed qꝛ p̄dictę beſtię ter/renis tm̄ nocent in infimis habitātibus / iō ſubdit: b ❡Nō nocebūt neqꝫ occidēt in oīni monte ſctō meo dicit dñs: leones. ſ. ⁊ ſerpētes. i. venena ſuę malitię nō ſpargēt in excelſa iuſtoꝝ ꝯuerſatiōe. Et dic: Nō nocebūt / licꝫ tribula/tiōeſ ⁊ afflictiōes iferāt coꝛpi exteri⁹ c ❡Neqꝫ occidēt / licꝫ venena moꝛtiferę ſuggeſtiōis applicēt mēti iteri⁹. Nō eñ im/mittēdo ſe ⁊ illabēdo aię temptāt demones: ſꝫ applicādo ſe / et imagines rerū imaginalit apponēdo. Nō aūt nocēt demōes montib⁹. i. mētibus ſctis / tēptādo eas / ſed iuuāt: licet ipſi ad nocendū non ad iuuandū temptent. Bern. Jocundū dei iu/diciū: ꝙ ille antiquus malleatoꝛ humiliū neſcius ⁊ nolēs ſan/ctis coꝛonas fabꝛicat ꝑpetuas: oēs impugnādo / ⁊ oibus ſuc/cūbēdo. Vel / b ❡Nō nocebūt neqꝫ occidēt i oīni mō/te ſctō meo. i. in eccłia triūphāti. s.xxxv.d. Nō erit ibi leo ⁊ mala beſtia nō aſcēdet per eā: neqꝫ inuenient ibi. Vel aliter ſm Interliñ. Leo ⁊ lup⁹ cōuerſi ad fidē. b ❡Nō nocebūt / agnis ⁊ bobus: c ❡Neqꝫ occidēt / ad lrām / vel exēplo. d ❡In oīni mōte ſctō meo dic dñs. i. in tota eccłia: qḋ im/pletū eſt qñ reges ⁊ ꝑncipes q pri⁹ erāt tyranni ⁊ occiſoꝛes ſctōꝝ / defēſoꝛes eoꝝ facti ſunt. ❡Expo. Capi. LXVI.

Hec dicit dñs: Celū ſedes mea ⁊c. Hoc capi/tulū ſm iudęoſ ſic exponit. Sup eñi i p̄cedēti caplo quid dñs faceret de iudęis determinauit. ſ. ꝙ ꝑmo ca/ptiuarent: ⁊ poſtea quidā eoꝝ miſericoꝛditer viſitarent: qui/dā vero ſupbi de tēplo ⁊ de ſuo iugi ſacrificio ⁊ ritu legali cō/fidentes / nullo modo hoc credere volebāt: imo fratres ſuos hoc credētes deridebāt. In ꝑma ergo pte iſti ſupbi iudęi de falſa cōfidentia rephendunt. In ſcḋa boni credētes / et capti/uitatē cōminatā timētes / a deo cōſolant: ibi / Audite xbū dñi. In tertia penā icreduloꝝ: ⁊ gloꝛiā credētiū eoꝝ qui re/uertent diffuſius ꝓſequit ꝓpheta: ibi / Quia ecce dñs in igne. Dic ḡ. f ❡Hec dicit dñs: Celū ſedes mea: tra aūt ſcabellū pedū meoꝝ. i. ego ipleo cęlū et terrā. q.d. nolite gloꝛiari in tēplo veſtro: q̄ſi ego in templo veſtro inclu/ſus ſim: qꝛ ego qui tantus ſum ꝙ cęlū et terrā impleo: tēplo veſtro cōcluſus eſſe nō poſſum. Judęi aūt rudes et carnales deū intelligūt ita magnū / ⁊ ſic localit diſtēdi / vt in cęlo ſedēs

ſ vſqꝫ ad terrā

Miſtice f ❡Hec dicit dñs: Celū ſedes mea ⁊c. Myſtice
Hoc caplm in pte exponit a ſanctis / ſicut. s. expoſitū eſt: in pte aūt alit. Pꝛimo aūt ponit ꝓpheta i pſona dñi repꝛobati/onē tēpli ⁊ legaliū / manifeſtata et dilucidata xitate euāgelij. Scḋo incredulitatē iudęoꝝ q̄rūdā oſtēdit et ꝯtēptū in deū: et irriſiones eoꝝ ad fratres ſuos ꝯuerſos ad fidē: ibi: Hec oīa elegerūt ⁊c. Tertio tēpli deſtructionē per romanos oſtēdit: ibi: Vox ppłi de ciui/tate ⁊c. Quarto eccłię młtiplicationē ⁊ gētiū vocationē: ibi Anteqꝫ pturiet ⁊c. Quinto oēs iuitat ad gaudiū ꝓ multi/modis ꝓſperitatibus ⁊ cōſolationibus eccleſię tam ſpūalib⁹ qꝫ temporalibus: ⁊ tam in p̄ſenti ſeculo qꝫ in futuro cōferen/diſ / q̄s ibidē ſubiūgit: ibi: Letamini cū hierłm. Sexto ad/uētū dñi ad iudiciū deſcribit vt timeat: ibi: Quia ecce dñs in igne veniet. Septimo ei⁹ aduentū in carnem oſtēdit: vt qui prius bonū cōceperūt per timoꝛē: nūc cōſummēt illud ⁊ pficiāt p amoꝛē: ibi: Et veniēt ⁊ videbūt gloꝛiā meā. Ibidē etiā p̄dicationē apoſtoloꝝ deſcribit: ⁊ gentiū conuer/ſionē: et tandem ad iudicij diſtrictionē reuertit: qñ cęlos no/uos ⁊ terrā nouā facturus eſt dñs: quādo ⁊ bonoꝝ iugis erit ſolēnitas: ⁊ maloꝝ i penis ꝑpetuitas / ⁊ in h liber iſte termina/tur. Hec eſt breuiter ꝯtinentia hui⁹ capłi. Dicit ḡ. f ❡Hec dicit dñs: Celū ſedeſ mea ⁊c. Cōtinuat aūt ad p̄cedēs ſic ſm Hiero. Dixerat eñ in fine p̄cedentis capłi: Non no/cebūt neqꝫ occidēt in omni monte ſctō meo: Ne ergo montē ſanctū intelligeremus ſion: ⁊ iudaico caperemur erroꝛe: qui putāt extruendā hierłm aureā: ⁊ oīa q dñs pollicet ibi ex/plenda carnaliter: aufert nobis hāc ſuſpitionē dñs / oſtēdens altioꝛi rōne ſe in parte rerū nō localiter eſſe / qꝛ omnia replet: nec in ędificijs materialibus / ſed in coꝛde fideliū habitare per gratiā. Vñ dic. g ❡Celū ſedes mea: terra aūt ſcabellū pedū meoꝝ. i. oīa excedo / ⁊ oīa impleo / ⁊ oīa ſubiecta habeo. Cum eñ dicit cęlū eſſe ſedē ſuam: terrā xo ſcabellum pedū ſuoꝛū: oſtēdit ſe omibus interioꝛē / ⁊ ſuperioꝛē. Et quia eſt vbiqꝫ a ſummis vſqꝫ ad nouiſſima: cęlū quippe materiale excellit oīa: cui ſubeſt aer / cui ⁊ ignis et aqua: vltima xo terra eſt: Nam q̄rta pars diſtinctoꝛū membꝛoꝛū: ⁊ inter ea nouiſſi/ma inuenit terra: vt a cęlo incipiēs / aerem numeres ſecūdū: aquā tertiā / terrā q̄rtā. Cū ergo dic: cęlū ſedes mea: ter/ra aūt ſcabellū pedū meoꝝ / declārat ſe in omibus ele/mētis eſſe: ſm ꝙ etiā dicit p Hiere.xxiij.e. Nōne cęlū ⁊ ter/ram ego impleo: Et quia in vniuerſo mundi coꝛpoꝛe maxi/mam ſpeciē cęlum habet / et terra minimā: cōgrue deus in cę/lo ſedere dicit: terrā vero calcare: quia cęlū ſurſum eſt / terra

✱ vero deoꝛſum

Vel aliter. g ❡Celum ſedes mea: id eſt in cęleſtibus vi/ris / ⁊ ſpiritib⁹ angelicis habito. Eccł.xxiiij.a. Ego in altiſſi/mis habito: ⁊ thꝛonus meus in colūna nubis. i. in beata vir/gine. Pſ. Qui ſedes ſup cherubin ⁊c. Sap.vij.d. In aīas ſanctas ipſe ſe trāſfert. Ibi alia littera: Anima iuſti thꝛonus eſt dei. b ❡Terra aūt ſcabellū pedum meoꝛū. i. terre/nos homines mea poteſtate atqꝫ recto iudicio compꝛimo et calco. Vel cęlum ſunt cōtemplatiui: in quibus quietā habet manſionē: Terra aūt ſunt actiui: q dicunt ſcabellū pedū ei⁹: quia in illis impꝛimit veſtigia ſuarū operationū. Vel pedes chꝛiſti ſūt extremi in eccleſia. i. pauperes vł p̄dicatoꝛes. Ho/rum ſcabella ſunt diuites terreni: qui ſuſtentant et ſuppoꝛ/tant eos / modicū de terra eis cōcedentes: vt poſſint deo va/care. Dicit ergo. Celum ſedes mea ⁊c. Greg⁹. De⁹ im/plendo oīa circūdat / et circūdando omnia implet: p̄ſiden/do omnia ſuſtinet / et ſuſtinendo p̄ſidet: ⁊ cum totus vbiqꝫ ſit per plenitudinē diuinitatis ſuę / dicitur tamē habitaculum et locus eius eſſe in his que ſanctioꝛa ſunt: ſm ꝙ ipſe dicit: Cę/lū ſedes mea. Et Pſ. Qui habitat inq̄t i cęlis irridebit eos. Pſ.2.
Vbicunqꝫ eñ ſit volūtas ei⁹: ibi ē habitaculū ⁊ domus dei: p̄cipue in angelis: quoꝛum cōuerſatio in cęlis eſt: ⁊ in ſanctis

Marginal notes: A — Act.7.f. — Aliter — Pſ.79.

 hoīb⁹ q manētes

¶ vſqȝ ad terrã pedes extendat. Sed ſm hoc multũ longas ha
beret tibias: Vñ poſſet queri ab eis: q̃t vlnę de burello ſuffi/
cerent ei ad caligas faciẽdas. Sequitur. a ¶ Quę eſt iſta
domus quã ędificabitis mihi:q.d. putatis me localẽ
⁊ in templo tm̃ manentẽ:ſed/ quę eſt iſta domus quam
ędificabitis mihi/

a **Q̃uę eſt iſta dom⁹ quã ędifi**
b **cabitis mihi: ⁊ q̃uis ẽ iſte lo/**
c **cus quietis meę? Oĩa hęc**
d **e mãn⁹ mea fecit: et facta ſunt**
vniuerſa iſta / dicit domin⁹.
f **g Ad quẽ aũt reſpiciã/ niſi ãd**
h **pauperculũ/ et ɔtritũ ſpiritu**
i **et tremẽtẽ ſermones meos?**

vt in ea includar?q.d.
nulla poteſt eſſe tam
magna q̃ me capiat:
Al. ⁊ reqetiõis quia cęlum et terram
ego impleo. b ¶ Et
quis eſt iſte locus
quietis mee :id eſt
in q̃ creditis me q̃ieſcere? Quaſi nullus eſt q̃ ſufficiat ad hoc.
In hoc ergo ad litterã elidit errorem eorũ: qui deum loco ca
pi ęſtimabant. Unde.iij. Reg. viij.c. Si cęlum et cęli cęlo/
rum te capere nõ poſſunt: q̃to magis dom⁹ hęc quã ędifica/
ui tibi. Itẽ.ij. Paral.ij.b. Quis poterit p̃ualere vt ędificet
ei dignam domum? c ¶ Omnia hęc ⁊c.q.d. Bene dico:
q̃s ẽ iſte loc⁹ quietis meę? Nullus: Quia/ oĩa hęc:
id ẽ oĩa viſibilia ⁊ oſtenſibilia: d ¶ Manus mea fecit:
⁊ facta ſunt/ a me/ vniuerſa iſta.q.d. non omnia ſed etiã
ſingula facta ſunt a me: dicit domin⁹: ⁊ ex hoc ſequitur ꝙ
nõ poſſum capi ab eis. f ¶ Ad quẽ autẽ reſpiciam.q.d.
non curo de templo veſtro: niſi ſermones meos timeatis/
⁊ humiles ⁊ pęnitẽtes ſitis: Et hoc ẽ ꝙ dic: Ad quem au/
tem reſpiciã/ oculo miſcdię. g ¶ Niſi ad pauperculũ
rebus vel humilẽ. h ¶ Et contritũ ſpiritu.i. de peccatis
intime pęnitentẽ. i ¶ Et trementem ſermones meos:
id eſt meas cõminationes peccatoribus ꝓuulgatas formidã
tem.q.d. ad nullũ alium reſpiciã niſi ad humilẽ pęnitentem
trementem / non ſacrificia legalia offerentem. Unde ſubdit:
¶ Qui immolat

Myſtice ✻ vero deorſum: vt ſcriptura loquit. Vñ Prouerb.xxv.a. Cę
lũ ſurſum/ ⁊ terra deorſum: ⁊ cor regũ inſcrutabile.iij. Reg.
viij.c. Deus in cęlo deſup/ ⁊ ſuper terrã deorſum. Pſ. De/
Pſ.10. us in cęlo ſedes eius: quia in nobiliori ⁊ excellẽtiori creatura
magis relucet auctoris potẽtia/ ſapiẽtia/ ⁊ bonitas. Math.
v.f. Dico vobis nõ iurare omnino: neqȝ per cęlum/ quia thro
nus dei ẽ. Hiero. Per hoc q̃d hic dicit/ iudaicũ conuincit er/
rorem: qui putant inuiſibilẽ deum ⁊ incorporalẽ ⁊ incõpre/
henſibilẽ poſſe comprehendi: q̃d quidem ⁊ ipſe ſalomon ex/
tructor templi in oratione ſua ad dominũ prolixius profite/
tur.iij Reg. viij.c. Si cęlũ ⁊ cęli cęlorũ te capere nõ poſſunt:
q̃to magis dom⁹ hęc quã ędificaui tibi ⁊c. Ac ne arbitrare/
mur cęlo q̃ȝ ⁊ t̃ra dei magnitudinẽ metiẽdã: in alio loco de eo
legimus: Qui tenet cęlũ palmo/ ⁊ terrã pugillo.ſ.xl.c. Per
quę oſtendit/ deus ⁊ forinſecus ⁊ intrinſecus et infuſus ⁊ cir/
cũfuſus/ dum in ſolio ambiente nõ concludit/ ⁊ pugillo clau/
dit et palmo. Aug⁹. Deus eſt ſuper omnia non elatus: infra
omnia non depreſſus: extra omnia non excluſus: intra om/
nia non incluſus.

Aliter ✻ hominibus: qui manẽtes in terra corpore/ cęleſtia mente cõ/
Cęlum multis templant. Notandũ autẽ ꝙ cęlum multis modis dicit. Cęlũ
modis dicitur dicit trinitas.ſ.xiiij.d. Aſcendã in cęlum ⁊c.id eſt ad ęquali/
tatẽ trinitatis: iã eñ erat in cęlo empyreo. Itẽ cęlũ dicit de⁹
Pſ.18. pater. Pſ. A ſummo cęlo egreſſio eius. Ioh.iij.d. Qui de
Pſ.113. cęlo venit ſuper oẽs eſt. Itẽ filius dicit cęlum. Pſ. Cęlũ cę/
li dño. Itẽ homo aſſumptus dicit cęlum: vt hic: Cęlũ ſedes
Pſ.10. mea ẽ. Et in Pſ. Dñs i cęlo ſedes eius. Itẽ cęlum dicitur
angeli. Geñ.i.a. In p̃ncipio creauit deus cęlum et terram.i.
Pſ.8. angelicã naturã et terrenã. Itẽ Pſ. Eleuata ẽ magnificẽtia
tua ſup cęlos.i. humanitas chriſti ſuper angelos. Itẽ cęlum
dicit cęleſtis cõuerſatio. Phil.iij.d. Noſtra cõuerſatio in cę
lis eſt. Itẽ cęlum dicit eccleſia. Math.xiij.f. Simile eſt re/
gnũ cęlorũ ſagenę ⁊c. Itẽ cęlũ dicit ſcriptura ſacra.ſ.xxxiiij.a.
Complicabunt ſicut liber cęli. Itẽ cęlũ dicit anima ſancta.
ſ.i.a. Audite cęli ⁊ auribus pcipe terra. Sap.vij.d. Anima
iuſti thronus eſt dei. Itẽ cęlũ dicit religio: de qua habet.ſ.
xliiij.a. vbi dicit: Extendẽs cęlos ſolus. Itẽ firmamẽtũ di/
citur cęlũ. Geñ.i.a. Appellauitqȝ firmamentũ cęlum. Item
apoſtoli dicũt cęli. Pſ. Cęli enarrãt ⁊c. Itẽ cęlũ dicit aer vl' Pſ.18.
ſuperbia. Eph.vi.b. Spiritualia nequicię in cęleſtibus. Itẽ
Math.xiij.a. Uolucres cęli comederunt illud.ſ.xxxiiij.a.
Inebriatus eſt in cęlo gladius meus. Itẽ cęlum dicit p̃dica/
catio euangelij. Iob.
xxxviij.c. Gelu de cę
lo q̃s genuit? Greg⁹.
Cęlũ eſt eloquiũ dei.
a ¶ Que eſt iſta do
mus quã ędifica/
bitis mihi.q.d. cũ
tãtę magnitudis ſim
vt oĩa impleã ⁊ excedam: quomõ tam rudes ⁊ ſtolidi eſtis/
vt me in manufacto templo habitare credatis? b ¶ Et quis
eſt iſte locus quietis?q.d. nullus eſt hic locus vt in eo
quieſcere poſſim. Neqȝ enim localiter alicubi quieſcere poſ/
ſum. Hal. Iudei putabant et dicebant ꝙ deus omnipotens
nullo in loco eſſet ſuper terram/ niſi in templo q̃d erat hiero/
ſolymis factũ a ſalomone: ęſtimantes illum localem eſſe/ non
recordantes ꝙ ſalomõ dixerat die dedicationis eiuſdẽ tem/
pli.iij. Reg. viij.c. Ergo ne putandũ ꝙ deus habitet ſuper
terram: Si eñ cęlum et cęli cęlorũ te capere nõ poſſunt: q̃to
magis domus hęc quã ędificaui: ſed reſpice ad orationẽ ſer/
ui tui. Item.ij. Paral.ij.b. Quis poterit p̃ualere/ vt ędi/
ficet ei dignã domũ? c ¶ Omnia hęc/ viſibilia ⁊ inuiſibilia:
d ¶ Manus mea fecit: id eſt potẽtia mea: e ¶ Et facta
ſunt vniuerſa/ a me ſcȝ: dicit dñs. Cum ergo facta ſint a
me: quomodo caperẽt me: ego eñ in manufactis ⁊ i materia/
libus habitaculũ nõ habeo: quia cum ſim ſpiritus/ ſpiritualẽ
domũ quęro. Hiero. Hoc autẽ teſtimonio ꝓphetali vſus eſt
ſtephanus Act.vij.f. Salomon autẽ ędificauit illi domũ:
ſed nõ excelſus in manufactis habitat: ſicut per ꝓphetam di/
cit: Cęlum mihi ſedes eſt: terra autẽ ſcabellũ pedum meorũ:
quã domum ędificabitis mihi/ dicit dñs? Item Paulus in
codẽ.xvij.f. De⁹ q̃ fecit mũdũ ⁊ q̃ in eo ſunt/ nequaq̃ȝ in tẽ/
plis manufactis habitat. Sed vt oſtẽderet ꝓpheta vbi eſſet
locus quietis eius: quẽ ſpiritualiter per gratiã inhabitat: ſub
iungit/ dicens: f ¶ Ad quẽ autẽ reſpiciam: vt ſcȝ ad eũ
diuertã: ⁊ manſionẽ in eo faciã: g ¶ Niſi ad pauperculũ
et contritũ ſpiritu: et trementem ſermones meos.
Pauperculum/ dicit: id eſt valde pauperem: contra diui/
tias. Et contritũ ſpiritu.i. ſpiritualiter vel intime dolen/
tem: contra delitias. Et trementẽ ſermones meos: con
tra ambitiões/ ⁊ iactantias/ et p̃ſumptiones. Timor eñ om/
nem tumorẽ ſuperbię ⁊ p̃ſumptionẽ impugnat ⁊ fugat: ſm ꝙ
dicit Sap.xvij.c. Nihil eſt eñ aliud timor/ niſi p̃ſumptiõis
adiutoriũ. In talibus habitat ſapiẽtia: ⁊ ad tales oculos mi/
ſericordię ſuę dirigit/ paupes męſtos/ ⁊ in humilitate tremen
tes.ſ.lvij.c. In ſancto habitãs ⁊ cum cõtritio ⁊ humili ſpiri/
tu: vt viuificet ſpiritũ humiliũ et cor contritorũ. Eccl.xv.d.
Oculi dñi ad timẽtes eum. Itẽ Eccl.xxxiiij.c. Ad quẽ reſpi/
cit: ⁊ quis eſt fortitudo eius: oculi dñi ſup timẽtes eum/ pro/
tector potẽtię/ firmamentũ virtutis/ tegimen ardoris et vm/
braculũ meridiani/ deprecatio offenſiõis ⁊ adiutoriũ caſus/
exaltans animã ⁊ illuminãs oculos/ dans ſanitatẽ ⁊ vitam ⁊
benedictionẽ. Hęc oĩa cõfert deus ⁊ efficit in illis quos re/
ſpicit: ⁊ in q̃bus manſionẽ eligit. Et nota ꝙ contra hęc tria q̃
hic dicũt/ dicũt tria i Iob.xxviij.b. in q̃b⁹ ſapiẽtia nõ q̃eſcit.
Non enim inuenit in terra ſuauiter viuentiũ.i. in delitioſis.
Abyſſus dic: nõ ẽ in me.i. cor auari. Et mare loquit: nõ ẽ me
cum.i. mens impij ⁊ ſupbi. Impij eñ quaſi mare feruẽs ⁊ tu
meſcẽs: ſicut dicit.ſ.lvij.d. Uel aliter. Ad paupculũ ⁊c.
Per hęc tria ſignificat quomõ ſe homo debeat habere q̃tũ
ad p̃ſentia/ p̃terita ⁊ futura. Paupcul⁹ eñ debet eſſe q̃tũ ad
p̃ſentia: vt nõ ſolum ſit pauper/ ſed pauperculus.i. valde hu/
milis ⁊ modic⁹ i oculis ſuis: ita vt nihil hoc ex ſe habere pu/
tet/ ſed totum ex gratia dei: contritus ſpiritu/ pro p̃teritis
peccatis: tremens ad ſermones domini/ pro pęnis futuris.
Uerba enim domini debent audiri et proferri vt tonitrua.
✻ Pſ. Uox tonitrui

g a Qui immolat bouem: in ſacrificio. b Quaſi qui interficiat virum. q. d. mihi diſplicent oblationes veſtrę ⁊ ſacrificia: q₂ cum ſacrificijs iūgitis homicidia. Nec vult dicere q̄ tātū peccet immolans bouē pro tēpore illo: quātū interficiens hominē: ſed vult dicere q̄ immolatio bouis nō eſt ei accepta / ſicut nec interfectio hominis/ niſi forte deuotio offerentis / quę pro tempore illo grata erat deo. Vł Qui immolat bouem: quaſi qui interficiat virum: id eſt ſacerdotes imolatores boum/ ⁊ latrones occiſores hominū/ ſocij ſunt. ſ. j. f. Principes tui infideles ſocij furum. Oſee. vij. c. Galaad ciuitas operantiū idolum: particeps ſacerdotū in via interficientium pergētes de ſichem.

(margin: 1. q. 1. c. per ciuitam.)

a Qūi imolat bouē/ q̄ſi qūi i
b terficiat virum. Qūi mactat
c pecus/ q̄ſi qui excerebret ca
d nem. Qūi offert oblationē:
e q̄ſi q̄ ſanguinē ſuillū offerat.
f

c Qui mactat pecus/ quaſi qui excerebret canē: id eſt quaſi ſanguinē canis effundat ſuper altare: cuius oblatio prohibita eſt: quia nec canis/ nec p̄cium canis ſm legem offertur. Deut. xxiij. c. Non offeres in domo dn̄i dei tui mercedē meretricis: nec̄ p̄ciū canis. e Qui offert oblationē/ legalem. f Quaſi qui ſanguinē ſuillum offerat: qḋ contra legem offertur: Leuit. xi. a. g Qui recordat thuris ad offerendū/ q̄ſi qui benedicat idolo: id eſt quaſi laudet ⁊ veneret idolū. q. d. nulla ſacrificia veſtra legalia accepto/ ſed deteſtor: quia facitis cum homicidio/ rapina et cū alijs vitijs q̄bus pleni eſtis. Vñ ſubdit. i Hec omnia: id eſt p̄dicta ſacrificia: k Elegerunt. i. ex proprio arbitrio et voluntate ſua/ nō mea fecerunt. Ipſi dico manētes: l In vijs ſuis: id ē in peccatis et concupiſcētijs: quę ſunt vię eorum/ non meę. m Et in abominationibus ſuis. i. in idolatrijs: et alijs peccatis ⁊ horrēdis ⁊ deteſtabilibus. n Anima eorū delectata eſt: id ē nō ex ſurreptione ſed ex animo in talib⁹ delectatiōes quęrūt. o Unde ⁊ ego eligam illuſiones eorum: id eſt quibus illudant: Vel. i. illuſiones illis competētes quę reſpondeāt nequitię eorum. q. d. ipſi eligunt ex proprio conſilio ea in quibus magis delectant: ⁊ ego eligam ex proprio iudicio illa tormēta ⁊ opprobria in quib⁹ magis ꝯfundant: vt ſic ipſi elegerūt culpā de culpa: ita ego eis eligam pęnā de pęna. Vel/ Ego eligā illuſores eoꝝ: ſm litterā Hiero. id eſt eligi permittā in principes ⁊ reges tales qui illudebant eis: ⁊ qui adhuc

Aliter * Pſ. Vox tonitrui tui in rota: id eſt in illis qui circūeunt temporalia ambiendo et amando ea. Tales enim dure increpandi ſunt. (margin: Pſ. 76.) Eccſ. viij. a. Sermo domini poteſtate plenus eſt: et iō timēd⁹ ē: nec dicere ei q̄ſq̄ poteſt cur ita facis: Sequit. a Qui imolat bouē ⁊c. Hiero. Sublato altari tēploq̄ terreno qḋ humana conſtruxerat manus: recte auferunt ⁊ victimę iudęorū: ne forſitan dicerent: Non tam ſtulti ſumus vt deum putemus loco poſſe concludi: ſed in ſeparato ad ſacrificandū loco victimas deo imolamus quę in lege p̄cepte ſunt. Ideo dn̄s per ꝓphetā hic ſacrificia eoꝝ reprobat: quę nunq̄ ei ꝓpter ſe placuerūt/ ſed propter deuotionē offerentiū: ⁊ propter figurā rerū futuraꝝ: ⁊ ne ea idolis immolarēt. Oſtēdēs ergo illa veniente veritate reprobanda et deteſtanda dicit: a Qui immolat bouē/ quaſi qui interficiat virum: qḋ in lege prohibetur. Exo. xx. b. Non occides. q. d. vterq̄ magna pęna dignus ē: ⁊ bouem imolans/ ⁊ virū perimens. c Qui mactat pecus. i. capram/ vel ouem. d Quaſi qui excerebret canē: id eſt ſimilē vel ęqualē facit abominationem/ ac ſi ſuper altare dei cerebrū canis effunderet: qḋ in lege ꝓhibitum eſt. Deut. xxiij. c. Non offeres mercedem meretricis: nec p̄cium canis in domo dei tui. Et bene canis ⁊ meretrix copulant: quia ſimilit libidinant. e Qui offert oblationē/ quālibet legalem: f Quaſi qui ſanguinē ſuillū offerat: qḋ in lege prohibet: Leuit. xi. a. g Qui recordat thuris/ in ſacrificio. ſ. vt offerat quod lex p̄cipit Leuit. ij. a. pugillū plenū ſimilę ⁊ olei/ ac totū thus ⁊ ponat memoriale ſuper altare: h Quaſi qui bn̄dicat idolo: id eſt par cōmittit ſacrilegiū ac ſi bn̄diceret idolo. Paria enim ſunt hęc ſacrificia ſacrificijs idolorū. Tantundē enim perditionis eſt ſeruire carnalibus obſeruantijs et ſalutē per eas quęrere/ q̄ idola quęrere: Nam ponere ſacrificia/ ⁊ quęrere ſpem ſalutis et iuſtificationis vbi non eſt/ idolatria ē. Si q̄s igitur in his ſanctitatem ⁊ iuſticiam putet eſſe/ idolatra eſt: quęrens et credens ſalutē vbi non eſt: et vmbrā adhuc ſeruare/ negare ē veritatē aduenīſſe. Nā ſi adhuc ſeruat/ aut ſignificat nō fuiſſe ꝓmiſſus chriſtus: aut adhuc promittit venturus/ et negatur veniſſe: crimen eſt par idolatrię. Simile habet. ſ. j. c. Quo mihi multitudinē victimarū veſtrarū dicit dn̄s: Plen⁹ ſum: Holocauſta arietū: ⁊ adipē pinguiū: ⁊ ſāguinē vitulorū ⁊ agnorū ⁊ hircoꝝ nolui. Glo. vnq̄. Itē Hiere. vj. c. Ut q̄d mihi thus de ſaba offertis: Et. j. eodē. Holocauſtomata vr̄a nō ſūt accepta: victimę veſtrę nō placebūt mihi. Itē Hiere. vij. c. Nō p̄cepi eis in die q̄ eduxi eos de t̄ra egypti de verbo holocauſtomatū ⁊ victimaꝝ: ſ3 h̄ verbū p̄cepi eis dicēs: Audite vocem meā: et ero vobis deus/ et vos mihi ppl's. Amos v. f. Non capiā odorē cętuum veſtroꝝ: q̄ ſi obtuleritis mihi holocauſtomata et munera/ non ſuſcipiam vota pinguiū veſtroꝝ. Et. j. eodē. g. Nunq̄d hoſtias ⁊ ſacrificia obtuliſtis mihi in deſerto. xl. annis: Michęę. vj. b. Nunquid placari poteſt deus in milibus arietū: aut in multis milibus hircorum pinguiū: Oſee. vj. c. Miſericordiā volo et non ſacrificium. Pſ. Sacrificiū ⁊ oblationē noluiſti ⁊c. Itē. Nunq̄d mādu- (margin: Pſ. 39.) cabo carnes taurorū ⁊c. Malach. j. c. Mun⁹ nō ſuſcipiā de (margin: Pſ. 89.) manu veſtra: Ab ortu enim ſolis vſq̄ ad occaſum magnū eſt nomē meum in gentibus. De his autē qui ritum legalem adhuc volunt tenere cum p̄fidis iudęis: ſubiungit/ i Hęc (margin: Secūda pars.) omnia/ ſupradicta ſacrificia. k Elegerunt: non mea voluntate/ ſed proprio arbitrio. Ipſi dico incedentes: l In vijs ſuis. i. in proprijs traditionibus/ nō in mandatis dei. m Et in abominationib⁹ ſuis. Hai. id ē in peccatis q̄ abominari debuerant. n Anima eorū delectata eſt. i. ſtudioſe ⁊ ex animo delectati ſunt in talibus. Vel vię malorū ſunt operationes malę: abominationes autē ſunt adinuentiones ⁊ peccatorū excogitationes. In his autē quę abominat deus/ delectant mali et exultant. Prouerb. ij. c. Qui lętātur cum male fecerint: ⁊ exultant in rebus peſſimis. Iob. xxx. a. Eſſe ſub ſentibus delitias cōputabāt. Sequit. o Unde ⁊ ego eligam illuſiones eorū: id ē quia elegerunt abominationes: ideo ego eligam illuſiones eorū. i. eis competentes. Et dicit/ ego eligam: quaſi de diuerſis generibus illuſionū et tormentorū inferam eis grauiora. Dicit ergo: Eligam illuſiones eorū: id eſt eleganter illudam eis per romanos ſm ſua merita. Vel ſm Hai. Eligā illuſiōes eorum. Illuſiones poſuit ꝓ eo qḋ ē illuſores. Et eſt ſimile. ij. Theſſal. ij. c. Dabit eis operationem iniquitatis: id eſt operatorem diabolum ſc3/ vel antichriſtum. Illuſores autē duobus modis poſſumus intelligere: vel peſſimos principes et doctores/ vt fuerūt ſcribę et phariſęi: et malos ſacerdotes/ vt fuerūt filij heli. Vel alij dicūt illuſores demones: quibus illi traditi ſunt. Eſt ergo ſenſus: Eligam illuſiones eorū: id ē ꝑmittā eis dn̄ari malos principes ⁊ doctores/ ſcribas et phariſęos et ſacerdotes: vel romanos ⁊ demones. De quibus illuſoribus dicitur. ſ. xxviij. d. Audite verbum dn̄i viri illuſores: qui dominamini in populo meo. Similiter hodie multi illuſores ſunt in eccleſia: ſc3 prelati qui oculoſ intuentiū deludunt. Vident enim curam gerere animarū/ cum curā gerant palearū: vidētur dominari vitijs ⁊ om̄ibus ſuccumbūt: videntur viuētia animalia/ ⁊ ſunt idola mortua. ij. Pet. iij. a. Venient in nouiſſimis diebus illuſores iuxta proprias concupiſcētias ambulātes. Baruch. iij. b. Ubi ſūt p̄ncipes gentium: ⁊ qui

g Qūi recordat thuriſ/ q̄ſi qūi
h bn̄dicat idolo. Hęc oīa ele
i gerūt ī vijs ſuis: et ī abomia
k tiōib⁹ ſuiſ aīa eoꝝ dlectata ē:
l vñ ⁊ ego eligā illuſiōes eoꝝ
m
n
o

(margin: B)

¶ eis: ⁊ qui adhuc etiã illudãt. ſ̃. xxviij. d. Audite viri illuſores qui dominamini ſuper populũ meũ. a ¶ Et que timebãt adducã eis. i. famẽ/peſtẽ/gladiũ ⁊ captiuitatẽ. b ¶ Quia vocaui/eos ꝓmiſſis ⁊ bñficijs. c ¶ Et ñ erat q̃ rñderet: ex amore mihi obediẽdo. d ¶ Locutꝰ ſum/cõminatoria et aſpera: e ¶ Et nõ audierunt: ſaltẽ timore a peccatis ceſſãdo. f ¶ Feceruntq; malũ in oculis meis: id eſt me vidẽte/vl' in tẽplo meo. g ¶ Et que nolui elegerũt: vt ſequerent̃ ↄcupiſcẽtias ꝓprias: ⁊ adinuẽtiones ſuas in peccatis. ſ̃. lxv. b. dicitur idem. Vocaui/et non reſpõdiſtis: locutus ſum/⁊ non audiſtis: et faciebatis malum in oculis meis/⁊ q̃ nolui elegiſtis. h ¶ Audite verbũ domini ⁊c̃.

Secũda pars

Secunda pars in qua boni conſolantur. Unde propheta ↄuertens ſe ad bonos dicit: Audite verbum dñi. q. d. alij nolũt audire dñm: ſed vos audite verbum dñi: aurẽ cordis apponendo/⁊ eius voci obediendo. i ¶ Qui tremitis ad verbũ eius: reuerentes et venerãtes verba ꝓphetarum. Sed quid audiãt ſubdit. k ¶ Dixerũt fratres veſtri: id eſt iudei increduli voci mee/dixerũt irridendo/et illudendo vobis. l ¶ Odientes vos: quia diſſimilis eſt eis vita veſtra. m ¶ Et abijciẽtes ꝓpter nomẽ meũ. i. q2 inuocatis vel timetis nomẽ meũ: id abijciũt vos a cõſortio ſuo et deſpiciũt. Dicũt inquã h qđ ſeq̃t̃. o ¶ Glorificet̃ dñs: et videbimꝰ/eũ: vel gloriã eiꝰ: q ¶ In leticia vr̃a. q. d. vos creditis q; impleantur ea que iſti ꝓpherant vobis. Sed glorificet̃ dñs: id eſt appareat glorioſus faciendo ea que dicunt ꝓphete: vt ſic videamus penã quã nobis minat̃: et leticiã veſtrã que vobis promittit̃. r ¶ Ipſi autẽ confundent̃: dicit ꝓpheta. q. d. ita irrident vos: ſed ipſi confundẽtur ad vltimũ/quãdo vos exaltabimini. Quorũ confuſionẽ ⁊ deſtructionẽ oſtẽdit dicẽs. t ¶ Vox populi de ciuitate: audita ẽ/ſupple. q. d. populꝰ clamat ĩ ciuitate: ſacerdotes clamat ⁊ implorant in tẽplo. Et q̃re hoc ſubdit. y ¶ Vox domini reddẽtis retributionẽ inimicis ſuis. i. vox exercitus hoſtilis: qui clamat exultando pro victoria et captione ¶ veſtre ciuitatis

Myſtice

tiũ: ⁊ qui dominant̃ ſuper beſtias q̃ ſunt ſuper terrã: qui in auibꝰ celi ludũt. i. q̃ in oratione vel ꝑdicatione deũ illudũt: qui deberẽt eſſe ſicut aquile volantes in celum/⁊ in predã volare. Deum eñ videt̃ velle deridere: qui quãdo orat vel legit nõ attendit: vel quãdo ꝑdicat/intentionẽ ad deum non dirigit. ſ̃. xxix. d. Populus hic labijs me honorat ⁊c̃. De talibꝰ illuſoribus dicit̃ Prouerb. xix. d. Parata ſunt deriſoribꝰ iudicia: ⁊ mallei ꝑcutientes ſtultorũ corporibꝰ. Itẽ Prouerb. iij. d. Ipſe deludet illuſores: ⁊ mãſuetis dabit gratiã. Seq̃t̃: a ¶ Et q̃ timebãt adducã eis. i. iudeis per romanos: ita vt amittãt locum et gentẽ: hoc enim timebãt. Joh. xj. f. Si dimittimus eũ ſic/omẽs credẽt in eũ ⁊c̃. b ¶ Quia vocaui ⁊ nõ erat qui reſponderet: locutus ſum ⁊ nõ audierunt: feceruntq; malũ in oculis meis/⁊ que nolui elegerunt. Hoc idem habet̃. ſ̃. lxv. b. Vocaui ⁊ nõ reſpõdiſtis ⁊c̃. Et id hic nõ exponimus: quia ibi expoſitum ẽ. Sequit̃. h ¶ Audite verbum dñi. Conuertit ſe ꝓpheta ad apoſtolos et fideles ex iudeis dicens: Audite verbũ dñi/vobis cõſolatoriũ: i ¶ Qui tremitis ad v̈bũ eiꝰ/ reuerẽtes ⁊ venerantes illud. Vox domini ẽ ſicut tonitruũ: vnde tremorẽ debet incutere. Sed multi verba dei nõ timẽt: maxime q̃ aſſueti ſunt audire. i. theologi: Sed verba magnatũ ⁊ principũ timẽt. Vñ Oſee. xiij. a. Loquẽte ephraim horror inuaſit iſrael. k ¶ Dixerũt fratres veſtri. O vos apoſtoli ⁊ alij credẽtes/fr̃es vr̃i iudei ſm carne dixerũt. Ipſi dico: l ¶ Odiẽtes vos/corde: m ¶ Et abijciẽtes/a ſua co/

a et que timebãt adducã eis:
b quia vocaui/ ⁊ nõn erat qui
c d reſponderet: lõcutus ſum/
e f et nõ audierunt: fecẽruntq;
g malũ in oculis meis/ et que
h nolui elegerũt. Audite ver/
i bum domini: qui tremitis ad
k verbum eius. Dixerunt fra/
l m tres veſtri/ odiẽntes vos: et
n abijciẽtes ꝓptẽr nomẽ meũ:
o p Glorificetur dñs/et videbi/
q r mus in leticiã veſtra: ipſi au
s tem cõfundent̃. Vox popu/
t v li de ciuitate: vox de templo
y vox domini reddentis re/
tributionem inimicis ſuis.

habitatione: Et h/ n ¶ Propt̃ nomẽ meũ. i. ꝓpt̃ nominis mei ꝓfeſſionẽ: vl' ꝓpt̃ nominis mei denominationẽ: q2 a chriſto vocamini chriſtiani: ſm illud Hiere. xiiij. b. Tu in nobis es dñe ⁊ nomẽ tuũ ſanctũ inuocatũ ẽ ſup nos. Hos ergo increduli iudei odio habebant: quia de eis non erant. Joh. xv. c. Si mũdus vos odit: ſcitote quia me priorẽ vos odio habuit. Et nota q; ſimł iũgit/fratres et odiẽtes/licz eñ ſint inimici: tñ fr̃es ſũt reputãdi. Pro tali eñ odio ꝓmittitur beatitudo celeſtis. Vñ Luc. vj. d. Beati eritis cũ vos oderint homines ⁊c̃. Matth. x. c. Et eritis odio omnibꝰ hoĩbꝰ ꝓpter nomẽ meũ. Qđ aũt dic/⁊ abijciẽtes: habetur Joh. ix. d. Jam eñ cõſpirauerãt iudei: vt ſi q̃s cõfiteret̃ eum chriſtũ/extra ſynagogã fieret. Quid aũt dixerũt illi exprobãdo/ſubiũgit. o ¶ Glorificet̃ dñs ⁊c̃. Et nota triplicẽ ꝑſecutionẽ ſanctoꝝ a malis illatãt. Oris/ibi: Dixerũt. Cordis/ibi: Odientes. Operis: ibi: Abijciẽtes. Oris autẽ ꝑſecutionẽ ꝓſequit̃. Dixerunt inquã hoc: Glorificet̃ dñs. i. appareat ſublimis ⁊ glorioſus ĩ maieſtate ſua. p ¶ Et videbimꝰ in leticia vr̃a. i. in maieſtate ſua appareat/ita vt videamꝰ: ⁊ vos gaudeat̃. Et loquit̃ ironice. q. d. quia vobis humilẽ introducitis deum ⁊ ꝑdicatis crucifixũ: volumꝰ eum vt dicitis cõſpicere in ſua maieſtate regnantẽ: vt et vos gaudeatis in cõſpectu eiꝰ. Simile Matth. xxvij. e. Si filiꝰ dei ẽ deſcẽdat de cruce ⁊ credimꝰ ei. Propt̃ tales inſultationes maloꝝ: dic̃ Amos. v. c. Ve deſiderãtibus dic̃ dñi: ad q̃d eã vobis: Et nota q; chriſtũ multi q̃rũt glorificatũ: ſ nõ abiectũ/vt iſti: ſed tñ oportet ꝑus eũ crucifixũ inuenire ⁊ ſeq̃ q̃ glorioſũ. Marci. vlt̃. b. Jeſũ q̃ritis nazarenũ crucifixũ: ſurrexit ñ ẽ h. q. d. ſi q̃ritis nazarenũ/ pri9 q̃rite crucifixũ: Nũc aũt q2 ꝑmo q̃rit̃ floridũ: ordinẽ ꝑuertitis: ⁊ id nõ inuenietis: ſurrexit eñ ñ ẽ h vbi eũ q̃rit̃. Seq̃t̃ de pena taliũ. r ¶ Ipſi aũt/q̃ talia loquũt̃: s ¶ Cõfũdent̃: in die iudicij: cũ filiꝰ hominis venerit ĩ gl'ia ſua cũ poteſtate magna ⁊ ꝟtute: Matth. xxiiij. c. Tũc eñ cũ viderit gloriã chriſti ⁊ ſctõꝝ ſuoꝝ/dicẽt: illud Sap. v. a. Hi ſunt quos aliq̃ñ habuimus in deriſum ⁊c̃ nos inſenſati vitã illoꝝ eſtimabamus inſaniã ⁊c̃. Vl' cõfundent̃/in ꝑſenti: ⁊ peribũt ꝑ romanos. Vñ ſubdit. t ¶ Vox Tertia pa
populi de ciuitate/audita eſt ſupple. v ¶ Vox/ſacerdotum/ x ¶ De tẽplo/audita ẽ. q. d. in ciuitate eſt ploratꝰ populi: in tẽplo clamor ſacerdotũ. Aduenientẽ eñ romano exercitu: ⁊ circũdante ciuitatẽ hierl'm: ſm ioſephũ: diuiſi ſunt iudei in tres ꝑtes de ꝑncipatu contẽdentes. Una pars eligens iſtũ/alia aliũ/tertia t̃tiũ. Una pars ppl'i ⁊ ſacerdotũ tenebãt tẽplum. Arcẽ ꝓo ⁊ regiã domũ/pars ppl'i ⁊ principũ. Reliquã ꝓo ciuitatẽ tertia pars: maxime tñ vulgus pugnabat forinſecus cõtra hoſtes/⁊ intrinſecus cõtra ciues. Romanis ergo vrbem irrũpentibꝰ/audita eſt vox populi plangẽtis de ciuitate: ⁊ vox ſacerdotũ/et qui cũ ipſis erãt de tẽplo. Vox autem dñi audita eſt in romanis exultãtibus: qui ⁊ nutu dei venerũt. Et h ẽ. y ¶ Vox dñi reddẽtis retributionẽ inimicis ſuis. i. iudeis ꝑ romanos. Moraliter. t ¶ Vox Moralit
populi de ciuitate: vox de tẽplo/vox dñi ⁊c̃. Triplicẽ vocẽ determinat. Vocẽ populi aperte peccãtis: ſm illud Geñ. xviij. c. Clamor ſodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ multiplicatꝰ ẽ ⁊ peccatũ eoꝝ aggrauatũ eſt nimis. Itẽ vocẽ ſacerdotis parcentis ⁊ peccata populi excuſantis ⁊ linientis: ſm q; dicitur Ezech. xiij. b. Populus edificabat parietẽ. i. peccatoꝝ cõgeriem: ipſi aũt liniebãt eũ luto abſq; paleis. Tertia aũt vox ẽ dñi ꝑcutientis ⁊ reddẽtis retributionẽ inimicis ſuis: De qua voce dicit̃ Soph. j. c. Vox diei dñi amara: tribulabit̃ ibi fortis: quãdo dicet̃: Ite maledicti ĩ ignẽ eternũ: Matth. xxv. d. Item nota q; populus loquitur de ciuitate. i. de mundanis

* ſ clericus debet loq̃

ſ viꝫ ciuitatis et tẽpli. Que vox dꝛ dñi: qꝛ dño auxiliante eos
vicerũt. Sic ergo mali confundent̃ ꝑ chaldeos: ſed boni non
ↄfũdent̃ ad vltimũ: imo reuertent̃ ⁊ mltiplicabunt̃. Vñ ſub
dit: a Anteq̄ parturiret pepit. Loquit̃ ꝺ ſion ſiue de
hieruſalẽ: q̄ dicit̃ peperiſſe añ parturitionẽ. i. anteq̄ videre/
tur dolores partus ſu
ſtinuiſſe. Loquit̃ em̃
de ſion ad ſimilitudi/
nem matris. q. d. citiſ/
ſime et inſperate ge/
Hiere.18.c runt filios: ſicut ſi mu
lier aliq̄ ſubito libera/
ret̃ a partu / poſſet di/
ci peperiſſe añ partu/
ritionẽ. i. anteq̄ mul/
tos dolores ſuſtinuiſ/
ſet / ſicut alie mulieres
ſolẽt ſuſtinere: Vel ſi/

a Anteq̄ parturiret peperit:
b anteq̄ veniret partus eius
c peperit maſculũ. Quis au/
d diuit vnq̄ tale: ⁊ quis vidit
e huic ſimile? Nunquid par/
f turiet terra in die vna: aut
g parietur gens ſimul? quia
parturiuit ⁊ peperit ſion fili/
h os ſuos. Nunq̄d ego q̄ ali/
i os parere facio: ipſe nõ pa/
k riam dicit dominus? Si ego
qui generationẽ† ceteris tri/ Al.† cunctis.
buo ſterilis ero: ait domin⁹
l m deus tuus. Letamini cum
n hieruſalem: et exultate in
o p ea omnes qui diligitis eam.

cut aliqs qui cito facit aliq̄d / ⁊ ſubito complet illud / dicit̃ cõ/
pleſſe anteq̄ inceperit. i. anteq̄ videret̃ incepiſſe. b Ante
q̄ veniret partus eius. i. tẽpus pariendi: c Peperit
maſculũ. i. validũ ⁊ fortẽ populũ. Andreas. His verbis ni
hil aliud ſignificat̃ q̄ ſubita et inſperata gentis multiplica/
tio / velut ſi mulier ſubito pareret. Admirãs ergo ꝓpheta tam
ſubitã ppl̃i multiplicationẽ / ſubdit. d Quis audiuit vn
q̄ tale: ⁊ quis vidit huic: id eſt tali partui / ſimile? q. d.
nunq̄ viſum eſt vel auditũ alias: vt in tam breui ſpatio gig/
nerent̃ tot hominũ milia. e Nunq̄d parturiet terra in
die vna. i. ſubito incolas ſuos oẽs parturiret? q. d. non eſt
hoc auditũ. f Aut pariet̃ gens ſimul: gens. ſ. tota? q.
d. non contingit hoc in terra. Quare aũt hoc q̄rat ſubiungẽ/
do exponit. g Quia parturiuit et pepit ſion filios
ſuos / ſupple ſimul ⁊ ſubito. q. d. hoc ideo q̄ro admirãdo: qꝛ
ita video in ſion ↄtigiſſe qꝺ in terra alias inuiſum ẽ: ⁊ inaudi/
tum cõtigiſſe. Poſita aũt q̄ſtione in q̄ q̄ſi ĩpoſſibile videbat̃
tam ſubito ppl̃i generatio ⁊ multiplicatio: reſpõdet ꝓpheta in
ꝑſona dñi / ꝙ ita fiet ꝑ eius potentiã. Vñ dicit. h Nunq̄d
ego qui alios parere facio. i. qui alias nationes multi/
plico: i Ipſe nõ pariã dicit dñs. i. filios meos ſpecia/
les. ſ. iudeos nõ mltiplicabo? k Si ego qui generatio/
nem ceteris / vl' / cunctis tribuo / ſterilis ero / ait dñs
deus: quaſi nõ: immo ego multiplicabo filios: id ẽ iudeos.
Audita ergo dñi ꝓmiſſione ꝓpheta / cõuertit ſe ad cõſolatio/
nem hieruſalẽ dicens. l Letamini cum hierl̃m. i. cor/
de gaudete de ſua ꝓſperitate / ⁊ multiplicatione. n Et ex/
ultate in ea: id ẽ de ea / ſiue de eius profectu: vel in ea ma/
nentes et habitantes. p Omnes qui diligitis eam.
gaudete cũ ea gaudio
* ſ cleric⁹ debet loq̄ de tẽplo. i. de diuinis. Sequit̃. a Ante
Quarta pars q̄ parturiret ⁊c̃. Poſt deſtructionẽ iudeoꝝ / loq̄t̃ de mul/
Myſtice * tiplicatiõe gẽtiũ: Reprobata em̃ ſynagoga / edificat̃ ⁊ mlti/
plicat̃ eccl̃ia. Et hoc ẽ ꝙ dicit: a Anteq̄ parturiret pe
perit: anteq̄ veniret part⁹ eius pepit maſculũ. i. ci/
tiſſime ⁊ inſperate multiplicati ſunt filij eccl̃ie: vt ſicut mater
ſine dolore parturitiõis videat̃ partũ effudiſſe. Dicit̃ aũt ec/
cleſia parere maſculũ / ⁊ beata virgo / ⁊ deus / ⁊ p̄latus / ⁊ ſub/
dit⁹. Eccleſia em̃ ĩ velocitate tp̄is: c Peperit maſculũ:
id eſt ppl̃m fortẽ: q̄ñ vna die crediderũt / tria milia. Act. ij. g.
Et alia die quinq̄ milia: Act. iiij. a. Eccleſia q̄ anteq̄ partu/
riret pepit: qꝛ anteq̄ ꝑſecutionis multas anguſtias pateret̃ /
mltiplicẽ ſpũaliũ filioꝝ ſobolẽ edidit. b Et anteq̄ veni/
ret part⁹ ei⁹. i. anteq̄ videret̃ poſſe generare filios. c Pe/
perit maſculũ. i. fortẽ populũ: Subito em̃ ad fidẽ multitu
do cõuerſa eſt iudeoꝝ: ⁊ gentiliũ fortiũ in fide / ⁊ ſtrenuoꝝ in
operatione. Sed cõtra Apoc. xij. a. Mulier clamabat partu/
riẽs ⁊ cruciat̃ vt pariat. Eccl̃ia em̃ clamãdo parturit / q̄tũ ad
verba: et cruciat̃ q̄tũ ad exempla: quõ ergo dicit̃ hic: anteq̄
parturiret peperit? Solutio. Triplex ẽ ſtat⁹ eccl̃ie: Primiti/
uus: medi⁹ ⁊ vltim⁹. In p̄mo ſtatu ſine parturitiõe peperit:
q̄ñ ſine difficultate et obſtaculo multa milia ad fidẽ cõuertit.
In ſcðo aũt ſtatu cũ parturitiõe pepit: q̄ñ dira ſuſtinuit ĩ mar

tyrib⁹: ⁊ alte clamauit in ↄfeſſorib⁹ / vt filios deo in fide gene/
raret: ita vt recte dicat̃ de ea: Mulier clamabat parturiẽs: ⁊
cruciat̃ vt pariat. Et. ĩ. eodẽ dicit̃: Parturiuit ⁊ pepit ſion fi
lios ſuos. In vltimo aũt ſtatu q̄ nũc ẽ / eccl̃ia ſine† ꝑtu partu/ Al.† dolore.
rit. Multi em̃ ſũt dolores eccl̃ie: ſ pauci filij mltiplicant̃. ſ.
xxxvij. a. Venerũt fi/
lij vſq̄ ad partũ: ⁊ nõ
eſt virt⁹ pariẽdi. Vñ
Hiere. iiij. e. Ventrẽ
meũ doleo / ventrem
meũ doleo. Vel eccle
ſia ꝑturit maſculũ: q̄ñ
ꝺ ſuo gremio eligit vi
rilẽ p̄latũ. Sed tales
vult pharao in flumi/
ne ꝓijcere diuitiarũ:
Exo. j. d. Itẽ de bea/
ta virgine expõit̃. a
Anteq̄ ꝑturiret pepit: qꝛ ſine dolore pepit beata maria
chriſtũ. Vñ ĩ antiphona. Neſciẽs mat̃ virgo virũ ⁊c̃. b An
q̄ veniret ꝑtus eius pepit maſculũ: Nõ em̃ ꝑ natura
lem tp̄is ſucceſſionẽ: ſed ꝑ mirabilẽ gr̃e collationẽ pepit: licꝫ
tẽpus ſeruauerit alijs mulierib⁹ ſtatutũ pariẽdi poſt ↄceptũ.
Vl' aliter ſm̃ Hai. Anteq̄ ꝑturiret virgo maria ⁊ anteq̄ ve/
niret ꝑtus ei⁹ / genuit de⁹ pater maſculũ ſine tp̄e / verbũ. ſ. ⁊ fi/
liũ ſuũ fortiſſimũ: ꝑ quẽ fecit ⁊ gubernat oĩa: quẽ in tp̄e cõce/
pit et pepit virgo maria. De iſto maſculo dꝛ Apoc. xij. b.
Peperit mulier filiũ maſculũ qui rectur⁹ erat oẽs gentes in
virga ferrea. i. ĩ rectitudine vite: ⁊ duricia penitẽtie. Itẽ fili⁹
ꝑturijt ⁊ pepit filioſ ĩ cruce. Vñ. ſ. xlvj. a. Qui portamini a
meo vtero: qui geſtamini a mea vulua. Itẽ p̄latus ẽ mater.
Gal. iiij. c. Filioli mei quos iterũ ꝑturio / donec formet̃ chri/
ſtus in vobis. Itẽ q̄libet debet parere maſculũ. i. bonũ ꝓpoſi
tum in virile opus ꝓducere. Math. xij. d. Quicũq̄ fecerit
volũtatẽ p̄ris mei q̄ ĩ celis ẽ: ille me⁹ frater / ſoror ⁊ mr̃ ẽ. Nõ
dic̃ pr̃: qꝛ boni opis mr̃es ſum⁹. Cõcepit em̃ liberũ arbitriũ
a gr̃a tanq̄ a p̄re. Auctoritas em̃ boni opis ẽ ĩ deo vl' in gr̃a /
nõ ĩ libero arbitrio. Seq̄t̃. d Quis audiuit vnq̄ tale
et q̄s vidit huic ſimile? Nunq̄ em̃ tale quid ſup terrã ac
cidit: vt in breui tp̄e crederẽt oẽs nationes / ⁊ de vniuerſis gẽ
tibus vna gens fieret chriſtianoꝝ: ⁊ cõpleret̃ dictum apl̃i. ij.
Cor. v. d. Vetera tranſierũt / et ecce oĩa facta ſunt noua. Vñ
ſubdit̃ adhuc. e Nunq̄d parturiet terra in die vna
aut parietur gens ſimul: qꝛ ꝑturiuit ⁊ peperit ſion
filios ſuos: Apl̃i em̃ filios ſuos tanq̄ vna die et ſimul ge/
nuerũt: qꝛ ĩ chriſto / q̄ lux ẽ ⁊ dies: vt dꝛ Ioh. xij. g. ⁊. viij. b.
⁊ ĩ volũtate fidei eos ↄuerterũt. Et nota ꝙ dic̃ / parturiuit
⁊ pepit / Parturiuit exhortãdo fatigata: pepit ↄuertẽdo le/
tificata. Eccl̃ia em̃ q̄ prius anteq̄ parturiret pepit: poſtea vt
pareret ꝑturiuit: qꝛ vt filios deo generare poſſet / multis co/
natib⁹ enixa ẽ: et multis dolorib⁹ cruciata / verbũ dei p̄dicãs:
⁊ eos quos intra vterũ charitat' portabat / in fide vl' in bona
ↄuerſatiõe genuit. Sed qꝛ a deo factũ eſt iſtud / ideo pulchre
ſubiũgit̃. h Nunq̄d ego qui alios parere facio / car/
naliter oẽs / ⁊ cõmuniter oẽs creo. i Ipſe nõ pariã di/
cit dñs? q. d. immo: ego em̃ qui oẽs hoĩes creaui ex nihilo:
creabo mihi ex oĩb⁹ gentib⁹ eccleſiã vnã / que edificat̃ de la
pidib⁹ viuis. j. Pet. ij. a. Vñ ſubdit. k Si ego q̄ gene/
rationẽ ceteriſ tribuo ſteriliſ ero ait dñs? q. d. Nõ: im
mo filios ſpũales mihi multiplicabo: q̄ ceteris do carnales.
Vel non ſterilis ero a filio coeterno ego eternus: qui tempo/
ralibus do filios tp̄ales. l Letamini cũ hierl̃m. Inui/ Quinta pars.
tat angelos / vel apl̃os / vel quolibet eccl̃ie filios: vt gaudeãt
de bonis hierl̃m. q. d. O ãgeli ⁊ apl̃i triſtes de ꝑditiõe iudeo
rũ infideliũ / letamini ↄſolati de fide et ſalute gentiũ: de q̄bus
edificat̃ eccl̃ia. Et h̃ ẽ. l Letamini / corde: o angeli / o apl̃i
o fideles filij: m Cũ hierl̃m: mr̃e vr̃a celeſti: ⁊ cũ eccl̃ia p̄/
ſẽti de gẽtib⁹ collecta. n Et exultate / voce ⁊ corpe pãden
tes ſigna leticie. o In ea. i. pro ea. i. ꝑ fide cõuerſoꝝ / q̄ in
ea numero habitãt ⁊ merito. p Oẽs q̄ diligitis eam.
Soli em̃ habẽtes zelũ ⁊ dilectionẽ animaꝝ / gaudẽt ⁊ exultãt

ꝟ gaudete cum ea gaudio/ de eius ꝓſperitate. b Uni/
uerſi qui lugetis ſuper eam/ pro eius captiuitate et af/
flictione. Gaudete dico ita/ c Ut ſugatis et replea/
mini ab vberibus cõſolationis eius. Loquiť de hie/
ruſalē quaſi de matre plurib⁹ filijs lac pꝛebente: ꝛ de popu/
lo loquiť q̃ſi de filijs
paruulis q̃ delectãtur
B i vbere. Uñ adhuc ſb/
Al. ſlugebatis dit. d Ut mulgea
Al. † vbere tis/ lac conſolationis
vł pꝛoſperitatis. Uel
abundãtiam lactis ſi/
gnificat in terra illa et
mellis/ per hoc q dic/
Sugatiſ et mulgea
tiſ: ſm q dicit Deut.

a Gaudẽte cũ ea gaudio vni/
b uerſi q̃ †lugetis ſup eã: vt ſu/
c gãtis ꝛ repleamini ab †vberi
d bus cõſolationis ei⁹: vt mũl
e f geatis: ꝛ dẽlitijs affluatiſ ãb
g omnimoda glĩa eius. Quĩa

xxxij.b. Ut ſugerēt mel d̃ petra: oleũq de ſaxo duriſſimo: bu
tyrũ de armẽto ꝛ lac de ouib⁹ ꝛc. e Et delitijs affluatis
ab omnimoda gloria ei⁹. Pro magnis em̃ delitijs repu
tabitis videre plenã ꝛ pꝛiſtinã gloriã ipſi⁹ hierl'm: ſ hec glo/
ria maior erit. g Quia hec dicit dñs: ecce ego decli
nabo ſup eã. i. ſup hieruſalē: h Quaſi flume pacis:
id eſt dabo eis pacē quaſi flumen. i. pacem copioſam ꝛ inde/
ficiētē/ ſicut exponit Andreas. i Et quaſi torrentē in/
undantē gloriã gentiũ/ declinabo. i. ſup eã. k Quã
ſugetis: id eſt ego plures faciã pꝛoſelytos de gentibus qui
ad eos ſicut torrens inundãs in velocitate ꝛ multitudine con
uertenť: qḋ erit ad gloriã hieruſalē/ ꝛ ad delectationē veſtrã.
Uel Gloriã gentium. i. diuitias in qb⁹ gẽtes gloriaban/
tur/ dabo vobis: ſm qḋ exponit Andreas. Quam ſuge/
tis: id eſt ita in gloria eorum delectabimini: ſicut pueri in ſu/
gendo lac delectanť. l Ad vbera portabimini: et ſu/
per genua blandienť vobis. Pꝛoſequiť metaphoram
paruulorũ ſugentium. q. d. ſicut matres paruulos ad vbera
portãt: vt portãdo eos reficiãt/ ꝛ ſup genua eos ſuſtinẽdo cõ/
ſolanť/ et eis blãdiunť: ita gẽtes ꝛ nationes et reges etiã earũ
vobis lac diuitiaꝝ ꝛ delitiarũ miniſtrabũt/ et vos ſuſtẽtabũt:
ſm etiã q habeť. s. lx. c. Et ſuges lac gentiũ/ et mammilla re/
gũ lactaberis. Ubi ſm litterã Septuagīta habeť: Diuitias
regũ comedes. Vł Ad vbera/ mea/ portabimini: ꝛ ſup
ꝟ genua blandienť vobis.
Myſtice ⁂ de cõuerſione peccatorũ. Charitas em̃ nõ gaudet ſuper ini/
quitate: congaudet autē veritati. j. Cor. xiij. b. Ex hoc pa/
tet q illi qui dolent quãdo ſocij ſui vel carnales amici intrãt
religionē/ vel bona alia faciũt/ nõ diligebant illos. a Gau
dete cum ea gaudio vniuerſi: non ſolum om̃es/ ſed ſin/
guli. b Qui lugetis/ vel/ lugebatis ſuper eã: vos. ſ.
apoſtoli/ qui doletis de perfidia iudęorũ: gaudete de multi/
tudine gẽtiũ ꝯuerſaꝝ. Uel/ Gaudete cũ ea gaudio vni/
uerſi qui lugetis ſuper eam: id eſt qui lugetis damna
quę patitur eccleſia i quibuſdam: gaudete in lucris quę adi/
piſcitur in alijs. Uel/ Gaudete qui lugetis. q. d. conti/
nuate gaudium gratię vſq quo perueniatis ad habitaculum
cęleſtis gaudij ꝛ letitię: De quo dicitur Joh. xvj. c. q gau/
dium veſtrũ nemo tollet a vobis. Quod gaudiũ lugentibus
datur: quia illi participes ſunt cõſolationũ qui ſocij ſunt paſ/
ſionũ. ij. Cor. j. b. Sicut ſocij paſſionũ eſtis: ſic eritis ꝛ cõ/
ſolatiõis. Jdeo iuſti etiam in pꝛęſenti gaudent in tribulatio/
nibus: ſicut dicit apoſtol⁹ Col. j. d. Gaudeo in tribulationi/
b⁹ meis ꝛc. Et Jaco. j. a. Omne gaudiũ exiſtimate frēs ꝛc.
Dic ḡ. a Gaudete cũ ea gaudio vniuerſi q̃ lugetis
ſuper eam: id eſt gaudete o paruuli eccleſię cum matre ve/
ſtra in tribulationibus lugentes. Et loquiť vel ad paruulos
eccleſię/ vel ad apoſtolos. Dupliciter enim poteſt legi. Gau/
dete dico ita vt ſugatis ꝛ repleamini ab vberibus conſolatio
nis eius: id eſt vt ſugatis lac vberũ quo vel quibus cõſolatur
hieruſalē: id eſt eccleſia. Ubera em̃ ſunt duo teſtamenta. Ab
iſtis vberibus ſugitur lac a paruulis/ et in paruulis ſugitur a
pꝛelatis: quia perfecte ſubditorũ conſolatio eſt ꝛ refectio pꝛę
latorum. Lac ergo trahiť ab vberibus: quia de nouo et vete

ri teſtamento trahunť verba et exempla: quibus nutriuntur
et conſolanť paruuli: quãdo per verba ſimplicis ꝛ fidelis do/
ctrinę ędificanť ad fidem/ et per exempla roborantur ad bo/
nam operationē. Hęc vbera etiam ſugunt pꝛęlati: quãdo in
fide ſubditorũ et bona operatione delectanť. d Ut mul/
geatiſ ꝛ delitijs af/
fluatis: hoc ē vt aſ/
ſumatis eorum ſimpli
cem fidem: et pfectiõe
eorum abundetis. Et
h. f Ab omnimo/
da gloria ei⁹: id eſt
a ſciẽtia diuinitatis et
hũanitatiſ chꝛiſti: quã
habet ecclia. Sancta
em̃ eccleſia in omnib⁹

hec dicit dñs: Ecce ego de/
b clinabo ſup eã/ q̃ſi flũmē pa
i cis: et q̃ſi tòrrentē inundãtē
k gloriã gētium/ quã ſugẽtis.
l m Ad vbẽra portabimini: ꝛ ſũ
per genua blãdienť vobis.

vna: i alijs habet lac. ſ. ſimplicē fidē et operationem: in alijs
autem affluit omnimoda gloria. ſ. chariſmatum abundantia
et ſciẽtia diuinitatis ꝛ humanitatis chꝛiſti. Sancti einm pꝛę/
dicatores in om̃ibus delectanť/ tanq carpentes ab alijs. Se
quitur. g Quia hec dicit domin⁹: Ecce ego decli
nabo ſup eã q̃ſi flumē pacis: id ē deſcēdere faciã ſuper
eam plenam et perſeuerantē pacis affluentiã. i. ſpiritusſancti
abundantiã/ quo recõciliamur deo ꝛ angelis ꝛ quo quiete et
pacifice inter pꝛoximos conuerſamur. Et dicit. Declina/
bo: id eſt a iudęis ſuperbis ad gẽtes humiles declinare ꝛ de/
ſcendere faciã. Humilibus em̃ datur gratia: ꝛ ad valles decli
nat aquarũ copia. Ps̃. Jnter mediũ montiũ: id ē in vallib⁹ Ps. 103.
pertranſibũt aquę: id eſt gratię. i Et quaſi torrentem
inundantē gloriã gentium quã ſugetis. i. multitudi
nem gentiũ ꝛ foꝛtitudinē earum ad fidem conuertã abundan
ter et affluenter/ ita vt in eis delectemini. q. d. duo dabo ec/
cleſię: copiam. ſ. chariſmatũ ꝛ gratiarũ/ hoc eſt vnũ flumen: ꝛ
multitudinē conuerſorũ/ hoc eſt aliud. Uel fluuius vnus eſt
abundantia pacis q̃tum ad pꝛoximos: alius eſt torrens glo/
rię gentiũ: id eſt timor quo ad deum: Gloria em̃ gentiũ eſt ti/
mor dñi: ſicut diciť Eccl. x. c. Gloria diuitum honoꝛatoꝝ: et
pauperũ timor dei eſt. De pͥmo fluuio diciť. s. xlviij. d. Uti/
nam attendiſſes mandata mea/ facta fuiſſet quaſi flumē pax
tua. De ſcḋo ſubditur. Et iuſticia tua ſicut gurgites maris.
Juſticia enim refertur ad timorem: quia timor dñi iuſtificat:
Peccatũ em̃ expellit: vt diciť Eccl. j. c. Baruch. iij. b. Si in
via dei ambulaſſes/ habitaſſes vtiq i pace ſup terrã. s. liij. d.
Ponã multitudinē pacis filijs tuis. Eccl. xxxix. c. Bñdictio
illius quaſi fluui⁹ inundabit. Uel pꝛimus fluuius eſt fluuius
gratię: ſecũd⁹ ē torrens doctrinę. Pꝛimus dicitur fluuius pa
cis: quia p gratiã obtinemus peccatorũ veniã. Secũd⁹ dici/
tur torrens glorię gentiũ: quia in doctrina eccleſię eſt gloria
audientis turbę. De iſtis fluuijs diciť in Ps̃. Fluminis im/ Ps. 45.
petus lętificat ciuitatē dei. Jtē Joh. vij. f. Qui credidit in me
ſicut dicit ſcriptura/ flumina de ventre eius fluent aquę viuę.
Sequiť. l Ad vbera portabimini/ ꝛ ſuper genua
blandiēť vobis. Loquiť ad gẽtes credituras: quibus tri/
plex officiũ exhibendũ eſt ab apoſtolis/ et ſimiliter ſubditis
exhibendũ ē a pꝛęlatis: Lactatio/ portatio/ et blanditio. De/
bent enim lactando portare eos. i. docendo ꝛ inſtruendo eos
ſupportare in infirmitatibus eorũ. Uel portare debent eos:
id eſt per bona exempla eos ad meliora pꝛouehere: vt nõ tm̃
vbo lactenť/ ſ exẽplo ad bona ꝓuehanť. Jō dic: Ad vbe
ra/ ꝯſolatorię p̄dicatiõis: portabimini/ adiũcto exẽplo bo/
nę ꝯuerſatiõis. Vł/ ad vbera portabimini. i. ſupporta/
bimini: ſm illud Gal. vj. a. Si p̄occupat⁹ fuerit homo in aliq̃
delicto ꝛc. Sed qꝛ frequẽter on⁹ grauat portãtē et aſperiorē
reddit: ſicut habeť exemplũ de moyſe Numeri. xj. c. Nun/
quid ego concepi hanc multitudinē/ vel genui eam/ vt dicas
mihi: porta eos in ſinu tuo quēadmodũ ſolet nutrix portare
īfantē ꝛc. iō ſbdit. m Et ſup genua blandiēť vobis.
q. d. portãdo vos nõ exaſperabũt vos: ſ cõſolabũť et blãde
vob loquenť: ſic̃ nutrix paruulo plorãti blãdiť ꝛ frãgit vocē
ſuam/ loquens ꝛ blandiēs puero. Pꝛęlatus em̃ cũ paruulis
⁂ nõ debet loqui

℟ genua blandiet vobis: id eſt ego lactabo vos et ſuſtentabo dicit domin⁹: ſicut mater filium paruulũ. Unde ſubdit. a Quomodo ſi cui mater blandiat: ita ego conſolabor vos: lac ꝓſperitatis vobis copioſe fundẽdo: lachrymas miſerie et calamitatis abſtergendo/ſuper genua patientie mee ſupportando. c Et in hieruſalẽ cõſolabimini: quã do ad eaꝝ de captiuitate proſpere reuertimini. d Uidebitis/impleta q̃ mõ auditis ꝓmiſſa. e Et gaudebit cor veſtrũ: id eſt ex corde nõ ſimulatorie gaudebitis. f Et oſſa veſtra quaſi herba germinabũt: id eſt vos qui fuiſtis quaſi oſſa arida ⁊ mortua in captiuitate/reuiuiſcetis/et florebitis ad humorẽ ꝓſperitatꝭ ⁊ liberatiõis de captiuitate: ſicut herba q̃ in hyeme mortua eſt/in vere autẽ rediuiua eſt. Unde hic ꝓpheta duplicẽ ſeruat metaphorã: oſſium ⁊ herbarũ. De oſſibus ſimile habetur Ezech. xxxvij. b. vbi dicit. Oſſa arida audite verbũ dñi: Hec dicit dñs deus oſſibus his: Ecce ego immittã in vos ſpiritũ ⁊ viuetis ⁊c̃. De herbis ſimile habet. ſ. xliiij. a. Germinabunt inter herbas quaſi ſalices iuxta preterfluentes aquas. g Et cognoſcet manus domini ſeruis eius: id eſt potentia domini/vel largitas eius cognoſcet in ſeruorũ liberatiõe/⁊ bonorũ collatione. h Et idignabit inimicis ſuis. q. d. ꝓdicta bona faciet bonis iudeis: ſed malis et incredulis voci domini/deſtruet ⁊ vaſtabit.

Tertia pars Unde ſubdit. i Quia ecce dominus in igne veniet: quod factum eſt quãdo exercitus babylonis ciuitates iude deſtruxit et combuſſit/et etiam hieruſalem: et ſepius etiã pro peccatis ſuis combuſte ſunt ciuitates eorum et edificia.

E

a Quomodo ſi cui mater blã
b diatur: ita ego conſolabor
c vos: et in hieruſalem conſo
d labimini. Uidebitis ⁊ gau
e
f debit cor veſtrum: et oſſa ve
ſtra q̃ſi herba germinabunt.
g Et cognoſcetur manus do
h mini ſeruis eius: et indigna
i bitur inimicis ſuis. Quia
ecce domin⁹ in igne veniet:

℟ Et quaſi turbo

Myſtice ⁜ nõ debet loqui plena voce: ſed ficta ⁊ manſueta: quia ſicut dicit Pſ. (Ps. 89.) Superuenit manſuetudo ⁊ corripiemur. Paruulus terret plena voce: qui ficta voce quieſcit ⁊ placat. Ad vbera portauit apoſtolus illos quibus dicebat: Tanq̃ paruulis in chriſto lac vobis potum dedi nõ eſcam. j. Cor. iij. a. Et ſup genua: id eſt ſuper exempla bonorum operum ſuorũ blandiebatur eis/ quibus dicebat Phil. iiij. b. Quecũq̃ ſunt vera/quecũq̃ pudica/quecũq̃ iuſta/quecũq̃ amabilia/quecũq̃ bone fame: ſiqua virt⁹/ſiqua laus diſcipline: hec cogitate que ⁊ didiciſtis/⁊ accepiſtis/⁊ audiſtis et vidiſtis in me/hec agite ⁊ deus pacis erit vobiſcũ. Itẽ Ro. xij. a. Obſecro vos per miſericordiã dei vt exhibeatis corpora veſtra hoſtiam deo ⁊c̃. Uox iſta eſt blandientis. Item. j. Pet. ij. c. Obſecro vos tanq̃ aduenas ⁊ peregrinos ⁊c̃. Itẽ ſicut nutrix quãdo vult paruulo blãdiri/ dat ei quicquid habet/vt puer quieſcat a fletu: Ita apoſtolus faciebat. j. Theſſal. ij. b. Tanq̃ ſi nutrix foueat filios ſuos: ita deſiderãtes vos cupide/volebam⁹ tradere vobis nõ ſolum euangeliũ dei: ſed ⁊ animas noſtras. Similiter ⁊ ceteri ſancti doctores portauerunt ⁊ portant more matrũ ad vbera doctrine paruulos ſuos: ⁊ in exemplis bonorum operũ velut in genibus fouẽdo eos ſuſtentant ac blandiunt eis vt proficiant. Nam q̄ in genibus opera deſignentur/ex hiſtoria gedeonis cognoſcimus: vbi trecẽti viri qui recto genu aquã biberant viciſſe referunt: Judic. vij. b. Aqua enim eſt ſacra ſcientia: genu autẽ rectũ/eſt operatio ad celum erecta: Recto aũt genu aquã bibit: q̃ cũ recta operatione ſacram ſcripturã addiſcit: vt prius faciat ſibi q̃ doctrine intẽdat. Qui enim prius fecerit/facilius poſtmodũ addiſcit: quia intellect⁹ bonus oĩbus facientib⁹ eũ. (Ps. 110.) a Quomodo ſi cui mater blãdiat: ita ego cõſolabor vos. Glo. Omnipotẽs deus tanq̃ miſericors ⁊ miſerator: modo aquile/modo galline/modo matri blandiẽti ſe comparat: vt nos ſaltem blanditijs alliciat. Mater enim maximũ habet affectum ad filios: gallina et aquila ad pullos. Aquila enim vt dicit Glo. plus omnibus beſtijs/iumentis/pecudibus/auibuſq̃ fetus diligit/vt aiunt qui de animantium ſcripſere naturis. Dicit

ergo: Quomodo ſi cui mater blandiat ⁊c̃. i. ſicut mater paruulo flenti blanditur vocem frangendo ⁊ fingendo/lachrymas manibus proprijs abſtergendo/poma et alia amabilia ei tribuẽdo: b Ita ego cõſolabor vos/blãda locutiõe: lachrymarũ abſterſione: bonorũ collatione. Nõ eñ ſolum ſic mater veſtra: ſ pluſq̃ mater. ſ. xlix. d. Nunquid poteſt mater obliuiſci infantẽ ſuũ/vt nõ miſereat filio vteri ſui: et ſi illa oblita fuerit/ego tñ nõ obliuiſcar tui. Eccl. iiij. b. Miſerebit tui magis q̃ mater. Et nota q̄ dupliciter mater cõſolat paruulũ flẽtẽ. Primo eñ dic̃ ei: Bone fili/q̃s fecit tibi h: q̃re fles: q̃re luges/dic mihi: et tũc puulus magis erũpit in fletũ/quanto magis q̃rit a matre cauſa flet⁹: ⁊ licet magis ploret/tñ ẽ ei cõſolatio vox matris fletũ inquirẽtis. Poſtea mater alio modo blandit ei: dando ei aliquid et lachrymas abſtergendo et ad vbera ſubleuando. Eodem modo dominus paruulis ſuis lugentibus dat conſolationem duplicem: vnam in preſenti/aliam in futuro. Primo enim querit a paruulo cauſam fletus: quando ei oſtendit et reuelat vallem miſerie huius: et lutum fecis: et ſic paruulum conſolando/magis ad lugendũ prouocat: In futuro autẽ omnino abſterget lachrymas ſanctorum ab oculis eorum: ſicut dicit Apoc. xxj. a. ⁊. ſ. xxv. c. Tũc eos ad vbera ſue cõſolatorie allocutionis ⁊ benedictionis ſubleuabit/quãdo dicet: Uenite benedicti patris mei ⁊c̃. (Matth. 25. c.) Et portabit ad locum eterne et hereditarie manſionis. Unde ſubdit. c Et in hieruſalem conſolabimini: id eſt in eccleſia celeſti mea preſentia reficiemini et conſolabimini: qui hic in babylone conſolationem noluiſtis: Sicut illi de quibus dicitur Luc. vj. d. Ue vobis diuitibus qui habetis hic conſolationem veſtram. d Uidebitis ⁊c̃. In hieruſalem enim que pacis viſio interpretatur/videbitis ſicuti eſt gloriam creatoris: ſm̃ q̄ dicit Apoſtolus. Tunc videbimus facie ad faciem. j. Cor. xiij. d. Matth. v. a. Beati mundo corde quoniam ipſi deum videbunt. j. Joh. iij. a. Tunc videbimus eum ſicuti eſt. e Et gaudebit cor veſtrum: id eſt ex corde et intime gaudebitis: non ſuperficialiter/ſed veraciter: quia medulle cordis in domino exultabunt in eius aſpectu. Joh. xvj. e. Iterum videbo vos. i. faciam vos me videre: et gaudebit cor veſtrum ⁊c̃. Et nota q̄ viſionem ſeq̄t gaudiũ. Ideo aũt nos nõ gaudem⁹ in ſpũalib⁹: q̄ nõ ea videmus: id eſt nolumus videre. Tob. v. b. Quale gaudium mihi erit qui in tenebris ſedeo/⁊ lumen celi nõ video: Et nõ tñ gaudium habebunt cordis: ſed et corporis gloriam. Unde ſbdit: f Et oſſa veſtra q̃ſi herba germinabunt: id eſt de puluere reuiuiſcent atq̃ vireſcent/et immarceſſibili gloria vernabunt: ſicut herba que hyeme mortua eſt: in vere autem rediuiua. ſ. xxvj. d. Expergiſcimini et laudate qui iacetis in puluere. Daniel. xij. a. Qui dormiunt in puluere tre euigilabũt. Job. xix. d. Rurſũ circũdabor pelle mea ⁊c̃. Ezech. xxxvij. b. Oſſa arida audite verbum domini: Hec dicit dominus oſſibus his: ecce ego intromittam in vos et ſuc creſcere faciã ſuper vos carnes ⁊c̃. Hec autẽ ita debere intelligi/ſequẽtia declarãt cũ ꝓtinus ſubdit. g Et cognoſcetur manus dñi ſeruis eius: ⁊ indignabit inimicis ſuis: Quia ecce dñs in igne veniet ⁊c̃. Manus dñi dicit filius/vel potẽtia eius: ⁊ operatio ſiue vindicta/vel munificentia. Cognoſcet/autẽ/manus domini/in iudicio ſeruis eius. i. ad vtilitatem ſeruorũ ſuoꝝ: quia dextera ſue potẽtie liberabit eos/⁊ munificẽtia ſua coronabit eos: quãdo dicet eis: Uenite bñdicti patris mei ⁊c̃. (Matth. 25. c.) h Et indignabitur inimicis ſuis. i. oĩbus q̃ eũ ex corde non amauerũt: q̃b⁹ dicet: Ite maledicti i ignẽ eternũ: i Quia ecce dñs in igne veniet/ad iudiciũ. (Sexta pars) In p̃mo aduentu venit in rore. In ſcdo in igne. Prim⁹ aduẽtus fuit grẽ et venie. Scd̃s erit vindicte et pene. Ipſe autẽ in igne veniet: q̄ ignis ante ipm (Ps. 96.)

⁜ p̃cedet et inflãmabit

a ¶Et quaſi turbo quadrige eiꝰ: id ē currus eius. Loquit enim de dño ſub metaphora bellantis vel triūphantis imperatoris. Vel quadrigas dñi vocat ipſos currꝰ chaldeorum / ⁊ aliorū hoſtiū iudaici populi: qui in tanta multitudine ⁊ celeritate veniēt / vt q̄ſi turbo dicant q̄drige eoꝝ. b ¶Reddet in indignatione furorem ſuum.

Al. † reddere. Vel ſm Hiero. ⁊ alios: reddere ī indignatione. i. ad reddēdū cū idignatione malis iudeis / c ¶Furorē ſuū: id ē vindictā ſm merita eorū.

a ⁊ q̄ſi turbo q̄drige eiꝰ: † Red-
b det in indignatione furorē
c ſuū: ⁊ icrēpationē ſuā in flā-
d ma ignis: q: in ignē dñs † di-
e iudicabit: ⁊ in gladio ſuo ad
f oēm carnē: ⁊ multiplicābūt
g iterfecti a dño. Qui ſctifica-
h bant ⁊ mūdos ſe putabāt in
i hortis pōſt † ianuā itrinſecꝰ:
k qui comedebāt carnē ſuillā:

Al. † diiudicabitur.

d ¶Et icrepationē ſuā in flāma ignis. i. cū indignatione puniet malos iudeos ⁊ p cōbuſtionē ciuitatū ſuaꝝ eos increpabit. Vñ ſbdit. e ¶Quia in igne dñs dijudicabit et in gladio ſuo ad omnē carnē. i. multos eorū gladio hoſtiū ſuorū cadere faciet in bello ⁊ edificia et ciuitates eorū comburi. Vl' ſm Hiero. et Haimo. littera ē: In igne dominus dijudicabit ⁊c. id eſt eius potētia et iuſticia ſiue iuſta vindicta / in igne approbabit: quia comburendo hoſtes ſuos / iuſtus iudex oſtēdet ⁊ gladio eos occidēdo. Qḋ aūt diserat / Ad oēm carnē / expōit ſbdēs. g ¶Et multiplicabunt interfecti a dño. i. multi erunt interfecti / dño eis iuxta merita retribuēte. Pro quibus autē peccatis interfecti erunt / ſubdit dicēs. h ¶Qui ſanctificabant et mūdos ſe putabāt: id eſt ſanctificatos ⁊ mundos ſe putabāt abluti in fontibus / vel in baptiſmatibus que ſibi in locis amenis parabāt / vbi ⁊ luxuriabant libentius: vt ſtatim ſe mundarēt ⁊ abluerent / tanq̄ ſic mundari potuiſſent. Et hoc eſt q̄ dicit: i ¶In hortis poſt ianuā intrinſecꝰ. Sic conſtrue. Ipſi dico luxuriātes in hortis. i. ī locis amenis cū maſculis ⁊ feminis more canū. Et hē / k ¶Poſt ianuā itrinſecus. i. nō in porta naturali actū illū libidinis exercētes: ſed poſt ianuā: id ē retro intrinſecus in ipo corpore. Qḋ turpe ē dicere: ſ tñ dicat ad ꝯfuſionē eoꝝ / q nec erubeſcūt facere: Que eñ in occulto fiūt ab ipſis / turpe ē ⁊ dicere: vt dicit Eph. v. c. Vel ſic pūcta. k ¶Poſt ianuā itrinſecꝰ q̇ comedebāt carnē ſuillā: vt ſic ſenſus: l ¶Qui comedebāt carnē ſuillā retro oſtiū itra domū ad honorē ſimulacri tutele. Huic ſēſui Septuaginta cōcordāt / dicētes ſic: In liminibꝰ comedētes carnē porcinā ⁊c. Vl' ſm q̄ qdā hñt: Poſt vnā itriſecꝰ. Poſt / id eſt retro: Vnā / rē ſupple. Verecūdie eñ cā tacet tā fedū rei nomē

Myſtice. ✱ precedet et inflāmabit in circūitu inimicos eius: et purgabit / ſupple electos. Malach. iiij. a. Dies dñi veniet ſuccēſa quaſi caminus. Hiere. xv. c. Ignis ſuccenſus eſt in furore meo: ſup vos ardebit. Deut. xxxij. c. Ignis ſuccenſus eſt in furore meo ⁊ ardebit vſq̄ ad inferni nouiſſima. Nau. j. b. Indignatio eius effuſa eſt quaſi ignis: et petre diſſolute ſunt ab eo. a ¶Et quaſi turbo quadrige eius. Modus loquēdi ē. Dicit eñ: venite / venite in curribꝰ et quadrigis: quia veniet tūc triumphaturus et aduerſarios debellaturus et diſperſurus / ſicut turbo oīa diſpergit. Vl' quadrigas vocat virtutes angelicas. Dicit ergo. Et quaſi turbo q̄drige eiꝰ: id eſt virtutes angelice in quibus ſedet / venient ſicut turbo: vt reprobos oēs ſubruant / ⁊ quaſi paleas de mūdo tormentis exagitantes exagitent. Naum. j. a. Dominꝰ in tempeſtate ⁊ turbine vie eius. Hiere. xxx. d. Ecce turbo domini furor egrediens: procella ingens in capite impiorum conquieſcet. Sed ad quid veniat in igne ⁊ turbine / ſubdit. b ¶Reddere. i. vt reddat. c ¶In indignatione furorem ſuum:

Matth. 25. d. quando cum indignatione dicet: Ite maledicti in ignem ⁊c. d ¶Et icrepationē ſuā in flāma ignis. Iuſtis eñ ſubleuatis in altū / ⁊ peccatoribus in medio ignis illius qui ſpaciū huius aeris occupaturus ē / in imo derelictis: reddet dominus eiſdem peccatoribus / in flamma ignis increpationem

Matth. 25. d. ſuam / dicens: Eſuriui et non dediſtis mihi manducare ⁊c. e ¶Quia in igne dñs dijudicabit: vel verius / dijudicabit: ſm Hiero. et Hai. et alios expoſitores f ¶Et in gladio ſuo ad oēm carnē. i. contra omnē carnalem / qui hic carnalia deſideria ſecutus eſt: ⁊ qui gloriam incorruptionis non fuerit adeptus. De qua carne dicitur. j. Cor. xv. f. Caro ⁊ ſanguis regnū dei nō poſſidebūt. Hec igit caro igni ⁊ gladio tradetur. Igni ardēti / et gladio: id eſt illi ſententie iudiciali: Ite maledicti ⁊c. In illo ergo igne et gladio dominus diiudicabitur ad omnem carnem: quia quando dominus reddet vnicuiq̄ qḋ meretur / tunc omnes cognoſcent illum / ⁊ laudabunt eius iudicium: et tunc comprobabitur / q̄ iuſte erga impios in omnibꝰ ipſe egerit: imo q̄ pie: ⁊ ediuerſo q̄ iniuſte illi erga illū ſemp egerint. De hoc aūt gladio dī Amos. ix. c. Gladio domini peribūt oēs pctōres. Ŝ. xxvij. a. In die illa viſitauit dominꝰ in gladio ſuo duro / forti ⁊ grādi ſup leuiathan ſerpētem vectem: ⁊ ſuper cetum qui in mari eſt. Poſt predicta autem / ſentētia valde formidanda ſubiūgitur. g ¶Et multiplicabūtur interfecti a dño: qui ſanctificabant et mundos ſe putabāt in hortis poſt ianuam intrinſecus. Multi enim qui ſe mundos putant a peccatis / digni morte inuenietur in diſtricti iudicis examine. Quid enim per ianuam interiorē / niſi ingreſſus religioſioris ⁊ ſecretioris cōuerſationis intelligit: vt eorum qui ſeculo renunciant / vel qui ad altaris officiū accedūt: Et qḋ hortoꝝ nomine / niſi cōuerſationes talium deſignantur / adornate virtutū floribus: ⁊ bonorum operū virore vernantes: in quibꝰ ſignificat: quia ſanctitatis actiones faciūt / et mundos ſe putant: quia iam ſe purgatos a peccatorū ſordibus putant: atq̄ mundiciā ſanctitatis ſibi arrogant: cum tamē ſcriptū ſit: De propitiatu peccatorum noli eſſe ſine metu: Eccl. v. b. Et quia de ſuis meritis preſumunt: idcirco veniente eo qui omnē ſuperbiam percutit interficient. Hinc nanq̄ ē q̄ vnicuiq̄ taliū dī Ezech. xxxij. d. Quo pulchrior es deſcēde ⁊ dormi cū incircūciſis. Omis eñ q̇ feditatē ſue infirmitatis cōſiderare negligit / ſe p elationis faſtū virtutis ſue gloriam attendit / que pulchrior ē / inde deſcēdit: quia extollendo ſe de ſuis meritis: inde deterius in ima corruit: vnde glorioſum ſe eſſe putauit: qui deſcendens cū incircūciſis dormit: q: in eterna morte cum ceteris peccatoribus deficiet. Bene ergo dicit q̄ multiplicabunt interfecti a dño: quia multi erūt damnati / qui ſanctificabant ⁊ mundos ſe eſſe putabant. i ¶In hortis: id eſt in excultis virtutum plantarijs: k ¶Poſt ianuam intrinſecus: id ē poſt ingreſſum ſanctioris vite: quia multi qui nunc religioſiores et deo viciniores eſſe vidētur / in illa die gladio animaduerſionis eius interficiētur. Ad litterā tñ iudei in hoc verbo notantur: immo ſcribe ⁊ phariſei: qui iuxta domini ſentētiam mundātes qḋ foris erat calicis ⁊ parapſidis / intus pleni erāt immūdicia. Preceperat enim deꝰ per moyſen / Numeri. xix. b. vt ſi quis preuētus fuiſſet in peccato / vacce rufe aſperſus cinere / ⁊ alijs expiationū modis: per ſacrificia ⁊ victimas rediret ad tēplū. Qḋ illi negligētes / in locis deliciarū ⁊ voluptatum: id eſt in hortis ameniſſimis / vel baptiſteria extruebant vel piſcinas ad areolas irrigandas: adulteria / et omnium libidinum turpitudinem / ſimplicibus aquis abluere ſe putantes. Dum enim ⁊ ſcortis horrerent / in modum canum / et maſculi in maſculos turpitudinem exercerent: ſanctificabantur in hortis: id eſt abluebantur / et mundos ſe putabant: ſed in aduentu eterni iudicis damnabuntur. Illi quoq̄ iudei his verbis arguunt: qui latentur in hortis ſuis colebant idola: et ibi / ſanctificabantur: id eſt laudabantur: et mundos ſe putabant. Quod autem dicitur: poſt ianuam intrinſecus: id eſt abſconſis locis hortorum: vel ſicut in prima lectura litterali expoſuimus. k ¶Qui comedebant carnem ſuillam ⁊ abominationem ⁊ murem / ſimul cōſumentur dicit dominꝰ. Nō mutantur a prima lectura.

† Matth. 25.
Al. † v[...]
Matth. 2[...]

✱ Moralit: per ſuem

☙ ſedum rei nomē .i. poſt vuluam retro in poſterioꝛibus: quia etiā ipſis mulieribus abutunꝉ: Utinā tacere liceret. Intrinſecus. i. in ipſo earū coꝛpe/ vt dic̄ Hai. Uel/ Poſt vnā intrinſecus. i. agentes poſt. i. retro vnam rem. i. turpē: nec nominat quā rē ꝑ abominatiōe illius peccati. Uel/ Poſt vnā rem turpē agētes aliā. Uel/ Poſt vnā/ arboꝛem. i. vt dic̄ hebꝛeus: id ē ſub vlmo: vbi ſacrificabāt idolis propter vmbꝛā. Unde Joſias legitur pꝛecepiſſe deleri vlmos. Qui comebant carnem ſuillam/ cōtra legem: Leuitꝉ. xi. a. a Et abominationem et murem: id eſt murem que eſt abominatio. Nō autē oē genus muris dicit: ſed qđ nos glirem dicim⁹: vt dicūt Hiero. et Hai. et Andreas. Eſt aūt gliris aīal qđ ſemꝑ doꝛmit in die: cui⁹ pellis pulchꝛa ē in pennulis/ ſꝫ fragilis. Dicit ergo de talibus. Qui comedebant ꝛc. b Simul cōſumentur dicit dn̄s: id eſt omnes deſtruenꝉ ꝑ peccatis malaꝝ operationum ꝛ nouarum excogitationū et adinuētionū. Un̄ ſubdit: c Ego aūt opera coꝝ ꝛ cogitatiōes coꝝ venio vt cōgregē: id ē i vnū accumulata puniā et vindicē. Uenio dico. d Cū omibus gētib⁹ ꝛ linguis. i. cū multitudine exercitus chaldeoꝝ in quo erunt multi de omnibus nationibus ꝛ linguis. q. d. ideo venio cum omibus gentibus ꝛ linguis/ vt puniā ipſos. ſ. malos iudeos ꝑ peccatis male opationis ꝛ pūerſe cogitatiōis. De bonis autem ſubdit. f Et veniēt. q. d. mali ita conſumenꝉ ꝛ deſtruenꝉ in captiuitate: ſed boni veniēt de captiuitate. g Et videbūt gloꝛiā meā. i. glorioſā liberationē ſuā quā faciā ad gloꝛiā meā ꝛ laudē nominis mei. h Et ponā in eis ſignū: quo meus eſſe populus cognoſcenꝉ: et quo ſe benedicti eſſe apparebūt. i Et mittā ex eis qui ſaluati fuerint ad gentes. i. aliquos de iudeis a captiuitate liberatis/ mittā ad reducēdos fratres ſuos i diuerſis regionibus captiuatos. Poſtea aūt determinat ad q̄s regiōes miſſurus ſit dicēs. l In mare: id ē ad inſulas que in mari ſunt.

☙ In aphꝛicam et lydiā

Aliter: Uel ideo has regiōes nominat: qꝛ ꝑncipalioꝛes ſunt partes mūdi ꝛ plures i eis iudei captiuati ſūt. Dic̄ ḡ. i Et mittā ex eis q̄ ſaluati fuerint. i. aliq̄s ex iudeis: k Ad gētes. i. ad diuerſas gētiū regiōes ꝑ fratrib⁹ ſuis captiuis reducēdis. Et nō ſolū mittā ad regiōes terrarū: ſꝫ/ l In mare. i. ad iſulas marinas. Qđ aūt dixerat/ ad gētes/ expōit ſubdēs.

✻ In aphꝛicam meridianā

Moraliter ✻ Moraliꝉ Per ſuem intelligūtur luxurioſi/ q̄ ſunt ſicut ſus lota in volutabꝛo luti. ij. Pet. ij. d. Per abominationē / ſupbi: quia abominatio dn̄i omnis arrogans: Prouerb. xvj. a. Per murē aūt q̄ gliris dicitꝉ/ intelliguntur diuites et auari: q̄ ſemper doꝛmiūt in die: ſed in nocte vigiles ſunt: quia ſegnes ſunt ad ſpiritualia: ſed ſtrenui et aſtuti ad noctuꝛna: id eſt ad tēpoꝛalia. Et habet pulchꝛas pennulas ſed fragiles: quia ſuperbia ꝛ faſtus eoꝛum cito coꝛruet. Suem ergo et abominationem et murem comedit: qui ſuperbum quemlibet et luxurioſum et auarum imitatur/ ꝛ in exemplis talium delectatur: ꝛ ideo ſimul cū talibus cōſumenꝉ: vt ſimul pereant/ et q̄ p̄bent exēplum iniquitatis/ ꝛ qui ſuſcipiūt. Uꝉ ſimul: id eſt omnes: vel ſimul cum eis qui ſe putant mundos in hoꝛtis ſuis. Sequitꝉ. c Ego aūt opera eoꝝ ꝛ cogitationes eoꝛum venio vt cōgregem / cum omibus gentibus ꝛ linguis: id eſt ideo venio ad iudicium cum omnibus gentibus et linguis: vt iudicem ſimul opera eoꝛū ꝛ cogitationes/ ꝛ reddam eis omnia que merenꝉ. Et nota ꝙ dicit/ vt congregē. Domin⁹ enim non ſolum congregabit omnes gentes et linguas/ ſed etiam omēs cogitationes ꝛ opera ſimul accumulata dījudicabit / vt nullus iudiciū eius euadat: nec in nullo ſine iudicio diſcedat/ omēs enim ꝛ omīa iudicabunꝉ. Amos. ij. c. Contriui fructum eius deſuper: id eſt opera: ꝛ radices eius ſubter: id ē cogitationes. Ecci. x. b. Radices gentium ſuperbarum areſaciet dominus. Ideo bonum eſt modo in confeſſione congregare omnes cogitationes et operationes: et ſimul omnia confitendo per oſtiū oꝛis expellere/ ne tunc contra nos cōgregenꝉ ꝛ accuſent nos. Hiere. l. d. Tollite de via lapides ꝛ redigite in aceruos ꝛ īterficite eā: nec ſit quicq̄ reliquū. Niſi em̄ h̄ mō cōgregenꝉ in ꝯfeſſione ſalubꝛiter: tūc congregabunꝉ in iudicio damnabiliter. Ro. ij. a. Tu autem ſm̄ duriciam coꝛdis tui ꝛ impenitens coꝛ tuum/ theſaurizas tibi irā in die ire ꝛ reuelatiōis iuſti iudicij dei: q̄ reddet vnicuiq̄ iuxta opera eius. Tunc ex multis minimis/ magnus aceruus erit. Aug⁹. Uitaſti grandia/ caue ne obꝛuaris arena. Tunc enim diſtrictus iudex omnia iudicabit. Eccs. vlꝉ. d. Cuncta adducet deus in iudiciū pꝛo omni errato ſiue bonū ſiue malū ſit. d Cum omnibus gentibus. Unde Matth. xxv. c. Congregabunꝉ añ eum oēs gentes ꝛc. e Et linguis: que ſm̄ apoſtolum/ nō ſolum hominū ſunt: ſed angeloꝛū. j. Coꝛ. xiij. a. Si linguis hominū loquar ꝛ angeloꝛum ꝛc. Unde per hoc intelligimus omēs creaturas a domino iudicandas: non ſolum ſuper terram/ ſed etiam in mari et in celeſtibus. i. demones in his locis moꝛantes. ſ. in mari vel in aere. Unde. ſ. xxxiiij. a. Inebꝛiat⁹ eſt in celo gladius meus: id eſt contra demones: ꝛ vſq̄ ad terram deſcendet contra homines. j. Coꝛ. vj. a. Neſcitis qm̄ angelos iudicabimus: Danielꝉ. vij. d. Omēs populi/ trib⁹ ꝛ lingue ſeruiēt ei. Apoc. vij. c. Poſt hec vidi turbā magnā/ quā dinumerare nemo poterat ꝛc. Dicit ergo: Ego aūt opa et cogitationes ꝛc. De electis ſꝫo ſubiungit. f Et veniēt /iuſti in regnū eternum/ peracto iudicio. g Et videbūt gloꝛiam meam: quia tunc illis manifeſtabit ſeipſum: et videbimus eum ſicuti eſt: vt dicitꝉ. j. Joh. iij. a. h Et ponam in eis ſignum: quia nomen dn̄i habebunt ſcriptū in frontibus ſuis: vt dicitꝉ Apoc. xiiij. a. Uel aliter. Hec pertinēt ad pꝛimū aduentum. Poſtq̄ em̄ ſuperius ſecūdū aduētū pꝛedixit: ad interioꝛē cōuertit ſe pꝛopheta ad pꝛimi aduētus oſtenſionē dicēs. f Et venient: id eſt multe gentes ꝛ lingue/ conuerterenꝉ ad fidē. Hec enim pertinent ſm̄ Hiero. ad pꝛimū aduentū/ et ad fidem gētiū. g Et videbūt gloꝛiā meam: per fidē. i. diuinitatem meam/ ꝛ humanitatem credent: vel gloꝛiam reſurrectiōis mee. h Et ponā in eis ſignū. i. expꝛeſſionē mee paſſionis. Uꝉ ſignum chꝛiſtianitatis ꝛ ſalutis. i. crucem: quo ſignati Ezech. ix. c. non interficiuntur: quo in egypto poſtes ſignanꝉ ꝛ iſraelite ſaluātur: Exo. xij. b. Galꝉ. vlꝉ. d. Stigmata domini ieſu chꝛiſti in coꝛpoꝛe meo poꝛto. Uel ſignum dilectionis: de quo Joh. xiij. d. In hoc cognoſcet omnes quia mei eſtis diſcipuli ꝛc. i Et mittam ex eis qui ſaluati fuerint ad gentes: id eſt apoſtolos qui ſaluati fuerunt de iudeis: Reliq̄e em̄ ſalue facte ſunt: vt dicitur. ſ. x. e. et Ro. ix. f. mittā ad gentes conuertendas. Et nota ꝙ ſaluati mittuntur. Tales enim debent mitti ad alios ſaluandos: qui pꝛius ſuam ſalutem cum timoꝛe et tremoꝛe operati ſunt. Nūc autē quia perditi mittunꝉ: ideo alij non ſaluantur. l In mare: id eſt in mūdum: qui ſpumat luxuria/ tumet ſuperbia/ liuet inuidia. Uel/ In mare. i. ad inſulas que ſūt in mari ad litterā.

✻ In aphꝛicam

Vel aliter ſit cōſtructio ſic. i Et mittā ex eis ꝛc. Mittam dico tenentes ſagittam: id eſt acutos et efficaces pꝛedicatoꝛes: qui argentum non querant: nec aurum velint/ ſed ſagittis paruulos interficiēt: ſicut habetur. ſ. xiij. d. Hiere. l. c. Qui intenditis arcū debellate eam: non parcatis iaculis ꝛc. Quidam nolunt expendere ſagittas pulchꝛas: id eſt auctoꝛitates in ſermone/ vbi nō ſūt multi hoīes: q̄ſi ſcripture pharetra poſſet exhauriri: ſed tales fatui ſunt. Et nota ꝙ dicit: tenētes ſagittā. Aliter non ledit ſagitta acuti ſermonis nec vulnerat coꝛ auditoꝛis/ niſi foꝛtiter eliciaꝉ a manu opantis p̄dicatoꝛis. Et nota ꝙ dic̄. b In mare: in aphꝛicā ꝛ lydiā ꝛc.

✻ Per que deſignanꝉ

Septima pars. Myſtice

Aliꝉ myſtice

a ꝛ abominatiōnē ꝛ murē / ſimꝉ
b ꝯſumēnꝉ dic̄ dn̄s. Ego aūt
c opa eoꝝ ꝛ cogitatiōes eoꝝ
d venio vt ꝯgregē/ cū oīb⁹ gē/
e tib⁹ ꝛ linguis: Et vēniēt/ ꝛ vi/
f g dēbūt gloꝛiā meā: Et pōnā i
h i eis ſignū: ꝛ mittā ex ēis q̄ ſal
k l uati fuerint ād gētes: i māre

☞ a In aphricā ⁊ lydiā tenētes ſagittā/ in italiam ⁊
greciā ⁊c̄. Per has regiones/ oēs partes mundi ſignifi-
cant. q. d. in oēs ptes mittā ad reducēdos iudeos q̄ ibi ſunt
captiui. Aphrica em̄ ē ps mūdi meridiana. Lydia aūt in ſu-
periori pte ē. Italia aūt ī occidēte. Grecia vero verſus aq̄lonē
ſita ē. Ideo ergo has
regiōes nomināt/ ac ſi
dicat: Ab oriēte ⁊ oc-
cidēte: a meridie et ab
aquilone congregabo
vos.

Aliter ☙ a In aphricam/
meridianā. ſ. plagam
in qua aphrica eſt: p
quo. lxx. tranſtulerunt
phuth ſiue phul: q̄ eſt
libyes: omniſq̄ꝫ aphrica vſq̄ꝫ ad mare mauritanię/ ī qua fluui⁹
etiā hodie phuth dr̄: ⁊ cūcta circa eū regio phutēſis appel-
lat̄. b Et lydiā tenētes ſagittā. i. mittā ex eis aliquos
in lydiā: in qua ſunt tenētes ſagittā. Lydi em̄ periti ſagittarij
ſunt. c In italiā: quę eſt in occidēte: in hebręo habet̄ thu
bal: ſiue thobel/ qđ interp̄tat̄ italia/ aut iberia. i. hiſpania/ ab
ibero flumine. d Et greciā: quę verſus aquilonē ſita eſt.
e Ad inſulas longe: expoſitio eius eſt qđ dixerat in ma
re. f Ad eos qui nō audierūt de me/ ⁊ non vide
rūt gloriā meā. q. d. ego mittā ad p̄dictas regiones/ nō ſo
lum vt ex eis captiui de pp̄lo meo reducant̄: ſꝫ etiā vt nomē
meū ⁊ gl̄ia mea in eis manifeſtet̄: qui an̄ nihil de me ſciuerūt:
nec p viſū/ nec p auditū. Quia ad tam longinq̄s ptes mittā q̄
fama meę potētię quę illuc nondū puenit/ mō pueniet p illos
quos mittā: Vn̄ ſubdit. g Et annūciabūt/ iudei. ſ. miſſi
ad natiōes. h Gloriā meā gentib⁹: ad quas puenerint.
i Et adducēt oēs fratres v̄ros/ de cūctis gētib⁹/
ī qb⁹ captiui tenent̄. k Donum dn̄o. i. in oblationē dn̄o.
Adducēt dico: l In equis ⁊ ī quadrigis ⁊ ī lecticis
⁊ in mulis ⁊ in carrucis/ ad montē ſanctū meū hie-
ruſalē dicit dn̄s: qui nō mentit̄. q. d. in diuerſis vehicu-
loꝝ generib⁹ ⁊ diuerſis animaliū ferentiū generib⁹ adducent̄
de diuerſis regionib⁹. Diuerſa animaliū genera ſunt equi et
muli: diuerſa vehiculoꝝ genera ſūt quadrigę ⁊ lecticę. Lecti-
ca em̄ lectus eſt portatilis: in qua ferunt̄ ęgri: q̄ currus dn̄aꝝ
dicit̄. Itē lectica dicit̄ cathedra iuxta lectū. Vn̄ Ouidi⁹. Do
minā lectica tenebat. Quadriga aūt dicit̄ quaſi quadriiuga:
vbi. ſ. ſunt q̄ttuor iugales. i. equi vel aſini. Carruca aūt habet
q̄ttuor rotas ⁊ trahit̄ a bob⁹. In q̄buſdā tñ ptib⁹ tm̄ duas ha
bet rotas/ et trahit̄ ab equis: nec eſt inſtrumentū vehēdi ſed
arādi. Vn̄ qđ h̄ dr̄/ ⁊ ī carrucis/ intelligit̄. i. in aīalib⁹ q̄bus
carruca trahitur: vt bobus/ aſinis/ vel equis. q. d. ita libenter
iuuabūt vos: q̄ etiā carrucas ſuas dimittēt/ ⁊ parabunt vo-
bis equos carrucaꝝ ſuaꝝ/ vel boues/ ſiue aſinos. m Quō
ſi inferāt ⁊c̄. q. d. adducēt vos/ ſicut dictū eſt: quō ſi infe-
rāt filij iſrl̄ mun⁹ in vaſe mūdo ī domū dn̄i. i. in addu
ctiōe eoꝝ ſic exultabūt: quō exultari ſolet a filijs iſrl̄ qñ mu-
nus inferūt ī domū dn̄i ī vaſe mūdo ⁊ honeſto. Vel ſic: ſup-
ple placebūt mihi illi q̄ adducēt: quō ſi iferāt ⁊c̄. Sequit̄/
☞ Et aſſumā ex eis

Myſtice ✻ a In aphricā ⁊ lydiā tenētes ſagittā. i. in lydiā ī qua
ſūt viri periti ī arte ſagittādi/ ad lr̄am. c In italia ⁊ gre-
ciā. Per has em̄ oēs ptes mūdi deſignat̄: ſic in p̄ma lectura
expoſitū ē. q. d. ego mittā ad oēs gentes. Matth. vlt̄. d. Ite
docete oēs gētes baptizātes eos in nōie patris ⁊ filij ⁊ ſpiri-
tuſſcti. e Ad iſulas lōge: ad litterā. f Ad eos q̄ nō
audiert̄ de me/ ⁊ nō viderūt gloriā meā. Nō audiert̄
verba: nec viderunt exēpla. ſ. lxv. a. Inuenerūt q̄ ante nō q̄-
ſierunt me. Dixi: Ecce ego ad gentes quę neſciebant me: et
quę nō inuocabant nomē meum.

Aliter myſtice ☙ Per q̄ deſignant̄ diuerſa genera hominū ad quos mittunt̄
p̄dicatores. Per mare em̄ vita mercatoꝝ ſignificat̄: quę in
tumultu eſt. Per aphricam/ quę iterp̄tatur fertilis/ vel au-
gmentata: vita agricolarum. Per lydiam quę interpretatur

a in aphricam et lydiam te-
b nentes ſagittam: in italiam
c et greciam: ad inſulas lon-
d e ge: ad eos qui non audierūt
f de me/ et non viderunt glo-
g riā meā. Et annūciabūt glo-
h i riā meā gentib⁹: ⁊ adducent

oēs fratres v̄ros de cunctis
k l gentib⁹/ donū dn̄o: in eq̄s et
in q̄drigis ⁊ ī lecticis et in mu
lis ⁊ ī carrucis ad mōtē ſctm̄
m meū hierl̄m dicit dn̄s: quō-
modo ſi iferāt filij iſrl̄ mun⁹
in vaſe mūdo in domū dn̄i.

ędificatio eius: vita artificum. Per italiam q̄ interpretatur
mens excedens/ vel mētis exceſſus: vita ſcholariū. Per gre-
ciam quę interpretatur incolatus vel ruminatio: vita mona-
chorum: qui pſalmos ⁊ alia quę ſunt dei/ iugiter debēt rumi-
nare. Per inſulas autem longe: vita heremitarū deſignatur.
Sequit̄. g Et an-
nūciabunt gloriā
meā gentib⁹: iudei
ſ. fideles miſſi ad nati-
ones. i Et addu-
cēt oēs frēs v̄ros.
Apoſtoli/ ſcꝫ miſſi ad
nationes/ adducēt
oēs fratres v̄ros. i.
fideles q̄ſcūq̄ꝫ couer-
ſos/ de cūctis gēti-
b⁹ donū dn̄o. Hoc ē em̄ donū deo acceptū. ſ. oblatio ani-
marū: ideo dr̄ q̄ nullū ſacrificiū tātū placet ſic̄ zelus anima-
rum. Dn̄s em̄ tm̄ quęrit animas. Sap. xi. d. Tua ſunt oīa
dn̄e qui amas aīas. Gen̄. xiiij. d. Da mihi animas/ cętera tol
le tibi. Adducēt dico: ſꝫ quō? Reſpōdet. l In equis ⁊ ī
q̄drigis ⁊ in lecticis ⁊ ī mulis ⁊ ī carrucis/ ad mō-
tē ſctm̄ meū hierl̄m dicit dn̄s. i. ad eccleſiā: pri⁹. ſ. ad p̄
ſentē/ poſtmodū ad cęleſtē. i. in eq̄s ⁊ mulis adducent̄: q̄ tra-
hēt eos ⁊ portabūt ſup q̄drigas ⁊ lecticas ⁊ carrucas. Equi
em̄ ⁊ muli ſunt p̄dicatores: quos cōuerterūt apl̄i de gentib⁹:
Fortes vt equi ad oparationē: ſteriles aūt vt muli p ſanctimo-
niā ⁊ caſtitatē. Iſti equi ⁊ muli ferunt alios ad fidē in quadri
gis: alios in lecticis: alios in carrucis. In quadris ferunt̄ la-
borioſi/ vt martha: qui p doctrinā q̄ttuor euāgelicoꝝ/ q̄ſi per
q̄ttuor rotas ferunt̄. In lecticis vehunt̄ infirmi/ vt lazarus:
qui cōſolandi ſunt: ⁊ leniter tractandi: ⁊ in lenitate p̄dicatiōis
inſtruēdi: Lectica em̄ lectus ē infirmoꝝ. In carrucis aūt ve-
hunt̄ cōtēplatiui/ vt maria. Carrucę em̄ nobilia ſunt vehicu-
la/ vt dicūt: quę a carro nomē acceperūt: quę bene cōpetūt fi
lijs ⁊ filiabus ſummi regis. i. cōtēplatiuis. Per hęc ergo tria
vehicula: diuerſitates p̄dicationū itelligunt̄. Dicit̄ em̄ q̄dri-
ga ꝓpter q̄ttuor euāgelia: Dicit̄ etiā lectica ꝓpt̄ v̄ba cōſolato-
ria: Dicit̄ carruca ꝓpter v̄ba ad pfectionē exhortantia. In
equis ergo et in quadrigis et in lecticis atq̄ꝫ mulis et carru-
cis/ adducunt̄ frēs v̄ri de cunctis gentibus: ad montem ſan-
ctū dei hierl̄m: dū p ſanctos p̄dicatores/ ac p miniſteriū do-
ctrinę eoꝝ et actionis/ adducunt̄ vndiq̄ꝫ credētes ad eccleſiā.
m Quomō ſi inferāt ⁊c̄. q. d. cū tanta lętitia adducēt ad
fidē frēs v̄ros: Quō ſi inferāt filij iſrael mun⁹ in va-
ſe mundo in domū dn̄i. Ter em̄ ī anno ſm̄ legē Deut.
xvj. c. inferebant cū magno gaudio ⁊ lętitia munus in domū
dn̄i: in paſca. ſ. et in pentecoſte: et feſtiuitate tabernaculorū.
Vn̄ Exo. xxiij. b. Nō apparebis in cōſpectu meo vacu⁹. Itē
Deut. xxvj. a. Tolles de cūctis fructibus tuis p̄mitias: ⁊ po
nes in cartallo pgeſq̄ꝫ ad locū quē dn̄s elegerit ⁊c̄. Eodē mō
dicit hic: q̄ offerēt filij iſrl̄ ſpūaliter munus in vaſe mundo in
domū dn̄i: q̄ꝛ cōuerſi p eos ſunt acceptabile munus deo: atq̄ꝫ
in ſctō vaſe p̄dicationis et doctrinę in eccleſiā inferunt̄. Vel
mun⁹ in vaſe mūdo ſunt/ ſic̄ dic̄ Haimo/ ſpūales fruct⁹ aīę in
corde ⁊ corpe imaculato: vt ſit tēplū dei ſctm̄: vt dr̄. j. Cor.
iij. c. Munera em̄ deo accepta ſūt fides/ ſpes/ charitas: quō
munda bona opa ⁊c̄. Vaſa aūt ſunt corda pura: ⁊ corpa ima-
culata. Multi ſūt q̄ offerūt deo munera ſic̄ cain: q̄ orōnes vl̄
elemoſynas/ vel oparationes bonas faciūt vt ſtudiū et ſcholas
ſatis ſeq̄nt̄: ſꝫ nō offerūt ī vaſe mūdo: nec poſſūt dicere cū da
uid illud. j. Reg. xxi. b. Sūt vaſa pueroꝝ ſctā. Vel alit̄. Qui
veloces ſūt ī fide: qui. ſ. cito credūt/ ⁊ cito ad fidē currūt/ eq̄s
vehunt̄: q̄ vero lente in q̄drigis: q̄ cōſolatiōe idigēt in lecticis. i.
in lectis tectis et vmbraculis: vt audire mereant̄: Per diem Ps. 120.
ſol nō vret te neq̄ꝫ luna per noctē. In mulis adducunt̄ conti-
nētes ⁊ ſteriles. Sap. iij. c. Felix ſterilis ⁊ icoīq̄nata ⁊c̄. Car
rucę vero nōie illi intelligēdi ſunt quibus dicit Apl̄s Gal. vj.
a. Inuicē onera v̄ra portate. Et ſic in vaſe mūdo caſti corpo
ris addunt̄ dn̄o in mun⁹ frēs veſtri de gentib⁹ cōuerſi. Seq̄t
☙ Et aſſumā ex eis

g a Et aſſumā ex eis: id eſt iudeis. b In ſacerdotes et leuitas: miniſtros .ſ. quaſi ex eis reducam ſacerdotes et leuitas. d Dicit dominus qui nō mentiť. e Quia ſicut celi noui ⁊ terra noua que ego facio ſtare corā me dic dn̄s: ſic ſtabit ſemē veſtrū ⁊ nomē veſtrū. i. ſicut celum et terra in eternū ſtabilia ſunt/ ⁊ imutabiliter ante

h a Et aſſumā ex eis in ſacerdo/
b tes ⁊ leuitas/ dic dominꝰ: qꝛ
c d
e ſicut celi noui et terra noua
que ego facio ſtare corā me
f dicit dominus: ſic ſtabit ſe/
g h mē vrm̄ ⁊ nomē vrm̄. Et erit
i mēſis ex mēſe: et ſabbatū ex
k ſabbato. Veniet omīs caro/
l vt adoret corā facie mea/ dic
m n dn̄s. Et egredientur/ et vi/
debunt cadauera virorum
qui preuaricati ſunt in me.

me perſeuerabūt/ nec vetuſtate conſumenť ſ ſemp ſtant ac ſi mo/do creata eſſēt noua: ſic ⁊ veſtra poſteritas ⁊ nomē veſtrū pſeue/rabit. Iudei tn̄ quidā ad aureā hieruſalē re ferunt: quādo dicunt ſolem nouū ⁊ terram nouam deum ſibi facturū. Sequiť. h Et erit menſis ex menſe. Mene grece/ luna latine. In quolibet aūt mēſe erat feſtū neomenie. i. noue lune/ ſiue feſtū calendarū. Dicit ergo: Erit menſis ex menſe. i. poſt neomeniā veniet alia: ita ꝙ iugiter ſua feſta obſeruabūt ſine aliquo impedimēto. i Et ſabbatū/ erit/ ex ſabbato. i. cōtinue ſicut venient ſabbata ea obſeruabūt. q. d. optime celebrabūt ſua ſabbata ⁊ ſuas feſtiuitateſ alias. Per hec em̄ duo genera feſtiuitatū/ oēs alias feſtiuitates volunt intelligere. Vel/ i Erit mēſis ex mēſe: et ſabbatū ex ſabbato. i. cōtinue poſt vnā feſtiuitatē erit alia: ita vt iugis ſit ſolēnitas inter vos: qḋ dicunt iudei futurum in aurea hieruſalē. k Veniet omīs caro: id eſt omnis homo. i. de omī genere hominū aliqui. l Et adoret coram facie mea dicit dn̄s. i. multi pſelyti de gentibus ⁊ iudei de captiuitate redeuntes: veniēt vt adorent me corā facie mea dicit dn̄s. i. in tēplo hieruſalē vbi ſpecialiter oculos mee miſcdie habeo. m Et egrediēť. i. omēs venientes vt adorent coram me/ egredientur de ciuitate hieruſalē. n Et videbūt cadauera virorum qui p̄uaricati ſunt in me. i. videbūt locū illū in q̄ piecta fuerūt cadauera mortuoꝝ: in valle. ſ. tophet: vbi prius ſolebāt idolis imolare. Et h eſt ꝙ dicit: Viroꝝ q̄ p̄uaricati ſunt i me. i. q̄ a rectitudine cultꝰ mei ⁊ legis mee/ ad idolatriā incuruati ſunt. ☙ Vermis coꝝ

Myſtice ☙ a Et aſſumā ex eiſ. i. ex gētibꝰ reprobato ſacerdotio iudeorū. b In ſacerdotes ⁊ leuitas dicit dn̄s: quia nō tm̄ de ſola tribu leui: ſ etiā de cūctis nationibꝰ ſacerdotes ⁊ leuite digni deo eliguntur ad lrām. Vel/ Aſſumā ex eis. i. ex iudeis: vel ex vtriſqꝫ/ ſcꝫ iudeis ⁊ gētibus. Vl/ Aſſumā ex eis: id ē quoſdā eoꝝ aſſumā de mūdo: de negocijs mūdi: de affectu carnali. b In ſacerdotes: ſe. ſ. ⁊ alios ſcīficātes. c Et leuitas: id eſt miniſtros. Dominus enim illos quos eligit facit ſacerdotes deuotos in oratione: ſedulos in carnis maceratione. Hec eſt duplex oblatio ſacerdotis: thuris ſcꝫ ⁊ carnis. Ro. xij. a. Obſecro vos per miſericordiā dei vt exhibeatis corpa veſtra ⁊c̄. Apoc. i. b. Fecit nos deo noſtro regnum ⁊ ſacerdotes. ſ̄. lxj. b. Vos aūt ſacerdotes dn̄i vocabimini: miniſtri dei noſtri diceť vobis ⁊c̄. Facit etiam eos leuitas. i. miniſtros/ per cordis humilitatē/ ⁊ operis ſtrenuitatē. Tales aſſumit deus ⁊ eligit de mūdo: ⁊ affectu carnali: ⁊ cura ſeculi. Ioh. xv. c. Ego elegi vos de mundo. Deut. xxxiij. a. Qui dixerūt patri ⁊ matri neſcio vos: et fratribus ignoro illos ⁊c̄. Unde etiā ſimon qui tulit crucem dn̄i/ de villa veniebat: Marci. xv. b. de illa. ſ. villa de qua dr̄ Luc. xiiij. d. Villam emi ⁊ neceſſe habeo exire ⁊ videre illam: quia curā ſeculi ⁊ negocia mundi debet relinquere qui crucem dn̄i. i. penitentiam aſſumit. Sic ergo fideles per p̄dicatores/ p apoſtolos ⁊ apoſtolicos viros/ ad deū adducūť: ⁊ a deo aſſumūť vt dictū eſt. Sed qꝛ hi quos ſancti p̄dicatores adducūt ad eccleſiam: deo in eternū placent/ et cum eo in ppetuum regnāt/ pulchre ſubiūgit. e Quia ſicut celi noui ⁊ terra noua que ego facio ſtare coram me dicit dn̄s: ſic ſtabit ſemē veſtrū ⁊ nomē veſtrū: id ē ſicut celi aerei/ ⁊ terra innouata ſm̄ formā ⁊ figurā/ in eternū manebunt immobilia/ et ſtabūt añ me pſeuerātia ⁊ ſtabilia: f Sic ſtabit ſemē veſtrū corā me: id eſt filij ſpirituales quos vos o p̄dicatores p euangeliū genuiſtis: qui ſm̄ ꝙ celi ſunt. i. ſm̄ naturā ſpiritualem ⁊ celeſtē. i. ſm̄ animā: et ſm̄ ꝙ terra ſunt. i. ſm̄ corporalē naturā innouabunť: ⁊ omino innouati/ in nouitate permanebunt glorie/ ſi fuerint innouati p gratiā a vetuſtate culpe. De qua nouitate dicitur Eph. iiij. f. Renouamini ſpiritu mētis veſtre ⁊ iduite nouū hominem ⁊c̄. Ro. vj. a. Quēadmodū chriſtꝰ mortuꝰ ē ⁊ reſurrexit: ita et nos in nouitate vite ambulemus. g Et nomen veſtrū ſupple ſtabit in libro vite ſcriptū: Vel ſm̄ quoſdā: Nomen veſtrū. i. filioꝝ veſtroꝝ. ſ. chriſtianū: cui aliud ñ ſuccedit: vł nomē filiationis et adoptionis. h Et erit mēſis ex mēſe: id eſt eccleſia celeſtis conſtructa ex preſenti. Mene enim grece/ luna latine: inde neomenia: id ē noua luna. Per menſē ergo lunam intellige: per lunam eccleſiam. Dicit ergo. Et erit menſis ex menſe: id eſt eccleſia triumphans de militāti: Vel/ Menſis erit ex mēſe ⁊c̄. ſicut expōit Gregꝰ: menſis pro perfectione poſitus eſt. Quid em̄ eſt menſis/ niſi perfectio dierū: Quid vero ſabbatū niſi requies/ in qua fieri opus ſeruile non licet: Erit/ ergo/ menſis ex menſe: quia qui hic perfecte vixerūt in gratia: illic ad perfectionē adducētur in gloria. i Et ſabbatū/ erit/ ex ſabbato: qꝛ q̄ hic ceſſauerūt a peruerſo opere: illic quieſcēt in celeſti retributione: vt ſabbatū pectoris ſequať ſabbatū eternitatis. De hoc ſabbato Heb. iiij. c. Itaqꝫ relinquiť ſabbatiſmꝰ populo dei: qui enim ingreſſus eſt in requiem eiꝰ: ⁊ ipſe requieuit ab operibus ſuis ⁊c̄. ſ̄. lviij. d. Et vocaberis ſabbatū delicatū ⁊ ſanctū dn̄i glorioſum. Vel ſic. h Erit menſis ex menſe: et ſabbatum ex ſabbato. i. iugiter ⁊ continue ſolēnizabunt. Unde in proſa. Hec eſt illa ciuitas in qua iugis ſolennitas. Vel/ h Erit mēſis ex mēſe: id ē defectus ſequetur defectum/ q̄tum ad malos: qui deficient in p̄mio: quia defecerunt in merito. i Et ſabbatū ex ſabbato: q̄tū ad bonos: qꝛ quietē gratie ſequetur quies eterne glorie. Et quia dominus in die reſurrectionis et corpora iuſtorum in illam viuentium patriam introducet/ congrue ſubditur. k Veniet omnis caro/ vt adoret coram facie mea dicit dominus: id eſt omnes electi receptis corporibꝰ ingredietur aulā perpetui regni: et ante ſedem maieſtatis eius veniētes procidēt in faciē ſuam leti/ gratias deo agentes: ſicut dicitur Apoc. v. d. ſ̄. xl. b. Videbit omīs caro ſalutare dei. Sancti autem Luc. 3. a. mox vt incircūſcriptū lumen dei viderint/ q̄ anguſta ſint omnia que creata ſunt deprehendēt: ⁊ quid agatur in omni creatura facile videbunt: Unde ſubditur. m Et egredientur ⁊ videbunt cadauera virorū qui p̄uaricati ſunt in me. Egredientur/ nō loci mutatione: ſed viſionis magnitudine: quia mentis eorū latitudinem celi latitudo non poterit concludere: ſed viſus eorum/ limites patrie celeſtis excedet: vt non ſolū ea que intus/ ſed ea que foris fuerint manifeſte cōſpiciant. Unde non loci mutatione/ ſed latioris ⁊ purioris viſus aſſumptione dicunť egreſſuri/ vt videāt cadauera virorū p̄uaricatoꝝ. i. corpora peccantiū in ſupplicijs ardētia. Iuſti em̄/ in tormētis ſemp intuenť iiuſtos: vt ide eoꝝ gaudiū creſcat: q̄ ad bonū ꝯſpiciūt quod miſericorditer euaſerūt. Quid aūt mirū/ ſi iuſti iniuſtoꝝ tormēta ꝯſpiciāt/ vt ⁊ h eis eueniat in obſequiū gaudioꝝ: qm̄ ⁊ in pictura niger color ſubſterniť/ vt albus vel rubeꝰ clarior videať: Cadauera aūt appellat corpora reproborum: quia ſunt fetentia et interna et eterna morte deficiunt: quia mandata dei p̄uaricati ſunt. Pſ. Preuaricantes reputaui omēs peccatores terre. Ibi Glo. Omnes enim habent legem naturalē: qḋ tibi non vis fieri/ alij ne feceris: Tob. iiij. c. Ro. iij. c. Vbi non eſt lex nec preuaricatio. De iſtis autem preuaricatoribus adhuc ſubiungitur: Pſ. 118.

☙ Vermis coꝝ nō

b a Vermis eorũ nõ morieť: ⁊ ignis eoꝝ nõ extinguetur: q. d. pęnã eoꝝ tẽporalẽ ſecuta ẽ pęna ęterna. Vermes enim qui ex putreſcẽtibus eoꝝ carnibus ſcaturiẽt/ vſq; in ęternũ nõ deficient. Et ignis qui etiã oſſa eorũ conſumet/ nõ extinguetur: quia illũ ſequiť ignis ęternus/ qui animas ⁊ corpora ſimul comburit: Pęnã em̃ eoꝝ temporalẽ ſequiť ęterna. In cuius etiã figura/ in valle to- phet erat iugis ignis: ũde diciť gehennon. i. terra hennon/ vnde gehẽna dr.

Marci.9.g.
19.q.3.c.qm.

a Vermis eorum nõ morietur: b et ignis eorum nõ extingue- c tur: et erunt vſq; ad ſatieta- d tem viſionis omni carni.

Explicit Eſaias ꝓpheta.

d Et erũt vſq; ad ſatietatẽ viſiõis oĩ carni. i. oĩs homo q̃ viderit iſtos tẽporaliter punitos ⁊ cadauera eorũ viderit ꝓiecta ĩ locis illis in quibus ꝓuaricati fuerãt in cultũ dei/ ſaturabiť de pęnis eoꝝ. Saturitas em̃ ⁊ q̃ſi refectio eſt iuſtis/ iuſta dei vindicta de inimicis: Vel in ſaturitatẽ viſionis omni carni. i. in abominationẽ vidẽdi: Quicũq; enim viderit eos abominabiť eos: nec curabit eos videre/ ſ; auertet viſum ſicut a putrido cadauere. Hoc autem in ſcda expoſitione plenius exponemus.

Myſtice ✠ a Vermis eoꝝ non morieť: ⁊ ignis eorũ nõ extinguetur. Illud verbum ter dicit dñs Marci. ix. g. propter ternariũ peccatoꝝ: luxuriã: auariciã/ ⁊ ſuperbiã: quę ibi puniuntur. Ignis em̃ ille gehennalis nunq̃ extingueť: ſicut et ioannes aſſerit/ dicẽs Matth. iij. c. Paleas autem comburet igni inextinguibili. In quo ⁊ vermes immortales eſſe credẽdi ſunt: qui carnes impiorũ ſine fine comedent: vt non ſolum ab igne perpetualiter crucientur: ſed et a vermibus deuoreť. Unde Judith. xvj. c. Dabit ignẽ ⁊ vermes in carnes eorũ: vt vrantur et ſentiant mala vſq; in ęternum. Eccl. vij. b. Vindicta carnis impij/ ignis ⁊ vermes. Eccl. x. b. Cum morietur homo/ hęreditabit ſerpẽtes/ beſtias ⁊ vermes. Job. xxj. c. In puluere dormient ⁊ vermes operient eos. ſ. xiiij. c. Subter te ſternetur tinea: et operimẽtũ tuũ vermes. Sicut autẽ corporeus eſt ille ignis: ſic ⁊ vermes corporei ſunt: quia et ignis corpora reproborum cõcremat: ⁊ vermes ea dilacerant. Vel vermis dicitur ſera ſcelerum pęnitudo: quę nunq̃ in tormentis conſcientiã afflictorum mordere ceſſabit: vt ignis ſit pęna exterius ſeuiens: vermis dolor interius accuſans. Dicit ergo. a Vermis eorum/ materialis vel conſcientię: b Non morieť: ſed ſemp mordebit. c Et ignis eorum non extinguet: ſicut nec materia eius: Semp em̃ habebit q̃d cõſumat. Hieronymus. Ignis quoq; iuxta id accipiendus eſt/ quod et vermis: qui tamdiu ſuccenditur: quamdiu habeat materiaꝫ qua vorax flamma paſcatur. Si quis igitur habet in conſcientia ſua conſũptibilia zizania: quę inimicus homo dormiente patrefamilias ſuperſeminauit: hęc ignis exuret/ hęc vorabit incendium: et omniũ ſanctoꝝ oculis eoꝝ ſupplicia monſtrabunť: qui pro auro ⁊ argento et lapide ꝓcioſo ędificauerũt ſuper fundamentũ dñi lignũ/ fęnum/ ſtipulam: ignis pabulũ ſempiternũ. Johãnes chryſoſto. Ignis hic qui in ꝓſenti vita eſt/ abſumit cũcta quę recipit: ignis ꝟo ęternus q̃s ſuſcęperit ſẽper cruciat/ ⁊ pęnę ſuę ſemp ĩtegros ſeruat. Propterea etenĩ extinguibilis diciť: nõ ſolũ quia ipſe nõ extingueť/ ſed q2 nec eos quos ſuſcęperit extinguit nec perimit. Ignis ille ſicut naturã nõ cõſumẽdi habet: ita nec illuminandi/ ſed eſt ignis obſcurus ⁊ flamma tenebroſa. Morte immortali morienť impij. Unde. ſ. viij. b. pęna impiorũ diciť quaſi torrẽs inundans vſq; ad mediũ colli: quia ſemp cruciabit/ ſed nunq̃ extinguet. Vñ nec vltra collũ diciť trãſire ad ſuffocandũ/ ſed vſq; ad mediũ colli: vt ſemp in cruciatibus viuant. d Et erunt vſq; ad ſatietatem viſionis omni carni: quia de malorũ viſione in tormẽtis ſatiabunť omes electi: ſm illud Pſ. Lętabiť iuſtus cũ viderit vindictã. Pſ.57. Nam omnẽ carnẽ vocat nũc oẽs electos poſt reſurrectionem corporum gloria incorruptiõis veſtitos: ſicut Ezech. xj. d. caro in bono accipitur. Auferam a vobis cor lapideũ ⁊ dabo vob cor carneũ. Malach. iiij. a. Egredemini ⁊ ſalietis ſicut vitulus de armẽto: ⁊ calcabitis impios cũ fuerint cinis ſub planta pedum veſtrorũ.

Explicit poſtilla dñi Hugonis Cardinalis ſup Eſaiam.